

PIIPILI 1SƆ TƆM
TAKƎLAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

PIIPILI USO TOM TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020
ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377

Contents

FRT	1
Kancaalaya	2
Luu	13
Lefii	29
Kokalbyu	48
Kwsəsutv Lelbyv	88
Yosuwee	101
Paasənlaa	106
Luuti	126
Samiyəeli I	130
Samiyəeli II	165
Awulaa I	196
Awulaa II	231
Kwtəəsutv I	266
Kwtəəsutv II	301
Isətəlası	341
Nehemii	353
Isətəe	372
Soopu	380
Yontu	437
Atuwa	580
Ləmayasəe tv	610
Yontu Taa Yontu	619
Isayii	628
Selemii	697
Wula	701
Isekiyəeli	712
Taniyəeli	770
Osee	786
Sowəeli	802
Aməəsı	806
Apitiyaası	819
Yonaası	822
Misee	825
Nahum	835
Hapakuku	840
Sofoni	845
Asee	850
Sakalı	852
Malasi	866
Matiyee	869
Maləki	917

Luku	948
Yohaani	998
Tillaa Təmle	1016
Lom	1031
Kələntı I	1042
Kələntı II	1061
Kalatı	1074
Ifeesu	1082
Filipv	1089
Kolosi	1094
Təsalonikı I	1099
Təsalonikı II	1103
Timotee I	1106
Timotee II	1110
Titv	1114
Filemən	1117
Hepəla	1119
Saakı	1135
Piyee I	1140
Piyee II	1146
Yohaani I	1150
Yohaani II	1155
Yohaani III	1156
Yuti	1157
Kukulutu	1159
OTH	1182

Piipili Iso Təm Takəlaya
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin
[dop]

© 1999 SIM

Piipili Iso Təm Takəlaya

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin
[dop]

Traduction par
© 1999 SIM

Première édition imprimée
1999, SIM

Édition électronique
2017, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

www.ScriptureEarth.org

License Creative Commons

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification 4.0 non
transposé (CC BY-NC-ND 4.0).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fr>

KANCAALAYA

Kutuluɓtu

Kancaalaya takɔlaya taa cɔneyɛ tɛ naaki pɛ tɔna pɛ kancaalaya. Antulinya na ɪ taa nyɛm ηmav kancaalaya, na yɛlaa ηmav kancaalaya, na Iso yɛlaa Iseyeli nyɛma kancaalaya. Pɛ waali ile, isɛnaya tu pɛsi na tɔ cɛkɛna antulinya wei ɪ taa tɛ we isɛntɔ tɛ, na yulu lonte ntɛ leyɛ antulinya taa? Pɛpe tɔɔ kɛ antulinya yɛlaa fɛi tɔma na lelenɔ? Yɛlaa kɛ pɛsi na pɛ tayani antulinya? Pɛ waali kɛ Iso tayana isɛna pu ya antulinya yɛlaa nyɛɔɔɔ tɛ, na ɪ yaa Iseyeli nyɛma caa Apɔlaham. Im ɪ suna Iso piitim na Iso sɛɛtu kite.

Isɛna pɛ faya Kancaalaya takɔlaya tɔ:

Antulinya na kancaalaya yɛlaa ηmav titite 1–2

Kancaalaya yɛlaa kɛɛɛnav na Kayini na Aɛɛli pa tɔm titite 3–5

Lum waasuyɛ ke Nowee waatu titite 6–10

Papɛɛli kutuluɓtu sɔsɔɔ ηmav titite 11

Iso yaawa Iseyeli nyɛma caa Apɔlaham titite 12:1–25:18

Apɔlaham pɛyalɔ Isaaka na ɪ saali Yakɔpu pa tɔm titite 25:19–37:1

Yɔsɛɛfu tɔm na Yakɔpu na ɪ nyɛma ke Icipiti titite 37:2–50:26

Pɛ Tɛna Pɛ Kancaalaya

Iso lapɔ ke antulinya na yɛlaa

¹ Waatu wei Iso caala isɛtɔnuyɛ na tɛtu kɛ lapɔ tɛcɛti tɔ.

² Tɛtu nti tu we kɛtɛ kɛ tɛ fɛi tapuyɛ tɛ fɛi nɔyɔ, na tenku lumanɔ nyɛɔɔ waasa pɛ tɔɔ na sɛkɛtuyɛ nyalaa, na pɛ kaasi na Iso heelim nɔɔa maki lum tɔɔ. ³ Ntɛna Iso tɔ si: Pɛ naaki, ilɛna pɛ suv nav. ⁴ Iso lanɔlɛ hɛɛna pɛ naakuyɛ mɛpu tɛ, ilɛna ɪ faya-wi na sɛkɛtuyɛ. ⁵ Mɛpuɔlɛ Iso ha pɛ naakuyɛ mɛpu tɔyɔ hɛtɛ si ilim taa, na ɪ ha sɛkɛtuyɛ si ahoɔ. Pɛ kɛɛɛa tananɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kɛɛa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kɛnta kuyaku kancaalaya nyɛɔɔ.

⁶ Ilɛna Iso tɔ si: Patɛma ɪ weɛ isɛtɔaa, ilɛna pɛ faya isɛtɔnuyɛ taa lum na atɛ nyɛm.

⁷ Ilɛna pɛ lɔ mɛpu. ⁸ Ntɛna ɪ ha patɛma inɛɔɔ hɛtɛ si isɛtɔnuyɛ. Pɛ kɛɛa tananɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kɛɛa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kɛnta kuyaku naale nyɛɔɔ.

⁹ Mɛpuɔlɛ Iso tɔma si: Ate lum ɪ kɛnti lona paɔale taa na pɛ yɛle puɔulaya tɛtu. Ilɛna pɛ lɔ mɛpu. ¹⁰ Kɛlɛna Iso ha-tɛɔɔ hɛtɛ si tɛtu, na ɪ yaa lumnaa mɛɛ si tenkunaɔ, na ɪ lanɔlɛ hɛɛ. ¹¹ Ntɛna Iso tɔ si: Tɛtu ɪ lɔlɛsi konyɔnyɔm mɛpi pɛ we tɛlɛkɔlɛkɔ tɔyɔ waani waani isɛɔ tɔɔ na nyutu na pɛ lɔlɛɔ pɛ pɛɛ na ɪ we nyɔv. Ilɛna pɛ lɔ mɛpu.

¹² Mɛpuɔlɛ tɛtu lɔlɛsa-wɛɔɔ waani waani, na Iso lanɔlɛ hɛɛ. ¹³ Pɛ kɛɛa tananɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kɛɛa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kɛnta kuyaku tooso nyɛɔɔ.

¹⁴ Mɛpuɔlɛ Iso tɔma si: Kɔkɔsi ɪ weɛ isɛtɔaa na sɪ faya ilim na ahoɔ, na kuyɛɛɔ na pusi na lanɔlɛ na yoluma, ¹⁵ na sɪ naaki tɛtu, ilɛna pɛ lɔ mɛpu. ¹⁶ Kɔkɔsi sɔsɔnsɪ naaleɛ ɪ lapa, na kɔkɔlaya tɔki kawulaya ke ilim na naale nyɛɔɔ ke ahoɔ. Na ɪ la isɛtɔlɔɔɔsi tɔtɔ. ¹⁷ Mɛpuɔlɛ Iso tɔ si tɛnaya isɛtɔaa na sɪ naaki tɛtu tɔɔ, ¹⁸ na sɪ tɔki kawulaya ke ilim na ahoɔ, na sɪ faya ilim na sɛkɛtuyɛ. ¹⁹ Pɛ kɛɛa tananɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kɛɛa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kɛnta kuyaku liyiti nyɛɔɔ.

²⁰ Mɛpuɔlɛ Iso tɔma si: Weesuyɛ nyɛm ɪ sɪ lumnaa taa na sumasi nɔɔa kɔlɔɔɔ isɛtɔaa. ²¹ Ilɛna Iso lɔ lum taa tɔyɔlɔɔɔ na pɛ taa weesuyɛ nyɛmnaa ke waani waani, na sumasi tɛna, na ɪ lanɔlɛ hɛɛ, ²² na ɪ kooli-tɛɔɔ kɔpantɔ na ɪ tɔ si: Ulɔlɔ na ɪ huki na

í sù tenkuna, na sumasi náá huki tetu tóo. ²³ Pə kraɣa tanaŋ na pé suna taanaya, na pé kraɣa ahoó na pé nyaali tó, pə krenta kuyaku kakpasi nyəŋku.

²⁴ Ḿpóyó Iso tóma si: Tetu í lóləsi weesuyu nyəm tənaya waani waani isu tóla na taale wontu na ate nyamanyamanaa təna, ilena pé lá mpv. ²⁵ Wontunaa mpe pa tənaya í lapa, paa tóla paa taale wontu paa ate nyamanyamanaa, na í lanje hee.

²⁶ Ḿpóyó Iso tóma si: Tə ħmá yulb na í wee isu tá tətəŋeŋ na í tɔyɔ kawulaya ke wontu təna tóo, paa tiina paa sumasi paa nti. ²⁷ Kelena í ħmá yulb isu í maɣamaɣa í wee tó. Apalu na alv ke í ħmá-wee isu í wev tó ²⁸ na í kooli-weye kɔpantu. Ilena í heeli-we si: I lolɪ na í huki na í sù tetu na í pəsi-ti na í tɔyɔ kawulaya ke tiina na sumasi na ate wontu təna tóo na í paasəna-ti. ²⁹ Mə tɔyɔnaya nté konyənyəm na tun təna pee. ³⁰ Wontu na sumasi na weesuyu nyəm təna tɔyɔnaya nté nyutu kolekələkətu təna. Ilena pé lá mpv. ³¹ Mpyvle Iso nyana na í lanje hee səsəm. Pə kraɣa tanaŋ na pé suna taanaya, na pé kraɣa ahoó na pé nyaali tó, pə krenta kuyaku naatoso nyəŋku.

2

¹ Isəna Iso lapa isətaa na ate na pə taa weesuyu nyəmnaa təna tɔyɔle. ² Kuyaku naatoso nyəŋku wule ke Iso téesa í tóma, ilena í heesi naatosompxəlaya nyəŋku wule. ³ Pə tóo ké Iso koola-kuyv kɔpantu na í fayasi-kv na kv mpaasi kv ké í nyəŋku. ⁴ Isəna Iso lapa isətənyv na ate tɔyɔle.

Isə tun taale

Waatu wei Taca Iso lapa ate na isətənyv tó, ⁵ nyutu taa tiika nakəli ka taa fei tetu tóo, pə́c nyiilaya nakəli ka taa nyəaki. Mpi tó, Taca Iso táa yeləta si tev í nu. Pəyele yulb nɔyɔlv í taa fei si í hala tetu. ⁶ Ama nikaya kraakayana na pé niyitiyi tetu təna.

⁷ Ḿpóyó Taca Iso kraɣa tetu na í lá yulb, ilena í woso yulb muna tee ké weesuyu heelim. Tənaɣale yulb sɔv feesuyu. ⁸ Ilena í lá tun taale ke Iteni taa ké ilim təlule tóo, na í su yulb inəyi tə taa. ⁹ Ntəna Taca Iso yele na tun kɔpaŋ nyɔ Iteni taa tənaya waani waani na í pee tɔyɔv na leleŋ. Na tɔyɔ ŋku kv pee haaki weesuyu tó, na kɔpantu na isayatu pə cekənav nyəŋku ka səŋa hekv taa.

¹⁰ Na pəyɔ nakəli keke ká faɣa Iteni taa na ká niyitiyi tun taale na ká hele pusi liyiti ke Iteni waali. ¹¹⁻¹² Kancaalaya nyəŋka həte nté Pison, keke ka cəna Hafila tetu nti tə taa wola kɔpaŋ na tulaalv kɔpaŋ na liyitee pəle kukpəetəle pə wee tó. ¹³ Pəyɔ naale nyəŋka həte nté Kihəŋ na keke ka cəna Kusi tetu təna. ¹⁴ Na tooso nyəŋka həte nté Tikili, keke ka kpeŋna na ilim təlule tóo ké Asilii tetu taa. Pəyɔ liyiti nyəŋka həte nté Ifəlati.

¹⁵ Ḿpóyó Taca Iso su yulb ke Iteni taale nté tə taa si í hala na í paasəyənə-té. ¹⁶ Kelena í tó yulb si: N pəsəyi na ħ tɔyɔ taale tun təna pee. ¹⁷ Ama kɔpantu na isayatu pə cekənav tɔyɔv pee paasi ké n kaa təŋ. Pəpətu fei leleŋ, kuyəŋku ħ tɔyɔyɛ isu n səpa.

¹⁸⁻²⁰ Tetu ke Taca Iso ka lapa taale wontu təna, na sumasi təna, na í lá na tə polo yulb kin si í nyi həla nna í ká ha-ti tó, na anəyi pa yaaki-ti. Ḿpóyó yulb hawa tóla tənaya həla, na taale wontu na sumasi təna. Ama í ta hiki sənlv wei í mənə-ti. Ḿpóyó í tóma si: Pə fei si yulb í caya í tike ke mpv. ²¹ Ilena Taca Iso lá na tom kra yulb na í too isu í səpa, na í ləsi í səntaaya leŋka na í waasi nantu ke ka lonte. ²² Ntəna í məŋna səntaaya ŋka í ka ləsa apalv taa tó na í ħmana alv na í cəla-ti. ²³ Tənaɣale yulb tóma si:

Aŋhaa, má na inə tə kaana nantu na mwə.

Mpi tɔ, ma taa ké pa lɔsa-i, ílé i hæte nté alɔ.

²⁴ Pə tɔɔ ké apalɔ ka yele i caa na i too na i na i alɔ pá caɣa na pá pəsi yulɔ kulɔm.

²⁵ Yulɔ na i alɔ pa tɔŋaɣa kpela ke pa naaleɣe, pécó feele natəli tə fei-wɛ.

3

Isɔ tɔɣɔnɔɣɔ ke Atam na i alɔ

¹ Taale wontu nti tɔ tɔna Tacaa Isɔ lapa mpɔ tɔ, tum kələna tɔ tɔŋaɣa acilɔɣatɔ. Mpɔyulɛ kuyaku nakəli tum pɔɔsa alɔ si: Ile tamprana Isɔ yɔɣɔtaa si i taa tɔɣɔ taale tɔŋ tɔna pee yaa?

² Kələna alɔ náá cɔ si: Aai, tɔ tókɪ haləm tɔŋ tɔna pee ké. ³ Ama pə kaasuyɔ tɔyɔ ŋku kɔ wɛ haləm heku taa tɔ kɔ pee tɔ, Isɔ tɔma si: I taa tɔŋ-yɛ, pécó í taa tokina-yéyé tokinaɔ maɣamaɣa, pə taa kɔɔ na í sí.

⁴ Mpɔyulɛ tum nɔɣɔ təkpaɔ si: Ii səki se. ⁵ Ama Isɔ nyómá si kuyaku ŋku í tɔŋa-yɛ, mə isɛ kuliɣi ké isɔ uɪ i wɛɔ tɔ, na í nyómá kɔpantɔ na isayatu.

⁶ Alɔ nawa si tɔyɔ ŋku kɔ nyənuyɔ wɛ teu, pécó kɔ pee wɛ isɛsɛɛmlɛ na a kuliɣi yələa isɛ. Ntɛna í kooli-kó na í tɔɣɔ, na í kaasi na í cɛla i paalɔ na ílé í tɔɣɔ tɔtɔ.

⁷ Tɔŋaɣale pə kula pa naaleɣe mpɔ pa isɛ na pá cəkəna si pa wɛ tapakpɛla. Ilena pá caa hatɔ kɔwalətɔ natəli na pá tɔɣɔli.

⁸ Pə keesa taanaya ile Isɔ Tacaa pɔla i taale tɔɔ ké cɔɔw nté na pá nu i nɔɣɔ. Ilena yulɔ na i alɔ pá sé na pá ŋmɛli taale tɔŋ heku taa. ⁹ Ama Isɔ Tacaa yáa yulɔ si: Leyɛ n wɛna ye?

¹⁰ Ḿpóyú i cɔwa si: Ma nu nyá nɔɣɔ ke taale taa ilena sɔɣəntɔ kpa-m na má sé na má ŋmɛli. Mpi tɔ, ma wɛ tapakpɛte. ¹¹ Tɔŋaɣale Isɔ Tacaa nɔɣɔ təkpaɔ si: Awe heelina-ŋ si n wɛ kpɛte? N tɔɣɔ tɔyɔ ŋku uɪ ma kisina-ŋ tɔɣɔ?

¹² Kələna yulɔ si: Ma tɔɣaa yáa, ile alɔ wei uɪ n ha-m tɔ uɪ i cələna-m na má tɔɣɔ.

¹³ Ntɛna Isɔ Tacaa pɔɔsi alɔ si: Pepe tɔɔ ké nyá lapa mpɔ? Alɔ nɔɣɔ təkpaɔ si: Tum tɔsəna-m na má tɔɣɔ.

¹⁴ Ḿpóyú Tacaa tɔma tum si:

Timpi n lapa mpɔ tɔ, pi kpatɪ nyá yule tɔɔ ké kraakpaale na pə kəli wontu tɔna,
nyá lotu tɔɔ ké n ká tuuki nɔɔnɔ na n tókɪ tetu,
haləna nyá səm.

¹⁵ Maa tó patɪle ke nyá na alɔ mə heku,
na nyá lulɔyɔ nyómá na i lulɔyɔ nyómá pa heku,
paa nanɪ nyá nyuyɔ na nyáá ló pɛle pa nɔəkikite.

¹⁶ Ilena Isɔ tó alɔ si:

Maa sɔɔsi-ŋ wɔsasɪ ke nyá ahontotɔ waatu,
na nsəyɪ n ká lələna, na n ká nyuləyɪ nyá paalɔ ké teu.
Ama ílé i ká la nyá sɔsɔ.

¹⁷ Ilena í pəsəna apalɔ tɔɔ si: Timpi n nuna nyá alɔ na n tɔɣɔ tɔyɔ ŋku ma kisina-ŋ tɔ.

Ma tɔŋsəyɪ tetu ke mpusi ké nyá maɣamaɣa nyá tɔɔ.

Wahala na wahala ké na pécó n hiki nyá tɔɣɔnaya haləna nyá səm.

¹⁸ Nyutu isayatu ke n ká hala na pécó n hiki nyá hatəmɔtu.

¹⁹ Ye haŋaɣa ta sɔ-ŋ, n kaa hiki icawte na n mɔli.

Haləna kuyaku ŋku paa pi-ŋ tetu nti paa ŋmana-ŋ tɔ tɔ taa tɔ.

Mpi tɔ, n ké tetu ké, pécó n ká tayanɪ kulɔmtɔ ntəyɪ pəsuyɔ tɔtɔ.

²⁰ Mpuuyule Atam ha i alv si Ifa. Mpi to, inəyale yelaa təna too. ²¹ Ilena Iso Tacaa ku wontu natəli na i liti-ti na i tɔyɔli Atam na i alv. ²² Tənaɣa Iso Tacaa yəyɔtaa si: Nɔɔnɔɔ yulv pəsa isu tá taa nɔyɔlvuyule kɔpantu na isayatu pə nyəm təm taa. Pə tɔ tɔ, tɔ taa yele na i tɔyɔ weesuyu tɔyɔ pəle na i wɛɛna weesuyu ke tam tɔɔ. ²³ Ilena Iso tɔyɔni-ɪ Iteni taale taa si i suv haləm ke tetu nti pa ɲmana-ɪ tɔ. ²⁴ Mpu pə larəna na i tɔyɔni Atam na i su isɔtaa tanɣaa na pá tan taale mpraav na pá ɲmeləsəyi pa layalae na á muɣv kəkəsɪ ke ɲmelev ɲmelev si nɔyɔlv i taa kpətəna weesuyu tɔyɔ.

4

Kayini na Apeeli pa tɔm

¹ Mpuɣú Atam nyəmá i alv Ifa na ílé í lá teu na í lɔli Kayini. Ilena í tɔ si: Ma hika apalpuɣaya na Tacaa tɔɲ. ² Pəle pə waali ké i lɔla i neu Apeeli.

Apeeli ka ké tiikilu na Kayini ke hátó. ³ Mpuɣú kuyaku nakuli taalv ləsa i hatəmɔtv taa na í lá Tacaa ke kɔtaɣa. ⁴ Ilena neu náá kpa i heen taa ké kancaalaya kulɔləɲ nim nyəɲ na í lá kɔtaɣa tɔtɔ. Ilena Tacaa nyəni Apeeli kɔtaɣa na pə keəsəna-ɪ. ⁵ Ama i kisa Kayini nyəɲka. Tənaɣale pə hanɣa-ɪ teu isu nɔɔhəle taa kəkə, na i isentaa sɔɲ. ⁶ Ilena Tacaa pɔɔsɪ-ɪ si: Pepe tɔɔ ké nyá isentaa sɔɲaa? ⁷ Ye kɔpantu ke n laki, nyá isentaa í hefi. Ama ye isayatu ke n laki, kulɔmvtu nti tə papəna nteɣe nyá nɔnɔɣɔ tɛɛ isu tɔyɔlvuy na tɔ tanɣa-ɲ, na tɔ caa-ɲ kəlvuy. Ama pəsɪ-ti na ń kəli-ti.

⁸ Tənaɣa Kayini tɔma i neu si: Tɔ kpa taale, ilena Kayini kulv i tɔɔ ké təna na í ku-ɪ.

⁹ Mpuuyule Tacaa pɔɔsa Kayini si: Nyá neu Apeeli wele? Ilena í cɔ si: Ma nyəmá timpɪ i wɛɛ tɔ? Ma ké ma neu tanɣv na?

¹⁰ Ilena Tacaa pɔɔsɪ-ɪ si: Pepe lapa mpu? Ma nawa nyá neu caləm ke ate, na pə wɛɛ si má leeti-ɲ. ¹¹ Nɔɔnɔɔ tetu ká təɲsi-ɲ mpusi ké timpɪ n yelaa na tɔ haa nɔɣɔ na tɔ li nyá neu caləm ke nyá niɲ taa tɔ. ¹² Paa n ká hala-təyi isəna, n kaa waa pulv. N ká la yem cəlv, n kaa wɛɛna təyaya.

¹³ Mpuuyule Kayini cɔwa Tacaa si: Ma saləka kəla-m. ¹⁴ Nyəni, sanɣa ń tɔyɔnəɣi-m tetu kɔpantu tənə tɔ taa kele, ma kaa tasa nyá isəpəle taa ké loosuyu. Maa pəsi yem cəlv, ma kaa wɛɛna təyaya, na wei í hika-m i ku-m.

¹⁵ Tənaɣale Tacaa nɔyɔ təkpaav si: Aai, ye wei í kɔwa Kayini, isu ma fela pɔntu ke pə təm naatosompɔyɔlaya.

Ilena Tacaa yusi Kayini si ye wei í na-ɪ i taa ku-ɪ. ¹⁶ Ntəna í se Tacaa na í polo i caɣa timpɪ pa yaa si Yemcəlaate tɔyɔ Iteni ilim təlule tɔɔ.

Kayini lɔlvɔv nyəma

¹⁷ Mpuɣú Kayini nyəmá i alv na í lá teu na í lɔli Henəki. Ilena í ɲmá icate na í ha-tɛye i pəyɔlv həte. ¹⁸ Mpuɣú Henəki lɔla Ilaati na Ilaati lɔli Mehuyayeyeli na Mehuyayeyeli lɔli Metusayeyeli, ilena Metusayeyeli lɔli Lemeki.

¹⁹ Alaa naale ke Lemeki kpaɣaa, kancaalaya nyəɲ həte nté Ata, naale nyəɲ si Sila. ²⁰ Mpuɣú Ata lɔla Yupaali. Yupaali unv ílé i piitim nté mpa pa tiikiyi kaləkəɲ na pá sɔvki coka taa tɔ. ²¹ Ilé i neu həte nté Yupaali. Yupaali unv i piitim nté mpa pa makɪ sanɣkɔnaa na pá hɔlvəɣi həsi tɔ. ²² Sila ílé i lɔləna nteɣe Tupaali-Kayini, wei i lukɪ nyəɣəlvuyv kɔsɛmɔyɔv na nyəɣəlvuyv maɣamaɣa wontu tɔ. I neu ke pa yaakaya si Naama.

²³ Mpuɣú Lemeki tɔma i alaa Ata na Sila si: Ma alaa me, í nu ma təm yoo. Mə taa ləlv paalv cətəla-m ké na má ku-ɪ.

²⁴ Təm naatosompɔɔlaya ke paa lɛɛti Kayini kɔlv.

ɪlena pɑ lɛɛti ma kɔlv ke təm nutoso na naanɔwa na naatosompɔɔlaya.

²⁵ Atam pa tasa apalɔpɔɔyaya ke lɔlvɔv ɪlena ɪfa ha-keɣe hɛte sɪ Sɛɛti, sɪ Tacaa ha ɪnɛɣi apalɔpɔɔyaya ɪɛɲka ke Apɛɛli wei Kayini kɔwa tɔ ɪ lonte.

²⁶ Sɛɛti nɑ lapa yɔlv na ɪ lɔli apalɔpɔɔyaya na ɪ ha-ke sɪ Inɔɔsi. Waatu ɪnɛɣi yɔlaa caala ɪsɔ kɛ sɛv sɪ Tacaa.

5

Atam lɔlvɔv nyɔma

¹ Atam lɔlvɔv nyɔma hɔla ntɔ cɛnɛ. Waatu wei ɪsɔ ɲmɑ yɔlv tɔ, ɪ ɲma-ɪ kɛ ɪsu ɪ wɛɛ tɔ. ² Apalɔ na alv ke ɪ ɲmawa na ɪ ha-we sɪ yɔlaa na ɪ kooli-wɛɣe kɔpantu.

³ Atam pusɪ lapa nuɔvwɔ na hiu na naanɔwa (130) kɛ ɪlena ɪ lɔli pɔɔyaya na kɑ kpaɣa-ɪ tɛtɛɲɛɲ na ɪ ha-keɣe hɛte sɪ Sɛɛti. ⁴ Sɛɛti lɔlvɔv waali Atam tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa (800) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ⁵ Atam pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na hiu na naanɔwa (930) ɪlena ɪ sɪ.

⁶ Sɛɛti pusɪ lapa nuɔvwɔ na kakpasɪ (105) ɪlena ɪ lɔli Inɔɔsi. ⁷ Inɔɔsi lɔlvɔv waali Sɛɛti tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa na naatosompɔɔlaya (807) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ⁸ Sɛɛti pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na naanɔwa na naale (912) ɪlena ɪ sɪ.

⁹ Inɔɔsi pusɪ lapa nuɔvwɔ na nunaasa na naanɔwa ɪlena ɪ lɔli Kenanɲ. ¹⁰ Kenanɲ lɔlvɔv waali Inɔɔsi tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa na naanɔwa na kakpasɪ (815) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ¹¹ Inɔɔsi pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na kakpasɪ (905) ɪlena ɪ sɪ.

¹² Kenanɲ pusɪ lapa nutoso na naanɔwa ɪlena ɪ lɔli Malalɛli. ¹³ Malalɛli lɔlvɔv waali ɪ tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa na nule (840), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ¹⁴ Kenanɲ pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na naanɔwa (910) ɪlena ɪ sɪ.

¹⁵ Malalɛli pusɪ lapa nutoso na kakpasɪ ɪlena ɪ lɔli Yeleti. ¹⁶ Yeleti lɔlvɔv waali Malalɛli tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa na hiu na naanɔwa (830), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ¹⁷ Malalɛli pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nunaasa na naanɔwa na kakpasɪ (895) ɪlena ɪ sɪ.

¹⁸ Yeleti pusɪ lapa nuɔvwɔ na nutoso na naale (162) ɪlena ɪ lɔli Henɔki. ¹⁹ Henɔki lɔlvɔv waali ɪ tɔɣɔ pusɪ nasɛnaasa (800), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ²⁰ Yeleti pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na nutoso na naale (962) ɪlena ɪ sɪ.

²¹ Henɔki pusɪ lapa nutoso na kakpasɪ ɪlena ɪ lɔli Metusalem. ²² Metusalem lɔlvɔv waali ɪ tɔɣɔ pusɪ ɲmɔɔvɔv na nuɔvwɔ (300), na sɪ taa kɛ ɪ tɛɲa ɪsɔ kɛ teu na ɪlɛ ɪ we ɪ waali, na ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv. ²³ ɪ pusɪ tɛna yooasa ɲmɔɔvɔv na nuɔvwɔ na nutoso na kakpasɪ (365). ²⁴ Henɔki ka tɛɲa ɪsɔ kɛ teu kɛ na ɪsɔ we ɪ waali. Pɛ kɔma na pɛ kɛɛsi ɪlena ɪsɔ kpaɣa-ɪ na ɪ ɪsɛ, nɔɣɔlv ta tasa-ɪ nav.

²⁵ Metusalem pusɪ lapa nuɔvwɔ na nunaasa na naatosompɔɔlaya (187) ɪlena ɪ lɔli Lemeki. ²⁶ Lemeki lɔlvɔv waali ɪ tɔɣɔ pusɪ nasɛtoso na nuɔvwɔ na nunaasa na naale (782), na sɪ taa kɛ ɪ lɔli apalɔpiya na alɔpiya. ²⁷ Metusalem pusɪ tɛna yooasa nasɛnaasa na nuɔvwɔ na pɔɔɣalayafɛi nutoso na naanɔwa (969) ɪlena ɪ sɪ.

²⁸ Lemeki pusɪ lapa nuɔvwɔ na nunaasa na naale (182) ɪlena ɪ lɔli apalɔpɔɔyaya ²⁹ na ɪ ha-ke sɪ Nowee. Mpi tɔ, ɪ tɔmɔɣa sɪ ɪnɛ ɪnɪ ɪ kɑ hɛɛsɔna tɑ laɲa ke ta ɪkaalenaa na tɑ wahala tɛma taa kɛ tetɔ nti ɪnɪ Tacaa tɛɲsa mpusi kɛ tɑ tɔ tɔ tɑ taa cɛnɛ. ³⁰ Nowee lɔlvɔv waali ɪ tɔɣɔ pusɪ nasɛlɛ na nuɔvwɔ na nunaasa na

naanŋwa na kakpasɪ (595) na sɪ taa kɛ ɪ lɔla apalɔpiya na alɔpiya. ³¹ Lemɛkɪ pusi tɛna yoosa nasɛtosɔ na nunŋwa na nutosɔ na naanŋwa na naatosompɔɔlaya (777) ɪlɛna ɪ sɪ.

³² Nowee pusi lapa nasɛle na nunŋwa (500) ɪlɛna ɪ lɔlɪ Sem na Kam na Yɛfɛtɛ.

6

Yɔlv ɪsayatv

¹ Yɛlaa kɔma na pɔ huki tetv tɔɔ na pɔ lɔlɪ pɛɛlaa. ² Mɔrɔyɔ ɪsɔtaa yɛlaa nawa sɪ pɛɛlaa mɛ pɔ tɛwa, ɪlɛna pɔ kɔɔɔ pɔ taa mɔ pɔ sɔɔlaa tɔyɔ alaa. ³ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: Ma feesuyv kaa caya yɔlv taa kɛ tam. Mpi tɔ, ɪ kɛ yɔlv kɛ. Pɔ tɔ tɔ pɔ kɔɔɔ pɔnɛntɛ tɔ ɪ weesuyv tɛna tayaɔlɛh ntɛ pusi nunŋwa na hiu (120). ⁴ Waatv wei pɔ lɔla pɔ piya mɛ tɔ pɔ lapa tookonaa kɛ na pɔ kɔɔ na pɔ tasa tookonaa mɛɛɛ lɔlvɔv, na mɛ pɔ lapɛna lɛhɛta akanaa na pɔ hɛtɛ yaa. ⁵ Mɔrɔyɔ Tacaa nawa sɪ yɛlaa ɪsayatv tɛlɛsa mɔɔlɛ kɛ tetv taa, na ɪsayalɔmɔɔasɛlɛ tɛkɛ kɛ pɔ wɛna paa ɪfɛmɛ nte.

⁶ Mɔrɔyɔ Tacaa lanɛ wakɛlaa na pɔ wu-ɪ sɔsɔm kɛ mpi pɔ tɔɔ ɪ hmɔ yɔlv tɔ. ⁷ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: ɪsu ma kpiisa yɛlaa mɔ ma hmawa tɔyɔ tetv tɛna tɔɔ, pɔ kɔɔɔ yɔlv na pɔ polo tɔtɛ tɔ, na sumasɪ, na atɛ nyamanyamanaa tɛna tɔ. Ma lanɛ wakɛlaa pɔ hmav kɛ. ⁸ Ama Nowee tɛkɛ Tacaa lanɛ hɛɛnaa.

Nowee waasvɔv

⁹⁻¹⁰ Nowee na ɪ nyɔma pɔ tɔm ntɔ. Nowee ka wɛna piya tooso kɛ, Sem, na Kam, na Yɛfɛtɛ. ɪ ka kɛ kɔɔɔ kɛ na ɪ siyisaa na ɪ tɛhɔyɪ ɪsɔ kɛ tɛu kɛ ɪ waatv taa na ɪsɔ wɛ ɪ waalɪ.

¹¹ Yɛlaa ka wakɛlaa kɛ, na pɔ lakɪ tɛmɔɔa mɔsɔh kɛ ɪsɔ ɪsɛntaa. ¹² ɪsɔ nyɛna tetv ɪlɛna ɪ nɔ sɪ yɛlaa tɛna wakɛlaa kɛ. ¹³ Mɔɔvɔlv Tacaa heela Nowee sɪ: Ma tɔ ma taa sɪ maa wakɛlɪ yɛlaa tɛna, mɛ pɔ suulina ɪsayatv kɛ antulinya taa. Pɔ tɔ tɔ maa kpiisi pɔ tɛnaya tetv tɔɔ. ¹⁴ Caa tɔyɔ kɔɔɔhɔkɔ nakɔlɪ na ɪ saaki nyɔ tɛyɪ atakaa pɔɔlvɔv sɔsɔv⁹ na ɪ tala kɔ taa kɛ nanɪsi nanɪsi, na ɪ taa-kɔyɔ tɔyɔ cɛlɛm kɛ kɔ taa na kɔ waalɪ. ¹⁵ ɪsɛna n kɔ la-kɔ tɔyɔlv, kɔ tayaɔlɛh kɔ wɛɛ mɛɛtɛlɛnaa nunŋwa na nɔlɛ na naanŋwa (150) na kɔ wɔh kɛ mɛɛtɛlɛnaa hiu na kakpasɪ na kɔ kɔhɔlvɔmɛh kɛ mɛɛtɛlɛnaa naanŋwa na kakpasɪ. ¹⁶ Na ɪ tɔlv-kɔyɔ pɔtɔtɛ kɛ mpiih naalɛ kɛ lɔɔvɔv luyv tɛɛ na nɔnɔyɔ kɛ kɔ kɔhɔhɔ taa. Na ɪ la-kɔyɔ atɛ na ɪsɔ kutulɔh kɛ tooso. ¹⁷ ɪlɛna mɔɔ yɛlɛ na lɔm sɔsɔm watɪ tetv tɔɔ, na mɔ kɔ pɔ tɛna mpi pɔ feesiɔ tɔ. Tetv tɔɔ nyɛm tɛna kɔ sɛna. ¹⁸ Ama mɔ na nyɔ tu pɛɛlɪ nɔyɔ sɪ maa waasi-ɪ. Na nyana nyɔ alv na nyɔ pɔyalaa na nyɔ poolaa ɪ kɔ sɔv kɔ taa. ¹⁹⁻²⁰ Na ɪ lɛsɪ wontu tɛna taa kɛ apalv na alv, na sumasɪ taa kɛ mɔv na atɛ nyamanyamanaa taa kɛ mɔv tɔtɔ, na tɔ sɔv nyɔ kɪh kɛ atakaa pɔɔlvɔv taa na pɔ ya tɔ piitim. ²¹ Kɔɔɔ tɔyɔnasɪ nsi nsi mɔ na wontunaa mɛ ɪ kɔ tɔkɪ tɔ. ²² Mɔv ɪnɔyɪ Nowee tɛhɔa na ɪ lɔ pɔ tɛna mpi ɪsɔ tɔ-ɪ tɔ.

7

Nowee sɔv atakaa pɔɔlvɔv taa

¹ Mɔrɔyɔ Tacaa tɔm Nowee sɪ: Nyana nyɔ tɔyɔɔ tɛna ɪ sɔv atakaa pɔɔlvɔv taa. Mpi tɔ, nyɔ tɛkɛ kɛ ma nawa wei ɪ nukɛna-m tɔyɔ yɛlaa panɛ pɔ hɛkɔ. ² Lɛsɪ wontu nti pɔ pɛsɔyɪ pɔ lɔ kɔtaya tɔyɔ apalv na alv kɛ tɔm naatosompɔɔlaya. ɪlɛna ɪ lɛsɪ nti tɔ fɛɪ kɔtaya lapɛnav tɔyɔ apalv na alv tɛkɛ. ³ Na ɪ lɛsɪ sumasɪ taa

⁹ 6:14 atakaa pɔɔlvɔv sɔsɔv: Tɔ tɔ caa sɪ tɔ tɛlɛsɪ sɪ kpɔlvɔv mpi tɔ, pɔ taya Nowee caa sɪ ɪ na ɪ samaa pɔ sɔv na pɔ tɛsɪ lɔm.

ké apalw na alw ké tɔm naatosompɔɔɔlaya, na ń waasi si piitim na si taa te tetu tɔɔ. ⁴ Pə taɣa pɔɔɔw tɔɔ, pə kaasa wee naatosompɔɔɔlaya ké na má yele na teɔ nu ilim na ahoɔ ké kuyeeɲ nule tɔcu, na lum kpiisi yɔlaa na wontu tɔna. ⁵ Ilena Nowee la pə tɔna isu Tacaa heela-i tɔ.

Lum səsəm watvuy

⁶ Pənaɣa ŋka lum waasa tetu tɔ Nowee wena isu pusi nasətoso (600). ⁷ Ilena í na i alw na i pɔɔɔalaa na i pɔɔɔalaa pá sɔv atakaa pɔɔɔɔɔvuy taa na pá fiti lum kówáásəm mpi. ⁸ M̀p̀ɔ̀ỳ wontu nti pa pəsəxi pá lá kɔtaɣa tɔ na nti tɔ fɛi kɔtaɣa lapənan tɔ na sumasi na aɛ nyamanyamanaa tɔna ⁹ sɔv atakaa pɔɔɔɔɔvuy taa ké apalw na alw isu Tacaa ka heeluyu Nowee tɔ. ¹⁰ Kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya tɛɛwa ilena lum watu tetu tɔna.

¹¹⁻¹² Nowee lɔɔɔvuy pənaɣa nasətoso nyəŋka isətu naale nyəŋ kuyeeɲ naanɔwa na naatosompɔɔɔlaya nyəŋku wule ke teɔ anaam nɔɔɔɔɔvuy í pəla ilim na ahoɔ, haləna kuyeeɲ nule tɔcu. Pə ɔaɣa ké isu isətəɔɔvuy yaɔwa na aɛ seɛlaa náa tulɔ isu pɔɔɔɔɔvuy. ¹³ Kuyaku ŋku kv maɣamaɣa ke Nowee na i alw na i pɔɔɔalaa Sem na Kam na Yefete na i pɔɔɔalaa tooso pa sɔv atakaa pɔɔɔɔɔvuy. ¹⁴ Pá na wontu tɔnaɣa piitim piitim. Pə kraɣav tɔla, na taale wontu, na sumasi, na aɛ nyamanyamanaa tɔna. ¹⁵⁻¹⁶ M̀p̀ɔ̀ỳ wontu tɔna sú atakaa pɔɔɔɔɔvuy taa ké apalw na alw isu Iɔ ka heeluyu Nowee tɔ. Ilena Tacaa tɔki pa tɔɔ.

¹⁷ Kuyeeɲ nule tɔcu ké teɔ nuwa, ilena lum kra na pə kelɔ atakaa pɔɔɔɔɔvuy, na pə kraasi-kuyɔ isətəa. ¹⁸ Lum tɔɔwa səsəm na pə sú tetu tɔɔ na atakaa pɔɔɔɔɔvuy náa wɛ pə tɔ tɔhɔɔɔɔɔ. ¹⁹ Pə tɔɔna suɣu na pə puki haləna pə waasi pɔɔɔɔɔvuy səsəm ɔvuy i tɔna ke antulinya tɔna taa. ²⁰ Lum kraɔwa na pə tɛɛ pɔɔɔɔɔvuy ke kɔŋkɔɔmɔɔɔ ke meɛtəɔnaa kakpasi. ²¹⁻²² Antulinya taa weesuyu nyəm tɔna sɔpəna, pə kraɣav yɔlaa na wontunaa tɔ. ²³ M̀p̀ɔ̀ỳ Tacaa kpiisa weesuyu nyəm tɔnaɣa tetu tɔɔ. Nowee na i nyéma mpa paa wɛ atakaa pɔɔɔɔɔvuy taa tɔ pa tike ke pə yelaa.

Lum kówáásəm nyɔɔɔ

²⁴ M̀p̀ɔ̀ỳ lum suwa tetu tɔɔ ké kuyeeɲ nuɔɔɔwa na nule na naanɔwa (150) tɔcu.

8

¹ Iɔ tɔ sɔɔ Nowee na wontunaa mpa paa wɛ i kin ke atakaa pɔɔɔɔɔvuy taa tɔ pa tɔɔ. Ilena í yele na heelim má na lum nyɔɔ. ² Na aɛ seɛlaa tɔki na isətəɔɔvuy nyala na teɔ fɛɛ kv ta tasa nuw. ³ Ilena lum nyɔɔ tetu tɔɔ. Kuyeeɲ nuɔɔɔwa na nule na naanɔwa (150) taa ké lum caala pasuyɔ. ⁴ M̀p̀ɔ̀ỳ atakaa pɔɔɔɔɔvuy pɔlaa na kú ɔaɣa Alalaa pɔɔɔɔvuy nyuyɔ taa ké isətu naatosompɔɔɔlaya nyəŋ kuyeeɲ naanɔwa na naatosompɔɔɔlaya nyəŋku wule. ⁵ Na lum pasəxi mpi, haləna isətu naanɔwa nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule nte pə nyu pɔɔɔɔɔvuy nyɔɔɔvuy tɔ.

⁶ Kuyeeɲ nule tɛɛwa ilena Nowee tulɔ atakaa pɔɔɔɔɔvuy pətote ⁷ na í ləsi katəkatvuy na kú ɔɔɔki isətəa ké yem, haləna lum nyɔɔ tetu tɔɔ. ⁸ Ilena í ləsi alukuku si i naa si lum pasa tetu tɔɔ yáa isəna. ⁹ Ama alukuku lanja timpɔ í tu sopi sopuyɔ maɣamaɣa tɔ, ilena í mələna Nowee tɔɔ. Mpi tɔ, lum ká waasa tetu tɔna tɔɔ ké. Na Nowee siisi na í kra alukuku na í mələna-i i kin. ¹⁰ Nowee tasa tɔɔvuy tɔtɔvuy kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya ilena í ləsi alukuku ke tɔm naale nyəm. ¹¹ Taanaya taanaa ilena í ləsi mələna Nowee tɔɔ na tɔvuy hatvuy kɔneyetətu tɔna i nɔvuy. Tənaɣale Nowee ɛkənaa si lum pasa tetu tɔɔ. ¹² Nowee tasa tɔɔvuy ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya tɔtɔ, ilena í tasa alukuku ke ləsuyɔ ke tɔm tooso nyəm. Ama alukuku ta tasa mɔɔvuy.

13 Pənaɣa nasətoso na kulɔmɣa nyəŋka isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku ke lum nyəɔwa tetu tɔ. Nowee kɔla atakaa pəɣɔlvɔ ləpɔtu ɔlɛna í ná sɪ tetu wɔlaa. 14 Isətu naale nyəŋ kuyaku hiu wule ke tetu tɔ wɔlaa tɔwayawaya.

15 Mpuvɔle Isə tɔma Nowee sɪ: 16 Nyana nyá alɔ na nyá pəyalaa na nyá poolaa í lu atakaa pəɣɔlvɔ taa. 17 Na ñ kpenna wontunaa nti tɔ tɔna. Pə krayav tɔla na sumasi na ate nyamanyamanaa tɔna tɔ, tɔ lɔlɔ na tɔ huki na tɔ yá tetu tɔ. 18-19 ɔlɛna Nowee-wɛ na wontu tɔna pá lu atakaa pəɣɔlvɔ taa.

20 Mpuvɔy Nowee ŋmá Taca ke kɔtaya tɔlate, ɔlɛna í ləsi wontu tɔna nti tɔ muna kɔtaya lapɔ tɔ na sumasi nsi sɪ muna kɔtaya lapɔ tɔ sɪ tɔna sɪ taa kɛ kulɔm kulɔm isu tɔ piitimnaa wɛ tɔ na í lɔ Taca ke kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ. 21 Taca nu kɔtaya ŋke ka sɔsɔŋ na í lanɔle hɛɛ na í tɔ sɪ: Ma kaa tasa tetu ke mpusi tɔŋsɔvɔ ke yɔlv isayatu tɔ isu maa lapɔ tɔ, na ma kaa tasa weesuyɔ nyəm tɔnaɣa wakəlvɔ. Mpi tɔ, yɔlv ləmayasəle kɛ isayale ke hatoo í hɔv tɛ kɛ.

22 Tuutu na kɔmtɔ, watu na hanɣa, lɔŋle na yoluma, ilim na ahoo pə kaa ye le lapɔ haləna antulinya polo na í kulɔ.

9

Nowee na Isə pa nɔɣo pɛlvɔv

1 Mpuvɔy Isə koola Nowee na í piya ke kɔpantu sɪ: I lɔlɔ na í huki na í sú tetu. 2 Ma tɔ mə niŋ taa kɛ wontunaa tɔnaɣa, paa ate nyəntɔ, na sumasi, na tiina, na ate nyamanyamanaa. Pə tɔ kɛ wontu nti tu wɛɛna mə sɔɣntɔ ke sɔsɔm. 3 I pəsəyi na í tɔɣo wontunaa mpe isu í təkɔv konyɔnyom tɔ. 4 Ama kulɔmtɔ kɛ sɪ ye í caa kpəntɛ ke tɔɣv, í lɛntɔ na caləm lu na pəcɔ. Mpi tɔ, caləm taa kɛ weesuyɔ wɛɛ. 5 Ye wei í kɔwa yɔlv, maa lɛti pɔntɔ, paa yɔlv paa wontuyɔ.

6 Ye nɔɣɔlv kɔwa í tɔɣntəle, yɔlv tɔtɔ ká kɔna pɔntɔ.

Mpi tɔ, Isə ŋmá yɔlv kɛ isu í mayamaya í wɛɛ tɔ.

7 Mɛ mi lɔlɔ na í huki na í yá tetu tɔna taa.

8 Mpuvɔy Isə tasa Nowee na í pəyalaa ke heeluyɔ sɪ: 9 Má na-mɛ tu pɛli nɔɣo na ká wɛɛ mpv haləna mə lɔlvɔv nyəma ke mə waali. 10 Na pə kpenna wontu tɔna nti tɔ lí atakaa pəɣɔlvɔ taa tɔ. 11 Ma sukɔ ma nɔɣo sɪ ma kaa tasa weesuyɔ nyəm kpiisuyɔ ke tetu tɔ na lum. Pəcɔ lum kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə wakəli tetu. 12-13 ɔlɛna Isə tasa sɪ: Ma tɔyi kaɣalɔ na í hɔlɔyi tam tɔ kɛ nɔɣo ŋka má na-mɛ na weesuyɔ nyəm tɔna na mə waali lɔlvɔv nyəma tɔ pɛlaa tɔ. 14 Má kɔma na má kpeyla ŋmɔntɔ ke isətaa, kaɣalɔ ka kaya kɛ, 15 ɔlɛna pə tɔsɪ-m nɔɣo ŋka ma su mə na weesuyɔ nyəm tɔna sɪ lum kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə kpiisi weesuyɔ nyəm. 16 Isəntɔvɔv taa kɛ kaɣalɔ ká kaya, na má nyəna-í ɔlɛ pə tɔsɪ-m nɔɣo ŋka ma su weesuyɔ nyəm tɔna tɔ. 17 Mpi pə hɔlɔyi nɔɣo ŋka ma si-wɔ tɔyale.

Nowee na í pəyalaa pa tɔm

18 Nowee na í pəyalaa mpa pa lu atakaa pəɣɔlvɔv taa tɔyale Sem na Kam na Yɛfɛtɛ. Kam ílɛ í lɔlɔna Kanaaŋ. 19 Nowee piya mpe pa piitim hukina antulinya tɔna.

20 Mpuvɔy Nowee nika tetu haləm na í caali lɛsɛŋnaa sɔv. 21 ɔlɛna í nyəɔ pə sɔlvɔm na pə kó-í na í wəɣsɪ í wontu na pə ye le-í tapakpetɛ ke cokəle taa. 22 Mpuvɔle Kanaaŋ caa Kam nawa í caa tapakpetɛ, na í nyəni, ɔlɛna í polo na í tayasɪ í taalɔnaa ke awali. 23 Ntɛna Sem na Yɛfɛtɛ pá kraya kpaɪ na pá hɔɣɔl-í na pá tɔna waali

waali na pá takí pa caa. Ite pa ta na i tapakpete. Mpi tó, waali waali ké pa tòmnaa.

²⁴ Nowee sulóm kóma na pé cé i isentó na í nu nti i pəyalw səkpele nyəŋ Kam lapa tó. ²⁵ Ilena í tó sí:

Mpusi í təŋ Kam pəyalw Kanaaŋ
na pé lapí-í i taalvnaa yom təkpara.

²⁶ Ma sama Sem Iso Tacaá.

Pó la Kanaaŋ ké Sem-we pa yom.

²⁷ Iso í waləsi Yefete təhikile,
na í caŋa Sem té,

na pé lá Kanaaŋ ké pa yom.

²⁸ Pusi ŋmɔnyɔ na nunɔwa na nule na naanɔwa (350) ké Nowee tasa tɔɔw ké lum waasɔyɔ waali. ²⁹ I pusi təna yoosa nasənaasa na nunɔwa na nule na naanɔwa (950) lena í sí.

10

Nowee pəyalaa lɔlvɔ nyəma

¹ Nowee piya Sem na Kam na Yefete pa lula piya mpaŋa lum waasɔyɔ waali tó pa həla ntó.

² Yefete ílé í piya ntó. Komεε, na Makəki, na Matayi, na Yafan, na Tupaaɩ, na Meseki, na Tilaa. ³ Komεε ílé í piya nté Asəkənaasi, na Lifa, na Tokaama. ⁴ Yafan piya nté, Iliisa, na Taasi, na Kitim, na Lutanim. ⁵ Mpe iní pa hukina tetu nti lum cənaa tó tə taa isu tə naakɔyɔ-we na paa wei na i nsəmle na i lɔlvɔ tó.

⁶ Kam ílé í piya nté Kusi, na Misilayim, na Puti na Kanaaŋ. ⁷ Kusi piya nté Səpa, na Hafila, na Sapəta, na Lakəma, na Sapəteka. Lakəma piya nté, Sapa, na Tetan. ⁸ Kusi lələna tətəŋ Nimloti, iní i caaləna tetvnaa ké tɔɔw. ⁹ Tacaá sən-í ké na í pəsi yellaa taa yellv. Pə tó ké pa tukaŋa ituule ké waatu iní sí: Tacaá í yele na í pəsi yellaa taa yellv isu Nimloti. ¹⁰ Acalεε wena a tó Nimloti təŋ kawulaya təŋle Papεel, na Ilekí, na Akatí, na Kaləne ké Papiloni tetu taa. ¹¹ Tetu nti tə taa ké i luwa na í polo Asilii na í ŋmá Ninifi, na Lehopoti-Hiili, na Kela, ¹² na Lesan ké Ninifi na Kela icate səsəale pa həkɔ.

¹³ Misilayim ná lələna nteŋe Lutí nyəma, na Anem nyəma, na Leharí nyəma, na Nafutu nyəma, ¹⁴ na Patələsi nyəma, na Kasulu nyəma, na Kafətəw nyəma. Tənaŋa Filiisi nyəma ná luwa.

¹⁵ Kanaaŋ ílé í kancaalaya pəŋaŋa nté Sitəŋ na naale nyəŋ nté Hətí, ¹⁶ na i lɔlvɔ nyəma tətəŋle Yepusi nyəma, na Amolii nyəma, na Kilikasí nyəma, ¹⁷ na Hifi nyəma, na Aləki nyəma na Sini nyəma, ¹⁸ na Aləfatí nyəma, na Semalii nyəma, na Hamatí nyəma. Pə waali ké Kanaaŋ lɔlvɔ nyəma ná yawa. ¹⁹ Na pa tetu toosi nté pə kpaŋw Sitəŋ ké Keelaa kəŋkəŋ taa na pé polo Sətəm na Kəməw na Atəma na Sepoyim haləna Lesa. ²⁰ Kam iní i piya nté, na pé kεεsəna isu pa lɔlvɔ na pa nsəma na pa tetu na pa piitimnaa.

²¹ Yefete pa taalv Sem ílé i lula piya tótó na kulóm inəŋəle Ipeε na i lɔlvɔ nyəma caa. ²² I piya mpeŋele Ilam, na Asuu, na Aləpasatí, na Luti, na Alam. ²³ Alam ílé í piya nte, Usi, na Huuli, na Ketεε, na Maci. ²⁴ Aləpasatí ná lula Sela na ílé i lɔlvɔ Ipeε. ²⁵ Ipeε ná lula piya naaleŋe, kancaalaya nyəŋka həte nté Pelekí, ŋaυ ké pa yaa mpɔ na pa té taa. Mpi tó, waatu inəŋi antulinya piitimnaa yawa. Ílé í neu həte nté Yəkətəŋ. ²⁶ Yəkətəŋ ná lələna Aləmotatí, na Selefí, na Hasamafətí, na Yela, ²⁷ na Hatolam, na Wusaali, na Tikəla, ²⁸ na Opalí, na Apimayelí, na Sapa, ²⁹ na Ofii, na Hafila, na Yopari. Yəkətəŋ piya nté pa tənəŋa mpɔ. ³⁰ Pa təcayale nté pé

kraxaw Mesa na pulasi hoɣɔlvɔy nku pa yaa si Sefaa tɔ na ilim tɔlule tɔɔ. ³¹ Sem unɪ ɪ piya ntɛ na pɔ keesana pa lɔlvɔ na pa nsɔma na pa tetu na pa piitimnaa.

³² Nowee piya lɔlvɔ ntɛ na pɔ keesana pa lɔlvɔ loosi, na pa piitim na mpe unɪ pa taa kɛ piitimnaa luwa na pa yɔ antulinya taa kɛ lom waasvɔy waali.

11

Papeeli ate na isɔ kutuluyɔ anaam ηmav

¹ Waatu unɪ ɪ taa yɔlaa tɔna yɔɣɔtaɣa nsɔmlɛ kɔlvmtɛ. ² Ilena pɔ lu ilim tɔlule tɔɔ na pɔ tala Pabiloni tetekɛle sɔsɔle taa na pɔ siki tɔna. ³ Mpuvɔle pa heela tɔma si: I kɔɔ na tɔ loo pilikinaa na tɔ wɔ-weyɛ kɔkɔ. Ilena pɔ lana pilikinaa ke pɛɛ lonte na pɔ lana kaaloo kɛ somtu lonte. ⁴ Na pɔ tasa yɔɣɔtvɔy si: I kɔɔ na tɔ ηmá ate na isɔ kutuluyɔ anaam na kɔ yoosina isɔtɔnvɔy na tɔ hɛte yaa. Iɛ tɔ kaa tasa yav ke yem kɛ tetu tɔna taa.

⁵ Mpuvɔle Tacaa tiɪwa si ɪ naaki ɪcate na ate na isɔ kutuluyɔ nku yɔlaa piya ηmawa tɔ. ⁶ Ilena Tacaa tɔ si: I nawa, pa tɔna isɛntɔ pa kɛ yɔlaa kɔlvmaa kɛ, na pa kaa nsɔmlɛ kɔlvmtɛ. Pa caalvɔy isɛntɔ tɔ pulvɔv kaa kayati-weyɛ mpi paa hɔkɔ si pa laki tɔ pɔ taa. ⁷ Iɛ maa tii na ma liyiti pa nsɔmlɛ na pɔ taa nukɪ tɔma kɔvɔɣɔtvɔ. ⁸ Ntɛna Tacaa yasi-weyɛ antulinya tɔna taa na pɔ yeɛ pa ɪcate ηmav. ⁹ Mpu pɔ yelina na pɔ ha ɪcate nteyɛ hɛte si Papeeli. Mpi tɔ, tɔnaya Tacaa liyita yɔlaa nsɔmlɛ, na ɪ yasi-weyɛ antulinya tɔna taa.

Sem lɔlvɔy nyáma

¹⁰ Sem lɔlvɔy nyáma hɛla ntɔ cɛnɛ. I lɔlvɔy pusi nuɔvwa (100) nyɛnka taa, lom waasvɔy waali pɔnaya naale nyɛnka taa kɛ ɪ lɔla Alɔpasati. ¹¹ Alɔpasati lɔlvɔy waali ɪ tɔvɔ pusi nasɛle na nuɔvwa (500) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹² Alɔpasati pusi lapa hiu na naanvwa na kakpasɪ ulɛna ɪ lɔli Sela. ¹³ Sela lɔlvɔy waali ɪ tɔvɔ pusi nasɛle na tooso (403) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁴ Sela pusi lapa hiu na naanvwa ulɛna ɪ lɔli Iɔɛɛ. ¹⁵ Iɔɛɛ lɔlvɔy waali ɪ tɔvɔ pusi nasɛle na tooso (403) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁶ Iɔɛɛ pusi lapa hiu na naanvwa na liyiti ulɛna ɪ lɔli Peleki. ¹⁷ Peleki lɔlvɔy waali Iɔɛɛ tɔvɔ pusi nasɛle na hiu na naanvwa (430) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁸ Peleki pusi lapa hiu na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Leu. ¹⁹ Leu lɔlvɔy waali ɪ tɔvɔ pusi pɔvɔlayafɛi ηmɔnvɔy na naanvwa (209) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁰ Leu pusi lapa hiu na naanvwa na naale kɛ ulɛna ɪ lɔli Selu. ²¹ Selu lɔlvɔy waali Leu tɔvɔ pusi ηmɔnvɔy na naatosompɔvɔlaya (207) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²² Selu pusi lapa hiu na naanvwa ulɛna ɪ lɔli Nahoo. ²³ Nahoo lɔlvɔy waali ɪ tɔvɔ pusi ηmɔnvɔy (200) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁴ Nahoo pusi lapa pɔvɔlayafɛi hiu na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Tela. ²⁵ Tela lɔlvɔy waali Nahoo tɔvɔ pusi pɔvɔlayafɛi nuɔvwa na hiu (119) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁶ Tela pusi lapa nuɔvwa na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Apɔlam na Nahoo na Halan.

²⁷ Tela lɔlvɔy nyáma hɛla ntɔ cɛnɛ. I lɔla Apɔlam, na Nahoo, na Halan. Iɛna Halan náá lɔli Lɔɔti. ²⁸ Ama Halan ná sɔpa Uu ɪcate taa timpɪ pa lɔla-ɪ tɔvɔ

Papiloni tetv taa na i caa Tela ta sɛta. ²⁹ Uena Apɛlam nɔ́a kɔɔɔ Salai, na Nahoo nɔ́a kɔɔɔ Isika caa Halan pɛelɔ Milika. ³⁰ Salai ilé i ka ké kaalɔɔɔ ké i fei pɔɔɔɔ.

³¹ Mɔ́ɔ́ɔ Tela kɔɔɔ i pɔɔɔɔ Apɛlam na i saali Lɔɔti na i poolu Salai na pá lu Uu ké Papiloni si pa puki Kanaan tetv taa. Pa tala Halan ɔcate taa uena pá caya tɛna. ³² Tela pusi tɛna yoosa ɛmɔnɔvɔ na kakpasɔ (205) uena í sí tɛna.

APĒLAHAM TŌM

12

Apɛlam luw ké i tetv taa

¹ Mɔ́ɔ́ɔ kɔɔɔɔ nakɔli Tacaa heela Apɛlam si: Lu nyá tetv taa ké nyá nyɔ́ma heku ké nyá caa tɔɔɔɔ taa, na n polo tetv nti maa hɔli-ɛ tɔ tɔ taa. ² Maa yele na nyá piitim la sɔsɔɔm na má kooli-ɛ kɔɔɔntɔ, na nyá hɛte yaa, na n pɛsi kɔɔɔntɔ tiipiiu. ³ Maa kooli kɔɔɔntɔ ké nyá kɔɔɔntɔ koollaa na ma sukɔ mpusi ké mpa pɛle paa sukɔ-ɛ mpusi tɔ. Nyá tɔɔ ké atɛ piitimnaa ká hiki nyɔlelen na pá kooli-wɛɔ koolee kɔɔɔna.

⁴⁻⁵ Mɔ́ɔ́ɔɔ Apɛlam kɔɔɔɔ i alu Salai na i taalɔ pɔɔɔɔɔ Lɔɔti na i wenav tɛna na i tamle nyɔ́ma mpa i hika Halan tɔ na í lu tɛna ɔsu Tacaa ka heeluyɔ-ɔ tɔ na í tɛe Kanaan tetv taa.

Apɛlam pola Kanaan na Icipiti pɔ tetvnaa taa

Waatu unɔ i pusi ka we nutoso na naanɔwa na kakpasɔ. I tapa tetv nti uena ⁶ í faya tɔ taa na í polo Molee tuɛ sɔsɔɔɛ tɛe ké timpi pa yaa si Sikem tɔ. Waatu unɔ Kanaan nyɔ́ma ká wenna hɔɔɔɔvɔ ɛku ku taa.

ISEYELI NYEMA LULU TOM TAKELAYA Kutubtu

Takelaya kanε ka hεte hulεyεna isεna Iso lεsa ι yεlaa ke Icipiti yomle taa tε. Toma sεsεna ke ι lεsεna-we, n a ι lα kεkεlε nyεmnaa na piti tεma. Mprεyε ι tana-weye tetu kεpantε taa. Halεna ι cela ι yεlv Moisi ke kusεsutu ke naanεwa kε wεlaya tetu taa. Si pα tεki-ti na pε hεlι si pa sεla pa caa Iso wei ι lεsa-weye yomle taa tε.

Isεna pa faya Luw takelaya tε:

Iso kpawa Moisi ke Iseyeli nyεma tiikilu, na Icipiti nyεma yelevε si pα tεε, titite 1:1–15:21

Iseyeli nyεma tapa wεlaya tetu taa, Iso kentuyε ke pa tεε, titite 15:22–18:27

Iso na ι yεlaa Iseyeli nyεma pa nεyε pεlvεv ke Holεrv wεlaya tetu taa, na kusεsutu naanεwa, titite 19–24

Iso hεla Moisi ke cokεle sikuyε, titite 25–31

Iseyeli nyεma luyuyε ke naule na Iso pαnα, titite 32–34

Iso cayale ke cokεle taa, titite 35–40

ISO LSEYI ISEYELI NYEMA KE ICIPITI TETU TAA

Iseyeli nyεma yomle tεyεv ke Icipiti

¹ Yakεrv wei pa cuyusa si Iseyeli tε, ι na ι pεyalaa mpa pa pola Icipiti ke cayalvε tε, pa lvlvε loosi na pa hεla ntε. ² Luvεv, na Simiyεv, na Lefii, na Yuta, na ³ Isakaa, na Sapulεv, na Pεncameε, ⁴ na Tav, na Nεfεtali, na Kati, na Asev. ⁵ Yakεrv pεyalaa na ι saalεnaa mpe pa tεna paa we yεlvnyεvεv nutosε na naanεwa (70) kε. Iε ι pεyalv lεlv Yosεfv nα laala-weye Icipiti ke pote. ⁶ Pε waalv kε Yosεfv na ι taalεnaa mpa paa pola Icipiti tε pa sεpa pa tεna. ⁷ Paa na mrv Iseyeli nyεma mpe pa hukε teu tεyomyom na pα sε tεv na pa tεv fεna saala.

⁸ Mprεyε wεlv kεfalv nεyεlv nα tεyε kawulaya. Ama ilε ι ta nyι Yosεfv. ⁹ Ntεna ι koti ι yεlaa na ι tε-we si: I nyεni, Iseyeli nyεma kεla-tuyε samaa na tεv, pa wε-tuyε asola kε. ¹⁰ Mrv tε, pε weε si tε pεεki yaasi wei tu pasεna-we tε. Pε taa kεε na pε yoosi tα na tα kolontunaa na mpe pα sεεna pa tεε na pα kεli-tv. Iεna pα sε na pα tεε.

¹¹ Tεnayale Icipiti nyεma tεwa Iseyeli nyεma ke yomle tεma wahala nyεna. Na pα kpa a fεnlaa na pεle pα tuyε-weye-yε. Halι Iseyeli nyεma mpe pa ηmana acalε wεna pa yaa si Pitom na Lamsev tε. Tεnaya Icipiti wεlv^a sukι ι wontu. ¹² Paa na pa tεma anεyι mrv tε, pa tεvna hukuyε kε na pα suyι tεv. Iεna Icipiti nyεma tεε nαα svkεna-weye sεsεm. ¹³⁻¹⁴ Mprεyε pa tv-weye yomle tεma. Iεna pεle pα lu pa tεyι luyυ. Mpi tε, svyε ke pa casaya na pα ηmaaki pilikinaa, na pα lakι tawa tεma tεna. Pa tvkaya-weye-yεyε ηprεyε na msvεv.

Icipiti wεlv kuyε ke Iseyeli nyεma piya

^a 1:11 Icipiti wεlv: Pa yaakvεv si Icipiti wεlv tε pε taya hεte. Pε hεweε ntε si Icipiti wεlv na pεle pa tεm taa. Pε tεε kε pε weε si tα tε si wεlv yaa Icipiti wεlv.

¹⁵ Hepəla nyəma ka wena alaa lələsəlaa ke naaleye. Pa yaa ləlu si Sifəla na ləlu si Puwa. Mpuyle Icipiti wulaw yaa-we na í heeli-we si: ¹⁶ I fenjiyi Hepəla alaa təlləle na í kuvi apaluviya ke saav taa ké kpakpaa. Ama í yeki aluviya.

¹⁷ Lələsəlaa mpe pəle pa nyaŋaŋana Iso. Uena pá kisi wulaw təm nti. Ue pa ta ku apaluviya. ¹⁸ Tənaŋale wulaw yaa-we na í pəəsi-we si: Pepe tōw ké u kuvi apaluviya mpe? ¹⁹ Ntəna lələsəlaa mpe si: Hepəla alaa faŋana Icipiti nyəma ke yoo. Pa apalətu we səŋəntu. Pa lələxi pa piya ké na pəəs taa taki.

²⁰⁻²¹ Mpuyo Iso koola lələsəlaa mpeye kupantu, na í lá na pa piitim taŋali. Mpi tō, pa nyaŋaŋana-i tō pə tōw. Uena Iseŋeli nyəma náá hukiyi na pá nyəəki toŋ.

²² Mpuyo Icipiti wulaw tōwa Icipiti nyəma təna si: Ye Hepəla alu lola apaluviyaŋa í tənxi-keŋe Nili pəŋə lum. Ama í yeki aluviya.

2

Moisi ləlvyn na í pəcaatu

¹ Mpuyo Lefii tō nəŋəlu í kpaŋa Lefii alu nəŋəlu. ² Uena alu iní í lá teu na í ləli apaluviyaŋa. Ka lapa-i teu ke səsəm. Uena í maŋasi-keŋe ŋmesuŋu ke isətənaa tooso. ³ I nawa si í kaa pəsi na í ŋmesi-ke, uena í caa kowusaya na í taa-keŋe kaaloo, na tŋyū nakuli ku cələm si lum í taa sū. Mpuyo í husa pəŋaya ke pə taa na í pona kowusaya ŋke na í su pəŋə taa, ké kuteŋ luyi tee, ké səsəncaasi taa. ⁴ Na pəŋaya ŋke ka kəŋə səŋa tādələm tōw si í naaki mpi í neu ká təna tō.

⁵ Pə pamna Icipiti wulaw pəelə tii lum sōw, na í taapalaa si-i na pəle pá máləxi kuteŋ. Ue Icipiti wulaw pəelə loosa kowusaya nté səsəncaasi tee ké lum taa. Uena í tili í yomaa taa ləlu si í polo í kpaŋa. ⁶ I kulaa ué í maŋana apaluviyaŋa nté na ká wiiki. Ka təm lapa-i pəətətəle uena í pəsəna si: Cəne iní, Hepəla nyəma pəŋaya ké.

⁷ Ka kəŋə ka səŋa təna, tənaya í nəŋə təkpaŋ si: N caa si má polo má pəeki-ŋ Hepəla alu wei í ká musəsi-ké tō? ⁸ Ntəna pəelə iní í cō si: Polo.

Kəŋə teeŋa uena í kəna ahułum iní í too kəlvə. ⁹ Mpuyo Icipiti wulaw pəelə tōma alu iní si: Kpaŋa pəŋaya kane na ŋ musəsi-m- ke, maa feli-ŋ.

Uena toto kpaŋa-ke na í tōw-ke.

¹⁰ Pəŋaya kəma na ká cé hətə uena ka too pona-ke na í cələ-keŋe Icipiti wulaw pəelə na ká caŋa í kiŋ isu ka too kəlvə. Ntəna ílé í ha-keŋe hətə si, Moisi. Lum apal ke pa yaa mpv na pa té taa. Mpi tō, lum taa ké í ləsa-i.

Moisi sewa na í pote ke Matiyaj tetv taa

¹¹ Moisi lapa səsə uena kuyaku nakuli í polo si í naaki í nyəma Hepəla nyəma. Na í nawa tətəŋə wahala təma wena Icipiti nyəma tukaŋa-we tō. Haləna í ná tətəŋə Icipiti tō nəŋəlu í kuvi Hepəla tō. ¹² I caa ise ke í taa na í waałi í ta na nəŋəlu, uena í kú Icipiti tō na í ŋmesi-i kanyəŋa tee. ¹³ Tev fema na í məli, uena í maŋana Hepəla nyəma na pá makí təmaŋa pa taa pa tike. U lola-we uena í pəəsi musəŋtu si: Pepe tōw ké n lakí nyá tətə ke nyəməŋ ke mpv? ¹⁴ Mpuyle ílé í pəsəna-i si: Awe kpa-ŋ tá wulaw yaa tá təm hułə ye? N caa si n ku-m isu n kuŋv Icipiti tō tō ye?

Moisi cəkənaa si yələa nyəmá-ti uena səŋəntu kpa-i. ¹⁵ Icipiti wulaw maŋamaŋa ná nu mpv na ílé í təŋna pəkəŋv si í ləsəxi í luyi tee. Ntəna Moisi sū nyutu na í polo Matiyaj tetv taa ké cəsəŋv. U tala təna uena í caŋa ləkə nəŋəlu í nəŋə.

¹⁶ Kətəlu nəŋəlu í ka we təna na pá yaaki-i si, Yetulo. U wəna pəelaa naatosompəŋəlaŋa. Mpuyo pəelaa mpe pa pola lum luyi si pa suuliyi pələna na

pa caa tōla nyoo. ¹⁷ Pə tasaa ile, tiikilaa napəli pa kəmaɣale na pá təyoni-we. Moisi ná mpv ulena í seena pɛelaa mpe pa tō, na pa kaləku nyoo. ¹⁸ Pa mēla təyaya ulena pa caa pəosi-we si: Isənaya pə lapa na saɲa í kəo ləŋ ke mpv? ¹⁹ Ntəna pá cə-i si: Icipiti tɔ nyəɔlv ɪ waasəna-tv. Haləna í lu tá kaləku ke lvm na kó nyoo. ²⁰ Keləna pa caa nəyɔ təkpaɪ si: Na apalv unɪ ɪ we le? ɪ tá sʊna-tə təyaya suwe? Təv, í polo na í yaa-i na í kəo na tá na-i tə təyɔ.

²¹ Mpvúyó Moisi tisaa na í caya apalv unɪ ɪ tɛ. Haləna ilé ɪ ha-i ɪ pɛelə Sefola na í lá alv. ²² Alv unɪ ɪ lapa teu, ulena í lɔli apalvpəyaya na ka caa ha-keye hətɛ si kɛesəm. Macəəsaa ké pɛle pa yaa mpv na pa tɛ taa.

Isə lapa Moisi ke Iseyeli nyəma waasvɔ

²³ Mpvúyó pə taanɔ səsəm, ulena Icipiti wulav sí. Yomle nuwa Iseyeli nyəma ulena pá wiiki na pá tekiyi Isə si í waasi-we na ilé ɪ nu. ²⁴ Na í təosi nəyɔ ŋka ɪ ka su pa caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpv tə ka tō. ²⁵ Na í nyəni Iseyeli nyəma na í paasəna pa təm.

3

¹ Waatv unɪ tə na Moisi náá təŋna ɪ yəti Matiyaj kətvɔlv Yetulo tōla tiikuɣu. Mpvúyó kuyaku nakvli ɪ tiikaa na í tala Isə puyv ŋku pa yaa si Holəpv təyɔ wɔlaya tɛtv waali. ² Təyaya Tacaa tillu lu ɪ tōv ké tiika kvləpaya ŋka ka mvyi kəko tə ka taa. ɪ paasəna teu, ulena í ná si kəko mvyi yáa. Ama tiika maɣamaɣa u nyaki. ³ Ntəna í tó ɪ taa si ɪ ká kɛtəna teu na í ná piti təm nti si isənaya pə lapa na kəko mvyi tiika na kaa nyaki. ⁴ Isə nawa si ɪ caa kɛtənav, ulena í yaa kəko ŋke ka taa si: Moisi Moisi. Na Moisi cə si: Ma nuwa. ⁵ Mpvuyule Isə tōma-i si: Taa kɛtəna tiika ŋke yoo. Wəyəsɪ nyá ntankpala. Mpi tə, Isə tɛtv tōv ké n səŋa mpv. ⁶ Maɣale nyá caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpv pa Isə.

Səyontv kpa Moisi, ulena í takɪ ɪ isentəv si í taa na Isə. ⁷ Ntəna Isə tə si: Ma nawa isəna ma yəlaa təki konyəŋ ke Icipiti tə. Pəyələ ma nuwa wula nna pa ŋmakəllaa tvyv-we tə. Ma nyəma pá wa halanaa tō. ⁸ Pə tōv ké ma tiiva si ma ceki-weye Icipiti nyəma niŋ taa, na má pona-weye tɛtv kəpantv nti tə walaa na təyənaya na kəpantv təna tōla yem təhə tə tə taa. Kanaaŋ nyəma, na Hiti nyəma, na Amolii nyəma, na Filiisi nyəma, na Hifi nyəma, na Yəpusi nyəma, pa cəyana tə taa. ⁹ Ma nuwa Iseyeli nyəma wula, pəyele ma nawa yaasi wei Icipiti nyəma ŋmakələyənawe tə. ¹⁰ Mpv tə, ma tiliyi-ŋ Icipiti wulav tɛ si ɪ polo na ɪ ləsi ma yəlaa Iseyeli nyəma ke Icipiti taa.

Isə hvlayi ɪ təyi Moisi

¹¹ Mpvuyule Moisi cəwa Isə si: Maɣale awe na halɪ máá puki Icipiti wulav kin si ma ləsəyi Iseyeli nyəma ke Icipiti taa? ¹² Keləna Isə si: Maa weɛ nyá waali. Na mpi n ká nyəna si má tiliyina-ŋ təyələ si, n ká ləsi Iseyeli nyəma ke Icipiti na nyana-we í kəo na í sɛɛ-m puyv kvne kv tōv cəne. ¹³ Ntəna Moisi si: Pə we teu, ye ma polaa na má maɣana-we, na má heeli-we si pa caanaa Isə tilina-m pa waali. lɛ paa pəosi-m nyá hətɛ, ulena má cə-we suwe?

¹⁴ Mpvuyule Isə cə-i si: Ma hətɛ nté Mawetam. Mpv tə, ɪ polaa ile n heeli-we si: Tamweelv tilina-m mə waali. ¹⁵ Na ɪ cuyusi si: Mə caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpv pa Isə Tacaa tilina-m mə waali. Ma hətɛ nté, haləna antulinnya polo na í kvl. Hətɛ nteye yəlaa ká yaaku-m paa waatv wei. ¹⁶ Təv, polo pənentaa na ɪ kotɪ Iseyeli səsaa na ɪ heeli-we si: Mə caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpv pa Isə Tacaa lu ma tōv na í heeli-m si ɪ na-mɛ na ɪ nyəma isəna pa

ημακələγι-με τə. ¹⁷ Na ι τό ι τaa σι ι ləsəγι-μεγε wahala tetu taa cəne na ί pona-μεγε Kanaah nyəma, na Hiti nyəma, na Amolii nyəma, na Filiisi nyəma, na Hifi nyəma, na Yepusi nyəma pa tetu taa, timpi təχənaγa na kupantu təna təla yem təhə τə. ¹⁸ Ye pa nu mpu paa mu-təγι. Ilena η kpaγa-we na ί polo ί maγana Icipiti wulaw na ί heeli-ι σι Hepəla nyəma tά, tά Išo Tacaa lu tά təə. Mpu τə, ha-tyu mpaav na tə polo wulaya tetu taa na tə lapι-ι kətasi. Pι maγana ισι kuyeeη tooso tənte. ¹⁹ Ma nyəμά σι ye pə ta haη wulaw ι kaa yele-me na ί tee. ²⁰ Pə təə kέ maa hə Icipiti nyəma ηkpaηη na yaasinaa mpa too pa ta nata tə na halι wulaw təχəni-μεγε kətəχənu na ί tee. ²¹ Halι má yele na Icipiti nyəma la-meγε kupantu na ί taa lu niη kakpasι. ²² Paa Iseyeli alv wei ι ká sələmi Icipiti alaa mpa pa kέ ι asəmaa na ι colə nyəma təχə nyəχətu kupantu wontu, na wula nyəntv, na wontu kəvsusuutu, na ί τό mə piya təə. Mpuγú ί ká svsəna Icipiti nyəma ke kənyəη.

4

Išo húləγί ι toη ke Moisi

¹ Mpuγú Moisi pəssa Išo Tacaa σι: Na ye ισι Iseyeli nyəma ta tūna ma təm na pá kisi-m nunav na pá tə-m σι Tacaa ta lu ma təə kέ tiili se? ² Ntəna Tacaa təmi-ι σι: Pepeye n təka nyá niη taa? Mpuγυle σι: Kpátəγú. ³ Keləna Išo σι: Pəti-kuyə atə. Moisi pəta-kv, iləna kó pəsi tum. Tənaγa ι ηmaawa təγaγav. ⁴ Mpuγú Tacaa heela-ι σι: Siisi na η kpa ι suka taa.

Moisi siisaa na ι kpa təm unι təcav, iləna təm taγani kpátəγú ke pəsəvυ ke ι niη taa. ⁵ Ilena Išo σι: Mpi n ká húləna Iseyeli nyəma σι pa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpu pa Išo Tacaa má ma lu nyá təə təχəle. ⁶ Mpuγú Išo tasa Moisi ke heeluγυ σι: Nyəki nyá niη ke nyá lanje taa kέ nyá toko tee.

Moisi nyəka ι niη ke mpu na ί kvsι-ι, ilə ι tuta tənυvυ təə asilima kətəη^a waasa ι niη tənayałe na ί sɛɛwa təhaii. ⁷ Keləna Išo σι: Mələna nyá niη ke nyá lanje taa.

Moisi kəma na ί kvsι ι niη ilə ι mələa kełe təmammam ισι ι ka wəv τə. ⁸ Mpuγυle Tacaa təma σι: Ye Iseyeli nyəma ta tuna-η, na η kisi na η la piti təmle kancadaya nyənte na pá tá mu nyá təm. N lapra naale nyənte təne ισι pa mu-tι. ⁹ Ye pə kpeηna piti təma ane a naale na pá ká nyυvυ na pá kisiγι nyá təm na paa nukəna-η, ilə η cosi Nili pəγə lvm na η pəli-wəγι tetu təə na pə pəsi caləm.

Išo kpawa Aləη ke Moisi waali tv

¹⁰ Mpuγú Moisi σι: Pə kaa la, ma ta nyι γəχətaya. Paa hatoo n caala-m γəχətənav tə ma taa nyι γəχətəvυ. Paa na nəχəə isəntə kvlumtu ntəγι, pə ta layasi.

¹¹ Keləna Išo nəχə təkpa σι: Pə taya ma tona yulv ke nəγə taa? Na ye ma nəkaa ma lapι-ι kamumuka yaa ntam. Pəyele má nəkaa ma yele na ί naaki yaa ί yulvmι. ¹² Mpu τə, tee nəχəə. Maa wɛɛ nyá waali na maa tó nyá nəχə taa kέ təm pee wena n ká γəχəti τə. ¹³ Mpuγυle Moisi σι: Hai, Tacaa, ma kpa nyá yule, tili wei n caa τə, yele ma təm.

¹⁴ Tənayałe Moisi təm lapa Tacaa ke páána na ί təmi-ι σι: Nyá taalv Lefii tv Aləη wɛɛ. Halι ilə ι tu luna ntɛye nyá səηvυv, na ί loosa-η ι lanhulvmle ká wɛɛ səχəntv. ¹⁵ N ká tɛłəsi-ι nti nti ι ká γəχətəγι τə. Na máa wɛɛ mə waali na má húl-meγε mə kulapəle. ¹⁶ Nyá pəsa ισι Išo kełe, na η tɛłəsəγι-ι nti ι ká heeliγι samaa na nyá nəχə τə. ¹⁷ Təki nyá kpátəγú ke nyá niη taa na η lakəna-kuyvυ piti təma.

Moisi məlvυv ke Iseyeli nyəma kiη

^a 4:6 asilima kətəη: Mpi Ləkpa taa pa yaa σι kətəη kəseeməvυv təγə pa yaa cəne σι tənυvυ təə asilima kətəη.

¹⁸ Μπρόγυ Moisi mæla i yæti Yetulo cəɔ na í heeli-i si: Ma mæləyi Icipiti na má ná Iseyeli nyóma alaafəya. Ntəna ílé si pə we teu, polo.

¹⁹ Μπρόγυ Tacaa heela Moisi ke Matiyəη tetu taa təna si: Taa nyana Icipiti mæluvu. Mpi tə, mpa pa lukaya-η kuvu tə pa səpa pa təna.

²⁰ Uəna Moisi cəyas i alu na i piya ke kraŋasi na pá tee Icipiti, na í təkə krátógy ηku Išo ka heela-i si í kraŋa təgy i niη taa. ²¹ Uəna Tacaa tasa-i heeluyu si: Ma ha-η toη si ye n tala Icipiti, n la piti təma anu a təna na Icipiti wulav ná. Ama maa tu-i lanəkrusəη na i kaa yele Iseyeli nyóma na pá tee. ²² Na í heeli-i si maŋa Išo Tacaa ké. Iseyeli nyóma we ké isu ma apalu pəyaya kancaalaya nyəŋka. ²³ Timpi ma təma si í yele ma kancaalaya pəyaya na ká polo ká seə-m na í kisi tə, pə təw ké maa kó inu i apalu pəyaya kancaalaya nyəŋka.

²⁴ Μπρόγυ Moisi pa suv tiiliyi ahoos naali. Uəna Išo kripri-i si i kuvu. ²⁵⁻²⁶ Tənaŋale i alu Sefola kraŋa krantanyaaluvu na í peli pəyaya hənəwə na í tokina-keŋe Moisi tee na í tə si: N ke-m caləm apalu ké. Pəluvu təm ke Sefola yəwətəna mpv. Uəna Išo yele Moisi.

²⁷ Μπρόγυ Išo heela Aləη si í səη Moisi ke wəlaya tetu taa.

Aləη teewa uəna í sulí i neu Moisi ke Išo puvu kin, na pá kpi təma na pá seə təma. ²⁸ Na Moisi ná keesi-i təm nti Išo heela-i na piti təma nna i ka hulə-i tə.

²⁹ Ntəna pa naale pá təη təma na pá polo Icipiti na pá koti Iseyeli səsaa. ³⁰ Μπρόγυ Aləη keesa-wəŋe nti nti Išo ka heela Moisi tə, na pá lá piti təma anu na Iseyeli nyóma ná. ³¹ Pəle pa ná mpv, uəna pá tisi si Išo lakəna. Pa cekəna si Išo nawa pa kunyətəyale ké na í kəw si í waasi-we. Uəna pá hənəti-i ate na pá seə-i.

5

Moisi na Aləη pa pote ke Icipiti wulav té

¹ Pəle pə waali ké Moisi na Aləη pa pola Icipiti wulav té na pá heeli-i si: Iseyeli nyóma ta, tá Išo Tacaa si tə heeli-η si í yele-tu na tə polo pooluη na tə lapu-i təmle pəyaya nakəli. ² Tənaŋale Icipiti wulav nəwə təkran si: Awəŋe Išo Tacaa ye? Ma ta nyi pəntv. Uə ma fei si ma nuku i təm na má yele Iseyeli nyóma si pá polo tiili.

³ Mpuvule Moisi na Aləη pa cəwa si: Hepəla nyóma tá, tá Išo Tacaa luna tá təw na í heeli-təvu mpv. Pə təw tə yele-tu na tə tə kuvəη tooso na tə polo pooluη na tə lá kətasi. Ye pə taŋa mpv i ká ku-tu na kutəη yaa yoo. ⁴ Μπρόγυ wulav holina Moisi na Aləη si: Mə, pəpe təw ké í tvsəŋi Iseyeli nyóma si pá yele pa təma ye? Mu məli mə nyəna taa. ⁵ Nəwəwə taa yəlaa panə pa hukaa ké isu pa təma ka polo isəntaa, uəna í caaki si í məŋna-yəŋe waali yəe?

Wahala təma səsvyv

⁶ Kuyaku ηkuvu Icipiti wulav heela Icipiti nyóma mpa pa ké wahala təma feŋlaa səsaa tə, na mpa pa ké feŋlaa səkrəma ke Iseyeli nyóma taa tə ⁷ si: I taa tasa-wəŋe pilikinaa kasaaloka celvu ke faalaa. Pa maŋamaŋa paa pukina na pá kuη. ⁸ Pəcə pə fei si pa pikilinaa í səku isu pa tu ηmaaki tə. Feləntunaa ke-wəŋe. Pə təw ké pa kəma ma kin si má ha-wəŋe mpaav na pá polo pá lá pa Išo ké kətasi. ⁹ I tu-wəŋe təma toη nyəna. Uə pa kaa hiki tapasopəle si pá paasəŋəna pa pəpətu təmnaa mpə.

¹⁰ Μπρόγυ feŋlaa səsaa na səkrəma pa lu Icipiti wulav té na pá polo pa heeli Iseyeli nyóma si: Wulav si, tə taa tasa-məŋe kasaaloka celvu. ¹¹ Si mə maŋamaŋa í ká yələna na í kó. Pəyele mə pilikinaa kaa səku isu í tu ηmaaki tə.

¹² Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti tetu taa si pá kɔŋ kasaaloka. ¹³ Na feŋlaa sɔsaa náa caaləyi-wɛ na toŋ si pə wɛɛ si pá tɛŋ paa ifemle nte tə pilikinaa ke teitei, isu too paa cɛlaya-wɛyɛ kasaaloka ke kucɛlv tɔ. ¹⁴ Haləna feŋlaa sɔsaa mpe pá makɪ səkɛpema mpa paa kpawa lseyeli nyóma taa tɔ. Si pepe tɔɔ ké nɔɔnɔ samaa u laki pilikinaa, na pə takɪ isu too paa suw tɔ.

¹⁵ Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti wulav kin si pa hóləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n naasəyi-tuyv mpu? ¹⁶ Nyəni, anɪ tá maɣamaɣa tə kɔŋna tá kasaaloka. Pəyɛle pa caaləyi-tv si tá pilikinaa í taa sɛki isu tu ŋmaakaɣa tɔ. Pəcɔ pa tɔŋna-tuyv marv nɔ. Nyá yɛlaa tɔm sɛpaya. ¹⁷ Tənaɣale Icipiti wulav nəɣo təkɛpav si: I ké felentunaa kɛpitikɛpitinaa ké, pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké í waakəna si í puki Iso ké kɔtaɣa lapv. ¹⁸ I kɔlv na í tɛ mə təma taa. Nəɣolv kaa cɛla-mɛyɛ kasaaloka ke faalaa. Pəyɛle í ká ŋmá pilikinaa ke teitei ké isu í tu ŋmaaki tɔ.

¹⁹ Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti wulav kin si pa hóləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n naasəyi-tuyv mpu? ²⁰ Mpe pa lukaya ɛ pa maɣana Moisi na Aləŋ pa taŋa-wɛyɛle. ²¹ ɛna pá tvv pɛle si: Iso ká kɛɛtɛ mə yule tɔɔ ké kpaakɛpaa. Mpi tɔ, mə lapəna na Icipiti wulav na í waalɪ nyóma pa luyv lu-tv. Mə tekina tá luyv si pá lentɪ.

²² Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti wulav kin si pa hóləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n laki nyá yɛlaa taɣa isayav? Na pepe tɔɔ ké n tu tila-m pa waalɪ? ²³ Hatoo kuyavku ma heela Icipiti wulav ke nyá tɔm tɔ, í sɔsaa lseyeli nyóma ke wahala ké. Pəyɛle nyá suma, nn lɔkɪ si í waasi-wɛ.

6

¹ Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti wulav kin si pa hóləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n laki nyá yɛlaa taɣa isayav? Na pepe tɔɔ ké n tu tila-m pa waalɪ? ²³ Hatoo kuyavku ma heela Icipiti wulav ke nyá tɔm tɔ, í sɔsaa lseyeli nyóma ke wahala ké. Pəyɛle nyá suma, nn lɔkɪ si í waasi-wɛ.

Iso si Moisi ke nəɣo si í ká waasi lseyeli nyóma

² ɛna Iso taa Moisi ke heeluyv si: Ma ké Tacaá ké. ³ Halɪ ma hólá ma təyi Apələham na Isaaka na Yakərv si maɣale Iso Toma təna tv. Ama pa ta nyɪ si ma hətɛ tətəyɔle Mawɛtam. ⁴ Ma na-wɛ tə pɛla nəɣo na má su-wɛ si ma ha-wɛyɛ Kanaaŋ tetv nti tə taa pa caya cayaɔlv ke isəntɔ tɔ. ⁵ Pənentɛ ma nu yomle nte Icipiti nyóma tuyv-wɛ na pá wiilki tɔ. Haləna pə tɔɔsi-m nəɣo ŋka ma na-wɛ tu pɛlaa tɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké ma tv Moisi si í heeli-mɛ si maɣale Tacaá. Ma cɛ-mɛyɛ mə yomle na mə wahala təma taa na má waasi-mɛ. Na ma hó Icipiti nyóma ŋkəpav na ma toŋ sɔsəŋ. ⁷ Ma nyəni-mɛyɛ ma yɛlaa na mí nyəni maɣa mə Iso. Waatv inəyi í ká nyɪ si mə Iso Tacaá má ma hətəyənə-mɛyɛ Icipiti nyóma wahala təma anɪ a taa. ⁸ Pəle pə waalɪ ma pona-mɛyɛ tetv nti ma si Apələham na Isaaka na Yakərv ke nəɣo na tuunav si ma ha-mɛ na tɔ pəsi mə nyəntv tɔ tə taa. Mpi tɔ, maɣa Tacaá ké.

⁹ Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti wulav kin si pa hóləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n laki nyá yɛlaa taɣa isayav? Na pepe tɔɔ ké n tu tila-m pa waalɪ? ²³ Hatoo kuyavku ma heela Icipiti wulav ke nyá tɔm tɔ, í sɔsaa lseyeli nyóma ke wahala ké. Pəyɛle nyá suma, nn lɔkɪ si í waasi-wɛ.

¹⁰ ɛna Iso taa Moisi ke heeluyv si: Ma ké Tacaá ké. ³ Halɪ ma hólá ma təyi Apələham na Isaaka na Yakərv si maɣale Iso Toma təna tv. Ama pa ta nyɪ si ma hətɛ tətəyɔle Mawɛtam. ⁴ Ma na-wɛ tə pɛla nəɣo na má su-wɛ si ma ha-wɛyɛ Kanaaŋ tetv nti tə taa pa caya cayaɔlv ke isəntɔ tɔ. ⁵ Pənentɛ ma nu yomle nte Icipiti nyóma tuyv-wɛ na pá wiilki tɔ. Haləna pə tɔɔsi-m nəɣo ŋka ma na-wɛ tu pɛlaa tɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké ma tv Moisi si í heeli-mɛ si maɣale Tacaá. Ma cɛ-mɛyɛ mə yomle na mə wahala təma taa na má waasi-mɛ. Na ma hó Icipiti nyóma ŋkəpav na ma toŋ sɔsəŋ. ⁷ Ma nyəni-mɛyɛ ma yɛlaa na mí nyəni maɣa mə Iso. Waatv inəyi í ká nyɪ si mə Iso Tacaá má ma hətəyənə-mɛyɛ Icipiti nyóma wahala təma anɪ a taa. ⁸ Pəle pə waalɪ ma pona-mɛyɛ tetv nti ma si Apələham na Isaaka na Yakərv ke nəɣo na tuunav si ma ha-mɛ na tɔ pəsi mə nyəntv tɔ tə taa. Mpi tɔ, maɣa Tacaá ké.

¹⁰ ɛna Iso taa Moisi ke heeluyv si: Ma ké Tacaá ké. ³ Halɪ ma hólá ma təyi Apələham na Isaaka na Yakərv si maɣale Iso Toma təna tv. Ama pa ta nyɪ si ma hətɛ tətəyɔle Mawɛtam. ⁴ Ma na-wɛ tə pɛla nəɣo na má su-wɛ si ma ha-wɛyɛ Kanaaŋ tetv nti tə taa pa caya cayaɔlv ke isəntɔ tɔ. ⁵ Pənentɛ ma nu yomle nte Icipiti nyóma tuyv-wɛ na pá wiilki tɔ. Haləna pə tɔɔsi-m nəɣo ŋka ma na-wɛ tu pɛlaa tɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké ma tv Moisi si í heeli-mɛ si maɣale Tacaá. Ma cɛ-mɛyɛ mə yomle na mə wahala təma taa na má waasi-mɛ. Na ma hó Icipiti nyóma ŋkəpav na ma toŋ sɔsəŋ. ⁷ Ma nyəni-mɛyɛ ma yɛlaa na mí nyəni maɣa mə Iso. Waatv inəyi í ká nyɪ si mə Iso Tacaá má ma hətəyənə-mɛyɛ Icipiti nyóma wahala təma anɪ a taa. ⁸ Pəle pə waalɪ ma pona-mɛyɛ tetv nti ma si Apələham na Isaaka na Yakərv ke nəɣo na tuunav si ma ha-mɛ na tɔ pəsi mə nyəntv tɔ tə taa. Mpi tɔ, maɣa Tacaá ké.

¹³ Kelena Tacaa tu Moisi na Alɔŋ si: I polo mə naale na í maɣana Iseyeli nyǎma na Icipiti wulaw na í heeli-we si, pə wee si Iseyeli nyǎma í lu Icipiti taa.

Moisi na Alɔŋ pa caanaa caanaa həla

¹⁴ Iseyeli nyǎma lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa həla ntɔ.

Yakəru pəyalɔ kancaalaya nyəŋ Lupereŋ pəyalaa nté Hanəki na Palu na Həsəlɔŋ na Kaami, pələyele Lupereŋ lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa.

¹⁵ Simiyɔŋ ílé í pəyalaa nté, Yemuweli, na Yameŋ, na Ohati, na Yakeŋ, na Sohaa, na Sawuli. Í alɔ Kanaaŋ nyəŋ lɔlɔna-í í pəyalɔ kantəkaya nyəŋ unɛ. Simiyɔŋ lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa nté.

¹⁶ Lefii pəyalaa mpa pa ké í lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa tɔ pa we yəlaa tooso ké.

Pa həla nté Keesɔŋ, na Kehati, na Melali. Lefii unɛ í lɔlɔŋ pusi nté nunɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompəɣɔlaya (137). ¹⁷ Keesɔŋ pəyalaa nté Lipini na Simeyi, pələyele Keesɔŋ lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa. ¹⁸ Kehati ílé í pəyalaa nté, Amələm, na Isaa, na Həpəlɔŋ, na Usiyeli. Kehati lɔlɔŋ pusi nté nunɔwa na hiu na naanɔwa na tooso (133). ¹⁹ Melali ílé í pəyalaa nté Malii na Musi. Pələyele Lefii nyǎma lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa.

²⁰ Amələm ílé í kpaɣa í caa neu Yəkəpeti ké na í lɔl-í apalɔpiya ke naale, Alɔŋ na Moisi. Amələm unɛ í lɔlɔŋ pusi nté nunɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompəɣɔlaya (137).

²¹ Isakaa ílé í pəyalaa nté Kolee, na Nəkəfi, na Sikəli. ²² Usiyeli pəyalaa nté Mikayeli, na Iisafaŋ, na Sítilli.

²³ Aminatarɔ pələlɔ Iisepa wei í ké Nasəŋ neu tɔɣɔ Alɔŋ kpaɣaa na í lɔl Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa.

²⁴ Kolee ílé í pəyalaa nté Asii, na Ilikana, na Apiyasafɔ. Pələyele Kolee lɔlɔŋ loosi nyǎma cɔsɔnaa.

²⁵ Putiyeli pələlɔ nəɣɔl ke Alɔŋ pəyalɔ Ilasaa ná kpaɣaa na ílé í lɔl Pərihasɔ.

Lefii lɔlɔŋ nyǎma loosi nyǎma cɔsɔnaa həla nté.

²⁶ Na Alɔŋ na Moisi mpeɣe Tacaa tɔma si pá ləsi Iseyeli nyǎma ke Icipiti taa ké nəɣɔ kulɔmaya. ²⁷ Mpe unɛ pa teləsəna Icipiti wulaw ke nti Iso yəɣɔtaa si í yele Iseyeli nyǎma na pá lu í tetɔ taa tɔ.

Iso lələŋi nəɣɔŋka í ka su Moisi tɔ

²⁸ M̀p̀ɔ̀ỳ kuyaku nakɔli Iso yəɣɔtəna Moisi ke Icipiti tetɔ taa na í heeli-í si: ²⁹ Ma ké Tacaa ké, polo ń heeli Icipiti wulaw ke tɔ təna nti ma yəɣɔtəna ma nəɣɔ tɔ.

³⁰ M̀p̀ɔ̀ỳle Moisi cɔ-í si: Icipiti wulaw kaa nuna-m. Mpi tɔ, ma ta nyi yəɣɔtaya ke paa pəcɔ pəcɔ.

7

¹ M̀p̀ɔ̀ỳ Tacaa heela Moisi si: Maa tu-ŋ toŋ sɔsɔŋ na ń pəsi isu Iso ké Icipiti wulaw isentaa na Alɔŋ náá teləsəŋi-í nyá tɔm. ² N ká keesi Alɔŋ ke tɔ təna nti máá heeli-ŋ tɔ, na ílé í teləsi-təŋi Icipiti wulaw si í yele Iseyeli nyǎma na pá lu í tetɔ taa. ³ Paa na mpu tɔ, maa la Icipiti wulaw ke laŋkpusəŋ. Paa na piti təna na kɔhɔlɔm mpi pə təna maa la Icipiti taa tɔ, ⁴ í kaa nuna-mɛ. Halɔ waatu unəŋi maa nyəŋsi Icipiti nyǎma isɛ ke teu ke isəna pə wee tɔ. Ilɛna má ləsi ma yəlaa Iseyeli nyǎma ke nəɣɔ kulɔmaya ke tetɔ tənɛ tɔ taa. ⁵ Saa unəŋi pu cɛ Icipiti nyǎma isentəɔ na pá nyí si ma ké Tacaa.

⁶ Μπόγυ Moisi na Aləη pa lapa teitei isu Tacaa ka heeluγu-we tə. ⁷ Waatu wei pa γəγətayana wulav ke mpu tə, Moisi pusi ka we nunaasa na Aləη nyənsi ke nunaasa na tooso.

Icipiti wulav kisa Moisi na Aləη ke nunav

⁸ Μπόγυ Iso Tacaa heela Moisi na Aləη si: ⁹ Ye Icipiti wulav təma-me si í la piti təmlə natəli, ilə Moisi heeli Aləη si í pəti í kpatúγú ke ateyə wulav isəntaa, na ku pəsi təm.

¹⁰ Tənaγa Moisi na Aləη pa tēewa na pá lá teitei isu Iso Tacaa keesuyu-we tə. Aləη pəta í kpatúγú ke ateyə Icipiti wulav na í waali nyəma pa isəntaa na kó pəsi təm. ¹¹ Μπόγυ wulav kota Icipiti tūwaa na pə topotopo nyəma na pələ pá lá mpu tətə, na pa topotopoto taa. ¹² Pa təna pa pəta pa kpatəη ke ate na í pəsi tūmaa. Tənaγa Aləη kpatúγú təm kulaa na í li paηe pa nyəη tūmaa təna. ¹³ Paa na mpu Icipiti wulav lapa lan̄kpusəη na í kisi nti Moisi na Aləη pa pola-í sələmuγu təγə teitei isu Tacaa ka γəγətuyə tə.

Wahala kancaalaya nyəη

¹⁴ Μπόγυ Iso Tacaa təma Moisi si: Ntəη Icipiti wulav kama nyuyə ke í lan̄kpusəη taa na í kisi lseyeli nyəma ke yeluyə si pá tēe yeē? ¹⁵ Təu, cele ku fema n lu ləη na η kraγa nyá kpatúγú ηku ku pəsa təm tə, na η polo í tēγe saa wei í tiiki pəγə tə, na η tan̄-í kutəη tə. ¹⁶ Uena η heeli-í si: Həpəla nyəma tá, tá Iso Tacaa tilina-m si má heeli-η si η yele í yəlaa na pá polo pooluη na pá sēe-í, na haləna san̄a nyaa san̄. ¹⁷ Pə tə kē Tacaa si má teləsi-η si n təma si n ta nyəmi-í tə pənentaa kē n ká nyəmi-í. Kpatúγú kuvēγe maa ma Nili pəγə lum tə, iləna Iso yele na pə təna pə pəsi caləm, ¹⁸ na tiina sí na lum səη na hal̄i Icipiti nyəma kpisi pə nyəəu.

¹⁹ Μπόγυ Tacaa tasa Moisi ke heeluγu si: Heeli Aləη si kraγa nyá kpatúγú na η hól-kuγə Icipiti nyəma lum təkpentenaa na pusi na ləəη pə tə na pə kpeηna lucayamnaa na tuη na kəkraməη pə pəəη taa lumnaa, na pə pəsi caləm. Waatu un̄i caləm ká waasi tetu təna təpai.

²⁰ Μπόγυ Aləη kusa kpatúγú na í má pəγə lum tə isu Tacaa ka keesuyu-we təγə Icipiti wulav na í waali nyəma pa isəntaa, na lum təna pəsi caləm. ²¹ Uena pəγə təna tiina sí, na ka lum səη haləna Icipiti nyəma kpisi pə nyəəu. Na paa timpixi n tala tetu təna taa caləm waasəna.

²² Μπόγυ Icipiti tūwaa lapa teitei isu Moisi-we na pa topotopoto taa. Uena Icipiti wulav la lan̄kpusəη isu Tacaa ka tēm γəγətuyə tə, na í kisi nəγə ηka paa sələma-í tə. ²³ I ta kraγa-ti na í yaa pəlv. Uena í ha lumaya na í suv í təyaya. ²⁴ Tənaγa Icipiti nyəma təna suv hila laasuyə na pá maləγi pəγə si pá hiki lum kunyənγəəm. Mpi tə, pəγə nyəm taa fēi nyəəu.

²⁵ Kuyēēη naatosompəγəlaya təcu kē lum pəsa caləm.

Wahala naale nyəη

²⁶ Pə waali kē Tacaa təma Moisi si: Polo Icipiti wulav kin̄ na η heeli-í si yele ma yəlaa na pá polo pá la-m təmlə. ²⁷ Ye n kisa mpu maa yele na salēe lu nyá tetu təna taa. ²⁸ A ká huki təyomyəm ke pəγə taa. Uena á kra na á suv wulav nyá nyá kawulaya təyaya taa, na nyá nan̄ kuvəntuyə taa. A ká kra nyá kato tə maγamaya. A ká suv tətəγə nyá waali nyəma tēesi taa na samaa nyənsi taa na tətəsələ na mutv tiisi taa tətə. ²⁹ Hal̄i a ká kra Icipiti wulav nyá nyá maγamaya nyá tə, na samaa təna tə, na pə kpeηna təmlə nyəma tə tətə.

8

¹ M'p'ógú Tacaa tasa Moisi ke heeluyú tótó sí heeli Alón sí: Hólí nyá k'pát'ógú na pusi na lón na lúcaγamnaa tó na salée lu Icipiti.

² Alón ná hólá í k'pát'ógú ke mpv, ðena salée lu Icipiti lómnaa taa na á waasi tetv tóna. ³ M'p'ógú Icipiti t'waa ná lapa mpv na pa topotoportv taa tótó, na salée lu na á k'pa tetv tóna taa. ⁴ Ntēna Icipiti wulav yaa Moisi na Alón na í t-wē sí: Í wiina Tacaa na í hatélóna salée an'ogí má na má yélaa. Pə waali ðe maa yelee lseyeli nyéma na pá polo pá lá l'á l'á k'k'otasi.

⁵ Tənaγale Moisi cə Icipiti wulav sí: Ta caa, ləsi nyá maγamaγa ke saa wei n sɔlaa sí má sələmí l'á k'k'é mə tó na í k'ó salée ke nyana nyá samaa na nyá təmle nyéma mə tēsi taa na á mēli p'əγo taa tike tó. ⁶ K'elena wulav sí: Cele ke ma caaki sí n sələmí l'á. Ntēna Moisi sí: T'óv, pə wē teu. Maa la mpv, ðena p'écó n cəkəna sí tá l'á Tacaa fēna saala. ⁷ P'əp'ətv fēi lēlən, salée ká lu nyana nyá samaa na nyá təmle nyéma mə tēsi taa na á mēli p'əγo taa tike.

⁸ M'p'ógú Moisi na Alón pa lu Icipiti wulav tē. ðena Moisi sələmí l'á k'k'é salée aní a tó. ⁹ ðena Tacaa la isu í sələmuyv tó, na salée sí tēsi taa na taasi tó na tawa taa.

¹⁰ M'p'ógú pa k'ota-yeyē huwa huwa. ðena ícate tóna s'əñ pə fēi teu.

¹¹ Icipiti wulav nawa sí í wahala pasaa, ðena í lá lan'kp'usəñ na í k'isi Moisi na Alón ke nunav ke teitei isu Tacaa ka γəγotv tó.

Wahala tooso nyəñ

¹² M'p'ógú Tacaa tōma Moisi sí heeli Alón sí: Ma nyá k'pát'ógú ke tetv tó, na m'usuyv p'əsi p'ətv na t'ó k'pa Icipiti tetv tóna taa.

¹³ Ntēna Moisi na Alón pá lá teitei isu Tacaa heela-wē tó. ðena m'usuyv p'əsi p'ətv na t'ó waasi yélaa na t'əla pa t'ó k'k'é tetv tóna taa. ¹⁴ ðena Icipiti t'waa maγasí isu paa la mpv na pa topotoportv taa na pá k'pisi. Na p'ətv náá wē t'əla na yélaa pa t'ó. ¹⁵ Tənaγale t'waa heela Icipiti wulav sí: l'á mp'əle ke cəñe un'ogí yoo.

Pa na mpv Icipiti wulav t'əla í lan'kp'usəñ na í k'isi Moisi na Alón ke nunav ke teitei isu Tacaa ka γəγotv tó.

Wahala liyiti nyəñ

¹⁶ M'p'ógú Tacaa heela Moisi sí: Cele k'vli l'əñ ke tanəñ k'vpañk'v t'ee, na n' kati Icipiti wulav ke waatv wei í tiiki p'əγo tó na n' heeli-í sí Tacaa má, ma tōma sí yelee ma yélaa na pá polo pá la-m təmle. ¹⁷ Ye n k'isaa sí n kaa yelee-wē, ðe maa yelee na kac'əsi k'vnaasasi nasəli sí lu na sí s'ú Icipiti nyéma tēsi taa k'k'é tetv tóna taa, na sí nyasəxi nyana yélaa na nyá təmle nyéma tóna. ¹⁸ Ama kac'əsi nsí sí kaa wiili K'osəñ tetv taa timpí ma yélaa wē tó. Tənaγa Icipiti wulav ka nyəna sí Tacaa má, ma wē Icipiti taa cəñe. ¹⁹ Maa kenti mə tó k'k'é k'pante ke cele, na í kaa na wahala ðe.

²⁰ M'p'ógú Tacaa yelaa na kac'əsi k'vnyasasi nasəli lu tuutuuma na sí watí Icipiti wulav na í təmle nyéma pa tēsi taa, na sí wakəli tetv tóna. ²¹ Tənaγale Icipiti wulav yaa Moisi na Alón na í t-wē sí: Í polo í lá mə l'á k'k'é k'k'otasi. ðe Icipiti tetv taa k'k'é pə wē sí í la-sí. ²² K'elena Moisi na Alón pa cə sí: T'ə kaa la-səxi cəñe. M'p'í tó, Icipiti nyéma ká nyəni-səxi acaalətv na pá γaγa-tuyv p'ee. ²³ Pə wē k'k'é sí t'ó t'ó k'vyeñ tooso na t'ó polo pooluñ. ðena t'ó lá t'á l'á Tacaa ke k'k'otasi isu í ka heeluyutv tó. ²⁴ Ntēna Icipiti wulav sí: Maa yelee-mē na í polo. ðe í taa hatəli pooluñ k'k'é. Aayee sí, í sələmāna-m.

²⁵ M'p'uyule Moisi n'əγo tək'pav sí: Ye ma lu cəñe, maa sələmí Tacaa na cele í ká hatélóna nyá na nyá təmle nyéma na nyá yélaa ke kac'əsi səñe. Ama k'vmbtv k'k'é

si n̄ taa neeti-tu na n̄ taɣan̄ l̄seɣeli nyóma taɣa taŋnyu si t̄ə taa polo na t̄ə lá l̄so ké k̄otasi.

²⁶ Moisi lu Icipiti wulav t̄ə ilena í s̄ələm̄i Tacaa, ²⁷ na íl̄é i l̄əsi kac̄əsi t̄əna na sí yele Icipiti wulav na i t̄əml̄e nyóma na i ȳəlaa, p̄ə ta s̄əə paa kul̄umaya. ²⁸ M̄p̄óyó Icipiti wulav lapa lan̄kpus̄əŋ t̄ət̄ə na í kisi si l̄seɣeli nyóma í taa lu.

9

Wahala kakpas̄i nȳəŋ

¹ M̄p̄óyó Tacaa t̄əma Moisi si: Polo Icipiti wulav kin̄ na n̄ heeli-i si Hep̄əla nyóma l̄so Tacaa má, ma t̄əma si yele ma ȳəlaa na pá polo pá la-m t̄əml̄e. ² Ye n w̄eɛ na n̄ kisiyi na n̄ kaŋ nyuɣu na n̄ taŋəyi-w̄eɣe mp̄u, ³ maa yele na kus̄əku isayau nakuli ku kra Icipiti nyóma tola, na kó ku kraŋəŋ na kraŋasi na yooyooŋaa, na naaŋ, na heeŋ, na p̄əŋ. ⁴ Ama Tacaa ká faɣasi l̄seɣeli nyóma nȳəna na a taa nat̄əli nyuɣu kaa holi-t̄e.

⁵ P̄əle p̄ə paasi ilena l̄so Tacaa su si cele ke in̄ i ka la k̄ək̄ələ in̄əyi Icipiti taa.

⁶ T̄ev̄ fema ilena Tacaa yele na kus̄əku naŋ Icipiti nyóma t̄əla t̄ənaɣa kuɣamp̄əle isu i ka ȳəɣətuɣu t̄ə. Ama l̄seɣeli nyóma nȳəna taa nat̄əli t̄ə nyuɣu ta holi-t̄e.

⁷ M̄p̄óyó Icipiti wulav p̄əəsaa na í nu si l̄seɣeli nyóma t̄əla taa nat̄əli t̄ə ta sí. Paa na mp̄u p̄əle p̄ə ta lap̄-i pul̄v. I kama nyuɣu ke i lan̄kpus̄əŋ taa na í kisi l̄so ȳəlaa ke yeluyu si pá t̄e.

Wahala naatoso nȳəŋ

⁸ P̄ə waali ke Tacaa tasa Moisi na Al̄əŋ ke heeluyu t̄ət̄ə si: I cosi m̄əsaya taa t̄əl̄oma ke m̄ə ŋkulee taa. Ilena í polo wulav t̄ə, na Moisi ŋmusi-ȳeɣe is̄ətaa na Icipiti wulav nȳəŋəyi. ⁹ A ká yá t̄ətu t̄əna taa na á l̄əli ȳəlaa na t̄əla ke m̄ula naali, na á p̄əsi s̄əmol̄a.

¹⁰ Mp̄uɣule Moisi na Al̄əŋ pa cosa t̄əl̄oma, ilena pá polo wulav t̄e na Moisi ŋmusi-ȳeɣe is̄ətaa, na á l̄əli ȳəlaa na t̄əla ke m̄ula na á p̄əsi s̄əmol̄a. ¹¹ M̄ula an̄i a k̄p̄enna Icipiti t̄əwaa t̄ət̄əȳo na á kra-w̄eɣe teitei isu ȳəlaa t̄əna. Hal̄əna pa k̄p̄isi Moisi-w̄eɣe k̄p̄ət̄ənav. ¹² M̄p̄óyó Tacaa yelaa na Icipiti wulav s̄əəsi nyuɣu kam ke i lan̄kpus̄əŋ taa na í kisi Moisi na Al̄əŋ ke nunav ke teitei isu i ka heeluyu Moisi t̄ə.

Wahala naatosomp̄oȳəlaya nȳəŋ

¹³ M̄p̄óyó Tacaa heela Moisi si: Cele kul̄i l̄əŋ ke tan̄əŋ kuɣan̄ku t̄e na n̄ maɣana Icipiti wulav na n̄ heeli-i si Hep̄əla nyóma l̄so Tacaa má, ma t̄əma si: Yele ma ȳəlaa na pá polo pa la-m t̄əml̄e. ¹⁴ Ama p̄ən̄entaa ma tu ma taa ké si maa la wahalanaa mp̄e pa t̄ənaɣa nyana nyá t̄əml̄e nyóma na nyá ȳəlaa. Ilena p̄əc̄ó n̄ nyí si n̄ȳəɣ̄ə ta n̄ȳəŋəŋa-m antulinya t̄əna taa. ¹⁵ Ye maa s̄əəlaa maa kuwa nyana nyá ȳəlaa na yul̄ukus̄əku na í saali yem ké t̄ətu taa. ¹⁶ Ama ma yela-ŋ na nyá ise ke m̄p̄óyó si n̄ nyí si ma w̄ena toŋ. Ilena ma h̄əte s̄əəsi yaav ke t̄ətu t̄əna taa. ¹⁷ Paa na mp̄u, n w̄eɛ na n̄ h̄əŋ nyá ti na n̄ kisiyi si ma ȳəlaa í taa t̄e. ¹⁸ P̄ə t̄ə k̄é cele is̄ənt̄ə waat̄u, maa yele na t̄əmp̄eɛ t̄əv̄ ŋku too Icipiti t̄ə n̄ȳəɣ̄ə ta nata t̄ə kó nu. ¹⁹ Mp̄u t̄ə, k̄p̄eyeli nyá t̄əla na n̄ c̄əəsi-ȳeɣe tiili. Ye ȳəlaa na t̄əla pa caɣa taale ke yem na pa ta c̄əəsi, t̄əmp̄eɛ ká ku-w̄e.

²⁰ Wulav t̄əml̄e nyóma taa lel̄aa mu Tacaa t̄əm nt̄əyi niŋ naale, na pá heeli pa t̄əml̄e nyóma si pa na t̄əla pá c̄əəsi tim̄pi t̄əmp̄eɛ an̄i a kaa na-w̄e t̄ə. ²¹ Ama lel̄aa ná t̄ə nyana Tacaa t̄əm nt̄i na pá yele pa t̄əml̄e nyóma na pa t̄əla ke tawa taa.

²² Pə waali ké Tacaa heela Moisi si: Hóli nyá kprátóyú na isótaa na tǝmpuŋ hoti Icipiti tetu yǝlaa na tǝla tǝo na pa tawa taa kǝhalǝm tǝna taa.

²³ Moisi kraasa i kprátóyú na isótaa ke mpǝ, ɔlena Tacaa yeke na tǝv holiyi na kǝ nasǝyi kraŋŋ kraŋŋ. ɔlena tǝmpuŋ lukǝna isǝ na í hotiyi tetu tǝna tǝo.

²⁴ Hatoo pə caaluŋ Icipiti tetu ke siw tǝ nǝyǝlv ta nata tǝmpuŋ inu i taka na pə tǝv nyǝyǝsuŋ ke mpǝ. ²⁵ Mpróyú tǝmpuŋ wakǝla pə tǝna mpi pu we tawa taa tǝ, paa yǝlaa paa tǝla. Pə kaasi na á puŋvɔi kǝhalǝm na á caati tuŋ ke yem yem.

²⁶ Kǝseŋ timpi Iseyeli nyǝma wee tǝ tǝna tike ke tǝmpuŋ ta cǝtǝli pulv. ²⁷ Tǝnayaɓe Icipiti wulav yáa Moisi na Alǝŋ na í heeli-we si: Pǝnente má lapǝna isayatu. Má na ma yǝlaa nté tasǝkǝle nyǝma. Isǝ tike nté tǝmpuŋa tǝŋlv. ²⁸ Hai, í wiina Isǝ na tǝmpɛe heesi mpǝ. Maa yeke-me na í tǝe, maa tasǝyi-meŋe tǝŋyǝv.

²⁹ Tǝnayaɓe Moisi nǝyǝ tǝkpaŋ si: Ye ma luwa icate waali maa tǝye Isǝ ké ninŋ na tǝv hola na kv tǝmpɛe heesi. ɔlena pǝcǝ í cǝkǝna si Tacaa tǝnna antulinyǝ tǝna.

³⁰ Pǝna pə mpǝ tǝ, ma naa ké si nyana nyá yǝlaa í seeki Isǝ ké acesaacesaa sewa ké, í tá té mǝ taa.

³¹ Waatu wei tǝmpɛe kǝma mpǝ tǝ a sulina pa té kprǝkprontu tǝŋ nyǝntu nti pa yaa si leŋ tǝ tǝ heŋv tuŋv, na pa tǝyǝnaya pǝe nyǝŋka tulvǝv nté, na á wakǝli-ye. ³² Ama pə kaasa pa tǝyǝnasi lensǝnaa tǝ pə ta wakǝli sǝle. Mpi tǝ, sǝle si taa kulǝta saa inu.

³³ Moisi luwa icate waali ɔlena í tǝye Isǝ ké ninŋ na í wiina-i tǝmpɛe anu a tǝm. ɔlena tǝv na kv hola na tǝmpɛe pǝ té.

³⁴ Icipiti wulav paasǝnaa si pə tǝna pə heewa ɔlena í na i tǝmle nyǝma pá mǝli pa nyǝŋ inu i taa isu too ile. ³⁵ Mpróyú pa kisaa tǝsayasaya si mpɛe pa kaa yeke Iseyeli nyǝma na pá lu tetu taa ké teitei isu Tacaa ka heeluyǝ Moisi tǝ.

10

Wahala pǝlefei nyǝŋ

¹ Mpróyú Tacaa tǝma Moisi si: Mǝli Icipiti wulav té, má yelina si í na i tǝmle nyǝma pá la lanƙpusǝŋ ke mpǝ na má lá kǝkǝlv nyǝm tǝna na pá ná. ² Ma lapa mpróyú si n ká keesi nyá piya na nyá saalǝnaa ke isǝna ma lapa Icipiti taa ké kǝkǝlv nyǝm tǝ. Tǝnaya í ká nyǝna si ma ké Tacaa.

³ Mpróyú Moisi na Alǝŋ pa pola Icipiti wulav té na pá heeli-i si: Hepǝla nyǝma tá, tá Isǝ Tacaa tǝma-tǝ si té kǝo tǝ pǝosi-ŋ si pǝlee ké n ká ló nyá lanƙpusǝŋ na í yeke i yǝlaa na pá polo pá lapu-i tǝmle? ⁴ Ye n kama nyuŋv ke pə taa, cele i ká kǝna kvtolǝŋ ke nyá tetu tǝna taa. ⁵ Ku wáási tetu tǝo tǝwisiwisi, na kǝ kuŋvuli konyǝnyǝm na tuŋ wei tǝmpɛe ka feewa tǝ. ⁶ Kvtolǝŋ ká maŋali nyana nyá tǝmle nyǝma na Icipiti nyǝma tǝna tǝesi taa tǝpampam. Too tǝ, nyá caanaa na pǝle pa caanaa ta keesita kǝkǝlv inu i taka halǝna saŋa.

Moisi tǝma mpǝ ɔlena í lu Icipiti wulav té.

⁷ Icipiti wulav tǝmle nyǝma kotaa na pá tǝm-i si: Ta caa, yǝlv inɛ i ka cǝosi-tǝv yoo. Pə tǝo tǝ, yeke-we na pá polo pá lá pa Isǝ Tacaa ke tǝmle. Ye pə taya mpǝ Icipiti nyǝma tǝna ká si.

⁸ Tǝnayaɓe pa tayaŋa Moisi na Alǝŋ ke yaav ke Icipiti wulav té na íle i heeli-we si: I polo í lá mǝ Isǝ Tacaa ke tǝmle. I taa i taa ile si: Awe na awe paa pona?

⁹ Ntǝna Moisi si: Ta tǝna tu pona. Pə krayav ifepiya na tá kvkprǝtǝlaa na tá pǝyalaa na tá pǝelaa tǝ. Na tǝ kprǝŋna tá tǝla tǝna. Mpi tǝ, Tacaa acima ke tǝ puki tǝyǝv.

¹⁰ Mpuyle Icipiti wulav pəsəna-we si: Mə taa si maa yelee mə na mə piya na í tee yee? Iso í su-me yaa. Ma nyómá mə taa layatu ké té. ¹¹ Pə kaa la mpv. Apalaa me, mə tike í ká pona na í lá mə Iso ké təmle. Mpi í ka sələmi tɔyole.

Iləna pá tɔyoni Moisi na Aləŋ ke Icipiti wulav te, na pelee pá lu.

¹² Tənaɣa Tacaa təma Moisi si: Hólí nyá kkrátúyó ke Icipiti tetu təo na kətolonɔ lu na ku wáási-ti na kó tɔyó kunyɔnyəm təna mpi təmpee ka fəewa tə.

¹³ Mpróyó Moisi hula í kkrátúyó ke Icipiti tetu təna təo. Iləna Tacaa yelee na heelim luna tevu kite na pé má ilim mpi na ahoó təna. Pə kəma na pé nyaali íle kətolonɔ tapayale. ¹⁴ Ku kəma tuutuuma ké, na ku wáási tetu təna təo. Toó tə, pa ta nata kətolonɔ isu mpv pə taka. Pécó pa kaa tasa ku taka ké nav tətə. ¹⁵ Ku waasa tetu tənaya na tə məli: piliŋ, na kó tɔyó nyutu na tuŋ wei təmpee ka yelaa tə í pee təna. Pə ta səo tɔyó nakuli ku hatu yaa nyuliya.

¹⁶ Mpróyó Icipiti wulav yaa Moisi na Aləŋ ke ləŋ na í heeli-we si: Ma wakələna mə Iso Tacaa na mə mayamaɣa tətə. ¹⁷ Hai, ma wiikina-me si í tasa-m suulu hulɔyó ke təm kuləm. Í sələmi mə Iso si í hatələna-m səm pəne.

¹⁸ Moisi lu Icipiti wulav té iləna í wiina Iso ké kətolonɔ təm. ¹⁹ Mpróyó Tacaa kee heelim na pé makəna toŋ na ilim tətəle təo na pé paali kətolonɔ na pé pəli ku tənaya səsəncaasi tenku taa. Pə ta səo paa kuləmɔyó ke Icipiti tetu təo. ²⁰ Mpróyó Tacaa tu Icipiti wulav ke lanɣkpusəŋ na í kisi si Iseyeli nyómá í taa tee.

Wahala pɔyɔlayafi nyəŋ

²¹ Mpróyó Tacaa heela Moisi si: Kusí nyá kkrátúyó na isətəa na səkrətyu taa səkrətyu nyala Icipiti tetu təna taa. Haləna yəlaa tokiyina-ku.

²² Moisi kusa-kuyó mpv iləna səkrətyu yuŋ nyəŋku nakuli ku nyala Icipiti tetu təna təo ké kuyeeŋ tooso təcu. ²³ Kuyeeŋ tooso iní í taa nɔyɔlu ta keesi í tɔyɔntəle. Pəyele nɔyɔlu ta layasi lonte. Ama ku taa fei Iseyeli nyómá hɔyɔlyu. ²⁴ Mpróyó Icipiti wulav yáá Moisi na í heeli-í si: Maa yelee-me na í polo í see mə Iso isu í sələmɔyó tə. Na í tu nəkaa í kɣenna mə alaa na mə piya. Ama mə tala tike kaa luna həm. ²⁵ Mpuyle Moisi si: Iləna í cəle-tuyó tala nna tu la Tacaa ke tətəɣa ŋka kəkə lusa ka təna tə na ciikuɣu nyənsi na? ²⁶ Pə wee ké si tə kɣaya ta tala təna, tə kaa səo huntuɣu. Tu tala təna tɔyó tu nyi tala isəna, na nna á taka tá Iso caa si tə lapí-í kətəɣa tə. ²⁷ Iləna Tacaa tasa Icipiti wulav ke lanɣkpusəŋ ke tɔyó na í kisi si Iseyeli nyómá í taa tee. ²⁸ Haləna í tɔyoni Moisi ke kətəyónu si í lu iní í te. Na í təmí-í si: La laakali, ye pə cəpa-ŋ na í tasa cənye məlyu maa ku-ŋ. ²⁹ Mpuyle Moisi si: Awusa, n tu yɔyətəa ké, maa tasəyi məlyu.

11

Wahala kantəkaya nyəŋ

¹ Mpuyle Tacaa heela Moisi si: Pə kaasa-m wahala kantəkaya nyəŋ. Pə waali ké paa yelee-me na í tee. Halí paa tu tɔyoni-meɣe kətəyónu ké na í lu cəne. ² Mpv tə heeli Iseyeli nyómá apalaa na alaa si pá sələmi pa asəmaa Icipiti nyómá ke wula na liyitee nyəyətə pə wontu.

³ Mpróyó Tacaa lapa na Iseyeli nyómá kɣaya Icipiti nyómá na nyuɣu. Pécó pəlee pə paasi, Moisi mayamaɣa nyuɣu ka kulaa ké, na Icipiti wulav təmle nyómá na Icipiti yəlaa təna tokayana-í.

⁴ Moisi ka təma Icipiti wulav ke heeluɣu si Tacaa təma si í ká cəo Icipiti tetu təo ke ahoó həka ⁵ na tetu taa kancaalaya piya təna ká si. Pə kɣayav wulav nyá, nyá pəyaya kancaalaya nyəŋka na pé polo yom alu nyəŋ wei í nanəyi tə í kancaalaya

pəyaya, na pə kpeɲna tɔla nyənɪ. ⁶ Na yəlaa ka wii ləyaya wula wena too nɔɟɔlv ta wiita tɔ. Pəyele nɔɟɔlv kaa tu wii a taka tɔtɔ. ⁷ Ama pə kaasɔyɔ lseyɛli nyəma hɔɟɔlvɔv taa tɔ, haɟa maɟamaɟa kaa tu kpesi. Tənaya í ká nyəna sɪ Tacaa má, ma fakɪ Icipiti nyəma na lseyɛli nyəma. ⁸ Ulena Moisi tasa si: Waatu inəɟɪ Icipiti wulav tɔmlɛ nyəma paɲɛ pa təna paa kɔɔ na pá luɲ ma tɛɛ ké akula sɪ má na ma yəlaa tɔ lu. Ulena máá lu kprakpaɪ inɪ.

Pə waali ké Moisi luna pááná sɔsɔɔna ke Icipiti wulav tɛ.

⁹ Mpuɟɔle Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ si: Ye Icipiti wulav ta nuna-me, ɪle maa tasa kɔkɔlv nyəm paɟale lapv ke Icipiti tetv taa.

¹⁰ Pəyele Moisi na Alɔɲ paa tɛma-wəɟɪ lapv ke tɔm paɟale na Icipiti wulav ná. Paa na mpv Isɔ ká tu-ɪ lanɲkpusəɲ ké, na í kisi sɪ lseyɛli nyəma í taa lu.

12

Tɛɛv acima tɔyɔv

¹ Mpuɟɔyɔ Tacaa heela Moisi na Alɔɲ ke Icipiti taa si: ² Isɔtv wei ɪ taa í we isəntɔ tɔ, ɪ ká wɛɛ-meɟɛ pənaya taa isɔtv kancaalaya nyəɲ ké. ³ Mpv tɔ, í polo na í heeli lseyɛli nyəma tənə sɪ paa tɔyaya yaa paa waav ŋku kú caa iwəyaya yaa pinaya ke isɔtv inɛ ɪ kuyɛɛɲ naanɔwa wule. ⁴ Ye waav nawa sɪ kv kaa tɛ kɔɲtɛ, ɪle kv na lɛɲku pa kaa na pá nyí kɔɲtɛ nte paa tɔyɔ na pa tɛ tɔ. ⁵ Iwəyaya yaa pinaya ŋka paa caa tɔ, kaa wɛɛ apalv nyəɲka ŋka ka sika pənaya kulɔmaya tɔyɔ, na ká tewa, ka tiili tá caamu. ⁶ Na pə tala isɔtv kuyɛɛɲ naanɔwa na liɟiti wule taanaya, ɪlena paa lseyɛli tv wei ɪ lɛntɪ ɪ kɔɲtɛ. ⁷ Ulena paa mpa pá lii pa kɔɲtɛ calɛm na pá taa tɔyaya ŋka ka taa paa tɔyɔ tɔ ka nɔnəkeelasɪ kampv kpatəɲ tɔɔ na isɔtaa tɔɔ. ⁸⁻⁹ Pa wusəɟɪ kɔɲtɛ tənaya. Pə kraɟav nyuvv na nəɲkraasɪ na lotu tɔ. Pá taa tɔyɔ-tɪ na tɔ lɛɲ yaa pá tɔsɪ-tɪ. Pá tɔyɔ-tɪ na potopotonaa mpa pa taa kukvsum fei tɔ, na tuusi hatv nyəɲ nyəntv. ¹⁰ Ye pa tɔyaa na pá kpisa mpi na pə fe-wɪ pa wɔ kɔkɔ. ¹¹ Waatu wei pa tɔki pə tɔyɔnaya tɔ, na pá suu pa mpaav wontu ké, na pa ntəɲkpala ke pa nɔɲheɛ taa, na pa kpatəɲ ke pa niɲ taa, na pá tɔyɔ cavcaav. Mpi tɔ, pə ké Tacaa Tɛɛv acima ké.

¹² Ulena Tacaa tasa si: Saɲa ahoɔ aneyɛ maa cɔɔ Icipiti tetv tɔɔ na má kú tɔ kancaalaya piya tənə. Pə kraɟav yəlaa piya na pə polo tɔla nyəɲsɪ tɔ. Pəyele maa kú Icipiti nyəma tuɲ tənə nyɔɔɲ tənəɲnaɲ. Ulena paa wei í nyí sɪ má kɛna Tacaa. ¹³ Pə kaasɔyɔ lseyɛli nyəma me tɔ, mə kampvnaa tɔ calɛm ká yvɔsəna mə tɛɛsɪ. Ye ma na-wɪ ma tɛɛ mə tɔɔ. Isəna maa kenti mə tɔɔ na ma kaa wakəli-me isɪ Icipiti nyəma tɔyɔle.

¹⁴ Mpuɟɔyɔ Tacaa tasa si: ɪ ka tɔsɔɟɪ kuyaku kune kv tɔɔ ké paa pənaya ŋkaya, na í lakɪ-m acima sɔsɔɔna na ɪ nyənɪ-yeyɛ kɔtaya ke mə waali nyəma tɔɔ.

Kukvsum fei potopotonaa acima

¹⁵ Kuyɛɛɲ naatosompɔɟɔlaya tɔcu ké í ká tɔyɔ potopotonaa mpa pa taa kukvsum fei tɔ pə acima. Mpv tɔ, pə kraɟa kukvsum fei potopotonaa acima kuyaku kancaalaya nyəɲku wule tɔ, pə fei sɪ kukvsum í wɛɛ mə taa nɔɟɔlv tɔyaya taa. Ye nɔɟɔlv tɔyɔ-wəɟɪ kuyɛɛɲ inɪ ɪ taa, isɪ pa kpisa pɔntv ke lseyɛli nyəma taa.

¹⁶ ɪ ká kotɪ kuyaku kancaalaya nyəɲku na naatosompɔɟɔlaya nyəɲku wule ké na í ɛɛ-m. Kuyəɲku tɔ, pə fei sɪ í la tɔmlɛ natəlɪ. Ye pə taya mə tɔyɔnasɪ saav paasi.

¹⁷ Paa pənaya ŋkaya ɪ ka tɔki kukvsum fei potopotonaa acima aneyɛ mə waali nyəma tɔɔ. Na á pəsɪ-meɟɛ kɔtaya ŋka kaa tɔsɪ-meɟɛ kuyəɲku ma ləsa-meɟɛ Icipiti tetv taa ke nɔyɔ kulɔmaya tɔ. ¹⁸ ɪ ká tɔki kukvsum fei potopotonaa ke isɔtv kancaalaya nyəɲ inɪ ɪ kuyaku naanɔwa na liɟiti nyəɲku wule taanaya, na pə polo

kuyaku hiu na kulomuyw wule taanaya. 19-20 Ye pə tala waatu un pə fei si mə taa nəyolu í tayo kukusum təyonaya, yaa pə tu wee puntu təyaya taa. Paa Iseyeli tu yaa cayalu, isu pa kpiisa-i mə taa.

Teev acima tayanvuy

21-22 Mpróyó Moisi kota Iseyeli nyuyv nyóma na í heeli-we si: I polo í caa Teev acima iweesi, yaa pinasi na í lenti-si na í tiyisi caləm na í lii pə taa ké sarj na í taa nənəyó kampv kpatəj tōo na isətaa tōo. Ye pə tema mpv, nəyolu í taa tasa təyaya ŋke ka taa ké luw si i puki tiili, haləna pə nyaali. 23 Mpi pə tōo tō, Tacaa ka cōo Icipiti nyóma wakəlvuy. Ile ye i nawa caləm ke mə teesi kampvnaa kpatəj tōo, i caa yele si wakəllu í svv si taa. 24 Mə na mə waali nyóma í ká tókəna kətaya kaneyə tam tōo. 25 Paa waatu wei í ká svv tetv nti Tacaa ha-me tō tə taa tō, í ká tóki-keye rńróyó. 26 Ye mə piya í pəssa-me si pə nyuyv suwe, ile 27 í ká cə-we si: Tacaa Teev acima kətaya nté. Iseyeli nyóma tá, tu wev Icipiti taa təyó kuyaku nakvli Isə cōo pa tetv taa na í wakəli-we. Ama i tee tá tō na í waasi-tv.

Iseyeli nyóma nu mpv, ilena pá luŋ na pá see Tacaa. 28 Pa tema mpv, ilena pá tee na pá niki nti Tacaa ka heela Moisi na Aləj təyó lapv.

Wahala naanwa nyəj

29 Pə kōma isu ahoo heka ilena Isə Tacaa kv Icipiti taa apalvpiya kancaalaya nyənsi təna. Haləna pə kpeŋna Icipiti wulav səsə apalvəyaya kancaalaya nyəjka ŋka kaa leeti i kawulaya kumte tōo tō. Na pə polo saləka nyóma apalvpiya kancaalaya nyənsi, na tōla kancaalaya piya apalv nyənsi tōtō. 30 Ahoo anu tō, Icipiti wulav na i waali nyóma na Icipiti nyóma təna femaya na pá casəxi kapusi. Mpi tō, təyaya fei na ka taa laŋa sətə. 31 Tənaŋa wulav yaa Moisi na Aləj ke ahoo anu na í tə-we si: Mə na mə Iseyeli yəlaa təna í lu ləj ke ma tetv taa na í tee. I polo na í see Tacaa isu í ka sələmvuy tō. 32 Paa mə tōla í kpaŋa pə təna isu í ka yəyətuyv tō na í tee í fee-m. Ama í sələmi mə Isə ké si í koolu-m kvpantu.

33 Icipiti nyóma ka tema pa taa ké si pa təna paa səna. Ntəna pá tuli Iseyeli nyóma ke kvtulv si: I lu ləj ke ta tetv taa. 34 Pə mayamaya pə tōo ké Iseyeli nyóma kpeŋna pa potopotonaa somtu na tə ta nyəjta na pá həkə təyaləj wei i taa pa huŋutiŋi-we təyó pa krainaa taa, na pá səyəli na pá tee.

35 Mpróyó Iseyeli nyóma lapa teitei isu Moisi ka heeluyv-we tō. Pa sələma Icipiti nyóma ke wontu nti pa lupina wola na liyitee nyəyətə tō, na wontu kususutu.

36 Mpróyó Tacaa lapa na pa nyuyv tena Icipiti nyóma na pəle pá cəle-weye mpi mpi paa sələma-we tō. Timpi Iseyeli nyóma kuuna Icipiti nyóma wənav təyole.

37 Iseyeli nyóma kvla Lamsesi, ilena pá tee Sukəti, na pa taa apalaa ka we isu yəlaa iyisi nasətoso (600000) ke mpv. Alaa na kvkpatəlaa na piya paasi. 38 Pa luw mpv tō pə kpeŋna yəlaa mpa pa ta ke Iseyeli nyóma təyó tuutuuma ké na pá təj-we. Pə kaasi heej na pəj na naaŋ kaləkəj taa fei nyənvuy. 39 Pa lu mpaav ilena pá tó pəpəpətasí ke pa somtu nti paa kpaŋana Icipiti na tə ta kpatə tō. Mpi tō, Icipiti nyóma ka təyona-weye kvtəyənəv ké. Pa taa yele si pa somtu í kpa. Pəyele pa taa kpaŋa mpaav təyonaŋa.

40 Pusi nasəle na hiu na naanwa (430) ke Iseyeli nyóma caya Icipiti taa. 41 Pə waali ké pa luwa nəyó kulomaya. 42 Teitei isu Tacaa keeluyv i tom ke ahoo anu na í ləsi-we tō. Mpv tətəyó mpe na pa lələj paa keeliŋi pa tom ke i tōo ké tam ké paa pənaŋa ŋka.

Teev acima təyov kvəsəsutv

⁴³ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa heela Moisi na Al̄n̄ s̄i: T̄ēēu acima k̄ūs̄ə̄s̄ūtu n̄t̄ə, p̄ə f̄ēi s̄i c̄āȳal̄u wei ɪ ta ke Īs̄ēȳēli t̄u t̄ə ɪ t̄əȳo T̄ēēu acima t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁴ Ye ɪs̄u Īs̄ēȳēli t̄u ȳāp̄a p̄īīt̄im l̄ēm̄p̄i t̄u ke yom na ɪ p̄ēli-ɪ ɪ p̄ə̄s̄ə̄ȳi na ɪ t̄əȳo p̄ə t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁵ P̄ə f̄ēi s̄i p̄īīt̄im l̄ēm̄p̄i m̄ūs̄ūl̄u ȳā āp̄āa t̄u ɪ t̄əȳo p̄ə t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁶ P̄ə kaasi ɪ̄e, t̄əȳāȳa ɲ̄ka ka taa p̄a w̄ūs̄a n̄ān̄t̄u n̄t̄i t̄əȳo p̄āa t̄əȳə̄-t̄i, p̄a kaa luna-t̄əȳi āw̄āli. P̄əȳēle p̄ə f̄ēi s̄i p̄á ȳə̄k̄i k̄r̄ə̄n̄t̄e n̄t̄e p̄a k̄ūw̄a m̄p̄u t̄ə t̄ə m̄w̄a. ⁴⁷ P̄ə w̄ēe s̄i Īs̄ēȳēli nȳə̄ma t̄əna t̄əp̄aí ká t̄əȳə̄n̄a T̄ēēu acima āni. ⁴⁸ Ye ɪs̄u c̄āȳal̄u nȳul̄əna s̄i ɪ ka t̄əȳo Tacaa T̄ēēu acima āni, p̄ə w̄ēe k̄é s̄i p̄á p̄ēli ɪ na ɪ t̄əȳāȳa taa ap̄al̄ūp̄īȳa t̄əna na p̄ə̄c̄ó. ɪ̄e ɪ p̄ə̄sa ɪs̄u Īs̄ēȳēli t̄u n̄t̄é, ɪ p̄ə̄s̄ə̄ȳi na ɪ t̄əȳo-ɪ. T̄əf̄o ye p̄a ta p̄ēli wei, p̄ə f̄ēi s̄i ɪ k̄r̄ə̄t̄əna.

⁴⁹ Īs̄ēȳēli t̄u ɪ ta p̄ēli, ɪ na c̄āȳal̄u p̄a k̄īu k̄ul̄m̄ūȳu k̄é.

⁵⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Īs̄ēȳēli nȳə̄ma lapa teitei ɪs̄u Tacaa ka heeluȳu Moisi na Al̄n̄ t̄ə. ⁵¹ K̄uȳaku ɲ̄ku k̄u māȳamāȳa ke Tacaa l̄ə̄sa Īs̄ēȳēli nȳə̄ma ke Icipiti taa k̄é n̄əȳo k̄ul̄m̄āȳa.

13

T̄ēēu acima t̄ə̄ k̄ūs̄ə̄s̄ūtu l̄ēn̄t̄ənāa

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa ȳá̄ Moisi na ɪ t̄ə̄m̄i-ɪ s̄i: ² Īs̄ēȳēli taa k̄ān̄c̄āal̄āȳa ap̄al̄ūp̄īȳa t̄əna k̄é ma nȳə̄ns̄i k̄é. P̄ə k̄r̄āȳal̄u ȳə̄l̄āa p̄īȳa na p̄ə̄ polo t̄əla nȳə̄ns̄i t̄ə, má t̄ə̄n̄na-s̄i. ɪ nȳə̄n̄əȳi-s̄əȳi ma nȳə̄n̄.

³ N̄t̄əna Moisi heeli samaa s̄i: P̄ə f̄ēi s̄i ɪ s̄ə̄o k̄uȳaku k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o yoo. M̄p̄i t̄ə, k̄u w̄ule ke Tacaa l̄ə̄sa-t̄u na t̄ōɲ̄ s̄ə̄s̄ə̄ɲ̄ ke t̄á yomle taa k̄é Icipiti t̄ēt̄u taa. M̄p̄u t̄ə, ye ɪ t̄ə̄s̄ə̄ȳi k̄uȳaku k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o ɪ taa t̄əȳo potopototo wei ɪ taa w̄e k̄ūk̄ūs̄ūm t̄ə.

⁴ ɪs̄ə̄t̄u wei p̄a yaa s̄i Āp̄īp̄i t̄ə, ɪ k̄uȳaku k̄ān̄c̄āal̄āȳa nȳə̄ɲ̄ku w̄ule ke ɪ luwa. ⁵ Waat̄u wei ɪ ká s̄ūv̄ Kanaāɲ̄, na Hiti, na Amolii, na Hifi, na Ȳep̄usi p̄ə nȳə̄ma t̄ēt̄u n̄t̄i t̄ə taa t̄əȳə̄n̄āȳa t̄əla t̄ə̄h̄o t̄ə. T̄ēt̄u n̄t̄əȳi Tacaa ka ȳə̄ȳə̄t̄əna tuun̄av̄ s̄i ɪ ká ha m̄əna mā caanaa. ɪ̄e paa p̄ə̄n̄āȳa ɲ̄kaɲ̄a ɪ ká t̄əki T̄ēēu acima ke ɪs̄ə̄t̄u ɪ̄e ɪ taa. ⁶ K̄uȳēɲ̄ naatosomp̄əȳə̄l̄āȳa ke ɪ ká t̄əȳo k̄ūk̄ūs̄ūm f̄ēi potopotonaa. Naatosomp̄əȳə̄l̄āȳa nȳə̄ɲ̄ku w̄ule ɪ̄ēn̄a ɪ s̄ēe Tacaa. ⁷ P̄ə f̄ēi s̄i p̄á tu keesi k̄ūk̄ūs̄ūm ke mā taa n̄əȳə̄l̄u ɪ t̄ēȳe k̄uȳēɲ̄ ɪn̄i ɪ taa k̄é mā t̄ēt̄u t̄əna taa. Hal̄i m̄p̄r̄ȳḡ p̄u la p̄ə potopototo. ⁸ Ye ɪ k̄ə̄ma na ɪ t̄əki acima āni, ɪ keesi mā p̄īȳa s̄i m̄p̄i Tacaa lapa-m̄ēȳe k̄uȳāɲ̄ku ɪ lu Icipiti t̄ə, p̄ə t̄ə̄o k̄é ɪ t̄əki-ȳe. ⁹ ɪ ká t̄əki T̄ēēu acima ān̄əȳi s̄i p̄ə̄ t̄ə̄s̄ə̄ȳi-m̄ēȳe k̄uȳaku k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o k̄é teitei ɪs̄u k̄uȳə̄s̄ūm m̄p̄i ɪ t̄ēɲ̄ mā tokun̄ na ɪ t̄ams̄ə̄ȳi mā ɲ̄k̄p̄al̄as̄i taa, s̄i p̄ə̄ t̄ə̄s̄ə̄ȳi-m̄e, na ɪ kal̄əȳi Tacaa k̄ūs̄ə̄s̄ūt̄e ke tam na ɪ nȳi-t̄i t̄ə. T̄ēēu acima t̄əȳə̄u m̄p̄i p̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-m̄e s̄i Tacaa l̄ə̄s̄ə̄n̄a-m̄ēȳe Icipiti taa na ɪ t̄ōɲ̄ s̄ə̄s̄ə̄ɲ̄. ¹⁰ Paa p̄ə̄n̄āȳa ɲ̄ka, ye p̄ə ɪs̄ə̄t̄u ɪ luwa, ɪ lak̄i n̄t̄i ɪn̄i ma t̄u-m̄ēȳe ɪs̄ə̄n̄t̄ə t̄ə.

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ Moisi tasaa t̄ə̄t̄ə s̄i: Ye p̄ə k̄ə̄ma na Tacaa t̄əna-t̄uȳu Kanaāɲ̄ t̄ēt̄u n̄t̄i ɪ ka ȳə̄ȳə̄t̄əna tuun̄av̄ s̄i ɪ ká ha t̄á na t̄á caanaa t̄ə. ¹² ɪ̄e tu ha-ɪ ap̄al̄ūp̄īȳa k̄ān̄c̄āal̄āȳa nȳə̄ns̄i t̄əna. Paa t̄əla k̄ān̄c̄āal̄āȳa p̄īȳa ap̄al̄ū nȳə̄ns̄i t̄əna, ɪn̄i ɪ t̄ə̄n̄na-s̄i. ¹³ Ye k̄r̄āɲ̄āȳa k̄ān̄c̄āal̄āȳa p̄əȳāȳa ap̄al̄ūnȳə̄ɲ̄ka, ɪ̄e ɪ laȳas̄i-ke na ɪw̄əȳāȳa yaa p̄īn̄āȳa, yaa ɪ m̄ə̄l̄ə̄n̄t̄i ka lūȳu na ká s̄i. Ye p̄ə kaasa yul̄u k̄ān̄c̄āal̄āȳa p̄əȳāȳa ap̄al̄ūnȳə̄ɲ̄ka ɪ̄e ɪ laȳas̄i-ke na ɪw̄əȳāȳa. ¹⁴ Ye k̄uȳaku nak̄ūli mā p̄īȳa p̄ə̄s̄ə̄-m̄e s̄i pep̄e t̄ə̄o k̄é ɪ lak̄i m̄p̄u. ɪ̄e ɪ c̄ə-w̄e s̄i: Tu w̄e ɪs̄u yomaa ke Icipiti k̄é, ɪ̄ēn̄a ɪs̄ə̄ l̄ə̄s̄i-t̄u na ɪ t̄ōɲ̄ s̄ə̄s̄ə̄ɲ̄. ¹⁵ Hal̄i p̄ə t̄ə̄m̄ taa, Icipiti wul̄av̄ k̄isaa k̄é t̄ə̄s̄āȳāȳa s̄i t̄ə taa nȳə̄ȳə̄l̄ə̄na tiili. ɪ̄ēn̄a ɪs̄ə̄ n̄á̄a k̄ó Icipiti nȳə̄ma ap̄al̄ūp̄īȳa k̄ān̄c̄āal̄āȳa nȳə̄ns̄i t̄əna, na p̄ə k̄r̄ēn̄na t̄əla nȳə̄ns̄i t̄əna. P̄ə t̄ə̄o māȳamāȳa ke p̄ə w̄ēe s̄i t̄ə lak̄i k̄ə̄t̄as̄i ke k̄ān̄c̄āal̄āȳa p̄īȳa ap̄al̄ūnȳə̄ns̄i t̄əna. Ama ye ȳə̄l̄āa nȳə̄ns̄i ɪ̄e, t̄əla ke t̄ə laȳas̄ə̄ȳə̄n̄a. ¹⁶ K̄ə̄t̄as̄i n̄s̄i s̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-t̄uȳu n̄t̄i ɪn̄i Tacaa t̄u-t̄uȳu ɪs̄ə̄n̄t̄ə t̄əȳo teitei ɪs̄u k̄uȳə̄s̄ūm m̄p̄i tu t̄ēɲ̄ t̄á tokun̄ na t̄ə t̄ams̄ə̄ȳi t̄á ɲ̄k̄p̄al̄as̄i taa t̄ə. P̄ə t̄ə̄n̄āȳa m̄p̄u p̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-t̄u s̄i Tacaa l̄ə̄s̄ə̄n̄a-t̄uȳu Icipiti taa na ɪ t̄ōɲ̄ s̄ə̄s̄ə̄ɲ̄.

Isò hólvgv ke ι γάλα ke mpavv

¹⁷ Waatv wei Icipiti wulav yela Iseyeli nyóma na pá tv mpavv tó, Isò tá tisi si pá təη Metitelanee tenku mpavv, na pá fayana Filiisi nyóma tetv taa. Paa na ku topilaa tó. Ulapa m̀pógó si ṕ taa koo na Filiisi nyóma lu pa tóo na səgəntv kpa-we na pá cvki pa taa na pá məli Icipiti. ¹⁸ Pə tóo ké Isò yelaa na pá kee na pá fayana wólava tetv taa na pá polo pá lu səsəncaasi tenku. Iseyeli nyóma mpe pa ta lu yem. Pa lu nəgə kúlumaga ké. ¹⁹ Pa lukaga mpv ləna Moisi kuu Yosεεfv mowa na í kpenna. Mpi tó, ι ka heela ι tetvnaa ké na isəle kvsεεmle si Isò í ləsa-wεye Icipiti taa pá kpenna ι mowa.

²⁰ M̀pógó Iseyeli nyóma lu Sukoti na pá polo Itam ke wólava tetv kin.

LEFII KŌTĒLAA TŌM TAKĒLAYA KŌtŏlŏtŏ

TakĒlaya kane ka taa kĕ tŏ kalĕyi si, Iŏ yaawa i yŏlu Moisi ke Iŏ tŏsele taa, na i na-i pĀ yŏyŏti. PĀ taa tĕne inu Iŏ suwa nŏyŏ si, ye wei i tŏka i tŏm nti pŏntu kĀ hiki weesuŏy. Iŏ seŏyŏsa i yŏlaa ke isŏna pĀ wee si pĀ la kŏtasi ke isŏna Iŏ inu i suwa tŏ. PĀ wee tŏtŏ si pĀ hatĕlĕna asilima nyĕm tĕna, na pĀ wee tĕnanŏi isu pa Iŏ inu.

Iŏna pa faŏa Lefii takĒlaya tŏ:

Kŏtasi lataa i tĕŏ isŏna Iŏ suwa tŏ, titite 1–7

PĀ wee si pĀ tŏna kŏtĕlaa, na pĕle pĀ weena yaasi kupaŏ, titite 8–10

Paa Iŏ seelb wei i se tŏnyŏ tŏ asilima, titite 11–16

PĀ wee si pĀ se kpai nyĕntu na Iŏ seeb isayam, titite 17–27

IŌ KŌTASI NA PĒ KŪHAAN

Iŏ kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ

¹ Mŕŏyŏ Tacaa Iŏ yaa Moisi na cokĕle^a nte pa lapĕna pŏŏŏ, na Iŏ na i yŏlaa pĀ suliyi tŏ taa tŏ. Ilena i tŏm-i si: ² Telĕsi Iŏyeli nyĕma si, ye pa taa nŏyŏlu caa-m kŏhav ke kŏnav, i pĕsŏyi na i kŏna nav yaa heu yaa pŏŏŏ.

³ Ye nav ke yŏlu caa lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ. Ile apalu nyĕŏ wei i tiili tĀ caamu tŏyŏ i kĀ ha na Tacaa mv. Cokĕle nte tŏ taa Iŏ na yŏlaa pa suliyi tŏ tŏ nŏnŏyŏ ke i kĀ pona. ⁴ Ilena i tĕni i nin ke kŕĕnte nte kŏkŏ lusiŏi mpu tŏ tŏ nyŏyŏ tŏtŏ. Tacaa ka mv i kŏtaya na i husi i isayatu. ⁵ Ilena pŏntu lenti kŕĕnte ke tŏsulle cokĕle kin tĕna. Alŏŏ lŏlŏyŏ nyĕma kŏtĕlaa taa nŏyŏlu kĀ hŏli kŕĕnte calĕm ke Tacaa. Ilena i ŏmusi-wŏyi Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏŏ tŏ kĕ cokĕle nŏnŏyŏ. ⁶ Saa wei kŏtaya latu litiŏi kŕĕnte na i faki-teŏe pilinŏsi ⁷ tŏyŏ kŏtĕlaa nĀ tayanŏyi kŏkŏ ke kŏtaya tŏlate tŏtŏ. ⁸ Ilena pĀ tĕni nantu cŏkŏŏ ke kŏkŏ tŏtŏ tŏtŏtŏtŏ, na nyŏyŏ na nim cŏlŏ nim cŏlŏ tŏtŏ. ⁹ Kŕĕnte lotu na tŏ nŏŏkpaasi tĕŏ nyaaŏyŏ, Ilena kŏtŏlu nyayasi pĀ tĕnaya kŏtaya tŏlate tŏtŏ. Kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏyŏle. Ka sŏsŏŏŏ ke Tacaa caaki.

¹⁰ Ye isu heu yaa pŏŏ ke yŏlu caaki lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ. Ile apalŏnyĕŏ wei i tiili tĀ caamu tŏyŏ i kĀ kŏna. ¹¹ Ilena i lenti-i Iŏ cokĕle kŏŏkŏŏ taa, ke kŏtaya tŏlate ilim ntŏyŏŏ tŏtŏ. Ilena Alŏŏ lŏlŏyŏ nyĕma kŏtĕlaa taa nŏyŏlu ŏmusi calĕm ke kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏŏ tŏtŏ. ¹² Ilena kŏtaya latu faŏa nantu ke tilima. Na i seti nyŏyŏ, na i lŏsi nim cŏlŏ nim cŏlŏ. Ilena kŏtŏlu tĕni nantu ntŏyi kŏtaya tŏlate kŏkŏ ŏke ka tŏtŏ tŏtŏtŏtŏ. ¹³ Kŕĕnte lotu na tŏ nŏŏkpaasi tĕŏ nyaaŏyŏ, Ilena kŏtŏlu hŏli kŏtaya ŏkeŏ Tacaa, na i nyayasi pĀ tĕnaya kŏtaya tŏlate tŏtŏ. Kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏyŏle. Ka sŏsŏŏŏ ke Tacaa caaki.

¹⁴ Ye sumaya ke yŏlu caaki lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ, ihŏkaya yaa alukuku ke i kĀ kŏna. ¹⁵ Ilena kŏtŏlu pona sumaya ŏkeŏ Iŏ kŏtaya tŏlate kin, na i cĕ ka nyŏyŏ na i nyayasi-kŏyŏ kŏtaya kŏkŏ taa. Ilena i nyaasi alukuku calĕm na i taana-wŏyi Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏŏ tŏtŏ. ¹⁶ Ilena i lŏsi luyuticĕcĕk na ku tŏyŏnaya, na i pĕti-kŏyŏ tŏlŏma nim nyĕna tŏlŏle, ke Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏŏ taa, na ilim tŏhŏle tŏtŏ. ¹⁷ Ilena i tŏki alukuku ken taa na i hŏ na i cŏli. Ile pĀ taa yaali.

^a 1:1 cokĕle: Cokĕle nte tŏ tŏm pa yŏyŏta cĕne tŏ tŏ ta ke taale cokĕle ke yem. Pŏŏŏ ke pa lŏbŏwa na pa saaki pĀ kŕĕtŏŏŏ. Pa pĕsŏyi na pa hetŏ-te na pa kpili na pa sŏyŏli na pa pona tiili na pa tayanŏ-teŏe sikuyŏ.

Uena í nyayasi-í Iso kótaya tэлate kэкэ taa. Kótaya ņka kэкэ lusa ka tэna tэyэle. Ka sэsэsэņ ke Tacaa caaki.

2

Tэyэnaņa kэhav

¹ Ye isu yэlv caa í kэna Tacaa ke tэyэnaņa kэhav, mэlvэm kэpam ke í caaki. I pэlэņi pэ tээ kэ nim, na í tэni tulaalv. ² Uena í pona Alэņ lэlvэy nyэma kэтэlaa. Pa taa nэyэlv cosiņi nim mэlvэm mpэņi ņkute na í nyayasi pэ na tulaalv tэnaņa kэтaya tэлate tээ. Mpi pэ kэna kэтэsэsэм sí Tacaa tэnna pэ tэna. Kэтaya ņka kэкэ lusa ka tэna tэyэle. Ka sэsэsэņ ke Tacaa caaki. ³ Kэhav ņku kv kakaasaya pэsэņi kэтэlaa nyэм kэ. Mpi tэ, pэ kэ kate taa kate pulpuyэ. Pэ taya pulv, pэ kэ kэтaya ņka pa lapa Tacaa tэ, ka kakaasaya kэ.

⁴ Ye pэ kэ isu potopotonaa looņa taa kvkэsum fei tэyэnaņa nakэli, ile pa caa mэlvэm kэpam na pэ nuņutina nim, na pэ tэ kakalasi yaa pэtepetasi taka, nsi sí tээ pa yэyэla nim tэ.

⁵ Ye isu pэtepetaya maņamaņa, ņka pa tэņi nyэyэlvэy kvwalvэy tээ tэ. Ile mэlvэm mpi pa nuņutina nim, na pэ taa fei kvkэsum tэyэle pa tэņi. ⁶ Pa pэtэtэņi pэtepetaya ņke, uena pэ sэsэsэ pэ taa kэ nim tэtэ. Mpiyэ pэ wee sí, pэ la tэyэnaņa kэhav tэм taa.

⁷ Ye isu tэyэnaņa ņka pa tэņaa tэ ka kэhav ile, mэlvэm mpi pa nuņutina nim tэyэle pa caaki.

⁸ Pa tayanэņi-keņe, isu pa keesuyэ tэ. Uena pэ pona tэsulle cokэle taa. Pa celэņi kэтэlv, na ílé í pona Iso kэтaya tэлate kin. ⁹ Uena í cosi na í nyayasi tэ tээ sí, pэ la kэтэsэsэм sí, Tacaa tэnna pэ tэna. Kэтaya ņka kэкэ lusa ka tэna tэyэle, ka sэsэsэņ ke Tacaa caaki. ¹⁰ Kэhav ņku kv kakaasaya pэsэņi kэтэlaa nyэм kэ. Mpi tэ, pэ kэ kate taa kate pulpuyэ. Pэ taya pulv, pэ kэ kэhav ņku pa ha Tacaa tэ kv kakaasaya kэ.

¹¹ Ye pa tayanэņi Tacaa maņa tэyэnaņa kэhav sí, pa nyayasi-kuyэ kэкэ ke ma hэte taa, pэ fei sí pэ tэ pэ taa kэ kvkэsum yaa tun. ¹² Pa pэsэņi na pэ ha-m tun na kvkэsum ke waatu wei pa pukina-m tэyэnaņa kalaalaya tэ. Ama tun na kvkэsum mpэņi pэ fei sí, pэ nyayasi kэтaya tэлate tээ sí, Tacaa má, má nu pэ sэsэsэņ.

¹³ Ye pa haaki Tacaa maņa tэyэnaņa kэhav, pэ wee sí pэ tэ tэм kэ. Mpi tэ, mpi pэ hulэņэna sí nэyэ ņka ma na-me tэ pэelaa tэ, ka we tam tээ. Pэ tээ kэ pэ wee sí pэ tэņi tэм ke paa tэyэnaņa kэhav ņku kv taa.

¹⁴ Ye yэlv lэsэņi í tawa kancaalaya kvlэlvэm kэhav, í wэkí^a pэ na pэ lэtv kэ, na í yэti. ¹⁵ Pэ waali, uena í pэli pэ tээ kэ nim na í tэni tulaalv. Mpiyэ pэ wee sí pa lá tэyэnaņa kэhav tэм taa. ¹⁶ Uena kэтэlv náa cosi pee kvyэte ani, na í nyayasi pэ na tulaalv tэna. Mpi pэ kэna kэтэsэsэм sí Tacaa tэnna pэ tэna. Tэyэnaņa kэhav ņku pa nyayasa Tacaa tэyэle.

3

Nэyэ kvlvmaņa kрэntvuyэ kэтaya

¹ Mpiyэ Tacaa tasaa sí: Ye nэyэlv caa í la-m nэyэ kvlvmaņa kрэntvuyэ kэтaya ke nav. Pэ wee sí, apalvnyэņ yaa alv nyэņ wei í tiili tá caamí tэņi í ká kэna. ² Uena í tэni í nin ke kрэnte nyэyэ taa, na í lentí-teņe tэsulle cokэle nэnэyэ. Uena Alэņ lэlvэy nyэma kэтэlaa taa nэyэlv ņmusí tэ calэм ke Iso kэтaya tэлate kэņkэмэņ

^a 2:14 wэkí: Wэpэ mpi pa yэyэtэņi cэne tэ, pэ nэņэsэna ke isu pa wэkuyэ mэsi ke Lэkra taa na pa ņmaņalэņi tэ.

tɔɔ. ³ ʋena pɔ nyagasi Tacaa ke nim tɔna, mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ, ⁴ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ taa nyɔm. Isu pa lɔsɔyɔ hɔɔle, na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ⁵ ʋena kɔtɔlaa tɔni nantu ntɔŋi Isɔ kɔtaya tɔlate kɔkɔ tɔɔ. Na pɔ nyagasi-ti na kuhav ŋka kɔkɔ lusaa tɔ. Kɔtaya ŋka pa nyagasa Tacaa tɔɔlɔ. Ka sɔɔsɔŋ ke i caaki.

⁶ Ye isu heu yaa pɔŋ ke yulu laki Tacaa ke nɔɔ kulumaya kpɛntɔyɔ kɔtaya. Apalu yaa alɔ nyɔŋ wei i tiili tɔ caami tɔɔ i kɔ kɔna. ⁷ Ye isu heu, ʋe i pona-tɔsulle kɔkɔle kiŋ, ⁸ na i tɔni i niŋ ke heu nyɔyɔ taa, na i lenti-tɔ kiŋ tɔna. ʋena kɔtɔlaa taa nɔɔlɔ ŋmusi heu calɔm ke Isɔ kɔtaya tɔlate kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ. ⁹⁻¹⁰ ʋena pɔ nyagasi Tacaa ke nim tɔna mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ. Na timpee naale na a nim na kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ nyɔm. Isu pa lɔsɔyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ, na suka tɔna. ¹¹ ʋena kɔtɔlɔ nyagasi pɔ tɔnaya kɔkɔ ke Isɔ kɔtaya tɔlate tɔɔ. Tɔɔnaya kɔtaya ŋka pa nyagasa Tacaa tɔɔlɔ.

¹² Ye pɔŋ ke yulu laki kɔtaya, ʋe i pona-tɔsulle kɔkɔle kiŋ, ¹³ na i tɔni i niŋ ke i nyɔyɔ tɔɔ, na i lenti-tɔ tɔna. ʋena kɔtɔlaa ŋmusi i calɔm ke Isɔ kɔtaya tɔlate kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ. ¹⁴ ʋena pɔ nyagasi Tacaa ke nim tɔna mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ, ¹⁵ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ nyɔm. Isu pa lɔsɔyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ¹⁶ ʋena kɔtɔlɔ nyagasi pɔ tɔnaya kɔkɔ ke kɔtaya tɔlate tɔɔ. Tɔɔnaya kɔtaya ŋka pa nyagasa Tacaa tɔɔlɔ. Ka sɔɔsɔŋ ke i caaki.

Tacaa tɔnna nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɔna. ¹⁷ Pɔ tɔɔ kɛ paa timpiyi Isɛyɛli nyɔma kɔ wee, paa waatu wei te, pɔ wee si pɔ tɔki kusɛsuto tɔnɛyɛ. Pɔ fei si pɔ tɔɔ kpɛnte nantu nim, yaa tɔ calɔm.

4

Kɔtɔlɔ sɔsɔ isayatu husɔyɔ sɔsɔ

¹ Mpɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si: ² Telɛsi Isɛyɛli nyɔma si, ye pɔ yɔkɔna nɔɔlɔ na i la mpi Tacaa kisaa tɔ, na i yɔki kiiu. Isɛna pɔntu kɔ la tɔɔlɔ.

³ Ye kɔtɔlɔ sɔsɔ pɛntɔna, ʋena i tasɔkɔle taana yɔlaa tɔna. Pɔ wee si i la Tacaa ke isayatu husɔyɔ kɔtaya ke nau apalu nyɔŋ wei i tiili ta caami tɔ. ⁴ I pukina nau inɔŋi tɔsulle kɔkɔle nɔnɔɔ. ʋena i tɔni i niŋ ke i nyɔyɔ taa, na i lenti-tɔ Tacaa kiŋ tɔna. ⁵ ʋena kɔtɔlɔ sɔsɔ kraɔa kpɛnte calɔm na nyɔnaya na i sɔvna kɔkɔle taa. ⁶ I liiki pɔ taa kɛ mpɔle, ʋena i ŋmusi tɔm naatosompɔɔlɔɔa, ke Tacaa kiŋ tɔnaya kɔkɔle pɔyɔyɔ kɔkɔyɔ tɔɔ, na pɔ tɔɔ pɔ tɔɔ cɔnɛ. ⁷ ʋena i taa calɔm mpi tɔtɔɔ tulaalɔ tɔwɔte hɔlɔŋasi tɔɔ kɛ kɔkɔle taa tɔna. Pɔ waali, ʋena i pɔli calɔm kɔkaasɔm ke kɔtaya tɔlate nte tɔ we kɔkɔle nɔnɔɔ tɔ tɔ tɛɛ. ⁸ ʋena i kɔɔli kpɛnte nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɔna. Pɔ kraɔa pɔ tɔna mpi pɔ pama pɔ taa lotu tɔɔ tɔ, ⁹ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ taa nyɔm. Isu pa lɔsɔyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ¹⁰ Lona kulɔmɛɛ anɔŋi pa setɔŋi nɔɔ kulumaya kpɛntɔyɔ kɔtaya kpɛnte tɔɔ. ʋena kɔtɔlɔ sɔsɔ nyagasi nantu ntɔŋi kɔtaya tɔlate tɔɔ. ¹¹⁻¹² Pɔ kaasɔŋi nantu lenti, na tɔnɔyɔ na nyɔyɔ, na nɔŋkraasi, na lotu na pɔ taa nyɔm tɔna. ʋena pɔ luna tɔsikile waali, ke lonte nte pa lɔsɛna tɔ mpa na pɔ lɔki tɔlɔma nim nyɔna tɔ. Na pɔ nyagasi-tɔŋi kɔkɔ ke tɔlɔma huɔlɔle tɔɔ.

Isɛyɛli nyɔma tɔna isayatu husɔyɔ sɔsɔ

¹³ Ye isu Isɛyɛli nyɔma tɔna tɔpai kɛ pɔ yɔkɔnaa, na pɔ la mpi Tacaa kisaa tɔ, na pɔ yɔki i kiiu na pa tɔna pa tɔm si. ¹⁴ ʋena pɔ kɔɔ na pɔ cɛkɔna. Pɔ wee si pɔ lɔsi nau apalu nyɔŋ ke isayatu husɔyɔ kɔtaya kɛ. Pa pukina-tɔsulle kɔkɔle nɔnɔɔ, ¹⁵ ʋena pa nyɔyɔ nyɔma tɔni pa niŋ ke kpɛnte nyɔyɔ taa. Na pɔ lenti-tɔyɛ kɔkɔle nɔnɔɔ tɔna. ¹⁶ ʋena kɔtɔlɔ sɔsɔ cosi tɔ calɔm na i sɔvna tɔsulle kɔkɔle taa. ¹⁷ I liiki pɔ taa kɛ mpɔle, ʋena i ŋmusi tɔm naatosompɔɔlɔɔa, ke Tacaa kiŋ tɔnaya

cokæle nyuɣu kɔkɔaɣu na pə tɔɔ pə tɔɔ cənɛ. ¹⁸ Ɔlɛna í taa caləm mpi tɔtɔɣo tulaabɔ tɔwɔtɛ həlɔŋasɪ tɔɔ kɛ́ cokæle taa tənna. Pə waali, ɔlɛna í pəli caləm kɔkaasəm kɛ kɔtaya tɔlatɛ nte tɔ wɛ cokæle nɔnɔɣɔ tɔ tɛɛ. ¹⁹ Ɔlɛna í seti nim cɔlɔ nim cɔlɔ na í wɔ kɔtaya tɔlatɛ tɔɔ. ²⁰ Teitei isu í ka lapu í maɣamaɣa í isayatu husuɣu kɔtaya nav tɔɣɔ í ká lana inɛ. Ɔlɛna í la Iseyɛli nyóma tənaya isayatu husuɣu kɔtaya, na Iso tayani-wɛyɛ-ti. ²¹ Pə waali ɔlɛna í pona kpɔntɛ kakaasaya kɛ tɔsikile waali, na í nyayasi-tɛyɛ kɔkɔ, isu í ka lapu í maɣamaɣa í isayatu husuɣu kpɔntɛ kɔtaya tɔ. Kɔtaya ŋka ka husəyi Iseyɛli nyóma tənna isayatu tɔɣɔlɛ.

Nyuuɣu tu sɔɔsi

²² Ye isu nyuuɣu tu nɔɣɔlɔɣu pə yɔkənaa, na í la mpi í Caa Iso kisaa tɔ. Isu í yɔka í kiiu na í tɔm sí. ²³ Ɔlɛna pə́ kɔɔ na í cekəna í isayatu. Pə wɛɛ si, í la pəntɔlɔɣu ŋku kɔ tiili tá caami tɔɣo isayatu husuɣu kɔtaya. ²⁴ I tənəyi í niŋ kɛ kpɔntɛ nyuuɣu taa kɛ́. Ɔlɛna í lentɪ-tɛyɛ tɔsulɛ cokæle kiŋ, kɛ timpi pa lentəyi kɔtasɪ nsi kɔkɔ lusaa tɔ si tɔla tɔ. Kɔtaya ŋka ka husəyi isayatu tɔɣɔlɛ. ²⁵ Ɔlɛna kɔtɔlɔ lii í mpɔlɛ kɛ caləm taa, na í taa-wəyi Iso kɔtaya tɔlatɛ həlɔŋasɪ tɔɔ, na í pəli kɔkaasəm kɛ tɔ tɛɛ. ²⁶ Ɔlɛna í wɔ nim cɔlɔ nim cɔlɔɣɔ kɔtaya tɔlatɛ tɔɔ. Isu pa lakɔɣu nɔɣɔ kɔlɔmaɣa kpɔntɔɣu kɔtaya kpɔntɛ tɔ. Ɔlɛna í la nyuuɣu tu inəyi isayatu husuɣu kɔtaya na Iso tayani-i-ti.

Icɛtɛ tu kɛ yem sɔɔsi

²⁷ Ye isu yɔlɔ kɛ yem kɛ́ pə yɔkənaa, na í la mpi Tacaa kisaa tɔ. Isu í yɔka í kiin taa nakɔli, na í tɔm sí. ²⁸ Ɔlɛna pə́ kɔɔ na í cekəna, pə wɛɛ si í la isayatu husuɣu kɔtaya kɛ pə́j alɔ nyəŋ wei í tiili tá caami tɔ. ²⁹ I tənəyi í niŋ kɛ kpɔntɛ nyuuɣu taa kɛ́, ɔlɛna í lentɪ-tɛyɛ timpi pa lentəyi kɔtaya ŋka kɔkɔ lusaa tɔ ka tɔla tɔ. ³⁰ Ɔlɛna kɔtɔlɔ lii í mpɔlɛ kɛ caləm taa, na í taa Iso kɔtaya tɔlatɛ həlɔŋasɪ tɔɔ. Ɔlɛna í pəli kɔkaasəm kɛ tɔ tɛɛ. ³¹ Ɔlɛna pá seti kpɔntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ. Isu pa lakɔɣu nɔɣɔ kɔlɔmaɣa kpɔntɔɣu kɔtaya tɔtɛ tɔ, na kɔtɔlɔ nyayasi nantu ntəyi kɔkɔ, na Tacaa nu pə sɔɔsɔŋ. Ɔlɛna í lá pəntɔlɔ kɛ isayatu husuɣu kɔtaya na Iso tayani-i-ti.

³² Ye heu kɛ í sɔɔla isayatu husuɣu kɔtaya lapu ilɛ í kona alɔnyəŋ wei í tiili tá caami tɔ. ³³ I tənəyi í niŋ kɛ kpɔntɛ nyuuɣu taa ɔlɛna í lentɪ-tɛyɛ timpi pa lentəyi kɔtaya ŋka kɔkɔ lusaa tɔ ka tɔla tɔ. ³⁴ Ɔlɛna kɔtɔlɔ lii í mpɔlɛ kɛ caləm taa, na í taa kɔtaya tɔlatɛ həlɔŋasɪ tɔɔ. Na í pəli kɔkaasəm kɛ tɔ tɛɛ. ³⁵ Ɔlɛna pá seti kpɔntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ. Isu pa lakɔɣu nɔɣɔ kɔlɔmaɣa kpɔntɔɣu kɔtaya heu tɔ. Ɔlɛna kɔtɔlɔ nyayasi-təyi kɔkɔ na kɔtaya nyəntu lentɪ. Ɔlɛna í lá pəntɔlɔ kɛ isayatu husuɣu kɔtaya na Iso tayani-i-ti.

5

Saa wei pə wɛɛ si pá la isayatu husuɣu sɔɔsi tɔ

¹ Saa wei pə wɛɛ si pá la isayatu husuɣu sɔɔsi tɔɣɔlɔ: Ye isu yɔlɔ nuwa pa yɔɣɔtəna tuunav si, í ləsi aseeta kɛ tɔm nti í nawa na í nyəma tɔ. Ɔlɛna í kisi tɔ yɔɣɔtɔɣu, pə isayatu wɛ í nyuuɣu taa kɛ́.

² Lentɪ ilɛ, ye isu pə́ yɔkəna yɔlɔ, na í tokina asilima pulɔpu. Paa kpɔntɛ kusəpɔlɛ. Təyaya nyəntɛ, yaa taalɛ nyəntɛ, yaa nyamanyama nɔɣɔlɔ, í tɔm səpaya, na í pəsi asilima tu.

³ Ye isu pə́ yɔkəna nɔɣɔlɔ, na í tokina yɔlɔ asilima naali, na pə́ pilisi-i. Ɔlɛna í kɔɔ í cekəna, í tɔm səpaya.

⁴ Yaa pə́ yɔkəna nɔɣɔlɔɣu tanaav taa, na í tuuna kɔpantu yaa isayatu. Ɔlɛna í kɔɔ í cekəna, í tɔm səpaya.

⁵ Ye wei i lapa isayatu nti pa keesa isəntə tə tə taa natəli, pə wee si pəntu i huli-təyi kətəlv, na i tisi si i təm səpa. ⁶ Na i kəna heu yaa pəj na i la isayatu husuyu kətaya. Uena kətəlv lapi-i pə səsəsi.

Konyəntənaa səsəsi

⁷ Ye yəlv wu heu yaa pəj si i lana isayatu husuyu kətaya. I pəsəyi na i caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale, na i pona Tacaa təyaya taa. Uena i lə ləlv ke isayatu husuyu kətaya, na ləlv ke kətaya ŋka kəkə lusaa tə. ⁸ I celəyi kətəlv ke pa naale, na ilé i hólí Isə ké isayatu husuyu nyəŋ na i yəki i lumaya. Ama u cekí nyuyv. ⁹ Uena i cosi caləm na i ŋmusi-wəyi kətaya təlate kəŋkəməŋ tə. Uena i pəli kəkəasəm ke tə tē. Mpəyú pə wee si i la isayatu husuyu kətaya təm taa. ¹⁰ Pə waali ké kətəlv laki kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təyə alukuku naale nyəŋ, isu pa suw tə. Uena i lə pəntəlv ke isayatu husuyu kətaya, na Isə husi-ti.

¹¹ Ye yəlv feina alukukunaa naale, yaa ihokasi naale. I pəsəyi na i pona mələm kiloona tooso na i lə isayatu husuyu kətaya. Ama pə fei si i siti nim, yaa i təni pə təw ké tulaalv ké. Mpi tə, pə ké isayatu husuyu kətaya ké, pə taya təyənaya nyəŋka.

¹² I pukina mələm mpəyi kətəlv, uena ilé i cosi-wəyi ŋkute. Ntə tə kəna kətəsəm si Tacaa tənna pə təna. Uena i nyayasi pə na kətasi lənsi nsi si we kətaya təlate təw təyə Tacaa. Mpəyú pə wee si pə la isayatu husuyu səsəsi. ¹³ Uena kətəlv la pəntu ke isayatu husuyu kətaya na Isə husi-i-ti. Uena kəkəasəw pəsi kətəlv nyəm, isu təyənaya kəhav səsəsi təm taa.

Tayanuyv səsəsi

¹⁴ Mpəyú Tacaa heela Moisi si:

¹⁵ Ye pə yəkəna yəlv, na i səw Tacaa ke celuyv ke i nyəm, pə wee si i kəna iwaav ŋku kv tiili tá caamu tə, na i lə tayanuyv kətaya. I ləsəyi-kuyv kaləkv taa ké, na i mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa təsulle cokəle taa tə. ¹⁶ Uena i felí Isə ké kəmlə, na i səsəsi paa kakpasí wei i təw ké kuləm. Mpi tə, i wakələna Isə təyaya, uena i cəla pə tənaya kətəlv. Uena ilé i lənti kəpəntə, na i la pəntəlv ke isayatu tayanuyv kətaya, na Isə husi-i-ti.

¹⁷ Paa pə yəkəna yəlv ké na i yəki Tacaa kəsəsutv, i səyələa tətəyə. ¹⁸ Pə wee si i ləsi kaləkv taa ké iwaav ŋku kv tiili tá caamu təyə. I mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa tə. Uena kətəlv lapi-i isayatu nti pə yəkəna-i na i la tə, tə tayanuyv kətaya, na Isə husi-i-ti. ¹⁹ Tasəkəle tayanuyv kətaya ntə. Mpi tə, yəlv u i ka wakələna Tacaa ké.

²⁰ Mpəyú Tacaa heela Moisi si:

²¹⁻²² Ye isu pa cəla yəlv ke puləpv suw, yaa i kənta-wi, yaa i ŋmıla-wi, yaa i muylaa ké na i hiki-wi, yaa i tu hii-wi na i kpeesí. Uena i looli na i tuu, na i takí isayatu isu mpv pə taka, i wakələna Tacaa ké, na i təm səpa. ²³⁻²⁴ Ye kuyaku ŋku pə kula i waali, pə wee si i məŋna, yaa i felí kəpəntə tv ké. Haləna i səsəsi paa kakpasí wei i təw ké kuləm, na i kəpənti na i cəle-i. ²⁵ Pəle pə waali, pə wee si i pona kətəlv ke isayatu tayanuyv kətaya iwaav ŋku kv tiili tá caamu tə. I mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa tə. ²⁶ Uena kətəlv la pəntu inəyi isayatu tayanuyv kətaya ke Tacaa kŋ. Na ilé i husi-i-ti, paa təw ké nti.

6

Kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə ka təw kəsəsutv

¹ Mpəyú Tacaa təma Moisi si: ² Teləsi Aləŋ na i ləlvuyv nyəma ke kətasi nsi kəkə lusaa tə, si təw kəsəsutv.

Pə wee si, kətaya ŋka ma kəkə lusa mpu tə, ká wee kətaya təlate taa ké ahoo tənaya, kəkə i taa te. ³ Tev feŋ tananɪ ɪlena kətulv tɔɔɔli kpronkprontu toŋ nyəntu kəmsa, na í suu pə capa, na í kuu kətaya ŋke ka təluma nim nyəna na í huti-yeyɛ kəŋkəŋ taa təna. ⁴ ɪlena í layasi wontu na í luna təluma anaxi təsikile waali. Lonte nteye pa ləsəna tə mpa na pá ləkə təluma nim nyəna. ⁵⁻⁶ Pə fei si kətaya təlate kəkə í te. Paa ifemle nteye kətulv ka nyətəxi taasi kufasi. ɪlena pácó í tənɪ kətaya ŋka kəkə lusa tə ka nantu, na nɔɔɔ kulmaya kətaya kpənte nim colə nim colə ke pə tə.

Təɔnaya kɔhav tə kvsəsutv

⁷ Ye təɔnaya kɔhav təm taa, ɪle pə kvsəsutv ntə. Pə wee si Aləŋ lɔlvɔv nyəma taa kətulv nɔɔlv, ká ponna-keye Taca ke kətaya təlate kɪŋ. ⁸ ɪlena í cosi mɔlv mpi pa sita nim tɔɔ ŋkute na tulaalv təna, na í nyagasi kətaya təlate tə. Mpu pə kena kutəsəm si Taca tənna pə təna, na i caaki pə səsɔv. ⁹ Kətəlaa ká tɔɔna pə kukaasəm mpəxi ɪsə lonte taa ke təsulle cokəle kətaya taa təna. Ama pə fei si pá təsi pə təɔnaya na kəkə kə. ¹⁰ Mpi tə, kɔhav ŋku pa ha ɪsə ma tə, kv taa ké ma cela-weye pa paa tete. Pə ké kate taa kate pɔlvɔv, ɪsu ɪsəyavv husvɔv, yaa tayavv kətasi nantu. ¹¹ ɪle Aləŋ lɔlvɔv nyəma apavv nyəma tike ká təkəna pə təɔnaya ŋke. Mpi tə, kətaya ŋka pa kəna Taca ke mpu tə, ka hɔɔlvɔv ké pa nyəm ke tam tə ké. Pə tə ké ye yulv kpai tv wei i ta ke Aləŋ lɔlvɔv tv tə, i tokinaa, ɪsu i səpa.

¹² Mpyú Taca təma Moisi si:

¹³ Ye pa kpawa Aləŋ na i pəyalaa ke kətəlaa, na pá pəli-weye nim, pə wee si pá kəŋna-m kɔhav ke mɔlv kiloona toosɔv paa kuyaku ŋku. Hɔɔlvɔv ke tananɪ na ləŋkə ke taanaya. ¹⁴ Paa nyuti mɔlv mpəxi na nim, na pá tó pə pəpəpəyaa ke nyəlvɔv kɔwalvɔv tə. Pə waali ɪlena pá putəti-ke na pá pona kətaya təlate tə, na Taca ləŋle hɛna kətaya ŋke ka səsɔv.

¹⁵ Ye waatu nɔɔlv pa kpa Aləŋ lɔlvɔv nyəma taa nɔɔlvɔv kətulv səsə si, í lɛti kɔpəŋ lonte. Kɔhav kulmɔv ŋkuyv i ká kəna, na í nyagasi pə tənaya Taca má. Pə ké ma kiiu tam tə nyəŋkə ké. ¹⁶ Ye kətulv kənnna i mayamaya i təɔnaya kɔhav, pə wee si pá nyagasi pə tənaya, pə taa pulv fei tɔɔv.

ɪsəyavv husvɔv kətaya tə kvsəsutv

¹⁷ Mpyú Taca təma Moisi si: ¹⁸ Teləsi Aləŋ na i pəyalaa ke ɪsəyavv husvɔv kətasi kvsəsutv.

Lonte nte tə taa pa lentəxi kətasi nsi kəkə lusa tə, si təla tɔɔv paa lentv ɪsəyavv husvɔv nyəntə tətə. Pə nantu ke kate taa kate pɔlvɔv. ¹⁹ Kətulv wei i lapa pə təmle tə, təsulle cokəle kətaya taa ké pə wee si í tɔɔv-təxi lonte nte tə wəna tə mpa tə tə taa. ²⁰ Ye yulv ke yem í tokinaa, i ləpa. Tə caləm i yawa puvv tə, lonte kulmtəle ntə tə taa ké paa nyaali-wi. ²¹ Ye cɔv tiipile taa ké pa təsa pə nantu, ye pa təma pə wee si pá yəki-təye. Ama ye nyəlvɔv kvsəemvɔv nyəntə taa, ɪle pá nyaali-təye teu, na pá kilisina ləm ke səsəm. ²² Kətəlaa na pa tɛsi taa apalaa tike ká tɔɔna nantu nti. Pə taya pulv, təkə kate taa kate pɔlvɔv. ²³ Ama ye pa svona kpənte nte tə caləm ke təsulle cokəle taa, na pá lana ɪsəyavv husvɔv kətaya ke ɪsə təyaya taa, tə nantu fei tɔɔv tətə. Pə wee si pá nyagasi-təxi kəkə ké.

7

Tayanvɔv səsəsi tə kvsəsutv

¹ Mpyú Taca tasaa si: Tayanvɔv səsəsi kvsəsutv ntə. Tə ké kate taa kate pulvɔv. ² Lonte nte tə taa pa lentəxi kətasi nsi kəkə lusa tə, si təla tɔɔv paa lentv ɪsəyavv

husyvu sɔɔsi nyɛntɛ tɔtɔ. ɪlɛna kɔtulɔ ŋmusi tɔ calɛm kɛ kɔtaya tɔlatɛ kɔŋkɔmɛŋ tɔɔ. ³ ɪlɛna pɔ kɔɔli kpɔntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɛna. Pɛ kraɣav pɛ tɛna mpi pɛ pama pɛ taa lotu tɔɔ tɔ, ⁴ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɛŋ taa nyɛm. ɪsu pa lɛsyvu hɔɔlɛ na pɛ kpɛnna timpee tɔ. ⁵ ɪlɛna kɔtulɔ nyɛɣasi pɛ tɛnaya kɔtaya tɔlatɛ tɔɔ. Tayanvu kɔtaya nte. ⁶ Kɔtɔlaa tɛɛsi taa apalaa tike kɔ tɔɣɔna nantu ntɛyi lonte nte tɔ wɛna tɔ mpa tɔ tɛ taa. Mpi tɔ, tɛ kɛ katɛ taa katɛ pulɔvu. ⁷ Tayanvu kɔtaya na isayatu husyvu nyɛŋka pɛ kɔsɛsɛtu wɛ kulɔmtɔ kɛ. Kɔtulɔ wei ɪ lapa pɛ tɛmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɛnna pɛ nantu kɔkaasɛtu.

Kɔtɔlaa nyɛm

⁸ Ye ɪsu nɔɣɔlɔ kɔna kpɔntɛ si ɪ laki kɔtaya ŋka kɔkɔ lusaa tɔ. Kɔtulɔ wei ɪ lapa pɛ tɛmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɛnna tɔnɔvu. ⁹ Ye pɛ kɔna ɪsɔ kɛ tɔɣɔnaya kɔhɔv, ɪsu potopoto, yaa kakalasi, yaa pɛtɛpɛtaya, yaa kɔtɔŋɛm, ɪlɛ kɔtulɔ wei ɪ lapa pɛ tɛmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɛnna. ¹⁰ Ama pɛ kaasa tɔɣɔnaya kɔhɔaŋ lɛlɛŋ tɔ. Paa nim kɔsitaya yaa kpɛtɛ nyɛŋka, kɔtɔlaa talɔɣɔna pɛ tɛnaya teitei.

Nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvu kɔtasi tɔɔ kɔsɛsɛtu

¹¹ Nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvu kɔtasi nsi pa laki Tacaa tɔ si kɔsɛsɛtu ntɔ.

¹² Ye sɛɛtu kɔtaya kɛ pa lapa, pa pukina tɔtɔɣo kɔkɔsɔm fɛi kakalasi nsi pa sita nim tɔ, pɛ pɛtɛpɛtasi nsi si tɔɔ pa taa-wi tɔ, na mɔlɔm kɔpam mpi pa nuyutina-wi tɔ pɛ kakalasi. ¹³ Pɛlɛ pɛ paasi, pa sɔɔsɛyi kɔkɔsɔm potopoto kɛ sɛɛtu kɔtaya ŋkɛ ka tɔɔ. ¹⁴ ɪlɛna pɔ lɛsi kakalasi nsi si tɔm tooso tɔɔ kɛ kulɔmɔɣa kulɔmɔɣa, na pɔ kraasi isɔtɔaa kɛ ɪsɔ kɔtaya tɔlatɛ kin. ɪlɛna kɔtulɔ wei ɪ ŋmusa kpɔntɛ calɛm kɛ tɔ kɔŋkɔmɛŋ tɔɔ tɔ, ɪ kraɣa sɔlɛ. ¹⁵ Ye sɛɛtu kɔtaya kpɔntɛ nantu ɪlɛ, pɛ wɛɛ si kuyaku ŋku kɔ mayamɔɣa kɛ paa tɔɣo-ti, pɛ fɛi si tɛ fe tɛv.

¹⁶ Ye ɪsu nɔɣɔlɔ lapa nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvu sɔɔsi, yaa ɪ ka si nɔɣo, ɪlɛna ɪ la pɛ sɔɔsi, pa pɛsɛyi na pɔ tɔɣo pɛ nantu kɛ kuyaku ŋku, na pɔ tɔɣo pɛ kɔkaasɛtu kɛ pɛ tɛv kɔfemuyu. ¹⁷ Ye tɔ tala kuyaku tooso nyɛŋku wule, ɪlɛ pɛ wɛɛ si pɔ wɔ-tɔyi kɔkɔ. ¹⁸ Wei ɪ tɔɣo pɛ nantu kɛ kuyaku tooso nyɛŋku wule, Tacaa kaa mu ɪ kɔtaya. Pɛyɛlɛ ɪ kɔtaya kaa waasi tɔtɔ. Pɛ pɛsa kɔsɔɣɔtu pulɔpu kɛ. Ye wei ɪ tɔɣaa pɛ mɛli ɪ nyɛvu taa. ¹⁹ Ye pɛ nantu ɪ tokina asilima pulɔpu, tɛ fɛi tɔɣɔv tɔtɔ. Kɔkɔ kɛ paa nyɛɣasi-ti.

Pɛ wɛɛ si mpa pa fɛuna asilima tɔ, pa tike paa tɔɣɔna pɛ nantu. ²⁰ Ye ɪsu nɔɣɔlɔ wɛ asilima taa, na pɔ la Tacaa kɛ nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvu kɔtaya na pɔntɔ tɔɣo, pɛ wɛɛ si pɔ lɛsi-ɪ ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa. ²¹ Mpu tɔtɔɣo ye nɔɣɔlɔ tokina asilima tu, paa yɔlv, paa kpɔntɛ. ɪlɛna pɔntɔ tɔɣo kɔtaya ŋkɛ ka nantu. Paa lɛsi-ɪ tɔtɔɣo ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa.

ɪsɔ kisina ɪ yɔlaa kɛ nantu nim na tɔ calɛm tɔɣɔv

²² Mpu yɔ Tacaa tɔma Moisi si: ²³ Tɛlɛsi ɪsɛyɛli nyɛma si: Pɛ fɛi si ɪ tɔɣo pulɔpu nantu nim. Paa nav yaa heu yaa pɔŋ. ²⁴ Kpɔntɛ kɔsɛpɔlɛ, yaa nte pɛ kpawa na pɛ cɔli tɔ, tɛ nim fɛi tɔɣɔv. Ama ɪ pɛsɛyi na ɪ lana-wɔɣi paa mpi. ²⁵ Ye nɔɣɔlɔ tɔɣo tɔla nna pa laki Tacaa kɛ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusaa tɔ ka nantu cɔka nim nyɛŋka, pɛ wɛɛ si pɔ lɛsi-ɪ ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa kɛ. ²⁶ Mpu tɔtɔɣo paa timpiyi ɪ kɔ caɣa, pɛ fɛi si ɪ tɔɣo sumɔɣa yaa wontuyu nakuli kɔ calɛm. ²⁷ Ye wei ɪ tɔɣo calɛm pɛ wɛɛ si pɔ lɛsi-ɪ ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa kɛ.

²⁸ Mpu yɔ Tacaa tɔma Moisi si: ²⁹ Tɛlɛsi ɪsɛyɛli nyɛma kɛ kɔsɛsɛtɔnaa paɛɛ si: Ye yɔlv lapa nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvu kɔtaya, pɛ wɛɛ si, ɪ lɛsi Tacaa paa tɛtɛ kɛ, na ɪ cɛlɛ-ɪ. ³⁰ ɪ mayamɔɣa ɪ niŋ kɔ tɔkɔna na ɪ pɔna Tacaa kɛ nantu nim cɔlɔ nim cɔlɔ, na lanɛ si pɔ nyɛɣasi kɔkɔ. ɪlɛna ɪ ha lanɛ nteyɛ Tacaa kɛ ɪsɔ kɔtaya tɔlatɛ

kiŋ. ³¹ Alŋ na i pɔyala pa tɔtɔɔle nté. Uena kɔtɔlv nyagasi nantu nim nyɛntu ke kɔtaɣa tɔlate tɔ. ³² Pɔ weɛ si pɔ lɛsi nɔɔ kɔlvmaɣa kɔntɔvɔ kɔtaɣa yule ntɔɔŋ nyɛntɛ na pɔ cɛla kɔtɔlv. ³³ Kɔtɔlaa taa wei i pukina kɔntɛ calɛm na tɔ nim ke kɔtaɣa tɔlate tɔ tɔ i paa tete nté. ³⁴ Tacaɔ maɣamaɣa heelina Iseɣeli nyɔma me si, i lɛsi nɔɔ kɔlvmaɣa kɔntɔvɔ kɔtaɣa kɔntɛ yule, na pɔ lanɛ na i cɛla kɔtɔlv Alŋ na i lɔlvɔ nyɔma. Mpi tɔ, nantu nti tɔ kɛ pa paa nyɔm ke tam tɔ kɛ.

³⁵ Mpi mpi pa kɔla Tacaɔ kɔtasi tɔ tɔ, pɔ pɔsɔyi Alŋ na i pɔyala pa nyɔm ke kɔyɛŋku pa kpa-weɣe Tacaɔ kɔtɔvɔ tɛmlɛ taa tɔɔ. ³⁶ Tacaɔ tɔna Iseɣeli nyɔma si, pɔ cɛla-weɣe kɔyɛŋku pa kpa-weɣe kɔtɔlaa na pɔ pɔli pa nyɔŋ taa kɛ nim tɔ. Pɔ weɛ si i tɔki kɔsɔsɔtɔ tɔnɛɣe tam tɔ kɛ.

³⁷ Kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na tɔɔŋnaɣa nyɛŋka, na isayatu husɔvɔ nyɛŋka, na tasɛkɛle tayanɔvɔ nyɛŋka, na kɔtɔlaa tɛmlɛ taa sɔvɔ nyɛŋka, na nɔɔ kɔlvmaɣa kɔntɔvɔ pɔ kɔtasi kiŋ nté. ³⁸ Tacaɔ suna kiŋ inɔyi Moisi ke pɔvɔ ŋku pa yaa si Holepɔ tɔ kɔ taa. Kɔyaku ŋku tɔtɔɔ i tɔwa Iseɣeli nyɔma ke wɔlaya tɛtɔ taa si, pɔ laki-i kɔtasi nsi.

KƆTƆLAA KANCAALAYƆ NYƆMA TƆMLƆ TAA SƆVV

8

Kɔtɔlaa tɛmlɛ taa sɔvɔ kɔtaɣa

¹ Mɔrɔyɔ Tacaɔ tɔma Moisi si: ² Yaa Alŋ na i pɔyala ke tɔsulle cokɛle nɔnɔɔ. Uena ŋ yele na pɔ kɔna kɔtaɣa wontu kususuutu, na pɔ nim mpi pa pɔlɔyi nyɔvɔ taa tɔ. Na pɔ kɔna isayatu husɔvɔ kɔtaɣa nav apalɔ nyɛŋ, na iwaan naale, na pɔpɔtonnaa mpa pa taa kɔkɔsɔm fei tɔɔ cɛkɔlaya. ³ Uena ŋ koti Iseɣeli nyɔma kɔkɛle tɔna tɔtɔɔ lonte ŋtɛ taa.

⁴ Mɔrɔyɔ Moisi lapa isɔ Tacaɔ tɔvɔ-i tɔ, na Iseɣeli nyɔma kɔkɛle koti tɔsulle cokɛle nɔnɔɔ. ⁵ Uena i heeli-we si nti Tacaɔ suwa tɔɔlv. ⁶ Ntɛna Moisi yele na Alŋ na i pɔyala pɔ kɔ na i sɔ-weɣe kɔtaɣa lɔm. ⁷ Uena i suu Alŋ ke pɔtɛɛ toko, na i lɛli-i tampala, na i suu-i capa. Uena i paa-i kɔtaɣa pɛntɛ taka^a, na i tamsi i ŋmusi ke i siyile taa. nɔɔlvɔvɔ, na pɔ paaki pa lanɛ taa isɔ kukunaa paaki saalaya ŋka tɔ pɔ taka. ⁸ Uena i paa-i lanɛ huluvɔ, na i tɔ kɔ taa kɛ wala pee taka^a ke naale. Anɔyi pa maɣasayana na pɔ nyɛŋ Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ. ⁹ Ntɛna i temu-i nyɔvɔ saalaya, na i mati ka tɔ kɛ Iɔ kɔyɔvɔvɔ. Kule kɔ kɛ wala kɛ, na kɔ we isɔ tɔvɔ hetɔvɔ. I sɛntaa tɔ kɛ i matɔna kɔyɔvɔvɔ ŋku, isɔ Tacaɔ ka keesɔvɔ-i tɔ.

¹⁰ Mɔrɔyɔ Moisi kpaɣa kɔtaɣa nim, na i fɛɛni tɔsulle cokɛle, na tɔ taa wontu tɔna, na tɔ pɔsi Iɔ nyɔm. ¹¹ Uena i ŋmusi kɔtaɣa nim ke tɔm naatosompɔɔlaya ke kɔtaɣa tɔlate na tɔ wontunaa tɔ. Lɔm kɔsanɔm cɛmsɛ sɔsɔ na pɔ kɔpɛtɛ tɔ kɛ i ŋmusa nim mpi si wontu nti tɔ pɔsi Iɔ nyɔm. ¹² Na i pɔli Alŋ nyɔvɔ taa kɛ kɔtaɣa nim, na i pɔsi Iɔ nyɛŋ. ¹³ Pɔle pɔ waali kɛ i yelaa na Alŋ pɔyala kɔtɔna, na i suu-weɣe pa capanaa, na i lɛli-weɣe pa tampalanaa. Uena i pa-weɣe pa kahusi ke teitei isɔ Tacaɔ ka suw tɔ.

¹⁴ Mɔrɔyɔ Moisi yelaa na pɔ kɔna isayatu husɔvɔ kɔtaɣa nav apalɔnyɛŋ. Uena Alŋ na i pɔyala pɔ tɔni niŋ ke i nyɔvɔ tɔ. ¹⁵ Mɔrɔyɔ Moisi lentɔ-i, na i lii mɔpɔle ke i calɛm taa, na i nyɔtɔ Iɔ kɔtaɣa tɔlate ŋkulunasi taa hɛlɔŋasi tɔ, na pɔ tayanɔtɛ. Uena i pɔli calɛm kɔkaasɛm ke kɔtaɣa tɔlate tɛɛ. Isɔna i lapa na kɔtaɣa tɔlate pɔsi Iɔ nyɛntɛ na pɔ lakɔna-tɛɣe isayatu husɔvɔ kɔtasi tɔɔlv. ¹⁶ Mɔrɔyɔ Moisi

^a 8:7 kɔtaɣa pɛntɛ taka: Wontuvɔ ŋku pa yaa si kɔtaɣa pɛntɛ tɔ, kɔ ke kɔtɔlaa toko ^a 8:8 wala pee taka: Pɔ kɛ kɔtaɣa wontu nti pa naakayana Iɔ luvɔ nyɛntɔ tɔɔ. Tɔ ta nyi isɔna pa lakayana-ti tɔ.

koola nim tona, mpi pə pama kpante lotu too to. Paa timpee naale na a nim, na i seti haae naəo, na i nyagasi pə tənaya Iso kətaya təlate too. ¹⁷ Pə kaasəyi nau un i tənuyu na i nantu na pə taa lotu, lena pá luna pə tənaya tesikile waali, na pá nyagasi kəkə, isu Tacaa ka suw to.

¹⁸ Mpróyú pa kóna kətaya ŋka kəkə lusa ka tona to ka iwaav, na Alon na i pəyalaa pá tən i pa nin ke ku nyuyu too. ¹⁹ Moisi lenta-ku, lena i ŋmusi ku caləm ke kətaya təlate kəŋkəməŋ too. ²⁰ Len a i faya-kuyu pilinasi, na i nyagasi pə na pə nyuyu na pə nim. ²¹ Len a i nyaali lotu na nəŋkraasi ke ləm, na i nyagasi pə na nantu nti tə kaasaa təyo kətaya təlate too. Kətaya ŋka kəkə lusa təyole. Ka səsəŋ ke Tacaa caaki.

²² Mpróyú Moisi yelaa na pá kóna iwaav naale nyəŋku ŋku paa la kətaya na pə susi Alon na i pəyalaa ke kətəlaa təmle taa to. Len a pá tən i pa nin ke ku nyuyu too. ²³ Mpróyú Moisi lenta iwaav ŋku, lena i lili ku caləm na i taa-wəxi Alon ŋkraŋuyu ntəyən nyəŋku naəo taa. I taa-wi tətəyo i apalompəle ntəyən nyənte too, na i apalompəle ntəyən nyənte too tətə. ²⁴ Len a i ye le na Alon pəyalaa koo na i taa caləm tətəyo pa ntəyən ŋkraŋ nəsəi taa, na pa ntəyən apalumpree na apalompree too. Len a i ŋmusi caləm kokaasəm ke kətaya təlate kəŋkəməŋ taa. ²⁵ Mpróyú Moisi kpaya iwaav nantu nim nyəntə. Isu suka, na lotu taa nim, na haae naəo, na timpee naale na a nim, na yule ntəyən nyənte. ²⁶ Len a i ləsi kukusəm fei potopotona mpa pa ha Iso to, pa təkə taa ké pə kakalaya kulomaya, na nim nyəŋka, na tinte pəyale, na i su nantu nim nyəntə na ntəyən yule pə too. ²⁷ Len a i tó pə tənaya Alon na i pəyalaa pa nin taa, na i heeli-we si pá ha-təyi Tacaa. ²⁸ Pə waali ké Moisi mu kohaar unəyi pa nin taa na i nyagasi-i kətaya təlate too ké kətasi nsi kəkə lusa to si too. Kətəlaa təmle taa suw kətaya nte. Pə kətaya ŋka kəkə lusa ka tona təyole. Pə səsəŋ ke Tacaa caaki. ²⁹ Mpróyú Moisi kpaya kətəlaa təmle taa suw kətaya kpante laŋle, na i ha Tacaa ke kətaya təlate kin. Len a nantuŋ ŋku ku pəsi Moisi nyəŋku isu Tacaa ka suw to.

³⁰ Pə waali ké i kpaya kətaya nim, na caləm mpi pu we Iso kətaya təlate too təyo pəco, na i ŋmusi Alon na i wontu too. Na i pəyalaa na pəle pa nyəntə too tətə. Len a Alon na i pəyalaa na pa wontu kususutu pa pəsi Iso nyəm.

³¹ Mpróyú Moisi heela Alon na i pəyalaa si: I təsi heu apalv naale nyəŋ nantu ke təsulle cokəle nənəyo. Len a i təyo-təyi tənaya mə mayamaɣa, na potopotona mpa pa lapa kətaya too to. Isu ma keesuyu-me to. ³² Ye pə kaasa nantu yaa potopoto, pə wee si i ká wə kəkə. ³³ I ká caya təsulle cokəle nənəyo ke kuyeeŋ naatosompəyolaya. Pə fei si i lu tona. Haləna mə təmle taa suw kətaya kuyaku kancaalaya na kantəɣaya nyəŋku wule. ³⁴ Tacaa mayamaɣa sına si pə la isu pə lapu saŋa isəntə to. Len a pécó pə husi mə isayatu. ³⁵ I caya təsulle cokəle nənəyo ké ilim na ahoə ke wee naatosompəyolaya un na i təkə Tacaa kəsəsutu. Ie i kaa sí. Moisi si: Nti Iso heela-m təyole.

³⁶ Mpróyú Alon na i pəyalaa pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi na i tələsi-we to.

9

Alon na i pəyalaa pa kancaalaya kətasi

¹ Mpróyú kuyaku pələfei naanowa nyəŋku wule, Moisi yaa Alon na i pəyalaa na Iseyeli sosaa tətə. ² Len a i heeli Alon si: Caa navle nte tə tiili tá caami na paa la-təye isayatu husuyu kətaya to. Na heu apalv wei i tiili tá caami na paa lapu i kətaya ŋka kəkə lusa ka tona to, na ŋ kóna pə naaleye Tacaa kin. ³ Pə waali,

ilena ní tɔ Iseyeli nyóma na pá kóna pɛɛntɔlɔyɔ ɛku paa la isayatu husuɔyɔ kɔtaya tɔ. Na pɛnaya kulɔmaya navle na pɛ iwɛyaya mpa pa tiili tá caami, na paa la-wɛye kɔtaya ɛka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ⁴ Na nav na heu apalu nyɛɛn wei paa la nɔyɔ kulɔmaya kɛntɔyɔ kɔtaya tɔ. Na tɔɔnaya kɔhav ɛku pa nuɔutina nim tɔ. Mpi tɔ, saɛa maɔamaya ke Tacaa ká hɔli-mɛye i ti.

⁵ Waatu wei pa kóna tɛsulle cokɔle nɔnɔyɔ ke mpi mpi pɛ hɛla Moisi yaawa tɔ ilena Iseyeli nyóma tɛna kɛtɛna cokɔle ní tɛ na pá sɛɛn Iɔ tɔyaya kɛɛ. ⁶ Ilena Moisi tɔ si: Nti Tacaa tɔ-mɛ tɔyɔle. I la-ti, na Iɔ teeli wɛɛ mɛ hɛku.

⁷ M'pɔyɔ Moisi tɔma Alɔn si: Kɛtɛna Iɔ kɔtaya tɔlate na ní lɛsi tɔ tɔ kɛ isayatu husuɔyɔ kɔtaya, na ɛka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Ilena ní la isayatu husuɔyɔ kɔtaya ke i na yɛlaa pa nyɔɔɛn tɔ. Pɛ waali, ilena ní la yɛlaa nyɔɔɛn tɔ kɛ kɔtaya, na ní la-wɛye isayatu husuɔyɔ nyɛɛn, isu Tacaa suw tɔ.

⁸ M'pɔyɔ Alɔn kɛtɛna Iɔ kɔtaya tɔlate, na í lɛnti navle na í la-tɛye i isayatu husuɔyɔ kɔtaya. ⁹ Ilena i pɛyalaa pona-i tɛ calɛm na í lii pɛ taa kɛ mɛpɛle. Ilena i taa Iɔ kɔtaya tɔlate hɛlɛɛnɛsi tɔ, na í pɛli-wɛyɛ tɛ tɛɛ. ¹⁰ Kɛlɛna í nyagasi tɔ tɔ kɛ kɛntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ. Na timpee na hɔle, isu Tacaa tɔyɔ Moisi tɔ. ¹¹ Pɛ yɛla nantu na tɔnɔyɔ, ilena pá luna tɛsikile waali na pá nyagasi kɔkɔ.

¹² M'pɔyɔ Alɔn lɛnta heu apalu nyɛɛn wei kɔkɔ lusiɛi i tɛna tɔ. Ilena i pɛyalaa cele-i kɛntɛ calɛm na í ɛmusi-wɛyɛ kɔtaya tɔlate kɛɛkɔmɛɛn taa. ¹³ Na pá cele-i tɔtɔyɔ tɛ nyɔyɔ na tɛ nantu na pá seta-tɛyɛ tilima, na í nyagasi-tɛyɛ Iɔ kɔtaya tɔlate tɔ. ¹⁴ Ilena í nyaali pɛ taa lotu na nɛɛkpaasi na í nyagasi-tɛyɛ nantu lɛnti tɔ.

¹⁵ Pɛ waali kɛ Alɔn lapa Tacaa ke yɛlaa kɔtasi. I kraɛa pɛɛntɔlɔyɔ ɛku yɛlaa ka kóna pa isayatu husuɔyɔ tɔ tɔ. Ilena í lɛnti-kɔ, na í lá-kɔyɔ kɔtaya isu i ka lapu navle tɔ. ¹⁶ M'pɔyɔ i lapa kɛtɛna naale inɛyɛ kɔtaya ɛka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, isu pa suw tɔ.

¹⁷ Ilena í pona tɔɔnaya kɔhav, na í cosi ɛkute na í nyagasi-tɛye kɔtaya tɔlate tɔ, na í kɛntɛna paa kɔyaku ɛku kɔ kɔtaya ɛka kɔkɔ nyaga ka tɛna tɔ. ¹⁸ M'pɔyɔ i lɛnta nav na heu apalu wei yɛlaa ka kóna si pa lakɛ nɔyɔ kulɔmaya kɛntɔyɔ kɔtaya tɔ. Ilena i pɛyalaa cele-i kɛtɛna anɛ a calɛm na í ɛmusi Iɔ kɔtaya tɔlate kɛɛkɔmɛɛn tɔ. ¹⁹ Na pá cele-i tɔtɔyɔ nav apalu nyɛɛn nantu nim nyɛntɔ, na heu apalu nyɛɛn suka, na pɛ taa lotu tɔ nim na timpee na hɔle. ²⁰ Ilena í tɛni nim cɔlɔ nim cɔlɔ nantɔnaa mɛyɛ kɛtɛna anɛ a naale a lanɛ tɔ. Ilena Alɔn nyagasi nantu nim nyɛntɔ ntɛyɛ kɔkɔ ke kɔtaya tɔlate tɔ. ²¹ Na í ha Tacaa ke lanɛ anɛ na ntɔyɛn yule ke Iɔ kɔtaya tɔlate kɛɛn ke teitei isu Moisi ka kɛsuɔyɔ-i tɔ.

²² Waatu wei Alɔn tɛma isayatu husuɔyɔ kɔtasi na nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ na nɔyɔ kulɔmaya kɛntɔyɔ nyɛɛn ke lapu, ilena í kpaasi i nin na yɛlaa tɔ na í tɛɛni-wɛye nɔyɔ kɔpɛɛnka. Ilena í lu Iɔ kɔtaya tɔlate tɔ na í ti.

²³ M'pɔyɔ Moisi na Alɔn pa suw tɛsulle cokɔle taa. Waatu wei pa luwa, ilena pá tɛɛni yɛlaa ke nɔɔsi kɔpɛɛn. Ilena Tacaa teeli na yɛlaa tɛna hɛku. ²⁴ Tɛnaya kɔkɔ kulaa na ká nyaga kɔtaya ɛka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, na nantu nim nyɛntɔ. Yɛlaa tɛna ná mpu, ilena pá yaga lanɛhɔlɔmle kakiisasi na pá hoti pa isɛntɔ kɛ atɛ.

10

Lɔyáya tɔ kɔsɛstɔ

¹ M'pɔyɔ Alɔn pɛyalaa naale, Natari na Apihu, pa kraɛa pa tulaalu cofolonaa na pá hee kɔkɔ na pá tɔ tulaalu kɛ ka tɔ. Ilena pá lá Tacaa ke tulaalu kɔtaya kraɛ nyɛɛnka. Pa ta tɛɛn Iɔ ka suwa tɔ. ² Tɛnaya kɔkɔ nakɛli luna cokɔle taa, na ká

nyaga-weye kpaakpa na pa ise. ³ Mpuvule Moisi toma Alon si: Taca tema-meyetayi kpaalvuvu ke saa wei i tohaya si:

Ma caaki ke si mpa pa kpatayana-m to,

pa nyana ma tonahe wheetu, na pa to-m teeli ke yelaa tona kinj.

Uena soxontu anaam pu Alon na i su tekulum.

⁴ Mpuvule Moisi yaa Alon caa taalv Wusiyeli payalaa, Mikayeli na Ilisafan si: I polo i kraya ma tetunaa mpa pa sapa toyo cokole kinj, na i luna na i hatelona tesikile. ⁵ Uena pa polo pa lasi setaa mpe, na pa caranaa ke tesikile waali, isu

Moisi yoyotvuvu to. ⁶ Mpuvule Moisi heela Alon na i payalaa lelala naale, Ilasaa na Itamaa si: I taa yeke ma nyoozi seyelvuvu, yaa i celi ma wontu ke lonyaga too. Pa taa

koo na i kona ma too ke sam, na Taca mu Iseyeli kpekole tona na paana. I yeke ma tetunaa Iseyeli nyoma na pa caya mpa Iso kuna koko to pa lonyaga. ⁷ Alon pa

mayamaya pa taa hatelona tesulle cokole nonoyo tona. Pa taa koo na pa si. Pa taya pulv, kotaya nim mpi pa pala-me to, pa paa-meye Taca tamle nyoma ke.

Mpuvule Alon na i payalaa pa muwa Moisi tom nti.

Sulum toh nyam too kusasutu

⁸ Mpuvule Taca toma Alon si: ⁹ Pa fei si nyana nya payalaa ma taa nyalv i nyoo sulum, yaa kokokum narali, na paco i suv tesulle cokole taa. Ye i lapa mpv, i ka si.

Kiivv nku pa wee si ma na ma luvuvu nyoma i ka toki tam too toyle. ¹⁰ Uena paco i paasi i fayasi Iso nyam na kra nyam, na asilima na kupam. ¹¹ I taa nyoo-wi

totoyo waatu wei i seyesayi Iseyeli nyoma ke kiivv wei i tona Taca ka hula Moisi na i telasi-me to.

Kotaya nantu too kusasutu

¹² Mpuvule Moisi heela Alon na i payalaa naale, Ilasaa na Itamaa mpa pa kaasa-

i to si: I kraya Taca tohonaaya kuhav nku koko nyagaa na ko kaasi to. Uena i tu kokosum fei kakalasi, na i toyo-sayi Iso kotaya tolate kinj. Mpi to, pa ke kate taa kate

tohonaaya ke. ¹³ Iso lonte kate nyante taa ke i ka toyo-ke. Taca tohonaaya kuhav nku i ha Alon na i piya ke pa paa tete isu i ka heeluvu-m toyle. ¹⁴ Tola wena Iseyeli

nyoma laki noyo kulvumaya krentvuvu kotaya, na pa ha lahle na yule ke Taca ke Iso kotaya tolate kinj to, ta paa ma paa nyam ke. Ue nyana nya payalaa na ma

alaa nyoma i ka tohona-tayi lonte nahh nyante taa. ¹⁵ Pa wee si Iseyeli nyoma i kona yule na lahle, na pa soosana nim colv nim colv nantu. Toyle kotolaa waki

koko ke kotaya tolate too ke waatu wei pa tema-tayi Taca ke hav ke kotaya tolate kinj to. Uena ta paasi nyana nya payalaa ma nyantu ke tam too isu Taca yoyotvuvu to.

¹⁶ Mpuvule Moisi peeka ponthuvuvu nku pa lapa kotaya ke yelaa isayatu huvuvu too to kv tom. Uena i nu si pa nyagasa-kuvv koko. Ntana i mu paana na Alon payalaa

Ilasaa na Itamaa. Mpuvule i paa-wi si: ¹⁷ Pepe too ke i ta toyo kotaya nke ka nantu ke lonte kate nyante taa? Mpi pa too to, pa ke kate taa kate tohonaaya ke. Taca

ka hana-meye krente nte si i waasi Iseyeli kpekole ke pa kawalaya. Uena i la pa nyoohe too ke isayatu huvuvu kotaya. ¹⁸ I krente calam ta polo Iso tohaya taa, pu

wee ke si i toyo ta nantu ke lonte kate nyante taa, isu maa heeluvu-me to.

¹⁹ Mpuvule Alon cowa Moisi si: Nyoni, sana ke ma payalaa lapa pa isayatu huvuvu kotaya, na nka koko lusa ka tona to. Pao n nyoma lahvakalle nte te mayana-m to. Maa paasi na ma toyo isayatu huvuvu kotaya krente nantu na? Taca lahle ka hena-m?

²⁰ Moisi nuwa tom nti, Uena i mu-ti.

MPI PĒ KĒ ASILIMA NA MPI PĒ KĒ KUPAM TŌ PĒ TŌM

11

Tŏla asilima nyŏna na kupana pĕ tŏm

¹ M̄pŏyŏ Tacaa heela Moisi na Alŏj si: ² I telŏsi Iseyeli nyŏma si, ate tŏla taa, nna nna í ká tŏyŏ tŏyŏle, ³ nna a acŏwa fayaa, na á wena talasi tŏ. ⁴⁻⁶ Ama pĕ fei si í tŏyŏ yoooyŏ, na puyŏ namaxa, na kpaaca. Tŏla anŏ a wena talasi yaa, de a acŏwa ta fayá kĕ. ⁷ Pĕ fei si í tŏyŏ afa tŏtŏ. Mpi tŏ, paa í acŏwa fayaa tŏ, í feina talaya. ⁸ Pĕ wee si í nyŏni tŏl anŏyi asilima nyŏna kĕ. I taa tŏyŏ-yŏ. Páćŏ í taa tokina a kusŏpŏe ke tokinav naŏamaya.

⁹ Ye pĕ kaasa lum taa wontu de, í tŏyŏ tiina wena a wena lum yaalŏj na setu tŏ. I kii wena a feina mpŏ tŏ. ¹⁰ Pĕ kaasuyŏ lum tŏna taa wontu lenti, yaa pĕ nyamanyamanaa mpa pa feina lum yaalŏj na setu tŏ, pĕ kĕ-meŏe acaalŏtu kĕ. ¹¹ I nyŏni-tŏyi asilima, í taa tŏyŏ-ti, yaa í tokina tŏ kusŏpŏtu. ¹² I kii lum taa wontu tŏna nti tŏ feina lum yaalŏj na setu tŏ.

¹³⁻¹⁹ Sumasi nsi pĕ wee si í nyŏni asilima na í kii si tŏyŏtŏ tŏyŏle: Yepeleku, na kprime, na hekŏle, na katŏkatŏyŏ, na taataa, na tŏyŏnakpŏluyŏ, na kulaaŏyŏ, na tintŏkŏlaxa, na semuyŏ, na si piitimnaa tŏna.

²⁰ Pĕ wee si í nyŏni asilima ke nyamanyamanaa mpa pa tŏna pa wena keŏ na nŏheŏe liŏiti tŏ. ²¹ Ama í tŏyŏ pa taa mpa pa wena keŏ na nŏheŏe liŏiti na nŏkpaasi na pá ŏmaaki tetu tŏ tŏ pa tŏna. ²² Pa taa mpa í ká tŏyŏ tŏyŏle cŏlŏj na í looŏja tŏna, na kutŏlŏj na ku looŏja tŏna. ²³ Pĕ kaasa lenti nti tŏ wena keŏ na nŏheŏe liŏiti tŏ, í nyŏni-tŏyi asilima pulv.

Tŏla na wontu nti tŏ kusŏpŏtu tokinav pilisiyi yulv tŏ

²⁴⁻²⁵ Wontu lenti wee, ye yulv í kpaŏa tŏ kusŏpŏtu, yaa í tu tokina-ti, pĕ pilisa-í kĕ. Pĕ wee si í cŏtŏ í wontu kususuutu, na í caŏa ŏpŏyŏ asilima taa, halŏna taanaŏa. ²⁶⁻²⁸ Nti nti pĕ wee si í nyŏni asilima tŏyŏle nti tŏ acŏwa ta fayaa, na tŏ feina talasi tŏ. Na nŏheŏe liŏiti nyŏntŏ tŏna nti tŏ wena sŏkpaŏj tŏ. Ye wei í kpaŏa tŏ kusŏpŏtu pĕ wee si í cŏtŏ í wontu na í caŏa asilima taa, halŏna taanaŏa.

²⁹⁻³⁰ Wontunaa mpa í ká nyŏni asilima ke nti nti tŏ tŏj tŏ lotu tŏ tŏyŏle kutŏntŏlŏkpanaa camna^a, na mpiiu, na cimlee, na a piitimnaa, na canasi. ³¹ Wontu sŏkpetu nti tŏ taa nti í ká nyŏni asilima tŏyŏle. Ye wei í tokina tŏ taa kusŏpŏyŏ, í ká wee asilima taa kĕ, halŏna taanaŏa. ³² Ye tŏ kusŏpŏyŏ hota wontu nti pa lakŏna tŏ tŏ taa nakŏli taa, kulŏ ku pŏsa asilima kĕ. Paa kusŏakŏm, paa wontu kususuutu, yaa tŏnuyŏ pulŏpŏ, yaa huluyŏ. Paa wontuyŏ ŏku te, pĕ wee si pá nyaalŏ-kuŏyŏ na lum na ku caŏa asilima taa, halŏna taanaŏa. Pĕ waalŏ ke paa nyŏni-kuŏyŏ kupŏŏkŏ. ³³ Ye cuyŏ tiyaya taa kĕ tŏ taa nakŏli hotaa. Tiyaya na ka taa nyŏm tŏna, pŏsŏyi asilima kĕ. Pĕ wee si pa yŏki-ke. ³⁴ Ye pa pŏla tiyaya ŏke ka taa lum ke tŏyŏnaŏa kupŏŏka tŏ, kele ka pŏsŏyi asilima kĕ. Yaa pu ke konyŏnyŏm kupam, pĕ pŏsŏyi asilima tŏtŏyŏ. Paa tiyaya ka kĕ ŏka. ³⁵ Paa mpi pĕ tŏ tŏ kĕ wontu tŏne tŏ taa kusŏpŏyŏ hotaa, pu pŏsi asilima kĕ. Ye pĕ kĕ potŏpŏtonaa mŏsaŏa, yaa mŏsaŏa kutŏsaŏa taa ke ku hotaa, pĕ wee si pá yŏki-keŏe. Mpi tŏ, pĕ ke-meŏe asilima kĕ, na í ká nyŏni-wŏyi asilima. ³⁶ Ama ye isu hite yaa lŏkŏ taa kĕ wontuyŏ kusŏpŏyŏ hotaa, lum kaa pilisi. Iŏe wei í ka tokina-ku tŏyŏle asilima tu. ³⁷ Ye isu pee wena pa suwa si pa tuuki tŏ, a tŏ kĕ wontuyŏ ŏku ku kusŏpŏyŏ hotaa, a kaa

^a 11:29-30 kutŏntŏlŏkpanaa camna: Pŏle pa te mpiiu nŏyŏlŏyŏ, í weŏtu na í yaasi we teitei isu fi. Ama í tŏmŏj we isu mpiiu.

pilisi. ³⁸ Ama ye kútótòyóna ke pa wusa lóm, na wontu nti tã taa nakòli kusəpuyó hoti pã taa, ìlè a pilisaa kélè.

³⁹ Ye isu kpàntè nte pa ha-meyè mpaa sí í tóyó tó, tã sàpa, na nòyòlò tokina-te, ì ká wée asilima taa kè, halèna taanaya. ⁴⁰ Wei ì sàyèla kpàntè nté, yaa ì tu tóyó-te, ì ká còtò ì wontu kè, na ì wée asilima taa, halèna taanaya.

⁴¹ Pã wée sí í kii nyamanyamanaa mpaa pa tɔ̀n tètù tɔ̀ tóyó, na ì nyòni-weyè acaalə̀tù. ⁴² Paa mpaa pa tuuki, yaa pa tɔ̀n nòhèè lìyiti, yaa nòhèè payalè tó. Pa ke-meyè acaalə̀tù kè, pa fèi tóyó. ⁴³ Í taa pilisi mǝ̀ tì na nyamanyamanaa mpè pa tǝ̀na. Í taa teləsi mǝ̀ tǝ̀yì pa asilima. Pǝ̀yèlè í taa yelè na pa asilima tɛɛ-mè. ⁴⁴ Mpi pǝ̀ tɔ̀ tó, mayalè Tacaá mǝ̀ Isò. Pǝ̀ wée sí í fayasì mǝ̀ tì na ì wée tǝ̀nanɔ̀. Pǝ̀ taya pulò, ma wée kè tǝ̀nanɔ̀. Í taa pilisi mǝ̀ tì na nyamanyamanaa mpaa pa tɔ̀n tètù tɔ̀ tó. ⁴⁵ Mayalè Tacaá, má ləsə̀na-meyè Icipiti tètù taa sí ì nyònǝ̀yì-m mǝ̀ Isò. Mpu tó, ì wée tǝ̀nanɔ̀. Mpi tó, ma wée kè tǝ̀nanɔ̀.

⁴⁶ Kusəsütò nti í ka tǝ̀kì tǝ̀la na sumasi na lóm taa wontu na tètù tɔ̀ nyamanyamanaa tǝ̀m taa tóyòlè. ⁴⁷ Nti tu fayasə̀na-meyè wontu kǝ̀pantù na asilima nyǝ̀ntù, na nti tǝ̀ wè tóyó na nti tǝ̀ fèi tóyó tó.

12

Asilima keelvyo kotaya ke alv lɔlvyo waali

¹ Mpiyó Tacaá tǝ̀ma Moisi sí: ² Heeli Isɛyeli nyǝ̀ma sí, ye alv lapa teu, na ì lɔl apalɔpǝ̀yaya. Í asilima kuyeyɛ̀ nté naatosompǝ̀yǝ̀laya, ke teitei isu ì isòtò nau kuyeyɛ̀. ³ Ìlèna pá pèlì pǝ̀yaya ke kuyaku pǝ̀lèfèi naanɔ̀wa nyǝ̀nkù wulè. ⁴ Pã waali, ìlèna alv caya kuyeyɛ̀ hiu na naanɔ̀wa na tooso, na ì tayanǝ̀yì ì caləm asilima. Pã fèi sí ì wiili tǝ̀sulle taa, yaa ì tokina Isò pǝ̀lǝ̀pù. Halèna ì asilima kuyeyɛ̀ tǝ̀m.

⁵ Ye alvpǝ̀yaya ke alv lɔlaa, ìlè ì caya asilima taa kè cimaasə̀naa naalè, isu ì isòtò nau waatò. Pã waali, ìlèna ì la kuyeyɛ̀ nutoso na naatoso tǝ̀tò na ì tayanǝ̀yì ì caləm asilima.

⁶ Paa apalɔpǝ̀yaya, yaa alvpǝ̀yaya ke alv lɔlaa. Í asilima kuyeyɛ̀ tɛ̀n mpù, ìlèna ì caa pǝ̀nǝ̀yá kulòmaya iwǝ̀yaya sí pá la kǝ̀taya nka kǝ̀kò lusa ka tǝ̀na tóyó isayatu húsuyò kǝ̀taya. Yaa alukuku, yaa ihokaya. ⁷ Kǝ̀tòlù tɛ̀n kǝ̀tasi nsǝ̀yì Tacaá ke lapù ìlèna ì la alv ke asilima húsuyò kǝ̀taya. Ìlèna Isò tayanù ì caləm asilima.

Paa alv lɔla apalɔpǝ̀yaya yaa alvpǝ̀yaya kusəsütò nti paa tǝ̀kì tóyòlè.

⁸ Ye asǝ̀nuyò kaa pǝ̀sì na kù hiki iwǝ̀yaya ìlè, kù caa ihokasi naalè yaa alukukunaa naalè. Ìlèna pá la sumaya lenka ke kǝ̀taya nka kǝ̀kò lusa ka tǝ̀na tó, na lenka ke isayatu húsuyò nyɛ̀nka. Na kǝ̀tòlù lapù-ì asilima keelvyò sǝ̀sì, ìlè pã tayanà-ì kélè.

13

Yulv tǝ̀nuyò tǝ̀ kǝ̀tǝ̀mǝ̀n tǝ̀m

¹ Mpiyó Tacaá heela Moisi na Alǝ̀n sí: ² Ye mǝ̀laya, yaa kaav, yaa tulɔ̀na lu yulv tǝ̀nuyò tǝ̀, na pǝ̀ pǝ̀sì tǝ̀nuyò tǝ̀ asilima kǝ̀tǝ̀n. Ìlè pa pona pǝ̀ntù ke kǝ̀tòlù Alǝ̀n, yaa ì pǝ̀yalaa taa nòyòlò kin. ³ Na ìlè ì wiila-ì na ì ná tǝ̀wulè nté tǝ̀ taa limaa na nyǝ̀sì hulòmì, ìlè kǝ̀tǝ̀n asilima nyǝ̀nkù nté. Ìlè kǝ̀tòlù kpaali kpaakraa sí ì kè asilima tǝ̀. ⁴ Ye pǝ̀ kè tulɔ̀na yaa tayanmate, na tǝ̀wulè ta lim na nyǝ̀laya kuhulòmaya fèi, ìlè kǝ̀tòlù sí kǝ̀tǝ̀ntù na ì mpaa ke kuyeyɛ̀ naatosompǝ̀yǝ̀laya. ⁵ Kuyaku naatosompǝ̀yǝ̀laya nyǝ̀nkù sikiyì ìlèna ì tasa kǝ̀tǝ̀ntù ke wiiluyù, ye ì nawa sí tǝ̀wulè nté tǝ̀ wè mpù tǝ̀ ta layasi, ìlè ì tasa-ì siw na ì mpaa ke kuyeyɛ̀

naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ tɔtɔ. ⁶ Kuyeeɲ unɪ í teeɔa de kɔtɔlv tasa-ɪ wiiluyɔ ke tɔm naale nyɔm, ye tɔwule nté tɔ sala yem tɔ ta sɔɔsi de ɪ hulɪ sɪ pɔ taɣa kɔtɔŋ, pɔ ké luto ké, pɔ tɔɔ tɔ ɪ feɪ asilima. Ilena í cɔtɔ ɪ wontu na í pɔsi kupan. ⁷ Ama ye kɔtɔntɔ tɔwule nté tɔ suw wanj ke pɔle pɔ waalɪ de ɪ taɣanɪ mɔlɔyɔ ke kɔtɔlv kin. ⁸ Ye ilé ɪ tasa-ɪ wiiluyɔ na í ná sɪ tɔwule wala de ɪ hulɪ sɪ asilima kɔtɔŋ wenna-ɪ. Ie í ké asilima tɔ nté.

⁹ Ye kɔtɔŋ kɔseemuyɔ taka kpa yɔlv, pɔ pukina-ɪ kɔtɔlv teɣe. ¹⁰ Ye ɪ wiila-ɪ na í maɣana tute ke ihulɔmav na tɔ tɔɔ na hiŋ na tɔ nyɔɔsi hulɔmaa ¹¹ de asilima kɔtɔŋ maɣamaɣa kele, pɔ feɪ sɪ pá tasa-ɪ suw ke kpeenɔ sɪ pa naakɪ tɔtɔ. Kɔtɔlv ká kpaalɪ ké sɪ asilima tɔ. ¹² Ama ye asilima kɔtɔŋ lɔla pee ke yɔlv tɔnuyɔ tɔna ke pɔ kpaɣav ɪ nyɔyɔ na pɔ polo ɪ nɔɔheɛ tɔ, ¹³ de kɔtɔlv wiili kɔtɔntɔ ke teu, ye ɪ nawa sɪ ku waasa ɪ tɔnuyɔ tɔna de ɪ hulɪ sɪ pɔ ta ke asilima. Mpi tɔ, ɪ tɔnuyɔ tɔna hulɔmaa tɔ. ¹⁴ Ama kuyaku ŋku pá nawa ɪ tɔɔ ké hiŋ de ɪ pɔsa asilima tɔ nté. ¹⁵ Kɔtɔlv ká wiilina-ɪ na í kpaalɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Mpi tɔ, unɪ ɪ hulɔɣəna sɪ ɪ wena asilima kɔtɔŋ, na pɔ ké asilima ké. ¹⁶ Ye hiŋ mɔlɔɣɪ hulɔməŋ de kɔtɔntɔ mɔli kɔtɔlv kin. ¹⁷ Ilé ɪ wiiliyi-ɪ na í ná sɪ hiŋ hulɔma tampana ilena í hulɪ sɪ ɪ ta ke asilima tɔ.

¹⁸ Ye mɔte kpa yɔlv na tɔ waa ¹⁹ na pɔ yele tɔwule na tɔ we ihulɔmav yaa iseev, pɔ weɛ sɪ í ná kɔtɔlv. ²⁰ Ilé ɪ ká wiili-ɪ na ye ɪ maɣana pɔ lapa tɔwule ke lonte na pɔ nyɔɔsi hulɔmaa, de asilima kɔtɔŋ lukəna nteɣe mɔte taa. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. ²¹ Ama ye kɔtɔlv í wiila-ɪ na í ná sɪ tɔwule mɔkaa na pɔ mɔli hulɔməŋ na nyɔɔsi kuhulɔmasɪ feɪ de ɪ su kɔtɔntɔ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ. ²² Ye pɔ sɔɔsaa de kɔtɔlv hulɪ sɪ ɪ we asilima, saa unɪ de asilima kɔtɔŋ nté. ²³ Ye tɔwule nté tɔ ta sɔɔsi de pɔ ké mɔte tɔntɔɔlvɔyɔ nté. Pɔ weɛ sɪ kɔtɔlv í hulɪ sɪ ɪ ta ké asilima tɔ.

²⁴ Ye kɔkɔ nyaga yɔlv na pɔ lonte taa weɛ ihulɔmav yaa iseev, ²⁵ pɔ weɛ sɪ kɔtɔlv ka wiili-ɪ, ye ɪ nawa sɪ tɔwule limaa na pɔ nyɔɔsi hulɔmɪ de asilima kɔtɔŋ suɔna nteɣe kɔkɔ tɔnyagale tɔna. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Asilima Kɔtɔŋ nté. ²⁶ Ama ye kɔtɔlv wiila-ɪ na í tá ná nyɔɔsi kuhulɔmasɪ ke pɔ lonte taa. Pɔcɔ lonte ta lim sɪ pɔ tɔŋna tem de kɔtɔlv su-ɪ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ²⁷ Kɔtɔlv ka wiili-ɪ kuyaku naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyəŋku wule ye ɪ nawa sɪ tɔwule wala ɪ tɔnuyɔ tɔɔ, de ɪ hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Asilima kɔtɔŋ kɔseemuyɔ nté. ²⁸ Ama ye tɔwule nté tɔ saala mpv tɔ ta walɪ tɔnuyɔ tɔɔ, tɔ pasa kupasv, de kɔkɔ hiŋ tɔntɔɔlvɔyɔ nté. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ta ke asilima tɔ. Mpi tɔ, pɔ ké tɔntɔɔlvɔyɔ ké.

²⁹ Ye isu kaav yaa luto^a kpaɔa apalv yaa alv nyɔyɔ yaa ɪ tamaya, ³⁰ kɔtɔlv ka wiili hiŋ unɪ na ye ɪ nawa sɪ tɔwule limaa na pɔ nyɔɔsi seewa atalla, na sí tá yasəli de ɪ hulɪ sɪ kɔtɔntɔ ké asilima tɔ. Kaav nté. Mpóyɔ pa yaa sɪ nyɔyɔ yaa tamaya pɔ asilima kɔtɔŋ. ³¹ Ye kɔtɔlv nawa sɪ kaav hiŋ ta lim pɔcɔ nyɔɔsi pilaa de ɪ su kɔtɔntɔ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ³² Kɔtɔlv ka wiili-ɪ kuyaku naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyəŋku wule ye ɪ nawa sɪ kaav ta sɔɔsi, pəyele nyɔɔsi kɔseemasɪ feɪ na hiŋ ta lim ³³ de kɔtɔntɔ looli ɪ nyɔyɔ na í sekɪ timpɪ taa kɔtɔŋ weɛ tɔ na kɔtɔlv tasa-ɪ suw ke tɔm naale nyɔm na ɪ mpaɔ tɔtɔyɔ kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ³⁴ Kuyeeɲ unɪ ɪ teŋ ilena í tasa-ɪ wiiluyɔ tɔtɔ. Ye pɔ ta sɔɔsi de ɪ hulɪ sɪ kɔtɔntɔ feɪ asilima. I wontu tike ke ɪ ká cɔtɔ ilena ɪ pɔsi asilima feɪ tɔ. ³⁵ Ama ye pɔle pɔ waalɪ ke kaav suw walvɔyɔ ³⁶ de ɪ tasa-ɪ wiiluyɔ na ye ɪ nawa sɪ kaav tɔŋna walvɔyɔ ke tampana, de kɔtɔntɔ ké asilima tɔ nté pɔ feɪ sɪ í naki pɔekvɔyɔ ke nyɔɔsi kɔseemasɪ. ³⁷ Ye tɔwule nté tɔ taa tá sɔɔsi na nyɔɔsi kukpɔetasi weɛ, de kɔtɔŋ temayale, pɔntv feɪ asilima tɔtɔ. Pɔ weɛ ké sɪ kɔtɔlv í hulɪ sɪ ɪ feɪ asilima.

^a 13:29 kaav yaa luto: Cəne pɔ paasəna kɔtɔməŋ wei ɪ kpaakɪ yɔlv tɔnuyɔ tɔɔ tɔ ɪ tike ke. Isu kaav na luto na pɔ loonɔ tɔna.

³⁸ Ye apalu yaa alu nawa i tonyu too ké tlonyasi kuhulumasi ³⁹ de kotulu wiili-i, ye si ta see teu ile pa taya koton isayau nte. Puntu ta ke asilima tu toto.

⁴⁰⁻⁴¹ Ye yulu nyuyu leesaa, paa ku taa yaa i tokuyu taa, i ta ke asilima tu nyunleesuyu nte. ⁴² Ama ye tleesaele taa tonaya pa lapa mlaya na ka hulomu iseev ile asilima koton nte. ⁴³ Ye kotulu wiila mlaya nke na i na ka huloma iseev ke tampana isi asilima koton ⁴⁴ ile yulu unu i wena asilima koton nte, i ké asilima tu na pa wee si kotulu i huli mpw. I nyuyu taa ké koton nku ku kpawa.

⁴⁵ Wontu kocalatu ke pa wee si asilima koton tu i suu na i yele i nyuyu ke tayanuyu, na i taku i tanton too na i kpaalayi si: Asilima yoo, asilima. ⁴⁶ Ye asilima koton i wena wei i paa asilima tu ké, na pa wee si i hatolona yalaa na i caya tesikile waali ke i tike.

Wontu kususuutu too hnjkpusulaya

⁴⁷ Ye hnjkpusulaya yaya tlonyasi ke heen huntu wontu kususuutu yaa kponkpontu ton nyantu too, ⁴⁸ yaa pa poon yaa pa kuntunaa yaa koha yaa tonon wontu too. ⁴⁹ Ilena tlonyasi nsi si we atontote taka yaa iseev, ile pa wee si kotulu i wiili-si. ⁵⁰ I ten si wiiluyu lena i si hnjkpusulaya tlonja wontuyu nku na ku mpaa ke kuyeej naatosompoyolaya. ⁵¹ Ye kotulu tasa wiiluyu ke kuyaku naatosompoyolaya nyonku wule na i na si tlonja soosa wan ile pa ké hnjkpusulaya nka pa kaa paasi na pa la na ka té toyole. Wontuyu nku ku paa asilima pulupoyole. ⁵² Pa wee si kotulu i nyagasi kaka ke wontuyu nku unu ku too we hnjkpusulaya toyo. Mpi to, pa kaa paasi na pa la na ka té. Pa too to pa wee si pa nyagasi-kuyu kaka ké. ⁵³ Ama ye kotulu wiilaa na i mayana si tlonja ta soosi wan ke wontuyu nku ku too, ⁵⁴ ile i yele na pa coto-ku na pa si-ku na ku mpaa ke tam naale nyam totoyo kuyeej naatosompoyolaya. ⁵⁵ Ye i tasa-kuyu wiiluyu ke ku cotuyu waali na i na si tlonja ta layasi yaasi, paa ka ta wali, paa nyoni-kuyu asilima ké na pa nyagasi-kuyu kaka. Mpi to, lonte kulomtale ke pa toyo wontuyu taa na ku waali. ⁵⁶ Ye waatu wei kotulu wiilaa to i nawa si ku cotuyu waali tlonja salaa ile i keesana ka lonte taa na i seti. ⁵⁷ Ama ye tlonja tayana luw ke wontuyu nku ku too, pa wee si koton tonja puw nte. Mpw to, wontuyu nkuyu paa nyagasi kaka.

⁵⁸ Ye pa cota tlonja wontuyu na ka hui, pa wee si pa tasa ku cotuyu ke tam naale nyam ké na pécó ku asilima té.

⁵⁹ Ye hnjkpusulaya yaya tlonyasi ke heen huntu wontu kususuutu yaa kponkpontu ton nyantu yaa pa poon yaa pa kuntunaa yaa koha yaa tonon wontu too. Kusasutu nti paa ton na pa hulona si to ké asilima nyantu yaa kupantu toyole.

14

Polom asilima keelvu kotaya

¹ Mporoy Taca tama Moisi to: ² Kusasutu nti i ka taku kuyaku nku i laki polom ke i asilima keelvu kotaya toyole. I pukina-i kotulu, ³ lena ile i lu tesikile taa na i wiili-i, ye i mayanaa si pa tema kotontu, ⁴ ile i tu-i na i caa sumasi nsi si wena si ise na si feina asilima toyo naale na tuy soosoo nakuli ku taasi na heen huntu nti pa lii akpaayala kuseem to na nyuluyu nku pa yaa si hisopu to ku pilija. ⁵ Pa waali lena i yele na pa lenti sumasi nsi si taa lenka ke seelv lom heev too. ⁶ Ye pa kaasa sumaya ise nyonka ile i kraya kele na tuy soosoo nakuli ku taasi, na heen huntu nti pa lii akpaayala kuseem to na hisopu pilija na i nmilisi pa tonaya sumaya nka pa kowa seelv lom heev too to ka calam taa. ⁷ Ilena i nmusi wei unu i koton tema mpw to i too ké tam naatosompoyolaya. I ten huluyu si i feina asilima lena i yele

sumaya ise nyehka na ká sɔv nyutu. ⁸ Ɔlɛna ɛnɛ ɛ cɔtɔ ɛ wontu na ɛ hu ɛ tɔnɔyɔ tɔ nyɔɔsi, na ɛ sɔ lɔm ɛlɛna ɛ asilima tɛ. Pɛ waali kɛ ɛ sɔvki tɔsikile. Ama ɛ kaa sɔv ɛ cokɔle taa kɛ, halɛna kuyaku siki. ⁹ Naatosompɔɔlaya nyɛhku wule kɛ ɛ looliyi ɛ nyɔyɔ na ɛ tantɔyɔ na ɛ ɛshutu na ɛ nyɔɔsi tɛna, na ɛ cɔtɔ ɛ wontu na ɛ sɔ lɔm. Ɔlɛ ɛ asilima kɛɛlaa kɛle.

¹⁰ Pɛ takɛ kuyaku pɔlefei naanɔwa nyɛhku wule ɛlɛna kutɔntɔ wei pɛ waawa mpɔ tɔ ɛ caa ɛwɛɛsi apalɔ nyɛhɛsi nsi sɛ tiili tɛ caami tɔyɔ naale na alɔnyɛhka hka ka tiili ta caami tɔyɔ kulɔmɔyɔ, na kɔhɔv mɔlɔm mpi pa nuɔytina nim tɔyɔ kiloonaa pɔɔlayafɛi naanɔwa, na nim liitili titite. ¹¹ Kɔtɔlv wei ɛnɛ ɛ lakɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ tɔ ɛ ká sɛ yɔlv ɛnɛ na kɔhaɔj kɛ tɔsulle cokɔle nɔnɔyɔ kɛ Tacaa kin. ¹² Ɔlɛna ɛ kɔɔyɔ ɛwɛɛsi nsi sɛ taa lɛhka na ɛ lana-kɛyɛ tayanɔyɔ kɔtɔyɔ na nim liitili titite. Ɔlɛna ɛ ha Tacaa kɛ pɛ naaleɛ ɛ mɔpɔyɔ kɔtɔyɔ tɔlate kin. ¹³ Ɔlɛna ɛ kɔ ɛ wɔyɔyɔ kɛ ɛsɔ lɔntɛ taa timpi pa kuyɛ ɛɔyɔtɔv huɔsɔyɔ yaa kɔtɔyɔ hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka kɔpɛntɛ tɔ. Kɔtɔlv tɛna tayanɔyɔ kɔtɔyɔ kɔpɛntɛ ɛsɔ pɛ wɛv ɛɔyɔtɔv tayanɔyɔ kɔtɔyɔ tɔm taa tɔ. Pɛ kɛ kate taa kate pɔlvɔv. ¹⁴ Ɔlɛna kɔtɔlv lii kɔpɛntɛ calɛm taa na ɛ taa wei ɛ tayanɔyɔ ɛ ti tɔ ɛ hkaɔɔyɔv nɔyɔh nyɛhku nɔyɔ taa, na ɛ niɔ nɔyɔh apalɔmpɔle na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔyɔh nyɛntɛ tɔ. ¹⁵ Ɔlɛna ɛ kɔɔyɔ nim liitili titite nɛtɛ na ɛ pɔlɛ ɛ niɔ mpɔtɔh taa. ¹⁶ Na ɛ lii ɛ ntantaku taa nim mpi pɛ taa kɛ mpɔle nɔyɔh nyɛntɛ na ɛ hmuɔi tɔm naatosompɔɔlaya kɛ ɛsɔ kɔtɔyɔ tɔlate tɔ. ¹⁷ Ɔlɛna ɛ taa nim kɛ ɛ pɔlɛ ɛ niɔ mpɔtɔh taa tɔyɔ wei ɛnɛ ɛ tayanɔyɔ ɛ ti tɔ ɛ hkaɔɔyɔv nɔyɔh nyɛhku, na ɛ nɔyɔh apalɔmpɔle, na ɛ apalɔnɔmpɔle tɔ timpi paa tɛma ɛɔyɔtɔv huɔsɔyɔ kɔpɛntɛ calɛm kɛ taav tɔ. ¹⁸ Ɔlɛna ɛ pɔle ɛ niɔ taa nim kɔkaasɛm kɛ wei ɛ tayanɔyɔ ɛ ti tɔ ɛ nyɔyɔ taa na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ kɛ ɛsɔ kin. ¹⁹ Ɔlɛna kɔtɔlv lɛsi ɛɔyɔtɔv huɔsɔyɔ kɔcɔɔv na ɛ lɛ pɛ kɔtɔyɔ kɛ wei ɛ tayanɔyɔ ɛ ti tɔ ɛ tɔ. Pɛ waali ɛlɛna ɛ kɔ kɔtɔyɔ hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka kɔpɛntɛ. ²⁰ Ɔlɛna kɔtɔlv la ɛsɔ kɔtɔyɔ tɔlate tɔ kɛ kɔtɔyɔ hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na kɔhɔv nyɛhka. Pɛ waali ɛlɛna ɛ lɛ yɔlv ɛnɔyɔ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ na ɛ asilima tɛ.

Polom kɔnyɔntɔ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ

²¹ Mɔpɔyɔ Tacaa taa yɔyɔtɔyɔ si: Ye polom kɛ kɔnyɔntɔ na ɛ fɛina sɔsɔm, ɛlɛ ɛ caa asilima kɛɛlvɔv ɛwɔyɔyɔ kulɔmɔyɔ hka paa ha Tacaa mɛ na pɛ kɛli kutɔntɔ asilima tɔ. Na ɛ caa mɔlɔm kɔpam mpi pa nuɔytina nim tɔyɔ kiloonaa tooso na nim liitili titite, ²² na ihokasi naale yaa alukukunaa naale. Pɛ taa mpi ɛ ka hiki tɔ. Na pɛ lana lɛlv kɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ, na lɛlv kɛ kɔtɔyɔ hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ²³ Pɛ takɛ kuyaku pɔlefei naanɔwa nyɛhku ɛlɛna ɛ pɔna kɔhaɔj ɛnɔyɔ kɔtɔlv kɛ tɔsulle cokɔle nɔnɔyɔ kɛ Tacaa kin. ²⁴ Ɔlɛna kɔtɔlv kɔɔyɔ ɛwɔyɔyɔ na nim na ɛ ha Tacaa. ²⁵ Kɔtɔlv tɛj asilima kɛɛlvɔv ɛwɔyɔyɔ kɛ lɛntɔyɔv ɛlɛna ɛ lii calɛm taa na ɛ taa asilima tɔv hkaɔɔyɔv nɔyɔh nyɛhku nɔyɔ taa, na ɛ taa tɔtɔyɔ ɛ niɔ nɔyɔh apalɔmpɔle na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔyɔh nyɛntɛ tɔ. ²⁶ Ɔlɛna kɔtɔlv pɔlɛ nim kɛ ɛ ntantaku mpɔtɔh nyɛhku taa, ²⁷ na ɛ lii pɛ taa kɛ ɛ nɔyɔh mpɔle na ɛ hmuɔi kɔtɔyɔ tɔlate tɔ kɛ tɔm naatosompɔɔlaya. ²⁸ Ɔlɛna ɛ taa ɛ niɔ taa nim mpɔyɔ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ latɔ nɔyɔh hkaɔɔyɔv nɔyɔ taa, na ɛ taa-wɛ tɔtɔyɔ ɛ apalɔmpɔle nɔyɔh nyɛntɛ na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔyɔh nyɛntɛ pɛ tɔ kɛ lɔna nna a taa paa taawa ɛɔyɔtɔv huɔsɔyɔ kɔtɔyɔ kɔpɛntɛ calɛm tɔ. ²⁹ Ɔlɛna kɔtɔlv pɔlɛ ɛ niɔ taa nim kɔkaasɛm kɛ yɔlv ɛnɛ ɛ nyɔyɔ taa, na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ kɛ Tacaa kin. ³⁰ Pɛ waali ɛlɛna kɔtɔlv kɔɔyɔ ihokasi yaa alukukunaa mpa kutɔntɔ pɔsaa na ɛ kɔna tɔ pa taa kɛ kulɔm ³¹ na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ na lɛhka kɛ kɔtɔyɔ hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na pɛ tɔyɔnɔyɔ kɔhɔv. Ɔlɛna kɔtɔlv la yɔlv ɛnɔyɔ asilima kɛɛlvɔv kɔtɔyɔ kɛ Tacaa kin.

³² Kəsəsutv nti pə wəe si polom konyəntv í təki í asilima keeləyv kətəya lapv taa təyəle.

Kutuluy təə hñkəpəsvəlaya

³³ Μπόγό Τασα təma Moisi na Aləñ si:

³⁴ Ye í kəma na í svə Kanaəñ tetv nti ma ha-me tə tə taa, ləna kuyəkv nakəli í ná ma yelaa na hñkəpəsvəlaya tələña yəya mə kutuluyv nakəli kv koləña təə ké tetv nti inı tu pəsi mə nyəntv ke mpv tə tə taa təna. ³⁵ İle təyəya tv polo na í heeli kətəlv sv í nawa pəlvəv í təyəya taa na pə nəğəsəna isı asilima kvətəñ tələña. ³⁶ İlena kətəlv yəyətı na pá laasi kutuluyv ηkv kv taa wontu təna na pəśó í polo tələña ηkəye məyasəyv. İle kutuluyv ηkv kv taa wontu təna kaa pəsi asilima pəlvəv. Pə waalı ké kətəlv mələyv na í tasa kutuluyv ηkv kv tələña ke məyasəyv. ³⁷ Ye ka wə atəntəətə yaa iseev na ká tawa kutuluyv ke lonte, ³⁸ ile kətəlv lına kutuluyv ηkv kv nənəyv na í təki-keye kvyeēñ naatosompəyəlaya. ³⁹ Kuyəkv naatosompəyəlaya nyəñkv sikiyv iləna kətəlv məli na í tasa məyasəyv, ye í nawa sv tələña ηke ka səsəa wəñ ke kutuluyv koləña təə ⁴⁰ ile kətəlv yele na pá ləsi pəe wəna tələña ηke ka hikaa tə na pá lə-yəye ıcatə waalı ke hute taa. ⁴¹ İlena kətəlv yele na pá kaalı pə taa təə ke timpı paa taawa tə na pa lə pə tetv ke hute taa ké ıcatə waalı. ⁴² Pə waalı ləna pá caa pəe kvfana na pá ləeti kancaaləya nyəna lona, na pá lá tetv na pá tayanı kutuluyv ke taav.

⁴³ Ye kutuluyv tayənyəv waalı ke tələña tasa luv, ⁴⁴ ile kətəlv ká məli na í tasa məyasəyv, ye í nawa sv tələña ηke ka səsəaa ile asilima kvətəñ kvətətəev nté. Pá nyəni kutuluyv ηkvəv asilima. ⁴⁵ Pə wəe sv pá yəki kutuluyv ηkv, na kv pəe na kv ləpətv, na tetv nti paa taawa-kv tə na pá kuu na pá pona ıcatə waalı ke hute taa na pá lə.

⁴⁶ Ye wei í svə kutuluyv ηkv kv taa ké kvyeēñ naatosompəyəlaya wei í taa pa təkə-kəyv mpv tə, pəntv ké asilima tv ké haləna taana. ⁴⁷ Wei í hənta kv taa, yaa í cayaa na í təyə pəlv, pə wəe sv í cətə í wontu ké.

⁴⁸ Ye kətəlv məla kutuluyv ηkv kv taa ké kvətəñ məyasəyv na í ná sv pə krayəv saa wei pa taa-kv tə tələña ta tasa luv, ile kətəlv hvli sv kutuluyv fəi asilima. Mpi tə, kvətəñ təma.

⁴⁹ Təyəya tayənyəv təm taa ile, kətəlv ká caa suması naale, na tvyv səsəəv nakəli kv taası, na heēñ hüntv nti pa lii akpaayala kuseēm tə, na tvyv ηkv pa yaa hisəpv tə kv piliñ. ⁵⁰ Pə waalı ləna í yele na pá lentı suması nsv sv taa ləñka ke sēlv ləm hēev təə. ⁵¹ Pə waalı ləna í kraya tvyv səsəəv taası na hisəpv piliñ, na heēñ hüntv nti pa lii akpaayala kuseēm tə, na sumaya ləñka, na í lii pə tənəya sumaya ηka pa kvwa tə ka caləm taa na sēlv ləm taa, na í ηmısv kutuluyv ηkv kv təə ke təm naatosompəyəlaya. ⁵² İle í kpiisa kutuluyv ηkv kv asilima nté na wontunaa mpə^a. ⁵³ İlena í yele sumaya isə nyəñka ke ıcatə waalı na ka svə nyıtv. İlena í lá asilima keeləyv kətəya ke kutuluyv təə, ile kv pəsa ηkv kv fəina asilima təyəle.

⁵⁴ Kəsəsutv nti paa təki asilima kvətəñ na kaav na pə looñə taa nyəñ təna ⁵⁵⁻⁵⁶ na hiñ na lutv na tələñası nsv sv teeki kəkə tə, yaa hñkəpəsvəlaya tələñası nsv sv luki wontu kususuutv na kutuluyv taa tə. ⁵⁷ Asilima kvətəñ kəsəsutvnaa nté, nti tu hələna saa wei asilima wəe na saa wei a fəi tə.

15

Apəlv apəlvəv asilima

^a 14:52 Kəkəlvəv tənə tə topilaa tə, ta lapəna mpv sv pə səna kallv. Mpi tə, tə təma pə təna isəntə pə hələ yaav ke kəkəlvəv 51 taa. Ye tə tayana krayəv ke mpv pə kaləyv fəi ləlen.

1 Μπρόγύ Τααα τῶμα Μοισι na Αλῶη si: 2 I teləsi Iseyeli nyóma si ye casaya kra apalu, lóm mpi pə kpeɲna-i tə pə ké asilima ké. 3 Ká tu laalaa na ká kra-i te, paa pə kpeɲna-i yaa pu kpeɲna-i i ké asilima tʉ ké. 4 Kʉhəntəɲ wei i təna i tɔɔ apalu inu i ká hənti yaa kʉcacaɲam təna mpi pə tɔɔ i ká caɲa tə pə pilisaa ké. 5-6 Ye wei í tokina i kʉhəntuyʉ ηku yaa i caɲa i tɔcaɲale, pə wee si í cɔtə i wontu ké na í sɔ lóm na í caɲa asilima taa haləna taanaya. 7-11 Ye wei í tokina kʉtəntu inu yaa íle i tokina-i na í ta san, yaa i tɔ nəɲɔlv tɔɔ ké ntaɲama yaa pʉntu tokina pʉlv mpi pə tɔɔ kʉtəntu caɲaa tə yaa i tu səɲəla-wi, pə wee si í cɔtə i wontu ké na í sɔ lóm na í caɲa asilima taa haləna taanaya. Paa kʉpaɲnʉkpete nte tə tɔɔ ké i caɲaa na í polo ɪcəte tə pəsa asilima pʉlv ké. 12 Ye cʉyʉ wontuyʉ ke kʉtəntu inu i tokinaa pə wee si pá yəki-kʉyʉ. Ama ye tʉyʉ nyəɲku ile pa nyaali-kʉyʉ lóm ke teu.

13 Ye pə təma kʉtəntu inu, ile i taɲ kʉyeeɲ naatosompɔɲɔlaya na í cɔtə i wontu na í sɔ seelv lóm, ile i keela asilima nté. 14 Kʉyaku pəlefeɪ naanʉwa nyəɲku taki ilena í caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale na í pona təsulle cɔkəle nənɔɲo na í cela kʉtəlv. 15 Na íle i ləsi sumaya lenka ke isayatu husuyʉ kʉtaɲa, na lenka ke ηka kəkə lusa ka təna tɔ. Ilena í lapɪ-i asilima keeluyʉ kʉtaɲa ke i kʉtəɲ tɔɔ.

16 Ye yʉlv apalvtu kʉrema pə wee si í sɔ lóm ké na í nyəni i təɲi asilima tʉ haləna taanaya. 17 Ye pə taana i wontu kʉsusuutu yaa i tənuyʉ tɔɔ pʉlv, pə wee si í cɔtə ké na í nyəni i təɲi asilima tʉ haləna taanaya.

18 Ye apalu na alv pa kʉpenta pə wee si pá sɔ lóm ké, na pá nyəni pa təɲi asilima nyóma haləna taanaya.

Alv alvtu asilima

19 Ye alv naaki isətu i pəsa asilima tʉ ké haləna kʉyeeɲ naatosompɔɲɔlaya. Ye wei i tokina-i waatu inu pʉntu pəsa asilima tʉ tətəɲɔ haləna taanaya. 20 Paa nyaalvyu ke i həntaa yaa kʉpete tɔɔ ké i caɲaa, tə pəsəɲi asilima nyənte ké. 21-22 Ye wei i tokina nyaalvyu ηku yaa kʉpete nté i ka cɔtə i wontu ké na í sɔ lóm na í nyəni i təɲi asilima tʉ haləna taanaya. 23 Ye pʉlvʉ tokina kʉhəntuyʉ ηku yaa kʉpete nté, ilena nəɲɔlv náá tokina-wi i pəsa asilima tʉ ké haləna taanaya. 24 Ye yʉlv həntəɲəna i alv na pə pana si íle i isətu nav kʉyaku nté, na pə lu na pə tokəna apalu, pə wee si apalu inu í nyəni i təɲi asilima tʉ tətəɲɔ, haləna kʉyeeɲ naatosompɔɲɔlaya. Paa kʉhəntuyʉ ηku kʉ tɔɔ ké paa wee, kʉle kʉ pəsa asilima ké.

25 Ye alv isətu nav kʉyeeɲ kəla isu i tu naaki tɔ, yaa caləm kʉpeɲna-i yem na pə tá ké i isətu nav kʉyeeɲ, i ké asilima tʉ tətəɲɔ wee anu a taa ké. 26 Kʉhəntəɲ wei i təna i tɔɔ alv inu i ká hənti yaa kʉcacaɲam təna mpi pə tɔɔ i ká caɲa tə pə pilisaa ké. 27 Ye wei í tokina nyaalvyu ηku yaa kʉcacaɲam mpi, pə wee si í cɔtə i wontu ké na í sɔ lóm na í nyəni i təɲi asilima tʉ haləna taanaya.

28 Ye caləm liu səɲaa ile, i taɲ kʉyeeɲ naatosompɔɲɔlaya, ile i asilima tɔmɔɲale. 29 Kʉyaku pəlefeɪ naanʉwa nyəɲku taki ilena í pona kʉtəlv ke ihokasi naale yaa alukukunaa naaleɲe təsulle cɔkəle nənɔɲo. 30 Ilena kʉtəlv ləsi si taa lenka ke isayatu husuyʉ kʉtaɲa, na lenka ke ηka kəkə lusa ka təna tɔ. Pə waali ilena í la alv ke asilima keeluyʉ kʉtaɲa ke Τααα kin təna na pə keeli i asilima.

31 Μπρόγύ Τααα tasa Μοισι na Αλῶη ke heeluyʉ si: I teləsi Iseyeli nyóma si í taa kʉpətna təsulle cɔkəle ke mə asilima waatənaa. Pə taa kəɔ na má kʉ-mə si í pilisa na tɔcaɲale nte tə we mə heku taa tɔ.

32-33 Ye kʉtəɲ kʉpaa apalu na lóm kʉpeɲna-i, yaa i apalvtu kʉpemna, yaa alv naaki isətu yaa kʉtəɲ kra-i na caləm kʉpeɲna-i, yaa í na apalu pa kʉpenta i sanuyʉ waatu. Kʉsəsitʉnaa mpa í ká təki tɔɲəle.

16

Isayatu husuyu kuyaku sasəu təm

¹ Waatu wei Aləŋ pəyalaa naale kəna kətaya tulaalu kpai nyəŋ na pá sí tə, pə waali ké Tacaa təma Moisi si:

² Heeli nyá taalu Aləŋ si í taa suuki yem yem ké puuyu kukakayau waali ké kate taa kate təcayale taa ké timpi Iso atakaa wεε tə. Pə taa kəu na í sí saa wei Iso tiiki atakaa pəle təu ké isəŋmuntu taa tə.

³ Pə təu tə, ye í caaki kate təcayale taa ké suuu pə wεε si í caa isayatu husuyu kətaya latəce kufalu na kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə pə iwaau. ⁴ Ulena í sə lum na í suu kətaya wontu. Isu kpronkrontu toŋ nyəntu kəmsa, na pə toko, na pə tampala, na pə nyuy saalaya. ⁵ Iseyeli kpekəle nyəma ka cele-í tətəyɔ isayatu husuyu pəŋtuləŋ ke naale, na kətaya ŋka kəkə lusiyi ka təna tə ka iwaau.

⁶ Ulena Aləŋ kəna latəce na í la kətaya ke í mayamaɣa í isayatu təu. I teŋ mpv ulena í la isayatu husuyu kətaya ke í nyuy təu na í təyaya nyəma nyəuŋ təu. ⁷ Pə waali ulena Aləŋ pona pəŋtuləŋ iní í naale na í su-í Tacaa isentaa ke təsulle cokəle nənəyɔ. ⁸ Ulena Aləŋ tə tete ké pəŋtuləŋ iní í naale í təu na pə huli-í Tacaa nyəŋku na iləyɔ Asaseeli^a nyəŋku. Lela si lonte wɔlaya nyənte tələyi pa yaa mpv. Lela si iləyɔ isayau nəyɔlu wei í caki timpi pə wε səyantu təyɔ. ⁹ Ulena í ləsi pəŋtuləyɔ ŋku tete təyaa si ku ké Tacaa nyəŋku təyɔ isayatu husuyu kətaya. ¹⁰ Pə kaasəyi pəŋtuləyɔ ŋku tete təyaa si iləyɔ nyəŋku ulena í lá isayatu husuyu kətaya, na í su-kuuy Tacaa kin na ku ise na samaa isayatu məli ku nyuy taa, ulena pá pona-kuuy wɔlaya tetu taa na pá tisi-kuuy iləyɔ Asaseeli.

^a 16:8 Asaseeli: iləyɔ wei iní í təm pa yəyɔta cəne tə tə ta nyəmi-í,

KUKALUYU TAKĒLAYA Kutvlvtu

Pa yaaki takĕlaya kanē si, kokalvuy takĕlaya. Mpi tō, ka taa kē Isō heela Alōn na Moisi si pā kala Iseyeli kpekā yēlaa. Tōm naaleye pa kala Iseyeli nyōma. Kokalvuy lēḡkū kē Holēpu puyū kin, na pēcō pā pukina tetu nti Isō ha-we tō tē taa. Pa ta tala tēna. Uena sōḡntu la-we na tetu nti tē taa sūvu. Mprōyū Isō caala-we na pā cō yem kē pusi nule tōcu kē wulaya tetu taa. Pa cō mpv ulena pā tala Mowaru tetu taa. Tēnaya Isō tōma Moisi si, i kala Iseyeli nyōma tōtō. Mprōyū pa taa lēlaa nā saala Yaatanū pōḡo na ilim tēlule tō. Uena lēlaa nāa tayanaxi pa ti si pa tesaxi Yaatanū pōḡo ḡkē na pā polo tetu nti Isō ha-we tō tē taa. Isō seyesa-weye sōsōm tōtōḡo waatu un.

Isōna pa faya Kokalvuy takĕlaya tō:

Iseyeli nyōma tayanaxi pa ti si pa puki Kanaah tetu, titite 1:1–10:10

Pa cō yem kē pusi nule kē wulaya tetu taa, titite 10:11–21:35

Iseyeli nyōma sūvu kē Kanaah tetu taa, titite 22–36

ISEYELI NYŌMA KĒ HOLEPU WULAYA TĒTU TAA

Iseyeli nyōma kpekā kokalvuy

¹ Waatu wei Iseyeli nyōma lu Icipiti taa, ulena pēnaya siki. Pē tala naale nyēḡka isōtu naale nyēḡ, kuyaku kancaalaya nyēḡkū wule, ulena Tacaa heeli Moisi kē Isō na i yalaa pa tāsulle cōkēle nte pa lōpēna pōḡḡ tō tē taa kē Sinayi wulaya tetu taa si: ² Nyā na Alōn i kala Iseyeli yēlaa, na i tū pa hēla kē takēlasī taa. Na pē keesēna pa lōlōn na pa teesi. ³ Pē kraḡay uferiya mpa pa wēna pusi hiu na waali, na pā mvna pa polo yōou tō. Na pē keesēna Iseyeli yoolaa tintika. ⁴ Paa kpekāle nte tē lōlōn nyūḡu tu i sōsōi mē tō na pā sēna-me. ⁵ Mpe un pa hēla nto: Lurēḡ kpekāle taa nyēḡ nte Setewu pēyalu Ilisuu. ⁶ Simiyōḡ nyēnte taa kē Sulisatāi pēyalu Selumayeli. ⁷ Yuta nyēnte taa kē Aminatari pēyalu Nasōḡ. ⁸ Isakaa nyēnte taa kē Suwaa pēyalu Netaneyeli. ⁹ Sapulōḡ nyēnte taa kē Helōḡ pēyalu Iliyari. ¹⁰ Yosēefu pēyalu Ifēlayim nyēnte taa kē Amihuti pēyalu Ilisama. Yosēefu pēyalu naale nyēḡ Manasee nyēnte taa kē Petasuu pēyalu Kamliyeli. ¹¹ Pencamee nyēnte taa kē Kitoni pēyalu Apitan. ¹² Tan nyēnte taa kē Amisatāi pēyalu Ahiyeseē. ¹³ Aseē nyēnte taa kē Okōlōḡ pēyalu Pakiyeli. ¹⁴ Katu nyēnte taa kē Teuweli pēyalu Iliyasaḡ. ¹⁵ Nēfētali nyēnte taa kē Inah pēyalu Ahila.

¹⁶ Iseyeli lōlōn nyūḡu nyōma mpa pa lēsa mpv tōḡole yoolaa nyūḡu nyōma tōtō. ¹⁷ Mprōyū Moisi na Alōn pa sōsōa apalaa naanōwa na naale inēḡi pa tō si pā sēna-we. ¹⁸ Pā koti yēlaa tēnaya isōtu naale nyēḡ kuyaku kancaalaya nyēḡkū. Pā tō apalaa mpa pa wēna pusi hiu na waali tō pa hēla kē takĕlaya taa, na pē keesēna pa lōlōn na pa teesi. ¹⁹ Holēpu wulaya tetu taa kē Moisi kala kokalvuy ḡkū, isu Tacaa ka keesuyv-i tō.

²⁰⁻⁴³ Mprōyū pa kala paa Iseyeli kpekāle nte tē lōlōvū, na tē teesi nyōma. Na pā tō apalaa mpa pa tala pusi hiu na waali, na pā mvna yōou pote tō pa hēla kē takĕlaya taa. Yakōru pēyalu sōsō Lurēḡ kpekāle kē pa caalēnaa. Pa nyūḡu nto: Lurēḡ kpekāle nyōma wē iyisi nule na naatos na nasēle na nunōwa (46500). Simiyōḡ nyōma nyēnte kē iyisi pōḡōlayafēi nutoso na ḡmōnuyū na nunōwa (59300). Katu nyōma nyēnte kē iyisi nule na kakpasī na nasōtoso na nule

na naanowa (45650). Yuta nyoma nyante ke iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasotoso (74600). Isakaa nyoma nyante ke iyisi nule na naanowa na liyiti na nasale (54400). Sapuloh nyoma nyante ke iyisi nule na naanowa na naatosompoyolaya na nasale (57400). Yosefu poyalw Iflayim nyoma nyante ke iyisi nule na nasale na nunowa (40500). Yosefu poyalw lɛlv Manasee nyoma nyante ke iyisi hiu na naanowa na naale na n̄munoyu (32200). Pencaɛɛ nyoma nyante ke iyisi hiu na naanowa na kakpasɪ na nasale (35400). Tɛɛ nyoma nyante ke iyisi nutoso na naale na nasotoso na nunowa (62700). Aseɛ nyoma nyante ke iyisi nule na kolɔm na nasale na nunowa (41500). Nefɛtali nyoma nyante ke iyisi nule na naanowa na tooso na nasale (53400).

⁴⁴ Moisi na Alɔh, na Iseyeli kpeka naanowa na naale lolɔh nyoyu nyoma, pa kala yɛlaa na pɛ lu isəna tɔyɛ. ⁴⁵ Iseyeli apalaa mpa pa wena piɪsi hiu na waali, na pɛ muna yooɔ pote tɔ, ⁴⁶ pa kpenta iyisi nasotoso na tooso na nasale na nuɔwa na nule na naanowa (603550).

Lefii kpekale nyoma tamle

⁴⁷ Pa taa kpenna Lefii kpekale nyoma na pɛ kala. ⁴⁸ Tacaɛ ka kisina Moisi kɛ si, ⁴⁹ i taa kpenti-wɛɛɛ Iseyeli yoolaa tɔɔ na i kala. ⁵⁰ Ama i yelina-wɛɛɛ Iseɛ cɔkɛle na tɛ taa wontu tɛna na pɛ paasəyɛna. Mpe paa kprakəyɛna cɔkɛle na tɛ taa wontu na pɛ layasəyi lona, na pɛ sikiyi na pɛ cɔkɛna-te. ⁵¹ Ye Iseyeli nyoma layasəyi lonɛ, Lefii nyoma mpe paa hetəna-te, na pɛ pona timpi paa siki tɔ. Kpai tɔ i kpətənaɛ isɪ pa kv-i. ⁵² Paa Iseyeli tɔ wei, i yoolaa kpekale cɔloyo i ka siki i tuuta kiɛ. ⁵³ Ama Lefii nyoma tike kɛ sikina na pɛ cɔɔ cɔkɛle. Na pɛ fenjiyi tɛ tɔɔ, Iseyeli nyoma i taa kpətəna-teyɛ sɔsɔm, na mɛ muna-we na pɛnɛnɛ.

⁵⁴ M̄pɔyɔ pa lapa teitei isɪ Tacaɛ ka tɔyɛ Moisi tɔ.

2

Iseyeli kpeka nyoma pula pa coka na pɛ kɛsəna pa lolɔh

¹ M̄pɔyɔ Tacaɛ tama Moisi na Alɔh si: ² Pə wɛɛ si paa Iseyeli tɔ wei na i yoolaa pɛ siki pa kpekale tuuta kiɛ, na pɛ cɔna Iseɛ cɔkɛle na pɛ hatələna-teyɛ maɣana.

³⁻⁸ Yuta yoolaa tintiyile kɛ wɛɛna ilim tɔlulɛ tɔɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna yooɔ pote tɔ, pa sɔsɔ ntɛ pa kpekale nyoyu tɔ Aminatarɪ poyalw Nasəh. Na i yoolaa kɛ iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasotoso (74600). Isakaa nyoma yoolaa nyoyu tɔ ntɛ Suwaa poyalw Netaneyeli. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanowa na liyiti na nasale (54400). Sapuloh nyoma yoolaa tintiyile nyoyu tɔ ntɛ Heloh poyalw lliyari. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanowa na naatosompoyolaya na nasale (57400). ⁹ Yuta yoolaa tintiyile tɛna kpenta iyisi nunowa na nunaasa na naatoso na nasale (186400). Iseyeli yoolaa loɔhɛ kancaalaya nyəhka ntɛ.

¹⁰⁻¹⁵ Lɔpɛh nyoma yoolaa tintiyile kɛ wɛɛna ilim mpətəh tɔɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna yooɔ pote tɔ, pa sɔsɔ ntɛ pa kpekale nyoyu tɔ Setewu poyalw llisuu. I yoolaa wɛ iyisi nule na naatoso na nasale na nunowa (46500). Simiyəh nyoma yoolaa tintiyile nyoyu tɔ ntɛ Sulisatɪ poyalw Seluməyeli. I yoolaa wɛ iyisi pɔyolayafɛi nutoso na n̄munoyu na nunowa (59300). Katɪ nyoma yoolaa tintiyile nyoyu tɔ ntɛ Teuweli poyalw lliyasafi. I yoolaa wɛ iyisi nule na kakpasɪ na nasotoso na nule na naanowa (45650). ¹⁶ Lɔpɛh nyoma yoolaa tintiyile tɛna kpenta iyisi nunowa na nule na naanowa na kolɔm na nasale na nule na naanowa (151450). Iseyeli yoolaa loɔhɛ naale nyəhka ntɛ.

¹⁷ Pɔle pə waali kɛ Lefii nyoma nɛ təhəyɛna Iseɛ cɔkɛle kɛ lɔlɔ loosi naale, na waali nyənsɪ naale hɛkv taa. Mpe pa maɣamaya paa tɔ nɔyɔ kulɔmaya kɛ. Paa wei kɛ i lonɛ taa. Na i təhəyi i loloyu nyoma tuuta.

18-23 Ifələyim yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim tətɔle tɔɔ ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tɔ pa sɔsɔ nté pa kpekəle nyɔɔɔ tɔ Amihuti pəyalɔ Ilisama. I yoolaa wɛ iyisi nule na nasəle na nunɔwa (40500). Manasee yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ nté Petasuu pəyalɔ Kamliyelɔ. Yoolaa wɛ iyisi hiu na naanɔwa na naale na n̄mɔnɔɔ (32200). Pɛncamee yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ nté Kitoni pəyalɔ Apitan. I yoolaa wɛ iyisi hiu na naanɔwa na kakpasɔ na nasəle (35400).²⁴ Ifələyim nyəma yoolaa tintiyile təna kɛnta iyisi pələfɛi nunɔwa na naanɔwa na yɔlɔpɛe nunɔwa (108100). Looŋa tooso nyəŋka kanɛ kaa təŋna nteɣɛ Lefii kpekəle.

25-30 Taŋ nyəma yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim təlule mpətəŋ tɔɔ ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tɔ, pa sɔsɔ nté pa kpekəle nyɔɔɔ tɔ Amisatɔ pəyalɔ Ahiyeesɛ. I yoolaa wɛ iyisi nutoso na naale na nasətoso na nunɔwa (62700). Aseɛ nyəma yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ nté Okələŋ pəyalɔ Pakiyelɔ. I yoolaa wɛ iyisi nule na kolum na nasəle na nunɔwa (41500). Nefətali nyəma yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ nté Inaŋ pəyalɔ Ahila. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanɔwa na tooso na nasəle (53400).³¹ Taŋ nyəma yoolaa tintiyile təna kɛnta iyisi nunɔwa na nule na naanɔwa na naatosompɔɔlɔɔ na nasətoso (157600). Iseɣɛlɔ yoolaa looŋa kantəkaya nyəŋka nté. Paa kpekəle nte tu wɛɛ tɔ tuuta waalɔ ké na tɔ taŋ.

³² Iseɣɛlɔ kpeka na pa yoolaa mpa pa kalaa tɔ, pa kɛnta iyisi nasətoso na tooso na nasəle na nunɔwa na nule na naanɔwa (603550).³³ Pa ta kɛrɛŋna Lefii nyəma na pá kala. Teitei isɔ Tacaa ka heeluyɔ Moisi tɔ.

³⁴ Iseɣɛlɔ nyəma lakaya teitei ké isɔ Tacaa ka kɛɛsɔɔ Moisi tɔ. Paa mpa pa sikaya pa tuuta cɔlɔɔ. Na pá taŋ isɔ pa kɛɛsɔɔ pa kpeka na pa lɔlɔŋ tɔ.

3

Lefii kpekəle nyəma təma

¹ Waatu wei Tacaa yəɔtəna Moisi ke Holɛɔɔ pɔɔɔ taa tɔ, ɪ na ɪ taalɔ Aləŋ paa wɛna piya mpa tɔɔlɔ. ² Aləŋ pəyalaa ka wɛ liɣiti ké. Pa sɔsɔ nté Natari, na pé fɛɛ Apihu, na Ilaasa, na Itamaa. ³ Paa tɛma-wɛɣɛ kətəlaa kɔɔ ké. Haləna pá pəli-wɛɣɛ kətaya nim ke pa nyəŋ taa. ⁴ Ama Natari na Apihu pa sɔpa cəkəle kiŋ ke Holɛɔɔ wɔlɔɔ tətɔ taa. Waatu inəŋi pa kɔna kəkɔ kɔɔ nyəŋka ke kətaya tətəle tɔ. Ilɛ pa taa wɛɛna apalɔpiya. Ilaasa na Itamaa paa wɛnna pa caa Aləŋ kiŋ na pá laki kətuyɔ tɛmlɛ.

⁵ Mɔɔyú Tacaa təma Moisi si: ⁶ Yaa Lefii nyəma na ń sɔsɔ-wɛɣɛ kətɔlɔ Aləŋ tɔɔ, na pá sənə-ɪ. ⁷ Paa laki pa təma nna pə tɔ pá na samaa tɔɔ tam ké cəkəle kiŋ, na pá laki tɔ tɛmlɛ. ⁸ Na pá taɔanəŋi tɔ taa wontunaa. Pá laki tɔ təma na Iseɣɛlɔ nyəma nəɔ. ⁹ N ká cɛla Lefii nyəma ke Aləŋ na ɪ pəyalaa ké. Na pá pəsi isɔ Iseɣɛlɔ nyəma tillaa. ¹⁰ Na ń feŋ na Aləŋ na ɪ pəyalaa pa tike pá laki kətuyɔ tɛmlɛ. Ye wei ɪ sɔ pə taa, na ɪ tá ké kətɔlɔ isɔ pa kɔ-ɪ.

¹¹ Mɔɔyú Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ si: ¹² Ma maɣamaya ma ləsəna Lefii nyəma ke Iseɣɛlɔ yələa lɛlaa təna taa si, pá pəsi ma tɛmlɛ nyəma. Na pá lɛɛti Iseɣɛlɔ kancaalaya apalɔpiya lonte. ¹³ Kɔyanɔku ma kú Icipiti nyəma kancaalaya apalɔpiya təna tɔ, ma su ma təŋi Iseɣɛlɔ nyəma na pa tɔla kancaalaya apalɔ nyənɔsi ké. Mayale Tacaa.

Lefii kpekəle kɔkalvɔ

14 Μπόγύ Tacaa tōma Moisi ke Holepu wōlaya tetu taa si: 15 Kala Lefii nyōma na ḥ keēsōna pa lōlh na pa teesi. Pē kraḡavu apalōpiya nsi si wēna isōtu kulōm na waali tō.

16 Ilena Moisi la mpu.

17 Lefii p̄yalaa hēla ntē keēsōh, na Kehati, na Melali. 18 Keēsōh nyōma ntē Lipini na Simeyi. Mpe un pa pēsōna pa lōlh nyōōh nyōma na pā yaaku-weye pa hēla. 19 Kehati nyōma ntē Amōlam na Isaa na Hēpōlh na Wusiyeli. Mpe un pa pēsōna pa lōlh nyōōh nyōma. 20 Melali nyōma ntē Malii na Musi. Mpe inōghē pa lōlh nyōōh nyōma. Mpe pa kena Lefii kpeka nyōma na pō keēsōna pa lōlh.

21 Keēsōh lōlh nyōma faya tōm naaleye. Lipini nyōghu na Simeyi nyōghu.

22 Kukaluyu waatu, pa hika apalaa na apalōpiya mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tōgh, iyisi naatosompōyōlaya na nasāle na nūnōwa (7500). 23 Mpe un pa sikayana cokōle waali na ilim tōtule tō. 24 Layeli p̄yalu Iiyasafi kele pa nyōghu tō. 25 Kulōmaa mpe pa paasayana cokōle taa na tō waali tō. Na tō tō kutakuyu, na tō nōnōgho pūghu kukakayau. 26 Na kalaa wēi i cōōna cokōle na kōtaya tōlatē tō i pōōh na i nōnōgho nyōh na pē ḡmusi. Mpe pa paasayana pē tōnaya mpu.

27 Kehati lōlh nyōma faya tōm iyiti kē. Amōlam nyōma, na Isaa nyōma, na Hēpōlh nyōma, na Wusiyeli nyōma. 28 Pa kala pē kraḡavu apalaa, na apalōpiya mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tō. Pa wē iyisi p̄lefei na nasōtoso (8600). Pa nyante ntē Isō cokōle taa wontunaa paasōnau. 29 Cokōle ilim mpōtēh tō kē pa sikaa. 30 Pa nyōghu tō ntē Wusiyeli p̄yalu Iisafan. 31 Pele pa paasōghōnana Isō atakaa, na taapōli, na fētōlanāa tēsule, na kōtaya tōlatēnāa. Na cokōle taa wontunaa mpa pa lakōna tō. Na pē taa pūghu kukakayau.

32 Lefii nyōghu nyōma taa sōsō ntē kōtulu Alōh p̄yalu Ilasaa. Inu i fenḡina cokōle paasōnāa tō.

33 Melali lōlh nyōma faya tōm naaleye: Malii nyōma, na Musi nyōma. 34 Pa kala pē kraḡavu apalaa na apalōpiya, mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tō. Na pa kpenti iyisi naatoso na ḡmōnōghu (6200). 35 Pa nyōghu tō ntē Apihayili p̄yalu Suluyeli. Na mpe un pa sikayana cokōle ilim ntōghōh tō. 36 Melali nyōma tēmle ntē si pā paasōna cokōle kpatēh kōwalōh, na kukayāh na tesikasi, na si tapōh tē nyōghōtu kōtemtu, na pē wontu. Na pē tōna mpi pa lakōna tō. 37 Na kalaa tesikasi, na si tapōh tē nyōghōtu kōtemtu, na pē kanḡanasī na pē ḡmusi.

38 Cokōle ilim tōtule tō kē Moisi na Alōh na i p̄yalaa paa sikaa. Mpe pa paasayana cokōle na Iseyeli nyōma tōna nōghō. Ye kpa i tō i kpōtōnāa isu pa kul.

39 Lefii nyōma tōna, pē kraḡavu apalaa na apalōpiya mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tō. Pa kpenta isu iyisi hiu na naale (22000). Isu Tacaa ka keēsōghu Moisi na Alōh tō. Μπόγύ pa kala-wē na pō keēsōna pa lōlh.

Pa su Lefii nyōma ke kancaalaya apalōpiya lona

40 Μπόγύ Tacaa tōma Moisi si: Kala Iseyeli nyōma kancaalaya apalōpiya tōna. Pē kraḡavu mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tō. Ilena ḥ tō pa hēla ke takōlaya taa. 41 Su Lefii nyōma na pa mpa ke Iseyeli apalōpiya kancaalaya nyōnsi lonte taa. Na ḥ su Lefii nyōma tōla na a mpa ke Iseyeli nyōma tōla kancaalaya apalō nyōna lona taa. Tacaa mā ma nyōm ntē.

42 Μπόγύ Moisi kala Iseyeli nyōma kancaalaya apalōpiya tōna, isu Tacaa tōghu i tō. 43 Pē kraḡavu mpa pa wēna isōtu kulōm na waali tō, na pā tō pa hēla ke takōlaya taa. Pa wē iyisi hiu na naale na ḡmōnōghu na nutoso na naanōwa na tooso (22273). 44 Ilena Tacaa tasa Moisi ke heeluyu si: 45 Su Lefii nyōma na pa

mpaa, na pá pəsi ma nyóma ke Iseyeli kancaalaya apalvpiya lonte taa. Na í la mpv tótəyo Lefii nyóma təla, ke Iseyeli nyóma təla kancaalaya apalvpiya lonte taa. Mayale Taca. ⁴⁶ Iseyeli apalvpiya ηmθnυv na nutoso na naanvwa na tooso (273) paγatəna nteye Lefii nyóma. Na mpe inəxi pə wee si pá ya pa nyəə. ⁴⁷ Na pá tó paa wei i nyvυv təo ké liγitee nyəγətu kakpasí. Na pə keesəna Išo cokəle taa liγitee maγasvυv. Paa nyəγəlvυv ηku kv yvη ka we cacasí naanvwa. ⁴⁸ Uena pa cela-yeγe Aləη na i pəyalaa, na pá yana kancaalaya apalvpiya kvpaγatasí nyəə.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ḿpóγú Moisi mv Iseyeli nyóma kancaalaya apalvpiya mpa pa paγata mpv tə. Pa liγitee wena pa yaρəna-we, isv pa maγasvυv Išo cokəle taa tə, a li nyəγətu iyaya na ηmθnυv na nvnvwa na nutoso na kakpasí (1365). ⁵¹ Ḿpóγú pa cela-yeγe Aləη na i pəyalaa isv Taca ka svv tə.

4

Kehati ləlvə nyóma təma

¹ Ḿpóγú Taca təma Moisi na Aləη sv: ²⁻³ I ηmaa Lefii kpekəle tv Kehati ləlvə nyóma mpa pa pvsí tala híu na naanvwa, na pə polo nvle na naanvwa tə pa həla. Pá kpa mpa pa pəsəxi na pá la təmlə ke Išo cokəle taa tə. ⁴ Na pá paasəγəna kate taa kate wontu. ⁵ Ye pa caa təsikile ke laγasvυv, íe Aləη na i pəyalaa pa kəo na pá tisi pvυv kvkayav na pá takí Išo atakaa təo. ⁶ Uena pá təni pə təo ké tənvυv teeləη nyəηkv nakvli. Na pá waasi-i heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala tə, na pá svsí i kpatəη kvtəkəη. ⁷ Na pá takí heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala təyo Išo potopotonaa taapəli təo. Na pá sv nyənasí, na kəpənaa, na poosiyanaa, na fusi nsi pa líisíγina svlvv tə. Na pá sv tótəyo potopotonaa mpa pa haakí Išo ké tam təo tə. ⁸ Uena pá waasi-i heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala tə na pá təni pə təo ké tənvυv teeləη nyəηkv nakvli. Uena pá íe taapəli ke kpatəη wei pa kvakəγəna-i tə. ⁹ Na pá waasi pvυv pvokv ke fətəlanaa təsvle na tə fətəlanaa. Na wontu təna təo, isv kvətəlasí na təlvma nyənasí na nim fusi. ¹⁰ Uena pá tó pə tənaya tənvυv teeləη nyəηkv nakvli kv taa, na pá sv kvətəle nte pa kvakəγəna wontu tə tə təo. ¹¹ Na pá takí akpaayala pvυv ke wvla kvtaγa tətəte təo. Na pá waasi-teye tənvυv teeləη nyəηkv, na pá svsí kpatəη wei pa kvakəγəna-te tə. ¹² Uena pa kvti isə seev wontu təna, nti pa lakəna cokəle taa təyo akpaayala pvυv taa. Na pá waasi tənvυv teeləη nyəηkv na pá təni kvətəle nte pa kvakəγəna-ti tə təo. ¹³ Na pá hasa kvtaγa tətəte təo təlvma, na pá pə pvυv kvseemvυv. ¹⁴ Na pá təni pə təo ké wontunaa mpa pa lakəna kvtaγa tətəte tə. Isv cofolonaa kela ləγəlasí, na səsənsí nsi pa kvukina təlvma tə. Na poosiyanaa na wontu kvlapənatv təna. Na pá takí tənvυv teeləη nyəηkv ke pə təo. Uena pá svsí kpatəη wei pa kvakəγəna-te tə. ¹⁵ Ye pə tala teev, pə wee sí Aləη na i pəyalaa pá te pə tənaya takvυv. Uena Kehati nyóma kəo na pá kvaya. Mpi tə, pə fəi sí pá tokina Išo wontvυv nakvli na pə kəo na pá sv. Pəle pa təmlə nté cokəle wontu kvayav. ¹⁶ Kvtlv Aləη pəyalv llasaa təmlə nté fətəla səsə nim na tulaav vəpv. Na pa ífemle nte tə təyənaya kvhav na kvtaγa nim, na Išo cokəle taa wontu təna paasənav.

¹⁷ Ḿpóγú Taca tasa Moisi na Aləη ke heelvυv sv: ¹⁸⁻¹⁹ I fəη Kehati nyóma ke tev, ke waatv wei pa paasəγəna Išo wontu tə. Pə taa kəo na pə kvpiisi-weye Lefii nyóma həkv. Mpi tə, pə wee sí Aləη na i pəyalaa pá svvna-weye cokəle taa, na pá hvləxi paa wei ke wontu nti i ká kvaya tə. ²⁰ Ye pa svvwa, na pá loosi loosvυv maγamaya ke Išo wontu, na pá ta həkəta-ti paa sv.

Keesəη ləlvə nyóma təma

²¹ Μπρόγύ Tacaa heela Moisi si: ²² Kala Keeσon luvuv nyoma na pa teesi yelaa. ²³ Ilena n hmaa apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanowa na p3 polo nule na naanowa na p3 p3s3yi na p3 la Iσ3 cok3le taa ke t3mle t3 pa h3la. ²⁴ T3ma wena paa tu-we na p3 laki t3y3le, ²⁵ p33h wei pa takay3 Iσ3 cok3le t33 t3. Na iwaah t3n3h, na t3n3v t3el3h ny3hku nku kv waasa p3 t3na p3 t33 t3. Na cok3le n3n3y3 puvuv. ²⁶ Na kalaa puvuv na i n3n3y3 ny3hku na p3 n3misi, na p3 laki p3 taa wontu t3na t3mle. ²⁷ Al3h na i p3yalaa pa hul3y3na Keeσon nyoma ke pa kulap3m na pa kukp3y3m t3na na pa paas3y3na-wi. ²⁸ Keeσon nyoma t3ma nt3 Iσ3 cok3le taa. K3tulv Al3h p3yalv Itamaa ka fenj3yina pa t3mle t33.

Melali luvuv nyoma t3ma

²⁹ Μπρόγύ Tacaa tasa Moisi ke heeluvu si: Kala t3t3y3 Melali luvuv nyoma na pa teesi nyoma ke ³⁰ p3 k3y3yv apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanowa na p3 polo nule na naanowa t3 pa h3la na n hmaa mpa pa p3s3yi na p3 la t3mle ke Iσ3 cok3le taa t3. ³¹ Pa t3ma kulap3e nt3 cok3le k3pat3h k3wal3h, na k3kay3h, na tesikasi, na si tap3h t3e ny3y3tv kutemtu, ³² na kalaa tesikasi na si tap3h t3e ny3y3tv kutemtu, na kankanasi, na p3 n3misi na p3 wontunaa t3na. K3telaa k3 hmaana wontuvu nku paa wei i ka s3y3li t3y3 tak3laya taa. ³³ T3ma wena p3 tv Melali luvuv nyoma ke Iσ3 cok3le taa t3y3le, na k3tulv Al3h p3yalv Itamaa n33 fenj3yi pa t33.

Lefii kpek3le t3mlataa kukaluvu

³⁴⁻⁴⁹ Μπρόγύ Moisi na Al3h na Iseyl3i kpek3le nyuvu nyoma kala Lefii kpek3le nyoma Kehati, na Keeσon, na Melali, pa luvuv, na pa teesi apalaa mpa pa tala pusi hiu na naanowa, na p3 polo nule na naanowa t3 pa h3la. Na p3 tv paa wei ke t3mle ke Iσ3 cok3le taa. Μπρόγύ Moisi kala-we isu Tacaa t3y3-i t3. Ilena Kehati nyoma k3penti iyisi naale na nas3toso na nunowa na nule na naanowa (2750). Keeσon nyoma ke iyisi naale na nas3toso na hiu na naanowa (2630). Melali nyoma ke iyisi tooso na n3muvuv (3200). Ilena pa t3na pa k3penti iyisi p3lefe3i naanowa na nas3le na nunowa na nunaasa (8580). Μπρόγύ pa hula paa Lefii tv wei k3 i t3ma kulap3e, na i kuv3y3l3m ke teitei, isu nti Tacaa ka tv Moisi t3.

5

Asilima nyoma l3svuv ke tesikile

¹ Μπρόγύ Tacaa t3ma Moisi si: ² Heeli Iseyl3i nyoma si ye kvt3h nku kv pilisiyi yulv t3 kv kpa n3y3lv yaa p3 wuki yulv apal3tv yaa i al3tv na lvm k3p3n3-i. Yaa puntu tokina s3tv, p3 wee si p3 l3si-i t3sikile k3. ³ Paa i k3 apalv yaa alv. P3 taa k33 na i pilisi Iσ3 tesikile. ⁴ Μπρόγύ Iseyl3i nyoma nu Moisi t3m nti na p3 t3y3nti asilima nyoma t3na.

Isaytv tay3nvuv

⁵ Μπρόγύ Tacaa t3ma Moisi si: ⁶ Tel3si Iseyl3i y3laa si, ye yulv p3nt3na i t3y3nt3le i wak3l3na Tacaa k3. ⁷ P3 wee si i tisi isaytv nti i lapa mpv t3. Na i tay3ni mpi i wak3laa t3y3 kancaalaya, p3 waali ilena i s33si p3 t3m kakpas3i taa kvlvvm. ⁸ Ye k3p3nte tv s3pa na i feina k3y3pu, il3 pa cela-t3y3e k3tulv na il3 i cela Tacaa. Ilena p3ntulv caa isaytv hu3yuv iwaav na k3tulv la p3 s33si. ⁹ Ye Iseyl3i nyoma k3na Tacaa ke kvhav nku na p3 cela k3tulv wei, inu i t3nna. ¹⁰ Yulv i ha mpiyi Tacaa, pa cel3yi k3tulv k3. Na ye pa cela k3tulv ke mpi, i p3s3yi na i suna i ti.

Alv wei i t33 pa k3p3kiyi was3nk3l3tv t3 p3 kiin

11 M'pógú Tacaa tóma Moisi si: 12 Teləsi Iseyeli nyéma si, ye isu alv laki yem yem. 13 Isu í na apalv nǎyǎlv pa ηmeləyi na pá hǎntəyi. Ile nǎyǎlv ta kpəli-wε. 14 Ye apalv lakəna í alv ke isesεemle, na í kpekikiyi í tǎo si í lapa wasaηkalətv, na pəyele ílé í fei pə taa. 15 Ile apalv ka pona í alv ke kǎtvlv, na í kpenna mǎlv m kiloonaa tooso. Mǎlv m mpi pə taa pa ta yǎyǎlv nim yaa tulaalv tǎ. Mpi tǎ, pə ké isesεemle kǎtəya ηka ka tǎosəyi isayətv tǎyǎ. 16 Ilena kǎtvlv yaa alv un í səη Tacaa isεntaa. 17 Na í cosi Isǎ lvm ke nyənaya taa, na í cosi cokəle taa tetv na í tǎ pə taa. 18 Ilena í kǎvli alv saaləya ke í nyuvv taa. Ilena í tǎ í niη taa ké isesεemle kǎtəya mǎlv m mpi í paalv kǎnaa tǎ. Na kǎtvlv tǎka lvm nyəη nyəm mpi pə kəηna mpusi tǎ. 19 Ilena í yelev na alv tuuna. Ilena kǎtvlv tǎm-i si: Ye nyana nǎyǎlv í tǎ hǎnti, na n piliisi nyǎ ti. Ile lvm nyəη nyəm pəne pə mpusi í taa tii nyǎ tǎo. 20 Ama ye n puysa nyǎ paalv na n la wasaηkalətv. 21 Ile mpusi lvm pəne, pǎ svv nyǎ taa na pǎ hayasi nyǎ lotu na pǎ ηmǎləsi nyǎ alv tv na n pəsi kaalvlaya. Na nyǎ taapalaa tukuyna-η na ituule. 22 Ilena alv náá cǎ si: Pǎ la isu n yǎyǎtv tǎ. 23 Ilena kǎtvlv ηmaa mpusi tǎm nti, na í nyaali ηmaatv na lvm nyəη nyəm mpi. 24 Ilena í cǎla alv ke lvm nyəη nyəm mpi pə kəηna mpusi tǎ na í nyǎo. Na lvm mpi pǎ tv í taa ké laηwakəlle. 25 Ama kǎtvlv mvyi alv niη taa ké isesεemle kǎtəya, na pǎcǎ í paɣali-keye Tacaa, isu kǎtəlaa laki tǎ. Na í su kǎtəya tǎlate. Na í cosi ηkute nte tǎ huləyi si Tacaa tǎnna pə tǎna tǎ, na í wǎ kǎkǎ. 26 Pǎle pə waali ké í yeke í na alv nyǎo lvm mpi. 27 Ye tampana si í nawəya na í nyǎo-wi, pə hayasəyi í lotu ké na pǎ ηmǎləsi í alv tv na í pəsi kaalvlaya. Na ye nǎyǎlv caa si í tǎηsi yǎlaa ke mpusi, alv un í tǎm ke í kǎ yǎyǎti. 28 Ama ye í ta ná, pu laki-i pulv. I pəsəyi na í lǎli piya tǎtǎ. 29-30 Ye apalv kpekikiyi í alv tǎo ké yem yem lakasi taa, pə kǎtəya nté. 31 Waatv un apalv kiη kaa wεε natəli. Ye alv wakəlaa, un í ka nana pə nav.

6

Mpa pa ha pa tǎyi Isǎ tǎ pa kiin

1 M'pógú Tacaa tóma Moisi si: 2 Teləsi Iseyeli yǎlaa si, ye apalv yaa alv í su nǎyǎ si í haaki í tǎyi Isǎ tǎmle natəli tǎ taa, 3 pə wεε si í kii svlv m. Paa lesəη svlv m toη nyəm. Pəyele í taa tu tǎη lesəη pee lvm nyǎna yaa kǎwlvεε. 4 Pǎ tu fei si í tu tǎη lesəη pulvrv. 5 Pǎcǎ hvnvv kaa kra í nyuvv taa, yaa í tantvzv tǎo. Pǎ tǎna pu su m'pógú, haləna pə kvyeη si tǎnaya. 6 Pǎ fei si í kpətəna sǎtv nǎyǎlvzv waatv un í taa. 7 Paa í caa, yaa í too, yaa í taalv. Mpi tǎ, í tema í tǎyi Tacaa tǎmle taa ké hav ké. Na m'pógú í nyǎo si kǎtəyalasi huləyi. 8 I pǎsa Isǎ nyəη ke í nǎyǎ svv waatv tǎnaya. 9 Ye sǎm tuta nǎyǎlvzv í kəηkəη taa, na pǎ pilisi í nyǎo si yeluyv mpi kvyeη naatosompǎyǎlaya ke í caki, ilena í looli í nyuvv. 10 Tεv feη ilena, í kǎna kǎtvlv ke ihokasi, yaa alukukunaa naaleye Isǎ cokəle nǎnəyǎ. 11 Ilena kǎtvlv la lǎlv ke isayətv husvzv kǎtəya, na lǎlv ke kǎtəya ηka kǎkǎ lusa ka tǎna tǎ. Na í lap-i pə kǎtəya na pǎ husi í tǎo ké sǎtv asilima. Ile í asilima temayale kvyaηku. 12 Ilena pvn tv tasa í nǎyǎ svv, na í la pǎnaya kvlv maya iwəyayə ke tasəkəle tayanvzv kǎtəya. Pǎ fei si í kaləna kancaaləya kvyeη ke ílé í ka pilisaa tǎ pə tǎo.

13 Wei í su m'pógú nǎyǎ tǎ, ye kvyaηku í kvyeη tema, í puki Isǎ cokəle nǎnəyǎ ké. 14 Na í la Tacaa ke kǎtəya ke iwaav kvlv mzv, na pǎnaya kvlv maya iwεε si nsi si tiili ta caami tǎyǎ naale. Apalv nyəηka ke kǎtəya ηka kǎkǎ lusa ka tǎna tǎ, na alv nyəηka ke isayətv husvzv kǎtəya. Na iwaav ηku kv tiili ta caami tǎyǎ ciikvzv nyəηka. 15 Na í kǎna kvkvsv m fei kakalasi nsi si somtv pa nuyvutina nim, na pá tv tǎ. Na nsi si tǎo pa yǎyǎla nim tǎyǎ tǎkv. Na tǎyǎnaya kvhav na pə svlv m mpi paa liisi tǎ. 16 Ilena kǎtvlv pona pə tǎnaya m'pógú Tacaa, na í lá isayətv husvzv kǎtəya,

na njka kəkə lusa ka təna tə. ¹⁷ Na ɪwaav ke ciikuɣu nyənjka, na pə kəkəsəm fei kakalasi təkɔ. Pə waali kə tɔʒənaya kətaya na sɔlɔm. ¹⁸ ɪlena nɔʒo sɔlv looli ɪ nyɔʒu ke cəkəle nənɔʒo təna, na ɪ tɔ ɪ nyɔʒo ke ciikuɣu kətaya kəkə taa. ¹⁹ Pə waali ɪlena kətɔlv kpaɣa ɪwaav hamɔɣu njku pa təsaa tə. Na kəkəsəm fei kakalasi waanu waanu ke tɔm naale, na ɪ tɔ nɔʒo sɔlv nin taa ke waatu wei ɪ tema ɪ nyɔʒu looluɣu tə. ²⁰ ɪlena kətɔlv taɣani-təɣi ɪsə kə paɣalɔv ɪsu kətəlaa laki tə. Na tɔʒənasi nsi si pəsi ɪ nyənsi. Na pə səsəna lanje na yule. ²¹ Yɔlv wei ɪ siki nɔʒo si ɪ haaki ɪ tɔɣi ɪsə tə pə səsəni nté. ɪ nəkaa ɪ səsəni pə tə. Ama pə wɛɛ kə si ɪ la mpi pə təna ɪ ka siwa tə.

Koolee kɔpana

²² M̄p̄yú Tacaa təma Moisi si: ²³ Keesi Aləɲ na ɪ pəyalaa si, koolee nna paa kooliyi ɪseɣeli nyáma tɔʒəle si:

²⁴ Tacaa ɪ kooli-mɛɣe kɔpantɔ na ɪ kenti mə tə.

²⁵ Na ɪ nyəni-mɛɣe teu na ɪ laki-mɛɣe pɛɛɛɛ.

²⁶ Na ɪ wɛɛ mə waali na pə ɣaɣana-mɛ.

²⁷ M̄p̄yú paa yaaki ma həte ke ɪseɣeli yəlaa tə. ɪlena máá kooliyi-mɛɣe kɔpantɔ.

7

Nyɔʒu nyáma kətasi

¹ Kɔɣanjku Moisi tema ɪsə cəkəle sikuyɔ, ɪlena ɪ feeni tə na tə taa wontu ke kətaya nim, na kətaya təlɛte na tə wontu. ² M̄p̄yú ɪseɣeli kpeka nyɔʒu nyáma mpa paa səna kɔkalɔvɔ waatu tə, pa kəna pa kəhaaɲ ³ ke naaɲ naanɔwa na naale na keɛkɛnaa naatoso. Na pá waasa pa tə. Pə luwa si nyɔʒə nyáma naale caawa naaɲ naale na keɛke kɔlvɔm nté. ⁴ M̄p̄yú Tacaa təma Moisi si: ⁵ Mv pa kəhaaɲ uni, na ɪ cəla Lefii nyáma, na pə keesəna paa mpa pa təmle, na pá kpaɣəʒəna cəkəle wontu. ⁶ ɪlena Moisi mv naaɲ na keɛkɛnaa mpe na ɪ cəla Lefii kpeɛkəle nyáma ⁷ keesəɲ lɔlvɔ nyáma ke keɛkɛnaa naale, na naaɲ liyiti. Na pá keesəna paa wei ɪ təmle, ⁸ na Melali nyáma ke keɛkɛnaa liyiti na naaɲ pələfei naanɔwa. ɪ cəla-wɛɣe, na ɪ keesəna pa təma. Aləɲ pəyalv ɪtamaa paasəʒənaana-wɛ. ⁹ Kehatɔ nyáma ná paasayana kətaya wontunaa kə. ɪɛ ɪ ta cəla-wɛɣe keɛke, yaa nav. Mpi tə, pu wɛɛ si pá həʒəɔlɔɣi-təɣi.

Kətaya təlɛte tɔlvɔv kɔcəɲ

¹⁰ Kɔɣanjku pa feɛnaya kətaya təlɛte, ɪlena lɔlvɔ nyɔʒə nyáma kəna tətəʒo pa kɔcəɲ si pa tɔləʒəna-te. ¹¹ M̄p̄yú Tacaa heela Moisi si: Nyɔʒu nyáma ká kə kɔlvɔm kɔlvɔm kə kɔyakɔ kɔyakɔ na pá ha pa kɔcəɲ.

¹²⁻⁸³ ɪsəna pa təɲa təma na pá kə tɔʒəɔ:

Yuta kpeɛkəle tɔ Aminatari pəyalv Nasəɲ kele kɔyakɔ kancaalaya nyənjku. Isakaa nyənte tɔ Suwaa pəyalv Netaneyeli ke kɔyakɔ naale nyənjku. Sapuləɲ nyənte tɔ Heləɲ pəyalv ɪliyarɔ ke kɔyakɔ tooso nyənjku. Lupəɲ nyənte tɔ Setewu pəyalv ɪlisuu ke kɔyakɔ liyiti nyənjku. Simiyəɲ nyənte tɔ Sulisatari pəyalv Seluməyeli ke kɔyakɔ kakpasɔ nyənjku. Katɔ nyənte tɔ Teuweli pəyalv ɪliyasafi ke kɔyakɔ naatoso nyənjku. ɪfəlayim nyənte tɔ Amihuti pəyalv ɪlisama ke kɔyakɔ naatosomopəʒəɔɔlaya nyənjku. Manasee nyənte tɔ Petasuu pəyalv Kamliyelɔ ke kɔyakɔ pələfei naanɔwa nyənjku. Pəncamɛ nyənte tɔ Kitoni pəyalv Apitarɲ ke pəʒəɔɔlɔɣafi naanɔwa nyənjku. Tarɲ nyənte tɔ Amisatari pəyalv Ahiyeseɛ ke naanɔwa nyənjku. Aseɛ nyənte tɔ Okələɲ pəyalv Pakiyeli ke naanɔwa na

kɔlɔmɔyɔ nyɔɔɔ. Nefətali nyɔntɛ tɔ Inaɲ pɔyalɔ Ahila ke naanɔwa na naale nyɔɔɔ. Mpi mpi pa kɔnaa tɔyɔlɔ:

Liɣitee nyɔɔɔɔyɔ nyɔnaɲa ŋka ka yuɲ we kiloo kɔlɔm na cacaaɔi ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa tɔ (1300). Na pɛ poosiya wei pa ŋmusɔyɔna calɛm tɔ. ɛ́ ɛ cacaaɔi we nasɔtoso na nunɔwa (700). Isɛna pa maɲasaya Isɔ cokɔle taa kɛ liɣitee tɔyɔ pa keesɛnaa. Na pɛ suuli nyɔnasɔi nsi sɔ naaleɣe tɔyɔnaɲa kɔtaya mɔlɔm mpi pa nuɣutina nim tɔ. Wɔla kɔɔɔ, ke cacaaɔi nunɔwa (100). Na tulaalɔ kɔwɔɔ ke kɔɔɔ inɔ ɛ lɔpam. Na latɛɛ, na iwaav, na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɔyaya sɔ, pa lakɛna kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Na pɛɲtɔlɔyɔ sɔ pa lakɔ isayatu husɔyɔ nyɔɔɔ. Naaɲ naale na iwaan ke kakpasɔ, na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɔ ke kakpasɔ sɔ pa lakɛna ciikuɣu kɔtaya.

⁸⁴ Iseyeli kpeka nyɔɔɔ nyɔma hawa kɔcɔɔɲ wei ke kɔtaya tɔlate tɔlɔyɔ wule tɔyɔlɔ. Liɣitee nyɔɔɔɔtɔ nyɔnasɔi ke naanɔwa na naale. Na poosiyanaa mpa pa ŋmusɔyɔna calɛm tɔyɔ naanɔwa na naale. Na wɔla kɔɔɔnaa ke naanɔwa na naale. ⁸⁵ Paa nyɔnaɲa ŋka ka yuɲ we kiloo kɔlɔm na cacaaɔi ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa (1300). Na paa poosiya wei kɛ cacaaɔi nasɔtoso na nunɔwa (700). Pɛ kpɛnta liɣitee nyɔɔɔtɔ kiloonaa hiu na liɣiti. Isu pa maɲasɔyɔ Isɔ cokɔle taa tɔ. ⁸⁶ Paa wɔla kɔɔɔ wei ɛ ka we cacaaɔi nunɔwa (100) kɛ. Pɛ kpɛnta kiloo kɔlɔm na cacaaɔi ŋmɔnɔyɔ (1200). Kɔɔɔnaa mpe paa suna tulaalɔ kɔwɔɔ kɛ. ⁸⁷ Pɛ kaasi latɛɛnaa naanɔwa na naale, na iwaan ke mpu. Na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɔ ke mpu tɔtɔ. Sɔ pa lakɛna kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na pɛ sɔsɛna tɔyɔnaɲa kɔtaya, na isayatu husɔyɔ kɔtaya pɛɲtɔlɔɲ ke naanɔwa na naale. ⁸⁸ Na latɛɛnaa ke hiu na liɣiti. Iwaan ke nutoso, pɛɲtɔlɔɲ ke mpu. Na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɔ ke mpu tɔtɔ. Sɔ pa lakɔ ciikuɣu kɔtasi. Kɔcɔɔɲ wei pa hawa kɔtaya tɔlate tɔlɔyɔ tɔ tɔyɔlɔ.

⁸⁹ Waatu wei Moisi sɔv cokɔle taa kɛ Isɔ yɔyɔtɛnanɔ, ɛ nukaya Isɔ nɔyɔ ke isɔtaa tanɲaa mpa pa we Isɔ atakaa pile tɔ tɔ pa heku kɛ. Na ɛ yɔyɔtɛyɔna-ɛ.

8

Fətalanaa suu

¹ Mpuɔyɔ Tacaa tɔma Moisi sɔ: ² Telɔsɔ Alɔɲ sɔ waatu wei n suki fətɛla sɔsɔ kɔkɔsɔ naatosompɔyɔlaya inɔ tɔ, paasɛna na pɛ naaki fətɛla sɔsɔ inɔ ɛ lɔlɔ. ³ ɛlena Alɔɲ lɔ isu Tacaa keesɔyɔ Moisi tɔ. ⁴ Wɔla tike ke Moisi lapa na pɛ lu fətalanaa tɛsɔle tɛna. Pɛ kpayaɔ tɔ tapɔyɔ, halɛna tɔ tomle nte tɔ nɔyɔsɛna isu tɔyɔ hetu tɔ. Isu Tacaa ka hulɔ-ɛ tɔ.

Lefii nyɔma tɛmlɛ taa suvɔ kɔtaya

⁵ Mpuɔyɔ Tacaa tɔma Moisi sɔ: ⁶ Faɲa Lefii nyɔma na pa mpaɔ. La-weɣe nyɔɔɔ tɔ asilima keelɔyɔ kɔtaya. ⁷ Nmusi pa tɔ kɛ kɔtaya lɔm, na pɛ hu pa tɔ huntɔ tɛna. Na pɛ cɔtɔ pa wontu, ɛlena pɛ keeli pa nyɔɔɔ tɔ asilima. ⁸ ɛlena pɛ kpaya latɛɛ na kɔtaya mɔlɔm mpi pa nuɣutina nim tɔ. Na Moisi nɔa kpaya isayatu husɔyɔ latɛɛ naale nyɔɔ. ⁹⁻¹⁰ Na ɛ koti Iseyeli nyɔma tɛna na Lefii nyɔma kpɛtɛna Isɔ cokɔle nɔnɔyɔ. Na Iseyeli nyɔma tɛni pa tɔ kɛ niɲ. ¹¹ ɛlena Alɔɲ hulɔ Lefii nyɔma ke Isɔ na hɔyɔlɔɲ tɛna, isu Iseyeli nyɔma lakɔyɔ Isɔ nyɔm tɔ. ɛlena pɛle pa lakɔ Isɔ ke tɛmlɛ. ¹² Pɛ waali ɛlena Lefii nyɔma tɛni pa niɲ ke latɛɛnaa naale tɔ na Alɔɲ la-m lɛlɔ ke isayatu husɔyɔ kɔtaya, na lɛlɔ ke kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ɛlena Lefii nyɔma isayatu husaa kɛle. ¹³ ɛlena ɛ su Lefii nyɔma ke Alɔɲ na ɛ pɔyalaa pa isɛntaa. Na ɛ hulɔ-we na hɔyɔlɔɲ tɛna isu Iseyeli nyɔma lakɔ tɔ. ¹⁴ Na Lefii nyɔma pɛsɔ Isɔ nyɔma na pɛ faɲa pa na pa tɛtɔnaa. ¹⁵ Pɛle pɛ waali kɛ paa caali pa tɛmlɛ ke cokɔle taa. Isɛna ɛ kɔ la Lefii nyɔma ke nyɔɔɔ tɔ asilima keelɔyɔ

kotaya, na í huli-we na hɔyɔlɔh tɔna isu Iseyeli nyóma laki tɔyɔle. ¹⁶ Ḿpɔ́yó Tacaa tasaa si: Mə kena ma nyəm. Mpi tɔ, ma leeta-meɣe Iseyeli nyóma kancaalaya apalɔpiya lona ké. ¹⁷ Kuyaku ŋku ma kowa Icipiti taa yɔlaa kancaalaya apalɔpiya tɔ, pə kɔɔaɔ waatu inɪ tɔ kancaalaya apalɔpiya tɔna pɔsa ma nyəm ké. Paa yɔlaa nyənɪ, paa tɔla nyənɪ. ¹⁸ Lefii nyóma ke ma leeta Iseyeli kancaalaya apalɔnyənɪ lonte. ¹⁹ Na samaa tilina-weɣe Alɔh na ɪ pɔyalaa pa kiŋ na pá laki tɔma na pa nɔyɔ ke cokɔle taa, na Tacaa husi samaa isayatu. Pə taa kɔɔ na pá kɔtɔna Iɔ cokɔle na í wakɔli-we. ²⁰ Ḿpɔ́yó Moisi na Alɔh na Iseyeli nyóma tɔna, pa lapa teitei isu Tacaa ka keesuyɔ-weɣe Lefii nyóma tɔm tɔ. ²¹ Pa cɔta pa wontu na pá sɔ lɔm. Na Alɔh huli-weɣe Iɔ na hɔyɔlɔh tɔna isu Iseyeli nyóma laki tɔ. Na í la-weɣe isayatu husuyɔ kotaya, na asilima keelɔyɔ nyɔhka. ²² Pə waali ké Lefii nyóma caala pa tɔmlɛ ke Iɔ cokɔle taa. Na Alɔh na ɪ pɔyalaa pá feŋiɣi-we. Isəna pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi tɔyɔle. ²³ Ḿpɔ́yó Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ si: ²⁴ Mpi pə ké Lefii nyóma nyəntu tɔyɔlɔ. Paa Lefii tɔ wei, ye ɪ wɛna pusi hiu na kakpasɪ na waali ke mpɔ, waatu inɔyɪ ɪ ka caali Iɔ cokɔle taa tɔmlɛ. ²⁵ Ilena pá cɛɪ-ɪ ɪ pusi nule na naanɔwa nyɔhka taa. ²⁶ Ye pa cɛpa wei, ɪ pəsəyɪ na í sɔna ɪ teetɔna ke Iɔ cokɔle tɔmlɛ yaa. Ama pa kaa tɔ-ɪ ɪ maɣamaɣa ɪ nyəntɛ ké. Isəna Moisi ká laki Lefii nyóma tɔmlɛ tɔm taa tɔyɔle.

9

Tɛɛ acima tɔyɔn ke Holeɔv wɔlaya tɛtu taa

¹ Iseyeli nyóma Icipiti taa luw pɔnaya naale nyɔhka isɔtu kancaalaya nyɔh taa, Tacaa tɔma Moisi ke Holeɔv wɔlaya tɛtu taa si: ² Pə weɛ si, Iseyeli nyóma í tɔyɔ Tɛɛ acima ke kuyaku ŋku ma siwa tɔ. ³ Isɔtu inɛ ɪ kuyaku naanɔwa na liyiti nyɔhku wule taanaya ke í ká tɔyɔ-ye, isu pa suw pə kiŋ na pə kusəsutu tɔ. ⁴ Ilena Moisi tɛləsi tɔm ntɔyɪ Iseyeli nyóma. ⁵ Ḿpɔ́yó pa tɔyɔ Tɛɛ acima ke kuyaku ŋkuɔv Holeɔv wɔlaya tɛtu taa ke teitei isu Tacaa ka keesuyɔ Moisi tɔ. ⁶ Ama narəli pa tokina sɔtu na pə pilisi-weɣe kuyaku ŋku. Iɛ pa ta pɔsi na pá tɔyɔ Tɛɛ acima, na pá polo na pá keesi Moisi na Alɔh si: ⁷ Tə pilisa ta ti na sɔtu tɔ, pu kayati-tɔ si tə pona Tacaa ke kɔhau, isu lɛlaa ke kuyaku ŋku pa siwa tɔ, ku wule na? ⁸ Ntɛna Moisi si: ɪ yele na Tacaa huli-m isəna pə weɛ si í la tɔ na pɔcɔ.

⁹ Ḿpɔ́yó Tacaa tɔma Moisi si: ¹⁰ Tɛləsi Iseyeli nyóma si, pə kɔɔaɔ saŋa na pə puki tɔ, ye nɔyɔlɔ tokina sɔtu na pə pilisi-ɪ, yaa ɪ pola mpaav ke acima wule, ¹¹ Iɛ ɪ tɔyɔ-weɣe isɔtu naale nyɔh kuyaku naanɔwa na liyiti wule taanaya, na kotaya iwɔyaya na kɔkɔsum feɪ kakalasi na tuusi nyan nyənɪ. ¹² Pə tɔyɔnaya í taa fe tɛv. Pəyele í taa yɔki kɔntɛ muɔle. Pə weɛ si í tɔh Tɛɛ acima kɔtasi ke teitei ké. ¹³ Ama ye nɔyɔlɔ lapa Tɛɛ acima kuyaku ŋkuɔv awusa, na pə tá ké si asilima naali, yaa ɪ tɔh mpaav ɪ tɔm sɔpaya. Paa ləsi-ɪ Iseyeli nyóma taa ké mpi pə tɔ ɪ ta kɔna ɪ kɔhau ke pə kuyaku wule tɔ. ¹⁴ Ye mə ɪcətɛ taa caɣalɔ tɔki, ɪ ká tɔh a kiŋ ké na a kusəsutu. Kulɔmtu ntɔyɪ Iseyeli tu na caɣalɔ paa tɔki.

Iɔhɔmɔntu waasa Iɔ cokɔle tɔɔ

¹⁵⁻¹⁶ Kuyaku ŋku pa sika nɔyɔ pɛelɔyɔ wontu cokɔle tɔyɔ isɔhɔmɔntu suw waasuyɔ ke tɔ tɔɔ ke tam. Na tɔ muɔi kɔkɔ ke paa ahoɔ nna, haləna pə nyaalɔyɪ. ¹⁷ Ye í caaki lonte laɣasuyɔ Iɔ isɔhɔmɔntu keeli Iɔ cokɔle tɔɔ na í tɛma Iɛ tɔ mɔli. ¹⁸⁻¹⁹ Tacaa hɔlɔyɔna Iseyeli nyóma meɣe waatu wei í ká kɔpɛsi tɔ, na waatu wei í ka siki tɔ. Ye isɔhɔmɔntu leela Iɔ cokɔle tɔɔ, Iseyeli nyóma nukəna Iɔ ké. Paa

laγasaxi lonTe. ²⁰ Paa pə kaasa-təxi kuyeeη ke pəcə pa we mpyəy. Taca ka keeli-təxi na pəcə pá kpesi. ²¹ Wulee wulee uena isəηmuntv caya lonTe kulomtəle ke taanaγa, haləna pə nyaali. Yaa kuyaku kulomvuy na ahoο kulume. Ye tə keela kprakpa de Iseyeli nyəma tee. ²² Ama ye tə nyala mpyəy Iso cokəle təo ké kuyeeη naale, yaa isətv, yaa pə tee mpy. Iseyeli nyəma we mpyəy, haləna tə keeli na pəcə. ²³ Ye pa sikaa na Taca ta tó si pá kul, paa kuləxi. Mpyəy pa lakaya pa təma nna Taca tu-we na Moisi nəy tə.

10

Liyitee nyəətv akante

¹ Mpyəy Taca təma Moisi si: ² Lu liyitee nyəətv ke akante naale. Anəxi paa hvi na samaa kreyeli, yaa kpeka tv mpaav. ³ Waatv wei pá hula a naale, de Iseyeli samaa koti i cəlvə cokəle nənəy. ⁴ Ye kulomtəle ke pa hula, de nyvuy nyəma tike koti. ⁵⁻⁶ Ye pa hula akantəle na kakiisasi, de teev nté. Pa huləxi tvm kancalaya nyəm, uena Iseyeli kpekəle nte tu sikina cokəle ilim təlvle təo tə, tó tv mpaav. Pa tasəxi naale nyəm, uena ilim mpyətəη nyənte náá təη. ⁷ Ye pə ké si yəlaa kotuyv, pa kaa huləna kakiisasi. ⁸ Aləη pəyalaa kətəlaa tike ka huləxəna akante anu. Pə wee si mə na mə piya piya, í ká təkú kusəsvtə tənəyε tam təo ké.

⁹ Ye i pola mə kolontunaa ke yoonav na pa kuləxi mə təo, de í hvi akante na kakiisasi uena Taca mə Iso má, ma təsvi mə təo na má waasi-me. ¹⁰ Mpy tətəyε í ka huləxi-yεyε mə ayəla kuyeeη, na mə acima nyəη, na mə isətvnaa kancalaya kuyeeη, ke waatv wei i lakú kətasi nsi kəkə lusa si təna tə na ciikuyv nyansi. Uena má təsvi mə təo. Maγale Taca mə Iso.

HOLEPV NA PƏ POLO MOWAPV TETV TONJA

Iseyeli nyəma kulvuy ke Holepv pnyv luyv

¹¹ Iseyeli nyəma Icipiti liu pənaγa naale nyəηka, isətv naale nyəη kuyaku hvi nyəηkv ke isəηmuntv keela Iso cokəle təo. ¹² Mpyəy Iseyeli nyəma kula Holepv wolaγa tetv taa. Uena isəηmuntv tii Paləη wolaγa tetv taa. ¹³ Iseyeli nyəma kula tvm kancalaya nyəm pənəyε, isv Taca keesvuy Moisi tə.

¹⁴ Yuta yoolaa tintiyile na pa tuuta kele nəy təo. Aminatari pəyalv Nasəη kele pa nyvuy tv. ¹⁵ Isakaa nyəma nyvuy tv nté Suwaa pəyalv Netaneyeli. ¹⁶ Sapuləη nyəma nyəη nté Heləη pəyalv Iliyari.

¹⁷ Mpyəy pa heta cokəle, na keesəη na Melali pa pəyalaa kpaγa-te.

¹⁸ Uena Luperη yoolaa tintiyile, na pa tuuta pá tv pa waali. Pele pa nyvuy tv nté Setewu pəyalv Iliuu. ¹⁹ Simiyəη nyəma nyvuy tv nté Sulisatav pəyalv Seluməyeli. ²⁰ Katv nyəma nyəη nté Teuweli pəyalv Iliyasafi.

²¹ Uena Lefii tv Kehatv ləlvuy nyəma mpa pa səyəla isə seev wontu tv pá təη. Na Lefii nyəma lelaa náá təηa cokəle sikuyv na pá təηa-we.

²² Uena Iəlayim yoolaa tintiyile na pa tuuta pá tv pa waali. Pele pa nyvuy tv nté Amihuti pəyalv Iliisama. ²³ Manasee nyəma nyəη nté Petasuu pəyalv Kamliyeli.

²⁴ Pencamee nyəma nyəη nté Kitoni pəyalv Apitan.

²⁵ Pə waali ké Təη yoolaa tintiyile nte tə ké waali təηlaa tə, tó na tə tuuta tə tv mpaav. Amisatav pəyalv Ahivese kele pa nyvuy tv. ²⁶ Asee nyəma nyəη nté Okəlaη pəyalv Pakiyeli. ²⁷ Nefətali nyəma nyəη nté Inəη pəyalv Ahila.

²⁸ Isəna Iseyeli nyəma kpesa pa təsikile na pá tv mpaav təyεle.

Taca maγamaya tiikiyi i yəlaa

²⁹ Μπρόγύ Moisi tōma i yōti Matiyar̄ tu Lewel̄i p̄yalyu Hopari si: Tetu nti Tacaa su n̄yōz̄o si i haaki-tu tō, tō taa kē tō puki. Ie t̄h̄-tu na tu tal̄na-η̄ k̄upantu nti i laku-tu tō. ³⁰ Ntēna il̄e i kisi si i m̄l̄aȳi i tetu taa. ³¹ Μπρυυλε Moisi si: Taa lo-tu. Mpi tō, nȳa nȳam̄na w̄ol̄aya tetu taa timpi timpi tu siki tō, t̄h̄-tu na ḥ̄ h̄uli-tu. ³² Ye n t̄h̄a-tu, tu tal̄na-η̄ k̄upantu nti Tacaa ka la-tu tō.

³³ Μπρόγύ tē kula Tacaa p̄yū cōlo, na tō tō k̄uyeȳi tooso. Na Īso atakaa kē ta n̄yōz̄o tō si i p̄rek̄aȳi-tuyū timpi tu siki na tō h̄eeti tō. ³⁴ Ilim taa ke tē kulaa, na is̄ōm̄unt̄u w̄e ta nȳōz̄i taa. ³⁵ Tē t̄ek̄aȳana Īso atakaa il̄ena Moisi ȳōz̄ōt̄ena n̄yōz̄o s̄ōs̄aya si: Tacaa s̄ēh̄ nȳa naasi taa, na nȳa kolontunaa na m̄pa paa caa-η̄ tō p̄ ȳa. ³⁶ Waatu wei pa suk̄aya Īso atakaa, il̄ena Moisi tasa si: Tacaa k̄ōo, na ḥ̄ c̄aya Īs̄eȳeli nȳōma ta ta hek̄u. Mpi tō, tē w̄e payale kē, tē f̄ei kalbyu.

11

Iseyeli nyōma ke Tapela

¹ Μπρόγύ k̄uyaku nakuli Iseyeli nyōma k̄unt̄ena Tacaa, na p̄ān̄a kra-i. Na i tisi k̄ōk̄o na k̄a nȳaya tisikile ke p̄c̄ō. ² Ntēna samaa wiina Moisi t̄ek̄p̄e, na il̄e i s̄el̄am̄ana-w̄eȳe Tacaa na k̄ōk̄o tē. ³ Il̄ena p̄a ḥ̄a lonte nt̄eȳe ḥ̄ōt̄e si Tapela. Nȳayau ke pa yaa m̄pu na pa tē taa. Mpi tō, t̄en̄aya Tacaa ka nȳayasa pa t̄es̄ikile.

Iseyeli nyōma k̄unt̄aȳana Tacaa

⁴ Μπρόγύ k̄uyaku nakuli lulūyū k̄pawa c̄aȳalaa. Il̄ena p̄e k̄p̄enna Iseyeli nyōma māyamāya na p̄a t̄aȳan̄aȳi k̄unt̄uȳu si: Tu ḥ̄iki nantu nt̄e na tō t̄ȳō? ⁵ Aa kai, ȳelaa t̄ȳō Icipiti taa kē tiina ke faalaa. Na kaama māyamāya na a n̄ȳōz̄ōs̄el̄enaa m̄pa pa t̄ōk̄ēna l̄ēh̄ tō, na kaap̄ēnaa ke waan̄i waan̄i. ⁶ Ama p̄e taa pul̄u f̄ei c̄ān̄e. Manna in̄ȳōl̄e Manna, na tō t̄ēh̄ taasi.

⁷ Manna in̄i ka n̄ȳōz̄ōna kē is̄u p̄ee k̄uh̄ul̄ōm̄eē naali, i w̄e is̄u t̄uȳu nakuli k̄u c̄el̄ām. ⁸⁻⁹ Ahoō ke c̄ol̄ōv̄ kraaki t̄es̄ikile, il̄ena Manna hoti. P̄e nyaāl̄aȳi, il̄ena samaa c̄ōo na p̄a kuuki, na p̄a nan̄ȳaȳi yaa p̄a s̄ōki, na p̄a t̄ēs̄aȳi, yaa p̄a t̄uȳi kakalasi. I leleh̄ w̄e ke is̄u nim kakalaya.

¹⁰ Μπρυυλε Iseyeli nyōma k̄ōta pa t̄ēs̄i n̄ōn̄ōōōsi na p̄a k̄unt̄aȳi, na Moisi nu. Il̄ena Tacaa p̄ān̄a hu. ¹¹ Na Moisi lan̄le wak̄eli, na i p̄ōōsi Īso si: Pepe tō kē ma nȳuȳu s̄ēp̄ēna-η̄, na ḥ̄ tu-m̄ ȳelaa pan̄e pa paas̄ēnan̄ na ḥ̄ c̄ōōs̄aȳi-m̄ m̄pu? ¹² An̄i p̄e t̄aya ma l̄ōl̄ēna-w̄e. Na ḥ̄ t̄ōh̄ si mā n̄uki-w̄e is̄u as̄ōn̄uȳu na mā p̄ona-w̄eȳe tetu nti n̄ ka si pa caanaa ke n̄ȳōz̄o na tuun̄an̄ si, n̄ k̄a ḥ̄a-w̄e tō. ¹³ Yaa l̄eȳe ma k̄p̄ōl̄aȳi nantu na mā c̄ela samaa in̄e na i t̄ȳō? Mpi tō, pa wiikina-m̄ si mā c̄ela-w̄eȳe nantu na p̄a t̄ȳō. ¹⁴ Ma tike ma kaa p̄ēsi pa s̄ȳōla, a t̄ē-m. ¹⁵ Ye tam̄pana si n̄ caa ḥ̄ la-m̄ k̄upantu, p̄e k̄ōla teu si ḥ̄ k̄u-m̄ na mpi n̄ ka laku-m̄ is̄ōnt̄ō tō. Mā taa na ma k̄onȳōnt̄ōȳōl̄e.

¹⁶ Ntēna Tacaa c̄ō Moisi si: Koti ȳelaa m̄pa l̄elaa t̄uȳona na p̄a kē nȳuȳu nyōma t̄ȳō n̄utoso na naan̄uwa. Il̄ena nyana-w̄e i k̄ōo i s̄ēh̄ Īso c̄ōk̄ōl̄e n̄ōn̄ȳō. ¹⁷ Ie maa t̄ii na mā na-η̄ tō ȳōz̄ōt̄i t̄ēna, na mā tu-w̄eȳe nȳa l̄ōm̄aȳas̄ōl̄e. Il̄ena p̄a s̄ōna-η̄ na ḥ̄ taa s̄ȳōl̄i samaa s̄ȳōla ke nȳa tike. ¹⁸ Il̄ena ḥ̄ tel̄ōsi ȳelaa si, i t̄aȳan̄i mā t̄aȳi c̄el̄e tō. Maa ḥ̄a-m̄eȳe nantu na i t̄ȳō. Mpi tō, ma nu is̄ōna l̄ul̄uh̄ pu-m̄e, na i k̄unt̄aȳi, na i t̄ōh̄ si mā n̄uk̄aya leleh̄ ke Icipiti tō. ¹⁹ P̄e t̄aya k̄uyaku k̄ul̄ōm̄uȳu yaa naale yaa kak̄pas̄i yaa naan̄uwa tike ke i k̄a t̄ȳō-ti. ²⁰ Ama is̄ōt̄ō t̄ēcu kē, ḥ̄al̄ēna tē lu-m̄eȳe s̄ōh̄. Mpi p̄e tō i l̄ōwa Tacaa ma wei ma w̄e mā hek̄u, na i k̄unt̄aȳi mā Icipiti taa luw̄ tō tō.

²¹ T̄en̄ayal̄e Moisi n̄yōz̄o t̄ek̄pav̄ si: Yoolaa pan̄e pa ta s̄eki iyisi nas̄ōtoso (600.000). Na ḥ̄ māȳas̄aȳi si n̄ k̄a c̄ela-w̄eȳe nantu ke is̄ōt̄ō na? ²² Paa tē k̄uwa ta

naanj, na ta heenj, na ta pənj təna. Yaa tə kpawa tenjku taa tiina təna pu hanəyənawε.

²³ Ntəna Tacaa si: Ma toma ta tɔɔ? N ká nana nyá isəpəle ke nɔnɔɔ si, pu la mpv yaa pə kaa la?

Isə hawa i ləmayasəle ke sɔsaa nutoso na naanvwa

²⁴ M̀p̀ɔ́yú Moisi luwa na í teləsi Iseyeli samaa ke Tacaa kuyəɔtɔtu. Pə waali ké i kota Iseyeli nyuyv nyéma nutoso na naanvwa, na í puli-wε na i cɔna Isə cokəle.

²⁵ Ilena Tacaa tii isənmuntuyv taa, na í yəɔtəna Moisi, na í tó nyuyv nyéma mpe pa taa ké Moisi ləmayasəle. Na pá svv yəɔtuyv isu Isə kuyəɔtɔtu teləsəlaa. Ie pə ta leeli ké.

²⁶ Ama nyuyv nyéma mpe pa taa naale, Ileta na Meta pa ta polo Isə cokəle kin. Ama təsikile taa ké pa saalaa. Na Isə tó i ləmayasəle ke pa taa na pá yəɔtəyi, isu Isə kuyəɔtɔtu teləsəlaa. ²⁷ Ntəna ifepu nɔyɔlu í kpaɣa asewa na í polo í heeli Moisi ke nti Ileta na Meta pa laku tɔ.

²⁸ M̀p̀ɔ́yúle Nuɲ pəyalv Yosuwee wei i lakaya Moisi təmle ke tuu i pəcaatv tɔ, i tɔma si: Ma cε heeli-wε si pá su.

²⁹ Ntəna Moisi si: N laku-m isεεemle ké? Halv pə caya maya isu Tacaa í tó i ləmayasəle ke Iseyeli nyéma təna taa, na pá la Isə kuyəɔtɔtu teləsəlaa.

³⁰ Ilena Moisi na Iseyeli nyuyv nyéma mpe pá məli təsikile.

Tacaa kəna lεεsi

³¹ M̀p̀ɔ́yú Tacaa kusa heelimuyv na tenjku tɔɔ. Na pá kəna lεεsi tuutuuma ke təsikile həɔlɔyuv, na pá polo isu kuyaku kulɔmuyv təntε, na pá cɔɔ təsikile. Na sí kaa huɣule isu mεətəli kulɔm. ³² Ntəna samaa kuu-səyi kuyaku ŋkv, na pə ahoɔ na pə tɔv kufemuyv. Paa wei i ka tɔɔsa pəcɔ tɔ, pə lukv-i kiloona iyisi iyisi ké.

M̀p̀ɔ́yú pa lema-səyi ilim na pə cɔna təsikile. ³³ Ama Tacaa mv páná na í kó Iseyeli nyéma ke isayakuyv, ke waatv wei pa suukaya nantv ke pa nɔɔsi taa tɔ.

³⁴ Ntəna pá ha lonte ntεyε hətε si Kipəloti-Taafa. Pə huwεε nté si luluyv pəlaav na pa te taa. Mpi tɔ, tənaya pa pima yəlaa mpa luluyv kɔwa tɔ.

³⁵ Iseyeli nyéma lu Kipəloti-Taafa ilena pá tεε Haseloti na pá siki.

12

Kɔtəɲ ŋku kv pilisiyi yɔlv tɔ kv kpa Maləyam

¹ Moisi ka kpaɣa Kusi alv nəɔlɔyuv. Ilena Maləyam na Aləɲ pá cayanav akpaɣale nté tɔ tɔm. ² Haləna pá tó si: Tacaa yəɔtəyənəna tá tɔtəɣɔ. Pə taya Moisi tike ke i yəɔtəyənəna.

Ilena Isə náá nu-ti. ³ Ama Moisi ná tá cɔ natəli. Mpi tɔ, i ka tεewa atε yəlaa tənaya suulu ké. ⁴ M̀p̀ɔ́yú Tacaa yaa í na Aləɲ na Maləyam, na pá suli cokəle kin.

⁵ Na í tii isənmuntuyv taa ké cokəle nəɣɔ. Na í yaa Aləɲ na Maləyam na pa naale pa polo. ⁶ Na Tacaa tɔ-wε si: I nu ma kuyəɔtɔtu ke teu yoo. Yε ma kuyəɔtɔtu teləsəlv í wε mə hεkv ma huləyi-i ma təyi. Na má lukv i tɔɔ na ma yəɔtəyənəni toosε taa. ⁷ Ama ma yɔlv Moisi ná nuna-m teu ké, na í lakv i təmle ke ma təyaya təna taa. ⁸ Ma na-i tə yəɔtəyənəna təmaɣa təcεcεi. Ma huləyi-i ma ti na í naaki ma wεεtv. Ie pepe tɔɔ ké mə tá nyana-i, na haləna í cayanav-i?

⁹ M̀p̀ɔ́yú Tacaa mv páná na í tεε. ¹⁰ Waatv wei isənmuntuyv keela cokəle tɔɔ Iε, kɔtəɲ ŋku kv pilisiyi yɔlv tɔ kv waasa Maləyam tɔɔ kele, na í hulɔmaa təlɔiloi isu kponkpɔmɔlv. M̀p̀ɔ́yú Aləɲ ná mpv. ¹¹ Ilena í tɔ Moisi si: Hai, suulu Tacaa, tá

təm səpaya. Ile taa læti-tuyv tá kumelentv saləka. ¹² Maləyam í taa wée isu pəyaya səkuyv ka too lotu taa, na pá ləli-ke na ka tənuyv fetiliyi isəna tə.

¹³ Tənayale Moisi wiina Tacaa si: Hai, Tacaa, Suulu, waasi.

¹⁴ Ntəna Isə si: Ye isu i caa ka təwa i isentaa ké ntayama, pə taya kuyaku na ku isikile ke i cakí fəele taa? Mpuv tə, pə wée si pá ləsi-i təkikile ke kuyaku na ku isikile ké. Pə waali iləna pá tayani-ı yaav.

¹⁵ Mprúyó pa ləsa Maləyam ke tsikile taa ké kuyaku na ku isikile. Pa mələna-ı təyó Isəyeli nyəma tó mpaav. ¹⁶ Na pá polo pa siki Palan wəlaya tetv taa.

13

Fenlaa naanwə na naale tiluyv ke Kanaan

¹ Mprúyó Tacaa təma Moisi si: ² Ləsi Isəyeli kpekə nyuyv nyəma taa ké yulv yulv. Na n tili-we na pá feñ Kanaan tetv nti ma haaku-me tə.

³ İlena Moisi kusi Isəyeli nyuyv nyəma ke Palan wəlaya tetv taa, isu Tacaa keesuyv-ı tə. Na pá polo Kanaan tetv feñuyv. ⁴ Fenlaa mpe pa kpekə na pa həla ntə: Luyen kpekəle taa nyəñ nté Sakuu pəyalv Samuwa. ⁵ Simiyəñ nyənte taa nyəñ nté Holi pəyalv Safati. ⁶ Yuta nyənte taa nyəñ nté Yefune pəyalv Kaləpu. ⁷ Isakaa nyənte taa nyəñ nté Yoseəfv pəyalv İkaali. ⁸ İfələyim nyənte taa nyəñ nté Nun pəyalv Hosee. ⁹ Pəncamee nyənte taa nyəñ nté Lafu pəyalv Paləti. ¹⁰ Sapuləñ nyənte taa nyəñ nté Soti pəyalv Katəyel. ¹¹ Yosəəfv pəyalv Manasee nyənte taa nyəñ nté Susi pəyalv Katı. ¹² Tan nyənte taa nyəñ nté Kemali pəyalv Amiyel. ¹³ Asee nyənte taa nyəñ nté Mikayeli pəyalv Setuu. ¹⁴ Nəfətali nyənte taa nyəñ nté Fofəsi pəyalv Napi. ¹⁵ Katı nyənte taa nyəñ nté Maki pəyalv Kuweli.

¹⁶ Mpa Moisi tila Kanaan tə pa həla nté. Nun pəyalv Hosee ke Moisi cuyusa həte si Yosuwee.

¹⁷ Mprúyó Moisi kusa-we na í heeli-we si: İ kraya ilim ntəyəñ təv mpaav, na i svv pulasi həyoluyv taa. ¹⁸ Na i feñ tetv nti na tə yəlaa ke teu, na í na pa pəyalde na pa tən tənaya. ¹⁹ Na í na si pa wəna koloosi acaləe yaa pa feina. Na tetv we mvsəñ yaa tə səpa. Na hətv wée yaa tə fei. ²⁰ İ pona apalv na í kəna pa tetv kvləlv. Waatv inəyi tetv nti tə tuj wei pa yaa si ləseñnaa tə i kancaalaya nyəma puki.

²¹ Mprúyó apalaa mpe pa təwə na pá feñ tetv ke pə krayav Siñ wəlaya tetv, hələna Lehopi, ke Lepo-Hamati. ²² İlena pá svv tetv nti tə taa, na ilim mpətəñ təv. Na pá tala Həpələñ ke Anaki ləlvuyv nyəma tookonaa tə. Pa həla nté, Ahimanəñ na Sesai na Taləmayi. Paa ħmawa Həpələñ ıcate ké, na pusı naatosompəyolaya siki, iləna pá ħmá Sowanəñ nyənte ke İcipiti tetv taa. ²³ Pa tala ləseñ tetəkəle taa, iləna pá sətı pə tuku, na pilinə, na pá həyəlı yəlaa naale. Na pá kooli tuj wei pa yaa si fiki na kələnaati tə i pee tətə. ²⁴ Mprúyó pa ha təna inəyi həte si, ləseñ tetəkəle ke tuku ħku Isəyeli nyəma ka setaa tə kv təv.

Fenlaa keesəyi pa mpaav təm

²⁵ Kuyəeñ sika nule, ile fenlaa təmayalə, na pá məli. ²⁶ Moisi na Aləñ na Isəyeli samaa kin ke pa məla Kateesi ke Palan wəlaya tetv taa. Na pá keesi-wəye pə təna mpi pa nawa tə pə təm. Na pá hulı-wəye tetv kvləlv na pa heeli-we si:

²⁷ Kvpantv na təyənaya təna təla tə taa ké təhə. Hələna pá hulı-wəye tə kvləlv.

²⁸ Ama kvləlvmtv ké si tə yəlaa ké tontvnaa ké. Na pa ħmawa koloosi acaləe səsəna. Halı tə nawa tə taa ké tooko Anaki ləlvuyv nyəma. ²⁹ Amaleke nyəma ná çayana ntəye ilim mpətəñ təv, na Hiti nyəma na Yepusi nyəma na Amolii nyəma ke pulasi həyoluyv. Na Kanaan nyəma ke Metitelanee tənku na Yaatanı pəçə nəy.

³⁰ Iseɣeli nyɔma caakaɣa Moisi ke kɔntɔnav. Ilena Kaleɖu sumsi-we, na i yɔɔtɔna toma si: Tɔ polo tɔ mu tetu nti, tɔ wɛna pɔ toma.

³¹ Ama i taapalaa nɔ tɔma si: Tɔ kaa pɔsi na tɔ kpa yɔlaa mpe pa tɔɔ, pa tee-tuyɔ toɲ.

³² Tɔnaɣale pa sɔv keesɔvɔ ke mpi pa nawa tetu nti tɔ taa na pɔ la-weɣe sɔɔntɔ tɔ pɔ tɔm si: Tetu nti tɔ kɛ nti tɔ kɔvi tɔ yɔlaa tɔɔ. Tɔ taa yɔlaa kɛ tookonaa kɛ.

³³ Ilena pɔ tu kɛlɔna Anaki lɔlvɔvɔ nyɔma. Tɔ we isu tɔlaa ke pa kiɲ kɛ, na pele pɔ nyɔnɔɣi-tuyɔ mpu.

14

Samaa kisa kanaaɲ tetu taa sɔv

¹ M'pɔyɔ Iseɣeli nyɔma mɔpa kapusi ke ahoɔ tɔna. ² Na pɔ kɔntɔna Moisi na Alɔɲ, na pɔ tɔɲ si: Ye tu sɔpa Icipiti tetu taa tɔna, pu lapa sana. ³ Pepe tɔɔ kɛ Tacaa kɔ pɔna-tuyɔ tetu nti tɔ taa, na tɔ si yooɔ taa. Na kolontunaa kuɔ ta alaa na ta piya. Pɔ kɛla teu si tɔ mɛli Icipiti. ⁴ Halɔna pɔ maɣasi si pa kpaaki wulav, na pɔ mɛli Icipiti.

⁵ Tɔnaɣale Moisi na Alɔɲ, pa hota pa nɔɔsi tɔɔ kɛ Iseɣeli nyɔma isentaa. ⁶ M'pɔyɔ feɲlaa taa naale, Nuɲ pɔyalvɔ Yosuwɛɛ, na Yefune nyɔɲ Kaleɖu, pa cɛla pa wontu na lanwakɛlle. ⁷ Na pɔ tɔ samaa si tetu nti tɔ teu we sɔɔntɔ. ⁸ Kupantɔ na tɔɔnɔɣa tɔla tɔ taa kɛ tɔhɔ. Ye Tacaa lanɲle hɛɛna-tv, i kɔ sɔsi-tuyɔ tɔ taa kɛ na i ha-tuyɔ-ti. ⁹ Pɔ tɔɔ tɔ, i taa kpa Tacaa tɔɔ. Yaa i wɛɛna tetu nti tɔ yɔlaa sɔɔntɔ. Pa tuɲ kɔ la-weɣe, na tɔ tɔlɔki-weɣe tɔm kɔlvɔm tɔɔ. Mpi tɔ, ta Iɔ we tɔ waali kɛ. Mpu tɔ, tɔ taa nyana-we.

¹⁰ M'pɔyɔ samaa yɔɔtɔaa si pɔ ku-we na pɛɛ. Tɔnaɣa Tacaa teeli nɔ pa isentaa kɛ kraakraa ke cokɔle tɔɔ.

Moisi sɛlɔmɔɣi si Iɔ i husi samaa isayatu

¹¹ M'pɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si: Ma hɔla Iseɣeli nyɔma na yaasinaa pɔɣale ntɛ ma tɔɲ. Paa na mpu pa tɔɲna-m kisuyɔ. Paa laki-m naani. Iɛ paa laɣasi? ¹² Maa kpɛisi-we na yulokɔsɔku. Ilena mɔ lɔ na Moisi lulɔ na i pɔsi piitim sɔsɔm na tɔɲ nyɔm, na pɔ kɛli Iseɣeli nyɔma.

¹³ Ntɛna Moisi si Icipiti nyɔma cekɔnaa si, nyɔ tɔɲ ke n lɛsɔna Iseɣeli nyɔma ke pa tetu taa. ¹⁴ Pa kaa lan-tɔyi tayasɔvɔ ke tetu tɔne tɔ nyɔma. Pele pa nyɔma si n we tɔ waali kɛ, na n hɔlɔɣi-tuyɔ nyɔ tu. Na tɔ naaki nyɔ tɔma na n kentiɣi tɔ tɔɔ. Mpi tɔ, n we tɔ nɔɔ tɔɔ kɛ isɔɲmɔntuyɔ taa kɛ, na ahoɔ Ilena n weɛ isɔɲmɔntuyɔ ŋku ku mɔvi kɔkɔ tɔ ku taa. ¹⁵ Ye nɔnɔɔ n kpɛisa-tuyɔ tɔm kɔlvɔm, piitimnaa mpa pa nuwa pɔ tɔna mpi n lapa tɔ, paa tɔ si, ¹⁶ n kpɛisa nyɔ yɔlaa pɔnav ke tetu kupantɔ taa, isu n ka suw tɔ. Pɔ tɔɔ kɛ n ku-weɣe wɔlaya tetu taa. ¹⁷ Iɛ hai, Tacaa, ma wiikina-ɲ si n hɔlɔ nyɔ tɔɲ na n lɔ isu n ka yɔɔtuyɔ tɔ si: ¹⁸ Maɣale Tacaa, ma wɛna suulu kɛ na ma kupantɔ fei tɔnaɣa. Ma wiiki isayalataa na kpɛɛnlaa. Ama maa haaki tasɔkɛle tv ke tampana. Ma hɔɲ asaɣaa ŋkraɲɲ kɛ na mɔ kpɛɛna pa lɔlvɔ loosi tooso yaa liɣiti nyɔɲka. ¹⁹ Tacaa nyɔ kupantɔ tɔɔwa sɔsɔm. Wii nyɔ yɔlaa, isu tɔo n lɛsɔvɔ-tuyɔ Icipiti na n laki tɔ. ²⁰ Mpuɣle Iɔ nɔɔ tɔkpaɔ si: Maa wii-me, isu n sɛlɔmɔvɔ tɔ. ²¹ Paa na mpu timpi ma kɛ weesuyɔ tv, na ma teeli su tetu tɔna tɔ, ma tuukina ma ti si, ²²⁻²³ mɔ taa nɔɔlvɔ kaa sɔv tetu nti tɔ taa. Pɔ taya pulv, i nawa ma teeli na ma tɔma sɔsɔna nna ma lapa Icipiti na wɔlaya tetu taa cɛne tɔ. Paa na mpu i tɔɲna-m maɣasɔvɔ si, i naaki ma waali. Pɔyele iɛ nukɔna-m. Pɔ tɔɔ kɛ mɔ taa nɔɔlvɔ kaa keesi tetu nti maa suwa si maa ha mɔ caanaa tɔ. Mpi tɔ, mɔ tɔna i lɔna-m. ²⁴ Ama ma tɔmlɛ tv Kaleɖu nɔ wɛna lɔmaɣasɔle

kovante. I ta lo ma tom. I ka sov tetv nti i fenaa to ta taa. Maa ha-taxi i luvlyv nyoma. ²⁵ Amaleke na Kanaah nyoma wenna tetekele taa. Pa too to, cele i mali ma nohe taa na i fayana wloya tetv taa ke sasencaasi tenju too.

Tacaa hom ke yalaa nkrayv

²⁶ Mpyoy Tacaa tasa Moisi na Alon ke heeluyv toto si: ²⁷ Ma nuwa Iseyeli nyoma kontayana-m. Yalaa kate nyoma me i kaa heesi pa lapv. ²⁸ I telasi-we si, ma ke weesu tv ke. Ma tuukina ma ti si maa la-me isu i yoyotaa to. ²⁹ Ama ma tona mpa pa kalaa na i wena isu pusi hiu na waali to, i ka si. Mpi pa too i kontayana-m to. ³⁰ Kalerv na Yosuwee pa paasi, naxolv kaa sov tetv nti maa tuuwa si maa ha ma caanaa to ta taa. ³¹ Ye pa kaasa ma piya mpa i tonaya si kolontunaa ka kuu to. Pele paa tonaya tetv nti i footaa to. ³²⁻³³ Pusi nule tocu ke me payalaa ka paasana pa kalakoh. Na pa toxo ma kaanuv salaka toto. Ama wloya tetv taa caneyv ma looha tona ka si. ³⁴ Kuyeyv nule ke i fenaa tetv. Ie pusi nule ke i ka toxo ma isayav salaka. Pa luwa isu koyakv kolmvuyv ponaaya kolmava nte. Waatv unaxi i ka cekana mpi ma too kolvuyv hulaxi to. ³⁵ Isana ma yoyotaa to, mpyoy maa la lanjpusah nyoma me. Mpi to i kola ma too. Isu ma noxo na ma suka i sapa wloya tetv taa canv.

³⁶ Mpa un Moisi ka tila tetv fenuyv na pa footi-ti, na pa yele na samaa kontayana-m to, ³⁷ Tacaa kv-weye kprakpa na wahala ke pa too ke. ³⁸ Yosuwee na Kalerv pa tike pa ta sana yalaa mpa pa pola tetv fenuyv to pa taa.

Maanyama we waali ke

³⁹ Mpyoy Moisi keesa Iseyeli nyoma ke tom nti. Na pa lanja wakeli tetyotaxo. ⁴⁰ Pa too ke pa fema tanaah tnhulu, na pa pukina pulasi hoyolvuyv, na pa ton si: Ta tom sapa. Ie panente ta soolv puwa si to polo timpi Tacaa hula-to to. ⁴¹ Ntana Moisi si: Pepe too ke i kisiyi Tacaa kusavutv, i kaa waa. ⁴² I fei ma waali yoo. Ie i taa naki pote si i yookina ma kolontunaa. ⁴³ Amaleke na Kanaah yoolaa nte ma noxo too tona. Pele paa kpiisi-meyv. Timpi i kisa Tacaa to, ile i kaa wev ma waali.

⁴⁴ Mpyoy pa lapa kankana si pa kraaki puyv hoyolvuyv. Ama Moisi na Tacaa noxo pvelvuyv atakaa pa saala tesikile. ⁴⁵ Tonaya Amaleke na Kanaah yoolaa mpa paa we pavv taa tona to, pa tiiva na pa tonv-we na pa kv-we, halana Hooma.

15

Mvlom na nim na svlom pa kotaya

¹ Mpyoy Tacaa tama Moisi si: ² Telasi Iseyeli nyoma si, waatv wei i ka sov tetv nti ma haaki-me to, ta taa si i cakv to, ³ ye i laki kotasi nsi kaka lusa si tona to yaa ciikuuyv nyansi yaa noxo suw nyansi. Yaa luyv kolmvuyv nyansi yaa acima nyansi. Nav yaa heu yaa pavv ke i ka lana pa kotaya. Na ma lanje heena pa soavv. ⁴ Ye wei i kana i kvante, i ka tonv to too ke tonaya kotaya. Isu mvlom mpi pa nuvutina nim liitili kolvm na titite toxo kilonaa tooso. ⁵ Na i liisi svlom ke liitili kolvm na titite ke paa iwayava nka ka kotaya nka kaka lusa ka tona to, yaa ciikuuyv nyehka too. ⁶ Ye pa ke iwaav, ile i soosi mvlom mpi pa nuvutina nim liitilinaa naale toxo kilonaa naatoso. ⁷ Na svlom ke liitilinaa naale, na Tacaa lanje heena pa soavv. ⁸ Ye isu nav ke i laki-m kotaya nka kaka lusa ka tona to, yaa ciikuuyv nyehka, yaa noxo suw nyehka. ⁹ I tonv kvante too ke mvlom mpi pa nuvutina nim liitilinaa tooso, toxo kilonaa pavvayafei naavvwa. ¹⁰ Na svlom ke liitilinaa tooso, na Tacaa lanje heena pa soavv. ¹¹ Ye i laki nav yaa iwaav yaa iwayava yaa pinava ke kotaya, mpyoy i ka la. ¹² Paa tola isonaya i ka la kotaya. I ka tonv paa nte to

tɔɔ kɛ ɔ́pɔ́yɔ́. ¹³⁻¹⁴ Yaasi inɔ́xi Iseyeli nyóma me í ká tɛɲ na í lɔkɔ kɔtasɔ sɔɔsɔɲ nyɔnsɔ. Na pɔ́ kɛnna mɔ́ tɛtu taa caɣalaa tɛna. Mpa pa leelaa na mpa pa ta leeli tɔ. ¹⁵⁻¹⁶ Kusɔsɔtu kɔlɔmtu ntɔxi Iseyeli nyóma na caɣalaa í ká tɔkɔ teitei, na pɔ́ polo mɔ́ piya piya. Tacaa má maa fayasɔxi.

Kakalasi kancaalaya nyɔnsɔ kɔtaya

¹⁷ Mɔ́pɔ́yɔ́ Tacaa tɔma Moisi si: ¹⁸ Telɔsi Iseyeli nyóma si, ye waatu wei í tala tɛtu nti tɛ taa ma pukina-me tɔ, ¹⁹ ile í kɛɣa tɛ tɔɔɲaya na í la-m kɔtaya. Ilena pɔ́cɔ́ í tɔɔ. ²⁰ Ilena í cosɔ́ mɔ́ kancaalaya somtu taa na í tó kakalaya. Na í kraasi-m-ke na isɔ, isu pa lakɔɔ kancaalaya pee wena pa mpa tɔ. ²¹ Na í la-m kɔtaya ke pɔ́ kakalaya kancaalaya nyɔɲka. I ká tɔkɔ kusɔsɔtu tɔneye tam tɔɔ kɛ.

Isayatu nti tɛ yɔkɔna yɔlv tɔ tɔ kɔtaya

²²⁻²³ Mɔ́pɔ́yɔ́ Moisi tɔma si: Ye kɔyaku nakɔli pɔ́ yɔkɔna me, yaa mɔ́ piya piya ke waatu nɔɔɔlv, ilena pɔ́ntu yɔkɔ kusɔsɔtu nti ma telɔsa-me isɔntɔ tɔ tɛ taa natɛli, ile í tayani-ti na kɔtaya. ²⁴ Ye pɔ́ kɛ isayatu nti tɛ yɔkɔna yɔlv tɔ na samaa ta nyi pɔ́ tɔm, ile í caa latɛce na í la-m kɔtaya sɔɔsɔɲ nyɔɲka ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Na í tɛni ka tɔɔ kɛ mɔlvɔm, na sɔlvɔm, na isayatu husɔɔv kɔtaya pɔ́ɲtulɔv. ²⁵ Kɔtɔlv ká la isayatu husɔɔv kɔtaya ke Iseyeli nyóma tɛna, na pɔ́ husɔ́ mɔ́ isayatu. Mpi tɔ, pɔ́ kɛ isayatu nti tɛ yɔkɔna-me tɔɔ. Na pɔ́ tɔɔ kɛ í kɔna-m kɔtaya ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Na isayatu husɔɔv nyɔɲka. ²⁶ Pɔ́ huɔ́ Iseyeli nyóma tɛna isayatu ke. Na caɣalaa mpa pa we mɔ́ heku tɔ pele pa nyɔntu. Mpi tɔ, pɔ́ ke isayatu nti tɛ yɔkɔna-me tɔɔ.

²⁷ Ye yɔlv kɔlvɔm ke pɔ́ yɔkɔnaa na í la isayatu, ile pɔ́ɲaya kɔlvɔmɔɔ pɔ́ɲ ke í ká kɔtɛna. ²⁸ Ilena kɔtɔlv la isayatu husɔɔv kɔtaya, ke wei inɔ́ pɔ́ yɔkɔnaa na í lá isayatu ke mpɔ́ tɔ. I tɛɲ mpɔ́ ilena í isayatu husɔ́. ²⁹ Paa Iseyeli tu yaa caɣalɔ ke pɔ́ yɔkɔnaa na í pɔ́nti, kusɔsɔtu kɔlɔmtu tɔne inɔ́xi í ká tɔkɔ.

³⁰ Ama ye Iseyeli tu yaa caɣalɔ pɔ́ntɛna tɛfaa, isu pa kpiisa-i tɛtu taa. ³¹ I nyɔɔv taa kɛ í kpiisuɔyɔ́ ká mɔ́li. Mpi tɔ, í foota Tacaa tɔm, na í wakɔli í kɔtɔtɔ.

Kɔyaku kɔhɛsɔvɔv wakɔlvɔv tɔm

³² Mɔ́pɔ́yɔ́ waatu wei Iseyeli nyóma tala wɔlaya tɛtu taa, ilena kɔyaku nakɔli pá kɛɲi pa taa nɔɔɔlv na í caaki taasi ke kɔyaku kɔhɛsɔvɔv wule. ³³ Ilena pá pɔ́na-i Moisi na Alɔɲ na samaa tɛna kin. ³⁴ Na pá su-i na pá tanɲ nti Isɔ ka heeli-we si pá lana-i tɔ. ³⁵ Ntɛna Tacaa heeli Moisi si: Pɔ́ we si samaa tɛna í kó pɔ́ntu inɔ́xi na pee, ke tɔsikile waali. ³⁶ Kelena pá luna-i na pá kv-i na pee, isu Tacaa ka heeluyɔv Moisi tɔ.

Tokonaa sɔsaa atɔvɔsa

³⁷ Mɔ́pɔ́yɔ́ Tacaa tɔma Moisi si: ³⁸ Telɔsi Iseyeli nyóma si, mɔ́ na mɔ́ lɔlvɔɲ nyóma í ká kɔkɔ mɔ́ tokonaa sɔsaa ntɔmpee ke atɔvɔsa kɛ, na í tamsɔxi-yɛye akpaayala kɔnɔkɔntu. ³⁹⁻⁴⁰ Ntɔxi í ká nyɔnɔxi na í tɔsɔxi ma kusɔsɔtu tɔɔ, na í tɔkɔxi-ti. Ile í kaa nyɔli tuɲ waani waani laav ke mɔ́ huwɛe w taa. Tɔɲaya í ká huɔna si í kɛ ma nyóma. ⁴¹ Mayale Tacaa mɔ́ Isɔ, ma lɔsɔna-meɣe Icipiti tɛtu taa si má weɛ mɔ́ Isɔ.

16

Kolee nyóma kɔlvɔv ke Moisi tɔɔ

¹⁻² Mɔ́pɔ́yɔ́ Lefii kɛkɛle tu Kehati lɔlvɔv tu Isaa pɔ́yalɔ Kolee tusa Lupɛɲ nyóma tooso. Iliyari pɔ́yalaa Tatan, na Apilam, na Pelee pɔ́yalɔ Oɲ na pɔ́ sɔsɔna Iseyeli

nyóma kupaɣalaa mpa pa həla yaawa na pá kotixi kotun tɔɔ ɲmɔnɔvɔ na nule na naanɔwa (250) na pá kuli Moisi tɔɔ. ³ Uena pa kotina Moisi na Alɔɲ na pa koo-we si: Wooo, mə nyəntu ná wɔpa. Samaa tɔna ké Tacaa nyóma ké, na í we pa waali. Ue pepe tɔɔ ké mə hɔɲ mə ti si í tee lɛlaa?

⁴ Moisi nu mpu, uena í hoti í isentɔɔ. ⁵ Na í tó Kolee na í waali nyóma si: Cele tanɔɲ Tacaa ká hólí mpa pa ké í nyóma tɔ. Na í yele na í kulɔsaa kpətəna-í. ⁶ Mpu tɔ, Kolee, nyana nyá waali nyóma í kpaɣa cofolonaa. ⁷ Í tó pa taa ké mamala na í wɔ Tacaa ke tulaalɔ. Ue tu ná wei í ká ləsi si í ké í nyɔɲ tɔ. Ama Lefii piya me mə nyəntu wɔpəna.

⁸ Mpuɔyó Moisi heela Kolee tɔtɔ si: Lefii nyóma me í nu yoo. ⁹ Isəna Tacaa ləsa-meɣe Iseɣeli nyóma taa si, í kpətəna-í, na í paasəna í tɔcaɣale naɲɲ nyənte, na í seəkəna-weɣe Isɔ tɔ, pə ta tɔɔ me? ¹⁰ Kolee, Tacaa tɔna nyana nyá tɛtɔnaa ke tɔmlɛ. Uena mu pɛɛkəɲi si pá sɔsɔi-meɣe kətəlaa nyəna. ¹¹ Ue Tacaa tɔɔ ké í kulɔɲi, pə taɣa Alɔɲ. Ué í ta ke pɔlv.

¹² Mpuɔyó Moisi tilaa si pá yaa Tatanɲ na Apilam. Uena pá kisi pote na pá tɔ si: ¹³ N ləsa-tuɲv tɛtu nti tɔ taa kɔpantɔ na tɔɔnaya tɔla yem tɔhɔ tɔ, na ń kəna-tuɲv wɔlaya tɛtu taa. Paa na mpu, pə ta tɔɔ-ɲ na ń caa si tɔ nyənəɲi-ɲ tá wulav. ¹⁴ Anɔ kɔpantɔ na tɔɔnaya ta tɔli cəne. Páćó n ta tala-tuɲv paa wei na í tɛtu, na lesɛɲ tawa. Taa nyənɔ-tuɲv yɔlvmaa, tu puki.

¹⁵ Mpuɔyó pááná huu Moisi taa, na pa tɔm nti. Uena í heeli Tacaa si: Taa tasa pa kətasi ke muɲv. Ma ta ɲmakələta pa taa nɔɣɔlv. Pəyele ma ta mɔta pa taa nɔɣɔlv kpaɲaya.

Kolee na í waali nyóma pa saləka

¹⁶ Mpuɔyó Moisi tɔma Kolee si: Cele tanɔɲ, nyana nyá waali nyóma í kɔɔ Tacaa ísentaa, na Alɔɲ tɔtɔ. ¹⁷ Uena í na pa ɲmɔnɔvɔ na nule na naanɔwa (250) pá kpaɣa cofolonaa, na pá wɔ Tacaa ke tulaalɔ.

¹⁸ Kolee na í nyóma pá tɛɲ mpu, uena pá tuusi na pá sɔɲ Isɔ cokəle nənɔɣɔ. Na Moisi na Alɔɲ pɛle pá polo tɔtɔ. ¹⁹ Ntɛna Kolee sɔsɔi Iseɣeli samaa tənaya í tɔɔ ké Isɔ cokəle nənɔɣɔ.

Mpuɔyó Tacaa teeli ná pa tɔɔ. ²⁰ Uena Isɔ tó Moisi na Alɔɲ si: ²¹ Í hatələna-we, ma caa-weɣe kpriisuyɔ ke tɔm kulɔm tɔɔ ké. ²² Tənayaɣe Moisi na Alɔɲ pa hota pa nɔsɔi tɔɔ ké kpaɣraa. Na pá má kapuka si: Hai, yəlaa təna ɲmalɔ Isɔ. Kulɔm wakəlaa, uena ń muɲi samaa təna na pááná na? ²³ Ntɛna Tacaa cɔ Moisi si: ²⁴ Heeli samaa na pá hatələna Kolee na Tatanɲ na Apilam pa tɔcaɣale.

²⁵ Mpuɔyó Moisi pola Tatanɲ na Apilam pa cɔlv. Na Iseɣeli nyɔvɔv nyóma ke í waali. ²⁶ Na í heeli samaa si: Í hatələna asayaa mpe pa coka. Ye wei í tokina pa pulɔv pa isayatu ká kv-í.

²⁷ Ntɛna samaa hatələna Kolee pa coka. Waatu inɔ Tatanɲ na Apilam pa alaa, na pa lɔlvɔv nyóma lɛlaa paa tɛma luw, na pá sɔɲ pa nənɔsɔi. ²⁸ Mpuɲɔle Moisi tɔma si: Í ká cəkəna teu si maa laki pɔlv na ma maɣamaya ma tɔɲ. Ama Tacaa tilina-m. ²⁹ Ye yəlaa panɛ pa sɔpa pa maɣamaya pa sɔm, uɛ pə taɣa Tacaa tilina-m. ³⁰ Ama ye í lapa piti tɔmlɛ na tɛtu haa nɔɣɔ, na tɔ li pá na pa nyəm təna, na pá tii atɛtəle taa na pa isɛ, uɛ pəɣɛɣɛ í ká tɔna si pa wɔɲa Isɔ.

³¹ Moisi nɔɣɔ ta tu tiita atɛɣe, na tɛtu faɣa yem ke pa nɔhɛɛ tee. ³² Na tɔ li pá na pa alaa, na pa piya. Na Kolee waali nyóma na pa nyəm təna. ³³ Na pá tii atɛtəle taa. Iseɣeli nyóma ta tasa-weɣe nav. ³⁴ Lɛlaa mpa pa kpətəna-we tɔ, pa nu pa kakiisasi uena pa se. Mpi tɔ, pa nyanaya si tɛtu í taa kɔɔ na tɔ li mpe tɔtɔ.

³⁵ Μ'ρύό Ισο τισα κέκο να κά νγαγα γέλαα ημθουνο Μ' νυλε να naanowa (250) wei ι lakaya tulaalo kotaya to.

17

Kolee waali nyoma cofolona

¹ Μ'ρύό Tacaa toma Moisi si: ² Teləsi Alēh pəyalu kotulu Ilaasa si, ləsi cofolona ke kəko taa na n̄ ya si mamala. Pa ké ma nyəm ké. ³ Cofolona mpe pa ké Iso nyoma ké. Mpi to, pa tema-m-wexe kotaya lapənav. Ama mpa pa ti-we to pa səpa pa isayatu to. Pə to to, pə wee si pá hee-we na pá waasi kotaya tēlate to. Ilena pá pəsi Iseyeli nyoma ke pulo koyusum.

⁴ Μ'ρύό kotulu Ilaasa kraya yēlaa mpa kəko nyaga mpu to, pa nyəgəlyu ku seemnyu cofolona. Na í lu-we na í waasi kotaya tēlate. ⁵ Mpu pə huləgəna Iseyeli nyoma si, Alēh ləlyu nyoma paasi kra i to nəgəlu ι feina mpaav si í tasa Tacaa ke tulaalu wəpu. Ye wei í lapa mpu, səm mpi Kolee na ι waali nyoma pa səpa to, mpi pu kuna-i. Isu Tacaa ka kraalyu Alēh na Moisi nəgo to.

Yēlaa cayanaw ke Moisi na Alēh

⁶ Tεv fema Ilena Iseyeli nyoma tēna naali Alēh na Moisi ke cayanaw si: I kowa Tacaa yēlaa.

⁷ Μ'ρύό samaa kotina Moisi na Alēh. Saa wei pa nyəna Iso cokəle to, Ilena pá ná nyəsi nyala timpi Tacaa teeli naaki to. ⁸ Ilena Moisi na Alēh pá polo tē isentaa. ⁹ Ilena Tacaa to Moisi si: ¹⁰ Hatələna yēlaa mpe, na má kpiisi-wexe to m kulum. Təyaga Moisi na Alēh pa hota pa isentə. ¹¹ Na Moisi to ι taalv si: Polo tēav na n̄ kraya nyá cofolo na n̄ hee kotaya tēlate to kəko. Tú tulaalu ké pə to, na n̄ la samaa ke isayatu husyū kotaya. Mpi to, Tacaa mu pááná ké halι ι tema niη tyu.

¹² Μ'ρύό Alēh kraya cofolo, isu Moisi heeluyu-ι to. Ilena í cə samaa taa, na í ná si pa tēna səpu. Ilena í wə tulaalu, na í la-wexe isayatu husyū kotaya.

¹³ Μ'ρύό ι səha mpa pa tema səpu to, na ise nyoma pa heku taa. Ilena səm hee.

¹⁴ Kolee waali nyoma mpa pa səpa ləh to pa paasi yēlaa iyisi naanowa na liyiti na nasəto na nuuwa (14.700) səpəna to to. ¹⁵ Ntēna Alēh mēli Moisi kiη ke Iso cokəle nənəgo ke saa wei səm heewa to.

Alēh krátóyó

¹⁶ Μ'ρύό Tacaa toma Moisi si: ¹⁷ Heeli Iseyeli kpeka nyəsi nyoma si paa wei í kəna krátóyó. Pə krentəyi kratēh naanowa na naale kelē. Ilena í ηmaa paa mpa pa kpekəle hətē ke pa nyəku to. ¹⁸ Ama Alēh hətē ke í ká ηmaa Lefii nyoma nyəku to. Ilena paa kpekəle to wei í wēna ι nyəku. ¹⁹ Ilena Tacaa si: Moisi su kratēh inəyi Iso cokəle taa ké atakaa kiη, ke timpi má na-me tē suliyi to. ²⁰ Na má ləsa wei, ilé ι krátóyó neyətəgəna nté. Ilena má su tənaga ke kəntənav mpi Iseyeli nyoma kəntəgəna-me to.

²¹ Μ'ρυυλε Moisi teləsa Iseyeli nyoma ke to m nti. Na kpeka nyəsi nyoma kəna-ι pa kratēh na Alēh nyəku ka we heku taa. Ilena pə lu kratēh naanowa na naale.

²² Ilena Moisi su kratēh inəyi Iso cokəle taa ké atakaa isentaa. ²³ Tεv fema, na Moisi svu tē taa, Ie ι magəna Lefii kpekəle to Alēh krátóyó neyetaa kelē. Na kú to hetv. Haləna kú ləli pee na á puwa. ²⁴ Μ'ρύό Moisi kuu kratēh tēna, na í pona Iseyeli nyoma na paa wei í na. Ilena paa nyūyū to wei í kraya ι nyəku. ²⁵ Ntēna Tacaa tasa Moisi ke heeluyu si: Polo n̄ su Alēh krátóyó ke atakaa kiη, na pá tosi

Iseveli nyóma ke pa kaanutv. Uena pa kúntuyv su tónaya. Ue pa kaa tasa sém.
 26 Mróyó Moisi lapa teitei ké mpv.

Lefi nyóma na kótalaa pa kulapále

27 Mróyó Iseveli nyóma tóma Moisi si: Nyóni isóna ta tóna tó saki na tó teñ tó.
 28 Tá taa wei í kprótana Iso təcayale, ílé i si. Tá tóna tu sóna nté?

18

1 Mróyó Tacaa tóma Alón si: Ye nyana nyá lólvuyv nyóma na nyá təcúnaa Lefi nyóma lélaa, í wakéla Iso cokéle taa tэмle na má kótuyv nyónte, má nyóñ taa ké pu te. 2 Waatu wei í svuki tó taa ké tэмle, uena í yaa má təcúnaa Lefi nyóma na pá wee má waali nyóma, na pá səñna-me. 3 Paa la pə tóna mpi n ká keesi-weye cokéle paasanav tóm taa tó. Ama pə fei si pá tokina Iso pulórvu yaa kótaya təlate. Pó taa kóo na mpe yaa má taa nəólóv si. 4 Pa tike paa səñna-meye Iso cokéle tэмle taa. Cəyalv nəólóv i kaa kprótana. 5 Uena mu paasóna tó na kótaya təlate. Ue ma pááná kaa tasa huuvu ke Iseveli nyóma tóo. 6 Ma ləsa má taa ké má təcúnaa Lefi nyóma. Uena ma tayaní-meye weye hav si, pá la tэмle ke Iso cokéle taa. 7 Ama Alón, nyana nyá lólvuyv nyóma mu la má kótuyv tэмle ke kate taa kate təcayale taa, ké puvuyv kókayav waali. Má haakóna-meye lonte nté. Ye yólv ke yem kprótana tóna, isu pa kv-i.

Kótalaa tətəyóle

8 Mróyó Tacaa tóma Alón si: Nyana nyá lólvuyv nyóma í tónna kótasi nsi Iseveli nyóma hulaa si si ké ma nyónsi təyó tam tóo. 9 Kate taa kate nyóm mpi pa ta nyagasi kəkó, na pu pəsi má nyóm ke Iseveli nyóma kucóov, na pa kúhəv, na pa isayətu husuyv kótaya, na pa tasəkəle tayanuyv nyəñka tóna ñka paa la-m təyóló. Wontu kate nyóntu ntí tó pəsəxi má na má piya má nyóm ké. 10 Ue má taa apalaa nyóma tike ká təyóna kótaya təyónaya ñkeye Iso lonte taa. 11-13 Na pə səsóna kucóov wei Iseveli nyóma paçala-m, na pá kpaasi-m na iso na pá ha-m tó. Paa nim kúpam, paa solum kúpam, paa təyónaya pee kúpána nna a ké tetu kúlvólv kancalaya nyóm tó. Nyana nyá piya piya má nyóm nté tam tóo. Na má taa apalaa, na alaa mpa pa we tónaññ tó, pa pəsəxi na pá təyó. 14 Na pə tóna mpi pə ké má nyóm tó, pə tayanəxi má nyóm ke pəsuyv tətəyó. 15 Yəlaa na tóla kancalaya apalupiya nsi pa ha-m tó si pəsa ma nyónsi ké. Ue í ká tayaní yərvu ke yəlaa nyónsi na tóla nna a ta muna kótaya tó a nyónsi. 16 Apalópəyaya ñka ka wena isótv kúlvum tó, ka liyitee ká wee nyəyətú kakpasí ké na pə keesóna isóna pa mayasuyv Iso cokéle taa tó. 17 Pə fei si, í tayaní yərvu ke nav yaa heu yaa pəñ kancalaya apalópəyaya. Tóla aní a ké ma nyóm ké tésiyisiyí. Í ká ñmusí a caləm ke kótaya təlate tóo ké. Na í wə nim cəlv nim cəlvəyó kəkó. Na ma lanje heena pə səsóvñ. 18 Uena a nantu pəsi má nyóntv. Teitei isu pa lakuyv ciikuyv kótaya, na pá huləyi-m lanje na yule ntəyóñ nyónte, na həyóləñ tóna isu Iseveli nyóma laki tó.

19 Pə tóna mpi Iseveli nyóma huləyi-m na həyóləñ tóna si kucóov naññ nyəñku tó. Kv pəsa nyana nyá pəyalaa na nyá pəelaa má nyəñku ké. Pə ké tam tóo nyóntv ke má na má lólvuyv nyóma ké, tó fei layasuyv.

20 Mróyó Tacaa tasa Alón ke heeluyv tótó si: N kaa hiki tetu isu Iseveli nyóma lélaa. Ama mayale nyá taale na nyá wənav.

Lefi nyóma nyóm

²¹ Həyələh naanowa taa kolumvuy ηku Iseyeli nyəma kəhna Tacaa təyə maa cela Lefii nyəma mpa pa lapa Iso cokəle taa kə təmle tə. ²² Samaa kaa krətəna cokəle. Pə taa kə na pə pənti na pə si. ²³ Lefii nyəma tike ka lakəna cokəle taa təmle. Ye pa pəntaa pə wəe pa nyəh taa. Pa kaa wəena tetu isu kpeka lenna. I təkı kusəsuto tənəye tam tə. ²⁴ Ama maa cela-meyə hatəmvtu həyələh naanowa taa kolumvuy, ηku Iseyeli nyəma lapa-m kətəya na pə kraasi-m na iso tə. Pə tə kə ma heela-me si, i kaa hiki tetu isu kpeka lenna.

²⁵ Mprəy Taca təma Moisi si: ²⁶ Teləsi Lefii nyəma si, ye Iseyeli nyəma kəna-meyə pa hatəmvtu həyələh naanowa taa kolumvuy ηku ma ha-wə tə, ile mu ləsi pə taa kə həyələh naanowa taa kolumvuy tətə na i cəle-m. ²⁷ Na pə wəe isu mə tətunaa ləsvuy pa hatəmvtu na pa ləsehnaa tə tə. ²⁸ Tənaça mə hikiyina mə kəhə na i kəna-m na i cələyi Aləh-wə. ²⁹ Kucəh wei i təna i hikiyi tə, i taa kə i kə ləsi təpante na i cəle-m. ³⁰ Ye i təma ləsvuy ke ma nyəm, ile i su mə təyi kukaasəm. Isu mə tətunaa kaasvuy pa təyi hatəmvtu na ləsehnaa tə. ³¹ Təmle nte i lakı cokəle taa tə tə kufelvyu nté. Ile paa timpiyi mə nəkəa mənə mə tēesi nyəma i pəsəyi na i təyə pə təyənəya. ³² Ye i tə ləsi-m təpante, iləna pəcó i təyə kukaasəm, i pilisa Iseyeli nyəma kətəya kə. Mə təm kə si na pə pona-meyə səm taa.

19

Nav kuseem kətəya təlvma

¹ Mprəy Taca təma Moisi na Aləh si: ² I teləsi samaa ke kusəsuto tənə si, i caa nav kuseem wei i tiili tə caami, pəcó pa ta tətə-i krətəy kəhəlvuy tə. ³ Na i cela kətul llaasa, na ilé i luna-i təkikile maalı na pə lenti-i ma isentaa. ⁴ Iləna kətul lli caləm taa kə mpəle ke təm naatosompəyələya na i ηmusəyənə cokəle nənəy. ⁵ Na pə wə nav tənəya kətul isentaa. Pə kraçav kəhə, na nantv, na caləm, na pə taa lotu tə. ⁶ Na kətul kraçav təyη ηku pa yaa si sətəh tə ku taasi, na təyη ηku pa yaa si hisərv tə ku piliηa, na heeh hūntv nti pa lli akraayala tə, na i pətı timpi nav tənə nyəçav ke mpv tə. ⁷ Pə waalı iləna, i cətə i wontu na i sə ləm na pəcó i sū təkikile taa. Na i wəe asilima taa, haləna taanəya. ⁸ Nav wətv kə cətə i wontu na i sə ləm na i çayə asilima taa tətə, haləna taanəya. ⁹ Iləna yulv wei i fei asilima taa tə, i kuu nav təlvma na i pona lonte kəpante taa kə təkikile waalı. Na i si-ye na pə lá asilima kəelvyu kətəya ləm. Kətəya ηke ka wə isu isayətv husvuy nyəhka kə. ¹⁰ Pə wəe si təlvma kuulu i cətə i wontu tətəy. Iləna i wəe asilima taa, haləna taanəya. Iseyeli nyəma na çayalaa paa təkəna kətəya kanəye tam tə.

Asilima kəelvyu kətəya ləm lapənav

¹¹ Ye wei i tokina sətə, i kə çayə asilima taa kə. Haləna kuyaku na ku isikile. ¹² Iləna i ηmusı i təyi asilima kəelvyu kətəya ləm mpəyi kuyaku tooso nyəhku, na naatosompəyələya nyəhku. Iləna i wəe tənəh. Ye i ta lə mpv, i wə asilima taa kə. ¹³ Pəyele i pilisa Tacaa təyəya kə. Na i asilima wə təm kə i ta ηmusı i təyi kətəya ləm tə pə tə.

¹⁴ Ye yulv səpa kutuluuyu taa, na nəçəlv sūv i kiη. Yaa pəntv ka tu wə tənə. I pəsa asilima tv kə haləna kuyaku na ku isikile. ¹⁵ Paa fuləya, yaa pəlvrv wə tənə na pə tá pə teu. Pə taa nyəm pilisaa tətəy. ¹⁶ Ye pa ku yulv, yaa i səpa i səm kə nyuto taa. Iləna nəçəlv tokina paa i məwa yaa i pələav. Pəntv pəsa asilima tv kə, haləna kuyaku na ku isikile. ¹⁷ Ye pa caaki asilima tv ke nyaalvyv, nav inı i təlvma ke pa cosiyi. Na pə tó pəlvrv taa na pə pəli ləm kəpam. ¹⁸ Iləna wei i fei asilima tə, i caa təyη ηku pa yaa si hisərv tə ku piliηa na i lli ləm mpı pə taa. Na i ηmusı cokəle nte tə taa yulv səpa mpv tə. Na pə kəpəna tə yələa, na pə wontu, na wei i tokina

sətu, yaa i mowa, yaa i pəlaav tə. ¹⁹ Kuyaku tooso nyəhku, na naatosompəwəlaya nyəhku ke paa lap-i mpv. Pə waali ləna, i cəto i wontu na i sə ləm. Taanaya nté i asilima tɛɲ.

²⁰ Ye asilima tɔ ta la mpv, paa ləsi-i lseyeli kpekəle taa. Mpi tə, i pilisa Tacaa cokəle ké. Pécó i pəsa asilima tɔ.

²¹ Iseyeli nyəma ká təkɪ kətaya kaneyə tam təw ké. Ye wei i ηmusa kətaya ləm, pə wee si i cəto i wontu ké. Na wei ílé i tokina-wi, i weeki asilima taa ké haləna taanaya. ²² Ye asilima tɔ i tokina mpi, i pilisa-wəyi. Na wei ílé i tu tokina asilima tɔ, pɔntɔ pəsa asilima tɔ ké, haləna taanaya.

20

Melipa ləm təm

(Luw 17:1-7)

¹ M'p'ógó lseyeli nyəma tala Siɲ wulaya tetu taa ké isətu kancaalaya nyəɲ taa, na pá siki Kateesi. Tənaɲa Maləyam səpa na pá pimi-i.

² Waatu wei samaa laɲa ləm, ləna pá kotina Moisi na Aləɲ ³ na pá kuuki Moisi nəɲə si: Ye ləw ka krenta ta na ta tɛɛtɔnaa ke kuyv, pu kəla teu. ⁴ Pɛpɛ təw ké i kəna ləw yəlaa taya wulaya tetu tənɛ tə taa cənɛ si, tá na tá kaləkəɲ tə si? ⁵ I tu ləsa-tuyv Icipiti, na i kəna-tuyv lonte isayale tənɛ tə taa suwe? Pə fɛi haləm, pécó yulv kaa hiki tɔɲ kɔvləɲ, isu fikinaa yaa lɛɛɛɲnaa, yaa tuyv nakvli. Anɪ ləm kɔnyənyəwəm mayamaya ná tu fɛi kəlv.

⁶ M'p'ógó Moisi na Aləɲ pa hatələnə samaa, na pá polo ləw cokəle nənəɲə. Na pá hoti pa isentəw ke atɛ, na ləw teu na pa təw. ⁷ lɛna Tacaa tə Moisi si: ⁸ Kpaya nyá k'pátógó, na nyana Aləɲ i koti samaa. lɛna n yəwətəna kək'pamuyv kɔnyɛɛ pa isentaa, na ləm lu na lseyeli nyəma na pa kaləkəɲ pá nyəw.

⁹ Ntəna Moisi polo na i kpaya i k'pátógó isu Tacaa yəwətuyv tə. ¹⁰ Na i na Aləɲ pá koti samaa ke kək'pamuyv ηku ləw hɔlaa tə kv kin, na pá tə si: Yəlaa təw kɔllaa mɛ, i tɔ ηkpaɲɲ. Tu pəsi na tə ləsi kək'pamuyv taa ké ləm na?

¹¹ lɛna Moisi kɔsi k'pátógó na i ma kək'pamuyv ke təm naale na ləm kpe səsəm. Na pa na pa kaləkəɲ pá nyəw na pá nyəwəsi. ¹² Tənaɲale Tacaa kaləna Moisi na Aləɲ si: Timpɪ i tá tɛ-m na mə taa, na i fayasi-m na ma m'paa ke lseyeli nyəma taa tə, i kaa sɔsi samaa ineyɛ tetv nti ma haa-mɛ tə tə taa.

¹³ Yaasi inɛ i kənaa ntey Melipa ləm təm. Yoou ke pa yaa mpv na pa tɛ taa. Mpi tə, lseyeli nyəma ka pɛɛka Tacaa na yoou ké. lɛna i fayasi i ti na i m'paa ke pa taa.

Itəm nyəma taɲuyv ke lseyeli nyəma

¹⁴ M'p'ógó Moisi kɔsa tillaa ke Kateesi, na i tili-wɛɛɛ Itəm wulav kin. Si pá heeli-i si: N nyəmə wahalanaa m'paa nyá kəwəpiya lseyeli nyəma tá tə təɲaa tə. ¹⁵ Ta cəsənəna ka poləna Icipiti na pá leeli tənə. Na pɛɛ pá tə-wɛɛɛ wahala. ¹⁶ lɛna tə wiina Tacaa si i waasi-tv. lɛna ləw tili isətəa tillu na i ləsi-tuyv tənə. Saɲa tə tala nyá tetu tɔɲa təw keke Kateesi. ¹⁷ lɛ ha-tuyv m'paa na tə fayana nyá tetu taa. Tə kaa heli nyá haləm yaa nyá lɛɛɛɲnaa taa. Pécó tə kaa nyəw nyá ləkənaa ləm. Tu siyisi hapəle ke m'p'ógó, haləna tɛ tɛsi nyá tetu. ¹⁸ Ntəna Itəm wulav si: Ye i sɔv ma tetu taa, maa lu mə yoonav.

¹⁹ M'p'ógó lseyeli nyəma tasaa si: Hai, hapəle ke tu tɛɲ. Ye tá yaa tá kaləkəɲ luɲu wɛ ləm, tu ya-wəyi. M'paa tike ke tə wiikina-ɲ si n ha-tv na tə fayana nyá tetu taa. ²⁰ Ama Itəm wulav tasi.

Haləna yoolaa tuutuuma lu Iseyeli nyəma təə, na pa yosu wontu səsəəntu. ²¹ İlena İtəm nyəma kisina Iseyeli nyəma si pá taa fayana pa te. İlena pəle pá keena həyölvyo İtəkv.

Aləη səm

²² Mpróyú Iseyeli nyəma kula pa təna na pá polo Hoo puyv luγu, ²³ ke İtəm tetu toηa təə. Tənaγa Tacaa heela Aləη na i neu si: ²⁴ Aləη nyá səm wusaa. N kaa tala tetu nti ma haaki Iseyeli nyəma tə tə taa. Mpi tə, n ta nuna-m Melipa ləm cəlv. ²⁵ İlena í tó Moisi si: Kraya Aləη na i pəyalv İlasaa na í kraana-wəγe Hoo puyv təə. ²⁶ N ká wəγosi Aləη kətyv wontu na í suu-təγi i pəyalv İlasaa. Tənaγa Aləη ká si.

²⁷ Mpróyú Moisi İlapa İsu Tacaa γəγətvyu tə. İlena pá təη təmaγa pa tooso na pá kpa puyv ηkv kv təə kə Iseyeli nyəma təna İsentaa. ²⁸ İlena Moisi wəγosi Aləη wontu, na í suu-təγi i pəyalv. Mpróyú Aləη səpa, na Moisi na İlasaa pá məli tiıu. ²⁹ Iseyeli nyəma nuwa si Aləη səpa, İlena pá caya i ləyaya ke kuyeyη hiu na naanwa.

21

Iseyeli nyəma kəlvyo ke Kanaaη nyəma

¹ Mpróyú Kanaaη nyəma awulaa taa ləlv, wei i wə Alati ke İlim mprətəη təə tə, i nuwa si Iseyeli nyəma təηa kənte na Atalim mpraav. İlena pá tiı pa təə na pá kpa pa taa İlāa ke saləka nyəma. ² Ntəna Iseyeli nyəma su Tacaa ke nəsı si: Ye n tu-wəγe ta niη taa, tu kpiisi pa acaləe tənəηnaη.

³ İlena Tacaa mv pa kvsələmvtv, na pá kpiisi pa acaləe anı a təna. İlena pá ha həyölvyo ηkvγv həte si Hooma. Ncaale ke pa yaa mpv na pa te taa.

Tvmaa asayaγa təm

⁴ Mpróyú Iseyeli nyəma kula Hoo puyv, na pá krayana səsəncaasi tənku həyölvyo mpraav si pa cəlvəη İtəm tetu. Ama pa kpiisa kantəlvyo ke mpraav taa. ⁵ İlena pá niki İso na Moisi ke kuntənav si pepe təə kə pəle pa İsa-wəγe İcipiti taa si, pá si wəlaya tetu taa? Təγənaγa yaa ləm feı, pəyele wahala kutəγv Manna ná lu-wəγe səη.

⁶ Mpróyú Tacaa tvwa Iseyeli nyəma ke tvmaa asayaγa, na pə nyasa pa pəγalə na pá si. ⁷ Tənaγalə yəlaa İlāa polaa na pá tə Moisi si: Tə pəntəna nyana Tacaa ke timpi tə kəntəna-me tə. Mpv tə, wiina-i na í hatələna-tvyu tvmaa mpe. İlena Moisi naa svu-wəγe sələmənav. ⁸ Ntəna Tacaa si: İ lu m İlesvyu ke nyəγəlvyo kvsəemvyu, na í siki kpatóyú kutəγalvyu nyvyu taa. Ye pə nyasa wei na í kvsı İse na í nyəni-kv, pu waa-i.

⁹ Mpróyú Moisi İlapa İsu Tacaa γəγətvyu tə. Na pə nyasa wei na í nyəna-kv pə waa-i.

İsəna pa təma tə haləna Pisika puyv

¹⁰ Mpróyú Iseyeli nyəma tv mpraav haləna Opoti. ¹¹ Pa kula təna, İlena pá polo Ye-İpalim ke Mowarv İlim təlıle təə wəlaya tetu taa. ¹² Pa lu tənaγa na pá polo Seletı İləv nəγ. ¹³ Pa kula tənaγa na pá polo Alənəη pəγv ηka ka nyvyu wə Amoni nyəma te, na ká fakı wəlaya tetu həyölvyo, na pəcə ká takı Mowarv nyəma na Amolii nyəma pa toηa tə. ¹⁴ Pə təə kə pa γəγəta Tacaa yosu takəlaya taa si: Fahepi ke Sufa tetu taa, na Alənəη İləη ¹⁵ na İləη wei i wə Alənəη həyölvyu təə kə Mowarv toηa təə tə. ¹⁶ Pa lu tənaγa İlena pá polo Ləkv cəlvəη timpi Tacaa təma Moisi si: Kreyeli samaa, na má ha-wəγe ləm tə.

17 Waatu inəxi Iseyeli nyəma mapa kawəyaya si:

Ləkə ləm í luna kawilitasi.

18 Awulaa na kasayampiya hulina-ı na pa kawulaya kpatəh.

Pa lu wəlaya tetu taa, ɔlena pá tala Matana. 19 Pa lu təna na pá polo Nahaliyel, təna waalı ké Paməti. 20 Pa lu təna, ɔlena pá polo Mowapu tetu tətəkəle ke Pisika puyə nyuyə taa na wəlaya tetu taa.

Iseyeli kəlvyo ke Sihon na Oki

21 Mprúyo Iseyeli nyəma tilaa na pá heeli Amolii nyəma wulav Sihon si: 22 Yele na tə fayana nyá tetu taa. Hapəle ke tu siyisi, haləna tə tesı nyá tetu. Tə kaa heli haləm yaa leserinaa taa, yaa tə nyəə ləm.

23 Ama Sihon ta tisi. Mprúyo í kuu ı yoolaa təna, na í katı Iseyeli nyəma ke Yahasi wəlaya tetu taa. 24 Mprúyo Iseyeli nyəma yoonaa-ı. Na pá leeki ı tetu tənaya pə krayav Alənəh na pətəe taa, na Yapəki na isətəa taa, ké Amoni nyəma tənə koluha na ilim təlıle taa. 25 Na pá leeki Həsəpəh ıcatə, na pə colə nyəna səkpəna na pá caha. 26 Həsəpəh tənaya Amolii nyəma wulav Sihon ka wəe. ı ka yoonə Mowapu wulav kəpəh ké, na í leeki ı tetu təna. Haləna pə yoosina Alənəh. 27 Hali yonyoolaa tw-tə na yontu si: ı kəə Həsəpəh na í ıhmá Sihon ıcatə na tə koluha.

28 Kəkə yawa Həsəpəh.

Ka tula Sihon ıcatə taa.

Ka nyaya Aa ke Mowapu tetu taa.

Ka kəpəna Alənəh isətəa səsaa.

29 Mowapu, nyá təm wə waiyo.

Tuyə Keməsı laalaa mə, mə ləpa.

Mə pəyalaa sewa, na Amolii wulav Sihon

náá kpa mə alaa ke yomle.

30 Tə təwa Amolii nyəma ke nyəmə.

Tə wakəla Həsəpəh tetu təna, haləna Tipəh.

Haləna pə polo Nofa na Metəpa tə, tə kpiisa pa tənaya.

31 Mprúyo Iseyeli nyəma təyo Amolii nyəma tetu. 32 Na Moisi kusı fehlaa na pá cəə Yasəe ıcatə. Yoolaa leeka-te na tə acaləe səkpəna. Pa təyənə Amolii nyəma. 33 Pə waalı ké pa layasa mpaav na pá məhəna Pasəh taa. Mprúyo təna wulav Oki ná ləsa ı yoolaa təna na pá polo Iseyeli nyəma yoonav ke Itəlei. 34 Mprúyo Tacaa heela Moisi si: Taa nyana-ı. Maa tv í na ı yoolaa na ı tetu tənaya nyá niyh taa, na ń lana-ı ısu n lapəna Amolii nyəma wulav Sihon wei ı ka wə Həsəpəh tə. 35 Na Iseyeli nyəma kv Oki na ı pəyalaa, na ı yoolaa təna. ı ta yele paa kuləm na ı weesyü. ılena pá leeki tetu.

ISEYELI NYƏMA KE MOWAPU TETU TƏTƏKƏLE TAA

22

Tvə Palaam na wulav Palakı pa təm

1 Mprúyo Iseyeli nyəma tesəwa na pá siki Yaatanı kotesuyə taa ké Mowapu tətəkəle taa ké Yeliko ısentaa.

2-4 Tənaya Sipəə pəyaləv Palakı wei ı təkaya kawulaya ke Mowapu ke waatu inı tə, ı nuwa isəna Iseyeli nyəma lapa Amolii nyəma tə. ılena səyənıv kpa í na ı samaa na pá seliyı si, Iseyeli nyəma kəla pəyalə. Mpruyəle Mowapu nyəma təma Matiyah nyəma kəpəyalaa si: Iseyeli nyəma caa pə tənaya kpiisuyə ké, na pá cəəna-mə, ısu naah kuntuyu nyutu tə.

⁵ Uena wulav tili i yɔlaa ke Peyɔɔ pɔyalv Palaam wei i ka we Petɔɔ ke Ifɔlati pɔyɔ tɔɔ tɔ i kin si, pɔ heeli-i si: Yɔlaa narɔhi pa luna Icipiti na pɔ kɔɔ na pɔ waasi ma tetv tɔɔ. ⁶ Hai, kɔɔ na n tɔɔsi-weye mpusi. Pa kɔla-m tɔɔ. Ntanyɔ n kɔ pɔsi na n tɔɔni-weye ma tetv taa. Mpi tɔ, ma nyɔma si, ye n tɔɔsa yulv ke mpusi, yaa n koola-i kupantv, pɔ lakɔ kɔ. ⁷ M'pɔyɔ Mowarv na Matiyarɔ kɔpɔɔlaa kɔɔnna mpi paa fehi pee nalv Palaam tɔ. Na pɔ polo i te na pɔ heeli-i Palakɔ kusɔlɔmɔtv. ⁸ Ntɛna Palaam si: I svv ma te, na kv fema, ile ma telɔsi-meye nti Tacaɔ heela-m tɔ. ⁹ Uena Tacaɔ pɔɔsi-i si: Mvulaɔ mpa pa wenna nyɔ te? ¹⁰ Ntɛna Palaam cɔ-i si: Mowarv wulav Palakɔ tilina yɔlaa si pɔ heeli-m si ¹¹ narɔhi pa luna Icipiti na pɔ wati-m. Ile kɔɔ na n tɔɔsi-weye mpusi, na ma pɔsi-we na mɔ tɔɔni-we. ¹² M'pɔyɔle Isɔ tɔma Palaam si: Taa tɔɔ-we si n tɔɔsɔyɔ Iseyeli nyɔma ke mpusi yoo. Mpi tɔ, ma tɔma-weye kupantv kooluyv.

¹³ Tɔv fema uena Palaam tɔ Palakɔ tillaa si: I kpe mɔ te. Tacaɔ kisaa si mɔ taa tɔɔ-mɛ.

¹⁴ Uena Mowarv kɔpɔɔlaa mpe pɔ mɔhi na pɔ heeli Palakɔ si: Palaam kisa-tuyv tɔɔyuv. ¹⁵ M'pɔyɔ Palakɔ kusa tillaa kvfama na pa taa kɔ i waali nyɔma. Pɛle pa kɔla kancaalaya nyɔma ke pɔyalv na sɔsɔantv. ¹⁶ Na pɔ polo pa heeli Palaam si wulav tɔma si: Ma kpa nyɔ yule. Paa pɔ caala-ɔ isɔna, polo na nyana-i i nɔ. ¹⁷ Pɔyɛle ye n tɔɔsa mpe unɔyɔ mpusi, maa kusɔ nyɔ nyuvv na mɔ ha-ɔ pɔ tɔna mpi n sɔlaa tɔ.

¹⁸ Ntɛna Palaam cɔ tillaa mpe si: Paa i kɔ ha-m i liyitee na pɔ wɔlanaa tɔna, pɔ fei si mɔ lu hɛm, na mɔ pɔntɔna ma Isɔ Tacaɔ. ¹⁹ Ile paa na mpv, i svv cɔneye ahoo anɛ na mɔ nɔ nti Isɔ kɔ tasa-m heeluyv tɔ. ²⁰ M'pɔyɔ Tacaɔ tɔma Palaam ke ahoo taa si: Ntɔɔ nyɔ waali kɔ yɔlaa mpe pa kɔma? Tɔɔ-we, ile nti maa hvli-ɔ tɔ, tɔ tike ke n kɔ la.

²¹ Tɔv fema tanaɔ, uena Palaam kɔɔɔli i kpaɔaya na i tɔɔ Mowarv nyɔma.

Palaam na i kpaɔaya pa tɔm

²² Tɔv fema tanaɔ, uena Palaam kɔɔɔli i kpaɔaya alvnyɔɔjka. Na i tɔmle nyɔma ke naale, na pɔ tɔɔ Mowarv nyɔma. Ama Tacaɔ mv pɔɔnɔ na i tɔɔv mpi. Uena isɔtaɔ tillu tanaɔ-i mpaav taa. ²³ Kpaɔaya nawa isɔtaɔ tillu ke mpaav hev taa na i kɔɔɔwa i layate na i tɔka i nin taa, uena kɔ heli. Na Palaam ma-ke na i mɔlɔna mpaav taa. ²⁴ M'pɔyɔ isɔtaɔ tillu tuusa lɔlɔ, na i sɔɔ mpaav taa kɔ lesɔɔ tawa koloosi hev. ²⁵ Kpaɔaya na-i uena kɔ tiili ka ti na kolvɔna na pɔ kɔ Palaam nɔɔhɔle. Uena i svv-keye mpaav. ²⁶ M'pɔyɔ isɔtaɔ tillu tasa pote na i sɔɔ timpi koloosi kpula teu na pɔ fei helvɔv na ntɔɔɔɔɔ yaa mpɔtɔɔ tɔ. ²⁷ Kpaɔaya na-i, uena kɔ hɛnti. Tɔnaya pɔɔnɔ kpa Palaam na i hɔɔki-keye kɔpɔyɔ. ²⁸ M'pɔyɔle Tacaɔ kula kpaɔaya nɔyɔ na kɔ tɔ Palaam si: Pɛpɛye ma lapa-ɔ na n ma-m hali tɔm tooso tɔna? ²⁹ Ntɛna Palaam cɔ si: N nyɔna-m yem kɔ te. Ye maa tɔka layate isɔntɔ maa tɔma-ɔ kvvɔ ke kpaɔaya. ³⁰ Kɔlena kpaɔaya si: Anɔ ma kɔ nyɔ kpaɔaya kɔ, na n kɔki-m tam. Too tɔ, ma tɔma-ɔ m'pɔyɔ larv na? Paalam si: Aa yoo.

³¹ M'pɔyɔ Tacaɔ kula Palaam ise na i nɔ isɔtaɔ tillu sɔɔa mpaav hev taa, na i layate ke i nin taa. Tɔnayaɔ i hɔta i lotu tɔ kɔ atɛ. ³² Ntɛna isɔtaɔ tillu pɔɔsi-i si: N mpaav nyɔ kpaɔaya ke tɔm tooso suwe? Ma kɔmaya si ma kɔki-ɔ mpaav. Mpi tɔ, ma nyɔmɔ si n puki tɔlete kɔ. ³³ Ama nyɔ kpaɔaya na-m na kɔ heli-m tɔm tooso. Ye pɔ taya mpv maa kv-ɔ na ma yeke-ke na ka weesuyv. ³⁴ M'pɔyɔ Palaam tɔma isɔtaɔ tillu si: Ma taa nyɔ si n tana-m mpaav taa si mɔ taa polo. Ma tɔm sɔpa. Ye

nyá lanje ta heena ma pote íté ma mæləxi nəənəə. ³⁵ Ilena isətaa tillu si: Təŋ-we. Ama nti ma heeliyi-ŋ tə, tə tike ke ń ká yəçotí. Ntəna Palaam təŋ tillaa mpe.

Palaam na Palaki pa suluɣu

³⁶ Waatu wei Palaki niwa Palaam kəntə ilena í polo í səŋɣu ke Mowapu icate nte tə we tetu toŋa ke Aləŋəŋ ləəu nəçə tə. ³⁷ Na Palaki pəəsɪ-ɪ si: Pepe təə kə n ta kəə kpaakraa ke waatu wei ma tila təm kancaalaya nyəm tə? Yaa n huuki si ma kpisiyi nyá nyubu kəsuyə? ³⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Palaam cəwa si: Təu pənente ma kəma yaa. Ama maa laki ma luɣu nyəntu kə. Nti Isə ká tu-m tə tə tike ke maa yəçotí.

³⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ pa naale pa pola Kiliyatí-Husotí. ⁴⁰ Na Palaki laa naaŋ na heeŋ na í ha ɪ waali nyəma na Palaam.

Palaam təlasɪ kɔpantu kooluɣu kancaalaya nyəm

⁴¹ Təu fema ilena Palaki na Palaam pá kpa Pamətí-Paali timpri pə loosiyi iseyeli təsikile həçəlvɔ tə.

23

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Palaam təma Palaki si: Nma-m təfeenle ke təm naatosompəçəlaya. Na ń cele-m latəcənaa na iwaasŋ ke naatosompəçəlaya mpəçəlaya. ² Ilena Palaki la mpu, na pa naale pá laa latəce na iwaau ke paa lonte nte tə taa. ³ Na Palaam tə Palaki si:

Səŋ təfeenle cəne na má hatəli. Ntanyɪ Tacaa ká lu ma təə na í heeli-m natəli na ma teləsi-ŋ. Ilena í kpa tontəŋle təə. ⁴ Təŋaɣa Tacaa lu ɪ təə, na Palaam tə si: Ma ŋmawa təfeenle ke təm naatosompəçəlaya, na má laa latəce na iwaau ke paa təfeenle nte tə təə.

⁵ Ilena Tacaa huɪ Palaam ke təm nti ɪ ka yəçotí tə. Na í təmtɪ-ɪ si: Məli Palaki kin. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ məla Palaki na ɪ waali nyəma pa cəlv na pá səŋ təfeenle təna.

⁷ Kawəyaya ŋka Palaam mara təçəlv:

Mowapu wulaɪ Palaki yaana-m
ilim təlule pəəŋ taa ke Sili,
si má nyaasi Iseyeli nyəma.

Na má təŋsi Yakəpu ləlvɔ nyəma ke mpusi.

⁸ Ie isənaya maa təŋsi mpusi ke wei

Tacaa ta təŋsi mpusi tə?

Yaa isənaya maa nyaasi yəlaa

mpa ɪ ta nyaasi tə?

⁹ Pəəŋ təə kə ma wee, na má loosiyi yəlaa mpe.

Pulasɪ təə kə ma wee na má nyəŋəxi-we.

Pa fayana piitimnaa ləmpa ke,

na pa təcayale wəna tə mpa.

¹⁰ Aweçele Iseyeli samaa kallə?

Yaa ɪ cəkəna ɪ ləlvɔ nyəma nyubu?

Ma səla má na siyisilaa mpe tə krentɪ səm kə,

na pá la-m isɪ mpe.

¹¹ Mpuyule Palaki pəəsa Palaam na piti si: Wetiyile n lapa-m mpu? Ma kəna-ŋ kə si ń təŋsi ma kolontunaa ke mpusi ilena nyaa məli na ń kooliyi-weçə kɔpantu na?

¹² Ntəna Palaam cə si: Təlasɪ kə si ma yəçotí nti Tacaa tə ma nəçə taa tə.

Palaam kooləe naale nyəna

¹³ Mpuɔle Palaki tɔma Palaam si: Kɔɔ na tɔ laɣasi timpi n ká ná Iseyeli nyóma tɔna tɔ. Pɔ taɣa pulɔ, pɔcɔ tike ke n naaki. Tɔnaya n ká tɔnɔsi-m-wɛye mpusi.

¹⁴ Ilena í pɔna Palaam ke Pisika puɔu luɣu tɔfenje, na í nɔma tɔfeɛnlena tɔtɔɔ naatosompɔɔlaya. Na í laa latɔce na iwaav ke paa tɔfeɛnle nte tɔ tɔ. ¹⁵ Na í tɔ Palaki si: Sɔn tɔna na má polo na má na Iɔ tɔ suli.

¹⁶ Ilena Tacaa tɔ Palaam nɔɔ taa ké tɔm si í mɔli na í heeli Palaki. ¹⁷ Palaam mɔla wulav na í waali nyóma pa kin, lena ílé í pɔɔsi-si: Wentiyile Tacaa heela-ɲ?

¹⁸ Mpuɔ Palaam kraɣa kawɔyaya si: Sipɔɔ pɔyalɔ Palaki kuli na n ke nkranɲ.

¹⁹ Iɔ tɔ kɔ yulɔ si í looliyi, yaa í laɣasi í kusɛsɛtu.

Nti í suwa tɔɔ í laki tɔtetete.

²⁰ Tacaa koolina yɔlaa mpɛye kɔpantɔ, na máá tɛsɛɣi,

²¹ ma pɔsɛɣi na má laɣasi pulɔ.

I wɛ pa waali ké í ta na pa isayatu, yaa pa tasɔkɛle.

I ké pa wulav ké na pá wilitiyi-í na lanɲulɔmle.

²² Iní í lɛsɛna-wɛye Icipiti taa na tomiɲ isu taale nav.

²³ Tutu na pee pɔɔsɔɔ u laki Iseyeli nyóma ke pulɔ.

Pɔ tɔ kɔ pa nyɔnɔyi Iseyeli na pa tɔnɔ si:

Í naaki mpi Iɔ lapa-wɛ tɔ.

²⁴ Yɔlaa mpɛ pa wɛ tɔnɔ kɛ isu tɔɔlaya

ɲka ka cɔlɔyi ka tɔɔnaya,

na ká nyɔɔki ka kɔkɔkɔm calɔm,

na pɔcɔ ká hɛntɔyi tɔ.

²⁵ Ntɛna Palaki tɔ Palaam si: Ye n kaa tɔnɔsi-wɛye mpusi, íle taa kooli-wɛye kɔpantɔ.

²⁶ Kɛlena Palaam si: Aní ma tɛma-ɲ heeluyɔ si nti Tacaa tɔɔ ma nɔɔ taa tɔɔ ma yɔɔtɔyi.

Palaam koolɛ tooso nyɔna

²⁷ Mpuɔ Palaki yaa palaam si: Tɔ laɣasi lonte lɛntɛ. Ntanyí Iɔ ká tisi na í tɔnɔsi-m yɔlaa mpɛye mpusi. ²⁸ Ilena í kraana-í Peyɔɔ puɔu tɔɔ timpi yɔlaa naaki wulaya tetɔ tɔ. ²⁹ Na Palaam tɔ Palaki si: Nma-m tɔfeɛnlena ke naatosompɔɔlaya, na í caa-m latɔcɛna ke naatosompɔɔlaya na heɛn ke mpɔ tɔtɔ. ³⁰ Ilena Palaki la mpɔ na í laa latɔce na iwaav ke paa tɔfeɛnle nte tɔ tɔ.

24

¹ Mpuɔ Palaam cɛkɛnaa si Tacaa suwaya si í kooliyi Iseyeli nyóma ke kɔpantɔ. Iɛ í ta tasa pɛekɔɔ si í suliyi Iɔ isu í tu laki tɔ. Ntɛna í keesi kraakraa na wulaya tetɔ tɔ. ² I kusa isɛ na í ná Iseyeli nyóma ke pa tɔsikile, lena Iɔ Feesuyɔ tii í tɔ.

³ Na í ma kawɔyaya si:

Peyɔɔ pɔyalɔ Palaam má, ma kɔkraalɔtu ntɔ.

Pɔ kula ma isɛ ké.

⁴ Ma nuiki Iɔ kɔyɔɔtɔtu ké,

na má paasɛyɔna nti Toma tɔna tɔ hulɔyi-m tɔ.

Ye ma sɛɛki-í í hulɔyi-m í tɔyi.

⁵ Iseyeli yɔlaa Yakɔpu lɔlɔɔ nyóma mɛ,

mɔ cɔka tewaya pɔ tu fɛi.

6 Pə caɣa ké isu ləŋ wei i kpeŋ tə,
yaa pəɣə kɔtemiŋ tə haləm.

Yaa tiŋ kɔpəŋ wei Tacaɔ tuuwa pəɣə nəɣə tə.

7 Pə caɣa isu lum sukuɣu na pə watəɣi tiŋ tɛ tə.

Pa wulav ká kəh Akakɪ na pa kawulaya tɛ tɔŋ.

8 Isə ləsəna-wɛɣɛ Icipiti taa, na tomiŋ isu taale nav.

Na pá yəkəɣi pa kolontunaa mɔwa

na pá cɔtətəɣi-wɛɣɛ nyəmə.

9 Pa luŋɣi ké ɪɛna pa həntɪ isu tɔɣolasi.

Awe pəsəɣi na í kɔsɪ-wɛ na tɔŋ?

Iseɣɛli, pə kooli kɔpantɔ kɛ nyá kɔpantɔ koollu.

Pə tɛŋsi mpusi kɛ nyá mpusi tɛŋsəlaa.

10 Tənaɣale pááná kpa Palakɪ na í kaləɣi na í fiisiɣi niŋ na í tɔŋ sɪ: Ma kəna-ŋ ké sɪ ní tɛŋsi ma kolontunaa kɛ mpusi. Təm tooso nyəm ntə n kooliɣi-wɛɣɛ kɔpantɔ.

11 Polo ń kpe. Maa siwa sɪ maa kɔsɪ nyá nyɔɣu ké. Ama Tacaɔ kisaa.

Palaam kɛsəɣi isəna Iseɣɛli nyəma ka wɛɛ teu tɔ

12 M'pɔ́yó Palaam cəwa Palakɪ sɪ: Anɪ maa tɛma nyá tillaa kɛ heeluyɔ sɪ, 13 paa n ká cɛɛ-m nyá kawulaya taa liyitee na wɔla təna, pə fɛi sɪ má kɛsəna Tacaɔ.

Nti tə tike í ká tɔ ma nəɣə taa tɔɣə maa yɔɣɔti. 14 Təw, nəŋnəw maa məli ma yəlaa kiŋ. ɪɛ kəw na má hulɪ-ŋ mpi Iseɣɛli nyəma ká wakəhɪ nyá yəlaa kɛ kɔyaku nakulɪ

tə. 15 Ntɛna í má kawəɣaya sɪ:

Pɛɣəw pəɣalɔ Palaam má, ma kɔkpaalətu ntə.

Pə kula ma isɛ ké.

16 Ma nɪki Isə nyá kɔyɔɣɔtɔtu ké,

na má paasəɣəna nti n huləɣi-m tə.

Ye ma sɛɛki-ŋ n huləɣi-m nyá təɣi.

17 Ma loosiɣi mpi pu tɛ na pə lá tə, na má nyənəɣi-wɪ.

Isətlɔŋa ká lu Yəkəpɔ lɔlvɔ taa.

Wulav ka lu Iseɣɛli taa

na í má Mowapɔ nyəma ləkpaɣasaya

na Sɛɛti lɔlvɔ nyəma nyəwɛ taa.

18 Iseɣɛli nyəma ká lɛɛki pa kolontunaa

ɪtəm nyəma tɛtu Seyii na pá pəsɪ akanaa.

19 Yəkəpɔ lɔlvɔ nyəma kpila pa kolontunaa.

Pa kpisiɣi mpa pə kaasaa tɔɣə pa acalɛ taa.

Palaam kɛsəɣu kɛ Iseɣɛli kolontunaa ncaa təm

20 M'pɔ́yó Palaam nawa Amaleke nyəma, na í tɔ sɪ:

Amaleke nyəma kɛ piitim səsəəm ké.

Ama ncaale təkpaɔaa kɛ paa tɛsəna.

21 ɪ nawa Keni nyəma, ɪɛna i tɔ sɪ:

Pə caɣana-mɛɣɛ mə tɛtu taa ké isu

Tante pusuyuna kɔkpaɔmɔɣu tə.

22 Paa na mpɔ kəkə ká niisina mə tɛcaɣale,

na Asilii nyəma náá kuu-mɛɣɛ yomle.

23 M'pɔ́yó Palaam tasaa sɪ:

Ye Isə tɔ niŋ, awe wɛɛna weesuyɔ?

24 Sipili kɔtɛŋ kɛ Asilii ŋmakəllaa lukəna,

na pá wakəhɪ-wɛ na pə kɛŋna Hɛpɛɛ lɔlvɔ nyəma.

Amā pele pa teesəyənā ncaale tətəyō.

²⁵ Palaam tema təmnaa mpeye yəyətuyō kē, ilena í kpaɣa mpaaw na í mēli í tetu taa, na Palaki nāá mēli ílē í te.

25

Iseyeli nyóma sɔvv ke laatu taa

¹ M̀p̀r̀ỳỳ Iseyeli nyóma caya Sitim na pá na Mowapu alaa pá sɔv yem yem lakasi taa. ² Na pele pá sɔv-weyē tuj laav taa, na hali pá tōki pə təyənaya na pa lunjiyi ³ tuy Paali ke Peyō puy taa. Ilena Tacaa rááná nāá huuna-we. ⁴ Ntēna Iso to Moisi si: Koti Iseyeli nyuy nyóma tēna, na ŋ pusi tasəkəle nyóma na tuj ke ma isentaa ke ilim taa, na pəcó má kó ma rááná ke pa tō.

⁵ M̀p̀r̀ỳỳ Moisi tōma Iseyeli huɔlaa si: Paa wei í kó Peyō puy taa tuy Paali lunɔlaa mpe.

⁶ Waatu wei Moisi na lelāa pa kota Iso cokəle nənəyō na pá wiiki, ile Iseyeli tu nəyɔlv í kəna Matiyān alv ntē pa isentaa tēna, na í pona í te. ⁷ M̀p̀r̀ỳỳ Ilasaa pəyalv kətɔlv Pɛɛhasi wei í kē Aləɛ saali tō, í kula samaa taa tēna na í cō ŋmantaaɣa, ⁸ na í təɣ apalv na alv un pa waaləyi cokəle taa, na í sō pa naale pa lotu taa ke ŋmantaaɣa na pá sí. Ilena yuləkusəku keeli Iseyeli nyóma tō. ⁹ Ilē sətāa tema iyisi hiu na liyiti (24.000) ke yosuuyū.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tōma Moisi si: ¹¹ Ilasaa pəyalv kətɔlv Pɛɛhasi wei í kē Aləɛ saali tō, í keela ma rááná ke timpri í seesa isəle ke Iseyeli nyóma taa isu má tō. Pə tō kē ma ta kpiisi-we. ¹² M̀p̀r̀ tō, heeli-í si, má na-í tu pēli heesuyō nəyō. ¹³ Na ká wēe í na í piya piya pa tō, na pá pəsi kətəlaa ke tam. Mpi tō, í seesa isəle na ma tēmlē, na í husi Iseyeli nyóma isayatu.

¹⁴ Iseyeli tu wei na í alv Matiyān tu pa kōwa m̀p̀r̀ tō, í ka kē Salu pəyalv Simili kē. Simiyōɛ kpekəle taa nyuy tu ntē. ¹⁵ Na pá yaaki í alv si Kosipi, na alv un í caa si Suuu. Ilē í ka kē Matiyān ləlɔɛ pəyalv nyuy tu kē.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tōma Moisi si: ¹⁷ Tii Matiyān nyóma tō, na ŋ kpiisi-we. ¹⁸ Pa pəsa mē kolontunaa ke. Mpi tō, pa tusa-mē na acilayatu ke Paali, na pa nyuy tu lēlv pēlv Kosipi tōm taa. Inəyi pa kōwa yuləkusəku waatu taa.

26

Iseyeli kpeka kokalvyo təm naale nyəm

¹ Waatu wei yuləkusəku ŋku kv teewa, ilena Tacaa to Aləɛ pəyalv kətɔlv Ilasaa si: ² Kala Iseyeli yəlaa na pá keesəna pa ləlɔɛ, ke pə kpaɣav apalaa mpa pa tala pusi hiu na pá mōna yoo pote tō. ³ M̀p̀r̀ỳỳ Moisi na Ilasaa pa heela Iseyeli nyóma ke Mowapu teteka taa kē Yaatanu nəyō ke Yeliko isentaa ⁴ si: Tacaa tōwa Moisi si í kala yəlaa mpa pa tēna pa wēna pusi hiu na waali tō.

Iseyeli kpeka nna a luwa Icipiti taa to a hēla ntə:

⁵ Yakərv pəyalv kancaalaya nyəɛ Lupɛɛ kpekəle, na ílē í ləlɔyō nyóma ntē Hanəki nyóma na Pula nyóma. ⁶ Na Həsəlɔɛ nyóma na Kaami nyóma. ⁷ Lupɛɛ kpekəle nyóma ntē, na pa taa kē apalaa iyisi nule na tooso na nasətoso na nunōwa na hiu na naanōwa (43.730). ⁸ Palu pəyalv Iliyari, ⁹ pəyalaa ntē Nemuweli na Tatan na Apilam. Na Tatan na Apilam paa kēna nyuy nyóma, ke samaa wei í kula Moisi na Aləɛ pa tō tō. Kolee waali nyóma ntē mpe un. Waatu inəyi pele pa kula Tacaa tō. ¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ tetu haa nəyō na tó li-we na tó kɛnna Kolee. Kəkō nyayā lelāa na pa isē ke ŋmōnyuy na nule na naanōwa (250). M̀p̀r̀ un pə hula lelāa mpa pə kaasaa təyō ləɛ kē. ¹¹ Paa na m̀p̀r̀ Kolee pəyalaa ta si.

¹² Simiyəwəj kpekəle nyəma ləwəj həla ntə: Nemuweli nyəma, na Yamej nyəma, na Yakej nyəma, ¹³ na Sela nyəma, na Sawuli nyəma. ¹⁴ Pa taa apalaa wə yəlaa iyisi hiu na naale na ηmənuyə (22.200).

¹⁵ Katj kpekəle nyəma ləwəj həla ntə: Sefon nyəma na Haki nyəma na Suni nyəma, ¹⁶ na Osini nyəma na Ili nyəma ¹⁷ na Aloti nyəma na Aleli nyəma. ¹⁸ Pa taa apalaa wə yəlaa iyisi nule na nasəle na nuwəwa (40.500).

¹⁹⁻²¹ Yuta kpekəle nyəma ləwəj ntə: Sela nyəma na Pelesj nyəma na Selaj nyəma. Pelesj nyəma ntə na Hesəwəj nyəma na Hamuli nyəma. Yuta pəyalaa naale Ili na Onaj paa səpa Kanaaj tetə taa. ²² Pa taa apalaa wə iyisi nutoso na naawəwa na naətoso na nasəle na nuwəwa (76500).

²³ Isakaa kpekəle nyəma ləwəj ntə: Tola nyəma na Pufa nyəma ²⁴ na Yepusi nyəma na Similəj nyəma. ²⁵ Na pa taa apalaa ke iyisi nutoso na liyiti na ηmənuyə na nuwəwa (64300).

²⁶ Sapuləj kpekəle ləwəj nyəma ntə: Seləti nyəma na Iləj nyəma na Yaleyeli nyəma. ²⁷ Na pele pa taa apalaa ke iyisi nutoso na nasəle na nuwəwa (60500).

²⁸ Manasee na Ifəlayim pa kpeka nyəma ntə Yosəefw ləwəj nyəma təna. ²⁹ Manasee kpekəle nyəma ləwəj ntə: Makii nyəma na ilé i pəyaləw Kalaa ti nyəma. ³⁰ Kalaati ləwəj nyəma ntə na Yesəe nyəma na Heləki nyəma ³¹ na Asəliyeli nyəma na Sekem nyəma, ³² na Semita nyəma, na Hefəe nyəma. ³³ Hefəe pəyaləw Selofati ná ləla əwəpiya tike ké. Mpeyele Mala na Nowa na Hokəla na Milika na Tiisa. ³⁴ Na pa taa apalaa ke iyisi nule na naawəwa na naale na nasətoso na nuwəwa (52700).

³⁵ Ifəlayim kpekəle ləwəj nyəma ntə: Sutela nyəma na Pekəe nyəma na Tahaj nyəma. ³⁶ Sutela pəyaləw Iləj ləwəj nyəma ntə iləj nyəma. ³⁷ Pa taa apalaa wə iyisi hiu na naawəwa na naale na nasəle na nuwəwa (32500). Yosəefw ləwəj nyəma ntə kpeka anj a naale.

³⁸ Pencaməe kpekəle ləwəj nyəma ntə: Pela nyəma, na Asepeli nyəma na Ahilam nyəma ³⁹ na Sufam nyəma na Hufam nyəma. ⁴⁰ Pela ləwəj nyəma ntə na Aati nyəma na Naamaaj nyəma. ⁴¹ Pa taa apalaa wə iyisi nule na kakpasj na nasətoso (45600).

⁴² Təj kpekəle ləwəj nyəma ntə Suham nyəma. ⁴³ Pəle pa taa apalaa wə iyisi nutoso na liyiti na nasəle (64400).

⁴⁴ Aseə kpekəle ləwəj nyəma ntə: Iməna nyəma na Isefi nyəma na Peliya nyəma. ⁴⁵ Peliya ləwəj nyəma ntə na Həpəe nyəma na Maləkəyeli nyəma. ⁴⁶ Aseə ka wəna pəelə na pá yaaki-i si Sela. ⁴⁷ Pəle pa taa apalaa wə iyisi nule na naawəwa na tooso na nasəle (53400).

⁴⁸ Nəfətəli kpekəle ləwəj nyəma ntə: Yasiyeli nyəma na Kuni nyəma ⁴⁹ na Yesəe nyəma na Sikem nyəma. ⁵⁰ Pa taa apalaa ka wə iyisi nule na kakpasj na nasəle (45400).

⁵¹ Iseyeli apalaa təna mpa pa kalaa tə, pa kpənta iyisi nasətoso na kuləməja na nasətoso na nuwəwa na hiu na naawəwa (601730).

Tetə taləwəj təm

⁵² Məpəyó Tacaa təma Moisi si: ⁵³ Pə wəe si hí tala tetə ke Iseyeli kpeka na pá kəsəna a samaa. ⁵⁴⁻⁵⁶ Tətə ke paa tə na pá taləna paa kpekəle nteye tə tetə. Ilena pá cəla kpeka səsəəna ke tetə səsəəntə na səkpəna ke səkpətu.

Ləfi nyəma kəkəlyəw naale nyəwəku

⁵⁷ Ləfi kpekəle taa ləwəj wəi wəi pa kalaa təyəle Kəsəj nyəma na Kehati nyəma na Melali nyəma. ⁵⁸ Pa ləwəj taa səkpəj ntə Lipini nyəma na Həpəwəj nyəma na Malii nyəma na Musi nyəma na Kolee nyəma. Aməlam cəa kəle

Kehati. ⁵⁹ Amələm kpaɣana Lefii pɛɛl Ƴəkəpɛti wei pa lɔla Icipiti tɔ. Na ilɛ ɪ lɔlɪ-ɪ Alɔŋ na Moisi na Maləyam pa tooso. ⁶⁰ Alɔŋ piya ntɛ Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa. ⁶¹ Ama Tacaɔ kɔwa Natari na Apihu ke waatu wei pa pona-ɪ kɔtaɣa tɔlate tɔ ke tulaalɔ kraɪ nyəŋ tɔ. ⁶² Pa taa apalaa na alɔpiya mpa pa tala isɔtɔnaa naale tɔ pa wɛ iyisi hiu na tooso (23000). Pa taa kaləna-wɛ na Iseyɛli nyəma lelɔ. Mpi tɔ, pə fɛi sɪ pɔ taləna-wɛyɛ tetu.

Kokalvɔvɔ kotəkətv

⁶³ Isəna Moisi na kɔtɔlvɔ Ilasaa pa kala Iseyɛli nyəma ke Mowarɔvɔ tetəkəle taa kɛ Yaatanɪ nɔɔ ke Yeliko isentaa tɔɔɔ. ⁶⁴ Mpa Moisi na kɔtɔlvɔ Alɔŋ paa kala tɔm kancaalaya nyəm ke Holɛpɔ wɔlaya tetu taa tɔ pa fɛi nɔnɔɔ nyəma taa. ⁶⁵ Tacaɔ ka tema-wɛyɛ heeluyɔ sɪ pa tɔna paa sɪ wɔlaya tetu taa. Ye pə taɣa Yefune pəyalɔ Kalɛpɔ na Nɔŋ pəyalɔ Yosuwɛɛ pa tike ke pə kaasaa.

27

Mpa pə mvna pɔ tɔɔ kpancoou tɔ

¹ Mprɔɔ Ƴosɛɛfɔ pəyalɔ Manasee, na Manasee pəyalɔ Makii, na Makii pəyalɔ Kalaati na Kalaati pəyalɔ Hefɛɛ, na Hefɛɛ pəyalɔ Selofati. Selofati unɪ ɪ pɛɛlɔa Mala na Nowa na Həkəla na Milika na Tiisa pa poləna ² Moisi na kɔtɔlvɔ Ilasaa na Iseyɛli kɔpaɣalaa təna kin ke Isɔ cokəle nɔnɔɔ na pɔ tɔ sɪ: ³ Tɔ caa sɛpa wɔlaya tetu taa kɛ ɪ isayatu tɔ, ɪ ta yeɛ apalɔpəyaya. Ama ɪ fɛi Kolee na ɪ waalɪ nyəma mpa pa kɔla Tacaɔ tɔ kɛ wɔlaya tetu taa tɔ pa taa. ⁴ Mprɔ tɔ, ɪ ha tɔ na tɔ caa yɛlɔa ke tetu. Pə taa kɔɔ na ɪ hətɛ saalɪ yem. Mpi tɔ, alɔpiya tike ke ɪ lɔlaa. ⁵ Mprɔɔ Moisi hɔla Tacaɔ ke pa kɔsəlɔmɔtu nti. ⁶ Na ilɛ ɪ tɔ sɪ: ⁷ Pɛɛlɔa mpe pa kɔsəlɔmɔtu wɛ teu. ɪ cɛɛ-wɛyɛ pa caa tetu ke ilɛ ɪ lɔlvɔvɔ nyəma nyəntɔ kin. ⁸ Pə wɛɛ sɪ n̄ tɛlɔsɪ Iseyɛli nyəma sɪ ye alɔpiya tike ke yɔlv lɔlaa na ɪ sɪ, pɔ cɛɛ-sɔyɪ ɪ kpancoou. ⁹ Ye ɪ fɛina alɔpəyaya, ɪɛ pa cɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ neu yaa ɪ taalɔ. ¹⁰ Yaa ye ɪ fɛina neu yaa taalɔ, ɪɛ pa cɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ caa taalɔ yaa ɪ neu. ¹¹ Yaa ye ɪ caa fɛina taalɔ yaa neu, ɪɛ pa cɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ lɔlvɔvɔ nyəma taa wei ɪ kəla-ɪ kpɛtənaɔ tɔ. Pə kɛ Iseyɛli nyəma ke kɔsɛsɔtu kɛ isɪ ma kɛɛsɔyɔ-wɛ tɔ.

Yosuwɛɛ lɛtvɔvɔ ke Moisi lonte

¹² Mprɔɔ Tacaɔ tɔma Moisi sɪ: Kra Apalim pɔyɔ tɔɔ na n̄ loosi tetu nti ma haaki Iseyɛli nyəma tɔ. ¹³ N kɔ na-tɪ yaa. Ama n̄ kɔ sɪ teitei kɛ isɪ nyɔ taalɔ Alɔŋ. ¹⁴ Pə taɣa pɔlv, ɪ tɔ tɔki ma tɔm ke Sɪŋ wɔlaya tetu taa kɛ waatu wei samaa yookaɣana-m tɔ. ɪ tɔ faɣasɪ-m na ma mpa ke waatu wei ɪ səlɔmɔɣa lɔm tɔ. Yoou lɔm mpi pa yaana pa tɛ taa sɪ, Melipa ke Sɪŋ wɔlaya tetu taa kɛ Kateɛsɪ tɔ pə tɔm ke ɪ yɔɔtəyɪ.

¹⁵ Mprɔvɔɛ Moisi cɔwa Tacaɔ sɪ: ¹⁶ Hai, Isɔ Tacaɔ nyɔ wei n̄ haaki weesuyɔ tɔ, kra yɛlɔa pane pa nyɔvɔ tɔ, ¹⁷ wei ɪ ka pɛsɪ na ɪ paasəna-wɛyɛ paa waatu wei tɔ, na pɔ taa wɛɛ isɪ kaləvɔ ŋku kv laŋa tiikilu tɔ.

¹⁸ Mprɔvɔɛ Tacaɔ tɔma Moisi sɪ: Nɔŋ pəyalɔ Yosuwɛɛ kɛ yɔlv wei ɪ taa ma Feesuyɔ haɣaa tɔɔ. Yaa-ɪ na n̄ tɔ-ɪ tɔmlɛ ntɛ. ¹⁹ Pona-ɪ kɔtɔlvɔ Ilasaa kin ke Iseyɛli nyəma təna isentaa, na n̄ lapɪ-ɪ wei ɪ ka lɛɛti nyɔ lonte taa tɔ. ²⁰ Pasa-ɪ nyɔ sɔsɔɔntɔ hɔyɔlvɔ. ɪɛna Iseyɛli nyəma nyana-ɪ. ²¹ Kɔtɔlvɔ Ilasaa kɔ pɛɛkəɣəna-ɪ Tacaɔ luyɔ nyəntɔ na kɔtaɣa wontu nti pa yaa sɪ wulim na tumim^a tɔ. ɪɛna unɪ na Iseyɛli samaa pɔ tɔŋəyɪ-tɪ. ²² Mprɔɔ Moisi mɔwa Tacaɔ tɔm, na ɪ yaa

^a 27:21 wulim na tumim: Isɔ kɔtaɣa wontu nti pa naakaɣana ɪ luyɔ nyəntɔ tɔɔ pa yaaki mprɔ.

Yosuwee ke kə̀tə̀lv ɪlasaa kin ke ɪseyeɪ nyə́ma tə̀na ɪsɛntaa. ²³ Na Moisi tənɪ nin ke Yosuwee tə̀, na ɪ lapɪ-ɪ ɪ lonte taa lɛɛtə̀lv ɪsu Tacaa keɛsɪvɔ-ɪ tə̀.

28

Paa kuyaku ŋku kv nyəntv

¹ M̀p̀r̀ỳb̀ Tacaa tə̀ma Moisi si: ² Tɛlɛsɪ ɪseyeɪ nyə́ma si ɪ paasə̀na na ɪ wə̀kɪ-m tə̀yənaya kətasi nsi si səsɔvɪ ma caaki tə̀yɔ pə̀ waatvnaa m̀pa ma sɪwa tə̀. ³ Paa ɪfemle nte ɪ ká la Tacaa maya kətaya ŋka kəkə lusa ka tə̀na tə̀yɔ. ɪle pənaya kə̀lvmaɪa ɪweɛsɪ nsi si tiili ta caami tə̀yɔ ɪ ká la-m kətaya ŋke. Na pə̀ weɛ ǹp̀r̀ỳb̀ tam tə̀. ⁴ Lɛŋka ke tanan, na lɛŋka ke taanaya. ⁵ Na pə̀ səsə̀na m̀lvɪm kiloonaa tooso, wei pa nuɪutina Olifi nim liitili kə̀lvɪm na titite tə̀. ⁶ Kətaya ŋkeɛɛ ɪ ká tɛma-m lapv ke Holɛrv pɪvɔ tə̀. Ka səsɔvɪ ke ma caaki. ⁷ ɪlena ɪ tənɪ tanan kətaya ɪwəyaya tə̀ ke sə̀lvɪm liitili kə̀lvɪm na titite, na ɪ liisi pə̀leɛɛ cəkəle taa.

⁸ ɪlena ɪ la taanaya nyə́ŋka ke teitei ɪsu tanan tɛ nyə́ŋka. Səsɔvɪ wei ma caaki tə̀ ɪ kətaya ŋka kəkə lusa ka tə̀na tə̀yɔle.

Kuyaku kvheɛsɔvɪ nyəntv

⁹⁻¹⁰ Pənaya kə̀lvmaɪa ɪweɛsɪ naale nsi si tiili tá caami tə̀yɔ ɪ ká la kətaya ŋkeɛɛ kuyaku kvheɛsɔvɪ wule, na pə̀ sə̀lvɪm na m̀lvɪm kiloonaa naatoso, wei pa nuɪutina nim tə̀. Na pə̀ səsə̀na paa kuyaku ŋku kv nyə́ŋka.

ɪsətv kuyaku kancaalaya nyəŋkv nyəntv

¹¹ Paa ɪsətv wei ɪ kuyaku kancaalaya nyə́ŋkv ŋku, ɪ ká la Tacaa ke kətaya ŋka kəkə lusa ka tə̀na tə̀yɔ latə̀cɛnaa kɔfama naaleɛɛ, na ɪwaav kə̀lvɪmɔvɔ, na pənaya kə̀lvmaɪa ɪweɛsɪ naatosompə̀yɔlaya nsi si tilli tá caami tə̀. ¹² ɪ ká səsɔvɪ paa latə̀cɛ wei ɪ tə̀ kə̀ m̀lvɪm mpi pa nuɪutina nim tə̀yɔ kiloonaa pə̀yɔlayafɛi naanvwa. Na kiloonaa naatoso ke paa ɪwaav ŋku kv tə̀. ¹³ Na kiloonaa toosoyɔ paa ɪwəyaya ŋka ka tə̀. Kətaya ŋka ka səsɔvɪ ma caaki tə̀yɔle. ¹⁴ Paa latə̀cɛ wei ɪ tə̀ kə̀ sə̀lvɪm liitilinaa tooso, na paa ɪwaav ŋku kv tə̀ ke sə̀lvɪm liitilinaa naale, na paa ɪwəyaya ŋka ka tə̀ kə̀ liitili kə̀lvɪm na titite. Kətasi nsi ɪ ká la paa pənaya ŋkaya ɪsətv kancaalaya kuyɛɛŋ taa tə̀yɔle. ¹⁵ ɪlena ɪ lá pə̀ŋtə̀lvɔvɔ ke ɪsayatv huɪsɔvɔ kətaya. Na pə̀ səsə̀na paa kuyaku ŋku kv kətaya na pə̀ sə̀lvɪm.

Tɛv acima nyəntv

¹⁶ M̀p̀r̀ỳb̀ Tacaa tasaa si: Paa pənaya kvfalaya ŋka ka ɪsətv kancaalaya nyə́, kuyɛɛŋ naanvwa na liyiti wule ɪ ká tə̀yɔ Tɛv acima na ma hətɛ taa. ¹⁷ ɪlena ɪsətv kə̀lvɪm ɪnɪ ɪ kuyɛɛŋ naanvwa na kakpasɪ wule ɪ tə̀yɔ kəkə̀sɔvɪm fɛi kakalasi acima ke kuyɛɛŋ naatosompə̀yɔlaya. ¹⁸ Acima anɪ a kuyaku kancaalaya nyə́ŋkv wule, ɪsə sɛɛtv ke ɪ ká kotɪ. ɪ kaa la tə̀mle natə̀li. ¹⁹ ɪ ká la kətaya ŋka kəkə lusa ka tə̀na tə̀yɔ tɔla wena a tiili tá caami tə̀. ɪsu latə̀cɛnaa kɔfama naale, na ɪwaav na pənaya kə̀lvmaɪa ɪweɛsɪ ke naatosompə̀yɔlaya. ²⁰ ɪ ká tənɪ paa kɔpə̀ntɛ nte tə̀ tə̀ kə̀ kətaya m̀lvɪm mpi pa nuɪutina nim tə̀, paa latə̀cɛ kɔfalv wei ɪ tə̀ kə̀ kiloonaa pə̀yɔlayafɛi naanvwa, na kiloonaa tooso kə̀ paa ɪwaav ŋku kv tə̀. ²¹ Na ɪ tənɪ paa ɪwəyaya ŋka ka tə̀ kə̀ kiloonaa tooso. ²² ɪlena ɪ lá pə̀ŋtə̀lvɔvɔ ke ɪsayatv huɪsɔvɔ kətaya. Na kə̀tə̀lv la-mɛɛɛ pə̀ kətaya. ²³ Kətasi nsi si tə̀na si səsə̀yənə̀na paa tanan ŋku kv nyə́ŋsi tə̀. ²⁴ Acima kuyɛɛŋ naatosompə̀yɔlaya tə̀cu kə̀ maa nu paa kuyaku ŋku kv tə̀yənaya na sə̀lvɪm na kətaya ŋka kəkə lusa ka tə̀na tə̀ ka səsɔvɪ. ²⁵ Ma sɛɛtv tike ke ɪ ká kotɪ kuyaku naatosompə̀yɔlaya nyə́ŋkv ŋku kv wule. ɪ kaa la tə̀mle natə̀li.

Kumtv acima nyəntv

²⁶ M'pógú Moisi tóma si: Pə takí kumtv acima wule, ɪlena í kóna Tacaa ke tɔɔnaya kufalaya kótasi. I seetu tike ke í ká koti kuyaku ŋku kó wule. I kaa la tɔmlɛ natəli. ²⁷ I ká la Tacaa ke kótaya ŋka kəkó lusa ka təna na í caaki ka sɔsɔŋ tɔɔ latəɛnaa kufama naale, na ɪwaav na pənaya kulɔmaya ɪweesi naatosompɔɔlaya. ²⁸⁻²⁹ Na í tənɪ paa kótaya ŋka ka tɔɔ ké tɔɔnaya kótaya, ɪsu paa ɪsɔtu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyəŋka. ³⁰ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsəyatɔ huɔvɔv kótaya. ³¹ Kótasi sənɛ si tənaya í sɔsɔŋ paa kuyaku ŋku kó nyəŋka tɔɔ, na pə tɔɔnaya, na pə sɔlvɔm. Pə weɛ si tɔla nna a tiili tá caamɪ tɔɔv í laki kótasi.

29*Kawilitasi kuyaku nyəntv*

¹ M'pógú Moisi tóma si: Tacaa seetu tike ke í ká koti ɪsɔtu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. I kaa la tɔmlɛ natəli. Na pu la-meyɛ kawilitasi acima. ² ɪlena í lá Tacaa ke kótasi nsi kəkó lusa si tənə tɔ, si sɔsɔŋ nyənɪ ke tɔla wena a tiili tá caamɪ tɔ. ɪsu latəɛ kufalv kɔlvɔm, na ɪwaav kɔlvɔmɔv, na pənaya kulɔmaya ɪweesi ke naatosompɔɔlaya. ³ I ká sɔsɔ paa kpəntɛ nte tɔ tɔɔ ké kótaya mɔlvɔm mpi pa nuɔtina nim tɔ. Paa latəɛ kufalv wei ɪ tɔɔ ké kiloonaa pɔɔlayafɛi naanɔwa, na ɪwaav tɔɔ ké kiloonaa naatoso. ⁴ Na í tənɪ paa ɪwəyaya ŋka ka tɔɔ ké kiloonaa naatoso. ⁵ Na í lá Tacaa ke pəŋtɔlvɔv ke ɪsəyatɔ huɔvɔv kótaya, na pá la-meyɛ pə kótaya. ⁶ I ká sɔsɔ kótasi sənɛ si tənaya paa kuyaku ŋku kó kótasi nsi kəkó lusa si tənə tɔ. Na paa ɪsɔtu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyənɪ na pə sɔlvɔm na pə tɔɔnaya nyənɪ tɔɔ, ɪsu Tacaa ka suw tɔ. Kótaya ŋka kəkó lusa ka tənə na Tacaa caaki ka sɔsɔŋ tɔɔlɛ.

ɪsəyatv huɔvɔv kuyaku sɔsɔŋ nyəntv

⁷ M'pógú Moisi tasaa si: ɪsɔ seetu tike ke í ká koti ɪsɔtu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku naanɔwa nyəŋku wule, na nɔhəkɔtv. Tɔmlɛ natəli tɔ fɛi lapv. ⁸ Na í lá kótaya ŋka kəkó lusa ka tənə na ká wena sɔsɔŋ tɔɔv tɔla wena a tiili tá caamɪ tɔ. ɪsu latəɛ kufalv na ɪwaav na pənaya kulɔmaya ɪweesi naatosompɔɔlaya. ⁹⁻¹⁰ Na í tənɪ paa kótaya ŋka ka tɔɔ ké tɔɔnaya nyəŋka. ɪsu paa ɪsɔtu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyəŋka. ¹¹ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsəyatɔ huɔvɔv kótaya. Na í sɔsɔ lɛŋk ke ɪsəyatɔ huɔvɔv kuyaku sɔsɔŋku nyəŋka. Na pə kaasi paa kuyaku ŋku kó kəkó nyənɪ na pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm.

Coka acima nyəntv

¹² M'pógú Moisi tasaa si: ɪsɔ seetu tike ke í ká koti ɪsɔtu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku naanɔwa na kakpasɪ nyəŋku wule. Tɔmlɛ natəli tɔ fɛi lapv. Na í tɔɔv Tacaa acima ke kuyɛŋ naatosompɔɔlaya. ¹³ ɪlena í lapɪ-tɔla wena pə ta caamɪ tɔɔv kótaya ŋka kəkó lusa ka tənə na ka we sɔsɔŋ tɔɔv kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. ɪsu latəɛnaa kufama naanɔwa na tooso, na ɪwaan naale, na pənaya kulɔmaya ɪweesi ke naanɔwa na liyiti. ¹⁴⁻¹⁵ Na í tənɪ paa kótaya ŋka ka tɔɔ ké tɔɔnaya nyəŋka. ¹⁶ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsəyatɔ huɔvɔv nyəŋka. Na pə sɔsɔna paa kuyaku ŋku kó kəkó nyənɪ na pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm.

¹⁷⁻³⁴ Pə kraɔav kuyaku naale nyəŋku na pə polo naatosompɔɔlaya nyəŋku tɔ. I ká la paa kuyaku ŋku kó kótaya ke tɔla wena a tiili tá caamɪ tɔɔv. Na pə sɔsɔna pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm. Mpi í ká la kótasi ke kuyaku naale nyəŋku tɔɔlɛ, latəɛnaa naanɔwa na naale, na ɪwaan naale, na pənaya kulɔmaya ɪweesi ke naanɔwa na liyiti, na pəŋtɔlvɔv kɔlvɔmɔv.

Kuyaku tooso nyəŋku wule ke latəcənaa naanŋwa na kolum, na iwaan naale, na pənaya kolumaya iwēesi ke naanŋwa na liyiti na pəŋtuluyó kolumuyó. Kuyaku liyiti nyəŋku wule ke latəcənaa naanŋwa, na iwaan naale, na pənaya kolumaya iwēesi ke naanŋwa na liyiti, na pəŋtuluyó kolumuyó. Kuyaku kakpasí nyəŋku wule ke latəcənaa pəɣolayafei naanŋwa, na iwaan naale, na pənaya kolumaya iwēesi ke naanŋwa na liyiti, na pəŋtuluyó kolumuyó. Kuyaku naatoso nyəŋku wule ke latəcənaa pəlefei naanŋwa, na iwaan naale, na pənaya kolumaya iwēesi ke naanŋwa na liyiti, na pəŋtuluyó kolumuyó. Kuyaku naatosompəɣolaya nyəŋku ke latəcənaa naatosompəɣolaya, na iwaan naale, na pənaya kolumaya iwēesi ke naanŋwa na liyiti, na pəŋtuluyó kolumuyó.

³⁵ Acima səsəɣna ke í ká koti na í tɔɣo kuyaku pəlefei naanŋwa nyəŋku wule. Təmle natəli tə fei lapu. ³⁶ Í ká la Tacaa ke kətaga səsəŋ nyəŋka ke latəce, na iwaan, na pənaya kolumaya iwēesi ke naatosompəɣolaya. Pə fei sí tala aní a tiili í caami. ³⁷ Na í təní paa tətə nte tə təw kə kətaga tɔɣonaya, na pə solum mpi pa lakəna tam tə. ³⁸ Na í la tətəɣo isayatu husuyó kətaga na í səsəsi pə tənaya paa kuyaku ŋku kə kəkə kətasi təw, na pə tɔɣonaya na pə solum.

³⁹ Kətasi nsi pə wēe sí í səsəsi kəkə na tɔɣonaya na solum na ciikuɣu na luyó kolumuyó pə nyənsi təw kə Tacaa acima kuyaku wule tɔɣole.

30

1 Ḿpóyó Moisi teləsa Iseyeli nyəma ke tə təna nti Tacaa tɔ-ɪ tə.

Nəəsi suw təw kusəsutu

² Pə waali kə í tasa kpeka nyəɣə nyəma ke teləsuɣo ke Tacaa kuyəɣotutu lentənaa tətə sí: ³ Ye yulu su nəɣo sí í laki Tacaa ke kətaga. Yaa í kisiyi polumuyó ləw təw. Pə fei sí í səkí pə lapu. Pə wēe sí í la pə təna mpi pə luna í nəɣo tə. ⁴ Ye isu pəelə wē í caa təyaga taa, na í su í nəɣo ke ləw isentaa sí, í ká la pulu, ⁵ na cecə nu, na í tá kisina-ɪ. Pə wēe kə sí í təŋ teitei isu í suw tə. ⁶ Ama ye í kisina-ɪ kuyaku ŋkuyó kpakpaa, ɪe í yelee pə təm. Tacaa kaa pəsəsi-ɪ. Mpi tə, í caa kisina-ɪ.

⁷ Ye isu pəelə hulina nəɣo suw na pəcə í saa. ⁸ ɪlena í paalu nu-ti na í tá kisina-ɪ pə wēe sí í la isu í suw tə. ⁹ Ama ye í kisina-ɪ kuyaku ŋkuyó kpakpaa, ɪe í yelee pə təm. Tacaa kaa pəsəsi-ɪ. ¹⁰ Ye isu alu leelu, yaa wei na í paalu pa yawa tə, í su nəɣo. Pə wēe sí í la-keye. ¹¹ Mpu tə, ye isu alu wei í wena paalu tə í su nəɣo sí í ká la pulu, ¹² na í paalu tá kisina-ɪ. Isu í lapa isəna í suwa tə. ¹³ Ye í paalu kisina-ɪ kuyaku ŋkuyó kpakpaa, ɪe í yelee pə təm. Tacaa kaa pəsəsi-ɪ. Mpi tə, apalu kisina-ɪ. ¹⁴ Mpu tə, ye isu alu caa í su nəɣo sí í laki polumuyó, í paalu wena mpaaw sí í tisina-ɪ, yaa í kisina-ɪ. ¹⁵ Ama ye í nuwa na í tá kisina-ɪ kuyaku ŋkuyó kpakpaa. ɪe í huləna í sum nté sí í tisaa. ¹⁶ Ama ye waali waali kə í lanje ta heena í alu sí í taa la isu í suwa tə. ɪe Tacaa kaa pəsəsi alu, í paalu nyuyó taa kə pu məli. ¹⁷ Kusəsutu nti Tacaa suwa alaa na pəelaa pa nəəsi suw təm taa tɔɣole.

31

Matiyan nyəma yoonaw ke pa isayatu təw

1 Ḿpóyó Tacaa təma Moisi sí: ² Polo na í hə Matiyan nyəma ŋkraŋuyó ke isayatu nti pa lapa Iseyeli nyəma tə təw. Pə waali kə n ká kpe nyə nyəma cəw. ³ Mpyule Moisi təma samaa sí: Mə taa leləa í suu pa yoou wontu na pá polo na pa yoonə Matiyan nyəma, na pá ləeti-wē isu Tacaa suw tə. ⁴ Mpu tə, í ləsi paa kpekəle nte tə taa kə yoolaa iyaga (1000).

⁵ M̀pɔ́yó pa læsa paa Iseyeli kpekæle nte tɔ taa ké yoolaa iyaya (1000). Ilena pá krenti iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁶ Na pá tilina pa tɔnaya yoo. Ilena kɔtɔlv Ilaasa pɔyalv Pɛɲhasi kpenna Iɔɔ wontu na tutuuɲ wei paa hulɪ na pá caalɪ yoo tɔ. ⁷ M̀pɔ́yó pa tii Matiyah nyɔ́ma tɛtv tɔɔ, isɪ Tacaa ka heeluyɪ Moisi na í telɛsɪ-wɛ tɔ, na pá kpiisi apalaa tɔna. ⁸ Pa kɔwa tɔtɔyɔ Matiyah awulaa kakpasɪ: Ifi, na Lekem, na Suuu, na Huuu, na Lepa, na pɛ kpenna Pɛyɔɔ pɔyalv Palaam. ⁹ Na pá kpa salæka ke pa alaa, na pa piya, na pá kuu pa tɔla na pa kalækɛɲ na pa wɛnav tɔna. ¹⁰ Na pá sɔ pa acalee na pa cacakækɛ ke kɔkɔ. ¹¹ M̀pɔ́yó pa tɛɛna wontu na yɔlaa na tɔla nɔ pa kuuwa tɔ. ¹² Ilena pá pona pɛ tɔnaya pa tɛsikile ke Mowarɔ tɛtɛkæle taa, ke Yaatanɪ pɔyɔ nɔyɔ, ke Yeliko isentaa. Na pá hólí Moisi na kɔtɔlv Ilaasa na Iseyeli kpekæle tɔna.

¹³ M̀pɔ́yó Moisi na Ilaasa, na Iseyeli nyɔ́vɔ nyɔ́ma lelɔ pa luwa tɛsikile na pá suli-wɛ. ¹⁴ Tɔnayaɛ Moisi mɔ pááná na yoolaa nyɔ́ɲ nyɔ́ma. Isɪ iyisi iyaya (1000) nyɔ́ɲ nyɔ́ma, na nɔnɔwa (100) nyɔ́ɲ nyɔ́ma mpa pa luna yoo tɔ. ¹⁵ Na í pɔɔsɪ-wɛ sɪ: Pepe tɔɔ ké í tá kó alaa? ¹⁶ Pɔyele í nyɔ́ma teu sɪ, Matiyah alaa mpeye Palaam puyusaa, na pá sɔsɪ Iseyeli nyɔ́ma ke isayavɔ sɔsɔntɔ taa, na pá wakəlɔna Tacaa ke Pɛyɔɔ tɔm taa. Mɔv pɛ kɔnna yɔlvkɔsɔkɔ ke Iɔɔ yɔlaa tɔ. ¹⁷ Pɛ tɔɔ tɔ, í kó apalɔpiya na alaa mpa pa tɛma saav tɔ. ¹⁸ Ye í nɔkaa, ilɛ í sɪ mɔ tɔyɪ yomaa ke pɛelaa mpa pa ta nyɔ́nta apalaa tɔ. ¹⁹ Pɛ kaasa mɔ taa mpa pa kɔwa yɔlaa, yaa pa tɔkina sɔtaa tɔ, paa caɲa tɛsikile waalɔyɪ kuyɛɛɲ naatosompɔyɔlaya ké. Ilena pá la asilima keelɔvɔ kɔtaya ke kuyakɔ tooso nyɔ́ɲkɔ wule. Na pɛ kpɛɲna pa yomaa mpa pa sɪ pa ti tɔ. ²⁰ Na pá la asilima keelɔvɔ kɔtaya tɔtɔyɔ wontu kususuutu na tɔnɛɲ nyɔ́ntɔ, na pɛɲ hɔntɔ nyɔ́ntɔ, yaa nti pa saaka taasɪ tɔ.

²¹ Pɛ waalɪ ké kɔtɔlv Ilaasa tɔma apalaa mpa pa pola yoo tɔ sɪ kɔsɔsɔntɔ nti Tacaa telɔsa Moisi tɔyɔle sɪ: ²²⁻²³ Pɛ kraɲav wontu nti tu nyakɪ kɔkɔ tɔ, isɪ wɔla na liyitee nyɔ́ɲtɔ, na nyɔ́ɲlɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ, na nyɔ́ɲlɔvɔ mayamaɲa, na nyɔ́ɲtɔ lentɪ. Na wontu nti tɔ yɔkɔyɪ, isɪ somtu tɔ. Í ká nyaaɪ-tɪ na kɔkɔ ké na í lii-tɔyɪ kɔtaya lɔm taa. Ye kɔkɔ kɔnyayavɔ, ilɛ í lii tɔleyɛ kɔtaya lɔm taa tike. ²⁴ Ye í cɔta mɔ wontu ke kuyakɔ naatosompɔyɔlaya wule, ilɛ mɔ asilima keelaa keɛ. Í sɔv tɛsikile taa.

Yoo taa wontu kukukuutu talvɔ

²⁵ M̀pɔ́yó Tacaa tɔma Moisi sɪ: ²⁶ Nyana Ilaasa, na Iseyeli nyɔ́ɲ nyɔ́ma, í kala pɛ tɔna mpi í kpawa yoo taa tɔ. Pɛ kraɲav yɔlaa na pɛ tɔla tɔ. ²⁷ Ilena í tala pɛ taa ké calɪ. Yoo potaa ke hɔyɔlvɔ, na lelɔ ke lɛɲkɔ. ²⁸ Na í læsɪ yoolaa nyɔ́m tɔɔ ké mpi pɛ ké ma tɔtɔyɔle tɔyɔ yɔlv kɔlvɔm ke yɔlaa nasɔle na nɔnɔwa (500) tɔɔ, na tɔla ke mɔv tɔtɔ. ²⁹ Na í cɛla kɔtɔlv Ilaasa. ³⁰ Ye pɛ kaasa Iseyeli nyɔ́ma lelɔ nyɔ́m, ilɛ í læsɪ mpi pɛ wɛɛ sɪ, pɛle pá læsɪ tɔyɔ yɔlaa nɔle na naanɔwa tɔɔ ké yɔlv kɔlvɔm. Na tɔla ke mɔv tɔtɔ, na í cɛla pɛ tɔnaya Lefii nyɔ́ma mpa pa paasɔyɔna Iɔɔ cɔkæle tɔ.

³¹ M̀pɔ́yó Moisi na Ilaasa pa lapa teitei isɪ Tacaa heeluyɪ-wɛ tɔ. ³² Tɔla wɛna pa kuuwa kolontunaa tɛ tɔ, a kaasa heɛɲ na pɛɲ ke iyisi nasɔtoso na nutoso na naanɔwa na kakpasɪ (675000) ³³ na naaɲ ke iyisi nutoso na naanɔwa na naale (72000) ³⁴ na kraɲasɪ ke iyisi nutoso na kɔlvɔm (61000) ³⁵ na pɛelaa mpa pa ta nyɔ́nta apalaa tɔyɔ iyisi hiu na naanɔwa na naale (32000). ³⁶ Heɛɲ na pɛɲ wei pa cɛla yoolaa tɔ, í kɛnta iyisi ɲmɔnɔvɔ nɔnɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompɔyɔlaya na nasɔle nɔnɔwa (337500). ³⁷ Na pá læsɪ Tacaa nyɔ́na ke nasɔtoso na nutoso na naanɔwa na kakpasɪ (675). ³⁸ Naaɲ ke iyisi hiu na naanɔwa na naatoso (36000) na Tacaa nyɔ́ɲ ke nutoso na naanɔwa na naale.

³⁹ Kpaŋasi ke iyisi hiu na naanɔwa na nasɔle nunɔwa (30500). Tacaɔ nyɛnsi ke nutoso na kulɔm. ⁴⁰ Yɔlaa ke iyisi naanɔwa na naatoso (16000). Tacaɔ nyɔma ke hiu na naanɔwa na naale. ⁴¹ Mprɔyɔ Moisi cɛla Isɔ nyɛm ke kɔtulɔɔ ɔlasaa, isu Tacaɔ ka heeluyu-ɪ tɔ. ⁴²⁻⁴³ Mpi pa cɛla Isɛyɛli nyɔma lɛlaa tɔ, pɛ na yoolaa nyɛm pɛ kulɔm kɛ. Heɛn na pɛn ka wɛ iyisi nɛmunɔyɔ na nunɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompɔɔlaya na nasɔle na nunɔwa (337500). ⁴⁴ Naan ke iyisi hiu na naanɔwa na naatoso (36000). ⁴⁵ Kpaŋasi ke iyisi hiu na naanɔwa na nasɔle na nunɔwa (30500), ⁴⁶ na pɛɛlaa ke iyisi naanɔwa na naatoso (16000). ⁴⁷ Mprɔyɔ Moisi lɛsa pɛɛlaa tɔɔ kɛ yulɔ kulɔm ke nule na naanɔwa tɔɔ, na tɔla ke mpɔ tɔɔ, isu Tacaɔ ka heeluyu-ɪ tɔ, na ɪ cɛla Lefii nyɔma mpa pa paasayana Isɔ cokɔle tɔ.

Luyu kulɔmɔyɔ kɔhaan

⁴⁸ Mprɔyɔ yoolaa iyisi iyaya (1000) nyɔɔn nyɔma, na nunɔwa (100) nyɔɔn nyɔma, pa kota Moisi kin, ⁴⁹ na pɔ heeli-ɪ si: Tɔ kala yoolaa sɔkpɛma, pa wɛ pa nɔyɔ taa, nɔyɔɔɔ ta la asaala. ⁵⁰ Pɛ tɔɔ kɛ tɔ kɔnna Tacaɔ ke kɔhaan ke wɔla alukpalisi, na pɛ kpaɪ, na kukuwee, na nkpaɔnyapɔlasi, na lutu, nti tɔ hikaa tɔ si pɛ hɔsi ta isayatu. ⁵¹ ɔlɛna Moisi na kɔtulɔɔ ɔlasaa pɔ mu wɔla wontu nti pa kɔnaa tɔ. ⁵² Wontu nti yoolaa mpe pa kɔnaa tɔ, tɔ kpɛnta kiloona na nunɔwa na nutoso na naanɔwa. ⁵³ Pɛ kaasa yoolaa sɔkpɛma, ɔlɛna paa wei ɪ suna ɪ tɔyɪ wontu nti ɪ kuuwa tɔ. ⁵⁴ Mprɔyɔ Moisi na ɔlasaa pa su wɔla wontu nti yoolaa hawa tɔyɔ Isɔ cokɔle taa si, Tacaɔ ɪ taa sɔɔ Isɛyɛli nyɔma tɔɔ.

32

Kpeka tooso cayale ke Yaatanu ilim tɔlɔle tɔɔ

¹ Lurɛn na Katɪ pɔ yɔlaa ka wɛna kalɔkɔn sɔsɔɔn ke tuutuuma kɛ. ɔlɛna pɔ cɛkɔna si Yasɛɛ tetu hɔyɔɔyɔ, na Kalaati tetu ka mɔna tɔla tɔɔɔ. ² Pɛ tɔɔ kɛ pa polaa na pɔ mayana Moisi na kɔtulɔɔ ɔlasaa na kpeka nyɔɔn nyɔma na pɔ heeli-wɛ si: ³ Atalɔti, na Tipɔn, na Yasɛɛ, na Nimla, na Hɛsɔpɔn, na ɔlɛle, na Sepam, na Nepo, na Peyon pɛ acalɛɛ kɛ ⁴ Tacaɔ sɔna Isɛyɛli nyɔma na pɔ mu tetu nti tɔ, tɔ nyɔma kɛ. Tetu nti tɔ mɔna tɔla tɔtɔɔle. Pɛcɔ tɔ mayamaɔa tɔ wɛna kalɔkɔn. ⁵ ɔlɛna pɔ sɔlɔmi Moisi si ɪ ha-wɛyɛ tetu nti. ɪ taa tesɔna-wɛyɛ Yaatanu waɔli tɔɔ.

⁶ Mprɔyɔle Moisi pɔɔsa-wɛ si: Isɛnayaɔle mpɔ? Mɔ tɛtɔnaa nɔ puki yooɔ nti na mu caya cɔnɛ tɔpamm na? ⁷ Ye mu cayaɔna cɔnɛ pu yɔli pɛle pa apalɔtu, pa kaa polo tetu nti Tacaɔ ha-wɛ tɔ tɔ taa. ⁸ Yaasi kulɔm inɔyɔ mɔ caanaa tɛma lapu ke waatu wei ma kusa-wɛyɛ Katɛɛsi-Paanɛya si, pɔ polo pa feɔn Kanaan tetu tɔ. ⁹ Pa pola Isɔkɔɔli tɛtɛkɔle taa na pɔ cɔɔ-te, na pɔ mɛli. ɔlɛna pɔ yɔli Isɛyɛli nyɔma apalɔtu si, pɔ taa suv tetu nti Tacaɔ ka ha-mɛyɛ hatoo lɔn tɔ tɔ taa. ¹⁰ Halɪ Tacaɔ mu pɔɔnɔ kɛ kuyaku nkɔ na ɪ tuu si: ¹¹ Mɔ tɔna mpa ɪ lu Icipiti na ɪ wɛna pusi hiu na waɔli tɔ, ɪ kaa na tetu nti ma siwa si ma haaki Apɔlahaɔm na ɔsaaka na Yakɔɔɔ tɔ. Mpi tɔ, ɪ tɔ nuna-m teu. ¹² Ye pɛ taya Kenasi lɔlɔyɔ tu Yefune pɔyalɔ Kaleɔɔ, na Nun pɔyalɔ Yosuwee pa tike paa sɔna. Pɛ taya pulɔ, mpe inɪ pa nuna-m teu kɛ. ¹³ Pɛ tɔɔ kɛ Tacaɔ mu pɔɔnɔ na Isɛyɛli nyɔma na pɔ tɔyɔ pusi nule tɔcu ke wɔlaya tetu taa. Halɔna mpa inɪ Isɔ taa kpɔna mpɔ tɔ, pɔ saali yem kɛ tɔna. ¹⁴ ɔlɛna asayaa mɛ, ɪ caa si ɪ tɔyɔ mɔ caanaa ɔkpɔte na ɪ kɔsi Tacaɔ pɔɔnɔ kɛ mɔ tɔɔ. ¹⁵ Ye Lurɛn na Katɪ nyɔma mɛ, ɪ tɔ nuna Tacaɔ, ɔlɛ ɪ yeki kɛ na mɔ kɔyɛɛn tayaɔli wɔlaya tetu taa. ɔlɛ ɪ wakɔla Isɛyɛli nyɔma nti.

¹⁶ Mprɔyɔle apalaa mpe pa kpɔtɔna Moisi na pɔ tɔ si: Aaɪ yoo, tu nɔmɔ tɔ kalɔkɔn ke tɔcayale, na tɔ tɛsi nyɔma ke koloosi acalɛɛ. ¹⁷ ɔlɛna tɔ yɔlaa cɔɔsi tɔna. Tetu

nyóma í taa pæsi-we. Pə waali ilena té co tá youu wontu təcau na té tē tá tētənaa ke nəyo na té pona-weye tetu nti pa ha-we tə tə taa. ¹⁸ Paa Iseyeli tū wei í ká caya í tetu təo ké na pécó tə məli tá tē. ¹⁹ Ye tə hika tetu na pəyo na cəne təo, pá taa taa-təyo tetu hav na pəyo na waali təo. ²⁰ Ntəna Moisi si: Ye í tōka isu í yəyoətyu tə, na í suu mə youu wontu, na í tēsi Yaataní na í polo mə kolontunaa təo, na Tacaá tu-weye mə niŋ taa, ²¹⁻²² ile tetu təna pəsi mə nyəntu. Waatu iní Tacaá yaa mə tētənaa taa kaa kpana-mē. Pəyele Iso ká yelina-meyə mə tetu təne na pəyo na cəne təo. ²³ Ama ye í tá lá mpu, í ká pəntəna Tacaá, na pé məli mə nyəoŋ taa. ²⁴ Pə we teu, í ħmá mə nyóma ke tēsi na mə təla tətəkəle. Ama í taa səo nti ma yəyoəta na má su təyo təkəyo ké. ²⁵ Mpuəle Luperə na Katí pə nyóma cəwa Moisi si: Tu la isu n suw tə. ²⁶ Tu yele tá alaa na tá piya na tá kaləkəŋ ke Kalaati acalē taa, ²⁷ na té kpaŋa tá wontu na té polo Tacaá youu, isu n yəyoətyu tə.

²⁸ Mpuəyú Moisi heela pa təm ke kətuln Ilasaa, na Nuŋ pəyalu Yosuwee, na Iseyeli kpeka nyəoŋ nyóma. ²⁹ Ilena í tə-we si: Ye Katí na Luperə nyóma kpaŋa youu wontu, na mə na-we í tēsi mə kolontunaa waali, isu Tacaá yəyoətyu tə, na í kəli-we, ile mu cəle-weye Kalaati tetu. ³⁰ Ama ye pa kisa mpu ile Kanaaŋ tetu ke mə təna í ká tala.

³¹ Mpuəyú Katí na Luperə pə nyóma taa yəyoətyu si: Tu la nti Tacaá heela-tu tə. ³² Tu kpaŋa tá wontu na té polo Tacaá youu, na pá cəle-tyu tá tetu na Yaataní na cəne təo.

³³ Mpuəyú Moisi cəla Katí na Luperə pa kpeka na Yosəəfu pəyalu Manasee nyənte həyoəlyu ke Amolii wulaw Sihon, na Pasaŋ nyəŋ Oki pa tetu na pa acalē.

³⁴ Mpuəyú Katí nyóma ħmawa koloosi ke Tipəŋ na Ataloti na Alowēē ³⁵ na Atəloti-Sofaŋ na Yasē na Yokpaħa ³⁶ na Pəti-Nimla na Pəti-Halaŋ pə acalē. Na pá ħmá tətəyo pa təla tətəkəle.

³⁷ Ilena Luperə nyóma ħma Həsəpəŋ na Ilale na Kiliyatayim ³⁸ na Nepo na Paali-Meyəŋ na Sipəma na pá ha-yeŋe həla.

³⁹ Mpuəyú Manasee pəyalu Makii nyóma ná yoona Kalaati nyóma, na pá təyoŋi Amolii nyóma na pá caya. ⁴⁰ Pə təo ké Moisi ná yelina-weye-ti. ⁴¹ Ilena Manasee pəyalu Yayii nyóma náa lēki Amolii nyóma acalē lenna, na pá ha-ye si Yayii acalē. ⁴² Pə waali ké Nopa ná lēka Kena icate na pəcəb nyəna, na í ha-yeŋe í həte si Nopa.

33

Isəna Iseyeli nyóma təma pa Icipiti luw waali tə

¹ Waatu wei Moisi na Aləŋ pa ləsa Iseyeli nyóma ke caasi caasi tə, isəna pa təma təyoəb: ² Tacaá ka heela Moisi ké si ħmaa timpi timpi í səŋaa tə, hałi lona aní a həla ntə.

³ Pənaŋa isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku naanəwa na kakpasí wule, ke Iseyeli nyóma kula Tēev acima tēv kufemuyu ke Lamsəsi na pá tēki Icipiti nyóma isəntaa təkaa si, pə cəpa-we. ⁴ Na pəle pá təŋa pa kancaalaya piya mpa Tacaá kəwa təyo pim. Í lapa ħpuəyú si pa nyí si í kəla pa tuŋ ke toŋ. ⁵ Pa kula Lamsəsi, ilena pá siki Sukəti. ⁶ Pa kula Sukəti, ilena pá siki Itam ke wəlaya tetu nəyo təo. ⁷ Pa kula Itam, ilena pá polo Pi-Hahiloti ke Paali-Səfoŋ isəntaa, na pá siki Mikitəli pətēē. ⁸ Pa kula Mikitəli, ilena pá tēsi tēŋku na pá sūw wəlaya tetu na pá tó kuyəeŋ toosoŋo Itam wəlaya tetu taa, na pá tala Mala. ⁹ Mala ke pa kulaa, na pá polo Iliim, timpi hila naanəwa na naale, na paəŋ nutoso na naanəwa ka wēē tə na pá siki. ¹⁰ Pa kula Iliim, ilena pá siki tēŋku kuseem nəyo. ¹¹ Pa kula tēŋku nəyo, ilena

pá siki Siη wɔlaya tetu taa. ¹² Pa kɔla wɔlaya tetu taa, ɔlena pá siki Tɔfɛka. ¹³ Pa kɔla Tɔfɛka, ɔlena pa siki Alusi. ¹⁴ Pa kɔla Alusi, ɔlena pá siki Lefitim timpi pa laηa lum kɔnyɔnyɔɔm tɔ.

¹⁵ Pa kɔla Lefitim, ɔlena pá siki Holɛpu wɔlaya tetu taa. ¹⁶ Pa kɔla Holɛpu, ɔlena pá siki Kipɔloti-Taafa. ¹⁷ Pa kɔla Kipɔloti-Taafa, ɔlena pá siki Haselɔti. ¹⁸ Pa kɔla Haselɔti, ɔlena pá siki Litima. ¹⁹ Pa kɔla Litima, ɔlena pá siki Limɔη-Pɛlesi. ²⁰ Pa kɔla Limɔη-Pɛlesi, ɔlena pá siki Lipina. ²¹ Pa kɔla Lipina, ɔlena pá siki Lisa. ²² Pa kɔla Lisa, ɔlena pá siki Kehalata. ²³ Pa kɔla Kehalata, ɔlena pá siki Sefɛɛ puɣu. ²⁴ Pa kɔla Sefɛɛ puɣu, ɔlena pá siki Halata. ²⁵ Pa kɔla Halata, ɔlena pá siki Makelo. ²⁶ Pa kɔla Makelo, ɔlena pá siki Tahati. ²⁷ Pa kɔla Tahati, ɔlena pá siki Tela. ²⁸ Pa kɔla Tela, ɔlena pá siki Mitika. ²⁹ Pa kɔla Mitika, ɔlena pá siki Hasemona. ³⁰ Pa kɔla Hasemona, ɔlena pá siki Moseloti. ³¹ Pa kɔla Moseloti, ɔlena pá siki Pene-Yakan. ³² Pa kɔla Pene-Yakan, ɔlena pá siki Hoo-Kitɛkati. ³³ Pa kɔla Hoo-Kitɛkati, ɔlena pá siki Yɔtɔpata. ³⁴ Pa kɔla Yɔtɔpata, ɔlena pá siki Apɔlona. ³⁵ Pa kɔla Apɔlona, ɔlena pá siki Isiyɔη-Kɛpɛɛ. ³⁶ Pa kɔla Isiyɔη-Kɛpɛɛ, ɔlena pá siki Kateɛsi ke Siη wɔlaya tetu taa. ³⁷ Pa kɔla Kateɛsi, ɔlena pá siki Hoo puɣu, ke Itɔm tetu toηa tɔɔ.

³⁸⁻³⁹ M̄pɔ́yú Tacaa yelaa na kɔtɔlv Alɔη kra Hoo puɣu taa. ɔlena í sí tɔnaya isɔtv kakpasɪ nyɔη kɔyaku kancaalaya nyɔηku wule, ke ɪ pɔnaya nuɔnɔwa na hiu na tooso (123) nyɔηka taa. Pa Icipiti taa luw pɔnaya nule nyɔηka nté. ⁴⁰ Waatu inɔyi Kanaaη wulav wei pa yaa si, Ala na ɪ ka wɛ ilim tɔlule m̄pɔtɔη tɔɔ tɔ, ɪ nuwa Iseyeli nyɔ́ma tate.

⁴¹ Iseyeli nyɔ́ma kɔla Hoo puɣu ɔlena pá siki Salɔmona. ⁴² Pa kɔla Salɔmona, ɔlena pá siki Punɔη. ⁴³ Pa kɔla Punɔη, ɔlena pá siki Opoti. ⁴⁴ Pa kɔla Opoti, ɔlena pá siki Ye-Apalim ke Mowapu toηa tɔɔ. ⁴⁵ Pa kɔla Ye-Apalim, ɔlena pá siki Tipɔη-Kati. ⁴⁶ Pa kɔla Tipɔη-Kati, ɔlena pá siki Alɔmɔη-Tipɔlatayim isɛntaa. ⁴⁷ Pa kɔla Alɔmɔη-Tipɔlatayim, ɔlena pá siki Apalim pulasɪ taa ké Nepo puɣu isɛntaa. ⁴⁸ Pa kɔla Apalim pulasɪ, ɔlena pá siki Mowapu tetɛka taa ké Yaatanɪ kin ke Yeliko isɛntaa. ⁴⁹ Tɔnaya pa sika pa coka ke Pɛti-Yesimɔti na Apɛli-Sitim pɛ heku taa.

Nti Tacaa suwa Kanaaη tetv talvɔv tɔɔ tɔ

⁵⁰ M̄pɔ́yú Tacaa tɔwa Moisi ke Mowapu tetɛka taa ké Yaatanɪ pɔɔo nɔɔo ke Yeliko isɛntaa si: ⁵¹ Telɔsi Iseyeli nyɔ́ma si ye í tɛsa Yaatanɪ na í sɔv Kanaaη nyɔ́ma tetu taa. ⁵² Pɛ wɛɛ si í tɔɔvɔni tetu nyɔ́ma tɔna na í yɔki pɛɛ yaa nyɔɔvɔtu lɛɛɛη wei í laaki tɔ, na pɛ tɛkɔtɔlɛnaa. ⁵³ Na í lɛɛki pa tetu nti na í caya. Mpi tɔ, ma ha-mɛɣɛ tɔɣi. ⁵⁴ Tɛtɛ ké í ká tɔ na í talɔna tetu ntɔyi mɛ kpeka na mɛ lɔlvɔη, na í kɛsɛna mɛ paɣalɛ. ⁵⁵ Pɛ wɛɛ si í tɔɔvɔni tetu nyɔ́ma tɔnaya. Tɔfɔ kɔkaasaa mɔlɔyi mɛ kolontunaa ké na pá naasɔyi-me, isu sɔwa ke isɔpɛɛ taa, na nyɔ́má tɔpila ke mɛ kɔηkɔmɔη taa. ⁵⁶ Ile mɛɣɛ ma lana, isu maa suv si maa la-mɛ tɔ.

34

Iseyeli nyɔ́ma tetv toosi

¹ M̄pɔ́yú Tacaa tɔma Moisi si: ² Telɔsi Iseyeli nyɔ́ma si, waatu wei í ká sɔv Kanaaη tetu nti ma haaki-mɛ tɔ tɛ taa tɔ, tɛ toosi nté ³ Siη wɔlaya tetu na Itɔm nyɔntɔ na pɔtɛɛ tɔɔ. Na ká kraɣa tɛηku kɔsɔpu, ⁴ na ká mɔlɔna pɛɛsi pulasɪ tontɔηle pɔtɛɛ tɔɔ. ɔlena ká polo Siη, na ká tiina Kateɛsi-Paaneya pɔtɛɛ tɔɔ. Na ká mɔl Hasaa-Ataa na Asɔmɔη. ⁵ Na ká kɛɛ na ká yoosina Icipiti lɔɔv, na ká lu Metitlanee tɛηku. ⁶ Ilim tɔlvɛ tɔɔ toηa nté Metitlanee tɛηku un. ⁷ Ilim tɔlule

mpətəŋ təə nyəŋka nté teŋku kolum uni, na Hoo pəy pə hekv taa. ⁸ Uena ká lu Lepo-Hamatí na Seta, ⁹ na ká polo Sifəlōŋ, na ká lu Hasaa-Inaŋ.

¹⁰ Ilim təlule təə nyəŋka nté pə kpaɣav Hasaa-Inaŋ na Sefam tetv hɔyɔlvv təə. ¹¹ Uena ká mələna Lipəla ke Ayin ilim təlule təə, na ká tee pooluŋ na ká polo ka yoosina Kenasaletí kvətəŋ, ¹² na ká polo ka lu Yaataní ləəŋ, na teŋku kvsəpυ. Mə tetv tənasi nté.

¹³ Mpyóy Moisi teləsa tə tənaya Iseyeli nyəma na í tasa-weɣe heeluyv si: Tetvnaa mpa Tacaa təma si í tó tetə na í tala Iseyeli kpeka pəyɔlayafəi naanvwa na hɔyɔlvv tɔyɔle. ¹⁴⁻¹⁵ Mpi tə, Luperəŋ na Katí pa lɔlvv nyəma na Manasee kpekəle hɔyɔlvv ləŋku ná tema pəle pa nyəntv hikuyv ke Yeliko isəntaa ke Yaataní waali na ilim təlule təə.

Tətv tallaa nyəəŋ nyəma həla

¹⁶ Mpyóy Tacaa təma Moisi si: ¹⁷ Kətvlv Ulasaa na Nuŋ pəyav Yosuwee paa paasəna tetv talvvyv. ¹⁸ Pá kpa paa kpekəle nte tə taa ké nyvvyv tv wei í ká paasəna-we tə. ¹⁹ Mpa mpa paa kpa mpv tə pa həla ntə: Yuta kpekəle taa nyəŋ nté Yefune pəyav Kaləpυ. ²⁰ Simiyəŋ nyəntə taa nyəŋ nté Amihuti pəyav Semuwəl. ²¹ Pəncaməe nyəntə taa nyəŋ nté Kisilon pəyav Ilitati. ²² Təŋ nyəntə taa nyəŋ nté Yokili pəyav Puki. ²³ Yosəefv pəyav Manasee nyəntə taa nyəŋ nté Ifoti pəyav Hanəyəl. ²⁴ Yosəefv pəyav naale nyəŋ Ifəlayim nyəntə taa nyəŋ nté Sifitaŋ pəyav Kemuwəl. ²⁵ Sapuləŋ nyəntə taa nyəŋ nté Paanaki pəyav Uisafaŋ. ²⁶ Isakaa kpekəle taa nyəŋ nté Asaŋ pəyav Palətəyəl. ²⁷ Asəe nyəntə taa nyəŋ nté Selomiti pəyav Ahihuti. ²⁸ Nəfətali nyəntə taa nyəŋ nté Amihuti pəyav Petayəl.

²⁹ Mpa Tacaa ləsa si pá tala Kanaaŋ tetv ke Iseyeli kpeka nyəma tɔyɔle.

35

Lefii nyəma acaləe

¹ Mpyóy Tacaa yəɣətə Moisi ke Mowapv tetəkəle taa, ke Yaataní pəy pəy ke Yeliko isəntaa si: ²⁻³ Tv Iseyeli nyəma si pá cəla Lefii nyəma ke acaləe nna pa ləsa pa tetvnaa taa tə, na pə nənəkila. Na pá cəy acaləe taa na pá tiikiyi pa təla ke hələmnaa taa. ⁴⁻⁵ Isəna í ká mayasi nənəkila aní a wəŋ tɔyɔlv: Pə sunav icatə koloosi na pə pukina ilim təlule təə tɔyɔ mɛətələnəa nasəle na nunvwa (500), na ilim təvlə təə ké mpv. Pə mpətəŋ na pə ntəyəŋ təə tətəy mpv. Uena í mayasi paa hɔyɔlvv ŋku kv təə ké mɛətələnəa iyəy (1000) iyəy (1000) ke tam liyiŋ na pə cəə icatə na pə tə. ⁶ Na pá cəla Lefii nyəma ke acaləe naatoso. A taa ké ye pə yvkəna yvlv na í kv í təyɔntəle í ká tv kvvlvvyv. Na pə səsəi acaləe nule na naale tətə. ⁷ Pə kvəntə acaləe pələfəi naanvwa na pə nənəkila. ⁸ Paa kpekəle nte tv ha Lefii nyəma ké na pə kəsəna tə tetv təəv.

Yvlkvlaa kvvlvvyv tətvlə acaləe

⁹ Mpyóy Tacaa təma Moisi si: ¹⁰ Tələsi Iseyeli nyəma si, ye í tesa Yaataní na í svv Kanaaŋ tetv taa, ¹¹ ilé í ləsi acaləe wəna í ká la yvlkvlaa mpa pə yvkənaa tə pa kvvlvvyv tətvlə tə. ¹² Na pəle pa yəlaa í taa ləeti-we na pá tá hvvta pa təm. ¹³ Acaləe naatoso ke í ká ləsi. ¹⁴ Tooso na Yaataní ilim təlule təə, na tooso ke Kanaaŋ tetv taa. ¹⁵ Ye Iseyeli tv yaa cəyav ke pə yvkənaa na í kv yvlv, ilé pəntv se na í polo a taa natəl tə taa, na í tó kvvlvvyv.

¹⁶⁻¹⁸ Ye nəyəlv mpa í təyɔntəle ke nyəyəlvvyv yaa kvátuyóy, yaa í yəy-í pəle na í si. Í ké yvlkvlvv ké, pə wəe si pá kv-í. ¹⁹ Sətv yvlv siyiysi í ká pəkəna kvlv na í

leeɛti-i. ²⁰⁻²¹ Ye kɔlv ka tɔkɔna-i na natɔli ke i taa, yaa pa wɛna tɔma na kolɔŋa, ɔlena i marɔ-i ŋkumle, yaa i tusi-i, yaa i yaɣa-i pɔlv na i si. I kɛ yɔlvkɔlv kɛ, pɔ wɛɛ si leeɛtɔlv i hika-i i kv-i.

²²⁻²³ Ntanyi pɔ yɔkɔyɔna yɔlv na i tusi lelv, yaa pɔle, yaa pɔlv fiti i niŋ taa na pɔ yaɣa-i. Pɔcɔ pa taa yoo, yaa i tɔka-i na i taa. ²⁴ Ile huɔlaa ka tɔŋ pɔ kɔsɔsɔtu kɛ, na pɔ huɔ pa tɔm nti. ²⁵ Na pɔ kenti kɔlv tɔɔ na pɔ mɛŋna-i i kpɔlvɔv tɔtɔle, na i saali tɔna.

Halɔna kɔtɔlv sɔsɔ wei i lakɔ tɔmlɛ ke waatv unɔ tɔ i sɔm. ²⁶ Ama ye i luwa ɔcɔte nte tɔ taa na i tɛsi tɔ tɔŋa ²⁷ na leeɛtɔlv hiki-i, i nɔkaa i kvɔv-i kɛ na i tɔm ta si. ²⁸ Pɔ nyɔvɔv nte si kɔlv i caɣa kpɔlvɔv tɔtɔle tɔna, halɔna kɔtɔlv sɔsɔ sɔm. Pɔle pɔ waali kɛ i pɔsɔyɔ na i lu na i mɔli i tɛ.

²⁹ Paa leye i wɛɛ, yaasi unɔyɔ mɔna mɔ piya piya i kɔ tɔki.

³⁰ I kaa mv yɔlv kɔlv m aseeta na i kɔna yɔlvkɔlv tɔm. Pɔ wɛɛ si pɔ tala naale.

³¹ Pɔ fei si i mv kɔhav na i yele yɔlvkɔlv ke kvɔv. Pɔ wɛɛ si i kv-i kɛ. ³² Pɔ fei tɔtɔ si i mv kɔhav na i tɔ yɔlvkɔlv ke kpɔlvɔv tɔtɔle na kɔtɔlv sɔsɔ si, ɔlena i mɔlɔna-i i tɛ.

³³ Yɔlvkɔle pilisiyɔ tɛtv kɛ. Ile pɔ fei si i pilisi tɛtv nti tɔ taa i wɛɛ tɔ. Ye yɔlv kɔwa i tɔyɔntɔle, pɔ wɛɛ si pɔ kɔ unɔyɔ na pɔcɔ pɔ kpiisi pɔ asilima. ³⁴ Pɔ fei si i pilisi mɔ tɛtv. Mpi tɔ, Taca mɔ, ma wɛ mɔ hekv kɛ.

36

Pɛɛlaa mpa pa tɔki pa nyɔma kpancoou tɔ pa tɔm

¹ Mpvɔyɔ Yosefv pɔyalv Manasee, na Manasee pɔyalv Makii, na Makii pɔyalv Kalaati lɔlvɔv nyɔɔŋ nyɔma pɔla Moisi na Iseyeli kpekɔ nyɔɔŋ nyɔma kiŋ ² na pɔ tɔ si: Waatv wei Taca tɔwa Moisi si i tɔ tɛte na i tala Iseyeli nyɔma ke tɛtv tɔ, i suwa tɔtɔ si, i cɛla tɔ tɛtv Selofati tɛtv ke i pɛɛlaa. ³ Ama ye pa saawa kpekɔle lentɛ taa, pa tɛtv pasɔyɔ tɔ kpekɔle nyɔntv tɔ kɛ na pɔ sɔsɔ lentɛ tɔɔ. ⁴ Na pɔ kama na pɔ tala cɛrv pɔnaɣa, pa nyɔntv lu tɔkpataa kɛ tɔ kpekɔle tɔ na pɔ sɔsɔ pa nyɔntɛ kvfate tɔɔ.

⁵ Mpvɔyle Taca heela Moisi si: Telɔsi Iseyeli nyɔma si Yosefv lɔlvɔv nyɔma wɛna tampana. ⁶ Ye pa sɔla wei pa saa-i. Ama pɔ wɛɛ pa kpekɔle taa tɔ kɛ. ⁷⁻⁹ Ile paa kpekɔle nte tɔ tɛtv kɔ caɣa tɔ tɔcaɣale, tɔ kaa sɔsɔ lentɛ nyɔntv tɔɔ. Mpv tɔtɔyɔ ye kpekɔle natɔli tɔ alv nɔyɔlv i wɛna tɛtv pɔ wɛɛ si i saa i caa kpekɔle lɔlvɔv tɔ kɛ.

¹⁰⁻¹¹ Mpvɔyɔ Selofati pɛɛlaa Mala na Tiisa na Hokɔla na Milika na Nowa pa saawa pa caa taalvnaa pɔyalaa ke pa kpekɔle taa, isɔ Taca ka keesvɔv Moisi tɔ. ¹² Yosefv pɔyalv Manasee lɔlvɔv nyɔma nte. ɔlena pa tɛtvnaa nti pa hikaa tɔ tɔ saali pa caa kpekɔle taa.

¹³ Kiŋ na kɔsɔsɔtu nti Taca telɔsa Iseyeli nyɔma, na Moisi nɔyɔ ke Mowavv tɛtɛkɔle taa, kɛ Yaatanɔ nɔyɔ ke Yeliko isɛntaa tɔyɔle.

KUSƏSUTU LELUYU TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanə ka taa ké Moisi ləla kusəsutunaa mpa ləo ka towa lseyeli nyəma ke luw takəlaya taa tə. Ka taa tətə wə təmnaa mpa Moisi heela lseyeli nyəma tə. I təosa-wə si ləo səəla-wəyē səsəm. Haləna í na-wə pá pəeli nəyō ke wəlaya tetu taa, na í kenti pa tə. I hula-wə tətə si ləo tike nté ləo, nəyōlv í fəi tətə, í ká səəli-í ké na luyu kulmōyū, na mə ləsayə svv-í təmmam, na mə toma təna (6:4-5).

Isəna pa faya Kusəsutu Leluyu takəlaya tə:

Moisi faaci kancaalaya nyəh, titite 1:1–4:43

Moisi faaci naale nyəh, titite 4:44–28:68

Moisi faaci tooso nyəh, titite 28:69–30:20

Yosuwee ləetuyū ke Moisi lonte, titite 31

Moisi kawəyaya, titite 32

Moisi koola lseyeli nyəma tənaya kəpantv, titite 33

Moisi səm təm, titite 34

MOISI KUYƏYƏTUTU KANCAALAYA NYƏNTU

¹ Təmnaa mpa mpa Moisi heela lseyeli yəlaa tənaya wəlaya tetu taa, na pəcə pá tesəyi Yaatanı pəyō ke Sufi isentaa, na Palan na Tofeli na Lapan na Hasaləti na Ti-Saharı pa həkə taa təyōlv. ² Pa luw Holəpva na pá kraya ltəm puyū mpaaw tə, kuyəyə naanowa na kulmōyū ke pa lapa, haləna Kateəsi-Paaneya. ³ Pa ləcipiti luw pənaya nule nyəhka, isətv naanowa na kulmō nyəh kuyakv kancaalaya nyəhku taa ké Moisi heela lseyeli nyəma ke nti Tacaa ka tv-í si í teləsi-wə tə. ⁴ Waatv wei í yooowa na í kəli Amolii nyəma wulav Sihon wei í ka wə Həsəpəh ícaté taa tə, na Pasan nyəh Oki wei í təkaya kawulaya ke Asetaloti na ltəlei pa acaləe təo tə.

⁵ Saa wei pa wə Mowapv tetu taa, na pá ta tesəta Yaatanı pəyō təyō Moisi caala kusəsutu tənə tə təm ke səyəsuyv si:

Isə ha lseyeli nyəma ke nəyō si pá tēe

⁶ Waatv wei tv wə Holəpva puyū kin təna təyō Tacaa yəyətəa si, tə taahə təna təcəm. ⁷ Pə təo tə, tə kpəsi na tə polo pulasi həyələh taa timpri Amolii nyəma wəe tə. Na pə cəlv Kanaah nyəma tətunaa taa ké pə krayav Yaatanı kacəka, na pulasi həyələyū, na tetəkəle, na Nekefi, na tenku Metitelanee imalav ke Kanaah nyəma tetu taa tə. Na Lipan, haləna pəyō səsaya lfəlati. ⁸ I nawaa, mə nin taa ké ma tó tetu təna. Mpv tə, í polo na í mv-ti. Tacaa ka yəyətəna tuunav ké si í ká hətəyi mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakərv, na pələ pa ləlvuyv nyəma tənaya pa waali.

Moisi kəpav ke hvvləa

⁹ Mpvōy Moisi təma si: Maa heela-məyē Holəpva puyū kin si maa pəsəyi na má paasəna-məyē ma tike. ¹⁰ Mpi tə, Tacaa mə ləo lapaya na í huki, na saha taa í wə pəyalé isv isətvələnasi. ¹¹ Mə caanaa ləo Tacaa í yele na í səəsi hukuyū ke təm iyaya (1000). Na í kooli-məyē kəpantv isv í ka suw nəyō tə. ¹² Isənaya maa pəsi ma tike na má səyəli mə səyəla na mə wahalanaa na mə yooñ? ¹³ I ləsi mə kpeka

^a 1:2 Holəpva: Holəpva na Sinayi hətə kulomtəle ke.

taa ké ləmayasəe nyóma na mpa pa nyóma yaasi na pa həte yaawa tó, na má kra-weye mə nyuɣu nyóma. ¹⁴ Hali í cə-m si ma kəmayasətu nti tə we teu. ¹⁵ Ḿróyú ma kra mpe iní pa taa ləmayasəe nyóma mpa pa həla yaawa təyó yəlaa iyaya (1000) nyuɣu nyóma, na nuɣuwa (100) nyuɣu nyóma, na nuɣe na naanɣuwa nyuɣu nyóma, na naanɣuwa nyuɣu nyóma. Na má kra mpa pə kaasaa tó pa taa ké paa kpekəle nte tə akewənna. ¹⁶ Ilena má tó mə təm hɣɣlaa si ye təm mayana mə tətɣnnaa ke pa taa pa tike, yaa mə na cayalaa, í welisi tó taa ké teu na í təy isəna tampana səyaa tó, na í huɣ-ti. ¹⁷ Í taa fayasi yəlaa ke mə huɣɣlənnaa taa. Paa tɔntu paa konyəntu, pə wee si í nuna-weye. Í taa see yəlaa. Mpi tó, Iso həte taa ké í huɣkəna. Nti tó we-meye kate ile í kəna-ti na má nu. ¹⁸ Waatu unəyi ma tu-meye nti nti í ká la tó.

Fenlaa tiluyi ké Kanaah tetu taa

¹⁹ Pə waahí ké tə kula Holepu puɣu isu Tacaa ká heeluyu-tu tó, na tó faya wulaya tetu anaam asola nyəntu nti, isu í nyəm tó. Amolii nyóma puɣu mpaaw ke tə kraɣaa na tó tala Kateesi-Paaneya.

²⁰ Hali ma heela-me si í tapa Amolii nyóma puɣu ŋku tá Iso Tacaa ha-tu təyole.

²¹ Iso tówa tetu tənaya mə niy taa ké. Í kuli na í mu-ti na tó pəsi mə nyəntu, isu mə caanaa Iso Tacaa ka heeluyu-me tó. Í taa nyá. Pəyele mə lanja í taa ŋmaa paa pəcə.

²² Tənaya mə təna í kəma ma kin na í təy si: Tó tili apalaa ke tá nəyó tó, na pá fen tetu nti na pá hólí-tuyu mpaaw ŋku tu kraɣa tó. Na acaləe nna nna tu tala tó. ²³ Ḿróyú ma sama mə ləmayasəe aní. Ilena má ləsi mə kpeka taa ké yulɣ yulɣ ké yəlaa naanɣuwa na naale. ²⁴ Mpe iní pa tɣena na pá fayana puɣu taa. Haləna Isəkəli tətəkəle na pá fen-ti. ²⁵ Ḿróyú pa koola tetu nti tó taa kulɣlum na pá kraɣna. Na pá keesi-tu si tetu kɣpantɣ ke tá Iso Tacaa haaki-tu. ²⁶ Paa na mpu tó, í lapa lanjkpusəy na í kisi tó taa ké pote isu mə Iso Tacaa ka heeluyu-me tó. ²⁷ Haləna í suɣ kuntuyu ke mə coka taa si: Tacaa u caaki-tu təyó í ləsa-tuyu Icipiti na í kəna-tuyu Amolii nyóma tetu taa si pele pá wakəli-tu. ²⁸ Ilena í tasəyi si tə polo le? Mə tətɣnnaa ná yəlaa mə apalutɣ si: Tetu nti tə yəlaa taɣalaa ké. Pəyele pa kəla-tu, na pa acaləe ké səsəna na a koloosi kaləsəna isətənyuɣ. Hali tó tu ná a taa ké Anaki tooko ləlyuɣ nyóma.

²⁹ Ma heeliyi-me si í taa seliyina-we. Pa təm í taa kra-meye səyəntu. ³⁰ Tacaa mə Iso wei í we mə nəyó tó tó, í mayamaya í ká yoonə mə nəyó. Isu í təm lapu na í nana mə ise ke Icipiti ³¹ na wulaya tetu taa tó. Tənaya í paasəna-me isu yulɣ nukuyu í pu təyó mə mpaaw təna taa. Haləna mə tate ke cəne. ³² Paa na mpu tó, í tá tó naani ké Tacaa mə Iso. ³³ Pəyele iní í ka tənayana mə nəyó tó. Na í pəkəyimeye təsɣɣlənnaa ke mə tənte waatu. Na í huləyi-meye kəkə ke aho, na í naaki mpaaw. Ilim lena í wee ŋmuntuyu taa na mí tənəyi.

³⁴ Tacaa ní mə kuntuyu, lena pááná kra-í na í yəyoti na í tuu si: ³⁵ Yəlaa mə í kəla isayatu. Pə tó ké pa ləlyuɣ looŋa kanə, ka taa nəyóɣ kaa suɣ tetu kɣpantɣ nti ma tuuwa si maa ha mə caanaa tó. ³⁶ Ye pə taya Yefune pəyalɣ Kalepu paasi. Í na í ləlyuɣ nyóma ke máá ha tetu nti í fenja mpu təyó timpí í nuna-m teu tó.

³⁷ Tacaa muɣna Moisi maya pááná ke mə tó, haləna í tó si ma kaa feli nəəhəle ke tetu nti tə taa. ³⁸ Ama Nunj pəyalɣ Yosuwee wei í ké ma təmle tu tó í tike í ká pona. Maa səsəsi-í apalutɣ. Mpi tó iní í ká yelina na tetu nti tó pəsi lseyəli nyóma nyəntu. ³⁹ Mə piya mpa pa ise ta nyaaləta isəntu, na í təy si kolontunaa ká pááná tó, mpe páá suɣna tə taa. Mpi tó, mpeye máá ha-ti, na tó pəsi pa nyəntu. ⁴⁰ Ama mí keesi ise na í fayana wulaya tetu taa, na í polo tenku kuɣeem.

41 Tənaya í cəwa si: Hai, tá təm səpəna Tacaa. Pənente tu kpa pa tə na té yona-we isu tá Iso yəçətuy tə. Mpuvule paa mə taa wei i kpaçay i yoou wontu na í ləli na í maçasi mə taa si í ká kpa pulaya təlev. 42 Kəna Tacaa si má heeli-mə si: I taa kpa mə kolontunaa tə si í yookina-we. Mpi tə, ma fei mə heku. I taa yele na pele pá ku-mə. 43 Maa təma-məçə-təyi heeluy. Ama í tá ké nkpañuy, na í kisi Tacaa təm na í kpa puçy nyuy taa təkaa. 44 Kəna Amolii nyəma mpa un paa we puçy taa tənə tə pá lu mə tə, na pá tó mə waalı isu tui. Na pá ku-məçə pə kpaçay Itəm tə, haləna Hooma. 45 I kəma na í məli na í wiina Tacaa iləna, ilé i kisi nuw. 46 Mpu pá yelina na í çaya Kateesi-Paaneya na pá taanɪ səsəm.

2

1 M'póçy tə məlaa na té kpaçay tenku kuçəem mpaav nkku ku pukina wəlaya tetu taa tə, isu Tacaa ka yəçətuy tə. Na té cə Itəm puçy taa na pá taanɪ.

Işeyeli nyəma tənte ke ilim təlule tə tetvnaa taa

2 Kələna kuyaku nakuli Tacaa tə-m si: 3 Ama í tu cəwa puçy kənə təcəm. Pə tə tə, í ha mə ise na ilim ntəçəñ tə. 4 I heeli yəlaa si í təñna mə kəçəpiya Isav nyəma mpa pa we Itəm^a tə pa tetu toña tə. Pele pa tē ká svona-mə yáá. Ama í la-we na laakali, 5 í taa kpa pa tə. Ma kaa ha-məçə tetu ntəyi paa həçəliim si í fei nəçəhə maçamaçay. Mpi tə, ma təma Itəm puçy nkuy Isav ke hav si kó pəsi i pulv. 6 Pə wəç si í yana mə liyite ke təçənaçay na ləm mpi í ká təçə na í nyə tə. 7 Mpi tə, Tacaa mə Iso koola-məçə kəpantə ke mə niñ təma tənə taa ké. Pəyele i nyəma tənte nte í təñ wəlaya tetu anaam inə i taa tə tə tə. Pəntə taa, puçy nule kele mə Iso Tacaa un i we mə waalı, na í tá la-ñ pulv.

8 M'póçy tə cəla Isav nyəma mpeçə Itəm na tetəkəle mpaav na Ulati na Isəçəñ-keçə nyəñku tətə. İlena tə tē na té təñna Mowapw wəlaya tetu tə. 9 M'póçy Tacaa heela-m si: I taa kpa Mowapw nyəma tə si məna-we í yoo. Mpi tə, ma kaa ha-məçə pulvuy pa tetu taa. Ləti ləlvuy nyəma Mowapw nyəma ke ma hawa Aa icate si pá nyənəyi pa pulvuy.

10 İmim nyəma ka çayana icate nte tə taa ké hatoo ləñ. Paa we paçale ké na pá ké tookonaa isu Anaki nyəma, na pá we toñ. 11 Ləlaa ná nyənəçay-wəçə Ləçay nyəma ké isu Anaki nyəma. Ama Mowapw nyəma ná yaakayə-wəçə İmim nyəma. 12 Holi nyəma ka çayana Itəm icate taa ké hatoo ləñ taa. İlena Isav nyəma ná kpiisi-we na pá mu pa tetu, isu Işeyeli nyəma ka muçy pa nyəntə nti Tacaa ha-we tə.

13 Pənente í kuli na té tēsi Seleti ləv isu Tacaa ká heeluy-tu tə. İlena tə tēsi Seleti ləv. 14 Tə kulvuy Kateesi-Paaneya tə puçy pələfele nule ke tə towa, na pəç tə tēsi Seleti ləv nkku. Pə lapa m'póçy si pa tənə mpa pa ké yoolaa ke waatu un tə, pá ləsi pa loña tənə na pá si isu Tacaa ka yəçətuy tə. 15 M'póçy Tacaa tu yoolaa mpeçə niñ na í ku-we. Haləna pa kpekəle tənə tē.

16 Yoolaa mpe pa səpa pa tənəya pa kpekəle taa, 17 iləna Tacaa heeli-m si: 18 Nəçəçə ké í ká tēsi Mowapw tetu toña, na í təñna Aa icate, 19 na í kəpətəna Amoni nyəma tetu. Ama í taa kpa Mowapw nyəma tə si mə na-we í yoo. Mpi tə, ma kaa ha-məçə pulvuy pa tetu taa. Ləti ləlvuy nyəma Amoni nyəma ke ma ha-ti si pá nyənəyi pa pulvuy.

20 Yəlaa nyənəçay tetu ntəyi Ləçay nyəma nyəntə ké. Mpi tə, mpe un paa wenna tə taa ké hatoo ləñ na Amoni nyəma yaaki-wəçə Samsumi nyəma. 21 Paa we paçale ké na pá ké tookonaa, un Anaki nyəma, na pá we toñ. M'póçy Tacaa

^a 2:4 Itəm: Seyii na Itəm həte kulomtəle ké.

kpiisa-we na Amoni nyəma nəyo na pá læti pa lonte. ²² M̄p̄óḡú Tacaa ka lapa Isav ləlvəy Itəm nyəma mpa paa we Seyii t̄o. Waatu inəxi i kpiisa Holi nyəma na pa nəyo na í t̄əyonu-we na í su Itəm nyəma ke pa lonte ke haləna saŋa. ²³ M̄p̄óḡú Kafət̄ə Filiisi nyəma ná luwa na pá t̄əyonu Afi nyəma mpa paa caŋa acalisi taa haləna Kasa ke Metitelanee tenku nəyo t̄o, na pá læti pa lona taa.

²⁴ Pə waali ké Tacaa t̄oma si: I kuli na í t̄esi Alənəŋ ləəv. Ma t̄uyi Amolii t̄o Sihonj wei i ké Həsəpəŋ nyəma wulav t̄o, na i t̄etu ke mə niŋ taa. I yoona-i na í læki i t̄etu. ²⁵ Pə kpaŋav saŋa t̄o, maa yeke na antulinya piitinnaa nuk̄i mə s̄əyontu na pá nyanŋa-me. Ye pa nu mə tan̄ pa s̄ov seluŋu na lan̄wakəlle.

Wulav Sihonj t̄etu lækv̄y

²⁶ Ketemət̄i wəlaya t̄etu taa ké ma tila Həsəpəŋ wulav Sihonj kin̄ na ayenene t̄om si: ²⁷ Ha-t̄uyv nəyo na t̄ə t̄əŋ mpaav kuləmvəy na t̄ə fayana nyá t̄etu taa, t̄ə kaa heli tiili. ²⁸ Ta liyitee ke tu yana t̄əyonaya na lum mpi tu nyəə t̄əna t̄o na t̄ə t̄e. ²⁹ Isav nyəma mpa pa we Itəm həyələv taa t̄o na Mowəp̄u nyəma mpa pa we Aa nyəŋku taa t̄o pa ha-t̄uyv mpaav na t̄ə fayana pa t̄etu taa. Pə waali ké tu t̄esi Yaatan̄i p̄əyo na t̄ə polo t̄etu nti Tacaa ta Isə haaki-t̄u t̄ə t̄ə. ³⁰ Ama Tacaa lapa wulav Sihonj ke lan̄kpusəŋ na í kisi si t̄ə taa t̄əŋna i t̄e. Isə lapa-i m̄p̄óḡú si i t̄u-i tá niŋ taa na t̄ə t̄əyo i t̄etu is̄u pə wəv saŋa isəntə t̄o. ³¹ M̄p̄óḡú Isə heela-m si: Saŋa waali ma t̄əwa wulav Sihonj na i t̄etu ke mə niŋ taa ké, í læki-ti. ³² Uena Sihonj na i yoolaa t̄əna pá lu si pa yookina-t̄uyv Yahasi. ³³ Ama Tacaa tá Isə t̄u-i tá niŋ taa na t̄ə kú i na i piya na i yəlaa t̄əna. ³⁴ Uena t̄ə læki i acalēe t̄əna, na t̄ə kpiisi apalaa na alaa na piya. Mpi t̄o, Tacaa t̄əŋsa-wəyē mpusi ké. ³⁵ Ama t̄əla na acalēe nna t̄ə læka mp̄u t̄o a taa wontunaa ke tá kpaŋaa na t̄ə suna tá ti. ³⁶ Pə kpaŋav Aləwēe ke Alənəŋ ləəv nəyo na icate nte t̄ə we t̄etəkəle taa t̄o, haləna Kalaati t̄ə, t̄ə ta kpiisi kolun̄a icate natəh. Tacaa tá Isə t̄u a t̄ənya tá niŋ taa ké. ³⁷ Ama t̄ə ta tokina Amoni nyəma t̄etu ké. Paa nti t̄ə mala Yarəki ləəv na p̄uyv taa acalēe, na lona nna a t̄əna ta Isə Tacaa kisina-t̄u t̄o.

3

Wulav Oki t̄etu lækv̄y

¹ M̄p̄óḡú t̄ə kpaŋa mpaav na t̄ə kpana Pasan̄ t̄ə. Uena t̄əna wulav Oki na i yəlaa t̄əna pa lu ta t̄ə si pa yookina-t̄uyv Itəlei. ² Ntəna Tacaa heeli-m si: I taa nyana-i. Ma t̄uyi i na i yəlaa na i t̄etu t̄ənya mə niŋ taa. I ləna-i is̄u í ləpəna Amolii nyəma wulav Sihonj wei i ka we Həsəpəŋ icate taa t̄o. ³ Tampam p̄əle na tá Isə Tacaa tasa wulav Oki na i yəlaa t̄ənya tá niŋ taa ké t̄uyv, na t̄ə ku-we. Pa taa nəyolv ta fiti. ⁴ M̄p̄óḡú t̄ə læka pa acalēe t̄əna, paa kuləmt̄əle t̄ə ta fiti. A ka we acalēe nutoso ké. Pə kpaŋav Aləkəp̄i həyələv t̄əna t̄o na Pasan̄ t̄etu taa timpi Oki t̄əkaya kawulaya t̄o. ⁵ Paa ŋmawa acalēe anəxi teu ké, na a koloosi kulaa na a Kamponaa ke nyəət̄v. Pə kaasa lenna t̄ət̄əyo tuutuuma, a f̄ei koloosi. ⁶ M̄p̄óḡú t̄ə kpiisa pa t̄əna is̄u t̄ə ləp̄u Həsəpəŋ wulav Sihonj acalēe taa t̄o. Na t̄ə kú apalaa na alaa na piya. Mpi t̄o, Tacaa ka t̄əŋsa-wəyē mpusi ké. ⁷ Ama pə yela t̄əla na acalēe taa wontu uena t̄á kpaŋa na t̄ə suna tá ti.

Kalaati t̄etu talvy

⁸ M̄p̄óḡú pə lapa waatu in̄i i taa, na t̄ə læki Amolii awulaa naale t̄etu. Mpe in̄i paa wəna Yaatan̄i ilim t̄əlule t̄ə ké. Pa t̄etu nt̄e pə kpaŋav Alənəŋ ləəv t̄o, haləna Həeməŋ p̄uyv. ⁹ Sitəŋ nyəma ná yaakaya-k̄uyv si Siliyonj. Na Amolii nyəma náá yaaki-ku si Senii. ¹⁰ Oki kawulaya acalēe nna t̄ə lækaa t̄əyole pulasi taa t̄etəkəle

acalee təna. Na Kalaati na Pasan tetv təna haləna Saləka na Itəlei pə tetv. ¹¹ Wulaw Oki tike ka kena Lefayi nyóma kakaasaya. I sətv atakaa ké nyəyəluyv ké, na i tayaləŋ we meətəlnaa liyiti na həyəluyv, na i waŋ ke meətəlnaa naale. Hal i we Amoni nyóma icate səsəle Lapa taa.

¹² Waatu wei tə ləeka tetv nti ulena má ha Lureŋ na Katı nyóma ke pə krayaw Alwəe tetv, na pə cəw Alənəŋ ləwv tə, na pə kreŋna Kalaati puyv həyəluyv acaləe. ¹³ Ilena má cəla Manasee kpekəle həyəluyv ləŋku ke Kalaati tetv kukaasətu na Oki kawulaya nyəntv təna ke Pasan tetv taa. Pá yaakaya Aləkəri nyəntv na Pasan nyəntv ke Lefayi nyóma tetv ké. ¹⁴ Ḿpúyú Manasee kpekəle taa tv Yayii ləeka Aləkəri tetv ke Pasan taa. Haləna Kesuli nyóma na Maakatı nyóma pa tetv toŋa. Ilena pá layasi-yeyə hətə si Yayii acaləe, na pá yaaki-yeyə ḿpúyú haləna saŋa. ¹⁵ Ntəna má há Manasee kpekəle tv Makii ləluyv nyóma ke Kalaati həyəluyv. ¹⁶ Na Lureŋ na Katı pə nyóma ke Alənəŋ na Kalaati pə həkυ həyəluyv. Tə toŋa nté Alənəŋ ləwv na pə tēe təw. Tə na Amoni nyóma pa nyəŋka nté Yarəki ləwv. ¹⁷ Ilim tətəle təw toŋa ná mala Yaatanı tetəkəle ke Kenesaleti ləcayam na tenku kusərv pə həkυ taa ké. Haləna ilim təlule təw ké Pisika puyv luyv.

¹⁸ Waatu inı i taa ké Moisi heela-we si: Mə Iso Tacaa tv mə niŋ taa ké Yaatanı ilim təlule tetv si tə pəsi mə nyəntv. Ile mə taa yoolaa təna i kraya mə yoou wontu na i tēe Iseyeli nyóma ke nəyɔ. ¹⁹ Mə alaa na mə piya na mə kaləkəŋ tike ká caya na acaləe nna ma ha-me isəntə tv a taa. Mpi tə, mə nyóma si i wəna kaləkəŋ tuutuuma. ²⁰ Pə wee si i səna mə tēetvnaa ke ḿpúyú. Haləna Iso yeke na pəle pá hiki pa tetv isı mə hikuɣu mə nyəntv ke Yaatanı pəyɔ na waali cəne tə. Waatu inəŋi paa mə taa wei i ká məli i mayamaya i tetv nti Tacaa ha-i tv tə taa.

²¹ Ḿpúyú Moisi təma Yosuwēe si: N nana nyá isəpəe ke pə təna mpi Tacaa mə Iso lapəna Amolii awulaa naale inı tə. Mpv inı tətəyɔ Tacaa ka lana awulaa mpa pa təna n ka yooa pəyɔ waali tə. ²² I taa nyana-we. Mpi tə, Tacaa mə Iso ká yooa na mə nəyɔ.

Moisi kaa svv Kanaaŋ tetv taa

²³ Waatu inı i taa ké ma wiikayana Tacaa si: ²⁴ Iso Tacaa, nyá toŋ na nyá səsəəntv ke n hula nyá təmle tv má. Mpi tə, paa isətəaa yaa atə, nyá saala nəyɔlv i fei si i kəkəna nyá təma səsəəna, yaa nyá kəkəlv nyəmnaa paŋe. ²⁵ Ile ha Iso, ma kpa nyá yule. Yele na má təsi Yaatanı na má na tetv kəpəntv nti, na tə pulasi na Lipan pəəŋ. ²⁶ Ḿpúyú Tacaa taa kpana-m mə mayamaya mə nyuyv təw, na i kisi-m nunav. Haləna i tə-m si: Ma kawa. Taa tasa-m yəyətənav ke təm nti. ²⁷ Kulı na n kpa Pisika puyv nyuyv taa na n kusı isə na n nyəni na n cəw. Ama ma kaa yeke na n təsi Yaatanı ke tēsuyv mayamaya ké. ²⁸ Ama tələsi Yosuwēe ke ma kulapəle na n səsə-i apalətv. Mpi tə, inı i ká tona yəlaa paŋeyə nəyɔ na i tana-weyē tetv nti n ka nawa mpv tə.

²⁹ Pə krayaw waatu inı təyɔ tə caya tetəkəle taa tənaya Pəti-Peyɔv isəntaa.

4

Moisi seyesəŋi Iseyeli nyóma si pá tóki Iso kusəsutu

¹ Ḿpúyú Moisi tasaa si: Pəntə Iseyeli nyóma me i nu kusəsutu na kətvətv nti ma seyesəŋi-me tə. I lakı-tı na pə ha-meye weesuyv. Ilena i mv tetv nti mə caanaa Iso Tacaa haaki-me tə. ² Ama pə wee ké si i tóki Tacaa mə Iso kusəsutu isı ma keesuyv-meŋe-tı tə. I taa səsəi yaa i pasa puluyv tə təw. ³ I nana mə isəpəe ke mpi Tacaa lapa yəlaa mpa pa luŋa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Peyɔv tə. I ta yeke-we

na pa weesinj. ⁴ Ama mə nyəkələna Tacaa mə Iso, iləna í yele-me na mə weesinj ke haləna saŋa.

⁵ Ma seysesə-meşe kusəsutn na kutötütü isü Tacaa Iso tū-m tō sī, í təkī-tī na í laki tetü nti í puki muşv tō tē taa. ⁶ Ye í tōka-tī na í laki-tī, piitimnaa lelaa mpa paa nu tō tōm tō páá nyəni-meşe ləmayasəe nyəma na layətūnaa na pá təŋ-me sī: Ama piitim səsəəm pəne pə wəna ləmayasəe na layatv. ⁷ Pəpətu fei leleŋ piitim səsəəm napəli pə fei na pə wəna tuşv na kó nukəna-we isü tá Iso Tacaa nukuyəna tayə saa wei tē wiikina-ı tō. ⁸ Yaa piitim səsəəm mpi pə wəna kutötütü na kusəsutn na tēŋa teu isü nti ma təŋna-meşe teləşv ke saŋa isəntō tō?

Holepv puşv tō tōm kukulutu

⁹ Ama kuləmtv ké sī í feŋ teu na í tókī pə təna mpi í nana mə isəpee tō. I taa sō tē taa kuləmtv. Ama í keesi-təŋi mə piya na mə saalənaa. ¹⁰ I tōsı kuyaku ŋku í səŋa mə Iso Tacaa isəntaa ké Holepv puşv kiŋ na ilé í heeli-m sī má kofī mə təna, na ilé í teləsi-meşe ı tōm na í kpeləmi ı nyamnav na í seşesi mǝpǝyǝ mə luləşv nyəma tō. ¹¹ Mǝpǝyǝ í tuusaa na í kpətəna puşv luşv, na kulé kó təŋna kəkə muşv ke kemkem. Na isəŋmuntv susaa na səkpetvşv nyalaa. ¹² Tacaa yəşətayana-meşe kəkə ŋke ka taa ké, na í nukı ı nəşv. Ama u naaki-ı, ı nəşv tike ke í nukaya. ¹³ Mǝpǝyǝ í hulə-meşe mə nə-ı mə nəşv pəelşv na í tū-me sī í təkī ı kusəsutn naanwa. Na í ŋmaa-təŋi pəe kpaatanaa naale tō.

¹⁴ Waatv inı í taa ké Tacaa tū-m sī má hulı-meşe kusəsutn na kutötütü, na í təkəşv-təŋi teu ke tetü nti tē taa í şvki sī tō pəsi mə nyəntv tō.

Tuŋ tōm laakali lapənav

¹⁵ I taa sō sī kuyanjku Tacaa yəşətayana-meşe Holepv puşv tō tō ı nəşv tike ke í nuwa, í ta na ı mayamaşv. ¹⁶ İle pə taa kō na í wakəli mə tı na tuşv nakulı ku lupu, paa apalv yaa alv ləşşv. ¹⁷ Paa ate kpəntə natəli, yaa sumaya. ¹⁸ Paa tete wontu, yaa tinte natəli tē ləşşv sī í seeki. ¹⁹ I feŋ teu, pə taa kō na í kusı mə ise sī í tekıyı ilim, yaa isətv, yaa isətvluŋası pə taa şvşv, yaa í laa-wı. Antulinya yəlaa lelaa ke mə Iso Tacaa yela tēle tē taa. ²⁰ Ama me ilə, inı ı ləşəna-meşe İcipiti mamala taa sī, í pəsi ı yəlaa təşıyışıyı isü í wəş saŋa isəntō tō.

²¹ İlena í mvna maşv pááná ke mə nyuşv tō. Haləna í tuu sı ma kaa təsi Yaatanı na má felı nəşhəle ke tetü kəpantv nti ı haaki-me sī tō pəsi má nyəntv tō tē taa. ²² Ye ma ilə Yaatanı pəşv na cəne tō ké maa sı ma kaa təsi-ke. Ama mu təsi na tetü kəpantv nti tō pəsi mə nyəntv. ²³ Mpv tō, í feŋ mə təŋi teu na í taa kō na í sō nəşv ŋka mə na mə Iso Tacaa í pəelaa tō. Na pə kō na nəşvlu lu tuşv na í layası Iso lonte sī í lunjiyı. Mpi tō, Iso kisina-meşe pə tənaya mǝpǝyǝ. ²⁴ Tacaa mə Iso wə ké isü kəkə ŋka ka nyakı pə təna təmeleməle tō. Pəcǝ í kisa pa kpı ı na tuşv nakulı.

²⁵ Ye í taŋa teu nti tē taa na í lulı piya na saalənaa, ı taa wakəli mə tı na tuŋ lupu yaa mpi Tacaa kisa təşv lapv, na pə kpaası ı pááná. ²⁶ İşətvnuşv na tetü nté ma aseeta nyəma. Ye í lapv mpv, isü səşm kpiisa-meşe ləŋ ke tetü nti tē taa í puki cayale ke Yaatanı waalı tō, í kaa taŋı təna. ²⁷ Tacaa ká yası-meşe piitimnaa taa ké, na pə kaası-meşe pəciuu tike ke təna. ²⁸ Tənaya í ká lunjiyı yəlaa saaka taası na pəe wənaya tuŋ tō. Pəcǝ tuŋ inı u naaki, u nukı, u təkı, u nu şvşv səsəş. ²⁹ Təna tətəşv í ká pəemı Tacaa mə Iso. Ama ye í pəekəna-ı na isəle kuseemle na mə ləşaya şv-ı tōlamam í ká na-ı. ³⁰ Pə təna mpi ma keesa-me isəntō tō, ye pə mayana-me na í şvşv laŋwakəli taa, ilə ı tayanı Tacaa mə Iso ké nuşv. ³¹ Mpi tō, í ké pətətəle tō ké. I kaa lə-me yaa í wakəli-me, yaa ı sō nəsı nsi ı ka sı mə caana na tuşv tō sı tō.

Iseyeli nyəma nyulelen

³² I mayası mə taa na í na si, too Iso lapu yulb ke tetu tōo na pə suna sanja tō, í preeki antulinya təna taa na í na si, kəkələ nəyəl ı tema lapu isu inə ı taka na nəyəl nu? ³³ Yəlaa napəli pa tema Iso nəyō nuu ke kəkə taa isu mə nukuyu isənto tō, na pəntənaa wəna weesin na? ³⁴ Too tō, tuyu nakəli ku tema piitim napələxi ləsyu ke ləmpi həku na mayasəy na kəkələ təma na piti nyəna na səyəntu nyəna na yoou isu Tacaa mə Iso lapu-meyə Icipiti tetu taa na í nana mə isəpəe tō? ³⁵ Mə tu kəna pə tənaya mpv pə aseeta nyəma. Mpi tō, í cəkənəa si Tacaa tike kəna mə Iso pə ta kaasi nəyəl. ³⁶ Hatoo isətəa ké í seyesəna-me si í nyi. İlena í hólí-meyə ı kəkə səsaya ke tetu tōo na í nu ı nəyō ke ka taa. ³⁷ I səla mə caanaa ké na í ləsi pa lələy nyəma ke pa waalı na í ləsi-meyə ı mayamaya ke Icipiti taa na ı toj səsəy. ³⁸ I təyənəna mə nəyō ke piitimnaa mpa pa kəla-meyə paxale na toma tō. Na í kra-me na í ləeti pəle pa lona taa, si pa tətvi í pəsi mə nyəntu isu í naakuyu sanja isənto tō. ³⁹ I nyi sanja kuyaku kəne na í təkı mə taa si Tacaa tike nté Iso ké isətəa na atə, nəyəl ı fei tətō. ⁴⁰ Na í təyəxi ı kusəsuto na ı kətətətu isu ma hələy-meyə sanja isənto tō. İlena pəcó mənə mə piya í nu lelen na mə weesyuy təyalı teu ké tetu nti ı haaki-meyə isənto tō tə taa.

Yələkəlaa kpələy tətəle

⁴¹ Mpyó Moisi ləsa acaləe tooso na Yaatanı ilim təlule tō. ⁴² İlena pá pəsi-yeyə yəlaa mpa pə yəkəyəna na pá kuyi pa təyənələnaa tō pa kpələy tətəle. ⁴³ Luyəy nyəma kpələy tətəle nté Pesəe icatə ke wulaya tetu tontənyə tō. Katı nyəma nyəntə nté Lamətı ke Kalaatı tetu taa. Manasee nyəma nyəntə nté Kolanı ke Pasanı tetu taa.

MOISI KUYƏYƏTUTU NAALE NYƏNTU

⁴⁴⁻⁴⁵ Kiin na kətətətu na kusəsutənaa mpa Moisi tələsa Iseyeli nyəma ke pa Icipiti taa luu waalı təyəl. ⁴⁶ Yaatanı pəyō na ilim təlule tōo ké tətəkəle taa ké Pəti-Peyəə isəntəa ké pə tənaya mpv pə lapa. Amolii nyəma wulav Sihonı wei Moisi-we pa nmakələa tō ı tetu taa kələ. ⁴⁷ İlena pá ləkı ı tetu na pá kreyəna Pasanı wulav Okı nyəntu. Awulaa mpe pa naale paa wəna Yaatanı pəyō waalı na ilim təlule tō. ⁴⁸ Pa tetu ka pəna nıpyó pə krayav Alwəe ke Alənəy ləə nəyō tō. Haləna Siyənı puy nju ka yáa si Həemənı tō. ⁴⁹ Ntəyələ mpv na Yaatanı pəyō na ilim təlule tō. Haləna tenju kusəpə, na pə polo puy Pisika luy.

5*Kusəsuto naanwa*

¹ Mpyó Moisi kota Iseyeli nyəma təna na í tə-we si: I nu kusəsuto na kətətətu nti ma tələyəxi-meyə sanja isənto tō. I kpələmı-tı na í təkı-təyi teu na í lakı. ² Tá na Tacaa tá Iso tə pəela nəyō ké hatoo Holəpə puy. ³ Na ka ta ke tá caanaa mpa pa tema səpə tō pa tike pa təm. Ama na tá mpa tə wəna tá isə ke sanja isənto tō tá nyəntu tətəyō. ⁴ Tənaya kəkə məkəya puy, na Tacaa yəyətəna-meyə ka taa na í nukı ı nəyō. ⁵ Haləna í na-ke na səyənətu kra-me na í kpisi ku tōo ké kray. İlena má səy mə na Tacaa mə həku, na má tələsi-meyə nti Tacaa yəyətəa tō si: ⁶ Mayəle mə Iso Tacaa, má ləsəna-meyə Icipiti tetu taa ké mə yomle taa. ⁷ I taa nyəntı nəyələy Iso tətō. ⁸ Pəcó í taa lu pulv ləesyuy si í laaki. Paa mpi pə we hatoo isətəa yaa atə cənə yaa ləm tət tō. ⁹ I taa luı tuı ıı, yaa í lapı-ı təmle natəl. Mpi pə tōo tō, mayəle mə Iso Tacaa. Ma kisa si í taa kpı má na tuyu nakəli. Ye wei í kisa-m, ma ləetəxi-ı na má kreyəna ı piya, na pa saalənaa. Na pə polo pa lələy loosi isu tooso yaa liyiti. ¹⁰ Ama wei ı caaki-m na í təkəyi ma təm tō, ma kooliyi ləyə kəpəntu

ké na pá polo i loləŋ loosi iyisi iyisi. ¹¹ I taa yaaki mə ləo Tacaa má ma həte ke yem yem. Mpi tə, ma kaa yelee wei i yaaki ma həte ke yem yem təyo saləka təyo. ¹² I paasəna kuyaku kuhəesəyo ke teu na í nyəni-kuyə ma nyəŋku isu ma heela-me tə. ¹³ Mə təmlə kuyeyə nte naatosə, na i taa ké í ká la mə təma təna. ¹⁴ Ama naatosəmpəyoləya nyəŋku kəna mə ləo Tacaa kuyaku kuhəesəyo. Təmlə natəli tə fei lapu ke ku wule. Paa mə mayamaɣa, yaa mə pəyalaa yaa mə pəelaa, yaa mə yomaa, yaa mə muvləa maɣamaɣa. Paa mə naaŋ yaa mə kraŋasi, yaa mə təla taa natəli. Pə wee si mə yomaa í heesi kuyaku ŋkuyə isu me. ¹⁵ I təəsi si mə mayamaɣa í ka ké yomaa ke Icipiti tetu taa ké mpyəy, na mə ləo Tacaa un í ləsi-me na i toŋ səsəəŋ. Pə təo ké ma tu-me si í təkí kuyaku kuhəesəyo ŋku. ¹⁶ I seeki mə caanaa na mə toonaa isu mə ləo Tacaa tu-me tə. Uena mə weesuyə taɣali na í cayaŋa mə təyi tetu nti í ha-me tə tə taa. ¹⁷ I taa ku yulb. ¹⁸ I taa la wasəŋkalətu. ¹⁹ I taa ŋmul. ²⁰ I taa yəyoti nti í tá ná təyo nəyolb təo. ²¹ I taa nyuli mə təyontəle alv, yaa í təyaya, yaa i taale, yaa i yom yaa i nav yaa i kraŋaya, yaa i puləpu.

²² Saa wei puɣ mukaya kəkə, na isəŋmuntə na səkrətuɣ nyalaa tə, kusəsuto təneye Tacaa sukayaŋa nəyo səsaya ke ka taa, na mə samaa təna nu, i ta səsəi natəli. Uena í ŋmaa-təyi pəe kraatanaa naale təo, na í cəle-m.

Isə kuyəyotətu tələsvl Moisi

²³ Waatu wei í nu ləo nəyo ŋkeɣe səkrətuɣ te, na puɣ náa təŋna kəkə ke muɣu tə, mə loləŋ nyəəŋ nyəma na mə taa səsaa təna krətəna-m, na pá yəyoti si: ²⁴ Ta ləo Tacaa hulá-tuyə i teeli na i səsəntə na tə nu i nəyo ke kəkə taa. Saŋa nte tə nawa si ləo yəyotəyəna yulb na í tá sí. ²⁵ Ue nəəəəə pepe təo ké pə wee si tə si? Mpi tə, kəkə səsaya kane kaa nyaya-tuyə, ye ta ləo təŋna-tuyə yəyotənav isu tə səpa. ²⁶ Tampana təo, yulb wei ké ləo weesuyə tu təma yəyotənav ke kəkə taa isu ta nuikuɣ isəntə tə na puŋtu wəna weesuyə? ²⁷ Pə təo tə, Moisi, krətəna Tacaa na í nu i kuyəyotətu, na í tələsi-tu na tə mu na tə lá.

²⁸ Mpyəy Tacaa cəwa si: Ma nuwa yəlaa mpe pa kusələmutv. Pa wəna tampana. ²⁹ Ue ye páa wééná ləmayasəle təne inəyi tam na pá nyaŋna-m na pá təkəyi ma kusəsuto, halí pá na pa piya paa heesa tam təo. ³⁰ Mpu tə, Moisi polo na í heeli-we si: Paa wei í məli í cacaku te. ³¹ Ama Moisi nya caya ma kiŋ na má keesi-ŋ tə təna nti ma caa si í tu-we tə, na kətətətu na kusəsuto nti na ká seɣesi-we tə, na pá təkí-təyi tetu nti ma ha-we tə tə taa.

³² Mpyəy Moisi təma si: I paasəna teu na í laki nti nti pə su-meyə mpu tə. I taa hələna ŋwaan yaa mpəle. ³³ Mpaav ŋku Tacaa mə ləo hulá-me tə ku taa ké í ká təŋ teitei. Uena mə weesiŋ taɣali na í heesi tetu nti i haaki-me tə tə taa.

6

Kusəsutu taa səsəəntə

¹ Mə ləo Tacaa kiŋ na kusəsuto na kətətətu nti i təma si má seɣesi-me təyolə. Ntəyi í ká təkí tetu nti pə ha-me tə tə taa na í laki. ² Mpu pu yelina na í nyaŋna-i na mə na mə piya na mə saalənaa í təkí i kusəsuto na i kətətətu təna na mə weesiŋ taɣali. ³ Mpu tə, ləyeli nyəma me í nu-ti na í laki-ti. I ká cayaŋa mə ti na í lolə na í huki səsəm isu mə caanaa ləo Tacaa ka heeluyə-me tə. Saa inəyi i təma si í ká ha-meyə tetu nti tə taa təyənaya na kəpantu təna təlaa təho tə.

⁴ ləyeli nyəma me í nu. Tacaa tike nte tá ləo, nəyolb fei tətə. ⁵ I ká səl-i ké na luɣu kuləmuɣu, na mə ləsasi suv-i təmammam, na mə toma təna. ⁶ I taa səə i kusəsuto nti ma təyū-meyə saŋa isəntə tə, tə taa kuləmuɣu. ⁷ I huləyi-təyi mə piya, pəcə paa í we təyaya, yaa í təŋ mpaav, yaa í həntaa, yaa í kulaa, í krələməyi-ti. ⁸ I

tamsi-təyi mə niŋ taa na mə tokurj taa, na i taa səw-ti. ⁹ I ŋmaa-təyi mə kutulurj kampɔnaa na mə acalɛɛ nənɔsɪ təw.

Pə fei si Isɛyeli i səw i Isə təw

¹⁰ Tacaa mə Isə ká susi-meyɛ nənɔw kɛ tetu nti i ka heela mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakəɔɔv si i ka ha-we tɔ. Na i tɔyɔ acalɛɛ səsəɔna kɛ faalaa, ¹¹ na a taa tɛɛsi na si taa suwa wontunaa kɔpama mpa i tá suuli tɔ. Na ləkənaa mpa i tá huli tɔ, na lesɛŋ na Olifi turj wei i tá tuu tɔ i tawa. ¹² Waatu wei i ká tɔyɔ na i haɣa tɔ i la laakali na i taa səw Tacaa wei i ləsa-meyɛ Icipiti tetu taa kɛ yomle taa tɔ i təw. ¹³ Tacaa mə Isə kɛ i ká nyarjna, inəyi i ká lakɪ təmle na i tuukina i hətɛ. ¹⁴ Pə fei si i təŋ yəlaa mpa pa həku taa i we mɔv tɔ pa turj. ¹⁵ Mpi tɔ, mə Isə Tacaa kisa kɔpəɔv. I pááná ká huuna-mɛ na i kpiisi-meyɛ tetu təw. ¹⁶ I taa mayasi Tacaa mə Isə si i naaki i waali isu i ká lapɔ Masa tɔ. ¹⁷ I təŋ i kiinj na i kusəsutu na i kɔtɔtɔtu nti i tu-mɛ tɔ ¹⁸ na tampana na i lakɪ mpi pə we-i teu tɔ. Ilena i nu leleŋ na i tɔyɔ tetu kɔpampantu nti i heelina mə caanaa na tuunav si i ka ha-mɛ tɔ. ¹⁹ Haləna i tɔyɔni mə kolontunaa təna kɛ mə nɔyɔ təw isu i yɔyɔtɔyɔ tɔ.

²⁰ Ye kɔyakɔ nakoli mə piya pəssa-mɛ si: Pepe təw kɛ ta Isə Tacaa su-meyɛ kiinj na kusəsutu na kɔtɔtɔtu tənɛ? ²¹ Iɛ i ká cə-we si: Icipiti wulav ka təkəna-tuyɔ yomaa kɛ i tetu taa, Ilena Tacaa cɛ-tu na i toŋ. ²² Tə nawa piti təma səsəɔna na kəkəlo nyəna sɔyɔntu nyəna nna i cəəsəna Icipiti nyəma na Icipiti wulav na i yəlaa təna tɔ. ²³ Ilena i ləsi-tuyɔ təna na i pona tetu nti tə taa i ka heela tá caanaa na tuunav si i ká ha-tu tɔ. ²⁴ Mɔpɔyɔ i tu-tu si tɔ təkɪ i kusəsutu təna na tɔ nyarjna-i na tɔ nukɪ leleŋ kɛ tam. Ilena i su tá weesinj isu i lapɔ sanj isəntɔ tɔ. ²⁵ Ye tə təŋyɔ i kusəsutu tənaya teu isu i suw tɔ, i larjɛ ká heena ta tɔntɛ kɛ.

7

Isɛyeli nyəma kɛ Isə yəlaa

¹ Mɔpɔyɔ Moisi tasaa si: Waatu wei Tacaa ká tɔyɔni piitimnaa səsəɔm toŋ nyəm naatosompɔyɔlaya, Ilena i cɛle-meyɛ pa tetu. Ntəyɔle Hiti na Kilikasɪ na Amolii na Kanaaŋ na Peliisi na Hifi na Yəpusi pə tətɔnaa. ² I ká tɔ piitimnaa mɔpɔyɛ mə niŋ taa na i kəli-we, na i kpiisi-we. Pə fei si i weɛna pa pətəɔtəle na mə na-we i pɛɛli nɔyɔ nakəli. ³ Mə na-we i taa kɔrɛntɪ akɔayale taa. I taa ha mə pɛɛlaa kɛ pa pəyalaa, yaa i caa pa pɛɛlaa kɛ mə pəyalaa. ⁴ Mpi tɔ, ye i lapɔ mɔv, isu pa tolisa mə piya na pɛɛle pá təŋ turj. Ilena Tacaa mu-mɛ na pááná na i ku-meyɛ kɔakɔpaa. ⁵ Ama pə wɛɛ kɛ si i wakəli pa tɔlaalɛnaa, na i yəkɪ pɛɛ kɔlalaa, na i sɛti pa tesikasɪ na i nyayasi pa turj kɛ kəkə. ⁶ Mə Isə Tacaa nyənəyi-meyɛ i nyəma kɛ. Inu i ləsa-mɛ si i pəsi i yəlaa kɛ antulinya piitimnaa həku.

Isə təkə teu kɛ i nɔyɔ pɛɛlvyo

⁷ Pə taya isu i tɛɛ piitimnaa tənaya paɣalɛ tɔyɔ Tacaa luɣu suw-mɛ na i ləsi-mɛ. Halɪ meyɛle piitim səkɔpɛm kɛ lɛmpɪ taa. ⁸ Ama i luɣu wɛ-meyɛ na i sɔɔli si i təkɪ nɔyɔ ŋka i ka su mə caanaa tɔ. Na i cɛ-meyɛ Icipiti wulav yomle taa na i toŋ səsəɔŋ na i ləsi-mɛ.

⁹ Pə wɛɛ si i nyɪ si Tacaa tike ntɛ Isə. I təkə i nɔyɔ suw kɛ na i paasəyəna mpa pa sɔɔlɔyɪ-i na pá təkəyɪ i kusəsutu tɔ haləna pa lɔlɔŋ loosi iyayə (1000). ¹⁰ Ama i hɔŋ mpa paa caa-i tɔ pa ŋkarjŋ kɛ kɔakɔpaa, na i kpiisiyi-we. ¹¹ Mɔv tɔ, i təkɪ kiinj na kusəsutu na kɔtɔtɔtu nti mə tu-meyɛ sanj isəntɔ tɔ na i lakɪ-ti.

¹² Ye i nukɪ Tacaa kɔtɔtɔtu na i təkəyɪ-ti na i lakɪ-ti Tacaa mə Isə ká təkɪ nɔyɔ pɛɛlvyo na kɔpantu nti i ka su mə caanaa na tuunav tɔ. ¹³ I ká sɔɔli-mɛ na i kooli-meyɛ kɔpantu kɛ tetu nti i ka heelina mə caanaa na tuunav si i ká ha-mɛ tɔ tə taa.

İlena mə na mə təla í huki. Na tə ləli-məye təyonaya pee na nim na solum. ¹⁴ İso ká kooli-məye kəpantə na pə kəli piitimnaa təna. Pa kaa na mə teye kaaləlaya, paa apəlv yaa əlv yaa tətə. ¹⁵ Tacaa ká hatələna-məye İcipiti taa kətəməy isayəy inı í təna. Ama í ká tı-ı mpa paa caa-mə tə.

¹⁶ İ ká kpiisi piitimnaa təna mpa Tacaa ká tı mə niy taa təyo, í taa weena pa pətətəle. Pəcə pə fei sı í təy pa tıy, təfə pə kpa-mə isı katəka na pə ku-mə.

Tacaa kentiyi ı yəlaa

¹⁷ Ntanyı í ká mayası mə taa sı piitimnaa mpe pa tee-məye payale. İ kaa nyı isəna í ká la na í təyonı-we tə. ¹⁸ İ taa nyana-we. İ təəsı pə təna mpi mə İso Tacaa lapa İcipiti wulav na İcipiti tetv təna tə. ¹⁹ İ nána mə isəpəle ke wahalanaa mpa ı tı-we tə, na piti təma na kəkəlv nyəna wena í lapa na í ləsi-məye İcipiti tetv taa na toma tə. Mpu inı tətəyo ı ká lana piitimnaa mpa pa səyontı ı wena mpu tə. ²⁰ Tacaa mə İso ká tı-weye tontonyaməy, na paa pa taa lelaa ká fiti na pá ηmelı, ı ká ku pa təna. ²¹ Pə təo de, í taa nya-we, mə İso səso wei pa nyaηna tı ı we mə waalı ké. ²² İ ka təyonı piitimnaa mpeye pəcə pəcəyo. İ kaa kpiisi-weye nəyo kuləmaya. Pə taa kəo na taale wontu huki tetv taa na tə kulı mə təo. ²³⁻²⁴ Mə İso ká tı pa na pa əwulaa ke mə niy taa, na pa tee svəkəna-mə, haləna í kpiisi-we. Pa kaa kpaaya mə təo ké nyuləy. Pəyele nəyəlv kaa taa pa əwulaa mpe pa həla ke təəsuy. ²⁵ İ ká wə pa tıy kusəkəy ke kəkə. Ama í taa nyulı pə təo wəla na liyitee ke kəəlvuy. Mpi tə, pə ké mə İso Tacaa ke mpusi ké. Pu kpa-məye isı katəka na pə ku-mə. ²⁶ Pə fei sı í svəna mpusi nyəm mpi pə taa puləy mə teəsi taa, na pə pəsi-məye mpusi nyəma. Pə we sı í nyəni-wəyi əcaaləto ké na í kisi-wı na í wakəli-wı.

8

İseyli nyəma layatv tasəy ke wəlaya tetv taa

¹ Mpuyo Tacaa tasaa sı: Pə we sı í təkı ma kusəsuto nti ma su-məye saηa isəntə tə na í lakı-tı. Mpu piı lana na í weena weesuy na í huki. Na í təyo tetv nti ma heela mə caanaa na tuunav sı maə ha-mə tə. ² İ təəsı tənte nte mə İso Tacaa ma ma tı-məye wəlaya tetv taa ké pusi nule təcu tə tə təo. Ma tı-məye konyəy ηkuyv sı ma naaki sı í caaki ma kusəsuto təkuy yá u caaki. ³ Konyəy ηku ku waalı ké nyəyəsı líı-mə, haləna ma təo-mə na manna. Mə caanaa yaa mə taa nəyəlv taa nyı təyonaya ηke. Ma lapa mpuyo sı í cəkəna sı pə taya təyonaya tike ke yəlv ka hikina weesuy. Ama na təm nti tə lukəna İso nəyo taa tətəyo. ⁴ Na mə tənte katətəlaya ηkeye pusi nule inı, mə wontu kususuutu ta cəli. Pəcə mə nəəhe ta mvlı. ⁵ Pə we ké sı í cəkəna ké sı mə İso Tacaa ma ma həy mə ηkpaηyuv ké isı yəlv seyesuyv ı pəyaya tə. ⁶ İ təkı ma kusəsuto na í təy isı ma caaki tə, na í nyaηna-m.

İso kpaaləyi iseyli nyəma sı pá təlv ı təm ke tetv kəpantə taa

⁷ Mpi tə, mə İso Tacaa ma maə yele na í svv tetv kəpantə taa. Pusi kpey tə taa ké na lvm seelaa huki yem ké teteka na pulası taa. Na luna ke paa tımpi. ⁸ Na tə taa tətəyo təyonaya na tıy kuləlvəy isı wei pa yaa sı leseηnaa na fikinaa na kəlenatiyee na olifinaa tə pə tawa na tıy nim. ⁹ Təyaya í ká təyo na í haya. İ kaa laη pulərv. Na í ləəyi nyəyətəv ke pəe taa, na nyəyəlvuyv kuseemuyv ke pulası taa. ¹⁰ İ weəkəna təyonaya ke mpuyo atələfə, iləna í seeki mə İso Tacaa ke í na təmle ke tetv kəpantə nti ı ha-məye mpu tə tə təo.

¹¹ İ la laakalı pə taa kəo na í səo Tacaa mə İso ma ma təo, na í yele ma kiıy na ma kusəsuto na ma kətətətəv nti ma həla-məye saηa isəntə təyo lapv. ¹² İ ká kəo na í weena mə tı na í təkı na í haki. Haləna í ηmá teəsi kpaηı sı na í caya. ¹³ Mə təla təna ká huki na í weena liyitee, na wəlanaa, na mə wənav təna səəsəyi tam.

14 **I** kra mə ti, na pə taa kəə na í lá kalampaanu na í səə Tacaa ma ma təə. Pəcəə ma cəpəna-me na ma ləsi-meγe Icipiti yomle taa. 15 Mά tiikina-meγe wəlaya tetu anaam isayaw inē í taa ké pəcəηnaa na pəcəsi hekə taa. I kəma na í tala wəlaya taa na ləm fei tə, má tuləna seelo təə ké kukpamuyə toη ηγəηku taa. 16 Ma caləna-meγe manna wei mə caanaa taa nyi tə. Ma tu-meγe konyəη ηkuyə si ma naaki mə waali. Ilena ma la-meγe kopantu. 17 Pə fei si í mayasi mə taa si mə toη na mə niη ke í lapənaa na í hiki wənaə mpi. 18 I təəsi si mə Išo Tacaa hana-meγe toη na í hiki pə təna. Na nti í laki-meγe saηa isəntə tə nti tə səsəyəna toη ke nəγə ηka í na mə caanaa paa pəelaa tə.

19 Ye í səəwa Tacaa Išo má ma təə na í təηəyi tuη na í laki-í təmlə na í luyiyi-í, ma heeliyi-me təfoə ke saηa si í lepaya. 20 Pəpətu fei lelenj ye í kisa mə Išo Tacaa ke nunaw, í leki ké isu piitimnaa mpa í toηa kuyə ke mə isəntaa isəntə tə.

9

Išo təəsəyi Iseyeli nyəma kaanutu təə

1 Ḿpúyú Moisi təma si: Iseyeli nyəma me, í ke nkpaηη. Saηa í tesəyi Yaatanu ké si í təyənı piitimnaa mpa pa kəla-meγe payale na toη tə. Ilena í təyə pa acalē səsəəna wəna a koloosi kaləəna isətaa tə. 2 Tetu nti tə yəlaa kiıwəya na pa ké tookonaa. Mpeγele Anaki nyəma mpa pa puyələyi si nəγəlu ta tala í yoona-we tə. 3 Ama í cəkəna teu si mə Išo Tacaa ká tēəna-meγe nəγə ke í mayamaγa, isu kəkə mukuyə nyuw tə. Na í wakəli-we na pá huə. Ilena mı́ ηmili pa təə na í təyənı-we na í ku-weγe kraakraa isu í ka heeluyə-me tə.

4 Waatu wei mə Išo Tacaa ká təyənı piitimnaa mpeγe mə nəγə təə tə, í taa mayasi mə taa si mə siyisuyə təə ké Išo haaki-meγe tetu təne. Mpi tə, piitimnaa mpe pa isayatu təə ké Išo təyənəyi-weγe mə nəγə təə. 5 Pə taya mə siyisuyə na mə tampana təηuyə təə ke í muγi pa tetu. Ama piitimnaa mpe pa isayatu təə ké Tacaa təyənəyi-weγe mə nəγə təə. Išo lapa ḿpúyú si pə la isu í ka heeluyə na tuunaw ke mə cəsənaa Apələham na Isaaka na Yəkpəru tə. 6 I nyi teu si, pə taya mə tampana təηuyə təə ké í ha-meγe tetu kopantu təne si tə pəsi mə nyəntu. Mpi tə, mə mayamaγa í wə kaηkana ké.

Wəla nawle ləesvyə

7 I təəsi teu ke isəna í kpaasa Tacaa páána ké wəlaya tetu taa tə. Hatoo mə luw ke Icipiti haləna mə tate ke cəne tə, í kuləyi Tacaa təə ké.

8 Holəru puyə luyə ke í kpaasa Tacaa páána na ílé í taa huuna-me na í mayasi si í kuyi-mé. 9 Wuətu inəyi ma kra puyə taa si Tacaa cələyi-m pəe kraatanaa mpa pa təə í ηmaa nəəsi nsi mə na-í pəelaa tə pə təm tə. Haləna má sadli tənaya kuyeyη nule təcu ma ta təyə ma ta nyəə. 10 Ḿpúyú Tacaa cəla-m pəe kraatanaa naale mpa pa təə í mayamaγa í ka ηmaawa kusəsutu təna nti í heela-meγe kəkə taa ké kuyaku ηku í kota puyə luyə tə.

11 Kuyeyη nule waali ké Tacaa cəla-m nəγə pəelvyə pəe kraatanaa mpe pa naale. 12 Ilena í to-m si: Kəli təwaka na í tii ləη. Mpi tə, ma yəlaa mpa ma ləsa Icipiti taa tə pa wakəlaa. Pa ta taηi mpaaw ηku ma hula-we tə ku taa. Haləna pa lu nyəyələyə ke tuyə na pá təηna laaw. 13 Ḿpúyú Tacaa tasa yəyətuyə si: Ma naaki si yəlaa pəne pa ké kaηkana nyəma ké. 14 Yele na má ku-we na ma husi pa həte ke tetu taa. Na má lá na í huki na í pəsi piitim səsəəm na í kəli-weγe payale na toη. 15 Ḿpúyú ma məla tiuu na puyə muγi kəkə ke mpə, na nəγə pəelvyə kraatanaa mpeγe ma niη taa. 16 Ma kusa isē, Ilena má ná si tampana í pəntəna mə Išo Tacaa.

İ tá leeli mpaav ŋku inı ma hula-me tó kv taa. Haləna í lu nyəğəlvyo ke navle na í lunjiyi. ¹⁷ Tənağa ma pəta pəe kpaatanaa mpeye ate na pá yəki mə isentaa.

Moisi wiikina İso ke wola navle təm taa

¹⁸ Mpróyú ma hota Tacaa tēe na má saali tənaya kuvyeɛɛɛɛ nule. Ma ta təyo ma ta nyəə, ke isayatu təna nti İseyeli nyəma lapa İso na pé kraasi i pááná tə tə təə. ¹⁹ Pə taya pəlv, waatu wei má nawa Tacaa paana huu mə təə, haləna má maɣasi si ma kuvı-me tə səyəntu kra-m. Ama Tacaa nu ma kusələmvtu tətə na í lá isu ma sələmaa tə. ²⁰ Tacaa mv Aləɣ na pááná tətəyə, halı i caakaya i kv-i. İlena má wiina-i ilé i təə. ²¹ Mpróyú ma pəta mə isayatu kəlvbm navle nteye kəkə taa, na má nan-te na má pəli tə molum ke ləəv ŋku kv kpeɣ pvyu taa tə kv taa.

²² Mpv tətəyə í ka kraasa Tacaa pááná ke Təpeela na Masa na Kipəloti-Taafa. ²³ Pə kəma na í kusi-me si í polo Kateesi-Paaneya na í təyə tetu nti i ha-me tə. İlena í kvli i təə na í kisi i nəyə ke nuw. Pəcə í tá tv-i naani. ²⁴ Hatoo saa wei ma nyəma-me tə, í kuləyi Tacaa təə ké, u nukəna-i.

²⁵ Tacaa caakaya-meye kpiisuyı, İlena má hoti i nəəhe tēe ké kraakraa ke kuvyeɛɛɛɛ nule təcu. ²⁶ Na má wiina-i si: Haı Tacaa İso, taa kv-we. Pa ké nyá yəlaa mpa n yarəna nyá toɣ səsəɛɛɛɛ na n ləsi-weye İcipiti taa na nyá niɣ təyə. ²⁷ Təəsi nyá təmlə nyəma Apələham na İsaaka na Yəkərv pa təə. Taa nyəni yəlaa pəne pa kaanutu na pa nyan na pa isayatu. ²⁸ Pəcə pə taa kəə na İcipiti nyəma tó si: Tacaa u pəsəyi si í tana-weye tetu nti i ka sí i nəyə si i ká ha-we tə tə taa. Yaa i taa caaki-we təyə i ləsa-we si i pukina wəlaya tetu taa na í kú. ²⁹ Pəcə pa ké nyá yəlaa mpa n ləsa İcipiti tetu taa na nyá toɣ səsəɛɛɛɛ təyə.

10

İso hula suulu ke İseyeli nyəma

¹ Mpróyú Tacaa heela-m si: Saaki pəe kpaatanaa ke naale, isu kancaalaya nyəma, na má kraana pvyu taa ké í kiɣ, na má ká pə atakaa ké taasi. ² Tələsi kancaalaya nyəma mpa ma yəkaa tə pa təə təm ke kofama təə İlena má su-weye atakaa taa. ³ Mpróyú ma caa kpeɣkpelasi toɣ nyənsi na má ká atakaa, na má saaki pəe kpaatanaa, na má kraana-weye pvyu taa. ⁴ İlena Tacaa tələsi pa təə ké kusəsutu naanvwa wei i ka kəesa kəkə taa ké kuyəɣku mə təna í kota pvyu luyı tēe tə, na í cəle-m. ⁵ İlena má tii na má tó pəe kpaatanaa mpeye atakaa wei ma saaka mrv tə i taa. Na á we təna isu Tacaa ka heela-m təə.

⁶ Mpróyú İseyeli nyəma kula Pene-Yakəɣ ləkənaa cəlv na pá tēe Mosela. Tənaya Aləɣ səpa na pá pimi-i na i pəyalv İlyasaa kraɣa i kotvyu təmlə. ⁷ Pa kula təna, İlena pá tēe Kukota. Pa líi təna na pá polo Yəpəta. Tetu nti tə taa ka we lvm ké. ⁸ Waatu inəyi Tacaa faɣa Lefii ləlvyo nyəma na pa mpa, na í tó-we si pá səyələyi İso atakaa na pá svuki i cəkəle taa na pá lakı-i təmlə na pá kooliɣi yəlaa ke kvpantu na i həte ke haləna saɣa. ⁹ Mpv pə yelina na Lefii nyəma feina haləm isu pa tēetvnaa. İle Tacaa ka heela-weye si inəyəle pa nyəəm.

¹⁰ Mpróyú ma caya pvyu taa tətəyə kuvyeɛɛɛɛ nule, na Tacaa tasa mvyu ke nti ma sələma-i tə, na í lə mə kvvı təm. ¹¹ Haləna í tə-m si má polo na má tēe samaa ke nəyə na pá təyə tetu nti i ka heela pa caanaa na tuunav si i ká ha-we tə.

Mpi Tacaa caana i yəlaa tə

¹² İseyeli nyəma me, mpi Tacaa caaki təyəle si í nyana-i na í təɣ i mpaɣ təna taa ké teitei na í səəli-i na í lapı-i təmlə na mə lotu təna na mə ləsaɣa təna. ¹³ Tacaa caa ké si í tóki i kusəsutu na i kiɣ wei ma hula-meye saɣa isəntə tə. Na pá yele na

í caɣana mə ti təpeleketee. ¹⁴ Inı ı tənna isətnəŋ inı ı təna, na tetv na pə təna mpi pə we tə taa tə. ¹⁵ Pəcə mə caanaa tike ke Tacaa luyv suvwa. Pə waalı kə pa piya me, ilena í læsi-meɣe piitimnaa təna taa, isı í naakuyv saŋa isəntə tə. ¹⁶ Mpu tə, í laɣası hatoo mə nyama taa təkpaata, í taa tasa laŋkpusəŋ. ¹⁷ Mpi tə, Tacaa kele səsaa taa səsə, na ı tike nté Isə. ı kə toŋtv wei pa nyəkəyi təɣə. ı faɣasəyi yəlaa. Pəyele ı paa feına kvhav isı yvlv na pəcə ı ha tampana. ¹⁸ Inı ı taɣanəɣəna sulav na leelu pa təm. Pəyele ı səəla mvlv kə na í caləyi-ı na í suuki-ı wontu. ¹⁹ Pə tə kə pə we sı me tətə mıı səəli mvlvaa. Mpi tə, mə maɣamaya í ka kə mvlvaa ke Icipiti tetv taa kə.

²⁰ Tacaa mə Isə kə í ká nyana, na ı tike kə í ká sɛɛ na mə læsaɣa svv-ı, na í suki mə nəsı na ı həte. ²¹ ı tike nté mə Isə, unəyi í ká saŋ. Pəcə inı ı lapəna-meɣe təma səsəəna səɣəntv nyəna wena ı nana mə isəpee tə. ²² Mə cəsənaa tiiwa Icipiti tə pa we yvlvnyəəŋ nutoso na naanvwa tike kə. Ama Tacaa lapa na í huki.

11

Isə səsəəntv

YOSUWEE TĒMA TAKĒLAYA Kotuloto

Takēlaya kanē ka taa kē pa keesəyi isəna Moisi waali tɔ Yosuwee pona Iseyeli nyəma na pá lēki Kanaaŋ tetu tɔ. Iso ka tema yəyotuyɔ na í su Iseyeli nyəma caanaa caanaa si, í ká ha pana pa waali nyəma kē tetu nti. Pə tɔ kē Iso wē pa waali na pá yoonā pa kolontunaa. Na pa na Yosuwee pá lēki Kanaaŋ tetu.

Takēlaya taa looŋa səsaya ŋka pə wē si paa wei í tōki tɔyole titite 24:15... I ləsi wei í caa í sēe tɔyɔ sanja... Təfɔ ye pə kaasa ma na ma waaw nyəma ile, Tacaā kē taa sēe. Yosuwee yəyotəna tɔm tənē.

Isəna pa faɣa Yosuwee takēlaya tɔ:

Iseyeli nyəma tayanəyi pa ti si pa sɔvki Kanaaŋ tetu taa, titite 1–5

Kanaaŋ tetu lēkyɔv, titite 6–12

Tetɔ talvyɔ kē Iseyeli kpekā nyəma, titite 13–22

Yosuwee kuyəyotutɔ kantəkaya nyəntɔ, titite 23–24

Yosuwee lētyɔv kē Moisi lonte

¹ Mpyóyó kuyaku nakuli Iso təmle tɔ Moisi səpa. Tənaɣa Tacaā tōma Moisi waali tɔ Yosuwee, wei í kē Nunɔ pəyalɔ tɔ si: ² Nyəni, Moisi səpa. Ile pənente nyaa kuli, na n̄ tó yəlaa paneyē nɔyɔ, na í tēsɔ Yaatanɔ pəyɔ kanē. Na í sɔv tetu nti ma ha Iseyeli nyəma me tɔ tə taa. ³ Isu maa sɔv Moisi kē nɔyɔ tɔ, ye mə nɔshəle í fela timpi mə tetu kē. ⁴ Mə tetu nté pə sunav wɔlaya tetu, na pá polo Lipaŋ pəyɔ tɔ. Na pá kpaɣa Ifəlatɔ pəyɔ səsaya, na pá kpeŋna Hiti nyəma tetu tənā tɔ. Na pá yoosina Metitelanee tenku. ⁵ Kolontunaa tənā ka seeki-ŋ kē, haləna n̄ sɔv púyú. Mpi tɔ, maa wē nyá waali kē, isu maa wē Moisi kiŋ tɔ. Ma kaa lə-ŋ, pəyele ma kaa hatələna-ŋ paa pəcɔ. ⁶ Mpu tɔ, tɔyɔ apalɔtɔ, na n̄ nyɔɔ tonɔ. Pə taya pɔlv, nyaa yelina na yəlaa panē pá tɔyɔ tetu nti maa heela mə caanaa na tuunav si maa ha-me tɔ. ⁷ Ama kɔlvmtɔ kē si, nyaa tɔyɔ apalɔtɔ, na n̄ nyɔɔ tonɔ te. Tōki ma kɔsəsutɔ tənā nti ma təmle tɔ Moisi teləsa-ŋ tɔyɔ teu təcɔŋŋ, na n̄ laki-ti tətətete. Taa nyənnā ŋwaaŋ yaa mpələ. Waatu inəyi n ká waa nyá kɔlapəm tənā taa. ⁸ Kɔsəsutɔ takēlaya kanē ká taa fete nyá nɔyɔ tɔɔ. Kaləyi ka taa tɔm kē ilim na ahoɔ, na n̄ tən-təyi teu. Waatu inəyi pu lana-ŋ. Pəcɔ n ká waa pə tənā mpi n laki tɔ pə taa. ⁹ Matəŋ ma heela-ŋ si n̄ tɔyɔ apalɔtɔ na n̄ nyɔɔ tonɔ na? Mpu tɔ, taa nyá. Pəyele taa sele paa pəcɔ tɔtɔ. Pə taya pɔlv, nyá Iso má, maa wē nyá waali kē paa timpiyi.

Yosuwee tayanəyi Yaatanɔ tēsvyɔ təm

¹⁰ Mpyóyó Yosuwee tōma Iseyeli nyɔyɔ nyəma si: ¹¹ I sɔv təsikile taa, na í heeli samaa si pá caa mpaav tɔyɔnasɔ. Mpi tɔ, kuyeyɔ tooso í tēwā tu tēsɔ Yaatanɔ, na tɔ polo na tɔ lēki tetu nti Tacaā ta Iso ha-tɔ tɔ. ¹² Mpyɔyɔle Yosuwee heela Lupəŋ nyəma, na Kati nyəma, na Manasee yəlaa həyɔlvɔv ləŋku nyəma si: ¹³ I tɔəsɔ nti Moisi ka heela-me tɔ si, hēsəyɔv kē Tacaā caakəna-me, na í ha-meyɔ tetu tənē. ¹⁴ Ile mə alaa, na mə piya, na mə təla tike ká cayaŋa pəyɔ na cənē tɔɔ. Ama pə kaasɔyɔv apalaa yooola me tɔ, pə wē si mu tēsɔ mə tēetvnaa cəlvɔv na í tē-weyɔ nɔyɔ na í sənā-wē. ¹⁵ Haləna waatu wei mə Iso Tacaā ká yele na pələ pá hēsɔ isu mē na tetu tənē unɔ tɔ pəsi mə tənā mə nyəntɔ tɔ. Pə waali kē í ká məlɔ mə tetu nti Tacaā təmle tɔ Moisi ha-me isəntɔ tɔ tə taa kē Yaatanɔ ilim təlule tɔɔ cənē.

¹⁶ Μπόγυ πα cowa Yosuwee si: Tu la teitei isu n tuxy-tv to. Paa timpixi n tila-tv, tu polo ké. ¹⁷ Pəyele tu nuna-η teu ké, isu tu nukaxana Moisi to. Iso í wee nyá waali, isu í ka wev Moisi waali to. ¹⁸ Ye pə cəpa wei na í lá kanxante, na í to si í kaa təη nti n tu-tv to isu pa kv-i. Ama nyaa nyəə toη ké na í təγə apalətv.

2

Yosuwee tiliyi feηlaa naale ke Yeliko

¹ Μπόγυ Yosuwee kosa feηlaa naaleye mukaya ke Sitim timpι paa sikaa to si: I polo na í feη Kanaaη tetv nti na Yeliko icate. Pa tala icate nté, ilena pá svv apalaa təna alv nəγəlv í tēye ahoο. Pa yaa alv uní si Lahapι. ² Μπυυλε yəlaa tayasa Yeliko wulav si: Iseyeli yəlaa kəmnna nteye tetv feηyuy. Haləna pá svv cəneye ahoο ane. ³ Tənaγa, wulav tilaa na í heeli Lahapι si: Yəlaa mpa uní pa we nyá tēye mpv to, pa ké tetv feηlaa ké. Mpυ to, ləsi-weye cəne.

⁴ Μπυυλε alv uní í ηmesa apalaa mpe pa toə, na í cə wulav tillaa si: Tampəna yaa, yəlaa mpe pa tala ma te. Ama ma ta nyi-we si le nyəma to. ⁵ Ahoο yuwa na pá təkəyi icate nənəγə, ilena pá lu. Ma ta nyi ηku pa təγaa to. Ye í təγa pa waali ke ləηləη, í ká hiki-we.

⁶ Pəyele Lahapι ka kraasa feηlaa mpeye í kutuluγy pata toə ké, na í ηmesι-weye ηmvntv nti pa yaa si ləη^a to tə tēe. yaa si ləη. Pa lvvki-təyi pəəη ké Isu kponkrontu, na pə pəəη na pə tokonaa ké liyitee wontu ké. ⁷ Μπυυλε wulav tillaa kraγa mpaav ηku pa tesəγəna Yaatanι pəγə to, na pá se feηlaa waali. Ilena təηlaa tayanι icate nənəγə ke təkuyv. ⁸ Pə waali ké Lahapι kra feηlaa cəlv na pəcə pá too, na í to-we si: ⁹ Ma nyəma si Tacaa twa tetv təneye mə nιη taa. Mə səγəntv svv icate təne tə nyəma ké na pá seliyi. ¹⁰ Tə nuwa isəna, waatv wei í lu Icipiti taa to, Iso fəγa Səsəncaasi tēku lvm taa, na mu tee puyuləγa toə to. Tə nuwa tətəγə, isəna í kəwa Amolii nyəma awulaa səsaa Sihon na Oki, na í wakəli pa nyəm tənəγa pəγə waali to. ¹¹ Tə nu-ti, ilena ta apalətv le-tv, na tá tee svv kəna-me. Mpi to, mə Iso Tacaa tike nté isətaa na ate pə tv. ¹² Pənentə ma wiikina-me si, í tuuna Tacaa si í ká hólí ma caa təyaya ke suulu isu ma hvlvγv-me to. ¹³ I la mpi pu tv-m naanι si í kaa kv ma caa, na ma too, na ma taalvnaa, na ma kəγənaa, na ma newaa na pa nyəmanaa təna to.

¹⁴ Μπυυλε apalaa mpe pa cə-i si: Ye n ta tayasi tá təm tá səəlv puwəγa si tə si mə səm, na pə kəma na Tacaa tv tá nιη taa ké tetv təne tu la-η kvpəntv ké, tə kaa kvəli nyá kv cəəv.

¹⁵ Μπυυλε Lahapι tisa apalaa mpe na ηmənaγa na í kutuluγy pətote. Mpi pə toə to, kv we icate kolvηa toə ké. ¹⁶ Ilena í heeli-we si: I təη pvyv mpaav, pə taa kəə na mpa pa sewa mə waali to pá suli-me. I ηmeli pvyv taa tənəγa kvyeηη tooso na mə waali selaa təna te məlvvγ. Pəle pə waali, lə í ká to mə mpaav.

¹⁷ Ntəna apalaa mpe pa təmi-i si: Nyəni, isəna n ká la na tə təkəna tuunav mpi n yelaa na tə tuuna təγəlv. ¹⁸ Waatv wei tu svv tetv təne tə taa to, tə mayana n twa ηmənaγa kvseeməγa na nyá pətote nte n tisina-tv isəntv to. Na í kota nyá caa, na nyá too, na nyá taalvnaa na nyá newaa, na nyá caa lvvlvγv nyəma tənəγa nyá təyaya taa. ¹⁹ Ama ye pə cəpa pa taa wei na í lu nyá təyaya taa, pvntv səm ká wee í nyvγv təm ké, pə təγa tá nyəntv. Təfə, ye mpe uní pa taa nəγəlv nyvγv hola-i, lə pə ké ta təm. ²⁰ Ama ye n tayasa ta təm, lə ta kaa təkí tá nəγə svv tətə. ²¹ Ilena alv uní í cə si: Pə la isu í yəγətvγv to.

^a 2:6 ləη: Ləη, pa te ηmvntv toη nyəntv natələyi pá

Uena alu yeke ferlaa na pá tee. Ḿróyú i tu n̄m̄n̄a n̄a k̄useema n̄a i p̄otote. ²² Apalaa m̄pe pa tala p̄oñ taa, uena pá n̄meli t̄n̄a n̄a k̄uyeeñ tooso. Hal̄ena m̄pa paa sewa pa waali t̄o, pá p̄eeki-w̄e n̄e h̄aȳol̄ȳu n̄ku ku t̄ena ku taa, pa ta na-w̄e. Uena pá m̄ali k̄pete. ²³ Ḿróyú ferlaa m̄pe pa m̄alaa na pá tii p̄uȳu, na pá t̄esi Yaatan̄i. Uena pá k̄pe na pá k̄esi Yosuwee ke p̄e t̄ena m̄pi p̄e ma n̄a na-w̄e t̄o. ²⁴ Na pá ȳoñ t̄i t̄o si, p̄oñ t̄i f̄ei lelen, Tacaa t̄owa t̄etu t̄en̄a n̄a ta nin̄ taa k̄e. Hal̄ena t̄e ȳalaa t̄ena t̄ee suv̄k̄ana-t̄uȳu.

3

Yaatan̄i p̄oȳo t̄es̄uȳu

¹ T̄eu fema tan̄an̄ t̄ohulu, uena Yosuwee na Iseyeli nȳ́ma pá kuli Sitim, na pá tii Yaatan̄i n̄oȳo, na pá ca n̄a t̄ena na pá tan̄ saa wei paa t̄esi t̄o. ² K̄uyeeñ tooso t̄ewa, uena Yosuwee t̄o nȳ́uȳu nȳ́ma si: I c̄o t̄es̄ikile, ³ na í heeli samaa si ye p̄e k̄oma na í ná k̄ot̄alaa s̄əȳəla Īso Tacaa n̄oȳo p̄eel̄ȳu atakaa, ule paa wei í lu na í hu i waali. ⁴ Ama í taa suli-i k̄p̄et̄an̄av̄ k̄e, m̄a na-i í hat̄əl̄əna t̄ema isu kilom̄et̄əl̄i kul̄om̄. In̄i í k̄á h̄ul̄əȳəna-m̄e n̄e m̄paav̄. M̄pi t̄o, í ta t̄əñta-k̄u.

⁵ M̄p̄uȳole Yosuwee heela ȳalaa si: U la nȳ́oñ t̄o asilima k̄eel̄ȳu k̄ot̄aȳa ke cele t̄o. M̄pi t̄o, Tacaa ka la-m̄e n̄e p̄iti t̄ema.

⁶ T̄eu fema, uena Yosuwee heeli k̄ot̄alaa si: I s̄əȳəli Īso atakaa na í t̄ee samaa ke n̄oȳo. Uena p̄ele pá la m̄pu. ⁷ Ḿróyú Tacaa t̄ema Yosuwee si: Sañ̄a ke maa caali nȳ́a nȳ́uȳu k̄us̄uȳu ke Iseyeli nȳ́ma isent̄aa. Uena p̄ác̄ pá nȳ́i si maa w̄ee nȳ́a waali, isu maa w̄eu Moisi waali t̄o. ⁸ Ule heeli k̄ot̄alaa m̄pa pa s̄əȳəla Īso atakaa t̄o si: Ye í tala Yaatan̄i, ule í tisi m̄a n̄oñ̄ee ke l̄um̄ taa na í s̄əñ̄ m̄pu.

⁹ T̄en̄aȳa Yosuwee t̄ema Iseyeli nȳ́ma si: I tuusi na í k̄o na í nu Tacaa t̄om̄.

¹⁰ Ḿróyú í k̄á nȳ́əna si Wees̄uȳu tu Īso w̄e m̄a h̄eku taa, na in̄i i k̄á t̄əȳəñ̄əna Kanaa n̄ nȳ́ma, na Hiti nȳ́ma, na Hifi nȳ́ma, na Peliisi nȳ́ma, na Kilikaa nȳ́ma, na Amolii nȳ́ma, na Yepusi nȳ́ma. ¹¹ I nȳ́ni, t̄etu t̄ena tu Tacaa Īso n̄oȳo p̄eel̄ȳu atakaa k̄á t̄ee m̄a n̄oȳo t̄o, na í t̄esi Yaatan̄i p̄oȳo ke m̄a isent̄aa. ¹² I l̄əsi Iseyeli nȳ́ma k̄peka naan̄owa na naale taa k̄e yulu yulu. ¹³ P̄é k̄oma na k̄ot̄alaa m̄pa pa s̄əȳəla t̄etu t̄ena tu Tacaa atakaa t̄o pá l̄ii pa n̄oñ̄ee ke l̄um̄ taa, pu f̄aya, na p̄e yeke k̄rente. Na is̄ot̄aa t̄o nȳ́m̄ k̄o na p̄é su s̄əs̄əm̄.

¹⁴ Ḿróyú ȳalaa lu t̄es̄ikile si, pa t̄es̄əȳi p̄oȳo. Na k̄ot̄alaa m̄pa paa s̄əȳəla Īso atakaa t̄o p̄ele pa w̄e l̄ə. ¹⁵ Paa p̄ən̄aȳa n̄ka k̄um̄tu waatu t̄en̄aȳa p̄oȳo suȳi na k̄á wat̄əȳi k̄ot̄em̄iñ. P̄e k̄oma na k̄ot̄alaa m̄pa in̄i pa s̄əȳəla Īso atakaa t̄o pa n̄oñ̄ee tii l̄um̄ taa, ¹⁶ uena p̄é cé. Na m̄pi p̄e lukaȳana is̄ot̄aa t̄o t̄o p̄é s̄əñ̄, na p̄é su s̄əs̄əm̄ ke Atam t̄e tim̄pi pa yaa si Saatan̄i t̄o p̄e k̄əñ̄k̄əñ̄ taa. Uena l̄um̄ m̄pi p̄ele p̄e k̄reñ̄aȳana t̄en̄ku k̄us̄əp̄u t̄o t̄o, p̄ele p̄e ce. Na ȳalaa t̄es̄əna Yeliko t̄o t̄o. naali a h̄əla k̄e. Ule n̄əñ̄ə a l̄ona c̄ek̄əñ̄av̄ w̄e k̄ate. ¹⁷ Iseyeli nȳ́ma t̄əñ̄a t̄es̄uȳu ke m̄p̄oȳú w̄ulaȳa t̄o, na atakaa s̄əȳəllaa náa s̄əñ̄a m̄p̄oȳú t̄etu p̄uȳulaȳa nȳ́nt̄u t̄o k̄e p̄oȳo p̄ele taa. Hal̄ena pa t̄ena pá t̄e t̄es̄uȳu.

4

P̄ee naan̄owa na naale kul̄uȳu

¹ Iseyeli nȳ́ma t̄ena t̄ema Yaatan̄i ke t̄es̄uȳu ke m̄pu, uena Tacaa t̄o Yosuwee si: ² L̄əsi pa k̄peka loosi taa k̄e yulu yulu. ³ Uena n̄ heeli-w̄e si: I kuli p̄ele p̄ele ke tim̄pi in̄i k̄ot̄alaa s̄əñ̄a is̄ənt̄o t̄əca t̄o. Na í k̄reñ̄a tim̄pi í ka suv̄ sañ̄a ahoo an̄e t̄o.

^a 3:16 Atam te: Atam te na Saatan̄i p̄e k̄e acal̄ee kop̄əñ̄ee

⁴ Mpuvule Yosuwee yaawa yelaa naanowa na naale ini. ⁵ Ilena i to-we si: I polo Iso Tacaa atakaa nayo too ke poyo taa, na i kuli pale pale ke ma nyooj too. ⁶ PEE ani a ka taasayana-meye mpi Iso lapa-meye isento to. Ye pa koma na ma piya pootsi-me si pee ane a laki we? ⁷ I ka to-we si waatu naxolu kotelaa tesayana Iso atakaa ke Yaatanu na Tacaa yeke na lom ce na pa tesi. Ie pee ane a ka taasayana-meye pa tom ke tam too.

⁸ Mpuvule apalaa naanowa na naale ini i lapa teitei isi Yosuwee ka keesuyu-we to. Pa kula pale pale ke pa kpeka nyooj too, isi Tacaa ka heeluyu-we to. Ilena pa kpehna-ye na pa su timpi paa siki ahoos ani to. ⁹ Mpuvuy Yosuwee caa pee naanowa na naale toto, na i kaa kamaaya ke poyo pile taa, timpi kotelaa ka sayela Iso atakaa na pa sayaa to. Na a we tanaa halena saha.

¹⁰ Mpuvuy Iso atakaa sayellaa sayaa poyo taa ke mpv. Halena yelaa te nti Iso Tacaa ka heela Yosuwee si i telasi-we to to lapv, isi Moisi ka keesuyu-i to. Pa tema mpv, Ilena samaa tesi lonlon. ¹¹ Pa koma na samaa tona te tesuyv, Ilena Iso atakaa sayellaa njmaa pa nayo too. ¹² Mpuvuy Lupen na Kati nyoma, na Manasee kpekale haxoluyv nyoma, tee samaa nayo too na pa toka pa yooou wontu, isi Moisi ka heeluyu-we to. ¹³ Mpuvuy Iseyeli nyoma yoolaa luwa Tacaa isentaa, isi yelaa iyisi nule (40000) na pa suuwa yooou wontu. Na pa pukina Yeliko too ke timpi tetv we ihantav to. ¹⁴ Kuyaku njkuyv Tacaa towa Yosuwee ke teeli ke Iseyeli nyoma tona isentaa. Ilena pa nyajna-i, halena i sam. Isi pa nyajayana Moisi to.

¹⁵ Mpuvuy Tacaa toma Yosuwee si: ¹⁶ Heeli kotelaa mpa pa sayela Iso atakaa to si pa lu poyo taa.

¹⁷ Ilena Yosuwee naa heeli-weye mpv. ¹⁸ Too isi Iso atakaa sayellaa kpesuyv pa noohae ke poyo pale taa na pa su koten too, Ilena lom mali kprakaa na pa su na pa watv poyo kotemin, isi pu wew to. ¹⁹ Pa isoto kancaalaya nyajv kuyeyv naanowa wule ke Iseyeli nyoma lu poyo taa, na pa polo pa siki timpi pa yaa si Kilikaa toyo Yeliko icate na ilim telule too.

²⁰ Kilikaa tanaa Yosuwee njmawa pee naanowa na naale wei paa kula poyo taa to. ²¹ Mpuvule i heela Iseyeli nyoma si: Ye kuyaku njku ma piya pootsa-me si pee ane a nyuvv suwe? ²² Ie i ka keesi-we si tu tesa Yaatanu ke wulaya ke. ²³ Papatv fei lelen, kuyaku nakolayv Tacaa ta Iso lapa na Yaatanu nyoo na to tesi, isi i ka tem lapv ke Sosencaasi tenku taa to. ²⁴ Tacaa lapa mpuvuy si ate yelaa tona i nyv si i wena toma. Ilena taa nyajna-i tam.

5

¹ Tetv nti pa yaaki si Amolii to, to awulaa tona mpa pa wena Yaatanu ilim tetvle too to, na Kanaaj awulaa mpa pa kpatona Metitelanee tenku to. Pa tona pa koma na pa nu si Tacaa lapa na poyo nyoo na pa tesi. Ilena pa apalvto yooli-we, na Iseyeli nyoma tom la-weye sayontv ke katatelaya.

Iseyeli nyoma pelvvo ke Kilikaa

² Mpuvule Tacaa toma Yosuwee ke waatu ini i taa si: Caa pee seesi na i pelv Iseyeli piitim kofam pane.

³ Ntana Yosuwee pelv-weye teitei, isi Tacaa ka yoxotvuyv toyo pulaya njka pa yaa si: Pelvuy pulaya to ka too. ⁴⁻⁵ Waatu wei Iseyeli nyoma luwa Icipiti to pa pela apalvpiya tona mpa pa tala yooou pote to. Ama pele pa tanaa mpv pa sapa wulaya tetv taa. Pale pa waali pa tasa apalvpiya mpaya lolvuyv to pa ta pelv pele. Mpi pa too Yosuwee pela-we toyle. ⁶ Mpi to, Iseyeli nyoma kisa Iso ke nuuvv ke, Ilena pa too wulaya tetv taa ke pusv nule tocu, na pa taa apalvpiya mpa paa tala yooou pote

ke pa Icipiti luw waato tɔ pá sí pa tɛna. Mpu inɛyi Tacaa ka yɔɔtɛna tuunav si pa taa nɔɔlv ka keesi tetv kɔpantv nti tɔ taa tɔɔnaya tɔla yem tɔhɔ tɔ. Tɛnaya i ka siwa pa caanaa ke nɔɔv si i ká ha-we. ⁷ Ite pa piya ke Iɔ lɛeta pa lonte. Pɛ tɔv kɛ Yosuwee pɛla-we. Mpi tɔ, pa taa pɛli-weye mpaav taa. ⁸ Pa tɛma pa loɔɔa tɛnaya pɛlvv, ilena pá caya pa tɛcayale, halɛna pɛ waa-we. ⁹ Ntɛna Tacaa tɔ Yosuwee si: Saɔa ntɛ ma keela mɛ nyɔɔɔ tɔv kɛ mɛ Icipiti fɛele.

Ilena pá ha tɛne inɛyi hɛte si Kilikaa (Pakɛɛlaa). Na pá yaaki-teye mɔpɔyɔ halɛna saɔa.

Tɛv acima kancaalaya nyɔna tɔɔv ke Kanaaɔ

¹⁰ Mpuvɛle Iseyeli nyɔma sika Kilikaa ke timpi tetv we ihɛntav tɔɔv Yeliko kin. Ilena pá tɔɔv Tɛv acima ke tɛnaya isɔtv kɔyɛɛɔ naanvwa na liyiti wule taanaya.

¹¹ Tɛv acima tetv kɔfemuyv ke pa caala tetv tɔɔnaya ke tɔɔv, na potopotonaa mpa pa taa kɔkɔsvm fɛi tɔ. Ilena pá wɔ tɔɔnaya pɛe na pá salɔ tɔtɔ. ¹² Kɔvaykuyv manna yela hotuyv pa ta tasa-i nav. Pɛ kɔpavv waatv inɔ tɔɔv Iseyeli nyɔma svv tetv tɔɔnaya ke tɔɔv.

Tacaa yoolaa nyvɔv tv

¹³ Kɔyavv nakvli Yosuwee we Yeliko cɔlv, na í kɔvɔ ise, ile i ná apavv nɔɔlvvɛle na i nin taa kɛ layate. Mɔpɔyɔ i polav i kin na í pɔɔvɔ-i si: N kɛ tá nyɔɔ yaa tá kolontu? ¹⁴ Mpuvɛle apavv inɔ i nɔɔv tɔkɔv si: Aai, ma kɛ Tacaa yoolaa nyvɔv tv kɛ, nɔɔnɔv kɛ ma kɔma.

Tɛnayaɛ Yosuwee hota i tɛɛ, na í sɛɛ-i na í pɔɔvɔ-i si: Na wentiyile n kɔmnaa?

¹⁵ Kɛɛna Tacaa yoolaa nyvɔv tv tɔ Yosuwee si: Wɔɔvɔv nyá ntaykɔpala. Mpi tɔ, timpi taa n sɛɔa mpv tɔ, pɛ we kate kɛ.

Ilena Yosuwee la mpv.

6

Iseyeli nyɔma lɛkɔvɔv ke Yeliko icate

¹ Yeliko nyɔma ka tɔka pa icate kɛ na pá kalɛvɔ Iseyeli nyɔma tɔv. Nɔɔlvv i svvki, pɛcɔ nɔɔlvv i lukv. ² Mɔpɔyɔ Tacaa heela Yosuwee si: Ma tɔvɔv icate tɛne tɔ wulav na tɔ yoolaa apalaa tɛnaya nyá nin taa. ³ Mpu tɔ, yoolaa mɛ, í tɔ na í cɔɔna icate nteye tɔm kɔlvv. Ilena í lakv mɔpɔyɔ paa kɔyavv ŋkv. Halɛna kɔyɛɛɔ naatoso tɛcu. ⁴ Kɔtɔlaa naatosompɔɔlaya ká tɛɛ Iɔ atakaa sɛyɔllaa nɔɔv tɔv. Na paa wei na i tutuyv. Pɛ takv kɔyavv naatosompɔɔlaya nyɔɔkv wule, ilena í cɔv icate ke tɔm naatosompɔɔlaya. Na kɔtɔlaa náá tɔɔna pa tutuuvv hɔlvv. ⁵ Pɛ kɔma na í nu tutuuvv wiiwa na í cuvusi, ile yɔlaa tɛna kɔpɛntv na pá yaya apavv kakisavv na icate koluvv ti. Ilena paa Iseyeli tv wei í ti pa tɔv kɛ kɔkɔpaa.

⁶ Mpuvɛle Yosuwee kota kɔtɔlaa na í heeli-we si: I kɔpaa Iɔ atakaa na mɛ taa yɔlaa naatosompɔɔlaya náá tɔkv paa wei na i tutuyv na í tɛɛ nɔɔv.

⁷ Ilena Yosuwee heeli samaa si: I tɔ na í cɔv icate. Na yoov wontu tɔkɔlaa ke Iɔ atakaa nɔɔv tɔv.

⁸ Yosuwee tɛma yɔlaa ke mɔpɔyɔ heeluyv, ilena kɔtɔlaa naatosompɔɔlaya inɔ í naalɔ tɔntɛ, na pá hɔlvvɔv pa tutuuvv. Na Iɔ atakaa kɛ pa waalɔ. ⁹ Ilena yoov wontu tɔkɔlaa ke tutuuvv hɔllaa nɔɔv tɔv. Na waalɔ nyɔma tɔɔɔv Iɔ atakaa na pɛ haɔa mpv. ¹⁰ Ilena Yosuwee heeli samaa si: I taa kiisi, pɛcɔv mɛ taa nɔɔlvv nɔɔv taa í taa lu paa fɛɔv mayamaya. Halɛna kɔvaykv maa heeli-mɛ si í kiisi tɔ. ¹¹ Mɛ na Iɔ atakaa i ká cɔv icate ke tɔm kɔlvv. Ilena í mɔlv tesikile na í hɛntv.

ISEYELI PAASENLAA TOM TAKELAYA

Kutubtu

Takəlaya kane ka taa ké tə naaki isəna Iseyeli nyóma yela Iso ké Kanaah tetu taa tó. Pa nəyo tóo tu Yosuwee səpa. Ue pa feina paasənlu. Paa wei i lakaya isəna i caaki təyo. Ama waatu wei pa niuki pa isayatu səh ilena pá keəsəna Iso tóo na pá wii. Iso naaki pa pətətəle, ilena i ləsəyi paasənlaa na pá waasəyi-we.

Isəna pa faya Paasənlaa takəlaya tó:

Iseyeli nyóma sɔvɔ ke Kanaah na Yosuwee səm, titite 1:1–2:10

Iseyeli paasənlaa, titite 2:11–16:31

Iseyeli nyóma liyituyu, titite 17–21

Iseyeli nyóma cayav ke Kanaah tetu taa

¹ Yosuwee səm waali ké Iseyeli nyóma pəsa Tacaa si pa nyəh pa kpekə taa nte tu yoonna Kanaah nyóma ke kancaalaya tó. ² Ntəna Tacaa si: Yuta nyəntə ké. Mpi tó, pəle pa niŋ taa ké ma tu tetu.

³ Mpuyle Yuta kpekəle nyóma tóma Simiyəh kpekəle nyóma si: I koo na i sənə-tu na tó yoonna Kanaah nyóma na tó ləeki tetu nti Tacaa ká ha-tu tó. Ye tó təma tənə, lə taa koo na tó sənə-me na tó ləeki mə nyəntə.

Mpuyle Simiyəh nyóma polaa na pá səsəsi Yuta nyóma tó, ⁴ na pá tēe yoo. Iləna Tacaa tu Kanaah nyóma na Peliisi nyóma ke pa niŋ taa, na pá kó yəlaa iyisi naanəwa (10000) ké Peseke icate taa. ⁵ Mpuyo pa maɣana wulav Atoni-Peseke ke Peseke icate taa, na pá yoonə-i. Isəna pa kələnə Kanaah nyóma na Peliisi nyóma təyole. ⁶ Iləna wulav se na pá təyən-i na pá kra-i na pá seti i apalumpēe na i apalənəmpēe. ⁷ Mpuyle wulav inu i tóma si: Ma maɣamaɣa maa seta yəlaa nutoso na naanəwa apalumpēe na pa apalənəmpēe ke n̄p̄yó, na má təkɪ na cəyelasɪ hotiyi na pá caləsəyi. Mpi maa lapa təyo pə fəlyi-m.

Iləna pá pona Atoni-Peseke ke Yosalem na i caŋ na i si tənə.

⁸ Mpuyo Yuta nyóma yoonə Yosalem nyóma, na pá ku-we na pá sə icate ke kəkə na pá ləeki-tē. ⁹ Pə waali ké pa polaa na pá yoonə Kanaah nyóma mpa paa we pulasɪ taa, na ilim mpətəh tó ké tetekəle taa tó. ¹⁰ Iləna pá polo na pá yoonə Kanaah nyóma mpa pa we Hepələh timpi pa yaakaya si Alapa tē tó. Na pá ku Sesayi nyóma, na Ahiməh nyóma, na Taləmayi nyóma. ¹¹ Pa təma tənə, iləna pá polo pá yoonə Tepii timpi pa yaakaya si Kiliyati-Sefee tó pə nyóma. ¹² Mpuyo Kalepu tóma si: Ye wei i yoonə Kiliyati-Sefee nyóma na i kəli-we maa ha-i ma pəelə Akəsə na i la alb. ¹³ Tənyale Kalepu neu tənəyɔ nyəh Kenasɪ pəyav wei pa yaa si Otiniyee tó, i yoonə icate nté tó nyóma na Kalepu ha-i i pəelə Akəsə na i la alb. ¹⁴ Akəsə saawa, iləna i tó i paalv si: Maa sələmi ma caa ke tetu natəli. Alb inu i tiina i kraŋaya tó, iləna i caa pəsi-i si: Alaafəya kəle? ¹⁵ Mpuyle alb nəyo təkrapv si: Hai, la-m kɔpantv na n̄ ha-m hila. Mpi tó, tetu nti n ha-m mpuyo ilim mpətəh tó tó tə fəi ləm.

Iləna i caa Kalepu náá ha-i hila wena a we pə tēe tó, na isətəa nyənə.

¹⁶ Mpuyo Moisi yəti ləlyv nyóma Keni nyóma na Yuta nyóma pa luwa Yeliko, na pá polo pá caya Yuta Alaati ilim mpətəh tó ké wəlaya tetu taa ké Amaleke nyóma tetu taa.

¹⁷ Mpuɣle Yuta nyóma, na Simiyon nyóma pa polaa na pá yoonə Kanaaŋ nyóma mpa pa we Sefati tɔ na pá tɔɔɔ pa tetu, na pá yókɪ ɪcate tənəŋŋəŋ. Na pá ha-te sɪ Hooma. Ncaale ke pa yaa mpu na pa te taa. ¹⁸ Pəle pə waali ké Yuta nyóma mpe pa tasa Kasa, na Asəkələn, na ɪkolon acalee ke leekuyu, na pá kɔpenna wena a cəɔna-ye tɔ. ¹⁹ Tacaa ka we pa waali ké haləna pá leeki pulasi tetu təna. Ama tetu ihəntav taa nyóma ke pa ta pəsi. Mpi tɔ, pele paa wena yoou keekena nyəɣətu nyóma ké. ²⁰ ɪlena pá ha Kaləpu ke Hepələn ɪcate, isu Moisi ka yəɣətuɣu tɔ. Mpi tɔ, ɪni ɪ tɔɣəŋna Anaki lələn nyóma tooso wei ɪ ka we təna tɔ. ²¹ Pəncamee nyóma ta pəsi na pá tɔɣəni Yəpusi nyóma mpa paa we Yosalem tɔ, pá na-we pa wenna mpu.

²²⁻²³ Mpuɣó ɪfəlayim kpekəle na Manasee nyəntə pa polaa na pá yoonə Peteeɪ timpi pa yaakaya Lusi tɔ, na Tacaa səna-we. Feŋlaa ke paa caaləna tiluyi ke Peteeɪ taa. ²⁴ Pəle pa talaə na pá sulina apalu nəɣəlu, ɪlena pá təmɪ-ɪ sɪ: Huli-tuyu timpi tɔɔ ɪcate koloosi topilinaa tɔ, tu nyi nyá tɔɔ.

²⁵ Mpuɣó apalu ɪni ɪ hula-weɣe təsuule. ɪlena pá suv na pá kú ɪcate yəlaa təna. Ama pa yela apalu ɪni na ɪ təyaya nyóma təna. ²⁶ Pə waali ké apalu ɪni ɪ pola Hiti nyóma tetu taa, na ɪ ħmá ɪcate na ɪ yaa-te sɪ Lusi, na pá yaaku-teɣe mpuɣó haləna saŋa.

²⁷ Manasee nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣəni Peti-Seyəŋ nyóma, na Taanaaki nyóma, na Təɔɔ nyóma, na ɪpeleyam nyóma, na Mekito nyóma, na pə acalee wena a cəɔna-ye tɔ. Kanaaŋ nyóma ka we tənaya tam ké. ²⁸ Paa na waatu wei ɪseyeli nyóma kəma na pá yoo tonj ke teu tɔ pa ta pəsi na pá leeki pa koloosi acalee. Ye pə taya səkpəna paasi.

²⁹ ɪfəlayim nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣəni Kanaaŋ nyóma mpa pa we Kesee tɔ, pa na-we pa wenna.

³⁰ Sapulən nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣəni Kanaaŋ nyóma mpa pa we Kitələn na Nahalali tɔ. Ama təma ké pa tu-we na pá na-we pa we mpu.

³¹ Asee nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣəni Ako nyóma, na Sitən nyóma, na Alapu nyóma, na Akəsiɪpi nyóma, na Heləpa nyóma, na Afiki nyóma, na Lehopi nyóma. ³² Pə tɔɔ ké pá na Kanaaŋ nyóma pa ɔaya pele pa tetu taa.

³³ Nefətali nyóma ta pəsi na pá tɔɣəni Kanaaŋ nyóma mpa pa we Peti-Seməsɪ na Peti-Anati tɔ. Ama təma ke pa tu-we na pá na-we pá we.

³⁴ Mpuɣó Amolii nyóma tɔɣəna Təŋ nyóma, na pá kpa pulasi taa. Pa ta yele-we na pá ɔaya tetu ihəntav taa. ³⁵ ɪlena Amolii nyóma saali Haa-Helesi puɣu taa na Ayalən na Saaləpim. Ama waali waali ké ɪfəlayim nyóma, na Manasee nyóma ħmakəla-we na pá tu-weɣe təma. ³⁶ ɪtəm nyóma tetu tonja fayana Pəcesɪ tontonje tɔɔ ké Sela na ilim təlule tɔɔ.

2

Tacaa kaləɣəna ɪ yəlaa

¹ Mpuɣó kuɣaku nakolɪ Tacaa ɪsətəa tillu luna Kilikaa, na ɪ polo timpi pa yaa sɪ Pokim tɔ. Na ɪ tó ɪseyeli nyóma sɪ: Ma læsa-meɣe ɪcipiti na má pona-meɣe tetu nti tə taa maə heela mə caanaa na tuunav sɪ maə ha-me tɔ. Halɪ má yəɣəti na má su sɪ ma kaa yəki má na me ta nəɣə pəeluyə. ² Na ma heela-me sɪ mə na tetu tənə tə nyóma ɪ ta pəeli nəɣə nakəlɪ. Pə wee ké sɪ ɪ yókɪ pa tunj. Paa na mpu tɔ, ɪ tá nu ma təm. ɪle pepe tɔɔ ké ɪ lapa mpu? ³ Pə maɣamaya pə tɔɔ ké ma heeliyi-me təfoo sɪ ma kaa tɔɣəŋəɣi tetu tənə tə yəlaa na mu təŋəɣi. Ama mə na-we ɪ ká weena mpu, na pa tunj pəsi-meɣe katəsɪ.

⁴ Waatu wei Tacaa isətaa tillu tema təm ntəxi yəçətuyv, İlena İseyeli nyəma tulu nəəsi na pá wiiki. ⁵ Pə tōo ké pa ha lonte nteye həte si Pokim. Wiilaa teye pa yaa mpv na pa te taa. Mpróyú pa lapa Tacaa ke kətasi.

Yosuwee səm

⁶ Waatu wei Yosuwee taa səta tō, mpróyú i yela İseyeli nyəma ke Sikem, İlena paa wei iməli i tetv nti i hikaa tō tə taa. ⁷ İseyeli nyəma lapa Tacaa təmle ké, haləna Yosuwee səm. Na pá seesi isəle ke mpv, na nyvuyv nyəma mpa pa nana pa isəpəle ke tema səsəəna wena Tacaa lapa-wə tō, pele pa polo pa si tətō. ⁸ Tacaa təmle tv Yosuwee pusi yooəa nūnūwa na naanūwa (110) İlena í sí. ⁹ İlena pá pimi-i tetv nti pa ha-i tō, tə taa ké Timnatı-Helesi ke İfəlayim pulası taa ké Kaasi puyv taa ké ilim ntəçəñ tō. ¹⁰ Mpróyú Yosuwee pəəle nyəma təna səpa tətō. Ama kufalan yəlaa ná táá cekəna Tacaa, na tema səsəəna wena i ka lapa İseyeli nyəma tō.

İseyeli nyəma ləwa İso Seev

¹¹ Mpróyú İseyeli nyəma lapa mpi pə ta maça Tacaa tō. Pa laakaya tıñ wei pa yaa si Paalənaa təçō. ¹² Pa ləwa pa caanaa İso Tacaa wei i ləsa-wəye İcipiti tō. İlena pa laakali məli piitimnaa mpa pa həkv pa wə mpv tō pa tıñ tō, na pá lunjiyi-i. Tənaça pa kusəna Tacaa pááná. ¹³ Pa lə-i ké na pá laaki tıñ apəlv nyəñ wei pa yaaki si Paalənaa tō, na əlv nyəñ wei pa yaa si Asətətənaa tō. ¹⁴ Mpróyú Tacaa taa huuna İseyeli nyəma, na í yele-wə na leekəlaa leeki pa nyəm təna. Na í tv-wəye pa kolontunaa niñ taa na pá kəli-wə. ¹⁵ Paa waatu wei ké pa sula yooə Tacaa yeeki ké na pele pá təçəni-wə. İsu i ka tem-wəye heeluyv na tuunav tō. Tənaçale pa laña wakəlaa tətəçətəçō. ¹⁶ Kəna Tacaa náá kpaaki pa taa ké paasənlaa si pele pá waasi-wəye leekəlaa mpe pa niñ taa. ¹⁷ Ama İseyeli nyəma kisa peleye nūnav na pá laaki tıñ na pá lunjiyi-i. Tənaça pa yelina pa caanaa mpa pa tənaça İso kusəsutv tō pa mpaav ke ləñ, na pá kisi-wəye keənav. ¹⁸ Paa waatu wei ké Tacaa kpa-wəye paasənlv, i wə pəntv inı i waali ké na í yaki-wəye pa kolontunaa niñ taa, haləna i səm. Pəpətv fei lelen, ye pə kəma na pa njmakəlaa nyənsəyi pa ise na pá saləməyi, pa pətətəle kpaaki Tacaa ké. ¹⁹ Ama pə kəñ na paasənlv si, İlena pá taçanı isayətv taa ké məlvuyv, na pə kəli pa caanaa. Na pá laaki tıñ na pa lunjiyi-i. Na pá təkə tam ké pa kañkante, na pa yaasi isayav.

Tacaa maçasəyi İseyeli nyəma si i naa pa waali

²⁰ Mpróyú kuyəkv nakəli Tacaa taa huuna İseyeli nyəma na í tō si: Yəlaa pane pa yəka ma nəçō njka ma na pa caanaa tu pəelaa tō, na pá kisi-m nūnav. ²¹ Mpv tō, ma kaa təçəni piitimnaa mpa Yosuwee taa té təçənvuyv na pəçó í səki tō, pa taa kəlvəm. ²² Piitimnaa mpeye maa nana İseyeli nyəma waali si paa nūna-m na pá təñ ma luyv nyəntv İsu pa caanaa lapv tō yaa isəna.

²³ Mpróyú Tacaa yela piitimnaa mpa i taa tv Yosuwee niñ taa si i təçəni tō na pá həesi. İ ta hulina pa təçənvuyv.

3

¹ Mpróyú Tacaa yela piitimnaa mpeye təçənvuyv si i maçasəyəna İseyeli nyəma mpa pa taa nyi pá na Kanaaṅ nyəma pa yooñ təna tō. ² Tacaa caakaya ké si mpa inı pa taa nyi yooə ke mpv tō, pá nyi-kv. ³ Piitimnaa mpa pu kaasa təçənvuyv təçəle Filiisi nyəma acaləe kakpasi, na Kanaaṅ nyəma təna, na Sitəñ nyəma, na Hifi nyəma mpa pa wə Lipəñ puyv taa ké pə kpaçəv Paalı-Heeməñ puyv na pə polo Lepo-Hamati tō. ⁴ Mpe inəyi Tacaa caakaya si i naakəna İseyeli nyəma waali si paa təki kusəsutv nti i ka yelaa na Moisi tv pa caanaa tō yaa pa kaa təki. ⁵ Mpv

pə yelina na Iseyeli nyóma we Kanaaη nyóma na Hiti nyóma na Amolii nyóma na Peliisi nyóma na Hifi nyóma na Yepusi nyóma pa heku. ⁶ Pəle pa haakayana-weye pa pəelaa na pá laki alaa, na mpe pá haaki pəleye pa nyóma, na pá laaki pa tuη.

ISEYELI PAASENLAA

Otiniiye

⁷ Mpróyó Iseyeli nyóma lapa mpi pə ta maɣa Tacaα tɔ. Pa kisa Iso ké seev na pá laaki tuη wei pa yaaki si Paalənaa na Aselanaa tɔ. ⁸ Mpróyóle Tacaα taa huuna-we na í tu-weye Mesopotami wulav Kusaη-Lisatayim niη taa. Na íle í ηmakəli-weye pusi pələfei təcu. ⁹ Keləna pá wiina Tacaα si í ya-we. Iləna íle í ləsi Kalepv neu tənuyv nyəη Kenasi pəyalv Otiniiye si í waasi-we. ¹⁰ Mpróyó Tacaα Feesuyv tii í tɔɔ, na í polo í yoonα wulav Kusaη-Lisatayim na í kəli-í. ¹¹ Iləna Iseyeli nyóma heesi pusi nule təcu. Pə waali ké Otiniiye səpa.

Ihuti

¹² Mpróyó Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maɣa Tacaα tɔ. Ntəna íle í yele na Mowarv wulav Ikoləη kuli pa tɔɔ. ¹³ Í polaa ké na í sɔəsi Amoni nyóma na Amaleke nyóma pa tɔɔ, na pá yoonα-we na pá ləkəi Yeliko ɪcatə. ¹⁴ Pusi pələfei hiu təcu ké Mowarv wulav ηmakəla-we. ¹⁵ Pa wiina Tacaα, iləna í kra Pəncaməe kpekəle taa tv Kelaa pəyalv mpvtv Ihuti si í waasi-we.

Keləna Iseyeli nyóma cəla Ihuti ke kvɔɔv si í pona Mowarv wulav. ¹⁶ Ntəna Ihuti caa layatə ntə tə we ləη ke taa na waali, na tɔ tayala isv mpiiη naale tɔ, na í svsi-teye í tokonaa tɛɛ na í ntəyəη tɔɔ. ¹⁷ Mpróyole í cəla wulav ke í kvɔɔv. Apalv un í ka ke kvyasvlv ke təmam. ¹⁸ Í tɛma-í cəlvv ke mpv, iləna í na yəlaa mpa paa kəna kvɔɔv ηkv tɔ pá li. ¹⁹ Pa kəma na pá tala pəe wəna pa sika Kilikaa cəlv na pá laaki tɔ, iləna Ihuti mələna í waali, na í polo wulav kiη si: Ha, tá caa, maa wəna faaciya nakəli si ma naaki-η má na-η tá tike.

Iləna wulav ləsi təmlə nyóma təna. ²⁰ Ate na isə naη ηkv kv niyita teu tɔ kv taa ké í ka wee. Ntəna Ihuti krətəna-í na í təmi-í si: Tacaα heela-m təm si má heeli-η.

Tənyalə wulav kula í təcayalə. ²¹ Iləna Ihuti krəe í layatə na mpvtv na í sɔ wulav lotu taa. ²² Na tɔ svv tɔ təna, na pə krəηna krátóyó, na í yele-teye mpv na nim waasi tɔ tɔɔ. ²³ Í tɛma mpv, iləna í lina waali tɔɔ, na í təkí na í kaləsi. ²⁴ Í tɛəwa iləna təmlə nyóma polo pa maɣana pə kaləsi mpv. Iləna pá tv pa taa si wulav luki í awali ké. ²⁵ Mpróyó pa taja na pá ká í fei tvlvv. Iləna pá polo pá tvli pa maɣamaɣa na pá maɣana pa caa hənta atə na í səpa. ²⁶ Waatv wei pa taja mpv təyó Ihuti sewa na í tɛe pəe təyəkəle, na í polo í ηməli Seyila. ²⁷ Í tala Iələyayim pəəη taa, iləna í yaɣa apalv tutuyv, na í koti Iseyeli nyóma na í tu-weye nəyɔ na pá tii pulasi. ²⁸ Iləna í tɔ-we si: Í təη ma waali. Mpi tɔ, Tacaα tv mə niη taa ké mə kolontunaa Mowarv nyóma ké.

Iləna pá polo na pá nyala-weye Yaataní tətəsəle, nəyɔlv ta fiti. ²⁹ Kəyāηkv pa kv Mowarv yoolaa taa yoolaa ke yəlaa iyisi naanvwa (10000) ké nəyɔlv ta tvli. ³⁰ Pə krayav waatv uní təyó Iseyeli nyóma ηmakəla Mowarv nyóma na tetv heesi pusi nunaasa təcu.

Samkaa

³¹ Anatí pəyalv Samkaa ləetəna Ihuti lonte taa. Iní í kona Filiisi nyóma ke yəlaa nasətoso (600) na nav krátóyó. Ilé í waasa Iseyeli nyóma tətəyó.

4

Tepola na Palaki

¹ Ihuti säpa, ilena Iseyeli nyóma tasa lapu ke mpi pä ta maya Tacaa tö. ² Mpróyó Tacaa tu-weye Kanaani nyóma wulav Yapeh wei i tákaya kawulaya ke Hasoo tö i niñ taa. I yoou wulav ke pa yaakaya Sisela na í we Halose-Koyim. ³ Yapeh unu i yoou keekena ka we nasánaasa na nunuwa (900) ké. Mpróyó i nyéhsa Iseyeli nyóma ise ke pusi hiu töcu. Ilena péle pá wiina Tacaa si í waasi-we.

⁴ Lapitoti alv Tepola ka kena Iso kuyótotu telösulo na í huuki Iseyeli nyóma ke pa tónnaa ke waatu unu i taa. ⁵ Peteeh na Lama pa hekú taa timpi pa yaa si Tepola Paav ke Ifalayim puvo taa tögo alv unu i pukaya na í caki, na í tayanayi Iseyeli nyóma tónnaa. ⁶ Mpróyó kuyaku nakuli Tepola unu i tila Apinowam pəyalu Palaki kinj ke Keteesi ke Nefətali tetu taa, na í heeli-i si: Iseyeli Iso Tacaa töma si n ləsi Nefətali na Sapuləñ pə nyóma taa ké apalaa iyisi naanowa (10000) na n pona-weye Tapoo puvo tö. ⁷ Maa yele na Yapeh yoolaa wulav Sisela kuu i yoolaa na i keekena nyəgətu nyóma na pá lu Kisəñ löv taa si pa yookina-ñ, ilena má tu-weye nyá niñ taa.

⁸ Tənayale Palaki cəwa Tepola si: Ye ma na-ñ tu pona, ile maa polo. Ama ye n kaa polo, ile maa puki. ⁹ Mpuvule Tepola si: Ma na-ñ tu polo yaa. Ama paa n tala timpi nəyölv kaa sa-ñ ké. Mpi tö, alv niñ taa ké Tacaa ká tu Sisela.

Ilena Tepola kul na í na Palaki pá tee Keteesi. ¹⁰ Mpróyó Palaki kreyla Nefətali na Sapuləñ nyóma, na yəlaa iyisi naanowa (10000) tisi si paa təñ-i, na Tepola mayamaya náa polo tö. ¹¹ Keni tu Hepere ka fayana Keni nyóma leləa mpa pa ké Moisi yəti Hopari pəyalaa tögo. Ilena í polo í siki Saananim tunj səsəñ tee ké Keteesi kinj.

¹² Mpróyó Sisela nuwa si Apinowam pəyalu kpawa Tapoo puvo tö. ¹³ Ilena í koti i yoolaa nasánaasa na nunuwa (900) ké Halose na pá tee Kisəñ löv taa. ¹⁴ Ntəna Tepola tö Palaki si: Polo pa tö, saña ke Tacaa tvi Sisela ke nyá niñ taa, na i mayamaya i ká weena nyá waali.

Mpróyó Palaki tiwa Tapoo puvo na i waali ké yoolaa iyisi naanowa (10000). ¹⁵ Pa nika yoou, ilena Tacaa yele na Sisela yoolaa na i keekena pá kuu-te. Haləna Sisela lu i keeke taa, na í se nəhe. ¹⁶ Ilena Palaki tu i kolontunaa na pa keekena waali, na í tana-weye Halose. Na í heeli pa yoolaa təna pə ta səv paa lövəy pəyaya.

¹⁷ Mpróyó Sisela sewa na í polo Keni tu Hepere alv Yayee te. Mpi tö, wulav Yapeh yəlaa na Hepere nyóma paa we töma na leleñ ké. ¹⁸ Ilena Yayee lu na í səñ Sisela na í töm-i si: Ta caa, svu ma te cəne, taa nyana pulv.

Sisela svuwa Yayee cokəle taa, ilena í hənti na alv unu í waasi i töv ké puvo.

¹⁹ Mpróyó apalv unu i töma-i si: Lökətu təkə-m ké, ha-m lvmaya na má nyəv.

Ilena alv cosi naaləm ke huluyu taa na í ha-i na i nyəv, na í tayan-i puvo waasvuv.

²⁰ Mpuvule Sisela töma alv unu si: Səñ cokəle nənəgo, na wei í pəvsa-ñ si nəyölv we cəne? Ie n cə si, aai.

²¹ Sisela ka kawaya tətəyətəgo, ilena í too isu i säpa. Mpróyó Yayee kraça pəñ cokəle kanjanaya na kanjanuv, na í krətəna-i təhe na í keesəna i ləpəyasaya tö na í ká na í krəna tetu na Sisela si. ²² Pə waali ké Palaki sewa Sisela waali na í tala Yayee te na Yayee lu na í töm-i si. Kəv, maa huli-ñ yolv wei n pəkəyi tö.

Palaki svu cokəle taa, ilena í mayana i hənta ate təcəmm, na krátóyó tuv i ləpəyasaya taa na í säpa.

²³ Kuyaku ηκυγυ Ισο yelaa na Iseyeli nyóma kəli Kanaaη wulaw Yapeη. ²⁴ Μπόγύ Iseyeli nyóma kaasa pa təyi teu na təhee təhee pá koo pá teesəna Kanaaη wulaw ke kyv.

5

Tepola pa akaitv kawəyaya

¹ Kuyaku ηκυ Tepola na Apinowam pəyalv Palaki pa kəla Sisela təγo pa mapa kawəyaya si:

² Iseyeli nyvvy nyóma pona samaa ke yooou.

Í sa Tacaα.

Samaa yooa luγu kulomvuyv.

Í sa Tacaα.

³ Awulaa səsaa me, í nu yoo.

Awulumpiya me, mu welisi yoo.

Ma saη Iseyeli Ισο Tacaα.

⁴ Tacaα luna Seyii pvyv,

ílena tetv svv seluyv.

Í lu Itəm tetv taa,

ílena tev náá nu.

⁵ Sinayi pvyv sela səsəm ke Tacaα ísentaa,

pəəη sela təpəηη ke Tacaα ísentaa.

⁶ Anati pəyalv Samkaa pəəle taa

yəlaa caasi ya yem ké tetv taa ké.

Yayee pəəle taa,

təntaa təγaya mpaəη kpaí nyəη ké.

⁷ Iseyeli nyóma taa feina nyvvy tv,

keνα Tepola kvli í naasi taa.

Pa taa feina aka nəγəlv

ílena pa too Tepola kvli.

⁸ Tivη ke Iseyeli nyóma ləsaa

ílena yooou náá tiv təkplí.

Yoolaa tuutuuma me, kpalóγú fei.

Yoolaa samaa me, ηmantayα fei.

⁹ Iseyeli nyvvy nyóma me, ma sama.

Luyv kulomvuyv yoolaa me, ma sama.

Í sa Tacaα.

¹⁰ Awulaa səsaa me, í pəsəna laakali.

Apila me, í pəsəna laakali.

Konyəntvnaa mu pəsəna laakali.

¹¹ Lvm lulaa í sa Ισο ké í kvpantv təo.

Í samí-í kvpantv nti í lapa Iseyeli tv tə təo.

Iseyeli caya təpamm tv í samí-í.

¹² Tepola, Tepola kvli na í waasi.

Kvli na í ma kawəyaya.

Apinowam pəyalv Palaki kvli.

Kvli, na í ce Iseyeli saləkatvnaa.

¹³ Kaasəlaa ná kəla akanaa.

Tacaα yelaa na má kəli akanaa.

¹⁴ Ifəlayim nyóma pola tetəkəle taa.

Pencamee nyóma pola tetekele taa.

Awulaa səsaa luna Makii.

Yoolaa akewenaa ná luna Sapuləh.

¹⁵ Isakaa nyuyü nyóma təha Tepola na Palaki.

Isakaa yoolaa səsaa Tepola pa təə,
pa krenta tənte na pá polo tetekele taa.

Pə na pə mpw tə, Lupəh nyóma ná paasəna təmnaa həm ké.

¹⁶ Lupəh nyóma paasəna kaləkəh wula nuu suwe?

Pa paasəna təmnaa həm ké.

¹⁷ Katı nyóma ta kəə, pa saala Yaatanı waalı.

Təh nyóma ta kəə, pa saala kpuləh taa.

Asee nyóma ta kəə, pa saala təhku nəyö.

¹⁸ Sapuləh nyóma ná tisaa na pá mw səm.

Nefətali nyóma ná tisaa na pá polo təyoole.

¹⁹ Awulaa səsaa lu yooü.

Kanaah awulaa lu yooü.

Pa luwa sı pa yookina Tanaki.

Pa yookina Tanaki ke Mekito lum nəyö.

Pa laha wontu.

Pa wu liyitee.

²⁰ İstətləhəsı mağamaya ná yooüa,

hatoo sı mpaah taa ké sı yooüa Sisela.

²¹ Kısəh ləəü təyö kolontunaa.

Ləh taa Kısəh ləəü kpiisa-wə.

Tə kaası ta ti na tə nəyö təh.

²² Selaa təwa casəle.

Pa krayənəh acüwa wiina ntəye kprakatam kprakatam.

²³ Tacaa isətaa tillu sı pá təhı Melosi icate ke mpusi.

Sı pá təhı tə yəlaa ke mpusi,

pa ta lu Tacaa yooü.

Pa ta kəə sı pa səhna Tacaa yoolaa taa yoolaa.

²⁴ Pá kooli Yayee ke kəpantə.

Pá kooli Keni tə Həpəe alu ke kəpantə.

Pá kooli-ı kəpantə ke coka taa alaa taa.

²⁵ Sisela sələma Yayee ke lum na ílé ı cəle-ı naaləm.

Tete naaləm ke ı ha-ı kalav taa.

²⁶ Yayee kraya kəhkanaya na mpəle,

na í co kəhkanuyü na əhwaah,

na í ka Sisela nyuyü na í tvi rúyö.

I kamaya na í yökü nyuməyölaya.

²⁷ Sisela yela ı ti na ı hoti alu tēe təmaai.

I hənta atē təcəmm na í səpa.

²⁸ Sisela too təhna na í nyənəyəna pətote.

Na í nəyəsəyi sı: Pepe təə ké

Sisela kēkē ta tala ləh?

²⁹ Alaa ləmagasēe nyóma ná cə-ı.

Imı ı ləla pa kocəcütü ntı sı:

30 Isəntə yoolaa kuu wontunə kə,
na pə taləxi, ineyə pəelə yaa pəelaa naale.
Sisela ke puyyu kəpənkə yaa pəəñ naale.
Na maa paa puyyu kusəpuyyu
yaa pəəñ naaleyə ma luyə tēe.

31 Tacaa kolontunaa í səki mpv.
I taapalaa náa teeki kəkə isu ilim lukuyv tə.
Pəle pə waali Iseyeli tetv heesa pusi nule təcu.

6

Matiyan nyóma cəəsəxi Iseyeli nyóma

1 Mpróyó Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maça Tacaa tə. Uena ílé i tu-weyə
Matiyan nyóma nin taa kə pusi nule təcu. 2 Matiyan nyóma cəəsə-weyə səsəm kə.
Uena Iseyeli nyóma se na pá cəəsí pulasí taa, na kəkraməñ pəəñ taa. 3 Ye Iseyeli
nyóma í tuuki pa tawa, íle Matiyan nyóma, na Amaleke nyóma, na ilim təlule
təə təntaa pa krenti na 4 pá watí-we, na pá wakələxi pa kəhaləm, haləna pá tala
timpí pa yaa sí Kasa tə. Paa kaasəxi pulv sí pələ pá təy. Na pá kpeñna pa təla na
pá kpaaki. 5 Pa kəñayana pa kaləkəñ na pa coka kə. Pa na pa yooyoonaa paa we
pəyalə kə isu kətoloñ, pa fəi kaluyv. Pa watəxi Iseyeli tetv kə na pá wakələxi-ti.

6-7 Iseyeli nyóma təyona pa təxi teu ke Matiyan nyóma nin taa kə. Uena pá
wiina Tacaa sí í waasí-we. 8 Ntəna Tacaa kra-weyə Iso kuyəçotv tələsulv, na ílé
i heeli-we sí: Iseyeli Iso Tacaa yəçotaa sí ma ləsəna-meyə Icipiti yomle taa. 9 Má
waasəna-meyə Icipiti nyóma nin taa, na má təyoni mpa pa cəəsəya-me tə, na má
ha-meyə pa tetv. 10 Haləna má heeli-me sí, mayalə mə Iso Tacaa. Ue í taa nyana
Amolií nyóma mpa pa tetv taa í we isəntə tə pa tuñ. Ama í ta nuna-m.

Tacaa ləsa Ketiyəñ sí í waasí Iseyeli nyóma

11 Mpróyó Tacaa isətəa tillu kəma Ofəla na í çaya Apiyeseə luyv tə Yowasí
haləm taa kə tuyv nakvli ku tēe. Na Yowasí pəyalv Ketiyəñ ñmela ləseñ tənyaasələ,
na í makí təyənaya sí Matiyan nyóma í taa na-i. 12 Təñayalə isətəa tillu lu i təə na
í təmi-i sí: Yoolaa taa aka nyá, Tacaa we nyá waali.

13 Keləna Ketiyəñ nəyə təkpa v sí: Aai, ma çə, ye Tacaa ka we tá waali, pepə təə
kə tə təkí wahalanaa pane? Na leyə piti təma nna a təm tá caanaa kəesa-tv sí i
lapa-weyə waatv wei i ləsa-weyə Icipiti tə a wē? Pəpətv fəi lelen, Tacaa lə-tuyv,
na í tu-tuyv Matiyan nyóma nin taa.

14 Mpruyələ Tacaa pəsəna Ketiyəñ təə na í təmi-i sí: Pona toma wena n wena
mpv tə, na ñ waasí Iseyeli nyóma ke Matiyan nyóma nin taa. Ma maçamaya ma
tiliyina-ñ. 15 Ntəna Ketiyəñ sí: Hai, Tacaa, maa waasí Iseyeli nyóma na ma we?
Mpi tə, tá təyaya ta ke puluyv Manasee luyv nyóma taa. Pécó ma tu kə pəyaya
ntə.

16 Mpruyələ Tacaa sí: Maa wēe nyá waali kə, na ñ tələkí Matiyan nyóma isu yulv
kolum.

17 Uena Ketiyəñ sí: Ye mpv la na má nyí təkəlekele sí Tacaa nyá, nyá
yəçotəyənana-m. 18 Səñ na má kəna-ñ kuvəəv na pécó ñ tēe.

Tacaa sí: Polo na ñ kəə.

19 Ketiyəñ polaa, uena í kú pəfate na í təsi na í tv potopotonaa mpa pa taa
kəkusəm fəi təy səsəm. Uena í kuuli nantv ke tokiya taa, na yom ke nyanaya
taa na í pona Iso isətəa tillu ke tuyv səsəñkə ñkə ku tēe. 20 Uena isətəa tillu təmi-i
sí: Polo na ñ su nantv na potopotonaa ke kəkramuyv kəne ku təə na ñ pə yom.

Ilēna Ketiyōḡ la mpu. ²¹ M̄p̄ōḡyū Tacaa isōtaa tillu tokina nantu na potopotonaa mpe na i k̄p̄atōḡyū. Ilēna k̄k̄ō lu k̄k̄p̄am̄uyū taa na k̄a nyāga p̄ē t̄ēna. Na isōtaa tillu n̄āā muk̄i yem. ²² T̄ēnaḡale Ketiyōḡ c̄ek̄ēnaa s̄i Tacaa isōtaa tillu k̄ē. Ilēna i ḡaga kapuka s̄i: Hai, ma t̄ōm t̄ēma. Ma nawa Isō isōtaa tillu isentaa.

²³ Ama Tacaa n̄ā t̄ōma-i s̄i: Nyā laḡle i taa wak̄eli, n̄ kaa s̄i se.

²⁴ M̄p̄uyule Ketiyōḡ ḡmawa Tacaa ke k̄ōtaya t̄ēlate, na i ha-t̄eyē h̄ēte s̄i Tacaa h̄ēs̄ēḡēna laḡa. K̄ōtaya t̄ēlate nt̄ē t̄ē w̄e hal̄ēna saḡa ke Ap̄iyēsēē nyōma icate Of̄ēla taa.

Ketiyōḡ ḡōka t̄yū Paali t̄ēlaale

²⁵ M̄p̄ōḡyū Tacaa heela Ketiyōḡ ke ahoō an̄i s̄i: K̄pa nyā caa lat̄ēce k̄ofalu, na ḡ t̄asa naale nyōḡ wei i w̄ēna pus̄i naatosomp̄ōḡḡalaya t̄ō. Ilēna ḡ ḡōk̄i nyā caa t̄ēlaale na ḡ k̄p̄ēs̄i tesika ḡka pa laaki t̄ō. ²⁶ Ilēna ḡ ḡma-m̄ k̄ōtaya t̄ēlate ke p̄uyū k̄w̄ē ku nyuyū taa na ḡ k̄p̄āḡa tesika ḡke ka taasi na ḡ lana k̄ōtaya ḡka k̄ōk̄ō lusa ka t̄ēna t̄ō na lat̄ēce naale nyōḡ.

²⁷ Ilēna Ketiyōḡ l̄ēs̄i i t̄ēml̄e nyōma ke naan̄ōwa, na i l̄ā is̄u Tacaa k̄ēs̄a-i t̄ōḡō ahoō. M̄pi t̄ō, i nyāḡayana i caa t̄ōyāḡa nyōma na icate ḡēlaa k̄ē. ²⁸ P̄ē fema na icate nyōma k̄w̄li tanaḡ t̄ē t̄ēhulu, ilēna p̄ā maḡana pa ḡōka t̄yū na p̄ā k̄p̄ēs̄i tesika. Na p̄ā l̄ā lat̄ēce naale nyōḡ ke k̄ōtaya ḡka k̄ōk̄ō lusa ka t̄ēna t̄ōḡō k̄ōtaya t̄ēlate nte pa ḡmawa t̄ō t̄ē t̄ō. ²⁹ M̄p̄uyule pa p̄ōōsa t̄ōma s̄i: Awe maḡamaḡa lap̄ēna m̄pu?

Icate nyōma c̄ek̄ēnaa s̄i Ketiyōḡ lap̄ēna m̄pu. ³⁰ Ilēna p̄ā t̄ō i caa ḡōwas̄i s̄i: L̄ēs̄i nyā p̄ēyalu na t̄ē ku-i. M̄pi t̄ō, i ḡōka t̄ēlaale, na i k̄p̄ēs̄i p̄ēc̄ōlō tesika.

³¹ M̄p̄uyule ap̄alu in̄i i c̄ōwa m̄p̄ē in̄i s̄i: M̄ē nȳēnt̄u suw̄eyē t̄yū ḡku ku t̄ōm taa? Ye p̄ē c̄ēpa wei s̄i i s̄ēk̄ēna ku t̄ō, is̄u p̄unt̄u s̄ēpa na p̄ēc̄ō p̄ē nyaaḡi. Ye ku ke t̄yū, ku ḡōō ku maḡamaḡa ku ḡōō. M̄pi t̄ō, ku t̄ēlaale ke pa ḡōkaa.

³² K̄uyaku ḡk̄uyū pa ha Ketiyōḡ ke h̄ēte s̄i: Yelupaali. P̄ē nyuyū nt̄ē s̄i: Paali i ḡōō i t̄i ḡōō. I t̄ēlaale ke pa ḡōkaa.

Ketiyōḡ p̄ēk̄āḡi Isō luḡu nȳēnt̄u

³³ M̄p̄ōḡyū k̄uyaku nak̄w̄li Matiyāḡ nyōma, na Amaleke nyōma, na ilim t̄ēlule t̄ō t̄ōntaa k̄ōtaa, na p̄ā t̄ēs̄i Yaatan̄i na p̄ā polo p̄ā p̄w̄li Ap̄isilee t̄ēteḡēle taa. ³⁴ Ilēna Isō Feesuyū t̄ii Ketiyōḡ t̄ō na i ḡāḡa ap̄alu tutuyū s̄i Ap̄iyēsēē l̄uluyū nyōma i t̄u i waali. ³⁵ Na i t̄ili t̄ōt̄ōḡō Manasee nyōma kin̄ s̄i ap̄alaa i lu na p̄ā t̄u i waali, na i ḡāḡa Asēē nyōma, na Sapulōḡ nyōma, na Nef̄ətali nyōma, na pa t̄ēna p̄ā s̄ōōs̄i i t̄ō.

³⁶ M̄p̄uyule Ketiyōḡ t̄ōma Isō s̄i: Ye tampana s̄i nyā t̄ōḡ ke maa waas̄ēna Is̄eyeli nyōma is̄u n̄ ka ḡōḡōt̄yū t̄ō. ³⁷ T̄ō, maa p̄ē heu k̄ōḡle ke Kataya taa. Ye c̄ōlō k̄pa-t̄eyē ahoō na at̄ē n̄āā w̄ōlaa, il̄ē t̄ēnaḡa maa nȳēna s̄i nyā t̄ōḡ ke maa waas̄ēna Is̄eyeli nyōma.

³⁸ Ilēna p̄ē la ḡp̄ōḡyū t̄ēitei. T̄ēu fema tanaḡ na Ketiyōḡ nyaas̄i k̄ōḡle ḡt̄ē, ilēna l̄ōm lu na p̄ē su p̄ōōsiya. ³⁹ Nt̄ēna i t̄ō Isō s̄i: Hai, yeḡē mā t̄asa-ḡ nat̄ēl̄ēḡi p̄ōōs̄uyū. Taa m̄v-m̄ na p̄āān̄ā. Ma caa s̄i ḡ t̄asa-m̄ p̄uluyū h̄uluyū ke t̄ōm kul̄ōm. P̄ēn̄ēte c̄ōlō i k̄pa t̄ēt̄u t̄ō t̄ike, na k̄ōḡle n̄āā w̄ōlaa.

⁴⁰ Ilēna Isō m̄v Ketiyōḡ n̄ōḡō ke ahoō an̄i na k̄ōḡle n̄āā w̄ōli na c̄ōlō k̄pa t̄ēt̄u t̄ō t̄ike.

¹ M̄p̄óḡy Ketiyōŋ na ı yoolaa pa kola lōŋ ke tanaŋ nakoli na pá polo pá puli Haloti hite nōḡo, na Matiyāŋ nyóŋma náá pulōna ilim ntōḡoŋ tōó ké Molee pulaya cōlo.

² Uena Tacaa tō Ketiyōŋ si: Nyá yoolaa kēla tōōv, ma kaa tv Matiyāŋ nyóŋma ke nyá niŋ taa, na pá kōō na ŋ sa nyá ti si nyá toŋ ké n lapōnaa. ³ M̄pv tō, heeli-we si, sōḡontōnaa í mēli tōyaga.

M̄pvōle yēlaa iyisi hiu na naale (22000) mēlaa, na pá kaasi yēlaa iyisi naanōwa (10000) tike. ⁴ M̄p̄óḡy Tacaa tōma Ketiyōŋ si: Nyá yoolaa kēla tōōv tōtō. Tiina-weye lōōv nōḡo, na ma mayamaŋa má tōōsi potaa na cayalaa.

⁵ Yoolaa tii tēna, uena Tacaa heeli-ı si: Faŋa m̄pa paa tí lōm na niŋ isu hasi tō, na pa m̄paa. Na m̄pa paa luŋ akula na pá nyōō tō na pa m̄paa.

⁶ M̄p̄óḡy pa taa yēlaa ŋmōnōv na nuŋōwa (300) tiwa lōm isu hasi. Pē kaasa m̄pa uena pele pá luŋ akula na pá nyōō. ⁷ Ntēna Tacaa heeli Ketiyōŋ si: Yoolaa ŋmōnōv nuŋōwa wei í tiwa lōm tō m̄pe pa niŋ taa ké ma tv Matiyāŋ nyóŋma na pá waasi Iseyeli nyóŋma. Pē kaasa m̄pa tō, paa wei í mēli ı te.

⁸ M̄p̄óḡy Ketiyōŋ suwa yēlaa ŋmōnōv na nuŋōwa (300) inı na í m̄v k̄p̄entaa tōḡonasi, na pa tutuuy na pele pá mēli tōyaga.

Na Matiyāŋ nyóŋma náá sika tetekele taa ké m̄pe pa p̄tēē.

Pē hula Iseyeli nyóŋma si paa la akanaa

⁹ M̄p̄óḡy Tacaa heela Ketiyōŋ ke ahoō anı si: Koli na ŋ tii Matiyāŋ nyóŋma tesikile taa. M̄pi tō, ma tv-weye nyá niŋ taa ké. ¹⁰ Ye sōḡontv we-ŋ na tiıu, de n k̄p̄enna nyá tēmle tv Pula. ¹¹ N ká nuı pa kōyōḡotōtv, uena pé sōsi-ŋ apalōtv.

Ntēna í na Pula pá cēŋ na pá polo pá tala tētanŋ kancaŋaa nyōtē. ¹² Na Matiyāŋ nyóŋma, na Amaleke nyóŋma, na ilim tēlule tōō tōntaa pilina tetekele tēna isu kutolōŋ, na pa yooyōnaa náá we isu lōm nōḡo kanyōŋa, pa fei kalvōv. ¹³ Ketiyōŋ pa tala m̄pv, de nōḡolv k̄eesāŋı ı taapalv ntē tōosee si: Ma toosaa kele si ma ná potopoto nōḡolv^a na í pilimiyi tá tesikile na í yōona cokēle na í p̄asi-tēye k̄p̄entēlasi.

¹⁴ M̄pvōle ı taapalv nōḡo tēk̄p̄av si: Isēna Iseyeli tv Ketiyōŋ ká kēli-tv tōḡo n na m̄pv. Iso tēma ı taa ké si ı tvŋı tá tēnaya ı niŋ taa.

¹⁵ Ketiyōŋ nu tōosee anı a kōseyēsōtv, uena í hēntı ate na í seē Iso. Uena í mēli ı yoolaa kiŋ na í tō si: ı nyēki na í kōli. Tacaa tōwa Matiyāŋ nyóŋma ke mē niŋ taa ké.

Matiyāŋ nyóŋma sewa yem yem

¹⁶ M̄p̄óḡy Ketiyōŋ faŋa yoolaa ŋmōnōv na nuŋōwa (300) ināŋı k̄peka tooso, na í cēla-weye tutuuy na hēŋ si pá pa kahulası tōō. ¹⁷ Uena í tv-we si: ı nyōnōḡōna-m yoo. Ye tō tala pa tēsikile na má lapa isēna m̄pi de í la m̄pv. ¹⁸ Ye í nuwa má na ma hōḡolvōv nyóŋma tē hula tá tutuuy, de mu huli mē nyōŋ tōtv na pá cōō na pá ta. Na í k̄p̄enti na ı yōḡōtēna nōḡo sōsaya si: Tacaa na Ketiyōŋ pa nyóŋma ntē tá.

¹⁹ Pē t̄apa ahoō heka ke waatv wei tanlaa layasāŋı tēma de Ketiyōŋ na ı yoolaa nuŋōwa (100) k̄pekele, pa tala kolontunaa tēsikile tēnaya tōō kele. Uena pá huli pa tutuuy na pá yōki pa hēŋ. ²⁰ M̄p̄óḡy k̄peka naale wei pē kaasaa tō, íle ı lapa m̄pv tōtō, na pá tōki kahulası na niŋ m̄p̄ōtēŋ na tutuuy ke niŋ ntōḡoŋ taa, na pá yōḡōtēna nōḡo sōsaya si: Tacaa na Ketiyōŋ paa tōḡōna.

²¹⁻²² M̄p̄óḡy pa tēna pa tama kolontunaa tēsikile na pá sēŋa pa tēsēŋlēnaa ke m̄pv, na pá tēŋna tutuuy hulvōv. Uena Tacaa lá na acufu svv Matiyāŋ nyóŋma

^a 7:13 potopoto nōḡolv: Potopoto nōḡolv, pele pa te tōḡōnaya pēe naalı a potopotonaa ke pa k̄eesāŋı cāne.

yoolaa taa, na pá sũ kiisuyũ, na pá kuyi tẽmaga pa taa pa tike. M̄p̄ógó pa yawa na pá se na lelaa m̄el̄ona P̄eti-Sita ke Seleta t̄o. Hal̄ona pá tala tim̄pi pa yaa si Ap̄eeli-Mehola ke Tapaa c̄olo t̄o.

²³ Il̄ena pá yaa Iseyeli k̄peka lenna, Nef̄ətali nȳoma, na Asee nȳoma, na Manasee nȳoma t̄ena na pá t̄yoni M̄atiyan̄ nȳoma. ²⁴ M̄p̄ógó Ketiȳon̄ tilaa na pá heeli If̄elayim nȳoma ke p̄oñ̄ taa si: I tii l̄on̄ na í ce M̄atiyan̄ nȳoma na í t̄añ-weye Yaatan̄i t̄etes̄ele hal̄ona P̄eti-Pala.

Il̄ena If̄elayim nȳoma náá la mp̄u. ²⁵ Il̄ena pá k̄pa M̄atiyan̄ awulaa naale Oler̄i na Ser̄i. Na pá k̄u Oler̄i ke Oler̄i kuk̄ram̄uȳu t̄o, na pá k̄u Ser̄i ileye Ser̄i t̄onyaās̄ele. Il̄ena pá t̄ayan̄i kolontunaa waali ke t̄uȳu. M̄p̄ógó pa pona Ketiȳon̄ ke awulaa m̄pe pa nȳon̄ ke Yaatan̄i waali.

8

If̄elayim nȳoma pááná m̄uȳu

¹ M̄p̄ógó If̄elayim nȳoma p̄osa Ketiȳon̄ na pááná si: Waatu wei n pukaya M̄atiyan̄ nȳoma yoon̄au t̄o lapa is̄ona na n̄ ta yaa-tu?

Hal̄ona pá na-i pá yoo t̄o t̄o k̄e s̄os̄om. ² Mp̄uȳule i p̄osa-we si: Pepe taa k̄e má na-me t̄o kees̄ayi? T̄uȳu pee kancaalaya nȳona u taki lelen̄ ke kant̄akaya nȳona. P̄e t̄ar̄uȳu nt̄e si: M̄pi mu lapa t̄o, p̄e t̄e m̄pi tá lapa t̄o t̄eçayacaya. ³ Is̄o yelaa na í k̄u M̄atiyan̄ awulaa Oler̄i na Ser̄i. Mp̄u t̄o, pepe taa k̄e má na-me t̄o kees̄ayi?

Ketiȳon̄ ȳoḡota mp̄u, il̄ena If̄elayim nȳoma pááná hee.

Ketiȳon̄ ke Yaatan̄i ilim t̄elule t̄o

⁴ M̄p̄ógó Ketiȳon̄ pa t̄esa Yaatan̄i na pá kawa t̄et̄ȳot̄ȳo. Paa na mp̄u na pá t̄ayan̄i pa kolontunaa waali ke t̄uȳu. ⁵ Pa tala Suk̄oti, il̄ena Ketiȳon̄ t̄o icate nȳoma si: I ha ma yoolaa ke t̄ȳon̄aya, p̄e nu-weye. M̄pi t̄o, t̄e t̄on̄na M̄atiyan̄ awulaa Sepa na Sal̄emuna ke t̄ȳon̄uȳu k̄e.

⁶ Mp̄uȳule icate nȳuȳu nȳoma p̄osa-i si: Pepe t̄o k̄e n caa si t̄o cele-ñ̄ t̄ȳon̄aya na n̄ ta k̄pata Sepa na Sal̄emuna? ⁷ T̄enaȳale Ketiȳon̄ n̄ȳo t̄ek̄pau si: Tacaá í t̄owa Sepa na Sal̄emuna ke ma nin̄ taa, maa c̄eli-me na w̄olaya t̄etu taa s̄owa na s̄os̄on̄aa.

⁸ Il̄ena pá t̄ena Penuweli, na Ketiȳon̄ s̄el̄omi kolom̄tu nt̄ȳu icate nȳoma, na pele pá c̄o-i teitei is̄u Suk̄oti nȳoma. ⁹ M̄p̄ógó Ketiȳon̄ heela-we si: Ye ma lapa aka na má m̄elaa, maa ȳoki m̄e icate taa ate na is̄o kutuluȳu s̄os̄o.

¹⁰ Sepa na Sal̄emuna pa yoolaa paa we Kal̄ek̄o, na p̄e kaasa-weye iyisi naan̄owa na kak̄pas̄i (15000). Is̄ona pu kaasa ilim t̄elule t̄ontaa t̄ȳole. M̄pi t̄o, Ketiȳon̄we pa t̄ema ȳelaa iyisi nun̄owa na hiu (120000) ke k̄uȳu. ¹¹ Il̄ena Iseyeli nȳoma keli m̄paav̄u ñ̄ku ilim t̄elule t̄ontaa t̄on̄ȳu t̄ȳo Nopa na Yorowa p̄e ilim t̄elule t̄o, na pá k̄p̄eli pa kolontunaa. P̄éc̄o pele paa nȳoma si pa lu-t̄ȳu. ¹² Il̄ena M̄atiyan̄ awulaa Sepa na Sal̄emuna pá se. Ama Iseyeli nȳoma t̄ȳon̄a-we na pá k̄pa-we na kolontunaa k̄pek̄ale t̄ena lan̄a p̄esi.

¹³ Ketiȳon̄ pa luna yoo na pá k̄p̄eñ̄, il̄ena pá k̄paga Heles̄i ik̄rak̄pau m̄paav̄u.

¹⁴ M̄p̄ógó i k̄pa Suk̄oti if̄epu n̄ȳol̄o na í p̄osa-i, il̄ena il̄e í ñ̄maa-i icate n̄t̄e t̄e nȳuȳu nȳoma h̄ela. Pa we ȳelaa nutoso na naan̄owa na naatosomp̄oȳolaya. ¹⁵ P̄e waali k̄e Ketiȳon̄ polaa na í mayana Suk̄oti nȳoma na í t̄o-we si: I t̄os̄i n̄ti í ka t̄u-m si paa p̄e nu ma yoolaa í kaa ha-weye t̄ȳon̄aya si ma ta k̄pata Sepa na Sal̄emuna t̄o. T̄o, m̄p̄eȳel̄o ma k̄pa c̄ane.

¹⁶ Il̄ena í caa w̄olaya t̄etu taa s̄owa na s̄os̄on̄aa na í h̄ona Suk̄oti nȳuȳu nȳoma ñ̄k̄p̄añ̄. ¹⁷ Il̄ena í ȳoki Penuweli icate taa ate na is̄o kutuluȳu na í k̄o ȳelaa.

18 Pə waali ké Ketiyōñ pəssa Sepa na Saləmunaa si: Yəlaa mpa pa kowa Napəə tə pa we isəna təə? Uena pá cə si: Pa nəğəsəna-ŋ ké. Pa caya ké isu wulav piya.

19 Mpuyle Ketiyōñ si: Ma taalbnaa ké, ma na-we ta too kuləm. Ma tuukina Tacaə si ye í taa kú mpe uni, ma mağamağa ma taa ku-me tətə.

20 Uena í tə ı pəyalv kancaalaya nyəñ Yetee si: Polo ŋ ku-we.

Ama pəyaya ta pəsi na ká kusi ka layate. Mpi tə, kaa kəla kəəsuyv, uena səğəntv we-ke. 21 Ntəna Sepa na Saləmunaa pá tə Ketiyōñ si: Ku-tuyv nyá mağamağa, yuləkpasv təmlə ké.

Mpəğv Ketiyōñ kowa awulaa mpe pa naale, na í wəğosi pa yooyoonaa luuy tē kawulaya wla təlanaa.

Ketiyōñ səm

22 Mpəğv Iseyeli nyəma təma Ketiyōñ si: Təğv tá təə ké kawulaya, nyá waali ké nyá piya na pəle pa piya. Mpi tə, nyá yarəna-tuyv Matiyāñ nyəma niñ taa.

23 Ntəna Ketiyōñ si: Aai, pə taya má yaa ma pəyaya nakəli kaa təğvna mə təə ké kawulaya. Ama Tacaə kēle mə wulav.

24 Ue nti ma sələməyi-me təğvle si paa mə taa wei í ha-m kukuule nte ı hika kolontunaa tē tə.

Matiyāñ nyəma ka ké Isəmayeli nyəma, ule paa wəna kukuwee ké. 25 Uena pá tisi si paa cēle-ı na luğv kuləmyv.

Mpəğv Ketiyōñ pəwa toko na pá pətəyi pa ŋkrañyarəlası nsəyi pə təə. 26 Na kukuwee anı á lu isu kiloona hıu. Na pəcə pə kaasi kacəka kukuwee isu ŋkrañyarəlası, na tokonaa kuşema kupama mpa Matiyāñ awulaa suukağa tə, na pa yooyoonaa təlanaa. 27 Uena Ketiyōñ luv kətəlaa toko wei pa pəəsəğəna Tacaə ke təm tə na í tū wulanaa mpeye í təə, na í su Ofəla ıcate taa. Mpəğv Iseyeli nyəma svv toko inəyi laav na í pəsi Ketiyōñ na í təyaya nyəma ke katəka.

28 Pə krağav waatv unı təğv Iseyeli nyəma ŋmakəla Matiyāñ nyəma, pa ta tasa pa təyi hıkuğv. Uena tətə heesi pusi nule təcu. Haləna Ketiyōñ na ı səm.

29 Mpəğv Ketiyōñ məla ı tē na í caya təna. 30 U pəyalaa ka we nutoso na naanəwa ké. Mpi tə, ı ka wəna alaa pağale ké. 31 U alv səkpəlu nyəñ wei ı ka we Sikem tə ı lula-ı apalvpəyaya, pa yaa-ke si Apimeleki. 32 Kpatəlaya kuvañka ke Ketiyōñ səpənaa na pá pimi-ı ı cəśə səśə Apiyesee pəlaav taa ke timpi paa pima ı caa Yowasi təğv Ofəla ıcate taa.

33 Ketiyōñ səpa mpv, uena Iseyeli nyəma tayanı tuñ laav taa ké məlvv, na pá laaki pa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Poli tə. 34 Pa ta təəsi pa Iso wei ı yapa-wəğv kolontunaa mpa pa cəəna-we tə pa niñ taa tə. 35 Paa na Ketiyōñ ka lupa pa təə ké teu tə, pa taa nəğvlv ta təəsi ı təyaya nyəma təə.

9

Apimeleki pəsa Sikem wulav

1 Mpəğv Ketiyōñ pəyalv Apimeleki pola ı ikpenaa ke Sikem na í tə pá na ı too ləlvv nyəma təna si, 2 pá pəəsi ıcate nyəma si: ı caa si Ketiyōñ piya nutoso na naanəwa í təğvna mə təə ké kawulaya yaa yvlv kuləm? Ue í təəsi si mağale mə kəğvı.

3 Ntəna ı ikpenaa polo na pá heeli təm ntəyi Sikem ıcate nyvuv nyəma. Uena pəle pá tə pa taa si paa sēna ı təə. Mpi tə, ı ké pa yvlv ké. 4 Uena pá ləsi pa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Peli tə ku kutuluğv taa ké liğitee nyəğətv nutoso na naanəwa na pá ha-ı. Anəyi ı fela tetelataa, na mvsəñtənaa, na pá tū ı waali.

⁵ Uena pá polo ı caa teye Ofəla, na í kú ı teetənaa nutoso na naanəwa mu ı tənaya kəkramuyə kuləmuyə təə. Pa taa səkpəlu kuləm Yotam tike sena na í ηməli. ⁶ Uena Sikem na yoolaa te yəlaa təna koti na pá polo ı cate tɔyɔ kulalaa tɛɛ, na pá kpaali si Apimeleki pəsa wulaw yoo.

Yotam see yəlaa ke iso

⁷ Yotam nu mpv, uena í kpa puyə Kalisim nyuyə taa na í kiisi si: Sikem nyəma me, ye í caaki si ıso í nuna-me, ıle í ke ηkpaηη.

⁸ Kuyako nakuləyi tuη tɔwa si ı kpaaki wulaw. Uena í tɔ tɔyɔ ηku pa yaa si Olifi tɔ si: Tu kpa-η t́ wulaw. ⁹ Tənayale Olifi təma ı taapalaa si: Ma yeke nim mɔlyəw nté na ıso na yəlaa pa laηa heena-m uena má kuyi ma ti si ma təkɪ tuη təə ké kawulaya na? ¹⁰ Mpuyle tuη yaa ηku pa yaa si fiki tɔ si: Kəə na tə kpa-η t́ wulaw. ¹¹ Tənayale fiki si: Ma yeke ma pee leleη nyəna anəyi lɔlyəw ntəna má kuyə ma ti si ma təkɪ tuη təə ké kawulaya na? ¹² Uena í yaa tɔyɔ ηku pa yaa si leseη tɔ si: Nyaa kəə na tə kpa-η t́ wulaw. ¹³ Ntəna kule ku cə si: Ma yeke suləm puuu nté si ıso na yəlaa pá yəələna-m, uena má kuyə ma təyi yem si ma təkɪ tuη təə ké kawulaya na? ¹⁴ Pə waali ké tuη təna krentaa na í mayana səwa hotiya na í t́-ké si: Kəə na tə kpa-η t́ wulaw. ¹⁵ Ntəna səwa hotiya tə-wɛ si: Ye tapanana si í caa má la mə wulaw, í kəə na í cəəsɪ mə tənaya ma ıso tɔm taa. Ye pə taya mpv kəkə ká luna ma səwa taa, na ká nyaya na ká krentəna Lipaη tuη səsəəη.

¹⁶ Mpóyú Yotam tasaa si: Isu mə kpaaluyə si Apimeleki keke mə wulaw tɔ tapanana nté? Ketiyəη lapa-meyə təma səsəəna wena tɔ í təəsə a təə na í la í na ı təyaya nyəma ke kɔpantɔ na? ¹⁷ Ma caa yoo mə yoo na í si mə səm na í waasɪ-meyə Matiyəη nyəma niη taa. ¹⁸ Uena saηa mu lu ı nyəma waali, haləna í kú ı piya nutoso na naanəwa ké kəkramuyə kuləmuyə təə. Uena í kpa Apimeleki ke Sikem wulaw si ıle í ké mə kəyɔpu. Pəcə Ketiyəη yom alɔ nyəη pəyaya nté. ¹⁹ Ama ye kɔpantɔ ke ı lapa Ketiyəη na ı təyaya nyəma, ıle Apimeleki í heesi mə laηa na mu heesi ı nyəntɛ. ²⁰ Ye pə taya mpv kəkə í luna Apimeleki taa na ká nyaya Sikem na yoolaa te yəlaa, na kəkə lu pele pa kiη na ká nyaya Apimeleki.

²¹ Yotam təma mpv, uena í se ı teetə Apimeleki na í polo ı ηməli Peela.

Sikem nyəma kola Apimeleki təə

²² Apimeleki təyɔ kawulaya ke ıseyeh ıle pusi tooso. ²³ Pə waali ké ıso yəlaa na Sikem nyəma taa krentəna təma. Uena Sikem nyəma kuli Apimeleki təə. ²⁴ Pə lapa mpóyú si ı teetənaa mpa Sikem nyəma ka səna-ı na pá kv tɔ, pa səm í məli í na-wɛ pa nyəəη taa, na pə leeti-ı. ²⁵ Pa caakaya si pá hiki Apimeleki, uena pá pona yəlaa ke pulasi taa na pá papɪ təna, na mpaav təntɔ wei í teeki, ıle pa leeki ı wontu. Mpóyú wulaw nu-ti.

²⁶ Mpóyú kuyako nakuli ıpetɪ pəyalɔ Kaali na ı teetənaa pa pola Sikem, na ıcate nyəma la-weyə naani. ²⁷ Uena pá polo pá kóólɪ tuη wei pa yaa si leseηnaa tɔ na pá lá pə suləm na pá nyəə, na pá ηmaali. Na pá sɔv pa tɔyɔ kutuluɔyɔ taa, na pá təyɔ na pá nyəə tətə. Uena pá tɔv Apimeleki. ²⁸ Haləna Kaali tɔ si mpaɔa Sikem nyəma? Na pepe təə ké tu nyana Apimeleki? Awe nyəma-ı? Ntəη Ketiyəη pəyalɔ keke? Sepuli keke ıcate nyuyə tɔ, ta kaa nuna-ı. Mə cəəsə Hamoo wei ı ké mə kpekəle nyuyə tɔ təyɔ pə wɛ si í se. ²⁹ Ye ma kəna ıcate nyuyə tɔ, ma təyənə Apimeleki ké. Apimeleki í tayanı ı yoolaa na í kəna na ma na-wɛ tə yoo.

³⁰ ıcate nyuyə tɔ Sepuli nu Kaali tɔm nti, uena ı pááná huu. ³¹ Na í tili mukaya na í heeli Apimeleki si: Kaali na ı teetənaa pa kəma Sikem na pá yoosiɔi nyá na ıcate nyəma. ³² Mpv tə, pə wɛ si nyá na nyá yəlaa í polo ahoə na í papɪ-ı tawa

taa. ³³ Na cele tanan̄ i tii icate tōō ké ilim luw waatu, na í na i nyóma pá luk̄i nyá tōō, ðena ḡ nyi isəna ḡ ká lana-we tō.

³⁴ M̄p̄yóḡ Apimeleki faya i yəlaa ke tōm liyiti na pá polo pá pap̄i Sikem icate waali. ³⁵ Waatu wei Kaali luwa na í səḡ icate nōnəḡ, ðena Apimeleki na i yəlaa pá lu təḡmelle. ³⁶ Kaali na-we, ðena í heeli Sepuli si: Nyəni, yəlaa watuȳ pulaya na pá tiiki yee. Ntəna Sepuli nəḡ təkrap̄ si: Pulaya isotom ke n yaa si yəlaa na?

³⁷ Kaali ta tisi, ðena í tō si: Nyəni, yəlaa tiikina na heku taa pulaya tōō. Na tintiyile lentē ná tesəḡi pee p̄əsəlaa tuȳ kulalaan m̄paav.

³⁸ ðena Sepuli tō si: Tasa k̄pesuȳ ðe. Matəḡ n təḡaya cəne si: Aweḡe pa yaa Apimeleki na t̄áá nukəna-i? Tōv, i na i yəlaa m̄pa n t̄vokaya tō pa kəḡna nté. Polo nyá na-i í yoo ðe.

³⁹ M̄p̄uȳle Kaali t̄eewa Sikem nyóma ke nəḡ na pá na Apimeleki pá naali yoo. ⁴⁰ Apimeleki s̄v̄ i t̄e, ðena un̄i í kuu-te na pá tu təma waali, na p̄é kv̄ yəlaa ke s̄səḡ na p̄əc̄ó pá tak̄i icate nōnəḡ. ⁴¹ ðena Apimeleki polo na í caya Aluma na Sepuli náá t̄əḡni Kaali na i t̄et̄vnaa si pá taa m̄li Sikem taa.

⁴² T̄ev̄ fema, ðena Sikem nyóma t̄ayan̄i pa ti si pa puki tawa taa na pá t̄ayasi-t̄əḡi Apimeleki. ⁴³ ðena í faya i yoolaa ke k̄peka tooso, na pá pap̄i t̄əna. Waatu wei i ná Sikem nyóma lu icate nōnəḡ, ðena í tii pa tōō ké k̄rak̄paa. ⁴⁴ Ntəna Apimeleki na k̄pekəle lentē pá polo na pá tan̄ icate nōnəḡ si kolontunaa í m̄li icate taa, na k̄pekəle naale nyəntē náá nyala yəlaa ke tawa taa, na pá kv̄-weḡe s̄səḡm. ⁴⁵ Na Apimeleki yooḡa icate ke ilim na p̄ə t̄em, na í kv̄ t̄ə yəlaa, na í wak̄li-te na í l̄eeki-te. ðena í ḡm̄usi t̄ə taa ké tōm.

⁴⁶ Waatu wei Sikem ate na isə kutuluȳ yəlaa ná m̄p̄v, ðena pá polo pa t̄əna na pá s̄v̄ t̄uȳ Paali-Peli koloḡa kutuluȳ taa. ⁴⁷ ðena Apimeleki nu si pa polaa na pá ḡm̄li t̄əna. ⁴⁸ M̄p̄yóḡ i pona i yoolaa ke Salvməḡ pulaya tōō, na í k̄paya laale na í seti t̄uȳ piliḡa na í h̄əḡli-ke. ðena í heeli-we si: I la is̄u ma lap̄v t̄əḡ l̄əḡ. ⁴⁹ ðena paa wei í seti i piliḡa na pá tv̄ i waali na pá pona taasi na pá kaa t̄uȳ kutuluȳ naḡ, na pá tv̄ k̄k̄o. Isəna Sikem ate na isə kutuluȳ yəlaa s̄əpa t̄əḡle. Apalaa na alaa m̄pa pa s̄əpa t̄əna tō pa tala is̄u yəlaa iyaya (1000) ke m̄p̄v.

Apimeleki s̄əm

⁵⁰ Apimeleki lu t̄əna, ðena í polo T̄ep̄eesi icate na í nyala-te na í l̄eeki-te. ⁵¹ T̄ə taa ka we ate na isə kutuluȳ t̄əḡ nyəḡkv̄ nak̄v̄li. ðena icate apalaa na alaa na nyuȳ nyóma polo na pá s̄v̄ kv̄ taa na pá t̄əki nōnəḡ, na pá k̄pa nyuȳ taa na pá caya. ⁵² M̄p̄yóḡ Apimeleki k̄p̄əḡna kutuluȳ ḡkv̄ kv̄ nōnəḡ si i t̄uȳ k̄k̄o. ⁵³ ðena alv̄ n̄əḡlv̄ i yaya i nyuȳ taa ké nem na k̄v̄ t̄v̄li. ⁵⁴ M̄p̄uȳle i t̄əma i yooḡa wontu t̄əkv̄lv̄ si: K̄p̄e nyá layate na ḡ t̄eesi-m. Pá taa k̄v̄ na pá ȳḡḡti si alv̄ kv̄na-m.

ðena ifep̄v un̄i í l̄e i s̄ə Apimeleki ke layate na í sí. ⁵⁵ Is̄eyeli nyóma nawa si i s̄əpa. ðena paa wei í m̄li i t̄e.

⁵⁶ Isəna Is̄ə f̄eləna Apimeleki ke isayatu nti i lap̄a i caa, na í kv̄ i t̄et̄vnaa nutoso na naan̄vwa t̄əḡle. ⁵⁷ P̄əyēle Is̄ə yelaa na p̄é f̄eli Sikem nyóma ke pa isayatu ke teitei is̄u Yotam ka t̄əḡvuȳ-weḡe m̄pusi tō.

10

Is̄eyeli nyóma paasänlaa l̄elaa: Tola na Yayii

¹ Apimeleki s̄əpa, ðena Isakaa k̄pekəle taa tv̄ Puwa p̄əyalv̄ Tola náá kv̄li. Toto saali k̄elē. Tola un̄i i waasəna Is̄eyeli nyóma. Samii icate taa ké i ka we If̄əlayim p̄əḡḡ nyəḡḡ taa. ² Pusi hiu na tooso t̄əcu ké Tola paasəna-we. I s̄əpa, ðena pá pimi-i Samii icate taa.

³ Ǿpɔ́yɔ́ Kalaati tu Yayii ná læeta Tola lonte na í paasəna Iseyeli nyóma ke pusi hiu na naale. ⁴ I pəyalaa ka we yub nyɔ́ɔ́ hiu na naanwəa ké. Paa wei na i kraŋaya na i ɔ́ate ké Kalaati hɔ́ɔ́lyu taa. Halɔ́ pa tɔ́ŋna təna-weyɛ yaau si Yayii acalee. ⁵ I səpa ɔ́ena pá pimi-i Kamɔ́ŋ ɔ́ate taa.

Amoni nyóma yookina Iseyeli nyóma

⁶ Ǿpɔ́yɔ́ Iseyeli nyóma tasa lapu ke mpi pə ta maya Tacaɔ́ tɔ́. Pa suv Paalənaa na Asətatənaa ke laau. Pa laa tətɔ́yɔ́ Silii nyóma, na Sitɔ́ŋ nyóma, na Mowapu nyóma, na Amoni nyóma, na Filiisi nyóma pa tuŋ. Pa ləwa Tacaɔ́ ké təkpataa, paa tasəyi-i seu. ⁷ Ntəna Tacaɔ́ mu-wɛ na rááná na í tu-weyɛ Filiisi nyóma na Amoni nyóma niŋ taa. ⁸ Pə kraɣav waatu unɔ́ tɔ́yɔ́ pa suv Iseyeli nyóma mpa pa we tetu nti tə taa Amolii nyóma ka we Kalaati ké Yaatanɔ́ waali tɔ́yɔ́ nuɣutuɣu, na pá tuɣu-weyɛ wahala. ⁹ Halɔ́ Amoni nyóma tɛsi Yaatanɔ́ na pá yoonə Yuta nyóma na Pəncamɛɛ nyóma na Ifəlayim nyóma. Ntəna Iseyeli nyóma laŋle wakəli səsəm. ¹⁰ Ǿpɔ́yɔ́ pa wiina Tacaɔ́ si: Ta Isɔ́, tə wakələna-ŋ ké. Mpi tɔ́, tə yela-ŋ na tɔ́ laaki Paalənaa.

¹¹ ɔ́ena Tacaɔ́ náá pɔ́osi-wɛ si: Waatu wei Icipiti nyóma, na Amolii nyóma, na Amoni nyóma, na Filiisi nyóma, ¹² na Sitɔ́ŋ nyóma, na Amaleke nyóma, na Mawɔ́ŋ nyóma, pa tu-weyɛ wahala na í wiina-m tɔ́, ma ta waasi-mɛ? ¹³ Paa na mpɔ́ mə lə-m na í laaki tuŋ pə tɔ́ ké ma kisaa si maa tasəyi-meyɛ waasɔ́yɔ́. ¹⁴ I polo na í yaa tuŋ wei í ləsaɔ́ na í laaki tɔ́, na ɔ́lé í waasi-meyɛ mə laŋwakəlle waatu.

¹⁵ Ǿpɔ́yɔ́ Iseyeli nyóma tasaa si: Hai, Tacaɔ́, tə wakələna-ŋ ké. Lana-tuɣv isəna n sɔ́laa tɔ́. Ama waasi-tuɣv saŋa tɔ́tɔ́.

¹⁶ Mpuɣvle pa ləwa pa tuŋ wei paa laakaya tɔ́, na pá məli pa Isɔ́ sɛɛv taa. ɔ́ena pa wahalanaa tɔ́m la Isɔ́ ké pətətəle.

¹⁷ Ǿpɔ́yɔ́ Amoni nyóma polaa na pá pulɔ́ Kalaati nyóma hɔ́ɔ́lyu taa. Na Iseyeli nyóma náá tɔ́ŋna nɔ́pɔ́yɔ́ lapu ke Misipa. ¹⁸ ɔ́ena kpeka yəlaanaa na pa nyuɣv nyóma mpa pa we Kalaati tɔ́ pá pɔ́osi təma si: Tá taa awe ká tɛ́ɛ́n-á-tuɣv nɔ́yɔ́, na í yoonə Amoni nyóma? Wei í polaa pɔ́ntv ká pəsi Kalaati nyóma nyuɣv tu.

11

Yɛfɛte pəsa Iseyeli nyóma nyuɣv tu

¹ Yooola taa yoolu nɔ́yɔ́lv i ka wɛnna Kalaati, pa yaa-i si Yɛfɛte, na i caa si Kalaati, i tɔ́o ké apalaa təna alv. ² I caa unɔ́ i alv lɛlv ka lula-i apaləpiya tətɔ́yɔ́. Səle si kɔ́ma na sí lá yəlaa ɔ́ena sí tɔ́ɔ́nɔ́ Yɛfɛte si: N kaa na ta caa kraŋcoou. Mpi tɔ́, n ké ta caa nyutu taa pəyaya ké.

³ Ǿpɔ́yɔ́ Yɛfɛte sewa i newaa mpe na í polo na í caɣa Təpu tetu taa. ɔ́ena yəlaa mpa pa we isu unɔ́ tɔ́ pá koti i kin na í na-wɛ pá luki kɔ́luv.

⁴ Pə taɔ́ŋaa, ɔ́ena Amoni nyóma kɔ́ na pá yookina Iseyeli nyóma. ⁵ Youu kɔ́ma na kú haŋ ɔ́ena Kalaati səsaa polo Yɛfɛte waali ké Təpu tetu taa ⁶ si: Kɔ́ na n tɛɛ-tuɣv nɔ́yɔ́ na tɔ́ polo tə yoonə Amoni nyóma.

⁷ Tənaɣale Yɛfɛte si: Matɔ́ŋ mə taa kraŋa-m na í tɔ́ɔ́nɔ́-m ma tɛ? ɔ́ena laŋwakəlle mayana-mɛ na í kɔ́ŋ ma waali suwe?

⁸ Ntəna səsaa si: Tə kɔ́maga si n kɔ́ na n tɛɛ-tuɣv nɔ́yɔ́ na tɔ́ yoonə Amoni nyóma na n la tá na Kalaati nyóma tá nyuɣv tu.

⁹ Kɛlɛna í cɔ́-wɛ si: I mələna-m si tɔ́ yoonə Amoni nyóma na Tacaɔ́ í tu-weyɛ ma niŋ taa, maa la mə nyuɣv tu na?

¹⁰ Mpuɣvle səsaa si: Yɛɛ, tu la mpv. Tacaɔ́ kɛle tá aseeta tu.

11 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete t̄əŋa Kalaati s̄osaa na ȳəlaa kpa-i pa nȳnȳu t̄v, na p̄á t̄v yoolaa t̄ənaɣa i niŋ taa. Uena Yefete leli t̄ə t̄əna nti i na s̄osaa pa ȳȳɔtaa na p̄á su t̄ȳɔ Tacaa iſɛntaa.

T̄əmnaa m̄pa Yefete heela Amoni nȳəma t̄ə

12 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete tilaa na í p̄əs̄i Amoni wulaw si: Ma na-ŋ suwe na ń k̄əw na ń yookina ma ȳəlaa?

13 Nt̄ena íl̄é í c̄ə si: Iseyeli nȳəma luw Icipiti t̄ə pa leeka ma t̄ətu ke p̄ə kpaɣaw Al̄ən̄əŋ t̄ə. Hal̄əna p̄ə polo Yar̄əki na Yaatan̄i.

14 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete tasa tiluȳu na p̄á heeli Amoni nȳəma wulaw si: 15 P̄ə t̄aya Mowar̄u nȳəma na Amoni nȳəma t̄ətu ke Iseyeli nȳəma leekaa. 16 M̄pi t̄ə, Iseyeli nȳəma luw Icipiti t̄ə, w̄ɔɣaya t̄ətu taa k̄é pa t̄əma, hal̄əna p̄á tala S̄əs̄əncaasi Ten̄ku. P̄ə waali k̄é pa m̄əl̄əna Kateesi. 17 T̄ənaɣa pa tilaa na p̄á s̄əl̄əmi It̄əm wulaw si: Hat̄uȳu m̄paaw na t̄ə faɣana nȳá t̄ətu taa. Ama íl̄é i kisaa. Uena p̄á s̄əl̄əmi Mowar̄u nȳəma na p̄ele p̄á kisi m̄p̄v t̄ətu. Uena p̄á saali Kateesi. 18 P̄əle p̄ə waali k̄é pa kpaɣa w̄ɔɣaya t̄ətu m̄paaw na p̄á c̄əl̄i Mowar̄u na It̄əm pa t̄ətu na p̄á lu Mowar̄u ilim t̄əl̄ule t̄ə. Uena p̄á siki Al̄ən̄əŋ l̄əw̄u n̄ȳɔ t̄əna, pa ta suv Mowar̄u t̄ətu taa. M̄pi t̄ə, p̄ele pa t̄ətu t̄əŋa nt̄é p̄əɣ̄ ŋke. 19 Uena Iseyeli nȳəma tili na p̄á heeli Amolii wulaw Sihon̄ wei i t̄əkaɣa kawulaya ke Hes̄əp̄əŋ t̄ətu t̄ə si i yele-we na p̄á faɣana i t̄ətu taa na p̄á t̄ee timp̄i pa puki t̄ə. 20 Sihon̄ ná tá lá Iseyeli ke naani si i yele-we na p̄á faɣana i t̄é. Uena í koti i yoolaa na p̄á yoon̄a-we. 21 Uena Is̄ə Tacaa t̄v-w̄ɣe Iseyeli nȳəma niŋ taa na p̄ele p̄á k̄əli-we na p̄á leeki pa t̄ətu t̄ənaɣa h̄əɣ̄ɔl̄uȳu ŋku ku taa. 22 P̄ə kpaɣaw Al̄ən̄əŋ t̄et̄ek̄əle na p̄ə polo Yar̄əki l̄əw̄u t̄ə, na p̄ə k̄əli ilim t̄əl̄ule t̄ə w̄ɔɣaya t̄ətu hal̄əna p̄ə polo Yaatan̄i. 23 Iseyeli nȳəma Is̄ə Tacaa hana i ȳəlaa t̄aya n̄ȳɔ si t̄ə leeki Amolii nȳəma t̄ətu. Uena nyaa caaki si n t̄ayan̄i-t̄əɣ̄i leekuȳu na? 24 T̄ətu nti nȳá t̄uȳu Kem̄əsi ha-ŋ t̄ə nȳá kisa-ti? M̄p̄v t̄ətu t̄ə w̄ena m̄paaw si t̄ə t̄ȳɔ t̄ətu nti ta Is̄ə Tacaa ha-t̄v t̄ə. 25 Sip̄ə p̄əyal̄v Palaki wei i k̄é Mowar̄u nȳəma wulaw s̄əs̄ə t̄ə, íl̄é i wenna t̄əŋ. P̄əyele i ta yoon̄a Iseyeli nȳəma. Na aweɣe nȳaya t̄əna. 26 P̄usi ŋm̄n̄uȳu na nuɔwa (300) kele Iseyeli nȳəma caɣa Hes̄əp̄əŋ na Alow̄ee na p̄əc̄əl̄ə acal̄ee taa na acal̄ee nna a we Al̄ən̄əŋ l̄əw̄u n̄ȳɔ t̄ə a taa. Ie p̄epe t̄ə k̄é í taa leeki-w̄ɣe t̄ətu nt̄əɣ̄i waatu un̄i i taa? 27 P̄ə t̄aya má p̄ənt̄əna-na-ŋ. Ama nȳá wak̄əl̄əna na má, hal̄əna ń yookina-m. Tacaa wei i huok̄əna ȳəlaa ke t̄əm t̄ə, í huw̄ ta na-me ta t̄əm ke saŋa.

28 Paa na m̄p̄v Amoni wulaw ta yaa Yefete t̄əm nt̄əɣ̄i p̄əlv.

Yefete su n̄ȳɔ

29 M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa Feesuȳu tii Yefete t̄ə, na í c̄əw̄ Kalaati na Manasee t̄ətu. P̄ə waali k̄é i pola Misipa ke Is̄ə kin̄ ke Kalaati t̄ətu taa, na í t̄ee Amoni nȳəma ke yoon̄aw. 30 Uena í su Tacaa ke n̄ȳɔ si: Ye n t̄v Amoni nȳəma ke ma niŋ taa, 31 kancaalaya yul̄v wei i k̄á lu ma s̄əŋuȳu t̄ȳɔ maa la-ŋ k̄ətaɣa ŋka k̄əko nyaya ka t̄əna t̄ə.

32 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete ŋmaa Amoni nȳəma t̄əŋa na í yoon̄a-we na Tacaa t̄v-w̄ɣe i niŋ taa. 33 Uena í k̄əli-we na í leeki acal̄ee hiu ke p̄ə kpaɣaw Alow̄ee, na p̄ə c̄əw̄ Mini t̄ə. Hal̄əna Ap̄eeli-K̄əl̄anim. Iseyeli nȳəma ku-w̄ɣe s̄əs̄əm k̄é, uena p̄á tii t̄əfe.

34 Waatu wei Yefete m̄alaya i t̄e Misipa, uena i p̄eɔ lu i s̄əŋuȳu na í maki akilima na í paaki. I tike ke i ka l̄əlaa, i feina ap̄al̄upiya yaa al̄upiya lens̄i t̄ətu. 35 I loosa-i, uena i lan̄le wak̄əl̄i. Hal̄əna í c̄əl̄i wontu na i t̄ə si: Hai, ma pu, n k̄əŋna ma nȳnȳu taa k̄é mpusi na ń p̄əs̄əɣ̄i ma laakali suwe? Ma t̄ema ma n̄ȳɔ suw ke Tacaa, p̄ə fei si maa tuli t̄əp̄əŋ.

36 M̄p̄uȳule i p̄eɔ c̄əwa si: Ye n ka su Tacaa ke n̄ȳɔ, lana-m is̄u n ka suw t̄ə. M̄pi t̄ə, Is̄ə ná lapa íl̄é i nȳənt̄v na í leeti nȳá kolontunaa Amoni nȳəma na nȳá n̄ȳɔ.

³⁷ ʔlena í sələmə ɪ caa sɪ: Yele na má na ma taapalaa tó kprá pulaya taa ké isətɔnaa naale na má wii. Mpi tɔ, ma səki na má ta saata.

³⁸ ʔlena Yefete tisi sɪ í polo na í la isətɔnaa naale. Ḿróyó í na ɪ taapalaa pa kpa pulasi taa na í wii. Mpi tɔ, ɪ səki na í ta saata. ³⁹ Isətɔnaa naale tɛma, ʔlena í məli ɪ caa kinj na ílé í lana-ɪ isɪ í ká suw nəɔɔ tɔ, na í sí na í ta nyənta apalɔ. Pə kraɔaw waatɔ unɪ tɔɔɔ Iseyeli alaa suw wula ké ⁴⁰ paa pənaɔa ŋkaɔa kuyeyɛŋ liyiti liyiti ké Kalaati tɔ Yefete pɛlə tɔ.

12

ʔfəlayim nyóma na Yefete pa youu

¹ Ḿróyó ʔfəlayim nyóma kɔlaa na pá tɛsi Yaatanɪ na pá polo Safəŋ, na pá tó Yefete sɪ: Pepe tɔɔ ké n polaa na ní yoonaa Amoni nyóma ke nyá tike na ní tá yaa-tɔ sɪ tó tu-ŋ niŋ? Mpu tɔ, tu sɔ nyá tɔyaya ke kəkɔ.

² ʔlena Yefete cə-wɛ sɪ: Amoni nyóma caakaya ma na ma yəlaa na youu ké. Haləna tó yaa-mɛ sɪ í kɔɔ na í səna-tɔ na í kisi. ³ ʔ kisa mpu, ʔlena ma sɪ ye səm səm. ʔlena má tɛsi tɔŋa na má yoonaa Amoni nyóma na Tacaɔ tu-wɛɔɛ ma niŋ taa. Tɔɔ, pepe tɔɔ ké í kɔma-m yoonaw ke pənente?

⁴ ʔfəlayim nyóma ka tɔɔ Yefete-wɛɔɛ sɪ: ʔsewa tá tɛɔɛ na í cɔɔsɪ Manasee nyóma kinj. Tənaɔale Yefete kpeɔela Kalaati nyóma na pá polo pá yoonaa-wɛ na pá kəli-wɛ. ⁵ ʔlena Kalaati nyóma cɛ-wɛɔɛ timpri timpri pa tɛsəɔəna Yaatanɪ tɔ. Ye nəɔəɔ kɔma na í nəɔəna ʔfəlayim tɔ, ʔle pa pɔɔsɪ-ɪ sɪ: N ké ʔfəlayim tɔ ke?

Ye ɪ cɔwa sɪ aɔ. ⁶ ʔle pa tɔmɪ-ɪ sɪ: Mpu tɔ, yɔɔɔtɪ sɪ cipoleɪti. ʔlena ílé í pəntɪ sɪ sipoleɪti. Mpi tɔ, pɛle paa pəsəɔi hətɛ nte tə yaaw ke teiteí. ʔ pəntəɔi mpu, ʔlena pá kɔ-ɪ kraɔpaa ké Yaatanɪ tətəsəle təna. ʔfəlayim yəlaa iyisi nule na naale (42000) səpəna tənaya waatɔ unɪ.

⁷ Ḿróyó Yefete paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naatoso. ʔlena í sí na pá pimi-ɪ ɪ ɪcəte kɔlələle Kalaati taa.

Iseyeli nyɔyɔ nyóma lɛlaa: ʔpəsəŋ na ʔləŋ na Apətəŋ

⁸ Yefete waali ké Petələhem tɔ ʔpəsəŋ ná paasəna Iseyeli nyóma. ⁹ ʔ lɔla apalɔpiya ke hiu na naanɔwa na alɔpiya ke hiu na naanɔwa. Ḿróyó ɪ hawa ɪ pɛɛlaa ke kpeka lɛnna nyóma na í caa ɪ pəyalaa ke alaa ke kpeka lɛnna nyóma tɔtɔ. Pusi naatosompəɔɔlaya ke ɪ tiika Iseyeli nyóma. ¹⁰ Pə waali ké ɪ səpa na pá pimi-ɪ Petələhem.

¹¹ ʔpəsəŋ waali ké Sapuləŋ tɔ ʔləŋ ná paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naanɔwa. ¹² ʔ səpa, ʔlena pá pimi-ɪ Ayaləŋ ke Sapuləŋ tɛtɔ taa.

¹³ ʔləŋ waali ke Pilatəŋ tɔ Hilili pəyalɔ Apətəŋ ná paasəna Iseyeli nyóma tɔtɔ. ¹⁴ ʔ lɔla apalɔpiya nule na ɪ saalənaa ke hiu na naanɔwa na pá cakɪ kraŋasɪ nutoso na naanɔwa. ʔlena Apətəŋ paasəna Iseyeli nyóma ke pusi pələfɛɪ naanɔwa. ¹⁵ ʔ kɔma na í sí, ʔlena pá pimi-ɪ Pilatəŋ ɪcəte taa ke ʔfəlayim hɔɔɔɔyɔ taa ké Amaleke nyóma tɛtɔ taa.

13

Samsəŋ lɔlyɔ

¹ Ḿróyó Iseyeli nyóma tasa lapɔ ke mpi pə ta maya Tacaɔ tɔ. Pə tɔɔ ké ílé ɪ tu-wɛɔɛ Filiisi nyóma niŋ taa ké pusi nule tɔcu.

² Təŋ lɔlyɔ taa tɔ nəɔəɔ ɪ ka wɛnna Sola, na pá yaaki-ɪ sɪ Manɔwa. ʔ alɔ ka ké kaalɔlaya ké ɪ fɛɪ pəyaya. ³ Ḿróyó kuyaku nakɔli Tacaɔ isətəta tillu lu alɔ unɪ ɪ tɔɔ, na í tɔmɪ-ɪ sɪ: Ma nyóma sɪ n ké kaalɔlaya, ʔle n fɛɪ pəyaya. Paa na mpu tɔ, n ká

la teu na í lóli apalwəyaya. ⁴ Mpu tó, pə kpaɣav pənente tó, taa nyəə solum yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəyele taa təyó mpi lso kicina-me tó. ⁵ Mpi tó, n ka la teu na í lóli apalwəyaya. Huhnyu kaa kpa ka nyuy taa. Pə taya pulw, hatoo ka too lotu taa ké ka ké lso nyəjka, na ŋke kaa caaləna lseyeli nyəma hetuyu ke Filiisi nyəma niŋ taa.

⁶ Uena alw polo na í keesi i paalu si: lso yulw nəyólw i luna nteye ma tó, i nyənyu we səyontw ké isu lso isətaa tillu. Ma ta pəəsi-i timpw i lunaa tó. Pəcó ílé i ta tu heeli-m i hətə. ⁷ Halw i heela-m si maa la teu, na má lóli apalwəyaya. Ue pə kpaɣav pənente tó, má taa tasa solum ke nyəəw, yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəcó má taa təyó mpi lso kicina-tu tó. Mpi tó, pəyaya ŋke ka ké lso nyəjka ke hatoo ka too lotu taa ké, haləna ka səm.

⁸ Mpuwle Manuwa sələma Taca si: Hai, Taca, ma wiina-ŋ si í mələna nyá yulw wei n tila tá kiŋ tó na í seye-suyw nti nti tu təŋ pəyaya ŋka unu tu lóli tó ka təm taa tó.

⁹ Uena lso mu Manuwa kusələmwət, na í mələna isətaa tillu ke alw unu i kiŋ, na pə pana i we i tike ke taale, i paalu fei. ¹⁰ Uena í ləyó i təy i paalu kiŋ na í yaa-i si: Kə ləŋ, yulw wei unu i ka luwa ma tó ké kuyaku nakwli tó, i tayana məlyu tətə.

¹¹ Uena Manuwa təŋ i alw na pá polo yulw unu i kiŋ na í təm-i si: Tete waali nyá yəyətəna na te alw na? Uena ílé si: Nn maya.

¹² Ntəna Manuwa si: Ye pə kəma na pə la mpw, pepe na pepeye tu la pəyaya ŋke ka təm taa, na tə yele we?

¹³ Keləna Taca isətaa tillu si: Pə wee ké si nyá alw í kii mpi na mpi ma kicina-tó. ¹⁴ Pə fei si í təyó ləseŋ pulw. Pəcó í taa nyəə solum yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəyele í taa təyó mpi lso kicina-me tó. I təŋ pə təna mpi ma tu-i mpw tó.

¹⁵⁻¹⁶ Manuwa taa cəkəna si Taca isətaa tillu, uena í təm-i si: Caya na tə la-ŋ pəfate ke mwulle. Ntəna ílé si: Paa ma caya ma kaa təyó təyənaya. Ue ye n sələna n la Taca ke kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tó. ¹⁷ Uena Manuwa təm-i si: Heeli-tuyw nyá hətə, na pə kəma na təm nti n heela-tu tó tə la, ule tu sa-ŋ.

¹⁸ Keləna isətaa tillu si: Ma hətə we piti ké. Pepe tó ké n caa tə nyəm?

¹⁹ Mpuwó Manuwa krawa pəfate na i kwhav na í lá Taca wei i lakw piti təma təyó kətaya ke kəkramuyw tó. I na i alw pa təŋna nyənyu ke mpw, na ²⁰ kəkə náá mwyi kətaya təlata, ule pa ná Taca isətaa tillu nté na í təŋəy i kəkə ŋke na í kpaaki. Uena pá hoti ateye pa isəntəw. ²¹ Waatu inəyəle Manuwa na i alw pa cəkənaa si Taca isətaa tillu. Ue i ta tasa pa tó ké luw tətə. ²² Ntəna Manuwa heeli i alw si: Hei, lso ké tə nawa yoo, isu tə səpa.

²³ Mpuwle i alw cə-i si: Ye Taca ka caakaya-tuyw kuyw, i taa mu ta kətaya ŋka kəkə nyaya tó na təyənaya nyəjka. Pəyele i taa hulw-tuyw pulw na í heeli-tuyw natəli.

²⁴ Mpuwó Manuwa alw lola apalwəyaya, na í ha-keye hətə si: Samsəŋ. Pəyaya təŋna piw na Taca kooliyi-keye kwpantu. ²⁵ Mpuwó Taca Feesuyw tiw i tó ké təm kancaalaya nyəm ke waatu wei i ka we Təŋ təkikile ke Sola na lətəwəli pa həkə tó.

14

Samsəŋ kookali kancaalaya nyəŋ

¹ Mpuwó kuyaku nakwli Samsəŋ pola Timna, na í ná Filiisi pəelə nəyólw na i luɣw suw-i. ² I kpema, uena í heeli i nyəma ke i təm si: Ma nawa Filiisi pəelə nəyólw Timna, ma caa si í caam-i.

³ Μρυγυλε ι νυόμα ε-ι si: Isu n ta na pεελο nτέ nyά piitim nyόma taa na nyά yάlaa taa, na ή puki si n caaki Filiisi nyόma mpa pa ta nyi Isό tό?

Tάnayale Samsōη si: Ini ι wenna-m teu. Mi caamu-ι te.

⁴ Ama ι νυόμα nά tά nyi si Tacaa nin we pε taa si pa pάyaya ί hikina Filiisi nyόma na tάna. Mpi tό, pεle paa ηmakάla Iseyeli nyόma ke waatu unyι.

⁵ Μρύγυ Samsōη na ι νυόμα pa pola Timna, pa kōma na pά tala ιcate nyόma leseη tuη tawa, ile tōyάlaya kufalaya nyusaa kele na ί heli si ι naaki. Uena kά tili ι waali. ⁶ Μρύγυ Tacaa Feesuyu tii Samsōη tō na ί kra-ke, na ί celi tākpu isu pinaya. Pάcό ι tάyaya nin kpete kέ. I ta heeli ι nyόma ke mpi ι lapa tō. ⁷ Uena ί polo na ί na pεeλο pά lά faaci. Pεeλο unι ι ka we-ι teu kέ. ⁸ Pά lapa wee naale, uena Samsōη mēlaxi Timna si ι kpakaxi ι tan, na ί heli si ι naaki tōyάlaya ηka ι ka kowa tō. Uena ί mayana tuη seSeku ke tōyάlaya ηke ka taa na setasi. ⁹ Uena ί cosi setaya ke ι nin taa na ί tōki na ί tεeki na ί katι ι nyόma na ί ha-we na pά tōyō. Ama ι ta heeli-we si tōyάlaya kusάpayα taa kέ ι hika tuη unι.

Samsōη su Filiisi nyόma ke isēsule

¹⁰ Μρύγυ εεεε pola pεeλο te, na Samsōη la akpayale acima ke tάna, isu ifepiya laki tō. ¹¹ Filiisi nyόma na-ι, uena pά yaa ifepiya ke hiu na naanuwa si pά na-ι pa caki. ¹² Μρυγυλε Samsōη si: Ma siki-meγε isēsule. Ye ί pāsaa na ί kpeγε-teγε acima kuyeeη naatosompōyάlaya unε ι taa, maa ha paa wei ke toko kucacayanaυ na acima nyōη. ¹³ Ye pε taya mpυ paa mē taa wei ι ka hana maya toko kucacayanaυ na acima nyōη. Ntεna pεle pά ε-ι si: Su nyά isēsule na tέ nu.

¹⁴ Uena Samsōη si:

Kutōtōyōm luna tōyōb taa.

Na leleη nyōm luna tōη tu taa.

Pepeyεle?

Halōna kuyeeη tooso siki ifepiya ta nyōnta kucōcōtu. ¹⁵ Μρύγυ pa tōma Samsōη alu ke kuyaku liyiti nyōηku wule si: Puyusi nyά paalu na ί heeli-tuyō kukpekpeyεtu, tōfō tu sō nyά na nyά caa tάyaya nyόma ke kōkō. Pά taya ί yaa-tuyō si ί hulāsaxi-tu.

¹⁶ Kεlena Samsōη alu polo ι kin na wula na ί tōm-ι si: Nyά luyu ta suυ-m. Pάcό nn tu caaki-m. Pά tō kέ n su ma nyόma ke isēsule na ή tά heeli-m kukpekpeyεtu. Μρυγυλε Samsōη si: Hai, paa ma nyόma mayamaγa ma ta heeli pεle, kacanjana nyά na?

¹⁷ Μρυγυλε alu musōna-ι na isēlum ke ήpύgυ acima kuyeeη tάna. Pά nu-ι, uena ί heeli-ι kuyaku naatosompōyάlaya nyōηku wule. Uena alu nάά tayasι ι te ifepiya ke kpakpaa. ¹⁸ Μρυγυλε ifepiya polaa na pά heeli Samsōη ke kukpekpeyεtu na pάcό ilim tu si:

Pepe kάla tuη nim ke leleη?

Na pepe kάla tōyάlaya ke tōη?

Uena ι ε si:

Ye ί taa halōna ma alu ke nau nyōm,

ί taa nyι kukpekpeyεtu nti.

¹⁹ Tάnayale Tacaa Feesuyu tii Samsōη tō na ί tεe Asakalōη na ί kv apalaa hiu na naanuwa na ί wōyōsi pa tokonaa, na pa acima wontu, na ί cela mpa pa kpeγa isēsule tō. Uena ί mēli ι caa te na pάána. ²⁰ Μρυγυλε pa ha Samsōη alu ke ifepu wei ι sōna Samsōη ke ι akpayale taa tō.

15*Samsəŋ lætəŋi Fīliisi nyəma*

¹ Pəle pə waali ké Samsəŋ pola ɪ alv nav ke kɔmtv waatv, na í kpenna-ɪ pəfatɛ. ɪlena í tɔ sɪ: Ma sɔvki ma alv naŋ taa. Ama ɪ yətɪ kɪsɪna-ɪ, ² na í tɔ sɪ: Ma huɔwa sɪ nyá taa kraŋa-ɪ ké. ɪlena má ha-ɪ nyá taapalv. ɪle ɪ neu ta kəli-ɪ teu? Kpaŋa ɪleŋe kəŋɔ lonɛ.

³ Təŋaŋalɛ Samsəŋ pəsənaa sɪ: Ye ma læta Fīliisi nyəma ke ɪsaŋatv ke pənɛntaa pá taa tɔ sɪ ma caala-wɛ yoo.

LUUTI TOM TAKĒLAYA Kutubtu

Iseveli nyoma paasēnlaa waatu taa kē Luuti tom lapa. Tə kaləvi takəlaya taa si Luuti wei inu i ka kē piitim ləmpu tu tə, i sɔwwa Iso piitim taa. I lapa Iso kē kɔpantu na i paalu sɔlu piitim nyoma tətə. Iso ləetəxi kɔpantu ke mpa pə laki-təxi ləlaa təyɔ. Yaasi inu i lapa na Luuti na i panj pə cayana pa ti. Tom tənə tə huləyənə-tuyɔ isəna Iso ləsa piitim ləmpu tu na i sɔsi-i Yuta piitim nyoma taa tə. Halu piitim ləmpu tu inu i lələna na pə lulu Iseveli wuləv səsə Tafiiti na tá Waasolu səsə Yesu Kilisiti.

Isəna pa faya Luuti takəlaya tə:

Noyomii tɔwa i taa si i mələxi Petələhem, titite 1

Luuti na Poosi pa sulaa, titite 2–3

Poosi həma Luuti ke leelu, titite 4

Ilimeleki na i nyoma pa wahala

¹ M'pɔyɔ nyɔyɔsi anaam nɔyolu i luwa Iseveli tetu taa kē waatu wei Paasēnlaa nyənaya yələa tə tə. Mpu pə lapəna na Yuta tetu icate Petələhem apalu nɔyolu na i alu na i pəyalaa naale pa polo Mowapu tetu taa na pə cəsəi tənə. ² Pa yaakaya apalu inu si Ilimeleki na i alu si Noyomii, na i pəyalu kancaalaya nyəy si Maləy na naale nyəy si Kiliyoy. Paa kē Ifələta lələyɔ nyoma kē.

³ Tənaya Noyomii paalu Ilimeleki səpa na pə yeke i na i pəyalaa naale. ⁴ M'pɔyɔ pələ pa kraya Mowapu alaa. Pa yaa ləlu si Opa, na ləlu si Luuti. Pa caya tənə isu pusi naanwa. ⁵ Ilena Maləy na Kiliyoy pələ pa si tətə, na pə yeke Noyomii ke i tike.

Luuti tənuyɔ ke i panj

⁶⁻⁷ M'pɔyɔ kuyaku nakulu Noyomii nuwa Mowapu taa si Tacaa paasəna Iseveli nyoma na i ha-weye tənaya. Ilena i kul si i kperj. Ina i poolaa naale pa tu mpaau si pa mələyənə Yuta tetu taa. ⁸ Ntəna Noyomii tə i poolaa mpe si: Paa wei i kpe i calaya. Tacaa i la-meyə kɔpantu isu mə lapu ma na ma sɔlnaa tə. ⁹ Iso i ha-meyə apalaa na i həesi pa tēsi taa.

Ilena Noyomii la-weye pələpa wulee na pələ pə tulu nəsəi na pə wii təkpuo. ¹⁰ M'pɔyɔ pa təma pa panj si: Aai yoo, tu tənə-ŋ kē na tə polo nyə nyoma tə.

¹¹ Tənaya Noyomii cəwa si: I məli ma pələlaa. Pepe tə kē i tənəxi-m? Piya ta kaasi ma taa si i kə saa-si. ¹² Mpu tə, i məli. Ma sula puw, ma kaa tasa saav. Na ye ma tu tēləxi pəyaya ntəna mə kɔtənə apalu ke ahoɔ ane a mayamaya, na mə lulu apalu piya, ¹³ ile i yeke apalaa saav ntə na i tanj mpe inu na pə la yələa na i saa-we? Aai, ma pələlaa, ma lanjə wakələna-meyə. Mpi pə tə tə Tacaa hula-m mpələ kē.

¹⁴ Ilena Noyomii poolaa mpe pa tasa nəsəi tuluyɔ tətə na pə wii səsəm. M'pɔyɔ wei pa yaa si Opa tə i lapa i panj kē pə lapa wulee na i məli kɔpente. Ama Luuti nə nyəkələna Noyomii.

¹⁵ Tənayale Noyomii təma Luuti si: Nyənə, nyə taapalu məla i nyoma na i atetunaa pa cəlu, nyaa məli mpu tətə.

¹⁶ Ntəna Luuti cə-i si: Taa caali-m si mə yeke-ŋ na mə məli. Nyə təpote ma təpote, nyə təcəyale ma nyənə, nyə piitim kə wee ma nyəm, nyə Iso kə wee ma nyəy. ¹⁷ Timpi n ka si tə tənaya maa si na pə pi-m. Ye ma na-ŋ tə yawa na pə tá kəna səm paasi. Tacaa i lana-m isəna i sələa tə.

18 Noyomii nawa si Luuti seesa isale si i ka tɛŋi-i kɛ i ka tɛŋi-i, uena i yele-i caalɔvɔ.

19 Uena pɔ kpenti na pɔ tɛɛ Pɛtɛlehɛm. Noyomii pa tala uena ɔate tɛna alaa yɛpɛlɛɣi i tɔm si: Isu Noyomii kɛle? 20 Ntɛna i nɔɔ tɛkpɔv si: I taa yaa-m Noyomii, i yaa-m Mala. Mpi tɔ, Toma tɛna tu wakɛla ma lanɣɛ kɛ sɔsɔm kɛ. 21 Ma tɛɛkaya waatu wei tɔ pɛ cayana-m kɛ. Uena Tacaɔ mɛlɛɣɛna-m ma niŋ kakpasi, i lanɣɛ ta hɛɛna-m. Toma tɛna tu mara-m kɔrɔtɔyɔ, uɛ pepe tɔɔ kɛ i tasɛɣi-m Noyomii kɛ yaavɔ?

22 Isɛna Noyomii na i poolu Mowavɔ tu Luuti pa mɛlɔvɔ lapa tɔɔlɛ. Pa tala Pɛtɛlehɛm taa uɛ pa caalɛɣi kɔmtɔ ntɛ.

2

Luuti calɛsvɔvɔ kɛ kumkum

1 Noyomii paalɔ yɔlv nɔɔɔlv i ka wɛna. Apalɔ unɔ i sɔv tɔŋ kɛ na i wɛna nyɔvɔ. Pa yaakaya-i si: Poosi na i kɛ Iimelekɔ lɔlvɔvɔ tu. 2 Mɔrɔyɔ kɔyaku nakɔli Luuti tɔma Noyomii si: Maa kpa taale na mɔ calɛsi kumkum kɛ kɔpɔŋ nɔɔɔlv i halɛm taa. Ntɛna i cɔ-i si: Polo, ma pɛɛlv.

3 Uena Luuti kpa taale natɛli tɔ taa na i tɛŋɛɣi kɔntaa na i calɛsɛɣi. Sɛsɛ uɛ Poosi taale ntɛ.

4 Mɔrɔyɔ kɔyaku ŋkɔ Poosi kpa taale kɛ kɔntaa cɔlv na i sɛɛ-wɛ si: Tacaɔ i wɛɛ mɔ waali. Na pɛɛ pɔ tisi si: Isɔ i kooli-ŋ kɔpɔntɔ.

5 Mɔrɔyɔlɛ Poosi pɔɔsa tɛmlɛ tu wei i fɛŋɣi kɔntaa tɔɔ tɔ si: Le tu kɛ asaavɔ unɛ?

6 Kɛlɛna tɛmlɛ tu cɔ-i si: Mowavɔ tu kɛ, i na Noyomii pa kɔmna. 7 I sɛlɛma-tɔyɔvɔ si i tɛŋɛɣi kɔntaa na i calɛsi na i tɔɔsɛɣi lɔvɔvɔ nti nti pɛ sɔɔwa tɔ. Hatɔvɔ tanɔŋ tɛɛ i kɔm na i luŋ tɔ nɔɔnɔvɔ tike ntɛ i hɛɛsa tɔm kɔlvɔm.

8 Uena Poosi tasa Luuti kɛ laɣatɔvɔ si: Taa kɔli si ŋ puki nɔɔɔlv taale taa kɛ calɛsvɔvɔ. Cayɔ ma tɛmlɛ nyɔma alɔnyɛma kiŋ cɛnɛ. 9 Nyɛnɛɣi timpi pa kɔŋ tɔ na ŋ tɛŋ pa waali. Ma heela ma tɛmlɛ nyɔma apalɔnyɛma si pɔ taa kaɣatɔ-ŋ. Ye lɔkɔtɔvɔ i kra-ŋ n polo hɛyaya taa na ŋ nyɔvɔ lɔm mpi pɔ luwa tɔ.

10 Tɛnayaɛ Luuti hɛnta Poosi kɛ atɛ na i tɔ si: Isɛnaya pɛ lapa na ŋ paasɛɣɛna-m na ŋ laki-m kɔpɔntɔ, anɔ maya mɔlvɔvɔ?

11 Kɛlɛna Poosi cɔ-i si: Pa kɛɛsa-m pɛ tɛna mpi n lapa nyɔ paŋ kɛ nyɔ paalɔ sɔm waali tɔ. Na isɛna n yɛla nyɔ caa na nyɔ tɔɔ na nyɔ tɛvɔ nti tɔ taa pa lɔla-ŋ tɔ, na ŋ polo yɛlaa mpa n taa nyi tɔ pa tɛ tɔ. 12 I sɛyɛli Isɔ Tacaɔ wei n kɔma si n tɔyɔ kɔrɔlvɔvɔ tɔ i lɛɛtɔ-ŋ mpi n lapa tɔ tɛɔvɔvɔ.

13 Uena Luuti cɔ si: Hai, ma cɛ n paasɛna-m teu kɛ. Mpi tɔ, nyɔ hɛɛsɛna ma lanɣɛ na ŋ yɔɔtɛna-m isɔ n ka nyɛma-m. Paa na mpɔvɔ tɔ, ma ta hanɣa nyɔ tɛmlɛ tu nɔɔɔlv.

14 Pɛ kɔma na pɛ tala tɔɔvɔ uena Poosi tɔ Luuti si: Kɔvɔ tɔ tɔɔvɔ. Cɔsiɣi tɔɔvɔnaya na ŋ liiki tuusi taa.

Uena Luuti cayɔ kɔntaa cɔlv, na pɔ cɔsi-i pɛɛ wɛna pa tɔŋaa tɔ na i tɔɔvɔ na i haɣa na pɛ kaasi na i su. 15 Uena i kɔli calɛsvɔvɔ, na Poosi heeli i tɛmlɛ nyɔma si: I yɛle na Luuti calɛsi camnaa kila tɔtɔ, i taa tanɔ-ŋ. 16 I yeki lɔvɔvɔ lɛntɔ na i tɔɔsɛɣi, i taa kalɛna-i.

17 Mɔrɔyɔ Luuti calɛsa taale ŋtɛ tɔ taa halɛna taanaya. Uena i mɔ na pɛɛ mayana isɔ kiloonaɔ hɔvɔ na naanɔwa. 18 Na i kraɣa na i kɛɛna na i hɔli i paŋ. Uena i lɛsi tɔɔvɔnaya ŋka kaa kaasaa tɔ na i cɛɛ-i tɔtɔ. 19 Mɔrɔyɔ Noyomii pɔɔsa-i si: Lɛyɛ n calɛsa saŋa? Awe taale kɛ n kpawa? Isɔ i kooli kɔpɔntɔvɔ kɛ wei unɔ i paasɛna-ŋ tɔ.

Ilɛna Luuti si: Pa ya-a si Poosi. ²⁰ M̄p̄oḡy Noyomii t̄oma si: Ma nȳoma si Tacaa lapa weesij nȳoma taya k̄upant̄o na ta s̄etaa t̄ot̄o. Is̄o í kooli apalv in̄ayi k̄upant̄o. Apalv in̄i í k̄é t̄á l̄ul̄ȳv nȳoma taa l̄el̄v wei í p̄as̄ayi na í paas̄ona-tv t̄oḡ.

²¹ K̄elena Luuti si: Hal̄i apalv in̄i í heela-m k̄é si má t̄əḡayi í t̄əml̄e nȳoma na má cal̄əs̄ayi, hal̄əna í k̄om̄tv na t̄ə t̄em̄.

²² Nt̄ena Noyomii si: P̄ə w̄e teu ma p̄el̄o, t̄əḡ m̄p̄e. Ye n̄oḡolv taale taa pa t̄əḡn̄ayi-ŋ k̄é.

²³ M̄p̄oḡy Luuti saala Poosi t̄əml̄e nȳoma kin̄ k̄e m̄p̄v na í cal̄əs̄ayi, hal̄əna k̄om̄tv t̄é. Na í na í paŋ pá w̄e m̄p̄v.

3

Noyomii tayanvov ke Luuti asasaale

¹ M̄p̄oḡy Noyomii t̄oma í poolu si: Ma p̄el̄o, ma caa k̄é si n̄ hiki t̄əcaɣale na n̄ heesi. ² Nt̄əḡ n̄ nȳomá si nyana Poosi wei in̄i í t̄əml̄e nȳoma í koma t̄o í k̄é t̄á yolv k̄é. Taanaya kan̄e pa mak̄i í t̄əḡn̄aya k̄e kataya taa. ³ M̄p̄v t̄o, s̄ə lum̄, tv tulaaolv, suu nyá wontu k̄upant̄o. Ilɛna n̄ t̄ii kataya taa. Ama yele na í t̄e t̄əḡolv ilɛna í na-ŋ. ⁴ P̄əle p̄ə waal̄i ilɛna n̄ feŋ na n̄ ná í t̄əh̄ənt̄əle, ilɛna n̄ keeli^a í n̄ohēe t̄ə na n̄ h̄ənt̄i. Í maɣamaya í k̄á heelina-ŋ n̄ti n̄ ka la t̄o. caaki si Poosi í h̄əm̄-i leelu.

⁵⁻⁶ M̄p̄oḡy Luuti c̄owa si: Maa la is̄u n̄ heeluyv-m t̄o. Ilɛna í t̄e. ⁷ Poosi t̄əɣaa na í nȳə na í lar̄le hul̄om̄i, ilɛna í polo í h̄ənt̄i t̄əḡn̄aya huɣule kite. Nt̄ena Luuti polo t̄əhēe k̄e waatv wei í toowa t̄o na í keeli í n̄ohēe t̄ə na í h̄ənt̄i. ⁸ Apalv in̄i í nyama na í fe ahoov heka na í nȳəni ilɛna í maɣana alb h̄ənt̄a í n̄ohēe t̄e. ⁹ Ilɛna í p̄əosi si: Aweye-i?

Nt̄ena Luuti c̄ə si: Maɣa nyá p̄el̄o Luuti k̄é. Hal̄i, waasi-m. M̄p̄i t̄o, nyá w̄enna m̄paav si n̄ ya-m.

¹⁰ Ilɛna Poosi t̄əm̄-i si: Tacaa í kooli-ŋ k̄upant̄o, ma p̄el̄o. Nyá yaasi kant̄əkaɣa nȳəḡ in̄e í hul̄əḡəna is̄əna n̄ mat̄əna nyá paŋ ȳəlaa t̄o na p̄ə k̄əli kancaalaya nȳəḡ. M̄p̄i t̄o, n̄ ta p̄eeki ifepiya liyitee nȳoma yaa k̄onȳənt̄onaa. ¹¹ M̄p̄v t̄o, ma p̄el̄o taa n̄əḡəsi. M̄p̄i n̄ caaki t̄o m̄p̄əḡi maa la-ŋ. M̄p̄i t̄o, icate ȳəlaa t̄əna nȳoma si n̄ k̄é alb k̄upaŋ. ¹² Tampana p̄ə w̄ee si má ya-ŋ yaa, ilɛ n̄oḡolv na nyá paŋ pa l̄ul̄ȳv k̄əla kaav k̄e ma. ¹³ Sv̄v c̄əne, ye p̄ə fema maa p̄əosi-i na má ná si í k̄á ya-ŋ yaa is̄əna? Ye í luyv fei ilɛ, ma tuukina Tacaa si maa ya-ŋ. H̄ənt̄i m̄p̄v na p̄ə nyaali.

¹⁴ Ilɛna Luuti h̄ənt̄i m̄p̄oḡy Poosi n̄ohēe t̄e. Poosi taa caaki si n̄oḡolv í nyi si Luuti k̄əma kataya taa. P̄ə t̄ə k̄é í k̄usa-i saa wei p̄ə w̄e t̄əḡment̄əŋment̄e t̄o si n̄oḡolv í taa nȳəm̄-i. ¹⁵ Ilɛna Poosi t̄əm̄-i si: H̄əti nyá t̄ek̄ent̄e na n̄ t̄əki-i teu.

Ilɛna í maɣasi t̄əḡn̄aya p̄ee is̄u kiloona naan̄vwa na kakpas̄i na í sv̄ki-i. Ilɛna in̄i í k̄pa icate taa. ¹⁶ Luuti m̄əla í paŋ c̄əlv ilɛna í p̄əosi-i í m̄paav alaaf̄əya t̄əo.

M̄p̄oḡy Luuti k̄eesa-i is̄əna apalv in̄i í paas̄ona-i t̄o. ¹⁷ Na í tasa si: Hal̄i in̄i í hanam t̄əḡn̄aya p̄ee an̄e a t̄əna si p̄ə fei si má m̄əli nyá kin̄ k̄e nin̄ kakpas̄i.

¹⁸ T̄ənayaale Noyomii si: Ma p̄el̄o caɣa t̄əp̄amm, na n̄ ná is̄əna pu t̄ees̄əna t̄o. M̄p̄i t̄o, ye apalv in̄e í ta na t̄əm̄ t̄əne t̄ə t̄ənaya k̄e san̄a u h̄ees̄əḡi.

4

Poosi h̄əḡ Luuti ke leelu

^a 3:4 Keeli: Keeli n̄ohēe t̄əo h̄əw̄ee nt̄é si Luuti

¹ Μπόγυ Ποοσι lu nənəɣo timpi pa hʊʊki təm tə na í caɣa. Ie Ilimelɛki lʊlʊɣu tv wei ɪ təm ɪ ka ɣəɣota sɪ pu wee sɪ í waasi sətv təɣaɣa yəlaa tə ɪ tee keɛ. Ilena í yaa-ɪ sɪ: Apan nyá, kəw ń caɣa.

Ilena apalv inɪ ɪ polo. ² Μπόγυ Ποοσι səɣsa ɪcate səsaa ke naanʊwa. Pa kəma na pá caɣa ³ Ilena í tʊ wei inɪ pu wee sɪ ɪ waasi sətv təɣaɣa yəlaa tə sɪ: Noyomii wei ɪ luna Mowapu tʊ ɪ pɛtəɣɪ tá yʊlv Ilimelɛki tɛtv. ⁴ Ie ma heeliɣi-ɪ sɪ, ń ya-təɣɪ ɪcate nyóma na səsaa pa isentaa. Ye n ka ya-tɪ ile n ya-tɪ. Ye nyá luyɣ fɛɪ ile n heeli-m na má cəkəna. Mpi pə tʊw tʊ, nyayale nəɣo tv, nyá waalɪ ké má. Ntəna ílé ɪ cə-ɪ sɪ: Təw, ma nuwa. ⁵ Kɛlena Ποοσι sɪ ye n ka ya-təɣɪ Noyomii niɪ taa ile n kɛnna səlv inɪ ɪ leelu Mowapu tv Luuti na ń hə. Pə taa kəw na sətv hətɛ saalɪ na ɪ tɛtv pəsi nəɣəlv nyəntv.

⁶ Μπυυλε apalv inɪ sɪ: Ye mpv ma maɣamaya ma kaa pəsi na má ya-tɪ. Pə taa kəw na ma wɛnəv saalɪ. Mpv tʊ, ya-tɪ na ma nəɣo, ma kaa pəsi.

⁷⁻⁸ Ilena í wəɣəsɪ ɪ ntəɪkɾate na í cɛla Ποοσι. Pu we ləɪtaa ké Iseyɛɪ nyóma kin tʊ, ye pa yapa pʊlv yaa pa laɣasa tɛtv ńpóɣy pa lakaya sɪ pə hólɪ sɪ pə tɛma. ⁹ Ntəna Ποοσι tʊ səsaa na samaa sɪ: Mɛɣɛɪ ma aseeta nyóma ke sanɣa sɪ ma yapa Noyomii niɪ taa ké pə təna mpi pə ké Ilimelɛki na ɪ pəyalaa Kiliyɔɪ na Maləɪ pa nyəm tʊ, ¹⁰ na má kɛnna Maləɪ leelu Mowapu tv Luuti na má hə na má kʊsɪ sətv hətɛ. Pə taa kəw na tə saalɪ yem ké ɪ cate kʊlʊllɛ na ɪ yəlaa taa. Mɛɣɛɪ aseeta nyóma ke sanɣa.

¹¹ Μπυυλε nənəɣo yəlaa na səsaa pa təma sɪ: Tə ké aseeta nyóma. Tacaá í kooli kupantv ke alv wei ɪ sʊʊki nyá təɣaɣa ke ɪsəntə tʊ, na í nəɣəsəna ɪsɪ Laɛɛɪɪ na Leyaa mpa pa lʊla Iseyɛɪ piitim yəlaa tʊ. Hólɪ nyá tɔɪ ke nyá lʊlʊɣu taa na ń la na nyá hətɛ yaa Pɛtələhem. ¹² Piitim mpi Tacaá ká hana-ɪ na asaalv ɪnɛ tʊ, pə huki na pə nəɣəsəna ɪsɪ Yuta na ɪ alv Tamaa pa pəyalv Pɛɛsɪ təɣaɣa.

Poosi kɾayav ke Luuti

¹³ Μπόγυ Ποοσι kɾaya Luuti na í na-ɪ pá kɾəti na Tacaá yeɛ na í la teu na í lʊlɪ apalvpəɣaya. ¹⁴ Μπόγυ Pɛtələhem ɪcate alaa sɛɛ Noyomii na pá tɔɪ sɪ: Tə sama ɪsə ɪsɪ ɪ ha-ɪ yʊlv wei ɪ ka waasi-ɪ tʊ. Pəyeɪ ɪ hətɛ ká yaa Iseyɛɪ taa. ¹⁵ Pəɣaya kane kaa kɾaasəna nyá tɔɪ na ká te-ɪ nyá kɾatəɫaya waatv. Pə taɣa pʊlv, nyá poolu wei ɪ sɔɔla-ɪ teu na í tɛɛ-ɪ apalvpɪya naatosompɔɣəɫaya tʊ inɪ ɪ lʊlvna-ke.

¹⁶ Ilena Noyomii mv-ke na í nʊki-ke na í paasəna-ke ɪsɪ ɪ kʊlvɫaya. ¹⁷ Μπυυλε pa cəlv alaa ha-keɣɛ hətɛ sɪ: Opetɪ, na pá tɔɪ sɪ pa lʊla Noyomii ke apalvpəɣaya. Tafiiiti caa Seseɛ caa keɛ Opetɪ.

Tafiiiti cəsənaa həla

¹⁸ Tafiiiti caanaa lʊlʊɣu nyóma ntə, pə kɾayav Pɛɛsɪ tʊ. Pɛɛsɪ lʊlvna Həsəɫəɪ, ¹⁹ na Həsəɫəɪ lʊlɪ Lam, na Lam lʊlɪ Aminatari, ²⁰ na Aminatari lʊlɪ Nasəɪ, na Nasəɪ lʊlɪ Saləma, ²¹ na Saləma lʊlɪ Ποοσι, na Ποοσι lʊlɪ Opetɪ, ²² na Opetɪ lʊlɪ Seseɛ, na Seseɛ lʊlɪ Tafiiiti.

SAMIYEEɩ TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYEɩKA Kutulutu

Samiyeeɩ wei i hote pa ha takelaya kane to, i ka ke Iso kuyoyotutu telasulu ke. Tema sosona naaleye Iso cela-i: Tetu tokuyu tom, na isona i ka seyesi Iseyeli nyoma na pa see Iso tike to pa tom. Uena pa kaasi isona paa nyoni Iso tike ke pa wulaw mayamaya to. Ama Iseyeli nyoma kisa na pa kra awulaa. Kancaalaya nyeh nte Sayuli. Ue i waali ke Tafiiti.

Isena pa faya Samiyeeɩ I takelaya to:

Samiyeeɩ paasanav ke Iseyeli nyoma, titite 1-7

Sayuli toyu ke kawulaya, titite 8-10

Sayuli ta to teu uena Iso kisi-i, titite 11-15

Tafiiti na Sayuli pa tom, titite 16-30

Sayuli na i payalaa pa sam ke yoo taa, titite 31

Samiyeeɩ too Ana tom

¹ Apalu nayoɩ i ka wenna Sufi tetu taa ke Ifelayim puɩ taa, na pa yaaki-i si Uekana. Pa yaa Uekana caa si Yelowam, na Yelowam caa si Ilihu, na Ilihu caa si Tohu, na Tohu caa si Sufi. Ueye Ifelayim tu. ² Uekana uni i alaa ka we naaleye. Pa yaaki lelu si Ana na lelu si Penina. Penina ka wena piya. Ama Ana na feina.

³ Apalu uni i kraakaya Iso seɩv ke Silo ke paa ponaɩa nkaɩa, na i haaki Toma tona tu Tacaɩ ke kuhaɩ. Na Ilii payalaa Hofini na Penhasi paa kena Tacaɩ kotolaa ke waatu uni. ⁴ Ye kuyanku Uekana i lapa kotaya, i haaki i alv Penina na i payalaa na i pɩelaa ke caka caka ke. ⁵ Uena i ha Ana ueye cakasi naale. Mpi to, paa na Tacaɩ lapa-i kaalvlaya to, i luɩu ka suu-i ke. ⁶ I yoteɩ na tuukaya-i ke si pa haɩ-i si Tacaɩ lapa-i kaalvlaya. ⁷ Mpuɩ pu we paa ponaɩa nka. Paa waatu wei ke pa kraaki Tacaɩ tayaya taa te, Penina tuukaya-i mpuɩ.

Uena i wiiki na u saɩ toyu. ⁸ Na i paalv Uekana naa tomi-i si: Pepe to ke nya lanle wakolayi, na i wiiki na i kisiɩi toyonaɩa ke mpu? Ma ta keli-ɩ piya naanwa?

⁹ Pa tema toyu na nyoo ke Silo, uena Ana kuli na i kpoteɩna kotulu Ilii. Ue i ka caya kpelaya to ke Iso tayaya nonokpete ke. ¹⁰ Ana lanle ka wakela sosom ke tetoyoto. Uena i selomi Tacaɩ na wula, ¹¹ na i su nayo si: Toma tona tu Tacaɩ, ye n nyona nya tamle to ma, ma wahala, na i tosi ma to na i ha-m apalupoyaya, ma ha-ɩ-keɩ halona ka sam. Hunyɩu kaa kra ka nyuu taa. ¹² I taɩaɩa mpuɩ Iso toselomale, uena Ilii nyoni i nayo tɩɩɩɩ. ¹³ Ana selomaya i luɩu tee ke, na i ntompee nyopetayi, u i nayo u nuki. Ilii nyoma si sulom kuyona-i. ¹⁴ Uena i tomi-i si: Plee ke nya sulom ka ce nya to? La na nya sulom ce nya to. ¹⁵ Ntɩna Ana si: Ha, ma ce, ma ta nyoo sulom napeli. Ama ma lanle wakelona sosom na ma holayi Tacaɩ ke ma lotu. ¹⁶ Taa nyoni nya pɩelɩ maya tetelatu. Ma nyoseɩ na ma wahala telasena mɩele, na ma yoyotayi mpuɩ halona saɩa.

¹⁷ Ntɩna Ilii si: Iso i heɩsi nya lanle na i mu nya selomtu. ¹⁸ Uena Ana si: Na nya ton taa.

Ntɩna Ana polo na i toyu na i isentaa hetu.

¹⁹ Teu fema, uena Uekana pa kuli lɩɩ na pa see Iso, uena pa kpe Lama.

Samiyeeɩ luvɩv na i pacaatu

Μπόγύ Ιλάκανα νυθάμα ι αλν Ανα να Τασαα μυ ι σελόμυγυ. ²⁰ Ιένα Ανα λα teu να ί ληι απαλὸπράγα, να ί ha-keye hōte si Samiyeeli. Si Tacaa ke ινι ι σελόμα-ι.

²¹ Πάναγα sikaa, ιένα Ιλάκανα να ι νύμα τένα pá polo Silo si, ι lakι paa pánaγα ηka ka kōtaga να ί la isu ι ka suw ι nōgō tō. ²² Ana kisa pote να ί tō ι paalv si: Ye páyaga cēpa hōte, ιe maa pona-ke να μά huli-keye Tacaa να κά saali tēnaga tam tō. ²³ Μρυυλε ι paalv cō-ι si: Pē we teu. La ιsēna pē ha-η tō. Yele να κά ce hōte να pácō. Ama Tacaa ί la isēna ι ka siwa tō.

Ιένα αλν caya να ί paasēna ι páyaga να κά kōw να κά ce hōte.

²⁴ Pē waali kē ι kpaaga-ke να ί caa latāce wei ι wēna pusi tooso tō, να mulum cēmse, να sulum huluyu, να ί pona Silo ke Tacaa tēyaga taa. Waatu ινι tō páyaga kōwsaa kē. ²⁵ Μπόγύ pa ku latāce να pá pona Ilii ke páyaga. ²⁶ Ιένα Ανα si: Kaafala ma ce, η tōssa ma tō? Maa kōma nyá kīη cēne να μά sēlēmι Tacaa. ²⁷ Páyaga kaneye ma sēlēmaga να Tacaa μυ να kusēlēmōtv. ²⁸ Tōw, ma caa maa cēle-ι Tacaa ke halōna ι sēm.

Ιένα Ιλάκανα tēyaga νύμα τένα hēntι Iso ke ate να pá sēe-ι.

2

Ana sēeki Tacaa

¹ Μπόγύ Ana sama Iso si:

Ma yōlōyōna Tacaa wei ι waasa-m tō.

Ι hulōsa ma laηle.

Ι kōsa ma nyōv, να ί ha-m toma.

Na ma nōgō kuliyina ma kolontunaa.

² Tacaa tike wēnna tēnaηη.

Ι tike nté kentulu

ι paasi Iso nōgōlv ι fei tōtō.

³ Ι yele kalampaanι,

να ί yele isēcav tōm.

Tacaa nyōmá pē tēnaga.

Ιι yeki isayatu natōli.

⁴ Tacaa cēpa toηtūnaa tōηη.

Ama acamaa ná nyō toηη.

⁵ Ι tv hayalaa si pá pēeki mpi paa yana tōyōnaga tō,

να ί svsi kōnyōntūnaa ke toηη.

Ι lapa να kaalōlaya lōli tōm naatosompōyōlaya.

Ιένα alōlv náá laηη.

⁶ Tacaa kōyōna, ινι ι feesiγina.

Ινι ι tisiγina atētēle taa, να ί lāsēγι.

⁷ Ινι ί tvyōna kōnyōntōtv yaa toηη.

Ινι ί tisiγina lēlaa να ί kōsēγι lēmpa.

⁸ Tacaa kōsēγι laηlv ke ate mōsvy taa,

να ί kōsv kōnyōntō ke hute taa,

να ί cayaσι pá να sōsaa,

να pá kaa teeli kumte.

Ινι ι tēnna tetō kite,

να tē tō kē ι suwa antulinya.

⁹ Ι tiikiγι ι yōlaa να ί kentiγι pa tō.

Ama ι yeki να asayaa leki sēkpetōv tēe.

Iso akaitv paa feina tōnyōv taa alaafōya.

¹⁰ Tacaa ka tisi ι kolontunaa tō kē calanaa,

pa kəŋ saalɣv ke yem ké.
 Inəɣəle kateŋa təna huulv səsə.
 I ká kpa wei i ləsaa təɣə wulav, na í tɔ-ɪ toŋ.

¹¹ Ḿpóyó Iləkana pa məla kpente, na pəyaya náa saali Tacaa təmlə taa ké kətulv Ilii kiŋ.

Kətulv Ilii pəyalaa isayatvnaa

¹² Ilii pəyalaa ka ké tetelataa ké, pa ta paasəna Iso ké paa pəcə. ¹³ Nti nti pa lakaya samaa təɣələ: Ye nəɣolv ha Iso ké kəhav, kətulv təmlə tɔ puki saa wei pa təsa kəhav nantv təɣə, na í təkə kela tooso ləɣolaya səsaya. ¹⁴ I taku ɪlena í sə tiipee taa, na pə sɔpa nantv ke ísəna, i ləsəɣi ké na í pona kətulv. Ḿpóyó pa lakaya Iseyehi nyəma təna mpa pa pukaya Silo tə.

¹⁵ Halɪ təmlə tɔ puki kəna pəcə pá wə tətə nim, na í tó wei i lapa kətaya tə sɪ: Cəla kətulv ke i nantv na i toŋ i ti. Ii caa kətəsətv. Ləŋ ke i caaki. ¹⁶ Ye kətaya latv təma sɪ: Yele na pá wə kpəntə nim ɪlena í cosi timpi n caaki tə. Ie təmlə tɔ cə sɪ: Aai, ye n ta cəle-m nənəw, maa ləkəna toŋ. ¹⁷ Isayətv səsəontv ntəɣi Ilii pəyalaa kəkayana pa ti təm ke Iso isəntaa. Mpi tə, pa nyənaya Tacaa kətaya ke yem ké.

¹⁸ Paa na Samiyeeh ka kəsəaa tə, i lakaya Iso təmlə ké na í suuwa kətəlaa tokiya taka ŋka pa luwva kponkrontv toŋ nyəntv tə.

Samiyeeh nyəma

¹⁹ Ye pənaya sikaa na Ana pa puki kətaya lapv, i nyaləɣi toko ké na í kpeŋna Samiyeeh. ²⁰ Haləna Ilii kooliyi Ana na i paalv ke kəpantv sɪ: Tacaa í la na í hiki piya na sí ləeti ŋka n ha-ɪ isəntə tə ka lonte.

ɪlena pá məli pa tɔ. ²¹ Tacaa wə Ana waali, ɪlena í la teu na í ləli apaləpiya ke tooso, na aləpiya ke naale.

Na pəyaya Samiyeeh náa təŋna piw ke Iso təmlə taa.

Ilii kaləna i pəyalaa asayaa

²² Ilii ka kpatəlaa ké təkun̄kun̄ku. Na í nukɪ mpi mpi i pəyalaa lakayana Iseyehi nyəma təna tə. Na isəna pa həntayana alaa mpa pa lakaya təmlə ke Iso təyaya nənəɣə tə. ²³ ɪlena í tə-wə sɪ: Pepe təw ké i lakɪ yaasinaa mpe pa takanaa? Yəlaa tayasəɣi-m mə isayətvnaa ké. ²⁴ Aai, ma pəyalaa, í yele mpv, mə təmnaa mpa Iseyehi yəlaa heeliyi-m mpv tə pa fəi teu. ²⁵ Ye yulv pəntəna i təɣəntəle, ntanyɪ Iso ka wiɪ puntv. Ama ye Tacaa ke pəntv pəntənaa, ɪle awe sɛɛna í təw?

Ama pa ta nuna pa caa nəɣə. Mpi tə, Tacaa ka səlāa sɪ i kuyi-wəɣe.

²⁶ Na pəyaya Samiyeeh náa təŋna piw, na i wə yəlaa na Iso ké teu.

Iso yəɣətə Ilii təyaya nyəma saləka təm

²⁷ Ḿpóyó Iso yulv nəɣolv i pola Ilii kiŋ na í heeli-ɪ sɪ: Tacaa yəɣətəa sɪ ma hulə ma təɣi mə cəsə Aləŋ, ke waatv wei í na i nyəma paa wə Icipiti wulav tɔɣe yomle taa tə. ²⁸ I na i luləɣv nyəma ke ma ləsa Iseyehi kpeka təna taa sɪ, pá la ma kətəlaa, na pá suuki kətəlaa toko na pá kpaaki ma kətaya tətəte təw na pá wəkɪ tulaalvnaa. Haləna má hulv-ɪ timpi i ká cosi kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tə ka kpəntə təw na í təɣə tə. ²⁹ Pepe təw ké í nyənəɣi yem ke ma kətasi na ma kəhav ŋku ma siwa sɪ pá lakəna ma təyaya taa tə? ɪle isənaya pə lapa sɪ Ilii í seeki nyá piya na pé kəl ma? Na í təkɪ Iseyehi nyəma təɣənasɪ kəpəŋsɪ nsi pa lapa kətasi tə, na í yooki cəncəməŋ? ³⁰ Nyəni Iseyehi Iso Tacaa ma, maa siwa sɪ, nyá caa təyaya na nyá luləɣv nyəma təna ká lakəna ma kətəɣv təmlə ke tam təw. Ama pəntəntə ma kó təle. Mpi tə, wei i tɣv-m teeli təɣə maa tv teeli, na má nyəni yem ké wei i kpeɛna-m tə. ³¹ Nn naaki kuyeeŋ təŋna kəntə, wei i taa maa kpiisi nyá ifepiya na nyá luləɣv

taa nyóma. Hali akpatulv kaa wee nyá tǝyaya taa. ³² N ká ná kolontu kóma na í caya ma tǝcayale, na í paaléna kǝpantónaa mpa Tacaa lapa Iseyeli tǝ. Nyá tǝyaya ká taahóna akpatulv. ³³ Paa na mpv maa yelee nyá nyóma taa nǝǝlv na í ise ke ma kǝtaya tǝlate, na í tǝǝ nyá ise na í wakǝli nyá lanje. Ama nyá tǝyaya nyóma tǝna ká sǝkǝna pa toj ké.

³⁴ Kǝyaku kolmvnyv ke nyá pǝyalaa Hofini na Penhasi paa si. Ilee tǝnaya n ká nyóna si tampana ke ma yǝǝtǝyi. ³⁵ Maa kpa ma tǝyi kǝtulv kǝpan, wei í tǝhǝyi ma luyv tǝe nyǝntv ke teitei tǝ, na má ha-i lǝlvyv kǝpankv, na í lakv wulav wei ma lǝsaa tǝǝ tǝmle ke tam tǝ. ³⁶ Ye pǝ tv kaasa wei ké nyá lǝlvyv taa, pǝntv ká hǝntv kǝtulv inǝyi atǝye si: Ha-m liǝitee na tǝǝnaya. Hali í sǝlǝm-i tǝtǝ si: Tv-m kǝtvyv tǝmle natǝli tǝ taa, na má hikina ma tǝǝnaya na tǝna.

3

1 Pǝyaya Samiyeeli ka we kǝtvyv tǝmle taa ké Ilii kinj ké.

Iso kpa Samiyeeli ke í kǝyǝǝtǝtv telǝsǝlv

Waatu iní Tacaa taa yǝǝtǝǝna yǝlaa ke teitei. Pǝyele í taa hǝlǝǝyǝ yǝlaa ke mpi pu te na pǝ lá tǝǝ kotokoto.

² Waatu iní tǝ, Ilii ise caakaya yǝlvmvnyv nté, u naaki teitei. Mǝpǝyǝ í hǝnta í tǝhǝntǝle ke ahoo naali. ³ Na Samiyeeli hǝnta Iso atakaa cǝlv, na pá ta teesita fǝtǝlanaa ke tefemle. ⁴ Mǝpǝyǝ Tacaa yaawa si: Samiyeeli, na Samiyeeli cǝ si: Mayalǝ. ⁵ Ilena í kpaaya asewa na í polo Ilii kinj, na í tǝ si: N yaa-m tǝ mayalǝ. Ntǝna Ilii si: Ma ta yaa-ŋ se. Polo n hǝnti.

Ilena Samiyeeli mǝli na í hǝnti. ⁶ Mǝpǝyǝ Tacaa tasa-i yaav si: Samiyeeli. Ilena í polo Ilii kinj na í tǝ si: N yaa-m tǝ, mayalǝ. Ntǝna Ilii si: Ma ta yaa-ŋ se. Ma pǝyalv, polo n hǝnti. ⁷ Samiyeeli ta nyv si Tacaa yaakǝna-i. Mpi tǝ, ilé í ta yǝǝtǝtǝna-i.

⁸ Mǝpǝyǝ Tacaa tasa Samiyeeli ke yaav ke tǝm tooso nyǝm. Ilena Samiyeeli polo Ilii kinj si: N yaa-m tǝ mayalǝ.

Tǝnǝyale Ilii cǝkǝnaa si Tacaa yaakǝna pǝyaya. ⁹ Ilena í heeli-i si: Polo na n hǝnti. Ye pǝ tasa-ŋ yaav, ile n tǝ si: Tacaa, yǝǝtǝ, nyá pǝyaya má, ma nukv.

Ilena Samiyeeli mǝli na í hǝnti.

¹⁰ Mpǝyǝle Tacaa polaa na í yaa-i isv í tu yaaki tǝ si: Samiyeeli, kelena í cǝ si: Tacaa, yǝǝtǝ, nyá pǝyaya má, ma nukv.

¹¹ Ilena Tacaa tǝ si: Maa kǝna wakǝlvyv nakǝlǝyi Iseyeli nyóma, na paa wei í nu-tv pu svsv-i watv. ¹² Kǝyankvuyv maa caali Ilii tǝyaya nyóma ise ke nyǝhsvyv. Halǝna má tǝ nyǝyv ke teitei isv maa yǝǝtǝyv tǝ. ¹³ Ma heela-i tǝfoo si maa tv í tǝyaya ke tam tǝ salǝka, ke timpv í piya wakǝla ma hǝte, na í nyóma pǝ tǝ na í tá kisina-we tǝ. ¹⁴ Pǝ tǝ ké ma yǝǝtǝǝna tuunav si, paa pa lapa kǝtasi na pá ha kvcǝŋ, ma kaa husi pa tǝyaya isayavv.

¹⁵ Ilena Samiyeeli hǝnti na pǝ nyaali, na í tvli Tacaa tǝyaya nǝnǝsv. Ama í nyaŋayana mpi í nawa mpv tǝ pǝ tǝm heeluyv ke Ilii. ¹⁶ Mǝpǝyǝ Ilii yaa-i si: Ma pu Samiyeeli. Na í cǝ si: Mayalǝ. ¹⁷ Ilena í pǝsv si: Tǝm ntiyi Tacaa heela-ŋ? Ye n ŋmǝsa-m tǝ taa natǝli, Tacaa í la-ŋ na n tǝǝ na n haǝa.

¹⁸ Ntǝna Samiyeeli keesi-i tǝ tǝna, í ta ŋmǝsi-i natǝli. Kelena Ilii si: Tacaa ké, í la isǝna pǝ maya-i tǝ.

¹⁹ Samiyeeli tǝhǝna piv na Tacaa we í wadh, í ta yelee na í tǝm natǝli tǝ tii atǝye yem. ²⁰ Iseyeli nyóma tǝna mpa paa we pǝ kpaayan Tav na pǝ polo Pǝesepa tǝ, pa nyóma si Tacaa kpa Samiyeeli ke Iso kǝyǝǝtǝtv telǝsǝlv. ²¹ I lukaya Samiyeeli tǝ ké Silo ké, na í heeliyi-i tǝmnaa.

4

¹ Na í teləsəyi-təyi Iseyeli nyóma na pá nukəna-ı.

Kolontunaa ləeka Iso atakaa

Waatu inı ı taa ké Filiisi nyóma kotaa sı, pa yookina Iseyeli nyóma, ılena pá pulı Afeka. Ḿpóyó Iseyeli nyóma ná luwa na pá pulı İrene-İse. ² Tənaɣa Filiisi nyóma kula pa təə na pá yoo na pá kəli Iseyeli nyóma, na pá ku-we ısu yəlaa iyisi liɣiti (4000). ³ ılena Iseyeli nyóma məli pa təsikile na nyuyı nyóma tə sı: Pepe təə ké Tacaa yelaa na Filiisi nyóma ku-tuyı saɲa? Tə polo tə kəna Iso atakaa na Tacaa wəe ta waalı, na í waası-tuyı ta kolontunaa niɲ taa.

⁴ Ḿpóyó pa tila Silo na pá kəna Tacaa Toma təna tu atakaa wei ı təə Iso we ıɲməluw ke ısoataa taɲlaa naale hekw taa tə. İlii pəyalaa naale, Hofini na Penhası pa kəna atakaa inı. ⁵ Waatu wei pa susa Iso atakaa ke təsikile, ılena Iseyeli nyóma təna yaɣa laɲhəlvmlə apəlvkakiıası, haləna tetu sele.

⁶ Filiisi nyóma nu pa kakiıası nı sı taɲ, ılena pá tə sı: Hepəla nyóma təsikile taa kakiıası nı sı hıwəe suwe?

Filiisi nyóma nuwa sı Tacaa atakaa ké pa kəna Iseyeli nyóma təsikile. ⁷ ılena səɣəntı kpa-we na pá tə sı: Pa Iso kəmnə pa təsikile. Ye mpu tá təm təmaɣa. Too tə, yaası inə ı taka ta lata. ⁸ Awe ka ya-tuyı tuɲ səsəɲ inə ı niɲ taa? Pa tuɲ inı ı kəna İcipiti nyóma təsəɣəsəɣ ke wɔlaya tetu taa. ⁹ Filiisi nyóma mə, í nyəə tɔɲ na í la apalaa. Pə taa kəə na Hepəla nyóma ɲmakəli-mə ısu tu lapu-we tə. ı la apalaa na í yoo.

¹⁰ Ḿpóyó pa kula Iseyeli nyóma təə na pá kəli-we. Na paa wei í se na í kpe ı tə. Pa kəla-wəɣe tənəɲnaɲ, na pá heeli pa taa yoolaa ke yəlaa iyisi hiu na naanwəa (30000). ¹¹ Na pá ləeki Iso atakaa, na pá ku İlii pəyalaa naale Hofini na Penhası.

Kətvlv İlii səm na ı poolu pa təm

¹² Ḿpóyó Pəncamee tv nəɣəlv ı lu təyoole ke kuyaku ɲku, na í se na í polo Silo na laɲwakəlle na í cala ı wontu, na í pəla ı nyuyı taa ké tetu. ¹³ Waatu inı tə na İlii ɣaɣa kpəlaya təə, na í taɲaa na í nəɣəsəyi Iso atakaa təm. ıle apəlv inı ı tana təm ntəɣəle na ıcate təna ma kapusi. ¹⁴ İlii nu kapusi nı, ılena í pəəsi sı: Pepe kəkəte nté mpu? ılena apəlv inı í kpaɣa asewa na í polo í heeli-ı təm ntı. ¹⁵ Waatu inı İlii pusi ka wə pələfei nuɲwəa ké. Na ı se nyənəyi yem təhelele, aa naaki teu. ¹⁶ Mpuɣule apəlv inı ı heela İlii sı: Təyoole ke ma sewa na má kəə saɲa. Ntəna İlii sı: Pepe lapa ma pəyalv? ¹⁷ Ntəna apəlv inı sı: Filiisi nyóma heela Iseyeli nyóma ke səsəɲ na Iseyeli nyóma se. Halı nyá pəyalaa naale Hofini na Penhası pa səpa. Pəyele pa ləeka Iso atakaa.

¹⁸ Mpi sı apəlv inı ı ka keəsəyi-ı Iso atakaa təm, ıle İlii pəsa nyayaı kele na kpəlaya ke nənəɣo təna, na ı luɣı pəli na í sı. Mpi tə, ı ka kpatəlaa ké na í yasəlaa. Pusi nıle təcu ke ı paəsəna Iseyeli nyóma.

¹⁹ İlii pəyalv Penhası əlv ka wə həɣə ké, na í puwa tətəɣotəɣo. Waatu wei ı nuwa Iso atakaa ləekuyı təm, na ı paɲ na ı paəlv pa səm, ılena ləlvuyı wəsası tuti-ı krapaa na í sopi na í ləli. ²⁰ ı caakaya tənuyı kpisuyı ılena ı kiɲ əlaa təmı-ı sı: Təki nyá tı, apəlvpu ke n ləlaa.

Ama əlv ta cə, pəcə ı ta tu paəsəna. ²¹ Pə waalı ké ı ha-keɣe həte sı: İkapəti.

Həte nte tə hıwəe nte sı: Iso teu kula Iseyeli. Mpi tə, pa ləeka Iso atakaa, pəcə ı paɲ na ı paəlv pa səpa. ²² Mpuɣule sı: Pa ləeka Iso atakaa tə Iso teu kula Iseyeli taa ké.

5

Iso atakaa we Filiisi nyoma te

¹ Mpróyó Filiisi nyóma kraya Iso atakaa ke Ipene-Isese, na pá pona-i Asótóti. ² Pa kraya-i mpv, ilena pá su-i pa tuyv Takoh kōhōh taa ké kv kutuluuyv taa. ³ Tev fema tananj tōhulu, ile Asótóti nyóma mayana pa tuyv Takoh hota i isentōo kele Iso atakaa kite, na pá kraya-i na pá mōlōna-i i tōcayale. ⁴ Tev fema tōtō, ilena pá mayana Takoh tasa hotuyv ke i isentōo ké Iso atakaa kite na i nyuyv na i nin pō pelaa, na pō we nōnōkpete, na pō kaasi i pilimile. ⁵ Pō tōo ké halōna sanja Takoh kōtōlāa, na kv laalaa tōna mpa pa we Asótóti tō, ye pa sōvki tuyv kutuluuyv ŋkv ku taa, paa felōyi nōnōkpete.

⁶ Mpróyó Tacaā tōwa Asótóti nyóma ke nin na í wakōli-we na calōmpaya. ⁷ Pa nawa mpv, ilena pá tō si: Iseyeli Iso atakaa kaa caya tá te. Mpi tō, un i tuna ta na ta tuyv ke nin.

⁸ Mpróyó Asótóti nyóma tilaa na pá yaa Filiisi nyóma awulaa kakpasī na pá pōōsi-we si: Isōnaya tu lana Iseyeli Iso atakaa? Ntēna pelē si: I pona-i Kati.

Ilēna Asótóti nyóma pona Iso atakaa ke Kati. ⁹ Pa tema Iso atakaa ke pona ke Kati, ilēna Tacaā tv icatē tōna tōo ké nin, na sōyōntv sōsōōntv kra-we. I wakōla icatē yōlāa tōna na calōmpaya. Pō krayav sōsaa na pá polo piya tō. ¹⁰ Mpróyó pa pona Iso atakaa ké Ikoloh, ilēna pelē pá svv kapusi mapv si: Pa kōna Iseyeli Iso atakaa ké tá té si í kv ta tōna.

¹¹ Mpróyó Ikoloh nyóma na tasa tiluyv na pá koti Filiisi awulaa tōna na pá tō-we si: I mōhna Iseyeli Iso atakaa ke i tōcayale. I taa kv tá na ta yōlāa.

Mpi tō, Tacaā ka tōwa Ikoloh nyóma ke nin na toh ké, na sōm sōyōntv pu icatē tōna yōlāa. ¹² Lēlāa ta si yaa, ile calōmpaya tōka-weye. Ilēna icatē tōna tvh nōyo, na té wii tōkpoo na pá kra isōtāa.

6

Iso atakaa kpeenav

¹ Isōtvnaa naatosompōyōlaya ke Iso atakaa caya Filiisi nyóma tetv taa. ² Ilēna pá yaa pa kōtōlāa, na pa nalaa na pá pōōsi-we si: Isōnaya tu lana Tacaā atakaa? Pepeye tu kpeenā-i? ³ Ntēna pa kōtōlāa na pa nalaa tō si: Ye í mōlōyōna Iseyeli Iso atakaa, í taa mōhna-i kpete. Ama í ha Iso ké isayavtv husōyōv kvōōōv. Ile waatv mōyi í ká nyi mpi pō tōo i ta kvōōta i nin ke mō tōo tō, na í waasi-me. ⁴ Mpróyó Filiisi nyóma pōōsaa si: Pēpenaa ke tu ha-i?

Ilēna pa kōtōlāa na nalaa si: Wōla paya kakpasī, na wōla mpiyaa kakpasī na pá keēsōna Filiisi awulaa kakpasī. Mpi tō, kvōtōh kvōlvōyōv kpana mō na mō awulaa. ⁵ Pō weē si, í la calōmpaya lēēsōh, na mpiyaa mpa pa tōki mō tawa tō pa lēēsōh, na pá nō si í cēkōna Iso toh. Ntanyi i kaa tasa mō na mō tvh na mō tetv ke nin tuyv. ⁶ Pepe tōo ké mō caa si í la kanjana, isv Icipiti wulav na Icipiti nyóma paa lapv tō? Tacaā tv-weye wahala ké. Halōna pá yele Iseyeli nyóma na pá teē. ⁷ Tōv, pōnēntē í saakī keēke kvfalv, na í caa naah totōnaa naale wei i wēna piya tō. Pō weē naah wei pa ta halōna tō. I tv-i keēke mī, na í kpeenā i nawee ke tōyaya. ⁸ Ilēna í kraya Tacaā atakaa na í tv keēke taa. Ilēna pō kaasi na í tv atakiya nakēli ku taa ké wōntūna mpa í lapa si í laki Iso ké kvōōōv ke mō isayavtv tōo tō. Ilēna í svv Iso atakaa kōhōh taa, na í yele naah na í teē. ⁹ Ilēna í nyōnōyōna-i, ye i kraya tohā mpaav na Pēti-Sēmēsi tōo, ile Tacaā lapōna ntēye-tuyv isayavtv nti. Ye pō taya mpv, ile tv nyōmayale si pō mayana-tuyv yem kele, pō taya Iso lapōna.

¹⁰ Mpuvule pa caa naan totonaa na pá tɔ keeke. Ilena pá tɔki i nawee ke tɔyaya. ¹¹ Ilena pá tɔ Iso atakaa ke keeke taa, na pá tɔ atakiya taa ké wɔla mpiyaa, na pɔ paya, na pá su atakaa kɔŋkɔŋ taa.

¹² Tɔnayale naan kpaɣa Peti-Semesi mpaav ke kpaakraa, na í tɔŋ na í wiiki i ta helɔna ntɔɔŋ yaa mpɔtɔŋ. Ilena Filiisi awulaa tɔŋ i waali halɔna Peti-Semesi tɔŋa. ¹³ Peti-Semesi nyɔma ka we tetekɔle taa na pá kɔŋ. Pa loosa Iso atakaa, ilena pa laŋa hulɔmi.

¹⁴⁻¹⁵ Kεεke tala Yosuwee halɔm ke Peti-Semesi, ilena í sɔŋ kɔkpaɔmɔvɔ nakɔli kɔ kiŋ ke tɔna. Ilena Lefii nyɔma tisi Tacaa atakaa na atakiya ŋka ka taa ka we wɔla wontu tɔ, na pá su pɔ tɔnaya kɔkpaɔmɔvɔ ŋku kɔ tɔ. Mpuvɔ pa faya keeke kpatɔŋ na pá lá Tacaa ke kɔtaya ŋka kɔkɔ nyaya ka tɔna tɔ na naan inɔ. Ilena Peti-Semesi nyɔma la Tacaa ke kɔtaya ŋka kɔkɔ nyaya ka tɔna tɔ na kɔtasɔ lensi. ¹⁶ Filiisi awulaa kakpasɔ ná mpv, ilena pá mɔli lkɔlɔŋ ke kuyaku ŋku kɔ mayamaya.

¹⁷⁻¹⁸ Wɔla paya kakpasɔ ke pa ha Tacaa ke kɔcɔɔv ke pa isayatu tɔ, na pá keesɔna pa acalɛɛ nyuvɔ. Paa kɔlɔŋa acalɛɛ, paa nna a feina koloosi tɔ. Asɔtɔti ke kɔlɔmtɔle, na Kasa ke kɔlɔmtɔle, na Asɔkalɔŋ ke kɔlɔmtɔle, na Katɔ ke kɔlɔmtɔle, na lkɔlɔŋ ke kɔlɔmtɔle. Kɔkpaɔmɔvɔ ŋku kɔ tɔ pa su Tacaa atakaa ke mpv tɔyɔle pɔ tɔna mpi pɔ lapa tɔ pɔ aseeta tɔ. Kɔ we Yosuwee halɔm taa ké halɔna saŋa ke Peti-Semesi.

¹⁹ Mpuvɔ Tacaa kɔwa Peti-Semesi nyɔma ke yɔlaa nutoso na naanɔwa. Mpi pɔ tɔ tɔ, pa nyɔna Iso atakaa taa. Ilena pá wakɔli icate nyɔma laŋa ke sɔsɔm, na pá caya lɔyaya. ²⁰ Tɔnayale Peti-Semesi nyɔma tɔma sɔ: Awe pɔsɔyɔna na í sɔŋ Tacaa Iso nanɔŋtɔ inɔ isɛntaa? Leye tu pɔna atakaa inɔ na í hatɔlɔna-tɔ? ²¹ Mpuvɔ pa tilaa na pá heeli Kiliyati-Yeyalim nyɔma sɔ: Filiisi nyɔma kɔna Tacaa atakaa. Í kɔɔ na í kpaɣa-i na í pɔna mɔ te.

7

¹ Mpuvɔ Kiliyati-Yeyalim nyɔma polaa na pá kpaɣa Tacaa atakaa na pá pɔna-i na pá su Apinatari tɔyaya taa ké pulaya tɔ. Na í kɔti i pɔyalv Ulasaa sɔ í paasɔna-i.

Samiyeeh paasɔnav ke Iseyeli nyɔma

² Hatoo kɔyɔŋku pa suw Tacaa atakaa ke Kiliyati-Yeyalim tɔ, pɔ leelaa ké. Pusi hiu tɔcu sikina. Mpuvɔ Iseyeli nyɔma tɔna wiina Tacaa ke pusi nsi sɔ taa sɔ í waasɔ-we. ³ Mpuvule Samiyeeh tɔma Iseyeli nyɔma tɔna sɔ: Ye lotu kɔlɔmtɔ ke í mɔlɔna Tacaa kiŋ, ile i yeke tɔyɔv Asɔtɔti laav na í lɔ tun wei inɔ í ceela mpv tɔ. Ilena í pɔna pɔ ná lɔmayasɛ ke Tacaa tɔ na lotu kɔlɔmtɔ, na í la i tike ke tɔmle. Ile i ká hetɔ-meyɛ Filiisi nyɔma niŋ taa.

⁴ Ntɛna Iseyeli nyɔma lɔ tun kɔceelin Paalɔnaa na Asɔtɔti wei pa laakaya tɔ na pá sɛɛ Tacaa tike. ⁵ Mpuvɔ Samiyeeh yaa Iseyeli nyɔma sɔ: I kɔti Misipa na má sɔlɔmɔna-meyɛ Iso.

⁶ Ntɛna pá kɔti Misipa tɔna ke kuyaku ŋku. Ilena pá hɔkɔ nɔɔsɔ na pá tɔ sɔ: Tɔ wakɔlɔna Tacaa. Mpuvɔ pa lu lɔm na pá pɔli-wɔyɔ Tacaa isɛntaa sɔ pɔ hulɔ sɔ Iso ka husɔ pa isayatu. Ilena Samiyeeh tayanɔ pa tɔmnaa.

⁷ Mpuvɔ Filiisi nyɔma nuwa sɔ Iseyeli nyɔma kɔta Misipa, ilena pa awulaa kakpasɔ kpeyeli pa yoolaa na pá polo-weyɛ yoonav. Iseyeli nyɔma nu mpv, ilena sɔyɔntɔ kpa-we na pá tɔ Samiyeeh sɔ: ⁸ Taa heɛsɔ Tacaa sɔlɔmɔvɔ ke ta tɔ, halɔna í ya-tɔyɔv Filiisi nyɔma niŋ taa.

⁹ Ilena Samiyeeh kpa heu ifate na í la Tacaa ke kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na í sɔlɔmi-i sɔ í waasɔ Iseyeli nyɔma na ílé i mv. ¹⁰ Saa wei Samiyeeh lakaya

Tacaa ke kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ɔlena Filiisi nyɔma polo na pɔ niki-weɣe yoonav. Tɔnaɣa Tacaa yelaa na tɔv nasɩ-we na pɔ se yem yem. Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔma kɔla-we. ¹¹ Mɔrɔgɔ pa lu Misipa na pɔ tɔɣɔni Filiisi nyɔma na pɔ ku-we. Halɔna Pɛti-Kaa pɔ tɛɛ. ¹² ɔlena Samiyeeeli su pɔle ke Misipa na Sen pa heku taa, na i tɔ si: Tacaa tɔŋna-tuɣu waasɔɣu ke halɔna sanja. ɔlena i yaa-te si ɔrene-Isee. Pɔle kuwaasɔle ke pa yaa mɔv.

¹³ Tɔnaɣa Iɔ tisina Filiisi nyɔma tɔfe. Tacaa kaɣataya-weɣe, pa ta tasa Iseyeli nyɔma tɔɔ kɛ kraɔ halɔna Samiyeeeli sɔm. ¹⁴ Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔma leeka pa acalee nna Filiisi nyɔma ka tɔɣaa tɔ. Pɔ kraɣav Ikolon na pɔ suna Kati tɔ, na pɔ tetɔnaa tɔna. ɔlena heesɔɣu sɔv Iseyeli nyɔma na Amolii nyɔma pa heku.

¹⁵ Samiyeeeli paasɔna Iseyeli nyɔma ke mɔrɔgɔ halɔna i sɔm. ¹⁶ I cɔɔkaɣa paa pɔnaɣa ŋkaɣa Pɛteele na Kilikaa na Misipa kɛ na i huɔki pa tɔmnaa. ¹⁷ ɔlena i mɔlɔɣi i tɛ Lama timpɩ i ŋma Tacaa ke kɔtaɣa tɔlate tɔ, na i paasɔɣɔna Iseyeli nyɔma lelaa.

8

Iseyeli nyɔma caaki wulav

¹ Waatu wei Samiyeeeli kpatɔlaa, ɔlena i kra i pɔyalaa ke Iseyeli paasɔnlaa. ² Samiyeeeli pɔyalɔ kancaalaya nyɔŋ hɔte ntɛ Soweele, na naale nyɔŋ si Apiya. Pɛsepa ke paa wee na pɔ laki pa tɔmle. ³ Pɔɣɔlaya isɔle taa kɛ Samiyeeeli pɔyalaa mɔre pa nyɔnaɣa. Pa ta tɔŋ i ikpate. Na pɔ mɔvi kuɔɔɔŋ na pɔ keeki tampana. ⁴ Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔvɔ nyɔma kɔtaa na pɔ polo Samiyeeeli kin ke Lama. ⁵ Na pɔ tɔmɩ-si: Nyɔni, n kpatɔlaa. Pɔyele nyɔ pɔyalaa u tɔŋɔɣi nyɔ ikpate. Pɔ tɔɔ tɔ, pɔnentaa kra-tuɣu wulav, na i huɔki tɔ tɔm isu piitimnaa paɣale wɛna tɔ.

⁶ Isu pa yɔɔtɔɣu si: Kra-tuɣu wulav na i huɔki ta tɔm tɔ, Samiyeeeli lanle ta heɛna-ti. ɔlena i sɔlɔmɩ Tacaa. ⁷ Mɔrɔvɔle Tacaa cɔ-i-si: Nuna yɔlaa ke tɔ tɔna nti pa yɔɔtɔɣi tɔ. Mpi tɔ, pɔ taya nyaya pa lɔɔki. Ama maya pa lɔɔki si mɔ taa tɔɣɔ pa tɔɔ kɛ kawulaya. ⁸ Isu pa lakuyɔ-m hatoo kɔyanjku ma lɔsa-weɣe Icipiti na pɔ suna sanja tɔ. Mɔrɔgɔ pa laki nyɔ tɔtɔ. Pa lɔ-m kɛ, na pɔ laaki tun. ⁹ Mv pa kuɔsɔlɔmɩtu. Ama kraali-weɣe teu na ŋ la na pɔ cɛkɔna mpi pɔ wee si paa la pa wulav na mpi ilɛ i ka la-we tɔ.

Mpi mpi yɔlaa ka la wulav tɔ

¹⁰ Mɔrɔvɔle Samiyeeeli lapa isu Tacaa keesɔɣu-i tɔ. ¹¹ Mɔrɔgɔ Samiyeeeli heela samaa si: Wulav inɩ i ka la-weɣe mpi mpi tɔɣɔlɔ. I kɔ kraɣa mɔ pɔyalaa na i la-weɣe i yoolaa, na pɔ paasɔɣɔna i yoo keekeɛnaa. ɔlena lelaa ke kraɣanɔŋ ɔayalaa, na lelaa kraɔkɔɣi asewa ke i nɔɔɔ tɔɔ kɛ waatu wei i luki tɔ. ¹² I kɔ kra lelaa ke yoolaa iyaga (1000) nyɔvɔ nyɔma, na lelaa ke nule na naanɔwa nyɔvɔ nyɔma. Lelaa ka halɔɣi i tawa na pɔ kuɔŋ, na lelaa naɔ luki yoo wontu na pɔ keekeɛnaa. ¹³ I kɔ la mɔ pɛlelaa ke mutɔ saalaa, na pɔtɔpɔtɔnaa tɔlaa, na tulaalɔnaa lataa. ¹⁴ I ka kraɣa mɔ tawa kuɔpana na i cɛla i tɔmle nyɔma. ¹⁵ Na i kraɣa mɔ kuɔhalɔm na mɔ leɛŋ tun kuɔlɔm hɔɣɔlɔŋ naanɔwa taa kuɔmɔvɔ, na i cɛla i waali nyɔma na i tɔmle nyɔma. ¹⁶ I kɔ kraɣa mɔ tɔmle nyɔma apɔv nyɔma, na alɔ nyɔma, na mɔ tɔla wɛna i lakɔna tɔma tɔ na i lakɔna. ¹⁷ Inɩ i ka kraɣana mɔ huɔntɔ wontu hɔɣɔlɔŋ naanɔwa taa kuɔmɔvɔ, na mu pɔsi i yomaa. ¹⁸ Waatu inɔɣi i kɔ wiikina Tacaa ke mɔ wulav inɩ i tɔm. Ama ilɛ i kaa nu.

¹⁹ Μπόγύ samaa kisa Samiyeeh tòm nti na pá tò si: Aai, pə wεε si té wεεna wulaw ké. ²⁰ Na té wεε isu piitimnaa lɛlaa. I ka hɔvki tá tòm na í tɛeki-tuyɔ nɔyɔ na í la tá yoolaa wulaw.

²¹ Ilena Samiyeeh teləsi tòm ntəyɪ Tacaa. ²² Ntəna Tacaa si: Nuna-wε na í kra-wεyε wulaw. Pəle pə waah ké Samiyeeh tōma Iseyehi nyōma si paa wei í kpe.

9

Sayuli na kraŋasi kɔlepaɪ pa tòm

¹ Pɛncameε tu nɔyɔlv ɪ ka wɛnna, na pá yaa-ɪ si, Kisi, na ɪ caa si Apiyeli. Iɛ ɪ cɔsɔnaa nté Selo na Pekolati na Afiya. Apalu inɪ ɪ ka wɛna alaafəya ké na krelɪkpeka. ² I ka wɛna pəyalv na pá yaa-ɪ si Sayuli. I sɛŋa ifepu ké, na ɪ tɛε Iseyehi ifepiya tənaya teu. Pécó ɪ tɛε-wεyε nyɔyɔ.

³ Μπόγύ kuyaku nakvli Kisi kraŋasi alɔnyənsɪ toolaa. Ilena í tɔ ɪ pəyalv Sayuli si: Kraŋa təmle tu nɔyɔlv na nyá na-ɪ í pɛeki kraŋasi nsi. ⁴ Μπόγύ pa fayana Iɛlayim puyɔ taa, na pá tɛsi Salisa tɛtu, pa ta na-sɪ. Ilena pá polo Saalim tɛtu taa, si fɛi təna. Na pá cɔɔ Pɛncameε tɛtu, kpeɛ. ⁵ Pa kɔma na pá tala Sufi tɛtu taa, Ilena Sayuli tɔ ɪ təmle tu si: Kɔɔ té məhɪ, pə taa kɔɔ na ma caa sɔɔ kraŋasi tòm na í nɔyɔsəyɪ ta nyəntv.

⁶ Kɛlɛna təmle tu tɔ Sayuli si: Iɔ yvɔlv nɔyɔlv ɪ wɛ ɪcatɛ tənɛ tə taa cənɛ. I nyɔyɔ kɔlaa ké, na tə təna nti ɪ yɔyɔtəyɪ tɔ tə lakɪ m̀póyú. Té polo na té na-ɪ. Ntanyɪ ká huli-tuyɔ mpaav ηku tu təyɪ tɔ. ⁷ Ntəna Sayuli pɔɔsi-ɪ si: Na ye tə puki, pɛpɛyɛ tu kpeɪna na té ha Iɔ yvɔlv inɪ? Mpi tɔ, kɔtəyɔv tɛma ta hulɔŋ taa. Pəyɛle tə fɛina kɔhəv nakvli si tu cɛlɛ-ɪ. Yaawɛ? ⁸ Μπόγύ təmle tu cɔwa si: Ma təkə ma tɔɔ cənɛyɛ liyitee nyəyɔliya. Maa ha-kɛyɛ Iɔ yvɔlv na í huli-tuyɔv tá mpaav.

⁹⁻¹¹ Μπόγύ Sayuli nɔyɔ təkpaɔv si: Kɔpam ké, tə polo.

Ilena pá tɛε ɪcatɛ nte tə taa Iɔ yvɔlv ka wεε tɔ. Pa kraakaya ɪcatɛ tɔɔ, Iɛ pa sula pɛɛlaa nté na pá tiiki pəyɔ. Ntəna pá pɔɔsi pɛɛ si: Nalv wɛ ɪcatɛ taa?

(Pu wɛ lɔŋtaa tɔ, pa yaakaya Iɔ kuyɔyɔtɔtv teləsɔlv ké si nalv. Na paa waatv wei ké nɔyɔlv caa Iɔ ké pɔɔsvyɔv kɛ natəhɪ, pa təyɪ ké si, té polo nalv tɛ).

¹² Ilena pɛɛlaa mpe si: Ʒɛ, ɪ wɛ ɪcatɛ taa. Mpi tɔ, saŋa kɛ ɪ kɔma si yəlaa lakɪ kɔtaya kɛ tontɔŋlɛ tɔɔ. I polo lɔyɪ. ¹³ I ká maɣana-ɪ na pécó í kra təyɔv. Pə taya pulv, pa taŋa-ɪ ké si í təŋsi kɔtaya kɛ nɔyɔ kɔpaŋka. Ilena pécó mpa pa yaawa tɔ pá təyɔ. I polo təkpu, í ká maɣana-ɪ na pécó í tɛε.

Sayuli na Samiyeeh pa suluɣu

¹⁴ Ilena Sayuli pá tɛε. Pa svɔ ɪcatɛ taa, Iɛ Samiyeeh luwəyale si ɪ kraaki təkətəle kɛ tontɔŋlɛ tɔɔ, na pá sulina-ɪ.

¹⁵ Kuyaku ηku kv yakaya na pə fɛyɪ na Sayuli takɪ tɔ, Tacaa ka cəpa Samiyeeh kɛ səkpaɔlv svɔ si: ¹⁶ Cele waatv inɛyɛ maa yɛɛ na Pɛncameε tu nɔyɔlv í kɔɔ, na í kra-ɪ ma yəlaa Iseyehi nyōma wulaw na í pəhɪ-ɪ nim, na í waasi-wεyɛ Filiisi nyōma nin taa. Mpi tɔ, ma nu pa kapusi, Ilena má nyənna pa tɔɔ. ¹⁷ Pə kɔma na Samiyeeh loosi Sayuli kɛ kraakraa, Ilena Tacaa heelɪ-ɪ si: Wei inɪ ɪ tòm maa heela-ɪ si ɪ ká təyɔ ma yəlaa tɔɔ ké kawulaya təyɔle.

¹⁸ Μπόγύ Sayuli krətəna Samiyeeh kɛ nənɔyɔ na í tòmɪ-ɪ si: Hai, la suulu na í huli-m nalv təyaya. ¹⁹ Mpuvɔlɛ Samiyeeh si: Maɣalɛ nalv. Tɛε-m nɔyɔ na té kra təkətəle kɛ tontɔŋlɛ tɔɔ, na má na-mɛ té təyɔ. Kv fɛma, Iɛ ma cɔ-ɪ nyá kɔpɔsɔtvnaa, Ilena í kpe. ²⁰ Saŋa kuyɛɪɪ tooso kɔlv nyá kraŋasi lɛpa tɔ. Taa nɔyɔsi si tòm, pa hii-si. Ama sɔsɔntv nté si nyá na nyá caa təyaya kɛ Iseyehi nyōma təna tɛɛyɪ.

²¹ Ntēna Sayuli cō si: Ma kpekäle kena sǎkpete ke Iseyeli taa. Pócs ma luluyv nyóma ta niina isèle ke Pēncamee kpekäle taa. Ie pepe tōó ké n heeliyi-m mpv?

²² Mpvule Samiyeeli kraḡa Sayuli na i tǎmle tu na i sūna-weye kutuluyv taa, na i su-weye tǎcayale kǔpante ke tǔḡolaa hekv taa. Pēle paa we isu yēlaa hiu na naanwa ke mpv. ²³ Iēna Samiyeeli tō mutv saalb si: Kōna cǎka ḡka maa heela-ḡ si ḡ suna ka mpaā tō. ²⁴ Mpvule mutv saalb lēsa yule tǎcu na i tu Sayuli. Ntēna Samiyeeli tō si: Tǔḡo-ti, nyaya pa suwa saa wei ma yaa samaā tō.

Iēna pá kǔpenti na pá tǔḡo kuyaku ḡkv. ²⁵ Pa lu tǎkǔtǎle ke tontonḡle tōo na pá tii icate taa, iēna pá lá faaci ke kutuluyv pata tōo.

Samiyeeli kra Sayuli ke Iseyeli wulav

²⁶ Kǔ fema, iēna Samiyeeli kǔli tanaḡ tēe ké saa wei haḡa yuyi ka tu tō, na i yaa Sayuli si: Kǔli na má lǎsi-ḡ mpaav.

Iēna pá tō mpaav ke pa naale. ²⁷ Pa lukaḡa icate, iēna í tǔm-i si: Heeli nyá tǎmle tu si í tēe-tuyv nǔḡo.

Tǎmle tu tēewa, iēna Samiyeeli tō Sayuli si: Pǎnentaa sǎḡ na má heeli-ḡ Tacaā tǔm iē.

10

¹ Mpvule Samiyeeli lēsa nim na kpalipiya, na í pǎli Sayuli nyuvv taa, na í wayali-na í tō si: Tacaā lǎsǎna-ḡ si ḡ ḡ la Iseyeli nyóma wulav. ² N yekuyv-m saḡa isǎntǔ tō, n ká maḡana apalaa naale ke Laseeli pǎlaav kin ke Pēncamee nyóma toḡa tōo ke Selēsa. Paa heeli-ḡ si pa nawa kraḡasi nsi n pēekaya tō. Halí nyá caa yela kraḡasi tǔm na i nǔḡasi mǎ tǔm na í tǔḡ si: Isǎnaya maa la ma pǔyalv tǔm? ³ I luki tǎna na í tala Tapǔ tuyv sǎsǎv tēe, iēna í sulina apalaa tooso na pá puki kǔḡaya lapv ke Petēle. Lēlv tǎka pinasi tooso, na lēlv ke potopoto kakalasi tooso, na lēlv náá tǎka sulvm huluyv. ⁴ Paa pǔsǔ nyá alaafǔya tōo, na pá ha-ḡ potopotonaa naale, na ḡ mv pa niḡ taa. ⁵ N luki tǎna na n tala Iǔ pulaya, ke timpí Filiisi nyóma yoolaa tǎsikile wēe tō, isu n sǔvki icate tō, n ká sulina Iǔ kǔyǔḡotv telǎsǎlaa kpekäle na pá luna tǎkǔtǎle ke tontonḡle tōo, na pá maki cǎmḡ na akilima na pá hulǔḡi hǎsi na pá paaki na pá saḡ Iǔ. ⁶ Tacaā Feesuyv ka tii nyá tōo, na nyá na-we í kǔpenti na í paa na í sa Iǔ, na pǎ layasi-ḡ na ḡ wēe isu yolv kǔfalv. ⁷ Ye yaasinaa pǎne pa tēe nyá tōo, iē ḡ la nti tǎ wēe lapv tō. Mpi tō, Tacaā wē nyá waali ké. ⁸ Pǎle pǎ waali, iēna ḡ tēe-m nǔḡo na ḡ polo Kilikaa na má sǎḡ nyá waali na má lá kǔtasi nsi kǎkǎ nyaya si tǎna tō na ciikuyv nyǔḡka. Iēna ḡ tǎḡ kuyēḡ naatosompǔḡalaya na má kǎo na má hǔli-ḡ nti n ká la tō.

⁹ Tōo isu Sayuli hav siyile si í tēeki tō, Iǔ Feesuyv layasa-i kéle, na í ná pǎ tǎnaya kuyaku ḡkv, isu Samiyeeli ka kēesuyv-i tō. ¹⁰ Pa tala Kipeya, iē Iǔ kǔyǔḡotv telǎsǎlaa caḡa lu i sǎḡuyv ntē, na Iǔ Feesuyv tii í tōo na í sǔv paale ke pa hekv tǎna na í saḡ Iǔ. ¹¹ Yēlaa mpa paa nyóma-i hatoo lǎḡ tǎ, pa ná í na Iǔ kǔyǔḡotv telǎsǎlaa pa laki mpv, iēna pá pǔsǔyi tǎmaya yēlaa taa si: Pepe maḡana Kisi pǔyalv Sayuli ye? Iē í paaki na í saḡ Iǔ tǔtǔḡo? ¹² Mpvule Kipeya tu nǔḡolv nǔḡo tǎkrav si: Na aweyēle pa caa? Iēna pǎ pǔsi yēlaa ke ituule si: Sayuli na Iǔ kǔyǔḡotv telǎsǎlaa pa paakǎna na pá saḡ Iǔ?

¹³ Sayuli tēma paale na Iǔ sam ke mpv, iēna í kra tǎkǔtǎle ke tontonḡle tōo.

¹⁴ Mǔpǔy i caa sǎkpelu nǔḡolv i pǔsǎsi na tǎmle tu si: Lēḡe í ka polaa ye? ¹⁵ Kēlena í cō si: Tǎ pola kraḡasi pēekuyv tǎ ta keesi-si, iēna tǔ polo Samiyeeli kin. Ntēna iē si: Kēesi-m nti Samiyeeli heela-ḡ tō. ¹⁶ Mpvule si: I heela-tuyv tǎfo si pa nawa kraḡasi.

Amā i ta heeli i caa sǎkpelu ke nti Samiyeeli ka heela-i si i ká tǔḡo kawulaya tō.

Tete kpa Sayuli si i toyo kawulaya

¹⁷ Mporóy Samiyeele kota Iseyeli nyoma ke Iso taya taa ké Misipa. ¹⁸ Na í heeli-we si Iseyeli Iso Tacaa yoyotaa si: Má ləsa na Iseyeli nyoma meye Icipiti, na má yameye pa na piitimnaa mpa pa ηmakəla-me tə, pa niη taa. ¹⁹ Na saηa mə ləkı mə Iso ma wei, ma yapa-meye mə cəwseena na mə wahalanaa taa tə. Haləna í təηi-m si má kpa-meye wulau. Təw, pəneηte í lu Tacaa isenta isu mə kpeka na mə ləlvη wee tə.

²⁰ Mporuyle Samiyeele yaa Iseyeli kpeka tənaya kolum kolum. Ilena pá kpa Pəncamee nyəηte. ²¹ Ntəna í yaa Pəncamee kpekəle ke ləlvu ləlvu, na pá kpa Matili nyəηku. Pə waali ké í yaa yulu yulu, na pá kpa Kisi pəyalu Sayuli, na pá pəeki-i pa ta na-i. ²² Mporóy pa tasa Tacaa ke pəwəy si: Na pəntu unı í kəma cəne? Ilena Tacaa si: Inı í ηmeləna nteye wontu huyle waali.

²³ Mporóy yəlaa kraγa sewa na pá polo pá kpee Sayuli təna. Pa tana-i samaa taa tə, í tē pa tənaya nyuγú ké.

²⁴ Mporuyle Samiyeele heela yəlaa təna si: Iı naakı wei unı Tacaa ləsa təyələ. I na nəyələ pa ta nəγəsi ta taa cəne.

Ilena yəlaa təna wiliti si: Mə na tetu. ²⁵ Mporóy Samiyeele kēesa samaa ke pa na wulau pa təma, haləna í ηmaa-təyi takəlaya taa, na í su-təyi Iso atakaa kiη. Pə waali, ilena í yasi yəlaa na paa awe kpe í tē. ²⁶ Mporóy Iso tu yoolaa kpelikpeka nyəma napəli pa taa, na pá wee Sayuli waali na í kpe í tē Kipeya tətə. ²⁷ Paa na mpə tefelataa ka wee na pá təη si: Isənaγa me ilé í ká la na í waasi-tu? Na pá footiyi-i. Pəcə pa ta ha-i kucəw nakuli. Ama Sayuli ná tá kraγa-ti na í yaa si pəlv.

11

Sayuli yoonaa Amoni nyoma na í kəli-we

¹ Mporóy waatu nəyələ Amoni wulau Nahasi na í yoolaa, pa polaa na pá siki Yapeesi ke Kalaati. Mporuyle Yapeesi nyəma təna təma-i si: Tá na-η tē pēli nəγə na tē lakı-η təmlē. ² Tənayələ Nahasi təma si: Ye í tisa na má wəγəsi mə təna mə ntəyəη ise na pá tu Iseyeli tənaya fēle, lē má na-me tē pēli nəγə.

³ Kələna Yapeesi nyuγu nyəma tə si: Ha-tuγu kuyēēη naatosompəyələ na tē tili Iseyeli tetu təna taa. Ye nəyələ fēi si í waasi-tu, lē tē ha-η tá ti.

⁴ Mporóy tillaa pola Sayuli tēye Kipeya na pá heeli-təyi yəlaa. Ilena pá tulu nəəsi na pá wii təkpuo. ⁵ Ie Sayuli luna taale nté na í we í naaη waali, na í pəəsi si: Pepe lapa na yəlaa wiiki mpə? Ilena pá kēesi-i nti Yapeesi tillaa yoyotaa tə. ⁶ I nuwa mpə, ilena Iso Feesuyu tii í təw na í páána huu səsəm. ⁷ Tənaya í kpa naaη naale na í seti-i tilima, na í tilina Iseyeli tetu təna taa si: Ye pə cəpa wei na í tá təη Sayuli na Samiyeele pa waali ke yoo taa, mporóy paa lana pəntu naaη.

Ilena Tacaa səyəntu kpa yəlaa, na pa təna pá tē yoo ke nəγə kolumaya, isu yulu kolum. ⁸ Mporóy Sayuli kala í yoolaa ke Peseke, na Iseyeli nyəma lu iyisi ηmυnυγu na nuηwa (300000) na Yuta nyəma ke iyisi hiu na naaηwa (30000). ⁹ Mporóy í tilaa si pá heeli Yapeesi nyəma si, cele ilim sikuγu ke paa na nyuγu. Tillaa heela təm ntəyi Yapeesi nyəma, ilena pēle pa laηa hēe. ¹⁰ Na pá heeli Amoni nyəma si: Cele tu pēti-meγe tá ti na í lana-tuγu isəna pə ha-me tə.

¹¹ Mporóy Sayuli faya í yoolaa ke təm toosoγo tefemle, na pá watı Amoni nyəma təkikile ke waatu wei haya yuyı ka tu tə, na pá ku-weγe mporóy haləna ilim sikuγu. Pə səw mpa mpa ilena pēle pá ya yem yem. ¹² Pa təyə akaitu ke mpə, ilena

yəlaa pəəsı Samiyeeli si: Awe təhaya si Sayuli kaa təyo tá təw kə kawulaya ye? I ləsi yəlaa mpe na té ku-wé.

¹³ Ntəna Sayuli si pá taa ku nəyóluyə saŋa. Mpi tə, kuyaku kunege Tacaa waasa Iseyeli nyóma.

¹⁴ M'póyó Samiyeeli yaa-wé si: I kəw na té polo Kilikaa na té su kawulaya.

¹⁵ Ilena pa təna pá polo təna, na pá kpa Sayuli kə wulav kə Išo atakaa kīn, na pá la kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tə na ciikuɣu kətaya. Ilena Sayuli na Iseyeli nyóma təna pa la acima səsəna.

12

Samiyeeli lapa Iseyeli nyóma kə faaci

¹ M'puyole Samiyeeli təma Iseyeli nyóma si: Ma nuwa mə kəsələmɔtu na má kpa-meyə wulav. ² Pənentə u naaki mə wulav wei i ka teeki-meyə nəyó təyólə. Ma ɔlɛ mə kratəlaa, ma hɔlɔsa nyəsə, ma pəyalaa lapa səsaa. Hatoo ma ɔwaasətu kə ma lapa mə nyuytu tu haləna saŋa. ³ Má səŋna ntege cəne, ye ma wakələna nəyólə, yaa ma ləeka puntu nau, yaa i kraŋaya. I yəyət-i-təy-i Tacaa na wulav wei i ləśaa tə pa isentaa cəne. Mə taa aweye ma muɣulaa, yaa mə taa aweye ma ŋmakəlaa? Awe celəna-m kəhau na má taku i waali? Puntu í yəyət-i na má fel-i.

⁴ Ilena yəlaa cə Samiyeeli si: Aai, n ta muɣuli-tu, n ta ŋmakəl-i-tu. Pəcó n ta mu nəyólə kəhau na í taku i waali.

⁵ Ilena Samiyeeli tasa si: Tacaa na wei i ləśaa si i kraa-meyə wulav təyólə tá aseeta nyóma kə saŋa, si ma ta təyó mə taa nəyólə pɔlv cəcəka. Ilena pá cə-i si: Ee, mpeyele tá aseeta nyóma. ⁶ Ilena Samiyeeli si: Tacaa wei i yelaa na Moisi na Aləŋ pá ləsi mə caanaa kə Icipiti ta təyólə aseeta tu. ⁷ Təw, pənentə í kəw na má keesi-meyə kɔpantənaa mpa i lapa mə caanaa tə, na má tayani mə təm. ⁸ Yakəpɔ na i nyóma pa pola Icipiti tə, pə waali kə təna nyóma ŋmakəla-wé. Ilena mə caanaa mpe pá wiina Tacaa si i waasi-wé. Ntəna ílé i ləsi Moisi na Aləŋ na í tili-wé na pá ya-weyə Icipiti taa, na pá kəna-weyə tetu təne tə taa cəne. ⁹ Pəle pə waali kə mə caanaa mpe pa səw Tacaa təw, na ílé i tu-weyə Filiisi nyóma na Hasəw yoolaa wulav Sisela, na Mowapɔ wulav pa niŋ taa na pá yoonə-wé. ¹⁰ M'póyó pa wiina Tacaa tətə si: Tə wakələna-ŋ. Mpi tə, té lə-ŋ na té laaki Paalənaa na Asətətənaa. Ya-tuyɔ ta kolontunaa niŋ taa, na té la-ŋ təmle. ¹¹ Ilena Tacaa ləsi Ketiyəŋ na Petəŋ na Yefete, na maya waali waali, na té ya-meyə mə kolontunaa niŋ taa na í caya tərəmm na heesuyə. ¹² Waatu wei Amoni wulav Nahasi yookayana-mé təyó í təma-m si má kpa-meyə wulav. Pəyele Tacaa mə Išo kəle mə wulav kə waatu un. ¹³ Ii naaki mə wulav wei í pəekaa na í ləsi təyólə Tacaa kpa-mé. ¹⁴ Ye í nyaŋna Tacaa na í laki-təmle na í nukəna-i, na í ta kpeesəna nti i tu-mé tə, na mə na mə wulav í təŋyə-i-mə mə laŋa ká hee. ¹⁵ Ama ye u nukəna-i na í kpeesa i təm i ká tu-meyə niŋ isu i ká tuyɔ mə caanaa tə. ¹⁶ Təw, pənentə í səŋ mpɔ, na í ná piti təmle nte Tacaa ká la mə heku taa tə. ¹⁷ Pə taya ləŋle taa kə tə wé isəntə? Mpɔ tə, maa sələmi Tacaa na í yele na tɔv holi na ku nu. Waatu inəy-i ká nyi si timpi i sələma wulav tə, mə təm səpəna Tacaa kə.

¹⁸ Tənaɣale Samiyeeli sələma Tacaa na tɔv holi na ku nu kuyaku ŋku ku mayamaya. Ilena Tacaa na Samiyeeli pa təm la samaa kə səyontu. ¹⁹ M'puyole samaa təma-i si: Sələmi nyá Išo Tacaa kə ta təw na pə taa kəw na té si. Mpi tə, tə nawa si tə səsə tasəkəle kə ta isayatu təw kə timpi tə sələma wulav tə. ²⁰ Ntəna Samiyeeli si: I taa nyá, paa na í lapa isayatu nti tə, pə taa ci-mé si i kisiyi Tacaa

ké. I lapi-ı tæmle na mə lotu tæna. ²¹ I taa təj tuŋ. Mpi tə, ilé i kaa pæsi na í waasi-me yaa í tu sənə-mə. Pə taça pəlv, i feina i tu. ²² Tacaa ná kaa lə-mə. Mpi tə, i hətə ke səsəəle ké, i tu i taa ké si i pəsəyi-meyə i yəlaa. ²³ Ye ma yela mə tə ke sələməyu mpusi í təŋi-m. Maa seyes-i-meyə mpi pə we teu na pé siyisaa tə na í la. ²⁴ I nyaŋna Tacaa, na í lapi-ı tæmle ke teu na lotu kəlvmtv. Mə maçamaya í nawa toma wena i huləyi mə həkə tə. ²⁵ Ama ye í təkə mə isayətu, mə na mə wulav í ká si.

13

Sayuli yoonə Filiisi nyəma na i liyituyu

¹ Waatu wei Sayuli təçə kawulaya tə i pusi ka we... Pəyele i ka təma kawulaya təçə ke pusi naaleçe Iseyeli taa.^a təm. Ama Piipilinaa leləa ná tuwa si Sayuli pusi ka we nule. ² Mprəçy Sayuli ləsa yoolaa iyisi toosoçə (3000) Iseyeli taa. Ilena í su i kiŋ ke pa taa yəlaa iyisi naaleçe (2000) Mikimasi na Peteeh puçy taa. Ilena í cəla yəlaa iyəçə (1000) ke i pəyalv Sonataŋ ke Kipeya ke Pəncaməe taa. Pə kaasa mpa ləna í yası pələ na paa wei í məh i tē.

³ Mprəçy Sonataŋ yəka Filiisi yoolaa təsikile ke Kipeya, ləna pələ pá nu. Ntəna Sayuli tili na pá həl tutuun ke Iseyeli təna taa si Hepəla nyəma í lu yoo. ⁴ Iseyeli nyəma təna nuwa si Sayuli yəka Filiisi yoolaa təsikile. Ilena Filiisi nyəma taa kraakəna-wə. Ilena yəlaa lu yoo na pá koti Sayuli kiŋ ke Kilikaa. ⁵ Mprəçy Filiisi nyəma kotaa si pa yookina Iseyeli nyəma, na pa yoo keekənaa ke iyisi hiu na naanəwa (30000) na pa kraçanəŋ çayalaa ke iyisi naatosə (6000). Pa yoolaa ka we pəçələ ké isı ləm nəçə kanyəna, pa fei kaləyv. Mprəçy pa polaa na pá puli Mikimasi ke Peti-Afeŋ ilim təlule tə. ⁶ Mprəçy Iseyeli nyəma laŋə wakəlaa tətəçətəçə. Mpi tə, pa kolontunaa tē-wəçə pəçələ təyamyam. Ilena pa taa leləa ŋməli kəkraməŋ pəçəŋ taa, na leləa ke ləkənaa taa, na leləa ke pulasi taa, na leləa ke hətə taa. ⁷ Ilena leləa náa tēsı Yaatanı na pá polo Kati na Kalaati.

Waatu inı tə na Sayuli náa we Kilikaa, na yəlaa mpa paa we i kiŋ tə pa seliyi. ⁸ Mprəçy Sayuli taŋə we ke naatosompəçəçəçə, isı Samiyeeh ka heeluyu-ı tə. Paa na mpv Samiyeeh ta kəçə ləŋ. Ilena yəlaa svv yav. ⁹ Tənaçələ Sayuli təma si: I kəna-m kətaçə ŋka kəkə nyəçə ka təna tə na ciikuçu nyəŋka wontu. Ilena í la kətaçə ŋka kəkə nyəçə ka təna tə. ¹⁰ I kəma isı i tēsəçyi, ilé Samiyeeh tapəçələ. Na Sayuli polo i səŋçv. ¹¹ Mpuçvle Samiyeeh pəçsa-i si: Pepeçə n lapa ye?

Ilena Sayuli cə si: Ma nawa si samaa təŋə yav. Pəçə n ta kəçə isı n ka siwa tə. Pəyele Filiisi nyəma ná sika Mikimasi. ¹² Kələna má maçasi ma taa si, Filiisi nyəma ka tii ma tə ke Kilikaa çəne, na má ta sələməta Tacaa. Pə tə ké pə caala-m si má la kətaçə ŋka kəkə nyəçə ka təna tə. ¹³ Tənaçələ Samiyeeh təma Sayuli si: N lapa kəmeləntv ké. N ta təkı nti Tacaa nyá Içə su-ŋ tə. Təfə, Tacaa ka nyəmaya si nyá kawulaya ká we tam tə ké Iseyeli taa ké. ¹⁴ Ama pənentə ka kaa tasa leeluyu. Tacaa ləsa i luyv tē nyəŋ na í kra-ı wulav ke i yəlaa tə. Mpi tə, n ta təkı mpi i ka tu-ŋ tə.

¹⁵ Pə waalı ke Samiyeeh kəla Kilikaa, na í polo Kipeya ke Pəncaməe tətə taa. Mprəçy Sayuli kala yəlaa mpa paa we i kiŋ tə, na pá lu yəlaa nasətoso (600). ¹⁶ I na i pəyalv Sonataŋ na pa cəlv yəlaa paa sika Kəpa ke Pəncaməe tətə taa ké. Ilena Filiisi nyəma náa siki Mikimasi. ¹⁷ Mprəçy Filiisi yoolaa mpa pa wakələyi leləa wontu tə, pa lu tintika tooso. Mprəçy kancaalaya nyəntə mələna Ofəla tə

^a 13:1 pusi: Hepəla taa ilé, lonte təne tə taa pa ta yəçy pusi

ké Suwaali tetu taa. ¹⁸ Ilena naale nyante náa mөләna Pәti-Holoh tәә, na tooso nyante náa kpaҗa toҗa mpaav nku kv tiiki Sönsumәҗ tetekәle taa ke wolaҗa tetu tәә tә.

¹⁹ Waatu unu tә, koolu fei lseyeli nyәma te. Mpi tә, Filiisi nyәma taa tisiyi sү Hepәla nyәma i lu laҗalee na nмantaasi. ²⁰ Filiisi nyәma teҗe pa pukaҗa na pә kpalәҗi akuҗ, na pa cikanaa, na pa lawa, na pa tetu kvcasәҗ ²¹ ke waatu wei wontunaa mpe pa lәҗ sәki tә. Pa kpalaҗa ke na pә felәҗi liҗitee nyәҗәluyv kulmuyv ke wantu sәkpetu tәә, na nyәҗәlәҗ naaleҗe sәsәәntv tәә. ²² Kuyaku nku yoou tiiva tә, Sayuli na i pәҗalv Sonataҗ pa tike paa wenna yoou wontu. Pә kaasa yәlaa mpa paa we pa kin tә, pәle pa taa nәҗәlv feina nмantaaҗa yaa laҗate.

²³ Mпrүgү Filiisi yoolaa polaa sү pa taҗәҗi Mikimasi mpaav.

14

Sonataҗ luw ke Filiisi yoolaa kpekәle tәә

¹ Mпrүgү kuyaku nakulv Sonataҗ tәma ifepu wei i takәҗi i yoou wontu tә sү: Kәә na tә teҗi Filiisi yoolaa tәsikile nte tә wenna too cәne tәә tә.

Ama Sonataҗ ta yele na i caa nu-ti. ² Na Sayuli náa caҗa Kipeҗa toҗa tәә ke tuyv nakulv kv tee ke Mikәlәҗ. Na yoolaa mpa paa we i kin tә, pa tala isu yәlaa nasәtoso (600) ke mpv. ³ Ahitupi pәҗalv Ahiya ka wena kәtlv ke waatu unu. Na i suu kәtәlaa toko wei pa pәәsәҗәna Tacaа ke tәm tә. Tacaа kәtlv Ilii wei i ka we Silo tә i pәҗalv kele Penhasi, na ilә i lәlәna Ikarәti. Ikarәti neu ntә Ahitupi. Ie yәlaa ta nyi sү Sonataҗ pola tiili.

⁴⁻⁵ Mpaav nku Sonataҗ tәҗaҗa sү i puki Filiisi nyәma yoolaa tәsikile tә, kv we kvkramәҗ naale hekv ke. Lәҗkv nәҗә keesәna ilim ntәҗәҗ tәә ke Mikimasi isentaa. Pa yaaki-kv sү Posee. Lәҗkv nәҗә náa keesәna ilim mpәtәҗ tәә ke Kera isentaa, na pә yaaki kvle si Sene. ⁶ Mпrүgү Sonataҗ tәma i yoou wontu tәkvlv sү: Kәә na tә teҗi Filiisi nyәma ma ta nyi isonaa mpe pa tәsikile. Ntanyi Tacaа kә yoonna tá nәҗә. Mpi tә, pә fei Tacaа ke kate si i yoonna samaa tuutuuma nәҗә, yaa yәlaa pәcә nәҗә. ⁷ Kәlena Sonataҗ yoou wontu tәkvlv tә sү: La isәna pә maҗa-n tә. Polo tә polo, ma we nyә waali ke. ⁸ Mпrүҗule sү: Tәv, tә pukuҗuna pa tәә isәntә tә paa na-tv. ⁹ Ie ye pa tәma-tv sү: I caҗa tәna na tә kәә. Ie tә sәҗ tá tәsәҗle tәkpi. ¹⁰ Ama ye pa tәma-tv sү: I tә na i kәә. Ie tәá kpa pa tәә. Mpi tu nyәna sү Tacaа tv-weҗe tá nin taa tәҗәle.

¹¹ Ilena pә yele na Filiisi nyәma na-we na pә tә sү: I nyәni, Hepәla nyәma luna nteҗe pүgү nku kv taa paa nмelaa tә. ¹² Mпrүҗule pa tasaa sү: I kәә cәne na tә la-me na i tәҗә na i haҗa.

Ntәna Sonataҗ tә i yoou wontu tәkvlv sү: Tәҗ ma waali. Mpi tә, Tacaа tv-weҗe lseyeli nyәma nin taa ke.

¹³ Ilena pә tә pa nin tәә na pә kpa. Mпrүgү Sonataҗ na kpiita-we na i pәtәҗi. Ilena yoou wontu tәkvlv náa teesәҗi na i tәҗәҗi. ¹⁴ Yәlaa hiu ke Sonataҗ pa kowa pa kancaalaya yoou nku kv taa ke pәle nyuҗv taa tәnaҗa kelikiya kulmaya taa. ¹⁵ Mпrүgү sәҗәntv kpa Filiisi nyәma mpa paa we tawa taa tә. Ilena tәsikile taa yoolaa na mpa pa wakәlәҗi lelaa wontu tә, pә sүv seluyv. Mпrүgү tetu selaa, na kaniҗa kpa yәlaa.

¹⁶ Mпrүgү Sayuli feҗlaа mpa paa we Kipeҗa ke Pәncamee tetu taa tә, pa na acufu tiiva Filiisi nyәma taa, na pә seeki yem yem. ¹⁷ Tәnaҗa Sayuli tәma i yoolaa mpa paa we i kin tә sү: I kala yәlaa na tә ná sү awe feina tá taa.

Pa kala yɔlaa ɔlena pɔ maɣana si Sonataŋ na i yooŋ wontu tɔkɔlv pa feina.

¹⁸ Ntɛna Sayuli tɔ kɔtɔlv Ahiya si: Heeli na pɔ kɔna Iso atakaa.

(Mpi tɔ, ɔlɛ i ka we kɔyakɔ ŋkɔyɔ Iseyeli nyɔma kin kɛ).

¹⁹ Sayuli tɔŋna yɔɔtɔyɔ ke mpɔ tɔ na acufu kɔkɔte tɔŋna sɔsɔyɔ kɛ. ɔlena i tɔ kɔtɔlv si: Sɛŋ na pɔcɔ.

²⁰ Mɔrɔyɔ Sayuli na yoolaa pa kpeyelaa na pɔ polo tɔyoolo. ɔlena pɔ maɣana acufu tiwa Filiisi nyɔma taa, na pɔ lon tɔmɔya layalee. ²¹ Tɔnaya Heɔla nyɔma mpa paa we Filiisi yoolaa taa na pa sɛŋna-we tɔ, pa sewa na pɔ mɛli Sayuli na Sonataŋ pa kin.

²² Mɔrɔyɔ Iseyeli nyɔma mpa pa ŋmɛla Ifɔlayim pɔyɔ taa tɔ, pele pa nuwa Filiisi nyɔma sewa tɔm. ɔlena pa tɔ pa waali kɛ tɔyoolo taa. ²³ Isoŋa Tacaɔ yelaa na Iseyeli nyɔma la akanaa ke kɔyakɔ ŋkɔ tɔyole.

Iseyeli yoolaa waasɔyɔ Sonataŋ

Ayuli pa yooŋa ŋmɔyɔ halɛna Pɛti-Afeŋ waali. ²⁴ Mɔrɔyɔ nyɔyɔsi pu Iseyeli nyɔma ke kɔyakɔ ŋkɔ. Mpi tɔ, Sayuli ka yɔyɔtaa kɛ na i tuu si: Ye wei i tɔyɔ pɔlv ke saŋa, na ma ta leetɔta ma kolontunaa, mpusi kɔ tɔŋ pɔntɔ. Pɔ tɔɔ kɛ pa taa nɔyɔlv ta tɔŋ pɔlvɔv ilim na pɔ tem. ²⁵ Mɔrɔyɔ yɔlaa tɔna tala hɔtɔyɔ ŋku ku taa tuŋ nim we ateyɛ yem tɔ. ²⁶ Tuŋ ka tɔwa setasi ke hɔtɔyɔ ŋku ku taa kɛ na nim kpeŋ. Ama nɔyɔlv ta kraasɛna i nɔyɔ kin. Mpi tɔ, yɔlaa seekaya nɔyɔ ŋka pa suwa tɔ.

²⁷ Ama Sonataŋ nɔ tɔɔ nyɔ si i caa kisina yɔlaa, na tuuna si nɔyɔlv i taa tɔŋ pɔlv. Mɔrɔyɔ i lii i kɔrɔtɔyɔ ke tuŋ nim taa na i niisi na pɔ ce isentɔɔ. ²⁸ Mɔrɔyɔle samaa taa nɔyɔlv tɔma-i si: Hei, nyɔ caa yɔyɔtaa na i tuu si: Ye pɔ cɛpa wei na i tɔyɔ saŋa mpusi we i tɔɔ kɛ. Pɔcɔ nyɔyɔsi tu nu tɔ tɔnaya.

²⁹ Sonataŋ nuwa mpɔ, ɔlena i cɔ si: Ma caa wakɔla yɔlaa kɛ. I nyɛni ma tɔŋyɔv tuŋ na pɔ ce ma isentɔɔ tɔkelekele tɔ. ³⁰ Ye isɔ saŋa yɔlaa ka tɔyɔ mpi pa leeka pa kolontunaa nin taa tɔ, pa tɔɔ ku Filiisi nyɔma na pɔ kɛli isentɔ?

³¹ Mɔrɔyɔ pa ku-weye kɔyakɔ ŋkɔyɔ pɔ kraɣav Mikimasɔ na pɔ polo Ayalɔŋ tɔ. Na nyɔyɔsi pu Iseyeli nyɔma ke sɔsɔm. ³² ɔlena pɔ tii kolontunaa tɔla tɔɔ, na pɔ lenti-ye na pɔ sɛŋ a calɔm tɔ na pɔ tɔyɔ a nantu. ³³ Mɔrɔyɔ pa taɣasa-tɔyɔ Sayuli si: N nawa yɔlaa wakɔlɛna Tacaɔ tɔ. Pa tɔyɔ nantu na tɔ calɔm. Ntɛna i tɔ si: I lapa kɔtakɛsɛtɔ kɛ. Mpɔ tɔ, i pilimi piw na ma tɔɔ cɛne. ³⁴ Mɔrɔyɔ i tasaa si pɔ cɔ pa heeli samaa si: Paa wei i kɔna i nav yaa i heu na i kɔ cɛne na i tɔyɔ. Tɔfɔ i taa tɔyɔ nantu na tɔ calɔm ke mpɔ na i wakɔlɛna Tacaɔ.

Mɔrɔyɔ paa wei i lapa ŋmɔyɔ ahoɔ ani. ³⁵ ɔlena Sayuli ŋma Tacaɔ ke i kancaalaya kɔtaɣa tɔlate.

³⁶ Mɔrɔyɔle i tɔma yɔlaa si: Tɔ polo Filiisi nyɔma waali na ahoɔ na tɔ kɔ pa tɔna na tɔ kuu pa wontu halɛna pɔ nyaali. Tɔ taa sɔɔ paa kɔlvɔm. ɔlena pele pa cɔ si: La isɛna pɔ maɣa-ŋ tɔ.

Ntɛna kɔtɔlv si: Tɔ sɔlɔmi Iso kɛ cɛne na pɔcɔ.

³⁷ Mɔrɔyɔ Sayuli pɔɔsa Iso si: Ye tɔ tɔŋa Filiisi nyɔma waali n kɔ tu-weye tɔ nin taa?

Ama Tacaɔ ta cɔ waatɔ uni. ³⁸ ɔlena Sayuli tɔ nyɔyɔ nyɔma si: Mɔ tɔna i koti cɛne na tɔ pɛeki na tɔ nɔ wei i lapa isayɔtɔ tɔneyɛ saŋa tɔ. ³⁹ Ma tuuna Tacaɔ wei i waasɔyɔ Iseyeli nyɔma tɔ si, paa ma pɔyalv wakɔlɛna. Isɔ i sɔpa.

Ama nɔyɔlv ta cɔ-i si pɔlv. ⁴⁰ ɔlena i tɔ samaa si: Mɔ tɔna i mɔlɛna hɔyɔlvɔv kɔne na pɔ kaasi mɔ na Sonataŋ na cɛne tɔɔ. ɔlena pele pa cɔ si: La mpi pɔ maɣa-ŋ tɔ.

⁴¹ Mɔrɔyɔ Sayuli sɔlɔma Tacaɔ si: Iseyeli Iso, huli-tɔyɔv tampana.

Ilena pá tó tete na pḗ kpa í na í pəyalv. ⁴² Mpuvle si: I tó má na ma pəyalv tó tó kḗ tete.

Ilena pḗ kpa í pəyalv. ⁴³ Ntena Sayuli si: Heeli-m mpi n lapa tó.

Ntena Sonatanj cə si: Ma tḗja tuḗ nim ke pəcə. Maḡalv, ma səlv puwa si má si. ⁴⁴ Kelenā Sayuli tó si: Sonatanj, ye n ta si Tacaa í lana-m isəna í səlaa tó.

⁴⁵ Ntena samaa tó Sayuli si: Pepee, Sonatanj ká si yaa? Aai yoo, mpusi í polo pooluj. Pə fei si í nyuvv taa nyəlaḡa kulomaya maḡamaḡa í le. Mpi tó, í nəḡv ke Tacaa waasəna Iseyeli nyəma ke saḗa.

Isəna samaa yapa Sonatanj na í tá si tḡole. ⁴⁶ Ilena Sayuli ye le Filiisi nyəma ke tḡonvuv, na pe le pá məli pa te.

Sayuli kəlvv na í tḡaya nyəma pə təm

⁴⁷ Sayuli tḡv kawulaḡa ke Iseyeli taa. Ilena í yooa í kolontunaa tənaya hḡaləḡ təna taa. Paa Mowarv nyəma, paa Amoni nyəma, paa Itəm nyəma, na Sopa awulaa, na Filiisi nyəma. Paa timpixi í talaa te, iní í təkəna akaitv. ⁴⁸ I hula toḗ na í yooa Amaleke nyəma. I fita Iseyeli nyəma ke mpa pa wakəlaḡa-we tó pa niḗ taa.

⁴⁹ Sayuli pəyalaa nté Sonatanj na Isefi na Maləkisuwa. I pəlaa we naale, kancaalaya nyəḗ nté Melarí na səkpe lu si Mikaali. ⁵⁰ I alv nté Ahimaasi pəle Ahinowam. I yoolaa səsə nté í caa səkpe lu Nee pəyalv Apəne. ⁵¹ Sayuli caa Kisi na Nee caa Apəne pe le pa caa ke le Apəyeli.

⁵² Sayuli yooa Filiisi nyəma ke mḗpḡyó na toḗ, haləna í səm. Ye í loosa yulv toḗ yaa kpelikpeka tó, í tḡv-í í yoolaa taa kḗ.

15

Isə ləv ke Sayuli

¹ Mḗpḡyó Samiyeeli tōma Sayuli si: Maḡa Tacaa tilaa, na má kpa-ḡ Iseyeli nyəma wulav na má pəli-ḡ nim. Mpu tó, ke ḡkraḗḡ na ḡ nu. ² Tacaa Toma təna tv yḡotaa si iní í ká leeti Amaleke nyəma ke pa caana isayavv. Mpi tó, paa təkā Iseyeli nyəma ke mpaav ke waavv wei pe le pa luna Icipiti tḡv. ³ Pə tó tó, polo na ḡ kó Amaleke nyəma na ḡ kpiisi pa nyəm təna. Taa səv pa pulvrv cəcəka. Paa apalaa, paa alaa, paa piya, na aḡlvbmnaa na tōla təna.

⁴ Mpuvle Sayuli kota í yəlaa na í kala-weḡe Telayim. Ilena Iseyeli yoolaa nəḡe təntaa lu yəlaa iyisi ḡmḡvuvv (20000) na Yuta nyəma ke iyisi naanvva (10000). ⁵ Ilena pá polo Amaleke nyəma icate na pá papi-weḡe teteke le taa.

⁶ Mḗpḡyó pa tilaa na pá heeli Keni nyəma si pá lu Amaleke nyəma te. Pə taa kəv na pá kv na pá kḗḡna-we. Mpi tó, pa caana nyuvv ka tēna Iseyeli nyəma ke waavv wei pe le pa luna Icipiti tḡv. Ilena Keni nyəma lu. ⁷ Mḗpḡyó Sayuli yooa Amaleke nyəma ke pə kraḡav Hafila tó, na pḗ polo Suuvv ke Icipiti ilim təlule tó.

⁸ Ilena í kpa pa wulav Akakí na í se na í kv yəlaa təna təcaḡaḡa. ⁹ Mḗpḡyó Sayuli na í yoolaa pa yela wulav na í se, na tōla kvpampana, na wontu kvpantvnaa. Ama mpi pə taa fei teu na tōla acamisi tike ke pa kvwa.

¹⁰ Mḗpḡyó Tacaa heela Samiyeeli si: ¹¹ Ma lanḡe wakələna Sayuli kawulaḡa kpaav kḗ. Mpi tó, í lə-m na í kisi ma təm ke təkuvv.

Kelena Samiyeeli lanḡe wakəli tətḡotḡv, na í wiina Tacaa ke aḡoo təna.

¹² Tev fema tanan, ilena Samiyeeli kvli si í puki Sayuli ke sḡḡvuv. Ntena pá heeli-í si: Sayuli pola Kameli na í ḡma akele nḡvuvv si pḗ tḡsəḡ-í í akaitv tó. Pə waali, ilena í tēna Kilikaa. ¹³ Samiyeeli tḡḡa í waali kḗ təna, ilena Sayuli sēe-í si: Tacaa í kooli-ḡ kvpantv. Na í tasa si: Ma lapa teitei kḗ isv Isə ka yḡotvuvv tó.

14 Mpuɣule Samiyeeɫi pɔɔsa-i si: Na naaŋ na heeŋ wula nna ma nuɓi isento tɔ, leye ale a lunaa? 15 Nteŋa Sayuli si: Yɔlaa tɔɔsɔna Amaleke nyɔma tɔla kuɔpaŋa taa si pa lakɪ nyá Iso Tacaa ke kuɔɔɔ. Pɛ kaasa mpi tɔ, tɔ kpiisa pɔle pɛ tɔna. 16 Mpuɣú Samiyeeɫi tɔma si: Su, na ma heeli-ŋ nti Tacaa heela-m ahoɔ ane tɔ. Iɛna Sayuli si: Yɔɔtɔ.

17 Mpuɣule Samiyeeɫi si: Paa na n ka nyɔnaɣa nyá tɔɣi pɔɣaya tɔ, Tacaa læsa-ŋ na í kra-ŋ Iseyeli nyɔma wulav na í pɔli-ŋ nim. 18 Tacaa tɔmna-ŋ si, n polo na n yooŋa Amaleke asayaa mpe, na n kpiisi-we. 19 Iɛ pepe tɔɔ ké n ta nuna i nɔɔ, na n kraɣa pa wontunaa tɔkeu na n pɔsi isayav ke i isentaa? 20 Nteŋa Sayuli cɔ si: Ma nuna i nɔɔ ke teu ke, na má yooŋa Amaleke nyɔma isu i ka yɔɔtɔaa tɔ. Ma kpiisa-we na má kɔna pa wulav na í ise. 21 Ama yɔlaa tɔɔsɔna pa tɔla taa ké kuɔpaŋa si, pa lakɪ Tacaa nyá Iso ké kɔɔaya ke Kilikaa.

22 Nteŋa Samiyeeɫi si: Tacaa ta sɔli kɔtasi nsi kɔkɔ nyaya si tɔna tɔ isu i sɔɔɔyɔ si yulu i nuna-i tɔ se. I tɔm nunav kɔla-i teu ke iwaŋ kuɔpaŋ kɔtasi lapu. 23 Mpi tɔ, kpeɛnav ké Iso ké isayav ke teitei ké isu tutu. I nyɔnɔɣi kanɓante ke teitei isu tun laav. Timpi nyá lɔ Iso Tɔm tɔ, ílé i ka lɔ-ŋ tɔtɔɔ na n laŋ kawulaya. 24 Mpuɣule Sayuli cɔwa si: Tampana ma wakɔlɔna Iso. Mpi tɔ, ma wakɔla nti i tu-m tɔ. Pɛcɔ ma ta nuna nyá tɔm. Iɛ yɔlaa ke ma sewa na má nuna-we. 25 Hai, pɔnente ma wiina-ŋ si n tayanɪ ma isayav na n mɔli na má hɛnti Tacaa ke ate. 26 Nteŋa Samiyeeɫi si: Maa mɔlɔɣi. Mpi tɔ, n lɔ Tacaa tɔm. Iɛ i lɔ nyaya, n ta ke Iseyeli wulav tɔtɔ.

27 Samiyeeɫi ha siyile si i teeɓi, iɛna Sayuli kra i capa ntompɔle na tɔ ce. 28 Kelenɔ Samiyeeɫi si: Aŋha, mpuɣú Tacaa lapa nyá kawulaya ke saŋa, na í ha wei i kɔla-ŋ teu tɔ. 29 Tacaa kele Iseyeli toŋ. I ta ke yulu si i loolixi, ya i layasɔɣi. 30 Nteŋa Sayuli tasa si: Ma wakɔlaa yaa, iɛ hai, ma wiikina-ŋ si n kuɔi ma nyɔyɔ ke Iseyeli nyɔma na pa sɔsaa pa isentaa. Hai, mɔli na má hɛnti nyá Iso Tacaa ke ate.

31 Mpuɣule Samiyeeɫi mɔlaa na Sayuli hɛnti Tacaa ke ate.

32 Iɛna Samiyeeɫi tɔ si: I kɔna-m Amaleke nyɔma wulav Akaki. Akaki tɔŋna pote na laŋhɔlɔmle, na í maɣasɔɣi i taa si: Pɔpɔtu fei lelen, sɔm sɔɔɔntu yawa.

33 Mpuɣule Samiyeeɫi tɔma si:

Isu nyá layate pɛm alaa ke piya tɔ.

Mpu unɪ tɔtɔɔ nyá too ká laŋ pɔɣaya ke alaa taa.

Iɛna Samiyeeɫi seti-i tɔpɔtɔpɔtu ke kɔɔaya tɔlate isentaa ké Kilikaa.

34 Mpuɣú Samiyeeɫi mɔla i teɣe Lama, na Sayuli náá kpe Kipeya. 35 Samiyeeɫi na i sɔm i ta tasa mɔlɔyɔ si i naaki Sayuli. Mpi tɔ, i wiikaya i tɔɔ ké timpi Tacaa laŋle wakɔlɔna i kawulaya krau tɔɔ.

16

Samiyeeɫi kra Tafiti ke kawulaya na í pɔli-i nim

1 Mpuɣú Tacaa tɔma Samiyeeɫi si: N kaa yeɛ Sayuli tɔɔ ké wula ke mpu? Ma lɔ-i ké. I ta ke Iseyeli nyɔma wulav tɔtɔ. Suuli nyá hɔlɔyɔ ke nim, na má tili-ŋ Petɔlehem tu Seseɛ te. Ma nawa i pɔyalaa taa ké wei maa kra wulav tɔ. 2 Nteŋa Samiyeeɫi si: Isɔnayaɛ maa la na má polo mpu? Sayuli í nuwa i ká ku-m. Kena Tacaa si: Kpeŋna nav ifate, n talaa, iɛ n tɔ si: Ma kɔmɔɣa si ma lakɪ Tacaa ke kɔɔaya. 3 Yaa Seseɛ ke kɔɔaya tɔlate. Iɛ maa hɔli-ŋ wei n ka kra wulav na n pɔli nim tɔ.

4 Mpuɣú Samiyeeɫi tee Petɔlehem isu Tacaa ka keesɔyɔ tɔ. Icate sɔsaa na-i na sɔɔɔntu kra-we. Iɛna pá kraɣa asewa na pá sɔŋi-i na pá pɔɔsi-i si: Alaafaya kele

n kōma? ⁵ Uena í cō si: Ee alaafāya ké. Ma kōmāya sī ma laki Tācaa ke kōtāya. I taγani mā tī na í kō kōtāya tōlate.

Mpōyó i yaa Sese na i pāyalaa sī pá taγani pa tī na pá kō kōtāya tōlate. ⁶ Apalu inī i tēyaga nyōma sū kpakpaa, na Samiyeeli na i pāyalu Iiyari, uena í māyasī i taa si: Isəntə wei Tācaa ləsaatə tōyolo cəne. ⁷ Kələna Tācaa tō Samiyeeli si: Taa nyəni tō, na taγaləŋ. Pə taγa inəxi ma ləsaatə, ma paasəyənə tō isū yōlv. Ama lotu taa ké ma nyənəxi.

⁸ Mpōyó Sese yaa Apinatari na í kō. Uena Samiyeeli tō si: Pə taγa inəxi Tācaa ləsaatə.

⁹ Na Sese yaa Samma, uena Samiyeeli taa si: Tācaa ta ləsi inī tōtə.

¹⁰ Mpōyó i yaa i pāyalaa naatosompōyōlaya inī i tēna, na Samiyeeli tō si: Tācaa ta ləsi pa taa nōyōlv.

¹¹ Uena Samiyeeli pōsī Sese si: Nyá pāyalaa tēna nté? Mpōyó sī pə kaasa tənuyō, kōle kv pōla ntīyile ké. Ntēna Samiyeeli si: Tili i waali. Mpi tō, tə kaa caali kōtāya tōyōnāya tōyōv na í ta kōnta.

¹² Ntēna pá tili i waali. I isəntaa ka hetaa ké na pō luwa, na i wena alaafāya. Ntēna Tācaa tō Samiyeeli si: Inəyōle, kōl na n̄ pəli-i nim uē. ¹³ Mpōyó Samiyeeli kraγa nim na hēlvōv na í pəli-i i taalvnaa isəntaa. Tənāya Tācaa Feesuyū tii Tafiti tō ké pə kraγav kōyanku tō na pō puki.

Uena Samiyeeli náá kōl na í mēli i tē Lama.

¹⁴ Mpōyó Tācaa ləsa i Feesuyū ke Sayuli taa, na í tū-i ləmāyasəle isayale na tē cōsəxi-i. ¹⁵ Ntēna i tēmlē nyōma tōmī-i si: Nyəni, Tācaa tū nyá taa ké ləmāyasəle isayale na tē cōsəxi-i. ¹⁶ Mpu tō, wulav, yelev na tē pəkī-i yōlv wei i nyōmá cəmvōv māv ke teu tō. Ye ləmāyasəle isayale í kōla nyá tō, uē i mā-i cəmvōv na pō hēsī nyá lanjē. ¹⁷ Mpuvōle Sayuli si: Pə wē teu. I pəkī-m kōvāŋ na í kōna.

¹⁸ Tənāyale tēmlē nyōma taa nōyōlv tōma si: Ma nawa Pətələhem tō Sese pāyalaa taa nōyōlv, na í nyōmá cəmvōv māv ke teu. Pécó i kii ifepu ké na í wē kpelikpeka, na i nyōmá yōv tōm. Pəyēle i nyōmá tōm yōyōtōyō ké. I yōyōtōyō yem yem, na i isəntaa luwa, na Tācaa wē i waali.

¹⁹ Mpuvōle Sayuli tilaa na i heeli Sese si: Kōna-m nyá pāyalu Tafiti wei i tiikiyi heeŋ tō. ²⁰ Ntēna Sese caa kraŋāya, na í svkī-keye tōyōnāya, na svlōm hulŋ, na pəfate na í tilina Tafiti si í pona Sayuli. ²¹ Tafiti talaa na í sūv Sayuli tēmlē taa, uena ilē i luγu lapī-i na í kra-i i yōv wōntu tōkōlv. ²² Ntēna Sayuli tili na pá heeli Sese si: Ma luγu lapa nyá pāyalu inī, yelina-m-i.

²³ Waatu wei ləmāyasəle isayale í kōma Sayuli taa, uē Tafiti kraγa cəmvōv na í māv-i na pō cē i tō na í lanjē hēe.

17

Koliyati na Tafiti pa tōm

¹ Mpōyó Filiisi yoolaa kotaa, na pá puli Soko ke Yuta tetu taa, na Aseka pa hēkv taa ké Ifesi-Tamim si, pa yookina Iseyeli nyōma. ² Na Iseyeli yoolaa na pa caa Sayuli, pá koti na pá puli ūa tetekəle taa si, pa yookina pa kolontunaa. ³ Puv luγu ké Filiisi nyōma ka pulaa, na Iseyeli nyōma ke puv lēŋkv luγu na tetekəle ke pa hēkv taa.

⁴ Mpōyó Filiisi yoolaa taa yoolu nōyōlv i luwa na í səŋ hēkv taa. I tēyēle Katī na pá yaakī-i si Koliyati. I taγaləŋ wē isū mēetələnaa tooso ke mpv. ⁵ Nyəyōlvōv kōsēmvōv yōv kahuka ke i pama, na í suu kv toko. Toko inī i yuŋ wē isū

kiloonaa nutoso ke mpv. ⁶ Pə kaasi na í suu-kuvu i nōhēe tō, na í hōgəla pə ηmantaaya səkpeleya. ⁷ Na í ηmantaaya sōsaya kpatóyó yuη we isu sayata kpatəle. Na ηmantaaya kakpaηa yuη isu kiloonaa naatosompəgəlaya. Na í kpalbvυ təkvlb nāá təη i nəgə tō. ⁸ Mpvυle i səηaa na í holiχina Iseyeli yoolaa tintika si: Pepe tō ké í luwa na í puli yoo? I ta nyi taa si, maya Filiisi tv, na meye Sayuli yomaa? I ləsi apalv na má na-í tē suli. ⁹ Ye í pəsaa na í kv-m, tə pəsi mə yomaa. Ama ye ma pəsai na má kv-i, í ká la tá yomaa. ¹⁰ Na i tasa si: Saηa ke maa tvυ Iseyeli nyóma. I ləsi yvlb na má na-í tē yoo.

¹¹ Sayuli na i yoolaa pa nu mpv, lēna pá nyá na səgəntv anaam nəgəlv í kra-we.

¹²⁻¹⁴ Yuta Petəlehēm Ifəlayim kpekəle tv wei pa yaa si Seseē tə, i kpatəla teu ke Sayuli waatv taa ké. I ka wēna pəyalaa pələfei naanōwa na pa taa sōsaa tooso. Pliyaṛi na Apinatari na Samma paa təηa Sayuli ke yoo. Pa yaakaya pa tənvyv si Tafiti. ¹⁵ I lukaya Sayuli tēye na í puki Petəlehēm na í tiikiyi i caa heeη.

¹⁶ Koliyati səηaya hēkv taa ké tanaη na taanaya ké, kvyeη nule təcu na í holiχina Iseyeli nyóma si pá ləsi apalv na í na-í pá yoo.

¹⁷ Mpvóy kvayakv nakvl Seseē tōma Tafiti si: Mv pee kvtonjeē mayasəlaya kane, na potopotonaa naanōwa inē, na n̄ pona nyá taalvnaa ke təyoolē təcau.

¹⁸ Ye pə kaasa waakasənaa naanōwa inē, lē n̄ cēla yoolaa iyaya (1000) nyvvy tv. Na n̄ ná nyá taalvnaa na pá cēla-η pvlb mpi maa lana naani si pa wēna pa weesiη tō. ¹⁹ Pa na Iseyeli nyóma lēlaa na Sayuli pa wēna Ila tetekəle taa, si pa yookina Filiisi nyóma.

²⁰ Mpvóy Tafiti yelina i heeη kaləkv ke taηlv. lēna í kvli tanaη kvpaηkv tēe na í kraγa i səgəla na í tēe, isu i caa ka keesvvy-i tō. I tala təyoolē, lē yoolaa luwayale si pa puləyi na pá yoo, na pa kiisi yoou kakiisasi. ²¹ Mpvυle Filiisi nyóma na Iseyeli nyóma pa pulaa na pá nyənəyi tōma. ²² lēna Tafiti nyətv mpi i ka kōnaa təgə wontu feηlv. lēna í kraγa asewa na í svv yoolaa loosi taa na í sēe i taalvnaa.

²³ I təηna-weye yəgətənav ke mpv, lē yoolaa taa yoolv Koliyati luwayale na í holiχina Iseyeli nyóma ke kvlvmtv nti na Tafiti nu. ²⁴ Iseyeli nyóma tēna na-i, lēna səgəntv kra-we na pá tuliyi tapəη. ²⁵ Mpvóy yēlaa yəgətəa si: I nawa apalv in̄ i lukvvy isəntv tō, Iseyeli nyóma taya i kvη kvtvvy. Ye wei í pəsai na í kv-i, wulav ká svsi pəntv ke tōη. I ka ha-i i pēlv. Pəyele í ká cē i təyaya tənaya lampuu.

²⁶ Mpvóy Tafiti pəsai i cəlv nyóma si: Ye wei i kvwa Filiisi tv in̄ na í kēel Iseyeli nyóma fēle pēpēye paa lapv-i yee? lē Filiisi ma ta nyi isə in̄ i ke we na í tvvki ləv weesvvy tv yoolaa tintika ke mpv?

²⁷ Mpvóy yēlaa lēla tōm kvlvmtv nti. ²⁸ I taalv səsə Pliyaṛi nu i yəgətəgəna yēlaa. lēna i taa huu kvakpaa na í tōm-i si: N caa weye cəne ye? Aweye n yelina nyá kaləkiya ke nyvtv taa? N ké tetelətv na kalampaani tv ké. Ntəη yoou ke n kōma feηvyv yaa? ²⁹ Kēlena Tafiti si: Ha, ma lapa we? Pə ta mvna si má pəsai mpv?

³⁰ lēna i yele ilē, na í ηmaa lēlv, na pá cə-i teitei isu tōm kancaalaya nyəntv.

³¹ Mpvυle pa teləsa Tafiti kvvəgətvtv ke Sayuli, na ilē i tili na pá yaa-i. ³² Ntēna Tafiti tō si: Ta caa, nəgəlv laηlē í taa tōna Filiisi tv in̄. Maa polo na má na-i tē yoo. ³³ Kēlena Sayuli tō si: Aai, n̄ kōsa pəyaya, n̄ kaa pəsi na n̄ yoonə Filiisi tv in̄. Mpi tō, ilē i tēmlē ntē yoou ke too i kvlvbv tō. ³⁴ Tafiti si: Ta caa, waatv wei ma tiikaya ma heeη tō, ye təgəlaya yaa wontvvy nakvl kv luwa na kó kra heeη, ³⁵ ma təgənəyi-kvvy, na má kra-kv, na má ma-kv, na má lēkvi heu ke kv nəgə taa. Ye kv tila ma waah, lē ma ləli kv luyv tēe na má kv. ³⁶ Mpvóy ma kvkaya təgəlasv na wontunaa lēntv. Mpv in̄ tətəgə maa la Filiisi ma ta nyi isə ineyē timpv i tvυ ləv weesvvy tv yoolaa tintiyile tō. ³⁷ lēna Tafiti tasa si: Tacaā wei i yapa-m taale

wontu səkraŋ taa tɔ, ɪ ka ya-m tɔtɔɔ Filiisi tɔ unɛ ɪ ninj taa. Kɛlɛna Sayuli tɔ sɪ: Tɔv, polo, Tacaa ɪ wɛɛ nyá waali.

³⁸ Ḿpóyó Sayuli suu Tafiiti kɛ ɪ yoou wontu, na ɪ pamɪ-ɪ nyəɣəlvuɔ kuseemuɣu kahuka. ³⁹ Uɛna ɪ kpaɣa Sayuli layatɛ na ɪ ləlɪ na ɪ maɣasɪ tɔntɛ. Mpi tɔ, too tɔ ɪ ta suuta wontu ntɪ. Ḿpóyó ɪ tɔma sɪ: Ta caa, maa pəsəɣɪ wontu tənɛ. Ma ta maləna-tɪ. Uɛna ɪ wɔɣɔsɪ. ⁴⁰ Uɛna ɪ kpaɣa ɪ ḱpátóyó, na ɪ pəntəlvuɔ, na ɪ tɔɔsɪ pɛɛ kusotɛɛ kakpasɪ kɛ lɔv taa, na ɪ tɔ ɪ ntiyile huluyu taa. Uɛna ɪ tɛɛ Koliyatɪ waali. ⁴¹ Ḿpóyóle Koliyatɪ ḱpətəna Tafiiti kɛ pəcɔ pəcɔ. Na ɪ kpalvuɔ tɔkulu kɛ ɪ nɔɔ tɔɔ. ⁴² ɪ ná Tafiiti kɛ teu, uɛna ɪ kɛɛna-ɪ ɪ taa ɪsɪ pəyaya ŋka ka səŋa teu na ka ɪsɛntaa luwa tɔ. ⁴³ Ḿpóyó ɪ kɛɛsa-ɪ sɪ: Ma kɛ haɣa yaa we na ɪ kəŋ ma kinj na ḱpətəŋ? ɪ tɛma ɪ tuŋ kɛ yaav, na ɪ təŋsɪ Tafiiti kɛ mpusinaa, uɛna ⁴⁴ ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Kɔɔ cənɛ na má tɔ nyá nantv kɛ kpɛlinj na taalɛ wontu. ⁴⁵ Ḿpóyó Tafiiti cɔ-ɪ sɪ: Layatɛ na ŋmantaaɪ kɛ nyá tɔkaa na ɪ kəŋna ma waali. Ama ma kəŋ nyá waali na Tacaa Toma tənə tɔ ɪsɛyɛli yoolaa ɪsɔ wɛɪ n tɔvwa tɔ ɪ tɔŋ taa kɛ. ⁴⁶ Saŋa, ɪ ká tɔ-ŋ ma ninj taa, na má kv-ŋ, na ma sɛtɪ nyá nyuvu. Na má tɔ Filiisi yoolaa nantv kɛ kpɛlinj na taalɛ wontu. Uɛna tɛtɔ tənə nyɪ sɪ ɪsɛyɛli nyəma wɛna ɪsɔ na ɪ waasəyɪ-wɛ. ⁴⁷ Na samaa unɛ ɪ tənə ɪ cɛkəna tɔtɔ sɪ pə taya layatɛ yaa ŋmantaaɣa tike kɛ Tacaa yakəna. Mpi tɔ, unəɣɛlɛ akanaa caa. ɪ ka tɔ-mɛɣɛ tá ninj taa.

⁴⁸ Koliyatɪ hɔma ɪ tɪ sɪ ɪ suvki Tafiiti tɛɛ, uɛna ɪlɛ ɪ kpaɣa asewa kɛ ləŋ na ɪ səŋɪ-ɪ. ⁴⁹ Na Tafiiti ləsɪ pələ kɛ huluyu taa, na ɪ tɔ pəntəlvuɔ taa na ɪ tɔ. Ḿpóyó ɪ yaɣa Koliyatɪ tokuyu taa, na tɔ caŋ na ɪ fala ɪ nɔɔ tɔɔ tɔmvlɔ.

⁵⁰ Pə lapa Tafiiti kəla Koliyatɪ na pəntəlvupələ ntɛ na ɪ ku-ɪ. Pəyɛlɛ ɪ ta tɔki layatɛ.

⁵¹ Ḿpóyó Tafiiti kpaɣa asewa na ɪ polo Koliyatɪ kinj. ɪ kɛɛ ɪ layatɛ uɛna ɪ tɛsɪ-ɪ, na ɪ sɛtɪ ɪ nyuvu. Filiisi nyəma nawa sɪ pa aka səpa, uɛna pá kuu-tɛ. ⁵² Ḿpóyó Yuta na ɪsɛyɛli nyəma yaɣa yoou kakiisasɪ, na pá tɔɣɔnɪ-wɛ na pá tiina-wɛɣɛ tɛtɛkələ taa. Haləna pá suv ɪkoləŋ nyəma nənɔɔsɪ tɛɛ. Na pá kv-wɛɣɛ mpv na Salayim mpaav, haləna ɪkoləŋ na Katɪ pə acalɛɛ.

⁵³ Kɛlɛna ɪsɛyɛli nyəma məli Filiisi nyəma təsikilɛ na pá kuu wontunaa.

⁵⁴ Ḿpóyó Tafiiti pona Koliyatɪ nyuvu kɛ Yosalem. Uɛna ɪ su ɪ tɔyɪ ɪ yoou wontu.

Sonataŋ na Tafiiti pa hɔka taapalle

⁵⁵ Waatv wɛɪ Tafiiti pukaya Koliyatɪ yoonav tɔ, Sayuli pɔɔsa ɪ yoolaa wulav Apənɛɛ sɪ: Awe pəyalv kɛ ɪfɛpu unɛ unɛ ye? Ntɛna ɪlɛ sɪ: Hai, ta caa, na má səŋna ntɛyɛ cənɛ, ma ta nyɪ. ⁵⁶ Ḿpóyóle Sayuli sɪ: Pɔɔsɪ na ɪ nyɪ ɪ caa.

⁵⁷ Tafiiti tɛma Koliyatɪ kɛ kvuɔ na ɪ kpaɣa nyuvu na ɪ məli. Uɛna Apənɛɛ kpaɣa-ɪ na ɪ pona Sayuli kinj. ⁵⁸ Uɛna ɪ pɔɔsɪ-ɪ sɪ: ɪfɛpu nyá, awe pəyalv kɛ-ŋ? Ḿpóyóle Tafiiti sɪ: Ma caa kɛlɛ nyá pəyalv Pɛtələhem tɔ Sɛsɛɛ.

18

¹ Too ɪsɪ Tafiiti tɛma Sayuli kɛ yɔɣətənav kɛ mpv tɔ, Sonataŋ luɣu suv-ɪ kɛlɛ ɪsɪ yem na kɛɛtɛ. ² Kɔyaku ŋkv kv maɣamaya kɛ Sayuli su Tafiiti kɛ ɪ tɔyaya taa. Tafiiti ta tasa ɪ caa tɛyɛ məlvuɔ. ³ Ḿpóyó Tafiiti na Sonataŋ pa pɛlɛ nɔɔ sɪ pa taapalle ɪ wɛɛ tam tɔɔ. Mpi tɔ, Sonataŋ luɣu ka suv Tafiiti kɛ teu kɛ. ⁴ Ḿpóyó Sonataŋ ha Tafiiti kɛ ɪ kpaɪ, na ɪ tokonaa. Na ɪ ha-ɪ tɔtɔɔ ɪ layatɛ na ɪ tɔɔv na ɪ tampala.

⁵ Ḿpóyó Sayuli kpa Tafiiti kɛ yoolaa nyuvu tɔ. Mpi tɔ, paa timpixɪ ɪ tila-ɪ yoou, ɪ lakɪ aka kɛ. Uɛna yələa tənə na wulav waali nyəma luɣu la Tafiiti.

Sayuli cehayi Tafiti na kyv

⁶ Waatu wei Tafiti ka kowa Koliyatı tō, r̄p̄r̄ȳ Iseyeli nȳma luna yooou, ilena pa acalee t̄na taa alaa lu Sayuli s̄nȳv̄. Ilena p̄a makı wontu, na p̄a yooki yontu na p̄a paaku, na p̄a wilitiyi. ⁷ M̄p̄r̄ȳ pa tu kaw̄aȳa si:

Sayuli k̄wa ȳlaa iyaya (1000) ke hūyule.

Tafiti ke iyisi naan̄wa (10000) ke hūyule.

⁸ M̄p̄r̄ȳ yontu n̄ti t̄a ta māa Sayuli na p̄áaná kpa-i s̄s̄m̄. Mpi p̄a t̄o t̄o pa yooki si, Tafiti k̄wa na p̄a t̄e-e-i. Ye mp̄v̄ kawulaya k̄p̄át̄ȳ tike n̄t̄e p̄a kaasa-i m̄ȳv̄. ⁹ P̄a k̄raȳa hatoo k̄ȳako ŋku na p̄a puki t̄o, Sayuli s̄v̄ Tafiti kele ise cul̄v̄ȳ.

¹⁰ Tev̄ fema il̄e, l̄em̄ayas̄ale isayale nte Tacaa t̄o Sayuli t̄o, t̄o kul̄ona-i kele. Ilena í ȳōt̄aȳi yem yem ke t̄aȳaya taa is̄u k̄p̄an̄t̄o, na í ŋm̄antaaya ke í nīŋ taa. Tafiti ná makaya c̄m̄v̄ȳ is̄u í tu laki-i t̄o. ¹¹ M̄p̄r̄ȳ Sayuli māyasa í taa si: Isu ma kama-i ŋm̄antaaya na kutuluȳ. Ilena í l̄ȳō-i-kēye t̄om̄ naale, na Tafiti náá f̄eek̄i-kēye mp̄v̄. ¹² Ilena Sayuli s̄v̄ Tafiti ke nyam̄nao. Mpi t̄o, Tacaa ka yela Sayuli k̄e na í wee Tafiti waah. ¹³ N̄t̄ena Sayuli l̄esi Tafiti ke í t̄aȳaya taa na í kpa-i yoolaa iyaya (1000) nȳv̄ȳ tu, na í pukina-wēye yooou. ¹⁴ Na Tacaa we Tafiti waah na í waaki í yooou t̄ona taa. ¹⁵ Sayuli ná mp̄v̄, ilena s̄ȳōnt̄o s̄s̄si-i k̄p̄av̄. ¹⁶ Ama Iseyeli na Yuta p̄a nȳma lūȳu ka we Tafiti ke teu. Mpi t̄o, un̄i í ka k̄ena pa nȳv̄ȳ tu, na í pukina-wēye yooou na í laki aka.

Tafiti k̄raȳa Sayuli p̄eel̄o Mikaali

¹⁷ M̄p̄r̄ȳ Sayuli t̄oma Tafiti si: Ye n̄ lapa ma t̄em̄le ke teu na k̄pelikpeka na í yooki Tacaa yooou. Maa ha-ŋ ma p̄eel̄o kancaalaya nȳēh̄ Melari na í la alv̄. Na Sayuli ȳōt̄aȳi í taa si: T̄onaya Filiisi nȳma k̄a k̄ona-i. Ma nīŋ kaa kpa í t̄o. ¹⁸ T̄onayale Tafiti c̄wa si: Māyale awe? Na ma caa t̄aȳaya n̄t̄e ŋkaya Iseyeli taa? Na halı máá laki wulav̄ ȳeti?

¹⁹ P̄a tala waatu wei si Tafiti k̄p̄ak̄ayi Melari, ilena p̄a ha-i Ap̄eeli-Mehola t̄o At̄el̄aȳeli.

²⁰ Mp̄ȳule Sayuli p̄eel̄o naale nȳēh̄ Mikaali lūȳu s̄v̄ Tafiti. Ilena p̄a tayasi wulav̄ na p̄e māa-i teu. ²¹ M̄p̄r̄ȳ í tu í taa si: Ma haaki-i Mikaali k̄e. Í kin̄ ke pu k̄p̄ana-i kat̄oka nȳem̄, na Filiisi nȳma hiki-i na p̄a kv̄-i. M̄p̄r̄ȳ Sayuli tasa Tafiti ke heeluȳu ke t̄om̄ naale nȳem̄ si: Saŋa n̄ k̄a p̄asi ma ȳeti. ²² Na í s̄asi í waah nȳma si: Í heeli Tafiti ke mukaya si, wulav̄ lan̄le h̄ena-ŋ teu k̄e. P̄ác̄ó í waah nȳma lūȳu s̄v̄-ŋ. P̄a t̄o t̄o, k̄raȳa í p̄eel̄o un̄ȳi p̄on̄ente.

²³ Pa heela Tafiti ke mp̄v̄, ilena il̄e í t̄o si: Si ȳolv̄ í la wulav̄ ȳeti t̄o, p̄a we nȳv̄ȳu k̄e. Ama ma ta tala p̄olv̄, p̄ác̄ó ma ke kunȳont̄o k̄e.

²⁴ M̄p̄r̄ȳ í suu ma p̄eel̄o t̄o t̄aȳale si, í k̄o Filiisi nȳma ke nuun̄wa (100). Ilena í k̄ona-m̄ pa h̄enn̄oasi, na p̄e l̄eeti ma kolontunaa.

Na Sayuli l̄v̄ki kele si ntanyi pa hiki Tafiti na t̄ona na p̄a kv̄-i. ²⁶ Wulav̄ waah nȳma heela Tafiti ke mp̄v̄, ilena il̄e í tisi si í k̄a la wulav̄ ȳeti. ²⁷ M̄p̄r̄ȳ Tafiti k̄raȳa í yoolaa na í polo na í kv̄ Filiisi nȳma ke ȳlaa ŋm̄on̄ȳv̄ (200), na k̄ȳako ŋku pa siwa t̄o kv̄ ta tata. Na í p̄ona pa h̄enn̄oasi na í kala-si t̄ev̄ŋŋ na í cela wulav̄ ke teitei is̄u il̄e í caakaya t̄o, na í p̄asi í ȳeti. Ilena wulav̄ ha-i í p̄eel̄o Mikaali na t̄elası.

²⁸ M̄p̄r̄ȳ Sayuli c̄ek̄anaa t̄efoo si Tacaa we Tafiti waah. P̄a kaasi Mikaali ná s̄ola-i teu. ²⁹ Ilena í nȳaŋna Tafiti, na í p̄asi í kolontu ke hal̄ona í s̄em̄.

³⁰ Filiisi awulaa lukaga Isegeeli nyoma ke kuluw ke, na Tafiti ka kokaana-we na pa keli Sayuli yoolaa nyuuy nyoma lelala. Ilena i hete tona yaav na pa puki.

19

Sayuli tonyonyo ke Tafiti

¹ Mporoo Sayuli toma i waali nyoma tona, na i poyalo Sonatan si pa ko Tafiti. Ama Sonatan luyi na suv Tafiti ke teu, ilena i tayasi-si: ² Ma caa luki si i ku-nyoo. Mpu to, cele tatan la laakali, kra taale na ni hmel. ³ Ma luwa ma polo ma caa kin ke taale nte to ta n we mpu to, na ma yootona-i nya tom, i yootaa suwe le ma keesi-ny.

⁴⁻⁵ Mporoo Sonatan sama Tafiti ke i caa Sayuli kin si: Paapa, nya kuluku ke Tafiti inu i lukaga. Halena i la i weesu ke awusa na i ku Koliyati. Iapa na Isegeeli nyoma keli pa kolontunaa tacaacaga, na nya mayamaga n na mpu na nya lanje hulumi. Mpu to, pepe to ke n ka ku-i muson ke yem ke mpu? Taa wakelona-i. Mpi to, ile i ta wakelona nya.

⁶ Mporoo Sayuli nuna i poyalo na i yooti na i tuuna Taca si: Ma ka ku Tafiti. ⁷ Ilena Sonatan ya Tafiti na i keesi-i pa tona. Ilena i merna-i Sayuli kin na i laki toma nna tuu i lakaga to.

Mikaali waasa Tafiti

⁸ Mporoo yoo tasa kuluyu ke Isegeeli nyoma na Filiisi nyoma heku taa. Nena Tafiti yoonaw-e na i keli-we tacaacaga, na i tonyo.

⁹ Ilena Taca tu Sayuli ke lamagasale isagale na i caga i taya taa. Na i toka nmantaaga ke i nin taa, ¹⁰ na Tafiti naa tona-i cemyu maru. Mporoo i mayasaa si i yaki Tafiti ke nmantaaga na i kpona kutuluyu. Ama ile i fee-ke. Ilena ka yaga kutuluyu, na Tafiti se aho anu. ¹¹ Mporoo Sayuli tila yola si pa fen Tafiti taya. Ye ku fema tatan, le pa ku-i. Kena i alu Mikaali heeli-i si: Ye n ta se aho ane, cele isanto n sapa.

¹² Ilena Mikaali lesi Tafiti na potote na i se. Pa lapa i tolaa kele. ¹³ Pa waali ke Mikaali kra ya yul leesu nyku pa saaka to, na i husi kato to na i tu pa nyonyo ke nyonyo col, na i taki puuy. ¹⁴ Pa koma na Sayuli tili si pa kra-i, ilena Mikaali heeli-we si pa wuki-i. ¹⁵ Mporoo Sayuli melona tillaa si pa polo pa na-i, na pa kona-i na i kohantu na inu i ku-i.

¹⁶ Yola mpe pa mola le sese yul leesu nte, na pa tu pa nyonyo huntu ke ku nyonyo. ¹⁷ Nena Sayuli to Mikaali si: Pepe to ke n puysa-m na ni ye na ma kolontu fiti?

Kena Mikaali nyoo tkrav si: Tafiti toma-m ke si ye ma ta yele-i i ka ku-m.

Tafiti na Sayuli ke Nyoti

¹⁸ Mpu pa lapa na Tafiti se na i polo Samiyeeli kin ke Lama na i keesi-i pa tona mpi Sayuli lapa-i to. Ilena i tony Samiyeeli ke Nyoti na i caga tona. ¹⁹ Mporoo pa tayasa Sayuli si: Tafiti we Nyoti ke Lama col. ²⁰ Ilena i tili si pa kra-i. Mporoo tillaa mayana Iso kuyooto telasala kpekale ke tona na Samiyeeli ke pa nyonyo tu. Tanya Iso Feesuyu tii tillaa mpe pa to, na pa suv paale na Iso sam. ²¹ Mporoo pa tayasa Sayuli ke tom nti. Ilena i tili kofama, na pele pa paaki na pa san Iso. Na i tasa lelala ke tiluyu ke tom tooso nyam, na pele pa paaki na pa san Iso. ²² Mporoo Sayuli kpesa i mayamaga na i polo Lama. I tala loko soso wei i we Seku col to ilena i pooti si: Leye Samiyeeli na Tafiti pa we? Nena pa co-i si: Pa we Nyoti.

²³ Sayuli kraɣa Nayəti mpaaw, ɔlena Iso Feesuyu tii i tɔɔ, na i tɔɣ na i paaki na i saɣ Iso, haləna i tala təna. ²⁴ I tala Samiyee pa kin, ɔlena i wəɣosi wontu na i paaki na i saɣ Iso ke mpu. Haləna i hən̄ti ateyɛ ilim na pə tɛm na ahoɔ təna. Pə tɔɔ kɛ yɛlaa pɔɔsəyi təma si: Sayuli n̄a wɛ Iso kɔyɔɣotɔtu teləsɛlaa taa tɔtɔɣɔ?

20

Sonatan sɛkəna Tafiiti tɔɔ

¹ M̄pɔyɔ Tafiiti sewa Nayəti ke Lama kin na i polo i maɣana Sonatan na i pɔɔsi i si: Ma lapa wɛ? Pepeye ma wakəlaa? Isayatu n̄tiyi ma lapa nyá caa na i pɛkəyi ma weesuɣu? ² Tənaɣale Sonatan cɔwa si: Iso i pona pooluɲ. Pɔpɔtu kɛ, n̄ kaa si. Ma caa u laki pulɔ cəcəka na i n̄mɛsi-m. Iɛ pə fɛi si i la mpu na má tá nu. ³ Mpuɣule Tafiiti cɔwa si: Nyá caa cəkənaa si n̄ caaki ma tɔm ke teu. Ntany i maɣasa i taa kɛ si n̄ taa nu-ti na pɔ kɔɔ na nyá lan̄le wakəli. Mpu tɔ, ma tuukina Tacaa na nyá maɣamaya si pə kaasa-m pəcəɣɔ na má si. ⁴ M̄pɔyɔ Sonatan tɔma-i si: Maa la-ɣ pə təna mpi n̄ sɔlaa tɔ. ⁵ Ntəna Tafiiti si: Cele nté isətu kɔfalɔ acima. Pui wɛɛ si ma na wulaw tɔ tɔɣɔna. Paa na mpu tɔ, yele ma kra taale na má n̄mɛli. Haləna kuyaku tooso nyəɣku taanaya. ⁶ Ye nyá caa pɔɔsa ma tɔɔ, ɔle n̄ heeli-i si: Tafiiti wiina-m si má yele-i na i ləɣɔ i tɔɣɔ i tɛ Petələhem. Pa laki i tɔyaya taa kɛ pənaya kɔtaya. ⁷ Ye i tɔma si pə wɛ teu, ɔle nyá pəyalɔ má, ma kaa nyana pulɔ tɔtɔ. Ama ye i páná huɣwa, ɔle nyi kpakpaa si nyá caa tɛma i taa kɛle si i laki-m isayatu. ⁸ Mpu tɔ, la-m kɔpantu ke teitei isu n̄ ka suw nyá nɔɣo ke Tacaa isentaa tɔ. Na ye ma tu lapa isayatu natəli, ku-m nyá maɣamaya. Pepe tɔɔ kɛ n̄ ká nɔki-m nyá caa kin ke pɔnaw?

⁹ Kɛlena Sonatan si: Mpusi i polo pooluɲ, na mpi maa nu si ma caa luki nyá weesuɣu ləsuɣu na má n̄mɛsi-ɣ tɔ. ¹⁰ M̄pɔyɔ Tafiiti pɔɔsa-i si: Ye nyá caa lan̄le ta hɛɛ awɛ ka heeli-m? ¹¹ Ntəna Sonatan yaa-i si: Kɔɔ na tɔ lu na tɔ kra taale.

ɔlena pa naale pa kra taale. ¹² M̄pɔyɔ Sonatan tɔma Tafiiti si: Iseyeli Iso Tacaa kɛle ma aseeta tu. Iɛ maa na ma caa ke cele, yaa celenkufe. Ye i lan̄le hɛɛna-ɣ na má tá tili na pá heeli-ɣ. ¹³ Tacaa i ku-m. Paa i tu i taa si i ká tu la-ɣ isayatu maa heeli-ɣ. Pəcɔ maa yele-ɣ tɔtɔ, na n̄ tɛna alaafəya. Tacaa i wɛɛ nyá waali, isu i ka wɛw ma caa waali tɔ. ¹⁴ Na ye maa wɛɛna weesuɣu, ɔle n̄ la-m kɔpantu n̄ti Iso lapa-ɣ tɔ na paa ma tu sɛpa, ¹⁵ na pɔ kɔɔ na Tacaa kpiisi nyá kolontunaa tənaya kolum kolum, taa yele ma tɔyaya ke kɔpantu lapu.

¹⁶ Pə taya pulɔ, Sonatan na Tafiiti paa si nɔɣo kɛ na ye Tafiiti na i tɔyaya nyəma pa yəka-ke Tacaa ká yele na i kolontunaa lɛeti-wɛ. ¹⁷ M̄pɔyɔ pa tasa təmaɣa nɔɔsi suw. Mpi tɔ, Sonatan ka sɔla-i kɛ isu yem na kɛtɛ.

¹⁸ Na Sonatan tɔmi-i si: Cele nté isətu kɔfalɔ acima. Pui ná si n̄ fɛi. Mpi tɔ, nyá tɔcaɣale ká wɛɛ kɛtɛ. ¹⁹ N ká polo kuyaku tooso nyəɣku wule na n̄ n̄mɛli kaɣmaya n̄ka ka kin n̄ ka tɛma n̄mɛlɔyɔ tɔ. ²⁰ Maa tɔ nyəma tooso, na pəle nté tɔ kin tɔɔ, isu ma na pulɔ. ²¹ ɔlena má tili iwaasəle natəli si tɔ pɛki-yɛ. Ye ma heela-te si nyəma nté ma tɔɔ ma tɔɔ cənɛ. Kraɣa-yɛ na n̄ kɔna. Iɛ n̄ kɔɔ, taa nyá, natəli tɔ fɛi kɛle. Na Iso, maa looliyi. ²² Ama ye ma tɔma iwaasəle si nyəma nté nyá nɔɣo tɔɔ, ɔle n̄ tɛɛ. Tacaa tɔɣən̄yi-ɣ kɛle. ²³ Tacaa kɛle má na-ɣ tá aseeta tu ke tam tɔɔ, ke tɔm n̄ti tɔ yɔɣota isəntɔ tɔ tɔ taa.

Tafiiti sewa

²⁴⁻²⁵ M̄pɔyɔ Tafiiti sewa na i n̄mɛli taale. Pə tala isətu kɔfalɔ acima taanaya ɔlena wulaw caya i tɔcaɣale ke kolun̄a kite ke tɔɣɔ. Apənɛɛ ná caya i kəɣkəɣ taa,

na Sonataŋ ke isenta, na Tafiiti tɔcayale ke kpɛte. ²⁶ Wulaw ta yɔɔɔɔ si puluɔɔ kuyaku ŋku. Mpi tɔ, i huɔkaya si ntanyɔ isayatu natɔli tɔ mayana-i kɛ na i kaɔ kɔɔ acima. ²⁷ Tɛw fema isɔtu kufalɔ kuyaku naale nyɔŋku wule na Tafiiti fɛi tɔtɔ. Iɛna Sayuli pɔɔsi i pɔyalɔ si: Pepe tɔɔ kɛ Seseɛ pɔyalɔ unɔ i ta kɔɔ tɔɔɔ ke tete na saŋa?

²⁸ Ntɛna Sonataŋ si: I sɔlɔma-m si yeɛ-m na mɔ polo Pɛtɔlɛhem. ²⁹ Ma taalɔ heela-m si ma nyɔma laki kɔtaya ke ta tɛ. Ye n kɛ ma taaralɔ yeɛ-m na mɔ lɔɔ ma ti na mɔ nɔ ma taalɔna. Pɔ tɔɔ kɛ i fɛi tɔtɔɔɔ cɛnɛ.

³⁰ Tɔnɔyale Sayuli pɔɔnɔ huuwa na i tɔ si: Alɔ tɛtɛlatɔ pɔyaya nyɔ. Ma ta nyɔ taa si nyɔ camna keɛ Seseɛ pɔyalɔ? Nyɔ na nyɔ too mɔ fɛɛɛ kɛ. ³¹ Nyɔ si ye Tafiiti wɛna i weesuyɔ, asola taa kɛ nyɔ na nyɔ kawulaya i wɛɛ. Mpu tɔ, tili na pɔ kɔna-mi-i, pɔ wɛɛ si i si kɛ. ³² Mpuɔɔɔ Sonataŋ pɔɔsa i caa si: Iɔpa we na pɔ kuyɔ-i?

³³ Iɛna Sayuli lɔɔ Sonataŋ ke ŋmantaya. Tɔnɔyale Sonataŋ cɛkɔnaa si i caa tɛma i taa si i kuyɔ Tafiiti. ³⁴ Mpuɔɔɔ i yɛla tɔɔɔ ke isɔtu kufalɔ kuyaku naale nyɔŋku ŋku na i kɔlɔna pɔɔnɔ. Mpi tɔ, i laŋɛ wakɔlɔna Tafiiti ke sɔsɔm ke mpi pɔ tɔɔ i caa tuu-i tɔɔɔ.

³⁵ Tɛw fema tanaŋ, iɛna Sonataŋ na iwaasɔle natɔli pɔ polo timpi i na Tafiiti paa yɔɔɔta na pa si tɔ. ³⁶ Iɛna i heeli iwaasɔle si: Polo na ŋ tɔɔsi nyɔmɔ nna maa tɔ tɔ.

Iwaasɔle tɛɛwa, iɛna Sonataŋ tɔ nyɔmɔ ke tɔ nɔɔ tɔɔ. ³⁷ Iwaasɔle tɔma isɔ tɔ takɔ nyɔmɛ cɔlɔ, iɛna Sonataŋ kpɛɛsi-tɛ si: Isɔ hatoo nyɔ nɔɔ tɔɔ kɛ nyɔmɛ wɛɛ?

³⁸ La lɔŋ taa sɔŋ.

Mpuɔɔɔ iwaasɔle tɔɔsa nyɔmɔ na tɔ kɔna. ³⁹ Sonataŋ na Tafiiti pa naale pa nyɔmna mpi pɔ laki tɔ, iwaasɔle nɔ tɔ nyɔ. ⁴⁰ Iɛna Sonataŋ cɛla iwaasɔle ke i yooou wontu si tɔ kpɛna. ⁴¹ Iwaasɔle tɛɛwa, iɛna Tafiiti lu i tɔŋmelle ke kaŋmaaya waali, na i hɛntɔ Sonataŋ ke atɛɛ tɔm tooso. Mpuɔɔɔ pa kpɛpa tɔma na pɔ wii tɔkpoo, na Tafiiti wula wɔ.

⁴² Iɛna Sonataŋ tɔmi-i si: Polo, Isɔ i wɛɛ nyɔ waali. Iɛna i yeɛ na mɔ na-ŋ na ta lɔlɔɔ nyɔmɔ tɔ tɔki nɔɔ ŋka tɔ suwa tɔɔ tam tɔɔ.

21

1 Mpuɔɔɔ Tafiiti kɔlɔa na i tɛɛ na Sonataŋ nɔɔ mɔli iɔate taa.

Tafiiti pote ke kɔtulɔ Ahimeleki tɛ

2 Mpuɔɔɔ Tafiiti pola Nopi ke kɔtulɔ Ahimeleki tɛ. Iɛ i loosa-i, iɛna i kpaya asewa na sɔɔntɔ na i sɔŋ-i na i pɔɔsi-i si: Alaafɔya keɛ na ŋ tɔ nyɔ tike ke mpu, na nɔɔlɔ fɛi nyɔ waali?

3 Ntɛna Tafiiti si: Wulaw kɔsɔna-m na tɔm kɔŋmɛsɔtu natɔli. Ye pɔ kaasa ma yɔlɔa iɛ, mɔ na pɛɛ tɔ nyɔmɔ tɔ suluɔɔ waatu. ⁴ Kutɔtɔɔm narɔli pɔ fɛi? Ha-m potopotona kakpasi, yaa tɔɔnaya ŋka n wɛna tɔ. ⁵ Ntɛna kɔtulɔ si: Ma fɛina potopotona narɔlɔɔ yem. Isɔ nyɔmɔ wɛnna. Ye nyɔ yɔlɔa i ta tokina alaa, iɛ ma cɛɛ-ŋ pɛɛ.

6 Ntɛna Tafiiti nɔɔ tɔkpaw si: Paa tɔ luki ta luw ma yɔlɔa wɛ tɔnaŋ kɛ. Hali saŋa tɔ luw pɔnɛ pɔ ta ke sɔkpɛm isɔntɔ tɔ pɔ tɛsaa kɛɛ.

7 Iɛna kɔtulɔ ha Tafiiti ke potopotona. Mpi tɔ, pa tike pa wɛnna na mpuɛɛ pa lɔsaa si pa layasɔɔi kɔfama.

8 Pɔ pamna Sayuli tiikilaa nyɔɔ tu nɔɔlɔ i ka wɛ tɔna. Pa yaaki apalɔ unɔ si Toweki. I kɛ Itɔm tu, na pa tɔka i tɔɔ si i la Isɔ sɛɛ kɔtaya nakɔli.

⁹ Μπόγύ Tafiiti pōosa Ahimelekí si n wēna ηmantaaya yaa layate na í cele-m? Mpi tō, wulav tilitu tōm kpetēla-m, ile ma ta kpaaya layate yaa yoou wontuyu nakoli. ¹⁰ Ntēna kōtulv si: Filiisi tv Koliyatí wei n kōwa lla tetekēle taa tō, i layate ke pa mēela saalaya, na pá su kōtulv toko waali. Ye n caa n kpaaya-te, tē tike tē wēna cāne. Ntēna Tafiiti si: Cele-m-te tē fēina saala.

Tafiiti pote ke Katí

¹¹ Μπόγύ Tafiiti tayana sewa ke kuyaku ηku, na í polo wulav Akisi tēye Katí. ¹² Ntēna Akisi waali nyōma tō si: Isu tetv wulav Tafiiti kele ine iní? Pē tayá i na Sayuli ke pa tuna yontu na pá paaki si: Sayuli kōwa yēlaa iyaya (1000) ke huγule, na Tafiiti náá kv iyisi naanvwa (10000) ke huγule.

¹³ Tafiiti mayasa tōm ntēyi i taa. Ilena wulav Akisi tōm lapí-i sōγontv ke sōsom. ¹⁴ Μπόγύ i pōsa isu kpanjtv, na í laki yem yem ké pa isentaa, na í ηmaaki kampvnaa tō na í yeke na i ntayama kpenj i tantvuyv tō. ¹⁵ Kēlena Akisi tō i waali nyōma si: I nawaaya si pē laki yvlv inēyi yeleyele. Ie pepe tō ké í kpaaya-i na í kōhna-m? ¹⁶ Isu ma laha kpanjtvnaa ntē na í kōhna-m ine iní si í laki yem yem na má naaki-i? I ta mvna í svv ma tēyaya taa.

22

Tafiiti pōsa yēlaa kpekale nyvvyv tv

¹ Μπόγύ Tafiiti sewa Katí, na í polo na í ηmeli Atulam kvkpravvuyv pōyūyū taa. Mpvvyle i tetvnaa na i tēyaya yēlaa tēna nuwa. Ilena pá polo i kinj. ² Pē kpaayav mpa pa laha wakēlaa tō, na kōma nyōma, na nōyāsēe nyōma, pa kotina i kinj, isu yēlaa nasāle (400) ke mpv, na í pōsi pa nyvvyv tv.

³ Tēnaya Tafiiti luwa na í polo Misipa ke Mowavv tetv taa, na í sēlōmí tēna wulav si: Yeke na ma caa na ma too pá kō na pá cōsi nyá te. Halēna má cēkēna mpi Tacaá ká la-m tō.

⁴ Μπόγύ Tafiiti pōna i nyōma mpeye Mowavv wulav kinj. Ilena pá caya tēnaya waatv wei iní i tēhna cōsvuyv tō.

⁵ Μπόγύ Iso kvyōγotv tv telēsolv Katí heela Tafiiti si: Lu tēcōsāle tēna na í polo Yuta tetv taa.

Ilena í se na í polo Heleti hōtvuyv taa.

Sayuli kvvyv ke Nopi kōtēlaa

⁶ Μπόγύ kuyaku nakoli Sayuli caya Kipeya tontonje tō ké tvvyv nakoli kv tee. I ηmantaaya ke i niη taa, na i waali nyōma tēnaya i kinj. ⁷ Tēnaya i tōma-we si: Tvōh Pēncamee nyōma me, í tev mē taa si Sese pēyalv Tafiiti ká ha mē tēnaya tvj tawa, na í kpa mē tēnaya nyvvyv nyōma yee? ⁸ Ye pē tayá mpv, pepe tō ké mē tēna tēpai í kpentā nōγō ke ma tō. Mē taa nōγolv u tv cōki-m sōkpravvuyv ke ma pēyalv na Tafiiti pa nōγō pēlvuyv tōm? Pepe tō ké mē taa nōγolv kaa tv tēγō ma wahala. Na í kēesi-m isēna ma pēyalv yōosiγi ma na ma tōmle tv tō. Halí ilé í nyōki-m katōsi isu i tēhna lapv ke halēna saha tō.

⁹ Pē pamna Toweki Itōm tv ka we Sayuli waali nyōma taa. Mpvvyle i cōwa si: Ma nawa Tafiiti pola Nopi ke Ahitupi pēyalv Ahimelekí kinj. ¹⁰ Halí ilé i pōsi Tacaá si, pepēye Tafiiti ká la. Na Ahimelekí ha Tafiiti ke tēγōnaya na í cele-i Koliyatí layate.

¹¹ Μπόγύ Sayuli tila Nopi na pá yaa kōtulv Ahimelekí, na i tēyaya kōtēlaa tēna na pá polo. ¹² Ilena í tō Ahimelekí si: Ke ηkpanj. Na ilé i tō si: Ma nuwa, ta caa.

¹³ Μπόγυ ι τόμα σι: Pepe τώ κέ νιά να Tafiiti ί κρεντα νώγο κε μα τώ? Haləna ή ha-ι τώγοναγα, na lagate. Na ή γώγθəna Tacaa κε ι τώm, na ί κωli ma τώ na ί nyəki-m katəsi, isu ί τəηna lapu κε saηa isəntə τώ?

¹⁴ Ntəna kətəlv cə si: Nyá waali nyəma taa awe ká keesəna ι τəγi nyá yəti Tafiiti. I nukəna-η na ι nyuyu kula nyá təyaga taa ké. ¹⁵ Pə taγa saηa κε ma caala Tacaa κε γώγθənav κε ι τώm. Ye ma na-ι τά nəγə pəeluyv təvm, taa svki təleye má na ma təyaga nyəma tá taa nəγəlv ι nyuyv taa. Ma ta nyi-təγi paa pəcə. ¹⁶ Μπόγυ Sayuli təma Ahimeleki si: Isu ma kowa nyá na nyá caa təyaga nyəma təna.

¹⁷ Ilena Sayuli tə ι yoolaa mpa paa səηa ι κiη τə si: I kv Tacaa kətəlaa. Mpi tə, pa nyəma teu si Tafiiti seekaga ké. Ilena pá na-ι pá lá nəγə kulumaγa na pá kisi-m heeluyv.

Ama pəle pa kisa Tacaa kətəlaa κε kvuyv. ¹⁸ Ntəna Sayuli τə Towekι Itəvm tv si: Nyaa kv-wə.

Ilena Towekι kv kətəlaa mpe pa nunaasa na kakpasι, na pá suuwa kətəyag wontu. ¹⁹ Μπόγυ Sayuli kowa tətəγə Nopi ιcate yəlaa təna. Pə kraγav apalaa, na alaa, na piya təna, na ahuləmnaa na təla τə. ²⁰ Ama Ahitupi pəyalv Ahimeleki pəyalv Apiyataa ηmelaa na ί se na ί polo Tafiiti κiη. ²¹ Μπόγυ ι ταγasa-ι si: Sayuli kowa Tacaa kətəlaa. ²² Μπόγυ Tafiiti τόμα σι: Kuyəηku ma nawa Towekι κε təna τə, ma nyəma mpv si ι kaa laη Sayuli κε taγasuyv. Má yelina nteγe pa kv nyá caa təyaga nyəma təna. ²³ Caγa ma κiη cəne, taa nyá. Ye wei ι pəkəγi nyá weesuyv pə wə isu ma nyəηku κε pəntv pəkəγi, ma paasəna-η.

23

¹ Μπόγυ pa taγasa Tafiiti si: Filiisi nyəma yonna Keila nyəma na pá kuu təγənaγa κε kpeəη taa. ² Mpyule Tafiiti sələma Tacaa na ί pəəs-ι si: Pə wəe si má polo má yonna Filiisi nyəma mpe? Ntəna Tacaa si: Ee, polo na ή yonna-wə, na ή waasi Keila nyəma.

³ Mpyule Tafiiti yəlaa pəəs-ι si: Yuta cəneye tə wəe tə ta kisi caγav na səγəntv. Halι mπόγυ tv puki Keila κε Filiisi nyəma suluyv na?

⁴ Tafiiti tasa Tacaa κε γώγθənav, Ilena Tacaa cə si: Kuli na ή tēē Keila. Mpi tə, ma tv Filiisi nyəma κε nyá niη taa ké.

⁵ Μπόγυ ι kraγa ι yəlaa na ί polo Keila na ί yonna Filiisi nyəma. I kv-wəγe səsəvm na ί kəli-wə, na ί Iēeki pa təla. Pə lapa Tafiiti waasa-wəγe.

⁶ Pəcə waatv wei Ahimeleki pəyalv Apiyataa ka sewa na ί maγana Tafiiti tə, na ί təkə kətəlaa toko wei pa pəəsəγəna Tacaa κε təvm təγə.

⁷ Sayuli nuwa si Tafiiti pola Keila, Ilena ί tə si: Isə caa ι tv-ι ma niη taa ké. Mpi tə, ι kəma na ί təkι ι təγi ιcate nte tə wəna koluηa na kampənaa na kəkələsəη kupaη τə tə taa.

⁸ Ntəna Sayuli koti ι yoolaa təna na pá polo Keila si pa nyala Tafiiti na ι yəlaa. ⁹ Tafiiti nu isəγatv nti Sayuli təηna maγasuyv κε ι taa ké mpv, Ilena ί tə kətəlv Apiyataa si: Kəna toko wei pa pəəsəγəna Tacaa κε təvm τə. ¹⁰ Ilena Tafiiti sələmi Iseγeli Isə Tacaa na ί pəəs-ι si: Ma nuwa si Sayuli κəη ιcate yəkvuyv κε ma maγamaγa ma nyuyv tə. ¹¹ I ká kəə tampana isu ma nuw tə? Ye ι kəma Keila nyəma ká tv-m ι niη taa? Ha, Iseγeli Isə Tacaa, la suulu na ή heeli-m. Ntəna Tacaa si: Ee, ι ká kəə. ¹² Ilena Tafiiti si: Uē Keila nyəma ká tv ma na ma yəlaa κε ι niη taa? Tacaa si: Ee, paa tv-me.

¹³ Μπόγύ Tafiti na i yelaa pa lu Keila ke kpakpaa na pá tee tiili. Pa we isu yulunyooñ nasətosə (600) ke mpv. Sayuli nuwa si Tafiti sewa, ile i ta tasa pote tətə.

¹⁴ Uena Tafiti saali puɣu taa ké kəkramuɣu púúgú taa na Sifi wɔlaya tetu tɔɔ. Sayuli pɛkaka-i tam ké. Ama Iso ta tu-i i nin taa. ¹⁵ Μπόγύ Tafiti nawa si Sayuli pɛkəxi si i ku-i. Uena i saali Sifi wɔlaya tetu hətuyv taa.

¹⁶⁻¹⁷ Waatu inəxi Sonatəj pola Tafiti kin ke tənə na í səsə-i apalvtə si: Taa nyana pulv, Iso we nyá waali, na ma caa kaa tokina-ŋ. I nyómá teu tətə si nyaa tɔxəna lseyeli nyómə tɔɔ ké kawulaya, na maɣale nyá waali nyəŋ.

¹⁸ Uena pa naale pá krenti na pá pɛeli nəɣə ke Tacaa isentaa. Μπόγύ Tafiti saala hətuyv taa, na Sonatəj náá kpe i te.

Sayuli tɔxənaɣi Tafiti

¹⁹ Mpuvle Sifi nyómə pola Sayuli kin ke Kipeya na pá heeli-i si: Tafiti ŋmela ta teɣe Hakila puɣu hətuyv taa, ké kəkraməŋ taa ké wɔlaya tetu ilim mpətəŋ tɔɔ. ²⁰ Tə nyómá si n caa n kra-i. Mpu tɔ, kɔɔ tɔ kra-i na tɔ cɛle-ŋ. ²¹ Tənayaɣe Sayuli tama si: Timpi í wɛna ma pətətəle ke isəntə tɔ, Tacaa í kooli-mɛɣe kɔrantv. ²² Mpu tɔ, í polo na í tasa pɛkuvu ke timpi i wee tɔ, na wei i maɣamaɣa i na-i tɔ. Mpi tɔ, pa heela-m si i acilayatu we sɔxəntv. ²³ I pɛeki teu na í cəkəna lona nna nna a taa i ŋmeləxi tɔ. I weena naani, Uena í kɔɔ na má na-mɛ tɔ polo. Ye tetu taa cənɛɣe i wee, ma pɛeki Yuta nyómə tənə taa na má na-i.

²⁴ Uena pá tee Sayuli ke nəɣə na pá polo Sifi. Ama Tafiti na íle i nyómə pa we Mawəŋ wɔlaya tetu taa ké tɛtəkəle taa ké Yuta wɔlaya tetu ilim mpətəŋ tɔɔ.

²⁵ Μπόγύ Sayuli na i yelaa pa pola Tafiti pɛkuvu. Uena nəɣəlv taɣas-i-təxi Tafiti na í tii puɣu na í polo í caɣa Mawəŋ wɔlaya tetu taa. Sayuli nu mpv, Uena í təŋ i waali ké tənə. ²⁶ Na í na i nyómə pa we puɣu hətuyv tɔɔ, na Tafiti na i nyómə na ləŋku tɔɔ. Μπόγύ pa sewa kpakpaa si pa fitiyi Sayuli. Ama íle na i yelaa paa tɛma Tafiti-weɣele tam si pa kraaki-we. ²⁷ Tənaya tillu koma na í heeli Sayuli si: Kɔɔ ləŋ, Filiisi nyómə wata tetu.

²⁸ Ntəna í məli Filiisi nyómə waali. Pə tɔɔ ké pa ha tənaya hətə si pa ya tɛma kəkramuɣu.

24

Tafiti kisa Sayuli ke kvv

¹ Μπόγύ Tafiti kola tənə na í polo Aŋ-Ketii kəkramuɣu púúgú taa na í caɣa tənə.

² Sayuli luna Filiisi nyómə tətəxənlə, Uena pá taɣas-i si Tafiti we Aŋ-Ketii wɔlaya tetu taa. ³ Μπόγύ Sayuli tɔsə yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) ke lseyeli tetu tənə taa, na í polo Tafiti pɛkuvu. Haləna í tala taale pəŋtəlvŋ kəkramuɣu.

⁴ Μπόγύ pa tala heen tətəkəle nte tə we mpaav nəɣə tɔ. Kəkramuɣu púúgú nakvli ku we tənə. Ntəna Sayuli svv kv taa si i lukɪ həm, na Tafiti na i yelaa pa ŋmela ləlv ke púúgú kolvmuɣu ŋku kv taa. ⁵ Tənayaɣe Tafiti yelaa wɛlətə-i si: Nyulelɛŋ nté yaa, Tacaa ka tɛma-ŋ heeluyv si i ká tv nyá kolontunaa ke nyá nin taa. Təv, lana-i isəna n caa tɔ.

Uena Tafiti kul tɛhɛ na í cooli Sayuli caɣa ntmɔpəle. ⁶ Μπόγύ i larŋe ŋmaawa mpi pə tɔɔ i lapa mpv tɔ. ⁷ Uena Tafiti tɔ i yelaa si: Iso í taa yele na má tokina ma səsə. Mpi tɔ, Tacaa ləsəna-i na í kra-i wulav.

⁸ Təm ntəyi Tafiiti taŋna i yəlaa si pá taa kv Sayuli. Pə waali ké Sayuli luwa na í tv i mpaav. ⁹ Mpróyó Tafiiti pele pa luwa tətə, na pá kpeesí Sayuli si: Hai, ma caa wulav.

Sayuli pəsa i waali, uena Tafiiti hənti-i ate. ¹⁰ Na í pəəsi-i si: Pepe təw ké n nuki nti yəlaa looliyi si ma caaki nyá wakəlvu tə ye? ¹¹ Pə taɣa mpv se. Mpi tə, saŋa n nana nyá isəpəle nté isəna Tacaa tv-ŋ ma niŋ taa tə. Yəlaa səsa-m si má kv-ŋ. Ama má kisiina si pə fei si má tv ma səsə təw ké niŋ. Mpi tə, Tacaa ləsəna-ŋ na í kpa-ŋ wulav. ¹² Təw, ma caa, nn naaki nyá toko ntompəle nté ma niŋ taa, ye maə nəkəa ma kv-ŋ. Ama timpí ma coola nyá toko tike na má tá kv-ŋ tə, nyi si ma taa u kpaakəna-ŋ. Pəyele ma ta sələna-ŋ isayatu. Ama nyá nyəkəna-m katəsi si n caa n ləsi ma luɣu tē. Pəyele ma ta wakələna-ŋ natəli. ¹³ Tacaa ká huuna má na-ŋ ta təm na í lēti-ŋ. Ama ma kaa kraasi nyá təw ké niŋ. ¹⁴ Pa tuka ituule si: Isayalataa lakəna isayatu. Mpv un, tətəɣə ma kaa tokina-ŋ. ¹⁵ Ma ta tu talv haɣa kvəpaɣa, yaa ipēlav, na halí lseyeli wulav taka təɣonəyi-m mpv. ¹⁶ Tacaa ká huuna má na-ŋ tá təm na í sēna ma təw. I ká ha-m tampana, na í ya-m nyá niŋ taa.

¹⁷ Tafiiti tema ɣəɣətvu ke mpv, uena Sayuli pəəsi si: Ile ma pəyalv Tafiiti nəɣə ke ma nuki mpv?

Uena Sayuli tvl nəɣə na í wii təkpu. ¹⁸ Na í tə si: Nyayale tampana tv, ma təm səpəna. Mpi tə, má lapəna-ŋ isayatu na n lēti-m kvantv. ¹⁹ Kvətantv nti n lapam təɣə n kēesa saŋa isəntə. Mpi tə, Tacaa tv-m nyá niŋ taa na n kisi-m kvv. ²⁰ Ye yəlv sula i kolontu i kvv-i ké, u yeki-i. Tacaa í lēti-ŋ kvətantv nti n lapam saŋa kvayk kvnē tə. ²¹ Pənentə ma nyəma si nyayale wulav. lseyeli kawulaya təna ká wē nyá niŋ taa. ²² Mpv tə, ɣəɣəti na n tuuna Tacaa si, n kaa kv ma ləlvv nyəma ke ma səm waali. Pəyele n kaa kpiisi ma hətē ke ma caa təɣaya taa.

²³ Uena Tafiiti tuuna mpv. Mpvule Sayuli mələ kpente. Uena Tafiiti náa məli i kvkramvɣv púyó taa.

25

Napaali lēv

¹ Mpróyó kvayk nakvli Samiyeeli səpa. Uena lseyeli nyəma koti na pá caɣa i ləɣaya, na pá pimi-i i te Lama. Waatu inəyi Tafiiti kulaa na í polo Palan wulaya tətə taa.

²⁻³ Kaləpv ləlvv taa apalv tvn tv nəɣəlv i ka wenna Mawəŋ. Uena i təmle nyəma náa wē Kamēli na pá lakí i təmle. I heeŋ ka wē iyisi tooso (3000) na pəŋ ke iyaya (1000). Apalv un i hətē nté Napaali, na i alv si Apikaali. Alv un i ka wē ləmaɣasēe ké na i isentaa luwa. Ama i paalv ná ké ylv nyəməŋ tv na isayav. Kamēli ke paa wē waatu un na pá kəkəki pa heeŋ hvntv.

⁴ Tafiiti pele paa wē wulaya tətə taa. Uena Tafiiti nu si Napaali kəkəki i heeŋ hvntv. ⁵ Uena í kvsi ifepiya naanəwa si, pá polo Kamēli ke Napaali tē, na pá sē-i si: Ma sē-ŋ. ⁶ Iso í ha nyá təɣaya na nyá nyəm tənaya alaafaya. ⁷⁻⁸ I heeli-i tətə si: Ta na nyá tiikilaa tv wenna Kamēli. Tə ta la-weyē isayatu natəli. Pəcə pa tola taa natəli tə ta le. Ye n caa, n pəəsi-təyi nyá təmle nyəma na n na. Təw, ma nuwa si pa təŋna nyá heeŋ hvntv kv tə, laŋhəlvmlē kvayk ke ma nyəma pola nyá tē. Ma wiikina-ŋ si n ha má na ma nyəma ke mpi n wēna si n haaki-tv tə.

⁹ Ifepiya mpē pa tala Napaali tē, uena pá kēesi-i Tafiiti təmnaa mpē na pá taŋa i kvəcətv. ¹⁰ Tənyale Napaali holaa si: Tafiiti yaa. Ma ta nyi wei pa yaa mpv tə. Kaɣana yomaə mpa pa seeki pa caanaa na pá cəkəki yem tə pa wiisa pəyale

κέ. ¹¹ Iε ma kaa kpaγa tōγonaγa na lōm na nantv nti ma lapa tēkpetēkpete ke ma tēmle nyóma tō, na má celəγi yem cōlaa.

¹² Tēnaγale Tafiti pəyalaa pəsəna pa waali. Pa krema ilena pá keesi-ι tōmnaa mpe pa tēna. ¹³ Ntēna Tafiti si: Paa wei í ləli í laγate ke í tēnaγa taa.

Ilena Tafiti pəyalaa ləli pa laγalee na í maγamaγa í cō í laγate tōtō. Yōlaa isu nasəle (400) tōna í waali, na pə kaasi yōlaa ηmυnyυ (200) na pēle pa taηa wontu.

Apikaali sənyυv ke Tafiti

¹⁴ Mπόγυ Napaali pəyalaa taa nəγōlv cəpa í alv Apikaali ke səkpaloyυ si: Tafiti kusəna nteγe í pəyalaa ke wūlaya tetv taa si pá kōō pá sēe ta caa. Ntēna í nyaasi-wē.

¹⁵ Pécó waatu wei tana yōlaa mpe tu we wūlaya tetv taa tō, pa lapa-tuyv kupantu ke teu ké. Pa ta la-tuyv isayatu natəli. Pécó ta pulvrv ta le. ¹⁶ Mpe pa kentina ta tōō ké tam na tó tiikiyi ta kaləkəη. ¹⁷ Mpv tō, nyi isəna n ká la tō. Mpi tō, pa tēma ta caa na í nyəm tēna pə tomle tam ké. Pəyele í nyəməη katatəlaya tōō, paa ta taa nəγōlv yōγōtəna-ι í kaa nu.

¹⁸ Tēnaγale Apikaali kpaγa potopotonaa ke ηmυnyυ (200). Ilena í kpaγa sōlv m hulvη naale, na heen wei pa tēma tēsuyv tōγo kakpasí. I kpaγa tōtōγo pēe kōtōηee isu saaku, na lēsēη paγa ke nυnυwa (100), na fikinaa paγa ke ηmυnyυ (200), na í həkō kraηasi tōō. ¹⁹ Ilena í tō í tēmle nyóma si: I tēe-m nəγo na má tēη mē waali.

Ama Apikaali ta heeli í paalv ké natəli. ²⁰ Mπόγυ í kra í kraηaγa tōō na í kpaγa pulasi mpaav. Ilena í na Tafiti na ílé í nyóma pá sulí kpa kraa.

²¹ Na páána kra Tafiti na í maγasi í taa si: Isu ma taηyυv apalv iue í nyəm tēnaγa wūlaya tetv taa tō, ma iwule tēna tv-m lōm ntē yem. Pəyele í nyəm taa pulv ta le. Ilena í felv-m isayatu ke ma kupantu lonte. ²² Ye pə nyaalaa na má ta kpiisita í na í yōlaa tēna Isō í kv-m.

²³ Apikaali loosa Tafiti, ilena í tii í kraηaγa tōō ke ləη, na í hēnti-ι ate. ²⁴ Ilena í tasa í nōōhee tēe ké hotuyυ na í tō si: Hai, ma ce, má wakəlēna. Iε yele na nyá pēelō má, má yōγōti na í nυ. ²⁵ Taa kpaγa ma paalv iui í tōm na n yaa-ti si pulv. Pa yaakuyv-ι si Napaali tō, pə nyuyv ntē si kraηtv. Mπόγυ í tu we teitei. Má tá nana mpa n tilaa tō na pē lá mrv. ²⁶ Ma ce, Tacaa kraηa nyá niη si í taa lēeti nyá kolontunaa. Ma tuuna nyá na Tacaa si Isō ká wakəli nyá kolontunaa na nyá isayalataa ke isu Napaali. ²⁷ Hai, ma ce, mv kucəvυ ηku ma kəna-η isəntō tō na í tala nyá yōlaa. ²⁸ Taa nyəni ma isayatu, Tacaa ká tv-η kawūlaya na ká wee tam. Mpi tō, nyá paasəγəna na Tacaa yoo. Pécó nəγōlv kaa kv nyá tōm. ²⁹ Isō ká ηmēsí nyá weesuyυ ke təkulakula. Ye nəγōlv kula nyá tōō si í kuyv-η í kaa na-kv. Ama í ká lv nyá kolontunaa ké isu pa tōōkuyv pəntəlvpēe tō. ³⁰ Ye pə kōma na Tacaa la-η kupantu nti í ka sv-η tō, na í kra-η Iseyeli nyóma wūlav, ³¹ iε n kaa wii nyá ti si n kōwa tulum, yaa n lēeta nyá tēη nyá kolontunaa. Hai, ma ce, ye pə kōma na Isō la-η kupantu, iε n tōōsi ma tōō.

³² Mpvυle Tafiti tōma Apikaali si: Ma sama Iseyeli Isō Tacaa wei í kusa-η na í səηi-m saηa isəntō tō. ³³ Na má sēe nyá tōtōγo isəna n lapa ləmaγasēe, na í kra ma niη na má tá kv na má lēeti tō. ³⁴ Ma tuukina Tacaa wei í kra ma niη si má taa la-mēγe isayatu tō si, ye n taa səηi-m ləη, mpi si pu nyaalaya tō, pə taa kaasi Napaali na í yōlaa taa nəγōlv.

³⁵ Ilena Tafiti mv Apikaali niη taa ké mpi í ka ha-ι tō. Ilena í tōmi-ι si: Taa nyá, mēli nyá te, ma nu nyá tōm, ma hōla-η suulu.

Napaali səm

³⁶ Apikaali mēla tēyaya, iε í maγana í paalv tōki kele na í nyōōki isu wūlav, na sōlv m kv-ι na í ηmaaləyi. Iε í ta heeli-ι natəli tēfi, haləna pə fe taηaη. ³⁷ Tēv fema

na i solum ce i too, uena i alv keesi-i pa tona. M'p'og'og' i lanje c'epa katat'elaya, na pa m'eli-i t'ool'og'og'. ³⁸ K'og'eej' lapa isu naan'owa, uena Tacaa yeke na i teesi s'epu.

³⁹ M'p'og'og' Tafiiti nuwa si Napaali s'epa. Uena i to si: Ma see Tacaa wei i seena ma too ke isayatu nti Napaali lapa-m to t'etaa to. Iso unu i k'pana ma nin si ma taa wak'eli, na i leeti Napaali ke i magamaya.

Pa waali ke Tafiiti tilaa si i hoj' Apikaali ke leelu. ⁴⁰ Tillaa tala alv unu i teye Kam'eele, uena pa heeli-i si: Tafiiti tilina-tuyu ny'aki ni i hoj'i-ji leelu.

⁴¹ M'p'og'og' Apikaali h'enta-weye ate na i to si: Ma paesi ta caa yom, na ma k'ok'oki i tamle ny'oma no'hee ke lom.

⁴² Uena Apikaali kuli k'pak'paa na i k'pa i k'panaya too. Na i p'elaa kak'pasi wei i lakaya-i tamle t'og'og' waali, na i t'eh' Tafiiti tamle ny'oma na i paesi Tafiiti alv.

⁴³ Tafiiti ka tema Sisilee to Ahinowam ke k'p'agan ke alv. U'laaa lapa naale. ⁴⁴ Pa kaasa i kancaalaya alv Mikaali to, ile i caa Sayuli ka leeka-i ke na i ha Kalim to Layisi p'ayalv Pal'eti.

26

Tafiiti kisa Sayuli koyv toto

¹ M'p'og'og' koyaku nakuli Sifi ny'oma pola Sayuli kin ke Kipeya na pa heeli-i si: Tafiiti polaa na i h'meli Hakila pulaya too ke w'olaya tetu is'entaa.

² T'ona'ale Sayuli kulaa, na i k'p'aga iseyeli yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) na pa polo Tafiiti p'ek'og'og' ke Sifi w'olaya tetu taa. ³ Pa talaa, uena pa siki Hakila pulaya too ke m'p'aa no'og'. M'p'og'og' Tafiiti nuwa si Sayuli t'eh' i waali ke t'ona. ⁴ Uena i tili f'eh'laa na pa magana si tampana. ⁵ M'p'og'og' Tafiiti pola pa t'asikile t'ona'ya k'p'ak'paa. Uena i na Sayuli na i yoo wulav Ap'onee pa t'eh'ent'ele. Sayuli na h'entaya heku taa ke, na yoolaa na'aa h'entaa na pa c'ona-i.

⁶ M'p'og'og' Tafiiti p'asa Hiti to Ahimeleki, na Seluya p'ayalv Sowari neu Ap'asayi si: Ma taa awe caa si ma na-i t'eta polo Sayuli pa t'asikile? N'tena Ap'asayi c'o-i si: Ma t'eh'i-ji.

⁷ M'p'og'og' pa kola dhoo anu na pa polo pa magana Sayuli h'enta heku taa na i tooki. I h'manta'aga ka sika i ny'og'og' too ke, na Ap'onee na yoolaa pa h'entaa na pa tam-i kotaya. ⁸ T'ona'ale Ap'asayi t'ema Tafiiti si: Sa'na n'te Tacaa t'owa ny'aki kolontu ke ny'aki nin taa. La suulu na ni yeke na ma kam-i h'manta'aga ke tom kolum tike t'ok'oh' na ma k'p'ona tetu. ⁹ N'tena Tafiiti si: Taa ku-i yoo. Ye yulv k'owa Tacaa kul'asu, Iso u yeke p'ontu. ¹⁰ Ma tuukina si, Tacaa tike wenna m'p'aa si i ku-i. N'tanyu i koyaku ka tala na i si i s'om, yaa pa ku-i t'eyoole. ¹¹ Si ma tu' nin ke Tacaa kul'asu too to, Iso i pona m'pusi ke poolonj'. Ile k'p'aga i h'manta'aga na i lom fulaya na t'ete.

¹² Tafiiti pa k'p'aga wontu nti na pa t'ete to, no'og'og' ta fe na i nu pa t'eh' yaa i na-we. M'pi to, Tacaa lapa'ya na pa too isu pa s'epa. ¹³ M'p'og'og' Tafiiti pa pola poolonj' na pa k'pa pulaya l'eh'ka too. ¹⁴ Uena i k'p'eesi Ap'onee na yoolaa l'empa si: He hee, u nu taa? N'tena Ap'onee si: Ny'aga aweye na ni h'oliyi wulav too ke m'p'og'og' ye? ¹⁵ Ke'lena Tafiiti c'o-i si: Ny'ana awe i mag'a apal'otu ke iseyeli taa? Pepe too ke ni ta f'eh' ny'aki caa wulav too ke teu? Too, no'og'og' polaa si i k'og'og'og'. ¹⁶ Ama nti n lapa m'p'og'og' to t'eta keesi yoo. Ma tuukina Tacaa si t'imp'i i t'eta f'eh' ma caa wei Tacaa l'asaa to i too to, i m'ona s'om ke ma t'ona'ya. Ny'oni, wulav h'manta'aga na i lom fulaya h'ka kaa we i ny'og'og' too t'og'og' c'ene.

¹⁷ M'p'og'og' Sayuli ny'oma Tafiiti no'og'og' na i p'asasi si: Ma p'ayalv Tafiiti no'og'og' ke ma niki m'p'og'og'? Uena i c'o si: Hai, ma caa wulav, ma no'og'og' ke.

¹⁸ Ta caa, pepe tōo ké n tōxōnəyi-m mpv? Ma lapa-η we? Ntiyi ma pəntəna-η?
¹⁹ Hai, ta caa, ke ηkpaηη na n̄ nu ma təm. Ye Tacaα tōna-η s̄i n̄ tōxōn-m, ɔl k̄vhaυ ka h̄eεs̄i ɔ lan̄le. Ama ye yəlaα s̄əɔs̄əx̄əna-η, Tacaα ɔ t̄əηs̄i-w̄eγe mpusi. Mpi t̄ə, pa tōxōnəyi-m ké s̄i má lu Is̄ə tetu taa, na má polo tuη t̄əlaale. ²⁰ Ama maα caaki s̄i ma s̄i l̄eaa t̄e. Pepe tōo ké n p̄eεk̄əyi-m is̄u is̄es̄əlav, yaa is̄u pa tōxōnυυ l̄əγaya ke pulasi taa t̄ə?

²¹ M̄p̄uȳle Sayuli c̄əwa s̄i: Ma wak̄əlaα ké. M̄əli ma p̄əyalv. Ma kaa tasa-η is̄ayav̄u ke lapv. Mpi t̄ə, n ta kv-m. Má lap̄əna is̄ayav̄u s̄əɔəntv is̄u kv̄m̄el̄əmv̄υυ.

²² K̄elena Tafiiti s̄i: Ta caa, nyá ηmantaaγa nt̄ə c̄əne. Nyá yəlaα taa n̄x̄əlv ɔ k̄ə ɔ mv. ²³ Tacaα ɔ fel̄i m̄pa pa t̄əηa s̄iȳis̄uȳu na pá lá kv̄p̄antv t̄ə. Mpi t̄ə, saηa ɔ tu-η ma niη taa ké. ɔl̄ena má kisi s̄i ma taa tokina wulav wei Tacaα l̄es̄aa na ɔ k̄pa t̄ə. ²⁴ Is̄u saηa ma yela-η kv̄ȳv t̄ə, Tacaα ɔ la maγa mpv t̄ə, na ɔ fiti-m wahaanaα t̄əna taa.

²⁵ Nt̄ena Sayuli s̄i: Ma p̄əyalv, Is̄ə ɔ kooli-η kv̄p̄antv na n̄ waa p̄ə t̄əna p̄ə taa. M̄p̄óȳ Sayuli m̄əla kpente na Tafiiti náá t̄eε ɔ nȳəηkv.

27

Tafiiti kv̄olv̄υv t̄əγv ke Filiisi nȳəma t̄e

¹ M̄p̄óȳ Tafiiti maγasa ɔ taa s̄i: Kv̄yaku nakv̄li Sayuli t̄əη na ɔ kv-m yoo. ɔl̄ sana kele s̄i má polo má tv kv̄olv̄υv ke Filiisi nȳəma tetv taa. Waatv ɔn̄əyi ɔ ká yele-m p̄eεkv̄υv ke Is̄eyeli tetv taa c̄əne. ɔl̄ ma fita ɔ niη taa kele. ² P̄ə t̄əo ké ɔ na ɔ yəlaα nas̄ətos̄o (600), pa kv̄laα. M̄p̄óȳ pa t̄əηna Maw̄əki p̄əyalv Akisi wei ɔ ké Kati nȳəma wulav t̄ə ɔ t̄e. ³ ɔl̄ena pá k̄paγa pa alaa, na pa piya, na pá polo pá caγa t̄əna. Paa na Tafiiti na ɔl̄e ɔ alaa naale, Sisilee tv Ahinowam, na Kam̄eeli tv Apikaali wei ɔ ké Napaali leelu t̄ə. ⁴ Sayuli nuwa s̄i Tafiiti tv kv̄olv̄υv ke Kati, ɔl̄ena ɔ yelev̄i p̄eεkv̄υv.

⁵ M̄p̄óȳ kv̄yaku nakv̄li Tafiiti t̄əma wulav Akisi s̄i: Hai, ta caa, ye n lapa-m naani, ɔl̄ n nȳəni ɔcaliya nak̄ələyi nyá tetv taa c̄əne na má caγa t̄əna. T̄əf̄ə p̄ə fei s̄i má na-η t̄ə caγa nyá kawulaya ɔcate taa ké mpv?

⁶ ɔl̄ena Akisi hv̄li-ɔ ɔcate nte pa yaa s̄i, Sik̄əlak̄i t̄əγv kv̄yaku ηkv̄ kv̄ maγamaγa. P̄ə t̄əo ké ɔcate nt̄e t̄ə p̄əsa Yuta nȳəma wulav nȳənt̄e ke hal̄əna saηa.

⁷ P̄ənaγa na is̄ətvnaα liyiti t̄əcu ke Tafiiti caγa Filiisi nȳəma tetv taa. ⁸ Tafiiti pa luk̄aya kolv̄u ke Kesuli nȳəma, na Kiiisi nȳəma, na Amaleke nȳəma ké. Mpi t̄ə, piitimnaα m̄p̄e paa caγana hatoo l̄əη taa ké Suli k̄əηk̄əη taa. Hal̄əna p̄ə polo Icipiti tetv taa. ⁹ Pa kv̄k̄aya yəlaα t̄ənaγa h̄əx̄olv̄υv ηkv̄ kv̄ taa ké. P̄ə k̄paγav̄ apalaa na alaa t̄ə. ɔl̄ena pá k̄pak̄əyi pa t̄əla na pa nȳəm na pá pukina Akisi. ¹⁰ Ye ɔl̄e ɔ p̄əɔsa-ɔ s̄i: L̄eȳe ɔ pola m̄ə kolv̄u ke saηa? ɔl̄ nt̄anȳ ɔ looli s̄i Yuta tetv ilim m̄p̄ət̄əη t̄ə. Yaa ɔ t̄ə s̄i Yelameli tetv taa, yaa Keni tetv taa ké t̄ə polaa. ¹¹ Tafiiti ɔ yek̄i ap̄lv̄ yaa alv̄ na ɔ weesuȳu, s̄i p̄ə taa k̄ə na pá tayasi Akisi ke nti ɔ laki t̄ə. Is̄əna Tafiiti lak̄aya saa wei ɔ ka w̄e Filiisi nȳəma tetv taa t̄əx̄əle. ¹² Akisi ka lapa Tafiiti ke naani ké teu ké na ɔ t̄əη s̄i: N̄əənv̄ Is̄eyeli nȳəma taa k̄paana Tafiiti. Mp̄v t̄ə, t̄əlas̄i ɔ ká p̄əsi ma t̄əml̄e tv ke tam t̄əo ké.

28

¹ M̄p̄óȳ Filiisi nȳəma kota pa yoolaa tintika s̄i pa yookina Is̄eyeli nȳəma. ɔl̄ena Akisi p̄əɔs̄i Tafiiti s̄i: Nt̄əη n nȳəma s̄i nyana nyá yəlaα ɔ ka s̄əna-m na t̄ə yoonα Is̄eyeli nȳəma na? ² Nt̄ena Tafiiti c̄ə-ɔ s̄i: N ká nana nyá is̄əp̄əle ke nti maa la t̄ə. K̄elena Akisi s̄i: Waatv ɔn̄əyi maa yelev̄e na n̄ tan̄əyi ma maγamaγa ke tam t̄əo.

Sayuli kəɣonəŋ susəvu

³ Samiyeeli ka tɛma səɖu na Iseyeli nyəma pimi-i ɪ te Lama. Halɪ pɔ caya ɪ ləyaya. Pəyele Sayuli ka tɔɣona kəɣonaməŋ susəlaa, na pee pɔsəlaa tənaya ɪ tetu taa kɛ.

⁴ Mɔɔyɔ Filiisi yoolaa kotaa na pɔ siki Sunem, na Sayuli nɔ́a koti Iseyeli nyəma tɛna na pɔ siki Kilipɔwa. ⁵ Sayuli nawa kolontunaa yoolaa payale, ɪena sɔɣontu kra-i na ɪ seliyi ɪsu lɔm taa kɔate. ⁶ ɪena ɪ yɔɣotəna Tacaa. Ama ɪlé ɪ ta cɔ-i. Paa toosee taa, paa kətəlaa maɣasɔvu taa. Pəyele Iɔ kuyɔɣotutu teləsəlaa nəɣɔlɔ ɪ ta heeli-i si pɔlv. ⁷ Ntɛna ɪ tɔ nɔɣo si pɔ pɛki-i alv wei ɪ susəɣi kəɣonaməŋ tɔ na ɪni ɪ polo ɪ kiŋ. ɪena ɪ waali nyəma heeli-i si: Alv nəɣɔlɔ ɪ we An-Tɔɔ na ɪ susəɣi.

⁸ Ahoo yuwa ɪena Sayuli layasi wontu, na ɪ kɔaya apalaa naale na pɔ polo alv ɪni ɪ kiŋ. Mɔɔyɔ Sayuli tɔma-i si: Ma caa si n̄ yaa-m atetu wei maa kɛesi-ŋ tɔ na ɪ heeli-m ma nyɔvu tɔm. ⁹ Mɔɔyɔ alv pɔsə-i si: Ntəŋ n nyəma si Sayuli tɔɣona kəɣonaməŋ susəlaa, na pee pɔsəlaa tənaya ɪ tetu taa? ɪle pepe tɔ kɛ n nyəki-m katəka si n̄ kra-m na pɔ ku-m. ¹⁰ Ntɛna Sayuli yɔɣoti na ɪ tuu si: Na Iɔ, pɔlv kaa la-ŋ. ¹¹ Ntɛna alv pɔsə-i si: Aweye n caa si má yaa? Sayuli si yaa Samiyeeli.

¹² Waatu wei alv nawa Samiyeeli, ɪena ɪ má kapuka na ɪ tɔ Sayuli si: Hei, sese nyagalɛ Sayuli na n̄ puɣusu-m mɔvu? ¹³ Ntɛna wulav nɔɣo təkɔav si: Nyá lanɛ ɪ taa tɔ. N na pulɔvu? Ntɛna alv si: Atetu nəɣɔlvɔv ma naaki na ɪ lukəna tetu tɛɛ.

¹⁴ ɪena ɪ pɔsə-i si: ɪ isentaa we ɪsəna tɔ? Alv si: Kɔkɔatɔlv kɛ, na ɪ suu cəpa.

Tənaya Sayuli cəkənaa si Samiyeeli, na ɪ hənti-i atɛ. ¹⁵ Mɔɔyɔle Samiyeeli pɔsə Sayuli si: Pepe tɔ kɛ n caaləxi-m mɔvu? Ntɛna Sayuli si: Ma tɔm tɛmaya. Mpi tɔ, Filiisi nyəma kɔma-m yoonav. Pəyele Iɔ ɪ tasəxi-m yɔɣotənav. Paa toosee taa, paa Iɔ kuyɔɣotutu teləsəlaa ɪ heeliyi-weɣɛ ma tɔm. Pə tɔ kɛ ma yaa-ŋ si n̄ heeli-m nti pə weɛ si maa la tɔ. ¹⁶ Ntɛna Samiyeeli pɔsə-i si: Tacaa lə-ŋ na ɪ pəsi nyá kolontu, ɪena n̄ yaaki má suwe? ¹⁷ ɪsu Tacaa ka heela-ŋ na ma kɛesi-ŋ tɔɣo ɪ laki-ŋ. ɪlɛka nyá kawulaya na ɪ ha-keɣɛ Tafiti. ¹⁸ N ta tɔki Tacaa tɔm na n̄ kpiisi Amaleke nyəma. Mɔvu pə tɔ kɛ Tacaa laki-ŋ mɔɔyɔ saŋa. ¹⁹ Cele ɪ ká tu nyana Iseyeli nyəma tɛna kɛ Filiisi nyəma niŋ taa, na nyana nyá piya ɪ ká la sɔlvnaa.

²⁰ Mɔɔyɔ Samiyeeli tɔm nti tɔ sɔsa Sayuli kɛ watu na ɪ yele ɪ ti na ɪ fala atɛ tɔmɔlv ɪsu taav. Mpi tɔ, ɪ taa tɔɣo pulɔvu kuyako ŋku na ahoo tɛna, ɪɛ ɪ tɔnvɔv ka hoowaɣa. ²¹ Mɔɔyɔle alv ɪni ɪ pɔla Sayuli kiŋ na ɪ maɣana-i na sɔɣontu pu-i mɔɔyɔ katatəlaya. ɪena ɪ tɔm-i si: Ta caa, nyá pɛelɔ má, ma nuna-ŋ teu na má mv səɔm na má lá nti n̄ heela-m tɔ. ²² Mɔvu tɔ, yele má ha-ŋ tɔɣonaya kɛ pəcɔ na n̄ tɔɣo, na pɛ cɛ nyá isentə na n̄ tɔ nyá mɔpaa.

²³ ɪena Sayuli kisi si ɪ kaa təŋ pɔlv. Mɔɔyɔ Sayuli waali nyəma na alv ɪni pa kaana-i, haləna ɪ kɔɔ ɪ kɔli atɛ na ɪ caya kuhəntɔv tɔ. ²⁴ Mɔɔyɔ alv kra nav ifatɛ nte tɔ yasəla teu tələpələpi tɔɣo ləŋ, na ɪ kv na ɪ tu pɛtɛpetasi. ²⁵ ɪena ɪ cɛla Sayuli na ɪ waali nyəma na pɔ tɔɣo. Mɔɔyɔ pa kɔla ahoo anɪ na pɔ kɛpe.

29*Filiisi nyəma tɔɣonvɔv kɛ Tafiti*

¹ Mɔɔyɔ Filiisi nyəma kɔta pa yoolaa kɛ timpɪ pa yaaki si, Afeka tɔ na Iseyeli nyəma nɔ́a koti pa nyəma kɛ Sisilee hite nɔɣo. ² ɪena Filiisi awulaa na yoolaa nuɔwaa (100) kɛkəle, na iyaya (1000) kɛkəle pa tɔ na pɔ tɛɛ. Pə kaasa Tafiti na ɪlé ɪ nyəma na Akisi kɛ waali. ³ Ntɛna Filiisi yoolaa səsaa pɔsə Akisi si: Hɛpəla nyəma mɔpɛ pa caa weɣɛ cəɛ?

Kelena Akisi si: Iseyeli wulaw tæmle tv Tafiti ké té. I wev ma kinj tɔ pæ taanɔa ké. Pécɔ ma ta keesi-i na isayatiya nakələyi haləna sanja.

⁴ Tənaɔa pa mv Akisi na pááná na pá tǝm-i si: Məłəna-i lonte nte tə taa n ka hula-i si í caya tɔ. I taa tɔj tá waali ke təyoole, na pə kɔɔ na yoou haŋ ɔlena í pəsi ta kolontu. N ta nyi taa si ta yəlaa paneyɛ í ká kv, ɔlena pə ciiki í na í caa? ⁵ Matəŋ Tafiti inəyi paa yookayana yontu na paale si:

Sayuli kɔwa yəlaa iyaya (1000) ke huɣule.

Tafiti náá kv iyisi naanvwa (10000) ke huɣule.

⁶ Mpuɣule Akisi yaa Tafiti na í tǝm-i si: Ma tuuna Tacaa si n ké tampana təŋlo ké, na ma nyuləyi si má na-ŋ tɔ puki yoou. Mpi tɔ, hatoo n kɔm ma kinj na pə suna sanja tɔ, ma ta nata isayatiya nakələyi nyá kinj. Ama Filiisi awulaa ləlaa u caakəna-ŋ. ⁷ Mpu tɔ, məli təheɛ, pə taa kɔɔ na n la mpi pə ta maɔa-we tɔ.

⁸ Ntəna Tafiti si: Ta caa, wulaw, ɔle pepeye ma lapa? Tuu ma kɔm nyá kinj cəne na pə suna sanja tɔ, isayatu ntiyi n nawa ma kinj na pə fei si má na-ŋ tɔ polo yoou?

⁹ Mpuɣule Akisi si: Natəli tə fei ma kinj, halí n tu we maɔa teu ké isu Isə tillu. Ama awulaa səkpema mpe pa tǝmna si pə fei si tá na-ŋ tɔ polo yoou. ¹⁰ Mpu tɔ, nyá na mpa í lu Sayuli kinj na í kɔɔ tɔ, cəle tanan ye pə nyaalaa í kuli ləŋ ná í tɛɛ.

¹¹ Təv fema, ɔlena Tafiti-we pá kuli ləŋ na pá məli timpí paa wɛɛ tɔ. ɔlena Filiisi nyəma náá polo Sisilee.

30

Tafiti yoonav ke Amaleke nyəma

¹ Mpuɣy Tafiti na í yəlaa pa tala pa tɔcayale ke kuyaku tooso nyəŋkv wule. ɔlena pá maɔana Amaleke nyəma wata Yuta na ilim mpətəŋ tɔɔ, na pá sɔ Sikəlaku ɔcate. ² ɔlena pá kpa alaa na səsaa na piya mpa paa we tɔ taa tɔ. Pa kuu pa tənaya na pá tɔna mpaav. Ama pa ta kv pa taa nəɣɔlv. ³ Tafiti na í yəlaa pa tala ɔcate taa, ɔlena pá maɔana pa sɔpa-tɛye kəkɔ. Mpuɣy pa kpa pa alaa na pa alvpiya na pa apalvpiya ke yomle. ⁴ Mpuɣy pa tula nəəsi na pá wii təkpuo isu pa səki pa səki. ⁵ Pa kpeŋna Tafiti alaa naaleɣe na pá kpaya. Sisilee tv Ahinowam na Kameeli tv Apikaali wei í ké Napaali leelu tɔ.

⁶ Mpuɣule Tafiti lanje pəsə katatəlaya. Mpi tɔ, í yəlaa ka wəna-i na huwɛɛ nyan nyəna ke pa piya tɔɔ ké. Halí pá kuli si pa yaki-i pɛɛ. ɔlena Tacaa səs-i apalvtɔ.

⁷ ɔlena Tafiti tɔ Ahimeleki pəyalv Apiyataa wei í ké kətulv tɔ si: Kəna-m kətəlaa toko wei pa pəsəɣəna Tacaa ke tǝm tɔ.

Apiyataa pona-i, ⁸ ɔlena í pəsəsi Tacaa si: Ye ma təŋa kolontunaa mpe maa hiki-we? Tacaa si: Təɣon-i-we n ká hiki-we na n waasi yəlaa mpe.

⁹ ɔlena Tafiti na í yəlaa nasətoso (600) pá tv pa waali. Pa tala Pesəɔ ləɔv ¹⁰ ɔlena yəlaa ŋmɔnɔy (200) saali təna. Mpi tɔ, pa sula kav. Pə kaasa nasəle (400), ɔlena pəla na Tafiti pá tɔyvti. ¹¹ Mpuɣy pa sula Icipiti tv nəɣɔlv, na pá pona-i Tafiti kinj na pá ha-i təɣnaya na lvm. ¹² Pa ha-i tətəɣv fiki pee kɔwulɛɛ payale, na lɛsɛŋ kɔwulv paya ke naale, na í təɣv na í lá alaafəya. Mpi tɔ, kuyɛɛŋ tooso ke í ta təɣv í ta nyɔɔ. ¹³ Ntəna Tafiti pəsəsi-i si: Awe təna-ŋ na leyɛ n lunaa? Kelena ɔle si: Ma ké Icipiti tv ké, Amaleke tv nəɣɔlv í ka təkəna-m yomle. Sanja taa kuyɛɛŋ tooso kəlv pə wukaya-m na í lə-m tɔ. ¹⁴ Ta watəna Kəletí nyəma tɛtv ilim mpətəŋ hɔɣɔlvɔy tɔɔ ké Yuta tɛtv taa, na Kalɛrv tɛtv, na tɔ sɔ Sikəlaku ɔcate. ¹⁵ Ntəna Tafiti si: N ka pona-m yoolaa mpe uní pa kinj na?

Kelena yom cɔ si: Tuuna Isə hətɛ si n kaa kv-m. Pəyele n kaa cɛle-m ma caa, ɔlena pécɔ má pona-ŋ pa kinj.

Tafiiti kowa Amaleke nyoma

¹⁶ Apalu inɪ ɪ kpaɣa Tafiiti na ɪ pona-ɪ na pá maɣana Amaleke nyoma ke sɔsɔm ke tɔna, na pá tɔki na pá nyɔɔki na pá paaki. Wontu nti paa leeka Filiisi nyoma na Yuta nyoma tɔ tɔ tɔw kɛ pa lakaya mpv. ¹⁷ Mprɔ́yɔ́ Tafiiti ku-weye tananɪ ŋku. Halɛna tɛv kufemuɣu taanaɣa, pa taa nɔyɔlv ta fiti. Ye pɛ taya ifepiya nasɛle (400) wei ɪ caɣa yooyooɔnaa na ɪ se tɔ. ¹⁸ Mprɔ́yɔ́ ɪ leeka pa tɔna mpa Amaleke nyoma ka kpawa tɔ, na ɪ alaa naale. ¹⁹ Tafiiti leeka pa piya tɔnaɣa tɛceiceɪ, na pa wontunaa mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ. ²⁰ Na ɪ leeki Amaleke nyoma tɔla tɔna na a tiikilaa yɔyɔtɔyɪ si: Tafiiti tɔla ntɔ cɛnɛ.

²¹ Pa kɔma pa tala yɔlaa ŋmɔnɔyɔv (200) ŋku ku kawa na kú saali Pesɔɔ lɔɔv nɔyɔ tɔ, ɪlena pɛle pá polo-weye sɛŋyɔv, na Tafiiti kpɛtɔna-we na ɪ sɛɛ-we. ²² Mprɔyɔle mpa paa tɔna Tafiiti tɔ, pa taa tetelataa na asaya pa tɔma si: Timpi pane pa ta pɔsi na pá polo kolontunaa tɔkɔle tɔ, ta kaa ha-weye mpi tɔ hika tɔna tɔ pɛ taa pulv. Ama pa alaa na pa piya tike ke paa kelɪ na pá tɛɛ.

²³ Ntɛna Tafiiti si: Apalaa mɛ, ɪ taa la mpv. Mpi tɔ, Tacaɣa yarɔna-tv na ɪ tɔ tɔ niŋ taa kɛ ta kolontunaa na ɪ ha-tɔyɔv pɛ tɔna ɪsɛntɔ. ²⁴ Nɔyɔlv kaa mv mɛ tɔm nti.

ɪle pɛ weɛ kɛ si mpa pa pola tɔyoole tɔ,

na mpa pa tana wontu tɔ pá tala wontunaa mpeye teitei.

²⁵ Pɛ kpaɣav kɔyaku ŋku na pɛ puki tɔyɔ ɪseyeli nyoma sɔv mprɔ́yɔ́ larv, na pɛ pɛsi ɪsu kiiu.

²⁶ Pa mɛla Sikɛlakɪ, ɪlena Tafiiti cosi kolontunaa wontu nti pa hika mpv tɔ tɔ taa, na ɪ ha Yuta nyɔyɔv nyoma na ɪ taapalaa si: Tacaɣa kolontunaa ke tɔ leekaa na tɔ cosi na tɔ ha-mɛ. ²⁷ Mpa mpa ɪ hawa tɔyɔle, Petɛɛli nyoma, na Lama nyoma ke Nekɛfi wulaya tɛtv taa, na Yatii nyoma, ²⁸ na Alɔweɛ nyoma, na Sifimɔti nyoma na ɪsɛtemwa nyoma, ²⁹ na Lakaali na Yelameli acalee nyoma na Keni nyoma, ³⁰ na Hooma nyoma na Pɔɔ-Asanɪ nyoma na Ataki na Hɛpɔlɔŋ nyoma, ³¹ na timpi timpi Tafiiti na ɪ yɔlaa paa cɔsɔa tɔ pɛ nyomanaa.

31*Sayuli sɛm*

¹ Waatv inɪ ɪ taa kɛ kɔyaku nakɔli, Filiisi nyoma yooɔna ɪseyeli nyoma, na pá tɔyɔnɪ-we na pá ku-weye Kilipɔwa pɔyɔv taa. ² ɪlena pá tɔ Sayuli pa waali na pá ku ɪ pɔyalaa Sonatanɪ na Apinatari na Malɛkisuwa. ³ Mprɔ́yɔ́ pɛ wiisina Sayuli na pá yaɣa-ɪ nyoma ke teu. ⁴ ɪlena ɪ tɔ ɪ yoou wontu tɔkɔlv si: Kpɛɛ nyá laɣate na ɪ tɛɛsi-m. Pɛ taa kɔɔ na Filiisi ma ta nyɪ ɪsɔnaa mpe pá kɔɔ pá tɛɛsi-m na pá paana-m.

Ama sɔyɔntv kpa yoou wontu tɔkɔlv na ɪ kisi. Tɔnaɣale Sayuli sika ɪ laɣate na ɪ yeɛ ɪ ti na ɪ hoti tɔ tɔw. ⁵ Yoou wontu tɔkɔlv ná mpv, ɪlena ɪle ɪ hoti ɪ nyɔntɛ tɔw kɛ mpv tɔtɔ na ɪ si.

⁶ Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso, na ɪ yoou wontu tɔkɔlv, na ɪ yɔlaa tɔna pa sɛpɔna kɔyaku ŋku.

⁷ Mprɔ́yɔ́ ɪseyeli nyoma mpa paa we Sisilee lɔɔv waali, na Yaatanɪ pɔyɔv waali tɔ, pa nuwa si Sayuli na ɪ pɔyalaa pa sɛpa na ɪseyeli yoolaa seeki. Tɔnaɣa pɛle pa lu pa acalee taa na pá se tɔtɔ. ɪlena Filiisi nyoma polo na pá caɣa tɔna.

⁸ Tɛv fema, ɪlena Filiisi nyoma polo si pa kpakɛɪ sɛtaa wontu. Mprɔ́yɔ́ pa maɣana Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso pa sɛpa Kilipɔwa pɔyɔv taa. ⁹ ɪlena pá seti Sayuli nyɔyɔv na pá wɔyɔsi ɪ yoou wontu. Pɛ waali kɛ pa yasa tɔm kɔpantv ntɔyɪ Filiisi

nyóma tetv taa, na pa tuj kutuluj taa na yólaa tóna nu. ¹⁰ Ilena pá su Sayuli wontu ke tujv Asətati kutuluyv taa. Mpyó pá kama Sayuli mayamağa ke ıcate nte pa yaa sı Peti-Seyan tō tō kolujā tō.

¹¹ Waatv wei Yapeesi nyóma nuwa isəna Filiisi nyóma lapa Sayuli tō. ¹² Mpyó apalaa taa apalaa kotaa, na pá tō ahoō tóna na pá polo Peti-Seyan na pá ləsi Sayuli na ı pəyalaa, na pá pona-weye Yapeesi na pá wə-weye kəkō. ¹³ Ilena pá ləsi pa mowa na pá pi tujv nakvli kv tee. Ilena pá həkō nəəsi ke kuyeej naatosompəyolaga.

SAMIYEEH I TOM TAKELAYA NAALE NYEHKA Kotoloto

Samiyeeh takelaya naale nyehka taa ké pa keesayi Iseyehi wulaw soso tòm. Inu i teena awulaa tənaya nyuyub kulbyu na toŋ. Pa keesa tətəy i icantu, na isəna i hota isayatu səsəntu taa tō. I səsəntu lentu nté, i cekəna i isayatu ntu tō tòm. Uena í tisi sɪ tə fɛi teu, na í sələmɪ lso ké suulu, na ílé i wii-i.

Isəna pa fəya Samiyeeh II takelaya tō:

Tafiiti pəsa Yuta kpekəle wulaw, titite 1–4

Tafiiti kawulaya ke Iseyehi nyóma təna tō, titite 5–20

Tafiiti kawulaya kantəkaya pusi, titite 21–24

Tafiiti nu Sayuli səm

¹ Sayuli səm waah ké Tafiiti luna Amaleke nyóma təkole na í məli Sikəlaku na í caya tənaya kuyeeŋ naale. ² Koyaku tooso nyəhku wule ke nəyɔb sewa Sayuli pa təkikile na í cəla i wontu na laŋwakəlle, na í pəla i nyuyub taa ké tetu. I tala Tafiiti, uena í hənti-i atɛ. ³ Mpyule Tafiiti pəsa-i sɪ: N luna le? Uena Selu cə sɪ: Iseyehi nyóma təkikile ke ma sewa. ⁴ Ntəna Tafiiti sɪ: Heeli-m mpi pə lapa tō. Kələna Selu sɪ: Iseyehi nyóma sewa pa kolontunaa na pa taa pəyalɛ səpa. Hahɪ Sayuli na i pəyalɔb Sonatəŋ pɛle pa səpa tətō. ⁵ Mpyule Tafiiti pəsa ifepu wei unu i kəna-i tòm ntu tō sɪ: Sayuli na Sonatəŋ pa səpa yaa, awe heela-ŋ? ⁶ Ntəna ifepu unu sɪ: Ma maɣana Sayuli səhna i ŋmantaaya ke Kilipowa puyub taa ké na kolontunaa yoo kekeena kreyetəna-i. ⁷ I pəsa i waah na í na-m uena í yaa-m na má polo. ⁸ Ntəna í pəsa-m sɪ: N ké le tɔ? Ma sɪ: Ma ké Amaleke tɔ. ⁹ Kələna í tō-m sɪ: Paa na ma təhna feesuyu tō kəə ŋ teesi-m. Ma isəntə təhna piluyu ké. ¹⁰ Təu, ta caa, ma nawa sɪ paa ma yela-i i kaa la weesuyu, uena maa ku-i. Kəna má wəyəsɪ i ntenuyu na i kpalaya na má kəna-ŋ.

¹¹ Təpəyalɛ Tafiiti kpa i tō wontu kususuuu na í cələna laŋwakəlle na i cəbɔ nyóma náa la mpɔ tətō. ¹² Mpyú pa wii Sayuli na Sonatəŋ, na Iseyehi nyóma caya pa ləyaya na pá həkɔ nəsɪ haləna taanaya. ¹³ Mpyule Tafiiti tasa ifepu wei i kəna-i tòm ntu təyɔ pəsuuy sɪ: Nyá sɪ n ké le tɔ yee? Ué sɪ: Ma caa ké Amaleke tɔ ké na í caya cəyalətu ke Iseyehi. ¹⁴ Kələna Tafiiti sɪ: Isənaya pə lapa na ŋ ma kaŋkante na ŋ kó lso kuləsu.

¹⁵ Mpyú i yaa i yəlaa taa nəyɔb na í heeli-i sɪ: Ku Amaleke tɔ unu. Uena ílé i kulɪ na í ku-i. ¹⁶ Mpyule Tafiiti sɪ: Nyá səm í wɛɛ nyá tòm. Mpi tɔ, nyá nəyɔ pɛetəna-ŋ, timpɪ n yəyətəa sɪ n kó Tacaɔ kuləsu tō.

Tafiiti wiiki Sayuli na Sonatəŋ pa səm

¹⁷⁻¹⁸ Ləyaya wula nna Tafiiti wiiwa Sayuli na i pəyalɔb Sonatəŋ pa tō na pá ŋmaa-yeyɛ Siyisuyu Təhɔb takelaya taa təyɔb. Tafiiti caaki sɪ paa Yuta tɔ wei í nyɪ-yɛ.

¹⁹ Iseyehi yoolaa taa yoolaa kpisa nantu ke pulasi taa. Hahɪ akanaa taa akanaa hotina nté.

²⁰ I taa heeli-təyi Katu nyóma. Pəyɛle í taa yəyətɪ-təyi Asəkələŋ mpaŋ taa. Pə fɛi sɪ Filiisi ma ta nyɪ isənəa alaa na pa pɛɛlaa

ί ημααλῶνα-τι.

21 Kilipwaa pulasi kaa tasa ihunte ke nau.
Pəyele si kaa na tev tətə.
Si tetu təna í si.
Tənaɣa akanaa kpaləŋ wakəlaa.
Pa kaa tasa Sayuli kpaləvu ke nim saləvu.

22 Sonataŋ u təkɪ nyəmle na í tii atə.
Pəyele Sayuli náá kpeeki laɣate na tə məli yem.
Pa kɔwa kolontunaa tuutuuma ké.

23 Sayuli na Sonataŋ pa luuŋ ka sɔv təmaɣa.
Pa kpeɲta kɔlvɪm ke ŋpɔ́yó haləna pa səm.
Pa ləŋləŋ lapu tee ηmakəle.
Pəyele pa kəla təɣolasɪ ke toŋ.

24 Iseyeli alaa me, í wii Sayuli.
Inɪ ɪ suukaxana-meɣe wontu kupantu,
na ɪ tuɣɪ mə təw ké kacəka nyəmnaa.

25 Akanaa taa akanaa hota təyoole.
Sonataŋ kpisa tənəvu ke pulasi taa.

26 Ma ceu Sonataŋ, nyá səm təm wu-m ké.
N ka səwla-m ké na pə kəli isu alə,
na n heesəɣɪ ma laŋle.

27 Yoolaa taa yoolaa səpa.
Akanaa lepa yem.

2

Pa kra Tafiti ke Yuta wulav ke Hepələŋ

¹ Pəle pə waali ké Tafiti pəwasa Tacaɪ si: Má məli Yuta? Tacaɪ si: Ee, məli. Na ɪcatə nte tə taa ké maa caɣa? Ntəna Tacaɪ si: Polo Hepələŋ.

² Mɔ́yó Tafiti kraɣa ɪ alaa naale, Sisilee tv Ahinowam na Kaməeli tv Apikaali wei ɪ ké Napaali leelu tə na í kpeŋna. ³ Na ɪ yəlaa mpa paa we ɪ kin tə, na pa alaa na pa piya na pá polo pá caɣa Hepələŋ. ⁴ Ulena Yuta nyəma polo na pá kra Tafiti ke wulav ke Yuta taa.

Mpɔ́yó pa heela Tafiti si Yarəesi Kalaati nyəma pimna Sayuli. ⁵⁻⁶ Ntəna í tili si pá heeli-we si: Tacaɪ í kooli-meɣe kupantu na í felɪ-meɣe timpɪ í pima mə caa Sayuli tə. Ile maa səwsi-meɣe kupantu lapu. ⁷ Mpɔ́ tə, Yarəesi nyəma í kaasi mə tɪ na í nyəw toŋ. Mpi tə, mə caa Sayuli səpa tə maɣa Yuta nyəma su ɪ lonte ke Yuta taa.

Pa kra Isəpaali ke kawulaya ke Iseyeli təw

⁸ Ama Nee pəɣalv Arəneɛ wei ɪ ké Sayuli yoolaa nyəvu tv tə ɪ seena Sayuli pəɣalv Isəpaali na í pona-ɪ Mahanayim, ⁹ na í kra-ɪ wulav ke Kalaati nyəma na Asee nyəma na Sisilee nyəma na Ifəlayim nyəma na Pencamee nyəma təw. Iseyeli tetu təna wulav ke í kra-ɪ. ¹⁰ Waato wei pa kra Isəpaali ke Iseyeli nyəma wulav tə ɪ pusi ka we nulə. Ulena í təɣə kawulaya ke pusi naale. Yuta kpekae nyəma tike ka wenna Tafiti waali. ¹¹ Pusi naatosompɔ́ɣolaya na isəvnaa

naatoso tæcu ke Tafiti tøyø kawulaya ke Yuta kpekæle nyéma tæø ké Hepêløn icate taa.

Yuta nyéma na Iseyeli nyéma pa yoou ke Kapawøn

¹² Mpyóyó Nee pəyalv Apənee na Isəpaali pa yəlaa lu timpi pa yaa si Mahanayim tə na pá polo Kapawøn nyéma tæø. ¹³ Mpyuyule Seluya pəyalv Sowari na Tafiti yəlaa pa tv mpaav, na pá polo pá suli Kapawøn lule nøyø, lelæa na koten kune lelæa na kune. ¹⁴ Ntena Apənee tə Sowari si: Ta ifepiya taa napəli pá suli na pá yoo na tə nyəni. Sowari si: Ee, pá polo.

¹⁵ Ilena Pencamee ifepiya naanowa na naale lu Isəpaali yəlaa taa, na naanowa na naaleye Tafiti nyéma taa. ¹⁶ Ilena pá suli naale naale na paa awe tæki i tøyontæle nyuyv na pá sə təma kənkəmøn taa ké layalæe na pá hoti na pá si. Mpyuyule pa ha Kapawøn cəlv tæne inəyi hətə si: Layalæe kusenjetə té.

¹⁷ Pəle pə waali ké acufu tiiwa na halí Tafiti yəlaa kv Apənee pa yəlaa ke teu. ¹⁸ Sowari na i newaa Apəsayi na Asayeei paa we pa təna, na Asayeei ka pəsa sewa ké isu nam. ¹⁹ Mpyóyó i tv Apənee waali si i kvyi-i. ²⁰ Ntena Apənee pəsi na í pəsi si: Asayeei tøyonəyənə-m mpv? Ilena í cə si: Ee, maya. ²¹ Mpyuyule Apənee si: Tó nyá ntəyøn yaa nyá mpətəy tə ifepiya taa nøyəlv waali na n kra-i na n lækki i wontu.

Ama Asayeei ta tisi mpv. ²² Ilena Apənee tasa-i yəyətuyv si: Məli ma waali yoo. Təfə, ye ma kv-ŋ maa heeli nyá taalv Sowari suwe?

²³ Paa na mpv tə Asayeei ta nu. Tənayalə Apənee cula-i ŋmantaaya ke i lotu taa, na waali tə na ká lu na í sí kprakpaa. Mpyóyó pa təna mpa pa tala Asayeei təsətə təna tə pa səyaa.

²⁴ Ilena Sowari na Apəsayi pá tə Apənee waali, pə kəma isu ilim tviyí lə pa tala Kipeya-Amma tontonje nte tə we Kiya isentaa ke Kapawøn wulaya tetv mpaav taa tøyəle. ²⁵ Mpyuyule Pencamee nyéma tasa kotuyv ke Apənee kin ke pulaya nakəli ka nyuyv taa. ²⁶ Ntena Apənee kpəesi Sowari si: Kuyv kaa si tənaya ke mpv? N ta nyi taa si pə kaa tēsəna kəpantv? Heeli nyá yəlaa ke ləy si pá yele pa tēetvnaa kvv ke mpv. ²⁷ Kələna Sowari tuuna Tacaa na í yəyətə si: Ye n taa yəyətə isəntə, yəlaa ka tøyənə-meyə mpyóyó haləna pə fe.

²⁸ Mpyóyó Sowari hula tutuyv na yoolaa səy na pá yele Iseyeli nyéma ke tøyonuyv na yoonav. ²⁹ Ilena Apənee na i yəlaa pá tə mpyóyó ahoø tənaya tetekəle taa na pá tēsi Yaataní na pá fayana Pitəløn taa haləna pá tala Mahanayim. ³⁰ Sowari lina Apənee tətəyənle na í kala yoolaa iləna í mayana yəlaa pəyələyafəi hiu fəi Tafiti yəlaa taa na pə səsəna Asayeei. ³¹ Ama Tafiti nyéma ka kvwa yəlaa ŋmønuyv na nunowa na nutoso (360) ke Pencamee na Apənee pa yoolaa taa. ³² Mpyóyó Sowari-we pa kraya Asayeei na pá pimi-i i caa pəlaav taa ké Petələhem. Ilena pá tə ahoø təna, pə kəma isu pə nyaaləyi lə pa tala Hepêløn.

3

¹ Tafiti yəlaa na Sayuli nyéma pa yoou taanə səsəm ké, na Tafiti na i nyéma pa tøn səsəyi na Sayuli yəlaa tøn náá səkí.

Tafiti piya nsi i lula Hepêløn tə

(Kotəsəvtv I 3:1-4)

² Piya mpa Tafiti alaa lula-i Hepêløn taa tə pa həla ntə, pa yaa kancaalaya nyəy si Amənəy i too keke Tafiti alv Sisilee nyəy wei pa yaa si Ahinowam tə. ³ Naale nyəy si Kiliyari, ilé i too keke Kaməeli tv Napaali leelu Apikaali. Tooso nyəy si Apəsəlv, ilé i too keke Kesuli wulav Taləmayi pəelə Maaka. ⁴ Liyiti nyəy

sɪ Atoniya, ilɛ ɪ too kɛlɛ Hakiti. Kakpasɪ nyəŋ sɪ Sefatiya, ilɛ ɪ too kɛlɛ Apitalɪ.
⁵ Naatoso nyəŋ sɪ Itəleyam, ilɛ ɪ too kɛlɛ Ikəla. I piya nsi ɪ lola Hɛpəlɔŋ tɔɣɔlɛ.

Pə yoosa Apənee na Isəpaali

⁶ Tafiti yəlaa na Sayuli nyóma pa yoo taa kɛ Apənee ná tayana ɪ tɔɣɪ teu ke Sayuli tɔɣaya taa na ɪ nyɔɔ tɔŋ. ⁷ Ḿrúyú kuyaku nakulɪ Isəpaali kaləna Apənee sɪ: Pepe tɔɔ kɛ n sɔuna Aya pɛɛlɔ Lisipa wei ma caa Sayuli ka kɔɔɔ tɔ?

⁸ Tənaɣalɛ rááná kpa Apənee kɛ sɔsɔm na ɪ tɔ sɪ: Ma ta kɛ mənəafiki tɔ sɪ ma lukɪ Sayuli yəlaa waali se. Ma tɔŋna kɔpantɔ lapɔ kɛ nyá caa Sayuli nyóma na ɪ taapalaa. Ma ta tɔ-ŋ Tafiti niŋ taa. Ilena saŋa n kaləyənə-m sɪ ma lapa isayatu ke alɔ tɔm taa. ⁹⁻¹⁰ Ma tuukina Isɔ sɪ isɪ ma lapa teitei isɪ Tacaa ka heeluyɔ Tafiti na tuunav sɪ ɪ ká cɛlɛ-ɪ Sayuli kawulaya na ɪ kpa-ɪ Iseyelɪ na Yuta pə wulav kɛ pə kɔɔɔ Tɔŋ na pə suna Pɛsɛpa tɔ. Ye pə taya mpɔ Isɔ ɪ kɔ-m.

¹¹ Isəpaali ta cɔ Apənee kɛ paa tɔmuyɔ kɔlɔmuyɔ. Mpi tɔ, ɪ nyatayana-ɪ kɛ.

Apənee tənyɔv kɛ Tafiti

¹² Ḿrúyú Apənee tilaa na pa heeli Tafiti sɪ: Nyá niŋ taa kɛ pə tɔ tɔ. Mpɔ tɔ, tɔ pɛɛlɔ nɔɣɔ. Maa sənə-ŋ na tɔ kɛsɪ Iseyelɪ nyóma tənə isɛ na nyá tɔɔ. ¹³ Ḿrúyú Tafiti sɪ: Pə we teu, ma na-ŋ tu pɛɛlɔ nɔɣɔ yaa. Ama kɔlɔmtɔ kɛ sɪ ye n ta kəna ma alɔ Mikaaɪ n kaa keesi ma isələ taa kɛ. ¹⁴ Ilena Tafiti tili na pá heeli Isəpaali sɪ ɪ cɛlɛ-ɪ ɪ alɔ Mikaaɪ wei ɪ tɔɔ ɪ suu Filiisi nyóma hənənɔsɪ nuunɔwa (100) tɔ. ¹⁵ Ntənə Isəpaali tili na pá mv alɔ kɛ ɪ paalɔ Layisi pəyalɔ Patiyeeɪ kɪŋ. ¹⁶ Na ɪ paalɔ təŋɔɣɪ ɪ alɔ waali na wula, haləna timpɪ pa yaa sɪ Pahulim tɔ. Kələna Apənee tɔɣɔnɪ-ɪ sɪ: Polo n məlɪ. Ilena ɪ məlɪ.

¹⁷ Ḿrúyú Apənee na Iseyelɪ nyɔv nyóma pa caɣaa na ɪ tɔ-wɛ sɪ: Hatoo ləŋ Tafiti kɛ ɪ caakaya sɪ ɪ kpa mə wulav, ¹⁸ pə tala ɪ kɔpav ntɛ. Mpi tɔ, Tacaa yɔɣɔtaa sɪ: Ma tɔmlɛ tɔ Tafiti niŋ kɛ maa fitina Iseyelɪ nyóma kɛ pa kolontunaa na Filiisi nyóma niŋ taa.

¹⁹ Ilena Apənee heeli-tɔɣɪ Pɛncamɛɛ nyóma na ɪ teləsɪ Tafiti kɛ nti nti Iseyelɪ nyóma na Pɛncamɛɛ kɛkələ tənə pa caɣaa na pá mayasɪ tɔ. ²⁰ Apənee tala Tafiti tɛ tɔ na yəlaa hiu kɛ ɪ waali kɛ, na ilɛ ɪ la-wɛɣɛ muvillɛ kɛ teu. ²¹ Ḿrúyú Apənee tɔna Tafiti sɪ: Hai, ta caa, maa polo na má kɔɔɔɔ Iseyelɪ nyóma tənə na má kəna na nyá na-wɛ ɪ pɛɛlɔ nɔɣɔ, ilɛna n tɔɣɔ kawulaya kɛ tɛtɔ tənə tɔɔ isɪ n caaki tɔ.

Ilena Tafiti cɛ Apənee na ɪ kɔpɛna ləŋhɔlmɛ.

Sowari kɔwa Apənee

²² Ḿrúyú Sowari na Tafiti yoolaa pa luna kɔlɔv na pá kuuwa kolontunaa wontu kɛ sɔsɔm. Iɛ pa ta mayana Apənee kɛ Hɛpəlɔŋ. Tafiti temə-ɪ yeluyɔ na ɪ tɛnə ləŋhɔlmɛ. ²³ Sowari na yoolaa pa talaa, ilɛna pa tayasɪ-ɪ sɪ: Apənee kɔma wulav kɪŋ na wulav yeɛ-ɪ na ɪ kɔpɛna ləŋhɔlmɛ. ²⁴ Kələna Sowari polo wulav kɪŋ na ɪ pɔsəɣɪ-ɪ sɪ: Ta caa, Apənee kɔma nyá kɪŋ na n yelɛ-ɪ na ɪ kɔpɛ yaa? ²⁵ An n nyóma ɪ tɔɔ, ɪ kɔma-ŋ fɛŋuyɔ kɛ sɪ ɪ nyəŋ nyá layatɔ na pə tənə mpi n lakɪ tɔ.

²⁶ Sowari lu Tafiti tɛ, ilɛna ɪ tili Apənee waali kɛ kɔkɔpaa na pá hiki-ɪ Sila ləkɔ kɪŋ na pá mənə-ɪ, Tafiti ná tá nyɪ pə taa pulɔ. ²⁷ Apənee talaa ilɛna Sowari hɔmɪ-ɪ na ɪ luna kɔpɛŋa isɪ ɪ wɛlətəɣɪ-ɪ tɔm, na ɪ sɔ ɪ lotu taa kɛ sɔɣaya na ɪ sɪ. I lɛɛta-ɪ kuyɔ mpi ɪ ka kɔ ɪ neu Asayeeɪ tɔɣɔlɛ.

²⁸ Tafiti nu-tɪ ilɛna ɪ tɔ sɪ: Tacaa nyóma sɪ Nɛɛ pəyalɔ Apənee sɔm tɔm fɛɪ má na ma kawulaya tá tɔɔ tɔtɔ. ²⁹ I sɔm tɔm ɪ wɛɛ Sowari na ɪ caa tɔɣaya nyóma pa

təm. Pə təw tə Sowapı ləlvəy taa kaa laŋ casaya tv, yaa tənəy təw asilima kutəŋ tv, yaa ıcam, yaa wei ı səpəna layate tə, yaa nyəyətə.

³⁰ Apəneɛ ka kəwa Sowapı na Apəsayi pa neu Asayeeɛ ke Karawəŋ ke youu taa təyətə peɛ pa ləɛta-ı.

³¹ Tənaɣale Tafiti təma Sowapı na ı waalı yəlaa təna sı: ı cəli mə wontu na laŋwakəlle na ı suu fələtənaa taka na ı wii Apəneɛ səm.

Pa pukayana-ı pim, ılena Tafiti təŋ na ı polo pəlaav təw. ³² Pa pima Apəneɛ ke Hepələŋ, ılena wulav Tafiti təli nəyətə na ı wii ı pəlaav təw təkpuo, na yəlaa təna wii mpə tətə. ³³ Mpəyule wulav tasa-ı wula sı:

Apəneɛ n səpa mpə ısu kəmɛɛɛ suwe?

³⁴ Anı pa ta həkə nyá niŋ ke ɛmıstı.

Pəyele pa ta həkə nyá nəɔheɛ ke alukpala.

Pəcə n hotaa ısu ısayatv.

Mpəyú yəlaa təna tasa-ı wula ³⁵ na pá pona Tafiti ke təyənaya ke ilim taa. Tənaɣale Tafiti tuuwa sı: Ye ma təŋa pəlv na ilim ta tvta Iso ı kv-m.

³⁶ Yəlaa nu wulav kəlapətəv ntı ılena pa laŋa heɛna-tı. ³⁷ ılena ıseyeli yəlaa cəkəna kuyaku ɛku sı pə taya wulav yelina na pá kú Apəneɛ. ³⁸ Mpəyule Tafiti heela yəlaa sı: ıseyeli nyəma yoolaa wulav səwə hotina səŋa ısəntə. ³⁹ Paa na Iso ləsa-m sı má la wulav tə, ma ké ıcam ké, na Seluya pəyalaa mpə pa kəla ısayatv. Iso ı felı-wɛ na pá keɛsəna pa ısayatv.

4

Paana na Lekapii pa kəwa ısaɛpaalı

¹ Sayuli pəyalv ısaɛpaalı nuwa sı Apəneɛ səpa Hepələŋ, ılena pə yəwı-ı na ıseyeli nyəma təna laŋa pəsi katatəlaya.

² ısaɛpaalı ka wəna ı koluv nyəyətə nyəma ke naale ké. Pa yaa ləlv sı Paana na ləlv sı Lekapii pa caa keɛle Pəncameɛ tv Liməŋ wei ı wɛ Peləti tə. Mpi tə, ıcate nté pa nyənaya-təyɛ Pəncameɛ nyəma nyəntə ké. ³ Peləti nyəma ka sewa na pá cəwı Kıtayim na pá pəsi təna nyəma haləna səŋa. ⁴ Sayuli pəyalv Sonatəŋ ka wəna apəlvpəyaya na pa yaa-ke sı Mefıpaalı. Kuyaku ɛku ka caa Sonatəŋ na Sayuli pa səpa təyətə ka nəkəlv seekayana-ke na ká hotı ka nəɔheɛ təw na pá kaanı-ké. Waatu ıni tə, kaa wəna pısi kakpası.

⁵ Mpəyú Lekapii na Paana pa pola ısaɛpaalı təyaya ke ilim taa ké waatu wei ısaɛpaalı ná həntaa sı ı heɛsəyı tə. ⁶⁻⁷ Pa keɛsəna ilim heka ké na pá cəsi na pá suv təyaya ısu pa pola təyənaya pɛɛ kraɣav, na ısaɛpaalı hənta naŋ taa na ı heɛsəyı. ılena pá kv-ı na pá səti ı nyəyətə na pá kraɣa-kv na pá faɣana Yaatanı tetəkəle taa ké ahoə təna. ⁸ Mpəyú pa pona-kuyv Tafiti ke Hepələŋ na pá heeli-ı sı: N naaki nyá kolontu Sayuli wei ı pɛɛkaya-ŋ kuyv tə ı pəyalv ısaɛpaalı nyəyətə ntə? Hai, ta caa wulav, Iso ləɛtəyənə Sayuli na ı ləlvəy nyəma na nyá nəyətə. ⁹ Mpəyule Tafiti cəwa sı: Ma tuuna Tacaa wei ı yapa-m asola anı a nəyətə taa tə sı, ¹⁰ yəlv wei ı ka kəma na ı heeli-m Sayuli səm, na ılé ı mayasəyı ı taa sı ma laŋle ká heɛna-tı tə, ma yəlaa ké na pá kra-ı na pá kv-ı. Ma sı ı təm heeluyv kasəyaya nté. ¹¹ Halı mpəyú asayaa ka polo na pá maɣana yəlv ke ı təyaya taa ké ı təhəntəle na pá kv-ı tulum na? ısaɛpaalı pu la na má kaa ləɛti-wɛ na má kpiisi-wɛyɛ tɛtv təw?

¹² Ntəna Tafiti tə ı yəlaa sı: ı kv-wɛ. ılena pá səti pa niŋ na pa nəɔheɛ na pá pısi-wɛyɛ tvŋ təw ké Hepələŋ lıle nəyətə. Na pá pi ısaɛpaalı nyəyətə ke Apəneɛ pəlaav taa ké Hepələŋ.

5

*Tafiiti pəsa Iseyehi na Yuta pə wulaw**(Kv̄təəsv̄tə I 11:1-3)*

¹ M̄p̄óḡy Iseyehi kpeka təna kota Tafiiti kinj ke Hepələŋ na pá təm̄-i s̄i: Ta na-ŋ ta caləm koləbməm k̄é. ² Paa hatoo waatu wei Sayuli ka k̄é ta wulaw t̄o, koləbm̄ nyá un̄ n̄ paasayana Iseyehi yoolaa. Tacaa ka t̄ema-ŋ heeluyu ke m̄p̄óḡy s̄i n̄ paasəna Iseyehi nyəma na n̄ lá pa wulaw.

³ M̄p̄óḡy Iseyehi s̄asaa kota Tafiiti kinj ke Hepələŋ na pá na-i pá p̄eeli nəḡo ke Tacaa isentaa na p̄ele pá p̄əli-i nim na í p̄əsi Iseyehi wulaw. ⁴ Tafiiti pus̄i ka we hiu na naanəwa ke waatu wei pa kpa-i wulaw t̄o. M̄p̄óḡy í t̄əḡo kawulaya ke pus̄i n̄ule. ⁵ Í t̄əḡo kawulaya ke Hepələŋ ke Yuta nyəma t̄ə k̄é pus̄i naatosomp̄əḡolaya na is̄ətnaa naatoso, na Yosalem ke Yuta na Iseyehi pá kokp̄entuȳo t̄ə k̄é pus̄i hiu na naanəwa na tooso.

*Tafiiti l̄eeka Yosalem**(Kv̄təəsv̄tə I 11:4-9; 14:1-2)*

⁶ M̄p̄óḡy waatu nəḡol̄o Tafiiti na í yoolaa pa pola Yosalem ke Yepusi nyəma mpa pa k̄é t̄ətu nyəma t̄o pa yoonav̄. T̄ənaɣale p̄ele pa t̄əma-i s̄i: N̄ kaa p̄əsi na n̄ sv̄t̄ ta icate taa. Paa yoləmaa na kaakalasi paa p̄əsi na pá t̄əŋ-me. P̄ə nyuȳu nt̄e s̄i icate we t̄əŋ, Tafiiti kaa p̄əsi na í sv̄t̄ t̄ə taa. ⁷ Ama Tafiiti l̄eeka koləŋa s̄asaya icate na í kanta na pá ha-t̄eɣe h̄əte s̄i Tafiiti t̄e.

⁸ Kuyaku ŋkuȳu Tafiiti t̄əma í yoolaa s̄i: Ye wei í caa s̄i í yoonaa Yepusi nyəma p̄ənt̄u í t̄əŋ l̄əŋ suluȳu na í k̄o ma kolontunaa kaakalasi na yoləmaa mpa pa wəŋaya-m t̄o. P̄ə t̄ə k̄é p̄ə p̄əsa ituule s̄i: Kaakalaya yaa yoləŋ kaa sv̄t̄ Tafiiti t̄əyaya taa.

⁹ M̄p̄óḡy Tafiiti l̄eeka koləŋa s̄asaya icate nt̄e na í caɣa t̄ə taa na í ha-te s̄i: Tafiiti t̄e. Uena í ŋmá koləŋa na Milo na í s̄əəsi kutuluȳu na p̄ə taa t̄ə.

¹⁰ Uena Tafiiti t̄əŋ s̄əəs̄əɣi na p̄ə puki na Tacaa Is̄ə Toma t̄əna t̄u we í waali.

¹¹ M̄p̄óḡy Tii wulaw Hilam pona Tafiiti ke t̄əml̄e nyəma na k̄ronk̄polonaa k̄əp̄ama na kaaf̄əntana na p̄e saak̄əlaa na pá ŋmá Tafiiti ke kawulaya t̄əyaya.

¹² T̄ənaɣa í c̄ek̄ənaa s̄i Tacaa kpa-i Iseyehi nyəma wulaw. P̄əyele í kusa í kawulaya nyuȳu ke í ka s̄əla í yəlaa Iseyehi nyəma t̄o p̄ə t̄ə.

*Tafiiti piya mpa í l̄əla Yosalem t̄o**(Kv̄təəsv̄tə I 3:5-9; 14:3-7)*

¹³ Tafiiti tala Yosalem uena í k̄p̄aya alaa na p̄ele pá l̄əli-i piya ke t̄əna. ¹⁴ Pa h̄əla nt̄e Saməwa na Sopari na Natan̄ na Salwəŋ ¹⁵ na Ipaali na Ilisuwa na Nefek̄i na Yafiya ¹⁶ na Iisama na Iliyata na Ilifeleti.

*Tafiiti k̄əlv̄ȳu ke Filiisi nyəma**(Kv̄təəsv̄tə I 14:8-16)*

¹⁷ M̄p̄óḡy Filiisi nyəma nuwa s̄i pa kpa Tafiiti ke Iseyehi nyəma wulaw. Uena pá polo pa t̄ənaɣa í waali. Tafiiti nu m̄p̄u, uena í sv̄t̄ koləŋa icate taa. ¹⁸ Filiisi nyəma talaa, uena pá wat̄i Lefayim t̄et̄ek̄əle taa. ¹⁹ Uena Tafiiti p̄əəsi Tacaa s̄i: Má polo Filiisi nyəma waali? N̄ ká t̄u-w̄eɣe ma nin̄ taa? Tacaa s̄i: Ee, polo, maa t̄u-w̄eɣe nyá nin̄ taa.

²⁰ M̄p̄óḡy Tafiiti pola Filiisi nyəma kinj ke timpi pa yaa s̄i Paali-Pelasim t̄o na í ku-w̄e. Uena í t̄o s̄i: Tacaa h̄e-m mpaav̄ ke ma kolontunaa canja taa is̄u l̄əŋ fakuȳu ak̄əla s̄əəs̄əna t̄o.

Pə tōō ké ı ha lonte nteye hətə sı İso mpaav təfayale. ²¹ Filiisi nyəma sewa na pa yeke pa tuŋ ılena Tafiiti na ı yəlaa pa kraya na pá wə kəkə.

²² M̄p̄yú Filiisi nyəma tasa watuvu ke Lefayim tetekəle sı pa yookina İseyeli nyəma. ²³ Tafiiti pəosa Tacaa, ılena Tacaa heeli-ı sı: Taa pona pa ısentaa tōō. Cə na ı lına pa waalı tōō ké tulurja ke tuŋ taale ısentaa. ²⁴ Ye n kama na ı nı yəlaa nəheke ke tuŋ ıni ı taa ısu yoolaa nəheke, ıle n tii pa tōō ké krapkaa. Mpi tō, Tacaa tēna-ıŋ nəyo sı ı yookina Filiisi nyəma.

²⁵ M̄p̄yú Tafiiti lapa ısu Tacaa heela-ı tō, na ı kú ı kolontunaa ke pə krayav Kera tō haləna Kesee.

6

Tacaa atakaa ponav ke Yosalem (Kvəəsvtv I 13:4-14)

¹ M̄p̄yú Tafiiti tasa İseyeli yoolaa taa yoolaa ke kpeyeluyu ke yəlaa ısu iyisi hiu na naanowa (30000). ² İlena pá tē timpi pa yaa sı Paala təyo Yuta sı pa krapəyi İso atakaa. Tacaa Toma təna tu tənna atakaa ıni na ı təkı kawulaya ke ısoṭaa taŋlaa tōō. ³⁻⁴ M̄p̄yú pa kraya İso atakaa ké Apinatari tēye pulaya tōō na pá tu-ı keeke kufalv taa, na Apinatari pəyalaa Ahiyo ke lələ na Yusa ke kəŋkəŋ tōō na pá paasəyənə-ı. ⁵ Na pá makı wontu na həsi na Tafiiti na ı nyəma pá paaki. ⁶ Pa tala təfalle nte tə wə timpi pa yaa sı Nakəŋ tō, ılena naaŋ kpilisi keeke na İso atakaa taŋ hotuyu na Yusa temi-ı. ⁷ Təŋayale Tacaa mu-ı na pääná na ı kv-ı tənaya atakaa kite ke mpi pə tōō ı ta nyana İso atakaa tokinau tō.

⁸ Ama Tafiiti laŋle ta həena Yusa kuvv mpi, na pá ha lonte nteye hətə sı Yusa təkule. Na pá yaaki-tēye ıp̄yú haləna saŋa. ⁹ M̄p̄yú səyontv kpa wulav na ı tō sı: Ye mpv maa pəsi ma pona İso atakaa ke ma tēyele?

¹⁰ İlena Tafiiti kisi İso atakaa ponav ke ı tē na ı pona-ı Katı tu wei pa yaa sı Opeti-Itəm tō ı tē. ¹¹ Na atakaa caya apalv ıni ı tēye ısoṭunaa tooso. İlena Tacaa náá kooli ıle na ı təyaya nyəma tənaya kəpantv.

İso atakaa ponav ke Yosalem (Kvəəsvtv I 15:25-16:3)

¹² İlena pá tayası Tafiiti sı Tacaa koola Opeti-Itəm na ı nyəma tənaya kəpantv ke İso atakaa tōō. Ntəna wulav polo Opeti-Itəm tē na ı kraya İso atakaa na pá pona ı tē na aŋmaala. ¹³ Atakaa səyəllaa ı kpəsa nəheke naatoso na alaafəya, ıle kətəlaa la nav na navle nim nyəntə ke kətəya. ¹⁴ İlena Tafiiti felı paale ke teu ke atakaa ısentaa na ı suuwa kətəlaa toko tike. ¹⁵ M̄p̄yú ı na İseyeli nyəma təna pa pona Tacaa atakaa ke Yosalem na akantēe na laŋhılvmlə kakiisasi.

¹⁶ Pa təŋna İso atakaa sɔvnav ke wulav ıcate taa, ıle Tafiiti alv Mikaalı Sayuli pəelə səŋna pətote nté na ı ná ı paaki na ı ŋmaaki atakaa ısentaa. M̄p̄yú Mikaalı tvv Tafiiti ke ı taa. ¹⁷ Pa tana İso atakaa ılena pá su-ı ı lonte taa ké cokəle nte Tafiiti ka lapa tō tə taa, na pá lá kətasi nsi kəkə lusa sı təna tō na ciikuɣu nyənsı. ¹⁸ Pa təma kətasi nşəŋı lapv ılena Tafiiti kooli yəlaa tənaya kəpantv ke Toma təna tu Tacaa həte taa. ¹⁹ İlena Tafiiti tala apalaa na alaa mpa paa kota təna təyo təyənaya. Paa wei ke potopoto, na nantuvv, na sɔlvv, na pá kpe.

²⁰ Tafiiti məla təyaya sı ı kooliyı ı nyəma ke kəpantv, ılena Mikaalı lu na ı səŋ-ı na ı təmı-ı sı: Ama İseyeli wulav teeli ıneye saŋa pəpətv ké. N wəyosa nyá kawulaya wontu na ı paaki nyá waalı nyəma yomaa alv nyəma ısentaa ısu yolv ke yem.

²¹ Ntɛna Tafiti cɔ-ɪ sɪ: Tacaa wei ɪ kisa nyá caa na í læsɪ-m sɪ má la lɛyɛli nyóma wulav tɔ ɪ isɛntaa ké ma paawa. ²² Ma caa ma pasa ma ti na má pəsi kɔɔtɛ na pé kəli mpɔ. Paa na mpɔ tɔ, ma nyɔɔvú ká kəli yomaa alɔ nyóma mpa n yɔɔtəyɪ tɔ pa isɛntaa ké.

²³ Sayuli pɛɛlɔ Mikaali na ɪ sɛm tɔ ɪ ta lɔli pəyaya.

7

Isɔ sɪwɔ nɔyɔ kɛ Tafiti na ɪ tɔyaya nyóma (Kvɔɔsɔvɔ I 17:1-15)

¹ Tacaa yapa wulav kɛ ɪ kolontunaa niɲ taa, ilɛna í mɛli ɪ kawulaya tɔyaya kɔfalaya taa na hɛɛsɔvɔ. ² Mɔpúyɔ kuyaku nakɔli ɪ tɔma Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ Natanɪ sɪ: Pé ta muna sɪ máá wɛɛ kutuluɔyɔ kɔpɔɔkɔ taa na Isɔ atakaa náá wɛ cɔkɛle taa. ³ Ntɛna Natanɪ cɔ wulav sɪ: Polo na ń la pə təna mpi n maɣasəyɪ nyá taa tɔ. Mpi tɔ, Tacaa wɛ nyá waali ké.

⁴ Ahoo yuwa ilɛna Tacaa tɔ Natanɪ sɪ: ⁵ Polo na ń heeli ma pəyalɔ Tafiti sɪ pə taya unɪ ɪ ka ɲmana-m tɔyaya ɲka ka taa maa caya tɔ. ⁶ Hatoo ma læsɔvɔ lɛyɛli nyóma kɛ Icipiti taa na pé sɪna saɲa tɔ ma ta sɔvta kutuluɔyɔ taa. Cɔkɛle taa ké ma wɛ mpɔ. ⁷ Too ma na lɛyɛli nyóma tɔ liw tɔ, ma ta pɔɔsɛta pa nyɔvɔ nyóma mpa ma læsaa tɔ pa taa nɔyɔlɔ sɪ pɛpɛ tɔɔ ké pa ta ɲma-m kutuluɔyɔ kɔpɔɔkɔ.

⁸ Mpɔ tɔ, heeli ma pəyalɔ Tafiti sɪ Toma təna tɔ Tacaa má, ma yɔɔtɔaa sɪ ntiyile taa ké ma kɔpaya-ɪ heeɲ waali sɪ í la ma lɛyɛli nyóma wulav ⁹ na máá wɛ ɪ waali ké ɪ tɔntɛ təna taa. Ilɛna má kpiisi ɪ kolontunaa təna na má kɔsi ɪ nyɔvɔ isɔ atɛ sɔsaa lɛlaa. ¹⁰ Ilɛna má ha ma lɛyɛli nyóma kɛ tɛcayalɛ sɪ pá caya teu na pɔlɔ í taa pɛyeli-wɛ. Yɛlaa asayaa í taa tɔyɔ pa isɛ, ¹¹ isɔ saa wei maa kɔpɔ paasənlaa kɛ ma yɛlaa lɛyɛli nyóma tɔɔ tɔ. Pəyɛle ma yapa-ɪ ɪ kolontunaa təna niɲ taa sɪ í hɛɛsɪ. Tacaa sɪ: Pɔntɔ unɪ ɪ ka sɪna-m tɔyaya, pə taya Tafiti ká ɲmana-kɛ. ¹² Ye pə tala nyá kuyaku na n sɛpa ilɛ maa læsɪ nyá piya mpa n lɔlɛna nyá tapɔvɔ tɔ pa taa nɔyɔlɔ na má kpa-ɪ wulav. ¹³ Inɪ ɪ ká ɲmana-m tɔyaya na maa yɛle na ɪ kawulaya kumtɛ wɛɛ tam tɔɔ. ¹⁴ I ká nyəñəyɪ-m ɪ caa na maa nyəñəyɪ-ɪ ma pəyaya. Ye ɪ pəntəna-m maa hɔ ɪ kɔpɔvɔvɔ isɔ pa lakɔvɔ pəyaya tɔ. ¹⁵ Ama ma kaa yɛle-ɪ pɛɛɛɛ hɔlɔvɔvɔ isɔ ma lapɔ Sayuli na má lɔ-ɪ na má læti-ɲ ɪ lɔntɛ tɔ. ¹⁶ Nyá kawulaya na nyá kumtɛ na nyá piitim pɔ wɛɛ tam tɔɔ ké.

¹⁷ Nti nti Isɔ heela Tafiti na Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ Natanɪ nɔyɔ tɔyɔlɛ.

Tafiti sɛɛv kɛ Isɔ (Kvɔɔsɔvɔ I 17:16-27)

¹⁸ Mpɔvɔlɛ Tafiti pola Isɔ cɔkɛle taa na í yɔɔtəna Isɔ sɪ: Hai, Tacaa ta Isɔ, má na ma tɔyaya tɔ ké wɛ na ń kəɲna-m timpɪ taa ma wɛ isɛntɔ tɔ? ¹⁹ Pəle pə paasi na ń tasəyɪ ma tɔyaya sɪw tɔm na? Ye pə taya Isɔ, yɔlɔ kaa pəsi na í yɔɔtɔ mpɔ pə taka. ²⁰ Wentiyɪ ma taka ma wɛna sɪ ma heeliyɪ-ɲ? N nyəma-m ké. ²¹ Nyá maɣamaya n sɔɔlɛna na ń la tɔma sɔsɔna anɛ, na ń kuli-m tɔm tənɛ tɔ tɔ isɔ n ka yɔɔtɔvɔvɔ tɔ. ²² Tacaa Isɔ n ké sɔsɔ ké. Mpi tɔ, nɔyɔlɔ ta nɔyɔsəna-ɲ. Ye tɔ kɛɛsəna nti unɪ tɔ nuna ta ɲkɔpɔɔɲ tɔ nɔyɔlɔ ɪ fɛi isɔ nyá. ²³ Piitim napɔli pə fɛi na pé nɔyɔsəna nyá yɛlaa lɛyɛli nyóma mpa n kɔma na ń ya sɪ tɔ pəsi nyá nyóma na nyá hətɛ yaa na ń la-tɔvɔvɔ piti təma na kəkɔlɔ nyəm na ń ya-tɔvɔvɔ Icipiti taa na ń tɔyɔli piitimnaa lɛlaa na pa tuɲ. ²⁴ Na tɔ pəsi nyá nyóma kɛ tam tɔɔ, na nyaa pəsi ta Isɔ. ²⁵ Mpɔ tɔ, Tacaa Isɔ yɛle na tɔm nti n yɔɔtɔ ma na ma tɔyaya tá tɔɔ tɔ tɔ la na tɔ wɛɛ mɔpúyɔ tam tɔɔ. ²⁶ Nyá hətɛ í wɛɛ sɔsɔlɛ na yɛlaa pɔvɔlɔyɪ tam sɪ: lɛyɛli nyóma Isɔ kɛle Toma təna tɔ Tacaa na ń paasəyɔna ma tɔyaya. ²⁷ Mpi tɔ,

Tacaa Iseyeli nyóma Iso, nyá tona nyá tóm ke ma njkpanj taa si n ká si ma taya. Pə tó ké ma kaasa ma ti na má sələm-ŋ sələmuɣ kʊnɛ. ²⁸ Tacaa Iso, n ké Iso ké. Na ŋ yoyota nti n laki-təyi. Nyá keesəna-m nyá kɔpantu təne tə tóm. ²⁹ Kooli ma taya ke kɔpantu na ká wɛɛ tam tó isu n yoyotɔy tɔ, na kɔpantu nti tɔ wɛɛ ka tó ké tam.

8

Tafiiti kəla i kolontunaa ləlaa (Kʊtəsʊtv I 18:1-13)

¹ Pəle pə waali ké Tafiiti tasa Filiisi nyóma ke yoonau na í njmakəli-wɛ na í lɛɛki pa icate səsəle nte pɛle paa taya tó. ² Mpróyó Tafiiti yoono Mowapu nyóma na í kra-wɛye yomle. Ilena í husi-wɛye atɛ, na pá kala yəlaa tooso, ilɛ pa kʊ naale. Pá kala yəlaa tooso, pa kʊ naale. Pə kaasa mpa lena pɛle pá laki Tafiiti ke təmlɛ na pá feləyi-i lampuu. ³ Mpróyó Tafiiti yoono Lehopi pəyalɔ Hatəseɛ wei i ké Sopa wulav tɔ na í kəli-i waatu wei ilé i kʊlaa si i muɣi Ifəlati pəyɔ nəyɔ tetu tó. ⁴ Ilena Tafiiti lɛɛki i kraɣanəɣ ɔayalaa iyaya na nasətoso na nunɔwa (1700) na yoolaa nəsəɛ təntaa ke iyisi hiu (20000), na í seti kraɣanəɣ təna nəsəɛ hola na pá kaasi isu yoo kekenaa nunɔwa (100) kraɣanəɣ tike. ⁵ Mpróyó Tamasi Silií nyóma pola wulav ke sənau, lena Tafiiti kʊ pɛɛyɛ yoolaa iyisi hiu na naale (22000). ⁶ Na í pona yoolaa ke Tamasi Silií taa, na icate nyóma laki-i təmlɛ na pá feləyi-i lampuu. Paa timpiyi Tafiiti polaa, Tacaa kentaɣaa i tó ké. ⁷ Ilena Tafiiti kraɣa Hatəseɛ yoolaa kpaləɣ wɔla nyəɣ na í pona Yosalem. ⁸ Mpróyó Tafiiti kuu nyəɣəɔyɔ kʊsɛɛmuɣ nyəɣəɔ ke səsəm ke Hatəseɛ acalɛ nna pa yaa si Peta na Pelotayi tɔ a taa.

⁹ Mpróyó Hamati wulav Tou nuwa si Tafiiti kʊwa Hatəseɛ yoolaa təna. ¹⁰ Ntɛna í tili i pəyalɔ Yolam ke Tafiiti tɛ si: Polo na ŋ sɛɛ-i na ŋ sam-i timpri i pəsaa na í kpili Hatəseɛ na i nyóma na í kʊ-wɛ tó. Mpi tó, Tou yookaɣana Hatəseɛ ké. Ilena Solam pona iyitee nyəɣəɔ na wɔla na nyəɣəɔyɔ kʊsɛɛmuɣ ke hɛɛsi hɛɛsi. ¹¹ Mpróyó Tafiiti si nyəɣəɔ ntəyi Tacaa isu i ka suw iyitee nyəɣəɔ na wɔlanaa mpa i lɛɛka piitimnaa mpa i yoonaa na í kəli tó. ¹² Isu Silií nyóma na Mowapu nyóma na Amoni nyóma na Filiisi nyóma na Amaleke nyóma na Sopa wulav Hatəseɛ na i nyóma. ¹³ Isəna Tafiiti lapa na i nyuyɔ kʊli təyɔle.

Tafiiti kəla Silií nyóma na í mələyi kpente, lena í kʊ ltəm nyóma ke yəlaa iyisi pələfɛi hiu (18000) ke timpri pa yaa si tóm tɛtɛkəle taa tó. ¹⁴ I kəla ltəm nyóma lena í si yoolaa ke pa tetu təna taa na icate nyóma laki-i təmlɛ. Paa timpiyi Tafiiti polaa, Tacaa kentaɣaa i tó ké.

Tafiiti waali nyóma həla (Kʊtəsʊtv I 18:14-17)

¹⁵ Tafiiti təyɔ kawulaya ke Iseyeli nyóma təna tó ké na í təɣəyi tampana na í paasəyənə-wɛ. ¹⁶ Seluya pəyalɔ Sowari kele yoolaa nyuyɔ tɔ, na Ahiluti pəyalɔ Yosafati kele takəlasɔ sulv. ¹⁷ Ahitupi pəyalɔ Satəki na Apiyataa pəyalɔ Ahimeleki kele kətəlaa. ¹⁸ Selaya kele takəlasɔ njmaalv na Yoyata pəyalɔ Penaya kele yoolaa mpa pa taɣaya wulav tɔ pa nyuyɔ tɔ. Tafiiti pəyalaa nté səpaarənaa.

9

Mefipaali pote ke Tafiiti tɛ

¹ Mpróyó kuyaku nakʊli Tafiiti pəsaa si pə ta kaasi Sayuli taya tɔ nyəɣɔ na má lapi-i kɔpantu ke Sonatan tó?

² Sayuli tɔyaga tɔmlɛ tu nɔɔlɔ ɪ ka wɛ tɛna na pɔ yaaki-ɪ sɪ Sipa. Mpuɔlɛ pa kraɔa apalɔ unɪ na pɔ pona-ɪ Tafiiɪ kin. Uɛna wulav pɔɔsi-ɪ sɪ: Nyaga pa yaaki sɪ Sipa? Apalɔ unɪ ɪ tisaa, ³ uɛna wulav pɔɔsi-ɪ sɪ: Pɔ ta kaasi Sayuli tɔyaga tu nɔɔlɔ na mɔ lapɪ-ɪ kɔpantɔ kɛ Isɔ tɔɔ? Ntɛna apalɔ unɪ sɪ Sonataɲ pɔyalɔ wɛɛ na pɔ kaana-ɪ. ⁴ Ntɛna wulav sɪ: I wɛ le? Sipa sɪ: I wɛ Amiyɛli pɔyalɔ Makii tɛɛ timpi pa yaa sɪ Lo-Tapaa tɔ.

⁵ Uɛna wulav tili na pɔ kɔna-ɪ. ⁶ Sonataɲ pɔyalɔ Mefipaali tala Tafiiɪ tɛ uɛna ɪ hɛntɪ-ɪ atɛ. Mpuɔyɔ ɪ yaa ɪ hɛtɛ uɛna ɪ sɛɛ sɪ: Maɔalɔ ta caa. ⁷ Ntɛna wulav sɪ: Taa nyɔ, ma caa ma la-ɲ kɔpantɔ kɛ nyɔ caa Sonataɲ tɔɔ. Maa cɛlɛ-ɲ nyɔ cɔsɔ Sayuli tɛtɔnaa tɛna na mɔ na-ɲ tu tɔkɔna tɛntɔmlɛ kɛ tam.

⁸ Mpuɔyɔ Mefipaali tasa hɛntɔyɔ kɛ atɛ na ɪ tɔ sɪ: Hai, ta caa, maɔalɛ awe, ma wɛ isɪ haɔa kɔsɔpaya kɛ na ɲ paasɔyɛna-m mpɔ unɪ?

⁹ Kɛlɛna wulav yaa Sipa na ɪ heeli-ɪ sɪ: Ma cɛlɔɪ nyɔ caa Sayuli na ɪ tɔyaga nyɔma nyɔm tɛnaya Mefipaali. ¹⁰ Nyɔ na nyɔ piya na nyɔ tɔmlɛ nyɔma ɪ kɔ halɔɪ-ɪ kɛ na ɪ taa laɲ kɔhalɔm. Uɛ ma na-ɪ tu tɔkɔna tɛntɔmlɛ kɛ tam.

Pɔyɛlɛ Sipa ka wɛna piya naanɔwa na kakpasɪ kɛ, na tɔmlɛ nyɔma kɛ hiu. ¹¹ Ntɛna Sipa cɔ wulav sɪ: Ta caa, maa la teitei kɛ isɪ n heela-m tɔ. Uɛna Mefipaali sɔv wulav kin kɛ tɔɔv isɪ ɪ maɔamaɔa ɪ kɔlvɔ.

¹² Mefipaali ka wɛna pɔyaga sɛkpelaya nakɔli na pɔ yaa-kɛ sɪ Mika. Mpuɔyɔ Sipa tɔyaga nyɔma tɛna pɔsa ɪ tɔmlɛ nyɔma. ¹³ Yosalem kɛ ɪ ka wɛɛ. Mpi tɔ, ɪ na wulav pa tɔkayana. Pɔyɛlɛ pu kaana Mefipaali nɔɔhɛɛ naalɛɛ.

10

Tafiiɪ kɔlvɔ kɛ Amaleke nyɔma na Silii nyɔma (Kvtɔɔsvɔ I 19:1-5)

¹ Pɔlɛ pɔ waali kɛ Amoni wulav Nahasi sɔpa na ɪ pɔyalɔ Hanuɲ lɛɛɪ ɪ lonte taa. ² Mpuɔlɛ Tafiiɪ tɔma sɪ: Maa lɛɛɪ Hanuɲ kɛ kɔpantɔ kɛ nti ɪ caa ka lapa-m tɔ. Uɛna ɪ tili sɪ pɔ sɛɛ-ɪ ɪ caa lɔyaga. Tɔmlɛ nyɔma tala Amoni nyɔma tɛtu taa, ³ uɛna tɛtu nti tɔ awulaa sɛkpɛma tɔ pa wulav Hanuɲ sɪ: N nyɔma sɪ lɔyaga sɛɛv tɔɔ kɛ Tafiiɪ tila ɪ yɔlaa na? I tila-wɛɛ sɪ pɔ fɛɲ ta ɪcatɛ na pɔ nyɪ-tɛ na pɔ wakɔli-tɛ.

⁴ Tɛnayaɛ Hanuɲ kra Tafiiɪ tillaa mpɛ na ɪ hu pa tantɔɲ kɛ nnyɛnyɛkɔɲ, na ɪ sɛɪ pa tɔkɔnaa na pɔ kra pa tapanɔsi. Uɛna ɪ yɛlɛ-wɛ. ⁵ Mpuɔyɔ fɛɛlɛ kra-wɛɛ sɔsɔm. Tafiiɪ nu mpi pa lapa-wɛ tɔ, uɛna ɪ tili sɪ pɔ saali Yeliko halɔna pa tantɔɲ nyɔ, uɛna pɔcɔ pɔ kpe.

Amoni nyɔma na Silii nyɔma pa yoonav (Kvtɔɔsvɔ I 19:6-19)

⁶ Mpuɔyɔ Amoni nyɔma cɛkɔnaa sɪ Tafiiɪ haɔa-wɛ na pɔɔnɔ kɛ pa isayɔv nti tɔ tɔɔ. Uɛna pɔ polo Pɛɪ-Lehopɪ na Sopa Silii nyɔma kin na pɔ kraɔa yoolaa apaa nyɔma kɛ iyisi hiu (20000), na Maaka wulav tɛɛ yoolaa iyaga (1000), na Topi nyɔma tɛɛ yoolaa iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁷ Tafiiɪ nu mpɔ, uɛna ɪ tili ɪ yoolaa nyɔvɔ tu Sowapɪ na yoolaa apalaa tɛna. ⁸ Mpuɔlɛ Amoni nyɔma luwa na pɔ puɪ pa ɪcatɛ nɔnɔɔ, na Sopa na Pɛɪ-Lehopɪ Silii nyɔma na Topi na Maaka pɔ yɔlaa nɔɔ wɛ tawa taa na pa mpaa. ⁹ Uɛna Sowapɪ cɛkɔna sɪ ɪ kɔ yoo taa na waali. Mpuɔyɔ ɪ lɛsa lɛɛɛli yoolaa taa yoolaa na pɛlɛ pɔ yookina Silii nyɔma. ¹⁰ Pɔ kaasa mpɔ uɛna ɪ yelina pɛɛɛɪ ɪ neu Apisayi sɪ pɛlɛ pɔ yoonaa Amoni nyɔma. ¹¹ Na ɪ heeli-ɪ sɪ: Ye Silii nyɔma ɪ kpila-m, uɛ n kɔɔ na ɲ sɔna-m, yaa ye Amoni nyɔma kpilina nyɔ, uɛ mɔɔ kɔɔ na mɔ sɔna-ɲ. ¹² Tɔɔv apalɔv na tɔ kaasi ta tɔɪ ta yɔlaa na ta Isɔ acalɛɛ tɔɔ. Uɛ Tacaɔ ɪ la ɪ luyɔ nyɔntɔ.

¹³ M̄p̄r̄ȳ Sowaṛi na i yəlaa pa sʉv Sili i nyəma tee si pá yookina-we na pele pá tu casəle. ¹⁴ Amoni nyəma ná nawa si Sili i nyəma sewa, uena pele pá tu-te na pá sʉv icate. Uena Sowaṛi məli na í kpe Yosalem.

¹⁵ Sili i nyəma nawa si Iseyeli nyəma kəla-we, uena pá koti pa yoolaa tətə.

¹⁶ M̄p̄r̄ȳ wulav Hatəsee tilaa na pá yaa Ifəlati pəɣə waali Sili i nyəma ləlaa na i yoolaa wulav Sopaki kpaɣa-we na pá tee Helam. ¹⁷ Pa heela-təɣi Tafiiti, uena í koti Iseyeli yoolaa təna na pá te si Yaatanu na pá polo Helam. M̄p̄r̄ȳ Sili i nyəma tayana pa ti na pá na Tafiiti pá suli na pá yoo. ¹⁸ Ama pa kuu-teye Iseyeli nyəma isentaa, na Tafiiti kv̄ yoo keekena nasətosə na nuṇwa (700) paasənlaa na kpaɣanəɣ caɣalaa ke iyisi nule (40000) na í kv̄ pa yoo wulav Sopaki.

¹⁹ M̄p̄r̄ȳ Hatəsee waali awulaa səkpema nawa si Iseyeli nyəma kv̄ pa yəlaa ke səsəm, uena pá polo na pá na-we pá ciiki na pá laki-weye təmlə. Sili i nyəma ta pəsi tətə si pá səna Amoni nyəma.

11

Tafiiti na Pasepa pa təm

¹ Pənaɣa sikaa na pə tala waatu wei awulaa teeki yoo tə, uena Tafiiti kv̄ si yoolaa wulav Sowaṛi na Iseyeli yoolaa təna si pá polo pá kv̄ Amoni nyəma təna na pá ləki Lapa icate. Ama Tafiiti maɣamaya ta polo.

² M̄p̄r̄ȳ kv̄yaku nakoli Tafiiti luna təhəntəle ke taanaɣa, na í cəəki kutuluɣu pata tə. Ue i loosa alv nəɣəlv i səəki lvm nte, na i isentaa luwa pə tu fei. ³ M̄p̄r̄ȳ i tilaa na pá pəəsi i tə. Uena pá cə-i si lliyam pəelə Pasepa ké. I paalv kele Hiti tu Yulii. ⁴ Ntəna í tili na pá pona-i alv inu na í sʉva-i na ílə í məli i te. Pəyele i ka təma isətu na nte kpaɣpa na í la asilima keeluvv kotaya.

⁵ Alv nawa i ti na teu uena í tili na í heeli Tafiiti.

⁶ M̄p̄r̄ȳvle Tafiiti tilaa na í heeli Sowaṛi si i ye le Hiti tu Yulii na í kə.

Uena Sowaṛi náá ye le Yulii. ⁷ Yulii kəma uena Tafiiti pəəsi-i Sowaṛi na yoolaa na yoo pa alaafəya tə. ⁸ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti heela Yulii si: Polo nyá te na í heesi.

Yulii luwa uena wulav lap-i kv̄cəəv na pá pona-i. ⁹ Ama ílə i ta sʉv i te. I na wulav taɳlaa pa həntəna nənəɣə tee. ¹⁰ M̄p̄r̄ȳ pa taɣasa-təɣi wulav na ílə i pəəsi-i si: Anu n luna mpaav ké. Ue pepe tə ké n ta sʉv təyaɣa? ¹¹ M̄p̄r̄ȳ Yulii cə-i si: Isə atakaa na Yuta na Iseyeli nyəma təna həntəɣi coka taa ké. Ma caa Sowaṛi na i waali nyəma ná we nyutu taa. Uena máá sʉv ma təyaɣa taa na má təɣə na má nyə, na má həntəna ma alv na? Ma tuuna-ŋ si ma kaa la mpv. ¹² Ntəna Tafiiti heeli-i si: Təv, heesi saɳa, cele ile maa ye le na í məli.

Uena Yulii caya. ¹³ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti yaa-i i te na í təɣə na í nyə na pá kv̄-i. Paa na mpv, ahoə yuwa tə, i ta polo i te, í na taɳlaa pa həntəna.

¹⁴ Təv fema uena Tafiiti ŋmaa Sowaṛi ke takəlaya na í tilina-keye Yulii maɣamaya ¹⁵ si pá tələsi-i timp̄i yoo hanja teu tə na pá ye le-i na pá kv̄-i.

Pasepa paalv Yulii səm

¹⁶ Sowaṛi nyala icate, uena í pona Yulii ke timp̄i yoolaa taa yoolaa taɳa tə.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳ icate nyəma luwa na pá yoo na Sowaṛi na i nyəma na pá kv̄ Tafiiti yoolaa paɣale na pá kpeɳna Yulii na pá kv̄ tətə. ¹⁸ Uena Sowaṛi ŋmaa Tafiiti ke takəlaya na í keesi-i pə təna mpi pə lapa təyoole tə. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti ləla tillu ke heeluvv si: Ye í keesa wulav ke ta cakəle təm ke cəne, ²⁰ ntanyi pááná ka kpa-i na í yəɣəti si pepe tə ké tə sʉv icate tee si tə yookina-te. Anu tə nyəmaɣa si icate nyəma təkli nyəma. ²¹ M̄p̄r̄ȳ alv ka kv̄na Ketiyəɣ pəyalv Apimeleki. Təpəesi

icate tee ké i ka sɔv mpv na alv yaɣa-i namle hoɣɔlvɔv na kolunja nyɔvɔv taa. Ie pepe tɔɔ ké tá kɔtəna kolunja ke mpv? Ie n cɔ-i si nyá pəyalv Yulii ná səpa tɔtɔ.

²² M̀p̀r̀ɔ̀ỳ tillu keesa Tafiti ke nti Sowari keesa-i tɔ si: ²³ Kolontunaa mpe pa kpila-tɔvɔv. Pa lu-tɔvɔv koluv ke tawa taa na taa tɔvɔni-we na tɔ tana-weye pa icate nɔnɔvɔ. ²⁴ Ilena kolunja tɔɔ sɔhlaa náá tɔ-tɔvɔv nyɔ́má na pá kv ta taa payale. Hali nyá pəyalv Yulii ná səpa tɔtɔ.

²⁵ Tənaɣale Tafiti cɔwa tillu si: Polo na ń heeli Sowari si, paa pə kɔwa i yəlaa tɔ pə taa kəli-i caalvɔv. Pə wee ké si í polo icate tɔɔ na toŋ na í kəli-te. Nyaa polaa ń tasa-i ńp̀r̀ɔ̀ỳ apalvɔv.

²⁶ Yulii alv nuwa si i paalv səpa, ilena í wii-i. ²⁷ Ləyaya tɔma, ilena Tafiti tili na í kraɣa alv na í lɔli-i apalv pəyaya. M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tafiti kolapətv nti tɔ ta maya Tacaa.

12

Nataŋ heeliyi Tafiti ke i salaka tvɔv tɔm

¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tacaa tila Iɔ kɔvɔɣɔtɔtv teləsvlv Nataŋ ke Tafiti kiŋ na í heeli-i si: Apalaa napəli paa wena naale ke icate kɔlvmtəle taa, lɔlv ke toŋ tv na lɔlv ke kɔnyəntv. ² Toŋ tv unu i ka wena naaŋ na heeŋ ke sɔsɔm pə fei nyənvɔv. ³ Hewaya kɔlvmaɣa ke kɔnyəntv náá wena na í tɔɔki, na ká na í piya pa wee na pá tɔki na pá nyɔɔki tɔntəmle, na ká həntəyi i tate taa na í nyənvəyi-ke isu i pɔelɔ. ⁴ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ kɔvaykɔ nakvli ikəm kɔma toŋ tv unu na í la i tɔla pətɔtətəle, na í kisi a taa ké ləsvɔv si i lakəna ikəm inəyi mɔvllə. Na í kra kɔnyəntv hewaya ŋke na í kv-i.

⁵⁻⁶ Tənaɣale Tafiti pááná huwa kraɣpaa təfaa na í tɔ si: Ma tuuna Tacaa si yvlv wei unu i lapra mpv tɔ pə wee si í felɔ heeŋ liɣiti ke yaasi wei i lapra mpv na í feina pətɔtətəle tɔ. Pəyele pə tu mɔna pá kv-i ké. ⁷ Ntəna Nataŋ si: Nyayale yvlv unu. Iseyeli Iɔ Tacaa yɔɣtəaa si unu i kraŋa-ŋ Iseyeli nyóma wulav na í ya-ŋ Sayuli niŋ taa ⁸ na í ha-ŋ təyaya na alaa na í tv nyá niŋ taa ké Iseyeli nyóma na Yuta nyóma. Ye n ka heela-i si pəle pə ta tɔv-ŋ i ka sɔɔsa-ŋ. ⁹ Pepe tɔɔ ké n nyəna Tacaa tɔm ke yem na ń la mpi pə ta maɣa-i tɔ? N kv Yulii na Amoni nyóma layate, na ń kraɣa i alv. ¹⁰ Timpi n nyəna-i yem ke mpv na ń kraɣa Yulii alv tɔ, yovu kaa hatələna nyá təyaya tɔtɔ. ¹¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tacaa tasaa si: Maa yele na nyá piya taa nɔvɔlv wakəli nyá laŋle. Maa ha nɔvɔlvɔv nyá alaa ke nyá isentaa na ílé i svvna-we na ilim na pə isəle. ¹² Nyá ŋmelaa ké na n la nɔvɔlv ta na. Ama ilim taa ké maa la ma nyəntv na Iseyeli nyóma təna na.

¹³ Tənaɣa Tafiti tɔma si: Ma wakələna Tacaa ké. Ilena Nataŋ náá tɔm-i si: Tacaa husa nyá isayavtv, n kaa tasa səm. ¹⁴ Ama timpi n yelaa na Tacaa kolontunaa kra i tɔɔ na pá ni pɔntv tɔ, pəyaya ŋka pə lɔla-ŋ tɔ ŋke kaa səna.

¹⁵ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Iɔ kɔvɔɣɔtɔtv teləsvlv Nataŋ kpema i te.

Pasepa pəyaya səm

M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tacaa yelaa na kvtəŋ sɔsɔv nakvli kv kra Yulii leelu pəyaya ŋke. ¹⁶ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tafiti həka nɔvɔ na í sələmi Tacaa ke pəyaya ŋke ka tɔɔ. Ateye i həntaya paa ahoɔ nna, nyaalvɔv fei. ¹⁷ Ilena i təyaya sɔsaa kaana-i si í kvli ate i ta tisi. Pə́cɔ i kisa tɔvɔv. ¹⁸ Ilena pəyaya si kɔvaykɔ naatosompɔvɔlaya nyəŋkv wule. Ama Tafiti waali nyóma nyamna-i ka səm tɔm ke heeluvɔv. Mpi tɔ, pa maɣasaya pa taa ké si, wɔsasi taa kelə tɔ yɔvɔtayaŋa-i i ta cɔ, ka laalaa na ká si isəntɔ tɔ ye tɔ heela-i i laŋle ká tɔesi wakəlvɔv tətɔvɔtɔvɔ. ¹⁹ Ie Tafiti nuwa pa welətvɔv təmaɣale, ilena í cəkəna si pəyaya səpa. Ntəna í pɔɔsi-we si: Ka səpaya? Pɔle si: Ǝɛ.

²⁰ Tənaγale Tafiiti kula ate na í səlóm na í layası wontu. İlena í sən Tacaa təyaya taa na í hənti-ı ate. İ məla təyaya İlena í yəyoti na pá kəna-ı təyənaya na í təyö. ²¹ Mpuyle ı waalı nyəma pəssa-ı sı: Wenti n lapa mpv tə, tə tapuyv suweyele? Pə təkə pəyaya ke kətəkə ka ta sətə İlena n məli n wiiki na n kisiyi təyöv. Pə məlaa na pəyaya sı İlena n kuli na n naalı təyöv na? ²² Ntəna Tafiiti cə-we sı: Ma wiikaya na má həkəyi nyoγ ke mpv tə na má tēləyi ké sı ntənyı Tacaa ká ná ma pətətəle na í waak-ke. ²³ Təv, nəənə ka səpa tə, pepe tə ké ma taa nyoγ həkuyv? Anı ma kaa pəsi na má taγanı-keγe kəsvyü. Ama máa tēna na má polo ka kiη. Təfə ka fei sı ka tasəyi məlvü ke ma kiη tətə.

Salbməη ləlvüv

²⁴ Mpuγó Tafiiti həesa ı alv Pasepa laηle na í kpətəna-ı na í ləli apalvpəyaya na í ha-keγe həte sı Salbməη, na Tacaa luyü svv-keγe teu. ²⁵ İlena Tafiiti cəle-keγe İso kuyəyotv teləsvl Natan η ilé ı ha-keγe həte sı Tacaa səəla-ı.

Lapa ıcate ləkvyüv

(Kətəsvtv I 20:1-3)

²⁶ Tafiiti yoolaa wulav Sowarı ka tama Amoni nyəma ıcate səsəle Lapa. Waatv wei ı lēka-te ²⁷ İlena í tili na pá heeli Tafiiti sı: Ma tēsa lvm həyəlvüv ıcate ke lēkvüv. ²⁸ Mpv tə, kpəyeli yoolaa mpa pə kaasaa tə na n kəə na n m-ıte. Pə taa kəə na má svv tə taa na pá məli-m sam. ²⁹ Mpuγó Tafiiti kpəyela yoolaa na pá kra Lapa təə na pá lēki-te. ³⁰ İlena Tafiiti kuli tə wulav kawulaya ntenuyu. Wula ke pa lupə-kv, kv yuη we ısu kiloona hiu na naaıvwa na liyiti ke mpv, na pá tv kv təə ké liyitee pē. Mpuγó pa tema-kvyü Tafiiti nyvüv na í kuu ıcate taa ké wontu tuutuuma tətə. ³¹ Pə kaasa ıcate yəlaa İlena í tv lēlaa ke kaafəntanaa təmle na lēlaa ke nyəətv halənav na lēlaa ke tawa tēma na lēlaa ke pilikinaa wəpv. Mpuγó Tafiiti lapəna Amoni ıcate tēna. İlena í na ı yəlaa pá məli Yosalem.

13

Tafiiti piya acaalətv

¹ Pəle pə waalı acaalətv lapa wulav te. Tafiiti pəyalv Apəsəlm ka wena neu alv nyəη nyoγlv na pá yaakı-ı sı Tamaa na ı İsentaa lıwa teu. Mpuyle Apəsəlm neu yətəte nyəη wei pa yaa sı Aməənəη tə ı luyü svv Tamaa ıv. ² Aməənəη ka səəla ı neu ıvəyi haləna í caη ı tv ı təyi kətəη ke ı təm taa. Mpi tə, pēlv ıv ı taa nyı apalv, İle pu we Aməənəη ke kate sı ı tokina-ı. ³ Aməənəη taarpalv nté Tafiiti taalv Samma pəyalv Yonatarı. İlé ı ka ké yvlv layatv ké. ⁴ Mpuγó ilé ı pəssa-ı sı: Pepe təə ké halı nyaya wulav pəyalv taka na paa tanəη ηku n tēη taası ke mpv? Mpuyle sı: Ma səəla ma taalv Apəsəlm neu Tamaa ké. ⁵ Ntəna Yonatarı sı: Cesi ısu pə wıki-η, na nyá caa í kəma-η wiiluyü, İle n təmi-ı sı ı yele na nyá neu Tamaa kəə na í lá təyənaya ke nyá İsentaa na í tv-η na n təyö.

⁶ Mpuγó Aməənəη cəsaa sı pə wıki-ı na í hənti na wulav polo-ı wiiluyü. İlena Aməənəη sələmi wulav sı: Hai, ma caa sı ma neu Tamaa í kəə cəne na í tv-m kakalası naale na í cəle-m na má təyö.

⁷ Ntəna Tafiiti tili na pá heeli Tamaa sı ı polo ı taalv Aməənəη naη taa na í lapı-ı təyənaya.

⁸ Mpuγó Tamaa pola Aməənəη naη taa na í maγana Aməənəη həntaa, na Tamaa la somtv na í huyüti na í tv kakalası, ⁹ ke təne ıv na í kuuli na í sı Aməənəη na í kisi təyöv. İlena Aməənəη tə Tamaa sı: Ləsi yəlaa tēna, na pa tēna pá İv. ¹⁰ Mpuyle Aməənəη təma Tamaa sı: Kəna-m təyənaya ηkeγe naη taa na má təyö İle.

Uena Tamaa kpaɣa kakalasi nsi na i pona Amənonɔŋ naŋ taa. ¹¹ Pɛɛlɔ su-i tɔɣonaɣa, uena Amənonɔŋ təkɪ i niŋ taa na i tɔm-i si: Ma neu, kɔɔ tɔ suv. ¹² Ntɛna pɛɛlɔ si: Aai, taa wakəli-m ma taalv. Iɣɛyeli nyəma u lakɪ mpv. Ue taa la acaalətu nti. ¹³ Ye n lapa mpv lɛyɛ maa su ma fɛɛɛ? Pəyɛle nyá pəsi Iɣɛyeli taa acaaləŋ taa lɛŋkv. Polo n sələmi wulav, paa pə la isəna i ka tisi na má saa-ŋ.

¹⁴ Ama Amənonɔŋ ta nuua-i. M̀p̀r̀ỳg̀ i kripa Tamaa na toŋ na i wakəli-i. ¹⁵ Tənaɣa Amənonɔŋ luyv lu-i na i taa kpana-i na pə kəli isu i ka sɔla-i tɔ, na i tɔɣon-i si i lu. ¹⁶ Ntɛna pɛɛlɔ ma kapuka si: Ha, n tɔɣonəyi-m mpv tɔ n sɔsəyi isayatu kɛ nti n tɛma-m lapv tɔ tɔ kɛ.

Ama Amənonɔŋ ta nu. ¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ i yaa təmle tɔ na i heeli-i si: Tɔɣonɪ alv uŋe na i lu na n kaləsi nənəɣɔ.

¹⁸ Uena təmle tɔ ləsi-i awali na i təkɪ na i kaləsi.

Pɛɛlɔ unɪ i ka suu ŋkpalasi capa kucɔcɔlv kɛ isu awulaa pɛɛlaa mpa pa ta saata tɔ pa suuki tɔ. ¹⁹ Tənaɣale Tamaa cəla i capa na i tɔ i nyɔɣv taa kɛ tɔlvma na i tɛ nyɔɣv na i makɪ kapusi na i tɛɛki. ²⁰ Tamaa taalv Apəsəlɔm na-i, uena i pɔsɪ-i si: Nyá taalv Amənonɔŋ wakəla-ŋ kɛ? Ma neu, su. Taa suli tɔm ntəyi kpaɣav na n yaa-təyi pɔlv, nyá taalv kɛ.

Uena Tamaa saali Apəsəlɔm təyaya taa isu katayəlaya. ²¹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav nu pə tənaya mpv na ráána kpa-i sɔsɔm. ²² Uena Apəsəlɔm haɣa Amənonɔŋ na i taa. U tasəyi-i yɔɣotənav kɛ mpi pə tɔ i wakəla i neu tɔ.

Apəsəlɔm kɔwa Amənonɔŋ

²³ Pusi naale sikaa uɛ pa kɔkɪ Apəsəlɔm heeŋ huntu nté timpi pa yaa si Paali-Hasɔɔ tɔɣo Ifəlayim. Uena Apəsəlɔm yaa wulav pəyalaa tənaya tɔɣov. ²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ i polaa na i heeli wulav si: Ta caa, pa kɔkɪ ma heeŋ huntu. Ue ma caaki si nyana nyá waali nyəma təna i kɔɔ na tɔ tɔɣo pə acima. ²⁵ Uena wulav tɔ si: Aai, ma pəyalv, ta təna tɔ kaa polo, pə taa kɔɔ na tɔ sɔki-ŋ səɣəla kɛ yem.

M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm caala-i, uena wulav kisi təsayaɣa na i lapi-i pə lapa wulee. ²⁶ Ntɛna Apəsəlɔm si: Ue yele na ma neu Amənonɔŋ təŋ-tv. Wulav si: Pepe tɔɔ kɛ n caa si i polo nyá tɛ?

²⁷ I caala wulav kɛ teu, uena úɛ i yele na i pəyalaa təna polo. Haləna pə kpeŋna Amənonɔŋ maɣamaya.

²⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm heela i təmle nyəma si i paasəna teu, na pə kɔma na Amənonɔŋ haɣa sɔlv na má heeli-mɛ si i kv-i, uɛ i kv-i, i taa nyá, ma heelina-mɛ. Mpv tɔ, i kaasi mə ti na i tɔɣo apalv.

²⁹ Waatu wei Amənonɔŋ haɣa sɔlv, uena Apəsəlɔm təmle nyəma la teitei isu i ka heeluyv-wɛ tɔ. Na wulav pəyalaa təna kɔli na paa wei i kpa i kpanaya tɔ na i se.

³⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tayasa wulav kɛ kpaɣaa si Apəsəlɔm kɔwa i pəyalaa təna pə ta kaasi paa kɔlv. Pəyɛle pɛɛ pa wɛ mpaav na pá tənə kpente. ³¹ Tənaɣale wulav kɔla kpaɣaa na laŋwakəlle na i cəli i wontu na i hənɪ atɛ na i waali nyəma náa cəli pɛɛ pa nyəntv tɔtɔ. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ Tafiiti taalv Samma pəyalv Yonatarɪ tɔma si: Ta caa, Amənonɔŋ tike kɛ pa kɔwa, pə taya nyá pəyalaa təna. Apəsəlɔm ka haɣa-i na i taa kɛ timpi i ka wakəla úɛ i neu tɔɣo. ³³ Ue wulav, taa huɣuti lotu si nyá pəyalaa təna sərəna, Amənonɔŋ tike kɛ. ³⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm sewa.

Wulav tanlv kusa isɛ kɛ kpaɣaa, uɛ i na samaa na i waali tɔɔ kɛɛ puyv cəlv mpaav taa.

³⁵ Tənaɣale Yonatarɪ tɔma si: Anha, wulav, nyá pəyalaa tapəna nté isu ma heeluyv-ŋ tɔ.

³⁶ Yonatarı nõyo ta tiita ate, de wulaw pəyalaa tapaxale, na pá tɔli nõosi na pá wii təkpoos na wulaw na ı waali nyóma pele pa luki isəlóm.

³⁷⁻³⁸ Apəsəlóm ka sewa tɔ Amihuti pəyalu Taləmayı wei ı ka ké Kesuli wulaw tɔ ı teye ı ka polaa na í caɣa pusi tooso. Na Tafiti náa wiiki ı pəyalu Amənəŋ tɔə ké tam. ³⁹ Wulaw kɔma na í heesi ı ti lanje ke Amənəŋ səm tɔə, ılena í yele Apəsəlóm kuyv tɔm ke preekuyv.

14

Apəsəlóm məlvuyv ke Yosalem

¹ Ḿpóyú Tafiti yoolaa nyuvu tu Sowarı cekənaa sı wulaw haya Apəsəlóm na páána. ² ılena í tili timpı pa yaa sı Tekowa tɔ na pá kɔna-ı alv layatu nõxɔlv na í heeli-ı sı: Cesi isu nyé lanje wakəlaa na ń suu ləyaya wontu isu yulv cakuyv ləyaya na pé taarı tɔ, ıle taa sayalı nim. ³ Na í keesi-ı tɔm nti ı ka yɔyɔtı wulaw kiŋ tɔ. ⁴ Ḿpóyú alv ıni ı pola wulaw te na í hotı ı tee na í tɔ sı: Hai, ta caa, ya-m. ⁵ Ntəna wulaw sı: Pepe lapa ye? Ntəna alv sı: Hai, ta caa, ma paalv səpaya na pé yele-m leelu. ⁶ Pəyele maa wəna apalɔpiya ke naale. Ḿpóyú sı yoo taale, nõxɔlv fei sı í loli-sı. ılena lelv kv ı taapalv. ⁷ Tənayale ma nyóma təna kulaa na pá səŋ ma tɔə sı má yele na pá kv kɔlv. Sı paa kɔlv ıni ı ka kpayana ı caa wənav, isu pa kə-ı. Isəle kɔlvmtəle nte tu kaasa-m təxəle pa teesəyi nanıtyuv. Pə kaa kaası ma paalv ké pəyaya ŋka paa yaakəna ı hətə tɔyɔ tetu taa.

⁸ Ntəna wulaw sı: Kpe nyá te na má paasəna nyá tɔm. ⁹ Mpuvule alv cə-ı sı: Paa mpi pə lapa pé wəe ma na ma caa təyaya ta tɔm pə taa wəe nyá na nyá təyaya mə nyəntv. ¹⁰ Mpuvule wulaw tɔma sı: Ye nõxɔlv laki nyá tɔm ke tɔm nti tə taa, ıle n kɔna-ı ma kiŋ, ı kaa tasa-ŋ tokınav. ¹¹ Ntəna alv tasa sı: Ta caa wulaw, tuuna nyá Iso Tacaa sı yulv leetlv ıni ı kaa kv ma pəyaya na pé yele ncaale. Ḿpóyú wulaw ná tuuwa sı: Na Iso, nõxɔlv kaa kpayə nyá pəyalv tɔə ké nyuluyv.

¹² Mpuvule alv sı: Hai, Tacaa, yele na má tasa təmvuyv kɔlvmvuyv ke yɔyɔtvuyv. ılena wulaw sı: Yɔyɔtı. ¹³ Keləna alv tɔ sı: Na pepe tɔə ké n caa n wakəli Iso yəlaa ke mpv? Mpi tɔ, nyá kɔna nyá ti tɔm ke timpı nn caaki sı ń mələna nyá pəyaya ŋka n təyɔnaa tɔ. ¹⁴ Ta təna tu sı teitei ké isu pa pəlvuyv lum ke ate na pé fei kprav tɔ. Ama Iso naa kuyi, ıle í caaki ké sı pá hólí suulu ke wei pa ləwa tɔ na pá mələna-ı. ¹⁵ Tacaa, nəɔnɔə ma kɔm isəntɔ tɔ, ma ta kəə yem, nyá yəlaa nyaasəna-m. Pə tɔə ké ma kɔma sı má yɔyɔtəyəna-ŋ na ntanyı n ka tisi. ¹⁶ N ká mv ma tɔm na ń ya-m mpa pa luki sı pá kpriisi ma na ma pəyaya sı tə taa na Iso kpancoosu tɔ pa niŋ taa. ¹⁷ Ma tv ma taa sı nyá tɔm ka yele na má heesi. Mpi tɔ, Tacaa, n wəe ké isu Iso isətaa tillu. N faki kɔpantv na isayatu. Nyá Iso Tacaa í wəe nyá waali.

¹⁸ Ḿpóyú wulaw tɔma alv sı: Taa ŋmesi-m nti ma pəəsəyi-ŋ isəntɔ tɔ. Alv sı: Yee, yɔyɔtı ma ce. ¹⁹ ılena wulaw sı: Isəntɔ Sowarı nõyo fei tɔm tənə tɔ taa? Ntəna alv sı: Hai ta caa wulaw, ma tuukina-ŋ sı ntəŋkpeesaya fei. Tampəna yaa, nyá təmlə tv Sowarı tvna-m təmlə tənə na í heeli-m tə təna nti ma yɔyɔtəyi isəntɔ tɔ. ²⁰ Sowarı tuka ituule ke ńpóyú sı n ká cekəna na ń mələna Apəsəlóm. Mpi tɔ, n ké ləmayasəle tv ké na ń nyəmə pə təna mpi pə laki tɔ isu Iso isətaa tillu.

²¹ Pəle pə waali ké wulaw tɔma Sowarı sı: Tɔm nti tə tema, polo na ń kəna Apəsəlóm.

²² Tənayale Sowarı hota wulaw nəəheee tee ké kprakaa na í kooli-ı kɔpantv. ılena í tɔ sı: Hai, Tacaa, sarja nté ma nawa sı n hula-m suulu ke timpı n tisuyv ma tɔm tənə tɔ.

²³ Mpuuyule Sowapɪ tee Kesuu na í kɔna Apəsəlɔm ke Yosalem. ²⁴ Kelena wulaw si: Apəsəlɔm í caya í tɔyaya taa, má na-í ta ise í taa suli.

Ilɛna Apəsəlɔm məli í tɔyaya, í na wulaw paa naaki tɔma.

Tafiti na Apəsəlɔm pa ciikuɣu

²⁵ Nɔyɔlv ta hanɲa Apəsəlɔm ke teu ke Iseyeli tɔna taa. I nmatv tɔna ka tewaya, í tiili fei paa krɛtiya maɣamaɣa. ²⁶ I ka wɛna nyɔɔsi ke sɔsɔm ké, na pu wɛɛ si pá hɔmɪ-í paa pɔnaɣa nka. Mpi tɔ, í nyɔɔsi í kɔma si wɛ yun ké. Ye pa hɔma-í si yun wɛɛki kiloonaa naale na hɔyɔlvɔv isu wulaw maɣasələɣa wɛv tɔ. ²⁷ Apəsəlɔm lɔla apalɔpiya tooso na alɔpɔyaya kulɔmaɣa. Pa yaa-ke si Tamaa, ka isentaa ka luwaya.

²⁸ Mpuógú Apəsəlɔm caya puɔsi naaleɣe Yosalem. Ilɛ í na wulaw paa keesiɣi tɔma.

²⁹ Ilɛna í yaa Sowapɪ si í tiliɣi-í wulaw kin na ilé í kisi, na í tasa-í yaav ke tɔm naale nyɔm na ilé í kisi tɔtɔ. ³⁰ Ntɛna Apəsəlɔm tɔ í tɔmlɛ nyɔma si: Sowapɪ taale nté ma nyɔntɛ kɔnkɔn taa, í polo na í sɔ-teɣe kɔkɔ.

Ilɛna pɛlɛ pa polo na pá sɔ-teɣe kɔkɔ. ³¹ Mpuuyule Sowapɪ pola Apəsəlɔm tɔyaya taa na í pɔɔsi-í si: Pepe tɔɔ ké nyá tɔmlɛ nyɔma sɔpa ma taale ke kɔkɔ? ³² Kelena Apəsəlɔm si: Ma tila nyá waali ké tɔm payale si n kɔɔ na má tili-ɲ wulaw kin na n pɔɔsi-í si pepe tɔɔ ké í tila ma waali ke Kesuu? Pu kɛla teu si má saali tɔna. Ma caa si ma na wulaw tɔ ná na ye ma lapɔ-í isayavɔ nti í kv-m.

³³ Mpuógú Sowapɪ ná polaa na í heeli-tɔɣi wulaw. Ilɛna wulaw yaa Apəsəlɔm na í kɔɔ na í hɛnti wulaw ke ate na ilé í wayali-í.

15

Apəsəlɔm kulɔvɔv ke wulaw tɔɔ

¹ Pɛlɛ pə waali ké Apəsəlɔm hika yoo keeke na kpaɣanɔn na tanlaa ke nule na naanɔwa (50). ² Tanan tanan ke Apəsəlɔm lukaya lɔn na í puki icate nɔnɔɔ sɔsaya mpaav kpeɲa, ye nɔyɔlv hika tɔm si í puki wulaw teɣe huɔle, ilɛ í yaa-í na í pɔɔsi-í si: Icate nteɣe n luna? Ye ilé í cɔ-í si: Ma ké Iseyeli kpekəle tɔnɛ tɔ tɔ ³ ilɛ í tɔm-í si: Nyɔni, n wɛna tampana ké. Pɔ́cɔ ye n pola wulaw te nɔyɔlv kaa paasəna-ɲ.

⁴ Kasa, ye maa kɛna huɔlv ntɔ, ma kin nté tɔm nyɔma ka kɔnɔɣa na ma taɣanɔɣi pa tɔmnaa.

⁵ Ye ylv í krɛtɔɣəna-í si í hɛntɔɣi ate ilɛ í kɔpɔpɔ-í na í wayali-í.

⁶ Mpuógú Apəsəlɔm lakaya Iseyeli nyɔma tɔna mpa pa pukayana tɔmnaa ke wulaw te tɔ. Na Iseyeli nyɔma lanɲa heekayana-í ké.

⁷ Pɔnaɣa liɣiti nyɔnka taa ké Apəsəlɔm tɔma wulaw si: Tacaa, yele na má polo Hepəlɔn na má lá kɔtaɣa nka maa su Tacaa ke nɔɔ si maa lapɔ-í tɔ. ⁸ Mpi tɔ, waatu wei maa wɛ Kesuu tɔɔ ma su Tacaa ke nɔɔ si ye í yelaa na má məli Yosalem, inɔɣi maa la tɔmlɛ. ⁹ Ntɛna wulaw si: Polo.

Ilɛna Apəsəlɔm kulɔ na í tee Hepəlɔn. ¹⁰ Mpuuyule Apəsəlɔm tila tillaa ke mukaya ke Iseyeli tetv tɔna taa si ye pa nu tutuɣu ilɛ pa yɔɣɔtɔ si: Apəsəlɔm keke wulaw na í wɛ Hepəlɔn. ¹¹ Yosalem nyɔma ka su-í yelaa nmatvɔv (200) pɛlɛ pa nuna-í teu ké, pa ta cekəna nti í həkaa tɔ.

¹² Waatu wei Apəsəlɔm lakaya kɔtasi, ilɛna í tili na pá yaa Kilo tv Ahitofeli wei í ka ké Tafiti sɔpaapɪ tɔ. Mpuógú samaa huka sɔsɔm ke í kin na pá tɔnɲa wulaw acaya ke cayaɣ.

Tafiti sewa ke Yosalem

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ n̄ɔ̄ɔ̄l̄w̄ k̄ɔ̄ma na í ci Tafiti ke s̄ə̄k̄p̄al̄ūȳu si: Isēɣ̄eli ȳə̄laa k̄ēēsa íse na Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m t̄ə̄. ¹⁴ Ìlena Tafiti ȳə̄ɔ̄ti ı waali nȳə̄ma t̄ə̄na m̄pa p̄aa w̄e ı kin̄ ke Yos̄al̄em t̄ə̄ si: I k̄uli na t̄ə̄ se, t̄ə̄f̄o Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m ı ȳeki-t̄u. I la t̄ə̄cau, ye p̄ə̄ t̄ə̄ya m̄pu ı k̄á t̄uti-t̄u na í k̄u ıc̄ate nȳə̄ma t̄ə̄na. ¹⁵ N̄t̄ena w̄ulaw waali nȳə̄ma t̄ə̄ si: Ēe, T̄ac̄aa tu la t̄ə̄ t̄ə̄na n̄ti n̄ heeliyi-t̄u t̄ə̄.

¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ w̄ulaw na ı t̄ə̄ȳa nȳə̄ma t̄ə̄na pa luwa, na í kaasi alaa naan̄wa si p̄ele p̄á t̄ān̄ t̄ə̄ȳa.

¹⁷ W̄ulaw lu m̄pu ìlena ı ȳə̄laa t̄ə̄na tu ı waali na p̄á s̄ə̄n̄ t̄ə̄ȳa kant̄ə̄k̄aya nȳə̄n̄ka kin̄. ¹⁸ M̄p̄r̄ȳḡ ı t̄ə̄ml̄e nȳə̄ma t̄ə̄na na ı t̄ān̄laa t̄ə̄na tu-ı hēku, na Kat̄i ȳoolaa náá k̄ə̄ə̄ ȳə̄laa nas̄ə̄t̄oso (600) na p̄á t̄ēe-ı n̄ɔ̄ɔ̄. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡ w̄ulaw p̄ə̄ə̄sa Kat̄i ȳoolaa nȳūȳu tu It̄ayi si: Pepe t̄ə̄ k̄é m̄ə̄ k̄ɔ̄ma ta kin̄ t̄ə̄t̄ə̄? I m̄ə̄li Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m c̄ə̄l̄ə̄. M̄pi t̄ə̄, m̄ə̄ k̄é c̄ə̄ə̄s̄ə̄laa k̄é ı ta k̄é t̄ə̄tu nȳə̄ma. ²⁰ An̄i n̄ə̄ə̄n̄ə̄ k̄ēle ı t̄apa, ìlena m̄áá k̄rak̄ə̄yi-m̄ēȳe k̄rak̄p̄aa na m̄á c̄ə̄k̄ə̄na. P̄é̄c̄ó ma māȳamāya ma ta nȳi ma t̄ə̄pote. M̄pu t̄ə̄, í m̄ə̄li. T̄ac̄aa í paas̄ə̄na-m̄e na í la-m̄ēȳe k̄up̄ant̄u.

²¹ T̄ə̄n̄aȳale It̄ayi c̄ə̄ w̄ulaw si: Ma tuuna Is̄ə̄ na nȳá si: Timpi n̄ ka polo t̄ə̄ t̄ə̄n̄aya tu polo, p̄aa s̄ə̄m māȳamāya tu si. ²² N̄t̄ena w̄ulaw t̄ə̄ It̄ayi si: Ye m̄pu t̄ēe n̄ɔ̄ɔ̄.

Ìlena It̄ayi na ı ȳə̄laa t̄ə̄na na ı piya t̄ə̄na p̄á t̄ēe n̄ɔ̄ɔ̄. ²³ M̄p̄r̄ȳḡ w̄ulaw na ı ȳə̄laa pa tu m̄paav̄ na p̄á t̄ēeki. Ye ı t̄ala ıc̄ate n̄te, t̄ə̄le t̄ə̄ ȳə̄laa p̄ə̄li ıs̄ə̄l̄om na p̄á mak̄i kap̄usi. Ìlena w̄ulaw náá t̄ēe Set̄ə̄l̄ə̄n̄ l̄ə̄ə̄ na ı ȳə̄laa náá t̄ə̄n̄a w̄ulaya t̄ə̄tu t̄ə̄ t̄ə̄. ²⁴ K̄ə̄t̄ul̄w̄ Sat̄ə̄ki na Lefii nȳə̄ma m̄pa pa s̄ə̄ȳə̄laȳa Is̄ə̄ at̄ak̄aa t̄ə̄ p̄aa w̄e t̄ə̄ne ıni t̄ə̄t̄ə̄. M̄p̄r̄ȳḡ pa si Is̄ə̄ at̄ak̄aa na Ap̄iȳataa s̄ə̄n̄aa na ȳə̄laa t̄ə̄n̄a luw ke ıc̄ate t̄aa. ²⁵ Ìlena w̄ulaw t̄ə̄ Sat̄ə̄ki si: M̄ə̄n̄a Is̄ə̄ at̄ak̄aa ke ıc̄ate t̄aa. Ye T̄ac̄aa k̄á h̄uli-m̄ suulu, ı k̄á m̄ə̄l̄ə̄na-m̄ na māa t̄asa-ı nav ke ı l̄onte t̄aa. ²⁶ Ama ye ı ka t̄ə̄ si: Aai, māa caaki-ı, ìle í la-m̄ ıs̄ə̄na ı caaki t̄ə̄.

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ w̄ulaw t̄asa Sat̄ə̄ki ke heeliȳu si: Nyana nȳá p̄ə̄ȳal̄w̄ Ahimaasi na Ap̄iȳataa p̄ə̄ȳal̄w̄ Yonatan̄ í m̄ə̄l̄ə̄na l̄ə̄n̄h̄ul̄w̄ml̄e ke ıc̄ate t̄aa na í fen̄ȳi. ²⁸ Tu t̄ān̄ w̄ulaya t̄ə̄tu p̄ə̄ȳə̄ t̄ə̄t̄ēs̄ə̄l̄ə̄naa, na m̄á nu ıc̄ate alaaf̄ə̄ya t̄ə̄m.

²⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Sat̄ə̄ki na Ap̄iȳataa pa m̄ə̄l̄ə̄na Is̄ə̄ at̄ak̄aa ke Yos̄al̄em na p̄á c̄aya t̄ə̄na.

Tafiti tila fenlu

³⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti taka ı ısent̄ə̄ ke saalaya na í wiiki na í k̄paaki Olifinaa pulaya t̄ə̄ k̄é n̄ə̄h̄ēe k̄p̄ete. Na ı waali nȳə̄ma náá tak̄i p̄ele pa ısent̄ə̄ na p̄á wiiki m̄pu t̄ə̄t̄ə̄. ³¹ Ìlena p̄á k̄ə̄ə̄ p̄á heeli w̄ulaw si Ahitofeli t̄ə̄n̄a Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m. N̄t̄ena Tafiti si: Hai, T̄ac̄aa, wak̄ə̄li Ahitofeli layat̄u.

³² Waatu wei Tafiti t̄ala pulaya nȳūȳu t̄aa timpi pa s̄ēeki Is̄ə̄ t̄ə̄, ìle ı taap̄al̄w̄ na ı layat̄u tas̄ə̄l̄w̄ Akii tu Husayi k̄ə̄m̄aȳale na l̄ə̄n̄wak̄ə̄lle na ı c̄apa c̄ə̄laa na ı nȳūȳu na t̄ə̄tu. ³³ N̄t̄ena Tafiti si: Ye n̄ t̄ə̄n̄ə̄yi-m̄ p̄ə̄ k̄aa waasi-m̄. ³⁴ M̄ə̄li ıc̄ate t̄aa na ı heeli Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m si n̄ ka k̄é ma t̄ə̄ml̄e tu ke l̄ə̄n̄ k̄é, ìle n̄ə̄ə̄n̄ə̄ n̄ caa si ı nȳə̄n̄ə̄yi ın̄ə̄yi nȳá caa. Waatu ın̄ə̄yi n̄ ka wak̄ə̄li layat̄u n̄ti Ahitofeli tas̄ə̄yi-ı t̄ə̄. ³⁵ P̄ə̄le p̄ə̄ paasi k̄ə̄t̄ə̄laa Sat̄ə̄ki na Ap̄iȳataa pa w̄e t̄ə̄n̄aya. Ye n̄ nu n̄tiyi Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m pa t̄ə̄ n̄ polo ı heeli-w̄e. ³⁶ Pa p̄ə̄yalaa Ahimaasi na Yonatan̄ pa w̄e t̄ə̄n̄aya, n̄ ka tili-w̄e na p̄á k̄ə̄ə̄ pa heeli-m̄.

³⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti taap̄al̄w̄ Husayi m̄ə̄la ıc̄ate t̄aa k̄é waatu wei Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m k̄ə̄ma t̄ə̄.

16

Tafiti taapalaa na ı kolontunaa

¹ Waatu wei Tafiti t̄ēe Olifinaa pulaya nȳūȳu t̄aa k̄é p̄ə̄c̄ə̄, ìle Mefipaali t̄ə̄ml̄e tu wei pa yaa si Sipa t̄ə̄ ı kata-ı k̄ēle na ı k̄pan̄asi naale. Na p̄á h̄ə̄ka si t̄ə̄ k̄é

potopotonaa ημουνουγ (200) na lesen kowulo paga ke nunowa (100) na tuη pee lom nyena ke tukun nunowa (100) na solom hululu. ² M̄p̄ȳ wulaw p̄osa-i si: Pepeye n lakana? Ntēna Sipa si: Nyá t̄yaga nȳma ka cakī kraṇasi. Ifepiya t̄yona n̄te potopotonaa na tuη pee ane. Mpa pá kawa wulaya tetu taa, ile pa kōna solom p̄anege lok̄tu.

³ M̄p̄ȳ Tafiti p̄osa-i si: Leye Mefiraali wee? M̄p̄ȳule si: Mefiraali pola Yosalem si l̄eyeli nȳma i c̄ele-i i c̄oso Sayuli kawulaya ke p̄anente. ⁴ Ntēna wulaw t̄m-i si: Mefiraali nȳam t̄na p̄asa nyá nȳam.

M̄p̄ȳule Sipa h̄anta Tafiti ke ate na i t̄o si: Ha, tá caa wulaw, ma sama, hul-m suulu ke mp̄u.

Simeyi t̄hs̄ayi Tafiti ke mp̄usi

⁵ Tafiti tala Pahulim ile Sayuli l̄uluȳu tu wei pa yaa si Kelaa t̄o i p̄yalu Simeyi luwagale na i t̄hs̄ayi-i mp̄usi. ⁶ Uena i l̄ȳo i na i waali nȳma t̄naga p̄ee. P̄eyele il̄e i ȳelaa na i yoolaa ka tu-i hek̄u k̄e. ⁷ Simeyi nyaasaya Tafiti k̄e si: Polo polo n̄ tee, yulokulo na isagau nyá. ⁸ Tacaa i m̄eh̄na Sayuli wei i kawulaya n̄ l̄ekaa t̄o i na i t̄yaga nȳma pa s̄am t̄m ke nyá nȳȳu taa. P̄e t̄o k̄e l̄so l̄ekaa nyá kawulaya na i cela-keye nyá p̄yaga. N̄ p̄esuȳu yem k̄e is̄ant̄o na n̄ c̄oaki t̄o nyá isagatu fel̄ȳona-η. M̄pi t̄o, n̄ k̄e yulokulo k̄e.

⁹ M̄p̄ȳ Seluya p̄yalu Apisayi t̄ma wulaw si: Pepe t̄o k̄e h̄aya kan̄e ka t̄uki tá caa wulaw ke mp̄u? La suulu na n̄ yeke na má seti i nȳȳu. ¹⁰ Ntēna wulaw si: Sowari na i neu Apisayi m̄e t̄m suwe? Ye i t̄uki-m l̄so heelina-i si i t̄u-m. Ile awe ká k̄p̄es̄ana-i si pepe t̄o? ¹¹ M̄p̄ȳule Tafiti t̄ma i waali nȳma t̄na na Apisayi si: Ma tapuȳu tee p̄yaga ná tá kisi ma weesuȳu ke p̄ek̄ȳu, hal̄i m̄p̄ȳo p̄enc̄amee tu na? I yeke-i na i t̄u-m. Tacaa h̄ana-i p̄e m̄p̄aau. ¹² Ntanȳi Tacaa ká ná ma wahala na i l̄eeti-m k̄op̄antu ke mp̄usi in̄e i l̄onte.

¹³ M̄p̄ȳ Tafiti na i ȳelaa pa t̄ȳuta pa m̄p̄aau na Simeyi náa we p̄ȳu k̄eh̄k̄eh̄ t̄o na i t̄eh̄na wulaw mp̄usi t̄hs̄uȳu na i l̄oki-i p̄ee na i kus̄ayi m̄s̄uȳu na i t̄o. ¹⁴ Wulaw na i ȳelaa pa tala Yaatan̄i n̄ȳo uena pá h̄eesi t̄na.

Husayi t̄eh̄a Ap̄esal̄m

¹⁵ M̄p̄ȳ Ap̄esal̄m na l̄eyeli samaa t̄na pa s̄u Yosalem taa na Ahitofeli ke i waali. ¹⁶ Waatu wei Tafiti taapalu Husayi tala Ap̄esal̄m uena i s̄ee-i si: M̄e na tetu, m̄e na tetu.

¹⁷ Ntēna Ap̄esal̄m p̄osa-i si: An̄i nyá taapalu n̄te ma caa. Pepe t̄o k̄e n̄ ta t̄eh̄ il̄e?

¹⁸ Ntēna Husayi c̄o si: Wei Tacaa na ȳelaa p̄ane na l̄eyeli nȳma t̄na l̄esaa t̄ȳo ma caa t̄hs̄uȳu. ¹⁹ P̄e tu wee si i p̄yalu nyaga maa la t̄emle ke teitei isu maa lapu nyá caa ke t̄emle t̄o. M̄p̄ȳo maa la nyá.

Ap̄esal̄m na Tafiti alaa pa t̄m

²⁰ M̄p̄ȳ Ap̄esal̄m t̄ma Ahitofeli si: I mayasi na t̄e ná mpi p̄e we lapu t̄o.

²¹ Kelena Ahitofeli si: S̄uona nyá caa alaa m̄pa i yelaa si pá t̄eh̄ t̄yaga t̄o. Waatu un̄ȳi l̄eyeli nȳma t̄na ká ná si n̄ p̄asa nyá t̄eh̄i nyá caa kolontu. Uena nyá waali nȳma náa nȳo t̄eh̄.

²² M̄p̄ȳo pa sika Ap̄esal̄m ke cok̄ele ke kawulaya t̄yaga pata t̄o. Na i na i caa alaa pá s̄u l̄eyeli nȳma t̄na is̄entaa.

²³ Layatu nti Ahitofeli tasaya Ap̄esal̄m ke waatu un̄i t̄o tu we teitei k̄e isu l̄so ȳȳot̄ȳona. Paa Tafiti mayamaya m̄p̄ȳo pu wee.

17

Husayi na Ahitofeli pa layatu tasoyu fayau

¹ M̄p̄ȳḡ Ahitofeli t̄oma Ap̄sal̄m̄ s̄i: Yele na má læsi yoolaa ke ȳl̄aa iyisi naan̄wa na naale (12000) na má t̄o Tafiiti waali ke ahōo ane. ² Ntanȳi maa kp̄l̄i-
i tiili na í kawa na í ȳl̄aa ya, ðena má ku-_i t̄ike. ³ ðena má kuu ȳl̄aa t̄ena na má k̄ona-_ŋ. Nyá kolontu í s̄opa, pa t̄ena pa m̄l̄oxȳ nyá kin̄ ké na ȳl̄aa heesi.

⁴ M̄p̄ȳḡ Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli s̄osaa t̄ena pa laŋa heena t̄om̄ ntu. ⁵ Ama Ap̄sal̄m̄ sisa t̄o taa, ðena í t̄o s̄i: I yaa Husayi na t̄o nu ðlé í nȳant̄u.

⁶ Husayi k̄oma, ðena í heeli-_i Ahitofeli k̄oȳoȳot̄o na í p̄oosi-_i s̄i: Tu la m̄p̄u yaa is̄ona? Nyáa ȳoȳoti nyá nȳant̄u.

⁷ Nt̄ena Husayi s̄i: Ahitofeli k̄oȳoȳot̄o t̄ene t̄o ta t̄eŋ p̄en̄ente. ⁸ Nyá mayamaɣa n nȳoma s̄i nyá caa na í ȳl̄aa pa ké apalaa ké. P̄óó pa we p̄áaná ké isu ȳol̄b̄ k̄rak̄oȳu t̄oȳl̄aya p̄ȳaya na ká we is̄ona t̄o. Nyá caa ké yoolu ké. I h̄ant̄oxȳ yem ké ahōo. ⁹ P̄e n̄kaa is̄ant̄o í ŋmela l̄oov̄ yaa tiili taa ké, na ye pa ku tá taa l̄elaa, ȳl̄aa í nuwa paa t̄o s̄i Ap̄sal̄m̄ waali nȳoma k̄p̄isaa. ¹⁰ Hal̄i s̄oȳont̄u k̄pa tá taa apalaa m̄pa pa we apal̄b̄t̄o isu t̄oȳl̄asi t̄o. M̄pi t̄o, Iseyeli nȳoma t̄ena nȳoma s̄i nyá caa ké aka. P̄eyele í w̄ena yoolaa taa yoolaa. ¹¹ M̄p̄u t̄o, ma tas̄oxȳ-_ŋ layatu s̄i n̄ koti Iseyeli nȳoma t̄enaya tuutuuma. P̄e k̄p̄aȳau Tan̄ na p̄e polo P̄eesepa t̄o. ðena nyana we í polo nyá caa ke yoonav̄. ¹² Tu mayana-_i tiili na t̄o hoti í t̄oo isu tev̄. ðe í na í ȳl̄aa pa taa n̄oȳol̄b̄ kaa fiti. ¹³ Ye pa sewa, na pá s̄u icate nat̄eli t̄o taa, ðe Iseyeli nȳoma t̄ena pona ŋmusi na pá tuu icate nt̄e na pá tiina l̄oov̄. Hal̄i p̄e kaa kaasi kolon̄jya.

¹⁴ M̄p̄ȳḡ Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli ȳl̄aa t̄ena t̄oma s̄i: Husayi nȳant̄u lapa sana na Ahitofeli nȳant̄u.

P̄eyele Taca na t̄o t̄i taa ké s̄i í wak̄l̄oxȳ Ahitofeli layatu tasoyu m̄p̄oxȳ na p̄e k̄ona m̄pusi ke Ap̄sal̄m̄ t̄oo.

Tafiiti sewa na í tes̄i Yaatan̄i p̄oxȳ

¹⁵ M̄p̄ȳḡ Husayi polaa na í heeli k̄ot̄elaa Sat̄oki na Apiyataa ke layatu nti Ahitofeli tasa Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli s̄osaa t̄o, na layatu nti in̄i í tasa-we t̄o. ¹⁶ S̄i pá tili l̄oŋ na pá heeli Tafiiti s̄i í taa s̄u ahōo aneȳe Yaatan̄i t̄etek̄ale taa t̄ena. P̄e taa k̄oo na í na í waali nȳoma t̄ena pá wee asola taa.

¹⁷ Yonatan̄ na Ahimaasi p̄ele pa we hite n̄oxȳ ke icate waali s̄i n̄oȳol̄b̄ í taa na-we. M̄p̄ȳḡ t̄emle tu al̄v̄ nȳeŋ n̄oȳol̄b̄ í polaa na í heeli-we s̄i: I polo m̄a mayamaɣa na í heeli-t̄oxȳ wulav̄ Tafiiti. ¹⁸ Ama ífepu n̄oȳol̄b̄ ná na-we na í polo í t̄ayasi Ap̄sal̄m̄. M̄pe pa cek̄onaa s̄i pa na-we, ðena pá se l̄oŋ na pá polo Pahulim icate ke apal̄v̄ n̄oȳol̄b̄ í te na pá ŋmeli í l̄ok̄o taa. ¹⁹ M̄p̄ȳḡ al̄v̄ n̄oȳol̄b̄ k̄p̄aya p̄uuȳu na í tak̄i l̄ok̄o t̄oo na í le k̄ot̄oȳu p̄ee, s̄i n̄oȳol̄b̄ í taa cek̄ona s̄i pul̄p̄u we t̄ena. ²⁰ Nt̄ena Ap̄sal̄m̄ t̄emle nȳoma s̄u t̄oȳaya ŋke ka taa na pá p̄oosi al̄v̄ ke Ahimaasi na Yonatan̄ pa t̄oo. Al̄v̄ s̄i: Pa t̄esa l̄oov̄.

T̄emle nȳoma p̄ek̄aa pa ta na pul̄v̄, ðena pá m̄eli Yosalem̄. ²¹ Pa t̄eewa, ðena Ahimaasi na Yonatan̄ pá lu l̄ok̄o taa na pá polo pá heeli Tafiiti s̄i: K̄uli na n̄ tes̄i p̄oxȳ ke l̄oŋ, na pá keesi-_i nti Ahitofeli keesa Ap̄sal̄m̄ s̄i pá la Tafiiti-we t̄o.

²² T̄enaya Tafiiti na í ȳl̄aa pa k̄ula k̄rak̄paa na pá tes̄i Yaatan̄i. P̄e k̄oma s̄i p̄e n̄yaa l̄oxȳ t̄o p̄e ta kaasi n̄oȳol̄b̄. Pa t̄esa pa t̄ena.

²³ Ahitofeli nawa s̄i pa ta m̄v̄ í t̄om̄, ðena í k̄uli na í k̄p̄eeli í k̄p̄an̄aya na í k̄p̄e í te. I heela í t̄oȳaya nȳoma ke nti t̄o we lap̄u t̄o, ðena í t̄o í t̄oxȳ ŋm̄enaya na í sí na pá pimi-_i í caa p̄elaa taa.

Tafiiti ke Mahanayim

²⁴ Tafiiti pa tala Mahanayim, de Apəsaləm na lseyeli yəlaa mpa pa təhaya i waali tə pa tesa Yaatanu kele. ²⁵ Apalu wei pa yaa si Amasa təyə Apəsaləm leeta yoolaa wulaw Sowapı lonte. Amasa inı i caa kē lseyeli tu kē na pá yaa-i si Yetee. I too kele Nahası peeb Apikaalı, ilé i neu nté Sowapı pa too Seluya.

²⁶ Mpróy Apəsaləm-we pa sika Kalaati tetu taa.

²⁷ Tafiiti pa tala Mahanayim, lena Amoni tetu icate Lapa tu Nahası pəyalu Sopi, na Lo-Tapaa tu Amiyeli pəyalu Makii, na Kalaati tetu icate Lokelim tu Paasilayi ²⁸ pa pona Tafiiti-weye kühəntəh na cəmsənəa na heesi, na təyənaya pee, na molum, na pee kotonjee, na soona ke loosi naale. ²⁹ Na tuh nim na naanim na heej, na waakasənəa. Mpi tə, pa təhaya kē si ikaale na nyəyəsı na ləkətə pə pu-weye wulaya tetu taa kē.

18

Apəsaləm na i yoolaa pa kpisuyu

¹ Mpróy Tafiiti kota i yoolaa na í kpa pa taa kē yoolaa iyaya (1000) nyuyə nyəma na nunuwa (100) nyuyə nyəma. ² Ilena í cəla Sowapı ke tintiyile, na Sowapı neu ke tintiyile, na Katı tu İtayı ke tintiyile na í tə si: Má na-me tu pona yoo. ³ Tənayale samaa təma-i si: Aai, pə fei si n lu. Mpi tə, paa pə kəla-tu na tē se nəyəl u paasəyənə-tu. Paa ta taa yəlaa həyəluyə səpənə awusa. Ama nyá we kē isı ta taa yəlaa iyisi naanuwa (10000). Mpu tə, pə kəla teu si n saalı icate taa na pá kəla-tu de n sənə-tu. ⁴ Ntəna wulaw si: Təv, maa la nti tə maya-meyə teu tə.

Ilena wulaw səh nənyəyə na yəlaa luki iyisi iyisi na nunuwa nunuwa. ⁵ Mpróy wulaw təma Sowapı na Apisayi na İtayı si: İ nyəni ma isentaa na í la ma pu Apəsaləm təpamm.

Ilena yəlaa tənə nu mpu.

⁶ Mpróy Tafiiti yəlaa polaa si pa yookina Apəsaləm-weye İfəlayim hətuyə taa. ⁷ Yəlaa iyisi hiu (20000) təcı ke Tafiiti nyəma kuwa Apəsaləm nyəma taa.

⁸ Mpróy yoo yawa tetu tənə taa. Hətuyə təyə yəlaa mpaaya kuyaku ηku tə pə kəla mpa layate təyaa tə.

Sowapı kuwa Apəsaləm

⁹ Mpróy Apəsaləm tuta i təyi Tafiiti yəlaa taa na í caya kpaayanu. Ilena kpaayanu seenə-i na í susı-i tuxə səssəv nakoli ku pilihası taa, na i nyəəsı həkəna-sı na í susı na kpaayanu ná tēy. ¹⁰ Nəyəl nā mpu, lena í heeli Sowapı si: Ta caa, ma nawa Apəsaləm na í susina tuy. ¹¹ Ntəna í təmı-i si: N na-i de pepe tə kē n ta ku-i tənaya kpaakraa. Halı maa ha-η liyitee nyəyətə naanuwa kele na tampa.

¹² Mpróy apalu inı i cəwa si: Paa liyitee nyəyətə iyaya (1000) ke n tu ha-m ma niη kaa kpa wulaw pəyalu tə. Mpi tə, tə nuwa nti wulaw heela nyá na Apisayi na İtayı si i la laakalı na inı i pəyalu Apəsaləm tə. ¹³ Paa maa lapa kaanutu na má ku-i, wulaw ka nu-təyi. Nyá mayamaaya n taa waasi-m.

¹⁴ Ntəna Sowapı si: Maa səhəxi nyá kiη ke yem.

Ilena í kpaaya ηmantaası tooso na í polo í yaya-səxi Apəsaləm fulaya tə. Mpi tə, ilé i taa sətə. ¹⁵ Mpróy yoolaa naanuwa wei i təkaya Sowapı yoo wontu tə pa tama Apəsaləm na pá tēesi-i kuyə.

¹⁶ Mpróy Sowapı hula tutuyə na yəlaa koti na pá heesi pa kolontunaa təyənuyə.

¹⁷ Ilena pá kpaaya sətə na pá peti púyú nakoli ku taa kē hətuyə taa na pá kaa i tə kē kaηmaaya təkəlem, na Apəsaləm yoolaa tənə se na paa wei í məli i tē.

¹⁸ Waatu wei Apəsələm ka wena ı ise təyo ı yelaa na pá ηma-ı akele ke wulav tetekəle taa ké Yosalem kin, na í yaa-ı sı Apəsələm akele, sı unı ı fei apalvəyaya tə paa yaakəna ı həte. Na pá yaaki-ı rıprıyú haləna sanja.

Tafiti nuwa Apəsələm səm

¹⁹ Mprıyú Satəki pəyalv Ahimaası təma sı: ı yele na má ləyo ma ti na má pona wulav ke təm kəpantv sı Tacaa ha-ı tampana na í yarı-ı ı kolontunaa nıj taa. ²⁰ Ntəna Sowarı tə sı: Pə taya nyaa heelina wulav ke təm kəpantv ke sanja. Mpi tə, ı pəyaya səpəna. ²¹ İlena Sowarı tə İtiyopii tv sı: Polo na ř heeli wulav ke mpi n nawa tə.

Ntəna İtiyopii tv həntı-ı ate na í tó casəle. ²² Mprıyú Ahimaası tasa Sowarı ke təm sı: Paa pu la isəna yele na má se İtiyopii tv waalı. Sowarı sı: Ma pəyalv, pepe nyuvv tə ké n caa pote? N kaa waa pə taa se. ²³ Ahimaası sı: Paa pu la isəna pə wəe sı má polo ké. İlena Sowarı sı: Təv, polo.

Mprıyú Ahimaası kpağa tetekəle mpaan na í polo í laalı İtiyopii tv.

²⁴ Waatu unı Tafiti ka cəya nənəəsi naale hekə na í tanja. Mprıyú tanjv kpa nənəyo nyuvv taa, ılena ı loosi nəyəl ı seeki ı tike na í kəj. ²⁵ İlena í má kapuka na í heeli wulav, na apalv unı ı tənna sewa na í kəj. Ntəna wulav sı: Ye ı tike ı seekina təm kəpantv ke ı kəjna. ²⁶ Mprıyú tanjv tasa ləlv ke nav na í seeki na í kəj. İlena í má kapuka na í heeli nənəyo tanjv sı: Nəyəl ná kəjna ntəye ı tike təkəj tətə. Wulav sı: Təm kəpantv tətəyo ılé ı kəjna.

²⁷ Mprıyule tanjv sı: Kancaaləya nyəj sewa nəyəsəna Ahimaası sewa ké. Ntəna wulav sı: Yulv kəpəj ké, na təm kəpantv ke ı kəjna.

²⁸ Ahimaası talaa, ılena í má kapuka sı: Alaafəya ké yoo, ta caa.

İlena Ahimaası həntı wulav ke ate na í təmı-ı sı: Nyá İso Tacaa wei ı yapa-η nyá kolontunaa mpa pa kulayaa nyá tə təyəle teeli tv. ²⁹ Ntəna wulav pəsı-ı sı: Apəsələm wəna alaafəya?

Ahimaası sı: Ma nawa samaa tuutuuma ke waatu wei Sowarı tila-tv tə, ıle ma ta nyı mpi pa lakaya tə. ³⁰ Wulav sı: Nyáá səjna kpeeta tə cəne.

İlena Ahimaası kəe na í səj. ³¹ İtiyopii tv tala kpaakra, ılena í tə sı: Ta caa, təm kəpantv ke ma kəjna-η. Sanja Tacaa ha-η tampana na í ya-η mpa pa kulayaa nyá tə tə pa nıj taa. ³² Ntəna wulav pəsı-ı sı: Na Apəsələm wəna alaafəya? İlena í tə sı: Ta caa, nyá kolontunaa təna na mpa pa ləkəna-η asalav tə pá wəe ısu Apəsələm.

19

Tafiti larwakəlle

¹ Mprıyú wulav laakalı pəsaa na í kpaaki ate na ısetaa kutuluğu taa na í wiiki na í yəyətəyi sı: Hai, ma pu Apəsələm, ma pu Apəsələm. Ye maa səpəna nyá lonte pə taa kəli teu? Ma pu Apəsələm, hai, ma pu.

² Mprıyú pa polaa na pá heeli Sowarı sı wulav wiikina nté na í huıutiyi lotu ke Apəsələm tə. ³ İlena kəyaku ηkv kv larjholəmlə pəsi ləyaya ke yəlaa taa. Mpi tə, yəlaa nukaya pa yəyətəyi sı wulav cəya ı pəyaya ləyaya. ⁴ Feele lapa yəlaa na yosu ηku pa yoowa təyo, ılena pá svv ıcate taa təhe. ⁵ Na wulav náá həkə ı ısentəo ké saaləya na í kiisiyina nəyo səsağa sı: Hai, ma pu Apəsələm, hai, ma pu, hai, ma pu.

⁶ Mprıyú Sowarı svv wulav kin ke nan taa na í təmı-ı sı: Sanja n tıyı feele ke nyá təmle nyéma mpa pa yapa nyá na nyá pəyalaa na nyá pəelaa na nyá alaa təyo.

⁷ Mpa paa caaki-η τὸ γο n sɔlɔaa na nyá taa kpaakɛna mpa pa caaki-η tɔ. N lakuyɔ isɛntɔ tɔ pɛ hulɛxi kɛ si n nyɛnɛxi nyá yoolaa na pa nyuyɔ nyɔma ke yem. Pɛ laki-m isu ye taa sɛpɛna na Apɛsalɔm wɛna i weesuɔu pu kɛla-η teu. ⁸ Mpu tɔ, kuli na n lu na n yɔɔtɛna yɔlɔaa na pa lanja hɛɛ. Ma tuukina Tɔcaa si ye n ta lu pɛ kaa kaasi paa yɔlv kɔlvɔm kɛ nyá kin kɛ ahoɔ anɛ. Na mpi pɛ tɛma-η maɔanɔv kɛ hatoo nyá pɛcaatu tɔ pu la sana na nɔnɔɔ nyɛntv.

⁹ Mprɔyɔ wulav kɔlɔaa na i caya nɔnɔɔ. Na pá heeli yɔlɔaa si i luwa na i caya nɔnɔɔ. Ilena pa tɛna pá polo i kin.

Tafiiti mɔlvɔv kɛ Yosalem

Waatu inu i taa Apɛsalɔm nyɔma ka tɛma sewa na paa wei i mɔli i tɛ. ¹⁰ Mprɔyɔ Iseyeli tɛtv yɔlɔaa kpeka tɛna lanja ta hɛɛ na pá tɔɔ si: Wulav yapa-tvɔv tá kolontunaa na Filiisi nyɔma niɔ taa na nɔnɔɔ í seeki icatɛ kɛ Apɛsalɔm tɔɔ? ¹¹ Apɛsalɔm wei tɔ lɔsaa na tɔ kpa wulav tɔ, ilɛ i sɛpa yooɔ taa, ilɛ pepe tɔɔ kɛ tɔ kaa mɔlɔna Tafiiti?

¹² Mprɔyɔ wulav Tafiiti nu tɔ tɛna nti Iseyeli nyɔma yɔɔtɛxi tɔ. Ilena í tili kɔtɔlɔaa Satɔki na Apiyataa si pá pɔɔsi Yuta nyuyɔ nyɔma si: Pepe tɔɔ kɛ pa wɛɛ na pá niyitiyi ma mɔlɔnav tɔm taa? ¹³ Anu mɛyɛlɛ ma yɔlɔaa na má na-mɛ tɔ kaa calɔm. Ilɛ pepe tɔɔ kɛ lɛlɔa njaakɛ ta tɔɔ? ¹⁴ I heeli Amasa tɔtɔ si má na-i tɔ kaana calɔm, na inu i ka lɛɛtɛna Sowari lɔntɛ taa na í pɛsi yoolaa wulav. Ye pɛ ta la mpv Iɔɔ í kv-m.

¹⁵ Mprɔyɔ Tafiiti pɛsa Yuta nyɔma tɛna na pá wɛɛ isu yɔlv kɔlvɔm. Ilena pɛlɛ pá tili na pá heeli-i si i na i nyɔma pá mɔli. ¹⁶ Mprɔyɔ wulav mɔlɔaa na í tala Yaatanu pɔyɔ.

Tafiiti kentiyi Simeyi tɔɔ

Ilena Yuta nyɔma polo Kilikaa na pá sɛɔi-i na pá tɛsɛna-i Yaatanu pɔyɔ.

¹⁷ Mprɔyɔ Pɛncamɛ tv Simeyi wei i ká tvv wulav na í wɛ timpɛ pa yaa si Pahulim tɔ, i lɔyɔ i ti na í na Yuta nyɔma pá polo wulav Tafiiti sɛɔvɔv. ¹⁸ I waali ka wɛ Pɛncamɛɛ nyɔma kɛ yɔlɔaa iyaya (1000) na Sayuli tɔmlɛ tv Sipa, na i pɛyalɔaa naanvwa na kakpasɛ, na i tɔmlɛ nyɔma kɛ hiu, na pá tɛsi Yaatanu kɛ wulav isɛntaa. ¹⁹ Kpɛlvɔv nku paa cɛla wulav si i tɛsɛna tɔ kɔlɛ kv tɔɔna i tɔyaya nyɔma kɛ tɛsɛnav.

Waatu wei Tafiiti caakaya tɛsvɔv, ilɛ Simeyi kɔmɔyɛlɛ na í hɛntɛ-i atɛ. ²⁰ Na í tɔ si: Hai, tá caa wulav, taa tɔki isayatu nti maa lapa-η kvayaku nku n lukaya Yosalem taa tɔ. Hai, kv-tɛxi nyá taa. ²¹ Ma nyɔma si ma wakɛla-η. Pɛ tɔɔ kɛ ma caala luu kɛ Yosɛfɔv kpeka taa na má kɔɔ-η sɛɔvɔv.

²² Ntɛna Apisayi cɛ Tafiiti nɔyɔ tɔɔ si: Pɛ wɛɛ si pá kv Simeyi kɛ. Mpi tɔ, i ka tɔɔna Tɔcaa kɔlɔsv kɛ mpusi.

²³ Mprɔyɔ Tafiiti pɔɔsa Apisayi na i taalv Sowari si: Mɔ tɔm suwɛ? Pepe tɔɔ kɛ i caalɛxi-m mpv? Ma tayana Iseyeli kawulaya taa kɛ mɔlvɔv kɛ. Ilɛ pɛ fɛi si pá kv nɔyɔlvɔv sanja.

²⁴ Ilena wulav heeli Simeyi na tuunav si: N kaa si.

Tafiiti na Mefipaali pa ciikuyɔ

²⁵ Mprɔyɔ Sayuli saali Mefipaali pola wulav sɛɔvɔv tɔtɔ. I lanje ka wakɛla Tafiiti sewa tɔɔ kɛ, ilɛ i ta paasɛna i nɔɔhɛɛ yaa i tantvɔv. Pɛyɛlɛ i ta catɔ i wontu kɛ pɛ kpaɔv kvayaku nku wulav lu Yosalem icatɛ taa na pɛ suna kvayaku nku i mɔlɔaa tɔ.

²⁶ Wulav kɔma, ilɛna í pɔɔsi-i si: Mefipaali, pepe tɔɔ kɛ n taa tɔɔi-m? ²⁷ Ilena í tɔ si: Hai, ta caa, ma tɔmlɛ tv pɛntɛna-m. Ma si í kpɛlɛlɛ-m ma kpaɔaya si ma kɛ

icam, na má caɣa-ke na má tɛɣi-ɣ. ²⁸ Ilena í la-m kələmɔto ke nyá kin. Nyá tu we isu Iso isɔtaa tillu ké, la mpi pə we-ɣ teu tɔ. ²⁹ Pəpətu fei lelen, ma caa tɔyaga təna muna səm ké. Paa na mpv n yelaa na má wee nyá na mpa í tɔki tɔ pa heku. Ma feina mpaau si má pɔɔsi natəli se. ³⁰ Mpuvle wulav si: N kələyi yɔyɔtu. Ma tɛma suw si nyá na Sipa í ká tala tetu ile. ³¹ Ntəna Mefiraali si: Sipa í tu kpaɣa pə təna. Ma caa wulav n mələyi nyá tɔyaga taa ile ma paa ye.

Tafiiti lakɪ Paasilayi ke kɔpantu

³² Mpuvɔ Kalaati tu Paasilayi kəmna Lokelim na í su wulav na pá tɛsi Yaatanɪ. ³³ Paasilayi inɪ i pusi ka we nunaasa ké. I ka səna wulav ke waatu wei i ka we Mahanayim tɔyɔ na tɔyɔnaya. Mpi tɔ, i ka wəna liyitee ke sosəm ké. ³⁴ Mpuvle wulav tɔma Paasilayi si: Ma na-ɣ tɔ polo Yosalem na má tɔɔ-ɣ təna. ³⁵ Tənaɣale Paasilayi pɔɔsa wulav si: Pə kaasa-m pusi isəna na má sí na má tɔyɔyɪ-ɣ Yosalem? ³⁶ Saɣa taa, ma pusi we nunaasa ké. Maa pəsəyi na má nyi tɔyɔnaya yaa konyɔnyɔəm lelen. Pəyele maa nyəɣ yonyoɔlaa apalaa na alaa pa yontu faɣav. Ile pepe tɔɔ ké maa kɔɔ na pə tɔyɔ-ɣ səyɔla ke yem. ³⁷ Pepe tɔɔ ké n laki-m kɔpantu nti tɔ taka? Maa tasa-ɣ suw na má tɛsəna Yaatanɪ. ³⁸ Mpi ma caa si n la-m tɔyɔle si má məli na má si ma icate taa timpi pa pima ma caa na ma too tɔ. Ama kpaɣa ma pəyalv Kimham na í pəsi nyá nyəɣ na n lapɪ-i kɔpantu nti n caaki tɔ. ³⁹ Ntəna wulav si: Pə we teu, Kimham í tɔyɔ-m na n heeli-m pə təna mpi n caana-i tɔ na má lapɪ-i.

⁴⁰ Tafiiti yəlaa təna tɛsa Yaatanɪ pɔyɔ, ilena wulav nά tɛsi na í wayali Paasilayi na í kooli-i kɔpantu, na ile i məli i tɛ. ⁴¹ Mpuvɔ Yuta nyəma na Iseyeli hɔyɔɔyɔ su wulav na í na i yəlaa na Kimham pá tɛɛ.

Yuta nyəma na Iseyeli nyəma pa yoo

⁴² Ntəna Iseyeli nyəma təna kotina wulav na pá pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ ké tá tɛtɔnaa Yuta nyəma nmulɪ nyá na nyá yəlaa na pá mələna-mɛ?

⁴³ Mpuvle Yuta nyəma təna ná cɔwa si: Mpi tɔ, ta yɔlv ké. Ile pepe maɣamaɣa haɣəyənə-meyɛ pə taa? Wulav ta tɔɔ-tv. Pəyele i ta ha-tɔyɔ pulv.

⁴⁴ Tənaɣale Iseyeli nyəma cɔwa si: Paa i ké mə nyəɣ tɔ, tɔ kəla-meyɛ təm naanɔwa. Mpi tɔ, tá caaləna maɣasɔyɔ si tá wulav í məli. Ile pepe tɔɔ ké i nyənə-tɔyɔ yem ké mpv?

Ama Yuta nyəma ná holaa na pə kəli Iseyeli nyəma.

20

Sepa kɔlvɔv ke Tafiiti tɔɔ

¹ Waatu inɪ i taa ké Pɛncameɛ apalv tetelatv nɔyɔlv i ka wəna Kilikaa na pá yaa-i si Sepa, na i caa si Pikili. Mpuvɔ kɔyaku nakɔli i hɔla apalvtutuyɔ na í tɔ si: Tá na Tafiiti tɔ ta kaa.

Pəcɔ i kaa ha-tɔyɔ pulv.

Paa Iseyeli tv wei í məli i cokəle taa.

² Mpuvle Iseyeli nyəma təna sewa Tafiiti na pá tv Sepa waali. Ama Yuta nyəma ná tá lu pa wulav waali. Pa na-i pa təmna nmpɔyɔ hatoo Yaatanɪ, haləna Yosalem.

³ Mpuvɔ wulav məla i tɔyaga taa ké Yosalem, na í kuu alaa mpa i ká yelaa si pá taɣ tɔyaga tɔ na í tɔki-weyɛ kutuluyɔ nakɔli kv taa na pá taɣ-wɛ, na pá paasəna-wɛ. Ama u kɔpətəyənə-wɛ. Pa təkə-weyɛ nmpɔyɔ na pá wee isu leelaa haləna pa səm.

Sowari kuvu ke Amasa

⁴ M'p'ógó wulaw t'oma Amasa si: P'u lak'i kuvyeen tooso t'o, yaa-m Yuta ny'oma na nyá na-we í koo.

⁵ Ilena Amasa tee. Ama kuvyeen wei wulaw ka tu-i t'o í tee'wa na p'éc'ó í m'eli.

⁶ T'əna'gale wulaw t'oma Apisayi si: Sepa ka la-tuvu isayatu na p'é k'eli Ap'əsalom. P'ə t'oo t'o k'raya ma y'elaa na n' t'ə'ŋ í waali. P'ə taa k'oo na í tala acal'ee t'ə'ŋ ny'əna na í fiti-tv.

⁷ M'p'ógó Apisayi k'raya Sowari yoolaa na wulaw t'ə'ŋ'laa na yoolaa taa yoolaa t'əna na pá tv Sepa waali.

⁸ Pa k'oma na pá k'p'eyet'əna Kapaw'ə'ŋ puw ile Amasa s'ə'ŋa-we'y'ele. Na Sowari l'ela í layate ke í tokonaa t'oo na t'ə we t'ə su'yute taa. I t'ə'ŋa mpv ilena layate hoti*fa*^a k'p'ee layate. ⁹ M'p'ógó Sowari see-i si: N we alaaf'əya ap'ə'ŋ'ny'a?

Ilena Sowari k'pa Amasa tantuvu na í ni'ŋ nt'ə'ŋ'ŋ si í way'alə'ŋ-i. ¹⁰ Amasa ta paas'əna layate nte tu we í ni'ŋ lel'ə'ŋ taa t'o. Ilena Sowari s'ə-te'y'e í lotu taa k'é t'əm k'ulvm na í taa p'ontv luli at'e na í si k'p'ak'p'aa.

Sepa kuvuvu ke Tafiti t'oo su t'ə'ŋa

M'p'ógó Sowari na í neu Apisayi pa tv Sepa waali. ¹¹ Ilena Sowari yoolaa taa n'ə'ŋ'lv ca'ya Amasa ki'ŋ t'əna na í t'ə'ŋ si: M'pa pa we Sowari na Tafiti pa t'oo t'o p'ontvnaa í t'ə'ŋ Sowari.

¹² Na Amasa náá t'ə'ŋna í cal'əm taa ke pilimuyv ke hap'əle t'oo. Yoolu unv í nawa si y'elaa t'əna k'ə'ŋ na pá s'ə'ŋ'ə'ŋ ilena í tuli Amasa na í p'ona hap'əle k'p'ee'ŋa na í tak'i-p'ə'ek'əle. ¹³ I l'ə'sa-i mp'aa'v taa t'əna ilena pa t'əna pá t'ə'ŋ Sowari na pá t'ə'ŋ'ni Sepa.

¹⁴ Ilena Sowari fa'ya'na Isey'eli k'p'eka t'əna taa na í m'ə'lə'ŋ'əna tim'pi pa yaa si Ap'ee'li-P'eti-Maaka na í caa l'vlv'v ny'əma t'əna koti na pá t'v í waali. ¹⁵ M'p'ógó Sowari-we pa tama Sepa ke icate nt'ə t'ə taa na pá ŋ'má p'vlv na p'ə k'vlv isv koluv'a. Ilena y'elaa t'əna caa icate koluv'a kite tee si pa p'et'ə'ŋ-ke.

¹⁶ Mp'uv'le alv k'pelik'p'eka tv n'ə'ŋ'lv m'apa kapuka na koluv'a taa si: Hai, hai, ma wiik'ina-me si í heeli Sowari si ma caa ma heeli-i t'əm.

¹⁷ Sowari k'p'ət'əna-i ilena alv p'ə'si-i si: Ny'ə'ŋa pa yaa Sowari? Si y'ee ma'ya. Alv si: Hai, nu ma t'əm. Sowari si: Y'ə'ŋ'ə'ŋ.

¹⁸ Nt'əna alv si: P'ə tu we l'ə'ŋ'taa ile ye n'ə'ŋ'lv w'ena t'əm í k'ə'ŋ Ap'ee'li icate taa c'ə'ŋ'ye na icate ny'əma tasa-i layatu ile p'ə t'ema. ¹⁹ M'pi t'ə, t'á icate we teu k'é na t'ə taa we t'ə'pamm ke Isey'eli t'əna taa. Ilena nyaa caaki si n wak'ə'li Isey'eli taa acal'ee too? Pepe t'oo k'é n caa si n wak'ə'li k'p'anco'ou ŋ'ku Tacaa ha-tv t'o? ²⁰ Nt'əna Sowari si: Mp'usi í polo pooluv', maa p'ee'k'ə'ŋ icate t'ə'ŋe t'ə wak'ə'lv'v se. ²¹ Aai, p'ə f'ei mpv. Ama l'f'əlayim p'v'v'v taa tv wei pa yaa si Sepa t'ə unv í k'vl'əna wulaw Tafiti t'oo. I c'el'e-m unv í t'ike ilena má y'ele m'ə icate na má tee. Nt'əna alv unv si: Paa l'ə'ŋ'ə-ŋ í ny'v'v'v na koluv'a.

²² Mp'uv'le alv pola icate ny'əma ki'ŋ na layatu na pá seti Sepa ny'v'v'v na pá l'ə'ŋ'ə-k'v'v'v Sowari na koluv'a. T'əna'gale Sowari h'v'la tutuv'v'v na í yas'v y'elaa na paa awe k'p'e í t'e na unv í m'ə'li Yosalem ke wulaw ki'ŋ.

Tafiti waali ny'əma h'əla

²³ Sowari ke'le Isey'eli yoolaa t'əna ny'v'v'v tv. Yoyata p'əyalv Penaya ke'le wulaw t'ə'ŋ'laa ny'v'v'v tv. ²⁴ Atolam ke'le lampuu m'olaa ny'v'v'v tv, na Ahiluti p'əyalv

^a 20:8 Layate hoti: H'ep'əla Piipili taa pa t'el'ə'saa si layate hotaa. K'ə'le'ki Piipili taa ná wee si: ...ilena í

Yosafati keLe Takelasi sulɔ, ²⁵ na Sefa keLe si ŋmaalo. Satoki na Apiyataa keLe kotelaa. ²⁶ Na Yayii tu Ila keLe Tafiiti Sɔpaari.

21

Karawɔŋ nyɔma na Sayuli tɔɔɔa nyɔma tɔm

¹ Mɔrɔgɔ nyɔɔɔsi luwa pusi tooso ke Tafiiti waatu taa. Ilena Tafiiti pɔɔsi Tacaɔ ilena Tacaɔ tɔ si: Sayuli na i tɔɔɔa nyɔma pa yulɔkole tɔɔ kɛ. Mpi tɔ, pa kuwa Karawɔŋ nyɔma.

² Mɔrɔgɔ wulaw yaa Karawɔŋ nyɔma si i yɔɔtɔɔɔna-we. Pa taa kɛ Iseyeli nyɔma, Amolii nyɔma kakaasaya kɛ. Ie Iseyeli nyɔma ka siwa pa nɔɔ kɛ si pa kaa ku-we. Paa na mpɔ Sayuli ka nyaŋaya kɛ si pɔ taa kɔɔ na pɔ pɔsi Iseyeli nyɔma na Yuta nyɔma pa kolontunaa. Ilena i lu si i kuɔi-we. ³ Mɔrɔgɔ Tafiiti pɔɔsa Karawɔŋ nyɔma si: Isɔnaɔa pɔ wee si mɔ tayanu na pɔcɔ i kooli Tacaɔ yɔlaa ke kopantu?

⁴ Mɔrɔgɔle Karawɔŋ nyɔma cɔwa si: Liyitee yaa wɔla kaa tayanu tɔ na Sayuli na i tɔɔɔa nyɔma ta tɔm. Pɔyele taa caaki si ŋ kɔ Iseyeli tu nɔɔɔ. Ntɛna wulaw si: Ie pepe maɔamaɔa ke i tu caaki mɔ la-me tɔkrem?

⁵ Ilena pɔ cɔ si: Timpi Sayuli wakɔla-tuɔ sɔsɔm na i tɔ i taa si i kpiisiyi-tu tɔkpataa ke Iseyeli tɛtu taa tɔ, ⁶ mpɔ tɔ, pɔ cɛla-tuɔ i piya taa kɛ yɔlaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ na tɔ pusi-we na tuɔ ke Tacaɔ isentaa ke Sayuli icate taa. Ntɛna wulaw si: Maa cɛle-meɔe-we.

⁷ Mɔrɔgɔ wulaw kisa Sayuli saali Mefipaali tɔɔ kɛ nɔɔsi nsi i na ilɛ i caa Sonatan paa pɛɛla Tacaɔ isentaa tɔ si tɔɔ. ⁸ Ilena wulaw kra Aya pɛɛlɔ Lisipa ka lɔla piya nsiyi Sayuli tɔ. Pa yaa lɛlɔ si Alɔmoni na lɛlɔ si Mefiposeti, na pɔ sɔsɔna piya kakpasɔ wei Sayuli pɛɛlɔ Mikaaɔ ka lɔla Apɛɛli-Mehola tu Paasilayi pɔyalɔ Atiliyɛɛli tɔ, ⁹ na i cɛle-weɔe Karawɔŋ nyɔma na pɔ pusi-weɔe tuɔ tɔɔ kɛ Tacaɔ isentaa kɛ pulaya tɔɔ, na pɔ si pa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ inɔxi saa wei pa caalɔxi kumtu tɔ.

¹⁰ Mɔrɔgɔ Sayuli leelu Lisipa kraɔa fɔlɔtɔ taka na lanwakɔlle na i pɔ kokpamɔɔɔ tɔɔ kɛ sɔtaa cɔlɔ ke kumtu caalɔɔɔ waatu halɔna tɛn nuu, na i tɔɔɔnɔxi sumasi ke ilim si si taa tɔɔ-we. Na i tɔɔɔnɔxi mɔrɔgɔ taale wontu ke ahoɔ.

¹¹ Mɔrɔgɔ pa heela Tafiiti ke mpi Lisipa lapa tɔ. ¹² Ntɛna Tafiiti tili Yarɛɛsi nyɔma tɛɔe Kalaati tɛtu taa na pɔ cɛle-i Sayuli na i pɔyalɔ Sonatan pa mɔwa. Mpe inu paa ŋmulɔna-yɛɔe Pɛti-Seyan nyɔma kataɔa taa timpi Filiisi nyɔma ka ku-weɔe Kilipɔwa na pɔ pusi tɔ. ¹³ Pa kraɔa Sayuli na Sonatan pa mɔwa ke tɔna ilena pɔ kuu yɔlaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ inu i nyɔna tɔtɔ. ¹⁴ Ilena pɔ pi Sayuli na i pɔyalɔ pa mɔwa ke Sela icate taa kɛ Pɛncameɛ tɛtu taa kɛ Sayuli caa Kisi pɔlaau taa.

Mɔrɔgɔ yɔlaa lapa pɔ tɔna mpi wulaw tu-we si pɔ la tɔ. Pɔle pɔ waali kɛ Iɔ pɔɔnɔ heɛwa tɛtu nyɔma tɔɔ.

Filiisi nyɔma yoonav (Kɔtɔɔsvɔ I 20:4-8)

¹⁵ Mɔrɔgɔ Filiisi nyɔma yoonav Iseyeli nyɔma tɔtɔ. Ilena Tafiiti na i yoolaa pɔ polo na pɔ yoonav-we na ikaale kra-i. ¹⁶ Ntɛna tooko wei pa yaakaya Isipi-Pɛnɔri tɔ i maɔasi i taa si i kɔ Tafiiti. Paa lupa i ŋmantaɔa ke nyɔɔɔɔɔɔɔɔ kɛ na ka yuɔ sɛka kiloonaa liyiti kɛ pɔcɔ, na i lɔla i tɔnaɔa taa kɛ layate kɔfate. ¹⁷ Mɔrɔgɔ Seluya pɔyalɔ Apisayi pola Tafiiti waasɔɔ na i ku Filiisi tu. Tɔnaɔale Tafiiti yɔlaa

kisina-ι na tuunav si: Pə fei si n̄ tasa-tuyv təhuyv ke yooou. Pə taa kəə na p̄a ku Iseyeli nyəma nəχə təə tv.

¹⁸ Pə waali k̄e pa na Filiisi nyəma pa tasa yooou ke Kəpi. Tənaγa Hosa tv Sipekaa kəwa tooko Safi. ¹⁹ M̄p̄oγ̄o pa na Filiisi nyəma pa tasa yooou tətəγə kəpi na Pətələhem tv Yalii p̄əyalv Ulanəη ku Katı tv Koliyatı wei ι ηmantaaγa ka we isu sayata kpatəle tə. ²⁰ Pa tasa yooou ke Katı na tooko nəχəlv ι ka we təna na ι mpee na ι nəmpee we naatoso naatoso, pə krenta hiu na liyiti. ²¹ M̄p̄oγ̄o ι tv Iseyeli nyəma, lēna Tafiti taalv Samma p̄əyalv Sonataη ku-ι.

²² Apalaa mpe paa k̄e Katı tookonaa k̄e. Tafiti na ι yoolaa pa k̄una-wē.

22

Tafiti kawəyaya

(Yontu 18)

¹ Waatv wei Tacaa γapa Tafiti ke Sayuli na ι kolontunaa lēlaa niη taa təγə Tafiti sama Isə na yontu si:

² Tacaa kele ma kukpamuyv na ma təcəəsəle toη nyənte, nyá waasəγəna-m.

³ Nyayale ma Isə na má cəəsəγəna-η. Nyayale ma kpaluyv na toη wei ι waasəγi-m tə. Na ma təcəəsəle nte tə we puyv taa tə, na ma kpyəlv tətəle.

N k̄e ma waasəlv, n yakı-m m̄səntunaa niη taa.

⁴ Ma sama Tacaa na kawilitayə. Nyá γapəna-m kolontunaa niη taa.

⁵ Səm tama-m k̄e isu lum səsəəm hola, na p̄ə nyaaşəγi-m isu pusi səsəənsi.

⁶ Atətəle ka hōka-m tə ηm̄usi k̄e. Na səm náa tuti-m na pə puluyv.

⁷ Ma γaa Tacaa ke ma lanwakəlle waatv si n̄ waası-m.

Ma kiisaa na n̄ nu ma nəχə ke nyá təyayə taa.

⁸ Páána kpa Isə na tətə sele, na isətənyv kite ciyiti, na p̄əəη náa sele ι kila tēē.

⁹ Kəko nyəəsı luna Isə nyá muna tēē, na n̄ tə kəko mamala na nəχə.

¹⁰ N lumsa isətənyv na n̄ tii, na nyá nəəhēē tēē k̄e isəηm̄ontuyv kpusəη nyəηku.

¹¹ Isətaa taηlv kpaγana-η na n̄ kuləγi hontv, na heelim tēekəna-η.

¹² N taka nyá təγi səkpetuyv, na η we tēv ηm̄ontuyv tēē.

¹³ Nyá nyalaməle tēē-η nəχə na tə təkı mamacəγəlası.

¹⁴ Isətaa Isə Səsə nəχə nu isətaa k̄e isu tēv hola.

¹⁵ N tə ma kolontunaa ke nyəma na n̄ yası-wē.

N tisa pa tōō ké calanaa na pá se yem yem.

16 Tacaa n̄ mu pááná na n̄ woso nyá muna tee,
na tenku tetu nyu na pé ná antulinya kite.

17 Ilena n̄ tisi nyá niñ na isōtaa
na n̄ læsi-m lum sōsōm taa.

18 Na n̄ ya-m kolontunaa toñ nyóma
mpa un̄ pa tee-m tō pa niñ taa.

19 Ma wahala wule ke pa tuta-m.
Ilena Tacaa waasi-m.

20 N sōla-m tōō n̄ waasa-m si má caɣana ma ti.

21 Ma tēña tampana tōō n̄ lapa-m mpv,
ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

22 Ma tēña Tacaa tōm ké,
ma ta wakəłəna-ñ.

23 Ma tēña nyá kusəsutu tōō.
Ma ta yəki nyá kiiu nakvli.

24 Ma luyv fei taali nəyolv,
tōō ma kpa ma tēyi isayatu təlate.

25 Ilena Tacaa fei-m ma tampana tēnyv tōō.
Ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

26 Kvpantu ke Tacaa n̄ feləyi tə latv,
na n̄ tēñ tampana na n̄ lana a tēñlv.

27 Yvlv í we tənəññ n̄póyō n̄ laki-ı,
ilena n̄ kisi isayav.

28 N waasəyi təpasəlaa,
ilena n̄ tisiyi kalampaanv nyóma na ise culvvyv.

29 Tacaa kele ma nyaaləv,
na n̄ keeləyi ma səkrətvvyv.

30 Nyá toñ ke ma ñmaakəna
kolontunaa koloosi na má svvki.

31 Tacaa nyá kvlavtvv we ké təvññ,
na nyá kvvəyotvtv fei sika.
N kentiyi mpa pa cəəsəyənə-ñ tō isv kpalóyō.

32 Tacaa nyá tike təkəñ nté Iso.
Ta Iso tike təkəñ nté kvkramvvyv
ñku kv kentiyi-tv tō.

33 Nyayale ma kolvñə ıcate toñ nyəñka.
Na n̄ tiikiyi-m mpasv kusiyisvvyv taa.

34 Na n̄ yeki na má pəsəyi sewa ke pulasv tōō
isv nam na naani.

35 N faləsa ma niñ na yovu,
na má nyv tōōv toñ nyəñkv tōv.

36 N yapa ma nyvvyv na pé wee isv kvkentvvyv.
Na ma pəsiv səsō ke nyá kvpantu tōō.

37 Nyá hasəyənə ma nōhēe tee.
Pvlvvyv v tuuliyi-m.

38 Ma təχənəyi ma kolontunaa na má wakələyi-we.

Ye ma ta kpiisi-we maa mələyi.

39 Ma wakələyi-weye na má kpiisi-we, na pá wee ma nəəhee tee, paa tasəyi kəlvəv.

40 Nyá haakəna-m yoou toŋ, na n̄ yeki na ma kolontunaa həntəyi-m atə.

41 N yeki na pá seeki-m, na má wakələyi-we tənəŋnəŋ.

42 Pa caaki pa taa na pa waali paa naa waasəlv. Uena pa wiina Taca na ílé i kisi cəv.

43 Ma nuɣutiyi-we na pá pəsi mʊsʊv. Na má feli-we na pá pəsi isu mpaav afəla.

44 N yapa-m ma yəlaa nəəhənte taa, na n̄ sɪ-m katerasɪ yəlaa nyvʊv tʊ. Yəlaa mpa ma taa nyi tɔ pa lapa-m təmlə.

45 Krai nyəma piya seekina-m, na má nyəna-weye isəle pa nukɪ ké.

46 Pa nantʊ tiliyi ké, na pá lukəna pa təŋmelle na seluyu.

47 Taca wenna. Nyagale ma kəkramvʊv ŋku kv kentiyi-m tɔ maa sa-ŋ.

Ma tala ma Iso ma waasəlv.

48 Nyá ləetəyəna na ma nəχə.

Na n̄ tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá fitiyina-m ma kolontunaa niŋ taa, na n̄ laki na má kələyi-we,

na n̄ yaki-m mʊsʊŋtʊ niŋ taa.

50 Pə tɔə ké maa sa-ŋ piitimnaa taa na má pʊχvli nyá həte.

51 N tʊyi nyá wulav ke akaitʊ səsəəntʊ.

Na n̄ la kʊpantʊ ke nyá kələsʊ na Tafiiti, na ílé i piifim nyəma ke tam tɔə.

23

Tafiiti kantəkaya kʊyɔχtʊv

¹ Yontu nti Tafiiti təkəna yoou tɔχəlv:

I nu Seseə pəyalv Tafiiti nəχə.

Taca kʊsəna ma nyvʊv.

Yakəpʊ Iso ləsəna-m na í kra-m wulav.

Maɣalə Iseɣeli yəlaa yonyoolu kʊpaŋ.

² Taca Feesuɣu tʊwa kv tɔm ke ma taa na ma yɔχtəna kv nəχə.

³ Iseɣeli Iso yɔχtəna.

Iseɣeli nyəma kentulu nyá nyá heelina sɪ:

Wulav wei i təŋəyi tampana

na í təkɪ yəlaa tɔə ké kawulaya

na Iso sɔɔɔntɔ tɔ,

⁴ ɪ we teitei ke isu isɔtɔnɔɔv cekeɔv tananɔ
na ilim lu tɔyeyei tɔ.

Na pɔ lakɪ na kɔnyɔnyɔm nyɔkɪ
tev nuw waali.

⁵ M'pɔyɔ Iso n koola ma tɔyaga ke kɔpantɔ.
Ma na-ɛ tɔ pɛela tam tɔɔ nɔɔ kɛ,
na n̄ tagani-keɛɛ teu na n̄ nyɔmá ka tɔɔ.
N ka ya ma nyɔvɔ na n̄ la-m kɔpantɔ tɛna.

⁶ Ama Iso nyá footilaa ná we isu sɔwa
kulɔlɔna kɛ.

Paa tokixina-yeyɛ nin kɔɔɛɛ.

⁷ Kpátɔyɔ yaa n̄mantaaga ke pa kɔakɔyɔna-yɛ
na pá wɔ-yeyɛ kɔkɔ ke a lonte taa.

Tafiiti yoolaa sɔsaa hɔla
(Kɔtɔsɔvɔ I 11:10-47)

⁸ Tafiiti yoolaa sɔsaa mpa pa lakaya ɪ tɛmlɛ tɔ pa hɔla ntɔ. ɪ yoolaa sɔsaa tooso taa sɔsɔ ntɛ Hakɔmoni tɔ Isɛpaali. Inɪ ɪ kɔna yooɔ kulɔmɔvɔ taa kɛ yoolaa nasɛnaasa (800).

⁹ Isɛpaali waali kɛ Tooto pɔyɔlv Ahowa saali Iliyasaa. Iseyɛli yɔlaa tooso wei na Tafiiti paa tama Filiisi nyɔma na pá yooɔna-we na Iseyɛli yoolaa náá seeki kulɔm kulɔm tɔ pa taa lelv. ¹⁰ Iliyasaa kɔ Filiisi nyɔma ke kuyaku nakulɔxi katatɔlaya kɛ, halɔna ɪ nin nyɔkɔlɔna layatɛ. Kuyaku n̄kɔyɔ Tacaa yapa Iseyɛli nyɔma ke teu na apɔlv inɪ ɪ nɔɔ. Halɔna Iseyɛli yoolaa tɔn̄ɔyɪ ɪ waali na pá tɔsɔyɪ sɛtaa yooɔ wontu.

¹¹ Iliyasaa waali kɛ Halaa tɔ Akee pɔyɔlv Samma. M'pɔyɔ Filiisi nyɔma kota timpɪ pa yaa sɪ Lehii tɔ sɪ pa yooɔna Iseyɛli nyɔma, ɪlena pɛle pa se. ¹² Ama Samma sɔv sɔona naali a taale taa kɛ tɛna na ɪ yooɔna Filiisi nyɔma na ɪ kɔ-we na Tacaa ya Iseyɛli nyɔma ke teu.

¹³ M'pɔyɔ yoolaa hiu na naanɔwa wei ɪ tɔn̄ɔyɔ Tafiiti tɔ pa taa tooso polɔ ɪ kinɛ ke Atulam kɔkɔpɔmɔvɔ p'ɔyɔlv taa ke kɔmtɔ waatɔ. Na Filiisi yoolaa náá sika Lɛfayɪ nyɔma tetɛkɔle taa. ¹⁴ Na Tafiiti náá we koluɔna ɪcatɛ taa na Filiisi yoolaa náá sika Pɛtɔlɛhem. ¹⁵ Mpɔyɔlv Tafiiti tɔma sɪ: Ma nyula Pɛtɔlɛhem ɪcatɛ nɔnɔɔv hite taa lum kɛ isu yem na kɔɔɛɛ.

¹⁶ Tɔn̄ɔyɔlv yoolaa sɔsaa tooso inɪ pa fayana Filiisi nyɔma tɛsikile na pá lu Pɛtɔlɛhem hite n̄tɛ tɔ taa lum na pá pɔna Tafiiti. Ama ɪ kisa pɔ nyɔɔv na ɪ mɔlɔnawɪ na ɪ liisi Tacaa. ¹⁷ ɪlena ɪ tɔ sɪ: Haɪ, Tacaa, pɔ fɛɪ sɪ má nyɔɔ lum pɔnɛ. Mpi tɔ, pɔ we isu yoolaa panɛ pa calɛm kɛ. Pa weesɪn̄ ke pa lapa awusa.

ɪlena Tafiiti kisi lum mpi pɔ nyɔɔv.

Tɛmlɛ sɔsɔɔle nte yoolaa tooso inɪ ɪ lapa tɔyɔle.

¹⁸ Sowapɪ neu Apisayɪ kelɛ yoolaa hiu na naanɔwa inɪ ɪ taa nyɔvɔ tɔ. Inɪ ɪ kɔna kolontunaa n̄mɔnɔvɔ nuɔnɔwa (300) na n̄mantaaga, ɪlena ɪ nyɔvɔ kɔlv. ¹⁹ Inɪ ɪ ka tɛna pa hiu na naanɔwa taa halɪ ɪ la pa nyɔvɔ tɔ. Paa na mpɔv ɪ ta tala kancaalaya yoolaa tooso.

²⁰ M'pɔyɔ Kapɔseli tɔ Yoyata pɔyɔlv Penaya, apɔlv inɪ ɪ nyɔvɔ ka kɔla ɪ kɔkɔlɔnaa tɔ kɛ. Inɪ ɪ ka kɔna Mowapɔv yoolaa sɔsaa naale. Kuyaku lɛn̄kɔ ɪ tii hite taa na ɪ kɔ tɔyɔlaya ke watɔ waatɔ. ²¹ Kuyaku nakulɪ ɪ na Icipiti yoolu tooko

naɣɔlv pa sulina na unɪ í tɔka kɔrátɔɣú na ɔlɛɣe ŋmantaaya. Ḿpóɣú ɪ lɛeka tooke unɪ ɪ ŋmantaaya na í kɔna-ɪ. ²² Mpi Penaya lapa na ɪ nyɔɣv kɔlɪ yɔlaa tooso unɪ ɪ taa tɔɣɔle. ²³ Inɪ ɪ tɛna pa hiu na naanɔwa unɪ. Ama ɪ ta tala tooso kancaalaya nyɔɣ kɛ́. Ḿpóɣú Tafiti kpa-ɪ ɪ tanlaa nyɔɣv tɔ.

²⁴ Yooola sɔsaa hiu na naanɔwa taa lɛlaa nté Sowari neu Asayɛli, na Petɛlɛhem tɔ Tooto pɔyalɔ Ilanaɣ, ²⁵ na Halotɪ nyɔ́ma Samma na Lika, ²⁶ na Pelɛti tɔ Helesi, na Tekɔwa tɔ Ikɛsi pɔyalɔ Ila, ²⁷ na Anatɔti tɔ Apiyɛsɛɛ, na Husa tɔ Mɛpunayi, ²⁸ na Ahowa tɔ Salɔmɔɣ, na Netofa tɔ Malayi, ²⁹ na Netofa tɔ Paana pɔyalɔ Helepi, na Pɛncamɛɛ tɔ Lipayi pɔyalɔ Itayi kɛ Kipeya, ³⁰ na Pilatɔɣ tɔ Penaya, na Hitayi kɛ Kaasi lɔɔv nɔɣɔ ³¹ na Pɛti-Alapa tɔ Apiyalɔpɔɣ, na Pahulim tɔ Asɛmafɛti, ³² na Saalɔpɔɣ tɔ Iliyapa, na Yasɛɛ pɔyalɔ lɛlv Yonataɣ, ³³ na Halaa tɔ Samma na Halaa tɔ Salaa pɔyalɔ Ahiyam, ³⁴ na Makati tɔ Ahasɔpayi pɔyalɔ Ilifɛleti, na Kilo tɔ Ahitofɛli pɔyalɔ Iiyam, ³⁵ na Kameɛli tɔ Hɛsɔlayi, na Alapɔ tɔ Paalayi, ³⁶ na Sopa tɔ Nataɣ pɔyalɔ Ikaali, na Katɪ tɔ Pani, ³⁷ na Amoni tɔ Selekɪ, na Pelɛti tɔ Nalayi mpa pa takaya Sowari yoou wontu tɔ, ³⁸ na Yetɛɛ nyɔ́ma Ila na Kalepɔ, ³⁹ na Hiti tɔ Yulii. Tafiti yooola sɔsaa tɛna kɔpɛnta yɔlaa hiu na naanɔwa na naatosompɔɣɔlaya.

24

Kɔkalɔvɔ na yɔlvkɔsɔkɔ (*Kɔtɔsɔvɔ I 21:1-6*)

¹ Ḿpóɣú Tacaa pááná tasa Iɛɣɛli nyɔ́ma kɛ huunav, na í tó Tafiti taa si í kala Iɛɣɛli nyɔ́ma na Yuta nyɔ́ma. ² Ilɛna Tafiti tɔ ɪ yoou wulav Sowari si: Cɔɔ Iɛɣɛli kɔpɛka tɛna kɛ pɔ kɔpɔɣav Tan na pɔ polo Pɛsɛpa tɔ na ń kala yɔlaa na má nyɪ pa nyɔɣv.

³ Mɔvɔyɛ Sowari si: Tacaa í la na Iɛɣɛli yɔlaa huki tɔm nunɔwa (100) na ń ná. Ilɛ pepe tɔɔ kɛ ń tu kalɔɣi yɔlaa?

⁴ Ntɛna wulav si: Sowari í kala kɛ í kala. Ilɛna Sowari polo na í kala Iɛɣɛli yɔlaa. ⁵ Ḿpóɣú ɪ tɛsa Yaatanɪ na í polo ɪ siki timpi pa yaa si Alɔwɛɛ tɔɣɔ ɪcatɛ nte tɔ wɛ Katɪ tetɛkɔle taa tɔ tɔ ntɔɣɔɣ tɔɔ kɛ Yasɛɛ cɔlv. ⁶ Ḿpóɣú pa pola Kalaati tetɔ taa na pá polo Hiti nyɔ́ma tetɔ taa na Katɛsi na Tan-Yaasɣ kɛ Sitɔɣ cɔlv, ⁷ na pá polo Tiii koluɣa ɪcatɛ taa na Hifi nyɔ́ma na Kanaasɣ nyɔ́ma pa acalɛɛ taa na pá tɛsɛna Yuta ilim tɔtɔle ntɔɣɔɣ tɔɔ kɛ Pɛsɛpa. ⁸ Ḿpóɣú pa cɔɔ tetɔ tɛna na pá mɔli Yosalem. Ilɛ pɔ yoosa isɔtɔnaa pɔɣɔlayafɛi naanɔwa, na kɔyɛɛɣ hiu. ⁹ Ilɛna Sowari heeli wulav si: Iɛɣɛli yooola wɛ yɔlaa iyisi nasɛnaasa (800000) na Yuta nyɔ́ma kɛ yooola iyisi nasɛle na nunɔwa (500000).

Isɔ hɔma Tafiti ŋkɔpɔɣvɔ (*Kɔtɔsɔvɔ I 21:7-17*)

¹⁰ Tafiti tɛma kɔkalɔvɔ ŋkɔ ɔlɛ ɪ lanɣɛ wakɔlaa kɛɛ na í tɔ si: Tacaa, ma lapa mɔv tɔ ma wakɔlaa kɛ́, ɔlɛ wii-m ma ɪsayaɔv nti. Ma lapa kɔmɛlɛntɔ kɛ́.

¹¹ Ḿpóɣú Tacaa heela Tafiti layatɔ tasɔlv Isɔ kɔyɔɣɔtɔtɔ telɔsɔlv Katɪ si: ¹²⁻¹³ Polo ń heeli Tafiti si ma si wahalanaa tooso si ɪ lɔsi wei ɪ sɔlaa tɔ. Nyɔɣɔsi ɪ lu-ɪ pusi naatosompɔɣɔlaya, yaa ɪ se ɪ kolontunaa kɛ isɔtɔnaa tooso, yaa yɔlvkɔsɔkɔ ɪ luna kɔyɛɛɣ tooso? Wulav ɪ cɔ-m na má heeli Tacaa. Tafiti fema tanaɣ tɛɛ ɔlɛna Isɔ kɔyɔɣɔtɔtɔ telɔsɔlv kɔɔ.

¹⁴ Ntɛna Tafiti cɔ-ɪ si: Ma lanɣɛ pɔsaa kɛ́. Ilɛ Tacaa kɛ tɔ pɛta ta ti. Sana unɪ ɪ hɔ ta ŋkɔpɔɣɣ na mpi yɔlv ka hɔmɪ-ɪ tɔ. Mpi tɔ, Tacaa pɔtɔtɔlɛ tɔɔwaya.

¹⁵ Μπόγύ Tacaa yelaa na yulubkəsəku sɔv Iseyeli taa ké hatoo tanan tɛɛ na pá polo waatu wei i suwa tɔɔ pə kraɣav Tan na pá polo Pɛɛsɛpa tɔ, na yəlaa iyisi nutoso na naanɔwa (70000) si. ¹⁶ Isəttaa tillu tiikaya Yosalem ɪcətɛ tɔɔ si i wakələyi-tɛ, ilɛna Tacaa yeɛ i pááná na í heeli-i si: Yeɛ mpv, pə maɣanaa.

Waatu inɪ tɔ na isəttaa tillu wɛ Yɛpusi tv Alafəna təfalle. ¹⁷ Tafiiti nawa isəttaa tillu na í kuyi yəlaa ilɛna í tɔ Tacaa si: Hai, má wakələna, yəlaa mpɛ pa ta la pulv. Kɔ má na ma caa təɣaya nyəma.

Tafiiti ημά Tacaa ke kətaya təlate
(Kɔtəsɔtv I 21:18-26)

¹⁸ Μπόγύ Iso kuyəɣɔtɔtv teləsulv pola Tafiiti kɪn ke kuyaku ηkv na í təmɪ-i si: Polo Alafəna təfalle na í ημά Tacaa ke kətaya təlate.

¹⁹ Ilɛna Tafiiti polo isv Tacaa heeluyv-i tɔ. ²⁰ Μπόγύ Alafəna luwa na í loosi wulav na i waalɪ nyəma na pá puki i tɛ, ilɛna í polo na í hənɪ-i atɛ. ²¹ Ilɛna í pɔɔsi wulav si: Hai, tá caa, alaafəya keɛ? Keɛna wulav si: Ma kəɪ ké si ma yakɪ nyá təfalle na má ημά Tacaa ke kətaya təlate na mpusi inɛ í keɛli yəlaa tɔɔ. ²² Ntɛna Alafəna si: Ta caa, kraɣa-tɛ na í la kətasi nsi n nəkaa tɔ. Kraɣa naan inɛ na í hɛɪ akuyv kpatəɪ na í la kətaya ηka kəkə lusaa tɔ. ²³ Pə tənaya i ha wulav na í təmɪ-i si: Nyá Iso Tacaa í mv nyá sələmvv.

²⁴ Tənayaɛ wulav cɔ-i si: Aa, maa yana liyitee ké, ma kaa ha Tacaa ke mpi pə tɔɔ ma ta wu tɔ.

Ilɛna Tafiiti fɛli təfalle na naan pə tɔɔ ké liyitee nyəɣətv nule na naanɔwa.

²⁵ Μπόγύ i ηmawa kətaya təlate na í la Tacaa ke kətaya ηka kəkə lusaa tɔ na ciikuyv nyənsi. Ilɛna Tacaa pááná hɛɛ na mpusi keɛli Iseyeli tetv taa.

AWULAA TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA Kutubtu

Awulaa takelaya kancaalaya nyekka taa ke pa keesayi Iseyeli wulav Tafiiti payalv Salbmeh kawulaya tayo tom. Kancaalaya taa, i taha Iso luyu nyento ke na i kawulaya la teu pe tu fei. Ama alaa helasa-i tuh laav tom taa ke waali waali. Ilena Iso faya i kawulaya ke tom naale. Iseyeli nyoma ke hacholuv na Selopwam kele pa wulav. Na Yuta nyoma ke hacholuv na Lopwam kele pa wulav.

Isena pa faya Awulaa I takelaya to:

Tafiiti kawulaya tem, titite 1:1–2:12

Salbmeh kawulaya tayo, titite 2:13–11:43

Salbmeh kawulaya fayav, titite 12:1–14:20

Iseyeli awulaa naale yoo na pa ciikuyu, titite 14:21–22:53

Atoniya nyulayi kawulaya

¹ Mpyog Iseyeli wulav Tafiiti kpatelaa takukukuku, na pa takayi-i pohn pu hanayi-i. ² Ntana wulav waali nyoma to si: Ta caa wulav, tu caa-ny peelo wei i ta nyenta apalv to na i paasana-ny, na i hantayi nya kenhah taa. Pu han-ny.

³ Ilena pa peeki Iseyeli tetu tona taa ke peelo telu, na pa hiki Sunem tu naxalv. Pa yaa-i si Apisaki. Ilena pa pona-i wulav. ⁴ Peelo in i sentaa ka luwaya takpara. Mpyog i paasana wulav. Ama wulav ta nyami-i apalv na alv.

⁵⁻⁶ Mpyog Hakii payalv Atoniya, Apasalom neu yotote nyeh lapa kalampaanu, si in i ka tona kawulaya. I sentaa ka luwaya. Poch too i kuluv to, i caa ta kalana-i paa tom kulvm si pulv. Mpyog kuyaku nakuli i caa yoo keekana, na krayaneh cayalaa, na i tanlaa ke nule na naanwa. ⁷ Mpyog i nawa Sowari, na kotvlv Ariyataa, na pele pa lanja heena i tom nti. ⁸ Ama kotvlv Satoki, na Yoyata payalv Penaya na Iso kuyachotv telosvlv Natan, na Simeyi, na Leyi, na Tafiiti tanlaa fei Atoniya too.

Natan na Pasepa pa yachotayi Salbmeh kawulaya tom

⁹ Mpyog kuyaku nakuli Atoniya yelaa na pa ku heen, na naan kofan nim nyeh ke Soleeti pale nte to we hite kenhah taa to to too. Na i la acima. Ilena i yaa i newaa na Yuta nyoma mpa pa laki wulav ke tamle tayo tayo. ¹⁰ Ama Atoniya ta yaa i neu yotote nyeh Salbmeh, na Iso kuyachotv telosvlv Natan na Penaya na wulav tanlaa.

¹¹ Mpyule Natan polaa na i pohn Salbmeh too Pasepa si: N nuwa si Hakii payalv Atoniya pesa wulav na? Peyele ta caa Tafiiti na ta nyi-ti. ¹² Mpu to, yele ma tasa-ny layav ke isena n ka ya nyana nya payalv Salbmeh me nyohn to. ¹³ Polo n na wulav ke len, na n pohn-i si: Hai, ta caa wulav, isu n heela-m na tuunav si, nya payalv Salbmeh ka tona kawulaya, na i leeti nya kumte too? Ie pepe too ke Atoniya tiki kawulaya?

¹⁴ Ie ma mayamaa ma koo waav inayi me kin, na ma soosi nya tom too.

¹⁵ Mpyule Pasepa su wulav nan taa. Wulav ka kpatela sasm ke, na Sunem to Apisaki paasachana-i. ¹⁶ Ilena Pasepa hanti wulav ke ate. Na wulav pohn-i si: Alaafaya kele? ¹⁷ Ntana Pasepa co si: Ee alaafaya ke. Hai, ta caa, n ka heela-m na n tuuna nya Iso Taca si, ma payalv Salbmeh ka tona kawulaya, na i leeti nya

kumte tɔɔ ɔle? ¹⁸ Tɔɔ, nɔɔnɔɔ Atoniya tɔkɔna ntɛ, pɛcɔ n ta nu. ¹⁹ I lapa kɔtaɣa ke naaŋ, na heeŋ, na naaŋ kɔfaŋ nim nyɔŋ ke sɔsɔm. Na í lá acima, na í yaa nyá pɔyalaa tɔna, na kɔtulɔ Apiyataa, na yoolaa wulaw Sowari. Ama í ta yaa nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ. ²⁰ Hai, tá caa, nyaɣa Iseyeli nyɔma tɔna nyənəyi si ní huli-wɛɣe wei í ká lɛɛti nyá kumte tɔɔ ké nyá sɔm waali tɔ. ²¹ Ye pə taɣa mpɔ, waatu wei n kɔŋ n si tɔ, yɔlaa ká lu ma na ma pɔyalɔ Salɔmɔŋ ke koloŋa.

²²⁻²³ Waatu wei alɔ inɔ í tɔŋa ɲpɔyɔ yɔɔtɔyɔ tɔyɔ pa heela wulaw si Natan kɔma. Ilena Natan sɔv na í hɛnti wulaw ke ate. ²⁴ Na Natan pɔɔsi wulaw si: Tá caa, nyá heelina Atoniya si í tɔyɔ kawulaya na í caya nyá kumte tɔɔ? ²⁵ Mpi tɔ, saŋa í kɔma na í lá kɔtaɣa ke naaŋ, na heeŋ, na naaŋ kɔfaŋ nim nyɔŋ ke sɔsɔm. I yaa nyá pɔyalaa tɔna, na yoolaa nyɔyɔ nyɔma na kɔtulɔ Apiyataa, na pá na-í pá tɔyɔ na pá nyɔɔ na pá wilitiyi si: Atoniya nyana tetɔ. ²⁶ Ama í ta yaa kɔtulɔ Satɔki, yaa Yoyata pɔyalɔ Penaya, yaa nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ. ²⁷ Ile, tá caa nyá heelina-í si í ká tɔyɔ kawulaya ke nyá sɔm waali na ní ŋmesi-tɔ?

Tafiiti kpa Salɔmɔŋ ke kawulaya

²⁸ Ntɛna wulaw tɔ si: I yaa-m Pasepa.

Ilena Paseya mɛli. ²⁹ Mpɔyɔ wulaw tɔma si: Ma tuukina Tacaɔ wei í waasa-m ma lanwakɛlle tɔna taa tɔ. ³⁰ Saŋa maɣamaya maa la nti maa tema yɔɔtɔyɔv na má su Iseyeli Iso Tacaɔ isentaa si, nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ ká tɔyɔna kawulaya, na í caya ma kumte tɔɔ ké ma sɔm waali tɔ.

³¹ Ilena Pasepa hɛnti wulaw ke ate na í tɔ si: Hai, tá caa, nyana tetɔ.

³² Mpɔyɔle wulaw Tafiiti tilaa na pá yaa-í kɔtulɔ Satɔki, na Iso kuyɔɔtɔtɔ telɔsulɔ Natan, na Yoyata pɔyalɔ Penaya na pá kɔɔ. ³³ Na wulaw tɔ-we si: I koti yoolaa mpa pa lapa-m naani tɔ na í caya-si Salɔmɔŋ ke ma kawulaya kpaŋaya tɔ na í pona-í Kihɔŋ hite. ³⁴ Tɔnaya kɔtulɔ Satɔki na Iso kuyɔɔtɔtɔ telɔsulɔ Natan paa pɛli-í nim, na pá kpa-í Iseyeli nyɔma wulaw. Ilena pá huli tutuyɔ na pá wiliti si: Salɔmɔŋ, mɛ na tetɔ. ³⁵ Ilena mu tɔŋ í waali, na Salɔmɔŋ kɔɔ í caya ma kawulaya kumte tɔɔ, na í tɔyɔ kawulaya ke ma lonte. Inəyi ma kpawa Iseyeli na Yuta pə wulaw.

³⁶ Tɔnayaɛ Penaya cɔwa si: Iso í kɔna mpɔ. Nyá Caa Iso yɔɔtɔna-ti na nyá nɔyɔ. ³⁷ Ile Iso í wɛɛ Salɔmɔŋ waali, isu í ka wɛv nyá waali tɔ. Na í kɔsi Salɔmɔŋ nyɔyɔ na pɛ kɛli-ŋ.

Pa kpa Salɔmɔŋ ke kawulaya

(Kɔtɔɔsɔv I 29:21-25)

³⁸ Mpɔyɔ Satɔki na Natan na Penaya na wulaw tanlaa pa caya-si Salɔmɔŋ ke kawulaya kpaŋaya tɔɔ, na pá pona-í Kihɔŋ hite. ³⁹ Ilena Satɔki kpaɣa nim na hɛlɔyɔ ke Iso cɔkɛle taa, na í pɛli-wəyi Salɔmɔŋ, na í kpa-í wulaw. Mpɔyɔ pa hula tutuyɔ, Ilena yɔlaa tɔna wiliti si: Salɔmɔŋ nyana tetɔ. ⁴⁰ Ilena yɔlaa tɔna tu í waali na pá kpeena-í na hɛsi, na pá kiisiyina lanhɔlɔmle. Halɔna tetɔ nyamsəyi.

Salɔmɔŋ hɔlɔyi Atoniya ke suulu

⁴¹ Atoniya na í nyɔma pɛle pa tɛɛsaɣa tɔyɔv, ɔle pa nu Salɔmɔŋ pa kɔkɔte ntɛ. Na Sowari nu tutuyɔ, na í pɔɔsi si: Pepe tɔɔ ké icate cɔkaa na kɔkɔte nyala mpɔ?

⁴² Pa tɔŋna yɔɔtɔyɔ ke mpɔ, ɔle Apiyataa pɔyalɔ Yonatan tapayaɛ. Ilena Atoniya tɔmi-í si: Sɔv, mpi tɔ, n ke yɔlv wei í wɛna nyɔyɔ tɔyɔ. Isɛntɔ tam kopantɔ ke n kɔnaa. ⁴³ Kɛlena Yonatan si: Aai yoo, tá caa wulaw tɔna Salɔmɔŋ ke kawulaya. ⁴⁴ I tɔma Satɔki, na Natan, na Penaya, na tanlaa si, pá caya-si Salɔmɔŋ ke kawulaya kpaŋaya tɔɔ. ⁴⁵ Na Satɔki na Natan pá pɛli Salɔmɔŋ ke nim ke Kihɔŋ

hite, na pá kpa-i wulaw. Tənaɣa ɪcate yəlaa lunaa, na pá kiisiɣina laŋhuləmle. Mpi pə cuka ɪcate taa təɣəle. ⁴⁶ Hal Salbməŋ ná tema kawulaya kumte təw ké cayale ké. ⁴⁷ Ilena wulaw Tafiiti waali nyəma polo na pá sɛɛ-i, na pá tə si: Tá caa, nyá Iso í kusi Salbməŋ nyɔɔɔ na pə kəli isu nyá. I kawulaya í kəli nyá nyəŋka. Ilena wulaw hənti Iso ké atɛɣe ɪ kato təw. ⁴⁸ Na í tó si: Ma sɛɛ Iseyeli Iso Tacaa, wei ɪ yelaa si má ná ma lonte taa lɛɛtəlv tə.

⁴⁹ Tənaɣale səɣəntu kpa Atoniya yəlaa təna, na pá kuli na pá ya yemyem. ⁵⁰ Ilena Salbməŋ təm kpa Atoniya ke səɣəntu, na í polo na í tu kətaɣa təlata ke kpulɔɔv si, pá taa lɛɛti-i. ⁵¹ M'pɔɔyú pa polaa na pá heeli Salbməŋ si: Nyá təm kpa Atoniya ke səɣəntu ke səsəm, na í polo í tu kətaɣa təlata ke kpulɔɔv. I təma si: Ye Salbməŋ ta tuuna si ɪ kaa kə-m, ma kaa lu cəne.

⁵² Ntəna Salbməŋ si: Ye u həŋ ɪ ti, pulɔɔv kaa tokina-i paa pəcə. Ama ye ɪ laki kalampaani, isu ɪ səpa.

⁵³ M'pɔɔyú wulaw Salbməŋ tila yəlaa na pá ləsi-i təna. Ilena Atoniya polo í hənti Salbməŋ ke atɛ, ilena wulaw təm-i si: Kpe nyá tɛ.

2

Tafiiti kantakaya kuyəɣətvu na ɪ səm

¹ Pə kpeɣətəna wulaw Tafiiti səm, ilena í heeli ɪ pəyalv Salbməŋ si: ² Ma wəle pəwa. Mpu tə, kaasi nyá ti na n̄ lá isu yulv. ³ Təki Tacaa nyá Iso təm ke teu. Laki ɪ luɣu nyəntu ke tam, na n̄ təŋɣi ɪ kəsəsutu, na ɪ kətvətvu, isu pa ŋmaav Moisi kiŋ takələɣa taa tə. Waatu inəɣi n ká waa pə təna mpi n laki tə pə taa. ⁴ Ilena Tacaa lá isu ɪ ka su-m tə si, ye ma piya təŋna laakali, na pá təŋɣi ma kəsəsutu na lotu kəlvmtv, na pa ləsaɣa svv-i teu, mpe paa təkəna ma kawulaya ke tam ké ma səm waali ké Iseyeli taa.

⁵ Pəle pə paasi, n nyəmə nti Seluya pəyalv Sowari lapa-m tə. Isəna ɪ kuwa Iseyeli yosu nyɔɔv nyəma Nɛɛ pəyalv Apənɛɛ, na Yetɛɛ pəyalv Amasa tə. Yosu həɛv waatu ke ɪ kuwa yəlaa mpe, na pə kú ɪ yosu nyɔɔv. ⁶ Mpu tə, lana nyá laɣətv. Taa yele-i na í sí səm kəpam. ⁷ Pə kaasa Kalaati tu Paasilayi pəyalv tə, təkɪ pɛɣɛɣe teu, na n̄ caləsəɣi-wɛ. M'pɔɔyú pɛɣe pa paasayana maya waatu wei nyá taalv Apəsəlv təɣənaɣa-m tə. ⁸ Kelaa pəyalv Simeyi wei ɪ wɛ Pahulim ke Pəncamɛ tɛtv taa tə, ilé ɪ təŋsa-m mpu si ké teu ke kuyakv ŋku ma pukaya Mahanayim təɣə. Pə waali ké ɪ səŋa-m Yaatanɪ nəɣə ke ma məlaya tə, na má tuuna Tacaa si ma kaa kə-i. ⁹ Pənɛntɛ taa hul-i suulu. N ké yulv laɣətv ké. N nyəmə isəna n ká lá na paa ɪ kpatəlaa tə, í sí səm isayam tə.

Tafiiti səm na ɪ pəyalv lɛɛtvv ke ɪ lonte

(Kvətəsətv I 29:26-28)

¹⁰ Pə waali ké wulaw Tafiiti səpa, na pá pimi-i timpi pa yaa si, Tafiiti tɛ tə. ¹¹ Pusi nule təcu ké Tafiiti təɣə kawulaya ke Iseyeli təna təw. I təɣə pusi naatosompəɣəlaya ke Həpələn, na Yosəlv ke pusi hiu na naanəwa na tooso. ¹² M'pɔɔyú Salbməŋ lɛɛta ɪ caa Tafiiti lonte na ɪ kawulaya la teu pə tu fɛi.

Atoniya səm

¹³ M'pɔɔyú Hakii tu pəyalv Atoniya pola Salbməŋ too Pasəpa kiŋ, na Pasəpa pəvsi-i si: Alaafəya kɛɛ? Na í cə si: ɛɛ. ¹⁴ Na í tasa si: Faaci nəɣəlvv ma kəmnəa. Ntəna alv si: Yəɣəti.

¹⁵ Ilena Atoniya tó si: Ntəŋ n nyəmə si má tənna kawulaya ŋke, na maya Iseyeli təna kpaakaya wulaw. Ama ma laŋaa na pə məli ma neu təw. Mpi tə,

Tacaa celəna-i ké. ¹⁶ Pənentaa ma sələməyi-ŋ pəlv. Ile taa pə-m-wi. Alv si yəḡəti. ¹⁷ Mpuḡəle si: Heeli wulaw Saləmən si í ha-m Sunem tɔ Apisakɪ na má lá alv. Ye nyaa yəḡətəna i kaa kisi. ¹⁸ Ilena Pasepa tó si: Pə wə teu, maa heeli-i.

¹⁹ Mpuḡó Pasepa pola wulaw kin si i heeliyi-i Atoniya təm. Wulaw na-i, ilena í kulɪ na í səŋi-i, na í hənti-i atə. Ilena í məli i kumte tɔɔ. Na pá si toto ké kawulaya kpələya, na wulaw ntəḡəŋ tɔɔ na toto caya. ²⁰ Ntəna toto si: Ma kəma-ŋ natələyi sələmuyv ke pəcəḡə, taa kisi-na-m. Saləmən si: Hai, nyaa sələmi, ma kaa kisi. ²¹ Mpuḡəle si: Yele na nyá taalv Atoniya kraḡa Sunem tɔ Apisakɪ.

²² Mpuḡəle Saləmən si: Pepee? Pepe tɔ ke nyá caa si í kraḡa-i? Aŋha, ile sana n ka sələmaa si má celə-i kawulaya. I ké ma taalv ke te. Mpi Apiyataa na Sowapɪ pa kooliyi təḡəle.

²³ Tənaḡəle wulaw Saləmən yəḡətəa na i tuu si: Ye ma ta kv Atoniya ke təm tənə tə tɔɔ, Tacaa í kv-m. ²⁴ Ma tuuna Tacaa wei i tɔ má na ma təḡaya nyəma ke kawulaya, na í leeti-m ma caa lonte tɔ si, isu saŋa ma kɔwa Atoniya. ²⁵ Ilena Saləmən tili Yoyata pəyalv Penaya na í kv Atoniya.

Saləmən təḡəŋəyi Apiyataa ke Yosalem

²⁶ Ye Apiyataa, wulaw heela iləye si: Kpe nyá tɛ Anatəti. N muna səm yaa, ile ma kaa kv-ŋ saŋa ké. Mpi tɔ, n paasəna Iso atakaa ké ma caa Tafiiti waatu taa. Halɪ nyá na ma caa Tafiiti í təḡəna pə wahala.

²⁷ Mpuḡó Saləmən ləsa Apiyataa ke kətəyɔ təmle taa. Ilena pə la isu Tacaa ka yəḡətuyv Ilii təḡaya nyəma tɔɔ ké Silo tɔ.

Saləmən yelaa na pá kv Sowapɪ

²⁸ Waatu wei Sowapɪ nuwa Atoniya səm na Apiyataa təḡəŋuyv, ilena í se na í suv Iso cokəle taa, na í tó kpəlvuyv ke kətaya təlata kin. Mpi tɔ, i ka wə Atoniya tɔɔ ké. Ama i taa təŋ Apəsalm ké. ²⁹ Ilena pá taḡasɪ wulaw si Sowapɪ suv Iso cokəle taa, na í tó kpəlvuyv ke kətaya təlata.

Ntəna wulaw tili Yoyata pəyalv Penaya si: Polo na í kv-i.

³⁰ Penaya polaa, ilena í tó Sowapɪ si: Wulaw təma si í lu. Ntəna Sowapɪ si: Hai, cəneye ma caa si má si.

Mpuḡó Penaya məlaa na í heeli wulaw ke nti Sowapɪ yəḡətəa tɔ. ³¹ Keləna wulaw si: Polo na í kv-i təna isu i yəḡətuyv tɔ, na í pimi-i. Ile n keela má na ma caa təḡaya ta nyuyv tɔɔ ké yəlaa mpa i kɔwa musəŋ tɔ, pa mpusi kele. ³² I nyuyv taa ké Tacaa ká məŋna yəlaa kɔpama naale wei i kɔwa tɔ pa səm təm. Paa Iseyeli yoolaa wulaw Apəneɛ, na Yuta yoolaa wulaw Amasa. ³³ Mpe unɪ pa səm təm ká məli Sowapɪ na í piitim nyəma pa nyəŋ taa ké tam tɔɔ ké. Ama Tacaa ká yele na Tafiiti ləlvuyv nyəma, na i təḡaya nyəma mpa paa leetəyi i kawulaya taa tɔ, pá heesi tam tɔɔ.

³⁴ Mpuḡó Penaya kɔwa Sowapɪ na í kpeena-i i cacakv tɛɛ, na í pimi-i. ³⁵ Ilena wulaw kpa Penaya ke yoolaa wulaw ke Sowapɪ lonte. Na í kpa Satəkɪ ke kətəlv ke Apiyataa lonte.

Saləmən yelaa na pá kv Simeyi

³⁶ Mpuḡó kɔyakv nakəlv wulaw yaa Simeyi na í təm-i si: Nma təḡaya ke Yosalem taa na í caya. Pə fei si í lu si í puki tiili. ³⁷ Ye kɔyakv ŋku pə cəpa-ŋ na í lu, na í tɛsi Setələŋ ləɔv, na í hika mpi, n yapa.

³⁸ Ntəna Simeyi si: Hai, tá caa wulaw, maa la isu n yəḡətuyv tɔ.

Ilena Simeyi caya Yosalem taa na pá leeli. ³⁹ Pusi tooso sikaa, ilena Simeyi təmle nyəma naale se na pá polo Katɪ wulaw Maaka pəyalv Akisi tɛ. ⁴⁰ Waatu wei

Simeyi nuwa si i tɔmle nyɔma we Kati, ilena i kpɛɛli i kpaŋaya na i polo i tɔmle nyɔma waali na i kɔna-we. ⁴¹ M'pɔyɔ pa taɣasa Salɔmɔŋ si Simeyi pola Kati na i kɔɔ. ⁴² Ntɛna wulaw yaa-i na i pɔɔsi-i si: Isu mɔ kisina-ŋ tɔsayaɣaya, na mɔ yele na ŋ tuuna Tacaɔ si, ye kuyayku ŋ luwa na ŋ polo tiili n kɔ si na? Halɛna ŋ cɔ-m si, pɛ we teu n nuwa? ⁴³ Pepe tɔɔ kɛ n ta tɔki nyɔ tuunaw na ŋ kpɛɛna nti mɔ kisina-ŋ tɔ? ⁴⁴ N nyɔmɔ nyɔ taa kɛ isayatu nti n lapa ma caa Tafiiti tɔ, Tacaɔ kɔ lɛtɛna-ŋ. ⁴⁵ Ilena i kooli maya kɔpantu na i su Tafiiti tɔyaya ke tam tɔɔ.

⁴⁶ M'pɔyɔ wulaw kusa Penaya na i kɔ Simeyi.

Ilɛna kawulaya nɔɔ suu tɔŋ sɔɔsɔyɔ ke Salɔmɔŋ niŋ taa.

3

Salɔmɔŋ kpaŋayi Icipiti wulaw pɛɛɔ

¹ M'pɔyɔ Salɔmɔŋ kpaŋa Icipiti wulaw pɛɛɔ. Ilɛna akpaɣale ntɛ tɔ kpɛnti awulaa mpe pa naale. Ntɛna Salɔmɔŋ pona alɔ unɔ na i su-i Tafiiti tɛye Yosalem. Halɛna i tɛɛsi kawulaya tɔyaya, na Isɔ tɛsɛɛɛ na icate kolunja ke ŋmau.

²⁻³ Salɔmɔŋ ka sɔɔla Tacaɔ kɛ na i tɔŋɔyɔ i caa Tafiiti ikpate. Paa na mpu tɔ, lona paɣale taa kɛ i na yɛlaa pa lakaya pa kɔtasi ke waatu unɔ. Mpi tɔ, pa ta ŋmata Tacaɔ ke i tɛsɛɛɛ.

Salɔmɔŋ sɛlɔmɔyi Isɔ kɛ lɔmayasɛɛ

(Kvɔɔsɔvɔ II 1:2-13)

⁴ M'pɔyɔ kuyaku nakoli Salɔmɔŋ pola Kapawɔŋ ke kɔtaya lapu. Tɛtu tɛna taa kɔtaya tɔlate sɔɔɔɛ ntɛ tɛna. Halɔ Salɔmɔŋ lapa tɛnaya kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ⁵ Kapawɔŋ tɛnaya Tacaɔ lu Salɔmɔŋ tɔɔ kɛ ahoɔ ke toosee taa, na i tɔmi-i si: Sɛlɔmi-m mpi n caa tɔ.

⁶ Ntɛna Salɔmɔŋ si: Kɔpantu sɔɔsɔntu ke n lapa ma caa Tafiiti, ke timpi i tɔŋa tampana na lotu kɔlɔmtɔ, na i laki kɔpantu tɔ. Halɔ n ha-i apalɔpɔyaya, na kɛɛ kɔ lɛɛti i lonte taa, isu pɛ wɛw saŋa isɛntɔ tɔ. ⁷ Hai ma Isɔ Tacaɔ, maɣale n kpaŋaya na ŋ lɛɛti ma caa lonte taa. Anɔ ma kɛ pɔyaya kɛ na hɛlɔm na nɔyɔ. ⁸ Pɔyele nyɔ yɛlaa kulɛsaa mpa pa tɔɔ ma tɔki kawulaya tɔ, pɔ we tuutuuma kɛ pa fɛi kalɔyɔ. ⁹ Mpu tɔ, ha-m layatu, na kɔpantu na isayatu pɛ cɛkɛnaɔ. Ilɛna mɔ pɔsi na mɔ paasɛna nyɔ yɛlaa samaa tuutuuma inɛ.

¹⁰ M'pɔyɔ Tacaɔ lanle hɛɛna Salɔmɔŋ sɛlɔmɔyɔ ŋku. ¹¹ Ntɛna i tɔ si: Timpi n sɛlɔma layatu si n tɔŋɔŋɔna tampana, n ta sɛlɔmi weesuyɔ kɔtayaɔyɔ, yaa wɛnaɔ, yaa nyɔ kolontunaa i si tɔ. ¹² Maa tu-ŋ layatu na nyɔm mpi too nɔyɔɔ ta hikita tɔ. Pɛcɔ nɔyɔɔ kaa tasa-wɔyɔ hikuyɔ tɔ. ¹³ Pɔɛ pɛ paasi, maa ha-ŋ mpi n ta sɛlɔmi tɔ. Wɛnaɔ na teeli, wulaw nɔyɔɔ i kaa nɔyɔsɛna-ŋ, halɛna nyɔ sɛm. ¹⁴ Ye n tɔŋ ma mpaŋ taa, na n tɔka ma kɔtɔtɔtu na ma kɔsɛsɛtu, isu nyɔ caa Tafiiti, ilɛ maa yele na nyɔ weesuyɔ taɣali.

¹⁵ Salɔmɔŋ fema, ilɛ sɛsɛ toosee ntɛ. Ilɛna i mɛli Yosalem, na i lɔ i waali nyɔma tɔnaya acima.

Salɔmɔŋ huɔkɛna lɔmayasɛɛ

¹⁶ M'pɔyɔ kuyaku nakoli apalaa tɛna alaa napɛli pa pola wulaw tɛye naale. ¹⁷ Ilɛna pa taa lɛɔ tɔ si: Hai, mɔ la-ŋ kaafala tɔ caa. Ma na alɔ inɛ tɔ wɛnna tɔyaya kɔlɔmɔyɔ taa, na mɔ lɔli apalɔpɔyaya. ¹⁸ Kuyɛɛŋ naale tɛɛwa, ilɛna unɔ i lɔli apalɔ tɔtɔ. Na ta naale tɔ wɛɛ mpu. Kpai tu nɔyɔɔ ta sɔɔsi ta tɔɔ. ¹⁹ M'pɔyɔ i hɛnta i pɔyaya tɔɔ kɛ ahoɔ na kɔ si. ²⁰ Ilɛna i kpaŋa ma pɔyaya na i husi i kɔŋkɔŋ taa, na i husi kɔsɔpaya ke ma kɔŋkɔŋ taa, na mɔɔ tɔŋna tom. ²¹ Pɛ nyaalaa si mɔ cɛɔyɔ

pəyaya ke həte, ɔna má maɣana sətv. Ma nyəna-keɣe teu, ɔna má cəkəna si pə taya ma nyəjka.

²² Tənaɣale ɔlv ləlv si: Aai yoo, ma pəyaya nté weesuyu nyəjka, nyá nyəjka nté kusəpaya.

Ntəna kancaalaya nyəj si: Pəpətv ké. Nyá pəyaya səpəna, ma nyəjka nté weesuyu nyəjka.

ɔna pá naalı m̄p̄yóg h̄m ke wulaw ɔntəta təna. ²³ Ntəna wulaw tó si: Ləlv ná təj si, ma pəyaya nté weesuyu nyəjka, nyá nyəjka nté kusəpaya. Ine ɔlé si, pəpətv ké, nyá pəyaya nté kusəpaya, ma nyəjka nté weesuyu nyəjka. ²⁴ Təv, ye m̄p̄v í kəna-m layate.

Pa pona wulaw ke laɣate, ²⁵ ɔna í tó si: I faɣa weesuyu nyəjka ke calı na í tala-weɣe h̄ɣəlv̄ȳv h̄ɣəlv̄ȳv.

²⁶ Tənaɣale pə lapa weesuyu pəyaya too taa ké p̄lv̄ȳv ı pəyaya t̄m, na í tó si: Hai, wulaw cəle-ı pəyaya ŋke, taa kv-ke.

Ntəna ɔlv ləlv si: Yee, seti-ke, na ta naale tə laj.

²⁷ M̄p̄yóg wulaw si: I cəla kancaalaya nyəj ke pəyaya, í taa kv-ke, ka too kele.

²⁸ M̄p̄yóg İseyeli nyəma təna nu wulaw h̄vle nté, na pá ná si, Tacaa tv-ı layatu, na í təjəɣı tampana na í h̄v̄kəna. ɔna pá nyan̄na wulaw.

4

Salbməj tayanəyi ı kawulaya

¹ İseyeli təna t̄v ké wulaw Salbməj təkaya kawulaya. ² I waalı nyəma həla na pa təma nt̄v. Satəki pəyalv Asaliya kele k̄tv̄lv. ³ Sisa pəyalv İliholəfi na Ahiya peleyele takəlası ŋmaalaa. Ahiluti pəyalv Yosafati kele takəlası sulv. ⁴ Yoyata pəyalv Penaya kele yoolaa wulaw. Satəki na Apiyataa kele k̄tv̄l̄aa. ⁵ Natan̄ pəyalv kancaalaya nyəj Asaliya kele k̄m̄matəŋnaa nȳv̄ȳv tv. Naale nyəj Sapu kele wulaw k̄p̄ayalv. ⁶ Ahisaa kele kawulaya təyaya nȳv̄ȳv tv. Apita pəyalv Atonilam kele t̄lası təma nȳv̄ȳv tv.

⁷ Salbməj ka wəna k̄m̄matəŋnaa nȳv̄ȳv nyəma ke naan̄wa na naaleɣe İseyeli tetv təna taa ké. Pə wee si paa wei í cəla wulaw na ı kawulaya təyaya nyəma pa ɔtv̄v k̄lv̄m̄ t̄əȳnaya ke pənyaya taa. ⁸ Halı pa həla na pa t̄v̄naa həla nt̄v. Huuu pəyalv ké İfəlayim p̄əj̄ taa. ⁹ Teke pəyalv ké Makati, na Saaləpim, na Pəti-Semesi, na İl̄əj-Pəti-Hanaŋ tetv taa. ¹⁰ Həsəti pəyalv ké Alupoti ıcatə taa. İlé ı ka tənna Soko na Hefee tetv təna. ¹¹ Apinatari pəyalv ka tənna nteɣe T̄əə p̄əj̄ h̄ɣəlv̄ȳv təna. İlé ı ka k̄p̄ayana Salbməj p̄ēlv̄ Tafa. ¹² Ahiluti pəyalv Paana ka tənna Taanakı, na Mekito, na Pəti-Seyan̄ tetv təna. H̄ɣəlv̄ȳv ŋku kv k̄p̄ətəna Saatan̄ ke Sisilee tap̄v̄ȳv t̄ē ké pə k̄p̄ayav Pəti-Seyan̄ t̄v, na p̄ə polo Apeeli-Mehola, haləna Yəkəneyam. ¹³ Lam̄ti tv Kepee pəyalv ka tənna Kalaati tetv təna, na Manasee pəyalv Yayii acalisi tənaya Kalaati tetv taa, na Aləkəri h̄ɣəlv̄ȳv ke Pasan̄, na pə koloosi acaləe s̄əəəna nutoso, wəna pa t̄ka nyəj̄tv̄v k̄v̄s̄ēm̄tv̄ t̄v. ¹⁴ İtoo pəyalv Ahinatari tənna Mahanayim tetv. ¹⁵ Asimaati tənna nteɣe Nefətali tetv, ɔlé ı k̄p̄aya t̄tv̄ȳv Salbməj p̄ēlv̄ ləlv Pasəmati. ¹⁶ Husayi pəyalv Paana tənna Asee na Peyaloti p̄ə tetv. ¹⁷ Paluya pəyalv Yosafati tənna nteɣe İsakaa tetv. ¹⁸ İla pəyalv Simeyi kele Pəncamee nȳənt̄v. ¹⁹ Ulii pəyalv Kepee kele Kalaati tetv na p̄ə k̄p̄enna Amolii nyəma wulaw Sihoj, na Pasan̄ wulaw Okı pa tetv. P̄əc̄ p̄ə kaasi k̄m̄matəŋnaa nȳv̄ȳv tv ləlv ke Yuta tetv taa.

²⁰ Yuta na İseyeli pə yəlaa ka wə pəɣale ké ısu kanyəjə, na pá t̄k̄ı na pá nȳək̄ı na pa laŋa h̄ēw̄a.

5

¹ Salbməŋ ka ŋmakələna tetu tənaya waatu un. Pə kraɣav Iʔəlati pəɣo, na pə yoosina Filiisi nyəma tetu, haləna Icipiti tetu toŋa to. Na tetu nti tə nyəma fələɣi Salbməŋ ke lampuunaa, haləna i səm.

² Paa ifemle nte tɔɣonaya ŋka Salbməŋ na i tɔɣaya nyəma pə təkɪ tɔɣol. Molum kunyaaləm tənəna pəɣolayafei naanɔwa, na molum kəkɔsəm ke tənəna pələfeɪ hiu. ³ Na naaŋ wei pa to tɔɣonaya kɔpaŋka na i lá nim tɔɣo naanɔwa, na naaŋ wei pa ləsa ntiyile taa tɔɣo hiu, na heeŋ ke niunɔwa (100). Pəcə pə kaasi naməŋ waani waani ke təm tooso, na kampee kɔpaŋa.

⁴ Salbməŋ ŋmakələyana pəɣo Iʔəlati ilim tətule tetu tənə. Pə kraɣav Tifəsa na pə polo Kasa to, na pa awulaa tənə. Ilena í cayana i tɔɣi tetunaa mpa pa cənə-i to pa taa. ⁵ Yuta na Iseyeli nyəma tənə ka cayana pa tɔɣi, na paa wei í haləɣi tunj wei pa yaa si ləseŋnaa na fikinaa tɔɣo isəna i caaki to, haləna Salbməŋ səm.

⁶ Salbməŋ ka wəna yoou keekənaa kraɣanəŋ ke iyisi nule (40000) na kraɣanəŋ kɔcaɣayŋ ke iyisi naanɔwa na naale (12000).

⁷ Kɔmatəŋnaa nyɔɣo nyəma naanɔwa na naale ka paasayana wulav tɔɣaya tɔɣonaya təm. Paa wei na i isəto, pulɔ taa laŋəɣi. ⁸ Pa kəŋayana tɔɣonaya pee, na camto ke kraɣanəŋ, na tala wəna a laki təma tɔɣo timpi wulav ka wəe tɔɣo teitei ké isu paa kəsə-wə to.

Salbməŋ tɛe yəlaa tənaya ləmayasɛ

⁹ M'pɔɣy Išo ha Salbməŋ ke nyəm na layatu səsəntu na i nyi yaasinaa ke waani waani, pə fei kalɔɣu. ¹⁰ I ká kəla ilim təlule tə laalupunaa na Icipiti nyəma tənaya nyəm ké. ¹¹ I na yulɔ nɔɣolɔ pa taa kəsəɣi nyəm. Hal i tɛe Iʔəlahi to Iŋaŋ na Mahəli pəyalaa Hemaŋ na Kaləkəli na Taata. I hətə yaawa piitimnaa mpa pa cənə-i to pa taa ké. ¹² Atuwa iyisi toosoɣo (3000) Salbməŋ tukaa na i lu yontunaa iyaya (1000). ¹³ Salbməŋ yɔɣota tunj səsəŋ kɔpaŋpaŋ təm, na i kɔpənna nyilisi nsi si nyəɔki kutulun kila to si təm na i yɔɣoti. Na i yɔɣoti tala, na taale wontu, na sumasi na ate nyamanyamaanaa na tiina pə təm. ¹⁴ Antulinya awulaa yəlaa tənə kəŋaya ké na pə niki Salbməŋ nyəm təm.

Išo təsɛle ŋmav təm tayanɔɣu (Kɔtəsəntu II 2:2-15)

¹⁵ Tii wulav Hilam nuwa si Salbməŋ ke pa kpa kawulaya, na pə lɛeti i caa Tafiiti lonte, lena Hilam tili i waali nyəma si pə sɛe-i. Mpi to, i ceu nté Tafiiti.

¹⁶ M'pɔɣule Salbməŋ tilaa na pa heeli Hilam si:

¹⁷ Ma caa Tafiiti ta pəsi na i ŋmá Išo Tacaa ke təsɛle. Mpi to, i kolontunaa ka tama-i ké, na pə yookina-i tam. Haləna Išo yele na i kəli-wɛ. ¹⁸ Ama pənente ma Išo Tacaa yelaa na ma heesi pə tənə pə taa. Ma fei kolontu, pəcə mpusi nɔɣolɔ i fei. ¹⁹ Hal i má mayasi ma taa si maa ŋmá Išo Tacaa ke təsɛle. M'pɔɣy Išo ka heela ma caa si: Nyá pəɣaya ŋka kaa lɛeti nyá lonte to ŋke kaa ŋmana-tɛ. ²⁰ Mpu to, yele na ma təmle nyəma mayana nyá nyəma, na pə seti-m tunj səsəŋ wei i wɛ Lipaŋ to. Ilena n heeli-m isəna maa feli nyá təmle nyəma to. Mpi to, nɔɣolɔ ta nyi tunj setɔɣu, isu Fenisii nyəma mpe.

²¹ Hilam nu mpu, lena i laŋle holum səsəm na i sa Išo si: Tacaa kele teeli to. Inu i hana Tafiiti ke pəɣaya nyəntu unɛ si, i tɔɣo kawulaya. ²² Ilena í tili na i heeli Salbməŋ si:

Ma nuwa nti n tilaa si pə heeli-m to. Maa la teitei isu n caa tɔɣo tunj səsəŋ un i təm taa. ²³ Ma təmle nyəma ká kraɣa-i na pə tiina tenku nɔɣo. Iɛ kəsə-m timpi

n caa-i tɔ. Na má tɔ-ɪ lɔm taa, na í tala tɔna, ɪna n kpaɣa. Mpi ma caa si n feli-m tɔɣɔle ma kawulaya tɔɣaya nyɔma tɔɣɔnaɣa.

²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Hilam hawa Salɔmɔŋ ke tuŋ sɔsɔŋ kɔpaŋ inɔɣi isɔna Salɔmɔŋ caaki tɔ. ²⁵ ɪna Salɔmɔŋ nɔ́a haaki-ɪ pa pɔnaɣa ŋkaɣa tɔɣɔnaɣa pee ke tɔɔnɔna ke iyisi naatoso (6000) na olifinaa nim kɔpam ke liitilinaa iyisi pɔlefei naanɔwa (8000).

²⁶ Taca ka hawa Salɔmɔŋ ke nyɔm kɛ isɪ ɪ ka heeluyɪ-ɪ tɔ. ɪna heesɔyɔ kɔɔ ɪ na Hilam pa heku na pɔ peeli nɔɣɔ.

Salɔmɔŋ tayaŋa tɔlasɪ tɔma
(*Kɔtɔsɔtv II 1:18; 2:1,16-17*)

²⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ lɔsa Iseyeli nyɔma tɔna taa kɛ tɔmlɛ lataa ke yɔlaa iyisi hiu na naanɔwa (30000). ²⁸ Na pɔ puki Lipaŋ ke yɔlaa iyisi naanɔwa naanɔwa (10000) kɛ isɔtɔ isɔtɔ, na pɔ laki tɔmlɛ ke pa nyɔyɔ tɔ Atonilam kin. ɪna pɔ kpaŋ pa tɔyɛ isɔtɔnaa naale naale na pɔ heesɔyɪ. ²⁹ Pɔ kaasa sɔɣɔlla ke yɔlaa iyisi nutoso na naanɔwa (70000) na pee saakɔlaa ke yɔlaa iyisi nunaasa (80000) kɛ pɔyɔ taa. ³⁰ Pɔcɔ pɔ kaasi kɔmatanɔna sɔsaa waali nyɔma ke iyisi tooso na ŋmɔnyɔyɔ na nɔnɔwa (3300). Salɔmɔŋ ka sɔna-we si pɔ feŋɣi tɔmlɛ nyɔma tɔɔ. ³¹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav tɔma si pɔ lɔsi pee sɔsɔna kɔpana nna pa saakaa tɔ, na pɔ sɔna Iɔ tɔseɛle kite. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ tɔmlɛ nyɔma, na Hilam tɔmlɛ nyɔma, na Pipɔlɔsi icate nyɔma pɔ saaka pee anɪ na kpaŋkpaŋnaa mpa pa ŋmana Iɔ tɔseɛle tɔ.

6

Iɔ tɔseɛle ŋmav
(*Kɔtɔsɔtv II 3:1-14*)

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ caala Iɔ tɔseɛle ŋmav tɔmlɛ ke Iseyeli nyɔma Icipiti taa luw pɔnaɣa nasɔle na nunaasa (480) nyɔŋka taa. Salɔmɔŋ kawulaya pɔnaɣa liyiti nyɔŋka ntɛ na isɔtɔnaa naale.

² Kutuluyɔ ŋku Salɔmɔŋ ŋmá Taca tɔ ku tayaɔɔŋ we meɛtɔlɔnaa hiu na naanɔwa, na ku waŋ ke meɛtɔlɔnaa naanɔwa, na ku kɔŋkɔlɔmɔŋ ke meɛtɔlɔnaa naanɔwa na kakpasɪ. ³ Naŋ sɔkpaɔluyɔ ŋku n takɪ na pɔcɔ n tɛ Iɔ tɔseɛle maɣamaɣa taa tɔ, kɔle ku tayaɔɔŋ we meɛtɔlɔnaa naanɔwa kɛ teitei isɪ Iɔ tɔseɛle waŋ wev tɔ. Na ku waŋ tɔ kɛ meɛtɔlɔnaa kakpasɪ. ⁴ Na pɔ tɔ ku pɔtolee ke nyɔɣɔtɔ. ⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ malɔsɔna Iɔ tɔseɛle, na ɪ naŋ lɔlɔ nyɔŋku koloosi na awalɪ tɔ kɛ atɛ na isɔ kutuluyɔ na pɔ cɔɔ. Ku kutuluyɔ we naale, atɛ nyɔŋku paasi. ⁶ Atɛ na isɔ kutuluyɔ atɛ nyɔŋku waŋ we meɛtɔlɔnaa naale na hɔɣɔluyɔ. Kancalaɣa nyɔŋku ke meɛtɔlɔnaa tooso. Pɔ tɔɔ nyɔŋku ke meɛtɔlɔnaa tooso na hɔɣɔluyɔ. Iɔ tɔseɛle koluŋa yasɔlaya fei kulɔmaya. Ka yasɔla pɔ tɛ kɛ na ká ŋmukɔna isɔ. Pa ŋma-keɣɛ ǹp̀r̀ỳg̀ na pɔ sekɔyɪ si pɔ hiki lona wena a taa paa tɔni atɛ na isɔ kutuluyɔ patanaa kpaŋ tɔ. ⁷ Paa tɔma pee wena pa ŋmaakayaŋa Iɔ tɔseɛle ke mpa tɔɣɔ saakuyɔ kɛ. Pɔ tɔ kɛ pa ta lana laale, yaa maalɔtoɔ, yaa nyɔɣɔluyɔ nakɔlɔyɪ ŋmav waatɔ. ⁸ Iɔ tɔseɛle ilim mpaŋ tɔ kɛ atɛ na isɔ kutuluyɔ atɛ nyɔŋku nɔnɔɔsi ka wɛnnaa. Na tɔnaɣa pa lapa atɛ na isɔ kutuluyɔ ɪ ɪ tɔkpaɔle nte yɔlɔ kraaki na í cɔki kilikite tɔ. ⁹ Pa tɔma-ɪ ŋmav, ɪna pɔ tɔ ɪ patanaa ke tuŋ kpaŋ kpaŋkpaŋ. ¹⁰ Atɛ na isɔ kutuluyɔ ŋku pa malɔsɔna Iɔ tɔseɛle koloosi ke mpa, na pɔ cɔɔ tɔ, ku kɔŋkɔlɔmɔŋ ka we meɛtɔlɔnaa naale na hɔɣɔluyɔ hɔɣɔluyɔ. M̀p̀r̀ỳg̀ pa tɔna patanaa kpaŋ ke Iɔ tɔseɛle koluŋa tɔɔ.

¹¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Taca tɔma Salɔmɔŋ si: ¹² Isɪ n ŋmaakuyɔ-m Iɔ tɔseɛle tɔne isɔntɔ tɔ, ye n tɔŋa ma kiŋ, na n tɔkɔyɪ ma kutɔtɔtɔ, na ma kɔsɔsitɔ, maa la-ŋ nti maa su

nyá caa Tafiiti tó. ¹³ Maa koo na má caya ma yelaa Iseyeli nyéma heku, ma kaa lo-we.

Isó taseele taa tayanuɔ

¹⁴ Pa tema Isó taseele ηmav, isi Saluməη ká keesuyu-we tó. Ilena ¹⁵ pá matu kpenkpelasi toη nyənsi ke kutuluɔyɔ koloosi tó na pə taa tó ké pə krayav ate na pá yoosina pata tó, na pá pə-si tótɔyɔ ate. ¹⁶ Ilena pá cosi Isó taseele ke meətələnna naanɔwa na pá kaya kpenkpelasi toη nyənsi si pa siki Isó atakaa. Ilena pá ha tənaya hətə si təcayale kate taa kate nyəntə. ¹⁷ Ilena pá kaasi Isó taseele maɔamaya ke meətələnna hiiu. ¹⁸ Kpenkpelasi toη nyənsi tike waasəna Isó taseele taa tó. Pii naaki pɛe wena pá ηmana-te tó. Ilena pá ləsi kpenkpelasi tó ké yaayenaa na tuη nuli i pee fotoonaa. ¹⁹ Ilena pá tayani kate taa kate təcayale nté si pa siki Isó atakaa. ²⁰⁻²¹ Kutuluɔyɔ ηku ku tayaləη na ku wan ka we meətələnna naanɔwa naanɔwa ké. Na pá pə wola ke ku taa, na Isó taseele taa tó. Ilena pá kaya wola alukpala ke ku nɔyɔ. Na pá su tənə tótɔyɔ kətaya tətate nte pa kama taasi na pá waasi-teye wola tó. ²² Isó taseele tənə na kətaya tətate ke pa pəwa wola.

²³⁻²⁶ Ḿpúyó pa saaka tɔyɔ ηku pa yaa si Olifi tɔyɔ isətəa tanlaa mpa pa yaa si Selupɛηnaa tó pa leesəη naale na pə kɔηkɔlóməη ke meətələnna kakpasɪ si pa siki Isó atakaa colɔ. Paa wei i ken naale tayaləη kɛntəyɪ meətələnna kakpasɪ kakpasɪ. ²⁷ Ḿpúyó pa su-weye kate taa kate kutuluɔyɔ heku taa, na pá heti pa ken na pa kenəsi naale suli heku taa. Na ine i nyəηka yoosina kutuluɔyɔ na cəne, na ine na cəne. ²⁸ Ilena pá waasi-weye wola.

²⁹ Ḿpúyó pa ləsa isətəa tanlaa, na paan fotoonaa na yaayenaa ke kutuluɔyɔ koloosi tənə taa na si waali. ³⁰ Na pá waasi wola ke Isó taseele na kate taa kate təcayale pə ate.

³¹ Ilena pá saaki Olifi tɔyɔ ke Isó atakaa kutuluɔyɔ nənəyɔ kampɔ ke kətəkəη naale. Paa saaka-i tuusola kakpasɪ ké, na í we isentaa na isətəa tó. ³² Ḿpúyó pa ləsa i tó ké isətəa tanlaa, na paan fotoonaa, na yaayenaa, na pá waasi isətəa tanlaa na paan ke wola. ³³ Tɔyɔ ηku inɪ tótɔyɔ pa saaka Isó taseele kampɔ. Ie tuusola liyiti tike ke pa tó ilé. ³⁴ Kətəkəη naaleye pa saaka-i. Paa kətəkuyɔ ηku ku kpiliyɪ təm naale. ³⁵ Ilena pá ləsi pə tó ké isətəa tanlaa, na paan fotoonaa na yaayenaa, na pá waasi pa tó ké wola.

³⁶ Pə waali ké pa ηmá Isó taseele taya kolunja na pɛe kusaakee loosi tooso, na kpenkpelasi toη nyənsi ke loonja kɔlɔmaya na pə cə na pə tá.

³⁷ Saluməη kawulaya pənaya liyiti nyəηka ke pa isətu naale nyəη taa ké pa su Tacaa Isó taseele kite. ³⁸ Saluməη kawulaya pənaya naanɔwa na kɔlɔmaya nyəηka isətu pələfei naanɔwa nyəη taa ké pá tɛesa Isó taseele ηmav. Na tə we teitei isi paa keesa-weye tə təm tó.

Isó taseele ηmav piisi kpenta naatosompɔyɔlaya nté.

7

Saluməη kawulaya tɔyaya ηmav

¹ Ḿpúyó Saluməη ηmawa i maɔamaya i tɔyaya. Pisi sika naanɔwa na tooso, ile i tema-keyele. ² Kutuluɔyɔ ηku pa yaakaya si, Lipan hətuyɔ tɔyɔ Saluməη caaləna ηmav. Ku tayaləη we meətələnna nile na naanɔwa na ku wan ke meətələnna hiiu na kakpasɪ. Ku kɔηkɔlóməη ke meətələnna naanɔwa na kakpasɪ. Paa tema ku pata kpenkpelasi toη nyənsi na tesikasɪ kɔpənɪ ke loosi liyiti tɔyɔ pa yaakaya-kuyɔ mpu. ³ Kpenkpelasi toη nyənsi nile na kakpasɪ ke pa kayaa, ilena pá tənɪ pata kpatəη. Paa loonja ηkaya kpenkpelasi naanɔwa na kakpasɪ, na sí lu loosi

tooso na sí tēna tesikası tō. ⁴ Pə kaası na pá tūl pətōlee loosi tooso tooso ké kutuluɣu ŋku kɔ kɔŋkɔməŋ naale tō, na á nyənəŋi tēma. ⁵ Ʋena pá tólí kɔ kɔŋkɔməŋ naale tō ké nənənəsi kootanaa nyənəsi ke tooso tooso na sí nyənəŋi tēma.

⁶ Ʋena pá ŋmá akelenaa kutuluɣu na kɔ taɣaləŋ ke meətələnaa hiu na kakpası, na kɔ wəŋ ke meətələnaa naanŋwa na kakpası. Kɔ na kɔ akelenaa na kɔ sakaya. Kɔ wə ké ısu kutuluɣu ŋku pa yaa sı Lipaŋ hətuɣu tō.

⁷ Ḿpóyó pa ŋmawa kawulaya kraaŋ tətō. Tənaya Saləməŋ huokaya təm na í hóláyí tampana. Ʋena pá pə kɔ tənaya kpenkpelası toŋ nyənəsi, ke pə kraɣav aɛ tō, na pá yoošina pata.

⁸ Pa ŋmawa ı kutuluɣu kusususu ke ḿpóyó teitei ké Lipaŋ hətuɣu kutuluɣu waali na waav leŋkɔ taa.

Ʋena Saləməŋ ŋmá kutuluɣu leŋkɔ ke ḿpóyó teitei ké ı alv Icipiti wulav pɛɛlō.

⁹ Pɛɛ kusaaɛ ke kɔrampɔna ke pa ŋmawa pə tənaya mpu, na pə koloosi ke too kite tɛɛ haləna kɔ ımaale. Pa saaka-yɛɛ a taa na a waali ké teitei ké ısu paa keesaa tō. ¹⁰ Kɔkɔrampəŋ kɔraŋ wei ı taɣaləŋ wə meətələnaa kakpası kakpası na liyiti liyiti təɣə pa sına kite. ¹¹ Ʋena pá ŋmana pɛɛ kusaaɛ ke na kpenkpelası toŋ nyənəsi. ¹² Ʋena pá ŋmá koluŋa səsaya na pɛɛ loosi tooso, na kpenkpelası looŋa ke teitei ısu pa ŋmav taɣa ŋka n takı na í teləsi ıso təsɛɛle taa tō, na pə taa tō koluŋa.

Koolu Hilam tēma

(Kotəsɔtv II 2:12-13)

¹³⁻¹⁴ Koolu nəyəlɔv ı ka wenna na pá yaaki-ı sı Hilam, ı caa ke Tiii tv, na ı too ke Nɛfətali kpekəle taa tv, ıle ı too ıni ı ka ké leelu. Apalɔv ıni ı ka nyəmá nyəɣətv kuseemtv lupu ke teu ké. Pə tō ké wulav Saləməŋ tilaa sı í koo na í lupi-ı wontunaa.

Nyəɣəlɔv kuseemɣv akelenaa

(Kotəsɔtv II 3:15-17)

¹⁵ Hilam lupəna nyəɣəlɔv kuseemɣv akelenaa ke naale. Pa kɔŋkɔlɔməŋ wə meətələnaa pəɣolayafɛi naanŋwa. Pa yasəlaya ke meətələnaa naatoso. ¹⁶ Ʋena í lu kahusi taka ké nyəɣəlɔv kuseemɣv ŋku na í tənı akelenaa mpe pa nyooŋ taa. Paa ŋku kɔ wəna meətələnaa naale na həɣəlɔv. ¹⁷ Na Hilam lu caŋəm wontu ke təm naale. Lɛntı wə ısu puluɣu, lɛntı ısu yəm na atɔyusa, na í tó paa akele wei ı kahuka tō ké naatosompəɣolaya. ¹⁸ Ʋena í lu caŋəm wontu, ısu tɔyɔv nakvli kɔ pɛɛ taka, na í tv-yɛɛ akelenaa kahusi puluŋ ıni ı tō ké loosi naale na pá takı. ¹⁹ Na pá tasa caŋəm wontu naaleɣe lupu, tə nəɣəsəna ısu yaayənaa, na tə taɣaləŋ wə meətələnaa naale naale, na pá tənı paa akele wei ı tō. ²⁰ Paa lapa caŋəm pulɔpɔnaa ke kraɣama kraɣama ke akelə kahuka tō ké puluɣu na tuŋ pɛɛ lɛsəŋ ŋmɔnɔv (200) loosi naale. ²¹ Ḿpóyó pa sika akelenaa mpeɣe ıso təsɛɛle nənəɣə. Lɛlv na ntəɣəŋ tō, na pá ha-ı həɛ sı Yakeŋ. (Pə nyuɣv nté sı ıso nyooəsəŋi na pa te taa). Na pá ha mɔtəŋ tō nyəŋ ke həɛ sı Poosi. (Pə nyuɣv nté sı ınaɣələ toŋ tv, na pa te taa).

²² Ʋe Hilam tēma akelenaa mpe pa lupu nté.

Nyəɣəlɔv kuseemɣv nyampaani

(Kotəsɔtv II 4:2-5)

²³ Ḿpóyó pa lupa nyəɣəlɔv kuseemɣv ke nyampaani anaam taka ké ıkulutav, na pá pələŋi lum, ısu lule. Nyampaani ıni ı wəŋ wə meətələnaa kakpası na ı kɔŋkɔlɔməŋ ke meətələnaa naale na titite. Na ı ıkulutav tō wə meətələnaa naanŋwa na kakpası. ²⁴ Na pá ləsi nyutu natəlı tə pɛɛ fotoona ke nyampaani

tɔɔ kɛ ɪ lupu waatu, na pɛ ɔɔ na pɛ tɔ. Paa mɛɛtɛl wei kɛ pee hiu. ²⁵ Uɛna pɔ lu nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ ke naaŋ lɛɛsɔŋ naanɔwa na naale, na pɔ puli-ɪ tooso tooso ke tɔm liyiti. Lɛlɔŋ nyɔɔɔɔɔna ilim tɔlule, lɛlɔŋ na pɛ tɔtɔle, lɛlɔŋ na pɛ ntɔɔɔŋ na lɛlɔŋ na pɛ mpɔtɔŋ. Uɛna pɔ tɔm nyampaaɪ inɔɔɔ naaŋ lɛɛsɔŋ inɔ ɪ tɔɔ. ²⁶ Nyampaaɪ inɔ ɪ kpusɔŋ wɛ kɛ isu yulu ntantako wɔŋ. Na ɪ ntompee isu poosiya, na ɔ nɔɔɔɔɔna isu yaayɛnaa. Nyampaaɪ inɔ ɪ tɔki isu lɔm liitilinaa iyisi nunaasa (80000).

Nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ kɛkɛnaa

²⁷ Mɔɔɔɔɔ pɔ lupa nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ ke lɔm kɛkɛnaa ke naanɔwa. Pa taɔalɔŋ na pa wɔŋ ke mɛɛtɛlɔnaa naale naale. Pa kɔŋkɔlɔmɔŋ ke mɛɛtɛl kɔlɔm na hɔɔɔɔɔɔ. ²⁸ Pa lupa nyɔɔɔɔ kɛ, uɛna pɔ tɔm tɔ tɔ kɛ lɛnti. ²⁹ Na pɔ lɛsɪ tɔle tɔ tɔ kɛ tɔɔɔlɔsɪ na latɛɛnaa na isɔtaa taŋlaa fotoonaa. Na pɔ la mpɔ tɔtɔɔɔ lɛnti tɔɔ, na pɔ susɪ ɔaŋɔm atɔɔɔsa taka kɛ fotoonaa mɔpe pa pɔtɛɛ na pa isɔtaa. ³⁰ Paa kɛkɛ wei ɪ ka wɛna nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ kɔɔtɔŋ naaleɔɔ, na tɔ tɔ kɛ pɔpɔlɛ liyiti. Na pa tamsɔna kɔɔtɔŋ inɔɔɔ nyɔɔɔɔɔ liyiti isu nɔɔhɛɛ taka kɛ ŋkulunɔsɪ taa. Uɛ nɔɔhɛɛ anɔ na kɛkɛ pu kɛ nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔ kɛ. Ama a ta tɛɛ atɔɔɔsa ke taɔalɔŋ. ³¹ Uɛna pɔ lɔ pulɔpɔ isu pɔpɔtɛ taka na tɔ tapɔpɔ ke kooɔa na tɔ kɔlɔa na pɔ tɔm nyampaaɪ. Tɔ wɔŋ sɛka pɔɔɔ sɪ pɛ la mɛɛtɛl kɔlɔm. Uɛna pɔ lɛsɪ tɔ tɔ kɛ fotoonaa. ³² Kɛkɛ tɛɛ kɛ ɪ pɔpɔlɛ liyiti wɛɛ. A kɔŋkɔlɔmɔŋ ke mpiiŋ tooso, na a nyɔɔɔɔ kɔɔtɔŋ na kɛkɛ pɔ tamsa kɔlɔm. ³³ Paa lupa kɛkɛ inɔ ɪ pɔpɔlɛ ke teitei kɛ isu yooɔ kɛkɛ nyɔna. Pɔ kɔɔɔa a maɔamaɔa na akɔɔtɔŋ, na a nyɔɔɔɔkɔɔtɔsɪ, na a tiipeɛ tɔ, nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ ke pa lupa. ³⁴ Nyɔɔɔɔɔ nti tɔ wɛ isu kɛkɛ nɔɔhɛɛ taka kɛ ɪ ŋkulunɔsɪ taa tɔ, pɔ kɔɔtɔ nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔ kɛ. ³⁵ Paa kɛkɛ wei ɪ tɔɔ ka wɛ pɔpɔtɛ taka, na tɔ wɔŋ ke mpiiɔ kɔlɔmɔɔ. Na nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ kɔkɔtɔŋ na kɔ hɔɔɔlɔsɪ tɔka-tɛ. Nyɔɔɔɔɔ nti na kɛkɛ maɔamaɔa pɔ kɔɔtɔ kɔlɔm. ³⁶ Uɛna pɔ lɛsɪ isɔtaa taŋlaa, na tɔɔɔlɔsɪ, na paaŋ fotoonaa ke kɔkɔtɔŋ na nyɔɔɔɔɔ hɔɔɔlɔsɪ nɔsɪ sɪ tɔɔ. Na pɔ lɛsɪ atɔɔɔsa fotoonaa na pɛ ɔɔ na pɛ tɔ. ³⁷ Pa lupa kɛkɛnaa mɔpe pa naanɔwa kɛ teitei kɛ. Paa wei kɛ nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔɔ itamsaɔ, na pa wɔŋ na pa taɔalɔŋ na pa wɛɛtɛ wɛ teitei.

³⁸ Mɔɔɔɔɔ pɔ lupa ɔɛmsɛnaa sosaa ke naanɔwa na pɔ tɔm kɛkɛnaa mɔpe pa tɔɔ. Paa ɔɛmsɛ wei ɪ kɔŋkɔlɔmɔŋ wɛ mɛɛtɛlɔnaa naale, na paa wei ɪ tɔki lɔm tonoonaa pɔlɛfɛi naanɔwa. ³⁹ Uɛna pɔ su lɔm kɛkɛnaa kakpasɪ ke Isɔ tɔsɛɛle na ilim mpɔtɔŋ ŋkulunɔa hɔɔɔɔɔɔ taa.

Isɔ tɔsɛɛle nyɔɔɔɔɔ wɔntu (*Kɔtɔɔsɔtɔ II 4:7-5:1*)

⁴⁰ Mɔɔɔɔɔ Hilam tɛma ɔɛmsɛnaa na ɔɛmsɪsɪ nsi pa ŋmusɔɔɔna ɔalɔm tɔ, na tɔlɔma lɔɔɔlɔsɪ, na pɔ tɔna mpi Salɔmɔŋ kɔ tɔ-ɪ sɪ, ɪ la Isɔ tɔsɛɛle taa tɔ.

⁴¹⁻⁴² Pɔ kɔɔɔaɔ akɛlɛnaa naale, na pa kahusi na sɪ ɔaŋɔm wɔntu, isu sɪ tɔɔ pulunɔ tɔm naale, na pulunɔ inɔ ɪ tɔɔ tɔɔɔ pɛɛ nasɔle (400). Paa akɛle wei kɛ loosi naale.

⁴³ Na lɔm kɛkɛnaa naanɔwa, na pa tɔɔ ɔɛmsɛnaa naanɔwa tɔtɔ.

⁴⁴ Na nyampaaɪ anaam wei pa tɔna latɛɛnaa naanɔwa na naale tɔɔ tɔ.

⁴⁵⁻⁴⁷ Na wɔntu nti pa kuukina tɔlɔma tɔ, na pɔ lɔɔɔlɔsɪ na poosiyaanaa mɔpa pa ŋmusɔɔɔna ɔalɔm tɔ.

Nɔɔɔɔlɔ ta nyɪ nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔɔ tuutuuma wei Hilam lupa Isɔ tɔsɛɛle wɔntunaa mɔpe na ɪ sotiti tɔ, tɔ nyɔɔɔ. ɪ lapa-tɔɔɔ teitei kɛ isu Salɔmɔŋ kɛsaɪ tɔ.

Yaatanu tetekele taa acalee nna pa yaa si Sukoti na Saatan to a heku taa ke pa lupa-
ti, na pa tu-tayi Taca a taseele taa.

⁴⁸ Mpyo Salwomn lapa na pa lu wola nyamna na pa tu Taca a taseele taa:

Isu tulaalanaa tawote,

na taapeli wei i too pa siki Iso potopotonaa to.

⁴⁹⁻⁵⁰ Na fetelanaa kpelee naanwa, na pa su-weye
kate taa kate kutuluyu isentaa. Kakpasu na ntayon
too, kakpasu na mpotayon too. Na pa lu fetelanaa
mayamaa na pa too canom na pa kpatelayon tom
naale. Na pa lu cemsena na poosiyanaa mpa pa
nmasayana calom to, na karonaa, na cofolona, na
kampnana mpa pa taka tacyale kate taa kate nonoyo
to, pa nyayon na Iso taseele kampnana nyantu toto.

⁵¹ Waatu wei Salwomn tema Taca a taseele nman, dena i kraya mpi i caa Tafiiti
ka siwa Taca a to na i tu pa tanyaya Iso taseele kpancoou kutuluyu taa. Pa krayan
wola, na liyitee nyayon, na wontu lentanaa ke mpu.

8

*Isa atakaa suw ke Iso taseele taa
(Kotowsotv II 5:2-6:2)*

¹ Waatu wei Salwomn tema Iso taseele ke nman, dena i koti Iseyeli kupayalaa, na
pa kpeka, na pa lwlh nyuyh nyoma ke Yosalem si, pa kraya Iso atakaa ke Tafiiti
te, timpi pa yaa si Siyayon to, na pa pona Iso taseele taa. ² Mpyo Iseyeli nyoma tona
kota wulaw teye pa isow naatosompyolaya nyon ke coka acima tayow. ³ Den
Iseyeli kupayalaa su kotalaa mpa pa sayala Iso atakaa to. ⁴ Mpyo kotalaa na Lefi
nyoma pa kraya Iso atakaa, na pa cokale, na pa wontu. ⁵ Den wulaw Salwomn
na Iseyeli nyoma mpa paa kotina Iso atakaa to, pa la kotaya ke heen na naan
tuutuuma pa fei kalvoo.

⁶⁻⁷ Pa waali ke kotalaa suna-i kate taa kate tacyale ke i lonte ke isota tanjaa
ken tee, na pa kenti i na i kpatayon wei pa krayayona-i to i too. ⁸ Kpatayon inu i ka
tayalaa ke. Halona ye n we Iso taseele taa, n naaki-i ke. Ama ye awali too, de nn
naaki-i. Mpyo pa we halona sana. ⁹ Moisi kososutu pee kpatanaa naale wei
Iso ka cela-i Holeru pyu too to, pa tike pa wenna pa taa. Waatu inayi i na Iseyeli
nyoma paa peela nyo ke pa Icipiti luw waali.

¹⁰ Waatu wei kotalaa luna Taca a taseele taa, dena isonmuntu haya kutuluyu taa.

¹¹ Hali kotalaa ta pasi kotuyon tamle. Mpi to, Taca a teu ka suna Iso taseele. ¹² Mpyo
Salwomn mapa kapuka si:

Hali Taca a nyaa tomna si,
sakpetuyon taa ke n ka caya.

¹³ Ama ma nma-n Iso taseele
nte to taa n ka caya tam too to.

*Isa taseele tulvuy faaci
(Kotowsotv II 6:3-11)*

¹⁴ Mpyo Salwomn keesona kotilaa too na i see-we. ¹⁵ Den a to si: Ma see Iseyeli
Iso Taca a. Mpi to, n lapa teitei ke isu n ka suw ma caa Tafiiti ke nyo to si, ¹⁶ hatoo
kuyaku nku inu n ləsvuy nyā yalaa Iseyeli nyoma ke Icipiti taa to, n ta ləseta pa
acalee taa nateli si pa nma-n nyā taseele na n caya. Ama Tafiiti ke n ləsa si i la
pa wulaw. ¹⁷ Hali ilē i mayasaya si i nmaaki-n taseele. ¹⁸ Ama Iso nyā n toma-i si:

N magasuvu mpv tɔ, pə we teu yaa, ¹⁹ ɔle nyá pəyaya magamaya ká ŋmana-m, pə taya nyá. ²⁰ Mpuvɔle Tacaa tɔka isəna i ka suwa tɔ, na má lɛeti ma caa lonte taa ké Iseyeli nyóma kawulaya kumte tɔɔ, na má ŋmá Iso tɛsɛle təne. ²¹ Haləna má la nyá atakaa tɛcaɣale. I taa ké nɔɔ ŋka nyá na ta caanaa í pɛla pa Icipiti taa ləsvuɔ waatu tɔ, ka pɛe kpaatanaa wɛɛ.

Salwməŋ sələmvuɔ sɔsɔv
(*Kvtɔɔsvuɔ II 6:12-40*)

²² Pə waali ké Salwməŋ səŋa kɔtaya tɔlate kite ke Iseyeli samaa isəntaa na í kraasi i niŋ na í səlɔmi Iso si: ²³ Hai, Tacaa, Iseyeli Iso. Iso nɔɔvɔl i fɛi isu nyá. Paa isɔtənvuɔ taa ké hatoo isɔtaa, paa tetv tɔɔ ké atɛ cəne. N sɔla mpa pa laki nyá tɔmlɛ na lotu kvlmvtv tɔɔ, na n laki-wɛyɛ isəna n ka suwa tɔ. ²⁴ Mpv unəŋi n lapa mpi n ka su ma caa Tafiti tɔɔ səŋa. ²⁵ Hai Tacaa Iseyeli Iso, la tɔtɔɔ nɔɔ ŋka n ka su-i tɔ si, ye i lɔlvuɔ nyóma tɔma teu isu i tɔm tɔ, mpe paa tɔkəna kawulaya ke i waali ké tam na pá kaasəŋi təmayə Iseyeli yəlaa tɔɔ. ²⁶ Hai, ma wiikina-ŋ si n la nɔɔ ŋka n ka su ma caa tɔ.

²⁷ ɔle tampana Iso pəsəŋi na í caɣa atɛyɛle? Mpi tɔ, paa isɔtənvuɔ na kv tɔvməŋ tɔ, i ta maya kv taa. Pəyɛle Iso tɛsɛle nte ma ŋma-ŋ tɔ, tə ta haŋna mpv. ²⁸ Hai, Tacaa, paa na mpv kɛɛsi nyá isɛ na ma tɔɔ, na n nu ma wiinau na ma yaav mpi ma yaaki-ŋ səŋa isəntɔ tɔ. ²⁹ Kuli nyá isɛ na n paasəna kutuluɣu kɔnɛyɛ ilim na aho. Mpi tɔ, tənaya n tɔma si n ká caɣa. ɔle nu ma kvsəlɔmvuɔ. ³⁰ Nu yaav mpi ma na nyá yəlaa Iseyeli nyóma tə yaaki-ŋ cəne tɔ. Hai, nu ta kvsəlɔmvuɔ ke isɔtaa timpɔ n wɛɛ tɔ, na n husi tɔ isayatu.

³¹ Ye nɔɔvɔl pəntəna i tɔvntəle, ɔlena pa yaa-i si í kɔɔ Iso tɛsɛle təne tə taa na í tuuna kɔtaya tɔlate isəntaa si i ta na. ³² Hai, Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n fayasi-wɛ, na n kv tasəkəle tv tɔm, na n hólí tampana tv.

³³ Yaa ye pə kɔma na Iseyeli nyóma wakələna-ŋ, ɔlena pa kolontunaa kəli-wɛ, na pá kɔɔ Iso tɛsɛle taa cəne si, n tayan-wɛ, na pá sɛɛ-ŋ na pá wiina-ŋ. ³⁴ ɔle hai, Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n tayan pa isayatu, na n məŋna-wɛyɛ pa tɔvnaa mpa n ka ha pa caanaa tɔ. Mpi tɔ, pa ké nyá yəlaa ké.

³⁵ Yaa ye pa wakələna-ŋ na n yele na tev wuli-wɛ na pá cəkəna mpv. ɔlena pá kɛsəna Iso tɛsɛle təne tə tɔɔ, na pá səlɔmi-ŋ, na pá sɛɛ-ŋ, na pá pasa pa ti, na pá tayan timpɔ pa wakələna-ŋ tɔ. ³⁶ ɔle Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n husi pa isayatu. Mpi tɔ, pa ké nyá yəlaa ké, na nyá tɔmlɛ nyóma. Pə waali, ɔle huli-wɛyɛ isəna paa tɔ teu tɔ. ɔlena n yele na tev nu tetv nti n ha-wɛ si tə pəsi pa nyəntv tɔ tɔ tɔ.

³⁷ Yaa ye yulokəsəkv luna, yaa kv tɔvɔv mɔɔnaa, yaa kv səpa, yaa kv tɔlon yaa nyɔvɔsi luna, yaa kolontunaa svna Iseyeli nyóma koloosi acalɛ taa na pá ŋmakələŋi-wɛ. Paa wahala nɔɔvɔl, yaa kv tɔv nakuli kv tu kɔmna, ³⁸ na pé haŋ nyá yəlaa Iseyeli nyóma, na pa taa nɔɔvɔl nu i isayatu səŋ na í kɛsəna nyá tɛsɛle təne tɔ tɔ na í wiina-ŋ, na í tɛyɛ-ŋ niŋ. ³⁹ ɔle hai, Tacaa, nu i tɔm ke nyá tɛcaɣale ke hatoo isɔtaa, na n tayan paa wei i təkəlle na n kɛsəna i tɔntɛ. Mpi tɔ, nyá nyəmna paa wei i lotu. ⁴⁰ Laki-wɛyɛ mpv, ɔlena pɛle pá seeki-ŋ tam ké tetv nti n ha pa caanaa tɔ tə taa.

⁴¹⁻⁴² Yaa ye kpa nyóma nu nyá hətɛ teu tɔm, na toma sɔsɔna wena n lakəna tɔ, na pá lu pa tɛ na pá sɔsi Iseyeli nyóma tɔɔ, na pá kɔɔ Iso tɛsɛle taa cəne na pá səlɔmi-ŋ. ⁴³ ɔle Tacaa, nu pa tɔm ke nyá tɛcaɣale ke hatoo isɔtaa, na n la-wɛyɛ pa kvsəlɔm. Mpv pu yelina na atɛ yəlaa təna nyi-ŋ, na pá seeki-ŋ isu nyá yəlaa Iseyeli nyóma seekuɣu-ŋ tɔ. Paa nyi tɔtɔ si Iso tɛsɛle nte ma ŋma-ŋ tɔ, tə ké nyá nyəntɛ təkpaata.

⁴⁴ Yaa ye ní tó nyá yɔlaa lɛyɛli nyɔ́ma sí pá yooṇa pa kolontunaa, na pá keesəna nyá ɪcate kúləsəle təne na lɔ təsɛle nte ma ŋma-ŋ isənto tɔ, pa tɔɔ na pá sələmi-ŋ. lɛ haɪ, Tacaa ⁴⁵ nu pa wiinau ke hatoo isɔtaa na ní waasi-we.

⁴⁶ Yaa ye pə koma na pá wakələna-ŋ. Mpi tɔ, yulu nɔyulu ɪ fei sí u wakələyi. Ntanyi n ká mu-we na pááná, na ní yele na pa kolontunaa kəli-we, na pá kra-weye yomle, na pá pona-weye pa acalɛ taa ké pəcolɔ pəcolɔ yaa pooluŋ taa. ⁴⁷ lɛna pá pəsəna laakali ke təna sí pa wakələna-ŋ, pa lapa isayatu, pa təm səpa. ⁴⁸ lɛna pá sələmi-ŋ na pa lotu tənaya timpi unɪ pa we mpu tɔ. Na pá keesi pa ləmayasɛ na nyá ɪcate təne na lɔ təsɛle nte ma ŋma-ŋ isənto tɔ pa tɔɔ, ke tetu nti n ha pa caanaa tɔ tə taa cəne. ⁴⁹ lɛ haɪ, Tacaa, nu pa wiinau ke nyá təcayale ke hatoo isɔtaa, na ní waasi-we. ⁵⁰ lɛna ní tayani timpi pa wakələna-ŋ tɔ, na ní yele na pa kolontunaa na pa pətətəle. ⁵¹ Pəpətɔ fei, pa ké nyá piya ke hatoo kuyanɔu n ləsa-weye Icipiti wahala səsə taa tɔyɔ.

⁵² Haɪ, Tacaa lɔ, nukɪ sələmɔŋ wei má na nyá yɔlaa tu sələmɔyi-ŋ paa waatu wei tɔ. ⁵³ Mpi tɔ, nyá ləsəna-tuyɔ piitimnaa təna heku sí tɔ pəsi nyá nyɔ́ma isu n yeluyu na nyá təmle tɔ Moisi heeli-weye saa wei n ləsa ta caanaa ke Icipiti taa tɔ.

Salbmɔŋ kooliyi samaa ke lɔ koolee

⁵⁴ Kɔtaya tɔlate kite ke Salbmɔŋ ka luŋaa, na í kraasi ɪ niŋ na isɔtaa, na í wiikina Tacaa. I tema, lɛna í kuli ⁵⁵ na í kooli samaa wei ɪ ka kɔta təna tɔyɔ kupantu sí: ⁵⁶ Ma sɛɛ Tacaa nyá wei n yelaa na nyá yɔlaa lɛyɛli nyɔ́ma heesi, isu n ka yɔyɔtuyɔ tɔ. Pəpətɔ fei lelen, n lapa teitei ké isu n ká suu nyá nɔyɔ kupaŋka na nyá təmle tɔ Moisi nɔyɔ tɔ. ⁵⁷ Ta lɔ Tacaa weɛ ta waali, isu n ka weu ta caanaa caanaa waali tɔ. Taa lɔ-tu. Pəcɔ taa yeɛ-tuyɔ waasuyɔ. ⁵⁸ Yeɛle na tɔ nukəna-ŋ tam, na tɔ tɔŋ nyá mpaan taa isu n caaki tɔ, na tɔ tɔki nyá kiin, na nyá kusəsuto, na nyá kɔtɔtɔtu nti n ka tɔ ta caanaa caanaa tɔ. ⁵⁹ Tacaa lɔ tɔsəyi ma wiinau pəne pə tɔ ké ilim na ahoɔ, na n səŋna nyá yɔlaa taya paa kuyaku ŋku. ⁶⁰ M'pɔyɔ aɛ yəlaa təna ká nyəna sí, Tacaa tike ntɛ lɔ, nɔyulu fei tɔtɔ. ⁶¹ Na mə ləsasi náa suu-ɪ teu tɔmamman na ɪ təkəyi ɪ kiin, na ɪ kusəsuto, isu ɪ lakuyɔ sanja isənto tɔ.

Kɔtasɪ nsi pa lapa Tacaa tɔ (Kutəsəsvu II 7:4-10)

⁶² M'pɔyɔ wulav Salbmɔŋ na lɛyɛli nyɔ́ma təna mpa paa kɔta təna tɔ, pa lapa Tacaa ke ⁶³ ciikuyɔ kɔtasɪ ke naan iyisi hiu na naale (22000) na heeŋ na pəŋ ke iyisi nuɔnwa na hiu (120000) ke Tacaa təsɛle tuluyɔ tɔ. ⁶⁴ Kɔtasɪ ta maya nyəyɔluyɔ kusɛmuyɔ kɔtaya tɔlate tɔ ké kuyaku ŋku. lɛna Salbmɔŋ yeɛle na pá lá kɔtasɪ nsi kəkɔ lusa sí təna tɔ na tɔyɔnaya nyənsɪ na ciikuyɔ nyənsɪ nim cɔlɔ nim cɔlɔ ke lɔ təsɛle taya tɔ.

⁶⁵ Waatu unɪ ɪ taa ké Salbmɔŋ na lɛyɛli samaa tuutuuma wei ɪ luna tetu təna taa tɔ. Pə kraayɔ Lepo-Hamati haləna pə suna Icipiti ləɔv tɔ, pa tɔyɔ coka acima ke kuyɛŋ naatosompɔyɔlaya. ⁶⁶ Kuyaku pələfeɪ naanɔwa nyəŋku wule ke wulav yasa lɛyɛli nyɔ́ma. lɛna pá polo pá sɛɛ-ɪ, na paa wei ɪ kpe ɪ tɛ na lanheɛle. Mpi tɔ, Tacaa lapa ɪ təmle tɔ Tafiti na ɪ yəlaa lɛyɛli nyɔ́ma ke kupantu.

9

Tacaa lu Salbmɔŋ tɔ ké təm naale nyəm (Kutəsəsvu II 7:11-22)

¹ Waatu wei wulav Salbmɔŋ tema lɔ təsɛle na ɪ kawulaya tɔyaya na pə təna mpi ɪ caakaya tɔyɔ ŋmau tɔ. ² lɛna, Tacaa lu ɪ tɔ ké təm naale nyəm ke teitei isu ɪ

ka luu i tōō ké Kapawōh tō. ³ Na í yōgōti si: Ma nuwa nyá wiinaw, ile Iso tēsēele nte n h̄má isəntō tō tō pəsa ma nyəntē. Maa wēe tō taa ké tam na má paasəna-te, na má laki-meyē kupantō ké tam. ⁴ Ye nyaa tōma teu na lotu kolumtō, isu nyá caa Tafiiti, na í təhəyī ma kiinj na í təkəyī ma kūtōtōtu nti ma tō-ŋ tō, ⁵ ile maa yele na nyá kawulaya nyōō tōh ke tam tōō ké Iseyeli nyóma taa. M̄p̄yóg maa si n̄yōō ke nyá caa Tafiiti si, i l̄l̄byu taa nyóma ká təkəna Iseyeli nyóma tōō ké kawulaya ke i s̄əm waali. ⁶ Ama ye nyana nyá yəlaa na nyá l̄l̄byu nyóma i l̄-m, na í kisi ma kusəsutō na ma kiinj wei ma tō-me tō, na í m̄ləna tuj tōō na í laaki-i. ⁷ Ile maa k̄piisi-meyē tetu nti ma ha-me isəntō tō tō tōō, na má l̄s Iso tēsēele nte ma pəsa ma nyəntē isəntō tō, na yəlaa təna wōh-me na pá paana-me. ⁸ Waatu in̄yī yəlaa ka təhəyōna Iso tēsēele nte tu te teu ke mp̄u tō tō kin, na s̄yōntu k̄pa-wē na pá la-weyē piti, na pá p̄əsəyī pa ti si: Ile pepe tōō ké Tacaā lapa tetu təne na Iso tēsēele təneye mp̄u? ⁹ Ilena pá cō-wē si: Iseyeli nyóma lōwa pa Iso Tacaā. In̄u i l̄əsəna pa caənaa ke Icipiti tetu taa. Ilena pá təhəyī tuj. Pə tōō ké Iso tēhsa-weyē mp̄usinaa mp̄e pa təna.

Salbməh təma

(K̄t̄əs̄əsv̄tō II 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Tiii wulaw Hilam ka hana wulaw Salbməh ke taasi k̄p̄ar̄j̄s̄i təna, na wulanaa təna mp̄a i nyulaya si i h̄maakəna tō. Pusi sika hiu na Salbməh te Iso tēsēele na i kawulaya təyaya ke h̄maw. Ilena í ha Hilam ke acalēe hiu ke Kalilee tetu taa. ¹² M̄p̄yóg i lu Tiii na í k̄ōō acalēe an̄yī naw. Ama i lan̄le ta h̄ēe. ¹³ Ntēna í tō si: Ma taapalu Salbməh, acalēe nna n ha-m isəntō tō a ta nii isəle. Pə tōō ké haləna sar̄ja pa s̄v̄ h̄yōl̄byu h̄k̄yōy yaav si: Tetu ta nii isəle. ¹⁴ Pəyele wula t̄ənənaa tooso na h̄yōl̄byu ke Hilam ka tilina Salbməh.

¹⁵ Təlas̄i təma ke wulaw Salbməh ka tōwa yəlaa na pá h̄má Iso tēsēele na i kawulaya təyaya, na Milo, na Yosalem koloosi. Ilena pá h̄má Hasōō na Mekito na Kesēe p̄e acalēe. ¹⁶ Icipiti wulaw ka yoona Kesēe icatē ké, na í k̄ō Kanaah nyóma mp̄a paa wē tō taa tō na í s̄ō-tēyē k̄ōk̄ō. Pə waali ké Icipiti wulaw p̄el̄ō saa wulaw Salbməh ilena Icipiti wulaw ha Salbməh ke icatē nte. ¹⁷ Pə tōō ké Salbməh tayana-tēyē h̄maw, na í h̄má t̄ōt̄yō Pēt̄i-Holōh-P̄ēt̄ē nyōh, ¹⁸ na Paala na Tamaa ke wulaya tetu h̄yōl̄byu taa. ¹⁹ Na acalēe wēna a taa i sukaya i t̄yōn̄asi tō. Na wēna a taa i sukaya yōou k̄ēk̄ēnaa, na k̄p̄ar̄an̄h̄ tō. Na Salbməh h̄má p̄ə təna mp̄i i caa t̄yō Yosalem icatē taa mayamaya, na Lip̄ar̄ p̄yōu taa na i t̄yō təna taa.

Isəna Salbməh ka tayana t̄əlas̄i təma an̄i t̄yōl̄ō. ²⁰ Waatu in̄u i taa, yəlaa mp̄a pa taa ké Iseyeli nyóma tō pa wē tetu taa ké. Isu Amolii nyóma, na Hiti nyóma, na Peliisi nyóma, na Hifi nyóma, na Yepusi nyóma. ²¹ Iseyeli nyóma taa p̄əsi na pá ku-wē t̄yō pa kaasaa. M̄p̄eyē Salbməh t̄ōwa t̄əlas̄i təma, na pá laki m̄p̄yóg haləna sar̄ja. ²² Ama p̄ə kaasa Iseyeli nyóma tō, wulaw ta t̄ō p̄el̄eyē təma ke mp̄u. P̄el̄eyēle i waali nyóma, na i yoolaa s̄əsaa, na s̄əkp̄ema, na yōou k̄ēk̄ēnaa na k̄p̄ar̄an̄h̄ paasənlaa. ²³ M̄p̄yóg t̄əmle paasənlaa k̄pa təma lataa k̄p̄eka nyūyū nyóma ke nas̄əle na nuuwa na nule na naan̄wa (550) na pá fen̄j̄ȳi Salbməh t̄əmle lataa.

²⁴ Waatu wei Salbməh alv Icipiti nyōh lu Tafiiti te, na í s̄v̄ t̄əyaya h̄ka i paalu h̄ma-i tō ka taa, ilena wulaw tayani lonte ntē na í h̄má taya h̄ka pa yaana pa te taa si Milo tō.

²⁵ Paa p̄ən̄aya h̄ka t̄əm tooso-yō Salbməh lakaya Tacaā ke k̄ōtasi nsi k̄ōk̄ō lusa si təna tō, na ciiku-yū nyən̄si ke k̄ōtaya t̄əlatē nte i h̄ma-i tō tō tōō. M̄p̄yóg i lakaya təma wēna a tōō pá h̄má Iso tēsēele ntē tō.

²⁶ Ӏena Salwməŋ yelee, na p̄a saaki kpułəŋ ke ɪsəyŋ-kepee, ke ɪla cəłəy tənku kuɛem nəyŋ ke ɪtəm tetu taa. ²⁷ M̄p̄yó Hilam pona Salwməŋ ke kpułəŋ saalaa kuɛama, na p̄a səŋna ɪ nyəma. ²⁸ Ӏena pa təna p̄a polo Ofii tetu taa na p̄a kpaɣa wula ke kiloonaa iyisi naanəwa na naale (12000) na p̄a pona Salwməŋ.

10

Sapa wulav alv nyəŋ pola Salwməŋ wiiluyi (*Kutəsəv̄n II 9:1-12*)

¹ M̄p̄yó Sapa tetu wulav alv nyəŋ nuwa Salwməŋ həte yaav. Ӏena í polo sɪ ɪ p̄əsəyɪ-təmnaa kate nyəntv, na í ná ɪ nyəm tənaya. ² Alv ɪnɪ ɪ tala Yosalem taa tɔ, na ɪ yomaa ke tuutuuma, na yooyooŋaa náa səyela tulaalənaa, na wulanaa, na liyitee p̄ee ke tuutuuma. Ӏena í p̄əsɪ Salwməŋ ke təmnaa mpa pa təna ɪ ka tayanaa tɔ. ³ Na Salwməŋ cə tə təna, ɪ ta səw kulmuyv. ⁴ M̄p̄yó alv ɪnɪ ɪ nuwa ɪ ŋkpaŋyuv ke salwməŋ nyəm təm, na í sa ɪ kawulaya təyaya ŋka ɪ ŋmawa tɔ. ⁵ Na təyənaya ŋka pa saakaya tɔ. Na yaasi wei Salwməŋ ka tayanna ɪ waali nyəma na p̄a laki təma tɔ. Na kutəyuv na kunyənəwəm tallaa wontu. Na kotasɪ nsi pa lakaya Tacaa ke ɪsə təsəele taa tɔ, na p̄e la Sapa wulav ɪnəyɪ piti na p̄e mətɪ ɪ nəyŋ.

⁶⁻⁷ Ntəna wulav alv nyəŋ ɪnɪ ɪ tɔ sɪ: Pa keesa-m nyá nyəm təm ke hatoo ma te. Ama ma ɪse taa nata, ɪle ma ta mv-tɪ. Ama nəwəwə ma nawa sɪ tampana ke pa heela-m təcəŋŋ. Nyá nyəyuv kuluyv na nyá nyəm təcəwə ɪsɪ paa keesa-m tɔ təyamyam. ⁸ Nyá waali nyəma na nyá təyaya taa yəlaa təna lapa nyuleleŋ ké. Mpi tɔ, pa we nyá kiŋ na p̄a nukɪ nyəm təm ke tam. ⁹ Ma sama nyá ɪsə Tacaa wei ɪ ləsa-ŋ sɪ ɪ təyɔ kawulaya ke ɪseyle taa tɔ. ɪsə səla ɪ yəlaa ke tam təw təyɔ ɪ kra-ŋ pa wulav, na í tv-ŋ sɪ ɪ təŋ tampana na ɪ laki kusiyisim.

¹⁰ P̄e p̄e waali ké Sapa wulav ɪnɪ ɪ hawa Salwməŋ ke wula tənənaa tooso na həluyv na tulaalv ke səwəm, na liyitee p̄ee tɔtɔ. Too tɔ, nəyəlv ta nata tulaalv ɪsɪ m̄p̄yó ɪseyle taa.

¹¹ M̄p̄yó wulav Hilam kpułəŋ pola Ofii tetu taa na p̄a kəna wula, na kpenkpelasi kuɛpaŋsɪ nasəli na liyitee p̄ee. ¹² Kpenkpelasi nəyɪ Salwməŋ yelaa na p̄a kaɣa ɪsə təsəele taa na ɪ kawulaya təyaya taa tɔtɔ. Ӏena p̄e kaasi na p̄a saaki yonyoolaa ke saŋkənaa. Too tɔ, nəyəlv ta nata ɪseyle taa ké kpenkpelasi na sɪ təw tala mpv p̄e taka.

¹³ M̄p̄yó Salwməŋ hawa alv ɪnəyɪ p̄e təna mpi ɪ nawa na í sələmɪ tɔ. Na í lapɪ-tɪ kuɛwəŋ tətəyɔ ɪsəna ɪ p̄əsaa tɔ. Ӏena wulav alv nyəŋ ɪnɪ na ɪ waali nyəma p̄a məli pa tetu taa.

Salwməŋ tən təm (*Kutəsəv̄n II 1:14-17; 9:13-28*)

¹⁴ Paa pənaya ŋka wula kiloonaa iyisi hiu (20000) ke pa kəŋna wulav Salwməŋ. ¹⁵ Ӏena p̄əc̄ p̄e kaasi mpi mpi taatəlaa felaya-tɪ wontunaa təw tɔ, na lampuunaa mpa ɪ komataŋnaa səsaə, na Laalupunaa awulaa felaya-tɪ tɔ.

¹⁶ M̄p̄yó wulav Salwməŋ yelaa na p̄a lu wula kpaləŋ ke ŋmuyv (200). Paa ŋku kv təyɔ wula kiloonaa naatoso. ¹⁷ Kpaləŋ səkpeŋ ke ŋmuyv nuwəwa (300). Paa ŋku kv təyɔ wula kiloo kuləm na titite. Na p̄a su kutuluyv ŋku pa yaə sɪ Lipaŋ həyuv tɔ kv taa.

¹⁸ Na wulav yelee na p̄a saaki kawulaya kpelaya na tuu kela, na p̄a tó ka təw ké wula. ¹⁹ M̄p̄yó pa lapa təkpałe ke kumlee naatoso ke təma təw, na p̄a su kpelaya ŋké. Paa saaka-keye na p̄a tv tətəesile kukulukulle, na p̄a tó təyɔlasɪ ləsəŋ ke ŋkpałasi təsule. ²⁰ Na təyɔlasɪ ləsəŋ naanəwa na naaleyə kumlee anɪ

a tɔɔ. Naatoso ke ntɔyɔŋ tɔɔ, na naatoso ke mpɔtɛŋ tɔɔ. Wulav nɔyɔlv ɪ ta saakɛta kawulaya kpelaya ŋke ka taka.

²¹ Wɔla ke paa lupa Salbmɔŋ tɔyaya taa lum poosiyanaa tɛna, na Lipaŋ hɔtɔyɔ kutuluyɔ taa wontunaa kɔtɛsɛtɔ. ²² Wulav ka wɛna ɪ maɣamaya ɪ kpɪlɛŋ kɛ. Na ɪ na Hilam nyɛŋ pɛ puki poolɔŋ. Paa pusi tooso wei, pa kɔŋna wɔla na liyitee nyɛɔtɔ, na tuu kɛla, na tɛkpaalɛŋ na kaɔka sumasi sɔsɔɔnsi nasɔli.

²³ Salbmɔŋ ka tɛɛ antulinya tɛna awulaa tɔnaya tɔŋ kɛ na nyɛm. ²⁴ Pɔpɔtɔ fɛi lelen, ɪsɔ ka ha-ɪ nyɛm kɛ na yɛlaa lukɛna paa timpi na pɛ kɔŋ-ɪ tɔmnaa pɔɔsɔyɔ.

²⁵ Paa pɛnaya ŋka, yɛlaa mpe pa kɔŋayana-ɪ kɔcɔɔŋ ke liyitee wontu, na wɔla, na wontu kɔsusuutu, na yooɔ wontu, na tulaalɔnaa, na kpaɣanɛŋ, na kpaŋasi.

²⁶ Mɔpɔyɔ Salbmɔŋ kpeyɛla ɪ yooɔ keɛkɛnaa, na pɛ kpaɣanɛŋ, na pɛ lu keɛkɛnaa iyaya na nasɛle (1400), na kpaɣanɛŋ iyisi naanɔwa na naale (12000). ɪɛna Salbmɔŋ cosi pɛ taa na ɪ su ɪ kiŋ ke Yosalem. Pɛ kaasa nti ɪɛna pɛ su tɔleyɛ timpi timpi paa tayanaa si paa su-tɪ tɔ. ²⁷ Salbmɔŋ kawulaya waatu, liyitee ka we Yosalem taa kɛ ɪsu pɛɛ. Na pɛ kaasi na kpaŋkpaŋasi kpaŋasi nɔa tɔli yem ɪsu tuŋ kraɪ nyɛŋ wei ɪ nyɔɔki tɛtɛkɛle taa tɔ. ²⁸ Icipiti na Silisii pɛ acalɛɛ taa kɛ paɣatɛlaa pukaya na pɛ yakɪ wulav ke kpaɣanɛŋ na pɛ kɔŋna. ²⁹ Liyitee nyɛɔtɔ nasɛtoso (600) ke pa yakaya Icipiti yooɔ keɛkɛnaa. ɪɛna pɛ ya kpaɣanɛŋ ke nyɛɔtɔ nuɔnɔwa na nuɛ na naanɔwa (150). Paɣatɛlaa kɔlvmaa mpe pɛ yakayana na pɛ pukina Hiti awulaa na Silii nyɛma.

11

Salbmɔŋ ta tɔŋ ɪsɔ luyɔ nyɛntɔ (Kɔtɔɔsɔtɔ II 11:18–12:1)

¹ Icipiti wulav pɛɛlv paasi, Salbmɔŋ tasa piitimnaa kraɪ nyɛm paɣale alaa kelɔyɔ kɛ. Paa Mowarɔ nyɛma, paa Amoni nyɛma, paa ɪtɔm nyɛma, paa Sitɔŋ nyɛma, paa Hiti nyɛma. ² Pɔyɛle Tacaa ka tɛma ɪsɛyɛli nyɛma ke kisinav ke piitim kraɪ nyɛmnaa mpe pa tɔm kɛ si, pɛ na we pɛ pɛ ta kraɣa tɛma pɔcɔ pa taa saa tɛma. Pɛ taa kɔɔ na pɛle pɛ sɔsi-wɛyɛ pa tuŋ laav taa. Ama Salbmɔŋ luyɔ nɔ sɔv piitim kraɪ nyɛm mɔri pɛ alaa kɛ. ³ Halɛna ɪ kraɣa awulumpiya alaa ke nasɛtoso na nuɔnɔwa (700), na alaa ɪɛlaa ke ŋmɔnɔyɔ na nuɔnɔwa (300). Mpe ɪni pa tolisina-ɪ sɔsɔm. ⁴ Tampana tɔɔ pɛ kɔma na Salbmɔŋ kpaɔtɛli, ɪɛna ɪ alaa mpe pɛ sɔsi-ɪ tuŋ laav taa. Halɛna ɪ yɛle ɪ ɪsɔ Tacaa ke sɔɔlvɔ na lotu kɔlvmtɔ ɪsu ɪ caa Tafiiti. ⁵ Mɔpɔyɔ Salbmɔŋ laa Sitɔŋ nyɛma tɔyɔlv alɔ nyɛŋku Asɛtati na Amoni nyɛma tɔyɔlv ɪsɔyav Milikom. ⁶ Tɛnaya ɪ lapɛna mɔri pɛ ta maɣa Tacaa tɔ. Mpi tɔ, ɪ tasɛyɛ-ɪ nuɔnɔv ke teu ɪsu ɪ caa Tafiiti. ⁷ Waatu ɪni ɪ taa kɛ Salbmɔŋ ŋmɔ Mowarɔ nyɛma tɔyɔlv ɪsɔyav Kemɔsi ke kutuluyɔ ke pulaya tɔɔ kɛ Yosalem ɪsentaa, na ɪ ŋmɔ Amoni nyɛma tɔyɔlv ɪsɔyav Milikom kutuluyɔ tɔtɔ. ⁸ Na ɪ ŋmɔ mɔri tɔtɔyɔ ɪ alaa mpa pa ta nyɪ ɪsɔ tɔ pa tuŋ si pɛ wɔki-ɪ tulaalɔnaa, na pɛ laaki-ɪ. ⁹⁻¹⁰ Tɔm naalɛyɛ Tacaa ɪsɛyɛli ɪsɔ kɛ lu Salbmɔŋ tɔɔ, na ɪ heeli-ɪ tɛsiyisiyi si: Taa luŋ tuŋ. Ama Salbmɔŋ tɛ nuɔna Tacaa, ɪɛna Tacaa nɔa mɔ-ɪ na pɛaanɔ. ¹¹ Na ɪ yɔyɔtɛ-ɪ si: Timpi ŋ tɔma mɔri pɛ taka na ŋ kisi ma kɔsɛsitɔ na ŋ yɔki ma na-ŋ ta nɔyɔ pɛɛlvɔ tɛfaa tɔ, maa ɪɛki nyɔ kawulaya na mɔ cɛla-keɣɛ nyɔ waali nyɛma taa nɔyɔlv. ¹² Paa na mɔri nyɔ caa Tafiiti tɔɔ ma kaa la-ŋ mɔri, halɛna nyɔ sɛm. Ama nyɔ pɔyaya ke maa ɪɛki kawulaya. ¹³ Tafiiti kɔlvmtɔ ɪni na Yosalem ɪcatɛ nte mɔ lɛsaa tɔ, pa tɔ tɔtɔyɔ maa kaasi-ɪ kpeɔkɛle kɔlvmtɛle.

Salbmɔŋ kolontunaa

¹⁴ Mɔpɔyɔ Tacaa lapa na ɪtɔm awulumpɔ Hatati lu Salbmɔŋ ke kolɔŋa.

15-16 Waatu nɔyɔlv Tafiti ká yooná Itɔm nyɔ́ma ná í kɛ́li-wɛ. Ilena ɪ yoolaa wulav Sowari ná ɪ yoolaa pá polo Iseyeli nyɔ́ma mpa pá sɛpa tɔyoolɛ tɔyɔ pim. Ḿpɔ́yó pá caya tɛnaya isɔtvnaa naatosompɔɔlaya, ná pá kv Itɔm apalaa ná pá kɛpenna apalɔpiya. 17 Waatu inɪ Hatati ka kɛ pɔyaya. Ḿpɔ́yó ɪ ná ɪ caa tɛmlɛ nyɔ́ma Itɔm nyɔ́ma narɛli pá sewa ná pá polo Icipiti. 18 Pa kɔla Matiyaj, ilena pá fayana Palaj wɔlaya tetu taa. Pa kɛpɛna apalaa narɛli ná pá pona Icipiti. Ntɛna Icipiti wulav ha Hatati kɛ tɔyaya ná tetu, ná í heeli-ɪ sɪ: Maa tɔɔ-ɲ. 19 Icipiti wulav lapa Hatati kɛ kɔpantv kɛ. I ha-ɪ ɪ alv Tapɛnesi neu ná í la alv. 20 Ḿpɔ́yó alv inɪ ɪ lɔla apalɔpɔyaya ná Hatati ha-keɣɛ hɛtɛ sɪ Kenupa. Ka cɛpa hɛtɛ, ilena Tapɛnesi mukɛ ná í tɔɔ-keɣɛ wulav tɔyaya taa.

21 Waatu wei Hatati nuwa sɪ Tafiti ná ɪ yoolaa wulav Sowari pá sɛpa, ilena í sɛlɛmɪ Icipiti wulav sɪ: Yele ná má mɛli ma tetu taa.

22 Ntɛna Icipiti wulav pɔɔsɪ Hatati sɪ: Pɛpɛɣɛ ń laɲa ma kin ná ń nyulɔyɪ kɛpɛntɛ? Ḿpɔ́yɔlɛ sɪ: Ma ta laɲ pɔlv yaa. Ilɛ yelɛ-m ná má mɛli tɛ.

23 Ḿpɔ́yó Iso yelaa ná Salɔmɔɲ wɛɛna kolontu lɛlv. Ilɛyɛlɛ Iliyata pɔyalv Lesɔɲ wei ɪ ka sewa ɪ caa Hatatɛsɛ wei ɪ kɛ Sɔpa wulav tɔ. 24 Waatu wei Tafiti ka kɔwa Hatatɛsɛ yoolaa tɔyɔ Lesɔɲ kɔta tetelataa kɛ ɪ kin, ná í pɛsɪ pa nyuvu tv ná pá polo Tamasi ná pá caya tɛna, ná í canɪ ɪ tɔkɪ kawulaya 25 kɛ Siliɪ tetu taa. I lapa Iseyeli nyɔ́ma kolontu kɛ Salɔmɔɲ kawulaya pusi tɛnaya, ná í footiyi-wɛ ná í lakɪ-wɛɣɛ isayatu isɪ Hatati.

*Solopɔwam kɔlvɔv kɛ wulav tɔɔ
(Kɔtɔɔsvtv II 9:29-31)*

26-27 Salɔmɔɲ ka wɛna tɛmlɛ tv nɔyɔlv ná pá yaaki-ɪ sɪ Solopɔwam. I tɛyɛlɛ Seleta kɛ Ifɔlayim tetu taa. Pa yaa ɪ caa sɪ Nepa, ná ɪ too sɪ Seluya, ɪ too inɪ ɪ kɛ leelu. Ḿpɔ́yó kɔyakv nakɔli, Solopɔwam kɔla Salɔmɔɲ tɔɔ.

Waatu wei Salɔmɔɲ ɲmaakaya Milo*fa* ná Tafiti tɛ kolɔɲa tɔ, ^a sɔɔsɪ tɔyɔ pa yaa mpv. 28 Solopɔwam ka kɛ ifepu kɔpaj kɛ. Wulav paasɛna mpv sɪ ɪ lakɪ ɪ tɛmlɛ kɛ teu, ilena í kra-ɪ Ifɔlayim ná Manasee pa kɛpɛka tɛlasɪ tɛmlɛ nyɔ́ma ferɲu.

29 Ḿpɔ́yó kɔyakv nakɔli, Solopɔwam luna Yosalem, ná ɪ ná Iso kɔyɔɔtv tv tɛlɛsɔlv wei ɪ wɛ Silo ná pá yaaki-ɪ sɪ Ahiya tɔ pá sulɪ mpaav taa kɛ pa naalɛɣɛ nyutu taa, ná Ahiya suu kraɪ kɔfalv. 30 Tɛnayaɛ Ahiya ɔla ɪ kraɪ kɛ hɔyɔlasɪ naanɔwa ná naale. 31 Pɛ waɔli kɛ í tɔma Solopɔwam sɪ: Mv hɔyɔlasɪ naanɔwa. Mpi tɔ, Iseyeli Iso Tacaa yɔɔtɔaa sɪ: Ma tɔɲna Salɔmɔɲ kawulaya lɛkɔv sɪ, ma cɛlɔyɪ-ɲ ná ń tɔyɔ kawulaya kɛ Iseyeli kɛpɛka naanɔwa tɔɔ. 32 Kɛkɛlɛ kɔlvmtɛlɛ kɛ maa kaasi-ɪ ma tɛmlɛ tv Tafiti ná Yosalem ɪcate pa tɔɔ. Mpi tɔ, tɔ tike kɛ ma lɛsa Iseyeli tetu tɛna taa. 33 Mpi pɛ tɔɔ ma lakɪ mpv tɔ, Iseyeli nyɔ́ma lɔ-m ná pá lunɪ Sitɔɲ nyɔ́ma tvɔv alv nyɛɲkv Asɛtati, ná Mowav nyɔ́ma tvɔv Kɛmɔsɪ, ná Amoni nyɔ́ma tvɔv Milikom. Iseyeli nyɔ́ma kisa mpaav ɲku maa hɔla-wɛ tɔyɔ tɛɲvɔv. Pa ta la nti tɛ kɛɛsɛna-m tɔ. Pɛyɛlɛ pa ta tɔkɪ kɔsɛsɔtv ná nti nti ma tv-wɛ tɔ, isɪ Tafiti lakaya tɔ. 34 Paa ná mpv ma kaa lɛkɪ Salɔmɔɲ niɲ taa kɛ kawulaya. Maa nyɛnɛyɪ-ɪ ɪ yɔlaa wulav kɛ tam kɛ, halɛna ɪ sɛm. Maa la ḿpɔ́yó ma tɛmlɛ tv Tafiti wei ma lɛsaa, ná í tɔkɪ ma kiɲ ná ma kɔtv tv tɔ ɪ tɔɔ. 35 Ama Salɔmɔɲ pɔyalv kɛ maa lɛkɪ avulumpiitu, ná má cɛla nyá, ná ń tɔyɔ Iseyeli kɛpɛka naanɔwa tɔɔ kɛ kawulaya. 36 Paa ná mpv maa yelina ɪ pɔyalv kɛ kɛkɛlɛ kɔlvmtɛlɛ. Ilɛ pu la ná Tafiti tɔyaya tv wɛ kawulaya taa kɛ Yosalem ɪcate nte ma lɛsaa sɪ pá sɛɛ-m tɔ tɔ taa.

^a 11:26-27 Milo: Pulasi heko taa lɔmpɔyɔ ɲku pa sulaa sɪ Yosalem patɛma í

³⁷ M̄p̄ógú Tacaa tasaa si: Solop̄owam, maa cele-ŋ kawulaya isu n soolaa tó, na ḥ t̄əḡo Iseyeli kpeka naanowa t̄o. ³⁸ Ye ḥ t̄ək̄əgi ma kuȳəḡət̄ut̄o, na ḥ t̄əḡəgi mpaaw ŋku ma hul̄əgi-ŋ t̄o, na ḥ lak̄i mpi p̄ə kees̄əna-m t̄o, na ḥ t̄əḡəgi ma kīiŋ na ma k̄ot̄ut̄ut̄o, isu ma t̄əmle t̄u Tafiiti. Ue maa wee nȳa waal̄əgi tam na nȳa l̄əlȳu nȳəma k̄á t̄əki kawulaya ke tam, isu Tafiiti nȳəma. Maa cele-ŋ Iseyeli kpeka naanowa na naale, ³⁹ na pá ná na p̄ə wu-we. Ama p̄ə kaa wee ḥp̄ógú tam.

⁴⁰ M̄p̄ógú Sal̄om̄əḡ p̄eekaa si i kuȳo Solop̄owam. Uena Solop̄owam se na í polo Icipiti wulaw Sisaki t̄e na í t̄u-i k̄p̄ul̄əȳu. Hal̄əna Sal̄om̄əḡ s̄əm.

⁴¹ Pa keesa Sal̄om̄əḡ t̄əm lent̄ənaa na i kulap̄əm t̄əna, na i nȳəm t̄ənaya tak̄əlaya ŋka pá yaa si, Sal̄om̄əḡ T̄əm tak̄əlaya t̄o ka taa. ⁴² Pusi nule t̄əcu k̄é Sal̄om̄əḡ t̄əḡo kawulaya ke Iseyeli nȳəma t̄əna t̄əo ke Yosalem. ⁴³ Sal̄om̄əḡ k̄əma na í sí, uena i p̄əyal̄o L̄op̄owam l̄eeti i lonte taa.

12

Iseyeli nȳəma kot̄uȳu ke Sikem (K̄ut̄əəsv̄to II 10:1-15)

¹ M̄p̄ógú kuȳaku nakuli, Iseyeli ilim nt̄əḡəŋ t̄əo kpeka kota Sikem, uena L̄op̄owam polo, si pá kpaaki-i wulaw. ² Waatu in̄i t̄o, Nepa p̄əyal̄o Solop̄owam wei í k̄á sewa wulaw Sal̄om̄əḡ na í c̄əəsi Icipiti t̄o, i we t̄ənaya tam. I nuwa Sikem kot̄uȳu ŋku kv̄ t̄əm, uena í t̄ó i taa si, i k̄á saali t̄əna. ³ Ama pa tila i waali, na í k̄əə na í na ilim nt̄əḡəŋ t̄əo kpeka pá ȳəḡəti L̄op̄owam si: ⁴ Nȳa caa ka t̄u-t̄uȳu t̄əlas̄i t̄əma k̄é, na t̄é fel̄əgi-i lampuunaa. Ue ye nȳaa waasi-t̄u na ḥ suk̄i-t̄uȳu t̄á s̄əḡəla an̄i, t̄á sool̄o puwa si t̄é nȳəni-ŋ t̄á wulaw. ⁵ M̄p̄uȳule L̄op̄owam si: I yele má maɣasi ma taa, na cele na kv̄ fe í k̄əə na má na-me t̄é ná.

Uena ilim nt̄əḡəŋ t̄əo kpeka nȳəma t̄e. ⁶ Nt̄əna L̄op̄owam p̄əəsi s̄əsa mpa paa we i caa c̄ələḡo waatu wei il̄é í k̄á wena i weesuȳu t̄o si: Suweye má c̄ə ȳəlaa mpe?

⁷ S̄əsa si: Ye n hul̄a-we si nȳa sool̄o puwa si n k̄á paas̄əna-we, na ḥ ȳəḡət̄əna-weye t̄əm kupantu, nȳaya paa nȳəni pa wulaw ke tam t̄əo.

⁸ Ama L̄op̄owam ta mu s̄əsa t̄əm nti. Uena L̄op̄owam polo í p̄əəsi i malanaa ifep̄iya mpa pa we in̄i i kīŋ t̄o si: ⁹ Ȳəlaa mpe si má pasa-weye s̄əḡəla nna ma caa ka suka-we t̄o. Ue má c̄ə-we suwe?

¹⁰ M̄p̄uȳule i ifepu t̄əḡənt̄əlena mpe pá t̄əma si: C̄ə-we si, m̄pal̄om ta kisi-weye t̄əḡəu, kacan̄fana p̄əḡo na? ¹¹ S̄əḡəla wena maa suk̄i-me t̄o, a k̄á k̄əli ma caa nȳəna. P̄əc̄ó t̄əp̄ila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke maa casa-me.

¹² M̄p̄ógú Solop̄owam na ȳəlaa pa m̄əla L̄op̄owam kīŋ ke kuȳeŋ tooso wule, isu i ka heeluȳu-we t̄o. ¹³ M̄p̄uȳule wulaw kisa layatu nti s̄əsa ka tasa-i t̄o. Uena í holina ¹⁴ samaa, isu i ifepu t̄əḡənt̄əlena k̄á seɣesa-i t̄o si: Ee, ma caa k̄á suk̄a-meye s̄əḡəla yuŋ nȳəna. Ama maa suk̄i-meye wena a t̄e m̄p̄u t̄o. P̄əc̄ó t̄əp̄ila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke máá casa-me.

¹⁵ Uena L̄op̄owam kisi samaa ke nuuav. Ue Tacaa ka lap̄əna m̄p̄u si p̄ə la teitei isu i k̄á heeluȳu Iso kuȳəḡət̄ut̄o tel̄əsol̄o Ahiya ke Silo si í tel̄əsi Solop̄owam t̄o.

Kawulaya fayav (K̄ut̄əəsv̄to II 10:16-11:4)

¹⁶ Waatu wei Iseyeli nȳəma cek̄ənaa si wulaw kisa pa t̄əm ke m̄əḡu, uena pá t̄əm-i si:

Tana Tafiiti t̄ə f̄əina nat̄əli.

Tana-i t̄ə kaa we?

Iseyeli nȳəma me,

míi koo taa məli tá té.

Tafiiti lolovv tu nyá,

nyaa təyɔ nyá kawulaya.

Iləna pá yá. ¹⁷ Yuta tətə yəlaa tike nyənayana Luvvəwam ke pa wulav. ¹⁸ Paa na mpv, na í tili təlası təma nyovv tu Atolam ke lseyeli nyəma mpa pa we ilim ntəyɔɔ tə tə pa kin. Iləna pele pá yaya Atolam ke peə na pá kó. Mpvúyú Luvvəwam kpa i keke taa ké kpakpa na í se na í polo Yosalem. ¹⁹ Isəna ilim ntəyɔɔ tə lseyeli nyəma kisina Tafiiti lolovv nyəma kawulaya təyɔle. Na mpvúyú pə we haləna saŋa.

²⁰ Waatu wei pa nuwa sı Solovvəwam məlaa, iləna pá koti pa taa pa tike. Na pá yaa-i na pá kpa-i lseyeli kpeka təna wulav. Yuta kpekəle tike ta luna Tafiiti təyaya nyəma waalı.

²¹ Waatu wei Luvvəwam tala Yosalem, iləna í koti Yuta na Pəncamee pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nuvva na nuvaasa (180000) sı: I polo na í yona lseyeli nyəma na pá məŋna-m ma kawulaya. ²² Ama Iso heela i kvvəyətutu tələsulv Semaya sı: Polo n heeli ²³ Luvvəwam na Yuta na Pəncamee pə yəlaa sı: ²⁴ Tacaayəyətəa sı: I taa polo lseyeli nyəma yoonav. Mpi tə, pa ké mə tətəvnaa ké. Má yelina sı pə la isv pə lapv tə.

Paa wei í məli i tē. Pa nu Iso Təm nti, iləna pá hee.

²⁵ Mpvúyú Solovvəwam n̄má koloosi na í cəna Ifəlayim pulası taa icate Sikem na í caya. Pəle pə waalı ké i kula Sikem na í n̄má koloosi na í cəna Penuweli icate.

Solovvəwam isayatu

²⁶⁻²⁷ Mpvúyú Solovvəwam mayasa i taa sı: Ye Yosalem ke yəlaa təna ká puki na pá laki kətasi ke Tacaatəsele taa, pə kəŋ na ma kawulaya yəlaa luuŋ svv pa caa kvvəŋ Yuta wulav Luvvəwam. Iləna pa kv-m na pá təŋi-i. ²⁸ Mpvúyú i yelaa na pá lupi-i wola nawee ləesəŋ naale, na í hvli i yəlaa sı: Hatoo í poluyv Yosalem ke Iso seəsv tə pə taŋaa təcav. Ilə u naakı mə Iso wei i ləsa-meyə Icipiti tətə taa təyɔle.

²⁹ Iləna pá siki ləesvuv ləŋkv ke Peteeh, na ləŋkv ke Taŋ. ³⁰ Isəna Solovvəwam tolisa yəlaa na pá la isayatu təyɔle. Na yəlaa tuutuuma náa pona ləesvuv naale nyəŋkv ke Taŋ.

³¹ Iləna Solovvəwam yele na pá n̄má tuŋ kutuluŋ, na í kpa yəlaa kpa i nyəma mpa pa ta ke Lefii nyəma təyɔ kətəlaa. ³² Na pá sv acima ke pa isətv pəlefei naanvva nyəŋ kvvəyɛŋ naanvva na kakpası wule, svv acima wena pa təkaya Yuta tə. Na i mayamaya í lá kətasi ke wola nawee ləesəŋ wei i yepa na pá lu tə i tə. Na í tó kətəlaa mpa i kpawa təyɔ təkətələna. Mpi i lapa Peteeh təyɔle.

Peteeh kətaya təlate mpusi təŋsvv

³³ Mpvúyú waatu nəyɔlv Solovvəwam ləsa isətv pəlefei naanvva nyəŋ kvvəyɛŋ naanvva na kakpası nyəŋkv wule, na í lá lseyeli yəlaa ke acima ke Peteeh. Na í lá kətasi ke i mayamaya ke acima anı a tə.

13

¹ Mpvúyú Iso kvsa i kvvəyətutu tələsulv ke Yuta tətə taa, na í tala Peteeh ke waatu wei Solovvəwam isəle seəna kətasi nsi kəkə lusa sı təna təyɔ lapv tə. ² Mpvúyú Iso kvvəyətutu tələsulv təŋsa kətaya təlate ke mpusi wei Tacaaká heela-i sı i təŋsv-tə tə sı: Kətaya təlate nyá, kətaya təlate nyá, nu. Iso yəyətəa sı, paa luli apalvəyaya ke Tafiiti lolovv taa, na pá ha-keye hətə sı Sosiyası. Kaa wə kətaya təlate nyá nyá

τῶ κέ τῆς κῶτῆλαα μπα πα wάκαγα tulaalunaa κε νύά τῶ τῶ, na ká κρεnna yélaa mωya na ká wῶ.

³ Μπόγύ Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln tasaa si: Kῶtaga tῶlate ká yῶki na tῶ τῶ tῶluma yaasi. Waatu inḗxi í ká nyi si Tacaa yῶgῶtῶna tampana.

⁴ Waatu wei wulaw Solopowam nuwa nti Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln yῶgῶta Peteeh kῶtaga tῶlate tom tῶ, ilena í hólí Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln κε mpῶle, na í má kapuka si: I kra apalu inu.

Tῶnaga Solopowam ηkpalaya tῶlunaa na ká saali mpῶ. I tá pῶsi na í kooti-ke. ⁵ Μπόγύ kῶtaga tῶlate yῶka kpakpaa inu, na tῶluma yaasi teitei isu Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln ká keesuyῶ tῶ. ⁶ Ntēna wulaw tῶ Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln κε tῶne inu si: Hai, la suulu na ḥ wiina Tacaa nyá Ισῶ si, í husi ma isayatu, na í waa-m ma ηkpalaya.

Ilēna Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln wiina Tacaa, na wulaw ηkpalaya mḗli isu kaa weu tῶ. ⁷ Mpyule wulaw tῶma Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln si: Kῶo na tῶ polo tῶyaga na ḥ nyῶo lῶm, na má la-η ikῶntu.

⁸ Ilēna Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln cῶ wulaw si: Ma sama. Ama ma nῶhḗle kaa feli nyá te. Μπόγύ pu la si ma tῆra pῶlu. Paa nyá wenaw hῶgῶluyῶ κε ḥ ha-m ma kisaa. ⁹ Pḗle pḗ paasi Tacaa kisina-m si má taa tῶgῶ. Pḗcῶ má taa nyῶo puluyῶ cῶne. Pḗyele ye má kula krente, má taa tῆη ηku maa tῆgaa na má kῶo tῶ.

¹⁰ Ilēna Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln kraγa mpaaw kῶfaluyῶ na í mḗli krente.

Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln liyituyῶ na í sḗm

¹¹ Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln kῶkpatuln nῶgῶlu í ká wenna Peteeh. Μπόγύ í pῶyalaa polaa na pá keesi-pḗ tῶna mpi Yuta Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln kῶma na í lá pa te tῶ. Na mpi í na wulaw pḗ teesḗnaa tῶ. ¹² Mpyule cῶce pῶosa-we si: Lé tῶo kῶ í kremnaa?

Ntēna Peteeh Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln pῶyalaa polo na pá cekḗna timpḥi tῶo í teena tῶ. ¹³ Ilēna pa caa si: I kpeeli-m kraḥaya.

Ilēna pá kpeeli-i na í kra. ¹⁴ Μπόγύ í kraγa mpaaw kulῶmuyῶ ηku Yuta Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln ká tῆgaa tῶ, na í hiki-i. Mpi tῶ, ílé í ká heesaya tuyῶ sῶsῶu nakuli ku tee kῶ. Ilēna í pῶosi-i si: Nyagalē Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln wei í luna Yuta tῶ? Ilē si: Yee, maγa.

¹⁵ Mpyule si: Tḗ mḗli na ḥ nyῶo lῶm. ¹⁶ Kelēna ílé í cῶ-i si: Pḗ fei si má mḗli na má tῶgῶ puluyῶ tῶna. ¹⁷ Ισῶ kisina-m kῶ tḗkpataa si, ma taa tῆη puluyῶ tῶna. Pḗcῶ pḗ fei si má tῆη mpaaw kulῶmuyῶ ηku na má kpe.

¹⁸ Ntēna Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln kῶkpatuln caali-i si: Ma maγamaγa ma kῶ Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln tῶtῶgῶ isu nyá. Tacaa tilina í tillu na í heeli-m si má mḗlḗna-η na má la-η ikῶntu.

Seḥe ile kaloolaya nté. ¹⁹ Μπόγύ Yuta Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln inu í tῆra-i na pá mḗli.

Yuta Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln sḗm tḗm

²⁰ Pa tῆηna tῶgῶu, ilēna Tacaa heeli Peteeh Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln kῶkpatuln inḗxi tḗm. Ilēna ²¹ í má kapuka na í tῶ í mῶsuln si: Tacaa yῶgῶtaa si, n kisa nti ma tῶ-η tῶgῶ tῶkuyῶ. ²² Mpi tῶ, n kῶma cῶne na ḥ tῶgῶ na ḥ nyῶo. Pḗcῶ maa kisina-η kῶ si puluyῶ í taa kra nyá nyῶa taa. Pḗ tῶo ile, n ká si haya sḗm.

²³ Pa tḗma tῶgῶu na nyῶo, ilēna kῶkpatuln inu í kpeeli í taapalu κε kraḥaya, ²⁴ na ílé í tῶ mpaaw. Μπόγύ tῶgῶlaya lu í tῶo na ká ku-i na ká peti mpaaw taa, na ká na kraḥaya pá tu-i heku. ²⁵ Mpatḗntaa maγana mpῶ na pá tala Peteeh icate taa, ilēna pá yῶgῶti. Kῶkpatuln ²⁶ wei í ká yaa Yuta Ισῶ κυγῶγῶτῶτῶ teləsuln κε tῶgῶu tῶ í nu

mpu, ilena í tó si: Yuta Iso kuyogotutu teləsulə kē. Inu i kisina Tacaa kusəsitu ke təkuyu. Pə tō kē Iso yelaa na təɣolaya ku-i teitei isu i ká heela-i tō.

²⁷ Ilena kəkpatulə tó i pəyalaa si: I kpeeli ma kraŋaya.

Ilena ²⁸ í kraŋa-ke na í polo na í mayana sətu ke mpraav taa. Na kraŋaya na təɣolaya ke pa lona taa. Ama ka tá təɣo-i, pəyele ka ta kra kraŋaya. ²⁹⁻³⁰ Ilena kəkpatulə inu i kraŋa-i na í tən i kraŋaya tō, na í məŋna Peteele, na í pimi-i pa təɣaya pəlaav taa, na pá lá ləyaya. Ilena i na i piya pa wii-i si: Aa, kasa, səm ta nyi.

³¹ Ləyaya tēma, ilena kəkpatulə heeli i pəyalaa si: Ye ma səpa í pi-m tá təɣaya pəlaav ŋku ku taa tēna. ³² Mpi tō, Tacaa tila-i na nəɣo isayaa ŋka si í təŋsi Peteele kotaya tələte, na Samalii acaləe təkətəle waanu waanu tō, i nəɣo ŋke kaa təɣo kē.

³³ Paa na pa kraala Solopwam tō, i ta nu. Pəcō i ta yele krau ke kra kotəlaa mpa pa səla kətuyu təmle tō. ³⁴ Solopwam yaasi inu, i susa i təɣaya nyəma təɣaya isayatu taa kē. Pə tō kē pə kpiisa pa tēna təɣayacaya ke tətə tēna taa.

14

Solopwam I kawulaya tem

¹ Mprógú Solopwam pəyalə Apiya hənta wəsasi ke waatu inu i taa. ² Ilena wulaw tō i alə si: Yusi nyá ti pa taa nyi-ŋ, na ŋ polo Silo na ŋ mayana Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya wei i ká kra-m kawulaya ke Iseyeli yəlaa tō tō. ³ Kraŋa potopotona ke naanwəna na kakalasi, na tuŋ nim həev na ŋ krentəna-i. I ká heeli-ŋ nti tá pəyaya ká tēna tō.

⁴ Ilena alə la isu i paalə heeluyu-i tō, na í polo Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya tēye Silo. Ilé i ka kpatəla teu kē, haləna í yolumi. ⁵ Ama Tacaa yepa na Iso kuyogotutu teləsulə wəena pə nyəm, na í heeli-i nti nti i ká cō alə inu tō.

⁶ Ahiya nu i taŋ, ilena í tó si: Suv yoo, Solopwam alə. Pepe tō kē n nəkaa na ŋ laki isu pə taya nyá? Ma tu wəna laŋwakəlle təm natəli si ma heeliyi-ŋ. ⁷ Məli na ŋ heeli nyá paalə si, Iseyeli Iso Tacaa yəɣotaa si: Waatu wei ma kra-ŋ ma yəlaa Iseyeli nyəma wulaw tō, n wə teitei kē isu paa yulə wei. ⁸ Tafiiti təɣaya kawulaya ke ma mowa na má cəle-ŋ. Ama n ta la ma luyu nyantu. Pəcō n tá tək i ma kətututə na ŋ laki ma təmle na luyu koləmwuy isu Tafiiti. ⁹ N lapa isayatu na pə kəli mpa pa laala-ŋ kawulaya təɣov tō, na ŋ ha-m siyile na ŋ kus i ma pááná na tuŋ wei n lupa tō. ¹⁰ Pə tō kē maa yele na mpusi suv nyá təɣaya taa. Maa kpiisi nyá ləlyu nyəma apalaa tēna. Pə kraŋav səsaa na piya tō, na pə saali yem. Isu pa hasuyu nyutu na saŋ tō. ¹¹ Ye nyá təɣaya tu wei í səpa təɣaya, hasi ká təɣona-i. Na wei í səpa taale, kpeleŋ náá təɣo. Nti Tacaa yəɣotaa təɣole.

¹² Ilena Iso kuyogotutu teləsulə tasa alə inəxi heeluyu si: Nyaa kulə na ŋ məli təɣaya. N ká kōo isu n suvki icate ilə pəyaya ká si. ¹³ Nke ka tike kaa nyəna pəlaav ke Solopwam ləlyu taa. Ka tike ka ləyaya ke Iseyeli nyəma ká caya. Mpi tō, ka tike ke Tacaa nawa sooci tu. ¹⁴ Pəle pə paasi maa kra Iseyeli wulaw kofalə. Ilé i ká kpiisina Solopwam ləlyu nyəma. Nti inu tə kəmna ntēye saŋa isəntō. ¹⁵ Tacaa ká hō Iseyeli nyəma ŋkraŋuy, na paa sele, isu lom taa səsəncəŋa. I ká lək-i-wēye tətə kəpantə nti í ha pa caana tō, na í yas-wē na pá tēsi Papiloni pəɣo ləlati waali. Mpi tō, pa sika tuŋ kulalaŋ kē na pə kraasi Tacaa pááná. ¹⁶ Pə taya pulə, Solopwam lapa isayatu nti na í tusi yəlaa ke tə taa tō tə kofəlyu nté.

¹⁷ Mprógú wulaw alə məla Tiisa. I suv təɣaya nənəkeelas i ilə i pəyalə həewayale.

¹⁸ Ilena pá pimi-i na Iseyeli nyəma tēna caya i ləyaya ke teitei isu Tacaa ká yəɣotəna Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya nəɣo tō.

¹⁹ Pa keesa Solopuwam tɔmnaa lenti ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa. Ka taa kɛ pa keesa isɛna i yooowa, na isɛna i tɔɔɔ i kawulaya tɔ. ²⁰ I tɔɔɔ kawulaya ke pusi hiu na naale ilena i si. Mprɔyɔ i pɔyalɔ Natari leeta i lonte taa.

Yuta wulav Lɔpɔwam kawulaya

(Kvɔɔsɔvɔ II 12:1-16)

²¹ Waatɔ wei Salɔmɔŋ pɔyalɔ Lɔpɔwam tɔɔɔ kawulaya tɔ, i lɔlɔyɔ pusi wɛ nule na kulɔmɔyɔ. I too ka kɛ Amoni tɔ na pɔ yaa-i si Naama. Pusi naanɔwa na naatɔsompɔɔlaya ke i tɔɔɔ i kawulaya ke Yosalem ke Yuta tetɔ taa. Tɔnɔyɔ Iɔ ka lɛsaa si paa seeki-i. ²² Mprɔyɔ Yuta kpekɛle nyɔma tasa lapɔ ke mpi pɛ tɔ maya Tacaɔ tɔ. Pa lapa isayatu na i pɔɔnɔ kɔli, na pɛ kɔli isɛ pa cɔsɔnaa ka lapɔ tɔ.

²³ Pɛle pɔ nɔmɔ tɛkɔtɔle tɔtɔɔɔ, na pɔ siki pɛɛ, na pa kɔ kanɔkanasi ke pulasi nyɔɔŋ taa hɔtɔ tɛɛ. ²⁴ Halɔ alaa na apalaa ka lakɔyɔ wasanɔkalɔtɔ ke lɔna anɔ a taa kɛ, na acaalɔtɔ isɛ piitɔmnaa mpa Tacaɔ tɔɔnnaa na mɛ pɔ caɔyɔ tɔ.

²⁵ Lɔpɔwam kawulaya pɔnɔyɔ kakpasɔ nyɔŋka taa kɛ Icipiti wulav Sisaki polaa na i yooona Yosalem. ²⁶ Mprɔyɔ Sisaki koosa Iɔ tɛsele na kawulaya tɔyɔyɔ kpancoou tɔna. Ilɛna pɛ tɔi kɛlɛna wɔla kɔpɔlɔŋ wei Salɔmɔŋ ka lupa tɔ. ²⁷ Mprɔyɔ wulav Lɔpɔwam lupa nyɔɔɔlɔyɔ kɔseemɔyɔ kɔpɔlɔŋ, na i leeti wɔla nyɔŋ inɔ i lonte, na i cɛle-i kawulaya tɔyɔyɔ tanɔla nyɔyɔ nyɔma. ²⁸ Ye wulav i puki Iɔ tɛsele, ilɛ tanɔla si-i na kɔpɔlɔŋ inɔ. Ye pa tɛma, ilɛ pa mɔŋna-i i tɔcaɔale.

²⁹ Pɔ keesa Lɔpɔwam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ³⁰ I na Solopuwam pa yookaya tam kɛ. ³¹ I sɔpa, ilɛna pɔ pimi-i pa tɔyɔyɔ pɔlaav taa kɛ Tafiiti tɛ. I ikpenaa nɛ Amoni nyɔma. Pa yaaki i too si Naama. I pɔyalɔ Apiyam leetɔna i lonte taa.

15

Yuta wulav Apiyam tɔm

(Kvɔɔsɔvɔ II 13:1-3,22-23)

¹⁻² Iseyeli wulav Solopuwam kawulaya pɔnɔyɔ pɔlefei hiu nyɔŋka taa kɛ Apiyam tɔɔɔ kawulaya ke Yosalem, ke Yuta tetɔ taa kɛ pusi tooso. Pa yaakaya i too si Maaka. I too inɔ i ka kɛ Apisalɔm pɛle. ³ Mprɔyɔ Apiyam tɔŋa i caa nɔɔhɛ taa. I ta tɔŋ i cɔsɔ Tafiiti ikpate. Pɔcɔ i ta sɔɔli i Iɔ Tacaɔ na lotu kulɔmtɔ. ⁴ Paa na mɔ Tacaɔ ha-i pɔyɔyɔ ŋka kaa leeti i lonte tɔ, si Tafiiti tɔyɔyɔ i taa saali yem. Pɔyele Yosalem i wɛɛ tam kɛ kawulaya icate sɔsɔle ke Tafiiti tɔɔ. ⁵ Mpi tɔ, inɔ i lapɔna mpi pɛ maya Tacaɔ ke teu tɔ. I ta wakɔli Iɔ kɔsɔsɔvɔ natɔli. Ye pɛ taya Hiti tɔ Yulii tɔm taa.

⁶ Lɔpɔwam nɔ yookayana Solopuwam ke tam kɛ.

⁷ Pa keesa Apiyam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Ilɛ i mayamɔyɔ i yooona Solopuwam tɔtɔɔɔ. ⁸ I sɔpa, ilɛna pɔ pimi-i Tafiiti tɛ na i pɔyalɔ Asa leeti i lonte taa.

Yuta wulav Asa tɔm

(Kvɔɔsɔvɔ II 14:1-2; 15:16-19; 16:1-6,11-14)

⁹ Iseyeli wulav Solopuwam kawulaya pɔnɔyɔ hiu nyɔŋka taa kɛ Asa pɛsa Yuta wulav. ¹⁰ I tɔɔɔ kawulaya ke Yosalem ke pusi nule na kulɔmɔyɔ. I nese kele Apisalɔm pɛle Maaka. ¹¹ Mprɔyɔ Asa lapa mpi pɛ maya Tacaɔ tɔ, isɛ i cɔsɔ Tafiiti. ¹² I tɔyɔna apalaa na alaa mpa pa laki wasanɔkalɔtɔ ke tɛkɔtɔlɛnaa tɔɔɔ tetɔ taa. I wakɔla tɔŋ kulɔlaaŋ wei i cɔsɔnaa kɔ lupa tɔ. ¹³ Halɔna i lɛsi i nese Maaka ke i alɔkawulaya taa. Mpi tɔ, ilɛ i ka sika tɔyɔ isayav ŋku pa yaa si Asela tɔyɔ. Mprɔyɔ Asa tɔma si pɔ kpɛsi tɔyɔ ŋku na pɔ wɔ-kɔyɔ Setɔlɔŋ lɔɔv nɔyɔ. ¹⁴ Paa na wulav

ini i sɔla Tacaa na lotu kɔlɔmtɔ tɔ, i ta wakɛli tɛkɔtɛlɛnaa mpa paa wɛ tetu taa tɔ. ¹⁵ Ama i yelaa na pɔ kɔna Iso tɛsɛɛ taa kɛ wɔla, na liyitee nyɛɣɛtɔ, na wontunaa lɛmpa mpa i na i caa paa hawa Tacaa kɛ kɔcɔɔ tɔ.

¹⁶ Asa yookayana Iseyeli wulav Pasa kɛ tam kɛ. ¹⁷ Mprɔgɔ kuyaku nakuli Asa polaa na i niki Yuta kɛ yoonav. Ilena i njmaaki Lama icatɛ kɛ kɔluɲa si Asa na Yuta nyɛma pa taa yɛlɛna hɛɣɔlɔvɔ njkɔvɔ isɛna pa sɔlaa tɔ. ¹⁸ Mprɔgɔ Asa koosa Iso tɛsɛɛ na kawulaya tɛyaya kpancoosu wɔlanaa tɛna, na i tilina i waali nyɛma, si pɔ pona Silii wulav Tapilimonɔ pɛyavɔ Pɛni-Hatati. Ilɛ i cɔsɔ kɛɛ Hesiyɔ. Si pɔ cɛɛ-i na pɔ heeli-i si: ¹⁹ Ma ha-ɲ kɔcɔɔvɔ njkɔvɔ si ma na-ɲ tɛ pɛɛli nɔɣɔ, na nyana Iseyeli wulav i ya, na ilɛ i lɛsi i yoolaa kɛ ma tetu taa. ²⁰ Mprɔgɔ Pɛni-Hatati mu Asa tɔm nti, na i kɔsi i yoolaa na pɔ polo pɔ yoonaa Iseyeli nyɛma, na pɔ lɛɛki pa acalɛɛ, Yon, na Tan, na Aɛɛli-Pɛti-Maaka, na Kinelee hɛɣɔlɔvɔ na Nɛfɛtali tetu kukaaɛtɔ tɛna. ²¹ Pasa nu mprɔ, ilɛna i yɛɛ Lama icatɛ kɔluɲa njmaɔ na i mɛli na i caɣa Tiisa. ²² Mprɔgɔ Asa kota Yuta nyɛma tɛna, pɔ ta sɔɔ ilɔɣɔvɔ pɛyaya, na pɔ kuu pɛɛ na taasi nsi Pasa ka kaawa si i njmaakɛna Lama icatɛ kɔluɲa tɔ si, pa tayanɛɣɛna timpi pa ya si, Pɛncamɛɛ-Kɛpa na Misipa pa acalɛɛ tɔ.

²³ Pa kɛɛsa Asa tɔm lɛntɛnaa, na i apalɔvɔ tɔm, na pɔ tɛna mpi i lapa tɔ. Na acalɛɛ wɛna i tayanaa tɔ, pɔ tɔm kɛ Yuta awulaa takɔlaya taa. Pɔ kɛɛɣɛtɛna i sɛm, ilɛna kɔtɔɲ kpa i nɔntaalɛɲ. ²⁴ I sɛpa, ilɛna pɔ pimi-i pa tɛyaya pɛlaav taa kɛ Tafiti tɛ. Mprɔgɔ i pɛyavɔ Sosafati lɛɛta i lɔntɛ.

Iseyeli wulav Natari tɔm

²⁵ Yuta wulav Asa kawulaya pɛnaya naalɛ nyɛɲka taa kɛ Solopɔwam pɛyavɔ Natari tɔɣɔ kawulaya kɛ Iseyeli taa kɛ pusi naalɛ. ²⁶ Mprɔgɔ i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ. I tɔma tɔntɛ isayalɛ kɛ teitei, isu i caa wei i tɔsa Iseyeli nyɛma kɛ isayavɔ taa tɔ. ²⁷ Ilena Isakaa kɛkɛlɛ tɔ Ahiya pɛyavɔ Pasa caɣa Iseyeli wulav Natari acaya na i kɔ-i. Waatɔ unɔɲi Natari na i yoolaa pɔ nyala Filiisi nyɛma icatɛ Kipɛtɔɲ. ²⁸ Ilena Pasa nɔɔ pɛsi wulav, na Asa wɛ i kawulaya pɛnaya tooso nyɛɲka kɛ Yuta. ²⁹ I tɔɣɔ-kɛɣɛ kɛkɛraa, ilɛna i yɛɛ na pɔ kɔ Solopɔwam tɛyaya nyɛma tɛna. I tɔ yɛɛ paa kɔlɔm kɛ i lɔlɔvɔ taa kɛ teitei isu Tacaa kɔ yɛɣɛtɛna Iso kɔyɛɣɛtɔtɔ telɛsɔlɔ Ahiya nɔɣɔ kɛ Silo tɔ. ³⁰ Solopɔwam lapa isayavɔ na i telɛsɔ-tɔɲi Iseyeli nyɛma tɔɣɔ pɔ kpaasa Tacaa pɔɔnɔ kɛ sɔsɔm.

³¹ Pa kɛɛsa Natari tɔm lɛntɛnaa kɛ Iseyeli awulaa takɔlaya taa.

³² Yuta wulav Asa yookayana Iseyeli nyɛɲ Natari kɛ tam kɛ.

Iseyeli wulav Pasa tɔm

³³ Yuta wulav Asa pɛnaya tooso nyɛɲka taa kɛ Ahiya pɛyavɔ Pasa tɔɣɔ Iseyeli tɛna tɔɔ kɛ kawulaya. Tiisa icatɛ taa kɛ i tɔɣɔ-kɛɣɛ pusi hiu na liyiti. ³⁴ Mprɔgɔ i mayamaɣa i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔɣɔ teitei isu Solopɔwam ka tusuɣu Iseyeli nyɛma kɛ tunɲ laav taa tɔ.

16

¹ Mprɔgɔ Tacaa kɔsa Hanani pɛyavɔ Iso kɔyɛɣɛtɔtɔ telɛsɔlɔ Yehu si i polo i heeli Pasa si: ² Ma kpa-ɲ ma yɛlaa Iseyeli nyɛma wulav tɔ, n kɛ yɔlɔ kɛ yem kɛ. Ama n tɛɲa Solopɔwam ikɛatɛ na n tɔsi Iseyeli nyɛma kɛ tunɲ laav taa na pɔ kɔsi ma pɔɔnɔ. ³ Pɔ tɔɔ kɛ maa yɛɛ na nyɔ na nyɔ tɛyaya nyɛma i saali yem. Isu maa lapɔ Nepati pɛyavɔ Solopɔwam na i nyɛma tɔ. ⁴ Ye nyɔ tɛyaya tɔ wei i sɛpa tɛyaya, hasi kɔ tɔɣɔna-i, na wei i sɛpa taalɛ, kɛɛliɲ nɔɔ tɔɣɔ.

⁵ Pa keesa Pasa tɔm lentənaa na ɪ apalɔtu tɔm na pə tənə mpi ɪ lapa tɔ. Pə tɔm wɛ Iseyeli awulaa takələya taa. ⁶ I səpa, ɪlɛna pɑ pimi-ɪ Tiisa, na ɪ pəyalɔ ɪla məli ɪ lonte taa.

⁷ Waatu wei Tacaa ka kusa Iso kuyɔɔɔtɔtu teləsɔlu Yehu tɔ, tɔm naaleɣe ɪ heela-ɪ sɪ ɪ polo ɪ teləsi Pasa. Kancalaya ɪle, Pasa lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, na pə kɔsɪ ɪ pɑáná kɛ teitei ɪsu Solopɔwam na ɪ lɔlɔvɔ nyɔ́ma. Naale nyəntu nté ɪsəna Pasa ka kuyɔ Solopɔwam təyaga nyɔ́ma tɔ.

Iseyeli wulav ɪla tɔm

⁸ Yuta wulav Asa kawulaya pənaya hiu na naatoso nyəjka taa kɛ Pasa pəyalɔ ɪla ná tɔyɔ ɪ nyəjka kɛ Iseyeli taa kɛ pusi naale. ⁹ Mɔ́pɔ́yɔ ɪ yoolaa səsaa taa ɪlɔ Simili, wei ɪ paasəyənə yooɔ kekekenaa həyɔlɔvɔ ɪɛjku tɔ, ɪ kula wulav tɔɔ. Na wulav wɛ kawulaya təyaga nyɔvɔ tu Aləsə tɛyɛ Tiisa na ɪ nyɔ́ki na pə kuyɪ-ɪ. ¹⁰ Mɔ́pɔ́yɔ Simili polaa na ɪ kv-ɪ na ɪ ɪɛki kumte. Asa kawulaya pənaya hiu na naatosompɔyɔlaya nyəjka taa kɛ pə lapa mpv. ¹¹⁻¹² Waatu wei ɪ mv-keɣe mpv, ɪlɛna ɪ kv Pasa təyaga nyɔ́ma tənə. ɪ ta sɔɔ nɔxɔlv, paa sɔsɔ paa pəyaga. Paa ɪ nyɔ́ma yaa ɪ taapalaa taa nɔxɔlv. Pə lapa teitei kɛ ɪsu Tacaa ká heeluyɔ Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlu Yehu na ɪ yɔɔɔtɪ tɔ. ¹³ Pasa na ɪ pəyalɔ ɪla pɑ tusa Iseyeli yəlaa kɛ tɪɲ laav taa na pə kraasi Iso Tacaa pɑáná tɔyɔ pə lapa na Simili kv-wɛyɛ mpv.

¹⁴ Pa keesa ɪla tɔm lentənaa kɛ Iseyeli awulaa takələya taa.

Iseyeli wulav Simili tɔm

¹⁵ Yuta wulav Asa kawulaya pənaya hiu na naatosompɔyɔlaya taa, Simili tɔyɔ Iseyeli taa kɛ kawulaya kɛ Tiisa ɪcate taa kɛ kɔyɛɪɪ naatosompɔyɔlaya. Waatu ɪnəxi Iseyeli nyɔ́ma polaa sɪ pa yookina Filiisi nyɔ́ma ɪcate Kipetɔɲ. ¹⁶ Ntɛna yoolaa nu sɪ Simili kula wulav tɔɔ, na haləna ɪ kv-ɪ. Tənaya pa kpɛnta nɔyɔ kɛ təyoolɛ tənə na pɑ kpa yoolaa nyɔvɔ tu Omili kɛ Iseyeli wulav kɛ kpakpaa. ¹⁷ ɪlɛna Omili na ɪ yoolaa pɑ kuli Kipetɔɲ na pɑ polo pɑ nyala Tiisa. ¹⁸ Simili nawa sɪ pa ɪɛka ɪcate, ɪlɛna ɪ svv kawulaya təyaga kufuluyɔ nakɔli kv taa na ɪ tu-kuyɔ kəkɔ na ká nyaga-ɪ kv taa tənə. ¹⁹ Simili lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔyɔ. ɪ tənə Solopɔwam wei ɪ ká tusa Iseyeli nyɔ́ma kɛ tɪɲ laav taa tɔ ɪ ɪkpatɛ taa, pə tɔɔ kɛ pə lapa mpv.

²⁰ Pa keesa Simili tɔm lentənaa, na ɪsəna ɪ kula wulav tɔɔ tɔyɔ Iseyeli awulaa takələya taa.

²¹ ɪ sɛm waali kɛ Iseyeli nyɔ́ma faya tɔm naale. Lɛlaa sɪ pɑ kpa Kinatɪ pəyalɔ Tipini kɛ wulav. Lɛlaa sɪ Omili kɛ paa kpa. ²² Ama Omili yəlaa kəla tɔɔv kɛ Tipini nyɔ́ma. Pə kɔma na Tipini sɪ, ɪlɛna Omili náá tɔyɔ kawulaya kɛ Iseyeli nyɔ́ma tənə tɔɔ.

Iseyeli wulav Omili tɔm

²³ Yuta wulav Asa kawulaya pənaya hiu na naanɔwa na kɔlvɔmaya nyəjka taa kɛ Omili tɔyɔ Iseyeli taa kɛ kawulaya kɛ pusi naanɔwa na naale. Tiisa kɛ ɪ caaləna cayav kɛ pusi naatoso. ²⁴ Pə waali kɛ ɪ pola Seme kin ɪ ya Samalii pulaya kɛ liɣitee nyəyɔvɔ ɪyisi naatoso (6000) na ɪ ɪɲma ɪcate na ɪ ha-tɛyɛ tɔ tu Seme hətɛ sɪ Samalii. ²⁵ Ama Omili lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, na pə tɛɛ awulaa mpa mpa pa laala-ɪ tɔ. ²⁶ ɪ tɔma Solopɔwam wei ɪ tusa Iseyeli nyɔ́ma kɛ tɪɲ laav taa tɔ, ɪ ɪkpatɛ taa kɛ teitei kɛ na pə kusi Tacaa paana.

²⁷ Pa keesa Omili tɔm lentənaa, na ɪ kɔlapəm na ɪ apalɔtu nti ɪ hɔlaa tɔ, pə tɔm kɛ Iseyeli awulaa takələya taa. ²⁸ Waatu wei ɪ səpa, ɪlɛna pɑ pimi-ɪ Samalii. ɪlɛna ɪ pəyalɔ Akapɪ ɪɛtɪ ɪ lonte.

Iseyeli wulaw Akarɪ tɔm

²⁹ Yuta wulaw Asa kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na kulɔmaya nyɛnka taa kɛ Omili pɛyalɔ Akarɪ tɔyɔ kawulaya kɛ Samalii, kɛ Iseyeli tɛna tɔɔ kɛ pusi hiu na naale. ³⁰ Mprɔyɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ, na pɛ kɛlɪ awulaa mpa pa laala-ɪ tɔ. ³¹ Pɛ taya Solopɔwam isayatu tike kɛ Akarɪ kɛɛnaa. ɪ pola Sitɔn nyɛma tɛɛɛ na ɪ kɔɔya tɛna nyɛma wulaw Ipaali pɛɛɛ Sesapɛɛɛ kɛ alɔ. Halɛna ɪ luɔ pɛɛɛ pa tɔyɔ Paali na ɪ laa-kɔ. ³² ɪɛna ɪ nma Samalii ɪcate taa kɛ kɔ kutuluɔ na pɛ tɔkɔtɔɛ. ³³ Na ɪ siki kɔ alɔnyɛnka. ɪ kɔsa Tacaa Iseyeli Isɔ pɛɛɛnɛ kɛ na ɪ kulapɔtɔ, na pɛ kɛlɪ awulaa mpa pa tɛna pa laala-ɪ tɔ.

³⁴ Waatu ɪnɪ ɪ taa kɛ apalɔ nɔyɔɔ wei pa yaa si, Hiyeli kɛ Petɛɛɛɛ tɔ ɪ nɔmawa Yeliko ɪcate. Ama nti Tacaa ka yɔyɔtɛna Nuɔ pɛyalɔ Yosuwɛɛ nɔyɔ tɔ, tɔ lapa nprɔyɔ teitei kɛ. Hiyeli pɛyalɔ kancaalaya nyɛn Apilam sɛpa waatu wei pa hula ɪcate ntɛ tɔ kutuluɔ kila tɔ. ɪɛna ɪ pɛyalɔ naale nyɛn Seku nɛɛ si waatu wei pa tɔ kɔmpɔnaa tɔ.

17*Isɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛɛɛɛ Ilii kpaalɔyɪ wɔɔɔɔɔɔ tɔm*

¹ Apalɔ nɔyɔɔyɔ pa yaakaya Ilii. ɪ kɛ Isɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛɛɛɛɛɛ, na ɪ wɛ Tisipe ɪcate taa kɛ Kalaati tɛtu taa. Mprɔyɔ kuyaku nakuli, ɪ heela wulaw Akarɪ si: Ma tuuna Iseyeli Isɔ Tacaa wei ɪ tɛmle ma laki tɔ. Cɔɔɔɔɔɔɔɔ kpa pusi nsi si kɔn tɔ si taa. Mprɔyɔ pu la si tɛu kɛ nu. Halɛna mɛ tayanɪ sɛɛɛmɔyɔ na pɛɛɛɛ.

Ilii kɛ Keli lɔɔɔɔ nɔyɔ

² Pɛ waali kɛ Tacaa tɔma Ilii si: ³ Se na ɪ polo ilim tɛɛɛɛ tɔɔ kɛ Yaatanɪ pɔyɔ waali, kɛ Keli lɔɔɔ nɔyɔ na ɪ nɔmɛɛ tɛna. ⁴ N kɛ hiki lɔm kɛ lɔɔɔ taa tɛna na ɪ nyɔɔ. Ma heeli katɔkatɔn na ɪ kɔna-nɔ tɔyɔnaya.

⁵ Mprɔyɔ Ilii tɛɛ Keli lɔɔɔ nɔyɔ tɛna, ɪsu Tacaa ka heela-ɪ tɔ, na ɪ caya. ⁶ ɪɛna katɔkatɔn kɔnna-ɪ tɔyɔnaya na nantɔ kɛ tanaɔ na taanaɔ na ɪ tɔki na ɪ nyɔɔki lɔɔɔ lɔm.

Ilii na Salepɔta leelu pa tɔm

⁷ Pɛ kɔma na pɛ kɛɛɛɛ, ɪɛna lɔɔɔ lɔm nyɔɔ. Mpi tɔ, tɛu ta nu tɛtu tɛna taa. ⁸ Ntɛna Tacaa tɔ Ilii si: ⁹ Polo Salepɔta ɪcate taa kɛ Sitɔn cɔɔɔ, na ɪ caya tɛna. Ma heela tɛna leelu si ɪ la-nɔ tɔyɔnaya.

¹⁰ Mprɔyɔ Ilii tɔ Salepɔta mpaɔɔ. ɪ kɔma ɪsu ɪ suki ɪcate, ɪɛ ɪ maɔana alɔ leelu nɔyɔɔyɔɔɔɔ na ɪ caaki taasi. ɪɛna ɪ yaa-ɪ, na ɪ sɛɛɛɛɛɛ si: Ha-m lɔm kuyɔnyɔɔɔɔ.

¹¹ Alɔ tɛɛ lɔm waali, ɪɛna Ilii tayanɪ-ɪ yaan na ɪ tɔmɪ-ɪ si: La suulu kɔɔɔɔɔna-m tɔyɔnaya kɛ pɛɛɛ. ¹² Ntɛna alɔ si: Ma tuuna Tacaa nyɛ Isɔ si ma feina tɔyɔnaya. Mɔɔɔɔɔɔɔɔɔ kaasɛna-m nɔkute taa ɪsɛntɔyɔ nyɛnaya taa, na nim kɛ heeu taa. Ma kɔmɔyɔɛ si ma caaki tuputu na mɛ tɛɛɛɛ calɔyɔyɔ. ɪɛna mɛ na ma pɔyɔyɔ tɛ tɔyɔ na tɛ taɔ sɛm. ¹³ Ntɛna Ilii si: Taa nɔyɔɔɛ, polo na ɪ la ɪsu n yɔyɔyɔyɔ tɔ. Ama caalɛna-m tɔyɔnaya kɛ pɛɛɛ na ɪ kɔna-m. Pɛ waali, ɪɛna ɪ la nyɛ na nyɛ pɔyɔyɔ mɛ nyɛnka. ¹⁴ Pɔɔɔɔ fei lelen, Tacaa Iseyeli Isɔ suwɔyɔ si nyɛ mɔɔɔɔɔɔɔɔ na nyɛ nimaɔa pɛ kaa tɛ. Halɛna ɪ yeɛ na tɛu nu tɛtu tɔɔ.

¹⁵ Mprɔyɔ alɔ polaa na ɪ la ɪsu Ilii ka heela-ɪ tɔ. Na pɛ tɔyɔ na pɛ kaasi-wɛyɛ tɔyɔnaya kɛ tampana na pɛ leeli. ¹⁶ Mɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nɔkɛ ka tɛ tɛ nyɛnaya taa, pɛɛɛɛ nimaɔa nɛ tɛ tɛ heeu taa tɔtɔ. Teitei ɪsu Tacaa kɛ heela-ɪ na Isɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛɛɛɛɛɛ nɔyɔ tɔ.

Ilii feesuyɔ kɛ leelu pɔyɔyɔ

¹⁷ Pæle pæ waali ke pæ wu alv leelu pæyaya ηκεχε teu, halæna ká caη ká sí.
¹⁸ Mpuoye ka too tæma Ilii si: Iso kuyoyotutu telæsulv, pepe tæw kέ η lapa-m mpv? N kama na η kuli ma isayatu tæw na η hólí Iso, na pæ kó ma pæyaya.

¹⁹ Na pæyaya we alv niη taa. Kelena Iso kuyoyotutu telæsulv si: Cele-m-ké.

Ilena Ilii kraana-keχε isætæa kutuluγu taa timpi ι hæntæγι tæ, na í husi-keχε ι kato tæw. ²⁰ Ilena í sælæmi Tacaa si: Hai, Tacaa, ma Iso, alv ue ι mv-m ι teγε niη naaleγε. Ie n caa si n kv ι pæyaya na η læti-ι laηwakælle na?

²¹ Mpuoyé Ilii hænta ka tæw kέ tæm tooso, na í tasa si: Hai, Tacaa, ma Iso, ma wiikina-η si η ha pæyaya kanεγε weesuyu.

²² Mpuoyé Tacaa mv Ilii kusælæmυtv, na í feesi pæyaya ηκε. ²³ Ilena Ilii mæηna-keχε alv ke pæteε kutuluγu taa na í tæw si: Nyá pæyaya fema.

²⁴ Ntæna alv si: Pæntεγελε ma cækænaa si n kέ Iso kuyoyotutu telæsulv. Na nti nti n γoyotæγι tæ, Tacaa heeliγina-η-ti.

18

Ilii kraalaa si wulaya teη

¹ Wulaya leela sæsæm, na ká tala ka pænaγa tooso nyæηka. Ilena Tacaa heeli Ilii si: Polo wulav Akarι te na η heeli-ι si, maa yele na tev nu.

² Mpuoyé Ilii pola wulav teγε Samalii, na nyæzæsi haηa teu ke waatu unι. ³ Ilena wulav yaa kawulaya tæyaya nyvγu tv Opatiya. Apalv unι ι sækaya Iso kέ teu kέ.

⁴ Waatu wei wulav alv Sesapæeli kukaya Tacaa kuyoyotutu telæsælaa tæ, Opatiya unι ι ka waasæna pa taa nunuwa (100), na í ηmesι-wεγε kpeka nuile na naanuwa ke kukramæη pæηη taa. Na í celæγι-wεγε tæγænaγa na lvm. ⁵ Mpuoyé Akarι yaa Opatiya na í tæw si: Tæ cæw tætv tæna taa hila na læη tæw. Ntanyι tu ná tiiliγι nyutu na tæ tó tá kraγanæη na tá kraγasi. Ie tæ kaa kv tá tæla.

⁶ Ilena pá hólí timpi timpi paa wei ι ká cæw tæ. Na Akarι náá teε ílé ι hæγolvγv. Na Opatiya náá teε ι nyæηkv. ⁷ Opatiya lu mpaav, Ilena í sulina Iso kuyoyotutu telæsulv Ilii ke kraakraa, na í nyæmi-ι. Ilena í hæntι-ι ate, na í pæsi-ι si: Tacaa, nyayale Ilii?

⁸ Ilii si: Eε, maγa. Polo η heeli nyá caa Akarι si n na-m. ⁹ Ntæna Opatiya si: Ie isayatu ntiγι ma lapa na η tγv-m Akarι niη taa? Sæm taa kέ n tiiliγι-m mpv.

¹⁰ Ma tuuna nyá Iso Tacaa si Akarι tila yælaa ke antulinya piitimnaa tæna taa, si pá pæeki-η. Ye pa tala mpa pa te, na pæle pá tó si pa ta na-η, Ie ι tæw si pæle pa wulav ι tuuna Iso. ¹¹ Ilena næænæw nyaa tasæγι si má polo ma heeli-ι si n kæη yaa?

¹² Ama ye ma hatæla-na-η, Tacaa Feesuyu ká kraγa-η na kó teena timpi ma ta nyι tæ. Ilena máá polo na má keesi-tæγι Akarι. Pa kaa na-η, Ie paa kó má. Pæyele ma sækι Iso kέ teu ke hatoo ma pæcaatu kέ. ¹³ Tacaa, pa ta keesi-η isæna ma ηmesa Iso kuyoyotutu telæsælaa nuuwa (100) ke kpeka nuile na naanuwa ke kukramæη pæηη taa tæ? Halæna má celε-wεγε tæγænaγa na lvm ke waatu wei Sesapæeli kukaya-we tæ. ¹⁴ Ilena næænæw η tγv si má polo má heeli Akarι si ma na-η tæ, ι ká kv-m kέ. ¹⁵ Ntæna Ilii si: Ma tuuna Tacaa Toma tæna tv wei ι tæmle ma lakι tæ, si saηa maγamaγa maa polo Akarι te.

Ilii pote ke Akarι te

¹⁶ Mpuoyé Opatiya polaa na í keesi Akarι ke tæ tæna. Ilena Akarι polo Ilii sæηvγv. ¹⁷ Akarι na-ι, Ilena í tæw si: Nyá kænna Iseγeli yælaa tæw kέ mpusi.

¹⁸ Ntæna Ilii si: Pæ taγa má, nyaya. Mpi tæ, nyana nyá tæyaya nyéma ι kisa Tacaa kutvtutu ke tækvv, na í laaki Paalænaa. ¹⁹ Ama tili næænæw na pá koti Iseγeli yælaa ke ma kiη ke Kamæeli puyv tæw, na pá kreenna tγv Paali kuyoyotutu telæsælaa nasæle

na nuile na naanowa (450) na ku abonyəŋku nyəma nasəle (400) mpa Sesapeeli tsooki tō.

Ilii na Paali kuyəŋotutu teləsəlaa ke Kameeli pyuy taa

²⁰ M'p'oyó Akari kota Iseyeli kpeka tēna, na Iso kuyəŋotutu teləsəlaa ke Kameeli pyuy tō. Pa kotaa, ilena ²¹ Ilii lu samaa isentaa na i tō si: Pəlee ké í ká heesi yeyeyele iné? Ye Tacaa Iso maŋamaya ke í seeki, í see-i. Yaa ye tuyo Paali ke í caaki, ilé í laa kole.

Ama samaa taa nəŋolu ta cō. ²² Ntēna Ilii tasa si: Ma tike təkoh ma kēna Tacaa kuyəŋotutu teləsulu. Ama tuyo Paali kuyəŋotutu teləsəlaa ná we nasəle na nuile na naanowa (450). ²³ Pá kōna ma na-weye latəce latəce, na mpe pá kú pa nyəŋ na pá tēni kōtaya tēlate taasi tō. Ama pá taa muɔi kəkō. ²⁴ Ilēna pá səlēmɔ pa tuyo, na maa səlēmɔ ma Iso tōtō. Wei i nyəŋ ká tisi kəkō na ká nyaya kōtaya ŋke təŋole sōsō.

Ilēna samaa tēna tisi si, pə we teu.

²⁵ Ntēna Ilii tō Paali kuyəŋotutu teləsəlaa si: I ləsi latəcēnaa mpe pa taa lēlu na í caali. Mpi tō, mə kəlēna paŋale. Pə waali, ilēna í səlēmɔ mə tuyo na kú tisi kəkō.

²⁶ M'p'oyó pa mu latəce na pá kú, na pá hiisi, na pá tó kōtaya tēlate tō, na pá səlēməŋi pa tuyo si: Hai, Paali, cō-tu. Na pá paaki na pá cəəkəna pa kōtaya tēlate, halēna ilim sikuyu. Ama Paali ta cō-weye paa tōmuyy kolumuyy. ²⁷ Ilim sikuyu waali ké Ilii wōŋa-we si: I kiisi səsəm, isəntō ku hōwee tēna tiiliyi, yaa isəntō pulupɔ tēm caalēna-ku. Yaa ntanyi ku pola mpaau, yaa ku tooki, ilé í feesi-ku.

²⁸ M'p'oyó pa sōsa kouu, na pá sōki pa tēŋi pa layale, na pa ŋmantaasi, isu pa tu laki tō. Halēna calēm kpeŋ. ²⁹ Ilim sikaa, ilēna pá sōsi kouu isu kraŋtōnaa, na pá yaaki pa tuyo, halēna ilim kpiluyy kōtasi lapu waatu. Ama pə fa cō-weye paa tōmuyy kolumuyy. Pəcō pə ta hólí-weye yaasi nəŋolu.

³⁰ M'p'oyó Ilii kota yəlaa ke i kin. Ilēna í taŋani Tacaa kōtaya tēlate nte pa yəkāa tō. ³¹ M'p'oyó i kula pēe naanowa na naale, na pə keesəna Yakəpɔ ləluuyy nyəma. Yakəpɔ inəŋi Tacaa ka heelaa si, paa yaa-i si Iseyeli. ³² Pēe anəŋi i ŋmana Tacaa ke kōtaya tēlate. Na í hee lonte na í cōna-te. Lonte nté tē tōki isu lóm liitilinaa hiu na naanowa ké mpɔ. ³³ M'p'oyó i taŋana taasi ke kōtaya tēlate tō, na í hiisi latəce na í tēni. ³⁴ Ilēna í tō mpa paa we tēna tō si: I lu lóm heesi liyiti na í pəli nantu na pə taasi tō.

Pa lapa mpɔ, ilēna Ilii si: I lēli tōm naale nyəm. Ilii si: I tasa tōm tooso nyəm.

Ilēna pá lu lóm na pá pəli mpɔ. ³⁵ Ilēna lóm kpe. Halēna pə su lonte nte i ka heewa na í cōna kōtaya tēlate tō.

³⁶ Pə kōma na pə tala waatu wei pa laki ilim kpiluyy kōtasi tō, ilēna Iso kuyəŋotutu teləsulu Ilii kpətəna kōtaya tēlate na í tō si: Hai, Tacaa Apələham na Isaaka na Yakəpɔ pa Iso. Hólɔ saŋa si nyayale Iseyeli nyəma Iso, na maŋale nyá tēmle tɔ. Nyá tōmna si má la isəntō. ³⁷ Tacaa, mu ma səlēmuyy. Hai, mu ma səlēmuyy. Yəlaa pāne pá nyi si, nyayale Iso Tacaa. Nyá caakəna si n̄ məŋna-weye tampana nna pa təŋaya hatoo ləŋ tō a taa.

³⁸ M'p'oyó Tacaa tisa kəkō na ká nyaya kōtaya nantu, na pə taasi, na pēe, na tetu, na ká kpēna lonte taa lóm. ³⁹ Iseyeli nyəma ná mpɔ, ilēna pá hēnti pa tənaya atē na pá má kapusi si: Hei, Tacaa kele Iso maŋamaya. Inəŋole Iso maŋamaya.

⁴⁰ M'p'oyó Ilii tōma-we si: I kpa Paali kuyəŋotutu teləsəlaa tēna, nəŋolu i taa fiti.

Pa kpa-we, ilēna pá tiina-weye Kísəŋ ləw nəŋo na í lenti-weye tēna.

Tev kənte

⁴¹ Pə waali ké Ilii tōma Akari si: Polo n̄ təŋo na n̄ nyō. Mpi tō, ma nukɔ tev taŋ.

42 Wulaw teewa, uena Ilii kra Kamεeli puɣu nyuɣu taa, na i hanti Tacaa ke ate. Uena i to i nyuɣu ke i yoo taa. 43 M̄p̄r̄ȳḡ i toma i waali t̄ɛɛlɔ si: Kra na n̄ nyonna tenku h̄ɔɔlɔɣu t̄ɔ.

I waali t̄ɛɛlɔ kraawa na i k̄ɔɔ, uena i heeli-i si: P̄ɔɔɔ fei.

Toɔ naatosomp̄ɔɔɔɔɔɔ ke i tila-i mp̄ɔ, na i nȳɔ̄ɔ̄ɔ̄. 44 Naatosomp̄ɔɔɔɔɔɔ nȳɔ̄m ke t̄ɔmle tu m̄ɔɔɔ na i ȳɔ̄ɔ̄ɔ̄ si: Ma nawa is̄ɔ̄m̄ɔ̄ntiya luna tenku taa, na k̄a kraaki, ka ta k̄eli ȳɔ̄ɔɔ ntantaku.

N̄t̄ɛna Ilii toɔ-i si: Polo n̄ heeli Akari si i kraeli i kraɣan̄ɛɛɛ na i tii l̄ɔɛ, t̄ɛɛ i taa t̄aki-i.

45 Uena t̄ɛɛ kra t̄ɛɛ, na k̄o huk̄i s̄ɔ̄ɔm̄ na wulaw we i keke taa na i kraɛɛ Sisilee.

46 M̄p̄r̄ȳḡ Ilii l̄ɔɔ i tampala na Tacaa ha-i toma. Uena i kraɣa asewa ke Akari kekeke n̄ɔɔ t̄ɔɔ, hal̄ɔna p̄a s̄ɔɔ ɔate.

19

Ilii apalɔɔ l̄ɔɔ

1 M̄p̄r̄ȳḡ Akari keesa i alɔ Sesapeeli ke p̄ɔ t̄ɔna mpi Ilii lapa t̄ɔ. Na is̄ɔna i k̄ɔwa Paali k̄ɔȳɔɔt̄ɔɔ tel̄ɔs̄ɔɔɔ t̄ɔ. 2 Uena Sesapeeli tili na p̄a heeli Ilii si: Ye cele is̄ɔnt̄ɔ taka ma ta k̄ɔ-ɛ teitei is̄ɔ n̄ k̄ɔȳ Paali k̄ɔȳɔɔt̄ɔɔ tel̄ɔs̄ɔɔɔ m̄ɔ t̄ɔ, t̄ɛɛ i h̄ɔ ma ɛkraɛɛɛ na wahala s̄ɔ̄ɔ n̄ɔɔɔ. 3 M̄p̄r̄ȳḡ s̄ɔ̄ɔnt̄ɔ kra Ilii, na i kraɣa i t̄ɔmle tu na p̄a se na p̄a polo p̄eesepa ke Yuta t̄ɛt̄ɔ taa, na i yeɛ i t̄ɔmle tu ke t̄ɔna. 4 Uena i t̄ɔ k̄ɔȳak̄ɔ k̄ɔl̄ɔm̄ɔɔɔ ke w̄ɔɔɔɔ t̄ɛt̄ɔ taa na i ɔaɣa tiikas̄i nas̄ɔli si t̄ɛɛ, na i s̄ɔ̄l̄ɔm̄i s̄ɔm̄ si: Hai, Tacaa, p̄ɔ nu-m, kraɣa-m mp̄ɔ. Mpi t̄ɔ, ma ta k̄eli ta caanaa ke t̄ɛɛ.

5 Uena Ilii h̄anti t̄ɔna na i t̄ɔo. Na is̄ɔt̄aa tillu n̄ɔɔɔɔ i k̄ɔɔ na i ma i t̄ɔɔ, na i feesi-i si: K̄ɔli na n̄ t̄ɔɔ.

6 Ilii fema, uena i maɣana p̄ɛp̄ɛt̄ɔɔɔ puwa p̄ɔɔ t̄ɔɔ, na l̄ɔm̄ fulaɣa. I t̄ɛma t̄ɔɔɔ na nȳɔ̄ɔɔ, uena i t̄ɔɔɔ h̄antiɔɔ. 7 M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa tillu k̄ɔma na i m̄a i t̄ɔɔ na i t̄ɔm̄-i si: K̄ɔli na n̄ t̄ɔɔ. Mpi t̄ɔ, nȳa m̄p̄aaw̄ t̄ɔɔɔɔ k̄ɛ.

8 Ilii k̄ɔɔɔ na i t̄ɔɔ, uena i hiki alaaf̄ɔɔɔ na i t̄ɔ ilim na ahoɔ ke k̄ɔȳɛɛɛ n̄ɔɔ t̄ɔɔ. Hal̄ɔna i tala is̄ɔ puɣu Hol̄ɛp̄ɔ.

Ilii apalɔɔ nȳɔ̄ɔ

9 Ilii tala Hol̄ɛp̄ɔ puɣu taa, uena i s̄ɔɔ k̄ɔkraɔm̄ɔɔ puɣu taa k̄ɛ ahoɔ, na Tacaa p̄ɔɔ-i si: N̄ laki weye c̄ɔɛ?

10 M̄p̄r̄ȳḡ Ilii si: Hai, Tacaa is̄ɔ, Toma t̄ɔna tu, ma seesa is̄ɔɔ na nȳa t̄ɔmle k̄ɛ. Ama is̄ɔȳɛli nȳɔ̄ma ȳɔ̄k̄ɔna nyana-we m̄ɔ n̄ɔɔ p̄ɛɔɔɔ. Na k̄ɔt̄ɔɔ t̄ɔlat̄ɔnaa, na p̄a k̄o nȳa k̄ɔȳɔɔt̄ɔɔ tel̄ɔs̄ɔɔɔ. Ma tike ke p̄ɔ s̄ɔ̄ɔwa, na pa tu t̄ɔɛna p̄ɛk̄ɔȳ si p̄a k̄ɔ-m. 11 N̄t̄ɛna Tacaa si: Lu na n̄ kra puɣu t̄ɔɔ na n̄ s̄ɔɛ ma is̄ɔnt̄aa, na m̄a t̄o na m̄a t̄ɛɛ.

P̄ɔ t̄ɔɔɔa il̄ɔ heelum̄ɔȳu nak̄ɔli k̄ɔ h̄ɔk̄aa keɛ na k̄ɔ fak̄i p̄ɔɛɛ. Ama Tacaa fei p̄ɔ taa. P̄ɔɔ p̄ɔ waali k̄ɛ t̄ɛt̄ɔ selaa, Tacaa fei p̄ɔ taa t̄ɔt̄ɔ. 12 T̄ɛt̄ɔ seluɣu mpi p̄ɔɔ p̄ɔ waali k̄ɛ k̄ɔk̄ɔ n̄a h̄ɔk̄aa. Tacaa fei keɛ ka taa t̄ɔt̄ɔ. P̄ɔ waali k̄ɛ heelim̄ɔɔ nak̄ɔli ka fet̄aa, na Ilii nu ka t̄ɔɛ. 13 Uena i tak̄i i is̄ɔnt̄ɔ k̄ɛ i kra i lu na i s̄ɔɛ k̄ɔkraɔm̄ɔɔ p̄r̄ȳḡ n̄ɔɔ. Na i nu p̄ɔ t̄ɔɔ-i p̄ɔɔɔɔ si: Ilii n̄ laki weye c̄ɔɛ?

14 N̄t̄ɛna i c̄ɔ si: Hai, Tacaa is̄ɔ, Toma t̄ɔna tu, ma seesa is̄ɔɔ na nȳa t̄ɔmle k̄ɛ. Ama is̄ɔȳɛli nȳɔ̄ma ȳɔ̄k̄ɔna nyana-we m̄ɔ n̄ɔɔ p̄ɛɔɔɔ na k̄ɔt̄ɔɔ t̄ɔlat̄ɔnaa, na p̄a k̄o nȳa k̄ɔȳɔɔt̄ɔɔ tel̄ɔs̄ɔɔɔ. Ma tike ke p̄ɔ s̄ɔ̄ɔwa, na pa tu t̄ɔɛna p̄ɛk̄ɔȳ si p̄a k̄ɔ-m.

15 M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa toma Ilii si: M̄ɔɔ nȳa n̄ɔ̄ɔɔ t̄ɔɔ. Polo Tamasi na n̄ kra Hasayeli ke Silli nȳɔ̄ma wulaw. 16 Uena n̄ polo na n̄ kra Nimsi p̄ɔɔɔɔ Yehu ke is̄ɔȳɛli

nyóma wulav. Na í kpa Safa pəyalv Ilisee ke Apeeli-Mehola ke Iso kuyəɣətutv teləsəlv wei í ká læti nyá lonte taa tó. ¹⁷ Hasayeli í kpisa mpa pa təm, ðe Yehu náá kó pɛle. Yehu í kpisa mpa, ðe Ilisee náá kó pɛle. ¹⁸ Ama maa yelev yəlaa iyisi naatosompəɣəlaya (7000) mpa pa ta lunj tɣyɔ Paali na pá mɔsi-kv tɔ, na pa weesij.

Ilii læsvyɔ ke í waali təɣlv Ilisee

¹⁹ Ilii kula təna, ðena í polo í mayana Safa pəyalv Ilisee na pa haləɣəna naaj naanɔwa na naale. Na Ilisee tɔka naanɔwa na naale nyəɣ. ðena Ilii krətəna-í na í ləɣv í tɔɔ ké kpa. ²⁰ Mpróɣv Ilisee lɔ akuyv təya, na í kpaɣa Ilii waali ké asewa na í təm-í si: Hai, yelev-m, na má polo na má lá ma caa na ma too ke pə lapa wulee. ðena má kɔɔ na má təɣi-ɣ. Ntəna Ilii si: Polo. Ma ta tanj-ɣ se. N kɔɔ.

²¹ ðena Ilisee məli í naaj kvhaləɣ cɔlv, na í kpa-í na í la kətəɣa, na í kpaɣa akuyv kratəɣ na í tayənəna kɔkɔ na í təsɔ nantv. ðena í ha í cɔlv nyóma na pá təɣv. ðena í təɣ Ilii, na í pəsɔ í pəyalv.

20

Silii nyóma na Samalii nyóma pa yoo

¹ Mpróɣv kuyakv nakvl, Silii wulav Pɛni-Hatati kpeɣela í yoolaa, na pa kpaɣanəɣ, na pa yoo keekena. Na pa cɔlv awulaa hiu na naanɔwa na naale. Na pá polo Samalii nyóma ke yoonav. ² Mpróɣv Silii wulav tilaa na pá heeli Iseyeli wulav Akarɔ si: ³ Cɛle-m nyá liɣitee, na nyá wɔla, na nyá alaa na nyá piya mpa pa kəla alaafəya tɔ. ⁴ Ntəna Iseyeli wulav tili si pa heeli-í si: Má sama. ðe ma mayamaya ke maa ha-ɣ, na pə krɛnna ma kɔwɛnam. ⁵ Mpróɣv Pɛni-Hatati tasa tiluyv ke təm naale nyəm. Na pá polo pá heeli Akarɔ si: Pɛni-Hatati si pə taya nyá liɣitee na nyá wɔla na nyá alaa na nyá piya tike ke í caaki. ⁶ Akarɔ nyi teu si cɛle isəntə waatv maa tili ma yəlaa na pá yasɔ nyá kawulaya təyaya, na nyá waali nyóma nyəɣsi taa, na pá kpaɣa nyá wontunaa kɔpantv.

⁷ Mpróɣv Iseyeli wulav kota tetv nyɣv nyóma təna na í tɔ-we si: Mə mayamaya í nawa təkpaata si isayətv ke ðe ðe í pɛekəɣəna-tv. Pə tɔɔ ké í tilaa si má cɛle-í ma alaa, na ma piya, na ma liɣitee, na ma wɔla. Pəcɔ ma ta tu kisina-í pɔlv.

⁸ Ntəna nyɣv nyóma na ícətə təna yəlaa tɔ si: Taa tisi na í nuna-í.

⁹ Mpróɣv Akarɔ heela Pɛni-Hatati tillaa si: I heeli-í si ma cɛlaya-í mpi í ka sələma kancaalaya təɣv. Ama mpi í pɛekəɣi nənəɔ tɔ, ma kisaa yoo.

ðena tillaa náá polo na pá heeli Pɛni-Hatati ke mpv. ¹⁰ Mprɔvle Pɛni-Hatati tasa tillaa tooso nyóma ke tiluyv na pá heeli Akarɔ si: Ye ma ta yəki Samalii ícətə təmpɔvmpɔv, na ma yoolaa cosi tə tetv ke pa ɣkulee taa na pá krɛnna. Tunj í tu-m wahala. ¹¹ Kɛlena Iseyeli wulav si: Pa tuka ituule si, pa kvɣi təɣəlaya ké na pəcɔ pá paana ka kəɣle.

¹² Pa pona Pɛni-Hatati ke təm ntɔ tɔ na pá mayana í na awulaa ləmpra ke coka taa ké na pá nyɔkɔ sɔlv. Mpróɣv í tɔma í yoolaa si: I tayani mə tɔ na í niki yoo. ðena pɛle pá la mpv.

Akarɔ akatv

¹³ Mpróɣv Iso kuyəɣətutv teləsəlv nəɣəlv í polaa na í mayana Iseyeli wulav Akarɔ, na í tɔ si: Taca si má heeli-ɣ si yoolaa tuutuuma wei n naaki isəntə tɔ, maa tv-wɛɣe nyá niɣ taa ké saɣa mayamaya. ðena pəcɔ í nyi si mayale Taca.

¹⁴ Ntəna Akarɔ pəɔsi si: Awe tɔɣ taa ké pu tvna-wɛɣe ma niɣ taa? Taca si: Yoolaa kvfama mpa kvmatanəna səsaa kpaɣa tɔ mpe pa tɔɣ taa ké.

Akapı sı: Na awe ká caaləna yooü? Iso kuyəçotutu teləsulb sı: Nyaga.

¹⁵ Mpróyú Akapı kala yoolaa mpe, pa we yəlaa ηmυnυyυ na hiu na naanυwa na naale (232). Ulena í kala Iseyeli yoolaa təna. Pəle pa we yəlaa iyisi naatosompəçolaya (7000). ¹⁶⁻¹⁷ Ulena yoolaa mpe pá tii kolontunaa təó ké ilim sikuyυ waatu. Pəni-Hatati na i awulaa pa təηna sulom lipu ke coka taa. I kusa feηlaa sı pá ná mpi pə lakı tə. Ulena pəle pá heeli-ı sı: Samalii yoolaa tema luw ké. ¹⁸ Ntəna í yəçotı sulom təm sı: Ye ciikuyı ke pa kəη, ıle í kpa-we na pa ise. Yaa ye yooü ke pa tu kəη í kpa-we na pa ise tətə.

¹⁹ Mpróyú yoolaa kufama mpe na Iseyeli yoolaa, pa lu icate taa, ²⁰ na paa wei i ku kolontu. Ama Silii nyəma kuu-te na Iseyeli nyəma tu pa waali. Ulena Pəni-Hatati na lelaa pá çaya kpaçanəη na pá se. ²¹ Isəna Iseyeli wulaw yooüna Silii nyəma na í kpiisi pa kpaçanəη na í wakəli pa yooü kekenaa, na í pəli pa niη ke səsəm təçəle.

²² Mpróyú Iso kuyəçotutu teləsulb məlaa na í heeli Iseyeli wulaw sı: Kaası nyá tu na n məyası teu ke mpi n ká la tə. Mpi tə, Silii wulaw na i yoolaa paa məli pənte isəntə waatu sı pa yookina-η.

Akapı akaitv tətə

²³ Mpróyú kuyaku nakəli, Silii wulaw waali nyəma təma-ı sı: Iseyeli nyəma Iso ke pəçη nyəη ké. Pə təó ké pa kəla-tv. Mpu tə, tə polo tə yooüna-weye tetekəle taa. Isu tə kəla-we. ²⁴ Ləsi awulaa mpe na n ləeti pa lona taa ké kufəneəna. ²⁵ Ulena n kpaça yoolaa kufama isu mpa pa səpa tə, na n caa kpaçanəη na yooü kekenaa, isu ləη nyəma. Ulena tə suli Iseyeli nyəma ke tetekəle taa. Isu tə kəla-we.

Mpróyú Pəni-Hatati mv mpe unı pa təm nti. ²⁶ Pənaça sikaası isu mpu, ulena í kala i yoolaa na í kpaça-we na í pona Afeki ke Iseyeli nyəma yooüna. ²⁷ Mpróyú Akapı ná kala i yoolaa, na pá polo pa kolontunaa ke yooüna. Na pá siki kpeka naale, isu pəη kalakisi. Na Silii nyəma náa waasa tetv təna. ²⁸ Mpuçvle Iso kuyəçotutu teləsulb məla Iseyeli wulaw kiη na í tə sı: Tacaça yəçotaa sı tımpı Silii nyəma təma sı, maça pəçη taa Iso tə, maa tu-weye nyá niη taa. Ulena pá nyı sı maçale Tacaça. ²⁹ Mpróyú pa sika təma kiη ke kuyeyη naatoso təcu na pá nyəəηı təma. Ulena pá yooü naatosompəçolaya nyəηku wule. Mpróyú Iseyeli ku Silii yoolaa ke iyisi nuñυwa (100000) ke kuyaku kulmυyυ. ³⁰ Pə kaasa yoolaa iyisi hiu na naatosompəçolaya (27000) wei ulena pəle pa kuu-te. Ulena pá svv Afeki icate taa, na icate kolunə ti na pé nyəki-we.

Akapı yela Silii wulaw ke kuyv

Ama Pəni-Hatati ná pəsaa na í se na í ηmelı icate taa kutuliya nakəli ka taa.

³¹ Mpróyú i waali nyəma polaa na pá heeli-ı sı: Tə nuwa sı Iseyeli awulaa wəna yəlaa pətəçte ké. Ule tu takı fələtənaa na tə tó ta luuy tēe ké ηmusı, na tə polo tə maçana Iseyeli wulaw, ntanyı i kaa kv-η.

³² Mpuçvle pa taka pa lanwakəlle wontu nti, na pá tv pa luuy tēe ké ηmusı na pá polo Iseyeli wulaw çəlo na pá heeli-ı sı: Nyá yom Pəni-Hatati wiikina-η sı n ta kv-ı. Ntəna Akapı sı: Ha, ı ta sı taa? Həç, ma taapalv ké te.

³³ Tənaçale Silii wulaw tillaa mapə kapuka sı: Ha, nyá taapalv ke? Akapı sı: I polo í kəna-ı.

Ulena Pəni-Hatati lu na í kəç, na Akapı kpaası-ı i keke taa. ³⁴ Ulena í tə Akapı sı: Maa mələna-η acaləe wəna ma caa ká ləeka nyá caa tə. Ye n nəkaa n pəçətəna Taması nyəma ke nyá tetv kuləlvəm isu ma caa pəçayana Samalii nyəma tə. Ulena Akapı sı: Ule má na-η tu pəeli nəçə, na má yele-η na n kpe.

Pa tema nəçə pəlvυv ulena Akapı ye Pəni-Hatati na í tēe.

Isò lanje ta heena Akarɪ yaasi

³⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ Isò kuyɔɔtutu teləsəlaa taa nɔɔlɔ tɔma ɪ tɔɔntəle sɪ: Tacaɔ yɔɔtɔaa sɪ n ma-m. Ama ilɛ ɪ ta tisi. ³⁶ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: Timpi n kpeena Isò kuyɔɔtutu tɔ, ye n kola kɔpente, tɔɔlaya ká katɪ-ŋ na ká kɔ-ŋ.

Kɔrampɔle na ɪ tɛ na ɪ sulɪ tɔɔlaya na ká kɔ-ɪ. ³⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ kulɔm ɪnɪ ɪ pola lelu kin, na ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Ma-m.

Uena ilɛ ɪ marɪ-ɪ na caləm lu. ³⁸ Uena ɪ həkɔ saalaya ke ɪ nyɔɔɔ na ɪ polo ɪ ŋmɛli mpaav ŋku akarɪ ká tɔŋ tɔ kɔ nɔɔ. ³⁹ Waatu wei wulav tɛekaya, uena Isò kuyɔɔtutu teləsɔlɔ ma kapuka sɪ: Ha, Tacaɔ, ma ɪsɔle ka sɛɛna yooɔ kɛ. Uena nɔɔlɔ lu na ɪ kɔna-m yom sɪ má tɔkɪ-ɪ. Na ɪ heeli-m sɪ ye ɪ fitaa paa kɔ-m. Yaa ma feli-ɪ liyitee nyɔɔtɔ iyisi tooso (3000). ⁴⁰ Tɔv, pə kɔma na ma ɪsɔle sɛɛ teu, uena yom náá se. Ntɛna ɪsɛyɛli wulav sɪ: Ha, n kɔ nyá tɪ tɔm kɛ tɛ.

⁴¹ Tɔnaya apalɔ ɪnɪ ɪ kɔla ɪ ɪsɛntɔ saalaya, na wulav cɛkəna sɪ ɪ kɛ Isò kuyɔɔtutu teləsəlaa taa nɔɔlɔ. ⁴² M̀p̀r̀ỳg̀ Isò kuyɔɔtutu teləsɔlɔ sɪ, Tacaɔ yɔɔtɔaa sɪ: Timpi ma tɔma sɪ pá kó yɔlɔ, na Akarɪ n yele-ɪ na ɪ tɛ tɔ, nyaa səna ɪ lonte, na ɪsɛyɛli yəlaa sɪ yɔlɔ ɪnɪ ɪ nyəna lonte.

⁴³ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav Akarɪ lanje ta heena tɔm nti, na ɪ mɔli ɪ tɛ na pááná.

21*Akarɪ yelaa na pá kɔ Napɔti*

¹ Pəle pə waali, apalɔ nɔɔlɔ ɪ ka wɛna Sisilee, na pá yaa-ɪ sɪ Napɔti. ɪ wɛna tɔŋ wei pa yaa sɪ lesɛŋ tɔ ɪ taale kɛ ɪsɛyɛli wulav tɔyaya cɔlɔ. ² M̀p̀r̀ỳg̀ kuyaku nakɔli wulav tɔma Napɔti sɪ: Cɛle-m nyá lesɛŋ taale nte tɔ wɛ ma tɔyaya cɔlɔ tɔ, na má hala tuusi. Maa layasi-ŋ nte tɔ kəla mpɔ tɔ. Yaa ye n tu sɔlaa, ma feli-ŋ pə liyitee.

³ Ntɛna Napɔti sɪ: Tacaɔ ɪ pona mpusi kɛ poolɔŋ, na mpi maa cɛle-ŋ kpancoou ŋku ma caanaa yelina-m tɔ.

⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Akarɪ lanje ta heena Napɔti tɔm nti, na ɪ haɔa pááná, na ɪ polo ɪ hɛntɪ ɪ kato tɔ, na ɪ ha yəlaa ke siyile na ɪ kisi tɔɔv. ⁵ Ntɛna ɪ alɔ pɔsɪ-ɪ sɪ: Pepe lapa na n kisi tɔɔv? ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ sɪ: Ma yɔɔtɔ Napɔti kɛ Sisilee kɛ sɪ ɪ cɛle-m ɪ lesɛŋ taale, na ma feli-ɪ liyitee, yaa ye ɪ caaki ma layasi-ɪ kɔfate na ɪ kisi.

⁷ Kɛlena Sesapɛɛli sɪ: Pɔwɛ, ntɔŋ n sɔkɪ sɪ n kɛ ɪsɛyɛli wulav na? Kulɪ na n tɔɔv. Maa cɛle-ŋ Napɔti taale.

⁸⁻¹⁰ Uena alɔ ɪnɪ ɪ ŋmaa Sisilee ɪcɛte nyɔɔɔ nyɔ́ma kɛ leetəlɛnaa na Akarɪ hɛtɛ taa sɪ: ɪ koti samaa kɛ nɔhəkɔtɔ kotuyɔ, na ɪ tɔ Napɔti sɪ ɪ paasəna kotuyɔ ŋku. Uena ɪ pona tetelataa napələɔɪ ɪ kin na pá suu-ɪ tɔm sɪ, ɪ tɔŋsa Isò na wulav kɛ mpusi. Uena pá luna-ɪ ɪcɛte waali na pá kɔ-ɪ na pɛɛ. ɪ tɛma mpɔ, uena ɪ tɔ wulav kɔyɔsɔm, na ɪ tilina Sisilee ɪcɛte nyɔɔɔ nyɔ́ma, na pə sɔsaa sɪ pá paasəna-tɪ.

¹¹ Uena pɛle pá lá teitei ɪsu Sesapɛɛli tɔv-wɛyɛ ɪ leetəlɛnaa taa tɔ. ¹² Pa kota samaa kɛ nɔhəkɔtɔ kotuyɔ na pá tɔ Napɔti sɪ ɪ paasəna-kɔ. ¹³ M̀p̀r̀ỳg̀ tetelataa naale kɔma kotuyɔ taa tɔna, na pá tɔ sɪ: Napɔti tɔŋsa Isò, na wulav kɛ mpusi.

Tete ɪsu sanja tɔ, pa luna-ɪ ɪcɛte waali na pá yaɔa-ɪ pɛɛ na pá kó. ¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ nyɔɔɔ nyɔ́ma tilaa na pá heeli Sesapɛɛli sɪ pa kɔwa Napɔti na pɛɛ. ¹⁵ Waatu wei alɔ ɪnɪ ɪ nu mpɔ, uena ɪ heeli ɪ paalɔ sɪ: Polo n kɔyaya taale nte Napɔti ka kisa-ŋ pɛɛtənaɔ tɔ. ɪ sɔpa.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ Akarɪ pola kɔakɔpaa, na ɪ kɔyaya taale nte.

Akarɪ na ɪ alɔ pa sɔm tɔm

17 Μπόγυ Tacaa heela Iso kuyogotutu telosulo Ilii wei i ke Tisipe icate tu to si:
18 Polo Iseyeli wulav teye Samalii. I we Napoti taale nte i leekaa to ta taa. 19 Ye
n talaa ile n tam-i si: Tacaa yogotaa si n ku yulu nte, na n koo i wontu toyu na?
Timpi taa hasi niisa Napoti calam to, tonyaga su niisi nya nyam toto.

20 Ilii tala Akari kin ilena i poot-i si: Ma kolontu n komaga? Iso kuyogotutu
telosulo si: Yee ma koma. Timpi nya lanje heena mpi pe ta maga Tacaa to pe lapu
to. 21 I tama si: Maa kpiisi nyana nya luluyu nyoma tona. Pe krayam sosaa na
piya to. 22 Maa la nya toyaga nyoma ke teitei isu maa lapu Solopwam na Pasa
pa nyohsi to. Mpi to, n kala i paana ke kusuyu. Peco n tusa Iseyeli nyoma ke laatu
taa. 23 Μπόγυ Ilii tasaa si: Nya alv Sesapeeli nyantu wee toto. Hasi ka toyona-i
Sisilee kolonja kite. 24 Pele pe paasi, ye nya toyaga tu wei i sapa toyaga, hasi ka
toyona-i. Na wei i sapa taale, kpelinj toyu ile.

25 Too to, nyolu ta lata mpi pe ta maga Tacaa to, isu Akari. I alv Sesapeeli
tosana-i. 26 I na nyolu pa ta maga acaalatu. Mpi to, i laakaya tunj ke teitei ke isu
Amolii nyoma, mpa Tacaa toyonaa na pe fee Iseyeli nyoma to.

Akari lanje wakelana i yaasi

27 Akari nu mpv, ilena i lanje wakeli sosom. Na i celi i wontu na lanjakelle,
na i suu folotona taka na i hentoyona. Na i hoko nyo, na i toij noohale noohale.
28 Μπυυλε Tacaa heela Ilii si: 29 Timpi akari lanje wakela katatolaya ke isantu to.
Maa tasayi mpusi konav ke i toyaga too ke i kawulaya waatu. Ama i payalv waatu
taa ke maa la mpv.

22

Lamoti icate leekyvu tom

(Kvtasvto II 18:1-3)

1 Μπόγυ pusi naale teewa, yosu ta koo Iseyeli na Sili niyoma pa heku. 2 Poyaga
tooso nyenka taa ke Yuta wulav Sosafati pola Iseyeli wulav Akari ke nav. 3 Poyele
Akari ka tema i waali nyoma ke heeluyu si: I nyoma teu si ta tanna Lamoti icate
ke Kalaati tetu taa. Ie pe fei si i la sika na to leekyvu ke Sili niyoma. 4 Μπυυλε
Akari poota Sosafati si: N kaa koo na n sanna-m na to leeki-te?

Sosafati si ma na ma yoolaa na ma krayanohj ta soolv puwa si tu sanna-j.

Iso kuyogotutu telosulaa poptonaa kaloolaya

(Kvtasvto II 18:4-11)

5 Paa na mpv, ilena Sosafati si: Poota Tacaa na peco.

6 Μπυυλε Iseyeli wulav kota i Iso kuyogotutu telosulaa. Pa we yulonyooj nasole
(400) ke mpv, na i poot-we si: Pe wee si ma polo ma leeki Lamoti icate ke Kalaati
tetu taa yaa ma yele? Ntana Iso kuyogotutu telosulaa si: Polo, Tacaa ka to-weye
nya ninj taa.

7 Paa na mpv Sosafati ta nyolo-tu. Ilena i poot si: Pe ta kaasi Iso kuyogotutu
telosulo nyolu, wei i ka yogotona-toyu Tacaa to? 8 Ntana Akari si: Teu, Imila
payalv Missee wee. Ama maa caaki-i ke. Mpi to, isagatu ke i heeliyi-m tam.

Ntana Sosafati ma kapuka si: Paa yogotayi Iso kuyogotutu telosulo ke mpv.

9 Μπόγυ Akari yaa kawulaya toyaga tamle tu nyolu, na i tili-i si: Polo na n yaa
Misee ke loh.

10 Awulaa mpe pa naale pa suu pa kawulaya wontu ke, na pa caya pa kpelasi
too ke Samalii tom tohule colv. Ilena Iso kuyogotutu telosulaa kpaalayi pa tomonaa.

11 Kenaana payalv wei pa yaakaya si Setekiya to, i ka ke pa taa lelv ke. I ka lupa

ι τῶγι νυῶθῶλυυ ἡῆγ κέ na ί τῶγ si: Ἡῆγ ινε ι ἡυῶθῶνα τῶγ wei n ká kə̀lə̀na Siliu yoolaa tə.

¹² Ἰπόγυ Ἰῶ κυῶγῶτῶτῶ teləsəlaa ləlaa ná yῶγῶta təm kuləmtu nti tətə si: Ta caa, polo ḥ ləeki Laməti icate ke Kalaati tetu taa. Tacaα ká tu-teye nyá niḥ taa kέ na ḥ pəsi-te.

Misee kpaala Akapɪ kpisuyu
(Kutəəsvtu II 18:12-27)

¹³ Ἰπόγυ tillu wei ι pola Misee waali tə ι heela-ι si: Ἰῶ κυῶγῶτῶτῶ teləsəlaa təna kprenta nəγθ kέ, na pá heeliyi wulav si ι ká la aka. Pə tə tə, nyana-we ί kprenti nəγθ.

¹⁴ Ntəna Misee si: Ma tuuna Tacaα si, nti Ἰῶ ká heeli-m tῶγθ maa yῶγῶti.

¹⁵ Ι tala wulav kiḥ, ləna wulav pəəsi-ι si: Misee, tῶ polo na tῶ ləeki Laməti icate yaa tə taa polo? Ntəna Misee si: Ma ta taḥi-ḥ se. Polo, Tacaα ká tu-teye nyá niḥ taa kέ.

¹⁶ Ἰπυῶλε wulav si: Aweye n suwa si ι pəəlyi-ḥ na pə́cə́ ḥ teləsi-m təm nti Tacaα heela-ḥ tῶ?

¹⁷ Ntəna Misee si:

Ma nawa Ἰseyeli yoolaa yawa yem kέ pəəḥ taa, ἰsu heeḥ wei ι feina tiikilu tə.

Ἰlənα Tacaα yῶγῶti si, pa feina wulav.

Yoou tɛma, paa wei ί kpe.

¹⁸ Kələna Akapɪ pəsəna Sosafati tə tə si: Ntəḥ maa heela-ḥ si ἰsəyatv tike ke ι heeliyi-m tam?

¹⁹ Ἰπόγυ Misee tasaa si: Təv, nu Tacaα təm. Ma na-ι na ί caya ι kawulaya kumte tə, na ι ἰsətəa tillaa səḥaa na pá tu-ι ḥeku. ²⁰ Ἰlənα ι pəəsi-we si: Awe ká polo na ί tῶsi Akapɪ si ι ləeki Laməti icate na pá ku-ι? Ine si ι nyəntv nti. Ine ἰlε si ἰlε ι nyəntv ntə. ²¹ Ἰπυῶλε feesuyv nakulv kv kulaa si ḥkv ku polo. Tacaα si: Ἰsənaγa n ká la?

²² Ἰπόγυ si ḥkv ku tv Akapɪ κυῶγῶτῶτῶ teləsəlaa taa kέ pəpətv. Tacaα si: Təv, polo na ḥ la mpv. ²³ Ἰlənα Misee tasa si: Ntəγəle, Tacaα yelina si pə́ tῶ nyá κυῶγῶτῶτῶ teləsəlaa taa kέ pəpətv. Təfə mpusi kέ ι caa ι kəna-ḥ.

²⁴ Tənaγale Sitekiya kprentəna Misee, na ί maḥi-ι kataḥa na ί pəəsi-ι si: Tacaα Feesuyv luna ma taa, na kú kəv na kú heeli-ḥ yaa?

²⁵ Ἰπυῶλε Misee si: Kuyaku ḥkv ḥ ká se na ḥ ḥmelv nyá naḥ ləkətəlkaya taa ἰlε, kuyəḥkuyəle n ká tisi.

²⁶ Ἰlənα Akapɪ tə ι təmlε nyəma taa nəγθlv si: Kpa Misee na ḥ cəla icate nyuyv tv Aməḥ, na wulav pəγalv Yowasi. ²⁷ Heeli-we si ma təma si ί tv-ι saləka, na ί haaki-ι potopoto ḥəγəliya na ləm. Haləna má kənnə təyoole na alaafəya.

²⁸ Ἰπυῶλε Misee cə-ι si: Ye si ḥ kəmma alaafəya, ἰlε pə taγa Tacaα heelina-m təm si má yῶγῶti.

Wulav Akapɪ səm
(Kutəəsvtu II 18:28-34)

²⁹ Ἰπόγυ Ἰseyeli wulav na Yuta nyəḥ pa pola Laməti ke yoonav. ³⁰ Ἰlənα Akapɪ tə Sosafati si: Ma yəsəγi ma ti na má polo yoou. Ama nyaa suu nyá kawulaya wontu.

Ἰlənα Akapɪ la mpv. ³¹ Pəyele Siliu wulav ka heela ι yoou keekənaa nyuyv nyəma hiu na naanəwa na naale kέ si, pá taa paasəna yoolaa səkpeḥa yaa səsaa. Ama pá pəeki Ἰseyeli wulav. ³² Pə tə tə kέ waatv wei Siliu yoolaa nyuyv nyəma mpe

pa na Sosafati, uena pá tó i waali. M'póyó i mapa kapuka. ³³ Uena pèle pá cekèna si pè taya Akari, na pá mèli.

³⁴ M'póyó Siliu yoolaa taa nòyòl i tò nyàmle ke yem. Uena té polo na té yaya Akari ke timpi taa i youu toko fèewa tò. Uena í tó i kèkè saalb si: Kèe na té mèli, pè hika-m.

³⁵ Ama kuyaku nku youu lapa toŋ kè, na kolontunaa tɔŋa-i yoonav. Uena nòyòl naa tɔka Akari, na calèm kpeŋ i kèkè taa. Pè taanaa uena Akari hèe.

³⁶ Ilim tokaya, uena pá yaya kakiisaya ke tesikile taa si paa wei í kpe. ³⁷ Mpi tò wulav fèi.

Uena pá kpeena Akari ke Samalii na pá pimi-i. ³⁸ Waatu wei pa nyaalaya wulav kèkè kè lule taa, uena hasi niisi i calèm, na apalaa tɔna alaa náá sòkɔ tɔna, isu Taca a ka kpaalaa tò.

³⁹ Pa kèesa Akari tòm lentɔnaa, na i kolapəm ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa, paa isɔna í ŋmá kawulaya tɔyaya na í lá canəm ke pè taa na tuuŋ kela tò. Na isɔna í ŋmá i tɔyɔ acalɛnaa tò. ⁴⁰ Akari sɔpa, uena i pɔyalv Ahasiya lɛti i lonte taa.

Yuta wulav Sosafati tɔm

(Kvɔtɔsɔvɔ II 20:31–21:1)

⁴¹ Akari kawulaya pɔnaya liyiti nyɔŋka taa kè Asa pɔyalv Sosafati tɔyɔ kawulaya ke Yuta. ⁴² Sosafati lɔlɔyɔ pusi ka we hiu na naanɔwa na kakpasɔ ke waatu un. M'póyó i tɔyɔ kawulaya ke pusi hiu na kakpasɔ ke Yosalem. I too kèle Sili pèelɔ Asupa. ⁴³ Sosafati tɔnte ka siyisaa kè, na í kèkèna i caa Asa, na í laki mpi Taca caaki tò. ⁴⁴ Ama i ta wakəli təkətəlenaa. Yəlaa pukaya kè na pá laki tɔla ke kɔtaya na pè tulaalɔnaa. ⁴⁵ Sosafati na Iseyeli wulav paa we leleŋ kè.

⁴⁶⁻⁴⁷ Pa kèesa Sosafati tɔmnaa lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Paa isɔna i lapa apalɔv tò, na i yooŋ. Na isɔna i tɔyɔna apalaa, na alaa mpa paa kaasa i caa waatu taa, na pá laki wasanjalətv ke təkətəlenaa taa tò. ⁴⁸ Waatu un i taa, wulav taa fèi Itəm tetv taa. Ama Yuta wulav kraakayana-weye kumatan sɔsɔ. ⁴⁹ M'póyó Sosafati saaka kpuləŋ sɔsɔŋ ke Isiyəŋ-kepeɛ si pá puki Ofii ke wɔlanaa cɔlɔ. Ama lɔm tɔyɔ kpuləŋ ke Isiyəŋ-kepeɛ kin ilɛ pa ta pəsɔ pa tɔmlɛ. ⁵⁰ M'póyó Akari pɔyalv Ahasiya tɔma Sosafati si: Ma kpuləŋ saalaa ká tɔŋəŋi nyá nyɔma. Ama Sosafati ta tisi. ⁵¹ Sosafati sɔpa, uena pá pimi-i pa tɔyaya pəlaav taa kè Tafii ti. Na i pɔyalv Solam lɛti i lonte.

Iseyeli wulav Ahasiya tɔm

⁵² Yuta wulav Sosafati kawulaya pɔnaya, naanɔwa na naatosompɔyɔlaya nyɔŋka taa kè, Akari pɔyalv Ahasiya tɔyɔ kawulaya ke Iseyeli taa kè Samalii ke pusi naale. ⁵³ M'póyó i lapa mpi pè ta maɔa Taca tò. I kèena i caa na i too, na Solopwam wei i tusa Iseyeli nyɔma ke tuŋ laav taa tò. ⁵⁴ I luŋa tɔyɔ Paali kè na í laa-ku, na í kpaasi Iseyeli Isɔ Taca páná isu i caa.

AWULAA TOM TAKELAYA NAALE NYEŊKA Kotoloto

Yuta nyóma na lseyeli nyóma tòm ke pa keesəyi takəlaya kane ka taa. Pa keesəyi ka taa ké isəna Iso yəlaa lo Iso na pa sɔv tuŋ laatu taa tɔ. Uena Iso náa yele na Asilii nyóma yooona-wɛ. Kolontunaa kuu pa yəlaa na pa wɛnaw təna na pa acalɛɛ pəsi ncaa. Pə yela Yuta nyóma tike uena pɛle pa tayani laatu taa ké heɔyɔ tɔtɔ. Ḿpɔ́yó Papiloni wulav na kɔma na í kuu pɛle na í tɛna.

Isəna pa faɣa Awulaa II takəlaya tɔ:

Wulav Salɔmɔŋ kawulaya faɣaw, titite 1–17

Yuta kawulaya tòm, titite 18–24

Papiloni wulav yəkuyɔ ke Yosalem Iso təsɛɛɛ, titite 25

Ahasiya sɔm tɔm heeluyɔ

¹ Waatu wei Akarɔ sɛpa, uena Mowapu nyóma kisi sɔ lseyeli nyóma í taa tasa kawulaya tɔyɔv ke pa tɔɔ.

² Ḿpɔ́yó kuyakɔ nakuli, wulav Ahasiya lu í kawulaya atɛ na isə kutuluyɔ nyuyɔ taa, na í hoti na pə kɔ-ɪ sɔsɔm. Uena í tili sɔ: I polo í yaa Ikolon nyóma tɔyɔ Paali-Sepu. I pɔɔsi-kɔ sɔ maa sɔ yaa maa kɔlɔ? ³ Ntɛna Tacaa isəttaa tillu nɔyɔlv ɪ kɔsɔ Ilii sɔ: Polo na n pɔɔsi wulav tillaa mpe sɔ, isɔ lseyeli Iso fɛi keɛɛ na í puki Ikolon nyóma tɔyɔv ke pɔɔsuyɔ na? ⁴ Pə tɔɔ, isɔ wulav sɛpa, ɪ kaa kɔlɔ.

Uena Ilii náa polo isɔ Tacaa kɔsuyɔ-ɪ tɔ. ⁵ Ḿpɔ́yó tillaa mɛla kɔkɔpɔa. Uena wulav pɔɔsi-wɛ sɔ: I mɛlaa suwɛ? ⁶ Ntɛna pɛle sɔ: Apalɔ nɔyɔlv ɪ katəna-tɔ sɔ, tɔ mɛlɔ na tɔ heeli-ŋ sɔ Tacaa pɔɔsəyi-ŋ sɔ: Isɔ lseyeli Iso fɛi keɛɛ na n puki Ikolon nyóma tɔyɔv ke pɔɔsuyɔ na? Pə tɔɔ tɔ, isɔ n sɛpa n kaa kɔlɔ.

⁷ Keɛɛna wulav sɔ: Apalɔ wei ɪ heela-mɛyɛ tɔm nti tɔ, isəna tɔɔ ké ɪ wɛɛ?

⁸ Ḿpɔ́yó tillaa mpe sɔ: Yooyoonaa huntɔ toko ke ɪ suuwa, na í ləla tampala ke ɪ tənaya taa.

Ntɛna wulav ma kapuka sɔ: Hei, Iso kuyɔyɔtɔtɔ teləsɔlv Ilii ké.

Ahasiya mayasəyi sɔ í kpa Ilii

⁹ Mpuɔvle wulav kɔsa yoolaa nule na naanɔwa, na pa nyuyɔv tɔ sɔ: I kpa hatoo puɔv nyuyɔv taa, timpi Ilii ka wɛɛ tɔ, na í kpa-ɪ. Pɛle pa tala ɪ kin, uena pa nyuyɔv tɔ tɔ sɔ: Iso kuyɔyɔtɔv teləsɔlv yooɔ, wulav sɔ n tii lɔŋ.

¹⁰ Ntɛna Ilii sɔ: Timpi ma ké Iso kuyɔyɔtɔv teləsɔlv tɔ, ma səlɛmɔyɔ sɔ, kəkɔ ɪ luna isəttaa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

Uena kəkɔ tiina isə, na ká nyaya-wɛ. ¹¹ Ḿpɔ́yó wulav tasa kɔsuyɔv ke yoolaa lɛlaa nule na naanɔwa, na pa nyuyɔv tɔ sɔ: I polo Ilii waali. Uena nyuyɔv tɔ tɔm-ɪ sɔ: Iso kuyɔyɔtɔv teləsɔlv yooɔ, wulav sɔ n tii lɔŋ tɛcav.

¹² Ntɛna Ilii sɔ: Timpi ma ké Iso kuyɔyɔtɔv teləsɔlv tɔ, ma səlɛmɔyɔ sɔ kəkɔ ɪ luna isəttaa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

Uena Iso tisi kəkɔ ke kɔkɔpɔa, na ká nyaya-wɛ. ¹³ Ḿpɔ́yó wulav tasa yoolaa nule na naanɔwa kɔsuyɔv ke tɔm tooso nyəm, na pa nyuyɔv tɔ. Nyuyɔv tɔ tala Ilii kin, uena ɪ lun akula na í wiina-ɪ sɔ: Hai, Iso kuyɔyɔtɔv teləsɔlv, kenti má na ma yəlaa ta tɔɔ. ¹⁴ Ma nyəmá sɔ kəkɔ luna isəttaa na ká nyaya yoolaa kancaalaya nyóma na pa nyuyɔv nyóma naale. Ile hai, taa kɔna taya mpusi un.

¹⁵ Ἰσὸ Ἰσο ἰσῶταα tillu heela Ilii si: Təŋ-we, taa nyá.

Ἰлена Ἰλῖ τəŋ-we na í tii. ¹⁶ Na í tó wulaw si: Tacaa yəŋtəaa si, timpri n kusa tillaa si, pá polo pá pəəsi Ikoləŋ nyəma tuyv Paali-Sepu ke təm, isu Ἰσο fei Iseyeli taa tó, n kaa kəli, isu n səpa.

¹⁷ Ἰρὸγὺ Ἀhasiya səpa tampana isu Tacaa ka heeluyu Ilii tó. Ama í taa feina apaləpəyaya. Ἰлена í neu Solam læti í lonte. Yuta wulaw Sosafati pəyalv Solam kawulaya pənaŋa naale nyəŋka taa kele.

¹⁸ Pa keesa wulaw Ἀhasiya təm lentənaa tənaya Iseyeli awulaa takəlaya taa.

2

Ἰσὸ kpaŋa Ilii na Ilisee læti í lonte

¹ Waatu wei pə koma na Tacaa kpaŋa Ilii na kacuculaya tó, isəna pə lapa təŋəlv. Kuyaku nakuləŋi Ilii na Ilisee pa lu Kilikaa na pá təŋəŋi təma. ² Pə koma na pə keesi ilena Ilii tó Ilisee si: Tacaa tiliŋi-m Peteele. Caŋa cəne, na má kəw.

Ntəna Ilisee si: Ma tuukina Tacaa si ma kaa yele-ŋ.

Ἰлена Ἰλῖ na Ilisee pá polo Peteele. ³ Ἰρὸγὺ təna Ἰσο kuyəŋtətu teləsəlaa pəəsi Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaŋəŋi nyá caa tó, n nyəmə mpv? Ilisee si: Ee, ma maŋamaŋa ma nyəmə mpv. Mu taa heeli-m.

⁴ Ἰρὸγὺ Ἰλῖ tasa təm si: Tacaa tiliŋi-m Yeliko. Ue caŋa cəne, na má kəw.

Ntəna Ilisee tuu si: Ma tuuna Tacaa si, ma kaa yele-ŋ.

Ἰлена Ἰλῖ na Ilisee pa təna pá tee Yeliko. ⁵ Keleena təna Ἰσο kuyəŋtətu teləsəlaa pəəsi Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaŋəŋi nyá caa tó, n nyəmə mpv? Ilisee si: Ee, ma nyəmə mpv. Mu taa heeli-m.

⁶ Ἰρὸγὺ Ἰλῖ tasa-í heeluyu si: Tacaa tiliŋi-m Yaatanu nəŋə. Caŋa cəne, na má kəw.

Ntəna Ilisee tuuna Tacaa si: Ma kaa yele-ŋ.

Ἰлена Ἰλῖ na Ilisee pá tee tənaya pa təna. ⁷ Ἰρὸγὺ Ἰσο kuyəŋtətu teləsəlaa isu nuile na naanəwa təŋa-we, na pá səŋ taaləm. Na Ἰλῖ na Ilisee pəle pa we kətəŋ tó. ⁸ Ἰлена Ἰλῖ wəŋəsi í kpaí na í ma lvm tó, na pə hee mpaav. Na pá tó kanyəŋa tó na pá təsi.

⁹ Pa naale pa tesaa, ilena Ilii pəəsi Ilisee si: Pepeye n caa si má la-ŋ na pəcó Tacaa kpaŋa-m?

Ntəna Ilisee si: Ma caa si má hiki nyá feesuyu toma ke təm naale. ¹⁰ Mpuyule Ilii si: Mpi pə we katə təŋə n sələməŋi. Paa na mpv tó, ye Tacaa yelaa si n ná ma takpaŋale, ue n hika mpi n sələməŋi təŋəle. Ama ye pə taya mpv, ue n laŋaa kele.

¹¹ Ἰλῖ na Ilisee pa təŋna mpv, ue kəkə keeke na pə kpaŋanəŋ pə yasa-wəŋele. Na kacuculaya kpaŋa Ilii ke kpaŋraa. ¹² Ilisee ná mpv, ilena í svv kapusi mapv si: Hai, ma caa, hai, ma caa. Iseyeli keeke na í saalv teewa.

Ἰλῖ teewa na pə saali ilena Ilisee cəli í wontu ke təm naale na laŋwakəlle. ¹³ Pə waali ké í kpaŋa kpaí wei Ilii pəta-í tó, na í məli na í səŋ Yaatanu pəŋə nəŋə.

¹⁴ Ἰρὸγὺ Ἰlisee mapa kpaí inəŋi lvm tó, na í kiisi si: Ilii Ἰσο Tacaa we le?

Ἰлена lvm faŋa, na Ilisee təsi. ¹⁵ Mpuyule Yeliko Ἰσο kuyəŋtətu teləsəlaa mpa paa səŋa taaləm tó, pa loosa mpi Ilisee lapa mpv tó. Ἰлена pá tó si: Toma wəna a ka we Ilii taa tó, nəŋəŋə a məla Ilisee kiŋ. Ἰлена pá səŋi-í, na pá luŋi-í, ¹⁶ na pá tó si: Tə wəna yalaa apalətu nyəma nuile na naanəwa. Tu tili-we na pá pəeki nyá caa. Ntanyí Tacaa Feesuyu kpaŋa-í mpv tó, kv pəta-í puŋə nakəli kv nyuŋv taa, yaa tetəkəle taa ké tiiliŋi.

Ilēna Ilisee kisi sɪ pʌ taa tili. ¹⁷ Pa caala-ɪ teu, ilēna í caŋ na í tisi, na pʌ tili pa yəlaa nule na naanɔwa na pʌ pɛɛki Ilii kɛ kʉyɛɛŋ tooso, pa ta na-ɪ. ¹⁸ Pa mələa na pʌ maŋana Ilisee kɛ tənə, ilēna í tó sɪ: Maa heela-me sɪ í taa polo.

Ilisee taŋanəŋi Yeliko lɔm

¹⁹ Mʉpóŋú Yeliko nyəma təma Ilisee sɪ: Hai, ta caa, ta ɪcate wɛ teu. Ama tə lɔm wakələŋi alaa, na pʌ laki na tala hələsəŋi *fa*. ^a ²⁰ Ntəna Ilisee sɪ: ɪ tu təm kɛ nyanaya kofalaya taa, na í kənə-m.

Mʉpóŋú pa kənə-ɪ. ²¹ Ilisee mɔwa təm mpi ilēna í polo na í tu-wəŋi hite taa na í tó sɪ: Taɔaa sɪ ma taŋana mə lɔm. Pə kaa taa mə yəlaa na mə tala kɛ wakələŋy.

²² Ilēna lɔm mpi pʌ la teu kɛ haləna saŋa kɛ teitei ɪsu Ilisee yəŋtɔŋy tɔ.

Piya tɔnwa Ilisee na sí sí

²³ Mʉpóŋú Ilisee lu Yeliko na í kraaki Peteeɪ. Ilēna piya lu ɪcate taa na sí tɔnki-ɪ sɪ: Nyɔnlɛɛsɔŋy kra, nyɔnlɛɛsɔŋy kra.

²⁴ Ntəna Ilisee pəsɪ na í təŋsi-səŋi mpusi, na taale wontu ɪsəŋatɔ nti pa yaa sɪ Wusi tɔ, tɔ lu naale na tɔ cəli piya nule na naale. ²⁵ Pələ pə waali kɛ Ilisee kpawa Kamɛɪ pɔŋy taa. ɪ lu tənə, ilēna í məŋna Samalii.

3

Iseyeli wulav Solam təm

¹ Yuta wulav Sosafati kawulaya pənaya, pələfɛi hiu nyəŋka taa kɛ, Akapɪ pəyalɔ Solam təŋɔ ɪ kawulaya kɛ Iseyeli taa kɛ Samalii, kɛ pusi naanɔwa na naale. ²⁻³ Mʉpóŋú ɪ lapa mpi pə ta maŋa Taɔaa tɔ. ɪ kɛɛna Solopɔwam wei ɪ tusa Iseyeli nyəma kɛ tuŋ laav taa tɔ. Ama ɪ ɪsəŋatɔ ta tala ɪ caa na ɪ too pa nyantɔ kɛ. Mpi tɔ, ɪ kpɛsa pələ kolalaale nte ɪ caa ka sika tɔŋy Paali tɔ.

Iseyeli na Mowapu pa yoou

⁴ Mowapu wulav Mesa ka təkaya heeŋ kɛ tuutuuma kɛ. Paa pənaya ŋka pə wɛɛ sɪ í feli Iseyeli wulav kɛ lampuu kɛ ɪwɛɛsɪ iyisi nunɔwa (100000), na ɪwaasŋ kɛ iyisi nunɔwa (100000) na ɪ hontɔ. ⁵ Ama waatɔ wei Iseyeli wulav Akapɪ sɛpa na Solam lɛɛti ɪ lonte taa, ilēna Mesa kuli ɪ tɔ. ⁶ Mʉpóŋú Solam cəɔ Iseyeli tɛtu tənə, na í kala ɪ yooola. ⁷ Ilēna í tili na í heeli Yuta wulav Sosafati sɪ: Mowapu wulav kola ma tɔ. Kəɔ n̄ sənə-m na tɔ yoona-ɪ. Sosafati sɪ: Má na ma yooola na ma kraŋanəŋ tʌ sɔɔɔ pɔwa sɪ tu sənə-ŋ. ⁸ Ilēna Sosafati tili na pʌ pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Le tɔ kɛ tu təŋna? Mʉpɔɔɔ sɪ: Tɔ təŋna ɪtəm wulaya tɛtu taa.

⁹ Mʉpóŋú Iseyeli na Yuta na ɪtəm pa awulaa tu mpaav, na pʌ tɔ kʉyɛɛŋ naatosompəŋolaya. Ilēna pʌ laŋ lum sɪ pʌ cɛla pa yooola na pa kraŋanəŋ. ¹⁰ Ntəna Solam ma kapuka sɪ: Hei, ta təm tɛmaŋa. ɪsə kənna ta toosoŋo cənɛ sɪ ɪ tɔŋy-tɔŋy Mowapu nyəma niŋ taa.

¹¹ Mʉpóŋú Sosafati pɔɔsaa sɪ: ɪsə kʉyɔŋtɔtu teləsɔn nɔŋɔɔ ɪ fɛi cənɛ sɪ í pɔɔsɪ-tɔŋy Taɔaa kɛ təm?

Ilēna ɪseyeli wulav yooola nyɔŋy tu nɔŋɔɔ ɪ cɔ sɪ: Ilisee wei na Ilii paa təŋaya təma tɔ, ɪ wɛ cənɛ. ¹² Kɛɛna Sosafati sɪ: Pə wɛ teu, apalɔ ɪni ɪ ka kɛɛsənə-tɔŋy mpi Taɔaa caana-tɔ tɔ.

Mʉpóŋú awulaa tooso ɪni ɪ pola Ilisee kiŋ kɛ kpakraa. ¹³ Ntəna ɪsə kʉyɔŋtɔtu teləsɔn pɔɔsɪ Iseyeli wulav sɪ: Pepe tɔ kɛ n̄ kəma na n̄ caaləŋi-m mpu? Polo na

^a 2:19 hələsəŋi: Piipilinaa lɛlaa na teləsaa sɪ: Lom kɛ ɪsəŋam na tɛtu kɛ kaalɔɔɔɔɔ.

ń pɔɔsi nyá caa kuyɔɔtɔtu teləsəlaa yaa nyá too nyəma. Kelena wulau si: Aai, Tacaa kanna ta toosoɔo cəne si i tɔɔv-tɔɔv Mowapu nyəma niŋ taa.

¹⁴ Mpuɔle Ilisee tasaa si: Ma tuuna Tacaa Toma təna tu wei i təmle ma laki tɔ si, Yuta wulau Sosafati tɔɔ ké ma cəki, tɔfɔ ma taa kena-ŋ. ¹⁵ Tɔv, í kəna-m yonyoolu nəɔɔlu ke nəəno.

Yonyoolu sɔv i cəmuɔv mapv, ɔlena Iso toma tii Ilisee tɔɔ ¹⁶ na í tɔ si: Tacaa yɔɔtaɔ si í huli hila payale ke ləɔv kune kv taa. ¹⁷ I kaa nu tɔv yaa kv heelim pə taŋ. Pəcɔ lum ká su ləɔv kune. Na mənə mə yoolaa na mə kalakəŋ na mə tala wena a səɔləyi wontu tɔ í nyəɔ. ¹⁸ Ile pəcɔɔle təna. Halɪ Tacaa ká tɔ mə niŋ taa ké Mowapu tɔtu. ¹⁹ I ká yəki pa koloosi acalɛe kɔpəna, na í seti pa tuŋ kɔlvɔŋ təna. I ká suuli pa hila təna, na í lɔɔv pɛe ke pa tawa taa, na í wakəli pa kvhaləm.

²⁰ Tɔv fema isu waatu wei pa laki tanəŋ kətasi tɔ. Ile pa nawa lum luna Itəm kelɛ, na pə wataa na pə kəŋ.

²¹ Waatu wei Mowapu nyəma ná nuwa si, awulaa mpe pa tooso kəŋ-wɛɛ yoonav, ɔlena pá suu apalaa təna mpa pa mɔna yooɔ pote tɔ, na pá su-wɛɛ tɔtu toŋa tɔɔ. ²² Tɔv fema, ile pa ná ilim ilemɔv ke lum mpi pə taa kelɛ na pə sɛɛwa isu caləm. ²³ Ilɛna pá má kapuka si: Heiyeyei, awulaa tooso unɪ pa yoonə təmaɔa pa taa pa tike ké na pá kó təma na pa caləm kpe, í loosi yee. Tə polo tɔ kuu pa wontunaa.

²⁴ Waatu wei pa tala Isɛɣeli nyəma təsikile, ɔlena pɛle pá lu pa tɔɔ, na pá kv-wɛ, na lɛlaa se. Ilɛna pá təŋ pa waali na pá sɔv pa tɔtu taa na pá la-wɛɛ nəŋanəŋa.

²⁵ Mpuɔy pa yəka pa acalɛe, na pá lɔɔv pa tawa taa ké pəle pəle, na pə wakəli pa kvhaləm. Na pá suuli pa hila, na pá seti pa tuŋ kɔlvɔŋ təna.

Ama Kii-Helesɪ icate tike ke pa ta tokina. Paa na mpv, ɔlena pəntələŋ lɔɔlaa polo na pá ta-tɛɛ kotaya. ²⁶ Mowapu wulau cəkənaa si i kaa tɔli-ti, ɔlena í kpɛyeli i layalɛe yoolaa nasətosə nuɔwə (700) si, pá fayana Itəm tɔɔ na pá lu. Ama pa ta pəsi. ²⁷ Mpuɔy Mowapu wulau yaa i pəyalv kancalaya nyəŋ, wei pu wɛɛ si í lɛɛti i lonte tɔ na i kv-i, na i la i tɔɔv ke kotaya ke icate kolŋa tɔɔ. Isɛɣeli nyəma ná mpv, ɔlena səɔntu kpa-wɛɛ katatəlaya, na pá məli pa tɛ.

4

Ilisee waasəyi alv leelu

¹ Iso kuyɔɔtɔtu teləsulu nəɔɔlu i ká səpəna na í yele leelu. Mpuɔy kuyaku nakoli i pola Ilisee kiŋ na í tɔmɪ-i si: Ta caa, ma paalv ka ké Iso təmle tu ké. I səpa, ɔlena i kəmle tu kɔɔ si i kpakəyi ta piya naale ke yomaa. Ile hai, səna-m.

² Ntəna Ilisee pɔɔsi-i si: Pepeɛ n caa si má la-ŋ? Heeli-m mpi n wena tɔ. Alv si: Ma fɛina pɔlv cəcəka. Nimaya kaasəna-m nyanaɔa taa. ³ Kelena Ilisee si: Tɔv, polo nyá asəma cəɔ na ń kənti pa kiŋ ke nyanasi ke səsəm. ⁴ Ilɛna nyana nyá piya í sɔv mə nəŋ taa, na í təkɪ mə tɔɔ, na ń pələyi nimaya ŋkɛɛ nyanasɪ taa na pə suyi na ń suki.

⁵ Mpuɔy alv tɛɛwa na í polo na í na i piya pá təkɪ pa tɔɔ. Na i piya cəlɛyi-i nyanasi, na í suuliyi nim. ⁶ Pə kɛɛsaa, ɔlena í tɔ i pəyaya lɛŋka si: Cɛle-m nyanaɔa.

Ama nyanasi təna suwa. Ilɛna pəyaya tɔ si: Pə ta kaasi nakəli. Ilɛna nim náá yele luw. ⁷ Ilɛna alv polo na í heeli Iso kuyɔɔtɔtu teləsulu ke mpi pə lapa tɔ. Na ilɛ i tɔ si: Polo na ń pɛɛti nim mpi na ń fɛli nyá kəma. Ye pə kaasa-ŋ wena, ile nyana nyá piya í tɔɔ.

Ilisee ke Sunem alv toŋ tu tɛ

⁸ Μόργυ waatu naxwlv Ilisee tagna Sunem icate taa. Alv ton tu naxwlv i ka we tana. Uena alv nu i caali-i si i polo i te na i nyoo lum. Pw tao ke ye Ilisee i tagna tana tao, i helaxi alv nu i te na i taki.

⁹ Keleno kuyaku nakuli alv nu i to i paalv si: Ma nyoma teu si apalv wei nu i kwh ta te to, i ke Iso kuyaxotutu telwslv swso ke. ¹⁰ Tq nma-i kutuluxu ke ta nywghu pata tao. Tq su-i kwhantvu, na taapali, na kpelaya, na fetala. Ye kuywghu i tenna cane, i heli na i svv.

¹¹ Μόργυ kuyaku nakuli Ilisee teekaya na i heli kutuliya nke ka taa na i svv. ¹² Uena i tili i tamle tu Kehasi si: Polo n yaa alv tayaya tu nu. Alv koma na i seh kutuluxu naxo. Uena ¹³ Ilisee to Kehasi si telvsi-i si: N lapa-tvghu kupantu ke swsom, lv pepeye taa la-n? Tq yxoti nyá tom ke wulav yaa yoolaa nyvghu tu kin na? Alv si: Ma sama. Ue ma ta lah pulvghu ma nyoma taa.

¹⁴ Ntenu Ilisee pwosi Kehasi si: Pepeye tu lapi-i? Kehasi si: I feina apalvpayaya. Pwyele i paalv kpatalaa. ¹⁵ Mpvghule Ilisee si: Tao, yaa-i.

Alv malaa ¹⁶ Uena Ilisee to si: Pwaxa ka sikiyi svv isento taka teitei to, n ka nukv apalvpayaya.

Ntenu alv ma kapuka si: Hei, Iso kuyaxotutu telwslv, taa pvghusu-m yoo.

¹⁷ Μόργυ alv nu i lapa teu, na i lvi apalvpayaya, ke waatu wei teitei Ilisee ka kwsaa to.

Sunem alv payaya fem

¹⁸ Μόργυ payaya nke ka lapa yvlv. Uena kuyaku nakuli ka twh ka caa waali ke taale ke takvnte. ¹⁹ Pw tasaa, lv ka mapa kapuka nte si: Waai, paapa, ma nyvghu, ma nyvghu.

Ntenu cece kvsu i tamle nyoma taa naxwlv si: Pona-keye ka too kin.

²⁰ Tamle tu tana payaya ke ka too, na toto nukv-keye i nohe tao. Pw koma ilim sikvghu, Uena ka hee. ²¹ Uena i kraana-keye kutuluvu nku ku taa Ilisee kwh na i hantaxi to. Na i hvsv-keye Ilisee kato tao, na i taki nonaxo. Uena i kra taale ²² na i to i paalv si: Cele-m tamle tu na kpanaya alvnyghka. Ma loku ma twh Iso kuyaxotutu telwslv te, na ma kaw.

²³ Ntenu i paalv pwosi-i si: Alaafaya kele n puki Iso kuyaxotutu telwslv tewe saha na? Anv pw taya svto kofalv acima, yaa kuyaku kwhesvghv. Ntenu alv si: Alaafaya ke.

²⁴ Uena alv to tamle tu si: Polo to polo. Ye ma ta to si n seh, taa seh yoo.

²⁵ Mpvghule pa to Kameli mpaav, na pa polo Ilisee te. Waatu wei Ilisee loosa-i poolvgh, Uena i heeli i tamle tu Kehasi si: Alv wei i laki-tvghu kvntv ke Sunem tayale. ²⁶ Swh-i na n pwosi i na i paalv, na i payaya, pa alaafaya tao.

Kehasi swha-i, Uena alv co-i si: Alaafaya ke. ²⁷ Alv tala Ilisee kin ke pvgh taa, Uena i hoti Ilisee tee, na i kra i nohe, na Kehasi mavasi svv i twhonaxi-i. Ntenu Ilisee si: Yele-i, i lahle wakalaa ke. Ama Taca ta yele si ma nyv mpi pw tao to.

²⁸ Mpvghule alv mapa kapuka ke kprakaa si: Ta caa, nwh ma taa selvmi-n payaya? Halv ma tu kisaa ke si n taa pvghusu-m.

²⁹ Ntenu Ilisee to Kehasi si: Kraya ma kpatvghu na n laxo nyá twh Sunem tavav. Taa seh mpaav taa si n seeki naxwlv, yaa pvntv seeki-n. Ye n talaa, lv n tvmi kpatvghu ke payaya svntoo.

³⁰ Μόργυ payaya too toma Ilisee si: Ma tuukina Taca si ye n ta kvli, ma malaxi ma tike.

Ilēna Ilisee kulī na í tēḡi-í. ³¹ Kehasi ná laala-wē, ilēna í tēḡi Ilisee kpatóyú ke pēyaga ísentō. Ama pēyaga ta tu kuyulī kuyuluyu maḡamaḡa. Ḿpóyú Kehasi mēlaa na í heeli Ilisee sí: Pēyaga ta fe.

³²⁻³³ Ilisee tala na í sū kutuluyu taa, na í maḡana pa hūsa-keḡe ḿpóyú í kato tō na ka sēpa. Ilēna í tēkí í tō na í sēlēmí Isō. ³⁴ Ilēna í paḡi pēyaga tō, na pa nōsī na pa íse na pa nīḡ ke tēma tō, na ka tēnyu taḡani hanḡyū. ³⁵ Ilēna Ilisee kulī na í tēḡ na í cōkēna kutuluyu, na í taḡani ka tō kē luḡyū. Ḿpóyú pēyaga cimsa krapaa ke tēm naatosmpōlāḡa, na ká kulī íse. ³⁶ Tēnaḡa Ilisee tila Kehasi sí: Polo ḡ yaa pēyaga too.

Toto kōma, ilēna Ilisee tēḡi-í sí: Kō ḡ mu nyá pēyaga.

³⁷ Ḿpóyú alu hēnta Ilisee ke ate. Ilēna í kpaḡa í pēyaga na í tēe.

Tuusi nsi sí fei tēḡon tō

³⁸ Ḿpóyú nyōḡosí waatu taa, kuyaku nakulī Ilisee kōma Kilikaa, na í koti Isō kuyōḡotutu telēsēlaa ke í kiḡ. Ilēna í tō í tēmle tu sí: Tēsí tiyaga sōsaḡa na ḡ hili-wēḡe tuusi.

³⁹ Ḿpóyú pa taa lēlu yēla tuusi ke halēm taa, na í maḡana aloolāḡa nakēli, na í kooli ka pēe, na í hōkō í toko taa, na í kō na í pēli-yē na í tēsí. Ama nēḡulu ta nyi-yē. ⁴⁰ Tuusi puwa na pá tu yēlaa na pá tēḡ. Ilēna pá má kapusi sí: Heí, Isō kuyōḡotutu telēsēlu, tuusi nsi sōtu kē.

Nēḡulu ta pēsí na í tēḡo. ⁴¹ Ḿpóyú Ilisee tēma sí: Í kōna mōlum. Pa kōnaa, ilēna í tō tuusi nsi sí taa na sí lá tēḡon. Ilēna Ilisee heeli í tēmle tu sí: Tu yēlaa.

Tiipile taa tuusi ta ke sōtu tōtō.

Isō kuyōḡotutu telēsēlaa nunōwa (100) calēsuyū

⁴² Ḿpóyú kuyaku nakulī, apalu nēḡulu í luna Paali-Salisa. Na í kḡenna Isō kuyōḡotutu telēsēlu ke í kōhalēm kalaalasi. Isu tēḡonāḡa pēe potopotōnaa ke hiu, na pēe kōtonḡee ke huluyu taa. Ḿpóyú Ilisee tēma í tēmle tu sí: Tala pa tēnaḡa tēḡonāḡa ḡke. ⁴³ Ntēna tēmle tu sí: Ma talēḡi kanē inēḡi yēlaa nunōwa (100) na pé tala pa le? Ilisee sí: Nyaa tala-wē te. Tācaa yōḡotaa kē sí, paa tēḡo na pá haḡa na pé kaasi.

⁴⁴ Ḿpóyú tēmle tu tala tēḡonāḡa ḡkeḡe í taapalaa. Na pá tēḡo na pá haḡa na pé kaasi, ísu Tācaa ka yōḡotuyu tō.

5

Asilima kōtēḡ to Naamaḡ waaw

¹ Silii tētū wulaw ka wenna í yoolaa nyuyū tu, na pá yaaki-í sí Naamaḡ. Apalu iní í ka kē yoolu kē. Í na í yoolaa pa tōḡ taa kē Tācaa ka yēlaa, na Silii nyōma kēli. Halēna pa wulaw saḡi-í. Ama asilima kōtēḡ ka wenna-í. ² Pécó waatu nēḡulu, Silii nyōma ka lu íseḡeli nyōma kē kulū. Ilēna pá kpa íseḡeli pēliya nakēli na Naamaḡ alu tiliyí. ³ Mḡuyule kuyaku nakulī pēliya ḡke ka heela ka too sí: Haí, kasa. Ye ísu ta caa ka póla Samalii Isō kuyōḡotutu telēsēlu cōlo, ílé í ká waa-í asilima kōtēḡ ḡkuyū lōḡ kē.

⁴ Ḿpóyú Naamaḡ heela wulaw ke pēliya ḡke ka tēm nti. ⁵ Wulaw sí: Tōv, pē wē teu. Maa cēle-ḡ lēetēli na ḡ kḡenna íseḡeli wulaw.

Naamaḡ tēekaḡa, ilēna í kḡenna liḡitee nyōḡoluyū ke kilōnaa ḡmḡonyū na nunōwa (300). ⁶ Ḿpóyú í pona lēetēli, na í cēla íseḡeli wulaw. Pa ḡmaa í taa sí: Má kōsēna ma yoolaa nyuyū tu Naamaḡ na takēlāḡa kanē sí, ḡ waa-í í asilima

kutəŋ. ⁷ Iseŋeli wulaw tɛma-keŋe kaluŋu, ɔlena í cəli ɪ wontu, na í má kapuka sɪ: Ha, ɔle ma ké Iso na má kuyi yəlaa na má feesiŋi-we? I nawa Sili i wulaw kəna-m kutəntu sɪ má waa-ɪ tɔ. Ma nəŋə ke ɪ pɛkəŋi mpu yoo.

⁸ Waatu wei Iso kuyəŋotutu teləsu lu nuwa sɪ Iseŋeli wulaw cəla ɪ wontu, ɔlena í tili sɪ pá pəɔsi-ɪ sɪ: Pepe tɔə ké pə caala-ŋ mpu pə taka? Yele-ɪ na í kəɔ ma kiŋ, na í nyi sɪ tampana Iso kuyəŋotutu teləsu lu we Iseŋeli taa.

⁹ Mpuŋyó Naamanŋ kraŋa ɪ keeke, na ɪ kraŋanəŋ, na í polo í səŋ Ilisee təyaya nəŋə.

¹⁰ Ntəna Ilisee tili nəŋəlu sɪ pá heeli-ɪ sɪ: Polo n̄ ŋimilisi nyá təŋi Yaatanu pəŋə taa ké təm naatosompəŋəlaŋa. Pu t-ŋ təkpatakpata.

¹¹ Təŋayale Naamanŋ tɔ mpaaw na pááná, na í təŋ sɪ: Pəwe, maa nyəmə sɪ Iso kuyəŋotutu teləsu lu ká lu ɪ maŋamaŋa ké, na í səŋ ma ɪsentaa, na í sələmɪ ɪ Iso Taca, na í tokina timpi taa kutəŋ we tɔ na í waa-m. ¹² Ile Tamasi pusi Arana na Paapaa pa ta kəli Iseŋeli ləŋ. Ye ma caaki maa yaaki təna na pə waa-m?

ɔlena Naamanŋ ha siyile na ɪ tɛkəna pááná. ¹³ Mpuŋyule ɪ təmle nyəma se ɪ waali na pá pəɔsi-ɪ sɪ: Ta caa, ye Iso kuyəŋotutu teləsu lu ta-ŋ təmle sɔsɔle natəli sɪ n̄ la, n̄ ká kpisaa? Ile pepe tɔə ké ɪ tɔma sɪ n̄ ya lom na pə waa-ŋ, na n̄ kisiŋi?

¹⁴ ɔlena Naamanŋ tisi na í tii Yaatanu pəŋə lom taa, na í ŋimilisi ɪ təŋi təm naatosompəŋəlaŋa, ɪsu Ilisee heela-ɪ tɔ. ɔlena ɪ kutəŋ tɛ, na ɪ tənuyə məli təsotoso, ɪsu pəyaya səkpəlaŋa. ¹⁵ Mpuŋyó Naamanŋ na ɪ nyəma pa məla krapkaa ke Ilisee tɛ, na í tó sɪ: Pənente ma nyəmə sɪ Iso nəŋəlu fei tɛtu taa ké tiili, ɪsu Iseŋeli Iso. Ile ma seekəna-ŋ na wontu tənɛ.

¹⁶ Ama Ilisee tuuwa sɪ: Na Iso wei ɪ təmle ma laki tɔ, ma kaa mu pə taa pəlu.

Mpuŋyó Naamanŋ caala-ɪ, ɔlena Ilisee kisi. ¹⁷ ɔlena Naamanŋ tasa sɪ: N kisa ma kohaham tɔ, yele na má cosi mə tɛtu ke pəɔ, ɪsu kraŋasi naale səŋəla. Mpi tɔ, Iseŋeli Iso tike ke maa laki ciikuŋu kətaya na kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tɔ.

¹⁸ Ama kuləmtu ke ma sələməŋi sɪ Taca í wii-m. Ye ma caa Sili i wulaw sɔvki ɪ tɔyɔ Liməŋ kutuluŋu taa sɪ ɪ laaki, maa su-ɪ. Hai, Taca tayan-ɪ m nti ɪni.

¹⁹ Mpuŋyule Ilisee sɪ: Kpe, Iso í su-ŋ.

ɔlena Naamanŋ tɔ mpaaw.

Kehasi kəpəntuyə

Naamanŋ tɛwa ɪ ta tu hatələta sɔsəm. ɔlena ²⁰ Kehasi maŋasi ɪ taa sɪ: Ma caa kisa Sili i təŋ tɔ ɪni ɪ wontu nté yem. Na Iso, ɪsu ma se ɪ waali na má mu pəluŋu.

²¹ Ntəna í se apalu ɪni ɪ waali. Naamanŋ pəsaa na í na-ɪ mpu, ɔlena í lu ɪ keeke taa na í ŋmaa atɛ. ɔlena í səŋi-ɪ na í pəɔsi-ɪ sɪ: Alaafəya keke? ²² Mpuŋyó sɪ: Alaafəya ké. Ma caa kəsəna-m sɪ Iso kuyəŋotutu teləsəlaa kpekəle nyəma naale luna Ifəlayim pulasi taa, na pá kəɔ ɪ tɛ. Sɪ n̄ ha-weŋe liyitee nyəŋətu kiloona hiu na naanəwa, na acima wontu ke naale. ²³ Ntəna Naamanŋ sɪ: Yele ma cəle-ŋ kiloona nutoso.

ɔlena Naamanŋ kaana Kehasi na Naamanŋ tɔ nyəŋətu ntəŋi hulun taa na í həkə. Na í cəle-ɪ tətəŋə acima wontu, na í sɔki ɪ təmle nyəma naale na pá təŋna Kehasi. ²⁴ Pa tala pulaya nakəli, ɔlena Kehasi mu hulun na wontu na í sɔvna ɪ tɛ. ɔlena Naamanŋ təmle nyəma náá məli.

²⁵ Waatu wei Kehasi məla ɪ caa kiŋ, ɔlena Ilisee pəɔsi-ɪ sɪ: Leye n lunaa? Mpuŋyule sɪ: Ta caa, ma ta polo tiili se.

²⁶ Ntəna Ilisee sɪ: Saa wei apalu ɪni ɪ na-ŋ na í lu ɪ keeke taa na í ŋmaa atɛ tɔ, pə hula-m ké tɛ. Ile pə ta tata sɪ n̄ hiki wontu kəpantə na liyitee, na n̄ yana Olifinaa na lɛsɛŋnaa tawa, na təla na yomaa apalu nyəma na alənyəma. ²⁷ Pə tɔə tɔ, Naamanŋ kutəŋ ká məli nyana nyá ləluŋu nyəma mə tɔə ké tam tɔə.

Waatu wei Kehasi lu Ilisee kin uena asilima kutuŋ waasi i tonuŋu tana na i hulumi talalai isu kponkromolum.

6

Laale kulepile hiiu

¹ M'p'og'uyaku nakuli Iso kuyog'otutu teləsəlaa kpekəle nyoma pola Ilisee kin na pa tam-i si: Ta caa, ta kutuluŋu ŋku ku taa tə kotixi tə ku taku-tu. ² Ie yeke na tə tii Yaatanu pəgo nəgo, na paa wei i seti taav, na tə siki kutuluŋu leŋku. Ilisee si: I polo.

³ M'p'og'uyale pa taa lelu pəsənaa si: Ta caa, ta na-ŋ tu pona. M'p'og'uyale si: Pə we teu, ma təŋ-me.

⁴ Iena pa tana pa tii Yaatanu pəgo nəgo na pa seti tun. ⁵ Pa taa lelu setayaa i taav, uena laale holi na tə hoti lum taa. Nena apalu un i ma kapuka si: Hei ta caa, ma lepa. Laale kukəntəle kə.

⁶ M'p'og'uyale Ilisee pəsa-i si: Le taa kə tə hotaa? Apalu un i hula-i, uena i seti tuŋu pilin ja na i loŋo tana un, na laale kpa lum tə kə kpakpaa. ⁷ Nena Ilisee si: Kpaga-te.

Iena apalu un i siisi na i kpaga-te.

Ilisee kpa Silii yoolaa

⁸ Waatu wei Silii wulaw yookayana Iseyeli nyoma tə. M'p'og'uyaku nakuli, i na yoolaa nyuŋu nyoma, pa caŋaa na pa ləsi timpi paa siki tə. ⁹ Ama Ilisee tilaa na pa keesi Iseyeli wulaw ke lona nna nna a taa pə fei si pa polo tə, si Silii yoolaa we tana.

¹⁰ Iena Iseyeli wulaw tili i yoolaa na pa feŋ lona anu.

Tom payale ke pə lapa mpu, na Ilisee naa keesəŋi Iseyeli wulaw, na ilé i nyəŋ i tontə. ¹¹ M'p'og'uyale pə haŋa Silii wulaw, na i koti i yoolaa nyuŋu nyoma, na i tə-we si: Mənaafiki we ta taa, na i tayasəŋi Iseyeli wulaw. I kuli i waali.

¹² Nena i yoolaa nyuŋu nyoma taa lelu si: Mənaafiki fei ta taa yoo. Ama Ilisee teləsəŋəna wulaw, ke nti nti n yog'otəŋi nyə naŋ kuhəntuŋu taa tə.

¹³ Kelena Silii wulaw tə-we si: I polo na i nyi timpi Ilisee we tə, na i kpa-i.

Pele pa koma uena pa heeli-i si i we Totan. ¹⁴ M'p'og'uyale Silii wulaw tila yoolaa tuutuuma, na keekənaa, na kpaŋanəŋ, na pa polo pa nyala icate.

¹⁵ Teu fema tanan təhulu, na Ilisee təmle tə lu, uena i na yoolaa, na keekənaa, na kpaŋanəŋ tama icate. Uena i ma kapuka si: Hei, ta caa, tə lepa. Tu təŋ ŋku?

¹⁶ M'p'og'uyale Ilisee si: Taa nyə. Mpa pa we ta waali tə pa kəla-weŋe payale.

¹⁷ Pə waali, uena i sələmi Iso si: Hai, Taca, kuli i ise na i na.

M'p'og'uyale Taca kula i ise, na i na kəkə keekənaa, na pə kpaŋanəŋ waasa pulaya tə.

¹⁸ M'p'og'uyale Silii yoolaa su tontə, na pa tiikina Ilisee tə. Uena Ilisee sələmi Iso si: Yulvsi pa ise.

Nena Silii yoolaa yolumu isu Ilisee sələmuŋu tə. ¹⁹ Iena Ilisee tə-we si: I toolaa kə, pə taya cəneŋe pa hula-me. I təŋi-m na ma pona-meŋe wei i pəkəŋi tə i kin.

M'p'og'uyale Ilisee pona-weŋe Samalii. ²⁰ Pa su icate taa, uena i sələmi si: Taca kuli pa ise na pa na le.

Silii yoolaa ise kulaa, uena pa cəkəna si Samalii icate taa kə pa we.

²¹ Waatu wei Iseyeli wulaw nawa yoolaa mpe, uena i pəsi Ilisee si: Ma ku-weŋe, ma caa? ²² Ilisee si: Aai, yoo. Pu we tə, ye yoolaa kpawa yomaa, paa kuŋu-we. Ie cali-we na pa təŋə na pa nyə, uena i yeke-we na pa məli pa wulaw kin.

²³ Ἄμπρόγύ Ισεγελι wulaw lapa-weye muulle təkpetekpete, na pá təγə na pá nyəə. Ilena í yele-we na pá məli pa caa te. Pə kpaγaw hatoo waatu inı təγə yoolaa ηmulaa yela Ισεγελι tetu taa ké suu.

Samalii nyəγəsi

²⁴ Ἄμπρόγύ waatu nəγəlv, Siliu wulaw Penı-Hatati kpeyela ı yoolaa, na pá polo pá nyala Samalii icate. ²⁵ Ilena nyəγəsi anaam lu tə taa. Na hali pá pəetəγı kpaγaya nyuγv ke liyitee nyəγətv nunaasa na pa te təγənaγa pee naalı a ηkute ke liyitee nyəγətv kakpası.

²⁶ Ἄμπρόγύ kuyaku nakuli Ισεγελι wulaw təηaya icate koluηa təə. Ilena alv nəγəlv í má kapuka sı: Hai, ta caa waası-m.

²⁷ Ntəna wulaw sı: Ye Tacaa ta waası-η, maa pəsəγı. Pə ta kaası pvlv, paa təγənaγa pee paa svlv.

28 Pepeye n caa?

Alv sı: N nawa alv inε? Tete waalı ké ı təma sı: Tə təγə ma pəγaya, ye pə fema, ıle tu tεεı ı nyəηka. ²⁹ Ἄμπρόγύ tə təsa ma pəγaya ηke na tə təγə. Tev fema na má təmi-ı sı, í kəna ı nyəηka na tə təγə, ılena í ηmεı-ke.

³⁰ Wulaw nu alv təm ntu, ılena í cəli ı wontu na laηwakəlle ke koluηa təə təna. Ilena yəlaa ná sı ı ka suu fələtənaa taka ké pə tεε. ³¹ Ilena wulaw má kapuka sı: Ye ma ta setı İlisee nyuγv ke saηa İəó í tv-m wahala səsə.

İlisee kpaala nyəγəsi tem

³² İlisee na icate səsaa pa we ı te na pá təηna kotuγu. İle wulaw kusa nəγəlvγvle, na inı ı təηəγı waalı. Tillu ta tu tata, ılena İlisee heeli səsaa mpe sı: Yvləkvlv İlé ı kusəna nteye nəγəlv sı í kəə ı setı ma nyuγv. İ təkı nənəγə, ı taa yele na í svv. İ tu tu nıki ı maγamaγa ı nəəheε taη ke tillu waalı.

³³ İlisee nəγə ta tiita ate, ıle wulaw yəγətəa keke sı: Tacaa kənna-tvγv mpusi inε. İle pepeye tu tasa tεεlvγv ke ı kiη?

7

¹ Ἄμπρόγύ İlisee cəwa sı: Tacaa yəγətəa sı cele isəntə taka, liyitee nyəγəlvγv kuləmvγv ke paa ya mvlm kılənaa naanəwa na naale, yaa təγənaγa pee kılənaa hiu na liyiti ke Samalii kuyaku taa.

² Ἄμπρόγύ Ισεγελι wulaw yoou wontu təkəlv nəγə təkpaυ sı: Paa Tacaa ká tvli isətənvγv ke pəəη na kvətəγəv pee luli, pu la isu n yəγətəγv təγəle? Ntəna İlisee sı: N ká ná ná nyá isəpəle. Ama n kaa waa pə taa ké.

Siliu yoolaa sewa, na nyəγəsi tem

³ Asilima kvətəη nyəma liyiti nəγəlv ı ká wənna Samalii icate nənəγə, na awalı təə. Mpəγvle pa təma təma sı: Ye tə caya cəne, isı tə səpa yem. ⁴ Təv, anı ye tə təma sı tə svvki icate taa, tu sı nyəγəsi ké, təγənaγa feı. Tə tu caya cəne, pə taa pə taa inəγı. Pə təə ıle, tə tii kolontunaa təsikile. Ye pa tu kv-tv awusa.

⁵ Pə taanaa, ılena pá tii Siliu nyəma təsikile pa ta nu nəγəlv taη.

⁶ Siliu yoolaa ká nuwa kəkəte natələγı, isı yoolaa tuutuuma, na pa keekənaa na pə kpaγanəη taη. Ntəna pá heeli təma sı: Isəntə Ισεγελι wulaw feıa İcipiti na Hiti pə nyəma ke liyitee ké, na pá kvəη-tvγv yoonav. ⁷ İlim təkaya, ılena Siliu yoolaa se na pá yele pa coka, na pa kpaγanəη na pa kpaγası.

⁸ Asilima kvətəη nyəma liyiti inı ı tala Siliu nyəma təsikile na pá svv cəkəle natələ tə taa, na pá təγə na pá nyəə. Ilena pá kuu liyitee na wola na wontu kususuuu,

na pá polo pá ηmesi tiili. Ilena pá mæli na pá suv lente taa, na pá kraɣa wontunaa kɔpantu ke waani waani, na pá polo pá ηmesi tətə.

Asilii yoolaa sewa na nyɔɔɔsi tɛ

⁹ Ḿpóyú pa tɔma si: Isu tɛ hikuɣu tɔm kɔpantu ke saŋa isəntɔ na tɛ suna ta ti tɔ pɛ fɛi teu. Ye tɔ yelaa si pɛ nyaali na pɛ́cɔ́ tɛ heeli-ti, Isɔ́ ká hɔ ta ηkraŋɔɣu. Tɛ́ polo tɛ́ heeli-tɔɣi wulav tɛ.

¹⁰ Ḿpóyú asilima kutɔŋ nyáma mpe pa suv icate taa, na pá yaa yoolaa mpa pa tanɔɣi icate nɔnɔɔ tɔ, na pá heeli-wɛ si: Tɛ́ pola Silií yoolaa tɛsikile ntɛ́ tɛ ta na nɔɔɔlv. Pɛ́cɔ́ tɛ ta tu nu yɔlv nɔɔɔlv tan. Kraɣanɔŋ na kraŋasi tike kɛ́ pa tamsaa, na coka wɛ kpeɛ.

¹¹ Ilena icate nɔnɔɔ tanlaa mpe pá yaa nɔɔɔlv, na pá tilina-ɪ tɔm ntɔɣi wulav tɛ.

¹² Mpuɣule wulav kola ahoɔ heka, na í tɔ í waali nyáma si: Ma nyɔ́má Silií nyáma mpe pa taa laɣatu. Pa nyɔ́má si nyɔɔɔsi pu-tu. Pɛ́ tɔɔ kɛ́ pa lu pa tɛsikile na pá polo pá ηmeli tawa taa si, ye tɛ́ lu icate taa, ɪɛ pa kra-tu na tá isɛ. Na pá suv icate taa tətə.

¹³ Ḿpóyú wulav waali nyáma taa nɔɔɔlv ná tɔma si: Tɛ́ lɔsi kraɣanɔŋ kakpasɪ na tɛ́ tilina yɔ́lɔa napəli, na tɛ́ ná mpi pɛ́ lakɪ tɔna tɔ. Paa tɔ tu yela-wɛ, paa si teitei kɛ́ isɪ icate taa yɔ́lɔa tɔna.

¹⁴ Ilena wulav cɛla yooɔ keɛkenaa naaleɣe yoolaa, na pá polo Silií nyáma ke pɛɛkuɣu si pa naa. ¹⁵ Ḿpóyú pa tɔŋa pa nɔɔheɛ, halɔna Yaatanɪ pɔɔɔ. Na pá hiiki wontunaa tuutuuma wei Silií nyáma lɔna mpaav si, pɛ́ kaasi-wɛ tɔfayafaya na pá se lɔŋlɔŋ tɔ. Ilena pɛɛ pá mæli na pá heeli-tɔɣi wulav.

¹⁶ Ḿpóyú icate nyáma lu krakraa, na pá tii Silií nyáma tɛsikile, na pá kuu wontu. Halɔna yɔ́lɔa pɛɛti mɔlvɔm kiloonaa naanɔwa na naale, yaa tɔɔnɔɔɔa pɛɛ kiloonaa hiu na liɣiti kɛ́ liɣitee nyɔɔɔlvɔv kɔlvɔmɔv, isɪ Tacaa ka heeluɣu-wɛ tɔ.

¹⁷ Ḿpóyú wulav kɔsa ɪ yooɔ wontu tɔkɔlv wei ɪ tɔŋaɣa-ɪ tam tɔ, si í polo na í feŋ na í ná mpi pɛ́ lakɪ kuyaku taa kɛ́ icate nɔnɔɔ tɔ. Ama samaa wei ɪ ka wɛ tɔna tɔ, ɪ paa-ɪ nɔɔheɛ na í sí. Ḿpóyú Isɔ́ kuyɔɔtɔtu telɔsvlv Ilisee ka yɔɔɔta waatu wei Isɛɣɛli wulav kɔma na í maɣana-ɪ tɔ.

¹⁸ Waatu wei Ilisee ká heela wulav si: Cele isəntɔ waatu paa pɛɛti tɔɔnɔɔɔa pɛɛ kiloonaa hiu na liɣiti, yaa mɔlvɔm kiloonaa naanɔwa na naaleɣe liɣitee nyɔɔɔlvɔv kɔlvɔmɔv kɛ́ Samalií kuyaku taa tɔ. ¹⁹ Yooɔ wontu tɔkɔlv inɪ ɪ cɔna si: Paa Tacaa ká tɔlv isɔtɔnɔv kɛ́ pɔŋ na kutɔɔv pɛɛ luli, pu la isɪ n yɔɔɔta tɔɔɔ? Halɪ Ilisee tɔmɪ-ɪ si: N ká ná ná nyá isəpəle, ɪɛ n kaa waa pɛ́ taa kɛ́. ²⁰ Na tampana ḿpóyú pɛ́ lapa. Icate nɔnɔɔ samaa fɛla-ɪ kɛ́ na í sí.

8

Sunem alv tɔm tɔnɔɔa

¹ Ḿpóyú kuyaku nakɔlv, Ilisee tɔma Sunem alv wei ɪ pɔɔɔɔ ɪ ka feesaa tɔ si: Nyana nyá tɔɔɔɔ nyáma, í lu cəne. ɪ polo timpɪ í caaki tɔ na í caɣa. Mpi tɔ, Tacaa caa ɪ kɔna nyɔɔɔsi kɛ́ Isɛɣɛli tetu taa kɛ́ puɪsi naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ.

² Ilena alv inɪ na ɪ nyáma pá polo pá caɣa Filiisi nyáma tetu taa. Puɪsi naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ kɛ́ pa caɣaa isɪ Isɔ́ kuyɔɔtɔtu telɔsvlv ka heeluɣu-ɪ tɔ. ³ Puɪsi nsi si sikaa, ɪlena pá mæli pa tetu taa. Ilena pá pɔɔsi wulav kɛ́ pa tɔɔɔɔ na pa tawa tɔm.

⁴ Waatu inɪ ɪ taa kɛ́ wulav yɔɔɔtaɣana Ilisee tɔmle tv Kehasi. Na í pɔɔsi-ɪ si: Keɛsi piti tɔma nna Ilisee ka lapa tɔ. ⁵ Ilena í keɛsɔɔɔ-ɪ pɔɔɔɔ ηka Ilisee ka feesaa tɔ

ka tòm. Ue alv na i pəyaya ŋke pa tala wulav teyele, na pá pəəsəyi-i pa təyaya na pa tawa tòm. Ntəna Kehasi si: Aŋhaa, ta caa, alv inɛ i pəyaya kaneyɛ Ilisee ka feesqa.

⁶ Mpróyó wulav pəəsə alv na alv keesi-i pə təna. Uena í heeli i yəlaa taa wei i wena naani ke teu tó si: Paasəna alv inɛ i tòm nti. Pá mənna-i i nyəm təna. Pá cɛɛ-i i tawa kulbləm kasəyaya ke pə krayav too i fei tó.

Ilisee na Hasayeli pa tòm

⁷ Mpróyó waatu nəyɔlv, Ilisee pola Tamasi. Uena pá pana pá wukaya Siliu wulav Penu-Hatati. Uena í nu si Iso kuyəyətutu teləsulv kəma icate taa. ⁸ Uena í kusɪ i waalɪ tɔ Hasayeli si: Pona Ilisee ke kucəəv. Pəəsəna-i si: Maa si yaa maa kɔli?

⁹ Mpróyó Hasayeli səyela Tamasi taa kɔrpampam ké yooyoonaa nule si i haaki Ilisee. I tala Iso kuyəyətutu teləsulv kin, uena í tó si: Nyá pəyalv Siliu wulav Penu-Hatati kəsəna-m si, má kəw má pəəsɪ-ŋ si i ká si yaa i ká kɔli?

¹⁰ Ntəna Ilisee si: Polo na ŋ heeli-i si, i ká kɔli. Ama Tacaa hɔla-m si, paa pu la isəna i ká si.

¹¹ Mpróyó Ilisee isəntaa laɣasa kɔrakɔaa, na í nyənɪ Hasayeli təpɪŋ na í naalɪ wula. ¹² Ntəna Hasayeli si: Pepe lapa ta caa?

Mprɔyɛ Ilisee si: Ma tɛma nav ke isəna ŋ ká sɔ kəkə ke Iseyeli nyəma koloosi acalɛ tó. N ká lentɪ pa ifepiya, na ŋ felɪ pa piya ke nəəhɛɛ, na ŋ yaki ahusitonaa lotu. ¹³ Kɛlena Hasayeli si: Haɣa kɔhɔlɔmaya má, leyɛ ma nawa pə tonj? Ilisee si: Tacaa heela-m si n ká pəsi Siliu nyəma wulav.

¹⁴ Mpróyó Hasayeli kɔrema, uena wulav pəəsɪ-i si: Iso kuyəyətutu teləsulv heela-ŋ suwe? Mprɔyɛ si: I heela-m ké si n ká kɔli.

¹⁵ Ama tɛv fema, uena Hasayeli lii kunti ke lɔm na í takɪ wulav isəntəə na í sí. Uena inɛ i təyɔ kawulaya ke i lonɛ.

Yuta wulav Solam tòm

(Kɔtəəsɔtv II 21:2-20)

¹⁶⁻¹⁷ Iseyeli wulav Akari pəyalv Solam kawulaya pənaya kakɔasi nyəŋka taa ké Yuta wulav Sosafati pəyalv Solam, ná təyɔ Yuta kawulaya ke Yosalem taa ké pusi pələfei naanɔwa. I lɔlvɔv pusi wɛ hiu na naanɔwa na naale ke waatu inɛ.

¹⁸ Mpróyó i təma teitei isɪ Iseyeli awulaa Akari wɛ. Halɪ inɛ i tu kɔrayana ílɛ i pɛɛɔ, na í la mpi pə ta maya Tacaa tó. ¹⁹ Paa na mpv Tacaa ta tisi na í wakəli Yuta kawulaya. Mpi tó, i ka tɛma i tɛmlɛ tɔ Tafiiti ke heeluyɔ ké si, nyá lɔlvɔv nyəma ká təkɪ kawulaya ke Yosalem ke tam na pá kaasəyi təma.

²⁰ Yuta wulav Solam inɛ i waatu taa ké Itəm nyəma kɔla i təə, na pá kpa pa təyi pa wulav. ²¹ Mpróyó Solam na i yoolaa na pa yoou keekɛnaa, pa pola-weyɛ yoonav ke Sayii tɛtv taa. Uena pɛɛ pá ta-weyɛ kotaya. Ama ahoə naalɪ mɛɛ pa tii Itəm nyəma mpa paa tama-weyɛ kotaya tɔ pa təə na pá yoonə-wɛ. Uena Yuta yoolaa se na pá kpé. ²² Pə krayav waatu inɛ təyɔ Itəm nyəma lu Yuta nyəma ninj taa, na pá wɛɛ pa ti təə.

Mpróyó Lipina icate nyəma ná lapa mpv tətəyɔ waatu inɛ i taa.

²³ Pa keesə Solam təmnaa lentənnaa ké Yuta awulaa takəlaya taa. ²⁴ Waatu wei i səpa, uena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tɛ.

Yuta wulav Ahasiya tòm

(Kɔtəəsɔtv II 22:1-6)

²⁵⁻²⁶ Iseyeli wulav Akari pəyalv Solam kawulaya pənaya naanɔwa na naale nyəŋka taa ké Yuta wulav Solam pəyalv Ahasiya ná pəsa wulav ke Yosalem ke pənaya kɔlɔmaya tike. I lɔlvɔv pusi ka wɛ hiu na naale ke waatu inɛ i taa. I too ka

ké Iseyeli wulaw Omili loluɔy taa tu, pa yaaki-ɪ sɪ Atalii. ²⁷ Uena í tó isayatu taa ké teitei isɪ ɪ alɔ loluɔy nyóma Akarɪ wɛ. Na í lá mpi pə ta maɣa Tacaa tó.

²⁸ M'póyó Solam na Ahasiya pa lapa nɔɔ kulumaya, na pá polo Siliɪ wulaw Hasayeli ké yoonaw ké Lamoti icate ké Kalaati tetu taa, na pá kó Solam. ²⁹ Uena í mæli Sisilee sɪ pá lapi-ɪ kɔɔle. M'póyó Yuta wulaw Ahasiya pola-ɪ sɛɛɔ.

9

Pa kra Yehu ke kawulaya

¹ M'póyó kuyaku nakoli, Iisee yaa Iso kuyɔɔtotu teləsəlaa taa səkpelu nɔɔɔɔ, na í tɔmɪ-ɪ sɪ: Mɔ nim kate nyəm pəne, na í lɔy nyá tɪ tɔcaw ké Lamoti ké Kalaati tetu taa. ² Na í mayana Sosafati pəyalɔ Yehu, inɪ ɪ kɛna Nimsi saali. Ye n talaɔ ilɛ n yaa-ɪ ɪ tike ké nan nakoli kv taa. ³ Uena í pəli nim ké ɪ nyuɔy taa. Uena í heeli-ɪ sɪ: Ma kra-ɪ Iseyeli wulaw. Í tema mpɔ, n tɔli nɔnɔɔ na í se kpakraa.

⁴ M'póyó Iso kuyɔɔtotu teləsɔɔ səkpelu inɪ ɪ tɛɛwa Lamoti ké Kalaati tetu taa. ⁵ I tala təna, uena í mayana Iseyeli yoolaa nyuɔy nyóma kotaa. Ntɛna í tó sɪ: Ta caa, ma caa ma na-ɪ tɔm. Uena Yehu sɪ: Ta taa awe? Iso kuyɔɔtotu teləsɔɔ sɪ: Nyá mayamaya.

⁶ M'póyó Yehu kulaa na í pona-ɪ tɔyaya, na Iso kuyɔɔtotu teləsɔɔ pəli ɪ nyuɔy taa ké nim. Na í tɔmɪ-ɪ sɪ: Iseyeli Iso Tacaa yɔɔtaɔ sɪ, má kra-ɪ sɪ í pəsi ma yəlaɔ Iseyeli nyóma wulaw. ⁷ Na í kó nyá caa kɔpəɪ Akarɪ loluɔy nyóma təna. Ilɛ pə lɛɛta Iso kuyɔɔtotu teləsəlaa na ma tɔmlɛ nyóma mpa mpa Sesapɛli kɔwa tɔ pa sɔm nté. ⁸ Maa kv Akarɪ tɔyaya apalaa tənaya. Paa piya paa sɔsaa. ⁹ Maa lana ɪ yəlaɔ ké isɪ ma lapəna Nepati pəyalɔ Solopɔwam na Ahiya pəyalɔ Pasa pa nyóma tó. ¹⁰ Pə kaasa Sesapɛli tɔ, nɔɔɔɔ kaa pimi-ɪ. Hasɪ ká tɔɔɔna-ɪ Sisilee haləm taa.

Iso kuyɔɔtotu teləsɔɔ tema m'póyó yɔɔtaɔya, uena í tɔli nɔnɔɔ na í se.

¹¹ M'póyó Yehu luwa na í mæli ɪ taapalaa kin, na pɛle pá pɔɔsi-ɪ sɪ: Pɔlɔpɔ lapaɣa? Wentiyi kraɲtu inɪ ɪ caakəna-ɪ ye? Yehu sɪ: Ɔɔ, pə taɣa natəli se. Anɪ í nyémá Iso kuyɔɔtotu teləsəlaa mpe pa tɔɔ. ¹² I taapalaa sɪ: N cɛsɔɔɪ ké. Heeli-tuyɔ nti ɪ heela-ɪ tɔ. Yehu sɪ: I heela-m tɔmnaɔ pəyalɛ ké. Uena í heeli-m ma mayamaya ma nyɛntu sɪ, Tacaa tɔma sɪ ɪ kra-m Iseyeli wulaw.

¹³ Tənayaɛ pa təna pa wɔɔɔa pa kraɲnaɔ, na pá pə-wɛɛ kumte tɔɔ na Yehu caya, na pá hɔli akantəle na pa təna pá wiliti na pá tɔ sɪ: Yehu, mə na tetu.

Yehu kuyɔ ke Solam na Ahasiya

¹⁴⁻¹⁵ Waatu nɔɔɔɔ Iseyeli yoolaa təna ka taɲa Lamoti icate ké Siliɪ wulaw Hasayeli tɔɔ. Halɪ pá kó Solam na í polo Sisilee na pá fɛki-ɪ.

Yosafati pəyalɔ kelɛ Yehu, pəyɛle Nɛmsi saali kelɛ. Pa tema Yehu ke kawulaya kraɲ, uena í kɔli Solam tɔɔ. Na í tó ɪ taapalaa sɪ: Ye í wɛ ma tɔɔ, ilɛ í taa yeɛ na nɔɔɔɔ fiti na í polo Sisilee, na í heeli nti tə lapa cəne tɔ.

¹⁶ I tema mpɔ, uena í kra ɪ kɛkɛ tɔɔ na í tɛɛ Sisilee. Tənaya Solam hɛntaa, na Yuta wulaw Ahasiya polo-ɪ wiiluyɔ. ¹⁷ M'póyó Sisilee kutuluyɔ sɔsɔɔɔ nyuɔy taa taɲɔ loosa Yehu na napələɔɪ ɪ waali. Uena í tili na pá heeli wulaw sɪ: Ma loosa napəli na pá kɔɲ. Ntɛna wulaw sɪ: Tili kraɲaw cayaɔ na í səɲ-wɛ na í pɔɔsi-wɛ sɪ: Alaafəya kelɛ?

¹⁸ Ntɛna kraɲaw cayaɔ nɔá tɛɛ na í pɔɔsi-ɪ sɪ: Wulaw sɪ má pɔɔsi-mɛ sɪ alaafəya kelɛ? Ntɛna Yehu pɔɔsi-ɪ sɪ: Nyá tɔm suwɛɛ pə taa? Tu ta waali.

Mpɔyɔle kutuluyɔ sɔsɔɔɔ taɲɔ sɪ: Tillu sula-wɛ na í saali təna.

¹⁹ Uena Solam tili kpaγanv naale nyəη na í suli-we, na í pəəsí-we tətə sí wulav sí: Alaafəya kele? Ntəna Yehu pəəsí-í sí: Nyá təm suweye pə taa? Tv ta waali.

²⁰ Uena tanlv sí: Tillu naale nyəη sula-we, na í saali təna. Pəyele pa nəγə tətə tv cəγa í keeke ké ísu kpaηtv, pə kaa laη Yehu.

²¹ Tənaγale wulav yelaa na pá kpeeli í keeke na í kpa. Na Yuta wulav Ahasiya naa kpa í nyəη tətə tətə. Uena pá suli Yehu ke Napətí haləm kin ke Sisilee.

Yuta wulav Solam səm

²² Mpuγule wulav pəəsə Yehu sí: Alaafəya wee? Ntəna Yehu sí: Aní n nyəmə teu sí nyá too Sesapeeli wee na í təηa tuη laav na topotopo təma. Uena n pəəsəγi-m sí: Alaafəya wee?

²³ Tənaγa Solam pəsaa na í seeki na í kiisiyi sí: Ahasiya se yoo, í lukí ma waali ké.

²⁴ Mpuγú Yehu yela nyəmlə ke kpaakraa, na í γaγa-təγe Solam asəηkpekiη hekv taa, na í toli í fulaγa. Uena í hoti í keeke taa təkpilim. ²⁵ Ntəna Yehu γəγətí í sənlv Pitikaa sí: Kpaγa-í na n pətí Napətí haləm taa. Təəsí nti Tacaa ka heela í caa Akarí ke kuyanku ta naale tə cəγa kpaγanəη na tə sukí-í tə ²⁶ sí: Tete ma nawa ísəna n kuwa Napətí na í pəyalaa tə. Ue ma tuuki sí, ísu ma həma Solam ηkraηγv ke taale nté tə taa. Uena Yehu tasa sí: Pə tətə tə, kpaγa-í na n pətí taale nté tə taa ké teitei ísu Tacaa ka heeluyv-í tə.

Yuta wulav Ahasiya səm (Kvətəəsvtv II 22:7-9)

²⁷ Waatv wei Yuta wulav Ahasiya nawa Solam səm, uena í seeki na í mələγəna Pətí-Kaa həγəlvv tətə. Na Yehu náá tv í waali, na í tó í taapalaa sí: Í kú ílé tətə. Mpuγú pa γaγa-í nyəmə, na í we keeke taa, na í kpaaki Kuuli ke Ipəleyam cəlv. Paa na mpv, na Ahasiya se na í tala Mekito na í sí təna. ²⁸ Uena í təmlə nyəma tv-í keeke taa, na pá pona-í Yosalem. Na pá pimi-í pa təγaγa pəlaav taa ké Tafiti tə.

²⁹ Akarí pəyalv Solam kawulaya pənaγa naanvwa na kulvm nyəηka taa ké Ahasiya ka pəsa Yuta wulav.

Sesapeeli səm

³⁰⁻³¹ Mpuγú Sesapeeli nuwa tə təna nti tə lapa tə. Uena í lvv í nyəəsí, na í tv kacəka wontu, na cəlavnaa. Yehu talaa na í svvki ícate taa na alv uní í na-í, uena í má kapuka sí: Wulav kulv Simili nyá. Alaafəya wee?

³² Yehu kusa íse, uena í ma kapuka sí: Awe wenna ma tətə?

Mpuγú kawulaya təγaγa taa apalaa naani nyəma napələγi naale, na tooso nyəna pətote. ³³ Ntəna Yehu tə-we sí: Í ləγə alv uní na pətote.

Uena apalaa mpə pá tusi Sesapeeli, na í hoti na Yehu təη í tətə na keeke. Na caləm ya koləηa na kpaγanəη tətə.

³⁴ Mpuγú Yehu svv kawulaya təγaγa taa, na í təγə na í nyəə, na í tə í taapalaa sí: Í pi alv mpusi tv uní. Mpi tə, í ka ké wulav pəelə.

³⁵ Pa luwa Sesapeeli pim, uena pá maγana nyvmpuγəlavaya na ntantakəη na nantadəη tike. ³⁶ Pa məlaa na pa heeli-təγi Yehu, uena í tó sí: Mpuγú Tacaa ka heela Tisipe ísə kuyəγətvtv tələsvlv Ilii na í γəγətí sí: Hasí ká taγamí Sesapeeli ke Sisilee haləm taa. ³⁷ Na pa lvv í timpí we kaasaa təγə haləm taa, ísu pa hutuyv hute tə. Nəγəlvv kaa nyəmi-í.

10

Akari tayaɣa nyɔma kyɔ

¹ Akari lɔɔɔ nyɔma ka we nutoso na naanɔwa ké Samalii taa ké. M'pɔ́yó Yehu ŋmaa leetɛli ke icate nyɔɔ nyɔma na tɔ sɔsaa, na mpa pa tɔwa si pa seɣesɛɣi Akari lɔɔɔ nyɔma mpe tɔ si: ² Mə paasəɣəna na wulav lɔɔɔ nyɔma piya. Na í wena keekena, na kpaɣanɛɣ, na yoou wontu na í we kolunɔ icate taa. Mpu tɔ, ye í hika takɔlaya kanɛ, ³ de í nyəni wulav lɔɔɔ nyɔma mpe pa taa, na í kpa wulav ke wei i pəsəɣi, na í muna kawulaya tɔ na í kentiɣi í na i lɔɔɔ nyɔma pa tɔ.

⁴ Mpuɔule sɔɣɔntu kpa pa tɔna na pa tɔɣ tɔma si: Tayale mpa? Awulaa naale ná tá pəsi-i kacanjana tá na? ⁵ Ilena wulav tayaɣa nyɔɔ tu, na icate sɔsɔ na sɔsaa, na seɣesɛlaa pa heeli Yehu si: Tə ké nyá tɔmlɛ nyɔma ké. Ie nti n ká tu-tu tɔɣ tu la. Tu tasəɣi nɔɣɔlɔɔ kpaɔ. La mpi pə maɣa-ŋ tɔ.

⁶ M'pɔ́yó Yehu ŋmaa-wɛɣe leetɛli naale nyəɣ si: Ye í ká wɛɛ ma waali na í təkəɣi ma kutututu, de í seti wulav lɔɔɔ nyɔma tɔna nyɔɔɣ, na í kɔna-m cele isənto teitei.

Pəyele Samalii wulav lɔɔɔ nyɔma nutoso na naanɔwa ka we icate yəlaa sɔsaa kin na pá təkɔ-wɛ.

⁷ Waatu wei sɔsaa mpe pa nawa Yehu leetɛli, Ilena pá koti wulav lɔɔɔ nyɔma nutoso na naanɔwa inu. Na pá siki pa nyɔɔɣ ke təkəɣ taa, na pá pona Yehu ke Sisilee. ⁸ M'pɔ́yó tillu heela Yehu si: Pa kɔna nyɔɔɣ inu. Ilena Yehu tó si: I kaa-i huwa naaleɣe icate nɔnɔɣɔ. Haləna pə nyaali. ⁹⁻¹⁰ Teu fema tanaɣ, Ilena í lu icate nɔnɔɣɔ, na í tó samaa si: Mə paa fei tɔm təne tɔ taa, maɣale tɔm tu. Mpi tɔ, má kɔləna Solam tɔɔ na má ku-i. Ama paɣe pa tɔna isənto, awe ná kó pɛle? Mpu tɔ, ma caa si í nyi si nti Tacaa yɔɣɔta Akari na i lɔɔɔ nyɔma tɔ tɔ, tɔ ta saali yem. I yoosa-təɣi isu i ka heeluyu Išo kuyɔɣɔtutu teləsɔɔ Ilii na í yɔɣɔtɔ.

¹¹ M'pɔ́yó Yehu kɔwa Akari lɔɔɔ nyɔma mpa pə kaasaa na pá we Sisilee tɔ. Paa i waali nyɔma tɔna, na i lɔlətanaa, na i kɔtəlaa, i ta yele paa kulɔm.

Yuta awulumpiya kyɔ
(*Kvtəsɔtu II 22:8*)

¹² M'pɔ́yó Yehu tu Samalii mpaɔɔ, na í tala Tiikilaa təsikile. ¹³ Ilena í suli Yuta wulav Ahasiya lɔɔɔ nyɔma na í pəsɔs-wɛ si: I ké le nyɔma ke ye? Pɛle si: Tə ké Ahasiya lɔɔɔ nyɔma ké. Tə kɔma Sesapɛli piya na pa lɔɔɔ nyɔma mpa pə kaasaa tɔɣ seɣe ké. ¹⁴ Tənaɣale Yehu mpa kapuka si: I kpa-wɛ na pa ise.

Ilena Yehu taapalaa kpa-wɛ, na pá lenti-wɛɣe Tiikilaa təsikile ləkɔ kin, na pá pɛti-wɛɣe ləkɔ inu i taa. Pa we yəlaa nule na naale, nɔɣɔɔ ta fiti.

Yehu suluyu ke Yonatapi

¹⁵ M'pɔ́yó Yehu tɔma pəɔ, Ilena í ná Lekapii pəyalɔ Yonatapi na í kəɣna i tɔɔ. Ilena í seɛ-i na í pəsɔs-i si: N we ma tɔɔ isu ma wɛw nyá tɔɔ tɔ? Úlɛ si: Eɛ. Yehu si: Ye mpu tɔ ha təmaɣa niŋ.

Pa tɔma təmaɣa niŋ hav, Ilena Yehu kpaɣa-i keeke taa ¹⁶ na í tó si: Təɣi-m na í ná isəna ma luyu sɔɔ Tacaa tɔmlɛ lapu tɔ.

Ilena Yehu kpaɣa-i i keeke taa. ¹⁷ Waatu wei pa tala Samalii Ilena Yehu tɛɛsi kyɔ ke Akari lɔɔɔ nyɔma, mpa paa kaasa tɔna tɔ. I ku-wɛɣe teitei ké isu Tacaa ka heeluyu Išo kuyɔɣɔtutu teləsɔɔ Ilii tɔ.

Yehu kyɔ ke Paali laatu

¹⁸ M̄p̄ógó Yehu kota Samalii nyóma na í tó sí: Wulav Akarí ka laawa t̄ȳv̄ Paali ké. Ama maa laa-í na p̄é k̄əl̄i mp̄v̄. ¹⁹ Uena Yehu tó sí: Í koti Paali un̄ í k̄ət̄əlaa, na í k̄uȳḡət̄v̄ t̄əl̄əšəlaa, na laalaa t̄ənaɣa ma kíj̄. P̄é taa s̄əw̄ n̄əɣəlv̄. Ma lakí t̄ȳv̄ ŋk̄ȳv̄ acíma ké. Mp̄v̄ t̄ə, ye wei í f̄eí is̄u pa k̄v̄-í.

Acilayatu ke Yehu lakaya mp̄v̄ sí í hiki t̄ȳv̄ ŋk̄v̄ k̄v̄ laalaa t̄əna. ²⁰ P̄ə t̄əw̄ k̄é í kota ȳəlaa ke Paali kotuȳu s̄əw̄əw̄. ²¹ Uena p̄á tili Iseyeli t̄əna taa na k̄v̄ laalaa koti, p̄ə ta s̄əw̄ p̄aa k̄ul̄əm̄. Na p̄á su kutuluȳu. ²² M̄p̄ógó Yehu t̄əma t̄ȳv̄ ŋk̄v̄ k̄v̄ paasənlaa sí: Í c̄əla laalaa t̄ənaɣa pa wontu k̄əw̄susuutu. ²³ P̄ə waali k̄é Yehu na Lekarpii p̄əȳəlv̄ Yonatarí pa s̄v̄v̄ t̄ȳv̄ kutuluȳu taa, na p̄á p̄əw̄s̄i k̄v̄ laalaa t̄əna sí: Nt̄əŋ í w̄əna naani k̄é teu sí Iseyeli is̄ə s̄eəlv̄ n̄əɣəlv̄ í ta siti m̄ə taa c̄ən̄e?

²⁴ Mp̄v̄ t̄ə, na Yehu sí yoolaa nunaasa na awalí t̄əw̄. Na í heela-w̄e sí: Maa t̄v̄ t̄ȳv̄ laalaa t̄ənaɣa m̄ə niŋ taa. Ye wei í yela k̄ul̄əm̄ na í fiti p̄ənt̄v̄ ká sí í lonte. M̄p̄ógó í na Yonatarí pa polaa na p̄á la ciikuȳu k̄ət̄əɣa na k̄ət̄əɣa ŋka k̄əkw̄ lusa ka t̄əna t̄ə. ²⁵ Pa t̄əma mp̄v̄, uena Yehu heeli yoolaa na pa nȳv̄v̄ nyóma sí: Í s̄v̄v̄ na í k̄ó pa t̄əna. N̄əɣəlv̄ í taa fiti na í lu.

M̄p̄ógó pa k̄v̄-w̄e na p̄á l̄-w̄e na awalí t̄əw̄. Uena p̄á s̄v̄v̄ kutuluȳu ŋk̄v̄ k̄v̄ naŋ l̄əlv̄ nȳəŋk̄v̄ taa ²⁶ na p̄á l̄əsi tesikası k̄ul̄alaası na awalí, na p̄á w̄ə k̄əkw̄. ²⁷ Na p̄á ȳəki p̄əle k̄əw̄sikile na kutuluȳu, na p̄é p̄əsi íc̄at̄e hute ke hal̄əna saŋa.

Iseyeli wulav Yehu t̄əm̄

²⁸ M̄p̄ógó Yehu k̄piisa t̄uŋ laav ke Iseyeli kawulaya taa. ²⁹ Paa na mp̄v̄ t̄ə, í lapa isayatu ke teitei is̄u Solop̄əwam. Solop̄əwam ka tusina Iseyeli nyóma na p̄á laa w̄ula nawee ke Pet̄eeli na Taŋ.

³⁰ M̄p̄ógó Tacaa t̄əma Yehu sí: Ma sama, n lapa nti maa síwa sí maa h̄əna Akarí na í t̄əȳəɣa nyóma pa ŋk̄raŋȳv̄v̄ t̄ə. P̄ə t̄əw̄ k̄é nyá piya piya ká l̄eeti nyá lonte taa, na p̄á t̄əki kawulaya na p̄á kaas̄əɣi t̄əma. Hal̄əna pa l̄ul̄əŋ loosi ke liȳiti.

³¹ Ama Yehu ta t̄əŋ is̄ə Tacaa kiŋ ke teu na lotu k̄ul̄əmt̄v̄. Í ta l̄ə t̄uŋ laav mpi p̄ə taa Solop̄əwam ka tusa Iseyeli nyóma t̄ə.

³² Waatv̄ un̄ í taa k̄é Tacaa yelaa na Silii wulav Hasayeli s̄v̄v̄ Iseyeli nyóma tetv̄ t̄əȳv̄. ³³ Na p̄á l̄eeki Yaataní ilim t̄əh̄ule t̄əw̄ na Al̄əw̄e tetv̄ na ilim nt̄əȳəŋ t̄əw̄ nȳənt̄v̄. P̄ə k̄p̄aȳəv̄ Kalaatí na Pasar̄j̄ pa tetv̄ nti t̄ə taa Lup̄er̄j̄ na Katí na Manasee p̄ə nyóma ka w̄e t̄ə.

³⁴ Pa k̄eesa Yehu t̄əmn̄aa lent̄ənaa, na í k̄ol̄ap̄əm̄, na í apal̄ətv̄ t̄əm̄ ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa. ³⁵⁻³⁶ Í t̄əȳə kawulaya ke p̄us̄i p̄əlef̄eí hiu ke Samalii ke Iseyeli taa. Í s̄əpa, uena p̄á p̄imi-í Samalii. Uena í p̄əȳəlv̄ Sowakası l̄eeti í lonte.

11

Yuta wulav alv̄ nȳəŋ Atalii t̄əm̄

(K̄ət̄əw̄s̄ətv̄ II 22:10-12)

¹ Waatv̄ wei Yuta wulav Ahasiya too Atalii nuwa sí í p̄əȳəlv̄ Ahasiya s̄əpa, uena í k̄ó wulav t̄əȳəɣa nyóma t̄əna. ² Pa k̄əɣa mp̄v̄, uena Solam p̄eəlv̄ Yosepa, Ahasiya neu, la kookali na í ŋmul̄ í taal̄v̄ p̄əȳəɣa Sowası. Na í seena na í ŋm̄es̄i í na í nuk̄əlv̄ ke is̄ə t̄əš̄eəle naŋ k̄əh̄ənt̄əȳv̄ nak̄əlv̄ k̄v̄ taa. Atalii ta nyi ka t̄əw̄, hal̄əna ká fiti k̄ol̄aa mp̄e. ³ M̄p̄ógó pa saala is̄ə t̄əš̄eəle taa t̄ənaɣa p̄us̄i naatoso, na Atalii t̄əki kawulaya.

Pa k̄pa Sowası ke kawulaya

(K̄ət̄əw̄s̄ətv̄ II 23:1-21)

⁴ Pənaɣa naatosompɔɣolaya nyəŋka taa ké kətulɔ Yoyata kota wulaw taŋlaa, na taŋlaa lɛlaa nyɔɔɔ nyəma, na í pona-weɣe Iso təsele taa. Na í na-we pá pɛli nəɔɔ na tuunaɔ, na í huli-weɣe wulaw pɔyabɔ. ⁵ Ulena í tɔ-we si: I faɣa mə taa mpa pa laki təmlɛ kɛ kuyaku kɔhɛsɔyɔ wule tɔ, pa taa ké kpeka tooso. Kancaalaya nyəntɛ í taŋ wulaw təyaya. ⁶ Naale nyəntɛ kɛ Suuu nənəɔɔ, na tooso nyəntɛ kɛ taŋlaa waali nənəɔɔ tɔtɔ. Kpeka anɪ a tooso, á ká taŋəɣəna wulaw təyaya, na á kaasəyi təma. ⁷ Pə kaasa mə kpeka səsəəna naale, wei ɪ laki təmlɛ kɛ kuyaku kɔhɛsɔyɔ wule tɔ. Pɛle paa taŋna Iso təsele kɛ timpi wulaw kɔfalɔ weɛ tɔ. ⁸ Yooola təna ká tɔki pa yooɔ wontu kɛ pa niŋ taa ké, na wulaw í we timpi, pa we ɪ waali. Ye yulɔ kraɪ tɔ í kɔpətəna-we pá kɔ-ɪ.

⁹ Mɔpɔy taŋlaa nyɔɔ nyəma lapa teitei ɪsu kətulɔ Yoyata ká heeluyɔ-we tɔ. Pa kota yooola mpa pa laki təmlɛ kɛ kuyaku kɔhɛsɔyɔ wule tɔ, na mpa paa laki kuyaku ŋkuyɔ təmlɛ tɔ, na pá polo Yoyata kiŋ. ¹⁰ Mɔpɔy Yoyata cɛla-weɣe wulaw Tafiti ŋmantaasi, na ɪ kpaləŋ wei ɪ ka we Iso təsele taa tɔ. ¹¹ Ulena yooola puli Iso təsele ɪsentaa ŋkuluŋa kanɛ, na pá polo lɛŋka, na pá taŋa wulaw. ¹² Mɔpɔy Yoyata ləsa Sowasi na pá temi-ɪ kawulaya ntenuyɔ. Na pá cɛle-ɪ kiŋ takəlaya, na pá pəli ɪ nyɔɔ taa ké nim, na pá kra-ɪ wulaw. Ulena yəlaa təna sɔɔ pa niŋ taa ké mapɔ na pá wilitiyi na pá sɛki-ɪ si: Mə na tɛtɔ wulaw.

¹³ Waatu wei Atalii nu taŋlaa na samaa kəkɔtɛ rítɛ, ulɛna í polo pa kiŋ kɛ Iso təsele taa. ¹⁴ Mɔpɔy ɪ loosa pɔyaya kɛ awulaa təsəŋɛ. Na wulaw waali nyəma, na akantɛɛ hullaa sɛŋa ka kiŋ, na pá huləyi akantɛɛ na samaa náa ŋmaaləyi. Tənaɣa Atalii cəla ɪ wontu, na í ma kapuka si: Waali luw ntɛ, waali luw ntɛ.

¹⁵ Yoyata ta sɔɔli si pá kɔ-ɪ Iso təsele taa. Pə tɔɔ ké ɪ təma nyɔɔ nyəma si: I ləsi-ɪ kpeŋa, na wei í təŋa-mɛ, ɪɛ í kó pɔntɔ.

¹⁶ Ulena pá ləsi Atalii na pá pona-ɪ kawulaya təyaya kraɣanəŋ nənəɔɔ na pá kɔ-ɪ.

¹⁷ Mɔpɔy Yoyata lapa na Tacaa, na wulaw, na samaa, pa pɛli nəɔɔ si, pá la na pá pəsi ɪ nyəma. Na í la tɔtɔ na wulaw na samaa pá pɛli nəɔɔ lɛŋka. ¹⁸ Mɔpɔy samaa polaa na pá yəki tɔyɔ Paali kutuluyɔ, na kɔtasi təlatɛnaa na pə lɛsəŋ. Na pá kú pə kətulɔ Matəŋ kɛ kɔtasi təlatɛnaa kiŋ. Pə waali ké Yoyata kpawa mpa paa taŋ Iso təsele tɔ.

¹⁹ Mɔpɔy Yoyata kota yooola nyɔɔ nyəma, na wulaw taŋlaa, na taŋlaa lɛlaa, na samaa təna si pá kraɣa wulaw kɛ Iso təsele taa, na pá su-ɪ na pá təŋna taŋlaa nənəɔɔ, na pá pona-ɪ kawulaya təyaya taa. Waatu wei Sowasi caya kawulaya kumtɛ tɔɔ, ²⁰ ulɛna pa təna pa ŋmaaləna laŋhulɔmlɛ.

Ulena ɪcətɛ caya təpamm kɛ Atalii səm waali.

12

Yuta wulaw Sowasi təm

(Kvətəsvtɔ II 24:1-3)

¹⁻² Iseɣɛli wulaw Yehu pənaɣa naatosompɔɣolaya nyəŋka taa ké Sowasi lɔbyɔ pusi ná yoosa naatosompɔɣolaya tɔtɔ. Ulena í tɔyɔ kawulaya kɛ Yosalem ɪcətɛ taa ké Yuta tɛtɔ taa kɛ pusi nule. ɪ too ka ké Pɛsɛpa tɔ ké, na pá yaaki-ɪ si Sipiya.

³ Mɔpɔy Sowasi lapa mpi pə maɣa Tacaa tɔyɔ haləna ɪ səm. Mpi tɔ, Yoyata ka seɣɛsa-ɪ teu ké. ⁴ Paa na mpɔ ɪ ta wakəli təkətɛlɛnaa, yəlaa pukaya tam ké na pá laaki na pá wəki tulaalɔnaa.

Sowasi tayana Iso təsele

(Kvətəsvtɔ II 24:4-14)

5-6 Μπόγυ κuyaku nakuli Sowasi tōma kōtēlāa mpe si: Pə wee kē si, liyitee paasēnlāa í kpeyeli liyitee nna pa kōhna Iso tēsēele taa si pá lana tōmle tō. Yaa Iso tēsēele lampuu, yaa wena pa hana luyu kolōmoyu tō, na pá tayanna timpi timpi pə nəyēsānaa tō.

7 Halēna pə tala Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyēhka, kōtēlāa ta tayannēta Iso tēsēele tiili. 8 Μπόγυ wulav yaa kōtulu Yoyata, na í taapalaa na í pōosi-we si: Pepe tō kē í tū tayani Iso tēsēele? Pə tō tō, liyitee paasēnlāa kaa tasa-meyeyeyē celuyu. Paa su-yeyē na pá tayanna Iso tēsēele ntē.

9 Μπόγυ kōtēlāa tisa si pa kaa tasa liyitee moyu ke paasēnlāa kin. Pōcō pa kaa paasēna Iso tēsēele tayannoyu.

10 Μπόγυ kōtulu Yoyata caa atakaa nəyōlu, na í tūli-í pōyōyō na í si kōtaya tēlate kin ke Iso tēsēele nōnōyō ntōyōh tō. Ilena í tō kōtēlāa nōnōyō tanlāa si ye wei í kōna Iso tēsēele liyitee, ile pa tu-yeyē atakaa uní í taa. 11 Pə suwa ile pa yaa wulav takēlasi ηmaalu, na kōtēlāa nyuyū tu, na pá mayasi-ye. 12 Pá nyōmá wena a nyuyū, ile pa cēla-yeyē tōma lataa tō fenlāa, na pēle pá felí tayannlāa, na kaafēntānaa, 13 na tētū ηmalaa, na pēe saaklāa. Ilena pá yana taasi na pēe kusaa kēe, na pá felí kōma lenna nna pa tōyō pə tōm taa tō.

14 Pa ta kpaya liyitee aní a taa, na pá luna Iso tēsēele cēmsēnaa yaa sēesi, yaa nyanasi nsí pa ηmusēyōna calēm tō, yaa akantēe, yaa pá lú wōla pōlōpō, yaa liyitee nyēyōlōyū pōlu. 15 Tēmlatāa nyuyū nyōma ke pa celēyi, na pēle pá lakōna mpi pə wē lapu tō. 16 Yēlāa mpa pa felōyi tōmle nyōma tō, paa fenjiyi-wē. Mpi tō, pa laki teu kē.

17 Liyitee nna yēlāa kōhna pa kupōntōh kōtaya lonte tō, kōtēlāa ke pa celēyi ale, paa tōyū-yeyē atakaa uní í taa.

Sowasi kawulaya tənaya

(Kūtāsōtv II 24:23-27)

18 Waatu uní í taa kē Silií wulav Hasayeli polaa, na í yōona Katí icatē na í lēeki-tē. Ilena í mayasi í taa si í kpaaki Yosalem tō. 19 Tēnayalē Sowasi kpeyela uní na í cōsōnaa Yuta awulaa, isí Sosafati na Solam, na Ahasiya, paa lapa mpiyi Tacaa ke kucōu tō, na wōla wei pa suwa Iso tēsēele na kawulaya tēyaya kpancōoh taa tō, na í tilina na pá cēla Hasayeli. Ilena ílē í yele Yosalem ke yōonau.

20 Pa kēesa Sowasi tōmnaa lentōnaa tēnaya Yuta awulaa takēlaya taa. 21-22 Μπόγυ í waali nyōma kula í tō, na pa taa naale Simeyati pəyalu Yosapati, na Somee pəyalu Yehosapati pa kv-í Peti-Milo ke Sila mpaau taa. Ilena pá pimi-í pa tēyaya pēlaau taa kē Tafiiti tē. Ilena í pəyalu Amasiya lēeti í lonte.

13

Iseyeli wulav Sowakasi tōm

1 Yuta wulav Ahasiya pəyalu Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyēhka taa kē, Yehu pəyalu Sowakasi tōyō Iseyeli kawulaya ke Samalii, ke pusi naanōwa na naatosompōyōlaya. 2 Μπόγυ í lapa mpi pə ta mayā Tacaa tō. I kēena Solopuwam wei í tusa Iseyeli nyōma ke laatu taa tō í isayatu. 3 Ilena Tacaa mu-we na pááná, na í tu-weye Silií wulav Hasayeli ninj taa. Pə waali, na í tasa-weyē tōyū ke Hasayeli pəyalu Pēni-Hatati ninj taa tōtō, na pə taari sōsōm.

4 Ama Sowakasi sēlōma Tacaa si í kv í pááná. Ilena Iso nyēni isēna Silií wulav cōsa-we tō, 5 na í kusí waasōlu nəyōlu na í hetí-weyē pa ninj taa. Pə kpayaau waatu uní tōyō pa cāyana hēsōyū isu too paa wēu tō. 6 Paa na mpv, pa kēena Solopuwam

na i tɔyaga nyɔma pa tun laau, na pá ye le tɔyɔ abɔnyɛŋku tesika kɔlalaaya ke Samalii icate taa.

⁷ Sili i wulav ka nɔja Sowakasi yoolaa tɔnaya, na pá kaasi-i pɛcɔ tike. Kpaganɛŋ cayaalaa nule na naanɔwa, na keekɛnaa ke naanɔwa, na yoolaa ke iyisi naanɔwa (10000).

⁸ Pa keesa Sowakasi tɔm lentɔnaa, na i kulapɛm na i apalɔtu tɔm ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ⁹ Waatu wei i sɛpa, dena pá pimi-i Samalii na i pɔyalɔ Sowasi leɛti i lonte.

Iseyeli wulav Sowasi tɔm

¹⁰ Yuta wulav Sowasi kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na naatosompɔɔlaya nyɛŋka taa ké, Sowakasi pɔyalɔ Sowasi pɛsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. Na i tɔyɔ pusi naanɔwa na naatoso. ¹¹ M'pɔyɔ i lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔ. I keena Solopɔwam wei i tusa Iseyeli nyɔma ke tun laau taa tɔ.

¹² Pa keesa Sowasi tɔm lentɔnaa ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa. Pɛ kpaya i kulapɛm na isɛna i yoonaa Yuta wulav Ahasiya na apalɔtu tɔ. ¹³ Waatu wei i sɛpa, dena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pɛlaau taa. Ilena i pɔyalɔ Solopɔwam leɛti i lonte.

Iso kɔyɔɔtɔtu telɛsɔlv Ilisee sɛm

¹⁴ M'pɔyɔ kɔtɔŋ nakɔli ku kpa Ilisee. I caakaya sɛm, dena Iseyeli wulav Sowasi polo i wiiluyɔ, na i lun i tɔɔ na í wiiki, na í má kapuka si: Hai, ma caa, Iseyeli keeke na i saalɔ.

¹⁵ Ntɛna Ilisee si: Caa tɔɔv na nyɔmá.

Ilena wulav caa na í kɔna. ¹⁶⁻¹⁷ Ntɛna Ilisee si: Tɔli ilim tɔhule tɔɔ pɛtote.

Ilena wulav tɔli. Ilisee si: Kpaasi nyá tɔɔv.

Wulav kpaasa i tɔɔv dena Ilisee tɔni i nin ke wulav nyɛŋ tɔɔ, na í tɔmi-i si: Tɔ. Wulav tɔwa, dena Ilisee ma kapuka si: Nyɔmle tɔnɛ tɔ hulɔyɛna isɛna n ká kɛli Sili i yoolaa na n ku-wɛyɛ Afɛki tɔ.

¹⁸ M'pɔyɔ Ilisee tasa wulav ke heeluyɔ si: Kpaya nyɔmá lenna.

Wulav kpaya nyɔma, dena Ilisee si: Tɔ atɛ.

Ilena wulav tɔ atɛyɛ tɔm tooso, na í ye le mpɔv. ¹⁹ Ntɛna páná kpa Ilisee na í tɔ si: Aa, kasa, ye n ká tɔwa tɔm kakpasi, yaa naatoso n ká kɛla Sili i nyɔma ntɛ tɔnanɔnɔ. Tɔv, tɔm tooso tike n tɛ n ká kɛli-wɛ.

²⁰ M'pɔyɔ Ilisee sɛpa na pá pimi-i.

Pɛnaya sikaa, dena Mowapɔ yoolaa nmulaa sɔvki Iseyeli tetɔ taa. ²¹ Kuyaku nakɔli napɛli pa sɛyɛla pa sɛtu na pá pukina pim. Ie pa sulina nmulaa mpɛ pa kpekɛle natɔlɔyɛle. Ilena pá lɔyɔ pa sɛtu ke Ilisee pɛlaau taa na pá se. Sɛtu hɔta Ilisee mɔwa tɔɔ, dena sɛtu fe na í kɔli na í sɛŋ.

Sili i nyɔma kɔlvɔ

²² Sili i wulav Hasayeli ka nmakɛla Iseyeli nyɔma ke Sowakasi kawulaya waatu tɔnaya. ²³ Ama Taca nyɛna pa pɛtɔtɔle ke nɔyɔ nka i na Apɔlaham, na Isaaka, na Yakɔpɔ paa pɛlaa tɔ ka tɔɔ, na í ye le-wɛyɛ kpiisuyɔ. Waatu inɔ tɔ, i ta yelita si kolontunaa í kpa-wɛ na pá pɔna poolɔŋ tiili.

²⁴ Sili i wulav Hasayeli sɛpa, dena i pɔyalɔ Pɛni-Hatati leɛti i lonte taa. ²⁵ M'pɔyɔ Iseyeli wulav Sowasi leɛka Iseyeli acalɛ nna Hasayeli ka tɔyɔ Sowakasi tɔ. Tɔm toosoyɔ Sowasi yoonaa Pɛni-Hatati, na í leɛki i acalɛɛ tɔna.

14

*Yuta wulaw Amasiya tɔm**(Kv̄t̄əs̄v̄t̄ II 25:1-4,11-12,17-28; 26:1-2)*

¹ Iseyeli wulaw Sowakasi p̄yalv̄ Sowasi kawulaya p̄naya naale nȳɛjka taa k̄e, Yuta wulaw Sowasi p̄yalv̄ Amasiya, n̄a l̄eta ɪ caa lonte taa. ² ɪ l̄v̄lv̄ȳv̄ pus̄i ka we hiu na kakpas̄i. M̄p̄ȳḡ ɪ t̄ȳḡ kawulaya ke pus̄i p̄ɔɔlayaf̄ei hiu na naan̄w̄a, ke Yosalem ke Yuta taa. ɪ too t̄eȳle Yosalem t̄əna, na p̄a yaaki-ɪ s̄i Yowatar. ³ M̄p̄ȳḡ ɪ lapa mpi p̄ə maɣa Tacaa t̄ə. ɪl̄e ɪ ta tala ɪ c̄əs̄ə Tafiti k̄e. ɪ lapa teitei k̄e is̄u ɪ caa Sowasi. ⁴ ɪ ta wak̄əli t̄ək̄ət̄əl̄ənaa, ȳləa t̄əɲa pote k̄e na p̄a laaki na p̄a w̄əki tulaalunaa.

⁵ Waatv̄ wei Amasiya lapa na ɪ kawulaya caɣa teu, ɪlena ɪ k̄u ɪ waali nȳəma m̄pa paa k̄w̄a ɪ caa Sowasi t̄ə. ⁶ Ama ɪ yela kulaa piya, is̄u Tacaa yepu na p̄a ɲmaa Moisi k̄iui taa t̄ə s̄i: Pa kaa kv̄ p̄əɣa ke ka caa isayav̄t̄ t̄ə. ⁷ Amasiya kulum ɪn̄i ɪ k̄ona ɪt̄əm yoolaa iyisi naan̄w̄a (10000) k̄e t̄əm tetek̄əle taa, na ɪ l̄eeki Sela ɪc̄ate. Na ɪ ha-t̄eȳe h̄əte s̄i Ȳk̄ət̄eeli. Na p̄a yaaki-t̄eȳe m̄p̄ȳḡ hal̄əna saɲa.

⁸ M̄p̄ȳḡ ɪ tilaa na ɪ heeli Iseyeli wulaw Sowakasi, wei ɪ k̄e Yehu saali t̄ə s̄i: K̄ə na t̄ə s̄uli yoo. ⁹ Nt̄əna Sowasi c̄ə-ɪ s̄i: Lip̄aɲ p̄ȳv̄ t̄ə t̄iika s̄əwa nȳɛjka ka s̄əl̄əma t̄ȳv̄ s̄əs̄əv̄ s̄i k̄u ha ɪ p̄əyalv̄ k̄e kv̄ p̄ēl̄ə. M̄p̄ȳḡ taale wontuɣu nak̄u kv̄ t̄əma s̄əs̄əv̄ t̄ə na k̄u p̄ȳv̄t̄-ɪ. ɪlena Sowasi tasa s̄i: ¹⁰ N nȳəma s̄i n̄ k̄əla ɪt̄əm nȳəma t̄ȳl̄e n̄ t̄əki nȳa tant̄əɲ ȳe? T̄əv̄, caɣana t̄əle t̄ə t̄ike yaa. T̄əf̄ə, ye m̄a na-ɲ t̄ə sulaa, p̄u k̄əna nyana nȳa ȳləa m̄ə t̄ə k̄e pulaya.

¹¹ Ama Amasiya ta m̄v̄ Sowap̄i t̄əm n̄ti. M̄p̄ȳḡ Sowasi k̄p̄aya ɪ yoolaa, na Amasiya n̄aa k̄p̄aya ɪ nȳəma na p̄a s̄uli P̄eɪ-Šem̄eɪ ke Yuta tetv̄ taa. ¹² ɪlena Iseyeli nȳəma k̄əli Yuta nȳəma, na p̄a se na p̄a k̄pe. ¹³ M̄p̄ȳḡ Iseyeli wulaw Sowasi k̄pa Yuta wulaw Amasiya ke P̄eɪ-Šem̄eɪ na ɪ t̄əki-ɪ. ɪlena ɪ polo Yosalem na ɪ k̄u kolon̄a ke p̄ȳḡ ke m̄eet̄əl̄ənaa ɲm̄v̄lv̄ȳv̄ (200) k̄e ɪf̄əlayim̄ n̄əɲəɣ̄ k̄iɲ. Hal̄əna ɲkulun̄a taa n̄əɲəɣ̄. ¹⁴ M̄p̄ȳḡ ɪ kuu w̄la na liȳitee nȳəɣ̄əv̄ na wontunaa k̄upama m̄pa paa we ɪs̄ə t̄əs̄ēle na kawulaya t̄əɣa p̄ə k̄pancooɲ taa t̄ə, na ɪ k̄pa ȳləa na ɪ pona Samalii.

¹⁵ Pa k̄eɪsa Sowasi t̄əm lent̄ənaa ke Iseyeli awulaa tak̄əlaya taa. P̄ə k̄p̄ayav̄ ɪ kolap̄əm na ɪ apalv̄t̄ na ɪs̄əna ɪ yooona Yuta wulaw Amasiya t̄ə. ¹⁶ Sowap̄i s̄əpa, ɪlena p̄a p̄imi-ɪ Samalii ke Iseyeli awulaa p̄əlaav̄ taa, na ɪ p̄yalv̄ Solop̄wam̄ l̄eeti ɪ lonte.

¹⁷ Pus̄i naan̄w̄a na kakpas̄i ke Yuta wulaw Amasiya tasa t̄əȳv̄, ke Iseyeli wulaw Sowasi s̄əm waali. ¹⁸ Pa k̄eɪsa Amasiya t̄əm lent̄ənaa ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa.

¹⁹ M̄p̄ȳḡ waatv̄ n̄əɣ̄lv̄ ȳləa k̄ula Amasiya t̄ə k̄e Yosalem taa, na ɪ se na ɪ polo Lakisi. Ama p̄ēle pa t̄əɲa-ɪ t̄əna na p̄a kv̄-ɪ. ²⁰ ɪlena p̄a k̄ona-ɪ na k̄eɪke na k̄p̄ayav̄n̄əɲ p̄ayale, na p̄a p̄imi-ɪ pa t̄əɣa p̄əlaav̄ taa k̄e Tafiti t̄ə. ²¹ Nt̄əna Yuta nȳəma k̄pa Amasiya p̄əyalv̄ Asaliya ke wulaw, na ɪ l̄eeti ɪ caa lonte taa. Asaliya l̄v̄lv̄ȳv̄ pus̄i ka we naan̄w̄a na naat̄os̄ə ke waatv̄ ɪn̄i. ²² Asaliya ɪn̄i ɪ l̄eek̄əna ɪla ɪc̄ate, ke ɪ caa s̄əm waali, na ɪ taɣan̄i-t̄eȳe ɲmaa.

Iseyeli wulaw Solop̄wam̄ II, t̄əm

²³ Yuta wulaw Amasiya kawulaya pus̄i naan̄w̄a na kakpas̄i nȳɛjka taa, Iseyeli wulaw Sowasi p̄yalv̄ Solop̄wam̄ p̄əsa wulaw ke Samalii. Na ɪ t̄ȳḡ kawulaya ke pus̄i nul̄e na kulm̄aya. ²⁴ M̄p̄ȳḡ Solop̄wam̄ lapa mpi p̄ə ta maɣa Tacaa t̄ə. ɪ we laav̄ n̄ti t̄ə taa ɪ akpele tusa Iseyeli nȳəma t̄ə. ²⁵ ɪlena ɪ l̄eeki Iseyeli tetv̄ t̄əɣa p̄ə k̄p̄ayav̄ Lepo-Hamati, hal̄əna p̄ə polo Lucaɣam̄ t̄əɲku ke teitei, is̄u Iseyeli ɪs̄ə

Tacaa ka heeluyu Amitayi pəyalu Iso kuyəwətətəw teləsəw Yonaasi ke Kati-Hefee tə.
²⁶ M'p'og'oo Tacaa nawa isəna pə kəla Iseyeli nyəma tə. P'əc'oo paa yəwə kəwəw təkəw,
 fei si i ká waasi-wə. ²⁷ Ama i taa səwə si i kpiisi-wə. Pə təw k'ə i yelaa na Sowasi
 pəyalu Solopəwam waasi-wə.

²⁸ Pa k'eesa Solopəwam təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. Pə k'pəyau
 í kulapəm, na i apəwəw ke yoo taa, na isəna i l'ekka Tamasi na Hamati pə acal'ee
 tə. ²⁹ Waatu wei i səpa, il'ena p'á pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pələaw taa, na i
 pəyalu Sakali l'eti i lonte.

15

Yuta wulaw Asaliya təm *(Kw'əwəwəwə II 26:3-4,21-23)*

¹ Iseyeli wulaw Solopəwam kawulaya pənaya hiu na naatosompəwəlaya
 nyəhka taa, Amasiya pəyalu Asaliya pəsa Yuta wulaw ² ke Yosalem taa na í təyə
 pusi nule na naanəwa na naale. Waatu inu, i ləwəy pusi ka wə naanəwa na
 naatoso. I too ka k'ə tənə tə, na p'á yaaki-i si Yekoliya. ³ Asaliya lapa Tacaa luyə
 t'ee nyəwəw k'ə, isu i caa Amasiya. ⁴ Paa na mpəw tə, i ta wakəli təkətəl'ena, yəlaa
 t'əwəwəw k'ə, na p'á laaki na p'á wəki tulaləwəw.

⁵ M'p'og'oo Tacaa həma wulaw h'k'pəwəwəw na asilima k'ətəw. Il'ena p'á si-i k'p'eehə
 ke tiili, haləna i səm. I pəyalu Yotam wei i ka k'ə kawulaya təyaya nyəwəw təw tə, inu
 i ka paasayana na kawulaya.

⁶ Pa k'eesa Asaliya təm lentənaa tənə ke Yuta awulaa takəlaya taa. ⁷ Waatu wei
 i səpa, il'ena p'á pimi-i pa təyaya pələaw taa k'ə Tafiiti t'ee, na i pəyalu Yotam l'eti i
 lonte.

Iseyeli wulaw Sakali təm

⁸ Yuta wulaw Asaliya pənaya pələfei naanəwa nyəhka taa k'ə Solopəwam
 pəyalu Sakali pəsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke isəwənaa naatoso. ⁹ I lapa mpi pə
 ta maɣa Tacaa təyəw teitei, isu i cəsənaa, na í wə tam k'ə laatu nti t'əwəwəw
 pəyalu Solopəwam tusa Iseyeli nyəma tə. ¹⁰ M'p'og'oo apəwəw wei pa yaa si Yar'eesi
 tə, i pəyalu Salum ku-i Ipəleyam, na í l'ekki kawulaya.

¹¹ Pa k'eesa Sakali təm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa.

¹² Pə lapa teitei k'el'ee isu Tacaa ka heeluyəw Yehu təw si, i ləwəy nyəma k'á t'əki
 kawulaya ke i waali, na p'á tala pa ləwəy loosi liyiti.

Iseyeli wulaw Salum təm

¹³ Yuta wulaw Asaliya pənaya pəwəwəwəwəw nule nyəhka taa k'ə Yar'eesi pəyalu
 Salum pəsa Iseyeli wulaw ke isəwəw kəwəw ke Samalii taa. ¹⁴ M'p'og'oo apəwəw wei pa
 yaa si Kati tə, i pəyalu Menahem luna Tiisa na í k'əwəw Samalii, na í ku-i na í l'ekki i
 kawulaya.

¹⁵ Pa k'eesa Salum təm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa. Paa isəna i kulə
 Sakali t'əw tə.

¹⁶ M'p'og'oo Menahem yoonəw Tapuwa nyəma, na í kpiisi pa na Tiisa həwəwəwəw
 nyəma. Na í wəki ahusitənaa lotu si, pa ta t'əwəwəw i c'at'ee nənəwəw.

Iseyeli wulaw Menahem təm

¹⁷ Yuta wulaw Asaliya pənaya pəwəwəwəwəw nule nyəhka taa k'ə Kati pəyalu
 Menahem pəsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke pusi naanəwa. ¹⁸ M'p'og'oo i lapa mpi
 pə ta maɣa Tacaa tə, haləna i səm. I wə tam k'ə laatu nti t'əwəwəw pəyalu
 Solopəwam ka tusa Iseyeli nyəma təyəw.

¹⁹ Waatu nǎǎw Asilii wulaw Puli sǎw Iseyeli tetu taa. Uena Menahem ha-
liytee nyǎǎw ke tǎnǎnaa hiu na naanǎwa si, ilé í sǎna-í na í nyǎǎw í kawulaya
ke teu. ²⁰ Lampuu ke í towa Iseyeli nyǎma ke felǎw, na tohǎnaa tu liytee
nyǎǎw nule na naanǎwa naanǎwa, na pǎcǎ í hiki-ye. Pa tema Asilii wulaw ke
felǎw, ke ísǎna ilé í caaki tǎ, uena í kpe.

²¹ Pa keesa Menahem tǎm lentǎnaa ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa. ²² Waatu
wei í sǎpa tǎ, í pǎyalw Pekahiya leetǎna í lonte taa.

Iseyeli wulaw Pekahiya tǎm

²³ Yuta wulaw Asaliya kawulaya pǎnaya nule na naanǎwa nyǎjka taa, ké
Menahem pǎyalw Pekahiya pǎsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke pusi naale. ²⁴ Mǎpǎyú
í lapa mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ. I we tam ké laatu nti tǎ taa Nepatí pǎyalw
Solopǎwam tusa Iseyeli nyǎma tǎǎ. ²⁵ Uena apalw wei pa yaa si Lemaliya tǎ,
í pǎyalw Peka wei í paasayana Pekahiya yoolaa tǎ, í kraya Kalaati yoolaa ke nule
na naanǎwa, na pá polo pa kv-í kawulaya tǎyaya kutuluyu nakǎli kv taa. Uena
Peka leeki kawulaya.

²⁶ Pa keesa Pekahiya tǎm lentǎnaa ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa.

Iseyeli wulaw Peka tǎm

²⁷ Yuta wulaw Asaliya kawulaya pǎnaya nule na naanǎwa na naale nyǎjka taa,
Lemaliya pǎyalw Peka pǎsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke pusi hiu. ²⁸ Mǎpǎyú í lapa
mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ. I we laatu nti tǎ taa Nepatí pǎyalw Solopǎwam ka tusa
Iseyeli nyǎma tǎ.

²⁹ Peka kawulaya waatu taa ké Asilii wulaw Tekǎla-Falasaa leeka Yon na Apeli-
Peti-Maaka na Yanǎwa, na Keteesi na Hasǎw, na í tǎǎ Kalaati na Kalilee na
Nefǎtali pǎ tetunaa tǎna, na í kra pǎ yǎlaa ke yomle. ³⁰ Mǎpǎyú apalw wei pa yaa
si Ila tǎ, í pǎyalw Osee kǎla Peka tǎw na í kv-í, na í leeki kawulaya ke Yuta wulaw
Asaliya pǎyalw Yotam kawulaya pǎnaya hiu nyǎjka taa.

³¹ Pa keesa Peka tǎm lentǎnaa tǎna ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa.

Yuta wulaw Yotam tǎm (Kotǎsǎw II 27:1-3,7-9)

³² Iseyeli wulaw Lemaliya pǎyalw Peka kawulaya pǎnaya naale nyǎjka taa ké,
Yuta wulaw Asaliya pǎyalw Yotam leeta í caa lonte. ³³ Uena í la pusi naanǎwa
na naatoso ke Yosalem taa. Waatu uní í lǎwǎw pusi we hiu na kakpasí. I too
kele Satǎki pǎelǎ Yelusa. ³⁴ Mǎpǎyú Yotam lapa mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ, isí í caa
Asaliya. ³⁵ Pǎyele í ta wakǎli tǎkotǎlena. Yǎlaa pukaya tam ké na pá laaki, na pá
wǎki tulaalǎnaa.

Yotam nǎmana Isǎ tǎsele nǎnǎwǎ sǎsaya.

³⁶ Pa keesa Yotam tǎm lentǎnaa ke Yuta awulaa takǎlaya taa. ³⁷ I kawulaya
waatu ke Tacaá yelaa, na Silií wulaw Lesǎe na Iseyeli wulaw Peka pá yoonǎ Yuta
nyǎma. ³⁸ Yotam sǎpa, uena pá pimi-í pa tǎyaya pǎlaaw taa ké Tafiti te. Na í
pǎyalw Ahasí leeti í lonte taa.

16

Yuta wulaw Ahasí tǎm (Kotǎsǎw II 28:1-27)

¹ Iseyeli wulaw Lemaliya pǎyalw Peka kawulaya pǎnaya naanǎwa na
naatosompǎǎlaya nyǎjka taa ké, Yotam pǎyalw Ahasí pǎsa Yuta wulaw. ² Uena
í lá pusi naanǎwa na naatoso ke Yosalem. Waatu uní í wǎna pusi hiu. Ama í ta

la mpi Tacaa sɔlaa tɔ, isu i lɔŋce Tafiiti. ³ I mɔlaa kɛ na i keena Iseyeli awulaa kɔlarɔle isayale. Halɔna i can na i laa i pɔyalɔ kɛ tɔyɔ ke teitei isu acaalɔtu nti tetu nyɔma lakaya lɔŋ na Tacaa tɔyɔnu-we na pɔ fɛe Iseyeli nyɔma tɔ. ⁴ Na pɔ laaki tɔla na pɔ wɔki pɔ tulaaɔnnaa ke tɔkɔtɔlɛnaa, na pulasi nyɔɔŋ taa hɔtu tɛe.

⁵ Mɔrɔyɔ waatu nɔyɔlv Sili wulav Lesɛɛ, na Iseyeli wulav Peka pa polaa na pɔ yooŋa Yuta wulav Ahasi, na pɔ nyala Yosalem icate. Ama pa ta pɔsi-i. ⁶ Waatu kɔlvɔm inu i taa kɛ Sili wulav inu i tɔyɔna Yuta nyɔma ke Ila icate taa. Na i ha-teye tɔm nyɔma, na pele pɔ caya tɔnaya halɔna sanja.

⁷ Mɔrɔyɔ Ahasi tilaa na i heeli Asilii wulav Tekɔla-Falasaasɔ: Hai, kɔɔ na n ya-m Sili na Iseyeli pa awulaa ninj taa. Mpi tɔ, ma we kɛ isu nyɔ tɔmlɛ tu yaa nyɔ pɔyaya. ⁸ Mɔrɔyɔ i kuu Iɔ tɔsɛɛle na kawulaya tɔyaya kpancooŋ taa kɛ wɔla na liyitee nyɔyɔtu, na i la Asilii wulav ke kɔcɔɔ. ⁹ Ntɛna Asilii wulav la teitei, isu Ahasi sɔlɔma-i tɔ. I polaa na i yooŋa Tamasi icate, na i lɛki-te, na i kpa tɔ yɔlaa na i pona Kiii. Pɔ yɛla wulav Lesɛɛ, lɛna i kɔ ilɛ.

¹⁰ Mɔrɔyɔ Ahasi polaa Tamasi ke Tekɔla-Falasaasɔ. Ntɛna i nɔ kɔtaya tɔlate ke Tamasi tɔyɔ kutuluɔyɔ taa, na i lɛsi tɔ fotoo na tɔ wɛɛtu ke teitei, na i pona Yosalem kɔlvɔm Wuliya. ¹¹ Iɛna Wuliya nɔmɔ kɔtaya tɔlate kɔfate ke teitei isu Ahasi tilina-i tɔ, na i tɛ na pɔcɔ wulav mɔli Yosalem. ¹² Waatu wei wulav luna Tamasi, lɛna i polo i maɔamaya na ¹³ i la ciikuɔyɔ na tɔyɔnaya pɔ kɔtasi na kɔtasi nsi kɔkɔ lusaa tɔ. Na i liisi sɔlvɔm, na i nɔmɔsi pɔ calɛm ke kɔtaya tɔlate tɔ. ¹⁴ Pɔ waali kɛ wulav layasa Tacaa kɔtaya tɔlate nyɔyɔlvɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ nyɔntɛ nte tu we kɔfate na Iɔ tɔsɛɛle pa heku taa kɛ nɔnɔyɔ tɔ. Iɛna i su-teye kɔfate nɛtɛ tɔ waali na ilim ntɔyɔŋ tɔ. ¹⁵ Iɛna wulav tɔ kɔlvɔm Wuliya sɔ: Sanja waali, kɔtaya tɔlate kɔfate tɔ kɛ n kɔ lakɔ tanan na taanaya pɔ kɔtasi nsi kɔkɔ lusaa tɔ, na pɔ tɔyɔnaya na pɔ sɔlvɔm nyɔnsi, na n nɔmɔsɔxi pɔ calɛm. Paa wulav kɔtasi, paa samaa nyɔnsi. Ye pɔ kaasa nyɔyɔlvɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kɔtaya tɔlate kɔpɔntɛ tɔm ilɛ, tɔlɛye maa pɛekɔyɔna Iɔ lɔyɔ nyɔntɛ.

¹⁶ Mɔrɔyɔ kɔlvɔm Wuliya lapa teitei isu Ahasi yɔyɔtɔyɔ tɔ. ¹⁷ Iɛna wulav hetɔ Iɔ tɔsɛɛle lɔm keekɛnaa nyɔyɔtu na pa lɔm cɛmsɛnaa. Na i tisi lɔm nyampɔani anaam wei i ka we latɛcɛnaa naanɔwa na naale lɛsɛɔŋ tɔ tɔ na i su atɛ. ¹⁸ Mɔrɔyɔ wulav yɔka i tɔcayale nte pa yaa sɔ, kɔyaku kɔhɛsɔyɔ kumte tɔyɔ Iɔ tɔsɛɛle taa, na i tɔki pɔ nɔnɔyɔ nka i sɔvɔkɔna tɔ sɔ, pɔ la Asilii ke teu.

¹⁹ Pa keesa Ahasi tɔm lɛntɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ²⁰ Waatu wei i sɔpa, lɛna pɔ pimi-i pa tɔyaya pɔlaav taa kɛ Tafiiti tɛ. Na i pɔyalɔ Isekiyasɔ lɛtu i lonte taa.

17

Iseyeli wulav Osee tɔm na Samalii lɛkɔyɔ

¹ Yuta wulav Ahasi kawulaya pɔnaya naanɔwa na naale nyɔnka taa kɛ, Ila pɔyalɔ Osee pɔsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. Iɛna i tɔyɔ pɔsi pɔyɔlayafɛi naanɔwa. ² Mɔrɔyɔ i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ. Ama i nyɔntɔ ta tala Iseyeli awulaa mpa pa laala-i tɔ. ³ Waatu nɔyɔlv Asilii wulav Salɔmanasaa yooŋa-i na i kpili-i, na i fɛlɔxi-i lampuu ke paa pɔnaya nka. ⁴ Ama pɔ keesa, lɛna i kɔli Asilii wulav tɔɔ, na i kisi-i lampuu fɛlvɔyɔ. Iɛna i tili Icipiti wulav kin ke Sayii sɔ ilɛ i sɔna-i. Pɔ kɔma na Salɔmanasaa cɛkɔna mɔv, lɛna i kpa Osee na i tɔ salɔka. ⁵ Pɔ waali kɛ i na i yoolaa pa wata Samalii, na pɔ tamɔ-i kɔtaya ke pɔsi tooso. ⁶ Osee kawulaya pɔnaya pɔyɔlayafɛi naanɔwa nyɔnka taa kɛ Asilii wulav lɛka

Samalii. Na í pona Iseyeli nyóma ke í te, na í su-weye Hala na Kosan pa həyələy taa ké Harəə pəyə nəyə, na Metii acaləe taa.

Mpi pə wakəla Iseyeli kawulaya tə

⁷ Iseyeli nyóma pəntəna Iso Tacaa wei í waasa-weye Icipiti wulaw niŋ taa, na í ləsi-weye í tetu taa təyə, na pá laa tuŋ. ⁸ Pa mu piitimnaa mpa Tacaa təyənna na pə fəe-we tə pa kolapəle, na yaasinaa asayaa mpa Iseyeli awulaa kpaçaa tə. ⁹ Isu nti nti pa Iso kisa tə tə yəçotuyə. Halí pa ŋmá pa təkətəlenaa ke paa timpiyi. Pə kpaçaw acalisi taa, na pa koloosi acaləe səsəəna taa tə. ¹⁰ Pa sika pəe na tesikası kəlalaasi ke pulasi nyəəy taa hətə tē. ¹¹ Na pá laaki tuŋ ke teitei isu piitimnaa mpa Tacaa təyənna na pə fəe mpe tə. Isayatu ntəxi pá lapa, ilena pááná kpa Iso. ¹² Paa na í ká kisiina-weye tuŋ laaw tə pa ta nu təle.

¹³ Pəyele Tacaa ka kpaala Iseyeli na Yuta nyóma na Iso kuyəçotutu teləsəlaa waani waani nəəsi ke si: Pá yele pa isayatu mpaan na pá mu í kəsəsutu na nti nti í tu-weye í Təm taa tə. Ntəxi í ka cəla í kuyəçotutu teləsəlaa na pá heeli pa ləçənnaa.

¹⁴ Paa na mpu Iseyeli nyóma kisa nti Iso kuyəçotutu teləsəlaa heela-we təyə nuw, na pá lá lançpusəy ke teitei, isu pa ləçənnaa ka kisuyu pa Iso Tacaa ke naani tuçy tə. ¹⁵ Pa lə Iso kiŋ na nəyə ŋka í na pa cəsənaa paa pəelaa tə, na kpaaluy mpi í ka kpaala-we tə. Iseyeli nyóma matəna kpaí nyóma tuŋ, na pa maçamaçya pá pəsi kpaí nyóma. Na pá təy piitimnaa mpa Iso ka kisiina-we tə pa ikpate. ¹⁶ Pa lapa awusa ke pa Iso Tacaa kiŋ, na pá lú nawee naale ləesəy, na pá siki tesika kəlalaçya, na pá luŋiyi isətulŋəsi, na tuçy Paali. ¹⁷ Haləna pá laa pa piya ke tuŋ, na pá laki topotopo təna, na pá ha pa təxi mpi pə ta maçy Tacaa tə pə taa, na pə kpaasi íle í pááná. ¹⁸ Pə təo ké Tacaa taa huuna Iseyeli yəlaa. I ta səlɪ sɪ í tasa-weye nau ke í isəntaa. Ilena pá yele Yuta kpekəle tike.

¹⁹ Ama Yuta nyóma ná kisa pa Caa Iso kiŋ na pá kpaçya Iseyeli nyóma yaasi. ²⁰ Pə təo ké Iso kpeenta Iseyeli nyóma təna na í lə, na í tu-weye kolontunaa niŋ taa, na pele pá kuu-we na pá hatələna-i.

²¹ Waatu wei Tacaa ka faya Yuta nyóma na Iseyeli nyóma tə Solopuwam ke pa kpaawa Iseyeli nyóma wulaw. Ilena Solopuwam kisi Tacaa, na í tusi-weye isayatu səsəəntu taa. ²² Pə kpaçaw waatu inɪ təyə pa suw Solopuwam isayatu ke keənaw. ²³ Pə təo ké Tacaa ta səlɪ sɪ í tasa-weye nau. Ilena í yele na Asilii nyóma kuu-we na pá we təna. Ilena pə la teitei isu Iso kuyəçotutu teləsəlaa ka yəçotuyə tə.

Samalii çayalaa təm

²⁴ Mṗóyó Asilii wulaw kəna Papiiloni, na Kuta, na Afa, na Hamati, na Sefafayim pə yəlaa, na í su-weye Iseyeli nyóma lonte ke Samalii, na pele pá çaya. ²⁵ Waatu wei yəlaa mpe pa suw təna tə, paa səkki Tacaa. Ilena Tacaa pona təyəlasi na sí kú pa taa yəlaa paçalə. ²⁶ Mṗóyó pa heela Asilii wulaw si: Yəlaa mpa n pona Samalii taa, pa ta nyi tetu nti tə Iso ke seew. Ilena Iso pona təyəlasi na sí ku-we. ²⁷ Ntəna wulaw si: Í məŋna Iseyeli kətəlaa taa nəçəluyə Samalii, na í hólɪ yəlaa mpeçy Iso seew. ²⁸ Kəna Samalii kətulə nəçəlɪ í məli Peteeɪ, na í seçesi təna yəlaa ke Tacaa seew.

²⁹ Mṗóyó Samalii taa çayalaa mpe, paa wei í lupa í te tuçy, na pá su acaləe wena a taa paa çayaa tə a təkətəlenaa mpa Iseyeli nyóma ká ŋmawa tə pa taa. ³⁰ Papiiloni nyóma ná Saaka pa tuçy Sukoti-Penoti ləesuyə, na Kuta nyóma ke pele pa nyəŋku Neekaali, na Hamati nyóma ke pa nyəŋku Asima. ³¹ Afa nyóma ke pa nyəŋku Nipasɪ na Taataki. Haləna Sefafayim nyóma náá laa pa piya ke pa tuŋ Atələmeleki, na Anameleki. ³² Pəyele Tacaa seelaa nté. Ilena pá kpa pa taa

lelaa ke pa tuŋ kətəlaa na pá paasəxəna pa kətasi. ³³ Kələmaa mpeyele Iso seela. Pəyele paa wei i təŋna i te tɔyɔ ke laav.

³⁴ Haləna saŋa isəntə, laatu ntəyi pəle pa təkaa, paa seeki Tacaa. Pəyele paa təŋəyi i kiinj, yaa i kusəsuto nti nti i ká tɔwa Yakərvu wei i cuyusaa si Iseyeli tɔ, i lulɔyɔ nyəma tɔ. ³⁵ Paa na mpɔ tɔ, Tacaa na Yakərvu lulɔyɔ nyəma pa pəela nɔyɔ ké. Na í su-weye kiinj si pá taa laa tuŋ. Pəyele pa taa lunj i tee. Pá taa lapɪ-i təmle natəli. ³⁶ Tacaa ma wei ma ləsa-meye Icipiti taa, na ma toŋ səsəŋj tɔ, ma tike ke í ká seɛ na í laki kətasi. ³⁷⁻³⁸ Paa ifemle nteye í ká təkəyi ma kusəsuto, na ma kətətɔtɔ, na ma kiinj wei ma ŋmaa-me tɔ. I taa sɔɔ nɔyɔ ŋka má na me tə pəelaa tɔ. Na pá tu kələna tuŋ laav təm. ³⁹ Mə Iso Tacaa má ma tike ke í ká seɛ. Mpi tɔ, ma tike ma pəsəxəna na má waasi-meye mə kolontunaa niŋ taa.

⁴⁰ Ama yəlaa mpe pá kisa niiv, na pá laki isu too paa lakaya tɔ. ⁴¹ Ḿpɔyɔ pa krəkaya Iso na tuŋ laav, na pa piya təna náa wə pə taa ké haləna saŋa.

18

Yuta wulav Isekiyasí təm

(Kətəsəvto II 29:1-2; 31:1)

¹ Iseyeli wulav Ila pəyalv Osee kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa ké, Ahasi pəyalv Isekiyasí pəsa Yuta wulav. ² Ilena í tɔyɔ pusɪ pəɔlayafəfi hiu na naanwə ke Yosalem taa. Waatu un i pusɪ ka wə hiu na kakpasɪ. I too kələ Sakalı pələ Apɪ.

³ Ḿpɔyɔ Isekiyasí lapa mpi pə maya Tacaa tɔyɔ teitei, isu i ləŋce Tafiiti. ⁴ Ilena í wakəli təkətələnaa, na í yəkɪ pəe kusikee, na í seti tesikasɪ kulalaasi. Na í yəkɪ nyəyalyɔv kuseemnyɔv tum wei Moisi ka lupa tɔ. Mpi tɔ, haləna waatu un, Iseyeli nyəma laakaya tum unəyi, na pá yaaki-i si: Nehukətəa. ⁵ Ḿpɔyɔ Isekiyasí lapa Iseyeli Iso Tacaa ke naani, na pə kəli isu Yuta awulaa mpa paa laala-i na mpa pa təŋa i waali tɔ. ⁶ I tamsəna Tacaa ke ḿpɔyɔ, i ta heli. Na í təŋəyi kiinj wei Iso ka tɔwa Moisi tɔ. ⁷ Iso ka wə i waali ké, na í waaki i kulapəm təna taa. I kula Asilii nyəma tɔɔ, na í fiti pa niŋ taa. ⁸ Pəle pə paasi, na í tɔxəni Filiisi nyəma, na í tana-weye Kasa tetv taa, na í ləkɪ pa koloosi acaləe na pa təfənlenaa.

Samalii icate Isekuyv təm

⁹ Yuta wulav Isekiyasí kawulaya pənaya liyiti nyəŋka, na Iseyeli wulav Osee kawulaya pənaya naatosompəɔlaya nyəŋka taa ké, Asilii wulav Saləmanasaa kəma, na í nyala Samalii icate. ¹⁰ Pusɪ tooso sika, ilena í ləkɪ icate ŋtə. Isekiyasí kawulaya pənaya naatoso nyəŋka taa kələ. Pəyele Osee kawulaya pənaya pəɔlayafəfi naanwə taa kələ. ¹¹ Ilena Asilii wulav pona Iseyeli nyəma ke i te, na í su-weye Hala, na Kosəŋ həyələŋ taa ké pəyɔ Harəɔ nɔyɔ, na Metii acaləe taa. ¹² Iseyeli nyəma me í kisa nti mə Iso Tacaa má ma tɔ-me tɔ, na í wakəli ma na-me ta nɔyɔ pələyɔv, na í kisi kiinj wei maa cəla Moisi ke təkuyv tɔ. Pə tɔɔ ké ma yelaa na pə təna isəntə pə mayana-me.

Asilii nyəma watɔyɔv ke Yosalem

(Isayii 36:1; Kətəsəvto II 32:1)

¹³ Isekiyasí kawulaya pənaya naanwə na liyiti nyəŋka taa ké Asilii wulav Senakəlipi kəma, na í yoona Yuta koloosi acaləe təna, na í ləkɪ-ye.

¹⁴ Ntəna Isekiyasí tiili na pá heeli Asilii wulav ke Lakisi si: Ma təm sərəna-ŋ, taa yoona-m, ye n caa maa feli-ŋ.

Ilena Asilii wulav si Isekiyasí í feli-i liyitee nyəyətɔv kiloonaa iyisi pəɔlayafəfi naanwə (9000) na wula kiloonaa ke nasənaasa na nunwə (900). ¹⁵ Ḿpɔyɔ

Isekiyasí kuu Iso tæsele na kawulaya tæyaya kpancooh tæna. ¹⁶ Halæna í kooi wolanaa mpa paa lapæna Iso tæsele nænæsi ke canjəm tə, na í cæla pə tənaya Asilii wulaw.

Asilii yoolaa nyɔɔv tɔ faaci
(Isayii 36:2-22; Kvtæsvto II 32:9-16)

¹⁷ Mɔpɔy Asilii wulaw kusa Lakisi ke yoolaa nyɔɔv nyɔma səsə, na yoou wontu paasənɔ, na yoolaa paasənɔ, na yoolaa kpekæle səsəle na í tili-weye Yuta wulaw Isekiyasí kin ke Yosalem. Pa talaa, ilena pá səj lule ləu isətəa nyəjku kin ke cətəlaa taale hapæle tə, ¹⁸ na pá pəsı sı: Tə caa tə ná wulaw. Uena kawulaya tæyaya nyɔɔv tɔ Hilikiya pəyalɔ Iiyakim, lu pa səjnyɔ, na í waali ké takəlası ŋmaalɔ Sepəna, na wulaw təm yəɔtɔɔv Asafi pəyalɔ Yowa. ¹⁹ Mɔpɔy Asilii yoolaa nyɔɔv tɔ təma sı: I heeli Isekiyası sı Asilii wulaw səsə pəsəyɔ-ı sı: Pepeye n laki na n taaki? ²⁰ Aweye n taaki na n kuləyɔ ma tə? N ta nyɔ sı kokoole u töləyɔ tönnyɔ? ²¹ Icipiti wulaw ke n tæləyɔ yaa? Ué í we ké isu kpatə yaakuyɔ, na paa wei í krawa pə hee-ı tə.

²² Paa pu la isəna, n ká cə-m ké sı mə Iso Tacaa ke n laki na n taaki. Pəyele Isekiyası kulum nyá n wakələna təkətələnəa, na təlaalənəa, na n heeli Yuta yəlaa sı Yosalem kətaya təlate tə tike ke pá se-ı.

²³ Pə tə tə, nyá na ma caa Asilii wulaw í su nəsı. Ye n ká hiki krayanəŋ cayalaa, de ma ha-ŋ krayanəŋ iyisi naale (2000). ²⁴ Icipiti nyɔma ke n tæləyɔ sı pəle paa ha-ŋ krayanəŋ na keekənəa. Pəyele n kaa pəsi ma caa yoolaa nyɔɔv nyɔma taa səkpəlu maɔmaɔa. ²⁵ Pəle pə paasi Asilii wulaw ta kənta cənə, na í yooa tətə tənə na í wakəl-ı na pá tá ké Tacaa luyɔ nyəntə. Halı Iso maɔmaɔa tu hana-ı pə mpaaw.

²⁶ Mɔpɔy Iiyakim, na Sepəna, na Yowa pa cəpa Asilii yoolaa paasənɔ nəɔ tə sı: Taa yəɔtəna-tuyɔ Hepəla təm. Yəɔtəna-tuyɔ Alaamee təm, na icatə kolɔŋa tə yəlaa í taa nu.

²⁷ Ntəna yoolaa paasənɔ pəsı sı: N nyəmə sı mə na mə wulaw Isekiyası mə tike mə tə ké ma caa yəɔtəyɔ təm tənə? Ama na mpa pa we kolɔŋa tə, na mə na-we í ká tə na í təɔ mə pəntu, na í nyə mə həm təɔ.

²⁸ Uena yoolaa paasənɔ ná kɔpətəna yəlaa na í yəɔtəna Hepəla təm taa sı: I ke ŋkrajɔ na í nu yoo. Asilii wulaw səsə yəɔtəa sı: ²⁹ I taa yele na Isekiyası tɔsı-mə yoo. I kaa pəsi na í ləsi-məye ma niŋ taa. ³⁰ Tacaa ke í tæləyɔ sı í ká la na má taa pəsi mə icatə, de mu taa nu. ³¹ I taa nuna Isekiyası yoo. Ama í nu Asilii wulaw nyəntə, na í pətı-ı mə ı. Ue paa wei í ká təyɔ í lesɔŋ na í fikinaa tawa. Na í nyə ı ləkə ləm. ³² Halı í ká tə na í kə na í kraya-mə, na í pona-məye mə tətə kɔpəntu tənə tə nəɔsəle taa. Tənaya təɔnaya na suləm na nim na tuŋ pə we səsəm. Ue í kaa sı cənəye yem. Mpu tə, í taa nuna Isekiyası ke timpı í tənyɔ sı Tacaa ká waasi-mə tə, ı tɔsəyɔ-məye. ³³ Icatə natəlɔ tə tɔyɔ ta pəsi na kú waasi kɔ yəlaa ke ı niŋ taa. ³⁴ Hamati, na Aapa, na Sefafayim, na Həna, na Afa pa tuŋ waasa-weye we? Awe pəsaa na í taŋ-tuyɔ Samalii tæləkəle? ³⁵ Tuŋ ıni ı tənə ı taa nakulı kɔ ta kpa ı niŋ ke kɔ tətə tə. Ue isənaya Tacaa ká pəsi na í taŋ-ı sı í taa ləkı Yosalem?

³⁶ Pa tənə mpa paa we tənə tə pa taa nəyɔɔv ta cə paa fəŋ. Isu wulaw Isekiyası ka heeluyɔ-we tə. ³⁷ Mɔpɔy Iiyakim, na Sepəna, na Yowa pa cəla pa wontu na laŋwakəlle. Uena pá polo wulaw kin na pá keesi-ı pə tənə mpi Asilii yoolaa paasənɔ yəɔtəa tə.

19

Wulaw tila Iso kuyogotutu telosulo kinj
(Isayii 37:1-7)

¹ M'p'og'og' waatu wei Isekiyasi nu t'om nti, ilena i celi i wontu toto na lanwakalle. Na i suu layaga nyantu, isu folat'onaa taka, na i polo Iso t'esele taa. ² T'ona ya i kusa Iiyakim, na Sep'ena, na kat'elaa taa sasaa si pa polo Am'oti p'ayalu Iso kuyogotutu telosulo Isayii te, na pa layaga wontu ke mp'u. ³ Na pa heeli-i si: Wulaw Isekiyasi kus'ena-tu si t'e k'o si, sa'ja p'e h'oma inu i n'kra'nyu, na ta lanja wakeli t'et'og'ot'og'o. T'e wee ke isu lul'uyu tak'uyu alaa si pa l'ul, il'e toma fei si pa lul'bna pa piya to. ⁴ Asilii wulaw kus'ena nte'ye i yoolaa paas'enu si i k'o na i tuw Iso weesuyu tu. Hai, ye T'acaa, nya Iso ka nu i kot'uyu n'ku, na i ho i n'kra'nyu. Nyaa s'el'ami-i i y'elaa m'pa pa kaasaa to pa to'o.

⁵ Waatu wei Isekiyasi tillaa heela Isayii ke mp'u, ⁶ ilena Isayii c'o-we si: I polo na i heeli ma' caa si, T'acaa y'og'ot'aa si nya lan'le i taa n'maana kut'uyu n'ku Asilii wulaw waali ny'oma tuw-m to. ⁷ Maa ye le na pa yaa-i na t'om nat'eli, na i k'pe. Ilena no'g'olu ku-i.

Senakelipi nyaasuvu lemp'i
(Isayii 37:8-13; Kut'as'utu II 32:17)

⁸ M'p'og'og' Asilii yoolaa paas'enu nuwa si i caa k'ula Lakisi na i polo i nyala Lipina. Ilena i polo i kinj ke t'ona. ⁹ T'ona ya pa heela Asilii wulaw si Itiyopii wulaw Tilaka pola-i yoonav. N'ena Asilii wulaw tilina Isekiyasi ke le'et'eli si pa p'o'si-i si: ¹⁰ N taaki Iso si i ka kayati-m Yosalem t'el'ek'ale yaa? N ka tuwi nya ti yoo. ¹¹ Anu n nuwa teu ke is'ena ma k'piisa t'et'ona to. Ilena n' hu'uki si n ka t'ul-i-ti? ¹² Awulaa m'pa pa kaasa-m to, waatu wei pe le pa k'ok'aya Kosan, na Halan, na Les'efi, na Iteni ny'oma i'ate s'os'ole Telasaa to, m'pe inu pa tu'j ta p'asi na i kenti pa acal'ee. ¹³ T'o'si mpi p'e mayana Hamati, na Aapatu, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa awulaa to.

Isekiyasi Iso s'el'omvuy
(Isayii 37:14-20)

¹⁴ Waatu wei Isekiyasi t'ema Asilii wulaw le'et'eli in'og'i kal'uyu, ilena i p'ona-i Iso t'esele taa, na i hul-i T'acaa. ¹⁵ Ilena i s'el'omvuy Iso si: Hai, Ise'yeli Iso T'acaa, wei nya n ca'ya is'et'aa tan'jaa ke k'p'ayan to, nya tike n'te Iso ke antulinya t'ona taa. Nya lan'p'ena is'et'aa na ate. ¹⁶ Hai, T'acaa, ke n'kra'ny na n nu na n paas'ena kut'uyu n'ku Senakelipi tillaa tuw weesuyu tu nya to. ¹⁷ Tampana Asilii awulaa k'owa piitim lemp'i, na pa k'piisi pa t'etu t'ona, ¹⁸ na pa wo pa tu'j ke k'ok'o. Mpi to, taasi yaa p'ee ke y'elaa ka saaka kusaaku p'e taya Iso nya. ¹⁹ Ile hai, T'acaa, ta Iso waasi-tuyu Senakelipi ninj taa. Ilena antulinya awulaa t'ona nyi si nya tike n'te Iso.

Isayii telas'ayi wulaw ke T'acaa tom
(Isayii 37:21-35)

²⁰ M'p'og'og' Isayii polaa na i tel'esi Isekiyasi si: Ise'yeli Iso T'acaa si, ma nuwa s'el'omvuy n'ku n s'el'oma-m Asilii wulaw Senakelipi tom taa to. ²¹ Ie tu n'kra'ny na n nu:

Yosalem i'ate k'p'ee'na-n' ke,
na t'e paak'ona-n'.

²² Hali Ise'yeli Iso Nan'nytu mayale
n k'p'esinaa, na n tuw
na n toosi ise na?

23 N tila tillaa

na pá tɔv Tacaa má.

Hali n tɔ si nyá yooú keekenaá
tuutuuma tɔ́ kɛ́ n kɔ́wá Lipaŋ puɔv,

na n̄ seti Lipaŋ tɔŋ sɔ́sɔŋ kɔ́pɔŋ.

Aaiyee si, n ká kɔ́a comcom nɔ́ɔ taa
ke hɔ́tɔv kɔ́pɔŋkɔ́ taa.

24 Nyá si n hula lɔ́kɔ́, pácɔ́ n nyɔ́ lɛ́lɛ́a lɔ́m.

Nyá yoolaa ká felɛ́ Icipiti tetɔ́ tɔ́ kɛ́
nɔ́hɛɛ na pa pusi nyɔ́.

25 Senakelipi, n ta nyi taa si

má larəna yaasinaa pəne na má su too ləŋ.

Uena má təŋəyi na má laki nɔ́nɔ́.

Má tuna-ŋ si n̄ la na koloosi acalee pəsi ncaa.

26 Səŋəntu pu a taa yəlaa,

na pá pəsi isu ŋkralətitilee nyəma.

Pa nəŋəsəna kɛ́ isu tawa nyutu,

isu teteka taa nyutu kolekələkətu.

Yaa kutuluŋ tɔ́ nyutu nti tə wuləyi

na tɔ́ ta tɛ́nta nyɔ́v tɔ́.

27 Ue ma nyəma-ŋ kɛ́ təyelele.

Ye n caɣaa, yaa n luki, yaa n suuki, ma nyəma.

Ye n mu-m na pááná ma nyəmaɣa.

28 N tu mu-m na pááná ntɔ́,

na n̄ laki-m na kalampaanu.

Pə tɔ́ kɛ́ maa ŋmakəli-ŋ isu

pa tɔ́kɔ́v wontuyu muina tɛɛ kɛ́

kukuule, yaa kɔ́pɔŋkɔ́pasi tɔ́.

Mpaav ŋku n təŋaa na n kɔ́v tɔ́v

maa kreenana-ŋ.

29 Isekiyasi, maa heeli nyaga mpi maa la tɔ́. Təŋənaɣa pee aleea ke í ká tɔ́v pəntɔ́ na pənte. Ama pənaɣa tooso nyəŋka taa kɛ́ í ká pəsi na í tuu təŋənaɣa na í kó-ké. Na í hala mə lɛsɛŋnaa, na í kooli-wɛ. 30 Pu kaasi mpa na pa isɛ ke Yuta taa tɔ́, pɛle paa wɛɛ kɛ́ isu tɔ́v kaŋɔv ku lila ke tetu taa na kó luləyi teu tɔ́. 31 Pəpətu fɛi leleŋ, pu kaasi Yosalem taa kɛ́ isɛ nyəma.

Mpɔ́vú Isayii tasaa si: Isəna Tacaa ká lana ɪ sɔ́lɔv sɔ́sɔŋkɔ́v tɔ́vɔle. 32 Tacaa si, Asilii wulav kaa pəsi na í lo hapəle, na í səŋ tɔ́ tɔ́ na í kenti ɪ kɔ́lɔv, na í tɔ́ nyəma kɛ́ ɪcətɛ taa, na í suv tɔ́ taa. 33 Tacaa má, ma yəŋətəŋəna si ye ɪ təŋa mpaav ŋku na ɪ kɔ́v cəne, ŋkɔv ɪ ka təŋ na í kɔ́v, ɪ kaa suv cəne. 34 Maa kenti Yosalem tɔ́, na má waasi-ɪ ma təmlɛ tu Tafiiti tɔ́, na pə kusi ma nyɔv.

Asilii yoolaa sewa, Senakelipi səm

(Isayii 37:36-38; Kvtəsvtv II 32:21-22)

35 Ahoo yuwa, uena Isə isətəa tillu tii Asilii yoolaa təsikile, na í kó yoolaa iyisi nuɔvwa na nuɔasa na kəkasi (185000). Tɛv fema, uena isɛ nyəma mayana sətəa sɛlətəa. 36 Mpɔ́vú Senakelipi kɔ́və təsikile, na í polo ɪcətɛ sɔ́sɔle Ninifi taa, na í caɣa təna. 37 Uena kuyaku nakvli, í suv ɪ tɔ́v Nisələki kutuluɣu taa ke laatu, na ɪ pəyalaa taa naale, Atələmelɛki na Saləsɛɛ pa kv-ɪ. Uena pá se na pa polo Alalaa tetu taa. Uena ɪ piya taa lɛŋka Asahətəŋ lɛɛti ɪ lonte.

20

Isekiyasí wɔsasi na i waav
(*Isayii 38:1-8; Kvtɔɔsvtu II 32:24*)

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ k̀t̀ɔ̀ŋ s̀ɔ̀s̀ɔ̀v nakvli kv kpa Isekiyasí ke waatu nɔyɔlv. Uena Iso kvyɔɔtɔtu telɔsvlv Isayii polo i wiiluyɔ na í heeli-i si: Tacaá yɔɔtáa si, n kaa kvli. Ue tayanu nyá ti.

² Ntɛna Isekiyasí kɛɛsi isɛ na kolɔŋa tɔɔ na í sɔlɛmi Iso si: ³ Hai, Tacaá, tɔɔsi si ma tɔma nyá isɛntaa ké na lotu kvlvmtv. Na má laki tam ké mpi pə wɛ-ŋ teu tɔ.

Uena Isekiyasí tvli nɔyɔ na í wii təkpo. ⁴ Isayii kɔla wulav kin isu i ká lu taya tɔɔ, uena Tacaá tɔm-i si: ⁵ Məli ma yɔlaa wulav Isekiyasí kin na í heeli-i si: Nyá cɔsɔ Tafiiti Iso Tacaá má ma nuwa nyá kvɔsɔlɛmɔtv, na má ná nyá isɔlvɔm. Pə tɔɔ tɔ, cɛlɛŋkufɛ maá waa-ŋ, na halí n tasa Iso tɛsɛɛɛ taa ké pote. ⁶ Maá sɔɔsi-ŋ pusi naanwa na kakpasí, na má fiti nyá na Yosalem nyɔma ke Asilii nyɔma nin taa. Na má kenti icatɛ tɛnɛyɛ ma tɛmlɛ tv Tafiiti tɔɔ, na pə kɔsi ma nyɔyɔ.

⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Isayii nanja fiki pee, na í taa wulav timpí wuk-i tɔ na pə waa-i.

⁸ Ntɛna wulav pɔɔsi Iso kvyɔɔtɔtu telɔsvlv si: Pepeyɛ Tacaá ká hvli-m, na má nyɔna si cɛlɛŋkufɛ pu waa-m, na má polo Iso tɛsɛɛɛ taa?

⁹ Isayii si: Tacaá ká la pɔlv, na í hvlɛna-ŋ si, i ká la nti i siwa tɔ. Ue n caa si isotom waaci í polo təkpalɛ isɛntaa, yaa pə məli waali? ¹⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ Isekiyasí si: Isotom pote ke isɛntaa fɛi katɛ. Ma caa ké si pə məli waali.

¹¹ Ntɛna Isayii sɔlɛmi Tacaá na í mɔlɛna isotom na waali waali ke təkpalɛ kumlee naanwa.

Papiloni wulav tillaa kɔntɛ ke Isekiyasí tɛ
(*Isayii 39*)

¹² M̀p̀r̀ỳg̀ Papiloni wulav Melotaki-Palataŋ nuwa Isekiyasí wɔsasi. Uena í tilina i waali nyɔma ke kvɔɔv na lɛɛtɛli si pá pona-i. ¹³ Na Isekiyasí mu-wɛ na í cɔɔna-wɛyɛ kutuluy wei i taa pa sukí wontunaa kvpantu tɔ. Isu liyitɛɛ nyɔyɔtv, na wɔla, na tulaalɔnaa, na sɔɔsɔŋ nimnaa tɔ. Na í hólí-wɛyɛ i youu wontu tɛsɛɛɛ, na pə tɔna mpi pə wɛ tɔna tɔ. I ta ŋmɛsi-wɛyɛ pɔlv. Paa i kawulaya tɔna, yaa i tɔyaya taa.

¹⁴ Pə waali ké Iso kvyɔɔtɔtu telɔsvlv Isayii polaa na í pɔɔsi Isekiyasí si: Leyɛ yɔlaa mpe pa lunaá? Na wɛyɛ pa caaki? Isekiyasí si: Pa luna hatoo Papiloni ké.

¹⁵ Isayii si: Pepeyɛ pa nawa nyá kawulaya tɔyaya taa? Isekiyasí si: Ma hvla-wɛyɛ pə tɔyaya. Ma ta ŋmɛsi-wɛyɛ ma kpancoou.

¹⁶ Ntɛna Isayii si: Tacaá yɔɔtáa si: ¹⁷ Pə tɔna mpi awulaa mpa pa laala-ŋ tɔ, pa kaasaa na í mayana tɔ, kvyakv nakvli Papiloni nyɔma ká kɔɔ na pá kuu-wi. Pə kaa kaasi-ŋ pɔlv. ¹⁸ Halí paa kpa nyá hvlyɔv nyɔma narəli, na pá la-wɛyɛ yɔlaa kataasi, na pá tv-wɛyɛ Papiloni wulav kawulaya tɔyaya tɛmlɛ taa.

¹⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Isekiyasí cɔwa si: Ma sama.

Uena Isekiyasí tasa si: Iso í tu nyɔnti na í kenti tá tɔɔ, na tɛ caɔana hɛsɔyɔv, halɛna ma sɛm tɛ.

²⁰ Pa kɛɛsa Isekiyasí tɔm lɛnti ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Paa i apalɔtv tɔm, na isɛna i lapa lule, na í hvli lɔɔv na í kɔna Yosalem icatɛ taa ké lɔm tɔ. ²¹ Waatu wei i sɔpa, uena i pɔyalv Manasee lɛɛti i lonte taa.

21

Yuta wulav Manasee tɔm
(*Kvtɔɔsvtu II 33:1-10,18-20*)

¹ Manasee lolvoy pusi naanowa na naale nyehka taa ké i pəsa Yuta wulav. Ilena í lá pusi nule na naanowa na kakpasí ke Yosalem. Pa yaakaya i too sí Hefisi-Pa. ² M̄p̄óḡy Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaa tó. I keena piitimnaa mpa Tacaa təyənna na p̄ f̄e-we tə, pa lakası isayasi. ³ Halí í tayani ηman ke təkətəlenaa mpa i caa Isekiyasi náá yōkaa tó. I ηmá tvyu Paali tēlaalenaa, na í saaki tesika kulalaaya, isu Iseyeli wulav Akarí lapv tó, na í lunjiyi isətvlɔyasi. ⁴ Na í ηmá tēlaalenaa lempra ke Yosalem Iso t̄s̄eēle nte Tacaa ka tōma sí iní i ká caya tó t̄e taa. ⁵ Na í siki isətvlɔyasi tēlaalenaa ke Iso t̄s̄eēle taasi naale t̄ō. ⁶ Haləna í laa i p̄əyalv ke tvyu, na í lá topotopo tēma aní a tēna, na í svsi kəyənəm̄ə. Mpi pə ta maya Tacaa t̄əyō i lakaya tam. Ilena pə kra il̄e p̄ááná. ⁷ Na í saaki tvyu alvnyehkv Asela l̄esv̄ȳv na í su Iso t̄s̄eēle taa. P̄əyēle Tacaa ka tēma Tafiiti na i p̄əyalv Salum̄ə ke heeluyv sí: Yosalem icate nte ma l̄asa Iseyeli kpeka naanowa na naale taa tó t̄e Iso t̄s̄eēle taa ké maa caya tam ke ma yēlaa hek̄v. ⁸ Ye Iseyeli yēlaa t̄k̄əxi ma k̄v̄s̄v̄s̄utv, na ma kiinj wei ma t̄əm̄le tó Moisi c̄ela-w̄e tó, ma kaa yele na p̄á t̄əyōn-w̄eɣe t̄ev̄t̄v nti ma ha pa c̄ōs̄ōnaa tó t̄e taa. ⁹ Ama Yuta nyōma kisa Tacaa ke nunav. Halí Manasee ná yēlaa ké na pa isayatu k̄əli, isu piitimnaa mpa Tacaa k̄piisaa na p̄ f̄e m̄p̄e tó.

¹⁰ M̄p̄óḡy Tacaa heela i k̄v̄əȳət̄v̄t̄v tel̄əš̄əlaa sí p̄á heeli Manasee sí: ¹¹ N lapa acaal̄ətv. N tōma isayatu taa na p̄ k̄əli l̄əη Amolii nyōma. Haləna n̄ t̄usi Yuta nyōma ke t̄v̄η laav taa. ¹² Pə t̄ō ké maya Tacaa Iseyeli Iso, maa k̄ōna alaamali n̄əȳəlv̄ȳv Yosalem na Yuta nyōma. Paa wei í nu-ti p̄i svsi-i watv. ¹³ Maa h̄ō Yosalem nyōma ηk̄p̄əηsv̄ȳv, isu ma lapv Samalii na Akarí lolvoy nyōma tó. Maa k̄piisi icate yēlaa, isu pa nyalv̄ȳv nyanaɣa t̄əc̄eic̄e na p̄á p̄á tó. ¹⁴ Maa l̄ə yēlaa mpa pə kaasaa tó. Maa tu-w̄eɣe kolontunaa niη taa, na p̄el̄e p̄á kuu pa na pa wontu. ¹⁵ M̄p̄óḡy maa la. Mpi tó, hatoo k̄v̄əȳηkv m̄ə c̄ōs̄ōnaa lu Icipiti tó, haləna saη, pa ta yele mpi pə f̄e i teu t̄əȳə lapv, na ma p̄ááná k̄p̄aasv̄ȳv.

¹⁶ M̄p̄óḡy Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaa tó, na í t̄usi Yuta nyōma ke laatu taa, na ma yēlaa k̄v̄p̄ama tuutuuma t̄ōt̄əȳə icate tēna taa.

¹⁷ Pa keesa Manasee t̄ōm l̄enti ke Yuta awulaa tak̄əlasí taa. Paa i k̄v̄lap̄əm na i t̄v̄η laav t̄ōm. ¹⁸ Waatu wei Manasee s̄əpa, il̄ena p̄á p̄imi-i kawulaya t̄əȳəȳa hal̄əm mpi pa yaa sí Wusa hal̄əm tó pə taa, na i p̄əyalv Amōη l̄eeti i lonte.

Yuta wulav Amōη t̄ōm (K̄v̄t̄əsv̄tv II 33:21-25)

¹⁹ Amōη lolvoy pusi hiu na naale nyehka taa ké i pəsa Yuta wulav. Ilena í t̄əȳə pusi naaleɣe Yosalem. I too kele Yopa t̄o Halu p̄eēlv̄ Mesuleme. ²⁰ M̄p̄óḡy i lapa mpi pə ta maya Tacaa tó, isu i caa Manasee. ²¹ I keena-i teitei ké, na í laaki t̄v̄η isu íl̄e i ka lapv tó. ²² Amōη l̄ōwa i c̄ōs̄ōnaa Iso Tacaa maya, i ta tó isu ma caaki tó.

²³ M̄p̄óḡy k̄v̄əȳəkv nak̄v̄li Amōη waali nyōma k̄v̄la i t̄ō, na p̄á kv-i i kawulaya t̄əȳəȳa taa. ²⁴ Ama Yuta nyōma ná k̄ó mpa pa kv-i tó. Ilena p̄á kra i p̄əyalv Sosiyasi ke wulav.

²⁵ Pa keesa Amōη t̄ōm l̄enti ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa. ²⁶ M̄p̄óḡy pa p̄ima-i i p̄əlaav taa ké Wusa hal̄əm taa. Na i p̄əyalv Sosiyasi l̄eeti i lonte taa.

22

Yuta wulav Sosiyasi t̄ōm (K̄v̄t̄əsv̄tv II 34:1-2)

¹ Sosiyasi lolvoy pusi p̄əlef̄e naanowa nyehka taa ké i pəsa Yuta wulav ke Yosalem taa ké pusi hiu na naanowa na kul̄m̄aya. I too kele Posika t̄ō Ataya

peelo Yetita. ² M'p'ógó Sosiyasi lapa mpi pə maya Tacaá tó. I tóma teitei ké isu i loŋce Tafiti, i ta lu i ukpate taa.

Kòtvlv səsə hii kiiu takəlaya
(*Kvtəsəsvtu II 34:8-18*)

³ M'p'ógó kuyaku nakuli Sosiyasi kusa takəlasí n̄maalv Asaliya pəyalv Safan̄, Mesulam saali kéle sí: Polo Iso təsele, ⁴ na n̄ heeli kòtvlv səsə Hilikiya sí kala Iso təsele liyitee wena kətəlaa n̄nəyɔ tan̄laa kpɛyelaá tó. ⁵⁻⁶ Na n̄ cəla-yeyɛ təma lataa tó feŋlaa, mpa pa taɣanəyi Iso təsele tó, na pá feli saakəlaa, na tetv n̄malaa, na təma lataa ləlaa. Ulena pá yana taasi na pɛe kusaakee wena paa taɣanna tó. ⁷ Taa pəsəi-wɛ sí pá keesi mpi pa larənaa tó. Mpi tó, yəlaa mpe pa laki teu ké.

⁸ Kòtvlv səsə nu mpu, ulena í heeli Safan̄ sí: Ma hika kiiu takəlaya ke Iso təsele taa. Ulena kòtvlv cəla Safan̄ ke takəlaya n̄ke, na ílé i kala. ⁹ Ulena Safan̄ məli na í heeli wulav sí: Kətəlaa kooa Iso təsele atakaa taa liyitee na pá cəla təmlataa feŋlaa.

¹⁰ Ulena Safan̄ tasa sí: Kòtvlv səsə Hilikiya cələnə-m takəlaya kanɛ.

M'p'ógó Safan̄ kala takəlaya n̄keɣe wulav.

Sosiyasi pəsə Iso kuyəyətvtv teləsvlv əlvnyəŋ Huləta
(*Kvtəsəsvtu II 34:19-28*)

¹¹ Waatv wei wulav nu kiiu takəlaya n̄ke ka təm, ulena i lan̄le wakəli na í cəli i wontu. ¹² M'p'ógó i yaa kòtvlv səsə Hilikiya, na Safan̄ pəyalv Ahikam, na Mikaya pəyalv Akəpə, na takəlasí n̄maalv Safan̄, na i waali nyəma taa ləlv wei pa yaa sí Asaya tó, na í tó-wɛ sí: ¹³ I polo í pəsəi Tacaá ke má na Yuta yəlaa ta təm, na takəlaya n̄ka pa hii isəntə tó ka kuyəyətvtv tó. Pəpətv fei lelen̄, ta cəsənaa ta təkí kvsəsiv nti pa n̄maa ka taa tó. Pə tó ké Tacaá pááná ka huuna-tuyv səsəm.

¹⁴ M'p'ógó apalaa kakpasí un̄i i polə Iso kuyəyətvtv teləsvlv əlvnyəŋ Huləta tɛɣe Yosalem kpekəle kufate taa. Alv un̄i i paalv kéle Tifa pəyalv Salum, Hala saali. Ule i paasayanana kətəlaa wontu kususuu. M'p'ógó apalaa mpe pa keesa pa təm ke Huləta. ¹⁵ Ntəna Huləta tó-wɛ sí, pá teləsv wulav sí Tacaá təma sí: ¹⁶ Maa yele na mpusi kəv Yosalem na i yəlaa pa tó, isu pa n̄maav takəlaya kanɛ ka taa tó. ¹⁷ Mpi tó, pa lə-m na pá laaki tun̄. Ulena pa lakası nsí sí kpa-m pááná. Pə tó ké ma pááná huuna icate tənɛɣe səsəm, a ta tiita. ¹⁸ Ye pə kaasa wulav ilɛ, Iseyeli Iso Tacaá heeliyi-i sí, isu i nuv takəlaya n̄ke ka taa təm ke teu, ¹⁹ na nti ma yəyota Yosalem na i yəlaa pa təm tó, tu tɛsəna səɣəntv. Halí tó pəsí mpusi təm. Ule ma nawa isəna nyá lan̄le wakəlaa na n̄ cəli nyá wontu na n̄ pəli isəlv m tó, maa mu nyá kvsələmvtv. ²⁰ Pə tó ké maa yele na n̄ sí səm kɔvam, na pá pi-n̄ nyá pələav taa. N kaa na mpusi wei maa kəna Yosalem nyəma tó tó.

Sosiyasi na Iso pa nəyɔ pɛelvyv
(*Kvtəsəsvtu II 34:29-32*)

M'p'ógó kòtvlv səsə Hilikiya na i taapalaa, pa polaa na pá heeli təm ntəyi wulav Sosiyasi.

23

¹ M'p'ógó wulav kota Yuta na Yosalem pə nyuyv nyəma tənaya i kiŋ ke kpakpaa. ² Na pá na pa samaa pá polo Iso təsele. Pə kpaɣav kətəlaa, na Iso kuyəyətvtv teləšəlaa na yəlaa tənə, paa mpa. Ulena wulav kala-weyɛ kiiu takəlaya n̄ka pa hiiwa tó. ³ Pəle pə waali ké wulav səŋa i kumte tó ke Iso təsele taa. Ulena í na Tacaá pá pɛeli nəyɔ, na samaa tisi sí mpe paa təkí Tacaá kiŋ, na i kvsəyəsətv, na

ι κωτωτωτ, na luyu kolomuyv, na lotu kolomtu. Na pá laki pə təna mpi pa ηmaa takəlaya ηke ka taa tə.

*Isə seev tayanuyv ke Yuta taa
(Kwtəəsvtv II 34:3-5)*

⁴ Pəle pə waali ké wulav təma kotvlv səsə Hilikiya, na ι waali nyəma, na kətəlaa mpa pa tanəyi Isə təsele nənəyo tə si: I lə tuyv Paali na Asela na isətvlnyası wontu kulalaatv təna. Uena pá wə-təyi kəkə ke Yosalem ıcate waali ke Setəlvn ηtetəkəle taa, na pá cosi pə təlvma na pá pona Peteevl. ⁵ Mprəyú Sosiyası təyona tin ηkətəlaa mpa Yuta awulaa ká kpawa tə. Mpe pa feenəyəna təkətəlenaa mpa pa we acalē nna a cəna Yosalem tə a taa tə. Mpi tə, tuyv Paali, na ilim, na isətv, na isətvlnyası waanı waanı tənaya pa feenayaa. ⁶ Uena pá ləsi Isə təsele taa ké Asela tesika kulalaaya, na pá wə-keye Yosalem waali ke Setəlvn ηtetəkəle taa, na pə nyaya təkpataa. Uena pá ηmusı pə təlvma ke pəlaan taa. ⁷ Mprəyú Sosiyası yəka Isə təsele cəlv kutulvη wei ι taa pa laki wasanjalətv tə. Tənaya alaa ná lvvki tuyv Asela kotaya wontu.

⁸ Pə waali ké Sosiyası kəna Yuta acalē kətəlaa təna, na ι wakəli pa təkətəlenaa mpa pa taa pa feenayaa na pá wəki tulaalvnaa tə. Pə krayan Kera na pə polo Peesepa tə. Na pá yəki təlaalēnaa mpa paa we Yosalem ıcate nənəsi tə. Na təlaale nte tv we ıcate nyuyv tv Yosuva nənəyo tə. Ye η svvki ıcate nyá nin mpətəη tə. ⁹ Ama kətəlaa mpa pa feenayaa tin təkətəlenaa tə, pa ta ha-weye mpaav sı pá la kotası ke Tacaa kotaya təlate təv ké Yosalem. Ama pá na kətəlaa lēlaa pa təkayana potopotonaa mpa pa taa kəkəsvm feı tə.

¹⁰ Mprəyú Sosiyası wakəla təlaale Tofe timpri yəlaa wəkaya pa piya ke tuyv Moleki ke Hinom ηtetəkəle taa tə. ¹¹ Na ι wakəli tətəyo krayanəη lēesəη wei Yuta awulaa ka hawa na pá sı Isə təsele nənəyo kutuluyv taa ké akewe Netan-Meleki təyaya cəlv tə. Na Sosiyası wə ι kēkenaa ke kəkə tətə. ¹² Na ι yəki təlaalēnaa mpa Yuta awulaa ka ηmawa Ahası kutuluyv pata təv tə tərvtvrvtv. Na mpa wulav Manasee ηmawa Isə təsele taası naale təv tə. Na ι lə pə həyolası ke Setəlvn ηtetəkəle taa. ¹³ Na Sosiyası wakəli təkətəlenaa mpa Salvməη ka ηmawa Olifinaa pulaya ilim mpətəη təv həyolvv ke Yosalem ısentaa tə. Paa Sitəη nyəma tuyv alvnəyηkv isayav Asətəti, na Mowarv nyəma tuyv isayav Keməsi, na Amoni nyəma tuyv isayav Milikom. ¹⁴ Na Sosiyası yəki pēe kusikee, na ι setı tesikası, na ι waası təlaalēnaa təv ké yəlaa mvwa.

*Isə seev tayanuyv ke Iseyeli taa
(Kwtəəsvtv II 34:6-7)*

¹⁵ Mprəyú Sosiyası wakəla Peteevl təkətəle, nte Nepa pəyalv Solopvwm ka ηmawa na ι tusı Iseyeli nyəma ke laatu taa tə. Sosiyası wəpa tesika ke kəkə, na ι yəki təlaale tənəηnəη.

¹⁶ Sosiyası təηna mprəyú lapv təyo ι loosa pəlaan ke pulaya təv, na ι tili yəlaa na pá kuv mvwa na pá wə-yeve kəkə ke təkətəle na tə pilisi, ısv Tacaa kvəyətətv tēləsvlv ka kpaałv tv. ¹⁷ Mprəyvlē Sosiyası tasa pəəsvv sı: Pəlaav pəle nteye ma loosiyi ıəəntə?

Uena ıcate yəlaa cə sı: Yuta Isə kvəyətətv tēləsvlv wei ι ka kpaała nti tə təna n lapə təkətəle tənē tv ι pəlaav ké.

¹⁸ Ntēna Sosiyası sı: I yele Isə kvəyətətv tēləsvlv ıtv ι pəlaav ηkv. Nəyəlv ι taa tokina-kv.

Mpv pə lapəna na pá yele Isə kvəyətətv tēləsvlv ıtv na Samalii nyəη pa mvwa.

¹⁹ M̄p̄óyó wulaw Sosiyasí yóka tákótelenaa, m̄pa Iseyeli awulaa ka ηmawa Samalii acalée taa, na pá laaki na pá kusí Tacaa pááná tó. Teitei isu i lapu Peteehi tó. ²⁰ Na í lenti pa kótela m̄pa pa fēnaya tákótelenaa m̄pe tó. Na í wó p̄ tó ké yēlaa m̄wa.

P̄ waali ké Sosiyasí m̄la Yosalem.

Yuta nyéma tōyōv ke Tēev acima
(*Kvtōsvtu II 35:1,18-19*)

²¹ M̄p̄óyó Sosiyasí tōma Yuta nyéma tēna s̄i: I tōyō m̄ Išo Tacaa Tēev acima. Isu paa kēesuyō nōyō p̄eeluyō takōlaya taa tó. ²² P̄p̄ōtv̄ fēi lelen, p̄ krayan hatoo paasēnlaa waatu, na pá polo Yuta na Iseyeli pa awulaa waatu tó, pa ta tōyōta Tēev acima isu m̄p̄v̄ p̄ taka. ²³ Sosiyasí kawulaya p̄anaya p̄olefēi hiu nyēhka taa ké pa tōyō-i m̄p̄óyó Yosalem taa.

Sosiyasí kawulaya kōtākōtv̄
(*Kvtōsvtu II 35:20-27; 36:1*)

²⁴ M̄p̄óyó Sosiyasí k̄piisa Yosalem na Yuta tēna taa ké p̄ee p̄ōsēlaa, na kōyōn̄η s̄ōsēlaa. Na í wakēli k̄ulalaam, na lēsēḡ, na laatu wontu lentēnaa, isu pa kēesuyō kiin̄ takōlaya ḡka kōtv̄b̄ Hilikiya h̄iwa Išo tēsēle taa tó, ka taa tó.

²⁵ Tōo tó, wulaw nōyōlv̄ i ta cayata isu Sosiyasí, na í sōla Tacaa na lotu kōlv̄m̄to na i lēsaya s̄v̄-i tēmammam. Isu pa kēesa Moisi k̄iuv̄ taa tó. P̄yēle pa kaa na wulaw nōyōlv̄yō m̄p̄v̄ tōtō.

²⁶ Išēna Manasee ka kusō Tacaa pááná ke Yuta tōtō a ta tii. ²⁷ P̄ tōtō ké Išo tōma s̄i: Isu ma yeluyi na kōlv̄ntunaa k̄uv̄ Iseyeli nyéma tó. M̄p̄v̄ tōtōyō maa yele na pá k̄uv̄ Yuta, ma taa na-wēyē ma isentaa. Maa lō Yosalem icatē nte maa lēsaa tó, na Išo tēsēle nte maa tōma s̄i paa sēk̄i-m̄ tē taa tó.

²⁸ Pa kēesa Sosiyasí tōm̄ lenti ke Yuta awulaa takōlaya taa. ²⁹ Sosiyasí waatu taa ké Icipiti wulaw Neko na i yoolaa pa pukaya Asilii nyéma waasuyō ke Iflati kin̄. M̄p̄óyó Sosiyasí k̄v̄laa s̄i i kayatōȳi-wē. Ilena pá kv̄ Sosiyasí ke Mekito ke yōov̄ kancaalaya nyēhkv̄ taa. ³⁰ M̄p̄óyó i waali nyéma tv̄-i kēekē taa, na pá pona-i Yosalem na pá pimi-i i p̄elaau taa. P̄ waali ké Yuta nyéma k̄pawa Sosiyasí p̄yālv̄yō Sowakasí ke wulaw, na í lēeti i caa lonte taa.

Yuta wulaw Sowakasí tōm
(*Kvtōsvtu II 36:2-4*)

³¹ Sowakasí lōlv̄yō p̄anaya hiu na kakpasí nyēhka taa ké i p̄esa Yuta wulaw. Ilena í la isōtv̄naa tooso ke Yosalem taa. I tōo kēle Lipina tv̄ Ilimēya p̄eelō Hamutali. ³² M̄p̄óyó Sowakasí lapa mpi p̄ ta maya Tacaa tó, isu i cōsōnaa. ³³ Ilena Icipiti wulaw Neko k̄p̄a-i na í pona yomle ke Lipōla ke Hamati tētv̄ taa, na i kawulaya su tēnaya. M̄p̄óyó Neko tv̄ Yuta nyéma s̄i pá fēli-i lampuu ke liyitee nyēḡtv̄ kiloonaa iyisi tooso (3000), na w̄la ke kiloonaa hiu na naanōwa.

³⁴ P̄ waali ké Icipiti wulaw Neko k̄p̄a Sosiyasí p̄yālv̄yō Iliyakim s̄i i lēeti i caa lonte. Na í layasí-i h̄ete s̄i Sowakim. P̄ kaasa Sowakasí, ilena í pona-i Icipiti na í sí tēna. ³⁵ M̄p̄óyó Sowakim tōwa i yēlaa na pá fēlv̄yō lampuunaa na pá kēesēna pa k̄v̄hikim. Ilena Sowakim naa fēli Icipiti wulaw ke mpi i p̄ōsēlaa tó. Ye tētv̄ tv̄ í fēla i nyēm, ilē Sowakim náá pona Icipiti wulaw ke liyitee na w̄la wei Icipiti wulaw p̄ōsēȳi tó.

Yuta wulaw Sowakim tōm
(*Kvtōsvtu II 36:5-8*)

³⁶ Sowakim lɔlvɔv pɛnaya hiu nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav ke Yosalem. ɪ too keɛ Luma tv Petaya pɛɛɔ Seputa. ³⁷ Sowakim lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ cɔsɔnaa.

24

¹ Sowakim kawulaya waatu ke Papiloni wulav Nepukanɛsaa, na ɪ yoolaa pa wata Yuta tetv na pɔ ɲmakɛli Sowakim. Ama pusi tooso sikaa, ɪɛna ɪ kɔli pa tɔɔ. ² Mɔpɔyɔ Tacaɔ kɛna Sowakim ke Papiloni, na Sili, na Mowarv, na Amoni yoolaa, na pɔ wakɛli na pɔ ɲmuli Yuta nyɛma. ɪsu ɪsɔ ka heeluyv ɪ kuyɔyɔtv telɛsɛlaa na pɔ yɔyɔti tɔ. ³⁻⁴ Pɛ tayɔ pulv, Manasee ka wakɛla sɔsɔm kɛ. ɪ kɔ yɛlaa kɔpɪŋ ke mɔsvɛŋ, na ɪsayatv svv Yosalem taa kɛ sɔsɔm. ɪɛna Tacaɔ nɔɔ kisi-wɛyɛ suulu hɔlvɔv, na ɪ yeɛ na mpusinaa mpe pa kɔŋ-wɛ. Mpi tɔ, ɪ taa caaki sɪ ɪ tasa-wɛyɛ ɪ ɪsɛntaa kɛ nau.

⁵ Pa kɛɛsa Sowakim tɔm lɛntɛnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ⁶ Waatu wei Sowakim sɛpa, ɪɛna ɪ pɛyalv Sowakɛŋ ɛɛti ɪ lonte taa.

⁷ Ama ɪcipiti wulav nɔ tɔ nɔki luv. Mpi tɔ, Papiloni wulav ka ɛɛka-ɪ tetvnaa mpa ɪ kɔ tɔyɔ lɔŋ tɔyɔ. Pɛ kpaɔav ɪcipiti tetv tɔŋa na pɛ suna ɪfɛlati pɔyɔ tɔ.

Yuta wulav Sowakɛŋ tɔm: Yɛlaa kuuu kancaalaya nyɛm (Kvɔɔsvv II 36:9-10)

⁸ Sowakɛŋ lɔlvɔv pusi pɛɛ fei hiu nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. ɪɛna ɪ ɪɔtɔnaa toosoɔyɔ Yosalem. ɪ too keɛ Yosalem tv ɪɛnataŋ pɛɛɔ Nehuseta.

⁹ Mɔpɔyɔ Sowakɛŋ lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ caa.

¹⁰ Waatu ɪnɪ ɪ taa kɛ Papiloni wulav Nepukanɛsaa yoolaa polaa na pɔ nyala Yosalem ɪcate. ¹¹ Mɔpɔyɔ ɪ mayamaɔa ɪ kɔma saa wei ɪ yoolaa nyala ɪcate ke mpv tɔ. ¹² ɪɛna wulav Sowakɛŋ, na ɪ too, na ɪ waali nyɛma, na ɪ akewɛnaa, na ɪ yɛlaa mpa ɪ wɛna naani tɔ, pɔ lu na pɔ polo pɔ ha Nepukanɛsaa ke pa ti. ɪɛna ɪɛ ɪ la-wɛyɛ yomaa ke ɪ kawulaya pɛnaya pɛɛfɛi naanvwa nyɛŋka taa.

¹³ Mɔpɔyɔ Nepukanɛsaa kuu ɪsɔ tɛsɛɛɛ na kawulaya tɔyaya pɛ kpancooŋ tɛna. Na ɪ yɔki wɔla wontu nti Salvmɔŋ ka lupa na pɔ lakɛna ɪsɔ tɛsɛɛɛ taa tɔ, ɪsu Tacaɔ ka yɔyɔtvv tɔ. ¹⁴ Na pɔ kuu Yosalem nyɛma tɛna, na akewɛnaa sɔsaa na nyvɔv nyɛma. Na pɔ lu yɛlaa iyisi naanvwa (10000). Pa ta kalɛna canɔm tɛma lataa na koolaa. Na pɛ yeɛ kɔnyɔntvnaa tike. ¹⁵ Na ɪ kpaɔa tɔtɔyɔ Sowakɛŋ, na ɪ alaa, na ɪ yɛlaa mpa ɪ wɛna naani tɔ, na Yuta nyvɔv nyɛma na ɪ pona Papiloni. ¹⁶ Yɛlaa kupama iyisi naatosompɔyɔlaya (7000) ke ɪ kpaɔaa. Na canɔm tɛma lataa, na koolaa ke yɛlaa iyaya (1000). Mpa pa mɔna yooɔ tɔyɔ ɪ kpaɔa mpv na ɪ pona Papiloni.

¹⁷ Pɛ waali kɛ Nepukanɛsaa kpa Sowakɛŋ ɪkpele Mataniya ke wulav. Na ɪ layasi-ɪ hɛtɛ sɪ Setesiyasi.

Yuta wulav Setesiyasi tɔm (Selemii 52:1-3; Kvɔɔsvv II 36:11-12)

¹⁸ Setesiyasi lɔlvɔv pusi hiu na kɔɔmaya taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. ɪɛna ɪ ɪɔ pusi naanvwa na kɔɔm ke Yosalem. ɪ too keɛ Lipina tv ɪɛmɛya pɛɛɔ Hamutali.

¹⁹ Mɔpɔyɔ wulav ɪnɪ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ caa Sowakim.

²⁰ ɪɛna Tacaɔ mɔ pɔɔnɔ na ɪ kɛna mpusi ke Yuta na Yosalem pɛ nyɛma tɔɔ, na ɪ ɪ-wɛyɛ poolvŋ.

25

*Nepukanesaa leekyoo ke Yosalem
(Selemii 39:1-7; 52:3-11)*

Mróyú Setesiyasi kola Papiloni wulaw Nepukanesaa tóo. ¹ Uena Papiloni wulaw Nepukanesaa na i yoolaa, pá polo Yosalem na pá ta-teye kotaya. Pa loma harəle taka ké na pá cəo-teye Setesiyasi kawulaya pənaɣa pəɣolayafei naanowa nyəɣka, isətu naanowa nyəɣ kuyaku naanowa nyəɣku wule. ² Na pá polo i kawulaya pusi naanowa na kolom nyəɣka.

³⁻⁴ Mróyú nyəɣosi anaam luwa Yosalem icate taa. Yəlaa u naaki təɣonaya. Uena Papiloni nyəma tui icate kolunja ke rúyú, ke isətu liyiti nyəɣ kuyaku pəɣolayafei naanowa nyəɣku wule. Paa na Papiloni nyəma ka tama Yosalem tə, Setesiyasi na i yoolaa pa pəsaa na pá təɣna wulaw haləm nənɔɣo ke koloosi naale heku. Na pá kraɣa Yaatanu tetekəle mpaaw, na pá se aho. ⁵ Ama Papiloni nyəma tu Setesiyasi waali na pá kra-i Yeliko tetekəle taa. Uena i yoolaa yele-i i tike. ⁶ Mróyú pa kra-i yomle na pá pona-i Papiloni wulaw kin ke Lipəla. Tənaɣa pa huɣna-i təm. ⁷ Na pá kú i piya ke i isenta. Pəle pə waali, ilena pá wəɣosi i isə, na pá həkə-i na pá pona-i Papiloni.

*Yosalem nyəma kuuu naale nyəm
(Selemii 39:8-10; 52:12-30; Kvtəəsvtu II 36:17-21)*

⁸ Mróyú Papiloni wulaw taɣlaa nyuɣu tu, wei i ké wulaw waali nyəɣ na pá yaaki-i si Nepusalatan tə, i suv Yosalem taa ké Nepukanesaa kawulaya pənaɣa pəɣolayafei naanowa nyəɣka, isətu kakpasu nyəɣ, kuyaku naatosompəɣolaya nyəɣku wule. ⁹ Uena í nyagasi Iso təsele na kawulaya təyaya. Na pá tu kələna nyuɣu nyəma nyəɣsi. ¹⁰ Na i yoolaa yəki Yosalem icate.

¹¹ Pə waali ké Nepukanesaa teesa kuuu ke icate taa yəlaa, mpa paa hawa Papiloni nyəma ke pa ti tə, na caɣəm təma lataa mpa pu kaasaa tə. ¹² Uena Nepukanesaa yelee konyəntunaa si pəle pá haləxi təɣonaya na leseɣnaa.

¹³ Mróyú Papiloni nyəma yəka akelenaa mpa paa we Iso təsele nənɔɣo tə, na pá kəli nyəɣəluyu kuseemuy. Na pá kraɣa pə lum keekena, na pə nyampaaɣni anaam wei pa su Iso təsele taya tə tə, na pá teɣna Papiloni. ¹⁴ Na pá kreɣna tətəɣo nyəɣəluyu kuseemuy wontu nti pa lakəna Iso təsele taa tə. Isu nti pa kuukina təloma tə, na pə ləɣəlasu na krətələɣ na kəpənna. ¹⁵ Mróyú wulaw taɣlaa nyuɣu tu kraɣa wəla na liyitee nyəɣəluyu wontu. Na cofolona na cemsena mpa pa ηmusəɣəna caləm tə.

¹⁶ Nyəɣəluyu kuseemuy ηku Saluməɣ ka larəna Iso təsele wontu, na tə maɣamaya tə nyəntu tə. Isu lum nyampaaɣni anaam, na lum keekena tə, ku təwa səsəm ké. ¹⁷ Akelenaa mpe pa kəɣkoloməɣ ka we meətələnna pəɣolayafei naanowa naanowa ké. Paa wei i nyuɣu taa ké nyəɣəluyu kuseemuy caɣəm kahuka ke meətəli kolom na titite. Na pə puluyu na ku təo ké tuyu nakəli ku pee taka.

¹⁸ Mróyú Papiloni taɣlaa nyuɣu tu kra kətul Selaya, na i waali tu Sefaniya, na kətəlaa mpa pa taɣxi Iso təsele nənɔɣo tə. ¹⁹ Na í kra tətəɣo yoolaa nyuɣu tu, na wulaw təyaya nyəma narələxi kakpasu. Na takəlasu ηmaalu wei i kraɣəxi yoolaa kofama tə, na Yuta icate nyəma ke nutoso. Pa tənaɣa mpu Yosalem taa ké paa wee. ²⁰ Uena Napusalatan pona-weye Papiloni wulaw kin ke Lipəla. ²¹ Na Papiloni wulaw ku-weye kraɣaa ke Hamati tetu taa təna.

Isəna pa pona Yuta nyəma ke hatoo Papiloni təɣəle.

Yuta tetv nyvvyv tv Ketaliya tvm
(*Selemii 40:7-41:18*)

²² Μπόγύ Papiloni wulav Nepukanesaa kaasa Yuta yelaa ke pəcəyə tetv taa. Uena í kpa Ahikam pəyalv Ketaliya, Safaŋ saali ke pa nyvvyv tv. ²³ Yuta yoolaa nyvvyv nyəma, na pa yelaa mpa pa ta ha pa təxi Papiloni nyəma tə, pa nu nti Nepukanesaa tv í taa ke mpv tə. Uena pá polo Ketaliya kin ke Misipa. Nyvvyv nyəma mpeyele Netaniya pəyalv Isəmayeli, na Kaleya pəyalv Yohanaŋ na Netofa tv Tanehumeti pəyalv Selaya na Maaka tv Yasaniya. ²⁴ Μπόγύ Ketaliya tōma pa tēna na tuunav si: Í taa nyana Papiloni nyəma. Í caya tetv taa na í nukəna-we te, í ká waa.

²⁵ Isətōnaa naatosompəyolaya sikaa, uena awulumpu Nataniya pəyalv Isəmayeli, Iisama saali kele. Μπόγύ Isəmayeli kpaɣa yelaa naanvwa na í polo Misipa na í kó Ketaliya na Yuta nyəma na Papiloni nyəma mpa paa we í kin tə. ²⁶ Mpvyvle səyōntv kpa icate nyəma na Papiloni tvm, na nyvvyv nyəma tó si pá taa kō na pá lēeti-we. Uena pá se na pá polo Icipiti.

Sowakeŋ saləka tvlvvyv
(*Selemii 52:31-34*)

²⁷ Yuta wulav Sowakeŋ saləka pənaɣa hiu na naanvwa na naatosompəyolaya nyəŋka sikaa, uena Ifili-Melota pəsi Papiloni wulav. Μπόγύ í tula Sowakeŋ ke pə isətv naanvwa na naale nyəŋ kvyakv hiu na naatosompəyolaya nyəŋkv. ²⁸ Uena í lapi-í kvpantv. Í kpa-í awulaa lempra mpa pa we Papiloni tə pa nyvvyv tv. ²⁹ Na pá wəyəsí í saləka wontu, na í na Papiloni wulav pá tōki təntəmlē. ³⁰ Na Papiloni wulav paasəyōna-í paa kvyakv ŋku, haləna í səm.

KUTÓOSUTU TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA

Kutubtu

Kotóosutu takēlaya kancaalaya nyēŋka kane ka taa ké pa keesəyi lseyeli nyóma luhŋ loosi tòm na Tafiiti kawulaya təyov tòm. Pa keesəyi ka taa tətəyov Iso təyaya ŋmav tayanovv tòm tətə. Takēlaya ŋmaalv huləyi-tv sɪ Iso seeto nité pə təna pə kite.

Isəna pa fayə Kutóosutu I takēlaya tə:

Atam lɔlaa na pə lɔlɪ Tafiiti, titite 1–9

Tafiiti kawulaya təyov tòm, titite 10–29

LULUH LOOSI TAMSUVU

Pə kpayav Atam na pə polo Isav luhvov tə

¹ Atam pəyalv kele Seti, Seti pəyalv kele Inoosi. ² Inoosi pəyalv kele Kenəŋ, Kenəŋ pəyalv kele Malaleyeli, Malaleyeli pəyalv kele Yeleti. ³ Yeleti pəyalv kele Henəki, Henəki pəyalv kele Matusalem, Matusalem pəyalv kele Lemeki. ⁴ Lemeki pəyalv kele Nowee, Nowee pəyalaa nté Sem na Kam na Yefete.

⁵ Yefete pəyalaa nté Komεε, na Makəki, na Matayi, na Yafəŋ, na Tupaali, na Meseki, na Tilasi. ⁶ Komεε pəyalaa nté Asəkənaasi, na Tifatɪ, na Tokaama. ⁷ Yafəŋ pəyalaa nté Iɪsa na Taasisi, na Kitim, na Lotanim.

⁸ Kam pəyalaa nté Kusi, na Misilayim, na Puti, na Kanaəŋ. ⁹ Kusi pəyalaa nté Səpa, na Hafila, na Sapəta, na Lakəma, na Sapəteka. Lakəma pəyalaa nté Səpa, na Tetəŋ. ¹⁰ Tetv taa wulav kancaalaya nyəŋ Nemloti caa kele Kusi tətə. ¹¹⁻¹² Luti, na Anem, na Lehəpɪ, na Nafutu, na Patəlosɪ, na Kasulu, na Kafətəv nyóma mpa pa ké Filiisi nyóma tə pa cəsv kele Misilayim. ¹³⁻¹⁵ Kanaəŋ pəyalv kancaalaya nyəŋ nté Sitəŋ. Sitəŋ waali ké Hətɪ. Pəyele Yəpusi nyóma, na Amolii nyóma, na Kilikasɪ nyóma, na Hifi nyóma, na Aləkiti nyóma, na Sini nyóma ¹⁶ na Afatɪ nyóma, na Semalii nyóma, na Hamatɪ nyóma cəsv kele.

¹⁷ Sem pəyalaa nté Uam, na Asuu, na Aləpasatɪ, na Luti, na Alam, na Usi, na Huuli, na Ketεε, na Meseki. ¹⁸ Aləpasatɪ pəyalv kele Sela, Sela pəyalv kele Ipeε. ¹⁹ Piya naaleye Ipeε lɔlaa, pa yaa kancaalaya nyəŋka sɪ Peleki. Pə nyovv nté sɪ fayav. Mpi tə, ɪ waatv taa ké atε yəlaa fayaa. Pa yaa Peleki neu sɪ Yəkətəŋ. ²⁰ Yəkətəŋ pəyalaa nté Aləmotatɪ, na Selefɪ, na Hasamafetɪ, na Yela. ²¹ Na Hatolam, na Usali, na Tikəla, ²² na Ipaali, na Apimayeli, na Səpa. ²³ Na Ofii, na Hafila, na Yopari. Yəkətəŋ pəyalaa nté pa tənəyav mpu.

²⁴ Sem pəyalv kele Aləpasatɪ, Aləpasatɪ pəyalv kele Sela. ²⁵ Sela pəyalv kele Ipeε, Ipeε pəyalv kele Peleki, Peleki pəyalv kele Lewu. ²⁶ Lewu pəyalv kele Selu, Selu pəyalv kele Nahoo, Nahoo pəyalv kele Tela. ²⁷ Tela pəyalv kele Apəlam wei pá kəma na pá cuyusi sɪ Apəlaham tə.

²⁸ Apəlaham pəyalaa nté Isaaka na Isəmayeli. ²⁹ Pa luhŋ nyóma həla ntə.

Isəmayeli pəyalv kancaalaya nyəŋ nté Nəpayotɪ, Nəpayotɪ waali ké Ketaa, na Atəpelɛli, na Mipisam. ³⁰ Na Misema, na Tuma, na Masa, na Hatatɪ, na Tema. ³¹ Na Yetuu, na Nafisi, na Ketəma. Isəmayeli nyóma nté.

³² Apəlaham alv naale nyəŋ Ketula ná lula-ɪ Similan na Yəkəsəŋ na Metəŋ, na Matiyəŋ, na Isepaki, na Suwa. Yəkəsəŋ pəyalaa nté Səpa na Tetəŋ. ³³ Matiyəŋ piya nté Ifa na Ifεε, na Hanəki, na Apita na Uləta. Ketula luhvov nyóma nté pa tənəyav mpu.

³⁴ Apələham lələna Isaaka. Isaaka ná lələ Isav na Iseyeli. ³⁵ Isav pəyalaa nté Ilifasi na Leweli na Yewusi na Yayelam na Kola. ³⁶ Ilifasi pəyalaa nté Teməŋ na Omaa na Sefi na Katam na Kenasi na Timna na Amaleke. ³⁷ Leweli pəyalaa nté Nahati na Sela na Samma na Misa. ³⁸ Seyii pəyalaa nté Lotəŋ na Sopali na Sipeyən na Ana na Tisən na Isee na Tisan. ³⁹ Lotəŋ pəyalaa nté Holi na Homam na i neu alvnyəŋ nté Timna. ⁴⁰ Sopali pəyalaa nté Aliyan, na Manahati, na Ipaali, na Sefi, na Onam. Sipiyan pəyalaa nté Aya, na Ana. ⁴¹ Ana pəyalv kele Tisən, Tisən pəyalv kele Haməlan, na Isepan, na Itəlan, na Keləŋ. ⁴² Isee pəyalaa nté Pilehan, na Safan, na Yakan. Tisan pəyalaa nté Usi, na Alan.

Itəm nyəma awulaa na pa nyvny nyəma
(Kancaalaya 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰ Awulaa mpa pá təkəŋa kawuləŋa ke Itəm tetv taa na pá kaasəŋi təma, na pəcə Iseyeli nyəma təkəŋi pa kawuləŋa tə pa həla ntə. Tinapa tetv tv Peyə pəyalv Pəla. Pəla səpa, iləna Posola tetv tv Sela pəyalv Yopari náa təŋə. Pəle pə waali ké Teməŋ tetv tv Husam na Afi tetv tv Petati pəyalv Hatati. Inu i yonna Matiyən tetv nyəma ke Mowarv tetv taa na i kəli-wə. Na Masələka tetv tv Saməla na Lehopoti tetv tv Sawuli ke pəŋə nəŋə. Na Akəpə pəyalv Paali Hanan, na Payi tetv tv Hatati wei i kpaŋa Matəleti pəlel Matapeeli tə, Me-Sahari saali kele.

⁵¹ Wulav Hatati səm waali ké lələŋ nyvny nyəma təkəŋa kawuləŋa ke Itəm tə. Hali pəle pa həla nté Timna, na Aləfa, na Yeteti, ⁵² na Oholipama, na Ila, na Pinəŋ. ⁵³ Na Kenasi, na Teməŋ, na Mipisaa, ⁵⁴ na Makətəyeli na Ilam. Itəm lələŋ nyvny nyəma nté.

2

Yakərv pəyalv Yuta ləlvny nyəma

¹ Yakərv wei pá cuŋusaa si Iseyeli tə, i pəyalaa həla ntə. Luvəŋ, na Simiyən, na Lefii, na Yuta, na Isakaa, na Sapuləŋ. ² Na Tan, na Yosəefv, na Pəncamee, na Nəfətali, na Kati, na Asee.

³ Yuta ná hika apalvpiya tooso na Kanaəŋ tetv tv Suwa pəlel. Pəleŋele Eeli, na Onəŋ, na Sela. Ama kancaalaya tv Eeli lapə mpi pə ta maya Tacaa ke paa pəcə tə. Iləna Iso kv-i. ⁴ Pə waali ké Yuta hikina i poolu Tamaa ke apalvpiya naale tətə. Pəlesi, na Sela. I pəyalaa təna krenta kakpası. ⁵ Pəlesi pəyalaa nté Həsələn, na Hamuli. ⁶ Sela pəyalaa nté Simili, na Itəŋ, na Həman, na Kaləkəti, na Tala. Pa krenta kakpası. ⁷ Kaami pəyalv kele Akaa. Inu i ká kpaŋana mpi Tacaa ká kisaa si pá taa su pa ti tə. Iləna Iso náa təŋsi-wəŋe mpusi. ⁸ Itəŋ pəyalv kele Asaliya. ⁹ Həsələn pəyalaa nté Yelameyeli, na Lam, na Kalərv.

¹⁰ Lam pəyalv kele Aminatarı, Aminatarı lələna Yuta krekəle nyvny tv Nasən. ¹¹ Nasən pəyalv kele Saləma, Saləma pəyalv kele Poosi. ¹² Poosi pəyalv kele Opeti, Opeti pəyalv kele Sese. ¹³ Iləna Sese náa ləli piya naatosompəŋolaya. Hali pa həla ntə, isu pa təŋə təma tə. Iliyari, na Apinatari, na Samma, ¹⁴ na Netaneyeli, na Latayi, ¹⁵ na Osem, na Tafiiiti. ¹⁶ Pa newaa alvnyəma nté Seluya, na Apikaali. Seluya pəyalaa nté Apisayi, na Sowari, na Asayeli. Pa krenta tooso. ¹⁷ Pəŋəŋa kulmaya ke Apikaali ná lələa, pa yaa-ke si Amasa. Ka caa kele Isəmayeli tv Yetee.

¹⁸ Həsələn pəyalv Kalərv ná hika piya liŋiti na i alv Asupa. Kancaalaya nyəŋka ke alvəŋəŋə, pa yaa-ke si Yeliyoti. Kele ka waali ké apalvpiya tooso. Yesee, na Sopari, na Atəŋ. ¹⁹ Asupa səpaŋə, iləna Kalərv kpaŋa Ifələta ke alv, na i ləli-i apalvəŋəŋə, na i ha-ke si Huuu. ²⁰ Məpəŋv Huuu ná lələ Ulii, na Ulii ləli Pəsələli.

²¹ Hēsəlōŋ lōlv̄ȳ p̄us̄i sika nutoso, ulēna í k̄p̄aŋa Kalaat̄i caa Makii p̄eələ, na í lōl̄i ap̄alōp̄əȳaŋa na í ha-ke s̄i Sekur̄i. ²² Sekur̄i un̄i í p̄əyalō kele Yayii. Yayii ka tənna acalē hiu na toosoŋo Kalaat̄i tet̄u taa. ²³ Ama Kesuu na Alam p̄ə awulaa lēka Yayii acalē na Kena icatē s̄os̄əolē, na p̄ə c̄olō acalē na á k̄p̄ent̄i nutoso. Makii lōlv̄ȳ nȳəma ka wenna tənē un̄i. ²⁴ Apiya paalō Hēsəlōŋ s̄əp̄əna, ulēna Kalēp̄u tasa If̄əlata k̄é k̄p̄ət̄ənan̄ na í lōl̄i ap̄alōp̄əȳaŋa na í ha-ke s̄i Asuu. Asuu un̄i í ŋmana Tekuwa icatē.

²⁵ M̄p̄óȳ Hēsəlōŋ p̄əyalō kancaalaya nȳəŋ Yelameyeli lōla piya p̄əyalē. S̄əso nȳəŋ nt̄é Lam. Lam waal̄i k̄é Puna, na Olēni, na Osem, na Ahiya. ²⁶ Ulēna Yelameyeli k̄p̄aŋa Atala t̄əto, na í lōl̄i Onam. ²⁷ Lam p̄əyalō kancaalaya nȳəŋ Yelameyeli piya nt̄é Maasi, na Yamēŋ, na l̄kē. ²⁸ Onam p̄əyalaa nt̄é Sammayi, na Yata. Sammayi p̄əyalaa nt̄é Natari, na Apisuu. ²⁹ M̄p̄óȳ Apisuu k̄p̄aŋa Apihayili na í l̄i l̄i-í Ap̄aŋ na Moliti. ³⁰ Natari p̄əyalaa nt̄é Selet̄i, na Apayim. Ama Selet̄i ná s̄əpa í f̄eina p̄əȳaŋa. ³¹ Apayim p̄əyalō kele Iseyi, Iseyi p̄əyalō kele Sesan̄, Sesan̄ p̄əyalō kele Alayi. ³² Sammayi taalō Yata p̄əyalaa nt̄é Yetē, na Yonatan̄. Ama Yetē ná s̄əpa í f̄eina p̄əȳaŋa. ³³ Yonatan̄ piya nt̄é P̄elet̄i, na Sasa. Yelameyeli lōlv̄ȳ nȳəma nt̄é.

³⁴⁻³⁵ Alupiya tike ke Sesan̄ ká lōlaa. Ulēna í ha í p̄eələ lēl̄o ke í yom Icipiti t̄o Yaaha, na í l̄i l̄i ap̄alōp̄əȳaŋa na í ha-ke s̄i Atayi. ³⁶ Atayi p̄əyalō kele Natan̄, Natan̄ p̄əyalō kele Sapati, ³⁷ Sapati p̄əyalō kele If̄əlali, If̄əlali p̄əyalō kele Op̄eti. ³⁸ Op̄eti p̄əyalō kele Yehu, Yehu p̄əyalō kele Asaliya. ³⁹ Asaliya p̄əyalō kele Heles̄i, Heles̄i p̄əyalō kele Ilsa. ⁴⁰ Ilsa p̄əyalō kele Sisimayi, Sisimayi p̄əyalō kele Salum. ⁴¹ Salum p̄əyalō kele Yekamiya, na Yekamiya p̄əyalō kele Iisama.

⁴² Yelameyeli taalō Kalēp̄u p̄əyalō kancaalaya nȳəŋ nt̄é Mesa, Mesa p̄əyalō kele Sifi. Naale nȳəŋ nt̄é Malesa, Malesa p̄əyalō kele Hēp̄əlōŋ. ⁴³ Hēp̄əlōŋ p̄əyalaa nt̄é Kola, na Tapuwa, na Lekem, na Sema. ⁴⁴ Sema p̄əyalō kele Laham, Laham p̄əyalō kele Ȳəkw̄əw̄am, Lekem p̄əyalō kele Sammayi. ⁴⁵ Sammayi p̄əyalō kele Mawōŋ, Mawōŋ p̄əyalō kele P̄eti-Suu. ⁴⁶ M̄p̄óȳ Kalēp̄u tasa Ifa ke k̄p̄aŋan̄ na í lōl̄i Halan̄, na Mosa, na Kasesi. Ulēna Halan̄ náá lōl̄i ap̄alōp̄əȳaŋa na í ha-keŋe h̄ətē t̄əto s̄i Kasesi. ⁴⁷ Yatayi p̄əyalaa nt̄é Lekem, na Yotam, na Kesan̄, na P̄elet̄i, na Ifa, na Saafu. ⁴⁸ M̄p̄óȳ Kalēp̄u tasa Maaka ke k̄p̄aŋan̄ t̄əto, na í lōl̄i Sep̄e, na Tilana. ⁴⁹ P̄ələ p̄ə waal̄i k̄é í tasa Saafi ke lōlv̄ȳ. Ulēna Saafu náá lōl̄i Mat̄əmana, na Sefa. Sefa p̄əyalaa nt̄é Mak̄əp̄ena, na Kipeya. P̄ələ p̄ə paasi Kalēp̄u lōla alōp̄əȳaŋa na í ha-ke s̄i Ak̄əsa.

⁵⁰ Kalēp̄u lōlv̄ȳ nȳəma lēlaa h̄əla nt̄o, í p̄əyalō kancaalaya nȳəŋ Huuu alō If̄əlata p̄əyalaa w̄e tooso k̄é. Sopali wei í ŋmawa Kiliyat̄i-Yeyalim icatē t̄o, ⁵¹ na Saləma wei í ŋmá P̄et̄ələhem icatē t̄o, na Halefi wei í ŋmá P̄et̄e-Ket̄e nȳənt̄e t̄o. ⁵² Sopali lōlv̄ȳ nȳəma nt̄é Halowe nȳəma, na Menuhoti nȳəma taa lēlaa. ⁵³ Kiliyat̄i-Yeyalim lōlv̄ȳ nȳəma nt̄é Iti tet̄u nȳəma, na Puti tet̄u nȳəma, na Sumati tet̄u nȳəma, na Miselayi tet̄u nȳəma m̄pa pa caŋa ŋp̄óȳ Sola na l̄s̄ətaw̄əli h̄əȳəlōŋ taa t̄o.

⁵⁴ Saləma lōlv̄ȳ nȳəma nt̄é P̄et̄ələhem nȳəma, na Netofa nȳəma, na At̄əl̄t̄i-P̄eti-Yowari tet̄u nȳəma, na Manaha tet̄u nȳəma lēlaa, na Sola tet̄u nȳəma lēlaa. ⁵⁵ Na p̄ə s̄əos̄əna tak̄əlas̄i nȳənt̄aa lōlv̄ȳ nȳəma m̄pa pa w̄e Yapeesi icatē taa t̄o. Isu Tilati tet̄u nȳəma, na Simati tet̄u nȳəma. M̄p̄e un̄i pa k̄é Lek̄apii tet̄u nȳəma c̄əso Hamati lōlv̄ȳ nȳəma Keni tet̄u nȳəma k̄é.

3

Tafiiti lolvov nyoma

¹ Tafiiti pəyalaa mpa i lula Hepəloh tə pa həla ntə. I alv Sisilee tv Ahinowam pəyalv Amənoh kele kancaalaya tv. Amənoh waalv ké i alv Kaməeli tv Apihayili pəyalv Taniyēli. ² Tooso nyəh nté i alv Maaka, Kesuu tetv wulav Taləmayi pəelə pəyaya Apəsalm. Liyiti nyəh nté i alv Hakii tetv tv pəyalv Atoniya. ³ Kakpasi nyəh nté i alv Apitali pəyalv Sefatiya. Naatoso nyəh nté i alv Ikəla pəyalv Itəleyam. ⁴ Pusi naatosompəyolaya na həyolvov ŋku i təyə kawulaya ke Hepəloh təyə i lula-wē. Pəle pə waalv ké i təyə kawulaya ke Yosalem ke pusi hiu na naanowa na tooso. ⁵ I lula tənaya piya tətə. I alv Pasepa Amiyeli pəelə ná lula-i apalvpiya liyiti. Pəleyele Sima, na Sopari, na Natan, na Salwəh. ⁶⁻⁸ Məpəyó i lula piya pəyolayafeli naanowa tətə. Pəleyele Ipa, na Uisuwa, na Uipeleti, na Noka, na Nefeki, na Yafiya, na Uisama, na Uiyata, na Uifeleti. ⁹ Pəle pə paasi i alaa ləlaa ná lula-i apalvpiya tətə, na alvpəyaya pa yaa kele si Tamaa.

¹⁰ Salwəh kolulaa siyisiyi kele Ləpəwam, na Apiya, na Asa, na Sosafati. ¹¹ Na Solam, na Ahasiya, na Sowasi, ¹² na Amasiya, na Asaliya, na Yotam. ¹³ Na Ahasi, na Isekiyasi, na Manasee, ¹⁴ na Aməh, na Sosiyasi. ¹⁵ Sosiyasi pəyalv kancaalaya nyəh nté Yohanan, naale nyəh nté Sowakim, tooso nyəh nté Setesiyasi, na liyiti nyəh nté Salum. ¹⁶ Sowakim pəyalaa nté Yekoniya na Setesiyasi.

¹⁷ Yekoniya wei Papiloni nyəma kuuwa tv i pəyalaa nté Seyatiyeli, ¹⁸ na Maləkilam, na Petaya, na Senasaa, na Yekamiya, na Hosama, na Netapiya. ¹⁹ Petaya pəyalaa nté, Solopapəeli na Simeyi. Solopapəeli pəyalaa wē naaleye. Mesulam, na Hananiya, na alvpəyaya, pa yaa kele si Selomiti. ²⁰ Pəle pa waalv ké piya kakpasi tətə. Hasupa, na Oheli, na Pelekiya, na Hasatiya, na Yusapu-Heseti.

²¹ Hananiya pəyalaa nté Pelatiya, na Yesaya na pə səsəna Lefaya, na Alənan, na Opatiya, na Sekaniya, pa pəyalaa. ²² Piya naatoso ke Sekaniya ná lula, mpeyele Semaya, na Hatusi, na Ikaali, na Paliya, na Neyaliya, na Safati. ²³ Neyaliya ná lula piya tooso, Iliyohenayi, na Hisikiya, na Asəlikam. ²⁴ Iliyohenayi ná lula piya naatosompəyolaya. Hotafiya, na Uiyasipi, na Pelaya, na Akupi, na Yohanan, na Telaya, na Anani.

4

Yuta lolvov nyoma ləlaa həla

¹ Yuta lolvov nyəma ləlaa həla nté Pəlesi na Həsəloh, na Kaami, na Huuu, na Sopali. ² Sopali pəyalv Leyaya pəyalv kele Yahati. Na Yahati náá ləl Ahumayi, na Lahati. Sola lolvov nyəma cəsənaa nté.

³⁻⁴ Ifafəla pəyalv kancaalaya nyəh Huuu wei i ŋmá Pətəlehəm icate tv i pəyalaa nté Itam, na Sisileyeli, na Isema, na Itəpasi, na alvpəyaya, pa yaa-ke si Hasəleponi. Pəle pə waalv ké i lula Penuweli wei i ŋmá Ketəw icate tv na Isee wei i ŋmá Husa nyənte tv.

⁵ Asehuu wei i ŋmá Tekəwa icate tv i ka wəna alaa naale ké. Kancaalaya nyəh nté Həla, naale nyəh ke Naala. ⁶ Naala lula-i apalvpiya liyiti ké. Ahusam, na Həfəe, na Temini, na Ahasetali. ⁷ Həla ná lula-i apalvpiya tooso ké. Seleti, na Sohaa, na Itənan.

⁸ Kəsəsi pəyalaa nté Anupi, na Səpəpa. Koləm inəyəle Halum pəyalv Ahəleheli lolvov nyəma cəsə.

⁹Υαρρеси νυβυν κά κολαα κέ na πά κελι ι ταλθναα. Πάελε ι too nawa wahala κε ι λολυυ waatu κέ. Ilena í ha-ι si Υαρρеси. ¹⁰Μρύγυ ι σελθμα Ισθ si: Ισεγελι Ισθ, koolu-m kōpantu na í sōsi ma kōwenam na í kenti ma τω κέ νύα nin na í hatθlθna-m mpusi na wahala. Μρύγυ Ισθ ha-ι mpi ι σελθμαα τθ.

¹¹Supa taalv Kelupi pəyalv kele Mehii. Mehii nyəη nte Isetəη. ¹²Na Isetəη nyəma nte Peti-Lafa, na Paseya, na Tehina. Tehina ηmana Nahasi icate. Ilena pele pa ləlyv nyəma caya Leka.

¹³Kenasi pəyalaa nte Otiniyee, na Selaya. Otiniyee nyəma nte Hatati na Meyonotayi. ¹⁴Meyonotayi pəyalv kele Ofəla. Selaya pəyalv kele, caηəm təma lataa cōsō Yōpari wei ι κά we caηəm nyəma tetekəle taa τθ.

¹⁵Yefune pəyalv Kalerv nyəma ná we tooso. Ilu, na Ila na Naam. Kenasi caa kele Ila.

¹⁶Yahaleleli pəyalaa nte Sifi, na Sifa, na Tiliya, na Asaleli.

¹⁷⁻¹⁸Isəla pəyalaa nte Yetee, na Meleti, na Ifee, na Yaləη. Μρύγυ Meleti kpaγa Icipiti wulav pəelθ Pitiya, na í ləli Miləyam, na Sammayi, na Isepa wei ι ηmawa Isetamōwa icate τθ. Meleti ka wena Yuta av wei ι ləla-ι Yeleti wei ι ηmá Ketō icate τθ, na Hepee wei ι ηmawa Soko icate τθ, na Yekotiyelel wei ι ηmawa Sanōwa icate τθ.

¹⁹Μρύγυ Hotiya kpaγa Naham neu nəγəlv. Pa ləlyv nyəma nte Kaami nyəma mpa pa huka Keila, na Maakati nyəma mpa pa huka Isətemōwa τθ.

²⁰Siməη pəyalaa nte Amənəη na Linna na Peni-Hanaη, na Tiləη. Iseyi ləlyv nyəma nte Səheti na ι pəyalv.

²¹Yuta pəyalv Sela ləlyv nyəma nte Eeli wei ι ηmá Leka icate τθ, na Layeta wei ι ηmawa Malesa icate τθ, na kponkrontu toη nyəntv pəəη ləvlaa mpa pa we Peti-Asepeya τθ. ²²Sela kele Yokim na Kosepa nyəma na Yowasi na Salafi nyəma mpa pa kpaγa Mowarv alaa na pəcō pá məli: Lehem τθ pa cōsō. Təm təne τθ pənaa κέ. ²³Pa ləlyv nyəma nte tiisi ηmalaa mpa paa we Netayim na Ketela na pá laki wulav κε təmlē τθ.

Simiyəη ləlyv nyəma

²⁴Simiyəη pəyalaa nte, Menuweli na Yameη, na Yalipi, na Sela, na Sawuli. ²⁵Sawuli ləlyv nyəma siyisiyi kele Salum na Mipisam, na Misema. ²⁶Misema nyəma nte Hamuweli na Sakuu, na Simeyi. ²⁷Simeyi ná ləla apalupiya naanōwa na naatoso na alupiya naatoso. Ama ι taalvnaa ná tá ləli sōsəm. Pə τθ κέ Simiyəη kpekəle nyəma ta tala Yuta nyəma κε payale.

²⁸⁻³²Pa acalēe sōsəəna, na pəcəlv səkpena wena a taa paa wee na pəcō Tafiiti təkι ι kawulaya τθ a hēla nte Peesepa, na Molata, na Hasaa-Suwali, na Pila, na Isem, na Tola, na Petuyeli. Na Hooma, na Sikəlaki, na Peti-Maləkarəti, na Hasaa-Susim, na Peti-Pili, na Salayim. Pa acalēe lenna nte Itam, na Ayēη, na Liməη, na Tokēη, na Asaη. ³³Na pəcəlv acalēe, haləna Paalati. Pa acalēe nte na pa ləlvη.

³⁴⁻³⁸Simiyəη ləlvη nyəəη nyəma hēla ntō. Mesopari, na Yaməleki, na Amasiya pəyalv Yosəη, na Sowēeli, na Selaya pəyalv Yōsipiya pəyalv Yehu. Asiyeli saalı kele, na Iliyohenayi, na Yakopa, na Yesohaya, na Asaya, na Atiyeli. Na Yesimiyeli, na Penaya, na Yetaya ləlyv tv Alləη saalı Sifyei pəyalv Sisa, na Simili, na Semaya. Pa huka sōsəm κέ. ³⁹Ilēna pá yá na pá polo tetekəle ilim təlule τθ κέ Ketō cəlvə pa heeη tiikuγy. ⁴⁰Μρύγυ pa maγana nyutu kōpantu na tetv walaa, na pá cayaηa pa ti. Kam ləlyv nyəma ka cayaηa tetv ntι τθ taa κέ hatoo ləη. ⁴¹Yuta wulav Isekiyasι pəelē taa κέ mpe unι pa kōma na pá yoonə Kam nyəma na pá kpiisi-we tənəηnaη, na mpe pá caya tənaya haləna saηa. Mpi pə τθ τθ, nyutu ka we tənaya si pa tala í tōγy.

⁴² Simiyon lɔlvɔ nyɔma lelaa isu yɔlaa nasɔle na nunɔwa (500) nɔ kpawa Itom puɔ taa. Mpeyele Iseyi pɔyalaa liyiti Pelatiya, na Neyaliya, na Lefaya, na Usiyeli. ⁴³ Mɔrɔgɔ pa kɔwa Amaleke nyɔma mpa pu kaasaa na pɔ cɔɔsi tɔna tɔ, na mpe pɔ cɔɔsi na pa lɔlvɔ nyɔma we tɔnaya halɔna saɲa.

5

Lupɛɛ lɔlvɔ nyɔma

¹⁻² Lupɛɛ kɔ keɲa Yakɔru pɔyalɔ kancaalaya nyɔɛ. Ama waatu wei i sɔuna i caa alaa taa lelv, ilɛna i neu Yɔsefu pɔsi kancaalaya tɔ. Paa na mpu Lupɛɛ neu Yuta lɔlvɔ nyɔma ntɛ sɔsaa. Halɔ pɛle pa taa lelv tɔɔna Iseyeli kawulaya.

³ Lupɛɛ pɔyalaa ntɛ, Hanɔki, na Palu, na Hesɔlɔɲ, na Kalimi.

⁴ Sowɛli pɔyalaa ntɛ Semaya, na Kɔki, na Simeyi, ⁵ na Mika, na Leyaya, na Paali, ⁶ na Peela. Kantɔkaya nyɔɛ inɔɔɔle Lupɛɛ nyɔma nyɔɔ tɔ wei Asilii wulɔ Tekɔla-Falasa ka kpaɲaa na i pɔna i tɛ tɔ.

⁷ Peela tɛtɔnaa mpa pa kɛ pa lɔlvɔ nyɔma na pɔ tu-weye takɔlaya taa tɔ pa hɔla ntɔ. Kancaalaya nyɔɛ ntɛ Yeiyele, naale nyɔɛ ke Sakali, ⁸ tooso nyɔɛ ke Sowɛli saali kɔlelvɔ Sema, na Sema saali Anasi pɔyalɔ Pela.

Lupɛɛ nyɔma ka wɛnna tɛtu nti tɔ we Alɔweɛ na ilim mɔtɔɛɲ na Nepo puɔ na Paali-Meyɔɲ icate na ilim ntɔɔɔɲ tɔ tɔ. ⁹ Pa tɔcayale na ilim tɔlule tɔ keke pɔ kpaɲɔw Paɔilɔni pɔɔɔ Ifɔlati nɔɔɔ ke timpi wulaya tɛtu caalɔɲi tɔ. Mpi tɔ, pa tɔla ka tɔɔwa sɔsɔm ke Kalaati tɛtu taa kɛ. ¹⁰ Paa yɔona Hakili nyɔma ke Sayuli pɔɔle taa kɛ na pɔ kɔl-wɛ. Ilɛna pɔ polo pɔ cɔɔsi Kalaati ilim tɔlule hɔɔɔɔɔɔ tɔna taa.

Kati lɔlvɔ nyɔma

¹¹ Kati lɔlvɔ nyɔma ka cɔɲana Lupɛɛ nyɔma kɔɲkɔɲ taa kɛ ilim ntɔɔɔɔ tɔ kɛ Pasari tɛtu taa, halɔna Salika tɛtu ilim tɔlule tɔ. ¹² Sowɛli lɔlvɔ nyɔma ntɛ kancaalaya nyɔma. Naale nyɔma ntɛ Safari lɔlvɔ nyɔma, pɛle pa waali kɛ Yanayi, na Safati. ¹³ Pɔle pɔ paasi pɔ kaasa lɔlvɔ naatosompɔɔɔɔɔɔ nyɔɔɔ nyɔma. Pɛɛɛɛɛɛ Mikayeli, na Mesulam, na Sepa, na Yolayi, na Yakari, na Siya, na Iɔɔɔ. ¹⁴ Paa kɛ Apihayili lɔlvɔ nyɔma kɛ. Apihayili cɔsɔnaa siyisiyi hɔla ntɛ Huli, na Yalɔwa, na Kalaati, na Mikayeli, na Yesiyi, na Yato, na Puusi. ¹⁵ Pa nyɔɔ tɔ ntɛ Kuni saali Apitiyeli pɔyalɔ Ahi. ¹⁶ Kati lɔlvɔ nyɔma ka cɔɲana Kalaati na Pasari pa tɛtɔnaa na pɔ hɔɔɔɔɔɔ taa na pɔ suna Salɔɲ tɛtiikile tɔnaya.

¹⁷ Yuta wulɔ Yotam na Iseyeli nyɔɛ Solopɔwam pa pɔɔle taa kɛ pa tɔwa Kati kɔkɔle nyɔma pɔne pa hɔla ke takɔlaya taa.

¹⁸ Lupɛɛ na Kati pa kɔkɔka na Manasee kɔkɔle hɔɔɔɔɔɔ ka wɛna yoolaa taa yoolaa ke iyisi nule na liyiti na nasɔtɔsɔ na nunɔwa na nutosɔ (44760) kɔkɔle. Pa nyɔma kɔkɔɔɔ na laɲale yaa tɔɔɔ tɔm ke teu. Na pa sɔɔɔ puwa si pɔ yoo.

¹⁹ Mɔrɔgɔ pa yooona Hakili nyɔma na Yetuu na Nafisi na Notari pa lɔlvɔ nyɔma.

²⁰ Ilɛna pɔ wiina Iɔ na naani si i waasi-we. Ilɛna Iɔ mu pa sɔlɔmɔɔ na pɔ kɔlɔ Hakili nyɔma, na pa cɔlɔ nyɔma. ²¹ Na pɔ kuu pa tɔla, yooɔɔna ke iyisi nule na naanɔwa (50000) na heɛɲ na pɔɲ ke iyisi ɲmɔmɔɔ na nule na naanɔwa (250000). Kpaɲasi ke iyisi naale (2000) na pɔ kpa yɔlaa iyisi nunɔwa (100000) kɛ salɔka. ²² Na Iɔ sɔna-we na pɔ kɔ kolontunaa pɔɲale tɔtɔ. Ilɛna mpe pɔ cɔɔsi Hakili nyɔma tɛtu taa. Halɔna waatu wei kolontunaa kpaɲa mpe pa maɲamaɲa tɔ.

Manasee lɔlvɔ nyɔma mpa pa we Yaatanɔ waali tɔ

²³ Manasee kɔkɔle hɔɔɔɔɔɔ ɛɲku nyɔma ka cɔɲana tɛtu taa kɛ pɔ kpaɲɔw Pasari halɔna Paali-Hɛɛmɔɲ. Na pɔ polo Senii na Hɛɛmɔɲ puɔ tɔ, paa we pɔɲale

ké. ²⁴ Pa lōlōŋ nyōŋ nyóma hēla nté Ife na Iseyi, na Iliyeli, na Asəliyeli, na Iłəmeyā, na Hotafiyā, na Yatiyeli. Pa tənayā mpv paa ké yoolaa kōpama ké na pa nyōŋ kulaa.

²⁵⁻²⁶ M̀p̀r̀ỳ M̀anasee k̀pek̀ale h̀ỳl̀ỳv l̀eŋk̀v nyóma m̀pe, na p̀ s̀s̀s̀əna Lupɛŋ na Katı k̀pek̀a nyóma, p̀ l̀w̄a pa caanaa caanaa Išo na p̀ laakı piitimnaa m̀pa Išo t̀ỳənaa na m̀pe p̀ k̀o na p̀ aya t̀ pele pa t̄uŋ. P̀ t̀o ké Išo yelaa na Asılıi nyóma wulaw wei pa ya a sı Puli na p̀ cuyusi-ı sı Tekəla-Falasa a t̀, ı na ı yoolaa p̀ watı k̀pek̀a anı a t̄v na p̀ kuu-wɛ na p̀ pona Halası ke Harəw p̀ȳo n̄ȳo ke Hala t̄v ke Kosan̄ t̄t̄ek̄ale taa. Tənayā pa wɛ haləna san̄a.

Lefii kətəlaa səsaa lōlōŋ nyóma

²⁷ Lefii p̀yalaa nté Keesən̄ na Kehatı, na Melalı. ²⁸ Kehatı nyóma nté Aməlam, na Isaa, na Hɛpəlōŋ, na Usiyeli. ²⁹ Apalɔpiya naale na alɔp̄ayā kulɔm̄ayā ke Aməlam lōlaa. M̀peyele Alōŋ, na Moisi, na Maləyam. Alōŋ p̀yalaa nté, Natari, na Apihu, na Iłasa, na Itamaa. ³⁰ Iłasa p̀yalv kele Pɛnhası, Pɛnhası p̀yalv kele Apısuwa, ³¹ Apısuwa p̀yalv kele Pukı, Pukı p̀yalv kele Usi. ³² Usi p̀yalv kele Selaya, Selaya p̀yalv kele Melayōti. ³³ Melayōti p̀yalv kele Amaliya, Amaliya p̀yalv kele Ahıtupi. ³⁴ Ahıtupi p̀yalv kele Satōki, Satōki p̀yalv kele Ahımaası. ³⁵ Ahımaası p̀yalv kele Asaliya, Asaliya p̀yalv kele Yohanaŋ. ³⁶ Yohanaŋ p̀yalv kele Asaliya. Na Asaliya ııı ı ka kəna kət̄lv ke Yuta nyóma Išo t̄s̄eɛle nte Salɔm̄əŋ ŋmawa t̀ t̄ taa. ³⁷ Asaliya p̀yalv kele Amaliya, Amaliya p̀yalv kele Ahıtupi. ³⁸ Ahıtupi p̀yalv kele Satōki, Satōki p̀yalv kele Salum. ³⁹ Salum p̀yalv kele Hilikiya, Hilikiya p̀yalv kele Asaliya. ⁴⁰ Asaliya p̀yalv kele Selaya, Selaya p̀yalv kele Yosataki. ⁴¹ ııı na Yuta na Yosalem p̄ ȳlaa ke Išo yelaa na Nepukanəsaa p̀ kuu na p̀ t̄ena pa t̄.

6

Lefii lōlōŋ nyóma ləlaa

¹ Lefii p̀yalaa nté Keesən̄, na Kehatı, na Melalı. ² Keesən̄ p̀yalaa nté Lipini na Simeyi. ³ Kehatı p̀yalaa nté Aməlam, na Isaa, na Hɛpəlōŋ na Usiyeli. ⁴ Melalı p̀yalaa nté Malii, na Musi. Lefii k̀pek̀a wena a k̀peyelaa na p̀ k̄es̄əna pa caanaa t̄ȳəle.

⁵ Keesən̄ lōlōŋ nyóma siyisiyi kele Lipini, na Yahatı, na Simma, ⁶ na Yowa, na Ito, na Sela, na Yeyatəlayı.

⁷ Kehatı p̀yalaa nté Aminatari, na Kolee, na Asii, ⁸ na Iłəkana, na Apıyasafı, na Asii. ⁹ Na Tahatı, na Uliyeli, na Osıyası, na Sawuli.

¹⁰ Iłəkana p̀yalaa nté Amasayi, na Ahımōti. ¹¹ Ahımōti lōlōŋ nyóma nté Iłəkana, na Sofayi, na Nahatı, ¹² na Iliyari, na Yelowam, na Iłəkana. ¹³ Samiyeli p̀yalv kancaalaya nyəŋ nté Sowɛli, na naale nyəŋ nté Apiya.

¹⁴ Melalı lōlōŋ nyóma siyisiyi kele Malii, na Lipini, na Simeyi, na Usa, ¹⁵ na Sima, na Hakiya, na Asaya.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳ Tafıiti k̀p̄awa Lefii lōlōŋ nyóma ləlaa ke yonyoolaa ke p̄ k̀p̄ayaw waatv wei pa su Išo atakaa ke cokəle taa ke Yosalem t̄. ¹⁷ Cokəle nté t̄ n̄n̄ȳo t̄n̄ayā m̀pe ııı pa yookayā pa yontu, ııı paa su-wɛ t̄, na p̄c̄s̄ Salɔm̄əŋ ŋmaaki Yuta nyóma Išo t̄s̄eɛle ke Yosalem.

¹⁸ M̀pa paa ké t̄ml̄e lataa t̄ pana pa p̀yalaa nté. Kehatı lōlōŋ t̄v nté yonyoolu Hemaŋ na Hemaŋ caa kele Sowɛli na Sowɛli caa kele Samiyeli. ¹⁹ Samiyeli caa kele Iłəkana, Iłəkana caa kele Yelowam, Yelowam caa kele Iliyeli, Iliyeli caa kele Towa. ²⁰ Towa caa kele Sufi, Sufi caa kele Iłəkana, Iłəkana caa kele Mahatı,

Mahati caa kele Amasayi. ²¹ Amasayi caa kele Ukana, Ukana caa kele Soweli, Soweli caa kele Asaliya, Asaliya caa kele Sefaniya. ²² Sefaniya caa kele Tahati, Tahati caa kele Asii, Asii caa kele Apiyasafi, Apiyasafi caa kele Kolee. ²³ Kolee caa kele Isaa, Isaa caa kele Kehati, Kehati caa kele Lefii, Lefii caa kele Yakoru.

²⁴ Yonyoolaa kpekale naale nyante nyugu to Asafi ka wenna Hemanu ntogon too. I caa kele Pelekiya, Pelekiya caa kele Sima. ²⁵ Sima caa kele Mikayeli, Mikayeli caa kele Paseya, Paseya caa kele Malakiya. ²⁶ Malakiya caa kele Itani, Itani caa kele Sela, Sela caa kele Ataya. ²⁷ Ataya caa kele Itan, Itan caa kele Simma, Simma caa kele Simeyi. ²⁸ Simeyi caa kele Yahati, Yahati caa kele Keeson, Keeson caa kele Lefii.

²⁹ Yonyoolaa kpekale tooso nyante nyugu to Melali luvu to Itan ka wenna pa mpeth too. Itan caa kele Kisi, Kisi caa kele Apiti, Apiti caa kele Maluki. ³⁰ Maluki caa kele Hasapiya, Hasapiya caa kele Amasiya, Amasiya caa kele Hilikiya. ³¹ Hilikiya caa kele Amsi, Amsi caa kele Pani, Pani caa kele Semee. ³² Semee caa kele Malii, Malii caa kele Musi, Musi caa kele Melali, Melali caa kele Lefii.

³³ Pa tetonna Lefii nyoma lelaa ka lakayana tema lenna tona Yuta nyoma Iso tasele taa.

³⁴ Alon na i luvu nyoma pa temle nte tola na tulaalonaa pa kotasi laru. Mpe pa tike pa paasayana na Iso wontu ke Iso tasele taa, na pa laki Iseyeli nyoma isayatu tayanu kotasi ke teitei isi Iso temle to Moisi ka suw to. ³⁵ Alon payalu kele Ilaaa, Ilaaa payalu kele Penhasi, Penhasi payalu kele Apisuwa. ³⁶ Apisuwa payalu kele Puki. Puki payalu kele Usi, Usi payalu kele Selaya. ³⁷ Selaya payalu kele Melayoti, Melayoti payalu kele Amaliya, Amaliya payalu kele Ahitupi. ³⁸ Ahitupi payalu kele Satoki, Satoki payalu kele Ahimaasi.

Lefii nyoma acalee

³⁹ Tetu hogoloh wei i taa Alon piitim nyoma mpa pa ke Kehati luvu nyoma to paa we togolo. Mpeye pa towa tete na pa caali-weye pa tetu celvuu. ⁴⁰ Pa cela-weye Yuta tetu icate Hepoloh na to nonokila tetiikile. ⁴¹ Ama Yefune payalu Kaleru ke paa tema celvuu ke tawa taa acalee na pa halonnaa. ⁴²⁻⁴⁵ Alon luvu nyoma yulukolaa taccosolenaa na pa nonokila tetiikilena mpa paa hikaa togole Hepoloh, na Lipina, na Yatii, na Isotemowa, na Hilen, na Tepii, na Akan, na Peti-Semesi. Pencamee kpekale hogoloh taa nyoma hela nte Kera, na Alemeti, na Anatoti. A kpena acalee naanowa na tooso.

⁴⁶ Pa towa tete na pa ha Kehati luvu yola lelaa ke acalee naanowa wei togole. Ifalayim, na Tan, na Manasee kpekale hogoloh lenku nku ku wenna ilim tetole too to. ⁴⁷ Na Keeson luvu yola naa hiki acalee naanowa na tooso totoo Isakaa nyoma, na Asee nyoma, na Nefatali nyoma, na Manasee kpekale hogoloh lenku nyoma mpa pa we Pasan to pa tetu taa. ⁴⁸ Tete ke pa towa na pa ha Melali luvu yola ke acalee naanowa na naale. Luperi nyoma na Kati nyoma na Sapuloh nyoma pa tetonna taa ke a wee. ⁴⁹ Lefii luvu nyoma ke Iseyeli nyoma hawa acalee anu na a nonokila halonnaa. ⁵⁰ Tete ke pa towa na pa talona Yuta na Simiyon na Pencamee pa tetonna taa acalee nna a tom paa yogota to.

⁵¹⁻⁵⁵ Yulukolaa taccosolenaa acalee nna Kehati luvu yola hikaa to a hela nto. Ifalayim tetu taa nyoma nte Sikem ke pulasi hogoloh taa, na Keeson na Yokoneyam na Peti-Holon na Ayalon, na Kati-Limon. Manasee kpekale hogoloh lenku nyona nte Anee na Pileyam. Acalee anu na a nonokila halonnaa ke pa cela-we.

⁵⁶⁻⁶¹ Acalee nna Keeson kpekale yola hikaa togolo, Manasee kpekale hogoloh lenku taa nyona nte Kolan na Asataloti ke Pasan taa. Isakaa tetu taa nyona nte

Keteesi na Tapelatī na Lamoti, na Anem. Asee tetu nyēna nté, Masaali, na Apētōh, na Hukōki, na Lehopi. Nefətali tetu taa nyēna nté Keteesi ke Kalilee taa na Hammōh na Kilyatayim. Acalee anī na a nōnākila halēmnaa ke pa hawa.

⁶²⁻⁶⁶ Lefii tu Melali lōlōh nyōma lelāa nā hika acalēe nna tōyōlō. Sapulōh tetu taa nyēna nté Limmona na Tapōō. Lūpēh tetu taa nyēna nna a wē Yaatanū pōyō waali ke Yeliko isēntaa tōyōle. Peseē ke wulaya tetu hōyōlōyū taa, na Yahasi, na ketemoti, na Mefaati. Katī tetu taa nyēna nté Lamoti ke Kalaati taa, na Mahanayim na Hesēpōh na Yasēe. Acalee anī na a nōnākila halēmnaa ke pa hawa.

7

Isakaa lōlōyō nyōma

¹ Apalōpiya liyiti kē Isakaa lōlāa. Mpeyele, Tola, na Pufa, na Yasupi, na Similōh. ² Tola lōlōh na pa nyōōh nyōma nté, Usi, na Lefaya, na Yeliyeli, na Yamayi, na Ipāsam, na Semuweli. Paa kē kpelikpeka nyōma ke pa yōlāa taa kē. Na paa wē iyisi hīu na naale na nasōtoso (22600) ke Tafiiiti waatu taa. ³ Usi pōyalō kele Isēlahiya. Isēlahiya pōyalāa Mikayēeli, na Opatiya, na Sowēeli, na Isiya paa kē lōlōh nyōōh nyōma. ⁴ Yoolāa nyōōh nyōma ka wē apalāa iyisi hīu na naanōwa na naatōso (36000) kē, na pa faḡa-wē na pō keesōna pa lōlōh na pa teesi. Pōyele paa wēna alāa na piya pāyale kē.

⁵ Isakaa kpeka yōlāa kpelikpeka nyōma lelāa mpa pa hēla wē kōkalōyō takōlāyā taa tō pa wē yōlōnyōōh iyisi nūnaasa na naatōsompōyōlāyā (87000) kē.

Pencamee na Nefətali pa lōlōyō nyōma

⁶ Apalōpiya tooso ke Pencamee lōlāa. Mpeyele Pela, na Pekēe, na Yetiyayeli. ⁷ Pela nāā wēna piya kakpasī kē. Mpeyele, Isēpōh, na Usi, na Usiyeli, na Yelimoti, na Ili. Paa kē kpelikpeka nyōma kē. Mpe pa pēsōna pa lōlōh nyōōh nyōma. Na pa hēla wē kōkalōyō takōlasī taa kē yōlōnyōōh iyisi hīu na naale na hīu na naanōwa na liyiti (22034). ⁸ Pekēe piya nté, Semila, na Yowasi, na Iliyesēe, na Iliyohenayi, na Omili, na Yelemoti, na Apiya, na Anatoti, na Alemeti. Pa tēnaya mpō ⁹ paa kē kpelikpeka nyōma kē. Mpe pa pēsōna pa lōlōh nyōōh nyōma. Pa hēla wē kōkalōyō takōlasī taa kē yōlōnyōōh iyisi hīu na ηmōnyōyō (20200). ¹⁰ Yetiyayeli pōyalō kele Pilehāh. Pilehāh piya nté Yewusi, na Pencamee, na Ihuti, na Kēnaana, na Setāh, na Taasisi, na Ahisaha. ¹¹ Yayeli piya mpe pa tēna, paa kē kpelikpeka nyōma kē. Mpe pa pēsōna pa lōlōh nyōōh nyōma na pa taa ka wē yoolāa iyisi naanōwa na naatōsompōyōlāyā na ηmōnyōyō (17200). Na pa sōlō puwa sī pā yoo.

¹² Iii*fa* pōyalāa nté Supim na Hupim. Ahēe pōyalō kele Husim. ^a

¹³ Nefətali pōyalāa nté Yasiyeli, na Kuni, na Yesēe, na Sulum. Pila saalēnaa nté.

Manasee lōlōyō nyōma

¹⁴ Manasee piya nté Asēliyeli, na Makii. Mpeyele alō naale nyōh Siliī tō lōlā-i. Ilena Makii nāā lōh Kalaati. ¹⁵ Mōpōyō Makii cāā alāa ke Hupim na Supim. I kā wēna neu kē na pā yaaki-i sī Maaka. Makii kā wēna pōyalō naale nyōh na pā yaaki-i sī Selofati. Alōpiya ke Selofati nā lōlāa. ¹⁶ Mōpōyō Makii alō Maaka tasa apalōpōyāyā ke lōlōyō na i yaa-ke sī Pēlesi. I tasa lēhka, ulēna i yaa kele sī Selesi. Ntēna Selesi nāā lōh Ulam na Lekem. ¹⁷ Ulam pōyalō kele Petāh.

Makii pōyalō Kalaati wei i kē Manasee saali tō i lōlōyō nyōma nté.

^a **7:12** Iii: Pā cāyā isū yōlō kōlōm mēyī pa yaa sī Ili ke Kotōsoto I 7:7 taa.

18 Kalaati neu alu nyəŋ Hammoleketi ná lələna nteye Isoti na Apiyese, na Mala. 19 Semita pəyalaa nté Ahiyan, na Sekem, na Liki, na Aniyan.

Ifəlayim ləlvəy nyəma

20 Ifəlayim kuləlaa nté Sutela, na Peleti, na Tahati, na Uata, na Tahati, 21 na Sapati, na Sutela. Ifəlayim pəyalaa lələa nté Isee na Ilati. Mpe paa maɣasəna si pa ləkəxi Kati həxəlvəy taa nyəma kaləkəŋ na pele pá ku-wə. 22 M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Ifəlayim caɣa ləyaga na pé leeli na i nyəma kəw i puɣusuyu. 23 Pəle pə waali í tasa i alu ke nyəm na í ləli apaləpəyaga na í ha-ke si Peliya *fa*. Mpi tə, i təyaga ka wə wahala taa ké. ^a 24 I ləla aləpəyaga tətə, pá yaa-ke si Sela. Nke ká ŋmana Pəti-Holəŋ isəttaa na pətete na Usan-Sela. 25 Peliya kuləlaa nté Lefa, na Leseŋi, na Tela, na Tahan, 26 na Latan, na Amihuti, na Iisama, 27 na Nun, na Yosuwee.

28 Acalée nna Ifəlayim nyəma hikaa si pá caɣa təyole Peteeŋ na pə cəw acalée. Na Naalan na ilim təlule təw, na Kesee na pə cəw acalée na ilim tətule təw. Na Sikem, na Aya pə heku taa həxəlvəy na pə cəw acalée.

29 Manasee ləlvəy nyəma acalée nté Pəti-Seyan, na Taanaki, na Mekito, na Təw, na pə cəw acalée.

Yakəpə pəyaləv Yosəefu ləlvəy nyəma acalée nté.

Asee ləlvəy nyəma

30 Asee pəyalaa nté Iməna, na Isefa, na Isefi, na Peliya. Pa neu alu nyəŋ nté Sela. 31 Peliya pəyalaa nté Hepee na Maləkəyeli. Maləkəyeli ŋmana Piisayiti icate. 32 Hepee pəyalaa nté Yafəleti, na Semee, na Hotam, na pa neu alu nyəŋ Suwa. 33 Yafəleti pəyalaa nté Pasaki, na Pimali, na Asefati. 34 Semee pəyalaa nté Ahi, na Loka, na Hupa, na Alam. 35 I neu Hotam pəyalaa nté Sofa, na Iməna, na Selesi, na Amali. 36 Sofa pəyalaa nté Suwa, na Haanefee, na Suwaali, na Peeli, na Iməla. 37 Pesee, na Hoti, na Samma, na Silesa, na Itəlan, na Peela. 38 Itəlan pəyalaa nté Yefune, na Pisepa, na Ila.

39 Ulla pəyalaa nté Ala, na Hanəyeli, na Lisiya.

40 Asee ləlvəy nyəma nté pa tənaya mpv. Paa ké nyəŋ nyəma kəpampama ké, na pá wəna kpelikpeka. Pa ŋmaa pa həla ke yoolaa kəkəlvəy takələɣa taa si pa taa wə yoolaa yəlvnyəŋ iyisi hiu na naatoso (26000).

8

Pencamee ləlvəy nyəma lələa həla

1 Pencamee pəyalaa ka wə kakpasí ké. Kancaləɣa nyəŋ nté Pela, Pela waali ké Asəpəeli, Asəpəeli waali ké Ala, 2 Ala waali ké Noha, Noha waali ké Lafa. 3 Pela pəyalaa nté Ataa, na Kelaa, na Ahihuti. 4 Na Apisuwa, na Naaman, na Ahowa, 5 na Kelaa, na Sefufan, na Hulam.

6 Ihuti pəyalaa nté Kəpa icate nyəma tēesi nyəŋ nyəma. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ pa pona-wəyɛ Manahati na toŋ. Pa həla nté, 7 Naaman, na Ahiya, na Kelaa. Usa na Ahihuti pa caa kələ Kelaa. Iní i tiikina-wəyɛ pa kuuu waato.

8 M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Salayim təxəna i alaa naale, Husim, na Paala. Pə waaləxi i kraɣa Mowapv 9 tətə taa ké alu ləlv, pa yaa-i si Hotesi. Ilé i ləlvna Yorari, na Sipiya, na Mesa, na Maləkam, 10 na Yəwusi, na Sakiya, na Miima. I pəyalaa pəsəna ləlvəy nyəŋ nyəma. 11 Salayim alu Husim ka ləla-i piya naaləɣe kancaləɣa ké. Mpeɣele, Apitupi, na Iləpaali. 12 Iləpaali pəyalaa nté Hepee, na Misam, na Semeti. Semeti ŋmana Ono, na Loti pə acalée na pə cəw nyəna.

^a 7:23 Peliya: Peliya həte hōwəe nte si: I təyaga wə wahala taa.

¹³ Ḳpóyú Ayaləŋ lələŋ nyəəŋ nyóŋma Peliya, na Sema pa təŋəna Katı nyóŋma. ¹⁴⁻¹⁶ Peliya pəyalaa nté Ahiyo, na Sasaki, na Yeleməti, na Sepatiya, na Alatı, na Itée, na Mikayəeli, na Isepa, na Yoha.

¹⁷⁻¹⁸ İləpaalı pəyalaa nté Sepatiya, na Mesulam, na Hisəki, na Hepee, na İsemelayı, na İləliya, na Yoparı.

¹⁹⁻²¹ Simeyi pəyalaa nté Yakım, na Sikəli, na Sapəti, na İliyenayi, na Siletayi, na İliyeli, na Ataya, na Pelaya, na Similatı.

²²⁻²⁵ Sasaki pəyalaa nté, İsepaŋ, na İpee, na İliyeli, na Apətəŋ, na Sikəli, na Hanəŋ, na Hananiya, na İlam, na Anetotiya, na İfəteya, na Penuwəli.

²⁶⁻²⁷ Yelowam pəyalaa nté Sameselayı, na Sehaliya, na Ataliya, na Yalesiya, na İliya, na Sikəli.

²⁸ Pa kpeka lələŋ nyəəŋ nyóŋma nté na pə keesəna pa waatənaa, na pá we Yosalem taa.

²⁹ Kapawəŋ ıcate ŋmalı na ı alı Maaka paa caŋa Kapawəŋ ıcate nté tə taa ké. ³⁰ İ pəyalı kancaalaya nyəŋ həte nté Apətəŋ. İ pəyalaa İləaa həla nté Suuu, na Kisi, na Paalı, na Natarı, ³¹ na Ketəə, na Ahiyo, na Sekee, ³² na Mikəltı. Sima caa keke. Paŋe ıı pa caŋa pa nyóŋma kiŋ ke Yosalem ké ısu pa tətənaa.

Sayuli ləlvəŋ nyóŋma

(Kutöösuto I 9:39-44)

³³ Nee pəyalı keke Kisi, na Kisi pəyalı keke Sayuli. Sayuli pəyalaa nté Sonatəŋ, na Maləkisuwa, na Apinatarı, na İsepaalı. ³⁴ Sonatəŋ pəyalı keke Melipaalı. Melipaalı nyəŋ nté Mika. ³⁵ Mika pəyalaa nté Pitəŋ, na Meləki, na Taleya, na Ahası. ³⁶ Ahası pəyalı keke Yowata. Yowata pəyalaa nté Aleməti, na Asəmafəti, na Simili. Simili pəyalı keke Mosa. ³⁷ Mosa pəyalı keke Pineya, Pineya pəyalı keke Lafa, Lafa pəyalı keke İlasaa, İlasaa pəyalı keke Aseeli. ³⁸ Aseeli pəyalaa we naatoso, pa həla nté Asəlikam, na Pokulu, na İsəmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hanəŋ. ³⁹ Aseeli neu nté İseki. İseki pəyalı kancaalaya nyəŋ nté İlam, naale nyəŋ nté Yewusi, tooso nyəŋ nté İlifeləti. ⁴⁰ İlam pəyalaa ke kpelikpeka nyóŋma ké na tətəlaa. Pa wəna piya na saalənaa ke səsəm. Pa təna pa we yəlvəŋəŋ nınuwa na nıle na naanəwa (150).

Pencamee nyóŋma taa ké pa təna ısəntə pa wee.

9

¹ Ḳpóyú pa tı İseyeli nyóŋma həla ke pa awulaa takəlası taa ısu pa kpeka təŋa təma tə.

Yosalem nyóŋma təm

Yuta nyóŋma wakələna İso, ılena Papiloni nyóŋma kuu-we. ² İseyeli nyóŋma ke yem, na kətəlaa, na Lefi nyóŋma, na İso təsəele taa təmlataa caaləna məlvəŋ ke pa ıcate taa, na pá mı pa tətənaa.

³ Yuta nyóŋma, na Pencamee nyóŋma, na İfəlayim nyóŋma, na Manasee nyóŋma taa yəlaa mələna Yosalem taa na pá caŋa.

⁴ Yuta kpekəle tı Utayi ka wee, Utayi caa keke Amihuti, Amihuti caa keke Omili, Omili cəsə keke İmili, İmili cəsə cəsə keke Pelesı kpekəle tı Paŋı. ⁵ Sela kpekəle tı Asaya wei ı ké pa ləlvəŋ kancaalaya pəyaŋa tı ı na ı pəyalaa paa wee. ⁶ Na kpekəle nté tə tı Yeuwəli ka wee tətə. Yuta nyóŋma mıpa paa we Yosalem tı paa ke we yəlvəŋəŋ nasətəŋ na nınaasa na naanəwa (690).

⁷ Pencamee kpekəle taa tı Salu ka wee. Salu ıı ı caa keke Mesulam. Mesulam caa keke Hotafiya, Hotafiya cəsə keke Hasenuwa. ⁸ Na Yelowam pəyalı İpəneya, na Usı pəyalı İla. Mikili saalı keke. Na Sefatiya pəyalı Mesulam, Lewəli saalı

kele. Pócs Ípəna saali kulelvyo tətəyole. ⁹ Pa təna paa ké pa ləvəŋ nyōŋ nyóma ké. Pəncaməe nyóma mpa pa we Yosalem tə pa we yulənyōŋ nasənaasa na nuŋwa na nule na naanwa na naatoso (956).

¹⁰ Kətəlaa loŋa taa nyóma nté Yetaya, na Yoyalipi, na Yakeŋ, ¹¹ na Yuta nyóma Išo təsele paasəlv Asaliya. Asaliya cəsonaa nté Hilikiya, na Mesulam, na Satəki, na Melayoti, na Ahitupi, ¹² na Ataya. Ataya cəsonaa nté Yelowam, na Pasehuu, na Maləkiya, na pə kaasi tətəy Masayi. Masayi cəsonaa nté Atiyeli, na Yasela, na Mesulam, na Mesilemiti, na Iməe. ¹³ Na pə səsəna kətəlaa lelāa na pa ləvəŋ nyōŋ nyóma. Pa we yulənyōŋ iyaya na nasətoso na nuŋwa na nutoso (1760). Pa tənaya mpu pa ké kpelikpeka nyóma ké, na pá paasəyəna Yuta nyóma Išo təsele təmlə.

¹⁴ Lefii nyóma loŋa taa tv nté Semaya, na i cəsonaa nté Hasupi, na Asəlikam, na Melali kpekəle tv Hasapiya. ¹⁵ Na pə kaasi tətəy Pakəpakaa, na Helesi, na Kalali, na Mataniya. Mataniya cəsonaa nté Mika, na Sikəli, na Asafi. ¹⁶ Ilena pə kaasi tətəy Opatiya, na ilé i cəsonaa Semaya, na Kalali, na Yetutuŋ. Na Asa pəyəlv Pelekiya, wei i ké Iləkana saali, na i we həyəlvuŋ ŋku kv tamsəna Netofa icate tə kv taa tə.

¹⁷ Nəŋəsı tanlaa taa ka we nyuvu tv Salum na i newaa Akupi, na Taləməŋ, na Ahiman. ¹⁸ Pa ləvəŋ nyóma lakəna təmlə ke haləna saŋa ke wuləv nəŋəy ŋka ka we ilim təlule tə. Pa cəsonaa ka tanayana Lefii nyóma təsikile nəŋəsı. ¹⁹ Kolee pəyəlv Salum, Apiyasafi saali wei i ké Kolee saali kulelvyo tə, na Kolee un i təyaya nyóma lelāa pá feŋayana təsulle nəŋəy isı pa cəsonaa ká feŋyuvu Taca yəlaa təsikile tə. ²⁰ Iasaa pəyəlv Pənhası ka kəna pa nyuvu tv ke ləŋ. Mpi tə, Taca ká we i waali ké. ²¹ Meselemiya pəyəlv Sakali ka kəna təsulle nəŋəy tanlaa taa ləlv tətə.

²² Nəŋəsı tanlaa mpa paa ləsa tə pa krenta yulənyōŋ ŋmuvuŋ na naanwa na naale (212). Paa ŋmaawa pa həla ke pa acaləe taa ké. Na Tafiti na Išo kuyəyətətə teləsvl Samiyeli pa lapəna-wəyε naani na pá tv-wəyε təma anı.

²³ Mpəyó pa təka Taca təsele nəŋəsı tanvuv təmlə na pá teləsəyi təma.

²⁴ Ilena pá su tanlaa nyuvu nyóma ke Išo təsele kəŋkəməŋ liyiti nəŋəsı tə. Paa ilim təlule həyəlvuŋ na pə tətule nyəŋku, na pə ntəyŋ nyəŋku na pə mpətəŋ nyəŋku. ²⁵ Tanlaa lelāa náá we pa acaləe taa ké na pá kəsəyi na pá kəŋ waatv waatv na pá səsəyi pa tə na pá səŋna-wəyε tanvuv ke kuyεŋ naatosompəyəlaya mpəyəlaya. ²⁶ Tanlaa nyuvu nyóma liyiti ka we tam ké tətəŋle. Mpeyele Lefii nyóma mpa pa paasayana Yuta nyóma Išo təsele kutuluŋ leləŋ na pə kpancooŋ tə. ²⁷ Išo təsele kiŋ ke pa həntaya. Mpi tə, mpe pa feŋiyina-te na pá tələyi tə nəŋəsı ke paa tanəŋ ŋku.

²⁸ Lefii tanlaa lelāa təmlə nté Išo sεεv wontu nti pa kəŋayana na nti pa kpakayaa tə tə kalvuv. ²⁹ Lelāa paasayana nyanası kəkəasası na kətaya wontu na mvləv na svləv na nim na tulaalənaa pə təv. ³⁰ Ama kətəlaa tike sitayana tulaalənaa.

³¹ Kolee kpekəle tv Lefii tv Salum pəyəlv kancaalaya nyəŋ Matitiya kəle təyənaya kəhəv kakalası tvl. ³² Kehatı kpekəle taa Lefii nyóma lelāa təkayana kətaya potopotonaa, mpa pa haaki Išo ké paa kuyəkv kvhəsəvuv ŋku tə.

³³ Lefii ləvəŋ nyōŋ nyóma mpa pa paasayana yontu tə pa tεεsı ka we Yuta nyóma Išo təsele kutuluŋ leləŋ taa ké. Pa feina təmlə lente. Mpi tə, ilim na ahoo ke pa lakaya təmlə.

³⁴ Lefii ləvəŋ nyōŋ nyóma nté na pə kəsəna pa waatənaa, na Yosalem taa ke paa wεe.

*Sayuli tayaɣa nyɔma**(Kutuosuto I 8:29-38)*

³⁵ Kapawɔŋ ɛate ŋmalɔ Yeiyeli na ɪ alɔ Maaka paa caɣa Kapawɔŋ ɛate taa kɛ. ³⁶ ɪ pɔyalɔ kancaalaya nyɔŋ hɛte ntɛ Apɔtɔŋ. ɪ pɔyalaa lɛlaa ntɛ Suuu, na Kisi, na Paali, na Nɛɛ, na Natari, ³⁷ na Ketɔɔ, na Ahiyo, na Sakali, na Mikɛlɔti. ³⁸ Simam caa kɛle Mikɛlɔti. Paŋɛ ɪni pa caɣa pa nyɔma kin kɛ Yosalem kɛ, ɪsu pa kpeka yɔlaa.

³⁹ Nɛɛ pɔyalɔ kɛle Kisi, Kisi pɔyalɔ kɛle Sayuli, Sayuli pɔyalaa ntɛ Sonataŋ, na Malɛkisuwa, na Apinatari, na Isepaali. ⁴⁰ Sonataŋ pɔyalɔ kɛle Melipaali, Melipaali pɔyalɔ kɛle Mika. ⁴¹ Mika pɔyalaa ntɛ Pitɔŋ, na Meleki, na Taleya. ⁴² Ahasi pɔyalɔ kɛle Yayela, Yayela pɔyalaa ntɛ Mosa ⁴³ na Mosa pɔyalɔ kɛle Pineya, Pineya pɔyalɔ kɛle Lefaya, Lefaya pɔyalɔ kɛle ɪlasaa, ɪlasaa pɔyalɔ kɛle Aseɛli. ⁴⁴ Aseɛli pɔyalaa wɛ naatoso. Pa hɔla nte Asɛlikam, na Pokulu, na ɪsɔmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hananɔ.

ISEYELI WULAU TAFIITI TɔM**10***Sayuli sɔm**(Samiyɛli I 31:1-13)*

¹ M'pɔyɔ kuyaku nakuli Filiisi nyɔma yooŋa Iseyeli nyɔma, na pɔ tɔyɔni-wɛ. Na pɔ kɔ pa taa paɣale kɛ Kilipɔwa pɔyɔ taa, na lɛlaa nɔɔ se. ² ɪlena pɔ tɔ Sayuli pa waali na pɔ kɔ ɪ pɔyalaa Sonataŋ na Apinatari, na Malɛkisuwa. ³ M'pɔyɔ pɔ wiisina Sayuli na tɔtɔlaa kpɛli-ɪ na pɔ yaɣa-ɪ nyɔmɔ. ⁴ ɪlena ɪ tɔ ɪ yoou wontu tɔkɔlɔ si: Kpɛɛ nyɔ laɣate na ɪ tɛɛsi-m. Pɔ taa kɔɔ na Filiisi nyɔma mpa pa ta nyi ɪsɔ tɔ pɔ kɔɔ pa tɛɛsi-m na pɔ paana-m.

Amɔ sɔyɔntɔ kpa ɪ yoou wontu tɔkɔlɔ na ɪ kisi. Tɛnaɣale Sayuli sika ɪ laɣate na ɪ yele ɪ ti na ɪ hoti tɔ tɔɔ. ⁵ Yoou wontu tɔkɔlɔ nawa si ɪ caa sɔpa, ɪlena ɪ hoti ɪ nyɔntɛ tɔ tɔ tɔ na ɪ sɪ.

⁶ ɪsɔna Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso pa kpɛnta sɔm tɔyɔle. Na kawulaya tayaɣa nyɔma su tɔnaɣa. ⁷ M'pɔyɔ Iseyeli nyɔma mpa paa wɛ tetekɛle taa tɔ, pa nuwa si Sayuli na ɪ pɔyalaa pa sɔpa, na yoolaa ya. ɪlena pɔ se na pɔ yele pa acalɛɛ na Filiisi nyɔma polo na pɔ caɣa.

⁸ Tɛu fema na Filiisi nyɔma polo sɛtaa wontu tɔɔsɔyɔ. ɪlena pɔ maɣana Sayuli na ɪ piya tooso kɛ Kilipɔwa pɔyɔ taa. ⁹ M'pɔyɔ pa kraɣa Sayuli yoou wontu na pɔ seti ɪ nyɔyɔ na pɔ kpeena. ɪlena pɔ yaɔi pɔ tɔm kɛ pa tɛtu taa, na pa tuɔ tɛɛ, na yɔlaa taa. ¹⁰ Pɔ waali kɛ pa su ɪ yoou wontu kɛ pa tuɔ taa nakuli ku kutuluyɔ taa. ɪlena pɔ pusi ɪ nyɔmpɔɣɔlaya kɛ pa tɔyɔ Takɔŋ kutuluyɔ taa.

¹¹ M'pɔyɔ Yarɛɛsi nyɔma kɛ Kalaati tɛtu taa nuwa pɔ tɔna mpi Filiisi nyɔma lapa Sayuli tɔ. ¹² ɪlena ɛate taa apalaa lu na pɔ polo pɔ kraɣa ɪ na ɪ piya na pɔ kɔna Yarɛɛsi na pɔ pi-wɛyɛ tɔyɔ sɔsɔɔu tɛɛ na pɔ hɔkɔ nɔɔsi kɛ kuyɛɛŋ naatosompɔɣɔlaya.

¹³⁻¹⁴ Sayuli ta tɔki Tacaɔ kusɔsuto pɔyɛle ɪ yela ɪsɔ kɛ yɔyɔtɔnaɔ na ɪ sɔsi kɔyɔnaŋ na ɪ yɔyɔtɔna atɛ tu tɔyɔ ɪ sɔpa. Tacaɔ ku-ɪ m'pɔyɔ, ɪlena ɪ cɛla kawulaya kɛ Seseɛ pɔyalɔ Tafiiti.

11*Tafiiti kawulaya kpav**(Samiyɛli II 5:1-3)*

¹ M̄p̄óȳ Iseyeli yəlaa təna kəta Tafiiti kin̄ ke Hepəłəŋ na pá təmi-ı sı: Tə ké caləm kələməm na təyənəȳ kələməȳ ké. ² Hatoo waatv̄ wei Sayuli ka ké wulav̄ tə, nyaa kəna Iseyeli yoolaa nyuyv̄ tv. Halı Tacaa nyá İso tó sı, nyaa təyənə ı yəlaa Iseyeli nyəma təə ké kawulaya.

³ M̄p̄óȳ Iseyeli səsaa təna pola Tafiiti kin̄ ke Hepəłəŋ na pá na-ı pá p̄eeli nəȳo ke Tacaa kin̄. İlena pá kpa Tafiiti ke Iseyeli wulav̄ ke teitei İsu İso ka heeluyv̄ Samiyeli na í yəyoti tə.

*Tafiiti İekv̄ȳ ke Yosalem
(Samiyeli II 5:6-10)*

⁴ M̄p̄óȳ Tafiiti na Iseyeli nyəma təna pa polaa sı pa nyələyi Yosalem. Pa yaakaya ıcate nté sı Yepusi, na Yepusi nyəma ka wenna tə taa. ⁵ Ntəna pá tó Tafiiti sı: N kaa sv̄v̄ tá ıcate taa.

Paa na mp̄v̄ na Tafiiti náá İekki Siyən̄ kolun̄ya ıcate. İlena pá ha-teye hət̄e sı Tafiiti te. ⁶ Tafiiti ka yəyotaa ké sı: Ye wei ı laala Yepusi tv̄ ke kv̄ȳv̄ p̄untv̄ ká lana yoolaa nyuyv̄ tv. Ntəna Seluya p̄əyalv̄ Sowarı laalı yoonav̄, na í p̄əsi yoolaa nyuyv̄ tv.

⁷ İlena Tafiiti caya kolun̄ya ıcate taa. Pə təə ké pa ha-te sı Tafiiti te. ⁸ M̄p̄óȳ ı ħmawa na í cəə ıcate ke pə krayav̄ Milo tə na pə cəə na pə ta. İlena Sowarı náá tayənəyi ıcate kakaasaya.

⁹ İlena Tafiiti toŋ səsəyi na pə puki. Mpi tə, Iseyeli İso ka we ı waalı ké.

*Tafiiti yoolaa
(Samiyeli II 23:8-39)*

¹⁰ Iseyeli yəlaa təna ka kpana Tafiiti ke wulav̄, İsu Tacaa ka yəyotuyv̄ tə. İlena p̄ele pá nuna-ı teu ke ı kawulaya waatv̄ təna. Halı ı yoolaa səsaa həla ntə.

¹¹ ı yoolaa nté: Yoolaa ħiu na naanəwa kpekəle nyuyv̄ tv ħəkəmoni tv̄ p̄əyalv̄ İsepaalı. Kuyaku nakv̄lı ını ı ká sulina yəlaa ħmənuyv̄ na nınəwa (300) na ħmantaağa ke yoolu kələmuyv̄ taa, na í kó pa təna.

¹² İsepaalı waalı ké Ahuwa tv̄ Toto p̄əyalv̄ İlasaa. İlasaa ka kəna kpelikpeka nyəma tooso taa İelv̄. ¹³ İnı ı ka wenna Tafiiti kin̄ ke Pa-Tamim ke waatv̄ wei Filiisi nyəma İuwa Iseyeli nyəma ke yoonav̄ na p̄ele pá se kolontunaa tə. Təyənəya p̄ee taale natəlı tv̄ we təna. ¹⁴ Na í na ı yoolaa pá səŋ haləm ħekv̄ taa, na pá yoonə Filiisi nyəma, na Tacaa yelee na Iseyeli nyəma kəlı pa kolontunaa.

¹⁵ M̄p̄óȳ kuyaku nakv̄lı yəlaa ħiu na naanəwa kpekəle yəlaa tooso pola Atulam kəkramuyv̄ p̄úȳȳ cəə, na pá mağana Tafiiti. Mpi tə, Filiisi nyəma ka p̄ıla Lefayi nyəma tetekəle taa ké. ¹⁶ Na Tafiiti náá we kolun̄ya ıcate taa ké ı təŋmelle na Filiisi nyəma nyuyv̄ tv̄ səsə we Petələhem. ¹⁷ M̄p̄óȳ İokətv̄ kpa Tafiiti na í tə sı: Awe kəŋna-m Petələhem ıcate nənəȳo İokə İm na má nyəə?

¹⁸ Ntəna yoolaa tooso fağana Filiisi nyəma yoolaa taa na pá polo pá cosı İokə ını ı taa İm na pá pona Tafiiti. Ama ı kisa pə nyəəv̄, na í p̄əli-wəyi ateȳe Tacaa.

¹⁹ İlena í tə sı: Ma İso, ma feina mpaav̄ sı má nyəə İm p̄əne.

Pə we İsu mpa pa İapa pa weesin̄ ke awusa na pa polo pə İuyv̄ tə pa caləm ké. Kookalı wei yoolaa tooso ını ı İapa təȳəle.

²⁰ Yəlaa ħiu na naanəwa kpekəle nyuyv̄ tv̄ Sowarı neu Apisayi. Kuyaku nakv̄lı ını ı yoonə kolontunaa ħmənuyv̄ na nınəwa (300) na ħmantaağa na í kv̄-we. Təyənə ı ħikina nyuyv̄ ke yəlaa ħiu na naanəwa kpekəle taa. ²¹ Təm̄ naaleye ı nyuyv̄ kəlaa. Haləna í p̄əsi pa nyuyv̄ tv. Ama ı ta ħəŋna yəlaa tooso kpekəle ké.

²² Na Kapəseli tv̄ Yoyata p̄əyalv̄ Penaya. Yoolaa taa yoolu wei ı İapa kookalənaa p̄əyal̄e tə ı saalı. İnı ı ka kəna Mowarı yoolaa səsaa naale. M̄p̄óȳ kuyaku İeŋku

ι tii hite taa ké watu waatu ke saa wei tev tómpree kpaakpaaacau hotaya to na í ku tóyolaya. ²³ Inu í ka kúna Icipiti tooko nýólóv. Tooko inu í tayaləh we meətələnəa naale na hýólóvúv ke mpv. I hmantaaya yasəlaya we isu kralantaav. Mpyóy Penaya yoonə tooko inu na kprátýó, na í ləkki í hmantaaya ke í niñ taa na í kúna-ι. ²⁴ Kookalənəa mpa Penaya lapa tóyole na í nyuvu kuli yoolaa hiu na naanúwa taa. ²⁵ Paa na Penaya nyuvu kula yoolaa hiu na naanúwa kpekəle taa tó, í ta hanə na yəlaa tooso kancaalaya nyəñ kpekəle. Ilena Tafiiti su Penaya ke kawulaya təyaya tanjlaa nyuvu tu.

²⁶ Ilena pə kaasi yoolaa ləlaa, isu Sowari neu Asayəeli na Petələhem tu Toto pəyalv Ilanəñ ²⁷ na Haloo tu Saməti na Paləñ tu Helesi, ²⁸ na Tekúwa tu Ikesi pəyalv Ila. Na Anatəti tu Apiyeesə, ²⁹ na Husa tu Sipikayi, na Ahúwa tu Ilayi. ³⁰ Na Netofa nyəma Malayi na Paana pəyalv Heleti, ³¹ na Pencaməe tetv Kipeya tu Lipayi pəyalv Itayi, na Pelətəñ tu Penaya. ³² Na Kaasi ləəv taa tu Hulayi na Peti-Alapa tu Apiyeli, ³³ na Pahulim tu Asəmafəti, na Saaləpəñ tu Iliyapa. ³⁴ Na Hasem pəyalv Kisəñ, na Halaa nyəma Sakee pəyalv Yonatan, ³⁵ na Halaa tu Sakaa pəyalv Ahiyam, na Uu pəyalv Ilifali. ³⁶ Na Mekela tu Hefee, na Paləñ tu Ahiya, ³⁷ na Kaməeli tu Həsəlo, na Isəpayi pəyalv Naalayi, ³⁸ na Natanə neu Sowəeli, na Hakili tu pəyalv Mipaa. ³⁹ Na Amoni tu Selekki, na Peləti tu Nala wei í tókaya Seluya pəyalv Sowari yooú wontu tó, ⁴⁰ na Yetee təyaya nyəma Ila na Kalərv. ⁴¹ Na pə kaasi Hiti tu Ulii na Alayi pəyalv Sapati, na ⁴² Lupəñ kpekəle nyuvu nyəma taa ləlv Sisa pəyalv Atina, na pə səsəna yoolaa hiu na naanúwa. ⁴³ Na Maaka pəyalv Hanəñ, na Metəñ tu Yosafati, ⁴⁴ na Asətələti tu Usiya, na Alowee tu pəyalaa Sama, na Yeiyei. ⁴⁵ Na Simili pəyalaa Yetiyayeli, na í neu Tisi tu Yoha, ⁴⁶ na Mahafa tu Iliyeli, na Ilenam pəyalaa Yelipayi, na Yosafiya, na Mowarv tu Itəma, ⁴⁷ na Sopa nyəma Iliyeli, na Opeti, na Yasiyeli.

12

Tafiiti camnanaa kancaalaya nyəma ke Sikəlaki

¹ Waatu wei í taa Tafiiti seekaya Kisi pəyalv Sayuli na í hməlyəti tó, yoolaa taa yoolaa napəli pa pola í kin na pá səñna-ι. ² Pá na pa təəñ na pa pəntələñ. Pa nyəma pə tóv na nwaanə na mpələ.

Sayuli cəsə Pencaməe kpekəle taa nyəma mpa pa pola Tafiiti kin tóyole ³ Kipeya tu Sema pəyalv nyuvu tu Ahiyeesə. Na í neu Yowasi, na Asəmafəti pəyalaa Yesiyeli, na Pele, na Anatəti ícate nyəma Pelaka, na Yehu. ⁴ Na yoolaa hiu na naanúwa kpekəle nyuvu nyəma taa ləlv Karawəñ tu Isəmaya. ⁵ Na Ketela nyəma Iləmeya, na Yasiyeli, na Yohanəñ, na Yosapati. ⁶ Na Halufu nyəma Ipusayi, na Yeliməti na Peyaliya, na Semaliya, na Sefatiya. ⁷ Na Kola ləlvúv nyəma Iləkana, na Isiya, na Asaləli, na Yoweesə, na Yasopam. ⁸ Na pə səsəna Ketəv tu Yelowam pəyalaa Yowela, na Sepatiya.

⁹ Mpyóy ləlaa ná líi Kati kpekəle taa, na pá polo Tafiiti kin ke í təhmelle ke wulaya tetv taa. Paa ké yoolaa kúpama mpa pa nyəma yooú tóyó, na pá nyəma kraləñ na hmantaasi pə təm. Pa wəna apalətv isu tóyolasi, na pá nyəma ləñləñ lapv isu naməñ ke puvv taa. ¹⁰⁻¹⁴ Paa we yəlaa naanúwa na naaləye. Halə pa həla nté Isee, na Opatiya, na Iliyari na Misemana, na Iləmeya, na Atayi, na Iliyeli, na Yohanəñ, na Iləsapati, na Iləmeya, na Makəpanayi. ¹⁵ Kati kpekəle nyəma nté. Paa ké yoolaa nyuvu nyəma ké. Pa taa səkpəlu ka we ké isu yəlaa nunúwa (100) na səsə isu yəlaa iyaya (1000). ¹⁶ Mpe paa tesəna Yaatanu pəyó ke pənağa isətv

kancaalaya nyeh taa. Waatu inu ka su teu ké na ká lu. Ilena pá polo na pá tōyōnu mpa paa caya ilim tēlule na pē tētule tō tēteka taa tō.

¹⁷ Mpyōy Pēncamee na Yuta kpeka nyōma pola Tafiti tōhmelle na pá mayana-i. ¹⁸ Ntēna í sēh-we na í tō-we si: Ye lēmayasāle kōpante ke í kōhna ma kin si í sēhna-m, lē má mu-me na lotu kolōmtu. Ama ye í kōh ma kolōmōto lapu ké si í tō-m ma kolontunaa nin taa. Pēyele ma ta wakēh pōlv. Ile ta cōsōnaa Isō í wēe ta aseeta tu na í huu ta tōh.

¹⁹ Mpyūle Isō Feesuyu tii yoolaa hiu na naanōwa kpekāle nyūyū tu Amasayi tō na í má kapuka si:

Sesee pēyalv, tā na-ŋ ké.

Tē we nyā waah ké.

Nyana mpa pa sēhna-ŋ tō.

I we alaafēya taa ké.

Mpi tō, nyā Isō sēhna-ŋ.

Mpyōy Tafiti mu-we na í tō-weye nyūyū nyōma tēma ke i kpekāle taa.

²⁰ Mpyōy Manasee kpekāle nyōma pola Tafiti kin ke waatu wei i mēla Filiisi nyōma tō si pa yookina Sayuli tō. Ile tampana tō, Tafiti na i yoolaa pa ta sēna Filiisi nyōma. Filiisi nyōma ka tōyōna Tafiti-weye si pá taa kō na Tafiti mēli i caa kōpēh tō na í tō mpyē lē i nin taa. ²¹ Waatu wei Tafiti pukaya Sikōlakī tōyō Manasee nyōma ná pola i kin. Pa hēla ntē Atēna, na Yosapati, na Yetiyayeli, na Mikayeli, na Yosapati, na Ilihu, na Manasee yoolaa iyāya nyūyū tu Siletayi. ²² Pa tēnaya mpu paa ké yoolaa kōpama ké. Ilena pá lá Tafiti yoolaa nyūyū nyōma na pá sēna-i teu. ²³ Paa kuyaku ŋkuyū yēlaa kōhāya na pá sōsōyi Tafiti yoolaa tō na pá sēhna-i. Mpu pē lapēna na i yoolaa tō sōsōm isu Isō yoolaa.

Mpa mpa pa pola Tafiti sēnav ke Hepōlōh tō

²⁴ Yoolaa kōpama mpa pa pola Tafiti kin ke Hepōlōh si pa celēyi-i Sayuli kawulaya, isu Taca ka yōyōyū tō pa nyōh ntō.

²⁵ Yuta kpekāle taa yoolaa we iyisi naatosō na nasēnaasa (6800) na pa kpalēh na pa ŋmantaasi. ²⁶ Simiyōh nyōma ke yoolaa kōpama iyisi naatosōmpyōlaya na nuuwa (7100). ²⁷ Lefi nyōma ke iyisi liyiti na nasētosō (4600). ²⁸ Alōh lūlyū tu nyūyū tu Yoyata na i waah nyōma ke iyisi tooso na nasētosō na nuuwa (3700). ²⁹ Ilena pá kaasi ifepu Satōki wei i ka ké yoolu kōpan tō, na i mayamāya i lūlyū nyōh nyōma hiu na naale. ³⁰ Na Pēncamee kpekāle nte tē ké Sayuli nyēnte tōyō iyisi tooso (3000). Pa taa paxale lakāya Sayuli lūlyū nyōma ke tēmlē. ³¹ Ifēlayim kpekāle taa ké yoolaa kōpama iyisi hiu na nasēnaasa (20800). Pa tēna pa nyōh kula pa lūlyū taa ké. ³² Manasee kpekāle hōyōlyū ŋku kv wēna ilim tētule tō tōyō iyisi pēlēfei hiu (18000). Paa lēsa yēlaa mpyē kulēsō ké si pá polo pá kra Tafiti ke wulav. ³³ Isakaa nyōma taa ké yoolaa nyūyū nyōma ke ŋmuuūyū (200), na pa waah nyōma. Pa tēna pa nyēmā isēna Iseyeli nyōma lakī tō. ³⁴ Sapulōh nyōma taa ké yōlā mpa pa nyēmā yōou ke teu tōyō iyisi nule na naanōwa (50000). Pa wēna yōou wontu tēna, na pá lakī teu. ³⁵ Nēfātali nyōma ke nyūyū nyōma iyāya (1000) na pá yoolaa ke iyisi hiu na naanōwa na naatosōmpyōlaya (37000) na pá tōka kpalēh na ŋmantaasi. ³⁶ Na Tāh nyōma taa ké yoolaa mpa pa sōlv piwa si pá puli yōou tōyō iyisi pēlēfei hiu na naanōwa na nasētosō (28600). ³⁷ Na Asee nyōma taa ké yoolaa mpa pa nyēmā yōou ke teu na pa sōlv piwa tōyō iyisi nule (40000). ³⁸ Kpeka wēna a wē Yaatanu ilim tēlule tō, isu Lūpēh, na Katī, na Manasee hōyōlyū lēhkv nyōma tōyō yoolaa iyisi nuuwa na hiu (120000) na pá wēna yōou wontu tēna.

³⁹ Yoolaa mpe pa tēna pa polēna Hepōlōn na luɣu kolumbuɣu, na pá kra Tafiti ke Iseyeli wulav. Iseyeli nyóma lēlaa lanje heewa si í tōɣo kawulaya nké. ⁴⁰ M̄p̄yó pa çaya Tafiti kin ke kuyeeɲ tooso, na pá tōɣo na pá nyō mpi pa taapalaa lapa tō. ⁴¹ Pəle pə paasi, pəçolo pəçolo kpeka, isi Isakaa na Sapulōn na Nefətali pə nyóma ná səɣəlayana mulum, na kakalasi, na tuj wei pa yaa si fiki na leseɲ tō i pee kowolee, na sulom na nim na pá kəɲna. Halēna pá kōna tətōɣo naaɲ na heeɲ. Mpi tō, tetv tēna taa yōlaa tēna lanja ka hulmmaa ké.

13

Isə atakaa ponav ke Yosalem (Samiyēeli II 6:1-11)

¹ M̄p̄yó Tafiti na yōlaa iyaga (1000) nyuɣu nyóma, na nunuwa (100) nyuɣu nyóma, na nyuɣu nyóma lēlaa pa lapa kotuyu. ² Na Tafiti heeli pa tēna si: Ye pə maɣa-me, na Tacaa lanje heewa, de té tili lōn ke ta nyóma mpa pa kaasa Iseyeli tetv taa tō pa waali. Ilena pə tu kəlōna kətōlaa na Lefii nyóma mpa pa we həɣəlōn wei i çəna-tv tō i taa tō. Té yaa-we na pá kəo. ³ Ilena té kōna Isə atakaa ké tá te. Mpi tō, tə taa paasəna i tōm ke Sayuli waatu.

⁴ M̄p̄yó tōm nti tə maɣa yōlaa tēna na pa tēna pa tisi si pá la mpv. ⁵ Ilena Tafiti koti Iseyeli tetv tēna yōlaa ke pə krayav Icipiti tetv toja na ilim mpətəɲ tō tō. Halēna Lepo-Hamati ke ilim ntəɣəɲ tō si, pá polo pá kraya Isə atakaa ké Kiliyati-Yeyalim. ⁶ M̄p̄yó Tafiti na Iseyeli nyóma pa pola Paala timpi pa çuyusaa si, Kiliyati-Yeyalim tōɣo Yuta tetv taa si pa kprakəyi Isə atakaa. Atakaa inu i tō ka we isətəa tanjaa leseɲ. Atakaa inu i isentaa ké pa seekaya Isə. ⁷ Apinatari teɣe atakaa inu i ka wee. M̄p̄yó pa tv-i keeke kufalv taa na Usa na Ahiyo pá həɲi-i. ⁸ Ilena Tafiti na Iseyeli nyóma tēna pa hulv pa lanjulumle na luɣu kolumbuɣu, na pá yooki yontu na çəməɲ, na sanjvnaa, na akilimanaa, na kpeɲkpeɲnaa, na akantee. ⁹ Waatu wei pa tala Kitəɲ təfalle, lena naaɲ çeɛ Isə atakaa ke pətvuɣu. Tənya Usa siisaa na í te Isə atakaa. ¹⁰ Mp̄yule Tacaa mv Usa na pááná ke timpi i mpa lanje na í tokina Isə atakaa tō, na í kv-i təne inəyi kprakaa.

¹¹ M̄p̄yó Tafiti lanje ta heena isəna mpi Tacaa kvuɣv Usa ke mpv tō. Ilena í ha lonte nteɣe həte si Pəlesi-Usa. Usa təkvlə ke pa yaa mpv na pa te taa. Na pá yaakti-teɣe m̄p̄yó halēna sanja. ¹² Kuyaku nkuyv Isə tōm lapa Tafiti ke səɣəntv na í tō si: Pə fei si má pona Isə atakaa ké ma te.

¹³ Tafiti ta pona Isə atakaa ké i teɣe kvayaku nk̄v, katv tv Opəti-Itōm teɣe i si-i. ¹⁴ Na atakaa çaya tənaya isətvnaa tooso. Ilena Tacaa kooli apalv inu na i təyaya na i nyəm tənaya kvpantv.

14

Tafiti çayale ke Yosalem (Kotōsuto I 3:5-9; Samiyēeli II 5:11-16)

¹ M̄p̄yó Tiiv wulav Hilam kva yōlaa na pá polo Tafiti ke seev, na í hana-i kpeɲkpeɲasi kupəɲsi na pəe saakəlaa, na kaafəntanaa, si pá ŋma-i kawulaya təyaya. ² Ilena Tafiti çəkəna si Tacaa maɣamaya kpana-i Iseyeli wulav. Na i kawulaya toɲ təɲna səsuyv ke Isə yōlaa tō.

³ M̄p̄yó Tafiti kraya alaa lēlaa ke Yosalem na í lulv apalvpiya na alvpiya. ⁴ Halv i pəyalaa mpa i lulv tēna tō pa həla ntō: Samōwa, na Sopari, na Natav, na Salvməɲ,

⁵ na Ipa'a, na Ulisuwa, na Ulapeleti, ⁶ na Noka, na Nefeki, na Yafiya, ⁷ na Ulasama, na Peeliyata, na Ulapeleti.

Tafiiti kalvyn ke Filiisi nyoma
(Samiyeeh II 5:17-25)

⁸ Filiisi nyoma nuwa si Tafiiti toyo kawulaya ke Iseyeli tona too, uena pa polo-
i yoonav. Tafiiti na nuu mpv, uena i seh-we. ⁹ Mpyoo Filiisi nyoma wata Lefayi
nyoma tetekale. ¹⁰ Uena Tafiiti pooti Iso si: Ma polo ma yoono Filiisi nyoma na?
N ka tu-weye ma niy taa? Nteta Tacaa si: Polo na ni yoono-we. Ma tu-weye nya
niy taa.

¹¹ Mpyoo Filiisi nyoma tuusaa na pa tala Paali-Pelasim. Tona Tafiiti ko-we
na i to si: Tacaa hee ma kolontunaa taa ke ikpate na ma niy. I su loov fakovy hapole
to.

Pa too ke pa ha tane inayi hote si: Paali-Pelasim. Pa nyovy nte si akpa heeb,
na pa te taa. ¹² Filiisi nyoma seekaya, uena pa yeke pa leeseh kulalaah. Mpyoo
Tafiiti toma si pa so leeseh kulalaah inayi koko.

¹³ Mpyoo Filiisi nyoma tagana Lefayi tetekale ke watooyoo. ¹⁴ Nteta Tafiiti tasa
Tacaa ke yootonav, na Iso co-i si: Taa polo pa too na pa waali too. Ama ce-we na ni
kpatana-weye tuh taale hatovy noyo. ¹⁵ Ye n nuwa yalaa nohehe ke tuh nyooj taa,
le n tii pa too ke krapaa. Mpi to, waatu inayole ma koma si ma yookina Filiisi
nyoma ke nya noyo too.

¹⁶ Mpyovle Tafiiti lapa teitei isu Tacaa heeluyui to, na Iseyeli nyoma yoono
Filiisi nyoma ke pa krayav Kapawoh to, halena Kesee. ¹⁷ Pa krayav waatu inu toyo
Tafiiti hote yaawa tetonaa tona taa, na Tacaa yeke na piitimnaa tona nyahna-i.

15

Iso atakaa ponav ke Yosalem

¹ Mpyoo Tafiiti nmawa teesi ke timpi pa yaa si Tafiiti te to. Uena i taganu lonte
nateli na i siki Iso cokale si paa su Iso atakaa. ² Uena i kpaali si: Lefii nyoma tike
tokoj ka seholena Iso atakaa. Mpeye Iso lasaa si paa paasayona-i tam too.

³ Mpyoo Tafiiti kota Iseyeli nyoma tona Yosalem si pa pona Iso atakaa ke
timpi pa tagana i lonte to. ⁴ Uena i koti Alah loby nyoma kotolaa na Lefii
nyoma. ⁵ Kehati loby nyoma ka we yalaa nuuwa na hiu (120) ke, pa nyovy to
nte Uliyel. ⁶ Melali loby nyoma ke nmonyu na hiu (220), pa nyovy to ke
Asaya. ⁷ Keseeh loby nyoma ke nuuwa na hiu na naanowa (130), pa nyovy to
nte Soweli. ⁸ Ulafanah loby nyoma ke nmonyu (200), pa nyovy to nte Semaya.
⁹ Hephah loby nyoma ke nuuwa, pa nyovy to nte llyeli. ¹⁰ Usiyeli loby
nyoma we nuuwa na naanowa na naale (112), pa nyovy to nte Aminatari.
¹¹ Mpyoo Tafiiti yaa kotolaa Sataki, na Apiyataa, na Lefii nyovy nyoma, Uliyel,
na Asaya, na Soweli, na Semaya, na llyeli, na Aminatari. ¹² Na i to-we si: Mpa
me, i ke Lefii nyovy nyoma to, ma na ma waali nyoma i la nyooj too asilima
keelvy kotaya na i polo na i kraya Iseyeli Iso atakaa na i kona-i lonte nte taa
ma tagana-i to. ¹³ Mpi to, ma taa fei, waatu wei to pola i krayav ke kancaalaya to.
Poyele to ta tu pooti Tacaa si pulv, isu pu muuaa to. Pa too ke Iso ko ta taa yulv.

¹⁴ Mpyoo kotolaa na Lefii nyovy nyoma pa lapa nyooj too asilima keelvy
kotaya, na pa polo si pa krapoyi Iso atakaa. ¹⁵ Uena Lefii nyoma kraya i kpatoh
taa, na pa hooli pa asohkpekin too ke teitei isu Tacaa ka kesovy Moisi to.
¹⁶ Uena Tafiiti heeli Lefii nyovy nyoma si: I pulv ma tetonaa waali. Pele paa

yosna yontu na sanjvnaa na cəməŋ na kpeŋkpeŋnaa na lanjhulmle səsəde. ¹⁷ Ntəna Lefii nyoma puli Soweele pəyalv Hemaŋ, na ilē i taapalv Pelekiya pəyalv Asafi, na pa tətə Melali ləlvv tū Kusaya pəyalv Itaŋ pa waali. ¹⁸ Pə kaasi pele pa waali nyoma Lefii nyoma ləlaa mpa pa ké nənəsə paasənlaa tə, isu Sakali, na Peni, na Yasiyeli, na Semilaməti, na Yehiyeli, na Uni, na Iliyari, na Penaya, na Maaseya, na Matitiya, na Ilifəlehu, na Mikineya, na Opeti-ltəm, na Yeiyeli. ¹⁹ Yonyoolaa Hemaŋ, na Asafi, na Itaŋ, pele pa makayana nteye nyəəlvv kuseemv v kpeŋkpeŋnaa mpa pa wiiki teu tə. ²⁰ Sakali, na Asiyeli, na Semilaməti, na Yehiyeli, na Uni, na Iliyari, na Maaseya, na Penaya pele pa makı cəməŋ wei i wə nəsəi kuyollasi tə. ²¹ Matitiya, na Ilifəlehu, na Mikineya, na Opeti-ltəm, na Yeiyeli, na Asasiya pele pa makayana nteye ŋmisi pələfei naapwa sanjvnaa na yonyoolaa yooki yontu. ²² Lefii nyoma nyv tū Kenaniya kele Isə atakaa kpaɣav səsə na i paasəəna. Mpi tə, i nyəmə pə tam ke teu. ²³ Na Pelekiya na Iləkana pələyele nənəsəi tanja, na pə wee si pə səŋ atakaa kite. ²⁴ Na nənəsəi tanja ləlaa Opeti-ltəm na Yehiya. Pə kaasa kətəlaa Sepaniya na Yosafati na Netaneyeli na Amasayi na Sakali na Penaya na Iliyesee tə, pele pa hulayana nteye akantee ke Isə atakaa nəy tə.

*Isə atakaa tate ke Yosalem
(Samiyeli II 6:12-19)*

²⁵ M'p'v Tafiiiti na Iseyeli səsaa na yoolaa nyv nyoma pa kpaɣa Isə atakaa ke Opeti-ltəm tə na lanjhulmle. ²⁶ Isə kentayaa Lefii nyoma mpa pa səyəla Isə atakaa təy. Ilena pə la kətəya ke latəcənaa naatosompəyolayə, na iwaŋ naatosompəyolayə. ²⁷ Tafiiiti na Lefii nyoma mpa pa səyəla atakaa tə, na wontu mataa, na səyəllaa nyv tū Kenaliya paa suu kponkrontu toŋ nyəntv wontu ké. Pə kaasi na Tafiiiti suu kətəlaa capa ke pətē. ²⁸ M'p'v Iseyeli nyoma təna kraana Isə atakaa, na pə makı niŋ taa, na kpeŋkpeŋnaa, na sanjvnaa, na cəməŋ, na pə huləyi tutuuy na akantee.

²⁹ Pa təŋna Isə atakaa ke sənnav ke wulav icate taa, ile Tafiiiti alv Mikaali, Sayuli pəelə səŋna pətote nté, na i ná Tafiiiti paakəna lanjhulmle. M'p'v i nyəna-i yem ké i taa.

16

¹ M'p'v pa pona Isə atakaa na pə su-i cokəle nte Tafiiiti ka sikaa tə tə taa. Ilena pə lá Isə ké kətasi nsi kəkə lusa si təna tə na nəy kolumaya krentv nyənsi. ² Tafiiiti tēma kətasi nsi si lapv Ilena i kooli samaa ke kupantv na Taca hətē taa. ³ Ilena i tala apalaa na alaa ke təyənaya. Paa wei ke potopoto kukulutu na nantv na tvv ŋku pa yaa si lēsəŋ tə kv pēe kəwələ kakalayə.

*Lefii nyoma Isə samtv yontu
(Yontu 96; 105:1-15; 106:1,47-48)*

⁴ M'p'v Tafiiiti tvwa Lefii təmle nyoma ke təmle ke Isə atakaa kin si pə sē Iseyeli Isə na pə tv-i teeli na pə sam-i. ⁵ Asafi kele pa paasənlv na Sakali ná səŋna-i. Yasiyeli na Semilaməti na Yehiyeli na Matitiya na Iliyari na Penaya na Opeti-ltəm na Yeiyeli pele pa makayana nteye cəməŋ na sanjvnaa, na Asafi ná makı kpeŋkpeŋnaa. ⁶ Na kətəlaa Penaya na Yasiyeli pele pə huləyi akantee ke tam ké Isə atakaa nəy tə. ⁷ Kuyaku ŋku kv wule ke Tafiiiti caala Asafi na i taapalaa ke tvv si pə sa Taca. Ilena pə sam-i si:

⁸ I sa Taca, i yaa i hətē.
I tēlasi piitimnaa tənaya i kookalənaa.

9 I yoo-i yontu na cäməŋ.

I yəŋəti i təma kəpəna təm.

10 Mə laŋa í heena Iso naŋŋtu inu i hæte.

Mə mpa í preekəŋi-i tə, mə laŋa í hóləmi.

11 I kéesəná Tacaa Toma təna tu təə.

I preekəŋi tam si í sɛɛ-i.

12-13 Tacaa təmle tu Iseŋeli luluŋu nyəma me.

Yakəpu piya me mpa Iso ləsaa tə.

I təəsɪ i təma səsəəna təə.

Na kəkələ nyəmnaa mpa i lapə tə,

na i huule pə təə.

14 Inəŋəle Tacaa, inəŋəle tá Iso.

Inəŋəle tetu təna huunlu.

15 I təəsɪ i nəŋə pɛeləŋu tam nyəŋka təə.

I nəŋə suu we n̄p̄yó,

hali luluŋi loosi iyaya.

16 Nəŋə ŋkɛŋe i su Apələham.

Na í heeli-təŋi Isaaka na tuunav.

17 I su-təŋi Iseŋeli nyəma ké isu kusəsutu.

Na tə weɛ-we isu nəŋə pɛeləŋu tam təə nyəm.

18 Isu i ka heeluŋu-we tə si,

i ká ha-weŋe Kanaaŋ tetu.

Pa na pa luluŋu nyəma pa krancoou nté.

19 Waatu inu i taa tə,

pa taa fei paŋale,

pəyele paa ké caŋalaa ke tetu taa ké.

20 Pa lukaya piitimnaa taa ké na pá puki lempri kinj.

Na pá luki kawulasɪ taa na pá puki yəlaa ləlaa kinj.

21 Ama Iso ta yelee si nəŋəlu í tu-weŋe wahala.

Hali Iso kaləna awulaa ke pa nyuŋu təə si:

22 Laakali na yəlaa mpa ma ləsaa tə,

na mpa pa teləsəŋi ma kuyəŋətu tə pa tokinav.

23 Antulinya təna yəlaa me, í yoo Tacaa ke yontu.

I kraaləŋi paa ifemle nte si Tacaa kelee waasəlu.

24 I heeli yəlaa tənaya i teeli təm,

na í yəŋəti i təma kəpəna təm ke yəlaa kinj.

25 Tacaa kəla akənna tənaya səsəəntu.

I feina saala.

26 Piitimnaa tuŋ təna we kpete ké.

Ama Tacaa lapəna isətənyu.

27 I teu na i səsəəntu we səŋəntu.

I we toŋ ke i təcayale taa na í haaki laŋhəlumle.

28 Tetu təna yəlaa, í kəə na í sa Tacaa.

I hólí i teu na i toma.

29 I kəə na í sa i teu na í kəna-i mə kəhaaŋ.

I hənti Tacaa ke atɛŋe saa wei i hóləŋi i

tənaŋŋ weɛtu tə.

30 Antulinya təna yəlaa me í seliyina-i.

Tetu caya teu ké tu nyəḡələḡi.

³¹ Isətonyuy laŋle í húləmi,

na tetu náá yəəli.

Na pá heeli yəəlaa təna si Tacaa kele wulaw.

³² Tenku na í taa nyəm təna í kala kəkəte.

Tawa na a nyəm təna, í yəəli.

³³ Hətu taa tuŋ, í kiisina laŋhuləmlə ke Tacaa kin.

Mpi tə, í kəŋ kawulaya təḡu ke tetu taa.

³⁴ Tacaa ké kəpaŋ ké, í samí-í.

Pəyele í səəlvuy fei tənaya.

³⁵ I wiikina-í si:

Tacaa waasulə Isə, hai, waasi-tə.

Ya-təy piitimnaa kra nyəm niŋ taa.

Kreyeli-tə na tə yaa nyá həte naŋ nyənte.

Na ta laŋa heena nyá samtu.

³⁶ I seɛ Iseyeli Isə Tacaa ke tam.

Uena samaa təna tisi si Isə í kəna mpə. I sa Tacaa.

³⁷ Mṛóḡú Tafiti təma Asafi na í taapalaa təna si: I caya Isə atakaa kin, na í laki mə yontu təma ke tam ké paa kuyaku ŋku, isu pə suw tə, í taa ye. ³⁸ Uena í ləsi Opeti-Itəm na í luluy taa ké yəəlaa pələfei nutoso na naanowa, na pə səəsəna Yetutuy pəyalə Opeti-Itəm, na Hosa, na pá laki nənəəsí taŋyuy təmlə.

³⁹ Mṛóḡú Tafiti tú kətulə Satəki na í luluy taa kətəlaa si: I paasəna Isə cokəle nte tə we Kapawəŋ təkətəle tə. ⁴⁰ Mə təmlə nté si í laki kətəya ŋka kəkə lusa ka təna təy tanəŋ na taanaya. Na í laki kətəsi nsi pa keesa kiŋ ŋku Tacaa hawa Iseyeli nyəma tə kv taa tə. ⁴¹ Mə na Hemaŋ, na Yetutuy, na ləlaa mpa pa ləsa si pá saŋ Tacaa ke í səəlvuy tam nyəŋku tə tə. ⁴² Hemaŋ na Yetutuy pa təmlə nté akantəe huluy na kreykreyinaa maru. Na wontu lentənaa nti pa yookayana Isə Təm yontu tə. Uena Yetutuy pəyalaa ke nənəəsí taŋlaa.

⁴³ Pə waali ké paa wei í kprema í te. Na Tafiti náá kpe na í seɛ í nyəma.

17

Nataŋ na Tafiti pa təm (Samiyeli II 7:1-17)

¹ Tafiti caya í kawulaya taa, uena kuyaku nakulí í tə Isə kuyəḡotətu teləsulə Nataŋ si: Pə ta muna si má weɛ kutuluɣu ŋku pa lapəna kreykrelasí kəpaŋsi tə kv taa, na Tacaa atakaa náá we cokəle nte pa lapəna pəəŋ tə tə taa. ² Ntəna Nataŋ cə wulaw si: Polo na í lá pə təna mpi n mayasəyi nyá taa tə. Mpi tə, Tacaa we nyá waali ké.

³ Ahoo yuwa, uena Tacaa tə Nataŋ si: ⁴ Polo na í heeli ma pəyalə Tafiti si, pə taɣa iní í ka ŋmana-m təyaya ŋka ka taa maa caya tə. ⁵ Hatoo ma ləsvuy Iseyeli nyəma ke Icipiti taa, na pə suna saŋa tə, ma ta caya kutuluɣu nakulí kv taa. Cokəle taa ké ma weɛ na má laɣasəyi lona. ⁶ Pəle pə paasi too ma wev Iseyeli nyəma waali tə, Paasənləa pəyalə ke ma tú ma yəəlaa paasəna. Pəyele ma ta kaləna pa taa nəḡələ si í ta ŋma-m kutuluɣu kəpaŋku.

⁷ Mpə tə, heeli ma təmlə tu Tafiti si: Toma təna tu Tacaa má, ma yəḡotə si, ntixile taa ké ma kra-ŋ heeŋ waali si í la ma Iseyeli nyəma wulaw. ⁸ Na má we nyá waali ké nyá tənte təna taa, na má kpiisi nyá kolontunaa təna na má kusí nyá nyuy isu atə səsa ləlaa. ⁹ Uena má ha ma Iseyeli nyəma ke təcayale si pá caya teu

na pulv í taa peyeli-we, na yelaa asayaa í taa tayo pa ise. ¹⁰ Isu saa wei maa kpa Paasənlaa ke ma yelaa lseyeli nyoma tao to. Maa tisi ma kolontunaa tana tafe. Ma heeliyi-η si Iso ma, maa yele na n weena ləlvəy nyoma ke nya waali. ¹¹ Ye pa tala nya kuyaku na n sapa, de maa ləsi nya piya mpa n lələna nya tapovəy to pa taa naxəlv, na ma kpa-i wulav. ¹² Inu i ka ηmana-m tayaya na ma yele na i kawulaya kumte wee tam tao. ¹³ I ka nyənəyi-m i caa, na ma nyənəyi-ma pəyalv. Ma kaa lə-i, isu ma ləv wulav wei i laala-η to. ¹⁴ Maa kpana-i ma yelaa wulav ke tam tao ke ma tayaya taa na ma kawulaya taa, na i tayaya kawulaya toη kaa ciyiti.

¹⁵ Nti nti Iso heela Tafiti na Natanə naxə təxəle.

Tafiti sələmvyv

(Samiyeli II 7:18-29)

¹⁶ Mpvəyule wulav Tafiti pola Iso cokəle taa, na i yəxətəna Iso si: Hai, Taca Iso ma na ma tayaya tə ke we na n kəηna-m timpi taa ma we isəntə to? ¹⁷ Pəle pə paasi na n yəxətəyi isəna ma tayaya ka tēsəna cele to pə təm? N lak-i-m ke isu ma ke yəlv səsə naxəlv, ma Iso Taca. ¹⁸ Ma feina kuyəxətəv ke teeli wei n tv-m to i tao. Mpi to, ma ke nya təmlə tv ke, na n nyəma-m. ¹⁹ Taca, n səla-m təxə n lapa kupantunaa pane pa tana si nya səsəntə tam tə nyəntv í ná. ²⁰ Taca naxəlv ta nəxəsəna-η. Ye tə keesəna nti nu tə nuna ta ηkpanη to, Iso naxəlv i fei isu nya. ²¹ Piitim napəli pə fei na pə nəxəsəna nya yelaa lseyeli nyoma mpa tá n kəma na n ya Icipiti nyoma ηmakəlvəy taa na n la-tuyv nya yelaa to. Lakasi kupansi na səxəntə nyənsi ke n təxəna piitimnaa ke nya yelaa tá ta naxə tao na nya hətə yaa, na pə waasi-tv. ²² Na tə pəsi nya nyoma ke tam tao, na nya pəsi tá Iso. ²³ Pənente Taca la isu n yəxətəy to. Yoosi naxə ηka n su ma na ma tayaya nyoma təxə tam. ²⁴ Pə la teitei, isu n yəxətəy to. Ilena nya hətə la səsəle ke tam tao na yelaa yəxətəyi si: Taca Toma tana to nté lseyeli nyoma Iso. Yele na nya təmlə tv ma ma tayaya nyə toη. ²⁵ Mpi to, ma Iso, nya hələna-m si n ká ham ləlvəy nyoma na pá ləeti kawulaya taa. Pə tao ke ma pəsaa na ma sələməyi nya kiη. ²⁶ Hai, Taca, nyaxələ Iso, nya suna nya təmlə tv maya naxə kəpanka ηke. ²⁷ Nya koolina ma tayaya nyoma ke kupantv si ma ləlvəy nyoma ká təkí kawulaya ke tam ke nya isəntaa. Ile nya kooləe anu a ka təη-weye tam tao.

18

Tafiti təxə piitimnaa ləlaa tətə

(Samiyeli II 8:1-14)

¹ Pəle pə waali ke Tafiti yoona Filiisi nyoma na i kəlv-we na i ləkí Katu icate na pə calə nyoma. ² Na i yoona Mowav nyoma tətə na i kəlv-we na pá fəlyə-i lampuu. ³ Mpvəy i yoona Sili wulav Hatatəsəe wei i we Sopa na i təkí i kawulaya ke Hamati haxəlvəy tao to. Waatv inəyi Hatatəsəe caakaya si i təkí Ifəlati haxəlvəy tətə. ⁴ Na Tafiti ləkí yoou keekənaa iyaya (1000) na kpaηanəη cayalaa ke iyisi naatosompəlaya (7000) na yoalaa nəxəe nyoma ke iyisi hiu (20000) na i su i tv isu kpaηanəη nuunwa (100). Pə kaasa wei ləna í setu i tana i nəxəe hola. ⁵ Mpvəy Tamasi Sili nyoma pola wulav ke sənəv. Ilena Tafiti ku peləye yoalaa iyisi hiu na naale (22000). ⁶ Ilena Tafiti su yoalaa kpeka ke Tamasi ke Sili taa na i təkí pa tao na pá fəlyə-i lampuu. Na Taca kentiyi Tafiti tao ke timpi timpi i pukaya to. ⁷ Ilena í kpaηa Sili wulav Hatatəsəe tanlaa wəla kpaləη na í pona Yosalem. ⁸ Mpvəy Tafiti kuu nyəxəlvəy kuvəeməyəy nyəxətəv ke səsəm ke Hatatəsəe acaləe nna pa yaa si Tipati na Kun to a taa. Nyəxətəv ntəyi Salbməη kpaηa waali waali

na í lu lóm nyampaani anaam, ísu lule na akelenaa na Isò taseele taa wontu lentēnaa.

⁹ Mpuvule Hamati wulav Tou nuwa si Tafiiti kōwa Sopa wulav Hatatasee yoolaa. ¹⁰ Ilena í tili í pəyalv Hatolam si í see wulav Tafiiti na í samu-i. Isəna í yoonaa Hatatasee na í kəli-i tō. Mpuvū Hatolam kpehna Tafiiti ke wola wontu na liyitee nyəvətu na nyəvəlvvū kuseemvūv nyəntv. ¹¹ Ilena Tafiiti si Tacaa ke wola na liyitee nyəvətu nti pa lēeka piitimnaa lempanaa kinj tō. Isu Itəm na Mowapu na Amoni na Filiisi na Amaleke pə nyəma.

¹² Mpuvū Seluya pəyalv Apisayi yoonaa Itəm nyəma ke Təm tetekəle taa, na í kú pa taa yəlaa iyisi pələfei hiu (18000). ¹³ Na í su yoolaa kpeka ke Itəm nyəma te na Tafiiti təkí pa tō na Tacaa kentiği í tō ké timpi timpi í pukaya tō.

Tafiiti waali nyəma həla
(*Samiyeli II 8:15-18*)

¹⁴ Tafiiti təvə kawulaya ke Iseyeli nyəma tēna tō ké na í təvəgi tampana na í hvəkəna yəlaa tēna. ¹⁵ Seluya pəyalv Sowari kele yoolaa nyvūv tv. Ahiluti pəyalv Yosafati kele takəlasu sulu. ¹⁶ Ahitupi pəyalv Satōki na Apiyataa pəyalv Apimeleki kele katəlaa. Safesa kele takəlasu ŋmaalu. ¹⁷ Yoyata pəyalv Penaya kele wulav tanjlaa nyvūv tv. Tafiiti pəyalaa mayamaya nté í sənlaa səsaa.

19

Tafiiti tillaa fēle tvv
(*Samiyeli II 10:1-5*)

¹ Mpuvū waatu nəvəlv Amoni nyəma wulav Nahasi səpa na í pəyalv lēeti í lonte. ² Mpuvule Tafiiti tōma si: Maa lēeti Nahasi pəyalv Hanuj ke kəpantv nti í caa ka lapa-m tō. Ilena Tafiiti tili tillaa si pá polo pá see-i í caa ləyaya. Tafiiti tillaa tala Amoni nyəma tetv taa. ³ Ilena tetv nti tə avulaa səkpema tō Hanuj si: N hvv si ləyaya seev tō ké Tafiiti tili í yəlaa na? I tili-wəye si pá feŋ tetv na pá nyi-ti na pá lēeki-ti.

⁴ Ntēna Hanuj kpa Tafiiti tillaa na í looli pa tantəŋ, na í seti pa wontu ke hatoo pa tapanəsi kinj. Ilena í təvəni-wē, ⁵ na pá tēna fēle. Mpuvū Tafiiti nu í tillaa təm nti. Ilena í kvsí yəlaa si: I səŋ-wē na í heeli-wē si pá saali Yeliko na pa tantəŋ nyv, Ilena pəcə pá tala təyaya.

Iseyeli nyəma yoonav ke Amoni nyəma na Silii nyəma
(*Samiyeli II 10:6-19*)

⁶ Mpuvū Amoni nyəma na pa wulav Hanuj pa cekəna fēle nte pa tv Tafiiti tō. Ilena pá kpaŋa Mesopotami isətaa Silii nyəma, na Maaka na Sopa nyəma, pə yoolaa ke araa, na pa yoo keekənaa na pa kpaŋanəŋ caŋalaa. Ilena pa felí-wəye liyitee nyəvətu ke tənənaa hiu na naanvwa. ⁷ Na pá caa yoo keekənaa ke iyisi hiu na naanvwa na naale (32000). Ilena pá kpaŋa Maaka wulav na í yoolaa ke araa. Mpuvū pēle pa polaa na pá puli Metepa colv. Na Amoni nyəma náa lu pa acalēe taa, na pá puli yoo.

⁸ Tafiiti nu mpv, Ilena í kvsí í yoolaa wulav Sowari na í yoolaa taa yoolaa tēna. ⁹ Mpuvule Amoni nyəma luwa na pá puli icate səsəle nəvə. Na avulaa mpa pa kōma-wəye sənau tō pēle pá puli həvəlvvū ləŋkv ke tawa taa. ¹⁰ Ilena Sowari cekəna si í ká yoo taa na waali. Mpuvū í ləsa Iseyeli yoolaa taa yoolaa na pēle pá yookina Silii nyəma. ¹¹ Pə kaasa yoolaa kpekəle lentē, Ilena í cēle təyēye í neu Apisayi na pēle pá puli Amoni nyəma isəntaa. ¹² Na Sowari heeli Apisayi si:

Ye Siliini nyáma í kpilina-m, ðe n koo na ní sèna-m. Yaa ye Amoni nyáma kpilina nyá, ðe máá koo na má sèna-ŋ. ¹³ Təgə apalotv na tə kaasi ta təyi ta yəlaa na ta Iso acalee tə. ðe Iso í la í luɣu nyəntv.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i na í yəlaa pa sɔv Siliini nyáma tee sí pá yookina-we na Siliini nyáma tó casəle. ¹⁵ Amoni nyáma nawa Siliini nyáma tv casəle. ðena pəle pá se Sowap̀i neu Apisayi na pá sɔv icate. ðena Sowap̀i náá məli Yosalem.

¹⁶ Siliini nyáma nawa sí Iseyeli nyáma kəla-we. ðena pá kusi tillaa sí pá polo pá ləsi pa teetunaa mpa pa we Ifəlati pəgə waali tə. Pa nyɔv tv nté Hatatəsee yoolaa nyɔv tv səsə Sofaki. ¹⁷ Pa heela-təyi Tafiiti, ðena í koti Iseyeli yoolaa təna na pá tesí Yaataní, na pá krətəna-we na pá puli pa isentaa. M̀p̀r̀ỳg̀ Siliini nyáma tii pa tə. ¹⁸ Ama Iseyeli nyáma ná tó pa waali na pá se. ðena Tafiiti na í nyáma pá kó kpaɣanəŋ na í kəkəkənaa ke iyisi naatosompəgəyalaɣa (7000) na yoolaa nəðhe nyáma ke iyisi nule (40000) na pá kó yoolaa nyɔv tv Sofaki tətə.

¹⁹ Waatu wei awulaa mpa Hatatəsee ka ŋmakəlaa tə pa nawa sí Iseyeli nyáma kəla-we, ðena pá polo na pá na Tafiiti pá ciiki na pá cele-i pa ti. Pə kpaɣav waatu iní tə Siliini nyáma u caaki Amoni nyáma ke sənau.

20

*Sowap̀i ləkɔvɔv ke Lapa icate
(Samiyeele II 11:1; 12:26-31)*

¹ Pənaɣa sikaa na pá tala waatu wei awulaa teeki yoo tv. M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i kuu yoolaa na pá polo pá kv Amoni nyáma. Na pá tá Lapa icate sí pa yookina-te. Na Tafiiti náá caɣa Yosalem.

M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i yoonaa Lapa nyáma na í wakəli icate. ² ðena pá kuu tə taa wontunaa, ðena Tafiiti kpaɣa wəla ntenuɣu ŋku ku we Amoni nyáma tɣv Milikom tə tə. Ntenuɣu ŋkv kv yuŋ ka we isu kiloonaa hiu na naanvwa ké mpv. Paa tɔwa kv tə ké liyitee pəle. M̀p̀r̀ỳg̀ pa tema-kvɔv Tafiiti nyɔv. ³ Pə kaasa icate yəlaa, ðena í tv-weye wahala təma. Ləlaa ke tuŋ fayalaa, na ləlaa ke pəe saakəlaa, yaa taakukulasi setəlaa. M̀p̀r̀ỳg̀ Tafiiti lapəna Amoni icate təna. ðena í na í yəlaa pá məli Yosalem.

*Filiisi nyáma yoonav
(Samiyeele II 21:18-22)*

⁴ Pəle pə waali ké Iseyeli nyáma pola Filiisi nyáma yoonav ke Kesee. Waatu inəyi Husa tv Sipikayi kowa Lefayi tooko Sipayi na pá tisi Filiisi nyáma. ⁵ Yoo ləŋkv taa ké Yayii pəyalv llanaŋ kowa Katí tv Koliyati neu Lamii. I ŋmantaɣa krátóy yasaləɣa we isu saɣata krətəle. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tasa yoo ləŋkv suluɣu ke Katí. Tənaɣa pá nawa kolontu tooko nəgəlv í ké Halafa ləlvɔv tv. I mpee na í nəmpee we naatoso naatoso. A krənta hiu na liyiti. ⁷ Apalv iní í caa Iseyeli nyáma ke təm, ðena Tafiiti taalv Samma pəyalv Sonataŋ kv-i.

⁸ Tafiiti na í yoolaa pa kvna Filiisi icate Katí tookonaa mpe.

21

*Kvkalvɔv na yvɔlvkəsəkv
(Samiyeele II 24:1-9)*

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ kvɣaku nakvli Satani maɣasaa sí í tɣvi Iseyeli nyáma ke wahala. ðena í tusi Tafiiti sí í kala Iseyeli nyáma. ² Ntəna Tafiiti tə Sowap̀i na yoo nyɔv nyáma ləlaa sí: I polo í kala Iseyeli tetv təna yəlaa, na má nyi pa nyɔv.

³ Ntëna Sowari cö-i si: Hai, ta caa, Iso í la na Iseyeli nyóma huki tòm nuunwa (100). Saha isəntə pa təna pa ké nyá ifalaa ké. Ile pepe təo ké n caa si í nyi pa nyuyu, na í svisi Iseyeli nyóma ke isayatu taa?

⁴ Ntëna wulav si í kala ke í kala. Uena Sowari náa cəo Iseyeli tetu təna na í kala yəlaa na í məli Yosalem. ⁵ Na í heeli wulav si Iseyeli yoolaa we iyisi iyaya ke tòm iyaya, na iyisi nuunwa (1100000) na Yuta nyóma ke iyisi nasəle na nutoso na naanwa (470000).

⁶ Sowari lahle ka wakələna wulav tòm ntəyi. Ile í ta kala Lefii na Pəncamee nyóma.

Iso həma Iseyeli nyóma ηkpaηnyu ke Tafiiiti isayatu təo (Samiyeli II 24:10-17)

⁷ M'pógó Tafiiiti yaasi unu í ta maya Iso, na ílé í hə Iseyeli nyóma ηkpaηnyu. ⁸ Ntëna Tafiiiti sələmi Iso si: Tacaa, ma lapa mpv tə, ma wakəlaa ké. Ile wii-m ma isayatu nti. Ma lapa kumeləntv ké.

⁹ M'pógó Tacaa heela Tafiiiti layatu tasəlv Iso kuyəyətvtv teləsvlv Katu si: ¹⁰ Polo í heeli Tafiiiti si ma su wahalanaa tooso si í ləsi pa taa kvləm na má kəna-i.

¹¹ M'pógó Katu pola Tafiiiti kíη na í pəosi-i si: Tacaa si weye n ləsəyi? ¹² Nyəyosi í lu pusi tooso? Yaa í se nyá kolontunaa ke isətunaa tooso? Yaa Iso í tilli isətaa tillu na í pəli yvlvkvsəkv ke kuyeyəη tooso ke Iseyeli tetu təna taa? Mayasi nyá taa na í cə na má heeli wei í tila-m tə.

¹³ Ntëna Tafiiiti cö-i si: Ma lahle pəsaa ké. Pə kəla-m teu si má pəti ma təyi Tacaa niη taa. Sana unu í hə tá ηkpaηη na mpi yvlv ká həmi-i tə. Mpi tə, í pətəətəle təwəya.

¹⁴ Uena Iso kəna yvlvkvsəkv, na Iseyeli nyóma si yəlaa iyisi nutoso na naanwa (70000). ¹⁵ M'pógó Tacaa tila isətaa tillu wei í kuyi təyə Yosalem. Isətaa tillu talaa isu í ká niki kuyv, uena Iso layasi həwəe na í səηsi-i si: Yele mpv pə mayanaa.

Waatu unu íle, isətaa tillu we Yəpusi tv Olənaη təyənaya təmate nté. ¹⁶ Tafiiiti kvsə isə, uena í ná isətaa tillu ke ate ate na í kpləsəyi í layate na Yosalem təo. M'pógó í na səsaa mpa paa suu ləyaya fələtənaa taka tə pa hota pa isəntəo. ¹⁷ Ntëna Tafiiiti si: Hai, ma wakələna. Mpi tə, má yəyətəna si pá kala kvkalvyv. Yəlaa pane pa taa nəyvlv ta la taalv nəyvlv. Mpv tə, pu wəe si má na ma təyaya nyóma tá təo ké Iso í tv niη.

Tafiiiti ηmawa Tacaa ke kətaya təlate (Samiyeli II 24:18-25)

¹⁸ M'pógó Tacaa isətaa tillu heela Katu si: Heeli Tafiiiti si polo timpi Olənaη makv í təyənaya tə na í ηmá Tacaa ke kətaya təlate.

¹⁹ Uena Tafiiiti tēē, isu Tacaa heeluyv Katu si í heeli-i tə. ²⁰ Olənaη na í pəyalaa liyiti paa wenna təna, na pá makv pa təyənaya. M'pógó pa ná isətaa tillu uena pá se na pá ηməli. ²¹ Tafiiiti tala təna na apav unu í na-i, uena í lu kataya taa na í polo na í hənti-i ate. ²² Uena Tafiiiti təmi-i si: Pəetəna-m nyá kataya na má fəli-η na má ηmá Tacaa ke kətaya təlate, na yvlvkvsəkv kvne kó su tənaya. ²³ Ntëna Olənaη si: Hai, tacaa, kpaηa na í lana mpi n caaki tə. Ma kəke kəle na pə naaη, faya kəke na í la kətaya taasv. Kpaηa naaη na təyənaya na í la kətaya. Ma ha-η pə təna.

²⁴ Uena wulav tə si: Aai yoo, ma caa ma fəli-η pə liyitee ké, taa ha-m. Maa caa si má la Tacaa ke kətaya ke nyá nyəm, yaa pvlv mpi pə təo ma ta wu tə.

²⁵ M'pógó Tafiiiti fəla Olənaη ke wula nyəyətəv nasətoso (600) ke kataya ηke ka təo. ²⁶ Uena Tafiiiti ηmá Tacaa ke kətaya təlate ke lonte nté tə taa. Na í la kətasi nsi

kökö lusa si tēna tō na nōḡ kolomaya krentuy nyənsi. Na í sələmi Iso na Iso tisi kökō na ká nyaya í kōtasi. ²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa tōma isōtaa tillu si: Məḡna nyá layate ke tē suḡute taa.

²⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti cekənaa si Tacaa m̄wa í sələmyuy ke Yepusi tō Olənaḡ kataya taa tēna. Ilena Tafiti laki tēnaya kōtasi. ²⁹ Waatu inu tō Iso cokəle nte Moisi ka lapa wōlaya tetu taa tō na pə kōtaya tēlate pu we Kapawəḡ təkətəle ké. ³⁰ Ama Tacaa isōtaa tillu layate tōm ka kpawa Tafiti ke səḡontō. Ie í ta pəsi na í tala tēna si í səkki-í.

22

¹ Pə tōō ké Tafiti tēḡaya si: Cəneye paa ḡmá Tacaa tēsēle na kōtaya tēlate nte tō Iseyeli nyōma ka laki kōtasi tō.

Tafiti l̄p̄v̄ si í ḡmaaki Iso tēsēle

² M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti tōma si: I koti Iseyeli taa caḡalaa. Ilena Tafiti tu-wəḡe tēmlē si pá saaki p̄e wena paa ḡmana Iso tēsēle tō, ³ na í taḡani nyəḡətu tuutuuma wei paa luna kam̄p̄onaa nyōmá kōkamēe tō na nyōmá kōkolisee nna pa tōləḡəna nōnōs̄i tō na í kaa nyəḡəlyuy kuseemyuy ke tuutuuma tōtō. ⁴ Na í kaa taasi k̄p̄raḡsi nsi Sitəḡ na Tii nyōma kəḡaḡana-í təḡ tuutuuma. ⁵ Tafiti maḡasaḡa í taa ké si: Ma pəyalv̄ Sal̄m̄əḡ ké pəḡaya, í ta nyənta pulv̄. Pəyele pə wēe si pá ḡmá Iso tēsēle nteḡe na tē taa wēena saala ké tetu tēna taa. M̄p̄v̄ tō, maa taḡani m̄pi pə wēe si paa lana tō. Pə tōō ké í taḡana wontunaa pəḡale na p̄c̄ó í sí.

Tafiti tv̄ Sal̄m̄əḡ si í ḡmá Iso tēsēle

⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti yaa í pəyalv̄ Sal̄m̄əḡ na í tu-í si í ḡmá Iseyeli Iso Tacaa ke í tēsēle. ⁷ Na í heeli-í si: Ma pu, maa tōwa ma taa ké si maa ḡmá Iso Tacaa ke timpi paa sēe-í tō. ⁸ Ama Iso cō-m si ma sula yəlaa kuyv̄ ke yooḡ taa. Pə tōō ké pə fei si má ḡmá-í timpi paa sēeki-í tō. ⁹ Ma pəḡaya kululaya kaa wēe yoolu isi má. Kaa la heesuyv̄ tu ké. Iso má ma kaa yele na ma pəyalv̄ kolontunaa m̄pa pa cōna-í tō pá yoonā-í. Halí í hətē nté Sal̄m̄əḡ. Pə nyuyv̄ nté si heesuyv̄ tu. Maa yele ké na Iseyeli nyōma heesi na pá caḡana pa təḡi í kawulaya waatu tēna taa. ¹⁰ Inu í ka ḡmana-m timpi paa sēeki-m tō. Maa nyənəḡi-í ma pəyalv̄, na Ié í nyənəḡi maḡa í caa. Maa yele na í kawulaya la toḡ ke Iseyeli ke tam tōō. ¹¹ Ntēna Tafiti tasa si: Ma pu, nyá Iso Tacaa í səna-ḡ na ḡ pəsi na ḡ ḡmá-í timpi paa sēe-í tō. Isu í yəḡotuyv̄ nyá tōō tō. ¹² I tu-ḡ layatu na ḡ cekəna k̄p̄rantō na isayatu ke waatu wei í ka tv̄ Iseyeli nyōma ke nyá niḡ taa tō. Ilena ḡ pəsi na ḡ tōki í kiiu. ¹³ Ye n təkəḡi kusəsutu na kutotutu nti í hula Moisi na í cela Iseyeli nyōma tō na ḡ laki-ti, n ká waa pə tēna pə taa. Təḡə apalutu na ḡ nyə toḡ, taa nyana pulv̄, p̄c̄ó taa sele. ¹⁴ Ma kaasa ma ti na má kaa wōlanāa m̄p̄aḡa Tacaa tēsēle ḡman tōō tō, pa tēe tōnənaa iyisi tooso (3000). Liḡitee nyəḡətu ná tēe tōnənaa iyisi hiu na naan̄wa (30000). Na p̄á kaasi nyəḡəlyuy kuseemyuy na nyəḡəlyuy maḡamaya ke tuutuuma. Ma tēma k̄p̄eḡk̄p̄elasí na p̄e ke taḡanuyv̄ na má si. N p̄səḡi na ḡ sōs̄i pə tōō tōtō. ¹⁵ N ka wēena tēma lataa pəḡale, paa ḡmalaa na saakəlaa na niḡ tēma lataa Iēlaa. ¹⁶ N wena wōlanāa na liḡitee nyəḡətu na nyəḡəlyuy kuseemyuy na nyəḡəlyuy maḡamaya ke tuutuuma. Ie s̄v̄ nyá tēmlē taa. Tacaa í wēe nyá waali.

¹⁷ Pələ pə waali ké Tafiti tōwa Iseyeli nyuyv̄ nyōma tēna si pá kōō pá səna í pəyalv̄ Sal̄m̄əḡ. ¹⁸ Na í tō si: Tacaa m̄ Iso wē m̄ waali ké, na í yele na tetu tēna caḡa t̄p̄amm ke hatoo waatu wei í tv̄ tē yəlaa kancaalaya nyōma ke ma niḡ taa tō. M̄p̄e pa p̄səna nteḡe Tacaa na í yəlaa pa tēmlē nyōma. ¹⁹ M̄p̄v̄ tō, í sēs̄i isələ na

lotu kolomtu na í pæeki Tacaa mə Iso na í ημά-ı timpi paa sɛɛ-ı tɔ, na í su ı atakaa na wontu kate nyəntu ke təna.

23

Lefii nyóma təma

¹ Tafiiti kpatəla teu, ɪlena í kpa ı pəyalu Saloməŋ ke Iseyeli wulau. ² Na í koti Iseyeli nyɔɔ nyóma təna na kətəlaa na Lefii nyóma.

³ Ḿpóyó pa kala Lefii nyóma apalaa mpa pa pusi we hiu na naanɔwa na waah tɔ. Pa we yəlaa iyisi pəfɛfi nule (38000). ⁴ ɪlena Tafiiti ləsi pa taa ké yəlaa iyisi hiu na liyiti (24000) sɪ pá feŋyɪ Iso təsɛɛɛ ηmav na yəlaa iyisi naatoso (6000) ke nyɔɔ nyóma na təm huɔlaa. ⁵ Yəlaa iyisi liyiti (4000) ké nənɔsɪ tanɔlaa. Yəlaa iyisi liyiti (4000) náá san Iso na cəməŋ wei Tafiiti yelaa na pá lu tɔ. ⁶ ɪlena pá faya Lefii nyóma ke kpeka na pá keesəna pa ləlɔŋ nyɔɔ nyóma, ɪsu Lefii pəyalaa Keesəŋ na Kehati na Melali.

⁷ Keesəŋ piya nté Latəŋ na Simeyi. ⁸ Latəŋ ná ləla piya tooso ké. Yehiyeli na Setam na Sowɛɛli. ⁹ Simeyi ke piya tooso, Selomiti na Hasiyeli na Haləŋ. Latəŋ pəyalaa ləlɔŋ nyɔɔ nyóma nté. ¹⁰ Simeyi ɪlé ı piya we liyiti tɔtɔ, Yahati, na Sisa na Yewusi na Peliya. ¹¹ Yahati keke kancaalaya nyəŋ, na Sisa ke naale nyəŋ. Yewusi na Peliya pa ta hiki piya ke səsəm. ɪlena pá krenti-we ɪsu ləlɔŋ kolomɔyɔ.

¹² Kehati ləla piya liyiti ké. Aməlam na Isaa na Hepəlɔŋ na Wusiyeli. ¹³ Aməlam piya nté Aləŋ na Moisi. Ḿpóyó pa ləsa Aləŋ na ı ləlɔŋ nyóma ke tam tɔ sɪ pa tike pá paasəna kate taa kate təcaɔle na pá laki Tacaa ke tulaalɔna kətasi na ı təmlɛ na pá kooliyi yəlaa ke nəsɪ kupaŋsɪ na Tacaa hətɛ taa. ¹⁴ Moisi ké Iso yulu ké, paa na mpu ı piya we Lefii ləlɔŋ nyóma taa ké ɪsu yəlaa ke yem. ¹⁵ ı pəyalaa nté Keesəm na ɪliyɛsɛɛ. ¹⁶ Keesəm pəyalu keke Sepuweli. ¹⁷ Pəyaya kolomaya ke ɪliyɛsɛɛ lulaa ı ta tasa nakəli. Pa yaa-ke sɪ Lehapiya. Ama Lehapiya pəyalaa wɛnna pəɔale. ¹⁸ Isaa pəyaya nté Selomitu. ¹⁹ Hepəlɔŋ pəyalu kancaalaya nyəŋ nté Yeliya. Naale nyəŋ nté Amaliya, tooso nyəŋ nté Yasiyeli, na liyiti nyəŋ ke Yekamam. ²⁰ Usiyeli pəyaya kancaalaya nyəŋka nté Miki, na naale nyəŋka ke ɪsiya.

²¹ Melali piya nté Malii na Musi. ɪlena Malii náá ləli piya naale, ɪlasaa na Kisi. ²² Ḿpóyó ɪlasaa ná səpa ı ta hiki apalɔpəyaya. Alɔpiya tike ke ı hikaa. ɪlena ı caa newaa pəyalaa náá kpaɔa-we. ²³ Piya toosoɔyɔ Musi na Lɔlaa. Mpeyele Malii na ɪtɛɛ na ɪyɛlemɔti.

²⁴ Lefii ləlɔŋ nyóma nté na mpeyele pa nyɔɔ nyóma na pá keesəna ɪsəna pa tu pa həla ke kolalɔyɔ takəlaya taa tɔ. Pa pusi takɪ hiu hiu tɔyɔ pa caaləyi Tacaa təmlɛ ke Iso təsɛɛɛ taa. ²⁵ Tafiiti ka yɔyɔta mpu sɪ Iseyeli Iso Tacaa yelaa na yəlaa heɛsɪ na ı maɔamaya ı we Yosalem taa ké tam. ²⁶ ɪle Lefii nyóma kaa tasa Iso cokəle na ɪsɔ sɛɛv wontu tənaya lona layasɔyɔ. ²⁷ ɪlena pá ηmaaki pa həla ke waatu wei pa takɪ pusi hiu hiu tɔ. ɪsu Tafiiti ka suw tɔ. ²⁸ Na Aləŋ ləlɔŋ nyóma náá tɔyɔ-weyɛ təmlɛ ke Iso təsɛɛɛ taa na pə patəma taa na pá taɔanəyi kotaya wontu na pá laki pə ɪsɔ sɛɛv təma lenna. ²⁹ ɪsu ɪsɔ potopotonaa tɔyɔ, na kətəyɔŋ nku pa laki kotaya tɔ pə mələm mpi pa tɔyi kəkəsəm fei kakalasi na kakalasi nsi pa tɔyi nim taa tɔ, na tinte pə mələm taɔanɔyɔ. Na pá feŋyɪ sanəyanaa na maɔasələsɪ pə tɔ. ³⁰ Pə weɛ sɪ yonyoolaa ı weɛ tam ké tanəŋ na taanəŋa, na pá san Tacaa na pá kusɪ ı nyɔɔ. ³¹ Na kətəlaa laki-ı kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tɔyɔ kuyaku kɔhɛsɔyɔ wule, na ɪsɔtɔ kuyaku kancaalaya nyəŋku, na acima lenna

wule. M̄p̄oḡy Lefii nyóma ká laki pa t̄ema ke tam ké Tacaá isentaa isu pa tu-we to. ³² Paa paas̄ena Iso cok̄ale na kate taa kate nan̄. Ilena pa tet̄onaa Al̄on̄ p̄ayalaa náá laki Iso t̄ayaga taa t̄ema.

24

K̄ot̄alaa k̄peka

¹ M̄p̄oḡy pa faɣa Al̄on̄ l̄ub̄ȳ nyóma ke k̄peka k̄peka. Piya liyiti ké ɪ ka l̄alaa. M̄p̄eyele Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa. ² Ama s̄em k̄al̄a Natari na Apihu na pá yele pa caa. P̄é̄c̄ó pa feina p̄ayalaa. P̄é̄ t̄o ké p̄é̄ yela Ilasaa na Itamaa pá tike na pa laki k̄ot̄ȳȳ t̄emle. ³ P̄ale p̄é̄ waali ké Tafiiti na Ilasaa l̄ub̄ȳȳ tu Sat̄oki, na Itamaa l̄ub̄ȳȳ tu Ahimeleki, pa faɣa k̄ot̄alaa ke k̄peka na p̄é̄ k̄ēs̄ona pa t̄ema. ⁴ Ilena pá ná sí Ilasaa nyóma k̄ala paɣale ke Itamaa nyóma. P̄é̄ t̄o ké pa faɣa Ilasaa nyóma ke l̄ub̄on̄ k̄peka naan̄owa na naatoso, na Itamaa nyóma ke k̄peka p̄alefei naan̄owa na pa nȳȳȳ nyóma. ⁵ Tete ké pa t̄owa na pá k̄p̄ana k̄ot̄alaa na Iso t̄esele t̄emle lataa ke Ilasaa na Itamaa pa l̄ub̄on̄ taa.

⁶ M̄p̄oḡy Lefii k̄pek̄ale tu Semaya p̄ayal̄o Netaneyeli wei ɪ ké tak̄elas̄i ŋmaal̄o t̄o, ɪ ŋmaa pa h̄ela ke wul̄aw na nȳȳȳ nyóma, na k̄ot̄ulo Sat̄oki na Apiyataa p̄ayal̄o Ahimeleki na k̄ot̄alaa na Lefii l̄ub̄ȳȳ nȳȳȳ nyóma pa isentaa. T̄om naale naaleɣe pa to tete ké Ilasaa l̄ub̄ȳȳ nyóma t̄o, na Itamaa l̄ub̄ȳȳ nyóma t̄o ké t̄om kul̄om kul̄om. ⁷⁻¹⁸ K̄peka nȳȳȳ nyóma m̄pa pa to tete na pá k̄pa to pa h̄ela nt̄o:

1. Yoyalipi
2. Yetaya
3. Halim
4. Sewolim
5. Mal̄akiya
6. Miyam̄eŋ
7. Hak̄oosi
8. Apiya
9. Yesuwa
10. Sekaniya
11. Iliyasipi
12. Yakim
13. Hupa
14. Yesepari
15. Pil̄oka
16. Im̄ee
17. Hesii
18. Hapis̄esi
19. Petahiya
20. Isekiȳeeli
21. Yakeŋ
22. Kam̄uli
23. Telaya
24. Maasiya

¹⁹ Is̄ona pa pula k̄peka ȳalaa ke pa t̄emle t̄o t̄oȳle, sí pá t̄on̄ pa caa Al̄on̄ kus̄es̄utu na pá k̄ēs̄ona is̄ona Iseɣeli Iso Tacaá ka su-ɪ to, na pá suv Iso t̄esele taa ké t̄emle lap̄o.

Lefii nyóma lel̄aa h̄ela

²⁰ Lefii nyóma lel̄aa nȳȳȳ nyóma h̄ela nt̄o c̄ane.

Amelam lulɔyɔ nyɔma ntɛ na Supayeli. Supayeli nyɔma ntɛ na Yetiya. ²¹ Lehapiya nyɔma taa kancaalaya tɔ ntɛ Isiya. ²² Isaa lulɔyɔ nyɔma ntɛ na Selomati, Selomati nyɔma ntɛ na Yahatu. ²³ Hepɔlɔn pɔyalɔ kancaalaya nyɔn ntɛ Yeliya, naale nyɔn ke Amaliya, na tooso nyɔn ke Yasiyeli, na liyiti nyɔn ke Yekamam. ²⁴ Usiyeli pɔyalɔ kele Mika. Mika lulɔyɔ taa tɔ ntɛ Samii. ²⁵ Mika unɛ i neu Isiya lulɔyɔ taa tɔ ntɛ Sakalɔ. ²⁶ Melali pɔyalaa ntɛ Malii, na Musi, na Yasiya. ²⁷ Melali lulɔyɔ nyɔma mpa i pɔyalɔ Yasiya lulaa tɔɔle Soham, na Sakuu na Ipli. ²⁸⁻²⁹ Malii pɔyalaa ka we naaleɣe, ɔlasaa na Kisi. Ama ɔlasaa nɔ feina pɔyalɔ. Kisi pɔyalɔ kele Yelameyeli. ³⁰ Musi pɔyalaa ntɛ Malii na ɔtee na Yelimati.

Lefii lulɔn nyɔma ntɛ. ³¹ Alɔn lulɔyɔ nyɔma ka tɔna tete na pɔ kpa pele tɔɔyɔ wulav Tafiti na Sataki na Ahimeleki na katɔlaa nyɔyɔ nyɔma pa kin. Na pɔ lɔ mɔpɔyɔ taalɔnaa na newaa.

25

Yonyoolaa kpeka

¹ Mɔpɔyɔ Tafiti na ɔso seev kpeka nyɔyɔ nyɔma, pa kpa Asafi, na Heman, na Yetutun, pa lulɔn nyɔma na pa mpaɔ si, pɔ yoo ɔso Tɔm yontu na sanɔkɔnaa, na cɔmɔn, na kpeɔkpeɔnaa. Tɔmlɛ ntɛ tɔ lataa hɔla ntɛ:

² Asafi wei i yookaya ɔso Tɔm yontu isu wulav ka heeluyɔ-i tɔ. Inɛ i paasayana i pɔyalaa Sakuu, na Yosefu, na Netaniya, na Asalela.

³ Yetutun pɔyalaa ntɛ Ketaliya, na Seli, na Yesaya, na Simeyi, na Hasapiya, na Matitiya. Pa naatoso unɛ, pa caa wei i yookaya ɔso Tɔm na sanɔkɔ na i sanɔ-i tɔ, unɛ i paasayana-we.

⁴ Heman pɔyalaa ntɛ Pukiya, na Mataniya, na Usiyeli, na Sepuweli, na Yelimati, na Hananiya, na Hanani, na Iiyata, Kitaliti, na Lomameti-ɔsee, na Yosepekasa, na Maloti, na Hotii, na Mahasiyɔtɔ. ⁵ Heman pɔyalaa ntɛ pa tɔnaya mpu, na unɛ i ka kena wulav nalɔ na i telɔsɔyɔ-i ɔso kɔyɔɔtɔtɔ. Apalɔpiya naanɔwa na liyiti na alɔpiya liyiti ke ɔso hawa apalɔ unɛ si pɔ kɔsi i nyɔyɔ.

⁶ ɔso tɔseele taa kɛ mpe unɛ pa caanaa Asafi, na Yetutun, na Heman pa paasayana-we, na pɔ yooki yontu na kpeɔkpeɔnaa, na cɔmɔn, na sanɔkɔnaa, isu wulav ka suw tɔ. ⁷ Yonyoolaa sɔsaa mpe na pa kpekale taa nyɔma, mpa paa hɔla Tacaɔ sam yontu ke mpu tɔ, paa we yɔlaa pɔlefeɔ nɔmɔnyɔ na nunaasa na naanɔwa (288) kɛ.

⁸ Tete kɛ pa tɔwa na pɔ kpa pa tɔna. Pa ta faya ifepiya, na akpatɔlaa, yaa yonyoolaa nyɔntaa na kpeɔmɔlaa.

⁹⁻³¹ Kpeka nyɔɔn nyɔma mpa pa tɔ tete na pɔ kpa tɔ pa hɔla ntɔ:

1. Asafi pɔyalɔ Yosefu
2. Ketaliya
3. Sakuu
4. ɔsɔli
5. Netaniya
6. Pukiya
7. Yesalela
8. Yesaya
9. Mataniya
10. Simeyi
11. Asaleli
12. Hasapiya
13. Supayeli
14. Matitiya

15. Yelemoti
16. Hananiya
17. Yosepekasa
18. Hanani
19. Maloti
20. Iiyata
21. Hotii
22. Kitaliti
23. Mahasiyoti
24. Lomameti-Isεε

Paa kpekale nyovu to wei na i kpekale nyovu nyoma pa we yalaa naanowa na naale ke.

26

Nnonasi tanjaa kpeka

¹ Nnonasi tanjaa ka wena pa kpeka ke. Kolee luluvu to Kolee payalu Meselemiya, Asafi saali ² payalaa we naatosompayalaya. Pa hola nto isu pa kala tama to. Sakali, na Yetiyayeli, na Sepatiya, na Yataniyeli. ³ Ilam, na Yohanan, na Iiyohenayi.

⁴ Opeti-Itom nyoma we palefei naanowa. Pa hola nto, isu pa kala tama to. Semaya, na Yosapati, na Yowa na Sakaa, na Netaneyeli. ⁵ Amiyeli, na Isakaa, na Pewulitayi. Iso ka koola Opeti-Itom ke kurantu ke. ⁶ I payalu Semaya payalaa ka ke yoolaa taa yoolaa ke pa luluvu taa ke. Mpi to, paa ke kpelikpeka nyoma. ⁷ I payalaa mpeyele Otini, na Lefayeli, na Opeti, na Ilasapati, na pa sasoona pa newaa Ilihu na Semakiya, paa ke yoolaa taa yoolaa ke. ⁸ Opeti-Itom inu i luluvu nyoma na pa payalaa mayamaya na pa luluvu nyoma lelala ka ke yoolaa taa yoolaa ke. Pa tana paa we yalaa nutoso na naale.

⁹ Meselemiya payalaa na i newaa kpekale nyoma ka ke yoolaa taa yoolaa ke pale fei hiu ke.

¹⁰⁻¹¹ Melali luluvu to Hosa payalaa nte liyiti, isu pa kala tama to, pa taa saso nte Simili, na Hilikiya, na Tepaliya, na Sakali. Paa na Simili taa ke kancaalaya payaya to, i caa ka hana-i lonte nte. Hosa payalaa na i newaa pa kpekale tana we yalaa naanowa na tooso.

¹² Kpeka anu a nnonasi tanjaa nyoo nyoma, na a yalaa pa lakaya pa tamle ke iso taseele taa ke. ¹³ Mpyoo sosa na ifepiya pa to tete na pa tala nnonasi kutanasi ke teitei na pa keesona pa luluj, pa ta fayasi noyob.

¹⁴ Pa mayasa mpu lena pa kpa Selemiya na i caya ilim talule too nonoyo. Na pa su i payalu Sakali wei i ke layatu tasolu kupan tayo ilim ntayon too nyenka. ¹⁵ I lena pa su Opeti-Itom ke ilim mpoteh too nyenka. Na i payalaa naa feniyi wontu tasule kutuluj. ¹⁶ Supim na Hosa pa tanayona ilim talule nonoyo nka pa yaa si, Saleketi to. Mpaau kukpakpau taa ke kele ka wee.

Isana paa faya kpeka wena a tanaya nnonasi tayolo: ¹⁷ Lefii nyoma naatoso na tanaya ilim talule nonoyo ke paa kuyaku nku. Na yalaa liyiti naa tanayi pa ntayon too nyenka ke paa kuyaku nku. Na yalaa liyiti naa tanayi ilim mpoteh too nonoyo ke paa kuyaku nku. Na yalaa liyiti tatyoy wontu tasule ke naale naale. ¹⁸ Na yalaa liyiti ke ilim talule too konyon taa kutuluyi kusosoyu kin ke hapale colu. Na naale na kutuluyi mayamaya colu.

¹⁹ Kolee na Melali pa luluj taa tanjaa kpeka nte.

Lefi nyoma tama lena

²⁰ Lefii nyóma lelaa paasayana Iso tæsele kpancooh, na wontunaa mpa pa lakana Iso tæmle tó. ²¹ Keesoh lólvu tu Latan lólvu nyóoh nyóma hëla nté Yehiyehi ²² na i piya. Ilena Setam na i neu Soweei, pá paasayana Iso tæsele kpancooh. ²³ Pë kaasa Amëlam na Isaa na Hepëloh na Usiyehi, pa lólvu kpeka taa tó, ²⁴ Moisi pëyalv Keesóm lólvu tu Sepuweli ka kena kpancooh tanlaa nyóvu tu. ²⁵ Lólvu ñku ku taa ké Iliyesee wee. Iliyesee ináxéle Keesóm neu pëyalv. Iliyesee pëyalv Lehapiya lulëna Yesaya, Yesaya lulëna Yolam, na Yolam náá lóli Sikëli, na Sikëli náá lóli Selomiti. ²⁶ Selomiti na i newaa pa paasayana wontunaa mpa pa hawa Iso tó. Paa wulav Tafiiti na i lólvu nyóoh nyóma na yoolaa iyaya (1000) nyóvu nyóma na nunúwa (100) nyóvu nyóma na yoolaa nyóvu nyóma lelaa. ²⁷ Mpe iní paa ha Taca ke wontunaa mpa pa hika yóou taa tóxó sí pa tayanëna Iso tæsele. ²⁸ Pë tãna mpi Iso kuyóyotutu telësulv Samiyeei na Kisi pëyalv Sayuli na Nee pëyalv Apënee na Seluya pëyalv Sowari-we paa hawa Iso tó, Selomiti na i newaa pa nyënyëana pë tóo.

²⁹ Isaa pëyalv Keniya na i pëyalaa pa paasayana Iseyehi tetv tòmnaa na huule.

³⁰ Hasapiya na Hepëloh lólvu taa yëlaa iyaya na nasëtoso na nunúwa (1700) mpa pa tãma we teu na pa nyóvu kulaa tó, mpe pa fenayana Iseyehi tetv nti tu we Yaataní ilim tètöle tó tó, na pá paasayana tetv na Iso seev pë tòm. ³¹ Yeliya ka kena Hepëloh nyóma lólvu nyóvu tu. Tafiiti kawulaya pënyaya núle nyëhka taa ké pa tãna lólvu ñku ku loosi, na pá hiki Kalaati tu Yasëe ke i lólvu nyóma mpa pa tãma we teu na pa nyóoh kulaa tó. ³² Mpyóyó Tafiiti læsa lólvu ñku ku taa ké yoolaa taa yoolaa ke iyisi naale na nasëtoso na nunúwa (2700) na i sòosí Yeliya tóo. Pa tãnyaya mpv pa ké lólvu nyóoh nyóma ké sí pa paasayana Luperi na Katu kpeka na Manasee kpekäle hoxólvu ñku ku wëna pëxó waali tóo tó, pa tetv na pë Isæsele tòm.

27

Yoolaa tayanvuvu

¹ Iseyehi nyóma mpa pa lakaya wulav tæmle tóxólv. Pa taa ka we lólvu nyóoh nyóma, na yoolaa iyaya (1000) nyóvu nyóma, na yoolaa nunúwa (100) nyóvu nyóma, na tetv tòm paasënlaa. Pa tæmle nté yoolaa fayav na pá laki isótu isótu ke pënyaya taa na pá kaasayí tãma. Paa kpekäle nteye yëlaa iyisi hiu na liyiti (24000). ²⁻¹⁵ Nyóvu nyóma mpa pa paasayana-we tó pa hëla nti. Isótu kancalaya nyëh nyóma nyóvu tu nté Pëlesi lólvu tu Sapitiyehi pëyalv Yasopam. Iní i ka kena i kpekäle taa yoolaa sòasa nyóvu tu. Isótu naale nyëh nyóvu nyóma nté Ahowa tu Totayi na pé sòasëna i waali tu Mikëloh. Isótu tooso nyëh nyóma nyóvu tu nté kótulv sòsò Yoyata pëyalv Penaya. Penaya iní i ka ké yoolaa hiu na naanúwa kpekäle taa lelv ke waatu wei i pësa nyóvu tu tóxó. I pëyalv Amisapatí ka muna i kpekäle na i paasayana. Isótu liyiti nyëh nyóvu nyóma nté Sowari pëyalv Asayeei. Pële pë waali ké i pëyalv Sepatiya. Isótu kakpasí nyëh nyóvu tu nté Isëla lólvu tu Samuti. Isótu naatoso nyëh nyóvu tu nté Tekúwa tu Ikesí pëyalv Ila. Isótu naatosompoxólaxa nyëh nyóvu tu nté Ifälayim kpekäle tu Hëlesi ke Paloh. Isótu pëlefëi nyëh nyóvu tu nté Sela lólvu tu Husa tu Sipikayi. Isótu pëxólaxafëi nyëh nyóvu tu nté Anatótu tu Apiyeesëe ke Pencamee kpekäle taa. Isótu naanúwa nyëh nyóvu tu nté Netofa tu Malayi ke Sela lólvu taa. Isótu naanúwa na kólvu nyëh nyóvu tu nté Ifälayim kpekäle tu Penaya ke Pelatoh. Isótu naanúwa na naale nyëh nyóvu tu nté Netofa tu Helitayi ke Otiniyee lólvu taa.

Kpeka nyóoh nyóma

¹⁶ Iseyeli kpeka nyɔɔn nyɔma ka wena pa sɔsaa, hali pa hɛla ntɔ. Lupɛn kpekɛle taa nyɔn ntɛ Sikɛli pɛyalu Iliyesee, Simiyɔn kpekɛle taa nyɔn ntɛ Maaka pɛyalu Sefatiya.

¹⁷ Lefii kpekɛle nyɔn ntɛ Kemuweli pɛyalu Hasapiya. Alɔn lulɔɔ nyɔma nyɔn ntɛ Satɔki.

¹⁸ Yuta kpekɛle nyɔn ntɛ Tafiiiti taalɔnaa taa lelu Ilihu. Isakaa nyɔma nyɔn ntɛ Mikayeli pɛyalu Omili.

¹⁹ Sapulɔn nyɔma nyɔn ntɛ Opatiya pɛyalu Isemaya. Nefɛtali nyɔma nyɔn ntɛ Asɛliyeli pɛyalu Yelimɔti.

²⁰ Ifɛlayim nyɔma nyɔn ntɛ Asasiya pɛyalu Osee. Manasee kpekɛle hɔɔlɔɔ nku ku wena ilim tɛtɛle tɔ tɔ, kɛle ku nyɔn ntɛ Petaya pɛyalu Soweele.

²¹ Na hɔɔlɔɔ nku ku wenna ilim tɛlɛle tɔ kɛ Kalaati tɛtu taa tɔ ku nyɔn ntɛ Sakali pɛyalu Itoo. Pencamee kpekɛle tɔ ntɛ Apɛnee pɛyalu Yasiyeli.

²² Taɔn kpekɛle tɔ ntɛ Yeloyam pɛyalu Asaleli.

Iseyeli kpeka sɔsaa ntɛ.

²³ Tafiiiti taa kala ifepiya mpa pa wena pusi hiu yaa pa sɛka mpu tɔ. Mpi tɔ, Taca ka tɔmɔɔ sɪ ɪ ká yele na Iseyeli nyɔma huki isu isɔtulɔnasu. ²⁴ Seluya pɛyalu Sowari ka caala kɔkalɔɔ nku, ilɛ ɪ taa tɛ-kuyɔ. Mpi tɔ, Taca mu-we na pɔáná kɛ yaasi unɪ tɔɔ. Mpu pɛ larɛna na pɔ tɔ tɔ Iseyeli nyɔma nyɔn kɛ wulau Tafiiiti tɔma takɔlaya taa.

Tafiti tɔmle nyɔma sɔsaa lelaa

²⁵ Atɛyeli pɛyalu Asɛmafɛti ka kɛna kawulaya kpancoo tɔ nyɔnlu.

Na Osiyasi pɛyalu Sonatan kɛle acalɛ sɔsɔɔna na sɛkɛna na cacakɔn tɛ tɔɔnasɪ tɔsule na yoolaa tɔtanɛnaa tɔɔnasɪ tɔsule nyɔnlu.

²⁶ Kelupi pɛyalu Isɛli kɛle tɛtu taa hataa paasɛnlaa nyɔnlu tɔ.

²⁷ Lama tɔ Simeyi kɛle tun wei pa yaa sɪ lesɛn tɔ ɪ paasɛnlu.

Sefam tɔ Sapɛti kɛle lesɛn tun unɪ ɪ sɔlɔm paasɛnlu.

²⁸ Pɛti-Ketɛ tɔ Paali-Hanan kɛle tun wei pa yaa sɪ Olifinaa na Sikomɔ tɔ pɛ paasɛnlu. Na Yowasi kɛle nim tɔsule paasɛnlu.

²⁹ Salɔn tɔ Sitalayi ka paasayana tɛna naan.

Atɛlayi pɛyalu Safati kɛle tɛteka taa naan kɔtiikin paasɛnlu.

³⁰ Isɛmayeli tɔ Opili kɛle yooyooana pasɛnlu.

Melono tɔ Yetiya kɛle kpanasɪ alɔnyɛnsɪ paasɛnlu.

³¹ Hakili tɔ Yasisɪ kɛle heen na pɔn pɛ paasɛnlu.

Yɛlaa mpa pa paasayana wulau nyɔmna tɔ pa hɛla ntɛ.

Tafiti cɔlɔ nyɔma

³² Tafiiiti caa neu Yonatan ka kɛ yulu layatu kɛ na ɪ wena nyɔm. Unɪ ɪ ka kɛna wulau layatu tasɛlɔ. Hakɛmoni tɔ Yehiyeli kɛle wulau piya sɛɛsɛlɔ. ³³ Ahitofeli ka kɛ wulau layatu tasɛlɔ tɔtɔ. Na Alɛkii tɔ Husayi kɛle ɪ taaralu na ɪ taa tɔm nyɔntu. ³⁴ Mpa pa lesɛta Ahitofeli lɔntɛ taa tɔɔlɛ Penaya pɛyalu Yoyata na Apiyataa. Sowari kɛle wulau yoolaa tɛna nyɔnlu tɔ.

28

Tafiti hɔlɔyɪ sɪ Salɔmɔn ká lesɛti ɪ lɔntɛ taa

¹ Mpuɔ wulau Tafiiiti kɔta Yosalem kɛ Iseyeli nyɔnlu nyɔma tɛna. Paa kpeka nyɔnlu nyɔma na yoolaa tintika iyaya (1000) iyaya (1000) nyɔnlu nyɔma, na nunɔwa (100) nunɔwa (100) nyɔnlu nyɔma na wulau na ɪ pɛyalaa pa tɔla na tawa tɔ nyɔnlaa nyɔnlu nyɔma. Na kawulaya tɔyaya taa tɔmlataa nyɔnlu nyɔma. Na

yoolaa taa yoolaa, na mpa pa nyöñj koolaa tó. ² Uena wulaw kuli na í säh na í to si: Ma yölaa na ma taapalaa me, maa huwaa si maa ñmá Iso tæsele na má su Iso atakaa wei í ká í nõöhe tæsule tó. Halí ma tu tema pə tənaya taγanuyu. ³ Ama Iso heela-m si, pə taya máa ñmana-í təyaya ñka ka taa paa seeki-í tó. Mpi tó, ma ká yoolu ká na ma læsa yölaa payale feesiñ. ⁴ Pə na pə mpv tó, maγa Iseyeli Iso læsa ma caa lubyu nyóma taa si má na ma lubyu nyóma tə təkí kawulaya ke tam ká Iseyeli təna tó. Yuta ke í ka twa awulumpiitu ke hatoo ləñtaa, na í læsi í kpekəle taa ká tá lubyu nyóma. Uena í læsi maγa ma caa təyaya taa si má la Iseyeli kukpentuyu wulaw. ⁵ Tóv, nõññó, íe Salbməñ ke í læsa ma piya tuutuuma ine í taa si í læti ma lonte taa, na í təγó Tacaa Kawulaya ke Iseyeli nyóma tó. ⁶ Iso heela-m təfoo si: Nyá pəyalu Salbməñ ke ma læsaa si í ñma-m Iso tæsele, na í həli ma taasi təna. Í ká nyənəxi-m í caa, na maa nyənəxi-í ma pəyalu. ⁷ Ye í təká ma kusəutu na ma Kutótoto na í lakí-ti, isu ma lakuyu sañja taa isəntə tó, ma yele na í kawulaya wee tam tó. ⁸ Pəñente ma taapalaa me, í tó mə təyi Tacaa kusəutu kreləmpuy təm taa, na Iso wei í nukí mə təm tó, í na í yölaa Iseyeli nyóma təna pá naaki. Mpyóy tetu kopantu təne tu pəsi mə na mə waali nyóma mə tetu ke tam tó.

⁹ Pə kaasa ma pəyalu Salbməñ nyá tó, pəeki na í nyi Iso wei ma lapa təmle tó, na í se-e í na lotu kolumtu, na luyi kolumuy. Tacaa nyənəxi yölaa lotu taa ká na í cəkəğəna pa huwee təna. Ye n pəkəxi-í, í ká yele na í na-í. Ama ye í ma Iso, ílé í ləkí-ñ tam tó ká. ¹⁰ Nõññó n cəkəñaa si nyaya Tacaa læsaa si í ñma-í í təyaya ñka ka taa paa seeki-í tó. Mpv tó, kaasi nyá ti na í suv təmle taa.

Tafiiti hvləyi Salbməñ ke isəna í ka ñmá Iso tæsele tó

¹¹ Mpyóy Tafiiti cela Salbməñ ke isəna paa ñma Iso təyaya tó pə fotoonaa, paa Iso tæsele na pə cəb kutuluj, na kpancoou kutuluyi, na isətəa nañ na pə tē nyəñku na Iso atakaa nyəñku. ¹² Na Tafiiti cela Salbməñ tətəγó pə təna mpi í caakaya ñman tó pə fotoonaa, isu Iso tæsele taasi həluyi na pə kutuluj wei í cəñna-si tó. Na kutuluj wei í taa paa su kpancoou na Iso wontu tó. ¹³ Mpyóy Tafiiti cela Salbməñ tətəγó kətəlaa, na Lefii nyóma, na kpekəle nyóma həla, na təma wena paa la Iso tæsele taa tó, na tə taa wontu həla tótó. ¹⁴ Haləna Tafiiti keesi Salbməñ ke wulanaa na liyitee nyəğətu pə kiloona isəna isəna í ká caa na í luna pə wontunaa mpe isu pa lakəna-ti tó. ¹⁵ Na pə kpenna wola kəkə kratəñ, na pə tó wola fətəlanaa, na liyitee nyəğətu kəkə kratəñ na pə fətəlanaa nyəntu, isu pa lakəna-ti tó. ¹⁶ Na Tafiiti cela Salbməñ ke wola na pə maγana isəna paa lu taapələnaa mpa pa tó pa suku Iso potopotonaa tó. Na í cəle-í tətəγó liyitee nyəğətu si pá la taapələnaa. ¹⁷ Na í cəle-í wola wei paa lu kela ləyalaasi nsi pa lakəna nantu tó, na poosiyanaa mpa pa ñmusəğəna caləm tó, na wola maγamaγa fusi na wola na liyitee nyəğəluyi pə cemsənaa. Na Tafiiti keesi Salbməñ ke paa wontuyi ñku ku yuj. ¹⁸ Na í cəle-í wola maγamaγa na pə maγana isəna paa lu tulaalənaa təwətə tó. Na í keesi-í isəna paa la Iso keeke tó. Uena pə tu kələna isətəa tañlaa læesəñ wola nyəñ na pá ləpa pa keñ ke Iso atakaa tó. ¹⁹ Mpyóy Tafiiti təma si: Pə təna isəntə pə we takəlaya ñka Tacaa cela-m tó ka taa. Tənaγa pá keesa teu tæci-ei ká isəna paa la təká anu tó.

²⁰ Uena Tafiiti tasa si: Ma pəyalu, kaasi nyá ti na í nyö təñ na í suv təmle taa. Taa nyá, pécó taa sele. Ma Iso Tacaa ká wee nyá waali ká, í kaa lə-ñ. Haləna í tæsele təmle təna yoosi. ²¹ Kətəlaa na Lefii nyóma mpa pa faya kpeka kpeka si pa lakí Iso tæsele taa təmle tó pa we nyá waali tótó. Pəle pə paasi yölaa mpa pa

nyémá tæmlé lapu ke teu na luyu kolumbuu na pá we Iseyeli nyéma na pa nyuu nyéma taa tó, paa tøj nti n ka yóçoti tó.

29

Isó tæsele ñman kuvóç

¹ Ḿróyú wulaw Tafiti yóçota samaa taa si: Ma pýalv Salbmøn ke Isó læsaa si í læti ma lonte. *He i ké pýaga, i ta nyenta pulv. Pýele tæmlé sósóle ke pè tu-i. Mpi tó, pè taya yulv ke i ñmaaki kutuluuyu. Ama Isó Tacaa ké.* ² Ma kaasa ma tæyi teu ké, na má kpeyeli mpi mpi paa ñmana Isó tæsele tó. Paa wula, na liyitee nyætu, na nyæxulvu mayamaa, na pè kuvsemuuvu, na kpenkpelasi, na liyitee pæe kukpæete, na kacæka nyæna nna a teeki kækó tó. Na nna a wena ñmalom ke waani waani tó. Na pæe kuhulumæe ke sósóm. ³ Ye pè kaasa ma mayamaa ma wena isu wula na liyitee nyætu, ðe ma haaki-ti si pá ñmana ma Isó tæsele. Ma sósóy-i-tæyi pè tæna mpi ma tema tayanuvu si pá ñmana Isó tæsele nte ma sòla teu tó pè tó. ⁴ Ma ha Ofii tetu nyéma wula ke tæñænaa nuuwa (100) na liyitee nyætu kuvantu ke tæñænaa ñmuuvu na nule (240) na pá mati Isó tæsele koloosi tó na pè taa tó. ⁵ Tóv, næñæ awe ká ha Tacaa ke wula yaa liyitee nyætu na luyu kolumbuu. *Þena canjæm tæma lataa lu Isó tæsele taa wontu?*

⁶ Ḿróyú Iseyeli kpeka na pè teesi nyuu nyéma na yoolaa iyaga (1000) nyuu nyéma na nuuwa (100) nyuu nyéma na wulaw tæmlataa nyuu nyéma tisaa si paa hana luyu kolumbuu, ⁷ ke wula tæñænaa nuuwa na nutoso na naanwa (170), na wula nyætu ke iyisi naanwa (10000), na liyitee nyætu ke tæñænaa ñmuuvu na nuuwa (300) na waali, na nyæxulvu kuvsemuuvu isu tæñænaa nasæto (600), nyæxulvu mayamaa ke tæñænaa iyisi tooso (3000) na pá lana Isó tæsele tæmlé. ⁸ Ḿróyú lelæa ná cæla liyitee pæe ke Keesøn lulvu tu Yehiyeli si pá tó Isó tæsele kpancoou taa. ⁹ Lotu kulmvtu ke mpæ inu pa tæna pa hana pa kuvóç na pa lanja hulmaa. Wulaw Tafiti mayamaa lanje ka hulmaa ké pè tu fei.

Tafiti Isó sælmuuvu

¹⁰ Ḿróyú Tafiti sama Isó ké Iseyeli samaa tæna kin si: Hai, Yakõpu Isó Tacaa, yælaa í sañ-i-ñ tam tó. ¹¹ Nyagale sósó na toñ tu na teeli tu na tam tó tu. Nyá tæna isotaa na ate nyæm tæna. Nyagale kawulaga tu na pè tæna pè tu. ¹² Nyá haakæna wena na ñ tugi teeli na ñ ñmakæla pè tæna. Nyá niñ taa ké toñ na pæsvu wee si ñ la na paa awe nyuu kulv yaa í nyóç toñ. ¹³ Pè tó ké ta Isó tó sañ-i-ñ na tó puylæyi nyá hæte sósóle. ¹⁴ Ma na ma yælaa tæ ta ke pulv. Pécó pè taya tá toñ taa ké tæ pasaa na tó ha-i-ñ kuvóç inæ. Nyá hana-tuvu pè tæna. Mpi n ha-tó tóç tæ haaki-i-ñ. ¹⁵ Tá na tá caanaa tæ we-i-ñ teitei ké isu muvlaa na cayalaa, na tá weesiñ we ate cæneye isu isotom, naani næxulv i fei. ¹⁶ Ta Isó Tacaa tæ kaa wontu ke huylu si tæ ñmaaki timpí tu sæk-i-ñ tó, na nyá hæte Nañ nyænte taa. Nyá tæna pè tænaa mpv. ¹⁷ Hai, ma Isó, ma nyémá si n mayasæyi yælaa lotunaa taa hówæe kuvmele na ñ sañ tampana tøjlaa. Na lotu kulmvtu ke ma hana-i-ñ ma wena. Ma nawa nyá yælaa kotaa si pa haaki-i-ñ mpv tó na lanjhulmle. ¹⁸ Hai, ta caanaa Apølaham na isaaka na Yakõpu pa Isó Tacaa, yele na nyá yælaa læmayasæe wee nyá tó ké tam ké mpv. ¹⁹ Ha ma pýalv Salbmøn ke lotu kulmvtu na í tóki nyá kuvæsitv na nyá kuvæyætu na nyá kiin na í laki-i. *Þmá kutuluuyu ñku ku tæmlé ma tayan isæntó tó.*

²⁰ Ḿróyú Tafiti tasa kotilaa ke heeluyu tóç si: *Þ seæ mæ Isó Tacaa ke í na tæmlé. Þena pa tæna pá lun akula na pá seæ pa caanaa Isó Tacaa na pá hænti pa wulaw ke ate.*

Tafiiti sām na Salwmōj kawulaya

²¹ Mporōgū teu fema tanaŋ, ūena pā la Tacaa ke kōtasī nsi kōkō lusa sī tēna tō, na nōgō kulōmaga krentuyō nyānsi ke latācenaa iyaga (1000), na ūwaan ke iyaga (1000), na ūweesi ke mpu tōtō na pē sulm. Halēna Iseyeli nyōma tēna mpa paa kotaa tō pā tōgō kōtaga tōgōnaga na pē tala-we. ²² ūena pā tōgō kuyaku ŋku na pā nyō Tacaa isentaa na lanhulōmle sōsōle. Na pā tasa Tafiiti pōyalō Salwmōj ke kawulaya kpaŋ ke tōm naale nyōm. Na pā pōli-i nim na Tacaa hēte taa. Na pā pōli nim ke Satōki tōtō, na ūlē ū pōsi kōtulō sōsō. ²³ Mporōgū Salwmōj kpaŋ Tacaa Kawulaya kumte tō na ū lēti ū caa Tafiiti lonte, na ū kawulaya tōj teu na Iseyeli nyōma tēna tōna-i. ²⁴ ūena tetu tōkōlaa na yoolaa na Tafiiti pōyalaa lēlaa nuna-i. ²⁵ Mporōgū Tacaa sōsō ū nyuyō ke kusuyō ke Iseyeli nyōma tēna isentaa. Na ū yele na ū kawulaya hēte yaa na pē kōli isū mpa pa laala-i Iseyeli kawulaya kumte tō ke cayaē tō.

²⁶ Iseyeli nyōma kōkrentuyō tō kē Seseē pōyalō Tafiiti kā tōga kawulaya. ²⁷ ū tōga Hēpōlē ūcate tō kē pusi naatosompōyalaga. Yosalem ūcate tō kē pusi hiu na naanōwa na tooso, na sī krenti nule. ²⁸ ū sēpōna kpatōlaya kupōjka kē, na tōj na teeli. ūena ū pōyalō Salwmōj lēti ū lonte.

²⁹ Pa ūmaa wulaw Tafiiti tōm kancaalaga na tō tōnaga ke nalō Samiyēli na Iso kuyōgōtōtu telōsulō Natan na Katī pa takōlasī taa. ³⁰ Sī taa kē pa keesa ū kawulaya na ū teeli na ū tōma pē tōm. Na pē tēna mpi pē lapa Iseyeli taa, na Kawulasī lēnsi taa tō.

KUTÖÖSUTU TAKĒLAYA NAALĒ NYĒŊKA Kötölo

Pa keesayi takēlaya kane ka taa tōtōyo Tafiiti pəyalu Salbməŋ kawulaya tōyō tōm. Iso seev tōm kēna pə tēna pə kite. Pə tōō kē takēlaya ŋmaalu keesayi Salbməŋ ŋmau ke Iso tēsele na Lefii kotēlaa kpaŋ tōm, na Yuta awulaa lelaa taŋanuyō ke iso seev, na iso seela Tēv acima taŋanuyō na isēna pa hiiwa kiŋ takēlaya tō.

Isəna pa faŋa Kutöösutu II takēlaya tō:

Salbməŋ kawulaya tōyō na Iso tēsele ŋmau, titite 1–9

Iso seev taŋanuyō na Yosalem nyəma kuuu tōm, titite 10–36

ISEYELI WULAU SALUMŊH TŌM

¹ Mṗōyō Tafiiti pəyalu Salbməŋ nyōosa i kawulaya. I Iso Tacaa ka we i waali kē na i kusəyi i nyuyō.

*Salbməŋ sələma Iso kē ləmayasee
(Awulaa I 3:4-15)*

² Mṗōyō koyaku nakoli Salbməŋ kota Iseyeli nyəma tēna. Uena pə tu kələna yoolaa iyaga (1000) nyōŋ nyəma, na nuuŋwa (100) nyōŋ nyəma, na tōm huŋlaa na lōlvŋ nyōŋ nyəma. ³ Uena i na pa tēna mpa paa kota i kiŋ tō pā polo təfēnlē nte tə we Kapawŋ tō. Mpi tō, tēnaya Iso təmle tō Moisi ka lapa cokəle nteye wōlaya tetu taa tō tu wee.

⁴ Waatu inu Tafiiti ka tēma Iso atakaa kpaŋav ke Kiliyati-Yeyalim na i pona-i Yosalem. Na i su lonte nte tə taa i ka taŋana-i tōyō cokəle taa. ⁵ Ama i su nyəyōlvuyō kusēmuyō kotāya tēlate ke cokəle isentaa. Nteye Ulii pəyalu Pəsaleli wei i kē Ū saali tō i ka lupa.

Tēnaya Salbməŋ na i waali nyəma tēna pa polaa na pā pōosi Iso. ⁶ Nyəyōlvuyō kusēmuyō kotāya tēlate nte tu we təsulle cokəle kiŋ tēna tō tə tōō kē Salbməŋ lapa Tacaa ke kotasi nsi kəkō nyaga si tēna tōyō iyaga (1000). ⁷ Mṗōyō Tacaa lu i tōō kē ahoō anu na i tōmi-i si: Sələmi-m mpi n caa si ma ha-ŋ tō.

⁸ Ntēna Salbməŋ cō-i si: Kupaŋtu ke n lapa ma caa Tafiiti na ŋ yele si mā lēti i lonte taa. ⁹ Mpu tō, Tacaa Iso, la nōyō ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō. Mpi tō, piitim mpi pə tōō n kra-m wulav tō pə yēlaa we paŋale kē isi kanyəŋa. ¹⁰ Ue la suulu na ŋ ha-m ləmayasee na nyəm na mā cəkəna kawulaya tōyō ke yēlaa paŋe pa tōō. Ye pə taya mpu nəyōlv kaa pəsi nyā yēlaa samaa inē.

¹¹ Ntēna Iso cō Salbməŋ si: Timpi n ta sələmi-m wēnav, yaa teeli, yaa nyā kolontunaa i si, yaa weesuŋu kotāyōlvuyō, uena ŋ sələmi-m ləmayasee na nyəm si ŋ pəsi na ŋ tōyōna kawulaya ke ma yēlaa mpa pa tōō ma kra-ŋ wulav tō. ¹² Maa ha-ŋ ləmayasee na nyəm mpi, na wēnav, na teeli, na pə kəli awulaa tēna. Paa kopəma, paa nyā waali nyəma.

¹³ Mṗōyō Salbməŋ kula cokəle cəlv tēnaya Kapawŋ təfēnlē na i mēli Yosalem na i tōyō Iseyeli nyəma tōō kē kawulaya.

*Salbməŋ tōŋ na i wēnav pə tōm
(Awulaa I 10:26-29; Kutöösutu II 9:25-28)*

¹⁴ Mṗōyō Salbməŋ kpeŋela i yooŋ keekēnaa na pə kraŋanəŋ na pə lu keekēnaa iyaga na nasəle (1400), na kraŋanəŋ iyisi naaŋuŋwa na naale (12000). Uena i su pə taa lenti ke i kiŋ ke Yosalem. Pə kaasa nti uena pā su təleye timpi timpi

pa a taɣanaa si pá si-ti tō. ¹⁵ Salwməŋ kawulaya waatu liɣitee ka we Yosalem taa ké isu pee. Na pá kaasi na kpenkpelasi kɔpaŋsi náá tōli yem isu tuŋ wei pa yaa si Sikoməɔ na i nyəɔki tetekəle taa tō. ¹⁶ Icipiti na Silisii pə acalēe taa ké paɣatəlaa pukaya na pá yaki Salwməŋ kraɣanəŋ na pá kəŋna. ¹⁷ Liɣitee nyəɣətu nasətosə nasətosə (600) ké paɣatəlaa yakaya Icipiti yoou kəkənaa. Ulena pá yaki kraɣanəŋ ké nyəɣətu nuŋwa na nule na naanwa naanwa (150). Pa yakaya na pá pəetəyana mpu tətəyɔ Hiti na Silii pə awulaa.

Salwməŋ taɣanəyi Iso təsele ŋmav təm
(Awulaa I 5:15-32; 7:13-14)

¹⁸ Mpróyó Salwməŋ tó i taa si i ká ŋmá Tacaa ké i təsele na i kawulaya təyaya.

2

¹ Mpróyó Salwməŋ caa wontu səyəllaa ké yəlaa iyisi nutoso na naanwa (70000), na pee saakəlaa ké iyisi nunaasa (80000) si pá la təmlé ké puyv taa. Na yəlaa iyisi tooso na nasətosə (3600) feŋɣi pa tō.

² Ntəna Salwməŋ tili na pá heeli Tiii wulav Hilam si: Tilina-m kpenkpelasi kɔpaŋsi nsi n ka tilina ma caa Tafiiti na í ŋmana i təyaya tō. ³ Ma təŋa Iso Tacaa ké kutuluɣu ŋmav ké si paa wəki-i tulaalɔnaa na pá haaki-i potopotonaa ké kotmasa. Na pá laki-i kətasi nsi kəkə lusa si təna təyɔ tanəŋ na taanaya, na kuyeyɛ kuhesəŋ, na isətonaa kuyeyɛ kancaalaya nyəŋ, na Tacaa acima kuyeyɛŋ leləŋ. Təmlé ké pə tɔ Iseyeli nyəma ké tam tō. ⁴ Mpi tō, kutuluɣu ŋku ma caa ŋmav tō kɔ ké səsəw ké. Pə taɣa pulv, ta Iso kəla tuŋ tənaya səsəwntu ké. ⁵ Paa na mpu tō, nɔyɔlv u pəsəyi na í ŋma-i təcaɣalē. Pə taɣa pulv, isətonnyv na kɔ təw təna, kɔ ta tala-i. Pə tō ké ma maɣamaɣa maa həŋ ma ti si ma ŋmaaki-i təcaɣalē. Ama timpɪ paa seeki-i na pá laki-i kətasi təyɔ. ⁶ Mpu tō, Hilam tilina-m wei i nyəmá wula na liɣitee nyəɣəlvv na kuseemvɣv na nyəɣəlvv maɣamaɣa pə taɣanvɣv tō. Na í nyəmá tətəyɔ pəŋ kuseeməŋ cəŋcəŋ, na kuseeməŋ maɣamaɣa, na akpaayala nyəŋ taɣanvɣv na fotoonaa ləsvv tō. Ulena pəntv na yəlaa mpa ma caa Tafiiti ləsa na pá we Yosalem na Yuta tetv taa tō pá lá təmlé íté. ⁷ Nyá təmlé nyəma í seti-m Lipaŋ puyv taa tuŋ kɔpaŋ. Mpi tō, pa nyəmá pə təmlé ké teu ké. Ma nyəma ká polo na pá səna-we. ⁸ Ulena pá kpenɪ na pá seti-m kpenkpelasi ké səsəm. Mpi tō, Iso təsele nte ma ŋmaaki tō tu tō səsəm ké na tə tewa. ⁹ Maa cəla tuŋ setəlaa mpeɣe mvlm tənənaa iyisi naatosə (6000), na təyənaya pee tənənaa iyisi naatosə (6000), na svlvm ké liitilinaa iyisi nasənaasa (80000), na nim ké mpu tō.

¹⁰⁻¹¹ Mpróyó Tiii wulav Hilam cə Salwməŋ na takəlaya si: Ma se Iseyeli Iso Tacaa wei i lapa isətaa na atə, na í ha Tafiiti pəyaya nyaya ləmaɣasəe na nyəm na layatv si n ŋma-i Iso təsele na nyá kawulaya təyaya tō. Tacaa səla i yəlaa təyɔ i kra-ŋ pa wulav. ¹² Maa tilina-ŋ apalv wei pa yaa si Hulam-Api tō. Apalv un i nyəmá niŋ təma ké na í wəna layatv. ¹³ I too ké Taŋ kpekəle tō ké, na i caa ké Tiii tō. Mpi mpi pə təmlé i nyəmá təyɔlē, wula na liɣitee nyəɣəlvv, na kuseemvɣv na nyəɣəlvv maɣamaɣa, na pee na kpenkpelasi na pəŋ wei pa seesa tō, na kuseeməŋ cəŋcəŋ na wei pa lii akpaayala tō, na kponkpontu təŋ nyəntv pəŋ pə taɣanvɣv. I nyəmá tətəyɔ ləesəŋ saakvɣv təm. Paa təmlé nteɣe n tɔ-i i laki ké. I na nyá nyəma na mpa nyá caa wulav Tafiiti ləsa tō paa lana. ¹⁴ Pəntə taca, tilina-tvɣv təyənaya pee na svlvm na nim mpi pə təm n yəɣətə tō. ¹⁵ Tu polo Lipaŋ puyv taa, na tə seti tuŋ wei i təna n caa tō, na tə həkə-i na tə tɔ tənku taa na pə tala Safa. Ulena n yele na pá kraɣa na pá pona Yosalem.

¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Salum̄əh̄ kala caɣalaa t̄əna m̄pa paa we l̄seɣeli taa t̄ə, na p̄ə k̄eesəna kukaluv̄u ŋku i caa Tafiiti ka lapa t̄ə. Paa we ȳəlaa iyisi nuun̄wa na nule na naan̄wa na tooso na nas̄ətošo (153600). ¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Salum̄əh̄ l̄əsa wantu s̄əɣəllaa ke iyisi nutoso na naan̄wa (70000), na m̄pa pa saak̄əɣi p̄e ke p̄uȳu taa t̄əɣə iyisi nuinaasa (80000), na m̄pa pa t̄uyi l̄elaa ke t̄əma na p̄ə feŋjiɣi a t̄ə t̄əɣə ȳəlaa iyisi tooso na nas̄ətošo (3600).

3

Iso t̄əsele ŋmav (Awulaa I 6:1-38)

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Salum̄əh̄ suv̄ Tacaa t̄əɣaɣa ŋmav ke Moliya pulaya t̄ə. T̄ənaɣa Iso ka lu i caa Tafiiti t̄ə, na Tafiiti t̄ayani lonte ke Yepusi t̄u Ol̄ənan̄ kataya taa. ² Salum̄əh̄ kawulaya p̄ənaɣa liyiti nȳəŋka, is̄ətu naale nȳəŋ kuyaku naale nȳəŋku wule ke i caala-keɣe ŋmav.

³ Kutuluȳu ŋku Salum̄əh̄ ŋmaaki m̄pu t̄ə, ku taɣaləh̄ we meət̄ələn̄aa hiu na naan̄wa, na ku wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa. ⁴ Ilena p̄ə l̄a kraan̄ na isentaa t̄ə. Ku wan̄ we meət̄ələn̄aa naan̄wa k̄e teitei, is̄u Iso t̄əsele, na ku kuŋkulum̄əh̄ ke meət̄ələn̄aa nutoso. Na p̄ə waasi ku taa k̄e w̄la maɣamaɣa. ⁵ Ilena p̄ə waasi Iso t̄əsele maɣamaɣa t̄ə k̄e k̄reŋk̄pelasi kuŋan̄si. Na p̄ə p̄ə si t̄ə k̄e w̄la, na p̄ə la p̄ə t̄ə k̄e p̄aan̄ na alukpalisi p̄ə fotoonaa. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ pa lapa kutuluȳu ŋkuɣu kac̄əka na liyitee p̄e. Paafayim̄ t̄ətu taa k̄e pa hika w̄la wei pa lakayana t̄ə. ⁷ Na p̄ə waasi-i kutuluȳu k̄rat̄əh̄ na ku n̄n̄əkp̄ete na ku kamp̄onaa na ku maɣamaɣa ku t̄ə. Na p̄ə l̄əsi is̄ətaa tan̄laa l̄ees̄əh̄ t̄ə.

⁸ M̄p̄r̄ȳḡ pa ŋm̄a kate taa kate nan̄, ku taɣaləh̄ ka we meət̄ələn̄aa naan̄wa ke teitei, is̄u Iso t̄əsele wan̄, na ku wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa t̄ə. Ilena p̄ə mati ku taa t̄ə k̄e w̄la maɣamaɣa ke t̄ən̄ən̄aa hiu. ⁹ W̄la nȳəmə wena pa lar̄ən̄aa t̄ə a ka we kiloo h̄əɣl̄uv̄u. Na p̄ə waasi w̄la t̄ə t̄əɣə is̄ətaa kutuluȳu taa.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ pa lupa is̄ətaa tan̄laa l̄ees̄əh̄ naale na p̄ə waasi-i w̄la na p̄ə si kate taa kate kutuluȳu taa. ¹¹⁻¹³ Paa s̄əŋsa is̄ətaa tan̄laa ke t̄əma t̄ə k̄e na pa is̄e hana n̄n̄əɣə na p̄ə heta pa ken̄. Na pa ken̄əsi naale suli heku taa, na l̄eŋsi yoošina kutuluȳu. Keluȳu kul̄um̄uȳu we meət̄ələn̄aa naale na h̄əɣl̄uv̄u. Ken̄ liyiti k̄p̄enta meət̄ələn̄aa naan̄wa. ¹⁴ Na p̄ə lu k̄ron̄k̄p̄ontu ton̄ nȳəntu n̄ti pa lii ak̄paayala, na kuseem̄tu, na kuseem̄tu c̄əŋc̄əh̄ t̄əɣə p̄uȳu kukakayav̄u. Na p̄ə l̄əsi ku t̄ə k̄e is̄ətaa tan̄laa l̄ees̄əh̄.

Nȳəɣəl̄uv̄u kuseem̄uȳu akelenaa na k̄ataya t̄əlate (Awulaa I 7:15-22)

¹⁵ M̄p̄r̄ȳḡ pa ŋm̄a akelenaa s̄əsa naaleɣe Iso t̄əsele isentaa. Pa taɣaləh̄ we meət̄ələn̄aa naan̄wa na naatosomp̄əɣəlaya. Na p̄ə la pa nȳəŋ taa k̄e kahusi taka, na si taɣaləh̄ ke meət̄ələn̄aa naale na h̄əɣl̄uv̄u. ¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ pa lupa alukpalisi is̄u n̄si si we Iso t̄əsele t̄ə na p̄ə tu-s̄əɣi akelenaa m̄pe pa nȳəŋ taa. Na p̄ə lu t̄uȳu nak̄uli ku p̄e l̄ees̄əh̄ ke nuun̄wa (100) na p̄ə t̄u alukpalisi taa. ¹⁷ Ilena p̄ə siki akelenaa naale in̄əɣi cemace ke Iso t̄əsele n̄n̄əɣə. Pa yaaki n̄t̄əɣəh̄ nȳəŋ si, Iso nȳəŋəɣi, na m̄p̄ət̄əh̄ nȳəŋ si, in̄əɣəle ton̄ tu.

4

¹ M̄p̄r̄ȳḡ pa lupa nȳəɣəl̄uv̄u kuseem̄uȳu k̄ataya t̄əlate. T̄ə taɣaləh̄ na t̄ə wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa naan̄wa, na t̄ə kuŋkulum̄əh̄ ke meət̄ələn̄aa kak̄pas̄i.

Isō tāsēle taa wontu
(Awulaa I 7:23-26)

² Uena pá lu nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ kē nyampǎani anaam taka na í kulutaa. I wanǎ wē mēetǎlǎnaa kakpasi, na í kǎhǎkǎlǎmǎǎ kē mēetǎlǎnaa naale na titite. I ikulutav tǎ wē mēetǎlǎnaa naanǎwa na kakpasi. ³ Uena pá ņmaa latǎcēnaa lēsǎǎ kē nyampǎani inǎ i luyǎ tēe kē i lupǎ waatu na pǎ cǎǎ na pǎ tǎ loosi naale. Paa mēetǎlǎ wei kē lēsǎǎ hǎu. ⁴ Uena pá lu nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ kē naaǎ naanǎwa na naale. Pǎ na nyampǎani unǎǎ nyǎǎǎlyǎ kulǎmǎlyǎ na pá pulǎ-i tooso tooso kē tǎm liyǎiti. Na lǎm nyampǎani kē i tǎǎ. Naaǎ lēlǎǎ nyǎǎǎǎǎ ilim tǎlǎlǎ, lēlǎǎ na pǎ tǎtǎlǎ. Na lēlǎǎ na pǎ ntǎǎǎǎ, na lēlǎǎ na pǎ mpǎtǎǎ, na i tarǎǎ nyǎǎǎǎ tǎmǎǎ nyampǎani tēe. ⁵ Nyampǎani kǎusǎǎ wē kē isǎ yǎlǎ ntantaku wanǎ. Na i tompee isǎ poosiya, na á nǎǎǎǎna yaayēnaa. Nyampǎani inǎ i tǎkǎ isǎ lǎm liitilǎnaa iyisi nǎnǎwa na hǎu (120000).

⁶ Mǎpǎǎ pá lupa lǎm kǎsǎǎǎm cǎmsēnaa kē naanǎwa. Na pá su kakpasi na Isō tāsēle ntǎǎǎ tǎ na kakpasi na tǎ mpǎtǎǎ tǎ. Pa taa kē pa nǎaalǎǎ kǎǎna wēna pa lakǎǎ kǎtǎǎ ņka kǎkǎ lusa ka tǎna tǎ. Nyampǎani anaam taa lǎm kē kǎtǎlǎa sǎǎkǎǎ.

Isō tāsēle wontu nyǎǎǎlyǎ nyǎntǎ
(Awulaa I 7:40-51)

⁷ Mǎpǎǎ pá lupa fǎtǎlǎ kǎpǎtǎǎ naanǎwa kē wǎla, isǎ isǎna pa kēesa-wē tǎ. Na pá su Isō tāsēle kē cǎmace. Kakpasi na ntǎǎǎǎ na kakpasi na mpǎtǎǎ.

⁸ Na pá saaki taapǎlǎnaa naanǎwa na pá su-wēǎ cǎmace tǎtǎ. Kakpasi na ntǎǎǎǎ na kakpasi na mpǎtǎǎ.

Na pá lu wǎla poosiyanǎa mpǎ pa ņmusǎǎǎna cǎlǎm tǎǎǎ nǎnǎwa (100).

⁹ Na pá lǎ kǎtǎlǎa kǎlǎǎ, na tǎǎ sǎsǎǎ. Na pá waasi ka kutǎkǎǎ kē nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ.

¹⁰ Isō tāsēle ntǎǎǎǎ ņkulǎǎ cǎlǎǎ paa su lǎm nyampǎani anaam na ilim mpǎtǎǎ na pǎ tǎlǎlǎ hǎǎǎlyǎ tǎǎ.

¹¹ Waatu wei Hulǎm tēesa tǎlǎmǎ nyǎnǎsi na a lǎǎǎlǎsi, na cǎlǎm poosiyanǎa lǎ, i tǎma Isō tāsēle tǎma wēna wǎlǎv Salǎmǎǎ kǎ tǎ-i tǎ a lapǎ ntǎ.

¹²⁻¹³ Pǎ kǎpǎǎv akēlǎnaa naale na pá kahusi, na si cǎǎǎm wontu. Isǎ si tǎǎ pulǎǎ tǎm naale, na si tǎǎ tǎǎ pēe fotoonaa nasǎle. Paa akele wei kē loosi naale.

¹⁴ I ka lupa tǎtǎǎ kēekēnaa taka, na pǎ tǎǎ lǎm cǎmsēnaa sǎsǎa.

¹⁵ Na nyampǎani anaam wei pa tǎna latǎcēnaa lēsǎǎ naanǎwa na naale tǎǎ tǎ.

¹⁶ Na tǎlǎm nyǎnǎsi na pǎ lǎǎǎlǎsi na nantǎ nyǎnǎsi.

Nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ kē Hulǎm-Api lapǎna wontunaa mpǎ pa tǎna Salǎmǎǎ kǎ tǎ-i si í lu Tacaa Isō tāsēle taa tǎ, na í sotiti-tǎ. ¹⁷ Yaatanǎ tǎtǎkǎle taa kē pa pǎla nyǎǎǎlyǎ kē cǎǎ taa, na pǎ lu wontu ntǎ tǎ tǎnǎǎ Sukǎti na Seletata pa hǎku taa. ¹⁸ Wontu tuutuuma kē Salǎmǎǎ yēlǎa na pá lu. Nǎǎǎlǎ kaa nǎkǎ si i nyǎǎ nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ kiloonaa isǎna pǎ tǎǎǎ tǎ.

¹⁹ Mǎpǎǎ Salǎmǎǎ lapa na pá lu wǎla wontunaa na pá tǎ Tacaa tāsēle taa. Isǎ tǎlǎalǎnaa tǎwǎtē wǎla nyǎntē, na taapǎlǎnaa mpǎ pa tǎ pa sukǎ Isō potopotonaa tǎ.

²⁰ Na wǎla kǎkǎ kǎpǎtǎǎ na pǎ fǎtǎlǎnaa mpǎ pa mpǎ kǎtē

taa kate nan isentaa to, isi paa keesuyu-we to.

21-22 Na pa lu wula totoyo pa to canhem
na pa kpateloh tom naale.

Na cemsenaa na poosiyanaa mpa
pa nmusayeha calom to.

Na kapunaa, na cofolonaa,
na kampunaa mpa pa taka kate taa kate nan
nanoyo to, na Iso taseele nyoma toto.

5

¹ Waatu wei Salomoh tema Iso taseele nman, dena i kona mpi i caa Tafiti ka ha Taca to. Paa liyitee nyageth, na wula, na wontunaa lentonaa. Na i su pa tonyaa Iso taseele kpancoou taa.

*Iso atakaa suw ke Iso taseele taa
(Awulaa I 8:1-13)*

² Waatu wei Salomoh tema Iso taseele nman, dena i koti Iseyeli kupaalaa na pa kpeka na pa luhoh nyuyoh nyoma ke Yosalem. Na i tu-we si pa kraa Iso atakaa ke Tafiti te timpri pa yaa toto si Siyoh to, na pa pona Iso taseele taa. ³ Mpyoh Iseyeli nyoma tona kota wulav teye pa isoto naatosompoyolaya nyoh ke acima toyon. ⁴ Iseyeli kupaalaa kotaa, dena Lefii nyoma kraa Iso atakaa ⁵ na pa pona Iso taseele taa. Na kotelaa senna-we na pa pona cokale na to taa wontunaa. ⁶ Uena wulav Salomoh na Iseyeli nyoma mpa paa kotina Iso atakaa to, pa la kotaya ke heeh na naah tuutuuma pa fei kaluyoh.

⁷⁻⁸ Pa waali ke kotelaa senna Iso atakaa ke kate taa kate nan taa ke i lonte ke isotaa tanlaa keh tee. Na pa kenti i na i kratoh wei pa krapayeha-i to i to. ⁹ Kratoh ni i ka tayalaa ke. Halena ye n kratona puuyoh kukakayau n naaki-i ke. Ama ye n hatelaa n kaa na-i. Mpyoh pa we halena saha. ¹⁰ Kusosutu pee kraatanaa naale ke Iso ka ceta Moisi ke Holepu puuyoh to. Waatu inayi Iso na Iseyeli nyoma paa peela noyo ke pa Icipiti luw waali. Pee ani a tike a ka wenna atakaa taa.

¹¹ Mpyoh kotelaa luna Iso taseele taa. Kotelaa tona mpa paa we tona to pa lapa nyoh to asilima keeluyoh kotaya ke. Ue pa ta keesena isona kpeka toha tema to.

¹² Uena Lefii nyoma mpa pa ke wontu mataa, isi Asafi, na Heman, na Yetutuh. Na pa payalaa, na pa luhuyoh nyoma lelaa mpa pa suu kponkrontu toh nyentuh wontu to, pa saha kotaya tolate ilim talule to na pa taka kpenkpenhaa, na camoh na sahkona. Uena kotelaa mpa pa nyoma akante huluhu to pa saha pa kin ke yelaa nunuwa na hiu (120). ¹³⁻¹⁴ Mpyoh wontu mataa na yonyoolaa pa krentaa na pa sah Iso na yontu si: I sa Taca, mpi to i ke kupah. I soलय we tam to. Mpuyle Iso teu nawa Iso taseele taa. Na isohmuntu nyala na kotelaa kpsi pa tamle lapu.

6

¹ Mpuyle Salomoh sama Iso si:

Hai, Taca, sakpetuyoh taa ke n ka soolaa na ni caya.

² Ama ma nma-n tayaya nka ka taa n ka caya to.

Lonte nte to taa ke n ka wee tam to.

*Iso taseele tuluyoh faaci
(Awulaa I 8:14-21)*

³ Iseyeli nyóma tēna ka kotaa ké na pá səŋaa. M'póyó Salóməŋ keesəna pa tō na í kooli-weyə kópantv. ⁴ Uena í tō si: Ma sama Iseyeli Iso Tacaa. Mpi tō, toma ké n lapəna teitei isu n ka suw ma caa Tafiiti ké nəyo tō si: ⁵ Hatoo kuyan̄ku n ləsoyū nyá yəlaa ké Icipiti taa tō, n ta ləseta pa acalēe taa natəl̄i sɪ pá ŋma-ŋ nyá təsēle na n caya. Pəyele n ta kpa yuln nəyol̄n na i mpaas sɪ pəntv í la nyá yəlaa wulav. ⁶ Ama Yosalem icate ké n ləsaas sɪ n ká caya. Na n ləsi Tafiiti sɪ í la nyá yəlaa wulav. ⁷ M'póyó Salóməŋ tasaa sɪ: Halɪ ma caa Tafiiti mayasaa sɪ i ŋmaaki kutuluɣu na Tacaa Iseyeli nyóma Iso hətə taa. ⁸ Ama Tacaa tōma-i sɪ: N mayasoyū nyá taa ké mpv tō pə we teu. ⁹ Ue pə taɣa nyá mayamaya n ká ŋmana kutuluɣu ŋkv. Ama nyá pəyaya kəlvlaya ká ŋmana-kv na ma hətə taa. ¹⁰ M'póyó Salóməŋ tasaa sɪ: Tacaa tōka isəna i ka suwa tō, na má lēti ma caa Tafiiti lonte taa ké Iseyeli nyóma kawulaya kumte tō. Na má ŋmá Iso təsēle təne na Tacaa Iseyeli nyóma Iso hətə taa. ¹¹ Haləna má su Iso atakaa un̄i i taa ké nəyo ŋka Iso na tá caanaa pa pəlaa tō ka pəe kpaatanaa.

Salóməŋ sələmvuy səsəəv
(Awulaa I 8:22-53)

¹²⁻¹³ Salóməŋ ka lupa nyəgəlvuy kuseemvuy kumte taka ké, na í su taɣa həkō taa. Tə taɣaləŋ na tə waŋ ka we teitei ké. Mēetələnāa naale na həyol̄vuy həyol̄vuy. Tə kəŋkəlvəŋ ké mēetəl̄i kəlvəŋ na titite. M'póyó i kpaawa tō tō, na í lun̄ kotilaa tēna isentaa ké kətaɣa təl̄ate kəŋkəŋ taa tēna. Na í kpaasɪ i nɪŋ na isə na í sələmi sɪ: ¹⁴ Hai, Tacaa, Iseyeli nyóma Iso. Iso nəyol̄n i fēi isu nyá. Paa isətənvuy taa, paa tetv tō ké ate cəne. N səla mpa pa lakɪ nyá təmle na lotu kəlvmtv təyo, na n lakɪ-weyə isəna n ka suwa tō. ¹⁵ M'póyó n tōka nəyo ŋka n ká su ma caa Tafiiti tō, na saŋa n̄ yoosi nti n ka yoɣətəna nyá nəyo tō na nyá toŋ. ¹⁶ Hai, Tacaa Iseyeli Iso, la tətəyo nəyo ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō. Sɪ ye i ləlvuy nyóma tōma teu isu un̄i i tōm tō, mpə paa təkəna kawulaya ké i waalɪ ke tam tō. Na pá kaasəyɪ təmayə Iseyeli yəlaa tō. ¹⁷ Hai, Tacaa Iseyeli Iso, la nəyo ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō.

¹⁸ Ue tampana Iso pəsəyɪ na í caya yəlaa həkō ké ateyele? Mpi tō, paa isətənvuy na kv tōməŋ tō, i ta maya kv taa. Pəyele kutuluɣu ŋku ma ŋma-i tō kule kv ta haŋna mpv. ¹⁹ Hai, Tacaa, paa na mpv keesɪ nyá isə na ma tō. Nu nyá təmle tv má ma wiinav na ma yaav. ²⁰ Kuli nyá isə na n paasəna kutuluɣu kənevə ilim na aho. Mpi tō, tənaya n tōma sɪ n ká caya. Nu nyá təmle tv má ma kəsələmv̄t̄v. ²¹ Nu yaav mpi nyá təmle tv ma na nyá yəlaa Iseyeli nyóma yaaki-ŋ cəne tō. Hai, nu ta kəsələmv̄t̄v ké isətəa timpɪ n we tō, na n husɪ tá isayətv.

²² Ye nəyol̄n wakələna i təyontəle na pá caalɪ-i, sɪ í tuuna. Uena pəntv kō kutuluɣu kəne kv taa na í tuuna kətaɣa təl̄ate. ²³ Nuna pəntv ké isətəa na n hūvna nyá təmle nyóma na n kó tasəkəle tv tōm na pə məli i nyuyv taa. Uena n keesəna kuyan̄ kópantv na n ha-i tampana.

²⁴ Yaa ye pə koma na Iseyeli nyóma wakələna-ŋ. Uena pa kolontunaa kəli-wē, na pá laɣasɪ na pá məli nyá kɪŋ na pá tv nyá hətə ke teeli. Uena pá sələmi-ŋ na pá wiina-ŋ kutuluɣu kəne kv taa cəne. ²⁵ Ue hai, Tacaa, nu pa tōm ke hatoo isətəa, na n taɣanɪ nyá yəlaa Iseyeli nyóma isayətv. Na n məŋna-weyə pa tetvnaa mpa n ka ha pa na pa caanaa tō.

²⁶ Yaa ye pa wakələna-ŋ, na n yele na tev wəli-wē na pá cəkəna mpv. Uena pá keesəna kutuluɣu kəne kv tō na pá sələmi-ŋ na pá sē-ŋ, na pá pasa pa ti na pá taɣanɪ timpɪ taa pa wakələna-ŋ tō. ²⁷ Ue Tacaa, nu pa tōm ke hatoo isətəa, na n husɪ pa isayətv. Mpi tō, pa ké nyá yəlaa ké na nyá təmle nyóma. Ue hólɪ-weyə isəna paa tō teu tō. Uena n yele na tev nu tetv nti n ha-wē sɪ tē pəsɪ pa nyəntv tō.

²⁸ Yaa ye yulbukusoku luna, yaa kutogovu masonaa yaa ku sapa. Paa kutolon yaa nyogosi luna, yaa kolontunaa suuna Iseyeli nyoma koloosi acalae taa na pa hmakali-we. Paa wahala nogolu yaa kutoh nakoli ku tu komna, ²⁹ na pa ha-ny nyala yelaa Iseyeli nyoma na pa taa nogolu nu i isayatu son, na i keesona nya kutulu yu kune ku too, na i wiina-ny, na i teye-ny nin. ³⁰ Ile hai, Taca, nu i tom ke nya taca yale ke hatoo isotaa na n tayanu paa wei i towakalle na n keesona i tante. Mpi to, nya tike n nyamna paa yulb wei i lotu. ³¹ Laki mpv, ilena Iseyeli nyoma to isu n soolaa to, na pa seeki-ny tam ke tetu nti n ha pa caanaa to to taa.

³² Ye isu krai tu wei i ta ke Iseyeli tu to i nu nya hate sosole na nya ton wei n lakona to i tom, na i luna tetu poolu ny na i kao kutulu yu kune ku taa si i selamayi-ny. ³³ Ile Taca, nu i tom ke nya taca yale ke hatoo isotaa, na n lapi-i i kuselamam. Mpv pu yelina na ate yelaa tona nyi-ny na pa seeki-ny, isu nya yelaa Iseyeli nyoma seekuyu-ny to. Paa nyi toto si kutulu yu nku ma nma-ny to ku ke nya nyohku tekpataa.

³⁴ Yaa ye n to nya yelaa Iseyeli nyoma si pa yona pa kolontunaa. Ilena pa keesona nya icate kulasele tone to kutulu yu nku ma nma-ny isanto to ku too na pa selami-ny. Ile, ³⁵ nu pa wiinav ke hatoo isotaa na n waasi-we.

³⁶ Yaa ye pa koma na pa wakelona-ny. Mpi to, yulb nogolu fei si u wakeloyi. Ntanyu n ka mu-we na paana, na n yele na pa kolontunaa keli-we, na pa kra-we, na pa pona-weye kolontunaa acalae taa ke pa colu pa colu, yaa poolu ny taa.

³⁷ Ye pa pesona laakali ke icate nte to taa pa pona-we to, na pa meli nya tee na pa wiina-ny tetu nti to taa pa we mpv to na pa to si pa penta, pa lapa mpi pa fei teu to, pa lapa isayatu. ³⁸ Ilena pa meli nya tee na pa lotu tona na pa lasasi tona ke tetu nti to taa pa pona-we to. Na pa keesi pa lamayase na nya icate tone na kutulu yu nku ma nmana nya hate isanto to ku too ke tetu nti n ha pa caanaa to to taa cane. ³⁹ Ile hai, Taca, nu pa wiinav ke nya taca yale ke hatoo isotaa. Na n waasi-we na n tayanu timpi pa wakelona-ny to.

⁴⁰ Ma Iso kuli nya ise na n ke nkrany na n nu selamuyv nku ma selamayi-ny nasono isantoyo cane to.

⁴¹ Hai, Taca Iso, kuli na n tony nya atakaa wei i huloyi nya ton to, na n kao nya theesole cane. Nyala kotalaa i suu nyovu yaru isu toko.

Na nya yelaa kupama naa huli pa lahulomle na pa lelen.

⁴² Taca, Iso, taa lo wulav wei n lasaa to.

Toosi kupantu nti n ka lapa nya yulb Tafiti to to too.

7

Iso taseele tuluyv kotasi

(Awulaa I 8:62-66)

¹ Waatu wei Salumay tema selamuyv nku, ilena koko tiina iso na ka nyaya kotaya nka koko lusi yi ka tona to na nogo kulomaya krentuyv nyohsi. Ilena Taca teeli su Iso taseele. ² Halona kotalaa kpsi to taa suu. Mpi to, Taca teeli ka su to taa ke. ³ Mpyoy Iseyeli nyoma tona nawa koko tiina iso na Iso teu ke Iso taseele taa. Ilena pa hoti pa isentoo ke taya too. Na pa see Taca na pa samu-i i kupantu na i sooluyv tam nyohku too.

⁴ Mpyoy wulav na Iseyeli nyoma tona pa lapa kotasi ke Taca. ⁵ Naay iyisi hiu na naale (22000), na heen ke iyisi nunowa na hiu (120000). Isana wulav na yelaa

təna pa tula Iso təsele tɔɔle. ⁶ Kətəlaa ka səŋa pa təsəŋlənnaa ké. Na Lefii nyóma náa makí wontu nti Tafiiti ka saaka Iso tɔ. Na pá səŋna Tacaa ke i səɔlɔyɔ tam nyəŋkɔ tɔɔ na yontu nti Tafiiti ka hula-we tɔ. Na kətəlaa náa pɔla pa isentaa na pá huləxi akantee na yəlaa təna səŋa iso. ⁷ Kotasí ta maɣa nyəɣəlɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kətaya təlate tɔɔ ké kuyakɔ ŋkɔ. Ulena Salbməŋ yele na pá tayani Iso təsele kataya heko taa na na pá lá kotasi nsi kəkə lusa si təna tɔ. Na təɔŋnaya nyənsi, na ciikuyɔ nyənsi na nim cɔlɔ nim cɔlɔ ke təna.

⁸ Waatu inɪ i taa ké Salbməŋ na Iseyeli samaa tuutuuma, mpa pa luna tetu təna taa ké pə kpaɣav Lepo-Hamati haləna pə suna Icipiti lɔɔv na pətɛɛ tɔɔ tɔ, pa tɔɔa coka acima. ⁹ Ulena pá koti kotuyɔ səsəɔv ke acima kuyaku pələfeɪ naanwa nyəŋkɔ. Na pá tɔɔo kətaya təlate tɔlɔyɔ acima ke kuyɛɛŋ naatosompɔɔlɔɔa, na coka nyəna ke kuyɛɛŋ naatosompɔɔlɔɔa tɔtɔ. ¹⁰ Pə waali ké wulav yasa Iseyeli nyóma ke isətu naatosompɔɔlɔɔa nyəŋ kuyaku hiu na tooso nyəŋkɔ wule. Ulena pá kpəna laŋhuləmle. Mpi tɔ, Tacaa lapa kɔpantɔ ke Tafiiti na Salbməŋ na i yəlaa Iseyeli nyóma.

*Tacaa tasa Salbməŋ tɔɔ ké luw
(Awulaa I 9:1-9; Kotōsoto II 1:7-12)*

¹¹ Waatu wei wulav Salbməŋ tɛma Iso təsele na i tɔyaya ke ŋmau, na mpi i ka tɔ i taa si i laki Iso təsele na i maɣamaya i tɔyaya pə taa tɔ. ¹² Ulena Tacaa lu i tɔɔ ké ahoɔ na i tɔmɪ-i si: Ma nu nyá səlɛmɔyɔ na má tisi na má ləsi lonte tənɛ si pá laki-m kotasí. ¹³ Ye isɪ kuyaku nakoli ma təkə isətɔnɔyɔ na tɛv yele nuw, na má kəna kutolon na kí wakəli tetu, yaa ma tisi yulɔkɔsɔkɔ ke ma yəlaa tɔɔ. ¹⁴ Ye ma yəlaa mpa pa yaaki ma hətɛ tɔ, pa pasa pa ti na pá səlɛmɪ na pá pɛəkəyɪ-m. Ye pa yela pa mpaan isayan, maa nuɔna-weyɛ hatoo isətaa, na má wii-weyɛ pa isayatu na má tayani pa tetu. ¹⁵ Pə kpaɣav pənɛntɛ tɔ, maa kuli isɛ na má ke ŋkpaŋyɔ na má nukɪ səlɛməŋ wei i təna pa səlɛməyɪ-m lonte tənɛ tɔ taa tɔ. ¹⁶ Má ləsəna-tɛ na má pəsi-tɛyɛ ma nyəntɛ si maa wɛɛ tɔ taa ké mə heko ke tam tɔɔ na má feŋji tɔ tɔɔ, na má laki-mɛyɛ kɔpantɔ. ¹⁷ Pə kaasa nyá tɔ, ye n tɔŋ teu, isɪ nyá caa Tafiiti, na n laki pə təna mpi ma tɔyɔ-ŋ tɔ. ¹⁸ Ule nyɪ si maa yele na nyá awulumpiitu la tɔŋ isɪ nɔyɔ ŋka maa sí nyá caa Tafiiti si, i lɔlɔyɔ nyóma ká təkəna i kawulaya na pá kaasəyɪ təmaɣa Iseyeli nyóma tɔɔ tɔ. ¹⁹ Ama ye í kisa má na ma kiŋ na ma kɔsəsɪtu na í laaki tɔŋ na í lunjiyɪ-i. ²⁰ Ule maa lɛɛki tetu nti ma ha-me tɔ, na má lɔ Iso təsele nte pa yaakəna ma hətɛ tɔ. Ulena piitimnaa təna paana Iseyeli nyóma na pá wɔŋ-we. ²¹ Waatu wei yəlaa ká tɛŋəyənə Iso təsele nte tu tewa teu ke mpɔ tɔ kɪŋ tɔ, sɔyɔntɔ ká kpa-we na pá pɔsəyɪ pa ti si: Ule pepe tɔɔ ké Tacaa wakəla tetu na Iso təsele tənɛyɛ mpɔ? ²² Ule paa cɔ-we si: Iseyeli nyóma lɔwa pa Iso Tacaa wei i ləsa pa caanaa ke Icipiti tetu taa tɔ. Na pá matəna tɔŋ na pá lunjiyɪ-i na pá sɛɛki-i. Pə tɔɔ ké Iso kəna mpusinaa panɛ pa tənaya pa tɔɔ.

8

*Salbməŋ təma
(Awulaa I 9:10-28)*

¹ Pusi hiu yoosaa, Ule Salbməŋ tɛma Tacaa Iso təsele na i maɣamaya i tɔyaya ŋmau nté. ² Mpóyɔ i tayana ŋmau ke acalɛɛ nna Tiiɪ wulav Hilam ka ha-i tɔ, na i si Iseyeli nyóma.

³ Pə waali ké i yoona Hamati-Sopa pə acalɛɛ na i lɛɛki-ye. ⁴ Ulena í ŋmá Tatəmɔɔ icatɛ ke wulaya tetu taa, na acalɛɛ nna a təna i ka ŋmá Hamati hɔɔlɔyɔ taa tɔ, na i siki i tɔɔnaya. ⁵ Mpóyɔ i ŋmawa Pɛti-Holon icatɛ isətaa nyəntɛ na pətɛɛ nyəntɛ.

Acalée aní a ka ké koloosi nyéna ké na pá tu a nónwasi ke kókalésəh, ⁶ na Palati ícate na acalée təna nna a taa pa sukaya wontu na á ké Salbməh nyéna tə. Na nna a təna a taa pa sukaya yooú kékənaa na krayanəh tə. Na Salbməh ŋma pə təna mpi í sɔlaa tɔyo Yosalem ícate taa, na Lipan tətə taa na tətə təna nti tə taa í təkaya kawulaya tə.

⁷ Piitim ləmpi nyóma mpa pa ta ke Iseyeli nyóma tə, isu Hiti nyóma, na Amolii nyóma, na Peliisi nyóma, na Hifi nyóma, na Yepusi nyóma, paa kaasa tətə taa ké.

⁸ Iseyeli nyóma taa kpiisi pa təna. Mpeye Salbməh ka tú təlasi təma, na pá tənayege lapu ke haləna saŋa tətə. ⁹ Ama pə kaasa Iseyeli nyóma tə, wulaw ta tu peleye təma ke mpu. Peleyele í yoolaa, na pa sɔsaa, na yooú kékənaa na krayanəh pə paasənlaa. ¹⁰ Ḿpógú wulaw Salbməh kpa nyəyú nyóma ke ŋmənəyú na nule na naanwə (250) sí pá feŋixi samaa wei í lakaya təmle tə.

¹¹ Ilena Salbməh ləsi í alu Icipiti wulaw pɛɛl ke Tafiiiti ícate taa, na í caya təyaya ŋka pa ŋma-í tə ka taa. Mpi tə, í tənaya ké sí: Pə fei sí ma alu mayamaya í caya Iseyeli wulaw Tafiiiti təyaya taa. Pə taya pulu, kutuluy wei í taa pa su Iso atakaa tə í ké Iso nyəh tətəyɔ.

¹² Iso təsɛele ŋmau təma tɔyo Salbməh suw Tacaa ke kətasi nsi kəkə lusa sí təna tɔyo lapu, ke kətaya təlata nte í ka ŋma-í tə tə təkə Iso təsɛele ísəntaa. ¹³ Teitei isu Moisi suw paa kuyaku ŋku kú kətaya lapu tə tə. Pa lakaya kətasi ke kuyaku kuhɛɛsuyú wule ké. Na ísətu kufalu kuyaku kancaalaya nyəhku, na pənaya taa acima sɔsəna kuyeyi, isu kukusəm fei potopotonaa acima, na Pentakonta acima na Coka nyəna. ¹⁴ Salbməh tənaa ké isu í caa Tafiiiti ka yəyətuyú tə. Ilena í kpa kətəlaa kpeka na Lefii nyóma mpa pə wɛɛ sí pá saŋ Tacaa ke paa kuyaku ŋku na pá sɔsɔ kətəlaa təkə pá təma taa tə, na nónwasi tanlaa na pə kɛsəna pa təma ke paa nənəyɔ ŋka. Isəna Iso yulu Tafiiiti ká suwa təyɔle. ¹⁵ Salbməh ta cələ tə taa natəli. Paa kətəlaa yaa Lefii nyóma yaa kpancooh təm taa.

¹⁶ Isəna Salbməh tayana í təma təyɔle. Pə krayaw kuyaku ŋku pa su Iso təsɛele kite tə, haləna kuyaku ŋku pa təma-tə tə. Kutuluy ŋku kú təmle təma teu ké.

¹⁷ Ḿpógú Salbməh pola səsəncaasi tənku nəyɔ ícate ke Isiyən-Kepɛɛ, na Ilati ícate ke Itəm tətə taa. ¹⁸ Ilena wulaw Hiram tilina-í kpułəh na í saalaa kɔpama, mpa pa ke Fenisii nyóma tə na pá na Salbməh nyóma pá polo Ofii tətə taa na pá kraya wula tənənəa isu naanwə na tooso na waali na pá pona í tɛ.

9

Sapa wulaw alv nyəh pote ke Salbməh wiiluyú (Awulaa I 10:1-13)

¹ Ḿpógú Sapa tətə wulaw alv nyəh nuwa Salbməh hətə yaaw. Ilena í polo Yosalem sí í pəsəy-í təmnaa kate nyəntu, na í na í nyəm tənaya. I waali samaa ka wɛ tuutuuma ké. Yooyoonaa səxəla tulaalwəna na wəla ke səsəm, na liyitee pɛɛ. Ilena wulaw alv nyəh iní í pəsɔ Salbməh ke təmnaa mpa í ka tayanaa tə. ² Na ílé í cə tə təna í ta sɔə paa kəlbmuyú. ³ Ḿpógú alv iní í nuna í ŋkranuyú ke Salbməh ləmayasɛ təm, na í sá í kawulaya təyaya ŋka í ŋmawa tə. ⁴ Na təyənaya ŋka pa saakaya tə, na í waali nyóma təsɔlənəa, na kətəyú na konyənyəəm tallaa wontu kususuutu. Na í ná tətəyɔ isəna wulaw na í yələa pa puləxi na pá kpaaki Iso təsɛele tə, na pá lapi-í piti na pə mətí í nəyɔ. ⁵⁻⁶ Ntəna wulaw alv nyəh iní í tə sí: Pa kɛsəma nyá ləmayasɛ təm ke hatoo ma tətə taa. Ama ma ísɛ taa nata, íle ma ta mu-ti. Pəyɛle pu ké tampana ké. Halí pa ta tu heelim nyá ləmayasɛ həyəluyú. Pə tɛɛwa isu paa kɛsə-m tə təcayacaya. ⁷ Nyá waali nyóma na nyá təyaya taa yələa təna

niwa lelen ké. Mpi tō, pa we nyá kin na pá nukl ləməγasεε tōm ke tam. ⁸ Ma sama nyá Iso Tacaa wei i ləsa-ŋ si ŋ təγə kawulaya na i hətε ke Iseyeli nyóma tō tō. Iso un i səola i yəlaa ké, na i caa si pá wεε tam tō. Pə tō ké i kra-ŋ pa wulaw na í tu-ŋ si ŋ təŋ tampana na ŋ laki kusiyisim.

⁹ Pəle pə waali ké Sapa wulaw un i hawa Salbməŋ ke wula ke təənənaa tooso na həγəlyu na tulaalw ké səsəm, na liyitee pεε tōtō. Too tō nəγəlu ta nata tulaalw isu ĩpŋyú Iseyeli taa.

¹⁰ Mŋpŋyú wulaw Hilam təmle nyóma na Salbməŋ nyóma mpa paa pola Ofii tō, pa kəna wula na kŋeŋkpelasi kŋəŋsi na liyitee pεε. ¹¹ Kŋeŋkpelasi kŋəŋsi ke wulaw Salbməŋ ka lapa Iso təsεεle, na i kawulaya təyaya təkpałe. Na pá saaki-si tətəγə sanŋkənaa na cəməŋ ke yonyoola. Too tō, pa ta nata pulw isu ĩpŋyú Yuta tetu taa.

¹² Mŋpŋyú Salbməŋ hawa alw inəyi pə təna mpi i nawa na i sələm-i tō. Haləna pə tεε isu alw ka ha un tō. Ilena wulaw alw nyəŋ un na i waali nyóma pá məli pa tetu taa.

Salbməŋ toŋ təm
(Awulaa I 10:14-29)

¹³ Paa pənaγa ŋka, wula təənənaa hiu ke pa kəŋna wulaw Salbməŋ. ¹⁴ Ilena pəcō pá kaasi mpi mpi taatəlaa felaya-i wontunaa tō tō. Na wəlanaa na liyitee nyəγətu nti i tetu həγəłəŋ nyəŋ nyóma na laalupunaa awulaa ná feləyi-i tō.

¹⁵ Mŋpŋyú wulaw Salbməŋ yelaa na pá lu wula kusitu ke kŋaləŋ ke ŋmŋnyu (200). Paa ŋku kv təya kiloona naatoso. ¹⁶ Na kŋaləŋ səkŋeŋ ke ŋmŋnyu nunəwa (300). Paa ŋkəy u nyəγətu kiloona tooso. Ilena pá su kutuluyu ŋku pa yaa si Lipaŋ hətyu tō kv taa.

¹⁷ Na Salbməŋ yele na pá saaki kawulaya kŋelaya na tuu kela, na pá tó ka tō ké wula məyamaya. ¹⁸ Na pá su-keγe kumte nte tə wəna kumlisi kəkŋakŋasi naatoso tō tō tō. Ilena pá tó-keγe nəəhεε təsule ke wula. Paa saaka-keγe na pá tó tətεesile kukulukulle, na pá tó təγəłasi lεsəŋ ke tə ŋkŋalasi təsule. ¹⁹ Ilena pá lá təγəłasi lεsəŋ naanəwa na naaleγe kumlee an i a tō. Naatoso ke ntəγəŋ tō, na naatoso na mŋpətəŋ tō. Wulaw nəγəlu i ta saakəta kawulaya kumte ĩtε tə taka.

²⁰ Wula ke paa lupa Salbməŋ təyaya taa ləm poosiyanaa təna, na Lipaŋ hətyu kutuluyu taa wontunaa kŋtəsətu. Liyitee nyəγətu ná taa feina teeli nəγəlyu Salbməŋ waatu taa. ²¹ Wulaw ka wəna i kŋuləŋ ké, na Hilam nyəŋ saalaa yeləγəna-i. Paa pusi tooso wei, pa kəŋna wula, na liyitee nyəγətu, na tuu kela, na təkpaaləŋ, na kacəka sumasi səsənsi nasəli.

²² Salbməŋ ka tée antulinya təna awulaa tənaya toŋ ké na ləməγasεε. ²³ Pəpətu fei lelen, Iso ka ha-i ləməγasεε ké. Na awulaa lukəna paa timpri na pá kəŋ-i təmnaa pəəsuy. ²⁴ Paa pənaγa ŋka, yəlaa mpe pa kəŋəγana-i kucəŋ ké, na liyitee wontu, na wula, na wontu kəsusuutu, na yoou wontu, na tulaalənaa, na kŋəγanəŋ, na kŋəŋasi.

²⁵ Salbməŋ ka wəna yoou keekənaa kŋəγanəŋ ke iyisi liyiti (4000) ké. Kŋəγanəŋ kucacəγaŋ ke iyisi naanəwa na naale (12000) wei Salbməŋ ka suwa acalε nna a taa i yoou keekənaa ka wεε tō, na lələŋ ke i cəłəγə Yosalem icate taa. ²⁶ Salbməŋ ka ŋmakəla awulaa tənaya. Mpa pa tetu pəwa pə kŋəγan pəγə səyaya Ifəlati tō. Haləna Filiisi nyóma tetu na pə yooosina Icipiti nyóma nyəntu toŋa. ²⁷ Salbməŋ kawulaya waatu tō, liyitee nyəγətu ka we Yosalem taa ké isu pεε. Na pá kaasi na kŋeŋkpelasi kŋəŋsi náá təli yem, isu pa te tuŋ wei pa yaaki si Sikomə na í nyəŋki tətəkəle taa tō. ²⁸ Icipiti na tətənaa lentu ke pəγətəlaa pukaya na pá kəŋna Salbməŋ ke i kŋəγanəŋ.

*Salomōn sām**(Awulaa I 11:41-43)*

²⁹ Pa keesa Salomōn tōm lentī, pə kpaɣav tə kancaalaya na tə tənaya tɔɔ takəlasī nsi pa yaa si Iso kuyəɔtutu teləsulv Natān tēma takəlaya tə ka taa. Na nti pə hula Silo tɔ Ahiya tə pə takəlaya taa, na Yeto kwanatu nyəŋka taa. Takəlaya kantəkaya nyəŋka ŋke ka taa ké pa keesəyi Nepati pəyalv Solopwam wei i ké Iseyeli wulav tə i tōm. ³⁰ Pusi nule təcu ké Salomōn tɔɔ kawulaya ke Iseyeli kokpɛntuyv tēna yəlaa tɔɔ ké Yosalem. ³¹ I kōma na í sí, ilena pá pimi-i i caa kin ke Tafiiti tē. Ilena i pəyalv Lɔpɔwam leeti i lonte taa.

YUTA AWULAA TŌM**10***Iseyeli nyəma kotuyu ke Sikem**(Awulaa I 12:1-15)*

¹ M̀pɔ́yó Lɔpɔwam pola Sikem. Mpi tɔ, tənaya Iseyeli kpeka nna a wenna ilim ntəɔŋ tɔɔ tɔ, a kotaa si a kpaaki-i wulav. ² Waatu unī tɔ, Nepati pəyalv Selopwam wei i ka sewa wulav Salomōn na í cəəsi Icipiti tɔ i we tənaya tam. I nuwa Sikem kotuyu ŋkv kv tōm, ilena í lu Icipiti na í kpe. ³ M̀pɔ́yó pa tila i waali na í kəə na í səəsi Iseyeli tetu ilim ntəɔŋ kpeka tɔɔ, na pá yəɔti Lɔpɔwam si: ⁴ Nyá caa ka lakaya-tuyv isu yomaa, ye nɔɔnɔ nyaa pasa ta səɣəla wena a nu-tuyv isəntə tɔ, tá səəlv puwa si tɔ la-ŋ təmle. ⁵ M̀pɔ́yulɛ Lɔpɔwam si: I tan na kuyey tɔoso tē, ilena í kəə na tɔ ná.

M̀pɔ́yó yəlaa tēewa. ⁶ Ntēna Lɔpɔwam pəəsi səsaa mpa paa we i caa cələɔɔ waatu wei ilé i ka wēna i weesuyv tɔ si: Suweye má cə yəlaa mpe?

⁷ Nti pa cə-i tɔɔle si: Ye n laki yəlaa mpeye kɔpantu na n̄ muyi-weye teu na n̄ yəɔtəyənə-weye tōm leleŋ nyəntv. Paa we nyá təmle nyəma ke tam tɔɔ ké.

⁸ Ama Lɔpɔwam ta mu səsaa layatv tasuyv mpi. Ilena í polo í pəəsi i malanaa ifepiya mpa pa we unī i kin tɔ si: ⁹ Yəlaa mpe si má pasa-weye səɣəla nna ma caa ka sɔka-we tɔ. Ilé má cə-we suwe?

¹⁰ M̀pɔ́yulɛ Lɔpɔwam ifepu tɔɔntələnaa mpe pa tōma si: Cə-we si, mpaɔlv ta kisi-meye tɔɔv, kacanfana pəɔ na? ¹¹ Mpu tɔ, səɣəla yun nyəna ke ma caa ka sɔka-mē, maa səəsi-meye səɣəla tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hōmna mə ŋkpanŋ. Ama maa hə mə nyəŋ na hikasi nsi si tɔɔ we nyəma tɔ.

¹² M̀pɔ́yó Selopwam na yəlaa pa mələ Lɔpɔwam kin ke kuyey tɔoso wule, isu i ka heeluyv-we tɔ. ¹³ Na wulav kisi layatv nti səsaa ka tasa-i tɔ, na í holina yəlaa ¹⁴ isu ifepiya ka tasuyv-i layatv tɔ si: Səɣəla yun nyəna ke ma caa ka sɔka-mē. Maa səəsi-meye səɣəla tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hōmna mə ŋkpanŋ. Ama maa hə mə nyəŋ na hikasi nsi si tɔɔ we nyəma tɔ.

¹⁵ M̀pɔ́yó wulav Lɔpɔwam kisa yəlaa kəsələmvtv. Ilé Tacaā Iso ka lapəna mpu. Ilena pá lá isu Iso ka suw Iso kuyəɔtutu teləsulv Ahiya ke nɔɔ si í teləsi Selopwam tɔ.

*Kawulaya fayav**(Awulaa I 12:16-25)*

¹⁶ Waatu wei ilim ntəɔŋ tɔɔ Iseyeli nyəma cəkənaa si wulav kisa pa tōm ke muɣv, ilena pá təmi-i si:

Tá na Tafiiti tə feina natəli.

Ta na Seseə pəyalv tə kaa we?

Paa wei í kpe i tē.

Tafiiti lōlvu tu nyá,
nyaa paasəna nyá kawulaya.

Iləna pa ya. ¹⁷Yuta tetu tike yəlaa nyənaɣana Lurɔwam ke pa wulav. ¹⁸Paa na mpu na í tili təlası təma nyuɔv tu Atolam ke lseyel nyəma mpa pa we ilim ntəɔɔɔ tə tə pa tē. Iləna pele pá yaɣa Atolam ke pəe na pá kv. Ḿrúyó Lurɔwam kra í keeke tə kə kraakraa na í se na í polo Yosalem. ¹⁹Isəna ilim ntəɔɔɔ tə nyəma kisina Tafiiti lōlvu nyəma kawulaya təɣəle. Na ḿrúyó pə we haləna saɲa.

11

¹Waatv wei Lurɔwam tala Yosalem, iləna í koti Yuta na Pəncamee pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nunuwa na nunaasa (180000) sı pá polo pá yoonə lseyel nyəma na pá məɲna-ı í kawulaya. ²Amə Isə heela í kuyəɔtətu tələsulə Semaya sı: ³Heeli Salwəɲ pəyalv Lurɔwam wei í kə Yuta wulav tə, na lseyel nyəma təna mpa pa we Pəncamee na Yuta tetv taa tı sı: ⁴Tacaa yəɣətəa sı í taa yoonə mə maɣamaya mə tətənaa. Má yelina sı pə la isv pə lapv mpu tə. Paa wei í məlı í tē.

Pa nu Tacaa təm nti, iləna pá kó pa pááná ke Selopwam tə.

Lurɔwam ɲmav ke koloosi acaləe

⁵Waatv wei Lurɔwam caɣa Yosalem taa, iləna í ɲmá koloosi na í cəəna Yuta acaləe lenna. ⁶Pə kraɣav Pətələhem, na Itam, na Tekuwa. ⁷Na Pətı-Suu, na Soko, na Atulam. ⁸Na Kati, na Malesa, na Sifi. ⁹Na Atolayim, na Lakisi, na Aseka. ¹⁰Na Sola, na Ayaləɲ, na Hepələɲ tə. Yuta na Pəncamee pə koloosi acaləe nté. ¹¹Ḿrúyó Lurɔwam ɲmá koloosi kupaɲı na í cəəna-ye. Na í sıv nyuɔv nyəma ke a taa. Na í nyəkı təɣənaɣa na nim na solum. ¹²Acaləe anı paa nte tə taa ka we kraɲə́ kə na ɲmantaası. Na a toɲ tə kə í kawulaya taɲa Yuta na Pəncamee pə tetv taa.

Lefii nyəma na kətəlaa pa təna Lurɔwam tə

¹³Ḿrúyó lseyel tetv təna kətəlaa na pə Lefii nyəma pa polaa na pá kreɲtəna Lurɔwam. ¹⁴Paa yela pa nyəmnaa ke pəcolə pəcolə acaləe taa kə. Iləna pá polo Yosalem ke Yuta kawulaya taa. Mpi tə, Selopwam taɲaɣa-wəɣe sı pá taa la Tacaa kətvu təmlə. ¹⁵Tampana tə, Selopwam ka krawa í maɣamaya ke pəɲtvləɲ, na nawee ləesəɲ wei pa laakaya təkətələnaa taa tə pə kətaya nyəma kə. ¹⁶Iləna lseyel kpeka yəlaa təna mpa pa luɣv ka we pa isə sɛv ke teu tə, pá təɲ Lefii nyəma waalı kə Yosalem sı pa laki pa caanaa Isə Tacaa ke kətasi. ¹⁷Na pá səna Yuta kawulaya na Lurɔwam nyə təɲ. Pa təma Tafiiti na Salwəɲ pa ikpate taa kə ḿrúyó pıı sı tooso kə.

Lurɔwam lōlvu nyəma

¹⁸Ḿrúyó Lurɔwam kraɣa Tafiiti pəyalv Yeliməti pəelə Mahalati. Mahalati too kele Seseə pəyalv İliyari na í alv Apihayili pa pəelə. ¹⁹Iləna Mahalati ləl-ı apalvpiya tooso. Yewusi, na Semaliya, na Saham. ²⁰Pəle pə waalı kə Lurɔwam kraɣa Apəsələm pəelə Maaka. Na í ləl-ı apalvpiya liɣiti. Apiya, na Atayi, na Sisa, na Selomiti. ²¹Amə Lurɔwam ka səla Maaka na pə kəli ləlaa. Lurɔwam alaa səsaa ka we pələfəi hiu na səkpema ke nutoso. İ ləla apalvpiya ke pələfəi hiu na naanvəna na alvpiya ke nutoso (60). ²²Ḿrúyó Lurɔwam kusa í alv Maaka pəyalv Apiya nyuɔv, na Apiya pəsi ləlaa nyuɔv tv. Mpi tə, Lurɔwam caakaya kə sı Apiya í təɣə kawulaya. ²³Iləna Lurɔwam la layatv, na í yası í pəyalaa ləlaa ke Yuta, na Pəncamee pə koloosi acaləe taa. Na í cəle-wəɣe təɣənaɣa ke səsəm, na alaa ke tuutuuma.

12

*Icipiti wulaw Sisaki yoonav ke Yuta
(Awulaa I 14:25-28)*

¹ Waatu wei Lɔpɔwam kawulaya caya teu na í yoo ton ilena í lɔ Tacaa kiinj, na í yɔlaa tɛna náa la mpɔ tɔtɔ. ²⁻³ Lɔpɔwam kawulaya pɛnaya kakpasɪ nyɛjka taa ké Icipiti wulaw Sisaki polaa na í yoono Yosalem. Pa yoou keekɛnaa ka we iyaya na ŋmɔnɔvɔ (1200). Na kraɣanɛj cayaalaa ke iyisi nutoso (60000). Na Lipii na Suki na Itiyopii pɛ yoolaa ke tuutuuma. Lɔpɔwam na Yuta nyɛma pa lɔv Tacaa tɔ pɛ kasayaya ntɛ. ⁴ Icipiti wulaw inɪ ɪ lɛka Yuta koloosi acalɛɛ ké, halɛna í tala Yosalem. ⁵ Ilɛna Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɛsɔlɔ Semaya polo na í maɣana Lɔpɔwam na Yuta nyɔvɔ nyɛma pa kota Yosalem. Waatu inɛɣi Sisaki krɛɣɛtaa. Ilɛna í heeli-we sɪ: Tacaa tɔma sɪ, timpɪ í lɔ-m tɔ, maa tu-mɛɣɛ Icipiti wulaw Sisaki ninj taa.

⁶ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam na nyɔvɔ nyɛma pa ná pa tasɛkɛle na pá tɔ sɪ: Tacaa kele tampana tɔ.

⁷ Tacaa ná mpɔ, ilɛna í taɣanɪ Semaya ke heeluɣu sɪ: Timpɪ pa ná pa tasɛkɛle tɔ, ma kɔ ma pááná ke pa tɔɔ. Ma kaa tasa-weɣɛ kpiisuɣu. Maa waasi-weɣɛ nɔɔnɔɔ. Ma kaa tɔ Yosalem ke Sisaki ninj taa na í wakɛli-te. ⁸ Paa na mpɔ tɔ, maa yele na Icipiti wulaw ŋmakɛli-we. Waatu inɪ paa cɛkɛna sɪ ye yɔlɔ pɛta-m ɪ ti, pɛ faɣana ye ɪ pɛta ɪ tɔɣɪ aɛɛ awulaa.

⁹ Mɔpɔɣɔ Icipiti wulaw Sisaki yoono Yosalem nyɛma, na í koosi Isɔ tɛsɛɛle na kawulaya tɔyaya kpancoou tɛna. Ilɛna pɛ tu kɛlɛna wɔla kpalɛj wei Salɔmɔj ka lupa tɔ. ¹⁰ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam lupa nyɛɣɛlɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ kpalɛj, na í lɛɛti wɔla nyɛj inɪ ɪ lɔnte. Na í cɛle-ɪ kawulaya tɔyaya taŋlaa nyɔvɔ nyɛma. ¹¹ Na wulaw í puki Isɔ tɛsɛɛle, ilɛ taŋlaa polo na pá kraɣa kpalɛj inɪ na pá suna-ɪ. Ye pa tɛma, ilɛ pa mɛŋna-ɪ ɪ tɛcayalɛ.

¹² Pɛ tɔɔ ké Tacaa pááná hɛɛ Lɔpɔwam tɔɔ, na í yele-weɣɛ kpiisuɣu. Mpi tɔ, ɪ ka nawa ɪ tasɛkɛle na í tisi. Ilɛna kɔpantɔ weɛ Yuta taa.

*Lɔpɔwam kawulaya tɛnaya
(Awulaa I 14:21-24,29-31)*

¹³ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam tɔɣɔ kawulaya ke Yosalem taa ké ɪ lɔlvɔvɔ pɪsɪ nɪlɛ na kɔlvɔmɔɣa nyɛjka taa. Pɪsɪ naanɔwɔ na naatosompɔɣɔlaya ke ɪ tɔɣa ɪ kawulaya ŋke. Na í nyɔɔsɪ ɪ kawulaya ke teu. I too ka ké Amonɪ tɔ, na pá yaa-ɪ sɪ Naama. Yosalem ke Tacaa lɛsa Yuta tɛtv taa sɪ paa sɛɛki-ɪ. ¹⁴ Mɔpɔɣɔ Lɔpɔwam lapa mpi pɛ feɪ Tacaa ke teu tɔ. I ta lana lotu kɔlvmtɔ sɪ í nyɪ ɪ luɣu nyɔntɔ.

¹⁵ Pa kɛsa Lɔpɔwam tam kancaalaya na tɔ tɛnaya ke Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɛsɔlɔ Semaya na nalɔ Itoo pa tɛma takɛlasɪ taa. Tɛnaya pa ŋmaa lɔlvɔj loosi. Lɔpɔwam na Selɔpɔwam pa yookaya tam ké. ¹⁶ Waatu wei Lɔpɔwam sɛpa, ilɛna pá pimi-ɪ Tafiti tɛ. Ilɛna ɪ pɛyalɔvɔ Apiya lɛɛti ɪ lɔnte.

13

*Apiya kawulaya
(Awulaa I 15:1-8)*

¹ Isɛɣɛli wulaw Selɔpɔwam kawulaya pɛnaya pɛlɛfɛɪ hiu nyɛjka taa ké Apiya pɛsa Yuta nyɛma wulaw. ² Ilɛna í tɔɣɔ pɪsɪ tooso ké Yosalem. I too kele Kipeya tɔ Uliyeli pɛɛlɔ Mikaya.

Apiya na Selɔpɔwam pa yookayana tɛmɔɣa. ³ Mɔpɔɣɔ Apiya kraɣa ɪ yoolaa taa yoolaa ke iyisi nasɛɛ (400000) sɪ ɪ yookina Selɔpɔwam. Na Selɔpɔwam taɣanɪ ɪ

nyóma ke iyisi nasənaasa (800000) si i sulixi-i. ⁴ M̄p̄yóḡ Apiya krawa Semalayim pulaya tō ké Ifəlayim pəəñ taa. Ilena í holina Selop̄owam na Iseyeli nyóma si: I nu ma tōm yoo. ⁵ I ta nyi taa si Tafiti na i lulvyu nyóma ke Iseyeli Iso Tacaa tūwa kawulaya ke tam tō, pu laxasəxi. ⁶ Pəyele Nepati pəyalu Selop̄owam ná kula i caa Salbm̄əñ wei i təml̄e i lakaya tō i tō. ⁷ M̄p̄yóḡ yulvyemnaa na tetelataa kotina Selop̄owam na pá la na í kəli Salbm̄əñ pəyalu Lūp̄owam. Mpi tō, Lūp̄owam ká ké pəyaya ké, i ta nyi pulu ile i ta pəsi na í səñ pa isentaa. ⁸ Ilena nəəñəñ mu caaki si í yoonaa kawulaya ŋka Tacaa tūwa Tafiti lulvyu nyóma tō. I lapa yoolaa kpekəle səsəole. Pəyele í tōka wola nawee nna Selop̄owam lupa tō, na í laaki. ⁹ I təyona Tacaa kətəlaa Aləñ lulvyu nyóma, na Lefii nyóma, na í kpa mə təxi kətəlaa, isu tetūnaa lentu yəlaa lapu tō. Ye wei ilé í kəna latəce, na iwaan̄ naatosomp̄yolaya, i pəsa tuñ kətəlu nté mp̄u. ¹⁰ Ama tá ile, Iso Tacaa tike ke tá nyənəxi, tə ta kreesəna-i. Na Aləñ lulvyu nyóma nté Tacaa kətəlaa na Lefii nyóma náa laki pa təma. ¹¹ Tanan̄ na taanaya ké tə laki kətasi nsi kəko lusa si təna tō. Na tə wəki tulaaluna ke kətaya tətəte tō. Na tə suk̄i Iso potopotona ke i taapəli tō. Na tə m̄səxi fətəla səsə ke taanasu. Tá laki teu ke Tacaa təml̄e ké. Ama mə kisina-i. ¹² Tōv, pənente Tacaa kele tá nyūvu tv. Na i kətəlaa ntó, si pá hūləxi yoou tutuɣu, na mə na-i í sulixi. Ile Iseyeli nyóma me, í taa yoonaa mə cəsənaa Iso Tacaa. Mpi tō, í kaa kpaɣa i tō ké nyulvyu.

¹³ Waatu inəxi Selop̄owam faɣa i yoolaa taa, na pá polo pa pap̄i Yuta nyóma waali. Na i yoolaa ləlaa na isentaa tō, na pé tv-weyə hək̄v. ¹⁴ Yuta nyóma pəsaale, pa cəkənaa kele si paa yoo taa na waali. Ntəna pá wiina Tacaa si í waasiwə. Waatu wei kətəlaa yaɣa tutuun̄, ¹⁵ ilena pa yoolaa kiisi. Tənaɣa Tacaa yelaa na Selop̄owam na Iseyeli nyóma pa tuli tapəñ. ¹⁶ Na pá se na Iso tv-weyə Yuta nyóma niñ taa. ¹⁷ M̄p̄yóḡ Apiya na i yoolaa pa kəla-wə tək̄pataa, na pá kv pa yoolaa taa yoolaa ke iyisi nasəle na nuñwaa (500000). ¹⁸ Iseyeli nyóma ná kpiisa mp̄u tō na Yuta nyóma náa təyə akaitu. Mpi tō, pa cəsənaa Iso Tacaa ke pa tēlaya. ¹⁹ M̄p̄yóḡ Apiya təyona Selop̄owam, na í lək̄i Petēli, na Yesana, na Ifələñ na pə col acalənaa.

²⁰ Haləna Apiya səm, Selop̄owam ta tasa i toñ k̄pəñ taa ké məlvu. Ama Tacaa tēsəna-i kv̄yú ké. ²¹ Ilena Apiya toñ náa səsəxi na í kpaɣa alaa naan̄waa na liyiti. M̄p̄yóḡ i lula apalvpiya ke hiu na naale, na alvpiya ke naan̄waa na naatoso.

²² Apiya tōm lentu wə takəlaya ŋka pa yaa si Iso kv̄yəçətutu tēləsulv Itoo kv̄təsutv takəlaya tō ka taa. Ka taa ké pa kēesa i kolaputu na i təma. ²³ Apiya səpa, ilena pá pimi-i Tafiti tē, na i pəyalu Asa lēeti i lonte.

14

Asa kawulaya kancaalaya (Awulaa I 15:9-11)

M̄p̄yóḡ tetu caya təpamm ke Asa kawulaya waatu ke pusi naan̄waa. ¹ M̄p̄yóḡ Asa lapa mpi pə wə teu na pá maya Iso Tacaa tō. ² I kpiisa təfēnlənaa na timpi timpi cefelinaa laaki tō. Na í yəki p̄e k̄sikee, na í s̄eti tesikas̄i kolalaasi. ³ Na í tō Yuta nyóma si pá s̄e pa cəsənaa Iso Tacaa na pá t̄aki i kiiu na i k̄səsutv. ⁴ Asa ka kpiisa cefelinaa tēlaalənaa təna, na tulaalu təwətənaa tənaya Yuta acalē təna taa ké. Ilena i kawulaya caya təpamm. ⁵ Nəyolv ta yoonaa Asa ke pusi nsi si taa. Mpi tō, Tacaa mayamaya ka yelina na í h̄esi. H̄esov̄yú pusi nsi si taa ké Asa tayana Yuta acalē ləna. ⁶ Asa təma Yuta nyóma si: Tə ŋmá kolooosi na tə cəna acalē

anu na tó tó kókaləsəŋ. Mpi tó, tə təkə ta Iso Tacaa təm ke teu, na í yeke na tá tetu we tá niŋ taa na tó heesi.

Ntəna pá sɔv təmle taa na pá tó tə nyɔvɔ.

⁷ Asa yoolaa Yuta kpekəle nyóma mpa pa təkaya kpaləŋ səsəŋ na ŋmantaasi tɔ, paa we iyisi ŋmɔnyɔ na nunɔwa (300000) ké. Na Pəncamee nyóma ke iyisi ŋmɔnyɔ na nunaasa (280000) na pá təkə kpaləŋ səkpeŋ, na pá nyóma təŋŋ təm. Pa tənaya mpv, paa ké yoolaa taa yoolaa ké. ⁸ Ḿpóyó Itiyopii tɔ Sela kpa Yuta nyóma tɔ, na í yoolaa ke iyisi iyaya (1000000). Í yooú keekena ke ŋmɔnyɔ na nunɔwa (300). Haləna í tala Malesa icate. ⁹ Na Asa na í yoolaa pá puli Sefata tətəkəle taa ke Malesa kiŋ. ¹⁰ Ntəna Asa wiina Iso Tacaa si: Hai, Tacaa pə fei-ŋ kate si í waasi icamiya isu ton tɔ. Mpv tɔ, kɔɔ na í waasi-tv. Mpi tɔ, nyaya tə teeləyi. Nyá hətə taa ké tə kpaaki yoolaa tuutuuma iné í tɔ. Hai, Tacaa nyayale tá Iso, taa yeke si yolv í kəli-ŋ.

¹¹ Ḿpóyó Tacaa yelaa na Itiyopii yoolaa tuli tapəŋ, na pá se Asa na í yoolaa.

¹² Ilena pele pá tó pa waali na pá tana-weye Kelaa. Na pá kv-weye tuutuuma, na pə peli pa niŋ. Mpi tɔ, Tacaa kəna-we na í yoolaa nəyɔ. Na Yuta nyóma náa kuu pa wontu ke səsəm. ¹³ Na pá leeki Kelaa cəlv acaləe təna. Mpi tɔ, Tacaa sɔxəntv ká pu a taa yəlaa ké. Ḿpóyó pa kuu a wontu ke tuutuuma. ¹⁴ Ilena pá kvli tiikilaa piitim tɔ, na pá kuu heeŋ na yooyoonaa ke səsəm. Na pá məli Yosalem.

15

Asa tayanvɔvɔ ke Isəsəele (Awulaa I 15:12-15)

¹ Ḿpóyó Iso Feesuyv kələna Oteti pəyalv Asaliya. ² Ilena í lu na í polo í mayana Asa na í heeli-í si: Hai, tá caa wulav. Yuta nyóma, na Pəncamee nyóma me í nu ma təm. Ye í we Tacaa waali, ílé í ká wee mə waali ké ḿpóyó. Ye í pəkəyi-í í ká yeke na í na-í. Ama ye í lə Iso, ílé í ká lə-me tətɔ. ³ Iso yela Iseyeli nyóma tɔ, pə leelaa ké. Kətvlv nəyɔlv í fei si í ká seyes-ve. Pəyele pa feina kiiv. ⁴ Ama pa məla Iseyeli Iso Tacaa kiŋ na laŋwakəlle, na pá pəkə-í na í yeke na pá na-í. ⁵ Waatu uní í taa, yolv u pəsəyi na í polo tiili na í mələna weesuyv. Pí kə wahala waatu ke tetv yəlaa tənaya. ⁶ Piitim lempí ná kvyi lempí ké. Na icate lentə náa kó lentə. Mpi tɔ, Tacaa ciyitaya yəlaa ké na wahalanaa təna. ⁷ Ama mu nyəv ton, í taa yeke na mə apalvtv yəlv. Í ká hiki mə təmle kasəyaya.

⁸ Waatu wei wulav Asa nu Iso kvəyətvtv teləsvlv Asaliya təm nti, lena í kaasi í tɔ na í kpiisi Yuta na Pəncamee pa tetv təna taa tuŋ. Na í la mpv tətəyɔ acaləe nna í ka leeka Ifəlayim pəŋŋ taa tə a taa. Pə waali, lena í tayaní Tacaa kətaya tətəle nte tɔ we Iso təsəle tɔ. ⁹ Ḿpóyó wulav kota Yuta na Pəncamee nyóma təna, na Ifəlayim na Manasee na Simiyəŋ pə nyóma mpa paa kəma na pá caya pa te tɔ. Pa nawa si Tacaa we í waali, lena pá polo í kiŋ. ¹⁰ Ilena pá koti Yosalem ke Asa kawulaya pusí naanvwa na kakpasí nyəŋka isətv tooso nyəŋ taa. ¹¹ Kvyanŋku pa talaa, lena pá lá Tacaa ke kətaya ke təla nna pa kpa kolontunaa kiŋ tɔ. Naanŋ ka we nasətoso na nunɔwa (700) na heeŋ ke iyisi naatosompəxəlaya (7000). ¹² Ḿpóyó pa si pa nəyɔ si paa tayaní Iso ké seev na lotu kələmtv. Na pa ləsayv sɔv pa cəsənəa Iso Tacaa ke teu. ¹³ Ye wei í ta tayaní Iseyeli Iso Tacaa ke seev, isu pa kv-í. Paa apalv, yaa alv, yaa səsə, yaa pəyaya. ¹⁴ Ilena pá tuuna nəvsi səsənsi na pá holi tutuun na akantee na pá wiliti. ¹⁵ Ḿpóyó Yuta nyóma təna laŋle hələməna pa lotu kələmtv tuunav mpi. Na isəna pa tayanə pa Isəsəele na luyv kələmnyv tɔ. Na Tacaa mv na í yeke na tetv heesi.

¹⁶ Μπόγυ Asa læsa ι τοο Μαακα τῶ κέ ι alu kawulaya tonj. Mpi tɔ, Maaka ka sika tɔyɔ, isayaw ηku pa yaa si Asela tɔyɔ. Ntɛna wulaw tɔ si: I kpesi tɔyɔ ηku na ι yɔki-ku na ι wɔ-kuɔy Setɔlɔj læu nɔyɔ. ¹⁷ Paa na wulaw inu ι sɔɔla Tacaa na lotu kulɔmtu tɔ, ι ta wakɛli tɛkɔtɛlɛnaa mpa paa we Iseyeli tetu taa tɔ. ¹⁸ Ama ι yelaa na pɔ kɛna Iɔ tɛsɛɛle taa kɛ wɔla, na liyitee nyɛyɛtɔ, na wontunaa lɛmpa mpa ι na ι caa paa hawa Tacaa tɔ.

¹⁹ Yoou ta tasa kulɔyɔ, halɛna Asa kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na kakpasɪ nyɛnka.

16

Asa yoonaw ke Iseyeli wulaw Pasa (Awulaa I 15:16-22)

¹ Asa kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na naatoso nyɛnka taa kɛ Iseyeli wulaw Pasa pola Yuta tetu yoonaw. Uɛna ι suu kolɔɔja ηmaw, na ι cɔɔkɛna Lama icate si Yuta nyɛma ι taa pɛsi na pɔ suu yaa pɔ luki. ² Mpuɔle Asa cosa wɔla na liyitee ke Iɔ tɛsɛɛle na kawulaya kpancoou pɔ taa. Na ι tilina Tamasi ke Silii wulaw Pɛni-Hatati si: ³ Ma na-η tɛ pɛɛli nɔyɔ, isu tɔ caanaa ka lapa tɔ. Ma ha-η kuɔcɔu ηkuɔy si tɛ pɛɛli nɔyɔ. Uɛna nyɔ na Iseyeli wulaw ι yɔ, na ilɛ ι læsi ι yoolaa ke ma tetu taa.

⁴ Μπόγυ Pɛni-Hatati nɔ mu Asa tɔm nti, na ι kusɪ ι yoolaa na pɔ polo pa yoonaa Iseyeli nyɛma, na pɔ læki pa acalɛɛ. Isu Yonj, na Tanj, na Apɛɛli-Mayim. Na pɔ kɛnna Nɛfɛtali acalɛɛ tɛna nna a taa pa sukaya wontu tɔ. ⁵ Pasa nu mpu, uɛna ι yele Lama icate kolɔɔja ηmaw. ⁶ Μπόγυ Asa kota Yuta nyɛma tɛna pɔ ta sɔ paa ulɔyɔ pɛyaya. Na pɔ kuu pɛɛ na kɛnkpɛlasɪ nsi ι ka kaawa si ι ηmaakɛna Lama icate kolɔɔja tɔ si, pɔ taganɪ timpɪ pa yaa si Kɛpa na Misipa tɔ.

Asa tɔka salɔka ke Iɔ kuɔyɔyɔtɔtu telɔsɔlv Hanani

⁷ Waatu inu ι taa kɛ Iɔ kuɔyɔyɔtɔtu telɔsɔlv Hanani pola Yuta wulaw Asa kinj, na ι kalɔna-ι si: N kisa Tacaa ke pɛɛkuɔy, na η sɔɔli si Silii wulaw ι tu-η ninj tɔ. N læsa Silii yoolaa ke nyɔ ninj taa kɛ. ⁸ Itiyopii na Lipii nyɛma ka kɛ yoolaa sɔsaa kɛ. Pa kɛɛkɛnaa na pa kraɔanɔj fɛi kalɔyɔ. Paa na mpu, n lapa Tacaa ke naani. Uɛna Tacaa tu-wɛyɛ nyɔ ninj taa. ⁹ Tacaa nyɛnɔyɛ tetu tɛna taa kɛ na ι sɛnna mpa pa yekina-ι pa tɔyɪ teu tɔ. Ama pɛnɛntɛ η lapa kuɛɛɛntɔ kɛ. N kaa tasa yoou ke laɔyɔyɔ tɔtɔ.

¹⁰ Μπόγυ Iɔ kuɔyɔyɔtɔtu telɔsɔlv tɔm nti tɔ wu Asa. Uɛna ι tu-ι salɔka. Na ι suu tetu nyɛma lælaa ke kuɔnyɔj tɔyɔ ke waatu inu.

Asa kawulaya tɛnaya (Awulaa I 15:23-24)

¹¹ Pa kɛɛsa Asa tɔm ke pɔ kraɔaw tɛ kancaalaya, na tɛ tɛnaya tɔyɔ Yuta na Iseyeli pɔ awulaa takɛlasɪ taa. ¹² Μπόγυ kutɔj isayaw nakuli, ku kra ι nɔɔhɛɛ ke ι kawulaya pɛnaya pɔyɔlayafɛi nule nyɛnka taa. Uɛna ι yele Tacaa ke sɔlɔmɔyɔ si ι waasi-ι na ι polo lokotulonaa kinj. ¹³ Μπόγυ Asa sɛpa ι kawulaya pɛnaya nule na kulɔmɔyɔ nyɛnka taa. ¹⁴ Uɛna pɔ pimi-ι ι pɛlaanj wei ι ka hula Tafiiti icate taa tɔ ι taa lɛnku taa. Paa tɔwa ku taa kɛ tulaalunaa payale kɛ, isu tulaalv lataa lakɔyɔ tɔ. Na pɔ wɔ tulaalunaa tɔtɔyɔ sɔsɔm ke ι lɔyaya tɔ.

17

Sosafati kawulaya na ι tɔmle kopante

¹ M'póyó Yuta wulaw Asa pəyalw Sosafati təyo kawulaya ke i caa lonte na i nyəəsi i kawulaya ke Iseyeli nyəma tə. ² Uena i su yoolaa kpeka ke Yuta koloosi acalée təna taa. Na i kawulaya acalée nna i caa Asa ka lēka Ifəlayim nyəma tə a taa tətə. ³ Tacaa ka we Sosafati waali ké. Mpi tə, Sosafati toma i cəso Tafiiti ikpate taa ké i kawulaya kancaalaya ké, i ta laa tuyw Paali. ⁴ Ama i caala i təyi si i nyi i cəso Tafiiti Iso luyw nyəntw, na i tək-i kiinj. I ta kēena Iseyeli awulaa. ⁵ Uena Tacaa la na Sosafati kawulaya la toj na Yuta nyəma haaki kwəəj, na i sww toj ke teu na teeli. ⁶ Na Sosafati lanje hēena Iso təmle lapw na i kpiisi Yuta kawulaya taa ké təkətələnaa na pə tuj.

⁷ M'póyó i kusa i akewenaa səsaa ke i kawulaya pənya tooso nyəjka taa, na i tili-we si pá seyesi Yuta acalée yəlaa ke Iso kiinj. Tillaa mpə pa həla nté Peni-Hayili, na Opatiya, na Sakali, na Netaneyeli, na Mikaya. ⁸ Na Lefii nyəma pəyolayafē naanwla su-we. Pēle pa həla nté Semaya, na Netaniya, na Sepatiya, na Asayēli, na Semilamoti, na Yonatan, na Atoniya, na Topiya, na Topi-Atoniya. Na kotəlaa naale, Ilisama na Yolam. ⁹ M'póyó pa kpeenna Tacaa kiiu takəlaya na pá cəw Yuta acalée na pá seyesi icate yəlaa təna.

Sosafati toj

¹⁰ M'póyó Tacaa səyontw kpa piitimnaa mpa pa cəəna Yuta tə pa kawulasi tənaya səsəm. Ue pa ta yoonə Sosafati. ¹¹ Haləna Filiisi nyəma ha-i kwəəj na pá feli-i lampuu ke liyitee. Laalupunaa ná kəna-i iwaaj ke iyisi naatosompəyolaya na nasətoso na nunəwa (7700), na pəjtəlwj ke mpw tətə.

¹² M'póyó Sosafati toj səsaa na pá puki. Sosafati njá Yuta taa ké acalée na təyənasi təsule. ¹³ Na i wēna wontu ke səsəm ke Yuta acalée taa. Na i yoolaa taa yoolaa ke Yosalem taa. ¹⁴ Pēle pa kpeka ntə na pá kēesəna pa ləlwj. Yuta kpekəle taa səsaa nté yoolaa taa yoolaa iyisi njmənuyw na nunəwa (300000) nyəy tu Atəna. ¹⁵ Atəna waali ké yoolaa iyisi njmənuyw na nunaasa (280000) nyəy tu Yohanaj. ¹⁶ Na yoolaa iyisi njmənuyw (200000) nyəy tu Sikəli pəyalw Amasiya. Amasiya sələna na i sww Tacaa təmle taa. ¹⁷ Pəncamēe kpekəle taa ké yoolaa taa yoolaa tətəlaa iyisi njmənuyw (200000) nyəy tu Iliyata. ¹⁸ Iliyata waali nyəj nté yooi wontu təkəlaa iyisi nunəwa na nunaasa (180000) nyəy tu Yosapati. ¹⁹ Mpa paa ké wulaw yoolaa ke Yosalem taa təyole. Na pá səsəna mpa i ka su koloosi acalée taa ké i kawulaya təna taa tə.

18

Sosafati na Akapɪ pa nəyɔ kvlɔmɔyɔ lapw (Awulaa I 22:1-4)

¹ Wulaw Sosafati ka sww toj ké na i wēna teeli. M'póyó i caa i pəyalw ké Iseyeli wulaw Akapɪ pēlə ke alv. ² Pwisi cəəwa pəcə, uena Sosafati polo Akapɪ tēye Samalii. M'póyó Akapɪ kuwa heej na naaj ke tuutuuma si i saakəna i na i waali nyəma. Pə waali ké i kaana Sosafati si i səsəsi i təw na pá polo pá yoonə Laməti icate ke Kalaati. ³ Iseyeli wulaw Akapɪ sələma Yuta wulaw Sosafati si: Tə polo na tə yoonə Laməti ke Kalaati.

Uena Sosafati cə Akapɪ si: Ma na-ŋ tə ké kvlɔm ké mēe. Ye nyá yəlaa kvlɔa, ma nyəma sələw puwaya.

Iso kwəyətətv tēləsəlaa pəpətənaa (Awulaa I 22:5-12)

⁴ Paa na mpw, uena Sosafati si: Pəəsə Tacaa na pəcə.

⁵ Mpuyle Iseyeli wulaw kota i Iso kuyogotutu teləsəlaa. Pa we yulonyoŋ nasəle (400) ke mpv. Na i pɔɔsi-we si: Pə wee si tɔ polo tɔ lɛeki Laməti ɪcate ke Kalaati yaa tə yele? Ntəna pɛle si: I polo, Taca ká tɔ-tye nyá niŋ taa.

⁶ Paa na mpv Sosafati ta nyɔlɔ-ti. Uena í pɔɔsi si: Pə ta kaasi Iso kuyogotutu teləsul wei i ka yogotəna-tuyv Taca tɔ? ⁷ Ntəna Akari si: Ee, Iməla pəyalv Miseen wee yaa. Ama maa caaki-ké. Isayatu ke i heeliyi-m tam.

Ntəna Sosafati ma kapuka si: Paa yogotəyi Iso kuyogotutu teləsulv ke mpv.

⁸ M'pógú Akari yaa kawulaya təyaya təmlɛ tɔ nyɔlɔ, na í tili-i si: Polo n̄ yaa Miseen ke ləŋ.

⁹ Awulaa mpe pa naale pa suu pa kawulaya wontu ké na pá caya pa kpelasi tɔ ké Samalii tɔm təhuvle cɔlɔ, na Iso kuyogotutu teləsəlaa kpaaləyi pa tɔmnaa.

¹⁰ M'pógú Kenana pəyalv wei pa yaakaya si Sitekiya tɔ í ké pa taa lɛlv ké. In̄ i ka lupina i təyi nyəyəlɔv həŋ na í təŋ si: Həŋ inɛ i huləyəna təŋ wei n ká kələna Silii yoolaa tɔ.

¹¹ M'pógú Iso kuyogotutu teləsəlaa lɛlaa ná yogotə tɔm kulvmtv nti tɔtɔ si: Tá caa, polo n̄ lɛeki Laməti ɪcate ke Kalaati. Taca ká tɔ-tye nyá niŋ taa ké na n̄ pəsi-te.

*Miseen kpaalvɔv ke Akari kpisuyu
(Awulaa I 22:13-28)*

¹² M'pógú tillu wei i pola Miseen waali tɔ i heela-i si: Iso kuyogotutu teləsəlaa təna kpeŋtaa ké na pá heeli wulav si i ká la aka. Pə tɔ tɔ, nyana-we í kpeŋti nɔyɔ.

¹³ Ntəna Miseen si: Ma tuuna Taca si nti ma Iso caa təyɔ maa yogotɔ.

¹⁴ Miseen tala wulav kin, Uena wulav pɔɔsi-i si: Miseen, tɔ polo na tɔ lɛeki Laməti ɪcate, yaa má taa polo? Ntəna Miseen si: Ma ta təŋ-me se. I polo. Taca ká tɔ-tye m̄ niŋ taa ké.

¹⁵ Mpuyle wulav si: Aweye n siwa si í pɔɔləyi-n̄ na pɔcɔ n̄ teləsəyi-m tɔm nti Taca heela-ŋ tɔ?

¹⁶ Ntəna Miseen si:

Ma nawa Iseyeli yoolaa yawa yem
ké pɔŋ taa, ɪsu heeŋ wei i feina tiikilu tɔ.
Uena Taca yogotɔ si, pa feina wulav.
Paa wei í kpe.

¹⁷ Keləna Akari pəsəna Sosafati tɔ si: Ntəŋ maa heela-ŋ si ɪsayatv tike ke i heeliyi-m tam?

¹⁸ M'pógú Miseen tasaa si: Tɔv, í nu Taca tɔm. Ma ná-i na í caya i kawulaya kumte tɔ. Na ɪsɔtaa tillaa səŋaa na pá tɔ-i hekv. ¹⁹ M'pógú i pɔɔsa-we si: Awe ká polo na í tɔvi Iseyeli wulav Akari si í lɛeki Laməti ɪcate na pá kv-i? Inɛ si i nyəntv ntɔ. Inɛ ílé si i nyəntv ntɔ. ²⁰ Mpuyle feesuyu nakvli kv kulaa si ŋkv kv polo. Taca si: Isəŋaya n ká la? ²¹ Mpuyle si, ŋkv kv tɔ Akari Iso kuyogotutu teləsəlaa taa ké pɔpɔtv. Taca si: Tɔv, polo na n̄ lá mpv. ²² Uena Miseen tasa si: Ntəyələ, Taca yelina si pɔ tɔ nyá Iso kuyogotutu teləsəlaa taa ké pɔpɔtv. Tɔfɔ, mpusi ké i caa i kəna-ŋ.

²³ Təŋayələ Sitekiya kpeŋtəna Miseen na í marɪ-i kataŋa na í pɔɔsi-i si: Taca Feesuyu luna ma taa na kú heeli-ŋ yaa?

²⁴ Mpuyle Miseen si: Kuyaku ŋkv n ká se na n̄ ŋmɛli nyá naŋ ləkətələkaya taa lɛ, kuyaku ŋkuyvle n ká tisi.

²⁵ Uena Akari tɔ i təmlɛ nyɔma si: I kpa Miseen na í cɛla ɪcate nyuvv tɔ Aməŋ, na wulav pəyalv Yowasi. ²⁶ I heeli-we si pá tɔ-i saləka na pá haaki-i potopoto həyoliya na lɔm. Na haləna má kəŋna təyoole na alaafəya.

²⁷ Mpuyule Misee cō-i si: Ye n kōmna alaafāya, ile pə taɣa Tacaa heelina-m tōm si mā yōɣōti.

*Wulav Akarı sām ke yōou taa
(Awulaa I 22:29-40)*

²⁸ Mpyōy Iseyeli wulav Akarı na Yuta nyəŋ Sosafati pa pola Kalaati tetu icate Lamōti ke yoonav. ²⁹ Ilena Akarı tō Sosafati si: Ma yūsəyi ma ti na mā polo yōou. Ama nyaa suu nyā kawulaya wontu.

Ilena Akarı la mpv. ³⁰ Pəyele Sili i wulav ka heela i yōou keekena nyuyv nyōma si pā taa paasəna yoolaa səkpema yaa səsaa. Ama pā pēeki Iseyeli wulav.

³¹ Pə tōō kē waatu wei Sili yoolaa nyuyv nyōma mpe pa nā Sosafati, Ilena pā hūv pa taa si Iseyeli wulav. Na pā tam-i si pa yookina-i. Ama Sosafati yaa Išo si i yari-i. Na Išo Tacaa waasi-i na i yele na kolontunaa mēli. ³² Kolontunaa cekənaa si pə taɣa Akarı, Ilena pā mēli.

³³ Mpyōy Sili tu nəɣəlv i tō nyəmle ke yem, na tō yaɣa Akarı ke timpi taa i yōou toko fē-i tō. Ilena i tō i keke saalb si: Kē na tē mēli pə hika-m.

³⁴ Ama kuyaku ŋkv yōou lapa toŋ kē. Mpyōy Iseyeli wulav səŋa Išo kē i keeke taa, haləna taanaya. Na Sili yoolaa nyənəyi mpv. Ilim tōkaɣa, Ilena wulav hēe.

19

Sosafati kpawa huvlaa ke Yuta taa

¹ Mpyōy Yuta wulav Sosafati kpema i te Yosalem na alaafāya. ² Ilena Hanani pəyalv Yehu wei i kē Išo kuyəɣōtōtv teləsəlv tō, i polo i səŋuyv na i pōos-i si: Pepe tōō kē n polaa si n səŋna yəlv isayav? Paa sələyi wei u caaki Tacaa tō se. N lapa mpv tō Išo taa kpāna-ŋ kē. ³ Paa na mpv n lapa teu ke timpi n kpiisa tuŋ ke tetu taa tō. Pəyele n ha nyā təyi Išo luɣv nyəntv təŋuyv taa.

⁴ Pə kpaɣav waatu in i tō, Yosalem taa kē Sosafati saalaa. I ta mēli Iseyeli. Mpyōy Sosafati cōō tetu taa kē pə kpaɣav Pēesepa, na Iḷəlayim pulasi həyəluyv taa tō, si i mələɣəna Yuta nyōma ke pa caanaa Išo Tacaa kin. ⁵ Ilena i kra huvlaa ke Yuta kawulaya koloosi acalēe təna taa. ⁶ Ilena i heeli-we si: I la laakali na mē tēmlē. Mpi tō, pə taɣa yəlaa tōō kē i huukv mē huvle. Ama Išo tōō kē. I maɣamaɣa i ká wēe mē waali kē pə taa. ⁷ Mpv tō, i nyana Tacaa ke səsəm na i feŋ mē tēmlē tōō. Mpi tō, Tacaa Išo lanle u heekəna mpi pə ta siyi si tō, yaa yəlaa faɣasuyv yaa kuvəəv muyv na tampana tōō takuyv.

⁸ Mpyōy Sosafati tasa kpav ke Lefii nyōma, na kōtəlaa, na Iseyeli ləlvŋ nyōəŋ nyōma ke Yosalem taa si pā huukv yəlaa tēmnaa na Tacaa hətē taa. Na pā taɣanəyi icate yəlaa yōoŋ. ⁹ Ilena i tō-we si: Pə wēe kē si i nyənna Tacaa ke teu, na i laki pə təna təcŋŋ na luɣv kolōmuyv. ¹⁰ Ye mē nyōma mpa pa wē acalēe taa tō pa kəna-meyē tōm səsəntv. Isu yəlvkule yaa yōou tōm, na pə kē kiiv, yaa kusəsutv, yaa kuvtōtv, yaa kulapōtvnaa wakəlvuyv tōm. Ie i kilisi-weyē-ti. Ie mē na-we mē tōm kaa səna Tacaa, na ilē i mv-me na pāáná. ¹¹ Kōtvlv səsə Amaliya ká fenjiyina mē Išo sēev təma təna tōō. Na Isəmayeli pəyalv Sepatiya wei i kē Yuta kawulaya nyuyv tō tō, ilē i fenjiyi mē tōō kē tetu tōkuyv tōm taa. Ye pə kaasa Lefii nyōma, ile pēleyele huvle təma lataa. I kaasi mē ti na tēmlē. Tacaa wē kupantv lataa waali kē.

20

Kolontu yoonav ke Yuta nyəma, Sosafati sələmvuy

¹ Pəle pə waali ké Mowapu nyóma, na Amoni nyóma, na Meuni nyóma lelai pa kulaa si pa yookina Sosafati. ² Ḿpóyú pa heela wulav si: Yoolaa tuutuuma luna Itom tetv taa ké tenju kusəpu kənkəŋ taa, na pá kəŋ nyá waali. Pa we Hasasəŋ-Tamaa timpi pa yaa si Aŋ-Ketii tó.

³ Səxəntv pu Sosafati, ilena í tó Yuta kawulaya yəlaa tənaya nəhəkotv si ı yəxətəyənə Tacaa. ⁴ Ḿpóyú tetv tənə taa acaləe kotaa si pa wiina Tacaa si í sənə-we. ⁵ Ilena Sosafati na Yosalem nyóma, na Yuta nyóma lelai pa koti Iso təsele taya kufalaya tó. ⁶ Ilena Sosafati sələmi Iso si: Hai, tá cəsənəa Iso Tacaa wei nyá n təkí kawulaya ke isətəa, na n ti piitimnaa tənə tó. Nyagalə toŋ tv na pəsəlv. Nəxəlv ı pəsəxi na í səŋ nyá isentaa. ⁷ Ta Iso nyá, nyá təxəŋna tetv tənə tə yəlaa, na n ha-təxi nyá taapəlv Apələham ləlvəy nyóma taya tam tó. ⁸ Na tá cəsənəa caya tə taa, na pá ŋmá-ŋ kutuluɣu na pá tó si: ⁹ Ye isu n həma tá ŋkraŋyuv, na wahala nəxəlv, isu yoo, yaa yəlvkəsəku, yaa nyəxəsi, tu kəə tə səŋ kutuluɣu kəne kv kinj ke nyá isentaa. Mpi tə, nyá hətə we kv taa ké. Tu yaa-ŋ ta laŋwakəlle taa si n waasi-tv. Ilena nyaa nu na n waasi-tv. ¹⁰ Təv, nəxəntə nyənı isənə Amoni nyóma, na Mowapu nyóma, na Itom nyóma, yookuɣuna-tv tó. Pəyele waatv wei tá cəsənəa lu Icipiti tó n kisina-we si pá taa fayana piitimnaa mpe pa tetvnaa taa. Ilena pəle pá kee na pá yele-weɣe kvv. ¹¹ Ama tá kvəsəv pəsa ikpatəle. Pəle pa təxəntəi-tvuv tetv nti n ha-tv tə tə taa. ¹² Tacaa Iso, hə pa ŋkraŋyuv. Tə ké acamaa ke kolontunaa tuutuuma inə ı isentaa ké. Tə ta nyı isənə tə la tó. Pə tó ké tə keesa isə na nyá tó.

¹³ Yuta nyóma tənə, na pa alaa na pa piya paa səŋna Iso təsele kinj.

Yuta nyóma akaitv

¹⁴ Ḿpóyú Tacaa Feesuyv kuləna Lefii tv Sakalı pəyalv Yasiyeli ke samaa taa tənə. Sakalı inı ı caa kele Penaya. Penaya caa kele Yeyieli. Yeyieli caa kele Asafi ləlvəy tv Mataniya. ¹⁵ Ntəna Yasiyeli yəxətəna nəxə səsaya si: Yuta na Yosalem yəlaa me, í tó ŋkraŋj ke teu. Ilena pə tv kələna wulav Sosafati nyá. Tacaa si, í taa nyá. Pəcə yoolaa tuutuuma inə ı təm í taa la-meɣe səxəntv. Pə taya mə təm ke yooŋ ŋk. Ama Tacaa nyəntv ké. ¹⁶ Cele í ká polo mə kolontunaa tó. Pa təŋna ntəɣe kpa na yaayənəa mpaav. Í ká suli-weɣe tətəkəle nyuv ke Yeluwəli wulaya tetv kinj. ¹⁷ Yuta na Yosalem yəlaa me, í kaa nəki mə kolontunaa mpe pa yoonav. Mu səŋ mə təsəŋle. Í ká ná isənə maa waasi-me tó. Í taa nyá. Pəcə səxəntv í taa la-me. Cele í polo pa tó, maa wee mə waali.

¹⁸ Ḿpóyú Sosafati həntə Tacaa ke atə. Na Yuta na Yosalem yəlaa náá həntı mpv tətə, na pá sɛ Iso. ¹⁹ Pə waali ké Lefii ləlvəy nyóma Kehatı na Kolee pa kulaa na pá sá Iseyeli Iso Tacaa na nəəsi səsəənsı.

²⁰ Təv fema tanəŋ tɛ, ilena pá tó pa tənaya Tekowa wulaya tetv mpaav. Pa təkaya, ilena Sosafati tə-we si: Yuta na Yosalem nyóma me, í ke ŋkraŋj. Í la mə Iso Tacaa na ı kvəxətvtv tələsəlaa ke naani. Í nyəə toŋ, na í lá akanaa.

²¹ Ḿpóyú Sosafati na samaa pa kpəntaa na pá tələsi yonyoolaa ke yoolaa nəxə tó. Na pá saŋ Tacaa Iso na yontu si: Í sa Tacaa, ı sələlvə fəi tənaya.

²² Pa kpaɣa yontu ntəxi mpv, ilena Tacaa tisi acufu ke Amoni nyóma, na Mowapu nyóma, na Itom nyóma, mpa inı paa pukaya Yuta nyóma yoonav tə pa həkə taa. Na pá kú təmayə pa taa pa tike. ²³ Amoni nyóma na Mowapu nyóma ná kula Itom nyóma tó ké na pá kv-we təcaɣaɣa. Pə waali ké pa kú təmayə səsəm. ²⁴ Waatv wei Yuta nyóma kpa tontəŋle tó timpi pa loosiɣi wulaya tetv tó. Ilena pá nyənna pa kolontunaa tó. Ama sətəa tike ke pa nawa na pá sələtəa. Paa kəlvəm ı ta fiti. ²⁵ Ḿpóyú Sosafati na ı yəlaa pa nika kolontunaa təla ke kuuu

ke tuutuuma, na wena, na wontu kususuutu, na liyitee nyam. Pu kela too, de kuyeeh toosofo pa kuuwa, pa ta tu tem.

²⁶ Ilena pa koti kuyaku liyiti nyanku wule ke Pelaka kupantu takoolle tetekale taa. Mpi to, tənaya pa koola Tacaa ke kupantu. Ilena pa ha lonte nteye hēte si kupantu kooluyu tetekale, na pa yaaki-teye mpyōy haləna sanja. ²⁷ Mpyōy Yosalem nyōma na Yuta nyōma lelāa, na pa nyūyū tu Sosafati pa tū mpaaw, na pa mēli Yosalem na lanjholūmle. Pə taya pulv tō, Tacaa yapa-weye pa kolontunaa nin taa kē. ²⁸ Mpyōy pa sūv icate na cəməy na sanjkonaa na akanteē hanja. Na pa polo Tacaa tēsēle taa.

²⁹ Waatu wei piitim lem̄pi nyōma lelāa nuwa si Tacaa Iso yōona Iseyeli nyōma kolontunaa. Ilena i tām kra pa tənaya səyontv. ³⁰ Ilena Sosafati tōy i kawulaya tərāmm. Mpi to, Iso ka yelāa kē na tetv tənā hēsēi.

Sosafati kawulaya tənaya
(Awulaa I 22:41-51)

³¹ Mpyōy Yuta wulav Sosafati tōy kawulaya ke i lūlvūy pusi hiu na naanōwa na kakpasī nyēhka taa. Yosalem icate taa kē i tōya kawulaya ke pusi hiu na kakpasī. I too kēle Silī pēel Asupa. ³² I tōnte ka siyisaa kē, na i tēhəy i caa Asa ikrate na i laki mpi Tacaa caaki tō. ³³ Ama i ta wakēli təkotələnaa. Pə tō kē i yelāa ləsayā taa sūv Iso isū pa caanaa. ³⁴ Pa kēsā Sosafati tām kancaalaya, na tē tənaya ke Hanani pəyalv Yehu takəlaya taa. Nkēye pa sōta Iseyeli awulaa takəlaya taa.

³⁵ Mpyōy Yuta wulav Sosafati na Iseyeli wulav isayav Ahasiya pa krentaa. ³⁶ Ilena pa māyasī na pā saaki kṗuləh ke Isiyon-Kepeē teesaj taa. Na pā pukina- i pooluj. ³⁷ Ama Malesa tu Totafa pəyalv Iso kuyəyotv teləsulv Iliyēsēe heela Sosafati si: Timpi n krentəna Ahasiya tō, Tacaa kā wakēli mpi n lapa tō.

Ilena lōm tōy kṗuləh inəyi tampana, i ta tala tiili.

21

¹ Waatu wei Sosafati səpa, ilena pā pimi-i pa təyaya pəlaav taa kē Tafiti tē. Na i pəyalv Solam lēti i lonte.

Solam kawulaya
(Awulaa II 8:16-24)

² Solam ka wēna newaa mpa i na-we pa kaa caa kolūm tōyō. Pa hēla ntē Asaliya, na Yehiyeli, na Sakali, na Asaliyahu, na Mikayeli, na Sefatiya. ³ Pa caa ka ha-weye wēnav ke sōsōm kē. Paa liyitee, paa wōla, na liyitee wontunaa. Ilena i tō-weye Yuta acalē feŋuyū. Na i kra pa taalv Solam si i lēti i lonte ke kawulaya tōy taa.

⁴ Pə kōma na kawulaya sūv Solam nin taa kē teu na i ká lila, ilena i kó i newaa tēna, na i waalv nyōma lelāa ke kawulaya taa. ⁵ Waatu wei i tōya kawulaya tō, i pusi wē hiu na naanōwa na naale. Na i caya ka taa kē pusi pələfei naanōwa kē Yosalem taa. ⁶ Mpyōy i tōma isayav taa kē teitei isū Iseyeli awulaa, Akarī na i lūlvūy nyōma. Mpi to, Akarī pēel ke i ka tōkaa. Solam lapa mpi pə ta māya Tacaa tō. ⁷ Paa na mpv tō, Tacaa ta sōli si i kṗiisi Tafiti lūlvūy nyōma. Pə taya pulv, Iso na Tafiti paa pēela nōsi kē si i lūlvūy nyōma ká təkəna kawulaya kē tam tō kē Yosalem.

⁸ Yuta wulav Solam in i waatu taa kē Itōm nyōma kola i tō, na pā kra pa təyi pa wulav. ⁹ Mpyōy Solam kṗaya i yoolaa sōsaa, na i yōou kēkēnaa tēna na pā tii Itōm nyōma mpa paa tama-weye kotaya tō pa tō, na pā kēli-we. ¹⁰ Pə kṗayav kuyaku ŋku tōy Itōm nyōma cəpa Yuta nyōma, na pā caya na pa ti.

Μπόγύ Lipina ιcate ná kisa cei tótōyo waatu iní ι taa. Na pá fiti Solam ninj taa. Mpi tō, Solam ka kisa ι cōsōnaa Isō Tacaa κε nunav tōyo pē lapa mpv. ¹¹ Solam ka ηmawa tinj tōkōtēlēnaa κε Yuta pōnj taa ké. Mpυ pē tusina Yuta na Yosalem pē yēlaa na pá lō Isō na pá laaku paa tūyυ ηku.

¹² Μπόγύ Kuyaku nakuli Isō kuyōyōtōtu telēsōlv Ilii ηmaa Solam κε takēlaya sι: Nyá cōsō Tafiiti Isō Tacaa yōyōta sι, n ta tēj nyá caa Sosafati na ι caa Asa mpa pa ké Yuta awulaa tō pa ιkpatē. ¹³ Halí n mēlaa ké na í kpayā Iseyeli awulaa yaasi. Na í kōsi Yuta na Yosalem pē yēlaa kōnyulūyυ, na pá keēsōna tinj tō, isυ Akarí lūlyyυ nyōma. Halēna í kó nyá newaa. Pōcō pēle pá kēla-η teu. ¹⁴ Pē tōo ké Tacaa ká tυ nyá yēlaa na nyá pēyalaa na nyá alaa na nyá nyām tēnaya wahala sōsō. ¹⁵ Lotu kūtōnj isayav nakulōyι ι ká tó nyá mayamaya. Na kó sōsōyι paa kuyaku ηku. Halēna nyá taa lotu lu.

¹⁶ Μπόγύ Tacaa tula Filiisi nyōma na Laalupunaa mpa pa cōsōna Itiyōpii nyōma tō, na pá yōona Solam. ¹⁷ Na pá sūv Yuta, na pá kuu pē tēna mpi pu wē kawulaya tōyaya taa tō. Na pá kpa wulav piya na ι alaa κε yōmaa. I pōyaya sēkpelaya Ahasiya tike κε pē sōōwa.

¹⁸ Pēle pē waali ké Tacaa tó Solam κε lotu kūtōnj ηku kv fēi waav tō. ¹⁹ Pusi sika isυ naale κε mpυ, lēna ι kūtōnj ηku kó yasι ι lotu na tō lu, na í sēna wusasi sōsōnsι. Ama ι yēlaa ta wō ι lōyaya wule κε tulaalvnaa, isυ pa lapυ ι cōsōnaa tō.

²⁰ Solam lūlyyυ pusi hiu na naanōwa na naale nyōjka κε tōyōna kawulaya. Yosalem taa ké ι tōya ι kawulaya κε pusi pōlefei naanōwa. Waatu wei Solam sēpa tō nōyōlv ta wii-ι. Tafiiti tēyē pa pima-ι. Ilē pē taya kawulaya pēlaav taa.

22

Ahasiya kawulaya

(Awulaa II 8:25-29; 9:27-29)

¹ Μπόγύ Yosalem nyōma kpa Solam pēyalv sēkpelu Ahasiya κε kawulaya na pá lēeti ι caa lōnte taa. Pē taya pulv, Laalupunaa kpekēle natēli tu sōv Yuta yoolaa tēyē, na pá kó Ahasiya taalōnaa tēna. Pē tōo ké Ahasiya hika kawulaya na í tōyo.

² Ahasiya lūlyyυ pēnaya hiu nyōjka taa ké ι tōyo kawulaya κε Yosalem κε pēnaya kulōmaya. I too ka ké Omili lūlyyυ tō ké. Pa yaaki-ι sι Atalii. ³ Μπόγύ Ahasiya tōma tōnte isayale κε teitei isυ Akarí lūlyyυ nyōma. Mpi tō, ι too tasayana-ι layatv isayatv nti. ⁴ Ilēna í la mpi pē ta maya Tacaa tōyo teitei, isυ Akarí lūlyyυ nyōma. Mpi tō, mpe paa kēna Ahasiya layatv tasēlaa κε ι caa sēm waali sι pō tvisι. ⁵ Halēna pá tasa-ι layatv sι, ι polo ι sōsι Akarí pēyalv Solam wei ι ké Iseyeli wulav tō ι tōo. Na pá yōona Silií wulav Asayēli κε Lamōti ιcate taa ké Kalaati tēto taa. Yōou ηku kv taa ké Silií nyōma yaya Solam. ⁶ Ilēna í mēli Sisilee sι pá lapι-ι kōōle. Ilēna Yuta wulav Ahasiya polo ι alaafōya nav. Mpi tō, ι salōmayaa ké.

⁷ Μπόγύ Tacaa lapa na Solam alaafōya nav mpi pē kōna Ahasiya κε sēm. I tala kpakpaa, lēna í na Solam pá polo Nimsi pēyalv Yehu kinj. Pēyēle Tacaa ka tēma lēyē kawulaya kpaυ ké na í tυ-ι sι í kv Akarí lūlyyυ nyōma tēna. ⁸ Μπόγύ Yehu sula Ahasiya taalv piya mpa pa ké Yuta nyōyυ nyōma na pá ké wulav tēmle lataa tō. Na í kó pa tēna isυ Isō ka sūv tō. ⁹ Pē waali ké Yehu tilaa na pá pēeki Ahasiya na pá kpa-ι Samalii timpι ι ka ηmēlaa tō na Yehu kv-ι. Ilēna pá pimi-ι. Mpi tō, ι ka ké wulav Sosafati wei ι nukayana Tacaa na lotu kulōmtv tō ι lūlyyυ tō ké.

Ama Ahasiya lūlyyυ tō nōyōlv taa mōna kawulaya tōyōv.

Atalii tōyōv κε kawulaya

(Awulaa II 11:1-3)

¹⁰ Waatu wei Ahasiya too Atalii nuwa si i pəyalu səpa. Ilena í tu i taa si i ká ku Yuta wulav təyaga nyóma təna. ¹¹ Pa kəkaga wulav nyóma ke mpv, ilena Solam pəelə Yosepa, kətulv Yoyata alv, inu i kəna Ahasiya neu. Mpróyó alv inu i lapa kookali, na í ηmulu i taalv pəyaga Sowasi, na í seena na í ηmesi ká na ka nukulv ke Iso təseele naη kvhəntəyυ nakulv ku taa. Atalii ta nyi ka tō. Haləna ká fiti kolaa mpe. ¹² Mpróyó Sowasi na i tō feηlaa pa saala Iso təseele taa tənaga pusi naatoso. Na Atalii náá təηa kawulaya təyov.

23

Sowasi kawulaya təyov (Awulaa II 11:4-20)

¹ Pənaga naatosomprəyolaga nyəηka taa ké kətulv Yoyata kaasa i ti, na í ná yoolaa səsaa, Yelowam pəyalv Asaliya, na Yohanah pəyalv Isəmayeli, na Opeti pəyalv Asaliya, na Ataya pəyalv Maaseya, na Sikəli pəyalv Iləsafati. ² Mpróyó pane inu pa cəv Yuta kawulaya taa ké acaləe təna taa, na pá yaa Lefii nyóma na lseyeli ləlvη nyəvη nyóma, na pá na-we pá polo Yosalem. ³ Yəlaa mpe pa təna pa kota rúpóyó Iso təseele taa, ilena pá krenti nəyov ke wulav təm taa, na Yoyata heeli-we si: Pu mənnaa ké isu wulav pəyalv Sowasi inə í təyovna kawulaya. Isu Tacaa ka suv Tafiiti ləlvov nyóma tō tō. ⁴ Mpv tō, isəna í ká la təyov. Waatu wei kətəlaa na Lefii nyóma pa svuki Iso təseele taa ké təmlə lavv ke kuyaku kvhəesəyυ wule tō, í ká faya yəlaa ke kpeka tooso ké, kpekəle kancaalaya nyəntə ká təη Iso təseele nəvəsəsi. ⁵ Na kpekəle naale nyəntə ke kawulaya təyaga. Na tooso nyəntə ke Kite nəvəyov. Ilena yəlaa təna náá səηa Iso təseele taya tō. ⁶ Kətəlaa na Lefii nyóma pa tike pa wənnə mpaav si pá svv Iso təseele taa. Mpi tō, mpeye paa tūwa. Pə kaasa yəlaa mpa tō pələ pá saali awalv, isu Tacaa suv tō. ⁷ Lefii nyóma leləa ka təkə pa yovu wəntu ke pa niη taa, na pá tv wulav ke hekv na pá təηəy-i. Ye pə cəpa wei na í mayasi si i svuki Iso təseele taa, paa kv-i.

⁸ Mpróyó Lefii nyóma na Yuta nyóma təna lapa isu kətulv Yoyata ka tūyov-we tō. Na paa nyovv tv wei í koti i yəlaa. Paa mpa pa caaləy-i pa təmlə ke kuyaku kvhəesəyυ wule tō, yaa mpa pa tēesəy-i-tə tō. Mpi tō, Yoyata ta ha nəyovlvv hēesəyυ ke pə wule nté. ⁹ Mpróyó Yoyata cəla yoolaa səsaa ke ηmantaaasi, na Tafiiti kpaləη wei i ka we Iso təseele taa ké waanv waanv tō. ¹⁰ Ilena í pulv yəlaa tənaga Iso təseele ntəyov ηkulvη na pə yoosina mpətəη nyəηka ke kətaya təlata, na kutuluvu pa kəηkəη taa. Na pa səvov puwa si pá ta wulav ke kotaya. Na paa wei na i ηmantaaaya ke i niη taa. ¹¹ Mpróyó pa luna Sowasi, na pá pam-i kawulaya kahuka, na pá cələ-i takəlaya. Ilena Yoyata na i pəyalaa pá pəli i nyovv taa ké nim na pá kra-i wulav. Tənaga yəlaa təna naala kawilitaya na pa sək-i si: Məna tətə wulav.

¹² Waatu wei Atalii nuwa samaa kəkəte, na pa sewa na pa kawilitasi ke mpv. Ilena í polo pa kiη ke Iso təseele cəlv. ¹³ Mpróyó i loosa wulav kufalv səηa Iso təseele akele cəlvov nəvəyov, na yoolaa səsaa na akantēe hūllaa wə i kiη. Na samaa náá ηmaaləy-i, na yonyoolaa náá hūlvəy-i akantēe. Na wilitilaa náá kēesəyovna soo mataa. Tənaga Atalii cəla i wəntu, na í má kapuka si: Waali luv nté, waali luv nté.

¹⁴ Yoyata ta səvli si pá kv Atalii ke Iso təseele cəlv təna. Pə tō ké i təma yoolaa nuvəwa (100) nyovv nyóma si pá ləsi-i kpeηηa. Wei í təηa-we, ulə pa kv pəntu.

¹⁵ Ilena pá ləsi Atalii na pá pona-i kawulaya təyaga krayanəη nəvəyov, na pá kv-i.

¹⁶ M'p'og'oyoyata na samaa na wulaw pa peela n'og'o si: Taca na ny'eh'i-t'ug'u ny'a y'elaa. ¹⁷ I'ena y'elaa t'ena polo pa y'ok'i t'ug'u Paali kutulu'ug'u, na p'e k'at'aga t'elate, na p'e t'uj. Na pa k'u p'e k'otulw Mat'aj ke p'e k'at'aga t'elate i'sentaa. ¹⁸ P'e waali k'e Yoyata tuwa Lefii k'ot'elaa si pa f'enjiyi I'so t'esele t'oo. Tafiiti naa fa'ya-we'ye k'peka k'e, na pa lak'i k'otasi nsi k'ok'o lusa si t'ena t'og'o I'so t'esele taa. I'su pa k'es'ug'u Moisi k'iiu taa t'o. I ka tu-we'ye si pa lak'i-te na y'oj'kraama. ¹⁹ M'p'og'oyoyata su t'aj'laa ke I'so t'esele n'oh'og'o si, asilima tu n'og'ol i taa suu.

²⁰ P'e p'e waali k'e Yoyata k'ota y'oolaa ny'ug'u ny'oma, na k'upa'alaa, na s'osaa, na samaa t'ena, na pa k'ra'ya wulaw ke I'so t'esele taa, na pa t'eh'na n'oh'og'o s'osaya na pa p'ona-i kawul'aya t'ey'aga taa. Pa su wulaw ke i kumte t'oo, i'ena ²¹ pa t'ena pa la'ja hul'um'i na pa h'maali.

Pa k'owa Atalii ke m'pu, i'ena i'ate c'aya t'epam'm.

24

Sowasi tayan'ug'u ke I'so t'esele (Awulaa II 12:1-17)

¹ Sowasi l'ub'ug'u p'usi naatosomp'og'ol'aya ny'eh'ka ke i t'og'a kawul'aya k'e Yosalem taa k'e p'usi n'ule. I too ka k'e P'es'epa tu na pa yaa-i si Sipiya. ² M'p'og'oyoyata lapa Taca l'ug'u t'e ny'antu ke k'otulw Yoyata wees'ug'u p'usi t'ena taa. ³ I'ena Yoyata yele na wulaw k'ra'ya alaa naale, na i l'ul'i ap'al'opiya na al'opiya p'agal'e.

⁴ P'e p'e waali k'e waatu n'og'olw Sowasi ma'asa i taa si i k'a t'ayan'i I'so t'esele. ⁵ I'ena i k'oti k'ot'elaa na Lefii ny'oma na i h'eeli-we si: I c'ok'i Yuta acal'e taa k'e paa p'eh'aga h'ka, na i m'ugi liy'itee ke I'se'yeli ny'oma k'ij, na i t'ayan'ona m'e I'so t'esele.

Ama Lefii ny'oma na t'a paas'ena l'oj. ⁶ P'e t'oo k'e wulaw yaa k'otulw s'os'o Yoyata, na i p'os'i-i si: Pepe t'oo k'e n ta caali Lefii ny'oma na pa m'ugi Yuta na Yosalem p'e y'elaa k'ij ke liy'itee, i'su Taca t'aml'e tu Moisi na I'se'yeli ny'oma ka suw t'o. Na pa t'ayan'ona I'so kutulu'ug'u h'ku ku taa we n'og'o p'el'ug'u tak'elasi t'o? ⁷ M'pi t'o, alw i'sayaw Atalii na i waali ny'oma pa yela I'so t'esele k'e na t'e wak'eli. Hal'ena pa k'ra'ya I'so w'ontu ke I'so t'esele taa, na pa laana t'ug'u Paali.

⁸ M'p'og'oyoyata wulaw Sowasi y'og'otaa na pa saaki atakaa, na pa su-i I'so t'esele n'oh'og'o na awal'i t'oo. ⁹ I'ena pa k'paali Yosalem na Yuta kawul'aya t'ena taa si, paa I'se'yeli tu wei i k'ona lampuu wei I'so t'aml'e tu Moisi ka suwa waatu wei pa t'ey'aga wul'aga t'etu t'o. ¹⁰ M'p'og'oyoyata ny'ug'u ny'oma, na samaa t'ena t'epai p'ona pa lampuu na la'h'hul'uml'e. Hal'ena atakaa su. ¹¹ Waatu wei pa p'ukina atakaa k'e Lefii ny'oma si pa wiili i taa na wulaw n'og'o, i'ena pa ma'ana liy'itee ke s'os'om. Na wulaw tak'elasi h'maali na k'otulw s'os'o t'ema paas'enu pa huti. Na pa m'eh'na atakaa ke i l'onte. P'e k'ra'yan waatu i'ni t'o, yaasi i'eh'i pa lak'aga paa i'femle nte, na pa hikiyi liy'itee ke tuutuuma. ¹² M'p'og'oyoyata na Yoyata pa cela liy'itee an'eh'i t'aml'e ny'ug'u ny'oma. I'ena p'e pa k'ra'ya p'e saak'elaa, na kaaf'ant'anaa, na ny'og'ol'ug'u na p'e k'us'eem'ug'u p'e l'utaa si, pa t'ayan'ona I'so t'esele na t'e la' teu. ¹³ N'tena t'aml'ataa niki pa t'ema na pa ny'om t'ena. Na pa t'ayan'i I'so t'esele ke teu na t'e m'eli i'su t'e wule taa.

¹⁴ Waatu wei t'ema t'ema, i'ena a ny'ug'u ny'oma k'ona liy'itee k'ukaas'e, na pa cela wulaw na Yoyata. Na pa lu w'ontu n'ti pa lak'ona I'so t'esele taa t'o. I'su I'so s'eu w'ontu, na k'ot'ug'u ny'antu, na wula na liy'itee ny'og'atu k'or'naa. Pa lak'aga k'otasi nsi k'ok'o lusa si t'ena t'og'o I'so t'esele k'e, hal'ena Yoyata s'om.

Sowasi wak'elana I'so

¹⁵ M'pógó Yoyata kpatèla teu tækurkuru. I pusi yoosa nunuwa na hiu na naanuwa (130) òlèna í sí. ¹⁶ Ìlèna pá pimi-í kawulaya pèlaaw taa ké Tafiiti tē. Mpi tō, í ka lapa kúpantō ké Iseyeli taa ké na í kusí Isò na í tèsèele pè nyuúy.

¹⁷ Yoyata sàm waali ké Yuta nyuúy nyéma polaa na pá maɣana Sowasi na pá samu-í. Ìlèna ílè í nuu pa tòm nti. ¹⁸ M'p'w pè lapèna na Iseyeli nyéma lō Tacaa tèsèele tòm. Na pá yele pa cəsənaa Isò ké sèeu, na pá laaki tesikasí na tuɣ lèlèɣ. M'pógó isayato nti tē yelaa na Tacaa muna Yosalem na Yuta nyéma na pááná. ¹⁹ Pè waali ké Isò kpa í kuyəɣotutu teləsəlaa sí pá húlí-wɛɣe pa isayato nti. Ama pa taa nɔɣolɔ ta nuna-wɛ. ²⁰ M'pógó Isò Feesuyu kolèna Yoyata pəyalɔ kətɔlɔ Sakali. Na í səɣ samaa taa, na í yəɣɔtí sí: Isò yəɣɔtaa sí pepe tō ké u təkəɣi ma kiin? Təv, timpi í lō-m tō, í kaa waa. Maa lō-mɛ tōtō.

²¹ Tənaya yelaa pɛɛla nɔɣɔ ké kətɔlɔ Sakali tō. Na wulav yele na pá yaɣa-í pɛɛ ké Isò tèsèele kataya taa. ²² Wulav ka səwəa kúpantō nti Yoyata ka lapa-í tō. Na í yele na pá kó í pəyalɔ Sakali. Waatu wei Sakali caakaya hɛɛv, òlèna í má kapuka sí: Tacaa ná nti pa laki-m isəntō tō, na í hə pa ηkranɣ.

Sowasi kawulaya tənaya

(Awulaa II 12:18-22)

²³ Pənaya sikaa, òlèna Silií nyéma yoolaa polo Sowasi ké yoonav, na pá wati Yuta na Yosalem ícatɛ. Ìlèna pá kó nyuúy nyéma na pá tilina pa wontu tənaya pa wulav ké Tamasi. ²⁴ Silií yoolaa taa wɛɛ paɣalɛ. Yuta nyéma ka ləwa pa caana Isò tɔɣɔ ílè í tu-wɛɣe Silií yoolaa mpɛ pa niɣ taa. Saləka wei Tacaa tōwa Sowasi tɔɣolɛ. ²⁵ M'pógó Silií nyéma tɛɛwa na pá yele-í wahala səsə taa, na í waali nyéma kulí í tō na pá ku-í í kato tō ké kətɔlɔ Yoyata pəyalɔ səm tō. Na pá pimi-í Tafiiti ícatɛ taa. Ìlɛ pə taya kawulaya pèlaaw taa. ²⁶ Mpa pa kula Sowasi tō tɔɣolɛ Amoni alɔ Simeyatí pəyalɔ Sapati. Na Mowapu alɔ Siməliti pəyalɔ Yosapatí.

²⁷ Pa ηmaa Sowasi pəyalaa həla na təmnaa mpa Isò kuyəɣotutu teləsulɔ ka yəɣɔta í tō tō. Na Isò tèsèele tayanuyv tòm ké takələya ηka pa yaa sí, Awulaa kuseyəsətu takələya tō ka taa. Sowasi pəyalɔ Amasiya lɛɛtəna í lonte ké í səm waali.

25

Amasiya kawulaya

(Awulaa II 14:1-7)

¹ M'pógó Amasiya tɔɣɔ kawulaya ké í lɔluyv pusi hiu na kakpasí nyəɣka taa. Yosalem ké í tɔɣɔ kawulaya ké pusi pəɣolayafɛi hiu na naanuwa. I tōo ka ké Yosalem tō ké, na pá yaaki-í sí Yowatanɣ. ² Amasiya lapa mpi pə maɣa Tacaa tō yaa, ama í ta lana í lotu tənaya.

³ Waatu wei Amasiya kawulaya caya teu, òlèna í kó í waali nyéma mpa paa kowa í caa Sowasi tō. ⁴ Ama í yela pa piya. Isu Tacaa yepu na pá ηmaa Moisi kiíu taa tō sí: Pa kaa kɔ cɛɛ ké í pəyaya isayato tō. Yaa pá kó pəyaya ké ka caa nyəntu tō. Ama wei í lapa isayato tō, uní í ká səna.

⁵ M'pógó Amasiya kota Yuta na Pɛncamɛ pa kpekə nna a tōw í təkaya kawulaya tō pə apalaa. Ìlèna í kpa yoolaa kpekə nyəɣɣ nyéma na pə kɛɛsəna pa lɔlɔɣ. Ìlèna pá kala mpa pa pusi wɛ isu hiu tō. Na pá hiki yelaa iyisi ηmɔnuyv na nunuwa (300000), mpa pa muna yoo pote na pá nyéma ηmantasí na kpaləɣ pə tòm tō. ⁶ M'pógó Amasiya kpaɣa Iseyeli nyéma yoolaa taa yoolaa ké apalaa iyisi nunuwa (100000), na í feli pa tō ké liyitee nyəɣətu isu tənənaa tooso. ⁷ Ama Isò kuyəɣotutu teləsulɔ nɔɣolɔ í koma na í heeli-í sí: Ta Caa, pə fɛi sí Iseyeli yoolaa í

təŋi-ŋ. Mpi tō, Tacaa kaa səna mpe un. ⁸Ye nyana-we í polaa, paa n ká yoo isəna, isu Tacaa yelaa na n se nyá kolontunaa. I tike i wenna toŋ si í la na n kəli yaa n kpisi.

⁹Ntəna Amasiya pəəsi Iso kuyəyotutu teləsulu si: Na isənaya maa la liyitee nna a təna ma tēma febyo tō a tōm? Iso kuyəyotutu teləsulu si: Tacaa pəsəxi na í læti-ŋ-ye na pá kəli mpu.

¹⁰Ōpógú Amasiya mələna Iseyeli yoolaa. Pa taa ka haŋna Yuta nyəma ké, na pá kpena pááná səsəna.

¹¹İlena Amasiya təy əpalətu na í kpaɣa i yoolaa na pá tē tōm tetekəle taa. Na í kú İtəm yoolaa ke iyisi naanəwa (10000). ¹²Na pá kpa yoolaa iyisi naanəwa (10000) ləlu na pa ise, na pá kraana-weyə pulaya tō. İlena pá tusi-weyə ipilisaw taa, na pá hoti pa təna na pá sí.

¹³Waatu inəxi Iseyeli yoolaa mpa Amasiya ka təyənaa si, pá taa təŋi-i yoo tō, pa wata Yuta acaləe wena a we Samalii na Pəti-Holoŋ pa heku taa tō. Na pá kú yəlaa iyisi tooso (3000) na pá kuu pa wantu ke tuutuuma.

Sowasi yoonaw ke Amasiya (Awulaa II 14:8-14)

¹⁴Waatu wei Amasiya luna İtəm nyəma təyoole na akaitu, İlena í kpena İtəm nyəma tuŋ na í laaki na í wəki-i tulaalənaa. ¹⁵Ōpógú Tacaa mu Amasiya na pááná na í tili Iso kuyəyotutu teləsulu nəyoləy i kiŋ. Na ilé í pəəsi Amasiya si: Pepe tō ké n təŋxi tuŋ wei i ta pəsi na í ya i yəlaa ke nyá niŋ taa tō?

¹⁶Tənaɣa wulaw cəpa Iso kuyəyotutu teləsulu nəyō tō na í pəəsi-i si: İle ma kra-ŋ si n la kawulaya taa tōm tasələ na? Ye nn caaki má nyəŋsi nyá ise su.

Ōpógú Iso kuyəyotutu teləsulu suma. İlena í taɣani kpaɣaw si: Ma nyəma si Iso tu i taa si i ká ku-ŋ. Mpi pə tō n lapa yaasi un i taka, na n kisi ma tōm tō.

¹⁷Ōpógú Amasiya caa i layatu tasəlaa. İlena í tili na pá heeli Yehu pəyalu Sowakasi pəyalu Sowasi si: Ma na-ŋ té suli na té yoo. ¹⁸Ntəna Sowasi cə-i si: Lipaŋ puɣ tō səsəu ka sələməna tuɣu səsəu si: Ha ma pəyalu ké nyá pəelə. Ōpógú taale wontuɣu nakuli ku tōma səsəu tō na kú puɣoti-i. ¹⁹Na Sowasi tasa si: Pepe tō ké n həŋ nyá ti si n kəla İtəm nyəma? N laki kalampaani ké yem ké. Pu kəla teu si n caya nyá te. Pepe tō ké n caa si má na-ŋ té yoo na nyá na Yuta nyəma í lá asala ke yem?

²⁰Ama Amasiya ta nu. İle Iso caakaya ké si í kú í na i yoolaa ke timp i pa súb İtəm tuŋ ke laaw tō. ²¹Ōpógú Sowasi na Amasiya pa yoolaa sula yoo ke Pəti-Semesi ke Yuta tetu taa. ²²İlena Iseyeli nyəma kəli Yuta nyəma na pá se na pá kpe. ²³Ōpógú wulaw Sowasi kpa Yuta wulaw Amasiya ke Pəti-Semesi na í kəli-i. İlena í polo Yosalem na í kú koluŋa ke pógú ke meətələnaa ŋmənuyə (200) cələ ke İfəlayim nənyə na ŋkuluŋa nyəŋka pə heku taa. ²⁴Ōpógú Sowasi kuu wula na liyitee nyəyətənaa, na wontunaa kupaŋtənaa mpa paa we Iso təsəle taa ké Opeti-İtəm kiŋ tō. Na kawulaya təyaya kpancooŋ. Na í kuu yəlaa tətə, na í pona Samalii.

Amasiya kawulaya tənaya (Awulaa II 14:15-20)

²⁵Pusi naanəwa na kakpasi ke Amasiya tasa təyō ke Iseyeli wulaw Sowasi səm waali. ²⁶Pa kəesa Amasiya tōm lənti ke pə kpaɣaw tə kancalaya na tə tənaya təyō Yuta na Iseyeli pa awulaa takəlaya taa. ²⁷Waatu wei Amasiya kisa Tacaa təyō yəlaa kula i tō ké Yosalem. İlena kuyaku nakuli Amasiya se na í polo Lakisi. Na

pá tēh-i tēna na pá kv-i. ²⁸ Pə waali ké pa tu-i keeke taa na krayanəh payale hə, na pá polo pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa.

26

Osiyasi kawulaya

(Awulaa II 14:21-22; 15:1-3)

¹ Waatu wei yalaa kpa Amasiya pəyalv Osiyasi ke kawulaya ke i caa lonte tə, i pusi we naanowa na naatoso. ² Inu i leekəna llati icate ke i caa səm waali, na i tayani-təye ŋmau.

³ Osiyasi ləlvəy pusi naanowa na naatoso nyəhka taa ké i təya kawulaya ke Yosalem taa ké pusi nule na naanowa na naale. I too ka ké Yosalem tv ké na pá yaaki-si Yekoliya. ⁴ M'pógú Osiyasi lapa mpi pə maya Tacaa tə isu i caa Amasiya.

Osiyasi tənte kopante na isayale

⁵ Sakali na i səm tə, i seyesaya Osiyasi ke Iso nunav ké. Na Osiyasi kaasəyi i ti si í cekəna Tacaa luɣu nyəntv. Na Iso náá yele na í waaki.

⁶ M'pógú Osiyasi pola Filiisi nyəma ke yoonav na í yəki Katu na Yarəne na Asətəti pə acaləe koloosi. Ilena í tayani acaləe ke Asətəti na Filiisi nyəma həyoləy taa. ⁷ Na Iso səna-i í na Filiisi nyəma na Kuu-Paali Laalupunaa na Meuni nyəma pa yoonav taa. ⁸ Haləna Amoni nyəma náá fələyi-i lampuunaa.

Osiyasi nyuyv kulaa ké na pá tala Icipiti tətə toŋa. ⁹ M'pógú i ŋmá ate na iso kutuləh səsəŋh ke Yosalem icate koluŋa ŋkuluŋa nənəyə, na tetekəle taa nyəhka, na koluŋa təkəŋle, na í nyəəsi kutuləh inəyi teu. ¹⁰ Na í ŋmá tətəŋlena ke wulaya tətə həyoləh taa. Na í huli ləkənaa payale. Mpi tə, i ka wəna kaləkəh payale ke tetekəle na tətə ihəntav taa ké. Pəcə i wəna hataa na tūŋ wei pa yaa si ləŋənaa tə i paasənlaa. Mpi tə, i ka səla haləm ké.

¹¹ Osiyasi paasayana yoolaa mpa pa nyəma yoou təyə. Na í faɣa-weyə kpeka na pá keesəna kəkəlvəy ŋku wulav waali nyəma taa ləlv Hananiya ka tv takələsi ŋmaav Yeiyei na təma tayanlv Maaseya tə. ¹² Yoolaa taa yoolaa mpe pa ləlvh nyəŋh nyəma ka we iyisi naale na nasətosə (2600) ké. ¹³ Mpe pa paasayanana yoolaa iyisi ŋmənəy na nunowa na naatosompəyoləya na nasələ na nunowa (307500). Pa səlv puwa si pa yookina wulav kolontunaa. ¹⁴ Ye pa təkəi yoou wulav cələyi-weyə kpaləh ké, na ŋmantaasi, na yoou kahusi, na pə tokonaa, na təŋh, na pəntəlvpe. ¹⁵ M'pógú nyəntv nəyəlv i lupa Osiyasi ke yoou maləfənaa səsaa napəli taka na pá su-weyə ate na iso kutuləh na koloosi ŋkuluŋasi taa. Pa təkəna-weyə nyəma na pa ləkəna pəe kuyasələe. Iso səna-i teu ké na i toŋ səsəyi na pá puki pooləh.

¹⁶ Ama i toŋ inu i səsə-i təhəm taa. Ilena pá wakəli-i na í yele i Iso Tacaa təhuyv ke teu. Haləna kuyaku nakəli í sūv i mayamaya ke Iso təsəele taa si, i wəki tulaalvnaa ke kətaya təlate. ¹⁷ M'pógú kətəlv səsə Asaliya, na i waali nyəma ke nunaasa mpa pa wəna apəlvə ke teu tə, pa təŋa i waali. ¹⁸ Ilena pá səh wulav isəntaa na pá toŋ-i si: Ta caa, n fəina mpaav si n wə Iso ké tulaalvnaa. Aləh ləlvəy nyəma mpa pa kpawa kətəyv təmlə tə, pəle pa təmlə ké. Mpu tə, lu, n təŋa wakəlvəy ké. Pə kaa kusi nyá nyuyv ke Tacaa isəntaa.

¹⁹ Waatu inu tə, na Osiyasi taka tulaalv cofolo ke i niŋ taa si i wəki. Tənyalə i mv kətəlaa na pááná. M'pógú kətəh ŋku kv pilisiyi yəlv tə kv lu i tokuyv taa ké kpaakraa ke Iso təsəele taa. Na kətəlaa səŋa kətaya təlate kite təna na pá nyənəyi.

²⁰ Kətəlv səsə Asaliya na ləlaa pa ná wulav ke mpu, ilena səyəntv pu-we na pá

lasi-ı kpakpa. I mayamaı ı nawa sı Tacaa tu-ı niŋ, ılena í se lŋ ke Iso taseele taa.

Osiyası kawulaya tənaya
(Awulaa II 15:5-7)

²¹ M̄pógú wulav Osiası p̄sa asilima k̄tŋ tu, hal̄ena ı s̄em. İlena í cayana ı tike ke ı k̄tŋ ŋku ku t̄o. İ feina m̄paav sı í m̄alı Iso taseele taa. Nt̄ena ı p̄yalv Yotam wei ı nȳnaya kawulaya t̄yaya t̄o t̄o, í paas̄əx̄ona tetu ȳlaa. ²² Am̄ati p̄yalv Iso kuȳət̄utu tel̄əsulv İsayii ŋmaa Osiası t̄m kancaalaya na t̄ə t̄ənya ke tak̄əlaya taa. ²³ Waatu wei Osiası s̄əpa, ılena pá pimi-ı awulumpiya p̄əlaav taa. Ama pa ta pimi-ı pa t̄yaya nȳŋku taa k̄é ı asilima k̄tŋ t̄o. İlena ı p̄yalv Yotam İefi ı lonte.

27

Yotam kawulaya
(Awulaa II 15:32-38)

¹ Yotam lul̄ȳv p̄usı hiu na kakpası nȳŋka taa k̄é ı t̄əȳ kawulaya ke Yosalem k̄é p̄usı naan̄wa na naatoso. İ too kele k̄t̄ulv Sataki p̄eel̄o. Pa yaakaya-ı sı Yelusa. ² M̄pógú Yotam lapa m̄pi p̄ə maȳa Tacaa t̄o. İ lakaya teitei k̄é isı ı caa Osiası. İle ı ta sv̄ Iso taseele taa k̄é. Paa na m̄p̄v t̄o, ȳlaa ta laɣası pa t̄ante. ³ Yotam ŋmana Iso taseele is̄otaa n̄n̄əx̄o na í nȳəsi kolun̄a lona paɣale ke Ofeli h̄əȳl̄ȳv taa. ⁴ M̄pógú ı ŋmawa acal̄ee ke Yuta pulası taa. Na kutulun̄ t̄on nȳŋ na t̄ətan̄lena ke h̄ətv̄ taa.

⁵ M̄pógú Yotam yona Amoni nȳəma na í k̄əli-w̄e. Na p̄ele pá fel-ı liyitee nȳəətv̄ ke t̄ən̄ənaa tooso, na t̄əȳnaya p̄ee ke t̄ən̄ənaa iyisi naatoso (6000). ⁶ İlena Yotam t̄on s̄əəx̄əı na p̄ə puki. M̄pi t̄o, ı t̄əȳaya Iso Tacaa ke teu k̄é.

⁷ Pa k̄eesa Yotam yoon̄ na ı t̄əma p̄ə t̄əm ke İseyeli na Yuta p̄ə awulaa tak̄əlaya taa. ⁸ Yotam lul̄ȳv p̄ənyaya hiu na kakpası nȳŋka taa k̄é ı t̄əȳ kawulaya. Yosalem ke ı t̄əȳ kawulaya ke p̄usı naan̄wa na naatoso. ⁹ Waatu wei ı s̄əpa, ılena pá pimi-ı Tafiiti t̄e. İlena ı p̄yalv Ahası İefi ı lonte.

28

Ahası kawulaya t̄əȳv
(Awulaa II 16:1-6)

¹ Ahası lul̄ȳv p̄ənyaya hiu nȳŋka taa k̄é ı t̄əȳ kawulaya ke Yosalem ke p̄usı naan̄wa na naatoso. İ ta la m̄pi p̄ə maȳa Tacaa t̄o, isı ı c̄əə Tafiiti. ² Ama İseyeli awulaa ke Ahası keena. Hal̄ena í lu t̄ȳv Paalı İees̄əŋ. ³ Na í w̄əp-ı tulaal̄bnaa ke Hinom tetek̄əle taa. Na í w̄ə ı piya ke k̄əko, isı acaal̄ətv̄ nti piifimnaa lakaya na Tacaa t̄əȳn-w̄e na p̄ə f̄ee İseyeli nȳəma t̄o. ⁴ Na Ahası lta cefelinaa t̄ək̄ət̄əle ke pulası nȳəŋ taa ke h̄ətv̄ t̄e. Na í w̄ə p̄ə tulaal̄bnaa.

⁵ M̄pógú Iso Tacaa tu Ahası ke Silii wulav niŋ taa na í yoon̄-ı. Na pá kuu Ahası yoolaa tuutuuma ke yomle, na pá t̄ena Taması. Na Iso tu Ahası t̄ət̄əȳ Lemaliya p̄yalv İseyeli wulav Peka niŋ taa. Na il̄é í wak̄əli-ı t̄ənaŋn̄. ⁶ Yuta yoolaa taa yoolaa iyisi nun̄wa na hiu (120000) ke Peka k̄owa kuȳəv kol̄əmv̄ȳv. M̄pi t̄o, Ahası kisa ı c̄əənaa Iso Tacaa t̄o p̄ə t̄o. ⁷ M̄pógú İf̄əlayim tu Sik̄əli na k̄owa wulav p̄yalaa ta l̄əlv Maaseya na As̄əlikam wei ı k̄é kawulaya t̄əȳaya nȳȳv tu t̄o. Na wulav waalı tu mayamaı İl̄əkana. ⁸ İlena İseyeli nȳəma kpa pa t̄eet̄naa Yuta nȳəma alaa na piya ke ȳlaa iyisi ŋm̄ənv̄ȳv (200000). Na pá kuu pa wontu ke tuutuuma na pá t̄ena Samalii.

⁹ Tacaa kuyəətutu teləsulu nəyolu i ka we Samalii na pá yaaki-i sɔteti. Ḿpúyú Otetɪ lu Iseyeli yoolaa sənyu, na í heeli yoolaa si: Mə caanaa Iso Tacaa muɔna Yuta nyóma na pááná təyɔ i tu-weye mə niɲ taa. Uena míí kú yəlaa ke səsəm isɪ taale wontu na Iso nu. ¹⁰ Pəle pə paasi í caa si í tó yomle ke Yuta na Yosalem nyóma, apalaa na alaa. Pə tayə mə ti tɔm nté í caa kuyə ke mə Iso Tacaa isentaa? ¹¹ Mpu tɔ, í nu ma tɔm na í yele Yuta nyóma mpe. Ye pə tayə mpu, Tacaa pááná ká huuna-me.

¹² Mpuyle Iseyeli nyuɔ nyóma lelai ná kisa-we na tɔm nti. Puntɔnaa nté Yohanah pəyalɔ Asaliya, na Mesilemɔti pəyalɔ Pelekiya, na Salum pəyalɔ Yehisikiya, na Hatəlayi pəyalɔ Amasa. ¹³ Uena pá tɔ-we si: Í taa kɔna saləkətonaa mpeye cəne. Í caaki si Tacaa í nyəni-tuyə asayaa ke pa tɔm taa ké, na pə səsɪ-tuyə tasəkəle. Pəyele tɔ tɛma-tɛye weɔnɔv, na Tacaa mu-tv na pááná.

¹⁴ Tənya yoolaa heta saləkətonaa mpeye kpakpaa ke təne un. Na pá kisi pa wontu nti paa kuuwa təyɔ nyuɔ nyóma na samaa təna isentaa. ¹⁵ Ḿpúyú yəlaa mpa pa ləsa si pá paasəna təmlɛ nté tɔ pa səsə saləkətonaa ke apalɔv. Haləna pá ləsi pa wontunaa mpa paa kuuwa tɔ pa taa ké tokonaa na nfanjɔpala na pá cəla mpa pa laɲaa tɔ. Na pá ha pa tənaya təyɔnaya na lɔm, na pá lá mpa pə kɔwa təyɔ kəle. Na pá caɲasi mpa paa pəsəyi təntɛ təyɔ kpaɲasi tɔ. Na pá pona pa tənaya paɲ icatɛ Yeliko ke pa tɛtɔnaa cɔlɔ. Uena mpe pá məli Samalii.

Ahasi sələmuyə ke Asilii sənaw
(Awulaa II 16:7-20)

¹⁶ Ḿpúyú Yuta wulav Ahasi tɛka Asilii wulav ke waatv un i taa si: Kəɔ na í sənə-m. ¹⁷ Mpi tɔ, Itəm nyóma ka yookayana-i tətəyɔ, na pá kraaki i yəlaa ke yomle. ¹⁸ Uena Filiisi nyóma náá watɪ Nekɛfi ke Yuta həyɔlvuy taa, na Pɛt-Semɛsi, na Ayaləɲ, na Ketelɔti, na Soko, na Timna na Kimso na pə cɔlɔ acalɛɛ, na pá caɲa a taa. ¹⁹ Isəna Tacaa həmna Yuta nyóma nkrənyu ke wulav Ahasi wei i ta tɔki Tacaa tɔm, na í tusi i yəlaa na pá kisi Iso təyɔle.

²⁰ Ḿpúyú Asilii wulav Tekəla-Falasaa kisa Ahasi ke sənəv na í nyəɲsi i sɛ na pə tv-i piti taa. ²¹ Uena Ahasi kuu Iso təsɛɛle na kawulaya təyaya na i waali nyóma wɛnəv təna na í ha Asilii wulav. Ama i ta waa pulv. ²² Paa na pə tv Ahasi ke piti taa tɔ, i təɲna Tacaa ke kisuyu ké. ²³ Na í laaki Tamasi nyóma tuɲ wei i lapa na í kpisi tɔ. Na í təɲ si: Tuɲ waasəyənə Sili nyóma. Ue maɲ laa-i na í waasi má tɔtɔ. Ama kɔlvməɲ un i wakələyənə í na i yəlaa. ²⁴ Ḿpúyú Ahasi kpeyela Iso təsɛɛle taa kətaya wontu, na í yoki-ti na í təki tə nənəsi. Pə waali ké i sika təkətələnəa ke Yosalem mpatɛ təna taa. ²⁵ Na í nɲá təlaalənəa tətəyɔ i kawulaya acalɛɛ təna taa. Na í wəki i tuɲ ke tulaalvna, na í kpaasəyi i cəsənəa Iso Tacaa pááná.

²⁶ Pa kɛɛsa Ahasi tɔm na i təma. Na i lakasi kancaalaya na si tənaya ke Yuta na Iseyeli pa awulaa takəlasi taa. ²⁷ Waatv wei i səpa, uena pá pimi-i Yosalem. Ue pə tayə awulaa pəlaav taa. Ḿpúyú i pəyalɔ Isekiyasi lɛeta i lonte taa.

29

Isekiyasi kawulaya na Iso təsɛɛle tayənyu
(Awulaa II 18:1-4)

¹ Ḿpúyú Isekiyasi pəsa wulav ke i lɔlvuy pusi hiu na kakpasɪ nyəɲka taa. Yosalem ke i təyɔ kawulaya ke pusi pəyɔlaya fɛi hiu na naanwə. Isekiyasi too kɛle Sakali pɛɛlɔ Api. ² Uena Isekiyasi la mpi pə maɲa Tacaa tɔ. Isɪ i ləɲɛ Tafiiiti.

³ Haləna Isekiyasi tɔli Iso təsɛɛle nənəsi ke i kawulaya pənaya kancaalaya nyəɲka taa, na í tayani-tɛ. ⁴ Ḿpúyú i kota kətəlaa ke ilim təlulɛ nənəyɔ tɛɛ. ⁵ Na í

tō-we si: Lefii lōlvu nyōma me, í nu ma tōm. I la mē na Iso tēsēle mē nyōn tō asilima keelvu kōtaya. I laasi tē taa acaalēv wontu nti tē weē tō, na í tayani-tē. ⁶Tá cōsōnaa ta tōj Iso Tacaa ke teu. Pōcō pa lapa mpi pē ta maγa-i tō. Pa kpeesa-i na pá kisi Iso tēsēle ke nyōnyu, na pá ha-i siyile. ⁷Halēna pá tēki tē nōnōsi, na tē kōkōsi tē. Na pá yele tulaalōnaa na kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tōyo lapu ke Tacaa ke tē taa. ⁸Tēnaya Tacaa ná mv pāánā na Yosalem na Yuta, na í yele-weye wahala taa, na yēlaa wōjixi-we. Na pa tōm we sōjōntu na tē sōsōxi watu isu í naakvu na mē isēpee tō. ⁹Pē tō kē tá caanaa sēpa yōou taa, na tá alaa na tá piya pēsi yōmaa. ¹⁰Ile ma caa si má na Iso tē pēeli nōyo. Na í pāánā katatēlaya nyōna wēna i muna-tv tō á hēē. ¹¹Ma yēlaa mē, í taa weē mpa paa paasēyōna tō. Mpi tō, mēye Tacaa lēsa si í sōj i kin na mē sōlvu pu si í lapi-i tēmlē na í wōpi-i tulaalv kē í hētē taa.

¹²Lefii nyōma mpa pa polaa tōyōle Kehati lōlvu nyōma. Amasayi pōyalv Mahati, na Asaliya pōyalv Sowēli. Na Melali lōlvu nyōma. Apiti pōyalv Kisi. Na Yehaleleli pōyalv Asaliya, na Keesōj lōlvu nyōma. Simma pōyalv Yowa, na Yowa pōyalv Iteni, ¹³na Ilēsafaj lōlvu nyōma. Simli na Yeiyei, na Asafi lōlvu nyōma. Sakali na Mataniya, ¹⁴na Hēmanj lōlvu nyōma. Yehiyeli na Simeyi, na Yetutuj lōlvu nyōma. Semaya na Usiyeli. ¹⁵Mpōyō pa kpeyela pa lōlvu nyōma tēna na pá la-weye nyōn tō asilima keelvu kōtaya. Pē waali kē pa lapa mv tōtōyo Iso tēsēle, isu Tacaa ka suv na wulav heeli-we tō. ¹⁶Mpōyō kōtēlaa svv kutuluyv taa, na pá tayani. Na pá kuu kv taa asilima wontu na pá luna tayv tō. Ilena Lefii nyōma náá kraγa-ti na pá lō Setelōj tētekēle taa kē icatē waali. ¹⁷Isōtv kuyakv kancaalaya nyōjkv wule ke pa caala Iso tēsēle ke tayavvu. Pē tala kuyakv pōlēfi nyōjkv ile pa tala i kraaj taa kēle. Na pá tayani i tēnaya kuyēj pōlēfi tōtō. Ilena tēmlē tē isōtv kuyēj naanōwa na naatosō wule.

¹⁸Pē waali kē Lefii nyōma pola wulav Isekiyasī tē, na pá heeli-i si: Tacaa wulav, tē tayana Iso tēsēle na kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō si tēlate. Na pē wontu tēna na Iso potopotōnaa taapōli. ¹⁹Ye pē kaasa Iso wontu nti wulav kaanv Ahasi ka pilisa i kawulaya waatv tō, tē tayana tēle na tē si-ti na tē mpa. Ntōyōle kōtaya tēlate isēntaa.

Isekiyasī mālanv ke Iso sēv na kōtasi

²⁰Tēv fema tananj tēhulu, ilēna wulav Isekiyasī koti icatē sōsaa. Na í na-we pá polo Iso tēsēle. ²¹Na pá kpenna latēcēnaa, na iwaaj, na iwēesi, na pējtvlvj ke naatosompōyōlaya mpōyōlaya si, pa lakī kōtasi ke wulav tōyaya nyōma na Iso tēsēle na Yuta nyōma pa isayavv tayavvu tō. Mpōyō Isekiyasī tōma Alōj lōlvu nyōma kōtēlaa si: I la kōtasi nsōxi Tacaa kōtaya tēlate tō. ²²Ilena pá caalēna latēcēnaa ke lentvu na pá tiyisi calēm na pá njmūsi-wōxi kōtaya tēlate tō. Na pá lentī tōtōyo iwaaj, na iwēesi, na pá la mvv tōtō. ²³Pē kaasa pējtvlvj, ilēna pá pona-i wulav na samaa pa kin na pá tēni i tō kē pa niñ. ²⁴Ilena kōtēlaa lentī na pá njmūsi calēm ke kōtaya tēlate tō si, pō husi Iseyeli nyōma tēna isayavv. Mpi tō, Iseyeli nyōma tēna tō kē wulav yēlaa na pá lā kōtaya njka kōkō lusa ka tēna tō, na isayavv husvuvv nyōjka.

²⁵Mpōyō wulav sīi Lefii nyōma ke Iso tēsēle tayv tō na kpenkpenjnaa na cēmōj na sanjvnaa. Isv Tafiiti na Iso kuyōjtvv telēsēlaa Katī na Natanj pa svv tō. Tacaa heelayana Iso kuyōjtvv telēsēlaa mpe na pá telēsōxi. ²⁶Na Lefii nyōma caya pa tēayale. Na cēmōj wei Tafiiti ka yēlaa na pá lu tō, na kōtēlaa náá hōlēxi pa akantēē. ²⁷Ilena Isekiyasī tō si: I la kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō. Saa wei pa caalaa, ilēna pá tō Tacaa ke yōntu na akantēē na cēmōj wei Iseyeli wulav Tafiiti

lupa tō. ²⁸ M̄p̄r̄ȳḡ samaa tēna hēnta atē. Na yonyoolaa nāá tēhna yontu na pa cēm̄h̄ mar̄v̄, na akantēe h̄l̄v̄ȳv̄, halēna kōtaga tēm. ²⁹ Waatu wei p̄e tēna p̄e tēma, ilēna wulav na i cōlō nyōma tēna luj akula na p̄a hēnti atē. ³⁰ Ilēna wulav na sosaa p̄a tō Lefii nyōma si: I sa Tacaa tōtō, na m̄e yontu nti Tafiiti na Iso kuȳḡȳḡȳt̄v̄t̄v̄ telēs̄v̄l̄v̄ Asafi paa lupa tō. M̄p̄r̄ȳḡ Lefii nyōma yoonā lan̄h̄l̄m̄l̄m̄l̄. P̄e waali k̄e pa hēnta atē na p̄a s̄e Tacaa.

³¹ Ntēna wulav Isekiyasi tō samaa si: Isu i hav m̄e t̄ȳḡ Tacaa k̄e p̄n̄entē tō, i kōna n̄ȳḡ k̄ul̄m̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄ na samtv̄ p̄e k̄v̄haan̄j̄ k̄e Iso t̄ēs̄ēl̄ē taa.

Ilēna kotilaa kōna t̄la na p̄a l̄ā kōtasi nsi. Halēna luyv̄ k̄ul̄m̄v̄ȳv̄ nyōma tēna la kōtasi nsi k̄ōk̄ō lusa si tēna tō. ³² Lat̄ēnaa nutoso na naan̄ōwa na iwaan̄j̄ nun̄ōwa (100) na iweesī ḡm̄v̄n̄v̄ȳv̄ (200) k̄e pa lap̄ana kōtasi nsi k̄ōk̄ō lusa si tēna tō. ³³ Na naan̄j̄ k̄e nasatoso (600) na heen̄j̄ na p̄āḡ k̄e iyisī tooso (3000) na p̄a l̄ā kōtasi lensi. ³⁴ Kōtālaa m̄pa paa w̄ē tō, pa f̄eī p̄aȳal̄ē. Il̄ē pa ta p̄ēs̄ī na p̄a liti kōtasi nsi k̄ōk̄ō lusa si tēna tō si t̄la tēna. P̄e tō k̄ē pa t̄ēt̄v̄naa Lefii nyōma lēlaa s̄ēna-w̄ē na p̄a t̄ēs̄ī pa t̄ōml̄ē. Halēna kōtālaa lēlaa la nyōḡj̄ tō asilima k̄eel̄v̄ȳv̄ kōtasi. M̄pi tō, Lefii nyōma ka k̄ēla s̄ōl̄v̄ȳv̄ k̄e pa ti t̄aȳan̄v̄ȳv̄ na p̄e k̄ēl̄ kōtālaa. ³⁵ Kōtasi nsi k̄ōk̄ō lusa si tēna tō si tuutuuma na p̄e s̄ōs̄ōna s̄v̄l̄m̄ m̄pi pa hawa tō p̄e paasi, p̄u w̄ē si pa p̄ona kōtaga t̄ēlat̄ē tō k̄ē n̄ȳḡ k̄ul̄m̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄ kōtasi nantv̄ nim cōlō nim cōlō.

I s̄ēna pa su Iso s̄ēv̄ k̄e Iso t̄ēs̄ēl̄ē taa t̄ȳḡl̄ē. ³⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Isekiyasi na ȳl̄aa tēna pa lan̄j̄ h̄l̄m̄ēna m̄pi Iso h̄l̄a-w̄ē si p̄a la tō. M̄pi tō, p̄e lapa l̄ḡj̄ k̄ē.

30

T̄ēv̄ acima t̄ȳḡv̄

¹⁻⁵ M̄p̄r̄ȳḡ wulav Isekiyasi na i k̄v̄p̄aȳalaa, na Yosalem nyōma tēna pa kōtaa si, pa naaki si paa p̄ēs̄ī na p̄a t̄ȳḡ T̄ēv̄ acima k̄e p̄n̄aȳa is̄ōtv̄ naalē nȳḡj̄ taa yaa is̄ēna. M̄pi tō, kōtālaa m̄pa paa lapa nyōḡj̄ tō asilima k̄eel̄v̄ȳv̄ kōtaga tō, pa f̄eī p̄aȳal̄ē. P̄ōc̄ ȳl̄aa taa koti Yosalem. Il̄ē pa taa p̄ēs̄ī na p̄a t̄ȳḡ-ī i t̄ȳḡv̄ n̄ȳḡ taa. M̄p̄ȳv̄l̄ē l̄ēmaȳas̄al̄ē ḡt̄ē t̄ē maȳa wulav na i ȳl̄aa. Na p̄a tisi na p̄a koti Iseyeḡl̄ nyōma tēna si, p̄a k̄p̄eȳelī Yosalem na p̄a t̄ȳḡ T̄ēv̄ acima. M̄pi tō, ȳl̄aa m̄pa paa t̄ȳḡ-ī is̄u pa siwa tō, pa w̄ē p̄ēc̄ȳḡ. T̄ēn̄aȳal̄ē wulav k̄v̄sa tillaa na p̄a cōlō Iseyeḡl̄ na Yuta t̄ēt̄v̄ tēna k̄e p̄e k̄p̄aȳv̄ ilim n̄t̄ȳḡj̄ na p̄e m̄p̄ēt̄ēj̄ tō. Na p̄a yaa ȳl̄aa na p̄a polo Iso t̄ēs̄ēl̄ē na p̄a t̄ȳḡ acima an̄i na Iseyeḡl̄ Iso Tacaa h̄ēt̄ē taa. Hal̄i Isekiyasi tu ḡmaa l̄ēt̄ēl̄ōnaa na i yaa k̄p̄eka wena p̄e kaas̄ēna ilim n̄t̄ȳḡj̄ tō tō. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ wulav na i k̄v̄p̄aȳalaa pa tv̄ niḡj̄ k̄e tak̄el̄asi taa. Na tillaa yas̄i t̄ēt̄v̄ tēna taa si: Iseyeḡl̄ nyōma m̄pa m̄ē i fita Asilii yoolaa niḡj̄ taa tō, i m̄l̄i Ap̄el̄aham na Isaaka na Yak̄ōv̄u pa Iso k̄ij̄. Na Iso k̄ā m̄l̄i m̄ē k̄ij̄. ⁷ I taa k̄ēna m̄ē caana na m̄ t̄ēt̄v̄naa m̄pa pa ta nuna pa c̄ōs̄ōnaa Iso Tacaa tō. Ilēna Iso wak̄ēl̄-w̄ē is̄u i naak̄ȳv̄ tō. ⁸ I taa la kaan̄ut̄v̄naa is̄u m̄ē c̄ōs̄ōnaa. I nuna-ī na i m̄l̄i Iso t̄ēs̄ēl̄ē nte i t̄aȳana tam tō tō tō taa. Na i p̄ēs̄ī i t̄ōml̄ē nyōma. Il̄ē Iso p̄āán̄ā s̄ōs̄ōna wena i m̄v̄na-m̄ē tō a k̄ā h̄ē. ⁹ Ye i m̄l̄a Tacaa k̄ij̄, kolontunaa m̄pa paa k̄ūú m̄ē nyōma k̄e yom̄l̄ē tō, paa yel̄ē-w̄ē na p̄a m̄l̄i c̄ān̄ē. Ye mī k̄ēēs̄ēna Tacaa tō, il̄ē i kaā l̄ō-m̄ē. P̄e t̄aȳa p̄v̄l̄v̄, i k̄ē k̄v̄p̄an̄j̄ k̄ē na i w̄ē suulu.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ tillaa c̄ōwa If̄el̄ayim na Manasee pa t̄ēt̄v̄ acal̄ē taa. Halēna Sapul̄ḡj̄ k̄p̄ek̄al̄ē taa. Ama ȳl̄aa tv̄-w̄eȳḡ na p̄a wōḡj̄-w̄ē. ¹¹ Paa na m̄p̄v̄, As̄ēe na Manasee na Sapul̄ḡj̄ pa k̄p̄eka ȳl̄aa l̄ēlaa nawa pa is̄aȳatv̄, na p̄a m̄l̄i Yosalem. ¹² M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa tō Yuta nyōma k̄e n̄ȳḡ k̄ul̄m̄aya na p̄a t̄ēj̄ wulav na nȳȳv̄ nyōma pa kus̄ēs̄utv̄ is̄u i ka ȳḡȳt̄v̄ tō.

Isekiyası tōki Tēen acima

¹³ M̄p̄r̄ȳḡȳ samaa tuutuuma n̄ȳḡȳl̄u ı kota Yosalem ke p̄n̄aγa ı̄s̄ōtu naale nȳeη, na p̄á t̄ȳḡo K̄ok̄os̄om̄ fei potopoto acima. ¹⁴ İlena p̄á s̄ūv̄ k̄p̄ēs̄ȳv̄u ke ıcate taa t̄laalenaa. Na p̄á k̄p̄enna tulaal̄naa t̄w̄ōt̄ena, na p̄á l̄ō Set̄el̄eη tetek̄ale taa.

¹⁵ M̄p̄r̄ȳḡȳ pa k̄w̄wa Tēen acima wontu ke ı̄s̄ōtu kul̄om̄ ı̄n̄ı ı̄ k̄uȳēeη naan̄uwa na liγiti wule. K̄ōt̄el̄aa na Lefii nȳōma p̄aa w̄e asilima taa. İlena fēele k̄p̄a-w̄e na p̄á l̄á nȳōeη t̄ō asilima keel̄ȳv̄u k̄ōt̄aya. Na p̄á l̄á k̄ōt̄ası n̄si k̄ə̄k̄ə lusa s̄ı t̄əna t̄ȳḡo İ̄s̄ō t̄ə̄sēele. ¹⁶ Pa paas̄əna p̄a t̄əma ke tam k̄é ı̄s̄ı İ̄s̄ō ȳul̄u Moisi k̄ı̄ıu w̄ēv̄ t̄o. Na Lefii nȳōma n̄á cel̄əγı k̄ōt̄el̄aa ke k̄ōt̄aya t̄əla cal̄əm. Na p̄ele p̄á p̄ə̄l̄əγı k̄ōt̄aya t̄el̄ate t̄ō.

¹⁷ Samaa taa ȳel̄aa p̄aȳale taa la nȳōeη t̄ō asilima keel̄ȳv̄u k̄ōt̄aya s̄ı p̄á la Tacaa t̄əml̄e. P̄ə t̄ō k̄é Lefii nȳōma paas̄aȳana t̄əla l̄ent̄ȳv̄u ke m̄pa p̄a taa m̄na s̄ı p̄á la k̄ōt̄aya t̄əma ke Tacaa h̄əte taa t̄o p̄a İona taa. ¹⁸ İf̄əlayim, na Manasee, na İsakaa, na Sapul̄eη p̄a k̄peka ȳel̄aa taa p̄aȳale ta lata nȳōeη t̄ō asilima keel̄ȳv̄u k̄ōt̄aya. P̄ə̄ȳele p̄a t̄əma Tēen acima t̄əȳn̄aya ke t̄əγ̄əv̄. Anı p̄ə k̄ıs̄ına-w̄eγ̄e İ̄s̄ō T̄əm̄ taa. M̄p̄r̄ȳḡȳ Isekiyası s̄əl̄əməna-w̄e s̄ı: ¹⁹ Hai, t̄á c̄ə̄s̄əna İ̄s̄ō Tacaa, w̄ı̄ m̄pa p̄a kaas̄əγı p̄a tı na lotu kul̄om̄t̄o s̄ı p̄á nȳı nȳá luγu nȳə̄nt̄v̄ t̄o. P̄aa p̄a ta la tı t̄aȳan̄ȳv̄u k̄ōt̄aya.

²⁰ İlena Tacaa m̄v̄ Isekiyası s̄əl̄ə̄m̄ȳv̄, na ı̄ ȳele p̄a η̄k̄p̄ān̄ȳv̄u h̄əm̄.

²¹ M̄p̄r̄ȳḡȳ Iseγ̄eli nȳōma c̄aya Yosalem ke k̄uȳēeη naatosomp̄əγ̄ol̄aya, na p̄á t̄əki k̄ok̄os̄om̄ fei potopotonaa acima na laη̄h̄ul̄om̄l̄e. Na Lefii nȳōma na k̄ōt̄el̄aa p̄a saη Tacaa ke p̄aa k̄uȳak̄v̄ η̄ku na c̄ə̄m̄əη haη̄aa. ²² İlena Isekiyası k̄p̄aası Lefii nȳōma m̄pa p̄a lakı Tacaa t̄əml̄e na luγu kul̄om̄ȳv̄u t̄o p̄a ap̄al̄v̄t̄o. K̄uȳēeη naatosomp̄əγ̄ol̄aya t̄əcu k̄é ȳel̄aa t̄ək̄aya acima t̄əȳn̄aya, na p̄á lakı n̄əγ̄ə kul̄om̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄u k̄ōt̄ası na p̄á saη p̄a caana İ̄s̄ō Tacaa na yontu. ²³ M̄p̄r̄ȳḡȳ samaa maγ̄asaa s̄ı p̄á s̄ə̄s̄ı acima k̄uȳēeη ke naatosomp̄əγ̄ol̄aya t̄ōt̄o. Na p̄á la m̄p̄v̄ na laη̄h̄ul̄om̄l̄e. ²⁴ M̄p̄ı t̄o, Isekiyası ka c̄ela samaa ke lat̄əc̄ənaa iȳaya (1000), na heeη ke iȳısi naatosomp̄əγ̄ol̄aya (7000). Na k̄ȳp̄aȳal̄aa n̄á cel̄e-ı̄ lat̄əc̄ənaa iȳaya (1000) na heeη ke iȳısi naan̄uwa (10000). P̄əle p̄ə paasi k̄ōt̄el̄aa tuutuuma lāpa nȳōeη t̄ō asilima keel̄ȳv̄u k̄ōt̄aya. ²⁵ Ȳel̄aa t̄əna laη̄a ka hēēna, p̄aa Yuta nȳōma, na k̄ōt̄el̄aa na Lefii nȳōma. Hal̄əna p̄ə k̄p̄eηna İseγ̄eli tet̄v̄ ilim̄ n̄t̄əȳeη t̄ō nȳōma m̄pa p̄aa k̄əma acima t̄ō t̄o. Na m̄pa p̄a t̄əma Yuta taa k̄é c̄aȳav̄ t̄o. ²⁶ Yosalem taa ȳel̄aa laη̄h̄ul̄om̄l̄e ka w̄ena t̄ə m̄p̄aa k̄é. M̄p̄ı t̄o, p̄ə k̄p̄aȳav̄ İseγ̄eli wulav̄ Tafiiti p̄əȳal̄v̄ Sal̄um̄eη p̄ə̄le taa, na p̄ə k̄ə̄ w̄aat̄v̄ ı̄n̄ı t̄o. Pa ta t̄əȳḡōta acima anı a taka k̄é ıcate taa. ²⁷ P̄ə t̄əma İlena Lefii k̄ōt̄el̄aa kul̄ı na p̄á wiina İ̄s̄ō s̄ı: Kooli samaa ke k̄op̄ant̄v̄. M̄p̄r̄ȳḡȳ İ̄s̄ō nı p̄a k̄us̄əl̄ə̄m̄t̄v̄ na ı̄ m̄ pa n̄ə̄s̄ı ke ı̄ t̄əc̄aȳale taa.

31*Isekiyası t̄aȳan̄əγı İ̄s̄ō t̄ə̄sēele taa t̄əma*

¹ Waat̄v̄ wei acima t̄əma, İlena İseγ̄eli nȳōma t̄əna c̄ə̄ō Yuta acal̄ēe taa. Na p̄á ȳəki p̄ēe kul̄alaana, na p̄á set̄ı p̄ə tesikası, na p̄á ȳəki cefelinaa t̄ək̄ōt̄el̄ena. Na p̄á la m̄p̄v̄ t̄ōt̄əγ̄ō Yuta tet̄v̄ t̄əna taa. Na P̄encam̄ēe na İf̄əlayim na Manasee p̄a k̄peka taa. İlena p̄aa wei ı̄ m̄əli ı̄ te.

² M̄p̄r̄ȳḡȳ Isekiyası f̄aya k̄ōt̄el̄aa na Lefii nȳōma ke k̄peka. Na ı̄ t̄v̄ p̄aa wei k̄é ı̄ t̄əml̄e ke İ̄s̄ō t̄ə̄sēele taa. Pa t̄əml̄e n̄t̄e s̄ı p̄á paas̄əna k̄ōt̄ası n̄si k̄ə̄k̄ə lusa s̄ı t̄əna t̄o. Na n̄əγ̄ə kul̄om̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄u nȳə̄n̄ı na yontu na Tacaa sam̄t̄v̄. ³ M̄p̄r̄ȳḡȳ wulav̄ İ̄s̄a ı̄ maγ̄am̄aya ı̄ liγitee taa, na ı̄ ȳana tan̄aη̄ na taan̄aya k̄ōt̄ası n̄si k̄ə̄k̄ə lusa s̄ı t̄əna t̄o s̄ı wontu. Na p̄ə k̄p̄enna k̄uȳak̄v̄ k̄ūh̄ēēs̄ȳv̄u wule k̄ōt̄ası. Na ı̄s̄ōtu k̄uȳak̄v̄ kan̄caal̄aya nȳə̄η̄k̄v̄ nȳə̄n̄ı, na acima İenna nȳə̄n̄ı, ı̄s̄ı p̄a k̄ēēs̄ȳv̄u Tacaa k̄ı̄ıu taa t̄o.

⁴ Ilena wulaw tó Yosalem yelaa tēna si: I cēla kōtēlāa na Lefii nyōma ke pa paa nyōm. Ilena pele pá ha pa tēyi pa tēma taa, isi pa keesuyu Tacaa kiiu taa tō. ⁵ Wulaw heela-wēye mpu, ilena Iseyeli nyōma tuutuuma kōna pa kōhalēm kancaalaya kōlōlōm, na sōlōm, na nim, na tuŋ nim, na tōyōnasī lensēnaa, na pa hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmuyō. ⁶ M̄pōyō Yuta acalēe lenna na Iseyeli nyōma tōtō, ná pōna pa kōwēnaŋ hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmōŋ. Paa naaŋ, paa heeŋ, paa kucōŋ wei pa ha pa Išo Tacaa tō. Na pá kaa huwa anaamnaa ke waani waani. ⁷ Išo tō tooso nyōŋ taa ké pa caalaa, na pá té naatosompōyōlaya nyōŋ taa. ⁸ Isekiyasī na kupayalaa pa polaa na pá ná mpi yēlāa kōnaa tō. Ilena pá see Iseyeli Išo Tacaa na i yēlāa.

⁹ M̄pōyō wulaw pōsa kōtēlāa na Lefii nyōma ke kucōŋ ū i tōm. ¹⁰ Ilena Satōki lōlōyō tu kōtōlō Asaliya cō si: Hatōo kōyanjku yēlāa caala kōnaw ke pa kōhalēm kōhaw tō, tōyōnaya takī-tuyō. Halēna pō kaasi sōsōm. Pō taŋa pōlō, Tacaa kōola i yēlāa ke kupantu ké. Halī kōkaasōm kaana cōne.

¹¹ Ilena wulaw tō si: I ŋmá wōntu tēsule ke Išo tēsēle kin. Pa tēma ŋmaw, ilena ¹² pá pōna tēnaya pa kucōŋ na hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmuyō, na Išo nyōm na pá si teu. Na pá kpa Lefii tu Kōnaniya ke paasēnlō, i waali tō nté Simeyi. ¹³ M̄pōyō Isekiyasī, na Išo tēsēle nyōyō tu, na kōtōlō sōsō Asaliya, na Kōnaniya na Simeyi pa kpa pa waali nyōma. M̄pēyēle Yehiyeli, na Asasiya, na Nahati, na Asayeli, na Yelīmōti, na Yosapati, na Iliyeli, na Isāmakiya, na Mahati, na Penaya. ¹⁴ M̄pōyō pa tō Lefii tu Imēna pōyalō Kōlee wei i taŋaya Išo tēsēle ilim tēlulē nōnōyō tō si i moyi kucōŋ wei pa lakaya Išo tō, na i faŋa katē nyōm na katē taa katē nyōm. ¹⁵ Iē i waali nyōma tēma ntē si pá tala tōyōnasī ke pa tētōnaa ke teu. Paa sōsaa paa sōkpeema na pō keesēna pa tēma kpeka ke acalēe nna a taa kōtēlāa wēe tō. ¹⁶ Pō taŋa apalaa mpa pa tēna pa hēla pa ŋmaawa tō pa tike pa talayana. Ama na apalōpiya mpa paa wēna pusi tooso tooso tōyō. Na mpa pa kōŋaya pa Išo tēsēle taa ké paa ifemle nte na pá lakī Išo sēen tēma na pō keesēna pa kpeka tōyō. ¹⁷ Paa keesēna kōtēlāa lōlōŋ ké na pá tō pa hēla. Na Lefii tu wei i wēna pusi hiu, iē pa tu i nyōnte. Na pō keesēna i tēmle na i kpekēle. ¹⁸ Pa na pa lōlōŋ nyōma tēna hēla ke pa ŋmaakaya. Paa alaa, na apalōpiya, na alōpiya. Na pa cōlō nyōma mpa pa pōsōyī na pá tōyō Išo kucōŋ ū tō. ¹⁹ Ama pō kaasa Alōŋ lōlōyō nyōma kōtēlāa mpa paa wē kōtēlāa acalēe cōlō cacakēŋ tēe tō. Pele paa lōsa yēlāa ke paa icatē nte tō taa ké. Na pá talōyi tōyōnaya na Lefii nyōma mpa pa hēla pa ŋmaawa tō.

²⁰ Isekiyasī tēŋa tampana ke i kawulaya tēna taa ké, na i lakī kupantu, na i Išo Tacaa laŋhe hēna-i. ²¹ Waatu wei i caala Išo tēsēle na Išo sēen taŋanuyō, na i hōlōyī yēlāa si pá tēŋ Tacaa kiŋi, na i cālōyī i ti si i nyi Išo na lotu kōlōmtō ilena Išo yēle na i waaki.

32

Senakelipi wata Yuta kawulaya (Awulaa II 18:13; Isayii 36:1)

¹ M̄pōyō wulaw Isekiyasī nuna Išo na i la teu. Ntēna Asilii wulaw Senakelipi na i yoolaa pá wati Yuta koloosi acalēe si pa lēekōyī-ye. ² Isekiyasī nawa si Senakelipi kōŋ, na i mayasōyī si i ka yōona Yosalem, ³ ilena i heeli i yoolaa nyōyō nyōma na i taŋlaa si pá tēki lōm sēelaa mpa pa wē icatē waali tō. Na pele pá mu i tōm nti. ⁴ M̄pōyō samaa kotaa na pá tēki sēelaa tēna. Na sēelō wei i kpeŋaya tētō tēe lōōyō taa tō. Pa lapa ŋpōyō si ye Asilii nyōma i kōma pá taa hiki lōm ke sōsōm.

⁵ M̄pógý Isekiyasí nyəə tōŋ, na í taŋani ɪcate kolonja ŋka kaa yəkaa tō. Na í ŋmá ka tōó ké təfɛŋlenaa. Na í ŋmá kolonja lɛŋka na pə taa tō. Na í taŋani Milo. Na í lu ŋmantaasi na kpaləŋ ke səsəm ke Tafiiti tɛ. ⁶ Pə waali ké Isekiyasí kpa yoolaa nyuɣu nyəma si pá paasəna ɪcate.

Ilɛna Isekiyasí koti yəlaa tənaya ɪcate patəma taa, na í tasa-wɛyɛ layatu si: ⁷ I taa nyá, ɪ nyəə tōŋ, na í kaasi mə ti. I taa sɛlina Asilii wulaw, na ɪ yoolaa tuutuuma. Pəpətu fɛi lɛlɛŋ, tə wɛna tōŋ na pə kəli-i. ⁸ Mpi tō, ɪ yoolaa tike ke ɪ wɛna. Ama ta Iso Tacaa ká yoonaa tá nɔyɔ na ɪ ya-tv.

M̄pógý wulaw təm nti tə waasa ɪcate yəlaa təna.

Təm nti Senakelipi heela Yosalem nyəma tə
(Awulaa II 18:17-37; Isayii 36:2-22)

⁹ Pə waali ké Asilii wulaw Senakelipi na ɪ yoolaa pa tama Lakisi ɪcate. Tənaya Isekiyasí kusa ɪ yoolaa nyuɣu nyəma napəli si pá polo pá pəəsi Isekiyasí na Yuta na Yosalem pə nyəma si: ¹⁰ Aweyɛ í taaki, na í caya Yosalem ɪcate taa na taa tama-tɛyɛ kotaya? ¹¹ Isekiyasí puɣusiɣi-mɛ si mə Iso Tacaa ká ləsi-mɛyɛ ma niŋ taa tə ɪ tʊsəyi-mɛyɛ. Isu nyəɣəsi na lukətu ku mə təna. ¹² Ntəŋ Isekiyasí unɪ ɪ kəna təkətɛlɛnaa na Tacaa kotaya tɛlatɛnaa, na í heeli Yuta na Yosalem pə nyəma si pá laki pa kotasi ke kotaya tɛlatɛ kuləmtəle tō, na pá wəki tulaalɔnaa na? ¹³ I tá nyi mpi ma na ma yoolaa na ma maɣamaya tə lapa atɛ yəlaanaa tə taa? Piitimnaa mɛ pa taa nɔyɔlv tuɣv ta kaɣati-tv si tə taa tv niŋ ke pa tɛtv tō. ¹⁴ Ma yoolaa kpiisa tɛtvnaa mpa tə, pa taa nɔyɔlv ikəntɛ ta pəsi na tə yá tə yəlaa. Ilɛ isənaya mə Iso ná laki na í ləsi-mɛyɛ ma niŋ taa? ¹⁵ I taa yele na Isekiyasí loolixi na í tʊsi-mɛyɛ mɛpɔ. I taa mv ɪ təm. Ma lɛlɛɣi si tuɣv nakəli ku ta pəsi na kú ya ku piitim yaa ku kawulaya nyəma yaa ku tɛtv ke ma cəsənaa niŋ taa, yaa ma nyəŋ taa. Mɛpɔ unɪ tətəyɔ mə Iso kaa waasi-mɛ tətə.

¹⁶ M̄pógý Asilii wulaw tillaa tʊwaa Iso Tacaa na ɪ təmle tv Isekiyasí.

Asilii wulaw kotvɣv ke Tacaa
(Awulaa II 19:14-19; Isayii 37:14-20)

¹⁷ Asilii wulaw ka ŋmaa lɛtɛli ké na í footi Iseyeli Iso Tacaa si: Atɛ piitimnaa tuŋ ta pəsi na í ləsi ɪ yəlaa ke ma niŋ taa. Mɛpɔ tətəyɔ Isekiyasí Iso kaa pəsi na í ləsi ɪ yəlaa tətə.

¹⁸ M̄pógý Asilii wulaw tillaa yəɣətəna nɔyɔ səsaya ke Hepəla təm taa si: Mpa pa caya Yosalem kolonja tō tə səɣəntɪ í kpa-wɛ, na pa apalətv lɛ. Na í lɛkɪ ɪcate təhɛɛ. ¹⁹ I yəɣətaya Yosalem Iso ké isu ɪ yəɣətvɣv piitimnaa lɛlaa tuŋ wei yəlaa lupə kulupu tə.

Asilii nyəma sewa, na pa wulaw səm
(Awulaa II 19:15,35-37; Isayii 37:15,36-38)

²⁰ M̄pógý wulaw Isekiyasí na Aməti pəyalv Isayii wei ɪ ké Iso kuyəɣətətv tɛləsəlv tə pa wiina Tacaa si: Waasi-tv. ²¹ Ilɛna Iso kəna Silii nyəma tesikile taa ké isətəa tillu na í kú yoolaa taa yoolaa təna na nyuɣu nyəma. Ilɛna Asilii wulaw məli ɪ tɛtv taa na fɛɛɛ. M̄pógý kuyaku nakəli Asilii wulaw sʊv ɪ tuɣv kutuluɣu taa, na ɪ piya kululasɪ ku-i.

²² Isəna Tacaa yapa Isekiyasí na Yosalem yəlaa ke Asilii wulaw na kolontunaa lɛlaa niŋ taa təɣəle. Ilɛna í yele na pá hɛəsi pə təna pə taa. ²³ M̄pógý yəlaa pəɣalɛ kəna Tacaa ke kəhaaŋ, na Yuta wulaw Isekiyasí ke kʊcəəŋ. Na piitimnaa mpa pa cəəna-wɛ tə pá nyaŋna wulaw.

*Isekiyasi Kawulaya tem**(Awulaa II 20:1-21; Isayii 38:1-8; 39)*

²⁴ Waatu unu i taa ké kutōh isayau nakuli ku kpa Isekiyasi. Ilena í wiina Tacaa, na ílé i hul-i na yaasi naxólw si i ká waa-i. ²⁵ Ama Isekiyasi ta sa Iso ké kupantunaa mpe pa tō. Halu i hōma i tēyi na Tacaa náa mu i na Yosalem na Yuta nyóma na pááná. ²⁶ Ilena Isekiyasi na i yélaa pá ná pa wakólw. Ie Tacaa ta tasa-weye pááná munaw ke i kawulaya waatu taa.

²⁷ Isekiyasi ka wena ké, pécó i hēte yaawa. Ḿpóyó í ηmá kutuluη na í su pē taa ké liyitee nyéxēt, na wōla, na liyitee pēe, na sōsōη nimnaa, na kpalēη, na liyitee wontunaa lentu. ²⁸ Na í ηmá tótōxō kutōxōη, na sulbm, na nim, pē tēsule na kalākēη tótōxōle na tētōsēle. ²⁹ Halēna í ηmá acalēe, na í su naaη, na heeη, na pāη pē kalākēη. Mpi tō, Iso ka ha-i wēnaw ke tuutuuma ké.

³⁰ Isekiyasi unu i kéena Kihōη lwm seelw wei i wēne isōtaa tō, na í la lōw na lwm kpeηna ílim tētule tō ké Tafiiti tē.

Isekiyasi waakaya i kulapēm taa ké. ³¹ Pē tō ké waatu wei Papiloni tetu tōkēlaa kusa pa yélaa si pá polo pá ná Isekiyasi tetu taa tēma sōsōōna tō, Iso yela-i na í tēη i luyu nyētntw si i naaki i wadli.

³² Pa kéesa Isekiyasi tōm lentu ke Amōti pēyalw Iso kuyōxōtōtu telēsulw Isayii kōnanatw takēlaya taa, na Yuta na Iseyeli pa awulaa nyēhka taa. Ka taa ké pa kéesēyi isēna i tōnte lapa Iso ké teu tō. ³³ Waatu wei Isekiyasi sēpa, ilēna pá pimi-i Tafiiti lulw nyóma pēlaaw hōxólw isōtaa nyēhko*fa* taa. Ilena Yosalem nyóma la i lēyaya na pá yōlēna-i. Na i pēyalw Manasee lēeti i lonte taa. ^a

33*Manasee kawulaya**(Awulaa II 21:1-18)*

¹ Manasee lulw pusi naanōwa na naale nyēhka taa ké i pēsa Yuta wulaw. Ilena í tōyō pusi nule na naanōwa na kakpasu (55) ke Yosalem taa. ² Ḿpóyó i lapa mpi pē ta maηa Tacaa tō. I kéena piitimnaa mpa Iso ka tōxōnaa na pē fēe-we tō pa lakasu isayasi. ³ Halēna í tayanu ηmaw ke tōkōtēlēnaa mpa i caa Isekiyasi naa yōkaa tō. Na tuη wei pa yaa si Paalēnaa tō i tēlaalēnaa, na í saaki tesika kulalaaya na í luηiyi isōtulwηasi. ⁴ Na í ηmá tēlaalēnaa lēmpa ke Yosalem Iso tēsēle nte Tacaa ka tōma si unu i ka caya tē taa ké tam tō. ⁵ Na í siki isōtulwηasi tēlaalēnaa ke Iso tēsēle taasi naale tō. ⁶ Halēna Manasee wó i piya ke kōkō ke tūyη Hinom tētekōle taa. Na í laki tutu na topotopo pē tēma anu a tēna, na í sūsi kōxōnaη. Mpi pē ta maηa Tacaa tōyō i lakaya tam. Ilena pē kpa Iso ke pááná. ⁷ Na í saaki tūyη na í su Iso tēsēle taa. Pēyele Tacaa ka tēma Tafiiti na i pēyalw Salbmōη ke heeluyu si: Yosalem icate nte ma lēsa Iseyeli kpeka tēna taa tō tē Iso tēsēle taa ké maa caya tam ké ma yélaa hēkw. ⁸ Ye Iseyeli yélaa tōkēyi ma kusōsitw na ma kiηη wei Moisi hulaw-we tō, ma kaa yele na pá tōxōni-weye tetu nti ma hawa pa cōsōnaa tō tē taa. ⁹ Ama Manasee ná yélaa ké na Yuta na Yosalem yélaa isayatu kēli isu piitimnaa mpa Tacaa kpiisaa na pē fēe mpe tō.

¹⁰ Ḿpóyó Tacaa yōxōtēna wulaw na i yélaa. Ama pa taa naxólw ta ke ηkpaηyūy.

¹¹ Kēna í yele na Asilii wulaw yoolaa nyūyū nyóma kōw, na pá kpa Manasee na pá tō i nōxō taa ké ηkpasu, na pá hōkō-i alukpala ke teu, na pá tēena Papiloni.

¹² Mpuylē Manasee lanje wakēlaa na í pasu i tēyi sōsōm na í wiina i caanaa Iso

^a 32:33 Isōtaa pēlaaw: Yuta nyóma huliyi pēlaaw ké ilēna pē taa ké pēlaaη na i puila tēma tōw, isu atē na isō kutuluyu.

Tacaa si: ¹³ Nyəni ma pətəətəle. Ilena Iso mu i kusələmtu na í məhna-i Yosalem ke i kawulaya taa. Pə krayaw waatu unu təyō Manasee cəkənaa si Tacaa tike nté Iso.

¹⁴ Pəle pə waali ké Manasee ηmawa kolunja kəkulaya ke Tafiiti te na icate waali tō. Na ká təhna Kihəh lom seelb ilim tətəle tō, na ká mali Setələh tətəkəle na Ofeli, haləna tiina nənəyō. M̄p̄ȳó i su yoolaa səsaa ke Yuta koloosi acaləe taa. ¹⁵ Na í ləsi tūyū Kusakuyū ηku i ka sika Iso təsele taa tō. Na í yōki cefelinaa təkətələnnaa mpa i ka ηmawa Iso təsele pulaya tō na Yosalem tō, na í lə pə həyələh ke icate waali. ¹⁶ Ilena í ηmá Tacaa ke kətaya təlata, na í lá nəyō kulmāya krentuyū na samtu pə kətasi. Na í tó Yuta nyəma si: I see Iseyeli Iso Tacaa. ¹⁷ Paa na mpu tō, yəlaa lakaya Iso Tacaa tike ke kətasi ke təkətələnnaa ləlaa taa ké tetu taa.

¹⁸ Pa keesa Manasee tōm lenti ke Iseyeli awulaa təna takələya taa. Paa sələmuyū ηku i sələma Iso na tōmnaa mpa Iseyeli Iso Tacaa heela Iso kyōyōtutu teləsulə na pá heeli-i tō. ¹⁹ Paa isəna Iso mūwa i kusələmtu tō, na i isayatu tōm. Na isəna i ηmawa cefelinaa təkətələnnaa na í siki pə ləesəh tō. Na isəna i nawa i māyama i isayatu tō, pa keesa pə tənaya Hosayi təma takələya taa. ²⁰ Manasee səpa, iləna pá pimi-i i māyama i te. Ilena i pəyalb Aməh ləeti i lonte taa.

Aməh kawulaya

(Awulaa II 21:19-26)

²¹ Aməh ləlyū pusi hiu na naale nyəhka taa ké, i pəsa Yuta wulaw ke pusi naaleye Yosalem. ²² Na í lá mpi pə ta māya Tacaa tō, isu i caa Manasee. I laa i caa tūh. ²³ Pəyele i ta na si i wakələna Tacaa isu i caa ka nau íle i isayatu tō. Hali unu i nyəntu tē iləye.

²⁴ M̄p̄ȳó wulaw Aməh waali nyəma kula i tō na pá kv-i i təyaya taa. ²⁵ Ama Yuta nyəma kōwa mpa pa kv-i mpu tō. Ilena pá ləeti i pəyalb Sosiyasi ke i lonte.

34

Sosiyasi kawulaya na Iso seew tayanuyū

(Awulaa II 22:1-2; 23:4-20)

¹ Sosiyasi ləlyū pusi pələfei naanūwa nyəhka taa ké, i pəsa Yuta wulaw. Yosalem taa ké i caya pusi hiu na naanūwa na kulmāya. ² M̄p̄ȳó i lapa mpi pə māya Tacaa tō. I tōma teitei ké isu i ləhce Tafiiti, i ta lu i ikpate taa.

³ I kawulaya pənaya pələfei naanūwa nyəhka taa tō, na í təhna ifepu ké. Waatu unu i taa ké i caala i ləhce Tafiiti Iso luyu nyəntu ke pəkəyū. Pusi liyiti tēewa, iləna í sūb cefelinaa təkətələnnaa na pə tūh na pə tesikasi ke kpiisuyū ke Yosalem na Yuta pə taa. ⁴ Pa yōka tūyū Paali təkətələnnaa ke i isentaa na pə tulaalb təwəte nte tē pə tō tō. Na pá seti tesikasi na pá wakəli tūh waanu waanu tənəhna. Na pə pəsi mələm na pá pəli i laalaa pəlaah tō. ⁵ Na pá wə tūh kətəlaa mūwa ke pa kətasi təlata tō. Isəna Sosiyasi tayanu Yuta na Yosalem təyole.

⁶ Pəle pə waali ké Sosiyasi cəwa Manasee, na Ifəlayim, na Simiyəh, na Nəfətali pə kpeka taa, na pə cələ həyələh taa. ⁷ Na í yōki tələalənaa na tulaalənaa təwəte ke Iseyeli kpeka təna taa. Na í faya tesikasi na tūh ke həyələsi. Ilena í məli Yosalem.

Kətəlv səsə kulusa kiiu takələya tō

(Awulaa II 22:3-10)

⁸ M̄p̄ȳó Sosiyasi kawulaya pənaya pələfei hiu nyəhka, kuyaku nakul, Sosiyasi təhna Yuta tetu Iso seew na Iso təsele ke tayanuyū. Ilena í tó Asaliya pəyalb Safəh, na icate paasənlə Maaseya, na wulaw tōm yōyōtləb Yowakasi pəyalb Yowa si: I

polo í taγanu ma Iso Tacaa taseele ημαv. ⁹ Μρ6γ6 apalaa mpe pa pona kot6lv s6s6 Hilikiya ke Iso taseele liyitee nna Lefii ny6ma tanlaa ka mw6a Manasee, na If6layim, na Iseyeli kpeka lenna, na Yuta na Yosalem ny6ma pa kin t6. ¹⁰⁻¹¹ Ilena pele pa cele-yege t6ma ny6vu ny6ma mpa pa paasayana Iso taseele taγan6vu t6 si: I yana p6e, na l6tasi. Na í felí ηmalaa, na kantaa, na t6ma lataa. Na pá ηmana kutuluy Iel6η wei Yuta awulaa ka yelaa na í hoti t6. ¹² Lefii tv Melali l6lv6v ny6ma Yahati, na Opatiya, na Kehati l6lv6v ny6ma Sakali, na Mesulam, pa paasayanana t6ma ny6ma, na pá laki pa t6ma ke teu. Lefii ny6ma lelaa mpa paa ny6ma c6m6η marv t6, ¹³ pele pa makayana mpaav wontu na s6y6llaa t6ηna. Na pa taa lelaa ná paasay6na pa t6ma waani waani lataa. Na tak6lasi ηmaaυ na t6ma taγan6vu na n6n6osi tan6y6.

¹⁴ Waatu wei pa kpakayaa liyitee nna paa suwa atakaa taa ké Iso taseele taa t6. Ilena kot6lv Hilikiya mayana Tacaa kiiu ηku í ka heela Moisi na í ηmaa t6 kv tak6lasi. ¹⁵ Μρ6γ6 í heela tak6lasi ηmaavl Safaη ke ka t6m na í cele-í ké. ¹⁶ Safaη ná pona-kege wulav, ilena í kees6na í t6ma t6m si: Nyá t6mle ny6ma t6ma t6ma wena n ka hul6-we t6y6 lav. ¹⁷ Na kot6l6a ná kooosa Iso taseele atakaa liyitee na pá cela t6ma ny6vu ny6ma na t6ma lataa.

¹⁸ Ilena Safaη tasa si: Hali kot6lv s6s6 Hilikiya cela-m tak6laya.

Μρ6γ6 Safaη naala-kege kalv6v ke wulav.

*Sosiyasi y6y6t6na Iso kv6y6y6tv6 tel6svlv alvny6η Hul6ta
(Awulaa II 22:11-20)*

¹⁹ Waatu wei wulav nu kiiu tak6laya ηke ka t6m, ilena í I6ηle wak6li na í c6li í wontu. ²⁰ Μρ6γ6 í yaa Hilikiya, na Safaη p6y6lv Ahikam, na Míka p6y6lv Ap6t6η, na tak6lasi ηmaavl Safaη, na í waali ny6ma taa Iel6v Asaya na í t6-we si: ²¹ I polo í p66si Tacaa ke ma na Iseyeli kakaasaya na Yuta y6l6a t6 t6m, na tak6laya ηka t6 hika is6nt6 t6 kele ka t6m t6t6. Mpi t6, t6 c6sonaa taa t6ki kus6s6tu nti pa ηmaa ka taa t6. P6 t6 ké Tacaa p6án6 ka huuna-tv6v s6s6m.

²² Μρ6γ6 Hilikiya na í taapalaa pa pola Iso kv6y6y6tv6 tel6svlv alvny6η Hul6ta teye Yosalem kpek6le kvfate taa. Hul6ta paavl kele Tokehati p6y6lv Salum, Has6la saali. Salum un í paasayanana kot6l6a wontu kususuutu. Μρ6γ6 apalaa mpe pa keesa pa t6m ke Iso kv6y6y6tv6 tel6svlv. ²³ Ntena Hul6ta t6-we si: I tel6si wulav si Iseyeli Iso Tacaa t6ma si: ²⁴ Maa yele na mpusi k66 Yosalem na y6l6a pa t66 isu pa ηmaaυ tak6laya kane ka taa t6. ²⁵ Mpi t6, Yosalem y6l6a l6-m na pá laaki tvη. Ilena pa lakasi nsi si kpa-m p6án6. P6 t66 ké ma p6án6 huuna ícate t6neye s6s6m a ta tiita. ²⁶ Ye p6 kaasa wulav ile, Iseyeli Iso Tacaa heeliyi-í si: Isu n nuw tak6laya ηke ka taa t6m ke teu, na ²⁷ nti ma y6y6ta Yosalem na í y6l6a pa t66 t6. Na í ná nyá t6wak6lle, na í layasi na í c6li nyá wontu na I6ηwak6lle na í p6li is6lv6m t6, maa mv nyá kus6l6m6tv. ²⁸ Maa yele na í sí s6m kvpam, na pá pi-η nyá p6laav taa. N kaa na mpusi wei í k6 k66 Yosalem ícate na t6 y6l6a t66 t6.

*Sosiyasi na Iso pa n6y6 p6el6v6v kvfam
(Awulaa II 22:20-23:3)*

Μρ6γ6 kot6lv s6s6 Hilikiya na í taapalaa pa polaa na pá heeli ηρ6γ6 wulav. ²⁹ Μρ6γ6 wulav kota Yuta na Yosalem p6 ny6vu ny6ma t6naya í kin ke kpakpaa. ³⁰ Na pá na pa samaa pá polo Iso taseele, na kot6l6a, na Lefii ny6ma, na paa y6l6a mpa. Ilena wulav kala-weye kiiu tak6laya ηka pa hiiwa Iso taseele t6. ³¹ P6le p6 waali ké í s6ηa í kumte t66 ké Iso taseele taa, na í na Tacaa pá p6eli n6y6. Na samaa tisi si mpe paa t6ki í kiin na í kvseyes6tv, na í kv6tv6tv, na Iuv6v kol6mv6v, na lotu

kulm̄tu. Na pá laki p̄e t̄ona mpi pa ηmaa tak̄alaya ηke ka taa t̄o. ³² M̄p̄óḡy wulaw yelaa na pa t̄ona mpa pa we Yosalem t̄o pá t̄oki n̄oḡo ηke, na P̄encamee kpek̄ale nȳoma. P̄e k̄p̄ayaw waatu un̄i t̄oḡo Yosalem yelaa t̄ona n̄oḡo ηka pá na pa c̄os̄onaa Is̄o pa p̄elaa t̄o. ³³ Ilena Sosiyasi ku acaal̄etu n̄ti ȳelaa lak̄aya Iseyeli tet̄u t̄ona taa t̄o, na í cááli-we s̄i pá s̄ee pa Is̄o Tacaa. M̄pu p̄e t̄o k̄e pa taa n̄oḡol̄u ta yelee Tacaa t̄oḡuȳu, hal̄ona Sosiyasi s̄om.

35

Sosiyasi t̄oki T̄eev acima (Awulaa II 23:21-23)

¹ M̄p̄óḡy Sosiyasi t̄oḡo T̄eev acima ke is̄otu kanc̄aalaya nȳogh̄ k̄uȳeeη naan̄owa na liȳiti nȳogh̄ku wule, na pá k̄o p̄e iw̄eesi. ² Ilena í t̄o k̄ot̄elaa ke pa t̄oma na í s̄os̄i-weye ap̄al̄otu s̄i: I paas̄ona Is̄o t̄es̄eele. ³ Na í heeli Lefii nȳoma mpa pa seyēs̄oȳu samaa ke kiin̄ na pá laki Tacaa t̄emle t̄o s̄i: I s̄u Is̄o atakaa k̄e Is̄o t̄es̄eele n̄te Iseyeli wulaw Tafiiiti p̄oȳal̄u Sal̄um̄on̄ ηmawa t̄o t̄e taa. I taa t̄asa-í h̄oḡol̄uȳu. P̄en̄ente í paas̄ona m̄e Is̄o Tacaa t̄emle, na í ȳelaa Iseyeli nȳoma. ⁴ I f̄aya m̄e taa is̄u m̄e l̄ol̄u na m̄e t̄emle kpek̄a weu t̄o, is̄u Tafiiiti na í p̄oȳal̄u Sal̄um̄on̄ pa kees̄oȳu tak̄alaya taa t̄o. ⁵ Na í t̄ayan̄i m̄e ȳelaa kpek̄a na í polo Is̄o t̄es̄eele taa, na í s̄ona Iseyeli nȳoma lel̄aa, na p̄e kees̄ona is̄ona pa f̄aya pa l̄ol̄u t̄o. ⁶ P̄e wee k̄e s̄i í la T̄eev acima k̄otas̄i. M̄pu t̄o, í la nȳogh̄ t̄o asil̄ima keel̄uȳu k̄ot̄aya, na í paas̄ona m̄e t̄et̄onaa, na acima la teu is̄u Tacaa kees̄oȳu Moisi t̄o.

⁷ M̄p̄óḡy Sosiyasi l̄esa í maȳamaya í kalak̄on̄ taa k̄e iw̄eesi na pinasi iyisi hiu na naan̄owa (30000) na í ha Iseyeli nȳoma mpa paa k̄ot̄aa t̄o s̄i pá lana T̄eev acima k̄otas̄i, na naan̄ ke iyisi tooso (3000). ⁸ Ilena í waali nȳoma náa ha samaa na k̄ot̄elaa na Lefii nȳoma ke t̄ola t̄o. Na Is̄o t̄es̄eele paas̄an̄laa, Hilikiya, na Sakali, na Yehiyeli pel̄e pá ha k̄ot̄elaa ke iw̄eesi na pinasi ke iyisi naale na nas̄otoso (2600), na naan̄ ke ηm̄on̄uȳu na nūn̄owa (300) s̄i pá lana T̄eev acima k̄otas̄i. ⁹ Ilena Lefii nȳuȳu nȳoma Konaniya na í newaa na Semaya na Netaneyeli na Hasapiya na Yeyiyeli na Yosapat̄i pel̄e pá ha pa t̄et̄onaa ke iw̄eesi na pinasi ke iyisi kak̄pas̄i (5000) na naan̄ ke nas̄ole na nūn̄owa (500). ¹⁰ Is̄ona pa t̄ayana acima t̄oḡol̄u. K̄ot̄elaa ná s̄ona pa t̄es̄on̄le k̄e, na Lefii nȳoma ke pa kpek̄a taa is̄u wulaw ka suw t̄o. ¹¹ Ilena pá lent̄i iw̄eesi na pinasi, na pá cel̄oȳi k̄ot̄elaa ke cal̄em na pá p̄el̄oȳi k̄ot̄aya t̄elate t̄o. Ilena Lefii nȳoma náa litiȳi wontu t̄on̄on̄. ¹² M̄p̄óḡy pa s̄u t̄ola na a m̄paa, il̄ena p̄e tu k̄el̄ona lat̄ec̄enaa mpa p̄e wee s̄i pá la Tacaa ke k̄ot̄aya ηka k̄oko lusa ka t̄ona t̄o. Na p̄e kees̄ona is̄ona Iseyeli nȳoma l̄ol̄u f̄ayaa t̄oḡo teitei, is̄u p̄e weu tak̄alaya ηka Moisi cel̄aa t̄o ka taa t̄o. ¹³ Na pá w̄o T̄eev acima iw̄eesi is̄u pa tu laki t̄o. P̄e kaasa k̄otas̄i t̄ola lenna, il̄ena pá t̄esi-yegēe tiipee na s̄el̄apanaa yaa wontu lent̄i taa. Na pá pona Iseyeli nȳoma t̄on̄aya l̄on̄. ¹⁴ P̄e waali, il̄ena Lefii nȳoma paas̄ona k̄ot̄elaa na pa maȳamaya pa nȳom̄. Al̄on̄ l̄ol̄uȳu nȳoma k̄ot̄elaa w̄ok̄ayana k̄ot̄aya ηka k̄oko lusa ka t̄ona t̄o na nim̄ cel̄o nim̄ cel̄o k̄otas̄i lens̄onaa. P̄e t̄o k̄e Lefii nȳoma ná lak̄aya t̄oḡon̄aya. ¹⁵ Asafi l̄ol̄uȳu nȳoma yonyoolaa ná we pa t̄oma taa, is̄u Tafiiiti na Asafi paa seyēs̄oȳu t̄o. Na wulaw laȳat̄u tas̄elaa Hem̄on̄ na Yetut̄on̄ na n̄on̄os̄i pan̄jlaa ke pa nȳona taa. Pa taa n̄oḡol̄u ta kul̄i. M̄pi t̄o, Lefii nȳoma lel̄aa lak̄aya pel̄eye t̄oḡon̄aya t̄ot̄oḡo. ¹⁶ Is̄ona pa t̄ayana Tacaa acima ke k̄uȳaku ηku t̄oḡol̄u. A t̄oḡon̄ na a k̄otas̄i lap̄u lapa teitei k̄e is̄u Sosiyasi suw t̄o.

¹⁷ T̄eev acima an̄i í waali k̄e Iseyeli nȳoma kot̄ilaa t̄ona t̄oḡo k̄ok̄us̄om̄ fei p̄o-topotonaa acima ke k̄uȳeeη naatos̄omp̄oḡol̄aya. ¹⁸ Too p̄e k̄p̄ayaw Is̄o k̄uȳoḡot̄utu tel̄os̄ul̄u Samiyeli waatu t̄o, Iseyeli wulaw n̄oḡol̄u í ta t̄ayan̄eta acima is̄u k̄ot̄elaa na

Lefii nyéma na Yosalem na Yuta nyéma na Iseyeli nyéma lelaa sɛnau Sosiyasi na pá lá tɔ. ¹⁹ Sosiyasi kawulaya pɛnaya pɛlefɛi hiu nyɛnka taa ké pa tɔyɔ Tɛɛu acima anɪ.

*Sosiyasi kawulaya tɛnaya
(Awulaa II 23:28-30)*

²⁰ Ḿpɔ́yó waatu nɔyɔlv Sosiyasi tɛma Iɔ tɛsɛɛɛ tayanɔyɔ. Iɛna Icipiti wulav Neko kɔɔɔɔ ɪ yoolaa na í tɛnna Kaakemisi ke Ifɛlati pɔyɔ tɔɔ na pá polo yooɔ. Ntɛna Sosiyasi maɔasi ɪsɪ í kaɔati-wɛ. ²¹ Iɛna Neko tili na í pɔɔsi Yuta wulav si: N tɛnɔyɔ-m suwe? Pɛ taya nyaya ma kɔn yoonav. Ama ma kolontu lɛlv ké. Halɪ Iɔ heela-m si má lá tɛcav. Mpu tɔ, Iɔ wɛ ma waali ké. Ye n kaɔata-m ɪ ká ku-nj. ²² Paa na mpv Sosiyasi ta nu. Pɛcɔ́ Iɔ maɔamaya heelina-ɪ tɔm nti. Ḿpɔ́yó Sosiyasi yusa ɪ ti na ɪ polo Mekito tetekɛɛ taa si pá yoo. ²³ Iɛna nɔyɔlv hiki-ɪ nyémle ke tɔyooɛ tɛna. Na í tɔ ɪ tɔmle nyéma si: I luna-m ma nukɪ wɔsasi ke teu ké.

²⁴ Na tɔmle nyéma lɛsi-ɪ ɪ kɛkɛ taa na pá tu-ɪ lɛlv taa na pá kɔpɛna Yosalem na í sí tɛna. Na pa pimi-ɪ ɪ cɔsɛnaa pɛlaav taa na Yuta na Yosalem nyéma wii-ɪ.

²⁵ Ḿpɔ́yó Iɔ kuyɔyɔtɔtu telɛsɔlv Selemii wii-ɪ lɔyaya wula. Na pɛ kɔɔɔɔ kuyɔnku na pé suna saɔa tɔ yonyoolaa apalv nyéma na alv nyéma yooki-tɔyɔ. Halɪ tɔ wɛ lɔyaya wula takɔlaya taa.

²⁶⁻²⁷ Sosiyasi tɔm lenti, pɛ kɔɔɔɔ tɔ kancaalaya na tɔ tɛnaya tɔ, tɔ wɛ Iseyeli na Yuta awulaa takɔlaya taa. Ka taa ké pa kɛsɛɔyɔ ɪsɛna Sosiyasi tɛnɔ Tacaa kiɔn ke teu tɔ.

36

*Sowakasi na Sowakim na Sowakɛn pa kawulasɪ
(Awulaa II 23:30-24:17)*

¹ Ḿpɔ́yó Yuta tetv nyéma kpawa Sosiyasi pɔyɔlv Sowakasi ke wulav na pá lɛɛti ɪ caa lonte ke Yosalem taa. ² Sowakasi lɔlvɔyɔ pusɪ hiu na tooso nyɛnka taa ké ɪ tɔyɔ kawulaya ke ɪsɔtɔnaa tooso ke Yosalem. ³ Icipiti wulav Neko kusa-ɪ kawulaya kpɛlaya tɔɔ ké Yosalem, na í tɔ Yuta nyéma si pá fɛlɪ-ɪ lampuu ke liyitee nyɔyɔtɔ kiloona ɪyisi tooso (3000) na wɔla ke kiloona hiu na naanɔwa. ⁴ Pɛ waali ké pa kpa Sowakasi neu Iliyakim ke Yosalem na Yuta pɛ wulav, na pá layasi-ɪ hɛtɛ si Sowakim. Iɛna pá tɛna ɪ taalv Sowakasi ke Icipiti.

⁵ Sowakim lɔlvɔyɔ pusɪ hiu na kakpasɪ nyɛnka taa ké ɪ pɛsa wulav ke Yosalem taa ké pusɪ naanɔwa na kɔlvɔm. I lapa mpi pɛ ta maɔa ɪ Iɔ Tacaa tɔ. ⁶ Ḿpɔ́yó Papiloni wulav Nepukanɛsaa na ɪ yoolaa pa wata Yuta tetv. Na pá kpa Sowakim na pá hɔkɔ-ɪ alukpala ke teu na pá tɛna-ɪ Papiloni. ⁷ Na pá kuu tɔtɔyɔ Iɔ tɛsɛɛɛ taa wontunaa payale na pá pona Nepukanɛsaa kawulaya tɔyaya taa ké Papiloni.

⁸ Sowakim tɔm lenti wɛ Iseyeli na Yuta pɛ awulaa takɔlaya taa. Ka taa ké pa kɛsɛɔ ɪ acalɔtv lakasi nsi si taa ɪ tv ɪ ti, na mpi pɛ maɔana-ɪ tɔ. I pɔyɔlv Sowakɛn lɛtɛna ɪ lonte taa.

⁹ Sowakɛn lɔlvɔyɔ pusɪ pɛlefɛi naanɔwa*fa* nyɛnka taa ké ɪ pɛsa wulav ke Yosalem ke ɪsɔtɔnaa tooso na kuyɛɛɛ naanɔwa. I lapa mpi pɛ ta maɔa Tacaa tɔ. ¹⁰ Pɛnaya sika, Iɛna Nepukanɛsaa kuu Sowakɛn na Iɔ tɛsɛɛɛ taa wontu sɔsɔntɔ, na í pona Papiloni. Iɛna í kpa Sowakɛn lɔlvɔyɔ tv ke Yosalem na Yuta pɛ wulav.

^a 36:9 pusɪ pɛlefɛi naanɔwa: Awulaa II 24:8 taa pa yoyɔta tɛna si pusɪ pɛlefɛi hiu.

*Setesiyasi kawulaya na Yosalem icate kuuu**(Awulaa II 24:18–25:21; Semii 39:1-10; 52:1-27)*

¹¹ Setesiyasi lɔlvɔɔ pusi hiu na kulɔmaya taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav kɛ pusi naanɔwa na kulɔmaya kɛ Yosalem. ¹² Mɔpɔgɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya ɪ Iso Tacaa tɔ. Halɛna Iso yɔgɔtɛna-ɪ na Iso kɔyɔgɔtɔtɔ telɛsɔlv Selemii nɔgɔ na ɪ kisi ɪ isayato kɛ nav. ¹³ Paa na Nepukanɛsaa ká lapa na Setesiyasi tuuna Tacaa kɛ ɪ na Nepukanɛsaa ɪ pa nɔgɔ pɛelɔv tɔm taa tɔ, Setesiyasi kula Nepukanɛsaa tɔɔ na ɪ lá lanɔkrusɛɲ na ɪ kisi Iseyɛli Iso Tacaa tɛɛ kɛ mɔlvɔv. ¹⁴ Na pɔ kɛɲna kɔtɔlaa nyɔvɔ nyɔma na samaa, na pá lɔlɛsɛɲi isayato, na pá lakɪ piitim lempɪ nyɔma acaalɛtɔ tɛna. Na pá pilisi Tacaa Iso tɛsɛɛle kɛ Yosalem. ¹⁵ Pa cɔsɔnaa Iso Tacaa kɔsa tillaa kɛ tɔm pɔyalɛ si: ɪ polo ɪ yɔgɔtɛna-wɛ na ma nɔgɔ. ¹⁶ Ama Iseyɛli nyɔma foota-wɛ na pá wonɲ Iso kɔyɔgɔtɔtɔ telɛsɔlaa, na pá kisi Iso Tɔm. ɪlɛna Tacaa náá mɔ-wɛ na pááná kɛ katatɔlaya, a fɛina kɔɔle. ¹⁷ Iso yɛlaa kɛ na Papiloni wulav na ɪ yoolaa pa watɪ-wɛ, na ɪ tɔ-wɛɲɛ pa niɲ taa na pá kɔ Iseyɛli yoolaa. Halɪ pɛ kɛɲna Iso tɛsɛɛle taa, ɪ ta kenti ifɛpiya na pɛɛlaa na apalaa na kɔkɔpatɔlaa pa taa nɔgɔlv tɔɔ. ¹⁸ Mɔpɔgɔ pa kuu Iso tɛsɛɛle wontu sɔsɔɔntɔ na sɛkpetu tɛna, na kɔpɔcɔou. Na pá kɔpaya wulav na ɪ waalɪ nyɔma pa nyɛm na pá pɔna pɛ tɛnaya Papiloni. ¹⁹ ɪlɛna pá nyayasi Iso tɛsɛɛle na kawulaya tɔyaya kɛ kɔkɔ. Na pá yɔkɪ Yosalem icate koluɲa na wontu kɔpantɔ. ²⁰ Mpa yoou kɔpɛsaa tɔgɔ Papiloni wulav kuuwa, na pá pɛsi ɪ yomaa, na pɛ kɛɲna wulav lɔlvɔv nyɔma. Halɛna Pɛɛsi nyɔma kɔntɛ. ²¹ Mɔpɔgɔ pɛ lapa tsu Tacaa ka heeluyɔ Iso kɔyɔgɔtɔtɔ telɛsɔlv Selemii kɛ tɔm nti na ɪ kɔpaalɪ tɔ si: Nɔgɔlv kaa caya tetɔ taa kɛ pusi nutoso na naanɔwa. Halɛna tɛ heɛsɔvɔ waatɔ tɛ. ɪlɛna pɔ lɛɛti heɛsɔvɔ waatɔnaa mpa pa taa paasɛna tɔ.

Silusi mpaav hav si pá ηmá Iso tɛsɛɛle

²² Pɛɛsi wulav Silusi kawulaya pɛnaya kancaalaya nyɛɲka taa kɛ Tacaa tɔ ɪ taa si ɪ ká yɛle na tɔm nti Iso kɔyɔgɔtɔtɔ telɛsɔlv Selemii ka yɔgɔtaa tɔ tɔ lá. Halɛna ɪ tɔ Silusi taa si ɪ kɔpaalɛna nɔgɔ sɔsaya kɛ ɪ kawulaya tɛna taa, na pá ηmaa takɔlasɪ taa si: ²³ Pɛɛsi wulav yɔgɔtaa si, isɔtaa Iso Tacaa tɔ ma niɲ taa kɛ tetɔ tɛna kawulasɪ. Halɛna ɪ tɔ-m si má ηma-ɪ Iso tɛsɛɛle kɛ Yosalem kɛ Yuta tetɔ taa. Mɔ tɛna mpa mɛ ɪ kɛ ɪ yɔlaa tɔ ɪ mɔli Yosalem. Mɔ Iso Tacaa ɪ su-mɛ.

ISƏTƏLASI TƏM TAKƏLAYA Kotuləto

Tə naaki takəlaya kanə ka taa si, Pəəsi wulav səsə Silusi hawa Yuta nyəma ke nəçə si, pá məli pa te Yosalem. Ye pa məlaa ile pa tayanı ηmav ke Iso təseəle. Ama Yuta nyəma kolontunaa laηa ta həena Iso təseəle nité tə tayanuyv.

Takəlaya kanə ka taa seçesuyv səsəəv ləηk nité si, Iso yəlaa í layası layasuyv maçamaya. İlena pá kaası na pá tó təntə kəpante.

Isəna pa faya Isətəlası takəlaya tə:

Yuta nyəma məlvuy kancaalaya nyəm, titite 1–2

İso təseəle tayanuyv na tə tulyv, titite 3–6

Isətəlası na Yuta nyəma ləlaa pa məlvuy, titite 7–10

Wulav Silusi ha nəçə si pá tayanı ηmáv ke Iso təseəle

¹ Məpəçy Tacaa tv í taa si í yoosiçi təm nti í ka yəçətəna Iso kuyçətətu tələsəlv Selemii nəçə təçə Pəəsi wulav səsə Silusi kawulaya pənaya kancaalaya nyəηka taa. İlena Iso tv Silusi taa si í kpaalı í kawulaya taa na pá ηmaa takəlası taa si, ² Pəəsi wulav Silusi yəçətəta si: Isətəta Iso Tacaa təna ma niη taa ké antulinya təna kawulası, na í tə-m si má tayanı ηmav ke í təseəle ke Yuta tətə taa ké Yosalem. ³ Mə taa mpa pa kəna í yəlaa taa ləlaa? Iso í wəe puntənaa waalı na pá polo Yosalem ke Yuta na pá ηmá Tacaa İseyeli Iso ké təyaya. Iso inı í wəenna Yosalem. ⁴ Timpri timpri İseyeli nyəma wəe tə, pá nyəma í ha-wəçe liçitee na wəla na wontu ləntı na təla, na luyv kəlvənyv kvcəəη na pá pona Yosalem na pá tayənəna Iso təseəle ke ηmav.

⁵ Məpəçy Yuta na Pəncaməe pə ləlvə nyəəη nyəma, na kətəlaa na Lefii nyəma, na pa təna mpa pa taa si Tacaa Iso ka təwa si pá polo Yosalem tə pa svv pa tətə tayanuyv si pa təkki. ⁶ İlena pa cəlvə nyəma ha-wəçe nyəçəlvuyv kəpəηku na wəla pə wontu, na wontu kəpəntə ləntı na təla. Iso təseəle nyəntə nti paa hana luyv kəlvənyv tə tə paasi.

⁷ Məpəçy wulav səsə Silusi kota Tacaa kətaya wontu na í mələna Yosalem. Nəpukanəsaa ka kuuna-təçi Iso təseəle na í su-təçi í maçamaya í tvyv kutuluçy taa. ⁸ İlena wulav heeli kpaancoou təv nyənlv Mitəletəti si: Cəla wontu ntəçi Yuta nyuyv tv Seəsepasaa. ⁹ Wəntunaa mpa í cəla-ı təçəle wəla pələntənəa hiu na naanəwa na liçitee nyəçəlvuyv nyəma ke iyaya (1000), na seəsi ke pəçəlayafəi hiu na naanəwa. ¹⁰ Na wəla cəmsənəa ke hiu na naanəwa, na liçitee nyəçəlvuyv təη nyəηku cəmsənəa ke nasəle na naanəwa (410), na wontu ləntı ke iyaya (1000). ¹¹ Pə kəpəntə wəla na liçitee nyəçəlvuyv pə wontu ke iyisi kakpası na nasəle (5400). Məpəçy Seəsepasaa na ləlaa pa kpaçya wontu nti na pá məli Yosalem.

2

İseyeli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa həla

¹ Yuta tətə həçəlvuyv nyəma mpa wulav Nəpukanəsaa ka kuuna tə pa həla ntə. Pa taa pəçəle mələna Yosalem na Yuta tətə taa, paa wei ké í ıcatə taa. ² Mpa pa kpaçya-wə na pá mələna təçəle Solopəçeli, na Yesuwa, na Nəhemiya, na Səlaya, na Ləlaya, na Motokayi, na Pilisaη, na Misipaa, na Pikifayi, na Lehum, na Paana. İseyeli ləlvə nyəma na pa yəlaa həla ntə.

- 3 Paləsı lələvny nyəma we iyisi naale na nunəwa na nutoso na naanəwa na naale (2172).
- 4 Sefatiya nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na nutoso na naanəwa na naale (372).
- 5 Ala nyəma ke nasətoso na nunəwa na nutoso na naanəwa na kakpası (775).
- 6 Pahati-Mowarəny nyəma ke iyisi naale na nunaasa na naanəwa na naale (2812). Yesuwa na Yowarə pa lələvny nyəma nté.
- 7 Ilam nyəma ke iyəga na ηmənəvny na nule na naanəwa na liyiti (1254).
- 8 Satu nyəma ke nasənaasa na nunəwa na nule na kakpası (945).
- 9 Sakayı nyəma ke nasətoso na nunəwa na nutoso (760).
- 10 Pani nyəma ke nasətoso na nule na naale (642).
- 11 Pəpayı nyəma ke nasətoso na hiu na tooso (623).
- 12 Asəkati nyəma ke iyəga na ηmənəvny na hiu na naale (1222).
- 13 Atonikam nyəma ke iyəga na nutoso na naatoso (666).
- 14 Pikifayı nyəma ke iyisi naale na nule na naanəwa na naatoso (2056).
- 15 Ateη nyəma ke nasəle na nule na naanəwa na liyiti (454).
- 16 Ateə nyəma ke pələfei nunəwa. Yehisikiya lələvny nyəma nté.
- 17 Pesayı nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na hiu na tooso (323).
- 18 Yola nyəma ke nunəwa na naanəwa na naale (112).
- 19 Hasum nyəma ke ηmənəvny na hiu na tooso (223).
- 20 Kipaa nyəma ke nunaasa na naanəwa na kakpası.
- 21 Pətələhem ıcate nyəma ke nunəwa na hiu na tooso (123).
- 22 Netofa ıcate nyəma ke nule na naanəwa na naatoso.
- 23 Anatəti ıcate nyəma ke pələfei nunəwa na hiu na naanəwa (128).
- 24 Asəmafeti ıcate nyəma ke nule na naale.
- 25 Kiliyatı-Yeyalim na Kefila na Peeləti pa acaləe nyəma ke nasətoso na nunəwa na nule na tooso (743).
- 26 Lama na Kəpa pa acaləe nyəma ke nasətoso na hiu na kələm (621).
- 27 Mikiması nyəma ke nunəwa na hiu na naale (122).
- 28 Pətəelı na Ayı pə nyəma ke ηmənəvny na hiu na tooso (223).
- 29 Nepo nyəma ke nule na naanəwa na naale.
- 30 Makpisi nyəma ke nunəwa na nule na naanəwa na naatoso (156).
- 31 Ilam lələvny nyəma ke iyəga na ηmənəvny na nule na naanəwa na liyiti (1254).
- 32 Halim nyəma ke ηmənəvny nunəwa na hiu (320).
- 33 Lotı na Hatiti na Ono pə nyəma ke nasətoso na nunəwa na hiu na kakpası (725).
- 34 Yeliko ıcate nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na nule na kakpası (345).
- 35 Senaa ıcate nyəma ke iyisi tooso na nasətoso na hiu na naanəwa (3630).
- 36 Kətələa kpeka ntə. Yesuwa lələvny nyəma Yetaya tēesı nyəma we nasənaasa na nunəwa na nutoso na naanəwa na tooso (973).
- 37 Imēe lələvny nyəma ke iyəga na nule na naanəwa na naale (1052).
- 38 Pəsehū nyəma ke iyəga na nasəle na nule na naatosompəxələga (1247).
- 39 Halim lələvny nyəma ke iyəga na naanəwa na naatosompəxələga (1017).
- 40 Lefii nyəma kpeka ntə. Hatəfəya lələvny nyəma Yesuwa na Katəməyēli pələ pa nyəma we nutoso na naanəwa na liyiti.
- 41 İso təsēelə yonyoolaa ntə. Asafı lələvny nyəma we pələfei nunəwa na hiu na naanəwa (128).
- 42 İso təsēelə nənəəsı tanləa ntə. Salum, na Ateə, na Taləmən, na Akupi, na Hatita, na Sopayı, pa lələvny nyəma we pəxələyafəi nunəwa na nule (139).

43 İso təseəle taa təma lataa səkpema ləvlə nyəəñ nyəma nté Siha, na Hasufa, na Tapawəti, 44 na Keləsi, na Siyaha, na Patəñ, 45 na Lepana, na Hakapa, na Akupi, 46 na Hakapi, na Samlayi, na Hanan, 47 na Kiteli, na Kahaa, na Leyaya, 48 na Lesəñ, na Nekota, na Kasam, 49 na Usa, na Paseyi, na Pesayi, 50 na Asəna, na Meunim, na Nefusim, 51 na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu, 52 na Pasiluti, na Mehita, na Haasa, 53 na Paakəsi, na Sisela, na Tema, 54 na Nesiya, na Hatifa. 55 Salvməñ təmlə lataa ləvlə nyəma nté Sotayi, na Sofeleti, na Peluta, 56 na Yaala, na Taakəñ, na Kiteli, 57 na Sefatiya, na Hatili, na Pokeleti-Hasepayim, na Ami. 58 İso təseəle taa təmlə lataa səkpema na Salvməñ təmlə lataa ləvlə nyəma krenta ħmənəy nūnəwa na nūnaasa na naanəwa na naale (392).

59 Mpa pa luna Papiloni ke Teli-Mela, na Teli-Hası na Kelupi, na Atan, na İmēe tə pa ta pəsi na pá kēesi teu ke pa ləvlə nyəma na pa cəsonaa təm si pə hūli si pa kē İseyeli nyəma. 60 Pa tənə paa kē Telaya, na Topiya, na Nekota pa ləvlə nyəma kē. Paa wə nəsetoso na nule na naanəwa na naale (652).

61 Kətəlaa ləlaa ka wə kē isu mpa pa ta pəsi na pá hūli si pa kē İseyeli nyəma tə. Mpeyele Hopaya na Hakəəsi na Paasilayi. Mpi pə tə pa yaakaya kantəkaya nyəñ unəye mpu təyole si İ kraya Kalaati tū Paasilayi pələaa taa ləlv. 62 Paa pəeka mpe inı pa həla ke kətəlaa nyənə taa kē pa ta na. Pə tə kē pa nyənə-wəye asilima nyəma na pá kisina-wə si pá taa la kətəlaa təmlə. 63 Mprüğ kufəneə maɣamaɣa kisina-wə si pá taa təyə İso kəha, hələna kətəlv nəyəlv i maɣasi wala pee taka nna pa naakəna İso luyə nyəntə tə na í na na pəcə.

64 İseyeli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa krenta iyisi nule na naale na ħmənəy nūnəwa na nutoso (42360). 65 Pa taa kaləna təmlə nyəma apalaa na alaa mpa paa wə iyisi naatosompəyələya na ħmənəy na nūnəwa na hiu na naanəwa na naatosompəyələya (7337) tə. Pa taa ka wə yonyoolaa apalə nyəma na alə nyəma ke ħmənəy (200). 66 Na krayanəñ ke nəsetoso na nūnəwa na hiu na naanəwa na naatoso (736), na krayanəñ kərəşəñ*fa* ke ħmənəy na nule na kakpası (245). ^a wə heku na heku kē. İ ta kē krayanə, pəcə i ta ke krayaya. 67 Yooşonaa ke nəşəle na hiu na naanəwa na kakpası (435), na krayası ke iyisi naatoso na nəsetoso na nūnəwa na hiu (6720).

68 Waatə wei pa tala Yosalem timpı İso təseəle wəe tə, ləna ləvlə nyəəñ nyəma ləlaa ha kəcəñ na luyə koluməy si pá ħmana İso təseəle ke tə lonte kərəntə taa.

69 Mprüğ pa hawa isəna pa pəşaa tə si pá ħmana İso təseəle. ləna pə lu wəla nyəyətə iyisi nutoso na kolum (61000), na liyitee nyəyətə kiloona iyisi naale na nəşəle na nūnəwa (2500). Na pá ha tətəyə kətəlaa capanaa nūnəwa (100).

70 ləna kətəlaa na Lefii nyəma na mpa pa şəñna İso təma tə, na yonyoolaa na nəcəsi tənlaa na İso təseəle taa təmlə lataa səkpema caya acaləe nna pa ha-wə tə a taa.

3

Yesuwa na Solopapeeli pa tayanəyi İso seev

1 Mprüğ pə tala isətə naatosompəyələya nyəñ, ləna İseyeli nyəma tənə mpa paa məla acaləe taa tə pá koti nəyə kolumaya ke Yosalem. 2 ləna Yosataki pəyalə kətəlv Yesuwa, na i tətənaa na kətəlaa ləlaa, na Selatəyeli pəyalə Solopapeeli, na i ləvlə nyəma pa niki İso kətəya təlate ke ħman si pa lakı kotası nsi kəkə lusa si tənə tə, isu pa kəesəy İso yəlv Moisi kiñ taa tə. 3 Paa na pa cəlv piitimnaa caakaya-wəye nyaasəy tə, pa ħmawa kətəya təlate ke tə lonte taa na pá lakı Taca

^a 2:66 krayanəñ kərəşəñ: Pa yooşa krayanə na krayaya na pə ləli mpi təyə pa yaa mpu. İ

ke kətasi nsi kəkə lusa si təna təyo tə tə ke tanarj na taanaya. ⁴Pə waalı ké pa təya coka acima isu paa keesuyv tə na pá laki kətaya njka kəkə lusa ka təna təyo təm isəna paa suwa paa kuyaku njku tə. ⁵Pə krayav waatu unı təyo paa svv paa kuyaku njku kv kətasi larv ke tam, na nsi pa laki paa isətv wei i kancaalaya kuyaku tə, na Tacaa acima kuyeyj nyənsi, na luyv kvlmuyv nyənsi. ⁶Mpv pə yelina na pá caalı kətasi nsi kəkə lusa si təna təyo larv ke Tacaa ke isətv naatosompəyolaya nyəj kuyaku kancaalaya nyəjku wule, na pá ta tu suta Isə təsele kufate kite.

⁷Pəle pə waalı ké pa caa təmlə nyəma si pá saakəxi taasi na pəe na pá felı-wə. İlena pá cəla Sitəj na Tiiı nyəma ke təyənaya na konyənyəəm na nim si pəle pá tilina-weyə krenjkelası kupaısi na tenku taa si pé tala Safarj. Pəesi wulav səsə Silusi hana-weyə pə mpaav. ⁸Mpvəyü pa məla Yosalem taa, na pənaya naale nyəjka isətv naale nyəj siki. İlena Selatəyelı pəyalv Solopapəeli, na Yosataki pəyalv Yesuwa, na i tətənaa kətəlaa ləlaa, na Lefii nyəma mpa pa luna Papiloni tə, pa niki təmlə na pá ləsi Lefii nyəma mpa pa tala isu pusi hiu na waalı tə si pá paasəna Isə təsele njmav. ⁹Mpvəyü Lefii tv Yesuwa na i pəyalaa na i tətənaa, na Hotafiya ləlvv tv Katəməyelı na i pəyalaa pa krenta nəyo na pá mv Isə təsele təmlə lataa paasənav. Na Henatati ləlvv nyəma Lefii nyəma səna-wə.

¹⁰Waatu wei Isə təsele njmalaa su kite, İlena pá kəna kətəlaa na pá suu pa kətaya wontu na Lefii nyəma mpa pa ké Asafi ləlvv nyəma tə na akantee na cəməj na pá sarj Tacaa isu İseyelı wulav Tafiiti ka suu tə. ¹¹İlena pá sarj Tacaa na pá puyələı-i na pá yooki yontu na pá kaasəxi təma si: Tacaa wə teu, na i səlvv ke İseyelı fei tənaya. Mpvəyü samaa ná puyula-i tətə na kawilitası səsəənsi. Mpi tə, pa su pa Isə təsele kite.

¹²Mpvəyü kətəlaa na Lefii nyəma pəyalə na ləlvj nyəj nyəma kəkpatəlaa mpa paa nyəma Isə təsele kupaıte tə pa wiiwa təkpuo ke saa wei pa tərja kufate kite ke suu tə. Ama ləlaa ná wilitaya ké na lanjhvlmlə səsəle. ¹³Halı yvl u pəsəxi na i faya ləlaa lanjhvlmlə na kawilitası na ləlaa wula. Mpi tə, pa makaya kapusi səsəənsi ké na pé nuki pooluv.

4

Yuta nyəma kolontunaa sənja Isə təsele njmav

¹Mpvəyü İseyelı nyəma kolontunaa nuwa si, Yuta na Pəncamee pə nyəma kəmna Papiloni, na pá njmaakı timpi paa sē Tacaa Isə tə. ²İlena pá polo na pá mayana Solopapəeli na ləlvj nyəj nyəma na pá tə-wə si: Tá luyv wəe si tə sənə-meyə Isə təsele İtə tə njmav. Ta mayamaya tə seəkaya Isə kvlm unəxi na tə laki-i kətasi ke hatoo kuyanjku Asilii wulav Asalatəj kəna-tuyv cəne tə.

³Ama Solopapəeli na Yesuwa na İseyelı ləlvj nyəj nyəma ləlaa pa cəwa si: Pə ta tvna si i sənə-tv na tə njma tá Isə ke təsele. Ta tike tu njmana-i. Mpi tə, pə ké tá Isə Tacaa təsele ké. Pəesi wulav səsə Silusi mayamaya ka su mpvəyü.

⁴Mpvəyü kolontunaa mpe pa mayasaa si pa nyaasəxi Yuta nyəma na pá yəlı pa apalvtv na pá yele Isə təsele njmav. ⁵Haləna pá ha wulav waalı nyəma ke liyitee si pá wakəli Yuta nyəma təmlə ke pə krayav Pəesi wulav Silusi pəle haləna pə tala Taliyusi waatu.

Pa kula Yuta nyəma waalı ke wulav Atakəsese kij

⁶Mpvəyü Yuta nyəma kolontunaa njmaa Atakəsese ke takəlaya ke i kawulaya kancaalaya waatu na pá suu Yosalem na Yuta tətə nyəma ke təm.

⁷ İena Piselam, na Mitəletati, na Tapreyeli, na pa taapalaa pá ηmaa wulav Atakəseseε tətə na Alaamee təm taa na tə ηmaatu pée.

⁸ M̄p̄óyó həyóluyv ηku kv kufənee Lehum na ı takəlası ηmaalv Simesayi pa ηmaawa wulav Atakəseseε tətəyçə Yosalem təm sı:

⁹ Taya həyóluyv kufənee Lehum na ı waalı tv Simesayi, na tá taapalaa mpa ta tə wε Tin, na Afasataki, na Taapeli na Afalası, na İleki, na Papiloni, na Susi, na Teha, na İlam pə həyóləy taa tə. ¹⁰ Na yələa İlela mpa Asilii wulav səsə İlv Asənapaa ka kpaçası na í sı Samalii acaləε taa na İfəlati pəyçə tetv kukaasətv nti tə wəna ilim tətvlə həyóluyv təv tə na ləntənaa tə.

¹¹ Pa takələya ηke ka taa təm nté sı: Tacaa wulav Atakəseseε, taya nyá təmlə nyéma mpa pa wəna İfəlati pəyçə kutey na çəne təv tə.

¹² Ta heeliçina-η sı Yuta nyéma mpa pa lu nyá te tə pa tala Yosalem çəne na pa taa wεε sı pa tayanəyi yələa asayana na təv kullaı ıcatə nteye ηmav. Halı pa təma kolunə kite ke tayanuyv na pá ηmaaku. ¹³ Tacaa, nyi teu sı ye yələa pañe pa ηmá pa ıcatə na tə koloosi, ıcatə nyéma kaa tasa lampuunaa fəlvuyv na liyitee kaa wεε kawulaya kpancoou taa. ¹⁴ Pə təv ké ta mpa tə İlpa nyvleley na tə ké nyá təmlə nyéma tə, ye tə nyənəyi isəna paa tvyvna-η tə pə wuki-tv. İe tə mayasəyi ké sı ¹⁵ n̄ p̄εeki nyá caanaa takəlası k̄p̄əçsı taa, n̄ ká mayana sı ıcatə tənə tə yələa ké asayaa ké. Tuu tə tə yələa ta heεsı wulav səsə na həyóluyv kufənee ke wakəlvuyv, na tə yələa kuləyi təma təv ké tam ké. Pə mayamaçə pə təv ké tə yəkaa. ¹⁶ Tacaa, tə kpaaləyi-η sı, ye ıcatə tənə na tə koloosi pə ηmawa, n̄ kaa pəsi İfəlati pəyçə həyóluyv kune.

Wulav Atakəseseε kvçəçətv

¹⁷ Wulav səsə ηmaawa kufənee Lehum na ı takəlası ηmaalv Simesayi na pa taapalaa mpa pa sı Samalii na İfəlati pəyçə kutey tetv taa tə sı: Ma nyéma me, ma sεε-me.

¹⁸ Takələya ηka ı ηmaa-m tə pa teləsa-ke na pa kala-m. ¹⁹ Ma yelaa na pa p̄εeki ıcatə nte təv təm na pá ná tampana sı hatov tə, Yosalem ıcatə nyéma kuləyi awulaa təv ké tam ké. ²⁰ Pə kaasa ıcatə nté tə, awulaa nap̄eli pa təkayana kawulaya na pá ηmakələyi həyóluyv ηku kv nyéma, na pá muçı-wεçε lampuunaa na pá fəlvuyv-wε na p̄əçə pá svuki pa tetv taa. ²¹ M̄p̄v tə, í heeli Yuta nyéma sı pá səy na má hawa nəçə İle p̄əçə paa ηmá. ²² İ paasəna teu yoo, í taa too təm nti təv təv. Pə taa kəv na pə tasa-tvyv wakəlvuyv tətə.

²³ Too sı Lehum na ı takəlası ηmaalv Simesayi na pa taapalaa pa kalvyv wulav takələya tə, pu laki-wεçε İy. Tənyaçə pa pola kpaçpaa na pá cālı Yuta nyéma na təm nti təv təv sı pá yele ηmav.

Pa tayanəyi İso təsεεle ke ηmav

²⁴ M̄p̄óyó Yosalem İso təsεεle ηmav səyaa haləna p̄ə tala P̄εεsı wulav Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəyka.

5

¹ M̄p̄óyó kvayaku nakvli İso kvyçəçətv tv teləsvlv Asee na İtoo pəyalv İso kvyçəçətv tv teləsvlv Sakalı pa polaa na pá yçəçətəna Yuta na Yosalem nyéma na İseyeli İso nəçə.

² İena Selatəyeli pəyalv Soloparəeli na Yosataki pəyalv Yesuwa pá niki İso təsεεle ηmav ke Yosalem, na İso kvyçəçətv tv teləsvlv səna-wε.

³ Tənyaçəle İfəlati pəyçə həyóluyv kufənee Tatənayı, na Seta-Posənayı, na pa taapalaa pa polaa na pá p̄əçsı Yuta nyéma sı: Awe ha-meçε mpaav sı í ηmá İso təsεεle na koloosi? ⁴ Pə wεε sı í heeli-tvyv mpa mpa pa ηmaaku isəntə tə pa həla.

⁵ Ama Iso we Yuta nyöyü nyóma waalı, de pa ta pəsi pá səñsi pa təmlə, haləna pá heeli wulaw Taliyusi ke pə təm na í cə-wə.

Yuta nyóma kolontunaa kula pa waalı

⁶ Takəlaya ĩka İfəlatı tetü küfəneə Tatəñayi na Seta-Posəñayi na í taapalaa həyölvü nyöñ nyóma pa ĩmaa wulaw səso Taliyusi təyölə ⁷ sı:

Tacaa wulaw səso Taliyusi, tə səe-ĩ, nyana tetü.

⁸ Tə pola Yuta ke Iso təseəle təñmale na tə maçana pa təñna-təye ĩmav na pəe küsaakee. Pa kama kpeñkpelası ke koloosi taa. Pa təmlə tewaçay, na tə təñna lapu ke ləñləñ. ⁹ Mróyü tə nawa nyöyü nyóma na tə pəosi-wəye wei í ha-wəye nəyö sı pá ĩma Iso təseəle na pə koloosi tə. ¹⁰ Halı tə pəosa-wəye mpa pa ké təmlə nyöyü nyóma tə pa həla sı tə ĩmaaki na tə kəna-ĩ. ¹¹ İlena pá cə-tü sı: Tə ké isətəa na atə pə Iso təmlə nyóma ké. Tə küsəyi Iso təseəle nte İseyeli wulaw səso nəyölvü í ka ĩmawa ləñtaa təyö. ¹² Ama tá caanaa küsa isətəa Iso pááná na íle í tü-tüyü Papiloni wulaw Nepukanəsaa ĩñ taa na í wakəli Iso təseəle ĩté, na í kuu yəlaa na í tēna í tē. ¹³ Pə waalı ké wulaw Silusi ná ha nəyö ke íle í kawulaya pəñaya kancaalaya nyəñka taa sı tə tayanı-təye ĩmav. ¹⁴ Nepukanəsaa ná kuu Iso təseəle ĩté tə taa wula na nyəğətv küpantü na pə wontu ké, na í pona Papiloni na í su í tüyü kutuluçu taa. Ama wulaw səso Silusi ná kpaçay-tı na í cəla Sesepasaa wei í kpaçay Yuta küfəneə tə. ¹⁵ Na í heeli-ı sı: İ polo í ĩma Iso təseəle nteye tə lonte küpəntə taa. İlena pá sı wontu ntəyi pə taa. ¹⁶ Mpu pə lapəna na Sesepasaa polo Yosalem na í taalı Iso təseəle kite. Pə kpaçay waatü ĩnı tə pa təmlə təñna pəte ké. Ama pə ta tēntə. ¹⁷ Pəñentə ta caa, yele na pá pəeki Papiloni kawulaya takəlası taa na tə ná sı Silusi ha nəyö ke tampana sı pá ĩma Yosalem Iso təseəle ĩté yaa isəna. Ye n tēma mpu, de n heeli-tüyü nti n maçasaa tə.

6

Wulaw Taliyusi kücəcətv

¹ Mróyü wulaw səso Taliyusi tü yəlaa sı pá pəeki Papiloni icatə taa ké timpı pa sıki ləñ takəlası na wontu küpantü tə. ² Ama Metii həyölvü koləña icatə İpatanı taa ké pa ĩii takəlaya nakəli na pá ĩmaa ka taa sı:

³ Wulaw Silusi ka kpaala í kawulaya pəñaya kancaalaya nyəñka taa sı, paa tayanı Iso təseəle ĩmav ke tə kite küpəntə təo ké Yosalem na pá lakı tə taa ké kətasi. Tə küñkülməñ ká wəe məetələnaa ĩıu na naanuwə na tə wəñ ke mpu tətə. ⁴ Paa ĩma pəe küsaakee ke cəesi tooso ké, na kpeñkpelası ke cəeçay. Kawulaya kpancoou liyitee ke paa lana. ⁵ Wula na nyəğətv küpantü wontu nti wulaw Nepukanəsaa ka kpaçay Yosalem Iso təseəle taa na í pona Papiloni tə, paa məñna-tı na pá sı-təyi tə lona taa.

⁶ Mpuyle Taliyusi ĩmaa takəlaya ke İfəlatı pəçy tetü nyöyü tü Tatəñayi na Seta-Posəñayi na pa taapalaa həyölvü nyöyü nyóma sı: İ yele təm nti. ⁷ Pə wəe sı pá yele Yuta nyóma ké təpamm na pá ĩma Iso təseəle. Tetü tü na Yuta nyöyü nyóma í səna na pá ĩma-təye tə lonte küpəntə taa. ⁸ Ma caa sı í səna-wəye tə ĩmav taa, na í feñ na í ləsəyi kawulaya kpancoou taa lampuunaa mpa yəlaa felaa tə na í cələyi-wə, na təmlə í taa səñ. ⁹ İ paasəna teu na í cələyi Yosalem kətəlaa ke mpi pa nyuləyi tə, isü latəcənaa na iwəaay na iwəesi nsi pa lakəna kətasi ke isətəa Iso tə, na təğəñaya na təm na ĩm. ¹⁰ Waatü ĩnəyi pə pəsi na pá lakı Iso ké kətasi nsi sı wə-ı səosvñ tə, na pá sələməna wulaw səso má na ma pəyalaa. ¹¹ Ye wei í ta təñ ma təm təne, maa yele na pá ləsi í təyaya tesika na pá sıki na pá həkə-ı ka nyöyü taa na pá pəsi í təyaya ke hute. ¹² Ye wulaw nəyölvü yaa piitim napəli pə caa pə

yəki İso təsele rıtə yaa pə kisi ma təm, İso wei inı ı we Yosalem tə inı ı ka həna pəntu ηkpaηyυ. Taliyusi mǎ, ma suna mpu. I təη tə təna tətətete.

¹³ Mǎpǎyǎ İfəlatı pəxə tətə nyuyυ tυ Tatənayı na Seta-Posənayı na pa taapalaa pa təηa Taliyusi təm ntəyi teitei.

İso təsele tvlyυ

¹⁴ Mǎpǎyǎ İso kuyəxətutυ tələsulə Asee, na İtoo pəyalυ İso kuyəxətutυ tələsulə Sakalı pa tasa Yuta nyəma ke apalutυ na pǎ tēsi İso təsele ηmaυ na alaafəya, isυ İseyeli İso ka siw na Pēsi awulaa səsaa Silusi na Taliyusi na Atakəseseē paa yəxətuyυ tə. ¹⁵ Mǎpǎyǎ pa tēsa İso təsele ηmaυ ke pa te isətu Ataa kuyeyη tooso wule ke Taliyusi kawulaya pənaγa naatosο nyəηka taa. ¹⁶ İlena Yuta nyəma təna, paa kətəlaa na Lefii nyəma lēlaa mpa pa luna Papiloni tə, pa təyǎ İso təsele tvlyυ acima na laηhuləmle səsəle. ¹⁷ Na pǎ la Tacaa ke kətaya ke wule ntəγe latəceηaa nuηuwə (100), na iwaaη ke ηmυnuyυ (200), na iwēsi ke nasəle (400), na pəηtuləη ke naanuwə na naale. Paa İseyeli kpekəle ntəγe kulmuyυ, sı İso ı huı pa təna pa isayatu. ¹⁸ Mǎpǎyǎ pa faγa kətəlaa na Lefii nyəma ke kpekə na pǎ kēesəna pa təma ke İso təmle taa kē Yosalem ke teitei isυ pa kēesuyυ Moisi takəlaya taa tə.

Yuta nyəma təkı Tēv acima

¹⁹ Mǎpǎyǎ pa təna mpa pa luna Papiloni tə pa təyǎ Tēv acima ke pa pənaγa naale nyəηka isətu kancaalaya nyəη taa. ²⁰ Na kətəlaa na Lefii nyəma pa krentı na pǎ la nyəəη tə əsilima kēeluyυ kətaya na pa təna pǎ wē tənaηη. İlena Lefii nyəma ku pa na kətəlaa na İseyeli nyəma pa tə kē Tēv acima iwēsi isυ pa tu lakı tə. ²¹ Mǎpǎyǎ mpa pa luna Papiloni tə, na mpa pa kisa cefelitu na pǎ krentəna pa tētənaa ke İseyeli İso sēv taa tə pa təna pa təyǎ Tēv acima. ²² Pə waalı kē pa təyǎ kəkusum fēi kakalası acima ke kuyeyη naatosompəxəlaya na laηhuləmle. Pa laηhuləmle nyuyυ ntē sı Tacaa ka lapə na wulav laηle hēēna-wē. Mpu pə hanaweyə apalutυ na pǎ niki İso təsele ηmaυ.

7

Kətvə İsatəlası təm

¹⁻⁶ Pēsi wulav səsə Atakəseseē kawulaya waatu taa kē nəxəlv wei pa yaa sı İsatəlası tə ı luna Papiloni. I ka kē Selaya pəyalυ kē, ı ləlvuyυ nyəma ntē kətvə səsə Aləη, na İlasaa, na Pēηhası, na Apisuwa, na Puki, na Usı, na Selaya, na Melayətı, na Asaliya, na Amaləya, na Ahitupi, na Satəkı, na Salum, na Hilikiya, na Asaliya. İsatəlası ka nyəmə takəlası kalvyυ kē na ı nyəmə İseyeli İso kiη wei ilē ı ka hulə Moisi tə. Tacaa ka lapaya na İsatəlası nyuyυ kul, na ı sələma wulav ke mpi ilē ı la-wı. ⁷ Waatu wei İseyeli yəlaa, na kətəlaa, na Lefii nyəma, na yonyoolaa, na İso təsele nənəsi təηlaa, na pə təmle nyəma səkpema mələ Yosalem ke Atakəseseē kawulaya pənaγa naatosompəxəlaya nyəηka taa ⁸ təyǎ İsatəlası tala Yosalem ke pa kiη ke isətu kakpası nyəη taa. ⁹ İətu kancaalaya nyəη kuyaku kancaalaya nyəηku ke ı ka siwə sı ı kǎ kulı Papiloni. İlena İso kenti ı təə na ı tala Yosalem ke isətu kakpası nyəη kuyaku kancaalaya nyəηku. ¹⁰ İsatəlası ka sēsa isələ na Tacaa təm kalvyυ kē, na tə taa welisuyυ, na ı təkə-tı na ı sēγesəyi İseyeli nyəma ke İso kiη na ı kusəsutυ.

Təma nna Atakəseseē tv İsatəlası tə

¹¹ Takəlaya ηka wulav Atakəseseē ηmaa kətvə İsatəlası wei ı ke Tacaa kiη na ı kətvətutυ pə tυ təyǎle sı:

¹² Maya awulaa wulaw Atakəsesee, má ηmaana takəlaya kaneyə isətəaa Iso kiinj nyəntu kətəlv Isətəlası.

¹³ Ma caa sı pá yele ma tetu təna İseyeli nyəma mpa pa səəla Yosalem pote to na nyana-we í tē. Pə kpayaw Iso təmle sənlaa na kətəlaa na Lefii nyəma tə. ¹⁴ Ma mayamaaya na ma layatu tasəlaa naatosompəyolaya tə tiliyina-η Yosalem ke Yuta tetu taa na n í səna yəlaa paasəyəna nyá Iso wei í kiinj n təkə nyá niη taa tə í təm tə. ¹⁵ Pəyele tu cəle-η wola na liyitee nna má na ma layatu tasəlaa tu ha Iso wei í təsəele we Yosalem taa tə. ¹⁶ Na n krentəna tətəyə liyitee na wola wei Papiloni həyəluyə nyəma caawa na nna İseyeli nyəma na kətəlaa na Iso təmle sənlaa hana luyə kuləmvuyə sı pá tayanəna Iso təsəele tə. ¹⁷ Ye n tala təna n ká yana latəcenaa, na iwaan yaa iwēesi, na pə təna mpi n ka lana hatəmvu kotası na səlvm pə nyansı ke mə Iso kətəya tətəte təo ké Yosalem tə. ¹⁸ Pə waalı de nyana nyá taapalaa í ká lana liyitee na wola kokaasv ke isəna Iso ká huli-mē tə. ¹⁹ İlena n su Iso təsəele taa ké Iso nyənası nsi pa cəla-η tə. ²⁰ Ye pə wēe sı n tasa pəlvuyə yapv ke pə təm taa, de kawulaya kpancoou taa ké n ká ləsv na n yana.

²¹ Mprəyú wulaw səso Atakəsesee tasaa sı: Ma tuyi İfəlati pəyə ilim tətəle təo tetu kpancooη nyəma təna sı ye isətəaa Iso kiinj nyəntú kətəlv Isətəlası í sələma mpi pá ları-i-wəyi teitei. ²² Pá cəla-i liyitee nyəyətə ke tənənəaa tooso, na təyənaya ke tənənəaa iyisi hiu na naanəwa (30000), na səlvm ke liitilinaa iyisi liyiti (4000), na nim ke liitilinaa ke iyisi liyiti (4000) tətə, na təm ke isəna pa səəlaa tə. ²³ Paa la isv Iso taa Iso keesuyə í təsəele təm təyə teitei ké, pəcə pə taa kəə na Iso mvna ma mayamaaya yaa ma ləlvuyə nyəma yaa ma tetu nyəma na pááná. ²⁴ Pəle pə paasi tə kpaaləyi kpancooη nyəma təna sı pə fei sı pá mv lampuu ke kətəlaa yaa Lefii nyəma yaa yonyoolaa yaa Iso təsəele nənəəsi tanlaa yaa Iso təsəele təmle nyəma səkpema taa nəyəlv.

²⁵ Isətəlası nyaa la isv Iso wei í ləmayasēe n wəna tə, na n kpa mpa paa həkəna pəyə ilim tətəle təo nyəma mpa pa təna pa nyəma nyá Iso kiinj tə, na mpa pəle pa ta nyəmi-i tə, n huli-wəyē-i. ²⁶ Ama ye wei í kisa Iso na wulaw pa kiinj ke təkuyə pa hə í ηkraηuyə isv pə mənəaa tə. Paa kuyə, paa təyənuyə, paa í wənəv ləkuyə, yaa saləka tuyə.

Isətəlası sēv ke Iso

²⁷ Mprəyú Isətəlası sēwa Iso sı: Ma sēe ta səso Iso Tacaa ke timpı n təwa wulaw səso taa sı í kusı Yosalem Iso təsəele nyuyə tə. ²⁸ Tacaa n lapa-m kupantu ke wulaw na í layatu tasəlaa na í waalı nyəma səsa pa isəntaa. İlena nyá kentuyə mpi pá səəsi maya apəlvto, na má kpeyeli İseyeli nyuyə nyəma təna, na má na-we tē polo Yosalem.

8

Isətəlası taapalaa

¹ Mprəyú Isətəlası yəyətəa sı: Má na yəlaa mpa tə lu Papiloni na tē polo Yosalem ke wulaw səso Atakəsesee kawulaya waatu taa təyələ:

² Penhası ləlvuyə tv Keesəm, na İtamaa ləlvuyə tv Taniyēli, na Tafiiti ləlvuyə tv Hatusi.

³ Na Sekaniya pəyalaa taa ləlv na Paləki ləlvuyə tv Sakalı na ilé í ləlvuyə taa yəlaa ke nınvəwa na nıle na naanəwa (150).

⁴ Na Pahati-Mowapv ləlvuyə tv Selaya pəyalv İliyohenayi na pə səəsəna yəlaa ηmvuyə (200).

⁵ Na Satu ləlvuyə tv Yasiyeli pəyalv Sekaniya na yəlaa ke ηmvuyə nınvəwa (300),

- 6 na Atinı ləlvəyü tı Yonatanə pəyalü İpeti na yəlaa ke nıle na naanəwa,
 7 na İlam ləlvəyü tı Ataliya pəyalü Yesaya na yəlaa nıtosə na naanəwa,
 8 na Sefatiya ləlvəyü tı Mikayəli pəyalü Sepatiya na yəlaa nınaasa,
 9 na Yowarı ləlvəyü tı Yehiyəli pəyalü Opatiya, na yəlaa ımunəyü na pələfəi hiu (218),
 10 na Pani ləlvəyü tı Yosifiya pəyalü Selomitı na yəlaa nıunəwa na nıtosə (160),
 11 na Pepayı kpekəle tı Pepayı pəyalü Sakalı na yəlaa pələfəi hiu na naanəwa,
 12 na Asəkati ləlvəyü tı Hakatanə pəyalü Yohanənə na yəlaa ke nıunəwa na naanəwa (110),
 13 na Atonikam ləlvəyü nyəma kantəkəya nyəma İlfeletı na Yehiyəli na Semaya na yəlaa nıtosə,
 14 na Pikifayı ləlvəyü nyəma Utayı na Sakuu na yəlaa nıtosə na naanəwa.

Yosalem pote mpaav tayanvuy

15 Mıpıyü Isətəlastı tasaa sı: Ma kpeyela yəlaa tənaya ləvü ŋku kv təŋəyənə Ahafa tə kv nəyü na tə siki tənaya kvyeen tooso. Tənaya ma paasənə sı sənlaa na kətəlaa paə wə pə taa. Ama Lefii tı nəyölv i fei. 16 Ntənə má tı təmle ke nyuyü nyəma İliyesə na Aləyeli na Semaya na İlanatənə na Yalıpı na İlanatənə na Natənə na Sakalı na Mesulam na kiiu seyesəlaa naale, Yoyalıpı na İlanatənə 17 na má heeli-wə sı: İ polo Kasifiya nyəma nyuyü tı İtoo tə na má keesi-meyə nti í ká heeli í na i taapalaa na İso təsele sənlaa mpa pa wə tənə tə. İlenə í kəna-tuyü tá İso təsele təmle lataa. 18 Mıpıyü tá İso kenta tá təv na pá pəsi na pá kəna Malii na Lefii pa ləlvəyü tı Selepiya. Yakərv pəyalü kele, i pəyalaa na i newaa pa wə pələfəi hiu. 19 İlenə pə səsəi Melali ləlvəyü tı Hasapiya na Yesaya na i newaa na pa pəyalaa, pa wə hiu. 20 Na pá kəna tətəyü yəlaa ımunəyü na hiu (220) mpa pa ləsa İso təsele sənlaa səkpəma taa tə. Mpe inəyi Tafitiı na i taapalaa paə cəla Lefii nyəma.

21 Mıpıyü ma təma sı tə həkə nəəsi ke tá tənaya Ahafa ləvü nəyü tənə, na pə hūli sı tə pasa ta təyi ta İso isentaa, na ilé i yelev na tá na tá nyəma na tá wantu na tá mpaav la teu. 22 Pıi wə-m feele sı má yəyətı wulav na i yelev na yoolaa na kpağanənə çayalaa sı-tuyü tá kolontunaa təv. Ama tə heela-i təfoo sı tá İso kentiyi i yəlaa tənə təv kə, na i muyü pəáná na mpa pa ləkı-i tə. 23 Mıpıyü tə həkə nəəsi na tə sələmi İso sı i waası-tv na ilé i mv tá kəsələmtəv.

24 Pə waalı kə ma kpaça kətəlaa səsəa taa kə naanəwa na naale, na pə səsənə Selepiya na Hasapiya na pa taapalaa ke naanəwa. 25 İlenə má mayası pa isentaa ke liyitee nyəyətü na wəla na wantu kəpantü nti wulav səsə na i layatv tasəlaa na i waalı nyəma na tetv taa İseyeli nyəma ka hawa sı pá ŋmana tá İso təsele tə. 26 Na má cəle-wəyē liyitee nyəyətü ke tənənəna hiu na tə wantu ke tənənəna tooso, na wəla ke tənənəna tooso tətə, 27 na wəla cəmsənəna ke hiu, pa liyitee wə sı wəla nyəyətü iyaya, na nyəyəlvyü kuseemuyü heesi nsi sı tewa sı wəla na sı muyi kəkə təyü naale. 28 Mıpıyü ma heela-wə sı: Teitei sı məkəv İso təmle lataa tə, mpv tətəyü wantu tənə tə kə İso nyəntü. Liyitee na wəlanəna pə kə luyü kəlvəyü kəcəv ŋku yəlaa lapa mə cəsənəna İso Tacaə təyü. 29 İ paasənə kpaçcoo ŋkuyü teu, halənə Yosalem. İ tala tənə ilé i mayası-təyi kətəlaa səsəa na Lefii nyəma na ləlvəyü nyəyətü nyəma pa isentaa kə İso təsele kutulv lələy taa.

30 Mıpıyü kətəlaa na Lefii nyəma pa paasənə wəla na liyitee nna pa mayasa mpv tə, na wantu kəpantü nti na pá pona-təyi Yosalem ke ta İso təsele taa.

Isətəlastı-wə pa tatə ke Yosalem

³¹ Mıpıyó tə kula Ahafa ləw nəyó ke isətu kancaaləyá nyəh kuyeyə naanəwa na naale nyəhku wule na tə tee Yosalem. Tá Isə ka we tá waalı kə tá mpaaw təna taa kə na í təyənəyi tá kolontunaa na ηmulaa mpa pa cəsəyi-tu tə. ³² Tə tala Yosalem ilena tə heesi kuyeyə tooso. ³³ Ilena tə mayası liyitee nyəxətu na pə wontu kəpantə ke kuyaku liyiti nyəhku wule ke tá Isə təsele taa na tə cəla Uliya pəyalu kətulə Meleməti wei na Pənhası pəyalu İlasaa paa wee tə, na Lefii nyəma Yesuwa pəyalu Yosapatı na Pinuwi pəyalu Noyatiya. ³⁴ Mıpıyó pa kala pə təna na pá mayası na pá ηmaa.

³⁵ Pa təna mpa pa luna Papiloni tə mpe pa lapəna Isə kə kətasi na İseyeli nyəma təna hətə taa kə latəcənaa naanəwa na naale na iwaah ke nunaasa na naanəwa na naatoso, na pá la kətasi nsi kəkə lusa sı təna təyó iweesı nutoso na naanəwa na naatosompəyaləyá, na isayətu husuyə nyənəsi ke pəhətuləh naanəwa na naale. Tacaa ke pa wəpa wontu nti tə təna. ³⁶ Pəle pə waalı kə pa keesa nti wulav təwa İfəlatı pəyó na ilim tətule tə tətə nyəwəh nyəma tə. Ilena pəle pá səna İseyeli nyəma ke Isə təsele ηmav təm taa.

9

Yuta nyəma pəyalə krayav ke kpai alaa

¹ Pəle pə waalı kə nyuyə nyəma napəli pa kəma na pá heeli-m sı paa İseyeli nyəma yaa kətəlaa yaa Lefii nyəma, pa ta façana tətə nyəma ma ta nyi isənəaa, pa keena acaalətu nti Kanaah nyəma na Hiti nyəma na Peliisi nyəma na Yəpusi nyəma na Amoni nyəma na Mowəpə nyəma na İcipiti nyəma na Amolii nyəma pa lakı təyó. ² İseyeli nyəma na pa piya pa kraya piitimnaa mpe pa taa kə alaa kə, haləna pana kpai nyəma mpe pa piitim siti. Pə taya nyuyə nyəma na səsaa mpe pa caaləna kutakeəsətu ntəyi lapu.

³ Waatu wei ma nu təm nti, ilena ma laηle pəsi na má cəli ma kpai na ma wontu, na má kpesı ma nyəsı na ma tantuyə na ma təli tamaya ⁴ ke mpu, haləna saa wei pa lakı taanaya kətaya tə. Mıpıyó İseyeli nyəma mpa pa təna pa nyanaya sı Isə kə há mpa pa luna Papiloni tə pa ηkpaηuyə ke pa isayətu tə tə, pa kəma na pá kotina-m.

Isətəlastı sələmənəv ke asayaa

⁵ Mıpıyó ma kula taanaya kətaya waatu na ma laηpəsəle ηnté, na ma təw na ma wontu kəcələtu nti, na má luη akula na má təye ma Isə Tacaa ke niη ⁶ na ma sələmı-ı sı: Hai, ma Isə, ma laηle wakəlaa kə, fəele u tişiyi sı má kusı ma isə na má nyəni-η. Hai, tá isayətu kaa huçule kə na tə kaləsəna isətənyuyə na tə liki-tu. ⁷ Too pə krayav tá caanaa pəle taa na pé suna saηa tə tə lapa isayətu səsəntu kə. Pə təw kə awulaa kpai nyəma ηmakəla tá na tá awulaa na tá kətəlaa na pá yoona-tu na pá kuu tana tá wontu isı saηa pə wəv isəntə tə. ⁸ Ama nəənəw Tacaa tá Isə niya, nyá hulə-tuyə pəle ke wee naale na hí yele sı tá taa kəkəasaa í məli na pá caya nyá tətə taa na hí cə-tuyə tá yomle na tá isəntaa heti na tə feesi təfəw. ⁹ Tampana təw, tu kə yomaa kə, ilə tá Isə nyá, n ta lə-tu. Nyá yelina na Peesı awulaa səsaa na tá pəətəle na pá yele sı tə məli tá wule taa, na tə kusı nyá təsele ncaale na tə wəna təcəsəle kəpante ke Yosalem na Yuta taa.

¹⁰ Təw, tá Isə, wentiyi tu tasa yəyətuyə ke tənə tə təw? Tə taa təkı nyá kusəsutu ¹¹ nti n tələsa-tu na nyá kuyəyətutə tələsəlaa nəyó tə. Halı n ka kpaala-tu sı tətə nti tə taa tə puki mpu tə tə kə asilima kə. Tə yəlaa kə acaaləh kə, ilena pá suuli-təyi acaalətu. ¹² Pəcə tə taa ha tá pəelaa ke tətə nti tə yəlaa piya yaa tə caa pa pəelaa ke tá pəyalaa. Pəyele tə taa pəekı pa alaafəya yaa isəna pu cəyana-we tə. Waatu inəyi

tu pəsi yəlaa tojtunaa, na tetu tənə tə nyəma pəsi tá na tá piya tá nyəm. ¹³ Hai, Tacaa, tá yaasi isayav na tá kawalaya səsaya kənnə-tuyv wahala inə, paa na mpv n ta kəsəna tá isayatu na n feli-tu. Halı tayə n kaasaa na n mələna-tuyv cənə. ¹⁴ İle isənaya tu tayanı kisuyu ke nyá kəsəsutu na tá na acaaləy piitim mپی té kprakəyi təma? Ye tə lapa mpv, n kaa mv páná na n kpiisi-tv? ¹⁵ Saŋa isəntə, kəpantu səsəəntu ke n lapa-tu, na n yele si tá taa kukaasaa í weəna weesin. Tə səhna ntəye nyá isəntaa na tá isayatu, pécó pə fəi si n yele yəlv ke mpv na í weesuyu.

10

Yuta nyəma təyənuyv ke krai alaa

¹ Waatu wei Isətəlası ná luŋa lə təsəele isəntaa na í sələməyi na í wiikina lə sı í waasi-wə, iləna lseyeli nyəma tuutuuma, apalaa na alaa na piya pá kotina-ı, na pá wii təkpuo. ² Mpyóy İlam ləlvuyv tu Yehiyeli pəyalv Sekaniya təma Isətəlası sı: Tə pəntəna lə ké səsəm ke timpi tə kraya alaa krai nyəma təyə. Paa na mpv tə lseyeli nyəma wəe na pá tēləyi. ³ İle pə wəe si tə sı nəsəsi ke lə isəntaa na tə təyənı alaa mpe pa təna na pa piya. Tu təy layatu nti nyana mpa í təyəyi lə kəsəsutu ke teu tə í tasa-tv təyə. Pə wəe si tə təkı lə kiiu ké. ⁴ Mpv tə, kulı na n təkı təm ntəyi niŋ naale. Ta səəlv puwa sı tu wəe nyá waalı, taa la sika.

⁵ Mpyóy Isətəlası kulaa na í tə kətəlaa nyuyv nyəma na Lefii nyəma na lseyeli nyəma təna sı: İ sı nəsəsi sı í ká təy nti Sekaniya yəyətəa tə. İləna pa təna pá sı mpv. ⁶ Mpyóy Isətəlası kula lə təsəele kataya taa na í polo İliyasipi pəyalv Yohanaŋ tə na í caya. İ lanlə wakələna í taapalaa isayatu səsəəntu ke katatəlaya, haləna í kisi təyənaya na ləm.

⁷ İləna pá heeli Yosalem na Yuta tetu təna taa sı mpa pa luna Papiloni tə, pá koti Yosalem. ⁸ Ye kuyeyŋ tooso tēwə na nəyəlv ta polo isı nyuyv nyəma na səsaa pa sıw tə, isı pa ləeka pəntu wənav təna na pá ləsi-ı lələa taa.

⁹ Kuyeyŋ tooso inı í taa ké Yuta na Pencaməe apalaa pola Yosalem ke isətu pəyələfəi nyəy kuyaku hiu nyəhku wule, na pá koti lə təsəele kataya taa na pa təna pá seliyi təm nti tə təy. Pécó pə kaasi tēv təyə nuw tətə. ¹⁰ Mpyuyelə Isətəlası kulaa na í tə-wə sı: lseyeli nyəma mə, í krayav krai alaa mpe tə, í lapa isayatu səsəəntu ké. Isayatu ke í səsəyayı tá yəlaa nyəntu təy. ¹¹ Pənentə pə wəe sı paa wei í ná kawalaya ŋka í lapa tá cəsənaa lə Tacaa tə, na í təkı í luyv nyəntu na məna tetu tənə tə nyəma í taa kaa pəlv, na í kisi mə alaa mpe.

¹² Ntəna kotilaa tənə kpeŋti na pá yəyətəna nəy səsaya sı: Tampana ke n yəyətəa, tu la isı n yəyətuyv tə. ¹³ Pəyele tə wə pəyalə, anı pə ké yoluma ntə, pə fəi sı tə səy nıpyóy awalı. Pə kaasi ilə pə tayə kuyaku kuləmvuyv nuw naale taa ké tá təm ká tayanı. Mpi tə, tá pəyalə wənnə tə taa. ¹⁴ Mpv tə, tá nyuyv nyəma í səhna lseyeli nyəma təna nəyə na pá sı mpa pa kraya krai alaa mpe təyə kuyaku ŋku paa polo pá na pa acaləe səsaa na pə hıvılaa pa kin tə. İləna tə paasəna təm nti, haləna Tacaa hēsı í páná səsəəna ke tá təy.

¹⁵ Mpyóy pa təna pa mv təm nti. Ama Asayəeli pəyalv Yonatan na Tikifa pəyalv Yasiya pa kisiina. İləna Mesulam na Lefii tv Sapətayi pá sēəna pa təy. ¹⁶ Pa təna mpa pa luna Papiloni tə pa mu-təyi mpv, iləna kətəlv Isətəlası ləsi paa ləlvuyv ŋku kv taa ké nyəyə nyəma, na mpe inı pá caya isətu naanəwə nyəy kuyaku kancaalaya nyəhku wule sı pa tayənəyi təm nti tə təna. ¹⁷ Mpyóy pa təma krai alaa mpe pa təm hıvıv ke pənaya naale nyəhka isətu kancaalaya nyəy kuyaku kancaalaya nyəhku wule.

Yuta nyəma mpa pa kraya krai alaa tə pa həla

¹⁸ Kətəlaa mpa pa kpaça cefelinaa təçole Yesuwa ləlvəy nyəma na i newaa, Yosataki pəyalaa, Maaseya, na Iliyesee, na Yalipi, na Ketaliya. ¹⁹ Mprəçy pa tisaə na pə kisi pa alaa mpe na pə lə Isə kətaya ke iwaaw na Isə husi pa isayətu.

²⁰ Imee ləlvəy nyəma Hanani, na Sepatiya,

²¹ na Halim ləlvəy nyəma Maaseya, Iliya, na Semaya, na Yehiyeli, na Usiya,

²² na Pəsehuu ləlvəy nyəma Iliyohenayi, na Maaseya, na Isəmayeli, na Netaneyeli, na Yosapatı, na Ilasaa.

²³ Lefii nyəma taa ka we Yosapatı, na Simeyi, na Kelaya wei pa yaa tətə si Kelita tə, na Petahiya, na Yehuta na Iliyesee.

²⁴ Yonyoolaa taa kə Iliyasipi. Nənəsi tanlaa taa kə Salum, na Telem, na Ulii.

²⁵ İseçeli nyəma leləa taa ka we Paləsi ləlvəy nyəma, Lamiya, na İsiya, na Maləkiya, na Miyamej, na Ilasaa, na Maləkiya, na Penaya,

²⁶ na İlam ləlvəy nyəma, Mataniya, na Sakali, na Yehiyeli, na Apəti, na Yeleməti, na Iliya,

²⁷ na Satu ləlvəy nyəma, Iliyohenayi, na Iliyasipi, na Mataniya, na Yeloməti, na Sapati, na Asisa,

²⁸ na Pəpayi ləlvəy nyəma, Yohanəj, na Hananiya, na Sapayi, na Atəlayi,

²⁹ na Pəni ləlvəy nyəma, Mesulam, na Maluki, na Ataya, na Yasupi, na Seyalı, na Yeleməti,

³⁰ na Pahatı-Mowəpu ləlvəy nyəma, Atəna, na Keləli, na Penaya, na Maaseya, na Mataniya, na Pəsələli, na Pinuwi, na Manasee,

³¹ na Halim ləlvəy nyəma, Iliyesee, na İsiya, na Maləkiya, na Semaya, na Simonj,

³² na Pəncaməe, na Maluki, na Semaliya,

³³ na Hasum ləlvəy nyəma, Matenayi, na Matata, na Sapati, na İlifeləti, na Yelemayi, na Manasee, na Simeyi,

³⁴ na Pəni ləlvəy nyəma, Maatayi, na Aməlam, na Uweh, ³⁵ na Penaya, na Petiya, na Keluhu, ³⁶ na Faniya, na Meleməti, na Iliyasipi, ³⁷ na Mataniya, na Matenayi,

na Yasayi, ³⁸ na Pəni, na Pinuwi, na Simeyi, ³⁹ na Selemiya, na Natəj, na Ataya,

⁴⁰ na Makənətepəyi, na Sasayi, Salayi, ⁴¹ na Asələli, na Selemiya, na Semaliya,

⁴² na Salum, na Amaliya, na Yosəefb,

⁴³ na Nepo ləlvəy nyəma, Yeiyeli, na Matatiya, na Sapati na Sepina, na Yatayi, na Sowəeli, na Penaya.

⁴⁴ Pəne inı pa təna pa kpaçana alaa kpaı nyəma, halı pa taa leləa na ləla piya.

NEHEMII TŌM TAKĀLAYA Kōtulo

Nehemii ka kē Peesi wulaw Atakāsesee kawulaya taa akewe sōsō kē. Ulena wulaw ha-i mpaav si í polo Yosalem na í paasēna tetu tōkuyō tōm. I na kōtulo Isətəlası pa lapəna nōyo kolomaya ke tetu tōkuyō tēmle taa.

Pə waalı ulena Nehemii layası Iso seev ke timpi timpi pə taa təy tō.

Isəna pa fayā Nehemii takālaya tō:

Nehemii mələvyō ke Yosalem, titite 1:1–2:20

Pa tayana Yosalem koloosi ηmav, titite 3:1–7:72

Pa kala Iso Tōm takālaya, titite 8:1–10:40

Nehemii tēma lenna, titite 11:1–13:31

¹ Hakaliya pəyalv Nehemii tōm ntv.

Nehemii nuwa Yosalem tōm

Wulaw Atakāsesee kawulaya pənaya hiu nyəhka ke pa isətv wei pa yaa sı Kisileu tō i taa, Nehemii má, maa we Susi icate sōsōle taa. ² Ma tētv ləlv Hanani na ləlaa pa luna Yuta na má pōosi-weye Hepəla nyəma mpa pa luna Papiloni tō, na Yosalem pa tōm. ³ Mṛóyō pa cō-m sı: Hepəla sōsaa mpa pa luna Papiloni tō, pa caya Yuta. Ama wahala na kunyōy taa kē pa wee. Yosalem icate tōm ile, tē koloosi yá pəyōlee kē, na kəkō náá nyaya icate kampūnaa.

Nehemii sələmvvyō ke Yuta nyəma tō

⁴ Waatv wei ma nu tōm ntv, ulena ma lanje wakəli kuyeyēy pəyale, na má wiiki, na má həkəyi nōyo. Ulena má sələmi isəttaa Iso sı: ⁵ Hai, isəttaa Iso sōsō, wei nyá pa nyaηna tō. N laki isəna n su nyá nōyo təyo nyá kusəsutv təkəlaa kē. Pécó nn luki nyá səlālaa waalı. ⁶ Hai, keesi ise na tá tōv, na n kē nyá ηkraηη na n nu nti nyá tēmle tv má, ma sələməyi-η tō. Ma sələməyi-η ilim na ahoō ke nyá yəlaa Iseyeli nyəma tá, tá tōv sı, n tayanı tá isayatv. Má na ma cōsōnaa tē wakələna-η kē. ⁷ Tē kisa nyá kusəsutv na kiij wei n cəla nyá tēmle tv Moisi na í teləsi-tv tō. ⁸ Tōvı nti n ka heela Moisi na í keesi-tv tō sı: Ye í tá nuna-m, maa yası-meyē piitim kraı nyəm taa. ⁹ Ama ye í pəsəna laakalı ke tēna, na í tōki ma kusəsutv, na í laki-ti. Paa pə pona-meyē tetv tənaya, máá kōna-meyē lonte nte ma ləsaa sı máá caya tē taa tō. ¹⁰ Taca, tē kē nyá yəlaa na nyá tēmle nyəma kē. Taya n yapəna nyá toj na nyá kəlvv sōsōv. ¹¹ Ma wiikina-η sı, n nu sələmvvyō ηku má na nyá nyəma ləlaa tē kusəyēna nyá nyoyv na lanjəlvmlē tō. La na wulaw cō-m kupaıtv na má waa ma tēmle taa.

Waatv inı i taa, maa kē wulaw kunyōnyōm paasənlv.

2

Wulaw ha Nehemii ke mpaav sı í məli Yosalem

¹ Mṛóyō wulaw sōsō Atakāsesee kawulaya pənaya hiu nyəhka ke pa isətv Nisanı kuyaku nakvli wulaw caya təyōv, na má tūvı-səlvml. Ma lanje ka wakəlaa kē. Pécó i ta nata-m mrv. ² Ntēna í pōosi-m sı: Pepe wakəla nyá lanje? Anı pu wuki-η. Pepe nəyəsēe kuyōna-η?

Tənayale səyōıtv anaam kra-m. ³ Ulena má cō-i sı: Hai, ta caa wulaw, mēna tetv. Ta icate nte tē taa pa pıma ma cōsōnaa tō, tē pəsə ncaale. Tē kampūnaa

nyaga kəkɔ. Ɔe isənaya ma lanje kaa wakəlɔ? ⁴ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ wulaw pɔɔsa-m si: Pepeye n caa si má la-ŋ?

Tənaya ma səlɛma isɔtaa Iso ké kpakpaa. ⁵ Ɔlena má cɔ wulaw si: Hai, tá caa, la suulu na ní ha nyá tɛmlɛ tu maɣa nɔɔ, na má mɛli Yuta tɛtu ɔcate taa timpɔ pa pima ma cɔsɛnaa tɔ, na má tayani-tɛɣɛ ŋmau.

⁶ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ ɔ pɔɔsa-m si: Kuyeyɛ isənaya n ká tɔ nyá mpaau? Na saa wei ké n ká mɛli?

Ɔlena má heeli-i ma kuyaku kɔmɛlvɔ, na í ha-m mpaau si má tɛɛ. ⁷ Na má tasa si: Hai, ta caa, ŋmaa Ɔfɛlatɔ pɔɔɔ ilim tɛtvɛ tɔɔ nyɔvu nyɔma ke takɛlasɔ, na pá ha-m mpaau na má polo Yuta. ⁸ Na pá ŋmaa tɔtɔɔ kawulaya hɔtɔɔ nyɔvu tu Asafi, na í caa-m kpenkpelasɔ nsi maa láná koluŋa kutuluɣu ŋku ku we Iso tɛsɛɛɛ kin tɔ ku kampɔnaa, na ɔcate koluŋa, na ma kutuluɣu kɔhɛntɔvu.

M̀p̀r̀ɔ̀ỳ wulaw lapa-m takɛlasɔ nsi. Mpi tɔ, Tacaɔ ka we ma waali ké. ⁹ Na má polo na má cela Ɔfɛlatɔ pɔɔɔ ilim tɛtvɛ tɔɔ nyɔvu nyɔma ke takɛlasɔ nsi. Ma waali ké yoolaa nyɔvu nyɔma, na kpaɣanɔɔ ɔɣalaa mpa i ka cela-m tɔ. ¹⁰ Waatu wei Holɔɔ tu Sanɛpala na i waali tu Amoni tu Topiya pa nu ma kɔntɛ, ɔ pa lanja ta hɛɛ paa pɛcɔ. Mpi pɔ tɔɔ nɔɔlvɔ kɔɔ si í paasana Ɔsɛɣɛli nyɔma na pɛ ɔɣana-we tɔ.

Nehemii cɔɔ ke ɔcate koloosi

¹¹ Ma tala Yosalem, ɔlena má ɔɣa kuyeyɛ tooso tɔpamm. ¹² Ma ta heeli nɔɔlvɔ mpi Iso tu-m si má la ɔcate taa tɔ. Pɔ waali ké ma tu mpaau ke ahoɔ, na ma waalɔɔɔ narɛlɔɔɔ pɛcɔ. Ma ta kpenna tɔtɔ natɛli. Ye pɔ tayɔ kraɣaya ŋka maa ɔɣaa tɔ. ¹³ Ahoɔ heka ke ma lí ɔcate taa, na Tetekɛle nɔnɔɔ, na má polo Tɔm sɔsɔ hite, na Hute nɔnɔɔ pɛ kin. Na má wiili Yosalem koluŋa ke teu, na má ná si ka yá pɔɔɔɛɛ. Pɛcɔ kəkɔ ná nyaga ka kampɔnaa. ¹⁴ Ɔlena má mɛlɛna Hite nɔnɔɔ na wulaw lule pɛ kin. Ama ma kraɣaya ŋka ka tɔɔ maa ɔɣaa tɔ, ka ta hiki mpaau si ká tɛɛ. ¹⁵ Ahoɔ anɔɔɔ ma tɛsa Setɛlɔɔ lɔɔ na má nyɛnɔɔ koloosi. Ɔlena má mɛli na má sɔvna Tetekɛle nɔnɔɔ.

¹⁶ Mpu tɔ, ɔcate sɔsaa ta nyɔ timpɔ ma polaa tɔ, yaa mpi ma lapa tɔ. Pɔ tayɔ pɔlvɔ, ma taa heeli Yuta nyɔma, yaa kɔtɛlaa, yaa ɔcate sɔsaa, yaa huɔlaa, yaa tɛma nyɔvu nyɔma narɛlɔɔɔ natɛli. ¹⁷ Ama ma tɛma-weɣɛ si: Ɔnawa wahala wei i taa tɔ weɛ tɔ. Yosalem pɛsa ncaale, na i nɔnɔɔsi nyaga kəkɔ. Ɔ kɔ tɔ tayani Yosalem koluŋa ŋmau na tá fɛɛɛ yá.

¹⁸ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ ma keesa-weɣɛ isɛna ma Iso waasa-m na nti wulaw sɔsɔ ná heela-m tɔ. Ntɛna pá má kapusi ke kpakpaa si: Tɔ sɔv tɛmlɛ taa, tɔ ŋmá ɔcate.

Kelɛna pá tayani pa ti na apalɔtu si pá laki tɛmlɛ kupante níɛ. ¹⁹ Ama waatu wei Sanɛpala na Topiya na Laalupu Kesɛm pa ní mpu, ɔlena pá sɔv-tɔvu wonja na pá footiɣi-tu na pá pɔɔsɔɣi-tu si: Pepeye í laki tɛna? Ɔ caa í kulɔɔɔ wulaw tɔɔ kelɛ yɛɛ?

²⁰ Ntɛna má cɔ-we si: Isɔtaa Iso maɣamaɣa ká hana-tɔvu pɔ tɔɔ. Ɔ tɛmlɛ nyɔma tá taa níki ɔcate ŋmau ké. Ama mɛ fɛina mpaau si í weɛna pɔlvɔ ɔcate taa, yaa í weɛna tɔɔ nɔɔlvɔ tɔ tɔ. Mɛ taa nɔɔlvɔ fɛina tɔ taa ké mpi paa yaakɛna i hɛtɛ tɔ.

3

Yuta nyɔma tayanɔɔ ŋmau ke Yosalem koloosi

¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ kɔtvɔlvɔ sɔsɔ Ɔliyasiri, na i taapalaa kɔtɛlaa lelɛa pa sɔv tɛmlɛ, na pá kpɛntɔ na pá ŋmá heɛɔ nɔnɔɔ. Pa tɛma-keɣɛ fɛɛntɔvu, ɔlena pá tɔ ka kampɔnaa. Na pá tayani na pá cɔɔ na pá tala Mɛya atɛ na iso kutuluɣu, halɛna Hananɛyɛɛli nyɔŋku. ² Pa kɔɔkɔɔ taa ké Yeliko nyɔma ná lakaya tɛmlɛ. Pa waali ké Imili

pəyalu Sakuu. ³ M̄p̄óȳ Senaa nyóma ná ηmawa Tiina n̄on̄əȳo. Pa tu kampu kpatəη ilena pá tu kampu pee, na pə k̄okaləsəη. ⁴ Mpa pa lakaya t̄əmle ke pa k̄əηk̄əη taa t̄əȳəle Uliya p̄əyalu Melem̄oti. Hak̄əəsi saali kele. Pa waali k̄é Pelekiya p̄əyalu Mesulam. Mesesapeli saali kele. P̄ele pa waali k̄é Paana p̄əyalu Sat̄əki. ⁵ P̄ele pa waali k̄é Tek̄owa nyóma mpa pa s̄əsaas̄ kisaa s̄i má taa k̄əmti-w̄e t̄o, p̄ele pa k̄əma.

⁶ M̄p̄óȳ Paaseya p̄əyalu Yoyata, na Pesotiya p̄əyalu Mesulam pa ηmawa Yesana n̄on̄əȳo. Pa tu kampu kpatəη ilena pá t̄o kampu pee na pə k̄okaləsəη. ⁷ Mpa pa lakaya pa k̄əηk̄əη taa k̄é t̄əmle t̄əȳəle Kapaw̄əη tu Melatiya, na Melonoti tu Yat̄əη, na Kapaw̄əη na Misipa p̄ə nyóma lel̄aa. If̄əlati p̄əȳo waali nȳuȳu tu ȳəlaa nt̄é. ⁸ Halaya p̄əyalu koolu Usiyeli ka w̄enna p̄ə l̄əb̄. Pa waali k̄é tulaal̄u latu Hananiya. Waatu wei pa tala timpi kolun̄a k̄əla w̄əη t̄o, saa in̄əȳəle pa t̄ema pa t̄əmle ke Yosalem taa. ⁹ Pa k̄əηk̄əη taa k̄é Huuu p̄əyalu Lefaya wei i k̄é Yosalem h̄əȳəlȳu l̄əηku nȳuȳu tu t̄o i lakaya t̄əmle. ¹⁰ P̄ele pa waali k̄é Halumafi p̄əyalu Yetaya ná paasayana i t̄əȳaya is̄entaa h̄əȳəlȳu. Uena Hasap̄əneya p̄əyalu Hatusi náá t̄əη k̄rak̄paa. ¹¹ Halim p̄əyalu Mal̄əkiya, na Pahati-Mowar̄u p̄əyalu Hasup̄i, p̄ele pa lakayana nt̄eȳe t̄əmle ke M̄əsasi ate na is̄ə kutulūȳu h̄əȳəlȳu taa. ¹² Pa k̄əηk̄əη taa k̄é Halohesi p̄əyalu Salum wei i k̄é Yosalem h̄əȳəlȳu l̄əηku nȳuȳu tu t̄o, i na i p̄el̄eaa pa lakaya pa nȳənt̄e. ¹³ M̄p̄óȳ Hanun̄ na San̄owa icate nyóma pá ηm̄a t̄et̄ek̄əle n̄on̄əȳo. Pa t̄ema, ilena pá t̄u kamp̄ənaa na k̄okaləsəη. Na pá taȳan̄i kolun̄a ke hali m̄eət̄əl̄əna nas̄əle na nun̄owa (500), na pá tala Hute n̄on̄əȳo. ¹⁴ Lekapii p̄əyalu Mal̄əkiya wei i k̄é P̄eti-Kelem h̄əȳəlȳu nȳuȳu tu t̄o, in̄i i ηmana Hute n̄on̄əȳo. I t̄ema, ilena í t̄u kamp̄ənaa na p̄ə k̄okaləsəη.

¹⁵ K̄əli-Hose p̄əyalu Salun̄ wei i k̄é Misipa h̄əȳəlȳu nȳuȳu tu t̄o, in̄i i ηmana Hite n̄on̄əȳo. I t̄ema na í l̄ə, ilena í t̄u kamp̄ənaa, na k̄okaləsəη, na í taȳan̄i Yosalem kolun̄a ke p̄ə k̄eəs̄ən̄əw̄ Silowee lule k̄iη t̄o, na wulav̄ tun̄ taale, na t̄əkp̄ale nte t̄ə tiikina Tafiiti t̄e t̄o p̄ə h̄ek̄u. ¹⁶ Pa waali k̄é As̄əp̄uki p̄əyalu Nehemii wei i k̄é P̄eti-Suu h̄əȳəlȳu l̄əηku nȳuȳu tu t̄o, i lakaya t̄əmle ke Tafiiti p̄əlaaη is̄entaa. Hal̄əna lule nte pa hula kuhulu t̄o, na p̄ə polo kawulaya tan̄laa t̄əçaȳale. ¹⁷ Lefii nyóma lap̄əna nt̄eȳe t̄əmle ke p̄ə l̄əb̄. P̄el̄eȳe Pani p̄əyalu Leh̄um, na Hasapiya wei i k̄é Keila h̄əȳəlȳu na i nȳəηku p̄ə nȳuȳu tu t̄o. ¹⁸ Pa waali k̄é Henatati p̄əyalu Pafayi wei i k̄é Keila h̄əȳəlȳu l̄əηku nȳuȳu tu t̄o, ¹⁹ na Yesuwa p̄əyalu Is̄ee wei i k̄é Misipa nȳuȳu tu t̄o. In̄i i taȳan̄ayana yooou wontu t̄əs̄ule h̄əȳəlȳu ke timpi kolun̄a lapa ηkulun̄a t̄o. ²⁰ Ūé i k̄əηk̄əη taa k̄é Sapayi p̄əyalu Paaluuki. In̄i i lakayana t̄əmle na ton̄ ke h̄əȳəlȳu ηku ku w̄e kolun̄a ηkulun̄a na k̄ətl̄u s̄əsō Iiyasip̄i t̄əȳaya p̄ə h̄ek̄u t̄o. ²¹ Pa waali k̄é Uliya p̄əyalu Melem̄oti wei i k̄é Hak̄əəsi saali, na i lakaya t̄əmle ke p̄ə k̄r̄aȳaw̄ Iiyasip̄i t̄əȳaya n̄on̄əȳo, hal̄əna p̄ə suna ka t̄ənȳaya t̄o.

²² K̄ət̄əlaa mpa pa luna Yosalem t̄o, m̄p̄e pa lakayana t̄əmle ke pa waali. ²³ P̄encam̄e na Hasup̄i p̄ele pa taȳan̄aya h̄əȳəlȳu ηku ku w̄e pa t̄əȳaya is̄entaa t̄o. Na Maaseya p̄əyalu Asaliya wei i k̄é Ananiya saali t̄o, il̄é i lak̄i t̄əmle ke i t̄əȳaya k̄əηk̄əη taa. ²⁴ Henatati p̄əyalu Pinuwi ná ηmaak̄ayana Asaliya t̄əȳaya na kolun̄a ηkulun̄a p̄ə h̄ek̄u taa. ²⁵ Wusayi p̄əyalu Palaali kele kolun̄a ηkulun̄a, na ate na is̄ə kutulūȳu s̄əsōw̄ ηku ku w̄e kawulaya t̄əȳaya is̄entaa t̄o, pa h̄ek̄u ke yoolaa t̄ətan̄le kataya çəlb̄. Pa waali k̄é Palosi p̄əyalu Petaya ²⁶ na Is̄ə t̄əsēele t̄əmle nyóma s̄əkp̄ema mpa pa w̄e pulaya taa t̄o, pa lakaya t̄əmle ke p̄ə k̄r̄aȳaw̄ ate na is̄ə kutulūȳu t̄o, hal̄əna l̄əw̄ n̄on̄əȳo ke ilim̄ t̄əh̄ule t̄əw̄. ²⁷ Tek̄owa nyóma ná lakaya pa nȳənt̄e ke ate na is̄ə kutulūȳu s̄əsōw̄, hal̄əna pulaya kolun̄a p̄ə is̄entaa.

²⁸ K̄ət̄əlaa ná lakaya pa nȳənt̄e ke k̄r̄aȳan̄əη n̄on̄əȳo k̄é, paa wei na i lon̄te ke

ι τῶγα γὰρ ἠθῶγο. ²⁹ Na Imee pəyalu Satəki náa laki pə ləb tətəgo ι τῶγα isentaa, na pə səsəna Sekaniya pəyalu Semaya wei ι ταῖγι ilim təlule ἠθῶγο τῶ, ³⁰ na Selemiya pəyalu Hananiya na Salafi pəyalu naatoso nyəḡ Hanun wei ι tayana həzəlyu ləḡv tῶ. Ué ι kəḡkəḡ taa ké Pelekiya pəyalu Mesulam. Ué ι lakayana timpi ι ka wee tῶ pə isentaa. ³¹ Pa waali ké koolu Maləkiya, wei ι lakaya təmlə ke Iso təsele təmlə lataa səkpema na taatəlaa pa təyaga ke Mifikati ἠθῶγο. Haləna ḡkuluḡa taa ate na iso kutuluyu isentaa. ³² Koolaa ləlaa na taatəlaa pa lakayana pa təma ke pə krayav təna tῶ, haləna heeḡ ἠθῶγο pə hekv taa.

Kolontunaa nyuləgi si pá səḡsi təmlə

³³ Waatu wei Sanəpala nuwa si Yuta nyəma tá, tə nika tá kolunə ḡmav, uləna ι mu páána ke katətəlaḡ. Na ι wonjiyi-tv. ³⁴ Na ι yəḡətəgi ι taapalaa Samalii yoolaa kiḡ si: Pepeye Yuta acamisi nsi si caa lapv? Paa te pa təmlə nteye saḡa na pá lá pa Iso ké kətasi na? Paa tu pəsi na pá kuli pəe nna kəko pima tῶ na pá tayani-ye?

³⁵ Tənaḡale Amoni tv Topiya ná cəwa ι kəḡkəḡ taa si: Nmatv ntiyile təna ye? Taale haḡa maḡamaḡa ι ḡmaana pa pəe kolunə ḡke ka tῶ ka yele tim na?

³⁶ Mῖpəyú ma mara kapuka si, hai, Tacaa Iso nu isəna pa wonjiyi-tv tῶ? Məḡna pa footuyv ke pa nyəḡ taa. Yele na kolontunaa kra-weye yomle na pá ləeki pa wontu. ³⁷ Taa wii pa pətətəle na ḡ tayani pa isayav. Tə ḡmaaki kolunə təgo pa tvuki-tv isəntῶ.

³⁸ Isəna tə lapa təmlə ke ta kolunə ḡmav təm taa təyle. Halι tə ḡmá na té cəw na ká kra isv kaa wev tῶ pə hekv taa. Mpi tῶ, paa wei ι ka nika təmlə ké na lotu kolvmtv.

4

¹ Ama waatu wei Sanəpala, na Topiya, na Laalupunaa, na Amoni nyəma, na Asətəti nyəma pa nuwa si tə təḡa Yosalem kolunə ḡmav na pəyələ təḡa təkvyv, uləna páána kra-weye katətəlaḡ. ² Na pá lá nəḡ kolvmaḡa ke pa təna si pa kəḡ Yosalem taa, na pá lá na pə cvki. ³ Mῖpəyú tə sələma tá Iso na tə su taḡlaa ke ilim na ahoo si, kolontunaa ι taa tii tá tῶ na tiili. ⁴ Paa na mpv tῶ, na Yuta nyəma náa təḡ si:

Təmlə nyəma kawa pənenteye tətəyətəgo,

pəcó ncaale kəla kaav.

Tə káa pəsi na té te koloosi səne si ḡmav.

⁵ Tá kolontunaa ná maḡasəgi ké si mpe paa tii ta tῶ ké kvayaku nakvli tə kaa nyi. Na pá kpiisi-tv na tá təmlə su tənaya.

Nehemii suu youu wontu ke təma lataa

⁶ Mῖpəyú tá tətənaa Yuta nyəma ləlaa mpa paa we kolontunaa həzəlēḡ taa tῶ, pa kəma təm naanvwa, na pá kraaləgi-tv si: Asola wee, ι kəw tá te. ⁷ Mῖpəyú ma siwa ləbḡ yoolaa kpeka na pa ḡmantaasi na pa təḡ ke kolunə kafēḡ taa. ⁸ Ma cekəna pa yaasinaa ke mpv, uləna má yəḡətəna səsaa na hvulaa, na pa təna mpa pa we təna tῶ si: I taa nyana mə kolontunaa, ι tῶsi si Tacaa kele səsῶ na tῶḡ tv. I yoonə mə tətənaa, na mə pəyala, na mə pələa, na mə alaa, na mə tēsi nyəma nῶsi.

⁹ Mῖpəyú tá kolontunaa cekənaa si, tə nuwa pa isayav təm nti. Pəyele Iso lapa na pá kpiisi nti pa caakaya tῶ. Uləna tá təna táa məli kolunə təḡmale na té niki ta təmlə. ¹⁰ Pə krayav kvayaku ḡkv təgo ma taapalaa taa həzəlyv kolvmyv sú təma lapv. Na ləlaa náa təka ḡmantaasi, na kraaləḡ, na təḡ, na pá suu youu wontu. Uləna nyvḡv nyəma náa feḡjiy yəlaa təna tῶ. ¹¹ Na pələ pá paasəna kolunə ḡmav. Na wontu səḡəllaa náa təka pa səḡəla na niḡ inē, na youu wontu na niḡ lələḡ.

¹² Na ηmalaa náá ləla pa laɣalee ke pa tusi taa, na pá tɔŋa koluŋa ke taɣanɔvu. Na nɔɣɔlv náá tɔŋɛi ma waali, na i sɔɔlv puwa si ye pə ciyitaa, i yaɣa apalɔtutuɣu.

¹³ Ḿpɔ́yú ma tɔma sɔsaa na huɔlaa na pa tɔna mpa paa wee tɔ si: Koluŋa tɔmlɛ kaasa sɔsɔm. Pəyele ka itaɣalav tɔɔ ké tɔ wee na tɔ hatəlɔna tɔma. ¹⁴ Paa timpɔiyi i wee na i nu tutuɣu, ile i kotina-m na tá Iso yooona tá nɔɣo.

¹⁵ Ḿpɔ́yú tɔ lakaya tɔmlɛ ke pə kpaɣav tefemle tɔ. Haləna ahoɔ, na tá taa lelɛaa tɔka ηmantaaasi. ¹⁶ Waatv inɛi ma heelaya nyuvu nyɔ́ma si paa wei i sɔv i kpekəle kin ke Yosalem taa ké ahoɔ, na pá fenjiyi tá tɔɔ na pá laki tɔmlɛ ke ilim taa. ¹⁷ Pə kaasa má na ma taapalaa, na ma tɔmlɛ nyɔ́ma na taŋlaa mpa paa we ma waali tɔ. Ye pə taɣa tɔ caa lɔm sɔv, tu wɔɣɔsɛyi tá wontu.

5

Nehemii sɔŋsvy ke kamuɣulasi

¹ Ḿpɔ́yú kuyaku nakuli, apalaa na alaa pa laŋa wakəlɔna pa tɛetvnaa Yuta nyɔ́ma lelɛaa. ² Na pa taa lelɛaa tɔŋ si: Tana tá pɔyala na tá pɛlɛaa tɔ we pɔyale ké. Tɔɣonaya u takɪ-tv. Ile tɔ caa si tɔ hiki tɔɣonaya na tɔ tɔɣo na tɔ taa si. ³ Ilena lelɛaa náá tɔŋ si: Pə wee si tɔ su tá tuŋ wei pa yaa si lesɛŋnaa tɔ i tawa na tá tɛɛsi ke tɔlvma ke saa wei tɔ nyulɛyi tɔɣonaya ke nyɔɣɔsi waatv tɔ. ⁴ Na lelɛaa náá tɔŋ tɔtɔ si: Pə caala-tv si tɔ kɛnti liyitee ke tá tawa tɔɔ ké na pɔcɔ́ tɔ pəsi na tɔ felɪ wulav lampuu. ⁵ Pəyele tɔ ké piitim kɔlvɔmɔm ké. Tá piya ta fayana tá taapalaa nyɔ́ŋsi. Tɔ tɔyi yomle ke tá pɔyala na tá pɛlɛaa. Halɪ pa taa pɔyale pasaa. Anɪ tá tɔŋ tɔma. Pɔcɔ́ tá tawa pɔsa lelɛaa nyəna.

⁶ Ma níi tɔmnaa mpe, lena ma pááná huu sɔsɔm. ⁷ Na má tú ma taa si ma kaləna sɔsaa na huɔlaa ke timpɪ pa tɛetvnaa ke sɔyɔla sɔsɔna tɔ. Ilena má koti-we. ⁸ Na má tɔ-we si: Tɔ yapa tá tɛetvnaa Yuta nyɔ́ma mpa pa kpa yomle tɔ, isu tá tɔŋ wee tɔ. Ilena nɔɔnɔɔ mu taɣanɛyi-weɣe pɛɛtvvɔ, pɔcɔ́ tá yɔlaa ké.

Ḿpɔ́yú pa suma, pa ta na kɔcɔcɔtv. ⁹ Na má tasa si mə tɔm sɔpaya, pu wee ké si i weena Iso sɔɣɔntv. Ilena i fiti tá kolontunaa kɔtvvɔ. ¹⁰ Yɔlaa kɛnta ma maɣamaɣa ma kin ke liyitee na tɔɣonaya. Isu tá cɔlv nyɔ́ma na tá taapalaa lapv tɔ. Ile tɔ kisi si pá taa felɪ-tv. ¹¹ Saŋa maɣamaɣa i məŋna mə kəma nyɔ́ma ke pa halɔm, na pa tuŋ wei pa yaa si Olifinaa tɔ i tawa, na pa tɛɛsi. I kisi kasəyaya ŋka pu wee si pá cɛla-mɛ tɔ. Paa liyitee, yaa tɔɣonaya, yaa svlvɔm, yaa nim. ¹² Ḿpɔ́yú pa cɔwa si: Tu la nti n hɔla-tv tɔ, tu məlɔna-weɣe pa nyɔm, tɔ kaa pɔəsi-weɣe pɔlv.

Ilena má koti kɔtɔlaa na má yele na pá tuu si paa la isəna pa suwa tɔ. ¹³ Pə waali ké ma fiɣita ma capa na má tɔ si: Ḿpɔ́yú Iso ká fiɣiti mpa pa kaa tɔŋ isu pa yɔɣɔtvvɔ tɔ. Na i lɛeki-weɣe pa tɛɛsi na pa wɛnav na pɔ yele-weɣe kpeɛ. Ilena samaa cɔ si: Iso i kona mpu. Na pa tɔna pá sa Tacaa na pá tɔki isu pa yɔɣɔtvvɔ tɔ.

¹⁴ Hatoo kuyanku wulav Atakəsɛsɛɛ kpa-m Yuta nyɔ́ma nyuvu tv ke pə kpaɣav i kawulaya pənaya hiu nyəŋka, haləna hiu na naanvwa na naale nyəŋka tɔ. Pə yooosa pusi naanvwa na naale kɛle. Paa má, yaa ma tɛetvnaa, tá taa nɔɣɔlv ta tɔɣo sɔsɔntv tɔtɔɣɔle. ¹⁵ Mpa pa laala maɣa sɔsɔntv tɔɣv tɔ, pa caalaya yɔlaa ké, na pele pá cɛlɛyi-weɣe tɔɣonaya, na svlvɔm na liyitee nyɔɣətv ke nule. Haləna pa tɔmlataa muɣuliyi samaa. Ama Iso sɔɣɔntv tɔɔ ile ma ta la mpu. ¹⁶ Ma maɣamaɣa ma lapa tɔmlɛ ke koluŋa ηmav tɔɔ ké. Ma ta lv si má ya tɛtv ke faalaa ke ma sɔsɔntv tɔɔ. Ma na ma taapalaa mpa tɔ lakaya koluŋa ηmav tɔmlɛ tɔ, pele pa ta la mpu tɔtɔ. ¹⁷ Paa na mpu tɔ, ma na Yuta huɔlaa nuuvvwa na nule na naanvwa (150) tɔ tɔkayana. Na pɔ sɔsɔna piitimnaa mpa pa cɔɔna-tv tɔ pa mɔvɛlaa mpa pa kɔŋaya-tv tɔ. ¹⁸ Paa kuyaku ŋku ma liyitee ke ma yakəna nav na pá kv, na heɛŋ

kuḗpaŋ ke naatoso, na kampee. Na paá kuyeeŋ naanowa wei í teeŋa pa kóna-m solum ke tuutuuma. Paa na mpv tó, ma ta pòosi si pá cele-m mpi pu wee si má mu tó. Mpi tó, koluŋa ŋmau ké samaa ke tæmle sòsòle ké.

¹⁹ Hai, ma Iso, tóosi kupantu nti ma lapa yalaa pane tó, na í la-m nyá pælee.

6

Kolontunaa luki tótó si pá wakəli

¹ Mḗpógó Sanəpala na Topiya na Laalupu Kesem na tá kolontunaa lelaa nuwa si, ma ŋmawa icate koluŋa, pə ta kaasi kafeev. Pəyele waatu uní tó, ma ta tota kampvnaa. ² Ntəna Sanəpala na Kesem pá tili na pá yaa-m si má na-we té suli Kefilim ke Ono tetekəle taa. Pa taa ka wee ké si pa laki-m isayatu. ³ Ama ma cə-we si ma niŋ təkəna tæmle, ma kaa pəsi na má polo. Ye ma teeŋa tə saaləŋi ké.

⁴ Təm liŋiti ké pa yaa-m na máa cə-weŋe kolumtu nti. ⁵ Təm kakpasí nyəm ke Sanəpala tilina í taapalaa taa nəŋoluvu takəlaŋa ke nəholo. ⁶ Na pá ŋmaa ka taa si: Tə nuna nulaa mpa pa ta ke Yuta nyóma tó, isu Kesem-we si, nyana nyá taapalaa í luki ké si í kuli tá tó. Pə tó ké n ŋmaaki koluŋa si í pəsi pa wulav. ⁷ Hai pa yəŋtəa tótó si n kpawa Iso kuyəŋtətu teləsəlaa, na pá heeli-ŋ si nyayale Yuta wulav. Ile wulav səsə kaa laŋ-təŋi nuw ke nənəw. Mpv tó, kəw na má na-ŋ tə ná. ⁸ Ntəna má cə-i na má tilina si: Nyá mayamaya n loolina pə tənaya mpv. Natəli tə ta ke tampana. ⁹ Pəpətu fei leleŋ, pa təna pa ləpaŋa si pa nyaasəŋi-tu na tá apalətu yəli, iləna tə yele tæmle.

Hai, Taca, yele na má kaasi ma təŋi ma tæmle taa.

¹⁰ Mḗpógó kuyaku nakəli ma pola Telaya pəyalv Semaya tə, Metapeli saali kele. Mpi tó, í ta pəsi na í kəw ma tə. Keləna í tó-m si: Tə svv Iso təsəele taa na tə təkí ta tó ké teu. Ye pə taya mpv, ma kolontunaa ká kəw ahoó na pá kv-m. ¹¹ Iləna máa cə-i si: Ma tə má se. Pəle pə paasi ye ma svv Iso təsəele taa, ma kaa la yulv. Aai, ma kaa svv təna.

¹² Ma nyóma teu si pə taya Iso heelina-i nti í heela-m mpv tó. Sanəpala na Topiya pa feləna-i liŋitee si í yəŋtəi mpv. ¹³ Pə tó ké pə fei si səŋəntu í kra-m na má təŋ í seŋesee na má pəntəna Iso na pə kó ma nyuvu na pə tó-m feele.

¹⁴ Hai, ma Iso, tóosi nti Topiya na Sanəpala na Iso kuyəŋtətu teləsəlv alv nyəŋ Noyatiya na Iso kuyəŋtətu teləsəlaa lelaa pa lapa tó. Na isəna pa caa pá tu-m səŋəntu tó.

¹⁵ Mḗpógó koluŋa təma pa isətu wei pa yaa si lluuli tó í kuyeeŋ hiu na kakpasí wule. Koluŋa tæmle kuyeeŋ lí nule na naanowa na naale. ¹⁶ Waatu wei ta kolontunaa mpa pa cəŋə-tu tó pa nu-ti, iləna səŋəntu kra-weŋe səsəm. Mḗpógó pa pəpətu təma na pá cekəna si Iso toŋ taa ké tə lapəna tæmle íté.

¹⁷ Waatu uní í taa ké Yuta nyuvu nyóma na Topiya pa ŋmaakaya təmaŋa takəlasí ke səsəm. ¹⁸ Ile tampana tó Yuta nyóma pəŋale laŋa ka heena-i ké. Mpi tó, Yuta tu Ala pəyalv Sekaniya ka ha-i í pəelə. Pəyele í mayamaya í pəyalv Yohanaŋ ka kraŋa Pelekiya pəyalv Mesulam pəelə. ¹⁹ Pa saŋaya-i ma kin ké, na pá taŋasəŋi-ma təm. Topiya mayamaya ná ŋmaakaya-m takəlasí ké si səŋəntu í kra-m.

7

Pa síi taŋlaa ke icate taa

¹ Waatu wei koluŋa təma na pá tó kampvnaa, iləna pá svv nənəosi taŋlaa, na yonyoolaa, na Lefii nyóma ke pa təma taa. ² Iləna má cəla Yosalem icate paasənau ke ma neu Hanani na koluŋa icate yoolaa nyuvu tu Hananiya. Maa wəna-i naani

κέ, πόςς ι τῆρηι Ισο na πῶ κῆλι λελαα. ³ Μρύγυ ma heela-we si: Pə wee si ilim í lu kέ na πῶ kpa na πόςς í tῶli icate nənəəsi. Taanaγa, ilena í təkí-si na πόςς si tanjlaa kulí pa təma taa. Yosalem icate nyóma lelaa tanjəyi na lelaa paasəyəna pa kutulunj kila.

Yuta nyóma mpa pa mēla Paləsətini tetv taa tῶ pa hēla

⁴ Paa na Yosalem icate ká walaa tῶ, tῶ taa yēlaa fēi payale. Pόςς pa taa ημά kutulunj λελῆj. ⁵ Μρύγυ ma Ισο heela-m na má koti icate səsaa na huβlaa na yēlaa lelaa si pá kala yēlaa. Ilena má wiili takəlaya ηka ka taa mpa pa luna Papiloni ke kancaalaya tῶ pa hēla ka wee tῶ, halí pa keesa ka taa si:

⁶ Iseyeli lῶlvj nyóma mpa Papiloni wulav Nepukanesaα ka kpawa tῶ, pa taa payale mēlona Yosalem na Yuta tetv taa. Paa wei í mēla í mayamaγa í icate taa.

⁷ Mpa pa kəna-we tῶγῶle Solopapeeli, na Yesuwa, na Nehemiya, na Asaliya, na Laamiya, na Nahamani, na Motokayi, na Pilisanj, na Misipeletí, na Pikifayi, na Nehum, na Paana. Pa lῶlvj kpeka ntῶ na yēlaa pee nyəəj.

⁸ Paləsi lῶlvjv taa kέ yēlaa iyisi naale na nunῶwa na nutoso na naanῶwa na naale (2172).

⁹ Sefatiya nyəηku taa kέ ημῶnyv na nunῶwa na nutoso na naanῶwa na naale (372).

¹⁰ Ala nyəηku taa kέ nasətosο na nule na naanῶwa na naale (652).

¹¹ Pahati-Mowarv nyəηku taa kέ iyisi naale na nasənaasa na pəlefei hiu (2818). Yesuwa na Yowarí pa lῶlvjv nyóma nté.

¹² Ilam nyəηku taa kέ yēlaa iyaya na ημῶnyv na nule na naanῶwa na liyiti (1254).

¹³ Satu nyəηku taa kέ yēlaa nasənaasa na nule na kakpasí (845).

¹⁴ Sakayi nyəηku taa kέ yēlaa nasətosο na nunῶwa na nutoso (760).

¹⁵ Pinuwi nyəηku taa kέ yēlaa nasətosο na pəlefei nule na naanῶwa (648).

¹⁶ Pəpayi nyəηku taa kέ yēlaa nasətosο na pəlefei hiu na naanῶwa (628).

¹⁷ Asəkati nyəηku taa kέ yēlaa iyisi naale na ημῶnyv na nunῶwa na hiu na naale (2322).

¹⁸ Atonikam nyəηku taa kέ yēlaa nasətosο na nutoso na naatosompəyəlaya (667).

¹⁹ Pikifayi nyəηku taa kέ yēlaa iyisi naale na nutoso na naatosompəyəlaya (2067).

²⁰ Atej nyəηku taa kέ yēlaa nasətosο na nule na naanῶwa na kakpasí (655).

²¹ Hisikiya lῶlvjv tv Atee nyəηku taa kέ yēlaa pəlefei nunῶwa.

²² Hasum nyəηku taa kέ yēlaa ημῶnyv na nunῶwa na pəlefei hiu na naanῶwa (328).

²³ Pesayi nyəηku taa kέ yēlaa ημῶnyv na nunῶwa na hiu na liyiti (324).

²⁴ Halifi nyəηku taa kέ yēlaa nunῶwa na naanῶwa na naale (112).

²⁵ Kapawəj icate yēlaa ke nunaasa na naanῶwa na kakpasí.

²⁶ Pətəlehem na Netofa pə yēlaa ke pəlefei nunῶwa na nunaasa na naanῶwa (188).

²⁷ Anatəti nyóma ke pəlefei nunῶwa na hiu na naanῶwa (128).

²⁸ Pəti-Asəmafeti nyóma ke nule na naale.

²⁹ Kiliyati-Yeyalim na Kefila na Peləti nyóma ke nasətosο na nunῶwa na nule na tooso (743).

³⁰ Lama na Kepa nyóma ke nasətosο na hiu na kῶlvjv (621).

³¹ Mikimasí nyóma ke nunῶwa na hiu na naale (122).

³² Pətəeli na Ayi pə nyóma ke nunῶwa na hiu na tooso (123).

³³ Nepo icate ləntə nyóma ke nule na naanῶwa na naale.

³⁴ Ilam lelv lólvu nyóma ke iyaga na ημθυυυ na nule na naanowa na liyiti (1254).

³⁵ Halim lólvu nyóma ke ημθυυυ na nuuowa na hiu (320).

³⁶ Yeliko icate nyóma ke ημθυυυ na nuuowa na nule na kakpasí (345).

³⁷ Loti na Hatiti na Ono pə acalēe nyóma ke nasətosu na nuuowa na hiu na kolbm (721).

³⁸ Senaa icate nyóma ke iyisi tooso na nasənaasa na nuuowa na hiu na naanowa (3930).

³⁹ Kótēlaa kpeka ntə. Yesuwa lólvu nyóma taa lelv Yetaya yəlaa wē nasənaasa na nuuowa na nutosu na naanowa na tooso (973).

⁴⁰ Imēe lólvu nyóma wē iyaga na nule na naanowa na naale (1052).

⁴¹ Pasehuu lólvu nyóma ke iyaga na ημθυυυ na nule na naatosompəxəlaya (1247).

⁴² Halim lólvu nyóma ke iyaga na naanowa na naatosompəxəlaya (1017).

⁴³ Lefii nyóma kpeka ntə. Hatefa lólvu nyóma Yesuwa na Katəməyeli pa lólvu nyóma wē nutosu na naanowa na liyiti.

⁴⁴ Iso təseēle yonyoolaa kpeka ntə. Asafi lólvu nyóma wē pələfei nuuowa na nule na naanowa (148).

⁴⁵ Nənəəsi tanlaa kpeka ntə. Salum, na Atee, na Taləmən, na Akupi, na Hatita, na Sorayi, pa lólvu nyóma wē pələfei nuuowa na nule (138).

⁴⁶ Iso təseēle təmlē lataa səkpema lólvu nyóma nté Siha, na Hasufa, na Tapawəti.

⁴⁷ Na Keləsi, na Siya, na Patəη. ⁴⁸ Na Lepana, na Hakapa, na Saləmayi. ⁴⁹ Na Hanan, na Kiteli, na Kahaa. ⁵⁰ Na Leyaya, na Lesēη, na Nekota. ⁵¹ Na Kasam, na Usa, na Paseya. ⁵² Na Pesayi, na Meunim, na Nefusesim. ⁵³ Na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu. ⁵⁴ Na Paasiliti, na Mehita, na Haasa. ⁵⁵ Na Paakəsi, na Sisela, na Tema. ⁵⁶ Na Nesiya, na Hatifa.

⁵⁷ Saləmən təmlē nyóma lólvη kpeka nté Sotayi, na Sofeleti, na Pelita. ⁵⁸ Na Yaala, na Taakən, na Kiteli. ⁵⁹ Na Sefatiya, na Hatil, na Pəkēlet-i-Hasepayim, na Amən.

⁶⁰ Iso təseēle taa təmlē lataa na Saləmən təmlē nyóma pa kpentā ημθυυυ na nuuowa na nuuāasa na naanowa na naale (392).

⁶¹ Mpa pa luna Papiloni acalēe Teei-Mela, na Teei-Haasa, na Kelupi-Atən, na Imēe tə, pa ta pəsi na pá keesi pa cəsonaa lólvη loosi si pá hólí tampana si pa ké Iseyeli nyóma. ⁶² Pa tənā pa kpentā nasətosu na nule na naale (642). Pa lólvη nyóma nté Telaya, na Topiya, na Nekota.

⁶³ Kótēlaa lēlaa ka wē ké isu mpa pa ta pəsi na pá hólí si pa ké Iseyeli nyóma tə. Mpeyele Horaya, na Hakəsi, na Paasilayi. Mpi pə tə pa yaakaya kantəkaya nyəη uneyē mpv təxəle si i kpaγa Paasilayi pēēlaa taa lelv. ⁶⁴ Paa pēeka mpe unī pa hēla ke kótēlaa nyəna taa ké pa ta ná. Ilēna pá nyəni-weyē asilima nyóma. Pə tə ké pa kisinā-wē si pá taa la kótēlaa təmlē. ⁶⁵ Mpyóy kufəneē mayamaya kisinā-wē si pá taa təyō Iso kuhav. Haləna kótəlv nəyəlv i mayasi wala pee taka nna pa naana Iso luyū nyəntv tə na pəcó.

⁶⁶ Iseyeli nyóma tənā mpa pa luna Papiloni tə pa kpentā iyisi nule na naale na ημθυυυ na nuuowa na nutosu (42360). ⁶⁷ Pa taa ka wē təmlē nyóma apalaa

na alaa ke iyisi naatosompɔɔlaya na ημoθυu na nuuwa na hiiu na naanuwa na naatosompɔɔlaya (7337). Na yonyoola apaly nyoma na alu nyoma ke ημoθυu na nuile na kakpası (245). ⁶⁸ Na yooyoonaa nasale na hiiu na naanuwa na kakpası (235), na kpanasi ke iyisi naatoso na nasetos na nuuwa na hiiu (6720). ⁶⁹ Lułuh nyooη nyoma taa lɛlaa hawa kuooη si pa tayani ηmai ke Iso taseele. Na telu kofanee naa ha wala nyəθu iyaga (1000), na poosiisi nsi pa ηmuθəηna caəm tɔyɔ nuile na naanuwa, na kotalaa capanaa ke nasale na nuuwa na hiiu na naanuwa (530), si pa lana Iso taseele təmle. ⁷⁰ Lułuh nyooη nyoma lapa kuooη wei tɔ i kpena wala nyəθu ke iyisi hiiu (20000), na liyitee nyəθu ke kiloona iyaga na nuuwa (1100). ⁷¹ Uena Iseyeli nyoma lɛlaa ha wala nyəθu iyisi hiiu (20000). Liyitee nyəθu ke kiloona iyaga (1000). Kotalaa capanaa ke nutoso na naatosompɔɔlaya.

⁷² Mpyoo kotalaa, na Lefii nyoma, na nənəsi tanlaa, na yonyoola, na yelaa isu Iso taseele taa təmle lataa səkpema na Iseyeli nyoma lɛlaa tənə, pa caya paa wei kɛ i cate taa.

Isətəlası kaləyi kiiu takəlaya ke samaa taa

Waatu wei pə tala isətu naatosompɔɔlaya nyəη, uena paa Iseyeli tu wei i luna i cate taa na i koo.

8

¹⁻² Mpyoo isətu unu i kuyaku kancaalaya nyəηku wule, pa kota nəθo kulumaɔa ke Yosalem taa kɛ lum nənəθo isenta. Na pa tɔ Iso Təm nyəntu Isətəlası si: Kəna takəlaya ηka Tacaā cɛla Moisi si i telasi Iseyeli nyoma tɔ. Uena katulu Isətəlası luna-keye apalaa na alaa, na piya mpa pa tala pulu cəkənan tɔ pa samaa taa. ³ Na i kala takəlaya ηke na nəθo sɔsaya ke tənə inəyi tanaη tɛ. Haləna ilim sikuyu, na pa tənə pa kɛ ηkpanη ke teu.

⁴ Paa kama kpatəη kɛ isu kumte taka, na Isətəlası səη pə tɔ kɛ kotuyu ηku ku taa. I ntəθəη tɔ kɛ Matitiya, na Sema, na Anaya, na Uliya, na Hilikiya, na Maaseya. I mpətəη tɔ kɛ Petaya, na Mikayeli, na Maləkiya, na Hasum, na Hasepatana, na Sakalı, na Mesulam. ⁵ Isətəlası təsəηle kulaa kɛ na yelaa tənə naaki-i. Waatu wei i kula takəlaya, uena samaa tənə səη iso. ⁶ Mpyoo Isətəlası sɛɛ Tacaā Iso sɔsɔ, na pa tənə pa cɔ si: Iso i mu, Iso i mu. Na pa tiyisa niη na isətəa. Pə wadli, uena pə hənı aɛ na pə sɛ Tacaā. ⁷ Pa kulaa, uena Lefii nyoma, na Yesuwa, na Panı, na Selepiya, na Yameη, na Akupi, na Sepetayi, na Hotiya, na Maaseya, na Kelita, na Asaliya, na Yosapati, na Hananη, na Pelaya pə suw-weye kiiu ηkuyu sɛyəsuyu. ⁸ Pa kalaya kiiu takəlaya ηkeye na pə nukı teu, na pə kilisiyi pə huwɛɛ si paa wei i cəkəna.

⁹ Yelaa tənə nu təm nti, uena pə niki wula. Pə tɔ kɛ kofanee Nehemii, na Iso Təm nyəntu katulu Isətəlası, na Lefii nyoma mpa pa kilisaya-weye Iso Təm nti tɔ, pa tɔma-we si: Kuyaku kəne ku kɛ Iso nyəηku kɛ, uɛ pə fɛi si i huɔytiyi lotu na i wiiki.

¹⁰ Ntənə Isətəlası tasa si: I kpe mə tɛɛsi, na i təyɔ teu na i nyoo kunyonyoom koram, na i ha mpa pa lanaa tɔ. Mpi tɔ, kuyaku kəne ku kɛ Tacaā nyəηku kɛ. Mə lanə i taa wakəli. Tacaā kə hɛsi mə lanə na i ha-meyɛ tɔη.

¹¹ Na Lefii nyoma tɔtɔ nää puyusiyi-we si: I su, Iso kuyaku ke saηa kɛ. Mə lanə i taa wakəli.

¹² Mpyoo pa tənə pa kpema na pə təyɔ na pə nyoo, na pə ha mpa pa lanaa tɔ na pə ηmaali. Mpi tɔ, pa nuwa sɛyəsuyu ηku pa sɛyəsə-we tɔ.

Coka acima

¹³ Μῦθός κυῶκυ ληκυ Ισεγελι λοληη νῶσση νῶμα τῆνα, na kətəlaa na Lefii nyəma pa kotina Iso Təm nyəntv İsatəlası sı: Kilisi-tuyv Iso Təm ke teu. ¹⁴ Kiiu ηku inı Iso ka hula Moisi tō, kv taa kē pa nawa timpı pa heela İseγeli nyəma sı pā çaya coka taa kē coka acıma anı a kuyeyη taa kē isətv naatosompɾɔçəlaya nyəη taa tō. ¹⁵ Paa kpaali acıma anı a təm ke acaləe təna taa kē, na pə kɾenna Yosalem. İlena icate nyəma kpa puyv taa na pā peli tuyv ηku pa haləyi na pā yaaki-kv sı Olifinaa tō kv piliηası. Na kv nəçəsəle wei ı we taale tō kv nyənı, na tıη kuləpəη piliηası na tiikası na pəçəntv na pā lə coka.

¹⁶ Μῦθός İseγeli nyəma polaa na pā peli piliηası na pā ləkv coka. Lelaa ke pa kutuluy patanaa tō, lelaa ke nənəəsi tee, lelaa ke Iso təsəele kataya taa, lelaa ke ləm nənəçə na İfələyim nyəηka tee. ¹⁷ İlena İseγeli nyəma təna mpa pa luna Pabiloni tō pā lə coka na pā çaya. Pa lanhuləmle ka we səçəntv. Mpi tō, too pə kpaçav Nun pəyalv Yosuwee waatv tō, İseγeli nyəma ta tasa acıma anəyi təçuv. ¹⁸ Pa kalaya Iso Təm ke paa kuyaku ηkuçv, acıma kuyeyη inı ı naatosompɾɔçəlaya taa kē. İlena pā təkəna kotuyv səsəçv ke kuyaku pələfei naanəwa nyəηkv wule, isı paa suv pə kiiu tō.

9

Samaa lakı pa isayav tisuyv kataya

¹ Μῦθός isətv kuləm inı ı kuyeyη hiu na liçiti wule, İseγeli nyəma kota nəhəkətv. Pā suuva lanwakəlle wontu, na pā pəla pa nyəçəη taa kē tətə. ² Na Yuta nyəma fayana kpaı nyəma na pā wee kpeəη na pā tisiyi pā na pa çəsənaa pa isayav. ³ Μῦθός pa səηa kaləfunaa tooso təcu, na pā nuıki pa Iso Tacaa kiiu. İlena pā tasa-ı həntuyv ke atəçe kaləfunaa tooso tətə na pā sələməçı-ı suulu.

⁴ Na Lefii nyəma, na Yesuwa, na Pani, na Katəməyelı, na Sepaniya, na Puni, na Selepiya, na Pani, na Kenanı pā kul na pā sələməna nəəsi səsəçnsı sı Tacaa Iso ı waası-we. ⁵ Pə waalı kē Lefii nyəma na Yesuwa, na Katəməyelı, na Pani, na Hasapəneya, na Selepiya, na Hotiya, na Sepaniya, na Petahiya pəle pa çəna nəçə səsaya sı: ı kul na ı seē Tacaa mə Iso na ı lakı mῦθός tam tō.

İso sələmuyv səsəçv

Paa wei ı sa nyá həte səsəçle, tə səsəçəntv kəla yəlv həwee təna.

⁶ İlena samaa sa Iso sı: Nyá tike təkəη nté Tacaa, nyá lapəna isətənyuv səsəçv, na isətəlvηası, na tətə, na tə taa nyəm təna, na tənkuuaa na pa taa nyəm təna. Nyá haakəna paa kəηmən mam mpiyi weesuçu. Na isətəa təη nyəma təna həntəçı-η atə.

⁷ Tacaa Iso, nyá yaana Apələm na nı ləsi-ı Uu icate taa kē Pabiloni tətə taa na nı çuyası-ı həte sı Apələham.

⁸ ı təntə keəsəna-η teu, İlena nyana-ı ı pəeli nəçə na nı yəçəti na nı sı sı n ká ha-ı Kanaη nyəma, na Hiti nyəma, na Amolii nyəma, na Peliisi nyəma, na Yepusi nyəma, na Kilikası nyəma pa tətənaa,

na i lɔlvɔv nyóma caɣa.

N ké siyisilu tɔɣɔ n tɔka nyá kusəsutu.

⁹ N nawa tá cəsənaa wahala ke Icipiti,

na isəna pa yaakɔɣa-ŋ si n waasi-wɛɣe Səsəncaasi terku nɔɣɔ tɔ.

¹⁰ N lapa kəkɔb nyəmnaa səsəm ke

Icipiti wulav na i waali nyóma,

na i tetv təna yɔlaa.

Uena nyá hətɛ yaa səsəm ke haləna saŋa.

Mpi tɔ, n nyəmá kalampaanu wei pa lakɔɣa tá cəsənaa tɔ.

¹¹ N faya lɔm ke cali ké

Iseyeli nyóma isentaa na pá tɛsi nɔhɛɛ.

N tusa pa waali tɔŋlaa ke lumaŋ səsəŋ taa,

na pá tii təsii isu pələ.

¹² Isəŋmuntɔv ke pa nyənaya,

na pá tɔŋɔyi ilim taa.

Uena kv kəkɔ náa naaki-wɛɣe ahoɔ na pá tɔŋna.

¹³ Isəttaa ké n tiinaa na n yɔɣətəna-wɛɣe Sinayi puyv taa.

Na n tu-wɛɣe kɔtɔtɔv na kusəsutu kɔsiyisitu

na kiŋ na kɔseyesətv tampana nyəntv.

¹⁴ Uena n hólí nyá təmle tv Moisi ke

kuyaku kɔhɛsɔv tɔkɔv tɔm,

na ilé í keesi-wɛ.

Na n huli-wɛɣe kiiv tɔm ləntənaa.

¹⁵ Na n kó pa nyɔɣɔsi na isəttaa tɔɣənaɣa.

Na n tɔli kɔkɔpamɔv taa lɔm na n kɔna pa lɔkətv.

Na n yelev na pá lɛkí tetv nti n ka su nɔɣɔ

na tuunav si n ká ha-wɛ tɔ.

¹⁶ Ama tá cəsənaa lapa kalampaanu

na pá kuli nyá tɔɔ. Pa lɔɣɔ nyá kusəsutu

na pa lumaya waali.

¹⁷ Pa kisa-tɔɣi tɔkɔv,

pá sɔɔ piti təma nna n lapa-wɛ tɔ.

Pa lapa lanɔkɔpɔsəŋ si,

pa məlɔɣi pa yomle taa ké Icipiti.

Ama Isə nyá wiiki pətəətələ,

na n wɛna suulu, nn mɔɣi pááná ke ləŋ,

na nyá kɔpantv wɛ sɔɣəntv, ulɛ n ta lə-wɛ.

¹⁸ Paa na waatv wei pa lupa navle na pá tɔŋ si:

Tá Isə wei i ləsa-tɔv Icipiti taa tɔɣələ.

Pa sayataya-ŋ səsəm ké.

¹⁹ Nyá suulu katatələya tɔɔ,

n ta lə-wɛɣe wɔlaya tetv taa,

na isəŋmuntɔv ta yelev-wɛɣe

mɔpaa hɔlvɔv ke ilim taa.

Pəyelev kv kəkɔ ná tá yelev-wɛɣe nav ke ahoɔ.

²⁰ N ha-wɛɣe nyá ləmayasɛɛ,

na n tasa-wɛɣe layatv.

N ha-wɛɣe manna na pá tɔɣɔ na lɔm na pá nyɔɔ.

²¹ Pusi nule təcu ké n paasəna-wɛɣe

wɔlaya tetv taa ké pa tɔntɛ taa, pa ta lan pulv.

Pa kususuutu ta sí, p̄ayele pa n̄oh̄ee ta m̄li.

²² N tó pa niḡ taa ké piitimnaa na awulaa,
na pá leeki tet̄nnaa m̄pa pa c̄ōna-we t̄o,
isu Hes̄əp̄əḡ tet̄u wulav S̄ihon̄,
na Pas̄əḡ tet̄u nȳəḡ Oki.

²³ Na ḡ ha-weḡe piya ke paḡale,
isu is̄ətol̄ḡas̄i,
na ḡ p̄ona-weḡe Kanaaḡ tet̄u nti n ka heela
pa c̄ōnnaa si pá polo pá leeki t̄o t̄ə taa.

²⁴ Pa s̄uv t̄ə taa ké tam̄pana, na pá t̄əḡ-ti.
Na ḡ t̄əḡni Kanaaḡ nȳəma na m̄pe pá ḡmak̄əli-we.
Pa lar̄əna h̄əḡəlv̄u ḡku ku ȳəlaa na ku awulaa
ke is̄əna pa caa t̄o.

²⁵ Pa leeka koloosi acal̄ee na m̄us̄əḡ tet̄u,
na t̄eesi na si taa suna wenav, na l̄ək̄nnaa m̄pa
pa t̄ema huluȳu t̄o. Na t̄uḡ wei pa yaa si les̄əḡnaa
na Olifinaa t̄o na lel̄əḡ.

Nȳá p̄eelee t̄əo ké pa t̄əḡaa
na pá haḡa na p̄ə caḡana-we.

²⁶ Paa na m̄p̄v pa lar̄a is̄ətoosile nȳəma.
Pa k̄v̄la nȳá t̄əo. Pa kisa nȳá kiḡḡ,
pa k̄v̄ nȳá k̄v̄ḡḡḡt̄v̄t̄v̄ tel̄əs̄əlaa.
P̄ele pa caalayaana-we si pá m̄əl̄əna nȳá t̄əo si,
pa t̄ənt̄e ta keesi.

²⁷ M̄p̄ḡḡ n̄ tu-weḡe kolontunaa niḡ taa,
na p̄ele pá t̄əki pa ise. Pa lar̄a wak̄əlaa,
l̄ena pa kees̄əna nȳá t̄əo na ḡ nu pa tar̄ḡ.
l̄ena nȳá s̄əlv̄v̄v̄ t̄əo ḡ tilina-weḡe ȳəlaa,
na pá leeki-weḡe pa kolontunaa ḡmak̄əlv̄v̄v̄ taa.

²⁸ N̄ t̄ema-weḡe l̄əs̄v̄v̄v̄ ke
ḡmak̄əllaa niḡ taa ké k̄rak̄raa,
l̄ena pá tar̄əni-ḡ p̄ənt̄ənav.
Na ḡ tar̄əni-weḡe kolontunaa
s̄əkp̄ar̄ḡ taa ké p̄et̄v̄v̄v̄.

Na pá tar̄əni-ḡ w̄iḡnav na ḡ nu,
na ḡ tar̄əni-weḡe waas̄v̄v̄v̄ ke
t̄əḡm̄ paḡale ke nȳá s̄əlv̄v̄v̄ t̄əo.

²⁹ Nȳá caala-we si pá t̄əḡ nȳá kiḡḡ.
Ama is̄əcav p̄u m̄pe, l̄ena pá kisi
nȳá k̄v̄s̄əsit̄v̄ na nȳá k̄v̄t̄v̄t̄v̄t̄v̄.
P̄əc̄ t̄ə haaki t̄ə t̄əḡlaa ke weesiḡ ké.
M̄p̄ḡḡ pa kisa nȳá nunav
na pá lá lar̄əkp̄us̄əḡ na pá k̄v̄li nȳá t̄əo.

³⁰ P̄uisi paḡale ke n̄ paas̄əna-we,
nȳá Fees̄v̄v̄v̄v̄ Nar̄ḡḡv̄v̄v̄v̄ k̄l̄əna
nȳá k̄v̄ḡḡḡḡt̄v̄t̄v̄ tel̄əs̄əlaa,
na pá yaa-we na nȳá n̄əḡə. Ama pa ta nu,
l̄ena ḡ tu-weḡe piitim k̄rai nȳəḡm̄ niḡ taa.

31 Paa na mpɔ, nyá sɔɔlɔyɔ katatɔlaya tɔɔ,
n ta kpiisi-we. Pɔ́cɔ n ta lɔ-we.
Mpi tɔ, Iɔ nyá n sɔɔlɔyɔ ké na ní ké suulu tu.

32 Ta Iɔ nyá, n ké sɔsɔ ké
na ní we toɲ na sɔɔɔntu, na ní
tɔka tá na-ɲ ta nɔɔɔ pɛɛlɔyɔ ke teu.
Paasəna wahalanaa mpa tɔ tɔki tɔ,
paa tá cɔsɔnaa, na tá awulaa,
na tá nyɔyɔ nyóma, na tá kɔtɔlaa,
na tá Iɔ kuyɔɔtɔtu teləsɔlaa,
na tá mayamaɣa ke pə kpaɣan Asilii
awulaa pɔɔle taa na pɔ́ sɔna sarɲa tɔ.

33 Pə tənaya mpɔ pə taa,
n paasəna-tɔyɔ teu ké.
Ama tayale tetelataa.

34 Tá cɔsɔnaa, na tá awulaa,
na tá nyɔyɔ nyóma na tá
kɔtɔlaa ta tɔki nyá kiiu,
pa kisa nyá kusəsɔtu na
kpaalɔyɔ mpi n kpaala-we tɔɔ.

35 Paa na n kata-weɣe nyá kɔpantɔ na ní su-weɣe tetu
sɔsɔntu mɔsɔɲ nyəntu taa na pá tɔki kawulaya tɔ,
pa ta kisi isayatu lapu si pá paasəna nyá təmle.

36 Sarɲa taa tɔ pəsa tetu nti n ha
tá cɔsɔnaa tɔ tɔ yomaa nté.
Pəyele n ka ha-weɣe tɔyɔ si
pá yɔɔlɔna tɔ kulɔlɔm na tɔ kɔpantɔ.

37 Awulaa mpa pa niɲ taa n tu-tu tɔ,
mpɛɣe tetu nti tɔ lɔlɔyɔ kɔpantɔnaa ke sɔsɔm.
Mpi tɔ, tɔ pəntəna-ɲ tɔ pə tɔɔ.
Pa lakəna tá mayamaɣa tá tɔla ke isəna pa sɔɔlaa tɔɔ,
na tɔ we laɲwakəlle sɔsɔle taa.

10

Yɔlaa tu pa tɔyɔ kiɲ tɔɲyɔ

1 M'pɔ́yɔ Iseyeli nyóma tasaa si: Wahala wei i mayana-tu tɔ, i tɔɔ ké tɔ tu tá taa
si, tu tɔɲ nyá kiɲ, haləna tɔ ɲmaa-ti. Tá nyɔyɔ nyóma, na tá Lefii nyóma, na tá
kɔtɔlaa pa tɔna niɲ.

2 Halɔ niɲ tɔlaa mpɛ pa həla ntɔ: Hakaliya pəyalu kɔfəɲɛ Nehemii, na Sitekiya.

3 Na Selaya, na Asaliya, na Imeya.

4 Na Pasehuu, na Amaliya, na Maləkiya. 5 Na Hatusi, na Sepaniya, na Maluki.

6 Na Halim, na Meleməti, na Opatiya. 7 Na Taniyɛeli, na Kinetɔɲ, na Paaluuki.

8 Na Mesulam, na Apiya, na Miyamɛɲ. 9 Na Maasiya, na Pilikayɔ, na Semaya.
Pa tənaya mpɔ kɔtɔlaa.

10-14 Lefii nyóma taa ké Asaniya pəyalu Yesuwa, na Hatatɔ lɔlɔyɔ tu Pinuwi, na
Katəmɔyeli, na pa taapalaa. Na Sepaniya, na Hotiya, na Kelita, na Pelaya, na
Hanarɲ. Na Mika, na Lehopi, na Hasapiya, na Sakuu, na Selepiya, na Sepaniya,
na Hotiya, na Pani, na Pininu. Pa tənaya mpɔ Lefii nyóma.

15-28 Nyɔnyɔ nyɔma ntɛ Palɔsi, na Pahati-Mowarɔ, na Ilam, na Satu, na Pani. Na Puni, na Asɛkati, na Pepayi, na Atoniya, na Pikifayi, na Ateɲ, na Ateɛ, na Hisikiya. Na Asuu, na Hotiya, na Hasum, na Pesayi, na Halifti, na Anatɔti, na Nepayi, na Makɛpɛyasi. Na Mesulam, na Hesii, na Mesesapɛli, na Satɔki, na Yatuwa, na Pelatiya, na Hanan, na Ananiya, na Osee. Na Hananiya, na Hasupri, na Halohesi, na Pila, na Sɔpɛki, na Lehun, na Hasapɛna, na Maaseya. Na Ahiya, na Hanan, na Anan, na Maluki, na Halim, na Paana.

²⁹ Na pɛ sɔɔsi pele pa tɔɔ kɛ tetu nyɔma lelɔa na kɔtɔlɔa, na Lefii nyɔma, na nɔnɔɔsi tanɲaa, na yonyoolaa. Na Isɔ tɛsɛɛle taa tɔmlɛ lataa na tɔ mpa tɛ fayana tetu taa cayalaa ke Papiloni ponaw waatu tɔna na tɛ tɔka Isɔ kiiu ke teu tɔ. Na tɔ alaa na tɔ apalɔpiya na alɔnyɔma mpa pa ise nyaalaa tɔ. ³⁰ Tɔ na tɔ taapalaa kɔpama tɔ su tɔ nɔɔsi kɛ na isɛle kusɛɛmlɛ si tu tɔ kiiu ŋku Isɔ tɔmlɛ tu Moisi celatɔ tɔ ku taa. Tu tɔki Tacaa kusɛsutu na i kɔtɔtɔtu.

³¹ Na tɔ su tɔ nɔɔsi si tɔ kaa ha tɔ pɛelaa ke yɔlɔa mpa paa we tetu taa kɛ Papiloni pote waatu tɔ. Pɛcɔ tɔ kaa caa pa pɛelaa ke tɔ pɛyalaa. ³² Ye yɔlɔa mpe pa pɛɛtɔyi tɔɲɔnaya, yaa pulɔvu kɔyaku kɔhɛɛsɔvu wule, yaa acima wule, tɔ kaa ya pɛ taa pul. Paa pusi naatosompɔɲɔlaya wei, tu yele tetu na tɔ hɛɛsi na tɔ kisi si pɔ taa caali nɔɲɔlv si i felɔ i kɔmlɛ. ³³ Tu tɔ tɔ ti si, paa wei i felɔ liyitee nyɔɲɔlvɔvu ŋku ku yun ye cacaasi liɲiti tɔɲɔ, paa pɛnaya ŋkaya Isɔ tɛsɛɛle tɔmlɛ tɔɔ. ³⁴ Liyitee anɔyi paa yana Isɔ potopotonaa, na kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ka wontu, na tɔɲɔnaya kɔhav ŋku paa kɔna paa ifemle nte tɔ. Na kɔtasɔ nsi pa laki kɔyaku kɔhɛɛsɔvu wule tɔ, na isɔtɔ kɔfalɔ acima na acimanɔa lelɔa nyɛnsi. Na kɔtasɔ nsi Isɛyeli nyɔma kɔ la pa isayatu tayanɔvu tɔ tɔ, na pɔ tayanɔna liyitee anɔ tɔɲɔ Isɔ tɛsɛɛle. ³⁵ Kɔtɔlɔa tɔ, na Lefii nyɔma na samaa, tɛtɛ kɛ tɔ tɔwa na tɔ fayana tɔ lɔlvɔ na tɔ su waatonaa mpa tu ha kɛɲkɛlasi, na tɔ kɔna Isɔ tɛsɛɛle ke paa pɛnaya ŋka isɔ pa kɛɛsa kiiu taa tɔ. Na tɔ pona taasɔ nsi paa wɔna kɔtasɔ ke tɔ Isɔ Tacaa kɔtaya tɔlate tɔ tɔ. ³⁶ Tɔ suwa si paa pɛnaya ŋka tu pona Isɔ tɛsɛɛle taa kɛ tɔ tawa na tɔ tun kɔlvɔlvɔ. ³⁷ Tu ha Isɔ kɛ tɔ kancaalaya apalɔpiya, na tɔ tɔla nyɛnsi, isɔ pa kɛɛsa Isɔ kiiu taa tɔ. Paa naan, yaa heen, yaa pɛnɔ na tɔ cela kɔtɔlɔa mpa pa laki Isɔ tɔmlɛ ke Isɔ tɛsɛɛle taa tɔ. ³⁸ Tu cɔsi tɔ kɔhalɔm kalaalasi taa na tɔ celawe. Paa tun pɛe, paa sɔlvɔm, paa nim, na tɔ su Isɔ tɛsɛɛle sɔsɔle kutulɔvɔ lelvɔ taa. Lefii nyɔma kɔ tɔɲɔna nteɲɛ tɔ tetu kɔlvɔlvɔm hɔɲɔlvɔn naanɔwa taa kɔlvɔlvɔvɔ. Mpe paa cɔna timpɔwe tɔ weɛ tɔ, na pɔ lɔsi hɔɲɔlvɔn unɔ. ³⁹ Alɔvɔ lɔlvɔvɔ kɔtɔlɔa taa nɔɲɔlvɔ kɔ tɔvɔ Lefii nyɔma ke waatu wei pa mɔvi hɔɲɔlvɔn naanɔwa taa kɔlvɔlvɔvɔ tɔ. Ilɛna Lefii nyɔma nɔɔ lɔsi pɛ taa tɔɲɔvɔ hɔɲɔlvɔn naanɔwa taa kɔlvɔlvɔvɔ na pɔ pona Isɔ tɛsɛɛle ke kɛncɔofu kutulɔvɔ taa. ⁴⁰ Isɛyeli nyɔma na Lefii nyɔma paa pona tɔɲɔnaya na sɔlvɔm kufam na nim pɛ kɔtaya ke Isɔ tɛsɛɛle kutulɔvɔ taa. Kutulɔvɔ unɔ i taa kɛ pa sɔki wontu, na kɔtɔlɔa tɔmlataa na nɔnɔɔsi tanɲaa na yonyoolaa nɔɔ caki.

Waatu unɔ tɔ kaa yele Isɔ tɛsɛɛle ke yem.

11

Yuta nyɔma mpa pa mɔla Yosalem taa tɔ pa hɔla

¹ Mɔpɔyɔ nyɔɔvɔ nyɔma caya Yosalem taa. Pɛ yɛla samaa wei, ilɛna pɔ kalɔvi yɔlɔa naanɔwa naanɔwa, na pɔ lɔsɔyi kɔlvɔm kɔlvɔm wei pa tɔ tɛtɛ na pɛ kpa tɔ si, pele pɔ polo Isɔ icate Yosalem taa na pɔ caya. Pɛ kaasa pɔɲɔlayafɛi naanɔwa naanɔwa wei tɔ, ilɛna pɔ polo tetu taa acalɛɛ lɛnna taa na pɔ caya. ² Ilɛna pa lanɲa hɛɛna mpa pa ha pa tɔyi kpakpaa si, pa puki pɔ caya Yosalem taa tɔ.

³ Tεtu hɔyɔlɔh nyɔɔh nyɔma nά caya Yosalem kέ, lɛna Iseyeli nyɔma lelɛa, na kɔtɔlɛa, na Lefii nyɔma, na Iɔ tɔsɛɛlɛ tɔmlataa sɛkpɛma, na Salɔmɔh tɔmlataa lɔlɔyɔ nyɔma nάa caya paa wei na ι tɔcayalɛ. ⁴ Paa na mpu tɔ, Yuta na Pɛncamɛɛ pɛ yɔlɛa lelɛa caya Yosalem.

Yuta yɔlɛa taa nyɔma hɔla ntέ, Pɛlɛsi piitim tɔ Ataya, na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Malɛleyeli, na Sefatiya, na Amaliya, na Sakali, na Usiya. ⁵ Na Sakali lɔlɔyɔ tɔ Siloni na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Maaseya, na Yoyalipi, na Ataya, na Hasaya, na Koli-Hose, na Paaluuki. ⁶ Pɛlɛsi lɔlɔyɔ nyɔma kpɛnta nasɔlɛ na pɔlɛfɛi nutoso na naanɔwa (468) kɛlɛ Yosalem taa. Pa tɔnaya mpu pa kέ kpelikpɛka nyɔma.

⁷ Pɛncamɛɛ nyɔma taa ka wɛ Yesaya lɔlɔyɔ tɔ Salu na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Itayɛɛli, na Maaseya, na Kolaya, na Petaya, na Yowɛti, na Mesulam. ⁸ Na Kapayi, na Salayi. Pɛncamɛɛ nyɔma kpɛnta nasɔnaasa na nunɔwa na pɔlɛfɛi hiu na naanɔwa (928). ⁹ Sikali pɔyalɔ Sowɛɛli kά kɛna pa nyɔyɔ tɔ, na Hasenuwa pɔyalɔ Yehuta kɛlɛ icatɛ wulɔw waali tɔ.

¹⁰ Kɔtɔlɛa taa nyɔma ntέ Yoyalipi pɔyalɔ Yetaya na Yakɛh. ¹¹ Na kɔtɔlɔ sɔsɔ Ahitupi lɔlɔyɔ tɔ Selaya, na Selaya lɔlɔyɔ nyɔma Mɛlayɔti, na Satɔki, na Mesulam, na Hilikiya. ¹² Na pɔ sɔsɔna pa lɔlɔh nyɔma nasɔnaasa na hiu na naalɛ (822). Mpa pa paasɔyɛna Iɔ tɔsɛɛlɛ taa tɔma tɔ na Malɔkiya lɔlɔyɔ tɔ Ataya, na Ataya lɔlɔyɔ nyɔma Pɛshuu, na Sakali, na Amsi, na Pɛlaliya, na Yelowam. ¹³ Na pɔ sɔsɔna lɔlɔh nyɔɔh nyɔma hɔmɔnɔyɔ na nule na naalɛ (242) mpa pa kέ ι nyɔma tɔ. Na Imɛɛ lɔlɔyɔ tɔ Amasesayi, na Amasesayi lɔlɔyɔ nyɔma Misilɛmɔti, na Asayi, na Asalɛli. ¹⁴ Na pɔ sɔsɔna yoolɛa taa yoolɛa nunɔwa na pɔlɛfɛi hiu na naanɔwa (128), mpa pa kέ ι nyɔma tɔ. Pɛlɛ pa nyɔyɔ tɔ ntέ Hakɛtolim pɔyalɔ Sapitiyeli.

¹⁵ Lefii nyɔma taa ka wɛ Puni lɔlɔyɔ tɔ Semaya, na Semaya lɔlɔyɔ nyɔma Hasapiya, na Asɛlikam, na Hasupi. ¹⁶ Na pɔ sɔsɔna Lefii nyɔyɔ nyɔma Sapɔtayi, na Yosapɔti mpa pa paasɔyɛna Iɔ tɔsɛɛlɛ waali tɔma tɔ. ¹⁷ Na Asafi lɔlɔyɔ tɔ Mataniya na Mataniya lɔlɔyɔ nyɔma Sapɔti, na Mika wei ι caalɔyι samtɔ yontu kɛ Iɔ sɛɛw waatɔ tɔ, na Mataniya newaa taa lɛlɔ Pasukiya wei ι wɛ Mika waali tɔ na Yetuturɔh lɔlɔyɔ tɔ Apɔta, na Apɔta lɔlɔyɔ nyɔma Kalɔli na Samɔwa. ¹⁸ Lefii nyɔma kpɛnta hɔmɔnɔyɔ na nunaasa na liyiti (284) kέ Iɔ icatɛ taa.

¹⁹ Pɔ kaasi nɔnɔasi tanɔlaa Akupi, na Talɔmɔh mpa na pa lɔlɔyɔ nyɔma pa paasɔyɛna nɔnɔasi tɔ. Pa kpɛnta nunɔwa na nutoso na naanɔwa na naalɛ (172).

²⁰ Pɔ kaasi Iseyeli nyɔma lelɛa, na Lefii nyɔma na kɔtɔlɛa, paa wei ι ka wɛ ι tɔcayalɛ kɛ Yuta acalɛɛ taa. ²¹ Iɔ tɔsɛɛlɛ taa tɔmlataa ka wɛ Yosalem icatɛ hɔyɔlɔyɔ hɔku pa yaa si Ofɛli tɔ ku taa, na Siha, na Kisɛpa pά paasɔyɛna-wɛ.

²² Yosalem taa Lefii nyɔma nyɔyɔ tɔ ntέ Mika lɔlɔyɔ tɔ Usi, na Usi lɔlɔyɔ nyɔma Mataniya na Hasapiya na Pani. Pani ka kέ Asafi lɔlɔyɔ tɔ kέ. Mpe paa kɛna Iɔ tɔsɛɛlɛ taa yontu paasɛnlaa. ²³ Yonyoolɛa tɔnaya Iɔ kawulɔyɛa taa kusɔsutɔ kέ. Na isɛna paa su-wɛ si pά la pa tɔma kɛ paa ifɛmlɛ nte tɔ.

²⁴ Yuta pɔyalɔ Sɛla lɔlɔyɔ tɔ Mɛsɛpɛli pɔyalɔ Pɛtahiya ka kɛna Iseyeli nyɔma nyɔyɔ tɔ kɛ Pɛɛsi nyɔma kawulɔyɛa taa.

Yuta nyɔma mpa pa fɛi Yosalem taa tɔ

²⁵ Yuta kpɛka lɔlɔh nyɔma lelɛa ka caya tawa taa kέ Kiliyati-Aapa, na pɛ cɔlɔ acalisi, na Tipɔh na pɛ cɔlɔ nyɛnsi na Yɛkapɔsɛyɛli, na pɛ cɔlɔ nyɛnsi. ²⁶ Na Yesuwa, na Molata, na Pɛti-Pɛleti. ²⁷ Na Hasaa-Suwali, na Pɛɛsɛpa na pɛ cɔlɔ acalɛɛ. ²⁸ Na Sikɔlakɔ na Mɛkɔna na pɛ cɔlɔ acalɛɛ. ²⁹ Na Aη-Limɔh, na Sola, na Yaamuti. ³⁰ Na Sanɔwa, na Atulam, na pɛ cɔlɔ acalɛɛ, na Lakisi na pɛ cɔlɔ acalɛɛ,

na Aseka na pə cələ acaləe. Mpu tə, pə kpaɣav Pəesepa ke ilim mpətəŋ təə na pə polo Hinom tetəkəle ke ilim ntəɣəŋ təə tɔɣə paa caɣaa.

³¹ Pəncaməe kpeka ləlvəŋ nyəma ka caɣana Kəpa na Mikimasɪ na Aya na Petəeɪl na pə cələ acaləe. ³² Na Anatətɪ, na Nopɪ, na Ananiya. ³³ Na Hasəə, na Lama, na Kitayim. ³⁴ Na Hatiti, na Sepoyim, na Nepalati. ³⁵ Na Lotɪ, na Ono na niŋ təma lataa tetəkəle.

³⁶ Lefii kpeka lenna líi Yuta taa na á súú Pəncaməe nyəntə taa.

12

Kətəlaa na Lefii nyəma pa həla

¹ Kətəlaa na Lefii nyəma mpa na Selatəyeli pəyalv Solopapəeɪl na Yesuwa pa luna timpi paa pona-we tə pa həla ntə. Selaya, na Imeya, na Isəla. ² Na Amaliya, na Maluki, na Hatusi. ³ Na Sekaniya, na Lehum, na Melemotɪ. ⁴ Na Itoo, na Kinetəyi, na Apiya. ⁵ Na Miyameŋ, na Maatiya, na Pilika. ⁶ Na Semaya, na Yoyalipɪ, na Yetaya. ⁷ Na Salu, na Amoki, na Hilikiya, na Yetaya. Pəne ɪni pa təna paa ké Lefii nyəma na kətəlaa nyəəŋ nyəma ke Yesuwa pəəle taa ké. ⁸ Lefii nyəma taa yəlaa nté Yesuwa, na Pinuwi, na Katəməyeli, na Selepiya, na Yehuta, na Mataniya. Mataniya na ɪ təyaya yəlaa pa yookaɣana samtu yontu. ⁹ Na Lefii nyəma mpa paa we pa kin na pá lakɪ Isə təmlə tə pəle pá cəəki.

¹⁰ Yesuwa lələna Yoyakim, na Yoyakim ləlvəŋ Iiyasipɪ, na Iiyasipɪ ləlvəŋ Yoyata.

¹¹ Na Yoyata ləlvəŋ Yonatan, na Yonatan ləlvəŋ Yatuwa.

¹² Kətəlvə səəsə Yoyakim pəəle taa kətəlaa ləlvəŋ nyəəŋ nyəma həla ntə. Selaya ləlvəŋ tu nté Melaya, na Imeya ləlvəŋ tu nté Hananiya. ¹³ Isəla ləlvəŋ tu nté Mesulam, na Amaliya ləlvəŋ tu nté Yohanəŋ. ¹⁴ Na Məliku ləlvəŋ tu nté Yonatan, na Sepaniya ləlvəŋ tu nté Yosəefv. ¹⁵ Na Halim ləlvəŋ tu nté Atəna, na Melayotɪ ləlvəŋ tu nté Hələkayi. ¹⁶ Na Itoo ləlvəŋ tu nté Sakalɪ, na Kinetəŋ ləlvəŋ tu nté Mesulam. ¹⁷ Na Apiya ləlvəŋ tu nté Sikəli, Pilitayi ləlvəŋ tu nté Miniyani, na Motiya. ¹⁸ Na Pilika ləlvəŋ tu nté Saməwa, na Semaya ləlvəŋ tu nté Yonatan. ¹⁹ Na Yoyalipɪ ləlvəŋ tu nté Matənayɪ, na Yoyata ləlvəŋ tu nté Usi. ²⁰ Na Salayi ləlvəŋ tu nté Kalayi, na Amoki ləlvəŋ tu nté Ipeə. ²¹ Na Hilikiya ləlvəŋ tu nté Hasapiya, na Yetaya ləlvəŋ tu nté Netəneyeli.

²² Kətəlaa səsaə Iiyasipɪ, na Yoyata, na Yohanəŋ, na Yatuwa pa waatənaa taa ké pa ŋmaa Lefii ləlvəŋ nyəəŋ nyəma, na kətəlaa pa həla ke takəlasɪ taa. Hələna Pəesi wulav səəsə Taliyusi kawulaya waatv.

²³ Paa ŋmaəwa Lefii ləlvəŋ nyəəŋ nyəma həla tətəyə Kutəəsətv takəlaya taa. Ilə Iiyasipɪ saalɪ Yohanəŋ pəəle taa tike ke pə sɪnaa.

²⁴ Lefii nyəəŋ nyəma Hasapiya, na Selepiya, na Katəməyeli pəyalv Yesuwa, na Lefii nyəma ləlaa paa səŋna na pá yooki Isə sam yontu. Pə tala pa nyəntv, ləna pá lá teitei ɪsɪ Isə yəlvə Tafiiti ka səyəsuyə tə.

²⁵ Nəncəəsɪ tanlāa Mataniya, na Pakəpukiya, na Opatiya, na Mesulam, na Taləməŋ, na Akupɪ pa təmlə nté sɪ pá fəŋ wontu təsulənaa mpa pa we Isə təsəeɪlə nəncəyə tə. ²⁶ Yesuwa pəyalv Yoyakim, Yosatakɪ saalɪ, na tətə nyuyə tu Nehemii na kiivə nyəntv kətəlvə Isətəlasɪ pa pəəle taa ké pa lakaya pa təma.

Yosalem kolunja tɛm səəsɪ

²⁷ Waatv wei pa təma ɪcətə kolunja ke ŋmaəv, ləna pá yaa Lefii nyəma tənaya timpiwe paa weə tɔɣə Yosalem, na pá lá acima na laŋhəlvəmlə, na samtu yontu, na kpeŋkpeŋnaa, na cəməŋ, na saŋkənaa. ²⁸⁻²⁹ Na yonyoolaa luna acaləe nna paa ŋmaəwa pə cəənav Yosalem, na Netofa cəlvə, na Peti-Kilikaa ke Kəpa na Asəmafəti

həɣələj taa tɔ. ³⁰ M̄p̄ɔḡy kətələa na Lefii nyəma pa lapa nyɔɔj tɔɔ asilima keelvyu kətaya. Na p̄a koti yələa təna si, pele p̄a lá mp̄u tɔtɔ. Uena p̄a la m̄p̄ɔḡy koluja na ka n̄n̄ɔɔsi.

³¹ Tənaɣa Nehemii má, ma kraasa Yuta nyuɣu nyəma ke koluja tɔɔ, na má faya yonyoolaa ke tɔm naale. Na kancaalaya kpekəle náá məhna ntɔɣɔj tɔɔ ké koluja tɔɔ, na Hute n̄n̄ɔɣo kin. ³² P̄e pa waali ké Hosaya na Yuta nyuɣu nyəma həɣələj lɛjku pa tɔɣaya. ³³ P̄ə waali ké Asaliya, na Isəla, na Mesulam, ³⁴ na Yehuta, na P̄encamee, na Semaya, na Imeya. ³⁵ P̄e pa waali ké kətələa akantee təkələa, na Sakuu, na Asafi pa lɔlvɔ tu Sakali, na Mikaya, na Mataniya, na Semaya, na Yonatan. ³⁶ Na ɪ tɛtɔnaa Semaya, na Asaleli, na Milalayɪ, na Kilalayɪ, na Maayi, na Netaneyeli, na Yehuta, na Hanani, pele pa tɔɣəɣɪ na p̄a tɔka cəməɣ wei Isɔ yulɔ Tafiiti ka lupa tɔ. Kiiu nyəntu Isətəlasɪ kele kpekəle n̄tɛ tɔ nyuɣu tu. ³⁷ Pa tala hite n̄n̄ɔɣo ke Tafiiti tɛ tontɔnje isentaa, uena p̄a kra koluja tɔɔ. Haləna lɔmnaa n̄n̄ɔɣo ke ɪcətɛ ilim təlule tɔɔ.

³⁸ M̄p̄ɔḡy yonyoolaa naale nyəma mələna mp̄əle tɔɔ, uena má na samaa həɣələj lɛjku tɔ tɔj pa waali na Məsasi akele cɔlɔ, na tɔ lu timpi koluja lapa ɪwalaw tɔ. ³⁹ Na tɔ tɔhna Ifəlayim n̄n̄ɔɣo isətəa tɔɔ na tɔ tala Yesana n̄n̄ɔɣo na tiina nyəhka. Tə tɛ Hananeyeli akele na nunɔwa (100) nyəɣ na tɔ tɛ heej n̄n̄ɔɣo na kutajaya. ⁴⁰ Uena yonyoolaa kpeka naale səɣ Isɔ təsɛle kin, na má na hulɔa mpa paa wɛ ma waali tɔ t́á səɣ tɔtɔ. ⁴¹ Na kətələa Iiyakim, na Maaseya, na Miniyamɛj, na Mikaya, na Iiyohenayi, na Sakali, na Hananiya p̄a huləɣɪ akantee. ⁴² Maaseya, na Semaya, na Ilasaa, na Usi, na Yohanani, na Maləkiya, na Ilam, na Isɛe paa wɛɛ tɔtɔ. Na Isələhiya paasəɣəna yonyoolaa na pa yontu nuki.

⁴³ M̄p̄ɔḡy kuyanjku Isɔ lapa na pa təna pa laja huləməna acima ke teu, na p̄a lá kətasi ke səsəm. Haləna p̄ə krenna Yosalem taa alaa na piya tɔtɔ, na pele pa laja huləmi. Na pa aɣmaala kəkɔfɛ nuki pooluj.

Lefii nyəma na kətələa pa paa nyəm

⁴⁴ M̄p̄ɔḡy waatu kulum ɪni ɪ taa pa kra yələa mpa paa fenjiyi tuɣ kancaalaya kulɔlɔm, na kuhələm həɣələj naanɔwa taa kulum təsɪde tɔ. Mpe ɪni pa tɔmlɛ n̄tɛ si p̄a kpeyeli kətələa na Lefii nyəma pa tɔɣonaya n̄ka ká lukəna n̄n̄ɔkila haləm taa tɔ. Uena Yuta samaa laɣle heena kətələa na Lefii nyəma pa təma. ⁴⁵ Mpi tɔ, pa paasayana pa Isɔ tɔmlɛ ké. Na p̄a lakɪ nyɔɔj tɔɔ asilima keelvyu kətasi. Na yonyoolaa, na n̄n̄ɔɔsi tanlaa tɔtɔ náá tɔɣəɣɪ wulaw Tafiiti na ɪ p̄əɣalɔ Saləmɔj pa kusəsɪtu. ⁴⁶ Tampana tɔɔ p̄ə kraɣav hatoo Tafiiti na Asafi pa waatu tɔ, yonyoolaa nyɔɔj nyəma paasayana Isɔ sam na ɪ sɛɛv p̄ə yontu ké. ⁴⁷ Soloparɛli na Nehemii pa waatɔnaa taa tɔ, Isɛyeli nyəma cɛlayaa yonyoolaa na n̄n̄ɔɔsi tanlaa ke pa paa nyəm, na p̄a cɛləɣɪ Lefii nyəma ke pa Isɔ kɔcɔɔj. Na pele p̄a cɛləɣɪ Alɔj lɔlvɔy nyəma kətələa ke pa paa nyəmnaa.

13

Nehemii feesiɣi Isɔ sɛɛv

¹ Waatu ɪni ɪ taa ké pa kala samaa ke Moisi takələaya. Uena p̄a tala lonte nte tɔ taa pa n̄maawa si Amoni nyəma na Mowapu nyəma pa kaa sɔv mpa pa sɛkɪ Isɔ tɔ pa kpekəle taa tɔ. ² Tampana tɔɔ, pele pa taa mu Isɛyeli nyəma na p̄a ha-wɛɣɛ tɔɣonaya na konyonyɔɔm. Haləna Mowapu nyəma náá feli Palaam ke liyitee si, ɪ tɔhɪ Isɛyeli nyəma ke mpusi. Ama tá Isɔ ná layasa mpusi inəɣɪ koolɛe kɔpana.

³ Waatu wei Iseyeli nyóma ní mpv, lèna pá tó pa taa sí pa tóyonayi pa kpekale taa ké kpaí nyóma.

⁴ Na pácò pá takí mpv tó, kótulv Iiyasipí ke paa kpawa sí, í paasəyana Iso taseele kutuluv leləj. Pəyele Iiyasipí lələta kéle Topiya. ⁵ Pə tó ké Iiyasipí hula Topiya ke Iso taseele kutuluvu səsəu ŋku kv taa pa suwa kotəyuv ŋku pa hawa tó, na tulaalv, na Iso taseele wontu na kətəlaa paa tete na tóyonaya, na solum kufam, na nim pə həyələj naanowa taa kuləmvu ŋku Lefii nyóma, na yonyoolaa, na nənəosi tanjaa pa tí tó.

⁶ Pə lakaya mpv tó ma fəi Yosalem. Ma pola Papiloni wulav səsə Atakəsese tēyε ι kawulaya pənaya hiu na naanowa na naale nyəjka taa. Pə lapa wεε naale, lèna wulav ha-m nəyɔ ⁷ na má məli Yosalem. M̀p̀yú ma nawa isəna Iiyasipí hawa Iso taseele kutuluvu leŋku ke Topiya tó, pə fəi teu. ⁸ Tənyaya pááná huu ma taa na má ləyɔ Topiya wontu na awalí tə. ⁹ lèna má yele na pá nyaali kutuluv unəyi teu, na pá məjina ι taa ké Iso taseele wontu na kuhaan na tulaalvnaa.

¹⁰ Ma nuwa tətó sí paa celəyi Lefii nyóma ke pa paa nyəm. Pə tó ké pəle pa yela pa təma na pá məli haləm taa, na yonyoolaa náá lá mpv tətó. ¹¹ lèna má kaləna hula ke isəna pa ləwa Iso taseele tó. Kəna má koti yonyoolaa na Lefii nyóma na pá məli pa təma taa. ¹² M̀p̀yú Yuta nyóma suv ponav ke tóyonaya pəe, na solum kufam, na nim pə həyələj naanowa taa kuləmvu ke pə kutuluv taa. ¹³ lèna má kpa kətulv Selemiya na takəlası ŋmaalv Satəkı na Lefii tv Petaya na pá səsəna Sakuu pəyalv Hanaj, Mataniya saalı sí pá fənjı kutuluv unı. Mpi tó, yəlaa ka lapa-weyε naanı ké, na pa təmlε nté kuhaan talvu ke pa taapalaa.

¹⁴ Hai, ma Iso, təosi pə təna mpi ma lapa tó. Taa səsə isəna ma ləpa Iso taseele təmlε na Iso sεεv pə tó tó.

¹⁵ Waatu unı ι taa ké ma nawa Yuta taa ké yəlaa, na pá nyaasəyi pa lesəjnaa ke kuyaku kəhesəvu wule. Na ləlaa náá səyələ tóyonaya na pá svki pa kpaŋası ke solum, na lesəjnaa, na fikiinaa, na wontunaa lentı ke mpv na pá pukina Yosalem. lèna má kpaalı-wε sí: Ι taa pəeti pulvu kuyaku kəhesəvu wule. ¹⁶ Pəle pə paasi, Tiiı nyóma mpa pa wε Yosalem tó, pəle pa kənyəana tiina, na wontu lentı, na pá pəetəyəna ıcate nyóma na Yuta nyóma ke kuyaku ŋku kv wule. ¹⁷ M̀p̀yú ma kaləna Yuta səsaa sí: Ι nawa isayətv nti í lakı tó yaa í tá ná? Ι kvı kuyaku kəhesəvu nyuvu ké. ¹⁸ Mə cəsənaa lapa m̀p̀yú. Pə tó ké Taca həma tá na tá ıcate tá ŋkpaŋuv. lèna níı səsəyi Iso pááná kpaasəvu ke Iseyeli tə.

¹⁹ Pə kpaayv kvaŋkv təyɔ ma yelaa na pá təkəyi Yosalem nənəosi ke ilim tvyv waatu, na pácò kuyaku kəhesəvu caaləyi, na pá tvləyi-sı na pácò kv tēj. Na má sí ma taapalaa napəlı sí pá páfj na nəyəl v í taa svna taatəle natələyi kuyaku kəhesəvu wule. ²⁰ M̀p̀yú pəete nyóma təna luna pa taateε ke Yosalem kolunja kite, na pá suv ahoο ke təm kuləv yaa naale. ²¹ Tənyale ma pəsə-wε sí: Pepe tó ké í cakı ıcate kolunja kite? Na má kpaalı-wε sí: Ye í tasa mpv, maa kpa-mε.

Pə kpaayv waatu unı tó, pa ta tasa məlvu ke kuyaku kəhesəvu wule. ²² M̀p̀yú ma təma Lefii nyóma sí: Ι la nyəj tə asilima kəlvu kotaya. Ι polo í fəj ıcate nənəyɔ, na yəlaa təj isəna Iso suwa kuyaku kəhesəvu tə tó.

Hai, ma Iso kvpaŋ, təosi ma tó ké nti unı tə taa, na í wii ma pətətəle.

²³ Waatu unı ι taa tətəyɔ ma nawa sí, Yuta nyóma kpaayv Asətətı na Amoni na Mowarv nyóma alaa. ²⁴ Na pa piya həyələv yəyətəyi Asətətı nyóma təm. Mpa pá wε piitim mpi pə taa, pəle pə təm ke pəle pa piya yəyətəyi. Pa taa nəyəl v taa nukı Yuta nyóma təm. ²⁵ M̀p̀yú ma kaləna-wε, na má təjı-weyε mpusi. Haləna má má ləlaa, na má kpeı pa nyəsı. Na má yele na pá tuuna sí: Tə kaa ha tá

πρελαα κε cefelinaa. Pəyele tá pəyalaa kaa kpaɣa-we, yaa tá maɣamaɣa tətə. ²⁶ Na má pəəsi-we si: Pə taɣa mpv pə tusina wulav Saləmən ke isayatu taa? Pəyele i ka kəla piitimnaa awulaa tənaya, na Iso səəla-i na í kra-i lseyeli wulav. Paa na mpv tə, alaa ta kpisi deɣe pətəvυ ke isayatu taa. ²⁷ Tu caa si tə tasa nuv si, í kpaɣəyi cefelinaa na í pəntəɣəna Taca ke mpv.

²⁸ Yoyata pəyalaa taa lelv wei i ké kətəlv səə Iiyasipi saalı tə i ka ké Holən tv Sanəpala yəti ké. Pə təə ké ma ləsa-i Yosalem taa.

²⁹ Hai, ma Iso, taa səə isəna pa wakələyi kətaya na nəɣə ŋka nyana kətəlaa na Lefii nyəma í preeaa tə.

³⁰ Mprəyó ma lapa samaa ke nyəəŋ təə asilima təna keeləvυ kətaya. Na má kraasi kəsəsutv nti tə huləyi kətəlaa na Lefii nyəma pa təma tə tə tən. ³¹ Na má su tətə si: I haaki taasi ke pə kuyeeŋ taa, na í kəŋna tətə kancaalaya kəlvəlv m tətə.

Hai, ma Iso, təəsi ma təə na í la-m kəpantv.

ISƏTEE TOM TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanə ka taa ké pa keesəyi Yuta nyəma mpa pa pona Papiloni tə pa təm. Papiloni nyəma cəsa Yuta nyəma mpeye haləna pá luki si pá kpiisi-wə. Ama Iso tá tisi. I yapa Yuta nyəma na Isətee niŋ.

Isəna pa faɣa Isətee takəlaya tə:

Isətee pəsa wulaw, titite 1:1–2:23

Hamari kələyi Maatosee tə, titite 3:1–5:14

Hamari səm, titite 6:1–7:10

Yuta nyəma kələyu ke pa kolontunaa, titite 8:1–10:3

Wulaw Aselusi acima

¹ Wulaw Aselusi*fa* takayana kawulaya ke waatu inu i taa. Pə krayaw Enti na pə polo Itiyopii tə, pə həyoləŋ nuɔwə na hiu na naatosompəyolaya (127) tə. ^a pa yaaki tətə si Seeləsesi. ² Susi icate səsəle taa ké Aselusi kawulaya kumte ka wəe. ³ Mprəyó i kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa, i lapa acima ke i waali nyəma, na i akewenaa səsaa, na Peesi na Metii nyəma, pə yoolaa nyuyə nyəma, na kufəneenaa na kumatariŋnaa səsaa. ⁴ Isətənaa naatoso təcu ké i lapa acima anu. Aselusi hula i wənaɔ səsəu, na i səsəntu pə fei yəyotuyə. ⁵ Pəle pə waali ké i tasa acima lapu tətəyə Susi icate heele taa yəlaa təna. Pə krayaw səsaa na səkrəma, na pə polo piya tə. Kuyaku na ku isikile ke i lapa acima ke kawulaya nənəyə tēe taya tə. ⁶ Paa kayə pəŋ kupaŋ kəhuləməŋ ké. Na wei pa lii akpaayala tə, na ŋmusi kəsəmasi. Na pá tamsəna liyitee nyəyətə kukuwəe na pəe kəhuləməe akelenaa. Pa suwa wula na liyitee nyəyətə pə katonaa taka ké pəe kəpana nna a wəna ŋmaləm waani waani tə a taya tə. ⁷ Wulaw ka puu suləm ke səsəm ké na luyə koləmuyə. Ilena pá ceki wula pəosiyanaa waani waani taa, na pá cələyi yəlaa. ⁸ Paa wei i naka isəna tə, mprəyó i nyəəki. Paa tanəyi nəyolə. Mpi tə, wulaw ka ha nəyə ké si wei i nyəəki isəna pá cəla-i mpu. ⁹ Mprəyó wulaw əlv Fasiti ná lapa i əlvətəyətəlenaa ke acima tətəyə kawulaya təyaya taa.

Wulaw əlv Fasiti teeli pasuyə

¹⁰ Mprəyó kuyaku naatosompəyolaya nyəŋku wule, wulaw Aselusi haɣa suləm. I lanje huləmaa lena i yaa i təmle lataa yəlaa kataasi naatosompəyolaya. Mehumaŋ na Pisita na Haapona na Pikita na Apakəta na Setaa na Kaakasi. ¹¹ Na i heeli-wə si: Ma əlv Fasiti i tayanu i ti na i te i kawulaya ntenuyu na i lu ma isəntaa. Na akewenaa səsaa na samaa pá ná i teu. Mpi tə, i isəntaa ka luwaya pə feina saala. ¹² Ama Fasiti ná kisa luw isu wulaw suw tə. Tənya pə haŋa wulaw ke səsəm, na i pááná huu. ¹³ Mprəyó wulaw yəyətəna isətulŋasi nyəntaa. Pa nyəma kawulaya təm huɔu na pə kiŋ ké. Pəcə pa ké layatə tasəlaa. ¹⁴ Mpeyele Peesi na Metii yəlaa, Kaasena na Setaa na Atəmata na Taasisi na Melesi na Maasena na Memukaŋ. Paa ké wulaw akewenaa naatosompəyolaya ké. Pa nyəma i lotu ké na pá luki i kawulaya taa ké təma səsəna. ¹⁵ Mprəyó i pəsa-wə si: Wulaw má, ma tilaa na pá heeli Fasiti ke təm na i kisi tə muyə. Ie ye pa keesəna kiŋ pepeye pə wəe si pá lapi-i?

^a 1:1 Aselusi: Papiloni wulaw ke pá yaa mpu na kolom inəyi

16 Tənaγale Memukanj cəwa wulav na ı akewenaa səsaa si: Pə taγa nyá tike ke Fasiti nyəna yem. Ama ı kpejina nyá akewenaa səsaa, na nyá tetv taa yəlaa tənaya. 17 Pəle pə paasi alaa təna ká teləsi-təyi təma. İlena pá nyəni pa paalaa ke yem si: Wulav ka yaawa ı alv na í kisi pote. 18 Saηa maγamaγa Mete na Peesi pə akewenaa səsaa alaa ka nu-ti. İlena pa paalaa yəγətəyi na pá keesəyi-we na pááná kpa-we. 19 Təv, Tacaa, ye ma təm lapa-η teu, ıle n yele na pá ηmaa Mete na Peesi kiη wei ı layasəyi tə, ı takəlaya taa si, Fasiti í taa tasa nyá kiη kənte. İlena wulav kpaγa alv kəfalv wei ı mənə pá kəsi ı nyəv tə. 20 Ye nyá kawulaya səsaya kanə, ka taa yəlaa təna nu təm tənə, ıle alaa ká nuna pa paalaa. Paa pa ké səkpema yaa səsaa.

21 Ḿróγú təm nti tə lapa wulav na ı akewenaa ke leleη, na wulav la isu Memukanj yəγətəyi tə. 22 İlena í ηmaa leətəlnaa na paa həγəlvəyi ηku kv kəvəη na kv ηmaatv taa. Ḿróγú ı tilina ı kawulaya tetv təna taa si, paa apalv wei ı ke səsə ke ı təyaya taa ké, na ı nsəmle ke paa yəγət.

2

Isətte pəsa wulav alv

1 Waatv wei wulav pááná həewa, ılena í maγasi ı alv Fasiti təm ke ı taa. Na isəna ı suwa si ı laktı-tə. 2 Ḿróγú ı təmle nyəma ná mpv ılena pá tə si: Tacaa, pá pəeki-η pəelaa mpa pa ta nyənta apalaa na pa lum luwa tə. 3 Mpv tə, kpa akewenaa ke kawulaya həγələη təna taa, na pá koti pəelaa telaa mpa pa ta nyənta apalaa tə. Alaa kawulaya təyaya taa ké paa koti pəelaa mpeye Susi ıcate taa. İlena yəlv katanja Heke wei ı paasəyənə-we tə í cəle-weye mpi mpi paa lakəna kacəka tə. 4 Na ye nyá luγı í svv pa taa wei, ıle n kpaγa-ı na n̄ leeti Fasiti lonte taa.

Ḿróγú təm nti tə maγa wulav na í la mpv.

5 Yuta tv nəγəlv ı ka wənnə Susi ıcate taa, na pá yaa-ı si Maatosee. ı ka ké Pəncaməe kpekəle tv, na ı cəsənaa nté Kisi na Simeyi na ı caa kəle Yəyi. 6 ı na Yuta wulav Yekoniya na lelaa ke Papiloni wulav Nəpukanəsaa ka kuwa na í pona ı tə. 7 Ḿróγú Maatosee caa neu na íle ı alv pa səpa, na pá yele sulav ke pəelə. Pa yaa-ı si Hatasa na pá cuyusi-ı si Isətte. ı isəntaa ka luwaya pə fəina. İlena Maatosee kpaγa-ı na í təv-ı.

8 Waatv wei pa kpaala wulav təm ntəyi mpv, ılena pá koti pəelaa ke Susi ıcate taa, na Isətte tətə. Na pa paasənlv yəlv katanja Heke fəηixi pa təv. 9 Ḿróγú Isətte təm lapa apalv inəyi teu. İlena Isətte kpaγa-ı na nyəv. Tənaya ı ha-ı kpaκpaa ke kacəka wontu, na í huli-ı waav kvpaηkv ke alaa təyaya taa, na í cəle-ı kawulaya təyaya paasənlaa alv nyəma ke naatosompəγəlaya. 10 Ama Isətte ta yele na pá nyi si ı ké Yuta tv, teitei isu Maatosee ka kisi-na-ı tə. 11 Maatosee pukaya alaa təyaya nənyəγə tē ké na í naaki Isətte alaafəya, na isəna pa laktı-tə.

12 Pı wee ké si paa pəelə wei í la kacəka ke pənaγa təcu isu paa svv alaa tə. Nim mpi pa yaa si miili təγə pa caaləyi saγəlvəyi ke isətənaa naatosə. Pə waalı na pá saγalı lempənaa tətəγə isətənaa naatosə lelv. Pa tēη mpv təγə pəelaa mpe pa puki wulav kiη na pá kaasəyi təma. 13 Ye pəelə wei ı kula tēv, í naka mpi pa cələyi-ı ké na í kpejina. 14 Taanaγa taanaγa ké pa pukaya na kv fema tanəη, ıle pa polo alaa təyaya naale nyəηka ηka ka taa yəlv katanja Saasəkasi fəηixi-we tə. Na ye wulav ta nyuli wei na í yaa ı həte, íle ı tasəyi tənaya məlvəv.

15 Kəvəηkv pə tala Apihayili pəelə Isətte pote tə. Isətte ka ké Maatosee neu wei ı ka təkaa isu ı kəvləlv təγə. Isətte ta pəeki si ı kpaκəyi pəlvəyi yem. Ama Heke keesa-ı mpi mpi tə, pə tike ke ı kpaγaa. Isətte təm ka we pa təna mpa pa naakaya-ı

təγə teu ké. ¹⁶ Wulaw Aselusi kawulaya pənaγa naatosompəγəlaya nyəηka taa ké pa sʊna Isətee ke kawulaya təγaya taa, ke pa isətu naanʊwa nyəη wei pa yaa si Tepe tə i taa. ¹⁷ Mṛóγú wulaw luγu sʊb Isətee na pə kəli i alaa təna. Ilena wulaw huli Isətee ke pəelee na suulu na pə kəli pəelaa lempa təna. Mṛóγú Aselusi kpa Isətee ke wulaw əlɔnyəη ke Fasiti lonte taa, na í tem-i kawulaya ntenuyu. ¹⁸ Mṛóγú wulaw lapa acima ke Isətee tə. Ilena wulaw yaa i waali nyəma na akewenaa sʊsaa. I cəpa i tetu yəlaa ke lampuu, i lapa-weyə kucəəη na luγu kolomnyu na kawulaya tɔη.

¹⁹ Waatu wei paa kota pəelaa ke tɔm naale nyəm tə, Maatosee ka wə wulaw təmlə taa ké təna. ²⁰ Ama Isətee ka təkə nti Maatosee ka kisəna-i təγə. I ta yele na pá nyəmi-i si i ké Yuta tv. Mpi tə, i seeki Maatosee ke isu i ka wəv i tə tə.

Maatosee waasvɔv ke wulaw

²¹ Waatu wei Maatosee ka wə wulaw təmlə taa ké mpv tə. Kuyaku nakuli, kawulaya təγaya nənəəsɪ tanlaa Pikitaη na Teleki pa mv wulaw na pááná, na pá caakaya-i niη tɔγv. ²² Maatosee nu mpv, Ilena í tayasi Isətee, na ílé í heeli-təγi wulaw. ²³ Pa təηa tɔm nti tə nəəhee, Ilena pá maγana-təγi mpv. Mṛóγú pa pusa apalaa asayaa mpə pa naale na tɔγv. Ilena wulaw yele na pá ηmaa tɔm ntəγi i kawulaya kutəəsʊtu takəlaya taa.

3

Hamaη taa kpanav ke Yuta nyəma

¹ Mṛóγú pəle pə waali wulaw Aselusi kʊsa Akaki tv Hametata pəyalv Hamaη nyʊv na í kpa-i i waali tv. ² Ilena wulaw su si i kawulaya taa akewenaa təna í hənti Hamaη ke atə na pá sɛɛ-i. Ama Maatosee ná kisa mpv in pə lapv. ³ Mṛóγú akewenaa ləlaa pəəsə-i si: Pepe təə ké nn lakɪ isu wulaw siwa tə? ⁴ Paa kuyaku ηkuyv pa pəəsaya-i mpv. Ilena í cə-wə si: Ma ké Yuta tv. Ntəna pá tayasi-təγi Hamaη si pa naaki si i ká la isəna. ⁵ Hamaη cəkənaa si Maatosee i həntəγi-i atə, Ilena i pááná huu. ⁶ Hamaη nuwa si Maatosee ké Yuta tv, pə təə ké i caakaya si í kpiisi í na i yəlaa Yuta nyəma ləlaa mpa pa wə Aselusi kawulaya təna taa tə. Si í kv Maatosee tike tə, təle tə ta maγa-i. ⁷ Mṛóγú Aselusi kawulaya pənaγa naanʊwa na naale nyəηka isətu kancaalaya nyəη wei pa yaa si Nisaη tə i taa Hamaη maγasa pəle nte pa yaa si pulim tə, si i nyəη kuyaku ηku i ká kpiisi Yuta nyəma isu i maγasvɔv i taa tə. Ilena pə təγə pa isətu naanʊwa na naale nyəη wei pa yaa si Ataa tə.

Hamaη maγasvɔv si í kpiisi Yuta nyəma

⁸ Mṛóγú Hamaη tɔma wulaw si: Yəlaa narəli pa wəna nyá tetu həγələη təna taa. Pa wəna pa mpa ké, pa yaasi ta nəγəsəna yəlaa ləlaa. Pəyele paa təηəγi nyá kiin. Ie pə ta mʊna si í yele-wə. ⁹ Ye pə maγa-η Ie n ha nəγə na pá kpiisi-wə. Ie ma kaa laη pə liγitee nyəγətv ke təənənaa ηmʊnnyu nuʊwa (300) na má cəla kawulaya liγitee paasənləa na pá tv kpancoou taa.

¹⁰ Mṛóγú wulaw ləsa i kukuule nte i yʊsəγəna tə na í cəla Yuta nyəma kolontu Hamaη. ¹¹ Ilena í tɔm-i si: Ma ha-η yəlaa mpə na pa liγitee, lana-weyə isəna n caa tə.

¹² Mṛóγú Hamaη kota wulaw takəlasɪ ηmaalaa ke isətu kancaalaya nyəη kuyəeη naanʊwa na tooso wule. Ilena pá ηmaa takəlasɪ ke tetu feηlaa na kʊmataηnaa sʊsaa na nyʊv nyəma. Mṛóγú pa teləsəna paa piitim mpi pə taa, na pá tv wulaw hətə na i kuyʊsʊm. ¹³ Mṛóγú pa tilina ləetələnaa mpəγə tillaa ke pa tetu təna taa

sɪ pɑ kpiisi Yuta nyɔma tɔna tɔpaɪ. Pɔ kpaɣaɔ kɔkpatɔlaa na piya tɔ. Uɛna pɑ kuu pa wɛnaɔ tɔnaɣa kɔyaku kɔlɔmɔyɔ taa kɛ pa isɔtɔ naanɔwa na naale nyɔɣ Ataa kɔyɛɛɛ naanɔwa na tooso wule. ¹⁴ Pɪ wɛɛ sɪ pɑ tɛlɛsɪ lɛɛtɔlɛnaa mpɛ pa tɔm kɛ paa tɛtɔ hɔɣɔlɔyɔ ŋku kɔ yɔlaa kɛ, na paa wei ɪ sɔsɔ pɪ kɔyaku ŋku kɔ wule. ¹⁵ Mɔpɔyɔ tillaa tɛɛna asewa isɪ wulaw ka heeluyɔ-wɛ tɔ na pɑ kpaalɪ tɔm ntɔyɪ Susi ɪcatɛ taa. Wulaw na Haman pɑ caɣaa na pɑ nyɔɔki, ɪɛna tɔm ntɪ tɔ cɔki ɪcatɛ.

4

Maatosee sɔlɔmɔyɔ kɛ Isətɛ sɪ ɪ sɔna-wɛ

¹ Maatosee nuwa pɔ tɔna mpi pɔ laki tɔ. Uɛna ɪ cɔlɪ ɪ wontu na laɲwakɔllɛ na ɪ suu lɔyaya nyɔntɔ. Na ɪ pɔlɪ ɪ nyɔyɔ taa kɛ tɔlɔma, na ɪ cɔɔ ɪcatɛ na ɪ makɪ kapusi.

² Mɔpɔyɔ ɪ pola kawulaya nɔnɔɣɔ na ɪ sɔɲ tɔna. Mpi tɔ, pɑ kisina lɔyaya wontu suulaa kɛ nɔnɔɣɔ ŋkɛyɛ. ³ Paa tɛtɔ hɔɣɔlɔyɔ ŋku kɔ taa kɛ wulaw tɔm ntɪ tɔ talaa, Yuta nyɔma laɲa wakɔlɔyɪ kɛ tɔtɔyɔtɔyɔ. Na pɑ hɔkɔyɪ nɔɔsɪ na pɑ wiiki na pɑ paɣalɛ suuki lɔyaya wontu, na pɑ hɛntɔyɪ tɔlɔma taa.

⁴ Mɔpɔyɔ Isətɛɛ tɔmlɛ nyɔma alɔnyɔma na yɔlaa kataasɪ pɑ polaa na pɑ heeli Isətɛɛ kɛ Maatosee laɲwakɔllɛ tɔm. Uɛna sɔyɔntɔ kpa Isətɛɛ kɛ sɔsɔm na ɪ tilina Maatosee kɛ wontu, sɪ ɪ wɔɣɔsɪ ɪ lɔyaya nyɔntɔ. Uɛna Maatosee kisi. ⁵ Tɔnaɣa Isətɛɛ yaa kataɲa Hataki wei wulaw ka cɛla-ɪ sɪ ɪ laki-ɪ tɔmlɛ tɔ na ɪ tili-ɪ sɪ: Polo n pɔɔsɪ Maatosee sɪ pepɛ lapɔna. ⁶ Mɔpɔyɔ Hataki pola Maatosee kin kɛ kawulaya tɔyaya nɔnɔɣɔ tɔnaɣa ɪcatɛ patɔma taa. ⁷ Uɛna Matosee kɛɛsɪ-ɪ pɔ tɔna mpi pɔ maɣana-ɪ tɔ. ɪ kɛɛsɪ-ɪ tɔtɔyɔ liyitee isɔna Haman su ɪ nɔɣɔ sɪ, ye ɪ luna Yuta nyɔma tɔkɔlɛ ɪ kɑ ɪ wulaw kpaɔɔɔ taa tɔ. ⁸ Uɛna Maatosee cɛlɛ-ɪ Yuta nyɔma kɔyɔ tɔm ntɪ pɑ kpaala Susi taa tɔ pɔ takɔlaya sɪ: Cɛla Isətɛɛ na n kɛɛsɪ-ɪ pɔ tɔna. Sɪ polo wulaw kin na n wiina-ɪ na n sɔlɔmɔ-ɪ suulu kɛ Yuta nyɔma tɔm. ⁹ Mɔpɔyɔ Hataki polaa na ɪ heeli Isətɛɛ kɛ Maatosee tɔm ntɪ. ¹⁰ Tɔnaɣa Isətɛɛ mɔɲna Hataki sɪ ɪ heeli Maatosee sɪ: ¹¹ Pɔ kpaɣaɔ wulaw tɔmlɛ nyɔma tɔna, na ɪ tɛtɔ hɔɣɔlɔyɔ yɔlaa tɔna tɔ, pɑ nyɔmɑ sɪ paa apalɔ yaa alɔ sɔna wulaw taya tɔɔ na pɑ ta yaa-ɪ, sɔm kɛ. Ama wei wulaw kɑ hɔlɪ ɪ wɔla kpɑtɔyɔ sɪ ɪ yaa-ɪ tɔ ɪ paasi kɛ. Pɔyɛlɛ ma kɔyɛɛɛɛ hɪu na naanɔwa kɔlɔ wulaw ta yaata-m ɪ cɔlɔ. ¹²⁻¹³ Tɔnaɣa Maatosee tilaa sɪ pɑ heeli Isətɛɛ sɪ: Taa hɔv sɪ nyɑ tike n kɑ fitina sɔm sɪ n wɛ wulaw tɔyaya taa tɔ pɔ tɔɔ yoo. ¹⁴ Ama ye n kisa tɔm tɔnɛ tɔ paasɛnaɔ, pɪ waasɪ Yuta nyɔma. ɪɛ nyɑ na nyɑ tɔyaya nyɔma mɔ tɔnaɣa ntɛ. Halɪ ntanyɪ pɔ maɣamaɣa pɔ tɔɔ kɛ n pɔsa wulaw alɔ. ¹⁵ Mɔpɔyɔ Isətɛɛ tilaa sɪ pɑ heeli Maatosee sɪ: ¹⁶ Polo n koti Yuta nyɔma mpa pɑ wɛ Susi tɔ pɑ tɔna na pɑ hɔkɔ nɔɔsɪ kɛ ma tɔɔ kɛ kɔyɛɛɛɛ tooso. ɪ taa tɔyɔ ɪ taa nyɔɔ, paa ilim paa ahoɔ. Ma na ma tɔmlɛ nyɔma alɔnyɔma taa hɔkɔ nɔɔsɪ kɛ mpɔ tɔtɔ. Paa na kiɪu wɛɛ tɔ, maa sɔv wulaw tɔɔ, na ye maa sɪ ma sɪ.

¹⁷ Mɔpɔyɔ Maatosee tɛɛwa na ɪ la pɔ tɔna mpi Isətɛɛ heela-ɪ tɔ.

5

Isətɛ yaa wulaw na Haman kɛ tɔyɔv

¹ Mɔpɔyɔ pɑ nɔhɔkɔtɔ kɔyaku tooso nyɔɲku wule, Isətɛɛ suu ɪ kawulaya wontu na ɪ polo na ɪ sɔɲ wulaw taya tɔɔ. Na wulaw nɑɑ caɣa ɪ kawulaya kumte tɔɔ kɛ nɔnɔkɛelasi. ² Waatu wei wulaw na Isətɛɛ na ɪ sɔɲa mpɔ, ɪɛna Isətɛɛ nyɔyɔ tɛ na wulaw hɔlɪ-ɪ ɪ wɔla kpɑtɔyɔ na Isətɛɛ polo ɪ tokina kɔ nɔɣɔ taa. ³ Mɔpɔyɔ wulaw pɔɔsa-ɪ sɪ: Alaafɔya kɛlɛ? Heeli-m mpi n caaki tɔ, paa ma kawulaya hɔɣɔlɔyɔ maa

ha-η. ⁴ Ntəna Isətte cə si: Hai, ma ce, alaafəya ké. Ma caa ké si nyana Haman η í cəw ma tēye saηa na í təyɔ.

⁵ M̄p̄ɔyú wulaw tila kpakpaa ke Haman waali si pá polo Isətte tēye təyɔw isu ílé i nyulɔyɔ tɔ. Ilena pá tēe. ⁶ Pa nyɔɔkaya sulom ke waatu wei ilena wulaw pɔɔsi Isətte si: Pepeye n nyuləxi yee? Paa ma kawulaya hɔyɔlɔyɔ, maa ha-η. ⁷⁻⁸ M̄p̄ɔyú Isətte si: Hai, ma ce, nti ma nyuləxi teu tɔyɔle si cele nyana Haman η í cəw ma tēye təyɔw tɔtɔ. Ile maa heeli-η nti tə wēe tɔ.

Haman caaki Maatosee kɔyɔ

⁹ M̄p̄ɔyú Haman luna Isətte tēye kɔyaku ηku na laηhulɔmlɛ sɔsɔɔle. Ilena í maηana Maatosee ke wulaw təyaya nɔnɔyɔ, ama Maatosee ta kuli yaa í nyəyeli si i seeki Haman, ilena páná huu Haman. ¹⁰ Ilena í kra i ti na í kpe na í tili na pá yaa i taapalaa na i alv Selesɛsi. ¹¹ M̄p̄ɔyú Haman sama i ti na i wenav sɔsɔɔm na i pəyalaa kɔpin. Na teeli wei wulaw tɔ-i na í kra-i i akewenaa na i waali nyéma pa nyɔyɔ tɔ tɔ. ¹² Pəle pə paasi, na í tasa si: Ma tike təkɔη ké Isətte ləsaɔ si ma si wulaw na tə təyɔ i tɛ. Pə́cɔ cele ma na wulaw tə tasəxi Isətte tēye mələyɔw na tə təyɔ tɔtɔ. ¹³ Ama ma maηana Yuta tɔ Maatosee ke wulaw təyaya nɔnɔyɔ. Ilena ma laηle wakəli na má sɔw tənɛ unɛ tə tənə tə tɔw.

¹⁴ M̄p̄ɔyú Haman alv Selesɛsi na i taapalaa tənə tɔmɔ si: Pá saaki tesika na ká kuli isu mɛɛtələnna hii na kakpasi. Ilena cele tanan η sələmi wulaw na pá pusi Maatosee na-ke. Ile nyana wulaw í ká polo təyɔw na laηhulɔmlɛ.

Tənaya tɔm tənɛ tə maηa Haman, na í lá na pá saaki tesika.

6

Wulaw kɔsɔyɔw ke Maatosee nyɔyɔ

¹ M̄p̄ɔyú dhoɔ anɛ wulaw ta pəsi na í too. Ilena í yele na pá kɔna kɔtɔɔsɔtɔ takələya na pá kala-i-ké. ² Tənaya pa maηana ka taa si: Maatosee ka kula wulaw təyaya tanlaa Pikitan na Teleki pa waali. Waatu inəyi pɛle pa caakaya wulaw ke niη tɔyɔ. ³ Kɛlena wulaw pɔɔsi si: Na pepeye pa kɔsəna Maatosee nyɔyɔw ke mpɔ unɛ pə tɔw? Ntəna təmlɛ nyéma si pa ta lapɛ-i pulɔ.

⁴ M̄p̄ɔyú wulaw pɔɔsaa si: Awe wɛ taya tɔw?

Ile pu pana Haman ka polaa si i sələməxi wulaw si pá pusi Maatosee na tesika ηka paa saakaa tɔ. ⁵ Ntəna təmlɛ nyéma heeli wulaw si: Haman səηna taya tɔw. Ilena wulaw si: I sɔw.

⁶ Haman sɔwɔa ilena wulaw pɔɔsi-i si: Ye wulaw caa i kɔsi yɔlv nyɔyɔw, pepeye paa lapɛ-i?

M̄p̄ɔyú Haman hɔwɔa i taa si: Ma nyɔyɔw ke i caa kɔsɔyɔw. ⁷ Ntəna í cə wulaw si: ⁸ Tacaɔ, cele-i nyá kawulaya wontu, na nyá kpayanw wei pa tema ntenuyɔ tɔ. ⁹ Ilena nyá akewenaa taa nəyɔlv suu-i wontu nti na í cayasi-i kpayanw tɔw. Ilena í cəɔna-i icate nɔnɔɔsi tēe, na í kraaləxi si: Ii naaki isəna wulaw laki yɔlv wei i nyɔyɔw i kɔsəxi tɔ.

¹⁰ M̄p̄ɔyú wulaw tɔmɔ Haman si: Kraɔa wontu ke nɔnɔɔw na kpayanw, isu n yɔyɔtaɔ tɔ. Polo η la n̄p̄ɔyú Yuta tɔ Maatosee, wei i wɛ ma təmlɛ taa ké ma nɔnɔyɔ tēe tɔ. Taa sɔw mpi n yɔyɔtaɔ tɔ pə taa pulɔ.

¹¹ Tənaya Haman kraɔa wontu na kpayanw na í suu Maatosee. Ilena í cəɔna-i icate nɔnɔɔsi tēe ké kpayanw tɔw. Na í kraaləxi lɔlɔ si: Ii naaki isəna wulaw laki yɔlv wei i nyɔyɔw i kɔsəxi tɔ. ¹² Pə waali ké Maatosee mələ wulaw nɔnɔyɔw kɛn. Ilena Haman nɔ́a se na í sɔw i təyaya na í taka i isentɔw na laηwakəlle sɔsɔɔle. ¹³ M̄p̄ɔyú

ι κεεσα ι αlv Seleeσι na ι layatu tasǽlaa tǽnaya mpi pǽ maγana-ι tǽ. Uena pele pǽ tǽm-ι sι: Maatosee wei ι isentaa pǽ suv-η tisuyu ke isǽntǽ tǽ, ι kǽ Yuta tu kǽ. N kaa kpaγa pulvyu ι tǽǽ, n kpisaa kǽ. ¹⁴ Pa tǽηna ḡpǽyǽ γǽγǽtuyv ile wulav tillaa kǽmaγale na pǽ yaa Haman ke kpaκpa sι ι na wulav pǽ polo Isǽtee teγe tǽyǽu.

7

Haman kvyv

¹ ḡpǽyǽ wulav na Haman pa pola Isǽtee teγe tǽyǽu. ² Waatu wei pa caya sulvm nyǽv uena wulav pǽvsi Isǽtee ke kulvmtu nti ι ka pǽvsa-ι tete tǽ sι: Pepeye n nyulǽγι yee? Paa ma kawulaya hǽγǽlvu maa ha-η.

³ ḡpǽyǽ Isǽtee sι: Hai, ma ce, ma nyulǽγι kǽ sι ḡ ya mǽ na ma yǽlaa tǽ weesin. ⁴ Pǽ taya pulv, pa pǽeta-tu sι pa lentǽγι na pǽ kpiisi-tv. Ye paa pǽeta-tuyv sι tǽ tǽyǽ yomle, maa sumaya ma taa nǽki na mǽ kayatǽγι-η.

⁵ ḡpǽyǽ wulav pǽvsa Isǽtee sι: Pepee, awe maγasǽna ḡpǽyǽ ι taa? Le-tv?

⁶ Ntǽna Isǽtee sι: Tǽ kolontu sǽsǽ inǽγǽle isayav Haman inǽ.

Tǽnaya Haman tǽnvu lola pee ke wulav na Isǽtee pa isentaa tǽna. ⁷ Uena wulav kulǽna pǽǽnǽ ke tǽtǽyǽle na ι lu nǽnǽyǽ tee kǽ tuη tee. Haman cekǽnaa sι ι tǽm tǽma, uena ι saakl Isǽtee kin na ι wiikina-ι sι: Waasi-m. ⁸ Wulav luna awalι na ι svu, ile ι maγana Haman lunja Isǽtee tǽcayale ntǽ. ḡpǽyǽle wulav mapa kapuka sι: Pǽ kpeηna ma alv na ḡ kpiki ileγe ma isentaa cǽne tǽtǽ?

Wulav nǽyǽ ta tu tiita atǽ. Uena tǽmle nyǽma hǽkǽ Haman isǽntǽǽ. ḡpǽyǽ pa hǽkaya mpa pǽ wee sι pǽ kv tǽ. ⁹ ḡpǽyǽ tǽmle nyǽma taa lelv wei pa yaa sι Hapona tǽ ι heela wulav sι: Haman ke saaka tesika na kǽ kvli mee tǽlǽnaa hiu na kakpaσι ke ι nǽnǽyǽ tee sι, ι pusiγι Maatosee wei ι ka waasa-η tǽ. Uena wulav sι: Pa pusi-tǽna.

¹⁰ Uena pǽ pusi-ι na tesika ηka ι ka saaka Maatosee tǽ tǽ. Uena wulav pǽǽnǽ tii tǽfǽ.

8

¹ ḡpǽyǽ wulav Aselusi hawa Isǽtee ke Yuta nyǽma kolontu Haman tǽyaya na ι nyǽm tǽna ke kvyakv ηkv. Uena Isǽtee hvli wulav ke Maatosee sι inu ι lvlvu tu ke-ι. Ntǽna wulav nǽǽ yaa Maatosee ² na ι cǽle-ι kukuule nte ι ka mv Haman kin tǽ, na Isǽtee su-ι Haman tǽyaya paasǽnv.

Wulav sǽnav ke Yuta nyǽma

³ ḡpǽyǽ Isǽtee tasa wulav ke γǽγǽtǽnav. I hota ι nǽǽheε tee kǽ na wula na ι wiina-ι sι: Sǽηsi isayatǽnaa mpa Akaki tv Haman ke tayana Yuta nyǽma tǽ tǽ.

⁴ Uena wulav hvli Isǽtee ke ι wula kǽpǽtǽyǽ na ι kvli na ι sǽη ι isentaa. ⁵ Na ι tǽ sι: Hai ma ce, ma caa sι ḡ yele na pǽ ηmaa na pǽ sǽηsi tǽm nti Akaki tv Hametata pǽyav Haman ηmaa wa sι, pa kv Yuta nyǽma mpa pa we nyǽ kawulaya tetv tǽna taa tǽ. ⁶ Ma kaa pǽσι na mǽ nyǽnǽγι ma yǽlaa sǽm ke mpv.

⁷ ḡpǽyǽ Aselusi cǽ Isǽtee na Yuta tv Maatosee sι: Iι naa ma ha Isǽtee ke Haman tǽyaya. Ma yelaa na pǽ pusi-ι na tesika ke timpι ι tv Yuta nyǽma tǽ kǽ niη tǽ.

⁸ ḡpυ tǽ, ma kaa pǽσι na mǽ layasi tǽm nti pa sιna ma hǽte na pǽ tv ma kvvysvm tǽ. Ue ι ηmaa lǽetǽli ke isǽna ι caaki sι pǽ waasi Yuta nyǽma tǽ. I ηmaa-ι na ma hǽte taa na ι tv ma kvvysvm.

⁹ ḡpǽyǽ Maatosee kota wulav takǽlasi ηmaalaa ke kvyakv ηkv kv maγamaγa. Pv kǽ pa isǽtv tooso nyǽη Sifan kvyakv hiu na tooso nyǽηkv wule kǽ. Uena pǽ ηmaa takǽlasi ke Yuta nyǽma na tetv feηlaa, na tetv hǽγǽlǽη nunvwa na hiu na

naatosompwɔɔɔɔɔɔɔɔ (127). Pə kpaɔw hatoo Enti haləna Itiyopii tɔ, pə kɔmatanɔna sɔsaa na nyɔɔ nyɔma ke pa nmaawa na pɔ teləsəna paa piitim mpi pə taa. Na Yuta nyɔma tɔm taa tɔtɔ. ¹⁰ Wulaw Aselusi hətə ke pa nmaanaa na pɔ tu i kuyusum. Uena tillaa caɔa i kpaɔanəh sewa nyəh na pɔ pona lɛtələnnaa mpeɔ tɛtu tənə taa. ¹¹ Lɛtələnnaa mpe pa taa tənaya wulaw ha nɔɔ ke tɛtu tənə taa Yuta nyɔma si: I kpeɔeli na i tan. Paa piitim mpi pə yəlaa i kɔma-mɛɔ yoonaw i kuwe, na i kpeɔna pa alaa na pa piya na i kuu pa wɛnaw. ¹² Isətu naanwə na naale nyəh Ataa kuyaku naanwə na tooso nyəhku wule maɔamaɔa ke i ká la mpw inəɔi tɛtu tənə taa. ¹³ Pw wɛɛ si pɔ teləsi lɛtələnnaa mpe pa tɔm ke paa tɛtu hɔɔɔɔɔɔɔɔ nku ku yəlaa ké, na pácɔ Yuta nyɔma sɔɔɔ pw na pɔ lɛɛti pa kolontunaa ke kuyaku nku ku wule. ¹⁴ Tillaa nu wulaw tɔm ntəɔi mpw uena pɔ kpa kawulaya kpaɔanəh tɔ na pɔ həkɔ na pɔ tɛɛ. Ḿpɔ́ɔ́ pə heela tɔm nti tɔtɔɔ Susi icate taa.

¹⁵ Ḿpɔ́ɔ́ Maatosee lu wulaw tɛ, na i suu kawulaya wontu na pɔ lii-təɔi akpaayala na tɔ hulɔmaa, na kponkprontu toh nyəntu capa kuseem na i tema wula ntenuɔu. Uena Susi icate nyɔma wiliti. ¹⁶ Ḿpɔ́ɔ́ pə heesa Yuta nyɔma lanja ke sɔsəm na pɔ nu leler na pɔ kɔsi pa nyɔɔ. ¹⁷ Ḿpɔ́ɔ́ wulaw tɔm nti tɔ tala paa tɛtu hɔɔɔɔɔɔɔ nku, na paa icate nte tɔ taa. Uena Yuta nyɔma lanja hulɔmi katatəlaya na pɔ lá acima. Ḿpɔ́ɔ́ sɔɔntu kpa piitim lɛmpɔ nyɔma na pa taa paɔale mv Yutatw.

9

Yuta nyɔma lɛtɔɔ

¹ Waatw wei pə tala pa isətu naanwə na naale nyəh Ataa kuyaku naanwə na tooso nyəhku wule, isu tɛtu nyɔma ká nmakəli Yuta nyɔma isu wulaw ka suw tɔ. Uena pɔ layasi na Yuta nyɔma məli-wɛɔ nmakəɔɔɔ. ² Ḿpɔ́ɔ́ Yuta nyɔma kɔta paa icate nte tɔ taa ké tɛtu tənə taa, na pɔ tan na pɔ yoonə mpa pa puki pa kuy tɔ. Ama Yuta nyɔma tɔm lapa yəlaa ke sɔɔntu ke teu. Pa taa nɔɔɔɔ ta pəsi na i la-wɛɔ pulɔ. ³ Ḿpɔ́ɔ́ Maatosee tɔm lapa sɔɔntu ke akewənnaa sɔsaa, na tɛtu feɔlaa, na kɔmatanɔna sɔsaa, na kawulaya taa nyɔɔ nyɔma, na pɔ seena Yuta nyɔma tɔ. ⁴ Mpi tɔ, Maatosee nyɔɔ ka kola i təmle taa ké na i hətə yaa na pɔ tala tɛtu hɔɔɔɔɔ tənə taa, na i toh sɔsəɔi tam.

⁵ Ḿpɔ́ɔ́ Yuta nyɔma kɔwa pa kolontunaa tənaya sɔsəm, na pɔ lana mpa paa caaki-wɛ tɔɔ isəna pa sɔɔlaa tɔ. ⁶ Pa kɔwa yəlaa nasəle na nuɔwə (500) ke Susi icate taa. ⁷⁻¹⁰ Ḿpɔ́ɔ́ pa kɔwa Yuta nyɔma kolontu Hametata pəyalɔ Haman pəyalaa naanwə. Pa həla ntɛ Pasanetata, na Taləfəh, na Asəpata, na Polata, na Ataliya, na Alitata, na Paamaseta, na Alisayi, na Alitayi, na Fayesata. Ile pa ta kuu pa wɛnaw.

¹¹ Ḿpɔ́ɔ́ pə heela wulaw ke kuyaku nku ku maɔamaɔa ke yəlaa isəna pa kɔwa Susi icate taa tɔ. ¹² Uena wulaw heeli Isətee si: Yəlaa nasəle na nuɔwə (500) ké Yuta nyɔma kɔwa Susi icate taa tike, na pɔ sɔsəna Haman pəyalaa naanwə. Isəntɔ pa kaa lan kuy ke sɔsəm ke tɛtu hɔɔɔɔɔ leləh taa. Ye n nyuləɔi pulɔpu tɔtɔ, lɛ n sələmi-m, ma ha-ŋ-wi.

¹³ Uena Isətee si: Hai, ma cɛ, ma caa ké si n ha Yuta nyɔma ke kuyaku ke cele isu sanja na pɔ pusi Haman pəyalaa naanwə wei pa kɔwa mpw tɔ na tuɔ.

¹⁴ Ḿpɔ́ɔ́ wulaw ha nɔɔ na pɔ kpaali ḿpɔ́ɔ́ Susi icate taa na pɔ pusi-wɛ na tuɔ. ¹⁵ Pə fema pa isətu Ataa kuyɛɛh naanwə na liyiti nyəhku wule, uena Susi icate taa Yuta nyɔma ku yəlaa nmunɔɔ nuɔwə (300). Ama pa ta kuu pa wɛnaw.

¹⁶ Ǿpɔ́yú tetu hɔ́ɔlɔ́ŋ lɛlɔ́ŋ taa Yuta nyóma kotaa na pá tan pa kulaa. Haləna pá ku pa kolontunaa na mpa paa caa-we tɔ pa taa ké yəlaa iyisi nutoso na naanowa na kakpası (75000). İe pa wenav ke pa ta kuu. ¹⁷ Pa isətv naanowa na naale nyəŋ kuyaku naanowa na tooso wule ke pə lapa mpv. Pə fema naanowa na liyiti nyəŋku ɛna pá lá kulɛye acima kuyaku səsəəv. ¹⁸ Ama kuyaku naanowa na tooso na liyiti taa ké Susi icate taa Yuta nyóma ná kotaa na pá ku pa kolontunaa. İena pá lá naanowa na kakpası nyəŋku ke acima kuyaku səsəəŋku. ¹⁹ Pə tɔ́ ké ye pə tala pa isətv naanowa na naale nyəŋ Ataa, kuyaku naanowa na liyiti nyəŋku wule, acalɛɛ səkpəna taa Yuta nyóma lakı acima ké na pá haaki təmɔya kvəəŋ.

Acima kvəəŋ

²⁰ Ǿpɔ́yú Maatosee ŋmaa kvɛɛŋ inı ı tɔm na í tilina Yuta nyóma mpa paa we tetu təna taa tɔ. Paa pəcəlo pəcəlo nyóma, paa poolun nyóma. ²¹ Na í su sı: Paa pənaya ŋka í ká tɔɔ mə isətv naanowa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanowa na liyiti na naanowa na kakpası wule ke acima. ²² Mpi pə tɔ́ tɔ, kvɛɛŋ inəyi Yuta nyóma fita pa kolontunaa. Isətv inı ı taa ké pa lanɔwakəlle pəsa lanɔvlɔmle na pa wahala náá pəsi kupantv. Pə tɔ́ ké pə weɛ sı pá tɔɔ acima ke kvɛɛŋ inı na pá ha pa təma na kvnyəntvnaa ke kvəəŋ. ²³ Ǿpɔ́yú Yuta nyóma mowa nti Maatosee ŋmaa wa tɔ na pá su sı: Tii lakı Ǿpɔ́yú paa pənaya ŋka.

²⁴ Ntəna Maatosee tɔəsi-we sı Akaki tv Hametata pəyalv Haman wei ı ké Yuta nyóma kolontu tɔ ı ka təma ı taa ké sı ı kpiisiyi-tv. Haləna í maɔası pəle nte pa yaa sı Pulim tɔ, na í sına ta kvɔv kuyaku. ²⁵ Ama Isətɛ ná wulav, ɛna ílé ı ŋmaa, na isayatu nti Haman ka tv ı taa ké Yuta nyóma tɔ́ tɔ, tɔ́ məli ı nyvɔv taa. Pə tɔ́ ké pa pusa ı na ı pəyalaa na tv. ²⁶ Pə tɔ́ ké pa ha kvɛɛŋ inəyi pəle maɔasvɔv hətɛ sı Pulim. Ǿpɔ́yú pa keəsəna lɛtəli taa tɔm, na nti tv maɔana-we tɔ. İena ²⁷ pá su sı pá na pa piya na Yuta tapəsələŋ paa təkı acima ke kvɛɛŋ inəyi paa pənaya ŋkaya teitei isv Maatosee suv tɔ. ²⁸ Pə weɛ sı tetu təna taa Yuta nyóma təna na pa waalı ləlvŋ nyóma paa təkı Pulim acima anɛye tam tɔ́ ké, pa kaa sɔə a tɔ.

²⁹ Ǿpɔ́yú Isətɛ na Yuta tv Maatosee pa tasa lɛtəli naale nyəŋ ke ŋmaav sı pə sɔə sı kancaalaya nyəŋ ke tvŋ ke Pulim tɔm taa. ³⁰ Aselusi tetu hɔ́ɔlɔ́ŋ nunowa na hiu na naatosompəɔlaya taa (127), Yuta nyóma ke pa ŋmaa lɛtələnaa mpe sı pə ha-weye alaafəya. ³¹ İena pa na pa waalı ləlvŋ nyóma pa təkı Pulim acima anəyi kvɛɛŋ wei Isətɛ na Maatosee pa su-we tɔ. Pa yvɔta nəhəkvtv na wula nna paa wii na pə fɛɛ acima kvɛɛŋ inı tɔ pə tɔm. ³² Ǿpɔ́yú Isətɛ lapa na Pulim acima pəsi pəlv səsəəv. İena pá ŋmaa-təyi takəlaya taa.

10

Maatosee waasvɔv ke Yuta nyóma

¹ Ǿpɔ́yú wulav Aselusi tv lampuu ke tvənaa mpa pa təna ı tɔyaa tɔ pa yəlaa, haləna pə kvəna tetu nti lvm əənaa tɔ. ² Pa keəsə Aselusi təma ləna nna a hvləyi ı tvŋ na ı pəsvɔv tɔ, na isəna ı kvsa Maatosee nyvɔv tɔ pə tɔm ke Metii na Pɛɛsı awulaa takəlaya taa. ³ Yuta tv Maatosee ka kəna wulav waalı tv təkpm. İ paasayana ı Yuta nyóma ke teu ké. İena pəle pá tvɔvna-ı na pa luyv suv-ı teu.

SOOPU TŌM TAKĒLAYA Kutulutu

Takēlaya kanē ka taa kē pa keesēyi apalu wei pa yaa si Soopu tō i tōm. I ka tōma teu kē i feina isayatiya. Halēna ilōyōu nāá tō si Išo ha Soopu tōyō i tōnte we teu. Mpōyō Išo yelaa na pē mayasi Soopu na pē kpiisi i piya, na i wenav tēna, na i alaafōya tōtō. Paa na mpv Soopu ta lo tōy. Ama i cekēnaa kē si Išo kele pē tēna pē tō na i laki isēna i caaki tō. Pē waali kē Išo mēyha Soopu ke i wenav mpi pu kpiisaa tō pē tēnaya tōm naale.

Išēna pa faya Soopu takēlaya tō:

Soopu tōm tōo kutulutu, titite 1–2

Soopu na i taapalaa tooso, titite 3–31

Ilihu kōyōyōtutu, titite 32–37

Išo kōyōyōtutu, titite 38:1–42:1-6

Kutākētō, titite 42:7-17

Satanu mayasuvu ke Soopu ke tōm kancaalaya nyām

¹ Apalu nōyōlu i ka wenna Wusi tetu taa, na pā yaaki-i si Soopu. Apalu inu i feina kawaliya, i tēyēyi tampāna, i nyāyha Išo, na i cōlēyi isayatu. ² Soopu ka lōla apalupiya ke naatosompōyōlaya kē, na pēelaa tooso. ³ I wēna tēmlē nyōma ke tuutuuma. Yooyōnaa nā we iyisi tooso (3000), naay kōhalēy ke nasāle na nuuwa (500). Kpāyāsī nā we nasāle na nuuwa (500), heey ke iyisi naatosompōyōlaya (7000). Apalu inu i nyūyū ka kēlēna kōlyū ke ilim tēlile tetu taa.

⁴ Ye i pēyalaa i keesaa, pa laki acima kē na pā kaasēyi tēma. Pa yaaki pa newaa alv nyōma tooso, na pā cōki tēma te na pā tōki na pā nyōki. ⁵ Ye pa cō pa tēna pa te na pā cūyūsi, ilē Soopu koti i piya na i la-wēyē nyōy tōo asilima keelūyū kōtāya. Kū fey tanay, ilēna i kōli lōy, na i lā paa wei i nyūyū taa kē kōtāya yka kōkō lusa ka tēna tō. Mpi tō, Soopu mayasaya i taa kē si, ntanyi i piya tuwa Išo na si wakēlēna-i si lotu taa. Mpōyō i lakaya tam.

⁶ Mpōyō kuyaku nakuli isōtaa yēlaa*fa* pola Tacaā kiy, na Satanu we pa heku. ^a i yōyōtaa kē si Išo pēyalaa. Ama tā tuwa si isōtaa yēlaa. ⁷ Ntēna Tacaā pōōsi-i si: N luna le?

Satanu si: Ma liwāya si ma cōki tetu. ⁸ Kēlēna Tacaā si: Ištētō n ta lay ma tēmlē tō Soopu ke nav. I feina saala kē atē. I feina kawaliya, i tēyēyi tampāna, i nyāyha-m, na i cōlēyi isayatu. ⁹ Mpōyōlē Satanu nōyō tēkpav si: Yem tōō kē Soopu nyāyha-ny? ¹⁰ N kenta i na i yēlaa na i wēnav pa tō, na i kooli i kōlapēm ke kōpantō. Halēna i tōla huki katatōlaya ke tetu taa tō se. ¹¹ Tōv, tū niy ke Soopu wēnav tō na ű nā. Ye ilē i ta tūv-y ilē ma yele nōyō.

¹² Mpōyōlē Tacaā tēma Satanu si: Ma tuwa Soopu kōwēnam ke nyā niy taa. Ama taa tokina i mayamāya kē. Ilēna Satanu yele Tacaā na i tēe.

¹³ Mpōyō kuyaku nakuli Soopu pēyalaa, na i pēelaa, pa we pa taalv tē, na pā tōki na pā nyōki. ¹⁴ Ilē tēmlē tō nōyōlu pola Soopu kiy ntē na i heeli-i si: Tē halayana naay ntē na kpāyāsī nāá tōki tēna. ¹⁵ Tēnāyale Sapa nyōma tii tā tōo, na pā kō tēmlē nyōma lēlaa, na pā kuu tōla. Ma tike ma fitina na mā kōō si ma heeliyi-ny.

^a 1:6 isōtaa yēlaa: Cēne ilē tēyha nasaala tōm Piipilinaa taa nōyōlyōv. Ilē

¹⁶ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate ile təmle tu lelv ná kəmaɣale, na í tó si: Tev tii heen kaləkəh na təmle nyóma pa tóo, na pə kú pa təna. Ma tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

¹⁷ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate, ile təmle tu lelv kəmaɣale na í təh si: Papiloni ŋmɩlaa kpeka tooso tii tá tóo. Uena pá kú təmle nyóma na layate, na pá kuu yooyoonaa. Má tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

¹⁸ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate, ile təmle tu lelv kəmaɣale na í heeli Soopu si: Nyá pəyalaa na nyá pəelaa ka kota pa taalv te na pá təkı na pá nyəki. ¹⁹ Uena kacuculaya səsaya nakəli ká ma kutuluɣu ŋkulunɣasi liyiti na toh, na kú kpesı na kú takı-we na pá si. Ma tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

²⁰ Tənaɣale Soopu kulaa na í cəli ı toko, na í looli ı nyuɣv. Ḿróyó ı hənta Iso ké ate na í saali ḿróyó ı isentəo. ²¹ Uena í tó si:

Kpɛte ke ma too lula-m,
na kpɛte tətəɣo maa məli tetv tɛɛ.
Taa hana, kəlv m unı ı kpaɣana.
Mpu tə, maa sɛɛ-ı ké.

²² Pə təna mpi pə maɣana Soopu ke mpv tə, ı ta pəntəna Iso ké pə taa. Pəcó ı ta yəɣoti-ı isayətv.

2

Soopu mayasvov təm naale nyəm

¹ Ḿróyó kuyakv nakəli isətəa yəlaa pola Taa kin tətə, na Satanı we pa hekv.

² Ntəna Taa pəosi-ı si: N lina le?

Uena Satanı cə-ı si: Ma luwaya si ma cəki tetv. ³ Kəlena Taa si: Isəntə n ta laŋ ma təmle tu Soopu ke nav. Ufəina saala ké ate. Ufəina kawaliya, ı təhɣı tampana, ı nyaŋna-m, na í cələhı isayətv. Uena Iso tasa si: Satanı nyá yelina na má tó Soopu ke wahala ke yem. Ama ilé ı kisa kəwakəlvəm ké təsayasaya. ⁴ Tənaɣale Satanı nəɣo təkpaɣ si pa tuka ituule si: Pa haa púyó ké na kule kú ha. Yulv wəna mpi təɣo ı kuyı na í yana ı weesuyv. ⁵ Təv, Iso tó niŋ ke Soopu tənuyv na ı mɩwa təo na ń na. Ye ı ta tvv-ŋ, ile ma yelev nəɣo.

⁶ Ntəna Taa heeli Satanı si: Təv, ma tu Soopu ke nyá niŋ taa. Ama taa tokina ı weesuyv ké.

⁷ Ḿróyó Satanı yela Taa na í tɛɛ. Uena í tó Soopu ke hiŋ isayaŋ ke pə kpaɣav ı nyuɣv na pə tii ı nəntaaləh tə. ⁸ Uena Soopu ɣaya təlvma taa, na í hiki tataya na í kaaləɣəna ı ti.

⁹ Ḿróyó Soopu alv təma-ı si: N sɛsəa isələ si ń taa wakəlvəna Iso suwe? Tvuv-ı, na ń si na ń heesı. ¹⁰ Ntəna Soopu cə-ı si: Alv nyá, n yəɣətəhı mpv isı kpaŋtv suwe? Ye Iso ka lakaya-tuyv kəpantv na tá laŋa heewa. U kəma na í lakı-tuyv isayətv tə kisi?

Paa na Soopu wahala inəhı mpv tə, ı ta pəntəna Iso ké natələhı ı yəɣətaya taa.

Soopu taapalaa tooso təm

¹¹ Soopu ka wəna taapalaa tooso ké. Mpeɣele Teməh tv lıfası, na Suha tv Pilıtaı na Naama tv Sofaa. Pa nuwa Soopu wəsası təm, ılena pá polo si pa wiiliyi-ı na pá ɣaya ı kin na pá heesı ı laŋle. ¹² Pa loosa Soopu ke pooluŋ na pá wı-ı nyəm. Pa kpətəna-ı na pá cəkəna-ı, ılena pá tvli nəsı, na pá cəli pa tokonaa, na pá ŋmusı pa nyəhı taa ké tetv. ¹³ Uena pá ɣaya atəɣe ilim na ahoov ke kuyɛɛŋ naatosompəɣələya. Pa ta yəɣətəna-ı natəli ke ı wəsası nsı si katətələya təo.

SOOPU NA ı TAAPALAA TOOSO

(Titite 3–31)

3

Soopu wula

¹⁻² Pə waaki ké Soopu tuwa i kuyaku kubluyu na wula si:

³ Pə husi ma kuyaku kubluyu,
na ahoο nna pa yəgəta ma luluyu təm tə.

⁴ Pá nyəni-kuyu səkrətyu nyəŋku.

Isətaa Isə í taa pəəsi ku təm.

Pəyele nyaaləm napəli pə taa nyaali-ku.

⁵ Isotom na atətəle səkrətyu í pəəsi ku təə.

Na isəŋmuntuyu kəkprətyu waasi-kú,

yaa ilim sí na pə yu isu ahoο.

⁶ Ahoο aní á kəli lenna ke səkrətyu.

Pá taa tasa-yəgə kalənav ke isətunaa, yaa pənaɣa taa.

⁷ Ahoο aní, á saali kaalvlaya ke tam təə.

A taa nu laŋhuləmle kawilitaya nakəli tətə.

⁸ Təwaa mpa pa nyəmə kuyəŋ ke mpusi təŋsyu,

na pá kraasəyi təm səsə*fa* pááná tə.

Pá təŋsi ahoο anəyi mpusi. ^a (Təlaakəŋ) kəna táá tələsi si təm səsə.

⁹ Səkrətyu í waasi tuləmaluyu təə,

na ahoο aní á taŋ ilim na á wu.

Pə́cə́ á taa loosi pə nyaaləm.

¹⁰ Mpi tə, a ta kayati ma luluyu,

na saŋa má naaki wahala səsə we.

¹¹ Pepe təə ké ma taa sí na pə́cə́ pá ləli-m,

yaa ma taa hee ma luw waatu?

¹² Pepe təə ké pə ha-m too,

na í si-m i təə na má mʊsi-i?

¹³ Isəntə tə, maa həntaa təpamm ke pəlaau taa,

na má tooki, na má heesəyi.

¹⁴ Ma na awulaa səsaa na tetu nyəŋ nyəma,

mpa pa ŋmaaki téesi səsəənsi tə,

¹⁵ yaa awulumpiya mpa pa wəna wəla

na pá suuliyi liyitee ke téesi taa tə.

¹⁶ Maa we isu pə həlʊsyu

pəyaya na ká ta ná ilim tə.

¹⁷ Isayav yeki i isayav ke pəlaau taa.

Tənaɣa mpa pa kawa katatəlaya tə,

pa heesəyi tam təə.

¹⁸ Saləkətnaa təna we heesuyu taa ke tənaya.

Paa tasəyi ŋmakəllaa hólá ke nuu.

¹⁹ Səkpəlu na səsə pa we kuləm ke tənaya.

Pəyele pə ceki yom na i caa.

^a 3:8 təm səsə: Piipili yaawa wontuyu kəne si (Lefiyatan) na Nasaala taa, yaa

20 Pepe tōō ké Isō yeki na wahala nyóma naaki ilim?
Na í haaki lanwakəlle nyóma ke weesuɣu?

21 Pa taŋa səm, na pəle pu kəŋ,
Na pá pɛkəɣi-wəɣi teu isu liyitee.

22 Yulu wei i lanle ká huloməna
na í ŋmaali si i hika pəlaav?

23 Wei i mpaav ŋmelaa
na Isō tama-i kotaya tō yáá?

24 Ma tɔɣonaya nté feesiŋ tisuyu,
na má mələɣi pə fei tənaya,
isu lum kpeŋuyu tō.

25 Ye ma tó ma taa ke pulupu sɔɣontu pə kəŋ ké.
Mpi ma seeki tɔɣo ma naaki.

26 Ma ta nyi təpamm yaa alaafəya
yaa heesuɣu tōm.

Ama cəsese watəɣəna-m.

4

Ilifasi kyəɣotutu

1 Ḿpóyó Temaŋ tu Ilifasi tōma Soopu si:

2 N ká pəsi na í kantəli na má
yɔɣotəna-ŋ?

Mpi tō, tōm we ma taa ké,
maa pəsəɣi na má su.

3 Nyá seɣesəna yəlaa paɣale.
Pəyele n nyəmá acamaa ke apalotu səsuyu.

4 Nyá tasayana layatu ke mpa pa caa hotuyu tō,
na í kusəɣi mpa səɣəla nyəkaa tō.

5 Pə maɣana nyá, uena nyá apalotu
yələɣi na í huɣutiɣi lotu na?

6 Isu n nyaŋayana Isō ké na pə waasəɣi-ŋ?
Na nyá tənte kɔpante náá tɔɣu-ŋ naani?

7 Huu nyá taa, too tō,
n nawa pə kpiisa kɔpama, yaa tampana təŋlaa na?

8 N nyəmá teu təsiyisiyi si,
ye yulu hala kotakesəm yaa i tuu wahala,
mpu inəɣi i kəŋ kum.

9 Isō wosa pə yəlaa ke heelim na pááná,
na pə wakəli-we na pə kpiisi-we.

10 Pa holiyi ké isu tɔɣolasi,
na Tacaə təkəɣi-we na i pələɣi pa kela.

11 Ye tɔɣolasi í lanə tɔɣonaya si səki ké,
na si piya náá yá yem.

12 Pə weləta ma ŋkraŋuyu taa
ké tōm ke mukaya tee

13 ké ahoə taa ké saa wei toosee asayee
kəŋ na tom píi yəlaa tō.

14 Sɔɣontu watu pəla-m təyuluɣulu,

na ma tɔnɔyɔ tɔna seliyi.

15 Heelim feta ma isentaa na ma tɔnɔyɔ tɔna lɔli kacɛncɛmpɔyɔlasɪ.

16 Ma naakaɣa nɔyɔlɔ sɛŋaa, ma ta nyɛmi-ɪ.

Uena ma nu pɔntɔ miitiyi si:

17 Yɔlɔ pɛsɛyi na ɪ tɔŋ tampana isu weye Iso kin?

Yaa ɪ pɛsɛyi na ɪ weɛ tɔnaŋŋ isu ɪ ŋmalɔ na?

18 Ye Iso tɔ lɔ naani kɛ ɪ tɔmlɛ nyɔma, na ɪ naaki isɔtaa tillaa kin ke kawalaya.

19 Kacɛŋfana mpa ɪ ŋmana cɔyɔ na pa tɔnɔŋ kɛ tetu, na ɪ yɔkɔyɔ fɛi katɛ isu sonsompee tɔ?

20 Iso naŋɔyi-weye isu mɔlɔm ke kɔyaku kɔlɔmɔyɔ.

Pa saali tam, nɔyɔlɔ u tu paasɔyɔna.

21 Pa weesuɣu ŋmusi cɛpa.

Uena pɔ sɪ pa fɛina lɔmɔɣasɛɛ.

5

1 Uifasi si: Soopu ma kapuka na ɪ nɔ na si nɔyɔlɔ kɔ cɔ-ŋ?

Isɔtaa tillaa naŋŋ nyɔma taa awe tɔɔ kɛ n kɔ kɛsɛna?

2 Lɔmɔɣasɛɛ fɛi tu pɔɔnɔ kɔyi-ɪ kɛ.

Uena isɛsɛmle nɔɔ kɔ kɔmɛlɛŋ.

3 Ma nawa pɔ lakɔna kɔmɛlɛŋ.

Mpɔyɔ ma koola kɔ tɔyɔɣa ke mpusi kɛ kɔrakɔaa si:

4 Nɔyɔlɔ ɪ taa waasi kɔ piya.

Si tɔm ɪ si tɔnaŋnaŋ ke tɔhɔlɛ.

5 Nyɔyɔtɔnaa ɪ tɔyɔ kɔmɛlɛŋ kɔmtɔ.

Pa na sɔwa kalaa weɛ tɔ, pɔ lɛɛki-ti.

Lɔŋlaa ɪ kuu kɔ wɛnaw.

6 Kɔtakɛsɛm u lukɔna atɛ.

Pɔyele pɔ taya tetu tɛɛ kɛ wahala nyɔkɔna.

7 Ama pɔ tɔ yɔlɔ kɛ si ɪ tɔyɔ wahala,

isɔ mamacɔyɔlasɪ kɔlɔyɔ isɔtaa tɔ.

8 Ye mɔɣa Soopu, Iso kɛ maa tɔwa kɔlɔyɔ, na mɔ pɛti-ɪ ma tɔm.

9 ɪ kɔlarɔm tɔɔwɔɣa,

yɔlɔ kaa pɛsi pɛ cɛkɔnaw,

yaa ɪ nyi pɛ nyɔyɔ.

10 Iso yekina na tɛv nuki

tɛtu tɔɔ, na tawa nyɔkɔki.

11 ɪ kusɔyi mpa pɛ pasaa tɔyɔ,

na ɪ hɛsɛyi lɔyɔɣa nyɔma laŋa.

12 ɪ wakɔlɔyi mpi acilayɔtɔ nyɔma suku si pa laki tɔ.

ɪ sɛŋsɔyi pa kɔlarɔm ke pa niŋ taa.

13 ɪ kɔraaki nyɔntaa na pa acilayɔtɔ.

Pa kɔpɛlikɔpɛka layɔtɔ tasɔyɔ u waasɔyi pɔlɔ.

14 Ilim na pə isəle ke pa tutiyi isu
səkrətuɣu wεε,
na pá həkəyi isu ahoo yuwa.

15 Ama Isə ná ləsəyi icam ke səm taa,
na í waasəyi-tə toŋ tu niŋ taa.

16 I tuɣi konyəntu taa ké tseluɣu,
na í təkəyi isayalataa təna nəosi.

17 Wei i ŋkraŋuɣu Isə həŋ tə, i nu leleŋ ké.
Ile taa kisi Toŋ təna tu seɣesɣu.

18 Isə lakəna yulu təə ké hiŋ na í tu-ti kəəle.
Inu i kuyəna na í waasəna i niŋ.

19 Paa waatu wei ké i yak-i-ŋ
wahalanaa na asola taa,
na isayatu natəli tə kaa maɣana-ŋ.

20 I ká waasi-ŋ nyəɣosi waatu.
Na í ya-ŋ səm nəɣo taa ké yooɣu taa.

21 Paa pa caɣa nyá acɣa pu kenti nyá təə ké.
N kaa nyana puluɣu wahala waatu.

22 Nyəɣosi na wahala pə təm ká la-ŋ wona.
Pəyele n kaa nyana taale wontu.

23 Pu kenti nyá tawa ke wakəllaa.
Paa pεε kələləɣona, yaa taale wontu.

24 Alaafəya ká wεεna nyá təyaya təna taa,
na krənte natəli tə kaa laŋ nyá kalakəŋ taa.

25 Nyá piya na nyá lələɣu nyəma ká huki,
isu tawa taa nyutu.

26 N ká kpatəli teu ke təkun̄kunjku
na pə́cɔ́ n̄ suu púóyú.
Teitei isu təɣənaɣa pukuyu na pə́cɔ́ pá kú tə.

27 Tə pεekaa na tə ná mpi təɣəle.
Nyaya pə wεε si n̄ nu-ti na n̄ cəkəna-ti.

6

Sooru kwəcətu

1 Mpuɣule Sooru cəwa si:

2 Ye pu we pəsuyu si pá maɣasi
ma wusasi na ma wahala təə,
3 pu kəla ləm nəɣo kanyəŋa ke yuŋ.

Pə təə ké pə yəɣətəyi-m yem yem.

4 Toma təna tu yaɣa-m nyəma,
na a sətə suu-m.

Na Isə səɣəntu pu-m.

5 Kraŋaya u wiiki ka təɣənaɣa kupaŋka kiŋ.
Pəyele nau u mutəyi nyutu tətəɣəle.

6 Yulu u pəsəyi na í təɣə akprofu puləpu.
Pəyele yate ləm kəhələməm səpa yem ké tətətəto.

7 Mpi pu we maga acaalətu na ma taa kpətəyənə tə,
mpəyəle ma təyənaya*fa*. ^a

8 Hai, ye Iso ka mukaya ma kusolumotu
na í la-m mpi ma teeləyi tə.

9 Ye í ka tisaya si í tələki-m,
na í kusí í nin kəkentiŋ ke ma tə.

10 Maa paana laŋhulomle,
na má nyəə toŋ ke wahalanaa pane pa taa.
Ma ta cələsi Iso Naŋŋtu kuyəyətutu ke tiili.

11 Pepe təə ké maa teeli na má feina toŋ?
Yaa má tasa taŋyuy na ma tomle tama?

12 Ma toma ta ke pəle
yaa nyəyəlyuy kusεεmuyuy nyəna.

13 Ma feina toŋ nuli,
pəcó ma feina wei í ká ya ma nyuyuy tə.

14 Pə weε si konyəntəyolə taapalə í lapí-í kupantə ké.
Pə taa kəə na í ló Toma təna tə.

15 Ama ma taapalaa yəəla ma apalətu
ké isu ləəy ŋku ki laa nyəəy tə.

16 Waatə wei tɛv təmpεε
hooki ulena ləəy iní í su.

17 Haŋaya kəŋ ulena í nyəə.
Na ilim nyaɣa ulena ləəy woli.

18 Ləkətu puiki mpatəntaa ulena pá yele
pa mpaav na pá sɔv nyutu na pá le na pə saali.

19 Tema təntaa na Sara nyəma pa yasəyi isε
na pá pεεkəyi ləm na isəle kusεεmlε.

20 Pa tala ləəy, ulena pə yeyeti-wε,
na feele kra-wεyε pa isəle sεεsuyuy təm.

21 Ma taapalaa mε í wε-m
teitei ké isu ləəy ŋku.
Í naaki ma wahala na səyəntə pu-mε.

22 Ma ta sələmi-mεyε pulə,
yaa si í ha-m kəhəv nakəli.

23 Yaa í fiti-m kolontunaa nin taa,
yaa í waasi-m ŋmakəllaa nin taa.

24 Í sεyεsi-m, maa su na má nu.
Í huli-m timpri ma wakəlaa tə.

25 Yulə nukí tampana kuyəyətutu ké na í tisi.
Ama ma taapalaa kalənav náá waasəyi pulə.

26 Í mayasəyi si í footi ma kuyəyətutu
na í nyəmi yem ké naani fei tə má na?

27 Halí í təkí tete ké sulav təə
na í kpεŋəyənə mə ceu mayamaya na í pεεtəyi.

^a 6:7 Hepəla taa loŋŋa kane ka nuw we kate.

28 *I nyəni-m teu*

na í ná, maa looliyi-mε.

29 *I su, kɔtakεεsəm í taa kɔɔ,*

I su, mpi tɔ, ma we ma tampana taa ké.

30 *Maa yɔyɔtəyi isayatu,*

pəyele kwakələtu u lukəna ma nɔyɔ.

7

Soopu kɔyɔyɔtu tɔtɔ

1 *Yulɔ weε ke atε cəne weε ké isu yoolu.*

Ilɛna í kɔyεεŋ náá we isu

wei í laki təmle na pá feləyi-t tɔ.

2 *I we teitei ké isu yom pεεkuyɔ isotom sɪ í hεεsɪ,*

yaa təmle tu kɔnyɔntu tanɔyɔ u kɔfelɔyɔ tɔ.

3 *Mpu inɪ tɔtɔyɔ ma kpancoou nté wɔsasɪ isɔtɔnaa.*

Ahoo wahala nyəna ke pə cɛla-m ma paa tete.

4 *Ye ma həntaa, ma pɔɔsəyi ma təyi sɪ,*

pəlee ké maa kɔli?

Ye pə ta fe lɔŋ ilɛ

hɔweε krai nyəna cɔɔsəyi-m ké, haləna pə nyaali.

5 *Hɪŋ tɔlasɪ na sonsompee waasa ma təna.*

Ma tanɔyɔ yá pɔyɔlee na lum kpeŋ.

6 *Ma weesuyɔ u laa tɛm,*

isu sayata lɔlɔ kponkpoloku.

Ye kɔ kponkrontuyɔ í tɛma kɔ tənaya nté.

7 *Hai, Isɔ taa sɔɔ sɪ ma weesuyɔ ké heelim.*

Ma isε kaa na kɔpantɔ tɔtɔ.

8 *Isɔ wei í feŋyi ma tɔɔ tɔ,*

pə kaasa pəɔ í kaa tasa-m nau.

Maa saali yem na í pεεki-m na í wɪ.

9 *I su isɔŋmɔntuyɔ yaakuyɔ na kɔ saali yem tɔ.*

Mpúyɔ yulɔ tiiki atetəle taa, u tasəyi

krau.

10 *Páćó u mələyi í təyaya taa.*

Ilɛ kelɛ kaa tasəyi-t nyəm.

11 *Pə tɔɔ ké ma kaa su.*

Ma laakali pəsaa ké.

Pə weε sɪ má yɔyɔti.

Ma lanle kəla wakəlyɔ,

maa hɔli-tɛyε.

12 *Maɣa teŋku,*

yaa í taa tɔm sɔsɔ,

na Isɔ í feŋyi ma tɔɔ ké mpɔ?

13 *Ye ma tɔma sɪ ma kato ká hεεsɪ ma lanle,*

na ma kɔhəntuyɔ náá kú ma páaná.

14 *Ilɛ n nyaasi-m na toosee asayεε.*

N hɔla-m yaasinaa, na sɔyɔntɔ sɔsɔɔntɔ kra-m.

15 *Hai, ye n ka ləla ma luyɔ tεε, pu kəla-m teu.*

Səm lapra-m sana, na taasi tɛm katatəlaya pəne.

16 Pə nu-m, ma kaa tu wee tam.

Ma weesuɣu ta ke pulv, yele-m təhe.

17 Yulv ké we na n̄ tɣuna-i mpv pə taka?

Na n̄ keɲna-i mpv suwe?

18 N cəki i tɔɔ ké paa tanaɲ ŋku.

Na n̄ maɣasəɣi-i paa waatu wei?

19 Pəlee ké n̄ ká kusɪ nyá isəle ke ma tɔɔ?

Na ma tu lipu ntayaməte maɣamaya?

20 Yəlaa tɔɔ cəlv,

ye ma pəntaa weɣe ma wakələna-ɲ?

Pepe tɔɔ ké n̄ siɣisina ma tɔɔ ké nyá nyəamá?

Na má pəsi-ɲ isu səɣəla?

21 Pepe tɔɔ ké n̄ kaa yele ma isayatu tɔm?

Na n̄ tɛe ma kɔpəntɔɣu tɔɔ?

Pə taya pulv,

maa hənti nɔɔnɔɔ ké tetu taa.

N ká pɛeki-m n̄ kaa na-m.

8

Pilita kuyəɣɔtv

¹ M̄p̄óyó Suha tu Pilita tɔma Soopu si:

² Pəlee ké n̄ ká heesi nyá ɣəɣɔtaya ŋke?

Nyá kuyəɣɔtv ká wee isu heelim səsəm na?

³ Ha, n̄ tɛɲ nyá taa si

Isə Toma təna tu keeki siɣisuyu yaa tampana ké?

⁴ Ye nyá piya wakələna Isə,

i fɛləɣi-səɣi si isayatu ké.

⁵ Ama ye nyaa keesəna Isə tɔɔ

na n̄ tɛkəɣi Toma təna tu ke niɲ,

⁶ ye n̄ seesa isəle na n̄ təɲəɣi tampana,

Isə paasəɣəna-ɲ ké na í ha-ɲ

təcaɣale nte tə muna-ɲ tɔ.

⁷ Halɪ nyá wɛnau nɔɔnɔɔ nyəm ká

kəli kancaalaya nyəm ke tɔɔv.

⁸ Pɔɔsi lɔɲ nyəma,

na n̄ təkɪ pɛle pa caanaa layatu tasuɣv.

⁹ Mpi tɔ, tete tete ke pə lula tá,

tə tá nyi pulv.

Ta weesuɣu u laa tɛɛv ke cəneɣe isu isotom.

¹⁰ Ama pɛle paa tasa-ɲ layatu

ke timpɪ timpɪ pa nyəamá tɔ.

¹¹ Mɔlvɣv*fa* u səɲəɣi timpɪ lɔm fɛi tɔ.

Pəyele səsəncəɲa u hatələɣəna nikaya. ^a cəne.

¹² Lɔm í nyɔɔwa ka wuləɣi ké,

^a 8:11 Mɔlvɣv: Pɛle pa te mɔlvɣv yaa pa te səsəncəsi ke pa keesəɣi

na pá ta tu setəta-ke si, pá lana pulu.

¹³ Μρύγυ Ισο τός σολλα τεεσəγəna,
na i kisilaa teeluvu náa saaləxi yem.

¹⁴ Pa naani cekı kέ isu kpronkpontu,
na pa nyuvu tətule náa wε isu acayanyatuvu.

¹⁵ Ye pa nyəka pa teesi tō sı leŋliyi kέ.
Pa nyəkələγəna-səxi teu ilena sí yəki.

¹⁶ Pa wεε kέ isu tuv səŋuvu

ilim taa kέ teu,
na cələm tō kv taa
na kv tiikası ke haləm təna tō.

¹⁷ Kv kaŋ kv lila kέ na á leγətəna ppe huγule,
na á hikiyi nikaya ke kvkraməŋ hekv.

¹⁸ Ama ye pa kpesa-kvu kv lonte taa,
ile təna nyəma kpeesı si mpe pa taa naaki-kv.

¹⁹ Yulu isu mpv tənaya nté.
Kvfulu ká kvləna i lonte taa.

²⁰ Iso u ləki tampana təŋlv,
pəyele i kaa səna isayalatv.

²¹ Iso teŋ i yele na í won,
na í kraləsəna laŋhvlumlε.

²² Ama nyá kolontunaa ká təγəna feele,
na pə yəki asayaa teesi.

9

Soopu nyəntv

¹ Μρύγυ Soopu cōwa sı:

² Pəpətv fei leleŋ,
ma nyəma teu sı mρύγυ pə wεε.
Isənaya yulu ká la na í wεε Iso kέ teu?

³ Ye n caaki-i na yosu, i pəəsı-ŋ tōmnaa iyaya.
Ama n kaa cō paa kolōmuvu.

⁴ I kέ toŋ taa toŋ tv kέ,
na ləmayasεe təna tv.
Nəγəlv kaa kraası i təxi i tō, na pəntv lu təsoolii.

⁵ I laγasəxi pósŋ ke lona kέ,
pósŋ u nyəŋ.
Na i pəsəxi-i krentəlası na páána.

⁶ I ciyiŋi tetv ke
hatoo tə kite teε, na tə akelena seliyi.

⁷ Ye i yəγətəna ilim pu luki.
I taaləxi isətvlŋası tō kέ.

⁸ I tike i hetəγəna isətənvuvu
na í təŋ teŋku hola tō.

⁹ Na í la isətvlŋası nsı tə yaaki sı,

isətu í si na má təɣə təyaya tə,
na haya na kpaɔa na yulɔ.

Na kantuyu na ku piya na lensi tətə*fa*. ^a nsi Ləkpa nyóma nyómá tə.

¹⁰ I kulapəm ke səsəəm ké pə fei cekənav,
pəcó i piti təma fei kaluyv.

¹¹ Paa i teena ma cəb ma kaa na-i,
pəcó ma kaa nyi i teev.

¹² Ye inɪ i kpaɣana aweyele leekəlv?

Yaa awe ká təna si: Kai?

¹³ Ye Isə mu pááná a heesəlv fei.

Pə kpeɲna teɲku taa təɣəlvuyv səsəəm
Lahapɪ*fa* na ku waali nyóma tənaya,
na pá həntəyi-i atə. ^a

¹⁴ Na təm ntiyi maa
cə-i yaasi inɛ i taa?

¹⁵ Paa maa tu wɛna tampana, maa cəɔki.
Peelee ke pə wɛɛ si má sələmi ma huɲɲɔ.

¹⁶ Paa ma yaa-i ké ná í cə-m,
ma ta sa si i nuwa ma nəɣə.

¹⁷ I heelim səsəəm pɛta-m atə,
na í fetili-m hiɲ hiɲ ke yem.

¹⁸ I wakəlayi ma laɲle ké.
I yeki-m si má feesi.

¹⁹ Ye toɲ ke ma teələyi,
Isə keke toɲ tu.

Yaa ma caa ma húli ma tampana,
awe ká tu ha-m-ye?

²⁰ Paa maa wɛɛna tampana,
ma nəɣə ká kəna ma təm.

Yaa ma tewa teu, ɲke kaa kəna-ti.

²¹ Ie ma tu tewa teu na?

Ma maɣamaɣa ma ta nyi.

Ma weesuyu lu-m səɲ ké.

²² Pə təna pə wɛ-m teitei ké.

Pə taya pulɔ,

Isə kuyi yulɔpaɲ na isayav ké.

²³ Wahala í kəma kpaɔpaa, na í kó telaa,

Isə ná wonɲi pa laɲwakəlle tənaya.

²⁴ Isə tɔna tɛtu ke isayav niɲ taa.

Iɛna í takɪ huɲlaa isentəə.

Ye pə taya inɪ awe ká lana mpv?

²⁵ Ma pusɪ teeki levlɛv ké isu selu.

Si mɔka yem ké, ma ta nu leleɲ.

²⁶ Si teɛwaya təlu, isu səsəncaasi kpuluyv,
yaa isu hekəle tiluyuu i təɣənaɣa waali tə.

^a 9:9 Isətolɔɲasi səne si nyəm wɛ kate, pə təo ké tə tɔwa
yɔɣətəyi coco inɛ i təm.

^a 9:13 Lahapɪ: Ləɲtaa nyóma mɔla taa ké pa

27 Ye ma tó ma taa si maa sɔɔ
 ma taa pááná tɔɔ, na má yele
 lanwakállɛ na ma isɛntaa hɛti,
 28 ɔlɛ ma lanɛ cɛkəna ma wahala tənaya.
 Ma nyəmá teu si, Iso kaa ha-m tampana.
 29 Ma tɔm ká sɛna.
 Ilɛ pepe tɔɔ kɛ maa nɔki na má caali ma ti?
 30 Paa maa sɔna kpaləkrəm, na má kilisina tɛv lum.
 31 I taɣanəyi-m afɛla taa kɛ pɛtɔv kɛ,
 na ma wontu maɣamaɣa pəsi-m kusəɔtɔ pulɔv.
 32 Iso tá kɛ yulɔ isu má si i ká cɔ-m,
 yaa má yaa-i nɔnɔɔ.
 33 Nɔɔɔlɔ fɛi si i ká sɔv má na-i
 tá hɛkv taa, na í loli-tv.
 34 Iso su kkrátóyó ŋku n makəna-m tɔ,
 na nyá sɔɔntv hɛɛsi-m cɔɔsɔv.
 35 Ilɛ maa yɔɔtəna-ŋ ma kaa nyá.
 Ama pə taɣa mpɔvɔlɔ.
 Maa pəsəyi pulɔ.

10

Soopu kuyəɔtɔtv tɔtɔ

1 Soopu si: Weesuyv lu-m sɔŋ kɛ.
 Maa wii ma ti tɔm.
 Ma lanɛ kəla wakəlvɔv, ma kaa tasa sum.
 2 Iso, maa heeli-ŋ si, taa kv ma tɔm.
 Ama heeli-m mpi pə tɔɔ n yookina-m tɔ.
 3 Pə wɛ-ŋ teu si n ŋmakəli
 má wei n ŋmawa tɔ,
 na n yele na pə lana asayaa na?
 4 Anu n naaki na pə kəli yəlaa,
 na n maɣasəyi na pə kəlvɔv-wɛ.
 5 Iso nyá weesuyv topila isu yulɔ nyəŋkv kɛ?
 Yaa nyá pusi tɛkɛ isu yulɔ pəyayv nyənsi?
 6 Pepe tɔɔ kɛ n pɛɛkəyi ma tasəkəle
 na n fɛŋyi si n kuli ma isayv tɔɔ?
 7 Anu n nyəmá si ma ta wakəli,
 pəcɔ nɔɔɔlɔ kaa ya-m nyá nin taa.
 8 Nyá nin ŋmana ma təna,
 na n caa si n wakəlvɔv-m.
 9 Iso tɔɔsi si, nyá ŋmana-m, isu cɔvɔ.
 Ilɛ n ká taɣanv-m yəkvɔv na má pəsi mvsvɔv na?
 10 Nyá ŋmaɣana-m ma too taa,
 isu naaləm kiikuyv fulayv taa tɔ.
 11 Nyá lapəna-m mvwa na hɔla,
 na n waasi pə tɔɔ kɛ nantv, na n suu-m tɔnvɔv.
 12 Ilɛna n la-m pɛɛɛɛ,
 na n ha-m weesuyv na n fɛŋyi kv tɔɔ.

13 Ama ma nyámá nyá ləmagaʂe wena
n ka ɲməsa nyá lotu taa tɔ.

14 N feɲiyi ké si, ye n nawa ma wakəlaa
ɫe n kisi-m suulu húlóyó.

15 Ye ma wakəla-na-ɲ ma lepaga,
raa ma tɔm tewa, nyuyu kama ɲpóyó.
Na wahala nu-m na fɛɛɛ kuyu-m.

16 Ye ma kusa nyuyu ɫe n tu ma waah,
isu tɔyolaga, na ɲ kúləyi ma tɔ na piti tɔma.

17 Na ɲ kəɲna-m aseeta nyəma
mpa raa caaki-m tɔ, na nyá pááná sɔsəyi ma tɔ.
Na ɲ kɛɛtəlyi-m na wahalanaa.

18 Pepe tɔ ké Iso ləsa-m ma too lotu taa?
Isəntɔ maa səpa nəyɔɔ ta na-m.

19 Paa tɛɛna pəlaav taa ké kɛakɛraa,
na pə wɛɛ isu pa ta luli-m.

20 Ma weesuyu kuyeyɛ kaasa-m pácó tike ntɔ.
ɫe Iso, yele-m mpɔ na má
yɔɔlɛna wɛɛ pácó wei i kaasa-m tɔ.

21 ɫena pácó má polo atətəɛ taa.
Ma kaa tasa məlyu ke cəne.

Tɛtu nti tɔ taa ké səkɛɛtuyɔ anaam wɛɛ.

22 Səkɛɛtuyɔ tɛtu wɛɛ ké isu ahoɔ.

Isotom sɔsɔm ké, pɔlv ta təɲ.

ɫena nyaaləm náá wɛɛ isu pə yukuyu tɔ.

11

Sofaa nyəntv

1 ɲpóyó Naama tu Sofaa cəwa Soopu si:

2 Nyá yɔyɔtaya kɛkɛkɛ tɔ, pə wɛɛ si má cɔ.
Pə taya yɔyɔtaya nyəm ke yɔlv tɔm teekina.

3 Nyá nəɔɫɛɫɛɲ u təkəyi yəlaa nəɔsi.
N kaa pəsi ɲ wɔɲ nəyɔɔ na pá tá tu-ɲ fɛɛɛɛ.

4 Halɪ n tu yɔyɔtaa si nyá tɔm tewa,
si n ta wakəla-na Iso.

5 Hai, ye isu Iso ka kulayaa
nəyɔ na í tu yɔyɔtɔ.

6 Halɪ i ka hula-ɲ i nyəmtɔ tete.
Tə tɛɛ yɔlv layatv tɔ.

Tənaɲa n ka nawa si Iso u
pɔsəyi nyá isayatv təna tɔ.

7 N pəsəyi na ɲ mayasi Iso lotu taa tɔm
na ɲ cəkəna Toma təna tu un i sɔsɔntv na?

8 Tə kəla isətənyuy ke kɔɲkɔlvməɲ.

Yɔlv kaa keesi tə tənaya,

tə tɛɛ atətəɛ ke lumanɲ.

Yɔlv kaa cəkəna tə tɔm ke sɔsɔm.

9 Iso səsəəntu ntı tə kəla tətə
kə təəv, na tə kəli tənku kə wəŋ.

10 Ye Iso kra tasəkəle tə
yaa ı yaa-ı nənəyə, awe kpesiyina?

11 Pə taɣa pəlv, Iso nyəmə yəlvəymnaa kə.
Pəyele pə fei-ı katə sı í ná pa kawalaya.

12 Mpi ləmayasəe fei tə ká hiiki layatu tə,
taale kraŋaya ləla təyaya nyəŋka.

13 Ama pə kaasəyü Soopu nyá tə,
kəesəna Iso təə, na í tēyē-ı niŋ.

14 Hatələna mpi pə ta siyisi tə.

Taa yelee na isayatu wəe nyá təyaya taa.

15 Waatu inəyi n ká təŋ na í kusa nyəyü.

Pəlvəpə kaa kəe-ŋ, yaa pə la-ŋ səyəntə.

16 İlena í səə nyá wahala təə, isı ləm kremna.

17 Waatu inəyi nyá weesuyü kəyeyi
ká wəe təcəicəi, isı ilim sikuyu.

Na nyá səkrətyü cə isı pə nyaalvyü tə.

18 İlena í cəyana nyá tı na í tēləyi tətə.

N kaa wəena feele natəli, na í tooki teu.

19 Nəyölv kaa wakəli nyá tom.

Halı yəlaa pəyalə ká pəkı sı í sənə-wə.

20 Ama asayaa isə ká nyəŋ kə.

Pa heesvyü ká su tənaya, na pá taŋə səm tike.

12

Soopu nyəntə

1 Mpyöle Soopu cəwa sı:

2 Pəwə! Ama í wəna yəlv ləmayasəe yoo!

Mə səm waalı, a kaa tasa wəev.

3 Mə mayamaya ma wəna nyəmtə kə

ımpyö isı mə, í tá tēe-m.

Paa awe ná pəsəyi na í yəyətı isı mə.

4 Ma pəsa yəlv wei ı taapalaa paakəna təyə.

Pəyele ma yaakəna Iso sı í cə-m.

Ma siyisaa kə ma fei kawalaya.

5 Mə mpa pə cəyanaa tə, mə footiyi wahala tə kə.

Mpyö pá tusių wei ı cəŋləyi tə.

6 Nmūlaa na Iso páána kraasəlaa,

cəyana pa təyi pa tēesı taa kə.

Mpe pa toŋ nté pa Iso.

7-8 Pəəsı suması na təla na

tiina a ká sēyēsı-ŋ,

na tətə hül-ŋ tətə.

9 Köŋməŋmam mpi pə ta nyəna sı,

Tacaa niŋ lapəna pə tənə?

10 Ini i təkəna i kɔlapəm təna weesuɣu,
na yəlaa təna feesij ke i nij taa.

11 Isu ŋkraŋɣu nukɔɣu tɔm kɔɣɔtɔtu tɔ,
m̄pɔyú nɔɣɔ ná nuki tɔɣɔnaɣa leleŋ.

12 Akpatəlaa na mpa pa puɪ tɔwɔa tɔ,
pa wɛna ləmaɣasɛɛ na nyəm ké.

13 Ama Tacaɔ kele ləmaɣasɛɛ na nyəm maɣamaɣa tu,
na laɣatu tasulɔ na toŋ tu.

14 Ye i yəka mpi, nɔɣɔlɔ kaa ŋmá,
ye i təkə wei, nɔɣɔlɔ kaa tɔli-i.

15 Ye i kra tɛv, ilɛ wɔlaɣa wɔli.
I tɔla-kv, ilɛ lum wakəli tɛtu.

16 I wɛna toma ké na í nyəmá a larənav,
na í təkə letaa na mpa pa toliɪyí lɛlaa tɔ.

17 I yeki na pá kuuki tɛtu nyuɣu nyəma, na pá tɛkəna.
I wakəlayi huɔlaa ləmaɣasɛɛ.

18 Na í ceki kuhəkum mpi awulaa ka
həka yəlaa tɔ, na í həkəyi pa maɣamaɣa.

19 I yeki na pá kuuki kətəlaa,
na í pəsəyi toŋtɔnaa mpa pə ɔaɣana
tɛu tɔɣɔ krentəlasɪ.

20 I təkəyi nɔleleŋ nyəma nɔɔsi,
na í kuɣi akpatəlaa ləmaɣasɛɛ.

21 I yeki na pá footiɣi sɔsaa,
na í yəkəyi ŋmakəlla toŋ.

22 I ceki pa səkrɛtɔɣu anaam ké,
na í kɔna nyaaləm ke atətəle səkrɛtɔɣu taa.

23 I yeki ké na piitimnaa huki,
ilɛna í wakəli-wɛ na í yasɪ-wɛɣɛ poolɔŋ,
ilɛna í kpiisi-wɛ.

24 I kuɣi pa nyuɣu nyəma laɣatu,
na pá cɔɔki yem ké nyutu taa,
pa feina təpote.

25 Pa hakəyi yem ké səkrɛtɔɣu tɛɛ,
nyaaləm fei, na pá cɛŋləyi yem isɪ
mpa sulum kɔwa tɔ.

13

Soopu nyəntv tɔtɔ

1 Mpuɣulɛ Soopu tasaa si: Ma tɛma nti
ma yɔɣɔtəyi tɔɣɔ nuw
na ma ŋkraŋɣu, na má na-ti na ma isəpəle,
na má cəkəna-ti.

2 Ma maɣamaɣa ma nyəmá nti
mə nyəmá mpv tɔɣɔ, mə tá tɛɛ-m.

3 Ama Toma təna tu Isɔ ké ma yɔɣɔtəyana
na má hɔləyi-i ma kɔnyɔŋ.

4 Mə ké acɛsaacɛsaa fɛtaa ké,

pəpətu tike ke í maγasəxi.

⁵ Ye í ka suma, í ka nəγəsəna
ləmaγasεε nyóma nté.

⁶ Í ke ηkraηη na í nu
má konyəwiina na ma konyəətutu.

⁷ Kaloolaya na təm kukekeetu
ke í ká sεεna Iso təə?

⁸ Iso təə ké mə caaki si í sεεna?

⁹ Na ye í feηa-me í ká sa-me?
Iso tá ké yulu si pa puγusiγi-i.

¹⁰ Ye mukaya tee ké í
sεekəna í təə, isu í kaləna-me.

¹¹ Í səsəəntu u tilisiγi mə pəntu na
í təm kra-meγe səγəntu səsəəntu?

¹² Mə konyəətutu we ké isu təluma.
Na mə kumaγasətu náá weε isu cuyu.

¹³ Í su, í yele na ma yəətí,
ye ma tu təmna nti ntəγəle.

¹⁴ Ma səəlu puwaya si ye mpi mpi.
Paa ma weesuγu luwa.

¹⁵ Iso í nəkaa í ku-m, ma ta taη pulu.
Ama ma təntε teu nyuluγu ke ma ləsi.

¹⁶ Ye pə tu lapa mpu pə waasa-m ké.
Mpi tə, isayav u krəətəγəna Iso.

¹⁷ Təə, í ke ηkraηη ke teu
na í nu ma konyəətutu.

¹⁸ Ma səəlu puwa si ma ləsəxi ma ti nyuluγu.
Ma nyəmə sí ma təm tena.

¹⁹ Ye nəγəlu caa si í huuna-m,
ile ma su na má sí.

²⁰ Hai, ma Iso,
yaasinaa naale tike ke ma caa í la-m,
na nyá kiη səηyux í taa la-m kate.

²¹ Kusí nyá niη ke ma təə,
nyá səγəntu í taa la-m katatəlaya.

²² Ulena í pəəsí-m na má cə-η,
yaa má yəətí na nyaa cə-m.

²³ Isayətvnaa isənaya ma lapa?
Həli-m ma təpəntəle.

²⁴ Pepe təə ké nyá isəntaa tá hetəna-m,
na í nyəənəxi-m isu nyá kolontu?

²⁵ Aní ma we ké isu kaawulaya,
yaa nyuliya ηka heelim kraκəxi tə,
na í təγənəxi-m?

²⁶ Pə taya pulu, n ηmaaκi ma təm isayatu
na í fələxi-m ma pəcaatu kəpəntəη suwe?

²⁷ N tυ-m nkeyelee suwe,
na í feηiγi ma kulapəle?

Na í ημαακι ma nɔntaaləŋ wei
 ma feɪa kanyəŋa taa tɔɔ takəlaya taa.
 28 Na ma tənuyɔ náa tasəyi isu taav,
 yaa isu ηkpaɔm muɔkoyɔ wontu kɔsusuutu tɔ.

14

Soopu nyəntv tɔtɔ

- 1 Yulɔ pəyaya weesuɔu we ké tətɔpi,
 na kú na cɔɔsɛɛ ke kɔtamsa.
 2 I lukɪ ké isu tɔyɔ hətóyó na í lontili,
 na í muɔki kpaɔkpaɔ isu isotom.
 3 Isɔ nn kɔsəyi isəle ke ma tɔɔ.
 Pəyele í yaaki-m huɔle.
- 4 Wulee nɔyɔlu læsa kupaɔm ke isayam taa?
 Pɔntɔ feɪ.
 5 Anɪ Isɔ tɛma yulɔ isətɔnaa ke kalɔyɔ
 na í su ɪ kuyɛɛŋ.
 Isɔ n tɛma yulɔ weesuɔu tənaya ke piw ɪ kaa ηmaa ka tɔɔ.
 6 Pə tɔɔ tɔ, kɔsɪ nyá isəle ke yulɔ tɔɔ na í heɛsɪ,
 na ɪ laŋle tu huɔlɔmɪ, isu apaa tɔ ke taanaya.
- 7 Tɔyɔ wɛna tɛɛɔyɔ ké, ye pa sɛta-ku,
 ku nɛyɛti na kó hɛɔyɪ pilɪŋasɪ kɔfasɪ.
 8 Paa ku lila kpaɔtəla tɛtɔ taa, na ku kite sí.
 9 Ye ku nuwa lɔmaya taŋ ku
 taɔanəyi nɛyɛtɔyɔ ké na
 kó hɛɪ pilɪŋasɪ kɔfasɪ isu tiika.
- 10 Ama yulɔ səki ké, na ɪ toma su tənaya.
 Ye ɪ tisa feesuɔu, ɪ we le tɔtɔ?
 11 Tɛŋku lɔm pəsəyi na pə pasa,
 na pusi nyəm náa nyɔɔ na sí wɔli.
 12 Mpu tɔtɔyɔ yulɔ ká həntɪ, ɪ kaa tasa kɔɔyɔ.
 I kaa tasa fem na pəcɔ isətɔnuyɔ muɔki.
 I kaa kɔlənə ɪ tom tɔɔ.
 13 Ye Isɔ ka tisayɔ,
 ɪ ka ηmɛsa-m atɛtəle taa,
 na í takɪ ma tɔɔ, halənə í kó ɪ pááná.
 Ilɛnə í su-m saa wei ɪ ká taɔanɪ-m kɔpantɔ lapɔ tɔ.
 14 Ye isu yulɔ ka səkaya na í taɔanɪ
 fem maa we taŋyɔ taa ké ma təmle kuyɛɛŋ tənə.
 Halənə kuyaku ηku ɪ ká taɔanɪ-m kɔsuyɔ tɔ.
 15 Ilɛ waatɔ wei Isɔ kɔŋmaŋmam má,
 ma tɔm ká nyɪɪ-ɪ na í yaa-m tɔ ma kaa cɔ.
 16 Ama saŋa ilɛ,
 Isɔ isəle kaa wɛɛ má ma tɔɔ,
 na í kaləyi ma nɔhɛɛ.
 17 I suuwa ma isayatɔ ke huluyɔ nakɔli ku taa ké,
 na í taalɪ ma kawalaya tɔɔ təkpaɔm.

- 18 Ama isu pǎ́ǎ́ yǎkuvu
na pǎ́ layasǎyi kukramǎη ke lona,
19 na lom náá niisiyi pǎ́e,
ηa tev náá kuuki tetu tǎ.
Mǎ́yǎ́ n wakǎ́ǎyi yulv teelvǎ.
20 N tii yulv tǎǎ́ kǎ́ na ḡ wakǎ́l i isentaa,
na ḡ tǎǎ́n-i na í tee na pǎ́ saali.
21 Paa yulv piya nyuvu kulaa
yaa pǎ́ tu-sǎ́yi feele yulv u naaki pulv.
22 Mǎ́ri pǎ́ tǎm yulv nukǎna tǎǎ́le
i maǎmǎǎ i tǎnvu wǎsasi na i laḡwakǎlle.

15

Ilifasi nyǎntv tǎtǎ

- 1 Mǎ́yǎ́́ Tǎmǎη tu Ilifasi cǎwa Soopu si:
2 Yulv lǎmǎǎsǎe tu isu nyǎ́ taka,
kaa yǎǎ́tǎyi tǎm kǎrai nyǎntv,
yaa í hǎη i tǎyi yem kǎ́ mǎv.
3 Nyǎ́ kaluvu we kǎ́ete kǎ́,
pǎ́ taa fei kǎwǎǎǎ.
4 Iso nyamnav maǎmǎǎ
na i sǎev kite ke n wakǎ́ǎyi yoo!
5 Nyǎ́ isǎǎ́tu tǎm ke nyǎ́ nǎǎ́ yǎǎ́tǎyi.
Pǎ́yele acilǎǎ́tu nyǎ́ma kuvǎǎ́tǎtu ke n kǎǎǎ.
6 Nyǎ́ nǎǎ́ hulǎǎ́ǎna nyǎ́ isǎǎ́tu.
Nyǎ́ ntompǎe kuvǎna nyǎ́ tǎm pǎ́ tǎǎ́ má.
7 Nyǎǎ́ pǎ́ taalǎna lǎlvu na?
Yaa n laala pulasi ke ilim nav?
8 N nuwa Iso lǎǎ́tu tǎsvu,
na ḡ hii lǎǎ́tu ke nyǎ́ tike na?
9 N ta tee-tuvu nyǎm,
pǎ́cǎ́ n ta cǎǎ́na pulv
na pǎ́ we-tuvu sǎkǎ́etuvu.
10 Ta taa cǎne we nyuvǎhulǎmǎη nyǎ́ma,
na akǎtalaa mǎ́ra pa tee nyǎ́ cǎa ke sǎsǎntv tǎ.
11 N nyǎnǎyi yem kǎ́ Iso laḡheesǎle tǎm
nti i telǎsǎyi-ḡ tǎpamm na tǎ́ nǎǎ́ tǎǎ́?
12 Pepe tǎǎ́ kǎ́ nyǎ́ pǎ́ǎ́nǎ́ huuki mǎv,
na ḡ culǎyi-tuvu isǎ́?
13 Iso kǎ́ n mǎna pǎ́ǎ́nǎ́,
na ḡ yǎǎ́tǎyi tǎmnaa mǎ́e?
14 Yulv u pǎ́sǎyi na í wee
tǎnǎη yaa í siyisa teu ke Iso.
15 Paa isǎ́taa tillaa maǎmǎǎ Iso feina-weǎe naani.

Pəyele isətənuγv fei tənəηη.

¹⁶ Kacanηfana γvlv isayav na acaalvγv
ηku kv maləna isayavv isu lvm nyəəv tə?

¹⁷ Təv, Soopu ke ηkraηη na má seγesi-η
na má keesi-η nti ma nawa tə.

¹⁸ Nti ləmaγasee nyəma nuwa
pa caaηaa kiη na pá hólí tə.

¹⁹ Pa tike ke Isə ka hawa tetv,
kpaí tv nəγvlv í ta siti pa hekv.

²⁰ Isayav we isənyəηle taa ké
í weesuγv pusi tənaya, haləna í səm.
Pəyele pa kala ηmakəllv pusi tənaya.

²¹ Səγəntv təm ke pa nuvi.

Pa tí caγanav waatv taa ké wakəllv ká tii pa təə.

²² Í naaki layate ceηəγi-í,
ile u teeləγi si í ká fiti səkpetvγv.

²³ Í pəekəγi təγənaγa,
na í nyəmá si səkpetvγv kvγakv taηa-í.

²⁴ Laηwakəlle na nəγəsee
pə tγi-í səγəntv səsəəntv ké.
Pə tiiki í təə ké isu wulav səlv
pukvγv si í teeki γoov tə.

²⁵ Pə taya pvlv, í kvsə niη si í makí Isə.
Í caaki si í kvləγi Toma təna tv təə.

²⁶ Halí í hika apalətv si í kvli Isə təə,
na í kenta í təγi í kpalvγv
kpusəη nyəηkv.

²⁷ Í kiiwaya na í wəna alaafəya.

²⁸ Acaləe kvγəkəe na teesi nsi si taa γəlaa
liwa na sí caa γəkuvγv tə, si taa ké í ká caya.

²⁹ Í kaa tasa wənav hikuγv na pə leeli,
pəcó pə kaa tasa-í lapənav ke tetv təə.

³⁰ Í kaa fiti səkpetvγv.

Í we ké isu kəkə nyakvγv tγv piliηasi tə,
Isə ká woso-í í heelim na pə kpiisi-í.

³¹ Ye kpete ke í tv naani, í tusa í təγi.

Mpi tə, kpete nteγele í kasəyaya.

³² Halí pu la mpv na pəcó pə tala í səm.
Teitei isu piliηa laηvγv cələm na ká sí tə.

³³ Í ká wəe ké isu tγv ηku pa yaa si, leseη tə,
kv akaa təkuvγv na á ta putə tə.

Yaa isu ηku pa yaa si, Olifi tə kv hetv luluγv tə.

³⁴ Isayav təyaya ká pəsi kaalvlaya,

uena kəkə náá nyaga muɣullu təcaɣale.
 35 Isayatu ke i haki na í lɔli kɔlɔmtu nti.
 I lotu taa ké mpi pu tɔsi-i tɔ pə puki.

16

Soopu nyəntu

- 1 M̀p̀ỳỳ Soopu cɔwa si:
 2 Tam ké ma nukɪ tɔmnaa panɛwɛ.
 Mə tənə í ké laŋa heesələa
 mpa pa kəŋna wahala tɔɔ.
 3 Pəlee ké tɔm kpete
 nyəntu nti tu su tənaga?
 Pepe tɔɔ ké rááná sita nyá kucɔcɔtu taa?
- 4 Ye maa wenna isu me,
 ma pəsəyi má yəɣɔti mpv tɔtɔɔ, halɪ pə tee mpv.
 Mə tɔm laɾa-m pətɔtəle, na má kpeeti nyuyv.
 5 Halɪ maa kraasa mə apalɔtu,
 na ma kuyəɣɔtu na pə heesi mə laŋa.
- 6 Paa maa yəɣɔti yaa ma suma,
 ma wahalanaa kaa si tənaga, yaa pá tu pasu.
 7 Hai Iso, tɔv,
 nənən n yəka ma toma na í kpiisi ma təyaga tənə.
 8 Ma cɔlɔ nyəma caaləyi-m ké.
 Na wei i yasəyi ma isayatu tɔ,
 í pəsɪ ma aseeta tu na í kɔləyi ma tɔɔ,
 na í kaləɣəna-m ma isentaa.
 9 Ma kolontu cɔləyi-m ise, na í kpasəyi mpee,
 na í tiiki ma tɔɔ na rááná, na í cələyi-m.
- 10 Yələa haawa nɔɔsi tɔcaaa, na ma tɔɔ,
 na pá tɔvki-m na pá makɪ ma ləkpaasi.
 Pa pɛela nɔɔ ke ma tɔɔ.
 11 Iso tu-m kɔtakeesəŋ ké
 na í pɛti-m asayaa niŋ taa.
- 12 Maa we heesuyv taa ké na í pəsɪ ma laŋle.
 N kra ma lumaga ké na í pɛli-m,
 na í keesəɣəna-m na í tɔɔki nyá nyəmə.
 13 Nyá nyəmə anɪ a tama-m kɔtəɣa ké
 na á tɔli ma lotu na pətɔtəle feɪ,
 halɪ ma kancələɣa kpe atɛ.
 14 A tiiki ma tɔɔ ké isu
 yoolu na á tuləyi-m pɔɔŋ.
- 15 Ma suu fələtɔ takanaa mpa pa ké ləyaga wontu tɔɔ,
 na má pilimiyi atɛ.
 16 Wula seesa ma ise ké na á mɔli,
 na atɛtəle səkpɛtuyv takɪ ma isəhutu tɔɔ.

17 Aní ma ta la müsəη,
pəcó ma ta sələməna mənəafikitu.

18 Hai, tetu, taa pi-m.
Yele na ma kakiisaya nuiki tam.

19 Pə kpaγau nənəə tə,
isətənyu taa ké ma aseeta tu wεε.
Wei i cəəki-m tə hatoo isətəa ké i wεε.

20 Ma taapalaa ná paakəna-m ké.
Ama Iso ké ma tekiyina isələm.

21 Ma caa si nəγəlu í seena ma təə,
na Iso naaki isu yulu lakuyu i taapalu tə.

22 Mpi pə təə tə, pa kala ma weesuγu pusi.
Maa təη mpaau ηku na ma tee tə, kumələyu fei.

17

Soopu kvəcətəv tətə

1 Mpyóyó Soopu tasaa si:
Ma feesiη liki. Ma kuyeeη teη na pələau taηa-m.

2 Wəηlaa tama-m ké na pá təkki-m,
na ma kpisiyi tom ke ahoο.

3 Hai, Iso səη nyá maγamaγa ke
ma nəγə təə ké huule taa.
Ye pə taγa nyá, ma feina nəγəlu.

4 N kenta pa ləmaγasee təə ké,
n kaa yele si pá kəli.

5 Pa wεε ké isu pa tukuγu ituule si:
Yulu γaa i taapalaa na pá tala i təγənaγa,
na i piya náa taη na si niη wuli.

6 Maγa yəlaa yookina yontu,
na pá təkki ma isentaa ké ntaγama.

7 Wahala wakəla ma isentaa,
na má pəsi isu ilemuyv.

8 Kusiyisim təηlaa naaki ma wəsasi,
pa nəγə taa fei kete.
Kupama kuləyi asayaa təə.

9 Tampəna təηlu ná kama nyuyv ke i mpaau taa ké.
Na wei i feina kawalaya tə, i toη səəsəyi.

10 Ma taapalaa, í kəə mə təna.
Maa naaki mə taa ké ləmaγasee tu.

11 Ma kuyeeη teewa, na pá kpeηna
təma nna a pəle ma təwa tə.
Mpi ma nyuləyi səəm ke hatoo ma taa tə pə wakəlaa.

12 Mpe pa yaaki ahoο ke ilim ké,
na səkpətuyv i nyalaa ile,

pa tɔŋ si pə caa nyaalɔvɔ.

¹³ Atətəle ke ma taŋaa si
má sɔv má hənti tə səkrɛtɔvɔ taa.

¹⁴ Pəlaav nyaɣale ma caa,
sonsompee meɣele ma too na ma kəɔɔ.

¹⁵ Ma feina tətɛlle tətɔ,
na pə tu nii isəle.

¹⁶ Maa kɛŋna-tɛɣe na má tiina səttaa tɛ,
na má həntəna musɔvɔ taa.

18

Pilita nyəntv

¹ M'róyó Suha tv Pilita tɔma si:

² Waatv wei ké í ka su yəɣɔtaɣa,
na í kɛɣa ləmaɣasɛɛ.

Ilɛna tɔ yəɣɔti tɔm kɔɔrəntv.

³ I sumə si Soopu í nyəni-tɔvɔ heeŋ suwe?
Pepe tɔɔ ké í nyənhəɣi-tɔvɔ kɔmɛɛməŋ?

⁴ Soopu isu n huɣutuɣu lotu ke mɔv na pááná tɔ,
n huɔ si nyá tɔɔ ké pə lə tɛtv
na kɔkɔɔməŋ kɛsɛi na í laɣasɛi lona na?

⁵⁻⁶ Isayav təyayə taa kəkɔ
ka tɛ ké na ka nyaləməle mɔki.

⁷ Isəna í ka tɔŋaɣana naani tɔ pɛi pasa.
Ilɛna í maɣamaya í taa laɣatv náá yele na í hoti.

⁸ Mpi tɔ, puluɣu taa ké í nɔɔhɛɛ tiɔwa,
na í tɔŋ kɔ kɔɔlahaɣu tɔɔ.

⁹ Katəka ká kɛɔ í nɔntaalɔvɔ
na ka ŋmusi náá həkɔ-i.

¹⁰ Puluɣu pima atɛɣe,
na kɔnyəpəm ke í mɔraav taa.

¹¹ Səɣəntv səsəəntv kɛraa-i na paa timpiɣi,
na tɔ tɔŋəɣi-i nɔɔhəle nɔɔhəle.

¹² Paa í ka ké tɔŋ tv,
nyəɣəsɛi ká lu-i ké na í sɔv kɔnyəŋ taa.

¹³ Kɔtəŋ isayav təɣɔ í nantv ke
pə kɛɣav í niŋ na í nɔɔhɛɛ təna tɔ.

¹⁴ Pɛi ləsɛ-i na tɔŋ ke í tɛ timpi
í caɣana naani tɔ, na pə pɔna-i səttaa wulav tɛ.

¹⁵ I təyayə ta ke í nyəŋka tɔɔ,
ɣulv pəsəɣi na í sɔv ka taa.

Pa ŋmusa ka taa ké kəkɔ mamacəɣələsɛi.

¹⁶ Ilɛna í pəsɛi isu tɔvɔ səkɔvɔ too

ku lila na pá yoosina ku pilinasi tó.

¹⁷ I hǎte ká saali tetu tǎna taa.
Nǎyǎlu kaa tǎosi i tǎo.

¹⁸ Paa lǎsi-i nyaalǎm taa na í suu sǎkpetuyu taa,
na pá tu lǎsi-i tetu.

¹⁹ I kaa yele pǎyaga, yaa lǎlyu tu,
yaa pá kaasi nǎyǎlu na i ise ke i tǎcayalǎ.

²⁰ Ilim tǎlule, na pǎtǎtule nyǎma ká nu
i wakǎlyu tǎm, na pá susi-weye watu.

²¹ Isǎna kutakǎesǎh teesi ká teesǎna tǎyǎle.
Mpa pa ta nyi Isǎ tǎ pa lonte nté.

19

Soopu nyǎntu

¹ Mǎpǎyǎ Soopu cǎwa si:

² Pǎlee ké í ká hǎesi-m
kǎnyǎh tuyu na má kuyǎyǎtutu?

³ Tǎm naanǎwa kele í tǎma-m kutuyu,
pǎ fǎi-mǎye fǎele si í cǎosǎyi-m mpu?

⁴ Ye tampana ma tu lapa isayatu,
ma nyuyu taa ké pǎ tǎh.

⁵ Isu i hǎh mǎ ti na kalampaanu na
í maǎasǎyi si ma kawalaya kǎnyǎh ke ma tǎki tǎ,

⁶ ama í nyi si Isǎ kpana-m
i puluyu taa, na í tuyu-m kǎnyǎh.

⁷ Ye ma wiiki si pa laki-m musuh,
nǎyǎlu u cǎaki.

Na má yaaki si pá waasi-m,
nǎyǎlu u seekǎna ma tǎo.

⁸ Isǎ kaga ma mpaau, ma pǎsǎyi teeu.
I yela-m sǎkpetuyu taa, na ma hakǎyi.

⁹ Isǎ kǎwa ma hǎte yaau,
na í kǎali ma teeli ntenuyu.

¹⁰ Isǎ wakǎla-m pǎ tǎna pǎ taa ké,
na í kǎesi ma teeluyu isu tuyu, na má sí.

¹¹ Isǎ pǎánǎ sǎsǎna huuna-m
na í nyǎnǎyi-m i kolontunaa taa lǎlu.

¹² I yǎlukǎlaa kǎeka kǎenta nǎyǎ na pá kǎo ma tǎo,
na pá siki na pá cǎna-m.

¹³ Isǎ hatǎlǎna-m ma teetǎnaa,
na ma asǎmaa náa yaaki na pá yeki-m.

¹⁴ Ma cǎlu nyǎma na ma lǎlǎtǎnaa
ná sǎo ma tǎo.

¹⁵ Ma tǎyaga taa muuǎa na ma tǎmle nyǎma
ná yuyu-m na pá nyǎnǎyi-m kǎai tu.

16 Paa ma yaa ma tæmle tu
na má wiina-i, u cœaki-m.

17 Ma lu sœŋ ke ma alv mayamaɣa ké.
Ma pœyalaɔ ná nyœɣœsa-m.

18 Pœ kpeŋna piya na ye ma kulœɣi ũe si wonjiyi-m.

19 Ma taapalaa kupama mpa maa sœlaa tœ,
pa lu-m luyi na pá kulœɣi ma tœ.

20 Ma luna pœcemteye.
Ma tema taasi tœkœŋœkœŋœ.

21 Ma taapalaa me, hai, í nyœni ma pœtœtœle.
Isœ tuna ma tœ ké niŋ.

22 Pepe tœ ké í tœɣv-m konyœŋ isu Isœ?
Isœna í tu-m wahala tœ, pœ ta nu-mœyele?

23 Hai, ye isu paa ŋmaawa
ma kyœɣœtœtu tœneɣe takœlaɣa taa.

24 Isu paa ŋmaa-ti na nyœmle ke kukpamvœv tœ,
na pá piisi, na tœ wee tam tœ, tœ taa huŋi.

25 Ma nyœmá teu si ma tœ sœenlv wœna
i weesuyi.

Ini i ká yœɣœtœna na pœ su tœnaɣa ke ate cœne.

26-27 Paa pœ kœla ma nantv na pœ yelev mœwa tike,
maa ná Isœ na ma isœle ké,
i kaa wee-m mvœlv.
Mpi ma sœlaa tœɣœle,
halv pi lakv-m lœŋ.

28 I ká pœsv mœ ti si isœnaɣa í ká kulv
ma tœ, na í hiki tœwaanle na í huœna-m?

29 I la laakali, na pœ taa kœv na laɣate tala mœ mayamaɣa.
Mpi tœ, mœ kawalœɣa mvœna sœm ké.
I nyi si huœle tanœ-me.

20

Sofaa nyœntv

1 Mœpœɣœ Naama tv Sofaa tœma Soopu si:

2 Nyá tœm wakœla ma lanle,
ũœna pi lakv-m lœŋ si má cœ.

3 Ma nuwa isœna n kalœna-m na ní tvœ-m tœ.
ũe ma nyœmá kvœcœtv ke ma læmœɣasœ taa.

4 Ma nyœmá teu si pœ kraɣav
hatœv kyœanŋku Isœ su yœlv ke ate tœ,

5 asœɣaa akaitv u leeliyi.
Pœyele pa aŋmaala ná we tœnyœsv ké.

6 Paa isœɣav nyœvœv ká kulv isœna,
na kvœ tokiyina isœŋmœntv.

7 I teeſəχəna ké isu i maχamaχa i pəntu.
Ilena mpa pa naakaya-i tə pá pəəsəχi si: I temna-we?

8 Isayau saaləχi yem ké isu toosee.
Pa kaa tasa-i nau.

9 Mpa pa naakaya-i tə, pa kaa tasa-i nau.
Pəyele i kaa wee i lonte taa.

10 Isayau ká məηna wenau ηku i ka hikina muſəη
təχə ku nyəma.

Na kunyontənaa náá watu i piya.

11 I ka wena ifepile ké na alaafəya.
Ama i ká kpenna pə tənaya mpə na í sɔvna púúχú.

12 Isayatu ka we-i leleη ké təkuləηkulə.
Ilena í ηmesi-təχi i nsəmle tee.

13 Na í kisi tə ləv na í ηmesi-təχi teu,
na tə we i tantahaav taa.

14 Ama i təχənaχa ηke ka leleη
ká pəsi paasəle sətə ke i lotu taa.

15 I ka lipa leləa wenau ηku tə,
Iſə ká caali-i na í tə-ku na i nəχə.

16 Mpi i muvəχa tə pə ké paasəle sətə ké,
na nti tu kəna-i.

17 Isayau kaa tasa nau ke naaləm na tuη
nim mpi pə kpeη isu pusi na ləəη tə.

18 Wenau ηku i taataa na í konti haηaya na í hiki tə,
i kaa təχə-ku, i ká məηna-kuχv.

19 Mpi tə, i muγula acamaa na í lə-we.

I lee ka pa kutuləη, i ta ηma-weχe paa kuləmuχv.

20 I wenau luluxu ka we səχəntu.

I kaa pəsi na í kpa pə taa pəlv.

21 Isayau liki pə tənaya pəlvəv u fitiyi.

Ama i laηhəlvəmle kaa leelina.

22 Hayanaya anaam taa ké laηwakəlle ká tii i təə,
pə təna pu tv-i wahala ké.

23 Waatu wei inu i ká liki mpə təχə

Tacaa ká tisi i təə ké i pááná kəkə,
isu teu təmpree, na á yaya-i isu nyəmə.

24 Ye i fita nyəχəlvəv maχamaχa yəou wontu,
nyəχəlvəv kuſeeməχv təəv ke paa təna-i na pá yaya-i.

25 I kpesa kəkə nyəmle nte
tə tula i tənəχv na i həəle tə.

Ilena səm tii i təə ké kpaκpaa.

26 Səkpətəχv ke i teηna, na kəkə ηka nəχəlv
ta lu tə ká nyaya i maχamaχa.

Ilēna ká kpeḡḡna mpi pə kaasa i te tɔ.

²⁷ Isɔtɔnɔyɔ í kɛɛli yɔlv inɪ i isayatu tɔɔ,
na tetu náá kɔli i tɔɔ.

²⁸ Isɔ pááná ká kuu i tɔyaga wɛnɔv tɔnaya,
a kɔyaku wule kɛ isu lɔm.

²⁹ Isəna Isɔ suwa isayalataa si paa tɛsəna tɔyɔle.

21

Soopu nyəntv

¹ M'p'ógó Soopu cɔwa si:

² I ke ḡkpaḡḡ ke teu na í nu ma tɔm.

Pəle pə heesəyəna ma laḡle.

³ Ma kra mə yule,
í yele na ma yɔyɔti.

Ye ma tɛma ilɛ mə pəsəyi na í wɔḡi-m.

⁴ Anɪ pə taya yɔlv ke ma wiikina.

Ilɛ pepe tɔɔ kɛ ma suulu kaa tɛ?

⁵ I ḡyɔni ma tɔm taa,
pu la-mɛyɛ ha, na í kra nɔɔsi.

⁶ Ye ma maɣamaɣa ma huɔ mpi pə makəna-m tɔ
pə tɔm, ma laḡle wakələyi kɛ na má seliyi.

⁷ Pepe tɔɔ kɛ Isɔ yeki na asayaa wɛna weesuyɔ na tɔḡ,
haləna pá kpatələyi?

⁸ Pa lɔlvɔv nyɔma suvki tɔḡ ke pa kin
na pa saalənaa puiki na pá naaki.

⁹ Pə cayaana-wɛyɛ pa tɛsɪ taa kɛ.
Pa ta nyi sɔyɔntv tɔm.

Pəyɛle Isɔ u maki-wɛyɛ k'p'át'ógó.

¹⁰ Pa naaḡ wɛna alaafəya kɛ,
na í kraaki teu na í lɔləyi u hɔləsəyi.

¹¹ Pa yeki pa piya kɛ na si k'p'akəyi
asewa isu heeḡ, na si ḡmaaləyəna laḡhɔlvɔmle.

¹² Pa yooki yontu na akilimanaa,
na saḡkɔnaa, na həsi, na pá nuki leleḡ.

¹³ Pa yɔləyi atɛ cənyɛ mpɔ,
iləna pá tii atɛtəle taa na heesɔyɔ.

¹⁴ Pəcɔ pa tɔḡaya Isɔ kɛ si í tɛɛ í kaasi-wɛ.
Mpe pa paa fɛina i luɣv nyəntv ke nyəm.

¹⁵ Haləna pá tɔḡ si:
Aweyɛ Toma təna tv,

na táá laki-i tɔmle?
Ye tɔ ya-a-i, pə waasi-tɔyɔv wɛ?

¹⁶ Pə taya mpe pa tənaa pa ti cayaḡav tɔm.
Asayaa ləmayasɛɛ u k'p'ətəyəna Isɔ.

¹⁷ Anɪ səḡ u tutiyi-wɛyɛ tam tam.

Pəyele wahala u wakələxi-we.

Ράσώ Ισο u μυγι-we na pááná.

¹⁸ Yəlaa kooliyina-weye isayatu

si heelim í kpaɣa-we isu nyutu yaa musuyu kpete.

¹⁹ Iso u feləxi isayau pəyaya ke ka caa isayatu.

Pə taɣa pəyaya ŋkraŋuyu ke

Iso ká hɔ na cece nu pə taa.

²⁰ Pə wee ké si Toma təna tu í mu asayaa mpe

na pááná na pá ná pa wakələyu.

²¹ Ye pa weesih tema cəne,

pa piya təm u tasəxi-weye nau tətə.

²² Pa kaa naki təleye Iso ke huləyu.

Mpi tɔ, mu í huəkəna isətaa tillaa mayamaɣa.

²³⁻²⁴ Nəɣɔɔ uɛ, pə caɣana-i ké

na í təkɪ teu, í feina nəɣəsɛɛ,

u kpatələxi ləŋ,

na í wɛna tənuyu, haləna í kantəkayə kuyaku.

²⁵ Ama nəɣɔɔ ná səkəna í nəɣɔ na ka nyah,

í ta yɔləna kɔpantu natəli.

²⁶ Pa tənaya mpu musuyu taa ké pa həntɪ

na sonsompee waasi pa tɔ.

²⁷ Ama, ma nyəmə mə taa layatu,

na huwee nna í huəkɪ ma tɔ tɔ.

²⁸ Í pəsəxi si toŋtɔna

na asayaa mpe pa tɛɛsi wɛ le?

²⁹ Iɛ í tá pəsɪ mpatəntaa

na í cekəna mpi pa nawa na pá yəɣɔtɪ tɔ?

³⁰ Pə kentiɣi isayau tɔ ké asaala

kuyaku ké, na pə cəɔ-i na Iso pááná.

³¹ Awe ká pəsəna-m təntɛ nte ma təŋ tɔ tɔ tɔ?

Na í lɛɛtɪ-m ma isayatu?

³² Paa pona-i təpinte ké,

na pá feŋɣi í pəlaav tɔ.

³³ Yəlaa təna tuyəna caŋa na pá təŋxi

í waali, na pá kooliyi-i si: Tɛtu í la-ŋ kaafala.

³⁴ Mɛ uɛ, təm kraɪ nyəntu ke í heesəɣəna ma lanle.

Mə kuɔɔɔtɔ təna ké kuɔɔtɔ ké.

22

Ilifasi nyəntu

¹ Mḗrúyó Teməŋ tu Ilifasi cəwa Soopu si:

² Iso u tɛləxi yulu si í waasi-i.

Ama ye yulu wɛna nyuyu taa mayasəm, í təxi í wɛɛkɪ teu.

3 Na yulu í siyisaa yaa i tewa tækpataa,
weye pə waasəyi Toma təna tu?

4 Pə tayə nyá isəsēele teu təw kē
i həŋ nyá ŋkpaŋyuy na í huəkəna-ŋ.

5 Nyá kawalaya katatəlaya na nyá isayatu
tam nyəntu təw kē Iso həŋ nyá ŋkpaŋŋ.

6 Mpi tə, n mukaya nyá tētunaə wontu
ke təluma ke mʊsʊŋ, na pə yeki-weye kpete.

7 N pema lum na təyənaya
ke wei ləkətə na nyəyəsɪ ka piwa tə.

8 Yulu toŋ tu na kalampaanu tu
ka tənna tətə, na í çaya tə taa.

9 N təyənə leelu ke niŋ kakpasɪ, n pɛla sulav niŋ.

10 Pə təw kē katəsɪ tama-ŋ
na səyəntu anaam nάά tuti-ŋ.

11 Səkpətuyə nyala nyá təw,
nɪ naana tiili, lum səsəəm lipa-ŋ.

12 Iso we hatoo isətəa kē na í tē
isətulŋasɪ təw, na í nyənəyənə sɪ nyəyŋ taa.

13 Ilena nyaa mayasəyi sɪ Iso tά nyi pulv.
I kaa pəsɪ na í tē isəŋmuntə təw
na í huŋna-tuyv atə.

14 Iso təŋ isətənyuy ntompee təw,
na ŋmuntə taka i təw, u naana tiili.

15 N çaa sɪ ŋ təŋ
asayaa mpaav kʊpənyuy kē?

16 Pə tɛma-weye kpiisuyə kē, na pə waatu ta tata,
isu lum kuukuyə kolunɔ tə.

17 Haləna yəlaa mpe pά təŋ
Iso Toma təna tu sɪ: Yele-tu təpamm.

Weye n pəsəyi na ŋ la-tv?

18 Pəyele inu i ka hayasəna pa tēsɪ nyəma ke toŋ.
Iso í pona asayaa ləmayasēe anəyi poolunɔ.

19 Yəlaa kʊpama na mpa pa fɛi təm tə,
paə nά pa wakəluyv na pά wəŋ-we.

20 Pə wakəla pa kolontunaa
na kəkə nyaya pa wɛnav.

21 Təv, nyá na Iso í ciiki na pə hɛti-ŋ.
Waatu inəyi n ká nu lɛlɛŋ.

22 Mv ma kʊsɛyəsətə na
ŋ təkɪ ma təm ke nyá lotu taa.

23 Ləsɪ mpi pə ta siyisi təyə nyá tɛ,

na n̄ m̄li Toma t̄na tu t̄e na í taγan̄-ŋ.

²⁴ L̄o nyá w̄la k̄oramp̄aŋ ke
at̄eγe l̄oɔ p̄e hek̄u t̄a.

²⁵ Ilena Toma t̄na tu p̄əsi nyá w̄la,
na nyá liȳitee h̄wa.

²⁶ Waatu in̄aγi i k̄a p̄əsi nyá lelen̄ k̄or̄aŋ
t̄əl̄ile na n̄ tek̄aγi-i niŋ.

²⁷ N k̄a s̄ələm̄aγi-i na í nuk̄i,
na n̄ yoosiγi n̄ti n̄ ka γ̄oγ̄ota na n̄ su t̄o.

²⁸ Paa n̄tiγi n̄ suwa, n̄ waaki k̄é,
na nyá m̄p̄aaɔ h̄ul̄m̄i.

²⁹ M̄pi t̄o, Iso t̄isiγi kalamp̄aaɔ nȳoma k̄é.
Ilena í waas̄aγi wei i pas̄aγi i ti t̄o.

³⁰ Iso k̄a waasi wei i ta ke isayau
t̄oγ̄o i t̄ənaŋŋ weetu t̄o.

Paa tas̄ək̄ale tu i waas̄aγi-i k̄é.
Si í t̄o t̄ənaŋŋ t̄a,
Ilena p̄ə ya i nȳuγu.

23

Soopu nȳantv

¹ M̄p̄oγ̄o Soopu c̄wa si:

² N̄oɔn̄o t̄o, ma w̄la p̄əsa p̄áán̄a k̄é.
Ilena ma wahala n̄áá t̄ək̄aγi ma feesiŋ.

³ Hai, ye maa nȳomá Iso t̄e,
maa pola i t̄əcaγale k̄é.

⁴ Maa h̄ula-i ma tampana.
M̄pi t̄o, t̄əmn̄aa su ma n̄oγ̄o t̄a k̄é.

⁵ Hal̄i maa nȳomá n̄ti i c̄əkaγa-m t̄o
na ma cek̄əna n̄ti i heel̄aγa-m t̄o.

⁶ Ie i k̄a kaasi i t̄a toma si i kol̄aγi ma t̄o?
Aai, i k̄a ke ŋk̄raŋγu k̄é na í nu ma k̄oγ̄oγ̄ot̄u.

⁷ Ie i k̄a ná si i kolontu in̄i i
t̄əŋ̄aγi tampana, Ilena í ná si i t̄əm̄ h̄ul̄o
ka c̄e-m tam t̄o.

⁸ Paa ma pola ilim̄ t̄əl̄ile, i fei,
yaa ma m̄əŋna p̄ə t̄əv̄le maa keesiγi-i.

⁹ Paa ma p̄ek̄əna ilim̄ n̄t̄əγ̄əŋ t̄o, maa naaki-i.
Yaa ma keena p̄ə m̄p̄ət̄əŋ t̄o, i fei loosuγu.

¹⁰ P̄əyele i nȳomá m̄p̄aaɔ ŋku ma k̄raγaa t̄o.
Paa i maγasa-m ma lu k̄é t̄əsoolii, isu w̄la k̄or̄aŋ.

¹¹ I n̄ənt̄aal̄əŋ t̄a k̄é ma t̄ək̄aγa ma nȳəŋ.
Ma t̄əŋa i m̄p̄aaɔ ke ŋ̄p̄oγ̄o ma ta hel̄i.

¹² Ma ta l̄o i n̄oγ̄o t̄a k̄əs̄əsut̄u.

Ma pɛta ma tɛɣi i luɣu nyɛntu taa kɛ.

¹³ Ama ye i tu ntiɣi i taa,

u yeki-ti. Nti i sɔɔlaa tɔ ntɛɣi i laki.

¹⁴ Nti i ka suwa ma tɔɔ tɛɣɔ i laki-m,

I ká su lentɔnaa ke mpɔ tɔtɔ.

¹⁵ Pɛ tɔɔ kɛ ma apalɔtu leki Isɔ kin.

Ye ma kraɣa huwɛɛ ile sɔɣɔntu kraaki-m.

¹⁶ Isɔ Toma tɔna tu yɔkɔna ma apalɔtu

na í tu-m sɔɣɔntu sɔsɔɔntu.

¹⁷ Mpi tɔ, pɛ taya sɛkɛtuɣu ŋku ku waasa ma tɔɔ tɔ,

ŋku ku wakɔlɔna-m.

24

Soopu nyɛntu tɔtɔ

¹ M'p'ɔy' Soopu tasaa si:

Pɛpɛ tɔɔ kɛ Isɔ Toma tɔna tu ta su kɔyaku
ŋku i nyɛntaa ká na-i na í huɔkɔna tɔ?

² Pɛyele yɔlaa tuusiɣi pa tetu toosi,
na lelaa náa tiikiɣi kalɔkɔŋ kɔŋmuɔlɔŋ.

³ Pa leekɛɣi sulav ke i kraŋaɣa,
na pá kraɣa leelu nav ke tɔlɔma.

⁴ Ilena pá suliyi kɔnyɔntɔnaa ke mpraav taa,
na pá yɔkɛɣi-we na pá tusiyi.

Na pá caalɛɣi-we si pá ŋmelɛɣi.

⁵ Pa pɛsa isi taale kraŋasi ke nyutu taa kɛ.

Tanaŋ ahula ke pa liki na pá puki

pa piya tɔɣɔnaɣa pɛɛkɔyɔ ke wɔlaya tetu nti tɔ taa fɛi caɣav tɔ.

⁶ Tetelatu taale taa kɛ pa kɔŋ.

Ilena pá kunti isaɣav tuŋ wei pa yaa si leseŋnaa tɔ.

⁷ Pa hɛntɛɣi ahoɔ ke kɛtɛ kɛ, kɔtakɔm fɛi.

Pa fɛina sayatanaa ke saa wei watu kraaki tɔ.

⁸ Tɛv nuki-weɣɛ pulasi taa kɛ.

Tɛsvɔle fɛi.

Ilena pá cɔɔsɔɣɔna kukramɔŋ.

⁹ Pa kɔɔlɛɣi sulav ke hɔla tɔɔ,

na pá leeki-i na toŋ.

Ilena pá kraɔkɛɣi kɔnyɔntɔnaa tokonaa ke tɔlɔma.

¹⁰ Pɛ waali ilena pá tu-weɣɛ tɔntɛ ke kɛtɛ, wontu fɛi.

Na pá sukɛɣi-weɣɛ tɔɣɔnaɣa ke nyɔɣɔsi.

¹¹ Pa mɔlɛɣi tuɣv ŋku pa yaa si Olifi tɔ ku pee nim,

na pá nyaasɛɣi tuɣv ŋku pa yaa si leseŋ tɔ ku pee lɔm na lukɔtu.

¹² Acalɛɛ taa yɔlaa mpra pɔ kɔwa

na mpra pa caaki sɔpɔ tɔ,

pa mɔlɛɣi na pá makɔ kapusi na pá pɛɛkɛɣi si pá waasi-we.

Ama Tacaa naa paasɔɣɔna acaalɔtu nti.

13 Lempa ná ké mpa paa caaki nyaaləm tɔ.
Ani pa ta nyi Iso mpaan,
pɛ́cɔ́ paa tu tɔhɔyi-i.

14 Tefemle ke yulokubɔ kulɔyi
na í kú wahala tu na konyɔntɔ,
na ahoo yu, ɔlena í tee ŋmiləm.

15 Apalo wasanƙali feŋiyi sɔkpetuyɔ taa ké,
na í takayi i isentɔɔ ké pɛcekɔle
na í tɔŋ si: Nɔɔɔɔ kaa na-m.

16 Ahoo ke ŋmiɔ yɔkɔyi kutuluɔyi na í ŋmiɔ.
Iim taa, ɔlena í tɔki i tɔyi i te.
I ta nyi isəna nyaaləm wee tɔ.

17 Paa tanaŋ ŋku ku ké mpeɣe sɔm sɔkpetuyɔ ké.
Mpi tɔ, pa nuki pɔ sɔɔntɔ sɔsɔntɔ.

18 Isayau wee ké isu lom teekuyɔna kaawɔlaya tɔ.
I tɔcayale ké mpusi nyɔnte ke tetɔ taa ké,
i kaa tasa tuŋ wei pa yaa
si lesɛŋnaa tɔ i taale mpaan ké tɔhuyɔ.

19 Teitei isu wɔlaya
na hanaya nyɔɔkuyɔ teɔ tɔmpɛɛ lom tɔ.
Ḿrɔ́yú atetɔle teekəna isayau.

20 I tɔo kulubɔ ká sɔɔ i tɔɔ.
Pa kaa ŋmaa i hɔte ke tiili.
Ile pɔ pɛla isayau nté isu tɔyɔ.

21 Mpi tɔ, i tɔyi wahala ke kaawɔlaya ké,
na í kisiyi kɔpantɔ lapɔ ke leelu.

22 Aai, Iso tɔŋ tɔɔ,
i yeki ké na musɔŋtɔnaa weesin taɔalɔyi.
Pa taɔanɔyi pa nɔɔhɛɛ tɔɔ ké sɔhuyɔ,
pɔyele pa taa teelɔyi weesuyɔ.

23 Iso yeki na pá caya na pa ti.
Ama i feŋiyi pa tɔnte taa.

24 Laasaya tɔɔ ké yɔlaa
mpe pa sɔhɔyi, ɔlena pɔ saali.
Na pá kpili nyɔɔŋ, isu tɔyɔ heɔyɔ wɔɔyɔ tɔ.
Na pá lontili, isu pa setuyɔ lɔɔyɔ tɔ.

25 Awe ka kpeesəna-m si pɔ taɔa mpu?
Awe ká pəsi ma tɔm ke kpete?

25

Pilita nyɔntɔ

1 Ḿrɔ́yú Suha tɔ Pilita cɔwa Soopu si:

2 Iso keɛle tɔŋ sɔsɔŋ sɔɔntɔ nyɔŋ tu.
I haaki heesuyɔ na toma ké hatoo isɔtaa.

3 Awe pəsəyi na í kala i samaa?

Yaa awe u naakæna i nyaalæm?

⁴ Yulo kaa pæsi na í siyisi
yaa í wee Iso tænaŋŋ.

⁵ Paa isætu maŋamaŋa, yaa
isætulŋasi, si fei Iso tænaŋŋ.

⁶ Kacaŋfana yulo pæyaga
ŋka ká we isu atantaaliya tæ?

26

Soopu nyæntv

¹ Mpuvle Soopu cowa si:

² Puvæ! Ama n nyæmá icam sænav,
n nyæmá wei i feina toma tæ i tem.

³ Ama n nyæmá læmaŋasæe fei tu ke layatu
tasuyv, na í hulæyi nyæm sæsæm.

⁴ Aweye n yæŋtæyi tæmnaa mpæ?
Na awe tu tæna-tæyi nyá taa?

Iso toŋ ke pæ tæna pæ tæ

⁵ Sætaa seliyi pa tæcayale taa ké hatoo lum tæe.

⁶ Mpi tæ, Iso naaki atætæle taa ké tæceicæi.
Pæyele pæ keela púyú sæsæv ŋku kv tæ ké,
pulo tá kenti-i.

⁷ Inu i pæna isætønuyv ke yem taa,
na í susi antulinya ke kpæte taa.

⁸ Inu i haŋasæna tev lum ke isæŋmæntv taa
na té lá yuŋ, pæcá tæ kaa ya.

⁹ Inu i takæŋæna i kumte tæ
ké isæŋmæntv isu saalaya.

¹⁰ I pu ŋmaalaya ke tenku tæ,
na í cæv na í ta.

Halæna pæ suna sækætuyv na nyaalæm pæ tænaŋa.

¹¹ Ye Iso holaa, sæŋæntv kpaaki
isætønuyv akelænaa ké na pá seliyi.

¹² I toŋ ke i selisiyina tenku.

Ilæna í wakæh isæcav na i layatu.

¹³ I feesiŋ keela isætønuyv tæ.

Ilæna i niŋ náá tvli tum sæsæ wei i seekaya tæ.

¹⁴ Pæ tænaŋa mpv i tæma nyalæmle nté,

na té nukí a taŋ ke pæcæ pæcæ.

Ilæ awe ká pæsi i toŋ kækæte sæsæle ke nuv?

27

Soopu nyæntv tæv

¹ Mpuvle Soopu kpaŋa i konyæwiina si:

² Ma tuukina weesuyu tu Iso Toma tona tu.
Wei i pehi-m tampana, na i wakolayi ma lanje to.

³ Ye ma weesuyu kaasaa,
na Iso feesij we ma muna tee.

⁴ Ma ntompee kaa yoyoti isayatu.
Poyele ma nsamle kaa ləsi pəpətu təm natəli.

⁵ Mpusi i polo pooluj, na mpi maa ha-mege tampana to.
Haləna ma səm, ma kaa kisi hulyuv si ma feina taali.

⁶ Ma tōka ma tampana kē, ma kaa ye.
Poyele ma kuyeyij təm fei-m feele ke ma taa.

⁷ Pə pəsi ma kolontu ke isayav,
na pə pəsi ma tō kullu ke wei i feina tampana to.

⁸ Ye Iso tama isayav tomle
na i ləsi i weesuyu,

pepeye i tasayi teeluyv?
⁹ Ye lanwakalle mayana-i Iso kaa nu i wula.

¹⁰ Pu wee si Toma tona tu ke
i lanje i heena na i sələməyi-i tam.

¹¹ Maa segesi-mege Iso mpaanij təm
ma kaa nmes-i-mege mpi pə pəle Toma tona tu tuwa to.

¹² Ama pa tona pa nyəmə nti tē wee to.
Ile pepe tō kē pa yoyotayi təm kpete nyəntv?

Kawaaya nka kaa leeliyi to

¹³ Mpi Iso Toma tona tu suwa si yulv isayav tete,
na mvsuntv kpancoou tōyole si:

¹⁴ Ye i piya hukaa, yoou ká kəna-we.
Poyele tōyənaya kaa tala pa piya piya.

¹⁵ Yulokusəku ká kəna mpa pu sōo to,
pa leelaa kaa wii-we.

¹⁶ Ye i kaawa liyitee isu kanyəja,
na wontu isu afəla.

¹⁷ Siyisilu ka suuna-ti,
na yulv kupaŋ náá tōyo i liyitee.

¹⁸ I tōyaya we kē isu huu huukuyu to,
yaa isu tanlv sikuyu cokəle to.

¹⁹ I həntuyv waatu, i kē liyitee tu.
Ama i ká feŋ to, á mukə yem.

²⁰ Lanwakalle tutiyi-i kē isu lvm,
na kacuculaya náá kraŋa-i ahoō taa.

²¹ Ilim təlule heelim ləsəyənə-i
i təcayale na tonj, na pə kelu na pə teena.

²² Pa tōki-i nyəmə kē na pətəotəle fei,
na i kaasayi i ti si i se.

²³ Ilena i nalaa krasayi amokuj ke i təm,

na pá húləyi kačovlası.

28

Ləmayasəe ké Iso kuvəəv

¹ Tə nyəmə liyitee nyəəvətə təhulle,

na timpi pa nyaaləyi wəla tə.

² Tətə tēe ké pá ləsəyi nyəəvəlvəv.

lənə pá ləsi kuvəeməvəv ke pələ taa.

³ Nyəəvətə hullaa pukina fətəla ké

na pá pəkı timpi timpi kəla

lumaŋ təvə pēe wənə a ŋməla atətəle taa tə.

⁴ Pa huliyi rúbúyú ké na pá hatələna yəlaa təcayəle.

Nəəhēe kpisiyi sənəv,

lənə pá susi-wəyē yem taa, na pá fiisiyi-wē.

⁵ Tətə nti tə təə pa haləyi təvənağa tə

pə caya ké isu kəkə pəsə-təyi krentələsı

ke tə kite tēe.

⁶ Timpi tətə nti tə pēe wēe təvə pa hikiyi

liyitee pələ nte tə wēe pooku təle tə, na wəla mələm.

⁷ Cəlúv ta nyı rúbúyú ŋkú kv mpaav.

Pəyēle yepelēku tá loosi-kú.

⁸ Taalē wontuyı aka nəvəlv,

yaa təvəlağa ta təŋta-kú.

⁹ Yúlv paasi tūna kəkpaaməvəv ke niŋ,

haləna í kpesəyi pəəŋ na í kila tēe,

na í pəsəyi-ı krentələsı.

¹⁰ Na í huliyi kəkpaaməvəv taa ké pəəŋ,

na í naakı kv taa kəpaaməvəv na í isəpəle.

¹¹ Na í təkı lvm təkrentənəə ké akələ,

na í pukina mpi pə ŋməlaa təvə nyaaləm taa.

¹² lē leye ləmayasəe ná wēe?

Nyəm təcayəle ke le?

¹³ Yúlv ná tá nyı pə teu.

Pəyēle pə tu fēi yəlaa tətə taa.

¹⁴ Rúbúyú anaam sı: Ləmayasəe fēi ma taa.

Təŋku sı: Ləmayasəe fēi ma cələ.

¹⁵ Paa yakı-yē na wəla yaa liyitee.

¹⁶ Pəyēle paa layasəvəna-yē

na Ofii tətə wəla, yaa liyitee pēe

kəkpeetēe na pooku nyəna.

¹⁷ Pa kaa kēesəna-yē na kpaləpa yaa wəla.

Pəyēle pa kaa pəsi na pá layası-yē

na wəla kəpaaməvəv həyaga.

¹⁸ Paa kēesəvəna ləmayasəe ke

pəvələsı, yaa kpaləpa nyininyini.

A kəla teu ke lutu pee nna a we liyitee tə.

¹⁹ Itiyopii liyitee pəle nte tə we

Kasasaŋa tə tə ta haŋna-ye.

Pəyele wula kupaŋpaŋ maɣamaɣa u keesəɣəna-ye.

²⁰ Pe leye ləmaɣasɛ nā lukəna?

Yaə nyəm təcaɣale ke le?

²¹ Ləmaɣasɛ ɲmɛla weesuɣu nyəm tənaya,
sumasi u loosiɣi-ye.

²² Səm na pɔɔɣɔ səsəŋku pa təŋ si:

Tə nu pa yəɣotəɣi a təm ke kɔnu ké.

²³ Iso tike nyəmna a mpaav na a təcaɣale.

²⁴ Mpi tə, i naaki ké na pə tala tetu tənaya.

Pəyele i cekəna pə təna mpi pə weɛ tə.

²⁵ Waatu wei i tɔwa heelim ke

təŋ, na i pu tɛŋku tənasi tə.

²⁶ I su teu ke ku waatɔnaa na ku lona,

na i heɛ mpaav ke teu nyəɣəsuyu na ku calanaa.

²⁷ Waatu inəɣi i nawa ləmaɣasɛ na i maɣasi-ye,

na i su a kite na i sa-ye.

²⁸ Tənaya i suwa yəlaa si:

Ləmaɣasɛ nte Tacaa Iso nyamnav,

na isayatu yepu nte nyəm.

29

Soopu təm kantəkaya nyəntv

¹ Mɔɔɣɔ Soopu kraɣa i kɔnyəwiina si:

² Pepe mələɣəna-m isu too ile,

saa wei Tacaa feŋaya ma tə,

³ na i fətəla muɣi ma nyuyu taa tə.

Ma tənayana i nyaaləm ke ahoɔ ké.

⁴ Ye pu məlayana-m ma wule taa,

isu waatu wei Iso yaakaya-m i taapav,

na i feŋiyi ma təyaya tə tə.

⁵ Toma tənə tu ka we ma kiŋ,

na ma piya tu-m heku.

⁶ Naaləm ka tələnə-m ké təhə,

na nim kpeŋ pə tənyaasəle ke kukramuyu tə.

⁷ Waatu wei ma luki nənəɣə tɛɛ si,

ma cakɪ ɪate səsaa təcaɣale tə.

⁸ Ye pa na-m, ifepiya nā heləɣi ké,

na kukratəlaa nā kələɣi na pā səŋəɣi.

⁹ Kupaɣalaa na suŋaya yəɣotaya,

na pā kraaki nəsɪ.

¹⁰ Awulaa maɣamaɣa nā suŋaya ké,

na pa nsəma matəna pa tantahaŋ.

11 Mpa pa nukaya ma tɔm tɔ, pa yaakaya-m lelen nuɔ kɛ.
Mpa pa naakaya-m tɔ, pa lɛsɛyi ma aseeta.

12 Mpi tɔ, ye kɔnyɔntɔ wiiki ma waasayi-i kɛ.
Ma sɛɲna sulav wei i feina paasɛnɔ tɔ.

13 Mpa pa caaki sɛɓv tɔ,
pa koɔliyi-m kɔpantɔ kɛ,
na mǎ heɛsɛyi leelaa laɲa.

14 Siyisuyu ke ma suuwa isu toko,
na tampana tɛɲɔv, isu capa na kahuka.

15 Maa weɛ kɛ isu yɔlvɔm isɔɛ.
Maa weɛ isu kaakalaya nɔɔhɛɛ.
16 Maɣalɛ kɔnyɔntɔnaa caa.

Ma paasɛyɛna mpa ma ta nyi tɔ, pa tɔm ke teu.
17 Ma yɔkɛyi asayaa tamasi,
na mǎ wɔɣɔsɛyi tɔyɔnaya ke pa kela taa.

18 Ma tɔɲaya si maa kpatɛli kɛ tɔkɔɲkɔɲku.
Maa si ma tante taa isu sumaya.

19 Ma weɛ kɛ isu tɔyɔ ɲku kɔ lila kama lvɔm taa,
na cɔlvɔ niyitiyi kɔ piliɲasi ke ahoɔ tɔ.
20 Ma teeli kǎ weɛ tam kɛ i kaa si,
na ma toma isu tɔɔv ɲku kɔ nyɔɔ teu tɔ.

21 Yɛlaa nukaya ma tɔm kɛ,
na pǎ tɔɲaa na pǎ mɔyi ma laɣatɔ tasɔyɔ na pǎ suma.

22 Pa nukaya ma tɔm kɛ pa tɔnaya.
Ye ma tɛma yɔɣɔtɔyɔ nɔɣɔlv u cɔɔki natɛli.

23 Yɛlaa tɔɲaya-m kɛ, na pǎ haawa
nɔɔsi isu pa tɔɲɔyɔ teu tɔ.

24 Ma mɔyɔlayana-weyɛ, ile paa tɔyɔna.
Pɛyɛle paa pɛsɛyi na pǎ wakɛli ma isɛntaa hɛtɔyɔ.

25 Maa kɛna pa nyɔyɔ tɔ,
na mǎ hvɛɣi-weyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na mǎ wɛ isu wulav ke i kpekɛle yɛlaa taa.
Ma heɛsaya laɲwakɛlle nyɔma laɲa.

Ma heɛsaya laɲwakɛlle nyɔma laɲa.

30

Soopu tɔm kantakaya nyɔntɔ tɔtɔ

1 M'pɔyɔ Soopu tasaa si:

Ama nɔɔnɔɔ ile,
piya wonjiyina-m.

Paa nyaɲna ma kpatɛlaya.

Pɛyɛle pa caanaa taa tala si,
mǎ tɔ-weyɛ hasi nsi si feɲiyi ma kalɛkɛɲ tɔ si taa.

2 Pepeye pa tɔɲ waasayi?

Ani pa kaa tu pɛsi na pǎ kpatɛli.

3 Nyɔɣɔsi, na laɲɔyɔ pu-we,

na pá te taasi, na pá seeki lona nna pə kpiisa
toó ləŋ na a wulaa tə, a taa.

⁴ Pa kpeəsəyi tuusi hatu ke hotisi kila.

Pa təχəŋaŋa nté pa te tiikası nasəli sı lila.

⁵ Pa təχəŋəyi-wəye yəlaa taa,

na kokoole, isu ŋmulaa.

⁶ Pa təcayale nté teteka səsəəna kütəmiŋ tée,

na pəe tée, na kəkraməŋ pəəŋ taa.

⁷ Səwa hotisi tée ké pa mawa tətım tətım,

na yəlaa nukı pa wula.

⁸ Pa ké tetelataa, na nyəəŋ feinaa,

na pá təχəŋəyi-wəye tetu taa.

⁹ Nəəŋəə maŋa pa cakəna, na pá yookina-m yontu.

¹⁰ Pa taa kraakəna-m na pá haaki-m siyile,

halı pá təkı-m ntayama.

¹¹ Iso pəsa-m na í məŋna-m atə.

İena pá kpisi pa ti krau, na pá nyəŋəyi-m yem.

¹² Ma ntəχəŋ təə ké pa kələyi.

Pa tuyu-m katəsi sı pá pətı-m na pá pəkəyi

mraav sı pá hiki-m na pá wakəli-m.

¹³ Pa təkə ma mraav na pá ləkı

ma wakələyu. Nəyəl u səŋna-wə.

¹⁴ Pa tapəya isu púyú səsəəv ke pa svuuaa,

na pá kpetələyi təmaŋa tampana təə.

¹⁵ Səχəntv kraaki-m ké na pá kpiisi

ma teeli isu heelim.

Ma nyəyυ yarv ná salaa, isu isəŋməntv.

¹⁶ Nəəŋəə ma weesuyu caaki luw ké,

ma wə wahala kuyeyəŋ taa.

¹⁷ Pə sáləyi ma mwə taa ké,

paa ahoə máa heəsəyi wusasi.

¹⁸ Iso kra ma toko taa na toma,

na i ləla ma capa luyu tée.

¹⁹ I ləyə-m afəla taa.

Ma pəsa tələma na musuyv.

²⁰ Iso ma yaaki-ŋ, nn saŋ əv.

Pəyele n səŋa ma kəŋkəŋ taa,

nn tu nyəŋəyi-m.

²¹ N tuyı-m konyəŋ na pətəətəle fei,

n cəəsəyi-m na nyá təŋ.

²² N yelaa na heelim səsəəm kraŋa-m.

N yelaa na ma seliyı kacuculaŋa səsəya taa.

²³ Ma nyəmə təu sı səm təye í pukina-m.

Weesıŋ nyəma təpote nté.

24 Ye yulɔ caaki lepu, u tekəyi niŋ?
Wei ɪ we wahala taa tɔ,
u wiiki na í yaa sɪ pá sənə-ɪ?

25 Ma wiikaya wahala nyóma tɔɔ ké,
na má wɛna kɔnyɔntɔnaa pətɔɔtəle.

26 Təcaɣanaɔ, na nyaaləm ke maa taŋaa.
Ilena səkrɛtɔyɔ na wahala náá maɣana-m.

27 Wahala kɔyɛɛŋ tutuyɔ-m ké,
na ma laakali pəsəyi kɔtamsa.

28 Ye ma təŋ səkrɛtɔyɔ, nəɣɔɔɔ u heesəyi ma lanɛ.
Ye ma səŋa samaa taa wula ké.

29 Ma pəsə ɪsu taale hasɪ taapalɔ ké,
yaa taataanaa camna.

30 Ma tɔnɔyɔ piliyi ké,
na kó litiyi. Pə sáləɣi ma mɔwa taa, na á wɔləyi.

31 Ma saŋkɔ pəsə səm nyəŋ ké,
na ma həlɔɣa náá həlɔyi səm yontu.

31

Soopu kantəkaya nyəntɔ tɔtɔ

1 Ma su ma təyi nəɣɔ na tuunav sɪ,
má taa nyəni pɛelɔ nəɣɔɔɔ na má nyɪɪ-ɪ.

2 Ye pə taɣa mpɔ, ma feina kpancoou,
yaa ma paa nyəm napəli.
Maa taŋ sɪ Toma tənə tɔ í tilina-m na ɪsɔtaa?

3 Kɔtakɛɛsəŋ ke pə wakələɣi,
na wahala náá maɣana wakəllaa.

4 ɪsɔ nyəmə má ma mpaasŋ na ma tɔntɛ tənə.

5 Ma ta tɔ mpaasɔ kɔlɔoluyɔ taa.
Pəyele ma ta la acilayatu natəli.

6 ɪsɔ maɣasɪ-m na nyá maɣasəlaya kusiyisaya.
N ká ná sɪ ma ta wakəli tiili.

7 Ye ma yela mpaasɔ kusiyisuyɔ,
yaa ma ɪsɛ yelaa na má nyɪɪ ma lotu taa,
na má pilisi ma ti na ɪsəɣatu natəli.

8 ɪɛ nəɣɔɔɔ í tɔɣɔ ma kɔhələm
na pá kpɛsɪ mpi ma sɔwa tɔ.

9 Ye ma nyɪɪa lɛɔɔ alɔ,
yaa ma tu cɛŋa alɔ ke ma tɔɣɔntəle nɔnɔɣɔ tɛɛ.

10 ɪɛ ma nyəŋ í pəsɪ nəɣɔɔɔ tɔmlɛ tɔ,
na paa apalɔ wei í lana-ɪ ɪsənə ɪ caaki tɔ.

11 Pə taɣa pɔɔɔ,
mpɔ unɪ pə ké acaalətu sɔsɔɔntɔ ké.
Pə weɛ sɪ paa hɔɔɔɔ wei, í hɔ pə latɔ ŋkraŋyɔ.

12 Ye isu maa lapa mpv ma isayatu ka p̄sa k̄k̄o k̄e
na k̄a nyaga ma wɛnaw t̄na.

13 Ye isu ma nȳna ma t̄mle t̄v apalv yaa
alunȳɛh ke yem k̄e h̄vle taa, na m̄a t̄a ha-i tampana.

14 Ie waatu wei Iso k̄a k̄o feɲuȳu na i p̄ɔsɪ-m t̄o,
wentiyi maa c̄ɔ?

15 Mpi t̄o, Iso k̄ulɔm wei in̄i
i lapa-m ma too lotu taa t̄o,
in̄i i lap̄na p̄le t̄o.

16 Ma ta p̄e acamaa ke mpi pa nyul̄ɛyi t̄o.
P̄eyele ma ta yele na leelu ise nȳɛh.

17 Ma ta t̄ɔɔta ma m̄tiya
ke ma tike na m̄a p̄e sulav.

18 Hatoo ma p̄ɔcaatu ke ma na sulav t̄e puwa,
isu ȳulv na i caa.
Ma paas̄ɔȳna leelu ke too i h̄ɔɔv t̄e k̄e.

19 Ye ma nawa n̄ɔɔlv na i c̄ɔki,
na i feina wontu,

yaa k̄onȳɔntv laɲa kutakuȳv,

20 ma haaki-i ma heeɲ h̄untv k̄unti k̄e,
na i tak̄i na p̄o haɲi-i na i s̄e-m.

21 Ye isu t̄m h̄vlla s̄ana-m
na m̄a nyaasi sulav n̄ɔɔlv,

22 Ie p̄o k̄p̄esi ma ɲkpal̄ɛɲa
ke ma as̄ɛɲk̄peku t̄o, na k̄a p̄eli ma ɲkul̄ɛɲa taa.

23 Mpi t̄o, ma nȳaɲna Iso mpusi k̄e,
maa p̄s̄ɔyi na ma s̄ɛɲ.

Ma feina ma t̄ɔyi Iso s̄ɔs̄ɔntv k̄iɲ.

24 Ma ta t̄v ma naani ke w̄la t̄o.
P̄eyele ma ta p̄eti ma t̄ɔyi liyitee nȳɔɔlv̄ȳv.

25 P̄o t̄aya ma wɛnaw s̄ɔs̄ɔm
yaa mpi ma hikaa t̄ɔɔv ma t̄v naani.

26 Ye ma nawa ilim na p̄o nȳaal̄ɛm teu,
na m̄a nȳani is̄ɔtv, na il̄e i t̄eek̄ana i caɲɛm.

27 P̄o puysi-m ma lotu taa
na m̄a nȳani-wɛ, isu Iso, yaa m̄a s̄e-wɛ.

28 Ye ma lapa mpv, p̄o k̄e isayatu s̄ɔs̄ɔntv k̄e,
p̄o m̄na h̄vlla i t̄v-m sal̄eka.

Mpi t̄o, ma lu Iso waal̄ɛyi.

29 Ma laɲle ta heena ma kolontu wahala.
P̄eyele ma ta ɲmaal̄ɛna i k̄onȳɔnt̄ɔɔle nte t̄o maɲana-i t̄o.

30 Ma ta t̄isi s̄i ma ns̄ɛmle i s̄ɛl̄ɛm
ma kolontu in̄i i s̄ɛm na t̄o p̄anti.

31 Ma t̄aya nȳɔma ȳɔɔt̄ɔyi s̄i

naəwɔɔl fɛi wei ɪ ta tɔɔɔ ma tɛɣe nantɔ na ɪ nyəwəsɪ tɔ.

³² Mɔwɔɔl u hɛntəɣɪ awalɪ kɛ ma tɛ.

Ma tɔlɔɣɪ ma nɔnɔɔɔ kɛ mpatɔntɔ kɛ.

³³ Ma ta ηmesɪ ma kawalaya, ɪsu lɛlaa lakɔɔɔ tɔ.

Yaa mǎ kisi ma tasəkəle tisuyɔ.

³⁴ Ma ta nyana samaa, yaa yɛlaa kɔtɔɔɔ

na mǎ su na mǎ yele nɔnɔɔɔ kɛ tɛɣnaw.

³⁵ Hai, awe hikiɣi-m wei ɪ kǎ nuna-m tɔ?

Ma kantəkaya kuyɔɔɔtɔtɔ ntɔ.

Toma tɛna tɔ ɪ cɔ-m na ɪ hɔlɪ-m nti

ma kolontu ηmaswa ma tɔɔ tɔ.

³⁶ Maa te ma nyɔɔɔ kɛ ma kolontu kɔɣmaɣmaato ntɛɣɪ,

ɪsu ntenuɣɔ, na mǎ laɣalɪ-tɛɣɪ ma asəɣkpekɪɣ tɔɔ.

³⁷ Maa heeli ɪsɔ kɛ ma kulapəle tɛna tɔm

na mǎ polo ɪ kɪɣ təkaa, ɪsu awulumpu.

³⁸ Ye ma taale wiiki sɪ pǎ lɛɛti-m

na tɔ taa awasa pəlɔɣɪ ɪsəlɔm.

³⁹ Ye ma tɔɔɔ a kɔlɔlɔm kɛ faalaa,

na mǎ muɣuli a nyɔma kɔpɔma.

⁴⁰ ɪlɛ ma kɔtutuuum ɪ yele nyɔɔ,

na sɔwa na nyɔtɔ ɪsɔɣatɔ lɛɛti.

Soopu kuyɔɔɔtɔtɔ tɛnaya ntɔ.

ILIHU KUYOYOTUTU

(Titite 32–37)

32

¹ Mǎpɔɔɔ ɪlifasɪ na Pilita na Sofaa, pa yela Soopu kɛ cɔɔ kɛ timpi ɪ nyənɔɣɪ ɪ tɛɣɪ yɔɔ kɔpɔɣ tɔ. ² Ntɛna pǎáná haɣ ɪlihu, wei ɪ kɛ Pusi kpekəle tɔ Lam lɔlɔɔɔ tɔ Palakeli pəɣalɔ tɔ. Mpi tɔ, Soopu tɔɣ sɪ ɪsɔ nyənɔɣɪ ɪnɔɣɪ siɣisilu. ³ Pǎ kaasɪ ɪ taa haɣna ɪ taapalaa tooso kɛ. Mpi pǎ tɔɔ pa ta pəsɪ na pǎ cɔ Soopu kɛ natəlɪ tɔ. Paa na mpɔ, pa kó ɪ tɔm. ⁴ ɪlihu kǎ kɛna ɪ taapalaa taa səkpelu. Pǎ tɔɔ kɛ ɪ suma na pǎ təkəna-ɪ yɔɔtaya. ⁵ ɪ kɔma na ɪ ná sɪ apalaa tooso ɪnɪ ɪ lanɣa kɔcɔcɔtɔ, ɪlɛna pǎáná haɣɪ-ɪ sɔsɔm.

ɪlihu hvlɔɣɪ ɪ kvcɔcɔtɔ kɔtoluyɔ

⁶ Mǎpɔɔɔ ɪlihu tɔma sɪ:

Mɛɣe sɔsaa

na maya pəɣaya tɔɔɔ ma selaya sɪ,

mǎ taa hɔlɪ-mɛɣe ma nyəmtɔ sɔsɔntɔ.

⁷ Kɔkpatələa na mpa pa pusɪ tɔɔwa tɔ,

mɔpɛɣe pǎ weɛ sɪ pǎ seɣesɪ ləmayasɛɛ tɔm.

⁸ Tɔm tampana tɔɔ, feesuyɔ ηku kɔ kɛ

Toma tɛna tɔ nyəɣku tɔ, ηku kɔ wɛna yɔɔl taa

na kó haaki-ɪ nyəm.

⁹ Pǎ taya pusɪ pəɣale tɔɣona yɔɔl kɛ ləmayasɛɛ.

Pəyele pǎ taya kɔkpatələa tike nyəmna kɔsiɣisim.

10 Pə tɔ́ ké ma tɔ́ŋ si, í ke ŋkraŋŋ
na má tɔ́tɔ́, má kilisi-meɣe ma nyəm tɔ́m.

11 Má kema ŋkraŋŋu ke mə ləmaɣasɛɛ taa,
ɔ́lɛ maa taŋaa ké si,
mə kuyɔ́ɔ́tɔ́tu í tɛ.
Haləna í tɛ mə tɔ́m maɣasɔ́bu ke teu ke hatoo mə lotu taa.

12 Ma nu mə tɔ́m ke teu ké.
Ama nəɣɔ́l ta kəli Soopu na tɔ́m.
Pəyele nəɣɔ́l ta pəsi na í cɔ́ Soopu kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

13 Í taa tɔ́ si:
Tə hika ləmaɣasɛɛ.
Ísɔ́ tike ka kələna-i, pə taɣa yɔ́lɔ́.
14 Pə taɣa maɣa Soopu yɔ́ɔ́taa,
ɔ́lɛ ma kaa cɔ́-i mə kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

15 Sɔ́ɔ́ntu kra-me, í laŋa kuyɔ́ɔ́tɔ́tu,
u tašəɣi cɔ́v.

16 Maa taŋaa ké isu í ká yɔ́ɔ́ti.
Ama í suma yem na í kpisi cɔ́v.

17 ɔ́lɛ maa cɔ́ na má hɔ́li-meɣe
nti ma hɔ́ki tɔ́.

18 Tɔ́m su ma lotu ké,
na feesuɣu caaləyi-m si má yɔ́ɔ́ti.
19 Tɔ́m kraaki ma taa, isu pa suukuɣu sɔ́lɔ́m ke
pə hulun kɔ́faŋ taa, na pə caa pə ya-si-t tɔ́.

20 Maa kuli ma nəɣɔ́ ké, na má yɔ́ɔ́ti,
na má cɔ́, ɔ́lɛna pəcɔ́ pə heena-m.

21 Ma kaa sɛɛna nəɣɔ́l tɔ́ɔ́,
yaa má cɛsi mə taa nəɣɔ́l.

22 Pə taɣa pulɔ́, ma ta nyi cɛsɔ́bu.
Ye ma tu lapa mpɔ́,
ma ŋmalɔ́ ká kɔ́li-m lɔ́ŋ ké.

33

Ilihu kuyɔ́ɔ́tɔ́tu tɔ́tɔ́

1 Ḿpóyó Ilihu tasaa si:
Pəɛntɛ Soopu ke ŋkraŋŋ, na ní nu ma kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

2 Nɔ́nɔ́ ma kuliyi ma nəɣɔ́,
na ma nsəmle yɔ́ɔ́ti.

3 Hatoo ma lotu taa siyisɔ́bu tɔ́m ke maa yɔ́ɔ́ti.
Tampana siyisiyi tike ke ma nəɣɔ́ ká yɔ́ɔ́ti.

4 Ísɔ́ Toma təna tu feesuɣu ŋmana-m,
na kú haaki-m weesuɣu.

5 Ye n pəsəɣi n cɔ́-m,
taɣani nyá ti na má na-ŋ tɔ́ suli.

6 Ísɔ́ nyənəɣi ma na-ŋ ké kɔ́lɔ́m ké,

сугу тэтэгэ па ηmana má.

7 Mpu тэ, тaa нуи ма сэжэнтү на пэ лийти-η
на ма сэсээнтү кэли-η.

8 Soopu үжэгта ма ηкpaηη тaa,
на má нуи и нэгэ си:

9 Ma we тэнаηη кэ, ма та ла kawalaya,
yaa исаяту натэли ке paa пэсэ.

10 Paa на mpv, Iso hikiyi timpri и кá kalána-m
на и nyəni-m и kolontu тэ.

11 I кагатэги-m на и feñiyi
ма тэnte тэна тaa.

12 Soopu, η feina tampana.
Mpi тэ, Iso кэла үлү тэcaγacaya кэ.

13 Pepe тэ кэ n caa n yonna Iso?
Mpi тэ, үлү u пэсэги на и cə и кыжэгтүтү тэна.

14 Wulee Iso үжэгтэгэна yaasi лелү кэ.
Ilena wulee и үжэгтэна лелү.

Paa на mpv yəlaa u laki laakali.

15 Waatu wei yəlaa həntəyi ahoο,
на pá too isu pa səpa тэгэ
Iso үжэгтэгэна-weγe pa tooseenaa тaa.

16 I luki pa тээ на сэжэнтү kpa-we,
на и үжэгтэгэна-weγe pa ηкpaηη тaa.

17 Ilena и кее үлү ке и kolaputv тaa,
на и su тэнаγа ке үлү kalampaanu.

18 Mpyú и waasəyi yəlaa ке səm тaa,
на и yaki-weγe nyəmá нэгэ тaa.

19 Iso kpaaləyi үлү на wəsası nsi
si husa-ı на и luki и тэнуγv тaa кэ kotamsa тэгэ.

20 Ilena mutv lu-ı luyv,
на пэ kpeηna тэгэнаγа ηka и səəla teu тэ.

21 Ilena и тэ таasi ке katatəlaya,
на и yele нүγv tike.

22 Waatu unı и we pəlaav нэгэ тэ кэ təcomlaa,
на и weesuyv ке səm nin тaa.

23 Ama ye isətaa tillaa iyəγa тaa күлөм
wei и səηna yəlaa, на и huləyi үлү ке
и kolapəle тэ, и we и kiη,

24 isətaa tillu unı и wii үлү unı и pətəətəle,
на и sələmı Iso si:
Yarı-ı. Taa yele на и tii pəlaav тaa.
Ma hika mpi maa layasəna и weesuyv тэ.

25 Ilena үлү unı и тэнуγv məli kv wule тaa,
на и pəsi isu и ifepile waatu.

26 Πένα ί σάλəμι Ισə, να Ισə νυι να ί νά ι teu
 να ληηυλυμλε, ιένα Ισə νάά ha-ι ι tampana.

27 Πένα ί yooki yontu ke yəlaa kin si:
 Μaa pəntaa ké na má wakəli tampana.
 Πe pa ta lana-m isu pə mənaa tə.

28 Ισə yapa ma ləsaγa si ká taa sʉv
 pəlaav taa. Μaa tasa nyaaləm ke nav tətə.

29 Pə tənaya ήρύγυ Ισə laki yʉlv
 ke təm naale, halι pə polo təm tooso.

30 Πένα ί ləsi-ι pəlaav taa, na ί yele na weesuyu nyəma nyaaləm na ι təə.

31 Soopu, pə wεe si ή nuna-m ké.
 Ke ηkpaηη na má γəγəti.

32 Ye n wεna nəγə ηka n ká cəna tə,
 n γəγəti, maa ha-η tampana.

33 Ye n feina natəli ιe n su,
 na ή nu na má hʉli-η ləmagasεe təm.

34

Uihu kalənav ke Soopu

1 Μρύγυ Uihu tasa γəγətyu si:

2 Ləmagasεe nyəma me,
 ί nu ma kyəγətyu,
 nyəntaa me ί ke ηkpaηη.

3 Pə taγa pʉlv, ηkpaηtyu nukəna təmnaa,
 isu nsəmlε nuktyu təγənaγa leleη tə.

4 Tə ləsi tá təγi mpi pə siγisaa tə.
 Tə cəkəna tá taa ké mpi pə wε teu tə.

5 Soopu si:
 Ma siγisaa ké. Ama Ισə pəηι-m tampana.

6 Paa na ma tampana təηtyu tə,
 pa nyənəγi-m pəpətu ké.
 Anι ma ta pəntι.
 Pəyele ma hiη fei waav.

7 Yʉlv nəγəlv ι fei isu Soopu
 na ί nyəki kuttyu ke ləm təle.

8 Na ί təη mpa paa təηəγi siγisuyu tə
 pa kpekəle taa, na ί na asayaa pá kaaki mpaav.

9 Haləna ί təη si paa yʉlv caa si
 ί wεe Ισə ké teu,
 wεγe ι waaki pə taa.

10 Ləmagasεe nyəma me ί nu ma təm
 Ισə u laki kawalaγa.

Pəyele Toma təna tv u laki mpi pə ta siγisi tə.

11 Mpi yʉlv lapa təγə ι lεεtəγi-ι.

1 I feləyi paa wei ké isəna pə mɔnaa təyo.

12 Aai yoo, tampana təo, Iso u laki isayatu.
Toma təna tɔ inɪ u wakələyi siyisuyu.

13 Ye pu we mpv,
awe cələna-i tətɔ sɪ í paasəna-ti?
Yaa awe tɔ-i sɪ í paasəna antulinya təna?

14 Ye Iso ka hɔvkaɣa i ti təm tike,
i ka mɔ i feesiŋ ke yəlaa kiŋ.

15 Təfə weesuyu nyəm təna ka səpa
təm kuləm təo ké, na yɔlv pəsi tətɔ.

16 Soopu ye n wəna layatu,
ke ŋkpaŋŋ na ní nu ma təm.

17 Wei i ké siyisuyu kolontu tə,
i ká pəsi na í təkɪ tətɔ na?
Ile isənaya nyá mayasəyi sɪ
ní kv Siyisilu Ton tɔ təm?

18 I tike i wenna mpasv sɪ,
í yaa awulaa səsaa sɪ asayaa na awulumpiya sɪ wakəllaa.

19 Iso u fayasəyi awulumpiya.
Pəyele u paasəyəna liyitee nyəma,
na pə kəli kunyɔntɔnaa.
Mpi tə, pa təna pa ké i niŋ kulapəm ké.

20 Səsaa səki ké na pə saaləyi,
ahoo taa ké pa səki kpaakraa.
Pəyele pa kpəsəyi ŋmakəllu ké təheɛ.

21 Iso nyənəyi yɔlv mpaŋ tənaya,
na í naaki i tənte.

22 Səkpətɔyɔ yaa atətəle natəli tə fei
nte tə taa asayaa pəsəyi na pá ŋmeli tə.

23 Iso paa feina sɪ í paasəna yɔlv
na pə leeli na pəcɔ́ í yaa-i hɔvle.

24 Paa i ta feŋ tɔŋtɔnaa, i wakələyi-weyɛ,
na í leeti pa lona taa ké kɔfama.

25 Mpi tə, i nyəma pa kulapəle ké.
Ahoɔ ke i kvəsəyi-wɛ na í tələkɪ-wɛ.

26 Na í maki-wɛ isɪ asayaa,
na yəlaa naaki.

27 Pə taɣa pɔlv, pa kisa-i ké,
pa ta pəsi na pá cəkəna i mpaŋ.

28 Pa lapa na kunyɔntɔnaa
na wahala nyəma wii na Iso náa nu.

29 Ye Iso hawa nɔɣɔlvɔyɔ heesɔyɔ
awe ká kv pɔntɔ təm?

Ye i taka i isəntəo, awe na-i?
Inɪ i feŋiyina piitimnaa na yəlaa pa təo.

30 I laki mɔpɔyɔ sɪ isayav í taa təyo kawulaya

na í pəsi isı katōka ke yəlaa.

³¹ Ye puntu heela Isə sı:

Pı tusa-m ké,
ma kaa tasa isayatu ke lapu.

³² Ma pəntaa ké, ıle Isə seyesı-m.

Ma lapa mpi pə ta siyisi təyo, ıle ma kaa lelı.

³³ Isı Soopu, n kisuyu

ntı Isə suwa tə.

Mpu tə, n mayasəyi sı pə wee sı

Isə í tu puntu ke saləka?

Timpi pə wee sı nyá mayasəyənə na

ń suki pə taɣa nəyolu tə,

huli-tuyu nyá nyəm.

³⁴ Ama yəlaa mpa pa wena huwee tə,
na ləmayasee nyəma tənə, mpa pa nukı
ma təm tə paa heeli-m sı:

³⁵ Soopu yəyətəyi ké, ı ta nyı pulu,
yaa ı feina ləmayasee.

³⁶ Soopu mayasuyu í taa sı tənaya.

Mpi tə, ı təm kucəcətu we ké isı

yəlaa mpa pa ta siyisi tə.

³⁷ Pə taɣa pulu,

ı kuləyi Isə təy, na pə səsəyi ı isayatu təy.

Halı ı ká teesəna sika tuyu ké tá taa.

35

Iihu kuyəyətətu tətə

¹ Mpyúyú Iihu tasaa sı:

² Soopu, n pəsəyi na ń ha nyá təyi tampana
na ń yəyətı nyá siyisuyu təm ke Isə kin na sika feı?

³ Mpi tə, n tasaa sı:

Ye ma pəntaa yaa ma ta pəntı pepeye ma waaki?

⁴ Maa kpeñti nyá na nyá taapalaa na má cə-mə.

⁵ Nyəni isətənyu, na ń paasəna isəymuntu,
tə kəla-ŋ kuñkuləməy.

⁶ Ye n lapa isayatu, weye pə wakələyi Isə?

Yaa n kula ı təy ké təm payale,
pu tokiyina ilé.

⁷ Ye n təyətı tampana,
ıle pepeyele n hawa Isə?

Yaa weye Isə muyi nyá niñ taa?

⁸ Yulu isı nyaya isayatu wakələyi,
na siyisuyu waası nyá təyətəle.

⁹ Ye isı ŋmakəllaa kəla təy, yəlaa makı kapusi ké.
Ye musəyətəna kəla payale,

ile yɔlaa yaa si pá waasi-we.

¹⁰ Ama pa taa nɔɔɔɔ u pɔɔsɔyi Iso wei i lapa-i,
na í tɔyi yɔlaa taa ké laɲhulɔmle yontu
na pá yooki ahoɔ tɔ si: N we le?

¹¹ Imi i seɣesɔɣɔna-tu, na pɔ kɔli taale wontu.
Pɔyele i tasɔyi-tɔyɔ lɔmɔɣasɛɛ na pɔ kɔli sumasi.

¹² Pa yaawa Iso, na í kisi cɔɔ
ke asayaa kalampaanu tɔɔ.

¹³ Pɔpɔtu fei leleɲ,
pa koo yem ké Iso u nukɩ.
Toma tɔna tu u paasɔɣɔna.

¹⁴ Paa Soopu n tɔɲ si nn nukɩ Iso tɔɲ tɔ
Iso nyɔma nyá tɔm tɔnaɣa, nya keɲna-i.

¹⁵ Ii tɔyi salɔka na pááná.
Pɔyele u paasɔɣɔna yɔlaa isayatu.
Ile pɔ taya si u naaki.

¹⁶ Soopu nyá nɔɣɔ taa tɔm we yem ké,
na í lɔlɔsɔyi tɔm nti tɔ taa fei layatu tɔ.

36

Ilihu nyɔntu tɔtɔ

¹ Ḿpɔyó Ilihu tasaa tɔtɔ si:

² Soopu, sɔɲ pɔcɔ na má seɣesi-ɲ.
Mpi tɔ, ma ta yɔɣɔti Iso nyɔntu tɔna.

³ Hatoo pooluɲ ke maa hiki ma nyɔm
mpi maa hana ma ɲmalɔ ke tampana tɔ.

⁴ Tampana ma kɔyɔɣɔtɔtu taa fei pɔpɔtu.
Ma wei ma yɔɣɔtɔɣɔna-ɲ isɔntɔ tɔ,
ma wɛna naani ké ma nyɔmtu tɔɔ ké.

⁵ Iso ké pɔsɔɔ ké, ile u lɔɔki tampana tɔɲɔ.
I layatu toma tɔɔ ké i wɛna pɔsɔyɔ ɲku.

⁶ Ii yeki isayau na i weesuyɔ.
Ama i siyisiyi kɔnyɔntɔnaa tɔm.

⁷ Ii yeki siyisilaa ké nyɔntuɔyɔ.

Hali i caɣasɔyi-weɣe awulaa kumlee tɔɔ ké,
na í kɔsɔyi pa nyɔɔɲ ke tam tɔɔ.

⁸ Iso tɔyi asayaa ke alukpala ké na wahala tɔki-we.

⁹ I hulɔyi-weɣe pa tɔma, na pa kawalaya.
Ke waatu wei pa laki kalampaanu tɔ.

¹⁰ Iso yeki na pá nukɩ kɔkpaalɔtu
ke pa ɲkraɲɲ taa, na í tɔyi-we si
pá cɔɔ mpi pɔ tá siyisi tɔ.

¹¹ Ye pa kema ɲkraɲɲ na pá pɛti pa tɔyi

Isò, ìe pə caɣana-we na pá nu leleŋ ke
pa weesuɣu kuyeeŋ na pə puɪ taa.

12 Ye pa kisa nuu,

ìe ŋmantaaya sɔ-we na pá sí pa nyəm laŋɣu tɔɔ.

13 Yəlaa asayaa ha pa tɔyi pááná taa ké.

Paa wiikina Isò si í waasi-weye
saa wei í tɔyi-weye alukpala tɔ.

14 Pa səkəna pa ifepile

na pə sɔsɔyi-weye wasaŋkalənaa *fa* tɔɔ. ^a apalaa na alaa mpa pa laaki tuŋ na
pa laki pə wasaŋkalətu tɔɔ.

15 Ama Isò yaki wahala tɔ, na í wahala ké,
ìena í kpaali-ì na í wɔsasi.

16 Waatu nɔɣɔlv Isò ka ləsa-ŋ wahala taa ké,
na í si-ŋ timpi pu caɣana-ŋ na í wee nyá ti tɔɔ
na í tɔki tɔɣonasí kɔpampansí tɔ.

17 Ama ye n huɔki nyá huɔle isɪ asayaa nyənte,
ìe huɔle na pə ŋkraŋɣu həm ká kra-ŋ ké.

18 Taa yele na pááná sɔsi-ŋ Isò wɔŋa taa,
na í puɣusi nyá ti si n ká ya Isò na kuhaɔ sɔsɔɔ.

19 Nyá kakisaya, yaa paa nyá toŋ sɔsɔŋ
ta tala si pə ləsi-ŋ laŋwakəlle taa.

20 Taa ŋmakəli muɔlaa na í lɛeti
pa lona taa ké nyá lɔlvɣu nyóma.

21 La laakali, taa keesəna isayatu tɔɔ.

Pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké n we wahala taa.

Isò sɔsɔntu

22 Isò huɔlvɣi í sɔsɔntu na í toŋ taa ké.

Nɔɣɔlv ta nyi seɣesɣu isɪ inɪ.

23 Awe huɔləna-ì mpaav ŋku í ka təŋ tɔ,
na awe ká mana í laŋle taa,
na í heeli-ì si: N lapa mpi pə tá siyisi tɔ?

24 Tɔɔsi na í sa í təma nna yəlaa saŋ
pa yontunaa taa, na pá puɣulɔvi-ye tɔ.

25 Yəlaa təna loosixi-yeɣe pooluŋ ké
na pá nyəŋɔvi-yeɣe teu.

26 Isò tɔɔwa katatəlaya ké
na pə tɛɛ ta nyəmtu tɔɔ.

Ì puɪ fɛi kalvɣu.

27 Inɪ í cosixina lɔm na í yele
na heelim nyɔɔ-wi,
na í pəsi-wɔvi teu.

28 Ìena isəŋmuntɔ náá yele na teu nu yəlaa tɔɔ.

29 Awe nyəŋna isəŋmuntɔ tənte,
na teu hola ke isətənuɣu taa?

^a 36:14 wasaŋkalənaa: Wasaŋkalətu nti tə teləsa cəne tɔ. Hepəla taa ìe pə ké

30 Inu i keeləyənə i nyaaləm tō
 na pə nā na pə cəna-i.
 Ilena i taɣani takuɣu ke teŋkunaɗ lumaŋ tō.
 31 Yaasinaa mpeɣe i huukəna yəlaa
 na i celəɣi-wɛɣe təyənaya ke tuutuuma.
 32 I kraakəyi tɛn cala ke i niŋ taa kɛ,
 na i ləyɔ-i tɪmpri i caaki tō.
 33 Tɛn hola ke i huləyənə si ku kəŋ,
 na kaləkəŋ maɣamaɣa niiki ku taŋ.

37

1 Ma laŋle cɛpəna tɛn ŋkuɣu katatəlaya kɛ,
 haləna ma laŋle lu tə lonte taa.
 2 I ke ŋkraŋŋ na i nu Iso nəyɔ taŋ.
 I welisi teu na i nu i nəyɔ yuŋ.
 3 Isotənuɣu təna taa kɛ i nəyɔ niiki.
 Ilena i yele na tɛn ŋmeləsi,
 na pə tala tetu tənasi.
 4 Pələ pə waali, ilena tɛn holi na Iso nəyɔ nu.
 Ile i ta tasa tɛn ŋmeləsuyɔ səŋsuyɔ ke waatu inu.
 5 Isəna Iso yəyɔtəyənə i nəyɔ tō,
 pə teu wɛ səyɔntu.
 Təma səsəna wena tə ta nyi təyɔ i laki.
 6 Inu i tɔŋna si tɛn tɔmpɛɛ kraakpraacav*fa*
 i nu tetu tō. Ilena i tō tɛn si
 kule kó nu na pə kraŋna tɛn səsənu. ^a tɔmpɛɛ kraakpraacav. Pə wɛ teitei kɛ isu
 kraakpraacav na pə huluma mpɔ. Ile tɔmpiiisi hotiyina na pə kaaki atɛyɛ
 huwa.
 7 Inu i səŋsəyənə yəlaa təna təma.
 Ilena pə cəkəna si inu i ŋmana-wɛ.
 8 Taalɛ wontu maɣamaɣa nā suki tə təcəsəle kɛ,
 na tə suki tə tana taa na tə ŋmeləyi.
 9 Kacuculaya nā lukəna ilim ntəyɔŋ kɛ,
 na watu nāá luna pə mpətəŋ.
 10 Ye Iso i feesa lum tō, pə kii kɛ isu tɔmpələ.
 11 I haɣasəyi nikaya ke ŋmuntɔ taa kɛ.
 Ilena tɛn ŋmeləsəyi ŋmuntɔ nti tə taa.
 12 Inu i yekina na isəŋmuntɔ cəaki na tə laki
 pə təna mpi i tu-ti təyɔ tetu tō.
 13 Tɛn ŋkuɣu Iso həŋna i tetu ŋkraŋyɔ.
 Kuləmuɣu ŋkuɣu i lakəna-təyi kɔpantu.
 14 Soopu, ke ŋkraŋyɔ ke təm tənɛ tə taa
 na ŋ welisi na ŋ cəkəna Iso təma səsəna.
 15 N nyəmá isəna Iso laki i təma anu,

^a 37:6 tɛn tɔmpɛɛ kraakpraacav: Mpi pa yaana nasaala taa si (neesɪ) təyɔ tə teləsaa si tɛv

na isəna i tisiyi calanaa na isənmuntv taa tō?
 16 N cekəna isəna isənmuntv səha teitei tō?
 Pə ké Isə wei i ké nyəntv mayamaya tō i təmlə ké.

17 Isənaya pə lapa na ye ilim
 mpətəh heelim kohaḥəm makı tetv tō,
 n nukı hanaya ke nyá wontu taa?
 18 N pəsəyi na n̄ la isənmuntv ke isətəa
 na t́ wēe tōh isu nyəghəlvv tih?

19 Soopu huli-tuyv nti
 tu heeli Isə tō.
 Iḷe tu tasəyi
 natələyi yəghətvv ke tá kaanyəmtv tō.
 20 Maa pəsəyi na ma kéesəná Isə tō
 ké saa wei ma yəghətvvəna-i tō.
 Pə fēi si má heeli-i na pácó í cekəna.

21 Ye pə keesaa na ḥmuntv takı nyaaləm tō,
 pu tasəyi nav.
 Pə waali, uləna heelim má, na ṕ keeli pə tō.
 22 Ilim ntəghəh tō ké nyaaləm lukəna
 na ṕ wē isu wəla. Isə teu mpi
 pə cəəna-i tō, pə wē səghəntv.
 23 Tu pəsəyi na t́ krətəna Toma təna tv səsə,
 na tampana təhlv inı, i ké siyisuyv tó ké.
 Iı muyuliyı nəghəlv.
 24 Pə tō ké pə wēe si, yəlaa í nyana-i.
 Ama i paa fēina mpa pa yaa pa təyi ləmayasēe nyəma tō.

TACAA ISƏ KUYƏGHƏTUTU

(Titite 38:1–42:6)

38

¹ Ḿpóyó Tacaa cəwa Soopu ke kacuculaya taa si:

2 Aweyēle pūntv wei inı i kəhna səkrətvv
 ke nti ma siwa na má lakı tō tə taa,
 na təmnəa mpa pa fēina hūwēe tō?
 3 Təv, təkı nyá ti isu apəlv.
 Maa pəəsi-ḥ təm na n̄ cə-m.

Isə ké antulinya taa nyəm mpi pu yəghətvv tə pə tv

4 Lēye n ka wē waatv wei ma sukaya
 antulinya kite tō.

Ye n nyəmə támpəna n cə-m.

5 Awe puwa antulinya inı i tənasi?
 N nyəmə pūntv na?

Yaa awe mayasəna-i na ḥmənaaya?

6 Awe caaləna kite tēe pəle ke suw?

Yaa pepe tō ké kite n̄tə tə səḥaa?

7 Waatv inəyi tanəh isətvlvḥasi yookaya yontv,

na isətaa yəlaa náá wilitiyina lanjholómle.

⁸ Awe təkə teŋku lóm na kampɔnaa
ke saa wei pə lu tetu tee na pə ŋmaa tɔ?

⁹ Waatu wei ma suu-wəxi isəŋmuntɔ ke toko,
na má takɪ-wəxi ihunte tɔ.

¹⁰ Na má pu-wəxi tənaya,
na má tu kutəkoyu na kəkələsuyɔ.

¹¹ Na má huli-wɪ sɪ pə səŋ təna, pə taa tuusi,
tənaya pə hola kalampaanɪ ká suna.

¹² Too n wɛv tɔ, n tɛma tanan ke ŋmakələyɔ,
yaa n huli tefemle ke tə lonte na?

¹³ Yaa tefemle n̄tɛ tə kra tetu ntompee
na tɛ ciyiti asayaa ke teu na?

¹⁴ Ilena tetu layasi wɛɛtu isu
pa yusuyɔ cyɔv tɔv tɔ,
na pə təna pə wɛɛ kacɔka isu pɔvuyɔ tɔv?

¹⁵ Tefemle nyaaləm kəŋ,
ilena asayaa kulapɔtv fiyini na pə pɛli pa niŋ.

¹⁶ Too tɔ, n tɛma teŋku taa ké tiuu
haləna n̄ tala ɪ sɛlaa taa?

Yaa n cəwɔa ɪ luməŋ səsəŋ taa?

¹⁷ Pa tɛma-ŋ səm nənɔɔsi ke huluyɔ na?

Yaa n nawa atɛtɛle nənɔɔsi?

¹⁸ Yaa n tɛma mayasuyɔ ke tetu wan təm na?

Ye n nyəmə pə tənaya mpv n keɛsi-m.

¹⁹ N nyəmə nyaaləm tɛɔayale mpaav na?

Na leye səkrɛtuyɔ ná wɛɛ?

²⁰ N pəsəxi na n̄ pona-wəxi pə lonte taa.

Yaa n̄ tana-wəxi timpi pə wɛɛ tɔ?

²¹ N nyəmə. Mpi tɔ,
waatu inɪ ɪ taa pa tɛma-ŋ luluyɔ.

Pəcɔ nyá piɪsi təwɔa.

²² N tɛma pote na n ná teu tɔmpɛɛ
na a kraakpraacav tɛɔayale na?

²³ Lanwakəlle waatu, na yooɔ kuyɛɛŋ tɔ
ké ma su-yɛyɛ mpv.

²⁴ N nyəmə mpaav ŋku nyaaləm təŋəxi tɔ?

N nyəmə timpi tɔv ilim təlule
heelim makəna tetu tɔv tɔ?

²⁵ N nyəmə wei ɪ heɛwa tev ke ku mpaav tɔ?

Na wei ɪ heɛ tev ŋmɛləsuyɔ

na ku calanaa ke pa nyəŋku tɔ?

²⁶ N nyəmə wei ɪ yeki na tev nuɪkɪ

wɔlaya tetu nti tə taa nəɔɔlv feɪ tɔ?

Yaa wei ɪ kəŋna tev ke wɔlaya tetu nti tə taa yəlaa feɪ tɔ?

27 Na wei ɪ yeki na lɔm haɣa wɔlaɣa tɛtu,
na nyutu na kɔnyɔnyɔm mpi pə wɛ
tɛlekuleku tɔ pə nyɔ tɛ tɔ tɔ?

28 Tɛw ɛna caa kɛ?

Yaa awe lɔlɔɣəna aŋkpələɛ?

29 Lɔm tɔmpɛɛ*fa* yaa cɔlɔ nyəna wɛna too kɛ? ^a na pə niyitaa tɔ tɛtɔnaa mpa
pa taa wɛ watu kɛ teu tɔ aŋkpələɛ maɣamaɣa kiiki n̄pɔɣɔ.

30 Mpi pə pəsəɣəna pɔɣɔ lɔm ɪsu pələ,
na pə kii tɛŋku tɔɔ nyəm təkpaŋasaŋ.

31 N pəsəɣi na n̄ həkɔ ɪsɔtɔlɔŋasi*fa*
nsi pa yaa si kantuyi na ku piya tɔ. Yaa n̄ hɛti nsi
pa yaa si haɣa na kpaɔa na yulɔ tɔ. ^a

32 Nyá ləsəɣəna tɔlɔmalɔɣu kɛ ku waatu?

Yaa n̄ tiikiɣi ɪsɔtɔlɔŋasi nsi

pa yaa si ɪsɔtɔ ɪ si na má tɔɣɔ tɔɣaɣa tɔ?

33 N nyəmə kiin wei ɪsɔtɔnɔɣu tɛŋɣi tɔ?
Na ɪsəna tɛtu wɛɛ na pə tɛŋ tɛ taa tɔ?

34 Yaa n̄ yɔɣɔtɔɣəna ɪsɔŋmuntɔ
na tɛv nu katatɔlaya na?

35 Nyá yaakəna tɛv n̄mɛlɔsɔɣu

na pə cɔɔki-n̄ si mpɔɣəlɔ,

na n̄ tiliɣi-wi?

36 Awe tɔna ləmaɣasɛɛ kɛ hatoo yulɔ lotu taa?

Na awe tɔna laɣatɔ kɛ ləmaɣasɛɛ taa*fa*? ^a nuw wɛ katɛ kɛ, lɛlaa ná huɔki si tɔla
naalɛ kɛ pa yɔɣɔtɔɣi mpɔ. ɪsu kampaav na ɪcipiti tɛtu taa sumaya ŋka pa
yaa si piin tɔ.

37 Awe kaləɣi ɪsɔŋmuntɔ na ɪ ləmaɣasɛɛ?

Yaa ɪ huti ɪsɔtɔnɔɣu taa lɔm hulun

38 kɛ waatu wei tɛtu kiiwa ɪsu nyəɣəlɔɣu

na tampaɣa nyɔkələna tɔma tɔ?

ɪsɔ kɛlɛ tɔɣaɣa wontu na taalɛ nyəntv pə tv

39 Nyá kraakəna tɔɣɔlaya alɔ nyəŋka kɛ ka tɔɣɔnaɣa,

yaa n̄ calɔ tɔɣɔlasɔ piya, na sí haɣa?

40 Waatu wei si sɔpa si lɔna taa,

yaa si papa nyutu tɛɛ tɔ?

41 Awe caləɣəna katəkətəŋ kɛ waatu wei ɪ piin

lanɣi tɔɣɔnaɣa na ɪ wiikina-m na ɪ yeləmɔɣi tɔ?

39

1-2 N nyəmə taalɛ pəŋ na naməŋ

husi ɪsɔtɔnaa na?

Nyá fenɣina ɪ tɔɔ

kɛ saa wei lɔlɔɣu wɔsasɔ tɔpa-ɪ tɔ?

Yaa n̄ tu nyəmə ɪ lɔlɔɣu waatu?

^a 38:29 Lɔm tɔmpɛɛ: Lɔm tɔmpɛɛ yaa cɔlɔ nyəna. ɪsu lɔm kiikuyi ɪsu pələ ^a 38:31 ɪsɔtɔlɔŋasi:
ɪsɔtɔlɔŋasi wɛna paa ŋka na ka hɛtɛ kɛ. ^a 38:36 ləmaɣasɛɛ taa: Mpi tɛ tɛlɔsaa si lotu taa na ləmaɣasɛɛ
taa tɔ, tɔmɔŋ unɪ ɪ

3 I soṗiḡi ké na í lùlèḡi í piya.

Ilèna í héesəḡi wosasi.

4 Na í piya wèna alaafəya na sí puki nyutu taa.

Kuyaku nakuli, ilèna sí tée.

Su tasəḡi məluyv.

5 Awe hetəna taale kpaḡaya

na í yele-ké si ká tée?

6 Má lapəna ka təcayale ke wolaya tetv

nti tə we tənyəḡḡ tə tə tō.

7 Si wonḡiḡi icate taa kəkəte ké.

Pəyele su nuḡi cecə hola.

8 Pulaya tō ké si caaki si sí hiki si təḡəḡaya,

na sí pəkəḡi nyutu kolekələkətv.

9 Taale nav ká kōv si ḡ lana-í təmle

yaa í hənti nyá tōla tətəḡəle kiḡ ke ahoov na?

10 N ká tv í luḡu tée ké ḡmənaya,

yaa í hō akuyv na waali tō, na í hēe kpeesv na?

11 N ká lapv-í naani ké í tomiḡ sōsōḡ tō,

na ḡ yelina-í nyá təma si í paasəna?

12 Yaa nyá kōmtv ke ḡ ká yelina-í si í kpeena təyaya,

yaa í kuu pee ke kataya taa?

13 Taataanaa hetəḡəna pa keḡ na laḡhəlvmlē ké,

na í nəḡəsəna isv kvləlvuyv nyəḡ.

14 Waatv wei taataa tḡḡi í yala na í takv-yeyē

ilim kəkō kanyəḡa si á tiisi tō,

15 í sōkvi ké si taale wontuyv nakuli

ku felv-yeyē nəḡhəle na á yōkvi.

16 I təkəḡi í piḡḡ ké na toḡ, isv pə taya unv í tənna.

I fei səḡəntv sv í wahala ká la yem.

17 Mpi tō, ma ta tv-í ləmayasēe

yaa layatv ke saa wei ma ḡma-í tō.

18 Ama waatv wei í kvləḡi sewav tō,

í paa feina kpaḡənv na í cayəlv.

19 Nyá tōna kpaḡənv ke tomiḡ na?

Yaa nyá tōna í luḡu tée kpeem?

20 Nyá yekina na í ḡmaakv isv lakəle

na í wiikina apəlv tv na səḡəntv kpaakv kolontv na?

21 I haləḡi acōwa ke tətəkəle taa,

na í laḡle hēēna í toḡ.

Ilèna í ḡmaa kolontv nəḡv tō ké yōov taa.

22 I fei səḡəntv,

pəcōv uv nyəḡḡna pvlv,

uv tuliyi tapəḡ ke kolontv layate kiḡ.

23 I tō cayəlv ḡmantəyaya, na í layate pə mvyi kəkō,

na í kōkə nāá ceyətəḡi í tō.

24 Tutuyv wiiki na pō nyəḡəlv-í teu

na í kṛisi ṽ t̃ỹi kṛav, ḍena í tṽ cas̃ale.

²⁵ Tutuyu wiiki, ḍena í yaga apalṽkakiisaya t̃awapara.

Too pooluṅ taa ké ṽ nuk̃i yooṽu t̃aṅ
na yoolaa s̃asaa hola na pa k̃akiisasi.

²⁶ Nyá layatu ke ṅmak̃ale kul̃əḅəna
na t̃ə het̃əỹi t̃ə keṅ na ilim̃ mp̃ət̃əṅ t̃ə?

²⁷ Nyá haana c̃əḅṽ s̃əḅṽ ke ñəḅṽ s̃i
í kul̃əỹi, yaa í tṽỹi ṽ tant̃e ke pul̃aya taa?

²⁸ K̃ukṛam̃əṅ taa ké ṽ cak̃i na í sṽuk̃i
k̃ukṛam̃ṽỹu kul̃ṽỹu nỹṽỹu taa,
t̃im̃pi ñəḅṽḅṽ ṽ tak̃i t̃ə.

²⁹ Hatoo nỹṽỹu taa t̃ənaḅa ṽ w̃eeki,
na í loosiḅi ṽ t̃əḅṽnaḅa na í c̃eṅəỹi-ke.

³⁰ I piṅ nỹṽṽk̃i cal̃əm̃ ké
na t̃im̃pi wontu k̃ṽs̃əṛṽtṽ w̃eē t̃əḅṽ ṽ cak̃i.

40

Soopu ka c̃əna

¹⁻² M̃p̃r̃ỹg̃ T̃acaa Toma t̃əna tṽ ỹəḅṽt̃əna Soopu na í p̃əḅṽi-ṽ s̃i:

Ñ suuk̃aya-m̃ t̃əm̃ t̃ə, ñ k̃á t̃asa-m̃ k̃ṽtṽỹu na?

Ñ yook̃ayana-m̃ t̃ə, ñ w̃ena k̃ṽc̃əc̃ətṽ t̃ə?

³ M̃p̃ṽỹṽle Soopu c̃əwa T̃acaa s̃i:

⁴ Ma k̃əla p̃əciiu, went̃iỹi maa c̃ə?

Maa tak̃i ma ñəḅṽ t̃ə ké ma niṅ ké.

⁵ Ma t̃ema ỹəḅṽtṽỹu ke t̃əm̃ kul̃ṽm̃,
maa tas̃əỹi nat̃əli.

Ma c̃əwa t̃əm̃ naale,
ḍe maa tas̃əỹi nat̃əli.

Soopu nỹəḅṽi ṽ t̃əỹi Iso

⁶ M̃p̃r̃ỹg̃ T̃acaa c̃əwa Soopu ke kacucul̃aya taa s̃i:

⁷ T̃əṽ, t̃əki nyá tṽ is̃u apalṽ

na má p̃əḅṽi-ṅ na ṅ c̃ə-m̃.

⁸ K̃ṽp̃am̃ ñ caa s̃i ṅ k̃ṽ ma t̃əm̃

na ṅ w̃eena tam̃p̃ana na ṅ h̃ṽli s̃i ma ta siḅisi?

⁹ Ñ t̃ala-m̃ toma na?

Yaa nyá ỹəḅṽt̃aya w̃e is̃u tṽṽ hola,

yaa is̃u ma nỹəḅṽka?

¹⁰ T̃əṽ, suu nyá t̃əỹi nỹṽỹu kul̃ṽỹu na s̃əḅṽənt̃ṽ

na ṅ tak̃i nyá t̃əỹi tṽṽ s̃əḅṽəm̃ na teeli.

¹¹ M̃ṽ p̃ááná na kalamp̃aañi nỹəḅṽa.

Nỹəḅṽi-w̃eḅṽe is̃e na ṅ m̃əṅna-w̃eḅṽe at̃e.

¹² Nỹəḅṽi-w̃eḅṽe t̃əm̃ kul̃ṽm̃ na p̃ə lum̃si-w̃e.

Naṅtṽi as̃ayaa ke t̃əm̃ kul̃ṽm̃.

¹³ Ñm̃es̃i pa t̃ənaḅa t̃ətṽ t̃e.

T̃əki-w̃eḅṽe at̃ət̃əle taa.

¹⁴ P̃əḅṽeḅṽe maa sa-ṅ.

Mpi tɔ, n hika akaitv ke nyá toŋ tɔɔ.

Cutaya tɔm

15 Nyɔnna Cutaya,

má ŋmana-ké tɔtɔ, isu yulv.

lɛna ká tákɪ nyutu isu nav.

16 Ka tɔnaya taa ké ka toŋ wɛɛ.

Alaafaya haya ka lotɔna taa.

17 Ka suka na toŋ ké isu tɔvɔ sɔsɔvɔ,

na ka tala hola lɛyɛta tɔma taa.

18 Ka mɔwa caɣa ké isu nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔvɔ foofoo.

Ka kɔŋkoolasi nɔɣɔsɔna nyɔɣɔlvɔvɔ kɔratɔŋ.

19 Nkɛyɛle ma kɔlarɔm taa kancaalaya nyɔm*fa*.

Ma larɔna-ke na má tu-keɣe layate. ^a pa caa yɔɣɔtvɔvɔ tɔ. Mpi pa yaa cɔnɛ si layate
tɔ, wontuɣu kɔnɛ kv kela tɔm ke pa yɔɣɔtɔɣi.

20 Pɔɔŋ lulɔɣɔna ka tɔɣɔnaya.

Tɔnaya taale wontu ŋmaalɔɣi.

21 Kacɛka nyutu isotom tɛɛ ké ka hɛntɔɣi.

Tɔnaya sɔsɔncasɪ lɔpa lɔcayam nɔɣɔ.

22 Nyutu ntɪ tɔ tɛɛ ké ka wɛɛ,

lɔvɔ nɔɣɔ nyutu tu-keɣe hɛkɔ.

23 Paa pɔɣɔ sɔsaya suwa kaa nɔɣɔsɔɣi.

Yaa Yaatanɪ pɔɣɔ lɔm sɔvna ka nɔɣɔ taa,

ka caɣana naani ké.

24 Nɔɣɔlvɔ kaa kɔratɔna-ke na ka isɛ sɪ i kraa-ke.

Pɔyɛle pa kaa kra-keɣe katɔka sɪ pa tɔlɔɣi ka muna.

Nyɔw tɔm

25 N pɔsɔɣi na n kra nyɔw*fa* na kulaya na?

Yaa kv nsɔmlɛ ke n pɔsɔɣi na n hɔkɔ ŋmɔnaya? ^a tɔm sɔsɔ wei pa yaa sɪ coco tɔ,
isu pa tɔŋvɔvɔ sɪ tɔɣɔlvɔvɔ tɔ.

26 N ká pɔsɪ na n sɔsɪ sɔsɔncasɪ ke kv muna tɛɛ?

Yaa n ká pɔsɪ na n tɔlɪ kv tamaya na kulaya?

27 N mayasɔɣi sɪ kv wiina-ŋ na pɔ leeli

yaa kv yɔɣɔtɔna-ŋ tɔpamm ke?

28 Nyana-kv í ká pɛɛlɪ nɔɣɔ na?

Yaa n ká kra-kɔvɔvɔ yomle ke tam tɔɔ?

29 N ká liyilina-kv isu sumaya na?

Yaa n ká tamsvɔ-kɔvɔvɔ ŋmɔnaya,

na nyá pɛɛlaa liyiliyina?

30 Tiina kɔalaa kaa pɛɛtɪ-kv.

Pɔyɛle taatɔlaa ná kaa tala-kv.

31 N ká pɔsɪ na n waasɪ kv

tɔnɔvɔ tɔnaya ŋmantasɪ na?

Yaa kv nyɔvɔvɔ ke n ká sɔ lɔm taa

^a 40:19 Looŋa kane ka nuw wɛ kate na hepɔla taa, tɔ ta nyɪ mpi kɔpɛm ^a 40:25 nyɔw: Wei un pa yaa sɪ nyɔw tɔ, pɔ pɔsɔɣi na pɔ wɛɛ sɪ

wontu səsəəntu kulaɣa?

³² Ye n kra ku təə,
 ɪlena ŋ təəsi yooŋ təm,
 n kaa tasa nyuluy.

41

¹ M̄p̄ȳó Taaɗa tasaa si:
 Ye yulu taha-ku pə tusa-ɪ ké.
 ɪ kəŋ na ɪ loosi-kuɣu loosuɣu maɣamaɣa tə,
 ɪ pəsəɣi krentələsi ké.

² Yulu nəɣəlu ɪ kraŋuyə ta tala si
 ɪ kəli nyuu ŋku ku təə.
 M̄p̄u tətəɣə nəɣəlu kaa maɣasi si
 ɪ kuləɣi maɣa ɪsə ma təə.

³ Awe kəntəna-m na pə wɛɛ si má feli p̄ntu?
 Ma tənna pə tənna m̄pi pə wɛ tɛtu təə tə.

⁴ Ma kaa su yəɣotuyə ke ku tənuyə təə nyəm təm.
 ɪsu ku nəəhɛɛ na ku toŋ na ku teu pə təm.

⁵ Awe kula ku təə pəɣələɛ na kú naaki?
 Yaa awe ká suu ku nəɣə taa?

⁶ Awe haana ku nəəle ŋtə na toŋ?
 Ku kela təm wɛ səɣəntu ké.

⁷ Ku siɣile taa pəɣələɛ wɛ ké ɪsu
 pa tamsa kraləŋ ke təntəmle,
 na pə nyəə ɪsu pa taala kutaalv.

⁸ A matəna təmaɣa teu ké təkram.
 Heelim maɣamaɣa ɪ pəsəɣi na pə suu a heku taa.

⁹ Pəɣələɛ anɪ a nyəkələna təmaɣa teu
 ké na á krenti kuləm, p̄b̄ȳó feli.

¹⁰ Ye ku cimsaa, kəkə lukɪ ké.
 Ku ɪsɛ nəɣəsəna ɪsu tanaŋ ɪlim yaakuyə tə.

¹¹ Na kəkə mamatəsəŋ lukəna ku nəɣə,
 na mamacəɣələsi náá kuləɣi.

¹² Kəkə nyəəsi lukəna ku muna tɛɛ ké
 ɪsu tiyaya wasuyə məsaya təə na huluyə kraaki tə.

¹³ Ku feesiŋ wɛ ké ɪsu ŋmala kəkə
 na mamatəsuyə lukəna ku nəɣə.

¹⁴ Ku luyə taa ké toŋ wɛɛ.
 ɪlena wei ɪ ná-ku ɪ tɛɛ suki.

¹⁵ Ku tənuyə təə pəɣələɛ tamsaa ké,
 na á krenti kuləm, na pə wɛɛ toma, p̄u ciyitiyi.

¹⁶ Ku nyamle wɛ toŋ ké ɪsu pələ.

Tə wɛ toma ké ɪsu nem *fa*. ^a təə wɛ teitei ké na a tənə təma təə, na pá cəsəɣi
 ɪsətəa nyəntɛ na k̄rát̄ȳó.

^a 41:16 nem: Pɛlɛ pa tɛ nyəma nama fɛɪ ɪsu tá nyəna. Nem na namle pa

- 17 Ye ku kulaa, sɔɔntu kraaki
alaafɔya taa alaafɔya nyɔma kɛ,
na pa apalutu yɔɔli na pɔ seeki.
18 Paa pa sɔpa-kuɔy layate pu suki.
Mpu tɔtɔɔ, na nmantaasi na nyɔmɔ.
19 Nyɔɔluyu we-kuɔy teitei kɛ isu keemaya.
Na nyɔɔluyu kuɛemuyu nɔɔ we-ku isu
taav kuɔkuyu.
20 Paa tɔɔnɔyi-ku na nyɔmɔ.
Pɔyele pɔntɔluyɛ nɔ we-kuɔy isu nyutu.
21 Akaluyu we-kuɔy isu keemaya,
na kɔ nukɔ nmantaasi wula na kɔ wonɔyi.
22 Ku lotu tɔɔ we kɛ isu tataasi kuɛntasi,
na kɔ teeki na kɔ yeki afɔla tɔɔ kɛ ikpate isu akuɔy.
23 Ku pɔsɔyi tenku lum kɛ isu tiyaya wasuy tɔ,
na kɔ ciyitiyi-wi, isu tulaalu na kpalaɔpa.
24 Ku yeki ikpate na waali kɛ, na tɔ teeki kɔkɔ.
Ilena kuhulan kuɔ tenku tɔɔ, isu akpatulu nyɔɔsi.
25 Ku feina tɔ ke ate cɔne.
Pɔyele pɔ nma-kuɔy si kɔ taa nu sɔɔntu.
26 Taale wontu fei-kuɔy sɔɔntu.
Nkuɔye wontu sɔsɔntu taa sɔsɔntu wulav.

42

Soopu tisaa si i kɛ icam

1 Mɔrɔyɔ Soopu cɔwa Tacaa si:

- 2 Ma nyɔmɔ si n pɔsɔyi pɔ tɔna.
Ye n tuwa mpi pɔ pɔle n laki-wɔyi.
3 Mɔ takayaana nti ma suwa na mɔ laki tɔ tɔ tɔɔ,
na kuɔyɔtutu nti tɔ taa fei lɔmayasɛ tɔ.
Tampana ma yɔɔtɔaa kɛ, ma taa cekana.
Tɔma sɔsɔna wena Iɔ lapa tɔ a tɛɛ-m kɛ.
Ile ma taa nyi-ye.
4 Iɔ ke nkpaɔɔ na mɔ yɔɔtɔ.
Maa pɔɔsi-ɔ na ɔ cɔ-m.
5 Paa yɔɔtɔ Iɔ tɔm kɛ
na mɔ nuwa ma nkpaɔɔyɔ.
Ama nɔɔnɔ kɛ ma na-i na ma isɔpɔle.
6 Pɔ tɔɔ kɛ ma nyɔɔsa ma ti.
Ma pasa ma ti na mɔ cɔya tetu na tɔluma taa.

ISɔ MɛLENA SOOPU Kɛ I WULE TAA

7 Waatu wei Tacaa tɛma Soopu ke yɔɔtɔnav ke mpv, ilena i tɔ Temɔn tu Ilifasi
si: Ma mv nyɔ na nyɔ taapalaa naale na pɔnɔ kɛ. Pɔ taya pulv, i ta tɔɔ tampana
na i yɔɔtɔ ma tɔm, isu ma tɔmle tu Soopu lapa tɔ. 8 Pɔ tɔɔ tɔ, i caa latɔcɔnaa
naatosompɔɔlaya, na iwaan ke mpv tɔtɔ. I mayana Soopu na i la mɔ nyɔɔn tɔɔ
kɛ kɔtaya nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na i sɔlɔmɔna-mɛ. Ile Soopu tɔɔ, ma kaa hɔ mɔ

ηκραηυγυ na pə keesəna mə kraηυγυ lakasi. Mpi tə, í tá təη tampana na í γογῶti ma təm isu ma təmle tu Soopu lapu tə.

⁹ Mpyəyle lifasi, na Pilita, na Sofaa pa polaa na pá la isu Tacaa heela-we tə, na ílé i mu Soopu sələmpyυ.

¹⁰ Soopu tema mpyóy i taapalaa ke sələmənav, ilena Tacaa mələna Soopu ke i wule taa. Mpyóy Iso ha-i i wənav ηku i ka wəna tə kv təm naale. ¹¹ Ilena Soopu taalnaa, na i newaa alonyəma, na apalonyəma, na mpa paa nyəma-i hatoo ləη tə, pá kəə i təyaya taa na í na-we pá təγə. Ilena pá wii i konyəη, na pá səəsi-i apalvto ke wahalanaa mpa Tacaa ka tu-i tə pa təə. Pə waali ké paa wei i ha-i pa tε liyitee nyəγəlyυ na wəla kukuule.

¹² Mpyóy Tacaa koola Soopu pusı kantəkaya nyənsi ke kəpantv, na pə kəli kancaalaya nyənsi. I ka wəna heeη ke iyisi naanəwa na liyiti (14000), na yooyoonaa ke iyisi naatoso (6000), na naaη kvhaləη ke iyaya (1000), na kraηasi alvnyənsi ke iyaya (1000). ¹³ Mpyóy Soopu lula apalvpiya ke naatosompəγəlaya, na alvpiya ke tooso. ¹⁴ Ilena í yaa kancaalaya pəelə sı Yemima (Alukuku), na naale nyəη sı Kesıya (Yaaye), na tooso nyəη sı Kelaa-Hapuki (Cəlavfulaya).

¹⁵ Tεtv təna taa, alaa napəli pa taa fεi na pá tewa isu Soopu pəelaa mpe. Mpyóy pa caa ha-weyε pa krancoou ke teitei isu pa taalvnaa.

¹⁶ Pəle pə waali ké Soopu tasa pusı nvnəwa na nule (140) ke təγəυ. Haləna í ná i piya piya, na səle sı piya piya. ¹⁷ Soopu pusı təəwaya, na í kpatəli teu təkυηkυηku, ilena í sí.

YONTU NTI PA YOONA ISO HETE TO TE TAKELAYA Kotuloto

Takelaya kane ka ke Yontu na Iso selamoyu ke. Na nmaalaa waanu waanu nmaana-tayi pusi payale taa. Ilena Iseyeli nyama koti-ti na pa lakana-tayi pa Iso taseele.

Iso Tom Yontu nti ta we mpa mpa ke. Lenti ke Iso samtu yontu ke Iso taseele. Lenti ke Iso selamoyu si i sana na i kenti i yalaa too na i ya pa nyoyu. Lenti ke kupanteh tisuyu ke si Iso i tayani pa tawakalle. Lenti si pa seena Iso ke i na tamlе ke i koola-weye kupantu to pa too. Lenti ile, pa wiikina Iso si i ho pa kolontunaa nkpanoyu.

Yesu mayamaya towa yontunaa lempa ke i seyesoyu taa. Ilena Noyo Suu Kofalaya nmaalaa to-tayi pa takelasi taa, halana sana yontunaa mpe pa ke Iso seelaa pulo kupam ke.

Yontu nunwa na nule na naanwa (150) ni isana pa faya-ti toyo.

Kancaalaya nyantu, titite 1–41

Naale nyantu, titite 42–72

Tooso nyantu, titite 73–89

Liyyiti nyantu, titite 90–106

Kakpasu nyantu, titite 107–150

TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA

1

(Yontu 1–41)

Lelen nuw mayamaya

¹ Lelen nulo nte yulu wei u tanyei asayaa layatu tasoyu, na u laki mpa pa kisiyi Iso nyantu to pa kulapale to. Payele i na Iso wonjlaa paa caki to.

² Ama Tacaа kuvseyeseto hulasesyona i lanje, na i kalayi-ti na i mayasayi to tom ke i taa ke ilim na ahoо.

³ I we ke isu tyu nkpu pa sowa kacaka taa na ku lulayi ku waatunaa to. Ku hatu u lontiliyi.

⁴ Ama asayaa na fei mpu.

Pa we ke isu looto nti heelim kpakayi to.

⁵ Pa too ke pa kaa tuli-tayi Iso huule wule. Na wakallaa na kaa suu Iso yalaa kpekale taa.

⁶ Mpi to, Tacaа paasayona siyisilaa ke.

Ilena wakallaa mpaau naa wakelayi-we.

2

Wulaw wei Iso lasaa to

¹ Pepe too ke piitimnaa cuka pa taa, na yalaa naa huuki huwee krai nyona ke mpu?

² Na awulumpiya naa saosayi ate awulaa too si, pa kulayi Tacaа na i kulasu pa too na pa yoonawe.

³ Na pa toh si pa ce pa hokutu na pa lu nmakaloyu taa.

⁴ Ama Tacaa ná we i kumte tōó ké
isōtaa ké na í wonjiyi-we.

⁵ Na í nyaasəyi-we na í pááná, na í kaləyi si:

⁶ Ma ləsəna ma wulav na má kra-i Siyōη puγv naηη nyəηkv
taa.

⁷ Ma ya si nti Tacaa siwa tō.
I heela-m si: Nyagalə ma pəyalv,
saηa ke ma lbla-η.

⁸ Si ma sələm-i piitimnaa na í ha-m, na antulinya təna
pəsi ma nyəm.

⁹ Ma ηmakəli-we na nyəγəlvv kvátvγv, na má faγa-weγe
həγəlas i su heev.

¹⁰ Awulaa í kraγa ləmaγasεε, na atε sōsaa náa nu
kpaalvγv.

¹¹⁻¹² Si pá pεti pa təyi Tacaa
na pá nyaηna-i na pá nyi i sōsōontv tōó,
na pá wiliti na pá hənti-i atε.
Pé taa kō na í mvna-we na pááná na pá le.
Mpi tō, i pááná u laa krau.
Leler ηilaa nté pa təna mpa pa cōsəyi i tεε tō.

3

Kolontunaa cōna Tafiti ke kotaya

¹ Tafiti yontu.

Pa keesa tō taa ké isəna i seekaγa i pəyalv Apəsaləm tō.

² Hai Tacaa, ma kolontunaa tōwəγa.
Mpa pa kvəyi ma tō tō, pa hukaa ké.

³ Pa yōγətəyi ma təm na pá təη si:
Isō kaa səna-η.

⁴ Ama Tacaa, nyagalə ma kpañtε,
nyá tvγvna-m teeli na í kvəsəyi ma nyvγv.

⁵ Ye ma yaa-η si í waasi-m,
n cōki nyá puγv naηη nyəηkv tōó ké.

⁶ Ma həntəyi na má tooki na má feη tō,
Tacaa paasəγəna-m.

⁷ Ma nyaηna kolontunaa iyisi iyisi wei i tama-m kotaya tō.

⁸ Hai Tacaa, kōó.
Ma Isō, ya-m.

N mak i ma kolontunaa nōosi ké na í holiyi pa kela.

⁹ Tacaa nyá tike n waasəγəna.
Kooli nyá yəlaa ke kvəpantv.

4

Tacaa kisuyu ke təm tvγv

¹ Tafiti yontu nti pa yōna saηkv na té we Yonyoolaa
nyvγv tv yontunaa taa tōγəlv.

2 Hai, Iso cō-m waatu wei ma wiikina-ŋ tō.
Nyayale ma tampana halv.
Nyá waasana-m maa wew laŋwakalle taa tō.
Nyəni ma pətətəle na ń nu ma kusələmvtu.

3 Mpa me mə peekəyi si í cayaŋa-m na í tuv-m musəŋ tō,
palee ké mi heesi ma nyuyv kuyv na kaloolaya?

4 I nyi si Tacaalapa-m peele səsəna ké.
Ye ma yaa-i si í waasi-m i nuki.

5 I sele, ile i taa pənti.
I pona lamayasee ke mə təhəntələnaa ke ahoo na í caya tətiyitiyi.

6 I pəti mə təyi Tacaalapa-i kətasi nsi sə təŋaa tō.

7 Payale wiikina si:

Awe ka yele na tə nu leleŋ?
Tacaalapa nyəni tá tō na ise kəpana.

8 Ama n tu ma taa ké laŋhəlvmlə na pə kəli
mpəye waatu wei pa wəna pa təyənaya
na pa səlvm tuutuuma tō.

9 Ma həntəyi ké na má tooki teu.
Mpi tō, Tacaalapa tike kentiŋina ma təcayale.

5

Iso sənəv peekuyv

1 Tafiti Yontu nti pa yona həsi na té we
Yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa təyōlv.

2 Hai Tacaalapa, nu ma kuyəyətvtu na ma mōla.

3 Nyayale ma wulav səsə na ma Iso.

Nu ma yaav na ma wiinau ke

4 tanəŋ tēe, hai Tacaalapa.

Pə nyaaləyi təyō ma keesəyənə nyá tō na ma tanəŋaa.

5 N ta ke Iso wei i laŋle heekəna isayatu tō.

Isayav u hikiyi lonte ké nyá tē.

6 Nyá luyv fəi kalampaanu nyəma.

Payele nn caaki mpa pa peekəyi leləa na isayatu tō.

7 N kpiisiyi kaloolutvnaa ké,

na nyá taa kpaakəna yvlvkulaa na ŋmulaa.

8 Ama nyá kəpantv səsəntv tō
ma pəsəyi ma svv nyá tē na səyəntv
na ma luŋ nyá təsele isəntaa.

9 Tacaalapa tiiki-m nyá tampana taa ké ma kolontunaa tō,
na ń kpaali mpaav na má təŋ.

10 Pə fəi si yvlv í la naani na pa kuyəyətvtu.

Wakəlvv tike hūwēe haŋana pa taa.

Pa nəyō taa wē isv pəlaav ŋku kv kulaa tō.

Na pá tvsəyi yəlaa na pa nsəma.

11 Hai Iso ku tasakale nyama mpe pa tom
na ni yeke na pa mayamaya pa katasi kra-we.
Mpi to, pa isayatu kela too.
Peyele pa kolayi nya too.

12 Ie mpa pa peta-ji pa ti to pa lanja ka hee
na pa wee mpuvu tam na ni kentiya pa too
na nya soalla yoolayana-ji.

13 Taca, ni kooliya kupantu ke nya nuntaa ke,
na nya pelee kentiya-weye kpante.

6

Taca waasvvo ke wahala waatu

1 Tafiti yontu nti pa yona nmu si pefefi sanjo
na te we yonyoola nyvu tu yontunaa taa taylor.

2 Hai, Taca, ni mu-m na panna to
taa ho ma nkpaivu.

3 Hai, Taca, ma toji tema na ma ka taylor.
Waa-m, mpi to, ma mowa taa salayi ke.

4 Plee ke nya taa ka hee si-m kpanaw?
Ma lanje wakala ke taylor.

5 Hai, Taca mali na ni ya-m.
Waasi-m nya kupantu too.

6 Pa taya pulu, setu u tosayi nya tom.
Peco nyolu u sanji-ji atetele taa.

7 Mola kuvona-m na ma pelayi isolum ke
ma kuhantu to ke pa aho nna.

8 Wula mulsa ma ise ke na aa tasayi nau.
Ma kolontunaa lapana-m mpu.

9 Isagalataa me, i tee i we si-m.
Mpi to, Taca nu ma wula.

10 I nu ma wiinau na i mu ma selamvu.

11 Pa liyiti ma kolontunaa tana na sayantu kraa-we,
na pa pesayana pa waali ke kraa na feele na pa seeki.

7

Taca seenav ke i nyaji too

1 Tafiti kawayaga nka i wiikayana Taca ke i kolontu
Pencamee tu Kusi tom taylor.

2 Taca, nyagale ma kentulu.
Ya-m, waasi-m ma konyontulaa nin taa.

3 Pa taa cali-m isi taylor.
Nyolu kaa leeki-m pa nin taa na i ya-m.

4 Hai, ma Iso Taca,
ye ma nin taa we isayatu,

⁵ ye ma lapa ma taapalv nəɣolɔvɔ ɪsəɣatv,
yaa ma lɛɛta wei ɪ ɲmakəlɛɣi-m mʊsʊɲ tɔ.

⁶ ɪɛ ma kolontu ɪ tɔɣɔni-m na ɪ kpa-m
na ɪ feli-m atɛ na ɪ ku-m na ma teeli si.

⁷ Hai Tacaa, mʊ ma kolontunaa na pááná.
Kʊli pa tɔɔ na ɲ waasɪ-m.

Nyá haana tampana, feɲ ma tɔɔ.

⁸ Piitimnaa ɪ caya na pá cɔɔna-ɲ
na nyaa kpa nyá kumte tɔɔ na ɲ ɲmakəli-we.

⁹ Hai Tacaa, nyá wei n huukəna piitimnaa tɔ,
kɛɛsəna ma siɣisuyv na ɲ ha-m tampana.

¹⁰ Səɲsi asayaa kawalaya na ɲ sɔɔsi siɣisilaa kɛ toɲ.
Nyá nyəmna yəlaa lotunaa taa huwɛɛ təna.

Nyayale ɪsɔ na ɲ təɲɛɣi tampana.

¹¹ Nyayale ma kentulu,
na ɲ waasɛɣi tampana təɲlaa.

¹² N təɲɛɣi tampana kɛ nyá huɓle taa ké
na ɲ mʊɣi asayaa na pááná kɛ tam.

¹³ Ye pa kisa layasuvv,
n salɛɣi nyá layate ké na
ɲ pá nyá tɔɔv na ɲ tɔ-weɣɛ nyəmá.

¹⁴ Yoou wontu kʊkʊkʊtʊ kɛ n tayanɛɣi
na ɲ tantɛɣi kʊkʊ nyəmá.

¹⁵ ɪkaale kɛ kolontu hayaa,
na acilayatv wuki-ɪ.
ɪ ka lʊli kaloolaya.

¹⁶ Wei ɪ hula pʊvɔv na ɪ walasi-kʊvɔv teu kɛ lelɛaa tɔɔ,
ɪ maɣamaɣa ɪ hotiɣina kʊ taa.

¹⁷ ɪ kawalaya na ɪ mʊsʊɲ mələɣi ɪ nyʊvɔv taa ké.

¹⁸ Maa sa Tacaa kɛ ɪ siɣisuyv tɔɔ.
Na má yoo yontu na má tala ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ.

8

ɪsɔ sɔsɔɔntv na yvlu nyʊvɔv kʊsvɔv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina Katu nyəma sanɲk
na tɛ we yonyoolaa nyʊvɔv tv yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, ɪsɔ Tacaa,
nyá hətɛ ɪ yaa tetv təna taa.

Na má sanɲ nyá teu mpi pə kəla ɪsɔtaa nyəm tɔ.

³ Ahuləmnaa na pəcəncələm maɣamaɣa ná sanɲi-ɲ.
Na pə we ɪsu kolɔɲa ɪcate kɛ n ɲmawa na ɲ cɔɔsi
nyá kolontunaa, na ɲ təkɛɣi nyá tɔɔ kʊllaa nɔɔsi.

⁴ Saa wei ma nyənɛɣi nyá ɪsɔtɔnʊvɔv ɲku n ɲmawa
na ɪsɔtv na ɪsɔtɔlɔɲasɪ nsɪ n su si lona taa tɔ.

- 5 Ie ma pɔɔsɛɣi ma ti si:
 Yulɔ kɛ we na ń tɔɔsɛɣi i tɔm?
 Yaa yulɔ pɛyaya tu kɛ we na ń paasɛɣana-ke?
 6 N lapa-i kɛ na í sekɪ-ŋ pɛɔ,
 na ń tɔ-i teeli na ń kusɪ i nyɔyɔ.
 7 Nyá tɔna-i si í ŋmakɛli wontu nti n lapɛna nyá niŋ tɔ
 na ń tɔ pɛ tɛnaya i nɔɔhɛɛ tɛɛ.
 8 Pɛ kpaɣan naaŋ na heeŋ na páŋ
 na pɛ kpeŋna taale wontu.
 9 Na sumasi na tiina
 na teŋku taa nyɛm tɛna tɔ.
 10 Hai, Iso Tacaɔ,
 nyá hɛtɛ yaawa tetɔ tɛna taa kɛ.

9

Iso paasanav ke konyɔntɔnaa na wahala nyáma

1 Tafiiti yontu nti pa yookina nɔɔɔ sɛkpɛlaya
 na tɛ we yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔɔ.

- 2 Hai, Tacaɔ maa sa-ŋ na ma lotu tɛna,
 na má yɔɔɔtɪ nyá tɛma kɔpampɛna tɛna tɔm.
 3 Nyaya maa yɔɔlɛna na laŋhulɔmlɛ na má wiliti,
 na má yoo isɔtaɔ Iso Sɔsɔ nyaya yontu.
 4 Ma kolontunaa tula tapɛŋ
 na pá seliyi nyá isɛntaa na pá hotiyi.
 5 N tayana ma tɔm na ń ha-m tɛmpɛna.
 Siyisuyɔ kɛ n tɛŋɛɣi na ń huɔkɛna nyá kumte tɔɔ.
 6 N hɔŋ piitimnaa ma ta nyi isɛnaa mpɛ pa ŋkpaŋŋ kɛ,
 na ń wakɛlɛɣi asayaa mpɛ,
 na ń husɛɣi pa hɛla kɛ tam tɔɔ.
 7 Pɛ kpiisa-we na pá lá yem kɛ tam tɔɔ,
 na pa acalee pɛsi kpɛntɛlasɪ,
 nɔɔyɔɔ u tɔɔsɛɣi a tɔɔ.
 8 Ama Tacaɔ ka tɔɔɔna kawulaya kɛ tam tɔɔ.
 I suwa i huɔle kumte.
 9 Inɪ i huɔkɛna antulinya yɛlaa na siyisuyɔ,
 na í tɛŋɛɣi tɛmpɛna u faɣasɛɣi piitimnaa.
 10 Tacaɔ kentiɣina mpa lelɛa muɣuliyi tɔ
 na pá ɔɔsɛɣi i kin kɛ pa laŋwakɛlle waatɔnaa.
 11 Hai Tacaɔ, mpa pa nyɛmá nyá hɛtɛ tɔ,
 pa tɔyɔ-ŋ naani kɛ.
 Mpi tɔ, nn lɔɔki mpa pa pɛɛkɛɣi-ŋ tɔ.
 12 I yoo Tacaɔ wei i kumte we Siyɔŋ tɔɔɔ yontu,
 í kpaalɪ i kookalɛnaa tɔm kɛ piitimnaa taa.
 13 Mpi tɔ, i ká lɛɛti yulɔkɔlaa,

na í tóosi wahala nyóma tóo,
u sáoki pa wiinau tóm.

¹⁴ Hai Tacaa, nyani ma pətətəle,
na n̄ na wahala wei ma kolontunaa tuyu-m tó.
Ləsi-m səm nəyo taa.

¹⁵ Waatu inəyi maa yoo nyá samtu tənaya Siyən nyóma taa.
Na má yóoləna nyá waasuyu tóm.

¹⁶ Piitimnaa hota puuy ηku pa hulaa tó ku taa ké.
Pa puluyu ηku pa mayamaya pa nyəpa tó ηku ku kpana-we.

¹⁷ Tacaa hula i ti na í tənəyi tampana na í huəkəna.
Yulu isayau kra i təyi i mayamaya i katəka taa.

¹⁸ Asayaa na piitimnaa mpa pa təna pa sáo Iso tóo tó,
paa məli atətəle taa.

¹⁹ Ama Iso ná kaa sáa wahala nyóma tóo.
Konyəntunaa tēluyu ná kaa saali paa pəlee.

²⁰ Hai, Tacaa kuli,
yulu i taa təyo nyá tóo.
Kəna mpa pa ta nyi-η təyo nyá isəntaa na n̄ huuna-we.

²¹ Yele na səyəntu kra-we,
na n̄ huli-we si pa ké yəlaa ke yem.

10

Sələmuyv si Iso í huli tampana

¹ Hai, Tacaa, pepe tóo ké n hatəlaa,
na n̄ ηməsəyi nyá təyi lanwakəllə kuyeyη?

² Isayau muyuliyi konyəntu ké na kalampaanu.
Yele na pa mayamaya pa katəsi kra-we.

³ Isayau hən i ti na i konyuluyu hūwee ké.
Na í təkı kasəyaya asilima nyəηka.
Na í wəηiyi Tacaa na í tuki-i.

⁴ Isayau lamayasəe nté kalampaanu.
I yəyətəyi si: Iso u hən yulu ηkraηuyv,
pəyele Iso tu fei.

⁵ I kuləpəm lakı teu ke paa waatu wei ké.
Iso nyá huule kəla-i pooluη i ta cəkəna.
Nəyo taa heelim ke n hosiyi
nyá kolontunaa təna si n̄ kpiisi-we.

⁶ Isayau makı i lanje taa si: Pəlvv kaa ciyiti-m.
Wahala kaa mayana-m paa pəlee.

⁷ Mpusi tənuyv na təm looluyv na tūyuv
na acilayatu təm na isayatu wenna i nəyo taa.

⁸ Acalisi kiη ke i ηmələyi
na í cənəyi wahala nyóma na í kuyi mūsəη.

⁹ I we i tənəllə ké isu təyolaya ke ka lonte taa.

Na í ceḡaxi si í kpa konyɔntɔ na í tɔ-ɪ ɪ puluyɔ taa.
 10 ɪ papaxi ké na í ten wahala nyáma ke ɪ sɔkpanj taa.
 11 ɪ taa keke si Iso sɔɔki
 na í keesaxi ɪ ise u nyənaxi paa pécɔ.

12 Hai, Tacaɔ Iso kuli na ń waasi
 taa sɔɔ wahala nyáma tɔɔ.
 13 Pepe tɔɔ ké isaxaw wonjiyi-ŋ na í tɔŋ si:
 Iso kaa hɔ ma ŋkpanjɔɔ se.

14 N nyənaxi na ń naaki konyɔntɔ wahala,
 na ɪ nəǵəsɛ si n paasəǵəna-ɪ.
 Nyaga ɪ pɛtəxi ɪ ti,
 pécɔ nyá waasəǵəna sulaw.
 15 Peli isaxaw niŋ na ń pɔɔsi-ɪ ɪ kawalaxa tɔɔ
 nəǵɔlv í taa tɔɔsi ɪ tɔm.
 16 Tacaɔ nyaxale wulaw ke tam tɔɔ.
 N ká kpiisi piitimnaa kpai nyəm tənaxa tetu taa ké.

17 N nukɪ konyɔntɔnaa səlɔmɔɔ ké,
 na ń ken ŋkpanj na pa tɔɔ na ń haaki-wɛɣɛ apalɔtɔ.
 18 N ha suluwaa na mpa pa muɣulaa tɔɔ tampana.
 Ilena ń pɛ yɔlaa mpa pa ŋmana tetu tɔɔ mpaav
 si pa ŋmakəli lelɔa.

11

Tacaɔ kiŋ təcɔsələ

1 Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyɔɔv tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

Tacaɔ kiŋ ke ma təcɔsələ wɛɛ.
 Iɛ isənaxa mə heeliyi-m si má se
 na má ŋmɛli pɔɔŋ taa isɪ sumaxa.
 2 Pə taxə pɔlv, asaxaa pama pa tɔɔv
 na pá tɔ nyəmle ke hika tɔɔ
 si pa tɔɔki sɔkpetɔɔv taa ké yɔlaa kɔpama tɔɔ.
 3 Ye kiŋ saala yem,
 Iso kusəsutɔ tɔŋlv pəsəxi we?

4 Isoɔaa ké Tacaɔ kumte wɛɛ,
 na ɪ wɛ ɪ təsɛɛɛ naŋŋ nyəntɛ taa cənɛ.
 ɪ naaki yɔlaa ke timpi pa wɛɛ tɔɔɔ,
 na í nyəmá pa kulapələ.
 5 Tacaɔ nyəma siyisilaa ké.
 Ama ɪ taa kpaana asaxaa na musɔntɔnaa.
 6 ɪ yeki na kəkɔ pɛɛ na pə heelim tii pa tɔɔ.
 Pa paa tete nté.
 7 Mpi tɔ, Tacaɔ ké siyisilu ké
 na í sɔɔla kusiyisim.
 Siyisuyɔ tɔŋlaa ká na-ɪ na pa isəpɛɛ.

12

Tacaa təkvyv ke i nəsı suv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina ηmısi pələfey naanowa sarjku na tá we yonyoolaa nyvvyv tv yontunaa taa təyələ:

² Hai, Tacaa waası,
nyá yəlaa təja saalvyv ké.
Mpa pa mvna pá la-weye naani tə pa təjna pasvyv.

³ Yəlaa cayanav tike ke paa wei i laki,
pa lotu we naale naaleye na pá looliyina pa ntompee.

⁴ Tacaa kpiisi tusəlaa
na kalampaanı nyəma təna.

⁵ Na mpaa pa təj sı: Tá nsəmle nté tá təj,
tá tənna tá ntompee.
Awe ka ηmakəli-tv?

⁶ Mpyvvyv Tacaa təma sı:
Konyəntv wei pa ləkəyi tə
na wahala tv wei i mələyi tə
pa təə maa kvli na má ya
mpa pa caa tə pa nyəəj.

⁷ Tacaa kvyəyətvtv we ké təcıceı ısu liyitee nyəyəlvyv
ηku pa tv kəkə taa na pá nyaalı təm naatosompəyolaya tə.

⁸ Tacaa, nyáá təkı nəsı nsi n sıwa sı
n ká kenti-tvyv tam ké yəlaa mpe tə.

⁹ Asayaa mpe pa cəkı paa timpıyi,
na ısayatv təkə yəlaa təna.

13

Nıj təkvyv ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyvvyv tv yontunaa taa təyələ.

² Hai, Tacaa, waatv wei ké n ka yele
ma təə səəv ke tam ké mpv?
Na nı yelevm nyá tv ηmėsvvyv?

³ Ləməyasəe na nəyəsəe kvvyv-m tam ké.
Na ma kolontv náá təkı ma təə.

⁴ Hai, Tacaa ma ıso,
nyənı-m na nı cə-m,
na nı cə ma ısentəə.

Na má taa too səm tom.

⁵ Na ma kolontunaa í taa tə sı pa kəlaa,
na ma patanaa náá paana ma cəjlvvyv.

⁶ Nyá kopantv ke ma tēləyi,
na ma yəələyəna nyá waasvyv.
Tacaa maa yoo-η yontu ke
kopantv ntı n lapam tə tə təə.

14

*Yɔlaa kɔpama na pa Iso ké antulinya isayav taa
(Yontu 53)*

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

Kɔmɛlɛmɛn mɔyasɔyɔna i taa si Iso fɛi.
Yɔlaa mɛpɛ pa wakɔlaa ké na pá laki acaalɔv,
kɔpantv latv fɛi.

² Hatoo isɔtaa ké Tacaa nyɔnɔyɔna ate yɔlaa
si i naaki si lɛmɔyasɛɛ tv nɔyɔlv i pɛɛkɔyi i sɛɛv na.

³ Pa tɛna pa yela i mɛpaav ké na pá wakɔli.
Kɔpantv latv fɛi pa taa, paa kɔlvɔm.

⁴ Tacaa si: Kawalaya lataa tɛna fɛina lɛmɔyasɛɛ.
Pa pɛsa ma yɔlaa isv tɔyɔnaya na pá tɔki paa sɛɛki-m.

⁵ Tɛnaya paa selina sɔyɔntv ke sɔsɔm.
Mɛpi tɔ, Iso ká weɛ mɛpa pa nuikɛna-i tɔ pa waali.

⁶ Kɔnyɔntɔnaa tɛɛlvɔv ke í caaki wakɔlvɔv.
Iɛ Tacaa kɛɛ pa kɔvɔlvɔv tɔtɔɛ.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si
Iɛyɛli nyɔ́ma waasvɔv í luna Iso kin ke Siyɔn pɔyɔ taa
ké waatv wei Tacaa ká mɛnna i yɔlaa mɛpa paa kuuwa tɔ.
Yakɔpɔ lɔlvɔv nyɔ́ma Iɛyɛli nyɔ́ma
ká nmaalɛna lɔnɔlvɔlvɔmɛ sɔsɔɔɛ.

15

Isɔsɛstv nti Tacaa caakɛna i yɔlaa tɔ

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tacaa awe mɔnna nyá tɛsɛɛɛ taa sɔvɔv?
Na pɔntv caya nyá Siyɔn pulaya nanɔn nyɛnka tɔɔ?

² Yɔlv wei i kin pa kaa na isayav na í tɛnɔyi kɔsiyisim
na í yɔyɔtɔyi tampana wena i nyɔ́má i lotv taa tɔyɔ.

³ Pɔ tɛ yɔlv u cakɛna lɛlaa.

Pɔ́cɔ u laki isayav ke i tɔyɔntɔɛ yaa í tv-i fɛɛɛ.

⁴ Yɔlv inɔ i taa kɛpaakɛna mɛpa Iso u caaki tɔyɔ.

Ama i tɔyɔna mɛpa pa nyɔnna Tacaa tɔ.

Ye yɔlv inɔ i sv nɔyɔ u layasɔyi-ke, paa pu caali-i isɛna.

⁵ Ye nɔyɔlv kanta i kin ke liyitee u pɛɛkɔyi kasɔyaya.

Pɔ tɛ yɔlv kaa mv kɔhav na í lɛsi pɔpɔtv aseeta
na í kv tampana tv tɔm.

Pu cɛnɔyɔ wei i tɔka yaasinna mɛpɛ tɔ.

16

Wei pɔ yapa sɔm nɔyɔ taa tɔ i lɔnɔlvɔlvɔmɛ

¹ Tafiiti yontu.

Ηαι, Ισῶ, kenti ma τῶ,
nyá kinj ke ma caa ma cῶσι.

² Ma heela Tacaa si: Nyagale ma caa,
nyá kinj tike ke ma nukí lelenj.

³ Ισῶ yáλαα mpa pa we tetu taa τῶγῶ ma caaki teu.

⁴ Yáλαα lóləsəyí tuŋ kέ na pá təŋəyí kpai nyəŋ.
Ma kaa laa tuŋ yaa má tu yaa i həla na ma nəyῶ.

⁵ Tacaa, nyagale ma paa tete,
n haaki-m mpi ma nyuləyí τῶ.
N tōka mpi pi maγana-m cele τῶγῶ nyá ninj taa.

⁶ Ma paa tete kwpampante nte ma hikaa τῶγῶλε,
ma lanje heena nyá kuhaham mpi.

⁷ Ma σεε ma layatu tasulu Tacaa.
Paa ahoo taa pə seγesəyí-m ma taa kέ.

⁸ Ma naaki Tacaa ke tam kέ.
Maa ceŋləyí, mpi τῶ, n we ma kəŋkəŋ taa.

⁹ Pə τῶ kέ ma heesaa maa nyəŋna pulupu,
na ma lanje huləmaa na má yῶləyí.

¹⁰ Mpi τῶ, n kaa peti-m atətəle taa.

Yaa n yele si nyá kusəəlu má,
má tu səŋ pəcə maγamaγa.

¹¹ Nyá huləyənə-m weesuγu mpaau
nyá kinj ke lanjhuləmlə səsəəle wee.
Na n haaki lelenj tam nyəŋ.

17

Wahala tv sələmuγv ke Iso

¹ Tafiiti sələmuγv ke Iso.

Ηαι, Tacaa, ke ŋkpaŋŋ na n nu ma sələmuγv,
na ma wiinav, na n yele na pá təŋ tampaŋa ke ma təm taa.
Kaloolaya fei ma nəyῶ taa.

² Nyaa teesina ma təm.
Mpi τῶ, n təŋəyí tampaŋa ke pə taa kέ.

³ Ye n kəma ma kinj ke ahoo
na n wiili too ma lotu taa,
n kaa na isayatu.

Ma taa təm na ma kuyəyətutu kέ kuləm kέ.

⁴ Nyá kuyəyətutu ke ma tōka ma lakasi taa,
ma ta təŋ məsəŋtənaa mpaau.

⁵ Nyá nyəŋku ke ma nyəənaa,
maa heləyí.

⁶ Ηαι, Ισῶ, nyaga ma yaaki.
Mpi τῶ, n nukí.

Ke ŋkpaŋŋv na ma τῶ na n nu ma kuyəyətutu.

⁷ Wati-m nyá kwantu.

Nyá waasəxəna mpa pa tɔɣu-ŋ kpulɔɣu
tɔɣo pa kolontunaa nin taa.

⁸ Kenti ma tɔɔ isu isəle taa pəyaya.

Na ŋ ɲmesi-m nyá kerj tɛɛ.

⁹ Ke ma kolontunaa asayaa
ɲmakəlla mpa pa tama-m tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Pa feina pətətəle,
pa yɔɣətəyi kalampaanɪ tɔm.

¹¹ Pa tama-m ké na pá wɛ ma waali təkparam,
na pá feɲiyi si pá peti-m aɛɛ.

¹² Isu tɔɣolasɪ cɛɲɔɣu si
si cəlɔyi si tɔɣonaya tɔ.

¹³ Tacaa kɔli pa tɔɔ na ŋ pəsi-wɛyɛ kɛntəlasɪ.
Ya-m isayatu nin taa na nyá layatɛ.

¹⁴ Tacaa kpiisi-wɛ na nyá nin.
Na pə ləsi mpi pə ké pa taa nyəm tɔɣo weesuyu nyəm taa.
Na ŋ nyɔɔsi-wɛyɛ nyarj lɔm mpi n su-wɛ tɔ.

Pa piya í nyɔɔ na pə kɔ pɛle na pá kaasi pa saaləna.

¹⁵ Ye ma ile, maa ná nyá isentaa ké ma tampana tɛɲɔɣu tɔɔ.
Na má fema ma nyəni-ŋ isəna ma caa tɔ.

18

Wulav lapa aka na í saŋ Iso ké pə tɔɔ
(Samiyɛli II 22:1-51)

¹ Tacaa tɔmle tu Tafiiti yontu nti ɪ samna Iso ké saa wei Iso
waasa-ɪ Sayuli na ɪ kolontunaa lelɔ təna nin taa tɔ.
Nti tɔ wɛnna yonyoolaa nyɔɣu tu yontunaa taa cənɛ si:

² Tacaa, ma luyɔ suv-ŋ ké,
nyayalɛ ma toŋ.

³ Nyayalɛ ma kɔkparamɔɣu na ma təcɔsəle toŋ nyəntɛ,
nyá waasəxəna-m, nyayalɛ ma Iso na ma cɔsəxəna-ŋ.
Nyayalɛ ma kpálɔɣu na toŋ wei ɪ waasəyi-m tɔ.

⁴ Ma sama Tacaa na kawilitaya.
Nyá yarəna-m kolontunaa nin taa.

⁵ Səm ka tu-m alukpala ké,
na pá nyaasəyi-m isu pɔɣo isayaa.

⁶ Atətəle ka hɔka-m tɔ ɲmusɪ ké
na səm náa tuti-m na pə puluyu.

⁷ Ma yáá Tacaa ke ma lanwakəlle waatu si í waasi-m.
Ma kiisaa na í nu ma nɔɣo ke ɪ tɔyaya taa.

⁸ Pááná kpa Iso na tetu sele,
na pɔɔŋ náa sele too ɪ kila tɛɛ.

⁹ Iso tɔwa kəkɔ na ka cəɣelasɪ na ɪ nɔɣo
na ka nyɔɔsi luna ɪ muna tɛɛ.

¹⁰ Iso lumsa isətɔnɔɣu na í tii.

Na ı nɔɔheε tee kε ısɔtɔnuyɔ kpɔsɛɲ nyɛɲku.

¹¹ ɪsɔ caya ısɔtaa tillu tɔɔ na ı kɔlɛɣi hɔntɔ,
ke heelim tɔɔ.

¹² ɪsɔ taka ı tɛɣi sɛkɔɔɔɔɔɔ
na ı we tɛv ɲmɔntɔɔv kɔkɔɔɔɔɔɔ tɛε.

¹³ ɪsɔ nyalɛmɛ tɛε-ı nɔɔɔ na tɔ yasɛɣi ısɔɲmɔntɔ
na tɔ lɔki tɛv tɔmpɛε na kɔkɔ cɛɣɛlasi.

¹⁴ ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ nɔɔɔ nu
ısɔtaa kε ısu tɛv hɔla.

¹⁵ ɪsɔ tɔwa ma kolontunaa ke nyɛmɔ na ı yası-we.

Na ı tisi pa tɔɔ kε calanaa ke sɔsɔm na pɔ se yem yem.

¹⁶ Tɔcaa mɔ pɔnɔnɔ na ı woso ı muna tɛε,
na tɛɲku tɛtɔ nyu na pɔ nɔ antulinya kite.

¹⁷ ɪlena ı tisi ı niɲ na ısɔtaa
na ı lɛsı-m lum sɔsɔm taa.

¹⁸ Na ı ya-m ma kolontunaa tɔɲ nyɛma
mpa pa tɛε-m tɔ pa niɲ taa.

¹⁹ Ma wahala wule ke pa tuta-m,
ɪlena Tɔcaa waasi-m.

²⁰ ɪsɔ sɔɔla-m tɔɔɔ ı waasa-m
sı mɔ cayaɲa ma tı.

²¹ Ma tɛɲa tampana tɔɔɔ n lapa-m mpɔ,
ma kusiyisim lapɔ kasɛɣaya ntε.

²² Ma tɛɲa Tɔcaa tɔm kε,
ma ta wakɛlɛna-tı.

²³ Ma tɛɲa nyɔ kusɛsutu tana tɔɔɔ.
Ma ta yɔki nyɔ kiiu nakulu.

²⁴ Ma luɣu fɛi taali nɔɔɔɔɔ,
tɔɔɔ ma kpa ma tɛɣi ısayatɔ tɔlate.

²⁵ ɪlena Tɔcaa lɛɛtı-m ma tampana tɛɲuyɔ tɔɔ.
Ma kusiyisim lapɔ kasɛɣaya ntε na ı nyɛmɔ.

²⁶ Kɔpantɔ ke n felɛɣi tɔ latɔ.

Na ı tɛɲ tampana na ı lana a tɛɲɔ.

²⁷ Yɔɔɔ ı we tɛnɔɲɲ ɲpɔɔɔ n laki-tı.

ɪlena ı kisi ısayav ke ı ısayatɔ tɔɔ.

²⁸ N waasɛɣi tɔpasɛlaa.

ɪlena ı tisiɣi kalampaanı nyɛma.

²⁹ Ma ɪsɔ Tɔcaa yekina na ma nyaalɛm naaki.

Na pɔ keelɛɣi ma sɛkɔɔɔɔɔɔ.

³⁰ Nyɔ tɔɲ ke ma ɲmaakɛna kolunɔ ıcate,
na mɔ sɔv na mɔ tuti ma kolontunaa.

³¹ Tɔcaa nyɔ kɔlapɔtɔ we kε tɔɔɔɲɲ.

Na nyɔ kɔɣɔɣɔtɔtɔ fɛi sika.

N kentiɣi mpa pa cɔɔsɛɣɛna-ɲ tɔ ısu kpɔluyɔ

³² Tɔcaa nyɔ tike tɔkɔɲ ntε ɪsɔ.

Ta ɪsɔ nyɔ tike tɔkɔɲ ntε
kɔkɔpamuyɔ ɲku kɔ kentiɣi-tɔ tɔ.

33 Nyá haakæna-m toma.

Na n̄ tiikiyi-m mpaav kusiγisuyu taa.

34 Na n̄ yeki na má pæsæyi sewa na naani ke pulasi tɔɔ isu nam.

35 N falæsa ma nin̄ na yooou, na má nyi tɔɔv toŋ nyəŋku tɔv.

36 N yapa ma nyuvu na pá wee isu kokentuyu.

Nyá toŋ teesiyi-m na má weena toma.

37 Nyá hasəyæna ma nɔɔheε tee, pɔlvɔv u tuuliyi-m.

38 Na má tɔyənæyi ma kolontunaa na má kpaaki-we, má ta wakəli-we maa mələyi.

39 Na má huγi-weγe ate, na pá we ma nɔɔheε tee paa tasəyi kɔlvu.

40 Nyá haakæna-m yooou toŋ na n̄ yeki na ma kolontunaa hantəyi-m ate.

41 N yeki na ma kolontunaa seeki-m na má wakələyi-we tənəŋnaŋ.

42 Pa wiiwa nɔyɔlv ta waasi-we. Na pá yaa lɔɔ, lɔɔ tá cɔ.

43 Ma nuγuta-weγe na pá pəsi isu mɔsvu ŋku heelim kpaakəyi tɔ. Na má felu-we isu hapəle tɔɔ afəla.

44 N yapa-m ma yəlaa nɔhənte taa na n̄ su-m piitimnaa nyuvu tɔ, na yəlaa mpa ma taa nyi tɔ pá laki-m təmlɛ.

45 Ye ma nyəna-weγe isəle, pa nuna-m ké.

Kpai nyəma piya seekina-m.

46 Si naani leki-səyi na si seliγi si koloosi acalɛ taa na si luki.

47 Tacaa nyá wenna.

Nyayale ma kɔkpaɔvuvu ŋku kv kentiyi-m tɔ, maa sa-ŋ. Maa tala ma lɔɔ ma waasvɔlv nyá.

48 Nyá lɛetəyæna na ma nɔyɔ, na n̄ tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá yakəna-m ma kolontunaa nin̄ taa na n̄ laki na má kələyi-we.

Na í yakı-m mɔsvuŋ tɔ nin̄ taa.

50 Pə tɔɔ ké maa sa-ŋ piitimnaa taa, na má pɔyɔlv nyá hətɛ.

51 N tɔyi nyá wulav ke akaitv sɔsɔəntv, na n̄ la kɔpantv ke nyá kɔləsv Tafiiti, na ilé i piitim nyəma ke tam tɔɔ.

¹ Tafiiti yontu nti tã wε yonyoolaa
nyɔɔv tɔ yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Isɔtɔnɔvɔv hɔlɔɔɔna Isɔ nyá teeli
na kv kraalɔvi nyá kulapɔle.

³ Wɔle seɔesɔɔɔna lentɛ kɛ tã tɔm.
Na ahoɔ náá heeliyi lenna kɛ a tɔm.

⁴ Pɔv yɔɔtɔɔvi sɔ vɔlv í nu pã nɔɔɔ.

⁵ Paa na mpɔv, pã tɔm cɔɔki antulinya tãnasɔ tãɔɔɔ.

Isɔ sika ilim kɛ cokɔle kɛ isɔtaa kɛ.

⁶ Pã wε kɛ isɔv akpɔɔɔlv lukɔɔɔna í nanɔ taa tã,
na í tɔvi mpɔav na lanɔhɔlvmlɛ isɔv aka.

⁷ Pã lukɔna antulinya tãɔɔɔ kaneɔɔ,
na pã tɔlɔna lenka.

Pɔlvɔv u fitiyi pã hanɔɔɔ.

⁸ Taa nyá kiinj wε kɛ tɔcɔɔɔ,
na í haaki tɔɔ na weesɔvɔ.

Taa nyá kɔsɔsɔv tã siti tã wε kɛ tɔcɔɔɔ.
Tã kuliyi mpɔv pã ta nyi pɔlv tã pã isɛ.

⁹ Taa nyá kɔtɔtɔv siɔisaa kɛ na tã
heesɔvi mpɔv pã nukɔna-ti tã pã lanɔ.

Nyá kiinj siɔisaa kɛ tãkrataa,
na í kuliyi isɛ.

¹⁰ Taa nyamnav tewɔɔɔ,
yɔlaa ka nuna-ɔv mɔvɔv tam tãɔ.

Nyá kɔsɔsɔv wε tampana kɛ na tã siɔisaa.

¹¹ Tã kɔla wɔlanaa kvɔampama kɛ teu.

Na tã kɔli tɔv sɔtɔɔv nim nyɔɔka mayamɔɔ kɛ lelenɔ.

¹² Nti tã seɔesɔɔɔna nyá tãmlɛ tɔv má.

Tã tɔkɔv taa ma waaki ma weesɔv taa kɛ.

¹³ Nɔɔɔv u cekɔɔɔna í tasɔkɔle.

Wii mɔɔv timpi ma ta cekɔna tã.

¹⁴ Kenti-m kalampaanɔv nyáma,
pã taa ɔmakɔli-m.

Waav inɔvi maa te teu na í fiti-m kvɔantɔv isɔɔɔ.

¹⁵ Mv ma kvɔɔɔtɔv na nti ma mayasɔvi ma lotu taa tã.

Hai, Taa, nyɔɔɔle ma waaslv

na ma kvkɔmɔv ɔku kv kenti-m tã.

20

Wɔlav tã sɔlɔmɔv

¹ Tafiiti yontu nti tã wε yonyoolaa
nyɔɔv tɔ takɔɔɔ taa tɔɔɔɔ.

² Hai, Taa í mv nyá kɔsɔlɔmɔv kɛ nyá lanɔwakɔlle wule.
Yakɔv Isɔ inɔv í kenti nyá tãɔ.

³ Na í lu í təyaya taa ké Yosalem ke
Siyəŋ puɣu taa na í kəw nyá waasuyu.
⁴ I təwsi nyá kətasi təna təw,
na í mu nsi kəkə lusa si təna tə.
⁵ I ha-ŋ mpi n səla teu tə,
na í la mpi n caaki tə.
⁶ Ie tá laŋa ká heena nyá nyuyu yaru təm.
Mpi tə, tá Iso hətə taa ké tə pəsəna akanaa.
Taa í la pə təna mpi n sələməyi tə.

⁷ Pənentə ma nyəma si Taa
waasəyi wulaw wei n ləsa təw,
na í cə-í nyá təyaya taa ké hatoo isətaa.
Nyá toŋ səwəŋ waasəyənə.
⁸ Payalə ná tēləyi pa yoo kraŋanəŋ ké,
na lələa ke pə keekənəa.
Ama tá Ie, tá Iso Taa ke tá nyənəyi.
⁹ Mpe in pa nukiyi ké na pá hotiyi.
Iena taa səŋa isə təca.

¹⁰ Hai, Taa, waasi wulaw.
Cə-tuyu waatu wei tə yaaki-ŋ tə.

21

Wulaw tēlvuy ke Taa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyu tu yontunaa taa təwəw.

² Taa wulaw laŋle heena nyá toma səwəna ké.
Na í ŋmaaləyənə nyá waasuyu pə feina.
³ Mpi í luɣu səlaa təw n ha-í,
n ta pəmi-í í kusələməm.
⁴ N koola-í kəpantu ke tuutuuma.
N tema-í wəla ntenuyu.
⁵ I sələma-ŋ weesuyu na í ha-í,
na ku tayaŋ teu.
⁶ N waasa-í na í teeli təw səwəm.
Na í suu-í teu na səwəntu.
⁷ N kooliyi-í kəpantu ke tam təw ké,
na í we í kiŋ na í laŋle hələməyi.
⁸ Wulaw pəta í təyi Taa ké.
Na isətaa Iso Səwə kəpantu təw,
pə kaa cəŋli-í.

⁹ Hai, wulaw, nyá niŋ í wee nyá kolontunaa
na mpa paa caa-ŋ tə pa təw.

¹⁰ Kəyənku n kəŋ tə,
n ká tu-weye kəkə səyaya taa ké.
Taa n ká kpiisi-weye na pááná,
na kəkə nyaya-we.

¹¹ Na í kpiisi pa lələŋ tənaya

tetu taa yalaa taa.

¹² Paa həkō isayatu si pa laki-η,
ile pa kaa pəsi.

¹³ N ká tō-weyε nyá nyámá
na n̄ təyənı-wε na pá se.

¹⁴ Tacaa huli nyá ton səsəη.
Ilena t́́á yoo-η yontu na t́́ sa nyá ton t̄m.

22

Wei pa lwa tō i waasvɔv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina tefemle nam luyu,
na t́́ we yonyoolaa nyvɔv tv yontunaa taa t̄yɔlv.

² Hai, ma Iso yooú,
pepe t̄ɔv ḱ́ n̄ l̄-m?
N̄ hatələn̄a-m suwe,
na nn̄ nuki ma wula si n̄ waasi-m?

³ Hai, Iso, ma wiikina-η ilim ilim nn̄ c̄ɔvki,
na ahoo ahoo maa hikiyi tom.

⁴ Paa na mpv nyayale Iso Narηtv
wei lseyeli nýma san̄ t̄.

⁵ Nyaya t́́ c̄sən̄aa t̄wa naani
Ilena n̄ ya-wε.

⁶ Pa wiina-η na n̄ ya-wε,
pa pet̄a-η pa ti t̄ feele ta t̄yɔ-wε.

⁷ Ama ma p̄sa ḱ́ isu atantaalv p̄ taya yulv,
na yalaa t̄na tvvki-m na pa footiyi-m.

⁸ Pa t̄na mp̄a pa naaki-m t̄ pa tuluyv-m ntompee
na pá hooki-m ise na pá footiyi-m si:

⁹ Nt̄η Tacaa ke n̄ pet̄a nyá ti yaa,
Tacaa í l̄asi-η p̄ taa.

Nt̄η Tacaa s̄ɔla-η yaa,
Tacaa í waasi-η.

¹⁰ Tacaa, nyá l̄əsən̄a-m ma too taa,
na n̄ pap̄asi-m i h̄la t̄ɔv na naani.

¹¹ Hatoo ma h̄ɔv t̄ε nyá t̄ɔv ḱ́ ma wεε,
na n̄ ḱ́ ma Iso.

¹² Taa hatələn̄a-m ma wahalan̄aa waatv,
nyayale ma s̄ən̄lv n̄yɔlv fei.

¹³ Ma kolontunaa tama-m ḱ́ isu lat̄əc̄ən̄aa,
pa tv-m h̄ekv ḱ́ isu taale naan̄ keesasi.

¹⁴ Pa haaki n̄ɔsi na ma t̄ɔv ḱ́ isu t̄yɔlaya
c̄əlvɔv ka t̄yɔnaȳa na ḱ́ nyus̄əxi t̄.

¹⁵ Ma toma temaya isu l̄vm k̄pen̄yuv̄ āt̄ t̄,
na ma t̄ətant̄ən̄aa taa ć́.

Ilena ma apal̄tv hoo ma taa isu keetu.

¹⁶ Ma luyv t̄ε w̄l̄aa ḱ́ t̄əpuyuv̄yuv̄,

na ma nsəmle matəna ma tantahaav.
N su-m mʊsʊyʊ taa ké isʊ ma tɛma səpʊ.

17 Asayaa kpekəle tama-m ké.

Hasɪ nsi sɪ tʊ-m hekʊ.

Pa tula ma niŋ na ma nɔntaaləŋ ke pɔɔŋ.

18 Ma wɔlaa ké na má yele mʊwa tike
na ma kolontunaa nyənəyi-m təcɔɔo.

19 Pa tala ma wontu.

Ilɛna pá tɔ tɛtɛ ké ma kpaɪ tɔɔ.

20 Hai, Tacaa, taa hatələna-m.

Nyayale ma toŋ.

Kɔɔ ma waasʊyʊ ke ləŋ.

21 Ya-m layate nəyɔ taa.

Ləsɪ-m hasɪ nsi sɪ kɛla taa.

22 Waasɪ-m tɔyɔlasɪ nsi sɪ nəyɔ taa,
na taale naaŋ inɪ i həŋ taa.

Hai, nu ma kʊsələmətu.

23 Maa heeli nyá tɔm ke ma camnaaa,
na má sa-ŋ samaa taa.

24 Tacaa yəlaa me í samɪ-ɪ

Yakəpʊ lɔlɔyʊ nyáma me í tʊ-ɪ teeli.

Isɛyɛli nyáma me í sɛɛ-ɪ.

25 Mpi tɔ, Tacaa nn footiyi wahala tʊ nəyɔlɔ

yaa n nyənɪ-ɪ səkpelu

pécɔ nn haaki-ɪ siyile.

Ama ye wahala tʊ wiina-ŋ, n nukɪ ké.

26 Tacaa nyá kolapʊtʊ tike ke ma saŋ samaa taa.

Ilɛna ma la-ŋ kɔtasɪ nsi

maa su nəyɔ tɔyɔ nyá sɛɛlaa isɛntaa.

27 Kɔnyɔntɔnaa ka tɔyɔ na pá haya.

Tacaa nyá pɛɛkəlaa í sa-ŋ.

Na pá cayana-wɛyɛ tam.

28 Tɛtʊ tənasi təna yəlaa ka huɔ

Tacaa nyá tɔm na paa kɛsəna nyá tɔɔ.

Na aɛ yəlaa təna luŋ nyá tɛɛ.

29 Mpi tɔ, Tacaa nyayale wulav sɔsɔ.

Na n tɔki kawulaya ke piitimnaa təna tɔɔ.

30 Tɛtʊ taa toŋtunaa təna ká tɔyɔ na pá həntɪ-ŋ aɛɛ.

Na yəlaa təna mpa paa tɛ na pá sɪ tɔ paa luŋɪ-ŋ akula.

31 Pa lɔlɔŋ nyáma ká la-ŋ tɔmlɛ

na pá heeli nyá tɔm ke pa waalɪ piya.

32 Na pɛɛ pa kɛsɪ pɛɛ pa piya ke

isəna n waasa nyá yəlaa tɔ.

¹ Tafiiti yontu.

Isɔ nyá tiikiyina-m,
maa lanjəyi pɔlv.

² Pə tɔɔ ké n pukina-m nyutu
kɔlekəkəkətv taa na má heesəyi.
Na n̄ yeki na má heesəyi lɔm mpi
pə we tɔpamm tɔ pə cɔlv.

³ N taɣanəyi ma toŋ kpaasvɔv
na n̄ pukina-m mpaav kɔsiyisuyu taa si, nyá hətə í yaa.

⁴ Paa ma toŋ səkpɛtvɔv anaam taa,
maa nyəŋ si pɔlvɔv ká la-m.
Mpi tɔ, Taca a n we ma waalɔ tɔ se.
N tiikiyi-m na n̄ kentiyi ma tɔɔ na pá tvyɔ-m naani.

⁵ Taca, paa ma kolontunaa kin,
n mvyɔ-m ké na n̄ pələyi ma nyvɔv taa ké sɔɔsɔŋ nim,
na n̄ sukɔ-m tɔɣonayə təkɛtəkɛtɛ.
Na n̄ suuliyi ma iyayə kɔnyɔnyɔyɔ tɔpam.

⁶ Tampɔna tɔɔ, n lakɔ-m kɔpantɔ ké
na n̄ sɔələyi-m haləna ma weesvɔv kuyeyɛ tɛ.
Ma na-ŋ tu kɛntɔ teu ké, haləna ma sɔm.

24*Taca keke antulinya wulav sɔsɔ*¹ Tafiiti yontu.

Taca nyá tənna antulinya tənna na ɪ taa yəlaa
na pə tənna mpi pə we ɪ taa tɔ.

² Nyá suna antulinya kite ke tenku na
lɔmnaa tɔɔ na n̄ tɔka-ɪ.

³ Awe taka ká kpɔna Taca nyá pulayə
ŋka ka tɔɔ pa sɛɛkɔ-ŋ tɔ?
Na pɔntɔ sɔv nyá tɔcayalə nanŋ nyəntɛ nté tɔ taa?

⁴ Mpa pa kisa ɪsayatv lapv na pa lotu we kɔlɔmtv
na pá tá ha pa təyi tun laav na pɔpɔtv nɔɔsi sɔv tɔyɔ.

⁵ Taca lanjɛ ka heena-we na í waasi-we,
na í kooli-weyɛ kɔpantv.

⁶ Yəlaa mpe ɪnɪ pa takanaa sɛɛkəna Taca.
Yakɔpɔ lɔlvɔv nyáma siyisiyi mpa pa pəsəyi
na pá kɔɔ ɪ ɪɛntaa tɔyɔlɛ.

⁷ Tam tɔɔ nənɔɔsi me í tvli təyelele,
na teeli wulav sɔv.

⁸ Aweyɛle teeli wulav ɪnɪ?
Taca toŋ tv wei ɪ ké yooŋ taa aka tɔyɔ.

⁹ Tam tɔɔ nənɔɔsi me í tvli təyelele,
na teeli wulav sɔv.

¹⁰ Aweyɛle teeli wulav ɪnɪ ye?
Atɛ na ɪsɔta Taca keke teeli wulav.

25

Husi ma tawakalle na n hulv-m nya luyu nyantu

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nya too ke ma keesaxana.

² Ma Iso nyaga ma peta ma ti.

Taa yele-m na feele toyo-m.

Yaa ma kolontunaa paana-m.

³ Mpa pa tyu-η naani to

pa kaa wee maa nyama taa.

Ama nya waali lulaa ka nyasana pa mpee ke kela.

⁴ Hulv-m nya mpaav na ma nyi-ku,

na n seyesi-m mpi n caa ma la to.

⁵ Tiiki-m nya tampana taa,

na n seyesi-m-ye.

Mpi to, Iso nya, nya yakana-m.

Nyaga ma teelayi tam.

⁶ Tacaa, toosi si hatoo to n ke kupaη ke,

na n soolayi yalaa.

⁷ Taa toosi ma ifepile kupantη na ma isayatu tom.

Ama nyanu ma patotala na n toosi ma too

ke nya kupantu too.

⁸ Tacaa n ke kupaη ke na n siyisaa.

Pə too ke n hulayi pantalaa ke mpaav.

⁹ N teesiyi mpa pa ise pa toki to pa tom ke.

Na n hulayi-weye nya luyu nyantu.

¹⁰ Mpa pa takayi Tacaa nya noosi paeluyu na nya kusasutu to

pa naaki nya mpaan tana taa ke sooluyu na kupantu ke.

¹¹ Hai, Tacaa husi ma isayatu

sosountu ke nya hate too.

¹² Ye yulu nyaηna Tacaa,

Tacaa hulayi-i mpaav ηku i ka tηη toyo.

¹³ Pə yulu weeki lelen taa ke.

Uena i piya naa toyo tetu.

¹⁴ Tacaa heeliyi pountu ke i lotu ke,

na i hulayi-i noyo paeluyu tama.

¹⁵ Tacaa ke ma tekiyi tam.

Mpi to, nu i ka lasana-m

katoka ηka ka kra-m to ka taa.

¹⁶ Hai, hulv-m nya peele na n keesana ma too.

Mpi to, ma ke katayalaga ke, na kunyontoyolu.

¹⁷ Nəyasee soosayi ma lotu taa ke.

Lasi-m ma lanwakalle taa.

¹⁸ Nyanu ma kunyotη na ma wahala

na n husi ma kupantη tana.

¹⁹ Nyanu ma kolontunaa payale,

na isana pa taa hanayana-m soosam to.

- ²⁰ Kenti ma weesuɣu tɔɔ na ń ya-m,
na má taa la maa nyɔma,
ke ɛsana ma pɛta-ŋ ma ti tɔ pə tɔɔ.
²¹ Nyaga ma teɛlɛɣi si ń yele na má tɛŋ siyisuyu
na má taa wakəlɛna nɔɣɔlv.
²² Hai, Iso, ya lɛyɛli nyɔma
ke pa laŋwakəlle tana taa.

26

Yulɔpaŋ yaav ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu.

- Tacaa, ha-m tampana.
Mpi tɔ, ma yaasi tewaya,
pəyele ma pɛta-ŋ ma tɛɣi təkpaataa.
Ma ta heli.
² Maɣasi-m na ń wiili ma lotu taa,
na ń yasi ma ləmaɣasɛɛ taa na ń ná.
³ Ma naaki nyá kɔpantɔ na ma ɛɛ,
na má tɛŋ nyá tampana taa.
⁴ Maa tɛŋɛɣi pɔpɔtɔnaa,
pəyele ma na mənəafikinaa tu tɛŋ.
⁵ Ma taa kraakəna ɛɣalataa kpekəle ké.
Pəyele maa kɔtɛɣəna nyɔɔŋ feinaa.
⁶ Tacaa, maa saŋ ma niŋ na pə hɔli si ma ké kɔpaŋ,
na má cɔɔ kɔtaɣa tɛlate,
⁷ na má sɛki-ŋ na má saŋ nyá kookalənaa.
⁸ Tacaa ma sɔɔla nyá tɔyaga ké.
Nyá tɛɣaɣale tənaga nyá teeli naaki.
⁹ Taa kɔpenti má na asayaa ke təkvlɛ,
yaa má na yulɔkɔlaa tá weesiŋ ləsuyv.
¹⁰ Mpa pa laki kawalaya na
pá paalɛɣi kɔhaaŋ ɛɣaŋ tɔ.
¹¹ Ma yaasi tewaya.
Nyənɔ ma pətɔtɔle na ń ya-m.
¹² Ma sɛŋaa ké tɛca,
maa sɛɛ Tacaa ke samaa taa.

27

Tacaa kiŋ cɔɔsuyv

¹ Tafiiti yontu.

- Tacaa nyagaɣale ma fətala na ma nyuyv yáto.
Ma kaa nyana nɔɣɔlv.
Nyá kentiɣina ma weesuɣu tɔɔ,
pulɔpɔ kaa sɔsɔ-m watɔ.
² Ye asayaa kɔŋ ma cɔlvɔv ɛsu taale wontu,

mpɛ paa hotina atɛ na pə wakəli-wɛ.

³ Paa yoolaa tama-m kotayə səyɔntu fɛi-m.

Paa pa sɔv-m yoonav ma wɛna ɪsɔ kɛ naani.

⁴ Kɔlvmtu kɛ ma səlɛmɛyɪ Tacaa na má səkɪ tɔ tɔ.

Pə wɛɛ sɪ má caya nyá tɛyaya taa kɛ haləna ma sɛm,
na má sa ka teu na má yɔlənə ɪsɔ wɛɛv.

⁵ Na n̄ n̄mɛsɪ-m nyá tɛyaya taa,
na n̄ kenti ma tɔ kɛ wahala waatu.

Na n̄ su-m kɔkpramvɔv tɔ sɪ pɔlv í taa hiki-m.

⁶ Waatu in̄yɪ maa kəli ma kolontunaa mpə pa cɔɔna-m tɔ,
na má sa-ŋ nyá tɛyaya taa na má la-ŋ kɔtasi,
na má yoo-ŋ yontu na má tala-ŋ.

⁷ Tacaa nyənɪ ma pətɔtɔlɛ,

na n̄ nu saa wei ma yaaki-ŋ tɔ.

⁸ Ma tɔɔsa nti n̄ suwa sɪ má kɛɛsəna nyá tɔ tɔ.

Tacaa pə tɔ kɛ ma kɛɛsəyənə nyá tɔ.

⁹ ɪsɔ nyá waasəyənə-m.

Taa ha nyá sɛɛlv maɣa siyile yaa n̄ lɔ-m na pááná.

¹⁰ Paa ma too na ma caa pa lɔ-m,

Tacaa, nyá mvyɔna-m.

¹¹ Tacaa, hɔlv-m mpəav ŋku n̄ caa má tɛŋ tɔ.

Mpi tɔ, ma kolontunaa yookina-m.

Tiiki-m kɔsiyisuyɔ taa.

¹² Taa yele na ma kolontunaa

lanə-m ɪsənə pa caaki tɔ.

Mpi tɔ, pəpətv aseeta nyéma mpɛ,
pa nyaasəyɪ-m kɛ.

¹³ Ye ma taa wɛɛna naani kɛ

Tacaa kɔpantv tɔ kɛ atɛ cənɛ,

ɪsənaya maa lapa?

¹⁴ Təŋ Tacaa,

kaasi nyá ti

na n̄ tɔyɔ apalvtɔ.

Təŋ Tacaa.

28

Səm nəyɔ taa tv səlɛmvyɔ

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nyaya ma makɪ kapusi na má yaaki,

ma kentulu, taa təkɪ nyá ŋkpaŋŋ.

Ye n̄ ta cɔ-m, ma wɛ kɛ ɪsu wei pa tisiyɪ pəlaav taa tɔ.

² Waatu wei ma makɪ kapusi na má yaaki-ŋ

na má huləyɪ niŋ na nyá tɛcayalɛ

naŋŋ nyəntɛ tɔ tɔ, nu ma wiinaav.

³ Taa kaa má na kawalaya nyéma

na ɪsayalataa kɛ kpátvɔv kɔlvmtvɔv.

Pa kvyɔyɔtvw wɛ lɛlɛŋ kɛ,

na pa taa na seeɛsi.

⁴ Feli-weyɛ pa isayatu fɔɔtɔ
na ń keesəna pa acilayatu təma.

Leeti-weyɛ pa kulapələ.

⁵ Paa laki laakali na nyá kulaputu na nyá təma.
Wakəli-we tənəŋŋəŋ, pá taa tasa kulɔyɔ.

⁶ Tacaɔ, ma see-ŋ
isəna n nu ma wula tɔ.

⁷ Nyayale ma toŋ na ma kəkentuɔu.

Nyayə ma tɔyɪ naani na ń waasəyɪ-m,
na ma we laŋhulɔmle taa na má saŋi-ŋ na yontu.

⁸ Nyá kentiɣina nyá yəlaa na toŋ,
na ń waasəyɪ nyá kuləsu na u nyəŋna pulɔ.

⁹ Waasi nyá yəlaa tá na ń kooli-tɔyɔ kupantu.

Tiiki-tɔ na ń paasəyənə-tɔyɔ tam tɔɔ.

Mpi tɔ, nyá tənna-tɔ.

29

Tacaɔ nɔyɔ

¹ Tafiti yontu.

Isɔtaa nyəma me í sa Tacaɔ.

Í puyɔli Tacaɔ teeli na ɪ sɔsɔɔntɔ tɔm.

² Í sa Tacaɔ hətɛ sɔsɔələ

na ɪ hanti-ɪ ateyɛ

saa wei ɪ huləyɪ ɪ tənəŋŋ weɛtɔ tɔ.

³ Isɔ teeli tɔ yekina na tɛv tiliyɪ.

Ini ɪ holiɣina lumnaa tɔɔ.

Isɔ ŋmakəla lum sɔsɔɔm ké.

⁴ Tacaɔ nɔyɔ nukəna toŋ ké na sɔsɔɔntɔ.

⁵ Nyá nɔyɔ peləyɪ tɔŋ sɔsɔɔŋ ké.

Nyá peləyənə Lipəŋ tɔŋ sɔsɔɔŋ.

⁶ N laki na Lipəŋ puyɔ ŋmaaki isɔ latəce kɔfalɔ.

Na Hɛɛməŋ nyəŋkɔ isɔ taale nav kɔfalɔ.

⁷ Tacaɔ nyá nɔyɔ lakəna na tɛv ŋmɛləsəyɪ.

⁸ Na ka ciyitiyɪ Katɛɛsi wulayə tɛtɔ.

⁹ Nyá nɔyɔ lakəna na naməŋ luləyɪ,

na ká yeki na hɔtɔ tɔŋ kraaləyɪ təkpalakpala.

Na pa tənə pa kraaləyɪ Tacaɔ təyayə taa ké isɔtaa sɪ

Isɔ kɛle teeli tɔ təkpara.

¹⁰ Nyá kawulayə tətəyɔle nté lum sɔsɔɔm tɔɔ.

Tənayə n ká təkɪ-keɣɛ tam tɔɔ.

¹¹ Tacaɔ ha toŋ ke nyá yəlaa

na ń kooli-weyɛ kupantu

na n̄ yele na pá heesi.

30

Tacaa haaki weesuyu kofalvuv

¹ Tafiiti yontu nti pa yoo
Isò t̄as̄ēle tulv̄u waatu t̄ȳl̄o.

² Hai, Tacaa, ma sama-η.
Mpi t̄o, nyá l̄as̄ena-m lumaη taa.
N ta s̄ōli si ma kolontunaa í paana-m.

³ Ma Isò Tacaa,
ma wiina-η, l̄ena n̄ waa-m.
⁴ Ma n̄ōh̄ale ka w̄ev̄ p̄laav̄ taa t̄o,
nyá l̄as̄ena-m s̄etaa t̄é na n̄ ha-m weesuyu.

⁵ Mpa me í s̄ōla Tacaa t̄o í yoo-ι yontu.
I s̄ē-ι na í sam-ι ι t̄anaη w̄ētu t̄o.

⁶ I p̄áána we laas̄aya t̄o tike ké.
l̄ena ι k̄upantu ke yulv̄ weesuyu t̄ena.
Taan̄aya ke yulv̄ wiiki na kv fe tanaη
l̄ena í w̄oη na í k̄pal̄asi.

⁷ Waatu wei maa caγana ma ti t̄o,
ma h̄ōk̄aya ké si p̄ōl̄ōp̄o kaa la-m.
⁸ Tacaa nyá k̄upantu t̄o ké n̄ ka yelaa
na má s̄aη teu t̄aca isi p̄v̄ȳ.
N k̄oma na n̄ ha-m siγile l̄ena p̄e liγiti-m.

⁹ M̄p̄v̄ȳ ma mapa kapusi na
má wiina-η na má p̄ōsi-η si
¹⁰ ye ma s̄ep̄a na má tii p̄laav̄ taa weye n̄ waaki?
Yulv̄ í p̄esa tet̄u ι tas̄ayi-η sam yaa í k̄paali
nyá k̄upantu t̄o t̄ȳl̄o?

¹¹ Tacaa, ke ηk̄paηη na n̄ waasi-m,
Tacaa k̄ō na n̄ ya-m.

¹² M̄p̄v̄ȳ n̄ layasa ma laηwak̄alle ke laηh̄ōl̄ōmle,
na n̄ w̄ōγ̄ōsi ma l̄ayaya wontu na n̄ suu-m acima nȳantu.

¹³ Waatu in̄ayi maa yoo-η yontu,
ma kaa su, Tacaa, ma Isò,
maa saηi-η tam ké.

31

Naani tvȳv̄ ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti t̄o we yonyoolaa
nyv̄ȳv̄ tv̄ yontunaa taa t̄ȳl̄o.

² Tacaa nyaya ma tv̄yi k̄p̄ōlv̄ȳv̄,
taa yele-m na f̄ēle t̄ȳl̄o-m.
Waasi-m nyá tampana t̄eηv̄ȳv̄ t̄o.
³ Ke ηk̄paηv̄ȳv̄ na n̄ waasi-m l̄oη.

Pəsi ma kəkentuɣu toŋ nyəŋku na má ná nyuyɔ.

⁴ Mpi tɔ, nyá kentiɣina-m

na ń wɛ isu ma kolɔŋa ɪcate.

N ká tiiki-m na ń paasana-m nyá hətɛ tɔɔ.

⁵ Fiti-m puluɣu ŋku pa nyəpa-m tɔ ku taa.

Mpi tɔ, nyayale ma kentilu.

⁶ Nyá nin taa ké ma pɛtəyi ma ti təkpataa.

Nyayale Iso Tacaa tampana tɔ,

n ká waasi-m.

⁷ Ma taa kpaakana mpa pa matana tuŋ kraɪ nyəŋ unɪ tɔɔɔ.

Ama nyaya ma pɛta ma ti.

⁸ Nyá kɔpantu tɔɔ ké ma wɛ laŋhɔlɔmlɛ na aŋmaala pə taa.

Mpi tɔ, n nawa ma wahala na ń nyɪ ma nəyəsɛɛ tɔɔ.

⁹ N kaa pɛti-m kolontu nin taa.

N ká cɛ-m ké na ń yele na má səŋ ma nɔɔhɛɛ tɔɔ.

¹⁰ Wula nu ma ɪsɛ na má tala ma tənaya.

Hai, Tacaa, nyənu ma pətɔɔtɛ,

ma wɛ laŋwakəlle taa ké.

¹¹ Nəyəsɛɛ tɔka ma weesuyu na ma pusi ké.

Ma ɪsəyatu tɛŋna ma toma na pə caaməyi-m.

¹² Ma kolontunaa na pə kpeŋna

ma asəmaa pəsa-m wɔŋa pulɔpɔɣu.

Na ma tɔm wɛ ma taapalaa kɛ sɔɔɔntu.

Na pá na-m awalɪ pa seeki-m.

¹³ Ma pəsa ké isu nyənaya kuyəkaya.

Na pá sɔɔ ma tɔɔ isu sətɔ.

¹⁴ Ma nuwa nti yəlaa yɔɔtəyi ma tɔɔ tɔ.

Sɔɔɔntu tama-m kotaya ké.

Pa cakɪ ma tɔɔ si pá ləsi ma weesuyu.

¹⁵ Ama Tacaa, nyaya ma pɛta ma ti.

Nyayale ma Iso.

¹⁶ Nyá nin taa ké mpi maa tɛɛsəna tɔ pə wɛɛ.

Fiti-m ma kolontunaa na ma konyɔntɔlaa.

¹⁷ Nyá ɪsɛntaa í hətəna nyá tɔmlɛ tɔ maya teu

na ń ya-m nyá kɔpantu tɔɔ.

¹⁸ Tacaa taa tu-m fɛɛɛ kɛ waatu wei ma yaaki-ŋ tɔ.

Ama ma kolontunaa ka tɔɔɔna-tɛ.

Pə wɛɛ si pə tisi-wɛyɛ atɛtɛɛ taa

na pə nyala pa nɔɔsi.

¹⁹ Yele na footilaa pəpɔtɔnaa

mpe pá pəsi kamumusi.

Mpi tɔ, tampana tɛŋlaa kɛ

pa holiɣina na kalampaanu.

²⁰ Pəpɔtɔ fɛɪ lelen,

kɔpantu sɔsɔɔntu kɛ n su mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ.

Yəlaa tənə naaki si,

mpa pa tɔyɔ-ŋ kpɔlɔyɔ tɔɔ n haaki-ti.

²¹ Pa cɔɔsəyi nyá kin kɛ mpu

lɛna ń kenti pa tɔɔ si,
kolontunaa í taa tu-wɛyɛ kɔnyɔŋ.

²² Tacaa ma sɛɛ-ŋ.

Pu tama-m ké isu ɪcatɛ.

lɛna ń hɔli-m nyá kɔpantu
na ń la-m piti tɔmlɛ.

²³ Ma laŋlɛ ka wakɛlaa ké,

halɪ ma mayasaya si pə ləsa-m nyá kin.

lɛna ń nu ma wiinav.

²⁴ Tacaa yɛlaa mɛ í sɔɔli Tacaa.

Mpi tɔ, Tacaa feŋɪxi mpa pa təkɛɪɪ ɪ tɔm kɛ teu tɔyɔ.

lɛna í lɛɛtɛɪɪ kalampaanɪ nyɛma na pááná.

²⁵ Mə tɛna mpa mɛ í tɔyɪ Tacaa kɛ naani tɔ,

í tɔyɔ apalɔtu na í nyɔɔ tɔŋ.

32

Wei Iso husa ɪ isayatu tɔ ɪ laŋhɔlvɔmlɛ

¹ Tafiiti yontu.

Lelenɪ nɔlv nté wei ɪ isayatu Iso husaa

na í wii-ɪ ɪ kɔpəntəŋ tɔ.

² Lelenɪ nɔlv nté wei Tacaa u yeki si

ɪ isayatu í mɛli ɪ nyɔyɔ taa tɔ.

Pəyɛle cɛsɔyɔ fɛi ɪ ləmayasɛɛ taa.

³ Ye ma ŋmɛsa ma isayatu,

maya tɔ wakɛlɛɪɪ.

Na má mɔlɛɪɪ ilim na pə tɛm.

⁴ Mpi tɔ, ilim na ahoɔ kɛ

n hɔŋaya ma ŋkraŋyɔv na pə nu-m.

Ma toma tɛma isu tɔyɔ kɛ wɔlaya tɛtu taa ké lɔŋlɛ.

⁵ Ma mayasaa si maa hɔli-ŋ ma isayatu,

ma ta ŋmɛsi-ŋ ma kɔpəntəŋ.

lɛna nyaa husi-m tɔ tɛna.

⁶ Pə tɔɔ ké nyá yɛlaa tɛna ka sɛlɔmɛɪɪ-ŋ

na paa waatu wei wahalanaa

wata-wɛ isu lɔm, pu taki-wɛ.

⁷ Nyaya ma cɔsɛyɛna,

na ń hatɛlɛyɛna-m laŋwakɛllɛ.

Na má ŋmaalɛyɛna ma nyɔyɔ yavɔ.

⁸ Mpyɔv Tacaa cɔ-m si: Maa sɛyɛsi-ŋ

na má hɔli-ŋ mpaav ŋku n ká tɛŋ tɔ.

Na má paasɛyɛna-ŋ na má tasɛɪɪ-ŋ layatu.

⁹ Taa la kɔmɛlɛntɔ isu kraɪavɔ,

yaa kraŋaya ŋka pa kɛkɛna kpasɪ tɔ.

lɛ natɛli tɔ kaa mayana-ŋ.

¹⁰ Isayaw we wahalanaa payale taa ké.
 Ilena Tacaa náá pələyi kɔpantu ke wei
 i tɔyi-i naani tɔ.

¹¹ Siyisilaa me, í yɔələna Tacaa na í ηmaali.
 Na tampana tɛηlaa me mə tɛna
 mu wilitina laηhɔlvmlɛ.

33

Antulinya ηmalv Iso samtv

¹ Siyisilaa me í yɔələna Tacaa.
 Iso samtv mɔna tampana tɛηlaa.

² I samv-i na cəmvɔv,
 na í tala-i na ηmυsi naanɔwa nyəηku.

³ I yoo-i yontu kofatv,
 na mə cəməη na mə nɔɔsi kuli isɔtaa.

⁴ Mpi tɔ, Tacaa nyá kuyɔɔtɔtɔ ké tampana ké,
 na nyá kulapɔtɔ tɛna hɔləyɛna mpv.

⁵ N sɔəla siyisuyv na tampana tɛηvɔv ké.
 Tacaa kɔpantu suwa tɛtv taa ké.

⁶ Təmvɔv ke n yɔɔtaa,
 na pɔ la isɔtənvɔv
 na ilim na isɔtv na isɔtvɔηyasi náá weɛ.

⁷ N kpeyela tɛηku lvm ke tɛntəmlɛ.
 Na η tɔ lvmnaa sɔsɔəm ke kotikotv taa.

⁸ Tɛtv tɛna í nyana Tacaa,
 na tɔ taa yəlaa tɛna sele nyá kin.

⁹ Mpi tɔ, η yɔɔtaa pə laki ké.
 N kula nɔɔv sɔ mpi pə weɛ,
 pələ pə weɛ.

¹⁰ Tacaa n wakələyi təma nna
 piitimnaa suwa sɔ pa laki tɔɔv,
 na η hetəyi nti pa həkəyi tɔ.

¹¹ Ama təma nna Tacaa n suwa na
 η tɛηəyi na η laki tɔ a we tam ké.
 Na η həkə nti tələ tə we ηpυvɔv pusi pusi.

¹² Lelɛη nulaa nté piitim mpi
 pə nyənəyi Tacaa ke pə Iso tɔ.
 Na yəlaa mpa n ləsa sɔ nyá nyəma tɔ.

¹³ Tuu isɔtaa ké Tacaa n weɛ na
 η nyənəyi na η naaki yəlaa tɛna.

¹⁴ Nyá təcəyale taa ké n weɛ na
 η kɛηna atɛ nyəma tɛna tɔ.

¹⁵ Nyá ηmana pa tɛna na
 η tv-weyɛ cəkənav ləmayasɛɛ
 na pɔlv lapv ya pə kisuyv ləmayasələ.
 Na pá feηiyi pa təma.

16 Pə taɣa yoolaa tuutuuma ke
wulav təkəna yoo.
Pəcə tomin naa waasəyi yoolu.
17 Pə taɣa yoo kraɣanɔ toma yaa
i alaaɣa yakəna i caɣalɔ.
18 Ama Taca nɔ́ yá isəle ná we mpa
pa nyahna-ŋ na pá tɛɛlɛyi
nyá kɔpantɔ tɔ pa tɔɔ ké.
19 Na n̄ ləsəyi-wɛɣe sɛm taa.
Na n̄ paasəɣəna-wɛɣe nyɔɣɔsi
waatɔ na pá wɛna weesuyɔ.
20 Taca nyaya tá tɛɛlɛyi.
Nyá waasəɣəna-tɔ na
n̄ kentiyi tá tɔɔ.
21 Nyá tɔɔ ké tɔ we laɲhulɔmle taa.
Na tɔ wɛna-ŋ naani.
22 Taca, la-tɔɣɔ nyá kɔpantɔ isɔ
tá tɛɛlvɔ-ŋ tɔ.

34

Taca waasa-m ma sɔɣɔntɔ tɔna taa.

1 Tafiti yontu ke waatɔ wei i pola Filiisi nyáma
wulav Apimeleki tɛ na i pəsɔ isɔ kɔmɛlɛŋ
na ílé i tɔɣɔnɔ-i tɔ.

2 Maa sa Taca ke paa waatɔ wei ké.
Ma nɔɣɔ taa ké nyá samtɔ ka wɛɛ tam.

3 Maa sa-ŋ mpi n lapa-m tɔ pə tɔɔ.
Kɔnyɔntɔɣɔlaa í nu na í yɔɔli.

4 Tə kɛntɔ na tɔ tala Isə na tɔ sɛɛ-i.

5 Taca, ma yaa-ŋ n̄ cə-m,
na í waasɔ-m ma sɔɣɔntɔ tɔna taa.

6 Ye yɔlv tekiyi Taca pɔntɔ isɛntaa hetəyi ké
na fɛɛle ya i tokuyɔ taa.

7 Ye wahala tɔ í wiina Taca,
i nuki ké na í yari-i i nɔɣəsɛɛ tɔna taa.

8 Isɔtaa tillu we yálaa mpa pa nyahna
Taca tɔ pa waalɔ ké.
Na í ləsəyi-wɛɣe asola taa.

9 I maɣasi na í ná isəna
Taca we lelen tɔ.
Lelen nuɔv nté yɔlv wei
i tɔɣi Taca ke kɔpɔlvɔ tɔ.

10 Taca nyáma mɛ, í nyahna-i.
Pɔlvɔv u laɲɔyi mpv inɔ pə lataa.

11 Halɔ tɔɣɔlasɔ piya maɣamaɣa wiiki nyɔɣɔsi ké.
Ama Taca pɛɛkəlaa náa laɲɔyi kɔpantɔ.

12 Ma pəyalaa í nu ma tɔm na

μά huli-meçe mpi pa yaa Tacaa səχəntu tə.

¹³ Mə taa nəχəlv caa si í waa í weesuχu taa na í pusi tayalı na í nu leleη na?

¹⁴ Pə wεε si í kpa mə nəəsi na í yele cayanav na kaloolaya.

¹⁵ I se isayatu na í la kəpantv. Na í pεeki mə na lɛlaa má leleη na isəle kuseemle.

¹⁶ Tacaa isəle we siχisilaa təə ké na í kema ηkpaηyυ na pa təə.

¹⁷ I haaki asayaa ke siyile ké. Na í kpiisi pa həla maγamaγa ke tetv taa na pá səə pa təə.

¹⁸ Ye siyisilu í wiiwa Tacaa nukı ké. Na í waasi-ı í nəχəsee təna taa.

¹⁹ Ye í laηle wakəlaa í we í waaləχı. Na ye pə nu-ı í waasi-ı.

²⁰ Wahalanaa paγale makəna siyisilu, ama Tacaa waasəχı-ı pa təna pa taa.

²¹ Na í feηiyı í tənuyv təna təə si í məwa taa natəli tə taa pɛli.

²² Isayatu kuyəna tə tə. Ilena mpa pa cakı siyisilu acaya tə pɛle pá ná pə nav.

²³ Tacaa yaki í təmle nyəma ké. Ilena pa təna mpa pa tuyı-ı kpυlvυv tə pa fitiyı ηkpaηyυ həm.

35

Siyisilu wei pa yaa hvle tə í wula

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tacaa hvəna ma nəχə ke ma kolontunaa na í yoona mpa pa yookina-m tə.

² Co nyá kpálvυv na nyá yoou wontu, na í kəə ma waasuyv.

³ Kpεε nyá ηmantaaya na ma konyəntəlaa təə. Heeli-m si n ka ya ma nyuyv.

⁴ Tv fεεle ke ma weesuχu ləsəlaa na pá liyiti-wε.

Mpa pa həkəχı si pá la-m isayatu tə, pá məli waalı na pá ká nyəəη.

⁵ Pə yası-wε isu heelim kpaγa nyılvυv ke waatv wei Tacaa isətaa tillu təχənyı-wε tə.

⁶ Na səkpeyvυv na sotu wεε pa mpaav taa ke waatv wei Tacaa isətaa tillu wε pa waalı tə.

⁷ Mpi tə, mvsəη ke pa nyəpa-m katəka, na pá huli ma mpaav taa ké puyvυv si má hoti.

8 Wakəlvu í tuti-we na pa maɣamaɣa pa katəka kpa-we,
na pá hoti pa puɣu taa na pá lá asaala.

9 Ama ma laŋle ká huləməna Taca
na má yə̀lana nyá waasuvu.

10 Ilena má yə̀ɣoti ma taa si,
Taca feina saala.
N waasəyi kunyontəɣolv ke toŋ tu niŋ taa.
Na ní waasi wahala tu na kunyontu ke wei ı
təki pa ise to ı niŋ taa.

11 Pəpətu aseeta nyáma pəsəyi-m
isayatu nti ma ta nyi to.

12 Na pá lə̀ki-m.

Ma pəsa kucəɣu fə̀ləyi nyar kə.

13 Pəyele saa wei pə wukaya mpe to
ma suukaya layaya wontu kə na má həkəyi nəɣo,
na má sələməyi lə̀ na nyuvu kama si pé waa-we.

14 Ma nyənaya-weɣe ma newaa yaa ma taapalaa kə,
na pa təm wakəlayi ma laŋle.
Na má toŋ nəhəle nəhəle.
Na ise kama ate isu
ma too kuləlv səpəna.

15 Ilena mpe pá wonjiyi maya saa wei ma ceŋlayi to.
Na pá pəeləyi ma to kə nəɣo.

Kpai nyáma mpa ma ta nyi to,
paa heəsəyi ma təm ke kapusi maru.

16 Pə cəpa-m na pá won na pá kpaləsi.
Na pá nyuki-m kela na pááná.

17 Taca waatu wei kə n ká heəsi-m nyənuy na ise?
Kenti-m təɣlası nsı na ní ya-m si səkraŋ taa.

18 Ie maa sa-ŋ kotilaa taa.

Na má se-ŋ yə̀laa samaa taa.

19 Taa yele na ma kolontunaa mpe
pá paana ma wahala.

Mpa unı pa taa kraana-m mʊsʊŋ to,
pa yele təmaya ise cəpəlvu ke ma təm.

20 Paa yə̀ɣotəyi təm kəpantu
pəyele pa cakəna yə̀laa mpa
pa we təpamm təɣo tam.

21 Pa haaki pa nəəsi na ma to
na pá wonjiyi na pá kpaləsəyi si:
Tə na-ŋ kə na tá isəpile təkelekele.

22 Taca, n nawa mpi pə lapa to,
Taa hatələna-m, pəyele taa su.

23 Hai Taca, kulı na ní ha-m tampana,
ma caa lə̀, seena ma to.

24 Keəsəna isəna nyá siyisuyu we to

na í ha-m tampana.

Na pá yele-m paanav.

²⁵ Taa yele na pá tó sí:

Tə hika-ı na tə te ı təm.

²⁶ Fεελε í kpa pa təna mpa pa lanja heena
ma wahala na pá kuləyi ma tə tə na pá liyiti-we.

²⁷ Mpa pa lanja heena ma tampana hau tə

pá yəoləna lanjhulumle,

na pá yəyətəyi tam sí:

Tacaa wei ı caana ı təmle tu na

heesuyv təyə tu taləyi tam.

²⁸ Maa seε-η nyá siyisuyu tə,

na má sanj-η kuyεεη təna.

36

Isə kij nte weesuyu təlule

¹ Tacaa təmle tu Tafiiti yontu nti
tə we yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa təyələ.

² Ma cekəna Isə tə kullv kuyəyətətə,

sı: Isə səyəntv ta ke maya puləp.

³ Pə puçusiyi-ı ké sı ı ké kupan

ıle u cekəyəna ı isayətv sı í kisi-tı.

⁴ ı kuyəyətətə təna ke kaloolaya na kütəsvtə ké.

ı fei ləmayaseε, pácv ı ta nyı kupantv lapv.

⁵ ı təhəntəle ke ı mayasəyi

mpi pə ta siyisi tə pə təm,

na í təhəyi mpaav ηku kv fei teu tə,

u ləvki isayətv.

⁶ Tacaa nyá kupantv wala ke isu isətənyv

na nyá teu náa kaləsəna isəηmuntv.

⁷ Nyá siyisuyu kaawaya isu pulası.

Na nyá kumayasətv náa lumaa isu tenku.

Nyá waasəyəna yəlaa na təla.

⁸ Hai, Isə nyá kupantv tewaya.

Na yəlaa ηmeləyi nyá tεε.

⁹ Nyá təyaya taa wənav ke n hayasəyi-we,

na í yeki na pá nyəvki nyá kupantv isu lum.

¹⁰ Nyá kij ke weesuyu seεlv weε.

Na tə naakəna nyá nyaaləm.

¹¹ Tacaa la kupantv ke mpa pa nyəma-η tə

na mpa pa təhəyi tampana tə.

¹² Kalampaanı tu í taa fei-m nəhəle.

Pəyele isayav í taa təyənı-m.

¹³ ı naaki yəlaa asayaa tēma

hotuyv na pá pəsi krentəlası

paə pəsəyi kʊlʊyʊ.

37

Nyá taa í taa kpana asayaa léesyɔv

¹ Tafiiti yontu.

Yʊlʊ nyá, nyá taa í taa kpana isayalataa yoo.

Taa tu nyɪli pa kawaaya.

² Pa kɔŋ lontiluyɔ kɛ ɪsu nyɪtu,
na pá wʊli ɪsu nyɪtu kʊlɛkʊlɛkɛtu wʊlʊyʊ tɔ.

³ Ha nyá tɛyi Tacaə na ń lakɪ kʊpantʊ,
ɪɛ n ká caya mə tɛtu taa na alaafaya.

⁴ Yele na Tacaə pəsi nyá leleŋ tɛlɪɛ,
ɪɛ ɪ ká ha-ŋ mpi n nyɪlɛyi tɔ.

⁵ Pɛti-ɪ nyá weesyɔ na ń nyənəyi ɪ tike
ɪɛ ɪ ká la mpi pə wɛ lapʊ tɔ.

⁶ ɪ ká yele na nyá siyisyɔ na ɪsu nyaaɫəm
na nyá tampana ná ɪsu ilim kɛ pə sikuyɔ waatu.

⁷ Caya tɔpamm na ń tɛlɛyi Tacaə na suulu.
Taa mʊ pááná na mpa pa waaki pa isayatu taa tɔ.

⁸ Lɔ-yɛ, na ń yele taa hanaya.
Taa kɔntɪ, isayatu kɛ pə lʊlɛyi.

⁹ Pɪ kpiisi isayalataa kɛ,
ɪɛna Tacaə tɛllaa náá tɔyɔ tɛtu.

¹⁰ Pəcɔyɔ pə kaasaa na isayav saali yem.
N kɔŋ n nyənɪ ɪ lonte taa,
n kaa na ɪ ikpate.

¹¹ Ama tɔpasɛlaa ká tɔyɔna tɛtu
na pá caya na pa ti tɔpɛkɛtɛɛ.

¹² Isayav cakɪ siyisilu acaya kɛ,
na ɪ nyasəyi ɪ tɛyi kela.

¹³ Ama Tacaə ná wɔŋjiyi-ɪ kɛ.
Mpi tɔ, ɪ nyəmə sɪ huɫɛ kʊyakʊ ká kɔɔ.

¹⁴ Asayaa ná kɔɛkɪ pa layalɛ kɛ na pá paŋ pa tɔɔŋ
sɪ pa kʊyi kʊnyɔntʊnaa na wahala nyəma
mpa pa tɔŋyɪ mpaav kʊsiyisyɔ tɔ.

¹⁵ Ama pa maɣamaɣa kɛ pa layalɛ ká sɔ
na pa tɔɔŋ pɛli.

¹⁶ Siyisilu wɛnaw pəciimaya kəla teu
kɛ asayaa paɣalɛ nyəŋkʊ tuutuuma.

¹⁷ Mpi tɔ, Tacaə n pɛlɛyi pa niŋ kɛ
ɪɛna ń paasəyɔna siyisilaa.

18 N nyámá mpa pa tɔŋ ɪsɪ ɪsɔ sɔɔlaa tɔ pa tɔɔ ké
na mpi n ká ha-wɛ tɔ, pɪ pəsi pa nyám ké tam tɔɔ.

19 Fɛɛɛ kaa tɔɔ-wɛɔ wahaɔa waatu taa.
N ká ha-wɛɔ haɔaɔa ké nyɔɔɔ waatu.

20 Asaɔaa kɔŋ lepu ké.

Taa kolontunaa ká saali ké
ɪsɪ nyutu hɛtu yaa kɔkɔ nyɔɔɔ.

21 ɪsaɔav kəntəɣi ké u fɛləɣi.

Ama siɣisilu ná haakəna luɣu kɔlɔmɔɣu.

22 Mpa Taa kooliɣi kɔpantu tɔ
mpɛ pa tanna tetu.

ɪɛna pə kpiisiɣi mpa ɪ tɔŋsəɣi mpusi tɔ.

23 Ye ɪ laŋɛ hɛɛna yulu tɔntɛ,
ɪ hasəɣi ɪ nɔhɛɛ tɛɛ ké.

24 Paa ɪ tu hotaa u saaləɣi aɛ.
ɪ təkəɣi ɪ niŋ taa ké na ɪ kɔsɪ-ɪ.

25 Tɔɔ ma kɔlɔɣu tɔ,

haləna ma kpatəɔaɔa,

ma ta nata pə lɔwa siɣisilu,

yaa pə sɔsa ɪ piya ké tɔɔnaɔa səlɔmɔɣu taa.

26 ɪ haakəna luɣu kɔlɔmɔɣu ké tam ké
na ɪsɔ kooliɣi ɪ piya ké kɔpantu.

27 Kisi ɪsaɔav na ń laki kɔpantu

ɪɛ nyá piitim ká wɛɛ tetu taa ké tam.

28 Mpi tɔ, siɣisɔɣu ké Taa n sɔɔlaa.

Pəyele nn lɔkɪ nyá yɔlaa.

N kentiɣi pa tɔɔ ké tam ké.

Ama n ká kpiisi asaɔaa piitim.

29 Siɣisilaa ká tɔɔna tetu

na pá ɔaɔa tɔ taa ké tam.

30 Ləmaɔasɛ tɔm ké siɣisilaa yɔɔtəɣi

na pá kpaaləɣi tampana tɔŋɔɣu.

31 Pa ɪsɔ kiŋ wɛ pa lotu taa ké,

pɪ cɛŋləɣi-wɛ.

32 ɪsaɔav cɛŋəɣi siɣisilu ké

na ɪ pɛɛkəɣi ɪ kɔɣu.

33 Ama Taa u yeki sɪ ɪsaɔav ɪ kpa siɣisilu ké ɪ səkpaŋ taa.

Yaa siɣisilu tɔm ɪ sɪ təhɔle taa.

34 Tɛɛɪ Taa na ń tɔŋəɣi ɪ mpaav.

ɪ ka kɔsɪ nyá nyɔɣu na ń tɔɔ tetu

na ɪ kpiisi asaɔaa na ń ná.

35 Maa nawa ɪsaɔav na ɪ ŋmakəɣi.

Na í pu səsəm isu tuxu ke Lipan
tetu kupantu taa.

³⁶ Ama ma məla təna de maə tasəyi-i nav,
na má pəeki na má wu paɣa.

³⁷ Nyəna mpa pa təŋ isu Iso səɔlaa
na pá təŋəyi tampana tə.

Wei i caaki í na lɛlaa pa leleŋ tə,
i wɛɛkəna lɔlɔɣu nyəma ké.

³⁸ Pu wakəli isayalataa tənaya,
na pə kpiisi pa lɔlɔŋ.

³⁹ Tacaə yakəna siyisilaa.

Na í kentiyi pa təw ké wahalanaa waatu.

⁴⁰ Inu i waasəyənə-wɛ na í tɛŋ-wɛ.

Na í fitiyi-wɛyɛ asayaa niŋ taa na í yak-i-wɛ.

Mpi tə, inəyi pa tu kɔɔlɔɣu.

38

Kutəntu wei i nyəma i təwakəlle tə i səlɔmɔyɔ

¹ Tafiti yontu nti
pa təsəyənə Iso təw təɣɔɔ.

² Tacaə taa hə ma ŋkraŋɔyɔ
yaa ŋ tu-m saləka na pááná.

³ Mpi tə, nyá nyəmə yaya-m ké,
na nyá niŋ yuŋ tii ma təw.

⁴ Nyá pááná təw,
ma tənɔyɔ fɛi təcɔŋŋ.

Ma kupəntɔyɔ təw,
alaafəya fɛi ma mɔwa taa.

⁵ Ma isayatu kəla-m kɔŋkɔlɔmən.

Na tə nu-m isu səyala səsəɔna.

⁶ Ma hiŋ taa lapa kəsəyotɔ ké na pá wuki.

Ma kumɛlɛntɔ kasəyaya nté.

⁷ Wɔsasi kəkəla-m ké na má kawa katatəlaya.
Ləŋwakəlle taa ké ma təŋ kuyeyɛ təna.

⁸ Wɔsasi səsəɔnsi saləyənə ma tənaya taa.

Pɔlɔpɔ fɛi təcɔŋŋ ké ma tənɔyɔ taa.

⁹ Pə yəka-m ké tənəŋnəŋ ma fɛi toma.
Na ma ləŋwakəlle yeki na má mələyi.

¹⁰ Tacaə n nyəmə ma konyuləm ke teu.

Pəyele n nyəmə ma məla.

¹¹ Ma ləŋle təkəi ké na ma toma tɛŋ.

Ma isɛ náá tu tɛŋ nav.

¹² Ma taapalaa na ma asəmaa seeki ma wahala.

Na ma cɔlɔ nyɛma hatələxana-m.

¹³ Mpa pa pɛɛkɛɣi ma sɛm tɔ pa nyɛki-m katɔsi
ɪɛna mpa paa caa-m na kɔpantɔ tɔ
pá yɔɔtɔyɛ ɪsɔyɛtɔ na tɔm kɔtɔsɔtɔ kɛ tam.

¹⁴ Ama ma pɛsa ntam kɛ maa nuki,
yaa kamumuka maa yɔɔtɔyɛ natɛli.

¹⁵ Ma wɛ kɛ ɪsu ntam,
maa cɔɔki natɛli.

¹⁶ Ma ɪsɔ Tacaa nyaga ma tekiyi,
na má taŋaa si ń cɔna ma nɔɔ.

¹⁷ Halɪ ma sɛlɛma-ŋ si ń taa yele na pá paana-m.
Yaa pá kɛɛsɛna ma cɛŋlɔyɔ na pá kuli ma tɔɔ.

¹⁸ Mpi tɔ, ma cɛɛ fiyinuɣu kɛ,
na ma wɔsasi tɔɔsɛyi-m pɔ tɔm.

¹⁹ Ma tisa ma kɔpantɔyɔ kɛ
na kɔ tɔm caalɛyi-m.

²⁰ Ma kolontunaa wɛna alaafɛya kɛ na toma.
Mpa pa footiyi-m mɔsɔŋ tɔ,
pa paɣalɛ wɛ sɔyɔntɔ.

²¹ ɪsɔyɛtɔ kɛ pa ɪɛɛtɔyi-m ma kɔpantɔ lonte.
Ma pɛɛkɛɣi kɔpantɔ tɔyɔ paa caaki-m.

²² Ma ɪsɔ Tacaa, taa lɔ-m.
Pɛyɛle taa hatələna-m pooluŋ.

²³ Ma caa, ma nyɔyɔ yáɔ,
kɔɔ lɔŋ kɛ ma waasɔyɔ.

39

Kɔnyɔntɔyɔlɔ kɔpantɔŋ tisuyɔ

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa na Yetutuŋ nyɛntɔ taa tɔyɔlɔ.

² Maa tɔwa ma taa kɛ si maa feŋ ma tɔntɛ tɔɔ,
na má taa pɛntɛna ma nɔyɔ.
Maa kpa ma nɔyɔ kɛ waatɔ wei ɪsɔyɛtɔ ká wɛɛ ma kin tɔ.

³ Pɔ tɔɔ kɛ ma suma ɪsu kamumuka.
Ama ma laŋlɛ wakɛlaa na ma wɔsasi sɔɔsi.

⁴ Nɔyɔsɛɛ pi-m na á nyaga ma taa
ɪsu kɔkɔ na má mɔlɔyi.

Ntɛna pɔ caali-m si má sɛlɛmi si:

⁵ Tacaa kɛɛsi-m saa wei ma weesuyɔ ká tɛ tɔ.
Kɔyɛɛŋ ɪsɛnɔɣa pɔ kaasa-m.

Yele na má nyi ɪsɛna ma wɛ tɛtantaa tɔ.

⁶ Ma weesuyɔ taɣalɔŋ wɛ kɛ ɪsu ntantakɔ waŋ.
Pɛyɛle kɔ ta kɛ-ŋ pɔlɔ.

Yɔlaa tɛna wɛ kɛ ɪsu heelim.

⁷ Yɔlɔ cɔɔki kɛ ɪsu ɪsotom,

na í taŋtəyɪ ɪsu heelim,
na í kaakɪ wɛnaw huwa.
Ama ɪ ta nyɪ ku kuulu.

⁸ Taaɗa, pənɛntɛ pepɛyɛ ma taɗəyɪ tɛɛɫyɪ?
Nyaya maa tɛɛli təkpaɗaɗa.

⁹ Waasi-m ma kawalaya tənə taa.
Taa yeɛ na kɔmɛɛmənɟ wɔŋɪ-m.

¹⁰ Pənɛntɛ ma sumaya,
maa kuliɟi nɔyɔ.

Mpi tɔ, nyá yelina na má wɛɛ yaasi inɛ ɪ taa.

¹¹ Hai, yeɛ-m mapɔ kɛ mpɔ.
Ma tɔm ká tɛ nyá niŋ taa.

¹² Yɔɫɔ ɪsəyatu kɛ n hɔŋna ɪ ŋkraŋyɪ,
na n̄ wakəlɔyɪ ɪ weesuyɪ ŋku
ɪ sɔɫa teu tɔ ɪsu sonsompɔɛ
wakəluyɪ tɔyɪ pile tɔ.

¹³ Hai, Taaɗa kɛ ŋkraŋŋ na n̄ nu,
ma kusələmɔtu na ma kapusi.
Ma ɪsəlɔm tɔm í taa kisi-ŋ pətɔtɔɛɛ lapɔ.
Mpi tɔ, ma kɛ mɔɫɔɫ kɛ nyá tɛyɛ,
ɪsu ma ɔsɔnnaa.

¹⁴ Kɔsi nyá ɪɛ kɛ ma tɔɔ
na n̄ yeɛ na má feesi
na pəɔɔ má tɛɛ na pə saali.

40

*Paa wei í nyɪ pə tənə mpi n lapa-m tɔ
(Kɔkalətv 14-18: Yontu 70:2-6)*

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoɫaa nyɔyɔ tu
yontunaa taa tɔyɔɫɔ.

² Taaɗa kɛ ma tɛɛɫaa təkpaɗa.
Na í kɛɛsənə ma tɔɔ na í nu ma kapusi.

³ Pɔyɔyɔ anaam wei ɪ kɛ
səm katantamaya tɔ ɪ taa kɛ ɪ kpɛɛ-m.
Na í səŋsi-m kukpamuyɪ tɔɔ,
na má tɔŋna naani.

⁴ Ta ɪsɔ tɔna ma nɔyɔ taa kɛ
yontu kɔfatɔ si má saŋna-ɪ.
Payale niwa na pá ná mpɔ.
ɪɛna pá nyarŋna Taaɗa na pá tu-ɪ naani.

⁵ Lelɛŋ nuɫɔ ntɛ wei ɪ tɔwa
Taaɗa kɛ naani təkpaɗa tɔ.
ɪ paa feina kalampaanɪ nyáma na pɔpɔtɔnaa.

⁶ Ma ɪsɔ Taaɗa n lapa təma sɔsɔnə kɛ,
tá tɔɔ kɛ n feina saala.
Ma ɔaakaya a tɔm yɔyɔtɔyɔ

ile a kəla paɣale.

7 Pə taya kətaya isu isayatu husuyu nyəŋka
yaa ŋka kəkə lusa ka təna tə yaa kvhav ke n sɔɔlaa.
Ama ŋkraŋ ke n tu-m si mā nu nyá təm.

8-9 Pə tɔɔ ké ma təma si:

Mayalo, ma caa má la nyá luyu nyəntu.

Isu pə wɛv kiiu takəlaya taa tɔ.

Na má təkəyi nyá kiiu ke hatoo ma lotu taa.

10 Siyisuyu təm ke ma kpaaləyi

samaa tuutuuma taa si:

Tacaa nyá waasəyəna.

Maa sun, nyá mayamaɣa n nyəmá mpv.

11 Maa ŋmɛsəyi isəna n yapa-m tɔ,

na nyá kɔpantu nti n laki tam tɔɔ samaa taa.

Ama ma kpaaləyi ké si nyayale ma waasulv.

12 Tacaa n ta kisi nyá pətɔtəle ke lapv.

Nyá kɔpantu na nyá taa teu kentiɣina-m tam.

13 Wahalanaa watəyənə-m na paa timpiyi.

Pa fɛi kalvɔv, ma kawalaya fɔtɔ fɛləyənə-m.

Pa tike ke ma naaki.

Pa paɣale kəla isu nyvɔv taa nyɔɔsi.

Pə tɔɔ ké ma apalvɔv lepa.

14 Hai, Tacaa,

la suulu na ŋ kɔɔ ləŋ na ŋ ya-m.

15 Mpa pa caaki ma wahala na ma səm tɔ,

pá kpisi na fɛele kra-we na pé tisi-we tafe.

16 Mpa pa wonjiyi-m na pá kpaləsəyi tɔ,

pa fɛele í tu-weɣe sɔɔntv.

17 Nyá pɛekəlaa təna í

yɔɔləna-ŋ na laŋhulɔmlɛ.

Mpa pa caaki si ŋ ya-we tɔ,

pa taləyi-ŋ tam si:

Tacaa kele sɔsɔ.

18 Ma ké konyontv ké na wahala tv.

Ama Tacaa tɔsəyi ma təm.

Nyayale ma waasulv na ma sənlv.

Ma Iso, waasi-m taa taari.

41

Konyontəyɔlv Iso sələmvɔv

1 Tafiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyvɔv tv
yontunaa taa tɔɔlv.

2 Leləŋ nulv nté wei i paasəyənə acamaa tɔ.

Mpi tɔ, Tacaa ləsəyi-i wahala taa ké
kuyaku isayav wule ké.

3 Iso kentiɣi pɔntv weesuyv tɔɔ ké,
na í cayana laŋhulɔmlɛ ke tetv tɔɔ.

Isɔ ɪ yeki na yɔlv unɪ í hoti ɪ kolontunaa sɛkpaŋ taa.

⁴ Tacaa paasəyənɔ-ɪ ɪ wɔsasi waatu ké,
na ɪ fɛki-ɪ.

⁵ Ma kuyɔyɔtɔtɔ nté si: Ma pəntəna Tacaa,
ɪɛ nyənɪ ma pətɔtɔle na ń waasi-m.

⁶ Ma kolontunaa pɔəsəyənɔ na musɔŋ si:
Pəlee ké n ká si na pá sɔɔ nyá tɔɔ?

⁷ Ye pa taa nɔyɔlv kɔma ma wiiluyɔ
pɔpɔtɔ tɔm ké ɪ yɔyɔtɔyɪ si ɪ hiki
timpɪ ɪ ka cayana-m tɔ.

⁸ Mpa paa caa-m tɔ pa kotiyi ké na
pá wɛlɛtɔyɪ ma isayatu tɔm si:

⁹ Kɔtɔŋ isayav hɪsənɔ-ɪ,
ɪ kaɔ kɔli.

¹⁰ Halɪ ma taɔpalv kɔpaŋ wei
má na-ɪ tɔ nukaya tɔma tɔm
na tɔ tɔki ma mutɔ tɔ
ɪ kɔla ma tɔɔ.

¹¹ Hai, Tacaa nyənɪ ma pətɔtɔle,
na ń kɔsi-m na má lɛɛɪ-wɛ.

¹² Mpi pu hɔli si n sɔɔla-m tɔyɔle
waatu wei ma kolontunaa ká yele kouu
si mpɛ pa kɔla-m tɔ.

¹³ N paasənɔ-m ma tampana tɔŋyɔv tɔɔ,
na ń si-m nyá isentaa kɛ tam tɔɔ.

¹⁴ Tacaa Isɔ wei nyá n ké Isɛyɛli nyáma
Isɔ tɔyɔle teeli tɔ.
Isɔ í kɔna mpv.

TAKɛLAYA NAALɛ NYɛŋKA

42

(Yontu 42–72)

Wei ɪ hatəlana Isɔ tɔsɛɛle tɔ ɪ wɪla

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔv tɔ
yontunaa taa tɔyɔlv.

² Isu lɔkɔtɔ pukuyɔv nam na í tɔŋyɔv lɔm akpaa tɔ,
ŋpɔyɔv ma pɛɛkɔyɪ Tacaa.

³ Ma nyɪlɔyɪ weesuyɔv tɔ Isɔ nyaya.
Pəlee ké maa kɔɔ nyá té na má na-ŋ?

⁴ Isɛlvɔm kɛ ma tɔki ilim na ahoɔ.
Mpi tɔ, pa pɔəsəyɪ-m tam ké si:
Lɛyɛ nyá Isɔ unɪ ɪ wɛɛ?

⁵ Halɪ pə lapa na má tɔəsəyənɔ lanɔwakəlle kɛ
isənɔ samaa tɔkaya-m hɛkɔ na lanɔhɔlvɔmɛ sɔsɔɔle,
na tɔ pukina Isɔ tɔyaya tɔɔ,

na pá wilitiyi na pá saŋi-ı tɔ.

⁶ Pepe tɔɔ ké ma lanje wakələyi ma ti tɔm tɔtɔ?
Pə kəla teu sı má tɛli ma Iso
na má tasa-ı sam tɔtɔ.
Inəyalɛ ma waasɔlv Iso.

⁷ Hai, Tacaa, ma lanje wakəlaa ké tətəyətəyɔ.
Pə tɔɔ ké ma tɔsəyi nyana Yaatanı tetv mə tɔm,
na nyá sɛɛlaa na Hɛɛmɔŋ puyv na Misyaa pulasi tɔm.

⁸ N yelaa na wahalanaa tənəyi
təmayə ma tɔɔ ısu lvm hola.
Pa waasa ma tɔɔ ké təwisiwisi.
⁹ Tacaa, la-m kɔpantv kɛ ilim.
Ilena má yoo-ŋ yontu kɛ ahoɔ,
na má sələmı-ŋ.
Mpi tɔ, nyá haana-m weesuyv.

¹⁰ Ma kentulu Iso,
n sɔɔ ma tɔɔ suwe na pá nıki-m?
Na ń yele ma kolontunaa na pá ɲmakələyi-m?

¹¹ Pa kɔtvɔv nı-m ké təkprəti
na pá yəyətəyi ilim na pə tɛm sı:
Leyɛ nyá Iso ını ı wɛɛ?

¹² Pepe tɔɔ ké ma lanje wakələyi ma ti tɔm tɔtɔ?
Pə kəla teu sı má tɛli ma waasɔlv Iso,
na má tasa-ı sam tɔtɔ.

43

¹ Hai, Iso, sɛɛna ma tɔɔ ké
mpa pa ta nyı-ŋ tɔ pa tɔm taa,
na ń ha-m tampana.
Ya-m pəpətunaa na asayaa niŋ taa.

² Nyayale ma kentulu,
n kisiyi-m suwe?
N yelaa na pá nıki-m
na ma kolontunaa ɲmakələyi-m suwe?

³ Hɔli-m nyá nyaaləm na nyá tampana
na á pona-m nyá təcayale
kɛ nyá puyv naŋŋ nyəŋkv tɔɔ.

⁴ Iɛ ma kprətəna nyá kətaya təlate təna.
Mpi tɔ, nyayale ma lanjholvmle na ma ayɔləɛ.
Hai, ma Iso ma sɛɛ-ŋ na ma saŋkv.

⁵ Pepe tɔɔ ké ma lanje wakələyi ma ti tɔm tɔtɔ?
Pə kəla teu sı má tɛli ma Iso
na má tasa-ı sam tɔtɔ.
Inəyalɛ ma waasɔlv Iso.

44

¹ Kōlee yontu nti tə wε yonyoolaa nyɔɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Hai, Taca, tá caanaa kεεsa-tuyɔ mpi n lapa-wεyε too lɔŋta tɔ na tɔ nuna tá ŋkpaŋŋ.

³ N tɔyɔna piitimnaa yɔlaa na n̄ su-wε. N kowa yɔlaanaa na pɔ walɔna-wε.

⁴ Pə taɣa pa toŋ na pa yooɔ wontu yaɣəna-wε, na pɔ lá na pɔ tɔyɔ tɛtu. Ama nyá toŋ na nyá wεεv kε pa waali lapəna mpv. Mpi tɔ, n ka sɔɔla-wεyε.

⁵ Hai, Iso, nyɔyale ma wulav, nyá yekina na Yakəɔv kələyɔ.

⁶ Nyá toŋ kε tə pəsəyana tá kolontunaa kε kpɛntɔlasɔ, na tɔ fɛlɔyɔ-wεyε nɔɔhεε na nyá hɛtɛ.

⁷ Tə ta tu tá tɔɔv kε naani. Pəyεle tə ta taŋ tá layatε sɔ tɔ waasi-tuyɔ pɔlv.

⁸ Mpi tɔ, nyá yakəna-tuyɔ tá kolontunaa niŋ taa na n̄ tuyɔ mpa paa caaki-tv tɔyɔ fεεlɛ.

⁹ Taca tu tuyɔ-ŋ teeli kε paa kuyaku ŋkuyɔ. Tu sεεki-ŋ tam kέ.

¹⁰ Paa na mpv n lɔ-tv na n̄ tv-tuyɔ fεεlɛ, na n̄ kisi tá yoolaa waali kε wεεv.

¹¹ N yelaa na tɔ se tá kolontunaa, na pɛlɛ pɔ kuu tá wontu.

¹² N pɛta-tuyɔ pa niŋ taa kέ isu tɔla kε təkule na tɔ yá yem kέ lɛlaa tε.

¹³ N lɔ nyá piya taɣa aləha kέ yem kέ n ta waa tá tɔ kέ pɔlv.

¹⁴ N yelaa na tá cɔlɔ nyáma tɔvki-tv, na pɔ paana-tv na pɔ wɔŋiyi-tv.

¹⁵ Taɣa piitimnaa yookina yontu, na yɔlaa ná tuliyi-tuyɔ ntompee.

¹⁶ Paa kuyaku ŋkuyɔ fεεlɛ kpaaki-m na pɔ laki-m tokuyɔ

¹⁷ kε waatv wei ma nukɔ kolontu kɔtuyɔ na i sayatuyɔ tɔ.

¹⁸ Wahalanaa panε pa təna pa makəna-tuyɔ. Pəyεle tə ta sɔɔ nyá tɔɔ.

Pəcɔ tə ta wakəlɔ tá na-ŋ tá nɔyɔ pɛɛlvuyɔ.

¹⁹ Anɔ tə ta lɔ-ŋ yaa tɔ hatəlana nyá mpaav.

²⁰ Paa na mpv n nanɔta-tuyɔ lonte nte pa lɔwa tɔ tə taa kέ taalɛ hasɔ tɔcaɣalɛ.

Na n̄ yele na sɛm sɛkpɛtuyɔ nyala tá tɔɔ.

²¹ Ye tu sɔɔwa tá Iso tɔɔ,

γὰρ τὸ σὺν τῆν κὲ λαυ,

²² n taa kpisi pə nyəm.

Mpi tɔ, n nyəma pə tənə mpi

pə wɛ yɔlv lotu taa tɔɔ.

²³ Nyá tɔɔ kɛ pa kɔyɪ-tɔyɔ paa kɔyakɔ ŋku,

na pá lakəna-tv ɪsu pa pukuyuna heu kɛ təkɔlɛ tɔ.

²⁴ Hai, Taa n tooki suwe?

Fe na n kɔli, taa lɔ-tɔyɔ tam tɔɔ.

²⁵ Pepe tɔɔ kɛ n sɔɔ tá wahala

na tá laŋwakəlle tɔɔ

na nn caaki tá nyənɔyɔ?

²⁶ Mpi tɔ tɔ hota tá lotu tɔɔ kɛ mɔsɔyɔ taa kɛ.

Hai, kɔli na n waasi-tv.

²⁷ Hɛtɪ-tɔyɔ nyá kɔpantɔ tɔɔ.

45

Wulav akpayale yontu

¹ Kɔlee yontu nti tɔ kɛ sɔɔlvɔ nyəntɔ

na pá yookina cəmən na tá wɛ yonyoolaa

nyɔyɔ tv yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Tɔm kɔpantɔ haɣa ma taa kɛ sɪ má yɔɣɔtɪ.

Wulav kɛ ma yoo ma yontu.

Ma yoo-tɔyɪ na caŋəm ɪsu takəlaya ŋmaavl kɔpən.

³ N tɛɛ apalaa tənaya ɪsɛntaa luv,

na n yɔɣɔtɔɣəna caŋəm.

ɪsɔ koolaa-ŋ kɔpantɔ kɛ tam tɔɔ kɛ.

⁴ Yoolaa taa yoolu,

ləlɪ nyá layatɛ.

Ntɛɣɛɛ nyá teu na nyá teeli.

⁵ Kpa nyá yoo kɛkɛ taa na nyá sɔsɔəntɔ,

na n hvli tampana tɔyɔyɔ na n sɛɛna acamaa tɔɔ.

Nyá tɔŋ ɪ náná nyá kookalənaa sɔsaa taa.

⁶ Tɔ nyá nyámá kɔsɛŋtɛ

na n yaɣa nyá kolontunaa nyama

na n məŋna-wɛɣɛ nyá tɛɛ.

⁷ Hai, ɪsɔ, nyá kumte wɛ tam tɔɔ kɛ.

Tampana kɛ n tɔŋɔyɪ na n təkəna nyá kawulaya.

⁸ N sɔɔla siyisuyɔ kɛ na n kisi ɪsɔyɔtɔ.

Pə tɔɔ kɛ nyá ɪsɔ ləsa-ŋ nyá taapalaa taa,

na pá pəlɪ-ŋ kɔtaya nɪm.

⁹ Na tulaalɔnaa waanɪ waanɪ sɔsɔŋ kɛ nyá wontu tɔɔ.

Na laŋhɔlvmlɛ yonkpaama kɔlɔyɪ,

nyá kutulɔŋ wɛɪ pa lapa caŋəm na tuuŋ kɛla tɔ ɪ taa.

¹⁰ Awulaa pɛɛlaa wɛ kawulaya tɔyɔyɔ taa alaa taa.

Wulav alɔnyəŋ səŋa nyá ntɔɣɔŋ tɔɔ

na ɪ tɔwa wɔlanaa kɔpama.

11 Ma pɛɛlɔ ke ŋkraŋŋ ke teu
na ń keesi ise na ma tɔɔ.
Sɔɔ nyá yɛlaa na nyá caa tɔyaya pɛ tɔɔ.

12 Wulav lɛsaya í suv-ŋ nyá teu tɔɔ.
Inəɣɔle nyá sɔsɔ, luŋi-ɪ ate.

13 Tiiri ɪcate nyɔma mpa pa wɛna liyitee
na pɛ kɛli lɛlaa tɔ,
paa pɛɛki si ń huli-wɛɣɛ pɛɛɛɛ,
ɪɛna pá ha-ŋ kuvɔɔŋ.

14 Wulav pɛɛlɔ tewaya tɔkpapa ké kawulaya tɔyaya taa.
Wontu nti pa lɔbna wɛla tɔɣɔ ɪ suuwa.

15 Pa sɔpa-tɔɣi ŋmalɛm paɣale ké.
Ntɔɣi ɪ suuki na pɛɛlaa su-ɪ na pá pona wulav kiŋ.

16 Na pá suvkaŋa-ɪ na kawilitasi ke wulav tɔyaya.

17 Hai, wulav, kɔyakɔ nakuli nyá piya
í kraɣa nyá cɔsɔnaa kawulaya kumte,
na ń la-wɛɣɛ antulinya tɛna awulumpiya.

18 Ama máá tɔɔsɔɣi nyá hɛte ke paa waatu wei ké.
ɪɛna yɛlaa tɛna saŋi-ŋ tam tɔɔ.

46

Pɔ tɛna pɔ tv Iso we tá waali

1 Kɔlee yontu nti pa yookina nɔɣɔ kɔyullaya na tɛ we
yonyoolaa nyɔɣu tu yontunaa taa tɔɣɔɔ.

2 Iso kɛɛle tá tɛcɔsɔle na tá nyɔɣu tɔtɔle.
Inəɣɔle waasɔɣu ŋku ku laŋɔyi laŋwakɛlle waatu tɔ.

3-4 Pɔ tɔɔ ké paa tetu ká sele
na pɔɔŋ yɔɔlɔɣi na í tiiki lum tɛɛ
yaa lum hola kalɔɣi kɔkɔte na á wasɔɣi
na á kulɔɣi na á ciyitiyi pɔɔŋ, tu nyaŋ.

5 Pɔɣɔ nakɛli ka wɛnna na ka lum hɛɛsɔɣi
Iso ɪcate nyɔma laŋle.
Isɔtaa Iso Sɔsɔ tɛcaɣale naŋŋ nyɔntɛ nté.

6 Iso we tɔ taa ɪɛ pulɔpu ɪ ciyitiyi-te.
ɪ ka waasi-tɛɣɛ na pácɔ ilim lu.

7 Ye Iso kula ɪ nɔɣɔ tɔɔ piitimnaa tɛɛ suvki ké,
na kawulasɪ náá seliyi,
na sɔɣɔntɔ náá píi tetu na tɛ yɔɔlɔɣi na tɛ tiiki.

8 Ate na isɔtaa pɔ tv Tacaɔ we tá waali ké.
Yakɔpu Iso kɛɛle tá kuvɛntuyu.

9 ɪ kɔɔ na í ná sɔɣɔntɔ tɛma wɛna
Tacaɔ lapa tetu tɔɔ tɔ.

10 ɪni ɪ kɔyɔna yooŋ nyɔɣu ke hatoo antulinya tɛnasɪ tɔɔ,
na í pɛɛlɔ pɛ tɔɔŋ na pɛ ŋmantasɪ,
na í wɔ kpalɛŋ ke kɔkɔ.

¹¹ Iṣo si: Yəlaa í heesi yooṣu na pá cekəna si ma ké Iṣo.
 Má ḡmakəlaṇa tetu na tə piitimnaa.
¹² Ate na isətaa tṵ we tá waalı ké.
 Yakəpu Iṣo keke tá kəkentuṵu.

47

I wiliti Tacaa wulav səsə

¹ Kolee yontu nti tə we
 yonyoolaa nyṵṵu tṵ yontunaa taa təṵəṵə.

² Yəlaa me má təna í wilitiyi,
 na í makı niṅ taa ké tá Iṣo.

³ Mpi tṵ, pə təna pə tee sṵvkəna
 Tacaa Iṣətaa Iṣo Səsə ké.
 Inəṵəle tetu təna wulav səsə.

⁴ Inı ı tṵṵṵna tá niṅ taa ké yəlaa,
 na í tṵ tá nəḡee tee ké piitimnaa.

⁵ Yakəpu nyáma taya ı səolaa
 na í ləsi tá tetu na tá laṅa heewa.

⁶ Kawilitası na tutuṵu wula ke
 Iṣo Tacaa kpana ı kumte tṵ.

⁷ I yoo Tacaa ke yontu.
 Inəṵəle tá wulav, í samı-ı.

⁸ Iṣo keke tetu təna wulav.
 I samı-ı na yontu kṵpantu taa kṵpantu.

⁹ Iṣo caya ı kumte naṅṅ nyənte tṵ ké
 na í təkı piitimnaa tṵ ké kawulaya.

¹⁰ Piitimnaa awulumpiya səsə Apələham Iṣo yəlaa tṵ.
 Mpi tṵ, inı ı tənna ate awulaa na pəsəlaa təna
 na í təkı pa təna pa tṵ ké kawulaya.

48

Wulav səsə ıcate

¹ Kolee yontu ntṵ.

² Tacaa ké səsə ké,
 ı mṵna samtu təna ke ı ıcate taa ké
 ı pṵṵu naṅṅ nyəṅku tṵ.

³ Siyəṅ pṵṵu ḡku ku tewaya
 na ku heesəṵi tetu təna yəlaa laṅa.
 Ku weṅna ilim ntəṵəṅ tṵ ké,
 ku taa ké wulav səsə ıcate wee.

⁴ Tacaa we tə taa ké na í kentiṵi tə tṵ
 na pə kəli tə koluṅa toṅ nyəṅka.

⁵ Awulaa kotaa na pá kṵli Siyəṅ tṵ.

⁶ Pa nawa ıcate ılena səṵəntu
 anaam kpa-we na pá tṵ casəle.

⁷ Mṵpṵṵu səṵəntu tuta-we na pá niki təne inəṵi
 seluṵu ısu lṵṵṵu wṵsası tutuṵu alṵ tṵ.

⁸ Yaa isu ilim tɔlule heelim
yɔkɔyɔ kpɔlɔn sɔsɔn tɔ.

⁹ Nti tu nuwa kɔnu tɔ,
tɔ na-ti na tɔ isɛpɔle
kɛ Taɔaa pɛ tɛna pɛ tu Isɔ ɔcate taa.

¹⁰ Hai, Taɔaa tɔ hɔv nyɔ kɔpantɔ tɔm
kɛ nyɔ tɛsɛɛɛ taa.

¹¹ Isɔ nyɔ samtɔ nukɔ tɛtɔ tɛnasɔ taa kɛ.
Siɣisuyɔ kɛ n tɛnɔyɔ na n hɔlɔyɔna nyɔ tɔn.

¹² Pa yɔlɔyɔ Siyɔn pulaya taa kɛ,
na Yuta aɔalɛɛ nɔɔ wɛ aɔmaala taa kɛ
nyɔ tampɔna hɔvɛ tɔɔ.

¹³ I tɔ na ɔ cɔɔ Siyɔn ɔcate taa
na ɔ kala ɔ tɔtɔnɛ kutulɔn.

¹⁴ I paasɛna tɔ kolooɔi na sɔ tɔn
na ɔ kɔ kɛɛsɔ mɔ piya sɔ:

¹⁵ Isɔ kɛɛ tɔ Isɔ kɛ tam tɔɔ.
Inɔ ɔ kɔ tiikiyɔna-tɔyɔ halɔna tɔ sɔm.

49

Yɔlv sɔki niŋ kakpasɔ kɛ

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tu
yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Antulɔnyɔ taa yɔlaa mɛ,
mɔ tɛna ɔ kɛ nkpɔnɔn.

³ Sɔsɔa, na sɔkpɛma,
na liyitee nyɔma,
na kɔnyɔntɔnaa mɛ,

⁴ lɔmɔyɔsɛɛ tɔm kɛ ma yɔyɔtɔyɔ,
na ma taa kɔmɔyɔsɛtɔ wɛna hɔwɛɛ kɛ sɔsɔm kɛ.

⁵ Ma welisiyɔ teu kɛ ituule taa kɛ,
na mɔ tɛlɔsɔyɔ-tɛ na cɔmuyɔ.

⁶ Pepe tɔɔ kɛ maa tasa nyam kɛ wahala waatu
kɛ saa wei ma kolontunaa kɔ ta-m
na pɔ tɔyɔ-m wahala tɔ.

⁷ Pa liyitee tuutuuma kɛ pa tu naani
na pɔ hɔn pa ti na pa wɛnav katatɔlaya.

⁸ Ama pa taa nɔyɔlv fɛina tɔn sɔ
ɔ ya Isɔ cɔlɔyɔ ɔ tɔyɔntɔlɛ weesuyɔ
yaa ɔ mɔyɔmɔyɔ ɔ nyɔnkvɔ.

⁹ Yɔlv lɔsɔyɔ kɔla liyitee,
paa pɔ lɔ isɛna nɔyɔlv kaa pɔsɔ ka yapɔ.

¹⁰ Pa hɔvki sɔ paa fiti pɔlaav pa kaa sɔ?

¹¹ Tampɔna tɔɔ, paa n kɛ nyɔntɔ yaa kɔmɛɛnɔ,
n kɔ sɔ kɛ, na n yelina lɛlaa kɛ nyɔ wɛnav.

12 Paa pa hawa pa tetu ke pa hēla
pālaav tike ká tēna na ku pāsɪ
pa tɛcaɣalɛ tam tɔɔ nyɔntɛ.

13 Yulɔ sɔsɔɔntu kaa sɔsɔɪ ɪ weesuɣu ke tayaləŋ.
I wɛ tənaya ke teitei kɛ ɪsu kpɔntɛ.

14 Yəlaa mpɛ pa tɔyi pa tɔyi naani
na pá nyənəyi pa kuyɔɣɔtɔtɔ tike ke tampana nyəntu.

15 Iɛ mpi pa kəŋ tɛsənan tɔɣɔɔ.
Pu keeti-wɛɣɛ ɪsu heeŋ

na pá sɔsɔɪ atɛtələ taa
na sɔm pāsɪ pa tiikilu.

Na pə siyisina-wɛɣɛ pālaav tɔpəŋpəŋ na pa teu sɪ.
Atɛtələ taa keɛ pa tɛcaɣalɛ.

16 Ama Iɔ ká ya-m atɛtələ taa təna,
na í ləsi-m.

17 Paa yulɔ wɛnaw tɔŋna hukuyu na í sɔvki tɔŋ
nyá laŋlɛ ɪ taa pɛli.

18 I kaa kpenna pə taa pɔlɔɣu ɪ sɔm wule
na í pona atɛtələ taa.

19 Pəyele ɪ yaakaya ɪ tɔyi
leleŋ nulu kɛ na í wɛna ɪ ɪsɛ.
Na í saŋ ɪ ti sɪ pə tɔŋ teu.

20 Paa na mpɔv, pə wɛɛ kɛ sɪ,
í polo timpɪ ɪ caanaa wɛɛ
na paa naaki nyaaləm tɔ.

21 Yulɔ pəsəɣɪ na í wɛɛna sɔsɔɔntu,
ye ɪ fɛina ləmayasɛɛ ɪ wɛɛki tənaya ke
teitei kɛ ɪsu kpɔntɛ.

50

Iɔ kəŋ sɪ ɪ hvvki ɪ hvvle

1 Asafi yontu.

Iɔ Toma təna tu Taca a yaaki tetu tənaya
pə kpaɣav ilim təlule na pə tətule tɔ.

2 Siyəŋ ɪcatɛ nte tə tewa təkpaataa tɔ
tə taa kɛ Iɔ teeki kəkɔ.

3 Ta Iɔ kəŋ kɛ,
ɪɛ pə taya tɔpamm.

Kəkɔ wɛ ɪ nɔɣɔ tɔɔ kɛ na ká niisiyi pə təna.
Heelim ɪsaya m cɔɔna-ɪ kɛ.

4 Iɔ hvvkaɔna ɪ yəlaa na
í yaa ɪsɔtɔnɔɣu na tetu ke aseeta.

5 Iɔ sɪ: I koti ma nyáma mpa
ma na-wɛ tə pɛɛla nɔɣɔ sɪ
paa nuna-m na pá lá pə kətaya tɔ.

6 ɪsɔtɔnɔɣu í yɔɣɔtɪ sɪ Taca má ma siyisaa kɛ.

Mpi tɔ, maɣale huɔnlɔ.

⁷ Iso si: Ma yɔlaa Iseɣeli nyáma í ke ŋkraŋŋ
na ma kaləna-me, ma ké mə Iso ké.

⁸ Maa kaləna-meɣe,
ɔle pə taɣa ma kɔtasɪ tɔɔ,
í tá tu heesi-m səleɣe lapu,

⁹ ma kaa mu, maa caa mə latəcɛnaa
yaa má kpeɛŋ tɛɛ pəŋtɔlvɛŋ krau.

¹⁰ Mpi tɔ, má tanna hɔtu tɛɛ wontu tana
na pulasi taa nyəntu tanaɣa iyisi iyisi.

¹¹ Na pə sumasi tana,
atɛ wontunaa tana ké ma nyəm ké.

¹² Paa nyɔɔsɪ we-m, maa pɔɔsɛɣi.
Mpi tɔ, antulinɣa na ɪ nyəm tana má tanna.

¹³ Wulee ma tɔɔ latəcɛnaa nantɔ
na má nyɔɔ pəŋtɔlvɛŋ caləm na?

¹⁴ Pə taɣa tɔɣanaɣa kuhaɔ ke ma caaki.
Ama sɛɛtu ke ma pɔɔsɛɣi.

ɪ tənɛɣi na í laki isəna
í ka suwa isɔtaa Iso Sɔsɔ maɣa nɔɔsɪ tɔ.

¹⁵ Na ye í we lanwakəlle taa í yaa-m na má waasi-me
na í tu-m teeli.

¹⁶ Maa pɔɔsɪ asayaa si:
ɪ kalɛɣi ma kiŋ na má na-me tá nɔɔ pɛɛlvɔ tɔm
we mə nɔɔsɪ taa si pə waasi-meɣe we?

¹⁷ ɪlena má sɛɣɛsɛɣi-me na u nuki
na ɪ lɔki ma tɔm.

¹⁸ ɪ tənɛɣi ŋmulaa tɔɔ ké,
na í sɔɔsɛɣi wasaŋkalənaa tɔɔ.

¹⁹ Isayatu ke mə nɔɔsɪ yɔɔtɔɣi
na u nyana kaloolaya.

²⁰ Na í caki mə tɔɔntələnaa acaya,
na í kpeŋɛɣəna mə maɣamaɣa mə newaa.

²¹ Mpi í lapa tɔɔle,
na í huɔki si má su na?
Yaa í maɣasɛɣi mə taa si,
maa təŋ mə ikpate.
Maa kuli mə tɔɔ ké
na má kuli mə acaalətu tana tɔɔ na í ná.

²² Mə tana mpa me í sɔɔki ma tɔɔ tɔ í ke ŋkraŋŋ.
Pə taa kɔɔ na má cəli-me na nɔɔlvɔ kaa waasi-me.

²³ Ma sɛɛtu nté wei ɪ kɔsɛɣi
ma nyuvu ke teu tɔ.
Na wei ɪ nukəna-m tɔ,
pɔntɔ ke ma waasɛɣi.

51

Sələmnyv sɪ pɑ́ husɪ ɪsəyɑtv

¹ Tafiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyɔɔyɔ tv
yontunaa taa təɔɔɔ.

² Tə taa ké Tafiiti kɛsɛyɪ waatv wei ɪ na Ulii alb Pasepa pa lapa
Wasəŋkalətv, na Iso kvyəɔɔtvtv teləsulv
Nataŋ polo na í kaləna-ɪ tə pə təm.
Yontu ntəyələ sɪ:

³ Hai, Iso, nyəni ma pətəətəle kɛ nyá kɔpantv təv.
Husɪ ma kawaləyɑ kɛ nyá suulu səsə təv.

⁴ Nyaali ma ɪsəyɑtv təkpatəkrata,
husɪ ma təpəntəle na má wɛɛ tənəŋŋ.

⁵ Mpi tə, ma nyəma ma kawaləyɑ təv,
ma naaki ma təpəntəle kɛ tam.

⁶ Nyá tike kɛ ma pəntənəa,
mpi tə, ma lapa mpi pə fɛɪ-ŋ teu tə.
N wɛna tampana kɛ tɪmpi n huəkəna-m təyɔ,
n ta wakəli tiili.

⁷ Ma ké kawaləyɑ tv kɛ hatoo kvyəŋku
ma too həyɑ-m təyɔ.
ɪsəyɑtv taa ké ɪ lvla-m.

⁸ Ama n caa ké sɪ tampana í wɛɛ ma lotu taa.
Tv ləmayasɛ kɛ hatoo ma taa.

⁹ Husɪ ma ɪsəyɑtv na má wɛɛ tənəŋŋ.
Nyaali-m na má kəli kpronkro mʊlʊm kɛ hʊlʊmnyv.

¹⁰ Kɛsɪ-m ləŋhʊlʊmlɛ səsəɔlɛ təm,
lɛna ma wei ma ləŋlɛ ka wakəlaa tətəyətəyɔ tə
tá hʊləmɪ təlɔɪlɔɪ.

¹¹ Kɛsɪ nyá ɪsɛ, taa nyəni ma ɪsəyɑtv,
husɪ ma təwakəllənəa.

¹² Hai, Iso tv ma taa ké ləmayasələ nəŋŋ nyəntɛ.
Ləyəsɪ-m kɔfalv na má nukəna-ŋ na lotu kʊlʊmtv.

¹³ Taa lə-m na má hatələnə-ŋ,
yaa n ləsɪ nyá Feesyɔv Nəŋŋtv kɛ ma taa.

¹⁴ Mələnə-m ma nyɔɔyɔ yəpɔ ləŋhʊlʊmlɛ,
tv ma taa ké nunav ləmayasələ.

¹⁵ lɛna má hʊli pəntələa kɛ nyá mpraŋ
na pá təŋyɪ na pá tayaŋi kɛsɛyɔv na nyá təv.

¹⁶ Hai, ma nyɔɔyɔ yətv Iso, ləsɪ-m səm*fa* taa,
na má kpaaləna ləŋhʊlʊmlɛ kɛ nyá waasɔyɔv təm. ^a

¹⁷ Tacaa kuli ma nəyɔ na má sa-ŋ.

¹⁸ Ye nyá luyɔ ka wɛ kətəsɪ maa lapa-ŋ.
Paa nsɪ kəkə lusa sɪ tənə tə sɪ mayaməyɑ,

^a 51:16 ləsɪ-m səm: Lɛlaa huukɪ sɪ ntanyɪ yontu tv caa sɪ Iso í cɛpɪ-ɪ yɔlɔkɔlɛ nte ɪnɪ ɪ lapa tə tə taa.

n ta sɔɔli.

¹⁹ Hai, Iso kɔtaya ŋka ka we-ŋ teu na ŋ caaki tɔyɔle si yulɔ lanje na i laakali i wakɛlɛna i isayatu.

²⁰ La nyá kɔpantu ke Siyɔŋ nyáma ke nyá pɛɛɛɛ tɔɔ.

Na ŋ ŋma Yosalem koloosi.

²¹ Waatu maɣi n ká sɔɔli kɔtasi nsi n suwa si pá la-ŋ tɔ, na nsi kɛkɔ lusa si tɛna tɔ. Iɛna pá la-ŋ kɔtasi ke latɛɛnaa ke nyá kɔtaya tɛlate tɔɔ.

52

Yulɔ wei i tu naani ké i wenav tɔ

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Tɔ taa ké pa kɛɛsɔyi isɛna

Iɛm tu Towɛki tayasa

Sayuli si Tafiiti pola Apimeɛki tɛ.

Yontu ntɔyɔle si:

³ Ton tu nyá, n yɔɔlɔyɛna nyá isayatu ke mpɔ suwe?

N ta nyi taa si Iso kɔpantu we tam tɔɔ?

⁴ Nyá nsɛmlɛ na lɔŋ isi huɔɔyɔ,
na ŋ tuɔɔyɛna lelɛa.

⁵ N sɔɔla isayatu na pá kɛli kɔpantu,
na ŋ caaki pɔpɔtu na pá kɛli tampana.

⁶ Na nyá lanje hɛɛna tam tɛna nti tɔ wakɛlayi tɔyɔ.
Tɔ tɛna tɔ ké kɔkɛkɛtu ké.

⁷ Pɔ tɔɔ ké Iso ká wakɛli-ŋ tam tɔɔ.
I ká lɛsi-ŋ nyá tɛ na i tɛɛna,
na i kɛɛsi-ŋ weesuɣu nyáma tɛ na i tɔyɔni-ŋ.

⁸ Siyisilaa ká na-i na sɔyɔntu kra-we.

Paa wɔŋi-i na pá tɔŋ si:

⁹ Ye yulɔ kisa Iso ke kpulɔyɔ tɔyɔ
na i ha i tɔyi liyitee nna i wakɛla lelɛa na i hiki tɔ,
isɛna i tɛŋna tɔyɔle.

¹⁰ Ama ma we Iso tɔyaya taa ké isi
tɔyɔ hɛtu nyɛŋku.
I kɔpantu taa ké má ha ma tɔyi tam tɔɔ.

¹¹ Ma sanji-ŋ tam tɔɔ ké pɔ tɛna mpi n lapa tɔ pɔ tɔɔ,
na má kraalɔyi nyá yɛlɛa isɛntaa si,
n ké kɔpanj.

53

*Yɛlɛa kɔpama na pa Iso ke antulinya isayav taa
(Yontu 14)*

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tu

yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Kumeleməŋ maɣasəɣəna ɪ taa si Isə fei.
Yəlaa mpe acaalətu ke pa laki,
kupantu latu fei.

³ Hatoo isətaa ké Tacaa nyənəɣəna ate yəlaa
si ɪ naaki si ləmaɣasɛɛ tu nəɔɔɔ ɪ pɛɛkəɣi-ɪ?

⁴ Pa təna pa yela ɪ mpaas ké na pá wakəli.
Kupantu latu fei pa taa paa kuləm.

⁵ Isayalataa mpe pa kaa nu.
Pa pəsa ma yəlaa isɪ tɔɔɔnaya na pá təkɪ paa sɛɛki-m.

⁶ Tənaya paa selina sɔɔɔntu pəcɔ sɔɔɔntu fei.
Isə ká ku mpa pa kuləɣɪ ɪ tɔɔ tɔ na í lə.
Paa tɔɔɔ fɛɛɛ, mpi tɔ, Isə lə-wɛ.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si Isɛɣɛli nyáma waasuyɔ
í luna Isə puɣu taa ké waatu wei
Tacaa ká mənəna ɪ yəlaa mpa paa kuuwa tɔ.
Yakəpu lɔlɔɣu nyáma Isɛɣɛli nyáma ká
ŋmaaləna laŋhulómɛ sɔsɔɔɛ.

54

Konyəntɔɔɔlv yaaki si pá waasi-ɪ

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina sanɣu
na tə wɛ yonyoolaa nyuyɔ tu takəlaya taa tɔɔɔɔ.

² Tə taa ké pa keesəɣɪ isəna Sifi nyáma pola
Sayuli kin na pá taɣasi-ɪ si
Tafiiti ŋmela pa tetu taa tɔ.
Yontu ntəɔɔɛ si:

³ Hai, Isə, ya-m nyá hətɛ tɔɔ,
na ŋ hɔli ma tampana na nyá tonɔ.

⁴ Hai, Isə nu ma kuyɔɔtɔtu.
Ke ŋkpaŋŋ na ŋ nu ma kusələmtu.

⁵ Mpi tɔ, kpai nyáma kula ma tɔɔ,
na pá sɔɔli ma weesuyɔ ləsuyɔ na mɔsɔŋ
pa paa feina-ŋ.

⁶ Ama nyaa waasəna-m,
nyayalɛ Tacaa, na ŋ paasəɣəna-m.

⁷ Isayatu í məli ma kolontunaa nyəŋ taa
na ŋ təkɪ pa nəɔsi ke nyá tampana tɔɔ.

⁸ Maa la-ŋ kətaya na lotu kuləmtu
na má sa nyá hətɛ.
Mpi tɔ, Tacaa n ké kupaŋ ké.

⁹ N fita-m nəɣəsɛɛ təna taa ké,
na má nyənəɣɪ ma kolontunaa kpisuyɔ.

55

Wei i waali pa luwa tɔ i sələmvyv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina saŋku na tɔ we yonyoolaa nyɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Hai, Iso ke ŋkraŋŋ na ń nu ma kosələmvtɔ.
Taa kisi ma wiinau ke nuu.

³ Nu ma tɔm na ń cɔ-m,
nəɣəsɛɛ piina-m na má cɔɔki yem na má huɣutiɣi lotu.

⁴ Mpi tɔ, ma kolontunaa nyaasəɣi-m ké,
na asaɣaa náa ŋmakələɣi-m na pá mələɣəna
ma nyɔvɔ taa ké wahala na pá we ma waali na pááná.

⁵ Ma laŋle wakəla səsəm ké,
na səm sɔɣontu pi-m.

⁶ Sɔɣontu səsəontu kra-m ké,
na má seliyi.

⁷ Ma nyulaya isu ye maa wɛna keŋ isu alukuku,
maa kula hɔntu na má heesi.

⁸ Maa sewa na má polo pooluŋ
na má ɔaɣa timpi nəɔlɔ fei tɔ.

⁹ Maa sewa lɔŋ ke kacuculaya
na heelim səsəəm na má cɔɔsi.

¹⁰ Taca, líyítí ma kolontunaa, pá taa nuna təma.

Mpi tɔ, mɔsvɔŋ na ivoosile tike ke ma naaku ɔate taa.

¹¹ Yoou cɔɔkəna tɔ koloosi ke ilim na ahoɔ.
Kɔpəntəŋ na acilayatu suna tɔ taa.

¹² Yulɔkɔle we tɔ taa ké.

Pəyele ŋmuləm na tɔsvɔvɔ náa laŋəɣi.

¹³ Ye pi ké kolontu tɔvkəna-m pə taa la-m pulɔ.
Yaa ye ma pata ka kulayana ma tɔɔ maa ŋmela-i.

¹⁴ Ama ma na wei tɔ kaawa na ma tɔvɔna-i tɔɔ,
i ké ma taapalu na ma ceu ké.

¹⁵ Ma na-i tu we təma na lelen ké,
na tá na samaa tɔ puki Iso təsɛɛle taa.

¹⁶ Səm í tuti ma kolontunaa,
na pá tii atətəle taa na pa isɛ.
Mpi tɔ, isayatu suna pa taa.

¹⁷ Iso ké maa wiina,
na inu i ká waasəna-m.

¹⁸ Tanaŋ na ilim taa na taanaya ke ma wiiki
na í nuu ma nəɔ.

¹⁹ Inu i ká yana-m na í yeke na má heesi.
Mpi tɔ, mpa pa kuləɣi ma tɔɔ tɔ pa we paɣale ké.

²⁰ Iso wei inu i ké wulav ke too tam tɔɔ tɔ,
í nu na í pasa-we.

Yəlaa mpé paa layasəɣi,

páçɔ pa nyahna Iso.

²¹ I tu i taapalaa mpa í na-we pa we lelen tɔɔɔ nin.
Na í wakəli nɔɔɔ ŋka i ka pɛɛlaa tɔ.

²² I nɔɔɔ na lelen ké isu tuŋ na i taa na kəkɔ,
na i faacinaa tewa, wɛna i taa na sapəlasɪ.

²³ Pɛti nyá nɔɔɔsɛɛ tənaxa Taca nin taa, na í paasəna-ŋ.
I yeki si siyisulu í cɛŋli.

²⁴ Ama Iso n ká yele na yəlaa mpe
pa tii pəlaav tapuɔv tɛɛ.
Yuləkulaa na ŋmilaa ná kaa haɣa
pa pusi hekv na páçɔ pá si.
Ama nyaga ma pɛta ma ti.

56

Konyɔntɔɔɔv pɛta i tɔɔɔ Iso

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyuɔv tu yontunaa taa tɔɔɔ.
Yontu ntɔɔɔ pa yookina alukuku wei i we
pooluŋ tuŋ səsəŋ tɔɔ tɔ i luɣu.
Tɔ taa ké Tafiiti kɛsəɣi isəna Filiisi nyəma
səŋsa-i Katɪ tɔ pə təm.
Yontu ntɔɔɔɛ si:

² Hai, Iso nyəni ma pətətəɛ, pa huluyu-m ké.
Kuyɛɛŋ tənə pa yookina-m ké, na pá caaləyi-m.

³ Kuyɛɛŋ tənaxa ma kolontunaa we ma waali.
Pa we payalɛ ké, na pá yookina-m.

⁴ Ye kuyaku ŋku sɔɔɔntɔ í kpa-m,
nyaga ma tɔɔɔ naani.

⁵ Ma saŋ Iso ké i təm kuyɔɔtɔtɔ tɔɔ,
na ma tu-i naani na sɔɔɔntɔ fɛi.
Pepeɣe yulv pəsəɣi na í la-m?

⁶ Paa kuyaku ŋkuyu pa tɔɔv-m konyəŋ,
na pá huɔki ma tɔɔ ké isəɣatv.

⁷ Pa lapa nɔɔɔ kulvmaɣa si pa cɛŋəyi-m na pá naasəyi-m
na pá huliɣi ma ikpatɛ ke paa timpi ma puki tɔ.
Mpi tɔ, pa caa ma weesuyv ləsuyv tɔ.

⁸ Pa kaa pəsɪ pa fitina isəɣatv nti pa lakɪ tɔ.
Hai, Iso, pɛti yəlaa mpeɣe atɛ na pááná.

⁹ N tɛma ma təkpaalətv mpaav ke cɛkənav
suu ma isəlvv ke nyá tənuyv huluyv taa.
Nmaa pə təm ke nyá takəlaya taa.

¹⁰ Ye ma mapa kapuka na nyá tɔɔ,
ma kolontunaa ná mələɣəna pa waali ké,
ma nyəma si Iso nyá, n we ma tɔɔ.

¹¹ Ma saŋ Iso ké i təm kuyɔɔtɔtɔ tɔɔ.

Ma sama Tacaa ke i tòm tɔɔ.

¹² Inəyi ma laki naani, maa nyaŋna pɔlv.

Pepeye yəlaa pəsəyi na pá la-m?

¹³ Hai, Iso pə wee si má la isu ma suu nəɔɔ tɔ,

ɔe nyana təmle kɔtəɣa ke maa la-ŋ.

¹⁴ Mpi tɔ, n waasa-m səm taa ké,

si ma tɔ nyá isentaɔ ke weesuɣu nyáma nyaaləm taa.

57

Tafiiti sələməyi isətaa Iso Səso

(Kvkalətv 8-12: Yontu 108:2-6)

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuɣu tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:

Taa kv tɔɣɔɔ.

Tə taa ké Tafiiti keesəyi isəna i sewa Sayuli na í
ŋmɛli kvkpaŋuɣu pɔvɣu taa tɔ pə tòm.

Yontu ntəɣəle si:

² Hai, Iso nyəni ma pətətəle yoo,

nyəni ma pətətəle.

Mpi tɔ, nyá kin ke ma pɛekəyi ma təcəsəle.

Maa ŋmɛli təna, na n kenti ma tɔɔ,

haləna wahalanaa paŋe pá tɛ.

³ Isətaa Iso Səso ke ma yaaki.

Ini i lapəna-m pə təna.

⁴ I ká waasi-m na hatoo isətaa,

na í liyiti wei i tv ma waali tɔ,

na í la-m i kvpantv.

⁵ Mpa pa həkv ma wee tɔ

pa təkɪ yəlaa ké isu tɔɣɔlasɪ.

Pa kela seŋtaɔ ké isu ŋmantaasi na nyəmá,

na pa nsəmlɛ na ləŋ isu layatɛ.

⁶ Hai Iso, nyá səsəntv í kəli isətənuɣu ke kolvɣu,

na nyá teu na tetv təna tɔɔ.

⁷ Paa hula pɔvɣu ke ma mpaav taa ké,

na kv lumsu-m.

Uena pá nyɪ-m katəka.

Ama kolvmaɔ mpe pa hotina ka taa.

⁸ Hai Iso, ma nyɔɔ toŋ,

maa sa-ŋ na má pɔvɣulɪ-ŋ.

⁹ Ma ləsəɣa, fe,

ma cəmɣu na ma saŋkv í fe,

maa fe na pəcɔ pá nyaali.

¹⁰ Tacaa maa sa-ŋ yəlaa taa,

na má pɔvɣulɪ-ŋ piitimnaa taa.

¹¹ Mpi tɔ, nyá kvpantv səsəntv tapə isətənuɣu ké,

na nyá teu náá tee isəŋmuntv təə.

¹² Hai Isə, kpaasi nyá təyi isətənyv təə,
na nyá teeli na tetv təna taa.

58

Isə we tetv təə na í hvkəna

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyvuv tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kv təyələ.

² Yəlaa me sum taa ké í ká hvləna tampana na?
Mrvuv í təŋəyi siyisuyv na í hvkəna?
³ Təfaa ke í lakəna isayavv ke tetv təə,
na í laki mvsəŋ.

⁴ Hatoo asayaa həəv tee ké pa wakəlaa,
na pəpətvnaa náá leki na pəcə
pa luki pa toonaa lotu taa.
⁵ Pa we sətv ké isv tvmaa,
yaa isv paasəle ntam wei í təkəyi ŋkpaŋŋ tə.
⁶ Isv paasəle nte tv nukv tvv yontu tə,
paa tvwaa taa aka.

⁷ Hai, Isə holi pa kela ke pa nəəsi taa,
Taaaa yəki təyələsi tamaši.

⁸ Pá mvki yem isv lvm kpeŋuyv tə.
Ye pa tv nəyələvuv nyəmə, á pəsi kpete.

⁹ Pá si na pá yəəli yem isv atantaalv.
Na pá wəe isv pə hələsvuv pəyayv,
na ká tá keesi ilim tə.

¹⁰ Pa səwá tvŋ kaa la hətv,
na pəcə Isə kpesi-í isv kacuculayv,
paa a wvləa yaa á na a lvm, pə ta kv pulv.

¹¹ Yvləpəŋ laŋle ká hvləmv
waatv wei Isə ká ləeti asayaa tv
mí í ká tv pa caləm taa.

¹² Waatv məyi yəlaa təna ká tv si:
Yəlaa kvpama wəna pa kasəyayv,
Isə we atə na í hvkəna.

59

Isə waasi-m mpa paa caaki-m tv pa niŋ taa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyvuv tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kv təyələ.

Tə taa ké Tafiiti keesəyi isəna Sayuli tilaa si
pá feŋ í təyayv na pá kv-í tə.
Yontu ntəyəle si:

² Ma Iso waasi-m ma kolontunaa nin taa,
kenti ma too ké mpa paa caa-m to pa too.

³ Waasi-m mpa pa peekayana-m isayatu to pa nin taa,
ya-m yubkolaa mpe pa nayo taa.

⁴ Asayaa mpeyele na pa ceheyi-m,
yubkolaa mpe pa caa pa tii ma too ké.
Taca aani ma ta la isayatu nateli,
pəyele ma ta seki ma kulapəle.

⁵ Paa na ma ta la pulu to,
pa kpakayi sewa na pa tayanayi pa ti.

Hai, Iso fe na ni koo ma kin na ni na.

⁶ Taca ate na isota pə tu,
Iseyeli Iso nya,

kuli na ni waasi-m mpa pa ta nyi-ŋ to pa nin taa,
kisini waali lulaa mpeye nya kopantu.

⁷ Paa taanaya nkaya pa kəŋ
isu hasi tintiyile.

Pa casayi kapusi na pa cookana icate.

⁸ Isayatu suna pa noosi taa təpam,
na pa kuyəyətutu we isu layalee.
Pa toŋ si awe ka nuna pa təm?

⁹ Ama Taca nya wonjiyi-weye,
na ni paakana mpa pa ta nyi-ŋ to pa tana.

¹⁰ Paa pa toŋ ka wee isu cəne na lé,
Iso nyayale ma kentulu.

¹¹ Ma Iso kopari n ka koo ma colə,
na ni huli-m ma kolontunaa na pe wakəla-we.

¹² Taa ku-weye ləŋ,
na pe koo na ma yəlaa soo nya toŋ too.

Ama ciyiti-we na toŋ lena ni peti-we.

Taca, nyayale ta kəkentuɣu.

¹³ Pa kula pa nayo too te, pa wakəla-ŋ ké.

Pa mayamaya pa kalampaanu katoka i kra-we.

Mpi to, kutuyu na kaloolaya tike ke pa laki.

¹⁴ Kpiisi-we na paana na pa taa tasa-weye nav.

Ile antulinya tana ka nyi si

Iso SoSo we Iseyeli taa.

¹⁵ Paa taanaya nkaya pa kəŋ isu hasi tintiyile.

Pa casayi kapusi na pa cookana icate.

¹⁶ Na pa peekayi paa timpiyi təyonaya.

Pu taki-weye teu lena pa suu mola.

¹⁷ Maa sa nya toŋ ké,

na ma kraali nya kopantu ke tanaŋ tee.

Mpi to, ni ke-m təcəsəle toŋ nyəntə ké

na ma kentulu ke lanwakalle waatu.

¹⁸ Maa sa ma kentulu nyaga.
Hai, Iso nyagale ma təcəəsəle,
ma Iso nyá kúpantv we səyəntv.

60

*Isə nukı ı yəlaa mpa pə kəlaa tə pa wula
(Kvkalətv 7-14: Yontu 108:7-14)*

¹ Tafiiti yontu nti ı yoona
səŋkv sı ı seɣesəɣəna təyolə.
² Tə taa ké Tafiiti keesəyi ısəna ı yoona
Siliı nyəma mpa paa we Mesopotami
na Sopa pə tetv taa tə.
Pa məlaya kpente ılena Sowarı náa kv Itəm tetv
yooola ke iyisi naanvwa na naaleye (12.000) təm tetekele taa.
Yontu ntəyəle sı:

³ Hai, Iso, nyá ləna-tv na tə yá yem yem.
Heesı nyá pááná na ń məŋna-tv.

⁴ N ciyita tetv na tə yá pəyələe,
nyala-ye, təfə tə təŋna seluyu ké.

⁵ N maɣasa nyá yəlaa tá na təŋ,
na ń caalı-tv na tə nyəə sulum kəkəkəm.

⁶ N hula nyá kəpama ke yaasi wei pá nawa,
ıe pa se kolontu nyəmə kətətəna tə.

⁷ Hai, cə-tv na ń kəə tá waasvuy,
ılena ń yá nyá kəsəlla tá, na nyá təŋ.

⁸ Iso yəyətə ı təsəele nəŋŋ nyəntə taa sı:
Maa təyənə akaitv.

Maa tala Sikem ıcatə,
na má faya Sukətı tetekele ke həyoləŋ.

⁹ Má tənna Kalaatı na Manasee.
Ifəlayim keke ma yoou kahuka.
Yuta keke ma kawulaya kprátvuy.

¹⁰ Mowarv keke tiyaya ŋka ka taa ma səə lum tə.
Maa ləsı Itəm təə ké aseeta
na pə hvlı sı má tənna-ı.
Maa yaya yoou kakiısası ke Filiisi nyəma təə.

¹¹ Awe ká pona-m Itəm na í cəle-m
pa kolunə ıcatə?

¹² Ye pə taya Iso nyá, awe?
Pəyele nyá lə-tv, n fei tá yooola waalı.

¹³ Kəə ń sənə-tvuy tá kolontu təm taa.
Mpi tə, yəlaa waasvuy ké heelim ke yem ké.

¹⁴ Ye Iso n we tá waalı tə lakı akanaa ké.
Nyaa nəŋtəna tá kolontunaa.

61

Ma sɔla nyá tɔyaya taa cayale ke tam tɔ

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔyɔ tu yontunaa taa na pá yooki-ti na san̄ku tɔyɔlɔ.

² Hai, Isɔ nu ma wula,
na ń ké ŋkraŋŋ na ma kusələmɔtu.

³ Ye pə kɔma na má kpisi,
paa ma we tɛtu tənaya,
isɔ ma yaa-ŋ si ń waasi-m.
Pona-m təcɔsələ nte ma kaa pəsi na má tala tɔ.

⁴ Mpi tɔ, nyayale ma kentulu,
na ma kolun̄a icate ke kolontu kin̄.

⁵ Nyá tɛye ma caa cayav ke tam tɔɔ,
na má cɔɔsi nyá tɛɛ.

⁶ Mpi tɔ, hai, Isɔ nyá nukəna ma koolee
na ń haaki-m mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ pa kpancoou.

⁷ Kpaasi wulav weesuyɔ na isɔ,
na í pusi tayali na pá polo lɔlɔŋ loosi loosi.

⁸ I weɛ kawulaya kumte tɔɔ ké tam tɔɔ,
na nyá kɔpantɔ waasəyi-ti.

⁹ Ile maa pɔyɔli nyá hətɛ ke tam.
Na má lá isɔ maa suw nɔɔ tɔɔ paa koyaku ŋku.

62

Maa weɛ Isɔ kəŋkəŋ taa tɔpamm

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔyɔ tu yontunaa taa isɔ Yetutun̄ keesuyɔ tɔyɔlɔ.

² Isɔ ké ma pɛta ma ti.
In̄ i kin̄ ke ma nyɔyɔ yavɔ lukəna.

³ Inəɔlə ke ma kukpamɔyɔ na má tɔyɔ-ti kpɔlɔyɔ
ma nyɔyɔ yavɔ nté, na ma kolun̄a icate.
Pɔlɔpɔ u cɛŋləyi-m i kin̄.

⁴ Pələe ké mə tən̄a í ká yele kpɛntɔyɔ
na í huliyi yɔlɔ si í kɔyɔ-ti?

Isɔ kolun̄a weɛlɔyɔ tɔ,
yaa kalaa wei i seliyi tɔ?

⁵ I kpɛnta nɔɔ si í tusi-ti təcayale sɔsɔlə taa.
Pɔpɔtu we-mɛye teu ké,
mə nɔɔsi ké í kooliyina kɔpantɔ
na mə lotu taa na mpusi.

⁶ Isɔ kin̄ tike ke maa pɛeki heesuyɔ.
Mpi tɔ, in̄ i yekina na má tɛələyi.

⁷ Inəɔlə ke ma kukpamɔyɔ na má tɔyɔ-ti kpɔlɔyɔ.
Ma nyɔyɔ yavɔ nté,

na ma kolunja icate.

Pulupu u cenlaxi-m i kinj.

⁸ Iso yakana ma nyuyu na i tyu-m teeli.

Ini i kentiaina ma too na tonj,

Iso kele ma kpulupu tatule.

⁹ Hai, yalaa me, i peti-i ma tayi paa waatu wei,

na i tui-i ma lotu,

Iso kele ta kpulupu tatule.

¹⁰ Tampana too,

yalaa tom cekanau we kate ke,

pa we ke isu ileemaj.

Pa tana pa fei yuj ke sanaya too.

¹¹ I taa ha ma tayi musuj taa,

i taa teeli wenau mpi pa leekana toma to.

Paa wenau hukiyi, i taa cela-wayi ma ti.

¹² Iso yoyotaa na i leli na ma nu si,

inayale toma tu.

¹³ Taccaa nya tike nte kupaj

na n felaxi paa wei isu i lapa to.

63

Iso kupantu kala weesuyu ke teu

¹ Tafiiti yontu nti ta we yonyoolaa

nyuyu tu yontunaa taa to.

To taa ke Tafiiti keesa i cayale tom ke Yuta wulau tetu taa.

² Hai, Iso, nyayale ma Iso,

ma peekaxi-ij ke,

ma lasaya nyulaxi-ij ke,

na ma teij taasi ke nya too ke wulaya

tetu nti ta taa lum fei to.

³ Nyá tayaya taa ke ma nyana-ij teu

na ma na nya tonj na nya teeli.

⁴ Mpi to, nya kupantu kala weesuyu ke teu.

Maa kpaali nya samtu.

⁵ Nyaya maa see ma weesuyu tana,

na ma salamayana nya hete.

⁶ Maa haya ke isu ma tayo nim tayonaya kupanjka.

Uena ma yoo-ij yontu na lanholomle.

⁷ Ye ma hantaa, ma tooxaxi nya tom ke,

na ma mayasaxi-tayi ma taa ke aho too tana.

⁸ Nyayale ma waasub, ma lanje heena

nya keij isotom taa cayale.

⁹ Ma tamsana-ij ke na luyu kolomuyu,

nya tonj waasayana-m.

¹⁰ Mpa pa luki ma weesuyu lasuyu to,

pá wakəli-wɛɣɛ ləŋ na pá sɔsi-wɛɣɛ tɛtu lumanɔ taa.

¹¹ Pá ku-wɛɣɛ isayakɔvu na pá waasi taale hasi.

¹² Ilena wulav náá yɔɔləɣəna Iso.

Wei i ka tuuna Iso hətɛ tɔ pɔntu ká samɪ-i ké.

Mpi tɔ, pu təkɪ pəpətɔnaa nɔɔsi.

64

Iso kəla nsəma asayɛɛ

¹ Tafiti yontu nti tɛ wɛ yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso nu ma nɔɣɔ kɛ waatu wei ma mələɣɪ tɔ.

Kenti-m kolontu wei i nyaasəɣɪ-m tɔ.

³ Fiti-m isayatu nti asayaa tayana ma tɔɔ tɔ,
na n̄ hatələnə-m nti yələa wakəllaa maɣasəɣɪ ma tɔɔ tɔ.

⁴ Pa nɔɔsi na ləŋ ké isɪ layatɛ nte pa salaa tɔ,
na pa tɔm isayatu wɪki isɪ nyəmá.

⁵ Yələa kɔpama kɛ pa tɔɔki pa nyəmá kɛ mukaya.

Paa heeliɣi-wɛ na pəɔɔ pá tɔ-wɛ,
pəɔɔ sɔɣɔntu fɛi-wɛ.

⁶ Pa kaasəɣɪ pa təɣɪ pa isayatu təmle taa ké,
na pá maɣasəɣɪ isəna paa nyɪ pa katɔsi tɔ,
na pá təŋ si nɔɣɔɔ kaa na-sɪ.

⁷ Isayatu kɛ pa maɣasəɣɪ.

Na pá təŋ si tá sɔɔlv puwa.

Tə tɔwa mpi tu la tɔ pə pələ.

Yɔlv lotu wɛ lumanɔ ké.

⁸ Ilena Iso náá tɔ-wɛɣɛ nyəmá,
na í yaya-wɛɣɛ kɔakɔaa.

⁹ Pa kɔyɔɣɔtɔtu huna-wɛ,
pa tənə mpa pa naaki-wɛ tɔ
pa kɔɛɛtəɣɪ nyɔɔŋ.

¹⁰ Sɔɣɔntu kpa yələa tənə
na pá kpaaləɣɪ mpi Iso lakɪ tɔ,
na pá cɛkəɣəna i kulapələ huwɛɛ.

¹¹ Siyisilu í yɔɔləna Tacaa na í tɔɣɪ-i kɔvɔlvɔ.
Pa tənə mpa pa tənəɣɪ tampana tɔ pá sa pa ti.

65

Iso mwɔna si pá samɪ-i

¹ Tafiti yontu nti tɛ wɛ yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso, tu sa-ŋ Siyɔŋ taa ké na naani,
na tɔ lá isɪ tɔ suw tá nɔɔsi tɔ.

³ Nyá nukəna sələmənɔ.
Nyá cɔləɣɔ yələa tənə ká kɔɔ.

⁴ Tá kawalaya tee-tuyu toŋ ké.

Ama nyaa husəna-ke.

⁵ Leleni nuɓ nte wei n ləsa na ŋ yaa
si í caɣa nyá tɔyaya taa ké nyá isenta tɔ.

Tu tɔɔ nyá tɔyaya nanŋ nyəŋka taa kɔpantu na tɔ haya.

⁶ Tá nyɔɔ yátu Iso nyá kɔpantu tɔɔ ké
n nuki tá kɔsələmɔtu,
na ŋ laki-tuyu kəkɔlɔ nyəmnaa.
Nyaya tetu na lum pə tənasi yəlaa teɛləyi.

⁷ Iso nyá suna pɔɔŋ na nyá toŋ,
na ŋ suu nyá tɔyi toma.

⁸ Na ŋ heesəyi tenku na i hola pa kəkɔte,
na yəlaa nyənte tɔtɔ.

⁹ Antulinya tənasi tɔɔ nyəma ná
nyá kəkɔlɔ nyəm na pá nəɣəsəyi,
na laŋhulɔmle náa kuyi ilim
tətule na pə təhile nyəma.

¹⁰ N paasəna tetu na ŋ yele na teu nu-təyi səsəm,
na ŋ kaa-təyi kɔpantu na lum su Iso lɔɔŋ.

Na ŋ yele na tetu weɛ mɔsɔŋ
ke teu na tɔɔnaya náa laki.

¹¹ N yɔɔləyi lum ke awasa na ŋ yəkəyi tampaɣa,
n yeki na teu nu na pá huɓ,
na ŋ kooli kɔpantu ke pə məhoo.

¹² N kəsəyi pənaya nyɔɔ na nyá kɔpantu,
na kɔpantu kpeŋ nyá mpaau taa.

¹³ Teu nuwa wɔlaya tetu,
na pulasi laŋa náa hulɔm.

¹⁴ Kaləkəŋ waasa tətɔyɔle,
na kutɔɔn náa nyala tətɛka taa.
Laŋhulɔmle kakiisasi na yontu nuki.

66

Waasɔlv Iso samtv

¹ Yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔɔ tu
yontunaa taa tɔɔlɔ.

Atɛ yəlaa mé,
mə təna í wiliti Iso na laŋhulɔmle.

² I yoo i həte samtv yontu,
na i tu-i teeli na mə samtv.

³ I heeli Iso si:
Nyá təma ke səsəna.
Kolontunaa naaki nyá toŋ səsəŋ,
ɪna pá yeki kalampaani.

⁴ Tetu yəlaa tənə hənta nyá nəhɛɛ tɛ ké,
na pá yooki laŋhulɔmle yontu na pá saŋ nyá həte.

⁵ I kɔɔ na í ná Iso təma,

ι lakasi ke sɔsɔnsi ké.

Yɛlaa taya ι laki-si.

⁶ Iso yelaa na tenku lum nyɔɔ,
na pɛ yele tetu puyulaya na yɛlaa tɔ nɔɔheɛ.
Tɛnaya tɔ laŋa heɛna-ι.

⁷ Iso toma ke ι ηmakɛlana tam tɔɔ.
Na ι fenjiyi piitimnaa na ι ise
si tɔɔ kollaa ι taa tasa ι tɔɔ ké kuluyɔ.

⁸ Yɛlaa mé ι sa tɔ Iso,
ι sam-ι na mé nɔɔsi nu.

⁹ Iso haana-tuyɔ weesuɣu,
na ι kentiyi tɔ tɔ si pɛ taa co-tu.

¹⁰ Hai, Iso, nyá mayasana-tu na η tayan-tu,
isu pa wɔkuyɔ liyitee nyɛɣɛluyɔ si ku té tɔ.

¹¹ Iso n yelaa na wahala mayana-tu,
na η yele na laŋwakɛlle kɛli-tu.

¹² Iso yelaa na yɛlaa tɔɔ tɔ tɔ,
tɔ tɔma kɔkɔ na lum pɛ taa.
Iɛna Iso η lɛsi-tu na η tana-tuyɔ tɛpante taa.

¹³ Maa sɔna nyá tɔyaya ke kɔtasi
nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ,
na má lá nɔɔsi nsi maa su-η tɔ.

¹⁴ Nsi maa kula nɔɔ ke ma wahala waatu na má su tɔ.

¹⁵ Maa la-η kɔtaya ηka kɔkɔ lusa
ka tɛna tɔɔ heɛη nim nyɛη,
na iwaanη,
na latɛɛnaa na pɛηtulɛη.

¹⁶ Mɔ tɛna mpa mɛ ι nyaηna Tacaɔ tɔ,
ι kɔɔ na má keɛsi-meyɛ mpi Iso lapa-m tɔ.

¹⁷ Ma mɔpa kapuka na Iso tɔ na ma nɔɔ,
na má sam-ι na ma nsɛmle.

¹⁸ Ye ma taa ka wɛ isayatu
Iso taa nuua-m.

¹⁹ Ama Iso nuwa ma nɔɔ
na ι ké ηkpaηη na ι nu ma wiinav.

²⁰ Iso keɛ sɔsɔ,
ι ta lɔ ma sɛlɛmuyɔ,
pɛyele ι ta pɛ-m kupantu.

67

Yɛlaa tɛna ι sa Iso

¹ Yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyuyɔ tu
yontunaa taa na pá yookina saηku tɔɔɔɔ.

² Hai, Iso nyɛni tɔ pɛtɔtɛle na η kooli-tuyɔ kupantu,
nyá isɛntaa teu ι ná tɔ tɔɔ.

³ Iɛna pá nyi nyá mpaanη ke tetu taa,

na pá huli nyá nyɔɔyɔ yarɔ tɔm ke piitimnaa tæna.

⁴ Hai, Iso, yælaa í sa-ŋ,
pa tæna pá tu-ŋ teeli.

⁵ Piitimnaa laŋa í hɔlɔmɪ na pá ŋmaali.

Mpi tɔ, siyisuyɔ ke n tæŋɔyɪ na n hɔvɔkæna yælaa,
na n tiikiyi piitimnaa ke tetɔ taa.

⁶ Hai, Iso, yælaa í sa-ŋ,
pa tæna pá tu-ŋ teeli.

⁷ Tetɔ lɔla tɔ kɔlɔlɔm.

Ta Iso kooliyi-tuyɔ kɔpantɔ ké.

⁸ Iso kooliyi-tuyɔ kɔpantɔ,
na antulinya tænasɪ tæna yælaa nyæŋna-ŋ.

68

Iso akaitɔ yontu

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Iso kɔli na nyá kolontunaa ya yem.

Mpa paa caaki-ŋ tɔ, pá se nyá isentaa.

³ Yele na asayaa mpe pá saali yem ke

Iso isentaa, isɪ nyɔɔsɪ salɔyɔ tɔ,

yaa isɪ keetu hɔokuɔyɔ kɔkɔ taa tɔ.

⁴ Ilena siyisilaa laŋa náá hɔlɔmɪ na pá ŋmaali.

⁵ I yoo Iso ké yontu na í sa ɪ hæte,

í hee-ɪ mpaav, inɪ ɪ faɣana teteka taa na í kɔŋ.

I hæte nté Tacaa, í yɔɔli ɪ isentaa.

⁶ Inæyæle suluwaa caa, na leelaa paasænɔ.

Mpɔyɔ Iso wɛ ɪ tæcayæle naŋŋ nyænte taa tæna.

⁷ I haaki katayælasɪ ke teesi,

na í yeki na salækatunaa heesæyi.

Asayaa tike ke ɪ yeki wɔlaya taa.

⁸ Hai, Iso, waatu wei n lu nyá yælaa nɔyɔ tɔɔ tɔ,

waatu wei n tee pa lɔlɔ ke wɔlaya tetɔ taa tɔ,

⁹ tetɔ selaa ké, na isɔtɔnyɔ pæsi lum.

Sinayi pɔyɔ sela Iseyeli Iso nyá, nyá isentaa.

¹⁰ Hai, Iso, n yelaa na tɔv kɔpæŋkɔ nu,

na n mæŋna nyá kpancoou ŋku ku tema tɔ.

¹¹ Hai, Iso, nyá yælaa lapa pa tæcayæle ke tetɔ taa.

Lonte nteɣe n tayana wahala nyɔma ke nyá kɔpantɔ tɔɔ.

¹² Tɔmuyɔ ke Tacaa yɔyɔtaa.

Tɔm kɔpantɔ kɔntaa ná ké kpekæle sɔsɔæle.

¹³ Kolontunaa awulaa kpekæle tɔ casæle.

Ilena alaa mpa pa wɛ tɔyaya tɔ pá tala wontu kukukuutu.

¹⁴ I ká hæntɪ mæ cacakæŋ tee na í heesæyi,

na liyitee waasa alukuku keŋ tɔɔ,

na wola kupaŋ waasa i huntu tɔɔ*fa*? ^a

15 Waatu wei Toma tɔna tu yasa awulaa ke tetu taa tɔ, tetu hulɔmaa ke isu kpronkprontu.

16 Hai, Pasan puɣu kɛ Iso nyɛŋku kɛ, na ku hela tɔm payale.

17 Pepe tɔɔ kɛ puɣu kuheluyɔ laki iseseeɛmle, ke ŋku Iso lɔsaa si i ka caya tam tɔɔ tɔ? Tɔnaya Tacaɔ kɔ caya halɔna tɔnaya.

18 Iso wɛna yooɔ keɛkeɛnaa ke iyisi iyisi kɛ, Tacaɔ wɛ pa hekɔ, na Sinayi naa wɛ Iso tɔseele taa.

19 N kpeɛna yɔlaa mpa pa kpaɔa tɔ na ŋ kraana, yɔlaa ke pa lapa-ŋ kuɔɔɔ*fa*. Tɔɔ kullaa maɣamaɣa kɔ caya nyɔ kin. ^a

20 Tacaɔ kele sɔsɔ ke paɔ kuyaku ŋku, unɔ i paasɔyɔnana tu na i waasɔyi-tuyɔ saa wei pa ŋmakɔlɔyi-tu tɔ.

21 Iso kɛ wei i waasɔyi-tu tɔyɔ.

Tacaɔ Iso unɔ i wɛnna toma si i fiti-tuyɔ sɛm taa.

22 Ama Tacaɔ kɔ yɔki i kolontunaa nyɔɔŋ, i kɔ yɔki mpa pa wɛ isayatu taa tɔ pa nyɔmpɔyɔlasɔ.

23 Tacaɔ yɔyɔtaɔ si: Maa lɔsi ma kolontunaa ke Pasan puɣu taa na mɔ kɔna.

Maa lɔsi-wɛyɛ tenku lum tɛɛ na mɔ kɔna.

24 Na ŋ felɔ pa calɔm taa kɛ nɔɔhɛɛ, na nyɔ hasɔ tɔyɔ-wɛ.

25 Hai, ma Iso, ma wulav, pa naɔa nyɔ cana ke nyɔ tɔyɔa taa.

26 Yonyoolaa ntɛ nɔyɔ tɔɔ, pa waalɔyi wontu mataa, hekɔ taa kɛ alɔpiya mpa pa makɔ akilimisi tɔ.

27 I sa Iso kɛ tɔkɔtilɛnaa taa. Iseyɛli lɔlɔŋ nyɔma mɛ i sa Tacaɔ.

28 Mɔ tɔnuyɔ Pɛncameɛ kpekɔle ntɛ mɔ nɔyɔ tu, na pɔ kaasi Yuta na Sapulɔŋ na Nɛfɔtali pɔ awulumpiya.

29 Mɔ Iso caa kɛ si i wɛɛ tɔŋ.

Hai, Iso, sɔɔsi tɔŋ ke mpi n lapa-tu tɔ.

30 Nyɔ tɔseele taa kɛ n wɛɛ, na ŋ tɔki kawulaya ke Yosalem tɔɔ.

Awulaa kɔ kɔna-ŋ kuɔɔɔŋ.

31 Nyaaɔi Icipiti wei i kɛ sɔsɔncaaɔi tɛɛ wontuyɔ tɔ.

I wɛ kɛ isu latɔcɛnaa kalɔku na i ŋmakɔlɔyi yɔlaa.

I paɔa i ti na i haaki-ŋ liyitee nyɔyɔtu.

^a 68:14 Loonɔa kanɛ ka nuu wɛ katɛ. Iɛ lɛlaa huɔki si Iseyɛli nyɔma iɛ, alukuku keɛ Iseyɛli na wola na liyitee nna a tɛɛ kɔkɔ ke mpu tɔ, a hulɔyi pa akaitu. Wɛnaɔ ŋku yoolaa kuuki tɔyoolo taa tɔ. ^a 68:19 kuɔɔɔ: Lɛlaa nɔ huɔki si pɔ huwɛɛ ntɛ si pa ha Iso kɛ kuɔɔɔŋ. Loonɔa kanɛ ka huwɛɛ wɛ katɛ.

32 Sɔsaa ká luna Icipiti na pá kɔɔ.
Itiyopii nyáma ná kɔŋ na pá tekəyi Iso ké niŋ.

33 Ate kawulasí me í yoo Iso ké yontu.
I sa Tacaa.

34 I yoo yontu ke wei i we isəŋmuntɔ
tam tɔɔ nyəntɔ tɔɔ na í kɔŋ tɔ.
I yəɔtəyana nté na toŋ.

35 I nyi Tacaa toŋ.
I sɔsɔntɔ we Iseyeli tɔɔ ké,
na i toŋ we isɔtaa.

36 Hai, Iso, pa nyəŋna-ŋ nyá təyaga taa ké.
Iseyeli nyáma Iso haaki i yəlaa ke toŋ na pəsuyɔ.
Iso keke teeli tɔ.

69

Sɔɔlyɔ ŋku ma sɔɔlana Iso tasele tɔ

1 Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa na pa yookina cəmuyɔ*fa* təyɔɔ. ^a

2 Hai, Iso, waasi-m,
lɔm sɔna ma luyɔ tee ké.

3 Pə tisa-m katantamaga taa ké, pu səŋəyi.
Ma hota lɔm lumaŋ taa ké na pə hola teekəna-m.

4 Ma kiisaa na ma luyɔ tee wɔli, na má ká.
Ma teka ma Iso na ma ise caŋ a pəyɔlɔŋ taa.

5 Mpa pa taa kraana-m mɔsɔŋ tɔ pa kəla
ma nyɔyɔ taa nyɔsɔ ke pəyale.

Mpa pa caa sɔ má la yem tɔ pa ké toŋtɔnaa ké,
ma kolontunaa mpe pa feina tampana.
Mpi ma ta kraɔa tɔ mɔpəyi pə wee sɔ má məŋna.

6 Hai, Iso, n nyəmá ma kɔmɛlɛntɔ,
na ma kɔlapəle isayale fei-ŋ ŋmesaya.

7 Ma tɔm í taa kra mpa pa tɔ-ŋ naani təyɔ feele.
Hai, Iseyeli nyáma Iso Tacaa,
ma tɔm í taa liyiti mpa pa pɛekəyi-ŋ tɔ.

8 Mpi tɔ, nyá tɔɔ ké pa tɔvki-m,
na feele we ma isentaa.

9 Ma pəsa isɔ mɔsɔl ke ma newaa,
yaa kpaitɔ ke ma təyaga nyáma.

10 Mpi tɔ, ma isəle seɛna nyá təyaga
təmlɛ ké isɔ yem na kpɛtɛ.
Na nyá kɔtuyɔ pəsi ma nyəŋku.

11 Ma isəlɔm lukiyi yem ké na má həkəyi nəyɔ,
paa na mpu kɔtuyɔ ke pə kəŋna-m.

12 Paa ma suu ləyaga wontu,
ma pəsa wei pa tuliyi ntompee təyɔ.

^a 69:1 cəmuyɔ: Lɛlaa hvɔki sɔ pa yooŋa yontu luyɔ ŋku pa yaa sɔ hetuyɔ tɔ.

13 Ma təm ke pa yəɣətəxi kuyeeŋ taa,
na sɔlvnyəɔlaa náá yooki-təxi yontu.

14 Hai, Taca, nyaga ma tekiyi ma sələmvuy taa,
hɔlv-m suulu na ń mv.

Cə-m nyá kɔpantv tɔɔ, na ń ya ma nyvuy.

Mpi tɔ, nyá nyvuy yavv we naani ké.

15 Kpee-m afəla taa, á taa taa-m lipu.

Ya-m lɔm lumaj səsəŋ na ma kolontunaa

mpa paa caa-m tɔ pa niŋ taa.

16 Lɔm hola í taa teeŋa-m,

pəcɔ lvhəyaga í taa li-m.

Taa yele na pəlaav suli ma tɔɔ.

17 Taca, cə-m, mpi tɔ, nyá kɔpantv tɔɔwa səsəm ké.

Keesi nyá ise na ma tɔɔ ké nyá suulu səsɔ tɔɔ.

18 Taa kisi nyəmvuy na nyá təmlɛ tɔ má ma tɔɔ.

Hai, cə-m lɔŋ, ma we laŋwakəlle taa ké.

19 Kpətəŋa-m, waasi-m,

ya-m ma kolontunaa tɔɔ.

20 N nyəmə ma fəele na isəna pə pasa-m tɔ.

N naaki ma kolontunaa tənaga.

21 Kɔtvuy wakəla ma laŋle ké na pə tu-m kɔtəŋ.

Ma taŋaa si pá nyəni ma pətɔtəle

yaa pá puyusi-m ma ta na.

22 Pa sitiŋi sɔtv ke ma tɔyənaya taa.

Na pá haaki-m lɔm kɔnyəŋəm si má nyɔɔ na ma lɔkɔtv si.

23 Pa acima na pa kɔtasi tɔyənaya í pəsi-weye

katəka ŋka kaa kpa-we tɔ.

24 Pa isentɔɔ í nyala təkpaŋ na pá taa taa nav,

pa saləməyənə wahala ke tam.

25 Mv-we na nyá pááná səsəŋna na a kəkɔ tala-we.

26 Pə kpiisi pa təcayale.

Nɔyɔlv í taa wee pa teeŋi taa.

27 Wei ɪ ŋkraŋvuy n hɔma tɔyɔ mpe pa tu kɔnyəŋ,

na pá yəɣətəxi mpa Iso nyá n ka tɔwa kɔnyəŋ tɔ pa wahala təm.

28 Leeŋi-weye pa isayatu,

taa hɔlv-weye nyá suulu.

29 Pə huŋi pa həla ke weesuyv takəlaya taa,

pá taa ŋmaa pa həla ke siyisilaa nyəna taa.

30 Ma ké kɔnyəntv ké na má təkɪ wahala.

Hai, Iso nyá yavv ká kenti ma tɔɔ.

31 Hai, Iso, maa sa nyá həte na yontu,

na má puyvli nyá səsəntv ke ma samtv taa.

32 Taca pəle pə kəla-ŋ teu ke ma ha-ŋ nav,

yaa latəce alaafəya nyəŋ.

33 Mpa pa pasəxi pa ti tɔ,

paa ná ma yavv na pa laŋa hɔlvmi.

Iso waasvuy pəkəlaa me,

mə weesuɣu í tayaɫi.

³⁴ Mpi tɔ, Tacaɔ nuɫi kɔnyɔntɔnaa nɔɔsi ké.
 ɫi laɫi awusa ké ɪ yɔlaa kɔpama mpa pa wɛ salɛka taa tɔ.

³⁵ Isɔtaa na atɛ í samɪ-ɪ,
 na tɛɲkunaɔ na pɔ taa nyəmnaa puyɔɫi-ɪ.

³⁶ Tacaɔ ka waasi Siyɔɲ ɪcatɛ,
 na í tayanɪ Yuta acalɛɛ ké ɲmaɪ,
 ɪ yɔlaa ká mu-ye na á pəsi pa nyəna.

³⁷ A ka pəsi ɪ tɛmlɛ nyéma piya kpancoou,
 na mpa pa sɔla ɪ hətɛ tɔ pa caɣa a taa.

70

Tacaɔ kɔɔ lɔɲ
(Yontu 40:14-18)

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyɔɣu tɔ yontunaɔ taa na pá tɔsəɣəna Isɔ tɔɔ tɔɣɔɔ.

² Hai, Isɔ, kɔɔ na ɲ hɛɫi-m.
 Tacaɔ kɔɔ lɔɲ na ɲ waasi-m.

³ Mpa pa caa ma sɛm tɔ fɛɛɛ í pɪ-wɛ na pá liyiti-wɛ.
 Mpa ɪni pa laɲɛ hɛɛna ma kɔnyɔɲ tɔ
 pá ka nyɔɔɲ na pá mɔɲna waali.

⁴ Mpa pa lakaya-m anyanɫa tɔ
 fɛɛɛ í pɪ-wɛ na pá se.

⁵ Mpa pɛɛ pa pɛɛkɔɣi Isɔ nyá tɔ,
 pá caɣana-wɛ na pa laɲa hɔɫumɪ.
 Na mpa pɛɛ pa sɔla nyá nyɔɣu yaɔu tɔ,
 pa yɔɣɔtɔɣi tam si Tacaɔ kɛɛ sɔsɔ.

⁶ Ma ké kɔnyɔntɔ ké na má wɛ atɛ.
 Hai, ma Isɔ, kɔɔ ma waasɔɣu kɛ lɔɲ.
 Nyayalɛ ma waasɔɫɔ na ma hɛɫɔɫɔ.
 Tacaɔ taa leeli.

71

Tacaɔ, taa lɔ-m, nɔɔnɔɔ ma kpatɔlaa ké

¹ Tacaɔ, nyayɔ ma tɔɣi kɔɫɔɫɔɣu,
 taa yeɛ na ma laɲɛ wakɔɫi.

² Waasi-m na ɲ ya-m nyá siyisɔɣu tɔɔ,
 kɛ nyá ɲkpaɲɔɣu na ma tɔɔ na ɲ sɛna-m.

³ Nyayalɛ ma kɔkɔpamɔɣu ɲku ma cɔsəɣəna
 na ma tɔɣi kɔɫɔɫɔɣu kɛ tam tɔ.
 Nyayalɛ ma kɔkɔpamɔɣu, na ma kɔɫɔɲa ɪcatɛ.

⁴ Ma Isɔ fiti-m ɪsayaɫ niɲ taa,
 fiti-m wei ɪ tɔɲɔɣi tampana
 na í ké nyəmɔɲ tɔ tɔ ɪ niɲ taa.

⁵ Tacaɔ Isɔ, nyayɔ ma tɛɛɔɣi,
 nyayɔ ma pɛta ma tɔɣi hatoo ma pɛcaatu.

⁶ Hatoo ma too lotu taa nyayɔ ma tekɪɣi,
 nyá ləsəna-m ma too taa,

nyaga ma sanj tam.

⁷ Ma ké kəkələ nyəm ke yəlaa paɣale ké.

Nyagale ma kpɔlvɔv tətule toŋ nyənte.

⁸ Nyá samtu yontu tike í wɛɛ ma nəɔɔ taa.

Pə wɛɛ si ma yəɔtəyi nyá teeli təm ke paa ifemle nte.

⁹ Taa lə-m, nəɔnəɔ ma kpatəlaa ké.

Waatv wei ma toma pasəyi tɔ taa lə-m.

¹⁰ Ma kolontunaa yəɔtəyi ma təm ké.

Mpa pa cɛŋəyi ma weesuyv tɔ pa laki təmaɣa saawala si:

¹¹ Iso lə-ŋ ké, tə təŋi-ŋ na tə kra-ŋ.

Ma feina nəɔlv si í lɛɛki-m pa niŋ taa.

¹² Hai, Iso, taa hatələna-m.

Ma Iso kəɔ ləŋ na ń waasv-m.

¹³ Pa təna mpa pa suuki-m təm tə,

pá liyiti-wɛ na pá saali yem,

na fɛɛɛ təɔ mpa pa caa ma lepu tɔ.

¹⁴ Iɛ maa tɛɛləyi tam,

na má sanj-ŋ na má lɛləyi.

¹⁵ Na ma nəɔɔ yəɔtəyi nyá siyisuyv

na nyá nyvɔv yavv təm ke paa kuyaku ŋku.

Mpi tɔ, ma ta nyi pə tənasi.

¹⁶ Maa yəɔtɔ nyá təma səsəna təm Tacaɔ Iso,

na má tɔɔsi nyá siyisuyv tike təm.

¹⁷ Hai, Iso, hatoo ma pəcaatv ke n seɣesa-m,

haləna sanj nyá teu təm ke ma kpaaləyi.

¹⁸ Paa ma kpatəlaa təkun̄kunjku,

ma Iso taa lə-m.

Iɛ maa kpaali kofalan yəlaa ke nyá təm

na má heeli cele piya ke nyá toŋ təm.

¹⁹ Hai, Iso, nyá siyisuyv fei tənaya.

Pəcɔ n lapa kəkələ nyəmnaa,

nəɔlv ta nəɣəsəna-ŋ.

²⁰ N yelaa na tɔ ná wahalanaa na

lan̄wakəlle ke katatələɣa,

n ká yele na má wɛɛna weesuyv,

na ń ləsi-m puvɔv səsəv taa.

²¹ Tayanv ma nyvɔv ke kuvvɔv,

heɛsi ma lan̄le.

²² Iɛ Iso maa sa-ŋ na cəmvɔv

na má yoo nyá teu təm ke yontu.

Na má tala Iɛɣɛli Nan̄ŋ tɔ nyá na san̄kv.

²³ Maa tala-ŋ na yontu,

na má wiliti-ŋ na ma nəɔɔ

si n yapa ma nyvɔv.

²⁴ Ma nəɔɔ ka yəɔtəyi paa kuyaku

ŋkuyv nyá siyisuyv təm.

Mpa pa pɛɛkəyi ma lepu tɔ fɛɛɛ

pu-wɛɣɛ na pə liyiti-wɛ.

72

Wulav tō sələmuyv

¹ Səlməŋ kŋŋmaŋmaatv.

Haɪ, Iso, ha wulav ke nyá hʉvle,
na í ha wulav pəyalv ke nyá tampana təŋuyv ləmayasəle.

² Uena í təŋəyi tampana na kusiyisim
na í hʉvkəna nyá yəlaa konyəntvnaa.

³ Pəəŋ na pulasɪ í kəna yəlaa ke heesuyv
na tampana təŋuyv.

⁴ Wulav í ha tampana ke yəlaa konyəntvnaa
na í waasɪ wahala nyəma,
na í wakəli pa ŋmakəllaa.

⁵ Ue paa nyaŋna-ŋ, haləna kuyəŋku
ilim ká yele nyayav na isətv náá yele nav tə.

⁶ Wulav inɪ ɪ ká wee ké isu tev ŋku kv nukuyv
taale nte tə nyutv pa halaa tə.
Yaa isu tev səsəəv nukuyv haləm tə.

⁷ Pu caɣana siyisilaa ke kuyaku ŋku.
Na pá wee heesuyv səsəəŋku taa,
haləna kuyəŋku isətv ka su tənaya tə.

⁸ I ká təyə kawulayə ke pə kraɣav
teŋku na pá sɪna lelv tə,
na pá kraɣa pəyə səsaya haləna antulinya tənaya tə.

⁹ I kolontunaa ká həntɪ-ɪ ate
na ɪ patanaa mpe pá niisi musuyv.

¹⁰ Taasisi tetv na tetv nti ləm cəənaa tə
pə awulaa ka felɪ lampuunaa.
Sepa na Sapa pə nyəma náá lapɪ-ɪ kv cəəŋ.

¹¹ Awulaa təna ká həntɪ-ɪ ate,
na piitimnaa təna náá laki-ɪ təmle.

¹² Uena inɪ ɪ waasɪ konyəntv wei ɪ wiikina-ɪ tə
na wahala təyəlv wei ɪ feina sənlv tə.

¹³ Wulav ká weena ɪcam na konyəntəyəlv
na mpa pa pasəyi pa tɪ tə pa pətəətəle,
na í yá pa weesɪŋ.

¹⁴ Wulav ká ya pa weesɪŋ ke ŋmakəlvuyv na musvŋ niŋ taa.
Mpi tə, pa ké-ɪ pulv səsəəm ké.

¹⁵ Paa weena weesuyv na pá ha-ɪ Sepa nyəma wola.
Paa sələməyi Iso ké ɪ təw ké tam ké,
na pá kooliyi-ɪ kvəpantv ke paa kuyaku ŋku.

¹⁶ Təyənaya haləm ka waasɪ tetv taa
na pá kvəenna pulasɪ ŋyəəŋ taa.
Na ka pee ciyitiyi isu Lipaŋ tuŋ səsəəŋ,
na yəlaa huki acaləe taa isu nyutv ke tawa taa.

¹⁷ Wulav həte ká wee tam təw ké,
haləna kuyəŋku ilim ka su tənaya tə.

Na pá kooliyi təməya kʊpantʊ na pá yaakəna ɪ hæte,
na piitimnaa yaaki-ɪ leleŋ nuɪb.

¹⁸ Taaɪa Iɪsɔ, wei nyá n ké Iɪɣeɪɪ nyáma Iɪsɔ tɔyɔle teeli tʊ,
nyá tike n lakəna kəkəlɔ nyəmnaa.

¹⁹ Nyá hæte səsɔle nté teeli nyəntɛ ke tam tɔɔ.
Nyá teu í waasi tɛtʊ təna taa.
Iɪsɔ í kəna mpʊ, Iɪsɔ í kəna mpʊ.

²⁰ Seseɛ pəyalʊ Tafiiiti sələmʊyʊ tənaya ntɔ.

TAKELAYĀ TOOSO NYEŊKA

73

(Yontu 73–89)

Asayaa teu

¹ Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyʊyʊ tʊ yontunaa taa tɔyɔɔ.

Iɪsɔ tewa Iɪɣeɪɪ nyáma mpa pa lotu taa tewa tɔyɔ.

² Paa na mpʊ pəcəyɔ pə kaasaa sɪ pá co-m yaa pá tuu-m.

³ Mpi tɔ, ma naaki asayaa heesəyɪ, ɪɛna
má laki-weyɛ iseseɛmlɛ.

⁴ Mpi tɔ, paa naaki wahala nəyɔɔ haləna pa səm,
na pá nuki pa nantʊ taa alaafəya.

⁵ Paa naaki wahalanaa mpa lɛlaa naaki tɔ,
pəyele pi makəna-we isʊ yəlaa lɛlaa.

⁶ Kalampaanɪ wenna isʊ pa lulɔyʊ,
na mʊsʊŋ náa weɛ isʊ pa kacəka wontuyʊ.

⁷ Pa cayana pa ti na pá toosiyi yəlaa ke isɛ,
na pa ləmayasɛɛ naaki kpakpaa.

⁸ Isayatu təm ke pa yɔyɔtəyɪ,
na pá wonjiyi lɛlaa,
na pá hɔŋ pa ti na pá keɛki tampana.

⁹ Pa kooki ké na pə takɪ isətɔnyʊyʊ,
na pá wakələyɪ tɛtʊ na pa nsəmlɛ.

¹⁰ Pə tɔɔ ké pa təna pa keesəna pa tɔɔ,
na pá nyɔɔki pa kʊyɔyɔtʊtʊ ke lum tɛɛ.

¹¹ Na pá təŋ sɪ isənaya Iɪsɔ ká cəkəna-ti.
Isənaya isətɔa Iɪsɔ ká cəkəna-ti?

¹² Mpʊyʊ asayaa weɛ,
pə cayana-weyɛ tam ké,
na pá kaaki pa wɛnaʊ.

¹³ Mpʊ tɔ, yem tɔɔ keɛ ma tayana ma lotu taa,
na má saŋ ma niŋ ke isayatu lapʊ təm taa.

¹⁴ Paa kuyaku ŋkuyʊ pa maki-m,
na pá tʊyʊ-m wahala ke paa tanaŋ ŋku.

¹⁵ Ye maa tɔma sɪ ma yɔyɔtɪ isʊ mpe,
hali maa luwa nyá piya piitim waali.

16 Ma maγasaa si má huυ pə tɔɔ na má cekəna.

Ama pə tənaya mpυ pə kəla kate.

17 Halı kuyaku ŋku ma suυ Iso təyaya taa
təγɔ ma cekəna mpi pə taŋa asayaa tɔ.

18 Mpaan wei i taa pu tuu-we təγɔ n suki-we
si pá hoti timpi pu wakəli-we tɔ.

19 İlena pá wakəli-weye təm kuləm tɔɔ,
na pá kpiisi-we na pa təm teesəna səyontu.

20 Tacaa, ye n kula pa tɔɔ ile pa muki
isu yulυ feŋyu na i toosee saali yem tɔ.

21 Waatu wei ma taa ka we nyar
na ma lanje wakəli səsəm tɔ.

22 Maa ké kumeləŋ ké, ma taa cekəna pulupu.
Maa we teitei ké isu kpəntə ke nyá isəntaa.

23 Paa na mpυ ma na-ŋ ké tam ké,
n kpa-m nyá niŋ ntəγəŋ taa.

24 Nyá layatu tasuyυ ke n ka tiikina-m.
Pə waali n ka mu-m nyá teeli taa.

25 Aweye ma wena isətaa, ye pə taya nyá?
Nyá lakəna na má nukı leleŋ ke ate.

26 Paa ma nantu yaa ma nyamle kpisaa.
Iso kele ma nyəm na ma kpuluyυ tətule ke tam tɔɔ.

27 Pa təna mpa pa hatələna-ŋ tɔ pa leki ké,
na ŋ wakələyi pa təna mpa paa nukəna-ŋ tɔ.

28 Ye ma, Iso kpətənaυ wənnə-m teu.
Tacaa Iso kiŋ ke ma tuyı kpuluyυ.

İlena má keesi i təma təna.

74

İso yaav ke isətəsəele ncaale taa

1 Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyυ tu yontunaa taa təγɔlɔ.

Hai, Iso, pepe tɔɔ ké n lɔɔki-tuyυ tam tɔɔ?
Na n muyi pááná na nyá yəlaa ta?

2 Tɔɔsi nyá yəlaa mpa n hika tɔɔ ləŋtaa
na ŋ ya-we si pá pəsi nyá kpəntə tɔ pa tɔɔ.
Tɔɔsi Siyəŋ puyυ ŋku ku tɔɔ n lapa nyá te tɔ ku təm.

3 Kɔɔ na ŋ ná lona anı,
pə wakələyi-ye ye tam ké.
Kolontu wakəla nyá təyaya taa.

4 Nyá kolontunaa kiisiyiina nteye timpi n sulaya-tu tɔ,
haləna pá tu pa kuyusəm.

5 Pá na pa lawa ké na pa loŋ
isu taasi setəlaa ke həfuyυ taa.

6 Na pá faki leesəŋ na pá yəkəyi leleŋ.

7 Pa tu kəkə ke nyá tæsele
na pá yəki na pá wakəli timpi nyá hæte wæe tɔ.

8 Nti pa makɪ pa laŋa taa tɔɔle si,
pá wakəli-tuyv tɔm kulɔm tɔɔ.
Paa wɔ kəkə ke lona nna a taa
Isɔ na yəlaa pa suliyi tɔ.

9 Tu tasəyi nav ke mpi pə hɔləyi si Isɔ wæe tɔ.
Isɔ kuyɔɔtɔtu teləsəlaa ná fei tɔtɔ.
Ta taa nɔɔlv ta nyi isəna pu taŋi tɔ.

10 Hai, Isɔ Taca,aa,
pəlee ké kolontunaa ká heesi nyá hæte kɔtuyv?
Pəlee ké paa heesi-teye footuyv?

11 Pepe tɔɔ ké n suma,
na nɛ saŋ nyá niŋ ntɔɔŋ kɔsuyv si n ma?

12 Hai, Isɔ, nyayale ma wulav ke too lɔŋtaa,
nyá waasəyənna tetv taa.

13 Nyá toŋ ke n faɣana teŋku
na ń yəki lɔm tee tɔmaa sɔsaa nyɔɔŋ.

14 N yəka tɔm sɔsɔ Lefiyatan nyuyv na ń peti-i
wulaya tetv taa yəlaa si pá tɔɔ.

15 Nyá hulina lɔm seela na ń hee lɔŋ
na ń yeke na pusi nsi si nyɔɔki tɔ si lɔm nyɔɔ.

16 Nyayale ilim taa na ahoo pə tv.
Nyá lapəna ilim na isɔtv.

17 Nyá suna tetv toosi təna
na ń lá watv waatv na yoluma.

18 Taca tɔɔsi si kolontu kuləxi nyá tɔɔ,
yəlaa kɔmeleməŋ inɪ i wɔŋəyi-ŋ.

19 Taa peti nyá yəlaa kɔpama weesiŋ ke taale wontu.
Taa sɔɔ nyá kɔnyɔntunaa tɔɔ ké tam tɔɔ.

20 Tɔɔsi nyá nɔɔɔ pɛeluyv tɔɔ.

Mpi tɔ, mɔsvɛŋ nyəmnaa suna icate səkretəŋ taa.

21 Taa yeke na mpa pa isɛ pa tɔki tɔ pá tɛɛna laŋwakəlle.
Ama kɔnyɔntunaa na wahala nyəma í saŋi-ŋ.

22 Hai, Isɔ, tɔɔsi na ń paasəna kɔtuyv ŋku
kɔmeleməŋ inɪ i tɔvki-ŋ paa kuyakv ŋku tɔ.

23 Taa sɔɔ nyá kolontunaa wula tɔɔ,
na kakiisasi nsi pa kiisiyina-ŋ tam tɔ si tɔɔ.

75

Taca keke hvlv

1 Asafi yontu nti i yoowa si: Taa kv
na tə wɛ yonyoolaa nyuyv tv yontunaa taa tɔɔlv.

2 Hai, Isɔ tə sama-ŋ.

Taca Isɔ tə sama-ŋ.

Tu yɔɔtɔ nyá tɔm na
tə kpaali nyá teu sɔsɔm.

- ³ Τααα σι: Μaa σι waatv nɔɣɔlv,
na má huɔna siɣisuɣu.
⁴ Tɛtv na tɛ taa nyəm tɛna ká sele.
Ama má sukəna-təɣi tɛ kila tɔɔ.
⁵ Na má heeli mpa pa saŋ pa ti tɔ si: I yelev mpu,
na asayaa si: I taa hɔ mə ti.
⁶ I taa hɔ mə ti,
í taa yɔɣɔti kalampaanu tɔm.
⁷ Sɔsɔɔntu u kəŋna ilim tɛlule yaa pə tətule,
yaa wɔlaxa tɛtv taa.
⁸ Ama Iso nyəmna,
í nɔkaa i kpaasi lelv na í tisi lelv.

⁹ Τααα tɔka kəpu na í suna i pááná sɔlvɔm,
i ká ce-wəɣi atɛ asayaa tɛna,
na paa nyɔɔ pə tɛna na pá kpeŋna taɣatv.

¹⁰ Ma kaa yelev Yakəpu Iso Tɔm yɔɣɔtvɔv,
na pə yontu yooɔ.
¹¹ Maa yɔki asayaa toŋ tɛna.
Ama tampana tɛŋlaa toŋ ka puəkəna.

76

Iso wakəɣi yooɔ ke Siyɔŋ taa

- ¹ Asafi yontu nti pa yookina cəmvɔv
na tɛ wɛ yonyoolaa nyuvv tv yontunaa taa tɔɣɔlv.

² Iso huɔla i tɔɣi Yuta,
i hətɛ yaa Iseyeli taa.
³ I cokəle wɛ Salɛm kɛ,
na i tɛcaɣalɛ kɛ Siyɔŋ taa.
⁴ Tənaɣa i pɛla yooɔ wontu:
Isu nyəmá na kpəlɛŋ na laɣalɛɛ na wontu lentɛ.

⁵ Hai, Iso, sɔsɔɔntv ntɛ yaa?
N kəla tam tɔɔ pɔɔŋ tɛna.
⁶ Yoolaa taa yoolaa mpe pə caama-wɛɣɛ,
pa toowa tom kantəkaxa nyəm,
pa ta pəsɛ na pá yoo na pá fiti.
⁷ Yakəpu Iso, waatv wei n nyaasa-wɛ tɔ,
pə yɛɣeta pa kpaɣanəŋ na i caɣalaa kɛ.
⁸ Hai, n kɛ sɔsɔ kɛ,
n mvɣi pááná na awe kpətəna-ŋ?
⁹ Hatoo isɔtaa kɛ n yɔɣɔta nyá huɔle tɔm,
na sɔɣɔntv kpa tɛtv na tɛ caɣa tɛpamm.
¹⁰ Waatv inəɣi n kulaa si n huɔkəna
na í waasi atɛ kɔnyɔntɔɣɔlaa.
¹¹ Ye nyá taa huɔwa,
yɔlv tvɣv-ŋ teeli kɛ,
paa i wɛ pááná sɔsɔɔna taa.

12 **I** siu mə Iso Tacaa ke nɔɔsi na í lá-si.
Mpa pa cɔɔna Iso Sɔsɔ inɔ tɔ,
pá kɔna-ɪ kɔcɔɔŋ.

13 Iso lɛsɛɣi awulumpiya kalampaanɪ kɛ
ɪlɛna pɛ tisi-we tɛfɛ.
Ate awulaa seliyina-ɪ kɛ.

77

Ma sɛlɛmɛɣi Iso lɔŋtaa kɔpantɔ ke laŋwakɛlle kɔyɛɛŋ taa

1 Yetutum si Asafi yontu nti tɔ we
yonyoolaa nyɔɔɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

2 Maa wiina Iso na má heeli-ɪ ma tɔm,
maa wiina-ɪ na í kɛ ŋkraŋɔɔ na ma tɔɔ.

3 Ye ma laŋle wakɛlaa,
ma pɛɛkɛɣi Tacaa kɛ,
na má tɛkɛɣi-ɪ niŋ ke ahoɔ, heɛsɔɔɔ fɛi,
ma luyɔ fɛi si pá puɣusi-m.

4 Ye ma tɔɔsa Iso tɔɔ ma nɔɔsɛɣi kɛ,
ye ma kraɣa lamayaɔɔɛ ɪlɛ ma apalɔ tɔ yɔɔɪ.

5 Tacaa, nŋ tisiɣi si má kpɛti ɪsɛle,
na pɛ cɔɔsɛɣi-m, ma nɔɔ taa fɛi kete.

6 Ye ma huɔ puɔi kancaalaya nyɛnsɪ
na kɔyɛɛŋ wei ɪ tɛɛwa tɔ ɪ tɔm,

7 ma tɔɔsɛɣi ma yontunaa tɔm ke ahoɔ kɛ,
na ma mayasɛɣi hatoo ma taa
na má pɛɛkɛɣi ma huwɛɛ taa.

8 Tacaa n ká lɔ-tɔɔ tam tɔɔ?
Nyá paa kaa wɛɛna-tɔ?

9 N yɛla-tɔɔ kɔpantɔ lapɔ ke tam tɔɔ?
N kaa tasa-tɔɔ natɔlɔɣi heeluyɔ ke paa wulee?

10 Iso tá sɔɔ tá pɛtɔtɛle tɔɔ,
pɛyɛle ɪ ta mu pááná na í yɛle ɪ suulu huɔɔɔ.

11 Ma yɔɔɔta ma taa si mpi pɛ tɔɔ-m wahala tɔɔle si,
Iso taa Iso Sɔsɔ ɪ tasɛɣi-tɔɔ paasɛnau.

12 Ma tɔɔsa Tacaa tɛma tɔɔ.
Mpi tɔ, ma ta sɔɔ nyá lɔŋtaa kɔpantɔ sɔsɔɔntɔ tɔɔ.

13 Maa yɔɔɔti nyá kulapɔtɔ tɛna tɔm,
na má keɛsi nyá tɛma sɔsɔɔna tɔm.

14 Hai, Iso nyá mpaau wɛɛ kɛ tɛnaŋŋ.
Tɔɔɔ kulalaaɔ ŋku ku haŋna-ŋ sɔsɔɔntɔ?

15 Nyayaɛ Iso wei ɪ laki piti tɛma tɔ,
n huɔa nyá tɔŋ ke yɛlaa taa.

16 Nyá tɔŋ ke n yaɔɔna nyá yɛlaa
Yakɔɔɔ na Yosɛɛɔ pa luɔɔɔ nyáma.

17 Hai, Iso, luɔm na-ŋ na sɔɔɔntɔ kra-wi,
na pɛ sele na pɛ kraŋna hatoo pɛ tapɔɔɔ tɛɛ.

18 Ntɛna tɛɔ kpe ɪsu lɔɔŋ luɔm na ku holiɣi.
N tɔɔki nyá nyámá ke paa timpi.

¹⁹ Τευ νυᾶχᾶσυχυ νyaləmәle naaki antulinya ke hola anı a taa, na sɔχɔntv pu tetv na t́ seliyi.

²⁰ Tenku lvm hekυ taa ḱ n hee ný t́χı mpaav, nχɔlv u nyᾶη kv lonte.

²¹ Moisi na Alɔη ke n kpawa isu tiikilaa na pá paasᾶχᾶna ný ýlaa.

78

Iseyeli nýma t́m fei sɔv

¹ Asafi yontu nti pa yookaya na t́ we yonyoolaa nyvvyv tv yontunaa taa t́χɔlv.

Ma ýlaa í nu ma kvseyesətv, í tv ηkpaηη na í nu ma kvɔχɔtv.

² Iso ḱe maa see-me, na má keesəna-meχe lɔη taa t́m.

³ Nti t́a caanaa keesa-tv na t́ nu na t́ nyi-ti t́.

⁴ Pə fei si t́ ηmesi-t́χı t́ piya. Tu keesi t́ piya piya ke Tacaa samtv t́m. Na i toma na piti t́ma wena i lapa t́ pə t́m.

⁵ Iso tvwa kvtvvtv na í su kiiu ke i ýlaa ke Iseyeli taa.

Na kiηη unı í hvli t́a cəsənaa si pele pá seχesi-t́χı pa piya.

⁶ Uena pele pa piya nyi-ti, na sále si t́əwa ile si seχesi-t́χı si piya.

⁷ Uena pá tv Iso ḱe naani pa taa sɔv i t́ma t́ə, na pá t́ki i kvəsəstv.

⁸ Ue pa kaa t́η pa caanaa ikpate. Pele paa ḱe kaanvtvnaa na t́ə kullaa piitim ḱe. Pa fei naani, ṕcɔ paa t́ηχı Iso ḱe teu ke pa ləmayasee taa.

⁹ Ifalayim lvlvvyv nýma mpa pa ḱe t́tɔlaa t́, pa sewa yoou ke kv wule.

¹⁰ Pa t́a t́ki pá na Iso pa nχɔv peelvvyv. Pa kisa i kiηη taa t́nte.

¹¹ Pa sɔəwa Iso kookalənaa na i t́ma səsəna wena i ka yela na pá ná t́.

¹² Iso ka lapa kəkɔlv nyəmnnaa ke Icipiti hɔχɔlvvyv ηku pa yaa si Sowah t́ kv taa ḱe pa cəsənaa isentaa ḱe.

¹³ Iso faya lvm na pá yelev-weχe mpaav na pá tee na í kaa-wəχı huχule isu kolvηa.

¹⁴ Isoηmvtvvyv hvlayana-weχe mpaav ke ilim taa, vlena kv mvyi kəkɔ ke paa ahoο nna.

¹⁵ Iso faya kvkpa mvvyv ke wɔlaya tetv taa na i yelev na pá nyɔv tetv tee lvm.

16 Išo lapu na lum seelaa luna kukpamuyu taa
na pá kpe isi pusi.

17 Ama tá caanaa tɔŋa isɔtaa Išo sɔsɔ ke pɛntanav
na pá kulayi Išo tɔɔ ké wɔlaya tetu taa tɛna.

18 Tá caanaa mayasa Išo ké pa taa si pa naa i waali,
ke timpi pa sɛlɛma-i tɔɔŋaya isi pa sɔɔlaa tɔ.

19 Halɛna pá tɔv Išo si: Nɛ pɛsɛyi na ń cali-tɔyɔ
tɔɔŋaya ke wɔlaya tetu taa.

20 Tampana n mapa kukpamuyu na lum kpe,
na pá hee lɔɔŋ yaa.

Iɛ n pɛsɛyi na ń ha nyá yɛlaa ke tɔɔŋaya na nantu na?

21 M̄puyɔ Tacaa n nuwa na pááná kpa-ŋ
na nyá taa haŋna Iseyeli nyáma isi kɔkɔ,

22 ke timpi pa ta te-ŋ na pa taa tɔ.
Pa ta la naani ké nyá waasuyɔ tɔm.

23 M̄puyɔ n yɔɔtɛna isɔŋmɔntu
na ń tɔli isɔtɔnuyɔ taa nɔnɔsi.

24 Na ń yeke na Manna*fa* hoti pa tɔɔ isi tɛv si pa tɔyɔ.
Iɛtaa tɔɔŋaya ke n ha nyá yɛlaa ke mpv. ^a

25 Iɛtaa tillaa tɔɔŋaya ke n ha-we,
na pá tɔyɔ na pá haya.

26 M̄puyɔ Išo n yelaa na ilim tɛlule heelim má,
na ń kɔna ilim mpɛtɛŋ tɔɔ nyɛm na nyá tɔŋ.

27 Na ń lá na nantu tii pa tɔɔ isi mɔsuyɔ.
Sumasi tuutuuma ke n kɔna-we
isi tɛŋkuna nɔɔsi kanyɛŋa.

28 N lapaya na si hoti tá caanaa tɛsikile
na si cɔɔna pa tɛcayalɛ.

29 Tacaa ha-weye mpi pa nyɔlaya tɔ.
Iɛna pá tɔyɔ na pá haya katatɛlaya.

30 Tá caanaa tɔɔŋaya ka we pa nɔɔsi taa ké,
pa luluy ta tu sɛta,

31 m̄puyɔ Išo táa huuna-we na í kv
Iseyeli ifepiya taa ifepiya.

32 Paa na mpv tɔ, pa ta tɔna nyá kɔkɔɔ nyɛmnaa
na pá tɔŋa isayatuɔnaa ke lapv.

33 M̄puyɔ n kpiisa-we na heelim,
na ń tisi wahala ké pa tɔɔ ke kpakpaa,
na ń si pa weesin tɛnaya.

34 Waatu wei sɛm kɔŋ tá caanaa ilena pá keesɛna Išo nyá tɔɔ
na pá pɛkɛyi si ń kenti pa tɔɔ.

35 Na pá tɔɔsi si n ké pa kukpamuyɔ.
Iɛtaa Išo sɔsɔ ké pa waasulu.

36 Ama pa ntompee ke pa puyusayana-ŋ
na pá looliyi-ŋ na pa nsɛma.

^a 78:24 Manna: Tɔɔŋaya ŋka Išo hawa Iseyeli nyáma ke wɔlaya tetu taa tɔ. Saa unayi pa luwa Icipiti yomle
taa na pa puki Kanaaŋ nyɛntɔ taa.

37 Pa taa τηη-η na pa taa ké teu,
pəyele pa ta təkɪ nʏá na-we mə nəɣə pɛɛlɔvɔ.

38 Paa na mpv, nʏá suulu tɔɔ,
n wiiki ɪsəɣalataa pətɔtəle,
nn wakəlɔyi-we.

N kpaá nʏá tɔɣɪ tam ké,
nn haakɪ nʏá tɔɣɪ nʏá pááná təna taa.

39 Na n̄ tɔɔsɪ sɪ ta caanaa ké yəlaa ke yem ké.
Pa ké heelim mpi pə tɛɛkɪ pə kaa məli tɔɣə.

40 Tá caanaa kula nʏá tɔɔ ké wɔlaya tetu taa
na pá kpaasəɣɪ nʏá pááná tɔ pə fɛɪ kalɔvɔ.

41 Pa ta heesi Iso nʏaɣa maɣasvɔvɔ sɪ pa naakɪ nʏá waali,
na pá kpaasəɣɪ Iseɣɛli Iso Nəηη tu nʏá nʏá pááná.

42 Pa ta tɔɔsɪ Iso nʏá nʏá toŋ tɔɔ
na ɪsəna n ka ɣapa-weɣe kolontu niŋ taa tɔ.

43 Ta caanaa sɔɔ piti təma wena n ka lapa Icipiti tetu taa
na kəkəɓ nʏəmnaa mpa n lapa Sowəŋ həɣəlɔvɔvɔ taa tɔ.

44 N pəsə Icipiti nʏəma pusi lɔm ke caləm
na pá wu sɪ lɔm ke nʏɔɔv.

45 Na n̄ kəna-weɣe kacɔsɪ sɔtv nʏənsɪ
na sɪ nʏɔɔ pa caləm.

Na saleɛ, na aɛ a wakəli-we.

46 Na n̄ tu pa tawa na pa hatəmɔtv ke kutolon.

47 Na n̄ yele na tɛv ɪsəɣav na tɔmpɛɛ
wakəli pa lesɛŋ tuŋ na tuŋ kulɔlɔŋ lɛlɛŋ.

48 Na tɛv tɔmpɛɛ kv pa tɔla
na kv nasɪ pa kaləkəŋ.

49 Mpvvɔvɔ Iso nʏá n mɔ Icipiti nʏəma na pááná sɔsɔəna
na nʏá taa huuna-we na pa laŋa wakəli,
na n̄ tilina-weɣe ɪsɔtaa tillaa wakəllaa kpekəle.

50 N haɣa-we na nʏá pááná ke m̄pvvɔvɔ,
pə taya səm tike ke n tu-we.

Ama n svsə-weɣe wahala taa na pa ɪsɛ.

51 Na n̄ kv Icipiti nʏəma
apalɔpiya kancaalaya nʏənsɪ təna.

Kam lulɔvɔ nʏəma ɪwɪle
kancaalaya nʏəntɛ səpəna mpv.

52 Mpvvɔvɔ n tiika nʏá yəlaa na n̄ tɛəna-we ɪsu
pa ləsɔvɔvɔ heeŋ ke kaləkɔv taa tɔ,

na n̄ tiiki-weɣe wɔlaya tetu taa ɪsu tɔla.

53 N pona-weɣe na naani, sɔɣɔntv fɛɪ-we,
na tɛŋku li pa kolontunaa.

54 Pə waali ké n pona-weɣe nʏá tetu nəηη nʏəntv taa
ké pvvɔvɔ ŋku n mɔwa tɔ kv tɔɔ.

55 Na n tɔɣəntɪ Kanaəŋ piitimnaa na n tala
yəlaa ke pa tetu na n̄ su Iseɣɛli

kpeka yəlaa ke pa tɛɛsɪ taa.

56 Paa na mpv tɔ pá maɣasa ɪsɔtaa Iso Sɔsɔ nʏá

na pá kuli nyá tó,

pa ta tóki nyá kusəsuto.

⁵⁷ Pa hatələna Tacaa nyá na
pá pəsı tetelataa isu pa caanaa.

Pa yəələyi apalotv ké isu
təv ηku kv hika fitaa tó.

⁵⁸ Tá caanaa kusa Iso nyá nyá pááná na pa təfəenlənaa
na pá kusı nyá isesemle na pa tuη.

⁵⁹ Iso n nu mpv ləna pá kusı nyá pááná
na n kpiisi Iseyeli nyəma na toη.

⁶⁰ Na n lə nyá təyaya ηka ka taa
n ka we nyá yəlaa hekv ke Silo tó.

⁶¹ Na n yele na kolontunaa ləeki nyá atakaa
wei i huləyi nyá toη na nyá teeli tó.

⁶² ləna n mv pááná na nyá yəlaa,
na n yele na pá kv-we.

⁶³ Yoou kowa ta caanaa ifepiya,
pa pələa ta hiki mpa paa saa tó.

⁶⁴ Pa kowa pa kətəlaa ke yoou taa,
pa leela ta wii-we.

⁶⁵ Mpyv Tacaa n kulaa isu tomtoolu,
yaa sulm cekvov yoolaa taa yoolu isəntə tó.

⁶⁶ Na n kv nyá kolontunaa na pá təηa sewa,
na n tv-weye fəele ke tam tó.

⁶⁷ Paa na mpv n ləwa Yosəfv təyaya,
n ta ləsi ləlayim kpekəle nyəma mpe.

⁶⁸ Ama Yuta kpekəle na Siyəη
pyv ke n səlaa na n ləsi.

⁶⁹ Na n ηma nyá təsəele na tó kuli səsam
na tó wee toη isu tetv nti n su tam tó tó.

⁷⁰ Na n ləsi nyá təmlə tv Tafiiti.

Ntiyile taa ké n polaa na n kraya-i.

⁷¹ Kaləkv waali ké n kraya-i.
Si i pəsı i yəlaa Iseyeli nyəma
mpa n səla teu tó pa tiikulu.

⁷² Tafiiti ná tiika-weye
na lotu kvlm tv na ləmayasəe.

79

Tacaa, tə hotaa ké, kə tá waasvov

¹ Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyvov tv yontunaa taa təyələ.

Hai, Iso, krai nyəma wata nyá tə,
na pá wakələyi nyá təsəele nahη nyənte.

Pa pəsə Yosələm ke ncaale kəηmaaya.

² Pa kv nyá təmlə nyəma na pá peti
kpelij na taale wontu.

3 Na nyá yəlaa kupaama caləm kpré na pá cəəna Yosalem icate,
nəxəlv ta kəə si í pi-wé.

4 Tə pəsa mpusi puləv t́a cəlo nyáma ké,
na mpa pa cəəna-tv t́o pa wəhijí-tv
na pá tuliyi-tv ntompee.

5 Hai, Taca, pəlee ké nyá t́aá ḱa h́eəsi-tv kpanav
na nyá pááná yele-tv nyagav isu kəkə?

6 Piitimnaa na kawulasí nsi si ta nyí-ŋ
na si seeki-ŋ t́o, nsəyi pu wé si ń muna pááná.

7 Mpi t́o, pa kuu Iseyeli nyáma wontu,
na pá wakəli pa t́acayale.

8 Taa t́əəsi t́a isayav kupaətv t́ə.
Ama nyəni t́a pətətəle na ń kəə t́a kin ke ləŋ.
Mpi t́o, t́ə wé wahala taa ké.

9 Hai, waasi-tv, t́a nyvəv Yátv Iso,
na pá tv nyá h́ətə ke teeli.
Ya-tv na ń kpiisi t́a isayav ke nyá h́ətə t́ə.

10 Pepe t́ə ké piitimnaa ḱa pəəsəyi si:
Leyə pa Iso iní i mələnaa?
Pə wé ké si ń ləeti-wəyē
nyá təmle nyáma səm ke t́a isəntaa na pá ná.

11 Ke ŋkpaŋ na ń nu saləkətənaa wula,
na ń yá mpa pa kvəv pəle pa t́owa t́o na nyá toŋ səsəəŋ.

12 Taca, feli t́a cəlo nyáma ke kvəv ŋku
pa tv-ŋ t́əv təm naatosompəvəvə.

13 Ama t́a ké nyá yəlaa ké.
Tayale kaləku na nyayale tiikilu.
Tu seeki-ŋ tam t́ə ké na t́ə saŋ-ŋ.

80

Iseyeli tiikilu nyá, nu

1 Asafi yontu kvətəsvt nti pa yookina saŋku
na t́ə wé yonyoolaa nyvəv tv yontunaa taa t́əvə.

2 Hai, Iseyeli nyáma tiikilu, ke ŋkpaŋ.
Nyá tiikiyina nyá yəlaa isu kaləku.
Isotaa taŋlaa t́ə ké nyá t́acayale wé, huli nyá ti.

3 Huli nyá toŋ na ń kəə ń waasi-tv
Ifəlayim na Pəncamé na Manasee pa isəntaa.

4 Hai, Iso kvəsi-tv na ń kəəsi nyá isə
na t́a t́ə na pá ya-tv.

5 Hai, Iseyeli Iso Taca,
pəlee ké nyá t́aá ḱa yele kpanav ke nyá yəlaa sələməŋ?

6 Nəxəse ke n caləyi nyá yəlaa
na isəlv kví-wəyē svlv nyəm
na pá t́ələsəyi mpəle.

7 N yelaa na t́ə pəsi mpi pə yoosiyi

tá na tá cə́lɔ nyáma tɔ.
 Na tá kolontunaa náá wɔŋɪɪ-tv.
 8 Isɔ́taa na atɛ pə́ tv Isɔ́ kʊsɪ-tv.
 Kɛɛsɪ nyá isɛ na tá tɔɔ na pə́ ya-tv.

9 N kɛ́ɛsa lɛsɛŋ tʊɣu kɛ Icipiti
 na ń tɔɣɔnɪ yə́laa na ń sɔ-kv.
 10 Na ń tayanɪ-kv na kv tɛɛ
 na kv sʊ́ tɛtv.
 11 Kv waasa pɔɔŋ kɛ kv isotom,
 na kv piliŋasɪ wɛ isɪ Isɔ́ tɪŋ sɔsɔŋ.
 12 ɪlɛna kv piliŋasɪ hɛlɪ na sɪ polo tɛŋku
 na kv akpaa kɛ pɔɣɔ sɔsaya.

13 Pepe tɔɔ kɛ́ n pɛla kalaanaa sɪ
 mpatɔntaa í wakəlɪ-kv?
 14 Hɔ́tʊɣv taa teele ka tɔɣɔ-kv,
 na taale wontu náá pəsɪ-kʊɣv tɔ tɔɣɔnaya.
 15 Atɛ na isɔ́taa pə́ tv Isɔ́ kɔɔ.
 Kʊsɪ nyá isɛ kɛ isɔ́taa tɛna na ń nyənɪ.
 Paasəna lɛsɛŋ tʊɣv kʊŋɛ.
 16 Kenti mpi nyá niŋ sɔwa tɔ
 na apalɔpɔyaya ŋka n lə́sa nyá tɪ tɔ.

17 Mpa pa seta-kv na pa wɔ-kv tɔ,
 nyaasɪ-wɛ na pá saali yem.
 18 Tənɪ nyá ŋkpaləŋa kɛ yʊlv pəyaya ŋka n lə́saa
 na ká wɛ nyá ntɔɣɔŋ tɔ tɔ ka tɔɔ.
 19 ɪlɛ tɔ kaa tasa-ŋ hatələnau.
 Yele na tɛ́ wɛɛna weesʊɣu na tɛ́ yaaki nyá hətɛ.
 20 Hai, Taa, atɛ na isɔ́taa pə́ tv,
 kɛɛsɪ nyá isɛ na tá tɔɔ na pə́ ya-tv.

81

Ye ma yə́laa ka nuna-m

¹ Asafi yontu nti pa yookina saŋkv na tɛ́ wɛ
 yonyoolaa nyʊɣv tv yontunaa taa tɔɣɔlɔ.

² ɪ yoo tá kentilu Isɔ́ kɛ́ yontu na laŋhʊlɔmlɛ.
 ɪ wiliti Yakɔ́pɔ Isɔ́ kɛ́ laŋhʊlɔmlɛ kawilitaya.
³ ɪ yoo-ɪ yontu na akilimanaa
 na cəməŋ na saŋkʊnaa.
⁴ ɪ hʊlɪ tutuun kɛ́ isɔ́tv kʊfalɔ acima kʊyaku wule,
 na ɪ hʊlɛməŋ acima nyəŋkv wule.
⁵ Mpi tɔ, pə́ kɛ́ Isɛyɛlɪ nyáma kɛ kiiu kɛ́.
 Mpi Yakɔ́pɔ Isɔ́ sɪwa tɔɣɔlɛ.
⁶ Nti ɪ tv Yosɛɛfv lʊlʊɣv nyáma kɛ
 waatv wei ɪ tii Icipiti nyáma tɔɔ tɔɣɔlɛ.

Ma nuwa nɔɣɔ ŋka ma ta nyɪ tɔ sɪ:
⁷ Ma tisa sɔyala yun nyəna kɛ nyá nyʊɣv taa na má sɪ,

na nyá niŋ yele tǎku yuŋ nyǎŋku.

⁸ Lanwakǎlle maɣana-ŋ na ń má kapuka na má ya-ŋ,
na má cǎ-ŋ tɛv hǒla taa.

Na ma maɣasi-ŋ si ma naa nyá waalǎyi Melipa lom cǎlo.

⁹ Ma yǎlaa í nu ma kǔkraalǎtv.
Ye lseɣeli yǎlaa ka nukayana-m,

¹⁰ tɔɣv kǔlalaav taa weɛ mǎ tɛ.

Pǎyele í taa luŋ tɔɣv nakǔli.

¹¹ Maɣale Tacaa mǎ lǎw wei í lǎsa-meɣe

Icipiti tetv taa tǎ.

Í haá mǎ nǎosi na má suuli-si.

¹² Ama ma yǎlaa me í ta nu ma nǎwǎ.

lseɣeli nyǎma ta nuna-m.

¹³ Ilena máá yele-meɣe mǎ lanƙrusǎŋ nu í taa.

Na í tǎŋ mǎ maɣamaɣa mǎ layatv.

¹⁴ Hai, ye ma yǎlaa lseɣeli nyǎma ka nukayana-m
na pá tǎŋ ma mpaav taa.

¹⁵ Maa tisa pa kolontunaa tǎfe ke nǎwnǎ
na má kǔli pa tǎw.

¹⁶ Ile Tacaa má, ma kolontunaa ká yele pa tí hǎm
na lseɣeli nyǎma me mu cayaana mǎ tǎyi tam tǎw.

¹⁷ Waatv inǎyi maa calǎyi-meɣe tǎɣnaya kǔpaŋka
na má cele-meɣe kǔkraamɔɣv taa tuŋ na í haya.

82

lǎw haana yǎlaa tǎnaya tampana tǎŋɔɣv

¹ Asafi yontu nti tǎ we yonyoolaa
nyɔɣv tv yontunaa taa tǎɣǎlo.

lǎw sǎŋa í kotuɣv taa ké isǎtaa nyǎma heku
na í hulǎyi tampana tǎŋɔɣv.

² Pǎlee ké í ká yele yǎlaa faɣasɔɣv ke huule taa,
na tasǎkǎle nyǎma ke tampana hav?

³ Í tǎŋ tampana ke ícam na sulav pa tǎm taa.
Na í ha kǔnyǎntǎɣǎlv na kǔnyǎntv ke pa tampana.

⁴ Í waasi ícam na kǔnyǎntǎɣǎlv,
í fiti-weɣe asayaá sǎkpaŋ taa.

⁵ Ama í ta nyi pǔlv,
pǎyele u cekǎɣǎna pǔlv,
sǎkpetɔɣv taa ké í tǎŋ.

Ilena tetv kila tǎna seliyi.

⁶ Maa tǎmaɣa si í ké lǎw Sǎsǎ lǔlvɔv nyǎma.

Hǎli í tu ké isǎnaa.

⁷ Paa na mpv tǎ,

í ká si ké isv yǎlaa,

na í hoti isv paa awulumpu wei.

⁸ Hai, lǎw kǔli na ń huuna antulinya.

Μπι τῶ, n κέ πιitimnaa t̄ana tv κέ.

83

Is̄o ȳalaa mpa piitimnaa l̄alaa tv̄yi kov̄yō̄h t̄o pa sal̄om̄ȳv

¹ Asafi yontu nti t̄o w̄e yonyoolaa
nȳv̄ȳ tv yontunaa taa t̄ȳl̄o.

² Hai, Is̄o, taa s̄ú, taa h̄eesi.
P̄eyele taa c̄aya yem.

³ Nyá kolontunaa ta c̄aya t̄epam̄m,
mpa paa caaki-η t̄o pa k̄usa nȳō̄h.

⁴ Pa caki nyá ȳalaa ac̄aya na acilayatu,
pa kotiyi na pá ȳō̄t̄ȳi mpa pa t̄ō n kentaa t̄o pa t̄am̄.

⁵ Na pá yaaki t̄ama si pá k̄piisi
Is̄eyeli nȳō̄ma ke piitimnaa h̄eku,
na n̄ȳl̄o i taa t̄asa pa h̄ate ke t̄ō̄s̄ȳv̄.

⁶ Nyá kolontunaa k̄penta k̄ol̄om̄ na
pá p̄eeli nyá t̄ō κέ n̄ȳl̄o.

⁷ M̄p̄eyele It̄am̄ nȳō̄ma na Is̄amayeli nȳō̄ma
na Mow̄aru nȳō̄ma, na Akaa na K̄epaali p̄e nȳō̄ma.

⁸ Na Amoni nȳō̄ma na Amaleke nȳō̄ma
na Filiisi nȳō̄ma na pá s̄ō̄s̄ana Tīi nȳō̄ma t̄ō̄t̄o.

⁹ Asilii nȳō̄ma maγamaγa ná s̄ō̄sa pa t̄ō
na pa k̄v̄li L̄ō̄ti l̄vl̄ȳv̄ nȳō̄ma t̄ō.

¹⁰ Hai, Is̄o lana-w̄e is̄u n ka lap̄u Matiyah nȳō̄ma
na Sisela na Yapeh ke Kis̄ōh l̄ō̄v̄ n̄ȳl̄o t̄o.

¹¹ Pa ku-w̄eȳe Haloti na p̄e la tet̄u ke mus̄ōh.

¹² La pa awulumpiya is̄u Ol̄ep̄i na Sep̄i,
na n̄ l̄á pa awulaa t̄ana is̄u Sep̄a na Sal̄om̄una.

¹³ Μπι τῶ, p̄ele paa ȳō̄t̄ayana si
pa l̄eek̄ȳi Is̄o t̄ac̄ayal̄naa.

¹⁴ Ma Is̄o, la-w̄e is̄u kacuculaya
yaa nyutu nti heelim k̄pak̄ȳi t̄o.

¹⁵ Yaa is̄u k̄ō̄k̄ō muk̄ȳv̄ h̄ō̄t̄ȳv̄ t̄o
yaa ka muk̄ȳv̄ p̄ȳv̄ nyutu t̄o.

¹⁶ Yele nyá tev̄ heelim t̄ō̄z̄ō̄n-w̄e
na nyá kacuculaya anaam l̄á na pá sele.

¹⁷ Tacāa yele na f̄ēle kra-w̄e,
na pá p̄eeki nyá h̄ate.

¹⁸ P̄ó liȳiti-w̄e na pá tv-w̄eȳe s̄ō̄z̄ō̄nt̄v̄ taa κέ tam̄ t̄ō.
Pá tv-w̄eȳe f̄ēle na pá lé.

¹⁹ T̄ena pa c̄ek̄ana si nyá tike ke pa yaa si Tacāa.
Nyagal̄e is̄ō̄taa Is̄o S̄ō̄s̄o ke tet̄u t̄ana taa.

84

Mpa pa puki Yosalem ke is̄ō̄s̄ēv̄ t̄o pa yontu

¹ Kolee nȳō̄ma k̄pek̄ale yontu nti pa yookina Kat̄i tv c̄am̄ȳv̄
na t̄o w̄e yonyoolaa nȳv̄ȳ tv yontunaa taa t̄ȳl̄o.

² Hai, Tacaa, pə təna pə tv,
nyá təcayale tewaya hali.

³ Pii laki-m ləŋ si má sɔv Tacaa təyaya taya tɔɔ
na má sá Iso weesuɣu tv na laŋhɔlɔmlɛ kawilitasi.

⁴ Sumpwɔw wɛna i təcayale,
na keŋkehilaɣa ke tante nte
tə taa ka tɔɣi ka piiŋ tɔɣɔ
nyá kɔtasi tɔlate kiŋ.

Hai, ma wulav na ma Iso.
Tacaa, pə təna pə tv.

⁵ Leleni nuɫaa nté mpa pa wɛ nyá təyaya taa tɔ,
paa səŋi-ŋ tam tɔɔ ké.

⁶ Mpa pa tekiyi-ŋ tɔɣɔle laŋhɔlɔmlɛ nyáma,
nyá hasəyana pa nɔɔheɛ tɛɛ.

⁷ Waatu wei paa tɛsəyi Paka*fa* tɛtɛkale tɔ,
Iso ká pəsi-tɛɣe hila nyante,
na salan tɛv kooli-tɛɣe kɔpantu. ^a

⁸ Pa tɔŋ sɔsəyi pa tante taa ké,
na pá kɔtəyana timpi paa səŋ Iso
isɛntaa ké Siyɔŋ tɔ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isɔtaa pə tv nu ma kɔsələmɔtv.
Yakɔrv Iso ke ŋkpaŋɣu.

¹⁰ Hai, Iso, nyaɣale tá kɔpante,
nyəni wei n ləsaatɔ i isɛntaa.

¹¹ Kuyaku kɔlɔmɔɣu cəyav ke nyá təyaya taa
lapa sana na kuyeyi iyaya (1000) cəyav ke kpaɪ taa.
Ma sɔɔlaa si má səŋ ma Iso təyaya nɔnɔɣɔ
na mpi maa caya isayav nyəŋka taa tɔ.

¹² Tacaa nyá həla nté ilim na kɔpante.
Nyá haana pɛɛɛɛ na teeli.
Nŋ pɛŋ kɔpantu natələyi mpa
pa tɔŋ siyisuyu taa tɔ.

¹³ Ate na isɔtaa pə tv Tacaa,
wei i tekiyi-ŋ tɔɣɔle laŋhɔlɔmlɛ tv.

85

Tacaa yəɣɔtəyi həɛsvyɔ tɔm

¹ Kolee nyáma kɔkəle yontu nti tɔ wɛ
yonyoɔlaa nyɔvɔ tv yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso, n hula nyá tɛtv ke pɛɛɛɛ ké,
na ŋ məŋna Yakɔrv nyáma mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ.

³ N kpiisa nyá yəlaa isayav
na ŋ tayanɪ pa tɔwakəllɛnaa.

⁴ N kv nyá pááná sɔsɔna təna
na ŋ həɛsi-yɛɣe tá tɔɔ.

^a 84:7 Paka: Wula ke pa yaa mpv na pa tɛ taa.

⁵ Hai, tá waasɔlv lso məŋna-tv ɪsu tu wɛv tɔ,
na ń kv nyá páána ké tá tɔɔ.

⁶ Nyá taa ká kpana-tɔyv tam tɔɔ
na ń tɔki-tv na nyá taa na ps polo
lɔlvŋ loosi loosi na?

⁷ N kaa ha-tɔyv weesuyv
na tɔ yɔlɔna-ŋ?

⁸ Taca yele na tɔ ná nyá kvpantv
na ń yá tá nyɔyv.

⁹ Iso Taca kvɔɔɔtɔtv ké ma nukv.

Mpi tɔ, heesuyv tɔm ké n yɔɔtɔyɔna nyá yɔlaa
na mpa pa nukɔna-ŋ tɔ sɪ pa taa məli kvmeleɛtv taa.

¹⁰ Nyá nyɔyv yavv kvɔtɔna mpa pa nyana-ŋ tɔyɔ
ɪena pə kɔna nyá teeli ké tá tɔtv taa.

¹¹ Kvpantv na tampana tɔŋyv pə sulaa,
na heesuyv na siyisyv pə wayalı tɔma.

¹² Tampana tɔŋyv lukɔna tɔtv tɛ ké,
ɪena siyisyv náá luna ɪɔtaa.

¹³ Taca mayamaya ká kɔna kvpantv
na tá tɔtv náá lɔl tə kɔlvɔlv.

¹⁴ Tampana tɔŋyv wɛ nyá nɔyɔ tɔɔ ké
na á heeki-ŋ kvpatɛ ké mpaav taa.

86

Ma yaaki-ŋ ma laŋwakəlle taa

¹ Səlvɔyv ŋkv kv wɛ Tafiiɪ yontu takəlaya taa tɔ.

Hai, Taca ke ŋkpaŋyv na ma tɔɔ na ń cɔ-m.

Mpi tɔ, ma ké kvɔyɔntv ké na wahala tv.

² Ma ké kvpaŋ ké, kenti ma tɔɔ.

Ma Iso, ma ké nyá tɔmle tv ké,
ma pɛta-ŋ ma ti, waasi-m.

³ Taca nyɔni ma pɔtɔtɔle.

Nyaya ma wiikina paa ifemle nte.

⁴ Nyá tɔɔ ké ma keesanaa.

Ue heesi nyá tɔmle tv ma, ma laŋle.

⁵ Taca, n ké kvpaŋ ké,

na ń hvlyɪ suulu.

Nyá kvpantv tɔɔwa mpa pa yaaki-ŋ tɔ pa tɔɔ.

⁶ Taca ke ŋkpaŋyv na ma kvsvəlvɔtv

nu ma wiinaav.

⁷ Ma yaaki-ŋ ma laŋwakəlle kvyeŋ taa ké.

Mpi tɔ, n nukv ma nɔyɔ.

⁸ Hai, Taca, kvntɛ natəli tə ta nɔyɔsana-ŋ,
pəyele nɔyɔlv u pəsəyɪ na í la nyá tɔmle natəli.

⁹ Piitinnaa mpa pa tɔna n ŋmawa tɔ,
paa kɔɔ na pá hɛnti-ŋ atɛ,

na pá tʉ nyá hæte ke teeli.

¹⁰ N ké səsə ké, na n laki kəkələ nyəm,
nyá tike nté tampana Iso.

¹¹ Hai, Tacaá huli-m nyá mpaan,
maa tə nyá tampana taa.

Tʉ ma taa na má weena nyá səyontʉ.

¹² Tacaá, ma Iso maa sa-ŋ na lotu kulbmtʉ,
na má tʉyɪ nyá hæte ke teeli ke tam tə.

¹³ Nyá kʉpantʉ təwa ma tə ké,
na ń yaki ma ləsaŋa ke atətəle lumaŋ taa.

¹⁴ Hai, Iso, kalampaanɪ nyáma kʉla ma tə,
mʉsuntʉnaa kpekəle caaki ma weesuyʉ ləsuɣʉ.

¹⁵ Ama Tacaá, nyá ké suulu tʉ ké,
na ń wena pətətəle.

Nn mʉyɪ pááná ke ləŋ,

nyá kʉpantʉ təwa,
na n laki isəna n suwa tə.

¹⁶ Nyəni ma pətətəle na ń keesəna ma tə,
ha nyá təmlə tʉ maŋa toŋ.

Ma ké nyá nyəŋ ké waasi-m.

¹⁷ La-m mpi pə hʉləyɪ nyá kʉpantʉ tə,
ma kolontʉnaa í ná na pə tʉ-wɛyɛ fɛɛle.
Mpi tə, nyá waasəŋəna-m na ń heesəyɪ ma lanle.

87

Yəlaa təna ɪcate maŋamaŋa kele Siyəŋ

¹ Kolee nyáma kpekəle yontu nti tə wɛ
yonyoolaa nyʉyʉ tʉ yontʉnaa taa təŋə.

Tacaá nyá sɪna Siyəŋ ɪcate ke pʉʉŋ nanŋ nyəŋ tə.

² Ntɛyɛ n kəla səɔlʉyʉ ke
Yakəpʉ nyáma acalɛɛ təna taa.

³ Teeli təm ke pa yəŋtəyɪ
Iso ɪcate nyá, nyá tə.

⁴ Mpa pa nyəma-m tə pa ɪsentaa ké
ma yaaki Icipiti na Papiloni na
Filiisi na Tiiri na Itiyopii pə nyáma.
Tətʉnaa mpe pa taa ké pə lʉla-wɛ.

⁵ Ama ye Siyəŋ ɪcate ɪɛ tə taa ké
pə lʉla yəlaa təna.
Isətaa Iso Səsə yəŋtəna-tɪ.

⁶ Tacaá kaləyɪ yəlaa na ɪ ŋmaaki sɪ:
Siyəŋ kele paa wei ɪ ɪcate maŋamaŋa.

⁷ Hai, Iso ɪcate nyá, yonyoolaa na paalaa
pa kʉpəntəna na pa yəŋtəyɪ nyá teu təm.

88

Wei sɔm kpeɣetɔnaa tɔ ɪ sɔlɔmɔvɔ

¹ Kɔlee nyáma kpekále yontu nti tɔ wɛ
yonyoolaa nyɔvɔ tɔ yontunaa taa,
na tɔ ké laɲwakállɛ nyɔntɔ nti
ɪsɔlahi tɔ Hemaɲ yooowa tɔɔlɔ.

² Taaɔa ɪsɔ, ma nyɔvɔ yáɔvɔ,
ilim na ahoɔ kɛ ma wiikina-ɲ.

³ Mu ma kɔsɔlɔmɔvɔ kɛ nyá kɔpantɔ tɔɔ.
Kɛ ɲkpaɲɔvɔ na ɲ nu ma wiinaɔ.

⁴ Mpi tɔ, wahala nu-m ké,
na má kpeɣetɔna sɔm tɔtɛɣɛtɛɣɛ.

⁵ Ma wɛ mpa pa tiiki pɔlaav taa tɔ pa looɲa taa ké.
Ma wɛ ɪsu yɔlv wei ɪ fɛina tɔɲ tɔ.

⁶ Sɔtaa hɛkɔ kɛ ma hɛntaa
na má nɔɣsɔna ɪsu mpa pa kɔwa na pá husi
pɔlaav taa na pá faya nyana-wɛ,
na nn tɔɔsɔɣi pa tɔm tɔ.

⁷ Pɔvɔvɔ lumaɲ nyɔɲkɔ taa ké n pɛta-m,
sɔkpeɣɔvɔ taa ké pɔvɔvɔ anaam taa.

⁸ Nyá pááná tii ma tɔɔ ké
na á ta-m ɪsu lɔm hɔla.

⁹ N hatɔlɔna-m ma cewaa
na ɲ pɔsi-m ɪsu acaalɔvɔ
pɔlv kɛ pa ɪsɛntaa.

Pɔ tɔka-m pɔ fɛi luɔ.

¹⁰ Wahala nyɔɲsa ma ɪsɛ ké.

Paa ifemle nteye ma yaaki-ɲ Taaɔa,
na má tɛkɔɣi-ɲ niɲ.

¹¹ Sɔtaa kɛ n lakɪ piti tɔma na?
Paa kɔlv na pá sa-ɲ?

¹² Sɔtaa yɔɣɔtɔɣi nyá kɔpantɔ tɔm kɛ pa tɛɣɛ?
Yaa nyá teu tɔm kɛ pa yɔɣɔtɔɣi atɛtɛle taa?

¹³ Nɔɣɔlv ta nyi nyá kɔkɔlv
nyɔmnaa tɔm kɛ sɔkpeɣɔvɔ taa.
Pɔyele pa ta nyi nyá siɣisuyɔ tɔm kɛ
tɛtv nti tɔ taa yɔlaa wɛna lɔsɔɔv tɔ.

¹⁴ Hai, Taaɔa, nyaya ma yaaki si ɲ waasi-m
na má sɔlɔmɔɣi-ɲ paa tanaɲ ɲku.

¹⁵ Taaɔa, pepe tɔɔ ké n lɔ-m
na nn caaki si ɲ na-m?

¹⁶ Ma ké kɔnyɔntɔ kɛ hatoo ma pɔcaatɔ ké
na má wɛ sɔm nɔɣɔ taa,
na má tɔki sɔɣɔntɔ nti n tv-m tɔ tɔ wahala.
Pɔ pɔsa ma laɲle ké.

¹⁷ Nyá pááná huuna-m ké ɪsu kɔkɔ,

na nyá sɔyɔntu sɔsɔɔntu wakələyi-m.

¹⁸ A liki-m paa ifemle nteye isu lum
na á watəyi-m na paa timpí.

¹⁹ N hatələna-m ma cewaa na ma taapalaa təna,
səkrɛtɔyɔ kɛ pə yelina-m.

89

Nɔɔsi nsi pa su Tafiti tɔ si wɛ le?

¹ Isələhi tɔ Itaj yontu.

² Tacaa nyá kɔpantɔ tɔm kɛ maa yooki yontu kɛ tam,
na ma heeliyi nyá tampana tɛɲɔyɔ tɔm kɛ paa pələe.

³ Mpi tɔ, ma yɔyɔtaa si:

Nyá kɔpantɔ wɛ tam tɔ kɛ na tɔ sika isɔtɔnyɔyɔ taa.

⁴ Ma na ma tɔmlɛ tɔ Tafiti wei ma lɔsaa tɔ tɔ pɛɛla nɔyɔ
haləna má yɔyɔtɔ na má tuu si:

⁵ Maa yele na nyá kawulayɔ wɛɛ tam,
na má lɛɛtəyi ka taa kɛ nyá lɔlɔyɔ nyəma.

⁶ Hai, Tacaa, isɔtɔnyɔyɔ huləyana nyá teu
na nyá kɔpantɔ kɛ samaa taa.

⁷ Awe pəsəyi na í kɛɛsəna Tacaa nyayɔ isɔtaa?
Nyá pəyalaa taa awe nəyəsəna-ŋ?

⁸ Iso ŋ kɛ sɔsɔ kɛ isɔtaa samaa taa kɛ,
na pa təna mpa pa cɔɔna-ŋ tɔ pa nyajna-ŋ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isɔtaa pə tɔ,
awe wɛ isu nyá?

Toma na teu pə tɔ-ŋ hɛkɔ.

¹⁰ Nyá ŋmakələna tɛɲku na í kalampaanɔ,
ŋ hɛɛsəyi í lum kɛ waatɔ wei pə kɔləyana pááná tɔ.

¹¹ Nyá nanɛna Icipiti isu sətɔ,
na ŋ yasɔ nyá kolontunaa na nyá niŋ toŋ.

¹² Nyá tənna isɔtɔnyɔyɔ na tɛtɔ.
Nyá sɔna antulinya na í taa nyəm təna.

¹³ Nyá lapəna ilim ntɔyɔŋ na pə mpətəŋ
na Tapɔɔ na Hɛɛmɔŋ pɔɔŋ saŋ nyá hətɛ.

¹⁴ Nyayalɛ toŋ sɔsɔŋ tɔ,
nyayalɛ pəsɔyɔ sɔsɔŋkɔ tɔ.

¹⁵ Nyá kawulayɔ kite ntɛ tampana tɛɲɔyɔ na siyisuyɔ
na kɔpantɔ na teu kɛ nyá nɔyɔ tɔɔ.

¹⁶ Yələa mpa pa nyəmá nyá
akantələ wula tɔyɔlɛ lelenɔ nɔlɔa,
nyá isɛntaa kɛ pa wɛ tam.

¹⁷ Pa laŋlɛ hɛɛna nyá hətɛ kɛ kutamsa,
na pá saŋ pa tɔ na nyá siyisuyɔ.

¹⁸ Pa toŋ teeli kɛɛ nyá,
nyá kɔpantɔ kpaasəyana tá toŋ.

¹⁹ Tacaa kɛɛ tá kɔkɛntuyɔ,
Isɛyɛlɔ nanɛ tɔ ntɛ tá wulav.

20 Kuyaku nakuli n yəχətəna
nyá kvsəəlv ke toosee taka taa si
n ha nyá toŋ ke aka,
na ń təə ifepu ke yəlaa taa.

21 N hika nyá təmlə tv Tafiiiti,
na ń ləsi-ı na ń pəli-ı kətaya nim.

22 N ká sənə-ı na toŋ,
na ń pəsi-ı yulv toŋ tv.

23 Kolontu kaa tuti-ı,
yulv isayav ná kaa pəsi-ı.

24 Nka nanŋi ı kolontunaa ke ı nəχə təə,
na ń má mpa paa caaki-ı tə.

25 N ká lapı-ı nyá kəpantv,
na ı toŋ kpaakəna nyá hətə.

26 N ká tv ı niŋ taa ké tənku,
na ń yelev na í pəsi pusi.

27 Halı n ká yaa-ı na í tə si:
Nyayale ma caa ləə na ma nyəyυ yarv kəkpaŋyυ.

28 İlena nyaa pəsi-ı nyá pəyalv kancaalaya nyəŋ
wei ı ké atə awulaa səsaa təna taa səsə tə.

29 N ká su-ı kəpantv ke tam təə,
pəyele nəχə ŋka nyá na-ı
ı pəelaa tə ka kaa layasi.

30 N ká yelev na ı ləlvυ nyəma wəe tam təə,
na ı kawulaya náá leeli isı isətənyυ.

31 Ye ı ləlvυ nyəma ləwa nyá kiin
na pá kisi nyá kvsəsutv ke tənυyυ,

32 ye pa kisiyi nyá kvtətv
na paa təkəyi nyá kvsəsutv,

33 İe n ká caa kpatvυ na ń həna pa ŋkpaŋyυ
na ń má-wəye pa isayato təə.

34 Ama n kaa pə-wəye nyá kəpantv,
pəyele n kaa pə-wəye nyá teu.

35 N kaa yəki nyá nəχə pəeləyυ.
Pəyele n kaa layasi nti n yəχətəna tə.

36 N təma tuunav na nyá tənəŋ wəetv,
n kaa pəsi ń looli Tafiiiti.

37 Tafiiiti ləlvυ ka wəe tam təə ké,
na ı kawulaya kumte wəe nyá isəntaa isı ilim.

38 Na í leeli isı isətə,
ını ı kəna aseeta tv kəpaŋ wei ı wə isətənyυ taa tə.

39 Paa na mpv pááná kpa-ŋ na ń lə wulav wei n ka ləsa
na ń pəli nim tə na ń yelev-ı na í hoti.

40 N yəka nəχə ŋka nya na nyá təmlə tv ı pəelaa tə
na ń wakəli ı ntenuyυ na ń lə-kuyv atə.

41 N yəka ı koloosi toŋ nyənsı təna,
na ń pəsi ı koloosi acaləe ke ncaa.

42 Mpatəntaa təna kuuki ı wontu ké,

na i cəlb nyáma paakəna-i.

⁴³ N kpaasa i kolontunaa apalɔv,
na ń la na mpa paa caaki-i tɔ pa laɲa hee.

⁴⁴ N kuwa i yoou wontu laɲ.
Pəyele n ta sənə-i yoou taa.

⁴⁵ N leeka i kawulaya toɲ,
na ń pəsi i kumte ke kpentəlası ke ate.

⁴⁶ N pasa i ifepile pusi,
na ń tu-i feele.

⁴⁷ Hai, Taca, pəlee ké n ká heesi nyá təyi ɲmesuyɔ?
Na nyá pááná kpaasuyɔ isu kəkɔ?

⁴⁸ Tɔɔsi ma tɔm, yulv weesuyɔ kəla topi ké,
pə nəɣəsəna ké isu n ɲma yulv ke si n pəsəyi-i yem.

⁴⁹ Yulv nəɣəlv i fei si i kaa si.
Awe pəsəyənə na í yá i təyi atətəle taa?

⁵⁰ Taca, leye nyá laɲtaa kɔpantv
nti n ka su Tafiti ke nəɣɔ tɔ tə saalaa?

⁵¹ Taca tɔɔsi mpusi wei nyá təmle nyáma tɔyɔ-m tɔ,
tɔɔsi si ma nɔka yəlaa samaa.

⁵² Hai, Taca tɔɔsi kɔtɔyɔ ɲku nyá kolontunaa
tɔvki nyá ləsəlv təntə tɔɔ tɔ.

⁵³ Taca hətə səsəle nté teeli nyəntə ke tam tɔɔ.
Isə í kəna mpv, Isə í kəna mpv.

TAKƏLAYA LIYITI NYƏŊKA

90

(Yontu 90–106)

Yulv we tənaya, Isə ná we tam tɔɔ

¹ Isə yulv Moisi kəsələmvɔ.

Hai, Taca, nyá kəna tá kɔlvɔyɔ
tətɔle ke too laɲtaa.

² Na pácɔ pé lakı antulinya na pulası tɔ,
nyá kəna Isə na n ká wee ɲpɔyɔ tam tɔɔ ké.

³ Nyá mələyənana yəlaa ke ate mvusuyɔ taa,
na ń təɲ-we si: I məli timpı í ka lunaa tɔ.

⁴ Mpi tɔ, pusi iyaya (1000) we-ɲ ké isu kɔyakv ɲku
kɔ tɛwə na kv kaa tasa məlvɔyɔ tɔ,
yaa ahoo nna a tɛwə tɔ a həɣəlvɔv.

⁵ N kpiisiyi yəlaa ké isu toosee wena
pə feɲuyɔ tanəɲ na á saalı yem isu nyutv tɔ.

⁶ Nyutv tɔyi hetv ke tanəɲ tɛe ké na t́ pi.
Ilena taanaya t́ lontili na t́ wɔli.

⁷ Nyá pááná kpiisiyi-tɔyɔ
na nyá taa kpaɔ nyaasəyi-tv.

⁸ N ləsəyi tá isayatu ke patəma taa ké,
na ń sukı nyaaləm taa ké tá kvɲmesətv.

⁹ Νύά pááná səsəəna lakı kė na tá kuyeyē saaləyi yem,
na tá pusi nyaa saləyi yem isı yulb nəχə.

¹⁰ Tá weesuyı pusi nté nitosonnaanuwá.

Ye mpa pa kəla alaafəya, ile pa nyənsı yoosi nunaasa.
Ama konyəy na wahala tike ke yulb waaki pə taa.

Weesuyı təkı lələ kė na taa kuləyi
hıntu na tá kpətəyana səm.

¹¹ Tacaa, awe nyəmma nyá toŋ na nyá pááná pə təm?
Nəχəlb ı nyəŋna-ŋ sı í nyı nyá pááná təm ke teu.

¹² Həli-tuyı tá kuyeyē kaluyı.

Waatu inəyi tu hii layatu.

¹³ Hai, Tacaa, heesi-tuyı pááná mɔnaw ke mpu.

Nyənı nyá təmlə nyáma tá,
tá pətətəle na ń kéesəná tá tə.

¹⁴ La-tuyı nyá kɔpantu səsəəntu ke tá tanaŋ tē.

Ile tu caɣana lanhəlbəmlə ke tá weesuyı təna.

¹⁵ Pusi payale taa kė n həma tá ŋkpaŋuyı.

Ile heesi tá lanja ke pusi payale
ısu nsi sı taa tə na wahalanaa tə.

¹⁶ La nyá yomaa taya nyá təmlə,
na tá ləlyı nyáma na nyá səsəəntu.

¹⁷ Hai, Tacaa, ta Iso la-tuyı nyá kɔpantu,
na ń yele na tá niŋ təma leeli.

Əe, yele na á leeli.

91

Iso kele tá kpuluyı tətule

¹ Yulb wei ı tuyı isətaa Iso səsə ke kpuluyı tə,
Toma təna tu tē kė ı heesəyi.

² Pə wee sı pɔntu í yəχəti Tacaa sı:

Nyayale ma kpante nte ma cəsəyəna tə.

Nyayale ma Iso na má tuyı-ŋ naanı.

³ Tacaa nyá fitiyina yulb ke puluyı konyəpuyı taa,
na yulbkuşəku na ku wakəlyı taa.

⁴ Na n kenti ı tə na í tu-ŋ kpuluyı,

ısu kampaɣa ke ka too keŋ tē.

Nyá kɔpantu we kė ısu kpáluyı kəkentuyı.

⁵ Yulb kaa nyana ahoə səχəntu,
yaa nyəmə kutətəna ke ilim taa.

⁶ Yaa yulbkuşəku ŋku ku cəəki səkpətyı tē tə,
yaa isəna ku tēkuyı yəlaa ke ilim həka tə.

⁷ Paa yəlaa iyaya (1000) səpa nyá kəŋkəŋ taa,
yaa paa yəlaa iyisi naanuwá (10000) səpəna
nyá ntəχəŋ tə, puluyı kaa la-ŋ.

⁸ Kuli nyá ıse na ń ná isəna

Iso feləyi asayaa tə.

⁹ Hai, Tacaa kele nyá kpuluyı tətule,

isotaa Iso Soso ke n cossayana.

¹⁰ Wahala naxolu kaa magana-η,
paco mpusi naxolu kaa kpatana nya tayaya.

¹¹ Mpi to, Taca ká tu i isotaa tillaa ké si
pa feji-η nya mpaan tana taa.

¹² Na paá te-η pa nin taa si pale
nateli té taa co-η.

¹³ Na paa n fela taxolaya yaa paasale
yaa wontuyu isayau yaa tum,
pulupu kaa la-η.

¹⁴ Taca si: Timpi n soola-m to maa waasi-η,
na má kenti nya to ké n nyamá ma hete to pa to.

¹⁵ N ka yaa ma hete na má co-η,
na má wee nya waali ké lanwakalle waato,
na má waasi-η na má tayani nya nyovu ke kusovu.

¹⁶ Maa yele na nya weesuyu tayali
na má yá nya nyovu.

92

Taca, pa saji-η to pa laki teu ké

¹ Kuyaku kuhesusu wule yontu.

² Pa we teu ké si té sa Taca nya,
na té yoo yontu ke isotaa
Iso Soso nya nya hete taa.

³ Na té kpaali nya kopantu ke tanaη tee,
na nya teu tom ke aho.

⁴ Té sa-η na ηmusi
naanowa caman na sajkuna.

⁵ Hai, Taca, nya kulapam heesayi ma lanje ké,
na má yooki nya nin tama tom ke yontu na lanholumle.

⁶ Hai, Taca, nya tama ké sosona ké,
na nya lamayasae ké yun nyona.

⁷ Kumeleη u cekayana tale,
payele lamayasae fei tu naa paasayana.

⁸ Asayaa hukiyi ké isi nyutu,
na isayatu lataa ná puki.
Ama wakalovu tam to nyanjku tanna-we.

⁹ Hai, Taca, nya ké isotaa
Iso Soso ke tam to ké.

¹⁰ Ye pa kaasa nya kolontunaa, pele paa le ké.
Pa tana mpa pa laki isayatu to paa ya yem.

¹¹ Taale nav toma ke n ha-m,
na í pali ma to ké nikaya nim.

¹² Ma naaki ma kolontunaa kpisuyu,
na má nuku asayaa mpa pa caaki-m
tom to pa kiisuyu.

¹³ Tampana tanelaa puki ké isi paaη,

na pá kúləyi isu Lipəŋ tuŋ səsəəŋ.

¹⁴ Pa we ké isu tʊɣu ŋku pa tuu
Isə təsəeɛ kataya taa tə,
na pá puki teu ke tá Isə Tacaa té.

¹⁵ Paa kpatəlaya waatu,
pa təŋa lɔlvu ké,
na pá we tələkuleku ke teu na alaafəya.

¹⁶ Mpu pə hɔláyáná təkəlekele sɪ Tacaa siyisaa.
I ta kee tiili, ɪnəɣəle ma kəkpaɔvɔv.

93

Tacaa kɛɛ wulav

¹ Tacaa n ké wulav ké na ń suu teu,
na ń ləla toma ke nyá tənaya taa isu tampala.
Mpu tətəɣə tɛtu səŋaa təca tu seliyi.

² Hatoo ləŋtaa ké n su nyá kumte ke teu,
na ń we tam tə.

³ Hai, Tacaa, pusi kusa nəsɪ
sɪ kusa sɪ nəsɪ na sɪ hola wula nu.

⁴ Na pá kəli lum səsəəm təŋ nyəm nɔɣə,
na pá kəli tɛŋku hola səsəəna.
Tacaa kɛɛ təŋ tɔ ke hatoo isətəa.

⁵ Nyá kvsəsɪtu nté tampana təsɪyisiyi.
Nyá təsəeɛ ke nənŋ nyəntə haləna antulinya tɛm.

94

Isə kɛ kawalaya nyəma leetvɔ

¹ Hai, Isə nyayale leetvɔ.
Leetvɔ Isə, hɔli nyá ti.

² Antulinya hɔvɔ nyá, kɔli
na ń leeti kalampaani nyəma ke pa kolapɔtu.

³ Hai, Tacaa, asayaa mpe paa weɛ mpuɣule?
Mpe paa weɛkəna nteɣe akanaa ke mpu?

⁴ Pa yəɣətəyi təm ké na kalampaani
na pá pɛkəyi lɛlaa wakəlvɔv.

⁵ Tacaa, pa ŋmakəlayi nyá yəlaa ké,
na pá muɣuliyi mpa pa ké nyá nyəma tə.

⁶ Pa lentəyi mvsəŋ ke leɛlaa na mvɔlaa
na pá kuyi suluwaa.

⁷ Na pá təŋ sɪ Tacaa u naaki,
Yakəpɔ Isə u paasəɣəna.

⁸ Kvmɛɛmənŋ mɛ í la laakali,
ləmɔyəsɛɛ fɛɪnaa mɛ,
pəlee ké í ká hii layatv?

⁹ Tacaa wei ɪ tɔ yəlaa ke ŋkpaŋŋ tə, ɪ nuki ké.
Isənaya ɪ ká tɔ isəle na u naaki?

10 *Isənaxa* i naasəxi piitimnaa
na i kaa hə asaxaa ŋkraŋŋ?

Ini i seysesəxana yəlaa,
de isənaxa i ká laŋ nyəm?

11 Taca a nyəmá yulv hɔwɛɛ ke
teu si a wɛ kɛɛɛ.

12 Hai, Taca a, nyoleleŋ tɔ nté wei n seysesəxi
nyá kiiu na n həŋ i ŋkraŋŋyɔ tɔ.

13 I ká caɣa təpamm ke kuyɛɛŋ isaxaŋ taa,
haləna pá huli asaxaa pəŋ.

14 Pə taɣa pɔlv, Taca a i ləki i yəlaa.
I kaa yele mpa pa ké i nyəma tɔ.

15 Mpi tɔ, paa hɔvna ké na pə kɛɛsəna tampana təŋyɔ.
Pa təna mpa pa təŋyɔ tampana tɔ pa laŋa ka hɛna-ti.

16 Awe ká sɛɛna ma tə kə asaxaa mpe pa təm taa?

Awe ká səna-m mpa pa laki isaxatɔ tɔ pa təm taa?

17 Ye Taca a waasi-m,
isəntɔ maa tɛma wɛɛv kɛ
timpɪ pə suma tətixitiɣi tɔ.

18 Paa waatv wei ke ma tɔma si ma caa hotuyɔ,
Taca a nyá kɔpantv tɛŋi-m ké.

19 Saa wei nəxəsɛɛ pɪ ma lotu tɔ,
nyá hɛsəna ma laŋle na n huləsi-tɛ.

20 Nyana hɔvlaa asaxaa mpa pa wakələxi kiin
na pá kəŋna wahala tɔ i kaawaxa?

21 Siyisilaa ke pa wakələxi
na pá kuyi mpa pa ta la pɔlv tɔ pa təm.

22 Ama Taca a kele kɔkɔpamuyɔ
ŋku ma cəsəxəna tɔ.

23 Pa maɣamaxa pa isaxatɔ ke i ká məŋna pa nyəŋŋ taa,
na i wakəli-wɛ na kɔlvmtɔ nti.

95

Isə cəlv pote waatv

1 I kəɔ na tɔ yoo Taca a ke laŋhɔlvmlɛ yontu,
tɔ sa tá waasɔlv wei tə tɔyɪ kɔpɔlvɔ tɔ.

2 Tə polo i isəntaa na tɔ sɛɛ-i,
na tɔ wiliti-i na laŋhɔlvmlɛ yontu.

3 Mpi tɔ, Taca a nyaxale Isə səsə.
Nyaxale wulav səsə wei i ŋmakələxi tɔŋ təna tɔ.

4 Nyá niŋ taa ké aɛ luməŋ təna wɛɛ
na pəŋŋ səsəŋŋ təna ke nyá nyəm.

5 Nyá tənna tɛŋku,
hali nyá tu lapəna-i.
Kɔlvmlɛ nyá n lapəna tɛtv na nyá niŋ.

6 I kəɔ na tɔ luŋ tá ŋmalv Taca a ke akula,
na tɔ hənti-i aɛ.

7 Pə taɣa pɔlv, nyaxale tá Isə.

Ἐγὼ νῦν γὰρ ἔλαα, νῦν γὰρ ἐκ τῆς γῆς.
 Ἐγὼ καὶ ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.

Ἐγὼ ἵνα ἴδω τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ γῇ,
 8 ἵνα ἴδω τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ γῇ καὶ τὸν
 ἄνθρωπον ἐν τῇ γῇ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ γῇ.
 9 Ἐγὼ καὶ ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 παρὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 10 Ἐγὼ καὶ ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἄλλοτε ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 παρὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 11 Ἐγὼ καὶ ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 παρὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.

96

Wulan wei i kəŋ tə i yontu kəfatv
(Kətəsətv I 16:23-33)

1 Ἐγὼ ἴδω τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γῆς,
 ἀπὸ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 2 Ἐγὼ ἴδω τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 3 Ἐγὼ καὶ ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 4 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 5 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἄλλοτε ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 6 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 7 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 8 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 9 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 10 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 11 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 12 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.
 13 Ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς,
 ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς.

97

Tacaa kele wulav, lajhvlmle í wεε tetv tana taa

¹ Tacaa tǎki kawulayá, tetv tana í yǎǎli.
Tetvnaa mpa lvm tama kotayá tǎ pa payale í yǎǎli.

² Isǎhmontuyv na sǎkretuyv tama-í kotayá,
na í kumte náá cayá siyisuyv na tampána tǎhuyv tǎǎ.

³ Kǎkǎ wε í nǎyǎ tǎǎ ké
na ká nyáki í kolontunaa na ká cǎkǎna-í.

⁴ Í hmelǎsǎyi nyaalǎm na pǎ naaki antulinya,
na atε yǎlaa naaki na pǎ seliyi.

⁵ Tetv tana tv í kǎtǎna pǎǎh,
í hooki ké ísu kéetu.

⁶ Isǎtǎnyv kǎalǎyi í tampána
na yǎlaa tǎna naaki í teu.

⁷ Tuv luvlaa na mpa pa hvlǎsǎyi tuv
na lahvle tǎ, pa tǎki fεεle ké.

Tuv tana hǎntǎyi Isǎ ké atεye.

⁸ Siyǎh ícate nyǎma nu-tí na pa lahv hvlmí,
na Yuta acalεε náá wε ayǎǎlεε taa
ke nyá hvlle tǎǎ, ha, Tacaa.

⁹ Mpi tǎ, Tacaa nyǎyale ísǎtaa Isǎ sǎsǎ ke tetv tana taa.
N kǎla tuv tǎnaya sǎsǎǎntv ke tǎcayacaya.

¹⁰ Mpa mε í sǎǎla Tacaa tǎ,
mǎ taa í kǎpána ísáyatv.
Isǎ kentiyi í kǎpána tǎǎ ké,
na í yaki-wεye asayaa nih taa.

¹¹ Tampána tǎhvlaa tǎnna nyaalǎm,
na mpa pa lotv taa tewa tǎyǎ lajhvlmle.

¹² Siyisilaa, mǎ lahv í hvlǎmǎna Tacaa,
na í sa í tǎnǎhv wεεtv.

98

Í wiliti Tacaa wei í kǎh tǎ

¹ Í yoo Tacaa ke yontu kvfatv,
mpi tǎ, í lapa kǎkǎǎ nyǎmnaa,
na í nyǎm na í Isǎtv tǎhv.

² Tacaa n hvlá nyá yǎpv tǎm
na h kuli nyá tampána tǎhvuyv tǎǎ na piitimnaa ná.

³ N tǎǎsa ísεyeli nyǎma tǎǎ na h la-wεye teu na kvpantv.
Tetv tǎnasí tǎna nawa tá Isǎ nyuyv yǎpv tǎm.

⁴ Atε yǎlaa mε mǎ tǎna í yoo Tacaa ke lajhvlmle yontu.
Í samí-í na yontu na í wilitina lajhvlmle.

⁵ Í yoo Tacaa samtv
í yoo-í-tí na cǎmǎhv.

⁶ Í tv Tacaa wulav ke yonkǎpama na lajhvlmle,
na akantεε na tutuuv.

⁷ Terjku na ɪ taa nyəm tənə ɪ cə,
na tɛtv na tə taa nyəm ŋmaaləna laŋhɔlvmlɛ.

⁸ Pusi ɪ wiliti

na pɔɔŋ tənə náá kɛntɪ na ɪ yoo yontu kɛ Tacaa.

⁹ Mpi tɔ, Tacaa kɔŋ si ɪ hɔvna tɛtv tənə.

ɪ ka tɔŋ tampana na ɪ hɔvna antulinya,
na ɪ hɔvna yəlaa kɛ teitei.

99

Tacaa kɛ wulav, na ɪ wɛ tənəŋŋ

¹ Tacaa n təkɪ kawulaya kɛ, na yəlaa seliyi.

N caya ɪsɔtaa tɔŋlaa hɛkv na tɛtv seliyi.

² Tacaa nyagale sɔsɔ kɛ Siyɔŋ taa,

Nyá tɛɛna yəlaa tənə.

³ Pa sɛɛ nyá hətɛ sɔsɔlɛ katɛ nyəntɛ,

tə kɛ nənŋ nyəntɛ kɛ.

⁴ Pa sɛɛ wulav nyá wei n sɔla siyisuyɔ tɔ nyá tɔŋ,

nyá nyɔsɔyənəna tampana tɔŋyɔv.

N laki kusiyisim na mpi pə

wɛ teitei tɔyɔ ɪsɛyɛli taa.

⁵ ɪ pɔyɔli Tacaa ta ɪsɔ,

na ɪ lun ɪ nɔhɛɛ tɔsulɛ,

ɪ kɛ nənŋ tɔ kɛ.

⁶ Moisi na Alɔŋ mpa paa wɛ ɪsɔ nyá nyá kɔtəlaa taa tɔ

na Samiyeli wei ɪ ka wɛ mpa

pa səlɔmaga-ŋ tɔ pa hɛkv tɔ,

pa səlɔma Tacaa nyá na ɪ mv.

⁷ ɪsɔŋmɔntuyɔv taa kɛ n yɔyɔtayaŋa-wɛ

na mɛ pá təkɛyɪ nyá kusəsuto na kiɪu ŋku n su-wɛ tɔ.

⁸ Tacaa tá ɪsɔ, n mv pa kusəlɔmɔtv.

Nyagale pa ɪsɔ, na ɪ wiiki-wɛ.

Ama n tɔ-wɛyɛ saləka kɛ pa ɪsɔyɔtɔ tɔɔ.

⁹ ɪ sa Tacaa ta ɪsɔ na ɪ lun

ɪ pulaya nənŋ nyəŋka tɔɔ.

Mpi tɔ, tá ɪsɔ Tacaa wɛɛ kɛ tənənŋ.

100

Tə kɛ ɪ yəlaa

¹ Samtv yontu.

Tɛtv tənə yəlaa mɛ

ɪ sa Tacaa na laŋhɔlvmlɛ.

² ɪ la Tacaa kɛ tɔmlɛ na laŋhɔlvmlɛ.

ɪ kɔɔ ɪ sɛntaa na yonkraama.

³ ɪ nyɪ sɪ Tacaa kɛɛ ɪsɔ.

ɪnɪ ɪ ŋmana-tv, ɪnɪ ɪ tənna-tv.

Tə kɛ ɪ yəlaa kɛ, tayalɛ ɪ kaləkv.

Ama p̄ale pu saali yem.
 P̄ə k̄əŋ t̄em k̄e ɪsu wontu k̄ususuutu,
 na n̄ laɣasi-wi ɪsu toko, ɪlena p̄ə laɣasi-wi.
²⁸ Tacaa nyá w̄e tam t̄əə k̄e n̄p̄uɣu,
 nyá puɪi feina t̄ənaɣa.
²⁹ Nyá t̄əml̄e nyáma tá,
 tá piya k̄á t̄əɣona t̄etu,
 na pa l̄ub̄əŋ nyáma toŋ s̄əəs̄əɣi nyá ɪsentaa.

103

Ma s̄eeki Tacaa ke í na t̄əml̄e

¹ Tafiti yontu.

Ma saŋ Tacaa k̄e.
 Ma saŋ nyá h̄əte naŋŋ nȳante k̄e na ma lotu t̄əna.
² Ma saŋ Tacaa k̄e.
 Ma kaa s̄əə nyá k̄upantu nat̄əli.

³ Nyá huɪs̄əɣəna ma ɪs̄əɣatu t̄əna,
 na n̄ waaki ma k̄ut̄əməŋ t̄əna.
⁴ Nyá yak̄əna-m p̄əlaav̄ taa,
 na n̄ h̄ul̄əɣi-m suulu na n̄ laki-m k̄upantu.
⁵ N kraas̄əɣi ma toŋ ke ma k̄pat̄əlaya waatu,
 na n̄ m̄əl̄əɣəna-m ɪfepile taa ɪsu hek̄əle.
⁶ Tacaa nȳaɣale tampana hal̄v̄.
 Nyá taɣan̄əɣəna m̄pa pa ɪse pa t̄əki to pa t̄əm.
⁷ Nyá h̄ul̄əna Moisi ke nyá m̄paas̄ŋ,
 na n̄ h̄ul̄i ɪs̄eɣeli nyáma ke nyá k̄ookal̄ənaa.
⁸ Tacaa ke suulu na p̄ət̄əət̄əle t̄ə k̄e,
 nyá k̄upantu w̄e s̄əɣənt̄v̄.
 P̄əyele nn̄ muɣi p̄ááná ke l̄əŋ.
⁹ Nn̄ kal̄əɣi k̄ut̄amsa,
 p̄əyele nn̄ t̄ək̄əɣəna yul̄v̄ ke nyá taa k̄e tam t̄əə.
¹⁰ Nn̄ laki-t̄v̄ na n̄ k̄éés̄əɣ̄əna tá ɪs̄əɣatu.
 P̄əyele nn̄ f̄el̄əɣi-t̄uɣv̄ tá kawalaya.

¹¹ ɪsu ɪs̄ət̄ənuɣv̄ k̄əŋk̄olum̄əŋ w̄euv̄ to
 n̄p̄uɣv̄ n̄ laki m̄pa pa nuk̄əna-ŋ t̄əɣə k̄upantu.
¹² ɪsu ɪlim t̄əl̄ul̄e na p̄ə t̄ət̄əle hat̄əl̄ənav̄ t̄əma t̄ə,
 n̄p̄uɣv̄ n̄ hat̄əl̄əɣəna-t̄uɣv̄ tá kawalasi.
¹³ ɪs̄əna c̄eɣe w̄ena ɪ piya p̄ət̄əət̄əle t̄ə,
 n̄p̄uɣv̄ Tacaa n̄ w̄ena m̄pa pa nȳaŋna-ŋ to pa nȳante.
¹⁴ M̄pi t̄ə, n̄ nȳəmə m̄pi p̄ə ŋmana-t̄v̄ to.
 N̄ ta s̄əə s̄i t̄ə k̄e muɪuɣv̄.

¹⁵ Yul̄v̄ k̄uɣeɣŋ w̄e k̄e ɪsu nyul̄uɣv̄.
 ɪ t̄uɣi h̄et̄v̄ k̄e ɪsu taale taa nyul̄uɣv̄.
¹⁶ Waatu wei heelim mak̄i-k̄v̄ ɪlena k̄v̄ saali yem,
 na pá w̄u k̄v̄ l̄onte ke nȳəm.
¹⁷ Ama Tacaa nyá k̄upantu leeliɣi tam t̄əə k̄e

mpa pa nyana-η tɔ pa kin,
na nyá tampana tɛnɔɔ pəsəɣi pa piya piya nyəm.

¹⁸ Ye pa tɔka nyá nɔɔ pɛɛlɔɔ na pá tɔsəɣi
nyá kusəsutɔ tɔɔ na pá laki-ti.

¹⁹ Isɔtɔnɔɔ taa ké Taca n ηmawa nyá kumte
na n tɔki kawulaya ke pə tana pə tɔɔ.

²⁰ Isɔtaa tillaa mpa me i we tɔɔ sɔsɔɔɔ
na í laki Isɔ kɔtɔtɔ tɔ, i sa Isɔ,
na í nukəna i nɔɔ taa tɔm.

²¹ Taca samaa me mpa mə tana í ké i tɔmlɛ nyéma
na í laki i kusɔlɔm tɔ, í sam-i.

²² Taca kɔɔmama me í sam-i i kawulaya tana taa.
Ma saɔ Taca.

104

Nmalɔ Isɔ nyana tɔmlɛ

¹ Ma saɔ Taca ké.

Ma Isɔ nyá sɔsɔntɔ fɛi tənaya.

N suu teu sɔsɔm ké.

² N suu nyaalɔm ké isɔ kra,
na n lɔ isɔtɔnɔɔ isɔ cokəle.

³ Hatoo isɔtaa nyɔɔ taa ké n ηma nyá tɔcayale.
Isɔmɔntɔ nté nyá yoou keke na heelim tɛkəna-η.

⁴ Heelim nté nyá tillaa
na nyá tɔmlɛ tɔ nté kəkɔ.

⁵ N síi tetɔ ke tɔ kite tɔ ké teu ké.

Pɔlɔpɔ kaa ciyiti-təɣi paa pɔcɔ.

⁶ N waasa tɛɔku ké tɔ tɔ isɔ kra
na lɔm náa kra pulasi.

⁷ Ama n nyaasa-wi na pá se,
pə níi nyá teu hola na pá tɔ casəle.

⁸ Ilena pulasi nyu na tɛtɛka náa lum
lona wena n ka suwa tɔ a taa.

⁹ N píi lɔm ke tənaya sɔ pá taa ηmaa ka tɔɔ
na pá kɔɔ pə tasa tetɔ waasɔɔ.

¹⁰ Nyá tɛɔsəna lɔm sɛɛlaa ke lɔɔɔ
na pá kpeɔ pulasi hɛkəɔ.

¹¹ Tənaya taale wontu tana nyɔɔki
na taale kraɔasi náa kɔɣi sɔ lɔkɔtɔ.

¹² Ilena sumasi sɔlɔki lɔɔɔ inɔ i kɔtemiɔ tɔɔ
na sɔ wiiki piliɔasi tɔɔ.

¹³ Hatoo nyá isɔtaa tənaya n yeki na teu nukɔ pɔɔɔ tɔɔ,
na tetɔ náa haki nyá tɔma kɔlɔlɔm.

¹⁴ N yeki na nyutu nyɔɔki sɔ pá waasi tɔla
na tɔɔ náa nyɔɔki sɔ pə waasi yɔlɔ.

N lapa mɔpɔɔ sɔ tetɔ í lɔlɔ

mpi pə haaki yolv ke weesuɣu tɔ.

¹⁵ N lapa sulom si pə heesi yolv lanje.

Na n̄ la nim si pə tayanəyi isentaa.

Uena mutv náa ha yolv ke alaafəya.

¹⁶ Tacaa nyá tuuna Lipaŋ tuŋ səsəŋ.

I hikiyi lvm mpi i caaki tɔ.

¹⁷ Tuŋ inu i tɔw ké sumasi səkpəsi tɔyi si tana

na sumasi səsənsi náa caki i tɔw.

¹⁸ Taale pəntvln̄ təcayale nté pəŋ səsəŋ tɔw
na pɔyɔ namisi náa caki kəkpaŋ tɛɛ.

¹⁹ N lapa isətv ke si í faya kuyeeŋ,
ilim nyamá pə tɔyɔ waatv.

²⁰ N kəŋna səkpətɔyɔ ulena pá yu,
na hətvɔy taa wontu svv tə təna taa.

²¹ Təyolasi kufasi nyusəyi si təyənaya waalı
na sí sələməyi ləv nyaya si kvətɔyɔ.

²² Waatv wei ilim luki ulena
sí məli na sí hənti si pəŋ taa.

²³ Uena yolv náa lu na í tɛɛ i təmle
na í la-tɛyɛ mpv haləna taanaya.

²⁴ Hai, Tacaa, nyá kulapəle tɔwə paɣale ké,
na ləmaɣasɛ ke n lapəna pə təna.
Nyá kəpampam suna tɛtv taa.

²⁵ Tenku kələ təlelele, i fɛi tənaya,
na i taa wontu səsəntv na səkpətu cəvki,
tə fɛi kalvɔy.

²⁶ I taa tətəyɔ kpuləŋ səsəŋ ná kpaaki na í tiiki,
na tvv səsə Lefiyatan wei n lapa si n liyiliyina tenku hola taa tɔ.

²⁷ Nyaya wontu ntı tə təna tə tɛɛləyi
si n̄ caləyi-təyi tə tɔyɔ waatv.

²⁸ N̄ ha-tı ulə tə mv.
N̄ kula nyá niŋ ulə kəpantv tɔləna-tı.

²⁹ N̄ ha-təyi siyile ulə tə svv seluyu.
Ye n ləsa tə feesiŋ ulə tə hɛɛ na tə pəsi atɛ mvsɔyɔ.

³⁰ N̄ mələna tə feesiŋ ulə tə tayanı kvlvɔy
na tə təna tə pəsi kvfam ke tɛtv tɔw.

³¹ Tacaa nyá teu í wɛɛ tam tɔw,
na n̄ yɔləna nyá kulapəm.

³² N̄ nyəna tɛtv tə seliyi ké,
na ye n tokina pəŋ ulə nyɔəsi nyala i tɔw.

³³ Tacaa nyaya ma yoo yontu haləna ma səm
ma ləv ké ma saŋ haləna ma tənaya svv.

³⁴ Ma yontu í la-ŋ teu Tacaa,
nyaya ma yɔləyəna.

35 Pəntəlaa í saali yem ke tetu təə,
asayaa í taa taa wəew.

Tacaa, ma saŋi-ŋ ké.
Í sa Tacaa.

105

Ísə kupaŋtu təm

(Kvkalətv 1-15: Kvətəsvtv I 16:8-22)

¹ Í sa Tacaa, í yaa í həte.

Í yəçətí í kookalənaa təm ke yəlaa taa.

² Í yoo-í yontu na í sɛɛ-í na cəməŋ.

Í yəçətí í təma səsəəna təm.

³ Í sa mə təçí í həte naŋŋ nyənte təə.

Tacaa pɛɛkəlaa mə mə laŋa í hvləməna-í.

⁴ Í kɛsəna Tacaa Toma təna tu təə,

í pɛɛkəçí tam sí í wɛɛ Ísə ísentaa.

⁵⁻⁶ Tacaa təmle tu Apələham ləlvəy nyáma mə.

Yakəpu piya mpa mə Ísə ləsaa tə.

Í təəsí í təma səsəəna təm,

na í piti təma na í hvəle pə təm.

⁷ Tacaa nyayale tá Ísə

na í hvəkəna tetu təna.

⁸ Nn səəki nyá nəçə suw təə ké paa pəcə.

Nyá təm wɛ mpuçy haləna ləlvəŋ loosi iyaya (1000).

⁹ N ká təkí nəçə ŋka n ka síwa Apələham tə

na n teləsi ka təm ke Isaaka na tuunav.

¹⁰ Nəçə ŋkɛçɛ n sí Yakəpu.

N cɛla-kɛçɛ Ísɛçɛlí ke tam təə.

¹¹ N heela-í sí:

Maa tala Kanaaŋ tetu ke nyana nyá ləlvəy nyáma

na tə pəsi mə paa nyəm.

¹² Saa uní tə, Ísɛçɛlí yəlaa mə í fɛí paçale ke paa pəcə.

Pəçele í çaya tetu taa tə pə ta leeli.

¹³ Na í puki piitimnaa taa

na í cəəki kawulasí taa.

¹⁴ Ama Ísə tá tísí sí piitim napəlí pə təçə mə ísɛ,

halí í naası awulaa paçale ke mə nyuçu təə.

¹⁵ Na í tə sí: Í taa tokina ma kələsaa.

Í taa la ísayatv ke

ma kuçəçətvtv teləsəlaa.

¹⁶ Mpuçu Ísə yəlaa na nyəçəsí lu tetu taa,

na təçənaçə laŋ.

¹⁷ Pəna Ísə teləsi yulv ke mə nəçə təə.

Yulv unəçəle Yosefv wei í taalənaa pɛɛtaa tə.

¹⁸ Pa təwa í nəəhɛɛ taa ké ŋkpasí

na nyəçələçv ke í luçu tɛɛ.

¹⁹ Haləna pə tala waatv wei Tacaa ka síwa tə.

Uena Tacaa tɔm huli si i ka wena tampana.

²⁰ Mpuɣu wulau hawa nɔɣɔ si pa hetɪ-i.

Wei i tɔki kawulaya ke yɔlaa tɔna tɔ tɔ si, pɔ cepɪ-i.

²¹ Na wulau kpa Yosɛɛfu ke i tɔyaya tɔɔ nyɛnlu

na Yosɛɛfu paasɔyɛna wulau nyɛm tɔna,

²² si i seyeɪ si waali nyɔma isu i caaki tɔ

na i huli lɛmayasɛ ke i layatu tasɔlaa kupɔma.

²³ Mpuɣu Yakɔpu pola Icipiti tetu taa.

Mpuɣu Iseyeli polaa na i caya Kam*fa* tetu taa. ^a

²⁴ Uena Tacaa n yele na nyɔ yɔlaa huki katatɔlaya

na pɔ kɛli pa kolontunaa ke toɲ.

²⁵ Na n layasi Icipiti nyɔma ke

huweɛ na pa taa kpana nyɔ yɔlaa.

Na pɔ la-weye nyɛmɔɲ na pɔ muɣuli-we.

²⁶ Mpuɣu n tila nyɔ tɔmle tu Moisi

na Alɔɲ wei n ka lɛsaa tɔ.

²⁷ Na pɔ la piti tɔma na kɔkɔlɔ nyɛm na toɲ

ke Kam nyɔma tetu taa.

²⁸ Uena n yele na sɔkpetuɣu nyala na ahoɔ yu.

Pa taa nɔɣɔlu ta kpɛɛsɔna Tacaa kɔyɔtɔtu.

²⁹ Na n pɔsi lɔm ke calɛm,

na n ku pɔ taa tiina.

³⁰ Mpuɣu saleɛ luwa Icipiti tetu taa kɛ katatɔlaya

na a sɔv pa awulaa naɲɲ kuhɛntɔɲ taa.

³¹ Uena Tacaa n yɔɣɔti na kacɔsi kɔnyasasi

na pɔtu lu pa tetu tɔna taa.

³² Na n yele na tɔmpɛɛ nu-weye tɛv lonte

na calanaa tii pa tetu taa na tɔ nyaya kɔkɔ.

³³ Na n wakɔli pa tuɲ wei pa yaa si fiki

na lɛsɛɲnaa tɔ.

Na n pɛli pa hɔɣɔluɣu taa tuɲ.

³⁴ Mpuɣu Iɔ n tasa yɔɣɔtuɣu na kɔtolɔɲ

lu ku fɛi kalɔvɔ.

³⁵ Na ku kpiisi pa tawa tuɲ pee

na tetu tɔna nyutu.

³⁶ Mpuɣu Iɔ kɔwa pa tetu taa kancaalaya piya tɔna.

Nsi si kɛna pa kancaalaya piya nsi pa lɔla pa ifɛpile waatu tɔ.

³⁷ Uena Iɔ n lɛsi nyɔ yɔlaa na liyitee na wɔla.

Nɔɣɔlu taa seliyi mpaav taa kɛ i kpekɛ taa.

³⁸ Pa tɛɛwa uena Icipiti nyɔma feesi tɔfu.

Mpi tɔ, pa tɛɛ suvakayana-weye.

³⁹ Iɔɲmuntɔvɔ ke Tacaa n kentayaa pa tɔɔ kɛ ilim taa,

uena nyɔ kɔkɔ naaki-weye ahoɔ.

⁴⁰ Mpuɣu Tacaa n mu pa kɔsɔlɛmɔtu na n kɔna-weye lɛɛsi,

na n hayasi-weye isɔtaa tɔyɔnaya.

^a 105:23 Kam: Kam tetu ke cane, pɔ ke Icipiti ke. Pɔ taya tetu kɔfatu natɔlayi yem.

41 Ӏena ń tɔli kɔkpaɔvɔvɔ na lɔm kpe
wɔlaya tetɔ taa ɪsu pɔɔɔ.

42 N ta sɔɔ nyá tɔm nanɲ nyɛntɔ nti
n ka heela nyá tɔmlɛ tɔ Apɛlaham tɔ.

43 ́Mɔvɔvɔ n lɛsa nyá yɛlaa mpa n yaawa tɔ na pa wɛnaɔ
na lanɲɔlɔmlɛ sɔsɔɔle na pá wilitiyi.

44 Ӏena ń cɛɛ-wɛyɛ piitimnaa tetɔnaa
na pɛɛ pá tɔɔvɔ yɛlaanaa tɔma kɔlɔlɔm.

45 N lapa ́mɔvɔvɔ si pá tɔɲ nyá kiinɲ
na pá tɔki nyá kɔsɛsɔtɔ.

ɪ sa Taɔaa.

106

*Isɔ tɔɲɔɲi tampana, Isɛyɛli nyáma kisa-yɛ
(Kɔkalɔtɔ 1,47-48: Kɔtɔɔsɔtɔ I 16:34-36)*

¹ ɪ sa Taɔaa, ɪ sɛɛ-ɪ.

Mpi tɔ, ɪ kɛ kɔpaɲ.
ɪ kɔpaɔtɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

² Aweyɛɛ ɪ tɔma sɔsɔɔna tɔm yɔɔtɔlɔ?
Na ɪ samtɔ tɔna kraallɔ?

³ Mpa pa tɔɲɔɲi tampana na pá laki kɔsiyisim
kɛ tam tɔɔɔɛ leleɲ nɔlaa.

⁴ Taɔaa tɔɔsi ma tɔɔ.
Mpi tɔ, n sɔɔla nyá yɛlaa.
Paasɛna-m nyá wei n waasɔyi tɔ.
⁵ Waasi-m na má ná nyá lɛsɛlaa tɔcayanau.
Ӏena má na nyá yɛlaa tá lanɲ heɛ.
Na má na-wɛ tɔ yɔɔli.

⁶ Tɔ pɔntaa kɛ ɪsu tá caanaa.
Tɔ lapa ɪsɔyɔtɔ, tɔ lapa mpi pɔ ta kɛɛsi tɔ.

⁷ Tá caanaa taa cɛkɛna nyá piti tɔma kɛ Icipiti.
Pa ta tɔɔsi nyá kɔpaɔntɔnaa tuutuuma tɔɔ.
Halana pá kɔli nyá tɔɔ kɛ tenku kɔsɛɛm nɔɔɔ.

⁸ Paa na mɔvɔ n yapa-wɛyɛ nyá hɔtɛ tɔɔ
si nyá tɔɲ ɪ ná.

⁹ ́Mɔvɔvɔ n nyaasa tenku kɔsɛɛm na ɪɛ ɪ nyɔɔ.
N yɛlaa na nyá yɛlaa tɔ lumɔɲ sɔsɔɔɲ taa
ɪsu wɔlaya tetɔ taa.

¹⁰ N yapa ta caanaa kɛ mpa paa caaki-wɛ tɔ pa ninɲ taa.
N hɛta-wɛyɛ pa kolontu sɛkpaɲ taa.

¹¹ Lɔm tɔɔvɔ pa kolontuna tɔnaɔa,
pɔ ta sɔɔ paa kɔlɔm.

¹² Tɔnaɔaɛ pa tɔma pa taa na nyá tɔm,
na pá sa-ɲ na yontu.

13 Ama pa sɔɔ kpakpaa ke nyá tɔma,
pa ta taŋ si pá ná a teesuvu.

14 Mpuvu pa nyula teu si pá hiki
mpi pa feina tɔɔ wɔlaya tetu taa.
Ilena pá caa-ŋ tɔm ke tetu pooluŋ nyɛntu taa.

15 N ha-weye pa kusɛlɛmɛm
na pá tɔɔ na pá haɣa na pá lu-weye sɔŋ.

16 Mpuvu pa lapa Moisi ke isesemle ke tɛsikile,
na Alɔŋ wei i ké yulu nanŋ tu tɔ.

17 Tɛnɔɔɔɔɔ tetu haa nɔɔ na tɛ li Tataŋ nyáma
na tɛ waasi Apilam nyáma tɔɔ.

18 Kɔkɔ nyɔɔ pa kpekale,
ka niisa asaɣaa mpe.

19 Mpuvu pa lupa nyɔɔɔɔɔ ke naule ke Holepu puvu tɔɔ,
na pá luŋ na pá se-ɛ.

20 Pa kpaɣa nau wei i tɔki nyutu tɔɔ,
na pá lɛɛti Iɔ teeli tu nyá nyá lonte taa.

21 Pa sɔɔwa pa waasulu Iɔ nyá nyá tɔɔ,
páɔ nyá lapɛna-weye tɔma sɔsɔna,

22 ke Kam nyáma tetu taa,
na piti tɔma ke teŋku kusɛem taa.

23 Mpuvu Tacaa nyá n yɔɔɔɔ pa kpiisuɔu tɔm, Moisi paasi.
Ama nyá kulɛsu Moisi tike sɔŋna na í teye-ŋ niŋ
na Iɔ ku i pááná ke wakɔlvu tɔm taa.

24 Ilena pá lɔ tetu kupantu nti Iɔ nyá n ka ha-we tɔ.
Pa ta tɔna Tacaa nyá nyá nɔɔ suu tɔtɔ.

25 Ntɛna pá konti pa teesi taa,
na pá kisi Tacaa nyá nyá nɔɔ ke niɔnu.

26 Tɛnɔɔɔɔ n kusa niŋ na isɔ na n tuu
si n ká yele na pá sí wɔlaya tetu taa.

27 Na n yasi pa lɔlvɛ ke paa timpɛ,
na n yeke na pá sí ma ta nyi isɔna te.

28 Mpuvu Iseyeli nyáma luŋa Pɛyɔɔ nyáma tɔvu Paali.
Ilena pá tɔɔ nantu nti pa laawa sɛtaa tɔ.

29 Pa kpaasa Tacaa nyá pááná na pa kulaputu nti.
Ilena nyaa kɔna wahala ke pa tɔɔ.

30 Mpuvu Pɛnhasi kulaa na í taɣani-ti.
Ilena mpusi unɛ í heɛ.

31 Mpuvu Tacaa nyá nyɛna yaasi unɛ si
i we teu ke tam tɔɔ.

32 Mpe pa kpaasɛna Tacaa nyá nyá pááná ke Melipa lum kiŋ.
Ilena Moisi tɔɔ pɛ salɛka ke pa nyuvu tɔɔ.

33 Pa nyɔŋsa i ise na í kpisi kantɔlvu,
Ilena í yɔɔɔɔ tɔm i ta maɣasi.

34 Iseγeli nyəma ta ku Kanaah nyəma isu Tacaa
ka heeluyu-we to.

35 Ama pa krentəna piitimnaa lelaa ké
na pá kreləmi pele pa kolapəle.

36 Haləna pá luη pa tuη
na pele pá nyi-weγe katəka na pá hoti ka taa.

37 Na pá laa pa pəyalaa na pa pəelaa ke
pele pa tuη.

38 Pa kowa pa piya ke mʊsəη ke Kanaah tuη tee
na pa yʊlʊkʊle nté té pilisa tetʊ.

39 Pa təma lapa-weγe asilima nyəma
na pa lakasi pəsi-we isu wasəηkalənaa.

40 Mpuγy Tacaa nyá nyá taa kpaηa nyá yəlaa mpa pa ké
nyá kpancoou to na pá lu-η səη.

41 Ilena n̄ tu-weγe piitimnaa niη taa
na pele pa taa kpaηa-we na pá ηmakəli-we.

42 Na pa kolontunaa muγuli-we
na pá tu-weγe wahala.

43 Təm paγale ke Tacaa n waasa-we.
Paa na mpu na pá kuləγi nyá təw ké tam.
Ilena pá kama nyəwη ke pa isəγatv taa.

44 Mpuγy Tacaa n niwa pa wula
na n̄ ná pa laηpəsəle.

45 Ilena n̄ huʊ nyá na-we mə nəγw pəelʊγv təm.
Na pa təm la-η pətətəle ke nyá kupantv səsəwntv təw.

46 Na n̄ yeke na mpa paa kpa-weγe yomle to
pa təm la-weγe isəkilim.

47 Tacaa tá Isə waasi-tv,
na n̄ ləsi-tvγv piitimnaa taa na n̄ kpeγeli-tv.
Ilena tá sa nyá hətə naηη nyəntə
na tá pəkki teeli ke nyá samtv taa.

48 Iseγeli Isə Tacaa tə sɛɛ-η tam təw.
Yəlaa təna í tisi sɪ Isə í kəna mpu.
Í sa Tacaa.

TAKƏLAƷA KAKPASI NYƏŊKA

107

(Yontu 107–150)

Isə waasvɔv nyana kookali

¹ Í sa Tacaa.

Mpi tə, n ké kupaη,
na nyá səwɔγv we tam təw.

² Mpa Tacaa n waasaa tə pá yəγətɪ.

Mpa n yapa kolontu niη taa tə pá tɔ sɪ: Tacaa ké kupaη.

³ N ləsa-weγe tetʊnaa təna taa ké,
pə kpaγav ilim təlule na pə tətʊle,
na pə ntəγəη na pə mpətəη tə.

- 4 Pa taa lɛlaa tɛŋa pa tike kɛ.
 Pa tooliyi wɔlaya tɛtɔ taa.
 Paa naaki ɛatɛ nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.
 5 Nyɔɔsi na lukɔtu kukaya-we na pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ.
 6 Mpuɔu pa wiina Taaɔa nyaga pa laɲwakɛlle taa,
 na n waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 7 Mpaɔu kupaŋku taa kɛ n tiika-we.
 N tana-weye ɛatɛ nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.
 8 Pá sɛɛ Taaɔa nyaga nyá kupaɔtu tɔɔ,
 na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 9 Mpi tɔ, n kɔwa lukɔtu nyɛma lukɔtu
 na n haɣasi nyɔɔtɔnaa.
 10 Mpa paa we sɛkɛɛtɔyɔ na sɛm nɔyɔ taa tɔ.
 Paa we wahala taa kɛ na alukpala kɛ pa nɔɔhɛɛ taa.
 11 Mpi tɔ, paa kisa Taaɔa nyá nyá tɛm kɛ.
 Pa foota ɛsɔta lɔ sɔsɔ layatɔ tasuyɔ.
 12 Wahala kɛ n nyɛka-we na pá hotiyi.
 Nɔyɔlɔ fɛi si í waasi-we.
 13 Mpuɔu pa wiina Taaɔa nyaga pa laɲwakɛlle taa.
 Iɛna n waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 14 Na n lɛsi-weye sɛkɛɛtɔyɔ na sɛm nɔyɔ taa,
 na n cé pa kuhɔkɛm.
 15 Pá sɛɛ Taaɔa nyaga nyá kupaɔtu tɔɔ,
 na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 16 N pɛla nyɔɔlɔyɔ kɔsɛɛmuyɔ kutɛkuyɔ
 na n wakɛli pɛ kukalɛsɛŋ.
 17 Kɔmɛɛmɛŋ yaasi kutakɛɛsuyɔ tɔɔ,
 pa kawalaya sɔsa-weye wahala taa.
 18 Tɔyɔnasɔ tana lu-weye sɛŋ
 halɛna pɛ pona-weye sɛm nɔyɔ taa.
 19 Mpuɔulɛ pa wiina Taaɔa nyaga pa laɲwakɛlle taa
 na n waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 20 Iɛna n yɔyɔti na pɛ waa-we
 na n fiti-weye sɛm taa.
 21 Pá sa Taaɔa nyaqa nya kupaɔtu tɔɔ
 na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 22 Pá la Taaɔa nyaga sɛɛtɔ kɔtasɔ
 na pá kpaali nyá tɛma na kawilitasɔ.
 23 Mpa paa we tɛŋku taa kɛ kpulɛŋ taa
 na pá laki pa taatɛɛ tɔ.
 24 Pɛɛ pa nawa mpi Taaɔa nyá n pɛsɛyɔ lapɔ tɔ,
 na piti tɛma nna n lapa tɛŋku taa tɔ.
 25 N yɔyɔta kuyɔyɔtɔ kɛ na
 kacuculaya kɔsi tɛŋku hɔla.
 26 Na pɛ lɔyɔ pa kpulɔyɔ kɛ ɛsɔta
 na pɛ tisi-kuyɔ lumaŋ taa,

na pá cɔɔsi-wɛyɛ teu.

²⁷ Pa ɪsɛ pilaa ɪlɛna pá sɔv seluɣu ɪsu sɔlɔnyɔɔlaa
na pa nyəm kɛ tɛŋku tɛna saali yem.

²⁸ Mɔvɔyɔlɛ pa wiina Tacaa nyaya pa laŋwakɛllɛ taa
na ń waasi-wɛyɛ pa sɔɣɔntɔ taa.

²⁹ ɪlɛna ń sɛŋsi kacuculaya
na tɛŋku hola hɛɛ tɛli.

³⁰ Pa laŋlɛ hɛɛna tɛŋku hɛɛv mɔpi.
ɪlɛna Tacaa tɛsɛna-wɛ na í pɔna-wɛyɛ
timpɪ pa pukaya tɔ.

³¹ Pá sɛɛ Tacaa nyaya nyá kɔpantɔ tɔɔ,
na piti tɛma wɛna n laki yɔlaa tɔ a tɔɔ.

³² Pá sa-ŋ timpɪ yɔlaa kɔpɛyɛlaa tɔ
na pá pɔvɔli-ŋ sɔsaa kotuɣu taa.

³³ Nyá yekina na pusi nyɔɔki,
na sɛɛlaa nɔ́a wɔlɔyɪ.

³⁴ Na ń pɛsɛyɪ mɔvɔŋ tɛtɔ kɛ tɛsɛpaya
kɛ tɔ yɔlaa kawalaya tɔɔ.

³⁵ N laki na wɔlaya tɛtɔ pɛsi lule
na lɔm sɛɛlaa wɛɛ timpɪ lɔm nyɔɣɔsi wɛɛ tɔ.

³⁶ Na ń su laŋlaa kɛ tɛna
na pɛɛ pá ŋmá ɪcɛtɛ nte tɔ taa paa caya tɔ.

³⁷ Na pá tuu tawa na pá sɔ tɪŋ wei
pa yaa si lɛsɛŋnaa tɔ na í lɔli pɛɛ kɛ sɔsɔm.

³⁸ Tacaa n kooliyi-wɛyɛ kɔpantɔ kɛ na pá hukiyi sɔsɔm,
n ta pɛsa pa tɔla.

³⁹ ɪlɛna laŋvɔvɔ na wahala na kɔnyɔntɔyɔlɛ
nyɔki lɛlaa na pá pɛsa-wɛ.

⁴⁰ Tacaa n yeki na pá footiyi kasayampiya.
N yeki na pa cɔɔki wɔlaya tɛtɔ taa, pa fɛi tɛ.

⁴¹ Ama n waasɛyɪ kɔnyɔntɔnaa kɛ wahala taa,
na pa tɛɛsi huki ɪsu kalɛkɛŋ.

⁴² Yɔlaa kɔpama naaki Tacaa na pá ŋmaalɔyɪ.
Ama ɪsayaɔ tɔkɛyɪ nɔɔsi.

⁴³ Yɔlvɔ lɛmɔyɛsɛ tɔ í la laakali na yaasinaa mɔpɛ
na í pɛɛki si í cɛkɛna Tacaa kɔpantɔnaa.

108

Tanaj yontu

(Kɔkɛlɛtɔv 2-6: Yontu 57:8-12,7-14; Yontu 60:7-14)

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Hai, ma ɪsɔ, ma tɛma ma taa si
má yoo-ŋ yontu na ma lotu tɛnaya.

³ Ma cɛmɛŋ í fe, maa fe na pɛcɔ pɛ nyaali.

4 Τααα, μαα σεε-η γάλαα τaa,
 na má yoo-η yontu ke piitimnaa taa.
 5 Νυά πeelee kála isótɔnɔyɔ ke kɔlvɔyɔ,
 na nyá kopantɔ náá kaləsəna hatoo isətaa.
 6 Hai, Iso, hɔlɔ nyá tɔmɔh ke isətaa.
 Nyá teu í ná tetɔ tana tɔɔ.
 7 La mpɔ ulena pə hetɔ nyá kɔsɔəllaa.
 Waasɔ-m na nyá niη ntəyɔh.
 Mɔ tá səlɔmɔyɔ.

8 Iso γəyɔta ɪ kutuluɔyɔ naηη nyəηkɔ taa sɪ:
 Mάά təyɔna akaitɔ na má tala Sikem ɪcate.
 Maa maγasɪ Sukɔtɔ tetekəle na ηmənaya.
 9 Má tənna Kalaatɔ na Manasee.
 Ifəlayim kele ma nyəyɔlvɔyɔ kahuka.
 Yuta kele ma kawulaya kkrátɔyɔ.
 10 Mowapɔ tetɔ nté ma lum kɔsɔsɔm tətɔle.
 Itəm nyəntɔ ke ma ntəηkɔpala təsule.
 Ilena má kiisiyɔ yooɔ kakiisasɔ ke Filiisi nyáma tɔɔ.

11 Awe ká pona-m Itəm?
 Awe ká tɔ-m Itəm kolɔηa ɪcate taa?
 12 Pə taya Iso nyá?
 Pəyele nyá lona-tɔ,
 nn tasəyɔ tá yoolaa ke təηyɔyɔ.

13 Kɔɔ na í ya-tɔyɔ kolontu təm taa,
 yɔlvɔ waasɔyɔ wɛ kpete ké.
 14 Iso tɔη taa tɪ la kookalənaa ké.
 Inɪ ɪ ká naηtəna tá kolontunaa.

109

Tafiti təηsəyɔ mɔpsi ké ɪ kolontunaa

1 Tafiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
 yontunaa taa təyɔlvɔ.

Iso nyaya ma saη, taa su.
 2 Pə taya pɔlvɔ, yəlaa asaya na tɔsəlaa
 háá nɔɔsɔ na ma tɔɔ ké,
 na pá yəyɔtəyənə-m pəpɔtɔ təm.
 3 Pááná təm ke pa yəyɔtəyənə-m paa le,
 na pá yookina-m mɔsɔη.
 4 Paa na ma sɔəla-wɛ tɔ,
 pa nyənəyɔ-m pa kolontu ké.
 Ama ma səlɔməyɔ Iso ké.
 5 Ma laki-wɛyɛ kopantɔ na mɔpɛ pá laki-m isayətɔ.
 Ma sɔəla-wɛ na mɔpɛ pa taa kpaakəna-m.

6 Ləsɔ təm hɔlvɔ isayav nəyɔlvɔ
 na í kɔɔ í hɔvna ma kolontu.
 I kolontunaa taa nəyɔlvɔ í kɔɔ í suu-ɪ təm.

- 7 Pá kv ı tǝm ke tǝhʉule taa,
 Iso nyǝni ı sǝlǝmʉyʉ ke isayatu sǝsǝǝntʉ.
- 8 I si lǝŋ
 na nǝyǝlv mʉ ı tǝmlɛ,
 9 na ı piya pǝsi suluwaa
 na ı alv ke leelu.
- 10 Ilena ı piya pǝsi tǝkpraalǝŋ na pá sǝlǝmǝyi na pá tǝki.
 Pá tǝyǝni-weyɛ pa ncaaa taa.
- 11 I kǝmlɛ tu ı kuu ı nyǝm tǝna,
 na krai nyǝma náá wakǝli ı tǝmlɛ kʉlvʉm.
- 12 Nǝyǝlv luyʉ ı taa lapı-ı.
 Pǝcǝ ı suluwaa tǝm ı taa la nǝyǝlvʉy ı sǝkilim.
- 13 Pǝ kpiisi ı lvʉyʉ nyǝma na pa hǝla saali yem
 ké mpa paa kʉli tǝ pa nǝsi taa.
- 14 Tacaa, taa sǝǝ ı caanaa isayatu tǝǝ.
 Pǝcǝ taa husı ı too kawalaya.
- 15 Tacaa, taa sǝǝ ı caanaa isayatu na ı too kawalaya tǝǝ.
 Tacaa kpiisi yǝlaa mpe pa hǝte ke tetʉ taa.
- 16 Pǝ taya pulv, yʉlv inı ı ta hʉli nǝyǝlvʉy suulu.
 Pǝcǝ ı tʉ wahala tʉ na kʉnyǝntʉ ke wahala.
 Halǝna ı kv laŋwakǝlle tʉ.
- 17 Mpusi ké ı ka sǝlaa,
 mpusi inı ı kǝǝ ı nyʉyʉ taa.
 I taa sǝǝli nǝyǝ kʉpaŋka,
 kele ká hatǝlǝna-ı.
- 18 Mpusi ı weɛ ı tǝǝ ısu toko.
 Mpusi ı sʉv ı taa ısu lvʉm.
 Mpusi ı pǝsi ısu nim ke ı mʉwa taa.
- 19 Mpusi ı takı-ı ısu toko.
 Mpusi ı cǝǝ-ı na ı tá tam ısu tampala.
- 20 Mpyʉy Tacaa ka la ma kolontunaa.
 Pa kʉfelʉyʉ nté.
 Na mpa pa yǝyǝtǝyi isayatu ke ma tǝǝ tǝ.
- 21 Tacaa Iso la-m mpi pǝ we teu tǝyǝ nyá hǝte tǝǝ.
 Mpi tǝ, nyá kʉpantʉ tǝǝwaya, waasi-m.
- 22 Ma ké kʉnyǝntʉ ké na wahala tʉ,
 ma wakǝla hatoo ma taa.
- 23 Ma tǝŋna saalʉyʉ ke yem ké ısu isotom
 na pá tǝyǝnǝyi-m ısu filifili wei ı wakǝlǝyi tǝ.
- 24 Nǝhǝkǝtʉ pu-m maa pǝsǝyi na má sǝŋ.
 Ma tǝma taasi tǝkǝŋǝkǝŋ.
- 25 Ma pǝsa-weyɛ mpi pǝ fei teu tǝyǝ.
 Pa nyǝnǝyi-m na pá kpeɛtǝyi nyǝǝŋ.
- 26 Waasi-m, Tacaa ma Iso.
 Ya-m nyá kʉpantʉ tǝǝ.
- 27 Yǝlaa mpe pá nyı si nyá nin ké.
 Tacaa nyá, nyá lapǝna mʉv.
- 28 Mpe pa tǝŋsǝyi mpusi ké.

Ama nyá kooliyi kɔpantɔ.
 Ye pa kɔlaa fɛɛɛ ká kpa-wɛ.
 Ama nyá tɛmlɛ tɔ má ma laɲɛ ká hɔlɔmɩ.
 29 Pá liyiti ma kolontunaa mpa pa suu-m tɔm tɔ.
 Fɛɛɛ í waasɩ pa tɔɔ ɩsu toko.

30 Maa pɔyɔli Tacaa nyaga na kawilitaya.
 Maa sa-ɲ samaa heku.
 31 Mpi tɔ, n wɛ kɔnyɔntɔ kɔɲkɔɲ taa ké.
 Si n waasɔyi-ɩ mpa pa kɔyi ɩ tɔm tɔ pa niɲ taa.

110

Wulav wei ɩ ké kɔtɔlv tɔ

1 Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

Tacaa ɩsɔ heela ma sɔsɔ si:
 Caya ma ntɔyɔɲ tɔɔ, halɛna má yele na nyá
 kolontunaa pɛsi nyá nɔɔhɛɛ tɛsɩɩɛ.
 2 Tacaa ká walɛsi nyá kɔrátɔyɔ tɔɲ kɛ Siyɔɲ taa.
 Nyaa ɲmakɛli nyá kolontunaa.
 3 Kɔyakɔ ɲku n ká yɔona nyá kolontunaa tɔ.
 Nyá ifepiya apalɔtɔ ká kpa.
 ɩɛna pá kɔɔ pa ti.
 Paa wɛɛ ɩsu tefemle cɔɔɔɔ,
 na pá kɔɔ nyá pɔyɔ naɲɲ nyɔɲku tɔɔ.

4 Tacaa tɛma tuuu ɩ kaa tasa layasɔyɔ.
 ɩ yɔyɔtaa si:
 N ké kɔtɔlv sɔsɔ kɛ tam tɔɔ ké,
 ɩsu Melɛcisɛtɛɛki.
 5 Tacaa wɛ nyá ntɔyɔɲ tɔɔ ké.
 ɩ ká wakɛli awulaa kɛ ɩ pááná koyakɔ wule.
 6 ɩni ɩ hɔɔkɛna na piitimnaa,
 na sɛtaa sɔyɔta paa timpi.
 ɩ wakɛlɔyi awulaa kɛ tɛtɔ tɛna taa ké.
 7 ɩ nyɔɔki lɔm kɛ lɔɔɔ taa ké tɛntɛ waatu ké.
 Pɔ tɔɔ ké ɩ kusɔyi nyɔyɔ.

111

Tacaa tɛma sɔsɔɔna tɔm tɔɔsɔyɔ

1 ɩ sa Tacaa.

Maa sɛɛ Tacaa na ma lotu tɛna
 kɛ tampana tɔɲlaa kɛkɛkɛ taa ké tɔkɔtile.
 2 Tacaa tɛma ná ké sɔsɔɔna ké,
 na a sɔɔllaa pɛɛkɔyi-yɛ.
 3 Nyá kulapɛm tɛna taa wɛ teeli na teu sɔsɔɔm ké.
 Nyá siyisuyɔ wɛ tam tɔɔ.
 4 Tacaa n yelaa si tɔ tɔsɔyi nyá kɔkɔɔ tɛma tɔɔ.

N ké pɛɛɛɛ tʊ ké na pətətəɛ tʊ.
⁵ N haaki təyənaya ke mpa pa nyaŋna-ŋ tə.
 Nn səkɪ nʲá nəyɔ pɛɛɛɛ tʊ ké pa pəcə.
⁶ N hula nʲá yəlaa ke nʲá təma tɔŋ
 ke tɪmpɪ n cɛla-wɛyɛ piitɪmnaa lɛlaa tɛtʊ tə.
⁷ Nʲá kʊlapəm siyisaa na pə təŋaa.
 Nʲá kʊsəsutʊ wɛ naani.
⁸ I sɔ kʊsəsutʊ wɛ tam tʊ ké.
 Tə siyisaa ké na tə təŋaa.
⁹ N hɛta nʲá yəlaa
 na nʲá na-wɛ í pɛɛɛɛ nəyɔ ke tam tʊ.
 Nʲá hətɛ ke səsəɔɛ ké, na katɛ nyəntɛ.
¹⁰ I sɔ nyamnaa nté nyəm kite,
 mpa pa təká yaasi inɛ tə
 pa wɛna ləmɔyəsɛ kʊpana ké.
 Tacaɔ teeli wɛ tam tʊ ké.

112

Tacaɔ kooliyi kʊpantʊ ke í yəlaa kʊpama

¹ I sa Tacaɔ.

Lɛɛŋ nʊɔ nté wei í nyaŋna Tacaɔ tə.
 I laŋɛ hɛɛna I sɔ kʊsəsutʊ lapɔ ké.
² I kʊɔɔlaa ká la səsaa ke tɛtʊ tʊ.
 I sɔ kooliyi kʊpantʊ ke tampana təŋlaa piitɪm.
³ Wɛnaa na təcayanaa wɛnaa pə tɛ yʊɔ təyaya taa.
 I sɔ laŋɛ hɛɛna-ɪ tam tʊ.
⁴ Kəkɔ naaki səkɛɛtʊ taa ké tampana təŋɔ.
 Kəkɔ naaki wei í wɛna suulu na í wɛna lɛlaa pətətəɛ,
 na í təŋyɪ kʊsiyisim tə.
⁵ Pə wɛ teu sɪ yʊɔ í hʊɔyɪ suulu na í kəntəyɪ.
 Pə wɛ teu sɪ yʊɔ í təŋ siyisuyɔ na í lakəna í təma.
⁶ Ye n laki mpu nn cɛŋləyɪ.
 Pa təsəyɪ siyisilu tə ké tam tʊ ké.
⁷ I laŋɛ ɪ təkəna laŋwakəllɛ laɔpaalɪ,
 ɪ təká ɪ təyɪ, Tacaɔ ke ɪ laki naani.
⁸ Siyisilu təká ɪ təyɪ, səyɔntʊ fɛɪ-ɪ.
 I ka nyəni ɪ kolontunaa kʊpisyu.
⁹ I haaki konyəntunaa ké na í yeki niŋ.
 I sɔ laŋɛ hɛɛna-ɪ tam tʊ ké.
 Siyisilu tɔŋ səsəyɪ na yəlaa tʊyɔna-ɪ teu.
¹⁰ I sɔyav ná naaki-ɪ ɪɛna pááná kpa-ɪ.
 I nyasəyɪ ɪ təyɪ kɛla na í ləkɪ ɪ apalʊtʊ.
 Asayaa kʊnyulʊyɔ saaləyɪ yem ké.

113

Tacaɔ paasəyənə mpa pa fɛina pʊɔ tʊ

¹ I sa Tacaɔ.

Tacaɔ təmɛ lataa mɛ, í samɪ-ɪ.

1 Sa Tacaa hæte.

2 Tacaa hæte í yaa pə kpaɣav nɔɔnɔɔ tɔ na pə polo tam tɔɔ.

3 Pá see Tacaa ke pə kpaɣav ilim təlule na pə suna pə tətule tɔ.

4 Tacaa ŋmakəla piitimnaa tənaya.
I teeli kɔŋkɔlməŋ tɛɛ isɔtɔnuɔv.

5 Ta Iso Tacaa n feina akpele.
Nyá tɛcaɣale nté hatoo isɔtaa.

6 N kaŋ nyɔɔv ké na í nyəni isɔtɔnuɔv na atɛ.

7 N kusəɣi kɔnyɔntɔ ke mɔsɔv taa ké,
na wahala tɔ ke hute taa.

8 Si í caɣasí pá na nyá yəlaa kɔpaɣalaa.

9 N haaki alv kaabɔɔɣa ke tɔyaya.
Na í lapɪ-ɪ toto laŋhɔlmle nyəŋ
ke ɪ piya hɛkv.

I sa Tacaa.

114

Waatv wei Iseyeli nyóma luwa Icipiti tetv taa tɔ

1 Waatv wei Iseyeli nyóma luwa Icipiti tetv taa tɔ,
waatv wei Yakɔv lɔlɔv nyóma lu piitim lɛmpɪ tɔm
yɔɔtɔlaa mpɛ pa tɛ tɔ.

2 Mpuɔv Yuta pəsa Tacaa kɔtaɣa tɔlate
na Iseyeli náa pəsi Tacaa tetv.

3 Teŋku ná-wé na ílé ɪ se.
Yaatanɪ pɔɔv ná mɔla waali waali.

4 Ilena pɔɔŋ ŋmaa isɪ ɪwaanŋ,
na pulasɪ náa ŋmaa isɪ ɪwɛɛsɪ.

5 Teŋku, n seeki suwe?
Yaatanɪ, ná mələɣi waali waali suwe?

6 Pɔɔŋ, mə ŋmaaki isɪ ɪwaanŋ suwe?
Pulasɪ, mə ŋmaaki isɪ ɪwɛɛsɪ suwe?

7 Tetv nyáá sele Tacaa isentaa.
Sele Yakɔv Iso isentaa.

8 Inɪ ɪ pəsəɣəna kɔkpaɔmɔv ke lule,
na puw ke lɔm seelv.

115

Iso tike nté teeli tv

1 Tacaa, taa tv-tɔv teeli.

Taa tv-tɔ yoo.

Ama tv teeli ke nyá hæte.

Mpi tɔ, n ké kɔpaŋ na tampana tv.

- ² Pepe tɔɔ ké piitimnaa pɔɔsɔyɪ sɪ:
 Leye mə lɔɔ ɪnɪ ɪ wɛɛ?
³ Ta lɔɔ wɛ ɪsɔta kɛ.
 ɪ lakɪ mɪpɪ ɪ sɔɔlaa tɔ.
⁴ Ama mɛpɛ pa tɪŋ kɛ wolanaa na liyitee
 nna yɔlaa niŋ lupa tɔɔɔ.
⁵ Pa tɪŋ ɪnɪ ɪ wɛna nɔɔsɪ, ɪɛ ɪ yɔɔtɔyɪ natɛli.
 Pɔɔɔ ɪ wɛna ɪsɛ, ɪ naaki pɔlv.
⁶ ɪ wɛna ŋkpaŋŋ, ɪ nuɪki natɛli.
 Pɔɔɔ ɪ wɛna miina, ɪ nuɪki sɔŋ.
⁷ ɪ wɛna niŋ, ɪ pɔsɔyɪ na ɪ tokina pɔlv.
 Pɔɔɔ ɪ wɛna nɔɔhɛɛ, ɪ tɔŋ.
 Pɔyɛle ɪ tu mɔtɔyɪ ɪ luɔyɪ tɛɛ kɛ mɔtɔyɪ maɔamaɔa.
⁸ Mpa pa luki tɪŋ ɪnɪ na pɔ tɔyɪ-ɪ naani tɔ,
 pɔ wɛɛ ɪsɪ tɪŋ ɪnɪ.
⁹ ɪsɛyɛli nyɔma, ɪ pɛti mə tɔyɪ Tacaɔ,
 ɪnɪ ɪ teŋna-me na ɪ kentiɔyi mə tɔɔ.
¹⁰ Alɔŋ tɔyɔɔ nyɔma mɛ ɪ pɛti mə tɔyɪ Tacaɔ,
 ɪnɪ ɪ teŋna-me na ɪ kentiɔyi mə tɔɔ.
¹¹ Mpa mɛ ɪ nyaŋna Tacaɔ tɔ, ɪ pɛti-ɪ mə ti.
 ɪnɪ ɪ teŋna-me, na ɪ kentiɔyi-me.
¹² Tacaɔ ɪ sɔɔki tɔ tɔm kɛ paa pɔɔɔ.
 ɪ kɔ kooli tɔ tɔnaɔa kɔpantɔ kɛ.
 ɪ kɔ kooli ɪsɛyɛli nyɔma kɛ kɔpantɔ.
 ɪ kɔ kooli Alɔŋ nyɔma kɛ pa nyɔntɔ.
¹³ ɪ kɔ kooli kɔpantɔ kɛ mpa pa nukɔna-ɪ tɔ,
 paa sɔsaa paa piya.
¹⁴ Tacaɔ ɪ yeɛ na mə lɔlvɔ huki.
 ɪ la na mə na mə piya ɪ wɛɛ pɔyale.
¹⁵ Tacaɔ wei ɪ lapa ɪsɔtɔnyɔ
 na atɛ tɔ ɪ kooli-meɔ kɔpantɔ.
- ¹⁶ Tacaɔ tike tɔnna ɪsɔtɔnyɔ
 ɪɛna ɪ ha yɔlaa kɛ tetɔ.
¹⁷ Sɔtaɔ ɪ pɔsɔyɪ na pɔ sɛɛ Tacaɔ.
 Mpa pa wɛ atɛtɛɛ taa timpɪ suma tiɔitiɔyi tɔ
 Paa pɔsɔyɪ na pɔ sɛɛ lɔɔ.
¹⁸ Ama tɔɔ sa Tacaɔ kɛ pɔ kpaɔaɔ nɔɔnɔ tɔ,
 halɔna tam tɔɔ.

ɪ sa Tacaɔ.

116

Yɔlv wei pɔ yapa sɔm taa tɔ ɪ sɔlvɔnyɔ

- ¹ Ma sɔɔla Tacaɔ kɛ.
 Mɪpɪ tɔ, n nuɪki ma nɔɔɔ na ma wiinaɔ.
² N kema ŋkpaŋŋnyɔ na ma tɔɔ.
 Maɔ sɔlvɔmɪ-ŋ kɛ, halɔna ma sɔm.
³ Sɔm ka tama-m kotayɔ kɛ.

Atetale sɔɔntu ná pu-m.
Ma we nəɣəsɛɛ na laŋwakəlle taa.

⁴ Mpuɣu ma yáá Taaɗa nyá hətɛ.
Hai, Iso ma wiikina-ŋ si, ń waasi-m.
⁵ Taaɗa n wɛna suulu ké na ń siyisaa.
Ta Iso n ké pətɔɔtəle tu ké.
⁶ Taaɗa n paasəɣəna acamaa ké.
Maa ke wahala tu ké, na n waasi-m.

⁷ Ma yɔɔta ma taa si, maa hɛɛsi.
Mpi tɔ, Taaɗa lapa-m kɔpantu.
⁸ Nyá ɣapəna-m sɛm nəɣɔ taa, na ń husi ma isəlbm.
N hasa ma nəɔhɛɛ tɛɛ.
⁹ Maa tɔ Taaɗa nyá isɛntaa
ke weesuɣu nyáma tetu taa.

¹⁰ Paa waatu wei maa tɔma si ma ké wahala tu tɔ,
na má wɛna naani ké.
¹¹ Ma ta maɣasi teu ilɛna má tɔ si
paa pəsəɣi na pá la naani ke nəɣɔlb.
¹² Isənaɣa maa lɛɛti Taaɗa nyaya
kɔpantu nti n lapa-m tɔ?
¹³ Maa kpaasi waasuɣu kɔpu na iso
na má yaa Taaɗa nyá hətɛ.
¹⁴ Maa yoosi nəɣɔ ŋka ma su Taaɗa nyá tɔɣɔ
nyá yəlaa isɛntaa.

¹⁵ Taaɗa mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ
pa sɛm wuki-ŋ sɔsɔm ké.
¹⁶ Hai, Taaɗa, ma ké nyá tɔmlɛ tu ké,
nyá pɛɛlɔ pəɣalɔ kɛɛ má,
n cɛpa ma kɔhɔkɔm.
¹⁷ Maa lá-ŋ nyana tɔmlɛ kɔtaya.
Maa sá-ŋ na má yaa nyá hətɛ.

¹⁸ Maa yoosi nəɣɔ ŋka ma su Taaɗa nyá tɔɣɔ
nyá yəlaa isɛntaa.
¹⁹ Maa la isəna maa suwa tɔɣɔ
nyá tɔyaya taya tɔɔ ké Yosalem taa.

I sa Taaɗa.

117

Piitimnaa tɛna saŋ Taaɗa

¹ Piitimnaa mɛ, í sa Taaɗa.
Yalaanaa tɛna í sam-i.
² Kɔpantu nti i laki-tu tɔ tɔ tɔwaya.
I tampana wɛ tam tɔɔ.

I sa Taaɗa.

118

Κεεσι mpi Tacaa lapa to

¹ Ίσεε Tacaa, mpi to, ι κέ κωραη.

² Ισεγελι νυόμα ί το σι:

Ι κωραντο we tam τω.

³ Αλση τayoα νυόμα ί το σι:

Ι κωραντο we tam τω.

⁴ Μπα πα νυκωνα Tacaa το πά το σι:

Ι κωραντο we tam τω.

⁵ Μα λαηwakalle τaa κέ ma γάά Tacaa

na ί cə-m na ί waasi-m.

⁶ Tacaa n we ma τω κέ, maa nyanη πολυ.

Yulu pəsəyi na ί la-m we?

⁷ Νυά τηηna-m

na má naaki ma kolontunaa kpisuyu.

⁸ Pə kəla teu si yulu ί tu Tacaa nyaya kpoluyu

na mpi ι κά peti nyá tayi yəlaa to.

⁹ Pə kəla teu si yulu ί tu Tacaa nyaya kpoluyu

na mpi ι κά peti ι tayi səsaa to.

¹⁰ Piitimnaa təna ka tama-m κέ.

Πε ma τəyona-weye Tacaa nyá toη taa.

¹¹ Paa tama-m κέ na pá watəyi-m.

Πε ma τəyona-weye Tacaa toη taa.

¹² Paa wata-m κέ isu tuη səsəku.

Ama pa toη təma ləη isu kiisi kəkə.

Πε ma τəyona-weye Tacaa toη taa.

¹³ Ma kolontu nyá, nyá tusaya-m κέ si má hoti.

Ama Tacaa ná kəma na η waasi-m.

¹⁴ Tacaa kele ma toη na ma samtu nyuyu,

nyá yapəna-m.

¹⁵ Siyisilaa wilitiyi.

Mpi to, Iso ha-weye akaitu.

Tampəna təηlaa laηle heewa.

Mpi to, Iso yapa-we.

Tacaa n yapa-tu na nyá toη.

¹⁶ Tacaa n kusa ηkpaləηa na iso.

N lapəna toη səsəəη.

¹⁷ Ma kaa tasa səm tətə,

maa weena weesuyu κέ.

Maa keesi Tacaa təma təm.

¹⁸ Tacaa n həma ma ηkpaηuyu γάά.

Ama n ta yele na má si.

¹⁹ Ί tul-m tampəna təηlaa nənəəsi,

na má suu na má sa Tacaa.

²⁰ Tacaa nənəyə ntə,

ηkeye siyisilaa suəkəna.

21 Maa σεε-η κέ, mpi τῶ, n cə-m
na ḡ pəsi ma waasəlv.

22 Pəle nte ḡmalaa kisaa na pá lə τῶ,
nté τə pəsəna nteye pəle səsəəle.

23 Tacaa nyá kīḡ ke pə lunaa,
pə κέ piti təmlē κέ.

24 Tacaa nyá lapəna kuyaku kəne.
Kv κέ lanḡhəlvmlē na ayəəla nyəḡkv κέ.

25 Hai, Tacaa, yele na pá lana-tv.
Hai, Tacaa, ya tá nyəəḡḡ.

26 Iso í kooli kəpantv ke wei ι κəḡna Tacaa hətē taa τῶ.
Hatoo Tacaa təyaya ke τə kooliyina-meyə kəpantv.

27 Tacaa κέle Iso, unι ι kəkə naakəna-tv.
I tamsi acima kəpəntē na í pona-teye
kətaya tətate həlvvḡ kīḡ*fa*. ^a

28 Tacaa, n κέ ma Iso κέ maa sa-ḡ.
Ma Iso, maa puyvli-ḡ.

29 I σεε Tacaa.
Mpi τῶ, n κέ kupaḡ,
na nyá kəpantv wē tam τῶ.

119

Yontu nti pa saḡna Iso kusəsutv τῶ

1 Leləḡ nulaa nté mpa pa təntē tewa
na pá τῶḡ isu Iso kiiu wēē τῶ.

2 Leləḡ nulaa nté Iso kusəsutv təkəlaa,
na mpa pa pəkəyι-ι na pa lotu təna τῶ.

3 Pə yəlaa τῶḡ Iso mpaḡḡ taa κέ.
Paa lakι isayətv natəli.

4 Tacaa n hula nyá kətvətv κέ sι
yəlaa í paasəna-təyι teu.

5 Hai, Iso, yele na ma təntē la teu
lənə má pəsi na má təkι nyá kiiḡ.

6 Ye ma təkə nyá kusəsutv təna,
ma kaa wēēna fēle.

7 Pəlye maa sá-ḡ na lotu kəlvmtv
na má kpeləməyι nyá kiiḡ kupaḡ.

8 Ma caa ma la nyá luyv nyəntv κέ,
taa lə-m təkpataa.

Nya kusəsutv hēsəyι ma lanḡ

9 Isənaya ifepu ká kpeləməna tənəḡḡ təntē?
Nyá təm təkuyv taa κέ ifepu ká kpeləməna tənəḡḡ təntē.

10 Tacaa, ma pəkəyι-ḡ κέ na lotu kəlvmtv.

Taa yelev na má hatələna nyá kusəsutv.

11 Ma təkə nyá təm ke teu ke hatoo ma taa κέ,

^a 118:27 Kokəlatv tənē τə hōwēē wē təm naalye. Lelaa ná teləsəyι tətə sι: I kpaḡa toyv pilinasi ke mə nin
taa na í caḡi acima paale. Na í τə na ι cəəna kətaya tətate.

sɪ pə taa kəɔ na má pəntəna-ŋ.

¹² Taaɔ, ma sɛɛ-ŋ.

Sɛɛsɪ-m nyá luyɔ nyəntɔ.

¹³ Maa yəɔtɪ kɔlɔm kɔlɔm ké

kɔsəsutɔ nti n suwa tɔ.

¹⁴ Nyá tɔm təŋɔyɔ hɔlɔsəyi ma laŋlɛ ké
isɪ má tənna wɛnɔv təna.

¹⁵ Ma maɣasəyi nyá kɔtɔtɔtɔ tɔm ké.

Na má kpɛləməyi nyá kɔsɛɣəsəv kɛ teu.

¹⁶ Nyá kɔsəsutɔ kɛ ma laŋlɛ hɛɛkəna
ma kaa sɔɔ nyá tɔm.

Nya kiŋ tasəyi-m layatv

¹⁷ La nyá tɔmlɛ tv maɣa kɔpantv

ɔlɛna má wɛɛna weesuyɔ na má tɔki nyá tɔm.

¹⁸ Kuli ma isɛ na má ná nyá kiiu teu.

¹⁹ Ma ké ikɔm kɛ tɛtv taa ké.

Taa ŋmɛsɪ-m nyá kɔsəsutv.

²⁰ Ma sɔɔla nyá kiŋ ké, na má sɛki ɪ tɔɔ.

Ma caa ma kpɛləmɪ-ɪ paa kuyaku ŋku.

²¹ N nyaasəyi mpusitvnaa isɛcav nyáma

mpa pa hatəlɔyana nyá kiŋ tɔɔ.

²² Kɛɛli ma tɔɔ ké fɛɛlɛ na footuyɔ.

Mpi tɔ, ma tɔka nyá kiŋ ké.

²³ Paa awulumpiɣa caɣaa na pá yəɔtəyi ma tɔm,
nyá tɔm kɛ nyá tɔmlɛ tv má, ma maɣasəyi.

²⁴ Nyá kɔsəsutv hɛɛsəyi ma laŋlɛ ké.

Nti tɔ tasəyana-m layatv.

Nya kɔsəsutv haaki-m weesuyɔ

²⁵ Ma hota atɛɣɛ.

Nyá tɔm í ha-m weesuyɔ isɪ n ka yəɔtɔyɔ tɔ.

²⁶ Ma kɛɛsəyi-ŋ ma kɔlapələ tɔm.

Sɛɛsɪ-m nyá kɔsəsutv tɔm.

²⁷ Hɔlɔ-m nyá kɔsəsutv təŋɔyɔ

na má maɣasɪ nyá teu tɔm.

²⁸ Laŋwakəllɛ nu-m na má pələyi isəlɔm.

Kɔsɪ-m isɪ n ka yəɔtɔyɔ tɔ.

²⁹ Hatəlana-m pəpətv.

Hɔlɔ-m pɛɛlɛ na má təŋ nyá kiiu.

³⁰ Tampana mpaav kɛ ma ləsaa.

Maa təŋ nyá kɔsəsutv.

³¹ Nyá kɔsəsutv kɛ maa matəna.

Taaɔ taa yelev na pá liyiti-m.

³² Nyá kɔsəsutv kɛ ma nukəna teu.

Mpi tɔ, n kula ma isɛ.

Maa təŋ nya kiiu na ma lotu təna

³³ Taaɔ hɔlɔ-m nyá kɔtɔtɔtɔ mpaav

na má tǎki-ti na má tala tǎnaya.

34 Tacaá ha-m nyám na má tǎki nyá kiiu
na má tǎnyǎi-ku na ma lotu tǎna.

35 Yele na má nuna nyá kusásuto.
Mpi tǎ, ma sǎla-tǎyi.

36 Pona ma huwεε ke nyá kusásuto kin.
Taa pona-yεε liyitee luluyu cǎlǎ.

37 Lǎsi ma ise ke krai nyám tǎ.
Taa yele na má paasǎna krai nyám.
Yele na má wεε nyá luyu nyǎntu taa.

38 La nyá tǎmlε tu maya nti
n ka suwa mpa pa nyǎnna-n tǎ.

39 Ma wεna fεεε sǎyǎntu ké.
Taa yele na tǎ mayana-m.

40 Nti ma nyulǎyi sǎsǎm tǎyǎle nyá kutǎtǎtu lapu.
N ké siyisilu ké, ha-m weesuyu.

Maa tǎki nya kiiu ke

41 Tacaá nyá kupǎntu í kǎo ma tǎo
na n̄ ya ma nyǎyǎ isu n suw tǎ.

42 Na má wεna nti maa cǎ ma tǎulaa tǎ.
Mpi tǎ, nyá kuyǎyǎtǎtu ke ma lapa naani.

43 Taa lǎsi tampana tǎm ke ma nǎyǎ taa tǎkpaata.
Nti n mayasǎyi nyá taa tǎyǎ ma tǎnna.

44 Maa tǎki nyá kiiu ke
paa kuyaku nkuyu tam tǎo ké.

45 Ma caa má tǎna ma tǎyi.
Mpi tǎ, nyá kusásuto ke ma pεekǎyi.

46 Maa heeli nyá kusásuto tǎm ke awulaa,
fεεε kaa wεε-m.

47 Nyá kusásuto ke ma lanle heεnaa.
Mpi tǎ, ma sǎla-tǎyi.

48 Ma nukǎna nyá kusásuto ké.
Ma sǎla-tǎyi.
Ma caa ma mayasi-tǎyi ma taa ké.

Nyá kusásuto tyv-m naani

49 Tǎsǎsi tǎm nti n ka heela nyá tǎmlε tu má tǎ tǎ tǎo.
Nti tǎ tǎna-m naani.

50 Nti tǎ heεsǎyǎna ma lanle ke ma wahala taa.
Nyá tǎm kupǎntu haakǎna-m weesuyu.

51 Paa isǎcǎntǎnaa wǎnyǎyi-m
ma ta lu nyá kiiu taa.

52 Tacaá ma tǎsǎyi nyá lanlaa huule tǎm
na pǎ heεsǎyi ma lanle.

53 Má naaki asayaa mpa pa lǎki nyá kiinj tǎ,
pǎáná kpaaki-m ké.

54 Nyá kiinj tǎm ke ma yooki yontu ke timpǎ
ma ké ikǎm tǎ.

55 Ma tǎsǎyi nyá hǎte ke ahoo

na má təkəyi nyá kvsəsutu.

⁵⁶ Mpi pə ké ma nyəm təyole,
sı má təkəyi nyá kvsəsutu.

Tacaa hvle we teu

⁵⁷ Ma leləyi sı ma nyəntu nté sı
má tən nyá kvyəyotv.

⁵⁸ Ma wiikina-ŋ na ma lotu tana,
nyəni ma pətətəle isu n ka suw nyá nəyɔ tɔ.

⁵⁹ Ma huw ma mpaav təm ke ma taa,
nyá kvsəsutu ke ma caa tənuyɔ.

⁶⁰ Ma laki nyá kvsəsutu ke ləŋ ké təcav.
Ma kaa yele na tá leeli.

⁶¹ Asaxaa katəsi tama-m ké.

Ama maa səəki nyá kiiu tɔɔ.

⁶² Ma kuləyi əhoo heka na má sá-ŋj.

Mpi tɔ, nya hvle we teu.

⁶³ Ma ké mpa pa nyaŋna-ŋ na pá təkəyi
nyá kvsəsutu tɔ pa taapav ké.

⁶⁴ Hai, Tacaa, nyá kɔpantu suna tetv.
Seɣesi-m nyá kvsəsutu.

Tacaa mapa-m sı pə tayani-m

⁶⁵ Tacaa n lapa kɔpantu ke nyá təmle tɔ maya,
isu n ka yəyotv tɔ.

⁶⁶ Seɣesi-m ləmayasɛɛ kɔpana na nyəm.

Mpi tɔ, ma tɛma ma taa na nyá kvsəsutu ké.

⁶⁷ Ləŋ ɛle ye n ta hɔ ma ŋkpaŋuyɔ maa təkəyi nyá təm.

Ama nəənɔɔ ma tənəyi nyá kiin.

⁶⁸ N ké kɔpaŋ ké na kɔpantu latv.

Hulv-m nyá luyɔ nyəntv.

⁶⁹ Isəcavtɔnaa pilisiyi-m ké na pa kaloolaya.

Ama ma təkə nyá kvsəsutu ke na lotu kɔlvmtv.

⁷⁰ Pa ləmayasɛɛ taa toowaɣa isu nim.

Uena máa hvləsəyi laŋle na nyá kiiu.

⁷¹ Pə we teu sı pá pasa-m ké.

Uena má cəkəna nyá kvsəsutu.

⁷² Nyá nəyɔ taa kvsəsutu kəla-m teu ke
wɔla na liyitee wontu tuutuuma.

Tacaa, nyá hvle siyisaa

⁷³ Nyá nin ŋmana-m.

Ha-m layatv na má kpələməna nyá kvsəsutu.

⁷⁴ Mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ pa naa-m na pa laŋle huləməyi.

Mpi tɔ, nyá nəəsi suw ke ma tɛləyi.

⁷⁵ Tacaa, ma nyəmá sı nyá hvle siyisaa ké.

Nyá tampana tənuyɔ tɔ ké n pasa-m.

⁷⁶ Nyá kɔpantu í heəsi ma laŋle
isu n ka suw nyá təmle tɔ maya nəyɔ tɔ.

77 Hulo-m si n soola-m na pá ha-m weesuɣu.

Mpi to, nyá kiiu ke ma lanje heekəna.

78 Pá liyiti isəcav nyáma mpa pa muɣuluyu-m mʊsɔŋ to.

Mpi to, nyá kusəsuto tɔm ke ma maɣasəyi ma taa.

79 Mpa pa nyanɲa-ŋ to pá koo ma kiŋ

na pá cəkəna nyá kusəsuto.

80 Maa la nyá luɣu nyəntv na lotu kulɔmtv.

Ile fεεle kaa tɔɔ-m nyá kiŋ.

Tacaa fitiyi-m kolontunaa katəsi

81 Ma taŋa nyá nyɔɣu yapu ke tətɛyɛtɛyɛ.

Nyá tɔm ke ma tɛɛɔyi.

82 Ma ise tɛŋna nyá nɔɔ sɯ kiŋ ké,

na má pɔɔsəyi si pəlee ké n ka heesi ma lanje?

83 Ma tɔnɔɣu cuka kpası ké isı kɔŋle ke nyɔɔsi taa.

Ma kaa soo nyá kusəsuto tɔɔ.

84 Kuyeyɛ isənaɣa pə kaasa nyá tɔmlɛ tv ma?

Waatv wei ké n ká hʊvna mpa pa tɔɣv-m wahala tɔ?

85 Isəcavtɔnna huliɣina ma nɔɔ tɔɔ ké pɔɔŋ,

pa tɔŋɔyi nyá kiiu ke pa pəcɔ.

86 Nyá kusəsuto təna ké kusiyisito ké.

Pa tɔɣv-m wahala ke mʊsɔŋ ké, waasi-m.

87 Pa kaya pa hu-m na pá kv-m

ile maa looki nyá kusəsuto.

88 Ha-m weesuɣu ke nyá kupantv tɔɔ,

ilena ma tɔŋ nyá kusəsuto.

Tacaa, pə təna pə laki-ŋ tɔmlɛ

89 Hai, Tacaa, n we tam tɔɔ ké.

Nyá tɔm ɔaya teu ke isɔtaa ké.

90 Kupantv nti n laki to tv tɛŋ.

Nyá sına tetv na tə nyɔɔwa teu.

91 Nyá kusəsuto tɔɔ ké pə təna pə ɔaya teu ke sanja.

Mpi to, pə təna pə laki-ŋ tɔmlɛ.

92 Ye ma lanje taa heena nyá kiŋŋ,

maa lepa ma wahala taa ké.

93 Ma kaa soo nyá kusəsuto.

Ntɔyi n haakəna-m weesuɣu.

94 Ma ké nyá nyəŋ ké, waasi-m.

Mpi to, nyá kusəsuto ke ma pɛɛkəyi.

95 Asaɣaa cɛŋɔyi-m ké si pa kvv-m.

Paa na mpv nyá kusəsuto ke ma kɛŋna ŋkraŋŋ.

96 Ma nawa təma kvpana təna tənasi.

Ama nyá kusəsuto fɛi tənaya.

Nyá kiŋŋ kəla tɔŋ ke lelen

97 Ma soola nyá kiiu ke səsəm ké.

Kv tɔm ke ma maɣasəyi kuyeyɛ təna.

98 Nyá kusəsuto haaki-m ləmaɣasɛ

na pə kəli ma kolontunaa.

Mpi tə, tə we ma kinj ke tam təw kə.

⁹⁹ Ma tee ma segesəlaa tənaya nyəm.

Mpi tə, nyá kəsəsutu ke ma mayasəyi.

¹⁰⁰ Ma tee kukpatalaa ke ləmayasəe.

Mpi tə, ma təkə nyá kutututu.

¹⁰¹ Ma kisa mpaah isayah taa tənte

sı má pəsı na má təkı nyá təm.

¹⁰² Maa hatələyana nyá kəsəsutu.

Mpi tə, nyá segesəyana-m.

¹⁰³ Nyá təm we lelenj ke ma tantahaaw taa kə.

Tə kəla tıj ke lelenj ke ma nəyo taa.

¹⁰⁴ Nyá kəsəsutu pəsəyana-m nyəntu

na má kisiyi pəpətu təna.

Tacaa təm kə fətəla

¹⁰⁵ Nyá təm wenna isı fətəla ke ma nəhəe tee

na pə naaki ma mpaaw taa.

¹⁰⁶ Ma tuuki sı maa təkı nyá kəsəsutu.

Maa la isı ma tuuwa tə.

¹⁰⁷ Tacaa, pə pəsa-m teu kə.

Yele na má wenna weesuyu isı n yəyətuyə tə.

¹⁰⁸ Hai, Tacaa, mɔ ma sələmuyə isı kucəw.

Segeysi-m nyá kəsəsutu.

¹⁰⁹ Ma weesuyu we əsola taa kə tam kə.

Ama ma kaa səw nyá kiiu təm.

¹¹⁰ Asayaa nyəki-m katəsi kə.

Ama maa hatələyana nyá kəsəsutu.

¹¹¹ Nyá kutututu ke-m kəpantə səwəntu ke tam təw kə,

tə heesəyi ma lajle.

¹¹² Ma tɔ ma taa sı má təj nyá kəsəsutu*fa*

haləna ma səm. ^a

Tacaa kə ma tentu

¹¹³ Ma taa kpaana ataa na a waali yəlaa kə.

Ama ma səwəla nyá kiiu.

¹¹⁴ Nyayale ma kəpəuyə tətəle na ma kentulu.

Nyá kuyəyətutu ke ma teeləyi.

¹¹⁵ Asayaa me i hatələna-m.

Penə má təkı ma ləw kiij.

¹¹⁶ Te-m isı n ka sıw nyá nəyo tə na má hiki weesuyu.

Nyaya ma teeləyi, taa tɔ-m feele.

¹¹⁷ Wee ma tentu na pə ya ma nyuyə.

Penə ma paasəna nyá kəsəsutu ke tam təw má taa heesi.

¹¹⁸ N təyənəyi mpa paa tənəyi nyá kəsəsutu təyo.

Mpi tə, pa tɔsuyə u waasəyi pɔlə.

¹¹⁹ N ləwki atə asayaa tənaya isı hute.

^a **119:112** Loonja kane ka teləsuyə lapa katə. Lelaa na teləsəyi sı ma kaasəyi ma ti sı má təj nyá kəsəsutu. Mpi tə, tə kawayə u təj.

Pə təw ké ma səwla nyá kusəsutu.

¹²⁰ N tu nyá səwəntu ke ma taa na ma tənuyə seliyi,
na má nyaŋna nyá huule.

Tacaa kele ma tentu

¹²¹ Ma təkə nyá kiiu na nyá siyisuyu ké.

Taa peti-m ma ŋmakəllaa.

¹²² Si nyá təmlə tu maya nəwə si n ká səna-m.

Taa yele na kalampaanı nyəma muɣulu-m.

¹²³ Ma taŋa nyá nyuyə yapu.

Ma taŋa akaitu nti tə təm n siwa nəwə tə

na ma ise təŋ.

¹²⁴ La nyá təmlə tu maya kəpantə,

na ń səyesı-m nyá kusəsutu.

¹²⁵ Ma ké nyá təmlə tu ké, ha-m layatu

na má nyí nyá kusəsutu.

¹²⁶ Tacaa pə talaə si ń la pulə.

Pa yəkəyi nyá kiiu ké.

¹²⁷ Pə təw ké ma səwla nyá kusəsutu

na pá kəli wəla kəpampəŋ.

¹²⁸ Pə təw ké ma nyənəyi nyá kətətətə tənaya kusiyisitu

na ma taa kpaakəna pəpətu.

Ma caa ma təŋ nya kiiu

¹²⁹ Nyá kusəsutu ke kəpampantə ké

pə təw ké ma təŋəyi-ti.

¹³⁰ Nyá təm cəkənaəw kəŋna nyaaləm ké

tə haaki layatu ke mpa pa laŋa-ti tə.

¹³¹ Ma liki nyá təm ké na hiluyə.

Mpi tə, ma wəna nyá kusəsutu nyəwəsı ké.

¹³² Keesı nyá ise na ma təw na ń nyənı ma pətətələ,

isu n lakuyə mpa pa səwla nyá həfe tə.

¹³³ Nyá təm í tu-m naani.

Taa yele na isayatu natəli tə pəsı-m.

¹³⁴ Waası-m, yəlaə caaki pa ŋmakələyi-m.

İlena ma təkı nyá kusəsutu.

¹³⁵ Nyá isentaa í hetəna nyá təmlə tu maya teu.

Səyesı-m nyá kusəsutu.

¹³⁶ Waatu wei ma naaki si paa təkəyi nyá kiiu tə

ma lukiyi isələm ké.

Tacaa kiiu siyisaa

¹³⁷ Hai, Tacaa, n ké siyisilu ké,

na ń təŋəyi tampana ke nyá huule taa.

¹³⁸ Nyá kusəsutu siyisaa ke na tə ké tampana.

¹³⁹ Waatu wei ma naaki ma kolontunaa səəkı nyá təm tə,

páanı́ səsəna kpaaki-m ké.

¹⁴⁰ Nyá təm lapa tə təmlə.

Na nyá təmlə tu má, ma səwla-ti.

- 141 Μαγα səkpeɫu ké,
na nəyɔɫɔ u caaki-m.
Ama ma ta sɔɔ nyá kʊsəsutʊ tɔɔ.
142 Nyá siyisuyɔ ké tam nyəŋkʊ ké,
na nyá kiiu ké tampana.
143 Lanwakəlle na nəyəsɛɛ pə hika-m.
Ama ma lanje heəkəna nyá kiiŋ.
144 Nyá kʊsəsutʊ siyisina tam tɔɔ.
Ha-m layatɔ na má wɛɛna weesuyɔ.

Ma mayasayi nyá kʊsəsutʊ tɔm ké ahoɔ təna

- 145 Ma yaaki-ŋ na ma lotu tənaya.
Tacaɔ cɔ-m ɪlena má tɔki nyá kʊsəsutʊ.
146 Ma yaaki-ŋ, waasi-m.
ɪlena ma tɔki nyá kʊsəsutʊ.
147 Ma kʊləyɪ na pécɔ pé nyaali
na má sələmɪ sɪ n̄ waasi-m.
Ma tanja tɛɛɫyɔ ké ntɪ n ká yɔyɔtɪ tɔ.
148 Maa kpəkɪ ɪsələ, haləna pé nyaali
na má mayasi nyá tɔm.
149 Tacaɔ n ké kʊpanj ké, ɪɛ nu ma nəyɔ,
na n̄ ha-m weesuyɔ ɪsu n suwa tɔ.
150 Mpa pa huliɣi ɪsayatʊ waali tɔ pa kpɛyɛtaɔ,
na pá hatələyənə kiiu.
151 Hai, Tacaɔ, n kpətəna-m ké
na nyá kʊsəsutʊ tənə ké tampana.
152 Hatoo lɔŋ ké ma nyəmá sɪ
n su nyá kʊsəsutʊ ké tam tɔɔ.

Tacaɔ ya-m nyá kʊpantʊ tɔɔ

- 153 Nyənɪ ma wahala na n̄ waasi-m.
Mpi tɔ, maa sɔɔki nyá kiiu.
154 Yoona ma nəyɔ na n̄ ya-m,
na n̄ ha-m weesuyɔ ɪsu n yɔyɔtʊyɔ tɔ.
155 Asayaa kaa na nyuyɔ yaru.
Mpi tɔ, paa pɛɛkəyɪ nyá kʊsəsutʊ.
156 Hai, Tacaɔ, nyá sɔɔɫyɔ tɔɔwaya.
Ha-m weesuyɔ ɪsu n mayasaa tɔ.
157 Ma kolontunaa na ma konyɔntɫaa tɔɔwaya.
Maa hatələyənə nyá kiiŋ.
158 Ma taa kpaakəna waali lulaa
mpa paa təkəyɪ nyá tɔm tɔyɔ.
159 Tacaɔ nyənɪ ma sɔɔla nyá kʊsəsutʊ ké.
ɪɛ ha-m weesuyɔ ké nyá kʊpantʊ tɔɔ.
160 Nyá tɔm kite nté tampana,
na nyá siyisuyɔ kiiŋ tənə wɛ tam tɔɔ.

Tacaɔ kiiu sɔɔllaa heesaa ké

- 161 Awulumpiya tʊyɔ-m wahala ké mʊsɔŋ.

Ama nyá kuyóǵótótu tike ke ma seliǵina.

¹⁶² Ma laŋle heekəna nyá nǵosi suw ké.

Isu wei i hika wenaw sǵsǵam tǵ.

¹⁶³ Ma taa kpaakəna pǵpǵtǵ ké,

na ma nyənəyi-təyi acaalətu.

Ama nyá kiiu ke ma sǵlala.

¹⁶⁴ Paa kuyaku ŋku tǵm naatosompǵǵolaya ke ma seeki-ŋ.

Mpi tǵ nya kiinj siyisaa ké.

¹⁶⁵ Mpa pa caaki nyá kiiu tǵ pa heesaa ké.

Wahala nǵǵolǵ u makəna-we.

¹⁶⁶ Hai, Taca, ma tǵelǵu nté si n ká ya-m,

na ma tǵka nyá kusəsutu.

¹⁶⁷ Ma tǵŋəyi nyá kutótótu ké,

na ma sǵla-təyi teu.

¹⁶⁸ Ma tǵka nyá kutótótu ké na nyá kusəsutu.

Mpi tǵ, n naaki ma mpaan tənaya.

Taca nu ma wula

¹⁶⁹ Hai, Taca, nu ma wula

na ŋ ha-m layatǵ isu n suw tǵ.

¹⁷⁰ Nu ma wiinaw na ŋ waasi-m

isu n suw nǵǵo tǵ.

¹⁷¹ Ma nǵǵo í kpaali nyá samtu.

Mpi tǵ, n seǵesəyi-m nyá kusəsutu.

¹⁷² Ma nsəmle í yoo nyá nǵǵo suw tǵm.

Mpi tǵ, nyá kusəsutu ke kusiyisitu ké.

¹⁷³ Kusǵ nyá niŋ na ŋ waasi-m.

Mpi tǵ, nyá kutótótu ke ma lǵsaa.

¹⁷⁴ Hai, Taca, nyá yaru tǵo ké ma səki

nyá kiiu heesəǵəna ma laŋle.

¹⁷⁵ Yele má weena weesuyu na má sá-ŋ,

na nyá huule waasi-m.

¹⁷⁶ Ma ké cǵǵolǵ ké isu heu kǵlepu,

pǵeki nyá tǵmlǵ tu má.

Mpi tǵ, maa səaki nyá kusəsutu.

120

Wei pa suu tǵm ke mǵsvŋ tǵ i sǵlǵmǵvŋ

¹ Yosalem kpaav yontu.

Taca nyaya ma wiina ma laŋwakəlle waatu
na í nu ma nǵǵo.

² Taca waasi-m yǵlala pǵpǵtǵnaa
na tǵsǵlala niŋ taa.

³ Kawaaɣa yaa kasəyaya ŋkayaa
nsəmle kutǵsǵle ká ha-ŋ yaa tu kəna-ŋ?

⁴ Mpi tǵ haaki-ŋ tǵǵǵle yoolu
nyəmə kǵseŋtǵe na mamala.

⁵ Ma ké wahala tu ké.

Mpi tɔ, ma na Meseki tetu nyóma kraai nyóma tɔ wenna.
Ketaa tetu nyóma coka tee ké ma wee.

⁶ Hatoo lɔŋ ke ma we mpa
pa taa kraakəna heesuyɔ tɔ pa té.

⁷ Heesuyɔ ke ma sɔɔlaa.
Ama ye ma yɔɔtəyi heesuyɔ tɔm,
yoo ke mpe pa caaki.

121

Awe pəsəyi na i tem?

¹ Yosalem kraav yontu.

Ma kusa ise na má nyənəyənə pɔɔŋ tɔɔ.
Leye ma waasuyɔ ká luna?

² Tacaá nyá lapəna isətaa na atɛ.
Nyá kin ke waasuyɔ ká luna.

³ N kaa tisi si pá tuuli nyá yulɔ nɔɔhələ.
N feŋiyi nyá yulɔ tɔɔ ké nn heesəyi.

⁴ Tacaá n feŋiyi Iseyeli tɔɔ ké,
tom u kaaki-ŋ, pəyele nn tooki.

⁵ Tacaá nyá feŋiyina nyá yulɔ tɔɔ.
Nyá wenna i waali na ŋ kentiyi-i.

⁶ Ilim kaa cɔɔsi nyá yulɔ ke ilim taa.
Páɔ isətu ná kaa cɔɔsi-i ahoɔ.

⁷ Tacaá n ká paasəna nyá yulɔ weesuyɔ.

Na n feŋ i tɔɔ ké isayatu təna taa.

⁸ Tacaá n ká feŋ nyá yulɔ kuluyɔ waatu na i tate waatu
ke pə kraɣav nɔɔnɔ tɔ, na pá polo tam tɔɔ.

122

Yosalem tɔɔ kɔpantv kooluyɔ

¹ Tafiiti Yosalem kraav yontu nti tɔ we
yonyoolaa nyuyɔ tu yontunaa taa tɔɔɔɔ.

Ye pa tɔma si tɔ polo Tacaá tɔyaya taa,
ma laŋhulɔmlɛ we sɔyɔntu.

² Yosalem, nyá nɔnɔkeelasɔ ke tɔ səŋaa.

³ Yosalem ɔcatɛ nyá, pə ŋma-ŋ teu ké,
na ŋ tamsa teu təkpeyekpeye.

⁴ Nyá taa ké Tacaá kpeka Iseyeli nyóma kraaki
na pá saŋ Tacaá hətɛ isɔ pa kiiu wee tɔ.

⁵ Tənaɣa Tafiiti tɔyaya nyóma kawulaya kumlee wee
na pá cakɔ a tɔɔ na pá hɔvki tɔm.

⁶ I sələmɪ Isə si:

Yosalem heesi.

Mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ,

pa laŋá i heena heesuyɔ ŋkɔ.

⁷ Heesuyɔ i wee nyá koloosi taa
na tɔcayənav ke nyá teesi kɔpansi taa.

⁸ Ma sɔɔlaa si heesuyu í wee nyá taa ké
ma teetɔnaa na ma taapalaa pa tɔɔ.

⁹ Tá Iso Tacaa tɔyaya tɔɔ ké
ma kooliyi si pɔ cayaɔa-ɲ.

123

Mpa pa pasa pa ti tɔ pa tarɔyɔ

¹ Yosalem kpau yontu.

Ma kusa ma ise na má nyənəyi Tacaa nyá wei
nyá tɔcayale wee isɔtaa tɔ.

² Teitei isu tɔmlɛ nyɔma
apalɔnyɔma nyənuyɔ pa caa niɲ
na alɔnyɔma náa nyənəyi pa tɔɔ nyəɲ tɔ,
nípuyɔ tá ise keesəna tá Iso Tacaa nyá tɔɔ.
Haləna waatɔ wei i ká weena tá pətɔtɔle tɔ.

³ Tacaa nyənɪ tá pətɔtɔle.
Hai, nyənɪ tá pətɔtɔle.
Mpi tɔ, kutuyɔ kɛla-tuyɔ piw.

⁴ Isɔcɔtɔnaa wɔɲa na
təhɔntaa footuyɔ nu-tuyɔ.

124

Tacaa we ta waali

¹ Tafiti Yosalem kpau yontu.

Iseyɛli nyɔma í tisi si:

Ye Tacaa ní taa wee tá waali.

² Ye Tacaa ní taa wee tá waali,
awe ka waasa-tuyɔ waatɔ wei
yɔlaa kota tá tɔɔ tɔ.

³ Paa lipa tá tənaya na tá ise ke waatɔ wei
pa pááná huu tá tɔɔ tɔ.

⁴ Ye Tacaa ní taa wee tá waali.
Pusi lum ka lipa-tuyɔ na pə hola teena-tv.

⁵ Hola toɲ nyəna anɪ
a ka tɔyɔ-tuyɔ.

⁶ Tɔ sɛɛ-ɲ Tacaa n ta tv-tuyɔ
pa kela taa isu tɔyɔnaya tɔ.

⁷ Tə fitaa ké isu sumaya fituyɔ
ka kpalɔ apai taa tɔ.

Apai pɛlaa na táá fiti.

⁸ Tacaa nyá ɲmawa atɛ na isɔtaa.
Nyá waasəna-tv.

125

Mpa pa lapa Tacaa ke naani tɔ

¹ Yosalem kpaυ yontu.

Mpa pa tugi Tacaa ke naani to
pa we ké isu Siyōη puγυ,
ku nyəyaləγi.

Kυ nyōō toη ke tam tōō ké.

² Pōōη tuwa Yosalem icate ke heku ké.

Mpuγυ Tacaa n tuwa nyá yəlaa ke heku,
ke pə kraγay nōōnōō tō, haləna tam tōō.

³ N kaa tisi si asayaa

í təγō kawulaya ke kupama tōō.

Pə taa kōō na pé hə-weyε isayatu lapu taa.

⁴ Tacaa yele na pə cayana-tu

isu teu lakuyu ilim mpətəη tōō tetu tō.

⁵ Tacaa kpiisi asayaa

na mpa pa laki mpi pə ta siyisi tō.

Heesuyu í weε lseyeli nyəma taa.

126

Wula pəsa laηhuləmle

¹ Yosalem kpaυ yontu.

Waatu wei Tacaa məηna mpa paa kuuwa Siyōη to,
pə lapa-tuyu isu toosee.

² Mpuγυ tá ləηá huləmaa
na té wōη na té wōη na té wōη.

Na té wiliti akaitu kawilitaya.

Uena piitimnaa yəγətəγi si:

Tacaa lapa-weyε kupantu səsəntu.

³ Tacaa lapa-tuyu kupantu səsəntu,

tə we laηhuləmle taa ké.

⁴ Tacaa, məηná tá yəlaa mpa paa kuuwa to
isu ilim mpətəη tōō lōōη.

⁵ Mpa pa tuuki pa tawa na isəlum to,
paa kəna akaitu kawilitasi ké.

⁶ Wei i kraakəna mətutuuna ke taale na wula tō,

i ká səγəli i məhəwa na í mələγi

təyaya na akaitu kawilitasi.

127

Ye Tacaa i ta ηma təyaya

¹ Saluməη Yosalem kpaυ yontu.

Ye Tacaa í ta ηma təyaya,

ka ηmalaa təna lukəna ləηá ké.

Ye Tacaa ta feη icate tōō,

tə feŋlu ləkəna laŋle ké.

² ɪ kʊləɣi tefemle na í tooki tapule,

na í laki si í hiki mə təɣnaya tə,

í ləkəna laŋa ké.

Isə haaki mpʊ tətəɣo ɪ sɔlla kə paa pa təŋna tom.

³ Piya kəna wənaw mpi Tacaa haaki si caanaa tə,
pa kasəyaya nté.

⁴ Piya mpa yʊlb hika ɪ ifepile waato tə,

pa wɛɛ kə ɪsu yoolu kɔka taa nyəmá.

⁵ Lelɛŋ nuɫ nté yʊlb wei ɪ suula

pə té nyəmá kə ɪ kɔka tə.

Í kaa nyana ɪ kolontunaa kə waato

wei ɪ yɔɔtəɣəna-wɛɣɛ ɪcətɛ nənəɣo tɛɛ tə.

128

Tampana təŋlaa təcayənav

¹ Yosalem kpaw yontu.

Lelɛŋ nuɫ nté nyá wei n nyaŋna Tacaa

na ń təŋ ɪ mpaəŋ taa tə.

² Nyá laŋle hɛɛkəna nyá niŋ təmle.

Nyá taa hɛɛwa na ń waaki.

³ Nyá alw wɛ nyá təyaya taa kə ɪsu lɛsɛŋ tuɣʊ kʊlʊlʊɣʊ.

Na nyá piya náa wɛ tətəɣɔlɛ ɪsu Olifi tuŋ.

⁴ Mpuɣʊ pə kooliɣi kʊpantu kə

wei ɪ nyaŋna Tacaa tə.

⁵ Tacaa koolee ká luna Siyɔŋ taa na á tii nyá tɔɔ.

N ká ná Yosalem təcayənav.

Haləna nyá weesuɣu tənaya.

⁶ N ká ná nyá piya piya.

Pəyele na lɛɣɛli nyóma hɛɛsi.

129

Pa lapa-m isayatu kə səsəm

¹ Yosalem kpaw yontu.

lɛɣɛli í tisi si:

Kolontu lapa-m isayatu kə səsəm kə hatoo ma pəcaatu.

² Kolontu lapa-m isayatu kə səsəm kə hatoo ma pəcaatu yáá.

Ama ɪ ta pəsi-m ké.

³ ɪ mpa ma siɣile taa,

na cacaa si hənti.

⁴ Tacaa kə siɣisulu ké.

ɪ sɛta asayaa ŋmusi kə sɛtəɣi sɛtəɣi.

⁵ Pa təna mpa paa caaki Siyɔŋ tə

fɛɛlɛ í kpa-wɛ na pá pəsəna pa waali.

⁶ Pá wɛɛ ɪsu kotuluŋ tɔɔ nyutu nti tə wʊləɣi

na tá ta tu putá tó.

⁷Tu suyi tã kpesãlv ñkute.

Pãyele tu takí tã hãkũlv ke ñkũlvũ.

⁸Mpa pa tẽekãna Siyõñ taa tó í taa sɛɛ-wɛ si:

Tacaa í kooli-meyɛ kũpantũ.

Tã sɛɛki-mɛ na Tacaa hãtɛ taa.

130

Tacaa wiinav ke lañwakalle sãsãle taa

¹Yosalem kraav yontu.

Hai, Tacaa, ma wɛ pũvũv sãsãñkũ taa kɛ na má yaaki-ñ.

²Tacaa nu ma nõvõ.

Ke ñkraññ na ñ nu ma wiinav.

³Ye n ka sukayã isayãtv ke nyã taa,

Tacaa, awɛ ka wɛna weesũyũ?

⁴Amã nyã tãnnã isayãtv huũvũv

si pá nyãñna-ñ.

⁵Tacaa nyayã ma tɛɛlãyi na

mã tanã nyã kũyõvõtũv.

⁶Tacaa nyayã ma tɛɛlãyi na pá kãli isũ

tanãlaa tɛɛlvũv tanãñ tã.

ɛɛ, pã kãla isũ tanãlaa tɛɛlvũv tanãñ tã.

⁷Iseyɛli nyãma í tɛɛli Tacaa.

Mpi tã, Tacaa kɛna kũpãñ.

Pãcã ɪ sããlv puwã tam si í wããsi.

⁸Tacaa kã hɛtãna Iseyɛli nyãma

ke pa isayãtv tãna taa.

131

Ma taa fɛi kalampããni læmayããle

¹Tafiiti Yosalem kraav yontu nti tã wɛ
yonyoolã nyũvũv tũ yontunãã taa tãvõlv.

Tacaa, ma taa fɛi kalampããni læmayããle yãã isãcãv huwɛɛ.

Mãã pɛɛkãyi sãsãõntũv yãã mpi pã tɛɛ-m tã.

²Isõ í pona poolũñ.

Ma wɛ tãpãmm kɛ isũ pãyãã ñka

ka cɛpa hãtɛ tãvõv ka too niñ taa.

Ma wɛ tãpãmm kɛ isũ pãyãã ñka ka cɛpa hãtɛ tã.

³Iseyɛli nyãma í tũ Tacaa ke naani

ke pã kraããv nõõnõõ tã, halãna tam tãõ.

132

Tafiiti ɪcãtɛ Siyõñ taa timpi Tacaa wɛɛ tã

¹Yosalem kraav yontu.

Tacaa, tōsi Tafiti na i wahalanaa tēna tō.

² Tafiti unī i yōgōtēna na í tuuna Tacaa,
na í su Yakōpu Isō toŋ tu inēgi nōgō si:

³ Ma kaa sū ma tē na
má hēntī ma kōhēntūyū tō.

⁴ Ma kaa yele na tom kaa-m,
yaa ma isēhutu yōosina tēma.

⁵ Halēna má hiki Tacaa ke lonte
na Yakōpu Isō toŋ tu inēgi tēcayale.

⁶ Tē nuwa pa yōgōta Isō atakaa tōm ke Ifalata tetu taa.

Tē mayana-i Yāaa tetu hōgōlūyū taa.

⁷ Tē polo Tacaa tēcayale.

Tō lun i nōdheē tēsile.

⁸ Tacaa kōlī na hī kō nýá tēheesāle.

Nyana nýá teeli atakaa.

⁹ Nýá kōtālaa í suu nyūyū yāpu isū wontu
na nýá tampāna tēŋlaa wilitina laŋhōlōmlē.

¹⁰ Nýá tēmle tu Tafiti tō,
taa lo wei n lēsaa tō.

¹¹ Tacaa tēma Tafiti ke heelūyū na tuunav.
I kaa māli waali.

I tōma si: Nýá tapūyū tēē pēyāyā ke
maa sū nýá kawulāyā kumte tō.

¹² Sī ye nýá pēyalāa tōka ma nōgō pēelūyū
na kusēsutu nti ma seyesēyi-we tō,
pa pēyalāa ká leetēyēna pa kawulāyā
kumte tō ké tam tō.

¹³ Tacaa sōlēna na í lēsi Siyōŋ
sī i laki i tēcayale.

¹⁴ Na í tō si: Ma tēheesāle nté tam tō.

Maa cāyā tō taa. Mpi tō, ma sōla-tēyē.

¹⁵ Maa la kōpantu ke Siyōŋ na má cēle-i
mpi pu ha-i weesuyū tō.

Na má ha i kōnyōntōnaa ke tōyōnāyā ŋka paa nyūli tō.

¹⁶ Maa kooli kōpantu ke ma kōtālaa.

Na ma tampāna tēŋlaa nāá wilitina laŋhōlōmlē.

¹⁷ Maa la na Tafiti lōlūyū taa tu la wulav sōsō.

Ma tēma tayanūyū ke fētēla ke wulav wei ma lēsaa tō.

¹⁸ Maa suu wulav kolontūnaa ke fēele.

Ama wulav ntenuyū ká mūyī kōkō.

133

Taapalaa cakuyū tētēmle tō pə we teu ké

¹ Tafiti Yosalem kpav yontu.

Waatu wei taapalaa cakuyū tētēmle tō,
pə we teu ké, na pə we lelenj.

² Pə we ké isū pa pēla sōsōŋ nim ke Alōŋ nyūyū taa,

na pə kpe ɪ tantuɣu təɔ na pə tii ɪ tokonaa luɣu.

³ Pə we ké ɪsu cəɔv lukuvɔna Heeməŋ puɣu təɔ
na kv kpeŋ Siyən tə.

Mpi tə, tənɔɔ Taaɔa koola kvpantu
na í haaki weesuɣu ke tam təɔ.

134

Taaɔa təmle nyáma me mə tənə í samɪ-ɪ

¹ Yosalem kvav yontu.

Taaɔa təmle nyáma me mə tənə í sɛɛ-ɪ.

Mə tənə mpa me ɪ sənɔ ɪ tɔyɔɔ taa ke ahoɔ tə í sɛɛ-ɪ.

² ɪ kraasi mə niŋ na Taaɔa tɔyɔɔ təɔ
na í sɛɛ-ɪ.

³ Taaɔa wei ɪ lapa atɛ na ɪsɔtaa tə
í koolu-ŋ kvpantu na Siyən.

135

Taaɔa kele səsə

¹ ɪ sa Taaɔa.

ɪ sa Taaɔa hətɛ.

Taaɔa təmle nyáma me í samɪ-ɪ.

² Mpa me ɪ we Taaɔa ɪsə tɔyɔɔ taa
na ɪ tɔɔ tə tə,

³ í sa Taaɔa.

Mpi tə, ɪ ké kvpaŋ.

ɪ yoona ɪ hətɛ taa,
pə tɔɔ puɔv, ɪ ké kvpaŋ.

⁴ Yakəpu ke Taaɔa ləsaa.

ɪsɛyɛɪ ke ɪ pəsə ɪ nyəm.

⁵ Ma nyəmá sɪ tá ɪsə Taaɔa n ké səsə,
n kəla tuŋ tənə.

⁶ Paa mpiyi n caaki, n laki-wəyi.

Paa ɪsɔtaa na atɛ.

Paa tenkunaɔ taa, paa lumaŋ səsəŋ tənə taa.

⁷ Nyá kraasəyənə ɪsəŋmuntv ke tetv təɔ,

na ń tisiyi calanaɔ na tev,

na ń ləsəyi heelim ke pə təsule taa.

⁸ Nyá kvna ɪcipiti kancaalaya apalvpiya.

Paa yəlaɔ nyənsɪ, paa tɔla nyənsɪ.

⁹ Na ń lá kəkəɔ nyəmnnaɔ na piti təma ke ɪcipiti taa,
sɪ pə sɛyɛsɪ ɪcipiti wulav na ɪ nyəma.

¹⁰ N yoona piitimnaɔ pɔɔalɛ,

na ń kv awulaa toŋtənaɔ.

¹¹ ɪsu Amolii nyəma wulav Sihon,

na Pasəŋ nyəma nyəŋ Hoki,

na Kanaŋ awulaa tənə.

12 ʔena ń há pa tetónaa ke Iseyeli nyáma
na tá pəsi pa nyəntu.

13 Tacaa nyá həte yaaku tam təw kė.
Luləŋ luləŋ ka təsəyi nyá təw.

14 Mpi tə, Tacaa n ká həvna nyá yəlaa kė.
N ka wəena nyá təmle nyáma pətətəle.

15 Piitimnaa tuŋ nté liyitee na wəla.
Yəlaa lupəna-i na pa niŋ.

16 Tuŋ inu i wəna nəsə, u yəyətəyi.
I wəna isə u naaki.

17 I wəna ŋkpaŋŋ, u nukɪ natəli.
I tu feina feesiŋ ke i nəsə taa.

18 Mpa pa luki tuŋ inu na
pa təna mpa pa tɔyi-i naani tə,
pá wəe isu tuŋ inu.

19 Iseyeli nyáma me í sɛɛ Tacaa.
Aləŋ luləyɔ nyáma me mí sɛɛ-i.

20 Lefii nyáma me í sɛɛ Tacaa.
Mpa me mə nyəŋna-i tə í sɛɛ-i.

21 I sa Tacaa ke Siyəŋ taa.
I sam-i Yosalem tɪmpi i wəe tə.
I sa Tacaa.

136

Iseyeli nyáma waasvɔ kookali

1 I sa Tacaa, mpi tə, i kė kupaŋ kė.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

2 I sɛɛ tsə wei i kəla tuŋ təna tə.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

3 I sɛɛ Tacaa wei i kəla tá caanaa təna tə.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

4 I tike i lakəna kəkəlo nyəmnnaa səsəəm.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

5 Inu i lapəna isətənyu na nyəm.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

6 Inu i pəna tətə ke lum təw.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

7 Inu i lapəna isətəluŋasi səsənsi.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

8 I lapa ilim sɪ pə təyə kawulaya ke ilim taa.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

9 Inu i lapəna isətə na isətəluŋasi
sɪ sɪ təyə kawulaya ke aho.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

10 Inu i kəna Icipiti apaləpiya kancaalaya kəvlasɪ.
Mpi tə, i kupaŋtu wɛ tam təw kė.

11 Inu i ləsəna Iseyeli nyáma ke Icipiti nyáma həkə.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹² ɪ toma sɔsɔɔna kɛ ɪ hɔlaa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹³ ɪni ɪ fayana tɛŋku kɔsɛɛm kɛ calɪ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁴ ɪ lapa na ɪsɛyɛli nyɔma tɔ tɛŋku ɪni ɪ hɛkɔ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁵ ɪni ɪ tɛŋsɛna ɪcipiti wulav na ɪ yoolaa kɛ lɔm.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁶ ɪni ɪ tiikina ɪ yɔlaa kɛ wɔlaya tɛtɔ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁷ ɪni ɪ yoonna awulaa sɔsaa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁸ ɪni ɪ kɔna awulaa tɔŋ nyɔma.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁹ Amolii nyɔma wulav Sihon kɛ ɪ kɔwa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁰ Na ɪ kɔ tɔtɔyɔ Pasan wulav Oki.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²¹ ɪlena ɪ cɛla ɪsɛyɛli nyɔma kɛ awulaa mpe pa tɛtɔ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²² Na tɔ pɛsi ɪ tɛmlɛ nyɔma kpancoou.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²³ ɪ ta sɔɔ tɔ tɔ kɛ saa wei

pa fɛlayaa-tɔyɔ nɔɔhɛɛ tɔ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁴ ɪni ɪ yarɛna-tɔyɔ tɔ ɪmakallaa niŋ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁵ ɪni ɪ haana kɔŋmajmam tɛnaɣa tɔyɔnaɣa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁶ ɪ sa ɪsɔtaa ɪsɔ,

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

137

ɪsɛyɛli nyɔma kɛ Papiloni pɔyɔ nɔyɔ

¹ Tu wɛ Papiloni pusi nɔyɔ na tɔ caya.

Saa wei tɔ tɔsɛyɪ Siyɔŋ tɔɔ, ɪlena tɔ wiiki.

² Na tɔ pusi tɔ cɛmɛŋ na tɛna tuŋ.

³ Tɛnaɣa mpa pa kuu-tɔ tɔ pa tɔŋaya-tɔ si:

ɪ yoo-tɔyɔ yontu.

Tɔ caallaa caakaya laŋhɔlɔmlɛ yontu na pɔ tɔŋ-tɔ si:

ɪ yoo-tɔyɔ Siyɔŋ yontu.

⁴ ɪsɛnaɣa tu yoo Tacaɔ yontu kɛ

tɛtɔ kpaɪ nyɛntɔ taa?

⁵ Hai, Yosalem, ye ma sɔɔ nyɔ tɔɔ,

ma niŋ ntɔyɔŋ ɪ sɔɔ ma tɔɔ.

⁶ Ye ma ta tɔsɪ Yosalem nyɔ, nyɔ tɔɔ,

yaa nyɔ tɔm u hɔlɛsɛyɪ ma laŋlɛ,

ma nsɛmlɛ ɪ matɛna ma tantahaav.

⁷ Τααα, τaa σoo mpi Itom nyáma lapa tó.
Mpi tó, kuyayku kolontunaa tii Yosalem tóo tó.
Pa tōhaya ké si kpiisi, kpiisi na h kpehna kite.

⁸ Papiiloni nyá, pu kpiisi-η nōonōo.
Lelen nulu nté wei i ká leeti-η
isayatu nti n lapa-tu tó.

⁹ Lelen nulu nté wei i ká kpa nyá piya
na i nahiti-sayi kukramoyu tóo tó.

138

Ma sa-η na ma lotu tana

¹ Tafiiti yontu.

Τααα, ma σεε-η na ma lotu tana.
Nu ma kuyayotutu, ma yoo-η yontu ke
isotaa tohtunaa isentaa.

² Ma lunyiyi nyá taseele nahη nyante taa
ké nyá kupantu na nyá tampana tóo.
Mpi tó, n lapa na nyá nōosi suw té
na pá tee pá tana.

³ Waatu wei ma yaa-η tó n cō-m,
na h tu-m apalutu na toh.

⁴ Τααα, ate awulaa tana ká σεε-η.
Waatu wei paa nu nyá nōyo taa tōm tó.

⁵ Paa sa nyá tēma na pá yooki si:
Τααα teeli tōwa sōsōm.

⁶ Τααα we isotaa ké,
na i naaki mpa pa pasayi pa ti tó.
Na i loosiyi kalampaanu nyáma ke
pooluh na i nyāma-we.

⁷ Ye ma we lahwakalle taa,
nyá haakāna-m weesuyu.
Paa ma kolontunaa pāáná ká kpa isāna,
n ka waasi-m ké.

⁸ Τααα n ká la-m mpv,
nyá kupantu fei tēhaya.
Taa lo mpi n hmana nyá nih tó.

139

Τααα, n nyāma-m teu

¹ Tafiiti yontu nti tō we yonyoolaa
nyoyu tu yontunaa taa tōyolo.

Τααα, n nyānōyi too ma taa ké na h nyāma-m.

² Ye ma cāyaa, n nyāmá,
yaa ma kulaa, n nyāmá.
N naaki too pooluh ke
ma hūwee ké na h nyāma-ye.

³ N nyāmá waatu wei ma tōh yaa ma hantaa tó,

n nyəmá ma mpaan təna tətetete.

⁴ Paa ma ta kulita nəyɔ n tɛma nti
ma caa yɔyɔtɔyɔ tɔyɔ nyəm tɔcɛiɛi.

⁵ N we ma waali na ma lɔlɔ kɛ,
na ń tənəxi nyá niŋ ke ma tɔ.

⁶ N nyəma-m na pə tɛɛ caasa.
Ma lanjɛ hɔlɔma katatəlaya.
Maa cɛkəyana pə tənaya.

⁷ Leyɛ maa polo na má hatəlana nyá ləmayasɛɛ
yaa leyɛ maa se na má tɛɛ na ń kaa na-m?

⁸ Ye ma kpaa isɔtaa n we təna,
ye ma hanta atətəle taa,
nyá taa nyá tike.

⁹ Paa ma kɔla huntu na ma polo ilim təlɛɛ,
yaa ma tɛsa tɛŋku na ma caɣa təna.

¹⁰ Nyá niŋ ke n ká tiikina-m təna,
na ń kpaa-m na nyá ntɔyɔŋ.

¹¹ Paa ma tɔma si: Səkrɛtɔyɔ takɪ-m.
Ahoɔ ná pəsəxi nyaaləm kɛ, na pə cɔɔna-m.

¹² Səkrɛtɔyɔ mayamaɣa ta ke-ŋ pɔlɔ.
Ahoɔ naaki-ŋ kɛ isɔ ilim,
na səkrɛtɔyɔ náá wɛɛ-ŋ isɔ nyaaləm.

¹³ Nyá lapəna ma yɔlɔ pilimile
na ń lɔv-m ma too lotu taa.

¹⁴ Ma sɛɛ-ŋ, mpi tɔ, ma kɛ
kɔŋmaŋmam mpi pə tewa tɔyɔ.
Nyá kɔlapɔtɔ wɛ teu,
ma nyəmá ńpɔyɔ teu.

¹⁵ Waatu wei n ŋmaakaya-m ŋmɛlav taa
na ń lɔvki-m ma too lotu taa tɔ,
ma tɔnɔyɔ ta ke-ŋ pɔlɔ kɔŋmɛsəm.

¹⁶ Waatu wei pə taa ŋmayata-m tɔ n naakaya-m,
halɪ n ŋmaa nyá takəlaya taa kɛ kuyɛɛŋ wei n ha-m tɔ
na í ta caaləta.

¹⁷ Hai, Isɔ, maa cɛkəyana nyá ləmayasɛɛ.
A tɔwaya pə tu fɛi.

¹⁸ Paa ma kaləxi-yɛ a kəla pəyale ke kanyəŋa pee.
Paa ma kalaa na ma kɔkalətɔ tɛ, ma kaa tɛ-ŋ cɛkənaɔ.

¹⁹ Hai, Isɔ, ma kooliyi si ń kv asaya.
Hatəlana-m yɔlɔkɔlaa mpe.

²⁰ Təm isayatu ke nyá kolontunaa yɔyɔtəxi nyá tɔ,
na pá kɔakəxi nyá hətɛ na pá looliyina.

²¹ Taca ma taa kraana mpa pa taa kraana-ŋ tɔyɔ.
Maa caaki mpa pa kɔləxi nyá tɔ tɔ.

²² Ma taa kraana-wɛyɛ na pə tɛɛ mpələ.
Ma nyənəxi-wɛyɛ ma kolontunaa kɛ.

23 Hai, Iso, nyəni ma taa na ń cekəna ma lotu.

Mayasi-m na ń cekəna ma hʉwεε.

24 Nyəni, yaa ma wε mpaav isayav taa?

Tiiki-m nyá mpaav tam tɔɔ nyəŋku taa.

140

Yɔlv wei pa suuki tɔm tɔ ɪ sɔlmvɔv

1 Tafiiti yontu nti tɔ wε yonyoolaa
nyvɔv tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

2 Tacaa waasi-m yɔlaa asayaa niŋ taa,
na ń kenti-m mʉsʉŋtʉnaa.

3 Isayav ke pa mayasəɣi pa taa,
na pá pɛkəɣi yoo ke pa kɔyaku ŋku.

4 Pa niisiɣi pa nɔɔsi isu tʉmaa.

Akala sɔtv wenna pa ntompee tɔɔ.

5 Paasəna-m na má taa hoti asayaa niŋ taa.

Tacaa kenti ma tɔɔ ké mʉsʉŋtʉnaa mpa pa
caa-m pɛtvɔv tɔ pa tɔɔ.

6 Kalampaani nyəma nyəpa-m katəka.

Pa nyəpa-m ŋmʉsi na puluŋ ke ma mpaav taa si pa kpaaki-m.
Ilena pá si kʉhuhum ke mpaav nɔɔɔ.

7 Tacaa, nyayale ma Iso,
ke ŋkraŋŋ na ń nu ma wiinav.

8 Tacaa Iso, nyayale ma nyvɔv tɔyate tɔŋ nyənte.

N kentiɣi ma nyvɔv tɔɔ ké yoo waav.

9 Taa la asayaa luɣu nyəntv,
páɔ taa yele na pa kumayasəm lá
na pá kɔɔ na pá hɔ pa ti.

10 Mpa pa tama-m tɔ,
pa isayav í hoti pa nyɔɔŋ taa.

11 Pá pəli-wεɣe kəkɔ mamala.

Pó tusi-wεɣe kəkɔ taa.

Pó pɛti-wεɣe pʉvɔv sɔsɔv taa.

Pá taa tasa kʉlvɔv.

12 Nɔɔleleŋ nyəma í taa ɔaya tɛtv taa.

Paa tɔɔni asayaa na mʉsʉŋtʉnaa ké, hεεsvɔv fɛi.

13 Ma nyəma teu si Tacaa hʉkəna wahala nyəma tɔm ke teu
na í haaki kʉnyəntʉnaa ke siɣisvɔv.

14 Tacaa, tampana təŋlaa ká sana nyá hətɛ
na siɣisilaa ɔaya nyá isɛntaa.

141

Tacaa feŋ ma kɔyɔtʉtv tɔɔ

1 Tafiiti yontu.

Tacaa ma yaaki-ŋ, kɔɔ ləŋ ke ma sənav.

Ke ηkpaηyυy na η nu ma nɔyɔ ke waatu wei ma yaaki-η tɔ.

² Ma sɛlɛmυyυ i kpa nyá kη ηsu tulaabυ nyɔɔsi,
na ma ηηη kpaasυyυ wεε-η ηsu taanaγa kvhav.

³ Tacaα fej ma nɔyɔ tɔɔ,
taη ma ntompee.

⁴ Taa yelee na má hυvki sɪ má la isayatu.
Yaa ma na isayalataα tɔ lakɪ tasɛkɛle tɛma.
Pɛyelee ma taa tυ ηηη ke pa acima taa.

⁵ Ye siyisilu maɓɛna-m,
kupaηtu ke i caana-m.
Paa i hɔma ma ηkpaηyυy,
pə wε kɛ ηsu nim ke ma nyυyυ taa,
ma kaa kisi.
Asayaa isayatu kaa sɛηsi ma sɛlɛmυyυ.

⁶ Pɛ pɛti pa hυblaα ke kvkpaηɛη taa.
Iɛna pá ηu ma kvyɔyɔtutu.

Mpi tɔ, tɔ wε teu.

⁷ Teitei ηsu pa halυyυ na pá fakɪ tetu tɔ,
ηηyυy ta mɔwa ka sɔyɔti atɛtɛle nɔnɔyɔ*fa*.^a

⁸ Tacaα Iɔɔ, nyá tɔɔ kɛ ma keesɛyi ma iɛ,
nyaya ma tυyɪ kvυlyυy, taa yelee na má sí.

⁹ Kenti-m katɔsi nsi pa nyáki-m tɔ,
na asayaa mɓɛ pa kvɔɔpum.

¹⁰ Asayaa i hoti pa mayamaγa pa puluη taa,
na máá fiti.

142

Tacaα kele wahala tυ kvυlyυy tɛtɛle

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wε yonyoɔlaα
nyυyυ tυ takɛlaya taa tɔyɔɔ.
Sɛlɛmυyυ ηku i ka sɛlɛma kvkpaηmυyυ pυyυ taa tɔ.

² Tacaα ma wiikina-η na nɔyɔ sɔsaya,
na má tekɛyi-η ηηη na ma nɔyɔ.

³ Nyaya ma hυlɛyi ma kvɔsɛlɛmɛtu,
na má hυlɛyi-η ma laηwakɛlle.

⁴ Paa ma lɔwa apalutu,
nyá nyɛmna ma tɛpote.
Pa nyɛpa-m katɛka ke
mɓaav ηku maa tɛη tɔ kv taa.

⁵ Nyɛni ntɔyɔη tɔɔ na η ná nɔyɔɔ ta nyɛ-m.
Ma kvυlyυy tɛtɛle lepα-m.
Nɔyɔɔ u nɔyɔsɛyi ma tɔm.

⁶ Tacaα nyaya ma yaaki.
Ma yɔyɔtɛyi sɪ nyayale ma kvυlyυy tɛtɛle,

^a 141:7 Kɔkalɛtɔ tɛne tɔ taa, telɛsɛlaα fei nɔyɔ kvɔbmaya. Paa wei na i kvɛtelasoto ke.

nyagalé ma paa tete ké weesih nyáma tetu taa.

⁷ Ke nkpanh na ní nu ma wula.

Mpi tó, ma kála ícantó.

Ya-m ma wahala tólaa ninj taa.

Pə taya pulu, pa kála-m toh.

⁸ Ləsi-m ma saləka taa, na má sá nyá hətə.

Waatu wei n ká la-m kəpantó tó,

siyisilaa ká tu-m heku.

143

Tacaa taa yaa-m nənəyo

¹ Tafiti yontu nti tə wε yonyoolaa

nyəyυ tu yontunaa taa təyóló.

Tacaa nu ma sələmuyυ,

ke nkpanh na ní nu ma wiinav.

Mυ ma sələmuyυ ke nyá kəpantó na nyá siyisuyυ tóó.

² Taa yaa nyá tamlé tu maya nənəyo.

Mpi tó, nəyóló ta siyisi nyá ísentaa.

³ Ma wena kolontu na í tuyυ-m wahala.

Í feləyi-m atəyε.

Í caaləyi-m si má wεε səkpətyuyυ taa,

ísu mpa pa təma səpυ tó.

⁴ Ma apalótυ hoowa ma taa ké,

na ma laakali pəsi.

⁵ Ma tósəyi ləhətaa kuyeyəh tóó ké,

na má mayasəyi nyá təma təna təm,

na má hυkí nyá ninj təma tóó.

⁶ Ma kraasəyi ninj ke nyá ísentaa ké.

Ma wε nyá ísentaa ké ísu tetu nti tə kawa tó.

⁷ Hai, Tacaa, cə-m ləh.

Ma tala ma tənəya ké.

Taa ha-m siyile, tófó,

ma wεékí ísu atətəlé taa sυlāa.

⁸ Heeli-m si n wε teu ke hatoo tanəh tεε.

Mpi tó, ma pətə-η ma təyi.

Yele na má nyi mpaav ηku ku taa maa tó tó.

Pə taya pulu, nyá tóó ké ma sələməh kraaki.

⁹ Hai, Tacaa, waasi-m ma kolontunaa ninj taa.

Nyá cələyó ma pεəkəyi kpyuluyυ tuyυ.

¹⁰ Səyεsi-m nyá luyυ nyəntó lapυ.

Mpi tó, n ké ma ísə ké.

Nyá Feesuyυ kəpankυ í tiiki-m mpaav kəhəlymuyυ taa.

¹¹ Tacaa ha-m weesuyυ ke nyá hətə tóó.

Ləsi-m lahwakəllé taa ké nyá siyisuyυ tóó.

¹² Wakəli ma kolontunaa ke nyá kəpantó tóó.

Yele na ma ηmakəllaa təna le.

Pə taya pulu, ma ké nyá tamlé tu ké.

144

Wulav sələmvyv

¹ Tafiiti yontu.

Ma see Tacaa.

Nyayale ma kukpamvyv.

Nyá faləsəyənə ma niŋ na ma mpee ke youu tō.

² Ma kupaŋtu latv na ma təcəəsəle toŋ nyəntə nté nyá.

N ké ma waasulv na ma hetvlv.

Nyayale ma kpante na má tvyv-ŋ kpvlvyv.

Na ń tvyv yəlaa ke ma niŋ taa.

³ Tacaa, yvlv nté we na ń caaki i tōm?

Yaa yvlv pəyaya nté awe na ń paasəyənə-ke?

⁴ Ka ké heelim ké na ka weesuyv náá we isv

isotom təkvyv tō.

⁵ Tacaa lumsi isətənyv na ń tii,

na ń tokina pulasi na sí mv kəkō.

⁶ La na tev ŋmeləsi na ń yasv ma kolontunaa.

Tō-weyε nyá nyəmá na pá yá yem yem.

⁷ Loosi nyá niŋ na isətəa na ń hetv-m,

na ń ya-m kpaiv nyəma mpa pa we isv lvm

səsəəm tō pa asola taa.

⁸ Kaloolaya ke pa nəəsiv yəyətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəyŋ na pa tuukina pəpəto.

⁹ Hai, Iso, maa yoo-ŋ yontu kofatv,

na má sa-ŋ ŋmusiv naanvwa cəmvvyv tō.

¹⁰ Nyá waasəyənə awulaa.

Nyá yarəna nyá təmlə tv Tafiiti ke layate nəyō taa.

¹¹ Hetv-m na ń ya-m kpaiv nyəma niŋ taa.

Kaloolaya ke pa nəəsiv yəyətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəyŋ na pá tuukina pəpəto.

¹² Ta pəyalaa í weε isv tuj wei i we tawa taa

na í piiki i pəcaatv tō.

Ta pəelaa í weε isv Iso təsεεle akelenaa

mpa pa lapa kacəka ke teu tō.

¹³ Tá kpeev í suna təyənasi nsiv si təna,

na tá tōla náá hukiyi səsəm

na a we tuutuuma ke tawa taa.

¹⁴ Tá naav ŋfalεe alvnyənə í ləlyv.

Wahala nəyōlv, yaa kolontunaa í taa kuu-tv.

Wula í taa weε tá hapεε tō.

¹⁵ Leləv nulaa nté yəlaa mpa pa wəna pə tənaya mpv tō.

Leləv nulaa nté mpa pa Iso kεε Tacaa tō.

145

Tacaa kawulaya ké tam tō nyəŋka

¹ Tafiiti samtu Yontu.

Hai, maa sa ma Iso,
nyagalē ma wulav.

Ma yəɣətəxi nyá hətē təm ke tam təo.

² Paa kuyaku ŋkuyu maa saŋi-ŋ,
na má puyoləxi nyá hətē ke tam təo.

³ Tacaá Nyagalē səsə na ŋ muna samtu,
nyá səsəəntu fei tənaxa.

⁴ Paa lələyɔ looŋa ŋka ká puyoləxi nyá təma
na ká kpaaləyi nyá kookalənaa.

⁵ Maa yəɣəti nyá səsəəntu na nyá teu səsəəm təm
na má yooki nyá səsəəntu yontu.

⁶ Paa yəɣəti nyá toŋ səsəəŋ təm,
na máá kɛɛsi nyá səsəəntu təm.

⁷ Paa təəsi nyá kɔpantu səsəəntu təm,
na pá yəɣətəxi nyá siyisuyu təm na kawilitaya.

⁸ Tacaá n kɛ pɛɛɛɛ tu kɛ, na pətətəɛ tu.
Nn muɣi pááná kɛ ləŋ, pəcə nyá kɔpantu təowa.

⁹ Tacaá n lakɪ kɔpantu ke yələa tənaxa,
na ŋ wɛna nyá kɔŋmaŋmam təna pətətəɛ.

¹⁰ Hai, Tacaá, nyá təma təna ká sa-ŋ kɛ,
na nyá tampana təŋlaa náá sɛɛ-ŋ.

¹¹ Paa yəɣəti nyá kawulaya teu təm,
na pá kpaali nyá toŋ təm.

¹² Na pá huləna yulɔ piya ke nyá toŋ
na nyá kawulaya teeli səsə təm.

¹³ N təkɪ nyá kawulaya ke tam təo kɛ,
na nyá ŋmakəlyɔ náá wɛ paa pələe.
Tacaá n təkəxi nyá nəəsi suw ke teu kɛ.
Nyá kulaputu taa kɛ nyá kɔpantu naakəna.

¹⁴ Tacaá n teŋ hotilaa kɛ,
na ŋ siyisiyi mpa pa pama tə.

¹⁵ Nyaga yələa təna tekiyi
na ŋ haaki-wɛɣɛ təɣəŋaxa ke pə waatu.

¹⁶ Nyá kuliyina nyá niŋ,
na ŋ celəyi weesiŋ nyáma ke pa konyuləm.

¹⁷ Tacaá n siyisa nyá kulapələ təna taa kɛ,
na ŋ kɛ pɛɛɛɛ tu ke nyá təma təna taa.

¹⁸ Tacaá n wɛ mpa pa yaaki-ŋ
na isələ kəsɛɛmlɛ tə pa kiŋ kɛ.

¹⁹ Na ŋ lakɪ mpa pa nyaŋna-ŋ tə pa kəsəələm.
N nukɪ pa wula kɛ, na ŋ yakɪ-wɛ.

²⁰ Tacaá n paasəɣəna mpa pa sələ-ŋ təɣə,
na n wakələxi asaxaa təna.

²¹ Ma nəɣə í yoo Tacaá nyá samtu təm
na paa yulɔ wei í saŋ nyá hətē naŋŋ nyəntɛ

ke paa kuyaku nkuyu tam tɔɔ.

146

Tacaa kele acamaa kentulu

¹ I sa Tacaa.

Maa sa Tacaa.

² Nyaga maa sa ma weesuɣu tɔna.

Maa puɣulayi-ŋ ma weesuɣu tɔnaya.

³ I taa ha mə tɔyi yɔlaa sɔsaa,
pa ké yɔlaa ké. Paa pəsəyi yulu nyuɣu yaru.

⁴ Pa weesin teŋ ké na pá taɣani tetu ke pəsuyu,
na pa tɔma wena a pɛɛ paa tɔwa tɔ á saali yem.

⁵ Lelen nulu nté wei i nyənəyi Yakɔpu Iso ké i waasulu
na í teɛləyi i Iso Tacaa tɔ.

⁶ Iso nyá lapəna isɔtaa na aɛ,
na teŋku na i taa nyəm tɔna.
Yulu pəsəyi na í tu-ŋ naani ke tam tɔɔ ké.

⁷ N taɣanəyi mpa pa muɣuliyi tɔ pa tɔmnaa.

N haaki nyɔɣɔtɔnaa ke tɔɣonaya.

N hetəyi mpa pa hɔkaa tɔ.

⁸ Tacaa nyá kuliɣina yulumaa ise.

N siɣisiyi mpa pa pama tɔ.

N sɔɔla siɣisilaa.

⁹ Tacaa nyá kentiɣina ɔaɣalaa tɔɔ,

na ń paasəɣəna suluwaa na leelaa.

Ama n wakələyi mpi pə pəle asayaa tɔyi tɔ.

¹⁰ Tacaa tɔki kawulaya ke tam tɔɔ ké.

Hai, Siyɔŋ nyéma me mə Iso we tam tɔɔ ké.

I sa Tacaa.

147

Iso pəsuyu tɔm

¹ I sa Tacaa.

Mpi tɔ, pə we teu ké si tɔ sa tá Iso.

Nyá samtɔ we lelen ké na tɔ laki kɔpantɔ.

² Tacaa taɣanəyi Yosalem ke ŋmau.

N kpeɣeliyi Iseɣeli nyéma mpa paa kuuwa tɔ.

³ Nyá heesəɣəna lanwakəlle nyéma lanɔ,

na ń hɔkəyi pa hiŋnaa.

⁴ Nyá kaləɣəna isɔtɔluŋasɔ nyuɣu,

na ń ha paa ŋkaya ka hɔte.

⁵ Ta Iso n ké sɔsɔ ké, nyá toma fei tɔnaya,

pəɔɔ nyá nyəm fei keesuyu.

⁶ Tacaa n kəsəyi mpa pa pasəyi pa ti tɔɣɔ.

Ama n tisiyi asayaa ke ate.

⁷ I see Tacaa ke nya na tamle na Yontu.
I sa ta Iso na camvuy.

⁸ N waasayi isonmuntu ke isotonvuy too.
N tayanayi tev si ku nu tetu too.
Na n laki na nyutu nyocki poon too.

⁹ N haaki hvntu wontu ke ta tayanaya,
na n calayi katakatay piya ke saa wei si wiiki to.

¹⁰ Tacaa nn yoolayana krayanay kpelekpeka nyay,
pocoo yoolu toma ta ke-ny pulu.

¹¹ Ama mpa Tacaa caaki taye mpa pa nyayna-ny
na pa teelayi nya korpantu to.

¹² Yosalem nyama me i sa Tacaa.
Siyon nyama i sa ma Iso.

¹³ Mpi to, Iso nyooayana ma kampunaa kukalasey
na i kooliyi-meyee korpantu ke ma icate taa.

¹⁴ Iso haana ma tetu ke heevuy,
na i haaki-meyee tayanaya kupayka.

¹⁵ Iso yoyotayana nti i caaki tayo tetu too,
na i tom toy lony.

¹⁶ Iso yeki na tev tampere kraakpaaacav hotiyi, na a
holomaa isu heerj hvntu, na tev lom kiiki ate na pa
holomaa isu toloma.

¹⁷ Na Iso petayi tev tampuy ke ate na a watu kpa.
Nayobu u pasayi na i say a nikaya taa.

¹⁸ Iso yoyotayi uena tampuy un i hoo.
I laki na heelim ma, uena lom kpe.

¹⁹ Iso heela i yalaa ke i tom.
I su i kiinj na kusasutu ke Iseyeli nyama.

²⁰ Iso ta la nyuy piitim napali.
Pocoo piitim napali pa ta nyi Iso kotototu.

I sa Tacaa.

148

Tacaa samtu ke isotaa na ate

¹ I sa Tacaa.

I samu-i hatoo isotonvuy taa,
i samu-i hatoo isotaa.

² Isotaa tillaa me ma tana i sa Iso,
Iso yoolaa me ma tana i samu-i.

³ Ilim na isotu i samu-i,
isotubhasi me mpa i tee koka to i samu-i.

⁴ Isotaa isotonay me i sa Iso,
na lomnaa mpa me i we isotonvuy too to mu samu-i.

⁵ Pa tanyaya mpu pa sa Tacaa hate.

Mpi to, Iso yoyotana na pa nma-me.

⁶ Inu i suna-meyee ma lona ke tam too,

ι su-meγe kiinj, pə fei si í yáki-ι.

⁷ Tεtu tɔɔ nyáma me í sa Tacaa,
tenjkunaa na pa taa tɔmaa sɔsaa í sami-ι.

⁸ Na kɔkɔ na tevu tɔmpɛɛ na kv kraakpraacau,
na ihunte na tevu heelim sɔsɔɔm me mpa
í laki isu ι yɔɔɔtuyv tɔ.

Ι sa Tacaa.

⁹ Pɔɔɔ na pulasi me mə tɔna,
na tiɔj kulɔlvɔɔ na sɔsɔɔɔ tɔna í sami-ι.

¹⁰ Taale wontu na tɔyayɔ nyəntv,
na atɛ kututuutu na sumasi.

Ι sa Tacaa.

¹¹ Atɛ awulaa na yɔlaa tɔna,
na awulumpiya na atɛ hvɔlaa tɔna.

Ι sa Tacaa.

¹² Akpatɔlaa na piya
ifepiya na pɛɛlaa ι sami-ι.

¹³ Ι sa Tacaa hətɛ.

Mpi tɔ, tɔ tike ntɛ sɔsɔɔɛ.
Isɔ sɔsɔɔntv waasa isɔtɔntuyv na tetv kɛ.

¹⁴ Tacaa ha ι yɔlaa kɛ tɔɔj kɛ.

Pə tɔ kɛ ι yɔlaa kvpama saɔɔ-ι.

Isɛyɛli yɔlaa mpa me ι kvɔtɔna-ι tɔ í saɔɔ-ι.

Ι sa Tacaa.

149

Yɔlaa kvpama teeli

¹ Ι sa Tacaa.

Ι yoo Tacaa kɛ yontu kvfatv,
í yoo ι samtv kɛ yɔlaa kvpama kvɛkɛɛ taa.

² Isɛyɛli nyáma í yɔɔlɔna wei ι ηma-me tɔ.
Siɔɔɔ nyáma í wɛɛ aɔmaala taa kɛ mə wulav tɔɔ.

³ Ι sa Isɔ hətɛ na paale,
í sa-te na akilima na cɔmuyv.

⁴ Mpi tɔ, Tacaa laɔɔɔ hɛɛna ι yɔlaa meγɛ,
na ι yaki mpa pa pasayɛ pa ti tɔ, na pa nyɔɔɔj kulayɛ.

⁵ Yɔlaa kvpama í wɛɛ acima taa na pá tv Isɔ kɛ teeli.
Ι wilitina laɔhɔlvɔmle kɛ mə kvhəntɔɔ tɔɔ kɛ ahoo.

⁶ Isɔ samtv í wɛɛ mə nɔɔsv taa,
na layatɛ nte tɔ wɛ lɔɔj kɛ taa na waalɛ tɔyɔ mə nin taa.

⁷ Na í lɛɛti piitimnaa lɛlaa,
na í tv yɔlaa lɛlaa kɛ wahala.

⁸ Na í hɔkɔ mə awulaa kɛ alukpala,
na pɛɛɛ pa waalɛ nyáma kɛ nyayətv.

⁹ Na í hvɔna-wɛyɛ Isɔ hvɔɛ isu pa ηmaav tɔ,
pə kɛ yɔlaa kvpama tɔna teeli kɛ.

Ι sa Tacaa.

150*I to Taa ke teeli*

¹ I sa Taa.

I sa Iso ké i taseele taa.

I sam-i isotaa, timpi i toma naaki to.

² I sam-i, i kookalanaa taa,

i sam-i, i toŋ ké səsəŋ to pə taa.

³ I sa Iso na tutuyu wula,

i sam-i na cəməŋ na saŋkənaa.

⁴ I sa Iso na akilima na paale,

i sam-i na ŋmusi cəmuyə na həlaya.

⁵ I sa Iso na kpeŋkpeŋnaa mpa pa wiiki teu to.

I sam-i na mpa pa wiiki na pá seeki to.

⁶ Weesuyu nyəm təna i sa Taa.

I sa Taa.

ATUWA TAKĒLAȲA Kutubtu

TakēlaȲa kanē ka taa kē pa kēesa atuwa na ləmaȲasēē təmnaa. Na pa hūləyt-tyu cēcē kupaŋ na pəyalu kupaŋ pa təm. Na apalu na alu pa caȲale kē təȲaya taa. Pə seȲesəyi-tu tətəȲo sulbnyōlē, na acacaale asilima, na kaloolaya, na felentu, na yosu pə təm. Ilena pə kaasi lona asayēē wena tu se tō. Pə wēē sɪ yulb ləmaȲasēē tū í se lona anɪ a tənȲa.

Isəna pa faya Atuwa takēlaȲa tō.

Layatu nti cēcē tasəȲi kufalanȲ yəlaa tō, titite 1–9
Atuwa wena a kēesəȲi yəlaa wēētɔ təm tō, titite 10–29
Akuuli na Lemuweli pa Atuwa, titite 30–31

1 Tafiiti pəyalu Saloməŋ wei ɪ kē lseȲeli wulaw tō ɪ atuwa ntō.

Mpi mpi takēlaȲa seȲesəȲi yəlaa tō.

2-3 Atuwa anɪ a hūləȲəna yulb kē tampana taa təntē, na layatu na siȲisuyu na kupaŋtu na í cəkəna təm səsəəntɔ. 4 A kuliȲi ifepiȲa isē na pá wēēna nyuȲu taa maȲasəm. A tasəȲi mpa pa ta nyɪ pulb təȲo layatu. 5 Nyəntaa maȲamaȲa ná wiiliȲi a taa na pá waaki. Na á hūləȲi layatənaa kē isəna paa la tō. 6 Paa cəkəna asəsuna na layatu təm seȲesəlaa atuwa.

7 Isə nyamnav ntē nyəm kite. Komeleməŋ ɪ nyəŋna-ɪ na pá kisiȲi nyəm kuvseȲesətu na pə layatu tasuyu.

Layatu tasuyu kē ifepiȲa.

8 Ma pəyalu taa lə nyá caa na nyá too pa seȲesuyu. 9 Pu la na nyá weesuyu té kē isu ntenuyu kē nyuȲu taa, yaa lulbȲu kē luytu tēē. 10 Ye asayaa luki sɪ pá tusiȲi-ŋ isayatu taa, taa tisi. 11 Yaa pa yaa-ŋ sɪ í cēŋ yəlaa na í ku-wēȲe mʉsəŋ, 12 na í li pa tənə na pa isē isu atətəlē. Yaa isu mpa pa tiiki pəlaav taa tō. 13 Ilena í kuu pa wontu kupaŋtu tənə na í suuli mə tēsɪ, 14 na paa wei í wēēna ɪ paa tete. Sɪ yantəŋa kulbməȲa kē mə tənə í ká kpeŋtɪ. 15 Ma pəyalu nyana-wē í taa kaa mpaav, hatələnə timpi pa təŋ tō. 16 Isayatu mpaav kē pa təŋ na yulbʉkələ təm caalənə-wē. 17 Paa nyəkɪ suməȲa kē katəka na ká naaki. 18 Ama mpe pa nyəkɪ pa təȲi mpi pu co-wē təȲo, na pá nyəkɪ pa weesɪŋ kē katəsɪ. 19 Yəlaa mpa pa pəkəkəȲi kasəȲaya asilima nyəŋka tō pa mpaŋ ntē, na pá kuyɪ weesɪŋ nyəma.

LəmaȲasēē yaav kē yəlaa

20 LəmaȲasēē kiisiȲina nteȲe mpaŋ taa na kuvēēŋ taa. 21 A yəȲətəȲi yəlaa təsullenəa na kraaməŋ taa sɪ: 22 Pələe kē kaanyəmasɪ ləmaȲasēē ká pu, na sayətəlaa náá lu pə taa, na kraŋtənaa taa náá yele kraŋav kē ləmaȲasēē. 23 I kəə na í nu ma kalənəv, maa tisi má təə kē ma feesuyu na má huli-mēȲe ma təm. 24 Mpi tō, ma yaa-mē na í kisi, na má huli-mēȲe niŋ sɪ í la laakali í tá la. 25 Mə tənə í ləki ma layatu tasuyu na í kisiȲi ma kalənəv. 26-27 Pə təə kē ye səȲəntɔ na wahala lu mə təə isu kacuculaya, maa wəŋ-mē na má paana-mē. 28 Ie í ká yaa-m ma kaa cə, na í pəkəkɪ-m na í wu. 29 Pu la mʉpəȲo timpi í kisa nyəm, na í tá ləsɪ sɪ í nyəŋna Tacaə tō pə təə. 30 Mpi tō, í lə ma layatu tasuyu na í kisi ma kalənəv. 31 Mə yaasi kulbʉm kē í ká təȲo, na í haya mə maȲamaȲa mə layatu tasuyu. 32 Pə taya

pulo, kumelen lepulu kuyona-ku. Uena krahtona kaanitu náa yele na pá lé. ³³ Paa na mpw wei i nukana-m tō pā cakana-i ké, u nāyēsāyi wahala.

2

Lamayasee Waasuyv

- ¹ Ma pāyalv ye n muyi ma kuyōtōtv,
na ŋ tākāyi ma kusāsutu ke nyá taa.
- ² Ye n kenj ŋkrahtōv na lamayasēe kusēsēsōtv,
na ŋ pāsēna laakali ke nyá taa.
- ³ Ye n yaa nyām si pō sēna-ŋ.
Na ŋ kusī nyá nāyō na ŋ yaa nyūv taa mayasēm.
- ⁴ Ye ŋ pēekāyi-wī isū liyitee,
na ŋ caaki-wī na isāle kusēemle isū wēnav.
- ⁵ Uē mpw pō taa ké n ká cekāna Tacaa nyamnav,
na isēna n ká nyām-i tō.
- ⁶ Mpi tō, Tacaa haakāna lamayasēe,
na i nāyō taa lukī nyām na nyūv taa mayasēm tām.
- ⁷ I yeki na tampana tēŋlaa tēhikile u laŋāyi,
na i kentiyi mpa pa lakī siyisuyu tō.
- ⁸ I waasāyi mpa na lelāa pa wē leleŋ tō,
na i hasāyi i yālaa nōhēe tēe.
- ⁹ Waatu ināyi n ká cekāna siyisuyu na mpi pō tēŋaa tō,
na mpaah wei i pukina tēpante taa tō.
- ¹⁰ Mpi tō, n ká wēna lamayasēe ke nyá lotu taa,
na nyām hēesi nyá laŋle.
- ¹¹ N ká wēna nyām na nyūv taa mayasēm,
na pu kenti nyá tōo.
- ¹² Na pō ya-ŋ kawalāya mpaav taa,
na isayatu yōtōlāa niŋ taa.
- ¹³ Na mpa pa yela mpaav kusiyisuyu
na pá kraāa sākretūv nyēŋku,
- ¹⁴ na pa laŋle hēekāna isayatu lapv
na pá yōlōyēna isayatu tō pa niŋ taa.
- ¹⁵ Mpe inī pa mpaah kēwāya
na pa hapēe náa koŋlaa.
- ¹⁶ Uēna pō ya-ŋ alv kraī tv
wei i tūsāyi yālaa na i nōleleŋ tō i niŋ taa.
- ¹⁷ Wei i kisa i paalv wei i cēpa i ciyita
na i sōo Isō nāyō pēelūv tōo tō.
- ¹⁸ Alv inī i tēyāya wēna sām hōyōlūv ké,
na i mpaav sūvki atētāle taa.
- ¹⁹ Mpa pa puki i tē tō pa taa nāyōlv u tasāyi mālūv.
Pāyele paa tasāyi weesuyu mpaav ke nav.
- ²⁰ Mpw tō, tēŋ yālaa kupama ikpate,
na ŋ tōki tampana tēŋlaa mpaav.
- ²¹ Mpi tō, mpe pa cakāna tētū taa.
Mpa pa feina kawaliya tō mpe paa wēna tēna.
- ²² Ama pu kpiisi asayāa ke tētū taa.
Pu lāsī Isō lōlāa ke tō taa.

3

Lamayasee na Iso nuɔnav tɔm

¹ Ma pɔyalɔ, taa sɔɔ ma seɣesɔyɔ. Tɔki ma kusasutu ke nyá lotu taa. ² Nti tu yelina na ń cayana heesɔyɔ, na nyá weesuyɔ taɣali. ³ Laki kɔpantu na ń tɔɣɔɣi tampana. Tamsi-tɔɣi nyá luyɔ tee isu acima wontuyɔ kɔpanɔku. Tɔki-tɔɣi teu ke nyá lotu taa. ⁴ Ule Iso na yalaa paa sɔɔli-ɲ na nyana-we í wɛe lelenj. ⁵ Pɛti nyá tɔɣi Tacaa na lotu kɔlɔmɔ. Taa tɔna nyá mayamaya nyá laɣatu. ⁶ Nyɔnɔɣi Iso tike ke nyá kɔlapɔtu tana taa. Ule í ká huli-ɲ mpaav ɲku n ká tɔɲ tɔ. ⁷ Taa nyɔni nyá tɔɣi nyɔntɔ. Nyáná Tacaa, na ń kisi isayatu. ⁸ Pɛi kɔna alaafɔya ke nyá tɔnyɔyɔ taa na pɛ heesi nyá wɔsasɛnaa. ⁹ See Tacaa na nyá kɔwɛnam, na nyá kɔhalɛm kancaalaya kɔlɔlɔm. ¹⁰ Ule nyá kpeɲ ka sù tɔyoloyolo, na sɔlɔm náá sù nyá ɲkraaɲ. ¹¹ Mpu tɔ, ma pɔyalɔ taa nyɔni yem ké Tacaa ɲkraɲyɔ ham. Pɔyele nti í kpaalɔɣi-ɲ tɔ tá taa la-ɲ sɔɣɔntɔ. ¹² Yɔlɔ wei Tacaa luyɔ wɛe tɔ, pɔntɔ ɲkraɲyɔyɔ ke í hɔɲ. Teitei isu cɛce hɔɲyɔ í pɔyaya kusɔalaya nyɔɲku tɔ.

Lamayasee na tɔcayanav tɔm

¹³ Yɔlɔ wei í hika lamayasee, na í hii laɣatu tɔɣɔle isu lelenj nuɔlɔ. ¹⁴ Mpi tɔ, kawaaya ɲka lamayasee haaki tɔ ka kala liyitee nyɔɲka, na pɛ kasɔyaya kala wula ke teu. ¹⁵ Lamayasee kala teu ke liyitee pɛe. Wontunaa mpa yɔlɔ nyulɔɣi teu tɔ, tɔ ta hanɲa lamayasee anɔ. ¹⁶ Lamayasee laki ké na yɔlɔ weesuyɔ taɣali, na á ha-í wɛnav na á kusɔ í nyuyɔ. ¹⁷ Lamayasee mpaɲ ké kɔpaɲ ké, na timpɔ a hulɔɣi yalaa si pá tɔ tɔ pɛ kɔɲna heesɔyɔ. ¹⁸ Lamayasee wɛ ké isu weesuyɔ tɔyɔ ke mpa pa wɛna-yɛ tɔyɔ. Mpa pa lakɛna-yɛ tɔ pa nuki lelenj ké. ¹⁹ Lamayasee ke Tacaa suna tɛtɔ. Ulena í la na isɔtɔnyɔyɔ wɛna toma na í laɣatu. ²⁰ Í nyɔm ke í hulina pɔɔɲ sɔsɔɲ, na isɔɲmɔntɔ náá kɔɲna cɔlɔ.

Tacaa kentuyɔ ke lamayasee tɔ

²¹ Ma pɔyalɔ, tɔki nyɔm na nyuyɔ taa mayasɛm ke teu. Pɛ taa hatɔlɛna-ɲ. ²² Mpu pɛi hana-ɲ weesuyɔ na ń nu lelenj. ²³ N ká tɔna naani ké teu ké, pulɔpɔ kaa co-ɲ. ²⁴ Na ń too ahoɔ ke teu na sɔɣɔntɔ fɛi. ²⁵ N kaa nyana wahala kɔtutu nɔɣɔlɔ yaa asayaa. ²⁶ Mpi tɔ, Tacaa keɛ nyá naani, na í ká cɔlɔ-ɲ na katɔsi tana.

Tɔɣɔntɔle sɔɔlɔyɔ

²⁷ Paa waatu wei ké n wɛna pɔsɔyɔ, taa kisi kɔpantu lapɔ ke mpa pa lanɲa tɔ. ²⁸ Ye n wɛna si n ká sɛna nɔɣɔlɔyɔ kpakpaa, taa tɔɣɔntɔ-í na í kpe si cele. ²⁹ Taa mayasɔ si n laki isayatu ke wei í cayá nyá kin na naani tɔ. ³⁰ Ye nɔɣɔlɔ ta la-ɲ pulɔpɔ taa yooɲa pɔntɔ ke musɔɲ. ³¹ Taa la musɔɲtɔnaa ke isɛsɛmle. Pɛcɔ taa nyuli pa tɔntɛ. ³² Mpi tɔ, Tacaa taa kpaakɛna asayaa ké. Ama í cewaa ntɛ tampana tɔɲlaa. ³³ Tacaa tɔɲsɔɣi mpusi ké asayaa teesi ké. Ulena í kooliyi siyisilaa nyɔɲsi ke kɔpantu. ³⁴ Í wonjiyi mpa pa wonjiyi-í tɔ, na í hulɔɣi pɛɛɛ ke mpa pa pasɔɣi pa ti tɔ. ³⁵ Teeli keɛ lamayasee nyáma paa tete. Ulena nyuyɔ fɛinaa ke fɛɛɛ sɔsɔɛle.

4

Lamayasee hikuyɔ na a tɔkuyɔ

¹ Ma pɔyalaa mɛ, í nu cɛce seɣesɔyɔ na í welisi teu na í nyí lamayasee. ² Seɣesɔyɔ kɔpanɔku ke ma hula-mɛ, í taa lo ma kɔseɣesɔtɔ. ³ Ma mayamaya maa ké ma caa pɔyalɔ kɔpaɲ ké. Pɔyele ma too ka sɔɔla-m ké isu pɔyaya ikpamle. ⁴ Paapa seɣesɔɣi-m ké, na í heeliyi-m si: Tɔki ma tɔm ke teu ke nyá lotu taa, na ń tɔɣɔɣi ma kusasutu n ká hiki weesuyɔ. ⁵ N ká wɛna lamayasee na laɣatu. Taa la lɔsɔɔ.

Pécó taa ló ma nòyo taa tòm natəli. ⁶Taa ló ləməyasee, səəli-ye, a ká paasəna-ŋ. ⁷Lv na ń nyí sɪ ləməyasee nté pɔlv səsəəm na ń pɛeki-ye na nyá wɛnav təna. ⁸Sa-ye a ká kɔsi nyá nyɔyɔ, wəyali-ye, a ká tɔ-ŋ teeli. ⁹Pu wɛɛ-ŋ isu ntenuyu kupanjanke ke nyá nyɔyɔ taa.

Asayaa tɔntɛ cɔlvɔ

¹⁰Ma pəyalv nu ma kuyɔyɔtɔtɔ na ń mu-ti. Ilena nyá weesuyɔ pusi tayali. ¹¹Ləməyasee mpaav ke ma hɔla-ŋ, na má tiiki-ŋ tampana tənuyɔ mpaɪsi taa. ¹²Ye n tən pə kaa pəkəli-ŋ. Pəyele ye n kpakaxi asewa pə kaa co-ŋ. ¹³Təki seyesuyɔ, taa yele-ku, nyɔɔna-ku, ŋku kv tanna nyá weesuyɔ. ¹⁴Taa sɔv asayaa mpaav taa. Pəyele taa tɔ kv taa. ¹⁵Taa tɔ kv taa, cɔlɔ-ku na ń tən kɔfalvɔ. ¹⁶Ye asayaa ta la isayatu paa tooki. Ye pa ta la na pə co nɔyɔlv pa tom yaaki ké. ¹⁷Mpi tɔ, isayatu tɔyɔnaya ke pa hayasəxi pa ti, na pá nyɔɔki mɔsvɔŋ sɔlvɔm. ¹⁸Siɣisilaa mpaav ná wɛ isu ilim yaakuyɔ kite tɛɛ, na pá səsəxi, haləna pə sikuɔyɔ tɔ. ¹⁹Amā asayaa mpaav ná wɛ səkɔɔtɔyɔ ké, paa naaki kucɔpɔm.

Tɔntɛ kɔpantɛ wɛnav

²⁰Ma pəyalv, nu ma seyesuyɔ na ń ke ŋkpanjɔyɔ na ma kuyɔyɔtɔtɔ. ²¹Nyá isɛ í taa hatələna-ti, təkɪ-təxi hatoo nyá lotu taa. ²²Mpi tɔ, tə haaki weesuyɔ na alaafəya ke pa təna mpa pa hika-ti tɔyɔ. ²³Fɛŋ nyá nyamle tɔɔ na pá kəli pə təna. Mpi tɔ, tə taa ké weesuyɔ silasi təna wɛɛ. ²⁴Hatələna nyá nɔyɔ ke kaloolaya tɔm, na ń kisina nyá ntompee ke tɔm kəkəkɛɛtɔ. ²⁵Nyá isəpee í nyənəxi nyá nɔyɔ tɔɔ na nyá isəhutu hetɪ teu. ²⁶Tayani mpaav ŋku n tənəxi tɔ, na nyá tətɔntɛ təna wɛɛ naani. ²⁷Taa heli ntɔyɔŋ yaa mɔtəŋ. Hatələna isayatu.

5

La laakali na alv tetelav

¹Ma pəyalv welisi ma ləməyasee taa, ke ŋkpanjɔyɔ na ń nu ma layatu tɔm. ²Waatv inəxi n ká wɛəna nyɔyɔ taa mayasəm, na nyá ntompee yɔyɔtəxi layatu tɔm. ³Alv tetelav nɔyɔ taa wɛ lelen ké isu tɪŋ setaya yaa tɪŋ nɪm. ⁴Amā pə tənaya tɔɔ wɛ nyan ké isu sɔtv. Pə hɛeki isu sapəlaya ŋka ka wɛ ləŋ ke cemace tɔ. ⁵Səm taa ké alv inɪ ɪ mpaav puki, na ɪ nɔɔhɛɛ siɣisina pəlaav təpəŋpəŋ. ⁶Alv isu mɔv u tənəxi weesuyɔ mpaav, ɪ toolaa ké, amā ɪ ta cekəna. ⁷Ma pəyalaa mɛ í nuna-m yoo. I taa hatələna ma nɔyɔ taa tɔm. ⁸Hatələna alv inɪ ɪ tɛ mpaav. Taa kɔtəna ɪ nənəkɛelasɪ. ⁹Pə taa kɔɔ na alv inɪ í tɔ-ŋ nɔyɔlv niŋ taa, na pɔntv kó nyá nyɔyɔ na pá wakəli-ŋ. ¹⁰Pə taa kɔɔ na kɔpai nyəma tɔyɔ nyá wɛnav, na pá sɔvna nyá tɛmlɛ kɔlvɔlvɔm ke lelv tɔyaya taa. ¹¹Na pá kɔɔ na nyá tɔnyɔv ká waatv wei n tala nyá tənaya tɔ na ń mɔləxi. ¹²Na ń tɔ sɪ: Isənaya pə lapa na ma taa kɔpna kɔseyesətv, na pá kaləna-m na má kisi? ¹³Isənaya pə lapa na má tá tən ma seyesalaa kuyɔyɔtɔtɔ, na má tá ke ŋkpanjɔyɔ na pa kɔseyesətv? ¹⁴Pə kaasa pəcɔ sɪ má ná wahalanaa təna ke yəlaa na kɔpɛka hɛkv taa.

Nyá ifepile alv sɔlvɔyɔ

¹⁵Nyá alv wɛ ké isu lum kɔpam ləkɔ. Mɔv tɔ, nyɔɔki ləkɔ inɪ ɪ taa lum. ¹⁶Pə fɛɪ sɪ lum mpi pá kɔpɛŋ yem ké awalɪ na hapɛɛ tɔɔ. ¹⁷Pə wɛɛ sɪ pá wɛɛ nyá tike nyá nyəma ké, pá taa sokina kɔpai tv nɔyɔlv. ¹⁸Isɔ í kooli nyá ləkɔ lum ke kɔpantv na ń yɔɔləna nyá ifepile alv. ¹⁹I tɛwaya isu nasɛm na ɪ ləsaya sɔv-ŋ. Nyá lanjɛ í hɔləmənā ɪ sɔlvɔyɔ ke tam tɔɔ. ²⁰Ma pəyalv, pepɛ tɔɔ ké n nyuləyi alv kɔpai nyən? Na ń caa sɪ ń wəyali alv wei n ta nyí tɔ ɪ hɛla? ²¹Nyɪ sɪ Tacaa naaki yəlaa təna mpaan ké. I fɛŋiyi paa yɔlv wei ɪ mpaɪsi. ²²Isayav kɔpəntvɔyɔ kɔpaakəna-ɪ isu

katōka. I maɣamaɣa i isayatu kpaakana-i yomle. ²³ I ká si seɣesuyu lanɣuy tō. Ilena í seliyi í kumelento katatəlaya tō.

6

Lɛlv kama cɔlvv

¹ Ma pəyalv, ye n mowa nyá tɔɔntəle kəmlə, yaa n səŋa nɔɔlv waali ké pə tɔm taa. ² Ye nyá kuyɔɔtutu haka-ŋ pə tɔm taa, yaa nyá nɔɔ taa tɔm kpa-ŋ isu kataka. ³ Pə tō tō, ma pəyalv lasi nyá tɔyi pə taa. Mpi tō, n hota nyá tɔɔntəle niŋ taa ké. Polo na n hanti-i ate na n wiina-i. ⁴ Taa too pə tom, yaa n tu kpərv isəle. ⁵ Haləna n fiti isu nam fituyuu tətəlv niŋ taa tō. Yaa isu sumaya lukuyv ka kpalv niŋ taa tō.

Felentú cɔlvv

⁶ Felentú nyá, polo na n nyəni təlv kulapəle na n wəena lamayasee. ⁷ Təlv feina feŋlu yaa nyuvv tu yaa caa. ⁸ Paa na mpv tō i caləsəxi tɔɔnaya ke kumtu waatu na í nyəkəxi. ⁹ Felentú nyá, pəlee ké n ká nyəŋəsi hantuyv na tom? ¹⁰ Nyá si n ká tólv nyá ti, na n tō nyá niŋ ke nyá nyuvv na n too pəco na n hesei. ¹¹ Waatu ni konyŋ ká ta-ŋ melemele, na wahala tutu-ŋ isu yoolu na i wontu.

Mənaafiki cɔlvv

¹² Yvlv tetelatu u təŋəxi tampana. I təŋ ké na i nɔɔv taa na kaloolaya. ¹³ Ise ke i cəpələxi yəlaa, na í yɔɔtəŋəna-we na i nɔɔhe, na í hatəxi-we na i mpee. ¹⁴ Isayatu wenna i taa, na í mayasəxi kawalaya tɔm ke tam, na í tilisiyi yoon. ¹⁵ Pə tō ké wakəlvv ká tuti-i, na pə wakəli-i tɔm kolum tō i kaa wee hiuu.

Yəlaa mpa Iso luyv fei tō

¹⁶⁻¹⁹ Yəlaa loosi naatoso ke Taca taa kpaakana. Mpeyle: Isətoosile nyəma, na puyusilaa, na mpa pa kuyv yəlaa ke mvsəŋ tō, na mpa pa mayasəxi pa lotu taa ké nti tō fei teu tō, na isayatu waali təŋlaa, na pəpəto aseeta nyəma. Ama pə kaasa naatosompəɔlaya nyəma. Peleyle cewaa yoosilaa.

Wasəŋkalətv cɔlvv

²⁰ Ma pəyalv təkí nyá caa kvsəsutu. Taa lə nyá too kvsəyəsətv. ²¹ Su-təxi nyá lotu taa ké tam tō. Tv-təxi nyá luyv tee isu kacəka wontuyv. ²² Tu tiiki-ŋ nyá tante taa, na tə kenti-ŋ nyá təhəntəle taa, na tə yɔɔtəna-ŋ waatu wei n feŋ tō. ²³ Mpi tō, kvsəsutu we ké isu fətəla. Na seɣesuyv náa wee isu nyaalam, na kəkpaalətv náa ké weesuyv mpaav. ²⁴ Tu kisina-ŋ alv isayav, wei i ké nɔɔlelen tō tō. ²⁵ Taa nyuli alv ni i teu ke nyá lotu taa. Pəyle taa yele na i isihutu teu hə-ŋ. ²⁶ Pə taya pulv, ye apalaa tana alv, tɔɔnaya pəco tike ke yvlv ləkí ilé i tō. Ama alv wei i wena paalv tō, yvlv kupaŋ ke i nyəkí kataka. ²⁷ Yvlv ká tó mamate ke i tō na i wontu yele nyayav na? ²⁸ Yaa i ká tō mamala tō na pə tá nyaya i nəntaaləŋ? ²⁹ Mpv tətəy pə wee na wei i puki i tɔɔntəle alv kiŋ tō. Wei í tokina alv ni, i ká ná pə nav. ³⁰ Paa tuyv tanaav na nyɔɔtv wei i ŋmɪlaa si i təkí tō. ³¹ Pəna pə mpv tō, ye pa kpa-i i ká felv pə tɔm naatosompəɔlaya. Haləna í cəla i wənav tana. ³² Yvlv wei i feina nyuvv tō, ni i lakəna wasəŋkalətv, na alv wei i pəkəxi i ti na asaala tō, ni i lakəna mpv. ³³ Kataasi na kutuyv ke i təŋna, i feele kaa té. ³⁴ Mpi tō, isəseemle ká kvsu i paalv páná. I kaa wəena pətəntəle ke leetuyv kuyaku wule. ³⁵ I kaa teeli si pə felv pulv, na paa kvcəŋ ke paa kaa-i i kaa tisi.

7

Alv wasanjali tosvyυ ke ifepu

¹ Ma p̄yalu, t̄oki ma kuȳoȳotutu, na ń suna nyá t̄ayi ma kus̄asutu. ² T̄oki ma kus̄asutu na ń hiki weesuȳu, na ń feŋ ma kus̄eŋesatu t̄o isu nyá is̄ap̄ale. ³ Taa yeŋe na t̄e fiti nyá nin̄ taa. T̄oki-t̄ayi hatoo nyá lotu taa. ⁴ Nȳanu l̄amayasee isu nyá new̄aya na layatu isu nyá ceu. ⁵ P̄u hat̄el̄ana-ŋ alv k̄pai tu wei i tus̄ayi ȳalaa na i n̄ōleleŋ t̄o i nin̄ taa.

⁶ Kuȳaku nakuli ma s̄eŋa ma kutuluȳu taa, na má nȳan̄aȳana p̄otote p̄óŋ na awali t̄o. ⁷ M̄p̄óȳo má ná ifepiya m̄pa pa ta nȳanta pulu t̄o, na pa taa ké ifepu wei i feina nȳuȳu t̄o. ⁸ M̄p̄óȳo i t̄eŋa hap̄ale na í tala t̄e k̄peeŋa t̄o timpi alv wasanjali n̄oȳalu i ka s̄eŋaa t̄o. Ilena í t̄eŋ̄aȳana alv t̄e t̄o t̄ap̄amm. ⁹ P̄u ké taan̄aya ké, na p̄e tema yulutuȳu na s̄ak̄petuȳu tema w̄eev. ¹⁰ Ie alv n̄oȳalu i s̄eŋ̄ayi-i keŋe, na í suuwa isu ap̄alaa t̄ana alv, na acilayatu suwa i lotu taa. ¹¹ P̄e kula i nȳuȳu taa na í k̄pisi i t̄eŋe cayale. ¹² Paa hap̄ale t̄o, yaa n̄on̄oȳo t̄ee, yaa paa lé t̄e, i t̄eŋaa ké. ¹³ M̄p̄óȳo i k̄p̄et̄ana ifepu na í k̄p̄ipi-i na í waȳali-i. Ilena í nȳanu i isentaa t̄ep̄iŋŋ na feŋe fei, na í heeli-i si: ¹⁴ S̄eŋa ma lapa is̄o ké n̄oȳo kul̄om̄aya k̄p̄entuȳu kot̄aya ŋka too maa suwa si maa la t̄o. ¹⁵ P̄e t̄o ké ma luwa si ma s̄eŋ̄ayi-ŋ na má p̄eeki-ŋ. T̄o, ma na-ŋ keŋe. ¹⁶ Ma p̄owa ma kato t̄o ké Icipiti k̄p̄on̄k̄p̄ontu toŋ nȳantu p̄oŋ k̄uc̄oc̄ol̄eŋ k̄upaŋ. ¹⁷ Na má ȳoȳali tulaal̄unaa k̄op̄ama m̄pa pa yaaki si Miili na Alw̄ee na Kan̄eeŋi t̄o. ¹⁸ K̄oo na t̄e cep̄al̄ana s̄ōl̄oȳu hal̄ana p̄e nȳaali. T̄e ȳoȳali na t̄e nu p̄e leleŋ ke teu. ¹⁹ Ma paalu pola m̄paav pooluŋ nȳeŋku, i fei t̄eȳaya. ²⁰ I k̄p̄aya liȳitee na h̄ul̄ul̄uȳo ké. Ye is̄ōtu ta m̄eŋna kite u k̄eŋ. ²¹ Ilena alv un̄i í p̄asi ifepu in̄ayi i ȳoȳot̄aya katat̄al̄aya t̄o, na í h̄om̄u-i i n̄ōleleŋ t̄o. ²² Na ifepu s̄uv-i t̄eŋ̄uȳu ke k̄p̄ak̄paa isu nau wei pa pukina t̄ak̄ule t̄o. Yaa isu pa h̄ok̄oȳu k̄p̄aŋtu ke ŋm̄an̄aya si pa h̄eŋ i ŋk̄paŋuȳu t̄o. ²³ Hal̄ana nȳem̄le s̄o i h̄ōle, isu sum̄aya huluuȳuuna tiu ke ap̄ai taa na k̄a t̄a nȳi si ka weesuȳu ke pu t̄ena t̄o.

²⁴ P̄en̄ente ma p̄yalaa me, í nuana-m, na í ké ŋk̄paŋŋ na ma n̄oȳo taa t̄om. ²⁵ Taa nȳuli alv isu m̄pu na ń t̄eŋi-i, na p̄e k̄oo na ń lé i m̄paan̄ taa. ²⁶ M̄pi t̄o, alv un̄i i huwa ȳalaa p̄ayale ké. M̄pa i ka huwa m̄pu t̄o paa ké toŋt̄unaa ké. ²⁷ I t̄eȳaya nt̄e at̄et̄ale m̄paav na k̄o tiiki s̄am t̄e.

8

L̄amayasee kaw̄aȳaya.

¹ L̄amayasee m̄apa kapuka,
na layatu náá kus̄i t̄e n̄oȳo na t̄e yaa.

² L̄amayasee s̄eŋa toŋtoŋa t̄o
ké m̄paav kin̄, na hap̄ale atama taa.

³ L̄amayasee s̄eŋa icate n̄on̄okeelas̄i na t̄e hap̄ee t̄o
na á kiisiyi si:

⁴ Ȳalaa piya meye l̄amayasee má, ma w̄ena.

⁵ Kum̄eleŋm̄eŋ í k̄p̄el̄am̄i nȳuȳu taa maȳas̄am.
Layatu lan̄l̄aa náá k̄p̄el̄am̄i nȳam.

⁶ I nu, t̄om s̄os̄ōntu ke ma w̄ena si ma heeliyi-me,
ma kuliȳi ma n̄oȳo si ma heeliyi-meye kus̄iȳisitu.

⁷ P̄e t̄aya pulu, tampana ke ma n̄oȳo ȳoȳot̄ayi
na isayatu t̄om w̄e-m kus̄oȳo ké.

⁸ Ma n̄oȳo kuȳoȳotutu t̄ana siȳisaa ké,

kaloolaɣa yaa tɔm kɔkɛkɛɛtu fɛi pə taa.

⁹ Layatɔnaa nyəma tə tənaya teu ke təcəicɛi,
na tə siyisa teu ke mpa pa wɛna nyəm tɔ.

¹⁰ I pɛeki ma kuseyəsətu na pá kəli liyitee,
na í pɛeki nyəm na pá tɛɛ wɔla kɔpaŋ.

¹¹ Mpi tɔ, ləmayasɛɛ kəla teu ke liyitee pɛɛ.
Liyitee pɔlɔpɔ ta tala-yɛ.

Ləmayasɛɛ hɔlvɔv ke a ti

¹² Ləmayasɛɛ má, laakali lapu taa ké ma təcəayalɛ wɛɛ,
ma wɛna nyəm na nyɔvɔ taa mayasəm.

¹³ Tacaa nyamnav nté isayatu kisuyu.
Kalampaani na isəcav pə ké isayatu mpaav ké.
Na nəɣɔ isayaa ké mpi ma kisa tɔɣɔ.

¹⁴ Má tenna layatu tasɔvɔ na təcəyanav,
mayalɛ layatu, na ma wɛna toŋ.

¹⁵ Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya,
na awulumpiya náa tɔɣi mpi mpi pə siyisaa tɔ si yəlaa í la.

¹⁶ Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya,
na kɔpayaalaa na tetu taa hɔvɔla təna náa hɔvkəna.

¹⁷ Ma sɔla mpa pa sɔləɣi-m tɔɣɔ.
Na ma pɛekəlaa naaki-m.

¹⁸ Ma kin ke apititu na teeli wɛɛ,
na wɛnav kɔleelim na tampana təŋvɔv.

¹⁹ Ma kɔlvɔlvɔm kəla wɔla kɔpaŋ ke teu.
Na ma nyəm náa tɛɛ liyitee.

²⁰ Tampana təŋvɔv mpaav taa ké ma təŋ
mpaisi kɔsiyisasi heku taa.

²¹ Ma su kɔpantu ke mpa pa sɔla-m tɔɣɔ.
Na má suuliɣi pa kpaŋcooŋ.

²² Maya Tacaa caaləna ŋmav ke í təmle taa
na pəcó í laki í təma kɔpənɛɛ.

²³ Hatoo tɔ pa ŋma-m ké,
fau na pəcó pá ŋmaaki tetu.

²⁴ Waatu unɔ tə tɛŋku nəɣɔlv í taa wɛɛ,
pəcó lɔm sɛɛlv nəɣɔlv í fɛi.

²⁵ Pa lɔla-m ké na pəcó pá la pɔoŋ
na pəcó pulasi wɛɛki.

²⁶ Pəyɛle Tacaa taa tu lata tetu yaa katenasi,
yaa antulinya ciyilisi nsi su naaki tɔ si kancaalaya nyəŋka.

²⁷ Ma wɛɛ na pəcó Tacaa su isətənvɔv,
na í pu kv tənaya ke kɔna tɛŋku sɔsɔ pa təsulle.

²⁸ Na í tu isəŋmuntv ke isətəna na tɛŋku sɛɛlaa lɔm tɔli na pá lɔna toma.

²⁹ Waatu inəɣi Tacaa su tɛŋku ke tənasi si lɔm í taa ŋmaa na í pu tetu kite.

³⁰ Ma lakaya í kin ke təmle ké, na má heəsəɣi í lanle ke paa kɔyaku ŋku. Na má
liyiliyi tam na í naaki.

³¹ Na má liyiliyi í tetu təɔ na ma lanle heekəna yəlaa.

Nyɔleleŋ tv nté wei í nukəna ləmayasɛɛ tɔ

³² Ma pəyalaa, pənente í nuna-m.

Mpa pa tənəyi ma mpaav tə pa nu lelen ké.

³³ I nu seyesuyu í taa lə-kv.

Uena í pəsi ləmayasee nyóma.

³⁴ Yəlaa mpa pa nukəna-m tə pa nu lelen ké.

Paa ífemle nteye pa fenjiyi ma təyaya nənəəsi na pá tənəyi ka akelena.

³⁵ Mpi tə, ye wei í hika-m í hika weesuyu ké.

Tacaa ká hvlí pntv ke suulu.

³⁶ Ye wei í pəntəyənə-m í təyi í tūyi wahala.

Pa tənə mpa paa caaki-m tə səm ke pa səlaa.

9

Ləmayasee yaatv

¹ Ləmayasee suna akelena naatosompəyolaya, na á ŋma a təyaya. ² A kó wontu na á lá təyənaya na á su na á puu solum. ³ A tila a təmle nyóma alunyəma ke tontona tə, na péle pá yaaki yəlaa si: ⁴ Kumeleməŋ me, í kəŋna cəne. Uena pá heeli ləmayasee feinaa si: ⁵ I kə na í təy ləmayasee təyənaya, na í nyə a solum. ⁶ I lu kumeleməŋ taa na í hiki mə ti. I tən mpaav ŋku kv takəna layatu cəlo tə.

Ləmayasee tv na wonju

⁷ Ye n kaləyənə wonju, í footiyi-ŋ ké. Na ye n seyesəyi isayav í tuv-ŋ. ⁸ Taa kaləna wonju na pá kə na í taa kpaŋa-ŋ. Ama kaləna ləmayasee tv ílé í ká səli-ŋ. ⁹ Ha ləmayasee tv, na í ləmayasee ká səsi. Seyesi siyisilu na ílé í səsi nyəm. ¹⁰ Iso nyamnav nté ləmayasee təcəalle. Iso yəlaa nyəmtv nté layatu. ¹¹ Ləmayasee ká yele na nyá kuyeyi huki, na nyá weesuyu pusi səsi. ¹² Ye n ké ləmayasee tv, nyá waakəna. Ye n ké wonju íle nyá nyuyv taa ké pə tən.

Kumelentv yaatv

¹³ Kumelentv wə ké ísu alv kəkəte tv, wei í ké tulaya na í tá nyí pulv tə. ¹⁴ Kpete tə ké alv ív í caya í nənəkəelasi, ke ícate tontonje tə. ¹⁵ Uena í kpeesəyi tēlaa mpa pa kama nyəŋ na mpaav tə si: ¹⁶ Ye wei í ké kumeleməŋ, í kəŋna cəne. Na í tən nyəŋ feinaa si: ¹⁷ Lum kəŋmúləm wə lelen ké, na ŋmélav təyənaya náa wə teu. ¹⁸ Mpa alv ív í yaaki mpv tə, pa ta nyí si pə caŋsəyi-weyə atətəle taa.

10

Yəlaa təntə atuwa kəkpeyelee

¹ Soluməŋ atuwa. Pəyaya ləmayasee tv heesəyi ka caa lanje ké. Uena kumeleməŋ náa wakəli kv too nyənte.

² Wənav mpi yulv ta tən tampana na í hiki tə pə taa fei kawaaya. Ama siyisuyu yakəna səm taa.

³ Tacaa u yeki si nyəəsi í sasəli siyisilu. Ama í pəŋ isayav ke mpi í nyuləyi təy.

⁴ Nkpalasi kpekuyv səsəyi konyəŋ ké. Uena təmle lapv ləŋləŋ náa səsí ton.

⁵ Yulv wei í nyəkəyi təyənaya ke kumtv waatv tə, í ké pəyaya ŋka ka mayasəyi ka nyuyv taa təy. Ama wei í tooki saa ív tə, í ké feele fei tv ké.

⁶ Kvpantv koolee wə siyisilaa nyəŋ tə ké. Ama musəŋ təm tike ke asayaa nəsí yəyətəyi.

⁷ Siyisilu tə təsuyv kəŋna kvpantv koolee ké. Ama yulv isayav hətə mayamaya ná wakəli ké.

⁸ Yulu wei i wena lamayasae ke i taa to, i muvi seyesee ke. Wei i yoyotayi kumelentu tom to i teesayana lepu.

⁹ Wei i toj teu to i tojna naani ke. Ama wei i tojayi mpaaj kukojuj to pu kuli i waali.

¹⁰ Wei i cepalayi ise na layatu to i tuyi i lelai ke wahala ke. Ama wei i yoyotayi kumelentu tom to i teesayana lepu.

¹¹ Siyisilu koyoyotutu ke weesuyu seelo ke. Ama musoj tom tike ke asayaa noosi yoyotayi.

¹² Paaana kusayi yosu ke. Iena sooluyu naa husayi kupantaj tana.

¹³ Yulu layatu yoyotaya taa ke pa naana i lamayasae. Iena pa natayi lamayasae fei to siyile taa ke krataj.

¹⁴ Nyam ke lamayasae nyama na kaaki wenau tale. Ama kumelamaj koyoyotutu na wakalayi ke.

¹⁵ Weentu lixitee kentiaina i too, isu koluja icate toj nyante. Acamaa kwakalam nte pa konyoj.

¹⁶ Yulupaj tamle ke weesuyu pulu ke. Iena isayau kasayaya naa ke isayatu pulu.

¹⁷ Wei i toosayi seyesuyu too to i tojayi weesuyu mpaaj ke. Iena wei ile i soaki kalanau too to ile.

¹⁸ Ye wei i taka paaana too i looliaina i noyo ke. Wei i yoyotayi lelai tom to i ke kumelaj ke.

¹⁹ Wei i yoyotayi soosom to u taana pantuyu. Ama wei i kraaki i noyo to i ke yulu layatu.

²⁰ Siyisilu koyoyotutu we teu ke isu lixitee nyaxaluyu. Isayau lotu taa huwee ta ke pulu.

²¹ Siyisilu koyoyotutu tiikiyi yelaa pagale ke. Krajtonaa na saki nyuy taa mayasam lajuy too.

²² Taca kupaantu kooluyu haakana toj. Nyaa kuluku u taku tiili.

²³ Isayatu lapu we lamayasae fei to ke isu aliyila. Ama layatu tanna lamayasae.

²⁴ Mpi asayaa nyajna to mpi pa korna pa nyoj too. Iena iso haaki siyisilaa ke mpi pa salamayi to.

²⁵ Isu kacuculaya teekuyu to, mpyoy asayaa saalayi. Ama siyisilaa na saja teu ke tam too.

²⁶ Isu nyamaj nyajuyu kela, na nyooi naa tuyi ise to, mpyoy felentu coosayi i caa.

²⁷ Mpa pa nyajna Taca to pa weesij tayalayi ke. Iena isayalataa naa sakana pa toj.

²⁸ Siyisilaa teeluyu ke lajholumle ke. Ama asayaa teeluyu ka wakali.

²⁹ Taca mpaau kentiyi mpa pa feina kawaliya toyo. Iena ku wakalayi mpa pa laki isayatu to.

³⁰ Pulupu u selisiyi siyisilu. Ama asayaa na kaa caya tetu taa.

³¹ Lamayasae tom ke siyisilu yoyotayi. Ama paa seti isayatu yoyotulu nsamle.

³² Siyisilu koyoyotutu laki kupantu ke. Ama kwakalatu ke isayau noyo na nyama.

11

¹ Taca luyu fei popto mayalaya. Ama mayasasi nsi si taja teu toyo i caaki.

² Kalampaani to terna kotuyu ke. Iena wei i pasayi i ti to i teesana lamayasae.

³ Yulupaj kupantu tiikiyina-i. Iena isayau acilayatu naa wakali-i.

⁴ Wenau feina toma naalayi iso huule wule. Tampana tajuju tike laesayana sam taa.

⁵ Siyisilu kupantu yekina na i mpaav tɛŋ. Ilena isayau isayatu náá peti-i.

⁶ Siyisilu tampana tɛŋyɔ ləsəyi-i asola tɛna nin taa ké. Ilena asayaa konyuləm náá kpaaki-weye katoka nyəm.

⁷ Yulɔ isayau i səpa i tɛlɔyɔ saalaa ké. Ilena isəna i tɛlayaa i wɛnav tɔ pələ pé saali tɔtɔ.

⁸ Pə ləsəyi yulɔpanj ke nəyəsɛ taa ké. Na pá lɛɛti isayau ke i lonte.

⁹ Wei i kpɛsəyi Isɔ tɔ i kuyi lɛlaa ké na i nɔyɔ taa tɔm. Ama nyəm waasəyana tampana tɛŋlaa.

¹⁰ Icatɛ yɛlaa tɔki acima ke waatu wei siyisilaa waaki tɔyɔ. Na pá wilitiyi waatu wei asayaa səki tɔ.

¹¹ Siyisilaa ná kɔŋna kupantu ke pa icatɛ taa na icatɛ teeki. Ama asayaa ná wakələyi-tɛ na pa nəɔsi.

¹² Wei i tɔvki i tɔyɔntələ tɔ, i fɛina nyɔyɔ taa maɣasəm ké. Ilena wei i nukɪ pə taa tɔ í sunj.

¹³ Wei i yɔyɔtɔyi lɛlaa tɔm tɔ, i kuliyi pa waaki ké. Ama naani tɔ ná sukɪ pə tɛnaya i taa.

¹⁴ Yɛlaa í fɛina paasənɔ pa leki yem ké. Ilena layatu tasɛlaa payalɛ waasəyi-weye sɔsɔm.

¹⁵ Wei i mɔyi lɛlɔ kəma si i fɛləyi tɔ, i naa pə nav ké. Ilena wei í kisiyi pə lapu tɔ í nu lɛlɛŋ.

¹⁶ Alɔ telu ke pa sanj, na apalɔ kpelikpeka tɔ náá sɔv tɔŋ.

¹⁷ Yulɔpanj waasəyi i tɔyi. Ilena yulɔ isayau náá tɔyi i tɔyi wahala.

¹⁸ Kasəyaya ŋka ka fɛi naani tɔyɔ isayau hikiyi. Ilena kusiyisim latu náá hikiyi kɔfɛlɔyɔ tampana nyəŋku.

¹⁹ Tampana tɛŋyɔ haaki weesuyɔ ké. Ilena isayatu tɛŋyɔ náá tɔ sɛm.

²⁰ Tacaɔ nyənəyi isayatu ke mpa pa lotu taa wɛ isayatu tɔyɔ. Ama i laki kupantu ke mpa pa tɔntɛ wɛ teu tɔ.

²¹ Pɔ hɔ asayaa ŋkpanj ké. Ama pɔ ya siyisilaa lɔlɔyɔ nyóma.

²² Alɔ telu wei i fɛina ləmaɣasɛ tɔ, i wɛ ké isu afa wei pa tɔ wɔla tɔ.

²³ Siyisilaa konyuləm nté kupantu lapu. Ilena asayaa koolee náá kusəyi Isɔ pááná.

²⁴ Lɛlaa haana luyɔ kulɔmɔyɔ ké na pa wɛnav sɔsəyi. Na lɛlaa náá laki lɛɛv na pá tɔyi pa tɔyi konyɔŋ.

²⁵ Pɔ ha kupantu ke sɔsɔm ke wei i haana luyɔ kulɔmɔyɔ tɔyɔ. Ilena lum halɔ lɔkɔtɔ náá sí.

²⁶ Mpa pa nyəkəyi tɔyɔnaya na pá tɛŋa kasəyaya sɔsaya tɔ, yɛlaa tɛŋsəyi-weye mpusi ké. Ilena pá kooliyi kupantu ke mpa pa pɛɛtəyənə-wɛ tɔ.

²⁷ Isɔ sanj wei i lukɪ kupantu lapu tɔyɔ. Ilena wahala makəna isayatu pɛɛkəlaa.

²⁸ Wei i tɔ naani ké i liyitee tɔ i lepaya. Ama siyisilaa ná pukɪ ké isu tɔyɔ ŋku ku sɛŋa lum nɔyɔ tɔ ku hátu.

²⁹ Wei i ta tɔki i tɔyaya ke teu tɔ i kaa na kpancoou. Mpɔ tɔtɔyɔ kumɛlɛŋ pəsəyi ləmaɣasɛ tɔ yom.

³⁰ Siyisilu kulapɔtɔ haaki weesuyɔ ké, na yɛlaa tɛŋəyi ləmaɣasɛ tɔ.

³¹ Pə ta kisi siyisilaa ke lɛɛtɔyɔ ke atɛ, kacanfanana isayau na pantɔlɔ na?

12

¹ Yulɔ wei i tisiyi si pá kaləna-i tɔ i sɔla nyəm ké. Wei u caaki kalənav tɔ i ké kumɛlɛŋ.

² Tacaɔ laki kupantu ke yulɔpanj ké, na í kó acilayatu tɔ tɔm.

³ Isayatu u yeki na yulu nyoo ton. Pəyele pulupu naa ciyitiyi siyisilaa.

⁴ Alu kɔpan kəsəxi i paalu nyuyɔ kɛ. Ama fɛɛle fɛi tu ná wɛ ke isu sɔulu ke i muwa taa.

⁵ Tampana tɛnyɔ tɔm ke siyisilaa ná maɣasəxi tam. Ilena asayaa náa maɣasəxi mpaau ŋmuləm tɔm.

⁶ Asayaa kuyɔɔtɔtu wɛ kɛ isu sɛm katɔsi. Siyisilaa nyəntu ná fitiyi lelɛa ke sɛm taa.

⁷ Ye pə kpiisa isayau pu kaasəxi pulɔ, ama siyisilaa lolɔyɔ nyɛma ná sɛna teu.

⁸ Nyuyɔ taa maɣasəm tu ke pa saŋ yontu taa. Ilena pá tuuki wei i lotu taa wɛ isayatu tɔ.

⁹ Pə kəla teu si yulu i pasa i ti na í wɛɛna tɛmlɛ tu kolɔm, na mpi i ka hɔ i ti na í laŋ tɔɔnaya tɔ.

¹⁰ Siyisilu paasəxəna i tɔntɛ kɛ. Ama pətətɛle fɛi isayau lotu taa.

¹¹ Tɔɔnaya tɔlɛna wei i haləxi tɔɔ. Ilena wei i fɛina nyuyɔ taa maɣasəm tɔ í tɛnyəxi kpai nyəm.

¹² Kasəyaya asilima nyəŋka ke asayaa ná nyuləxi. Ama siyisilaa ná waaki.

¹³ Nɔɔ kuyɔɔtɔtu taa wɛ katɔka isayaa kɛ. Ama siyisilu ná ləsəxi i təxi nəɣsɛɛ taa.

¹⁴ Yulu nɔɔ kuyɔɔtɔtu yekina na í wɛɛna kopantu ke sɔsɔm. Pə fɛləxi paa wei kɛ isu i lapəna i niŋ tɔ.

¹⁵ Wei i fɛina nyuyɔ taa maɣasəm tɔ i nyənəxi i mpaau kɛ na kú siyisa-i. Ama lamayaseɛ tu ná nukɛ layatu tasuyɔ kɛ.

¹⁶ Kɔmɛlɛŋ huləxi kɔ páná ke kprakpaa kɛ. Ama wei i nukɛ i kutɔyɔ na í ŋmɛsəxi tɔ i kɛ nyuyɔ taa maɣasəm tɔ kɛ.

¹⁷ Wei i yɔɔtəxi tampana tɔ siyisuyu ke i kpaaləxi, na aseeta pəpətu tɔ ke kaloolaya.

¹⁸ Tɔm kpai nyəntu yɔɔtɔyɔ sɔki kɛ isu layatɛ. Ilena lamayaseɛ nyɛma kuyɔɔtɔtu náa waasəxi.

¹⁹ Tampana yɔɔtɔyɔ u tɛŋ. Ama kaloolaya naa laaki tɛm.

²⁰ Mpa pa tu pa taa kɛ isayatu lapu tɔ pa lotu taa suwa pəpətu kɛ. Ama mpa pa sɛyɛsəxi hɛɛsuyɔ tɔm tɔ, pa laŋa huləməxi.

²¹ Mpusi nɔɔɔɔ u makəna siyisilu. Ama wahalanaa ná nukɛ asayaa.

²² Tacaɔ luyɔ fɛi loolla. Tampana lataa ke i saŋ.

²³ Nyuyɔ taa maɣasəm tu ná ŋmɛsəxi i nyəm tɔm kɛ. Ama kɔmɛlɛŋ ná yasəxi kɔ kɔmɛlɛntu.

²⁴ Tɛmlɛ latu tɔkəna kawulaya. Ilena ŋkpalasi kpekəlu náa teki lelɛa.

²⁵ Nəɣsɛɛ nukɛ yulu kɛ. Ilena tɔm kopantu hɛɛsi i laŋɛ.

²⁶ Siyisilu huləxi i tɔɔntɛle ke mpaau kɔpanɔk kɛ. Ilena asayaa mpaau náa tolisi-wɛ.

²⁷ Tɔtɔlu felentú u wɔsəxi i nantu. Ama yulu wɛnau kɔpam ntɛ tɛmlɛ lapu.

²⁸ Siyisuyu mpaau taa kɛ weesuyɔ wɛɛ, sɛm fɛi kɔ taa.

13

¹ Pəyaya lamayaseɛ tu nukɛ ka caa sɛyɛsɛɛ kɛ. Kalampaani nyəŋka u nukɛ kalənav.

² Yulu kuyɔɔtɔtu yekina na í tɔɔ mpi pə wɛ teu tɔ. Ama mɔsɔŋ tike ke asayaa ná lakəna.

³ Wei i fenji i kuyɔɔtɔtu tɔ tɔ i təxi i waasəxi. Ama wei u nyəŋ i nɔɔ kpau tɔ i wɛ lepu taa kɛ.

⁴ Felentú wɛna kɔnyuluyɔ ŋku ku waasəxi-i tɔɔ. Ama pu tɔlɛna tɛmlɛ latu kɛ.

⁵ Siyisilu taa kpaana kaloolaya ké. Uena isayau náá footiyi lelaa na í tugi-weye fεεle.

⁶ Siyisuyu kentiya ina yulu wei i tǎnte we teu tǎ. Uena isayatu náá kó isayau.

⁷ Lelaa yaaki pa tǎyi tonɔnaa, pǎcǎ pa fεi pulu. Uena lelaa náá yaaki pa tǎyi konyǎntɔnaa na pá haɣaa.

⁸ Wenav ke yulu layasǎyana i weesuyu. Ama konyǎntu ná tá nyí tǎle.

⁹ Siyisilu we ké isu fǎtǎla wei i naaki teu tǎ. Uena isayau náá we isu fǎtǎla wei i fiyinaa tǎ.

¹⁰ Kalampaani tike ke pa kusǎyana yoo. Ama mpa pa nukɩ layatu tasuyu tǎɔle lǎmayasεε nyǎma.

¹¹ Ton wei yulu ta laa hikuyu tǎ i pasǎyi ké. Ama ton wei yulu hikiyi pǎcǎ pǎcǎ tǎ, unɩ i sǎsǎyana.

¹² Yulu tεelɔyɔ pulu na pá tá lá lǎj tǎ, i lanje wakǎlayi ké. Ama ye i nyula pulu na í la-wɩ úle i lanje hɔlɔmɩ sǎsǎm.

¹³ Ye pa kpaala wei na í tá nu i leki ké. Ama wei i tǎkǎyi nti pa tu-i tǎ i waaki ké.

¹⁴ Lǎmayasεε tu kusεyεsǎtu haaki weesuyu ké. Nti tǎ cǎlayana yulu ke sǎm katǎsi.

¹⁵ Yulu layatǎ ke yǎlaa tɔyɔna. Ama isayau weesuyu ná we katε.

¹⁶ Nyoyu taa mayasǎm nyǎma mayasǎyi pa taa ké na pǎcǎ pá la pulu. Uena kumεlemǎj náá yasǎyi pa kumεlentɔ.

¹⁷ Tǎm kpaallɩ isayau hotiyi wahala taa ké. Uena kɔpanj náá waasi.

¹⁸ Wei i kisiyi sεyεsuyɔ tǎ, i pǎsǎyi konyǎntu ké na pá tuu-i. Uena wei pa kalǎyana na í suma tǎ i nyoyu kɔli.

¹⁹ Ye yulu í nyula pulu na í hiki-wɩ pǎ we-i lelenj ké. Ama kumεlemǎj ná nyǎnǎyi isayatu lǎw ke acaalǎtu ké.

²⁰ Ye n tǎnjǎyi lǎmayasεε nyǎma n lakɩ lǎmayasεε ké. Ama kumεlemǎj tǎnjɩ ná pǎsǎyi isayau ké.

²¹ Isayatu tǎnjǎyi tǎ lataa ké. Uena pá lεtǎyi tampana tǎnjɩaa ke kɔpantɔ.

²² Yulɔpanj yekina i lulɔyɔ nyǎma ke i kpancoou ké. Uena siyisilaa náá tǎɔyɔ isayau nyǎjku.

²³ Konyǎntɔnaa kɔj pa tawa taa ké sǎsǎm. Uena muyullaa sǎki.

²⁴ Wei u maki i pǎyaya tǎ i ta sǎli-keye. Ama wei i sǎla i nyǎjka tǎ i maki-keye.

²⁵ Siyisilu tǎki ké na í hakɩ teu. Uena isayau lotu taa náá sǎlayana nyoyɔsi.

14

¹ Alɩ lǎmayasεε tu sukɩ tǎyaya ké. Uena alɩ kumεlej náá yǎki-ke na i ninj.

² Tampana taa tǎntɔ nyanjna Tacaá ké. Uena wei i tǎnjǎyi mpaanj isayanj tǎ í tuu-i.

³ Kumεlej kalampaani tǎm kǎjɩna-koyɔ tipite. Uena lǎmayasεε nyǎma kuyoyotɔtu kentiya-we.

⁴ Timpi naanj kɔhalǎj fεi tǎ kpǎú we kpete ké. Ama tǎla tǎmle taa ké tǎɔnaya tǎlayana.

⁵ Aseeta tǎ kɔpanj u looliyi. Ama pǎpǎtu ke isayau unɩ úlé í pelǎyi.

⁶ Kalampaani tǎ kaasǎyi i tǎyi u hikiyi lǎmayasεε. Uena yulu layatu náá hiiki nyǎm pǎcǎ u wukana.

⁷ Hatǎlana kumεlej, pǎ taya i nɔɔyɔ taa tǎm taa ké n ká hikina nyǎm.

⁸ Nyoyu taa mayasǎm tu lǎmayasεε nté si í cεkǎna i mpaav. Uena nyoyu fεinaa kumεlentɔ náá tǎsǎyi-we.

9 Kumeleməŋ wonjiyi tasəkəle taɣanɔyɔ kɔtaɣa kɛ. Uena tampana tɛŋlaa nɔ́a laki tamaya kupantu.

10 Ye yulɔ lanle wakəlaa nɔɣɔɔ u pəsəyi na í cosi-te. Mpu tɔtɔɣɔ na í lanjhulɔmle.

11 Pu yɔki asayaa tɛsi kɛ. Uena siyisilaa coka nɔ́a teeki.

12 Mpaau ŋku n nyənəxi kupanɔ tɔ, ku pəsəyi na kú pona-ŋ sɛm taa.

13 Lanɔwakəlle pəsəyi na tɛ tii wonja waatu. Uena lanjhulɔmle tɛsɛna lanɔwakəlle.

14 Yulɔ tetelatu tɔki í kularputu kasəyaya kɛ. Uena yulupan nɔ́a tɔɣɔ í kularputu kasəyaya.

15 Wei í fei hɔwɛɛ tɔ í muɣi pə tɔna mpi pa heeliyi-í tɔɣɔ. Ama laakali tu u kpesəyi nɔ́hɛle na í ta maɣasi í taa.

16 Ləmaɣasɛɛ tu seeki isayatu kɛ na í kisiyi-ti. Ama kumelɛŋ ná laki kɛ u maɣasəyi. Mpi tɔ, u nyaŋna pulɔ.

17 Wei u laa páná muɣu tɔ í laki kumelɛntu kɛ, na wei í kpekixi í taa kɛ isayatu tɔ, í laki na lɛlaa taa kpaana-í.

18 Yəlaa mpa pa hɔwɛɛ ta taɣali tɔ, pa kawaaɣa ntɛ kumelɛntu. Nyuyɔ taa maɣasəlaa teeli kele nyəmtu.

19 Asayaa ká hɛnti kupama ke atɛɣe, na pá tan siyisilaa nənɔ́si sɪ pɛle pá mu-wɛ.

20 Konyɔntu taapalu maɣamaya ná kisiyi-í kɛ. Ama ton tu camnanaa ná we payale.

21 Yulɔ wei í footiyi í tɔɣɔntɛle tɔ í kɛ isayau kɛ. Ama wei í wɛna konyɔntunaa pətɔtɛle tɔɣɔle leleŋ niɔɔ.

22 Yəlaa mpa pa maɣasəyi isayatu ke pa taa tɔ, pa pəntəyi mpaau kɛ. Uena mpa pɛle pa maɣasəyi kupantu tɔ pá laki-ti na tampana.

23 Təma tɔna na a kawaaɣa kɛ. Ama konyɔŋ ke yɔɣɔtaɣa katatəlaya ná kɔŋna.

24 Wɛnau ntɛ ləmaɣasɛɛ nyəma kasəyaya. Ama kumeleməŋ naa luɔki pa kumelɛntu taa.

25 Aseeta tu wei í yɔɣɔtəyi tampana tɔ í yaki weesin kɛ. Ama kaloolaya ke pəpətu ná yɔɣɔtəyi.

26 Wei í nyaŋna Tacaa tɔ í səŋaa kɛ tɛca. Pə taɣa pulɔ, Tacaa kɛ í piya kəkentuyɔ kɛ.

27 Tacaa nyamnav haakəna weesuyɔ, na pá cɔləɣəna sɛm katəsi.

28 Ye yəlaa í wɛ samaa, wulaw teeli kele. Ye yəlaa pasaa lɛ pá wakəli wulaw.

29 Wei u muɣi páná ke ləŋ tɔ í wɛna layatu sɔ́sɔ́ntu kɛ. Ama wei u laa páná muɣu tɔ kumelɛntu ke í huləxi.

30 Ləmaɣasəle taa hɛsuyɔ haakəna tɔnyuy ke weesuyɔ. Uena isəsɛmle nɔ́a we isɪ muwa taa suɔɔ.

31 Ye wei í tɔki konyɔntunaa isɛ, pa ŋmalɔ lɔɔ kɛ í tuɔki. Ye wei í wɛna pa pətɔtɛle í kusəyi lɔɔ nyuy kɛ.

32 Isayatu wakəlayi isayau. Ama siyisilaa ná hikiyi tɛcɔ́səle kɛ, paa sɛm taa.

33 Ləmaɣasɛɛ wɛ yulɔ layatu lotu taa kɛ. Ue n kaa na-yɛɣe kumelɛŋ kin.

34 Kusixisitu tənyuy kusəɣəna piitum nyuyɔ. Uena isayatu lapu nɔ́a tu yəlaa ke fele.

35 Wulaw san í waɔli nyəma ləmaɣasɛɛ kɛ. Uena í muɣi páná na tetelataa.

15

1 Təhɛɛ kucɔ́cɔtu hɛsəxi páná kɛ, na konyasətu nɔ́a kusɪ-yɛ.

2 Ye ləmaɣasɛɛ tu yɔɣɔtəyi, yəlaa nyuləxi nyəm kɛ. Ama kumelɛntu tɔm ke kumeleməŋ ná yɔɣɔtəyi.

³ Tacaa nyənəxi paa timpixi, na í naaki kɔpama na asaxaa.

⁴ Təm lelen nyəntu haaki weesuxu ké. Ilena təm isaxatu náá wakələxi lanje.

⁵ Kɔmelenj footixi kɔ caa kɔseyesətu ké. Ama wei í lakəna nyɔɔtu taa maɣasəm tɔ í nuiki kalənav ké.

⁶ Pə tɔələxana yulɔpanj ké. Ilena kasəyaxa asilima nyəŋka náá kəna mpusi.

⁷ Ləmaɣasəe nyəma yɔɔtəxəna nyəmtu ké. Ama kɔmelenmən ná fei mpɔ.

⁸ Tacaa luyɔ fei asaxaa kətasi. Ama nij naalɛxe í muɣəna tampana tənɟlaa kɔsələmtu.

⁹ Tacaa luyɔ fei asaxaa təntə. Ama í sɔla mpa pa tənəxi tampana tɔ.

¹⁰ Wei í cələxi mpaav tɔ paa hɔ í ŋkranɔɔtu na toŋ. Wei u nuiki kɔkpaalətu tɔ í ká si.

¹¹ Tacaa ta kisi nyəm ke púúyú səsəw na atətəle. Kacanɟana yulɔpiya lotunaa na?

¹² Kalampaanu tu u caaki pá kaləna-í. Í tu pukina ləmaɣasəe nyəma həyɔlɔyɔ.

¹³ Lanɟhulɔmle hetəxi ísentaa ké. Ye lanɟe wakəlaa ləmaɣasəle hoosaxa.

¹⁴ Yulɔ layatú pɛəkəxi nyəm ké. Ilena kɔmelenj lanɟe náá həena kɔmelenɔtu təm.

¹⁵ Yulɔ lanɟe í wakəlaa, kɔyɛɛŋ təna ké isaxanj ké. Ilena lanɟhulɔmle tu náá wɛ acima tam nyəna taa.

¹⁶ Pə kəla teu si í wɛena pəcɔ na í nuikəna Tacaa. Na mpi n ká wɛena toŋ na pə cəsəxi-ŋ tɔ.

¹⁷ Pə kəla teu si pá puɣuli-ŋ hɔnɔm na sɔlɔyɔ. Na mpi paa toŋi-ŋ nav nantu nim nyəntu na táá hanɟa tɔ.

¹⁸ Pááná tɔ kɔsəxi yooú ké, na suulu tu náá həesəxi yooú.

¹⁹ Səwa nyala felentú mpaav taa ké, na yulɔpanj nyəŋku náá hulɔmmaa.

²⁰ Ləmaɣasəe pəyaxa həesəxi ka caa lanɟe ké. Ama yulɔ kɔmelenj ná footixi í too.

²¹ Ləmaɣasəe fei tu lanɟe həekəna í kɔmelenɔtu ké. Ilena ləmaɣasəe tu náá kama nyɔɔtu ke təntə kɔpante taa.

²² Ye n laki nyá layatu ke nyá tike n kpisiyi ké. Ama layatu tasəlaa í tɔ-ŋ ile n waa.

²³ Ye yulɔ í cəwa təm í lanɟe huləməxi ké. Ye í yɔɔta-təxi tə waatu pə lelen wɛ sɔxəntu.

²⁴ Nyɔɔtu taa maɣasəm tu tənəxi weesuxu mpaav ŋku kɔ pukina ísətəa təxɔ. Ilena í fiti atətəle ke atə.

²⁵ Tacaa yəkəxi kalampaanu tu təyaxa ké. Ama í tənəxi alu leelu tetu toosi.

²⁶ Tacaa luyɔ fei hɔwɛe asaxəe. Ama təm kɔpantɔ tike wɛnna-í teu.

²⁷ Liɣitee luluyɔ tu kəŋna í nyəma tɔw ké wakəlɔyɔ ké. Ama wei í kisiyi kɔcɔŋ isaxanj tɔ í wɛna weesuxu.

²⁸ Yulɔ siyisilu maɣasəxi ké na pácɔ í cə. Ama isaxatu təm ke asaxaa yɔɔtəxi.

²⁹ Tacaa hatələna asaxaa ké. Ama í nuiki siyisilaa sələmənɟ.

³⁰ Ísentaa hetənav həesəxi lanɟe ké. Ilena təm kɔpantɔ náá haaki alaafəya ke yulɔ nantu taa.

³¹ Wei í kəŋ ŋkranɔɔtu na í nuiki kalənav mpi pə waasəxi tɔ, í təcəyale nté ləmaɣasəe nyəma kɔŋ.

³² Ye í kisiyi sɛyɛsɔyɔ nyá weesuxu ke n laki awusa. Ama wei í nuiki kalənav tɔ í wɛekəna nyəm ké.

³³ Tacaa nyamnav səsəxi ləmaɣasəe ké. Pə wɛe si í pasa nyá təxi na pácɔ nyá nyɔɔtu kɔli.

16

Tacaa weev ke yulv kolapæle tæna taa

- 1 Yulv cakæna na í tú í kolapæm pæle. Ama Tacaa lakæna na pá lá yaa pá kpisi.
 2 Yulv kolapæle tæna we-í teu ké. Ama Tacaa nyæmna tampana.
 3 Yelina Tacaa ke nyá tæma, iní í ká lana na pá lá.
 4 Tacaa nyæmá mpi pæ tæw í lapa pæ tæna tæyo. Í nyæmá sí í lapa isayav ke huule tæw.
 5 Í luýu fei kalampaani nyæma. Paa pæ lá isæna í ká hæ pa ηkpaηyuv ké.
 6 Kupantu na tampana tæηyuv tæw tasækæle tayænyí ké. Tacaa nyæmnav lakæna na yulv cælv isayatu lapv.
 7 Iso lanle í heena yulv tænte, í ciikiyi í na í kolontunaa mayamaya ké.
 8 Pæ kæla teu sí yulv í weena pæciuu na tampana, na mpi í ká weena sæsæm na pá tá siyisi tæ.
 9 Yulv mayasæyana í tæma kolapæe tæm. Ie Tacaa yekina na á lá.

Awulaa tæm

- 10 Wulav yæyæyæna Iso tæη ké. Pæ fei sí í pænti yæyæyæv ke í huule taa.
 11 Tacaa tæna sanæya wei í siyisa teu tæ. Mayasælasi tæna ké í niη tæmle ké.
 12 Isayatu lapv ké wulav ke acaalætv ké. Mpi tæ, siyisuyu nyæssæyæna í kawulaya ke tæη.
 13 Tæm kusiyisitu ke wulav caaki, na í sæla mpa pa yæyæyæyi tampana tæ.
 14 Wulav páána tv pæsæyi na í kú yulv. Ama læmayasæe tv heesæyi-yæye.
 15 Ye wulav isentaa hetaa, pæ haaki í yælaa ke weesuyu ké, na í kupantu we isu toomaya teu.

Yulv weev ke lelaa kin na í kolapæle

- 16 Pæ kæla teu sí yulv í weena læmayasæe, na mpi í ká weena wula tæ. Yaa í weena layatu na mpi í ká weena liyitee tæ.
 17 Siyisilaa mpaav nté isayatu cælvuv. Wei í feniyi í tænte tæw tæ, í weesuyu ke í kentiyi.
 18 Kalampaani wakælæyi yulv ké. Iena isæcav náa hu-í.
 19 Pæ kæla teu sí yulv í pásá í ti, na í na konyæntonaa pá káá, na mpi í na isæcav nyæma paa talæyi kulækæm tæ.
 20 Wei í pæekæyi sí í cækæna tæm tæ í lanle hulæmæyi ké, na wei ílé í laki Tacaa ke naani tæ í nukí lelenj.
 21 Wei í lotu taa we læmayasæe tæ í ké layatu ké, na isæna tæm we lelenj tæ mþýyú tæ pæsæyi yulv.
 22 Læmayasæe haaki a weentaa ke alaafæya ké. Iena kuvælemæη náa tæki pa kuvælentv wahala.
 23 Læmayasæe tv mayasæyi ké na pácú í yæyæyæyi. Tænaηa í tæm pæsæyæna yælaa.
 24 Tæm kupantu we lelenj ké isu tuη setaya. Tæ we læsaya ke lelenj, na tæ haaki tænyuv ke alaafæya.
 25 Mpaav ηku n nyænyæyi kupæηkv tæ, kv pæsæyi na kú pona-η sæm taa.
 26 Nyæyæsi tæyona yulv ke tæmle. Mpi tæ, í hiluyu caalæyæna-í.
 27 Tætelætv tæyi isayatu pæle ké, na í tæm náa nyaki isu kækæ.
 28 Isayav kusæyi yooú ké. Iena katayasaya tv náa fakí cewaa.
 29 Mæsvæntv tæsæyi lelaa ké, na í pukina-weye mpaav isayav taa.
 30 Wei í wiisiyi ise na í kpa mæntæna tæ, isayatu ke í caaki. Halí í tu tæma tæ lapv.
 31 Nyæssí kuvhulvmasí ké teeli puluvuv. Mpi tæ, tampana tæηlaa kasæyaya nté weesuyu kotayaluvuv.

32 Wei u muɣi pááná ke lɔŋ tɔ, i we sana na aka. Na wei i kpaaki i ti tɔ i kɛla wei i leekayi acalɛɛ tɔ.

33 Pa maɣasayi pile ké si pá nyi nti tu kɔɔ tɔ. Ama Tacaɔ nyəmna kucɔcɔtɔ.

17

1 Pɔ kɛla teu si yɔlb í nyasa mutiya kpete na heesɔyɔ, na mpi paa saaki-ŋ tɛkpetekpete ke tɔyaya ŋka ka taa yooɔ weɛ tɔ.

2 Tɔmlɛ tu wei i wɛna lɛmaɣasɛle tɔ, i kpaakayi pɔyaya tetelatɔ lonte ké na í hiki i paa nyəm ke kpancooɔ taa.

3 Kɔkɔ ke pa wiiliyina wɔla, na liyitee nyɔɣɔlɔyɔ si, pa naa ku teu. Ama Tacaɔ maɣasayana yɔlaa lotunaa.

4 Tɔm nti tɔ fɛi teu tɔɣɔ isayav keŋna ŋkraŋŋ. Na pɔpɔtɔ náá nuiki tɔm nti tɔ wakɔlɔyi yɔlaa tɔ.

5 Wei i wonjiyi konyɔntɔnnaa tɔ pa ŋmalɔ Iso ké i tɔvki. Na wei i paana lelv wahala tɔ, pu hɔ i ŋkraŋyɔ.

6 Saalɛnaa kusayana kukpatɛlaa nyɔyɔ, na cɛcɛnaa náá kusayi pa piya nyəŋ.

7 Tɔm kɔpantɔ u maki kɔmɛleməŋ. Iɛ isənaɣa kaloolaya ká maɣa yɔlb sɔsɔ?

8 Lɛlaa ná huuki si pa kucɔɔv ká tu-wɛyɛ nyulelen, na pá waa pa tɛma tɛna taa.

9 Wei i lɔki isayatu nti i tɔɣɔntɛle lapɔ-i tɔ, i pɛekayi sɔɔlɔyɔ ké. Ama wei i tɔɔsɔyi-tɔyi i kɔyɔɣɔtɔtɔ taa tɔ i fakɔ taapɔlaa.

10 Kalɛnaɔ waasayi yɔlb layatu ké, na pɔ kɛli tipila naanɔwa ke kɔmɛlen tɔɔ.

11 Isayatu lapɔ ke isayav pɛekayi. Ama tillu isayav ke paa pona-i.

12 Pɔ kɛla teu si ŋ sulina tɔyolaya ŋka ka piya pɔ kraɔwa tɔ, na mpi n ká sulina kɔmɛlen ke saa wei i kɔmɛlentɔ kɔlaa tɔ.

13 Wei i leetayi isayatu ke kɔpantɔ lonte tɔ, wahala kaa tɛ i tɔyaya taa.

14 Yooɔ caalɔyɔ weɛ ké isɔ akɔla tɔlvɔv. Kra nyá ti, taa yele na ku kɔɔ.

15 Yɔlb wei i haaki tampana tu ke tasəkɛle, na wei ílɛ í ha tasəkɛle tu ke tampana tɔ. Tacaɔ taa kpaakana pa naalɛyɛ.

16 Paa kɔmɛlen tɔka liyitee si ku yaki lɛmaɣasɛɛ pu waasayi-ku.

17 Ceu hɔlɔyi i sɔɔlɔyɔ ke tam ké. Lɔlvɔv tu tɔmlɛ nté si í sɔna wahala waatu.

18 Yɔlb wei i fɛina nyɔyɔ taa maɣasəm tɔ, inɔ i salayana niŋ na í mu i tɔɣɔntɛle kɔmlɛ.

19 Wei i sɔɔla yooɔ tɔ i sɔɔla isayatu ké, na wei ílɛ i hɔŋ i ti tɔ í polo wakɔlɔyɔ taa.

20 Yɔlb isayav kaa na laŋhɔlvmlɛ. Iɛna isayatu yɔɣɔtɔlv náá hoti wahala taa.

21 Yɔlb wei i lvla kɔmɛlen tɔ laŋwakɛlle taa ké i weɛ. Kraŋtu caa kaa pɛsi na í yɔɔli.

22 Laŋhɔlvmlɛ ké kɔɔle kɔpantɛ ké. Ama laŋwakɛlle ná laki na mɔwa taa wɔli.

23 Isayav muɣi toko tɛɛ kucɔɔŋ wei i ká heləsi-i tampana taa tɔɣɔ.

24 Lɛmaɣasɛɛ wɛ yɔlb layatu nɔyɔ tɔɔ ké. Iɛna kɔmɛlen náá nyənayi hatoo tetu tɔnaya.

25 Pɔyaya kɔmɛlen wakɔlɔyi ka caa laŋle ké, na ká tu ka tɔɔ kɔlvɔlv ke nɔyɔsɛɛ.

26 Pɔ fɛi si ŋ peli kɔmlɛ ke wei i tɔm ta si tɔ. Yaa ŋ hɔ wei pa tɔyɔna tɔ i ŋkraŋyɔv ke i tampana tɔŋyɔv tɔɔ.

27 Wei i nyəmá i ti kraɔv ke tɔyɔɣɔtɛle tɔ, i ké nyəntɔ ké, na wei i lɛmaɣasɛle wɛ tɔpamm tɔ, i ké yɔlb layatu.

28 Paa kɔmɛlen maɣamaya sumna ku nɔyɔsəyana lɛmaɣasɛɛ tu ké. Ye wei i sula i nɔyɔ tɔɔ i ké layatu ké.

18

1 Wei i fakana i mpa a to i konyulam tike ke i preekayi. Ilena i muvi paana na lamayasale nyam tana.

2 Komelaj lanje u heekana layatu. Ama i mayama a i huwee huluyu ke i soola.

3 Ye isayatu i koma, footuyu kohna, na tetelatatu naa kona feele.

4 Yulu koyogotutu lumaa ke isu lum sosom. Ilena lamayasae naa we isu loo seelo lum mpi pa njmaaki to.

5 Pa fei si n ny a isayau isale na n pe tampana ke a to.

6 Komelaj koyogotutu taa sita yoou ke, na i noyo taa tom kohna njkuma.

7 Komelaj koyogotutu wakelayi-kuyu, na ta kraa-kuyu katoka nyam.

8 Katayasatunaa koyogotutu we ke isu konyuluyu tonyonaya, nka ka tiiki hatoo yulu hiluyu taa to.

9 Felentu na wakellu pa ke yulu na i neu ke.

10 Taca a hate nte kokentim ton nyam. Siyisilu tuyi kpoluyu na i naaki nyuyu.

11 Tonj to na nyenayi i wenau ke kolunja icate ton nyante ke, na i mayasayi si pu kenti i to.

12 Kalampaanu pukina yulu ke takpisile ke. Pa wee si n pasa nya tayi na pasoo nya nyuyu kul.

13 Wei i cao tom na i ta nuta-ti to, i hulayi komelentu ke, na i yeki na pa wonjiyi-i.

14 Yulu lamayasale waasayi-i kotonj taa ke. Ama ye i apalutu hoowa awe kraasiti?

15 Yulu wei i we layatu to i preekayi nyam ke, na lamayasae tu naa ken njkranj ke nyam tom taa.

16 Kucosu hau hulayi yulu ke mpaan payale ke, na pa yeki na i nyen sosaa.

17 Sumaya lejka i fei lejka kelayi wula ke.

18 Pa mayasayi pile ke na pa heesi yoou, na pa fayasi tonjtonaa.

19 Ye n pantana nya taapalu, i kpatanau kala kate ke kolunja ton nyenka tusuyu. Na ye i yooa, ma krentoyu kala kate ke kutuluyu njku pa kalasana monjkuuli ton nyen to ku taa suu.

20 Yulu noyo kulobum ke i haki i hiluyu taa.

21 Sam na weesuyu pa we nsamle ninj taa ke. Ye wei i soola yoyotaya i ka toyo ka kulobum.

22 Wei i hika alu, puntu lanje hulomaa ke. Pelee ke Taca a lapa-i.

23 Konyontu na yoyotayana ninj tekuyu ke. Ilena tonj tu naa yoyotana toma.

24 Taapalaa wee na pa pukina tetele taa yaa. Ama taapalaa lelaa wee na pa kala teu ke neu.

19

1 Konyontu wei i tonyen tampana to, i kala teu ke yulu wei i yoyotayi isayatu na i ke komelaj to.

2 Nyam lanjuyu fei noyolu ke teu. Na wei i kpetiliyi pulupu taa to i pantayi ke.

3 Komelentu sosayi lelaa ke wahala taa. Ilena pa muvi Taca a na paana.

4 Liyitee tu taapalaa sosayi ke. Ilena konyontu nyama naa loaki-i.

5 Papat aseeta lasulu njkranjuyu na ku ham ke. Mpu totoyo loollu kaa fiti salaka wei i mona-i to.

6 Yalaa samaa puysiyi yulu wei i haana lotu kulomtu toyo, pa tana pa camna kele wei i haaki kucotaj to.

7 Konyontu newaa luyi na luki-i ke. Mpu totoyo i taapalaa na loaki-i. I caa-we u naa-we.

8 Wei i sɔɔla nyɔɔy taa maɣasɛm tɔ i sɔɔla i tɛyi, wei i tɔka layatu tɔ i lanje hulɛmɛyi kɛ.

9 Pɔpɔtu aseeta lasɛlv ɲkraɲɔy na ku hɔm kɛ. Ilena kaloolaya tu nɔ́a le.

10 Pɛ ta muna si pɛ caɣana kɔmɛlej ke teu. Mpu tɔtɔyɔ pɛ ta tu muna si yom i ɲmakɛli awulaa.

11 Yɔlv wei i pɛɛkɛyi si i cɛkɛna tɔ u muɣi pɔ́ána ke lɔɲ. Pɛyele i sɔɔki isayatu nti lelɛa laki-i tɔyɔ na pɛ kusɛyi i nyɔyɔ.

12 Wulav pɔ́ána wɛ kɛ isu tɔyɔlaya nyɔyɔyɔ tɔ. Ilena i kɔpantu wɛɛ isu aɲkɔɔɛ kpaakɔyɔ nyutu tɔ.

13 Pɛyaya kɔmɛlej kɛ wahala ke ka caa kɛ. Ilena alv tɔm tu nɔ́a wɛɛ isu tev lɔm tɔsuyi kutamsa tɔ.

14 Nyá caa sɛkɛna na í yelina-ɲ wɛnav na tɔyaya. Ama Iso haakɛna alv wei i wɛna lɛmaɣasɛle tɔ.

1. 15 Felentú tɔyɔna yɔlv ke tapayɔɲ. Pɛyele hatɛɲmulɔ u naaki tɔyɔnaɣa.

16 Wei i tɔkɛyi kusɛsɔtu tɔ i weesuyi ke i kentiɣi. Ilena wei u fenjiyi i tɔnte tɔɔ tɔ ílé í sí.

17 Wei i wɛna kɔnyɔntɔ pɛtɔɔtɛle tɔ, pɛ wɛ isu Iso kɛ i kɛntaa, i ká fel-i i kɔpantu ntɛyi.

18 Kɔɔli nyá pɛyaya ke saa wei n tɛɛlɛyi si kaa la teu tɔ. Ama taa tɛɛsi mpɛle na ɲ ku-ke.

19 Wei i pɔ́ána tɛlasa mpɛle tɔ, i muna pɔ pel-i kɛmlɛ kɛ. Ye n tu yɛla-i ɲpɔ́yɔ lapɔ, n sɔɔsa-i toɲ kɛ si í lɛli.

20 Nu layatu tasɔyɔ na ɲ mu sɛyɛsɔyɔ. Ilena ɲ pɛsi lɛmaɣasɛɛ tu.

21 Yɔlv tɔyi tɛma paɣale pɛɛ kɛ. Ama Tacaɔ luɣy nyɔntɔ lakɛna.

22 Mpi pa caana yɔlv tɔyɔɛ i kɔpantu lapɔ. Kɔnyɔntɔ kɛla teu ke pɔpɔtu.

23 Tacaɔ nyamnav haaki weesuyi kɛ, na yɔlv hɛntɛyi ahoɔ na i haɣanaya wahala u kɔɲ.

24 Felentú susɛyi i niɲ ke nyɛnaɣa taa. Ama u pɛsɛyi si í kpaasi-i i nɔyɔ taa.

25 Ye pa mapa wonɲlu, kɔmɛlej ná maɣasɛyi ku nyɔyɔ taa kɛ. Ye pa kalɛna yɔlv layatu i pɛsɛyi nyɔntɔ kɛ.

26 Pɛyaya ɲka ka wakɛlɛyi ka caa, na ká tɔyɔni ka too tɔ, ka kɛ pɛyaya ɲka ka tɔyi fɛɛle tɔyɔ.

27 Ma pɛyalv, yele sɛyɛsɔyɔ ɲku ku hatɛlɛna-ɲ nyɛm tɔm tɔyɔ nuu.

28 Aseeta tu wei i ke kɔpɛte tɔ, i wonjiyi tampana tɛɲɔyɔ kɛ, na asayaɔ nɔ́a nyɔlɛyi isayatu lapɔ.

29 Wonɲlaa tɔɔ kɛ ɲkraɲɔyɔ hɔm wɛɛ, na ɲkuma nɔ́a wɛɛ kɔmɛlej siyile tɔɔ.

20

1 Solɔm susɛyi yɔlv ke kalampaani kɛ. Ilena solɔm toɲ nyɛm nɔ́a sus-i yoou taa. Lɛmaɣasɛɛ fɛi tu haakɛna i tɔyi pɛ taa.

2 Wulav pɔ́ána wɛ kɛ isu tɔyɔlaya nyɔyɔyɔ, wei í kpaasa-yɛ i ká si.

3 Yoou selu wɛna teeli kɛ, kɔmɛlej tike kaɲna nyɔyɔ ke pɛ taa.

4 Háto wei i lapa hatɛɲmulɛm ke toomaya taa tɔ, u kɔɲ pulɔyɔ salarɲ waatu.

5 Yɔlv hɔwɛɛ wɛ poolɔɲ kɛ isu lɔm sɛɛlaa ke tɛtu tɛɛ. Lɛmaɣasɛɛ tu tike pɛsɛyɛna a lɛsɔyɔ.

6 Yɛlaa tuutuuma saɲna pa ti si, lelɛa í la-wɛyɛ naani. Ama pɛ wɛ katɛ si ɲ hiki naani tu na tampana.

7 Tampana tɛɲlv wei i tɔɲ teu tɔ, i waali piya nyɔɔɲ lapa lelen kɛ.

8 Wulav í caɣa tɔm huɔv, i naaki isayatu ke kpaakraa kɛ.

⁹ Nəɣɔlɔ u pəsəxi na í yəɣɔtɪ ɪ taa sɪ ɪ ta pəntɪ. Yaa ɪ lu kɔpɔntɔvɔvɔ paa taa.

¹⁰ Yuh maɣasələɣa yaa taɣaləh nyəhka ŋka ka ta siyisi tɔ, Tacaɔ nyənəxi-kɛɣɛ acaalətv kɛ.

¹¹ Apalu pəyaxa yaasi taa kɛ pə naakəna sɪ, ka tɔntɛ ká siyisi na tɛ wɛɛ teu.

¹² Nkɔraŋvɔvɔ ŋku pa nukəna, na isələ nte pa naakəna tɔ, Tacaɔ lapəna pa naale.

¹³ Taa nyulɪ tom, pə taa kɔɔ na ŋ pəsi konyontv. Ye n caa sɪ ŋ təɣɔ na ŋ haɣa caɣana nyá isɛ.

¹⁴ Yampayati nəɣɔ taa na pə tɔsa-m kɛ. ɪ luki kpreŋa ulɛna í kpasəxi aməkəh.

¹⁵ Wula na pɛɛ nna a pɛɛkɔvɔ wɛ katɛ tɔ pə tɔɔlaa kɛ təhɔ. Ama yələa lamayaseɛ nyəma hikuɣu wenna katɛ.

¹⁶ Ye nəɣɔlɔ sɛŋaa sɪ muulɔ í təɣɔ-ŋ kəmle, mu sɛŋlv capa ke tɔlvma ke n ta nyɪ muulɔ tɔ pə tɔɔ.

¹⁷ Nmɪləm təɣɔnaxa wɛ lelen ke teu kɛ. Pə kɛesəxi ulɛna ká pəsi isu pətuwɛɛ ke nəɣɔ taa.

¹⁸ Layatu tasvɔvɔ tɔɔ kɛ yulɔ pəsəxi na í la təma. Ye n caa n tɛɛ yooɔ, caɣa na ŋ maɣasɪ teu.

¹⁹ Katayəsətv kuliyi tɔm kɔŋmɛsətv tɔɔ kɛ. Cɔlv yələa mpa pa yəɣtəxi katatələɣa tɔ.

²⁰ Ye wei ɪ tóv ɪ too yaa ɪ caa, ɪ weesvɔvɔ tɛŋ kɛ isu səkɔpɛtvɔvɔ taa kɔkɔ.

²¹ Wei ɪ paala wɛnəv ke holoholo ke tanəh tɛɛ tɔ, pə kaa tɛɛsəna-wəxi kɔpantv ke koolvɔvɔ.

²² Taa tɔ sɪ n lɛɛtəxi isayatu. Tó Tacaɔ ke naani ɪ ká waasɪ-ŋ.

²³ Tacaɔ luvɔ fɛɪ maɣasələɣa isayaa. ɪ caa sanəya wei ɪ ta təh tɔ.

²⁴ Yulɔ u pəsəxi na í nyɪ ɪ mpaav. Tacaɔ fɛŋiyina ɪ weesvɔvɔ tɔɔ.

²⁵ Isu yulɔ sukɔvɔ nəɣɔ ke Iso sɪ ɪ ká la pulɔ, na í ta maɣasəta sɪ ɪ ká pəsi yaa ɪ kaa pəsi tɔ, pə kɛ asola kɛ.

²⁶ Wulav lamayaseɛ tv cɛkəɣəna asayaa kɛ, na í ləsəxi-wɛ na í hɔh pa ŋkraŋh na pətɔtələ fɛɪ.

²⁷ Yulɔ lamayəsələ nte kɔkɔ ŋka Tacaɔ tɔwa yulɔ taa sɪ ká naaki hatoo ɪ lotu taa tɔ.

²⁸ Kɔpantv na tampana kentiɣina wulav. Kɔpantv ke ɪ təkəna ɪ kawulaya kumte.

²⁹ Təvɔvɔ taa alaafəya kəsəɣəna ifɛpile nyvɔvɔ, na nyɔɔsɪ kuhulɔmasɪ náá kusi kɔkɔpətəlv nyəhkv.

³⁰ Yulɔ wei ɪ luki kawalaxa tɔ pə kɔɔle ntɛ hin, ulɛna mapv náá tv yulɔ ke lamayaseɛ.

21

¹ Wulav wɛ Tacaɔ niŋ taa kɛ na Tacaɔ lakəna-ɪ isəna ɪ sɔɔlaa tɔ. Isu lvm kpreŋvɔvɔ pəɣɔ taa tɔ.

² Yulɔ kolapələ təna siyisa inəxi. Ama Tacaɔ maɣasəɣəna paa wei ɪ lotu.

³ Tampana təŋvɔvɔ na kusiyisim lapv ke Tacaɔ caaki, na pə kəli kɔtasɪ.

⁴ Kalampaanɪ na təhəm ntɛ asayaa kolapələ, na mpv unɪ pə kəna isayatu.

⁵ Pə tɔɔləɣəna yulɔ latv wei ɪ wɛna nyvɔvɔ taa maɣasəm təɣɔ. Ama pɛtɛpɛtɛ tv ná tɛŋna lahɔvɔvɔ kɛ.

⁶ Wɛnəv mpi yulɔ puɣusaa na í hiki tɔ pə wɛ kɔpɛtɛ kɛ. Pv leeliɣi, pəcɔ pə kəhna səm.

⁷ Asayaa mɔsvəh pukina-wɛɣɛ tɔlɛtɛ taa kɛ. Mpi tɔ, pa luvɔvɔ fɛɪ tampana təŋvɔvɔ.

⁸ Yulɔ isayav mpaav kɔŋlaa kɛ. Ulɛna kɔpama nyəhkv náá siyisaa.

⁹ Pə kəla teu sɪ yulɔ í həntɪ cokiya taa, na mpi í na alv tɔm tv paa kaa naŋ taa tɔ.

10 Isayatu lapu ke yulu isayau preekayi, paa i taapalu mayamaya u hulayi deye suulu.

11 Kalampaani tu ηκραηυυ hōm taa ké kumelen ná hikiyina lamayasae, na lamayasae tu náá waa seyeyuy ηku i nuku tō ku taa.

12 Tampana tu Iso feniyi pē tēna mpi pē laku asayaa teesi taa tōyo, na í tusiyi-weye wakaluy taa.

13 Ye konyōntu wiiki na nōyōlu tākayi i ηκραηη, pōntu ká kōō na í wiiki nōyōlu kaa cō-i.

14 Mukayateε kucōōu ke pa heesayēna pāáná, na ηmesau kucōōu náá heesi youu sōsōōu.

15 Yulopaj lanje heekēna tampana tēnyuy ké. Ilena pá wakeli isayalataa.

16 Yulu wei i yeki lamayasae mpaau tō, sētaa kpekale taa ké i ká heesi.

17 Wei i sōōla i mayamaya i lelen nyu tō i we lanuy taa ké, na wei i sōōla sulom na nim tōyō tō i kaa weena liyitee ke sōsōm.

18 Mpa paa tēη Iso na pa taa tō, na kiin kisilaa pa tōki wahala wei tampana tēηlaa na kōpama kaa ná tōyo.

19 Pē kēla teu si yulu í caya nyutu taa, na mpi í na alu tōm tu na pāáná kusulu paa caya tō.

20 Layatu ηmesayi wontu kōpantu ke i teye. Ama kumelen ná tōki pē tēna.

21 Wei i preekayi siyisuyu na kōpantu lapu tō, i weena weesuyu na i tēnyuy tampana na i nyuy kulaa.

22 Lamayasae tu sūuki yoolaa taa yoolaa icate taa ké, na í yōki mpi pēle paa wēna naani tō.

23 Wei i feniyi i kuyōyōtutu tō, i cōōayi i ti na wahalanaa ké.

24 Kalampaani tu na isētoosile tu woniyi pē tēnaya, na isēcau naaki i yaasi tēna taa.

25 Felentú lanayi i konyulēm ilena í si. Mpi tō, u caaki tēmle lapu na i ninj.

26 Paa kuyaku ηku lelāa ná paasayēna pa tōyōntēlēnaa nyēm nyuluyō. Ama siyisilu ná haakēna luyū kulmuyō ké.

27 Asayaa kohaaj ké acaalōtu ké. Ilena pē tu kēlēna saa wei pa haakēna huwēε asayε tō.

28 Pōpōtu aseeta tu ká si ké. Ama yulu wei i nuku tō, ilé i ká yōyōtayi tam ké.

29 Yulu isayau ná nyēnyēyi i isēntaa ké. Ilena tampana tēηlu náá seesa isāle.

30 Yulu nyēm na i layatu na i lamayasae ta ha-i mpaau si í kisi Tacaa luyū nyēntu.

31 Pa kpekēlayi yoolaa krayanēη ke youu wule yaa. Ama Tacaa haakēna akaitu.

22

1 Pē kēla teu si nyá hāte í yaa, na mpi n ká weena wēnau sōsōōm tō, pēleε kēla wula na liyitee nyāyōtu ke teu.

2 Liyitee tu na konyōntu pa we kulom ké. Tacaa ηmana pa tēna.

3 Nyuy taa mayasōm tu loosiyi wahala ke pooluη, ilena í ηmeli. Ama kumelēmēη ná laki awusa, ilena pē nuku-wē.

4 Ye yulu pasayi i ti na í nyayna Tacaa, pē kasayaya ntē wēnau na teeli na weesuyu.

5 Sōwa na katōsi pē we yulu isayau mpaau taa ké. Ye wei í sōōla i ti pē weε si í cōō-kō.

6 Hólōyí pēyaya ke mpaau ηku kaa tēη tō. Paa kōōma na ká kratēli ka kaa yele-kō.

7 Liyitee tu ηmakēlayi konyōntōnaa ké. Ilena kēntēlaa náá pēsi mpa pa kēntayiwē tō pa yōmaa.

⁸ Wei í tuuwa mpi pə ta siyisi tə, wahala ke ı kɔŋ. Na ı pááná kprátóyú ká saali yem.

⁹ Pı tən̄si kɔpantu latu ke nɔɔsi kɔpən̄si ké. Mpi tə, ı haaki kɔnyəntu ke ı tɔɔnaya.

¹⁰ Tɔɔn̄i wɔŋlu, ılena yoo te, na həm na kutuyv su tənaya.

¹¹ Yulv í sɔla wei ı lotu taa we tənən̄ŋ, na í yɔɔtəyi pɛlee təm tə, wulav nté pɔntu taapalv.

¹² Taca kentiyi nyəm tə ké, na í liiyitiyi asaya kuyɔɔtotv.

¹³ Felentú kuyɔɔtotv nté si: Tɔɔlaya we awalı. Ká taa kɔɔ na ká ku-m hapəle tɔɔ.

¹⁴ Alv tetelatv kuyɔɔtotv ké púyú luman̄ nyən̄ku ké. Taca lɔwa wei tə pɔntu hotiyina kv taa.

¹⁵ Kpən̄yɔv nyən̄a pəyaya taa. ıle seyeɔyɔv tipilaya ká waasəna-ke.

¹⁶ Ye n muylıyi kɔnyəntv n waasəyi-ı ké, na wei ı haaki tɔŋ tv tə, ı təyi ı svəyi kɔnyəŋ.

Laakali təmnaa waanı waanı

¹⁷ Ke ŋkpən̄ŋ na ń nu ləmayasəe nyəma təm, na ń tóki ma nyəm ke nyá taa.

¹⁸ Mpi tə, pə we teu si ń tóki-təyi nyá taa na tá wee nyá nɔyɔ taa. ¹⁹ Na pácó ń tó Taca ke naanı, ıle ma seyeɔi nyá mayamaya ke saŋa. ²⁰ Ma tasa-ŋ layatu na ləmayasəe təm ısu hiu na naan̄wa, ²¹ si pə seyeɔi-ŋ təm naanı nyəntv na tampa na nyəntv, na ń cɔ tampa ke wei ı tila-ŋ tə.

²² Taa lɛeki kɔnyəntv ke ı cantv tɔɔ. Pácó taa muylı wahala tv ke təhɔle. ²³ Pə taya pɔlv, Taca ká seena pa tɔɔ na í ləsi mpa pa lɛeka-we tv pa weesıŋ.

²⁴ Taa puki pááná tv te, pácó nyá na mvsɔŋtv í taa tə. ²⁵ Pə taa kɔɔ na ń keena-we na pá pəsi-ŋ ısu katəka.

²⁶ Taa svu mpa pa siki nɔɔsi ke yem, yaa pa muylı lɛlaa kəma tv pa taa. ²⁷ Ye ń feina si ń felı, paa kvsi-ŋ na pá kpaya nyá kvhəntvɔv mayamaya.

²⁸ Taa tuusi tetv tɔŋa kɔpənaya ŋka nyá caanaa svwa tə.

²⁹ Awulaa kın̄ ke wei ı nyəmə ı təmlɛ lapv ke teu tv ı cakı, ı cakı kpai nyəma kın̄.

23

¹ Ye n caya yulv sɔsɔ mvɔv nyənaya tɛɛ, paasəna tɔɔnaya ŋke na ń lá laakali. ² Ye n kəla hiluyv, ŋmusı-ku. ³ Taa nyənı ı tɔɔnaya kɔpən̄ka teu na ń kəli ntayama lipv, ntanyı səm ké.

⁴ Taa kvyi nyá təyi yem na ń pɛkəyi wɛnav, yelev pə təm hɔv. ⁵ Liyitee məkəyi ké, n ta tv hikita cayale si, ń na-yege nav mayamaya. Pə nəəsəna ké ısu a wɛna keŋ ısu hekəle na á kvləyi na á tɛeki poolıŋ.

⁶ Nyá na lɛɛtv í taa kaa. Taa tv nyılı ı tɔɔnaya kɔpən̄ka. ⁷ Mpi tə, ı taa feı ısu n naakvɔv-ı mpv tə. ı yaa-ŋ ké si: Kɔɔ na ń tɔyɔ yoo. Pácó ye n svwa ı taa, ıle seɛsi.

⁸ Ye n kəma ń cəkəna mpv n ká tó ı tɔɔnaya ŋkeye. ıle nyá təm kɔpantu yɔɔtuyv mələ yem kɛle.

⁹ Taa heeli kɔmɛlɛŋ ke təm, kv kaa nyı tə ləmayasəe.

¹⁰ Taa tuusi tetv toosi kɔpən̄si. Pəyele taa svu suluwaa tetv taa. ¹¹ Pa wɛna tɔɔ seɛnlv tɔŋtv ké. ıni ı ká hvnana-ŋ na pa nɔyɔ.

¹² Mv nti pa seyeɔyi-ŋ tv na ń nu nyəm təm.

¹³ Taa kisi nyá pəyaya ke seyeɔyɔv, tipilaya ı kvyi-ke. ¹⁴ Ye n casa-keye tipilaya, ka weesuyv ke n yakı atətəle taa.

Cɛɛ layatv tasvɔv ke ı pəyalv

15 Ma pɔyalu, ye n wɛna lɛmɔɔasɛɛ, ma lanlɛ ká hɔlɔmɩ kɛ́. 16 Ye n tɛnɔyɩ tampɔna kɛ nɔ́ kɔyɔyɔtɔtɔ taa ma taa hɛɛwɔɔa.

17 Taa nyɩli asayaa kɛ paa pɛɔɔ. Ama nyanɩna Taɔaa kɛ tam. 18 Waatɔ inɔyɩ nɔ́ kɛ́ lanlɛ ká hɔlɔmɔna mpi pi maɔana-ɩ tɔ. Iɛ nɔ́ tɛɛlɔyɔ kaa saali yem.

19 Ma pɔyalu, nɔ́ kɛ́ nɛkpaɩɩ na n̄ wɛɛna lɛmɔɔasɛɛ na n̄ tɛn mpaau kɔsiyisuyɩ. 20 Nɔ́ na sɔlɔnyɔɔlɔaa na lulutunaa í taa kaa. 21 Pɛ́ taya pulu, sɔlɔnyɔɔlɔ na lulutu pa tɛɛsɔyɩna kɔnyɔɩ kɛ́. Iɛna felentunaa náa tɛɛsɔna pɛɛɔka suuu.

22 Nuna nɔ́ kaa, inɩ í lɔlɔna-ɩ. Taa lɔ nɔ́ too kɛ waatɔ wei í kpatɔlɔaa tɔ.

23 Tɛnɔyɩ tampɔna, na n̄ wɛɛna lɛmɔɔasɛɛ, na n̄ tɔkɔyɩ sɛyɛsuyɔ, na n̄ wɛɛna layatɔ. Taa wakɛli pɛ́ taa pulu. 24 Tampɔna tɛnɩɩ caa yɔɔlɔyɩ kɛ́. Wei í lɔla lɛmɔɔasɛɛ tɔ tɔ í lanlɛ ká hɔlɔmɩ kɛ́. 25 Nɔ́ too na nɔ́ kaa pa lanɩ í hɔlɔmɩ. Alu wei í lɔla-ɩ tɔ í yɔɔli.

26 Ma pɔyalu la-m naani na n̄ tɛn ma ikpatɛ. 27 Mpi tɔ, alu yeleyeɛ tɔ na lelu alu pa wɛ asɔla kɛ́ isɩ lumaɩ pɔ́yɔ́yɔ́. Yaa lɔkɔ sɔsɔ wei í nɔyɔ ta wali tɔ. 28 Pa papɔyɩ apɔlɔaa kɛ́ isɩ n̄mulaa. Na pɔ́ sɔsɔyɩ yɔlɔaa kɛ́ asayaa tɔɔ.

Sɔlɔnyɔɔlɔ tɔm

29 Awe ísɛ sɛɛna tɔkai, na í yooki tam na í kalɔyɩ tɔkɛkɛkɛ, na í wɛna hiɩɩnaa na pɛ́ fɛina huwɛɛ, na pɔ́ laki-ɩ waiyɔ? 30 Wei í nyɔɔki sɔlɔm kɛ́ kutamsa na í pɛɛkɔyɩ sɔlɔm tɔɩ nyɛm sítuyɩ tɔyɔ. 31 Taa nyɛnɩ sɔlɔm teu kɛ́ pɛ́ sɛɛu atɩɩkpa taa, na pɛ́ wasɔyɩ na pɛ́ tɛɛu fɛi kate kɛ́ luyɩ tɛɛ tɔ. 32 Ama pi tɛɛsɔna-ɩ nyasuyɔ kɛ́ isɩ tɔm, na pɛ́ yaɔa-ɩ isɩ paasɔle. 33 N̄ ká naaki tɔm kɛ́ yem yem kɛ́ isɩ toosee na nɔ́ lɛmɔɔasɛɛ na nɔ́ kɔyɔyɔtɔtɔ hɔlɔ yem. 34 Na pɛ́ wɛɛ-ɩ isɩ tenku taa kɛ́ n̄ wɛ́ kɔpɩluyɔ nyuyɔ taa, na pɛ́ fiisiyɩ-ɩ. 35 Halɩ n̄ ká yɔyɔtɩ sɩ: Pa mpa-m na pɛ́ ku-m pɛ́ ta wu-m. Pɛ́ɔ́ ma ta tu nau. Iɛ pɛ́ ɛɛ ma tɔɔ na má tasa atɩɩkpa.

24

Lɛmɔɔasɛɛ tɔ na isayav pa tɔm

1 Taa nyɩli asayaa. Pɔ́yɛɛ taa sɔɔli sɩ n̄ wɛɛ pa kinɩ. 2 Wakɛluyɔ tɔm kɛ́ pa maɔasɔyɩ, na pa nɔɔsɩ yɔyɔtɔyɩ isayav tɔm.

3 Nyɛm kɛ́ pa sukɛna tɔyayɔ kite, na pɔ́ n̄ma-kɛ́ na lɛmɔɔasɛɛ. 4 Layatɔ kɛ́ yɔlɔ suuliyɩna í kutuluyɩ kɛ́ liyitee wontu na kopantɔ.

5 Yɔlɔ lɛmɔɔasɛɛ tɔ wɛna tɔɩ kɛ́, na nyɛntɔ náa sɔsɔyɩ kɔpɛlikpɛka. 6 Mpi tɔ, nyuyɔ taa maɔasɛm kɛ́ n̄ ka yɔona yɔou. Iɛna layatɔ tasɔlɔaa pɔ́yɔlɛ waasɔyɩ-wɛyɛ sɔsɔm.

7 Nyɛm tɔm tɛɛwa kumɛɛɩɩ kɛ́, ku kaa kuli nɔyɔ kɛ́ tɔhɔlɛ taa.

8 Wei í tɔyɩ isayav pɔlɛ tɔ, í pɛ́sɔyɩ acilayav tɔ kɛ́. 9 Kumɛɛɩɩtɔm maɔasuyɔ kɛ́ isayav kɛ́, na yɔlɔaa u caa wei í paana lɛlɔaa tɔ.

10 Ye n̄ lɔ apɔlɔtɔ kɛ́ lanwakɛllɛ kɔyaku wule, nɔ́ tɔɩ kɛ́ lanwakɛllɛ kɛ́.

11 Waasɩ mpa lɛlɔaa hɔɩ na pɔ́ pukina tɔkɔlɛ tɔ, lu na pɔ́ taa ku-wɛ. 12 Ye n̄ tɔma sɩ n̄ ta ɛɛkɛna, Iɔ ná nyɛmá pɛ́ tɔna. I fenjiyɩ kɛ́ na í fɛɛɩyɩ paa wei isɩ í lapa tɔ.

13 Ma pɔyalu tɔyɔ tɩɩ, í wɛ́ teu kɛ́. Setaya ká wɛɛ leɛɩ kɛ́ nɔ́ nɔyɔ taa. 14 Mpu tɔtɔyɔ lɛmɔɔasɛɛ ká waasɩ-ɩ. Ye n̄ tɔka-yɛ, nɔ́ kɛ́ lanlɛ ká hɔlɔmɩ. Iɛ nɔ́ tɛɛlɔyɔ kaa saali yem.

15 Taa lɛɛkɛna acilayav kɛ́ siyisilu tɔyayɔ. Pɛ́ɔ́ taa yeɛ na í na-ɩ í tɔɔayɛɛ.

16 Paa siyisilu ká hoti tɔm naatosompɔyɔlɔyɔ í kɔlɔyɩ kɛ́. Ama asayaa ná canɩsɔyɩ wahalanaa taa kɛ́.

¹⁷ Nyá kolontu í hotaa taa won. Pəyele ye í cəŋləyi taa yəəli. ¹⁸ Taaaa taa ká kpana-ŋ na í yele nyá kolontunaa ŋkpanɔɔ hóm.

¹⁹ Nyá taa í taa kpana asayaa. Pəyele taa nyuli-wɛ. ²⁰ Pa kaa waa pulɔɔ cele, pa kəŋ saalɔɔ ké isu fətəla teŋuɔ tɔ.

²¹ Ma pəyalɔ, nyana Taaaa, na wulav, taa krentəna mpa pa luki pə tənaya layasɔɔ tɔ. ²² Pa wakəɔɔ ká kəə ké tələv, nəɔɔɔ kaa nyi wahala wei Isə na wulav paa tu-wɛ tɔ.

Ləmayasɛ nyáma layatv tasɔvɔ lempi

²³ Nti ləmayasɛ nyáma tasa yəɔɔɔvɔ tɔyɔle si: Pə fei si ma nyəma-í í wɛɛ huule taa. ²⁴ Ye huulɔ hawa tasəkəle tu ke tampana, yəlaa təna taa kpaana-í ké na pá tənɔ-í mpusi. ²⁵ Mpa pa həŋ tasəkəle tu ŋkpanɔɔ tɔ. Pə cakəna-wɛyɛ teu ké na paa wei í sɛkɔ-wɛ.

²⁶ Yulɔ tənɔɔ tampana na í cə tɔm tɔ, mpɔ pə hɔləɔna taapalle kɔpante.

²⁷ Taa hulina təyaya wɛnəv na í feina tawa, yaa mpi n ká təɔna tɔ.

²⁸ Taa kaləna nyá təɔntəle ke yem, n caa si í loolina nyá nəɔ na? ²⁹ Taa tɔ si: Isəna í lapa-m təɔ maa lapi-í. Maa lɛɛti paa wei ké isəna í lapa tɔ.

Yulɔ wei í ké felentú tɔ í təm

³⁰ Mɔpóɔ kɔyakɔ nakuli, ma tənna felentú wei í feina ləmayasɛ tɔ, í tuŋ taale kin. ³¹ Səwa na nyutu isayatu pə nyaləna. Halɔ í koluŋa pɛɛ nyəŋka ná tima. ³² Ilena má nyəni mpi ma ná mpɔ tɔ, na má mayasi pə təm ke ma taa na pə sɛyɛsɔ-m. ³³ Nyá si n ká təəli nyá ti, na í tu nyá niŋ ke nyá nyuɔɔ, na í too pəcɔ na í heɛsɔ. ³⁴ Waatu inɔ konyɔŋ ká ta-ŋ melemɛle, na wahala tutu-ŋ isu yoolu na í wontu.

25

¹ Salɔmən atuwa lenna nna Yuta wulav Isekiyasi yəlaa kpeyelaa təɔɔɔ.

Atuwa lenna

² Mpi pə tɔyi Isə ké teeli təɔle timpi í laki ŋmɛsav tɔ, na mpi pə tɔyi awulaa ke teeli təɔle timpi pa pɛkəyi si, pá cəkəna kɔŋmɛsəm tɔ.

³ Isu isətəɔvɔ kɔlaa na tetu lim tɔ, mɔpóɔ awulaa ləmayasɛ wɛɛ.

⁴ Ye pa tayana liyitee nyəɔɔɔvɔ, koolu luki-kuyɔ pulɔ kɔpam ké. ⁵ Mpɔ tətəɔ ye pa təɔna yəlaa asayaa mpa pa wɛ wulav kin tɔ, í tənəyi siyisuyu ké na í kawulaya yó ton.

⁶ Taa hə nyá təyi wulav kin. Pəyele taa caya səsə nəɔɔɔ í təcayale. ⁷ Pə kəla teu si pá kpaasi-ŋ təmle səsəɔle taa, na mpi paa tisi-ŋ na səsə nəɔɔɔ í caya tɔ.

⁸ Taa hulina nyá təɔntəle ke nənəɔ yaa. Pə taa kəə na íle í kuli nyá təə, íle isənaya n ká la?

⁹ Ye nyá na nəɔɔɔ í wɛna təm, í tayani-təyi má taa mə tike. Taa kuli lelɔ kɔheelitɔ kɔŋmɛsəv təə. ¹⁰ Ntanyɔ í ká nu-ti na í kaləna-ŋ, na pá tu-ŋ feele tam nyəntɛ taa, na pá kó nyá nyuɔɔ.

¹¹ Təm nti pa yəɔta teu tɔ, tə wɛ ké isu wɔla wontuyu ŋku pa kəwa liyitee nyəɔv tɔ.

¹² Ye ləmayasɛ tu kaləɔna yulɔ na í nuki, pə teu wɛ ké isu wɔla kukuule yaa wɔla lulɔv.

¹³ Isəna ləm kɔniyitim heɛsəyi yulɔ lanle ke hanaya waatu tɔ, mpɔ tətəɔ təm kəntv wei pa tu naani tɔ í heɛsəyi í səsə lanle.

¹⁴ Wei í kpaaləyi kəhav təm na í tá ha-kv tɔ, í wɛ isu tev piluyu na heelim yasɔ-kv təɔ.

15 Suulu tu pəsəyi na í layası wulau huwεε. Mpu tətəyo təm lelen nyəntu pəsəyi na tə yəki tən.

16 Ye n hika tən, taa suli təyov, nyá taa ká kpa na í tə-i. 17 Taa puki kvtamsa ké nyá taapalu té, pá taa koo na í nyəyəs-i-ŋ na í taa kpana-ŋ.

18 Wei í ləsəyi aseeta pəpətu nyəŋ ke í təyontəle tō tō, í kuyi yulu tətəyo isu akaluyv yaa layate yaa nyəmle.

19 Si í la tetelatu ke naani ké lanwakəlle wule tō, pə we asola ké isu n təkəna kete kəpelle, yaa n tən tate.

20 Si í yoo lanwakəlle tu ke yontu tō, pə we kumelentu ké isu n lεεkuyv í toko ke watu waatu, yaa n liisuyu laamii ke í hin taa tō.

21 Ye nyəyəs-i í kpa nyá kolontu ha-i na í təyo. Yaa lukətu wεna-i ha-i lum na í nyoo. 22 Pə taya pulo, n lakuyv mpv tō, pə we ké isu mamala ke n pələyi í nyuyv taa. Pəcə Tacaa ká lεε-i-ŋ nyá kəpantu.

23 Isəna ilim ntəyoŋ heelim kəŋna tεv tō. M'pəyó yəyotaya katatəlaya kusəyi lεlaa páána.

24 Pə kəla teu si yulu í hənti cokiya taa, na mpi í na alv təmtu paa kaa nan tō.

25 Isəna lum koniyitim kuyi lukətu tō, mpv tətəyo təm kəpantu nti tə luna tetu poolun tō tə wεε. 26 Isəna hite lum cuyotəyi na pá wakəli sεelv tō, m'pəyó isayav wakələyi siyisilu.

27 Pə fεi teu si í təyo tən ke səsəm, yaa í pεeki teeli ke katatəlaya.

28 Icate nte tə fεina kolunə tō, tə we ké isu yulu wei í ta nyi í ti kpaυ tō.

26

Kumeləməŋ təm

1 Isu wulaya ta muna yoluma, na tεv na ku təmpεε ta muna ləŋle kəmtu waatu tō, mpv tətəyo kumelən ta muna pá tu-kuyv teeli.

2 Na isu sumpuwpu na kəŋkəhilaya pa cəəkuyv isətəa tō, m'pəyó mpusi wei í ta ke nəyolv nyəŋ tō u kpaaki-i.

3 Kpəyanv ke pa tvi kpa-si na pá casa kpanaya ke tipila. Uena pá natəyi kumelən siyile taa ké kpatəŋ.

4 Taa kεεna kumelən kucəcətu, pá taa koo na nyá mayamaya í nəyəsəna-ku. 5 Ama cə-ku isu ku wεv tō, pá taa koo na kú nyəni ku təyi ləmayasεε tu.

6 Wei í tiliyina kumelən ke təm tō, í mayamaya í nəhεε ke í setəyi na í tvi í təyi wahalanaa səsaa taa.

7 Isu pə kuyutuyv kaakalaya ke isəna tō, m'pəyó kumelən ituule wεε.

8 Wei í san kumelən tō, í we ké isu wei í tamsəyi pəntolvv na pəle tō.

9 Isu sylvnyəolv u nyəŋ saa wei səvle səpa í nin taa tō, m'pəyó kumelən ituule cəkənav we kate.

10 Təmle nyuyv tu wei í kpaəkəyi kumeləməŋ tεlaa ke í təmle taa tō, í wakələyi í təmle nyáma tənaya.

11 Isu haya məlvv ka tətə təyov tō, m'pəyó kumelən lεləyi ku kumelentu.

12 Kumelən lapa sana na wei í san í ti na í layatu na í fεina-ti tō.

Yulv wei í ké felentú tō í təm

13 Felentú kuyəyotvto nté si: Taale wontuyv isayav we mpaav taa. Təyolaya we hapəle tō.

14 Isu kampv cəəkuyv í nyəyətə taa tō, m'pəyó felentú pəsəyi í kvhəntuyv tō.

15 Ye felentú í ssa nin ke nyənaya taa, pə wε-i ikaale ké si í kpaasi-i í nəyo taa.

¹⁶ Felentú hɔv ké si, ɪ kəla ləmaɣasɛɛ ke yəlaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔ wei ɪ yɔɔɔtəɣəna layatu tɔ.

Atuwa lenna

¹⁷ Wei ɪ susəɣɪ ɪ nɔɔɔ ke lələa tɔm taa tɔ, ɪ we ké ɪsu wei ɪ ləkɪ sɪ í kpa haɣa muɔlv ɲkpaɲɲ taa tɔ.

¹⁸ ɪsu kumelɛɲ liyiluyuna kəkɔ yaa nyəmə yaa kəkɔkɔm tɔ, ¹⁹ m̀p̀r̀ỳg̀ỳ ylv wei ɪ tusəɣɪ ɪ tɔɔntələ, na í tɔɲ sɪ tanaav ke ɪnɪ ɪ lakɪ tɔ ɪ weɛ.

²⁰ Taasɪ tɛɲna na kəkɔ fiɣini, m̀p̀r̀ỳg̀ỳ ye katayasaɣa tɛma yooɔ tɛɲ.

²¹ Amantiina tənna mamala, na taasɪ tənna kəkɔ. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ tɔm tv kəɲna yooɔ.

²² Katayasəɔtɔnaa kuyɔɔtɔtv weɛ ké ɪsu kunyulɔvɔv tɔɔɔnaɣa ɲka ka tiiki hatoo ylv hiluyu taa tɔ.

²³ ɪsu pa taakvɔv nyəɣələm ke cvɔv wontuyv tɔɔ tɔ, m̀p̀r̀ỳg̀ỳ nɔɔleɲ takəɣɪ ylv taa ɪsəɣtv tɔɔ.

²⁴ Tɔm leɲ nyəntv ke ylv takəɣəna ɪ p̀ááńá tɔɔ. Ama hatoo ɪ taa kaloolaya ké.

²⁵ Paa ɪ yɔɔtəɣɪ nɔɔv kupaɲka, taa tvna. Mpi tɔ, ɪ ləmaɣasɛɛ taa we acaalətv ke naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ké. ²⁶ ɪ acilaytv ke ɪ takəɣəna ɪ taa haɲaya tɔɔ. Ama ɪ ɪsəɣtv tɛɲ ké na t́ ná.

²⁷ P̀r̀ỳg̀ỳ hullu hotiyi kv taa ké. ɪlena pələ kvtulɛ ńá m̀li tɔ tullu tɔɔ.

²⁸ Ye n wakələɣɪ ylv na nyá kuyɔɔtɔtv, nn caa-ɪ ké. Na tɔm kvloolutu kəɲna wakəlvɔv.

27

¹ Taa hɔ nyá tv na cele tɔm. Mpi tɔ, n ta tv nyəm saɲa maɣamaɣa nyəntv.

² Taa sa nyá təɣɪ nyá maɣamaɣa. Pə kəla teu sɪ kpaɪ tv í sana-ɲ.

³ Pələ na kanyəɲa pa we yuɲ ké. Ama kumelɛɲ p̀ááńá tɛɛ m̀p̀r̀ỳg̀ỳ yuɲ.

⁴ P̀ááńá kvɣɪ ké, na a we ɪsu pɔɔv sukuɣv tɔ. Ama nɔɔvɔv ɪ pəsəɣɪ na í kantəli ɪsɛɛmle tv cɔlv.

⁵ Ye n kaləna ylv ke ɪ kin, pə kəla teu ke mənaaɣiki tv taarpalle.

⁶ Nyá taarpalv kalənav hvləɣɪ ké sɪ, n pəsəɣɪ na ń lapɪ-ɪ naani. ɪlena kolontv wəɣalɔvɔv ńáá ké puɣusuyv.

⁷ Haɣanaɣa tv kisiyi ké na í kpeɲna tuɲ. ɪlena nyɔɔtɔv ńáá sa na í kpeɲna nyəɲ nyəɲ.

⁸ Wei ɪ puki təkpaalətv ke tɛtv pooluɲ taa tɔ, ɪ weɛ ké ɪsu sumaya yekuɣv ka tante na ḱá tɛɛ tɔ.

⁹ Kacəka wontu na tulaalənaa heɛsəɣəna ylv laɲle. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ taarpalv layatu tasvɔv kəla leɲ ke nyá maɣamaɣa nyá nyəntv.

¹⁰ Taa lv nyá taarpalaa yaa nyá caa nyəma. Wahala ɪ maɣana-ɲ taa yelev nyá cɔlv tv na ń pɛɛkɪ nyá neu. Wulee wulee nyá cɔlv tv kələɣɪ-ɲ waasvɔv ke nyá neu pooluɲ nyəɲ.

¹¹ Ma pəɣalv, weɛna ləmaɣasɛɛ. Pv hulvsi ma laɲle, na ye nɔɔvɔv tvvki-m ma kaa wɪ kvɔcətv.

¹² Nyvɔv taa maɣasəɲ tv loosiyi wahala ke pooluɲ, ɪlena í ɲmeli. Ama kumelɛməɲ ná lakɪ awusa, ɪlena pə nuki-we.

¹³ Ye nɔɔvɔv í səɲaa sɪ muɔlv í tɔɔv-ɲ kəmlɛ, mu səɲlv capa ke tɔlvma ke n ta nyɪ muɔlv tɔ pə tɔɔ.

¹⁴ Wei í kpéɛsa ɪ tɔɔntələ na sɛɛtv ke tanaɲ ahula tɛɛ, tɔ pəsəɣɪ mpusi ké.

¹⁵ Alv tɔm tv we ké ɪsu tev lum cakvɔv tilli na pə tosiyi kvtaɲsa tɔ. ¹⁶ Sɪ ń səɲsv alb ɪsu mpv tɔ, pə we ké ɪsu ylv caakvɔv sɪ í kpa heelim yaa nim kvhohoom na niɲ tɔ.

17 Nyə̀ə̀luyv ke pa salə̀ə̀na ku leŋku. M̀p̀r̀ỳg̀ yulv na i tə̀ə̀ntəle pa caɣale layasə̀yi lelv yaasi.

18 Wei i paasə̀ə̀na tuyv ŋku pa yaa si fiki tə, inu i təkəna ku pee. M̀p̀r̀ỳg̀ təmlə tu wei i paasə̀ə̀na i caa tə i nyuvv ká kul.

19 Isəna yulv naaki i uləemuyv ke lom taa tə, mpv tətəəə yulv naaki lelv taa ké inu i mayamaɣa i yaasi.

20 Isəna atətəle na p̀r̀ỳg̀ səsəəŋku u nyə̀ə̀sə̀yi sətəa tə. Mpv tətəəə yulv ise u nyə̀ə̀sə̀yi kunyuləm.

21 Kəkə ke pa mayasə̀ə̀na wula na liyitee nyə̀ə̀luyv si pa naa ku teu. Mpv tətəəə pu huuna yulv na p̀ə̀ keesəna isəna pa yə̀ə̀təyi i təm tə.

22 Paa n ka sə kumeləŋ ke sule taa na kó yoki tənəŋnəŋ, n kaa wə̀ə̀si ku kumeləntv ke ku təə.

23 Paasəna nyá kaləku ke teu na í cekəna paa nyá tətə nte. 24 Pə taya pulv, liyitee u cakı tam təə. Pəyele kawulaya u təŋəyi luluyv kulomuyv ke tam. 25 Ku təla nyutu ke tətəkəle taa, na kufatu í nyə̀ə̀ki ulə n ku pəəŋ taa nyəntv. 26 Ilə n ká luv heeŋ huŋtv ke wontu kususuutu, na í peeti pəntuləŋ na í yana taale. 27 Waatu inəyi n ká wəəna pəŋ hələm ke səsəm, na í təəna nyá təyaya nyáma na nyá təmlə nyáma alv nyáma.

28

1 Isayav seeki yem ké, paa pa ta təəəni-u. Ama yulvpaŋ wəna naani ké isu təəəlaya kufalaya.

2 Ye tetv yəlaa lakası ta keesi, tə awulaa we paɣale ké. Ama wulav í wəna ləmayasəe na layatv, ulə tetv hee təpamm.

3 Nyuvv tu nyəməŋ tu wei i təkı acamaa ise tə, i nəəəəna tev ŋku ku wakələyi kumtv təə.

4 Isə kiin ləlaa saŋna isayav. Ama Isə kiin təkəlaa ná muyi isayav na páná.

5 Yəlaa asayaa u cekəəəna kusiyisim təm. Ama mpa pa pəkəyi Taca tə pa cekəəəna pə təna.

6 Pə kəla teu si yulv í wəe kunyəntv na i təntə tewa, na mpi i ká wəəna liyitee na i təntə ta siyisi tə.

7 Pəyaya layatv təŋəyi Isə kiin ké. Ama wei ilə i wəna cewaa asayaa tə i tuyi i caa ke fəle ké.

8 Wei i kantəyi na í səəla kasəyaya səsəəŋka tə, acamaa pətəətəle tu ke i caləsəyi.

9 Wei i kisa Isə kiin təkuyv tə, i kusulomətv mayamaɣa pəsəyi Isə ké acaalətv ké.

10 Wei i huləyi yəlaa kupama ke isayatv mpaəŋ tə, i hotiyi p̀r̀ỳg̀ ŋku i hulaa tə ku taa ké. Ama laŋhuləmlə ke yəlaa kupama ná waaki.

11 Toŋ tv saŋ i təyi si i wəna ləmayasəe. Ama layatv kunyəntv kuliyina i waalı.

12 Ye siyisilaa təkəna tetv, yəlaa təna wə teeli taa ké. Ama ye asayaa muna, paa awe see ké na í ŋməli.

13 Isayatu ŋməəlv puləv u lakı teu. Ama Isə wiiki wei i kuliyi i nyəntv təə na í kisi-ti təə.

14 Wei i wə səəəntv ke tam na isayatv lapv təəəle nyuleləŋ tv. Ama laŋkpusəŋ tv ná naaki wahala ké.

15 Nyuvv tu nyəməŋ tv wei i ŋmakələyi tetv yəlaa kunyəntvnaa tə, i wə ké isu təəəlaya nyusuyv tə. Yaa isu nyəəəsi pukuyv sunsəməyuv na kó caaki kpəntə təə ké ŋmaav tə.

16 Nyuvv tv kumeləŋ luləsəyi ŋmakələyuv təma ké. Ama wei i kisiyi kasəyaya kamuyulaya nyəŋka tə i pusi səsəyi ké.

17 Wei i nyɔɔy taa lɛlv sɛm tɔm wɛɛ tɔ, i seeki i tɛyi na í hoti pɔlaav taa, nɔyɔlv í taa kpa-i.

18 Pɔ kentiyi wei i tɔntɛ tewa tɔ i tɔɔ kɛ́. Ama paa lotu naale tv ka la isɛna isɛ i lepa.

19 Tɔyɔnaya tɔɔlɔna wei i halɛyi tɔyɔ. Uɛna wei i tɛnyɛi kpaɪ nyɛm tɔ i we kɔnyɔɔn taa.

20 Pɔ koɔliyi kɔpantɔ kɛ wei i wɛna yɔlvɔv tɔyɔ. Ama wei i huliɣina wɛnav hikuɣu tɔ pa kaa yelev i nkpaɔnyɔv hɔm.

21 Pɔ fɛi sɪ ma nyɛma-i í wɛɛ huɔle taa. Paa na mpv lɛlaa laki yaasi unɛyi mɔtv icavte maɣamaɣa nyɔɔy tɔɔ.

22 Isɛsɛmle tv huliɣi wɛnav tɔɔ kɛ́, i ta nyɪ sɪ kɔnyɔɔn ká kpa-i.

23 Wei i kalɛyɔna i tɔyɔntɛle kɛ i isɛntaa tɔ, pa sɛɛ-i na pɔ kɛli wei i puɣusiyi tɔ.

24 Wei i nɔmulɛyi i caa yaa i too na í tɔn sɪ: Pɔ ta kɛ isayav tɔ, í na nɔmulɔ yɔlvɔkɔlv pa kɔlvɔm kɛ́.

25 Wei i hɔn i ti tɔ i kɔnna yooɔ kɛ́. Ama wei i pɛta i tɛyi Tacaa tɔyɔ pɔ lakɛna.

26 Wei i laki i layav kɛ i tike tɔ i kɛ kɔmɛlɛn kɛ́. Ama wei i lakɛna lɛmaɣasɛɛ tɔ i waali kɛ́ pɔ takɛyi.

27 Wei i haaki kɔnyɔntɔnaa tɔ u laɔnyɛi pɔlv. Ama wei u nyɔnɛyi-wɛ tɔ, mpusi sɔsɔ ka wɛɛ i tɔɔ kɛ́.

28 Ye asayaa i tɔyɔ tetv, paa wei i nɔmɛlɛyi kɛ́. Ye pa saalɛyi ulɛ siyisilaa náá huki.

29

1 Yɔlv wei i mɔna pá kalɛna-i, na u caaki nuw tɔ, pu wakɛli-i kpaɔkpaɔ kɛ́, i kaa wɛɛ hiiu.

2 Siyisilaa í wɛɛ paɣale, samaa lanja hɛɛwaya. Ama ye nyɛmɛntɔnaa tɔyɔna kawulaya yɔlaa pilitiyina wahala kɛ́.

3 Wei i nyɔlvɛyi sɪ í tɔna lɛmaɣasɛɛ tɔ, i hɛɛsɔyi i caa lanje kɛ́. Ama alaa yeleyɛle nyɛma tɛnɔv ná lɔkɪ i wɛnav kɛ́.

4 Wulav wei i tɛnyɛi tampana tɔ i pɛɛkɛyi i tetv lɔlv pote kɛ́. Ama wei i mɔyi mukaya tɛɛ kɔcɔɔn tɔ i wakɛlɛyi-tɛyi.

5 Wei i puɣusiyi i tɔyɔntɛle tɔ, i maɣamaɣa i mpaav taa kɛ́ i tvyi katɔka.

6 Asayaa pɛsɛyi pa isayav yomaa kɛ́. Uɛna lanɔlvɔmle kɔyi tampana nyɛma.

7 Siyisilaa nyɛmá kɔnyɔntɔnaa tɔm kɛ́. Ama asayaa ná fɛina tɛle tɔ nyɛm.

8 Saɣatɔlaa cɔkɛyɔna icate. Uɛna lɛmaɣasɛɛ nyɛma náá hɛɛsɪ pááná.

9 Ye layav na kɔmɛlɛn pa laki tɔm, paa layav mɔv pááná yaa i wɔnɔaa hɛɛsvyɔ kaa kɔɔ.

10 Yɔlvɔkɔlaa u caaki kɔpama tɔm. Ama mpɛyɛ tampana tɛnɔla ná pɛɛkɛyi.

11 Kɔmɛlɛn hɔlvɔyi kɔv pááná kɛ yem yem kɛ́. Ama lɛmaɣasɛɛ tv ná nyɛmá i ti kpaɔv.

12 Ye wulav í tɛnyɛi pɔpɔtv tɔm, i waali nyɛma pɛsɛyi asayaa kɛ́.

13 Kɔnyɔntɔv na nɔmakɛllv pa kɛ́ kɔlvɔm kɛ́. Ama Tacaa tɔna-wɛyɛ isɛ sɪ pá naakɛna.

14 Wulav wei i tɛnyɛi siyisuyɔv na í huɔkɛna acamaa tɔ, i kawulaya tɔn sɔsɔyɛi tam tɔɔ kɛ́.

15 Kalɛnav na tipilaya tvyi pɛyaya taa kɛ́ lɛmaɣasɛɛ kɛ́. Ama pɛyaya nka ka laki ka luyɔ nyɛntɔv tɔ, ka too kɛ ka tvyi fɛɛle.

16 Ye asayaa hukiyi isayav sɔsɔyɛi kɛ́. Ama siyisilaa ká ná pa hotuyɔv kɛ kɔyako nakɔli.

17 Hɔ nyá pɛyaya nkpaɔnyɔv, kaa yelev na ń hɛɛsɪ, na nyá lanje hɛɛna-kɛ.

18 Ye Iso u yəgətəxi si, i yəlaa í teləsəxi, yəlaa pəsəxi tetelataa ké. Wei i tənəxi Iso kiuu təyole lelen nulu.

19 Pə taya nəgə taa təm tike ke pa hənna təmle tu ηkpaηyuv, paa i nuwa u laki.

20 Ye n ná yulu yəgətəxi na u maγasəxi, nyi si kumelen lapə-i na sana.

21 Təmle tu wei pa ta kpuli teu ke i pəcaatu tə, i tən í ηmakəli i caa ké.

22 Pááná tə caaləxəna yoou, na pááná səsəəna tu náa kaaki isayatu.

23 Kalampaanu pasəxi yulu ké, wei í pasəxi i ti tə i wəkəna teeli.

24 Nmulo sənlu kuyi i ti təm ké, i nyəmə pə mpusi paa na mpv u caa tampana yəgətəyuv.

25 Ye yulu ke n selixina pə ké katəka ké. Ama ye wei i pəta i təyi Tacaa i tola-ti.

26 Yəlaa paγale pəkəxəna səsaa samtu. Ama Tacaa huləxəna paa awe tampana.

27 Siyisilaa luyv fei tetelataa. M̄p̄yú asayaa naa caaki kupaama.

30

Akuuli kəyəgətəyuv

1 Apalu wei pa yaa si Yakee tə, i pəyalv Akuuli heelina təm səsəəntv tənəyev Itəyēeli, na Itəyēeli na Wukali si: ^a

2 Ma kəla kumelentv ke paa awe, pácó ma feina yulu layatu.

3 Ma feina lamayasee, pácó ma ta nyi naηη nyəma nyəm.

4 Awe kpa isətaa na i tii? Awe təkə heelim ke i niη taa? Awe həkə lvm ke toko taa? Awe sina tetv? Pa yaa-i suwe? Na i pəyaya hətə se? Ye n nyəma-te heelim.

5 Nəəsí nsi si tana Iso su-tv tə si wə naani ké, ye n sələma-i i kentiyi nyá tə.

6 Taa səsí natələxi i təm tə, ṕ taa kəə na í kpa-η na í nyəni-η pəpət.

7 Təm naaleye ma sələməxi-η, la-m-ti na pácó má sí.

8 Hatələna-m pəpət v na təm kupaγusutu. Pácó taa yele na má pəsi kunyontv kutukutu, yaa má svv tən səsəη. Ha-m isəna pu maγana-m tə. ⁹ Ye ma sula wənav, ntanyi maa ha-η siyile na má tə si: Aweye Tacaa. Yaa ye ma sula kunyəη, ntanyi ma tēsəna ηmuləm na ṕ kú nyá nyuvv.

10 Taa cayana təmle tv ke i caa kiη, i ká tənxi-η mpusi na í ná pə nav.

11 Yəlaa wēe na pá tvuki pa caanaa, na paa saη pa toona ke paa pəcə.

12 Yəlaa wēe na pá hvuki si pa wə tənəη, pácó pa ta nyaali pa asilima.

13 Yəlaa wēe na pá ké isətoosile nyəma, na pá nyənəxi leləa ke yem.

14 Yəlaa wēe na pa kela na ləη isv layalēe na sēsē, pa səlv puwa si pá təyə wahala nyəma isē na pá kpiisi kunyontvnaa ke tetv tə.

Atuwa kəpulee

15-16 Yəlaa wēe na pá wē isv lvm tēe svnsvlv, na pá lēkəxi leləa nyəm na pá tən si: Ha-tv ha-tv. Pvlpvnnaa tooso wenna paa nyəγəsəxi, pácó pa ta nyi pə maγanaa. Kancaalaya nyəη nté atətələ.

Naale nyəη ke kaalvlaya.

Tooso nyəη ke wulaya tetv.

Liyiti nyəη ná wēe tətə, ulēyēle kəkə.

17 Ye nəγəlv tvuki i caa na u saη i too ke nunav, ləv katəkətəη ká wəγəsí i isē na həkələnaa təy i nantu.

18-19 Pvlpvnnaa tooso wenna na pá tēe-m, maa cəkəxəna-wē.

Kancaalaya nyəη nté həkəle kulvυv ke isətaa.

Naale nyəη ke tvm ləvlvυv ke kəkpaηyuv tə.

^a 30:1 Itəyēeli: Hepəla taa lē tə pəsəxi na t́ teləsi tənē iní si ma kawaya, hai, Iso ma kawaya, na ma toma tē.

Tooso nyəŋ ke kpuluyɔ sɔsɔɔ hapələ ke tenku taa.

Hali liyiti nyəŋ wɛɛ.

Ɔɛɛɛ mpi pə pukina yɔlv ke alv kin tɔ.

²⁰ Alv yɛɛyɛɛ tɔ ten wasanjalətv, ɔlena í san ɪ tɔɣi lum ke teitei isɔ yɔlv tenyɔyɔ tɔɣɔv na í husi ɪ nɔɣɔ tɔ. Na í tɔ si: Ma ta la isayatu natəli.

²¹⁻²³ Pɔlvɔvnaa tooso pəsəyənə antulinya ké krentəlasɪ, pácó pə fɛi lapv.

Kancaalaya nyəŋ nté yom pəsuyv wulav tɔ.

Naale nyəŋ ke kɔmɛɛɛŋ sɔvkɔyɔv ton tɔ.

Tooso nyəŋ ke alv wei paa caa tɔ ɪ saav ke apalv.

Hali liyiti nyəŋ wɛɛ.

Ɔɛɛɛɛ tɔmlɛ tɔ alvnyəŋ wei ɪ

lɛɛkəyɪ ɪ too sɔsɔɔntv tɔ.

²⁴ Wontu səkpetu natəli tə wɛ tɛtv tɔɔ ké liyiti, na nti tə tɛɛna layatu.

²⁵ Kancaalaya wontu nté tɔɔlaa, pa fɛi ton pəyɛɛ pa kpeyɛɛliyi pa tɔɣɔnaya ke lɔŋlɛ.

²⁶ Wontu naale nyəntv ke namisi, sɪ fɛi toma, na sɪ tɔyɪ sɪ lona ke kɔkraməŋ taa.

²⁷ Wontu tooso nyəntv ke kɔtolon, kv fɛina wulav. Pácó kv tənɣɪ tɔmaya tintika tintika.

²⁸ Na pə kaasi kanmaya, pa kraaki-keye niŋ taa ké. Pácó ka sɔvki awulaa tɛɛsɪ taa.

²⁹⁻³¹ Weesuyv nyáma tooso wenna na pá tən isɔ pa caaki tɔ.

Weesuyv tɔv kancaalaya nyəŋ nté

taale wontu tənə caa tɔɣɔlaya.

Kaa seeki nɔɣɔlv.

Weesuyv tɔv naale nyəŋ nté

kampaaɔ fɛlvɔvna ifɛpile tɔ,

tooso nyəŋ ke pəntvɔyɔv.

Hali liyiti nyəŋ wɛɛ.

Ɔɛɛɛɛ yoolaa wulav wei ɪ tv ɪ yoolaa ke nɔɣɔ tɔ.

³² Ye nyá kɔmɛɛntv ka tɔsənə-ŋ na í hɔ nyá ti, na í kɔɔ na í pəsənə laakali, ɔɛ nyi nyá ti kraɔ. ³³ Pə taya pɔlv, pa ciyitiyi naaləm ké ɔlena naanim kra. Ɔlena pá má muna tɔɔ na caləm kpe. Mɔv tɔtɔɣɔ pááná kɔsəyɪ yooɔ.

31

Layatu tasuyv ke wulav Lemuweli

¹ Layatu nti Masa wulav Lemuweli too tasa-ɪ tɔyɔɛ sɪ:

² Ma pəyalv, nyá wei ma səlɛmaa na má lɔli tɔ ke ŋkraŋŋ. ³ Taa cela nyá ton ke alaa. Pəyɛɛ taa hɔli alaa mpa pa wakələyɪ awulaa tɔɣɔ nyá mpaan. ⁴ Pə taya awulaa tɔmlɛ nté sɪ pá nyɔɔ sɔlvɔm. Pəyɛɛ pə fɛi sɪ awulumpiya náá pɛɛki sɔlvɔm ton nyəm. ⁵ Pə taa kɔɔ na pá nyɔɔki na pá sɔɔ kiŋ tɔɔ. Yaa pá wakəli kɔnyəntvnaa mpa pa tɔm tewa tɔ. ⁶ Mpa sɔlvɔm mɔnaa tɔyɔɛ mpa pa caa səm tɔ, na saləmɛlaa. Yaa lanwakəllɛ sɔsɔɛɛ nyáma, ⁷ na pá sɔɔ pa wahala na pa kɔnyəntvɔyɔɛ tɔɔ. ⁸⁻⁹ Ama ye nyá ɔɛ tɔyɔ nyá kawulaya na siyisuyv, na í sɛɛna kɔnyəntvnaa, na wahala nyáma, na mpa pa lɔwa tɔ, na mpa paa pəsəyɪ yɔɣɔtaya tɔ, pa tɔɔ.

Alv kɔpaŋ yaasi

¹⁰ Wei í hika alv kɔpaŋ ɪ kəla kacəka wontu.

¹¹ Ɔ paalv wɛna-ɪ naani ké na í tayanəyɪ ɪ wɛnav.

¹² Kɔpantv ke ɪ alv laki-ɪ, ɪ laki-ɪ kɔwəwutv haləna ɪ səm.

13 Alɔ inɪ ɪ pɛɛkɛyɪ kponkpontu toŋ nyɛntɔ kɛ́, na heen hɔntɔ na í lakɪ tɛmlɛ na lanhɔlɔmlɛ.

14 Poolɔŋ kɛ alɔ inɪ ɪ kɔŋna ɪ tɔɔɔnaɔa, ɪsɪ taatalaa kpɪlɔŋ.

15 Tefemle kɛ í kɔlɔyɪ na í calɛsɪ ɪ nyáma na í tala-wɛyɛ pa tɛma.

16 Í mayasɛyɪ taale tɔm ilɛna í ya-te. Ilɛna í tuu lesɛŋnaa tuŋ na liyitee nna ɪ hikaa tɔ.

17 Alɔ inɪ ɪ nikiyɪ tɛmlɛ kɛ́ na toŋ ɪ cakɪ yem.

18 Alɔ inɪ ɪ nyámá sɪ ɪ tɛmlɛ tɔŋ teu, na paa ahoo ɪ musɛyɪ fɛtɛla na í lakɛna.

19 Í cakɪ yem na folofolo na akpaa fɛi ɪ niŋ taa.

20 Alɔ inɪ ɪ waasɛyɪ wahala nyáma na í haakɪ kɔnyɔntɔnaa.

21 Paa watɔ talaa ɪ nɔɔɔsɛyɪ ɪ tɔyɔɔa nyáma tɔm. Mpi tɔ, ɪ tɔyɔɔa nyáma wɛna watɔ wontu kɔpantɔ kɛ́.

22 Alɔ inɪ ɪ lɔɔkɪ ɪ tɔyɪ kɔtakɔŋ kɛ́, na kponkpontu toŋ nyɛntɔ kɔsɛmtɔ wontu.

23 Í paalɔ kɛ́ ɪcate sɔsaa taa tɔ wei ɪ nyɔɔyɔ kɔlɔaa tɔɔɔ. Mpe pa huɔkɛna ɪcate tɔm.

24 Í lɔɔkɪ tampalanaa na wontu kɛ́, na í pɛɛtɔɔɔna taatalaa.

25 Toma na nyɔɔyɔ kɔlɔyɔ kɛ ɪ suuwa ɪ tɔɔ, ɪ nɔɔɔsɛyɪ cele nyɛntɔ.

26 Alɔ inɪ ɪ yɔɔtɔɔɔna lɛmɔɔasɛɛ kɛ́, na í tasɛyɪ laɔatɔ na sɔɔlɔyɔ.

27 Alɔ inɪ ɪ fɛŋiyɪ mpi pɛ lakɪ ɪ tɔyɔɔa taa tɔɔɔ, ɪ tɔkɪ felɛntu tɔɔɔnaɔa.

28 Alɔ inɪ ɪ piya ná yaakɪ-ɪ lanhɔlɔmlɛ tɔ, na ɪ paalɔ náá pɔɔlɔyɪ-ɪ sɪ:

29 Alaa wɛɛ na pá tɔŋ teu. Ama nyá tɛɛ pa tɛna.

30 Tɔnɔyɔ sɔtuɔyɔ pɔyɔsɪyɪ kɛ́, na ɪsɛntaa teu náá saalɔyɪ. Ama alɔ wei ɪ nyarŋna Tɔcaa tɔ ɪ tike ɪ mɔnna samtɔ.

31 Pɛ wɛɛ sɪ pá lɛɛtɪ-ɪ ɪ wahala sote kɛ ɪ tɛmlɛ tɔɔ kɛ́.

LƏMAYASƏE TU TŌM TAKƏLAYA Kutvltv

Takəlaya kanə ka taa kə tə naaki ləməyasəe tɔ tŏm. Ama i ləməyasəe fayana yvlb nyəna kə. I hŏləyi i takəlaya kallaa si yvlb i cayana i ti tŏ pə kə kpe tē kə. Mpi tŏ, pə taya təmlə tŏj nyəntə taa kə təcayənanə mayamaya wəe. Pə taya pulv, pə təna mpi yvlb lakı atə cənə tŏ pə wə tənaya kə. Tənaya ņ nyənəa lə tŏm cəkənav wə yvlb kə katə. lə tike wenna tam na inı i kusəyənə yvlb na i koləpəm tənə nyuyv.

lənə pə fayə ləməyasəe tɔ tŏm takəlaya tŏ:

Ləməyasəe tɔ si atə nyəmnaa tŏm cəkənav wə katə, titite 1:1–4:16

Takəlaya tɔ tasəyi layatv kə atə nyəm tŏ, titite 4:17–10:20

Kətəkətv, titite 11:1–12:14

Pə tənə pə wə piti kə na pə cəkənav wə katə

¹ Tafiiti pəyalv ləməyasəe tɔ wei i kə Yosalem wulav tŏ i tŏm ntŏ. ² I tŏma si pə tənə pə wə piti kə na pə cəkənav wə katə isı yvlb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ³ Yvlb kŏkuyv i ti na təma tənaya atə cənə tŏ, pepeye i waaki pə taa? ⁴ Lvlbvlb loonja kanə ka səkı kə na loonja ləjka nāa kvl na ká si tŏtŏ, na tetv nāa wə mpv tu layasəyi. ⁵ Ilım lu kə na pə tŏ na pə huliğina pə lonte taa kə məlvuyv si pə tasəyi lıv. ⁶ lənə heelim nāa makı na pə pukina ilım mpətəj tŏ, na pə mələna pə ntŏyŏj tŏ. Na pə má na pə cŏ kilikite, na pə tayəni uyusuyv. ⁷ Pusi tənə kpej tənku taa kə. Ama ilé u suyi. Həyŏlvuyv ņku kv tŏ pusi kpejna tŏ, kŏlvŏmuyv ņku kv tŏ kə su kpej, si kaa layası. ⁸ Pə tənə pə tŏjna lapv kə pu yeki. Nŏyŏlv u pəsəyi na i tŏ si isələ nyəyəsəyi nyənuyv yaa ņkraņuyv nyəyəsəyi nuv. ⁹ Mpi pu wəe tŏ, mpi pu wəena, na mpi pu lapa tŏ, mpi pu tasəna lapv. Kŏfam napəli pə fəi antulinya taa cənə. ¹⁰ Paa pulvpu lapa na yəlaa tŏj si kŏfam, pələ pu tēma lapv kə pusi nsi si tēwa tŏ, si taa kə na pəcŏ pə takı tá. ¹¹ Nŏyŏlv u tŏsəyi mpi pə tēwa hatŏv lŏjtaa tŏ pə tŏ. Mpv tŏtŏyŏ tá waalı nyəma ná kaa yele pulvpu si pələ pa waalı nyəma i ná.

Nyəm mpi ləməyasəe tɔ hika i koləpələ taa tŏ

¹² Mpvŏyŏ ləməyasəe tɔ tŏma si: Ma tŏyŏ kawulayə kə ləyeli nyəma tŏ kə Yosalem. ¹³ Ma ha ma ti si má pəeki teu na ləməyasəe, na má cəkəna pə tənə mpi pə lakı antulinya taa tŏ. Pə kə wahala təmlə nte lə tŏyŏ yalaa tŏyŏ. ¹⁴ Ma nyəmá təma tənə nna yəlaa lakı atə tŏ. A tŏm na katə kə isı yvlb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ¹⁵ Mpi tŏ, yvlb kaa siyisi mpi pə kuntilaa tŏ. Pəyele nŏyŏlv kaa pəsi na i kala mpi pə fəi tŏ. ¹⁶ Halı ma huwə ma taa si ma wəna nyəm na ləməyasəe kə sŏsəm na pə tē Yosalem awulaa mpa pa laala-m tŏ. Pəpətv fəi ma nyəm tŏwa sŏsəm kə na má cəkəna weesuyv tŏm. ¹⁷ Mpvŏyŏ ma suv fayav na luyv kŏlvŏmuyv kə ləməyasəe na kŏmelentv. lənə má cəkəna si pələ pə wə katə tŏtŏyŏ isı yvlb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ¹⁸ Ye yvlb leela pulvpu taa, na i cəkəna-wı na i wəena nyəm. Mpv tŏtŏyŏ i ləjle ká wakələna-wı na i tŏyŏ pə kŏnyŏj.

2

¹ Ləməyasəe tɔ si: Ma huwə ma taa si maa yŏləna weesuyv na má nu ləlej. lənə má mayana si pələ pə ta waası pulv. ² Wei i nyənəyi weesuyv tŏm kə yem tŏ pə kə kŏmelətv kə. Yaası inı u waasəyi pulv. ³ Maa mayasa ma taa si má ha

ma təyi sɔlɔm. Ulena má tɔjna ləməyasəe, na má pəsɪ ma təyi kpaŋtv. Ulena má cəkəna mpi pə ké kpaŋtɔv tɔ. Ulena má mayasɪ sɪ má ná mpi pə kəla teu sɪ yəlaa í la pa weesɪŋ waatv ke atɛ cəne tɔ. ⁴ Ma lapa təma səsəəna ké. Ma ŋmawa ma təyi kutulɔŋ na má tuu tuŋ wei pa yaa sɪ lesɛŋ tɔ ɪ tawa. ⁵ Ma tɔwa ma təyi tawa na má sɔ tuŋ kəkɔlən waanɪ waanɪ. ⁶ Ma hee pusi na sɪ lɔm niyitiyi tuŋ hətɔvɔ ŋkɔ. ⁷ Ma yapa yoma apalaa na alaa na pá lɔlɪ piya ke ma təyaya taa. Ulena má weena tala ke səsəm na pə kəli isɔ mpa pa laala-m Yosalem taa tɔ. ⁸ Mpróyú ma kuuwa tɔtɔyɔ həyɔlən awulaa kpaŋcooŋ, paa pa wolanaa, paa pa liyitee. Ma kpaɣa yonyoolaa apalɔnyəma na alɔnyəma. Ma kpaɣa alaa ke tuutuuma na pə kəli isɔ yɔlv ká nyɔli tɔ. ⁹ Haləna ma nyɔvɔ kɔli na pə kəli mpa pa laala-m Yosalem ke wɛɛv tɔ. Paa na mpɔ, ma tɔka ma ləməyasəe ke mpróyú. ¹⁰ Ma ta kisina ma isɛ ke mpi mpi a nyɔlɔyɪ tɔ. Pəyele ma ta kisina ma təyi laŋhɔlvɔmlɛ natəlɪ. Mpi tɔ, ma yɔlɔyana ma təma tənaya. Mpi pə ké ma nyəm ke ma təma tənə taa tɔyɔlɛ. ¹¹ Mpróyú ma nyəna ma təma na wahalanaa mpa ma tɔyɔ a lapɔ taa tɔ. Pə tənə pə wɛ kate ké isɔ yɔlv lɔkɔvɔ sɪ í tiiki heelim tɔ. Kawayaɣa fɛi pɔlvɔv taa ké atɛ cəne. ¹² Mpróyú ma caawa sɪ má cəkəna sɪ, ye yɔlv ke ləməyasəe tɔ kawaaya ŋkaya ɪ wɛna na pə kəli kpaŋtv na kɔmɛlɛŋ? Ulena má pəsɪ ma tɪ sɪ, wei ɪ ká tɔyɔ kawulaya ke ma lonte tɔ ɪ ká la na í kəli mpa pa laala-m tɔ? ¹³ Ma nyəmá sɪ ləməyasəe kəla kpaŋtɔv ke teu. Isɔ nyaaləm kəlvɔv səkprɛtɔv tɔ. ¹⁴ Pə taya pɔlv, ləməyasəe tɔ nyəmá ɪ təpote ké. Ulena kpaŋtv náá yontiyi yem. Ule ma nyəmá sɪ pə kəŋ pa tənaya kpátóyú kɔlvɔmɔvɔv kprɛtɔv ké. ¹⁵ Ulena má tɔ ma taa sɪ, ye pɪ kprɛntɪ ma na kpaŋtv ke kpátóyú kɔlvɔmɔvɔv. Ule pepe tɔɔ ké ma tɛɛ-ɪ ləməyasəe. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ. ¹⁶ Paa ləməyasəe tɔ, paa kpaŋtv, pa naale pa səkɪ teitei ké. Pəcɔ paa tɔsəyɪ nɔyɔlv tɔɔ ké tam tɔɔ na pə kəli lɛlv. Ye kuyɛɛŋ í sɪkaa pa səkɪ pa naale pa tɔɔ ké. ¹⁷ Ma nyəgəsə weesuyɔ ké. Mpi tɔ, ma taa kpaana mpi yəlaa lakɪ atɛ tɔyɔ. Pə tənə pə wɛ kate ké isɔ yɔlv lɔkɔvɔ sɪ í tiiki heelim tɔ. ¹⁸ Ma taa kpaana təma wɛna ma tɔyɔ wahala na má la tɔyɔ. Mpi tɔ, wei ɪ ká lɛɛtɪ ma lonte taa tɔyɔ ma kəŋ yelinav. ¹⁹ Pəyele nɔyɔlv ta nyɪ sɪ ɪ ká la ləməyasəe tɔ yaa kpaŋtv. Pəyele pɔntɔ ɪnɪ ɪ ká paasəna mpi ma tɔyɔ wahala na má lana ləməyasəe ke atɛ tɔ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ. ²⁰ Ulena ma apalɔv yɔlənəna təmlɛ nte ma lapa atɛ tɔ. ²¹ Mpi tɔ, ye yɔlv lapa pɔlv na ləməyasəe na í waa pə taa. Ulena í yelina yɔlv wei ɪ ta wɪ pə tɔɔ tɔ. Pə wɛ kate tɔtɔyɔ, pəcɔ pə wɪkɪ. ²² Ye mpɔ yəlaa kaasɔvɔv pa tɪ na pá təkɪ wahala na pá kaakɪ yem tɔ, wɛyɛ pa waakɪ atɛ cəne? ²³ Pa kuyɛɛŋ tənə ke cəsəe ké. Pa təmlɛ ke wahala nyəntɛ. Paa ahoo paa heesəyɪ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ. ²⁴ Mpi yɔlv pəsəyɪ tɔyɔlɛ tɔyɔv na nyɔɔv, na ɪ təmlɛ kɔlvɔlv yɔlənəv. Palɛ pə ké Isɔ kɔcəɔv tɔtɔyɔ. ²⁵ Mpi tɔ, ye Isɔ tá ha yɔlv sɪ í tɔyɔ na í nu lɛlɛŋ ɪ kaa ná. ²⁶ Yɔlv wei ɪ wɛ Isɔ ké teu tɔyɔ ɪ haakɪ nyəm na ləməyasəe na laŋhɔlvɔmlɛ. Ulena í tɔ ɪsaya sɪ ílɛ ɪ caləsəyɪ na í kaakɪ kɔpaŋ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ isɔ yɔlv lɔkɔvɔ sɪ í tiiki heelim tɔ.

3

Paa mpi na pə waatv ké

¹ Paa mpi na pə waatv ke atɛyɛ. ² Lɔlvɔv wɛna pə waatv ké, na səm na pə waatv. Tuɣv sɔv na pə waatv, na kɔ kprɛsɔv na pə waatv. ³ Kɔvɔ wɛna pə waatv ké, na wəv na pə waatv. Nmav na pə waatv, na yɔkɔv na pə waatv. ⁴ Wula na a waatv ké, na wɔŋa na a waatv. Laŋwakəllɛ na tə waatv, na paaɛ na tə waatv. ⁵ Pɛɛ lɔyɔv waatv wɛɛ ké, na a tɔsɔvɔv na pə waatv. Wayalɔv wɛna pə waatv, na pə kaasɪ waatv wei n ká se-wɪ tɔ. ⁶ Pɛɛkɔvɔv waatv wɛɛ ké, na lepɔ na pə waatv. Waatv wei

yulɔ ká sɪ pʊlɔ tɔ, na waatɔ wei ɪ ká lɔ-wɪ tɔ. ⁷ Cəlvɔv waatɔ wee kɛ́, na nyalɔvɔ na pə waatɔ. Sum wɛna pə waatɔ kɛ́, na yəɣətaya na ka waatɔ. ⁸ Səɔlvɔv waatɔ wee kɛ́, na pə kaasi taa kpanav waatɔ. Ilena yooɔ na kɔ waatɔ, na heesɔvɔ na kɔ waatɔ.

⁹ Pepeye təmlɛ latɔ waaki? ¹⁰ Ma nawa kulapələ nte Iso tɔyɪ yəlaa tɔ. ¹¹ Pə tənə mpi ɪ lapə tɔ pə tewə pə waatɔ kɛ́. Haləna ɪ tɔ yəlaa taa kɛ́ tam tɔɔ ləmayasələ. Paa na yulɔ ɪ pəsəyɪ na ɪ cəkəna təmlɛ nte Iso lapə hatoo kancaalaya na tə tənaya tɔ. ¹² Ilena má cəkəna sɪ yəlaa feina laɲhulɔmlɛ natəli. Ye pə taya pá ha pa təyɪ pa tɪ leleɲ nuw taa kɛ́ pa weesɪɲ waatɔ. ¹³ Yulɔ təkuvɔ na ɪ nyɔəkɪ na ɪ yɔɔləyənə ɪ təmlɛ kulɔlvɔm tɔ pə kɛ́ Iso kucɔɔv kɛ́. ¹⁴ Ilena má cəkəna sɪ pə tənə mpi Iso lakɪ tɔ pə we tam tɔɔ kɛ́. Pʊlɔ ta sɔɔsɪ pácɔ́ pə ta pasa. ɪ lakɪ mɔ́póyɔ sɪ yəlaa ɪ nyɪ ɪ sɔsɔɔntɔ. ¹⁵ Mpi pə lakɪ nəɔnɔ na mpi pɪ te na pə kɔɔ tɔ, pɪ tɛma lapɔ ke hatoo ləɲ kɛ́. Iso lakəna na pə lələyɪ.

Pə tənə pə tɛsəyənə səm kɛ́

¹⁶ Mɔ́póyɔ ma tasa cəkənav tɔtɔ sɪ, ɪsəyatu təkəna kawulaya ke timpi pɪ wee sɪ pá təɲ siyisuyɔ na pá ha tampana tɔ. ¹⁷ Ilena má tɔ sɪ: Iso ká huɔna ɪsəyav na siyisilu kɛ́. Mpi tɔ, paa mpi pə lakɪ pə waatɔ kɛ́. ¹⁸ Ye pə kaasa yəlaa ɪle Iso mayasəyɪ-weyɛ sɪ pá cəkəna sɪ pa ta kəli tɔla ke pʊlɔ. ¹⁹ Pə kpɛnta yulɔ na tɔtɛ ke kpátóyɔ kulɔmvɔv kɛ́. Feesuyɔ kulɔmvɔv ke pa wɛna, pa naale paa te na pá sɪ. Yulɔ ta kəli tɔtɛ. Mpi tɔ, pə tənə pə cəkənav we kate tɔ se. ²⁰ Pa tənə paa tayani tetɔ nti paa ɲmana-we təɣɔ pəsuvɔv kɛ́. ²¹ Nəyɔlvɔ kaa pəsi na ɪ hulɪ təfoɔ sɪ yəlaa ləsasi kpaaki ɪsɔ na tɔla nyənɪ ná saali atɛ. ²² Tənaya ma cəkənaa sɪ yulɔ feina pʊlɔ na pə tɛɛ sɪ ɪ yɔɔləna ɪ təmlɛ kulɔlvɔm. Mpi pə ha-ɪ təyɔlə. Pə taya pʊlɔ, ɪ kaa pəsi na ɪ yɔɔləna cele nyəm na ɪ ta tata tənə.

4

Mpi pə ta təɲ yəlaa weesɪɲ taa tɔ

¹ Mɔ́póyɔ ləmayasəe tɔ tasaa sɪ: Hei ɪ nyənɪ ɪsənə pa ɲmakəla yəlaa na pá wiiki tɔ. Nəyɔlvɔ ɪ puki pa puyusuyɔ. Pa ɲmakəllaa mpeyele tɔɲtɔnaa. Nəyɔlvɔ ɪ pəsəyɪ sɪ ɪ waasi-weyɛ pa niɲ taa. ² Ma huɔ sɪ mpa pa səpa tɔ pa kəla leleɲ nuw ke weesɪɲ nyəma. ³ Ilena pə tu kələnə mpa pa ta tu lələta tɔ. Mpi tɔ, pa ta nyɪ ɪsəyatu nti yəlaa lakɪ atɛ cənɛ tɔ.

⁴ Ma nawa tɔtɔ sɪ yəlaa təkɪ wahala kɛ́ na təma sɪ pá hiki na pá tɛɛ pa lələa. Pələ pə we kate tɔtəyɔ ɪsɪ yulɔ ləkuvɔv sɪ ɪ tiiki heelim tɔ. ⁵ Felentú susiyɪ ɲkpalasi kɛ́ na ɪ tɔyɪ ɪ təyɪ wakəlvɔv. ⁶ Pə kəla teu sɪ yulɔ ɪ wɛɛna ɲkute kulɔvmtələ na ɪ nukɪ leleɲ, na mpi ɪ ká wɛɛna ɲkulee naale na pə we kate tɔ.

⁷ Ma nawa tɔtəyɔ kate lentɛ ke tetɔ tɔɔ. ⁸ Yulɔ wenna ɪ tike təkɔɲ, ɪ feina alɔ yaa neu, yaa pəyaya, pəcɔ ɪ lakɪ təmlɛ ɪ nyəyəsəyɪ. ɪ caa kɛ́ sɪ ɪ sɔsəyɪ wɛnav kɛ́ tam. Paa na mɔv tɔ, na ɪ pɔsəyɪ ɪ təyɪ tam sɪ: Awe tɔɔ kɛ́ ma wukɪ na má kisiyɪ leleɲ nuw. Yaasi ɪnɪ ɪ kɛ́ ɪsəyav kɛ́ na ɪ cəkənav we kate. ⁹ Pə kəla teu sɪ yəlaa naale ɪ kaa, na mpi yulɔ ka wee ɪ tike tɔ. Mpi tɔ, pa waaki pa təmlɛ taa kɛ́. ¹⁰ Pəyele pa taa wei ɪ tu hotaa lələ kusɪ-ɪ. Ama wei ɪ we ɪ tike tɔ ye ɪ hotaa ɪ naaki kusɔlvɔ. ¹¹ Ye yəlaa naale ɪ həntaa, pə haɲyɪ-weyɛ. Ama pə kaa haɲ wei ɪ we ɪ tike tɔ. ¹² Ye yulɔ we ɪ tike ɲmakəllɔ ɲmakələyɪ-ɪ kɛ́. Ama ye pa we naale ɪle pa pəsi-ɪ. Ifatələ ɪ cəkɪ ləɲ ɪsɪ ɲmənaya mayamaya.

¹³ Ifepu wei ɪ ta ke kasayampɪ na ɪ wɛna ləmayasəe tɔ ɪ lapə sana na wulav kəkpatɔlv kɔmɛleɲ ɲku kɔ kisiyɪ layatu tasuvɔv tɔ. ¹⁴ Paa saləka taa kɛ́ ifepu ɪnɪ ɪ lɪnaa sɪ ɪ təkɪ kawulaya, yaa pa tu lələ-ɪ kɔnyəntɔ ke kawulaya taa, ¹⁵ ma naaki

sı ifepu wei ını ı ka təxə kawulaxa ke wulaw ını ı lonte taa tə yəlaa tənə ká wəe ı waalı ké. ¹⁶ Yəlaa tuutuuma ka wəe ı waalı ké, paa na mpw pəle pa waalı nyáma lanja kaa huləmənə-ı. Mpi tə, pəle pə wə kate tətəxə ısu yulw lukuyw sı ı tiiki heelim tə.

Nəxə suw krai nyəm

¹⁷ La laakalı ke waatw wei n puki ləw təyaxa taa tə. Polo sı n nu na n wəena ləw səxəntw. Pə kəla teu ke təla kətaya nka kumələj laki na ı ta cəkəna sı ısayatw ke ı laki tə.

5

¹ Taa hulina yəxətaya ke ləw ısentaa na n tı hıw nyá taa. Pə taya pulw, ləw wə ısətaa ké na nyaa wə atə. Mpw tə, nyá təm ı taa kəli payale. ² Pəxəntw fəi leləj, nəxəsəe tuutuuma kəjəna toosee ké, na yəxətaya katatələya nıá kəjəna kumələtəm. ³ Ye n sı ləw ké nəxə, la-ke, taa yele na pə leeli. Mpi tə, ləw lanjə ı heəkəna kumələməj. Pə təw ké pə wəe sı n təkı nti n siki tə. ⁴ Pə kəla teu sı n taa sı nəxə, na mpi n ká sı na n kaa la tə. ⁵ Taa yele na nyá kuyəxətutu səs-w ısayatw taa. Na pə kəw na, pə caalı-ıj sı n heeli kətulw sı pə yəkəna-ıj. Təfə ləw ká mənə-ıj pááná na ı wakəli nyá kulapəm. ⁶ Toosee katatələya ké təm krai nyəntw ke yem ké. Pə təw ké pə wəe sı n nyana ləw.

Mpəle tələswy ke səsəəntw taa

⁷ Ye timpi yəlaa muylıxi kunyəntw na pá twı-ı tasəkəle, pə taa la-ıj piti. Mpi tə, yulw səsə kentıxi səsə ləlw ké, na pəle pa wəna pa səsə wei ı kəla-wə tə. ⁸ Pə kəla teu sı tətə ı wəena wulaw wei ı səjəna tawa haləm təm taa tə. Mpi tə, tənaya pa tənə pa təxənaya lukəna. ^a

Isəna liyitee ı waasəyi tə

⁹ Liyitee səllw ı nyəxəsəyi-yə, na wənaw səllw ná fəina kawaxa. Təle tə wə piti tətəxə. ¹⁰ Ye wənaw ı hukıyi, kw təxələa hukıyi tətəxə. Wəentaa kawaxa ntə pa naakuyw pa wənaw na pa ıse tə. ¹¹ Təmlə latw tookı ké na ı nu leləj, paa ı təxə pəcə yaa səsəm. Ama wəentw wənaw katatələya ı yeki sı ı too teu. ¹² Yaasi ısayaw nəxələy mə nawa tətə təw, ı nəxələ ısəna yulw sukuyw liyitee na á tayanı ı məxaməxə ké wakələy tə. ¹³ Ye ı nyuyw səpa na ı liyitee anı á saalı, ye ı ləla apəlpəyaxa, nıj kpete ke kele ka kəj. ¹⁴ ısu ı too ka ləlwıy-ı kpete tə, mpyəy ı ká sı kpete tətə, ı kaa təkı ı təmlə puluyw ı nıj taa. ¹⁵ Sı yulw ı sı kpete ısu ı ká kəm tə pə ké lanwakəlle səsəle ké. ı təmlə təm lapa kate ké, kawaxa fəi tə taa. ¹⁶ Səkpətwy, na lanwakəlle, na nəxəsəe tuutuuma, na kutəməj, na pááná taa ké ı wəe, haləna ı səm.

¹⁷ Mpyəy ləməyasəe tə təma sı: Nti mə nawa təxələ sı yulw lanjə ı huləmənə ı kutəxəw, na ı kunyənəwəm, na ı təma tənə nna ı laki atə tə, haləna ı səm. Mpi tə, ı paa tete ntə tənə. ¹⁸ Mpa pa tənə ləw haakı təj na wənaw sı pə ké pa nyəm na ı yeki-wə sı pá təxə na pá yələna pa təmlə tə. Mpw ını pə ké ləw kucəw ké. ¹⁹ Mpi pə təw tə, saa wei ləw twı yulw taa ké lanhuləmle tə, ı paasəxəna teu sı ı weesuyw topilaa.

6

¹ Mpyəy ləməyasəe tə təma sı: Ma nawa wahala wei ı kəla yulw ke atə cənə tə. ² Ye ısu ləw ha yulw ntə təj na wənaw na ı kusı ı nyuyw ı ta lan pulw. Ama ı ta ha-ı mpaaw sı ı təxə-wı, ı ləna ı yele na krai tə nəxələw ıle ı təxə. Təle tə cəkənaw wə

^a 5:8 Pə wəe sı wei ı səjəna kunyənəwənə ke pa tawa haləm taa tə.

katə kə na laŋwakəlle səsəəle. ³ Yaa isu yulə lələna nteye piya nunəwa (100) na i kpatəli teu, de i ta yələna i wənaυ mpi na i laŋle huləmi, de na i sɪ na pə pimi-i. Pəyaya ŋka pə hələsaa tə ka lapa-i na sana. ⁴ Pə lula pəyaya ŋkeye yem kə na ká mali səkpetəyυ taa na ká hətə saali tana. ⁵ Ka ta tu naυ ilim pəyele ka ta nyɪ sɪ pə wəe. Ka kəla həesəyυ ke yulə in. ⁶ Sɪ yulə i təyυ pusi iyisi naale (2000), na kawaaɣa fei tə taa tə pepeyele i waawa? Anɪ lonte kuləmtəle taa kə pa tana pa puki.

⁷ Yulə iwule tana, i nəyυ púyú tə kə i luki, paa na mpu i konyuləyυ u səku. ⁸ Kawaaɣa ŋkaya ləməyəsəe tə wəna na i tēe kumeləŋ? Na ye konyəntu i nyəmə i tɪ kaasəyυ ke weesəyυ təm taa, de i waa wəyele? ⁹ Pə kəla teu sɪ yulə i yələna mpi i nawa tə, na mpi i ká yələna i konyuləm tə. Pəle pə wə katə tətəyυ isu yulə lukəyυ sɪ i tiiki heelim tə.

Yulə ləməyəsəe tə wə tənaya

¹⁰ Pə tana mpi pə wəe tə, pə təma-wəyɪ nyəm ke hatoo ləŋ, tə nyəmə teu ke mpi pa yaa sɪ yulə tə, i na mpi pə kəla-i təŋ tə paa həŋ. ¹¹ Ye yəyətaya i kəla katatəlaya, mpu tətəyυ təmnaa pəyalə heləyɪ. Ile yulə kawaaɣa nté wə? ¹² Awe nyəmə mpi pə maya yulə ke i weesəyυ waatυ taa tə? Ku kuyeeŋ wə kpete kə isu deeməyυ. Yaa awe ká heelina-i mpi pu la i səm waali kə tetu tə ke cele tə?

7

¹ Ḿpúyú ləməyəsəe tə tasaa sɪ: Yulə hətə yaakəyυ tə, pə kəla teu ke tulaalə kəpaŋ. Pəyele i səm kuyaku kəla teu ke i luləyυ nyəŋku. ² Pə kəla teu sɪ yulə i suυ ləyaya təyaya taa, na mpi i ka suυ acima təyaya taa tə. Mpi tə, ləyaya təsəyənə-tu sɪ səm nté paa yulə wei i tomle. Ile pə wəe sɪ yələa i mayasɪ pə təm na pə wəna pa isə. ³ Laŋwakəlle kəla teu ke wəŋa. Mpi tə, tə pəsəyɪ na tɪ nyəŋsɪ i isəntaa, de na tɪ tayanɪ i taa. ⁴ Ləyaya təyaya taa kə ləməyəsəe tə puki, de na ləməyəsəe fei tə náa polo təyaya ŋka ka taa pa ŋmaaləyɪ tə. ⁵ Pə kəla teu sɪ nɪ nu isəna ləməyəsəe tə kpułəyɪ-ŋ tə na mpi n ká nu ləməyəsəe fei tə yontu tə. ⁶ Pə taya pulə, ləməyəsəe fei tə wəŋa wə kə isu səwa yaakəyυ kəkə taa ke tiipile tēe tə. Tələ tə wə katə tətəyυ.

⁷ Nməkəlyυ səsəyɪ ləməyəsəe tə ke kpaŋyυ kə, na kuhav asilima nyəŋku náa pəsɪ-i isəyav. ⁸ Təmle təm kəla teu ke tə caalyυ. Pəyele suulu kəla teu ke kalampaani. ⁹ Taa hulina pááná məyυ, pə taya pulə ləməyəsəe fei nyəma taa kə pááná wəe. ¹⁰ Taa yəyətɪ sɪ: Pepe tə kə ləŋtaa kəla teu ke nəonə? Pə taya ləməyəsəe tə kuyəyətutυ ke tana. ¹¹ Ləməyəsəe wə teu kə isu kpaŋcoou, yələa tana pəsəyɪ na pə waa a taa. ¹² Pə taya pulə, a kentiyɪ yulə na pə kəli liyitee. Na nyəm kawaaɣa nté sɪ ləməyəsəe haaki weesəyυ ke mpa pa wəna-yə tə.

¹³ Nyənɪ Isə kulapəle, awe pəsəyənə na i siyisi mpi i kuntilaa tə? ¹⁴ Yələna laŋhuləmlə ke tə kuyaku wule. Ye pə tala laŋwakəlle kuyaku de n pəsəna laakalu. Mpi tə, Isə lapəna pə təm naale sɪ yulə i taa cəkəna mpi pu mayana-i tə. ¹⁵ Ma nawa pə tənaya ḿpúyú ma weesəyυ kutopuləyυ kəne ku taa. Tampana təŋlə pəsəyɪ na i sɪ i tampana təŋyυ taa, na isəyav náa wəna weesəyυ ke i isəyatυ taa. ¹⁶ Taa nyənɪ nyá təyɪ siyisilu, pəyele taa hulɪ nyá tɪ sɪ n kə ləməyəsəe tə na n tələsɪ mpəle ke pə taa. Pepe tə kə n ka wakəli nyá tɪ? ¹⁷ Pəyele taa ha nyá təyɪ isəyatυ taa yaa n pəsɪ ləməyəsəe fei tə. Pepe tə kə n ká sɪ na nyá waatυ tatata? ¹⁸ Pə wə teu kə sɪ yulə i təŋ layatυ tasəyυ pəne pə təm naale. Mpi tə, wei i nyəŋna Isə tə, i kaa suυ mpəle tələsəyυ taa. ¹⁹ Ləməyəsəe haaki a tə ke təŋ kə na pə kəli icatə nte tə tə kufənənaa naanəwa kentaa tə. ²⁰ Siyisilu fei atə cəne na i lakɪ kəpəntu na i kaa pəntɪ. ²¹ Taa ke ŋkpaŋŋ sɪ n nukɪ yələa kuyəyətutυ tana. Ye nyá təmle tə tuυ-ŋ

taa mu páná. ²² Mpi tɔ, nyá mayamaɣa n nyámá nyá taa sɪ wulee wulee n tɔvki lɛlaa.

²³ Ma mayasa pə tənaya mpɔ na ləmayasəe, haləna má tó sɪ: Ma sɔsɔ ləmayasəe. ɪlɛ ma ta pəsɪ. ²⁴ Pulɔpɔ cəkənaɔ tɔm tɛɛ ma tɔɔ ké. Pə tɔm kəla lumaj tɔcɔyucɔyɔ, nɔɣɔl kaa pəsɪ na í tala pə tənaya. ²⁵ ɪlɛna má sɔv pɛɛkɔvɔ na isələ kɔsɛɪmlɛ sɪ má cəkəna, na má hiki ləmayasəe, na má mayasɪ ma taa na má nyɪ sɪ isayatu ke ləmayasəe laɣɔvɔ ké, na kraɣɔvɔ náá ké kɔmɛlɛntɔ. ²⁶ Ma cəkənaa sɪ alɔ wei ɪ kpaakɪ isɪ katəka tɔ ɪ kəla səm ke nyaj. ɪ sɔɔlɔvɔ wɛ ké isɪ pulɔyɔ na ɪ ɲkpalasɪ náá wɛɛ isɪ alukpala. Yɔlv wei ɪ lakɪ Isɔ luyɔ nyəntɔ tɔ ɪnɪ ɪ fitiyina alɔ ɪnɪ. ɪlɛna í kpa isayav. ²⁷ M'pɔyó ləmayasəe tɔ tɔma sɪ: Ma nyəna yaasinaa ke kɔlv kɔlv sɪ má cəkəna-wɛ. ²⁸ Ma tɪ tɔɲa pa taa ké pɛɛkɔvɔ ma ta hikita. Apalaa iyaya (1000) taa ma hika apalɔ kɔlv wei ɪ ké apalɔ na tampana tɔ. Ama ma nyəna alaa təna taa, ɪlɛ ma ta hiki paa kɔlv. ²⁹ ɪlɛ nti ma nawa tɔɣɛ sɪ Isɔ lapa yɔlv ké na í siyisaa, ɪlɛna yɔlv náá lá na pə təna p'p' lá kate.

8

¹ M'pɔyó ləmayasəe tɔ tasaa sɪ: Awe wɛnna ləmayasəe isɪ má, na pɔntɔ nyámá tɔmnaa kilisuyɔ? Yɔlv ləmayasəe lakɪ ké na ɪ isɛntaa hetɪ na pə tɛ.

Wulav tɔnav tɔm

² Tɔna wulav kɔyɔɣɔtɔtɔ ke nɔɣɔ ɲka n ka suwa Isɔ tɔ ka tɔɔ. ³ Taa hulina-ɪ hatələnau yaa ɲ ká nyɔvɔ ke isayatu natəlɪ tə taa. Pə taya pulɔ, mpi wulav sɔɔlaa tɔɣɔ ɪ lakɪ. ⁴ Wulav kɔyɔɣɔtɔtɔ nté sɔsɔntɔ, awe ka pɔsɪ-ɪ sɪ: Pɛpɛɣɛ n lakɪ? ⁵ Wei ɪ təkəɣɪ kɔsəsutɔ tɔ ɪ kaa na wahala nɔɣɔl. Ləmayasəe tɔ ká cəkəna waatu kɔmaya na yaasi kɔpaj wei ɪ taa ɪ ká la-tɪ tɔ. ⁶ Pə taya pulɔ, paa mpi pə wɛna pə waatu kɔmaya ké, na isəna yɔlv ká la-wɪ tɔ. Ama yɔlv wahalanaa tɔm wɛ-ɪ yɔv ké. ⁷ Pə taya pulɔ, ɪ ta nyɪ mpi pu la tɔ. Awe ka kɛsəna-ɪ isəna pu wɛɛ tɔ? ⁸ Yɔlv nɔɣɔl ɪ ta tɪ ɪ weesuyɔ sɪ ɪ ká sɛɲsɪ-kv. Pəyele nɔɣɔl ta ke səm kɔyaku tɔ. Pə fɛɪ sɪ pá cə nɔɣɔl ke yooɔ ɲkɔ kv taa, pəyele isayatu kaa waasi tə latɔ.

Yɔlvwɛɛtɔ tɔɔ mayasvɔv

⁹ Ma nawa pə tənaya mpɔ, na má mayasɪ pə təna mpi pə lakɪ atɛ tɔ pə tɔm na ma hɔwɛɛ təna. Waatu nɔɣɔl ɪ wɛɛ wei ɪ taa yɔlv lɛlv ɲmakəlɛɣɪ ɪ tɔɣɔntələ sɪ pá tɔ-ɪ wahala tɔ. ¹⁰ M'pɔyó ma nawa pa pɔna asayaa ke pa pələaj taa na pá pi-wɛ na pá mələɣɪ ɪlɛna pá sɔɔ mpi asayaa mpɛ paa lapa ɪcatɛ taa tɔ. Tələ tə cəkənaɔ wɛ kate tɔtɔɣɔ. ¹¹ Pu fɛləɣɪ asayaa ke kpaakpaa tɔɣɔ isayatu lapɔ suwa yɔlvpiya lotunaa taa. ¹² Isayav pəsəɣɪ na í la isayatu ke tɔm nɔvɔwaa (100) na í wɛna weesuyɔ yaa, ɪlɛ ma nyámá tɔtɔ sɪ mpa pa nyajna Isɔ tɔ pa naakɪ kɔpantɔ. Mpi pə tɔɔ tɔ, pa wɛna Isɔ sɔɣɔntɔ. ¹³ Ama isayav ná kaa na kɔpantɔ, pəyele ɪ kəɲ saalɔvɔ ké isɪ ɪlɛmɔvɔ, ɪ kɔyɛɲ kaa tayaɪ. Mpi tɔ, ɪ nyajna Isɔ. ¹⁴ Yaasi nɔɣɔl ɪ cəkənaɔ wɛnna kate ke antulinya taa. Wulee wulee kɔpama təkɪ wahala ké isɪ asayaa, na asayaa náá nukɪ leləɲ isɪ kɔpama. Ma tɔɲ sɪ: Tələ tə cəkənaɔ wɛ kate tɔtɔɣɔ.

¹⁵ Lanɲhɔlvmlɛ ke ma pɔyɔlɔɣɪ. Pə taya pulɔ, yɔlv lanɲhɔlvmlɛ təna nté sɪ í tɔɣɔ na í nyɔɔ, na leləɲ wei ɪ nukɪ tɔ. Mpi ɪ waakɪ atɛ cənɣɛ təmlɛ nte Isɔ ha-ɪ ɪ weesuyɔ təna waatu taa tɔɣɛ. ¹⁶ Ma tɛma ma tɔɣɪ hav sɪ má cəkəna ləmayasəe na má welisi teu ke təmlɛ nte tə lakɪ atɛ cənɛ tə tə taa. Pə taya pulɔ, paa ilim paa ahoo, yɔlv kaa na tɔm. ¹⁷ Ma nyəna teu ke Isɔ təmlɛ təna taa, paa yɔlv ká pɛɛkɪ ɪ təmlɛ

^a 8:9 Lɛlaa ná hvokɪ sɪ yɔlv wei ɪ ɲmakəlɛɣɪ ɪ tɔɣɔntələ tɔ ɪ tɔɣɪ ɪ tɔyɪ wahala.

nte ɪ lakɪ ate tɔ tə taa na ɪ ká, ɪ kaa cəkəna. Paa ləməyasəe tɔ nəɔɔlɔ təmna sɪ ɪ ká cəkəna, ɪ kaa pəsɪ.

9

¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ təma sɪ: Ma məyasa pə tənaya mpɔ pə təm ke ma taa. Nti ma nawa tɔyɔle sɪ tampana tɔɲɔla na ləməyasəe nyáma pa təma təna wɛ Iso niɲ taa ké. Yulɔ ta nyɪ sɔɔɔɔyɔ yaa taa kpanav təm. Pə təna pə wɛ ɪ nəɔɔ tɔɔ ké. ² Mpɔ tɔ, pə kɔpenta kɔpátúyú kɔlɔmɔyɔ ke tampana tɔɲɔlɔ na ɪsayaɔlatɔ ké, na kɔpəɲ na ɪsayaɔ, na wei ɪ fɛɪna asilima tɔ na wei ɪ wɛna-ye tɔ, na ɪsɔsɛv kɔtasɪ latɔ na wei u lakɪ-sɪ tɔ. Kɔpəɲ wɛɛ ké ɪsu ɪsayaɔlatɔ, na wei ɪ sukɪ nəɔɔ tɔ na wei ɪ wɛna ɪ nəɔɔ sɔw sɔyɔntɔ tɔ. ³ ɪsu pə kɔpɛntɔyɔ pa tənaya kɔpátúyú kɔlɔmɔyɔ tɔ pə ké ɪsayaɔle ke pə təna mpi pə lakɪ antulinya taa tɔyɔ. ɪsayaɔtɔ suna yəlaa lotu taa na kɔmɛlɛntɔ ke pa nyama taa ké pa weesɪɲ təna taa. Pa tənaya nté atətəle taa. ⁴ Wei ɪ kɔpɛntəna weesuyɔ nyáma tɔ ɪ tike ɪ tɛɛlɔyənə. Haɣa ɪsɛ nyənka lapa sana na tɔyɔlaya kɔsəpaya. ⁵ Weesuyɔ nyáma ná nyámá sɪ paa sɪ. Ama sətəa ná tá nyɪ natəlɪ, pa fɛɪna kufɛlɔyɔ. Mpi tɔ, pa sɔwə pa tɔɔ. ⁶ Pa sɔɔɔɔyɔ na pa taa haɲaya tɛma wakəlɔyɔ. Pa kaa hiki pɔlɔyɔ pə təna mpi pə lakɪ ate tɔ pə taa.

⁷ Mpɔ tɔ, polo na ɲ tɔyɔ nyá tɔyɔnaya na laɲhulɔmlɛ na ɲ nyɔɔ nyá sɔlɔm na ləməyasəle kɔpante. Mpi tɔ, ɪsɔ laɲle hɛɛna nyá təma ké. ⁸ Suuki acima wontu kɔhulɔmtɔ ke paa waatɔ wei. Pəyele tulaalɔ ɪ taa laɲ nyá tɔɔ. ⁹ Yɔɔləna nyá alɔ wei nyá luyɔ sɔwə tɔyɔ nyá weesuyɔ kɔyɛɛɲ waatɔ tantaa nyən wei ɪsɔ ha-ɲ ate tɔ ɪ taa. Kawaaɣa ɲka ɲ wɛna wahalanaa mpɔ n tɔkɪ nyá təmle taa ké ate cənɛ tɔ pa taa tɔyɔle. ¹⁰ Paa kɔlapəle nteye ɲ hikaa sɪ ɲ lakəna nyá niɲ, la-te na nyá tɔɲ. Mpi tɔ, təmle yaa hɔwɛɛ hɔvɔ yaa nyəm yaa ləməyasəe tɔm fɛɪ atətəle taa tɪmpɪ ɲ puki tɔ.

Ləməyasəe təwaasəle na a təkpiɪsile

¹¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ tasaa sɪ: Ma nawa antulinya taa sɪ pə taya mpɔ pa pəsa sɛwa tɔ pa tike pa təkəna asɛwa tɛtɛ. Anɪ yoolaa taa yoolaa tike u lakɪ akanaa. Pəyele pə taya mpɔ pa kəla ləməyasəe tɔ pa tike pa wɛɛkəna tɔyɔnaya. Pəcɔ pə taya layatɔnaa tike wɛɛkəna liyitee. Pəyele pə taya nyəntaa tike wɛnna nyɔleɲ. Mpi pə tɔɔ tɔ, nyɔsəpəle yaa nyɔleɲ makəna paa wei ké. ¹² Yulɔ ta nyɪ ɪ waatɔ na pə kəlɪ tiina nna puluyɔ ɪsayaɔ puuwa tɔ, yaa sumasɪ nsi pa nyəpa na pə kpa tɔ. Səm hɔka yəlaa ké na pə tutɪyɪ-wɛ ɪsu tiina na sumasɪ sənɛ.

¹³ Ma nawa antulinya taa ké nyəm nəyəsəle na pə la-m piti. ¹⁴ ɪcaliya nakəlɪ kaa wɛnna ka taa yəlaa ta tɔɔ. Ḿpɔ́yú wulav sɔsɔ nəɔɔlɔ ɪ yoonə-ke na ɪ ta-keɣe kɔtaya. ɪlɛna ɪ ɲma kɔlɔɲa sɔsaya taka sɪ ɪ hikina ka taa yəlaa. ¹⁵ Apalɔ ləməyasəe tɔ kɔnyɔntɔ nəɔɔlɔ ɪ ka wɛ ka taa təna, na ye ɪcate nyáma ka pola ɪ kin ɪ ka waasa-wɛ na ɪ ləməyasəe anɪ. Ama ɪ kɔnyɔɲ tɔɔ, ɪlɛ ɪcate tɔ nəɔɔlɔ ɪ ta toosi sɪ ɪ polo na ɪ na-ɪ. ^a ɪlɛ nəɔɔlɔ ta tɔɔsɪ ɪ tɔɔ. ¹⁶ Ḿpɔ́yú ma təma sɪ ləməyasəe kəla teu ke toma. Paa na mpɔ pa nyənəyɪ kɔnyɔntɔ ləməyasəe ke yem ké, nəɔɔlɔ u nukɪ ɪ təm. ¹⁷ Ləməyasəe nyáma kɔyɔyɔtɔtɔ nti yəlaa nukɪ təpamm tɔ tə kəla teu ke hola nna nyɔyɔ tɔ holiyina nyɔɲ fɛɪnaa tɔ. ¹⁸ Ləməyasəe kəla teu ke yooɔ wontu ké. Ama ɪsayaɔ kɔlɔm wakəlɔyənə kɔpantɔ payale.

10

¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ tasaa sɪ teiteɪ ɪsu kacɔsɪ tukuyɔ tulaalɔ taa na pə wakəlɪ-ɪ tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ kɔmɛlɛntɔ picimɔ wakəlɔyɪ ləməyasəe na teu.

^a 9:15 Lɛlaa tɛlɛsəyɪ sɪ apalɔ kɔnyɔntɔ waasa ɪcate

² Ləməyasəe tɔ hɔwɛɛ siyisina i ntɔɔŋ tɔɔ kɛ, i lɛna nyɔɔyɔ fɛi tɔ hɔwɛɛ nɔ́a kɛɛna i mpɔtɔŋ tɔɔ. ³ Ye nyɔɔyɔfɛi tɔ tɔŋ mpaav taa, i ləməyasəe laŋɔyɔ katatəlaya tɔɔ, pə lakɛ kɛ na lɛlaa nyəmi-i sɪ nyɔɔyɔfɛi tɔ. ⁴ Ye nyá sɔsɔ mu-ŋ na páná, taa kisi nyá təmle. Mpi tɔ, tɔpamɔ lakasɪ cɔlɔyɔna yɔlv kɛ kɔpɔntɔyɔ sɔsɔɔv kɛ. ⁵ Isayatu natəlɔyi ma nawa atɛ na tɛ nɔyəsəna isɪ pə liyɪtuɔuu nyɔyɔ tɔ na í pəntɪ pɔlv tɔ. ⁶ Yɔlv kɔmɛlɛŋ hikiyi təmle sɔsɔɔle, i lɛna liyitee tɔ nɔ́a wɛ səkpetɛ taa. ⁷ Ma nawa yomaa caɣa kpaɣanɔŋ na awulumpiya nɔ́a tɔŋ nɔɔhɛ isɪ yomaa.

⁸ Ye wei i hula púyó i hotiyi kɔ taa kɛ, i lɛna tɔm nyasa wei i caatəyi koluŋa tɔ. ⁹ Ye wei i lakɛ təmle kɛ pɛɛ tɔyɔkɛlɛ a kuyɪ-i kɛ, i lɛna taasɪ faɣalv nɔ́a wɛ asola taa. ¹⁰ Ye laalɛ tima na pá ta sala-tɛ, ketulu kɛ pə nukɪ tɔm naalɛ. Ama ləməyasəe yekina na yɔlv waa. ¹¹ Ye tɔm nyasa i tɔ waatv inɪ tɔm tɔ inɪ i tá waa tɔmaa tɔɔv taa kɛlɛ.

Yɔyɔtaya kɛkɛkɛ cɔlvɔy

¹² Yɔlaa caaki ləməyasəe tɔ kuyɔyɔtɔtɔ kɛ. I lɛna nyɔɔyɔfɛi tɔ kuyɔyɔtɔtɔ nɔ́a wakəlɔyi-i. ¹³ Kɔmɛlɔtɔm kɛ i caalɔyɔna, i lɛna í təkəna kpaŋɔyɔ nyəntɔ. ¹⁴ Nyɔɔyɔfɛi tɔ lɔləsəyi kuyɔyɔtɔtɔ kɛ. Yɔlv ta nyɪ mpi pu kɔɔ tɔ. Awe ká kɛɛsɪ-i mpi pu tɛ na pɛ la i sɛm waalɪ tɔ? ¹⁵ Nyɔɔyɔfɛi tɔ kaakəna i təmle kɛ. I tɔ nyəŋ na í polo icatɛ taa.

¹⁶ Ye tɛtɔ wɛna wulav iwaasələ na i waalɪ nyóma təmle ntɛ hiluyɔ tike, tɛtɔ nti tɔ tɔm wɛ waiyɔ kɛ. ¹⁷ Tɛtɔ nti tɔ nu leleŋ tɔyɔlɛ nti tɔ wulav kɛ kasayampu na i waalɪ nyóma tɔki pa tɔyɔnaya kɛ ka waatv sɪ pá hiki toma, pə taya acima tɔ. ¹⁸ Felentú wei i ta paasəna i kutuluyɔ tayanɔyɔ tɔ kɔ hotiyi kɛ, na kaakentu nyəŋkɔ nɔ́a luliyi. ¹⁹ Yɔlv lakɛ tɔyɔnaya kɛ sɪ í tɔyɔ na í nu leleŋ, i lɛna sulɔm nɔ́a hɛɛsɪ laŋlɛ, na liyitee kɛ pa lakəna pə təna. ²⁰ Taa tɔv wulav kɛ nyá lotu taa, pəyɛlɛ taa tɔv liyitee tɔ kɛ nyá naŋ kɔhəntɔyɔ taa. Pə taya pɔlv, kacəka heeliyina tɔm.

11

Məsəməsɔ lapv

¹ Pɛti nyá tɔyɔnaya kɛ lum tɔɔ, kuyaku nakɔlv n ká tɛ na í tayanɪ-kɛyɛ hikuyɔ. ² Ha nyá wɛnaw hɔyɔlvɔy kɛ yɔlaa naatosompɔyɔlaya yaa pələfɛi naanɔwa. Mpi tɔ, n ta nyɪ isayatu nti tu mayana-ŋ antulinya taa tɔ. ³ Paa timpi tɔɔ kɛ tɔyɔ hotinaa, kɔ lontɛ taa tənaya kɔ saaləyi. Ye tɛv i pilaa na ŋmuntɔyɔ susi kɔ nukɪ tɛv kɛ. ⁴ Wei i feŋiyi heelim tɔ u tuuki pɔlv, na wei i lɛ paasəyɔna isəŋmɔntɔ kɛ nyəŋɔyɔ tɔ u kɔŋ pɔlv. ⁵ N kaa pəsɪ na í cəkəna heelim mpaav. Pəyɛlɛ n kaa nyɪ isəna pə ŋmaaki pəyaya kɛ ka tɔɔ lotu taa na ka feesiyi tɔ. Mpu tɔtɔyɔ nn pəsəyi na í cəkəna lɔɔ wei i lakɛ pə təna tɔ i təmle. ⁶ Pə tɔɔ kɛ pə wɛɛ sɪ í tuu nyá kututuɔm kɛ tanan tɛɛ haləna taanaya, taa hɛɛsɪ. Pə taya pɔlv, n ta nyɪ sɪ tanan yaa taanaya kututuɔm ká kələna lapv, yaa pə təna pu wɛɛ tɛv.

⁷ Ilim naakɔyɔ tɔ pə wɛ tɛv kɛ, na isɛ laŋlɛ hɛɛkəna pə nyaalam. ⁸ Ye yɔlv weesuyɔ tayaɔa pɔsɪ pəyale, í sa lɔɔ kɛ sɪ təna sɪ tɔɔ. Ama í tɔɔsɪ kɛ sɪ səkpetɔyɔ kuyɛŋ ká wɛɛ pəyale. Pə təna mpi pə kəŋ tɔ pə cəkənav wɛ katɛ kɛ.

Kɔfalaŋ yɔlaa layatv tasvɔy

⁹ Ifepu nyá, yɔləna nyá ifɛpile kɛ tɔ waatv na í nu tɔ leleŋ, təŋ isəna pə ha-ŋ nyá lotu taa tɔ, na isəna nyá isɛ naaki tɔ. Ama tɔɔsɪ kɛ sɪ lɔɔ ká tɛ na í yaa-ŋ hɔvlɛ kɛ pə təna pə tɔɔ. ¹⁰ Hatələna nyá nyamle kɛ nɔyəsɛɛ, na í cələna nyá tɔnɔyɔ kɛ wɔsasi. Pə taya pɔlv, ifɛpile na tɔ alaafaya wɛ tɛm kɛ.

12

¹ Ama tɔɔsi nyá ŋmalɔ tɔɔ ké nyá ifepile kɔyeeŋ taa, na pácɔ wɛɛ asayee na pusi nsi si taa n ká tɔ si: Weesuyu fɛɛ-m leleŋ tɔ si kɔɔ. ² Na pácɔ ilim, na nyaaləm, na isətu, na isətuɔɔŋasi yu nyá tɔɔ, na pá wɛɛ isu tɛv fɛɛkɔyɔ na isəŋmɔntɔ tayanɔ lapɔ tɔ. ³ Waatu inəxi nyá ŋkpalasi nsi si kentiŋi-ŋ tɔ si sɔvki seluɔ, na nyá nɔɔhɛ toŋ nyəna nna inɔ a sɔgələxi-ŋ tɔ á nuki, na nyá kela nna a ka wɛ isu nanlaa tɔ á pasa holuɔ, na á heesi nanɔyɔ, na nyá isɛ nna a wɛ isu pətɔlee nyənlaa tɔ á wu nav. ⁴ Saa inəxi nyá ŋkpaŋŋ təkəxi, na nyá nɔɔɔ pasa, na kampaav koo feesiŋi-ŋ, na yontunaa tana leleŋ si. ⁵ Na ŋ wu təkpalɛnaa, na mpaav wɛ-ŋ sɔgɔntɔ, na nyá nyɔyɔ hɔlɔmɔ isu tɔyɔ ŋku kɔ hetɔ hɔlɔmaa tɔ. Na nyá nɔɔhɛ mɔli-ŋ yuŋ isu sɔgɔla, na tuusi pee kɔnyulɔyɔ si nyá nɔɔɔ taa. Kɔyakɔ nakɔli ɔlɛna pá pona-ŋ nyá kantəkaya tɔyaya taa na wiilaa náa tɔɔki hapəle tɔɔ. ⁶ Tɔɔsi nyá ŋmalɔ tɔɔ na pácɔ nyá weesuyu ŋku kɔ wɛ isu liŋitee nyəgələyɔ ŋmənaya tɔ kɔ cɛ, yaa kɔ yɔki isu wɔla heɛv yaa lɔm həyaya kɛ hite nɔɔɔ, yaa kɔ cɛ isu pəpəte kululule cɛkɔyɔ na tɔ hoti ləkɔ taa tɔ. ⁷ Na pácɔ nyá tɔnyɔyɔ pəsi tɛtɔ nti paa ŋmana-kɔ tɔ, na nyá feesuyu náa mɔli Isə wei i ka tɔ-kɔ tɔ i kinj.

⁸ Mpɔyɔlɛ ləməyasəe tɔ tɔma si pə tana pə wɛ piti ké na pə cɛkənav wɛ katɛ.

Kɔtakatɔ

⁹ Pə taya ləməyasəe tike kɛ waasɔ tɔ ka wɛna. I seɣɛsa yɔlaa kɛ nyəm tɔm. Pəyele i nuwa atɔwa na í yasɔ a taa na í tayanɔ a payale. ¹⁰ Ləməyasəe tɔ kaasa i tɔxi na í hiki tɔm leleŋ nyəntɔ na í teləsi-tɔxi teitei. Tə ké tɔm tampana nyəntɔ ké. ¹¹ Ləməyasəe tɔ kɔyɔgɔtɔtɔ wɛɛ ké isu kɔrátúyú kɔsɛŋtɔyɔ ŋku pa keetiŋina naaŋ tɔ, na nyəmá wɛna kaləkəŋ nyáma kama tɔ. Tiikilu kɔlɔm inɔ i kamna-yɛ. ^a ¹² Pələ pə paasi ɔlɛ ma pəyalɔ, paasəna si takəlasɔ payale ŋmaav fɛi tənaya, na nyəm pɛɛkɔyɔ katatəlaya kaaki tɔnyɔyɔ ké.

¹³ Seɣɛsɔyɔ kɔnɛ kɔ nyɔyɔ ntɛ si ŋ nyana Isə, na ŋ təkəxi i kɔsəsutɔ. Təmle nte pə tɔ paa yɔlɔ wei si í la tɔgɔle. ¹⁴ Isə ká hɔtɔna yɔlaa kɛ pa kɔlapɔtɔ tana tɔɔ ké, paa kɔŋmɛsətu kɔpantɔ yaa isayatu.

^a 12:11 Tiikilu: Tiikilu inɛyɛ cənɛ, pə pəsəxi na pə wɛɛ Isə yaa Salɔmɔŋ, halɔ lɛlaa ná tɔŋ si Moisi.

YONTU TAA YONTU

Kutubutu

Yontu Taa Yontu taa cəneɣe pa keesəɣi wulaw Salbməŋ na ɪ taŋ pa səɔlvuɣ təm. Səɔlvuɣ ŋku kv wenna ɪsu ŋku ɪsə səɔləna ɪ yəlaa kpekəle tə na ŋku ɪsə yəlaa kpekəle səɔləna ɪsə tə.

ɪsəna pa faɣa Yontu Taa Yontu takəlaya tə:

Kancaalaya yontu, titite 1:1–2:7

Yontu naale nyəntv, titite 2:8–17

Yontu tooso nyəntv, titite 3:1–5:1

Yontu liyiti nyəntv, titite 5:2–6:3

Yontu kakpasɪ nyəntv, titite 6:4–7:11

Yontu naatoso nyəntv, titite 7:12–8:4

Yontu naatosompɣəlaya nyəntv, titite 8:5–14

¹ Salbməŋ yontu taa yontu ntə.

Səɔlvuɣ nyəma faaci

(Peele kvɣɣəɣəntv)

² Wayalı-m wayalı-m,
nyá səɔlvuɣ kəla-m sɔlvəm.

³ Nyá tulaalv səɔsvəŋ ké kvpaŋ ké.
Na nyá hətə náa wɛ ɪsu nɪm səɔsvəŋ nukvɣv tə.
Pə təɔ ké peelee səɔləyɪ-ŋ.

⁴ Təki ma niŋ taa, kpaɣana-m asewa.
Wulaw svsa-m ɪ kutuluŋ taa ké.
Tu wɛɛna laŋhvlómle na tə ŋmaali nyá təɔ.
Tu yələna nyá səɔlvuɣ na pə kəli sɔlvəm.
Pa səɔləyɪ-ŋ tə pa wɛna tampana ké.

⁵ Yosalem peelee me,
pa ma pilaa tə,
ma tewaya ɪsu Ketaa coka,
yaa ɪsu Salbməŋ coka pəəŋ.

⁶ ɪ taa nyana-m sɪ ma kəla piliŋ.
Ilim piisina-m mpv.
Ma taalvnaa mv-m na páána ké,
pa tv-m sɪ ma taŋ leseŋ tuŋ tawa.
ɪle ma ta taŋ ma maɣamaɣa ma nyəntɛ.

⁷ Nyá wei ma ləsaɣa svvwa tə.
Heeli-m timpɪ n tiikiɣi nyá kaləkv tə.
Keesɪ-m timpɪ n ka heesɪ ilim sikvɣv tə.
Ma taa cəɔ yem ké nyá taapalaa kaləkəŋ cəlv.

(Tiikilaa kvɣɣəɣəntv)

⁸ Alaa telaa taa telu nyá.
Ye n ta nyɪ ɪle n təŋ heeŋ kaləkv nəəheɛ.
Tiiki nyá pinasɪ ké tiikilaa coka kiŋ.

(ɪfepu nyəntv)

⁹ Ma kvəsəlaya nyá, nyá teu nəɣəsəna ké ɪsu
pa kpeelevu ɪcipiti wulaw kpaɣanv alvnyəŋ keeke na kacəka tə.

10 Nyá lukpuγutu tewa nyá ηkpaηγapelasí heku kέ.
Na nyá luyu náá səηa teu ke lutv heku taa.

(Túkilaa nyəntv)

11 Tu lu-η wəla ke kacəka wontu
na pá matí tə tə kέ liyitee nyəγətv.

(Peele nyəntv)

12 Wulav na ι cəlv nyəma pa caγaa tə
na ma təv tulaalv səvsvη nyalaa kέ.

13 Ma kuvəlv nyá, n wε-m kέ isu
tulaalv miili ke pa sι ma həla heku.

14 N wε-m kέ isu laalinaa kvpama tuη ke
Aη-Ketii lesev tawa taa.

(Ifepu nyəntv)

15 Ma kuvəlav nyá, ama n tewa yoo!
Nyá isəpee tewa isu alukukunaa.

(Peele nyəntv)

16 Ma kuvəlv nyá, teu nté yaa.
Tá kvhəntvγv nté kateηa nyutv kvlekəlekətv.

17 Tuη kvpaη pilijasi nté ta kutuluyv.

2

1 Ma wε kέ isu Saləη tətəkəle yaaye.
Maγale tətν ihəntav taa hətv.

(Ifepu nyəntv)

2 Isu yaaye wεv səwa heku tə,
ηpúγú ma kuvəlav nyá n wε peela ləlaa taa.

(Peele nyəntv)

3 Isu tvγv kvətəγətv wεv hətvγv tuη taa tə,
ηpúγú ma kuvəlv nyá n wε ifepiya ləlaa taa.

Nyá isotom taa kέ ma nyula caγav.
Nyá pee wε lelev ke ma nəγv taa kέ.

4 Acíma taa kέ n pona-m nyá tε.
Nyá tuuta wei n kpaasa ma nyvγv taa təγəle səlvγv.

5 N cəla-m tvγv ηkv pa yaa sι lesev tə kv pee
kakalasi na má təγv na pé səna-m.

N ha-m tvγv pee na má mvv na pé ha-m toma.
Mpi tə, səlvγv kvətəη kvpa-m kέ.

6 Te ma nyvγv na nyá niη mpətəη.
Kpekəna-m na nyá ntəγəη.

(Ifepu nyəntv)

7 Hai, Yosalem peela me,
ma tuukina naməη na nasəη sι:
I taa paatí tá səlvγv na pé waatv ta tata.

Ifepu kvntε

(Peele nyəntv)

8 I nu ma kuvəlv nəγv.

Ι ημαακəna nteye pəəη na pulasi təə na í kəη.

⁹ Ma kusəəlv nəγəsəna ké isu nasem

yaa kapələηa kufalaya.

Halı unəγəle tá kolunja waalı na í nyənəγəna pətote.

¹⁰ Ι yaaki-m si: Ma kusəəlaya nyá.

Kuli na í kəə.

¹¹ Mpi tə, yoluma təma.

Tev təma, kv su tənaya.

¹² Tawa taa kutəγəη tu hetv ke tetv taa.

Yonkpaama waatv tapayale.

Ihokaya wiiwa tá tetv taa.

¹³ Tuiη wei pa yaa si fikiηaa kancaalaya nyəη təηa luləyυ,

na təyυ ηku pa yaa si lesəη tə kv hetv səsəη nía nyalaa.

Kuli na í kəə, ma kusəəlaya kupaηka.

¹⁴ Ma kupaηka nyáγá kvkpaηəη pəəη taa.

Nyá wei n we ipilisav taa timpri we katə tə.

Həlv-m nyá isəntaa,

yele na má nu nyá nəγə.

Nyá isəntaa tewaya na nyá yəγətaya we lelenj.

(Toto nyəntv)

¹⁵ Ι kra taale wontu səkpetu nti tə wakələyι ta lesəηnaa tə.

Pə tayə pəlv, pa tu hetv.

(Peeəlv nyəntv)

¹⁶ Ma tənna ma luγu tēe kusəəlv.

Na ilé ι tənna má.

Yaayenaa taa ké ι tiikiγι ι kaləkəη.

¹⁷ Ma luγu tēe kusəəlv nyá, tə pulasi təə,

na í kəə isu nasem yaa kapələηa kufalaya,

na pəcə ahoο yu na nikaγa kra.

3

Peeəlv toosiγina ifepu

(Peeəlv nyəntv)

¹ Mpyóγó ma toosa ahoο si

ma kusəəlv nté ma pəeka kato təə.

Na má pəeki, na má pəeki, ma ta na-i.

² Ilena má kuli na má cəə icate.

Na má pəeki-ι nənəəsι tēe,

na haρēe təə, ma ta na-i.

³ Ilena má sulina taηlaa mpa pa cəəki icate tə

na má pəəsι-we si:

I nawa ma kusəəlv na?

⁴ Ma polaa si ma tēeki pa təə de,

ma ná ma kusəəlv nté.

Na má kpipi-ι na má təkι-ι teu na má pona-ι ma too tē.

Na má svəna-ι wei ι lulə-m tə ι naη taa.

⁵ Hai, Yosalem pēelaa mē,

ma tuukina naməη na nasəη.

I taa paati tá səəlvυ na kv waatv ta tata.

(Peele nyəntv)

- 6 Pepe luna wɔlaya tetv taa na pɔ kɔŋ
 ɪsu wontu pee tulaalv nyɔɔsi?
 7 Wulav Salɔmɔŋ amaka kɔŋna.
 Na ɪseɣeli yoolaa taa yoolaa nutoso ke ɪ waali.
 8 Pa tɔna pa kpɛlɛma yoou kɛ.
 Pa paa laɣalɛ ke pa kɔŋkɔmɔŋ taa.
 Na pɔ tanja asola nna a kɔŋ ahoo tɔ.
 9 Lipaŋ taasɪ kɔpaŋsi ke pa saaka
 wulav Salɔmɔŋ amaka ni.
 10 Liyitee nyəɣətv ke pa lupa ɪ kpatəŋ,
 na tɔteesile ke wula.
 Tɔcaɣale ke puvvɔv kuseemuvv kɔpaŋku.
 ɪɛna Yosalem pɛelaa nɔ́a pɔ pɔ taa kɛ
 pɔɔŋ wei pa sɔpɔna sɔɔlvv tɔ.
 11 Siyɔŋ pɛelaa me,
 ɪ lu na ɪ nɔ́a wulav Salɔmɔŋ ntenuɣu
 ŋku ɪ too tema-ɪ ɪ akpɔɣale wule tɔ.
 Kɔ kɛ ɪ laŋhɔlvmlɛ sɔsɔle kuyako kɛ.

4*(ɪfepu nyəntv)*

- 1 Ma kusɔɔlaya nyá,
 ama n tewa, n tewaɣa tɔkpara.
 Nyá ɪsɔpee we nyá tɛkɛntɛ tɛɛ kɛ ɪsu alukuku.
 Nyá nyɔɔsi hɛnta ɪsu pəŋ kalɛku tiiki Kalaati puvvɔ.
 2 Nyá kela hɔlvmaa kɛ ɪsu heeŋ kɔhɔlvmlɔŋ kalɛku
 ŋku kv hɔntv pa kɔwa na kɔ́ luna lɔm tɔnyɔɔle tɔ.
 Paa heu wei na ɪ tompiya, nɔɣɔlv ta laŋ.
 3 Nyá ntompee we ɪsu kponkrontuvv kuseemuvv.
 Nyá lukpuvvutu naaki nyá tɛkɛntɛ tɛɛ
 ɪsu pa faɣa tɔvɔv nakvli kv pɔle kuseemle.
 Na nyá yɔɣɔtaya na leleŋ.
 4 Nyá luvv we kɛ ɪsu Tafiti kutuluvv kɔkɔlvv
 ŋku pa ŋmawa si pa sukɪ yoou wontu tɔ.
 Kɔ taa kɛ pa pusa kpɔlɔŋ iyaya (1000).
 Yoolaa taa yoolaa kpɔlɔŋ kɛ.
 5 Nyá hɔla naale we kɛ ɪsu nasem tompiya naale
 tɔkuvv yaayena hɛkv tɔ.
 6 Maa polo tulaalv miili puvv tɔɔ,
 na tulaalv kɔwɔpɔv pulaya tɔɔ.
 Na pɔcɔ́ pɔ nyaalv na sɔkɔpɔv yá.
 7 Ma kusɔɔlaya nyá, n tewaɣa tɔkpara.
 Nya tiili tá pɔntɪ paa pɔcɔ.
 8 Ma tanjiyaya nyá, kɔɔ.
 Kɔɔ na tɔ́ lu Lipaŋ puvv taa.
 Hatoo Amana, na Senii,
 na Hɛɛmɔŋ pɔ pɔ́ɔŋ nyɔɔŋ taa kɛ n ká nyəni tɛtɛkɔle.
 Tɔɣɔlasɪ lona we tɔnaɣa.
 Na kpoŋ tɔcaɣale.

9 Ma newaya, ma taniya nya, n heesaxi ma lanje ke.
Ye n nyona-m tom kulom pa laki-m teu ke.
Ye ma nawa nya luluy pile kulomtale pa laki-m lelenj.

10 Ma newaya, ma taniya nya,
Nya sooluy we teu ke.
Nya sooluy kala-m sulom tacyacaya.
Nya tulaalv soosuj teewa lempa tona.

11 Ma taniya nya, tuj nim kpenj nya ntompee tao ke.
Nya nsamle tao we isu naalam na tuj nim.
Na nya wontu soosuj naa we isu Lipanj tetu hotuyu hetu.

12 Ma newaya, ma taniya nya.
N we ke isu halam mpi pa lopa kalaa to.
Yaa hite nte ta tao pa sulaa to,
yaa seelv wei i tao pa taalaa to.

13 Nya looj lom niyitiyina tuj taale
nte ta pee we lelenj ke teu to.
Tulaalvnaa kupama tuj nyocki

14 taya waani waani ke,
na pa kpenna kusayalaa kupama.

15 N we ke isu halamnaa seelv
yaa lom kupam loko.
Yaa lom mpi pa lukona Lipanj tontoja tao to.

(Peev nyantu)

16 Iim ntayoj na pa mpatoj heelim i kulv
na pa ma halam tao na pa tulaalvnaa soosuj nyala.
Ma kusoolv nya sov nya halam taa,
na n tayo pa pee lelenj nyona.

5

(Ifepu nyantu)

1 Ma newaya, ma taniya nya.
Ma sukvi ma halam taa na ma caa
ma tulaalv miili na tulaalvnaa lelala.
Maa tayo ma tuj setaya.
Na ma nyoo ma sulom na ma naalam.

(Taapalaa nyantu)

Ma taapalaa me i tayo na i nyoo.
Sooluy i ko-me isu sulom.

Peev tula nanyoj ile, ifepu si n ka su-m le

(Peev nyantu)

2 Ma tookaya yaa, paa na mpv ma na ma ise.
Mpyo ma nuwa ma kusoolv nayo na i laki
kaafala na i tuj si:

(Ifepu nyantu)

Tulv-m, ma newaya, ma kusoolaya.
N we-m teu ke isu alukuku,
nyayale ma kupanka.
Mpi to, ahoov colv kra-m ke na ma nyoo si tao na lom.

(Peele nyəntv)

- ³ Ma tema ma wontu wəχəsuχu.
 Isənaγale maa taγanι-təχι suuu?
 Pəcə ma kəwa ma nəəheε.
 Iε isənaγa maa taγanι-yεγe pilisuχu tətə?
⁴ Mprəγə ma kusəəlv svsə ι nin na pəγote.
 Na ma laŋle taa la tənyau.
⁵ Iena má kvli sι ma tvləχι ma kusəəlv,
 na ma ntantakv na ma mpee təə tulaalv
 taana kampv tətəkəle.
⁶ Mprəγə ma tula ma kusəəlv, Iε ι tema tεεv.
 Ama ι kvγəχətvtv wakəla ma laŋle.
 Iena ma pεεkι-ι ma ta na-ι.
 Na má yaa-ι ι ta cə.
⁷ Mprəγə ma sula taŋlaa mpa pa cəəki icate tə.
 Na pá ma-m na pə kv-m, na pá lεεkι ma tεkεntε.
⁸ Hai, Yosalem pεεlaa mε, ma wiina-mε.
 Ye í sula ma kusəəlv,
 í heeli-ι sι səəlvχv kvtəŋ kra-m.

(Pεεlaa nyəntv)

- ⁹ Hai, alaa taa telu nyá,
 wεγe nyá kusəəlv ná tεεwa,
 na n wiikina-tvγv mpv?

(Peele nyəntv)

- ¹⁰ Ma kusəəlv nyá n sεεwəγa təkpaŋkraŋ.
 Paa n wε yəlaa iyisi naanvwa (10000) taa,
 pa nyəŋι-ŋ kraκpaa ké.
¹¹ Nyá isεntaa tewaγa isu wəla maγamaγa.
 Na nyá nyəəsi náá γawa təpəlopolo isu pááv hetv,
 na sι pila kilikili isu katəkətvγv.
¹² Nyá isəpεe wεε ké isu alukukunaa ke lvm kvkpmim nəχə.
 Na pá γaakι naaləm taa na pá heεsəχι timpι pə təəlna-wε tə.
¹³ Nyá lukpuχutu tewaγa isu tulaalvnaa tvŋ taale.
 Na nyá ntompεe wε isu yaayena
 mpa pa təə tulaalv miili kvpŋ tə.
¹⁴ Nyá nin wε ké isu wəla kukuwεe
 nna a təə pa tv liγitee pεε tə.
 Na nyá tənvχv təə náá wε isu tuu kete kusotile
 nte tə təə pa tv liγitee pεε tə.
¹⁵ Nyá nəəheε wε ké isu liγitee pεε kvhəlvmeε
 akelena mpa pa tapəŋ tεε pa tema wəla tə.
 Na nyá nyənvχv taa wε isu Lipaŋ pəóŋ.
 Nyá nyvχv kvlaa ké isu tvŋ səəəŋ, n feina saala.
¹⁶ Nyá kvγəχətvtv təna na leleŋ ké.
 Na nyá pə təna pə wε teu.
 Yosalem pεεlaa mε,
 ma kusəəlv nté, ma paalv kεle.

6

(Peeḷaa nyəntv)

¹ Alaa taa aɕɛpa nyá,
leye nyá kusəəlv polaa?
Nkuɣu i təŋaa?
Ta na-ŋ tə pɛɛki-i.

(Peeḷo nyəntv)

² Ma kusəəlv n pola nyá taale nte tə taa tulaalv
səəsvŋ nyalaa təɣə sɪ n caaki yaayenaa
na n̄ tiiki nyá kaləkv.
³ Má tənna ma kusəəlv nyá na nyá tənna má tətə.
Yaayenaa taa ké n tiikiyi nyá kaləkv.

Peeḷo weɛtv

(Ifepu nyəntv)

⁴ Ma kusəəlaya nyá,
n tewaya isu Tiisa iɕate.
N we leleŋ isu Yosalem taa ɕayale.
Ama n we səɣəntv isu yoolaa na pa tuutanaa.
⁵ Keeɪ nyá ise anɪ a cəəɕəɣi-m ké.
Nyá nyəəsi hənta isu pəŋ kaləkv tiiki Kalaati puyv.
⁶ Nyá kela həlɔmaa ké isu heeŋ kəhəlɔməŋ kaləkv,
ŋku kv luna lvm tənyəəle,
na paa heu wei na i tompiya tə.
Nəɣəlv ta hələmi.
⁷ Nyá lukpuyutu naaki nyá tekente tɛɛ
ké isu pa faya tɣv nakvli kv pile.
⁸ Wulav pəsəɣi na i weɛna taya alaa ke nutoso.
Na asaɕalaa ke nunaasa, na saɕalaa náá fei kalvɣv.
⁹ Ama nyá tike ke nyá too ləla alvɔpəɣaya na i kəla-ŋ səəlvɣv.
Nyayale ma kɔpaŋka, n we-m teu ké isu alukuku.
Peeḷaa naaki-ŋ na pá yaaki-ŋ laŋhəlvmle tv.
Na taya alaa na asaɕalaa tətə ná saŋi-ŋ.
¹⁰ Alv wei i lukəna mpv na i teeki kəkə isu ilim,
na i tewa isu isətv?
Na i we səɣəntv isu yoolaa na pa tuutanaa?
¹¹ Ma tiiva tvŋ pee taale taa
sɪ ma naaki tətəkəle taa məhoo kvfana.
Na má ná sɪ tvŋ wei pa yaa sɪ lɛsɛŋ tə i hələɣi,
na tvŋ leləŋ tɣvi hetv na.
¹² Ma ta cəkəna, ama ma kvnyulvɣv pəsə-m ké
isu ma yəlaa kasayampiya yoou keɛkənaa.

7

(Alaa na peeḷaa nyəntv)

¹ Sulamii peeḷo nyá, kəə, kəə,
Kəə, na tə nyəni-ŋ.
Pepe təə ké i nyəniɣi Sulamii tv?
I we ké isu kpeka naale paale.

(Ifepu nyəntv)

² Awulumpu pɛɛlɔ nyá,
ama nyá nɔɔhɛ tewa nyá ntaŋkpala taa.
Na nyá tənaya náá wɛ isɩ lutv ntɩ nɩŋ tɛmlɛ tv lupá tɔ.

³ Nyá lotu kulutaa ké.
Tə taa ɩ laŋəɣɩ sɔlɔm sɔɔsɩŋ nyəm.
Pəyele tə ɔaya ké isɩ tɔɣənaya pee huɣule ke yaayenaa həku.

⁴ Nyá həla naale wɛ ké isɩ nasɛm tompiya.

⁵ Nyá luɣu nəɣəsəna isɩ tuuŋ kela akele.
Nyá isəpee wɛ isɩ Həsəpəŋ ɪcɛtɛ nəɣɔ luna.

Na nyá məntɛ náá sɛŋa isɩ Lipaŋ akele,
wei ɩ tɔɔ pa feŋiyina Tamasi həɣɔlvɔ tɔ.

⁶ Nyá nyɔvɔ sɛŋaa ké isɩ Kamɛɛli pɔvɔ
na nyá nyɔɔsi náá wɛ isɩ nyaalvɔ ɳku
pa lii akpaayala tɔ.
Pə təká wulav nəɣɔlv ke nyá nyɔɔsi kpaɩ taa.

⁷ Ma sɔɔlvɔ tv nyá, ama n tewaɣa.

Nyá nyənvɔvɔ taa wɛ teu.

⁸ N sɛŋaa ké isɩ pááv.
Na nyá həla náá wɛ isɩ kpaɩpatukvŋ.

⁹ Ma tv ma taa sɩ ma kpa pááv ɳkv.

Na má setɩ kv tukvŋ.
Nyá həla anɩ a wɛ-m tɔtɔɣɔ isɩ lesɛŋ tukvŋ.

Nyá feesɩŋ wɛ-m sɔɔsɩŋ isɩ tɔvɔ pee.

¹⁰ Nyá kɔvɔɣɔtɔtv wɛ leleŋ ké isɩ sɔlɔm kɔpam.

(Pɛɛlɔ nyəntv)

Pə ké ma kɔsɔɔlv sɔlɔm ké.
Isɩ pə kpeŋyɩ mpa pə kɔwa tɔ pa ntompee tɔɔ tɔ.

¹¹ Ma kɔsɔɔlv tənna-m na ɩ kɔnyulvɔvɔ wɛ ma tɔɔ.

*Ye pa sɔɔla-ŋ pə laŋhɔlvmlɛ**(Pɛɛlɔ nyəntv)*

¹² Ma kɔsɔɔlv nyá, kɔɔ na tɔ lu.

Tu svv aɔalɛ taa ké ahoɔ.

¹³ ɪlɛna tɔ kpa lesɛŋ tuŋ taale ke tanaŋ kɔpaŋku
na tɔ ná sɩ pa tv hətv na tɔ yɛɣɛɛɪɣɩ?

Na tuŋ leləŋ tvwa yaa ɩ ta tv?
Tənaya ma hɩli-ŋ ma sɔɔlvɔ təna.

¹⁴ Tuŋ wei ɩ kɔsəɣɩ apalaa kɔnyuləŋ tɔ ɩ sɔɔsɩŋ kpaɩwa.

Tə wɛna tá nɔnɔɔsi tɛɛ ké tuŋ pee kɔpana.

Paa kɔpənɛɛ paa kɔfana.

Ma kɔsɔɔlv nyá, nyaya ma su-yɛ.

8

¹ Ye ma na-ŋ tu kaawa too kɔlvɔm,
maa wɔɣalɔɣa-ŋ awalɩ kele timpɩ timpɩ ma suliɣi-ŋ tɔ.
ɪlɛ nəɣɔlv taa yɩ-m.

² Maa pona-ŋ na má svvɩ-ŋ ma too tɛ na ɩ sɛɣɛsɩ-m.

Na má yele na ɩ nyɔɔ ma sɔlɔm sɔɔsɩŋ nyəm.

Mpi pə ké ma tɔvɔ pile nyəm tɔ.

³ Te ma nyɔɔɔ na nyá niŋ mpɔtɔŋ,
Kpekɛna-m na nyá ntɔɔŋ.

⁴ Hai, Yosalem pɛɛlaa mɛ, ma tuukina-mɛ.
I taa paati tá sɔɔlɔɔ na pɔ waatu ta tata.

(Pɛɛlaa nyɛntɔ)

⁵ Pɛɛlɔ wei i kɔŋna nté na wɔlaya tetu tɔɔ,
na i nyɔka i kɔsɔɔlɔ tɔɔ?

Sɔɔlɔɔ ton

(Pɛɛlɔ nyɛntɔ)

Tuɔɔ tɛɛ ké ma feesa-ŋ.
Tɔnaya nyá too wei i lɔla-ŋ tɔ i kraɔa nyá haɔɔ.

⁶ Si-m nyá laŋle na nyá ŋkpalɔŋa tɔɔ isu kuyɔsuyɔ.
Mpi tɔ, Sɔɔlɔɔ wɛ ton ké isu sɔm.

Na isɔsɛmle náá wɛ toma isu atɛtɛɛ.
Sɔɔlɔɔ nyɛmá kɛ kɔkɔ nyɛna ké.

Kɔ ké Taaɔa kɔkɔ ké.

⁷ Lum sɔsɔɔm u pɔsɔɔɔ na pɔ teesi kɔ kɔkɔ.

Pɔyele pusi sɔsɔɔnsi kaa li-kɔ.

Ye yɔlɔ cɛla i tɔɔɔa wɛnaw tɔna

si i laɔasɔɔŋa sɔɔlɔɔ, isu pa tuu-i.

(Pɛɛlɔ taalɔnaa)

⁸ Tɔ wɛna nɛwɔɔa alɔnyɔŋka ŋka ka ta luta hɔla tɔ.

Isɔnaya tu la kuyakɔ ŋku

paɔ yɔɔtɔ ká asasaalɛ tɔm tɔ?

⁹ Ye ka tɔka ka ti na ká kisi yeleyɛɛɛ,

tu yɔɔlɔna-kɛ na kacɔka wontu.

Ama ye ka pɔsa isu yɔlaa tɔna nɔnɔɔ,

tu tɔki-kɛ na kɔŋkɔpɛlasɔ ton nyɛnsi.

(Pɛɛlɔ nyɛntɔ)

¹⁰ Ma tɔka ma tɔɔi, ma fɛi yeleyɛɛɛ taa.

Ma hɔla sɔŋaa ké isu akelenaa.

Mpu tɔ, ma kɔsɔɔlɔ nyɛnɔɔɔ-m wei i kɔŋna hɛɛsuyɔ tɔɔɔ.

(Ifɛpu nyɛntɔ)

¹¹ Mɔpɔyú Salɔmɔŋ tɔma si:

Ma wɛna tun wei pa yaa si lɛsɛŋ tɔ i taalɛ

kɛ timpi pa yaa si Paali-Hamɔŋ tɔɔɔ.

Ma yelina-tɛɛɛ taŋlaa,

paɔ wei i kɔŋna-m tɔ kɔlɔlɔm kɛ liyitee nyɛɔtɔ iyaya (1000).

¹² Ma tun taalɛ wɛ ma kiŋ ké.

Salɔmɔŋ nyaa kraɔa liyitee nyɛɔtɔ iyaya (1000).

Lɛsi tɔ taa ké nyɛɔtɔ ŋmɔnɔyɔ (200) na í cɛla taŋlaa.

¹³ Nyá wei n wɛ halɔm taa tɔ,

nyá taɔpalaɔ kema ŋkraŋŋ si pa nukɔ nyá nɔɔɔ.

Iɛ yeɛ na má nu-kɛ.

¹⁴ Ma kɔsɔɔlɔ nyá kraɔa asewa isu nasɛm yaa

karɔlɔŋa kɛ tulaalɔnaa puyɔ taa na í kɔɔ.

ISƆ KUYƆƆTUTU TELESLU

ISAYII TƆM TAKƆLAYA

Kutulɔ

Iseyeli nyɔma kɔpɛntɛŋ na pa wahalanaa tɔm ke Isayii yɔɔtɛyi i takɔlaya kane ka taa. I yɔɔtɛyi tɔtɔyo isɛna Isɔ kɛ sɔsɔ ke piitimnaa tɔw tɔ. Pɛyele Isɔ hɛɛsɛyi Iseyeli nyɔma laŋa. Na i nɔɔsi nsi i suwa si i ka kɔna waasɔɔ na i waasi-we tɔ. Waatu wei Iseyeli nyɔma kɛ te yomle tɔɔw ke Papiloni taa uena pa kakaasaya mɛli Iseyeli taa na pɛ tɔw pa tetu.

Isɛna pa faɣa Isayii takɔlaya tɔ:

Yuta nyɔma na piitimnaa pa weetu, titite 1–39

Iseyeli nyɔma laŋhɛɛsɛle, titite 40–55

Iseyeli nyɔma mɛɔɔw tɔm, titite 56–66

HƆƆLUƆU KANCAALAYA NYƆŊKU

¹ Tɔm nti pɛ kulaa na pɛ hulɔ Amɔti pɛyalɔ Isayii tɔɔɔɔ. Yuta tetu na Yosalem icate pa tɔm kɛ. Yuta awulaa Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi pa pɛɛle taa kɛ i nɔ-ti.

Iseyeli yɔlaa ŋkɔpɛntɛɛlɛŋ

² Isɔtɔnɔɔ, nu. Tetu, ke ŋkɔpɛŋ.

Tacaa yɔɔtɛyi si:

Hali mɛ tɔw piya na mɛ pɛsi-si,

uena si kulɛyi ma tɔw?

³ Nau nyɔmɛ i tu,

na kɔpɛŋa nɔɔ nyi wei i calɛyi-ke tɔ.

Ama Iseyeli nyɔma nɔ tɔ nyi pɔɔ.

Ma yɔlaa mɛ pɛ nuki.

Pɔɔpɔ fei tɔɔŋŋ ke Yuta tetu taa

⁴ Yɔlaa pɛntɔlaa, na asayaa mɛ,

mɛ tɔm we waiyo kɛ.

Piitim nyɔŋ nyɔm na kawalaya piya mɛ,

mɛ tɔm we waiyo kɛ.

Mpi tɔ, i lɔwa Tacaa na i nyɔni

Iseyeli Isɔ Nanɛ tu ke yem, i ha-i siyile.

⁵ Mɛ leyɛ i caa si mɛ tɔw mɛ pɔw?

Pɛpe tɔw kɛ i weɛ na i kama nyɔɔw na ma tɔw kulɔɔw?

Ani mɛ nyɔɔŋ nɔ fetilaa na i tɔki wahala ke mɛ taa.

⁶ Pɛsɔ pɛ kɔpɛw mɛ nyɔɔŋ na pɛ suna mɛ nɔntɔalɛŋ tɔ,

tiili fei hiiu. Pɛ fetila-mɛyɛ na hiŋnaa,

na tɔmate lɔna naaki.

Nɔɔɔɔ ta nyaali-mɛ yaa i tɔ-mɛyɛ nim,

yaa i hɔkɔ mɛ hiŋ.

⁷ Pɛ kpiisa mɛ tetu na kɔkɔ nyɔɔa mɛ acalɛɛ.

Kɔpɛ nyɔma wakɔlɛyi mɛ tetu na i nyɔnɔyi.

Pɛ wakɔlaa kɛ isu

waatu wei nyutu taa nyɔma ka kɔma tɔ.

⁸ Yosalem ke pɛ kaasaa isu cɔkɔle ke kaama taa. Yaa

caḡuy ke tuḡ wei pa yaa si leseḡ tō i taale taa,
na yoolaa tama-i kotaya.

⁹ Ye Tacaa Pə təna pə tu i taa kaasi-meḡe yəlaa ke pəco,
i ka nəḡəsəna ké isu Sətom nyəma.
I ka we isu Kəməo nyəma.

Isə seḡ mpi Isə taa kpaakəna tə

¹⁰ Sətom awulaa me, i nu Tacaa kuyəḡototv.

Kəməo yəlaa mé i ke ḡkraḡḡ na Tacaa kusəsutv.

¹¹ Tacaa pəəsəḡi si: Pepeḡe ma lakəna mə kətasi tuutuuma,
ma haḡa mə iwaaḡ na mə nawee kətasi nsi kəkə
lusaa tə si nim. Ma nyəḡəsa mə latəcenaa
na mə heeḡ na mə pəḡtəlvḡ caləm.

¹² Waatv wei i kəḡ ma kiḡ tə awe heela-me si
i feli ma taḡa təo?

¹³ I yeḡe kawalaya ke mə isətvnaa kufama acima taa,
na kuyəeḡ kuhəesəḡ na mə kotuḡ acima taa.
Maa caaki si má ná isayətv,
na kuyəeḡ səsəḡḡ pə situḡu.

¹⁴ Ma taa kpaakəna mə isətvnaa kufama na mə acima ké.
A wə-m təlası ké, ma kawə a təm.

¹⁵ Waatv wei i tekəḡi-m niḡ tə ma keesəḡi ma isə ké.

Paa i luləsəḡi sələməḡ tə, maa nukı.

Mpi tə, caləm suwa mə niḡ taa ké.

¹⁶ I só lvm na i lá nyəḡḡ təo asilima keeluyv kətaya.
I yeḡe mpi pə feli teu tə, na isayətv lapv.

¹⁷ I kpeḡəmi kupəntv lapv,
na i pəeeki tampana təḡuyv.

I paasəna mpa pa isə pa təkı tə.

I ha sulav ke i tampana.

I seəna əlv leelv təo.

Ye Isəḡeli nyəma kuləḡi Tacaa təo

¹⁸ Mḡyó Tacaa təma si:

I kəo na má na-me tə ciiki.

Ye mə isayətv seəwa isu təəlvḡm,
tu hvlvm isu kayəlv.

Ye tə seəwa isu kpaḡəḡa,
tu hvlvm isu kpaḡkpaḡmvlvm.

¹⁹ Ye i ka tisəḡa na i nuna-m,
i ka təḡa tetv kulvlvm kupam.

²⁰ Ama ye i kisaa na i kuləḡi ma təo,
i ká si yooḡ taa.

Mpi tə, Tacaa yəḡətəna.

Yosalem icəte tayətvuyv

²¹ Isəḡaya pə lapa na Yosalem icəte

kupəntə ḡtə tə pəsi wasəḡkali?

Pəcó yəlaa kupama ka suna tə taa na pá təḡəḡi siḡisuyv.

Ama nəəḡəo yvlvkəlaa wəḡna.

²² Yosalem icəte ka we ké isu liḡitee.

Ama nɔɔnɔ tɔ pɔsa isu pɔɔlasɪ.

Pɔyele tu nɔɔsɔna kɛ isu sɔlɔm kɔpam,
ɪle nɔɔnɔ pɔ pala lɔm.

²³ Tɔ awulaa kɛ tɔɔ kullaa kɛ, na ŋmulaa sɔnlaa.

Pa tɔna pa sɔla kɔhaaŋ kɛ na pɔ pɛkɔyɪ kasɔyaya.

Paa paasɔyɔna alu leelu tɔm,

pɛ́cɔ́ paa haaki sulav ke ɪ tampana.

²⁴ Pɔ tɔɔ kɛ Pɔ tɔna pɔ tu Tacaa wei ɪ kɛ Isɛyeli Isɔ tɔ ɪ tɔma sɪ:

Maa leeti ma kolontunaa, na mɔ wɛɛna tampana.

²⁵ Yosalem ɪcate nyɔ́ maa tu nyɔ́ tɔɔ kɛ niŋ.

Maa tu-ŋ kɔkɔ taa isu pa taɔaɔnyɔ lyitee tɔ

na kɔkɔ nyaya nyɔ́ asilima.

²⁶ Maa mɔŋna nyɔ́ huɔlaa kɔpama isu paa wɛv lɔŋtaa tɔ,

na nyɔ́ layatɔ tasɔlaa isu paa wɛv kancaalaya tɔ.

Pɔle pɔ waali kɛ paa yaa-ŋ ɪcate kɔpante na kɔsiyisile.

²⁷ Ye Siyɔŋ nyɔ́ma layasaa na pɔ tɔŋ mpi pɔ wɛ teu tɔ,

Isɔ kɔ́ ya-wɛ.

²⁸ Ama pu wakɔli asayaa na pɔntɔlaa,

na mpa pa lɔkɪ Tacaa tɔ paa le.

²⁹ Fɛɛle kɔ́ kpa-mɛ na tuŋ wei ɪ luŋyi tɔ.

Tawa wena ɪ fɛɛnɔyɪ tɔ a kɔ́ yele na ɪ tɔɔɔ fɛɛle.

³⁰ Mpi tɔ, ɪ kɔ́ lontili kɛ isu waatu wei

tuŋ ɪ ɪ hatɔ tɔkɔyɔ tɔ.

ɪ ka tɛ́ taasi isu waatu wei

tuŋ ɪ ɪ laŋɔyɪ lɔm tɔ.

³¹ Yɔlv tɔŋ tu kɔ́ pɔsɪ isu nyuliya,

na ɪ tɔma wɛɛ isu mamacɔyɔlasɪ.

Kɔkɔ kɔ́ nyaya ɪ na ɪ tɔma kɛ,

nɔyɔlv kaa teesi-ke.

2

¹ Tacaa heela tɔm ntiyi Amɔti pɔyalɔ Isayii tɔyɔlv. Toosee taa kɛ ɪ heela-ɪ Yuta na Yosalem pa tɔm.

Yɔlaa tɔna kɔ́ wɛɛ Yosalem taa

(Kɔkalɔyɔ 2-4; Miseen 4:1-3)

² Tacaa tɔyaya wɛ pɔyɔ tɔɔ kɛ.

Kuyaku nakɔli pɔyɔ ŋkɔ ku kɔli

na kɔ́ caya pɔɔŋ nyɔɔŋ taa na kɔ tɛɛ pulasi.

Piitimnaa tɔna kɔ́ polo ku tɔɔ.

³ Yɔlaa pɔyale kɔ́ polo na pɔ́ tɔ sɪ: ɪ kɔɔ na tɔ́ kpa Tacaa

pɔyɔ tɔɔ kɛ Yakɔrv Isɔ tɔyaya.

Na ɪ huɔl-tɔyɔ ɪ mpaasɪ na

tɔ́ tɔŋ ɪ ikpate.

Mpi tɔ, Siyɔŋ ɪcate Yosalem taa kɛ Tacaa kiiu na ɪ

tɔm kɔ́ luɔna.

⁴ ɪ ka huɔna piitimnaa na ɪ loli yɔlaa pɔyale. ɪlena pɔ́

lu pa layaleɛ ke akuŋ, na pa ŋmantaasi ke lemsenaa.

Piitim naɔɔli pɔ́ kaa kɔli lempi tɔɔ.

Pɛ́cɔ́ nɔyɔlv kaa tasa yooɔ kɔpɛlɔmɔyɔ.

⁵ Yakɔrv lɔlvɔyɔ nyɔ́ma mɛ ɪ kɔɔ

na tó tó Tacaa nyaaləm taa.

Tacaa kuyaku kvhvhnnav

- 6 Tacaa ləwa i yəlaa Yakəpu ləlvəv nyəma.
Mpi tə, ilim təlule təo nyəma kuləpətu suna pa heku.
Pa laki topotopo isu Filisi nyəma.
Pəyele pá na kra nyəma pa krentəxi nəsə.
7 Wəla na liyitee su pa tetu taa, pa wənav fei tənaya.
Kraγanəη su pa tetu taa, yosu keekənəa fei kaləvə.
8 Tηη kulalaəη su pa tetu taa ké,
pá luηiyi mpi pa lapəna pa niη tə.
9 Pə tisa yəlv ké na pə lumsi-i. Tacaa taa wii-wə.
10 I sūv kəkraməη tēē na í ηmeli tetu tēē.
I hatələna Tacaa səγəntu səsəəntu na i teu səsəəm.
11 Kalampaanu nyəma ká ka nyəəη,
na pə tisi isəcəvtnaa.
Tacaa tike nté səsə ke kuyaku ηkv.
12 Mpi tə, Pə təna pə tv Tacaa su kuyaku nakəli.
Ku taa ké i ká hvnna kalampaanu nyəma,
na isəcəvtnaa, na mpa pa həη pa ti tə na í tisi-wə.
13 I ka wakəli Lipəη na Pasaη pə tηη kəkuləη təna.
14 Na pəəη kəkuləη na pulasi kəkulasi təna.
15 Na ate na isə kutuluη səsəəη təna,
na koloosi səsəəηsi acalēē təna.
16 Na kpuləη səsəəη wei i puki Taasisi tə i təna,
na wontu nti tə təna pa nyiləxi tə.
17 Pu tisi yəlaa kalampaanu ké na pa isəcəv,
Tacaa tike nté səsə ke kuyaku ηkv.
18 Tηη kulalaəη təna ká saali yem.
19 Yəlaa ká sūv kəkraməη tēē, na tetu tēē si,
pá hatələna Tacaa təη səsəəη na i pááná,
ke waatu wei i ká kəə si i nyaasəxi tetu tə.
20 Kuyaku ηkv ku wule yəlaa ká tó pa tηη wei pa lupəna wəla na liyitee nyəγətu
təγə seməη na yuun si í wakəli-i. 21 Kəkraməη lona na i pəγələē taa ké paa sūv na
pá ηmeli Tacaa səγəntu səsəəntu na i teu səsəəm, ke waatu wei i ká kəə na í nyaasi
tetu tə.
22 I taa ha mə təxi yəlv.
Heelim tike ke pə tv i muna tēē.
Mpu tə, i ta ke pəlvəv.

3

Yuta kawulaya wakəlvəv təm

- 1 I naaki mpi Tacaa Pə təna pə tv ká ləsi
Yuta tetu na Yosalem icate pə taa təγələ.
I ká ləsi pə təna mpi pə waasəxi yəlaa ke teu tə.
Pə kraγəv təγənaγa təna na lum təna tə.
2 Akanaa na yoolaa na hvlaa,
na isə kvəγəvətvu teləsəlaa
na nalaa na kəkpatəlaa.
3 Na yoolaa nule na naanəwa nyəvəv nyəma na kəpaγalaa,
na layətv tasəlaa, na mpa pa laki niη təma na caηəm tə,

na toꝑotoꝑo nyǝma sǝsaa.

⁴Tacaa ká kꝑa-wɛɣɛ awaasa ke awulaa,
na piya ηmakǝlǝɣi-wɛ.

⁵Yǝlaa ka muɣuliɣi tǝma.

Ifepiya ká kuli kukꝑatǝlaa tǝ,
na tetelataa náa kuli kuꝑayalaa tǝ.

⁶Hali lɔlɔɣu kulumuɣu tu ká kꝑa i tɛɛtu na í tǝm-i si:

Nyá wɛna toko tǝ, la ta wulav
na η paasǝna samaa yeleyele inɛ.

⁷Ama ílɛ i ká ma kapuka ke kuɣaku ηku si:

Ma ta ke kǝɔle latu.

Pǝyele ma fɛina tǝɣnɔɣa, yaa toko ke ma tɛ.

Mɔu tǝ, í taa kꝑa-m wulav.

⁸Yosalem ɛɛηlǝɣi, Yuta hotaa.

Mɔi tǝ, pa kulǝɣi Tacaa teeli tǝ kɛ

pa yǝɣɔtaɣa na pa kulapǝle taa.

⁹Isǝna pa isɛntaa wɛɛ tǝ,

mɔu pǝ kuɣuna pa tǝm.

Pa laki pa kawalaya kɛ tǝkeeleɛ isɛi sǝtǝm

nyǝma paa ηmesǝɣi. Pa tǝm wɛ waiyo kɛ.

Mɔi tǝ, mɔɛ pa taɣanǝna pa maɣamaɣa pa wakǝlɔɣu.

¹⁰I yǝɣɔti si: Pu ɛaɣana siɣisilu.

Mɔi tǝ, i ká tǝɣɔ i tǝmle kulɔlɔm.

¹¹Ama isayav tǝm ná wɛ waiyo kɛ, pǝ kaa ɛaɣana-i.

Mɔi tǝ, i wɛ mɔraav isayav taa kɛ.

Pu lɛɛti-i i kulapǝle.

¹²Mǝpǝɣó Tacaa tǝma si:

Piya ηmakǝlǝɣǝna ma yǝlaa.

Alaa tǝkǝna kawulaya ke pa tǝ.

Pa nyuɣu nyǝma tolisiɣi-wɛɣɛ

na pá wakǝlǝɣi mɔraav ηku pa tǝηǝɣi tǝ.

Nyɔɣu nyǝma huɔnav

¹³Tacaa kulaa si i kalǝɣǝna i yǝlaa.

I sǝηaa si i huɔkǝna-wɛ.

¹⁴Tacaa yaawa nǝnǝɣɔ ke yǝlaa nyuɣu nyǝma na pa awulaa,

na í tǝ-wɛ si:

Mǝ kuntuna ma tuη wei pa yaa si lɛsɛηnaa tǝ.

I lɛɛka konyǝntunaa nyǝm na i suuli mǝ tɛɛsi.

¹⁵Iɛ pɛpɛ tǝ kɛ í felǝɣi

ma yǝlaa ke nǝǝhɛɛ na í

lakǝna muɔvη ke konyǝntunaa?

Tacaa Pǝ tǝna pǝ tu yǝɣɔtǝna mɔu.

Tacaa kalǝɣǝna Yosalem alaa

¹⁶Mǝpǝɣó Tacaa tǝma si:

Yosalem alaa mɛ í kɛ isɛɛav nyǝma kɛ.

I tǝη na í hǝη luuη.

Mǝ isǝpɛɛ nyǝnɔɣu kuɔsǝɣi konyulǝη.

I tǝη nǝǝhǝle nǝǝhǝle na mǝ nǝǝkꝑalasɛ wiiki.

¹⁷Tacaa ka looli Iɛɣɛli alaa mɛ mǝ nyǝɔη na pá yele-mɛɣɛ

ηκονηκολασι na πῶ tu-meγe fεελε.

¹⁸ Κυακυ ηκυγυ Τααα κά wῶγoσι mῶ kacῶka wontu tῆna. Pῶ kpaγav mῶ naῶkpalasi na puluη wei í suuki nyῶη tῶ, na mῶ kacῶka wontu nti tῶ koottaa ísu ísῶtu kufalv tῶ. ¹⁹ Na ηkpanyapῆlasi, na kpaσι, na tekentῆnaa, ²⁰ na saalasi kotemasi, na naῶhεε taa γῶm, na tampalanaa, na tulaalv kpalῆpῆnaa, na tῆlanaa. ²¹ Na mῶ mpee tῶo kukuwee, na muna tῶo nyῶna, ²² na acima wontu, na kpaῆnaa, na tokonaa sῶsaa mpa pa kentiγi watv tῶ, na saalasi na huluv, ²³ na tokonaa sῶsaa, na toko nyaanaa na nyῶγv saalasi, na luyv tεε nyῶnsi.

²⁴ Tasῶtu sῶη κά lεeti tulaalv lonte, na ηmῆnaya ke tampala lonte. Nkonηkolaγa ke nyῶσι kvhῶkasi lonte, na lýáγa wontu ke acima nyῶntv lonte. I naη fεεle na í taa tokuyv ke kacῶka lonte.

Yosalem alaa leelaa tῶm

²⁵ Layate κά tῶγῶ Yosalem taa apalaa. Yosalem yoolaa taa yoolaa κά si tῶyool. ²⁶ Waatv inῶγi Siyῶη ícate nῶnῶσι κά wii na sí caya lýáγa. Pu kpiisi nῶnῶσι, ílεna sí caya atε.

4

¹ Κυακυ ηκυγυ alaa naatosompῶγῶlaya κά kpi apalv kulῶm na pá tῶm-i si: Yele na tῶ pῆσι nyá alaa na pá yaakῆna-tuyv nyá hῆe na pá keeli tá nyῶη tῶo mpusi. Ye pῶ kaasa tá tῶγῶnaya na tá kvῶγῶlῶtu tu paasῆna tá ti.

Yosalem yῶlaa kakaasaya

² Κυακυ ηkv hoole nte Τααα κά la na tῶ nyῶ tetv taa tῶ, ῆté tu lana íseyeli nyῶma kakaasaya na pa teeli. Tetv kulῶlῶm κά la íseyeli nyῶma kakaasaya sῶsῶntv na pa pῆsvy. ³ Yῶlaa mpa me í kaasaa na í we Yosalem taa tῶ, na mpa me í we Siyῶη taa tῶ, paa yaa-me si ísῶ nyῶma. Mῶ tῆna mῶ hῆla ke Τααα ηmaa í takῶlaya taa si í cáγa Yosalem. ⁴ Τααα κά nyaali Yosalem pεelaa asilima na í heelim. Τααα κά nyaali Yosalem taa calῶm na í heelim mpi pῶ we ísu kῶkῶ tῶ. ⁵ Τααα κά tv ísῶηmῶntv na nyῶσι ke Siyῶη puyv tῶnaya ilim taa, na kv tῶo kvῶtilaa tῆna tῶo. Ahoo í yuwa, ílε í tv kῶkῶ ηka ka muyi tῶ. Τααα teeli κά kentina. ⁶ Kῶkentim κά wεe na pῶ kenti haηaya ke ilim taa, na pῶ kenti tῶtῶγῶ tev na kv heelim ke ahoo taa.

5

Tααα lesēη tuyv

¹ I yele na má má, ma taapalv ke kawῶyaya. Ma taapalv na lesēη tuyv pa kawῶyaya ké.

Ma taapalv ka wena lesēη tuyv ke tetv kvpantv pulaya nakῶli ka tῶo.

² I luka pulaya ηkevε na í lῶsi ka pεe tῆna. Ílεna í sῶ lesēη tuyv kvpaηkv.

I ηmá tῶtaηle kutuluyv na í huli tῶnyaasῶle. I tεelaya si kv lῶli pee kvpana ké.

Ama kule ku ta loli kupana.

³ Mporóyó ma taapalu tóma si:

Tóv, Yuta na Yosalem pə nyóma
í hvo má na ma lesej tóyo tá tóm.

⁴ Ma tema-kuyv pə tənaya larv, má tasa we tótó?

Ma teelayaa si ku loli lesejnaa kupama.

Íe pepe tóó ké ku ta loli pulv kupam.

⁵ Nóónó, maa heeli-meje nti maa lana-ku tó.

Maa kpesi ku kalaa na heej tóyo-ku.

Maa yóki ku kolujá na mpatántaa felí-kuyv nóóhe.

⁶ Maa yelee na nyutu isayatu leeki-ku.

Nóyolv kaa hala-ti yaa í tayani-ku.

Sówa tujá na nyutu isayatu ká nyala.

Ma kaa yelee na tev tasa-kuyv nuv.

⁷ Pə təna pə tv Tacaa taale ntejele Iseyeli yəlaa.

Yuta yəlaa mejele lesej tóyo ŋku í ləsaá tó.

Tampana tənyuv ke í teelayaa.

Íena mu laki isayatu.

Pu wee si í təj siyisuyu.

Íena mu laki kótakəsəm ke paa timpi,

na yəlaa makí kapusi na laŋwakəlle.

*Mpa pa kusəyi Tacaa pááná tó
(Kvkalvov 8–24; 10:1–4)*

⁸ Mpa pa puləyi teesi ke pa tike tó pa tóm we waiyo ké.

Mpa pa puləyi tawa ke pa tike tó pa tóm we waiyo ké.

Pa təj ícate təna, na tetv pásəyi pa nyəntv.

⁹ Pə təna pə tv Tacaa,

yóyotaa ná í tuu ná má nu si:

Teesi nsi si təna su wakəli.

Teesi kupansí sósənsí nsi su wee kpete,

nóyolv kaa caya si taa.

¹⁰ Ye wei í hala lesej tujá kəŋkanasi tooso,

solv m liitilinaa nulee ná naanəwa tike ke í ká hiki.

Wei í tuuwa tóyonaŋa pee ke saaki,

kiloona naanəwa tike ke í ká ku.

¹¹ Mpa pa pəkəyi solvm toj nyəm ke tanəj təhulu,

na mpa pa nyóki-wəyi tapule ná pá kuyi-we tó,

pa tóm we waiyo ké.

¹² Saŋkənaa ná cəməj ná akilimənaa ná həsi

pə haŋna ná solvm kuyv-we.

Ama paa paasəŋəna mpi Tacaa laki tó,

pécó paa cekəŋəna í niŋ təma.

¹³ Pə tóó ke Tacaa yóyotəyi si:

Paa kuu má yəlaa.

Mpi tó, pa ta cekəna pulv.

Pa nyuvv nyóma ká si nyóyosi,

na samaa náá si lukətv.

¹⁴ Isayii si: Pə tóó ké atətəle haá nóyo si tə liki

ícate səsaa ná səkpema.

Pa ná pa acima aŋmaala, paa tii atətəle taa.

15 Πῦ tisi sōsaa na sākrema tēna tēfē.
Kalampaanı nyōma ká ka nyōōh.

16 Πə tēna pə tυ Tacaa ká hvlı ı sōsōontυ
na í su ı luγυ nyəntυ.

Isō Nanh tυ mı ı ká hvlı
ı tēnanh wēeto na í kōna sıγısuγυ.

17 Icate ncaa taa ké heeh ka tákı, ısu nyuto taa.
Pınası nsi pa caləγı teu tō
su preekı tēnaya sı təγonaya.

18 I pōsa pōpōtυ ke ηmısi
na í hōhna kōpəntəh ke mə waalı.
I hōh mə kawalaya ısu naah na keeke tō,
mə tōm wε waiyo ké.

19 I tōh sı:
Tacaa la mpi n caa lapυ təγō lōh na tē ná.
Mε sı: Tə caa tē ná mpi mpi Iseγelı Isō Nanh tυ
sıwı na í təhəγı na í lakı tō.

20 Mpa me í γaa kōpantυ ke ısayatυ,
na ısayatυ ke kōpantυ tō.
I yaakı nyaaləm ke səkretuyυ,
na səkretuyυ ke nyaaləm.
I layasəγı leleh ke nyah,
na nyah ke leleh tō, mə tōm wε waiyo ké.

21 Mpa me í nyənəγı mə təγı ləmayasε
nyōma yaa layatōnaa tō,
mə tōm wε waiyo ké.

22 Mpa me í ké təhkaunaa ke solum tənyōole tō,
mə tōm wε waiyo ké.
Mpa me mə yaa mə təγı akanaa ke solum situγυ taa tō,
mə tōm wε waiyo ké.

23 I haakı tasəkəle tυ ke tampana
ke kōhav tōó ké hvule taa,
na í kv tampana tυ tōm.

24 Pə tōó ké í ká nyaya kəkō ke
lōh ısu kiisi yaa nyuto kōwōlotυ.
I ká tasa mə kila tεε, na í saalı yem.
Mpi tō, í nyōna yem ké Pə tēna pə tυ Tacaa kuseγesətu.
I foota Iseγelı Isō Nanh tυ kuyōγōtυtυ.

Tacaa pááná

25 Pə tōó ké Tacaa pááná kpana ı yēlaa.
I teγeta ηkumle na í má-wε.

Ilena pōōh sele,
na sētaa səγōtı harpee tōó, ısu nyuto.
Paa na mpυ Tacaa pááná ta heε.
Tacaa tōhna ηkumle ke teγetuγυ ké.

26 Tacaa sika tuuta ke piitim pooluh nyəm.
I hula kacuyōlaya na í yaa-wεγε
antulinya tēnaya tōó sı pá kōó.
Mpeγele na pá tōhna kōnte ke lōhloh.

27 Yoolaa mpe pa taa nəγōlv ta ká yaa ı pəntəγı.

Tom ta kaa nəʒɔlv, nəʒɔlv tampa la ta heti,
pécó i ntaŋkpala ŋmənaya ta fiti.

²⁸ Yoolaa sala pa nyəmə kə,
na pa təŋ pama.

Pa kpaɣaŋəŋ aɔwə wə tɔŋ ke isu kəkpaŋəŋ,
na pa yosu keekena aɔwə ke isu kacuculaɣa.

²⁹ Yoolaa mpe pa yosu kakiisasi nəʒəsəna kə
isu tɔʒɔɣa alv nyəŋka wula.

Pa nyusəŋi kə isu tɔʒɔɣa kɔfasɪ.

Pa kraaki pa tɔʒənasɪ, nəʒɔlv fei sɪ i leekəŋi.

³⁰ Kyaku ŋku,

kəkəte səsəle ká kulɪ mə təw isu tenku kəkəte.

I ká nyəŋna tetu həʒɔlvɔv təw,

na í ná səkpɛtɔv na laŋwakəlle.

Musvɔv anaam ká wáasi nyaaləm təw.

6

Isayii sɔvv ke Iso təmle taa

¹ Osiyasi sam pəŋaya ke Isayii má, ma ná Tacaa ke toosee taka taa. Ma na- i kə na í caya i kumte səsəle təw, na i kpaɪ suwa i təyaya. ² Na isətəa taŋlaa napəli, mpa pa wəna keŋ naatoso naatoso tə, pa səŋaa na pá cəŋna Iso. Keŋ naale ka takəna pa isentəw, na naaleɣe pa nəsəhe təw. Uena pá kuləʒəna naale. ³ Mprúyó pa yɔʒɔtaya na pá cəwki təma na nəsɪ səsənsɪ sɪ:

Pə təna pə tu Tacaa kele Naŋŋ tu Naŋŋ tu Naŋŋ tu.

Nya teu suwa tetu təna taa kə.

⁴ Isətəa taŋlaa nəsɪ selaya Iso təyaya kite tɛɛ, na nyəsɪ nyala ka taa. ⁵ Mprúyó Isayii má, ma təma sɪ: Hai, ma təm təma. Mpi tə, ma kuyɔʒɔtɔv fei teu. Ma yəlaa mpa pa heku taa ma wɛɛ tə, pɛle pa kuyɔʒɔtɔv fei teu tətə. Pəyele ma nana ma isəpəle ke Pə təna pə tu Tacaa wulav.

⁶ Ama isətəa taŋlaa mpe pa taa lelv kula hɔntv, na í kəw ma kin. I təkə i niŋ taa kə mamate nte i ləsa kətaya təlɛte təw tə, na kpətəlvɔv. ⁷ Uena í nyətə ma nəʒə na í tə sɪ:

Mamate tokina nyá nəʒə, nyá isayav na nyá kawalaya kpiisaa.

⁸ Ntəna Isayii má, ma nu Tacaa pəsəa sɪ:

Aweɣe ma tili? Awe ká la tá nəʒə təw tɔv?

Uena má cə sɪ: Maɣəlv tili-m.

⁹ Mprúyó i təma-m sɪ:

Polo ŋ heeli Isɛɣɛl yəlaa sɪ,

pa a í nu isəna, í kaa cəkəna.

Pəyele pa a í nyəna isəna í kaa ná.

¹⁰ Ma kv mə ləmayasɛ taa, sɪ í taa cəkəna.

Ma təkə mə ŋkraŋŋ, sɪ í taa nu natəli.

Ma wiisa mə isɛ, sɪ í taa na pɔlv.

Pə taa kəw na í keesəna ma təw na má waa-mɛ.

¹¹ Mprúyó Isayii má, ma pəsəa sɪ:

Tacaa, pəlee kə mpv utɪ pu su tənaya?

Uena í cə-m sɪ:

Waatv wei pu kpiisi acalɛɛ na pə kó yəlaa,

na tɛɛsɪ wɛɛ kpɛtɛ,

na cacakəŋ wɛɛ kpɛtɛ, nəʒɔlv fei tə.

¹² Tacaa má maa læsi tetu yəlaa,
na má pona-weyə pooluŋ,
na pá kaasi-təyi kpete.

¹³ Ye pə kaasa yulu kulum ke naanwa taa,
paa ku ílé tətə.
Ama pu kaasi yəlaa mpe isu pa setuyv tuyv
na pá yele kite na tó neyətəyi tə.
Kite nité tu la akpaale kofate nte tə ké Iso nyənte tə.

7

Təm nti Tacaa yəyətə wulav Ahasi tətə

¹ Wulav Ahasi waatu ke Asilii wulav Lesen, na Iseyeli wulav Peka, Peka inu i
caa keke Lemaliya. Mpyóy pa tii Yosalem icate tətə sɪ pa yookina-te, íle pa ta pəsi.
Wulav Ahasi inu i ka kəna Yotam pəyalv, na i cəsə Osiyasi ka kəna Yuta wulav.

² Mpyóy pa heela Tafiiti ləlvuyv tɔ wulav Ahasi na i təyaya sɪ, Silií yoolaa kəma
na pá siki ífəlayim taa. Tənyaya təm nti tə lapa na wulav na i yəlaa pá sele isu
heelim ciytuyv hətuyv tə.

³ Mpyóy Tacaa təma Isayii má sɪ: Nyá na nyá pəyalv Seyaa-Yasupi í polo na
í ná wulav Ahasi. I we isətəa lule íəv nəyɔ ke cətəlaa taale harəle tətə. ⁴ Heeli-
sɪ caya təpamm. Səyontv í taa kpa-ŋ, yaa nyá apalvto yələna Silií tɔ Lesen, na
Lemaliya pəyalv pa pááná. Pə taya pulv, a wee ké isu tuputusi naale kəkə. ⁵ Ma
nyəmá sɪ Silií nyəma, na Peka na ífəlayim yoolaa caaki pa kuli nyá tətə. Halí pa
təma sɪ: ⁶ Tə kpa Yuta nyəma tətə, na tə nyaasi-we. Tə caali-we na pá təŋ-tv. Tə
kpa Təpeeli pəyalv ké wulav na təŋ. ⁷ Íle Iso Tacaa yəyətəa sɪ:
Təle tə kaa təyɔ.

⁸⁻⁹ Mpi pə tətə tə, Silií icate səsəəle nté Tamasi,
na Lesen keke təna wulav.
Ífəlayim nyəma icate səsəəle nté Samalii,
na Peka keke pəle pa wulav.
Pə kaasa pusi nütəso na kakpasi,
na ífəlayim nyəma saali yem.
Ye mu ta matəna Tacaa, mə saaləyi yem tətəyɔ.

Iso we tá kinj

¹⁰ Mpyóy Tacaa heela Isayii sɪ í teləsi Ahasi sɪ: ¹¹ Sələmi nyá Iso Tacaa mayə
yaasi wei n ká təna nyá taa sɪ ma we nyá waali tə. Paa atətəle taa ké n caa yaa
isətəa ké n caaki.

¹² Tənyəle Ahasi cəwa sɪ: Aai yoo, ma kaa sələmi pulvrv. Ma kaa mayasi Tacaa
sɪ ma naa i waali.

¹³ Mpyúle Isayii cə-i sɪ: Tafiiti ləlvuyv nyəma me, í nu ma təm. Isu í lapv yəlaa
tə, pə ta mayə-meyle na í caa i kpeŋna ma Iso? ¹⁴ Təv, Tacaa ká huli-meyle yaasi
nəyɔlvuyv i mayama. Inəyəle sɪ: I nyəni, pəelə wei i ta nyənta apalv tə, i ká haɣa
həyɔ, na í luli apalvpəyaya. Paa ha-keye hətə sɪ ímaniyeli. Hətə tənə tə yəyətəyi sɪ
Iso we tá kinj. ¹⁵ I təyənaya nté naanim na tui. Haləna í nyi isayətu kisuyv, na í mv
kəpantv. ¹⁶ Ama na pəcə apalv pəyaya ŋke ká nyəŋ isayətu kisuyv, na kəpantv
muyv tə. Awulaa mpa inu pa naale pa svsəyi-meyle watv ke mpv tə, pa yəlaa ká lə
pa tətə. ¹⁷ Ama Tacaa ká kəna nyana nyá yəlaa na nyá ləlvuyv nyəma mə tətə ké
mpusi. Too tə pa ta nata mpusi məyi waatu wei Yuta na Iseyeli pa fayaa tə. Asilii
wulav ká la mpi təyɔle.

Kolontunaa watvuv

18 Kuyaku ηκυυ Tacaa ká yaa kolontunaa na kacuvvlaya.

Paa luna Icipiti pəχə Nili na tenku pa atama taa tetv taa,
na pá kəə, isu kacəsi.

Paa luna Asilii tətə isu tuj səsəku.

19 Pa təna paa kəə na pá caya ləəη wei
i lumaa tə i taa.

Na kukraməη pəχələe taa,
na səwa hətv taa, na hila təna taa.

20 Kuyaku ηκυυ Tacaa ká kənti

Ifəlati pəχə waali hənυυ.

Asilii wulav təm ke pa kəsəyi mpv.

I ká kəə na í looli mə nyəəη,
na mə tənəη təə hntv, na mə tantəη.

21 Kuyaku ηκυυ paa mə təyaya ηka
kaa təə nav alvnyəη,
na pəη ke naale.

22 Ilena pá nyaasəyi pə naaləm ke katatəlaya.

Mpa mpv pu kaasi tetv taa tə,
naanim na tuj ke paa təkí.

23 Kuyaku ηkv tətə,

paa pa səwa ləsəη tuj iyaya (1000) ke taale taa,

na pə liyitee lu nyəətv iyaya (1000),

paa yele-te na nyutu isayatu ləkí.

24 Halı yəlaa ká svv tə taa ké na təəη
na nyəmə na pá yeli.

Nyutu isayatu təna ká suna tetv təna taa.

25 Paa pulasi nsi si təə pa halayana akuyv tə,

nyutu isayatu ká nyaləna,
pə kaa wəe svv.

Haləna pá yeki naaη na
heəη ke pə taa na í təkí.

8*Pa ηmili kolontu waali, pá kuu wontu ke ləη*

1 Mpróy Tacaa təma Isayii ma si: Kpaya kpaata, na í ηmaa i təə ké ηmaatu
kuyasələtv na pá naaki teu si: Pá ηmili kolontu wontu waali, pá kuu wontu

ke ləη. ² Ilena má hvli kpaata tvəyi aseeta nyəma naale mpv ma wəna naani tə.

Mpəχele Kətvlv Wuliya na Yepelekiya pəyalv Sakali. ³ Mpróy ma nyəmə ma alv.

I ké Isə kuyəətv tv təlsvlv ké. I lapa teu ilena í hvli apalv pəyaya, na Tacaa tó si,

má yaa-ke si: Masəe Sakali-Hası-Paasi*fa*. ^a kolontu waali, pá kuu wontu ke

ləη. ⁴ Pə taya pulv təə, mpi si pəyaya ká nyəη yəətv svv si, paapa na nnaa tə, pa

kuu Tamasi na Samalii pa wənav na pá pona Asilii wulav.

Asilii yoolaa watvuv

⁵ Mpróy Tacaa tasa Isayii maya heeluyv tətə si:

⁶ Mpi pə təə yəlaa pane pa kisa Silowee

ləəv hvv mpi pə kpeη təpamm,

^a 8:3 Sakali-Hası-Paasi: Loona kane Həpəla nyəma təm ké. Pə nyovv nté si, pa ηmili

na pá lɔ apalɔtɔ kɛ awulaa Lesɛŋ
na Pɛka pa tɔm taa tɔ.

⁷ Pə tɔɔ kɛ maa kpaasi Asilii wulav na ɪ yoolaa pa ton.
Isu lɛlati pəɣɔ sɔsaya lɔm na ka hola sɔsɔyɔ,
na pə wati kɔtemin tɔ.

⁸ Asilii nyɔma ká wati isu lɔm na í li Yuta nyɔma,
na pə suna pa luyɔ tɛɛ.
Paa waləsi pa kɔtemin kɛ pa tetɔ iwalaɔ tɔɔ.
Isɔ wɛ tá kin.

Yɔlaa tɔma kpa nyɔna

⁹ Piitimnaa mɛ, í kiisi yoou kakiisasi,
sɔɣɔntɔ sɔsɔntɔ tɔŋa-mɛɣɛ.
Mpa mɛ mə wɛ tetɔ poolɔŋ tɔ mu ke ŋkpaŋŋ.
Í tayanɪ mə tɔɣi yoou tɔɔ,
sɔɣɔntɔ tɔŋa-mɛɣɛ.

¹⁰ Í hɔkɔ na í si, pu saali yem kɛ,
pəcɔ paa ntiyi í ká yɔɣɔtɔ, tɔ kaa la.
Mpi tɔ, Isɔ wɛ tá kin.

Pələ kvɔpələ

¹¹ M'pɔyɔ Tacaa kpa Isayii má, na í kpaali-m si má taa
keena yɔlaa mpe pa yaasi. Nti ɪ yɔɣɔtaa tɔɣɔle si:

¹² Í taa nyɔni waali luɔ kɛ mpi
mpe pa nyənɔɣi waali luɔ tɔ.
Í taa nyana mpi pa nyənna tɔ,
sɔɣɔntɔ í taa kpa-mɛ.

¹³ Pə tɔna pə tɔ Tacaa tike kɛ í ká nyɔni katɛ pulɔ,
na í nyana-ɪ na í se-ɪ.

¹⁴ Í kɛ Isɔ tɔsɛɛɛ kɛ.
Ama ɪ ká pəsi tɔtɔɣɔ kvɔkpaɔyɔ
ŋku ku cɔ Yuta nyɔma na lseyɛli nyɔma tɔ.
Kɔlɔm ɪni tɔtɔɣɔle puluyɔ
na katɔka kɛ Yosalem nyɔma.

¹⁵ Pu cɔ pa payale na pá hoti na pə wakəli-wɛ.
Katɔka ká puu-wɛ na pá kpa-wɛ.

Kɔɣɔnaŋ sɔsɔyɔ kisinav

¹⁶ M'pɔyɔ Isayii tɔma si: Ma tɔɣi tɔm tənɛɣɛ pulɔpɔ taa kɛ. Maa kaləsi ma
kɔsɛɣɛsɔtɔ nti ma caaki sɛɣɛsɔyɔ tɔ tɔ tɔ. Ma tɔŋlaa tike kɛ maa heeli-ti. ¹⁷ Tacaa
ha Yakɔpɔ lɔluyɔ nyɔma kɛ siyile kɛ laasaya tɔɔ kɛ. Ilɛ Tacaa kɛ ma tɛɛlɔɣi na ma
tɔɣi-ɪ naani. ¹⁸ Ma na piya mpa Tacaa ha-m tɔɣɔlɔ. Tə wɛ kɛ ɪsu Isɔ kɔhulɔm mpi
pə hólɔɣi lseyɛli taa si Pə tɔna pə tɔ Tacaa wɛ Siyɔŋ puɣɔ taa tɔ.

¹⁹ Ye pa tɔma-mɛ si: Í pɔɔsi mpa pa sɔsɔɣi na pá yaaki atetɔnaa, na pa heeliɣi
cele tɔm tɔ. Pa wɛlɔtɔɣi pa luɔŋ tɛɛ kɛ na pá mɔtɔɣi yem. Ilɛ í cɔ-wɛ si: Pə wɛ
teu si tɔ pɔɔsi sɔtaa kɛ weesin nyɔma tɔm na? Isɔ kɛ tu pɔɔsi yaa sɔtaa? ²⁰ Ilɛ í
ká cɔ-wɛ si: Tacaa tɔm na ɪ sɛɣɛsɔyɔ taa kɛ tu məli. Ye wei ɪ kisa mpɔ pɔntɔ kaa
fɛ tɛɔ.

Səkpɛtɔyɔ taa tɔntɛ

²¹ Paa cɔɔ tetɔ taa kɛ,
na ɪkaale kpa-wɛ na nyɔɣɔsi pu-wɛ,
haləna pá tɔv pa wulav na pa Isɔ.

Πενα pá kpaasi pa ise na isōtaa.

²² Πενα pá tisi-ye na ate,
na pá ná lah wakalle na sækpetuyu
na nəγəsεε səsōna.

Πενα pá pona-weye sækpetuyu anaam taa.

²³ Wei ι we sækpetuyu kune ku taa tō,
ι pəsəyi na í fiti.

Pa lula-tuyu pəyaya

Hatoo ləh taa ulé,
Sapuləh na Nefətali pə həγələh nyəma
ka we fεεle taa ké.

Amə paa te na pa kusι nyōəh.
Pə kpaγau tenku wei ι we ilim təlule tō,
haləna Yaatanι pəγə waali.

Paa na Kalilee timpiwe muɫaa weε tō,
paa kusι nyōəh ke təna.

9

¹ Yəlaa mpa pa təh sækpetuyu taa tō,
pa naaki nyaləməle səsōle.

Mpa pa we ahoο sækpetuyu səsōəhku taa tō
nyaləməle tula pεle pa tō.

² Tacaa laki na pa lahə huluməyi katatəlaya,
na pa aηmaala səsəyi.

Pa lahə hεeki nyá isentaa ké isu kumtu waatu.
Yaa isu pa taluyu mpi mpi pa kuu yoou taa tō.

³ N kəələyi səγəla ke nyá yəlaa tō.

N pələyi kkrátúyó ηku pa makayana pa siyile taa tō.

N pələyi ηmakəllu təpite,
isu n ka lapu Matiyah nyəma waatu tō.

Mpúyú n fitiyi pa ηmakəllaa ke saηa.

⁴ Kəkə ka nyaya yoolaa ntəhkpala wena

a təh í nukι kav kav tō,
na pa tokonaa mpa caləm taanaa tō.

⁵ Mpi tō, pa lula-tuyu pəyaya.

Pə ha-tuyu apalu pəyaya.

Isə cεla-keye pəsuyu.

Ka hēla nte: Layatu tasulu kupaη,

Isə Toη tu, Caa Tam tō nyəh, Hεεsuyu Awulumpu.

⁶ Ka kawulaya toη ká waləyi ké.

Ka kawulaya ká weε hεεsuyu taa.

Káa lεεti Tafiiti lonte taa.

Tampəna təhuyu na siyisuyu tō ké ka toη ká səh.

Tacaa Pə təna pə tu tōwa ι taa ké sι

ι laki pə təna isəntō.

Mpi tō, ι sōla ι yəlaa ké.

Pə kpaγau nəənə tō, haləna pə polo tam.

Tacaa páána
(Kυkaluyu 5:25)

- 7 Μρύχυ Τασαα γαχότα Yakərv yəlaa
 Iseyeli nyóma ke təm na tó təη-we.
 8 Yəlaa təna nu mrv.
 Pə kraχav Ifəlayim nyóma təna na Samalii nyóma tə.
 Ilena pá γαχόtəna kalampaanu si:
 9 Pilikinaa koluηa tima.
 Ama tu ηma-ke na pεε kusaakee.
 Tuη krai nyəη taah pεlaa.
 Tu leeti i lona taa ké tuη toη nyəη taah.
 10 Μρύχυ Τασαα kusa mə kolontunaa Lesəη
 nyóma pááná si pá yoonə-me.
 11 Silii nyóma ntə na ilim tətule təə,
 na Filiisi nyóma na ilim tətule təə.
 Pa haə nəəsı si pa liki Iseyeli nyóma me.
 Paa na mrv tə, Τασαα pááná ta hee,
 i təηna ηkumle ke teyetuyu ké.
 12 Isəna Isə mava i yəlaa təχole.
 Paa na mrv Iseyeli nyóma me
 í ta məli mə Isə kiη.
 I ta keesəna pə təna pə tu Τασαα təə.
 13 Kuyaku kulomuyv taa ké Τασαα
 ká seti nyuyv na suka.
 Τασαα ká wakəli səsaa na səkpema.
 14 Layatu tasəlaa na nyuyv nyóma nté isətəa.
 Isə kuyəχotutu teləsəlaa pəpətənaa nté pə tee.
 15 Mpa pa tiikiyi yəlaa me tə pa tolisiyi-meγε,
 na mpa me mə yeki na pá tiikiyi-me tə, mə leki.
 16 Pə təə ké Τασαα kaa kenti mə ifepiya təə.
 Pəyele i kaa weena mə leela na mə suluwaa pətətəle.
 Mpi tə, í ké asayaa ke mə tənaxa.
 I lakı kawalaxa, na í γαχόtəyi acaalətu təm.
 Paa na mrv tə, Τασαα pááná ta hee,
 i təηna i ηkumle ke teyetuyu ké.
 17 Yəlaa isayatu we ké isı kəkə ηka ka nyaki tə.
 Ka nyaki səwa, ka nyaki hətuyv.
 Ka nyəsı nyaləxi na si kraaki isətəa təlixiiliyi.
 18 Τασαα pə təna pə tu mv pááná,
 a nyaki tətə na yəlaa isı kəkə.
 Nəχəlv u yeki i təχəntəle.
 19 Pa nyasəna ntəχəη təə, pa nyəχəsı ta si,
 pá lina mpətəη təə pa ta hayə.
 Paa wei i təkı i təχəntəle wei i ka sənə-i tə.
 20 Manasee na Ifəlayim nyóma pεle pa kuləxi təma təə.
 Ilena pa naale pá kreñti na pá kulı Yuta nyóma təə.
 Paa na mrv Τασαα pááná ta hee.
 I təηna i ηkumle teyetuyu ké.

10

*Taasa pááná kpaasəlaa
 (Kokaluyv 1-4; 5:8-24)*

¹ Yəlaa mpa me í sukí nti tə ta siyisi,
na í tuxi kiin na pə wakəlayi ləlaa tə,
mə təm we waiyo ké.

² I pəh ma yəlaa konyəntənəaa na acamaa ke tampana.
I ləkəyi alaa leelaa na suluwaa ke pa nyəm.

³ Isənaya í ká la kuyaku kənaasuyu wule?
Waatv wei wakəlvu ka kəə-mə na pooluŋ tə,
Leyə í ká se na í ηmeli?
Leyə í ká su mə wənav?

⁴ Pə ta kaasi kulapuyv, pə wəe si təlası təma
í kələsi-meyə saləkətvnəaa taa ké.
Yaa í hoti na í sí.
Paa na mpv tə, Tacaa pááná ta hēe.
I təhna í ηkumle tēyetyu ké.

Asilii nyəma tēləsa mpəle

⁵ Mprúyú Tacaa yəyətəa si: Kai, Asilii, nyá kəna
ma pááná təpíte. Nyayale ma pááná akalvyv.
N ké ma pááná səsəəna wontuyu ké.

⁶ Nyaya ma kusaa na n hə ma yəlaa ηkpaŋuyv
ke timpi pa kpaasa ma pááná tə.
Má yelina na n kuu pa wontu na n ηmul-ti,
na n fel-weyə nəhēe isu afəla.

⁷ Ama Asilii nyəma naa huyki mpv.
Piitinnəa payale wakəlvu, na pa kuvv tike
ləmaysəe wəna pa taa.

⁸ Na pá təh si: Tá yooŋ nyəəh nyəma ké awulaa ké.

⁹ Mpv tətəyə pə lapa Kaləne na Kaakemisi na Hamati na
Aləpati na Samalii, na Tamasi pa acalēe.

¹⁰ Ma təh ke ma tona niŋ ke kawulası nsi si tuŋ
kəla Yosalem na Samalii pə nyəh ke payale tə.

¹¹ Isəna ma kpiisa Samalii na í tuŋ tə,
mpv tətəyə ma pəsəyi má kpiisi Yosalem na í tuŋ.
Má wəna pə təh.

¹² Waatv wei Tacaa ká tē Siyəh puyv na Yosalem pa ηkpaŋuyv ke həm tə, í
ká paasəna Asilii wulav kalampaanı tv inı. Na isəna í nyəəhxi ləlaa ke yem tə.

¹³ Haləna í təh si:

Ma mayamaya ma təh na ma layatv
ke ma tuusina piitinnəa tetv toosi na má kuu pa wənav.
Na má təyənı awulaa ke pa kumlee təə isu aka.

¹⁴ Isu sumaya seekuyv na ká yele tante na yala na pá kuu tə,
mprúyú ma kuu piitinnəa wənav na pa tetv.

Nəyəlv ta ciyiti keluyv,
yaa í kuli nəyə na í wii puv mayamaya.

¹⁵ Laalē ká pəsi na tē sa tə təyi tə təkəlv niŋ taa?
Yaa kaafənta səyaya ka lana kalampaanı ke kaafənta niŋ taa?
Pə we isu kprátuyú tēyeyina nteyē kv təkəlv,
na akalvyv náá fiyitiyi kv ləyəlv.

¹⁶ Pə təə ké Iso Pə təna pə tv ka yele,
na Asilii yoolaa kuyasəlaa tē taasi.

Uena kəkə kuli pa teeli un i taa na ká mu.

¹⁷ Mpi tɔ, Iseyeli nyóma nyaaləm

ká wɛɛ isu kəkə.

Iseyeli nyóma Nanɲ tu

ká wɛɛ isu kəkə kumumuka.

Kaa nyaɲa sɔwa ke kuyaku kulumɔyɔ.

¹⁸ Na pɛ wakəli hɔtu sɔsɔɔntu

na tuɲ tawa təkpaɔa.

Uena Siliu nyóma pəsi isu mpa kətɔɲ pɛɛnaa tɔ.

¹⁹ Tɔyɔ kulumɔyɔ kulumɔyɔ

ká kaasəna Asilii hɔtɔyɔ taa.

Paa pəyaya səkpəlaya ka pəsəyi na ká kala-i.

Iseyeli nyóma kakaasaya

²⁰ Kuyaku wɛɛ ŋku kɔ taa Iseyeli yəlaa kakaasaya, mpa me í ké Yakəru lulɔyɔ nyóma tɔ. I kaa tasa Asilii nyóma mpa pa ŋmakəlaya-me tɔyɔ naani tɔyɔ. Ama

mə Iso Tacaɔ wei í ké Iseyeli Nanɲ tu tɔyɔ í ká tu naani. ²¹ Mə yəlaa kakaasaya

ká məli. Yakəru nyóma me mə kakaasaya ká məli mə Iso tɔɲ tu tɔ. ²² Iseyeli

nyóma me, paa mə yəlaa samaa wɛɛ isu tɛɲku nɔyɔ kanyəɲa tɔ, mə taa kakaasaya

tike ká mələna Tacaɔ tɔ. Pa tɛma mə wakəlyɔ tɔm ke suw, na pə tu mɔna-mɛyɛ.

²³ Tacaɔ Pə təna pə tu Iso ka wakəli tɛtu tənaya isu i suw tɔ.

I taa nyaana Asilii nyóma

²⁴ M'pɔyɔ Pə təna pə tu Tacaɔ Iso tɔma i yəlaa mpa pa wɛ Siyɔɲ puɲu taa tɔ si:

I taa nyaana Asilii nyóma mpa pa makí-mɛyɛ kpatəɲ tɔ. Pa tɛyɛtiyi akan ke mə

tɔɔ isu Icipiti nyóma lakaya-mɛyɛ hatoo lɔɲ taa tɔ. ²⁵ Mpi tɔ, pəciuu tike ke pə

kaasaa, na ma pááná hee təkpaɔa. Uena á huuna Asilii nyóma na á wakəli-wɛ.

²⁶ Pə təna pə tu Tacaɔ ká kraasi i hika na isɔtaɔ, na I casa-keɲɛ Asilii nyóma isu

i ka lapu Matiyən nyóma ke Olerɪ kəkpaɔmɔyɔ tɔɔ tɔ. I ká kraasi i kpatəɲ na isɔ

ké tɛɲku tɔ. Isu i ka lapu Icipiti nyóma tɔ. ²⁷ Kuyaku ŋkuɔyɔ

i ka kɔɔli mə nyɔyɔ taa ké səɣəla wɛna

Asilii nyóma ka sɔka-me na á nu-me tɔ.

Na í fiti ŋmakəlyɔ mpi pa ŋmakəlaya-me tɔ.

Kolontu kpatəna Yosalem

²⁸ M'pɔyɔ Asilii nyóma lɛɛka

Ayatɪ icatɛ na pá fayana

Mikəlɔɲ nyɛntɛ taa na pá yeɛ pa wontu ke Mikimasi.

²⁹ Uena pá fayana kəkpaɔmɔɲ naalɛ heku na pá tɔ si:

Tə siki Kipeya. Sɔyɔntu pu Lama icatɛ nyóma

na pá seliyi na Sayuli icatɛ Kipeya nyóma seeki.

³⁰ Kalim nyóma me,

í ma kapuśi na Layisa nyóma náá tu ŋkraɲɲ.

Uena Anatəti nyóma náá cɔ,

pa tɔm wɛ kɔnyɔɲ.

³¹ Matəmena nyóma seeki.

Kepim nyóma pɛɛkəyi tɔcɔɔsələ.

³² Kolontunaa ká tasa Norɪ icatɛ ke

səɲyɔ ke kuyaku ŋku,

na pá tɛyɛti Yosalem pulaya Siyɔɲ ke ŋkumle.

³³ Tacaɔ pə təna pə tu ka caati pilinasi na toma.

I ka seti tunj wei i kəla kəlvəy tə
na í pəti atə,
na í tisi wei i tē lələj tə.

³⁴ Paa seti hətə səšəntə na laale.

Lipəj hətəy taa tunj səšənj ka hoti atə.

11

Wulav kəfalv təm

¹ Pəle pə waali ulə pəlija ká heli Sese*fa* kite kəpəntə tə. Akpale ká lu i
ləlvəy lila tə. ^a təy kite.

² Tacaa Feesuyi ká wēē i tə kē.

Ku ha-i ləmayasē na í tiikina i yəlaa.

Na isəna yəlv ka pūli təma kəlapē

na nyəm tə na a lapv.

Nkū kv yekina na yəlv nyi Isə na í wēēna i səyəntə.

³ Tacaa nyamnav nté i ləjhəlvmlē.

I kaa lana təm nti i nu kənu təy təmlē.

⁴ I ká təj siyisuyi na í hūna kənyəntənaa,

na í təj təmpaana na í yəyətəna

tətv taa wahala nyəma.

I kəyəyətəv kē i

ká mana tətə yəlaa isu kəpátəy.

I ká kv asayaa na i nəy taa kəyəyətəv.

⁵ Təmpaana tənyəy na kəpəntə lapv ká pəsi

isu təmpala na í təyəl.

⁶ Taale haya na iwəyaya paa cəy təntəmlē.

Kpəv na pinayə pələy təhəntələ kəlvmtələ.

Pəyaya səkpəlaya ká tiikiyina-wē.

⁷ Nav na taale wontuyi nkū pa ya si wusi tə paa kaa

nyutə tətəyələ, na pa piya náá hənti təntəmlē.

Nyutə kē təyoləy na nav paa təy.

⁸ Pəyaya ahəlv m ka liyili tum púy tə.

Pəyaya səkpəlaya náá səsī ka niñ kē akala púy taa.

⁹ Tacaa puyi nəñ nyəkv təv

nəyəl kaa la i təyəntələ kē isayətv.

Pə taya pəlv, yəlaa ká nyi Isə kē na pə su

tətv isu ləm waasəy tējkū luməñ təv tə.

¹⁰ Kəyaku nkū Sese ləlvəy tv ka səñna isu

antulinya yəlaa tuuta.

Piitimnaa ka kəv si í taa-wēy ləyətə,

na Isə teeli na timpi taa i wēē tə.

Mpa kolontunaa ka kuuwa tə pa məlvəy

¹¹ Kəyaku nkū tətəy Tacaa n ká hūli nyá təñ.

N ká ləsī nyá yəlaa, na n kəna nyá nyəma kakaasaya.

Mpa paa wē Asilii tətə, na Icipiti ntəyəñ tətə,

na Icipiti mpətəñ tətə, na Itiyopii tətə, na Ilam tətə,

na Pəpiloni tətə, na Sili tətə icatē Hamat,

na tətə nti ləm cənaa tə.

^a 11:1 Sese: Sese kē wulav Tafiti caa kē, i ləlvəy kē pa yaakī isu

¹² N ká kpaasi piitimnaa ke tuuta.
N ká kpeyeli Yuta nyóma na Iseyeli nyóma mpa
pə kuuwa na pá yasi tetu təna taa tɔ.

¹³ Waatu inɪ Ifəlayim nyóma iseseemle ká saali.
Pu kpiisi Yuta nyóma kolontunaa.
Yuta nyóma kaa lu Ifəlayim nyóma ke patule.

¹⁴ Paa krenti na pá kra Filiisi nyóma tɔ
ké ilim tətule
pəɔɔ taa. Paa məɔna ilim təlule tɔ,
na pá kuu wɔlaya tetu taa nyóma wontu.
Paa tɔyɔ Itəm na Mowapu pə tetu na
pá ηmakəli Amoni nyóma nyəntu.

¹⁵ Tacaa n ká yeke na Icipiti
ilim təlule tɔ tɛɔɔ ηkpalaya lɔm nyɔɔ.
N ka tɛyɛti kataɔa ke Ifəlati pəyɔ,
na ń faya-keye lɔisi naatosompɔyɔlaya,
na nyá nɔyɔ heelim kəko nyəm.
Haləna yəlaa tɔɔ na pá tesəyi nɔɔhɛɛ.

¹⁶ Uena pə kaasi hapəle ke yəlaa
kakaasaya ηka ka we Asiliu tɔ.
Isu pu kaasuyɔ Iseyeli
nyóma ke pa nyəntɛ ke hatoo ləɔ taa tɔ.
Waatu inəyi pa lukaya Icipiti.

12

Isə samtu yontu

¹ Kuyaku ηkuyɔ í ká sa Tacaa na yontu si:
Hai, Tacaa tɔ sama-η.
Nyá rááná mɔnaa ké. Ama n ku-yeyɛ tá tɔɔ.
Hɛɛsi tá laɔa.

² Isə nyayale tá nyuyɔ yátɔ.
Tu tu-η naani ké.
Səyɔntu kaa kra-tu.
Mpi tɔ, Tacaa nyayale tá tɔɔ, na tɔ saɔɔ-η.
Nyayale tá waasulɔ.

³ Tu lu lɔm na laɔɔlɔmlɛ ke
nyuyɔ yapu seɛlɔ taa.
⁴ Kuyaku ηku ku wule í ká yɔyɔti si:
Í sa Tacaa, ɪ yaa ɪ hətɛ.
Í kraali yəlaa taa ké ɪ tɔma tɔm.
Í tɔɔsi pa təna si Isə hətɛ nté sɔsɔɔɛ.

⁵ Í sa Tacaa na mə yontu.
Mpi tɔ, Tacaa lapa tɔma sɔsɔɔna ké.
Pə weɛ si pá la na antulinɔya təna nyi mpu.
⁶ Siyɔɔ nyóma me í wilitina laɔɔlɔmlɛ.
Mpi tɔ, Iseyeli Isə Naɔɔ tu wei í wɛna tɔ,
ɪ ké sɔsɔ ké.

13

Papiloni tomle

¹ Papiiloni tòm nti Tacaa hulá Amotí pəyaló Isayii ké toosee taka taa təyóló.

² M̄p̄óyú Tacaa yəyətáa sí:

Í kraasí tuuta ké p̄uyú ŋku

ku t̄ə f̄eí p̄ulú t̄ə k̄u t̄ə.

Í t̄ó yoolaa ké úúú.

Í hatí-weyé níŋ sí pá s̄uuna ŋmakəllaa n̄ənȳə.

³ Ma mayamaɣa ma kəmtəȳəna yəlaa mpa

pə t̄u ma níŋ taa t̄ə.

Ma yaawa ma yoolaa taa yoolaa mpa pa yələȳəna

ma s̄əs̄əntu na pá huləyi ma pááná t̄ə.

⁴ Yəlaa kək̄əte nukí p̄əŋ taa,

ísu samaa tuutuuma.

Piitimnaa kawulasí k̄otaa na pa kək̄əte nukí.

Pə t̄əna pə t̄u Tacaa má ma kaləyi

ma yoolaa mpa maa yooná t̄ə.

⁵ Tacaa na mpa í huləȳəna í pááná t̄ə

antulinɣa t̄ənasí ké pa luna hatoo pooluŋ taa,

na pá k̄əw sí pa k̄piisíyí t̄ət̄əna.

⁶ Mə laŋa í wakəli na í wii.

Mpi t̄ə, Tacaa kuyaku k̄reyətáa ké.

Ku kəŋ ké ísu Iso Toma t̄əna t̄u wakələȳu.

⁷ Pə t̄əw ké yəlaa apalot̄u

hoowa na pá p̄əsi acamaa.

⁸ Səȳəntu s̄əs̄əntu p̄u-wé,

na pá m̄əl̄əntəyi pa tí, ísu

l̄ul̄uȳu w̄əs̄así takuȳu alu t̄ə.

Na pá nȳənȳə t̄əma na səȳəntu.

⁹ Tacaa h̄uul̄é kuyaku k̄əŋna nté.

Ku wule ké í ká h̄ulí í pááná s̄əs̄əna,

í kaa w̄eena p̄ət̄ət̄əle.

Kuyaku ŋkuȳu í ka k̄piisi asayaa,

na í p̄əsi t̄ət̄u ké w̄ulaȳa nȳəntu.

¹⁰ Is̄ətl̄ub̄ŋasí na sí loosi t̄əna kaa tasa luu.

Ilím í lu k̄rak̄paa p̄ələ p̄ə sí.

Pəȳele is̄ətv ná kaa h̄ul̄bmí.

¹¹ Maa h̄ə antulinɣa ŋk̄raŋuȳu ké í kawalaȳa t̄əw,

na má h̄ə asayaa ŋk̄raŋŋ ké p̄ələ pa k̄up̄əntəŋ t̄əw.

Maa t̄isi mpa pa h̄əŋ pa tí t̄ə,

na má ȳəki ŋmakəllaa kalampaaní.

¹² Maa yele na yəlaa laŋ t̄ət̄u taa

na p̄ə k̄əli ísu w̄ula k̄up̄əŋ.

Paa laŋ t̄ət̄u taa na p̄ə k̄əli ísu Ofii t̄ət̄u w̄ula.

¹³ Pə t̄əw ké Pə t̄əna pə t̄u

Tacaa pááná s̄əs̄əna kuyaku

wule í ka c̄iȳiti is̄ət̄ənȳu,

na t̄ət̄u náá sele t̄ə kite t̄əw.

¹⁴ Is̄u səȳəntu k̄paakuȳu nam

na í seeki t̄ə,

m̄p̄óyú paa wei í ká se na í m̄əl̄əȳəna

í t̄ət̄u taa.

Is̄u heeŋ laŋuȳu tiikilu na í ya t̄ə,

ἡ πρόγῳ Παπiloni nyóma í ká ya yem yem
na í máləyəna mə yəlaa kīḡ.

¹⁵ Ye pa hika mə taa wei pa cətəti-ı nyómá,
na pá kpa mə taa wei pa kv íle na layate.

¹⁶ Paa tətəli mə piya na pá kuu mə téesı taa wontu
na pá kpi mə alaa na í nyənəyi.

¹⁷ Μρόγῳ Τασαα γəγətaa sı:

Maa yele na Meti nyəma mu-me na páána.

Paa í ha-weye liyitee, yaa wəla, pəle pa kaa nyənna təna.

¹⁸ Paa yaya mə ifepiya ke nyómá, pa kaa cəlw əhulumnaa.

Pəyele pa kaa wəena piya pətətəle.

¹⁹ Παπiloni ka wə kə ısu Kalətee

nyómá kawulası kacəka pəlvəv.

Isə ká wakəli-me, ısu ı ka lapv Sətəm

na Kəməə pə nyəma tə.

²⁰ Pı kpiisi Παπiloni tətə ke tam təw kə,
nəyəlv kaa wəe tə taa.

Paa mpətəntaa maɣamaɣa, pəle pa kaa heli,

pəyele tiikilaa na pa kaləkəḡ pa kaa səḡ təna.

²¹ Ama taale wontu ká leetəna,

na kpiisiḡ naa svvki mə téesı taa,

na taataanaa náá pəsi tənaya pa te.

İlena pəḡtvəlvḡ náá ḡmaaləyi ncaa taa.

²² Sənsəməḡ ká svvna mə ıcate kutuluv kupaḡ taa,

na taale hası ke mə kutuluv wei ı taa

í təkaya na í nyəəki tə.

Pə təma Παπiloni ıcate kəyaku svv kə na kv kpeyetaa.

14

Kolontunaa ka kuuwa mpa tə pa məlvəy

¹ Τασαα ka wii Yakəpv ləlvəv nyómá me mə pətətəle na í tasa İseyeli nyómá
meɣe ləsvəv na í su-meɣe mə maɣamaɣa mə tətə taa. Məvlaa ka səəsı mə təw na
mə na wə ı caya.

² Piitimnaa lelaa ká kpaɣana İseyeli nyómá me na pá məḡna-meɣe mə te. Na
Tacaα tətə təw tənaya məvlaa mpe pa apalaa na pa alaa, paa pəsi İseyeli nyómá me
mə yomaα. ı ka kuu mpa paa kuu me tə, na í kpa saləka ke mpa paa kpa-meɣe
saləka tə, na í ḡmakələyi-wə.

Papiloni wulav tənaya

³ İseyeli nyómá me, Τασαα ka yele na í heəsı mə wahalanaa na mə nəyəsəe nna
yomle toḡ nyəntə tənə tə tu-me tə. Ye pə tala waatu ıni ile, ⁴ ı to Παπiloni wulav
ke yontu sı: A α, ḡmakəllə məla ısəna, nyá tənaya nté yaa?

⁵ Τασαα n yəka ḡmakəllə toḡ na ḡ pəli ı kpatóyḡ.

⁶ İni ı makayaana yəlaa ke kutamsa na páána səəsəna.

ı ḡmakələyi piitimnaa.

Pa to ḡmakəllə ıni ı waalı.

⁷ Tətə təna caya təpamm na heəsəvə.

Yəlaa yooki laḡhəlvmlə yontu.

⁸ Lipaḡ tuḡ səəsəḡ laḡle heəwa na í təḡ sı:

Toə ḡmakəllə hotuyə tə, nəyəlv ta kənta sı ı setəyi-tu.

⁹ Atetæle taa nyóma nu ηmakëllu nyá nyá kónte tòm na pá nyómtæyi-wë.
Atetvnaa sòolu puwa si pá mu-η.
Nyá kónte yelaa na mpa paa ké awulaa ke tetu taa to
pá kulæyi pa kumlee tóo ké nyá tóo.

¹⁰ Na pa tæna pá yóyotæyi si:
Nyá maγamaγa n pæsa icam ke teitei ké isu tá,
na í næγæsæna-tu.

¹¹ Nyá cæmæη ke pa makaya na pá puγulæγæna-η.
Nóonó n mæla atetæle taa.
Nyá kuhæntuγu nté tasætú.
Nyá kutakuvu ke sonsompee.

¹² Tulomaluγu, nyá wei n tee kókó ke tanæη tó,
isænaγa pæ lapa na í hoti atæ pécó nyá kælæna piitimnaa.

¹³ Isu n maγasaγa nyá taa si:
Maa kpa isætaa, maa tæe isætulvηasi tóo.
Maa su ma kpelæγa ke puγu tóo.
Puγu ηku kv tóo ké tuη laki
i kotuγu ke ilim ntæγæη tóo.

¹⁴ Halí n tæηaγa si:
Maa kpa hatoo comcom nøyó taa,
maa tæe isæηmuntú tóo,
maa wëe isu isætaa lóo sósó.

¹⁵ Ama pa tusa-η atetæle taa.
N hota púóγú sósóov taa.

¹⁶ Na pá tæmsæyi mpa pa naaki-η tó,
na pá nyænæyi-η tæpíηη na pá pæssæyi pa ti si:
Yulv wei iní i ciγitaya tetu na í cæssæyi
kawulasí tøyæle?

¹⁷ Iní i pæsaγana antulinya ke wulaya tetu,
na í kpiisiyi acalæe,
na í kisiyi salækatvnaa cεpu na?

¹⁸ Paa piitim mpi pæ wulav tooki.
Paa wei i hænta i tæγaγa taa ké na teeli.

¹⁹ Ama nyá ilæ, pa ló-η ké na í hatælæna nyá pælaav.
Pa ló-η awalí ké.

N wë ké isu wei pa kowa yooú taa tó.

N wë isu sættaa mpa pa pæta
púóγú ηku kv taa wë pæe tó.

N wë isu sætú wei pa felæyi nóohæe tó.

²⁰ Ama nyá kaa polo awulaa lelæa kíη ke pælaav taa.

Mpi tó, n wakæla nyá tetu, na í kv nyá yælaa.
Pa kaa tasa nyá piitim isayam hæte yaav ke paa wulee.

²¹ I tæγanú mæ ti,
í kó wulav iní i piya ke pa caanaa isayavú tóo.
Pá taa tasa kulvγu na pá tæγó tetu,
na pá waasi tó tóo ké acalæe.

²² Múóγú pæ tæna pæ tu Tacaa yóyotæa si: Maa kulí Papiloni nyóma tóo. Maa
kpiisi pa tetu hæte, na pa lulvη tæna na pa piitim. ²³ Maa la tæ taa ké lvcayam, na

má pæsi-təyi kulaaləŋ tetə. Na má hasa-ti təkprələkprəli na saŋ. Pə təna pə tu Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

Nmakəlvv təna su tənaya

²⁴ Mpróyó Pə təna pə tu Tacaa yəɣətəa na í tuu si:

Ye ma təma si mpi pə la pəle pə lakəna.

Má su mpi, pəle pu təɣəna.

²⁵ Maa yəki Asilii nyəma toŋ ke ma tetu taa,

na má feli-weyə nəɣe ke ma pəóŋ taa.

Maa fiti ma yəlaa ke pa ηmakəlvv taa.

Maa kóólí səɣəla wena pa soka-we təɣə pa nyəŋ taa.

²⁶ Mpi ma suwa si maa la tetu təna təɣəle.

Isəna ma suwa si maa tu piitimnaa tənaya niŋ təɣəle.

²⁷ Ye Pə təna pə tu Tacaa í su nti

awe ká yele na tó lá yem?

Yaa ye í kusa ηkumle awe ká kpana í niŋ?

Tacaa kpaaləyi Filiisi nyəma

²⁸ Wulav Ahasi səm pənaya ke Iso kuyəɣətutu teləsulv kaləna Filiisi nyəma si:

²⁹ Filiisi nyəma, mə laŋa í taa holuməna kprátóyó ηku ku

makaya-me tə ku pəlvv təm. Mpi tə, tvm kusəpv

taa ké akala ká lu. Ilena tvm səsə wei í koləyi huntə

tə í lu akala taa.

³⁰ Ama Iseyeli konyəntənaa səsaa ká

təɣə na pə tala-we,

na wahala nyəma náa hēesi na paa nyaŋna pvlv.

Ama maa ku pá na pa ləlvv hooləya nyəma.

Ilena nyəɣəsi na kolontu náa

tēsi kuyv ke mpa pu kaasi tə.

³¹ Koloosi acalēe mē mə laŋa í wakəli na í má kapusi.

Filiisi nyəma kəkpəntəyv təna apəlvv lepa.

Mpi tə, nyəɣəsi kuləna ilim ntəɣəŋ tə.

Səɣəntv paa kulvm fēi yoolaa mpē pa taa.

³² Wentiyi paa cə Filiisi nyəma tillaa?

Paa cə-weyē si: Tacaa mayamaya suna Siyəŋ.

Tənaya í yəlaa konyəntənaa ka

hiki təcəsəle naani nyəntē.

15

Mowapv nyəma təw wula

¹ Mowapv nyəma təw kuyəɣətutu ntə:

Pa yəka Aaa-Mowapv icate

na pá kpiisi-teyē ahoə kulvmē.

Pa yəka Kii-Mowapv icate

na pá kpiisi-te tətəɣə ahoə kulvmē.

² Tipəŋ nyəma kpa təfēnlē si pa wiiki.

Mowapv nyəma tula nəsəsi ke Nəpv puvv taa,

na Matepa icate taa. Pa loola pa nyəŋ na pa tantəŋ.

³ Yəlaa suu ləyayə wontu,

isv fəletənaa taka ke hapēe tə.

Pa lukiyi isəlvv ke kutulvŋ patanaa tə

na nənəəsi tēe.

⁴ Hēsəpəŋ nyəma na Ilale nyəma pa makı kapusi
na Yahası nyəma náá nuıki.
Pə kpeɲna Mowapu yoolaa
na pa apalvto le, na pa huɣutiɣi lotu.

⁵ Ma yaawa sı pá waası Mowapu nyəma.
Pa sewa haləna pá tala Səwaa na Ikəla-Selisiya.
Pa kraaki Luhiti tontonje na wula.
Pa casəyi lanwakəlle kapusi ke Holonayim mpaav taa.

⁶ Nimlim hite ləm nyəəwa.
Nyuto ləm nyəntv wola tə təna.
Pulvpu u tasəyi nyəv.

⁷ Pə təv ké pa kuuki pa nyəm mpi pə kaasa-wē tə,
na pá pukina hatoo tuŋ kacəka waali.

⁸ Mowapu nyəma kapusi nuıki
paa timpiyi pa tetv taa ké.
Haləna pé tala Ikəlayim icate
na Iliim tetv taa ləkə.

⁹ Timəŋ icate pusi ləm wē ké isı caləm.
Pəcə í ká tasa-wēɣe wahala tɣv tətə.
Í ká yele na təɣlaya kuli
Mowapu yəlaa kakaasaya təv.

16

Mowapu nyəma sələməyi Yosalem nyəma sı pá səna-wē

¹ Í ha tetv nyvɣv tə ke ıwaav na í tilina-ı.

Pə luna Sela icate na pé təŋna wulaya tetv taa,
na pé polo Siyəŋ pɣv taa.

² Mowapu alaa kraaki Alənəŋ ləəv kuteŋ təv na pá tiiki,
ısu pa təɣənvɣv sumaya ke ka tante taa tə.

³ Məpəyú Mowapu nyəma sələma Yosalem nyəma sı:
Í tasa-tɣv layatv na í huli-tɣv tá kulapəle.

Í kenti tá təv ké ilim heka taa,
ısu ahoo səkpətvɣv.

Í ŋmesı ta yəlaa mpa pa tə kpulvɣv tə,
í taa kuli tá selaa waali.

⁴ Í mv Mowapu yəlaa ke mə tē.

Í ha-wēɣe timpi paa cəəsi
na wakəllv í taa hiki-wē tə.
Nmakəlvɣv na wakəlvɣv
na tetv yəlaa nəəhe fəlvɣv
ká sı tənaya ke kuyaku nakuli.

⁵ Waatv məyi pa ləlvɣv tə
Tafiti ká wēena kawulaya kumte.
Tu wēe səəəole tam təv nyəntə ke
Isə pəlele təv.

Í ká təŋəyi tampana na sıɣısuɣv na í hovkəna.

Yosalem nyəma kaa pəsi na pá waası Mowapu nyəma

⁶ Məpəyú Yuta nyəma təma sı: Tə nuıwa
pa yəɣətəyi Mowapu nyəma kalampaanı təm.

Pa yəgətəyi tətəgə pa ti həm
 səsəəm təm na pa isəcav təm.
 Na isəna paa sukɪ pa təyi pə cəb tə.
 Pə́c pə yəgətəyi na pə feina hʊwεε.
 7 Pə təw kə Mowapu nyəma huɣutiɣi
 lotu ke pa ti təm na pá
 wiiki ləseɲ kakalasi nsi pa lakaya Kii-Helesɪ tə.
 Pə pu-wεye katatəlaya,
 ɪlena pá mələyi.

8 Həsəpəɲ nyəma tawa wakəlaa.
 Sipəma ləseɲnaa wələyi.
 Mpe pa lulayana solum kɔpam,
 na pə kɔyi piitimnaa awulaa.
 Ləseɲ tawa anɪ a təwaya haləna Yasεε tətɔ.
 Ləseɲnaa piliɲasi ka həlaa kə
 na si tεε tɛɲku kʊsəpu waali.

9 Pə təw kə ma na Yasεε nyəma
 tə wiiki Sipəma ləseɲnaa təw.
 Na ma lukɪyi isələm ke Həsəpəɲ
 na llale pa təw.
 Pa yaya yosu kakiisaya ke mə kəmtənaa təw.

10 Lanɲhuləmle na ayəla tɛma mə tawa taa.
 Pəyele nəgəlv u tasəyi yontu
 yaa aɲmaala ke ləseɲ tɛɲ tawa taa.
 Ləseɲ koollaa u tasəyi pə ləm
 nyaasɔyɔ ke tiɲ taa.

Ma yelaa na lanɲhuləmle kakiisasi su tənaya.

11 Pə təw kə ma lanɲ wakəla hatoo ma taa kə Mowapu, na má seliɣi isu cəmuɣu
 wula.

Na má huɣutiɣi lotu ke
 Kii-Helesɪ pa təw.

12 Mowapu nyəma ká kana pa təfeɛnle ke pote,
 paa wiikina pa tɛɲ. Ama pa kaa waa pulɔ.

13 Nti Tacaa ka yəgəta hatoo ləɲ ke Mowapu təw təgəle. 14 Tacaa yəgətəyi təfoo
 kə pənente si: Pə kaasa pusi tooso kə teitei. ɪlena Mowapu nyəma teeli si. Paa
 na pa paɣale nté tə, yəlaa pəciimaya tike ke pu kaasi-wε, pa kaa nii isəle.

17

Tamasɪ icate nyəma na lseyeli nyəma pa kawulasɪ pasɔyɔ

1 Mprúgú Tacaa yəgəta Tamasɪ icate təm si:
 Pu kəw tə, pa kaa tasa Tamasɪ ke yaav si icate.
 Tu pəsi ncaale huɣule kə.

2 Pa ləwa Alowεε acalεε.
 Kaləkəɲ həntəyi a taa təpamm,
 nəgəlv u nyaasəɣiɪ.

3 Pu kəwɪ ɪfəlayim nyəma kɔpante.
 Pu lεeki Tamasɪ nyəma kawulaya.
 Na mpi pu kaasi Silii nyəma tə
 pə kaa tεε lseyeli nyəma nyəm.
 Nti Pə tənə pə tɔ Tacaa yəgətaa təgəle.

⁴ Kuyaku ηku Iseyeli nyóma kaa wee yuη.
Pəyele paa te taasi.

⁵ Iseyeli ká wee ké isu taale wente pa kuma tó.
Yaa Lefayim tetekəle taa taale nte tə wee kpete tó.

⁶ Pu kaasi Iseyeli yəlaa ke acaləsa ké.

Isu pa kooluyu tɔyɔ ηku
pa yaa sɪ Olifi tó ku pee na pukaya,
na pá kaasi pee naale na tooso ké
comcom nəyɔ taa, na pee liyiti
na kakpasɪ ke piliηasɪ tó tó.
Iseyeli Iso Tacaa má ma yəyətəna mpu.

⁷ Kuyaku ηkuɔy yəlaa ka keesɪ isɛ na Iseyeli Iso Nanη tu wei ɪ ké mə ηmalu tó ɪ tó.
⁸ ɪ kaa tasa tekuyu ke mə niη kulapəm. Paa təlaalenaa, paa pa tɔyɔ Asətati na ilim pə leesɔyɔ.

⁹ Kuyaku ηkuɔy Iseyeli nyóma me í ká lə mə koloosi acaləe. Isu Hifi nyóma na Amolii nyóma ka ləu pa nyəna ke too ləη taa ké saa wei Iseyeli nyóma me í leeka-yɛ tó. Ilena pə kaasi wɔlaya tətɔ tike.

¹⁰ Mpi tó, Iseyeli nyóma me í sɔə mə Iso
wei ɪ yapa-me na í kentiyi mə tó tó.
Haləna í hala tuη kulalaη taale
na í sɔ leseη tuη kraɪ nyəη.

¹¹ Kuyaku ηku í sɔ tuη inɪ tó,
í sika kalaa na í cəəna-ɪ.
Tanəη ηku ku mayamaɣa ke tuη
inɪ ɪ tɛwə na í tu hɛtɔ.
Ama pə tala təyɔv ɪɛ pulɔv fɛɪ.
Wahala inɪ ɪ taka fɛɪna kəəle.

Piitimnaa cɔka pə taa

¹² Pepe tó ké piitimnaa miitiyi,
na pə mətəyi isu tenku.
Piitimnaa cɔka pə taa ké mpu suwe.
Pa kaləyi kəkətɛ isu lum tɔη nyəm.

¹³ Piitimnaa kaləyi kəkətɛ ké isu lum səsəəm.
Iso nyaasəyi-weyɛ na pá hatələyi pooluη.
Isu pɔyɔ heelim krakuɔy nyutu tó.
Yaa isu kacuculaya krakuɔy mɔsɔyɔ tó.

¹⁴ Pu kəə taanaya ɪɛ, səyɔntɔ anaam.
Ilena pá saalɪ yem na pə ta nyaaləta.
Mpa pa ηmuləyi tá nyəm na pá kuuki-wɪ tó,
mpi paa tɛsəna təyɔle.

18

Itiyopii nyóma wakəlyv təm

¹ Hai, Itiyopii tɛtɔ nyá.
Nyá taa wee kpuləη keη nyəη
na í puɪa pusi səsəənsɪ taa.

² Nyá tiliyina tillaa ke tenku tó,
na pá cakɪ səsəncaasi kpuləη taa,
na pá təη lum tó.

Tillaa ləhələh nyóma me,
 í polo tookonaa piitim kin.
 Mpe uní pa tənəh tō fei huntu.
 Yəlaanaa pooluh nyóma nyaŋna-weye.
 Pa ké yoolaa piitim ké.
 Nəyólw u nuki pa nsəmlə.
 Pusi faɣa pa tetu taa ké.

³ Antulinya yəlaa, mə tənə mpa me í we tetu taa tō,
 í paasəna waatu wei pa sikiyi tuuta ke pōəh taa tō.
 Í nu waatu wei pa hóləyi tutuyu tō.

⁴ Pə taɣa pulu, Tacaa yəɣotaa si:
 Ma təcayale ke ma wee na má nyənəyi təpamm.
 Isu ilim nyakuyu səsəm tō pə haŋaɣa,
 yaa isu aŋkəpələe haŋaɣa ke kəmtu waatu.

⁵ Na pəcō pə tala kəmtu ke
 waatu wei leseŋ puwa tō.
 Waatu inəyi leseŋ hetu pəsa pee.
 Pa setəyi piliŋasi na asanti ké.
 Pa setəyi akpaa na hatu nti tu waasəyi tō.

⁶ Ḿpúyú paa lo Itiyopii nyóma
 na pə waasi pōəh
 taa yepelekunaa na taale wontu.
 Yepelékunaa ká təɣo-weye yoluma,
 na taale wontu ke ləhələ.

⁷ Waatu inəyi piitimnaa toh nyəm mpi pə ké tookonaa, na pə tənəh tō fei
 huntu tō pu kəna Tacaa pə tənə pə tu maya kəhaan ke ma təcayale ké Siyəh puɣu
 taa. Yəlaa tənə nyaŋna piitimnaa mpeye, haləna pooluh nyóma. Pusi faɣa pa
 tetu ké.

19

Icipiti nyóma laŋwakəlle səsəde

¹ Tacaa yəɣota ntiyi Icipiti nyóma tō tō.
 Tacaa caɣana nteye isəŋmuntu nti tə toh ləhələh təɣo kpaɣanu, na í polo Icipiti.
 Icipiti tuŋ kəlalaan seliyi na yəlaa apalutu naa le-we.

² Ḿpúyú Tacaa təma si:
 Maa yelee na Icipiti nyóma kuli təma tō.
 Yulu ká kuli í ləhələh tu tō,
 na ləlu kuli í taapalu tō.
 Acaləe ká kuli təma tō,
 na kawulasí ke təma tō.

³ Maa yelee na Icipiti nyóma me mə ləmayasəe le-me,
 na má liyiti mə laɣatu. Ulena í pəsəna mə tuŋ tō na
 í polo mə tɔwaa tə.
 Í ká səsí kəɣənaŋŋ na í pəəsí pee.

⁴ Maa tu Icipiti nyóma ke ŋmakəllu niŋ taa.
 Nmakəllu ká təɣo mə tō ké kawulaya na toh.
 Pə tənə pə tu Tacaa má ma yəɣotəna mpə.

⁵ Nili pəɣo ləm ká nyəə,
 na ká wəh təkpaŋaŋ.

⁶ Nili pəɣo səsaya pusi kəhelasi ləm ká səŋ

na ləəŋ kəhəhəeŋ lum náa nyəə.

Muluyə na səsəncəaasi ká lontili,

⁷ na pəyə atama lum nyutu təna.

Na pé křenna pəyə nəyə haləm təna,

na heelim ma-wi

na pé wəli na pé yeke kpete.

⁸ Tiina kralaa təna, paa kulası nyətaa,

paa puluŋ tulaa, pa laŋa ká wakəli tətəyətəyə,

na pá te nyəəŋ na pá wii təkproo.

⁹ Mpa pa makı kponkponu toŋ nyəntu

na mpa pa luvki tə pəəŋ tə,

pa laŋa ká wakəli.

¹⁰ Pə nu pəəŋ luvlaa.

Pa təna mpa pa təkayana təmle nté tə,

pa apalətu lepa.

¹¹ Sowəŋ ıcaté awulumpiya ke

ləmaysəe feinaa ké.

Icipiti wulav layatu tasəlaa

tasəyi kumeləlayatu ke.

Isənaya mə taa yulu pəsəyi

na í tə Icipiti wulav si:

Maya nyəntu. Pəyele maya ləŋtaa awulaa luvuyə tu?

¹² Icipiti wulav, nyá nyəntaa mpe pa we le?

Pá kuli nti Pə təna pə tu Tacaa mayasaa na

í su Icipiti təə tə na pá huli-ŋ ıle.

¹³ Sowəŋ awulumpiya mə ké kumeləməŋ,

na Mamfi nyəma mə tvsəyi mə ti.

I ké kpeka nyəəŋ nyəma mpa

pa tolişiyi Icipiti təyə.

¹⁴ Tacaa tisa acufu ke mə taa,

na í tolişiyi Icipiti ke ı kulapətu təna taa.

I lakı teitei ké isu solonyəəlv

tutuyu ı tətu taa tə.

¹⁵ Icipiti tu nəyəlv ı kaa pəsi

na í la pulə kəpam.

Paa toŋ tu, yaa konyəntu,

yaa səsə, yaa səkpelu.

Icipiti nyəma ká tēsəna mpi tə

¹⁶ Kuyaku nakvli, Pə təna pə tu Tacaa ká nyaasi Icipiti nyəma me na niŋ tuyv.

Səyəntu ká kra-me na í sele isu alaa. ¹⁷ Yuta tetu ká wəe-meyə səyəntu puluyv.

Paa waatu wei ké pa yəyətə tə təm, í təəsəyi nti Pə təna pə tu Tacaa ka suwa si ı

ka la-me təyə. İlena í seliyi.

¹⁸ Kuyaku nakvli Icipiti acaləe kakpası ká yəyətəyi Hepəla təm. Paa yəyətə na

pá su si: Tə ké Pə təna pə tu Tacaa nyəma. Acaləe anı a taa lentə hətə nté ilim

ıcate.

¹⁹ Kuyaku nakvli í ká ŋma Tacaa ke kətəyə təlate ke Icipiti tetu taa. I ká siki-ı

pəle ke tetu toŋa təə. ²⁰ Nté tu təəsəyənə Icipiti nyəma me si: Pə təna pə tu Tacaa

wə mə te. Na waatu wei Icipiti nyəma ka yaa Tacaa si: Ya-tuyv ta ŋmakəllu niŋ

taa tə. İsə ká tilina-meyə waasvlu na ilé í hətı-me. ²¹ Waatu inəyi Tacaa ká huli ı

təyi Icipiti nyəma me, na mu nyi İsə wəetv na í sēe-ı. I ká ları-ı kətasi na í ha-ı

kuwəəŋ, na í su-í nəəsí na í təkí-sí. ²² Tacaa ká hə Icipiti nyóma me mə ŋkraŋŋ. I ká waa-me na mu mələna í tə. Isə ká muŋi mə kuwələmütə na í waa-me.

²³ Kuyaku nakuli hapəle ká lu Icipiti, na tə puki Asilii. Icipiti nyóma na Asilii nyóma í ká polo təmate, na í krenti na í seeki Tacaa.

²⁴ Kuyaku ŋku Iseyeli nya səsí Asilii na Icipiti pa təə na í la tooso. Tacaa ká kooli tetu tənaya kúpantv ke Iseyeli təə. ²⁵ Pə tənə pə tv Tacaa ká kooli tetunaa me mə tooso ké kúpantv sí: Ma kooliŋi ma yəlaa Icipiti nyóma ke kúpantv. Maa kooli Asilii nyóma mpa ma lapəna ma niŋ təyə kúpantv. Maa kooli Iseyeli nyóma mpa ma ləsaə təyə kúpantv.

20

Isayii təŋ kpete, ntaŋkpala yaa wontu fei í təə

¹ Pənaya ŋkeŋe Asilii wulav Saləkəŋ kusa í yoolaa wulav səsə, na í tii Filiisi icate Asətəti təə na í ləeki-te.

² Waatu un Tacaa ka tēma Amətí pəyalv Isayii ke tōm heeluyv. I heela-í ké sí: Wəyəsí ləyaya wontu, na nyá ntaŋkpala. Ilena í la mpv na pə yele-í kpete.

Asətəti icate ləekuyv waatu ke Tacaa yəyətəa sí: ³ Pə krenta pusi tooso kələ ma təmlə tv Isayii təŋ kpete. Wontu yaa ntaŋkpala fei í təə. Mpv pə hvləŋəna Icipiti na Itiyopii pə nyóma ke mpi pu te na pə mayana-we tə. ⁴ Pə taya pulv, Asilii wulav ká kuu Icipiti na Itiyopii pə ifepiya na pə kəkpatələa ké. Wontu yaa ntaŋkpala kaa weə pa təə. Pu yelee-weŋe kpete ké təyələyəli. Tənaya Icipiti nyóma ká təyə feele. ⁵ Waatu inəŋi mpa pa teeləya Itiyopii nyóma, yaa pa hənaya pa təyí Icipiti nyóma sənəv təə tə, pa apalətv ká yəəli.

⁶ Kuyaku ŋkuyv həyəlvv ŋku ku taa tə wə isəntə tə, ku nyóma ká yəyətí sí: Ta teeləyv teesəna mpi təyəle. Mpeŋe tu huukaya sí tu tv kpuləyv na pá ya-tuyv Asilii nyóma niŋ taa. Leyele tu hikina nyuvv tvtəle ke nənəə?

21

Papiloni hotuyv

¹ Tacaa yəyətə ntiŋi wulaya tetv nti tə wə tenku nəyə tə tə təə tə. Kolontu luna wulaya tetv səyəntv nyəntv taa.

Isu kacuculaya fakuyvna Nəkefi tetv taa tə.

² Pə kula tōm səyəntv nyəntv təə na pə hvl-í-m.

Nmakəlv, ŋmakəli.

Wakəlv, náa wakəli.

Ilam nyóma, í tii pa təə.

Meti nyóma, mu ta icate.

Tacaa ká su tənaya ke konyəməŋ wei

Papiloni twa piitimnaə tə.

³ Pə təə ké ma laŋle wakələyi.

Pə wuki-m ké isv ləlvv

wəsasi takuyv əlvlv tə.

Wəsasi təŋ nyənsi laki na má nyaŋ,

pu saŋ sí má nu.

Ma seliyi, pu saŋ sí má ná.

⁴ Ma laŋle pəsaa, na səyəntv səsəəntv kpa-m.

Ahoo nna maa nyulaa tə a pəsə səyəntv nyəna.

⁵ Pa pəwa atə pəəŋ na pá su təyənaya,

na pá təkí na pá nyəəki.

Tənaɣale pa ɣaɣa kapuka ke kpaɣaa si:
Yoolaa səsaa me, í taɣanɪ mə kəkentɪɲ.

⁶ Ntəna Tacaa heeli-m si: Polo n̄ su taɲɪɔ,
ye i na m̄pi i ɣəɣɔɪ.

⁷ Ye i loosa ɣoou keɛkeɛnaa na kraɣanəɲ həɲ,
ɣaa kraɲasi ɣaa ɣooɣoonaa caɲa.
ɪɛ i paasəna na í ɣəɣɔɪ na pá nyɪ.

⁸ Tənaɣale taɲɪɔ ɣaɣa kapuka isu təɣɔɣa si:
Tacaa ma səɲa ma tətəɲɛ ke ilim na ahoɔ ké,
na má feɲɪɣɪ.

⁹ Pa kəɲna nté na təna təɔ,
na pá caɣa ɣoou keɛkeɛnaa
na kraɣanəɲ həɲ.

Ntəna nəɣɔɔ ma kapuka si:
Papiloni ílé i hotaa, i hotaa.
ɪ tuɲ kɔlalaɲ lɛsəɲ ɣəka
atɛɣe i təna təpɔtɔpɔtɔ.

¹⁰ Ma ɣəlaa m̄pa me pa m̄pa isu məla ke kataya taa tə.
Nti Isɛɣɛɪ Isə Tacaa,
Pə təna pə tɔ heela-m təɣɔɛ,
na máá teləsəɣɪ-me.

Itəm nyáma we təm

¹¹ Tacaa ɣəɣɔta ntiɣi Tuma təɔ tə.

Nəɣɔɔ ɣəɣɔtəna-m na nəɣɔ səsaxa na Seyii tetu taa si:
Taɲɪɔ, waatənaa isənaxa pə kaasa ahoɔ,
pəlee ké a tɛɲ?

¹² ɪɛna taɲɪɔ cə si:

Pu nyaadi ɣáá.

Ama pə ta nyaaləta.

Ye mə luɣu we kucəcəɔtɔ,

ɪɛ í tasa məɔɔɣu ke wulee.

Tetaɲ na Ketaa nyáma selaa

¹³ Tacaa ɣəɣɔta ntiɣi Alapɔ təɔ tə.

Ketaa nyáma me, mə na mə ɣooɣoonaa caasi.
ɪ polo na í sɔv nyuɪtɔ taa ké ahoɔ,
na í ɲməɪ tiikasɪ taa.

¹⁴ Tema nyáma me,

í səɲna lɔm ke selaa m̄pa lukəɔtɔ kuyi tə.

ɪ pona-weɣe təɣənaxa.

¹⁵ Pə taya pɔɔɔ, ɣoou tɔɲ na laɣale tɔɔɔɣu,
na tóɲ pam təɣənəna-we.

¹⁶ Pə taya pɔɔɔ, pə kaasa pənaxa ke teitei, ɪɛna Ketaa nyáma teeli su tənaxa.

¹⁷ ɣəlaa pəciiu tike ke pu kaasi i yoolaa taa yoolaa tətəlaa taa. Nti Tacaa Isɛɣɛɪ Isə
ɣəɣɔtaa təɣɔɛ.

22

Yosalem nyáma kpaalɣu

¹ Tacaa ɣəɣɔta ntiɣi toosee tetəkəɛ təɔ tə.

Yosalem, pepe lapa na nyá ɣəlaa kpaaki ləpɔtɔ təɔ?

² Țate kucukæle, na kækæte nyænte,
na laḡhulǝmle nyænte nyá,
nyá sætaa ta sæna layate,
pa kaa si tæyoole.

³ Nyá yooola nyǝḡ nyǝma tæna sewa,
tǝtǝlaa kpa-weɣe salæka.
Pa kuu nyá yǝlaa tæna na pá kɣenna
mpa paa sewa na pá hatæli tǝ.

⁴ Pǝ tǝw kǝ ma si í yele-m na má wii wahala
wei í maɣana ma yǝlaa tǝ í tǝw.
Í taa maɣasi si í puɣusiyi-m.

⁵ Mpi tǝ, saḡa ke Iso pǝ tæna pǝ tu Tacaa
tisa ta taa kǝ acufu na tǝ kɣisi na pǝ liyiti-tu.
Laḡwakælle wula sǝsǝna nuiki
toosee tetekæle taa.
Kakiisasi kraaki tontona tǝw.

⁶ Pam yooola tǝka tǝḡ na nyǝmá.
Apalaa saɣa yoou keekena taa, kraɣanǝɣ wee.
Kii nyǝma yooola leeki pa kralǝḡ.

⁷ Yosalem, nyá teteka kɣampɣana taa
suwa yoou keekena na pǝ kraɣanǝḡ.
Pa pɣlǝɣi nyá nǝnǝssi si pa yooki.

⁸ Yuta fei kǝkentim tǝtǝ.

Kuyaku ŋku í keesi mǝ ise
na í nyǝnǝɣi yoou wontu.

Nti pa pɣla kutuluɣu ŋku
pa yaa si Lipaḡ hǝtɣu tǝ kv taa tǝ.

⁹ Í nawa Tafiiti Țate kolɣa pǝɣǝle tæna.
Í hǝma lǝm ke pǝ tee lule taa.

¹⁰ Í kala Yosalem teesi.
Í yǝka si taa leiḡsænaa si
pǝ sǝssi kolɣa ke toḡ.

¹¹ Í hula lule ke koloosi naale heku.
Í hǝma lule kɣpǝnte taa lǝm.

Ama í tá keesi mǝ ise
na Iso wei í taɣana wahalanaa mpɣe too lǝḡ,
na í kǝna-me tǝ í tǝw.

¹² Kuyaku ŋkɣu Iso Tacaa,
Pǝ tæna pǝ tu yaa-me si
í wii na í huɣuti lotu na í looli mǝ nyǝḡ,
na í suu læɣa wontu.

¹³ Ama mǝ ile, pǝ pǝsa-meɣe
laḡhulǝmle sǝsǝle kǝ.
Í kuyi naaḡ na heeḡ na í liki nantu
na sǝlǝm na í haki teu.
Halæna í tǝ si: Tǝ tǝɣǝ na tǝ nyǝ tǝ kraɣpaa.
Mpi tǝ, cele tu si.

¹⁴ Mpǝɣú Pǝ tæna pǝ tu
Tacaa yǝɣtæa na má nu si:
Ma yǝɣtǝɣæna tuunav si

pə kaa husi mə isayato təne,
 isu í səpa.
 Nti Pə təna pə tu Iso yəçotaa təçole.

Sepəna təm

¹⁵ Mpróçy Pə təna pə tu Tacaa Iso heela Isayii má sɪ má polo na má ná kawulaya təyaya nyəçy tu Sepəna. Má heeli-ɪ sɪ:

¹⁶ N feina puləçy cəne,
 n nyənəçy nyá təçy we na halɪ
 ń huli nyá təçy pəlaav ke
 isətaa kəkpaɲəçy taa?

¹⁷ N nyənəçy nyá təçy pulə səsəəm ké.
 Ama Tacaa ká kraçya-ŋ na í ləçə-ŋ pooluŋ.

¹⁸ I ká pilimi-ŋ isu pulə kəkulutum ke
 tətɪ kwələtɪ natəli tə taa.
 Tənaçya n ká sɪ na nyá yooɪ keekənnaa kwəpama saali.

Nyá kəna nyá caa təyaya feele.

¹⁹ Maa ləsə-ŋ nyá təmle taa.
 Maa təçəni-ŋ nyá təcayale.

²⁰ Kuyaku ŋkuyɪ maa yaa ma təmle tu
 Hilikiya pəyalə Iliyakim.

²¹ Maa suu-ɪ nyá caɪa, maa ləli-ɪ nyá tampala,
 na má tu nyá pəsuyɪ ke ɪ niŋ taa,
 na í pəsi Yuta na Yosalem nyəma pa caa.

²² Na má cəle-ɪ wulav Tafiiti lələçy nyəma
 kawulaya təyaya nənəçy nyəmle.

I tulaa, nəçəlv u təkəçy.
 Pəçó í təkəa nəçəlv u tuləçy.

²³ Iso ká yelina na í nyəçə toŋ isu nyəmle ke
 lonte naani nyəntə taa, na í pəsi ɪ caa təyaya
 nyəma teeli təkikile.

²⁴ I təyaya nyəma ká nyəkələnə-ɪ ké na pa çyŋ təna. Tiisi səsəənsɪ na tiipee
 ka nyəkələnə-ɪ ké isu kewee na kəpənaa. ²⁵ Mpróçy Pə təna pə tu Tacaa təma sɪ
 kuyaku ŋkuyɪ kançanaya ŋka paa kama lonte naani nyəntə taa tə kaa kpesi. Paa
 ma-ke na ká kpeɪ. Ilena səçəla wena a təna a ka we ka təçə tə á wakəli. Mpi tə,
 Tacaa má ma yəçotəna.

23

Fenisii tətɪ wakəlvɪçy təm

¹ Tacaa yəçotə ntiçy Tiisi tətɪ təçə tə.

Taasisi ɪcate kpuləçy səsəəŋ me í wii.

Mpi tə, ɪcate wakəlaa,
 təyaya fei, təsuvle fei.

Hatoo Kitim tətɪ taa ké təm nti tə luna.

² Sitəŋ paçatəlaa mpa me í we teŋku nəçə tə.

Səçəntɪ í kra-me na pə la-meçy ha.

Mə tillaa təcəçəna teŋku.

³ Mpi pa tuukaçya na pá təŋçy ləm səsəəm tə,

Sitəŋ nyəma kəŋaçana-wi.

Mpe pa təkayana piitimnaa kasəyaya.

⁴ ԲԷԷԼԷ ի կրա Տիտղ լատե.

Մքի տօ, տղքու նա ի հոլա ճօճօռնա սի:

Լոկոցո Կոսասի տա կրպա-մ.

Քօճօ մա տա տու կոկտա.

Քօյեկե մա տա տօտա իֆէքիյա,

մա տա քոսօտա քեւլաա.

⁵ Կաատո քեյ իքիքիտի նյօմա կա նու տօմ նու տօ,

քաա սելինա մքի քու մաչանա Կիւի նյօմա տօ.

⁶ Եղքու ոնչօ նյօմա մե ի քիւ.

Ի տէսի տղքու նա ի քոլօ Կաասիսի.

⁷ Կաչոյօ! Կիւի կօկօ?

Լատե ինէ տօ կեւլաա կէ.

Կօկաա կա սուքա տօ տաա կէ հատօ կոյ կէ.

Նէ տօ իմակօկաչանա տետո քոօկոյ նյօնտօ.

⁸ Կիւի տալաչա աւուլաա նտենի կէ.

Կօ տաատօկաա կա քե կէ լսու աւուլոմքիյա.

Քա նյօնօնչի-քեչե կօկաա մքա քա նյօնչի

կօկա կօկոցո կե առտուկնյա տաա տօ.

Աքե քակօկա լատե նտեչե մքո?

⁹ Քօ տօնա քօ տո Կաաա տօնա իմքոցօ ի տաա սի

ի քակօկչի լսօճաւտոնաա մքա քա սօկա տեւի տօ.

Նա ի տիսի մքա կօկաա տչօնա տօ.

¹⁰ Կիւի նյօմա մե ի հալա մօ տետօ.

Մքի տօ, կքուկոյ ճօճօնչի քեյ ի տղ

տղքու ճօճօ տաա տօ ի ֆէլ տօտօ.

¹¹ Կաաա նյաասա տղքու.

Ի սելիսա կաւուլասի նա ի տօ սի:

Քա քակօ կառաաղ կօկօսի աճալե.

¹² Ի տօմա սի: Տիտղ քե կէ լսու քեւկօ

քեյ քա կքիքա նա քա քակօկա տօ. Նյա աճիմա տօմա.

Քոլօ Տիքիլի տետո նու կօմ ճօնաա տօ.

Ամա ն կաա հեքսի տօնաչա.

¹³ Նյօննա Քաքիլօնի տետո նյօմա, քա ֆէլ տօտօ.

Ասիլի նյօմա իմա տօ տաա կէ կօկօկա կտտուկոյ ճօճօնչի.

Քա կօնա-տի, նա քա կօկա տօ կաւուլաչա տէքսի

նա տօ քօսի նճալե.

Կաալե քոնտու տչօ քա տետօ.

¹⁴ Կքուկոյ ճօճօնչի ի քիւ.

Մքի տօ, քա քակօկա մօ տօճօճօկօ.

¹⁵ Կլենա քա սօ քիւի տօ կէ քիւսի նտօսօ նա նաանօքա, լսու կուլոյ կաւուլաչա քիւսի.

Քօլե քօ քաակի կէ քաա կարի-ի լսու քա կեքսոցո կոնտու տաա կէ քաաքակալի տօմ տօ սի:

¹⁶ Կաաքակալի, նյա քեյ քա սօ նյա տօտօ.

Կքաչա նյա ճօմօնչի.

Մակի-կո նա ի ճօկալի լատե.

Կօօկի կոնտու նա ի կեւլոյ-տի.

Կօկաա ի տօսի նյա տօմ.

¹⁷ Քիւսի նտօսօ նա նաանօքա տէքի, կլենա Կաաա կեյե նա Կիւի նյօմա կա քաաքակօկօ նա առտուկնյա աւուլաա տօնա, նա քա հիքիչի քօ կիւիտե.

¹⁸ Ամա քա կօհիքիմ նա քա կաաչօչաչա տօնա, կա քօսի Կաաա նյօմ կէ. Քա կաա կաա-քեչե կօկօկօ, կաա քա սի-քե նա ա մքաա. Ամա Լսօ կօչաչա նյօմա կա կօչօնա-քե նա քա հաչա. Քաա սունա-քեչե կոնտու կքաքաքաքոնտօ.

24

Tetu tæna wakælaa

- 1 I nyæni, Tacaa ká wakæhì tetu.
I ká pæsi-tæyi wulaga nyæntu.
I ká pæsi-tæyi krentælasì na í wakæhì tæ yælaa.
- 2 Wahala kolum ká maɣanna kætulv na yælaa.
Na caa na i yom, na toto na i yom.
Na pæetælv na wei i yakì tæ.
Na kæntælv na wei pa kæntæyi tæ.
Na kæmle tv na wei pa fælæyi tæ.
- 3 Pu kpiisi tetu ké tækpataa,
na pæ kuu tæ wontu tæna tækpælækpæhì.
Mpi Tacaa suwa tæyæle.
- 4 Tetu we læyaga taa, na té pæsi ncaale.
Antulinya ná hotaa, na í pæsi ncaale.
Isætænuyv na tetu pæ wakælaa.
- 5 Yælaa mpa pa we tetu taa tæ pa wakæla-ti.
Mpi tæ, pa yæka kiinj, pa wakæla kusæsutv.
Pa yæka tam tæw nøyv pæelvyv.
- 6 Pæ tæw ké Isø tæjsa tetu ke mpusi
na pæ tæyæ-ti.
Tæ yælaa isayatu mælæyi pa nyæw taa.
Pæ kpiisa-we na pæ kaasi-weye pæcò tike.
- 7 Solum kupaam ká caya læyaga.
Læsej tøyv ká lontili.
Læjhulvmle nyéma tæna suv nøyæsæ taa.
- 8 Akilimanaa wula kupaana suma.
Acima taa wonja na kpælæsuyv saalaa.
Cæmæj wula læjhulvmle nyæna sæpa.
- 9 Paa tasæyi solumnyæle na yontu.
Pæyele solum toj nyæm ná kra nyaj ke pæ nyælaa.
- 10 Icate kpete nyænte hìté tæ yækaa.
Tæesi tæna tækaa nøyv u ssvki.
- 11 Pa makì kapusi ke hapæe tæw.
Mpi tæ, solum fæi.
Læjhulvmle fæi tækpatakpata.
Añmaala fæi tetu tæna taa.
- 12 Wakælvuyv tike wenna icate taa.
Icate nænøyv kampv pela yem yem.
Pæ yela-keye ncaale.
- 13 Pæ kaa kaasi yælaa ke sæsæm ke tetu taa.
Isu pa kooluyv olifinaa pee
na pukaya yaa pa setvyv
lesæjnaa tukuj na pæ kaasi acalæsa tæ.

Læjhulvmle kvatæpuv

- 14 Yælaa kakaasaya ká kuli pa næsì.
Paa wiliti na pá sa Tacaa sæsæntv.
Paa yoo yontu na læjhulvmle ke ilim tætvle.
- 15 Paa sa Tacaa teeli ke ilim tælvle.
Tacaa lseyeli Isø hæte ká yaa halæna pæ

tala lóm taa tetó na tenku náçó hólóləŋ taa.

¹⁶ Tə nukí pə yooki yontu ke hatoo antulinya tənaya tóó sí:
Tampána təŋlv Iso kéle teeli tv.

lɛna maá təŋ sí: Ma tala ma tənaya,
ma tala ma tənaya. Ma lepaya.

Waali lulaa lukí waali,
waali lulaa lukí waali.

¹⁷ Səçəntv səsəəntv na púyó
na puluyv pə təŋa atə yəlaa mɛ.

¹⁸ Ye wei í nuwa səçəntv
səsəəntv kakiisaya na í seeki
lɛ í hoti púyó taa.

Ye wei í pəsaa na í lv na í lu,
lɛ puluyv náá puu-í.

Tɛv anaam tɔlaa. Antulinya sela í kite tɛɛ.

¹⁹ Tɛtv cələyi, tə ya pəçələɛ.
Tɛtv lenliyi.

²⁰ Tɛtv tənətəyi, isu səlɔnyəəlv.

Tə seliyi isu cəkəle.

Tə isayətv pɛta-ti, tə kaa tasa kəlvəv.

Kawulasí səsəənsí tomle, Iso kawulaya caalvyv

²¹ Kuyaku ŋkuyv Tacaa ká kvl isətəa tənɔtunaa tóó. I ká kvl atə awulaa səsaa tóó,
na í naasí-wɛ. ²² Paa kpeyeli-wɛyɛ təntəmle ke púyó nakvl taa. Paa təkí pa tóó
ké saləka nəçəlv taa. Kuyɛɛŋ pəçələ sikiyi, lɛna pá naasí-wɛ.

²³ Pɛ liyiti isətv.

Fɛɛle ka pu ilim.

Mpi tə, Pə tənə pə tv Tacaa ká təçə kawulaya ke Siyən

puyv tóó na Yosalem.

I teeli ká naakí í yəlaa nyuvv nyəma isɛntaa.

25

Tacaa kéle tampána tənɔlaa təcəsəle

¹ Hai Tacaa, nyəçələ ma Iso.

Maá sa-ŋ na má puyvl nyá hətɛ.

Pə taya pvl, nyá lapəna mpi mpi pə wɛ teu ke səsəm tə.

Mpi n síwa hatoo ləŋ tə,
pə çəçə teu ké na pə nyəəwa.

² Pə taya pvl, n pəsə ɪatɛ ke pɛɛ kaŋmaaya.

Tɛ ké kvlɔŋa ɪatɛ ké.

Kpɛɛ nyəma ɪatɛ səsəəle ta ke ɪatɛ tətə.

Nəçəlv kaa tasa-tɛyɛ ŋmau.

³ Pə tóó ké yəlaa tənɔtunaa ká tv-ŋ teeli.

Nmakəllaa piitim ɪatɛ ká nyana-ŋ.

⁴ Nyəçələ ɪcam təcəsəle.

Nyəçələ konyəntv kpvləv

tətvlɛ ke lanwakəlle waatu.

Nyá kəna təcəsəle naani nyəntɛ

ke tɛv səsəəv waatu.

Nyəçələ ta isotom ke hanaya waatu.

Nmakøllaa pááná səsəəna we
 ké isu tev səsəəv nukøvu kolunə tə.
 5 Yaa isu hanəya ke wuləya tetv taa.
 Ama nyá sumsiyi kpai nyəma kəkəte,
 isu hanəya teŋvυv saa wei isəŋmuntv teeki tə.
 Mπόγύ n su tənaya ke ηmakøllaa yontu.

Piitimnaa tənə acima

6 Pə tənə pə tv Tacaa n ká la piitimnaa tənaya acima
 ke puyv kune kv taa.
 N ká saa təχənaγa kvpampəŋka,
 na nantv kvəantv, na solum kvəam
 mpi pə we təcələcəli tə.
 7 Puyv ηkv kv tə tənaya
 n ká cəli laŋwakølle saalaya
 ηka ka kenta yəlaa tənə tə.
 Nke ka takəna piitimnaa tənə.
 8 Tacaa n ká kpiisi səm ke tam tə.
 Iso n ká huiv yəlaa tənə isəlvəm.
 N ká keeli tetv tənə taa ké
 feele nte nyá yəlaa ka təγaa tə.
 Tacaa má ma yəχətəna.

Iseγeli nyəma laŋhvlvmlə, Mowəpv nyəma wakəlvυv

9 Kuyaku ηkvυv yəlaa ká yəχətiv sv:
 Nyəγale ta Iso wei tə lapə naani tə.
 Nyá waasəna-tv.
 Tacaa ke tə tvwa naani.
 Ta laŋə í hvlvmlv na tə yəəli.
 N yəpə-tvγv.
 10 Tacaa n ká təniv nin ke puyv ηkv kv tə isu kvkəntim.
 Ama í ká felv Mowəpv ke nəəhe ke tənə iv.
 Iso pə felvυv nyutv ke hute púγú taa tə.
 11 Tənaya Mowəpv ká hólí nin na iso isu lvm yəlv.
 Paa na mpv, Tacaa ká tisi kalampəaniv nyəma mpəγe təfe.
 Paa paa kaasiv pə təγiv isəna.
 12 Mowəpv ye pə kaasa nyá koloosi səsəəŋsv na tvŋ nyənsiv.
 Iso ká pəsv-səγiv kvəntəlasiv.
 Í ká pətiv-səγiv atə mvsυv taa.

26

Kolunə icatə təm

1 Kuyaku ηkvυv paa yoo yontu ke Yuta tetv taa sv:
 Tə wəna kolunə icatə.
 Nyυv yəpv ke Iso lapə isu kolunə na ka pile.
 2 Í tvli nənəəsv, í yelev na piitimnaa mpə
 pə təŋəγiv təmpəna tə pá svv.
 Piitimnaa mpə pə lapə naani tə pá svv.
 3 Wei í səŋə təca ke í təχənvυv taa tə.
 N haakiv-í heesυv məγaməγa ké.
 Mpi tə, nyəγa í tv naani.

4 I tu Tacaa ke naani ke tam tɔɔ.
 Ini i kentiɣina isu kokpamuyɔ ke paa waatu wei.
 5 I tisa mpa paa we kumlee tɔɔ kɛ hatoo isɔtaa tɔ.
 I pɛsa krentɔlasɩ ke icate nte pa taa kpretɔyɔna tɔ.
 I tisa-teye hatoo ateye na tɔ tɔyɔ tetu.
 6 Wahala nyɔma fela-teye nɔɔheɛ.
 Konyɔntɔnaa paa-teye nɔɔheɛ.

Kantakaya kuyeeɲ taa sɔlɔmuyɔ

7 Siyisilu mpaav kɛ tampana mpaav kɛ.
 N kɛ tampana kɛ.
 Nyɔ heekɔna mpaav ŋku siyisilu tɔɲɔyɩ tɔ.
 8 Tacaa, nyaya tɛ tekiyi mpaav ŋku
 n hɔla-tu si tɛ tɔɲ tɔ ku taa.
 Tɛ yaa-ŋ, tɛ sɔlɔmɔyɩ-ŋ.
 Mpi tɛ nyulɔyɩ tɔyɔle.
 9 Ma nyulɔyɩ-ŋ ahoo kɛ,
 na mɔ pɛekɔyɩ-ŋ hatoo ma lotu taa.
 Waatu wei n huukɔna tetu tɔɔ tɔ.
 Antulinya yɔlaa kɛlɔmɔyɩ siyisuyɩ tɔɲuyɩ.
 10 Ye pɔ hɔlɔyɩ isayav ke suulu,
 u cɛkɔyɔna tampana tɔɲuyɩ tɔm.
 I haaki i tɔyɩ isayav taa kɛ
 siyisuyɩ tetu taa kɛ.
 I naaki Tacaa sɔsɔntu tɔm.
 11 Tacaa n teyɛtiyi niŋ kɛ, ɩɛ mɛ paa naa mɛv.
 Ama paa nɔ isɔna n paasɔyɔna nyɔ yɔlaa tɔm tɔ.
 ɩɛna fɛɛɛ pɩ-we.
 Kɔkɔ ŋka n ka tayana nyɔ kolontunaa tɔɔ tɔ kɔ nyaya-we.
 12 Tacaa nyɔ haakɔna-tuyɩ heɛsuyɩ.
 Mpi tɔ, nyɔ lakɔna tɔ kulapɔm tɔna na pɔ laku.
 13 Tacaa tɔ Isɔ,
 sɔsaa lelɔa ka tɔyɔ tɔ kɛ kawulaya isu nyɔ.
 Ama nyɔ tike nyɔ pɛɛɛ tɔ kɛ tɔ yaaki nyɔ hɔtɛ.
 14 Mpa pa sɔpa tɔ pa kaa fe.
 Sɔtaa kaa kulɩ.
 Mpi tɔ, n tu niŋ na n kɔ-we.
 N kpiisa-we nɔyɔlu kaa tɔɔsi pa tɔɔ.
 15 Tacaa n lapa na piitim huki.
 Tacaa n walɔsa piitim.
 N hɔla nyɔ teeli.
 N walɔsa tetu tɔnasɩ ke toosi tɔna taa.
 16 Tacaa tɛ pɛɛka-ŋ ta laɲwakɔlle waatu.
 N hɔma ta ŋkɔpɔuyɩ, ɩɛna tɔ wiina-ŋ si n waasi-tu.
 17 Tacaa tɛ lapa nyɔ isɛntaa kɛ,
 isu lɔluyɩ takuyɩ ahonto tɔ.
 I caaki lɔluyɩ na i wiikina wɔsasi.
 18 Mɛv tɔtɔyɔ na tɔ,
 pɩ weɛ si tɛ lɔlɩ pɔlɔpɔ.
 Lɔluyɩ wɔsasi kpa-tu.

Ama heelim ke tə ləlaa.
Tə ta pəsi na tó kóna nyuɣu ɣaru ke atɛ.
Pəyele tə ta ləl yəlaa kɔfama ke antulinya taa.

Sətta feesuyu na isayatu kɔfɛlvɔ

¹⁹ Ma yəlaa mɛ mə sətta ka fɛ.
Mə sətta mpa paa ké ma nyəma tɔ paa wɛɛna weesuyu.
Mpa mɛ í hənta musuɣu taa tɔ í kɔlɪ.
I ɣaya laɲhɔlɔmlɛ kakiisasi.
Mpi tɔ, mə ɔɔlɔv ke tananɲ nyəɲku ké.
Tɛtv ká məɲna mpa pa səpa tɔ.

²⁰ Ma yəlaa í sɔv mə kutulunɲ taa,
í təkɪ mə tɔɔ.

I ɲmɛlɪ tənaya laasaya tɔɔ.
Haləna Tacaá pááná hɛɛ.

²¹ Pə taya pɔlv, Tacaá lukɪ ɪ tɔɔɣalɛ sɪ,
ɪ fɛlɔɣɪ atɛ yəlaa ke pa isayatu.
Kuyaku ɲku tɛtv ká kɛɛlɪ yəlaa
mpa tu kɔwa tɔ pa tɔɔ.
Tɛtv kaa tasa takuɣv ke mpa tɔ kɔwa tɔ.

27

Tɛɲkunaá taa tɔm sɔsɔ kprisuyu

¹ Kuyaku ɲkuɣv Tacaá Isɔ ká kpaɣa ɪ layatɛ kprisəɲ nyəntɛ. Tə ké sɔsɔalɛ ké na tə wɛna tɔɲ, na í yɔona tɔm sɔsɔ wei ɪ koota kootiyɪ kootiyɪ na í fɛɪ kpaɔv tɔ. I ká yɔona Lefiyatanɲ. Tɔm selu Lefiyatanɲ wei ɪ koota kootiyɪ kootiyɪ tɔ. I ká ku tɔɣɔlvɔv ɲku ku cakɪ tɛɲku taa tɔ.

Tacaá na ɪ lɛsɛɲ tɔvɔ pa tɔm

² Kuyaku ɲkuɣv paa tɔ sɪ:
I yoo yontu ke lɛsɛɲ tɔɲ wei ɪ wɛna pee kɔpana tɔ.

³ Tacaá Isɔ mɔɣalɛ tɔɲ ɪnɪ ɪ tanɲlɔ.
Ma pəlɔɣɪ-ɪ lɔm ke paa waatv wei.

Ahoo na ilim ke ma tanɲɔɣɪ-ɪ.

Pə taa kɔɔ na nɔɣɔlv sɔv.

⁴ Ma pááná hɛɛwa.

Ama ye ma mɔɣana pə taa ké sɔwa na kɔlɔɲ,
maa yɔona-yeɣɛ na má nyayasi a tənaya kɔkɔ.

⁵ Ama ye pa nyəna-m kɔɔlvɔv tətɔlɛ,
na pá yele na má na-wɛ tɔ ciiki na tɔ wɛɛ lelenɲ pə paasi.

Isɔ ka wii Isɛɣɛlɪ nyəma na pa ɪcatɛ kɔlvɔlvɔ

⁶ Kuyɛɛɲ wei ɪ kɔɲ tɔ ɪ taa,
Isɛɣɛlɪ nyəma ká ka lila.

Yakəpɔv nyəma mɛ í ká nɛɣɛtɪ
na í tv hɛtv.

I ká suulɪ antulinya tənaya mə kɔlvɔlvɔm.

⁷ Tacaá n mpaɔ Isɛɣɛlɪ nyəma ɪsu
n mpaɔv mpa pa makaya mpe tɔ?
N ku-wɛ ɪsu n kɔkaya mpa pa ku mpe tɔ?

⁸ Aai yoo, ama ní kéesa teu ké ná ní tayani pa huonau, na ní yele na kolontunaa kuu-we.

Nyá heelim tēna-we isu ilim tēlule heelim koyaku.

⁹ Salaka iní í ká husəna Yakəpu nyóma isayatu.

Mpi pa suulu hūlvu ká luli təyole.

Tacaa ká yəki təlaalenaa pēe, na a pəsi musuvu.

Isu pá yəkvu tetu kuhulumtu pēe tə.

Tuvu Asela tesikasi na pēe kusikee kaa tasa sənyuvu.

¹⁰ Koluŋa icate we kpete.

Pa ləwa lonte nteye.

Pa yela-te isu wlaya tetu.

Nawee ká təki nyutu ke təna na á heesəyi.

A ka kuylu tiikasi piliŋasi.

¹¹ Waatu wei piliŋasi wəlyi lēna pa peli-si,

na alaa náá kpaŋa na pá tu kəkə.

Mpi tə, pa ke yəlaa mpa pa feina layatu təyə.

Wei í lapə-we tə í kaa huli-weye suulu.

Kolontunaa ka kuuwa mpa tə pa məlvu səsoəm

¹² Kuyaku ŋkvu Tacaa ka nyamsi tuŋ,

ke pə kpaŋav Ifəlati pəyə,

na pə polo Icipiti ləu tə.

Í ká nyamsi tuŋ lēna

pá təsi lseyeli nyóma-meye

kulum kulum.

¹³ Kuyaku ŋkvu paa huli akantəle səsoəle.

Yəlaa mpa paa lepə Asilii tetu taa tə paa kəə.

Na mpa paa yawa Icipiti tetu taa tə paa kəə.

Paa hənti Tacaa ke atə ke pulaya

naŋŋ nyəŋka təə ké Yosalem.

28

Teu heelim mpi pə wakəlyi Samalii tə

¹ Samalii icate təm we wayo ké.

Tə we ké isu ntenuyu,

ŋku kv we tetekəle musəŋ nyənte isətaa tə.

Nkvu Ifəlayim səlunyəlaa həŋna pa ti.

Tə kacəka wontu wee ké isu hetəvu kəlvontuluŋu ke

tetekəle musəŋ nyənte isətaa.

Mpa sələm kuwa tə pa icate nte tə təm we wayo ké.

² Tacaa kusəna nteyele yulu toŋ tu apalətu isu təmpēe teu səsoəu.

Isu kacuculaya ŋka ka wakəlyi tə.

Isu teu ŋku kv suuliyi ləŋ ke lum tə.

Í ká lana í toŋ na í pēti icate ke atə.

³ Paa feli nəhēe ke Ifəlayim

səlunyəlaa ntenuyu isəcav nyəŋku.

⁴ Na hetəvu kəlvontuluŋu ŋku í lapəna kacəka na kv we

tetekəle musəŋ nyənte isətaa tə.

Samalii ka wee ke isu yulu

naakvə Fiki təyə pile kalaalaya,

na í kooli na í li kprakpa taso tó.

⁵ Kuyaku ηku tó, Pə təna pə tu Tacaa ká wεena isu i yəlaa kakaasaya ntenuyu kacəka nyəηku. ⁶ Inu i ká tūna siyisuyu ləmayasəle ke mpa pa caya huule tó. I ká tu toma ke mpa pa təχəŋəχi kolontu na pá tana-i icate nənəχo tó.

Sulnyəəlaa mpa pa wonjiyi Iso kuyəχotutu teləsəlaa tó

⁷ Pə kpeηna kətəlaa na Iso kuyəχotutu teləsəlaa tó,

solum lapa na pá cəηləχi.

Solum toη nyəm tolisiyi-wε.

Pa cəηləχəna solum toη nyəm.

Solum lipa-wε, solum toη nyəm tolisa-wε.

Pa teləsəχi Iso kuyəχotutu na pá cəηləχi.

Pa yəχotəχi təm na pá sukɪ na pá leηliyi.

⁸ Tətu waasəna pa taapələnaa təna tó.

Kusəχot ke paa timpɪ, təpante fei.

⁹ Na pá yəχotəχi si:

Aweχe Isayii seχesəχi nyəmtu?

Aweχe inu i huləχi təm si í nyi?

Piya mpa pa cəpa həla ke nənəχo tó

yaa pəkəəlasɪ?

¹⁰ Mpi tó, kusəsutu ntəχəle kusəsutu*fa*.

Kutututu ntəχəle kutututu.

Saηa si tənε, cele si tənε. ^a

¹¹ Təu, yəlaa mpa pa kuyəχotutu u nukɪ tó,

na mpa pa yəχotəχi nsəma kraɪ nyəna tó,

pa təm ke Tacaa ká yəχotəna yəlaa pane.

¹² I ka təmaχa si:

Təheesəle ntó,

í yele mpa pa kawa tó na pá heesi.

Lonte nte tə wε təpamm təχəlb.

Ama pa kisa nuw.

¹³ Na pá tó si:

Kusəsutu ntəχəle kusəsutu.

Kutututu ntəχəle kutututu.

Saηa si tənε na cele si tənε.

Pə wε ηpúχú si ye pa təη de,

pə co-wε na pá hoti alele na pá pəli-wε,

na katəka kra-wε na pə tεena-wε.

Kite tεe pəle

¹⁴ Pə tó tó, wonlaa me,

í nu Tacaa kuyəχotutu.

Yəlaa nyəyu nyəma mpa me í təkɪ kawulaya ke Yosalem taa tó.

¹⁵ I nu, nti mə maχamaya í yəχotəχi təχəle si:

Tá na səm tə pεela nəχo.

Tá na atətəle tə yəχotaa na tó si.

Paa wahala səsə kəmna i kaa tala-tu.

Mpi tó, kaloolaya nté tá təcəsəle.

Pəpətu ke tá təηmelle.

^a 28:10 Iseχeli nyəma maχasaya Isayii yəχotaya ke na pa wonjiyi-i.

16 Pə təw kə Tacaa Iso yəwətəyi si:
 I naaki, ma siki kite tē pələ ke Siyəŋ taa.
 Nkulunja taa pələ*fa* nte pa taŋanaa təy.
 Tə kə liyitee pələ nte tə caŋa teu tə.

Ye wei í tisa tə təw kə yuŋ
 i wəkəna toma ke isu nte. ^a si ku la toŋ.

17 Tampana təŋnyu ke ma lakəna na pə siyisi tēca.
 Maa lana siyisuyu na pə wē teitei.

Ama təmpē teu ká kuu mə kalooləŋa təcəsəle.
 Lum ká su na pə təy mə pəpətə təŋmelle.

18 Mə na səm mə nəy pēeləy ká wakəli.

Mə na atətəle mə kuyəwətəy
 na mə kəsəsutə kaa taan.
 Kuyaku ŋku wahala səsə ká kəw tə,
 i ká paa-mēŋe nəhē.

19 Paa waatə wei kə wahala in i ka kəw i kraaki-mēŋe. Mpi tə, tanəŋ na ilim taa
 na taanəŋa ke wahala ká kəŋ. Wahala kəkəte tike ká tə-mēŋe səwəntə səsəwntə.

20 Wahala ká wē kə isu yulə
 kuhəntəy wəkəy tətəpə pu tak-i,
 yaa i kutakəy wəkəy təpē pu takəyi tə.

21 Tacaa ká səŋ i naasi taa kə isu
 i ka lapə Pelasim puy taa tə.

I nantə ká sele
 kə isu Kapawəŋ tətəkəle taa.
 I ká la təmlə nte pa ta nyi tə.
 I ká yoosi i kuləpələ nte tə kə səsəle tə.

22 Pənəntaa í taa sūw lēlaa wəŋa taa. Pə taa kəw na mə kuhəkəw taŋanə nyəsəy.
 Mpi tə, pa tēma sūw si paa wakəli tətə tənə. Pə tənə pə tə Tacaa Iso kiŋ ke ma
 nūna-ti.

Isə ləmayasē na hátə nyəna

23 I ke ŋkraŋŋ,
 I nu ma nəy.
 I caŋa tətəyitiyi,
 I nu ma təm.

24 Hátə wei i lukiyina i taale ke kutamsa si i tuuki?
 I kaa kraŋa i waatəna
 na i paasəna kpeesi hēu na awasa.

25 I tēŋ haləm taŋanəy tə tuusi pēe ke i ŋmusəyi.
 I lēna í tuu təwəŋa pēe ke ipəŋ təw.
 I tuuki təwəŋa pēe ke lona kəpana na toosi təw.

26 Hátə Iso sēŋesənə-i
 kəsəsutə ntə si í təŋ.
 Iso huləna-i ti.

27 Paa makə tuusi nsi pa yaa si
 Nikēli tə si pēe na naan.
 Pəcə pə fēi si kēkē pəpətə
 í tə tuusi nsi pa yaa si
 Kumēŋ tə si pēe təw.
 Ama krátəy kə pa makəna-yē.

^a 28:16 Nkulunja taa pələ: Pələ pa tē pa tūy pēe naaləyi kutuluyə ŋkulunjasə taa kə

Kpɔtiya ke pa makəna tuusi pee.

²⁸ Pa nanəyi təɔnaya pee nyəhka

na pá la kutəɔv yaa,

ɔe pə taya tam təw kɛ pa nanəyi.

Pa tusiyi keɛke pəpɔlee kɛ na pə kpaɣanəh.

Ɔe kpaɣanəh ɔ yəkəyi təɔnaya pee na ɪ aɔwɔa.

²⁹ Pə təna pə tu Tacaɔ kiŋ ke yaasi ɪnɛ ɪ lunaa tətə.

Ɔə layatv tasvɔv ke kɔpantv kɛ, na tɔ təwɔa.

29

Yosalem caakaya lepu na Ɔə waasi-ɪ

¹ Haɪ, Aləyɛɛɪ, Aləyɛɛɪ.

Ɔate nyá nyá tɔm wɛ waiyɔ kɛ.

Nyá taa kɛ Tafiti sikaɔ.

N tɔka teu ke paa pənaya ŋka ka acima.

² Maa paa Aləyɛɛɪ Ɔate.

Wula na mɔla ká wɛɛ nyá taa.

Ɔate ka pəsi ɪsu Aləyɛɛɪ*fa* Ɔate. ^a wɔki kɔtaya nyəm tɔ. Pɔ́cɔ pə kɛ Yosalem hətɛ lentɛ.

³ Maa siki na má cɔɔna-ŋ na má ta.

Maa yeɛ na yoolaa kpeka tu-ŋ hekv.

Maa lo haɛɛ taka na má cɔɔna-ŋ.

⁴ Pɔ tisi-ŋ kɛ tɔfɛ,

na nyá nɔɔv nukəna tetv tɛɛ.

Tetv tɛɛ kɛ nyá kɔyɔɔtɔtɔ ká lukəna təkemm.

Nyá nɔɔv ka lukəna tetv tɛɛ kɛ ɪsu asənaali.

Ɔena nyá kɔyɔɔtɔtɔ

naa lukəna mɔsvɔv taa kɛ ɪwɛlɛtav.

⁵ Nyá kolontunaa pɔɔv ká wɛɛ kɛ ɪsu mɔsvɔv.

Pa kɔpɪŋ ŋkv kv nəɔəsəna kɛ

ɪsu lɔɔtv nti heelim kpaɔkəyi tɔ.

Ɔe tɔm kɔlvɔm təw kɛ pɔ la mɔv,

pə kaa leeli.

⁶ Pə təna pə tu Tacaɔ ká kəw nyá waasvɔv

na tev hola, na tetv seluvu,

na pə kəkɔtɛ səsɔɔɛ, na kacuculaya,

na heelim səsɔɔm, na kəkɔ kɔmɔmɔka.

⁷ Ɔsu yɔlv toosvɔv na pə saali yem tɔ,

yaa ɪ naakvɔv pɔlvɔv tɔm taa na pə saali tɔ.

Mɔ́pɔ́ɔ pɔ la piitimnaa tuutuuma təna

mɔpa pa yookaɔana Aləyɛɛɪ Ɔate tɔ.

Pa yookaɔana-tɛyɛ na pá yəkəyi tə koloosi

toŋ nyənsɪ na pá sikiyi na pá cɔkəna-tɛyɛ,

⁸ teitei ɪsu nyɔɔvɔsɪ pɔkvɔv yɔlv

na ɪ toosi sɪ ɪ tɔŋa tɔɔv tɔ.

Ɔ feŋ ɔena ɪ maɔana ɪ lotv taa kooɔaa.

Yaa ɪsu lɔkɔtv pɔwɔa yɔlv

na ɪ toosi sɪ ɪ tɔŋa nyɔɔv.

^a 29:2 Aləyɛɛɪ: Aləyɛɛɪ hɔwɛɛ wɛɛ sɪ Ɔə kɔtaya tɔlate tɔw timpɪ pa

I feŋ ɫena í maɣana í luɣu tee
 wɔlaa na í toma teɱa.
 M̀p̀óyó p̀u la piitimnaa t̀əna tuutuuma wei í ká
 kɔ́ Siyɔŋ ɪcáte ke yoonav t̀ə.

Yɔlvmtv na sɔlvkɔle

9 M̀p̀óyó Tacaá tasaa sí:
 P̀ə la-meyɛ piti na sɔɣəntv p̀u-mɛ.
 I wiisi mə ɪse na í pəsɪ yɔlvmaá.
 I cɛŋlɔɣi, ɪle pə taɣa sɔlvɱ kɔvɔna-mɛ.
 I taŋtəɣi ɪle pə taɣa sɔlvɱ tɔŋ nyəm lakəna-mɛ.
 10 Pə taɣa pɔlv, Tacaá tu-meyɛ tom ləmaɣasəle kɛ́.
 I yɔlvsa mə ɪse.
 ɪsɔ kɔvɔɣəntv teləsəlaa ke pa wɛna cənɛ.
 I taka mə ɪsɛntɔ́.
 Nalaa tɔm ke pa wɛna cənɛ.

11 Tɔm kukulutu t̀əna p̀əsá-meyɛ ɪsu pa ŋmaakvɔv takəlaɣa na pá kpili na pá
 taali t̀ə. Pa celəɣi nyəntv sí: Kala. ɫena í cə sí: Maa pəsəɣi, pa taala ka tɔ́. 12 Yaa
 pá cəla wei í ta nyi t̀ə sí: Kala, na í cə sí: Ma ta nyi kalvɔv.

Kvtutum ta te

13 M̀p̀óyó Tacaá yɔɣɔta sí:
 Waatv wei yəlaa pəne pa yɔɣətyəna-m t̀ə
 pa nəəsɪ na pa ntompɛe ke pa saŋna-m.
 Ama pa lotu wɛ-m na poolɔŋ.
 Nyamnav mpi pa nyaŋna-m t̀ə,
 pə kɛ́ yəlaa kɔsɛɣɛsətv kɛ́.
 14 Pə tɔ́ kɛ́ maa la-wɛ tətəɣv piti təma,
 na kəkəlv nyəmnaa na pə la-weyɛ ha.
 Ləmaɣasɛɛ nyəma ləmaɣasɛɛ ka wakəli.
 Lavatvnaa lavatv ká saali.

Kvŋmaŋmam u tvvki pə ŋmalv

15 Yəlaa m̀pa pa ŋmɛlɔɣi Tacaá,
 na pá ŋmɛsəɣi pa kvlarəle t̀ə,
 pa tɔm wɛ waiɣo kɛ́.
 Səkpɛtvɔv tee kɛ́ pa laki pa təma na pá tɔŋ sí:
 Awe naaki-tv?
 Nəɣəlv ta nyi tá tɔ́.
 16 Ama mə liɣitvɔv tɔ́wa yoo.
 Cvɔv na kv ŋmalv paa keesəɣi pɔlv.
 Kvŋmaŋmam ka yɔɣəti ŋmalv sí:
 Pə taɣa nyá ŋmana-m?
 Heɛv ka yɔɣəti ŋmalv sí:
 N ta nyi pɔlv?

Lavavvɔv səsəəm

17 I ta nyi taa?
 Pə kaasa pəcə maɣamaya kɛ́.
 Lipaŋ hətɔvɔv ká pəsɪ tuŋ taale.
 Tuŋ taale ká pəsɪ hətɔvɔv.
 18 Kɔvaku ŋkvɔv ntamaa maɣamaya
 ká nu takəlaɣa taa tɔm.

Yuluma*a* ise ká kuli
na pá lu sákrɛtɔvɔv səsəuv taa.
¹⁹ Taca*a* pɛɛɛ tɔv tɛpasəlaa
lan*a* ká huləmáxəna na pá səsəy*i*.
Pena konyəntunaa náa
yəsəlxəna Isɛyɛli nyəma Isə nan*ɛ* tu.
²⁰ Nmakəllaa kaa tasa wɛɛv,
wɔŋlaa ká tɛ.
Pena pá kpiisi mpa pa tan*a* si pa laki isayatu tɔ.
²¹ Mpa pa kɔy*i* lɛlaa təm kɛ huɔlɛ taa tɔ.
Pa nyək*i* huɔlaa kɛ katəs*i* kɛ təhuɔlɛ.
Pa təxənəy*i* siyisilaa na
kawaanaya təm nti tə feina kite tɔ.
Pɛɛ tətɔ paa saali yem.
²² Pə tɔv kɛ Taca*a* wei i yapa Apələham tɔ i yəxətəy*i*
Yakərv na i lulɔv nyəma si:
Yakərv kaa tasa fɛɛɛ təxov.
Pəyɛɛ i kaa ka nyuvu.
²³ Waatu wei paa ná pə tən*a* mpi ma lapa pa hək*o* tɔ.
Paa ny*i* si ma kɛ Isə na pá sɛɛ-m.
Paa nyəni ma hətɛ kɛ səsəɛɛ.
Paa nyana-m si ma kɛ Yakərv Isə nan*ɛ* tu.
Mayalɛ Isɛyɛli Isə.
²⁴ Mpa feesuy*i* tolisaa tɔ paa pɛɛk*i* ləmayasɛɛ.
Mpa pa lan*a* ta hɛɛ tɔ pu sɛyɛs*i*-wɛ.

30

*Ləmayasɛɛ nna Taca*a* lan*ɛ* ta hɛɛna tɔ*

¹ M'pógú Taca*a* yəxət*a* si:
Mpa mɛ í kɛ waiyo nyəma təxəɛ
yəlaa mpa pa kuləy*i* lɛlaa
tɔv tɔ.
I tɔy*i* mə kulapəɛ pəɛɛ na pá tá luna ma kin.
I pɛɛləy*i* nəs*i* na pá ta kɛ ma luy*u* nyəntu,
na pá səsəy*i* isayatu kɛ isayatu tɔv.
² I tɔv mpaav si í puki Icipiti,
I ta pəs*i*-m natəli.
I puki si í tɔv Icipiti wulav kɛ kɔvɔvɔv.
I polaa si í pɛɛkəy*i* təcəsəɛ kɛ Icipiti.
³ Ama Icipiti wulav kɔvɔvɔv tɔy*u*
ká tu-mɛyɛ fɛɛɛɛ.
I tetu taa cəsəvɔv ká liyiti-mɛyɛ səsəm.
⁴ Mə akewenaa səsaa tɛma tate kɛ Sowar*ɛ* icatɛ.
Mə sɔpaapənaa tala Hanɛs*i* icatɛ.
⁵ Mə tən*a* í ká təxov fɛɛɛ kɛ na tən*a* nyəma mpe.
Pɛɛɛ pa kaa waas*i*-mɛ, yaa pá sən*a*-mɛ.
Ama fɛɛɛ kɛ í ka təxov na pá kɔv mə nyuvu.

Icipiti waasvɔv nyullaa

⁶ Taca*a* kaləxəna Nɛkɛfi wontunaa mpa pa wɛ
lanwakəllɛ na nəyəsɛɛ tetu taa tɔ.

Tənaɣa təɣələɣa alɔnyəŋka na apalɔnyəŋka lunaa.
 Paasəle na tɔm wei i kələɣi hontu tɔ pa tetu nté.
 Kpaŋasi ke pa səɣələna pa wɛnav.
 Na yooɣoona ke pa kpaŋcooŋ,
 na pá təŋəɣəna tetu nti tə taa
 na pá pukina si pa haaki piitimnaa mpa pa kaa waasi-wɛ tɔ.
 7 Icipiti waasuyɔ kɛ kpete kɛ.
 Pə tɔɔ kɛ ma yaaki-i si tɔɔ tiilu kaawaasaya.

Mpi pu kɔɔ tɔ pə tɔm kpaalvyɔ

8 M'pɔyɔ Tacaɔ tɔma Isayii si:
 Pənente ŋmaa tɔmnaa mpeɣe kpaata tɔɔ,
 kɛ Yosalem nyɔma isentaa.
 Nmaa-təyi takələɣa taa na tə wɛɛ tam tɔɔ.
 Haləna kuyaku kantəkaya nyəŋku.
 9 Mpi tɔ, Yosalem nyɔma kɛ tɔɔ kulla kɛ,
 pa kɛ tɔsələa.
 Paa caaki Tacaɔ kiŋ ke nuw.
 10 Ilena pá təŋ Isɔ kuyɔɣɔtutu teləsəlaa si:
 I taa teləsi Isɔ kuyɔɣɔtutu.
 Na pá təŋ mpa pa naaki Isɔ Tɔm tɔ si:
 I ye le tampana ke nav na í heeliyi-tu.
 I looliyi na í heeliyi-tu,
 í naaki tɔm kɔtɔsutu.
 11 I ye le mpaav kɔpaŋku, í hatələna mpaɣa.
 I ləsi Iseyeli nyɔma Isɔ naŋŋ tɔ ke tá heku taa.

Wakəlvɔv ŋku kv fɛi hiuu tɔ

12 Pə tɔɔ kɛ Iseyeli Isɔ naŋŋ tɔ yɔɣɔtəyi si:
 Timpi í kisiyi tɔm tənɛ na í haaki mə təyi
 mɔsɔŋ na isayatu taa na í tisi mə yuŋ tɔ.
 13 Pə tɔɔ kɛ isayatu tənɛ tu pəsi-me,
 isu pa huluyu kolunɔa kəkələɣa taa kɛ
 lonte na ká pɛli na ká hoti tɔm kɔlɔm tɔ.
 14 Ka yəkəyi kɛ təmɔlɔ,
 isu həyaya ŋka pa yəkəa tənəŋŋəŋ tɔ.
 Pə kaa sɔɔ tataɣa si pá heena kəkɔ,
 yaa pá cosina lɔm ke hite taa.

I caya tɔpamm na í tɔ Isɔ kɛ naani

15 M'pɔyɔ Iseyeli Isɔ Naŋŋ tɔ Tacaɔ yɔɣɔtaɔ si:
 Ye í məla ma kiŋ na í caya tɔpamm.
 Pu ya mə nyɔɔŋ.
 Ye í caya tɔpamm na í tɔ-m naani í ká hiki toma.
 Ama mə tá sɔɔli mpv.
 16 I tɔma si: Aa, tu caya kpaŋanəŋ na tə se.
 Tampana í ká caya kpaŋanəŋ na í se yaa.
 I ká kpaɣa asewa na í yɔɣɔti si:
 Pɔwɛ, tá kpaŋanəŋ seeki yoo.
 Ama mə tɔyɔnlaa ká tɛɛ-mɛɣe sewa.
 17 Kolontu kɔlɔm ká nyaasi mə taa yələa iyaya (1000) na pá sele.

Kolontunaa kakpasí ká nyaasi-me na í se.
 Pii kaasi mə taa weesin nyóma ké
 isu tesika ke puɣu nyuɣu taa.
 Yaa kuyusom ke pulaya taa.

Nyuuɣu yaɣu waatu

18 Pə tɔɔ ké Tacaa taŋaa si i laki-meɣe pelee.

I ká kulí na í nyóni mə pətətəle.
 Pə taɣa pɔlu, Tacaa Iso ké siɣisilu ké.

Pa təna mpa pa teeləɣi-i tɔɣəle nyulelen nyóma.

19 Siyɔŋ nyóma mpa me í we Yosalem taa tɔ,
 í kaa tasa wula.

Mpi tɔ, ye i mpa kapuka Tacaa ká la-meɣe pelee.

Ye i tu nu mə nɔɣo i ká waasi-meɣe.

20 Tacaa ká ha-meɣe tɔɣonaya ke
 mə nəɣəsɛ taa.

I ká ha-meɣe lum ke wahala waatu.

Mə seɣesəlaa kaa tasa ŋmelɣu.

I ká nana mə isəpəle ke mpa pa seɣesəɣi-me tɔ.

21 Ye í təŋa ntɔɣɔŋ yaa mpətəŋ,

pu yɔɣətəna-me na waali si:

Mpaav ntɔ, i təŋ-kv.

I təŋ mpətəŋ.

22 I ká nyóni asilima ke liyitee

nyəɣətu nti tə waasa mə tuŋ kulalaŋ tɔɔ tɔ,

na wula wei i waasa mə leesəŋ tɔɔ tɔ.

I ká lo-ti isu acaalətu pɔlɔpɔ,

na í tɔ si: I lu cəne.

23 Iso ká yeke na tɔv nu kututum

mpi i tɔwa tɔv taa tɔ pə tɔɔ,

Tɔɣonaya ŋka tɔv ká lɔli tɔ,

kaa wee teu na ká haaki alaafəya.

Ilena mə tɔla cɔɔki nyutu

kupantv taa ké waatu in.

24 Naŋ na kraŋasi nsi si haləɣi tɔ,

si tɔɣo nyutu nti tə taa pa sita tɔm

na pá fala-ti tɔ.

25 Lɔŋ ká tɔli pɔ́ŋ kɔkɔlɔŋ tɔɔ.

Lum ká kpe pɔlasí kɔkɔlasí tɔɔ

ké asalav kuyaku wule.

Tətəŋle kutulɔŋ ká ti.

Sətəa tuutuuma ka lu pə taa.

26 Waatu wei Tacaa ká həkɔ i yəlaa hiŋ na í waa-we tɔ,

isətu ká naaki ké isu ilim.

Ilena ilim tɔŋ náá sɔsɔi tɔm naatosompɔɣɔlaya,

isu kuyeeŋ naatosompɔɣɔlaya nyaaləm wee tɔ.

Tacaa kəŋ Asilii nyóma ŋkraŋuɣu həm

27 Hatoo poolɔŋ ke Tacaa nyá maɣamaɣa n ká luna.

Nyá pááná ké səsəna ké.

A wee ké isu isəŋmɔntuɣu yuŋ nyəŋkɔ.

Ye n yɔɣətəyi nyá ntompee tɔɔ we pááná səsəna ké.

Νύά nsəmle we isu kəkə ŋka ka nyaki tɔ.

²⁸ Νύά feesin we ké isu ləɔv sukuɣu na kó kra kutemɪŋ,
na ku lɔm kra luɣu tee tɔ.

N caa n ciɣiti piitimnaa na kuciɣituɣu kuwakəlvɔv,
na n tu yəlaa nɔɔsi taa ké kraɣanukpasɪ nsi n ká tolisina-we tɔ.

²⁹ Ama Yosalem nyóma me í ká yoo yontu isu pa təkuvɔ acima ke ahoɔ tɔ.
Í ká wee laŋhulɔmlɛ taa, isu pa hulvɔv həsi na pá kraaki Tacaa puvɔv ke Isɛyeli
kukpamvɔv tɔɔ tɔ.

³⁰ Tacaa n ká yele na nyá nɔɣɔ səsaya nu.

N ka huli isəna n kraasa niŋ si
n makəna toŋ na nyá pááná
səsəəna nna a we isu kəkə səsaya,
na tev heelim, na ku tɔmpɛɛ tɔ.

³¹ Asilii nyóma ká nu Tacaa nɔɣɔ, ɪena pá seliyi.

N ká ma-we na nyá krátóvɔ səsəəv.

³² Tacaa paa waatv wei ke n mapa-we pu seɣesi-weɣe. ɪena pá nu akilimanaa
na cəməŋ taŋ ke kraakraa. Tacaa n ká yoonə-weɣe na ŋ yele niŋ.

³³ Hatoo ləŋ ke pa tayana tənaasəle.

Pa tayana-teɣe wulav tɔɔ.

Tə limaa ké na tɔ wala.

Tənaasəle nteɣe kəkə na taasi tuutuuma.

Tacaa feesin ká nyaga-ɪ ké isu kəkə lule.

31

Mpa pa pɛəkəɣi waasvɔv ke Icipiti tɔ

¹ Mrovó Tacaa tasaa si:

Mpa pa tiiki Icipiti si pá səna-we tɔ,
pa tɔm we wayo ké.

Kraɣanəŋ ke pa teeləɣi,

pa laki yoo ke kəkənəa ke naani ke pele pa paɣale tɔɔ.

Pa teeləɣi kraɣanəŋ caɣalaa ke pa toŋ tɔɔ.

Paa saŋ tekuɣu ke Isɛyeli Isə nəŋ tɔ má.

Pəyele paa pɛəkəɣi Tacaa má.

² Pəyele má tɔtɔ ma ké ləmayasɛɛ tv,

ma kəŋna mpusi.

Má yəɣota nfi maa layasəɣi.

Ma kuləɣi isayalataa teesi tɔɔ.

Ma wakəlvəɣi mpa paa təŋəɣi siɣisuɣu tɔ pa sənav.

³ Icipiti nyóma ke yəlaa ké,

pa ta ke Isə.

Pa kraɣanəŋ ké nantv ké,

ɪ feina toma lenna tɔtɔ.

Ye Tacaa má ma kusa niŋ,

kentilu seliyi ké.

Wei pa kentaa tɔ,

ílé ɪ hotiyi ké,

na pa təna pá si.

Tacaa tike waasəɣəna Yosalem

⁴ Mrovó Tacaa heela Isayii má si:

Isu təgələya yaa ka
pəyaxa kraakuyə ka təxənağa na ká nyusəyi tə.

Paa tiikilaa kotaa na pá kvli ka tə.

Pa nəəsi u nyaasəyi-ke.

Pəyele pa paxale u təkki ka lajle.

Mpóyú Ate na isəttaa tu ma,

maa tii Siyəñ puyə tə,

maa tii Siyəñ pulaya tə na má yoo.

⁵ Isu sumasi hetuyə si kenj

na sí takəyi si təpapəle tə.

Mpóyú Ate na isəttaa tu má,

maa kenti Yosalem tə

na má waasi-ı na má yarı-ı.

⁶ Isəyeli piya me í kəə na tə məli, Tacaa wei tə kisaa tə ı tē. ⁷ Kuyaku ŋku paa wei ı ká lə ı tuñ kulalaan wola nyəñ na liyitee nyəğətu nyəñ wei ı lupina ı ninj tə.

⁸ Layate nte tə ta ke yulu nyənte tə

ñté tu təğəna Asilii nyəma.

Layate nte yulu ninj ta la tə ñté tu wakələna-wē.

Asilii nyəma ká se layate.

Isəyeli nyəma ka tu Asilii yoolaa ke təlası təma.

⁹ Mpa paa kentağaa-wē isu kəkraməñ tə paa sena

lahwakəlle.

Səğəntə ka pu pa nyuyə nyəma ke tuuta tē.

Tacaa má ma yəğətəna mpv.

Ma wena kəkə ke Siyəñ taa.

Ma wena mamalukile ke Yosalem taa.

32

Wulan wei ı ká laki kəpantə tə

¹ Wulan nəğəlv ká təñəyi

siğisuyə ke ı kawulaya təğə taa,

na awulumpiya náá təñəyi tampana ke pa tetə təkuyə taa.

² Paa wei ı ka wēe ké isu təcəsəle ke heelim na

kəvluyə tətule ke tēv heelim səsəəm waatu.

Yaa isu ləm kəñuyə təğə wulaya tetə taa.

Yaa isu kəkramuyə səsəəv isotom ke ilim tetə taa.

³ İe nalaa kaa tasa yuləmyə.

Pəyele nılaa ká ke ŋkəññ.

⁴ Yələa nyəññ feinaa, ká wēena nyəññ

na pá sv kəpələmyə.

İena matələa nsəma hetı,

na pa nsəma leesi na pá wēena nəleleñ.

⁵ Pa kaa tasa kəññtə ke yaav sı kasayampv.

Yaa aciləyatv tu sı səsə.

⁶ Pə tağə pulə, kəññuyə təm ke

kəññtə yəğətəyi.

Kəññtə tuyı ı lotu taa ké isəyatv lapv təm.

İ laki asilima na ı yəğətəyi kaloolaya təm ke Tacaa tə.

İ yeki nyəğətv na ı nyəğəsi.

Ɔ pɛŋ kɔnyɔnyɔɔm kɛ wei ɪ sɔki lɔkɔtɔ tɔ.

⁷ Acilayatu tɔ kɔyɔɔtɔtɔ kɔyɪ kɛ.

Ɔ mayasɔyɪ ɪ taa kɛ tasɔkɔlɛ tɔm,
na ɪ tɔsɔyɪ wahala tu na kaloolaya.

Paa waatu wei kɔnyɔntɔ wɛna ɪ tampana tɔ.

⁸ Ama kasayampu nɔ laki mpi pɛ tewa tɔyɔ,
na ɪ sɛɛsɔyɪ ɪsɔlɛ kɛ pɛ taa.

Yosalem alaa kpaalɔyɔ

⁹ Alaa mpa mɛ ɪ kɔla pamm tɔ,
ɪ kɔli na ɪ nu ma nɔyɔ.

Pɛɛlaa mpa mɛ mu nɔyɔsɔyɪ pɔlɔ tɔ,
ɪ kɛ ŋkraŋyɔɔ na ɪ nu ma tɔm.

¹⁰ Pɛ kaasa pɛnaya na kɔyɛɛŋ kɛ pɛɔɔ.

Alaa mpa mɛ mɔ paa fɛɪ tɔ, ɪ ka sele.

Mpi tɔ, lɛsɛŋ kooluyɔ kaa la, pɔyɛlɛ kɔmtɔ kaa wɛɛ.

¹¹ Mpa mɛ mɔ kɔla pamm tɔ, sɔyɔntɔ ɪ kra-mɛ.

Mpa mɛ mu nɔyɔsɔyɪ pɔlɔ tɔ ɪ sele.

Ɔ wɔyɔsɪ mɔ wontu na pɔ yɛlɛ-mɛyɛ kɛtɛ.

Ɔ suu lɔyaya wontu.

¹² Ɔ kra mɔ laŋa na ɪ wii mɔ tawa,

nna á ka wɛ teu tɔ a tɔɔ.

Ɔ wii mɔ lɛsɛŋnaa mpa pa lulaya tɔ pa tɔɔ.

¹³ Ama pɛnɛntɛ sɔwa na kɔlɔŋ

pɛ nyɔɔki ma yɔlaa tɛtu taa kɛ.

Na pɛ kɛŋna mɔ ɪcatɛ nte tɔ sɔla aliyila tɔ

tɔ laŋhɔlɔmlɛ tɛɛsɪ taa.

¹⁴ Ɔ lɔwa kawulaya tɔyaya.

Ɔ yɛla laŋhɔlɔmlɛ ɪcatɛ.

Pulaya na tɔtaŋlɛ kutuluyɔ ká pɛsɪ taalɛ kraŋasɪ

na kalɔkɔŋ tɔtɔyɔlɛ.

Layasɔyɔ sɔsɔm

¹⁵ Kɔyakɔ nakɔli Feesuyɔ ká luna ɪsɔtaa

na kɔ tii tá tɔɔ.

Wɔlaya tɛtu ká pɛsɪ tun taalɛ,

na tun taalɛ náá pɛsɪ hɔtɔyɔ.

¹⁶ Ɔlɛna tampana tɛŋyɔɔ wɛɛ wɔlaya tɛtu taa,

na siyisuyɔ tɛŋyɔɔ kɛ tun taalɛ taa.

¹⁷ Siyisuyɔ tɛmlɛ ntɛ hɛɛsɔyɔ.

Hɛɛsɔyɔ kɔlɔlɔm ntɛ yɔlɔ u nyarŋna pɔlɔ,

na naani kɛ tam tɔɔ.

¹⁸ Ma yɔlaa ka caya hɛɛsɔyɔ lonte taa.

Ɔ ká caya tɔcayalɛ naani nyɔntɛ taa kɛ tɛɛsɪ

nsi sɪ wɛ tɔpamm tɔ sɪ taa.

¹⁹ Ama tɛv tɔmpɛɛ ká pɛtɪ hɔtɔyɔ.

Pu tisi ɪcatɛ tɔfɛ.

²⁰ Nyɔlɛlɛŋ nyɔma ntɛ mɛ.

Ɔ ká tuuki paa timpi na ɪ tɔŋyɔ lɔm sɔsɔm.

Ɔ ká yɛlɛ mɔ naaŋ na mɔ kraŋasɪ

na sí yɛlɔyɔna sɪ tɪ.

33

Isəna pu feli wakəllaa tə

¹ M̄p̄óḡú Tacaa tasaa si:

Nyá wei n wakəłəxi ləlaa

na pa ta wakəli-ŋ tə,

nyá təm we waiyo ké.

N luki ləlaa waali,

na pá ta luta nyá waali.

N tɛŋ ləlaa ke wakəłəxu ɪɛna pə wakəli nyá.

N tɛŋ ləlaa waali luw,

ɪɛna pá lu nyá waali.

² Tacaa nyəni tá pətəətəle.

Nyaya tə tɛłəxi.

Wɛɛ tá toŋ ke paa tanaŋ ŋku.

Wɛɛ tá nyuɔ yátó ke laŋwakəlle waatu.

³ Ye yəlaa nuwa nyá taŋ pa seeki ké.

Ŋ kulaa ɪɛ piitimnaa ya.

⁴ Pa kuuki mə wontu ké ɪsu kətolon na kətəyɔ.

Pa huliyi-təxi ɪsu kətolon sɛsɛku.

⁵ Tacaa ké səsə ké.

Mpi tə, ɪsətaa ké ɪ təcaɣale wɛɛ.

ɪ suula Siyən ke kusiyisim na tampana təŋyɔ.

⁶ ɪ yəlaa ká caɣana naani ké pa kuyɛɛŋ tənaya.

Ləmayasɛɛ na laɣatu kəna wɛnaɔ mpi pə yaku nyuɔ tə.

Tacaa nyamnaɔ nté Siyən kpancoou.

Tacaa waasvɔv

⁷ Akanaa makəna ntɛɣe kapusi ke awali.

Hɛɛsɔv təm kəntaa ná wiiki ɪsu pa səki pa səki.

⁸ Harɛɛ we kɛtɛ, nəɣəɔ u təŋəxi.

Nmakəllə yəka nəɣə pɛɛlɔv.

ɪ ləwa acalɛɛ.

ɪ tɔyuna nəɣəɔ.

⁹ Tɛtu we ləɣaya taa,

tə wakəłəxi.

Pə liyita Lipaŋ tɛtu,

tə nyəma nəɣəsəxi.

Saləŋ tɛtəkəle nəɣəsəna wulaya tɛtu.

Pasaŋ na Kamɛɛli pə pəŋ tɛŋ ná təkə.

¹⁰ M̄p̄óḡú Tacaa təma si:

Nəənəɔ maɔ kulɪ ma naasi taa.

Nəənəɔ maɔ kulɪ.

Nəənəɔ maɔ hulɪ ma səsəəntɔ.

¹¹ Kiisi ke ɪ haɣaa, ɪɛ ɪ ká lulɪ nyutu.

Mə feesiŋ nté kəkə, ŋke kaa nyayana-mɛ.

¹² Kəkə ká nyayana piitimnaa na pə yeɛ təluma.

ɪsu ka nyakɔv səwa nna pa setaa tə.

¹³ Pooləŋ nyəma mɛ, ɪ nu mpi ma lapa tə pə təm,

na pəcəɔ nyəma mɛ, mii nyi ma toŋ təm.

¹⁴ Səɣəntɔ krawa Siyən taa kawalaya nyəma.

Mpa paa tʉyʉna Iso tʉ pa seliyi.
 Pa makɪ kapusi sɪ:
 Ta taa awe ká cayana kəkʉ kuniisaya kanɛ ka kinʒ?
 Awe pəsəyɪ na ɪ cayana mamala tam tʉ nyəna anɛ a kinʒ?
¹⁵ Wei ɪ tɔŋ kusiyisim taa,
 na ɪ yəyətəyɪ tampana tɔŋyʉ tɔm tʉ.
 Wei ɪ kisiyɪ kasəyaya ŋka pa hikiyina mʉsʉŋ tʉ,
 na ɪ kisiyɪ asilima kʉcɔʉ tʉ.
 Wei ɪ kisiyɪ isayatu tɔm nuʉ tʉ,
 na ɪ wiisiyɪ isɛ sɪ ɪ taa na kawalaya tʉ.
¹⁶ Yʉlʉ ɪnɪ ɪ təcayalɛ ntɛ tontonɔlɛ tʉ.
 I təcɔsɔlɛ ntɛ kʉkrəmɔŋ sɔsɔŋ tɛɛ.
 I ká wɛnɔ tɔyɔnaya kɛ tam kɛ.
 Pəyɛlɛ ɪ kaa lanɔ lʉm.

Yosalem waasvʉ

¹⁷ Yosalem nyá isɛ ká ná wulav kɛ ɪ teeli təna taa.
 N ká na tɛtʉ na tʉ tɔmɔŋ təna.
¹⁸ N ká tɔsɪ nyá sɔyɔntʉ tʉ.
 Haləna n pɔsɪ nyá tɪ sɪ:
 Takəlasɪ ŋmaalʉ na liyitee mʉlʉ
 na tətɔŋlɛ kutuluɔyʉ fɛŋlʉ pa wɛ lɛ?
¹⁹ N kaa tasa kalampaanɪ yəlaa mɔpɛyɛ nau.
 Nəyɔlʉ ɪ nukɪ pa tɔm, tə wɛ səkɔɔtʉyʉ.
 Pa kɛ kɔpa nyəma kɛ nəyɔlʉ ɪ nukɪ pa tɔm.
²⁰ Ama n ká nyəni Siyɔŋ,
 ta acima ɪcatɛ sɔsɔlɛ.
 Nyá isɛ ká ná Yosalem lonte nte tə wɛ tɔpamm tʉ.
 Cokəle nte pə kaa tasa lonte layasvʉ tʉ.
 Pa kaa kɔɔsɪ tə kanʉkanasɪ kɛ paa pələɛ.
 Pəcɔ tə ŋmʉsɪ taa nakəlɪ kaa hɛtɪ.
²¹ Tənaɔa Tacaa ka hulɪ-tʉ sɪ ɪ kɛ kʉpaŋ.
 Pɪ wɛɛ pʉsɪ sɔsɔnsɪ həyɔlʉyʉ taa kɛ.
 Timɔɪ lɔŋ sɔsɔŋ wɛɛ tʉ.
 Ama yooʉ kɔɔlʉyʉ sɔsɔʉ nakəlɪ kʉ kaa təŋna təna.
 Kɔɔlʉyʉ kʉpaŋkʉ kaa təŋna təna.
²² Tacaa nyayalɛ tá huʉnlʉ,
 nyá tʉyʉna-tʉyʉ kiinɔ.
 Nyayalɛ tá wulav nyá yakəna-tʉ.
²³ Nyá ŋmʉsɪ cɛpa,
 sɪ təkəyɪ kɔɔlʉyʉ tesika sɪ kʉ pɔŋ ɪ hɛtɪ.
 Waatʉ ɪnəyɪ paa kuu wontu na pə kɔɔŋna mpa pa tɔŋ tala tʉ.
 Paa tala wontu kʉkukuutu nɪ na paa wɛɪ ɪ hiki ɪ paa tete.
²⁴ Yosalem ɪcatɛ tʉ nəyɔlʉ kaa tʉ sɪ:
 Pə wukɪ-m.
 Yəlaa mpa pa wɛ Yosalem taa tʉ paa cɛ-wɛyɛ pa isayatu.

34

Tacaa ká huʉna ɪtəm nyəma

¹ Piitimnaa mɛ, ɪ kɔɔtəna na ɪ nu.

Yəlaa me, í ke ηkpaηη.
Tətu na tə taa nyəm í nu.
Antulinya na í kəvlum təna í la aseeta nyəma.

² Mpi tə, Tacaá ká mv pááná səsəna
na piitimnaa təna.

Í taa kpaηa pa yoolaa təna.
Tacaá tv í taa s í ká kpiisi-wə.
Í caa í wakəli-wə.

³ Pa ləwa pa taa mpa pə kəwa tə.
Pa sətəa səηaa.

Pa caləm kpeη pəəη təə.

⁴ Isətuləηasi təna kpesəyi.

Isətənyəv ká kpiili isu nyaaləyv.
Isətuləηasi təna hotiyi isu lesəη hatv kəvvlətv.
Yaa fiki hatv kəvvlətv.

⁵ Ma layate mv pááná ke isətəa.

Tu tii Itəm nyəma təə.
Itəm nyəma meye ma suwa s í maá kpiisi.

⁶ Caləm waasa Tacaá layate təə ké.

Nim matəna-te.

Pə caya isu iweesi na pəηtuləη pə caləm.
Na iwaaη timpee na pə nim.
Mpi tə, pa lapa Tacaá ke kətaya ke Posəla icate taa.
Pa kəwa tuutuuma ke Itəm tətə taa.

⁷ Pa na taale naaη pa hotina.

Təyaya nyəη na latəcənaa pa hotaa.
Itəm tətə nyəəwa caləm.
Nim haγa mə katerəa.

⁸ Tacaá leetəyv kəyaku ké.

Pənaγa ηka í leetəγəna Siyəη
nyəma nəγə təγəle.

⁹ Itəm ləəη lvm ká pəsi kaaloo.

Itəm tətə mvsəyv ká pəsi kəkə mamacəγəlasu.
Mə tətə ká pəsi isu kəkə mukəyv kaaloo tə.

¹⁰ Ka kaa te paa ahoə paa ilim.

Ká nyəəsi ká kuləyi m̄pəyú tam təə ké.

Tətu ká wakəli m̄pəyú pusí tənaya.
Nəγəlv kaa təηna tənaya paa wulee.

¹¹ Kpiisuyu na luyucante paa cayaηa.

Kpiisiwulaya na katəkətyv paa caya təna.
Tacaá ká yəki tə təna na tə saalı yem.

¹² Səə nəγəlv í kaa wəe s í pá kpa-í wulav.

Pu kpiisi tə awulumpiya təna.

¹³ Səsənaa ka nyə pa kawulaya tēsi taa.

Kələη na səwa ke pa kolooosi acalēe taa.

Pa acalēe ká pəsi taale hasí təsəvle,
na taataanaa lonte.

¹⁴ Wulaya tətə taa nyəma ká suliyi taale wontu.

Pəηtuləη ká yaakí təma.

Ahoə nyaasəlaa ká pəsi pa lonte ke təna.

Tənaya paa la pa lonte kəhēsəle.

15 Tənaɣa tɔm ká hɛɛ lɔnte, na í tɔ ɪ yala.
 Tɔm ká pəpɪ-yɛɣɛ tənə,
 na í kɛɣɛli ɪ piya kɛ ɪ kəŋkəŋ taa.
 Tənəɣa yɛpɛlekunaa tənə ka kotɪ naalɛ naalɛ.
 16 ɪ wiili Tacaa takələɣa taa na í kala.
 Wontu ntɪ tə taa nakɔli kaa laŋ.
 Paa tə taa ŋku kɔ kaa laŋ.
 Mpi tɔ, Tacaa má ma yəɣətənə na ma nəɣɔ.
 Ma Feesuɣu ká kɛɣɛliɲa wontu ntɪ.
 17 Tɛtɛ kɛ ma tɔwə na má faɣa pa tɛtɔ na ma niŋ.
 Na má tala-wɛɣɛ-tɪ na ŋmənəɣa.
 Tu pəsi pa nyəntɔ kɛ paa pələɛ na pá caya tə taa kɛ
 tam tɔɔ.

35

Tacaa nyəma ká məli ɪ kiŋ

1 Wɔlaya tɛtɔ laŋlɛ í hɔlɔmɪ.
 Kɛraŋkɛrante tɛtɔ í yɔɔli.
 Tɛtɔ ntɪ lum ta tala tɔ tə ŋmaali.
 2 Tə tɔ hɛtɔ.
 Yaayənəa í tɔɔli tɛtɔ taa.
 Tə wiliti laŋhɔlɔmɛ kawilitasi.
 Pɪ mələna Lipaŋ tɛtɔ kɛ tə teeli.
 Kamɛɛli pɔɣu na Saləŋ tɛtɛkələ
 ká taɣanɪ səsəntɔ kɛ hikuyɔ.
 Paa na Tacaa Iso teeli na ɪ səsəntɔ.
 3 ɪ la na mə niŋ kɔseliŋ kii.
 ɪ la na mə nəhɛɛ acamaa nyɔɔ tɔŋ.
 4 Mpa səɣəntɔ kɛrawa tɔ,
 í heeli-wɛ sɪ:
 ɪ kaasi mə tɪ.
 ɪ taa nyá.
 Mə Iso kəŋ mə kolontunaa
 fɛlɔɣu na mə nəɣɔ.
 ɪ maɣamaɣa ɪ ká kənnə na í waasi-mɛ.
 5 Waatɔ ɪnəɣɪ yɔlɔmaə ɪsɛ ká kuli.
 Ntamaə ŋkpaŋŋ ká tɔli.
 6 Kaakalaya ká ŋmaa ɪsɪ nam.
 Kamumuka nsəmlɛ ká hɛtənə laŋhɔlɔmɛ.
 Mpi tɔ, lum ká kɛpɛ wɔlaya tɛtɔ taa,
 Pɪ hɛɛ ləŋ kɛ tɛtɔ ntɪ lum ta tala tɔ tə taa.
 7 Timpi yələa loosaya
 na pə nəɣəsənə ɪsɪ lum tɔ pɪ pəsi luna.
 Lum sɛɛlaa ká tɔli lɔkɔtɔ tɛtɔ taa.
 Səsəncaasi na mɔlɔɣu ka
 nyala timpi taalɛ hasɪ cakaya tɔ.
 8 Tənəɣa paa hɛɛ mpaasɔ.
 Mpaasɔ ŋku pa yaaki naŋŋ nyəŋku tɔ.
 Kɔpama tike ká təŋna-kɔ, asilima tɔ nəɣɔlɔ kaa siti.
 Ləmaɣasɛɛ fɛɪ nyəma ká təŋ-kɔ pa kaa lɛ.

⁹ Təyolaxa kaa wεε mpaav ηku kv taa.
 Taale wontuyu isayav nakvli kv kaa təη-kv.
 Pa kaa sulina taale wontuyu isayav
 nakvləyi mpaav ηku kv taa.
 Mpa pa nyəəη Tacaa yapa yomle taa tə,
 mpe paa təηna kv taa.
¹⁰ Mpa Tacaa hetaa tə mpe paa mələna.
 Paa fala Siyəη na akavtu yontu.
 Pa laηa ká hvlumu tam təə.
 Ayəəla na laηhvlumle ká kəə.
 Wəsası na wula ká polo pooluη.

36

Asilii nyəma nyaasəyi Yosalem nyəma (Awulaa II 18:13,17-37)

¹ Yuta wulav Isekiyası kawwulaxa pənaηa naanəwə na liyiti nyəηka taa, Asilii wulav Senakelipi kəla Yuta koloosi acaləe təə na í ləkı-ye. ² Mprúyú Asilii wulav kəsa Lakisi ıcate taa kə í yoolaa nyuvu tv, na yoolaa taa yoolaa, na í tili-weyε Yosalem kə Yuta wulav Isekiyası kin. Pa talaa iləna pá ηməli lule isətəa nyəntə ləəv kin kə cətəlaa mpaav taa. ³ İləna Hilikiya pəyalv Iliyakim, wei í paasəyəna kawwulaxa təyaxa tə. Na takəlası ηmaalv Sepəna, na Asafı pəyalv Yowa, wei í paasəyəna takəlası tə, pá polo pa kin. ⁴ Mpruvule yoolaa nyuvu tv təma-wε sı: I polo í heeli Yuta wulav Isekiyası sı, Asilii wulav səsə pəəsəyi-ı sı pəpəyε n lakı na í taakı? ⁵ N maχasəyi nyá taa sı nəyə taa təm taχanəyəna yosu na kú tó yulv kə təyoole apavltv na? Mpu tv, aweyε n lakı na í taaki, na í kuləyi ma təə? ⁶ Icipiti kə n tēləyi, ilé í wε kə isı səsəncəηa kupəlaya ηka ka kvvı tə. Wei í lapa-kεyε naani ka hεε-ı. Mprúyú Icipiti wulav lakı pa təna mpa pa tisiyi í təə kə yuη tə. ⁷ Ntanyı n təη kele sı mə İso Tacaa kə n təwa naani. Pəyεle İso ııı í təfəenlənəa na í kətəyā təlātənəa kə Isekiyası kpiisaa. İləna í hólí Yosalem ıcate yəlaa na Yuta tətə nyəma sı pá sεε İso kə kətəyā təlātə tənε tə tə cəne.

⁸ Təv, pənente nyana ma caa Asilii wulav í pəeli nəyə. Maa ha-η kpaχanəη iyisi naale (2000). Ye n ka pəsı na í hiki mpa paa cəyā-ı tə. ⁹ N ka pəsı na n təyənı Asilii wulav təmle nyəma taa səkəpəlu na? Icipiti nyəma kə n təwa naani. Mpi tə, pəle pa wəna yosu kəkənəa na pa kpaχanəη cəyālaa tə pə təə. ¹⁰ N hıv sı pə təyā İso luyv nyəntv kə ma təηaa na má kəə tətə tənε tə wakəlvu na? Tacaa heelina-m sı má kpa tətə tənε tə təə na má wakəlt-ı.

¹¹ Mpruvule Iliyakim, na Sepəna, na Yowa, pa təma Asilii yoolaa nyuvu tv sı: Yəyətəna-tuyv Alaamee təm taa. Mpi tə, tə nuı. Taa yəyətəna-tuyv Yuta nsəmle na yəlaa mpa pa wε ıcate koluxa təə tə pá nu.

¹² Ama yoolaa nyuvu tv cəwə sı: Pə təyā mə na mə caa mə tike kə Asilii wulav tilaa sı, pá heeli təm tənε. Ama pə kpənna pa təna mpa pa cəyā koluxa təə, na paa tε na pá təyə pa pəntv na pá nyəə pa həm təyə. ¹³ Mpruvule yoolaa nyuvu tv səηaa na í yəyətəna nəyə səsəyā kə Həpəla təm taa sı: I nuı Asilii wulav səsə təm. ¹⁴ Asilii wulav yəyətəa sı: I taa yele na Isekiyası tıstı-mε. Mpi tə, í kaa pəsı na í waası-mε. ¹⁵ Isekiyası tıstəyi-meyε sı, í la Tacaa kə naani. Sı İso ká waası-mε, sı Asilii wulav kaa ləkı mə ıcate. ¹⁶ İ taa nına Isekiyası. Mpi tə, Asilii wulav ná caa kə sı, mə na-ı í ciikı na í ha-ı mə tı. Waatv ııəyi paa wei í ka təyə tuη wei pa yaa sı, ləseη na fiki tə pə pēe. Paa wei í ká nyəə í ləkə taa ləm. ¹⁷ Haləna má kəə na má pona-meyε tətə ntı tə wε isı mə nyəntv tə tə taa. Tətə ntı tə taa wε təyənəyā pēe

ké na solum. Tə taa we kutəyov ké na lesəŋ tunj. ¹⁸ Mpu tə, Isekiyası ı taa tvisi-meɣe yem na í tən sı: Tacaa ka waası-me. Piitimnaa tunj ta pəsi na í waası ı yəlaa ke Asilii wulav ninj taa. ¹⁹ Hamatı na Aləpatı na Sefafayim, pə acaləe nyəma tunj məla isəna? ı ta pəsi na í tən Asilii wulav sı í taa ləkı Samalii ıcatə. ²⁰ Tətonaa mpe pa təna, pa taa nti tən tunj yapa-təyi ma ninj taa. Na Tacaa náa yakı Yosalem ke ma ninj taa?

²¹ Ama yəlaa mpe pa suma pa ta cə-ı paa təmuyv kuləmuyv. Mpi tə, wulav Isekiyası ka heelina-we sı pá taa cə-ı. ²² İlena Hilikiya pəyalv İliyakim, wei ı ké wulav təyaya nyuyv tu tə, na takəlası ŋmaavl Sepəna na sı silv Asafi pəyalv Yowa pa polo wulav Isekiyası kinj. Paa cəla pa wontu ké, na lanwakəlle. Mpróyó pa kəesa wulav ke yoolaa nyuyv tu kuyəyotv.

37

Isekiyası yəyətəyəna İso kuyəyotv teləsvlv Isayii (Awulaa II 19:1-7)

¹ Waatv wei wulav Isekiyası nuwa pa təm nti İlena í cəli ı wontu na lanwakəlle, na í suu ləyaya wontu İsu fələtənaa taka na í polo Tacaa təyaya taa. ² Təyaya ı tila kawulaya təyaya nyuyv tu İliyakim, na takəlası ŋmaavl Sepəna, na kətəlaa taa səsə. Paa suuwa ləyaya wontu ké İsu fələtənaa taka. İlena pá polo Amətı pəyalv Isayii, İso kuyəyotv teləsvlv kinj, ³ na pá heeli-ı sı: Lanwakəlle na ŋkpaŋuyv həm na fəele kuyakv ke saŋa ké. Tə wee ké İsu alaa mpa pa caakı ləlvuyv, İle toma fəı sı pá ləli tə. ⁴ İsəntə ntanyı nyá İso Tacaa ta lan nuw ke kutuyv ŋku, Asilii wulav tilina ı pəyalv Lapəsakee na í tvv İso weesuyv tu tə. Ntanyı Tacaa nyá İso ká hə ı ŋkpaŋuyv ke ı kuyəyotv tə. Mpu tə, sələməna yəlaa mpa pa kaasaa tə pa tə.

⁵ Mpróyó wulav Isekiyası tillaa mpe pa pola Isayii kinj. ⁶ Ntəna Isayii cə-we sı: ı polo í heeli mə caa wulav sı, Tacaa təma sı taa nyana kutuyv ŋku Asilii wulav tila ı yoolaa nyuyv nyəma na pá kəə pá tvv-m tə. ⁷ Tacaa sı: Maa yele na Asilii wulav nuw təm natəli. Pu tu ı taa na í məli ı tətə taa, İlena pá kv-ı təna.

Asilii wulav nyaasvuyv kvfam (Awulaa II 19:8-13)

⁸ Mpróyó Asilii yoolaa nyuyv tu Lapəsakee nuwa sı, wulav kula Lakisi na í tii Lipina tə. İlena í polo təna na í maɣana-ı. ⁹ Mpróyó pa heela Asilii wulav ke təm sı: İtiyopii wulav Tilaka polaa sı ı yookina-ı. Asilii wulav nu mpu, İlena í tili sı pá heeli Yuta wulav Isekiyası sı: ¹⁰ İsu n tvv İso ké naanı sı, ma kaa ləkı Yosalem ıcatə tə, n tvsa nyá təyi. ¹¹ Nyá maɣamaɣa n nuwa isəna Asilii awulaa lapəna tətəna təna na pá wakəli-tı təkpaata tə. İlena nyaa tēləyɣı sı nyá tike n ka fitina na? ¹² Ma cəsənaa wakəla Kosan na Halan na Lesəfi pə acaləe na İteni nyəma ıcatə nte tə we Telasaa tətə taa tə. Piitimnaa mpe pa tunj ta pəsi na ı kenti pa acaləe tə se. ¹³ Hamatı, na Aləpatı, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa pə acaləe awulaa we le?

Isekiyası sələməyi İso (Awulaa II 19:14-19)

¹⁴ Mpróyó Isekiyası mv takəlaya ŋka Asilii tillaa kənaa tə na í kala. İlena í kpa Tacaa təyaya taa, na ı hvlı-təyi Tacaa. ¹⁵ Pə waalı ké ı sələmaa sı:

¹⁶ Hai Pə tənna pə tu Tacaa, İseyeli İso, nyá wei n caya isətəa tanlaa tə tə, nyá tike n kəna tətə kawulası təna İso. Nyá lapəna isətənyv na tətə. ¹⁷ Hai, Tacaa ke ŋkpaŋ na n nu. Tacaa kuli nyá İse na n na. Nu kutuyv ŋku Senakelipi tillaa tvvki İso weesuyv tu nyá tə. ¹⁸ Tacaa, tampana yaa, Asilii awulaa kpiisa piitimnaa

lelaa, na pá wakəli pa tetv. ¹⁹ Haləna pá wə pele pa tuŋ kulalaan ke kəkə, na pá wakəli-ı. Mpi tə, ı ké taası na pəe nna yəlaa niŋ saakaa təyɔ. ²⁰ Hai, Tacaa Iso, ya-tuyv Senakelipi niŋ taa. Tetv təna kawulası ı nyı sı nyá tike nté Tacaa.

*Isayii teləsəyi Tacaa kvəcətv ke Isekiyası
(Awulaa II 19:20-34)*

²¹ Mpuvle Aməti pəyalv Isayii tilaa, na pá heeli wulav Isekiyası sı, İseyeli Iso Tacaa yəyətəa sı: Ma nuwa sələmuyv ŋku n sələma-m Asilii wulav Senakelipi təm tə. ²² Halı Tacaa yəyətə Senakelipi sı:

Yosalem ıcatə kvəpante nté tə footiyi-ŋ ké na tə wəŋiyi-ŋ
na tə sələxi-ŋ kasəslası.

²³ Halı İseyeli nanŋ tə ke n kulina nəyɔ
na nı tsv na nı sayatı?

Na nı nyənəyi-m na kalampaaŋı?

²⁴ Nyá təmlə nyəma nəyɔ ke n tsvna-m.

Haləna nı tə sı yooü keekənaa katatəlaya təw ké
n pəsaa na nı kpa pəŋ nyəŋ taa.

Na nı tala Lipaŋ ıcatə heele taa.

Na nı setı ı tuŋ kvəpampaŋ səssəŋ,
na nı kpa na nı tala comcom nəyɔ taa,
ke hətv səssəntv tē.

²⁵ Sı nyá hula ləkənaa na nı nyəw pa lvm.

Pəyele n ká fəli nəhəle ke

Icipiti pusi təna tə na sı nyəw.

²⁶ Senakelipi n ta nu taa sı má tayəna
na má sı mpyú hatoo ləŋtaa?

Nənnəw kele ma yelaa sı pə yooü

İlena Senakelipi náa pəsəxi koloosi acaləe ke ncaa.

²⁷ A taa yəlaa ké acamaa ké,

səyəntv kpa-wə na pá liyiti-wə.

Pa wə ké ısu taale nyıtv kvəkəkəkətv.

Yaa nti pa tuuwa kutuluŋ təw na wulaya kv-tı,
na tə ta pıta tə.

²⁸ Ma nyəma-ŋ ké,

paa n caɣaa, yaa n svvki yaa n lıki.

Pəyele ma nyəma saa wei nyá taa kpaakəna-m tə.

²⁹ Nyá taa kpaakəna-m,

ma nuwa nyá kalampaaŋı təm.

Pə təw ké maa tv-ŋ mına kukuule.

Maa tv-ŋ ma krayənvkpaı ke nyá nəyɔ taa.

İlena má mələna-ŋ na mpaav ŋku n kəmnəa tə.

³⁰ Ye pə kaasa Isekiyası nyá, tənə ııı tə la-ŋ ısu kvəlvvm. Pəntə na pəntə aləla
ke ı ká təyɔ. İlena pənaya tooso nyəŋka ı hala na ı kvə na ı sə tuŋ wei pa yaa sı
ləsəŋnaa tə na ı təyɔ pə kvəlvvm. ³¹ Mpa pı kaası Yuta kvəkəle taa tə, paa wəe ké
ısu tvyv kaŋuyv lila ke teu na kvə ləli pəe tə. ³² Mpi tə, yəlaa kakaasaya ká luna
Yosalem. Mpa pə səwəa tə paa luna Siyəŋ puŋv taa.

İsəna Pə təna pə tv Tacaa ká la ı səlvuyv səssəŋkvə taa təyɔle. ³³ Pə təw ké Tacaa
yəyətəyi Asilii wulav sı: N kaa pəsı na nı svv ıcatə nte tə taa. Nyá tətəlaa taa nəyɔlv
kaa tə nyəmlə ke tə taa. Yaa ı kenti ı təw ké kvəlyú na ı kvətəna-te. Pəyele ı kaa
lo həpəle taka ké ıcatə nte tə kiŋ. ³⁴ ı mpaav kvəkvəyuv ke ı ká təŋ na ı mələna ı

waali. I kaa tasa icate taa ké suu. Tacaá má ma yáçtəna mpv. ³⁵ Tacaá si: Maa kenti icate təne tə təó ké. Maa waasi-təye ma na ma təmlə tʉ Tafiiti pa təó.

Asilii nyóma tēv na Senakelipi səm
(Awulaa II 19:35-37)

³⁶ Mpróyó Tacaá isətáa tillu tiíwa Asilii yoolaa təsikile ké ahoó aní. Ilena í kv yoolaa iyisi núnəwa na núnáasa na kakpasí (185000). Tēv fema na mpa pə kaasaa tə pá kuli, lena pá mayana sí sətáa suwa təsikile. ³⁷ Tənaçalə Asilii wulaw Senakelipi kpəsá í təsikile na I məli Ninifi icate taa na í çaya təna. ³⁸ Mpróyó kuyaku nakuli í suu í təyú Nisələki kutuluçu taa na í təña-kuyú luñuçu. Ilena í pəyalaa Atələmeki na Salesəe pa kv-í na laçatə na pá se na pá polo Alalaa tətʉ taa. Ntəna í pəyalə ləlu Asahatəñ náá ləeti í lonte taa.

38

Isekiyasí kvətəñ na í Waav
(Awulaa II 20:1-11)

¹ Mpróyó wəsasi kra wulaw Isekiyasí ké waatu uní í taa sí í səki. Ilena Iso kuyəçtʉtʉ teləsulə Isayii polo í kiñ na I heeli-í sí: Tacaá təma sí, ye nyá taa wə nti n heeli nyá təyaya nyóma. Mpi tə, n ká sí ké n kaa kuli.

² Ntəna wulaw kəsí ísə na kolunə təó na í sələmi Tacaá ké sələmuçu kəne sí:

³ Hai, Tacaá, ma kra nyá yule. Təəsí sí ma təma tēu na lotu kuləmtə na má lá mpi pə wə-ñ tēu tə. I tēma mpv lena í wii təkpoó na í pəli isələm.

⁴ Pə waali ké Tacaá heela Isayii ⁵ sí í teləsi wulaw Isekiyasí sí: Maya nyá çəsə Tafiiti Iso Tacaá. Ma nuwa nyá kəsələmtə na má ná nyá isələm. Ie maa səsí-ñ weesuçu pusi ké naanəwa na kakpasí. ⁶ Maa ya nyá na icate tənəye Asilii wulaw niñ taa. Maa kenti tə təó*fa*. ^a kəkəlbətʉ 21-22 ké kəkəlbətʉ 6 waali sí, pə wəe ísu pa kəsəçu Awulaa II 20:1-11 taa tə.

⁷ Yaasi wei Tacaá ka hələna-ñ sí í ká la ísu í suw təçələ sí, ⁸ í ká yele na isətom waaci məli waali waaləçi çacaasi naanəwa. Ilena tampana, isətom məli waali waaləçi timpí təó pu lunaa təyə çacaasi naanəwa.

Isekiyasí kawəyaya ké í kvətəñ waali

⁹ Waatu wei pə wuwa wulaw Isekiyasí na pə tēmi-í na í má kawəyaya ñka təçələ:

¹⁰ Ma huəkaya sí pu kəli-m ké na təñ.

Ma huəkaya sí maa sí na hələm na nəçə.

Pə wəe sí má tēe.

Maa təñna səm nənəsí.

Pə pəma-m ma pusi kəkaasasi.

¹¹ Ma huəkaya sí ma kaa tasa Tacaá ké nav

ké weesuçu nyóma tətʉ taa.

Ma kaa tasa yulə nəçəlbəçu nav ké

antulinya yəlaa taa.

¹² Pə ləsa ma weesuçu na pə pona poolun

ísu tiikilu çəkələ.

Pə tama ma weesuçu tomle.

Pə kpila ma weesuçu ké ísu pəlbələ sətəçu

saya ta kponkpon tu na í kpili-í tə.

Pu taanəçi tə, n tēma ma təm.

¹³ Pu nyaaləçi tə səm kpiisa-m.

^a 38:6 Piipili wei pa yaakəna nasala taa sí fəlanşee kuulan tə í towa

Tacaa n yoka ma mɔwa ké isu tɔɔlaya.

Pu taanɔyi tɔ, Tacaa n tema ma tɔm.

¹⁴ Ma wiikaya ké isu kacayalɔfɔyaya

lakuyɔ na ká cɔɔki isɔtaa tɔ.

Ma mɔlɔyi isu alukuku,

na má tekiyi isɔtaa ké pɔtɔtɔlɛ.

Hai, Tacaa, pɔ nu-m ké, waasi-m.

¹⁵ Suweye ma tasayi yɔɔtɔyɔ tɔtɔ?

Tacaa yɔɔtɔna-m.

Nyá mayamaɔa n lakɔna.

Maa tɔna tɔpasuyɔ ke ma weesuyɔ tɔna

taa ké ma wahala tɔɔ.

¹⁶ Tacaa, nyá kɔpantɔnaa tɔɔ ké

yulɔ wɛna weesuyɔ.

Tɔ tɔɔ ké ma feesiɔyi tɔtɔ.

N ká mɔlɔna-m isu ma wule taa,

n ká yeke na má wɛɛna weesuyɔ.

¹⁷ Ma laɲwakalle pəsəna nteɣe heesuyɔ.

Nyá sɔɔlɔna na n ləsi-m sɔm púyú taa.

Ɔena n lɔ ma isayatu tɔna na waali.

¹⁸ Mpi tɔ, pɔ taɔa atɛtɔlɛ taa nyɔma saɲna-ɲ.

Pəyele pɔ taɔa sɔm ká talɔna-ɲ.

Mpa pa tiiwa pɔlaav taa tɔ paa tɛlɔyi nyá kɔpantu.

¹⁹ Weesuyɔ nyɔma tike pəsəɣəna na pá sa-ɲ,

isɔ maɔa saɲa isəntɔ.

Cɛɛɛ hulɔɣəna i piya ke kɔpantu.

²⁰ Tacaa yapa-m ké.

Tu ma tá cəməɲ ke nyá tɔyaya taa na í wii teu.

Haləna tá weesiɲ tənaya.

²¹ M'pɔyú Isayii tɔma si:

Ɔ naɲ tɔyɔ ɲku pa yaa si fiki tɔ kv pee

na í taa Isekiyasi hiɲ taa na pɔ waa-i.

²² Ntɛna Isekiyasi si:

Yaasi wei ké Tacaa n ká huləna-m si,

maa kra nyá tɔyaya taa?

39

Papiloni wulav kɔnte ke Isekiyasi te

(Awulaa II 20:12-19)

¹ Waatu kɔlɔm mi i taa ké Papiloni wulav wei pa yaa si, Melotaki-Palatan, na i caa si Palatan tɔ, i tilina Isekiyasi ke kɔcɔɔv na takɔlaya. Mpi tɔ, i ka nuwa i

wɔsasi na i alaafɔya hikuyɔ tɔm ké. ² M'pɔyú Isekiyasi laɲle hulɔma sɔsɔm. Ɔena í hólí Papiloni tillaa mpeɣe i wɛnav tete. Paa liɣitee, paa wɔla, na tulaaɔnaa na

nim sɔɔsɔɲ nyɔm. I hulə-wɛ tɔtɔɔ i yooɔ wontu tɔna. Na pɔ tɔna mpi pu wɛ i wɛnav tɛsiɔle tɔ. Isekiyasi tá ɲmɛsi-wɛye pɔlɔpɔyɔ i kawulaya tɔyaya taa.

³ M'pɔyɔle Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɔsɔlɔ Isayii pola wulav Isekiyasi kiɲ ke pɔ waali. Ɔena í pɔɔsi-i si: Suweye yɔlaa mpe pa heela-ɲ? Lɛɣe pa tu luna? Ntɛna Isekiyasi

si: Hatoo Papiloni tɛtu ke pa luna. ⁴ Ɔena Isayii tasa-i pɔɔsuyɔ si: Pepeɣe pa

nawa nyá kawulaya tɔyaya taa? Isekiyasí sí: Ma kawulaya tɔyaya taa nyəm tənaya pa nawa. Ma ta ηmesí-weyɛ ma kpancoou nakoli.

⁵ Ntɛna Isayii tɔ Isekiyasí sí: Nu Pə tənə pə tɔ Tacaa kɔyɔyɔtɔtɔ. ⁶ Nyənɔ kɔyɛɛn kɔn wei ɪ taa Pabiloni nyɔma ká kuu pə tənə mpi nyá caanaa kaawa na pə we nyá kawulaya tɔyaya taa isəntɔ tɔ na pá kpeena. Pə kaa kaasi pɔlv. Tacaa yɔyɔtənə mpv. ⁷ Paa kɔyaya nyá pɔyalaa kulɔlaa. Paa pəsí-weyɛ kataasi. Paa su-weyɛ Pabiloni kawulaya taa.

⁸ Mɔvɔvɔle Isekiyasí cɔwa Isayii sí: Tacaa təm ntɪ tə we teu ké. Mpi tɔ, ɪ mayasaya ɪ taa ke sí: Ma na ma yəlaa tɪ cayana hɛɛsvyɔ ke ma pəale taa.

HƆYɔLVYU NAALɛ NYɛNKU ISɛYɛLI NYɛMA LANHɛSɛLE

40

Isɛyɛli nyɔma waasvyɔ təm kpaalvyɔ

¹ Mɔvɔvɔ Tacaa yɔyɔta ɪ yəlaa sí:

ɪ puyusi ma yəlaa ɪ puyusi ma yəlaa.

² ɪ yɔyɔtənə Yosalem.

ɪ makɪ kapusi sí nyá wahala təma tɛma.

Pəcɔ pa husa nyá isayatu.

Tacaa fɛla-η nyá isayatu fɔtɔ ke təm naale.

³ Nɔyɔlv kiisiyina sí:

ɪ tayani Tacaa ke mpaav.

ɪ teti tá Isɔ ké mpaav ke wɔlaya tetv taa.

ɪ tó tá Isɔ ké hapəle.

⁴ ɪ yɔkɪ pəɔn na pulasi tənə.

ɪ suuli tetɛka tənə.

Tontɔnə na kɔtaalomɪn ɪ pəsɪ tetv kɔhəntətv.

Tɪmpi pə kulaa tɔ pə pəsɪ tetɛka sɔsɔɔnə.

⁵ ɪlɛ pɪ keelɪ Tacaa teeli tɔɔ.

Yəlaa tənə ká na-ɪ.

Mpi tɔ, Tacaa nɔyɔ yɔyɔtənə.

⁶ Mɔvɔvɔ nɔyɔ kalɪ ka yɔyɔtaa sí:

Kiisi.

Ntɛna nɔyɔ lɛnka cɔ sí:

Ma kiisi suwe?

Kiisi sí:

Yəlaa tənə weɛ ké isɪ nyɪtv.

Na pa teu isɪ taale taa hɛtv.

⁷ Tacaa heelim ɪ mapa,
nyɪtv wɔləyi ké, na hɛtv tó.

Tampɔna tɔɔ, yəlaa weɛ ké isɪ nyɪtv.

⁸ Nyɪlvɔy wɔləyi, hɛtvɔy lɔntiliyi.

Ama ta Isɔ kɔyɔyɔtɔtɔ ná we tam tɔɔ ké.

Təm kɔpantv

⁹ Yosalem yəlaa mpa mɛ
ɪ kpaalɔyi təm kɔpantv tɔ.

ɪ kpa pɔyɔv kɔkɔlvɔy tɔɔ.

Siyəŋ nyəma í kiisina toma.
 Təm kəpantə kpaallaa mē,
 Í kiisi í taa nyá.
 Í kpaali Yuta acalee si:
 Í nyəni, mə Isə kəŋna nté.
 10 Í nyəni Tacaə Isə kəŋna nté na toma,
 Tacaə toŋ tu-í səsəəntə.
 Tacaə na í kaséesi ké.
 Na í təmle kulubum wē í nəyə təə.
 11 Tacaə wēe ké isu tiikilu,
 í ká tiiki í kaləkəŋ.
 Í ká kpeyeli iwéesi ke í niŋ taa,
 na í kpekí-səyí í təə.
 Tacaə ká tiiki heeŋ totonaa
 mpa pa wena piya tə tərəmm.

Pə təna pə tv səsəəntə na í ləmayasēe

12 Awe mayasəna teŋku ləm ke í ntantaku taa?
 Awe mayasa isətənyu wəŋ na í ntaŋtaku?
 Awe mayasa ate tetu ke iŋmesau na í ŋmaya?
 Awe mayasa pəəŋ na pulasi ke sanəya təə?

13 Awe mayasa Tacaə Feesuyu?
 Awe tasəna-í layatv?
 Yaa awe seyesəna-í?

14 Tacaə na awe pa cayana na pəntv seyesí-í?
 Yaa awe hələna-í tampana mpaav?
 Awe tv Isə ke ləmayasēe,
 na í həl-í nyəm mpaav?

15 Nyəni, piitimnaə wē Tacaə ké isu ləm lukuyv
 kpekíti taa na pə tosi tə.
 Yaa isu kanyəŋa pile ke sanəya təə.
 Tətənaə mpa ləm cənaə tə,
 pēle pa wē ké isu mvsuyv kuluyv tə.

16 Lipəŋ hətuyv taa taasi u taki
 kətəya təlata təə kəkə tayənyu.
 Ku taa taale wontu payale ta tala si
 pa lana-təyí kətəya ŋka kəkə lusa ka təna tə.

17 Piitimnaə təna ké kpete ke Tacaə isəntaa ké.
 Pə ta ke-í pələpə nəyəlv.

Isə fəna saala

18 Aweyē í caa í kēesəna Isə?
 Yaa pepe lēesuyv ke í ká lu í lonte?

19 Koolu lukina tuyv,
 lēna wəlanaə latv náá waasi-kuuyv wəla.
 lēna í tu-kuuyv liyitee nyəyətə alukpalisi si pə la kacəka.

20 Konyəntv wēi í kaa pəsi na í hiki mpv tə,
 taakukuləya ŋka pukasi u pəsəyí təyə í caaki.
 lēna í ná saakulv kəpəŋ na í saaki-í
 lēesuyv ŋku ku ciyitiyí tə.

21 Mē í taa nyí-ti taa, yaa í taa nu-ti?

Pa taa huli-mεγε-təγi hatoo kancaalaya?

I taa cekəna tetu kite təm?

²² Iso caya hatoo tetu nyuytu taa,

na tə taa yəlaa náá we isu cələŋ.

I pəwa isətənyuy ké isu puyuy felefele.

I heta-kuuy isu i cokəle si i laki i təcayale.

²³ Inu i pəsəyəna ate awulumpiya ke yem.

Iso pəsəyi antulinya huula ke kpete.

²⁴ Mpi si paa səəki-we na pá tuu-we tə.

Mpi si paa nyəki na pá kaŋ lila ke tetu taa tə

Tacaa tema pa təə ké heelim wosuyu na pá wəli.

Na pə kuu-we isu kacuculaya kprakuytu nyuliya tə.

²⁵ Mpróγú Iso Nanŋtu yəγətəa si:

Aweye í keesəyəna-m,

na má na-i tó nəyəsi?

²⁶ I kraasi ise na í nyəni isətəlyəsi.

Awe lapəna-si?

Wei i laki na si kpekəle təna təŋ teitei təγə.

I yaaki paa ŋkaya ka hətə,

na i təŋ səəəŋ na i toma səəəna,

nakəli kaa laŋəyi.

Toma kvfana hav ke acamaa

²⁷ Ee, Yakəpu, pepe təə ké n yəγətəyi mpu?

Iseyeli pepe təə ké n təŋ si:

Tacaa ta nyi mpi pu maγana-m tə?

Aaiyee si:

Ma Iso u laki pulu si í seena ma təə.

²⁸ N ta cekəna taa?

N ta nu-ti si Tacaa Iso kele tam təə tu?

Iso lapəna tetu tənasi təna.

Pu caaməyi Iso, pəcə u kaaki.

Pəyele Iso nyəm fei cekənav.

²⁹ Iso haaki təŋ ke mpa pa kawa tə.

Tacaa səəəyi apalutu ke mpa pə nuwa tə.

³⁰ Ifepiya kaaki na pa toma təŋ.

Mpa pa kiiwa teu tə pa hotiyi.

³¹ Ama mpa pa ha pa təyi Tacaa tə,

pa toma səəəyi ké.

Pa kuləyi ké isu hekəleəna.

Pa kprakəyi asewa paa kaaki.

Pa təŋ ké pu nuku-we.

41

Pə wee si Iseyeli nyəma í tv Tacaa ke naani

¹ Mpróγú Tacaa yəγətəa si:

Tetu nti lum cəənaa tə,

na lum nəγə həγələŋ nyəma.

I su na í ke ŋkraŋŋ na í nu ma təm.

Yəlaa pooluŋ nyəma me, í təγə apalutu.

I krətəna na í yəγəti.

Tə krenti na tó polo hũle.

² Má læsəna ilim təhule tɔɔ ké wei
i tɔki akaitu ke paa timpɪ i puki tɔ.
Má tɔna i niŋ taa ké piitimnaa,
má tisina awulaa təfe.

Ma layate pəsa yəlaa ke musuɣu,
na ma nyə́má náá yasi-we isu
heelim kpakɔɣu nyutu tɔ.

³ Ma tu pa waali,
ma faya pa heku taa, pɔlv ta tokina-m.
Mpaav ŋku ma ta tɔŋta tɔɣo ma kpaɣaa.

⁴ Awe lapəna mpɔv inɪ?
Awe yelina na pə kɔɔ?
Awe yaana lɔlvŋ yəlaa ke hatoo
kancaalaya si pá hiki weesuɣu?
Taa ma wei ma ké kancaalaya tu tɔɣo.
Pə́cɔ́ maa wee waali nyə́ma waali tɔtɔ.

⁵ Tɛtu nti lɔm cə́ɔnaa tɔ pə nyə́ma na
lɔm nɔɣo hɔɣɔlɔŋ nyə́ma nawa mpi ma lapa
tɔ na sɔɣontu kra-we.

Antulinya tənasi nyə́ma seliyi.
Pa kɔpətəɣəna na pá kəŋ.

⁶ Pa səŋna təma,
paa wei i heeliyi i tɔɣontəle si: Kaasi nyá ti.

⁷ Tuŋ lutu ná tasəɣi apalɔtu ke wɔlanaa paasənlɔ.
Sotulu ná səŋna sətɛ tɔɔ matɔ.
I yɔɣətəɣi nyə́ɣətu tamsuɣu tɔm
si pə ké təmlɛ kɔpantɛ ke,
na i kəŋ lɛesuɣu na nyə́má si ku taa ciyiti.

Nə́nə́ taa la sɔɣontu

⁸ Mɔ́pɔ́yú Taa yɔɣətəa si:
Ye nyá ile ma təmlɛ tu lɛɛyeli.
Yakəpɔv nyá wei ma læsa
ma taapalv Apələham lɔlvɔ taa tɔ.

⁹ Nyá wei ma pɔla tɛtu tənaya tɔɔ na má pɛɛki tɔ.
Ma yaa-ŋ hatoo katerŋa tənasi tɔɔ.
Nyaya maa heelaa si n ké ma təmlɛ tu.
Má læsəna-ŋ, ma kaa lɔŋ.

¹⁰ Sɔɣontu í taa kra-ŋ, ma we nyá waaləyi.
Taa nə́ɣəsi, maɣalɛ nyá lɛɔ.
Maa ha-ŋ apalɔtu.
Maa kɔɔ na ma waasi-ŋ.
Maa te-ŋ na ma toŋ səsəŋ.

¹¹ Mpa pa mv-ŋ na pááná tɔ,
pu liyiti-we na fɛɛɛ tɔɣo-we.
Pu pasa nyá kolontunaa na pá pəsi kɔpɛɛ.

¹² Mpa pa kɔlaya nyá tɔɔ na pá pɛɛkəyi-ŋ na yoo tɔ.
Pu kpiisi pa təna na pá pəsi kɔpɛɛ.
N ka pɛɛki-we n kaa na-we.

¹³ Mpi tɔ, maɣalɛ nyá lɛɔ Taa.

Ma haakəna-η τοη. Ma heeliyi-η si:
Taa nyá. Maa kəw má waasi-η.

Ma kəη nyá waasvυ

¹⁴ Yakəpυ atantaaliya nyá,
Iseyeliya nyá, taa nyá.
Maya Tacaα Iə ma yəyətəyəna.
Ma ké Iseyeli nyəma Nəηη tu.
Mayale wei i waasəyi-η tə.

¹⁵ Maa pəsi-η kpeη kpeluyu kofaluyu ηku pa
makəna təyənaya na ku təw na nyəmə tə.
N ká yəki pəwη, na í nəηi-i.
N ká pəsi pulasi isu ləwə.

¹⁶ N ká fala-we na heelim kraγa,
kacuculaya ká yası-we.
Ilena nyáá yələna Tacaα,
na nyáá hiki nyá teeli ke Iseyeli Nəηη tu təw.

Wəlaya tətυ pəsəyi kacəka tətυ

¹⁷ M̀pógú Tacaα tasaa si:
Wahala nyəma, na kunyəntunaa,
í preekəyi ləm u naaki,
Ilena mə luuη tεε wəli.
Ile maya Tacaα maa cə-me.

Maya Iseyeli Iə,
ma kaa lə-me.
¹⁸ Maa yelee na pusi səsənsi kpe pulasi təw.
Maa təli ləm seelaα ke tətēka taa.
Maa pəsi wəlaya tətυ ke lule,
na ləm kpeη tətυ kəwəlwə taa.

¹⁹ Maa tuu wəlaya tətυ taa ké,
tuη τοη nyəη wei pa yaa si:
Seətəli na akasiya na miili na olifi tə.
Maa yelee na tuη τοη nyəη wei pa yaa si:
Sipələsi na pəη na puwi tə í nyə timpi tευ fεi tə.

²⁰ Ilena yələa təna ná na pá cəkəna.
Paa wəlisi na pá nu pə taa si,
Tacaα niη lapəna yaasinaα mpε.
Iseyeli Iə Nəηη tu má má ηmana-we.

Iə kəla tuη təw

²¹ M̀pógú Iseyeli nyəma wulav Tacaα yəyətəa si:
Piitimnaα tuη mε í yaa-m nənəyə.
I yəyətəi mə təm.

²² I kəna-ti, í heeli-tuyυ mpi pu tε na pə kəw tə.
Hatoo tə, pepe təm ke tuη mε í tεma yəyətuyυ si pu kəw?
I heeli-tu na tə fεη pə taa na tə ná pə yoosuyu.
Yaa í heeli-tuyυ mpi pu tε na pə kəw tə.

²³ I yəyətəi mpi pu təkəna lapu tə pə təm.
Ilena tə nyi si í ké tuη.
I la kəpəntu yaa isayatu natəli.
Ilena tə kuli isε na tə kpenti na tə na-ti.

24 Mə we kpeɛ ké, na mə kɔlapələ ke kpeɛ.
Ye yɔlv í ləsa-me pə ké acaalətv ké.

25 Ma ləsa yɔlv na ilim ntəɔŋ, ɪ kəŋna nte.
Pa yaa ɪ hətə na ilim təlɪle tɔɔ.
ɪ yaana nteye ma hətə.

ɪ fəɫəɪ nyɔɔv nyəma ké ɪsu afəla.
Yaa ɪsu tiisi ŋmalɔ fəlvɔv cɔɔv tɔ.

26 Awe yəɔtəna-təɪ hatoo kancaalaya na tɔ nyɪ-tɪ,
na tɔ tisi sɪ tampana?

Aaɪ nəɔlv ta kpaalɪ-tɪ,
nəɔlv ta yeɫə na tɔ nu.

Nəɔlv ta nu tɔm nti tɔ luna mə kiŋ tɔ.

27 Má caaləna Siyɔŋ ke tɔm heeluyɔ.

ɪ naa-tɪ, ɪ naa-tɪ.

Ma tila Yosalem ke tillu.

Wei ɪ kəna Laapaalɪ kɔpaŋ tɔ.

28 Ma nyəna tuŋ ɪɪ.

Ma ta na ɪ taa ŋku ku kpaalɪ tɔm tɔ.

Yaa ŋku ku cɔ ma kɔpəɔsɔtv tɔ.

29 Pa təna pa we yem ké,

na pa təma ke kpeɛ.

Pa tuŋ ké heelim na í we kpeɛ.

42

Tacaa təmle tv

1 Mpróyó Tacaa tasaa sɪ:

Ma təmle tv ntɔ, ma paasəna-ŋ ké.

Nyaya ma ləsa na ma ləsaɔa sɔvwa.

Ma feesuyɔ we nyá tɔɔ ké.

Nyaa kpaaləna piitimnaa ke siyisuyɔ tɔm.

2 Nyá nəɔ kaa kɔlv, yaa ŋ má kapuka.

N kaa yəɔtɪ natələɪ patəma taa.

3 N kaa teesi pɔɔtɔvɔv ke səsəncəŋa kɔpələɔa.

Pəyele n kaa teesi kəkə ŋka ka fiyinaa tɔ.

N ká təŋ tampana ké na í yəɔtɪ siyisuyɔ tɔm.

4 Ye n ta te siyisuyɔ sɔv

ke tətɔ tɔɔ n kaa yeɫə.

N ká la ímpróyó haləna

tətɔ nti lɔm cənaa tɔ,

na tɛŋkuna nɔsɪ acalɛ nyuləɪ nyá kiŋ.

Piitimnaa kəkə ŋka pa naana tɔ

5 Mpróyó Iso Tacaa wei ɪ lapa ɪsətənyɔv na í pə,

na í la tətɔ na tɔ taa kɔlvɔlv təna,

na í ha tɔ taa nyəm tənaya weesiŋ na pə feesiyɪ tɔ,

ɪ heela yɔlv wei ɪ ləsa tɔ sɪ:

6 Tacaa má má ləsəna-ŋ sɪ ŋ təŋ siyisuyɔ.

Ma təkəɪ nyá niŋ taa na ma paasəna-ŋ,

na ma na-ŋ na yələa tɔ pɛɛlɪ nəɔ.

Na ŋ pəsɪ piitimnaa fətəla.

7 N ká kuli piitimnaa ise, na í tɔlɪ saləka nyóma.
 Na í læsi səkrɛtɔvɔ tɛɛ nyóma ke tɛɛmelle taa.
 8 Ma ké Tacaá kɛ́, halɪ ma hæte nté.
 Ma kaa cɛla nəɣɔlvɔvɔ ma teeli.
 Ma kaa cɛla ma nyvɔvɔ kɔlvɔvɔ ke tɪŋ kolalaaŋ.
 9 Kancalaya nyəntɔ tɛma yooɔvɔ.
 Ma kpaaləyi-mɛɣɛ kɔfatɔ tɔm na pécó tó kɔɔ.

Tacaá waasvɔv

10 I yoo Tacaá kɛ yontu kɔfatɔ.
 I yoo ɪ samtɔ yontu ke tɛtɔ tɛnasɪ tɔɔ.
 Tɛŋku tɔɔ cɔɔlaa, na ɪ taa nyəm tɛna.
 Tɛtɔnaa mpa lɔm cɔɔnaa tɔ tɔ yɔlaa
 na lɔm nəɔsɪ acalɛɛ nyóma.
 11 Wɔlvaya tɛtɔ na tɔ acalɛɛ sɔsɔɔna yɔlaa,
 Ketaa acalisi nyóma í kɔsɪ mə nəɔsɪ.
 Mpa mɛ í wɛ pɔɔŋ nyɔɔŋ taa tɔ,
 í wilitina laŋhɔlvɔmɛ.
 12 I tɔ Tacaá kɛ teeli.
 I kpaalɪ ɪ samtɔ kɛ tɛtɔ nti lɔm cɔɔnaa tɔ tɔ taa.
 13 Tacaá n luwaya isu aka.
 N taɣanəyi nyá tɪ isu yoolu.
 Tacaá yaɣa apalɔkakiisaya tɛwapaɣa.
 N hóləyi nyá kolontunaa kɛ nyá tɔŋ.

Mpi pə lapv pəle Tacaá tɔwa tɔ

14 Mɔ́vɔ́ Tacaá yɔɣɔtaa sɪ:
 Hatoo tɔ, ma tɔka ma tɔyi na má suma.
 Ama pənente maa ma kapuka ké,
 isu ahonto wei ɪ lɔlvəyi tɔ.
 Ma mɔlvəyi ké, na ma tisiyi feesiŋ.
 15 Maa kpiisi pɔɔŋ na pulasi.
 Maa yele na pə tɪŋ tɛna wɔlɪ.
 Maa layasi pusi sɔsɔɔnsɪ.
 Maa la na pusi sɔsɔɔnsɪ pəsi tɛtɔ nti lɔm cɔɔnaa tɔ.
 Maa la na luna nyɔɔ.
 16 Iɛna má yele na yɔlvɔmaa tɔ mpaav ŋku pa taa nyɪ tɔ.
 Na má tɛŋna-wɛɣɛ mpaɪsi nsi pa taa cɛkəna tɔ.
 Maa pəsi səkrɛtɔvɔvɔ kɛ nyaaləm,
 na timpɪ tɔnte wɛ kate tɔ pə həntɪ.
 Mpi maa la tɔvɔle, ma kaa lɔ-wɛ.
 17 Ama mpa pa ha pa tɔyi tɪŋ
 na pá heeliyi læsəŋ kɔsaakəŋ na kolupəŋ sɪ:
 Mɛɣɛle tá ɪsɔnaa tɔ.
 Paa tuli tapəŋ na fɛɛle.

Yəlaa yɔlvɔmaa na ntamaa

18 Mɔ́vɔ́ Tacaá tɔma sɪ:
 Ntamaa í nu.
 Yɔlvɔmaa mɛ, í nyəni na í ná.
 19 Aweɣɛle yɔlvɔm?
 Ye pə taɣa ma tɔmɛ tɔ.

Aweyele ntam?

Ye pə taya ma tillu wei ma tilaa tə.

Aweyele yolum isu wei i hika heesuyu tə?

Aweyele ntam isu ma təmle tu?

²⁰ N nawa yaasinaa payale.

Ama n ta la laakali.

Pəyele n kema ηkraηη ke teu.

Ama n ta nu.

²¹ Tacaa nyá siyisuyu təw ké n caawa si,
n laki kusəsutu ke səsəontu na kupampantu.

²² Paa na mpv, pə kpiisa yəlaa mpe,
pə kuu pa wontu.

Pə kra-weye isu katəka ke kəkraməη pəwη taa.

Pa kra-weye saləka ke pa təηmellenaa.

Pa kuuki pa wontu nəwəlv ta waasi-we.

Pa leeka-weye pa nyəm.

Pəcó nəwəlv fei si i tə si pá felu-we.

²³ Mə taa awe ká kəna ηkraηuyv na təmnaa mpe?

Awe ká səη təkpi si i ká tasa-təyi nuw?

²⁴ Awe tə Yakərv kpiisilaa,
na Iseyeli ke wontu kuulaa?

Pə taya Tacaa wei tə pəntənaa tə?

Pa ta səəli si pá təη i mpraηη taa.

Pəyele pa ta nu i kusəsutu.

²⁵ Pə təw ké i taa huuna Iseyeli ke katatəlaya.

Uena yoou tii i təw na təη ke paa pəwəwə ηka.

Iseyeli ta pəkki si i cekəna pulv.

I ta yaa təm ntəyi pulvuy i taa.

Uena yoou náá kv-i.

43

¹ Pəente Tacaa yəwətəyi si:

Yakərv yəlaa me awe ηmaya-me?

Iseyeli nyəma me awe ηma-me?

I taa nyana pulv.

Mpi tə, ma yapa-meye.

Mə həla ke ma yaana-me.

I ké ma nyəma ké.

² Ye i tesəyi lum ma we mə waaləyi.

Pusi kaa təwə-me.

Pəyele ye i təη kəkə taa ka kaa nyaya-me.

Kəkə kaa kv-me.

³ Mpi tə, mayale Tacaa mə Iso.

Má kəna Iseyeli nyəma Nəηη tə.

Wei i waasəyi-me tə.

Icipiti nyəma ke maa felu mə lonte.

Maa layasəwəna-meye Itiyopii na Sepa nyəma.

⁴ Mpi tə, i ke-m pulv səsəəm ké.

Mə nyuyv kulaa, na má səəla-me.

Ma celəyi apalaa ke mə lonte.

Ma laγasəγəna yəlaa ke nyá weesuγu.

⁵ Ma we mə waali ké, í taa nyá.
Maa kəna mə luləγu nyəma na teυ kite.
Maa kəna-me na ilim tətəle.

⁶ Maa heeli ilim mṛəṭəṭəṭ si: Kəna-we.
Maa heeli ilim mṛəṭəṭəṭ si: Taa si-we.
Kəna ma piya na pooləṭəṭəṭ.
Ləsi ma pɛelaa na tətə tənasi na í kəna.

⁷ Pa təna mṛa pa yaakəna ma həte,
na ma ŋma-weγe ma teeli tə tə.
Má laṛəna-we.

Meγele Tacaa aseeta nyəma

⁸ I yele na ma yəlaa lu.
Pa ké yuləmaa ké, pəyele pa wəna ɪse.
Pa ké ntamaa ké pəyele pa wəna ŋkraŋŋ.

⁹ Piitimnaa təna í kṛeγeli, yəlaa í koti.
Mə taa awe kṛaalə təmnaa mṛe?
Mṛa pa heeliŋa-təγu kancaalaya nyəntə nti?
Puntənaa í hólí pa aseeta nyəma,
pa hólí pa tampana,
na tə nu na tə tisi si mṛəyú.

¹⁰ Meγele ma aseeta nyəma.
Tacaa má ma yəγətəna mṛu.
Mə na ma təmlə tə wei ma ləsaa tə.
ŋlənə pə lá na í nyi-ti na í te-m na mə taa.
Na í cəkəna si maγa.

ɪsə nəγəlv ɪ taa wee na pəcə pə takí-m.
Pəyele ɪsə nəγəlv ɪ kaa lu ma waali tətə.

¹¹ Maγalə Tacaa, ma paasi,
waasəlv nəγəlv ɪ fei tətə.

¹² Má kṛaaləna, má waasəna.
Ma heela nti tu kə tə.
Pə taγa mə hekv taa təγu kṛai nyəŋkv nakul.
Meγele ma aseeta nyəma. Má kəna ɪsə.
Tacaa má ma yəγətəna mṛu.

¹³ Maγalə ɪsə ké hatoo tam tə.
Nəγəlv u fitiγi pəlvəγu ma niŋ taa.
Awe ka wakəli mṛi ma laki tə?

Tacaa tiluγu ke nəγəlv

¹⁴ Tacaa ɪseγeli ɪsə Nəŋŋ tə wei ɪ waasəγi tə.
I yəγətəγi si:
Mə tə ké ma tiliγi nəγəlv si í yoona Paṛiləni.
Maa yele na ləm təγə Kalətəe selaa kṛiləŋ,
wei ɪ taa pa nukí leleŋ tə.

¹⁵ Maγalə mə Nəŋŋ tə Tacaa.
Mə wuləv wei ɪ ŋmawa ɪseγeli tə.

Wəlaya tətə taa mṛaav kvfaləγv

¹⁶ Maγalə Tacaa wei ɪ hee haṛəle ke teŋku taa
na mṛaav ke ləm təŋ nyəm taa tə ma yəγətəa si:

17 I læsa youu keekena na pə kraɣanəŋ.
Pa hənta pa təna, pa temaya.

Pa nyagaa ké isu fətəla kponkrontuyu.
18 I taa təəsɪ kancaalaya nyəntu təə.

Pəyele í taa paasəna kɔpəm təm.

19 Yaasi kɔfalɔ ke ma caaki larɔ,
halɪ yaasi inɪ ɪ caaki larɔ.

I ta nyəmɪ-ɪ?
Maa hɛe mpaav ke wɔlaya tetu taa,

na má yele na pusi səsəənsɪ kpe.
20 Taale wontu ká sa-m.

Pə kraɣav taale hasɪ na taataanaa tə.
Mpi tə, maa tú pusi səsəənsɪ ke wɔlaya tetu taa

sɪ ma yəlaa kɔləsaa í nyəə.
21 Yəlaa mpa ma ηmawa ma tɪ tə,

pa sa-m ké.

Isə na lseyeli nyəma pa hvɔle

22 Ḿpúyú Taca a yəɣətaa sɪ:

Yakəɔv pə taya maya n yaawa.

lseyeli kawa ma təm.

23 Pə taya maya n lapa kətaya ηka kəkə

lusa ka təna təɣo nyá iwɛɛsɪ.

Pə taya ma həte taa ke n lapa nyá kətasi.

Ma ta wiina-η sɪ n la-m kətasi.

Pəyele ma ta caali-η tulaalɔnaa təə.

24 N ta ya-m tulaalɔ na liyitee.

Pəcó n ta haɣasi-m nyá kətasi nim.

Ama nyá isayatu ke n caaləna-m.

N tu-m wahala na nyá kɔpəntəŋ.

25 Ama ma ma tike ma hɪsəɣəna mə isayatu

ke ma səəla-mɛ tə pə təə.

Ma kaa tasa mə kawalaya təə ké təəsuɣu.

26 Mpu tə, keɛsɪ nyá təm.

Tə suv hvɔle taa.

Keɛsɪ mpi pə hvɔlɔɣɪ sɪ n wɛna tampana tə.

27 Nyá cəsə pəntaa.

Nyá təm teləsəlaa kula ma təə.

28 Pə təə ké ma nyəna Isə təsɛɛle

nyuɣu nyəma ke tetelataa.

Ma yela Yakəɔv na pə wakəlɪ-ɪ.

Ma yelaa na pá tuv lseyeli.

44

1 Ḿpúyú Taca a yəɣətaa sɪ:

Ma təmlɛ tu Yakəɔv,

lseyeli nyá wei ma læsaa tə nu pənɛntaa.

2 Taca wei ɪ ηmaga-η nyá həəv tɛɛ,

na í la-η na í paasəɣəna-η tə ɪ təma sɪ:

Ma təmlɛ tu Yakəɔv, taa nyá,

Yesulun*fa* nyá má læsəna-η. ^a Leluy 32:15 taa n ká na mpw.

³ Pə taɣa pɔlv, maə pəli lɔm ke wɔlaya tetv tɔ.

Maə la na pusi kpe tə taa.

Maə tisi ma Feesuyv ke nyá lɔlvuyv nyəma tɔ.

Maə təŋsi nyá piya piya ke nəəsi kupaŋsi.

⁴ Paa pu nyutu hekv taa isv
tɔŋ wei i səŋa lɔm nəɣv tɔ.

⁵ Pa taa nəɣlv ka yɔɣv si:

Ma ké Tacaə nyəŋ ké.

Lelv ká ha i təɣi Yəkərv hətə.

Peəna lelv náa ŋmaa i niŋ tɔv si:

Ma ké Tacaə nyəŋ.

Paa yaakv-ŋ Isəɣeli hətə.

Tɔŋ kɔlalaəŋ kvɔvɔv

⁶ M'póɣv Tacaə Isəɣeli wulav wei i yakv-ŋ

na i ké Pə təna pə tv tɔ i yɔɣvtaə si:

Mayale kancaalaya tv na kantəkaya tv.

Ma waalv, Isə nəɣlv i fei tɔv.

⁷ Awe we isv ma?

Puntv i yɔɣv na i keesv-m

hatoo kɔvəŋkv ma suwa yəlaə ke tam tɔv tɔ.

Puntv i yɔɣv na i keesv nti tu kɔv tɔ.

⁸ Taa nyá, pə́cɔ taa sele.

Isv ma tɔma-ŋ-təɣi heeluyv ke hatoo ləŋ na?

N ké ma aseeta tv ké.

Ma paasi Isə nəɣlv i wee?

Pə́cɔ kəkpaɔvuyv nakvli kv fei.

Ma ta na pə tv.

Tɔŋ kɔlalaəŋ lutaa

⁹ Tɔŋ kɔlalaəŋ lutaa təna ké kpeɔe ké.

Mə kɔlvupum kɔpam u waasəɣi pɔlv.

Tɔŋ uv i mayamaɣa i læsəɣəna i təɣi aseeta.

Mpi tɔ, u naakv.

Pə́cɔ i ta nyi pɔlv.

Feele ká təɣv-ı ké.

¹⁰ Yvlv ká lu yaa i saakv tɔvɔ,

na kv kaa waasv-ı pɔlv?

¹¹ Feele ká kpa mə təna mpa me i təŋəɣv-ı təɣv.

Tɔŋ lutaa mayamaɣa ná ké yəlaə ké.

Mə təna i kɔti na i kɔv.

Səɣəntv ka kpa mə təna na feele pu-me.

¹² Koolu setəɣəna nyəɣəlvuyv,

na i wə-kvɣv kəkə na i taɣav-ı-kv.

Na i ma-kvɣv maalətoo na i toma,

na i la-kvɣv isəna i caə tɔ.

Ye nyəɣvsi kpa-ı, i feina toma.

Ye i səwa lɔm nyəv ı pəsəɣi ıcam ké.

^a 44:2 Yesulun: Yesulun ke Isəɣeli hətə lente ké. Ye n kala Kəsəsvtu

13 Saakulo ná tugi ηmənaga ke təpəyaga tə.
Na í pu looha na ηmaalaga,
na í maγasi-ke na maγasəlagaga.
Uena í saaki leesəyγu isu yulo na saakəlagaga,
na í su-kyu kutuluγu taa.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
SELEMII
TOM TAKELAYA
Kotoloto

Selemii ké Iso kuyoyotutu telésulu ké na Yuta tetu taa ké i lapa i tæmle ke awulaa Sosiyasi na Yoyakim na Setesiyasi pa pæle taa. I tasa yælaa ke apalvto si pá mæli Iso tæe. Ama pæle pa kisa-i nuuau na pá tu-i wahala na halí pá tæki-i salæka. Pa cæla tønuyv ηku ku tæo pa ηmaaawa Iso Tøm tæ. Pæ waali ké Papiloni nyéma tama Yosalem icate ilena Yuta nyéma lelæa se na pá polo Icipiti na pá cæsi tæna.

Isæna pa faya Selemii takælaya tæ:

Isæ yaav ke Selemii, titite 1

Tøm nti Iso yoyota Yuta na Yosalem pa tæo tæ, titite 2–25

Selemii tæmle na Yuta na Iseyeli pa waasuyv, titite 26–45

Isæ kuyoyotutu nti Selemii telæsa piitimnaa tæ, titite 46–51

Yosalem hotuyv, titite 52

1 Takælaya kanε ka taa ké pa keesæyi Pεncameε kpekæle tv kotulv Hilikiya pæyalv Selemii tøm. I ka we Anatoti icate taa ké. 2 Mþrýgý Tacaa yoyotæna-i Amonη pæyalv Sosiyasi wei i ka ke Yuta wulav tæ, i kawulaya pænaya naanvwa na tooso nyæjka taa. 3 Tacaa yoyotæna-i tætygø Sosiyasi pæyalv Sowakim pæle taa. Sowakim ka kenæ Yuta wulav. Halæna Sosiyasi pæyalv lelv Setesiyasi, wei i ké Yuta wulav tæto tæ i kawulaya tænaγa ké ka pænaya naanvwa na kulvbm nyæjka ke isæto kakpasí nyæj taa. Waato inæyi kolontunaa kuuwaYosalem nyéma.

Isæ yaav ke Selemii

4 Mþrýgý Selemii tæma si Tacaa heela-m si:

5 Ma nyæma-η na pæcá pá ηmaya-η
 nyá too lotu taa,
 na má læsi-η na má kra-η
 ma kuyoyotutu telésulu ke piitimnaa taa,
 na pæcá pá lulæyi-η.

6 Ntena má cø si: Hai, Tacaa Iso, ma ké pæyaya ké, ma ta nyi yoyotaya.

7 Ilena Tacaa cø-m si:

Taa yoyoti si n ké pæyaya.
 Mpi tæ, pæ weε si n polo mpa pa
 kiη ma tiliyi-η tygø,
 na n heeli-weγε nti ma tu-η tæ.

8 Taa nyana-weε.

Ma we nyá waali ké si maa waasi-η.
 Tacaa má ma yoyotæna mþv.

9 Mþrýgý Tacaa kusa i niη na í tokina ma nægø na í heeli-m si:

Ma twa ma tøm ke nyá nægø taa.

10 Na í tasa si:

Ma tøyv-η tæmle ke piitimnaa na kawulasí taa ké sanja.
 Kpesi, na n pæsi kpentælasí.
 Ýðki na pá pæsi ncaale.
 Tayanu ηmav na n tuu.

Tuyv pilija na tiuu kovasuyv tøm

11 Μπόγύ Τασαα πρῶσα-μ σι: Πεπεγε ν ναακι? Ντενα μά εῶ σι: Μα ναακι τυγυ πιλιη.

12 Πιενα ί τῶ-μ σι: Αμα ν ναωα τευ. Μα φειγιι μα κυγῶγῶτῶτῶ τῶ κέ σι μά γοοσι-τῶ.

13 Μπόγύ Τασαα τῶσα-μ πρῶσῶγυ κε τῶμ νααλε νγῶμ σι: Πεπεγε ν ναακι? Μα σι: Μα ναακι τῆυυ να ἰλιμ ντῶγῶη τῶ. Να κό wasῶγυ, να κό κπῆλισινα Τασαα τῶ.

14 Ντενα Τασαα heeli-μ σι: Ηῶγῶλυγυ ηκῶγυ wahala κά luna να ί watῶ Yuta tetῶ γῶλαα τῶνα τῶ.

15 Μῶα γῶα ηῶγῶλυγυ ηκῶ κῶ kawulasῶ γῶλαα, να παα wei ί κῶ,

να ί la ῶ tῶcayale κε Yosalem νῶνῶσι.

Να πῶ εῶῶνα ῶcate kolῶηα

να πῶ tii Yuta acalae τῶνα τῶ.

16 Μῶα ηῶῶνα-μεγε μῶ kawalaya τῶ.

Μπῆ τῶ, ί lo-μ,

να ί wῶki τῶη κῶlalaah κε tulaalῶnaa,

να ί luηγιῶ μῶ niη κῶlupum.

17 Selemii τῶγῶνῶ νγῶ τῶ.

Κῶli να ἦ telῶσι-wεγε nti μῶα heeli-η τῶ.

Pa τῶμ ί τῶα la-η σῶγῶntῶ.

Τῶfῶ μῶα yele να ἦ sele pa ῶsentaa.

18 Μα σῶki-η ῶsu kolῶηα ῶcate.

Yῶa νγῶγῶλυγυ μαγῶμαγῶ akele.

Yῶa κῶσεεμῶγυ νγῶη,

κε Yuta awulaa να πα waali νγῶμα

να κῶtῶlaa να ῶcate γῶλαα πα τῶ.

19 Παα γοῶῶνα-η.

Αμα πα καα πῶσι-η κέ.

Μπῆ τῶ, μα wε νγῶ waalῶγυ σῶ μα waasῶγυ-η.

Τῶσαα μά μα γῶγῶtῶna μῶυ.

2

Lῶm seelῶ lῶv, να πῶγῶlee hila huluyῶ

1 Μπόγύ Selemii τῶμα σῶ Τασαα heela-μ σῶ:

2 Polo, κῶρααlῶ Yosalem νγῶμα ηκῶραηη τῶα σῶ:

Μῶ τῶῶσῶγυ μῶ ifepile waatῶ tῶα,

ῶsῶna ί ka sῶῶla-μ,

να μῶ lῶsaya sῶv-μ ῶsu τῶη τῶ.

Waatῶ inῶγυ ῶ tῶηγῶa-μ wῶlaya tetῶ*fa* tῶα,

timpi halῶm φει τῶ. ^a πα γῶα μῶυ. Νῶγῶlv ῶ halῶγυ pulῶγυ tῶna. Yῶlaa ῶ tu cakῶ.

3 Iseγeli νγῶμα με ῶ

κα κέ μα tike μα νγῶμα κέ,

να ί wε ῶsu μα halῶm kancaalaya κῶlῶlῶm.

Μῶα πα tokayana-με τῶ,

πα sῶvkaγa τῶμ κέ να asalav tiiki πα τῶ.

Τῶσαα μά μα γῶγῶtῶna μῶυ.

4 Yakῶpῶ lῶlvγυ νγῶμα,

Iseγeli kpeka νγῶμα με,

^a 2:2 wῶlaya tetῶ: Tetῶ nti tῶ tῶa tetῶ ῶ nuki, pulῶpῶ ῶ νγῶῶki tῶγῶ

í nu Tacaa kuyəçətətə.

⁵ Isayatu ntiyi mə caanaa nawa ma kin

na pá hatələyəna-m,

na pá təhəyi kpete nyəm,

na mə mayamağa í pəsəyi kpete?

⁶ İ tá pəəsi si: Tacaa wə le?

Má ləsəna-meyə İcipiti tetu taa,

na má tiiki-meyə wulaya tetu taa

timpi tən fəi tə.

Kutaalomij na səm pə wenna,

yəlaa fəi təna.

Pəyele nəyələ u təhəyi mpv.

⁷ Anı má kənnə-meyə tetu nti

tə wə isu tuj taale

tə tə taa si í təçə tə pee

na tə kələləm kəpam.

Ama í kəma İlena í pilisi

ma tetu na í pəsi ma nyəm kə acaalətu pələpə.

⁸ Kətəlaa ná tá pəəsi si: Tacaa wə le?

Kiitu sulaa mpə pa ta nyi-m.

Awulaa ná luki ma waali.

Tuyə kələlaav Paalı təm kə

İsə kuyəçətətə teləsəlaa

ná heelaya na pá təhəyi.

Pəyele kələ ku waasəyi pələ.

⁹ Pə təə kə maa hūna mə na mə piya tətə.

Tacaa má ma yəçətəna mpv.

¹⁰ İ polo ləm taa tetu nti pa yaa si

Kitim tə, na í ná.

İ tili Ketaa tetu taa na í fəj teu

na í ná si isəna pə wə cənə tə,

na təna, pə wə kələləm yee?

¹¹ İ ká ná si too tə,

piitim napəli pə ta layasəta pə tuj kələlaa,

pa na i ta kə isənaa tə.

Ama ma yəlaa layasa má na tuj kələlaa.

Pəcə tuj ni u waasəyi pələ.

¹² İsətənyə İlanjə í cəna təm nti

na kə selina səçəntə.

Tacaa má ma yəçətəna mpv.

¹³ Pə taya pələ,

ma yəlaa mə í wakəla təm naaleye.

İ ləwa ma wei ma kə-meyə

weesuyu ləm sələ tə.

İlena í huli mə təyi hila wena a yawa pəçələe

na ləm u cakı a taa tə.

İseyeli nyəma ləv kə İsa

¹⁴ Mıpəçə Tacaa təma si:

İseyeli nyəma mə í kə yomaa yaa kasayampiya.

Na piitimnaa ləlaa təkı mə təə?

15 Na pá kiisiyi na pá nyusəyi
mə təɔ isu təɣələsɪ piya.

Na pá kpiisiyi mə tetu.

Pa nyayasa mə acalɛɛ kɛ kəkə, nəɣəlv fɛi.

16 Na pə kpeɲna Mamfi na Tapanɛɛsɪ
pə acalɛɛ nyəma na pá yəkəyi mə nyɔɔɲ.

17 ɪ ləwa má wei ma tiikaɣa-mɛɣɛ
mpaav kɔpaɲkɔ taa tɔ.

Pə təɔ kɛ mpɔ unɪ pə maɣana-mɛ.

18 ɪlɛ pənɛntɛ í puki Icipiti sɪ í lakɪ we?

Nili pəɣɔ səsaya lɔm nyɔɔv na?

Yaa í puki Asilii sɪ í lakɪ we?

Ifəlaati pəɣɔ səsaya lɔm nyɔɔv na?

19 Mə maɣamaɣa mə isayatu

na mə waali luv ká hɔna mə ɲkpaɲɔv.

ɪlena í ná na í cɛkəna sɪ

isəna í ləwa mə ɪsɔ Tacaa má

na í fɛina ma sɔɣəntɔ tɔ pə kɛ isayatu kɛ.

Ate na isɔtaa pə tɔ Tacaa má ma yəɣətəna mpɔ.

ɪsɛyɛli nyəma luv kɛ Tacaa waali

20 Ḿpɔyú Tacaa tɔma sɪ:

Hatoo lɔɲ kɛ ɪsɛyɛli nyəma mɛ

í faɣana-m sɪ í cakɪ mə ti tɔɔ.

ɪlena í kraaki pulasɪ tɔɔ,

na tuɲ kɔləpəɲ tɛɛ,

na í lunjiyi tuɲ na í lakɪ pə wasaɲkalətu.

**YOSALEM TƏD
WULA
TAKƏLAYA
Kətəltə**

Seleemii wiiki, mpi tə, kolontunaa yəka Yosalem ıcate ke Yuta nyəma ısayatu tə. I hula-wexye mpi pə tə ıcate wakəlaa tə. İlena í huli Yuta nyəma sı ye pá layasaa na pá məli İso tee ílé í ká waası-we. Pə taɣa pulo, í kəpantə we tam tə kə tu tej.

İsəna pa faɣa Wula takəlaya tə:

Yosalem nyəma laɣwakəlle, titite 1
Tacaə pəsa ısu Yosalem kolontu, titite 2
Wahalanaa na teelvəv, titite 3
Yosalem wakəlvəv wula, titite 4
Tacaə məɣna-tvəv nyá kiɣ, titite 5

Yosalem ıcate pəsa ısu leelu wei pa ləwa tə

1 Hau, Yosalem ıcate nyá wei yəlaa wutaɣa təɣəle.

Nyá hətə ka yaawa piitimnaa taa kə.

Nyá ɣmakəlayana tətə həɣələɣ.

Waiyo, nyənı n we nyá tike.

N pəsa ısu leelu.

Pa tv-ɣ yomle təma.

2 Wula nté nyá tom ke ahoo,

na ıseləvm lukıɣi yem.

Mpa paa səəla-ɣ tə,

pa taa nəɣəlv fei sı í puɣusiɣi-ɣ.

Nyá taapalaa təna lə-ɣ

Pa pəsa nyá kolontunaa.

3 Yomle na wahala taa kə pa teena Yuta.

Ma ta nyı ısənaa teɣe n we.

N feina nyəvəv tətəle.

Nyá konyəntəvlaa təna tama-ɣ kə.

4 Siyəɣ mpaəɣ we ləyaya taa kə.

Nəɣəlv u təɣəɣi-ı sı í puki acima.

Nəɣəsı pəsa ncaa.

Kətəlaa apalətv ná lepa na pá lakı wahala.

ıcate pəelaa ná we laɣwakəlle taa.

İsənyəɣle suna ıcate nyá nyá taa.

5 Nyá kolontunaa ɣmakəla-ɣ ke.

Nyá patanaa laɣa heəwaya.

Mpi tə, Tacaə həma nyá ɣkraɣvəv.

Nyá kəpəntəɣ paɣale tə,

kolontunaa kuuwa nyá piya na pá tuliɣi na pá teekəna.

6 Siyəɣ kpekəle nyəma mə teeli səpa.

Mə nyəvəv nyəma ná we ısu

naməɣ wei í laɣa tətəɣəle tə.

İ kaasəɣi ı ti na í seeki lakatika nyəma.

7 Yosalem, n hota kolontunaa niɣ taa.

N lanja waasəlaa.

Kolontunaa ná mpv ulena pá wonj.

Mpi tɔ, pə kpiisa Yosalem.

Mpúyú Yosalem n nawa si n ké cəɔlv,

n wɛ fɛɛɛ taa.

Ulena n tɔsɪ kɔpam mpi pə təna

n ka wɛna lənj taa tɔ pə tɔɔ.

⁸ Isayatu nti n ka lɔlɔsaa tɔ,

nti tɔ tɔ ké n pəsa asilima.

Mpa paa sanɔya-ŋ tɔ, pa mɛla-ŋ footuyu.

Pɛɛ pa nawa si n wɛ kɛɛtɛ kɛ nɔɔnɔ.

Pə wɛɛ si Yosalem n tisi feesɪj ké na n mɛɔna waali.

⁹ Yosalem nyá asilima taana nyá capanaa ké.

N ta tɛɛli nti tɔ maɔana-ŋ isəntɔ tɔ.

Kpisiyu tuta-ŋ ké,

nɔɔlv fɛi si i tasəyi-ŋ apalvɔ.

N wiiki si: Hai, Taca, nyəni isəna

kolontunaa nmakəla-m na má tɔki wahala tɔ.

¹⁰ Kolontunaa tɔ ninj kɛ ma kpancooŋ təna tɔɔ.

Hali ma nawa piitimnaa sɔv Isə tɛsɛɛ taa na toŋ.

Pəyɛɛ Taca ka kisina-wɛyɛ si:

Pə fɛi si pá sɔv ma yəlaa hɛkɔ.

¹¹ Yosalem pə nu-ŋ ulena n wiiki

na n pɛɛkəyi tɔɔnɔɔ.

Haləna n cɛla nyá kɔpampam si n hiki tɔɔnɔɔ.

Kelena n wiina Isə si:

Hai Taca, nyəni isəna pa nyənəyi-m yem tɔ.

¹² Mpúyú Siyɔŋ tɔma si: Tɛɛlaa mɛ,

i nyəni na i ná wahala wei ma tɔki tɔ.

Wahala nɔɔlv ta nɔɔsəna i taka.

Taca n tɔmɪ-i nyá pááná sɔsɔna wule ké.

¹³ Hatoo isətaa ké n tisina kəkɔ

na ká sɔv-m na ká tala mɔwa.

N nyəpa-m puluyu kɛ ma nɔɔhɛ tɛɛ.

N lapa na má tuli tapəŋ.

N yɛla-m ma nyɔvɔ tike.

Ma tɔki wahala kɛ paa kuyaku nku.

¹⁴ N kɛyɛla ma isayatu kɛ nyá ninj taa.

N lapa-təyi kpalahuu na n paa

ma luyɔ tɛɛ na tɔ nu-m.

Ma isayatu yəka ma toŋ na tɔ tu-m ma kolontunaa

mpa pa kəla-m tɔ pa ninj taa.

¹⁵ Taca ləwa ma yoolaa taa yoolaa mpa maa wɛna tɔ.

N kəna kolontu kɛ ma tɔɔ si i wakəli ma ifepiya.

Taca nanja Yuta yəlaa ké isɪ lesɛŋ kɛ tənyaasəɛ.

¹⁶ Mpusi inɛ i tɔɔ ké ma wiiki.

Ma pələyi isəlvɔm na pə leeliyi.

Mpi tɔ, puyusulu hatələna-m ké.

Inɪ i haakayana-m weesuyɔ.

Pə yela ma piya ke si tike.
Mpi tɔ, kolontu kəla-tuyv ton.

¹⁷ Μρόγύ Siyɔŋ teka niŋ.
Ama nəyɔlv fei si í puɣusi-ŋ.
Tacaɔ ha nəyɔ ke Yakəpu nyá patanaɔ si pá ta-ŋ kotaya.
Yosalem n pəsa isu hute ke pa isentaɔ.

¹⁸ Ama Tacaɔ n wena tampana ké.
Mpi tɔ, ma kisa nyá kvsəsutv.
Yəlaa me mə təna í nu.
I na ma kvyəntəyɔle.
Pa kuuwa ma pɛlaa na ma ifepiya na pá tɛna.

¹⁹ Ma yaawa ma taŋnaɔ.
Ama pɛle pa lu ma waali.
Ma kətəlaa na ma nyuyv nyəma səpa icate taa.
Pa pɛekaya təyɔnaya si pá wɛɛna weesuyu.

²⁰ Hai, Tacaɔ nyəni ma laŋwakəlle.
Ma taa pəsaa ké.

Ma laŋle wakəlaa ké.
Mpi tɔ, ma kəla nyá tɔə ké kvluyv.
Ama layate pɛma-m piya ke awali.
Ma təyaya pəsa səm nyəŋka.

²¹ Pa nu ma wula, ama nəyɔlv fei si í puɣusi-m.
Ma kolontunaɔ təna nawa ma wahala wei n tv-m tɔ,
na pá paakəna-m.
Yele na kvyaku ŋku n ka suwa tɔ kv kɔə
na pá lɛeti-wɛyɛ ma lonte.

²² Nyəni pa isayatu, na í hɔ pa ŋkraŋŋ
isu n lapa-m ma kaanutu təna tɔə tɔ.
Məla tike ke ma laki, ma laŋle pəsaa ké.

2

Tacaɔ pəsa isu Yosalem kolontu

¹ Hai, waiyo, Tacaɔ nyá pááná taa,
n waasa Siyɔŋ yəlaa tɔə ké səkrɛtuyv səsəəv.
Hatoo isətaɔ ké n pətəna Iseyeli teeli ke ate.

Waatu wei Tacaɔ nyá pááná kpawa tɔ,
n ta tasa tɔəsvuyv si Siyɔŋ ké nyá nəəheɛ təsule.

² Tacaɔ n lipa Yakəpu tɛɛsi təna, pətətəle fei.
N yəka Yuta koloosi acalɛɛ na pááná.

N pɛta-yɛyɛ ate.
N wakəla Yuta awulumpiya kawulaya.

³ Tacaɔ n mu pááná səsəəna ulena í yəki Iseyeli ton.
N kisa-wɛyɛ waasuyv ke kolontu niŋ taa.
N lupa kəkə ke nyá yəlaa te na ká nyaya həyɔləŋ təna.

⁴ N pama nyá tɔəv ké isu kolontu.
N hvləyɔ nyá ton na nyá yəlaa tɔə isu pa pata.

N wakəla pə təna mpi tu nyənaya
na pá wɛ-tuyv teu tɔ.

Tacaɔ nyá pááná nyaya Iso

təsele ke Yosalem isu kəkə.

⁵ Tacaa n pəsa lseyeli kolontu ké.

N lipa lseyeli na n kpenna i teesi kupaŋsi.

N yoka i kolooosi acalee.

Tacaa lələsa lanwakalle
na isənyəŋle ke Yuta yəlaa taa.

⁶ N yoka Yosalem kolunə isu taale kalaa.

N wakəla ta na-i tá təsulle.

Tacaa n lapa na yəlaa səə acima

na kuyeyi kuhəsəŋ təə.

N mu páná na n tu wulav

na kətəlaa ke feele.

⁷ Tacaa n kisa nyá kətaya tətəte.

N ləwa nyá təsele.

N tu nyá təsele na Siyən

teesi kupaŋsi ke kolontu nin taa.

Pele pa kiisiyina nteye akautu

kakiisaya ke ləw təsele taa

isu acima kuyaku.

⁸ Tacaa n tu nyá taa ké si n yəkəyi Siyən kolunə.

N yoka-keye təkpataa, n ta nyá.

Nn kusəyi nyá nin na n ta yəkəta-ké.

N tu kolunə səsaya na səkpəlaya ke ləyaya taa.

Si naale si yəkəa təmuymuy.

⁹ Icate nənəəsi suu tetu.

N pəla kəkələsəŋ, n wakəla-i.

Wulav na i waali nyəma pa we piitimnaa nin taa.

Kiin fei tətə.

Tacaa nn tasəyi ləw kuyəyətə

tələsəlaa maɣamaɣa ke nyá təm heeluy.

¹⁰ Siyən layatə tasəlaa í caya ate na í suma.

I pələyi tetu ke mə nyuy taa.

Mə lanə wakəlaa na í suu ləyaya

wontu isu fələtənaa taka.

Yosalem pələa, mə kama nyəŋ na ate.

¹¹ Ma ise kana isəlum lukuy.

Isəkilim pu-m ké.

Ma apalətə hoowa ma yəlaa wahala təə ké.

Ahulumnaa səki lukətu ke icate hapee təə.

¹² Piya wiina si toona si:

Leye təyənaya wee?

Leye sulum wee?

Si hotiyi mpaŋ taa, isu mpa pə ku yoo taa tə.

Si tisiyi feesiŋ na sí heeki si toona nin taa.

¹³ Yosalem, suweye maa heeli-ŋ tətə?

Nyá na nəyəl i ta maya.

Siyən pələ, wentiyi maa heesəna nyá lanle?

Nyá wahala təəwaya isu tenku.

Nəyəl kaa pəsi na í waasi-ŋ.

14 Kaloolaɣa na kpai tɔm ke
 Iso kuyɔɔtutu teləsɛlaa mpa
 pa we nyá taa tɔ pa kraalɔyi.
 Pa ta kuli nyá isayatu tɔɔ,
 si pə taa kɔɔ na kolontunaa kuu-ŋ na pá tɛɛna.
 Iso kuyɔɔtutu teləsɛlaa
 kukpaalətu ké kutusutu ké.

15 Tɛɛlaa tɛna naaki-ŋ
 na pá kpasəyi amukɔŋ ke
 nyá wakəlyu kɛ.
 Pa huləyi kacuyulasɪ na pá paakəna-ŋ.
 Pa yɔɔtəyi si:
 Icate tənɛɣe pa yaakaya lɔŋ ke kupantɛ
 na kutetele na lanhulomle nyəntɛ ke tetu tɛna taa?

16 Nyá kolontunaa tɛna haaki nɔɔsi na nyá tɔɔ.
 Pa ketəyi kaketasɪ, pa kpa ntompee.
 Pa tɔŋ si: Tə tɛma ɪ tɔm.
 Kuyaku ŋku tu tanɔa tɔyɔle.
 Tə hika-ɪ ké, tə tɔŋna-ɪ nav.

17 Tacaa n lapa isəna n ka suwa tɔ.
 N lapa isu n ka yɔɔtuyɔ hatoo lɔŋta tɔ.
 N yɔka nyá yɔlaa ké, pətɔtəle fɛɪ.
 Kolontunaa naaki Yosalem na pa lanɔ huloməyi.
 Iso kraasa nyá kolontunaa tɔŋ.

18 Yɔlaa wiikina Tacaa ke hatoo pa lotu taa.
 Siyɔŋ koloŋa nyá, luki isəlum ke ilim
 na ahoɔ isu pəɣɔ.
 Taa yele wula, pəcɔ nyá isəlum ɪ taa hɛɛsi kpente.

19 Kuli, nyá wula ɪ kpa ahoɔ taa.
 Pə kraɣav tananɔ tɔhulu tɔ.
 Huli Tacaa ke nyá lotu.
 Tɛɣe-ɪ niŋ ke nyá piya tɔm.
 Pa tɔŋna səpu ke nyɔɣɔsi ke hapɛɛ kpeesi.

20 Hai, Tacaa, nyəni na ń ná, taɣa n laki mpu.
 Pə mɔnaa si alaa ɪ tɔyɔ pa mayamaya pa lotu kɔlɔlɔm na?
 Pa piya nsəyi pa sɔla teu.
 Pə mɔnaa si pá tɔyɔ pa piya mpa pa lɔlaa,
 na pá paasəna teu tɔ?
 Pə mɔnaa si pá kv kɔtəlaa na Iso kuyɔɔtutu
 teləsɛlaa ke Tacaa tɛsɛɛle taa?

21 Akpatəlaa na ifepiya pa hɛnta atɛɣe
 tapəŋ na tulɔŋasɪ ke hapɛɛ nɔɔsi.
 Pa kuwa ma pɛɛlaa na ma ifepiya.
 Nyá pááná kuyaku wule ke n kv-we.
 N lentə-weɣe pətɔtəle fɛɪ.

22 N yaawa yɔlaa sɔsaa na paa le isu acima wule.
 Kuyanku nyá pááná kpawə tɔ, pə ta sɔɔ nɔyɔlu.
 Mpa ma tɔwa na má paasəna teu tɔ ma kolontu kv-we.

3

Wahalanaa na laŋheesale

- 1 Ma ké yulu wei ɪ nawa wahala ke teu tɔɔɔ.
Tacaɔ n mɔpa-m nyá kɔpátóyó na pááná.
- 2 Səkrɛtuyɔ anaam taa ké n pona-m na ń sɔsɪ-m.
N ta sɔsɪ-m nyaaləm taa.
- 3 Ma tike ke n makɪ na ń lɛlɔyɪ,
paɔ kɔyaku ŋku.
- 4 Ma tɛma taasi ké təkəŋkəŋɔ.
N yɔka ma mɔwa.
- 5 N tɔ-m laŋwakəllɛ na wahala pə taa ké
na pə cəɔna-m ɪsu koluŋa.
- 6 N yela-m səkrɛtuyɔ taa ké ɪsu
wei ɪ səpa na pə leeli tɔ.
- 7 N tama-m koluŋa.
N tɔ-m alukpala yuŋ nyəna.
- 8 Ma kiisa teu na má wiina-ŋ.
Nn nukɪ ma kɔsələmɔtu.
- 9 N təkɔ ma mɔpaɔŋ təna na pɛɛ kɔyasələɛ.
N yelaa na ma hapələ tɔntɛ wɛ katɛ.
- 10 N fɛŋiyi-m ké ɪsu wusi cɛŋuyɔ
yaa tɔyɔlaya pɔpuyɔ tɔ.
- 11 N ləsa-m mɔpaɔv taa.
N cəla-m hɔyɔlasɪ.
- N pəsa-m ɪsu tɛtu nti pə wakələa tɔ.
- 12 N pama nyá tɔɔv na ń siyisina-m.
- 13 N tula ma timpee ke pɔɔŋ na nyá kɔɔka taa nyəmá.
- 14 Yələa təna wɔŋiyi-m ké.
Pa yookina-m yontu ke ilim na pə tɛm.
- 15 N hayasa-m nyutu nyaŋ nyəntu.
N yelaa na má nyɔɔ kɔnyɔŋyɔɔm nyaŋ nyəm.
- 16 N lapa na má salɪ pətuwɛɛ na ma kɛla pɛli.
N waasa ma tɔɔ ké tɔlvma.
- 17 N hatələna-m hɛɛsuyɔ na ń lɔ-m.
Ma ta nyɪ laŋhɔlvmlɛ lɛlɛŋ.
- 18 ɪlɛna má tɔ sɪ:
Mpi maɔ tɛɛsəna tɔ pə tɛma.
Maa tɛɛlɔyɪ Tacaɔ kɪŋ ke pɔlv.
- 19 Hai, tɔɔsɪ ma kɔnyɔŋtɔyɔlɛ na ma wahala tɔm.
Na sɔtu na nyaŋ lum mpi ma nyɔɔwa tɔ.
- 20 Tam ké ma tɔɔsɔyɪ pə tɔɔ.
ɪlɛna ma apalvɔ yɔɔlɔyɪ.
- 21 Hɔwɛɛ nna ma tɔɔsɔyɪ ma taa
na a tɔɔ má tɛɛlɔyɪ tɔyɔlɛ sɪ:
- 22 ɪsɔ nyá kɔpantɔ ta su tənaya.
Pəyɛlɛ nyá sɔɔlvɔv ta tɛ.
- 23 Nyá kɔpantɔ wɛ paɔ tanaŋ ŋkuyɔ.
Tacaɔ, nyá teu tɔɔwaya.
- 24 Ma tɔŋ sɪ: Tacaɔ kɛlɛ ma kɔpancoou.

Pə tɔɔ ké ma tɛɛləyi-ŋ.

²⁵ Tacaa n we teu ke mpa pa tɛɛləyi-ŋ tɔɔ.

Na mpa pa keesəyənə nyá tɔɔ tɔ.

²⁶ Pə we teu si yulɔ í su

na í taŋ Tacaa nyá waasuyɔ.

²⁷ Pə we teu si yulɔ í mu Iso tɛlasɪ ke ɪ pəcaatu.

Paa pə we kate.

²⁸ Ye Tacaa n kɔna wei ké wahala,

puntɔ í su tɛpamm na í cayana ɪ mpa.

²⁹ I hɛntɪ atɛ na í suli ɪ nɔɔ tɔɔ,

na í tɛɛləyi si ntanyi Tacaa ká waasi-ɪ.

³⁰ I keesi ləkrayasaɔa ke wei ɪ caa-ɪ mapɔ tɔ.

I moyi kɔtuyɔ.

³¹ Tacaa nn lɔkɪ yulɔ ke tam tɔɔ.

³² Ama waatu wei n hɔŋ yulɔ ŋkraŋuyɔ

tɔ n wɛna ɪ pətɔɔtɛ ké.

Mpi tɔ, nyá kupantu tɔwaya.

³³ Pə taya ayɛɛɛɛ ke n hɔŋna yulɔ ŋkraŋuyɔ

na ŋ tɔyi-ɪ wahala.

³⁴ Waatu wei í fɛləyi nɔɔhɛɛ ke

tɛtu piya saləkatumaa tɔna tɔ.

³⁵ Waatu wei í pɛŋ tampana tɔ ke ɪ tampana tɔ,

isɔtaa Iso sɔsɔ naaki ké.

³⁶ Waatu wei í tɔki yulɔ isɛ ke huɔlɛ taa tɔ,

Tacaa ɪ naaki?

³⁷ Awe yɔɔtɔyənə na pə lá?

Awe ŋmakələyənə, pə taya Tacaa?

³⁸ Isoɔaa Iso sɔsɔ nɔɔ ke

kupantu yaa isayatu lukəna.

³⁹ Iɛ pepe tɔɔ ké yulɔ weesuyɔ tɔ kɔntəyi?

Paa wei í kɔntəna ɪ mayamaya ɪ kupəntəŋ.

⁴⁰ Tə nyəni ta tɔntɛ ke teu na tə mayasi tə tɔm.

Tə mələna Tacaa tɔɔ.

⁴¹ Tə sələmənə lotu kɔlɔmtɔ na tə tɛyɛ niŋ

ke Iso wei ɪ we isɔtaa tɔ.

⁴² Tu kisa Iso ké nunav ké na tə kuli ɪ tɔɔ.

Ama ílé ɪ ta wii-tɔ.

⁴³ N haɔa-tɔ na pááná ké.

N tɔyənə-tɔ na ŋ kɔ-tɔ,

n ta la pətɔɔtɛ.

⁴⁴ N kenta nyá tɔɔ ké isəŋmɔntuyɔ

si ŋ taa nu tá kusələmɔtɔ.

⁴⁵ N pəsa-tuyɔ isɪ nyuto nti pa hasaa tɔ.

Tə pəsa isɪ hute ke piitimnaa lɛlaa taa.

⁴⁶ Ta kolontunaa tənə kuliyi nɔɔsi,

na pá caaki-tuyɔ tɔm.

⁴⁷ Tá nyəntɔ nté sɔyɔntɔ, na isəpille,

na wakələyɔ, na mpusi.

⁴⁸ Ma pələyi isələm ke sɔsɔm ke

wahala wei i maɣana ma yɔlaa tɔ i tɔɔ.

49 Tam ké ma wiiki, heesuyɔ fei.

50 Ma tɔɣaa ké si Tacaa
í nyəɳna isɔtaa na í ná.

51 Mpi pə maɣana ma icate alaa tɔ,
pə tɔyɔ-m wahala ké.

52 Mpa pa taa kraana-m mɔsɔɣ tɔ,
pa tɔ ma waali ké isɔ sumaya.

53 Pa tɔsa-m lɔkɔ taa ké na ma isɛ
si pa ləsəɣi ma weesuyɔ.
Pa yaɣa-m pɛɛ.

54 Lɔm waasa ma nyɔyɔ.

Hali ma huɔwa si ma lepaya.

55 M'pɔyó ma yaa Tacaa
ké hatoo pɔyó ɲku kv taa.

56 N nuwa ma nɔɣɔ,
taa tɔki nyá ɲkraɳɳ ke ma feesɳɳ tisuɣɔ,
na ma laɳwakəlle kapusi.

57 Kɔyaku ɲku ma yaa-ɳ tɔ, n krətəna-m.
N heela-m si: Taa nyá.

58 Tacaa, n seɛna ma tɔɔ, n yapa ma weesuyɔ.

59 N nawa isəna pa kv ma tɔm tɔ.
Ue ha-m ma tampana.

60 N nawa isəna pa leetəɣi-m tɔ.
Pa kvləɣi ma tɔɔ ké.

61 Tacaa n nuwa pa kv tɔyɔ ɲku pa tɔvku-m tɔ.
Na isəna pa ɔaya ma aɔaya tɔ.

62 N nuwa mpa paa caaki-m tɔ pa kvɔɣɔtɔtɔ.
Pa huɔki tam si paa la-m isayatu.

63 Paa pa ɔaya yaa pa səɳaa, n nyəmə.
Maɣa pa tɔyɔna yontu.

64 Tacaa, n ká leeti-weɣe
isəna pa lapa-m na pa niɳ tɔɣɔ.

65 N ká la pa laɳa ke kpusəɳ ké.
Nyá mpusi í təɳ-we.

66 N ká tɔ pa waali ké na páána
na ń kriisi-weɣe tetu tɔɔ.

4

Yosalem wakəlvɔv wula

1 A a, Isɔ təsɛɛle wula teu səpa.

Wula kvpaɳ ɳi i cɔɔlaa.

Isɔ təsɛɛle pɛɛ yawa yem yem ké hapɛɛ nɔɔsi.

2 Waiyo Siyɔɳ piya mpa paa tewa isɔ wula kvpaɳ tɔ,
pa pəsə isɔ cɔyɔ wontu nti cɔyɔ ɳmalaa lapa tɔ?

3 I nyəni, taale hasi,
na celəɣi si piya ke hələm.

Ama ma yəlaa ná ké asayaá ké,
pa feina pətɔtəle isɔ

taataa ke wɔlaya tetu taa.

⁴ Lɔkɔtu pu ahɔlɔmnɔaa,
pa nsɔma matɔna pa tantahaan.
Piya nά wiiki tɔɔnaya tɔɔ.

Ile nɔɔɔɔ u haaki-si.

⁵ Mpa pa tɔkaya teu ke lɔn tɔ pa lanɔaa.

Pa fiɔiniɔi na pά sɔki harɛɛ tɔɔ.
Mpa paa we tɔnɔnaa tɛɛsi taa tɔ,
pa calɔsɔɔi tɔɔnaya ke hula taa.

⁶ Ma yɔlaa kpekale nyɔma pɔnta kɔpɔntuɔ.

Kɔ kɔla tɔɔ ke Sɔtɔm nyɔma mpa
pɔ wakɔla tɔm kɔlɔm isu ise cɔpɔlɔɔ tɔ.

Yɔlɔ nin fei pɔ taa.

⁷ Ta awulumpiya ka teekaya kɔkɔ kɛ,
isu teu tɔmpɛɛ.

Hali pa hɔlɔmɔn ka tɛɛwa naalɔm.

Pa tɔnɔn ka we iseɛu kɛ

isu kɔnkɔlɔmɔla pɔɔɔɔɔ.

Na pa isɛntaa luwa isu

liɔitee pɔle pooku nyɔntɛ.

⁸ Pa mɔla kɔkpekɛta tɔkilikili

na pɔ kɔli nyɔɔm ke pɔnɔntɛ.

Nɔɔɔɔ u tasɔɔi-weɔɔ

nyɔm ke harɛɛ tɔɔ.

Pa tɛma taasi kɛ tɔkɔnɔkɔnɔ.

Yɔlɔ pɔsɔɔi i kala pa mɔwa.

Pa tɔnɔn wɔlaa kɛ isu taasi.

⁹ Mpa layate kɔwa tɔ pa kɔla nyɔlelen

ke mpa nyɔɔɔsi kɔwa tɔ.

Nyɔɔɔsi nuɔutuɔu-n kɛ na si caam-i-n.

Mpi tɔ, tawa kɔlɔlɔm lanɔaa.

¹⁰ Nyɔɔɔsi pu ma yɔlaa.

Hali totonaa tɔsi pa piya kɔlɔlɔsi,

nsi pa sɔɔla teu tɔ, na pά tɔɔ.

¹¹ Tacaan n mɔwa nyά pάanά sɔsɔɔna

na n tala a tɔnaya.

N pɔla nyά pάanά sɔsɔɔna.

N mɔsa kɔkɔ ke Siyɔn taa.

A nyaya Siyɔn icate na ά kpekɛna tɔ kite.

¹² Antulinya awulaa, na ate yɔlaa taa tɔ pa taa si

kɔlontu aka ine i kά sɔna Yosalem nɔnɔɔsi.

¹³ Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɔsɔlaa

mɔ kɔpɔntɔn tɔ kɛ.

Isayatu nti kɔtɔlaa mɛ i lapa tɔ tɔ tɔ kɛ.

Mɔ kɔna tampana tɔnɔlaa ke icate taa.

¹⁴ I tutaya icate taa kɛ isu yɔlɔmaa.

Mɔ tɔna na calɔm.

Nɔɔɔɔ u pɔsɔɔi

na i tokina mɔ wontu mayamaya.

¹⁵ Ye i kɔn, yɔlaa kiisiɔi ke si:

I heli, asilima nyóma.
 I heli, í taa kpətəna.
 Pa seeki mpu na pá cəəki yem
 ləna piitimnaa yəyoti si:
 Pə fei si í caya ta te.

¹⁶ Tacaa nyá mayamaɣa n yasəna-we.
 Nn caa ń tasa-weye nau.
 Paa tɔyona kətəlaa.
 Paa nyaɲna akpatəlaa.

¹⁷ Tá ise kana nyənyu si yaa nəyolu
 ká kəw tá waasuyi ké, kpete.
 Tə tɲaa isu tə tɲaa si
 piitimnaa napəli pá waasi-tu.
 Pa ta kəw.

¹⁸ Kolontunaa feɲiyi-tuyi,
 paa caa tɔ məli tá te.
 Tu pəsəyi na tɔ tɔ ta haɣe təw.
 Tá waatu tɛma, tá tənaya wɔsaa.
 Tá kuyeyɲ tɛma.
 Tá tənaya kəɲ.

¹⁹ Tá waali selaa pəsa lɲɲɲ lapu ké
 isu hekələnaa.
 Pa tɔyənəyi-tuyi pɔ́ɔɲ taa.
 Pa nyəkɪ-tuyi katəsi ke wɔlaya tetu taa.

²⁰ Tá wulaw wei Tacaa ləsaa
 na í pəli-i nim tɔ.
 Wei i haakaya-tuyi weesuyi tɔ,
 pa kra-i pa katəsi taa.
 Pəyele tá yəyotaya si:
 Inu i ká kentina ta təw ké piitimnaa taa.

²¹ Itəm nyóma me,
 í nəkaa mə laɲa í hɔlɔmɪ na í paa.
 Usi nyóma me, Tacaa ká mu-me na pááná.
 Mə ise ká pili na í lu kpete təyələyəli.

²² Siyɔɲ nyóma me,
 mə ɲkraɲuyi həm tənaya ntɔ.
 Pa kaa tasa-meɣe kuuu na pá tɛena.
 Ama Itəm nyóma mə ɲkraɲuyi ke
 paa hɔ mə isayatu təw.
 Iso ká kuli mə kawalaya təw ké.

5

Tacaa məɲna-tuyi nyá kiɲ

¹ Tacaa, taa səw mpi pə mayana-tu tɔ.
 Nyəni, na ń paasəna isəna pa tɔuki-tu tɔ.

² Krai nyóma leeka tá tetu.
 Mpa tɔ ta nyi tɔ pa caya tá tɛesi taa.

³ Tá caanaa fei, na pə yeke tá toonaa
 ke leelaa, na taya suluwaa.

- 4 Tə yakı tá maɣamaɣa tá lɔm.
Tə fɛlɔɣi tá taasi.
- 5 Ta kɔnyɔntɔlaa wɛ tá waalɔɣi tam ké.
Tə kawa tətɔɣtɔɣo,
pa yeki-tu si tó hɛɛsi.
- 6 Tə tiyisiyi Icipiti
na Asilii pə nyóma ke niŋ ké,
na pɔ́cɔ́ tɔ́ tɔɣo na tó haɣa.
- 7 Tá caanaa lapəna isaɣatu.
Ama pɛlɛ pa səpa.
Iɛna taa tɔki tə nyan.
- 8 Yoma pəsəna nteɣe tá caanaa.
Pɔ́cɔ́ nɔɣɔlɔ kaa ya-tɔɣu pa niŋ taa.
- 9 Tə laki tá weesiŋ ke awusa ke
wulaya tetu taa ŋmulaa niŋ taa ké,
na pɔ́cɔ́ tɔ́ hiki na tó tɔɣo.
- 10 Nyɔɣosi haŋa tá tənəŋ ké isu
tə wɛ məsasi taa.
- 11 Pa kɔpɔpa Siyən na Yuta acaɛɛ taa alaa,
na pɛɛlaa, na pá wakəlɔɣi-wɛ.
- 12 Pa pusa wulav waali nyóma na tuŋ.
Pa ta tɔna akpatəlaa ke pa pəcɔ.
- 13 Namle nanɔɣu nu ifepiya.
Piya ná səɣəla taasi na sí seliyi.
- 14 Icate səsaa naa tasəɣi huɛ taa ké caɣalɛ.
Pəyele ifepiya ná hɛɛsa sanɔkuna.
- 15 Tá laŋhɔlmle yawa.
Ləɣaya lɛɛta tá paale lonte.
- 16 Tá teeli səpa.
Tə pəsa mpusi nyóma ké.
Mpi tɔ, tə lapa isaɣatu.
- 17 Tá laŋa wakəla səsəm.
Isəlm yuləsəɣi tá isɛ.
- 18 Mpi tɔ, Siyən pɔɣu pəsa wulaya tetu
na taale hasi cɔɔki.
- 19 Ama Taca nyayalɛ wulav ke tam tɔɔ.
Nyá kawulaya fɛi tənaya.
- 20 Pepe tɔɔ ké n lɔ-tɔɣu tam tɔɔ?
Pepe tɔɔ ké n sɔɔ tá tɔɔ ké tá weesuyu tənə?
- 21 Mələna-tɔɣu nyá kiŋ na tó pəsi
nyá nyóma təkpaata.
Laxasi tá weesiŋ isu hatoo ilɛ.
- 22 Nyá taa wɛɛ si n ká lɔ-tu təkpaata na?
N ká mu-tu na pááná na pə tɛɛ mpəle na?

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

ISEKIYEELI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Isekiyeeli takelaya taa i caalagana kalenan ke Iseyeli nyoma ke mpi pa too pa pantana Iso ta. Pa waali ke i yoyota piitimnaa mpa pa towa Iseyeli nyoma ke konyon to pa hounav tom. Ilena i yoyoti Yosalem hotuyu tom toto. Na isona Iso ka malena Iseyeli nyoma ke pa wule taa to. Ilena i keesi isona Iso taseele kufate ka wee to.

Isena pa faya Isekiyeeli takelaya to:

Isa kalenan ke Iseyeli nyoma, titite 1–24

Isa hounav ke piitimnaa lempi, titite 25–32

Iseyeli nyoma lanheesale tom, titite 33–39

Cele Iso taseele nte pa hula Isekiyeeli to, titite 40–48

Tacaalaw ke Isekiyeeli too

1-3 Pnaya hii na naanowa*fa* nyehka isetu liyiti nyeh kuyako kakpasu nyehku. Pusi payalu Isekiyeeli ma, maa we Yuta nyoma mpa pa kuuwa to, pa taa ke Kepaa pyo nyo. Mpyoo pa lapa-m isu toosee taka, na ma na isetonnyu tolaa. Iseyeli wulan Sowakeni kuuu pnaya kakpasu nyehka nte. Iso yoyotana-m Pabiloni nyoma tetu taa ke pyo Kepaa nyo na i ton, tii ma too. ^a kotonu tamle to.

⁴Ma nyonaya mpu de ma na heelim sasoam narali pa luna ilim ntayon too kele. Mpyoo pa kana isonmontoyu kpuson nyehku nakuli. Na koko nmelosesyi na pe coki-ku. Ku heku taa we ke isu nyagoloyu kuseemoyu nku pa sota na pa wo koko taa to. ⁵Ilena wontu natolayi liyiti luna nmontoyu nku ku taa tona, ta nayosona isu yalaa. ⁶Paa nku ku isentaa we tom liyiti na ken ke liyiti. ⁷Ta nochee ka siyisaa ke, na ta nontaalay nayosona isu naule. Na a teeki koko isu nyagoloyu kuseemoyu kusotoyu. ⁸Ta ken liyiti in, paa nku ku tee na yulu nin. Ie ta nin in i nyonay hoyalay liyiti, isu ta isentaa na ta ken. ⁹Ta kenosi ka yoosina tamaya. Ye ta ton ta siyisaa ke taca, nakuli ku keeseyi. ¹⁰Paa ta taa nku ku wena isentaa ke tom liyiti ke. Yulu isentaa ka wee, na toloyala isentaa na ntayon too, na nav isentaa na mputo too, na peco pa kaasi hekole isentaa. ¹¹Isotaa too ke ta isentaana na ta ken ka faya. Ilena ken naale naa tokiyina tona, na naale naa taka-ti. ¹²Paa nku ku ton ke na ku siyisaa. Na ku puki timpi feesuyu tusiyi-ku to, ku helayi. ¹³Wontu nti ta weetu ka nayosona ke isu koko mamala. Na ta wee isu kahulasi, na koko nke ka coki ta heku taa. Ta nyaalam toowa sasom ke na ten nmeloesoyu luki pa taa.

¹⁴Ilena wontu nti ta kprakayi asewa na ta teeki na ta ken, isu calanaa tiikuyu to. ¹⁵Ma tona nyonoyu ke wontu ntoy mpu, de ma nawa paa wontuyu nku ku coloyale papote kulmtale na a tokina ate. ¹⁶Popolee ani a nmatu na a weetu teekaya koko ke, isu liyitee pole atontote nyente. A ka wena weetu kulmta ke a liyiti ke. Ilena a nmatu na a weetu caya isu a suu tona taa. ¹⁷Ye a kola tante, a konyomay liyiti ke a siyisinaa, aa keeki. ¹⁸A konyokomay ka we soyonu, na tulhasi waasa a tona na pe too na pe ta na si teeki koko. ¹⁹Ye wontu nti ta ton, de popolee naa tonyon ta konyon taa. Ye ta kulayi ate de popolee naa kuli toto. ²⁰Timpi feesuyu tusayaa-ti toyo ta pukaya, na popolee kulayi na a tonyon. Mpi to,

^a 1:1-3 Pnaya hii na naanowa: Pa pasoyi na pe wee pnaya nka Isekiyeeli caala i

wontu ləmayasəle ka we a taa ké. ²¹ Ye wontu i tən, ile pəpələe tən. Ye tə səŋaa, ile a səŋ. Ye tə kuləyi aŋe, ile a kulɪ. Mpi tə, wontu ləmayasəle ka we pəpələe taa ké.

²² Wontu nti tə nyəŋ tə ka lemayə isɪ tin taka ke isətəa, na pə tee kəkə. ²³ Na wontu nti tə keŋ naale naale loosa təma tə ké isətənyu ŋku ku tee təna. Ilena tə keŋ naale naale lelu nāa taka tə mayamaya tə tə. ²⁴ Ye wontu nti tə kula tənte, ma nukɪ tə keŋ kəkətə ké, isɪ lɔm səsəəm. Yaa isɪ Toma təna tu nəyɔ. Pə ké kəkətə səsəle ké isɪ yoolaa nyənte. Waatu wei tə caaki səŋnyu, ile tə kpili tə keŋ. ²⁵ Ilena kəkətə lukəna tə nyəŋ tə isətənyu ŋku ku tee. ²⁶ Isətənyu ŋku ku we wontu nti tə nyəŋ tə ke mpu tə, ku tə ka we pulɔpu isɪ liyitee pələ nte tə we pooku təle tə tə kumte. Ilena pulɔpu lukəna kumte nte tə tə na pə nəxəsəna isɪ yulu isentaa. ²⁷ Mɔyɔ ma nawa si yulu nəxəsəle nte tə teekaya kəkə isɪ nyəxəlyu kusɛɛnyu ŋku pa sətəa tə. Pə caya ké isɪ kəkə cəna-ku. Pə kɔyay isɪ yulu nəxəsəle nte tə tənayá cələ, na pə kpa na pə tii tə. Ma nawa isɪ kəkə nyaləmələ səsəle na pə cəna-te. ²⁸ Nyaaləm səsəəm mpi pu we teitei ké isɪ teu nukuyɔ na kayalu kayə tə. Pə ké Tacaə teu nəxəsəle ké. Ma ná mpu lena má hoti ma isentə na má nu nəyɔlu yɔyətəyənə-m.

2

Isə tiliyi Isekiyeeli ke Iseyeli nyəma kinj

¹ Mɔyɔ yulu nəxəsəle nte tə təma-m si: Yulu nyá, səŋ nyá nəsəhe tə na má yɔyətəna-ŋ.

² Pə yɔyətəna-m təmnaa mpe təyɔ Feesuyɔ suu ma taa, na kó ye le na má səŋ ma nəsəhe tə. Ilena má nu wei i yɔyətayana-m tə i tɔm. ³ Wenti i yɔyətayana-m təyɔle si: Yulu nyá ma tiliyi-ŋ Iseyeli asayaa mpa pa kuləyi ma tə tə pa kinj. Paa pa caanaa pa wakələna-m ké. Paa haləna saŋa isəntə. ⁴ Yələa mpe pa ké kɔŋkɔntənaa ké na pa nyama na kɔpəsəŋ. Polo pa kinj na ń heeli-we si, Tacaə Isə yɔyətəyi si ⁵ pa ké asayaa ké. Ile paa pa nukɪ yaa paa nukɪ, pa ké tə kullaa ké. Paa cəkəna si asayaa we pa heku.

⁶ Taa nyana yələa mpe, yaa pa kuyɔyətutu. Paa pa we-m isɪ səwa yaa pəcesi, pə fei si ń nyana asayaa mpe pa kuyɔyətutu yaa pa yaasi. ⁷ Pə wee ké si ń heeli-weye ma təm té, ye pa nuwa yaa pa ta nu, pa ké asayaa ké.

⁸ Nu nti ma heeliyi-ŋ tə. Taa la isayay isɪ asayaa mpe. Haa nyá nəyɔ na ń təyɔ mpi maa cəle-ŋ tə.

⁹ Ma nyənaya mpu, ile ma nawa nin nte na í siyisina-m, na i taa na takələya həule. ¹⁰ Ntəna pə heti-keye ma isentaa tənə unɪ, na pə ŋmaa ka taa na ka waali ké laŋwakəlle təm. Na konyəwiina na mələ təm ke pə taa tətə.

3

¹ Mɔyɔyule yulu nəxəsəle nte tə təma-m si: Yulu nyá təyɔ takələya ŋke, na ń polo ń yɔyətəna Iseyeli nyəma.

² Ilena má haa nəyɔ, na yulu nəxəsəle nte tə ye le na má təyɔ takələya ŋke. ³ Ilena í tə-m si: Yulu nyá təyɔ takələya ŋka unɪ ma cəla-ŋ mpu təyɔ nyá hiluyɔ taa.

Ma təyɔ-ke, ilena ká la ma nəyɔ taa ké lelenj, isɪ tuŋ.

⁴ Mɔyɔyɪ i təma-m si: Polo Iseyeli nyəma kinj, na ń heeli-weye ma təm. ⁵ Mpi tə, pə taya yələa mpa pa kuyɔyətutu we səkpətyu. Yaa pa yɔyətəya na kate tə, pa kinj ke ma tila-ŋ. Ama Iseyeli nyəma kinj ké. ⁶ Pə taya yələa pəyale mpa pa kuyɔyətutu we səkpətyu, yaa pa yɔyətəya we kate na nn nukɪ pa təm tə. Ye isɪ yələa isɪ mpu

kinj ke maa tila-ŋ, paa nuna-m. ⁷ Ama Iseyeli nyóma luɣu fei ma nunaɔ. Mpi tɔ, pa kisa-m nunaɔ. Iseyeli nyóma tɔna nyɔɔŋ taa wɔlaa ké, na pa nyama na kpusəŋ. ⁸ Maa yele na nyá isentaa nyəŋ na ń wɛɛna lanjkpusəŋ isu mɛ, na ń yooŋa-wɛ. ⁹ Maa yele na nyá nyɔɔɔ taa wɔli isu liyitee pɔle tinj toŋ nyəŋ nyəntɛ. Haləna tɔ kəli kɔkɔramuɣu ke toŋ. Paa pa ké tɔ kɔllaa piitum tɔ, sɔɣontu í taa kra-ŋ, pɔcɔ taa nyana-wɛ.

¹⁰ Mɔ́yó Iɔ tasa-m si: Isekiyeeli nu tɔmnaa mpa pa tɔna maa heeli-ŋ tɔ. Tɔki-təyi nyá lotu taa. ¹¹ Polo ma yɔlaa piya mpa pa ké yomaa tɔ pa kinj. Ye paa nuna-ŋ, yaa pa kaa nuna-ŋ. Heeli-wɛ si Tacaɔ Iɔ yɔɣotəna.

¹² Ilena Feesuɣu kraɣa-m, na má nu ma waaləxi kɔkɔte sɔsɔle si: I sa Tacaɔ ke hatoo í tɔcayale taa.

¹³ Ilena má nu isəna wontu kenj makəna təma tɔ. Pə na pɔpɔlee pə kɔenta kɔkɔte sɔsɔle. ¹⁴ Mɔ́yó Feesuɣu kraɣa-m na kú tɛɛna-m. Ma lanje ka wakəlaa ké na má kpəɣələxi. Ilena Tacaɔ toŋ tii ma tɔɔ. ¹⁵ Waatu unəyi ma tala timpɔ pa yaa si, Teli-Apɔri tɔ. Iseyeli nyóma mpa pa kuuwa na pá wɛ Kɛraa pɔɣo nɔɣo tɔ pa tɛɣele. Ilena má caɣa pa kinj na sɔɣontu ke kuyeyɛŋ naatosompɔɣələɣa.

Isekiyeeli feŋuɣu ke Iseyeli nyóma kinj

¹⁶ Kuyaku naatosompɔɣələɣa nyəŋku ke Tacaɔ yɔɣotəna Isekiyeeli ma si: ¹⁷ Yɔlu nyá maa su-ŋ Iseyeli nyóma tanjɔ. N ka nu ma tɔm na ń polo ń kraali-wɛ na ma nɔɣo. ¹⁸ Ye isu ma hulə isayau si í ká si, na ń tá kraali pɔntu unɔ si í layasi mpaau na pɔ ya í nyɔɔɔ, pɔntu ká si. Ile nyaya maa pɔɔsi í sɛm tɔm. ¹⁹ Ama ye ń kraala isayau na í kisi layasuyɔ, na í si í isayatu taa. Ile n yapa nya ti nyɔɔ. ²⁰ Ye siyisilu yela siyisuyu, na í la isayatu. Maa nyəri-í katɔka na í si. Pə taya pɔlu, n ta kraali-í. Ile nɔɣɔlu kaa tasa í siyisuyu tɔm yɔɣotuyɔ. Ama nyaya maa pɔɔsi í sɛm tɔm. ²¹ Ye ma kraala siyisilu si í taa pənti, na í yele pəntuyɔ, ile í kaa si. Mpi tɔ, í nu kpaaluyɔ. Ilena pɔ yá ma nyuyɔ.

Tacaɔ tɔwa Isekiyeeli ke sum

²² Tənaɣa Tacaɔ tɔ ninj ke Isekiyeeli má ma tɔɔ tɔɔ, na í tɔ-m si: Kuli na ń polo tɛtɛkəle taa, na má yɔɣotəna-ŋ. ²³ Mɔ́yó ma kulaa na má polo tɛtɛkəle taa. Ilena Tacaɔ hulə í teu isu maa nau Kɛraa pɔɣo nɔɣo tɔ. Ilena má hoti ma isentɔɔ. ²⁴ Tənaɣa Tacaɔ Feesuɣu suu ma taa, na kú la na má səŋ ma nɔɔhɛ tɔɔ. Ntəna Tacaɔ heeli-m si: Polo na ń tɔki nyá təyi nyá tɛ. ²⁵ Paa həkə-ŋ ŋmusi si ń taa tasa pa heku ke luu. ²⁶ Maa yele na nyá nsəmle matəna nyá tantahaau. N ká pəsi kamumuka, ń kaa pəsi na ń kaləna-wɛ. Mpi tɔ, pa ké tɔ kɔllaa ké. ²⁷ Ama waatu wei maa yɔɣotəna-ŋ, iləna ń kuli nyá nɔɣo na ń heeli-wɛ. Tacaɔ Iɔ yɔɣotəyi si, ye wei í caa í nu. Wei u caa, í taa nu. Mpi tɔ, pa ké tɔ kɔllaa ké.

4

Yosalem wakəlvu tɔm

¹ Mɔ́yó Tacaɔ tasaa si: Yɔlu nyá kraɣa tetu piliki*fa*. Su-í nyá isentaa na ń pu Yosalem icate. ^a fotoŋaa. Pə tɔɔ ke Iɔ si Isekiyeeli í ləsi Yosalem icate fotoo ke piliki tɔɔ. ² Hólí si, pa tama-tɛ na pá ŋmá kolonja taka si, pa ləkəɣəna-tɛ. Pa lomə hapəle ke icate kolonja kite. Pa sikaa na pá cəɔna-tɛ. Ilena yoolaa nyuyɔ nyóma ta-tɛɣe kotaya. ³ Kraɣa nyəɣəlvu kɔtəsuyɔ ŋku ku wɛ tətəŋlan tɔ. Kaɣaku, isu icate kolonja ke nyá na-tɛ mə heku. Kɛɛsi isɛ na tɔ tɔ na pɔ ləkɛi-tɛ. Ile nyaa ləkəna-tɛ. Mpi pə ké Iseyeli nyóma ke kɔhulɔm tɔɣole.

^a 4:1 tetu piliki: Ləŋta nyóma ŋmaakaya pilikinaa tɔ ke ŋmaat na pa ləsəyi

⁴ Hənti nyá mputu tɔɔ, na ń tɔna Iseyeli nyóma isayatu ke nyá tɔɔ. N ka səxəli pa isayatu ke kuyeyi wei n ka hənti mpu tɔ i taa. ⁵ Maa yele na ń wɛɛ tənaya kuyeyi naanowa fei nasəle (390). Kuyeyi inu i wenna isu pusi nsi Iseyeli nyóma lapa isayatu tɔ. Isəna ń ká səxəli Iseyeli nyóma isayatu tɔxəle. ⁶ Ye n tɛma mpu, ɔɛ n keesi kəŋkəŋ ntɔɔŋ nyəŋku tɔɔ. N ka səxəli Yuta nyóma isayatu ke kuyeyi nule. Kuyeyi inu i kɛna pusi nule wei Yuta nyóma lapa isayatu tɔ. ⁷ Pə waali ɔlena ń keesi isɛ na Yosalem wei pa lɛka mpu tɔ i tɔɔ. N ka huli-teye nin kpɛte, na ń heeli-teye nti tu kɔɔ tɔ, na ń kaləna-tɛ na Tacaa nɔyɔ. ⁸ ɔlena má həkɔ-ŋ ŋmusi, ń taa pəsi na ń keesi kəŋkəŋ ke waatu wei ń ka caya tɔna tɔ. ⁹ Caa tɔxəna pɛe nyəŋka piitim liyiti na soona piitim naale. ɔlena ń siti pə tɔna na ń laki tɔxəna. Nyá tɔxəna nte kuyeyi naanowa fei nasəle (390) wei ń ka hənti kəŋkəŋ kulumbuy tɔɔ tɔ. ¹⁰ Cacaasi ŋmɔnuy na hiu (220) ke n ka maɣasəxi paa ifemle nte, na ń tɔki. Mpi ń ká tɔki waatu inu i taa tɔxəle. ¹¹ Paa maɣasi lum mpi n ká nyɔɔ paa ifemle nte tɔxə. Pɛ wɛɛ paa ifemle nte liitili kulumb. ¹² N ká la nyá tɔxəna kɛ isu tinte taka. Yəlaa pɔntu huwa ke n ka tayanəna kəkɔ na ń təsi nyá tɔxəna ke yəlaa tɔna isɛntaa.

¹³ Ḿpɔyɔ Tacaa tasaa si, teitei kɛ ḿpɔyɔ Iseyeli nyóma ká tɔxə tɔxəna asilima nyəŋka. Piitimnaa mpa pa taa maa yele na pá polo tɔ tənaya paa tɔxə-ke.

¹⁴ ɔlena máá yɔyɔti si: Hai, Tacaa Isɔ, hatoo ma pɛcaatu haləna sɔŋa ma ta pilisi ma ti. Ma ta tɔxə pɔlɔpɔ kusəpəm yaa mpi pə kpawa na pə cəli tɔ. Pəyele asilima kpɛntɛ natəli tɔ nantuy ta sɔta ma nɔxɔ taa. ¹⁵ ɔlena Isɔ cə-m si: Maa layasi-ŋ naapɔntu na ń tayanəna-təyi kəkɔ na ń la tɔ tɔ kɛ tɔxəna, pə kaa wɛɛ yəlaa pɔntu.

¹⁶ Ḿpɔyɔ i tasa-m heeluyi si: Yulu nyá maa yɔki tɔxənasɔ təsule ke Yosalem taa. Paa maɣasəxi tɔxəna na pá təkəna nəxəseɛ, na pá maɣasəxi lum na pá nyɔkəna laŋwakəlle. ¹⁷ Paa laŋ tɔxəna na lum. Pɛ nu-wɛ na pa tasəna pa isɛ ke pa isayatu tɔɔ.

5

Tacaa ka hɔ Iseyeli nyóma ŋkpaŋyɔ

¹ Ḿpɔyɔ Isɔ tɔma Isekiyeeli má si: Yulu nyá kpaya hɔnuy na ń looli nyá nyuy na nyá tantuy. ɔlena ń caa sanəya na ń maɣasi nyɔɔsi na ń tala-səxi hɔxɔlɔŋ paɣale. ² Waatu wei nyá həntuy kuyeyi i tɛma, ɔɛ ń kuu hɔxɔlɔŋ kancaalaya nyəŋku na ń wɔ kəkɔ ke ɔcate heku taa. ɔlena ń kuu hɔxɔlɔŋ naale nyəŋku na ń lo-səxi nyá layate na ń cəna ɔcate. ɔlena ń tasa hɔxɔlɔŋ tooso nyəŋku ke kuu tɔ, na ń ŋmusi na heelim kpaya. ɔlena má kpɛɛ ma layate na má tu si waali. ³ ɔlena ń cosɔ si taa kɛ pəcɔ, na ń həkɔ nyá tokonaa ntompee. ⁴ Pəyele ɔlena ń cosɔ si taa kɛ pəcɔ, na ń wɔ kəkɔ taa, na sí nyaya. Tənaya kəkɔ ká luna na ká nyaya Iseyeli nyóma.

⁵ Ḿpɔyɔ Tacaa Isɔ má ma yɔyɔtaa si: Yosalem wei, maa suwa piitimnaa na pa tɛtu heku taa tɔ, mpi i ka tɛsəna tɔxəle. ⁶ Mpi tɔ, Yosalem nyóma wakəla ma kiinj na ma kɔtɔtɔ. Pa ku pa ti tɔm na pə kəli isu mpa pa cəna-wɛ tɔ. Mpi tɔ, pa kisa ma kiinj. Pa ta tɔŋ ma kɔtɔtɔ. ⁷ Pə tɔ kɛ Tacaa Isɔ yɔyɔtaa si: Timpi pa lapa isayatu na pə kəli piitimnaa mpa pa cəna-wɛ tɔ, pəcɔ pa kisa ma kɔtɔtɔ na ma kiinj tɔkuy na pa tɔŋ piitim lɛmpɛ nyəntu tɔ, ⁸ ma laŋ ta heena-wɛ. Maa hɔnaweyɛ piitimnaa mpe pa isɛntaa. ⁹ Yosalem nyóma lakasi kəla acaalətu. Pə tɔ kɛ maa hɔ pa ŋkpaŋyɔ ke isəna tɔ, too tɔ, ma ta hənta mpu. Pəyele ma kaa tu tasu ḿpɔyɔ hɔm. ¹⁰ Pə tɔ kɛ cɛcɛnaa ka tɔxə pa piya, na piya náá tɔxə si caanaa ke

Yosalem taa. Ye pə kaasa pa pulu, ma yele na heelim yasi-wəyi paa timpi. Isəna maa huuna-we tɔyɔle.

¹¹ Tacaas si: Maya Tacaas Isə weesuɣu tu ké. Timpi pa pilisa kɔtaya tɔlate na pa tuɣ na pa acaalətu təna tɔ, ma kaa tasa-weyɛ nyulɔvɔ, yaa má wəena pa pətɔtɔle, yaa ma hul-weyɛ suulu. ¹² Yosalem yəlaa hɔyɔlɔɣ tooso taa kulumɔvɔ ká səna yulɔkɔsəku na nyɔɔsi. Paa ku hɔyɔlɔvɔ lɛɣku ke yoo taa ké pə cəɔnɔv ɪcate tɔ. Ilena pə kaasi hɔyɔlɔvɔ lɛɣku, ilena ma yele na heelim yasi-ku, na pə pona paa timpi. Ilena má tu pa waali na layate.

¹³ Maa mu-we na rááná. Maa yele na a kpana a ti na má lɛeti-we. Waatu inəyi paa cekəna si maya Tacaas má yɔyɔtəna-we na rááná. ¹⁴ Maa yele na ɪcate pəsi kpete. Tu pəsi mpusi pulɔvɔ piitimnaa mpa pa cəɔna-we tɔ, na tɛelaa pa isentaa. ¹⁵ Waatu inəyi maa huuna-we na rááná səsəɔna. Maa hɔ pa ɣkpaɣvɔvɔ na toɣ. Pəyele paa pəsi mpusi na fɛele pulɔvɔ, mpi lɛlaa ka nyənəyənəna tɔ. Pu sɔsi piitimnaa mpa pa cəɔna-we tɔyɔ watu. Maya Tacaas má yɔyɔtəyənəna mpu.

¹⁶ Maa tɔ-weyɛ nyəmá sətu nyəna wena a ké nyɔɔsi tɔ, na pá sí. Ilena má yele na pə kpiisi-we. Mpi tɔ, maa sɔsi nyɔɔsi ke pa wahalanaa tɔ. Maa yəki pa tɔyɔnaya təsule. ¹⁷ Maa yele na nyɔɔsi na taale wontu ɪsəyatu lu-we. Paa laɣ piya. Yulɔkɔsəku na yoo ka wakəli-we. Maya Tacaas, má yɔyɔtəyənəna.

6

Isə kula laalaa tɔ

¹ Ḿpɔyɔ Tacaas heela-m si: ² Yulu nyá keesi nyá ɪse na Iseyeli nyəma pɔ́ɔn tɔ na ɳ yɔyɔti ma tɔm. ³ Iseyeli pɔ́ɔn na pulasi na teteka na kacəsi nyəma í nu Tacaas Isə tɔm. Maa yele na layate kɔɔ mə tɔ, na má kpiisi mə tɔfɛenlɛnaa. ⁴ Maa yəki mə təkɔtɔlɛnaa, na mə ilim lɛsəɣ wei í laaki tɔ. Mə taa lɛlaa ka si pa tuɣ kulalaɣ kila. ⁵ Maa si mə səttaa ke mə tuɣ kulalaɣ kila, na má ɣmisi mə mɔwa na má cəɔna-ɪ. ⁶ Mə acalɛ təna ká pəsi ncaa ké. Pu kpiisi mə tɔfɛenlɛnaa. Pu yele mə təkɔtɔlɛnaa na pə lə-we. Pu yəki mə tuɣ na í saali yem. Mə ilim lɛsəɣ ká yəki na mə niɣ kulapəm wakəli. ⁷ Mə taa paɣale ká si, ilena pɔ́cɔ í cekəna si mayale Tacaas. ⁸ Paa na mpv maa yele mə taa kakaasaya. Pɛle paa fiti layate, paa wɛe piitimnaa taa. Waatu inəyi maa yasi-weyɛ piitimnaa taa. ⁹ Mə taa kakaasaya ka tɔsi ma tɔ ké piitimnaa taa, timpi pa kpa-weyɛ yomle tɔ. Mpi tɔ, maa wakəli pa nyama wena a ta layana ma tike tɔ. Na pa ɪse wena pa nyuləna tuɣ tɔm tɔ. Pa maɣamaya paa nyɔyəsəna pa təyi acaalətu nti pa lapa tɔ tɔ tɔ. ¹⁰ Waatu inəyi paa nyi si ma ké Tacaas. Ile pə taya yem tɔ ké ma yelaa, na wahalanaa pane pá mayana-we na pə ciyiti-weyɛ mpv.

¹¹ Ḿpɔyɔ Tacaas Isə yɔyɔtaa si: I kpasɪ mpee na nɔɔhe na laɣwakəlle. Mpi tɔ, Iseyeli nyəma lapa ɪsəyatu na acaalətu. Yoo na nyɔɔsi na kutɔɣ ká ku-we. ¹² Kutɔɣ ka kɔna pooluɣ tu, na yoo ná ku pəcɔlɔ tɔ. Ilena wei ɪ wɛe tɔ, kolontuna ta ɪle, na nyɔɔsi ku-ɪ. Maa yele na ma rááná kpa pa tɔ ké na pɔ́cɔ a hee. ¹³ I ka tɛ na í nyi si mayale Tacaas. Mpi tɔ, mə səttaa ká sɔyɔtəna mə tuɣ kulalaɣ na mə təkɔtɔlɛnaa. Paa pulasi kɔkɔlasi tɔ, na pɔ́ɔn tɔ, na tuɣ kulapəɣ hɔtu tɛɛ. Təna-weyɛ í wəkyaa mə tulaalɔnaa ke mə tuɣ na sɔsɔvɣ nyalaa. ¹⁴ Maa kɔsi niɣ na má kpiisi tɛtu tənaya. Paa lɛye í wɛe, pə kpaɣav wulaya tɛtu na ilim mpətəɣ tɔ tɔ. Na pə polo Lipəla ɪcate ke ilim ntɔyɔɣ tɔ tɔ. Waatu inəyi yəlaa ká cekəna si mayale Tacaas.

7

Tacaa kraaləxi mpusi kantəkaya nyəh təm

¹ M̀pógú Tacaa heela Isekiyeeli má sí: ² Yulɔ nyá, heeli Iseyeli tetu yəlaa sí, mə tetu tənə tənaya kəh kɛlɛ. ³ Mə tomle talaa kele nɔnɔɔ. Maa mu-mɛ na pááná. Maa keesəna mə mpaah na má huɔna-mɛ. Maa suku-meyɛ mə acaalətu tənə. ⁴ Ma kaa wɛɛna mə pətətəle. Yaa ma hulɪ-meyɛ suulu ke paa pécó. Ama mə tɔntɛ na mə acaalətu təma wɛna í lakaya təyɔ pu feli-mɛ. Iɛna í cekəna sí mayale Tacaa.

⁵ Tacaa Iso má ma yəyətəxi sí, wahala ikpamle kəh í ta nata í taka. ⁶ Pə tɛmayale mpusi kantəkaya nyəh kəhna nté. I ka tii mə tɔɔ. Halɪ í tapəna nté. ⁷ Tetu yəlaa waatu tapa. Lanwakəlle kuyaku kreyetaa. Lanhulɔmlɛ kakiisási tɛma póhɔy taa. ⁸ Nɔnɔɔ ké maa mu-mɛ na pááná. Ma kaa yele na pə leeli. Maa huɔna-meyɛ mə tɔntɛ na mə acaalətu tɔɔ na ma lɛɛti-mɛ. ⁹ Ma kaa wɛɛna mə pətətəle. Yaa má hulɪ-meyɛ suulu ke paa pécó. Maa huɔna-meyɛ mə tɔntɛ na mə acaalətu tɔɔ na má lɛɛti-mɛ. Waatu inəxi í ká cekəna sí mayale Tacaa. Má makəna-mɛ.

¹⁰ Huɔle kuyaku tayanəyənə nteyɛ ku ti. Ku ké wakəluɔy nyəhku ké. Mɔsɔh tɔhə tɔɔ, na kalampaaɪ náá huləxi í ti. ¹¹ Mɔsɔh wɛ ke isɪ kpátóyú ŋku pa hɔhna mə ŋkpaɪɔy ke mə isayatu tɔɔ tɔ. Pɔlv ta kaasi-mɛ. Kəkɔtɛ tɛma, í fɛi payale tɔtɔ. Nəyɔlv u tasəxi-meyɛ wiiu. ¹² Waatu tɔhna kɔntɛ. Wei í yakɪ tɔ í taa yɔɔli. Pəyele pɛɛtɔlv lanjɛ náá taa wakəli. Mpi tɔ, Tacaa mu pááná na pa tənaya. ¹³ Paa pɛɛtɔlv wɛna í weesuyɪ í kaa na í kɔpɛɛtəm. Mpi tɔ, nti pa nawa toosee taka taa na pá keesi yəlaa mɛ mə wakəluɔy tɔɔ tɔ, tə lakɪ ké tu saaləxi. Mə isayatu nti í lakɪ tɔ tɔ tɔ, mə taa nəyɔlv kaa wɛɛna weesuyɪ. ¹⁴ Paa hulɪ akantəle na sɔɔlv pu. Ama nəyɔlv kaa polo yoo. Mpi tɔ, yəlaa tənaya ma muɔna pááná.

Nəyɔlv u fitiyi ŋkpaɪɔy hɔm

¹⁵ Yoo wɛ awali ké, na nyɔyɔsi na kutəh ke təyaya taa. Ye wei í kpawa taale, pa ku-ɪ yoo taa. Wei í saala ɪcate taa, kutəh na nyɔyɔsi ku-ɪ. ¹⁶ Iɛna mə taa mpa pə sɔɔwa tɔ í seeki na í kraaki pɔɔh na sɔyɔntɔ isɪ tɛteka taa alukukunaa. I ka mələxi mə kawalaya tɔɔ ké.

¹⁷ Mə ŋkpalasi ka susi yem ké toma fɛi, na mə tɔna makɪ təma.

¹⁸ I ka suu ləyaya wontu ké isɪ fələtənaa taka, na sɔyɔntɔ anaam pu-mɛ.

I ka looli mə nyɔɔh na fɛɛle təvku.

¹⁹ I ka lɔ mə liyitee ke haɛɛ tɔɔ. Mə wɔla ka pəsi-meyɛ mpusi pɔlv.

Mə liyitee na mə wɔla kaa ya-meyɛ Tacaa pááná kuyaku wule.

I kaa wɛɛna mpi í ka təyɔ na í haɔa,

yaa í kɔna mə kɔnyuləh tɔ.

Mpi tɔ, mpv pə pətəna-meyɛ isayatu taa.

²⁰ Mə kacəka wontu ke mə lanja ká heɛnaa.

Mə wontu ntəxi í lupəna mə acaalətu tunj.

Pə tɔɔ ké maa yele na í lu-təxi luyɪ.

Tacaa má ma yəyətəna mpv.

²¹ Maa pɛti-təxi caɔalaa niɪh taa.

Ate yəlaa asayaa ka kuu-tɪ na pá pilisi-tɪ.

²² Maa ha-meyɛ siyile, na pá pilisi ma təyaya.

Nmɪlaa ka sɔv ka taa na pá kuu ma wɛnaɔ.

²³ I lu alukpala. Mpi tɔ, yuləkɔle suwa tetu.

Mɔsɔh ná su ɪcate taa.

24 Maa kəna yəlaa mpa pa kəla isayatu tə.
Paa ləkki mə teesi,
na má su tənaya ke kalampaanı nyóma toŋ.
Paa pilisi mə lona kate nyəna.

25 Wakəlyu kəŋ na í pəkəxi nyuɣu yarɔ u naaki.

26 Wahalanaa tənəyi təma təw kə.

Laapaalənaa asayaa təm ke í nukki paa kuyaku ŋku.

Na í pəsəxi Iso kuyəɣotutu teləsəlaa si,

pəle pá yəɣoti nti pə hula-wə tə.

Kətəlaa ná tá nyi kiiu.

Səsaa ná feina layatu tasuyɔ napəli.

27 Wulaw na wə ləyaya taa kə, na səɣəntu náá pui awulumpiya.

Uena tetu yəlaa náá seliyi.

Tacaa si: Maa la-məɣe isu mə tonte wəe tə,

na má huɣna-mə isu í muɣna tə.

Uena í nyi si mayale Tacaa.

8

Laatu ke Iso təsele taa

1 Mpróyó Iseyeli nyóma kuuu pənaya naatoso nyəŋka. Isətu naatoso nyəŋ kuyaku kakpası nyəŋku. Ma na Yuta səsaa tə wə ma té na tə caya. Uena Tacaa Iso toŋ tii ma təw. 2 Ma nyənaa ile, ma ná pəlyule, na pə isentaa isu yulu. Pə kpaɣaw í tənaya na pə tii tə, pə kə kəkə kə. Pə məla kpaɣ tə, pə tee kəkə kə isu pa sota nyəɣəlyu kəseemuy. 3 Uena yulu unı í kusı niŋ taka, na í kpa ma nyuɣu nyəsı. Mpyule Feesuyi kpaɣa-m toosee taka taa. Ku teena-m Yosalem ke nənəɣ ŋka ka wə ilim ntəɣoŋ tə ka kiŋ. Tənaya paa siwə tuyɔ ŋku ku kusəxi Tacaa isesemle tə. 4 Uena má ná Iseyeli Iso teeli. Isu maa təma-ı nav ke tetəkəle taa tə. 5 Mpróyó Iso təma-m si: Yulu nyá kusı ise na ilim ntəɣoŋ təw.

Ma kusı ise na má nyəni təna təw, ile ma ná isesemle tuyɔ kolalaaw ŋkuyule, tənaya kətaya təlata nənəɣo. 6 Uena í tə-m si: N nawa acaalətu nti Iseyeli nyóma laki si ma hatələna ma təyaya tə? Ama n ka na acaalətu səsəntu lentı tətə.

7 Mpróyó í pona-m Iso təsele taya isətəa nyəŋka nənəɣo kiŋ. Ma nyənaa uena má ná púyú ke koluŋa təw. 8 Kelena í tə-m si: Yulu nyá tuli koluŋa ke púyú.

Uena ma tuli-ku. 9 Ntəna í tə-m si: Suv na í na acaalətu nti pa laki cəne tə.

10 Ma suwə uena má mayana pa ləsa koluŋa təw kə wontu nti tə tuuki tə lotu təw tə. Na wontu lentı nti tə kə acaalətu tə. Iseyeli nyóma tuŋ təna ka wə pə taa.

11 Uena Iseyeli nyóma sasaa nutoso na naanwə səŋa fotoonaa mpe pa isentaa. Na pa taa kə Safaŋ pəyalu Yasaniya. Na paa wei í təkə tulaalw cofolo ke í niŋ taa, na nyəsı kuləxi isətəa. 12 Mpróyó Tacaa təma-m si: Yulu nyá í nawa mpi mpi Iseyeli səsaa mpe paa wei í laki í kutuluɣu taa na í nəɣəsəna fotoonaa pane tə? Pa kuyəɣotutu ntə si: Tacaa ləwa tetu, ile u naaki-tə.

13 Ntəna í tasa si: N ká ná acaalətənaa səsəntu lentı nti pa laki tə.

14 Mpróyó í pona-m Tacaa təyaya nənəɣo, ke ilim ntəɣoŋ həɣəlyu təw. Uena má mayana alaa caya na pá wiiki tuyɔ ŋku pa yaakaya si, Tamusi*fa* tə ku səm. ^a pa pona pa tə. Yəlaa təŋ si tuyɔ ŋku ku kəsəxi na ku səki saa wei pá təŋ kəmtu tə. Uena pa taɣanı-kuyɔ ləlyu ke toomaya waatu. Alaa təŋna-kuyɔ wiuu nté cəne si ku səpa. 15 Uena Iso tə-m si: N ká ná acaalətu səsəntu lentı nti tə kəla təne tə.

^a 8:14 Tamusi: Mesopotami nyóma tuyɔ kolalaaw ke Iseyeli nyóma ceelaa na

¹⁶ M'póyó i sũna-m Tacaa tãyaga tãya pã taa nyãhka tãw kã nãnyã na kãtãya tãlate pa heku taa. Tãnyã ma maãana apalaa napãlãyi hiu na kakpasã. Apalaa mpã pa hãwa Tacaa tãseelã kã siyile, na pã nyãnyãna tãv kite tãw, na pã seeki ilim. ¹⁷ Ntãna í tã-m si: Acaalãtu nti Yuta nyãma laki cãne isãntã tã pãcãyãlã? Pã wãe si pã suuli mũsvõh kã tetv na pã kraasãyi ma pããná na? Nyãni isãna pa kraasãyv tãyv pãliãyasi kã pa mũna kin tã? ¹⁸ Ma maãamãya maa lana-wã na pããná kã. Ma kaa hũl-wãyã suulu. Waatv wei paa kiisina nõõsi sãõõnsi kã ma ñkpaññ taa tã, ma kaa nu.

9

Yosalem nyãma ñkpañyõv hãm

¹ M'pũyõlã ma nuwa Tacaa mapã kapuka sãõãya si: Icatã ñkpañyõv hãntaa tãna í kãw. Paa wei í tãki i youu wontu nti i ka wakãlãna-wã tã na í kãw.

² Ilenã mã ná apalaa naatosõ luna isãtaa nãnyãw. Ilim ntãõñ hãyãlvũv kã pa lunaa na pã tala. Na paa wei í tãka i wontuyũ ñku i kã wakãlãna tã. Pa taa ka wã apalv nãyãlv, na í suuwa kponkponu ton nyãntv wontu, na í lãewa ñmaalãya kã i tampala tãw. Ilenã apalv ñni í kãw na í sãñ nyãyãlvũv kũsãemũyũv kãtãya tãlate cãlv. ³ M'póyó Iseyeli Isõ teeli kũla isãtaa tanjlv nãyãlv wei i tãw i ka wãe tã. Ilenã í polo kutuluyũ nãnkãpete. M'póyó Tacaa yaa apalv wei i ka suu kponkponu ton nyãntv wontu na í lãe ñmaalãya kã i tampala tãw tã. ⁴ Ilenã í tãm-i si: Polo Yosalem icatã heku taa. Yũsv yãlaa mpã pa tãki wahala na pã mãlãyi acaalãtv tãna nti lãlaa laki tã tã tãw, pa tokun taa.

⁵ M'póyó i heela lãlaa na mã nukã si: I tãñ kancaalãya nyãñ waalã, na í kũ yãlaa. I taa wãena pa pãtãtãlã. Pãyãlã í taa hũl-wãyã suulu. ⁶ I kũ na í kpiisi kũkpatãlaa, na ifepiya, na pãelãa, na piya, na alaa. Ama í taa kãtãna mpã pa tokun taa wã kũyũsv tã. Iã í caalãna mã tãyãya taa.

M'póyó pa caalãna apalaa sãõãã mpã pa cãya Isõ tãyãya nãnyãw tã. ⁷ I suuli mã tãyãya kã sãtaa na pã kãpãna taasã tãw. Ma tãyãya í pilisi, í lu. M'póyó pa luwa na pã svv icatã na pã kũyi tã taa yãlaa na pã puki.

⁸ Pa tãña kũyv na mã sãña mpũ. Ilenã mã hoti mã isãntãw, na mã mã kapuka si: Hai, Tacaa Isõ, ñ mvũv pããná kã m'póyó katatãlayã na Yosalem tã, ñ caa ñ kpiisi Iseyeli nyãma mpã pã kaasãã tã pa tãna na?

⁹ Ntãna í cã-m si: Iseyeli nyãma na Yuta nyãma pa isãyãtv kãla tãw. Tã yãyãtaa kã. Yũlvkũlã sunã tetv taa, kũsiyãsim lapv fãi icatã taa. Mpi tã, pa kũyãõõtv nãtã si Tacaa mã, mã lv tetv, maa naakã pulv. ¹⁰ Pã tãw kã mã kaa wãena pa pãtãtãlã. Yaa mã hũl-wãyã suulu. Maa mãñna pa nyãñ taa kã pa tãma.

¹¹ M'pũyõlã apalv wei i suu kponkponu ton nyãntv wontu na í lãe ñmaalãya kã i tampala tãw tã. Iã i cãwa si mã lapa nti ñ ka tv-m tã.

10

Isõ hũlvõv kã i tãyi Isekiyeeli (Isekiyeeli 1:1-28)

¹ M'póyó mã nyãnyãã mpũ, Ilenã mã ná isãtãnyõv kã isãtaa tanjlaa*fa* nyõyv taa. Na pulõpũv isũ kumte, na tã nyãnyõv taa wã isũ liyãtee pãlã pookũ nyãntã. ^a pãlã pa wã lona pãyãlã taa. Ilenã pã kaasã Selafãñnaa. Isayii 6:2-3 taa tãkã kã pa yãõyãta pa tãm. ² Ilenã Tacaa heeli apalv wei i suu kponkponu ton nyãntv wontu tã si:

^a 10:1 isãtaa tanjlaa: Isãtaa tanjlaa mpã pa wã loosi naalyã. Selupãñnaa wãe, na

Polo pəpələe nna a we isətaa tanjlaa tēe tō. Cosi kəkō mamala wena a we tēna to na a su nyá nin, na í ηmusi-yege icate taa.

Ntēna apalv un i tēe ma isentaa tēne un. ³ Waatu wei apalv un i pola mpv to isətaa tanjlaa we Iso təseele ntəwəη həyolvyv tō. Mpróyú isəηmuntv su Iso təseele taya isətaa nyəηka tō. ⁴ Mpróyú Taca teeli kula isətaa tanjlaa mpe pa tō na í polo Iso təseele nənəwə, na í su taya. Mpróyú isəηmuntv su Iso təseele taa. ⁵ Ntēna isətaa tanjlaa keη kəkōte nu mpv, isu Iso toma tēna tv yəwətaya. Halēna taya awalí tō nyəηka. ⁶ Mpróyú Taca toma apalv wei i suu kponkponu toη nyəntv wontu to si: Polo í hee kəkō ke isətaa tanjlaa kin ke pəpələe tēe. Uēna apalv polo na í səη pəpələe kin. ⁷ Tənyaya isətaa tanjlaa mpe pa taa ləlv kusa nin, na í hee kəkō na í tv apalv un i nin taa. I mōwa uēna i lu.

⁸ Pəlvəpnaa ka we ké isu yəlv ηkpalasí taka ké isətaa tanjlaa mpe pa keη tēe. ⁹ Ma nyənaya mpv, uēna má ná pəpələe liyiti ké isətaa tanjlaa kin. Paa wei i kin na i pəpəte, na a nyənyv taa nəyəsəna isu liyitee pəle nte tē we atəntəte tō. ¹⁰ A liyitiyi mpv a ka wena weētv kəlvmtv ké. Paa pəpəte nte tē nəyəsəna ké isu tē we lēntē taa. ¹¹ A kuləyi təntē tō, á caaki si á məηna həyoləη liyiti un i taa ηku kv tō a tvytəyi ké aa keesəyi. Na á mələyəna həyolvyv ηku isətaa tanjlaa nyəwəη siyisinaa na pá həη-ye tō, aa keeki. ¹² Təlvənasí waasa isətaa tanjlaa mpe pa tənaya təwisiwisi na si mvyi kəkō. Pə kraγav pa sika na pa ηkpalasí na pa keη tō. Na pə waasi pəpələe aní a liyiti na pə cəw na pə ta tō. ¹³ Mpróyú ma nuwa pa ha pəpələe anəyi hətē si kacuculaya. ¹⁴ Paa wei i isentaa ka wena pə mpa ké. Kancalaya nyəη isentaa ka we ké isu isətaa tanjlv. Naale nyəη nəyəsəna isu yəlv. Tooso nyəη isentaa ná we isu təyolaya. Uēna liyiti nyəη isentaa ná nəyəsəna hekəle. ¹⁵ Mpróyú isətaa tanjlaa mpe pa kulaa na pá tēe isətaa. Paa we teitei ké na wontu nti ma nawa Kepaa pəwə nəyō tō. ¹⁶ Waatu wei pa tēeki tō, pa pəpələe aní a təηəyi-weye. Paa pa heta pa keη si pa kuləyi, pa pəpələe təηəyi-weye mpróyú. ¹⁷ Ye pa səηəyi a səη, na pá kuləyi, uē pa kpenna-ye. Mpi tō, wontu ləmayasēe ka we pəpələe aní a taa tətəyō.

Taca teeli kulvyv ke Iso təsele taa

¹⁸ Mpróyú Taca teeli kula nənəkpēte, na pə məli isətaa tanjlaa tō. ¹⁹ Isətaa tanjlaa heta pa keη ké na pá kulí tētō tō ké ma isentaa na pana pa pəpələe pa tēe. Uēna pá polo pá səη Taca təyaya nənəwə na ilim təlule tō. Uēna Iseyeli Iso teeli we pa tō ké isətaa. ²⁰ Pa ké wontu nti ma nawa Iseyeli Iso tēe ké Kepaa pəwə nəyō təyō. Uēna má cəkəna si pa ké isətaa tanjlaa. ²¹ Paa wei i ka wena isentaa ke tōm liyiti ké, na keη liyiti. Na paa wei ké yəlv ηkpalasí. ²² Pa isentaa nəyəsəna ké isu mpa ma nawa Kepaa pəwə nəyō tō, pa mayamaya. Paa wei i siyisa isəna tō mpróyú i siyisa.

11

Yosalem hvənav ke i kawalaya tō

¹ Mpróyú Taca Feesuyv pona Isekiyeeli maya ilim təlule nənəwə. Uēna má mayana apalaa hiu na kakpasí ke tēna. Ma nawa pa taa ké Asuu pəyalv Yasaniya na Penaya pəyalv Pelatiya. ² Mpróyú Taca heela-m si: Yəlv nyá, yəlaa mpe pa mayasəyəna kawalaya tōm na pa tasəyi layatv isayatv ke Yosalem icate tēne tō taa. ³ Pa kvəwətətv nte si pa kaa tasa kutuluv ηmav halí pə polo laasaya tō. Icate pəsəna isu tiipile, na tayale nantv. ⁴ Pə tō ké pə weē si yəlv pəyaya má, ma yəwəti nti ma nawa pa tō tō.

⁵ Mpuɔle Tacaa Feesuyu tii ma tɔɔ na ku tɔ-m si yɔɔɔti si Tacaa yɔɔɔtaa si: Iseyeli nyɔma me, ma nyɔma mɔ taa hɔwee. ⁶ I lɔlɔsa yulɔkɔle ke icate tɔne tɔ taa. I suula sɔtaa ke hapɛe tɔɔ. ⁷ Pɛ tɔɔ kɛ Tacaa Iɔ yɔɔɔtɔɔ si mɔ sɔtaa mpa i suula tɔ taa tɔɔɔle nantɔ, na tɔ maɔamaɔa ke tiipile. Uena pɔ lɔsi-me na pɔ tɛena. ⁸ Maa yele na layate nte tɔ tɔm we-meɔe sɔɔntɔ tɔ tɔ kɔɔ mɔ tɔɔ. Tacaa Iɔ yɔɔɔtɔɔna mpu. ⁹ Maa lɔsi-meɔe icate taa, na mɔ tɔ-meɔe kpai nyɔma niɔ taa. Maa huɔna-meɔe. ¹⁰ Iseyeli tetɔ toosi tɔɔ kɛ maa huɔna-me, na mɔ yele na pɔ ku-me na layate. Waatu inɔɔi i kɔ nyi si maɔale Tacaa. ¹¹ Icate tɔne tɔ kaa pɔsi me isu tiipile. Me mɔ kaa pɔsi isu tɔ taa nantɔ. Ama Iseyeli tetɔ tɔna tɔɔ kɛ maa huɔna-me. ¹² Waatu inɔɔi i ka nyi si maɔale Tacaa. I tɔ tɔɔ ma kɔtɔtɔtɔ. Pɛcɔ i tɔ tɔki ma kiɔɔ. Ama piitimnaa mpa pa cɔna-me tɔ, pa nyɔntɔ ke i tɔɔɔɔ.

¹³ Waatu wei ma tɔna Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsuɔ ke mpu tɔɔ Penaya pɔyalɔ Pelatiya sɔpa. Mpuɔɔ ma hɔta ma isentɔɔ na mɔ mɔ kapuka si: Hai, Tacaa, Iɔ. N ka ku Iseyeli nyɔma tɔna mpa pɛ kaasaa tɔ?

Tacaa kpeyelɔɔu ke yɔlaa mpa pɛ yasa tɔ

¹⁴ Mpuɔɔ Tacaa heela-m si: ¹⁵ Yulɔ nyɔ, nyɔ yɔlaa mpa pa kɛ Iseyeli nyɔma tɔ na nyɔ tɛtɔnaa Yosalem nyɔma tasɔɔi layatɔ ke mpa kolontunaa kuuwa tɔ si pɔ saali tɔna. Mpi tɔ, taya Tacaa hawa tetɔ tɔne si tɔ pɔsi tɔ nyɔntɔ. ¹⁶ Pɛ tɔɔ tɔ, telɔsi-we si, Tacaa Iɔ mɔ, ma yɔɔɔtaa si: Paa ma yasa-weɔe tetɔ pɔale taa, na pa weɔe pɔɔlɔɔ ke piitimnaa heku tɔ, ma we pa kiɔ ke tɔnaɔa, isu ma tɔyaya taa. ¹⁷ Pɛ tɔɔ kɛ n kɔ heeli-we si: Tacaa Iɔ mɔ, ma yɔɔɔtaa si maa kpeyeli-meɔe piitimnaa taa. Maa mɔɔna-meɔe timpi pu yasa-me tɔ, na mɔ ha-meɔe Iseyeli tetɔ. ¹⁸ Tɔnaɔa i kɔ polo na i kɔ tɔɔ kulalaaɔ na acaalɔtɔ tɔna. ¹⁹ Maa tɔ-meɔe lɔmaɔasɔle kɔlɔmtɔle na huwee kɔfana. Maa lɔsi mɔ nyama wena a we isu pɛe tɔ, na mɔ tɔ-meɔe nyama kɔpana. ²⁰ Uena i tɔɔ ma kɔtɔtɔtɔ, na i tɔki ma kiɔɔ. I kɔ pɔsi ma yɔlaa, na mɔ pɔsi mɔ Iɔ. ²¹ Ama mpa pa sɔla tɔɔ na pa acaalɔtɔ tɔ, maa mɔɔna pa tɔma ke pa nyɔɔɔ taa. Tacaa Iɔ mɔ ma yɔɔɔtɔna mpu.

Tacaa teeli kɔlvɔɔ ke Yosalem

²² Mpuɔɔ isɔtaa tɔɔlaa hɛta keɔ, na pɔpɔlee tɔ pa waali. Na Iseyeli Iɔ Tacaa teeli we pa tɔɔ kɛ isɔtaa. ²³ Iɔ teeli kɔla icate taa na i polo pɔɔɔ nku ku we icate ilim tɔhile tɔ ku tɔɔ. ²⁴ Mpuɔɔ Iɔ Feesuyu kpaɔa-m ma lɔmaɔasɛe taa. Uena ku pɔna-m Iseyeli nyɔma mpa pa kpawa tɔ pa cɔlɔɔ Papiiloni. Uena ma toosee taka si tɔnaɔa. ²⁵ Mpuɔɔ ma keesa mpa kolontunaa kuu mpu tɔɔ tɔ tɔna nti Tacaa hɔla-m tɔ.

12

Iseyeli nyɔɔɔ nyɔma kuuu tɔm kpaalɔɔ

¹ Mpuɔɔ Tacaa heela-m si: ² Yulɔ nyɔ, tɔɔ kɔllaa heku taa kɛ n wee. Pa wena ise paa naaki pɔlɔ. Pɔyele pa wena nkpaaɔ, paa nukɔ natɔli. Mpi tɔ, pa kɛ nkpantɛelɔɔ nyɔma kɛ. ³ Yulɔ nyɔ, tayaɔ nyɔ wontu. Tɔ mpaɔ ke ilim na pɛ isɔle ke pa isentaa. Lu timpi n we mpu tɔ na n layasi tɔfate. Ntanyɔ paa nɔ si pa kɛ tɔɔ kɔllaa. ⁴ Lɔsi nyɔ wontu ke ilim taa, isu mpaɔ tɔntɔ na pɔ naaki. Uena n tɛ tɔntɛ ke taanaɔa, isu pa kuukuɔ yɔlaa ke yoo taa tɔ. ⁵ Tɔli icate kɔlɔɔa ke pa isentaa, na n lɔsi nyɔ wontu na tɔna. ⁶ Uena n sɔɔli-ti na n lu ahoɔ. Takɔ nyɔ isentɔɔ, taa nyɔntɔ atɛ. Ma caa kɛ si n wee Iseyeli nyɔma ke kɔhɔlɔm mpi pu kpaali-we tɔ.

7 Ḳpóyó ma lapa isu Tacaa heela-m tó. Ma lu ilim taa ké, na ma wontu isu mpaá tóntu. Ilena taanaya má tóli koluḡa ke pópóyó na niḡ. Na má lási-táyi ahoó taa na má háyóli na pá naaki-m. 8 Tey fema ilena Tacaa tó-m si: 9 Yulu nyá, tó kullaa Iseyeli nyóma mpe, isənto pa kaa lan-i-ḡ pəəsuyu si pəpəye n laki mpu? 10 Ie cə-we si: Tacaa kraaləyana Yosalem wulav na Iseyeli nyóma mpa pa we təna tó. 11 Heeli-we si n ka pəsi kuhuləm mpi pə huləyi-we si paa kuu-we tó. Nti n lapa tó, nti tu mayanna-we. Kolontunaa ka kuu-we na pá tēna yomle. 12 Paa tóli icate koluḡa ke pópóyó. Pa wulav ká lu ahoó, na í háyóla i wontu na í taka i isəntə si i taa na tetu. 13 Tacaa si maa nyəri-puluḡu na má kra-i kv taa. Maa pona-i Papiloni nyóma tetu taa, i kaa na. Pəyele tənaya i ká si. 14 Ilena má yasi pa təna mpa pa cəəna-i na pá səḡna-i tó. Maa yasi pa taḡlaa na pa yoolaa ke paa le. 15 Maa yasi-weye piitimnaa taa ké tetu paḡale taa. Waatu inəyi paa nyi si mayale Tacaa. 16 Ama maa yele na pa taa apalaa napəli pá fiti yoou, na nyəḡəsi na kvətḡ. Pəle paa teləsəna piitimnaa mpa pa taa paa polo təy pa acaalətu təm. Ilena pá cekəna si mayale Tacaa.

17 Ḳpóyó Tacaa tóma-m si: 18 Yulu nyá, təyó nyá təyónaya na seluḡu, na í nyəə nyá ləm na səḡəntu na seluḡu. 19 Teləsi tetu yəlaa si Tacaa Iso má ma yəḡota Iseyeli taa Yosalem nyóma təm si, paa təyó pa təyónaya na səḡəntu na pá nyəə pa ləm na seluḡu. Mpi tó, paa kpiisi pa tetu təna, na tə taa nyəm təna ke tə taa yəlaa mvsəḡ tó. 20 Paa yóki acaləe səsəəna nna a taa yəlaa suwa tó na pá kpiisi tetu. Waatu inəyale paa nyi si mayale Tacaa.

Tacaa kyəḡotutu lapy

21 Ḳpóyó Tacaa pəəsa-m si: 22 Yulu nyá, pəpe tó ké pə pəsa yəlaa ke ituule si: Kyeyəḡ teeki yem na Iso kyəḡotutu teləsəlaa nawa ntiyi toosee taka taa tó tu laki? 23 Mpu tó, heeli-we si mayá Tacaa Iso ma yəḡotəyi si maa si tənaya ke ituule nté tə təm ke Iseyeli taa. Kyeyəḡ taḡa kəntə, toosee taka təna ká la ké isu pa naakuyəye tó. 24 Mpi tó, pa kaa tasa pəpətu toosee taka ke toosuḡu. Yaa pá naaki təm kvətətu ke Iseyeli taa. 25 Pə taḡa pulv, Tacaa má, ma kaa su. Ye ma yəḡota nti tu la ké, tə kaa leeli. Tó kullaa me, maa yəḡoti təm na tó la. Tacaa Iso má ma yəḡotəna mpu.

26 Ḳpóyó Tacaa tóma-m si: 27 Yulu nyá, Iseyeli nyóma si nyá toosee u laki isu n toosuḡu tó. Pəyele ma təmnaa mpa n kraaləyi tó, tə ta ke nəəəə nyəntu. 28 Pə tó tó, teləsi-we si, Tacaa Iso má, ma yəḡotaa si, ma kyəḡotutu yoosuḡu kaa weəna waatu. Tu yoosi ké isu ma yəḡotəy tó. Tacaa Iso má ma yəḡotəna mpu.

13

Iso kyəḡotutu teləsəlaa pəpətnaa tə kvlyy

1 Ḳpóyó Tacaa heela-m si: 2 Yulu nyá, heeli Iseyeli nyóma mpa pa nyənəyi pa təyi Iso kyəḡotutu teləsəlaa təyó ma təm. Pa mayamaya pa nyəntu ke pa kraaləyi. 3 Iso kyəḡotutu teləsəlaa kvmeleməḡ wei i təḡəyi i lamayašee na u naaki pulv tó, i təm we waiyo ké. 4 Hai, Iseyeli nyóma Iso kyəḡotutu teləsəlaa we teitei ké isu taale hasi ke ncaa taa. 5 Pa ta polo na pá taḡani icate koluḡa pəḡaləe. Pəyele pa ta ḡma koluḡa na pá cəəna Iseyeli nyóma icate si, pu kenti-weye Tacaa pááná yoou kyəaku wule. 6 Pa toosee we kvete ké, na pa nalaa kyəḡotutu ke kaloolaya. Pa yəḡotəyi si Tacaa yəḡotəna. Pəyele ílé i ta tili-we. Ilena pá tvi pa taa si, ílé i ka la isu pa yəḡotəy tó pəcə kvete. 7 Pa toosee we kvete ké, na pa nalaa kyəḡotutu ke kaloolaya. Pa yəḡotəyi si, Tacaa yəḡotəna. Pəcə ma ta yəḡoti. 8 Pə tó ké Tacaa Iso

má ma yǒǒtǒyi si: I yasa tǒm krai nyǎntu, í kraala kǒlǒolutu. Maa mu-me na rááná.

⁹ Maa tú ninj ke Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlaa mpa me í wǎna toosee krai nyǎna na í naaki kaloolaya tǒm tǒ. I kaa wee ma yǎlaa kpekǎle tǒ. Pa kaa nmaa má hǎla ke Iseyeli nyǎma nyǎna tǒ. Pǎyele í kaa suv Iseyeli tetu taa. Tǎnaya í ká nyǎna si mayale Tacaá Iso. ¹⁰ I tolisiyi ma yǎlaa ké. Ilena í heeliyi yǎlaa si pa heesaa si pǎ caǎana-we. Pǎyele pǎle pǎ fei. Ma yǎlaa nmaakǎna kolunja na mu hulǎsǎyi-ke. ¹¹ Heeli kolunja hulǎsǎlaa mpe si, heelim tev anaam nǒǒlv í ká nu. Kolunja ka hoti na tev tǎmpree nyǎki-me. ¹² Waatu wei kolunja ká ti, Ilena pá pǎosi-me si, hulǎsǎyu mpi í ka hulǎsa-ke tǒ pǎ waasa we? ¹³ Pǎ tǒ ké Tacaá Iso má ma yǒǒtǒyi si: Maa kǎna tev heelim na rááná. Tev anaam ka nu, na tǎmpree hoti na a wakǎli pǎ tǎna. ¹⁴ Maa yǎki kolunja nka í hulǎsa mpv tǒ. Kaa ti ate, na pǎ yele kite. Ilena má tǒm te ka ncaá taa. ¹⁵ Maa mu rááná na kolunja na ka hulǎsǎlaa ké. Halǎna má tala ma tǎnaya. Halí maa heeli-me si, kolunja na ka hulǎsǎlaa pa fei tǒtǒ. ¹⁶ Iseyeli Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlaa fei tǒtǒ. Mǎ kraalaya nti í naaki Yosalem tǒ tǒ, na í tǒnj si heesǎyu wee. Pǎyele kulǎ kv fei. Tacaá Iso má ma yǒǒtǒna mpv.

Topotopo nyǎma tǒ kolvǒ

¹⁷ Mǒyǒ Tacaá heela-m si: Keesǎna Iseyeli alaa tǒ. Pa kraalǎyi pa luyv nyǎntu ké. Kraali-we si mpusi kǎnj. ¹⁸ Yvlv nyǎ, heeli-we si Tacaá Iso yǒǒtǒyi si mpusi we alaa mpa me í nyalǎyi saalasí na í tǒyi yǎlaa tǎna ninj taa tǒ má tǒ ké. Na í nyalǎyi tekentǎnaa ke yǎlaa tǎna tǒǒ. I hvv si í kpiliki ma yǎlaa ke má ninj taa, na me mu lu tǎvǎnj. ¹⁹ I kǒyi ma nyvǒv ke ma yǎlaa cǒlvǒ. Tǒǒnaya pee njute na mvv hǒǒlaya nyvǒv tǒ ké í laki mpv. Tǎnaya í kǒvǒna yǎlaa mpa pǎ ta mvna pá si tǒ. Ilena í yeki mpa pǎ ta mvna pá weena weesuyv tǒ. I tǒsǎyi ma yǎlaa na pele pá nuiki kaloolaya tǒm. ²⁰ Pǎ tǒ ké Tacaá Iso má ma yǒǒtǒyi si: Maa tv má saalasí nsi í hǒkǎyǎna lelǎa tǒyǒ ninj. Maa leeki-sǎyi má kin na má cǎli. Maa waasi mpa í kpawa tǒ. ²¹ Maa leeki má tekentǎnaa na má waasi ma yǎlaa ke má ninj taa. I taa tasa weev isu katǒsi. Ilena í nyi si mayale Tacaá. ²² Mpi tǒ, í wakǎlyi siyisilǎa lanja na má kaloolasi, pǎcǒ pǎ tǎya ma. Pǎyele í sǒsǎyi asǎyaa ke tǒnj. I sǎnj si pele pá layasi na pá weena weesuyv. ²³ I kaa tasa má toosee krai nyǎna ke toosuyv. Mpv tǒ, í kaa tasa natǎlǎyi nav. Maa ya ma yǎlaa ke má ninj taa. Waatu unyi í ká cekǎna si mayale Tacaá.

14

Tacaá u caaki tunj laav

¹ Mǒyǒ Isekiyeeli tasaa si: Kǒyǎku nakǒli Iseyeli sǒsaa napǎli pa kǎma ma kin na pá cǎya. ² Ilena Tacaá tǒ-m si: ³ Yvlv nyǎ, yǎlaa pane pa tǒka pa tunj tǒm ke pa lotu taa ké. Pa su mpi pǎ sǒsa-weye kawalaya taa tǒyǒ pa kin. Ma kaa yele na pá pǎosi-m natǎli. ⁴ Maa telǎsi-we si, ye Iseyeli tv wei í tǒka í tunj tǒm ke í lotu taa. Ye í su í kin ke mpi pu sǒsi-í kawalaya taa tǒ. Ilena pǒntv kǒv si í yǒǒtǒyǎna Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlv. Maya Tacaá, maa cǒna pǒntv ke í lotu taa tunj tuutuuma tǒm tǒ. ⁵ Ilena ma kvccǒtv nti tǎ pǎsi Iseyeli nyǎma lanja. Mpi tǒ, pa sǒǎla asilima tunj ké na pá lv-m. ⁶ Pǎ tǒ ké pǎ wee si, ma heeli Iseyeli nyǎma si, Tacaá Iso yǒǒtǎa si, pá lv tunj na pá mǎli. Pa há pá acaalǎtv tǎnaya siyile.

⁷ Pǎ tǎya pǒlv, Iseyeli nyǎma tǎna na pǎ kpeinja cǎyalaa. Ye wei í hatǎlǎna-m na í tǒka tunj tǒm ke í lotu taa. Ye í su mpi pu tǒsi-í kawalaya taa tǒyǒ í kin. Ilena pǒntv kǒv Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlv kin si í pǎosi-m tǒm natǎli. Ie maya Tacaá, ma

maɣamaɣa maa sɔna-i. ⁸ Maa kuli pɔntu tɔɔ. I tɔm ka pəsi yɔlaa ke ituule, na ma kpiisi-i ma yɔlaa taa. Ilena pá nyi si maɣale Tacaa.

⁹ Ye Iso kuyɔɔtutu telɔsulɔ nɔɔɔɔɔ i tusa i ti, na í yɔɔti tɔm natəli. Maya Tacaa má tusəna pɔntu. Maa tu-i niŋ na má kpiisi-i ma yɔlaa Iseyeli nyóma taa. ¹⁰ Iso kuyɔɔtutu telɔsulɔ unɔ, na wei i kɔma-i pɔɔsuyu tɔ pa təna pa wakələna, na pa naale pa nyɔɔŋ taa ké pu tɔ. ¹¹ Ie Iseyeli nyóma kaa tasa tooluyu na pá hatələna-m. Pécɔ pa kaa pilisi pa ti, na pa kawalaya təna. Paa pəsi ma yɔlaa na maa pəsi pa Iso. Tacaa Iso má ma yɔɔtəɣəna mpɔ.

Pulɔpɔ kaa səŋsi Iso huvle

¹² M̀póyó Isekiyeeli tasaa si Tacaa heela-m si: ¹³ Yulu nyá, ye isu tetu natəli tə yɔlaa ta tɔki ma tɔm ke teu lena pá pəntəna-m. Maa tu pa tɔɔ ké niŋ na ma wakəli pa tɔɔnaya təsule. Maa kɔna-weye nyɔɔɔsi, na má kpiisi tetu yɔlaa na tɔla. ¹⁴ Paa Nowee na Taniyeeli na Soopu pa tooso paa wenna yɔlaa mpɛ pa heku. Pa maɣamaɣa pa weesih ke pa tampana təŋyuv ká waasi. Tacaa Iso má ma yɔɔtəna mpɔ.

¹⁵ Ye ma yɔlaa na taale wontu isayatu lu, tu kpiisi yɔlaa na pá yele tetu ke kpɛtɛ. Yɔlaa ka wu tə taa ké təŋnav ke taale wontu nti tə tɔɔ. ¹⁶ Ilena yɔlaa tooso unɔ í weɛ tetu taa. Maya weesuyu tu Tacaa, ma tuukina ma ti si pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Pa nyɔɔŋ tike ke paa ya. Tetu ká pəsi wɔlaya tetu nti tɔ taa nɔɔɔɔɔ fɛi tɔ.

¹⁷ Yaa ma yɔlaa na yoou tii tetu nti tə taa. Paa kpiisi yɔlaa na tɔla. ¹⁸ Ilena yɔlaa tooso unɔ í weɛ tə taa. Maya weesuyu tu Tacaa, ma tuukina ma ti si, pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Pa nyɔɔŋ tike ke paa ya.

¹⁹ Yaa maa kɔna kutəŋ ke tetu nti tə taa ma pááná ká huu pa tɔɔ na má tu-weye səm na má kpiisi yɔlaa na tɔla. ²⁰ Ilena Nowee na Taniyeeli na Soopu pá weɛ pa heku taa. Maya weesuyu tu Tacaa má tuukina ma ti si pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Ama pa maɣamaɣa pa weesih ke paa ya pa tampana təŋyuv tɔɔ.

²¹ M̀póyó Tacaa Iso yɔɔtəta si, paa ma kɔna Yosalem yɔlaa tɔɔ ké wahalanaa sɔsaa mpɛ pa liyiti isu: Yooou, na nyɔɔɔsi, na taale wontu isayatu, na kusəku si, pá kpiisi yɔlaa na tɔla. ²² Paa na mpɔ, pu kaasi yɔlaa mpɔ paa fiti tɔ. Apalɔpiya na alɔpiya ka lu pa taa. Paa tala mə kin, i ká ná pa təntɛ na pa kulapəle. Ilena pá heesi mə lanja ke wahalanaa mpɔ ma yɔlaa na pá maɣana Yosalem tɔ pa tɔɔ. Na pə təna mpi i ká kɔna tə taa tɔ pə tɔɔ. ²³ Pu heesi mə lanja ke waatu wei í ká ná pa təntɛ na pa kulapəle tɔ. Ie í ká nyi si pə taya yem tɔɔ ké ma lapa pə təna mpi ma lapa tə taa tɔ. Tacaa Iso má ma yɔɔtəna mpɔ.

15

Lesɛŋ tyyu ŋku pa tu kəko tɔ

¹ M̀póyó Tacaa pɔɔsa-m si: ² Yulu nyá, tyyu ŋku pa yaa si lesɛŋ tɔ, pepeye ku taasi tɛɛwa tuij lɛlɛŋ nyəŋsi tɔ. ³ Pa kaa kpaɣa pə təpəyaya na pá saaki pulu. Yaa pá ləsi ku təputiya na pá pusi ka tɔɔ ké wontu. ⁴ Ama kəko ke pa wəki si təna. Pə kpaɣan si kila na pá suna si nɔɔsi tɔ. Pepeye si tasəyi waasuyu? ⁵ Anɔ waatu wei si we təcuŋŋ tɔ, pa ta lana-səyi pulu. Na saa wei kəko ka nyaya-si ile, isənaɣale. Təmle nteye paa lana-si tətɔ?

⁶ Pə tɔɔ ké Tacaa Iso má ma yɔɔtəyi si, isu pa wəkuɔy leseŋ taasi ke kəko na pá yeki hatuyu taa tuij lɛlɛŋ nyəŋsi tɔ, mpɔ tətəɣɔ maa hɔ Yosalem nyóma me mə tike mə ŋkraŋŋ. ⁷ Maa kuli isəle na má nyəni-me. I huɔ si í fita kəko ké. Ie ŋke kaa nyayana-me. Waatu inəyi í ká nyi si, maɣale Tacaa ke saa wei maa kuli mə

too tō. ⁸ Maa yelee na tetu pəsi wulaya nyəntu nti tē taa nɔɔlɔ fɛi tō. Mpi tō, í kisa ma tɔm tɔnyu. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv.

16

Yosalem nyáma nɔɔsəna pəyaya ŋka pa lɔwa tɔ

¹ Mpróyú Isekiyeeli tasaa si, Tacaá heela-m si: ² Yulu nyá, hólí Yosalem ke ɪ acaalətu tɔm. ³ Teləsi Yosalem si, maya Tacaá Isə ma tɔma si nyá tɔlule nté Kanaah tetu taa. Tənaɔa pa lɔla-ŋ. Nyá caa ke Amolii tɔ ké, na nyá too ke Hiti tɔ. ⁴ Pa ta seti nyá cuɔte ke nyá lɔlɔyɔ kɔyaku wule. Anɪ pa ta sɔ-ŋ lɔm si pá tiiki-ŋ na tɔm na í lu. Pəyele pa ta takɪ-ŋ pəŋ. ⁵ Nyá tɔm ta la nɔɔlɔyɔ pətəɔtəle. Nɔɔlɔ ta wii-ŋ na í la-ŋ yaasinaa panɛ pa taa kɔlɔm. Ama pa lɔ-ŋ tawa taa ké nyá kɔyaku kɔlɔlɔyɔ wule ké. Mpi tō, pa taa kpaakayana-ŋ ké. ⁶ Ma tɛɛkayana nyá kɪŋ ké na má keesi n lɔkɪ nyá caləm taa. Ilena ma sɛɛsi isələ si í wɛɛna weesuɔu ke í wɛɛna weesuɔu. Paa caləm waasa nyá tō tō. ⁷ Ilena má yelee na í lɔlɔ na í huki sɔsɔm tɔyomyom. N puwaya na í yasəli na í te teu. Nyá hɛla pəyalaa ké na nyá nyɔɔsi su. Ilena í wɛ kpeɛ tɔyɔlɔyɔli. ⁸ Ma tasa nyá kɪŋ ke tɛɛnaɔ, Ilena má ná si, í tɔpa acaaalɛ. Ilena má hɔ ma capa nɔmpɔle na má kenti nyá tɔpəkpeɛ tō. Mpróyú má suwa nɔɔ sɪ maa layana nyá tike. Ilena má na-ŋ tɔ pɛɛli nɔɔɔ na í pəsi ma nyəŋ. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv.

⁹ Mpróyú ma sɔ-ŋ lɔm, na má nyaali caləm mpi pu waasa nyá tō tō. Ilena má sayali-ŋ sɔsɔŋ nim. ¹⁰ Ilena má cele-ŋ wontu nti pa sɔpa tō, na tɔnyu nɔɔhulɔŋ kɔpaŋ, na kponkponu tɔŋ nyəntu tampala, na puɔyɔ kɔpaŋku toko sɔsɔ. ¹¹ Mpróyú ma tɔ nyá tō ké kacɔka wontu. Isu kpasɪ ke niŋ taa, na lɔlɔyɔ ke nyá luyɔ tɛɛ. ¹² Na nyá miina tō kacɔka kukuule, na ŋkraŋyapəlasɪ. Na ntenuɔu kɔpaŋku ke nyá nyuɔu taa. ¹³ Nyá kacɔka wontu nté wɔla, na liyitee nyɔɔlɔyɔ. Kususuutu nté kponkponu tɔŋ nyəntu wontu, na pəŋ kɔpaŋ, na nti pa sɔpa tō. Nyá tɔɔnaya nté mɔlɔm kɔpam na tɔŋ nim. Mpɔ pə yelina na í te sɔsɔm na í mɔna kawulaya. ¹⁴ Ilena nyá hətɛ yaa piitimnaa taa ké nyá teu mpi pə tō. Mpi tō, n ka tu tewaya təkpara ke kacɔka ŋka má lapa-ŋ tɔ ka tō. Maya Tacaá Isə má yɔɔtəna mpv.

Yosalem wɛ isu apalaa təna alv

¹⁵ Mpróyú Tacaá tasaa si: Ama Yosalem n hɔma nyá tɪ na nyá teu, na nyá hətɛ yaav. N pəsi apalaa təna alv. N ha nyá tɔyɪ tɛɛlaa təna. ¹⁶ N ləsa nyá wontu nti tɔ cɔlɔta teu tō. Ntəɔi n lapəna kacɔka ke nyá tɛfɛɛnlenaa, na í la wasaŋkalətu ke pə tō. Yaasi unɪ í taka ta lata. Pəyele ɪ kaa tu tasɔ lapɔ. ¹⁷ N kraya wɔla na liyitee nyɔɔlɔyɔ kacɔka wontu nti ma ha-ŋ tɔ, na í lu tɔŋ apalɔnyəŋ, na í lana wasaŋkalətu. ¹⁸ N kraya nyá wontu kɔsɔpɔtu nti ma ha-ŋ tɔ, na í takɪ tɔŋ unɪ. N fɛɛna-ɪ ma nim na ma tulaalv. ¹⁹ Tɔɔnaya na mɔlɔm kɔpam na nim na tɔŋ nim ke ma tɔkayana-ŋ. Mpɔyɪ n fɛɛnaa isu tulaalv kɔpaŋ. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv. ²⁰ N kraya nyá pəyalaa na nyá pɛɛlaa mpa n ka lɔla-m tō. N ha-wɛyɛ tɔŋ si ílɛ í tɔɔ. Nyá wasaŋkalətu nti tɔ ta tō kɛɛ? ²¹ N laawa nyá pəyalaa, na í la-wɛyɛ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ na tɔŋ hətɛ taa. ²² Nyá acaalətu na nyá wasaŋkalətu nti tɔ taa, n ta tɔsɪ nyá pəcaatu waatu. Saa wei n ka wɛ kpeɛ tɔyɔlɔyɔli na í lɔkɪ nyá caləm taa tō.

²³ Mpróyú Tacaá Isə yɔɔtəna si: Yosalem, nyá tɔma asayɛɛ təna waali, nyá tɔm wɛ waiyɔ ké təkpataa. ²⁴ N ŋmawa wasaŋkalətu kutulɔŋ na tɛfɛɛnlenaa ke pətəmaŋnaa təna taa. ²⁵ Paa mpaav ŋku ku nɔɔ ke n ŋmawa nyá tɛfɛɛnlenaa.

N ha nyá tæyi teelaa tæna. N lulæsa nyá wasanjalætu, n wakæla nyá teu. ²⁶ N lapa wasanjalætu na Icipiti nyóma mpa pa ké nyá cælo nyóma alaafæya nyóma tæ. N kraasa ma pááná na nyá nyæsám tæma payale. ²⁷ Pæ tæo ké ma kula nyá tæo na toma. Ma pæma-η tæyonaya. Ma pæta-η kolontunaa Filiisi nyóma acalee nna nyá wasanjalætu tæm we fæele tæ, pa niη taa. ²⁸ N ta nyææsi, ilæna nyá na Asilii nyóma í la wasanjalætu tæto. Paa na mpv nyá konyulyvυ ta si. ²⁹ N walæsa nyá wasanjalætu ke Pabiloni nyóma taatalaa tetv taa. Paa na mpv n ta nyææsi-ti. ³⁰ Mpyóy Tacaa Isø má ma yæætæa si: Ama Yosalem nyá n wena icantu. N tæmaga isυ wasanjalæti sæsø. ³¹ N ηmaakaya wasanjalætu kutuluγυ ke paa mpaav ηku kv næyo ké. N ηmaakaya pæ tæfæenle ke lonæ tæna taa ké. Pa taa felæyi-η isυ wasanjalænaa lælaa. ³² N wæe ké isυ alv wasanjalæti wei í kisiyi í paalv na í tæyæyi apalaa kpai nyóma tæ. ³³ Wasanjalænaa tæna wena pa kvhav ké. Ama nyá mælaa ké na í haaki nyá tæηnaa ke kvææη. Ilæna pá lukæna paa timpri na pá kvη nyá kvη. ³⁴ Nyá na wasanjalænaa lælaa í tá kaa. Mpi tæ, næγolv υ pæekæyi-η. Pæyele næγolv υ felæyi-η pæ liyitee. Nyá mælna na í felæyi apalaa ke tulvη.

³⁵ Pæ tæo tæ, wasanjalæti, nu Tacaa kvæætætu. ³⁶ Tacaa Isø yæætæyi si: N wakæla nyá wenaυ na í hvli nyá tapakpæte ke nyá tæηnaa. Halæna pæ kvæηna nyá acaalætu tuj tæna ke wasanjalætu taa, na í ha-ι nyá piya calæm. ³⁷ Pæ tæo tæ, maa kvoti nyá tæηnaa mpa nyá na-we í nukaya lelen tæyo. Pæ kvæav pa tæna mpa n sælaa tæ, na mpa nyá taa kraana tæ. Maa kvæyeli-we na paa timpri. Paa kvli nyá tæo, na má yele na pá ná nyá tapakpæte tæna. ³⁸ Maa hvvna-η isυ pa hvvkvγvna alaa wasanjalænaa, na mpa pa kvvi yælaa tæ. Isesæemle ká kvpa-m na má mv pááná na má læsi nyá weesuyυ. ³⁹ Maa tv-η pa niη taa, na pá yæki nyá wasanjalætu kutuluγυ. Paa wakæli nyá tæfæenlænaa, na pá kvu nyá wontu na pá kvæya nyá kvæka nyæntv. Ilæna pæ yelev-η kvæte tæyæyæli. ⁴⁰ Paa yelev na samaa kvli nyá tæo. Paa yæva-η pæe, na pá sæ-η ηmantaasi. ⁴¹ Paa nyævasi nyá tæesi ke kvæ, na pá hvvna-η alaa tuutuuma isæntaa. Maa su nyá wasanjalætu ke tænaγa. Ilæ n kaa tasa næγolvυ felvυ. ⁴² Maa lana-η na pááná ké, halæna á hæe. Ilæna má læsi nyá isesæemle ke nyá tæo. Na nyá pááná tæ, a kaa tasa huuu. ⁴³ Mpi tæ, í ta tæssi nyá pæcaatv waatv tæm. N kraasa ma pááná na yaasinaa mpe pa tæna. Maa mæηna nyá tæntæ isayale tænaγa nyá nyvυv taa. Ilæ n kaa tasa nyá kavalaya na nyá acaalætu ntæyi lavv. Tacaa Isø má ma yæætæna mpv.

Yosalem wakælvυ kvla acalæ lenna

⁴⁴ Mpyóy Tacaa tasaa si: Atuva tukilaa ká tukina Yosalem ke ituule si, toto we isæna tæ, mpyóy pælv kvæyæyi. ⁴⁵ Yosalem n ké nyá too pælv ké tækvem. Nyá too tv í kisina í paalv na í piya. I we teitei tæyæyo isυ nyá kvævnaa mpa pa kisa pa paalaa na pa piya tæ. Pa too ka ké Hiti tv ké, pa caa ke Amalii tv. ⁴⁶ Nyá kvæyo wei í we ilim ntævæη tæo tæyæle Samalii na í pælaa. Nyá neu wei í we ilim mpææη tæo tæyæle Sætæm na í pælaa. ⁴⁷ Pæ tæya pæcø tike ke n kvæna pæle pa tæntæ na pa acaalætu tæma. Halí í wakæla nyá tæntæ taa na pá kvli-we. ⁴⁸ Tacaa Isø má mæya weesuyυ tv ké. Yosalem nyá neu Sætæm na í pælaa pa ta la mpi Yosalem nyana nyá nyóma í lapa tæ. ⁴⁹ Nyá neu Sætæm kavalaya ntæ si, í ka we kalampaanu ké, na í wenaυ tævva. I na í pælaa paa næyææyi pulv. Ama í taa waasæyi wahaal tv yaa kvnyæntv. ⁵⁰ Pa hæma pa ti na pá lá acaalætu na má ná, ilæna má kvpiisi-we. ⁵¹ Yosalem, Samalii ta la nyá isayætv hæγolvυ. Nyá acaalætu kvla payalæ ke í nyæntv. Acaalætu tæna nti n lapa tæ, tæ tæo ké Sætæm na Samalii pa pæsa kvpama. ⁵² Nyá wei nyá n kvkæya nyá kvæyo na nyá neu pa tæm tæ, isayætv ntæyi nyá pæsæna nyá tæyi acaalvυv na pá kvli pæle. Isayætv nti tæ fæele kvmna nteγe nyá tæo. Mpv pæ yekina na pæle

pá kəli-ŋ siχisuχu. Pə wεε ké si pə liyiti-ŋ na í təχə fεεle. Mpi tə, má huləna si pεle pa tewa. ⁵³ Maa tayani pa acalεε. Paa Sətəm na í cələ acalisi. Paa Samalii na í cələ nyəŋsi. Halí maa tayani-ŋ tətə isu pεle. ⁵⁴ Pui tu-ŋ fεεle ilena pá kraasi nyá kəχə na í neu pa apalətu. ⁵⁵ Nyá kəχə Sətəm na í pεelaa paa məli isu pa wule taa. Nyá neu Samalii na ilé í pεelaa paa məli isu pa wule taa. Nyaga Yosalem nyana nyá piya í ká məli isu mə wule taa. ⁵⁶ Nyá neu Sətəm təm ka wenna nyá nəχə taa ké tam ke nyí nyá kalampaani waatu. ⁵⁷ Ilena pəcə pá kuliχi nyá isayatu tə. Nyaga pə talaa si Itəm acalεε na pə cələ nyəna pá wəŋi-ŋ. Filiisi nyəna náá tuv-ŋ na pá footiχi-ŋ paa həχəlvəχ ɲku. ⁵⁸ Nyá kawaləχa na nyá acaalətu məla nyá nyəχu taa kεle. Tacaa má ma yəχətəna mpv.

⁵⁹ Ḿpóyú Tacaa Išo yəχətəa si: Maa lá-ŋ ké isu n nyənuχu yem ke tuunav, na í yəki nəχə pεeləχu tə. ⁶⁰ Ama maa təəsi nəχə ɲka má na-ŋ tə pεela nyá pεelətu waatu tə. Ma na-ŋ tu pεeli tam tə nyəŋka. ⁶¹ N ká təəsi nyá təntε təm na fεele kra-ŋ, saa wei nyá kəχənaa na nyá newaa paa kəχə nyá kiŋ tə. Maa ha-ŋ-we na pá pəsi nyá pεelaa. Ilε pə taya nəχə pεeləχu tə. ⁶² Ma na-ŋ tu pεeli nəχə. Waatu inəχi n ká nyí si mayalε Tacaa. ⁶³ N ká təəsi tete, na í ká nyəχu na fεele. Pui liyiti-ŋ ké, n kaa kuli nəχə ke saa wei maa husi nyá isayatu təna tə. Tacaa Išo má ma yəχətəna mpv.

17

Hekəle na lesəŋ tɔχu pa təm

¹ Ḿpóyú Tacaa tasa Isekiyeeli maya heeluχu si: ² Yəlv nyá, sεε Iseyeli nyəma ke iso. ³ Heeli-wε si maya Tacaa Išo ma yəχətəa si, hekəle səsə nəχəlv í wenna nté. I keŋ təwə na í hontu suwa na tə tayalaa, na tə cələtəa. Ḿpóyú í kulaa na í polo Lipan tetu taa. Ilena í kə tɔχu səsəlv nakulí kv nyəχu taa. ⁴ Akpaale nte tə kəla kuləχu təχə í setaa. Ḿpóyú í pona taatəle tetu natəli tə taa. Ilena í su yampayatəlaa icatε taa. ⁵ Pə waali ké í caa Iseyeli tetu taa tɔχu nakulí kv piliŋa. Ilena í pona na í sə taale nte pa lukaa tə tə taa ké ləm nəχə. Išu tɔχu ɲku kv səla ləm tə. ⁶ Ḿpóyú piliŋa ɲke ka tεwə na ká pəsi tɔχu ɲku pa yaa si lesəŋ tə. Ilena kv məeli, ilε kv ta kulí. Na kv wəna hefu. Ntəna kv piliŋasi ha si isε na hekəle tə, na kv lila ke í tεε. Na kv heləsəχi piliŋasi kofasi ke tam. ⁷ Hekəle səsə nəχəlv ilε í ka wεε tətə, í keŋ tayalaa ké na í hontu suwa teu. Ilena tɔχu ɲku kv lila na kv piliŋasi kεesəna hekəle inu í tə si í pəli-kəχu ləm. ⁸ Tetu kvpantu taa ké pa tuu-kəχu ləm səsəlv kiŋ. Pa tuu-kəχu si kv piliŋasi í su teu, na kú ləli na kú pəsi tɔχu ɲku pa yaa si, lesəŋ tə kv kvpankv.

⁹ Ḿpóyú Tacaa Išo si: Pəəsi-wε si, tɔχu ɲku kv la nté? Kancaaləχa hekəle kaa kvəsi-kv na kv lila na í kooli kv pεe, na kəna kv hatu təna pə wəli. Pə kaa wεε si pá lana toma ke səsəlv. Yaa yəlaa tuutuuma í wεε na pəcə pá kvəsi-kv na kv lila. ¹⁰ Pa sə-kv yaa, ilε kv la nté? Ye ilim təlule heelim*fa* mapa-kv, kv kaa wəli timpi taa kv nyə mpv tə? ^a haŋaga təχə. Pə laki na tuŋ na nyuŋu wələχi.

Təm nti tə həwεε kilisuχu

¹¹ Ḿpóyú Tacaa təma-m si: ¹² Pəəsi tə kullaa təyaga nyəma mpe si: I ta cekəna təm nti? Heeli-wεyε isəna Papiloni wulav kəma Yosalem, na í kuu pa wulav na í waali nyəma, na í pona í tε tə. ¹³ Ilena í kra kawuləχa təyaga tu nəχəlv na í na-í pá pεeli nəχə, na í yele na ilé í su nəχə na tuunav. Ḿpóyú í tεna tetu kvpayalaa təna.

^a 17:10 ilim təlule heelim: Ilim təlule heelim. Pə ké heelim təŋ nyəm mpi pə taa na

14 Mpu pə tisina Yuta kawulaya tafe, na ká wu kolvu. Paa na mpv na pa tōka pa na-i pa nɔɔ pɛlvu ke teu. 15 Mpuvle wulav kofalv inɪ, i kula wei i kuu tetu yōlaa ke mpv tō i tō. Ilena í tili Icipiti wulav cōlv sɪ, ílé í ha-i yōou kpaɣanəŋ na pə yoolaa ke tuutuuma. Yōlv wei i lapa yaasi inɪ tō, i ka waa na í fiti kēle? Timpi i laalaa na í wakəli pa nɔɔ pɛlvu mpi tō, i kaa tōli-ti. 16 Ntəna Tacaa Išo sɪ: Maya Išo weesuɣu tō kē. Isu pɔntv inɪ i səpa wulav wei inɪ i tɔ-i kawulaya ke mpv tō i te Papiloni. Mpi tō, i yōka í na wulav inɪ pa tuunav na pa nɔɔ pɛlvu. 17 Icipiti wulav kaa pona yoolaa tuutuuma na sōcənaa paɣale. I kaa waasi-i yōou taa kē waatv wei Papiloni nyóma ká lo hapɛɛ taka tō. Icatɛ kite ke paa lo na pa huli pōŋ sɪ pa kɔɣi yōlaa tuutuuma. 18 Mpi tō, i ta nyəni i tuunav ke pōlv. I yōka i nɔɔ pɛlvu. Pəyele inɪ i ka yōɔtəna na í sɪ, na í la pə təna. I kaa tasa fituɣu.

19 Pə tō kē Tacaa Išo má ma suwa sɪ, maya weesuɣu tō kē. Tuunav na nɔɔ pɛlvu mpi i nyəna yem isəntv tō, ma hətɛ ke i ka larəna. Maa məŋna pə tənaya i nyuvv taa. 20 Maa nyəri-i puluɣu na má kpa-i ma katōka taa. Maa pona-i Papiloni na má hvvna-i tōm ke timpi i ta nuna-m tō. 21 Paa kv i yoolaa taa selaa təna na layatɛ kē. Pə kaasəɣi mpa ílena pá yasɪ pɛlyɛ tetv təna taa. Waatv inəɣi paa nyɪ sɪ maya Tacaa má yōɔtəna.

Nɔɔsɪ nsi Tacaa suwa tō

22 Mpuvú Tacaa Išo yōɔtəna sɪ: Maa caa tɣv sōsōv nyuvv taa piliŋa kofalaya. Maa pɛli hatōv comcom nɔɔ taa nyəŋka. Maa pona-keɣɛ pɣv kōkōlvv nakvli kv tō na má sō-ke. 23 Iseɣeli pɣv kōkōlvv nakvli kv tō kē maa sō-ke. Kaa pu teu na ká heli piliŋasɪ na tɣv la sōsōv kupan̄kv na kv luli pɛɛ. Ilena sumasi piitimnaa təna kōv, na sí cakv kv isotom taa na sí hɛɛsəɣi. 24 Ilena taale tɣŋ təna nyɪ sɪ maya Tacaa. Má pəsəɣəna tɣv sōsōv ke tiika, na má pəsɪ tiika ke tɣv sōsōv. Má yekina na tɣv lom nyəŋkv wōlv. Maa yelev na kōwōlvv náa wɛɛna lom. Maya Tacaa, má yōɔtəna. Maa la kē isu ma yōɔtəna tō.

18

Išo hvvkəna paa wei isu i təntɛ wɛɛ tō

1 Mpuvú Tacaa pōsəna Isekiyeeli ma sɪ: 2 Pepe tō kē Iseɣeli nyóma tukiɣi ituule sɪ,

cəcənaa sala lɛsɛŋ akaa.

Ilena pa piya kela nyəŋ?

3 Tacaa Išo má ma yōɔtəna tuunav sɪ, pə fɛi sɪ pá tasa ituule nteɣɛ tukuɣu ke Iseɣeli taa. 4 Ma tənna yōlaa təna weesɪŋ. Paa cəcənaa nyəŋ, paa piya nyəŋ. Wei i lapa isayavv tō, inɪ i ká səna pə səm.

5 Ye isu yōlv təŋəɣi tampana, na í lakv kōpantv na í siɣisaa. 6 I tōki laatv təŋəɣa ke pulasɪ tō. I luvjɪyɪ Iseɣeli nyóma tɣŋ. I wakəlvɪ i təɣəntəle alv. I kɔtəɣəna alv ke i asilima kuyɛɛŋ taa. 7 I muɣulɪɣi, i ŋmuləɣi. I feləɣi i kəma. I haaki nyəɣəntənaa ke təŋəɣa, na mpa pa wɛ kɔpɛla təɣə kvtakəm. 8 I kəntəɣi i liyitee sɪ í hiki kasəɣaya yaa kawaaɣa. I lakv mpi pə ta siɣisɪ tō. Ama yōlaa naale i lapa tōm, i təŋəɣi tampana ke tə taa kē. 9 Ilena í təŋəɣi ma kiŋ, na í lakv ma kōtōtōtɔ na kōpantv. Iɛ inɪ i siɣisina nté. Yōlv isu mpv wɛɛkəna weesuɣu kē. Tacaa Išo má ma yōɔtəna mpv.

10 Ye isu pə te yōlv pəɣaya kē ŋmulv na ká kɔɣi yōlaa. Yaa ka lapa yaasinava pane pa taa nɔɔlv. 11 Ka kisa ka caa ukpate ke təŋvɣv, na ka tōki laatv təŋəɣa ke pōŋ taa. Ka wakəla ka təɣəntəle alv. 12 Ka muɣulɪɣi wahala nyóma na kōnyəntənaa, na ká ŋmuləɣi. Pəcō kaa feləɣi ka kəma. Ka luvjɪyɪ tɣŋ wei i kē acaalətv ke mpv tō.

¹³ Ye yulu isu mpu kantaxi i liyitee na i peekaxi kawaxaya, yaa kasaxaya. I huuki si i ka weena weesuyu na? Aai, yoo. Ye i lapa acaalatu nti ta tona. Pa wee si i isayatu i mali i nyugu taa ke na i si.

¹⁴ Ye isu yulu wena poyalu kele, na i naaki isayatonaa mpa i caa laki to pa tona. Ie i ta tona i krate. ¹⁵ I kisa laatu tonaaya tonyu ke pona taa. Ii lunyixi Iseyeli nyoma acaalatu taa. Poyele u wakolaxi i tonyota alu. ¹⁶ Ii muyulixi nalyu, u nyulaxi. Ii muyi kamle to puluyu taluma. I haaki tonaaya ke nyonyona, na i haaki wontu ke mpa pa we krate to. ¹⁷ Ii laki isayatu. Ii peekaxi kawaxaya yaa kasaxaya. I tokaxi ma kututu na i tonyu ma kiij. Puntu weekona weesuyu ke, u saki i caa isayatu sam. ¹⁸ I caa muyulina na i nyuli, na i la isayatu ke i yalaa heku. Ii i ka sana i isayatu sam.

¹⁹ I paxaxi si, pepe taa ke poyalu u saki cece isayatu sam? Mpi to, ie i tona tampana ke. I lapa kusiyisim na i toki ma kiij tona na i laki. Pa wee si i weena weesuyu ke. ²⁰ Yulu wei i lapa isayatu to i ka sana. Poyalu kaa si cece isayatu sam. Poxo cece na kaa si poyalu nyantu sam. Siyisilu toki i siyisuyu toto ke. Iena isayan naa tony i isayatu nyona.

Kupantu lapy tam seyeenyu

²¹ Ye isayan lowa i isayatu nti i lapa to. Iena i tokaxi ma kusasutu na i tonyu tampana na i laki kusiyisim. I ka weena weesuyu ke, i kaa si. ²² Paa soo i kawalaya tona taa ke. I ka weena weesuyu ke isana i tona tampana to pa taa. ²³ Mpyu Taca Isi si, pa taya isayan sam ke ma soola. Ama si i layasi tonte ke na i weena weesuyu. ²⁴ Ye siyisilu lowa i siyisuyu na i la kawalaya. Iena i keena isayan acaalatu, i kaa weena weesuyu toto. Isi ka soo i siyisuyu toto ke. Mpi to, i ha i tony kawalaya na kupantu taa ke. Pa taa ke i ka si. ²⁵ Iseyeli nyoma yoxotaxi si Taca mpaav ta siyisi. Ie ma paxaxi Iseyeli nyoma si, pa taya mpe pa mpaav ta siyisina ma nyonku ke? ²⁶ Ye siyisilu lowa i siyisuyu na i la kawalaya na i si ka sam. Isayatu nti i lapa mpu to ta sam ke i sapa. ²⁷ Ye isayan yela i isayatu nti i lapa to, na i tony tampana na siyisuyu. I ka weena weesuyu. ²⁸ Ye i nawa si i wakolaa, iena i layasi, i ka weena weesuyu ke, i kaa si. ²⁹ Iseyeli nyoma tony si Taca mpaav ta siyisi. Ie pa taya mpe pa mpaav ta siyisina ma nyonku ke? ³⁰ Pa taa ke Taca Isi ma yoxotaa si ma huona paa Iseyeli to wei isu i tonte wee to. Mpu to, paa wei i yele i kawalaya nka i laki to, na i layasi. Pa taa koo na ma isayatu yele na i le. ³¹ I lo ma kawalaya tona poolu. I layasi lomaxasale kufate na huwee kufana. Pepe taa ke i ka sooli sam? ³² Isi Taca si, ma ta sooli asaxa sam. Pa taa to, i lo ma isayatu na i layasi na i weena weesuyu.

19

Iseyeli awulumpiya to wula

¹ Mpyu Taca heela Isekiyeeli ma si ma ma kawaxaya ke Iseyeli nyoma awulumpiya to si:

² Ma too ka ke tonyaya nka ka wena ka mpa ke tonyasi taa tony. Tonyasi kufasi heku ke ka hanta na ka toki ka piya.

³ Iena ka falasi ka piya taa le nka na kele ka pasi tonyaya ifate nte ta kpelama ta tonyaya caluyu, na ta liki yalaa to.

4 Μπόγυό piitimnaa nu pa yəɔtəɣi ka təm,
 ɫena pá kpa-keɣe katəka taa,
 na pá tu ka muna taa ké kulaya taka,
 na pá pona-keɣe Icipiti tetu taa.

5 Τόγολαα ɫɔnyəŋka ŋke ka
 cekənaa si ka teɫa kpeɛ.
 ɫena ká ləsi ka piya taa leŋka
 na ká la-keɣe tóγolaya ifate, kpelikpeka nyəŋka.

6 ɫena ká na leŋsi pá təŋ.
 Ka kpeɫema ka tóɣnaya cəɫuyɔ,
 na ka liki yəlaa.

7 Μπόγυό ka yəka pa acalee,
 na pa kawulaya teesi.
 Tetu taa yəlaa í nuwa ka
 nyusuyɔ ɫe pa suv seluyɔ.

8 ɫena piitimnaa mpa pa cəɔna-we tɔ,
 pá luna pa tetu həɣələŋ taa
 na pá pɛɛli nəɣo ke ka tɔ.
 Pa nyəpa-keɣe puluyɔ
 na pá kpa-keɣe pa katəka taa.

9 Μπόγυό pa tu kulaya taka ke ka muna taa.
 ɫena pá susu-keɣe tóɣɔɫuyɔ
 səsəɔ nakvli kv taa.
 Pə waali ké pa pona-keɣe Papiloni wulaw.
 ɫena pá təkɪ-keɣe saləka ke kolunja ɪcate taa.
 Si pa taa tasa ka nəɣo nuw ke
 Iseyeli pulasi taa.

Tuyv ŋku pa yaa si leseŋ tuyv tɔ kv tɔ wula

10 Nyá too ka we ké ɪsu leseŋ tuyv.

Pa sɔ-kuyɔ lɔm nəɣo na kú lɔ
 na kú lɔli səsəm ke lɔm katatəɫaya tɔɔ.

11 Kv piliŋasi ka wena alaafəya ké
 na sí pəsi kawulaya kpatəŋ.
 ɫena sí pu na sí tee tuŋ tɔɔ.

Μπόγυό pa sama-kuyɔ kv piliŋasi payale
 na kv kvŋkɔɫɔməŋ tɔɔ.

12 Tənaɣa pə kpeɫa-kv na pááná
 na pá pɛti ate.
 ɫim təlule heelim mpa kv pee na á wuli.
 ɫena kv piliŋasi kpelikpeka nyəŋsi
 nsi sí pɛli na sí wuli
 na kəkɔ nyaya-si.

13 Nəɔnəɔ wɔɫaya tetu taa
 timpi lɔm fei na ləkɔtu weɛ tóɣo pa sɔ-kv.

14 Μπόγυό kəkɔ luna kv taa
 na ká nyaya kv piliŋasi na kv pee.
 Kv feina piliŋasi alaafəya nyənsi
 nsi si ké kawulaya kpatóyó tɔ.
 Kawəyaya kane ka we ké ɪsu wula.

20

Tacaa paasəna Iseyeli nyəma

¹ Iseyeli nyəma kuuu pənyaya naatosompəyolaya nyəhka isəto kakpası nyəh kuyaku naanəwa nyəhku wule, Iseyeli səsaa taa napəli kəma. Pa maɣana-m sı pa caaki pá nyi Iso luyi nyəntu. ² Ntəna Tacaa Iso heeli-m sı: ³ Isekiyeeli pəəsı Iseyeli səsaa sı, maya í kəma nau na? Ma tuuki sı ma ké weesuyu tó ké. Ma kaa yele na í ná-m. Tacaa Iso má ma yəɣətəna mpv.

⁴ Ḿpóyó Tacaa Iso tasa-m heeluyi sı: Ye n caa n hɔna-weye, n hɔna-we, ile heeli-weye pa caanaa acaalətu təma. ⁵ Heeli-we sı, maya Tacaa Iso ma yəɣətəa sı, kuyanjku ma ləsa Iseyeli nyəma me tə ma kraasa niŋ na má sı Yakəpu təyaya lɔlyu nyəma ke nəɣə na ma tuu. Ma hula-meyə ma təyi Icipiti tetu taa. Ma heela-me na isələ kuseemle sı, maɣale mə Caa Iso. ⁶ Kuyaku ŋkuyi ma kraasa niŋ na má heeli-me na tuunav sı, maa ləsi-meyə Icipiti tetu taa. Maa pona-meyə tetu nti maa cəwa na tə kəla teu tə tə taa. Tə taa ké təyənaya na kupantu təna tɔla yem təho. ⁷ Haləna ma heeli-me sı, í ló acaalətu nti í nyənəyi na tə həŋ-me tə. Í taa pilisi mə ti na Icipiti tuŋ. Maɣale mə caa Iso.

⁸ Ḿpóyó í kisa-m nunav na í kəli ma tə. Mə taa nəɣəlɔ ta lə acaalətu nti tə həŋ-me tə. Pəcə í ta lə Icipiti tuŋ. Ilena maa hiki hɔwee sı, maa lana-me na pááná ke Icipiti tetu taa tənaya, haləna a hee. ⁹ Paa na mpv ma həte təw ké ma lapa mpv sı, pə taa kəw na pə wakəli-teye piitimnaa mpa pa heku í wee tə. Pəcə mpe inı pa heku ke ma hula-meyə ma ti. Ilena má ləsi-meyə Icipiti tetu taa. ¹⁰ Ḿpóyó ma ləsa-meyə Icipiti tetu taa. Ma tiika-meyə wɔlaya tetu nti tə taa fei cəyav tə. ¹¹ Ma seɣesa-meyə ma kiŋ. Ma hula-meyə ma kətətutu nti pə wee sı, yulɔ í təkı na í weena weesuyu tə. ¹² Ma ha-meyə kuyeeŋ kuhəesəŋ sı, pə hólı sı, maya Tacaa má suna-me na mə mpa. ¹³ Ḿpóyó Iseyeli nyəma me í kəla ma təw ké wɔlaya tetu taa. Í kisa ma kiŋ ke tənyu. Í lə ma kətətutu nti yulɔ ka təŋ na í weena weesuyu tə. Í wakəla ma kuyaku kuhəesəy tənəŋnəŋ. Pə təw ké ma hɔwa ma taa sı, maa mu-me na pááná təsəyəsəyi ke wɔlaya tetu taa təna, na ma kpiisi-me. ¹⁴ Paa na mpv ma həte təw ké ma lapa mpv. Pə taa kəw na pə wakəli-teye piitimnaa mpa pa taa ma ləsa-meyə Icipiti tetu taa tə. ¹⁵ Wɔlaya tetu taa tənaya ma kraasa niŋ na má tuu sı, ma kaa pona-meyə tetu kupantu nti maa ha-me tə tə taa. Tetu nti tə taa ke təyənaya kupanjku na kupantu təna tɔlaa təho. ¹⁶ Mpi tə, í ləwa ma kətətutu na í kisi ma kiŋ ke tənyu. Í wakəla ma kuyeeŋ kuhəesəŋ. Pə taya pulɔ, í nyəkələna mə tuŋ kəlalaŋ ké. ¹⁷ Ama ma lapa mə pətətəle sı, má taa kpiisi-me. Ile ma ta wakəli-meyə wɔlaya tetu taa.

Iseyeli nyəma ta yele Tacaa ke kisuyu

¹⁸ Ḿpóyó ma heela Iseyeli nyəma piya ke wɔlaya tetu taa sı, í taa təŋ mə caanaa kiŋ. Í taa təŋ pa kətətutu, na í pilisi mə ti na pa tuŋ. ¹⁹ Maɣale mə Iso Tacaa, í təŋ ma kiŋ. Í paasəna ma kətətutu, na í lakı-ti. ²⁰ Í nyəni ma kuyeeŋ kuhəesəŋ ke ma nyəŋ. Kuyeeŋ inı í hɔləyənə má na-me ta heku sı, yəlaa í nyi sı, maɣale mə Iso Tacaa. ²¹ Ilena mu kəli ma təw, í ta təŋ ma kiŋ. Pəcə í ta paasəna yaa í təŋ ma kətətutu nti yulɔ ka təŋ na í hiki weesuyu tə. Í wakəla ma kuyeeŋ kuhəesəŋ. Ntəna má hɔv ma taa sı, maa lana-me na pááná ke wɔlaya tetu taa ké, haləna á hee. ²² Paa na mpv ma həte təw, ma kpa ma ti sı, pə taa kəw na pə wakəli, ma həte. Pə taa wakəli-teye piitimnaa mpa pa taa maa ləsa-meyə Icipiti tetu taa tə. ²³ Ḿpóyó ma tasa niŋ kraasəy na má tuu wɔlaya tetu taa sı, maa yasi-meyə tetvnaa kraı nyəntu yələanaa taa. ²⁴ Mpi tə, í taa lakı ma kətətutu. Pəyele í ləkı ma kiŋ. Í

wakələxi ma kuyeyē kuhēesəy. I keesa mə ise na mə caanaa tuŋ kulalaan tō. ²⁵ Ma tōna-meçe kutotutu nti tē fei teu tō. Kiin inu u haaki-meçe weesin. ²⁶ İlena ma yeke na í haaki mə kancaalaya piya ke mə tuŋ na pə pilisiyi-me. Maa tu-meçe soçontu səsəontu ké si, í cekəna si mayale Tacaa.

Tacaa su tənaya ke İseyeli nyóma laatu

²⁷ M̄p̄óyú Tacaa tōma İsekiyeeli má si: Yulu nyá, heeli İseyeli nyóma si mə caanaa wakələna-m ké. Mpi tō, pa kisa ma nyəntu ke tókuy. ²⁸ Ma tiika-we na má pona-weçe tetu nti maa yóçotəna tuunav si, maa ha-we tō tē taa. Pa tala tēna, İlena pá ná pulasi kukulası tēna, na hətu tēna. İlena pá feenəyi na pá lakı kətasi nsi si kusəyi ma pááná tō. Pa wəpa pa tulaabnaa, na pá liisiyi pa solum. ²⁹ Ntəna ná pá pəsi-we si: Təfeenəle nte tē taa ké í puki mpw? Pə krayav waatu inu təyo pa ha İona anı si, təfeenəlenaa na pá yaaki-yeçe m̄p̄óyú haləna sanja. ³⁰ Teləsi İseyeli nyóma si, Tacaa İso má ma yóçotəyi si: Pə fei si í pilisi mə ti, İsu mə caanaa. Yaa í tənəyi mə acaalətu tuŋ na í layasəyi. ³¹ Timpi í pilisiyina mə təyi mə tuŋnaa ke haləna sanja təyole, mə kucəŋ hav taa, na İsəna í lakı mə piya ke kətasi nsi kəko lusa si tēna tō. İlena İseyeli nyóma hūki si, maa yeke na í yóçotəna-m? Tacaa İso tuuki si: Ma kaa yeke na í yóçotəna-m. ³² İ kaa na mpi í tēləyi tō. Mpi tō í yóçotəyi si, í caa si, í wee İsu piitim, yaa tetu lenti yəlaa kpeka. İ caa í İuŋ tūyu na pəle. ³³ Tacaa İso má ma yóçotəyi si, ma tuuki si maa təyo mə tō ké kawulaya na toŋ səsəŋ. Maa mu-me na pááná. ³⁴ Maa ləsi-meçe piitimnaa taa. Maa ləsi-meçe tetuna mpa pa taa í ká yawa tō. Maa kpeyeli-me na ma toŋ səsəŋ, na má mu-me na pááná. ³⁵ İlena ma pona-meçe wulaya tetu taa, na í hatələna piitimnaa, na má hūna-me na tē nyənəyi tēma. ³⁶ Teitei İsu ma hūna mə caanaa ke İcipiti wulaya tetu taa tō. M̄p̄óyú maa hūna-me. Tacaa İso má ma yóçotəna mpw. ³⁷ Maa caali-me na í wee ma kaləko. İ ká tōki ma na-me tá nəçə pēluy. ³⁸ Maa ləsi mə taa ké mpa pa kola ma tō na pá tá nuna-m tō. Na má ləsi-meçe tetuna mpa pa taa í cayaa tō. Ama í kaa məli İseyeli tetu taa. Waatu inəyi í ká cekəna si mayale Tacaa. ³⁹ M̄p̄óyú Tacaa İso yóçotaa si paa İseyeli tu wei í polo na í İuŋ i tuŋ. Ama pəle pə waali ké í ká nuna-m. İ kaa tasa ma həte wakuluy na mə kucəŋ na mə tuŋ. ⁴⁰ Ma puyə nənə nyəŋku səsəŋku tō ké İseyeli nyóma mpa me mə tēna i we tetu taa tō, í ká İa-m tēmlē. Tənaya maa mu-meçe teu. Maa pēki mə kuhaan na mə kuhələm kancaalaya kulolum, na pə tēna mpi í ká ha-m tō. ⁴¹ Maa mu-meçe teu, İsu kətaya ŋka ka səsəŋ we teu tō. Waatu inəyi maa ləsi-meçe tetuna mpa pa taa maa yasa-meçe piitimnaa heku tō, na má kpeyeli-me. İlena piitimnaa ná si maya İso nənətu. ⁴² Waatu wei inu maa kəna-meçe İseyeli tetu nti maa kpaasa nıŋ na má tuu si, maa ha-təyi mə caanaa tō, tē taa təyo í ká nyi si, maya Tacaa. ⁴³ Tənaya í ká tōsi mə tənte na mə lakası tēna nsi í pilisina mə ti tō si tōm. İlena í nyəçəsi mə təyi acaalətu tēna nti í İpa tō tē tō. ⁴⁴ M̄p̄óyú Tacaa yóçotaa si: Ma həte tō ké maa İa. Ma kaa keesəna mə tēnte İsayale na mə lakası nsi si fei teu tō. Waatu inəyi İseyeli nyóma ká nyi si, mayale Tacaa.

21

Tacaa mu pááná na İseyeli nyóma

¹ M̄p̄óyú İso tōma İsekiyeeli má si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na İlim mpətəŋ həyoluy tō, na í yóçotəna-ku. Teləsi ku tawa hətuŋ ke İso kuyóçotutu. ³ Heeli İlim mpətəŋ hətuŋ ke Tacaa má ma kuyóçotutu. Ma yóçotəyi si maa tu-kuy kəko. Kaa nyaya tuŋ İm nyəŋ tēna na kuwələŋ. Pulupu kaa teesi-ke. Kaa nyaya pə tənaya

hatoo ilim mp̄ətəŋ ké, haləna pə ntəŋəŋ. ⁴Yəlaa təna ká nyi si maya Tacaa. Ma tona kəkə ŋke, na p̄ulupu kaa teesi-ke.

⁵Ntəna Isekiyeeli má, ma yəŋəti si: Hai, Tacaa, pa təŋ maya si atuwa ke ma tukiyi.

⁶M̄p̄óyú Tacaa tōma-m si: ⁷Yulb nyá, keesi nyá ise na Yosalem icate tō. Yəŋəti tē kətəŋa tələtənaa tō ké isayatu. Yəŋəti m̄pi pu mayana Iseyeli tetu tō. ⁸Heeli Iseyeli nyáma si, maa kulɪ pa tō. Maa kpeɛ ma layate ke tē suyute taa na má ká pa tona. Paa asayaa paa k̄ɔpama. ⁹K̄ɔpama na asayaa pa k̄piisuyu tō ké maa kpeɛ ma layate ke tē suyute taa. Maa kó yəlaa tənəŋa pə k̄pəŋəŋ ilim mp̄ətəŋ na pə ntəŋəŋ tō tō. ¹⁰Yəlaa təna ká nyi si, maya Tacaa, ma kpeɛ ma layate ke tē suyute taa. Tə kaa tasa mələyɔ. ¹¹Yulb nyá, nyá laŋle í wakəli səsəm. Wii pa tona pa isentaa. ¹²Ye pa p̄əsə-ŋ si: Pepe tō ké n mələyi? Ile í cə si, ma nuwa təm isayatu ké. Tu la na yəlaa laŋa wakəli. Paa susi ŋkpalasi ke yem, na pa apalutu hoo. Pa tona ká makɪ tōma. Nti tē taləna ntō. Tacaa Isə má ma yəŋətəna mp̄u.

Layate ka təŋ Iseyeli nyáma

¹³M̄p̄óyú Isə tōma Isekiyeeli má si: ¹⁴Yulb nyá, yəŋəti si, Isə má ma yəŋətəna si, layate layate.

Pa sala-teye na pá sotiti-te.

¹⁵Yəlaa k̄yɔ tō ké pa sala-te.

Pa sotita-teye si tē teeki kəkə.

Tu pəsi na tē yəŋi?

Ma p̄əyalo kawuləŋa k̄p̄átóyú footiyi tūŋ tənəŋa.

¹⁶Pa sotita-teye si pá təkɪ-teye niŋ taa.

Pa sala-te na pá sotiti-te si

kulɔ í təkɪ i niŋ taa.

¹⁷Yulb nyá, ma kapuka na í wii.

M̄pi tō, ma yəlaa tō ké pa kpeɛ layate.

Iseyeli awulumpiya tona tō ké pa kpeɛ-te.

Paa ku pa tənəŋa.

Pə tō tō, k̄p̄a nyá laŋle.

¹⁸Pə ké m̄aŋasuyɔ təŋ nyəŋku ké.

Tacaa má ma yəŋətəna mp̄u.

¹⁹Yulb nyá, teləsi Isə k̄yɔŋətutu

na í ma niŋ taa.

Layate í ma təm naale, na təm tooso.

Layate nte tē k̄yɔ katatəŋa tō

nté tē təŋəŋəna-we.

²⁰Tə yəkəyi yəlaa apalutu ké.

Tə yeki na pá seliyi.

Tacaa má, ma su layate k̄k̄k̄k̄ule ke

paa nənəŋə ŋkayə.

Tə ŋmeləsəyi na tē səlɔ puwa si tē kú.

²¹Layate ləŋ nyənte i lo n̄waaŋ na mp̄əle.

Tə keesi tē nəŋə na həŋələŋ tona taa.

²²Tacaa má, maa ma niŋ taa tōtō. Maa yele na ma pááná huu. Maya Tacaa, ma yəŋətəna mp̄u.

Kolontunaa tiuu ke Yosalem tō

²³ Μπόγυ Ισο τόμα Isekiyeeli má si: ²⁴ Υβυλ νυά, ηεε μπραη νααλε wei Papiloni wulaw ká tēh na í kōnna í layate tō. Μπραη iní í naale í luna tetu kolōmtu taa ké. Tu kuyosum na pá hólí-í timpí paa mpaaυ ηku ku puki tō. ²⁵ Ηεε mpaaυ ηku Papiloni yoolaa ká tēh na pá tala Amoni nyóma ícate Lapaa tō. Na ηku paa tēh na pá tala Yuta koluná ícate Yosalem taa tō. ²⁶ Papiloni wulaw takí mpateε taa, ilena í sōh na í maγasí pile. Í ká cīyiti nyóma kutōtōna. Í ká pōosi tunj kolalaan, na í wiilli pulōpu hōale taa. ²⁷ Í maγasaa ilena nyōmle kra Yosalem. Μπόγυ tō hota í ninj ntōyōh taa. Í ha nōyō sí, pá svu ícate taa na yōou kakiisasi. Pa svu yōou wontu ke nōnōosi, na pá lo hapeε taka ke koloosi kila na pá heε lōh. ²⁸ Yosalem nyóma me í hōuki sí, pile maγasvuyō mpi pē kaa kra-me. Mpi tō, paa tēma-meγe nōosi svu. Íle Papiloni wulaw ná hulōyi-meγe mā tēpāntāle. Í hulōyi-me sí í ká kuu-me na í tēena. ²⁹ Pē tō ké Tacaa Iso yōyōtēyi sí, í tōsōyi-m mā kawalaya tō. Pēcō í kuliyi mā isayatu tō, na í hulōyi mā kupāntēh ke mā lakasi tēna taa tō. Í ta yeλε sí í sōō mā isayatu tō tō, kolontunaa ká kuu-me.

³⁰ Ama pē kaasvuyō Iseyeli wulaw nyá tō, nyá ké waali lulu sōsō ké. Waatu kōh wei í taa nyá tōnte isayale ká svu tēnaya tō. ³¹ Nti maγa Tacaa Iso mā hulōyi tōyōle sí, pu pē-η mpi pē hulōyi sí, n ké awulumpu tō. Paa kōhli nyá ntenuyō. Paa kōsi mpa pa pasa pa ti tō pa nyōh. Ílena pá tisi mpa pa hōh pa ti tō. ³² Maa pēsi Yosalem ícate ke ncaale taa ncaale. Paa yōki ícate tēna tēmuyōmuyō. Ama pē kaa la mpv na wei í ninj taa pa tu-te tō, í ta kōnta ké.

Amoni nyóma yoonav

³³ Μπόγυ Tacaa τόμα Isekiyeeli má si: Telēsi Amoni nyóma ke tōm isayatu nti Iso Tacaa, má, ma yōyōta pa yaasi wei í tvōki Iseyeli nyóma tō í tōō tō. Heeli-we sí: Layate weε, na tē sōōlv puwa sí tē kv-me. Pa sotita-te sí, tē teeki kōkō na tē kó katatōlaya. ³⁴ Waatu wei mā taja tooseε kōkpeyee, na kutēlāsōtu pōpōtu nyōntu tō. Layate sōōlv puwa sí, tē seti waali lulaa na isayalataa pa nyōh. Pōpōtu fei lelen, mā tōnte isayale tēnaya waatu tapōna ntō. ³⁵ Í mlōhna mā layaleε ke a svuyula taa. Maa hvōna-meγe tetu nti tē taa pē ηma-me tō. ³⁶ Maa mv-me na pááná wōsōōna. Maa wōso-γeγe mā tōō isu kōkō. Maa tv-meγe asayaa mpa pa nyóma wakōlvuyō tōm tō pa ninj taa. ³⁷ Mē calēm ká kpe tetu taa. Kōkō ka nyāya-me na pá sōō mā tōō. Mpi tō, maγa Tacaa Iso, má yōyōtēna.

22

Yosalem nyóma acaalētō tōma

¹ Μπόγυ Tacaa tōma-m sí: ² Υβυλ νυά, tayani nyá ti na í hvōna Yosalem ícate nte tē taa yvlukōlāa svuwa tō. Taa nyá, la na pá nyi pa acaalētō lakasi. ³ Telēsi-we sí, mā kuvōna ícate yōlāa. Mē tayānāyōna yōlāa wakōlvuyō waatu. Í luki tunj kolalaan na í pilisiyi mā ti. ⁴ Í kv yōlāa na í pilisi mā ti na tunj. Íle mā tōm ka sí. Mpv pē yelina na mā kuvēen pasa na mā pusi tē. Pē tōō ké ma yelaa na piitimnaa tvōki-me. Tetu tēna wōhīyi-meγe. ⁵ Mē cōlv nyóma na hatōlaya nyóma ka wōh-meγe. Mpi pē tōō í pilisa mā ti na mā tetelatētō sōsōyi tō.

⁶ Iseyeli awulumpiya lakōna pa tōh na pá kvyi yōlāa ke ícate taa. ⁷ Yōlāa footiyi pa caanaa na pa tōōnaa ke tetu taa. Pa muyuliyi mvōlāa na pá tōki suluwaa na leelaa íse. ⁸ Pa nyōnēyi yem ké ma kōtaya tēlatēnaa. Pa wakōlvuyō mā kuvēen kuvēēsōh. ⁹ Ícate taa yōlāa me í ha mā tēyi caγaanav taa. Í kvyi tōma na í tōki kolalaam tōyōnasi ke pulasi taa. Í ha mā tēyi asilima tōma taa. ¹⁰ Lelaa svōkōna pa caanaa alaa. Pa kpiki alaa lēmpa ke pa isōtv nav waatu. ¹¹ Lelaa ná laki wasāhkalētō na pa tōyōntōlēnaa alaa. Ílena lelāa nāá kekitiyi pa saalōnaa, yaa

pa na mpa pa kaa caanaa tike yaa toonaa tike tō. ¹² Tetu taa yōlaa tisiyi na pa feləyi-we na pa kuyi lelāa. I kəntəxi mə liyitee na í tan̄aa si pá fel-i-me na pá tən̄i kasəyaya səsəŋka. I lekəxi mə təxəntələnaa na musəŋ na í səkki mə caa Iso tō.

¹³ Maa kus̄i katan̄a na Yosalem nyəma me mə tō. Mpi tō, í pəkəxi kasəyaya asilima nyəŋka na í laki yulbəkə. ¹⁴ Kuyaku ŋku maa kul̄i mə tō tō, í ka wēna apal̄tu na toma na í səŋ? Maa la nti ma yəxətāa tō. ¹⁵ Maa yasi-meye tət̄vnaa mpa í ta nyi tō pa piitimnaa taa. Mə asilima təma ka si tən̄aya. ¹⁶ I ka wakəli mə ti na Mə isayatu ke piitimnaa lelāa isəntaa. Ilena í cəkəna si maya Tacaa.

¹⁷ M̄p̄yóg Tācaa tōma-m si: ¹⁸ Yul̄ nyá, Iseyeli nyəma pəs̄a ké isu nyəxət̄v nti pa ta tayani tō. Isu liyitee nyəxət̄v, na kus̄emtu, na kuhul̄omtu, na nyəxəl̄uȳ mayamaɣa, na səl̄əpa nyəŋku ŋku pa si kuluku taa si, pa tayanəxi tō. ¹⁹ Pə tō ké Tacaa má ma Iso yəxət̄xi si: Mə tən̄a í we ké isu nyəxəl̄uȳ ŋku pa ta tayani tō. Ma kreyeliyi-meɣe Yosalem taa. ²⁰ Teitei isu pa kreyeluȳ nyəxət̄v waani waani ke təntəmle ke kuluku taa, na pá huɣuti kək̄o na tē hoo tō. M̄p̄yóg maa kreyeli-meɣe ma pááná səsəŋa taa na í hoo. ²¹ Maa kreyeli-meɣe təntəmle ke. Maa woso mə tō ké ma pááná səsəŋa kək̄o, na í hoo Yosalem taa. ²² Isu liyitee nyəxət̄v hookuȳ kuluku kək̄o taa tō. M̄p̄yóg í ka hoo icate taa. Waatu in̄əxi í ka nyi si, maya Tacaa má mvna pááná.

²³ M̄p̄yóg ma tasaa si Tacaa tōma-m si: ²⁴ Yul̄ nyá, heeli Yosalem nyəma si, mə icate we ké isu tet̄v nti tet̄v ta nu tō. Ie maa mu-ti na pááná, na tē wul̄i təkpaŋalan̄ is̄u tet̄v nti tē lan̄a l̄vm tō. ²⁵ Teitei is̄u təx̄las̄i nyusuȳ si təx̄nas̄i waal̄i tō. M̄p̄yóg mə nyuȳ nyəma kus̄i lelāa, na pá pəs̄əxi alaa paɣale ke leelāa, na pá kuuki liyitee na wēnav. ²⁶ Mə kət̄lāa ná yəka ma kiin̄. Pa wakəxi ma kotaya təl̄atēnaa. Paa faɣasəxi mpi pə we tən̄an̄ŋ na mpi pə ké krāi nyəm tō. Pəyele pa ta nyi asilima nyəm na mpi pə ta ke asilima pul̄v tō. Paa paasəx̄na ma kuyeȳŋ kuhēsəŋ. Ilena pə kus̄i ma nyuȳ ke mə heku. ²⁷ Mə nyuȳ nyəma ná wee ké isu taale has̄i nsi si cəl̄əxi si təx̄naya tō. Pa ŋmusəxi caləm, pa tēŋ yōlaa, pa ŋmuləxi pa wēnav. ²⁸ Mə Iso kuyəxət̄v tēl̄əsəlāa ná wee ké isu l̄vm mpi pa taaki kutuluȳ tō tō. Krāi toosee ke pa naaki, na pá yəxət̄xi kaloolaya təm. Pa tēŋ si: Tacaa Iso yəxət̄āa. Pəyele ma ta yəxət̄i natəli. ²⁹ Musəŋ na ŋmuləm ke yōlaa laki tet̄v tən̄a taa. Pa cəsəxi konyənt̄vnaa na pá myuliyi mvlaa. ³⁰ Ma pəkəxi mə taa ké yul̄ wei í səl̄v puwa si í ŋma kolun̄a tō. I ká səŋ nən̄əx̄o na í paasəna tet̄v tən̄a. I ká səl̄əmi-m si ma taa yəki icate. Ma ta na nəx̄əlv. ³¹ Maa mu-me na pááná səsəŋa na má yele na mə lakasi məli mə nyəŋ taa. Ma pááná ká nyaya-me is̄u kək̄o. Tacaa Iso má ma yəxət̄əna mpu.

23

Samalii tet̄v yōlaa wasan̄kalətv

¹ M̄p̄yóg Tācaa tōma-m si: ² Yul̄ nyá, alaa napəli paa wēna naale, pa too ke kul̄m. ³ Ilena pá lá wasan̄kalətv ke Icipiti taa timpi paa wee təx̄o pa p̄el̄v̄tu waatu. Tən̄aya pa caala pa p̄el̄v̄tu hēla ke wayal̄uȳ, na pá ŋmakəli-ye. ⁴ Pa yaakaya kəx̄o si, Ohola, d̄eȳele Samalii tet̄v. Neu si Oholipa, d̄eȳele Yosalem. Má tən̄na-we, na pá l̄vl̄-m apal̄əpiya na al̄v̄piya. ⁵ Ama Ohola ná lapa wasan̄kalətv. Pəyele má tən̄na-i. Mpa n nyulaa təx̄əle nyá cəl̄o nyəma Asilii nyəma. M̄p̄yóg ŋ l̄əs̄a pa taa ké tan̄naa. ⁶ Paa ké nyuȳ nyəma ké, na təm hv̄l̄aa səsaa. Pa suukaya wontu kupampantu ké. Paa ké ifepiya na pá tewa na pá cak̄i kraɣanəŋ. ⁷ M̄p̄yóg Ohola nyá luȳ lapa Asilii nyəma akewēnaa səsaa mpe. N səl̄ə-we, na ŋ pilisi

nyá tɪ na pa tuɲ. ⁸ Wasaŋkalətu nti ń lakaya Icipiti tɔɔ n tɔyɔta. Tənaɣa pa caala nyá pɛlɔtu həla wayalɔyɔ. Ilena pá həntəna-ŋ nyá pɛlɔtu taa, na pá pəsi-ŋ wasaŋkali. ⁹ Pə tɔw kɛ ma tu-ŋ nyá taŋnaa Asilii nyóma mpa nyá luɣu suw mpu tɔ pa niŋ taa. ¹⁰ Pɛlɛ pa kuu nyá pəyalaa na nyá pɛlɛaa. Ilena pá wɔɔsɪ nyá wontu na pá kɔ-ŋ na layate. Isəna pə həma nyá ŋkraŋɔyɔ sɪ alaa lɛlaa í ná tɔyɔlɛ.

Yosalem ɪcate yəlaa wasaŋkalətu

¹¹ Oholipa neu Oholipa ná pə tənaɣa mpu. Ama ɪ kɔnyuləŋ tɛləsa mpələ. Oholipa nyá nyəntu tɛɛ nyá kɔɔ nyəntu. ¹² Nyá cɔlɔ Asilii nyóma tɔm huɔlaa, na akewenaa sɔsaa. Pa suuwa wontu kɔpantu kɛ na pá kɛ ifepiya. Pa tɛwaya na pá cakɪ kraɣanəŋ, mpeɣɛ n təŋaya. ¹³ Mpróɔ ma cəkənaa sɪ, nyá pilisa nyá tɪ tɔtɔ. Mə naale mə tɔntɛ lapa kɔlɔmtɛlɛ. ¹⁴ Oholipa ná sɔsaa lɛntɪ kɛ nyá wasaŋkalətu tɔw. Kuyaku nakɔli n nawa pa ləsa Papiloni nyóma fotoo na lɔm kɔsɛmɔm kɛ koluŋa tɔw. ¹⁵ Pa ləla tampalanaa kɛ pa tɔsɪ taa. Pa tema nyɔɔŋ saalasɪ kɔwalasɪ, pa nɔɔsəna isu awulaa. Isu Papiloni nyóma wɛw pa tɛ tɔ. ¹⁶ Waatu wei Oholipa n ná-wɛɣɛ kraɣraa tɔɔ ń nyula-wɛ. Ilena ń tili nyá tillaa kɛ pa tɛ. ¹⁷ Mpróɔ Papiloni nyóma pola nyá kiŋ na nyá na-wɛ í kaa nyaalɔyɔ. Na pá pilisi-ŋ na pa wasaŋkalətu. N pilisa nyá tɔyɪ mpu, ulɛna nyá taa kraana-wɛ. ¹⁸ N ka pəsa nyá tɔyɪ wasaŋkali kɛ tɛkeele. N hula nyá tapakpɛtɛ kɛ yəlaa. Haləna ma nyɔɔsɪ-ŋ isu ma nyɔɔsɔyɔ nyá kɔɔ tɔ. ¹⁹ N lələsa nyá wasaŋkalətu kɛ, na ń tɔsɔɔɪ isəna n lakaya nyá tɔyɪ nyá pɛlɛtu waatu kɛ Icipiti tɔ. ²⁰ Mpróɔ nyá luɣu suuwa nyá taŋnaa mpa pa wɛna wasaŋkalətu luluɣu tɔ. Isu kraŋasɪ na kraɣanəŋ pə wɛw tɔ.

Yosalem nyóma ŋkraŋɔyɔ həm

²¹ Oholipa, n tɔsɔa isayatu nti n lapa nyá pɛlɔtu tɔ. Waatu inəɣɪ Icipiti nyóma wayalaya nyá həla na pá ŋmakələɣɪ-yɛ. ²² Pə tɔw kɛ Tacaal Isɔ yɔɔtɔyɪ sɪ: Maa yelɛ na nyá taŋnaa təna mpa nyá taa kraana tɔ, pá luna paa lɛ na pá kɔli nyá tɔw. ²³ Pə kraɣanəŋ Papiloni ɪcate, na Kalətɛe nyóma təna tɔ. Na Pekoti na Sowa na Kowa pə tɛtɔnaa nyóma. Asilii nyóma təna ká sɔsɪ pa tɔw. Maa kpeyeli ifepiya tɛlaa, na kɔfənɛnɛnaa, na tɔm huɔlaa sɔsaa, na yoolaa, na akewenaa sɔsaa. Pa təna paa kɛ kraɣanəŋ caɣalaa kɛ. ²⁴ Paa luna ilim ntɔɔŋ tɔw kɛ, na yoolaa tuutuuma na pa yoo kɛkɛnaa na pə wontu. Paa kenti pa tɔw kɛ kraləŋ, na yoo kahusi na pá ta-mɛɣɛ kɔtaya. Maa pɛtɪ Papiloni nyóma kɛ mə tɔm. Pɛlɛ paa kɛsəna pa kiŋ na pa huɔna-mɛ. ²⁵ Maa mu-mɛ na pááná, na má yelɛ na mə kolontunaa la-mɛ na muɔɔŋ. Paa setɪ mə miuna, na mə ŋkraŋŋ. Paa kɔ mə lɔlɔyɔ nyóma na layate. Ilena pa kuu mə pəyalaa na mə pɛlɛaa. Yɛ pə kaasa mpa, ulɛ pa nyayasi-wɛɣɛ kɔkɔ na pa isɛ. ²⁶ Paa kuu mə wontu kɔsusuutu, na mə kacɔka nyəntu təna. ²⁷ Maa sɪ tənaɣa kɛ mə tɔntɛ isayalɛ. Na mə wasaŋkalətu nti ɪ caala Icipiti taa tɔ. I kaa tasa Icipiti nyóma kɛ nyulɔyɔ, yaa ɪ huɔ pa tɔm.

²⁸ Pə taya pulɔ, maya Tacaal, ma yɔɔtɔyɔna sɪ maa tu-mɛɣɛ mpa ɪ caaki na mə taa kraana tɔ pa niŋ taa. ²⁹ Taa hanaya kɛ paa lana-mɛ, na pá kuu mə wɛnaw mpi í kontina hanaya tɔ, na pá yelɛ-mɛɣɛ kpɛtɛ tɔyɔlɔyɔli. Pɪ kuli mə tɛtɛlatətu na mə wasaŋkalətu isayatu na pə fɛɛlɛ tɔw tɔyɛlele. ³⁰ Mpróɔ paa la-mɛ. Mpi tɔ, í lapa wasaŋkalətu na piitimnaa. I pilisa mə tɪ na pa tuɲ. ³¹ Mə kɔɔ ɪkpaɛ kɛ í təŋaa. Pə tɔw kɛ maa tu-mɛɣɛ wahala sɔsɔ na pááná*fa*. ^a tɔwa pə huwɛɛ isu Matiye 20:22. Fəlanɛɛ taa wɛɛ sɪ kɔpu kɛ. ³² Tacaal Isɔ má ma yɔɔtɔa sɪ: I ká tɔɔ wahala sɔsɔ kɛ. Wahala inɪ ɪ walaa kɛ na ɪ limaa. Wahala inɪ ɪ ka yelina na pá tɔuki-mɛ na pá wonjiɣi-mɛ. Wahala inɪ ɪ tɔwa sɔsɔm kɛ. ³³ Nyá kɔɔ Samalii

^a 23:31 pááná: Pááná, pə nuw lapa Ləkpa nyóma kɛ katɛ, pə tɔw kɛ tɔ

wahala uni, i ká wu-η na í ku-η. Na í wakəli-η na í tu-η səyontu. ³⁴ N ká təy-ι kέ na n̄ tem-ι. N ká yəki-ι həyolasi na sí hεε nyá lanje taa. Mpi tə, maya Tacaa Iso má yəyətəna. ³⁵ Pə tə kέ Tacaa Iso má ma yəyətəa si: N səə ma təə. N lə-m na waali tə, nyá wasəŋkalətu na nyá isayatu ká məli nyá nyuytu taa.

Iso kuyi Samalii na Yosalem pa təm

³⁶ M̄p̄ȳú Tacaa tōma Isekiyeeli má si: Yuln nyá, tayanu nyá ti na n̄ huuna Ohola na Oholipa. Pə wεε si n̄ kuli pa acaalətu təə kέ. ³⁷ Pa kέ alaa yulbukula kέ, na wasəŋkalənaa. Tuj asilima nyəη təlaale ke pa lapa wasəŋkalətu. Pa laa-ι pa pəyalaa mpa paa lula-m tə. ³⁸ Mpi pa tasa-m lapu təyole pa pilisa ma kətaya təlate ke kuyaku kulumuyə ηku. Pa wakəla ma kuyeyη kuhεεsəη. ³⁹ Waatu wei pa laakaya pa piya ke tuj təyə, pa pola kuyaku kulumuyə ηkuyə ma kətaya təlate na pá pilisi-tε. ⁴⁰ Haləna pá tili tillaa ke apalaa pooluj nyəma waali. Pεle pa təə kέ pa səwa ləm, na pá tú cəlaunaa na kacəka wontu. ⁴¹ Uena pá caya pa katōnaa kupampama təə, na pa taapələnaa ke pa nəyə təə. Na pá su ma tulaalu na nim ke pə təə. ⁴² Samaa wei u huuki natəli tə, i kəma i kin na í laki kəkəte. Sapa wəlaya tətə taa kέ pa lunaa. Pa tōwa Ohola na i neu pa niη taa kέ kpaɪ, na pa tema-wεyε ntenij kupampaj. ⁴³ M̄p̄ȳulε ma pəsa pa taa alu wei i kpatəla wasəŋkalətu taa tə si: Nəənəə n̄ ká laki-təyələ? Na paa kəə nyá kin na? ⁴⁴ Uena yəlaa kəə pa kin isu pa kənyuy apalaa təna alaa kin tə. M̄p̄ȳú apalaa pukaya alaa sakala nyəma Ohola na Oholipa pa kin. ⁴⁵ Ama apalaa siyisilaa ká huuna-wε, isu pa huukuyuna wasəŋkalənaa, yaa mpa pa kuyi yəlaa tə. Mpi tə, pa kέ wasəŋkalənaa kέ, na yəlaa caləm wε pa niη təə. ⁴⁶ Tacaa Iso yəyətəyi si: Maa yele na samaa kuli pa təə. Paa kuu pa wontu na səyontu pu-wε. ⁴⁷ Samaa un̄ i ká yaya-wεyε pεε, na pá ku pa na pa pəyalaa na pa pεɛlaa na layalε, na pa nyayasi pa tεsi ke kəkə. ⁴⁸ Isəna maa su isayatu tənaya ke tətə taa təyole. Uena pə huli alaa lɛlaa ke layatu na pá taa təη pane pa ikpate. ⁴⁹ Pa isayatu ká məli pa nyəəη taa. Paa səyeli pa tuj laau kupontuyə. Waatu unəyi paa nyi si mayale Tacaa Iso.

24

Yosalem nəyəsəna taanuse wei kəkətaya kpawa tə

¹ M̄p̄ȳú Iseyeli nyəma kuuu pənaya pəyələyafεi naanŋwa nyəηka. Isətu naanŋwa nyəη, kuyaku naanŋwa nyəηku wule. Tacaa tōma-m si: ² Yuln nyá tu kuyaku ηkuyə takəlaya taa. Mpi tə, ku wule ke Papiloni wulau ká suu Yosalem taa na í lεeki-tε. ³ Yəyətə yəlaa təə kulla mpeyε təm. Maya Tacaa Iso má yəyətəna-ti si:

Təsi tiyaya,

təsi-ke na n̄ pəli ka taa kέ ləm.

⁴ Tu nantu cəyələη kupaj təna.

Paa yule paa hamuyə,

na n̄ suuli mowa kupana.

⁵ Kpaya kaləku taa heu kupampaj nantu.

Tu taasi ke səsəm ke tiyaya tεε,

na pə wasa teu.

Mpi tə, pə wεε si mowa

mayamaya í pu tətəyə.

⁶ Pə təə kέ Tacaa Iso,

má ma yəyətəyi si,

yulbukule icate təm wε waiyo kέ.

Tə nəyəşəna ké isü taanusə wei
kəkətəya kpawa, na ı nyaaluyv na katə tə.
Ləsi tiipile nantv ke cəğəlyv cəğəlyv.
Pə taa səə paa kuləmvuy.

⁷ Mpi pə təə tə, yəlaa mpa Yosalem kəwa tə,
pa caləm we ıcate heko taa kəkramuyv təə ké yem.
Nəğəlv ta pəli-wəyi ate sı
pá takı-wəyi tetv.

⁸ Ma caawa sı ma hólí ma pááná səsəəna na má læti.
İlena má ηmusı ı caləm ke kəkramuyv təə,
na má yele-wəyi mpv sı nəğəlv í taa takı-wı.

⁹ Pə təə ke Tacaa İso má,
ma yəğətəyi təfo sı:
Yuləkulaa ıcate nté tə təm we waiyo ké.
Mpi tə, maa tú tə taa ké kəkə səsəya.

¹⁰ Tú taası ke səsəm na hí tú kəkə,
təsi nantv ke teu na hí tv tuusi pee. Mvwa í nyaya.

¹¹ Təni tiipile kpete ke mamala təə na tə hanj.
Tə nyəğəlyv kvsəemuyv í sεε,
na tə asilima hoo tə taa,
na tə kəkətəya nyaya.

¹² Təkaasuyv təna we kpete ké. Kəkətəya kaa lu yem na pə ta kəna kəkə.
¹³ Yosalem nyəma kawaləya we pa asilima taa ké. Mpi tə, ma caakəya sı má
husı pa asilima. Ama pa fei tənəηη, a kaa tasa husuyv. Maa lana-we na pááná
ké haləna á heε. ¹⁴ Məya Tacaa má yəğətəna mpv. Maa la pə tənəya, ma kaa nyá.
Pəyele ma kaa wəna pətətəle, yaa má tuli tapəη. Pv hūvna-mεye na pə kəsəna
mə təntə na mə təma. Tacaa İso má ma yəğətəna mpv.

Isekiyeeli mayə ke ləyaya

¹⁵ Mpróyú Tacaa təma-m sı: ¹⁶ Yvlv nyá, maa yele na səm kəli wei ı heəsəyi nyá
lanjə tə. İle pə fei sı hí çaya ləyaya yaa hí wii, yaa nyá isəlv m í tv lu. ¹⁷ Nməsı nyá
lanjwakəlle, taa çaya ləyaya. Ama te nyá nyuyv saaləya, na hí læε nyá ntəηkpala.
Taa takı nyá isəntəə, pəyele taa təyə ləyaya təyənəya.

¹⁸ Isekiyeeli má, tanəη tεε ké ma yəğətəyana yəlaa. İlena taanəya ηke ka
məyaməya ma əlv sı. Pə fema İlena má lá isəna İso hula-m tə. ¹⁹ Ntəna yəlaa
pəəsı-m sı, má kəsı-wεye mpi ma lakı mpv tv pə kutoluyv. ²⁰ Mpruyəle ma cə-we
sı, Tacaa heela-m təm ²¹ sı má teləsi İseyeli nyəma. İso sı: Maa wakəli ma təsεε.
Ntəye pa həηna pa tv na pá huləsəyənə lanjə na pá səla-tε. Paa kú pa pəelaa na
pa pəyalaa mpa pə yela Yosalem tə. ²² Pa kaa takı pa isəntəə yaa pá təyə ləyaya
təyənəya. ²³ Pa kaa hətı pa nyəəη saaləsi, yaa pá wəçəsı pa ntəηkpala. Pa lanjə
kaa wakəli, yaa pá wii. Ama pa isəyatv təə ké paa nəyəsi na pá wiiki təma təə.
²⁴ Isekiyeeli məya paa kəsəna na pá lá teitei isü ma lapv tə. Waatv wei yaasinaa
mpε paa la tə, paa nyı sı İso mayəle Tacaa.

²⁵ Mpróyú Tacaa təma-m sı: Koyakv nakvli maa læsi İso təsεε nte tə ké mə
kpvlyv tətəle na í huləsəyi-tε na lanjə tə. Lontε ntəye í ka tēləyi na í həηna mə
tv. Maa yele na í lanj mə pəyalaa na mə pəelaa tətə. ²⁶ İle koyakv ηkyv wei pə
səəwa tə, í ká se na í kəə na í kəsı-mεye-tı. ²⁷ Wəle nté tə məyaməya ke mə nəyə
ká kuli na í yəğətəna wei pə səəwa tə. İ kaa tasa sum isü kamumuka. Isekiyeeli
nyaa wəna isü kuhlv m. İlena í çəkəna sı mayə Tacaa.

25

Tacaa kaləyana Amoni nyəma

¹ M̄p̄oḡȳ Tacaa tōma Isekiyeeli má si: ² Yul̄ nyá, keesi ise na Amoni nyəma tetu tō. Yəḡot̄i isaḡatunaa m̄pa paa maɣana-we tō, pa tōm. ³ Teləsi-we si, maɣa Tacaa Iso ma yəḡot̄aa si í wōŋaa na í kpaləsi k̄yaȳŋku ma k̄ataya t̄elate wak̄əlaa tō. I k̄piisa Iseyeli tetu. Kolontunaa kuu Yuta nyəma na pá t̄ena. ⁴ Maa yelee na ilim t̄elule nyəma t̄əḡo mə tetu. Paa siki pa t̄əw̄l̄enaa na pá ká pa kalək̄əŋ. Paa t̄əḡo mə tetu k̄əw̄l̄əm, na pá nyəw̄ mə naaləm. ⁵ Maa p̄əsi mə ɪcate s̄əs̄əle Lapaa ke yooyoonaa t̄ət̄əḡole. M̄ə tetu t̄əna ka p̄əsi heeŋ t̄əhees̄əle. Ilena í nyi si maɣale Tacaa.

⁶ Tacaa Iso yəḡot̄aa si, mə laŋle heena Iseyeli tetu wahalanaa. I wōŋaa na í ŋmaali na í footi-w̄eɣe katat̄əlaya. ⁷ Maa t̄u-m̄eɣe niŋ na má yelee na piitimnaa l̄elaa l̄eeki mə nyəm t̄əna. Maa k̄piisi-me t̄əkpataa ké tet̄unaa l̄elaa taa. Ilena í nyi si maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Mowapu nyəma

⁸ M̄p̄uɣle Tacaa Iso tōma si: Mowapu na Seyii p̄ə nyəma yəḡot̄aa si, Yuta yəlaa we teitei ké isu piitim l̄em̄pi nyəma. Pa ta paɣati. ⁹ P̄ə t̄əw̄ ké maa yelee na kolontunaa t̄ii aal̄ee nna a we Mowapu tetu t̄əŋa t̄əw̄ t̄ə a t̄əw̄. An̄i a kentina pa t̄ə. Paa ȳəki-ȳeɣe k̄əw̄l̄əm k̄əw̄l̄əm. Paa a taa w̄ena a k̄əla teu t̄ə, isu P̄eti-Yesim̄ot̄i, na Paali-Meȳəŋ, na Kiliyatayim. ¹⁰ Maa yelee na ilim t̄elule t̄əw̄ t̄əntaa t̄əḡo Mowapu*fa* nyəma tetu. Isu pa t̄əḡo Am̄əŋ nyəma nȳənt̄u t̄ə. Hal̄i n̄əḡol̄ kaa k̄əw̄ í t̄əw̄si Mowapu nyəma me mə t̄əw̄. ^a ¹¹ Maa t̄əŋ siȳisuȳu ké na má lana-me. Ilena í c̄ek̄əna si maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Itəm nyəma

¹² M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso tōma si: Itəm nyəma me mə tas̄ək̄əle nt̄e, l̄eet̄uȳu m̄pi í l̄eeta Yuta nyəma t̄ə. ¹³ Maa t̄u-m̄eɣe niŋ. Maa k̄ó yəlaa na wontu. P̄u k̄piisi-m̄eɣe p̄ə k̄paɣw̄ Tem̄əŋ ɪcate, hal̄əna Tet̄əŋ nȳənt̄e t̄ə. ¹⁴ Maa yelee na Iseyeli nyəma l̄eeti Itəm nyəma me na ma pááná. Ilena í c̄ek̄əna ma l̄eet̄uȳu. Tacaa Iso má ma yəḡot̄əna m̄p̄u.

Tacaa kaləyana Filiisi nyəma

¹⁵ M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso tōma si: M̄pi p̄ə t̄əw̄ t̄ə. Filiisi nyəma me í taɣana mə l̄eet̄uȳu. I l̄eeta Yuta nyəma, í nȳəna-w̄eɣe yem. I p̄eekaa si í k̄piisi-w̄e na taa haŋaya tam nȳəŋka. ¹⁶ Tacaa Iso si, maa t̄ó Filiisi nyəma m̄eɣe niŋ. Maa k̄piisi mə t̄əna m̄pa í Iuna Kaf̄ət̄əw̄ tetu na í caɣa t̄eŋku n̄əḡo t̄ə. ¹⁷ Maa l̄eeti-m̄eɣe s̄əs̄əm, na má h̄ə mə ŋk̄paŋŋ na pááná. Waato wei maa la-m̄eɣe m̄p̄u t̄əḡo í ka nyi si maɣale Tacaa.

26

Tacaa kaləyana Tiii nyəma

¹ M̄p̄oḡȳ Iseyeli nyəma kuu waali, p̄ənaɣa naan̄əw̄a na k̄əw̄l̄əmaɣa nȳəŋka. Isōw̄ k̄ȳak̄u kancaalaya nȳəŋku wule. Tacaa heela Isekiyeeli má si: ² Yul̄ nyá, timp̄i Tiii nyəma wōŋa Yosalem ɪcate na pá kpaləsi si, yee, p̄ə tu wak̄əla ɪcate nt̄e t̄ə taa yəlaa t̄əŋayana t̄ə. Paa k̄paɣa t̄ə k̄əlap̄əle, paa tasa t̄əŋ suw̄. M̄pi t̄ə, Yosalem p̄əsa ncaale ke n̄əw̄əw̄. ³ Ma s̄əŋa Tiii nyəma me mə t̄əw̄ ké. Maa yelee na piitimnaa tuutuuma k̄əw̄l̄i mə t̄əw̄, isu t̄eŋku l̄əm huukuȳu t̄ə. ⁴ Paa ȳəki Tiii ɪcate koloōsi, na pá hu mə āte na iso kutuluȳ. Ilena má paali ɪcate tetu na p̄ə yelee

^a 25:10 Mowapu: Mowapu lonte taa, teləsəlaa l̄elaa ná t̄əwa si Amoni nyəma.

ate kɔkɔpamɔyɔ. ⁵ Tu pəsi lonte nte tɔ taa tiina kpɔlɔa leŋ pa puluŋ ke tenku taa tɔ. Piitimnaa ká tɔɔŋna-te. Mpi tɔ, maɣa Tacaa má yɔɔtɔna. ⁶ Ilena pá kú tɔ cɔlɔ acalɛ na layate. Waatu inɛyi í ka nyí si maɣalɛ Tacaa.

⁷ Mpi tɔ, Tacaa Iɔ yɔɔtɔaa ké si: Maa yele na ilim ntɔɔɔŋ tɔɔ Papiloni wulaw Nepukanɛsaa, wei í ké awulaa wulaw tɔ, í na í kɔpɔɔnɛŋ na í cayalaa, na í yooú kɛkɛnaa pá kɔpɛyeli na pá wɛɛ yɔlɔa tuutuuma, na pá tii Tiii nyɔma tɔɔ. ⁸ Paa kú acalɛ nna a cɔŋna Tiii icatɛ ke tenku kuterŋ tɔɔ na layate. Kolontunaa ká hee lɔŋ na pá lo harɛɛ taka, na pá wɛɛ isu koluŋa kɔkɛntaɣa. ⁹ Paa ma pa yooú ituule ke mə icatɛ koluŋa. Paa tusi mə atɛ na isɔ kutuluŋ na pa yooú wontu. ¹⁰ Pa kɔpɔɔnɛŋ tuutuuma mɔsɔyɔ ká waasi mə tɔɔ. I cayalaa na pa yooú kɛkɛnaa kɔkɔtɛ ká ciyi ti mə kolooosi. Waatu inɛyi paa sɔŋna mə icatɛ nɔnɔɔsi, isu pa sɔkɔyɔ icatɛ nte pa lɛkɔaa tɔ tɔ taa tɔ. ¹¹ Paa felɛ mə harɛɛ tɔna tɔɔ na pa kɔpɔɔnɛŋ acɔwa. Paa kú mə icatɛ yɔlɔa na layate. Paa peti mə tɔlɔalɛ akelenaa mpa pa hulɔyi si í wɛna toŋ tɔɔ atɛ. ¹² Ilena pá ŋmulɛ mə wɛnaw na pá kuu mə kataatɔɔ wontu. Paa yɔki mə icatɛ koluŋa, na pá tusi mə tɛɛsi kacɔka nyɔnsi. Paa peti tenku taa ké pɛɛ na pɔ taa si na pɔ tetu. ¹³ Maa su tɔnɔɔɔ ke mə yontu kɔkɔtɛ. Pa kaa tasa mə cɔmɔŋ tɔŋ ke nuu. ¹⁴ Maa pəsi mə icatɛ ke kɔkɔpamɔyɔ kɔpɛtɛ nyɔŋku ŋku kv tɔɔ pa leŋ tiina puluŋ tɔ. Nɔyɔlɔ kaa tasa-mɛyɛ ŋmav. Maɣa Tacaa Iɔ, má yɔɔtɔna.

¹⁵ Mɔpɔyú Tacaa Iɔ tɔma si: Tiii icatɛ nyá, paa wakɛli-ŋ na pɔ kú nyá taa yɔlɔa na pá mɔlɔyi acufu inɛ í taa. Ilena tenku nɔyɔ acalɛ nyɔma sɔs seluɣu. ¹⁶ Tenku nɔyɔ awulaa tɔna ká kuli pa kumlee tɔɔ. Paa wɔɔɔsi pa kawulɔɔa tokonaa mpa pa sɔpa tɔ. Ilena sɔɔŋntu sɔsɔŋntu kpa-wɛ na pá caya atɛ, na pá seliyi kutamsa. Mpi tɔ, pa laŋa wakɛlɔna icatɛ nté.

¹⁷ Paa ma kawɔyɔɔa ke icatɛ nté tɔ tɔm si:

Pɔwɛ, icatɛ sɔsɔlɛ tɔlɛ.

Pɔ wakɛla-te, na pɔ kpiisi-teyɛ tenkuna taa.

Tɔ yɔlɔa ka ŋmakɛla antulinya taa ké.

Mpa pa cɔŋna-te tɔ pa

nukaya tɔ sɔɔŋntu ké.

¹⁸ Nɔnɔɔ tenkuna nɔɔsi yɔlɔa

seliyi tɔ wakɛlɔyɔ tɔɔ ké.

Ilena kɔtemiŋ pooluŋ nyɔŋ

nyɔma tɛɛ sɔkɛ tɔ saalɔyɔ tɔɔ.

¹⁹ Mɔpɔyú Tacaa Iɔ yɔɔtɔaa si: Maa pəsi-teyɛ ncaale, isu acalɛ lenna, nɔyɔlɔ kaa caya. Maa yele na tenku lumaŋ sɔsɔŋ lɔm lu na pɔ li-te. ²⁰ Maa tisi-teyɛ hatoo atɛtɛle taa na tɔ maɣana pusi tɔna sɔtɔaa. Tu caya tetu tɛɛ timpi nɔyɔsɔna isu lɔŋtaa ncaa tɔyɔ, atɛtɔnaa mpa pa laala-teyɛ sɔm tɔ, pa kiŋ. Tɔ kaa pəsi na tɔ tayanɛ mɔlɔyɔ. Pɔyele nɔyɔlɔ kaa tasa tɔ taa ké cayalɛ, pɔcɔ tɔ kaa tu wɛna lonte ke weesuyi nyɔma taa. ²¹ Sɔɔŋntu ká pu yɔlɔa na mpi pu maɣana-te tɔ. Maa kpiisi-te tɔkpataa. Tɔ kaa tasa wɛɛu, paa pɛeki-te pa kaa keesi-te. Tacaa Iɔ má ma yɔɔtɔna mpu.

27

Tiii icatɛ ncaale tɔɔ wula

¹ Mɔpɔyú Tacaa tɔma Isekiyeeli má si: ² Yɔlɔ nyá, wii Tiii icatɛ tɔɔ si: ³ Hei, Tiii, nyá wei n wɛ tenku nɔyɔ, na nyá na tenku taa tetɔnaa payalɛ í lakɛ taatɛle tɔ. Tacaa Iɔ má ma yɔɔtɔyɛ si:

N tɔŋaya si n tewa tɔmamam ilɛ?

4 Nyá toosi nté hatoo tenku heku taa.

Nyá saakalaa saaka-ŋ teu ké.

5 Senii pɔɔɔ tuŋ kɔɔɔŋ ke í saakəna kɔɔɔɔɔ.

Í caa Lipaŋ tuŋ kɔɔɔŋ

na í lá tesika səsaya.

6 Pasaŋ tetu tuŋ kɔɔɔŋ ke

í saaka kɔɔɔɔŋ lɔɔɔɔɔ nsi

pa hatəyəna lum tə.

Í saaka kɔɔɔɔɔŋ na Kələeki tetu

tuŋ na í tɔ pə təo ké tuu kela*fa*. ^a səsəəm ké.

7 Icipiti kɔɔɔɔɔŋ tɔŋ nyəntu ke

í lɔɔɔna mə kɔɔɔɔŋ pɔɔɔŋ na í sɔ.

Mə pɔɔɔŋ inəyi pa nyəŋna-meyə pooluŋ.

Sipili tetu pɔɔɔŋ wei pa səsəə

na pá lii akpaayala təyɔ í taka mə kataataya wontu təo.

8 Sitəŋ na Aləfatí pə acaləe yəlaa

nté mə kɔɔɔɔŋ saalaa.

Tiiti nyəntaa səsəə nté kɔɔɔɔɔ paasənlaa.

9 Pipələsi icate yəlaa mpa pa

nyəma niŋ təma lapu na pá we caŋəm ke teu tə.

Mpe pa paasayana kɔɔɔɔɔ pɔɔɔɔɔ ke taɔaɔuɔ.

Tenku kɔɔɔɔŋ səsəəŋ kəŋaya mə tɔyɔ.

Í taa yəlaa yakí mə kataataya wontu.

10 Pəsəsi na Lutí na Putí pə yoolaa

lakaya nyá yoolaa ke təmlɛ.

Mpe pa pusayana kɔɔɔŋ na yoo kahusi ke təsikilena taa.

Mpu pə kusayana nyá nyuɔ.

11 Mə maɔamaɔa mə yoolaa na Aləfatí icate yəlaa pa feŋayana mə koloosi. Na Kammatí yəlaa náa feŋiyi atə na ɔsɔ kutuluŋ. Í pusaya mə kɔɔɔŋ ke kolunɔ ŋka kaa cəəna-mɛ tɔ ka təo ké. Pɛlɛ pa lakayana na mə teu səsəyɔ.

Taatəlaa icate səsəəle Tiiti təm

12 Tiiti, nyá na Taasisi tetu nyəma í lakayana taatəle. Mpi tə, n ka wɛna kɔɔɔɔɔ ke tuutuuma. Ilena pɛlɛ pá pɛtəyənə-ŋ liɔitee nyəyətɔ, na nyəyəlɔɔɔ na kɔɔɔɔɔ na kɔɔɔɔɔ səlɔpa nyəŋku. ¹³ Halí Tiiti nyá na Kələesi na Tupaali na Meseki pə tetu yəlaa maɔamaɔa í lakaya taatəle.

14 Tokaama nyəma ná kəŋayana keɛkənəa kɔɔɔɔŋ na asewa nyəŋ. Na kɔɔɔɔɔ camnanaa*fa* na pá pɛtəyənə-mɛ. ^a pə lɔli mpi tə. ¹⁵ Mə na Tetəŋ tetu nyəma í lakayana taatəle. Na tetunaa mpa lum cəəna tɔ pa paɔale nyəma tətə. Pɛlɛ pa fɛləyi-meyə tuuŋ kela na taasi kɔɔɔɔɔ na səlɔ.

16 Itəm nyəma yakaya mə wontu paɔale ké, na pá fɛləyi-meyə liɔitee pɛlɛ tin atəntətə na kɔɔɔɔɔ, na pɔɔŋ wei pa lii akpaayala tə. Na wei pa sɔpa tə, na kɔɔɔɔŋ tɔŋ nyəntu pɔɔŋ, na pɔɔɔɔɔ. ¹⁷ Yuta na Iseyeli pə yəlaa pɛtəyənə-meyə tɔyənaya pɛlɛ ké, na tuŋ na nim, na kəle.

18 Tamasi icate nyəma yakaya mə wontu paɔale na mə kɔɔɔɔɔ paɔale. Ilena pá fɛləyi-meyə Hələpəŋ nyəma sɔlɔm, na Sahaa nyəma heeŋ huɔtɔ. ¹⁹ Hatoo Usali icate taa ké təŋ na Yafəŋ pa piitimnaa pa yakaya mə kin na pa pɛtəyənə-meyə nyəyəlɔɔɔ ŋku pa lupə tə. Na tulaalɔ na nyutu səsəŋ nyəntu. ²⁰ Kɔɔɔɔŋ pɔɔŋ ke Tetəŋ nyəma

^a 27:6 tuu kela: Pa tɔwa kɔɔɔɔŋ təo ké tuu kela, pə hɔlɔyɔ wɛnaɔ ^a 27:14 kɔɔɔɔŋ camnanaa: Kɔɔɔɔŋ camnanaa ɔsɔ kəŋaya na kɔɔɔɔŋ pa kɔɔɔɔŋ təma na

peetayana-me. ²¹ Mə na Laalupunaa na Ketaa tetu nyɔɔ nyɔma í lakayana taatəle, pele pa yakaya mə wontu na pá feləyi-meɣe iweesi, na heeɲ na pəɲtɔɔ. ²² Mə na Sapa taatəlaa, na Lakəma nyɔma í taatayaana. Ilena pá layasəyi-me na tulalɔnaa kupampama, na liɣitee pee waani waani, na wɔla. ²³ Mə na Haləɲ na Kanne na Iteni pa acaləe yəlaa í lakayana taatəle. Haləna Sapa na Asuu na Kilimati pa acaləe nyɔma tɔtɔ. ²⁴ I peetayana-weɣe kacəka wontu. Na wontu nti pa lii akpaayala tɔ. Na nti pa sɔpa tɔ. Na pɔɔɲ wei pa pɔɔki atə tɔ i kucɔlɔcɔlɔɲ, na ŋmusi nsi pa lɔv teu tɔ.

Tiii icate tɔɔ wula tɔtɔ

²⁵ Tiii kataataya wontu ke

Taasisi kpuləɲ səɣəlaya.

Wontu ka su mə tɣe ɪsu kpulɔɔ ke tenku taa.

²⁶ Mə kpuləɲ saalaa pɔna-meɣe tenku luməɲ taa ké.

Ilena ilim təlule heelim wakəli-meɣe təna.

²⁷ Mə kɔwɛnam, na mə kataataya,

na mə kɔpɛetəm, na mə kpuləɲ saalaa,

na i təma lataa, na mpa pa paasəɣəna-i

na pa tayanəyi-i tɔ.

Mə taatəlaa na mə yoolaa mpa pa wɛ mə tɛ

na mə samaa təna.

Paa hoti tenku luməɲ taa ké

kuyaku ŋku í ka hoti tɔ.

²⁸ Kpυləɲ saalaa ká wii

na tenku nɔɣɔ cəɣalaa náa seliɣi.

²⁹ I saalaa təna ká lu pa kpuləɲ taa,

na i taa təma lataa təna tii atə.

³⁰ I ká wii Tiii icate təm

na laɲwakəlle sɔsɔlə.

I ká pəli mə nyɔɔɲ taa ké tetu,

na í pilimi tɔluma taa.

³¹ I ká looli mə nyɔɔɲ,

na í suu mə ləɣaya wontu nti

tə wɛ ɪsu fɔlətənaa taka tɔ.

I ká wii mə icate tɔɔ,

na laɲwakəlle sɔsɔlə.

³² I ká wii ləɣaya wula

na laɲpəsəle sɔsɔlə.

I ka ma laɲwakəlle kawəyaya si:

Tiii icate nyá n taa feina saala.

Ama nɔɔnɔɔ pə wakəla-ɲ tenku heku taa.

³³ Waatu wei nyá təɣnasɪ lukayana tenku taa tɔ,

piitimnaa payale ke pə caləsaya.

Nyá kɔwɛnam na nyá

taatəle katatəlaya tɔɔ,

atə awulaa sɔv tɔɲ.

³⁴ Nɔɔnɔɔ tenku tɔɣɔ Tiii icate

na tɔ kataataya wontu.

Pə kpeɲna pa təna mpa pa kotiyi tɔ taa tɔ.

³⁵ Tenku nɔɣɔ yəlaa təna wɛ

səɣəntɔ sɔsɔntɔ taa.

Pa awulaa seliyi na pa isentaa wakølaa.

³⁶ Piitimnaa taatølaa ká kpeetøyi nyøøŋ na sòyøntu ke Tiii tøm.

Mpi tø, mpi pø mayana-te tø pø tøm we sòyøntu.

Pø wakøla-teye tam tøø kè.

28

Tacaa kaløyna Tiii wulav

¹ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a-m si: ² Yølv nyá, heeli Tiii wulav si, maya Tacaa Isø, ma yøøtøyi si, Tiii wulav, n høn nyá ti si, nyayale Isø. N caya Isø tøcayale ke tenkunaa heku. Pøyele nyaya yølv kè n ta ke Isø. Uena n nyønøyi Isø luyø nyøntu ke nyá nyøntu. ³ Tiii wulav, n huøki si, n køla Tanিয়েeli kè. ⁴ Nyá læmayasæe na nyá layatu tøø, n kaawa wenav. N nyøka wøla na liyitee ke nyá krancoøŋ taa. ⁵ Nyá læmayasæe sòsøøna na nyá taatøle tøø, n kaa wenav. Uena pø svs-i-ŋ kalampaani taa.

⁶ Pø tøø kè Tacaa Isø yøøtøaa si, n nyønøyi nyá ti isu Isø kè. ⁷ Pø tøø kè maa yele na yølaa mpa pa køla muvsøŋ tø. Pá køø nyá tøø na pá seti mpi n lapøna nyá læmayasæe kørana ani tø. Uena pá wakøli nyá teu. ⁸ Muvsøŋ søm ke n ká si tenku heku taa. Paa tisi-ŋ pølaav taa. ⁹ Ye nyá kulaa kin, n ka yøøti si n kè Isø. Pøyele n ke yølv na? N kè yølv kè nyá kulaa niŋ taa kè, n ta ke Isø. ¹⁰ N ká si ma ta nyi isønaa søm ke kra nyøma niŋ taa. Pø taya pulv, Tacaa Isø má ma yøøtøna mpu.

¹¹ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a-m si: ¹² Yølv nyá, ma kawøyaya ke Tiii wulav tøm. Tu-i yøntu si, Isø læmayasæe sòsøøna ka yelaa kè na n wee wei yølaa keekøna i tøm-a teu sòsøøm taa na i kacøka taa tø. ¹³ Isø taale Iteni taa kè Tiii wulav nyá n ka wee. N ka suuwa liyitee pøe ani a tønna kè. Isu kuøsemle cuntø nyønte na kasasøŋa tiŋ tøn nyøŋ nyønte na atøntøøte nyønte na kukpøetøle na pooku nyønte na nte tø we pooku tøle tø na pooku kaaluula nyønte, na tiŋ atøntøøte nyønte. N tøkaya kacøka wontu nti pa lapøna wøla tø. Kuyaku ŋku pø ŋma-ŋ tø kv tøø kè pa tayaana-ti. ¹⁴ Isø si: Maa si-i-ŋ kè isu isøtaa tanjlv wei i tee køkø na i kè kentulu tø. Ma puøv naŋŋ nyøŋku tøø kè n ka wee. Na n tøn pøe wena a muøi køkø tø a tøø. ¹⁵ Hatoo waatu wei pa lvla-ŋ tøø nyá tønte we teu. Haløna kuyaku ŋku pø kula nyá isayatu tøø tø. ¹⁶ Nyá taatøle tømøŋ tøø kè muvsøŋ na isayatu haya-ŋ*fa*. Pø tøø kè maa pøsi-ŋ yem tv, na má tøøŋu-ŋ Isø puøv tøø. N kè isøtaa tanjlv kentulu kè. Maa tøøŋu-ŋ pøe wena a teeki køkø tø a tøø. ^a haya-ŋ na n pønti. Maa tøøŋu-ŋ ma puøv tøø. Maa yele na isøtaa tanjlv kentulu nyá n saali yem kè pøe wena a tee køkø tø a taa. ¹⁷ N lapa kalampaani ke nyá teu tøø. Nyá hikuyø teeli wakøla nyá læmayasæe. Maa pøti-ŋ ate. Maa yele na awulaa lølaa nyøni-ŋ. ¹⁸ Nyá kawaløya paøale na nyá taatøle nte tø ta siyisi tø pø lapa na n pilisi nyá na Isø mæ tø sulle. Maa læsi nyá taa kè køkø ŋka ka nyaki tø. Kaa nyaya-ŋ, na pø yele tøluma ke ateye nyá nalaa tønna isøpøle taa. ¹⁹ Sòyøntø ka pu pa tønna mpa pa nyøma-ŋ piitimnaa taa tøø nyá nyuøv tøø. Pø taya pulv, pu wakøli-ŋ tam tøø kè, na n pøsi sòyøntø pulv.

Tacaa kaløyna Sitøŋ nyøma

²⁰ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a-m si: ²¹ Yølv nyá, keesi ise na Sitøŋ icate tøø. Heeli-teye Isø má ma kuyøøtøtv. ²² Tacaa Isø má ma yøøtøaa si: Maa kulø Sitøŋ nyøma tøø. Maa hólí ma teeli ke mæ heku. Maa huøna-me na má hólí ma tønøŋ weøtv ke mæ

^a 28:16 isayatu haya-ŋ: Lølaa teløøyi si: Nyá taatøle tømøŋ tøø kè muvsøŋ

heku. Waatu inəgəle í ká cekəna si mayale Tacaá. ²³ Maa tu-mege kutəŋ na caləm kpe mə haree tō. Lagalee ká luna icate həgələŋ təna, na sətəa hoti tə taa. Ilena í cekəna si mayale Tacaá.

Iseyeli nyóma cayana heesuyv

²⁴ Ḿróyú Tacaá tōma si: Piitimnaa mpa pa cəŋna Iseyeli nyóma me tō, pa kaa tasa-mege footuyu. Pécó pa kaa tasa-mege səpu na pá kaali-me isu səwa. Waatu inəgi í ká cekəna si, mayale Tacaá.

²⁵ Ḿróyú Tacaá Iso si: Maa ləsi Iseyeli nyóma mege timpi timpi í yawa tō. Maa kpeyeli-me, ilena má hólí ma tənəŋŋ weetu ke mə heku na piitimnaa ná. Í ká caya tetu nti ma hawa ma təmlə tō Yakəpu tō tə taa. ²⁶ Í ká cayana heesuyv ke təna, na í ŋmá tēsi na í tuu leseŋnaa. Waatu wei maa huŋna pa təna mpa pa cəŋna-me na pá footiyi-me tō ilena í cayana heesuyv. Pəleye í ká cekəna si mayale mə Iso Tacaá.

29

Tacaá kaləgəna Icipiti nyóma

¹ Ḿróyú Tacaá yəgətəna Isekiyeeli máyá Iseyeli nyóma kuuu pənəya naanəwa nyəŋka isətu naanəwa nyəŋ, kuyaku naanəwa na naale nyəŋku wule, na í tō-m si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na Icipiti wulav tō. Yəgətə nti tu mayana í na í tetu təna tō. ³ Tacaá Iso má maa kuhi Icipiti wulav nyá nyá tō. N wee ké isu nyuu səsəu ŋku kv hənta kv pusi taa tō. N huuki nyá taa si, nyá mayaməya n lapəna Nili pəyo. ⁴ Maa tu nyá tamasi taa ké kuləya, na má mati Nili pəyo tiina na nyá setu. Ilena má hə nyá na tiina təna ke pəyo ŋke ka taa. ⁵ Maa ləyo nyá na nyá pusi səsəonsi tiina ke wuləya tetu taa. N kaa pəsi kuləy, pécó nəgəlv kaa kusi-ŋ. Maa ha-ŋ ate wontu na sumasi na í pəsi si təyənəya. ⁶ Ilena Icipiti nyóma me mə təna í cekəna si mayale Tacaá.

Mpi tō, mə waasuyv ke Iseyeli nyóma, wee ké təwau, isu səsəncəŋa. ⁷ Iseyeli nyóma toka-ŋ pa nin taa, ilena í peli na í cəli pa asəŋkpeku təna, na í yəlv pa apalətu. ⁸ Pə tō ké Tacaá Iso má ma yəgətəyi si: Maa kəna mə tō ké lagate na má kpiisi yəlaa na təla. ⁹ Pu kpiisi Icipiti tetu yəlaa, na pá yelev-təyi kpele.

Mpi tō, í tōma si mə tənna Nili pəyo, si mə lapəna-ké. ¹⁰ Pə tō ké maa kuhi mə na mə pusi mə tō. Maa kpiisi mə tetu, na tə pəsi ncaale, nəgəlv kaa wee. Pə krayav Mikitəli icate ke ilim ntəgəŋ tō tō. Haləna Asuwan nyənte ke ilim mpətəŋ tō, na pə polo Itiyopií tetu toŋa. ¹¹ Yulu yaa tətə natəli tə kaa felí nəhəle ke tetu nti tə taa. Tu wee ḿróyú kpele ke pusi nule təcu. Pa kaa keesi yulu yaa tətə. ¹² Maa la na Icipiti tetu pəsi wuləya tetu. Pu tē wuləya tetunaa təna. Tə acalēe ká pəsi ncaa na pá kəli acalēe lenna ke pusi nule təcu. Pusi nsi si taa ké maa cáálí Icipiti nyóma na pá yá piitimnaa kpai nyóma taa.

¹³ Ḿróyú Tacaá Iso yəgətəa si: Pusi nule tēŋ, ilena má ləsi Icipiti nyóma ke timpi timpi pa yawa tō, na má kpeyeli-we. ¹⁴ Maa lagasi pa weetu. Maa yelev na pá məli pa mayaməya pa tetu nti pa yaaki si Patələsi tō tə taa. Ilena pa caali kawuləya səkəlaya. ¹⁵ Pa kawuləya ká la səkəlaya ke leŋsi taa. Pa kaa tasa piitimnaa ke ŋmakəlv. Maa pasa-wege na pá taa təyo piitimnaa. ¹⁶ Iseyeli nyóma kaa tasa-wege naani ke lapv, na pá tekuyi-we, na pá pəntəyi. Ḿróyú paa cekəna si mayale Tacaá.

Wulav Nepukanəsaa təyo Icipiti tetu

¹⁷ Ḿróyú pənəya hiu na naatosompəgəlaya nyəŋka, isətu kancaaləya nyəŋ kuyaku kancaaləya nyəŋku. Tacaá tōma-m si: ¹⁸ Yulu nyá, Papiloni wulav

Nepukanesaa tōwa i yoolaa ke tēmlē sōsōlē ke Tiīi nyōma tōm taa kē. Halēna i yoolaa tēna nyōn taa kpesi na pa asēnkpekin liti. Ue paa wulav yaa i yōlaa, pa taa nōgōlv ta waa kookali wei pa lapa tō i taa. ¹⁹ Pə tōw kē maḡa Tacaa Išo ma yōgōtōyi sī maa ha Papiloni wulav Nepukanesaa ke Icipiti tetv. Ulē i ká kuu tē wontu na tē wēnav na pē yelev-tēyi kpete tēkpataa. Icipiti tetv ká pēsana Nepukanesaa yoolaa kufelvyv. ²⁰ Tacaa Išo sī, maḡa pa lapa tēmlē ke Tiīi tetv taa. Pə tōw kē ma haaki-wēye Icipiti tetv.

²¹ Waatu wei mpv un pu tala tō, maa sōsō Iseyeli nyōma ke apalvtv. Ye pə kaasa Isekiyeeli nyā, ulē maa ha-ŋ toma na ŋ pəsi na ŋ yōgōtōna Iseyeli nyōma. Uēna pā wēna naani sī, maḡa Tacaa.

30

Tacaa kalāyana Icipiti nyōma

¹ Mṛōyō Tacaa tōma-m sī: ² Yōlv nyā, telēsi Išo kuyōgōtōtv sī: Mə laŋa í wakəli kuyēn wei i kəŋ tō i tōw. ³ Mpi tō, Tacaa pāána kuyaku kreyetaa kē. Ku kē səkpetvyv anaam kuyaku kē. Piitinnaa tomle waatu kele. ⁴ Yōou ká tii Icipiti nyōma tōw. Yōlaa ká sī na kolontunaa kuu pa wēnav, na pa tetv pəsi ncaa. Halē pə sōgōntv ká pu Itiyopii nyōma na pēle pā seliyi. ⁵ Pə kraḡav Itiyopii nyōma, na Puti*fa* nyōma, na Lutv nyōma, na tetv hōgōlēŋ payale nyōma, na Lipii nyōma tō. Halē pu kṛenna nōgō pēlvvyv piya na pē kó. ^a ⁶ Mṛōyō Tacaa tōma sī: Pu kṛenna Icipiti sēnlāa Mikitōli nyōma. Na ilim ntōgōŋ, na pə mpōtēŋ tōw ke Asuwāŋ nyōma na pē kó yōou taa. Uēna Icipiti nyōma tōma kalampaanv tii tēfe. Tacaa Išo má ma yōgōtōna mpv. ⁷ Pu kṛiisi mə tetv na pē kəli tetvna tēna. Mə acalēe ká pəsi ncaa. ⁸ Waatu wei maa tō Icipiti tetv ke kəkō, na pē wakəli mə sēnlāa tēna tōyole í ká nyi sī maḡale Tacaa. ⁹ Ma tillaa ká svv kṛuləŋ ke kuyaku ŋkvyv. Paa polo na pā liyiti Itiyopii nyōma ke pa tēpamm taa tēna. Uēna pēle pā svv seluyv, pə tēŋna kōnte kē.

¹⁰ Mṛōyō Tacaa Išo yōgōtaa sī: Maa yelev na Papiloni wulav Nepukanesaa kṛiisi Icipiti nyōma tuutuuma. ¹¹ I na i yōlaa mpa pa kəla isayato tv paa pona. Paa kvv Icipiti nyōma na pā suuli sētaa ke tetv na pā wakəli-tv. ¹² Maa yelev na Icipiti pəgō pusi səkpesi nyōw. Maa tō pa tetv ke asayaa niŋ taa. Maa yelev na tē wakəli na pē kṛenna tē taa nyōm tēna. Maḡa Tacaa má yōgōtōna mpv.

¹³ Mṛōyō Tacaa Išo tasaa sī: Maa kṛiisi tuŋ na kulalaam tēnaḡa Mamfi icate taa. Pa kaa tasa tetv tōkōlv nōgōlvvyv nav ke tē taa. Uēna má tō tē yōlaa taa kē sōgōntv sōsōantv. ¹⁴ Maa kṛiisi Patōlōsi icate. Maa sō kəkō ke Sowaŋ nyōnte na má hōvna No nyōma. ¹⁵ Maa má pāána sōsōna na Siŋ icate nyōma. Koluŋa icate nte tē taŋa Icipiti nyōma tōyole. Uēna má kṛiisi No icate yelev yōlaa tuutuuma. ¹⁶ Maa sō Icipiti nyōma ke kəkō. Uēna sōgōntv kṛa Siŋ nyōma. Paa tvli No icate koluŋa ke rōyōy na lum watv-tē. ¹⁷ Paa kó Oŋ na Pi-peseti pə acalēe ifēriya na layate. Uēna pā kuu yōlaa tēna na pā tēna. ¹⁸ Kuyaku ŋkvyv maa pēli Icipiti nyōma kawulayā kṛatēŋ. Maa svv pa kalampaanv kē tēnaḡa. Səkpetvyv ká nyala Tarpanēsī icate taa. Paa kuu hōgōlvvyv ŋkvv kvv yōlaa tēna na pā tēna. ¹⁹ Mṛōyō maa hōvna Icipiti nyōma. Uēna pā cəkəna sī maḡale Tacaa.

Išo lakəna Papiloni wulav ke tēmlē

²⁰ Mṛōyō Tacaa yōgōtōna-m Iseyeli nyōma kuuu waali pēnaḡa naanōwa na kulōm nyōŋka isōtv kancaalaya nyēŋ kuyaku naatosompṛōyolayā nyēŋkvv wule ke

^a 30:5 Puti: Puti pasəyi na í wēe sī Lipii tetv yaa Somali nyōntv.

ι γῶγῶθῆνα-m si: ²¹ Yulu nyá, ma pela Icipiti wulaw ηκpaləŋa. Nəγəlu ta tu-ι κῶλε, yaa í həkə-ι si, pə waa na ká məli isəna kaa wεε tə. Na ká lá toŋ si í pəsi na í yoo. ²² Pə təw kέ Tacaa Iso má, ma γῶγῶθῆyi si, maa yoonə Icipiti wulaw. Maa seti ι ηκpalasi naale, kəpəŋka na kəpələya ηke. Layate ka lu ι nin taa na tə hoti. ²³ Maa yasí Icipiti nyóma ke piitimnaa taa. Paa sʉv tetʉnaa payale taa. ²⁴ Maa yele na Papiloni wulaw nyəw toŋ na má cεε-ι ma layate. Ama maa peli Icipiti wulaw ηkpalasi na í mələyi na í səki ι kolontu kiŋ. ²⁵ Maa ha Papiloni wulaw ke toŋ na í pəsi Icipiti wulaw ke icam. Waatu wei ílé ι ká kuli Icipiti təw təγəle paa nyi si mayale Tacaa. ²⁶ Maa yasí Icipiti nyóma ke piitimnaa taa, na pá sʉv tetʉnaa payale taa. Waatu inəyi paa nyi si mayale Tacaa.

31

Icipiti wulaw nəγəsəna tʉyv səsəw

¹ Iseyeli nyóma kuuu pənaya naanʉwa na kolom nyəŋka. Isətu tooso nyəŋ kuyaku kancaaləya nyəŋku wule. Tacaa təma Isekiyeeli má si:

² Yulu nyá, pəsəsi Icipiti wulaw na ι samaa mpa pa təw ι təkí kawulaya tə si, aweye má keesəna-wεye pa toŋ səsəwŋ təm taa?

³ Pa nəγəsəna kέ isu Silií nyóma.

Pele pa we kέ isu Lipəŋ tʉyv səsəw ηku ku kula səsəm tə. Ku pilinasi tewaya

na sí tokiyina isəŋmuntʉ na sí wena isotom kəpam.

⁴ Lomnaa ka pusəna tʉyv ηku.

Rúyú səsəw seelaa lom yekina na ku pu. Seelaa mpe pa pusi lom kpenayana timpi tʉyv ηku ku wεε tə.

⁵ Pə təw kέ ku kəla tʉj lələŋ tənaya kuŋkolóməŋ. Ku pilinasi hela teu na sí ló təkrimm, ke lom səsəw mpi pu yelaa na kú pu tə pə təw.

⁶ Ku pilinasi təw kέ sumasi təna tukaya si tana. Taale wontu təna na lələyi ku tεε. Na piitimnaa tuutuuma náá wé ku isotom taa.

⁷ Ku kula tʉyv kέ na kú tewa, na ku pilinasi hela teu. Mpi tə, lom səsəw taa kέ ku lila kama.

⁸ Paa Iso taale mayamaya taa tʉyv nakʉli ku ta tεε-ku. Nakʉli ku pilinasi u keesəyəna ku nyəŋsi ke paa teu təm taa, yaa pəlpə taa.

⁹ Ma tu-kuyə pilinasi kəpampansi kέ. Haləna ma taale Iteni taa tʉj təna lakaya-kuyə isesεmle.

Paa wakəli Icipiti wulaw isu tʉyv səsəw

¹⁰ Mpuyle Tacaa Iso si: Pə təw kέ má γῶγῶθῆyi pənenta si, tʉyv ηku ku puwa, haləna kú kaləsəna isəŋmuntʉ. Ilena ku kalampaani puki na í puki. ¹¹ Pə təw kέ

ma lo-ku. Ma tó-kuɣu wulaw wei i kɛla toŋ ke tetu taa tɔ i nin taa. Ué i lana-kuɣu isəna ku isayatu wee tɔ. ¹² Ḿpóyú mɔvɔlaa mɔsɔŋtɔnaa sɔsaa seta-ku na pá lo. Ku pilinasi na kv kraa pelaa na sí hoti tetu tɔna teteka na pulasi taa. Uena yɔlaa tɔna mpa pa caya kv isotom taa tɔ, pele pá lu na pá sé. ¹³ Ḿpóyú sumasi waanu waanu piitimnaa caya kv taav tɔɔ. Taale wontu ná tawa tɔ lona ke kv pilinasi tee. ¹⁴ Pə lapa ńpóyú si, tuj wei tev nukɩ teu, na lom takɩ-i na i puki na i kaləsəyɔna isɔŋmɔntu tɔ, i taa sa i tɔxi i kvkɔlɔmɔŋ tɔɔ. Pə taya pulɔ, tuj na yɔlaa pə tó-weye sɔm kɔlɔmɔm kɛ. Paa te na pá saali yem na pá suv atətəle taa, na pá maɣana mpa pa hɛnta tɔna tɔ.

¹⁵ Ḿpóyú Tacaa Iso yɔɔtɔaa si, kvyaŋku tɔyɔ sɔsɔv suv atətəle taa tɔ, ma tó kvmaŋmam tɔnaya lɔyaya taa kɛ. Na má sɔŋsi tetu tee seelaa tɔnaya kv tɔɔ, paa tasaxi kprem. Maa yeke na sɔkpetuyɔ nyala Lipaŋ pɔɔŋ tɔɔ, na tuj tɔna lontili. ¹⁶ Waatu wei ma yelaa si tɔyɔ kvne kó hoti na kó tii atətəle taa kɛ lelɔa kin tɔ. Piitimnaa nuwa kv hotuyɔ mpi, uena sɔɔŋtɔ kra-we na pá seliyi. Ḿpóyú Iteni taale tuj kvpampaŋ, na Lipaŋ nyɔŋ wei lom takaya teu na i we atətəle taa tɔna tɔ, i laŋa hɛewa. ¹⁷ Pa tɔna pa wenna atətəle taa tɔnaya mpa pa sɔpɔna layate tɔ pa kin. Mpe inɩ pa waasayana-ku na pá we kv isotom taa kɛ piitimnaa taa.

¹⁸ Iso taale Iteni taa tɔyɔ nakɩ kv keesəyɔna tɔyɔ ŋkɔyɔ sɔsɔvntu na teu. Paa na mpv, maa tusi-ku na kó suv tetu tee. Na kv na ma ta nyi isɔnaa, na yoo kó mpa tɔ pá caya. Isəna Icipiti wulaw na i waali samaa paa teesəna tɔyɔle. Maɣa Tacaa Iso má yɔɔtɔna mpv.

32

Icipiti wulaw na i tetv tɔɔ wula

¹ Ḿpóyú Iseyeli nyɔma kuuu pɔnaya naanɔwa na naale nyɔŋka isɔtɔ naanɔwa na naale nyɔŋ kvya kv kancaalaya nyɔŋkv wule. Tacaa tɔma Isekiyeeli má si:

² Yulo nyá, má kawəyaya ke Icipiti wulaw.

Icipiti wulaw, n ka wee kɛ

isu tɔyɔlaya kvfalaya ke piitimnaa taa.

Yaa isu nyu ke tenkuna taa.

N ŋmaaki pusi taa kɛ na n cvyotəyi

si lom na nyá nɔɔhɛɛ,

na n pvyotəyi-wi.

³ Tacaa Iso má ma yɔɔtəyi si: Waatu wei piitimnaa kotiyi, uena má hɛti ma puluyɔ ke nyá tɔɔ na kó kra-ŋ na pá hɔ-ŋ na pá pona-ŋ kvten tɔɔ. ⁴ Na má lɔyɔ-ŋ atɛ. Uena tetu tɔna taale wontu kɔɔ na tɔ tɔyɔ nyá nantu. ⁵ Maa ŋmusi nyá nantu kvkaasətv ke pɔɔŋ tɔɔ na teteka taa. ⁶ Na má ŋmusi nyá caləm ke tetu tɔɔ. Pu su teteka na pə waasi pɔɔŋ tɔɔ. ⁷ Waatu wei pu su nyá tɔnaya uena má teesi isɔtɔlvɔasi na isɔtɔ. Maa takɩ ilim tɔɔ kɛ isɔŋmɔntu na isɔtɔnyɔ yu. ⁸ Maa teesi isɔtɔaa kəkəsɩ ke nyá tɔɔ. Sɔkpetuyɔ ká nyala tetu taa. Maɣa Tacaa Iso má yɔɔtɔna mpv. ⁹ Piitimnaa payale laŋa ká wakəli. Waatu wei paa nu nyá tɔnaya tɔm tɔ. Halɩ pə kvɛnna tetvnaa mpa n taa nyi tɔ. ¹⁰ Paa haa nɔɔsi na mpi pu maɣana-ŋ tɔ pə tɔm. Pa awulaa sɔsaa ká sele. Waatu wei paa ná ma kusa ma layate ke pa nyɔŋ taa tɔ. Kvyan kv n ká hoti tɔ, paa wei i ká seliyi tam kɛ, i maɣamaɣa i weesyɔ tɔ kɛ.

¹¹ Ḿpóyú Tacaa Iso yɔɔtɔaa si: Papiloni wulaw yoolaa tii nyá tɔɔ kɛ. ¹² Maa kɔna yoolaa taa yoolaa. Mpa pa kɛla yɔlaa tɔnaya yoo tɔyɔ. Paa kó nyá yɔlaa tuutuuma. Paa wakəli Icipiti nyɔma kalampaani. ¹³ Maa kv tɔla wena a tɔna

í wena tɔ́ɔ mə pɔ́ɔ sɔ́sɔ́ɔ nɔ́ɔ. Yɔ́lɔ́a nɔ́ɔhɛ́e yaa tɔ́lɔ́ aɔ́wɔ́a kaa tasa lɔ́m ke cɔ́ɔtɔ́ɔyɔ́. ¹⁴ Maa yele na mə lɔ́mnaa caya tɛ́tɛ́yítɛ́yí. Mɔ́ pusi ká kɔ́ɛ́ŋ tɛ́pamm ɛ́su nim. Tacaá Isɔ́ má ma yɔ́ɔtɔ́na mpɔ́. ¹⁵ Maa kpiisi Icipiti tɛ́tɔ́ yɔ́lɔ́a, na tɔ́ nyɛ́m tɛ́na. Icipiti tɛ́tɔ́ ká pɛ́si wɔ́lɔ́ya tɛ́tɔ́. Ilɛ́ í ká nyí sí maɔ́ya Tacaá.

¹⁶ Wula nna piitimnaa alaa ka wii Icipiti tɛ́tɔ́ na tɔ́ samaa tɔ́ tɔ́ɔ́lɛ́. Tacaá má ma yɔ́ɔtɔ́na mpɔ́.

Piitimnaa mpa pa kɛ́lɔ́a tɔ́ pa tɔ́ wula

¹⁷ Iseyeeli nyóma kuuu pɛ́naya naanɔ́wɔ́a na naale nyɛ́ŋka ɛ́sɔ́tɔ́ naanɔ́wɔ́a na naale nyɛ́ŋ kɔ́yɔ́kɔ́ naanɔ́wɔ́a na kakpasí nyɛ́ŋku wule, Tacaá tɔ́ma-m sí: ¹⁸ Yɔ́lɔ́ nyá, wii Icipiti nyóma tɔ́. Pɔ́ tisi pá na piitimnaa sɔ́saa lɛ́lɔ́a ke atɛ́tɛ́lɛ́ taa. Timpi sɛ́taa tiiki tɔ́. ¹⁹ Pɔ́ɔ́sɛ́-wɛ́ sí: Í hɔ́v sí, í tɛ́ lɛ́lɔ́a ke teu ke? Í tii, na ma na cefelinaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ í hɛ́ntɛ́. ²⁰ Paa kú Icipiti nyóma ke yooú taa. Pa tɛ́ma layalɛ́ ke kɔ́ɛ́v. A ká kú Icipiti wulav yoolaa tɛ́na. ²¹ Yoolaa taa akanaa mpa pa sɛ́ɔ́yana-mɛ́ tɔ́. Paa yɔ́ɔtɛ́-mɛ́yɛ́ atɛ́tɛ́lɛ́ taa sí: Halɔ́ cefelinaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́, pa tiiki cɛ́nɛ́ sí pa hɛ́ntɛ́ t́a hɛ́kɔ́.

²² Tɛ́naya pa pima Asilii wulav. Í samaa pɛ́laaŋ cɔ́na í nyɛ́ŋku. Yooú taa kɛ́ pa tɛ́naya mpɔ́ pa sɛ́pa. ²³ Atɛ́tɛ́lɛ́ hɔ́ɔ́lɔ́yɔ́ ŋku kv kɛ́lɔ́ lumaŋ tɔ́ kv taa kɛ́ pa pɛ́laaŋ wɛ́. Mɛ́ pa pɛ́laaŋ í tɔ́ pa wulav nyɛ́ŋku ke hɛ́kɔ́. Mɛ́ pa nyaasayana antulinya taa. Waatv inɛ́yi pa wɛ́na pa ɛ́sɛ́. Yooú taa kɛ́ pa sɛ́pa pa tɛ́na.

²⁴ Tɛ́naya Ilam hɛ́ntaa, na í yoolaa cɔ́na í pɛ́laav. Pa tɛ́naya mpɔ́ layatɛ́ kɔ́na-wɛ́, na pá hoti na pá sí. Yɔ́lɔ́a ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mɛ́, pa tiina ntɛ́yɛ́ atɛ́tɛ́lɛ́ lumaŋ taa. Pɛ́yɛ́lɛ́ mɛ́ pa nyaasayana antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. Pa fɛ́lɛ́ fɛ́i mɛ́lɔ́a pa tɔ́. Pá na mpa pa tiíwa pɛ́laav taa tɔ́. ²⁵ Pa suwa í tɔ́hɛ́ntɛ́lɛ́ ke mpa pa kɔ́wa tɔ́ pa hɛ́kɔ́. Pɔ́ cɔ́naav í pɛ́laav tɔ́, í yoolaa tuutuuma pɛ́laaŋ wenna. Layatɛ́ kɔ́na ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mɛ́ iní pa tɛ́na. Pɛ́yɛ́lɛ́ mɛ́ pa nyaasayana antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. Pa fɛ́lɛ́fɛ́i mɛ́lɔ́a pa tɔ́. Pá na mpa pa tiíwa pɛ́laav taa tɔ́. Pa tɛ́cayalɛ́ nté sɛ́taa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa hɛ́kɔ́.

²⁶ Tɛ́naya Meseki na Tupaali pɛ́ tɛ́tɔ́naa awulaa, na pa yoolaa ná wɛ́ tɔ́tɔ́. Pa yoolaa pɛ́laaŋ tɔ́-wɛ́yɛ́ hɛ́kɔ́. Yooú taa kɛ́ ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mɛ́ pa tɛ́na pa sɛ́pa. Pɛ́yɛ́lɛ́ mɛ́ pa nyaasayana antulinya taa. Waatv inɛ́yi paa wɛ́na pa ɛ́sɛ́. ²⁷ Ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mpa iní pa sɛ́pa yooú taa kɛ́ mpɔ́ tɔ́, pa ta pi-wɛ́yɛ́ yoolaa kɔ́ŋkɔ́ŋ taa. Mɛ́ iní pa tiina atɛ́tɛ́lɛ́ taa, na pá suwa pa yooú wontu. Ilɛ́na pá tɔ́ pa nyɛ́ŋ ke pa layalɛ́. Pa kawalaya ká mɛ́lɔ́ pa mɔ́wa tɔ́ kɛ́. Mpi tɔ́, mɛ́ pa nyaasayana antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. ²⁸ Icipiti nyóma ká sí ḿpɔ́yɔ́. Paa pi-wɛ́yɛ́ ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa kɔ́ŋkɔ́ŋ taa.

²⁹ Tɛ́naya Itɔ́m nyóma na pa awulaa na pa awulumpiya wɛ́ tɔ́tɔ́. Paa na pa akatv nti tɔ́ tɛ́na tɔ́, pa lapɔ́na-wɛ́yɛ́ teitei ke ɛ́su mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́. Pa na ma ta nyí ɛ́sɔ́naa ke pa kɔ́ɛ́nta pim ke tɛ́tɔ́ tɛ́.

³⁰ Ilim ntɔ́ɔŋ tɔ́ piitimnaa nyɛ́ŋ nyóma wɛ́ tɛ́na tɔ́tɔ́ɔ́, na pɛ́ kɔ́ɛ́ŋna Sitɔ́ŋ nyóma. Ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mɛ́ paa kɛ́ akanaa kɛ́, na pá nyaasɛ́yi antulinya. Ama nɔ́ɔ́nɔ́ fɛ́lɛ́ piwa pa na lɛ́lɔ́a mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́.

³¹ Waatv wei Icipiti wulav ká ná mɛ́ iní pa tɛ́na tɔ́. Í larɔ́lɛ́ ká pasa hɛ́v ke í na í yoolaa, na í samaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa tɔ́. Tacaá Isɔ́ má ma yɔ́ɔtɔ́na mpɔ́. ³² Tacaá sí: Maa yelaa kɛ́ na Icipiti wulav nyaasí antulinya taa. Ama nɔ́ɔ́nɔ́ paa pi í maɔ́maya na í yoolaa ke ma ta nyí ɛ́sɔ́naa mpa yooú kɔ́wa tɔ́ pa hɛ́kɔ́. Tacaá Isɔ́ má ma yɔ́ɔtɔ́na mpɔ́.

33

Iso kpa Isekiyeeli ke fenlu
(Isekiyeeli 3:16-21)

¹ M'p'ógú Tacaa heela-m si: ² Yulb nyá, p'óosí Iseyeli nyóma si: Waatu wei ma tisiyi youu ke tetu natəli tə taa tó. Tə yəlaa kraaki pa taa ke fenlu ké. ³ Saa wei ílé í nukí youu tan, ílena í huli tutuyu na í heeli yəlaa. ⁴ Yulb í nuwa tutuyu na í ta paasəna na kolontu tuti-í na í ku-í. I səm təm mələyi í mayamaya í nyuyu taa ké. ⁵ Iliiyituyu kóna-í. Mpi tó, í nuwa kraaluyu. Íle í ta kəna-wí. Ye í ka paasənaa, halí í ka yapa í weesuyu. ⁶ Ama ye fenlu nawa youu na í tá huli tutuyu na yəlaa nu, ílena youu ku nɔyolb. Íle pə ké fenlu isayatu ké. I nyuyu taa ké sətə səm mələyi.

⁷ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Nyaga ma kpa fenlu si í teləsəyi Iseyeli nyóma ke asolanaa. Pə wee si, í nu ma təm nti tə lukəna ma nɔyɔ taa tó. Teləsí-weye-ti. ⁸ Ye ísu ma yəyotaa si, isayaw ka si. Ílena nyaa kisi-í teləsuyu si, í layasí təntə. Isayaw íni í ká si yaa. Íle nyá nyuyu taa ké í səm mələyi. ⁹ Ama ye ma kraala isayaw íni na í kisi layasuyu. Ísu í səpa, í isayatu nti tə tó. Ama pə kaa wee nyá təm.

Isayaw wei í layasaa tó í yapu

¹⁰ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Yulb nyá, p'óosí Iseyeli nyóma si ísu í yooki yontu si, mə isayatu nu-me na tó yeki na í tən taasi na? Haləna í p'óosəyi mə ti si ísənaya í ká hikina weesuyu? ¹¹ Heeli-we si, maya Tacaa Iso weesuyu tó ké. Ma ta səlɪ si isayaw í sənə í isayatu. Ama ma caa ké si í layasí təntə na í hiki weesuyu. Iseyeli nyóma me í yele mə mpaaw isayaw na í məli. Pepe tó ké í sɔla səm?

¹² M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Yulb nyá, heeli ma yəlaa Iseyeli nyóma si, ye siyisilu sɔw isayatu lapu. I kupəntu kupəntu kaa waasi-í í isayatu kuyaku wule. Pəyele isayaw isayatu ná kaa wakəli-í kuyanku í yeki-ti tó. Na ye tampana tənɔ sɔwə isayatu lapu. Pə kaa kenti í weesuyu tó si, í ka nuna Iso ké ləɲ. ¹³ Ye ma heela siyisilu si, í ká wəena weesuyu. Ílena í sɔw isayatu lapu ke í siyisuyu tó. Maa sɔw í siyisuyu mpi pə tó. Ílena í sí isayatu nti í lapa mpu tó tə tó. ¹⁴ Ye ma heela isayaw si í ká si. Ílena ílé í lə í isayatu na í tənəyi tampana. Ye í lakí kusiyisim, í kaa si. ¹⁵ Ye í mələna mpi í ka kraɣa təloma tó, na mpi í ηmulaa tó. Ye í kisa isayatu, ílena í tókí kiinj wei í haaki weesuyu tó, í kaa si. Ama í ká wəena weesuyu ké. ¹⁶ Pa kaa tóosí í kupəntəɲ wei í ka lapa tó í taa kulmuyu tó. Mpi tó, í tənəyi tampana na í lakí kusiyisim ké. Í ká wəena weesuyu.

¹⁷ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Ma yəlaa yəyotəyi si, ma mpaan ta siyisi. Íle pa nyəɲ ta siyisina. ¹⁸ Ye siyisilu yela í siyisuyu na í lakí isayatu, í ká si pə səm. ¹⁹ Ye isayaw ləwa í isayatu na í tənəyi tampana. Ye í lakí kusiyisim í ká wəena weesuyu ke pə tó.

²⁰ Iseyeli nyóma me í tən si, Tacaa má ma mpaaw ta siyisi. Íle maa hɔna paa mə taa wei ké ísu puntu tóma tó.

Iseyeli tetu kpiisuyu

²¹ M'p'ógú Iseyeli nyóma kuuu pənaya, naanəwa na naale nyəɲka, isətə naanəwa nyəɲ kuyaku kakpasi nyəɲku wule. Yosalem tó nɔyolb í fitaa, na í koo Isekiyeeli má ma kíɲ. Ílena í heeli-m si: Pa ləka Yosalem ícate.

²² Ama Tacaa ka tema-m hau ke tóma ke taanaya. I tó ma nɔyɔ taa ké í təm, na p'óó kufen tanan na selu íni í kəɲ. Saa wei í kəma tó ma ta ke kamumuka tótó. Ma pəsəyi na má yəyot. ²³ M'p'ógú Tacaa heela-m si: ²⁴ Yəlaa mpa pa we Yosalem ncaa taa tó pa yəyotəyi si Apələham naa we í tike ké. Paa na mpu Tacaa ta kisi-í

tetu toneye hav. Kacanfana ta mpa ta kela payale to? ²⁵ Pə tōo tō, heeli-we si, Tacaa Iso má ma tōma si: I tōki nantv nti pa ta lentv tō. I laaki tuj na í kuyi yəlaa. Ilena í teeləyi si mə tōnna tetu na? ²⁶ Aní mə yoou wontu ke í teeləyi. I laki acaalətu na wasanjkalətu na mə tōyontələnaa alaa. Ilena í hvōki si mə tōnna tetu na?

²⁷ Heeli-we si: Maya Tacaa Iso ma tōma si ma ké weesuɣu tu ké. Yoou ka ku mpa pa we ncaa taa tō. Mpa pele pa we tawa taa tō paa pəsi taale wontu tōyənaya. Mpa pa we hətə taa na kukraməŋ pəŋ taa tō, pele paa səna kusəku. ²⁸ Maa kpiisi tetu, na tē pəsi wɔlaya nyəntv. Tə toŋ wei tə yəlaa lakayana kalampaanu tō, í ka saali yem. Iseyeli pōŋ ká wee isu pa lə-i. Nəyolv kaa tasa í taa ké kpaŋ. ²⁹ Maa kpiisi Iseyeli nyóma tetu, na tē pəsi wɔlaya nyəntv. Pu hō mə ŋkrapəyuv ke acaalətu nti í lapa tō tē tō. Waatu inəyi í ka cekəna si maya Tacaa.

³⁰ M̄pōyó Tacaa tōma-m si: Yulv nyá, yəlaa yəyətəyənə nteye ma tōm. Pa təyəyi koloosi, na kutuluv nənəosi. Paa wei na í taaralv ké, na pá heeliyi tōma si: Tē polo tē nu Tacaa tōm. ³¹ Ilena pá kotiyi nyá kin si pa nukv ma Tōm. Ama paa laki nti n yəyətəyi tō. Mpi pə we-weye teu na pá caaki təyə pa laki. ³² Iso we-weye isu yonyoolu kupaŋ wei í yontu we leleŋ, na pá makv wontu ke teu tō. Pa nukv í tōm yaa, paa laki-ti. ³³ Waatu wei saləkanaa pane paa kōo tō. Pəyele pa tu kpeyeta kōntə ké. Waatu inəyi í ká cekəna si Iso kuyəyətətu teləsulv ka we mə heku.

34

Iseyeli tiikilaa kalənav

¹ M̄pōyó Tacaa heela-m si: ² Yulv nyá, Teləsi Iseyeli tiikilaa ke kraaləyuv mpi ma kraaləyi-we tō pə tōm. Iseyeli tiikilaa tōm we wayo ké. Pu wee ké si kaləkəŋ ke tiikilaa í paasəna. Ilena mu məli na í paasəyənə mə ti. ³ I nyəwə naaləŋ na í luv hontv ke wontu. I lapa kətaɣa ke təla nim nyəna. Ama u tiikiyi kaləkəŋ. ⁴ I ta kraasi heeŋ acamaa apalətv. I ta la kəole ke wei í feina alaafəya tō. I ta həkə wei í wena hiŋ tō. Pəyele í ta keeti wei í helayaa tō. Pəcō í ta preekv kolepiŋ. Ama í ŋmakəla-i ké na msvəŋ na toŋ. ⁵ Təla aní ale a laŋa tiikilu ilena á ya, na a pəsi taale wontu isayətə tənə tōyənaya. ⁶ Ma kaləku ya yem ké tetu tənə taa. Kv cəki pōŋ na pulasi taa. Nəyolv u nəyəsəyi kv tōm, yaa í preekv-kv. ⁷ Pə tōo ké Iseyeli tiikilaa me, í ke ŋkrapəŋ na í nu Tacaa kuyəyətətu. ⁸ Maya Tacaa Iso weesuɣu tu ké. Ma heeŋ laŋa tiikilu, na í we leekəlaa niŋ taa. I pəsə taale wontu tōyənaya. Mpi pə tōo tō, ma tiikilaa yela heeŋ paasənav ké. Ilena pá paasəyənə pa ti. ⁹ Pə tōo tō, Iseyeli tiikilaa í nu ma tōm. ¹⁰ Maya Tacaa Iso, ma heeliyi-me si maa kuli mə tōo. Maa leeki ma heeŋ ke mə niŋ taa. Ma kaa yelina-meye-i, ile í kaa tasa mə təyi tiikuyu. Maa heŋi ma heeŋ ke mə niŋ taa, í kaa wee mə tōyənaya.

¹¹ M̄pōyó Tacaa Iso yəyətəta si: Maa tiiki ma kaləku ke ma mayamaya na má paasəna-kv. ¹² Maa kpeyeli-kv, isu tiikilu lakuyv í kaləku ke waatu wei kv ya yem yem tō. Maa polo na má preekv ma təla ke timpi a yawa tō. Kuyaku ŋk kv ké səkpətyuv kuyaku səsəw ké. ¹³ Maa ləsi-meye tetvnaa kraai nyóma na yəlaanaa taa. Maa kpeyeli-meye mə tetu taa. Ilena má tiiki-meye Iseyeli pulasi taa. Maa təŋ ləŋ na timpi timpi pə we cayəv tō. ¹⁴ Maa pona-meye nyutu kupaŋtə taa. I ká təyə Iseyeli pulasi taa. Tənəya í ká cayə na í tōki nyutu kolekəkəkətv. ¹⁵ Maa tiikina ma kaləku na má pona-kuyv təheesəle. Maya Tacaa Iso, ma yəyətəna. ¹⁶ Maa preekv wei í lepa tō. Maa keeti kəheləŋ na má həkə wei pə kōwa tō. Maa ha alaafəya ke wei pə wukv tō. Siyisuyv ke maa təŋ na má tiikina-i. Ama maa kpiisi í taa alaafəya nyəŋ na nim nyəŋ.

Isò kòh i yàlaa waasvuy

¹⁷ M̀p̀r̀ỳó Tacaá tasaa sí: M̀aḡa Tacaá Isò. Maa faḡa kaləku təla taa. Maa faḡa iwaah na pəh̄təlv̄n̄. ¹⁸ Mə laḡa ta h̄lv̄m̄ sí í tiiki nyutu k̄p̄antv̄ taa. Ilena í feləȳi n̄əh̄e ke mə nyutu k̄kaasətv̄. Mə laḡa ta h̄lv̄m̄əna l̄m̄ cəli cəli nyəm̄ nyəəv̄, Ilena í c̄ȳv̄təȳi k̄kaasətm̄ na mə n̄əh̄e. ¹⁹ Ilena ma heeh̄ l̄eləḡ t̄k̄i nyutu nti pa felaa t̄. Na í nyəəki l̄m̄ m̄pi pa c̄ȳv̄taa t̄. ²⁰ Pə t̄ə k̄e m̀aḡa Tacaá Isò ma t̄əḡ sí, maa h̄v̄na heeh̄ k̄yvasəl̄əḡ na wei i t̄ema taasi t̄. ²¹ Mpi t̄ə, mə asəh̄k̄p̄ek̄iḡ na mə h̄əḡ ke í tusina heeh̄ acamaa. I ȳka-i h̄əḡ na í t̄əḡv̄-i kaləku taa. ²² Pə t̄ə k̄e maa waasi ma heeh̄ na pá taa tasa-i kuuu. Ilena má h̄v̄na pá na ma heeh̄. ²³ Maa l̄əsi ma kaləku ke tiikilu k̄lv̄m̄, na í tiiki-kv̄. P̄v̄ntv̄ inəḡəle ma t̄əml̄e tv̄ Tafiiti. In̄i i ka p̄əsəna kv̄ tiikilu na í tiiki-kv̄. ²⁴ M̀aḡa Tacaá, m̀aḡal̄e mə Isò, na ma t̄əml̄e tv̄ Tafiiti ke awulumpu. Tacaá má ma ȳḡət̄əna mp̄v̄.

²⁵ Tacaá sí má na ma kaləku tu p̄eeli h̄eəs̄v̄ȳv̄ n̄ḡȳ. Maa k̄piisi taale wontu ke tetv̄ taa. Təla ká c̄aḡana a t̄əȳi w̄l̄aḡa tetv̄ taa. A ka tooki h̄ətv̄ t̄e. ²⁶ Maa yele na í c̄aḡa na í c̄əv̄ ma pulaya nan̄ḡ nyəh̄ka. Maa yele na tev̄ nuiki-m̄eḡe kv̄ waatv̄. P̄u wei kee kool̄e k̄v̄ana tev̄ k̄e. ²⁷ T̄iḡ ká l̄vl̄ p̄e, na tetv̄ náá l̄vl̄. P̄u c̄aḡana p̄aa wei, na má c̄e-m̄eḡe mə ḡmak̄əllaa niḡ taa. Waatv̄ inəḡi í ká c̄ek̄əna sí m̀aḡal̄e Tacaá. ²⁸ Piitim̄naa kaa tasa-m̄eḡe kuuu. P̄əyele at̄e taale wontu is̄aḡatv̄ kaa tasa-m̄eḡe t̄əḡv̄. I ka c̄aḡana mə t̄əȳi, n̄ḡv̄lv̄ kaa c̄əv̄s̄i-m̄e. ²⁹ Maa tv̄-m̄eḡe t̄iḡ taale nte t̄ə h̄əte yaawa tev̄ t̄əḡv̄. Nȳḡəv̄s̄i kaa tasa-m̄eḡe k̄v̄ȳv̄ ke tetv̄ taa. P̄əc̄ó í kaa t̄əḡv̄ f̄eēle ke piitim̄naa taa. ³⁰ Waatv̄ inəḡi í ká nȳi sí m̀aḡa Tacaá Isò. Ma w̄e ma ȳəlaa waali, na pa k̄e ma nȳəma Iseḡeli nȳəma. Tacaá Isò má ma ȳḡət̄əna mp̄v̄.

³¹ I k̄e ma ȳəlaa kaləku k̄e, na má tiikiḡi-m̄e. M̀aḡal̄e mə Isò Tacaá, má ȳḡət̄əna mp̄v̄.

35*Tacaá kaləḡəna Itəm nyəma*

¹ M̀p̀r̀ỳó Tacaá t̄əma-m̄ sí: ² Ȳvl̄v̄ nȳá, kees̄i is̄e na Seyii p̄v̄ȳv̄ t̄ə. Ȳḡətv̄i nti tu m̄aḡana-kv̄ t̄. ³ Heeli-kv̄ sí, Tacaá Isò má ma ȳḡətaa sí, maa kv̄l̄ nȳá t̄ə. Maa tv̄-ḡ niḡ, na má p̄əs̄i-ḡ w̄l̄aḡa tetv̄ nti t̄ə taa n̄ḡv̄lv̄ f̄ei t̄. ⁴ Maa p̄əs̄i nȳá acal̄e ke n̄caa. N̄ḡv̄lv̄ kaa w̄e. Ilena p̄əc̄ó n̄ nȳi sí ma k̄e Tacaá. ⁵ Mpi t̄ə, Seyii nȳəma ka h̄aḡana Iseḡeli nȳəma ke p̄áán̄ ke tam̄ t̄ə k̄e. Haləna pá kv̄-w̄eḡe ȳoou taa k̄e k̄ȳakv̄ ḡku p̄eḡe pa t̄ənt̄e is̄aḡal̄e p̄uwa tev̄ t̄. ⁶ Pə t̄ə k̄e m̀aḡa Tacaá Isò wees̄ȳv̄ tv̄. Maa tv̄-w̄eḡe s̄ətm̄ na p̄ l̄eeti-w̄e. Tim̄pi pa ta kisi l̄elaa k̄v̄ȳv̄ t̄ə, p̄ə t̄ə k̄e m̄p̄e p̄aa sí. ⁷ Maa k̄piisi Seyii p̄v̄ȳv̄ nȳá. N̄ ká p̄əs̄i w̄l̄aḡa tetv̄ nti t̄ə taa n̄ḡv̄lv̄ f̄ei t̄. Maa kv̄ potaa na k̄əntaa. ⁸ Maa s̄əḡətv̄i ȳoou taa s̄ətaa ke p̄əḡi na pulasi t̄ə. Paa w̄e t̄et̄eka na l̄v̄mp̄v̄ḡ t̄əna taa. ⁹ Maa k̄piisi ma ȳəlaa t̄əna. P̄u yele mə acal̄e ke k̄p̄et̄e ke tam̄ t̄ə. Waatv̄ inəḡi í ká nȳi sí m̀aḡa Tacaá.

¹⁰ Mpi p̄ə t̄ə maa la mp̄v̄ t̄əḡəle sí, í map̄a lan̄le na í ȳḡətv̄i sí, ma kaa l̄eeki Yuta na Iseḡeli pa tetv̄, na t̄ə p̄əs̄i ma nȳəntv̄. P̄əyele Tacaá má ma w̄ənn̄a tetv̄naa m̄p̄e pa taa. ¹¹ M̀aḡa Tacaá Isò wees̄ȳv̄ tv̄ k̄e. P̄áán̄ s̄əv̄əna w̄ena í lap̄əna-w̄e t̄ə, anəḡi maa lana-m̄e na má h̄v̄na-m̄e. Ilena má h̄vl̄i ma t̄əȳi pa h̄ekv̄ taa. ¹² Waatv̄ in̄i í ká nȳi sí m̀aḡa Tacaá, ma nuwa k̄v̄ȳv̄v̄ ḡku í tuwa Iseḡeli p̄óḡḡ t̄. Sí p̄ə k̄piisa p̄óḡḡ na í p̄əs̄i mə t̄əḡənaḡa. ¹³ I k̄p̄aasa mə t̄əȳi ma t̄ə na mə k̄ȳḡətv̄tv̄. I ȳḡətv̄a-m̄ kalamp̄aan̄i t̄əmn̄aa mp̄a t̄ə, ma nuwa.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳó Tacaá Isò ȳḡətaa sí, maa k̄piisi-m̄e. Tetv̄naa mp̄a pa c̄əv̄na-m̄e t̄ə, pa lan̄a ká h̄lv̄m̄. ¹⁵ Seyii na Itəm pulasi m̄e, p̄u k̄piisi mə tetv̄ t̄əna. Mpi t̄ə,

waatu wei pə kpiisa Iseyeli tetu na tə pəsi ncaale tə, mə lanja huləma. Waatu inəyi antulinya ka cekəna si maɣa Tacaa.

36

Iseyeli nyəma ká mu pa tetu

¹ Mpróyú Tacaa təma-m si: Yulu nyá, yəɣəti nti tu maɣana Iseyeli pódə tə. Heeli-
i si í nu Tacaa kuyəɣəttə. ² Pə taɣa pulu, kolontunaa wona-me na pá kpaləsi. I
təma si Iseyeli ləntaa pódə pəsa mə nyəh. ³ Pə təw kə ma caaki si, ma heeli Iseyeli
nyəma. Ma nawa si paa timpiyi yəlaa nyuləna Iseyeli pódə. Haləna piitimnaa
kpa nyəma ləeki-i. Pa təkəna-me na pá wonyina-meɣe pə təm. ⁴ Teləsi Iseyeli
pódə ke ma təm. Pódə í nu Tacaa ləw má ma nəsəsi suw təm. Ma siwa ma nəsəsi
nsəyi pulasi, na ləw, na tətəka. Paa ncaa na acaləe, nna yəlaa luwa na pá ləw tə.
Pə waaša piitimnaa mpa pa cəna-me na pá won-me təɣə. ⁵ Tacaa ləw má ma
yəɣətəyi si, ma wəna ma yəlaa iseseemle kə. Pə təw kə ma yəɣətəyənə piitimnaa
na ləw nyəma tənə. Mə hana mə təyi ma tetu na í kuu tə kuləlu na lanhuləmlə.
I nyənyəyi-m yem kə. ⁶ Pə təw kə pə wəe si má yəɣəti Iseyeli tetu təm. Má heeli pəw
na pulasi na ləw na tətəka ke ma təm. Maɣa Tacaa, ləw, ma yəɣətəa si, iseseemle
na pááná səsəna ke ma yəɣətəyənə. Mpi tə, piitimnaa kətuyə wə mə təw. ⁷ Pə
təw kə maɣa Tacaa ləw, ma yəɣətəyənə tuunaw, si piitimnaa mpa pa cəna Iseyeli
nyəma tə, pələ paa təɣə fəelə ke mpu tətə. ⁸ Waatu inəyi Iseyeli nyəma me mə
pódə taa tuɣ ká neyətə na í ləli-wəyɣe pəe. Mpi tə, yaasinaa mpe pa kpeyətəa kə.
⁹ Maa paasəna-me na má fəh mə təw. Maa hala mə tetu na má tuu. ¹⁰ Maa ye
na Iseyeli nyəma me mə tetu tənə taa yəlaa huki səsəm, na í məli acaləe taa. Mpi
tə, maa yele na í taɣanı nman ke mpi pu yəkəa tə. ¹¹ Yəlaa na təla ká huki paa
timpiyi. Paa wəe paɣalə na pá wəna ləluɣu nyəma. Paa huki tetu taa kə isu pu
wəw tə. Maa səsəsi-meɣe tətəna na pə kəli isu ləntaa. Waatu inəyi í ka nyi si maɣa
Tacaa. ¹² Maa yele na í ma yəlaa me í tət tetu taa kə paa timpí. Tetu ká pəsi mə
nyəntu. Mə piya kaa tasa səm ke tə taa. ¹³ Mpróyú Tacaa ləw yəɣətəa si: Piitimnaa
ləlaa təh me si í kə yulətəyala. I pəma mə maɣamaɣa mə piitim ke piya. ¹⁴ Pə
təw tə, í kaa tasa yəlaa ke təɣəw. Pécé í kaa tasa mə maɣamaɣa mə piitim ke piya
pəm. Tacaa ləw má ma yəɣətəna mpu. ¹⁵ Ma kaa yele na í tasa nuw ke piitimnaa
kətuyə. Pəyele pa kaa tə-meɣe fəelə. Pécé pa kaa tasa mə piitim ke kuyə. Tacaa
ləw má ma yəɣətəna mpu.

Tacaa ká kpeyeli Iseyeli nyəma

¹⁶ Mpróyú Tacaa təma-m si: ¹⁷ Yulu nyá, Iseyeli nyəma me mə təntə na mə lakasi
pilisa mə tetu nti tə taa í ká wəe təɣə. Isu alu asilima ke í isətu naw waatu. ¹⁸ Tənaɣa
ma mu-me na pááná. Mpi tə, í kəwa yəlaa ke tetu taa. Ulena í pilisi-ti na tuɣ.
¹⁹ Mpróyú ma huɣna-me isu mə təntə na mə təma wəe tə. Ulena má yasí-meɣe
piitimnaa taa kə tətənaa taa. ²⁰ I tala piitimnaa mpe pa tə, ulena í wakəli ma
hətə nanh wəetə. Haləna yəlaa yəɣətəyi si: Tacaa yəlaa kə. I tetu taa kə pa lunaa.
²¹ Ulena má maɣasi si, má taɣanı timpí Iseyeli nyəma tuw ma hətə ke piitimnaa
ləlaa tə tə. ²² Pə təw kə pə wəe si, má heeli Iseyeli nyəma. Tacaa, ləw, yəɣətəyi si:
Pə taɣa mə təw kə ma lakí mpi ma caa lapu tə. Ama ma hətə tənəh wəetə, nti
í wakəla waatu wei í ka wəe piitimnaa ləlaa tə tə, tə təw kə. ²³ I wakəla ma hətə
səsələ ke piitimnaa taa. Ile ma taɣanı-tə. Waatu wei maa taɣanı-tə na mə nəyə
na í naaki, ulena í cekəna si maɣalə Tacaa ləw má ma yəɣətəna mpu.

²⁴ Maa ləsi-meɣe piitimnaa taa, na tətənaa taa na má məhna-meɣe mə tə.
²⁵ Maa yəɣəli mə təw kə lum nanh nyəm, na í wəe tənəh. Maa nyaali mə isayətu

təna na tó huusi. Maa ləsi tuŋ kulalaan tənaya mə heku taa. ²⁶ Maa tu-meɣe nyama kufana. Maa tó mə taa ké ləmayasəle kufate. Maa ləsi mə nyama wena a we isu pɛe tɔ, na má tó-meɣe nyama kupana. ²⁷ Maa tu ma ləmayasəle ke mə taa. Maa yeke na í təkɪ ma kútututu na ma kiinj. ²⁸ I ka caya tetu nti ma hawa mə caanaa tɔ tə taa. I ka wee ma yəlaa na maa wee mə Iso. ²⁹ Uena má kpiisi mə asilima təna. Maa yeke na mə təɣənaɣa lɔli teu. Nyɔɣəsi kaa tasa-meɣe luu. ³⁰ Maa yeke na tuŋ kululum huki. Tetu ká lɔli təɣənaɣa. Ue í kaa tasa nyɔɣəsi feele ke tɔɣu ke piitimnaa taa. ³¹ Waatu inəɣi I ka tɔəsi mə təntɛ isayale tɔɔ. I ka tɔəsi mə lakasi nsi si fei teu tɔ si tɔɔ. Uena mə mayamaɣa í nyɔɣəsi mə ti. Mpi tɔ, í lapa isayatu na acaalətu. ³² I nyi si pə taya mə tɔ ké ma laki mpɔ. Iseyeli nyóma mə təntɛ feele í kra-me na í ká nyɔɣi.

³³ Ḿpɔ́yó Tacaá Iso yɔɣɔtaa si: Kuyaku ŋku maa kpiisi mə isayatu tɔ. Maa kusi mə ncaa na mə acalɛɛ huki. ³⁴ Tetunaa mpa pu wakəlaa na tɛɛlaa naaki tɔ. Paa taɣani-weɣe haləm. ³⁵ Halɪ yəlaa ká tɔ si, tetu nti pu wakəlaa tɔ, tə pəsa isu Iso taale Iteni. Na acalɛɛ nna paa yəkaa na á pəsi ncaa tɔ, pa taɣana-ye na á pəsi koloosi acalɛɛ na yəlaa caɣa. ³⁶ Na piitimnaa mpa pa cəɣna-me tɔ, paa ná si, maɣa Tacaá ma taɣana ŋmau ke mpi pu yəkaa tɔ. Ma tuu mpi pu wakəlaa tɔ. Maɣa Tacaá, má yɔɣɔtəna, maa la isu ma yɔɣɔtaa tɔ.

³⁷ Ḿpɔ́yó Tacaá Iso yɔɣɔtaa si: Maa yeke tɔtɔ na Iseyeli nyóma me í yaa-m si má waasi-me. Maa cə-me na má yeke na í huki isu tɔla ke kaləku taa. ³⁸ Yəlaa ká su acalɛɛ ncaa taa ke teitei, isu kaləkəɣ wei pa ha Iso tɔ. Uena pá pukina-ɪ Yosalem ke acima səsəɣna waatu. Ue í ka nyi si maɣale Tacaá.

37

Mɔwa kɔwɔlɛ tɔm

¹ Ḿpɔ́yó Tacaá tɔŋ tii ma tɔɔ. Uena ɪ Feesuyu tɛna-m ma ləmayasɛɛ taa tɔlɛŋɣ. Ḿpɔ́yó ku pona-m tetəkəle səsəle nte mɔwa waasaa tɔ tə heku taa. ² Uena pə cəɣna-m-ye na pə tá. A paɣale ka we sɔɣəntu ké na á wɔlaa. ³ Mpuɣule Tacaá pəsa-m si: Yulu nyá, mɔwa anɪ á pəsəɣi na á kuli na á feesiyi? Ntɛna má cə si: Tacaá Iso, nyá tike ŋ nyəmna.

⁴ Uena í tɔ-m si: Yɔɣɔti a tɔm. Si mɔwa kɔwɔlɛ me, í nu Tacaá Iso tɔm. ⁵ Heeli-ye si, maa tu mə taa ké feesuyu na í feesiyi. ⁶ Maa tu-meɣe hola na nantu na tɔnuɣ. Maa tu-meɣe weesuyu na í feesiyi. Waatu inəɣi í ká nyi si maɣale Tacaá.

⁷ Ḿpɔ́yó ma yɔɣɔtəna mɔwa isu Tacaá heela-m tɔ. Ue ma nu kəkəte natələyɔle. Uena á seliyi na á suv təmaɣa kɔtənaɣ. ⁸ Ma nyənaɣa mpɔ, Ue pə tu-yeɣe hola nte na nantu náa suv matuɣ. Uena tɔnuɣ takɪ tɔ tɔɔ. Ue pə taa feesiyi ké. ⁹ Ḿpɔ́yó Tacaá tɔma si: Yɔɣɔtəna feesuyu. Heeli-ku si, luna antulinya hɔyɔlɛɣ təna. Kəɔ na ŋ woso heelim ke yəlaa mpe pa tɔɔ na pá suv feesuyu.

¹⁰ Ma yɔɣɔta teitei isu Tacaá heela-m tɔ. Uena pá fé na pá kuli na pá səɣ pa nɔɣeɛ tɔɔ. Paa ké yoolaa samaa tuutuuma ké.

¹¹ Ḿpɔ́yó Tacaá heela-m si: Mɔwa anɛ a tɔm nəɣəsəna Iseyeli nyóma nyəntu ké. Pa heela-m si mpe pa lepaya. Pa mɔwa wɔlaa, paa tasəɣi pɔluɣu tɛɛluɣu. ¹² Heeli-we si, Tacaá yɔɣɔtaa si: Maa kuli ma yəlaa pəlaan na pá lu. Maa məɣna-meɣe Iseyeli tetu taa. ¹³ Maa kuli ma yəlaa Iseyeli nyóma pəlaan. Saa wei maa ləsi-me tɔɣ í ka nyi si maɣale Tacaá. ¹⁴ Maa tó mə taa ké ma feesuyu. I ká weena weesuyu, na má məɣna-meɣe mə tetu taa. Waatu inəɣi í ká nyi si, maɣa Tacaá Iso, ma yɔɣɔtaa na má lá. Tacaá má ma yɔɣɔtəna mpɔ.

Tacaa ká krenti Yuta na Iseyeli pə nyóma

¹⁵ Ḿpóyú Tacaa tóma Isekiyeeli má si: ¹⁶ Yulu nyá, kraya təhəyolaya. Nmaa ka tóo si: Yuta na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó. Kraya təhəyolaya lenka. Nmaa kele ka tóo si: Ifəlayim na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó. ¹⁷ Ilena ń krenti-si, na si wee isu kulomaya. Pə wee si, si pəsi kulomaya ke ma nin taa. ¹⁸ Waatu wei nyá nyóma ká pəosi-ŋ si, ń seyesi-weye pə hūwee, ¹⁹ Ilena ń cə-we si, Tacaa Iso si: Ma kprakəxi təhəyolaya ŋka ka ké Yosefu, na ka we Ifəlayim nin taa na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó, pa nyəŋka tó. Ilena má krenti-keye təhəyolaya ŋka ka ke Yuta nyəŋka tó ka tóo. Ilena si pəsi kulomaya ke ma nin taa. ²⁰ Tóki təhəyolasi nsi si tóo n ŋmaawa mpu təyo nyá nin taa, na pa təna pá naaki. ²¹ Ilena ń teləsi-we si, Tacaa, Iso má ma yəyotaa si: Maa ləsi Iseyeli nyóma meye piitimnaa mpa pa taa í wee tó. Maa kpeyeli-me na má məŋna-meye mə tetu taa. ²² Maa krenti-meye piitim kuloməm ke tetu taa. I ká weena mə tənaya wulaw kulom ke Iseyeli pəŋ taa. I kaa tasa piitimnaa naale yaa kawulasi naaleye weew. ²³ I kaa tasa mə təyi pilisuyu na piitimnaa tunj, yaa pa acaalətu, yaa pa kawalasi təna. Maa ləsi-meye lona təna nna a taa í ka wee na í pəntəna-m təyo. Maa taŋani-me na í pəsi ma yəlaa, na má wee mə Iso. ²⁴ Ma təmlə tu Tafiti ká lana mə wulaw. I ká weena mə tənaya tiikilu kulom. I ka təŋ ma kutótutu, na í təkəxi ma kiin na í laki-i. ²⁵ I ká wee tetu nti ma hawa ma təmlə tu Yakəru tó tə taa. Tənaya mə caanaa ka caya. I ka caya tə taa na mə piya náa caya tóto. Pəle pa piya ká caya tótəyo tam tóo. Ma təmlə tu Tafiti ká təyona mə tóo ké kawulaya ke tam tóo. ²⁶ Ma na-me tu pəeli heesuyu nəyo na ká wee tam tóo. Ilena má məŋna-meye mə tetu taa, na má yelee na í huki. Na má ŋmá ma təyaya ke mə heku taa, na ká wee tam tóo. ²⁷ Ma təcayale ká wee mə heku taa ké. Maa wee mə Iso, na mu wee ma yəlaa. ²⁸ Waatu inəyi piitimnaa ká nyi si, mayale Tacaa. Má lapəna Iseyeli nyóma na pa mpa. Waatu inəyi ma təcayale ká wee mə heku ke tam tóo.

38

Tacaa kaləyana wulaw Kəki tóto

¹ Ḿpóyú Tacaa tóma-m si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na wulaw Kəki wei i tóki Makóki tetu tóo ké kawulaya tó i tóo. Teləsi-i ma kaləna. Inu i kəna Mesəki na Tupaali pa acalee nyuyu tu. ³ Tacaa Iso yəyotəxi si: Maa kuli Kəki tóo. Inu i kəna Mesəki na Tupaali pa nyuyu tu. ⁴ Maa tu i nəyo taa ké kulaya. Maa hə í na i krayanəŋ cayaalaa, na má ləəna toma ke tetu taa. Pa ké yoolaa tuutuuma ké. Pa suuwa wontu kəpantu, na pá tóka kraləŋ na layaləe. ⁵ Peesi na Itiyopii na Puti pa tetu yoolaa təna. Paa tóki kraləŋ na pá pá yoou kahusi na pá təŋ Kəki. ⁶ Koməe tetu yoolaa, na Pəti-Tokaama tetu nyóma ke ilim ntəyən tóo. Paa təŋ nyá waali, na piitimnaa leləe yəlaa pəyalə tóto. ⁷ Taŋani nyá ti na nyá səəlu pu. Nyá na nyá samaa tuutuuma wei i we nyá waali tó, wee pa nyuyu tu. ⁸ Pə wee pu kəw, Ilena kuyaku nakvli má tu-ŋ kutótutu. N ká polo na ń watu tetu nti tə yəlaa fita yoo, na pá lu piitimnaa pəyalə taa, na pá koti Iseyeli pəŋ wei pu kpiisa hatoo ləŋ, na pə yelee-i kpele tó i tóo. Yəlaa mpa inu paa ləsi ḿpóyú piitimnaa leləe taa tó, paa cayana pa təyi təkpataa. ⁹ Nyana nyá yoolaa na nyá waali nyóma tuutuuma í ká tii pa tóo ké isu teu heelim, na í taku pa tetu isu inəyməntu.

¹⁰ Ḿpóyú Tacaa Iso yəyotaa si, kuyaku ŋkuyu hūwee pəyalə ká kəw nyá ləmayasəe taa. Ilena ń mayasi nyá taa ké isayatu. ¹¹ N ká mayasi nyá taa si n kpaaki yəlaa mpa pa cayana heesuyu tó. Pa acalee fei koloosi. Pəcə pa ta təkə-ye na

man̄kuulinaa. ¹² Nyá si n ká tii yǽlaa mpa pa taɣana pa ncaa ke ηman̄ tǝ pa tǝ na n̄ kuu pa nyǝm. An̄i pa caɣa pa tɛɛsi taa kǝ na pá huki. Pa hika kalǝkǝη na wɛnaa. Pa lu piitimnaa taa na pá caɣa antulinaɣa hɛku taa. ¹³ Saɣaa na Tetan̄ pǝ tetu yǽlaanaa, na Taasisi taatǝlaa na pa awulumpiya tǝna ká pǝǝsi-η tǝm. Paa pǝǝsi-η si wontu kuuu tǝǝ kǝ n taɣana nyá yoolaa na? N kǝma si n̄ kuuki wǝla na liɣitee na kalǝkǝη na wɛnaa si, nyá wontu kukukuutu i tǝǝ sǝsǝm na?

¹⁴ M̄pǝyǝ Tacaa tǝma-m si: Heeli Kǝki si, maɣa Tacaa Iso, ma yǝɣǝtaa si, kuyaku ηku ma yǽlaa ká caɣana pa ti tǝ n ka nyi. ¹⁵ Maa lu ma tetu taa kǝ ilim ntǝɣǝη tǝǝ tǝna. Na ma waali kǝ piitimnaa tǝna yoolaa. Pa caɣa pa tǝnaɣa kraɣanǝη, na pá lá yoolaa sǝsaa. ¹⁶ Kǝki ká kǝǝ na i tii ma yǽlaa Iseyeli nyǝma tǝǝ na i taku pa tetu isi isǝηmunt̄u. M̄p̄u un̄i pu te na pǝ lá tǝnaɣa waatu. Kǝki ke maa tili na i watu ma tetu. Uena piitimnaa nyi si maɣa Iso nan̄ηtu. Nti ma caa si má huli-wɛ na Kǝki nǝɣǝ tǝɣǝle.

¹⁷ M̄pǝyǝ Tacaa Iso yǝɣǝtaa si: Kǝki tǝm ke ma yǝɣǝtaɣa hatoo lǝηtaa. Ma tǝmle nyǝma Iseyeli Iso kuyǝɣǝtutu telǝsǝlaa nǝssi ke ma yǝɣǝtǝnaa. Pa kraala pusi paɣale taa si, maa tili nǝɣǝlu na i yoon̄a pa yǽlaa. ¹⁸ Ama kuyaku ηku Kǝki ká kra Iseyeli tetu tǝǝ tǝ. Ma pááná sǝsǝna ká huuna-i. Maɣa Tacaa Iso, má yǝɣǝtǝna. ¹⁹ Ma pááná sǝsǝna ke má tuukina. Tetu ká sele katatǝlaɣa ke kuyaku ηku ku taa. ²⁰ Ten̄ku tiina na sumasi na taale wontu na ate kututuutu. Pǝ kraenna yǽlaa tǝna mpa pa wɛ tetu tǝǝ tǝ. Paa sele ma isentaa. Pǝǝn̄ na kukramǝη kukǝluη ká yǝki na kolun̄a tǝna hoti ate. ²¹ Maa nyaasi-mɛ na yaasin̄aa paɣale. Mǝ yoolaa ká ku tǝma. Maɣa Tacaa, má yǝɣǝtǝna. ²² Maa tu-mɛɣe kutǝmǝη sǝsǝn̄ na mǝ yǽlaa si. Maa yele na tɛu sǝsǝu na tǝmpɛɛ na kǝkǝ pǝ nu mǝ yoolaa, na lel̄aa tuutuuma tǝǝ. ²³ Maa yele na piitimnaa tuutuuma na ma sǝsǝnt̄u na ma tǝnan̄η wɛɛtu. Uena pá cǝkǝna si maɣa Tacaa.

39

¹ M̄pǝyǝ Tacaa tǝma-m si: Yulu nyá, telǝsi Meseki na Tupaa li pǝ yǽlaa nyuɣu tu sǝsǝ Kǝki si, maa kuli nyá tǝǝ. ² Maa caali-η na n̄ lu ma tetu taa kǝ ilim ntǝɣǝη tǝǝ tǝna. N ka polo na n̄ yoon̄a Iseyeli nyǝma pǝǝn̄. ³ Maa yoon̄a-η na nyá tǝǝu pɛli nyá niη mpǝtǝη taa. Nyá nyǝmá ka lu nyá ntǝɣǝη taa na á hoti. ⁴ Uena pá kǝ nyá na nyá yoolaa na nyá taapalaa samaa ke Iseyeli pǝǝn̄ taa. Maa yele na sumasi na taale wontu tǝɣǝ-mɛ. ⁵ Taale ke i ká si, isi Tacaa Iso yǝɣǝtuɣu tǝ. ⁶ Tacaa si, maa sǝ kǝkǝ ke Makǝki tetu taa. Tǝnaɣa yǽlaa caɣa tǝpamm ke ten̄ku nǝɣǝ. Polup̄u u pǝkǝlǝxi-wɛ. Tǝnaɣa yǽlaa tǝna ká nyǝna si, maɣale Tacaa Iso. ⁷ Maa huli ma hǝtɛ nan̄η wɛɛtu ke ma yǽlaa Iseyeli nyǝma. Ma kaa yele na pá tassa-mɛɣe pilisuyu. Uena piitimnaa nyi si maɣale Tacaa Iso, Iseyeli nyǝma nan̄ηtu. ⁸ Yaasin̄aa m̄pɛ paa kǝǝ kǝ. Halu pa tu tǝma caaluɣu. Kuyaku ηku ku tǝm ke maa yǝɣǝtaa. Tacaa Iso yǝɣǝtǝna m̄p̄u. ⁹ Iseyeli nyǝma ká lu pa acalɛɛ taa. Paa lu kǝkǝ na pá nyǝasi pa kolontunaa yoou wontu. Paa kraalǝη sǝsǝn̄ na sǝkɛpɛ, na tǝǝn̄ na nyǝmá. Nmantaasi sǝsǝn̄si na sǝkɛpesi, ká kraasǝna kǝkǝ ηke ká toη ke pusi naatosompǝɣǝlaɣa. ¹⁰ I kaa tasa tǝpǝɣaɣa caau ke taale. Yaa i setu-keɣe hǝtuɣu taa. Mpi tǝ, yoou wontu ke i ká taɣanǝɣǝna kǝkǝ. I ká kuu kolontunaa wontu tǝnaɣa. Iu pɛle paa kuu mǝ nyǝnt̄u tǝ. Tacaa Iso má ma yǝɣǝtǝna m̄p̄u.

¹¹ M̄p̄uyule Tacaa si: Kuyaku ηkuɣu maa há Kǝki ke tetu ke Iseyeli taa na pá pimi-i. Tetu nti tu wɛɛ tǝntaa tǝtekǝle taa ke ten̄ku kusǝp̄u ilim tel̄ule tǝǝ. Halu pǝlaau ηku ku tǝki mpǝtǝnt̄aa m̄p̄aa. Tǝnaɣa paa pi Kǝki na i yoolaa samaa. Uena pá ha lonte nteɣe hǝtɛ si, Kǝki na i samaa pa tǝtekǝle. ¹² Isǝtǝnaa naatosompǝɣǝlaɣa tǝcu ke Iseyeli nyǝma ká pi Kǝki-wɛ. Uena pǝ nyaali tetu asilima. ¹³ Hǝɣǝluɣu ηku

ku yelaa tēna ká lana pə təmle nté. Kuyaku ŋkuyu maa hólí ma təyi mə heku na teeli, na mə nyuyu kuli. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv. ¹⁴ Paa ləsi yelaa na pá cəw tetu ke isətunaa naatosompəyolaya təcu, heesuyu fei. Paa pəeki sətəa tēna, na pá pi-wé na pá nyaali tetu asilima. ¹⁵ Paa cəw tetu tənaya tərarpai. Ye pa nawa yulu ke timpí, ile pa kaa kaŋmaaya ke i təw. Pintaa ká tənəyi na pá kuuki. Ulena pá pukina Kəki na i samaa pa tetekəle taa, na pá piŋ. ¹⁶ Halí paa yaa icate natəli si Hamona. Samaa ke pa yaa mpv na pa té taa. Pəle pə waali ke pi nyaali tetu asilima.

¹⁷ Mpvóy Tacaá Isə tōma-m si: Yulu nyá, yaa sumasi na taale wontu na í teləsi-ti. Tó líu paa timpí, na tó kəw acima wena ma laki-ti tó. Pə ké kətaya səsəŋka ke pýŋŋ taa ké. Tu təyɔ nantu na tó nyəw caləm. ¹⁸ Tu təyɔ akanaa nantu. Tu nyəw atə nyuyu nyəma caləm. Nyuyu nyəma mpəye pa lapəna kətaya ke iwaaŋ, na iwəesi, na pəŋtuləŋ, na Pasaŋ tetu naaŋ kofaŋ nim nyəŋ lonte taa. ¹⁹ Wontu ka təyɔ nantu nim na tó haya. Tu nyəw caləm na pá ku-təyi sulum nyəm. Kətaya ŋka ma laki-mə tó ka wule ke pi la mpv. ²⁰ Wontu nti tu təyɔ krayanəŋ na i cayaalaa, na akanaa na yoolaa nantu na tó haya. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv.

²¹ Maa hólí ma toŋ ke piitimnaa taa. Paa ná isəna ma huuki ma huule, na isəna ma haŋ pa ŋkraŋŋ tó. ²² Pə krayaw nənəw tó, Iseyeli nyəma ká cəkəna si, mayale mə Isə Tacaá, haləna tam təw.

Isekiyeeli waasu kpeyeluyu

²³ Piitimnaa ká cəkəna si, Iseyeli nyəma me mə isayatu təw ké pə kuu-mə. I ta təki Isə Təm ke teu, ulena í ha-məye siyile. I tu-məye mə kolontunaa niŋ taa, na pəle pá ku-mə. ²⁴ Ma ha-məye siyile ké. Ma lapa-mə isu mə asilima na mə kawalaya wəe tó.

²⁵ Mpvóy Tacaá Isə yəyətəa si: Ma wəna ma hətə isesemle ké. Maa wəna Iseyeli nyəma tēna pətətəle. Maa kəna Yakəw yelaa mpa kolontunaa ka kuuya tó. ²⁶ Waatu wei í ká caya mə tetu taa, na u nyanna pulu tó. Pəyale nəyulu kaa wakəli mə laŋa. Ulena í səw mə feele təw. Na isəna í taa təki ma təm ke teu tó pə tó. ²⁷ Maa ləsi-məye piitimnaa taa. Maa cəw mə kolontunaa acaləe, na má kpeyelime. Waatu inəyi í ká nyəni-m Isə naŋŋtu ke piitimnaa pəyale isentaa. ²⁸ Ule í ká nyi si mayale mə Isə Tacaá. Má lapəna na pá kuu-mə na pá tēna. Maa kpeyelina-məye mə tetu taa. Ma kaa yeke mə taa nəyulu tēna. ²⁹ Ma kaa tasa-məye siyile hav. Ama maa tó Iseyeli nyəma taa ké ma feesuyu ké. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv.

ISEKIYEELI NAWA ISƏ TƏYAYƏ KE TOOSEE TAKA TAA

40

Isə təyaya kofalaya təm

¹ Mpvóy Iseyeli nyəma kuuu pənaya hiu na kakpasí nyəŋka, isətu kancalaya nyəŋ kuyaku naanowa nyəŋku*fa*. Yosalem icate leekuyu pənaya naanowa na liyiti nyəŋka. Tacaá Isə toŋ tii ma təw na í pona-m tēna. ^a ² Isə lapa na pá la-m toosee taka, na í tēna-m Iseyeli tetu taa. Mpvóy pə su-m puyw kukuluyu nakuli ku təw. Na má ná kutuluy na ilim mpətəŋ təw, isu icate. ³ Isə pona-m tēna, ulena má ná apalu nəyulu. I nəyəsəna ké isu nyəyəluyu kuvəsəmyu. Na í təkə i niŋ taa ké kponkrontu toŋ nyəntu natəli tə ŋmənaaya. Na kpatúyó kumayasyu, na í səŋa nənəyɔ. ⁴ Ntəna apalu inu i yaa-m si: Yulu nyá, nyəni teu na í ké ŋkraŋuyu na í

^a 40:1 PUSI na kuyeeŋ wei pa towa cəne tó i wə mpaá mpaá ké.

nu nti ma caa-ŋ heeluyu tɔ. Mpi tɔ, pɛ kɔna-ŋ cɛneye si n nɔ. Pɛ waali ilena ɛ heeli Iseyeli nyɔma ke mpi n nawa tɔ.

Taya na awali tɔɔ nɔnɔɔsi

⁵ Mpi ma naakaya tɔyɔɔ: Koluŋa cɔna tɔyaya kɛ, na kɔ tɔ. Ilena apalu nɔyɔɔ nɔɔ tɔka kɔrɔtɔyɔ kumayasuyu ke i niŋ taa. Ku tayalɛŋ ke meɛtɛlɛnaa tooso *fa*. Mɔrɔyɔ i mayasa koluŋa wan na ka kɔŋkɔlɔmɔŋ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa tooso tooso. ^a ke pa mayasɛyi. Ama Lɛkpa taa paa mayasɛyi mpu. ⁶ Ilena i polo ilim tɛlɛle tɔɔ nɔnɔyɔ. Mɔrɔyɔ i kra kumlee, na i mayasi nɔnɔkɔpɛte lumɔŋ, na pɛ lu meɛtɛlɛnaa tooso. ⁷ Tanɔlaa kutuluy mala tɛtɛle heku taa nyɛnte nɔnɔyɔ kɛ. Kutuluy tayalɛŋ na i wan ka we meɛtɛlɛnaa tooso tooso kɛ. Koloosi nsi si fayɔ kutuluy un tɔ, si yasɔlaya nɔ we meɛtɛlɛnaa tooso na hɔyɔluy hɔyɔluy. Nɔnɔyɔ nakɛli kele ka tayalɛŋ we meɛtɛlɛnaa tooso. Keleye n teeki na pɛcɔ ɛ tala kutuluy ɛku ku sɛŋa Iɔ tɔyaya isɛntaa tɔ. ⁸⁻⁹ Mɔrɔyɔ apalu un i mayasa pɛ taa kutuluy ɛku. Ku lumɔŋ ka we meɛtɛlɛnaa liyiti, na ku koloosi yasɔlaya ke meɛtɛli kɔlɔm. Nɔnɔyɔ na pɛ taa tɔ kutuluy nte ɛku ku kɛla Iɔ tɔyaya ke kɔrɛtɛnɔv tɔ. ¹⁰ Ilim tɛlɛle nɔnɔyɔ tanɔlaa kutuluy naatoso ka we teitei kɛ. Ilena i tɔ mpaav ke heku, tooso na cɛne tooso na cɛne. Koloosi nsi si fayɔ heku taa tɔ, sɛle si yasɔlaya nɔ we teitei kɛ. ¹¹ Mɔrɔyɔ apalu un i mayasa patɛma wei i tɔɔ nɔnɔyɔ tɔlɔyi tɔ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa kakɔasi. Tɛtɛle heku taa nyɛnte wan tɛna kɔrɛnta meɛtɛlɛnaa naatoso na hɔyɔluy. ¹² Tanɔlaa kutuluy wan na i tayalɛŋ ka we teitei kɛ. Meɛtɛlɛnaa tooso tooso. Na koluŋa kaya tɛtɛle kɔŋkɔmɔŋ naale tɔɔ na ka kɔŋkɔlɔmɔŋ we meɛtɛli hɔyɔluy. ¹³ Ilena apalu un i mayasi pɛ kɔrɔyɔv tanɔlaa kutuluy un i taa lɛŋku koluŋa, na pɛ suna lɛŋku nyɛŋka, na tɛtɛle na cɛne tɔ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa naanɔwa na naale na hɔyɔluy. ¹⁴ Mɔrɔyɔ i mayasa tɔtɔyɔ kutuluy ɛku ku we meɛtɛlɛnaa naanɔwa tɔ ku wan. Iɔ tɔyaya taya ka tɔ kutuluy ɛkuy heku kɛ. ¹⁵ Pɛ kɔrɔyɔv kancaalaya nɔnɔyɔ ke awali tɔɔ koluŋa halɛna kutuluy awali tɔɔ koluŋa, na pɛ polo tɛnaya kane tɔ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa hiu na kakɔasi. ¹⁶ Paa kama puluy ke tanɔlaa kutuluy un i pɛtolee tɔɔ na awali tɔɔ kɛ. Na koloosi kɔkayasi na kutuluy nyɛŋsi taa. Pa tɔla-yɛye na ɔ cɔɔ nɔnɔyɔ na ɔ ta. Ilena pɔ lɛsi paan fotoonaa ke pɛ taa tɔɔ koluŋa tɔɔ.

¹⁷ Mɔrɔyɔ apalu un i pona-m Iɔ kutuluy taya awali nyɛŋka tɔ. Paa hɛla-keye teu kɛ na nanɛ hiu na naanɔwa tɔ-keye heku. ¹⁸ Pa hɛla hɛlɔv ntɛyi na tɛ cɔɔ nɔnɔɔsi tɛna. Ilɛ awali tɔɔ nyɛntɔ kɛla kɔluy. ¹⁹ Mɔrɔyɔ apalu un i mayasa taya wan. Pɛ kɔrɔyɔv kancaalaya nɔnɔyɔ tɔ halɛna pɛ suna pɛ taa tɔɔ taya koluŋa. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa nɛle na naanɔwa. Ilim tɛlɛle tɔɔ kɔŋkɔŋ ke i caalɛnaa. Ilena i tɛkɛna pɛ ntɔyɔŋ tɔɔ nyɛŋku. ²⁰ Ilena i mayasi ilim ntɔyɔŋ tɔɔ nɔnɔyɔ. Kele ka nyɛnɔyɛna awali tɔɔ taya tɔɔ kɛ. Ka wan na ka tayalɛŋ ke i mayasaa. ²¹ Nɔnɔyɔ ɛke kaa wɛna tanɔlaa kutuluy naatoso kɛ. Tooso na kɔŋkɔŋ kɔne, na tooso na kɔne. Koloosi yasɔlaya na kutuluy wan, pu we teitei kɛ, isu ilim tɛlɛle tɔɔ nɔnɔyɔ nyɛnsi. Nɔnɔyɔ tayalɛŋ tɛna kɔrɛnta meɛtɛlɛnaa hiu na kakɔasi. Ka wan ke meɛtɛlɛnaa naanɔwa na naale na hɔyɔluy. ²² Kutuluy na pɛtolee na pɛ pɔɔŋ fotoonaa we teitei kɛ, isu nɔnɔyɔ lɛŋka nyɔma. Yɔlɔv tɔŋ kumlee naatosompɔyɔlaya ke, ilena i kra ilim ntɔyɔŋ tɔɔ nɔnɔyɔ. ²³ Nke un ka isɛntaa, lɛŋka weɛ ɛka yɔlɔv sɔvki na i tala pɛ taa taya tɔɔ tɔ. Isu pu wɛv na ilim tɛlɛle tɔɔ tɔ. Mɔrɔyɔ apalu un i mayasa nɔnɔɔsi nsi si heku taa wan. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa nɛle na naanɔwa. ²⁴ Ilena i pona-m ilim mpɛtɛŋ tɔɔ hɔyɔluy, na mɔ nɔ nɔnɔyɔ

^a 40:5 meɛtɛlɛnaa tooso: Piipilinaa lɛlaa taa, ilɛ ɛkuluŋa na pɛ suna mɔpɛ

kufalaya. M̄p̄r̄óȳ i mayasa taŋlaa kutuluŋ, na koloosi na naŋ. Uena p̄ lu teitei isu i ka mayasuȳ kancaalaya nȳəŋsi t̄o. ²⁵ T̄əna t̄əto, p̄ətolee ka wee k̄é. A c̄əna kutuluȳu n̄ənȳə. A we teitei na ilim nt̄əȳəŋ na p̄ə mp̄ət̄əŋ nȳəna. N̄ənȳə taɣaləŋ t̄əna k̄p̄enta meət̄əl̄ənaa hiu na kakpasi. Ka waŋ ke meət̄əl̄ənaa naan̄uwa na naale na h̄əȳəlȳu. ²⁶ Kumlee naatosomp̄əȳəȳalaya ke yul̄u t̄əŋ na í k̄pa n̄ənȳə ŋke. Ka wenna kutuluȳu s̄ə̄s̄əu isentaa k̄é. Paa l̄əsa p̄áŋŋ fotoonaa ke t̄ətelee heku taa nȳənt̄e k̄əŋk̄əməŋ t̄ə k̄é. ²⁷ N̄ənȳə l̄əŋka ka we kaŋe un̄i ka isentaa, ŋka yul̄u s̄uuki na í tala p̄ə taa taɣa t̄ə t̄o. Apalu un̄i i mayasa ilim mp̄ət̄əŋ t̄ə n̄ənȳəsi n̄si s̄i heku taa. Uena p̄ lu meət̄əl̄ənaa nule na naan̄uwa.

Pə taa t̄ə taɣa na p̄ə n̄ənȳəsi

²⁸ M̄p̄r̄óȳ apalu un̄i i t̄əŋna-m ilim mp̄ət̄əŋ n̄ənȳə. Uena í s̄uuna-m p̄ə taa taɣa t̄ə. I mayasa n̄ənȳə ŋke, uena ka taɣaləŋ na ka waŋ wee teitei na awali t̄ə koluŋa n̄ənȳə. ²⁹ Taŋlaa kutuluŋ na heku taa koluŋa, na naŋ p̄ə taɣaləŋ na p̄ə waŋ ka we teitei k̄é, isu n̄ənȳəsi l̄əŋsi. Uena p̄ətolee c̄əna naŋ na á t̄á. N̄ənȳə taɣaləŋ t̄əna ka we meət̄əl̄ənaa hiu na kakpasi. Ka waŋ ke meət̄əl̄ənaa naan̄uwa na naale na h̄əȳəlȳu. ³⁰⁻³¹ Naŋ taa k̄é n̄ t̄əŋȳəŋəna na ŋ tala awali taɣa t̄ə. Paa l̄əsa p̄áŋŋ fotoonaa ke p̄ə taa koluŋa t̄ə k̄é. Kumlee p̄əlefeɪ ke yul̄u k̄paaku na í tala kutuluȳu taa. ³² M̄p̄r̄óȳ apalu un̄i i t̄əŋna-m ilim t̄əh̄ule n̄ənȳə. Uena t̄ə s̄u p̄ə taa taɣa t̄ə. I mayasa n̄ənȳə, uena í mayana s̄i kana kancaalaya nȳəŋsi waŋ na s̄i taɣaləŋ p̄ə we teitei. ³³ Taŋlaa kutuluŋ na hek̄əŋ taa koloosi, na naŋ taɣaləŋ na p̄ə waŋ ka we teitei k̄é, isu n̄ənȳəsi l̄əŋsi. Na p̄ətolee c̄əna naŋ ŋku ku n̄ənȳə. N̄ənȳə ŋke ka taɣaləŋ t̄əna k̄p̄enta meət̄əl̄ənaa hiu na kakpasi. Ka waŋ ke meət̄əl̄ənaa naan̄uwa na naale na h̄əȳəlȳu. ³⁴ Naŋ taa k̄é yul̄u t̄əŋȳəŋəna na í tala awali taɣa t̄ə. Paa l̄əsa p̄áŋŋ fotoonaa ke p̄ə taa koluŋa t̄ə k̄é. Uena p̄ə t̄əŋ heku taa t̄ətelee k̄əŋk̄əməŋ t̄ə. Kumlee p̄əlefeɪ ke yul̄u k̄pa na í s̄u.

³⁵ Apalu un̄i i p̄ona-m ilim nt̄əȳəŋ t̄ə n̄ənȳə, uena í mayasi kelee. Ka waŋ na ka taɣaləŋ ka we teitei k̄é isu l̄əŋsi. ³⁶ N̄ənȳə ŋke kelee ka wena taŋlaa kutuluŋ t̄əto. Heku taa koluŋa na naŋ na p̄ətolee c̄ə-k̄u na p̄ə t̄á. Ka taɣaləŋ t̄əna we meət̄əl̄ənaa hiu na kakpasi. Ka waŋ ke meət̄əl̄ənaa naan̄uwa na naale na h̄əȳəlȳu. ³⁷ Naŋ taa k̄é n̄ t̄əŋȳəŋəna na ŋ lu awali taɣa t̄ə. Uena p̄á l̄əsi p̄áŋŋ fotoonaa ke p̄ə taa koluŋa t̄ə. Na t̄ətelee ke heku taa. Kumlee p̄əlefeɪ ke yul̄u k̄pa na p̄əc̄ó í s̄u.

³⁸ Kutuluȳu nak̄əli ku we ilim nt̄əȳəŋ t̄ə n̄ənȳə isentaa. T̄ənaɣa pa nyaalaya t̄əla wena pa kukaya na p̄á laki k̄ətaɣa ŋka k̄əko lusa ka t̄əna t̄o. ³⁹ Taap̄əl̄ənaa naale ka we naŋ ŋku ku k̄əŋk̄əməŋ naale t̄ə k̄é koluŋa kite k̄é t̄əkr̄am. Taap̄əl̄ənaa m̄p̄e pa t̄ə k̄é pa kukaya k̄ətaɣa t̄əla. Isu k̄ətaɣa ŋka k̄əko lusa ka t̄əna t̄o, na isaȳat̄u husuȳu nȳəŋsi. ⁴⁰ Taap̄əl̄ənaa liȳiti ka we naŋ waali t̄ə t̄əto. Ye n̄ pukina ilim nt̄əȳəŋ n̄ənȳə t̄ə̄s̄uɓe, n̄ naaki-weye. Naale na k̄əŋk̄əŋ k̄uŋe, naale na k̄uŋe. ⁴¹ Taap̄əl̄ənaa p̄əlefeɪ t̄ə k̄é pa kukaya k̄ətaɣa t̄əla. Liȳiti na n̄ənȳə k̄əŋk̄əŋ k̄uŋe, na liȳiti na k̄uŋe. ⁴² P̄əc̄ó p̄ə kaasi k̄ətaɣa ŋka k̄əko lusa ka t̄əna t̄o. Kelee ka taap̄əl̄ənaa p̄e nȳəma ke liȳiti t̄əto. Paa wei i taɣaləŋ seka meət̄əli k̄ul̄um ke p̄əc̄ó. Na i waŋ ke mp̄u t̄əto. Pa k̄əŋk̄əŋməŋ ke meət̄əli na h̄əȳəlȳu h̄əȳəlȳu. Taap̄əl̄ənaa m̄p̄e pa t̄ə k̄é pa sukaya wontu n̄ti pa lak̄əna k̄ətaɣa ŋka k̄əko lusa ka t̄əna t̄o. Na k̄ətas̄i l̄əŋsi. ⁴³ Pa lapa caŋəm ke taap̄əl̄ənaa m̄p̄e pa n̄tompee t̄ə k̄é, na p̄á c̄ə na p̄á t̄á. Pa t̄ə k̄é pa sukaya k̄ətaɣa n̄antu. ⁴⁴ M̄p̄r̄óȳ apalu un̄i i p̄ona-m p̄ə taa taɣa t̄ə. Naŋŋ naale ka we t̄ənaɣa. L̄əŋku ka we ilim nt̄əȳəŋ n̄ənȳə k̄iŋ. Uena k̄ó ha ilim mp̄ət̄əŋ ke siȳile. L̄əŋku ke ilim mp̄ət̄əŋ n̄ənȳə k̄iŋ. Uena k̄ó ha siȳile ke ilim nt̄əȳəŋ. ⁴⁵ Uena í heeli-m s̄i: Naŋ ŋku ku kees̄əna ilim mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄o. Ku k̄é k̄ət̄əlaa m̄pa pa laki Is̄ə t̄əȳaya taa k̄é t̄əml̄e t̄o pa nȳəŋku k̄é. ⁴⁶ Ama ŋku k̄ule

ku keesəna ilim ntəyən tō tō. Kuləyele kətəlaa mpa pa paasəyəna kətəya tətəte tō pa nyəhku. Uena í tasa si, Lefii nyóma taa ile, Satəki təyaga nyóma tike ka wenna mpaaw si, pá sūv Isə təyaga taa na pá la i təmlə.

Isə təyaga mayamaya

⁴⁷ Ḿpóyú apalv iní i mayasa pə taa taya. Ka wəh na ka tayaləh ka wə teitei ké. Paa kəhəkəh ŋkuyu meətələnəa nule na naanəwa. Uena kətəya tətəte ke Isə təyaga isentaa. ⁴⁸ Ḿpóyú apalv iní i sūna-m Isə təyaga nənəyo sakaya tē. I mayasa sakaya akelenaa tō, paa wei i yasəlaya wə meətələnəa naale na həyóluyv ké. Nənəyo wəh ke meətəli kúlvm na həyóluyv. ⁴⁹ Nənəyo sakaya tayaləh wə meətələnəa naanəwa na wəh ke meətələnəa naatoso. Kumlee naanəwa ke yulv kpaaki na í sūv. Uena akelenaa naale tōwa nənəyo ke heku.

41

¹ Ḿpóyú apalv iní i pona-m Isə təyaga kutuluyv səsəəv taa. Uena í mayasi-kó. Koloosi tōwa tətēle ke heku ké. Səle si wəh wə meətələnəa tooso. ² Nənəyo wəh ka wə meətələnəa kakpasí ké. Həyóluyv kəneye meətələnəa naale na kəneye mpv tōtō. Isə təyaga mayamaya tayaləh ka wə meətələnəa hiu ké. Ka wəh ke meətələnəa naanəwa. ³ Pə waali, uena í sūv ləb nəh taa na í mayasi nənəyo. Ka nənəkpete luməh wə meətəli kúlvm na wəh ke meətələnəa tooso. Ka kəhəkəməh tō kpusəh ke meətələnəa tooso na həyóluyv. ⁴ Uena í mayasi kutuluyv mayamaya na ku wəh na ku tayaləh wə teitei ké meətələnəa naanəwa naanəwa. Ḿpóyú i heela-m si tənəyale kate taa kate təcayale.

Isə təyaga kutuluyv lələh

⁵ Ḿpóyú apalv iní i mayasa Isə təyaga pə taa koluyə. Ka kpusəh wə meətələnəa tooso. Uena pá ŋmá kutuluyv na pə cəə na pə tá. I wəh wə meətələnəa naale. ⁶ Kutuluyv kəsəyən iní i ka ké ate na isə kutuluyv ke təma tō ké. Paa ŋku ku wəna nəh hiu na naanəwa. Paa nəh ŋku ku wə awali tō koluyə taa ké. Ile pə taya Isə təyaga koluyə taa. ⁷ Koluyə waləyəna isətəa ké. Uena pə səsəyɪ paa ate na isə kutuluyv ŋkuyu wəh na pə puki. Ḿpóyú pə wəe na pə cəə Isə təyaga na pə tá. Pə tō ké ye n kpaaki, nəh səsəyɪ wəh na í kpaaki. Pə krayəv kancaalaya ate na isə kutuluyv tō. Yulv pəsəyɪ na í polo heku taa nyəhku. Uena í tē ŋku ku wə isətəa tō. ⁸ Ḿpóyú ma cəkənaa si, Isə təyaga kutuluyv wei i cəəna-kəyε mpv tō, i kəla kúluyv, isu meətələnəa tooso. ⁹ Kəhəkəh taa kutuluyv iní, i waali tō koluyə yasəlaya wə meətələnəa naale na həyóluyv. Lonte nte pə yela kpete tō, ¹⁰ na kutuluyv lələh pə heku taa, meətələnəa naanəwa ka wenna na pə cəə Isə təyaga. ¹¹ Kutuluyv iní i nənəəsi naale tulyaana koluyə taa tō ké. Nənəyo ləhka na ilim ntəyən tō. Ləhka na pə mpətəh tō. Koluyə ŋke ka yasəlaya ka wə meətələnəa naale na həyóluyv ké na pə cəə na pə tá. ¹² Kutuluyv nakoli ku səhə Isə təyaga ilim tətəle tō ké koluyə kite. Ku tayaləh wə meətələnəa nule na kakpasí. Ku wəh ke hiu na naanəwa. Ku koloosi yasəlaya ke meətələnəa naale na həyóluyv. ¹³ Apalv iní i mayasa Isə təyaga. Uena ka tayaləh lu meətələnəa nule na naanəwa. Koluyə na kutuluyv ŋku ku səhə ilim tətəle tō tō, ku koloosi tayaləh ka wə meətələnəa nule na naanəwa tətəyo. ¹⁴ Isə təyaga həyóluyv ŋku ku keesəna ilim təlule tō tō, na kəhəkəməh tō patəmanaa wəh ka wə meətələnəa nule na naanəwa. ¹⁵ Apalv iní i mayasa tətəyo Isə təyaga waali kutuluyv tayaləh. Pə na patəmanaa mpa pa wə kəhəkəməh iní i naale i tō tō. Pə krenta meətələnəa nule na naanəwa.

Isə təyaga pətəa tō

¹⁶ Paa saaka kpoŋkpolonaa ké. Ilena pá maŋi Išo tɔyaga kraaŋ na pə naŋ səsəu na lələ nyəŋku taa. Na pətolee nna pa tu puluŋ tɔ na sakasi. Na pə cəu aŋe na išo kutuluŋ unɪ i tooso na pə tá. Pə təna pu ké kpoŋkpolonaa ké. Pə kraayau aŋe na pə sɪna pətolee tɔ. Ilena pá tənɪ pətolee aŋi a maɣamaɣa ke kpoŋkpolonaa. ¹⁷ Išo tɔyaga waali, na ka taa təu nənɔɔ kususuyaa, haləna lələ naŋ tɔ, paa ləsa koloosi təu ké, ¹⁸ isətaa taŋlaa na paaŋ pə fotoonaa. Fotoonaa ka sita təma taa ké. Paaŋ fotoo, na isətaa taŋlaa naale fotoo, na pə polo mpu. Isətaa taŋlaa mpe pa isentaa we təm naale naale. ¹⁹ Yulv isentaa nyənəŋi paaŋ kune na cənɛɣe. Na tɔɣɔlaya isentaa náa nyənəŋi kune na cənɛ. M'pɔyó pə wee na pə cəu Išo tɔyaga na pə tá. ²⁰ Paa ləsa isətaa taŋlaa na paaŋ fotoonaa ké. Pə kraayau koluŋa kite tɛe tɔɣɔ, haləna nənɔɔsi nyuyv taa. ²¹ Naŋ səsəu akelenaa taɣaləŋ na pə waŋ ka we teitei ké.

Ilena kate taa kate náa nyəɣəsəna ²² kɔtaya tələte. Tələɣe pa saaka kpoŋkpolonaa. Tə kuŋkɔlməŋ we meətəli kolum na həɣɔlyv. Tə waŋ ke mpu. Tə wena ŋkuluŋasi na nənɛɛ. Tə kəŋkəməŋ təu ké kpoŋkpolonaa. Mpuvule apalv unɪ i heela-m si: Taapəli wenna Taca isentaa.

²³ Išo tɔyaga nənɔɔ ka wena kutəkuyv ké. Ilena kate taa kate təcayale na tə nyəŋku. ²⁴ Paa nənɔɔ ŋka kaa wena kampvnaa naale ké. Ilena pá tələɣi na pá təkəɣi. ²⁵ Ilena pá ləsi kutuluɣu səsəu kampv təu ké fotoonaa. Isətaa taŋlaa na pə paaŋ kɔlməŋ unɪ i fotoonaa ke paa ləsa i sɪ koloosi təu. Ilena pá ká pə taa təu kraaŋ nənɔɔ nyuyv taa ké sakaya taka ké kpoŋkpolonaa. ²⁶ Kraaŋ ŋku ku koloosi naale təu ka we pətolee. A təu na puluŋ, na pá ləsi páaŋ fotoonaa tətə.

42

Išo tɔyaga təu kutuluŋ kususəŋ lələŋ

¹ M'pɔyó apalv unɪ i luna-m awali təu taya təu. Ilena í pona-m kutuluŋ wei i we ilim ntəɣəŋ təu tɔ. Koluŋa na Išo tɔyaga waali kutuluɣu pə kiŋ nté. ² Ilim ntəɣəŋ təu kutuluŋ unɪ i taɣaləŋ ka we meətələnna nule na naaŋvwa ké. I waŋ ke meətələnna hiu na kakpasɪ. ³ Kutuluɣu ŋku ku həɣɔlyv ləŋku nyənaya, ikpate nte tə waŋ we meətələnna naaŋvwa tɔɣɔ. Tələ tə cəu Išo tɔyaga ké. Ilena ku həɣɔlyv ləŋku náa nyənəŋi awali təu taya kumte. Ku aŋe na išo kutuluŋ unɪ i tooso, i wena sakasi ke təma təu ké. ⁴ Pə taa təu taya həɣɔlyv təu ke mpvŋ isentaa, ikpate natəli tə wee na tə waŋ ke meətələnna kakpasɪ. Tə taɣaləŋ ke meətələnna nule na naaŋvwa. Ilim ntəɣəŋ təu ké kutuluŋ unɪ i nənɔɔsi ka wenna. ⁵ Isətaa kutuluŋ seka waŋ ke pətɛɛ nyəŋ. Mpi tɔ, sakasi ŋmusa-i ké, na pə kəli həku taa nyəŋ, na pətɛɛ nyəŋ. ⁶ Kutuluɣu ŋku ku aŋe na išo kutuluŋ tooso, ka wena sakasi ke təma təu ké. Ile pa ta tu-i akelenaa i sɪ kutuluŋ lələŋ. Pə təu ké kutuluŋ ŋmuna m'pɔyó aŋe təu na pə kraaki. ⁷ Mpvŋ unɪ i koloosi nsi si wenna awali təu taya təu həɣɔlyv tɔ, si taɣaləŋ ka we meətələnna hiu na kakpasɪ ké. ⁸ Mpi tɔ, kutuluŋ unɪ i maɣamaɣa i taɣaləŋ ka we meətələnna hiu na kakpasɪ ké. Ilena kutuluŋ wei i wenna Išo tɔyaga həɣɔlyv tɔ i taɣaləŋ ke meətələnna nule na naaŋvwa. ⁹ Kutuluŋ unɪ i pətɛɛ ka we nənɔɔ na ilim təlule təu. Ye n luna awali təu taya təu nyəŋka, ŋkɛɣe n sɔvəkəna. ¹⁰ Taya koluŋa təcalle ke nənɔɔ ŋke ka wee.

Kutuluŋ ka we ilim mpətəŋ təu, na í nyənəŋi koluŋa. Na kutuluɣu ŋku ku we Išo tɔyaga waali tɔ. ¹¹ Ikpate natəli tu we kutuluŋ unɪ i kiŋ. Kutuluŋ unɪ í səŋvuyv na i waŋ na i taɣaləŋ na i nənɔɔsi, ka nyəɣəsəna ilim ntəɣəŋ təu nyəŋ ké. ¹² Mpu tətəɣɔ pu wee, na ilim mpətəŋ təu kutuluɣu nənɔɔsi. Timpi ikpate nte tə caalaa tɔɣɔ nənɔɔ ka wee. Na ká nyənəŋi Išo na yələa pa təsulle koluŋa. Ilim təlule təu

ké pa suukayana. ¹³ Mpróyó apalu uní i heela-m sí, ilim ntóyón na pə mpətəy tó kutulunj wei i nyənəyi taya tó i ké Iso nyəy ké. Kətəlaa mpa pa suuki Iso kutulunj taa tó, i taa ké pə wée sí pá tóyó Iso tóyónaya. I taa tótóyó pə wée sí, pá sí Iso nyəm. Isu kóhau na kətaya nka pa lapa isayatu tó tó. Na tayanşuy nyəy nka. Mpi tó, pə ké Iso lonte ké. ¹⁴ Ye kətəlaa mpa pa laalaa na pá şuv Iso lonte taa təna. Pə fei sí pá luna taya tó nənəyo. Pə wée sí, pá yelee tənaya wontu nti pa suuwa na pá lana Tacaa təmle tóyó. Uena pá suu lentí na pá polo timpí samaa kotaa tó.

Awali tó koluja mayasşuy

¹⁵ Mpróyó apalu uní i tema Iso təyaya taa tó ké mayasşuy. Uena í yaa-m na tó luna ilim təlule nənəyo. Uena í naali mayasşuy ke ikpate nte tə cəna Iso təyaya tó. ¹⁶ Camlşuy ke i mayasşayana. Nkşuy i nyəmna ilim təlule tó hşólşuy tayałəy. Hşólşuy nku ku we meətələnnaa nşmşuy na nule na naanşwa (250). ¹⁷⁻¹⁹ Mpróyó i mayasa ilim ntóyón tó hşólşuy. Na pə mpətəy tó nyəy nku, na pə tótule nyəy nku. Uena pə tayałəy lu kulóm. Paa hşólşuy nkuşuy meətələnnaa nşmşuy na nule na naanşwa (250). ²⁰ Isəna i mayasa koluja nka ka cəna Iso təyaya tó, ka kəy kəməy liyi tóyó. Koluja nke ka tayałəy na ka wan ka we teitei ké. Paa kəy kəy nkuşuy meətələnnaa nşmşuy na nule na naanşwa (250). Koluja nke kaa fayana yəlaa təna təcayale na Iso nyənte.

43

Iso málşuy ke i təyaya taa

¹ Mpróyó apalu uní i pona-m ilim təlule tó nənəyo. ² Uena má ná Işeyeli Iso teeli luna ilim təlule tó na í kəy. Pə kəkote ka we ké isu tenku nyənte, na pə naaki tetu tó. ³ Toose taka wei ma na isəntə tó a we ké isu wena maa tema nau tó. Maa nauwale a taa sí Iso kəma sí i wakələyi Yosalem. Yaa nna maa toosaa sí, ma we Kəpaa pəyó şəşaya kətəy tó tó. Mpróyó ma hota ma nşyó tó. ⁴ Uena Tacaa teeli şuuna nənəyo na í caya Iso təyaya taa. ⁵ Ntəna Iso Feesşuy kraya-m ma ləmayasşee taa na kú şuuna-m pə taa taya tó. Uena má ná sí Tacaa teeli şəşə təyaya şuy ke Iso təyaya. ⁶ Mpróyó ma nuwa nşyólşuy yəyətəyənna-m hatoo Iso təyaya taa. Yulu wei i ka şuuna-m pə taa tó, i we ma kəy kəy taa ké tam ké. ⁷ Uena Tacaa tó-m sí: Yulu nyá, nyəni, ma kumte lonte ntó. Timpí maa sí ma nəntaalşuy tóyó. Maa caya Işeyeli nyəma heku ke tam tó ké. Pana pa awulaa pa kaa tasa ma həte şəşəle pilisşuy na pa wasanjalətu. Yaa pa pi pa awulaa mpa pa şəki tóyó təna. ⁸ Ma nənəkpelee cəyó awulaa mpe pa nşmaaki pa nyəna. Koluja kulómaya wenna má na-we tá heku taa. Mpróyó pa pilisina ma həte şəşəle na pa acaalətu təma. Pə tó ké ma kpiisa-we na pááná. ⁹ Pənəntaa Işeyeli nyəma ká hatələnna-m pa wasanjalətu. Na pa awulaa şəşaa mpa pa şəki tó. Uena má wée pa heku ke tam tó.

¹⁰ Mpróyó Tacaa təma Isekiyeeli má sí: Kééşí Iso təyaya təm ke Işeyeli nyəma. Pá mayasi isəna ka wée tó, na pa isayatu təm kpa-weyee feele. ¹¹ Ye pa kuləpətu lapa-weyee feele, ile hólí-weyee isəna pa pu Iso təyaya na pəcó pá nşma-ke tó. Na isəna pa faya kutulunj tó. Na nənəşisi kúşuşuşisi na kuləłusi. Na isəna Iso təyaya təna wée tó təkokoloko. Nmaa na nı hólí-wé na pá náná pa ise ke kiinj na kúşəşutu nti pə wée sí pá təkí tó. Uena pá təy-ti na pá laki-ti. ¹² Iso təyaya kúşəşutu şəşəntu nté. Ikpate nte tə cəna Iso təyaya nkeşeyə pşuy nyşuy taa tó, pə wée sí pá nyəni-təşey Iso nyənte ké.

Kətaya təlate na pə kətasi təm

¹³ Isəna pa maɣasa kətaya təlate təɣəlo. Maɣasəlaya ŋka ka we meətəli həɣəlvuɣu təɣə pa maɣasənaa. Ləəw ŋku paa heəwa na pə cəw kətaya təlate na pə ta-te tə, kɔ luməŋ ka we meətəli həɣəlvuɣu, na kɔ wəŋ ke mpw tətə. Ulena pə ŋmá pɔlv isu kumte, na pə kɔlv isu mpiiu na pə cəw ləəw ŋku na pə tá. Ye pə kaasa kətaya təlate kɔŋkɔlvməŋ ile, ¹⁴ pə kpaɣav kətaya təlate ate təw, na pə suna tə nyuvu taa tə tə kɔŋkɔlvməŋ we meətəli kɔlvəm, na tə wəŋ ke meətəli həɣəlvuɣu. Pə kpaɣav nəəhe səkpəna na pə polo səsəna tə. Pə tayaləŋ we meətəli kɔlvəm na pə wəŋ ke meətəli həɣəlvuɣu. ¹⁵ Kətaya təlate təw məsaya na ate, pə kɔŋkɔlvməŋ ka we meətələnnaa naaleɣe. Na hələŋasi ke pə ŋkulŋasi liyiti taa. ¹⁶ Məsaya wəŋ na ka tayaləŋ ka we teitei ké. Paa kəŋkəŋ ŋkuyu meətələnnaa naatoso. ¹⁷ Nəəhe wəŋ na a tayaləŋ ka we teitei ké. Meətələnnaa naatosompəɣəlaya mpəɣəlaya. Kətaya təlate ntompəe wəna a cəwə na á tə a wəŋ we mpiiu kɔlvməŋ. Ləəw náá cəw na kó tá, kɔle kɔ wəŋ tətəɣə mpiiu. Kətaya təlate nté tə təkpaie keesəna ilim təlule təw ké.

¹⁸ M'póyú Tacaa Iso taya Isekiyeeli má si: Yɔlv nyá, nu. Ma siki-ŋ kɔsəsutu. Paa təŋ-təyí saa wei kətaya təlate ká te ŋmav tə. Waatv inəyí paa la tə təw ké kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. Na pə ŋmusəyí tə təw ké təla caləm. ¹⁹ N ká cəla latəce ke Lefii kətəlaa mpa pa ké Satəki lɔlvuɣu nyəma tə. Pa tike ke ma ha mpaav si pá la Tacaa Iso maɣa təmlə. Paa la latəce ke kətaya na má husi pa isayətv. ²⁰ Kpaɣa latəce un i caləm na ŋ taa-wəyí kətaya təlate hələŋasi liyiti. Na tə ntompəe ŋkulŋasi taa, na pə cəw-ye na pə tá. Ule pə husa kətaya təlate asilima nté. Ulena tə pəsi Iso nyənte. ²¹ Ulena ŋ pona isayətv husuɣu kətaya latəce inəyí Iso lonte nte pa ləsa tə tə taa, na ŋ wəp-i kəkə. Ule pə taya Iso təyaya taa. ²² Kuyaku naale nyəŋku wule uləna ŋ la pəŋtɔlvuɣu ŋku kɔ tiili tá caamv təw isayətv husuɣu kətaya. Na pə husi kətaya təlate asilima. Isu paa tem-teye husuɣu na latəce tə. ²³ N teŋ asilima husuɣu, uləna ŋ la kətaya ke latəce kɔfalv, na iwaav ŋku kɔ tiili tá caamv tə. ²⁴ Ulena ŋ hvli təla anəyí Tacaa. Kətəlaa ká tó a təw ké təm. Paa la-yeɣe kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. ²⁵ Paa kuyaku ŋkuyu paa la isayətv husuɣu kətaya. Pə wadli ké latəce na iwaav ŋku kɔ tiili tá caamv tə. Haləna kuyeeŋ naatosompəɣəlaya. ²⁶ Kuyeeŋ naatosompəɣəlaya təcu ké paa husi kətaya təlate asilima, na pə pəsi-teye Iso nyənte. Ulena pəcə pá tvli-te. ²⁷ Kuyeeŋ un i teeki, na pə kpaɣa kuyaku pələfəi nyəŋku na pə puki, uləna kətəlaa la mə nyuvu təw ké kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. Na nəɣə kɔlvməɣa kpəntvuy nyəŋka. Ulena Iso lanje heəna-me. Tacaa má ma yəɣətəna mpw.

44

Awulaa nəŋəy ke ilim təlule təw

¹ M'póyú apəlv un i pona-m Iso təyaya awəli təw nəŋəy. Nka ka wenna ilim təlule təw tə, ile ka təkəa. ² M'póyú Tacaa heela-m si: Nəŋəy ŋke kaa təkí m'póyú. Nəɣəlv kaa təŋna təna, yaa í tu tvli-ke. Mpi tə, tənaya Iseyeli nyəma Iso Tacaa svbnaa. Ule kaa təkí m'póyú. ³ Ama ye pə kaasa awulumpu, ilé i pəsəyí na í caya Tacaa kɔŋ təna, na í təɣə təɣənaɣa. Ule kpaŋ nəŋəy mpaav ke i ka svbna, na i luma təna tə.

Mpa pa pəsəyí na pá svv Iso təyaya taa tə

⁴ M'póyú apəlv un i svbna-m na ilim ntəɣəŋ nəŋəy, ke Iso təyaya kəŋkəŋ taa. Ma nyənaya mpw, ile Tacaa teeli suwa i təyaya nté. Ntəna má hoti ma isəntəw. ⁵ Ulena Tacaa tə-m si: Yɔlv nyá, la laakali. Nyəŋna nyá isə, na ŋ nuna nyá ŋkpaŋŋ ke pə təna mpi maa keesi-ŋ Tacaa təyaya kɔsəsutu təna, na pə kətaya təw tə. Na ŋ la laakali na Iso təyaya nəŋəsi kɔsvsvsv na kɔlvli si təm.

⁶ Tɛləsi tɔɔ kullaa Iseyeli nyóma mpe si, maɣa Tacaɔ Iɔɔ, má nyɔ́ɔsa mə acaalətu tɔma wena í lapa tɔ. ⁷ I sɔsa kpaɪ nyóma mpa pa ta nyi-m tɔɣɔ ma tɔyaya taa. Ilena í pilisiyi ma tɔyaya ke waatu wei í laki-m kɔtaya ke tɔɣɔnaya, na nantu nim nyəntu, na caləm tɔ. Mpróyó í pilisina ma tɔyaya. Mə acaalətu kulaputu ke í yɔkəna má na me tá nɔɔɔ pɛelɔyɔ. ⁸ I tá paasəna ma tɔmlɛ ke ma tɔyaya taa ké mə maɣamaɣa. Ama kpaɪ nyóma ke í yelinaa, na pɛle pá laki-tɛyɛ mə lonte. ⁹ Tacaɔ Iɔɔ má si, kpaɪ tɔ kɔtapɛlɔyɔ ŋku kv ta nyi-m tɔ kv kaa suv ma tɔyaya taa. Paa puntu wɛ Iseyeli nyóma hɛku taa.

Nti pə su Lefii nyóma tɔ

¹⁰ Tacaɔ si: Pə kaasoyu Lefii nyóma mpa me mə kisa-m tɔ, saa wei Iseyeli nyóma me í toolaa na í ha-m siyile tɔ, mə tɔɣa mə tuɣ ké. Mə nyɔɔɣ taa ké mə isayatu saləka ká maɣana. ¹¹ Tɔmlɛ nte í ká pəsi na í lá-m tɔɣɔle ma tɔyaya nənɔɔsi tanɔyɔ, na ka taa tɔma lapu. Isu samaa kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ, na kɔtasi lɛɣsi tɔla lentoyu. Ilena í laki samaa inəxi tɔma. ¹² Mə tɛɛ Iseyeli samaa ke nɔɣɔ ke tuɣ tɔm taa. Halɪ í tusi-wɛyɛ isayatu taa. Maa yele-me, na í sɔyɔli mə isayatu saləka. ¹³ I kaa kpətəna-m si í laki kɔtəlaa tɔmlɛ natəli. Yaa í tokina ma wontu kate nyəntu, yaa kate taa kate nyəntu. Mu sɔyɔlona mə fɛɛle fɛi. Na acaalətu tɔma wena í lapa tɔ a saləka. ¹⁴ Tɔma lenna wena a wɛ lapu ke Iɔɔ tɔyaya taɣanoyu tɔm taa tɔ, a tike ke í ká la.

Nti pə su kɔtəlaa tɔ

¹⁵ Mpróyó Tacaɔ má ma yɔɣɔtaa si: Pə kaasa Satəki pəyalaa kɔtəlaa Lefii nyóma tɔ. Mə tɔka təsulle kɔsəsutu ké. Paa saa wei Iseyeli nyóma toolaa na pa hatəlanam tɔ. Mə tike í ká kpətəna-m, na í la-m tɔmlɛ. I ká cɛle-m nantu nim na pə caləm. Tacaɔ Iɔɔ má ma yɔɣɔtəna mpu. ¹⁶ Mu sɔvna təsulle na í kpətəna ma taapəli. I ká wɛɛ ma tɔmlɛ taa, na í paasəna ma tɔmlɛ. ¹⁷ Kpɔɣkpɔntu tɔɣ nyəntu wontu ke í ká suu. Ilena pəcɔ í sɔvna pə taa taɣa nənɔɣɔ. I taa suu heeɣ huntu pulu ke waatu wei í laki pə taa taɣa tɔma tɔ. Paa Iɔɔ tɔyaya taa nyəna. ¹⁸ I ká te mə nyɔɔɣ ke kpɔɣkpɔntu tɔɣ nyəntu saalasi, na í tɔɣɔli pə takasi. Ama í kaa ləli tɔmpalanaa, pə taa kɔɔ na í tii haɣaya. ¹⁹ Ye í luku si í puki yəlaa kiɣ ke awali tɔɔ taɣa tɔɔ ɪɛ í wɔɣɔsi mə wontu nti í lapəna kɔtaya ke mpu tɔ. Na í si-təxi təsulle kutuluɣ taa, na í kpaɣa wontu lenti. Pə taa kɔɔ na samaa pilisi kɔtaya wontu nti.

²⁰ Kɔtəlaa í kaa looli mə nyɔɔɣ, yaa í yele na nyɔɔsi su. Ama í ká kɔ-səxi tətətete. ²¹ Kɔtulɔ nɔɣɔlɔ ɪ kaa nyɔɔ sɔlvn na pəcɔ í suv pə taa taɣa tɔɔ. ²² Pəyele kɔtulɔ kaa kpaɣa alu leelu ke yem, yaa alu wei pa tɔɣɔnaa tɔ. Iseyeli nyóma piitim taa pɛɛle wei í ta nyanta apalu tɔɣ pə wɛɛ si kɔtulɔ í kpaɣa. Yaa ye kɔtulɔ lɛlu səpa na í yele leelu, ɪɛ inɪ í kpaɣa.

²³ Pə wɛɛ si kɔtəlaa me í sɛyɛsi ma yəlaa. I faɣa Iɔɔ nyəm na kpaɪ nyəm. I hólí-wɛ na pá nyi nanɣ nyəm, na asilima nyəm pə faɣau. ²⁴ Mpi pə ké huule tɔm ɪɛ, mu tɔɣna siyisuyɔ. I ká huukəna na pə kɛɛsəna ma kɔsəsutu. I tɔki ma kiɣɣ na ma kɔtɔtɔtu ke ma acimanaa taa. I nyəm kɔyɛɣ kɔhɛsəɣ ke ma nyəɣ.

²⁵ Pə fɛi si kɔtulɔ í kpətəna sətɔ na í pilisi ɪ ti. Ye pə taɣa ɪ caa, yaa ɪ too, yaa ɪ pəyaya. Yaa ɪ taalu, yaa ɪ neu, yaa ɪ kɔɣɔ. Yaa ɪ neu alu nyəɣ wei ɪ ta saata tɔ. ²⁶ Ye pə maɣana kɔtulɔ ke mpu, í la nyuyɔ tɔɔ asilima kɛɛlɔyɔ kɔtaya. I tan na kɔyɛɣ naatɔsompɔɣɔlaya tɛɛ na pəcɔ í suv ɪ tɔmlɛ taa. ²⁷ Kɔyɔɣku ɪ mələyi təsulle taɣa pə taa nyəɣka tɔɔ tɔ, ɪ ka la kɔtaya na pə husi ɪ isayatu. Tacaɔ Iɔɔ má ma yɔɣɔtəna mpu. ²⁸ Kɔtəlaa kpəncɔou nte má. I kaa wɛɛna mə paa nyəm napələxi Iseyeli taa. Maɣale mə paa nyəm. ²⁹ Mə tɔɣɔnaya nte kɔhaan, na tɔla nna pa laki kɔtaya si pə husi isayatu tɔ. Pə təna mpi pa suwa si, ma nyəm ke Iseyeli taa tɔ, mu tɔɣna.

³⁰ Kətəlaa tənna kómto kancaalaya nyəntu həyələh, na mpi İseyeli nyóma læsa-m pa wənav taa tó. Yəlaa ká cəla kətəlaa ke pa mólum kúpampam. Uəna má kooli pa téesi ke kúpantv. ³¹ Ama kətəlaa kaa təyə wontu kusəpətv yaa nti póləpə kowa tó. Paa sumaya paa wontuyə ŋku.

45

Tətənaa mpa pa wəna pa mpaə tə

¹ Ḿpógú Tacaa yəyótəə sɪ: Ye í taləyɪ İseyeli kpeka ke tətə ulé í læsi həyələyuv nakəli na í ha-m. Həyələyuv ŋku kú tayaləh ká wəe kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv. Kú wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ. Uəna tətə nti tə pəsɪ İso nyəntu təkpatəə. ² Uəna í cosi iso təsele tətə ke tə taa. Tə tayaləh na tə wəh ká wəe teitei. Paa kəhəkəh ŋkuyə meətələnaa ŋmənəyuv na nule na naanəwə (250). Na pə yele ikpatə na pə cəə na pə tá tətə nti. Təle tə wəh ká wəe meətələnaa hiu na kakpasɪ. ³ Tətə nti tə taa ké í ká mayasɪ na í læsi kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv. Tə wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ. Tənaya í ká ŋmá İso təyaya. Lontə nté tə kəna lontə katə nyəntə. ⁴ Həyələyuv ŋku kú ké İso lontə katə nyəntə ké. Pə sɪ-kú na kú mpaə ke kətəlaa mpa pa lakɪ Tacaa təmlə ke İso təyaya taa təyə. Lontə nté tə taa tənaya í ká læsi lona nna a taa í ká ŋmá mə téesi na İso təyaya tə. ⁵ Tətə nti tə tayaləh wə kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv, na tə wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ tə tə ké Lefii kətəlaa nyəntu ké. Mpe pa paasəyənana İso təyaya taa təmlə kúpantə. Paa wəna tə taa ké acaləe wəna a taa paa cəyə təyə. ⁶ Uəna pá mayasɪ tətə nti tə taa tətəyə itayaləw təw ké kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv na wəh təw ké kilomeətələnaa naale na həyələyuv. Uəna í ŋmá icatə nte tə taa İseyeli nyóma ká wəna mpaəw sɪ pá cəyə tə. ⁷ Paa kaasi awulumpiya ke lontə ke Tacaa tətə na icatə nyəntu kəhəkəməh naale təw. Tətə nti tu kpaəə hatoo Metitelanəe tənku ké. Pə kpaəəw ilim tətəle təw, haləna İseyeli tətə ilim təlule təw tənə. Tə tayaləh ká wəe teitei na paa kpekəle nte tə nyəntv. ⁸ Uə awulumpiya ká wəna pa mayamaya pa tətə ke İseyeli taa. Pa kaa tasa Tacaa yəlaa ke muɣuluɣu. Paa yelina tətə kakaasaya ke İseyeli nyóma.

Nti pə sɪ awulumpiya tə

⁹ Ḿpógú Tacaa İso má ma yəyótəə sɪ: İseyeli awulumpiya mə í teləsa mpələ. Pə wəe sɪ í kisi mənəh na ŋmakəlyuv. I təh tampana na kusiyisim. Uəna í yele ma yəlaa wənav ke ləkuyv. Tacaa má ma yəyótəəna mpv.

¹⁰ Pə wəe sɪ í wəna sanəyanəə mpa pa siyisaa tə. I wəna pee nyəm mayasələyə kusiyisaya ŋka pa yaa sɪ ifaa tə, na lum nyəm nyəhka kusiyisaya ŋka pa yaa sɪ paati tə. ¹¹ Mayasələsɪ ifaa na paati pa təw ka wəe teitei ké. Paa ŋka kaa təyə isu mayasələyə ŋka pa yaa sɪ homəe tə ka həyələh naanəwə taa kólumyuv. Mayasələyə homəe ke paa kəsəna isəna mayasələsɪ nsɪ sɪ təkɪ tə. ¹² Pa liyitee nyəyəlyuv ŋku pa yaa sɪ kələa tə, kule kú təm hiu mayana ŋku pa yaa sɪ sikəli tə kú təm kólum. Uəna sikələnaa nutoso náá mayana ŋku pa yaa sɪ miini tə kú təm kólum.

¹³ İəna paa læsəyɪ pa kəhaəh təyələ. Həyələh nutoso taa kólumyuv ke paa wei í ká ha í təyənaya pee nyəhka. ¹⁴ Ye í mayasəyɪ mə nim, mayasələyə ŋka pa yaa sɪ paati təyə í ká mayasəna. Paati təm naanəwə lakəna homəe kólum. Mayasələyə ŋka pa yaa koo tə, na ŋka pa yaa sɪ homəe tə sɪ teitei ké. Paati həyələh naanəwə taa kólumyuv ke í ká læsi. ¹⁵ İseyeli nyóma kaləkəh taa ulə, heəh yaa pəh ŋmənəyuv (200) taa ké pə wəe sɪ pá læsi İso kəhəv ke kólum. Mpi pa læsəyɪ mpv təyə paa

la tɔɔnaya kuhav kɔtaya. Yaa ŋka kɔkɔ lusa tɔ, yaa nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋka si pɔ husi pa isayatu. Taca ma ma yɔɔtɔna mpɔ.

¹⁶ Iseyeli tetɔ yɔlaa tɔna ká kɔnna kuhav ŋku. Ilena pá cela pa tetɔ awulumpiya.

¹⁷ Awulumpiya ká caana kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ si wontu na sulum kuliisim ke acimanaa waatu. Isu isɔtu kɔfalu na kuyaku kɔheesuɔ. Na lenna nna a kotiyi Iseyeli nyɛma tɔ. Mpe paa caana kɔpɛntɛɛ tayanuɔ kɔtasi na kuhav. Na kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋsi. Ilena Iɔ nyɛni Iseyeli nyɛma pɔtɔtɔle na í husi pa isayatu.

¹⁸ Mɔpɔyɔ Taca yɔɔtɔa si: Isɔtu kancaalaya nyɛɛ kuyaku kancaalaya nyɛŋku wule, paa la kɔtaya ke latɔce wei í tiili tá caami tɔ. Ilena pá nyaali Iɔ tɔyaya asilima. ¹⁹ Kɔtulɔ ká kɔyaya kɔtaya kɔpɛntɛ nte tɔ calɛm. Na í taa-wɛyɔ Iɔ tɔyaya nɔnɔɔ tɔ. Na kɔtaya tɔlate ŋkulunyasi taa. Na pɔ taa tɔ taya nɔnɔɔ tɔ. ²⁰ Pɔ takɔ isɔtu kuyaku naatosompɔɔlaya nyɛŋku Ilena pá lá mpɔ tɔtɔɔ mpa pa pɛntaa na pa ta nyi yaa pɔ yɔkɔna-wɛ tɔ. Ie pɔ keela Iɔ tɔyaya asilima nte.

²¹ Isɔtu kancaalaya nyɛɛ kuyɛɛ naanwa na liyiti wule ke paa tɔɔ acima anɔ na potopotona mpa pa taa kɔkɔsum fei tɔ. ²² Awulumpu ká la latɔce ke kɔtaya ke acima kuyaku kancaalaya nyɛŋku wule. I na icate tɔna yɔlaa pa isayatu husuɔ tɔ kɛ í ká la-kɛ. ²³ Pɔ kaasi Ie, acima kuyɛɛ naatosompɔɔlaya unɔ í taa tɔtɔɔ í ka la kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ latɔcɛnaa naatosompɔɔlaya, na iwaɛɛ naatosompɔɔlaya. Ilena í la paa kuyaku ŋkuyɔ pɛntɔluɔ ke isayatu husuɔ kɔtaya. ²⁴ Na í ha tɔɔnaya pee nyɛŋka isu kiloona hɔu na naanwa. Ilena í sɔasi nim liitilinaa naatoso ke paa kɔtaya latɔce na iwaav ŋku kɔ tɔ.

²⁵ Pɔ takɔ isɔtu naatosompɔɔlaya nyɛɛ kuyaku naanwa na kakpasi acima wule, Ilena awulumpu la kɔtaya na kuhav ke teitei. Isu í ka lapɔ Tɛɛ acima waatu tɔ. Acima kuyɛɛ naatosompɔɔlaya unɔ í taa kɛ í ká la paa kuyaku ŋkuyɔ isayatu husuɔ kɔtasi kolumasi nsi. Na nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na tɔɔnaya pee na nim pɔ kuhav tɔtɔ.

46

Nti pɔ su awulumpu tɔ

¹ Mɔpɔyɔ Taca Iɔ yɔɔtɔa si: Pɔ taa tɔ taya nɔnɔɔ ŋka ka wenna ilim tɔlɔle tɔ tɔ, kaa tɔki mɔpɔyɔ tɔmlɛ kuyɛɛ naatoso taa kɛ. Ama paa tɔli-keɛ kuyaku kɔheesuɔ na isɔtu kɔfalu kuyaku wule. ² Awulumpu suukɔna awalɔ tɔ taya tɔ Ilena í fayana kutuluyɔ ŋku kɔ kɔpɛntɛ nɔnɔɔ tɔ kɔ taa. Na í sɔɛ nɔnɔkeelasɔ tɔnaya, saa wei kɔtɔlaa laki awulumpu unɔ í kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋsi. Ilena í hɛntɔ atɛɛ nɔnɔkɔpɛte na pɔcɔ í tɛɛ. Pɔ fei si pá tɔki nɔnɔɔ na pɔcɔ pɔ taani. ³ Ye pɔ tala kuyaku kɔheesuɔ na isɔtu kɔfalu acima. Tetɔ yɔlaa ká kɔ nɔnɔkɔpɛte cɔnɛ, na pá sɛɛ-m. Maya Taca.

⁴ Iwaav kolumuɔ na iweesi naatoso, wei í tiili tá caami tɔɔ, awulumpu ká la kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ. Taca ke í ka la kɔtaya ŋkeɛ kuyaku kɔheesuɔ wule. ⁵ Ilena í kɔna tɔɔnaya pee kuhav. Isu kiloona hɔu na naanwa ke iwaav tɔ. Ye pɔ kaasa iweesi tɔ Ie í kɔna tɔɔnaya pee kuhav ke isɔna í huɔ si pɔ munaa tɔ. Ilena í sɔasi nim liitilinaa naatoso ke tɔɔnaya pee kiloona hɔu na naanwa tɔ. ⁶ Isɔtu kɔfalu acima wule í ka la kɔtaya ke latɔce. Na iweesi naatoso, na iwaav kolumuɔ. Pɔ tɔnaya mpɔ pu we tɔla nna a tiili tá caami tɔ. ⁷ Ilena í tɔni tɔɔnaya pee kuhav isu kiloona hɔu na naanwa. Paa latɔce wei na paa iwaav ŋku kɔ tɔ ke í tɔnɔyɔ mpɔ. Ye pɔ kaasa iweesi, Ie í ha tɔɔnaya pee ke isɔna í huɔ si pɔ we teu

tō. Uena í tēni nim liitilinaa naatoso ke tōyonaɣa pee kiloonaa hiu na naanowa tō. ⁸ Mpaav kolumvuy ke awulumpu ká tēn na í sūv na í lu. Kutuluɣu ŋku ku kɔtəna nənəɣo tō, ku taa ké í ká fayana. ⁹ Waato wei Iseyeli yəlaa ká sūv Iso sɛɛv ke acima kuyɛɛŋ taa tō. Mpa paa sūvna ilim ntəɣon tō nənəɣo na pá sɛɛ-ɪ tō, ilim mpətəŋ tō nyəŋka ke paa luna. Mpa pele pá sūvna pə mpətəŋ tō nyəŋka, ɪle pa luna pə ntəɣon tō nyəŋka. Yulv kaa luna nənəɣo ŋka í sūvnaa tō, kɔfalaya ke í ká təŋ. ¹⁰ Awulumpu na tetv yəlaa paa kɔtəna sūv na pá kɔrenti luw.

Nti pə su kohaŋ waanu waanu tō tō

¹¹ Ye pə tala acima yaa waatvnaa səsaa, tōyonaɣa kəhav ká wɛɛ ɪsu kiloonaa hiu na naanowa ké, paa kətaya latəce na pə ɪwaav ŋku ku tō ké. Ye pə kaasa ɪwɛɛɪ ɪle, paa wei í ká sūna í kəhav tōməŋ. Uena pá tēni nim liitilinaa naatoso, ke tōyonaɣa pee kiloonaa hiu na naanowa tō.

¹² Ye ɪsu awulumpu caaki luɣu kolumvuy kətaya lapv ke Tacaa, paa ŋka kəkə lusa ka təna tō. Yaa nəɣo kolumaya kɔrentvuy nyəŋka. Pə wɛɛ sɪ pá tul-ɪ ilim təlule tō nənəɣo ké. Uena í ha í kohaŋ ɪni, ɪsu pa lakvuy kuyaku kəhɛɛsvuy wule tō. Ye í tɛma tɛɛv, ɪle pa təkɪ nənəɣo.

¹³ Paa ɪfemle nte, paa la Tacaa ke pənaɣa kolumaya ɪwəyaya ŋka ka tiili ta caamɪ tōy kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tō. Tanəŋ tanəŋ ke paa lakɪ-sɪ. ¹⁴ Paa ha Tacaa ke tōyonaɣa kəhav tətəɣo molumvuy mayasəlasɪ naale ke mɔpɔyú paa tanəŋ ŋku. Uena pá siti molumvuy mɔpɪ na nim liitilinaa naale. Paa ɪfemle nte tō tōyonaɣa kəhav kəne, kɪ wɛɛ mɔpɔyú tam tō ké, ku kaa sɪ. ¹⁵ Paa tanəŋ ŋkuyv paa la ɪwəyaya, na molumvuy, na nim ke kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tō.

Awulumpu pəyalaa kpancoou

¹⁶ Mɔpɔyú Tacaa yəɣətaa sɪ: Ye awulumpu ha í nyəm napələɣɪ í pəyalaa taa nəɣəlv, pə pəsa pəyalv ɪni na í piya piya pa nyəm ke tam tō ké. ¹⁷ Ama ye awulumpu cosa í nyəm, na í ha í tɛmlɛ nyəma taa nəɣəlv í təkɪ-wəɣɪ mɔpɪ, haləna í cɛpɪ pənaɣa. Uena pə tayani mələvuy ke awulumpu nyəm. Mpi awulumpu hawa í mayamaɣa í piya tō pə tike pə kəna pele pa nyəm. ¹⁸ Pə fɛɪ sɪ, awulumpu í lɛɛkɪ yəlaa taa nəɣəlvuy pɔntv nyəm. ɪ mayamaɣa í nyəm ke í ká cɛla í pəyalaa. ɪle Iso yəlaa taa nəɣəlv kaa hatələna í nyəm.

Iso təyaya tətəsəlɛnaa

¹⁹ Mɔpɔyú apalv ɪni í təŋna-m təsulɛ nte tə wɛ nənəɣo kɪŋ tō tō. Uena tó sūv kətəlaa kutulv taa. Uena tə kɛɛna ilim ntəɣon tō ké kətəlaa lonte. Patəma nəɣəlv í ka wɛ ləlv ké ilim tətulɛ tō. ²⁰ Uena í hulɪ-m sɪ: Cənyɛ kətəlaa ká təsi təla nna pa lapa kətaya sɪ pə tayani pa ɪsayatv tō a nantv. Təna tətəɣo paa təsi kohaŋ. Pa taa ləsi kətaya nyəm mɔpəɣɪ awalɪ taya tō. Pə taa kəv na samaa pilisi Iso nyəm.

²¹ Mɔpɔyú í luna-m awalɪ tō taya tō. Uena í cəvna-m taya ŋkulunɣasɪ liyiti taa. Paa ŋkulunɣa ŋka kaa wɛna taya ké. ²² Nkulunɣasɪ taa taasɪ nsi sɪ wɛ pəcə pəcəɣo. Sɪ wəŋ na sɪ tayaləŋ ke teitei. Tayaləŋ wɛ mɛɛtələnaa hiu. Wəŋ ke mɛɛtələnaa naanowa na kakpasɪ. ²³ Pɛɛ kolunɣa cəvna paa taya ŋkaya. Uena məsasɪ cəvna kolunɣa ŋke na pə tá. ²⁴ Mɔpɔyú apalv ɪni í heela-m sɪ, məsasɪ nsi sɪ tō Iso təyaya tɛmlɛ nyəma təsəɣɪ təla nna yəlaa lapa kətasi tō, a nantv təɣəle.

¹ M̄p̄r̄ȳḡ apalu un̄i i m̄el̄əna-m̄ Iso t̄əȳaga n̄əŋəḡ, il̄ena má ná l̄um luk̄əna n̄əŋəḡ t̄e, na il̄im t̄əl̄ule t̄ə. Iso t̄əȳaga na il̄im nt̄əḡŋ t̄ə k̄é l̄um k̄p̄eŋaḡana. Ūena p̄é m̄əl̄əḡəna k̄ətaḡa t̄əlat̄e, na il̄im mp̄ət̄əŋ t̄ə. ² M̄p̄r̄ȳḡ i luna-m̄ na il̄im nt̄əḡŋ n̄əŋəḡ. T̄ə k̄eena aw̄ali t̄ə n̄əŋəḡ ŋka ka siȳisina il̄im t̄əl̄ule t̄ə t̄ə, na l̄um t̄əŋa k̄p̄ente na k̄əŋk̄əŋ nt̄əḡŋ nȳəŋku t̄ə. ³ Ūena í m̄əŋna il̄im t̄əl̄ule t̄ə, na í t̄əka ŋm̄əŋaga. Ūena í maḡasəna-k̄eŋe m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄owa (500) k̄e h̄əḡəlȳuŋ ŋku ku t̄ə. P̄ə waali k̄é i t̄esəna-m̄ na l̄um. P̄əle p̄é suna ma n̄əŋe. ⁴ M̄p̄r̄ȳḡ i t̄asa maḡas̄ȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄owa (500). Ūena í t̄esəna-m̄ l̄um, na p̄əle p̄é suna ma t̄əna. I t̄asa maḡas̄ȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄owa (500) t̄ə. I t̄asa-m̄ l̄um t̄esəna, ūena p̄é k̄pa ma t̄əŋaga. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ i t̄asa maḡas̄ȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄owa (500). Ūe l̄um mp̄i p̄əle p̄é k̄əla l̄uman̄, ma ta p̄əsi t̄es̄ȳu. P̄ə k̄é l̄əu k̄é, na ye p̄ə taḡa ȳau n̄əḡəlu k̄aa p̄əsi t̄es̄ȳu. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ i p̄əŋsa-m̄ si: Ȳulu nȳá, ŋ n̄awa teu na? Ūena í p̄ona-m̄ k̄p̄eŋa na í taḡan̄i-m̄ m̄əŋnav k̄e l̄əu n̄əḡ. ⁷ Ūena má paasəna si, t̄uŋ nȳala s̄əŋəm̄ k̄e l̄əu ŋku ku k̄ətem̄iŋ naale t̄ə. ⁸ M̄p̄r̄ȳḡ apalu un̄i i heela-m̄ si: L̄əu k̄əne ku l̄um k̄p̄eŋ il̄im t̄əl̄ule h̄əḡəlȳuŋ t̄ə k̄é. Yaatan̄i t̄et̄ək̄əle k̄e p̄ə t̄əŋəŋi, na p̄ə tiiki t̄eŋku k̄əŋəp̄u t̄aa, na p̄ə taḡan̄əŋi-wi. ⁹ Ūena l̄um t̄aa wees̄ȳu nȳəm̄ t̄əna weena wees̄ȳu, k̄e p̄aa timp̄i l̄əu ŋku ku l̄um ka t̄ala t̄ə. Waat̄u un̄əŋi tiina ka h̄uki. P̄ə taḡa p̄əlu, t̄eŋku l̄um ka taḡan̄i. Ye l̄əu ŋku ku l̄um í t̄ala timp̄i, wees̄ȳu lak̄i k̄é. ¹⁰ P̄ə k̄p̄aḡau hat̄oo Aŋ-Ket̄ii, na p̄é polo Aŋ-Aŋk̄əlayim t̄ə. Tiina k̄p̄alaa k̄á t̄ȳi pa pul̄ŋ k̄é, na p̄á leŋ t̄eŋku k̄əteŋ t̄ə. P̄aa k̄pa tiina waan̄i waan̄i k̄é is̄u t̄eŋku s̄əŋ t̄aa. ¹¹ Ama l̄uc̄aȳam̄ na luna ná k̄aa taḡan̄i. P̄u p̄əsi t̄əm̄ l̄ona k̄é. ¹² T̄uŋ k̄əluŋəŋ waan̄i waan̄i k̄á nȳə l̄əu k̄ətem̄iŋ t̄ə. I hat̄u k̄aa l̄ont̄ili p̄aa p̄əlee, na í l̄əŋəŋi p̄ee k̄e tam̄ t̄ə. P̄aa is̄ətu wei k̄e p̄aa k̄ooliȳi i k̄əluŋəŋ. Mp̄i t̄ə, t̄əsulle t̄e k̄é l̄um luk̄əna na p̄é k̄p̄eŋ i t̄e. P̄aa t̄əki i p̄ee k̄é, na p̄á waas̄əŋəna p̄a t̄əŋi i hat̄u.

Tacaa s̄uki Iseyeli t̄ətu toosi

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa Iso ȳəḡət̄aa si: T̄ətu n̄ti p̄aa t̄ala Iseyeli k̄p̄eka naan̄owa na naale t̄ə t̄ə toosi n̄t̄ə. T̄əm̄ naaleŋe p̄aa c̄əla Yos̄eef̄u k̄p̄ek̄əle nȳəma. ¹⁴ Teitei k̄é p̄aa t̄ala-ti. Mp̄i t̄ə, má ȳəḡət̄aa k̄é na tuun̄au na má su si, ma haak̄i-t̄əŋi pa c̄əŋənaa. Ūe t̄ə p̄əsa pa k̄p̄ancoou k̄é. ¹⁵ T̄ətu il̄im nt̄əḡŋ t̄ə t̄əŋa, k̄p̄ak̄əŋi Metitelanee t̄eŋku. Ūena k̄á t̄əŋ hap̄əle n̄te t̄ə t̄əŋəŋəna Het̄əŋəŋ na Lepo-Hamat̄i na Set̄ati p̄ə ac̄al̄e t̄aa t̄ə. ¹⁶ P̄ə waali ūena k̄á lu Pelota na Sip̄əlayim p̄ə ac̄al̄e. An̄i a wenna Tamasi na Hamati t̄ətu p̄ə h̄eku t̄aa. Na Has̄e-Tikon̄ ɪc̄at̄e n̄te t̄ə k̄p̄ət̄əna Haul̄an̄ t̄ətu t̄əŋa t̄ə. ¹⁷ T̄əŋa ŋk̄e k̄aa polo t̄eŋku Metitelanee. Hal̄əna Hasaa-In̄an̄ t̄ətu k̄e il̄im t̄əl̄ule t̄ə. Ūena k̄á m̄əli Tamasi na Hanati p̄a t̄ətu. Is̄əna t̄əŋa ka wee il̄im nt̄əḡŋ t̄ə t̄əŋəle. ¹⁸ Il̄im t̄əl̄ule t̄ə t̄əŋa k̄á lu l̄ont̄e n̄te t̄ə we Tamasi na Haul̄an̄ p̄a h̄eku t̄ə. Ūena k̄á t̄əŋ Yaatan̄i t̄et̄ək̄əle k̄e Kalaati na Iseyeli t̄ətu p̄ə h̄eku t̄aa. K̄aa polo timp̄i pa yaa si Tamaa t̄əŋə t̄eŋku k̄əŋəp̄u. Is̄əna t̄əŋa k̄á wee il̄im t̄əl̄ule t̄ə t̄əŋəle. ¹⁹ Il̄im mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄əŋa ɪle k̄aa lu timp̄i pa yaa si Tamaa t̄əŋə Melipa l̄um na Kat̄eəsi p̄ə t̄ətu c̄əlu. Ūena k̄á m̄əli Icipiti t̄ətu l̄əu. Hal̄əna Metitelanee t̄eŋku. Is̄əna t̄əŋa k̄á wee il̄im mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄əŋəle. ²⁰ Il̄im t̄ət̄ule t̄ə nȳəŋka ɪle, t̄eŋku Metitelanee k̄e t̄əŋa. P̄ə k̄p̄aḡau il̄im mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄ə, hal̄əna Lepo-Hamat̄i k̄e il̄im nt̄əḡŋ t̄ə. Is̄əna il̄im t̄ət̄ule t̄ə nȳəŋka ka wee t̄əŋəle.

²¹ Iseyeli k̄p̄eka nȳəma k̄e í k̄á t̄ala t̄ətu n̄ti. ²² T̄e t̄e k̄é í k̄á t̄ə na í tal̄əna-ti. Ūe í t̄aa s̄əu m̄əluaa mp̄a pa w̄ə m̄ə h̄eku t̄aa na pa l̄ula piya k̄e m̄ə t̄ətu t̄aa t̄ə. P̄ə wee k̄é si í la-w̄eŋe teitei is̄u Iseyeli nȳəma. Ūena p̄əle p̄ə h̄iki pa p̄aa t̄ete k̄e Iseyeli k̄p̄eka t̄aa. ²³ P̄aa wei i k̄á h̄iki i p̄aa t̄ete k̄e Iseyeli k̄p̄ek̄əle n̄te t̄ə t̄aa i k̄á c̄aȳa t̄ə. Tacaa Iso má ma suna mp̄u.

48

Ilim ntɔɔŋ tɔɔ kpeka tetu

¹ Iseyeeli kpeka nyɔma hɛla nto, na pa tetunaa. Taŋ kpekale nyɔma tetu we ilim ntɔɔŋ tɔɔ kɛ. Tɔ mala hapale nte tɔ tɔŋɔgɔna Hetɔlɔŋ na Lepo-Hamati na Hasaa-Inaŋ pɛ tetunaa taa tɔ. Uena pɛ polo Tamasi, na Hamati pɛ tetunaa cɔlɔ. Uena kɔ polo kɔ lu ilim tɔlule tɔŋa. Hali Metitelanee tenku na ilim tɔtule tɔɔ. ² Taŋ tetu nɔ tɔŋa ilim ke itayalau tɔɔ kɛ, halɔna Asee kpekale nyɔntu. ³ Asee tetu itayalau tɔɔ kɛ Nefɔtali nyɔntu weɛ. ⁴ Uena Manasee tetu nɔɔ weɛ Nefɔtali nyɔntu itayalau tɔɔ. ⁵ Ifɔlayim tetu we Manasee nyɔntu itayalau tɔɔ kɛ. ⁶ Uena Lupɛŋ tetu nɔɔ weɛ Ifɔlayim nyɔntu itayalau tɔɔ. ⁷ Uena Yuta tetu ke Lupɛŋ nyɔntu itayalau tɔɔ.

Tacaa nyɔntu

⁸ Pɛ krayau Yuta tetu itayalau tɔɔ kɛ ilim tɔlule na pɛ tɔtule tɔ, i kɔ kaasi tetu na tɔ tayalɛŋ weɛ teitei isu paa kpekale nte tɔ nyɔntu. Tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Uena i ŋmɔ tɔ heku taa kɛ Iɔ na yɔlaa pa tɔsulle. ⁹ Tacaa tetu tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔ wan ke kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa. ¹⁰ Tetu hɔɔlɔɔyɔ ŋku pa cela kɔtɔlaa tɔ, ku tayali kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ kɛ. Pɛ krayau ilim tɔlule na pɛ polo pɛ tɔtule tɔ. Uena i maɔasi kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi ke pɛ krayau ilim ntɔɔŋ na pɛ mpɔtɔŋ tɔ. Na i sɔŋsi Iɔ na yɔlaa pa tɔsulle ke heku taa. ¹¹ Tetu hɔɔlɔɔyɔ ŋku, ku pɛsi Satɔki lɔlɔyɔ nyɔma kɔtɔlaa mpa pa kra kɔtɔyɔ tɔ pa nyɔntu kɛ. Pa lapa Tacaa tɔmlɛ ke teu kɛ. Pa ta la isu Lefii nyɔma mpa pa lɔwa Iɔ kɛ waatu wei Iseyeeli nyɔma toolaa tɔ. ¹² Pɛ tɔɔ kɛ paa ha-weye kelika naŋŋ nyɔŋka. Nka pa cosa Iseyeeli nyɔma tetu tɔɔ kɛ Lefii nyɔma tɔŋa kin tɔ. ¹³ Lefii nyɔma nyɔntu kɔ weɛ teitei kɛ isu kɔtɔlaa nyɔntu. Tɔ tɔna tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔ wan ke kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi. ¹⁴ Pɛ fei si yɔlɔ i layasi tetu nti na pɔlɔ. Yaa i pɛti-ti, yaa i kee-tɔŋi nɔɔɔlɔ. Pɛ tayɔ pɔlɔ, tɔ kɔla tetu tɔnaɔa sɔsɔntu ke Iseyeeli taa. Mpi tɔ, tɔ kɛ Tacaa nyɔntu tɔ se.

Acalsee na tetu hɔɔlɔŋ pɛ paa tete

¹⁵ Tetu kɔ kaasi Iɔ nyɔntu cɔlɔ tɔna. Tɔ wan we kilomɛɛtɔlɔnaa naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔle tɔ ta ke Iɔ nyɔntu. Icate nyɔntu kɛ si yɔlaa i caɔa. Uena pɔ ŋmɔ icate ke heku taa. ¹⁶ Tɔ tayalɛŋ na tɔ wan kɔ weɛ teitei kɛ. Mɛɛtɔlɔnaa iyisi naale na ŋmɔnɔyɔ na nule na naanɔwa (2250) kɛ paa kɔŋkɔŋ ŋku. ¹⁷ Paa yeɛ ikpate na tɔ cɔna icate na tɔ tɔ. Tɔ wan kɔ weɛ mɛɛtɔlɔnaa nunɔwa na hiu na kakpasi (125). ¹⁸ Pɔ kaasi Tacaa tetu tɔɔ kɛ hɔɔlɔɔyɔ. Ku tayalɛŋ ke kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi, na icate ilim tɔlule tɔɔ. Na kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi tɔtɔyɔ ilim tɔtule tɔɔ. Tetu nti tɔ taa kɛ paa hiki tɔɔnaɔa na pa cela icate yɔlaa. ¹⁹ Paa Iseyeeli kpekale tɔ wei i we icate taa te. I pɛsɔŋi na i hala-ti. ²⁰ Tacaa tetu na icate nyɔntu, pɛ kɔkɔrentɔyɔ tɔna tayalɛŋ na pɛ wan we teitei kɛ. Paa kɔŋkɔŋ ŋkuyɔ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. ²¹ Pɔ kaasi ntiyi Iɔ tetu na icate nyɔntu heku taa tɔ, awulumpu nyɔntu ntɛ. Tu pɛ ŋpɔyɔ na tɔ tɔŋ lentɔnaa. Tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tu yoosina ilim tɔlule tɔɔ tɔŋa. Uena tɔ polo Metitelanee tenku ke ilim tɔtule tɔɔ. Tacaa tetu na tɔsulle kɔ weɛ tetu nti tɔ wena tɔ paa ke mpɔ tɔ, tɔ heku taa kɛ. ²² Lefii nyɔma tetu na icate pɔ faɔa awulumpu tetu ke hɔɔlɔŋ naaleɔe. Tu tɔŋ Yuta tetu na ilim ntɔɔŋ tɔɔ, na Pɛncameɛ nyɔntu na pɛ mpɔtɔŋ tɔɔ.

Ilim mpɔtɔŋ tɔɔ kpeka tetu

²³ Kpeka lenna na a tetɔnaa ntɔ cɛnɛ. Pɛncamɛɛ tetɔ tɛnaya ntɛ pɛ kpaɣaɔ ilim tɛlɛlɛ tɔɔ toŋa tɔ. Na pɛ polo Metitelanee tenku na ilim tɛtɛlɛ tɔɔ tɔ. ²⁴ Pɛncamɛɛ nyɛntɔ tɛŋa ilim kɛ itaɣalaw tɔɔ kɛ. Tɛ kɔŋkɔŋ taa kɛ Simiyɔŋ tetɔ wɛɛ. ²⁵ Isakaa nyɛntɔ kɛ Simiyɔŋ nyɛntɔ kɔŋkɔŋ taa. ²⁶ Na Sapulɔŋ tetɔ kɛ Isakaa nyɛntɔ kɔŋkɔŋ taa. ²⁷ Na Katɪ nyɛntɔ kɛ Isakaa tetɔ kɔŋkɔŋ taa. ²⁸ Katɪ nyɔma toŋa ŋka ka wɛ ilim mpɛtɛŋ tɔɔ tɔɔlɛ tetɔ toŋa. Nkɛ ka kpaɣana Tamaa kɛ ilim tɛlɛlɛ tɔɔ. Uɛna kɛ polo Melipa na Kateesi tetɔ lɔm cɔlɔ. Pɛ waaɩ uɛna kɛ tɛŋ Icipiti lɔɔ halɛna Metitelanee tenku. ²⁹ Mprɔɣɔ paa tala Iseyeeli kpeka kɛ tetɔ na tɛtɛ tɔɔ. Paa kpekɛlɛ nte tu wɛɛna tɛ lonte kɛ tetɔ taa. Tacaɩ Isɔ suna mpɔ.

Yosalem nɔnɔɔsi naanɔwa na naale

³⁰⁻³¹ Isɛna Yosalem icate nɔnɔɔsi naanɔwa na naale kɛ wɛɛ tɔɔlɔ. Iseyeeli nyɔma kpeka hɛla kɛ paa ha paa nɔnɔɔŋ ŋka. Koluŋa taɣalɔŋ kɛ wɛɛna ilim ntɔɔŋ tɔɔ kɛ mɛɛtɛlɛnaa iyisi naale na ŋmɔnɔɔŋ na nɛlɛ na naanɔwa (2250). Koluŋa ŋkɛ ka tɔɔ ka wɛɛ nɔnɔɔsi tooso. Lɔpɛŋ nɔnɔɔŋ na Yuta nyɔŋka na Lefii nyɔŋka. ³² Ilim tɛlɛlɛ tɔɔ hɔɔlɔɔɔ koluŋa taɣalɔŋ kɛ wɛɛ mɛɛtɛlɛnaa iyisi naale na ŋmɔnɔɔŋ na nɛlɛ na naanɔwa (2250). Koluŋa ŋkɛ ka tɔɔ ka wɛɛ nɔnɔɔsi tooso tɔtɔ. Yosɛɛɔ nɔnɔɔŋ na Pɛncamɛɛ nyɔŋka na Taŋ nyɔŋka. ³³ Ilim mpɛtɛŋ tɔɔ koluŋa taɣalɔŋ kɛ wɛɛ tɛtɛi kɛ isɩ lɛŋsi. Koluŋa ŋkɛ ka nɔnɔɔsi ka wɛɛ tooso. Simiyɔŋ nɔnɔɔŋ, na Isakaa nyɔŋka na Sapulɔŋ nyɔŋka. ³⁴ Ilim tɛtɛlɛ tɔɔ hɔɔlɔɔɔ taɣalɔŋ kɛ wɛɛ tɛtɛi kɛ na lɛlɔŋ. Koluŋa ŋkɛ ka nɔnɔɔsi kɛ wɛɛ tooso tɔtɔ. Katɪ nɔnɔɔŋ, na Asee nyɔŋka, na Nɛfɛtali nyɔŋka. ³⁵ Icate koluŋa tɛna taɣalɔŋ kɛnta mɛɛtɛlɛnaa iyisi pɔɔlɔɔɔɔɔ naanɔwa (9000).

Pɛ kpaɣaɔ waaɩ unɩ tɔɔŋ paa ha icate kɛ hɛtɛ si: Tacaɩ wɛ cɛnɛ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

TANIYEELI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Takelaya kane ka taa ile, Yuta ifepiya liyiti sɛhna tɛca ke Iso sɛɛu taa. Paa na paa we Papiloni tetu taa kɛ ma ta nyi isɛnaa te tɔ, pa kisa pa Iso kɛ pɛntɛnan. Tɔ naaki tɔtɔyɔ Iso toŋ ke wulaw kalampaanu tu tɔɔ na isɛna Iso kɛla piiitimnaa tɔ.

Isɛna pa faɣa Taniyechi takelaya tɔ:

Isɛyeli ifepiya liyiti taa tem na Iso, titite 1–6

Yaasinnaa liyiti wei pɛ kulaa na pɔ hɔli Taniyechi tɔ, titite 7–12

Taniyechi na i taapalaa ke Papiloni

¹ Yuta wulaw Sowakim kawulaya piisi tooso nyɛhka taa, Papiloni wulaw Nepukanɛsaa na i yoolaa pa pola Yosalem icatɛ ke yoonau. Ilena pɔ ta-te. ² Mprɔyɔ Tɔcaa tɔwa Yuta wulaw Sowakim ke pa niŋ taa. Pa kpa salɛkatvnaa, na pɔ kpaɣa Iso tɛsɛle taa wontu lentɛnaa, na pɔ kpreena na pɔ su pa tiŋ kutuluɣu kpancoou taa.

³ Mprɔyɔ wulaw Nepukanɛsaa tɔma i kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu Asepenasi si: Lɛsi Isɛyeli awulumpiya. Yaa mpa pa nyɔɔŋ kulaa tɔ, pa ifepiya napɛli. ⁴ Mpa pa sɛhna teu na pa isɛntaa luwa, na pɔ lapa ceu tɔ. Pɔ te yɛlaa kɔ wɛɛna nyɛm na layatu kɛ. Na pa pɛsɛɣi na pɔ lɔ wulaw tɔyaya taa kɛ tɛmlɛ. Ilena pɔ hɔli-wɛyɛ Papiloni tɔm na pɔ ŋmaatu ⁵ ke piisi tooso. Wulaw tɔɔɔnaya ke paa tɔki na pɔ nyɔki i sɔlvɔm. Pɛle pɔ waali ilɛna pɔ su i tɛmlɛ taa.

⁶ Yuta kpekɛle nyɛma ka sita ifepiya mpe pa taa kɛ. Mpeyɛle Taniyechi, na Hananiya, na Mikayɛli, na Asaliya. ⁷ Mprɔyɔ kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu layasa-wɛyɛ hɛla. Taniyechi kɛle Pɛlɛtasaa, na Hananiya si Satɛlaki, na Mikayɛli si Mesaki, na Asaliya si Apɛti-Neko. ⁸ Ama Taniyechi nɔ kisa tɛsɛɣasaya si un i kaa pilisi i ti na wulaw kutɔɔvɔ na sɔlvɔm mpi. Ilena i sɛlɛmi kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu si, i taa caali na wulaw tɔɔɔnaya na i sɔlvɔm mpi. ⁹ Mprɔyɔ Iso lapa na apalɔ un i hɔli Taniyechi ke pɛɛɛɛ, na i nu i tɔm. ¹⁰ Paa na mpɔ, ilɛ i cɔ-i si: Ta caa wulaw maɣamaɣa siina mɔ tɔɔɔnaya na mɔ kɔnyɔnyɔɔm. Iɛ ma nyɛŋ kɛ si pɔ taa kɔɔ na mɔ saalanaa tɛɛ-mɛyɛ alaafɛya. Iɛ pu la na wulaw lɛsi ma weesuɣu.

¹¹ Mprɔyɔ Taniyechi pola wei Asepenasi ka kpawa si i feŋ i na i taapalaa pa tɔɔ tɔ i kiŋ, na i tɔmi-i si: ¹² Maɣasi-tɔyɔ celɔvɔ ke tuusi hatu na lɔm ke kɔyɛɛŋ naanɔwa. ¹³ Pɛle pɔ waali, ilɛna ŋ nyɛni tɔ na tɔ saalanaa. Mpa pa tɔki wulaw tɔɔɔnaya tɔ, ta alaafɛyanaa. Iɛ n kɔ nyi isɛna n kɔ la tɔ.

¹⁴ Mprɔyɔ i tisa nti pa sɛlɛma-i tɔ. Ilena i maɣasi-wɛyɛ mprɔyɔ kɔyɛɛŋ naanɔwa. ¹⁵ Kɔyɛɛŋ kɔma na i tala naanɔwa, ilɛ feŋlu nawayale si Taniyechi pa kɛla pa taapalaa ke alaafɛya na yasɛlaya. Pɛyɛle pɛle pa tɔkayana wulaw tɔɔɔnaya. ¹⁶ Pɔ tɔɔ kɛ feŋlu yɛla-wɛyɛ wulaw tɔɔɔnaya ke celɔvɔ na i tɔyɔ-wɛyɛ tuusi hatu tike. ¹⁷ Mprɔyɔ Iso ha ifepiya mpe pa liyiti kɛ tɔm katɛ nyɛntɔ cɛkɛnau, na layatu, na takelaya nyɛm. Taniyechi nɔ sɛɣɛsaya toosee waani waani hɔwɛɛ.

¹⁸ Kuyaku ŋku wulaw ka siwa tɔ kv tapa. Ilena Asepenasi pona ifepiya mpe pa tɔnaya wulaw si i maɣasi-wɛ. ¹⁹ Mprɔyɔ ilɛ i yɔɔtɔna ifepiya mpe pa tɔna. Ama i ta na pa taa napɛli, isɛ Taniyechi na i taapalaa. Mprɔyɔ i tu-wɛyɛ i tɛmlɛ taa. ²⁰ Paa tɔm

katē nyəntu ntiyi i pona-we pa nyəŋ-təxi. Ilena í ná si Taniyeeli pa kəla tɔwaa, na cele tɔm nalaa, mpa pa təna pa we i kawulaya taa təxɔ tɔm naanɔwa.

²¹ Taniyeeli ka we wulav təmle taa ké m̄pɔyú. Haləna pənaɣa ŋka Peesi wulav Silusi ləkka Papiloni icate tɔ.

2

Nepukanəsaa toosee

¹ M̄pɔyú Nepukanəsaa toosa toosee ke i kawulaya pənaɣa naale nyəŋka taa. Toosee anɪ a pəkəla-i na í mayasi tom na í wu. ² Ilena í yele na pá koti tɔwaa, na cele tɔm nalaa na pee pɔɔsəlaa na isətɔlɔŋasi tɔm nyəntaa si, pá heeli-i i toosee. ³ Pa kotaa ilena í tɔ-we si: Ma toosaa ké na pɔ pəkəli-m səsəm. Ie ma caa si í keesi-m ma toosee anɪ.

⁴ M̄pɔyú pa cɔ-i na Alaamee tɔm taa si: Hai, ta caa wulav, mə na tetu*fa*. Heeli-tuyu nyá toosee anɪ, ilena taa keesi-ŋ a hɔwɛɛ. ^a weɛ si wulav i weɛ tam.

⁵ Ntəna wulav si: Ye í tá heeli-m ma toosee, na a hɔwɛɛ paa tɔɔsi mə nantu na kpatasi. Ilena mə teesi pəsi ncaa. ⁶ Ama ye í heela-m-ye na a hɔwɛɛ, maa la-mɛɣe kucəŋ səsəŋ. Maa kusɪ mə nyəŋ. Mpu tɔ, í yəxɔti.

⁷ M̄pɔyú pa ləla cɔv si: Hai, ta caa wulav. Heeli-tuyu nyá toosee anɪ. Ilena taa seɣesi-ŋ a hɔwɛɛ. ⁸⁻⁹ Ntəna wulav cɔ si: Ma nawa təkpataa si, í caa ké si í kee tɔm na í hiki waatu. Ilena í taɣani mə ti na í heeli-m pəpətu, na pɔ laɣasi ma kusəsitu. Mpu tɔ, pə weɛ ké si í heeli-m ma toosee anɪ. Ie tənaɣa maa nyəna si í pəsəxi na í seɣesi-m a hɔwɛɛ tɔtɔ. Ye pə taɣa mpu, maa krenti mə tənaɣa kɔrátɔyú kolɔmuyɔ.

¹⁰ M̄pɔyú pa cɔ wulav si: Nəyɔlv fei ate cəne wei i pəsəxi na í heeli-ŋ nti n pɔɔsəxi tɔ. Pəyele too tɔ, wulav səsə yaa tɔŋ tu nəyɔlv i ta pɔɔsəta tɔm təne tə taka ké tu, yaa pee nalv, yaa nyəntu nəyɔlv. ¹¹ Nti n pɔɔsəxi tɔ, tə we katē. Ye pə taɣa tuŋ wei i fei yəlaa heku tɔ, i paasi nəyɔlv fei wei i pəsəxi na í cɔ-ŋ-ti tɔ.

¹² Tənaɣa pə haŋa wulav na í mu páána ke səsəm. Ilena í tɔ si, pá kv Papiloni nyəntaa təna. ¹³ M̄pɔyú pa kraalaa si, pá kú nyəntaa təna. Na pá pɛeki Taniyeeli na í taapalaa tɔtɔ si pa kuyv-we.

Isɔ hɔla Taniyeeli ke wulav toosee

¹⁴ Wulav taŋlaa nyuyv tu Aliyɔki tu mpaav si, i puki Papiloni nyóma kuyv. Ilena Taniyeeli yəxɔtəna-i təpamm na ləmayasɛɛ. ¹⁵ I pɔɔsa-i ké si: Pepe tɔɔ ké wulav saləka we tɔŋ ke mpu? M̄pɔyú Aliyɔki keesa-i-ti. ¹⁶ Ilena Taniyeeli polo wulav kiŋ na í sələmi-i si: Ha-m waatu na má heeli-ŋ nyá toosee, na a hɔwɛɛ.

¹⁷ M̄pɔyú Taniyeeli pola təyaya ke kɔakpaa, na í heeli tɔm ntəxi i taapalaa Hananiya na Mikayeli na Asaliya ¹⁸ na í tɔ-we si: I wiina isəttaa Isɔ, na í la na tə cəkəna toosee anɪ. Pə taa kəɔ na pá kv ta na Papiloni nyəntaa.

¹⁹ M̄pɔyú pə hɔla Taniyeeli ke kɔŋmɛsətu təne inəxi toosee taa ké ahoɔ. Ilena í sa isəttaa Isɔ si:

²⁰ Tɔ sa Isɔ ké tam tɔɔ.

Inəyɔle ləmayasɛɛ tu na tɔŋ tu.

²¹ Inɪ i laɣasəxəna yəlaa waatvnaa.

I caɣasəxi awulaa na í kusəxi-we.

Na í haaki ləmayasɛɛ nyóma ke

ləmayasɛɛ na pá cəkəxəna.

²² Inɪ i kuliyina kɔŋmɛsəm səsəm tɔɔ.

I naaaki səkpetuyu taa, i we nyaaləm taa.

²³ Ma caanaa Iso ma sama-ŋ.

Nyá hana-m ləmayasɛɛ na toŋ.

Mu ta kusələmɔtu na tə nyi wulaw toosee.

²⁴ Pələ pə waali ké Taniyechi pola Aliyōki kiŋ. Inəyi wulaw ka tɔwa si í ku Pabiloni nyəntaa. I pola i kiŋ na í tɔm-i si: Yele nyəntaa mɛɛ. Ama pona-m wulaw kiŋ na má heeli-i i toosee kusɛyɛsətu.

²⁵ M̀p̀r̀ỳỳ Aliyōki pona Taniyechi ke wulaw tɛyɛ kɔakɔaa. Ilena Aliyōki tɔ wulaw si: Ta caa, ma hika Yuta nyəma taa ké nɔɔlɔ. Inu i ka heelina-ŋ nyá toosee hɔwɛɛ.

Lɛɛsuyu ŋku wulaw nawa i toosee taa tɔ kv tɔm

²⁶ M̀p̀r̀ỳỳ wulaw pɔɔsa Taniyechi wei pa cuyusa si Pələtasaa tɔ si: Tampana n pəɔɔyi na ń kɛɛsi-m ma toosee na a hɔwɛɛ na?

²⁷ Ntɛna Taniyechi si: Ta caa, nyəntu, yaa pee nalu, yaa tɔv, yaa isɔtɔlɔŋasi tɔm nyəntaa kaa pəsi na pá nyi-ti na pá heeli-ŋ. ²⁸⁻²⁹ Ama Iso we isɔtaa na í kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ. Inu i hɔləna-ŋ mpi pu tɛ na pə lá tɔ. Ta caa, n həntaa, Ilena ń kɔɔyɛ hɔwɛɛ na ń kaləyi nyá kawulaya loosi. Ilena Iso wei inu i kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ tɔ, í hɔli-ŋ mpi pu la tɔ. ³⁰ Inu i kulina-m pə tɔɔ si má heeli-ŋ nyá toosee. Ilena ń cɛkɛna mpi pə cɔɔɔyi-ŋ nyá hɔwɛɛ taa tɔ. Tɔfɔ pə taya isu ma tɛɛ lɛlaa kɛ nyəm se.

³¹ N toosaa ké si, n na yulu lɛɛsuyu anaam nɔɔlɔ na ku nyənuyu na sɔɔntu. Pə́cɔ́ ku tee kɔkɔ kɛ sɔsɔm. ³² Ku nyuyɔ kɛ wɔla maɔamaya ké. Ku lanɛ na ku ŋkɔlasɔ kɛ liyitee nyəɔlɔyɔ. Ku lotu na ku tala kɛ nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ. ³³ Na ku nɔɔhɛ kɛ nyəɔlɔyɔ maɔamaya. Ku nɔntaaləŋ sita tiili-wɛyɛ nyəɔlɔyɔ, tiili-wɛyɛ cuyɔ. ³⁴ N nyənaya, Ilena pə ləsi pələ natəli na pulaya tɔɔ na tɛ polo tɛ yaya ku nɔɔhɛ timpi sita nyəɔlɔyɔ na cuyɔ tɔ, na tɛ putiti-yɛ. ³⁵ M̀p̀r̀ỳỳ lɛɛsuyu ŋku ku hota kɔakɔaa. Na cuyɔ na nyəɔlɔyɔ maɔamaya na nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ, na liyitee nyəɔlɔyɔ na wɔla pə yōki tənəŋnəŋ. Ilena heelim kɔɔyɛ pə tənə isu lɔɔtu. M̀p̀r̀ỳỳ pələ nte tɛ yaya lɛɛsuyu ŋku tɔ tɛ lapa puyɔ sɔsɔu na tɛ su antulinya tənə.

³⁶ Ta caa, nn naaki toosee anɔɔlɔ? Maa heeli-ŋ pə hɔwɛɛ. ³⁷⁻³⁸ Nyayale lɛɛsuyu nyuyɔ wɔla nyəŋku ŋku. Nyá kələna awulaa tənə. Isɔtaa Iso hana-ŋ kawulaya na toŋ na teeli. I tu nyá niŋ taa ké ate nyəm, paa yɔlaa, paa wontu. ³⁹ Nyá waali kawulaya kaa tala nyá nyəŋka. Pələ pə waali tooso nyəŋka wɛnna isu nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ, kaa tɔyɔ antulinya tənə. ⁴⁰ Liyiti nyəŋka ká wɛɛ toŋ isu nyəɔlɔyɔ maɔamaya, ŋku ku yōkəyi pə tənə tɔ. Kaa yōki kawulasɔ tənə na ká faya-səyi hɔɔlasɔ. ⁴¹⁻⁴² Nɔntaaləŋ na nɔmpɛe na sita tiiliyi nyəɔlɔyɔ, na tiiliyi cuyɔ tɔ, m̀p̀r̀ỳỳ kawulaya ŋkɛ kaa wɛɛ tɔm naale. Kaa wɛɛna toŋ isu nyəɔlɔyɔ, na icantu isu cuyɔ. ⁴³ Na isu n nau nyəɔlɔyɔ sitina cuyɔ tɔ m̀p̀r̀ỳỳ yɔlaa ka maɔasi si pá kɔɔnti piitim kɔlɔməm na akɔɔyale taa. Ama pə kaa la, teitei isu nyəɔlɔyɔ na cuyɔ pə ta tamsɔ tɔ.

⁴⁴ Kawulasɔ nsi si waatu taa ké Iso ká kusɔ tam tɔɔ nyəŋka nakəli. Kaa yōki si tənə na sí saali yem. Nakəli ka kaa kɔa ka tɔɔ. ⁴⁵ Nkɛyɛɛ pələ nte n nawa pə ləsa pulaya tɔɔ tɔ. Ntɛ tɛ yōkəna lɛɛsuyu ŋku ku nyəɔlɔyɔ, na cuyɔ, na wɔla. Iso sɔsɔ larəna na ń nyi mpi pu la tɔ. Toosee anu a wɛ tampana. A kusɛyɛsətu kaa saali.

⁴⁶ M̀p̀r̀ỳỳ wulaw Nepukanɛsaa hənta Taniyechi kɛ atɛ. Ilena í tɔ si: I fɛɛni Taniyechi na í wɔpɔ-i tulaalɔnaa. ⁴⁷ Na í tasa si: Tampana mə Iso kɛɛ tɔŋ na awulaa tənə Iso. I kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ, isu n pəɔyɔ na ń heeli-m tɔ.

⁴⁸ Pæle pæ waali ké wulaw kusa Taniyeeli nyövu. I lapa-i kuvööh kupaη payale. I cela-i Papiloni tetü tæna hægölvu tayavuvu na í sí-u nyöntaa tæna sösö. ⁴⁹ Mþóýú Taniyeeli sölöma wulaw ke nögö na í cela Satälaki, na Mesaki, na Apeti-Neko ke Papiloni tayavuvu. Ilena Taniyeeli náa saali wulaw tögaya taa.

3

Wulaw wula leesvuv tòm

¹ Mþóýú wulaw Nepukanesaa lupa wula ke yvü leesvuv. Ku tayalöh we meätälönaa hiu na naanöwa, na ku wan ke meätälönaa tooso. Ilena í sähsi-kuvü Papiloni tetü hægölvu taa ké Tula tetekäle taa. ² Ilena í yaa í tetü tæna hægölvü nyööh nyöma. Pæ kpaçav awulumpiya, na kumatariηnaa sösaa, na küföheneηnaa. Na layatu tasölaa, na liyitee paasänlaa, na hüvlaa, na kiin nyöntaa, na tetü hægölvü nyööh nyöma tæna tö. I yaa-weye si pá polo leesvuv ηku ku seev tuluvu. ³ Mþóýú pa tæna pa kota leesvuv ηku ku kin.

⁴ Ilena kpaallv kiisina nögö sösaya si: Piitimnaa yölaa na nsöma tæna, í ke ηkpaηη na í nu yoo. ⁵ Ye waatu wei í nuwa tutuvu, na hëlaya, na saηku, na çävuvu, na kitiko, na wontu nti tæ tæna. Pæ wee si í hënti ateye, na í see wulaw wula leesvuv ηku. ⁶ Ye wei í kisa, paa peti pvntu ke kpaçpaa ke kökö sösöhka taa.

⁷ Pæ tö ké waatu wei yölaa nuwa tutuvu, na hëlaya, na saηku, na çävuvu, na kitiko, na wontu nti tæ tæna tæ tæη tö, mþóýú pa tæna pa luηaa na pá see wulaw wula leesvuv ηku.

Taniyeeli taapalaa kisuvu ke leesvuv seev

⁸ Mþóýú Papiloni nyöma napeli pa pola wulaw kin. Ilena pá kuli Yuta nyöma waali. ⁹ Pa suv wulaw kin, Ilena pá see-i si: Ta çaa, wulaw, mäna tetü. ¹⁰ Isu n síwa si, ye tö nu tutuvu, na hëlaya, na saηku, na çävuvu, na kitiko, na wontu nti tæ tæna. Pæ wee si yölaa tæna í hënti ateye na pá see nya wula leesvuv na? ¹¹ Ye wei í kisa paa peti pvntu ke kpaçpaa ke kökö sösöhka taa? ¹² Pöyele Yuta nyöma Satälaki, na Mesaki, na Apeti-Neko mpa n tv Papiloni tetü hægölvu tayavuvu tö, pa ta töki nyá küsövutv. Pa kisa nyá tuη na nyá wula leesvuv tömle.

¹³ Mþóýú pááná kra wulaw ke sösöm na í tö si, pá kóna-we. Ilena pá pona-weye-i. ¹⁴ Na í pvösi-we si: Satälaki, na Mesaki, na Apeti-Neko. I kisa ma tuη na ma wula leesvuv pæ tömle lapv yaa? ¹⁵ Pönente í tayavü mä ti. Ye waatu wei í nu tutuvu, na hëlaya, na saηku, na çävuvu, na wontu nti tæ tæna. Ie í hënti ate na í see leesvuv ηku ma sähjaa tö. Ye pæ tayavü mpu, paa peti-meye kpaçpaa ke kökö sösöhka taa. Ilena má ná si tvvü ηku ku lösi-me?

¹⁶ Mþóýú Satälaki, na Mesaki, na Apeti-Neko, pa çö wulaw si: Hai, ta çaa, tu näkävü na té tayavü ta ti töm. ¹⁷ Paa na mpu, ta Isö wei í tömle tö laki tö, í pvösävü na í lösi-tvüv kökö sösöhka taa. I ká waasi-tvüv nyá nin taa. ¹⁸ Pöyele, paa ilé í ta tu la mpu, tæ kaa la nyá tuη tömle. Tæ kaa see nyá wula leesvuv ηku n sähjaa tö.

¹⁹ Tönaya pááná kra wulaw ke sösöm, na í kpee-weye ise. Ilena í tö si: I haηsi kökö sösöhka ke töm naatosompögölaya. ²⁰ Mþóýú í töma í yoolaa alaaföya nyöma napeli si: I hökö-we, na í peti ka taa. ²¹ Tönaya pa hökö-weye kpaçpaa, na pa tölvösönaa na pa çapanaa na pa kpaηnaa. Ilena pá peti-weye kökö taa. ²² Paa haηsa-keye teu ké isü wulaw ka suv tö. Halöna ká kv mpa pa peti mpe üü pa toosögö ka taa tö. ²³ Mþóýú Satälaki na Mesaki na Apeti-Neko pa hota kökö sösöhka taa na pa kvhökum.

Satəlaki-we pa tooso ke kəkə səsəŋka taa

²⁴ Mpróyó səŋəntu kpa wulav. Ilena í kuli təkpaaka na í pəəsi ı waalı nyəma si: Iɬu yəlaa kühəkaa toosoŋo tə pəta kəkə taa? Ilena pá cə-ı si: Mpróyó, ta caa. ²⁵ Ntəna í má kapuka si: Ma naaki yəlaa liyiti ké ka taa. Pa ta həkə-we, pə́cə pá təŋ kaa nyaki-we. Na liyiti nyəŋ nəŋəsəna ısu ısətaa tillu.

²⁶ Pəle pə waalı, ılena wulav kɾətəna kəkə ŋke ka nəŋo. Mpróyó ı yaawa si: Iɬo səsə təmlə nyəma, Satəlaki, na Mesaki, na Apəti-Neko yoo. I lu na í kəə.

Ilena pá lu kəkə taa ké kɾakpa. ²⁷ Mpróyó wulav akewenaa təna kottaa na pá wiili-we. Ilena pá ná si kəkə ta nyaya pa tiili. Paa pa nyəəsi yaa pa wontu. Pəyele pa təə maŋamaŋa fei kəkə səŋ. ²⁸ Mpróyó wulav təma si: Ma sama Satəlaki, na Mesaki, na Apəti-Neko pa Iɬo. Inı ı tilina ı ısətaa tillu na í ya ı yəlaa. Mpi tə, pa tisa pa yuŋ ké ı təə ké. Pa mɔ səmə na pá kisi ma kuyəŋətətɔ. Si pa kaa sɛɛ tɔyɔ na pá yele pa Iɬo. ²⁹ Pə təə ké ma kɾaaləŋi ma kawulaya təna taa piitimnaa. Ye wei í tɔwa pəne inı pa Iɬo, paa təəsi pɔntu nantɔ na kɾatasi. Pə́cə ı təyaya ká məli ncaale. Mpi tə, Iɬo nəŋəlv ı fei, na í yaki yəlaa ısu inɛ.

³⁰ Mpróyó wulav səsə pa nyəəŋ kusuyɔ ke Papiloni tətɔ taa.

Wulav toosee naale nyəna

³¹ Mpróyó Nepukanəsaa ŋmaa takəlaya ke piitim na nsəma təna yəlaa mpa pa we antulinya təna taa tə na í sɛɛ-we si: Alaafəya wɛɛ?

³² Ma caa ma kɛəsi-meŋe piti təma səsəəna wena Iɬo Səsə lapa-m tə.

³³ I piti təma təəwaya.

A wɛ təŋ.

I kawulaya wɛ tam təə.

4

¹ Nepukanəsaa má, ma caya ma kawulaya təyaya taa. Ma təkaya ké na má nyəəki na má suma. ² Mpróyó ma hənta ahoə naalı na má toosi. Səŋəntu kpa-m, na pə pəsi ma lanle. ³ Mpróyó ma yaa Papiloni nyəntaa təna si pá heeli-m ma toosee anı a hɔwɛɛ. ⁴ Kɛlena tɔwaa na ısətəlvŋasi tam nyəntaa na pee nalaa na toptoto nyəma pa kəə na má heeli-weŋe toosee anı. Ama pa ta pəsi na pá sɛŋɛsi-m a hɔwɛɛ. ⁵ Waalı waalı ké Taniyeeli wei ı wena Iɬo Nanŋtu ləmaŋasəle na pa cuyusa-ı ma tɔyɔ həte si Pələtasaa tə ı kəma. ⁶ Mpróyó ma heela-ı ma toosee. Ma si: Tɔwaa wulav Pələtasaa, ma nyəmə si, n wena Iɬo Nanŋtu ləmaŋasəle. Təm kɔŋmələtu natəli tu cəsəŋi-ŋ. Iɛ sɛŋɛsi-m ma toosee anı a hɔwɛɛ. ⁷ Ma həntaa ké, ılena má toosi si:

Tɔyɔ səsəŋkɔ nakuli kɔ səŋa antulinya həku taa.

⁸ Mpróyó kɔ lapa təŋ na kɔ kpa ısətəə təliyiiliyi.

Pa naaki-kuyɔ antulinya tənasi təna taa ké.

⁹ Kɔ hatɔ ka suwaya na kɔ lɔla pee ke səsəm.

Taale wontu cəsəya kɔ ısətom taa ké.

Sumasi na təkaya si tana ke kɔ piliŋasi təə.

Weesuyɔ nyəmə təna hikaya pə təŋənaŋa na kɔ kiŋ.

¹⁰ Pə tasaa ıɛ, ma ná ısətəə tillu nəŋəlv ı tiina ısətəə kɛɛ. ¹¹ Mpróyó ı kiisina nəŋo səsəya si:

I hu tɔyɔ ŋkɔ, na í sɛti kɔ piliŋasi.

I kpiisi kɔ hatɔ, na í ŋmısi kɔ pee.

Wontu na sumasi í se kɔ tɛɛ.

¹² Ama í yeke kɔ kite na tə lila ke tətɔ taa.

I həkō kv kite nte na nyəğəlvu mayamaya,
na kuseemuyv pə alukpala,
ke taale nyutu hekv taa na aṅkpəlee sō-te.
Kite n̄té tə təyō nyutu isu huntv wontu.

¹³ Pá ləsi tə yulvto ləmayasəle
na pá tv-teye wontuyv nyəntə.

Tə wee m̄p̄yó pusi naatosomp̄yolaya.

¹⁴ Isətəa tillaa kənna təm tənə in̄i. Antulinya yəlaa tənə i nyi si, isətəa Isə tənna yəlaa kawulası tənə. I n̄ka paa yulv səkpele i tv-i.

¹⁵ Ma toosee anəyəle. Ma kawulaya taa nyəntaa tənə ta pəsi na pá heeli-m a hūwee. Ile ma nyəmə sı Pələtasaa, n wena Isə Nan̄jtv ləmayasəle. N ká pəsi na n̄ heeli-m-ye.

Taniyeeli seyeşayi wulav ke i toosee hūwee

¹⁶ M̄p̄yó Taniyeeli wei pa cuyusa sı, Pələtasaa tə, i laakalı pəsaa. Pə pəkəla-i i hūwee taa ké laasaya tə. Ntəna wulav ma má təm-i sı: Ma toosee an̄i a təm i taa pəkəli-ṅ. Ilena i cō-m sı: Hai, ta caa, toosee an̄i á pəsi nyá kolontunaa nyəntv.

¹⁷ Tuvv səsəṅkv toṅ nyəṅkv ṅku n na kv kra mpv təliyiiliyi tə, pa naakaya-kuyv antulinya tənasi tənə taa ké. ¹⁸ Kv hatv ka suwaya na kó lula pee ke səsəm. Taale wontu cəsəya kv isotom taa ké. Suması ná tvkaya sı tana ke kv piliṅası tə. Weesuyv nyəm tənə hikiyi pə təyənaya na kv kin̄. ¹⁹ Ta caa, nyayale tuv v ṅkv. Nyá lapəna səsə na n̄ la toṅ na n̄ pu na n̄ kaləsəna isətəa. N ṅmakəla antulinya tənasi tənaya. ²⁰ Pəle pə waalı n nawwa isətəa tillu tiina isətəa na i tv sı, pá hu-kv na pá wakəli-kv. Ama pá yeke kite na tə lila ke tetv taa. Ile pá həkō-te na nyəğəlvu mayamaya, na kuseemuyv alukpala ke taale nyutu hekv taa. Aṅkpəlee i sō-te, na tə na wontu pá kaa taale nyutu ke pusi naatosomp̄yolaya. ²¹ Wulav, nyá toosee an̄i a hūwee n̄té sı, isətəa Isə ká paasəna-ṅ. ²² Paa təyən-ṅ yəlaa hekv. Nyana taale wontu i ka kaa təcəyale na n̄ təkı nyutu isu naaṅ. Aṅkpəlee ká sō-ṅ na n̄ wee m̄p̄yó pusi naatosomp̄yolaya. Ilena pəcó n̄ nyi sı isətəa Isə tənna yəlaa kawulası tənə. Ye i n̄ka wei i tv-i. ²³ Təm nti pa yəyətəa sı pá yeke kite tə. Tələyele sı, ye n kəma na n̄ cəkəna sı Isə keke pə tənə pə tv. Ile n məli nyá kawulaya taa. ²⁴ Ta caa wulav, pə tə tə, təkı layatv nti ma tasəyi-ṅ tə. Lə isayatu, na n̄ təṅ kusiyisim. Wəena acamaa pətətəle na nyá lan̄hvlumlə ká leeli.

Wulav toosee lapa isu i toosuyv tə

²⁵ M̄p̄yó pə lapa teitei isu Taniyeeli ka keesaa tə. ²⁶ Pənaya sikaa Ilena kuyaku nakvli wulav cəkı i kawulaya kutuluuyv nyuvv taa ké Papiloni. ²⁷ Ilena i má, i lan̄je taa na i tv sı: Má ṅmana ma kawulaya icate səsəle Papiloni in̄e. Ma lapa m̄p̄yó sı ma toṅ na ma səsəntv, na ma teeli i ná.

²⁸ I nəyō ta tiita atə, ile i nu pə yəyətəna isətəa keke sı: Wulav Nepukanəsaa, nu teu yoo. Paa te na pá ləkı-ṅ nyá kawulaya ṅke. ²⁹ Paa təyən-ṅ yəlaa hekv. Nyana taale wontu i ká kaa təcəyale. N ká təkı nyutu isu naaṅ. Haləna pusi naatosomp̄yolaya. Ilena pəcó n̄ nyi sı isətəa Isə tənna yəlaa kawulası tənə. Ye i n̄ka wei i tv-i.

³⁰ M̄p̄yó pə lapa m̄p̄yó krapkaa. Ilena pá təyən-ṅ Nepukanəsaa ke yəlaa hekv, na i təyō nyutu isu naaṅ. Aṅkpəlee sō-i, haləna i nyəəsı pu isu hekələnaa huntv, na i səkpaṅ isu suması.

Nepukanəsaa alaafəya hikuyv

31 Pusi naatosompwɔɔɔɔɔɔ tɛɛwɔ ɔɔna Nepukanɛsɔɔ mɔ́ ma kusi ise na isɔ́taɔ. Mɔ́pɔ́yɔ́ ma lɛ́mɔ́ɔɔɔɔɔ mɔ́ɔɔ, na mɔ́ sɛɛ Iɔ́ si: Hai, isɔ́taɔ Iɔ́, ma sama-n. Ma sɛɛ Iɔ́ Tɔ́caɔ nyá. Nyá kawulɔ́ɔɔ wɛ tam tɔ́ kɛ́. Nyá sɔ́sɔ́ntɔ́ kaa su tɔ́nɔ́ɔɔ. 32 Antulinya yɔ́ɔɔ tɔ́na ta haɔ́na-n. N lakɔ́na pa na isɔ́taɔ tillaa kɛ isɔ́na n caa tɔ́ɔ. Nɔ́ɔɔɔ u pɔ́sɔ́ɔɔ-n natɔ́lɔ́ɔ pɔ́ taa.

33 Mɔ́pɔ́yɔ́ ma lɛ́mɔ́ɔɔɔɔ mɔ́ɔ-m. ɔ́na pɔ́ mɔ́lɔ́na-m ma kawulɔ́ɔɔ, na ka teeli, na ma teu na ma sɔ́sɔ́ntɔ́. Ntɛna ma waɔɔ nyɔ́ma na ma akewɛnaɔ sɔ́sɔ́ kɔ́ti ma kin. ɔ́na pɔ́ tɔ́nɔ́-m ma kawulɔ́ɔɔ taa kɛ su na ká kɛɔ isɔ́ kaa wɛɔ tɔ́. 34 Pɔ́ tɔ́ kɛ́ Nepukanɛsɔ́ mɔ́ ma saɔ́, na mɔ́ pɔ́ɔɔlɔ́ɔ na mɔ́ tɔ́yɔ́ teeli kɛ isɔ́taɔ Wulɔ́. Inɔ́ ɔ́ tɔ́nɔ́ɔɔ tampana kɛ pɔ́ tɔ́na pɔ́ taa na í laka kusi yisim. I tisi yɔ́ wei ɔ́ haɔ́ ɔ́ tɔ́ɔ.

5

Wulɔ́ Pelɔ́sasaa acima

1 Mɔ́pɔ́yɔ́ kuyaku nakɔ́li wulɔ́ Pelɔ́sasaa lapa acima sɔ́sɔ́na. I akewɛnaɔ sɔ́sɔ́ iyɔ́ɔ (1000) kɛ ɔ́ lapa-yɛ na í na-wɛ pɔ́ nyɔ́ sulɔ́m. 2-3 Pɔ́ kɛɛsɔ́ ɔ́na sulɔ́m cɔ́ wulɔ́ isɛntaa. Tɔ́nɔ́ɔ ɔ́ tilaa na pɔ́ kɔ́na wɔ́na na lixitee nyɔ́ɔlɔ́ɔ pɔ́siyanaa. Wontu ntɔ́yɔ́ ɔ́ caa Nepukanɛsɔ́ ka lɛ́ka Yɔ́salem isɔ́ tɔ́sɛɛ taa. Mɔ́pɔ́yɔ́ í na ɔ́ akewɛnaɔ sɔ́sɔ́ na ɔ́ alaa, na ɔ́ saalaa, pa nyɔ́na wontu ntɔ́yɔ́ sulɔ́m. 4 ɔ́na pɔ́ talɔ́yɔ́ pa tɔ́nɔ́ kɔ́lalaɔ. Wɔ́na na nyɔ́ɔlɔ́ɔ mɔ́ɔmɔ́ɔ, na pɔ́ kɔ́sɛmɔ́ɔ kɛ paa lupa tɔ́nɔ́. Pa saaka lɛ́lɔ́ kɛ taasi na pɛɛ.

5 Mɔ́pɔ́yɔ́ ntantaku liwa kɔ́kɔ́ɔ. ɔ́na ku nmaaki fɔ́tɔ́la kin kɛ kawulɔ́ɔ kutulɔ́yɔ́ kɔ́lɔ́na kɔ́hulɔ́mɔ́ɔ tɔ́. 6 Wulɔ́ ná mpɔ́, ɔ́na sɔ́ɔntɔ́ kɔ́a-ɔ́ na í seliyɔ́. Halɔ́na ɔ́ tɔ́na makɔ́na tɔ́mɔ́ɔ kɔ́kɔ́kɔ́. 7 Mɔ́pɔ́yɔ́ ɔ́ mɔ́a kapuka si pɔ́ kɔ́na Pabiloni isɔ́tlɔ́nɔ́sɔ́ nyɔ́ntaa, na nyɔ́ntaa na pɛɛ nalaɔ. Pɛɛ pa kɔ́ma ɔ́na í tɔ́-wɛ si: Ye wei í kala nmaatɔ́ tɔ́ne na í heeli-m tɔ́ hɔ́wɛɛ. Paa suu pɔ́ntɔ́ kɛ tɔ́nɔ́ toko, na pa tɔ́-wɔ́ wɔ́na lulɔ́yɔ́. ɔ́na pɔ́ su-ɔ́ kawulɔ́ɔ tɔ́cɔ́ɔlɔ́ tɔ́sɔ́ nyɔ́ntɛ taa.

8 ɔ́na pa tɔ́na pɔ́ mɔ́ɔsɔ́. Ama pa ta pɔ́si na pɔ́ kala nmaatɔ́ nti na pɔ́ heeli wulɔ́ kɛ tɔ́ hɔ́wɛɛ. 9 Tɔ́nɔ́ɔ wulɔ́ lanɔ́ɔ sɔ́sɔ́ wakɔ́lɔ́yɔ́ na ɔ́ akewɛnaɔ sɔ́sɔ́ lanɔ́ ná cɛ.

Taniyeli seyesɔ́yɔ́ wulɔ́ kɛ nmaatɔ́ hɔ́wɛɛ

10 Mɔ́pɔ́yɔ́ wulɔ́ tɔ́o nuwa í na ɔ́ akewɛnaɔ pa maki kapusi kɛ nmaatɔ́ nti tɔ́ tɔ́m. ɔ́na í suu pa kin na í sɛɛ ɔ́ pɔ́yɔ́ɔ si: Mɔ́ na tɛtu. Sɔ́ɔntɔ́ ɔ́ taa kɔ́a-n na pɔ́ wakɔ́li nyá lanɔ́. 11 Apalɔ́ nɔ́ɔɔ ɔ́ wɛ nyá kawulɔ́ɔ taa, ɔ́ wɛna Iɔ́ Naɔ́nɔ́ tɔ́mɔ́ɔsɔ́lɔ́. Halɔ́ nyá caa Nepukanɛsɔ́ waatɔ́ taa kɛ pa ná yɔ́ɔ. I kɛ cɛkɔ́nɔ́, na layatɔ́, pɔ́yɛɛ pɔ́ ha-ɔ́ nyɔ́m. Mɔ́pɔ́yɔ́ nyá caa kɔ́a-ɔ́ tɔ́waa, na isɔ́tlɔ́nɔ́sɔ́ tɔ́m nyɔ́ntaa, na nyɔ́ntaa, na pɛɛ nalaɔ pa nyɔ́yɔ́ tɔ́. 12 I haɔ́e ntɛ Taniyeli, ɔ́na nyá caa cuɔ́yɔ́-ɔ́ si Pelɔ́tasaa. I wɛna lɔ́mɔ́ɔsɔ́lɔ́ kɛ, na pɔ́ kɛɔ lɛ́lɔ́. I nyɔ́mɔ́ɔ na í seyesɔ́yɔ́ tɔ́osee hɔ́wɛɛ. I kɔ́kɔ́yɔ́ asɔ́sɔ́na, na í kuliyɔ́ kɔ́nɔ́mɔ́m tɔ́ na í heeliyɔ́. Yaɔ́-ɔ́, ɔ́ ká kala-n nmaatɔ́ nti.

13 Mɔ́pɔ́yɔ́ pa kɔ́na Taniyeli kɛ kɔ́kɔ́ɔ, na wulɔ́ pɔ́si-ɔ́ si: Nyɔ́ɔlɔ́ Taniyeli wei ma caa kɔ́nna Yuta tɔ́? 14 Pa yɔ́ɔɔɔ nyá tɔ́m na mɔ́ nu si, n wɛna Iɔ́ lɔ́mɔ́ɔsɔ́lɔ́ na nyɔ́m na n cɛkɔ́ɔna na pɔ́ kɛɔ lɛ́lɔ́. 15 Pa kɔ́na-m nyɔ́ntaa na isɔ́tlɔ́nɔ́sɔ́ nyɔ́ntaa si pɔ́ kala nmaatɔ́ tɔ́ne na pɔ́ heeli-m tɔ́ hɔ́wɛɛ pa ta pɔ́si. 16 Ma nuwa si n pɔ́sɔ́yɔ́ na n cɔ́ tɔ́m tɔ́na. N kuliyɔ́ kɔ́nɔ́mɔ́m tɔ́, na n heeliyɔ́. Mpɔ́ tɔ́, ye n kala nmaatɔ́ tɔ́ne na n seyesɔ́-m tɔ́ hɔ́wɛɛ. Paa suu-n tɔ́nɔ́ toko, na pɔ́ tɔ́-n wɔ́na lulɔ́yɔ́. Paa su-n kawulɔ́ɔ tɔ́cɔ́ɔlɔ́ tɔ́sɔ́ nyɔ́ntɛ taa.

17 M̄p̄r̄ȳ Taniyeeli c̄o wulav si: Ma sama, ta caa. Ile su nyá k̄uc̄ōn̄, yaa n̄ ha wei n̄ n̄kaa t̄o. Paa na mp̄v̄ maa kala-ŋ̄ ŋ̄maatv̄ n̄ti na má heeli-ŋ̄ t̄o h̄w̄wee. 18 Is̄otaa Is̄o s̄os̄o ka kraana nyá caa Nepukan̄esaa ke wulav s̄os̄o na í t̄v̄-i teeli. 19 Na pá la na piitimnaa na ns̄oma t̄ena ȳlaa nȳaŋ̄na-i na pá seliŋi. Ye í n̄k̄ena wei í k̄v̄ ílé, na í s̄ola wei í yele ílé. I kus̄aya m̄pa í caa t̄o pa nȳōn̄, na í tisiŋi m̄pa í luŋu fei t̄o. 20-21 Ama í h̄ma í ti na í la kalampaanu. Ilena p̄ t̄v̄-i wontuyu l̄m̄aȳas̄ole. Pa k̄usa-i í kumte t̄o na í teeli sí t̄ak̄pataa. Pa t̄ōŋ̄a-i ȳlaa heku na í na taale kraŋ̄asi pá kaa t̄oc̄ayale. I t̄ōŋ̄ nyutv̄ is̄u naaŋ̄, na aŋ̄kp̄lee s̄o-i. Hal̄ona waatv̄ wei í nȳomá si, is̄otaa Is̄o s̄os̄o t̄enna ȳlaa kawulas̄i t̄ena, í n̄ka wei í t̄v̄-i. 22 Ama í p̄ȳalv̄ nyá, nyá nȳomá m̄p̄r̄ȳō teu. Paa na mp̄v̄ n̄ ta pasa nyá ti na n̄ t̄v̄ Is̄o k̄e teeli. 23 N̄ kraasa nyá t̄eŋi is̄otaa Is̄o t̄o k̄e. M̄pi t̄o, n̄ yelaa na pá l̄asi Is̄o t̄aseele nȳenasu. Hal̄ona nyana nyá akewenaa s̄osaa, na nyá alaa na nyá saalaa, í nȳōna s̄olm̄. Ilena í tala m̄ t̄uŋ wei pa lup̄ona liŋitee nȳōl̄uŋv̄ na wula, na nȳōl̄uŋv̄ maŋ̄amaŋ̄, na p̄ k̄useem̄uŋv̄ t̄o. Paa m̄ t̄uŋ wei pa saaka taasi, na p̄ee, na u naaki, na u nuki, p̄eyle í ta nyi pulv̄ t̄o. N̄ p̄ema Is̄o wei í t̄oka nyá weesuŋu k̄e í niŋ taa t̄oŋo teeli. 24 P̄ t̄o k̄e í yelaa na ntantaku ŋ̄maa mp̄v̄ 25 Si: Mene mene tek̄el u paas̄en. 26 T̄om̄ pee an̄i a h̄w̄wee nt̄o. Mene h̄w̄wee w̄ee si, Is̄o kala nyá kawulaya k̄uȳeŋ̄, na í su ka t̄enaya. 27 Tek̄el, h̄w̄wee w̄ee si, í maŋ̄asa-ŋ̄ saŋ̄aya t̄o na í ná si, n̄ fei yuŋ. 28 Paas̄en h̄w̄wee w̄ee si, í tala nyá kawulaya na í c̄ela Mete nȳoma na P̄eesi nȳoma.

29 T̄enayale wulav si, pá suu Taniyeeli ke t̄oŋ̄ toko na pá t̄v̄-i wula l̄ul̄uŋv̄. Ilena pá kraali si paa su-i kawulaya t̄oc̄ayale tooso nyante taa.

30 M̄p̄r̄ȳō pa ku P̄apiloni wulav Pel̄etasaa ke ahōo an̄i.

6

1 Ilena Mete wulav Taliyusi m̄v̄ kawulaya ke í l̄ul̄uŋv̄ p̄enaya nutoso na naale nȳeŋ̄ka taa.

Taniyeeli kolontunaa nȳaki-i kat̄oka

2 M̄p̄r̄ȳō Taliyusi faŋa í tetv̄ ke h̄ōl̄ōŋ̄ niun̄owa na hiu (120). Ilena í kra p̄e nȳōn̄ nȳoma. 3 N̄t̄ena í kra s̄osaa nap̄el̄oŋi naale na pá t̄el̄ona Taniyeeli si pá feŋiŋi s̄osaa m̄pe pa t̄o, na wulav pulv̄ í taa wak̄eli. 4 Ama Taniyeeli ná t̄ee m̄pe un̄i na nȳōn̄ nȳoma ke l̄m̄aȳas̄ole t̄oc̄ayac̄aya. Ilena wulav hūv̄ si í ká kra-i í kawulaya t̄ena paas̄enlv̄. 5 M̄p̄r̄ȳō pa na nȳōn̄ nȳoma m̄pe pa p̄eeka is̄ena paa la na pá hiki Taniyeeli t̄o. Paa kawulaya t̄om̄ nat̄eli t̄o taa, ilena pá wu. M̄pi t̄o, Taniyeeli lakaya í t̄emle ke teu k̄e í ta c̄el̄asi nat̄eli. 6 M̄p̄uŋole ȳlaa m̄pe si, ye p̄e t̄aya Taniyeeli is̄o s̄eev̄ kiŋ̄ taa t̄o kaa hiki t̄ewaanle.

7 Ilena pá polo wulav kiŋ̄ na pá s̄ee-i si: Wulav, nyana tetv̄. 8 Nyá kawulaya t̄ena taa akewenaa s̄osaa t̄ena caa si, n̄ kraal̄ona t̄oŋ̄ si, ye wei í luŋa t̄oŋv̄, yaa yulv̄ n̄ōl̄v̄ ke k̄uȳeŋ̄ hiu na naan̄owa taa, ye p̄e t̄aya wulav nyá, pá p̄eti p̄ontu ke t̄oŋ̄las̄i p̄óŋȳ taa. 9 Mp̄v̄ t̄o, m̄v̄ k̄us̄esutv̄ n̄ti. N̄maa-ti na n̄ t̄v̄ niŋ. N̄ōl̄v̄ í taa k̄p̄eesi-ti. M̄pi t̄o, Mete nȳoma na P̄eesi nȳoma pa kiŋ̄u u laȳas̄aŋi.

10 M̄p̄r̄ȳō wulav Taliyusi m̄v̄ t̄om̄ n̄ti na í t̄v̄ niŋ.

Taniyeeli petv̄ȳv̄ ke t̄oŋ̄las̄i p̄óŋȳ taa

11 Taniyeeli kutuluyu ka ke ate na is̄otaa nȳeŋ̄ku k̄e na ku p̄etote t̄ol̄ona Yosalem ícate t̄o. T̄enaya í kraakaya na í luŋiŋi akula na í saŋ̄ í Is̄o. I s̄el̄m̄aya-i paa k̄oyaku ŋ̄k̄uȳu t̄om̄ tooso k̄e. I nuwa wulav t̄om̄ n̄ti, ilena í polo Is̄o s̄el̄m̄oŋv̄ is̄u í tu laki t̄o. 12 M̄p̄r̄ȳō í kolontunaa m̄pe pa pola kraak̄paa, na pá maŋ̄ana í t̄eŋ̄na s̄el̄m̄oŋv̄ na í yaaki Is̄o. 13 Ilena pá polo wulav kiŋ̄ na pá t̄o si: Is̄u n̄ ŋ̄maawa na n̄ su si, ye

wei i sələma Iso nəǵəlv, yaa yəlv nəǵəlv, ke kuyeyi hiu na naanəwa taa, na pə tá ké nyá, paa peti pəntv ke tǵəlası púyú taa? Wulav sı: Eenna. Mete nyáma na Peesı nyáma kiiu u layasəyi mēē. ¹⁴ Ntēna pá heeli-ı sı: Mpa pa kəmma Yuta tə pa taa wei pa yaa sı Taniyeeli tə u nyənəyi nyana nyá kiiu ke pəlv se. Halı təm toosoǵo ilé i sələməyi i Iso ké paa kuyaku ŋku.

¹⁵ Wulav nuwa sı Taniyeeli, ilēna i lanje wakəli. Ḿpúyú i maǵasaa sı í waası-ı. Haləna ilim tuyv. ¹⁶ Ḿpúyú yəlaa mpe pá məla i kin na pa pəəsi-ı na isəle kuseemle sı: Ntəŋ n nyəma teu sı Mete nyáma na Peesı nyáma pa kiiu u layasəyi?

¹⁷ Ḿpúyú wulav yelaa na pá kəna Taniyeeli na pá peti-ı tǵəlası púyú taa. İlēna í təm-ı sı: Nyá Iso wei i təmlē n seesəna isəle tə, i tike i pəsəǵəna na i ya-ŋ.

¹⁸ İlēna pa təkı pəle ke tǵəlası púyú ŋku kv nəǵo. Ḿpúyú wulav na akewenaa səsaa pa yusa pəle tə sı nəǵəlv í taa tvli. ¹⁹ Ḿpúyú wulav məla i təǵaǵa na í svv mpv. I ta krətəna i alaa taa nəǵəlv. Pəyele i keela tom.

Taniyeeli luv na alaafəya ke tǵəlası púyú taa

²⁰ Pə kəma isı pə nyaaləyi, ilēna wulav kəli ləŋ na í polo tǵəlası puyv nəǵo.

²¹ I krətəna-kv, ilēna í yaa Taniyeeli na lanwakəlle na í pəəsi sı: O oo Taniyeeli. Iso Weesuyu tv wei i təmlē n lakəna isəle kuseemle tə. I pəsaa na í waası-ŋ tǵəlası səkraŋ taa?

²² İlēna Taniyeeli cə, na í seē wulav sı: Ta caa, nyana tetv. ²³ Ma Iso tila isətəa tillu na í təkı tǵəlası nəəsi, sı ta la-m pəlv. Mpi tə, ma ta wakələna-ı. Pəcə ma ta pəntəna nyá tətə.

²⁴ Tənaǵa wulav lanje hvluma katatəlaǵa, na í tə sı, pá ləsi Taniyeeli. Ḿpúyú pa ləsa-ı. Paa hiŋǵa, ka fēi i tə. Mpi tə, Taniyeeli tēma Iso na i taa ké. ²⁵ İlēna wulav yele na pá kpa yəlaa mpa pa kuu Taniyeeli nəəheē tēē tə. İlēna pá peti pá na pa alaa na pa piya ke tǵəlası puyv taa. Na tǵəlası te-we na sí salı pa mwə, na pa ta tu tiita atē.

²⁶ Pəle pə waalı ké wulav Taliyusi ŋmaa takəlaǵa ke piitim na nsəma tēna yəlaa, mpa pa wē antulinya tēna taa tə sı: Ma seē-mē.

²⁷ Ma suku ma kawuləǵa tēna taa ké kusəsutv. Paa wei í nyana Taniyeeli Iso na í se-ı.

Mpi tə, inəǵəle Iso Weesuyu tv na i wē tam tə.

I kawuləǵa kaa tē na i səsəəntv ká wēē ḿpúyú tam tə.

²⁸ Inı i hetəǵəna na í waasəyi.

I lakı piti tēma ke isətəa na atē.

Inı i waasəna Taniyeeli ke tǵəlası nəǵo taa.

²⁹ Ḿpúyú Taniyeeli nyuyv kula Taliyusi kawuləǵa waatv taa, na Peesı wulav Silusi waatv tətə.

7

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna

¹ Ḿpúyú Papiloni wulav Pələtasaa kawuləǵa pənəǵa, kancaalaya nyəŋka taa, Taniyeeli həntaa na í toosi toosee. ² İlēna í ŋmaa-yē.

Taniyeeli toosaa ké sı: Heelim luna antulinya tēna taa, na pá lanŋəyi tēŋku səsə. ³ Ḿpúyú taale wontu səsəəntv liyiti luna tēŋku taa. Tu faǵana təmaǵa.

⁴ Kancaalaya nyəŋku nəǵəsəna tǵəlaǵa. İlēna kv wēna hekəle keŋ. Ḿpúyú pa kpesa kv keŋ inı. İlēna pá kusi-kv, na pá səŋsa-kuyv kv nəəheē naale tə isı yəlv.

Ḿpúyú pa tv-kuyv yəlv ləmaǵasēē. ⁵ Naale nyəŋku ná nəǵəsəna taale wontuyv isəǵav nakvli. Na kv səŋa kv nəəheē tooso tə ké kəŋkəŋ. İlēna kv təkə səntaası

tooso na ku kela. Na pá yǒǒtǎyi-ku si, kú kuli na kú li nantu. ⁶ Pǎle pǎ waali ké ma ná leŋku, na kú nǎǎsǎna isu kprou. Ku siyile waali ké keŋ liyiti isu sumaya, na ku nyǒŋ ke liyiti. Ilena pá tu-kuyi toŋ. ⁷ Mǎróǒ ma na wontuyu liyiti nyǎŋku. Ku we sǎǎntu ke sǎsǎm, na ku toma feina taka. Ku wena nyǎǎlǎyǎ kela sǎsǎna ké. Ku tǎki na kú felǎyi nǎǎhe ke mpi pǎ kaasaa tǎ. Ku ta nǎǎsǎna wontu nti tǎ tǎm tǎ tǎma keesuyi tǎ. Ku hǎŋ we naanwa. ⁸ Mǎróǒ ma na hǎlǎyǎ sǎkpeluyi luwa heku taa, na kú kpesi i taa tooso. Ku wena ise ké isu yulu, na ku nǎǎ yǒǒtǎyi kalampaanu tǎm.

Iso huv tǎm

⁹ Mǎróǒ ma na pa siwa kumlee. Ilena Tam tǎo tu nǎǎlǎ i caŋa. I wontu hulǎma kǎ tǎlǎlai. I nyǎsi we isu kponkpomulǎm mayamaŋa. I kumte mukaya kǎkǎ ké, na tǎ pǎpǎle we isu mamala. ¹⁰ Kǎkǎ lukaya tǎ tǎe na kǎ kpeŋ isu pǎǎo ke i isenta. Yǎlaa ke iyisi iyisi sǎŋa i kiŋ na pa taa lelaa laki-i tǎmle. Mǎróǒ huvlaa caŋaa na pá heŋi takǎlasi.

¹¹ Ma nyǎnaŋa wontuyu ŋku ku hǎlǎyǎ yǒǒtǎŋa kalampaanu tǎm ke mpǎ tǎ, ulena má na pa ku-ku, na pá pǎti kǎkǎ taa si kú nyaya. ¹² Mǎróǒ pa leeka wontu lentu toma. Ama pa sǎsǎ-tǎyi weesuyu ke pǎcǎǎo waatu nǎǎlǎ i tǎo.

¹³ Pǎ waali ké ma nawa nǎǎlǎ na isǎŋmuntǎ kǎŋna-i. I nǎǎsǎna yulu pǎyaya. Mǎróǒ ŋmuntǎ nti tǎ pona-i na tǎ kǎtǎna-i Tam tǎo tu un. ¹⁴ Mǎróǒ pa ha-i toŋ na teeli na kawulaya. Si piitimnaa tǎna, na nsǎma yǎlaa, í larǎ-i tǎmle. I toŋ kǎ wee tam ké, na i kawulaya kaa tǎ.

Taniyeeli toosee kancaalaya nyǎna huvwee kilisuyu

¹⁵ Mǎróǒ Taniyeeli tǎma si: Ma toosee kpa-m sǎǎntu, na pǎ pekǎli-m ma taa. ¹⁶ Ilena ma kǎtǎna mpa paa we tǎna tǎ, pa taa nǎǎlǎ. Ilena má pǎsi-i pǎ tǎna pǎ tampana, na íle i keesi-m pǎ huvwee. ¹⁷ Si taale wontu sǎsǎntu liyiti unǎǎle, antulinya kawulasu nsi su kǎo tǎ. ¹⁸ Pǎle pa waali ké isǎtǎa Iso sǎsǎ yǎlaa kǎ tǎǎo kawulaya ke tam tǎo. ¹⁹ Pǎ waali ké ma luyi lapa si, má nyi wontuyu liyiti nyǎŋku tampana. Ku we sǎǎntu ke sǎsǎm ké. Ku ta nǎǎsǎna lentu. Ku kela ke nyǎǎlǎyǎ ké. Ku sǎkpaŋ ke nyǎǎlǎyǎ kussemuyi. Ku tǎki ké na ku felǎyi nǎǎhe ke mpi pǎ kaasaa tǎ. ²⁰ Ma nyǎna tǎtǎǎo ku hǎŋ naanwa. Na i taa leŋku ŋku ku nyǎwa na ku kpesi tooso tǎ. Ku wena ise ké na nǎǎo. Ku yǒǒtǎŋa kalampaanu tǎm na ku kǎla lelǎŋ. ²¹ Tǎnaŋa ku yona Iso yǎlaa, ku caakaya-weye kǎlǎyǎ. ²² Mǎróǒ Tam tǎo tu kǎma na í ha isǎtǎa Iso sǎsǎ yǎlaa ke tampana. Pa kawulaya tǎǎo waatu talaa kele.

²³ Ilena í kilisi-m wontuyu liyiti nyǎŋku ŋku ku huvwee si, ŋkuyǎle ate kawulaya liyiti nyǎŋka ŋka ka ta nǎǎsǎna leŋsi tǎ. Kaa tǎǎo ate yǎlaa tǎna, na kǎ felǎ-we na kǎ yǎki-we. ²⁴ Hǎŋ naanwa kele, ka taa awulaa mpa paa tǎki na pá kaasǎyi tǎma tǎ. Naanwa na kulǎm nyǎŋ wei i ta nǎǎsǎna kancaalaya nyǎma tǎ, i kǎ tǎǎo i nyǎŋka ke pǎle pa waali, na í tǎǎoŋi pa taa tooso. ²⁵ I ka tǎu isǎtǎa Iso sǎsǎ na í ŋmakǎli i yǎlaa. I kǎ mayasi i taa si í layasi Iso kiŋ na i acimanaa. I kǎ ŋmakǎli Iso yǎlaa ke pusi tooso na hǎǎlǎyǎ. ²⁶ Pǎle pǎ waali paa huvna-i na pá leeki i toŋ. Paa wakǎli-i tam tǎo. ²⁷ Paa leeki ate awulaa sǎsǎntu na pa toŋ. Paa cela isǎtǎa Iso sǎsǎ yǎlaa. Yǎlaa mpe pa kawulaya kǎ weena tam tǎo, na ŋmakǎllaa tǎna kǎ nuna-we na pá laki-weye tǎmle.

²⁸ Tǎm nti tǎ tǎnaŋa ntu. Mǎróǒ pǎ pekǎla-m ma huvwee taa ké sǎsǎm. Ilena má mayasǎyi-tǎyi ma taa.

8

Taniyeeli toosee naale nyæna

¹ M̄p̄ȳḡ Taniyeeli má, ma tasa toosuyu ke wulaw Pelætasaaw kawulaya p̄naya tooso nyæhka taa. ² Ma toosaa ké si, ma we llam tetu h̄ægl̄ȳḡ taa. Koluŋa icate s̄s̄æle Susi taa kele ma s̄h̄a Wulayi p̄ȳḡ n̄ȳḡ. ³ Ilena má ná iwaaw s̄h̄a p̄ȳḡ ŋke ka n̄ȳḡ, na ku wena h̄æŋ kutayal̄æŋ. Ama i taa leŋku ta nȳḡ l̄æŋ p̄æyle ku k̄æla leŋku. ⁴ M̄p̄ȳḡ ku suw ȳk̄ȳḡ ke ilim t̄etule na p̄æ n̄t̄æŋ na p̄æ mp̄æt̄æŋ h̄ægl̄æŋ. Wontuyu nakuli ku ta p̄æsi na k̄ó tan-ku. P̄éc̄ó n̄ȳḡl̄w ta p̄æsi na í ya m̄pa ku ȳk̄æyi m̄pu t̄. Ku lakaya is̄æna ku luȳu w̄æ t̄ȳḡ, na ku toŋ s̄æŋȳ.

⁵ Ma t̄æŋna mpi ma nawa m̄pu t̄ p̄æ t̄m mayas̄ȳḡ ke m̄pu. Ie ma tuta p̄æŋt̄ȳḡ luna ilim t̄etule t̄æ kele. Ku t̄æŋaya heelim t̄æ ké l̄æŋl̄æŋ ké na k̄ó c̄æki tetu. Ku wena h̄ælȳḡ toŋ nȳæŋku nakul̄æyi ku ise heku taa. ⁶ M̄p̄ȳḡ ku kp̄æt̄æna h̄æŋ naale iwaaw ŋku ma na ku s̄h̄a n̄ȳḡ n̄ȳḡ t̄. Ilena ku pukina ku t̄æ na sewa na ku toŋ t̄æna. ⁷ Ku tala-ku ilena ku niki-ku ȳḡȳḡ h̄æh̄æna ku p̄eli ku h̄æŋ naale. Iwaaw ta p̄æsi-ku p̄éc̄ó n̄ȳḡl̄w ta waasi-ku. Ilena p̄æŋt̄ȳḡ hu-ku ȳḡȳḡ ate na k̄ó feliku ȳḡȳḡ n̄æh̄æ. ⁸ M̄p̄ȳḡ ku lapa toŋ ke s̄æŋm. Ku toma pu teu ilena ku h̄ælȳḡ s̄æŋȳḡ ŋku ku p̄eli kp̄akp̄aa. Ilena h̄æŋ toŋ nȳæŋ liyiti nȳḡ ku lonte taa. Na í nȳæŋæŋæna antulinya h̄ægl̄æŋ t̄æna taa.

⁹ M̄p̄ȳḡ h̄ælȳḡ s̄ækp̄eluȳu nakuli ku nȳḡ h̄æŋ un̄i i taa leŋku t̄æ. Ilena k̄ó pu s̄æŋm na k̄ó tala ilim t̄etule na p̄æ n̄t̄æŋ t̄æ na tetu kp̄æntu t̄æ. ¹⁰ M̄p̄ȳḡ ku kra is̄æt̄ȳḡl̄wasi kin̄ na k̄ó p̄eti leŋsi ke ate na ku felis̄æyi n̄æh̄æ. ¹¹ Ilena k̄ó kra is̄æt̄ȳḡl̄wasi caa t̄æ. Ku k̄owa i tan̄æŋ na taan̄æŋ k̄æŋasi na k̄ó ȳk̄i i Is̄o t̄æŋæle. ¹² M̄p̄ȳḡ pa ta is̄æt̄æa ȳælaa na k̄æŋaya tam nȳæŋka ke ku niŋ taa ké ku is̄aȳatu t̄æ. Ilena k̄ó fel̄i tampana Is̄o s̄æw ke n̄æh̄æ, na k̄ó waa ku t̄æma taa.

¹³ M̄p̄ȳḡ ma nu is̄æt̄æa tillu n̄ȳḡl̄w i ȳḡȳḡaya. Ilena lelu p̄æsi-i si: P̄ælee ké paa tasa k̄æŋaya ke lapu? Na pá tayan̄i Is̄o t̄æŋæle na pá fel̄i is̄æt̄ȳḡl̄wasi ke n̄æh̄æ? ¹⁴ M̄p̄ȳḡ i c̄æ-i si: Tan̄æŋ na taan̄æŋ iyisi naale, na ŋm̄n̄ȳḡ nuŋwa (2300) waali. P̄æle p̄æ waali ké paa tayan̄i Is̄o t̄æŋæle.

Taniyeeli toosee naale nyæna h̄wæe kilisuyu

¹⁵ Waatu wei Taniyeeli má, ma toosa m̄pu, na má p̄æk̄æyi ma toosee an̄i a h̄wæe ile, ma tuta n̄ȳḡl̄wyl̄e ma is̄entaa na í n̄ȳæŋæna ȳulu. ¹⁶ Na má nu n̄ȳḡl̄w k̄p̄æsa-i na p̄ȳḡ wulayi waali si: Kap̄æȳe, s̄æȳsi-i toosee an̄i a h̄wæe. ¹⁷ M̄p̄ȳḡ is̄æt̄æa tillu un̄i i kp̄æt̄æna-m na s̄æȳntu kra-m. Ilena má hoti ma n̄ȳḡ t̄æ. Nt̄æna í t̄-m si: Ȳulu p̄æȳaya, nu teu ȳooo. Toosee an̄e a ké antulinya t̄em t̄m ké. ¹⁸ I ȳḡȳḡȳana-m m̄pu, ilena ma ise p̄ili na má k̄á nȳȳḡ. Ilena í kus̄i-m na í s̄æŋsi-m. ¹⁹ M̄p̄ȳḡ i t̄æma-m si: Maa heeli-ŋ mpi pu k̄æ Is̄o p̄ááná waatu t̄. Mpi t̄, pa t̄æma a waatu suw ké. ²⁰ Iwaaw ŋku n nawa na ku wena h̄æŋ naale t̄, ku ké Mete nȳæma na P̄æsi nȳæma pa awulaa ké. ²¹ P̄æŋt̄ȳḡ ná ké K̄æleeki kawulaya. Ku ise heku taa h̄ælȳḡ s̄æŋŋku ŋk̄ȳḡle kancaalaya wulaw. ²² Ku h̄ælȳḡ s̄æŋŋku ŋku ku p̄ælaa, na h̄æŋ liyiti wei i nȳḡ ku lonte taa t̄ȳḡle, kawulasi n̄si su t̄e na si kul̄i piitim mpi p̄æ taa t̄. Ama si kaa hiki toma ke m̄pu. ²³ Ye p̄æ tala pa kawulasi t̄em waatu na pa is̄aȳatu puwa teu wulaw acilayatu t̄ na kalampaan̄i t̄u n̄ȳḡl̄w i k̄á kul̄i. ²⁴ I toma k̄á s̄æsi, ile p̄æ kaa luna i mayamaya i kin̄. I k̄á wak̄æi s̄æŋm ké p̄æ kaa w̄æ nȳænȳḡ, na í waaki i kolap̄æm t̄æna taa. Hal̄æna i kp̄æna toŋt̄æna na Is̄o ȳælaa na í k̄ó. ²⁵ I acilayatu katat̄æȳa ke i ka t̄s̄æna ȳælaa. I kalampaan̄i ké i k̄á k̄æna ȳælaa payale m̄pa pa huw si pa cayana pa ti t̄. Hal̄æna í kul̄i Awulaa Wulaw

təw. Waatu inəxi pu wakəli-i, pə kaaluna yulu kiŋ. ²⁶ Tanarŋ na taanası nsi sı təm we tampana ké. Ile su-təxi nyá taa. Mpi tə, tə waatu tatata. ²⁷ M̄póyó pə yóla-m na pə pəsi-m kutəntu ke wee payale. Pə cəpa ma təw, ilena má məli wulaw təmle taa. Toosee anı a wakəla ma laŋle ke m̄póyó ma ta cekəna-ye.

9

Taniyeeli sələmvu

¹ Mete tv Aselusi pəyalu Taliyusi, wei i təyo Papiloni tetu tə, i kawulaya ² pənaya kancaalaya nyəŋka taa ké Taniyeeli má, ma kala Iso Təm takəlası taa. Ma cekənaa sı pusi nutoso na naanwəwa ké Yosalem icate ká wee ncaale. M̄póyó Tacaa ka heela Iso kuyəyətutu teləsulu Selemii. ³ M̄póyó ma laŋle wakəlaa, na má suu ləyaya wontu fələtənaa taka. Na má pəli ma nyuɣu taa ké təluma na má həkə nəyo. Ilena má keesi ise na Tacaa Iso təw, na má sələməxi-i na má wiikina-i. ⁴ M̄póyó ma hula ma Iso Tacaa ke ma yəlaa isayatu. Na má sələmi-i sı, Tacaa Iso Səsə wei nyá tə seeki na n̄ təkəxi nyá nəyo suw tə. N huləxi suulu ke mpa pa sələxi-ŋ na pá təkəxi nyá kiŋ təyo. ⁵ Tə wakəlaa ké na tə pəsi asaya. Tə kula nyá təw na tə kisi nyá kiŋ. ⁶ Tə ta nuna nyá kuyəyətutu teləsəlaa mpa pa kpaaləna nyá hətə ke tá awulaa, na tá səsaa, na tá caanaa, na tá piitim təna yəlaa tə. ⁷ Tacaa, nyayale tampana tv, tayale tasəkəle nyəma. Pə kpaɣaw Yuta yəlaa, na Yosalem nyəma, na Iseyeli nyəma, na pəcəlo nyəma, na pooluŋ nyəma mpa pa we acaləe wena a taa n ka təyona-weye isayatu nti pa lapa-ŋ tə tə təw tə. ⁸ Tacaa, tana ta awulaa na tá səsaa, na tá caanaa nte tasəkəle nyəma. ⁹ Tacaa Iso, n wena yulu pətətəle. N ka wii-tuyu timpi tə kula nyá təw tə. ¹⁰ Tə ta nu nyá kiŋ wei nyá təmle nyəma, nyá kuyəyətutu teləsəlaa teləsə-tv tə. ¹¹ Iseyeli nyəma təna yəka nyá kiŋ, pa kisa nyá nəyo nuw. Ilena mpusinaa na wahalanəa mpa pa təm nyá təmle tv Moisi ŋmaawa i kiŋ takəlaya taa tə, pá watı-tuyu timpi tə pəntəna-ŋ tə. ¹² N kəna Yosalem təw ké wakəlvu səsəŋku ŋku ku taka pa ta nata antulinya təna taa tə. Isu n ka kpaalvu tá na tá awulaa na tá səsaa tə. ¹³ Wahala inı i maɣana-tuyu isı Moisi ŋmaawa i kiŋ takəlaya taa tə. Paa na mpv tə, tə ta nuta ta isayatu səŋ ke haləna saŋa sı tə paasəna nyá tampana. ¹⁴ Pə təw ké n yelaa na wahala inı i kəw-tv. Mpi tə, n təŋəxi tampana ke nyá kolapəm təna taa ké. Ama tá ta nuna nyá nəyo.

¹⁵ Tacaa Iso, nyá ləsəna-tuyu Icipiti tetu taa. Ilena nyá tōma səsəna na nyá hətə yaaki haləna saŋa. Ama tá tá nuna-ŋ ilena tá təm sı. ¹⁶ Tana tá caanaa tá isayatu təw ké Yosalem na nyá yəlaa we feele taa ké mpa pa cəna-tv tə pa heku taa. Ile heesi nyá pááná ke nyá pulaya nanŋ nyəŋka icate Yosalem təw ké nyá suulu səsə təw. ¹⁷ Hai, ta Iso, nu ma sələmvu na ma wiinav. Nyəna suulu ke nyá təsəele nte tə yəkaa təyo nyá sələlvu təw. ¹⁸ Ma Iso ke ŋkpaŋvu na n̄ na isəna tá na nyá icate tə wakəlaa tə. Pə taya ta teu təw ké tə wiikina-ŋ. Ama nyá sələlvu səsəŋku təw ké. ¹⁹ Hai, Tacaa, ke ŋkpaŋvu na n̄ nu tá sələmvu na n̄ wii-tv. Ma Iso paasəna nyá icate na nyá yəlaa ke ləŋ ke nyá suulu təw.

Isətaa tillu kilisuyu ke pusi nutoso na naanwəwa təm

²⁰ Ma təŋna sələmvu na má tisiyi má na Iseyeli yəlaa tá isayatu. Na má wiikina-i Iso təsəele təm ke mpv ²¹ təyo isətaa tillu Kapəye wei ma nawa toosee taa tə i kula hontv ke ləŋ na i kəntəna-m taanaya kətaya lapv waatu. ²² Ilena í seyəsı-m Iso kuyəyətutu teləsulu təm nti maa kalaa tə. Ilena í təm sı: Ma kəmaɣa sı ma kilisiyi-ŋ tə hōwəe. ²³ N caala sələmvu tə, Tacaa heela-m təm sı má heeli-ŋ. Mpi tə, i səla-ŋ ké. Ke ŋkpaŋvu ke teu na n̄ nu toosee anı a hōwəe. ²⁴ Nyá icate na

nyá yəlaa pa təw kə pa su pusi nutoso na naanowa ke təm naatosompəyolaya. Pa lapa n̄p̄yú s̄i pá heesi kiiu yəkuyə na isayatu lapu. Pa wii-we na pá təh̄ siyisuyu tam nyəh̄ku, na toosee. Ilena Iso kuyəyətutu teləsulə təm yoosi, na pá tayanu iso təsele. ²⁵ Pə wee s̄i n̄ nyi na n̄ cekəna s̄i, pə krayav waatu wei pa kraalaa s̄i, paa tayanu Yosalem ke n̄mav tə, na pə polo nyuvu tu wei pa pəla nim na pá kra tə i kəntə tə. Pə we pusi naatosompəyolaya ke təm naatosompəyolaya kə. Pəle pə paasi, pusi naatosompəyolaya təm nutoso na naale taa kə paa tayanu icate n̄mav na tə kolunja. Ama pə waatona ka wee kate kə. ²⁶ Waatona mpe pa waali kə paa kv apalu nəyoluy musəh̄. Apalu in̄i paa pəla-i nim kə na pá kra-i nyuvu tu. Wulav nəyolə na i yoolaa paa watəna icate, isu lom na pá wakəli-te na iso təsele. M̄p̄yú i na i yoolaa pa wakəlayi isu pə suwa tə. ²⁷ I ká caali yəlaa payale ke pusi naatosompəyolaya taa. I ká la na pá yeke kətasi lapu ke iso təsele taa kə pusi nsi s̄i heku taa. I ká la acaalətu təma ke ləh̄ləh̄. Haləna pə tala in̄i i wakəlyuv̄ isu Iso ka suw tə.

10

Taniyeeli toosee tooso nyəna

¹ Peesi nyəma wulav Silusi kawulaya pənaya tooso nyəh̄ka taa. Taniyeeli wei pa cuyasa s̄i Pelətasaa tə, i toosa toosee naali. A kə tampana kə. Ama wahalanaa səsaa təm ke a keesəyi. M̄p̄yú i mayasa a təm ke i taa na i cekəna-ye na i keesi.

² M̄p̄yú lanwakəlle səsəle kra Taniyeeli má. Ilena má wii ma yəlaa təw kə cimaasənaa tooso. ³ Maa tək̄i təyənaya kəpən̄ka nakəli yaa nantv. Pəc̄c̄ solum u s̄uok̄i ma nəyə taa. Pəyele maa sayaləyi nim, haləna cimaasənaa tooso in̄i i te.

⁴ M̄p̄yú ma səh̄a pəyə səsaya Tikili nəyə ke isətu kancaalaya nyəh̄, kuyeȳh̄ hiu na liyiti wule. ⁵ Ma kusa ma ise ilena má ná yulə nəyolə na i suu kponkpontu təh̄ nyəntv natəli tə wontu na i ləla wula kəpən̄ tampala. ⁶ Na i tənuyv̄ muvi kəkə isu pəle nte tə pəkuyv̄ we kate tə. I isentaa nyəyəsəyi kə isu tev, na i isəpee we isu kəkə mukuyv̄ tə. I n̄kpalasi nəyəsəna isu pa sotuyv̄ nyəyoluyv̄ kuseemuyv̄ tə. Na i nəyə yuv̄ we isu kuyakv̄ kəkətə.

⁷ Ma tike ma nana mpv. Ma na mpa tə, pəle pa ta na pulv. Ama səyəntv kpana-weye səsəm, na pá se na pá n̄mel̄i. ⁸ Pə yela-m na má təh̄na yaasi səsə inəyi nyəh̄nyv̄. Ilena pə yək̄i ma m̄wa taa, na ma isentaa huləm̄i tafatata. ⁹ M̄p̄yú yulə in̄i i kula i nəyə təw s̄i i yəyətəyi. Ilena ma ise pili na má hoti ma nəyə təw. ¹⁰ M̄p̄yú nin̄i nuli i kusa-m, na má lun̄ ma tona na ma nin̄i təw na má seliyi. ¹¹ Ilena yulə in̄i i heeli-m s̄i: Taniyeeli, Iso luyv̄ we-ŋ kə. Kuli na n̄ ke n̄kpan̄h̄ na má heeli-ŋ. Iso tila-m nyá cəlyəw̄. Ilena má kuli na má təh̄na seluyv̄.

¹² M̄p̄yú i heela-m s̄i: Taniyeeli, taa nyá. Pə krayav hatoo kuyən̄ku n̄ pasa nyá ti tə, nyá luyv̄ lapa s̄i n̄ cekəna kuyeməlatv təyə Iso mu nyá sələmyv̄. Ilena i kus̄i-m s̄i má kəw̄ má heeli-ŋ. ¹³ Ama Peesi kawulaya isətəa tillu kayata-m kuyeȳh̄ hiu na kuləmyv̄. Haləna isətəa tillaa nyuv̄v̄ nyəma taa ləlv, Mikayeli kəw̄ ma kin̄ ke Peesi timp̄i maa saalaa tə, na i waasi-m. ¹⁴ Nəənəw̄ ma kəmayə s̄i ma heeliyi-ŋ mpi pi mayana nyá yəlaa ke cele tə. Mpi tə, ntəyi n̄ nawa mpv.

¹⁵ Waatu wei isətəa tillu in̄i i heelaya-m təm tənə tə. Ma sumaya tət̄iyitiyi, na nyuv̄v̄ kamna atə. ¹⁶ M̄p̄yú yulə wei maa nawa tə, i tokina ma ntompee. Ilena má pəsi na má kuli nəyə na má heeli-i s̄i: Taca, nyá təm kra-m səyəntv ke səsəm na ma m̄wa taa yək̄i. ¹⁷ Ma ta tala má yəyətəna-ŋ. Mpi tə, ma fei toma, pəc̄c̄ ma feesin̄ lipa. ¹⁸ Mpuyv̄le i tasa-m tokinav̄ na i ha-m toma. ¹⁹ Ilena i heeli-m s̄i: Alaafəya təm kə. Iso luyv̄ we-ŋ kə. Taa nyana pulv. Tək̄i nyá ti. I təh̄na-m n̄p̄yú

yəḡəṭənaḡ, ɔlena má yoo toŋ na má tɔ sɪ: Tacaá, yəḡəṭi. Mpi tɔ, n ha-m toma. 20-21 ɔlena í heeli-m sɪ: Ma kɔma nyá kɪŋ ké sɪ ma keesəyi-ŋ nti pa ŋmaa tampana takəlaya taa tɔ. Pə́cɔ pə wee sɪ má polo má yoonna Peesi kawulaya isətaa tillu. Ye ma kəla ílé Kələeki nyəŋ ká kəw. Ye pə taɣa isətaa tillu Mikayeeɪ wei í tanɣəyi nyá yəlaa tɔ í paasi, nəḡɔɔ u səŋna-m.

11

1 Ma maɣamaɣa maa səna ɔleye, Mete tɔ Taliyusi kawulaya pənaya kancaalaya nyəŋka taa ké. 2 Ḿpóyú isətaa tillu tɔma sɪ: Maa heeli-ŋ tampana tɔm.

ɔlim mpətəŋ na pə ntəɣəŋ awulaa yoo

Peesi awulaa səsaa tooso ká təkɪ kawulaya ké na pá kaasəyi tɔma. Kantəkaya nyə́ma ká kəli kancaalaya nyə́ma ke wənəḡ. ɔlena liyiti nyəŋ kuu pə tənə na í kəli Kələeki kawulaya tɔw. 3 Ama yoolu nəḡɔɔ í ká təɣəna Kələeki kawulaya səsaya, na í lakɪ isəna í sɔɔlaa tɔ. 4 ɔkawulaya pɪki teu, ɔlena ká faɣa tɔm liyiti. ɔlena yəlaa ləlaa tala-ke. ɔle pa kaa weena toma isɪ kancaalaya nyəŋ.

5 ɔlim mpətəŋ wulaw ká la toma ke səsəm yaa. Ama í kɔpayaɔaa taa nəḡɔɔ ká kəli-ɪ na í ləkɪ kawulaya. 6 Pusi ká cɔw pəcɔ, ɔlena ɔcipiti wulaw na Silii nyəŋ pá pəeli nəḡɔ. ɔcipiti nyəŋ ká ha Silii nyəŋ ke í pəelɔ. Ama pə kaa taanɪ. Alɔ unɪ na í paalɔ, na í pəyaya, na í caa paa sɪ. 7 ɔlena alɔ unɪ í calaya tɔ nəḡɔɔ, í kɔpaya í caa lonte. ɔlena í polo pa koloosi acaləe taa, na í yoonna-we na í kəli-we. 8 Halɪ í ká kuu pa tɪŋ na pa wontu nti pa lupa wɔla na liyitee nyəḡəṭu tɔ, na í pona ɔcipiti. ɔlena yoo hee pusi payale. 9 ɔlena Silii wulaw yoonna ɔcipiti nyəŋ, na í kpisi-ɪ na í məli í tetu taa.

10 Ama í pəyala ká kotɪ yoolaa ke tintika tintika ke səsəm. Pa taa ləlu na í yoolaa paa watɪ kolontunaa isɪ lɔm. ɔlena í məli, na pá taɣanɪ pa tɔw ké kɔɔyɔ. Haləna pá tana-weyɛ wulaw kolɔŋa ɪcate. 11 Pááná ká kɔpaya ɔcipiti wulaw. ɔlena í kɔpaya í yoolaa na í kɔpaya Silii nyə́ma tɔw. Paa kəli-we, na pá kɔpaya pa yoolaa tuutuuma. 12 Paa na ɔcipiti wulaw ka kɔwa pa taa ké yoolaa iyisi iyisi, na í hɔ í tɪ tɔ, í kaa la aka. 13 Pusi cɔw pəcɔ ɔlena Silii wulaw kɔpaya yoolaa kofama. Pəle pa kəla kɔpəma ke payale, na pa yoo wontu tənə. Na pá polo ɔcipiti nyə́ma waali. 14 Waatu unɪ í taa ké payale ká kəli ɔcipiti nyə́ma tɔw. Halɪ nyá yəlaa taa mɔsuntənaa ká kəli í tɔw sɪ, pa yoo siyi isəna n nawa toosee taa tɔ. Ama paa kpisi. 15 ɔlena Silii wulaw tuusi na í tá kolɔŋa ɪcate, na pá lo hapəle na pá ləkɪ-tɛ. ɔcipiti yoolaa ká kpisi, paa pa taa akanaa maɣamaɣa, pəle pa taa feina toŋ. 16 Silii nyə́ma ká la isəna pa nəkaa təɣɔ. Nəḡɔɔ kaa tan-we, halɪ paa kɔpəna ɔseyeli nyə́ma. Paa ŋmakəli-we na pá wakəɔyɪ-we. 17 Paa maɣasi pa taa sɪ pá na ɔcipiti wulaw pá pəeli nəḡɔ na pá hikina-ɪ na tənə. Halɪ paa ha-ɪ pa pəelɔ. Ama pə kaa la. 18 Pəle pə paasi í ká keesəna Kələeki tetənaa mpa pa we tenku nəḡɔ tɔ pa tɔw. Ama wulaw nəḡɔɔ í ká səŋsɪ-ɪ. ɔle í ká ləsi í nyəm na í tɔ í nɪŋ taa. 19 ɔlena í mələna í koloosi acaləe tɔw na í kəli-ɪ na í sɪ na pə saali. 20 Wulaw wei í ká ləeti í lonte taa tɔ ílé í ká sɪ lampuu mɔɔ ke ɔseyeli taa. Ama pu la wee naale ɔlena pə kɔ-ɪ. Ama pə kaa wee yoo taa yaa pa muɣula-ɪ.

21 Yulu wei paa tɔvɔna na í ta nəḡəsəna kawulaya təɣəɔ tɔ. Inɪ í ká caɣana í lonte. Həsəyoo waatu ke í ká kəw na í ləkɪ kawulaya na acilayatu. 22 ɔ ká kɔ yoolaa tənaya na pə kɔpəna ɔw yəlaa nyuɔu tɔ. Nəḡɔɔ kaa kɔpaya í tɔw. 23 Yəlaa ká polo í kɪŋ sɪ í na-we pá pəeli nəḡɔ. Ama unɪ í ká muɣuli-we. Paa na í yəlaa fei payale tɔ, í toŋ ká səsəyi tam ké. 24 Həsəyoo waatu ke í ká cɔw tetu taa. ɔ ká la mpi í caana

taa la tō, isū wontu kuuu na tō taluyv. Halı ı ká mayası isū ı tii koloosi acalēē tōō. Ama pə kaa taanji kē.

²⁵ I toŋ na ı apalotv tōō ı na ı yoolaa tuutuuma paa polo Icipiti wulav waali. Ama ilē ı yoolaa kēla inı ı nyōma kē toŋ na payale. Paa yoonaa-ı na pá kpisi-ı. Mpi tō, acilayatu kē paa lana-we. ²⁶ I na mpa pa kaa nyənaya tō, mpe paa luna ı waali. Ilena ı yoolaa ya na pa taa payale si. ²⁷ Pəle pə waali kē awulaa naale mpe paa ciiki acesaacesaa ciikuuyu. Ama pə kaa la. Mpi tō, pə ta tata tənaya waatu na pəcō. ²⁸ Siliı wulav ka mələyi ı tetv taa na toŋ səsōŋ. Ilena ı tı ı taa sı ı ká wakəli yəlaa mpa na lso pa pēla nōyo tō pa isō sēv.

²⁹ Pə waali kē ı ká watı Icipiti tōtō. Ama pə kaa lana-ı isū pu lapv tō. ³⁰ Lom nyōma ká kənnna pa kpuləŋ na pá yoonaa-ı. I ká lō ı apalotv na ı se na ı mēli. Ilena ı mv páná na ı krentəna mpa pa lō lso tō. Ilena ı wakəli yəlaa mpa na lso pa pēla nōyo tō pa isō sēv. ³¹ I ká tili ı yoolaa na pá polo pá pilisi lso tēsēle. Paa səŋsi tanəŋ na taanaya kotası na pá siki pa acaalətv tuyv. ³² I ká tolisi isō sēv taa acamaa na ı acilayatu. Ile ı kaa pəsi isəle sēsəlaa. ³³ Ama mpa pa kəla layatu kē pa taa tō, paa sēyəsı lēlaa payale. Pu la wēē naale, Ilena pá kú pa taa lēlaa, na pá wə lēlaa kē kəkō. Paa tv lēlaa kē saləka, na pá lēki lēlaa wontu. ³⁴ Pəcō tike kē paa səna-wēye pa wahalanaa taa. Mpi tō, mənəafikito kē payale səsəyana pa tōō. ³⁵ Layatvnaa mpe pa taa lēlaa ká si. Pa səm mpi pu tayanna yəlaa na pá wēē teu tənəŋŋ. Haləna tənaya waatu. Mpi tō, waatu wei pa suwa tō ı ká kōō.

³⁶ Ama Siliı wulav ka la isəna pə mayaa-ı tōyo. I ká mayası ı taa sı ı kəla tuŋ təna. Haləna ı kpa lso mayamaya tōō. Mpyōy ı ka la, haləna waatu wei lso ká hō ı ŋkraŋuyv tō. Isəna lso sukı tō mpv pə lakəna. ³⁷ I ká nyəni yem kē ı caanaa tuŋ na alaa tuyv Talamusi. I ká hō ı təyi na ı footı tuŋ təna. ³⁸ Paa na mpv ı ká laa koloosi acalēē tuyv ŋku ı caanaa taa nyı tō. Haləna ı ha-kuyv wəla na nyəyəluyv kuvseemuyv na liyitee pēē na wontu kupantu. ³⁹ Tuyv ŋku kv toŋ kē ı ká yoonaa koloosi acalēē na ı kvsı kv təŋlaa nyōŋ. I ká kpa pa taa payale kē nyuyv nyōma, na ı ha-wēye tetvnaa.

⁴⁰ Icipiti wulav ká kvli Siliı nyəŋ tōō kē tənaya waatu. Ama Siliı nyəŋ ká səŋi-ı na ı yooü kēekēnaa, na kraŋanəŋ na pə kpuləŋ kē payale. I ká watı tetvnaa isū pəyo lvm. ⁴¹ I ká tii lseyəli tetv tōō na ı kv yəlaa iyisi naanvwa. Ama ltəm na Mowapv pə yəlaa na Amoni yoolaa səsaa ká fiti. ⁴² I ká tv niŋ kē acalēē payale tōō. Icipiti tetv kaa fiti paa pəcō. ⁴³ I ká kuu Icipiti wəla na liyitee nyəyəluyv na kacəka wontu. I ká ŋmakəli Lipii na ltiyopii nyōma. ⁴⁴ I ká nu sı ilim təlule na pə ntəyŋ nyōma kəma-ı yoonav. Ilena ı mēli pa waali na páná na ı kv payale. ⁴⁵ I ká siki ı kawulaya cokəle kē tenju na puyv Siyōŋ pa hekv taa. Timpi tetv kəla teu tō. Pəle pə waali kē pu tala ı tənaya. Pəyele nōyolv kaa waası-ı.

12

Tənaya Waatu

¹ Mpyōy isəttaa tillu heela-m tōtō sı: Waatu inəyələ isəttaa tillu səsō Mikayechi wei ı tanəyi ma yəlaa tō ı ká kvli. Wahala wei too yəlaa kulaa pa ta nata tō, ı ká kōō waatu inı. Ilena pə ya ma yəlaa mpa pa həla wē weesuyu takələya taa tō pa nyōŋ. ² Mpa pa tooki tō, pa taa payale ká fe. Lēlaa ká hiki weesuyu ŋku kv tēŋ tō. Ilena lēlaa kē fēle səsəle tam nyəntē. ³ Layatvnaa mpa paa sēyəsı yəlaa samaa kē tampana təŋuyv tōm tō paa te kəkō isū isətvlvŋası kē tam tōō.

⁴ Tōv, Taniyechi, su təm tənēye nyá taa. Nmaa-təyi takələya taa na ŋ taali ka tōō. Yvsi-kē haləna tənaya waatu. Payale ka kala-kē na pá səsı nyəm.

Tənaɣa waatu ke kəŋmesəm kɛ

⁵ Μπόγύ Taniyeeh má, ma nawa ma toosee aní a taa kɛ apalaa lelaa ke naale. Lelɔ səŋa pəɣo kɔtɛŋ na cəne na lelɔ na cəne. ⁶ Μπόγύ pa taa lelɔ pəsa isɔtaa tillu wei í suu kpronkprontu toŋ nyəntu wontu na í səŋa pəɣo nəɣo tɔ si: Pəlee kɛ piti təma ane a ka tɛ? ⁷ Μπόγύ isɔtaa tillu kraasa í nin na isɔ na í tɔ si: Ma tuuna Tam tɔw Isɔ hətɛ taa. A ká taanɪ pusi tooso na həɣɔlɔɣu. Waatu wei pa hɛɛsi Isɔ yəlaa ke ŋmakəlɔɣu tɔɣo mpɔ unɪ pu tɛ.

⁸ Ma nu tɔm tənɛ, ɪlɛ ma ta cəkəna-ti. Pə tɔw kɛ ma pəsa ma sɔsɔ si isənaya pu tɛna? ⁹ Μπόγύ í cə-m si: Taniyeeh, taa nəɣəsi. Mpi tɔ, pə wɛɛ si pá ŋmɛsi tɔm ntəɣi, na pá yusi haləna tənaya waatu. ¹⁰ Maɣasəŋ ká taɣanɪ yəlaa paɣale na pá tɛ. Ama asayaa na kaa cəkəna. ɪlɛna pá ká nyɔɣu ke tɔ taa. ɪlɛna laɣatɔnaa náá cəkəna. ¹¹ Pə kraɣaw waatu wei pa səŋsa tanaŋ na taanaya kɔtasɪ na pá siki tɔɣu tɔ. Pə kɔyɛɛŋ wɛ iyaya na ŋmɔnɔɣu na nuɪnaasa na naanɔwa (1290). ¹² Leleŋ nuɪɔ ntɛ wei í ka kaasi í ti na í taŋ na í tala kɔyɛɛŋ iyaya na ŋmɔnɔɣu nuɪnɔwa na hiu na naanɔwa na kakpasɪ (1335) tɔ. ¹³ Ye nyá ɪlɛ, kaasi nyá ti na í suu púɣó na í hɛɛsi. Pəle pə waali n ká fe na Isɔ ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

ISO KUYOYOTUTU TELESLU

OSEE TOM TAKĀLAYA

Kutulutu

Iseyeli tetu ilim ntōyoh tōo, timpri pa yaa si Samalii tōyō Osee telēsaḡa Iso kuyoyotutu ke yōlaa. Waatu inu i taa tō, tetu ta caya teitei. Yōlaa muḡuliḡi tōma, na lelāa nāá kulēḡi tetu tōkōlaa tōo. Iso seev maḡamaḡa nā heewa na Iseyeli nyōma mēli laatu taa. Kōpāntēḡ wei i wahala Osee tōkaḡa i waatu taa tōyōle.

Isōna pa faya Osee takālaya tō:

Osee akpāyale na i tōyāḡa pē tōm, titite 1–3

Tacaa kalōyōna Iseyeli nyōma, titite 4–13

Isō sōolubv na i nōosi suw, titite 14

¹ Takālaya kanē ka taa kē pa keesa tōm. Tacaa ka heelina-tēḡi Peeli pōyalv Osee. Sowasi pōyalv Solopwam wei i ka ke Iseyeli wulan tō i pōole taa kē Tacaa keesa Osee ke tōm nti. Waatu kulvm inu i taa tōtōyō, Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi, pēle pa tōkaḡa kawulāḡa ke Yuta taa, na pā kaasōyī tōma.

Isō kuyoyotutu telēslv Osee alv na i piya pa tōm

² Tōm kancaalāḡa nyāntv nti Tacaa heela Osee tōyōle si:

Polo na ŋ kraḡa apalaa tēna alv nōyōlv.

I piya í tēḡ si too ikpate.

Mpi tō, Iseyeli nyōma tēna kisa Tacaa maḡa,

na pā ha pa tēḡi tuḡ laav taa.

³ M̄pōyō Osee polaa na í kraḡa Tipilayim pēelb Komēē. Ilena alv inu i lōli-i apalv pōyāḡa. ⁴ M̄pōyō Tacaa tōma Osee si:

Ha-ke si, Sisilee.

Mpi tō, pē kaasa pēcō maa lēeti Yehu lōlvv nyōma

ke yōlvkōle nte pa lapa Sisilee tō tō tōo.

Ilena má si Iseyeli kāwulāḡa tēnaḡa.

⁵ Maa wakēli pa yoolaa tōḡ ke

Sisilee tetekāle taa kē kuyakv ḡkv.

⁶ Komēē tasa hōḡo hayav, Ilena í lōli apalv pōyāḡa, na Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pētōtōle fēi.

Pē hōwēē nte si Tacaa má ma kaa nyāni

pa pētōtōle na má hōli-wēḡe suulu.

⁷ Ama ma kaa la ḡpōyō Yuta nyōma. Halī pa Iso Tacaa má, maa waasi-wēḡe.

Ma paa fēina yōou yaa tōov, yaa layate, yaa yōou kraḡanēḡ, yaa i cāyālaa.

⁸ Komēē tisa Pētōtōle fēi, Ilena í kraḡa hōḡo na í lōli apalv pōyāḡa. ⁹ Ilena Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pa ta ke ma nyōma.

Mpi tō, Iseyeli nyōma ta ke ma yōlaa,

na má tá kē pa Iso.

2

Sisilee cele kuyakv sōsōḡkv

¹ Ama kuyakv nakvli Iseyeli nyōma ká la pāyav ke sōsōm.

Paawee isu lum nɔɔɔ kanyɔɔɔ.

Hali pa kaa pəsi pa kalɔɔ.

Waatu inɔ weesuɔu tu

má ma kaa tasa yɔɔɔɔɔ si,

pa ta ke ma yɔlaa.

Maa yaa-weye ma pɔyala kɛ.

² Ilena Yuta na Iseyeli pá krenti na pá kra wulav kolum,

na pá pəsi tetu nyɔma.

Sisilee cele koyaku sɔsɔɔɔɔ ntɛ.

³ Tacaasi í ha mə tetunaa apalɔnyɔma si:

Pa ke ma nyɔma, na alɔnyɔma si: Pətɔtɔle wee.

Iseyeli we ke isu alɔ tetelatɔ

⁴ Mprɔyó Tacaasi yɔɔɔtaasi:

I kaləna mə too Iseyeli,

í taa yelee-ɔ.

Mpi tɔ, ɔ ta ke ma alɔ tɔtɔ,

pɔcɔ ma ta ke ɔ paalu.

I huusi tetelatətu caacaasi ke ɔ isentaa,

na ɔ ləsi wasanjalətu ke ɔ taa.

⁵ Ye pə taya mpu,

maa yelee-ɔ kɔɔɔ tɔyɔlɔyɔli,

isɔ kɔyanɔku pa lula-ɔ tɔ.

Maa yelee na ɔ tetu pəsi wɔlaya

nyəntu na tɔ wɔli na ɔ sɔna lɔkɔtu.

⁶ Ma feina ɔ piya pətɔtɔle.

Mpi tɔ, si tɔɔɔ ɔ ikpate kɛ.

⁷ Pəyele si too kɔyi ɔ tu nyɔyɔ kɛ na tetelatətu.

Hali ɔ kraalɔyi tam si,

inɔ ɔ ka tɔɔ ɔ tɔɔnaa mpa pa haaki-ɔ

tɔyɔnaya na lum tɔ.

Paawee na ɔ kɔtakəm na ɔ kɔtɔyɔləm na nim na solum.

⁸ Ama Tacaasi má,

maa tɔki-ɔ mpaaw na sɔwa kalaa.

Maa nma koluma na má cɔna-ɔ na ɔ taa tasa luu.

⁹ I ká mayasi isɔ ɔ pɛɛki ɔ tɔɔnaa

na ɔ tɔɔ pa waali, kɔɔɔ.

Waatu inɔyɔle ɔ ká tɔ si:

Pə wee si má məli ma paalu kancaalaya nyɔɔ.

Mpi tɔ, ma nukaya tɔnaya leleɔ na pə kəli nɔnɔɔ.

¹⁰ N taa cekəna si,

Isɔ má, ma celayana-ɔ kɔtɔyɔ,

na solum, na nim, na má sɔsi-ɔ tɔɔ,

na má ha-ɔ liyitee na wɔla.

Ilena n kɔɔɔ na n lakəna tɔyɔ Paali ke tɔmle.

¹¹ Pə tɔ kɛ maa leeki ma tɔyɔnaya,

na ma solum ke kɔmtu waatu.

Ilena ma leeki kɔnɔkɔnɔtu tɔɔ nyəntu na heeɔ huntu,

na n laɔ nyá kɔtakəm na nyá kɔtɔyɔləm na n lu kɔɔɔ.

¹² Nyá tɔɔnaa isentaa kɛ maa wɔyɔsi nyá wontu,

pa taa nɔyɔlu kaa kɔɔsi.

13 Maa yele na nyá laηhulubme,
na nyá isətu kufalu acimanaa,
na nyá kuyeyη kuhēesəη,
na nyá kətasi lensənaa pə si tənaya.

14 Ilena nyutu leeki nyá tuj tawa
nna n təηaya si nyá tənnaa kufeləyυ tə,
na taale wontu náá təyυ.

15 Maa hə nyá ηkraηyυ ke timpi n səə ma təə tə pə təə.
Pəyele n laaki Paalənaa,
na η laki kacəka na η təηəyi nyá tənnaa.

16 Mpróyú Tacaα yəyətαα si:
Maa tayani ma alu ke muyυ
na má pona-i wulaya tetu taa,
na má na-i tə la acacaale faaci.

17 Ilena í təηi-m na luyυ kulbmuyυ isu i pēelətu waatu.
Yaa isu i Icipiti luw saa.
Waatu məyi maa cēle-i i lēseη tuj.
Ilena laηpəsəle tetekele pəsi isu tēeluyυ nənəyυ.

Ciikuyu kuyaku

18 Mpróyú Tacaα yəyətαα si:
Kuyaykuyu Iseyeli n ka yaa-m nyá paalu,
n kaa tasa-m yaav ke nyá Səsə Paali.

19 Maa ləsi nyá nəyυ taa ké Paali na tuj leləη həla,
n kaa tasa-yeyε yaav.

20 Ilena má na taale wontu, na sumasi,
na ate nyamanyamanaa tə pēeli nəyυ si wontu ntu
tə taa la ma yəlaa ke pulu.
Ilena ma kpiisi tetu təə ké yoyu wontu təna,
na pə yele na ma yəlaa hēesi təpamm.

21 Iseyeli ma na-η ta akpayale ka wēe tam ke mpróyú.
Maa səəli-η na má təηəyi tampana,
na má paasəyənə-η teu.

22 Ma kaa layasi.
Ilena pəcəś η nyi si ma ké Tacaα.

23 Kuyaykuyu maa mu mə kusələmυtu,
na isətənyυ kusələmυtu.
Ilena isətənyυ náá mu tetu kusələmυtu,

24 na tetu náá mu təyənaya na tuj pə kusələmυtu.
Kuhələm mpi pəle pu mu Sisilee kusələmυtu.
Isə tuuki ke pa yaa Sisilee na pa te taa.

25 Maa məηna Pətəətəle fei nyaya tetu taa,
na má wēena nyá pətəətəle.
Maa heeli Pa ta ke ma nyəma nyá si n ké ma nyəη,
na η yaa-m si nyá Isə.

3

Mayayuy

1 Mpróyú Tacaα heela-m si: Tasa nyá alu ke krayav. Paa i mēla apalaa təna
albu taa tə. Ma səəla mpróyú Iseyeli nyəma ké na pá təηəyi tuj na pá səəla pə

leseeη kakalasi. ² Ma muwa ma alu na liyitee nyəgətu naanowa na kakpasi, na təyənaya pee saakənaa naatoso. ³ Ma heela-η si: Caya na pə taanη, taηi-m na η yelee wasanjalətu. Ma mayamaya maa taηi-η mpv tətə.

⁴ Mpv inəyi Iseyeli nyəma me í ká caya, í kaa wəena wulaw na paasənlu. Yaa kətasi na kətəlaa toko wei pa pəəsəyənə Tacaa ke təm tə, yaa tələale. ⁵ Í ká tē na í məlī mətə taa, na í mələna mə Iso na mə wulaw Tafiti ləlyətu tə. Í ká nyana Tacaa má na máá kooli-meyə kəpantu.

4

Isə hvənav ke iyəlaa

¹ Iseyeli nyəma me,
í nu Tacaa təm,
í hvəkəna-me si,
yulu kəpəη yaa kəpantu latu nəyəl u fei.
Nəyəl u tasəyi inəyi nyənuyə ke Iso.

² Yəlaa təηsəyi təmayə mpusinaa ké,
na pá muyuliyi təma.
Pa kuyi təma,
na pá ηmuləyi,
na pá laki wasanjalətu,
na yuləkule ke kətamsa.

³ Pə tətə ké wulaya ká la tətə taa na yəlaa
təna na wahala na pə kəpənna taale wontu na sumasi.
Hal tenku taa tiina mayamaya ká saali yem.

Isə kalənav ke kətəlaa

⁴ Mpv yə Tacaa təma si:

Pə taya yəlaa tənaya yem ké
maa pəəsi yaa maa kaləna.
Ama kətəlaa ke ma hvəkəna.
⁵ Ilim na pə isələ ke pu tuuli kətəlaa me.
Ilena pə tuuli mə na mə taapalaa Iso
kuyəyətətu teləsəlaa ke ahoə,
na má kv mə piitim təna.
Mpv pə wəenna isi toto.

⁶ Ma yəlaa ta nyi-m,
ilena pá səki.
Paa na mpv kətəlaa mə tá səəli si í nyi-m.
Haləna í səə ma kusəsutə.
Pə tətə ké í kaa tasa ma kətəlaa ke lapv,
maa səə mə piya tətə.

⁷ Isəna kətəlaa me í hukaa tə mpv inəyi í wakələna-m.
Ile maa kəəli mə teeli na má taa-meyə feele.

⁸ Ma yəlaa isayətu kəhaanη ke í svəkəna cəncəməη.
Mpv í nyuləyi təyələ si pələ pá laki isayətu.

⁹ Mpv pə mayana ma yəlaa tə pu mayana-me tətə.
Maa hə mə ηkəpənyə ke mə tənə isayəle tətə.
Maa felī-meyə isayətu nti í lapa tə.

¹⁰ Í ká li, ama í kaa haya.
Í ká ha mə təyi wasanjalətu taa.

Ama í kaa na piya.
Mpi tɔ, í lɔ Tacaá maɣa na
ma kiinj na í paasəna tuŋ.

¹¹ Wasaŋkalətu na sulum kɔfam
pəsa ma yəlaa nyɔɔŋ ké.

¹² Tuɣu kusaakɔvu ke ma yəlaa me í sələməɣi.
Taakukulaya heeliyina-meɣe kɔŋmɛsətu.
Laatu heelim mara-me na pə yasi-me,
na í faɣana mə lso má.

¹³ I laaki pulasi nyɔɔŋ taa,
na í wɔki tulaalɔnaa ke hətu tee isotom kɔpam taa.
Pə tɔɔ ké mə pɛɛlaa ká la apalaa təna alaa,
na mə poolaa náá la wasaŋkalətu.

¹⁴ Ie pə taɣa pɛɛ pa ŋkraŋɔvu ke maa hə.
Ama cɛcɛnaa me mə maɣamaɣa mə nyəŋku ke maa hə.
Mpi tɔ, í pona wasaŋkalənaa ke kpeɛŋa
na í tɔɣɔ kɔtaɣa tɔɣɔnaɣa.
Pa tuka ituule si:
Yəlaa mpa paa cɛkəɣəna tɔ pa lepaya.

¹⁵ Ye Iseyeli nyəma laaki tuŋ,
Ie Yuta nyəma náá taa keɛna-we.
I taa polo Kilikaa, yaa Pɛtɛɛli.
Tənaɣa yəlaa pəsəna təlaalɛnaa,
na pá tuukina Tacaá.

¹⁶ Iseyeli nyəma kəla nyalam nyalam, isu nav alɔnyəŋ wei i kisa akuvu kpatúyó
tɔ. Ie pepe tɔɔ ké Tacaá ká paasəna-me isu iwɛɛsi nsi pa pukina tətiiikile kɔpante
taa tɔ? ¹⁷ Ifəlayim nyəma təŋəɣi tuŋ ké, yeɛ-we. ¹⁸ Pa ta tu yelita sulum nyɔɔv,
Iena pá suv wasaŋkalətu taa ké yav. Pa nyuvu nyəma luyi suwɔa fɛɛɛ fɛi ké.
¹⁹ Kacuculaya ká paaləna-we, na pa kɔtasi tɔm la-weɣe fɛɛɛ.

5

Iseyeli paasənlaa asayaa təm

¹ M'púyó Tacaá təma si:
Kətəlaa na Iseyeli paasənlaa
na wulav təɣaya nyəma me, í nu teu.
Pu wɛɛ ké si í fɛŋ na pə tɔ teu.
Paa na mpv, Iena mi pəsi ma yəlaa isu katəka,
yaa puluɣu ke Misipa,
ke Tapəɔ puɣv tɔɔ,
² na isu p'úyó anaam ke Sitim.
Ama maa sɛɣɛsi mə təna na í ná na í tisi.

³ Ma nyəma Iseyeli təm ké,
tə fɛi-m səkrɛtɔvu.
Mə tusina Ifəlayim nyəma ke laatu na pə wasaŋkalətu taa.
Iena pə tee mə təna.

⁴ Iseyeli nyəma mə kɔlapəɛ ta ha-meɣe mpaav si

í mæli mæ Iso má ma kin,
 Laatu læmayasæle wenna mæ taa na í yæyi-m.
 5 Mpi Iseyeli nyóma me í húlæsæna lanje tō
 mpi pæ húlæyæna mæ wæetv.
 Mæ isayatu copina-me na pæ kpænna Yuta nyóma.
 6 Í pona mæ tōla si í laki kotaya,
 ɔlæna í kōō-m yōyōtænau.
 Ama í ta mayana-m.
 Mpi tō, ma yela-me.
 7 Í yela-m na í lōli kra piya.
 Mæ icate ka pæsi ncaale pæ kaa tala isōtv.

Yuta na Iseyeli nyóma pa youu

8 Mpyó Tacaa tasaa si:
 Í huli apalvtutuyu ke Kipeya,
 na akantæle ke Lama.
 Í yaga apalvkakiisasi ke Petæli.
 Pæncamæe, la laakali ke nyá waali.
 9 Iseyeli nyóma ká wakæli yem ke nkpaŋyuv hōm wule.
 Nti ma kraalæyi-mege isōntō tō,
 tæ we tampana ké.
 10 Yuta nyuvu nyóma ná lahasæyi tetv toosi ké.
 Ama ma rááná ká huu mæ tōō isu pōyō lōm.
 11 Í muɣula Iseyeli nyóma,
 í ta ha-wæye pa tampana.
 Mpi tō, í caakaya si í tēh mæ kusæsutv.
 12 Maa kra-mege isu calōmɔla,
 na Yuta nyóma isu sēmola.
 13 Mæ naale í cekænna si í feina alaafæya.
 Ntæna Iseyeli nyóma tili Asilii wulav
 sōsō kin na rá yōyōtæna-i.
 Ama ílé i kaa pæsi mæ sænau.
 Halí mpyó i ká waa-me.
 14 Pæ taya pulv, Tacaa ma,
 ma kpana Yuta na Iseyeli isu tōyolaya.
 Ye ma kra ma tōyonaɣa ma tæna ké,
 nōyōlv feina toma si í lækti-m.

Yalaa mælvv ke Iso tee

15 Mpu tō, maa mæli ma te,
 halæna yalaa cekæna pa isayatu
 na rá keesæna ma tōō.
 Ye pa suv wahala taa, paa pæeki-m ké.
 Tacaa má ma yōyōtæna mpu.

6

1 Waatv inæyæle Iseyeli nyóma ká tō si:
 Tæ mælvv Tacaa nyá nyá tōō.
 Nyá kōna-tv.
 Ilæ n ká hōkō ta hiŋ na ŋ waa-tv,
 2 na ŋ ha-tuvv weesuvv.

Pə kaasa kyyeη naale,
 ɔena ń kusi-tuyv tooso nyəηku taa.
 3 Mpu tɔ, tə seesi isəle ke teu na tɔ nyi Taca.
 Isu ilim lukuyv tanaη na tev nά nu toomaya tɔ.
 Mpu tɔtəyo Taca sənav təm we naani.

4 Waatu inəyi Taca ká pəəsi i ti si:
 Isənaya maa tɛna Yuta na Iseyeli pa təm?
 Anɪ pa luyv u laa-m luw kέ isu tanaη ihunte,
 yaa cəlav saaluyv tɔ.

5 Pə tɔ kέ ma yookina-we na
 Isə kuyəyətutv teləsəlaa waasv.
 Ma kraaləyi-we si paa kv mə təna.
 Ma kusələm naa teu kέ təcəi isu ilim.
 6 Ma caa kέ si yəlaa í nyi-m na pá lakɪ kɔpantv.
 Pəle pə kəla kətasi nsi kəkə lusa si təna tɔ.

Iseyeli taa acaalətv

7 Teitei isu yəlaa təna lapv tɔ,
 ńpúyú mə ta təkɪ isəna
 í ká su mə nəsɪ tɔ.

8 Kalaati ná kέ asayaa icate ke,
 na pá kyɪ yəlaa.

9 Kətəlaa kpekəle ná pəsa yuləkɪlaa kέ.
 Pa cəηəyi yəlaa ke Sikem mpaav taa.
 Mpi tɔ, pa ha pa təyi kawalaya taa kέ.

10 Ma nawa acaalətv ke Iseyeli piitim taa.
 Tuv ke pa laaki na pá pilisiyi təma.

11 Pə kaasa Yuta nyəma tɔ,
 ma tv mə hvle pəle kέ.

7

Iseyeli taa kvwakələm

ńpúyú Taca təma si:
 Waatu wei maa tayanı məηnav ke ma yəlaa
 mpa paa kuuwa na pa tɛna tɔ.
 1 Saa wei ma tuyv ma taa si maa tayanı Iseyeli nyəma tɔ,
 pə kuliyi mə isayav na mə mvsuη tɔ kέ.
 Mpi tɔ, í lakɪ puyusuyv təma kέ,
 na í ηmuləyi tɛsi taa, na mpatəntaa.

2 Ii hvvki si ma nyəmá mə isayav tɔ.
 Nənnə tə saləka kele í təkɪ na má naaki.
 3 Kawalaya ke yəlaa cətəyəna wulav na i waali nyəma,
 na pá we laηhvləmlɛ taa.

4 I ke wasaηkalənaa ke mə tənaya.
 I wee kέ isu potopotonaa tuyuluyv,
 ηku pa haηsaa na pá yelev kəkə tikuyv
 na pá nuyutiyi somtv tɔ,
 haləna tə kra.

5 Ye pa tɔkɪ wulav acima
 ɪ waalɪ nyóma nyɔɔki ké na pá haya.
 Sulɔm kuyi-we,
 ɪlena pá suv yem yem yɔɔɔtaɔa.
 6 Pa caki wulav aɔaɔa ké na pá haɔa isu kɔkɔ.
 Ahoɔ yuyi, ɪlena pá hee.
 Kufey ɪlena pá kulɪ ɪ tɔɔ.
 7 Pa tɔna pa haki pááná ké.
 ɪlena pá kuyi pa aɔwulaa ke kulɔm kulɔm.
 Pɔ́cɔ pa taa nɔɔɔɔɔ ta yaa-m si má sɔna-ɪ.

8 Iseyeli nyóma í matɔna piitimnaa lempɔnaa ké.
 ɪ laɔaɔa isu pɔtɔpɔtaɔa ŋka pa ta pɔsi na ká nyaya tɔ.
 9 Krai nyóma nyɔɔkɔna mɔ toɔ,
 na í kpatələyi, na mɔ nyɔɔɔɔ huləməyi, í ta cekana.
 10 Mpi Iseyeli nyóma me í huləsəna laɔa tɔ,
 mpi pə huləyɔna mɔ weetu.
 Ma yɔlaa mɔ kalampaaɔi kuyuna mɔ tɔm.
 Paa na mpv u pɔekəyi si í mɔli ma kin.
 11 ɪfəlayim nyóma í pɔsa isu alukuku kɔmɔɔey ké.
 Halɪ í yaa Icipiti nyóma na Asilii nyóma si pá waasi-me.
 12 Ye í puki mpv,
 maa kra-meɔe ma puluyu
 taa ké teitei isu sumasi,
 na má hɔ mɔ ŋkraɔɔɔ,
 isu maa kraalɔvɔ-me tɔ.

13 Isu í seekuyu-m mpv tɔ, í laɔaɔa.
 Maa wakəli-meɔe í kulɔvɔ ma tɔɔ ke mpv tɔ pə tɔɔ ké.
 Ma caakaya mɔ waasvɔvɔ ké.
 Ama mɔ isɔsɔɔ ke kaloolaya ké.
 14 ɪ wiiki yem ké na í pilimiɔi na í heetəyi mɔ ti.
 Ama u teɔ mɔ taa,
 na í sələməyi-m tɔɔɔnaɔa pɔ́cɔ í kuləyi ma tɔɔ.
 15 Anɪ ma svsəna-meɔe toɔ.
 ɪlena ma kɔcɔɔv pɔsi ikpatəle.
 16 ɪ kisa ma tɔɔ ké mələnəv,
 na í yɔɔləyi apalvɔvɔ isu tɔɔv kraɪ nyəɔkɔ.
 Mɔ kolontunaa ká kv mɔ sɔsaa ke pa kalampaaɔi tɔɔ.
 ɪlena pə waasi Icipiti nyóma na pɔle pa paaɔa-me.

8

Ye Yɔlv tuu heelim, kacuculaya ke ɪ kvɔɔ

1 Mpiyó Taaɔa tɔma si:
 ɪ hulɪ apalvɔtutuyu.
 Kolontu tii ma tetv tɔɔ ké isu yepɔleku.
 Mpi tɔ, Iseyeli nyóma í yɔka ma kiiu,
 na í wakəli má na-me tá nɔɔɔ pɔelɔvɔ.
 2 ɪlena í wiina-m si,
 meɔe Iseyeli nyóma,

ί nyəma-m sɪ maɣa mə ɪsɔ.

³ ɪ lɔwa tampana tɔɣɔ
kolontu ka tɔɣɔni-mɛ.

⁴ ɪ kraaki awulaa,
na pa waali nyəma,
u pɔɔsəɣi-m natəli.

Mə liyitee na mə wɔlanaa ke
ί kraɣəɣi na í lɔɔki yem sɪ,
ί luki tuɲ.

Pə tɔɔ ké paa wakəli-mɛ.

⁵ Samalii nyəma mɛ,
ɪ lɔ mə wɔla nɔvle.
ɪ kraasəɣi ma rááná ké.

Waatu wei ké í ká yele ɪsəɣatu
na má yele-mɛɣe kalənav?

⁶ ɪsɛɣeli koolu larəna mə nɔvle íté.

Tə fɛina ɪsɔ pɔlvɔv.

Pə tɔɔ ké tu yɔki.

⁷ Timpi í tuukuɣu heelim tɔ,

ɪsu ɪ kɔma kacuculaya.

Teitei ɪsu pa tukuɣu ɪtuule tɔ sɪ:

Ye tɔɣɔnaya ta tɔ nyɔɔɲ mɔlvɔm fɛi.

Paa mɔlvɔm tu weɛ, ɔɣalaa ká tɔɣɔna-wɪ.

⁸ ɪsɛɣeli nyəma mɛ,

mə tɔm tɛma.

ɪ we piitimnaa taa ké ɪsu

tiyaya ɲka paa lakəna tɔ.

⁹ Pepe tɔɔ ké í pɔla Asilii,

ɪsu taale kraɲaya ɲka ka yeləɣi ka tɪ tɔɔ tɔ,
sɪ pá waasi-mɛ?

Haləna í ha kɔhaaɲ sɪ í hiki cewaa?

ɪ tá kisi ɲmakəlvɔv,

ɪsu taale kraɲasi suwe?

¹⁰ Paa ɪ haaki lelɔa ke kɔhaaɲ tɔ,

mə kreɣeluvu waatu kəmvna ntɔ.

Pə kaasa pəɔɔ, í ká tɔɣɔ wahala,

na səɣəla nna wulav sɔsɔ ká svki-mɛ tɔ.

¹¹ ɪ ɲmawa kətaya təlɛtɛnaa ke sɔsɔm sɪ í pəntəɣi.

Mə kətasi təlɛtɛnaa yelina na í pəntəɣi.

¹² Paa maa ɲmaa-mɛɣe layatu

tasvɔvnaa ke tɔm ɪsəna,

í kaɔ paasəna.

¹³ Luluvu tɔɔ ké í laki mə kətasi.

Ama maa mvɣi.

Mpi tɔ, maa sɔɔki mə ɪsəɣatu tɔɔ.

ɪsu ma pɔna-mɛɣe ɪcipiti na pə hɔ mə ɲkraɲvɔv.

¹⁴ ɪsɛɣeli nyəma mɛ,

í sɔɔwa mə ɲmalv tɔɔ,

na í ɲma mə təɣi kutulvɲ kɔpaɲ.

Yuta nyáma ná n̄ma koloosi na pá c̄ona acalɛɛ tuutuuma.
Ama is̄u ma w̄pa m̄a acalɛɛ na m̄a kutuluŋ kuɔpaŋ ke k̄k̄o.

9

Iseyeli nyáma ká laŋ p̄a t̄ona

¹ Iseyeli nyáma í taa ȳol̄aȳona
kuɔtu is̄u piitimnaa l̄ɛlaa.
M̄pi t̄o, í l̄owa m̄a l̄so na í t̄əŋəȳi tuŋ.
P̄óćó í s̄oɔla kuɔfɛluɔv̄u asilima
nȳəŋku ke t̄əfallɛnaa taa.

² Ama m̄a t̄əȳonaɔa p̄eɛ na m̄a nim,
na m̄a s̄ul̄m̄ kuɔfam̄ m̄pi í t̄aŋaa t̄o,
p̄a ta ke m̄a nȳəm.

³ I kaa p̄əsi na í c̄aya Tacaa t̄ɛtu taa.
P̄ə w̄ɛɛ s̄i í m̄əli Icipiti,
yaa Asilii na í t̄əȳo asilima t̄əȳonaɔa.

⁴ I kaa p̄əsi na í la Tacaa ke k̄otasi,
yaa í liisi-ɪ s̄ul̄m̄ na ɪ laŋl̄ɛ h̄ɛɛ.
M̄a t̄əȳonaɔa ká p̄əsi-m̄ɛȳɛ l̄əȳaɔa nȳəŋka k̄é.
Wei í t̄əȳaa ɪ p̄əsi asilima p̄ul̄o.
M̄a nȳəȳoɔi t̄ike ke m̄a t̄əȳonaɔa ká ku.
I kaa s̄uɔna-keɔȳɛ l̄so t̄əɛɛɛɛ taa.

⁵ Is̄ənaɔa í ká la Tacaa
acima kuɔyaku s̄əɔəw̄ wule?

⁶ Ye p̄a wak̄əla m̄a ɪc̄at̄e na í c̄əw̄si Icipiti taa,
p̄ɛɛ p̄aa pi-m̄ɛȳɛ Mamfi ɪc̄at̄e taa.
l̄ɛna m̄a liȳitee nȳəȳətu wantu wak̄əli,
na nȳutu na s̄əw̄a p̄a nyala t̄ə taa.

⁷ Tacaa h̄uɔɛ waatu t̄ap̄əna nt̄o,
ɪ ká f̄ɛli-m̄ɛ.

M̄ɛ s̄i l̄so kuɔȳəȳot̄utu t̄ɛl̄əsul̄u ná s̄uɔ k̄raŋȳuɔ,
na ȳul̄o wei l̄so ȳəȳət̄ənaa t̄o ɪ lak̄i yeɛȳɛɛ.
l̄ɛ m̄a ɪs̄aȳatu na m̄a kuɔwak̄əl̄əm̄ k̄əl̄əna t̄əw̄ na p̄a w̄ɛ m̄pu.

⁸ l̄so kuɔȳəȳot̄utu t̄ɛl̄əsul̄u wei í yaaki k̄raŋtu t̄o
í na l̄so p̄a f̄ɛŋiɔina Iseyeli t̄əw̄.
Is̄u ɪ nȳəkuɔȳo sumasi ke kat̄əŋm̄usi t̄o,
m̄p̄óȳó ɪ lak̄i l̄so kuɔȳəȳot̄utu t̄ɛl̄əsul̄u maɔa p̄aa timpi.
P̄aa l̄so t̄əɛɛɛɛ taa ȳol̄aa,
p̄a nȳəŋəȳi-m̄ p̄a kolontu k̄é.

⁹ M̄a ɪs̄aȳatu n̄ti í ka lapa Kipeya t̄əȳo í t̄ək̄aa.
l̄ɛ Tacaa kaa s̄əw̄ t̄ə t̄əw̄.
I ka yeɛɛ na í ná p̄a nav̄.

Tacaa laŋwak̄əll̄e ke Iseyeli t̄əw̄

¹⁰ M̄p̄óȳó Tacaa ȳəȳot̄aa s̄i:

Iseyeli nyáma ka w̄ɛ-m̄ l̄əŋ k̄é is̄u
ȳul̄o hik̄uȳu l̄ɛs̄ɛŋ p̄əɛ kuɔp̄amp̄ante ke w̄l̄aya t̄ɛtu taa t̄o.
P̄əȳɛɛ na ma nȳəŋəȳi m̄a c̄aanaa is̄u fiki kalaalaya.
Ama í t̄əŋa t̄uȳu ɪs̄aȳau Paali-Peȳəw̄*fa*.

Πενα ί pəsi acaalətv nyóma ke teitei isu kv wεε tɔ. ^a Tyyv kolalaaυ hətε ke.

11 Mə yəlaa teeli ká kvli hontv isu sumaya.

Í kaa tasa husi hayaυ,

ńróyó pu laki lυlyυ.

12 Paa í pəsaa na í hiki piya napəli,
isυ ma kpiisa sι təna na sι ta lafa yəlaa.

Ye ma ha-meγe siyile mə təm təma.

13 Ma nawa Iseyeli nyóma,
na pá səηa lonte kupante taa isυ Tiii nyóma.

Ama paa pona pa piya ke kvlaa isenta kέ.

14 ńróyó Osee təma sι:

Tacaa, pεpεγe n ká həna yəlaa panε pa ηkpaηyυv?

La na pa alaa husi luki,

na hələm nyə pa həla taa.

15 ńróyó Tacaa təma sι:

Kilikaa ke ma nawa mə isayato təna.

Πενα ma mθna-meγe páána.

Maa tɔyoni-meγe ma tεγe mə təma asayεe tɔɔ.

Mə nyυyυ nyóma təna kvləyi ma tɔ kέ.

Ma kaa tasa-meγe sɔllyυ.

16 Pə hika-me na mə lila təna wəli.

Í kaa tasa pəle ke lυlyυ.

Paa na mə alaa tasa piya lυlyυ,

ma kvyi sι tənaya.

17 ńróyó Osee təma sι:

Ma Iso lyυyυ fεi-me tətəyɔ timpι í kisa-ι nunav tɔ.

Í ká la cəlaa ke piitimnaa ləlaa taa kέ.

10

Iseyeli nyóma kawulaya na pa laatv tənaya suw

1 Iseyeli nyóma me í ka we kέ isυ tuη

wei pa yaa sι lesεη tɔ ι taale kupante,

nτε tə lυləyi teu tɔ.

Isəna í lυlaya tɔyɔ

í lυləsaya təlaalənaa na tuη.

Πενα í tayanəyi-ι teitei,

isυ pa tayanlyυ icate tɔ.

2 Yəlaa me í kέ pəpətɔnaa ke hatoo mə taa kέ.

Pə tɔɔ kέ Tacaa ká yəki mə təlaalənaa,

na mə isayato məli mə nyəηη taa.

3 Í ká yəyətι kέ sι:

Ye tə fεina wulav,

tə ta sεε Tacaa tɔyɔ.

Ye ílé ι fεi pεpεγe pə kv-tυ?

4 Mə yəyətaya na mə tuunav katatəlaya taka.

^a 9:10 Paali-Peyoo: Paali-Peyoo kolbm inəyi pa yaaki tɔtɔ sι Peti-Peyoo.

Pəyele kətamsa kέ í pεela pəpətu nəsə.
 Siyisuyu wakəlaa kέ,
 isu kpaηkalayalaya nyəəkuyə kətəyəu taa tə.

5 Samalii nyəma ná luyiyi wula nawle nte tə we Peteełi tə.
 Ilena kətəlaa na yəlaa pá seliyi na pá caya tə ləyaya.
 Mpi tə, tə yuη caa kəlvəy ke mə heku kέ.

6 Paa pona wula nawle nte tə mayamaya ke Asilii kέ,
 na pá ha wulaw səsə.
 Pui pasa Iseyeli nyəma meye səsəm kέ,
 na í təyə fεele ke yaasi unu i təə.

7 Samalii nyá təm tema.
 Pə tala nyá wulaw tənaya kέ isu lum kpaηa taav.

8 Pə kpiisa Peteełi tələalenaa mpa
 pa tusa Iseyeli nyəma tə pa təna, na səwa nyə.
 Waatu unəyi í ká wiikina póη si
 í taku-me na pulasi si su nyəki-me.

Iseyeli nyəma kəm ke pa kututuuum

9 Hatoo Iseyeli nyəma me í lapu
 mə kaanutu ntiyi Kipeya tə, í ta layasi.
 Ie pə wee kέ si kolontu í naη-meye təna.

10 Maa yelee na piitimnaa hə mə ηkpaηuyə,
 ke mə isayatu kəlelətu nti tə təə.

11 I ka we kέ isu nav alunyəη kufəlv
 wei pa faləsaa na í makı kətəyəu tə.
 Tacaa nawa si i luyi kii teu.
 Ilena í nyuli si i tuxi-i akuyu kpatóyú.
 Yuta ka lukiyi, na Iseyeli náa tayanəyi.

12 I tuu kosiγisim na í ku səlvəy.
 I toosi taale kufate.
 Pə talaa si í keesəna Tacaa má ma təə
 na má kəə na má kooli-meye kəpantu.

13 Ama isayatu ke mə halaa na í kəη-ti,
 na í təyə kaloolaya pəle.

Yoo keekənaa na yoolaa
 tuutuuma ke í lakaya na í taaki.

14 Pə təə kέ pui wiisina-meye yoo taa,
 na pə kpiisi mə koloosi acaləe təna.
 Teitei isu Mowapu wulaw Saləmaη ka yooa
 Peti-Apεełi nyəma na í naηti totonaa na pa piya tə,

15 mpyóyú maa lana-meye
 mə isayatu katatəlaya təə.
 Mə wulaw tomle nté tanaη tee.

11

Iseyeli nyəma kaanutu na Iso səlvəy

1 Mpyóyú Tacaa təma si:
 Waatu wei Iseyeli n ka kέ ifepu tə,

maa sɔla-η κέ.

Haləna má yaa-η ma pəyaya,
na má ləsi-η Icipiti taa.

² Ma təηna-η yaa,
lɛna nyaa seeki-m na í laaki Paali na tuη lɛləη.
lɛna n wəki-ι kɔtaya tulaalu.

³ Pəyele má təkəna nyá niη na má hə-η taataa.
Ama n ta nyənna təna.

⁴ Ma sɔla-η κέ,
na má paasəna-η təpamm,
na má wayaləyi-η,
isu cɛcɛ lakuyu ι pəyaya tɔ.
Ma sɔpa nyá tɛɛ,
na má haaki-η təyənaya.

⁵ Icipiti nyóma kaa tasa-meyɛ yomle krau yaa.
Ama Asilii nyóma ká ηmakələna-meyɛ
timpi í kisa ma kiη ke kəntɛ tɔ.

⁶ Pə tɔɔ κέ yoou ka wɛɛ mə acalɛɛ taa,
na kv wakəli a kəkentim.
Iseyeli nyóma kumayəsəm kasəyaya nté.

⁷ Ma yəlaa saaki-m kisuyu
na pá yaaki-wɛ na Iso tɔɔ, paə nukɪ.

⁸ Isənaya maa pəsi na má lɔ Iseyeli na pə saali?
Na má wakəli-η isu ma larv Atəma,
na Sepoyim pə acalɛɛ tɔ?

Təfə pu wakəli ma lanjɛ na má nyasa ma təyi kela.

⁹ Ma kaa tasa lɛlayim nyóma ke wakəlyu.
Mpi tɔ, ma κέ Iso Nəηη tu κέ,
ma ta ke yulv.

¹⁰ Iso ká yaa ι yəlaa mpa pa kuuwa
na pá tɛna hatoo tɛηku waali tɔ na pá kɔɔ.
Teitei isu təyɔlaya wiikuyu na ká kotiyi ka piya tɔ.

¹¹ I ka lu Icipiti na Asilii ke ləη,
isu sumpɔpɔ, yaa alukuku kəlyu tɔ.
lɛna má məηna-meyɛ mə tɛ.
Tacaə má, ma yəyətəna mpu.

12

Krou u lɔləyi pite

¹ Mpyó Tacaə təma si:
Kaloolaya tike ke Iseyeli nyóma me í
laki-m na í puyusu-yu-m tam.
Ama Yuta ná tamsəna Nəηη tu má.

² Iseyeli nyóma haaki Icipiti nyóma ke nim si pá hii camtɛ.
Mə na Asilii nyóma í pɛləyi nɔɔsi.
I lələyɛi mə kaloolaya,
na mə mvsəη təma ke paə kuyaku ηku.
Ama mə camtɛ kaa kəli heelim κέ leeluyu.

3 Τααα μά μαα हुवना Yuta nyóma meye.
 Maas paasəna Yakəpu ləlvəy nyóma meye mə təntə isayale təə.
 Maas yelee na í təy mə isayatu saləka.
 4 Hatoo toto lotu taa ké Yakəpu nyá n caala nyá tətəv təə ké kəlvəy.
 Pə kəə na nyá na Iso í lv waatu wei nyá ise nyaalaa təə.
 5 Nyá na isətaa tillu í lvpa na n kəli ílé.
 Uena n wii na n sələm-i si í kooli-η kəpantu.
 N pola Peteei, uena Taaca lu nyá təə na í heeli-η si:
 6 Maayale Toma təna tu Taaca.
 7 Maas yelee na n məli cəne.
 Ama pə wee si n təη tampana na n lakı kəpantu ké.
 Tu nyá Iso má, ma tike ke naani.

8 Iseyeli nyóma í təkə mə niη taa ké
 mə sanəya isayav ké,
 isu taatəlaa.
 I səəla kamuuyulaya.
 9 I təη si mə hikuyu ke mə təmlə sote ké,
 pə taya kawalaya təm.
 Ue isayatu fəi təη sūv taa se.
 Pə taya kəpantu ke təna.
 10 Ntəna Taaca si:
 Hatoo í wəv Icipiti taa təy mə ké mə Iso.
 Ue maas yelee na í məli cəka taa cayale,
 isu mə acima waatənaa.
 11 Iso kəyətətəv teləsəlaa ke ma heeliyi ma təm.
 Ma hūləyi-meye ma luyu nyəntəv,
 na má see-meye isənaa ke toosee taka taa si,
 pá teləs-i-me.
 12 Kalaati nyóma mə pəsa asayaa kpitikpitinaa ké.
 Səm ke pə kaasəna-me.
 Naanη kataasi ke í haakaya kvhaanη ke Kilikaa.
 Ama mə kətasi tətəte pəsa haləm taa kanmaasi huwa.

13 Yakəpu ka cəəsa Mesopotami tətə taa,
 na í pəsi ləlv ntiyilu ke əlv təə.
 14 Ama Iso kəyətətəv teləsəlv ke Iso tilaa si
 í ləsi Iseyeli nyóma meye Icipiti taa.
 Kuləm unəyi í tūwa si í tiiki í yəlaa.
 15 Iseyeli yəlaa me í yəəla Taaca apalətv,
 na í wakəli í ləηle tənəηnəη.
 Ama ílé í ká ləeti-meye mə fəele.
 I ká mələna mə yəlvkəle ke mə nyəəη taa ké.

13

Iso təə kullaa səm

1 Ifəlayim kəkəle nyóma me
 í ka ηmakələyana Iseyeli taa,
 na í yəyətəyi na yəlaa təna tēe sūvkəna-me.
 Ama í kv mə ti təm na tūη laav, uena í si.

2 Paa na mpv, í kama nyvvy ke mə ısaγatv taa ké.
 ı luki mə liyitee nyəγətv ke tvyv leεsvyv.
 Pəyele koolu lupina nawee leεsəη ıvı.
 ılena me sı í wəγaləγı-ı na í laaki-ı.
 3 Pə təv ké ı ka saalı yem, ısvı tanaη ıhunte.
 Yaa aηkrəlee, yaa ləvıv kvlvyv təγvnaγa təmate tv.
 Yaa ısvı nyvvası lukvγvna kutuluγv lərvıv taa tv.

4 M̄rvyú Tacaα γəγvtaα sı:
 Má kəna mə ısvı ke hatoo í luv İcipiti taa tv.
 ı ta nata nəγvıv na í nəγəsəna-m.
 Pəyele nəγvıv feı na í waasəγı ısvı má.

5 Má feηna mə təv ké wvləγa tetv
 taa ké tımpı nıkaγa feı mpv tv.

6 ı hikaa na í haγa.
 ılena í svıv kalampaaıv taa,
 na í svıv ma təv.

7 Pə təv ké ma pəsa mə təna,
 ısvı təγvəγa yaa kvrou wei ı papa mpaaıv taa tv.

8 Ma kvla mə təv ké,
 ısvı pa kvrakvvyv taale wontuγv ısaγav pəγava tv.
 Maa cəlı-me na má li-me, ısvı təγvəγa.
 Taale wontu ká cəlı-me təγvtəγvtə.

9 ı lə ma wei pıv weε sı má waası-me tv,
 pə təv ké pə wakəla-meγe mpv.

10 Mə sələməna-m sı má kvra-meγe wulav na paasənlaa.
 Pəle pa temna we? Pá ya-me ıle.

11 Páána ké ma kvana-meγe wulav,
 na kvlvımeε anəγıv maα təγvəna-ı.

12 Pa ηmaa ıseγeli nyvma me mə tasəkəle tənaγa,
 na pá ηmeıvı teu.

13 ı nəγəsəna ké ısvı əhvılvıv komeleη
 ləlvvyv takvvyv na í kısı luv tv.

14 Ama ma kaa leεkı-meγe səm nəγv taa,
 na má ya-meγe atətəle taa.

Pə təv tv, səm nyá kv-we.
 Atətəle, nyaa li-we.

Ma feına mə pətəvtəle.
 15 Paa ıseγeli nyvma í ká leεsı mə teεtvnaα hekv.
 Maa yele na kolontunaα lıv mə təv ké.
 Hılvımate nyvəkvvyv hıla na ləkvnaα ke ısvəna tv,
 n̄rvyú pəle pa kvıv mə kvrancoovıv təna.

14

1 Pə weε sı Samalıı nyvma me
 í təγv mə ısaγatv saləka ké.
 Mpi tv, í kvla ma təv.
 Paa kv mə na mə piya ke yovvıv taa,
 na pá tvlıv mə əhvıvntvnaα lotv.

Isə waasuyv ke iyəlaa

² Μρύγύ Τασαα γəγəταα sɪ:

Isəyeli nyəma í məli mə Isə Τασαα ma ma kin.
Mpi tə, mə isəyatv pəta-meyə.

³ Ʋe í laγasɪ na í məli ma kin na í wiina-m sɪ:

Taγanɪ-tuyv ta isəyatv,
na ń mu ta seetv isu kəhaan.

⁴ Pə taγa Asilii ká waasəna-tv.

Pəcə tə kaa tasa yoou kpaγanəη ke naani tuyv.
Tə kaa tasa tuη inəγi luηuyv isu ta Isə nyá.
Mpi tə, nyá tike n wenna katayəlaya pətəətəle.

⁵ Ʋena Τασαα sɪ:

Ye í mələna ma təə,
maa taγanɪ mə isəyatv.

Maa kv ma pááná ke mə təə na má səli-meyə teu.

⁶ Maa wəe Isəyeli nyəma isu cəlvv kupaηkv kraakuyv tə.

Nyutv ká tv hətv, na Lipaη tuyv səsvəv ka lila.

⁷ Ʋ ká heli piliηasɪ ke teu isu tuyv ηkv pa yaa sɪ olifi tə.

Mə səsvəη ká nyala isu Lipaη hətuyv.

⁸ Ʋ ká kəə na má kenti mə təə

na í hala təγənaγa na pə lá teu.

Ʋ ka tv hətv isu leseη taale,
na mə həte yaa isu Lipaη səlvm.

⁹ Mə na tuη kulalaan í kaa we?

Má muγvna mə sələməη na má feηiyi mə təə.

Ma wə-meyə isu tuyv ηkv kv hatv u təkɪ tə.

Má haakəna-meyə mə tawa kvlvlvm.

¹⁰ Yvlv wei ɪ ké layatv

na nyəntv tə í cekəna təm tənə.

Taasa mpaav hvləγəna weesuyv na alaafəya.

Tampana təηlaa pəsəγɪ na pá təη-kv.

Ama təə kullaa ná hotiyi.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

SOWĒELI
TOM TAKĒLAYA

Kutulu

Kuyaku nakuli ku wee, na pa yaaki-ku si Iso kuyaku səsəu. Ku wule ke i ká huuna Iseyeli nyéma na i toma səsəna. I ká keesəna pa yaasi isayau ké. I ká huuna piitimnaa lempənaa, na i keesəna yaasi wei pele pa lakayana Iseyeli nyéma tə. Mpi mpi pə hulayaa si kuyaku səsəu ŋku ku kəo təyolo. Kutolonj luu, na wulaya, na kəkəsi nyayau, na kolontunaa yoolaa tutuyu.

Isəna pa fayə Sowēeli takəlaya tə:

Kutolonj luu na Iseyeli nyéma nyulelej si pá keesəna Iso təo, titite 1:1–2:17

Iso si i yəlaa ke nəyo si i ká mələna-weyə pa wule taa, titite 2:18–3:5

Iso ká huuna piitimnaa kpai nyéma na i wakəli-we, titite 4:1-21

¹ Tom nti Tacaa heela Petuyeli
pəyalu Sowēeli təyolo.

Wulaya na kutəyov təyolaa pə tom

² Yuta nyéma na pə səsaa me,
í to ŋkraŋŋ na í nu.
Too tə, yaasi me i tema kənte ke
mə caanaa waatu yaa mə waatu taa?

³ I keesəyi-təyi mə piya
na pele pa keesi-təyi pa nyəŋsi.
Uena pele pá keesi pa waali nyéma.

⁴ Təyolaa tom liyiti ka təyona mə hatəmutu.
Sonsompee í kpisa mpi ile kutolonj náá təyo.
Kutolonj í kpisa mpi ile kahusi náá təyo.
Kahusi í kpisa mpi ile cələj náá təyo.

⁵ Solonyəlaa me, í fe,
na mə lanja wakəli na í wii.
Mpi tə, pə ləsa-wəyi mə nəyo taa ile í lanja solum.

⁶ Piitim tuutuuma lu ma tetu taa,
na pə toj we səyontu.
Pə tamasi na pə kela we isu təyolaya.

⁷ Pə kpaala ta lesəŋ na ta fikinaa tuj.
Pə kəlaa təna na pə yeke təyo na ku huləmaa.

⁸ I wii isu asaalu kufalu
cakuyu i paalu ləyaya tə.

⁹⁻¹⁰ Pə təyo tawa təna na pə wakəli tetu lanje.
Pə təo ké paa tasəyi kətəya təyona pəe
na solum na nim ponau ke Iso təsəele taa.
Kətəlaa ná cəya ləyaya.

¹¹ Hataa na lesəŋ tawa nyéma wiiki.
Mpi tə, təyona si pəe nyəŋsi saala yem.

¹² Lesəŋ tuj wulaa.
Fikinaa tuj na kutuləj lələj təna lontilaa.
Yəlaa lanjhulumle təna saala yem.

Nəhəkvtu na Iso wiinav

13 Kətəya təlate kətəlaa,
 me mpa i ké Iso təmle lataa tə.
 I suu mə ləyaya wontu isu fələtənaa taka na í wii,
 í həntəna lahwakəlle.
 Mpi tə, paa tasəyi pənav ke Tacaa təseele
 taa ké kətəya təyənaya pee na solum.
 14 I la kotuyu səsəw.
 I kpeyeli səsaa na yəlaa təna ke tá
 Iso Tacaa təseele taa.
 I həkə nəwsi na í wiina-i.

Tacaa pááná kuyaku

15 Hai, waiyó!
 Tacaa hυle kuyaku kpeyetaa.
 Wυle nteye Iso Toma təna tu ká wakəli.
 16 Ta isentaa tənaya ta təyənaya
 ká saali yem tə kaa pəsi pυl.
 Lahhυbmle na aηmaala ká lu ta Iso təyaya taa.
 17 Mətutuuna məəna tetu tē.
 Təyənaya pee nyəηka fəi tətə.
 Pə yela kpeη ke kpete na í yəkí.
 18 Təla fəina nyutu,
 na á wiiki, na á cəkí yem.
 Heη mayamaya ná tēma taasi.

Iso kuyəyətvtu teləsvu sələməyi Iso

19 Tacaa, nyaya ma wiikina.
 Mpi tə, wəlaya tetu taa nyutu
 na tuη təna nyayaa ké isu kəkə.
 20 Taale wontu mayamaya ná
 keesa ise na nyá təw ké.
 Mpi tə, pusi təna nyəwəna na nyutu wυl.
 Kəkə nyaya wəlaya tetu nyutu.

2*Tacaa kuyaku kpeyetyv*

1 I hυli tutuyu ke Iso puyv
 nanη nyəηku Siyən taa.
 Tetu nyəma me, í sele.
 Mpi tə, Tacaa hυle kuyaku kpeyetaa ké.
 2 Ku ké isəηmυntu kuyaku ηku ku yuwa təyə.
 Ku ké səkpetyv kuyaku ké.
 Piitim səsəwəm toη nyəm kpaaki ké
 isu tefemle nyaaləm nyaalvυ póəη təw tə.
 Toə tə, pa ta nata pə taka ké
 waatənaa mpa pa tēwə tə.
 Pəyele pa kaa na pə taka ké
 waatənaa mpa paa kəw tə pa taa.
 3 Piitim mpi pə nəyə təw wē ke isu kəkə kəməməka.
 Na pə waali náa wē isu kəkə ηka ka nyaki tə.

Ye pə ta tata timpi,
 pə wε tɛlɛkɔlɛkɔ kɛ ɪsu ltenɪ taalɛ.
 Ye pə tɛɛwa ɪlɛ pə yeɛlɛ kɔrɛtɛ,
 piitɪm mɔrɪ pɪ sɔɔki pɔlv.

⁴ Pə wε kɛ ɪsu kɔpɔnɔŋ,
 na pɔ seeki ɪsu kɔpɔnɔŋ ɔɔɔalaa.

⁵ Pə kɔlɔɔɪ pɔɔv tɔɔ kɛ na pɔ tɛlɛsɪ lɛŋkɔ tɔɔ.
 Pə wiiki kɛ ɪsu yooɔ kɛɛkɛnaa,
 yaa nyɪv sɔsɔv mɔkɔv tɔ.

Pə wε kɛ ɪsu yoolaa sɔsaa tɛɛkɔv yooɔ tɔ.

⁶ Ye pə kɔrɛɛtaa sɔɔntɔ pɪ
 yɔlaa tɔnaya na pɔ seliɪ.

⁷ Pə tɔŋ kɛ ɪsu akanaa na
 pɔ kɔraaki koloosi ɪsu yoolaa.
 Pɔlvɔv ɪ kɛɛ-wɪ.

⁸ Paa wei na ɪ mpaaɔ kɛ,
 nɔɔlv ɪ kɔɔtɔɔɪ lɛlv.
 Paa nyɔmɔ kɛ pa tɔ-wɛ pa tɛɛ kɛ.
 Pɔlvɔv ɪ yasɔɪ pa ɔŋa.

⁹ Pə tiiki ɪɔtɛ tɔɔ kɛ na pɔ seeki koloosi tɔɔ.
 Pə kɔraaki kutulɔŋ tɔɔ na pɔ svɔkɔna pɔtɔlee ɪsu ŋmɪlaa.

¹⁰ Tɛtɔ na ɪsɔtɔnɔv pə seliɪ pə nɔɔv tɔɔ kɛ.
 lɛna ilim na ɪsɔtɔ na ɪsɔtɔlɔŋasɪ pɔ sɪ tɔkɔpitii.

¹¹ Taaɔa nɔɔv nuki kɛ ɪsu
 tɛv hɔla kɛ ɪ yoolaa nɔɔv tɔɔ
 na pɔ wɛ tuutuuma na pa tɔŋ wɛ sɔɔntɔ.
 Pa lakɪ nti ɪ tɔɔv-wɛ tɔ.
 Mɔrɪ tɔ, Taaɔa hɔvɛ kɔyaku wɛ sɔɔntɔ kɛ.
 Nɔɔlv kaa fiti kɔ wule.

Taaɔa yaav kɛ ɪ yɔlaa sɪ pɔ layasɪ

¹² Mɔrɔɔy Taaɔa yɔɔtɔa sɪ:
 Pə na pə mɔv tɔ,
 pɔnɛntɛ ɪ pɔsɔɪ tɔtɔ na ɪ mɔli ma kiŋ na lotu kɔlvmtɔ.
 ɪ hɔkɔ nɔɔsɪ, ɪ pɔli ɪsɔlvɔm na ɪ wiina-m.

¹³ Pə taya mɔ wontu kɛ pə wɛɛ sɪ ɪ ɔɔli.
 Ama mɔ laŋa kɛ pɪ wɛɛ sɪ ɔ wakɔli.
 Pə wɛɛ kɛ sɪ ɪ mɔli mɔ ɪsɔ Taaɔa mɔ ma kiŋ.
 Mɔrɪ tɔ, ma sɔɔlɔɔɪ yɔlaa kɛ na mɔ wɛna pa pɔtɔtɔlɛ.
 Maa mɔvɪ pɔɔnɔ kɛ lɔŋ,
 ma kɔpantɔ fɛɪ tɔnaya.

Maa lɔɔki ɪsɔna ma tɔ ma taa sɪ maa nyɔŋsɪ mɔ ɪsɛ tɔ.
¹⁴ Ntanyɪ maa layasɪ hɔwɛɛ na mɔ katɪ-mɛɛ kɔpantɔ.
 lɛna mu la-m kɔtasɪ kɛ mɔ tɔɔnaya pee na svɔlvɔm.

Nɔhɔkɔtv na ɪsɔ wiinaɔ

¹⁵⁻¹⁶ ɪ hɔli tutuyɔ kɛ Siyɔŋ taa.
 ɪ kotɪ yɔlaa tɔnaya kɔtuyɔ sɔsɔv.
 Pə kɔpɔv kɔkɔrɔtɔlaa na ɪfɛpɪya, na ɔhɔlvɔmnaa.
 Halɪ akɔpɔlaa maɔamaɔa kɔ lu pa naŋŋ taa.
 Pa tɔna pɔ hɔkɔ nɔɔsɪ.

17 Tacaa tæmle lataa kætælaa í wii lso tæsele
 nænæγo na kætaya tælate pæ heku taa.
 Í tekí lso ké niη, na í nyæni ta pætætæle.
 Í taa tu-tuyv fæele.
 Pæ taa koo na krai nyóma wonjyi-tu si:
 Pa lso ni i we le si í sæna-we?

Tacaa nuwa i yælaa wiinav

18 Mkýó Tacaa nyá luyv tayana lapv ke nyá tetv.
 N wena tæ yælaa pætætæle.

19 N nu ta wiinav na í tæ si,
 n ká ha-tuyv tæγonaya pee na solum,
 na nim, na pæ tælna-tv
 Si n kaa tasa yeluyv na krai nyóma won-tv.

20 N ká tæγoni ta kolontunaa
 mpa pa kæmna ilim ntæγon tæ tæ.
 N ká pona-weye poolvη ke wulaya tetv taa.
 N ká tæysi pa næγo tæ nyóma ke tæm tenku lom.
 Uena pa waali nyóma ke tenku Metitelanee lom.
 Pa sætaa sæη ká nyala paa timpí.
 Mpi tæ, n lapa tæma sæsæna ké.

21 Tetv, taa nyá,
 nyá lanje í holumi.
 Mpi tæ, Tacaa lakæna tæma sæsæna.

22 Taale wontu í taa nyá.
 Nyutv ká nyala wulaya tetv teteke taa,
 na tuyv náá lvi i pee.
 Tuyv wei pa yaa si fikinaa na lesæηnaa tæ pu susi tæyuvv.

23 Siyæη nyóma í ηmaali mæ lso Tacaa tæ.
 Mpi tæ, i ká yele na tev nu-meγe kv waatv.
 Kancadaya tev na kantækaya nyæηkv
 ká nu-meγe teitei, isv hatoo læη taa.

24 Tæγonaya pee tæmatænaa suwa.
 Solum na nim pæle pæ su hæesi.

25 Mkýó Tacaa tæma si:
 Maa læti-meγe mæ tæγonasi.
 Paa nsi sonsompee na kvtolvη
 na kahsvi na cælæη ka tæya pusi liyiti tæ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
AMOOSSI
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Pu wee si Iseyeli nyoma í caya tema kin ké na heesoyu. Ilena tonjtonaa náa tóki acamaa ise na pá muyuliyi tema. Ntena Iso sui isena pá wee si paa wei í ká tēh tō, na Amoosi teləsi yēlaa. Iso pōosəyi Iseyeli nyoma ke mpi pa laki na pə fei teu tō pə tōm.

Isəna pə faya Amoosi takəlaya tō:

Isə kaləyəna Iseyeli kawulaya na pə cəlo nyoma, titite 1–2

Mpi pə yoosiyi Iso na ı yēlaa tō, titite 3–6

Tōmnaa mpa pə kulaa na pá hvlh Amoosi tō, titite 7–9

¹ Tacaa Iso kula tōm tō na í heeli Yuta ıcate Tekōwa tiikulu Amoosi. Tōm nti tē ké Iseyeli kawulaya tōm ké. Iso yəyōta-təyi na pusi naale siki na pəcō tetu seliyi. Yuta wulaw Osiyasi na Iseyeli nyəh Solopowam, wei í ké Sowasi pəyalu tō pə pəle taa ke Iso yəyōta tōm nti si:

² Tacaa mu pááná,
na ı nōyō nu Siyōh puyū taa ké Yosalem,
ısu təyolaya wula.

Təla tətəyolēnaa nyutu wōlaa,
na Kameeli puyū nyutu lontili.

Tacaa kalənav ke Iseyeli na ı cəlo piitimnaa

(Sili nyoma nyəntu)

³ Mpyōyō Tacaa yəyōtaa si:

Pə taya isayatu kulomtu ke ma kaləyəna
Sili ıcate səsəle nyoma me.

Ilena pə tu kələna isəna í kōwa
Kalaati nyoma ke musōh na naah akun tō.

Pə tō ké ma kaa layasi nti ma tema suu ke mə tō tō.

⁴ Maa nyagasi kəkə ke mə awulaa,

Hasayeli na Pəni-Hatati pə teesi.

⁵ Maa pəli Sili ıcate Tamasi kampōnaa kəkələsəh.

Ilena kolontu suu na í ku mə wulaw na ı yēlaa.

Mpi tō, isayatu heele taa ké í yəoləyi.

Ye pə kaasa mə tetu tēna ile paa kuu-me na pá teena Kiii.

(Filiisi nyoma nyəntu)

⁶ Mpyōyō Tacaa tasaa si:

Pə taya isayatu kulomtu ke
ma kaləyəna Kasa Filiisi nyoma me.

Ilena pə tu kələna isəna í kuu acalē təcu yēlaa,
na í pəetəna-yēye Itom nyoma tō.

Pə tō ké ma kaa layasi nti ma tema suu ke mə tō tō.

⁷ Maa nyagasi kəkə ke Kasa ıcate,

na tē kutuluh kōpəh.

8 Maa kriisi Asətətɪ nyəma na Asəkaləŋ nyəma wulav.
 ɪɛna mə niki lkoləŋ nyəma təə.
 Pə kaa kaasɪ Filiisi nyəma taa ké nəɣəlv.
 Tacaə ɪsə mə, ma yəɣətəna mpu.

(Fenisii nyəma nyəntv)

9 Mpuɣy Tacaə tasaa tətə sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv koləmtv ké
 ma kaləɣəna Tiii Fenisii nyəma mə.
 ɪɛna pə tv kələna ɪsəna í ta təkɪ
 nəɣə ŋka mə na ɪsɛɣɛɪ nyəma í ká pɛɛlaa tə.
 Haləna í kuu acalɛ təcu yəlaa na
 í pɛɛtəna ɪtəm nyəma tə.
 Pə təə ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə təə tə.
 10 Maa nyayasɪ mə ɪcate Tiii
 na tə kawulayə tɛɛsɪ kupaŋsɪ ké kəkə.

(ɪtəm nyəma nyəntv)

11 Mpuɣy Tacaə tasaa sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv koləmtv ké
 ma kaləɣəna ɪtəm nyəma.
 ɪɛna pə tv kələna ɪsəna í təɣəna
 mə tɛtənaa ɪsɛɣɛɪ nyəma na layate tə.
 Halɪ í kisi pa pətətətlɛ
 nyəntv sɪ í kú mə pááná.
 ɪɛna í təkɪ-wɛ na mə taa ké tam.
 Pə təə ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə təə tə.
 12 Maa nyayasɪ mə ɪcate Teməŋ na pa kawulayə
 tɛɛsɪ kupaŋsɪ nsi sɪ wɛ Pəsəla ɪcate taa təɣə kəkə.
 Mpi tə, tənaya mə awulaa səsaa ka wɛɛ.

(Amoni nyəma nyəntv)

13 Mpuɣy Tacaə tasaa sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv koləmtv ké
 ma kaləɣəna Amoni nyəma.
 ɪɛna pə tv kələna ɪsɪ í yasvɣv
 Kalaaɪ ahontənaa lotv tə.
 ɪlapa mpuɣy sɪ í waləsəɣɪ mə tɛtv.
 Pə təə ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə təə tə.
 14 Maa nyayasɪ kəkə ké mə ɪcate səsəɛlɛ Lapa,
 na pə nyayə mə kawulayə tɛɛsɪ kupaŋsɪ.
 Yəsu wula na kv kakiisasɪ na kv
 kacuculayə taa ké maa la mpu.
 15 Paa kra mə wulav ké yomlɛ
 na pə kɛnna ɪ waalɪ nyəma.
 Tacaə ɪsə yəɣətəna mpu.

¹ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa ɪsaɣatv kvlm̄tv ke
 ma kaləɣəna Mowapu nyəma me,
 ʔena pə tu kələna ɪsəna í wəpa
 ʔtəm wulav mɔwa na í la kaɣalv tə.
 Pə təw kə ma kaa layasi nti ma siwa mə təw tə.
² Maa nyagasi Mowapu tetv ke kəkə,
 na mə kawulaya teesi kupaŋsi nsi si
 wɛ Keliyo ɪcate taa tə.
 Paa yaɣa ɣosu kakiisasi na pə tutuuj
 na Mowapu nyəma si.
³ Maa kv mə wulav na ɪ waali nyəma təna.
 Tasaal ɪsə má ma ɣəɣətəna mpv.

(Yuta nyəma nyəntv)

⁴ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa ɪsaɣatv kvlm̄tv ke
 ma kaləɣəna Yuta nyəma me.
 ʔena pə tu kələna ɪsəna í kisa ma kuɣeɣesətv,
 na í yele ma kusəsutv təkuyv tə.
 ʔtəŋa tuŋ na pə tolisi-me,
 ɪsu pu lapv mə cəsənaa tə.
 Pə təw kə ma kaa layasi nti maa
 siwa mə təw tə.
⁵ Maa nyagasi mə tetv na mə kawulaya teesi
 kupaŋsi nsi si wɛ Yosalem ɪcate taa tə.

(Iseyeli nyəma nyəntv)

⁶ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa ɪsaɣatv kvlm̄tv ke ma
 kaləɣəna Iseyeli yəlaa me.
 Pə təw kə ma kaa yele nti ma siwa mə təw tə.
 ʔena pə tu kələna ɪsəna í pɛetəɣi yəlaa kupaŋma si,
 pa ta pəsi pa kəma fɛlvɣv tə.
 ʔpɛetəɣi konyəntvnaa ke ntəŋkpa
 maɣamaya nyvɣv tə.
⁷ ʔ fɛlvɣi acamaa ke nəwheɛ,
 na í pɛŋ konyəntvnaa ke pa tampana ke hvle taa.
 Pəyele cɛcɛ na pəɣaya pa kaaki alv kvlm̄,
 na pə kvɣi ma nyvɣv.
⁸ Wontvnaa mpa í lɛka konyəntvnaa kin ke təloma tə,
 pa təw kə í həntəɣi mə tuŋ kutuluŋ taa na,
 í nyəwki svlvm mɔpi ɪ lɛka-wɛ tə.
⁹ Pəyele mə təw kə ma kəwa
 Amolii nyəma tənəŋŋəŋ.
 Paa taɣalaa kə ɪsu koomasi,
 na pá wɛ alaafəya ɪsu hɛlɛməŋ.
¹⁰ Pəle pə paasi,
 ma ləsəna-meɣɛ Icipiti tetv taa.
 Pusi nule təcu ke maa wɛ mə

waali ke wɔlaya tetu taa.

Halɛna í lɛɛki Amolii nyóma tetu.

¹¹ Pə waali ké ma kpa mə pəyalaa taa ké

Isɔ kuyɔɔtutu teləsɛlaa.

Ma lɛsa pa taa lelɛa na pá ha-m pa ti

na pá si nɔɔsi si pa kaa nyɔɔ sulɔm.

Yaa ma cɛsəyi, Isɛyeli nyóma mɛ?

¹² Ama í hayasa-wɛyɛ-wi.

Ilɛna í kayati ma kuyɔɔtutu

teləsɛlaa si pá taa yɔɔti ma tɔm.

¹³ Maa tɛlɛki-mɛ isɛ kɛkɛ sɔyɔlyɔ

tɔyɔnaya pɛɛ kɛ sɔsɔm na í nanɔti yulu tɔ.

¹⁴ Halɛ pu la ti falɛsulɔ kupaɲ kɛ katɛ si í tɔli-ti.

Aka kaa wɛɛna tɔɲ.

Yoolaa taa yoolu kaa hiki weesuɔu.

¹⁵ Tɔtɔlu kupaɲ kaa sɔɲ,

na krayanɔ cayaɔ na selu kupaɲ kaa lu-ti.

¹⁶ Yoolaa nɔyɔ tɔ maɣamaya ká lɔ

ɪ wontu na í kuu-tɛyɛ niɲ kɛɛɛ.

Tacaa má, ma yɔɔtɔna mpɔ.

3

Isɔ ká pɔɔsi ɪ yɔlaa kɛ pa kɔlapɛ

¹ Mɔɔyɔ Tacaa tasaa si: Isɛyeli nyóma mpa mɛ ma lɛsa Icipiti tɔ, mɛyɛ ma yɔɔtɔyi tɔm tɔnɛ.

² Mə tike kɛ ma sɔɔla atɛ yɔlaa tɔna taa na má lɛsi.

Pə tɔɔ ké maa pɔɔsi-mɛyɛ isayatu tɔna nti í laki tɔ.

Pə wɛɛ si Isɔ kuyɔɔtutu teləsɔlv í teləsi Isɔ Tɔm

³ Yɔlaa naalɛ ká kaa mpaɔɔ

na pa ta maɣasi kɔ tɔm?

⁴ Tɔyɔlaya ka nyusi yem ké hɔtɔyɔ

taa na ká tá hiki tɔyɔnaya?

Yɛ tɔyɔlaya pəyaya ta kpa pulɔ,

kaa kiisi yem ké ka tante taa?

⁵ Sumaya ka tii yem ké apai taa na ká tá na toolee?

Yaa puluyɔ ká kɛɛti yem na kɔ ta puu pulɔ?

⁶ Paa hulɛ apalɔtutuyɔ kɛ yem na yɔlaa kaa nya?

Yaa wahala ká tii icatɛ taa ké yem na Tacaa má ma ta kɔna-ɪ?

⁷⁻⁸ Mpɔ tɔ, yɛ tɔyɔlaya í nyusaa awɛyɛ sɔyɔntɔ kaa kpa?

Yaa yɛ Tacaa má ma yɔɔtɔna ilɛ pa kisi ma tɔm teləsɔyɔ?

Pəpɔtɔ fɛi lelɛɲ, Isɔ Tacaa má ma kaa la pulɔ na má ɲmɛsi

Isɔ kuyɔɔtutu teləsɛlaa.

Isɛyeli icatɛ sɔsɔɔlɛ Samalii nyóma hvɔnav

⁹ Tacaa si: I kpaali Asɛtɔti na Icipiti

pə kawulasɪ kutuluɲ nyɔɔɲ taa.

Yɔlaa í kpeyeli Samalii pulasi taa,

na í ná isayatu sɔsɔɔntɔ na mɔsɔɲ

wei pa laki tɔ.

¹⁰ Pa ta nyɪ mpi pa yaa yaasi kupaɲ tɔ.

Mpi pa leekəxi mʊsʊŋ na pʌ ŋmuləxi təɣo
pa nyəka pa kawulasɪ tɛɛsɪ taɑ.

¹¹ Pə tɔɔ kɛ kolontu ka nyala mʌ tetv.
I kʌ yəkɪ mʌ koloosi na ɪ kuu mʌ wontu.

Waasuyv laŋwakəlle nyəm

¹² Mʋrɔgɔ Tacaɑ yəɣɔtaɑ sɪ:
Teitei ɪsʊ tɔɣɔlaya kpaakuyv heu
na tiikulu hiki nɔŋkraasi yaa ŋkraŋuyv
titite ke aseeta tɔ,
ŋrɔgɔ pu la Samalii nyəma na pa kpelasi kupanɪsɪ.

Isɔ kpaaləxi ɪ yəlaɑ

¹³ Mʋrɔgɔ Tacaɑ Isɔ Toma tɔna tv kraalaa sɪ:
I teləsi Yakərv lʊluyv nyəma sɪ

¹⁴ kuyaku nakuli maa kɔɔ Iseyeli nyəma
mɛɣe leetuyv ke mʌ ɪsayaɔv.

Maa wakəli Peteeɪ tɔlaalɛnaɑ,
na mʌ kɛɛsɪ kɔtaɣa tɔlate hɛlɔŋasi.

¹⁵ Maa yəkɪ tɔŋtɔnaɑ lɔŋle kutuluyv,
na yoluma nyəŋ.
Pa kutuluyv wei pa lapa kacəka na tuuyv kela tɔ,
na pa atɛ na ɪsɔ kutuluyv na ɪ pəsɪ ncaa.
Tacaɑ mʌ, ma yəɣɔtɔna mɛrv.

4

¹ Mʋrɔgɔ Tacaɑ yəɣɔtaɑ sɪ:
Samalii alaa mpa mɛ ɪ yasəlaɑ tɔlɔpəlɔpɪ
ɪsʊ Pasan nyəma naanɪ tɔ,
ɪ ke ŋkraŋŋ na ɪ nu.
I leekəxi acamaɑ,
na ɪ muɣuliyi konyɔntvnaɑ.
Iɛna ɪ tɔŋ mʌ paalaa sɪ pʌ cɛ sʊlvɪm na ɪ nyɔɔ.

² Tacaɑ Isɔ mʌ,
ma tuuna ma hətɛ nanɪ nyəntɛ sɪ,
kuyaku ŋku paa ləsi mʌ nɔɣo na mʌ suka
ɪsʊ kulayɑ na tinte tɔ, kv tɔŋa kɔntɛ.

³ Paa ləsi-mɛ na ɪcətɛ koluyv kafɛɛŋ.
Paa pɔna-mɛɣe ɪlim ntɔɣɔŋ tɔɔ.
Tacaɑ mʌ, ma yəɣɔtɔna mɛrv.

Acɛsaacɛsaa ɪsɔ sɛɛlaɑ

⁴ Mʋrɔgɔ Tacaɑ tɔma sɪ:
Iseyeli nyəma mɛ,
ɪ cɛsɪ na ɪ puki Peteeɪ yaa Kilikaa
sɪ ɪ lakɪ Isɔ kɛ tɔmlɛ,
na ɪ tɔŋna-m pəntənav ke mɛrv.
I ha mʌ kɔhaan ke paa tanaŋ ŋku,
ɪna ɪ kɔna mʌ kɔhaham ke tooso nyəŋkv wule,
pəyele ɪ wakəlana-m.

⁵ I ha mʌ sɛɛtv kɔhav na mʌ kɔkɔsvɪm potopotonaɑ.
I kpaaləna nɔɣo sɔsaya sɪ ɪ haaki-m luyv kɔlvɪmuyv
kvɔɔv na paa wei ɪ nu.

Isagatu ntəyɪ ɪ sɔɔlaa.
Iso Tacaa má, ma yəɣətəna mpv.

Iseyeli nyóma lan̄kpusəŋ

⁶ M̄p̄yú Tacaa yəɣətəna si:
Ma yelaa na nyəɣosi lu mə acalɛɛ taa,
na í lan̄ si í suu mə nəɣɔ p̄v̄v̄.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəŋəna mpv.

⁷ Ma pɛma-mɛɣɛ tɛv kɛ waatu wei mə k̄hələm nyula-kv tɔ.
Ma ha ɪcəte lɛntɛ kɛ tɛv na má pɛ lɛntɛ.
Ma yelaa na taalɛ lɛntɛ l̄l̄i teu
na lɛntɛ náá w̄l̄i l̄m lan̄ȳv̄ tɔ.

⁸ Acalɛɛ naalɛ yaa tooso pukaya
k̄l̄v̄m̄t̄alɛ k̄iŋ si á hiki l̄m na á nyɔ.
Paa na mpv p̄i takɪ-yɛ.
Pəyɛle í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

⁹ Ma yelaa na kulaya na k̄pɛl̄əm
p̄ə kv mə kv̄t̄əɣəŋ,
na kv̄toləŋ t̄əɣə mə t̄iŋ tawa payalɛ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹⁰ Ma yelaa na k̄v̄səkv kv mə t̄la
ɪsu maa lapv Icipiti kɛ Moisi waatu taa tɔ.
Na má yelɛ na kolontu la sakasaka
kɛ mə ifepiya kɛ yoou taa,
na í kuu mə k̄p̄ayənəŋ.
Na sətəa səŋ nyala mə t̄əsikilɛ taa na p̄ə nu-mɛ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹¹ Ma wakəla pə tənaya mə tɛ ɪsu
maa lapv Sətəm na Kəmɔ tɔ.
Ilɛna mə taa lelɛa fiti ɪsu pa
ləsv̄ȳv̄ t̄əput̄ȳv̄ kɛ k̄əkv̄ taa tɔ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹² Pə tɔ kɛ Iseyeli nyóma mɛ
ɪ ká na ɪsəna maa lana-mɛ tɔ.
Ilɛ í tayanɪ mə tɪ na í sulu-m.

¹³ Ma lapəna p̄óŋ, na heelim,
na má hv̄l̄i yələa kɛ mpi mpi ma luyv̄ wɛ lapv tɔ.
Ma p̄əsəyɪ ilim kɛ ahoɔ,
na má t̄əŋ t̄əv̄ comcom nəosi taa.
Maya Pə t̄əna pə t̄v̄ Tacaa Iso má,
ma yəɣətəna mpv.

5

Iseyeli tō wula

- ¹ Iseyeli nyóma í nu mə səm wula:
² Iseyeli we ké isu pɛɛlo wei ɪ səpa tō.
 ɪ tasəyi kulɔyɔ.
 Pécó nəɔlɔ kaa kɔsi-ɪ.
³ Mpi tō, Tacaɪ Isə yəɔɔta Iseyeli təm si:
 Ye yəlaa iyaga (1000) pola yooɔ,
 nuɔnɔwa (100) tike ka mələnə.
 Ye nuɔnɔwa (100) polənə,
 naanɔwa ke pi sɔɔ.

Isə yaa-we pə taa kəɔ na pá si

- ⁴ Tacaɪ yəɔɔta si:
 ɪ kəɔ ma kiŋ na má ha-meyɛ weesuyɔ.
⁵ Ama í taa polo Petɛɛli, na Kilikaa,
 na Pɛɛsɛpa acalɛɛ təkətɛlɛnaa.
 Pə taɣa pɔlɔ,
 paɪ kuu Kilikaa nyóma,
 na pá kpiisi Petɛɛli nyóma.
⁶ Yosɛɛfɔ lɔlɔyɔ nyóma mɛ,
 ye í caa weesuyɔ,
 pə wɛɛ si Tacaɪ ke í pɛɛki.
 Təfɔ tɔɔ, ílé ɪ ká pəsi ké isu kəkɔ
 na í nyaga pə tənaga Petɛɛli.
 Nəɔlɔ kaa pəsi ka teesuyɔ.
⁷ Waiyo, í laɣasəyi tampana na isayatu,
 na í muyuliyi tampana nyóma.
⁸ Tacaɪ lapənə isətulɔŋasi ke waanɪ waanɪ.
 ɪnɪ ɪ laɣasəɣənə səkrɛtɔyɔ ke nyaaləm,
 na nyaaləm ke səkrɛtɔyɔ.
 Na í həŋ tɛŋku lɔm na í pələyi tetɔ tɔɔ.
 ɪ hətɛ nté Tacaɪ.
⁹ ɪnɪ ɪ kɔyɔna tɔŋtɔnaa
 na í lakɪ pa koloosi acalɛɛ ke ncaa.
¹⁰ Mə taa kraakənə tampana yəɔɔtɔlɔ ke huɔlɛ taa ké,
 na wei ɪ huləyi-meyɛ mə təwakəllɛ tɔ.
¹¹ ɪ muyuliyi acamaa na í ŋmiləyi pa kɔhaləm.
 Pə tɔɔ ké í kaa nu mə kutuluŋ kɔpaŋ leleŋ.
 Pécó í kaa təŋ mə leseŋnaa kɔpama sɔlɔm.
¹² Maa səkɪ mə isayatu tuutuuma taa natəli.
 ɪ muyuliyi yɔlɔpaŋ na í mɔyɪ kɔcəŋ.
 ɪlɛna í kɔyɪ acamaa təm ke huɔlɛ taa.
¹³ Tasəkəle tɔyɔ waatu kəɔlɔ inɛ.
 Pə tɔɔ ké layatɔnaa suma si pá taa kəɔ pə na-we.
¹⁴ ɪ yeɛ isayatu na í la kɔpantɔ.
 ɪlɛna Pə tənə pə tɔ Isə wɛɛ mə waali ké tampana,
 isɪ ɪ yəɔɔtɔyɔ tɔ.
¹⁵ ɪ kisi isayatu na í sɔəlɪ kɔpantɔ,
 na í təŋəyi tampana ke huɔlɛ taa.

Ntanyɪ Pə təna pə tɔ Isə ká wii Yoseefu
lɔlɔyɔ kakaasaya pətətəle.

16 Mpróyú Pə təna pə tɔ Isə Tacaa yəyotaa si:
Paa nu ləyaya wula ke nənəosi tɛɛ.
Yəlaa ká makɪ kapusi ke hapɛɛ təna tɔɔ si:
Mpusi wei kɛle, mpusi wei kɛle?
Paa yaa hataa na wiilaa ke wiiu.

17 Waatu wei maa kɔɔ yəlaa ke fɛlɔyɔ tɔ,
ləyaya wula ká nu lɛsɛɪ tawa təna taa.

Tacaa waasɔyɔ kuyaku

18 Tacaa kuyaku səsəwɔ tɔɪlaa mɛ,
pə taya nyaaləm ke í ká ná kɔ wule yoo.
Ama səkɛɛtɔyɔ kɛ.

19 Teitei isɔ yɔlɔ seekuyɔ tɔyɔlaya,
na í sulina ka camna,
ɪlɛna í sɔw tɔyaya na í teesina kolɔɪa.
ɪlɛna tɔm nyasa-ɪ tɔ.

20 Tacaa kuyaku səsəwɔ ká wɛɛ mpróyú.
Kɔ tɔ ke nyaaləm nyəɪkɔ.
Ama səkɛɛtɔyɔ kɛ.

Isəsele nte Isə u caaki tɔ

21 Mpróyú Tacaa tɔma si:
Ma taa kraana mə kɔtasɪ na mə kotɔɪ kɛ.

22 Mə kɔtasɪ nsi kɔkɔ nyaya si təna tɔ
na mə tɔyɔnaya nyəɪsi lu-m sɔɪ.
Maa tɔ caa mə nawee nim nyəna.

23 ɪ yeke kokoole ke ma ɪkɔɔɔɪ taa si
í yooki-m yontu.
Maa caa má nu mə cəmɔɪ tɔɪ.

24 Pə kəla teu si í yeke na tampana wɛɛ mə hɛkɔ,
isɔ pəyɔ səsaya ɪka kaa nyɔkɪ tɔ.

25 ɪsɛyɛli nyəma mɛ, pusɪ nɪle wei í tɔma wɔlaya tetɔ taa tɔ í lapa-m kɔtasɪ na?

26 Ntɔɪ mə tɔɪ Sakutɪ na Keway wei í saaka mə tɔ tɔyɔ í ka təkaa na í laaki?

27 Pə tɔɔ kɛ maa yeke
na pá pona-mɛyɛ Tamasi
ɪcatɛ waalɪ ke Asilii tetɔ taa.
Pə təna pə tɔ Isə má,
ma yəyotəna mpɔ.

6

AcəsaaCəsaa naani

1 Felentunaa mpa mɛ ɪ tɔkɪ Siyɔɪ pɔyɔ
na Samalii pulaya tɔɔ kɛ kawulaya na naani tɔ,
mə tɔm wɛ waiyɔ kɛ.

Mɛyɛle piitim səsəwɔm taa acɛpa
na mɛyɛle ɪsɛyɛli nyəma
təna layatɔ tasəlaa.

2 ɪ polo Kaləne na Hamatɪ ɪcatɛ səsəwɛ,
na Filiisi nyəma tɛyɛ Katɪ,

na í na Asilii nyóma tǽǽ pa tetu.
 I ta tee mpe inǽǽ pǽǽ,
 paa na pa tetu ta harina má nyantu tǽ.
³ Mǽ lǽki kǽle si mpusi kuyako í polo poolun.
 Sese íle má musun tǽǽna-kǽǽ yaav.
⁴ I cǽǽ má kǽelasi kǽǽnsi nsi pa tǽǽanna
 tuunǽ kǽla tǽ si tǽǽ,
 na í nyasǽǽ heen na nawee nim nyǽna nantu.
⁵ I kiisiyina má cǽmǽǽ si í yooki yontu.
 Pǽǽle í kǽekǽna Tafiti na í luki yontu.
⁶ I tǽǽ sǽǽm na hǽkǽǽǽ,
 na í tǽǽ tulaalǽnaa kǽǽpǽpǽma.
 Ama má paa feina isǽna íseǽǽ kǽǽwulǽǽ wakǽlaa tǽ.
⁷ Pǽ tǽǽ kǽ má kǽǽǽǽǽ nǽǽǽǽ si í kǽ wǽe
 mǽǽ pa kǽǽ yomle tǽ pa kǽǽǽǽǽ nyóma.
 Felentunaa acima si tǽǽǽǽ.

Samalii ícate wakǽǽǽ

⁸ Mǽǽǽ Pǽ tǽǽna pǽ tu ísǽ Tacaa tǽma si:
 Má tuuna má ti si má nyǽǽǽǽ
 íseǽǽ nyóma kǽǽǽǽǽ kǽ.
 Máa cǽǽki má kutulunǽ kǽǽpǽpǽǽ.
 Máa tu má kolontunaa niǽ tǽǽ kǽ
 mpi pǽ wǽ Samalii tǽǽ tǽ.
⁹ Ye pǽ kǽǽǽ yǽlaa naǽǽǽ kǽ tǽǽǽ tǽǽ, pǽle paa si. ¹⁰ Paa wei í pola í sǽtu
 kǽǽǽ si í piǽ, na í máǽǽna pǽ kǽǽǽ nǽǽǽ kǽ naǽǽ lǽǽku tǽǽ. I kǽ pǽǽǽ-í si:
 Nyana nǽǽǽǽǽ? Íleǽna pǽǽǽ si: Aai. Íle sǽtu kǽǽǽ kǽ tǽǽ-í si, su. Tǽǽ yǽǽ
 Tacaa hǽte na í nyi si yǽǽ wǽ cǽǽ.
¹¹ Pǽ tǽǽ pǽǽ,
 ye Tacaa í yǽǽǽǽ,
 kutulunǽ sǽǽǽǽ na sǽkǽǽ kǽ yǽki í tǽǽǽǽ.

Akǽǽ wǽ tǽm naale ama pǽ kǽ kǽǽ

¹² Wulee kǽǽǽǽǽ kǽǽǽ asewa kǽ kǽkǽǽǽǽ tǽǽ?
 Yǽǽ í na pa hǽla kǽ tǽǽ na naǽǽ?
 Íle pepe tǽǽ kǽ má lǽǽǽǽǽ tǽǽǽna na ísǽǽǽ,
 na a kǽǽǽǽǽ pǽǽǽǽ nyǽǽ pǽǽ?
¹³ Na má lǽǽǽ hǽǽwa si í lǽǽka ícate kǽǽǽ nyǽǽte, na í hǽǽ má ti si má tǽma tǽǽ
 kǽ í lǽǽka tǽǽ ícate. ¹⁴ Mǽǽǽ Pǽ tǽǽna pǽ tu ísǽ Tacaa tǽma si: Máa yele na piitim
 naǽǽǽ pǽ kǽǽ na pǽ hǽǽ-í mǽǽǽ pǽ tǽǽ. Pǽ kǽǽǽǽ Lepo-Hamati kǽ íseǽǽǽ tǽtu ílim
 nǽǽǽǽ tǽ, hǽǽǽna Alapa lǽǽ kǽ ílim mǽǽǽǽ tǽǽ.

7

Amōosi toosee kǽǽǽǽǽ nyǽna

¹ Mǽǽǽ Tacaa ísǽ lapa na má toosi si pa tǽma wulǽǽ kǽǽǽ kǽǽǽǽǽ nyǽǽte,
 na pǽ kǽǽǽ kǽǽǽ. Íleǽna ísǽ tisi kutolonǽ íseǽ ísǽǽǽǽǽ. ² Waatǽ wei kutolonǽ
 tǽma tǽtu tǽǽna tǽǽ nyutu kǽ níisuyǽ, íleǽna má wiina-í si: Hai, Tacaa ísǽ, wii nyǽ
 yǽlaa. Pa kǽla pǽǽǽ, paa si. ³ Íleǽna í lǽǽǽǽ hǽǽǽ na í tǽ si: Tǽle tǽ kǽǽǽ.

Toosee naale nyǽna

⁴ M̄p̄oḡȳ Iso Tacaa lapa na má tasa toosuɣu si, k̄ok̄o nté i huɔkayana ȳɔlaa, na ká nyaki tenku l̄om na tetu. ⁵ Nt̄ena má wiina-i si Hai, Tacaa, yeke mp̄u. T̄ɔf̄o Iseyeli nȳɔma k̄ɔla p̄æciiu, paa si. ⁶ K̄elena í layasi na í t̄o si: T̄ɔle t̄o kaa la.

Toosee tooso nȳana

⁷ M̄p̄oḡȳ Tacaa lapa na má tasa toosuɣu si, i s̄ɔɔa kolun̄a t̄o keke na í t̄oka kumayasuȳu ke i nin̄ taa. ⁸ Ilena í p̄ɔasi-m si: Amoosi, weye n naaki ma nin̄ taa? Ma si: Kumayasuȳu. Mp̄uȳule si: Ma caa ma mayasi ma ȳɔlaa k̄e na má ná si pa siyisaa yaa pa ta siyisi. M̄pi t̄o, ma kaa husi pa kawalaya.

⁹ Maa wak̄eli Iseyeli nȳɔma t̄ok̄ot̄elena, na má ku wulaw Solopuwam l̄ul̄ɔȳ nȳɔma na layate.

Amoosi t̄ɔɔon̄ȳu ke Pet̄eeli

¹⁰ M̄p̄oḡȳ Pet̄eeli k̄ot̄ul̄v Amasiya heela Iseyeli wulaw Solopuwam si: Amoosi na i ȳɔlaa pa p̄eela n̄ɔɔo ke nȳá t̄o ke Iseyeli taa c̄ɔneye, na i k̄uȳɔɔot̄u mayamaya wak̄el̄ɔyi Iseyeli tetu. ¹¹ Halu i ȳɔɔot̄aa si:

Paa kv-ɔ, ilena pá kuu Iseyeli nȳɔma na pá pona-weye poolun̄.

¹² M̄p̄oḡȳ Amasiya t̄oma Amoosi si: Toosee tu nȳá, lu c̄ɔne na n̄ kpe Yuta na n̄ tel̄s̄ɔyi nȳá Iso k̄uȳɔɔot̄u ke t̄ona, na n̄ t̄ok̄ena. ¹³ Ama yeke-t̄ɔyi Pet̄eeli c̄ɔne. M̄pi t̄o, p̄ɔ k̄e kawulaya Iso t̄es̄eɛle s̄ɔs̄ɔle k̄e.

¹⁴ Mp̄uȳule Amoosi c̄o-i si: Paa fel̄ɔyi-m ma Iso k̄uȳɔɔot̄u tel̄s̄uȳu t̄o. Ama t̄ola ke ma t̄ok̄i na má hal̄ɔyi t̄un̄. ¹⁵ Ma kal̄eku waali k̄e Tacaa yaa-m. Nt̄ena í t̄o-m si má polo má k̄paali i t̄om ke i ȳɔlaa Iseyeli kawulaya nȳɔma ke ilim nt̄ɔɔɔn̄ t̄o.

¹⁶ M̄p̄oḡȳ nȳá kisina-m si ma taa k̄paali-ti. P̄ɔ t̄o k̄e Tacaa si má tel̄s̄i-ɔ si ¹⁷ nȳá alv ká p̄æsi apalaa t̄ona alv ke icate taa, na pá kv nȳá piya ke yooi taa. Ilena nyaa si ma ta nyi is̄ɔnaa tetu taa, na pá pona Iseyeli nȳɔma ke tetu poolun̄ nȳantu taa k̄e tel̄asi.

8

Toosee liyiti nȳana

¹ M̄p̄oḡȳ Tacaa lapa na ma tasa toosuɣu. Tun̄ pee kv̄p̄ɔp̄una na t̄oku nté ma nawa. ² Ilena í p̄ɔasi-m si: Pepeye n naaki, Amoosi? Ma si T̄uȳu pee wena a puwa t̄o a t̄oku. Mp̄uȳule si: Ma ȳɔlaa Iseyeli nȳɔma puwaya, pa tala pa t̄onaya. Ma kaa tasa-weye wiitu.

³ Ma heela-we si:

Iso Tacaa ma, ma huɔle k̄uyaku wule, kawulaya t̄ɔyaya taa yontu ká p̄æsi wula.

Ilena s̄ɔtaa s̄ɔɔɔt̄, na p̄ɔ suma tiyitiyi.

Taat̄alaa isayatu

⁴ M̄p̄oḡȳ Tacaa t̄oma si:

M̄pa me m̄ɔ fel̄ɔyi k̄onȳɔnt̄ona ke n̄ɔheɛ, na í kv̄yi tetu taa wahala nȳɔma,

⁵ Ilena í t̄ɔn̄ si is̄ɔtu k̄ɔfalv acima u ten̄ l̄ɔn̄ si t̄o taati.

Aayee si, k̄uyaku k̄uheɛsuȳu

naa ten̄ l̄ɔn̄ si t̄o l̄əsi t̄ɔɔn̄aya pee

na t̄o pasa mayas̄ɔlaya.

Ilena t̄o kraasi ka liyitee.

Na tó lu sanəyanaa kumuɣulla,
⁶na tó kpeŋəxəna toolee na tó pɛɛtəxi.

Ye konyontu ta pəsi
 na í feli-meyɛ ntaŋkpala lixitee,
 ɔ́e í kpa-ɪ yomle.

⁷Mpóyó Tacaɔ tuuwa si:
 Na tetu nti í həŋna mə ti usəntə tə,
 ma kaa sɔɔ mə lakasi sənɛ.

⁸Pə tɔɔ ké tetu ká sele,
 na tə taa yəlaa təna caɣa ləyaya.
 Tu kraaki na tó tiiki isu Nili pəyɔ lɔm.

⁹Mpóyó Tacaɔ Isə tasaa si:
 Kuyəŋkuyi maa yele na ilim tu pə sikuyu waatu.
 ɔ́ena səkpɛtuyi nyala tetu təna tɔɔ.

¹⁰Maa pəsəna mə acima ke ləyaya,
 na mə laŋhɔlɔmle yontu pəsi wula.
 Na yəlaa təna looli pa nyɔɔŋ isu ləyaya
 na pá suu ləyaya wontu isu fələtənaa taka,
 isu pəyaya ikramle sərəna.
 ɔ́ena pə tənaya mpɔ pə pəsi laŋwakəlle kuyaku.

¹¹Mpóyó Tacaɔ təma si:
 Maa kəna wahala ke kuyaku nakɔli.
 Wahala inəyəle si ma kuyəyətutu nuw
 konyilɔyɔ ká kpa yəlaa,
 na pə kəli isu nyɔyɔsi yaa lɔkɔtu kɔkuyɔ-wɛ tə.

¹²Paa sɔɔ yem ké tetu təna,
 na pá pɛɛkəxi si pá nu ma təm,
 ama pa kaa na.

¹³Kuyəŋkuyi lɔkɔtu ká ku ifepiya akpala nyəma,
 na pɛɛlaa kupama, na pá pi-wɛ.

¹⁴Na mpa pa tuukina Samalii tɔyɔ,
 yaa Taŋ nyəŋku yaa Pɛɛsɛpa nyəŋku tɔ.
 Pa təna paa hoti, pa kaa tasa kɔlɔyɔ.

9

Toosee kakpasɪ nyəna

¹Mpóyó ma na Tacaɔ na í səŋa kətaya təlɛtɛ tɔɔ na í təŋ si: ɪ yɔki Isə təsɛɛle akele
 nyɔyɔ na pə ciyiti kutuluɣu təna kite.

Maa yɔki akelenaa,
 na pá hoti yəlaa tɔɔ na pə ku-wɛ.
 ɔ́ena yooɔ náá ku mpa pu kaasi tɔ,
 nɔyɔlɔ kaa fiti.

²Paa pa tii atɛtəle taa,
 maa ləsi-wɛyɛ təna.

Paa pa kpa isətɔaa isu ma tisa-wɛ.

³Paa Kamɛɛli puyɔ taa ké pa ŋmɛla-m,
 isu ma kula pa tɔɔ na má kpa-wɛ.
 Paa pa sewa na pá suɔ lɔm tɛɛ maɣamaɣa,
 maa yele na lɔm tɛɛ tɔm nyasa-wɛyɛ təna.

4 Ye kolontunaa pona-we,
maa yele na pá ku-weye tæna.
Ma kaa tasa-weye waasuyu,
isu ma kpiisa-we.

5 Ye Toma tæna tu Iso Tacaa táka mpæle ke tetu tæ,
tæ kpaæ ké na tæ tiiki, isu Nili pæyo lum.
Iæna tæ yælaa tæna caya læyaya.

6 Iso pama isætønuyu ke tetu tæ ké.
I lapa i tæcayale ke isætønuyu nyuyu taa.
I hæn tenku lum na í pælæyi-wæyi tetu tæ.
I hæte nté Tacaa.

Tasækæle nyéma hvnnav

7 Mþóyú Tacaa tæma si:
Iseyeli nyéma me,
í tá tæe Itiyopii nyéma se.
Isæna ma læsa-mege Icipiti tæ,
mþóyú ma læsa Filiisi nyéma ke Kæleeti,
na má læsi Silií nyéma ke Kiii.

8 Ma nawa mæ kawulaya tasækæle,
Iæna má tu ma taa si maa kpiisi-mege tetu tæ.
Paa na mpv ma kaa kpiisi Ýakæpu lóluyu nyéma
tæna tækpataa.

9-10 Maa yasí-mege piitimnaa lempænaa hekú.
Pu kpiisi mæ taa asaýaa mpa paa tisiyi si
mpusinaa ká mayana-me tæyo yosu taa.
Isu pa lintuyuu tæyonaya pee na pá yeki pee tæ.

Næosi suw na lajhele

11 Mþóyú Tacaa tæma si:
Kuyaku nakuli maa kusi Tafiiti icate
ncaale na má tæ pæyæle.
Maa nma icate nte isu tu wev læn tæ.

12 Iæ Iseyeli nyéma ká tayaní myuy ke Itæm tetu
na tæ cælv tetu nti tæ ké Tacaa nyæntu tæ.
Tacaa má, ma yæyotæna.
Maa la mþóyú teitei.

13 Mþóyú Tacaa tasaa si:
Pu kæ na hataa halæyi,
pæ kaa leeli, Iæna pá ku.
Paa tuu, pæ kaa leeli,
na lesen kooluyu tala.
Iæna solum kufam kpe póon tæ
na pæ feyeni pulasi tæna.

14 Waatu inæyi maa ce Iseyeli nyéma mege mæ yomle taa.
I ka tayaní mæ acalæe nna pu kpiisaa tæyo nmau
na í caya.
Iæna í hala na í tæyo,
na í sæ tuy wei pa yaa si lesenaa tæ
na í nyæo pæ solum.

15 Maa su ma yælaa mege tetu nti ma ha-me tæ tæ taa.

Nōgōlv kaā tāsā-mēgē tōgōnuyū tōtō.
Tāsāā mā Iōō mā, mā yōgōtōnā mpy.

ΙΣΘ ΚΥΥΩΥΩΤΥΤΥ ΤΕΛΕΙΣΥΛΥ

ΑΠΙΤΙΑΑΣΙ
ΤΩΜ ΤΑΚΕΛΑΥΑ

Κυτολυτο

Takelaya kane ka ηmaaly keesa Isav lulyy nyoma Itom nyoma tom. Paa caaki Yakaru lulyy nyoma Iseyeli nyoma, pa luki-weye kolonja ke. Ama Iso ka huna i yelaa Iseyeli nyoma noyo, na i heesi pa lanja.

Isena pa faya Apitiyaasi takelaya to:

Tacaa huukona Itom nyoma, kukalby 1-14

Tacaa kuyaku sossou, kukalby 15-21

¹ Tom nti Tacaa Iso kulaa na i huli Apitiyaasi si, i yoyoti Itom tetu nyoma to tonyo.

Tacaa kpaalyv ke Itom ncaale tom

Pa tila tillu ke piitimnaa heku.

Ta nu i yoyota Tacaa tom si:

I kul, na te yosona Itom nyoma.

² Mpyo Tacaa yoyota Itom si:

Maa la-η waali tu ke piitimnaa lelaa taa.

Paa nyeni-η yem.

³ N caya hatoo kukpaməη heku,

timpi noyol u taki to.

Kalampraani kyv-η si,

noyol kaa ləsi-η tona.

⁴ Paa n ka kra isotaa isu hekale,

na n tu nya tante ke isotulyasi taa,

isu ma tisa-η tona.

Tacaa ma, ma yoyotona mpu.

⁵ Ye hmulaa suv nya teye aho,

paa kuu pa tona mpi pa pasəyi toyo,

na pa ye-η kpete.

Ye kuŋtaa suv nya taale taa,

kumkum tike ke pu kaasi-η.

⁶ Isav nyoma me,

ma kolontunaa yasa ma wənav taa na pa kuu-wi.

⁷ Məna mpa i ka peela noosi to,

pa toyonəyi-me ye mə tetonaa taa ke.

Mə cəwaa luki mə waali.

Mə taapalaa na ηmakəlyi-me.

Məna mpa i ka kaawa nyəna ya to,

pa suv-me ye katəsi nyərv.

Pa tuki-me si i fei ləmagase.

⁸ Tacaa ma, ma tu ma taa si,

maa kpiisi Itom layatənaa tənaya kuyaku ηku.

Maa kpiisi mə layatv tona.

⁹ Soyəntv ka kra Teməη icate yoolaa.

Paa kv Itom yoolaa tona.

Itəm nyóma waawa Iseyeli nyóma wahala taa

¹⁰ Μρόγύ Τασα γόγοτα σι:

Pu kpiisi Itəm nyóma me.

Feele ka pu-meγe teu.

Mpi tó, í kú mə tetənaa

Yakəpu ləlvuγ nyóma,

na í kuu pa wontu.

¹¹ Waatu wei kolontunaa kəla-me,

na pá suv mə ícate taa tó, í ka we təna.

Halı pa tó tete ké Yosalem wənav tó tó,

mə na-weγe.

¹²⁻¹³ Pə taa muna si,

í suv pa ícate taa,

na mə isentaa hetəna pa wahala.

Í krasa amokvuγ na pa hotuγu,

na í tuv-weγe pa konyəntəγole waatu.

Haləna í kuu pa wənav isu pa kolontunaa.

¹⁴ Í səηa mrahela na í kvγi selaa.

Yaa í tuvγi-weγe pa kolontunaa niη taa

ké pa wahala wule.

¹⁵ Kuyaku ηku Τασα κά huəna γəlaa tó kv kpeγetaa ké.

Isayatu nti í lapra tó, tu məli mə nyəη taa.

Paa lana-me isu mə lapənav-we tó.

Iseyeli nyóma leetəγi Itəm nyóma

¹⁶ Μρόγύ Τασα tasaa si:

Iseyeli nyóma me,

í tema ma páaná kvəpu nyəəu ke

ma puγv naηη nyəηkv təə.

Yəlaa lelaa ná kaa te a nyəəu.

Paa nyə-γeγe m්රόγύ,

lɛna pə kpiisi-we na pá saali yem.

¹⁷ Ama mpa pu kaasi tó paa cəəsi Siyəη puγv taa.

Ku pəsi Isə puγv.

Yakəpu ləlvuγ nyóma κά leeki tetu ke tə mɛlaa niη taa.

¹⁸ lɛna Yakəpu na Yosəefv pa ləlvuγ

nyóma pəsi isu kəkə,

na cá nyaga Isav ləlvuγ

nyóma isu nyutu.

Pu wakəli-we tənəηnaη,

pə kaa səə paa kɛlvum.

Tasaa má, ma γəγətəna mpu.

Paa leeki pəcəlo tetvnaa

¹⁹ Yuta nyóma cá təγona Itəm tetu na ilim mpətəη təə. Paa təγə Filiisi nyóma tetu həγəlvuγ tetəkəle, na Ifəlayim nyóma tetu ke Samalii. lɛna Pəncamee nyóma náá təγə Kalaaati.

²⁰ Iseyeli nyóma mpa pa kuuwa na pá tɛna tó, pa taa yoolaa kvpama cá leeki Fenisii tetu. Haləna pə polo Salepəta ícate. Yosalem nyóma mpa pa kuuwa na pá we Sefalati tó, pɛle paa təγə ilim mpətəη təə acalɛɛ. ²¹ Pa ké akanaa ké. Paa nyəkəli Siyəη puγv na pá cəγa təna. Paa təγə Itəm nyóma təə.

TaCaA ká tɔɔna ɪ yɔlaa tɔ kɛ kawulaya.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
YONAASI
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Apalu wei pa yaaki Yonaasi to i ke Iseyeli tu ke na Iso tili-i piitim lempri nyoma teye Asilii tetu taa ke Ninifi icate taa si i polo na i kuli pa isayatu too. Ama mpe unu paa ke Iseyeli nyoma kolontunaa ke. Pa too ke Yonaasi kisaya pote. Paa na mpu Iso pona-i na toji na Yonaasi kpaali-we na pa mu i tom na pa layasi tante na Iso wii-we.

- Isena pa faya Yonaasi takelaya to:**
 Iso tuwa Yonaasi ke tamle na i kisi, titite 1
 Yonaasi layasaa na pa ya i nyugu, titite 2
 Yonaasi kpaalvuy ke Ninifi nyoma, titite 3
 Tacaa waasa Ninifi nyoma, titite 4

Yonaasi mayasaya si i kisiyi Tacaa tiluyu

¹ M'pogy kuyaku nakoli Tacaa heela Amitayi poyalu Yonaasi si: ² Kuli na n polo Ninifi icate sasole na n kpaali-te. Ma nyaxasa ta isayatu.

³ Ilena Yonaasi kuli si i seeki Tacaa. Pa too ke i tiywa kpulaj teesaj ke Yopee. I mayana kpulvuy sasou njku ku puki Taasisi to. Ilena i felu ku liyitee na i suv si i puki tona.

⁴ M'pogy Tacaa lapa na heelim sasom ma tenju too. Kacuculaya sasaya kulona na ka caa kpulvuy yokvuy si lum i tayo-we. ⁵ Ntenu sayontu sasontu kra kpulvuy saalaa. Ilena pa yaaki pa tuji hela. Na pa lasayi wontu na pa petayi lum taa si pa la kpulvuy tefujafuja. Ama Yonaasi na tiywa kpulvuy nan lenju taa na i tooki sasom. ⁶ M'pogy kpulvuy saalaa nyugu tu pola Yonaasi kin na i pousi-i si: Nyá tooki yaa? Kuli na n yaa nyá tugu. Ntany ku waasi-tu, na té taa sí.

⁷ M'pogy kpulvuy saalaa yaa tema si: I koo na té to tete na té nyi i kona-tvuy mpusi ine to. M'pogy pa to tete ilena pa kra Yonaasi. ⁸ Ntenu pa tomi-i si: Heelituvi mpi pa kona mpusi ine to. Nyá teye le. Nyá piitim ke mpi. Nyá kulapale ke nte?

⁹ M'pogy i co-we si: Ma ke Herela tu ke. Isotaa Iso Tacaa wei i lapa tetu na tenju tayo ma seeki.

¹⁰ Ilena i keesi-we si unu i seeki Tacaa. Ntenu sayontu sasontu kra mpe unu. Kena pa pousi-i si: Pepe too ke n lapa mpu? ¹¹ Na isanaya tu la-n na pécó tenju hee?

Mpi to, lum paána tagna sasovu ke. ¹² Ilena i co-we si: I peti-m tenju taa, ilena lum hee. Mpi to, ma nyoma si ma konna kacuculaya sasaya kaneye ma too.

¹³ Mpuvule kpulvuy saalaa mayasa saav isi paa tala kveten, pa ta pasi. Mpi to, tenju paána tagna sasovu ke. ¹⁴ Ilena pa salomi Tacaa si: Hai, taa kv-tvuy yulu unu i weesuyu too. Peyele taa yele na i calam tom mali ta nyooji taa. Mpi to, Tacaa nyá, n laki mpi n saalaa tayo.

¹⁵ Ntenu pa kraja Yonaasi na pa peti tenju taa na lum hee kpakpaa. ¹⁶ M'pogy Tacaa tom kra yelaa mpeye sayontu ke sasom. Ilena pa lapi-i kotasi na pa su pa nousi si paa see-i.

2

Yonaasi sələmvyu ke tinte lotu taa

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā lapa na tinte səsəle natəli kəw na t̄ə li Yonaasi. M̄p̄r̄ȳḡ i caya t̄ə lotu taa k̄e k̄uyeȳn̄ tooso na ahoō tooso. ² Uena í sələmi i Isə Tacaā k̄e tinte lotu taa si:

³ Tacaā, ma yaa-ŋ ma wahala taa na ŋ nu.

Ma kiisa atətəle taa na ŋ nu ma nəɣo.

⁴ N p̄eta-m luhəyaya taa k̄e t̄ɛŋku h̄eku taa.

Lum kulaa isu koloosi na p̄ə ta-m,
lum koloosi t̄eki ma t̄ə k̄e kulum kulum.

⁵ Maa huw̄a si n t̄əɣna-m k̄e,
ma kaa tasa nyá t̄əs̄eɛle ke nau.

⁶ Lum lipa-m na p̄ə t̄aŋi-m t̄əɣo.

Pə lipa-m na səsəncaasi h̄əko ma nyuɣu.

⁷ Ma t̄iwa haləna má tala p̄əŋ kila.

Atətəle n̄n̄əw̄si t̄əkaɣa ma t̄ə k̄e tam t̄ə.

Ama ma Isə Tacaā nyá, n l̄əsa-m na weesuɣu.

⁸ Waatu wei ma l̄əsaɣa caakaya luw ke ma t̄ənyu taa t̄ə.

Ma tisaya feesuɣu uena má t̄əw̄si nyá t̄ə.

Uena ŋ nu ma sələmvyu ke nyá t̄əs̄eɛle taa.

⁹ Mpa pa laaki t̄uŋ t̄ə pa laŋəɣi nyuɣu ɣapu k̄e.

¹⁰ Ama maa s̄eɛ-ŋ k̄e.

Maa la-ŋ nyana t̄əmle s̄eɛtu k̄otas̄i,

Maa yoosi isu maa siw nəɣo t̄ə.

Mpi t̄ə, Tacaā nyayale nyuɣu yatu.

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā t̄əma tinte si t̄ə polo t̄ə t̄ə Yonaasi ke k̄ut̄eŋ t̄ə.

3

Yonaasi kpaalvyu ke Ninifi wakəlvu t̄əm

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā tasa Yonaasi ke heeluɣu ke t̄əm naale nyəm si: ² Kuli na ŋ polo Ninifi icate səsəle ŋt̄e. Kpaali-t̄eɣe t̄əm nti maa heela-ŋ t̄ə.

³ M̄p̄r̄ȳḡ i kulaa na í polo Ninifi, isu Tacaā ȳəɣt̄aa t̄ə. Icate ŋt̄e tu wala katat̄əlaya k̄e. Pu w̄eɛ si k̄uyeȳn̄ tooso ke ȳolu í t̄ə na p̄əc̄ó í t̄eɛi-t̄e. ⁴ Ama Yonaasi ná t̄əma t̄ə taa k̄e k̄uyaku kulumvyu. I t̄əŋaya t̄ə na í kiisiyi k̄e si: Pə kaasa k̄uyeȳn̄ ke nule, na pá wak̄əli Ninifi icate. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ icate nȳəma t̄əna, p̄ə kraɣau s̄əsa na p̄ə s̄əkr̄ema t̄ə. Pa laŋa wak̄əlaa, na pá mu Isə t̄əm nti na pá h̄əko n̄əw̄si. Uena pá tak̄i l̄əyaya wontu isu f̄əl̄ət̄ənaa taka si p̄ə hul̄i si pa laɣasaa. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ t̄əm nti t̄ə tala Ninifi wulav. Uena í kuli i k̄umte t̄ə. M̄p̄r̄ȳḡ í w̄əɣasa kawulaya kra i na laŋwak̄əlle na í tak̄i l̄əyaya wontu isu f̄əl̄ət̄ə taka. Uena í caya t̄əlu ma taa. ⁷ M̄p̄r̄ȳḡ í na i waali nȳəma pa kpaalaa si, ȳəlaa na t̄əla pá taa t̄əŋ lum yaa t̄əɣn̄aya. ⁸ Pa laŋa í wak̄əli na pá tak̄i l̄əyaya wontu isu f̄əl̄ət̄ənaa taka na pá wiina Isə na is̄əle k̄uɛɛmle. Pá lu pa mpaau isayau taa, pá yele pa isayatu kulap̄tu. ⁹ Ntanȳi Isə ká h̄eɛsi i páána s̄əw̄əna, ile pa kaa sí.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Isə nawa pa kulap̄tu nti. Na is̄əna pa yela pa isayatu t̄ə. Uena í yele is̄əna i ka huw̄a si i ká la-w̄e t̄ə.

4

Yonaasi mu páána sí Isə hvla Ninifi nȳəma ke suulu

¹ Μπόγύ Yonaasi lanle ta heena isəna Tacaa hula Ninifi nyəma ke suulu ke mpv to. Ntena í mv pááná ke səsəm. ² Haləna í yəχəti Tacaa si: Aηhaa, pə taγa ntəχi maas huwə ma taa ké maas wəv ma te to? Pə maγamaγa pə toə ké ma seekaγa si ma tee Taasisi. Mpi to, ma nyəmə si n wəna yəlaa pətətəle. N huləχi suulu, na n lakı kupaŋv ke səsəm. Nyá səlv puwa si n taa leeti. ³ Pə toə to, Tacaa kraγa-m. Səm kəla-m weesuγu ke teu. ⁴ Ntena Tacaa pəsı Yonaasi si nyá pááná mvγv maγaa?

⁵ Μπόγύ Yonaasi lu icate taa. Uena í tuusina ilim təhule toə ké pəcə. Ntena í siki cokəle na í caγa tə isotom taa. Uena í taηaa si i naaki isəna icate ká tēna to.

⁶ Μπόγύ Tacaa lapa na aloolaya nakəli ká nyə. Ka pu tvγv uena ká lapı-i isotom, na ká heesi i pááná. Uena i lanle heena-keγe səsəm. ⁷ Ama tev fema, uena Tacaa kəna sonsompəle. Μπόγύ tə tvγv aloolaya ηkeγe tefemle na ká wuli. ⁸ Uena Tacaa kəna tev kite heelim kəhaηəm ke ilim krau. Pə nyaaγa Yonaasi nyvγv uena i tvnvyv hoə na í cee fiγinuγv. Tənaγale Yonaasi koolaa si: Səm kəla-m weesuγu ke teu.

⁹ Μπόγύ Tacaa pəsı Yonaasi si: Nyá pááná mvγv maγa aloolaya ηke ka təm taa? Uena Yonaasi cə si: Ma pááná mvγv maγaa ké haləna səm.

¹⁰ Ntena Tacaa si: Nyá tá tvγv aloolaya ηke ka wahala nəχəlv. Ahoo ke ká nyəwa, na ká sí ahoo lenna. Paa na mpv n wəna ka pətətəle. ¹¹ Pə toə ké maas wəena Ninifi icate səcəle n̄tə tə pətətəle. Tə taa yulvnyəη kəla iyisi nuwəna na hiu (12000). Pa ta nyi pa ntəχəη na pa mpətəη pə faγav. Pəyele tə taa tola wə pəγale.

ISO KYWYOTUTU TELISULU
MISEE
TOM TAKELAYA
Kotuloto

Isō kywyoṭutu teləsulɔ Misee na Isō yulɔ Isayii pa waatu kolom ké. Waatonaa mpe pa taa ké Yuta awulaa Akarɔ na Isekiyasɔ pá tɔɔ pa kawulasɔ. Ilena Asilii yoolaa náá cɔsɔɔyi Yuta nyóma. Ḿpóyó Misee kraalaa sí kolontunaa ká tɔɔ Yuta ɔcate sɔsɔɔle Yosalem ke pa isayatu tɔɔ. Ama waatu ka kɔɔ wei ɪ taa Isō ka ləsi waasulɔ wei í ká tɔɔ kawulaya ke Iseyeli tɔɔ tɔ (titite 5).

Isəna pa faɣa Misee takəlaya tɔ:

Isō kraaləyi sɪ í ká huɔna ɪ yəlaa na í hɔ pa ŋkraŋŋ, titite 1–3 na 6:1–7:7

Isō sɪ unɪ í ká ya ɪ yəlaa, titite 4–5 na 7:8–20

Isō sɪ unɪ í ká kra-weyɛ wulaw ke Tafiiɪ lɔlɔyɔ taa, titite 5:1–4

1 Ḿpóyó Tacaa tɔ Moleɪ tɔ Misee taa ké ɪ tɔm. Yuta awulaa Yotam na Ahasɪ na Isekiyasɪ pa waatonaa taa ké Isō tɔwa ɪ tɔm ntəyi Misee taa. Ḿpóyó Misee yɔɔta Yosalem na Samalii pa acalee tɔm.

Tacaa kalənav ke ɪ yəlaa

2-3 Tɛtu yəlaa mɛ mə tənə í ke ŋkraŋŋ.

Tacaa ká lu ɪ təcayale

na í tii ṕóŋ comcom nɔɔ taa.

Í ká kɔɔ na í keesi mə isayatu tənə.

4 Na ṕóŋ hooki na í suuliyi teteka,

isɪ kəkɔ nyakɔyɔ keetu na t́ó hooki tɔ,

yaa lɔm kraŋyɔ tontɔŋa tɔɔ tɔ.

5 Iseyeli nyóma wakəlaa na pá pəntəna

Isō tɔɔ pə lakɪ mpu.

Samalii ɔcate sɔsəna Iseyeli

nyənte sɪ t́ó kulɪ Isō tɔɔ.

Nɔ Yosalem náá sɔsɪ Yuta ke laatu taa.

6 Ḿpóyó Tacaa tɔma sɪ:

Pə tɔɔ ké maa yelee na

Samalii pəsɪ ncaale huɣule.

Nyá pɛ ká pilimi na a tii tetəkəle taa,

na pá yelee kraete na tuməŋ nyɔ.

7 Paa yókɪ nyá tuŋ kolalaŋ tənaya hɔɣɔlasɪ.

Paa wɔ kəkɔ ke kɔcɔŋ wei paa lapa tuŋ

wasan̄kalənaa tɔ.

Pə yeki nyəɣətu ilena kolontunaa

kraɣa na pá feli wasan̄kalənaa lɛlaa.

Tacaa naasvɔy ke Yosalem

8 Ḿpóyó Misee tɔma sɪ:

Ye ma tɔsa naasvɔy mpi pə tɔm,

ma laŋle wakəlayɪ ké.

Ilena má casəyi kapusi isɪ sɔnsɔmɔyɔ,

na má saləməyi na ma luɣu tɛɛ lɛɛɪ isɪ taataanaa,

na má wəɣosɪ ma wontu na má təŋ nɔɔhɛ kpetɛ.

⁹ Samalii kaa fiti sɛm, hali pu tati
Yuta tetɔ ɪcate Yosalem timpɪ ma
yɔlaa wɛɛ tɔ, pə nɔnɔɔsi.

¹⁰ ɪ tɔkɪ mə ɪsələm kɛ Ako.

ɪ taa heeli sɛm tɔm ntəyi
ta kolontunaa Katɪ ɪcate nyóma.

ɪ caya ləyaya kɛ Pɛti-Ləyafəla:
Musuyɔ təyaya kɛ pa yaa mpɔ.

¹¹ Saffi ɪcate nyóma: ɪcate kɔpantɛ kɛ pa yaa mpɔ,
mɪ wəɣosɪ mə wontu na í tɛɛ yomle na fɛɛɛ.

Saanaa ɪcate nyóma: ɪcate luw kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa ta tala pá lu.

Pɛti-Šɛɛli: Koluŋa ɪcate kɛ pa yaa mpɔ,
ɪcate ɪ kentiyi tə yɔlaa tɔɔ,
na pá wiiki ləyaya wula.

¹² Malo ɪcate nyóma: Lanwakəlle ɪcate kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa nyah si pa nyɔyɔ yapɔ tɔm ká saali.

Wahala wei Taca kɔnaa tɔ ɪ tala Yosalem ɪcate kin,
kɛ tə nɔnɔyɔ.

¹³ Lakisi ɪcate nyóma: Paa kələyi kɛ pa yaa mpɔ,
í kɛɛli mə kraɣanəŋ na í se.

ɪ kɛɛna ɪsɛyeli nyóma kaanutɔ.

ɪ sɔsi Yosalem nyóma kɛ ɪsɔ tɔɔ kɔlɔyɔ taa.

¹⁴ Pə tɔɔ kɛ Yuta nyóma mɛ,
í kaa tasa na í ti Mɔɛsi-Katɪ ɪcate:
Katɪ tənna kɛ pa yaa mpɔ.

Akasipi ɪcate nyóma: Puyususɔyɔ kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa kaa sɛna ɪsɛyeli awwula.

¹⁵ Malesa ɪcate nyóma:

Kəllu ɪcate kɛ pa yaa mpɔ.

Taca ká tasa-mɛyɛ kəllu niŋ taa kɛ tɔyɔ.

Na ɪsɛyeli wulav ká ŋmɛli Atulam kɔkɔpamuyɔ púɔyɔ taa:

Wulav kɔkɔpamuyɔ kɛ pa yaa mpɔ

¹⁶ Yosalem nyóma í looli mə nyɔɔŋ ɪsɪ yepɛlekunaa,
í wii mə piya tɔɔ.

Mpi tɔ, paa kraɣa-wɛ na pá tɛɛna yomle kɛ pooluŋ.

2

Mpi konyɔntɔnaa muyullaa ka tɛɛsəna tɔ

¹ Yɔlaa hɛntəyi na pá mayasəyi ɪsayaɔɔ,
pə nyaaləyi ɪɛna pá laki-təyi waatɔ wei
pa wɛna pə mpaav tɔ.

Pə yɔlaa tɔm wɛ waiyɔ kɛ.

² Ye tawa yaa tɛɛsi kɛ pa nyɔlɔa pa lɛɛki.

Pa lakəna musɔŋ kɛ yɔlaa na pa wɛnaɔ.

³ Pə tɔɔ kɛ Taca yɔyɔta si:

Ma tayanəyi ɪsayaɔɔ kɛ mə nyɔyɔ tɔɔ.

ɪ kaa fiti-ti,

ρᾶς ἰ κά τῆη κέ να ἰ kama nyṵṵṵ.

Mpi tṵ, wahala kuyeyṵ kṵṵṵṵṵ.

⁴ Waatu unṵṵ ἰ κά wiiki na lɛlaa maṵasṵṵṵ-mɛ sɪ:

Isṵ kriisa-mɛ tṵṵṵṵṵṵṵṵṵṵ,

na ἰ ɛla mṵ tɛtu kɛ mṵ kolontunaa.

Pṵ ta kaasi-mɛɣɛ pṵlv.

⁵ Mṵ taa nṵṵṵlv kaa hiki ἵ paa nyṵṵṵ

kɛ tɛtu nti Tacaa yṵlaa kṵ tayanu

talvṵv tṵ tṵ taa.

Tacaa tṵm kisilaa

⁶ Lɛlaa nṵ sṵṵ pa nyṵṵṵṵ tṵṵ,

na pṵ tῆη mṵ sɪ mṵ su,

sɪ ma kṵlṵṵṵ kakalaya.

Sɪ fɛɛɛ kaa tṵṵṵ mɛ.

⁷ Halṵna pṵ tῆη sɪ Isṵ kaa mu pṵṵṵṵṵ

kɛ lṵṵ na ἰ la mɛɣɛ mɛv.

Mpa pa tῆη kusiṵisim taa tṵ,

pa tike kɛ ma heeliṵṵ tṵm kṵpantu.

⁸ Ama Tacaa yṵṵṵṵṵṵṵ mṵ tṵm sɪ:

Hatṵṵ lṵṵ kɛ ἰ pṵsṵṵṵ ma yṵlaa kolontunaa.

ἵ lɛkṵṵṵṵ yṵlvpama mpa pa luna yṵṵṵ na alaafṵya tṵ,

pa sayatanaa kɛ muṵṵṵṵ.

⁹ ἵ tṵṵṵṵṵṵṵ pa alaa kɛ pa tɛ.

ἵ tῆη sɪ ἰ lɛkṵṵṵṵ pa piya kɛ kṵpantu nti Isṵ ha-wɛ tṵ.

¹⁰ ἵ polo ἰ tɛɛ yṵṵ,

mṵ hɛɛsvṵv tɛmaya.

Wahalanaa tṵṵṵ-mɛɣɛ mṵ isayatu tṵṵ kɛ.

¹¹ Isṵ kuyṵṵṵṵṵṵ tɛlṵsṵlaa

tɛtɛlataa mpa pa cṵṵki yem,

na pṵ looliṵṵ-mɛ sɪ ἰ kṵ yṵ

sṵlvṵmnaa taa tṵṵṵ ἰ caaki.

Isṵ kɛyeliṵṵ Isɛɣɛli kakaasaya

¹² Mṵpṵṵṵ Tacaa tṵma sɪ:

Maa kɛyeliṵṵ Isɛɣɛli kakaasaya mɛ

isu heɛṵ kɛ tṵtṵkṵlɛ,

yaa tṵtṵṵṵlɛ taa na ἰ caṵana mṵ ti.

¹³ Mṵṵṵ hɛɛna-mɛɣɛ yomle nṵṵṵṵṵ,

na ἰ pṵsɪ na ἵ fiti.

Mayale mṵ wulav,

mṵṵṵ tiikina-mɛ.

3

Nyṵṵṵ nyṵṵma kṵkɛpaalṵv

¹ Mṵpṵṵṵ Misee pṵṵsa Isɛɣɛli nyṵṵṵṵ nyṵṵma sɪ:

Pṵ taya mṵ nyṵṵṵṵ nṵṵ sɪ ἵ tῆη tampana?

²⁻³ Ama ἵ kisa kṵpantu,

na ἵ sṵṵlv isayatu.

ἵ tṵṵkṵna mṵ tṵṵṵ ma yṵlaa na ἵ litiṵṵṵ pa tṵṵṵṵṵ.

Ι κάλῃ πα ναντῶ να πῶ yeκi μῶwa.
 Ι cῶtῃ-wε na ί hiisiyi isu nantῶ nti
 paa tu tiipile taa tῶ.

⁴ Πῶ τῶ κῆ paa ί wiina Tacaa si
 ί waasi-me, ilé ι kaa cῶ.
 Ι κά ha-meγε siyiile κε mῶ isayatu tῶ κῆ.

Isῶ kalῃana ι kyῶyῶtutu telῶsῶlaa tvsῶlaa

⁵ Tacaa yῶyῶtῃ Isῶ kyῶyῶtutu telῶsῶlaa
 mpa pa tvsῶtῃ ι yῶlaa tῶ si:

Ye ί hikiyi na ί mῶlῃtῃ,
 ilε waatu inῶyῶle ί heeliyi alaafῶya tῶm.
 Ye ί lanῶa, ilε ί kraalῃtῃ yῶon kῶnte tῶm.

⁶ Mpu tῶ, mῶ toosee tῶma.
 Ahoo ká yu mῶ tῶ.
 Cele tῶm nav su tῶnaya.
 Sῶkpetuyῶ ká nyalῶna mῶ tῶ isu ilim twa,
 ί kaa na pulῶ.

⁷ Cele tῶm nalaa tῶna ká ka nyῶῶη na feele.
 Mpi tῶ, Isῶ u cῶkῃ-me.

⁸ Misee si: Ama má ilε
 Tacaa ha maya ι Feesuyu.
 Ma wena tῶη na má tῶηyῃ siyisuyu
 na má wena apalῶtu,
 na má kuliyi iseyeli nyῶma kawalaya tῶ.

Yosalem wakῶlyῶ tῶm kraalῶyῶ

⁹ Iseyeli nyῶyῶ nyῶma meγε ma wena.

Ι kisiyi siyisuyu tῶηyῶ,
 na ί pῆη tampana κε a nyῶma.

¹⁰ Ι ηmaaki Yosalem na muyluyῶ na yῶlῶkῶle.

¹¹ Kῶhan tῶ κῆ hῶlῶa ná paasῶyῶna tῶm.
 Kῶtῶlaa ná mῶyῶ kῶfeluyῶ na pῶcῶ pá seyeῶyῃ.
 Isῶ kyῶyῶtutu telῶsῶlaa ná kraalῃtῃ liyitee tῶ.
 Ilena paa na mpu pá yaaki pa tῶyῃ Tacaa nyῶma.

Halῃ pa tῶη si: Isῶ we ta waalῃ kῆ,
 mpuῶi nῶyῶlῶ ι kaa mayana tv.

¹² Mu yelina na Siyῶη icate pῶsi halῶm.

Na Yosalem náa pῶsi pῶe kaηmaaya.
 Tuη ká waasi Isῶ tῶseele pulaya.

4

Heῶyῶyῶ icate Yosalem tῶm

¹ Kyakῶ nakῶli Isῶ tῶseele pulaya
 ká tee lensi tῶnaya kῶηkῶlῶmῶη.
 Waatu inῶyῃ piitimnaa ká kra ka tῶ κῆ tuutuuma.

² Paa heeli tῶma si:
 Tῶ kra Iseyeli Isῶ Tacaa tῶyaya κε pulaya tῶ,
 na ί hῶlῃ-tuyῶ ι mpaau na tῶ tῶη-ku.
 Mpi tῶ, Siyῶη κε Tacaa tῶm lukῶna.

³ Ι κά hῶna yῶlaa payale

na í fayasi piitimnaa toŋ nyəm,
 pa mpi pə we pooluŋ tɔ.
 Na pá məŋna pa layalee na pa
 ŋmantaaŋi na pá lu akuŋ na asantənaa.
 Piitim napəli pə kaa yoona lempi,
 pə́sɔ́ yooŋ faləsvyɔ kaa tu wee tɔtɔ.
⁴ Paa wei í ká haləna heesvyɔ ke í tuŋ tawa,
 nəɔlv kaa nyaasi-í.
 Toma təna tu Taca a yəɔtəna mpu.

⁵ Tuŋ ke piitimnaa leləa ná laaki.
 Ama Taca tá Iə́ ké Iseyeli nyə́ma tá,
 tá seeki na tɔ təŋəyi tam tɔ.

Taca kawulaya təyɔn ke Yosalem tɔ tɔ

⁶⁻⁷ Mpúy Taca yəɔtəa si:
 Kuyaku nakuli ma mɔ mpa pa ŋkraŋvyɔ
 ma hɔma na má yele na pə́ ku-we tɔ.
 Ma mələna mpa pa kuuwa tɔ,
 na má pəsi-weye piitim toŋ nyəm.
 Ma təyɔ pa tɔ́ ké kawulaya ke Siyɔŋ
 pvyɔ taa ké waatu iní,
 haləna pə́ polo tam tɔ.
⁸ Yosalem, nyá wei nyá pəsa isu
 tiikilaa kaləkəŋ təfəŋle tɔ,
 pu tu-ŋ nyá toŋ kawulaya nyəŋ.
 N ká məli icate səsəle,
 isu n ka weu tɔ.

Yosalem mayasvyɔ na í waasvyɔ

⁹ Yosalem yəlaa me í fəina wulav,
 mə təm tasəlaa səpa.
 Pə tɔ́ kele í maki kapusi na í
 saləməyi isu wəsasi tala ahonto?
¹⁰ Siyɔŋ nyə́ma me í Saləmi na í wii isu alllu.
 Mpi tɔ, pu ləsi-meyə icate taa ké,
 na í polo taale, haləna Pəpiloni.
 Tənyə Taca ká waasi-me,
 na í leeki-meyə mə kolontunaa niŋ taa.
¹¹ Piitimnaa payale tema kotuyɔ ke mə tɔ.
 Ilena pá təŋ si,
 Yosalem í pilisi na pá paana í ncaa.
¹² Yəlaa mpe pa ta nyi nti Taca ləsa na í su tɔ.
 I caa ké si í kpeyeli-we isu məhəwa ke timpi í ká ma-we tɔ.
¹³ Yosalem yəlaa me í kuli na í hɔ pa ŋkraŋŋ.
 Ma ha-meyə toŋ,
 isu nau wei í wəna nyəɔlvvyɔ həŋ tɔ.
 Yaa nyəɔlvvyɔ kuɛemvyɔ acɔwa tɔ.
 Í ká ku piitimnaa payale.
 Ilena í su Tətu təna tu Taca maya
 wənav səsəəm mpi í ká kuu tɔ.
¹⁴ Pənente Yosalem yəlaa me í kpeyeli

na í heeti mə ti na laŋwakəlle.
 Pa təŋa-meɣe kotaya tam ké.
 Pa makɪ lseyeli wulaw isenta ke kpatóyó.

5

Waaşvɔɔ ɪcate Pɛtələhem tɔm

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaɔ tɔma sɪ:

Pɛtələhem ɪcate nyaga l̄fɔlata taa,
 n ké Yuta acalɛɛ taa səkpete ké.
 Ama nyá taa ké maa l̄əsi wei ɪ ká
 tiiki lseyeli nyóma na ma h̄ɛte tɔ.
 P̄vntɔ ɪnɪ ɪ l̄vɔyɔ hoɔlaga lu sɔsaa taa ké.

² Tacaɔ ká lɔ ɪ yɔlaa,
 haləna p̄ɔ tala waatu wei
 alv n̄ɔyɔlv ɪ ká l̄vɪ p̄ɔyaga tɔ.
 M̄pa pu sɔɔ m̄pa pa kuuwa tɔ pa taa tɔ,
 p̄ɛɛ p̄aa k̄ɔɔ na p̄á s̄ɔsɪ lseyeli nyóma l̄ɛlaa tɔɔ.

³ P̄ɔyaga ŋke, ka l̄sɔ Tacaɔ tɔŋ ke kaa
 tiikina lseyeli nyóma na p̄á caɣana pa ti.
 M̄pi tɔ, antulinya yɔlaa t̄əna ká
 yɔɔt̄əyɪ ka p̄əsvyɔ tɔm ké.

⁴ N̄ke kaa yelina na t̄ɔ heesi.
 P̄aa Asilii nyóma k̄ɔma na p̄á watɪ tá t̄ɛtɔ
 na p̄á sv̄v tá t̄ɛsɪ taa.
 Tu k̄v̄sɪ tá nyv̄yɔ nyóma tuutuuma,
 na p̄á polo pa tɔɔ.

⁵ P̄aa l̄ɛkɪ Nimloti Asilii nyóma na tɔŋ.
 P̄aa waasi-tv̄yɔ pa niŋ taa ké waatu wei p̄ɛɛ
 p̄aa t̄ɛsɪ tá kaŋmaaga na p̄á watɪ-tv̄ tɔ.

lseyeli nyóma m̄pa p̄ə s̄əw̄a l̄ɛlaa taa tɔ

⁶ lseyeli nyóma kakaasaya ka wɛɛ
 piitimnaa l̄ɛlaa taa ɪsv̄ c̄ɔlv̄.
 Yaa t̄ɛv̄ ŋku Tacaɔ yeki na kv̄ nukɪ
 na p̄á tá luna yv̄lv̄ tɔŋ taa tɔ.

⁷ P̄aa wɛɛ tɔŋ ké,
 ɪsv̄ t̄ɔyɔlaga ke taalɛ wontu hekv̄,
 yaa heeŋ kaləkv̄ taa.
 P̄aa timp̄iyɪ pa t̄əŋ pa kp̄iki pa t̄ɔɔnaya ké,
 na p̄á c̄əɪ, n̄ɔyɔlv̄ ɪ l̄ɛk̄əyɪ-wɛ.

⁸ lseyeli kp̄a nyá kolontunaa
 t̄əna na n̄ c̄əɪ-wɛ.

l̄sɔ ká wakəli yooɔ wontu nti yɔlaa wɛna naani tɔ

⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaɔ yɔɔt̄aa sɪ:
 Kuyaku nakv̄ɪ kv̄ k̄ɔɔ,
 ŋku kv̄ taa maa kv̄ mə kraɣanəŋ
 na má wakəli mə yooɔ k̄ɛk̄ɛnaa tɔ.

¹⁰ Maa yɔkɪ mə acalɛɛ

na mə koloosi nyəna.

¹¹ Maa wakəli nyá topotopo təma,
halı pa kaa na nyá tɛɛ túb.

¹² Maa yəki mə tuj na pɛɛ kvlalaana.
I kaa tasa luɲuɲu ke wɔntunaa
mpa í lupa mə maɣamaya tɔ.

¹³ Maa kɛsɛ mə tɔɣu əbɔnyəŋku
Asətati tɛsika kvlalaaya,
na má yəki mə acaɛɛ.

¹⁴ Maa mu pááná səsəna,
na má lɛɛti piitimnaa mpa paa tɔɣuna-m tɔ.

6

Tacaa kalənav ke ı yəlaa

¹ M̄p̄yó Misee təma sɪ:

I ke ŋkraŋŋ na í nu Tacaa təm.
I kulı na í wiina p̄óŋ
na pulası na sí nu mə nəɣɔ.

² P̄óŋ, na tɛtu kite nyá wei nn ciyitiyi tɔ.
I nu sɪ Tacaa kaləɣəna ı yəlaa
na í p̄əsəɣı-wɛɣɛ pa kulaputu sɪ:

³ Ma yəlaa mɛ,
ısayatu ntiyi ma lapa mɛ?
Wentɛɣɛ ma tu-mɛ na tɔ tɛɛ-mɛ?
I cə-m.

⁴ Anı ma cɛpa-mɛɣɛ mə yomle taa ké Icipiti.
Ma ləsa-mɛ na má kra Moisi na Aləŋ na Maləyam,
na pá paasəna-mɛ.

⁵ I t̄əsı ısayatu nti Mowapu wulaw
Palaki caakaya-mɛɣɛ lapu tɔ,
na nti Pɛyɔ p̄əyalu Palaam cə-ı tɔ.
I t̄əsı ıəna ma tɛəna-mɛɣɛ Yaatanı p̄əɣɔ tɔ.
Sitim na Kilikaa pa heku ke ma lapa-mɛɣɛ kɔpantu.

Mpi Tacaa caana yəlaa tɔ

⁶ I p̄əsəɣı mə ti sɪ
ye í kəŋ Tacaa Toma təna tu sɛɛv,
pənaɣa kulɔmaya kulɔmaya naaŋ ke
í ká lapı-ı kətaya ŋka kəkɔ nyaya ka təna tɔ,

⁷ yaa ıwaasŋ tuutuuma, na nim ke səsəm,
yaa mə kancaalaya piya ke ma taja sɪ
í la-m kətaya na p̄écó má tayanı mə ısayatu na?

⁸ Pa sɛɣɛsa-mɛɣɛ ıəna ma caaki sɪ
í təŋ tampana tɔ.
Ilena í lakı təmaya kɔpantu na í pasa
mə ti na mana-mɛ tɔ təŋ.

Isə ká hɔvna ŋmulaa na mvsɔŋtɔnaa

⁹ Yuta yəlaa mɛ mpa mə təna
í kɔta ıcatɛ taa tɔ í nu.
Mɛɣɛ ma yəɣətəɣəna

na ma waasəyi mpa pa wena ma səyontu tə.

¹⁰ Pə fei-m teu si

asayaa í kaa pa teesi taa ké

pa ηmuləm wenaυ, na pá lakəna.

Maa caaki mə mpusi mayasəlaya kotusaya.

¹¹ Ma kaa huli suulu ke yəlaa mpa

pa lakəna sanəyanaa mpa pa ta təη tə.

¹² Mvυη akpaa ke icate təne tə toηtənaa təηəyi.

Mə təna í ké tυsulaa.

¹³ Təυ, ma naala-meγε lapυ nté mpi

pu wakəli-me təγə mə isayatu təυ.

¹⁴ Í ká təγə í kaa haya,

pa wiliyi nyəγəsi ke mə teye tam.

Paa mpiyi í ká ηmesi isυ ma kəna

yosu na kv wakəli-wi.

¹⁵ Í ká tuu í kaa kv,

Í ká muli nim, í kaa lana-wi.

Í ká puu sələm í kaa nyəə-wi.

¹⁶ Wulaυ Omili na ι pəyalυ Akarı,

na ι piitim pa ikpate isayale ke

í təkaa təkem na í təηəyi.

Pə təυ ké maa yele na mə icate

pəsi ncaale na pá woniyi-me.

Í ká təγə ma yəlaa təna feele.

7

Isə kuyəγətutu teləsulo laηwakəlle

¹ Μρόγυ Isə kuyəγətutu teləsulo yəγətəa si:

Wayə, ma we ké isυ pa teηyυv tυγυ kooluyυ
na yυlv polo kv tee na í laη tə.

² Pə ta kaasi yυlv kupəη ke tetυ taa.

Yυlvkəle təm na təma ceηyυv tike ke pa laki.

³ Pa ké ceceənaa ke isayatu lapυ taa ké.

Akewənaa ná pəkəγəna pa sipanaa.

Hυvlaa ná laki kvəəη təυ.

Toηtənaa ná yəγətəyi nti tə maya-we tə

na pá kpentəyi nəəsi.

⁴ Pa taa kupəη wee ké isυ səwa tυγυ.

Uena tampana təηlv náá wee isυ səwa tiikiya.

Mə wahala kuyaku ηku Isə kuyəγətutu teləsəlaa

kpaalaa təγəlv. Í ká təη ηku?

⁵ Í taa te mə taa na mə asəmaa na mə cewaa.

Í taa tu kuli nəγə ke mə alaa kiη.

⁶ Halι pəyalυ tυvki cece ké,

na pəelə náá kuləyi toto təυ,

na poolu υ caaki paη.

Paa wei ι kolontūnaa nté

ι mayamaya ι lυlvυ nyəma.

⁷ Ama má υe Tacaa təυ ké ma keesəγəna

na má nyənəyi Iso wei i waasəyi-m tɔ,
i ká nu ma yaav ké.

Tacaa kəna nyvnyv yavv

8 Hai, ta kolontunaa me í taa paana-tv.
Paa tə hotaa tɔ, tu te na tə kuli.
Paa tə we səkrətyv taa tɔ,
Tacaa keke tá nyaaləm.

9 Pə weε ké si
Tacaa í kaləna-tvnyv mpv na tə suma.
Mpi tɔ, tə wakələna-i ké.
Ama waav ká kəɔ,
wei i taa i ká tayani tá təm tɔ.
Tu weεna tá lona,
na í məhna-tvnyv nyaaləm taa,
na í haγasi-tvnyv kɔpantv.

10 Ye ta kolontunaa í na mpv feεε ka pu-we.
Mpi tɔ, mpe pa pəɔsayana si tá Iso Tacaa məla isəna?
Pu feli-weγe nəɔheε isv hapəle tetv,
na táá nyənəyi.

11 Kuyaku ka kəɔ, ŋku kv taa pu tayani
mə icate səsəle koloosi ke ŋmav tɔ.
Paa tuusi mə tetv toosi ke poolvnyv.

12 Iε mə nyéma ká luna paa timpí.
Pə kraγav Asilii, na Icipiti, na Ifəlati pəγɔ tɔ.
Haləna həγələŋ teŋkuna nəsɔ,
na pə suna pəɔŋ.

13 Ama pu kpiisi tetv yəlaa na pə yele-təyi
krəte ke tə yəlaa isayav tɔɔ.

14 Tacaa, paasəna nyá yəlaa tá
isv tiikulu na i kaləkv.
Tə we tesəpaya taa ké kpeεŋa tɔɔ ké.
Pona-tvnyv tetv kɔpantv nti
tə cəɔna-tv tɔ tə taa ké Pasaj,
na Kalaati, isv tu wev ləŋtaa tɔ.

15 La-tvnyv piti təma isv waav wei
n ləsa-tvnyv Icipiti tetv taa tɔ.

16 Piitimnaa ká ná ta toŋ səsəŋ təna.
Waav wei paa ná mpv tɔ,
pu liyiti-we na pá kra nəsɔ na pə taamv-we.

17 Paa tuu mvsvnyv taa ké isv tvmaa,
na pá lu pa koloosi acalεε taa,
na pá kəɔ Tacaa tá Iso nyá nyá kiŋ,
na səγəntv na watv.

18 Tvnyv nakvli ta nəγəsəna Tacaa nyá.
N tayənəyi nyá yəlaa kəkaasaa isayav ké.
Nn təkəyi nyá páána ke tam tɔɔ.
Na nyá luyv we-tv na í laki-tvnyv kɔpantv.

19 N ká nyəmí tá pətəɔtəle,
na í feli tá isayav ke nəɔheε.

N ká ló-təgi hatoo tɛŋku tapuɣu tɛɛ.
²⁰ N ká hɔli nyá sɔɔluɣu kɔpaŋku kɛ
 Apələham na Yakəpu pa lɔluɣu.
 Isu n ka siw hatoo ləŋtaa ké tá cɔsɔnaa tɔ.

ISŌ KYŪŌŶŌTUTU TELĒSULU
NAHUM
TŌM TAKĒLAYA
Kōtōlōtō

Pa keesa Nahum tōm takēlaya taa ké Yuta nyóma kolontunaa Asilii nyóma tōm. Pa keesa isəna Asilii nyóma kolontunaa Papiloni nyóma lēka pa icate səsəəle Ninifi tō. Nahum sī mpw inī pə ké Isə hūle ké. Pə taɣa pōlu, icate nte tū ké kalampaanī nyənte ké. Tə lakī isayatu na wasan̄kalətu. Ninifi icate wē ke isū tōŋ wei antulinya yəlaa lakəna na Isə ū caaki-ī tō. Nahum sī mpw inī pə təna pū saali.

Isəna pa faɣa Nahum takēlaya tō:

Isə tōŋ tē kōŋman̄mam təna na í hūvkəna antulinya, titite 1:2-8

Ninifi icate yəkuyə na Yuta nyóma waasuyə, titite 1:9–2:3

Ninifi ncaale na tə tōŋ tōm, titite 2:4–3:19

¹ Iləkōsi icate tū Nahum wei ī ké Isə kyūŷōtutu teləsulu tō, ī tōm takēlaya ntō. Ka taa ké pa keesa Ninifi tōm nti tə tō Isə kulaa na í hūli-ī tō.

Isə ke kōpaŋ pəcə paa liyilyina-ī

² Isə Tacaā caa ké sī yəlaa í nūna-ī təlasī.
 I hōŋ mpa pa kpeəsəɣəna-ī tō pa ŋkraŋŋ.
 I lētəɣī ī kolontunaa na pááná səsəəna.
 Í hūləɣī-wēɣe suulu.

³ Tacaā ké suulu tō ké,
 I wēna toma.
 Í yeki tasəkəle tū ŋkraŋŋyū ke hōm.
 Ye ī tōŋ, kacuculayə anaam kvləɣəna,
 ī nōhēe mūsuyə nté isəŋmuntū.

⁴ I holina tēŋku, flé ī lōm nyəw ké,
 na í lakī na pusi lōm nyəwki.
 Pasaŋ na Kamēli pə nyutu caa wōluyə.
 Lipaŋ yaayenaa lontilaa.

⁵ Póŋŋ seliyī ī isentaā ké,
 na pulasī náá yəkəɣī.
 Tətū na tə taa yəlaa seliyī.

⁶ Ye Isə mv pááná səsəəna anī,
 awe ká səŋna?
 A muyī ké isū kəkə.
 Kōkraməŋ maɣamaɣa yəkəɣī ī isentaā tətəɣə.

⁷ Ama ī ké kōpaŋ ké.
 Inī ī waasəɣəna laŋwakəlle waatu.
 I paasəɣəna mpa pa cəsəɣī ī tē tō.

⁸ Ye wahala í wataa,
 ī yəkəɣī icate ké.
 I wakələɣī ī kolontunaa təna,
 na í ləɣə-wēɣe səm səkpetuyə taa.

Tōmnaa mpa pə yəɣətəna Yuta na Ninifi nyóma tō

⁹ Pepe tōw ké í təkəna Tacaā ke mə taa ye?

Γ κά λα να μά kolontunaa saalı yem,
pa kaa tasa-meçe ηmakəlvu.

¹⁰ Pa we teitei ké isı səwa məelvu təma taa tə.
Ya isı pa nyəwa na pə kv-we.
Pa muγi kəkə ké isı nyuto kowölvu.

¹¹ Ninifi icate nyá,
nyá taa ké yulv isayav wei
í koləγi Tacaα tə tə i luwa.

¹² Μρόγύ Tacaα heela Yuta nyéma si:
Paa kolontunaa we paγale na pá we toma,
paa saalı yem ké.
Ma yelaa na í təγə kvnyəməη paγale.
Ama ma kaa tasa-meçe mv.

¹³ Maa ce mə aləkpala na ma heti-meçe
kolontunaa ηmakəlvu taa.

¹⁴ Μρόγύ Tacaα yəγəta Ninifi nyéma təm si:
Γ kaa weena ləlvu nyéma mpa paa yaakəna mə həla tə.
Maa yəki mə tuη leseη ke i kutuluγu taa.
Γ təηa mə pəlaaη huluyu ké.
Mpi tə, í tá tala pulvu ma isentaα.

2

¹ Μρόγύ Tacaα yəγəta si:
Γi naaki təm kvpantv kpaallv
kəηna nteçe pəəη nyəəη taa.
Heesvu təm ke í kpaaləγi.
Yuta nyéma me,
í təγə Isə acıma.
Γ pona-i mpi í ka suwa si í haα-i tə.
Kolontu wei i tvkayα-meçe wahala tə,
pə pəla i niη, i kaa tasa mv.

² Hei Ninifi, kolontu kpaaki nyá təə.
Γ kpaγa yəv v wəntu,
paa wei í səη i təsəηle na í feη haπεε.
Γ təγə apalətv.

³ Tacaα ká məηna Yakərv ləlvu nyéma
ke teeli wei paa wəna ləη tə i taa.
Mpi tə, í pəsa ké isı
leseη tvγv ηku ηmılaα koolaa,
ılena pá wakəli tə.

Ninifi icate wakəlvu

⁴ Kolontunaa kəη ké na pá seesa
pa kpaaləη na pa wəntu kususuutu təcəηcəη.
Pa yəv keekəna muγi kəkə na pá teγetiγi
pa ηmantaasi ke yəv wule.

⁵ Keekəna ηmaaki haπεε tə ké,
pa təη nənəsi teε,

isu pa ləχə kahulası,
yaa tev nyəχəsuyv.

⁶ Ninifi wulav yaawa ı yoolaa nyuyv nyəma
na pá puki na pé coki-wε.
Kolontu sewa na í kpatəna kolunə na í cəəsəna-ke.

⁷ Ḿpóyú pa cansa pusi həχəlvuyv təv ıcate
nənəəsı na pá ləkı kawulaya təyaya.

⁸ Pa tema ıcate təm,
Pa kuu tə yəlaa,
Tə alaa kra pa laηa
na pá casəyi kapusi ke səsəm.

⁹ Isu lum caatuyv akəla na pə kpeη tə.
Ḿpóyú Ninifi nyəma lu ıcate taa na pá seeki
na pá kpeəsəyi-wε sı pá səη.
Ama nəχəlv ta pəsi.

¹⁰ Kolontu kuu wəla na liyitee nyəχətv.
Pəna wontu kəpəmpantv pə kaawa ıcate taa ké,
pə fei tem.

¹¹ Pa ηmuləyi na pá kuuki pə təna
təkratakpa ta na pá wakələyi.
Ilena ıcate yəlaa təna ləkı apəlvtv
na pa isentaa layasəyi.
Pa nəhεε nukıyi na pa tənəη selıyi.

Ninifi wε isu təχəlaya ηka pə kəlaa tə

¹²⁻¹³ Ninifi wε ké isu təχəlaya ṕóyú ηku
ku taa ka luki na ká yeı na ká kra wontu
na ká cəı na ká kəna ka alv na ka piya ke
nantv na ká səχətəna-ku tə.
ıcate h́tε tə temna weye nəənəv?

¹⁴ Ḿpóyú Toma təna tv Tacaa təma sı:
Maa paasəna Ninifi,
na má yeı na kəkə nyaya ı yoou keεkeηaa,
na pé kv ı yoolaa na má sı ı ləkəyv ke tənaya.
Nəχəlv kaa tasa ı tillaa ηmakəlvuyv təm nuv.

3

Ninifi ıcate mpusi təηsvuyv

¹ Ninifi ıcate təm teəsəna mpusi keıε.
Yuləkvle na kaloolaya na mvsəη su tə taa
ké na tə yəlaa ke ləkəlaa.

² I nu tə taa akpatεε wula,
na yoou keεkeηaa taη,
na kraχanəη acəwa.

³ Kraχanəη caχalaa nikaa,
na layaleε mvyı kəkə,
na ηmantaaı ηmeləsəyi.
Sətəa na mpa pə kəwa tə,
pa səχəta paa tımpi.
Pa kaa huwa huwa,

pa coki yəlaa, pa fəi kaləyυ.

Feele puwa Ninifi nyəma

4 Ninifi ké apalaa təna alu ké,
 ι teu na ι topotopo təma ke ι həŋaɣana piitimnaa,
 na í ŋmakələyi yəlaa na ι tutυ.

5 Μρύχυ Toma təna tu Tacaα təma si:
 Pə təw ké maα paasəna-me na má ce
 mə wontu na má suna mə luuŋ tee.
 Piitimnaa í ná isəna pə pasa-me tə.

6 Maα tuu-meɣe afəla taa
 na yəlaa paakəna-me.

7 Pa təna mpa paa na-me tə,
 paa seeki na pá təŋ si:

Ninifi pəsa ncaale.

Awe ná wəna tə pətətəle si ι ká puɣusi-te?

Mpi pu mayana Teeɾi icate tə pu mayana Ninifi nyənte

8 Ninifi icate nyá,
 n huυ si n tee Teeɾi icate nte tə we Nili pəɣə taa,
 na ləm tama-teɣe kotaya na pə kenta-te tə?

9 Yoou í tiɿwa, Itiyopii, na Puti,
 na Lipii pa kəŋna na pá səna-te.

10 Paa na mpυ,
 pa kuu pəle pa acalɛe yəlaa na pá teeɾna.
 Pa tu pa nyuɣυ nyəma ke alukpala.
 Ilena pá tə tete na pá taləna-we.
 Pa naŋa pa piya ke haɾee kəŋkəməŋ təw.

11 Ninifi pə tala nyayale si,
 wəsa si í ku-ŋ suləm təle na pá kəl-ŋ.
 N ká pɛeki təcəəsəle si,
 n fiti nyá kolontunaa, n kaa ná.

Ninifi u pəsəyi si í kisi

12 Nyá koloosi acalɛe we ké
 isu fiki tuɣυ pee puɣuɣυ,
 na pá nyamsi-ku, na pee hotiyi təyəlaa nəəsi taa tə.

13 Acamisi tike ke pə kaa-ŋ.
 Icate nənəəsi təŋ nyənsi,
 tuləyi si təyi yem.

Mpi tə, kəkə nyayə kəkələsəŋ.

14 Ninifi nyəma me,
 í lú ləm.

I puu tetυ, na í loo pilikinaa,
 na í taɣanı mə koluŋa.

15 Ama mə icate kəkə ká nyayana-me,
 yaα pá ku-meɣe yoou taa.
 Paa wakəl-imeɣe isu
 kahəsi təkuyυ hatυ tə.

Icate yəlaa saaləyi yem

Mə icate yəlaa ká nyəpələyi ké isu kətolon sɛsɛku.

16 Mə taatəlaa paɣale ka tɛɛwa ɪsətulɔŋasɪ.

Pa nəɣəsəna ɪsu kɔtolɔŋ kɔlvɔ tɔ.

Ama pə saala yem kɛ nɔɔnɔɔ.

17 Mə tɔɔ fɛŋlaa, na mə akewenaa wɛ kɛ ɪsu
kɔtolɔŋ cakɔɣv kɔluŋa pəɣɔlɛɛ

taa kɛ watv waatv tɔ.

Ilim haŋəɣɪ ɪlɛna kɔ ya,

n ta nyɪ tɪmpɪ kv tɛɛnaa tɔ.

Asalan wei ɪ fɛɪ taɣaŋvɔv tɔ

18 Asilii wulav,

nyá waali nyáma toowa tam tɔɔ tom.

Nya yoolaa sɔsaa ná hɛntaa na pə suma.

Nyá yəlaa ya pɔ́óŋ taa,

nəɣɔlv kaa taša-wɛɣɛ kpeɣɛluɣu.

19 Pə kv-ŋ ɪsaɣakɔɣv kɛ.

Pɔ́cɔ nyá wakəlvɔv kaa taɣaŋɪ.

Pa təna mpa paa nu nyá tɔm tɔ,

paa kpasɪ aməkəŋ kɛ.

Mpi tɔ, yəlaa təna tɔɣɔna nyá yɔlvkɔlɛ

tam nyəntɛ ntɛ tə konyɔŋ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

HAPAKUKU TOM TAKELAYA

Kutulutu

Hapakuku naaki isəna yəlaa u təhəyi tampana na pá pəntəyi na Iso suma tə. Ilena í təkí wahala ke pə tə. Pə tə kə í pəəsəyi Iso si: Isənaya Iso ké siyisulu na yəlaa laki mpi pə ta siyisi tə na í suma? Ama Iso ná cəəki si, waatu wəe wei í taa uní í ká hūna asayaa na pəntəlaa tə. Pə tə tə, pə wəe si Iso kuyoyotutu teləsulú í cayana tənau na í təj waatu wei Iso hūnau ká tala tə.

Isəna pa faya Hapakuku takəlaya tə:

Misee wiinav ke Iso, na ílé í cəə, titite 1:1–2:6

Mpusinaa kakpasi, titite 2:7-20

Yulo í təj Iso waasəyuv na naani, titite 3

1 Təmnnaa mpa Taca kula na í huli Iso kuyoyotutu teləsulú Hapakuku tə.

Hapakuku yaaki Iso si í waasi

2 Mprúyú Iso kuyoyotutu teləsulú Hapakuku wiina Taca si:

Hatoo, ma yaa-ŋ si í waasi-tu si pa laki-tuyv mvsuŋ tə, pəlee kə n ká cə-m?

3 Isənaya n ká tisi na má nyənəyi yəlaa isayətunaa? Na nyaa nyənəyi mpi pə ta siyisi tə?

Mpi tə, ŋmakəlvuv na mvsuŋ, na yooŋ na huule tike ke yəlaa laki.

4 Nəyolv u tasəyi kiin ke təhəyuv. Pəcə paa huləyi tampana ke a lonte taa. Asayaa nté tampana nyəma, na huule wakələyi.

Papiloni nyəma wataa

5 Mprúyú Taca cəwa si: Í nyəni piitimnaa na səyontv kra-me. Mpi tə, təmlə natəli tu la na í nana mə ise. Halv ye paa heela-meye pə təm, mə taa nəyolv taa tisi.

6 Maa kəna Papiloni kraŋtvnaa mpe. Pa fei nəyolv pətəətəle. Pa cəəki antulinya tənaya na pá ləekəyi ləlaa tətə.

7 Pa təm wə səyontv kə. Kalampaanv kə pa tuyvna mpi pa caaki lapv tə.

8 Pa krayanəŋ ləŋləŋ lapv tē krooŋ. Pa kəla təŋ ke sunsəmvuv ŋku nyəyosv ruwa tə. Ye pa luna poolvŋ pa krayanəŋ ŋmaaki kə. Í koləyi hūntv kə isv hekəle tiliyi kampaya waalv.

9 Wontv kuuu ke pa kəŋ paa nyəxəəsəyi. Pa kuuki saləkətvnaa ke tuutuuma isv kanyəŋa pee.

10 Pa footiyi awulaa na pá wəŋiyi tətə təkəlaa.

Koloosi acalɛɛ u kaɣatəɣi-wɛ.
 Pa loŋ haɾɛɛ kɛ koloosi acalɛɛ kila ké,
 na pá lɛɛkəɣi-yɛ.
 11 Pa həkə tam ké isu kacuculaya.
 Akpala kɛ pa tɛɛləɣi.

Isə kuyəɣətətɔ tɛləsɔlv yaaku Isə ké təm naale nyəm

12 Hatoo kancaalaya taa,
 Tacaɔ nyá kɛna ma Naŋŋtɔ.
 Ilɛ tə kaɔ sɪ.
 Hai, nyagalɛ ma kentulu.
 Nyá konna tá kolontunaa panɛ sɪ,
 n həŋna tá ŋkraŋyɔv.
 13 Ama nyá isɛ u nyənəɣi isayətv yaa musɔŋ.
 Ilɛ pepe təw ké n sumna asayaa mpa
 pa wakələɣi kɔpama tə?
 Pəyele pɛɛ pa lapəna sana.
 14 Pepe təw ké n nyənəɣi yəlaa isu tiina.
 Yaa isu filifilinaa mpa pa fɛna paasənɔlv tə?
 15 Pabiloni nyəma kra yəlaa ké isu kulaya.
 Yaa isu puluyɔ puukuɣu tinte tə.
 Pa laŋa hɔlvmaa ké pə tu fɛi.
 16 Pa laawa pa puluŋ na pá wə pə tulaalvnaa.
 Mpi tə, məɣi pa waakəna,
 na pa tɔɣɔnaɣa kɛ kɔpaŋka.
 17 Pa kaɔ hɛɛsɪ piitimnaa lɛmpa
 kuyɔ na pa layalɛɛ kɛ mpv?

2

1 Mpyó Isə kuyəɣətətɔ tɛləsɔlv tasaa sɪ:
 Maa caɣa ma tətəŋlɛ na má fɛŋiyi.
 Ilɛna má nu nti Isə ká cə-m ma kəsələmɔtv təw tə.

Siyisilu na ŋmakəllv pa təm

2 Ntɛna Tacaɔ cə-m sɪ:
 Nmaa nti ma kulaa na ma hɔlv-ŋ tə.
 Tv-təɣi kraatanaa təw ké teu,
 na paa wei í pəsɪ na í kala-ti.
 3 Təm nti tə waatv ta tata ké sɪ tə la.
 Ama pa su tə waatv ké.
 Ilɛ taŋ-ti na naani.
 Tu leeli ké tə kaɔ saali.
 4 Nmaa sɪ isayəv saaləɣi yem ké.
 Ama tampana təŋlv ná wɛna weesuyɔ kɛ ɪ taa tɛm təw.
 5 Wɛnaɔv ké asola ké.
 Mpi tə, kalampaaŋi yəlaa u hɛɛsəɣi.
 Pa wɛ hiliŋ ké isu atətələɛ.
 Pəyele paa haki, isu səm.
 Pa lɛɛkəɣi piitimnaa na pá puki,
 na pá ŋmakələɣi-wɛ.
 6 Piitimnaa mpa paa kəlaa tə
 pɛɛ paa kɔlv pa ŋmakəllaa təw.

Mpusinaa kakpası

Paa tuv-we sı mpusi we pa tō kē.
 İsu pa leekuvu lēlaa nyəm na pá kaaki
 na pá pōsōyıtı-weye kəmle tō,
 pālee kē paa yelee mpv inı pō lapu?

⁷ Mō kōma nyōma ká mēli
 mō tō na pá leeti-me.

⁸ İšana í ká leeka lēlaa tōyo,
 paγale ka leeki-me mpi pō tō tō,
 í lapa tetōnaa na acalee ke mvsuh na í kv-we.

⁹ Mpusi we mō tō kē.
 Mpi tō í preekōyıtı kasōyaya asilima nyōhka sı
 yōlaa í nyōnōyıtı-meye sōsaa.
 Paa na mpv na í hūvki sı
 mō toη ká lēsi-meye wakēlvu taa.

¹⁰ Mō maγamaγa í
 lēsōna fēele na í tv mō ti.
 İ kv yōlaa tuutuuma,
 na í wakēli mō ti.

¹¹ Paa koloosi taa pēe,
 İsu a mapa kapusi na á pōsı-me
 na lōtası náa tısi.

¹² Mpusi we mō tō kē.
 Mpi tō, ylvkōle na ηmakēlvu ke í sukōna acalee.

¹³ Pō tō kē piitimnaa tēmlē nyaya kōkō.
 Pa wahala saala yem.

Pō tōnaya mpv Ate na İsōtaa tv Tacaa tēmlē kē.

¹⁴ Yōlaa tōna ká te na pá nyı Tacaa teeli tv kē.
 Paa nyōmı-tı tetv tōna taa kē İsu teηku lum waasvuy
 kanyōhā tō tō.

¹⁵ Mpusi we mō tō kē.
 Mpi tō, í tvyıtı mō tōyōntōlenaa ke sōlvōm ke sōsōm.

Pō kvyıtı-we na pa kvōyōlvōm cē,
 na pō yelee-weye kpēla,
 İlena í nyōnōyıtı.

¹⁶ Fēele ke í nanōyıtı na í taaki mō tokuη.

Pō taya teeli,
 mu nyō-wı na í sōη kpēla.
 Tacaa ká mv pááná,
 na í tv-meye wahala na toη.
 İ ká pōsı tetēlataa.

¹⁷ İsu pa setvuy Lipaη hōtvuy ke mvsuh to,
 pv mēli mō nyōōη taa.
 Mpi tō, í kpiisa taale wontu.
 İ kv yōlaa.

İ lapōna toη ke tetv taa acalee yōlaa.
 Pv nyaa sı mō pvntv.

¹⁸ Pēpe tō kē í luki tuη ke nyōyōtv?
 İ saakōyıtı-tı taası,
 na í pvuyısiyına mō ti.
 İ tvyıtı mō niη kvōlavōm ke naani,

an̄i p̄ale pu ȳəȳətəyi?

¹⁹ M̄pusi w̄e m̄ə t̄ə k̄é.

M̄pi t̄ə í yaaki taakukulaya si ká fe,

na í t̄əȳ p̄ale si t̄ə kul̄i.

P̄óćó p̄ə taa p̄ul̄əp̄u kaa p̄əsi na p̄ə heeli-meɣe natəli.

Paa na í waasa tuŋ in̄i í t̄ə k̄é w̄ula na liyitee nȳəȳət̄ə t̄ə.

Í feina weesuyu nakul̄i.

²⁰ Ama Taa na ná w̄e í t̄əsele taa k̄é.

Antulinya ȳəlaa me í su.

3

Hapakuku s̄əlm̄əȳə na Iso waasuȳə

¹ Wiinau m̄pi Iso kuȳəȳət̄ə t̄ə l̄əsul̄ə Hapakuku wiina Taa t̄əȳəle si:

² Hai Iso, Taa,

pa ȳəȳət̄ə nyá t̄əma s̄əs̄əna t̄əm na má nu.

Ílena má nyaŋna-ŋ.

La tá waatu taa k̄é t̄əma an̄i a takanaa na ȳəlaa ná.

Paa pu w̄e si, í m̄ə p̄ááná, h̄uli-tuȳə suulu.

³ Iso luna Temaŋ,

Iso Naŋŋtu luna Palaŋ puɣu t̄ə.

Í teu naaki is̄ət̄ənȳə t̄ə k̄é,

na ate nȳəm saŋi-í.

⁴ Í k̄əŋ na í muɣi k̄ək̄ə na í niŋ taa

t̄im̄pi í toma luk̄əna t̄ə p̄ə ŋmeləsəyi.

⁵ Kut̄əŋ w̄e í n̄əȳə t̄ə k̄é na í waali.

⁶ Ye í səŋaa, t̄ətu seliyi k̄é.

Ye í nȳənəyi,

kolontunaa huɣutiɣi pa lotu ke na s̄əȳənt̄ə.

Tam t̄ə p̄óŋ ná seliyi.

L̄əŋtaa pulasi nsi si t̄ə í t̄əŋaya t̄ə si ȳək̄əyi.

⁷ Ma nawa Kusaŋ nȳəma laŋwak̄əlle

na Matiyaȳə nȳəma s̄əȳənt̄ə.

⁸ Taa, pusi t̄əm k̄rana-ŋ p̄ááná na?

Yaa ten̄ku yelina na nyá p̄ááná huu?

N caɣa is̄əŋm̄ont̄ə k̄é is̄u ȳoou keke,

na í k̄raɣanəȳə pukina-ŋ akait̄ə taa.

⁹ N kraasa nyá t̄əw̄.

Nyá nȳəma w̄e is̄u m̄pusi t̄əŋs̄uȳə.

T̄ətu haa n̄əȳə na pusi lu.

¹⁰ Ye p̄óŋ í na-ŋ í seliyi k̄é,

na t̄əv̄ huki t̄ətu t̄ə.

Ten̄ku s̄əs̄ə suw̄ wula,

na í l̄əm səŋəyi is̄u koloosi.

¹¹ Nyá nȳəma kut̄ət̄əna nyaaləm,

na nyá ŋmantaȳə ŋmeləsuȳə,

s̄əŋs̄əyi ilim na is̄ət̄ə pa t̄ənt̄ə k̄é.

¹² Ye p̄ááná í k̄ra-ŋ,

n̄ c̄əki t̄ətu k̄é na í naŋti piitimnaa.

¹³ N puki nyá ȳəlaa na pa wulaw

wei n̄ k̄rawa t̄ə pa waasuȳə.

Πενα ή kv asaxaa nyuyv tu na ι waali nyéma.

¹⁴ Kolontunaa nyemá ke n tuləyəna pa nyəəη.

Pa nəyəsəna ké isu kacuculaɣa.

Pa huliyi si pá yası-tu.

Pa kiisiyi laηhəlvmlε kakiisasi.

Pa səəlv puwa si pá kv-tu.

¹⁵ N cəəkəna nyá kpaɣanəη ke
teηku lvm koloosi səəsənsı taa ké.

¹⁶ Ma nu kəkəte ήτέ tə təna na ma laηle pəsi.

Səyəntu kra-m na ma ntompee seliyi.

Ma tənyv kawa,

ma tuna hoowa na má wu səηuyv.

Πενα má su na má taηa ta təə kəllaa

ηkpaηuyv hvm kuyaku.

¹⁷ Fikinaa na leseηnaa na Olifinaa pə tuη ná kisa ləlvuyv.

Tawa kvhaləm naa laki.

Heeη na naaη pə teηa.

¹⁸ Ama Tacaα haana maɣa laηhəlvmlε.

Ma nu leleη ke Isə waasəlv təə.

¹⁹ Tacaα Isə keke ma toη.

Im ι hana-m tənte nyəm isu nam,

na má təη pulasi taa.

Yontu təneye pa yoonα saηku na tə we yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa.

ISO KUYOYOTUTU TELEISULU
SOFONI
TOM TAKELAYA
Kotoboto

Yuta tetu taa ké Sofoni telésaya Iso kuyoyotutu ke wulaw Sosiyasi pòole taa. Wulaw iní i kpiisina tuij na talaalenaa tana na í tayaní isòseeu, na í tui Iso taseele nte paa takaan to na í tayaní. Sofoni heela piitimnaa lelaa sí Iso hùle kòj. Ama waatu kòj wei i taa Tacaa ká koo na í waasi Yosalem to. Piitimnaa mpa paa pasa pa ti to paa see Iso ké nòyo kulbmaya.

Isəna pa faɣa Sofoni takelaya to:

Isə ka hùna Yuta tetu na Yosalem icate nyóma, titite 1:1–2:3

I ka wakəli piitimnaa mpa pa cəna Yuta to, titite 2:4-15

Isə ká məhna Yosalem nyóma ke pa wule taa, titite 3

1 Yuta wulaw Sosiyasi wei i ké Amoh pəyalu to. I pòole taa ké Tacaa yoyotəna Sofoni. Isekiyasi luləna Amaliya na Amaliya náa luli Ketaliya, na Ketaliya náa luli Kusi, na Kusi náa luli Sofoni. Tom nti Iso heela-i tɔyole si:

Tacaa hvle koyaku tom

2 Maa ku tetu tɔ weesuyu nyəm təna.

3 Pə kpaɣaw yəlaa, na sumasi,

na tiina, na wontu təna to.

Maa wakəli asayaa na pa kpai təma.

Pə kaa kaasi nɔyolu.

Isə ka hə Yuta na Yosalem nyóma nkpaɲɲ

4 Maa hə Yuta na Yosalem pə yəlaa nkpaɲɲ.

Maa kpiisi tɔyɔ Paali na ku kətəlaa təna.

5 Maa ku mpa pa kpaaki kutuluɲ tɔ ké ahoɔ to.

Pə te yəlaa laaki isətulɲasi ké pəcɔ pa seeki-m.

Ani pa tuukina ma hətə na tɔyɔ Milikom nyəntə.

6 Maa wakəli mpa pa haaki-m siyile to.

Mpi to, paa pəkəxi-m pəcɔ paa caaki ma luɣu nyəntu.

7 I su, ma hùle koyaku kpeɣetaa.

Ma təma kətasi tɔyənaya saaw.

Ma tayana mpa ma yaawa to.

8 Wule nteɣe maa hə nyuyɔ nyóma na wulaw piya pa nkpaɲɲ.

Paa mpa pa keekəna kpai nyóma to pa nkpaɲɲ tɔto.

9 Mpa pa nmaaki nənəkpete isu ma ta nyi isənaa to.

Pəyele pa suuliyi pa tɔyɔ kutuluɲ,

ke wənaw mpi pa nmuləna yulokule to.

Maa hə pa nkpaɲɲ.

10 Kuyankuyɔ paa nu yoou kakiisasi

səsənsi ke Yosalem icate taa,

ke nənəyɔ nka pa yaa si tiina nənəyɔ to ka kinj.

Paa nu lanwakəlle wula ke icate hɔyoluyɔ kɔfaluyɔ taa.

Paa nu tətəyɔ acufu səsə ke pulasi tɔto.

11 Icate pətəe nyóma me í wii teu.

Mpi to, maa kpiisi taatəlaa təna.

12 Waatu inəyi maə kpaɣa fətəla
na má pɛeki Yosalem icate taa.
Maa yosona yəlaa mpa pa caɣana pa ti
isu solum taɣatu ke atihkpa taa tɔ.
Pə te yəlaa tɔhna si maə waasəyi pɔlv.
Paa kɔpantu paa isayatu.
13 Paa lɛeki pa wɛnau na pá yɔki pa tɛɛsi.
Paa ŋma kɔfasɪ yaa.
Ama pa kaa suv si taa.
Paa sɔ lɛɛɛŋ tuŋ.
Ama pa kaa təŋ pə solumaɣa.

Tacaa kuyaku

14 Mɔ́yó Sofoni tasaa si:
Tacaa huule kuyaku səsəw kpeɣetaa keɛ.
Ku tɔŋa kante ke lɔŋlɔŋ ké.
Ye ku talaa,
yəlaa ká wii na pə kɛnna yoolaa taa yoolaa.
15 Mpi tɔ, ku ké pááná səsəna kuyaku ké.
Yəlaa lanja ká wakəli tətəɣotəɣo ké pə wule nté.
Pu yɔki na pə yeɛ ncaa.
Ihunte ká kpa na səkrɛtuɣu anaam nyala.
16 Yoolaa ká huɪ akantɛɛ.
Paa yaɣa yosu kakiisasi.
Paa yosona koloosi acalɛɛ na a təfɛŋle.
17 Mɔ́yó Tacaa tɔma si:
Maa pɛti yəlaa ke lanwakəllɛ taa.
I ká tutiɣi ké isu yolumaa.
Mpi tɔ, í wakələna-m tɔ pə tɔɔ.
Mə caləm ká ya isu musuɣu,
na mə nantu tasa isu hute.
18 Mə liyitee yaa mə wula kaa pəsi
na í waasi-mɛɣe kuyaku ŋku ku wule.
Ma pááná kəkɔ ka nyaya tetu təna.
Maa kpiisi tɔ taa yəlaa təna.

2

Təpasəlaa yaav

1 Mɔ́yó Sofoni tɔma si:
Fɛɛɛfɛi nyəma mɛ.
I kpa mə ti na í maɣasi mə taa.
2 Pə taa yaasi-mɛ isu nyutu ke kuyaku kolumuɣu taa,
na pácɔ pu taki kuyaku ŋku Tacaa ká mu-mɛ na pááná
səsəna tɔ.
3 Tetu taa təpasəlaa mɛ mpa í təkəyi Iə kiinj ke teu tɔ.
I kɛəsəna Tacaa tɔɔ.
I tɔki mə təpasuɣu na í təŋəyi tampana.
Ntanyɪ pu kenti mə tɔɔ ké Iə pááná kuyaku wule.

Ilim tətule tɔɔ nyəma ŋkpaŋuɣu hɔm

4 Kasa icate ká pəsi wulaya tetu.

Asəkaləŋ nyəntə ká yəki.

Paa təyənı Asətətı yəlaa ke ilim taa.

Paa ləsi lkoləŋ nyəma.

⁵ Kələti nyəma me mpa í kəma tenku nəyə tə,
mpusi we mə tə kə.

Tacaa si: Maa kpiisi Filiisi nyəma na pa tetu təna.

⁶ Mə tetu ke tenku nəyə təna ká pəsi təla tətəyələ.

Tiikilaa ká tən tə taa, na pá la pa heen tətəkələ.

⁷ Yuta yəlaa kukaasaa ká təyənə həyələyü ŋku.

Tənaya í ká tiikiyi mə kaləkəŋ,

ılena í puki Asəkaləŋ na í səkı taanası.

Mə İso Tacaa ká yoona mə nəyə.

İ ká məŋna mə yəlaa mpa kolontunaa ka kpawa yomle tə.

İlim tələle nyəma ŋkpaŋyü həm

⁸ Mıpóyú Tacaa təma si:

Ma nuwa ıəəna Mowapu nyəma

na Amoŋ nyəma pa woŋa ma yəlaa me,

na pá footi-me tə.

Pa tıv-me,

pa cusa mə tetu na kalampaanı

na pá səsı pa nyəntı tə.

⁹ Pə təna pə tı İso Tacaa má,

ma tuuki si ısu ma kpiisa Mowapu

na Amoŋ pə nyəma ısu Sətm na Kəməə.

Pa tetu ká pəsi təm təhulle na wəlaya tetu

na səwa tike nyala.

Ma yəlaa kakaasaya ká kəŋna na pá kuu pa wənav,

na pá təyə pa tetu.

¹⁰ İəəna maa hə pa ŋkpaŋyü təyələ.

Mpi tə, pa kəla kalampaanı kə

na pá tıv Pə təna pə tı má,

ma yəlaa.

¹¹ Tacaa má, maa nyəŋsi pa ıse ke teu ke tənaya.

Maa wakəli antulinya təna taa tıy.

İle piitimnaa təna ká səe-m pa tetu taa.

Haləna pə kpəŋna hatəlaya nyəma təna.

İlim ntəyənə na pə mpətəŋ nyəma ŋkpaŋyü həm

¹² Mıpóyú Tacaa təma si:

Maa ku İtiyopii nyəma me mə tənaya yoou taa.

¹³ Maa tı ilim ntəyənə tə həyələyü Asilii nyəma ke niŋ.

Maa wakəli-ku na Ninifi ıcate səsəəle pəsi ncaale

na wəlaya tetu.

¹⁴ Kaləkəŋ ká həntəyənə ıcate lonte taa,

na taale wontu ke waanı waanı.

Kpiisiŋ na alıyucana ká caya akelenaa ncaa taa.

Paa pəli kutuluŋ taa kpəŋkpelası kəpaŋsi,

na si səyətı nənəyə.

Katəkətəŋ ká wiiki ncaa pətəlee tə.

¹⁵ İəəna ıcate ńtə tı təna təyələ.

Paa na tə yəlaa nyənaya-təye səsəəle,

nte tə fəina saala tə.
 Tu pəsi ncaale na pə yelina taale wontu.
 Lena tēelaa təna kpeetəyi nyəwɔŋ na pə sósóləyi-tə.

3

Yosalem nyəma ta nu Iso yaav

¹ M̀p̀r̀ỳ Sofoni təma si:

Yosalem icate yəlaa mpa me
 í laki isayatu tə.

Í ηmakələyi lēlaa,
 pəyele í kuləyi Tacaα təw tə.
 Mpusi wε mə təw kέ.

² Mpi tə, í ta nu Tacaα təm.
 Í kisa í kpaalvɔv mpi í kpaala-me tə.

Pəyele í tá tu-í naani,
 í tá pεeki si Iso í sənα-me.

³ Mə nyvɔv nyəma wε kέ isu
 təɣəlasí nsi si mu pááná tə.
 Mə hvulaa ná wε isu sonsvməŋ
 likuɣu na u təsəyi cele təw tə.

⁴ Mə Iso kvɔɣətətə teləsəlaa u paasəɣəna pa təmle.
 Pa kooki yem na pá kisiyi pa tilitu.
 Mə kətəlaa ná nyənəyi Iso nyəm ke yem kέ
 na pá yəkəyi í kiiu.

⁵ Tacaα wε icate taa kέ,
 na í təkí kawulaya na siyisuyu.

Í laki isayatu.
 Í təŋəyi tampana kέ,
 na í hvəkəna paa tanəŋ ηku.
 Paa na mpv tə, asayaa fεi fεele.

⁶ M̀p̀r̀ỳ Tacaα yəɣətəa si:
 Ma tɛma piitimnaa təcu kέ m̀p̀r̀ỳ kpiisuyu.

Ma yəka pa koloosi acalεε.
 Ma wakəla pa hapeε.

Təntaa mayamaya fεi tətə.
 Pυ kpiisi pa acalεε,
 nəɣəlɔ kaa wεε.

⁷ Ma təŋaya si,
 Yosalem nyəma me í ká nyana-m,
 í ká nu ma kpaalvɔv.

Íε ma kaa yəkí mə təcayale isu maa kaləna-me tə.
 Ama mə mələa kέ na í teləsəyi mpəle.

⁸ Í təŋ kvɔkəv ηku maa kəw mə waalɔ isu təɣəlaya tə.
 Ma tu ma taa si,
 ma kotiyi piitimnaa na kawulasí.

Maa yele na ma pááná nyaya pa na
 antulinya təna isu kəkə.

Tacaα layasvɔv ke yəlaa yaasi

⁹ M̀p̀r̀ỳ Tacaα yəɣətəa si:

Maa laɣasɪ yəlaa,
 maa nyaali mə ɪsayaɬv.
 ɪɛna ɪ sɛɛ-m na lotu kɔlɔmtv.
 10 Paa ma yəlaa mpa me ɪ yawa na
 ɪ tɛɛ ɪtiyopiɪ tɔɔ tɔcayacaya tɔ.
 ɪ ká kɔɔ na ɪ la-m kɔtasɪ.

ɪsɛyɛli yəlaa kakaasaya

11 Kuyayku tɔ ma yəlaa kaa wɛɛna
 ɪsəna paa pəntəna-m tɔ pə fɛɛɛ.
 Maa ləsi mpi pə lakɪ-mɛyɛ kalampaanɪ nyóma tɔ.
 ɪɛna ɪ yeɛ mə təɣɪ hɔm ke ma puyv naɲɲ nyəɲku tɔɔ.
 12 Maa kenti mə taa mpa pa pasəɣɪ pa tɪ tɔ
 na kunyɔntɔnaa mpa pa tɛɛləɣɪ-m tɔ pa tɔɔ.
 13 ɪsɛyɛli nyóma me mə kakaasaya
 kaa tasa mpi pə ta siɣisi təɣɔ lapv.
 Pəyeɛ ɪ kaa looli,
 yaa ɪ tɔsɪ nəɣɔlv.
 ɪ ka tɔkɪ ké na ɪ hɛɛsɪ,
 nəɣɔlv kaa nyaasi-mɛ.

Yosalem laɲhɛɛsəle

14 Yosalem ɪcətɛ yəlaa,
 na ɪsɛyɛli nyóma me,
 mə təna mə laɲa ɪ hɔlvmtɪ,
 ɪ yɔləna mə lotu təna.
 15 Tacaa yela mə ɲkraɲuyv ke hɔm.
 ɪ təɣɔna mə kolontunaa.
 ɪsɛyɛli nyóma wulav Tacaa wɛ mə waali ké.
 Pə fɛɪ sɪ ɪ nyana wahala nəɣɔlv.
 16 Kuyaku ɲkuyv yəlaa ká tɔ sɪ:
 Yosalem nyóma me,
 ɪ taa nyá,
 mə apalɔtv ɪ taa le.
 17 Tacaa mə ɪsɔ wɛ mə waali,
 na ɪ tɔɲ.
 ɪ ká yeɛ na ɪ la akanaa.
 Mə tɔɔ ké ɪ laɲle hɔlvmaa.
 ɪ sɔɔla-mɛyɛ na ɪ haaki-mɛyɛ weesuyv kɔfalɔyɔv.
 18 Mɔpúɣú Tacaa yəɣɔtaa sɪ:
 Yosalem yəlaa mpa me ɪ hatələna acima,
 na mə laɲle wakələa tɔ.
 Maa kɔpɛyeli-mɛ na má keɛli mə fɛɛɛ.
 19 Waatv ɪnəɣɪ maa hɔ mə muyulla ɲkraɲɲ.
 Maa la kɔɔle ke mpa pə kɔwa tɔ.
 Maa məɲna mə yəlaa mpa pa kɔpawa yomle tɔ.
 Maa yeɛ na mə kɔtvɔy pəsi ɪsantɛ.
 20 ɪɛna má kɔpɛyeli-mɛ na má kɔna.
 Maa tv-mɛyɛ teɛli na má kɔsɪ mə nyuyv
 ke atɛ yəlaa təna taa.
 Tacaa má ma yəɣɔtəna mpv.

ISO KYOYOTUTU TELESULU

ASEE TOM TAKELAYA

Kutulutu

Isò kyooyotutu teləsulu Asee lupá sí, pá tayaní Yosalem Isò taseele ñman. Ue pu wee sí Yuta nyóma mpa pa laala kónte na Papiloni tó mpe pá ñmana Isò taseele ñté. Ama pele pa apalutu ta laa yóobuyó. Ntəna Asee tasa nyuyó nyóma ke apalutu sí, pá sùu tamlé taa.

Isəna pa faya Asee takəlaya tɔ:

Pa tayanəyi Isə taseele ñman tɔtɔ, titite 1

Isə taseele kɔfate teu, titite 2:1-9

Yəlaa asilima, titite 2:10-19

Tacaa nɔɔsi kɔpaŋsi, titite 2:20-23

Pa tayanəyi Isə taseele ñman tɔtɔ

¹ Mpuɔy Peesi wulaw sɔsɔ Taliyusi kawulaya pənaɔa naale nyəŋka isətu naatoso nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. Tacaa heela Isò kyooyotutu teləsulu Asee ke tòm sí í teləsi-təyi Yuta nyuyó tu Salatiyeeli pəyalu Solopapeeli, na kətulu sɔsɔ Yosataki pəyalu Yesuwa. ²⁻³ Ntəna Asee yəyoti tòm nti sí: Pə təna pə tu Tacaa má ma yəyotaa sí, Iseyeli yəyotəyi sí, pə ta tata Isò taseele ñman. ⁴ Ue pə we teu sí mu hantəyi kutuluy wei pa lapa kacəka ke teu tó í taa. Uena Isò taseele náá ké ncaale na? ⁵ Pə təna pə tu Tacaa má ma təma Iseyeli nyóma sí í huɔ mə təntə tòm ke mə taa. ⁶ I tuuwa səsəm ama mə kumtu ta kpa. Mə təyənaya ta tɔ sí, í təyɔ na í haɔa. Pəcɔ mə suləm ta tɔ sí, í nyɔɔ na pə ku mə ləkətu. I feina wontu sí í suu na pə haŋ-mə. Pəyele təmlataa kufelbyo kuləyi huɔntu ke yem. ⁷ Pə təna pə tu Tacaa təma sí í huɔ mə təntə tòm ke mə taa. ⁸ Uena í kpa pulaya tɔɔ na í seti taasi, na í ñma-m Isò taseele. Waatu inəyi pu kusi ma nyuyó ke isəna pə mɔnaa tɔ, na ma larjle hee. ⁹ I ka tanjaa sí í ku təyənaya ke səsəm. Ama í ta hiki mpu. Isə wosa heelim ke mpi í kpeena mə teesi taa tɔ uena pə saali yem. Pə təna pə tu Tacaa má ma pɔɔsəyi-mə sí pepe tɔɔ ké mpu? I yela Isò taseele ke ncaale, na paa wei í paasəna í maɔamaya í təyaya. ¹⁰ Mpu pə tɔɔ ké paa teu kulumuyó ta nu. Pəcɔ pulupu ta nyɔ. ¹¹ Isə kəna wulaya ke tetu taa na pulasi tɔɔ. Mə təyənaya pee tawa, na mə leseŋ na olifinaa pə tuŋ na mə haləmnaa lempɔ wɔlaa. Yəlaa na tɔla pa laki wahala. Mə wahala saala yem.

¹² Mpuɔy Salatiyeeli pəyalu Solopapeeli, na Yosataki pəyalu kətulu sɔsɔ Yesuwa, na Iseyeli nyóma kakaasaya təna, pa mɔwa Tacaa tòm nti Isò kyooyotutu teləsulu heela-weye mpu təyɔ niŋ naale. Uena Asee náá pəsi na í la í tamlé ke teu. Kuyaku ŋku yəlaa ka wena Isò səyɔntu ké. ¹³ Mpuɔy í tasa-meyə Isə Təm lentu ke heeluyú sí Tacaa yəyotaa sí: Ma sí nəyɔ sí, maa wee mə waali.

¹⁴ Mpuɔy Tacaa hawa Yuta nyuyó tu ke apalutu, na Yesuwa, na kətulu sɔsɔ, na pa təna mpa pa luna yomle tɔ. Uena pá sùu pa Isə Pə təna pə tu Tacaa taseele ke ñman. ¹⁵ Wulaw Taliyusi kawulaya pənaɔa naale nyəŋka, isətu naatoso nyəŋ kuyaku hiu na liyiti nyəŋku ke pa caala tamlé.

¹ M̄p̄p̄ȳ wulaw Taliyusi p̄naya naale nȳn̄ka, is̄ot̄u naatosomp̄p̄ȳlaya nȳn̄, kuyaku hiu na kul̄m̄ȳȳ wule. Taca a tasa Is̄o kuȳȳȳt̄ot̄u tel̄as̄ul̄ Asee ke t̄m̄ heeluȳ. ² I t̄ma-ı k̄e sı: Heeli Solop̄areli na k̄ot̄ul̄ s̄as̄o Yesuwa na pa t̄na m̄pa pa luna yomle t̄o sı ³ m̄a taa n̄ȳȳl̄ t̄as̄aȳı is̄ana Is̄o t̄as̄ēle n̄t̄e tu tewa l̄n̄t̄aa t̄o? Ama n̄n̄n̄o t̄e teu m̄pi p̄ s̄ep̄a. ⁴ P̄ t̄o k̄e Taca m̄a ma t̄ma sı, Solop̄areli na Yesuwa na t̄et̄u ȳl̄aa t̄na i kaasi m̄a t̄ı na i s̄u p̄ t̄m̄le taa. M̄pi t̄o, ma we m̄a waali k̄e. ⁵ Waatu wei i luna Icipiti t̄ȳo maa su m̄p̄u. İlena ma feesuȳu we m̄a waali, ile i taa nȳa. ⁶ P̄ t̄na p̄ t̄u Taca sı, p̄ kaasa p̄c̄o. Maa ciȳiti is̄ot̄on̄ȳu na t̄et̄u na ten̄kuna t̄na. ⁷ Maa liȳiti piitimnaa ke yem yem. Maa k̄ona m̄a wena ke c̄ane. Maa yeke na Is̄o t̄as̄ēle la teu ke s̄as̄om̄. ⁸ P̄ t̄aya pul̄u, ma t̄anna antulinya wula na p̄ liȳitee t̄na. ⁹ İle Is̄o t̄as̄ēle naale nȳn̄te k̄a t̄e kancaalaya nȳn̄te ke teu t̄kp̄ataa. Lonte t̄ane t̄a taa k̄e maa yeke na i hēeı. P̄ t̄na p̄ t̄u Taca m̄a ma ȳȳot̄ana m̄p̄u.

Ȳl̄aa asilima

¹⁰ M̄p̄p̄ȳ Taliyusi kawulaya p̄naya naale nȳn̄ka, is̄ot̄u p̄ȳȳlayaf̄eı nȳn̄, kuyaku hiu na liȳiti nȳn̄ku wule. P̄ t̄na p̄ t̄u Taca tasa Asee ke t̄m̄ heeluȳ ¹¹ Sı: P̄as̄ı k̄ot̄alaa sı ¹² ntanyı m̄a taa n̄ȳȳl̄ t̄u k̄ot̄aya nant̄ȳu n̄t̄e i toko taa. İlena toko in̄ı i tokina potopoto yaa tuusi hat̄u, yaa s̄ul̄m̄ yaa nim̄ yaa t̄ȳn̄aya nak̄el̄. P̄ m̄n̄aa sı i tasa-keye Is̄o k̄e hav̄ na? Nt̄ena k̄ot̄alaa sı: Aaı.

¹³ İlena Asee tasa sı: Ye n̄ȳȳl̄ tokina s̄et̄u İlena p̄nt̄u tokina t̄ȳn̄aya. Kaa p̄as̄ı asilima nȳn̄ka na? Nt̄ena k̄ot̄alaa sı: Ee.

¹⁴ M̄p̄p̄ȳle Asee t̄ma sı: Taca sı, m̄p̄p̄ȳ ma nȳn̄aȳı t̄et̄u t̄ane t̄e ȳl̄aa, na m̄a kulap̄m̄ t̄na. P̄ t̄na m̄pi i laki-m̄ k̄ot̄aya t̄o p̄ k̄e asilima k̄e.

I paas̄ana teu ke p̄ k̄paȳan̄ sāja t̄o

¹⁵ M̄p̄u t̄o, i paas̄ana teu. İ n̄a m̄pi too p̄ k̄paȳa lap̄u na p̄ s̄una sāja, na p̄c̄o i k̄p̄eȳeli p̄e na İ̄maakı Is̄o t̄as̄ēle t̄o. ¹⁶ Waatu in̄ı t̄o, ye n̄ȳȳl̄ pola k̄p̄oū l̄u ke t̄k̄ēn̄ hiu. Naan̄wa t̄ike ke i k̄a māyana. Yaa wei i pola s̄ul̄m̄ İit̄ilinaa n̄ıle na naan̄wa k̄e cosuȳu hiu t̄ike ke i k̄a māyana. ¹⁷ Ma yelina na m̄a t̄ȳn̄aya p̄e nȳn̄ka wul̄ı na t̄mp̄e wak̄el̄ m̄a k̄ot̄ȳȳu. Paa na m̄p̄u m̄a taa n̄ȳȳl̄ ta p̄as̄ana ma t̄o. ¹⁸ P̄ k̄paȳan̄ sāja t̄o i paas̄ana teu ke m̄pi pu la t̄o. M̄pi t̄o, is̄ot̄u p̄ȳȳlayaf̄eı nȳn̄ kuyaku hiu na liȳiti nȳn̄ku k̄n̄eȳe i su Is̄o t̄as̄ēle kite. İ paas̄ana-t̄aȳı teu. ¹⁹ Nt̄on̄ pul̄u ta kaasi k̄p̄eēn̄ taa? Paa m̄a t̄ı̄n̄ k̄ot̄ot̄ȳn̄, i ta l̄ul̄ı. Ama p̄ k̄paȳa sāja waali t̄o, maa kooli-mēye k̄p̄ant̄u.

Taca n̄as̄ı k̄p̄an̄sı

²⁰ M̄p̄p̄ȳ Taca tasa Asee ke heeluȳu ke t̄m̄ naale nȳn̄ ke kuyaku kul̄m̄ȳȳ n̄ku sı: ²¹ Heeli Yuta wulaw Solop̄areli sı, maa ciȳiti is̄ot̄on̄ȳu na t̄et̄u. ²² Maa kusı ate awulaa, na ma yeke na ate kawulası su t̄n̄aya. M̄a kēkenaa na pa cayalaa k̄a p̄as̄ı nȳaȳanaa, na k̄paȳan̄ n̄a sı. K̄paȳan̄ cayalaa k̄a k̄v̄ t̄ma. ²³ Ama kuyaku n̄ku ma t̄m̄le t̄u Solop̄areli nȳȳa maa k̄pa wulaw na n̄ wee is̄ı ma k̄ȳȳs̄ȳu. M̄pi t̄o, nȳȳa ma k̄p̄awa sı n̄ t̄ȳo kawulaya na ma h̄ete. P̄ t̄na p̄ t̄u Taca m̄a, ma ȳȳot̄ana m̄p̄u.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

SAKALI TOM TAKALAYA

Kutulutu

Pa lbla Iso kuyoyotutu telasulu Sakali ke Papiloni tetu taa timpri Yuta nyoma ka we isu yomaa to. Pa waali ke pana Solopareli na kotulu saso Yosuwu pa koma Yuta tetu taa. Waatv kulom ke Sakali na Asee pa lapa pa tama. Sakali tasa yalaa ke layatu si pa mali Iso kin na pa nma Iso taseele. Sakali tom takalaya faya tom naaleye. Iso taseele nmau na Yosalem malovu ke i wule taa. Iso ka tayani i yalaa.

Iso ka tilina wulav noyalv, na i pasayi i ti, paco i ke tiikilu. Yalaa ka te na pa kv-i. Lelaa na naaki si Yesu tom ke pa keesayi mpv.

Isana pa faya Sakali takalaya to:

Mpi mpi Iso hula Sakali ke toosee taka taa to, titite 1-8

Iseyeli nyoma na piitimnaa lelaa pa tom, titite 9-14

TOMNA MPA PE HULA SAKALI TO

Tacaa malayana Iseyeli nyoma

1 Peesi wulav saso Taliyusi kawulaya panaya naale nyenka, isoto palefei nyen, ke Tacaa yoyotana Pelekiya payalu Sakali. Itoo saali kele. 2-3 Si i heeli Iseyeli nyoma si: Pa tana pa tv Tacaa ma, ma mvna ma cosonaa ke panaan ke taseyaseyi. I mali ma kin, ilena ma keesana ma to. Ma su rnyuy ma nayo ke. 4 I taa keena ma caanaa. Maa tema ma kuyoyotutu telasalaa heeluyu ke lonaa si pa telasi-me si, i lo ma tonte na ma lakasi isayasi. Ama i ta tisi na i mv ma tom na i nuna-m. 5 I nyoma teu si ma cosonaa na ma kuyoyotutu telasalaa mpe pa sapa. 6 Peyele ma kupaalatu na ma kusatu nti ta tom maa heela ma kuyoyotutu telasalaa si, pa telasi-me to, ta mayana-meye teitei ke. Ilena i cekana si ma lakasi isayasi to ke Tacaa ma, ma lapa-meye mpv. Ilena i layasi.

Sakali toosee taka kancaalaya nyana

7 Mpyuy Tacaa yoyotana Pelekiya payalu Iso kuyoyotutu telasulu Sakali. Wulav saso Taliyusi kawulaya waatu taa ke i yoyotana-i, panaya naale nyenka isoto naanowa na kulom nyen kuyaku hiu na liyiti wule. 8 Ilena pa la Sakali isu toosee taka na i na noyalv caya krayanvseemaya. Ilena i sanya tiikasi naseli si heko ke tetekale natali ta taa. I waali ke krayanvseemas na krayanvshvbmasi na huluhuluy. 9 Ntana ma pvosi isotaa tillu wei i ka yoyotana-m to si: Tacaa, krayanay ini, i kotoluyu suwe? Mpyuyele si: Maa keesi-ij.

10 Mpyuy apalv wei i sanya tiikasi heko taa to i toma si: Tacaa tilina-we si, pa coo tetv.

11 Ntana krayanay cayalaa mpe pa keesayi isotaa tillu si: Ta coowa tetv tana. Ama heesuyv wenna paa timpri, yooi fei tiili.

12 Ntana isotaa tillu nyto takrav si: Tacaa Pa tana pa tv, pvosi hiu na naanowa kolv n mv Yosalem na Yuta acalae lenna na panaan. Palee ke n ka hvli-yeye suulu?

13 Mpyuyele Tacaa heela-i tom naani nyantu nti ta kraasayi apalv to.

Tacaa paasayana Yosalem toto

14 Mpyuy isotaa tillu wei i yoyotayana-m to i toma-m si: Kraali Pa tana pa tv Tacaa ma ma tom.

Ma soola Yosalem na Siyon pulaya

κέ ισυ yem na κρετε.

¹⁵ Ama ma taa kraana piitimnaa mpa me í həŋ mə ti təγə.
Mpi tə, pəciuu ke ma muna lseyeli na páána.

llena mu pəsəyi-ı ncaale.

¹⁶ Pə təə ké ma kraaləyi
sı maya Pə təna pə tv Tacaa,
maa məli Yosalem.

Maa la kupaŋtv na í taγanı Iso təsele ke ηmau,
na í kusi icate tətə.

¹⁷ Mpuγv isətəa tillu tasa-m heeluγv sı:

Kraali tətə sı,
maa tasa Yosalem ke ləsuγv.

Maa waası Siγəŋ na pá caγana mə acaləe təpəkəe.

2

Sakali toosee taka naale nyəna

¹ Mpuγv pə tasa-m isυ toosee taka tətə na ma ná həŋ liγiti. ² llena má pəəsi isətəa tillu wei ı yəγətəγəna-m tə sı: Həŋ ını ı kotoluγv suwe? Mpuγvle sı: ını ı huləγəna piitimnaa toŋ nyəm. Mpi pə yašəna Yuta na lseyeli na Yosalem pə yəlaa.

³ llena Tacaa hulv-m koolaa liγiti. ⁴ Mpuγv ma pəəsi-ı sı: Pepeye pa kəma lapv ke cəne? llena í cə-m sı: Pa kəmaγa sı, pa nyaasəyi piitimnaa. Mpe pa yoonna Yuta nyəma na pá yaşı pa yəlaa. llena pá yəki pa toŋ.

Sakali toosee taka tooso nyəna

⁵ Mpuγv pə lapa-m isυ toosee taka na ma ná yulv na í təkə ηmənaγa kumaγasaγa. ⁶ llena má pəəsi-ı sı: Leye n puki? Mpuγv sı: Ma puki sı ma maγasəyi Yosalem icate waŋ na tə taγaləŋ.

⁷ Ntəna isətəa tillu wei ı yəγətəna-m tə í kpatəna isətəa tillu lel v wei ı səŋa-ı tə. ⁸ Mpuγv ı təma-ı sı: Polo ŋ heeli ifepu wei ı təkə ηmənaγa tə sı, pa kaa ηma koluŋa na pá cəna Yosalem. Mpi tə, ı taa yəlaa na təla pa kəla paγale. ⁹ Ama Tacaa yəγətəa sı: Mάά wəena isυ icate koluŋa kəkə nyəŋka na ma teu naaki tə taa.

Tacaa yaaki yomle nyəma

¹⁰ Mpuγv Tacaa təma sı:
Mpa me ma yaša tetv təna taa tə,
í lu ilim ntəγəŋ tə tetv taa na í se.

¹¹ Yosalem nyəma mpa me
í we yomle taa ke Pəpiloni tə,
í taγanı mə ti na í se.

¹² Mpuγv Sakali təma sı: Pə təna pə tv Tacaa tilinana-m təm səsəəntv təne. ı yəγətəγəna piitimnaa mpa pa yoonna ı yəlaa me tə sı:
Ye wei í tokina-me pə we isυ maγa pəntv tokinaa.

¹³ Maa kuli piitimnaa
mpa pa ηmakəla-me tə pə təə.
Maa yele na mə yoma ηmakəli-me.
Pu kəə na pə la mpv ile pələyele í ká nyı sı Pə təna pə tv Tacaa tilina-m.

¹⁴ Tacaa sı:
Yosalem nyəma í ηmaaləna laŋhulvmlə.

Maa kɔɔ na má caya mə cɔɔ.

¹⁵ Waatu ɪnɛɣi piitimnaa paɣale ka kɔɛntɛna-m.

Ɔ ká pəsi ma yɔlaa.

Ɔlena má wɛɛ mə heku.

Waatu wei mpɔ ɪnɪ pu la tɔɣɔ í ká nyi si, maɣale Pə tɛna pə tɔ Tacaa wei ɪ tila-m mə kiŋ tɔ.

¹⁶ Yuta ká taɣani pəsuyɔ ke ma kɔɛntɛ ke ma tɛtɔ taa.

Ɔlena Yosalem náá pəsi ma ɪcate kuləsɔle.

¹⁷ Yɔlaa tɛna í su.

Tacaa luna ɪ tɔɣaya taa.

3

Sakali toosee taka liyiti nyɛna

¹ Mɔɔyɔ Tacaa hula-m kɔtɔɔ sɔsɔ Yesuwa. Ɔ sɛŋa ɪsɔtaa tillu ɪsɛntaa. Satani ná wɛ ntɔɣɔŋ tɔɔ si, ɪ caa-ɪ tɔm suuu. ² Ntɛna ɪsɔtaa tillu tɛki Satani si: Su, Tacaa ləsɛna Yosalem. Yesuwa ná wɛ ɪsu tuputuɣu ŋku pa lɛsa kɔkɔ taa tɔ.

³ Yesuwa ka sɛŋa tɛna tɔ na í suu asilima wontu ke. ⁴ Mɔɔyɔ ɪsɔtaa tillu tɔma í na mpa tɔ si: Ɔ wɔɣɔsi-ti. Ma husa ɪ ɪsɔɣatɔ. Ɔ ká suu-ɪ acima wontu.

⁵ Na í tasa si: Ɔ temi-ɪ saalaya kɔpaŋka. Ɔlena pá la mpɔ. Pa suu-ɪ wontu kɔpantɔ tɔtɔɣɔ na ɪsɔtaa tillu wɛ tɛna. ⁶ Tɛnaya ɪsɔtaa tillu tɔma si: ⁷ Pə tɛna pə tɔ Tacaa má ma su ma nɔɣɔ si:

Ye Ɔsɛyɛli nyɔma tɔka ma kiin

na pá tɛŋɛɣi ma kɔtɔtɔtɔ

maa kpa-mɛyɛ Ɔsɔ tɛsɛɛle

sɔsaa sɔsaa na ma taɣa paasɛnlaa.

Maa tɔ-mɛyɛ ɪsɔtaa tillaa mpa

pa wɛ ma tɛmlɛ taa ɪsɛntɔ tɔ pa taa.

Ɔsɔ kɔnaw ke ɪ tɛmlɛ tɔ

⁸ Mɔɔyɔ Tacaa yɔɣɔtaa si:

Kɔtɔɔ sɔsɔ Yesuwa na ɪ taapalaa mɛ.

Mə hulɔɣɛna nyɔyɔ yapɔ mpi pu kɔɔ tɔ pə tɔm.

Ɔ ke ŋkraŋŋ na í nu.

Maa yele na ma tɛmlɛ tɔ Tafiti Hoole lu.

⁹ Ma siki pɔle nte tɔ wɛna ɪsɛ naatosompɔɣɔlaya tɔɣɔ Yesuwa ɪsɛntaa.

Ɔlena má ŋmaa tɔ tɔ kɛ ma tɔm.

Maa kɔɔli ɪsɔɣatɔ nti tɔ pilisiɣi

ɪcate tɛna tɔɣɔ kɔyaku kɔɔmɔyɔ.

Pə tɛna pə tɔ Tacaa má,

ma yɔɣɔtɛna mpɔ.

¹⁰ Kɔyaku ŋku kɔ kɔma,

ɪɛ í ká yaa lɛlaa na mə na-wɛ í yɔɔli

mə tɔŋ kɔɔɔɔŋ na mə fikinaa tɛɛ na heɛsuyɔ.

4

Sakali toosee taka kakpasɪ nyɛna

¹ Mɔɔyɔ ɪsɔtaa tillu wei ɪ yɔɣɔtɔɣɛna-m tɔ, ɪ kɔma na í ciɣiti-m ɪsu pa feesuyɔ yɔɔ wei ɪ tooki tɔ. ² Ɔlena í pɔɔsi-m si: Pepeye n naaki? Ma cɔ-ɪ si: Ma naaki wɔla fɛtɔla. Na nim tɔtɔle ke ɪ nyɔyɔ taa. Na fɛtɔlanaa ke naatosompɔɣɔlaya, na

pa kponkponu na tã kãkã. ³ Pã kaasi na Olifi tuŋ naale sãŋa tãŋa ŋwaan na mpãle tã.

⁴ Ntãna má pãasi isõtãa tillu wei iní i yãŋõtãna-m tã si: Ma caa, pepeye pã tãna isãntã pã hulãyi?

⁵ Ilenã í pãasi-m si: Ye mpv n ta nyi? Ma si: Aai, ma caa. ⁶ Mpuvule si, Tãcaa heela-m tãm si má telãsi Solopãpãeli si: Pã tãya toŋ yaa nãntv taa alaafãya tãm. Ama ma feesuyv toŋ kã. Pã tãna pã tv má ma yãŋõtãna mpv.

Nãasi nsi pa su Solopãpãeli tã

⁷ Paa wahalanãa kaawa isv puvv, Tãcaa kã yãki-weye. Solopãpãeli kã lãsi kantãkãya pãle nte pa kũna Isã tãsele nyuvv tã. Ilenã yãlaa wiliti teu.

⁸ Mpuv Tãcaa heela-m si:

⁹ Solopãpãeli kã ŋmana Isã tãsele tãne na i niŋ na í te-te.

Waatu inãyi í kã nyi si Pã tãna pã tv Tãcaa tilina-m mã kin.

¹⁰ Mpa pa nyãnãyi yem kã tãmisi sãne tã, pa laŋã kã hulvmi waatu wei paa ná kumãyasuvv ke Solopãpãeli niŋ taa tã. Fãtãlanãa naatosompãŋãlãya inãŋãle Tãcaa ise nna i naakãna tetv tãna tã.

¹¹ Mpuv má pãasi-i si: Olifinaa tuŋ wei i sãŋna ñpuvv fãtãla ŋwaan na i mpãle tã?

¹² Ilenã má tasa pãasuvv si: Olifinaa tuŋ wei kele wola fusi nsi si taa nim lukv tã? ¹³ Ntãna ilé í pãasi-m si: N ta nyi? Ma si: Aai. ¹⁴ Mpuv í cã-m si: Olifinaa tuŋ inãŋãle apalãa naale wei pa pãla nim na pá kpa-weye Pã tãna pã tv Tãcaa tãmlã nyãma tã.

5

Sakali toosee taka naatoso nyãna

¹ Mpuv pã lapa-m isv toosee taka. Ie ma nãwa takãlãya na kã kulãyi hũntv nte. ² Ilenã isõtãa tillu pãasi-m si: Pepeye n naaki? Ma si: Takãlãya hetãna na kã kulãyi hũntv. Ka tayalãŋ we meetãlãnaa naanvwa. Ka waŋ ke meetãlãnaa kakpasi.

³ Mpuv i tãma-m si: Mpusi kã mãyãna tetv taa ŋmulãa, na mpa pa tuukina yem yem tã, paa lãsi-weye tetv. Mpeye pa ŋmaa ka taa na ka waali. ⁴ Pã tãna pã tv Tãcaa si: Ma mãyãmãya maa kãnna mpusi iní. Mpusi iní i kã svv paa ŋmulv wei, na mpa pa tuukina ma hãte ke yem yem tã, pa tãesi taa. I kã caya tãna na í wakãli kutuluyv na kv pãe na kv kpatãŋ.

Sakali toosee taka naatosompãŋãlãya nyãna

⁵ Mpuv isõtãa tillu wei i yãŋõtãna-m tã i kãma na í tã-m si: Kusi ise. Pepe na pepeye n naaki tãna? ⁶ Ilenã má pãasi-i si: Pepeyele? Mpuvule si: Tãkv ŋkv kv taa we isãyãtv tãna tãŋãle.

⁷ Waatu inãyi tãkv ŋkv kv pãle nyãŋãlvv nyãnte kulãa na má ná alv nãŋãlv na í caya kv taa. ⁸ Ntãna isõtãa tillu si: Alv iné i kãna isãyãtv. Ilenã í tãsi-i na í mãŋna kv taa tãna na í pá pãle. ⁹ Ma kusa ise, ile heelim kpãya alãa napãlãŋãle naale na

pá kóna. Pa kerh nəḡəsəna ké isu kulaaləŋ. M̄puyə pa kpaɣa təkə ŋku na pá teena. ¹⁰ M̄puyə ma pəssa isətəa tillu si: Leye pa pukina-ku? ¹¹ Ntəna í cə-m si: Papiloni ke pa puki si pa ŋma kutuluɣu na pá su-ɪ na pá laaki.

6

Sakali toosee taka pələfei nyəna

¹ M̄puyə pə lapa-m isu toosee taka, iləna má ná yooú keekənaa liyiti. Na pá lukəna nyəḡəluɣu kuseemuyə pódŋ naale heku taa. ² Kpaɣanəŋ kuseeməŋ həŋna kancaalaya keeke. Kpaɣanəŋ kukpəetəŋ ke keeke naale nyəŋ. ³ Kpaɣanəŋ hulumasi ke keeke tooso nyəŋ. Iləna kpaɣanəŋ wei ɪ wəna cuntu tulŋasi təḡə keeke liyiti nyəŋ. Kpaɣanəŋ inɪ ɪ təna ɪ ka wəna toŋ ké. ⁴ M̄puyə ma pəssa isətəa tillu wei ɪ yəḡətəna-m tə si: Kpaɣanəŋ na ɪ keekənaa mpe pa kutuluɣu suwe?

⁵ Iləna pələ pá cə-m si: Tətu təna tɔ Tacaa kin ke feesin liyiti inɪ ɪ lunaa. Iləna í puki antulinya həḡələŋ təna taa.

⁶ M̄puyə kpaɣanəŋ kukpəetəŋ keeke ná məŋna ilim ntəḡəŋ təḡ, ké Papiloni tətɔ taa. Iləna kpaɣanəŋ hulumasi náa məŋna ilim tətɔle təḡ. Na cuntu tulŋasi nyəŋ ke ilim mpəetəŋ təḡ. ⁷ M̄puyə cuntu tulŋasi nyəŋ inɪ ɪ sələmaa si ɪ ká cəḡ tətɔ. Iləna Tacaa si pá cəḡ-ti. ⁸ M̄puyə Tacaa yaa-m na í heeli-m si: Kpaɣanəŋ wei ɪ pola Papiloni tətɔ taa tə. Inɪ ɪ ká yelina na ma Feesuyə tii həḡəluɣu ŋku ku taa.

Yesuwa kawulaya təḡəŋ

⁹ M̄puyə Tacaa heela-m si: ¹⁰ Mu kucəḡ ke mpa Papiloni nyəma kuuwa tə pa kin. Mpeɣele Helətayi, na Topiya, na Yetaya. Polo saŋa maɣamaɣa ke Sefaniya pəyalu Yosiya təɣaya taa. Tənaɣa yəlaa mpe pa wəe. ¹¹ Caa wula na liyitee nyəḡətu. Iləna í lu ntenuyu ŋku n ká te Yosataki pəyalu kətlə səḡə Yesuwa nyuyə tə. ¹² Heeli-ɪ si, Pə təna pə tɔ Tacaa yəḡətəa si: Yulə nəḡələ wə cəne na pá yaa-ɪ si Hoole.

ɪ ká lu ɪ tətɔ taa.

Inɪ ɪ ká ŋmana Iso təseele.

¹³ Inɪ ɪ ká tayənəna-təɣe ŋmau.

ɪ ká wəe na kawulaya kuyusum,

ɪ ká cəɣa ka kumte təḡ na í təḡə-ke.

Kətlə ká wəe ɪ kəŋkəŋ taa,

na pá nukəna təmaɣa teu.

¹⁴ Ntenuyu ká cəɣa Iso təseele taa. Pu təsəɣi-wəɣe Helətayi, na Topiya, na Yetaya, na Sefaniya pəyalu pa kupaŋtə təḡ.

¹⁵ Yəlaa ká luna pooləŋ na pá kəḡ na pá səna Iso təseele ŋmau. Ilə í ká nyi si Pə təna pə tɔ Tacaa tilina-m mə kin.

Ye í nukəna mə Iso Tacaa ke teu pu la mpɔ.

7

Nəhəkətu ke Yosalem ncaale təḡ

¹ M̄puyə Tacaa heela-m təm. Taliyusi kawulaya pənaɣa liyiti nyəŋka isətu pəɣəlayəfei nyəŋ wei pa yaa si kisile tə ɪ kuyaku liyiti nyəŋku wule ke ɪ heela-m tɔ. ² Petəeli nyəma ka tilina Salesee na Lekem-Meleki si pá kəḡ Tacaa wiinau ke isə təseele taa. ³ M̄puyə pa pəssa kətəlaa na Iso kuyəḡətətu tələsəlaa si: Pə wəe si, tə wiiki na tə həkəɣi nəḡsi, ke paa pənaɣa ŋka ka isətu kakpasɪ nyəŋ, isu too tə lakaya pusi pəɣalə taa tə?

⁴ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa təma-m sɪ, ⁵ teləsi kətəlaa na tətʉ taa yəlaa təna təm sɪ:

Too pʉsɪ nʉtoso na naanʉwa

kələ́ í həkəyi nəsɪ,

na í wiiki paa isətʉ kakpasɪ nyəŋ

na isətʉ naatosompəyələya nyəŋ wei.

lɛ pə taya ma lanhʉlʉmle ke í caaki na í lakɪ mpʉ.

⁶ Halɪ waatu wei í təkɪ na í nyəkɪ tə,

mə́ tɪ lelen ke í pɛəkəyi.

⁷ Iso kʉyəyətʉ teləsəlaa ká tɛma Tacaa kʉkpaalətʉnaa pane pa nəyəsələ nav ke hatoo ləŋtaa. Waatu unɪ ɪ taa Yosalem na ɪ cələ́ acalɛ we heesʉy taa. Pəcə́ yəlaa ká we ilim ntəyən na pə́ mpətəŋ tətʉ taa.

⁸⁻⁹ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa təsə-m nti ɪ ka yəyətʉy tə sɪ:

ɪ təŋ tampana na í hʉvkəna.

ɪ lakɪ kʉpantʉ, í hʉlɛyi təmaja suulu.

¹⁰ ɪ taa muyuli suluwaa, yaa leelaa,

yaa mʉlɛaa, yaa kʉnyəntʉnaa.

ɪ taa mayasɪ isayətʉ ke mə́ təma tə.

¹¹ Ama yəlaa mə́ í kisa-tɪ. ɪ təkə mə́ ŋkpaŋ sɪ í taa nu. ¹² ɪ lapa mə́ nyama ke kʉsəŋ isɪ pɛɛ. ɪ kisa Pə təna pə tʉ Tacaa má ma kʉsɛyəsətʉ. Ntəyi ma Feesʉy heela Iso kʉyəyətʉ teləsəlaa, na pá teləsi-mɛyɛ too ləŋtaa ilɛna í kisi nuw. Μῦϋυ ma pááná huuna-mɛ. ¹³ Ilɛna ma tə sɪ:

Timpi ma yaa-mɛ na í kisi tə.

Pə́ tə́ ké mə́ yaa-m sɪ má waasɪ-mɛ na maa kisi cəw.

¹⁴ Maa yasɪ-mɛyɛ yəlaa mpa í ta nyɪ tə pa heko.

ɪ ka yele mə́ tətʉ ke kʉtɛ.

Mə́ taa nəyəlʉ u puki,

pə́cə́ nəyəlʉ u kəŋ.

ɪ kʉ mə́ tətʉ na mə́ niŋ na tə́ pəsɪ tɛsəpaja.

8

Tacaa sɪ ɪ yəlaa ke nəyə kʉpaŋka

¹ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa heela-m sɪ:

² Maja Tacaa ma luyʉ sʉw Yosalem

nyə́ma ke teu na má səkɪ pa səm.

Na ma taa kʉpaakəna pa kolontunaa.

³ Pə́ tə́ ké ma yəyətʉ sɪ maa mə́lɪ Yosalem.

Maa tasa Siyən ɪcətɛ taa ké cəyav tətə.

Halɪ maa yaa Siyən sɪ tampana ɪcətɛ.

Maa layasɪ Siyən ɪcətɛ pulaya sɪ nanŋ nyəŋka.

⁴ Kʉkpatəlaa ká nyəkɪ pa kʉpətəŋ tə

na pá kəw pá cəya Yosalem taa.

⁵ Yəlaa ká tasa Yosalem taa ke mə́lʉyʉ.

Piya ká tasa lʉw ke tuutuuma na pá liyiliyi

ɪcətɛ hapɛ tə.

⁶ ɪsɛyɛl yəlaa kakaasaya u hʉvkɪ sɪ mpʉ unɪ pə́ we lapʉ.

Ama Pə́ təna pə́ tʉ Tacaa ná pəsəyənna na í la piti təmle íté.

⁷ Maa waasɪ ma yəlaa mpa mə́ pa kʉawa yomle tə.

ɪlim təlʉle na pə́ tətʉlɛ acalɛ taa ke pa pona-mɛ.

⁸ Maa kəna-mɛyɛ Yosalem na í we ma yəlaa.

Maa wee mə Iso,
na má tǝki mə tǝ ké kawulaya na siyisuyu.

⁹ Mpuv Pə tǝna pə tu Tacaa yǝǝtǝa si:

Ɔ kaasi mə ti.

Mpi tǝ, nəǝnǝ í nuki ma nəǝsi nsi maa suwa tǝ.
Nǝǝyi Iso kuyǝǝtutu telǝsǝlaa ka kpaala waatu we
pa taǝana Iso tǝsele kite siw si pa ŋmaaki-te tǝ.

¹⁰ Na pǝcǝ pǝ taki waatu inu tǝ,
yǝlaa yaa tǝla taa hikiyi kǝfeluvu.

Pǝcǝ pa sǝvki paa luki.

Ma yela yǝlaa ké si pá laki tǝmaya isǝna pa sǝlaa tǝ.

¹¹ Ama pǝnente ma heeliyi-me si,

ma kaa tasa me mpa pǝ kaasaa
tǝǝ lapu isi lǝŋtaa nyǝma.

¹² Maa la-meyǝ kǝpantu nti tǝ tǝna.

Tev kǝpǝŋku ká nu.

Leǝeŋnaa na kutuum ká la teu na í heesi.

¹³ Yuta na Iǝeyeli pa kawulasi me.

Ɔ ka we piitimnaa lǝmpa heku ké isi mpusinaa.

Ama pǝnente maa waasi-me.

Ɔ ká pǝsi piitimnaa mpi pa tǝŋsa nəǝsi kǝpǝŋsi tǝ.

Ile í kaasi mə ti, í taa nyá.

¹⁴ Maa tu ma taa ké si ma lǝki-meyǝ wahala taa.

Mpi tǝ, mə caanaa ka kpaasa ma pááná ké,
na má tǝka-ye.

¹⁵ Ama nəǝnǝ ma tu ma taa si maa katu

Yosalem na Yuta nyǝma meye kǝpantu.

Ile í taa nyá.

¹⁶ Isǝna í ká la tǝǝle si

paa wei í heeli ı tǝǝntǝle ke tampana.

Ɔ tǝŋǝyi siyisuyu ke mə huǝlena taa,

na í pǝekǝyi heesuvu.

¹⁷ Ɔ taa la tǝmaya isayatu yaa í tuuna yem.

Mpi tǝ, Tacaa má, maa caaki yaasinaa mpe pa taka.

Nǝhǝkutu kǝyeŋ pǝsa acima nyǝŋ

¹⁸ Mpuv Pə tǝna pə tu Tacaa heela-m si, ¹⁹ má telǝsi-me si: Nǝhǝkutu nti í
hǝkǝyi isǝtu liǝiti nyǝŋ na kakpası nyǝŋ na naatosompǝǝlǝya nyǝŋ na naanwa
nyǝŋ ke pǝnaya taa tǝ. Tu te na tǝ pǝsi acima sǝsǝna ke Yuta nyǝma. Ama í sǝli
siyisuyu na heesuvu ké. ²⁰ Pə tǝna pə tu Tacaa yǝǝtǝa si:

Piitimnaa kpa nyǝma na acalǝe payale

yǝlaa ká taǝanu Yosalem ke kǝnte.

²¹ Halǝna icate lente yǝlaa heeli lente nyǝma si:

Tǝ polo na tǝ seǝ Pə tǝna pə tu Tacaa na tǝ wiina-ı.

Ile na pele pá tisi.

²² Piitimnaa toŋ nyǝm

na yǝlaa payale ká kǝ

Yosalem na pá seǝ-m na pá wiina-m.

²³ Ma heeliyi-me si,

waatu inǝyi piitimnaa waanu waanu naanwa

yǝlaa ká kpa Yuta tu nəǝlvu ı toko taa si:

Tə caa t́ə təŋ-meŋe ɪsɔsɛɛɛ.
Mpi tɔ, t́ə nuwa si ɪsɔ we mə waali.

ΙΣΕΥΕΛΙ ΝΥΘΜΑ ΝΑ ΠΙΙΤΙΜ ΝΑ ΛΕΜΠΙ ΝΥΘΜΑ

9

ɪsɔ hvɔnav kɛ piitimnaa lɛlaa

¹ Taca a yɔɔɔta ɪ tɔm
na t́ə tala Hatɛlakɪ tɛtu taa.
Tə nu Tamasi ɪcate taa.
ɪɛ pə taɣa ɪsɛyɛli nyθma tike kɛ ɪ paasəɣəna.
Ama yɛlaa tənaya.

² Tamasi ɪcate cɔɔɔ Hamati ɪcate,
na Tiii na Sitəŋ acalɛɛ nna a wɛna
kpelikpeka sɔsaya tɔɣo Taca a yɔɔtəɣəna.

³ Tiii nyθma ɪ ηmawa mə ɪcate kɛ kolɔŋa kɛ.
ɪ kaa liyitee ɪsu kanyəŋa na wɔla ɪsu afɛla.

⁴ Ama Taca a ká ɛɛkɪ-tɛ.
ɪ ká tusi tɛ kolɔŋa kɛ tɛŋku taa
na ɪ nyayasi-tɛɣɛ kɔkɔ.

⁵ Filiisi acalɛɛ Asəkaləŋ, na Kasa,
na ɪkoləŋ nyθma ká ná mpɔ.
Sɔɣəntɔ ká kpa-we na pá kpisi kantəɔyɔ.
Wulav kaa kaasi Kasa.
Pəyɛɛ Asəkaləŋ ɪcate ná kaa na tɛ yɛlaa.

⁶ Yɛlaa sitaa kɛ na pá kɔɔ pá caɣa Asətɔti.
Maa ləsi mpi pə tɣɪ Filiisi nyθma kɛ kalampaani tɔ.

⁷ Maa ləsi mə nɔɔsi taa kɛ
nantɔ nti pa ta lentɪ tɔ,
yaa kɔlalaatɔ.
Mə taa mpɔ pə kaasa tɔ,
na Yuta nyθma ɪ ká yaana-m mə ɪsɔ.
ɪkoləŋ nyθma ká suv mə yɛlaa taa ɪsu
Yepusi nyθma lapa tɔ.

⁸ Maa təŋ ɪsɛyɛli tɛtu kɛ.
Yoolaa napəli kaa pəsi-tɪ,
pa a tɛɛlaa yaa kəntaa.
Pəcɔ ηmakəllɔ kaa tasa mə tɔɔ kɛ təŋnav.
Mpi tɔ, ma paasəɣəna-meŋe.

Yosalem waasvɔv

⁹ Ḿpɔyɔ Taca a tasaa si:
Yosalem ɪcate nyá,
nyá lanjɛ ɪ hɔlvmi sɔsɔm.
Siyəŋ nyθma mɛ,
mə wulav kəŋna nteɣɛ mə cɔɔɔ.
ɪ siyisaa na ɪ kɛ aka.

ɪ pasa ɪ ti na ɪ caɣa kpaŋaya tɔɔ.
¹⁰ Maa ləsi ɪfəlayim taa kɛ yooɔ kɛɛkɛnaa
na Yosalem taa kɛ pə kpaɣanəŋ na pə tɔɔŋ.
Wulav ɪni ɪ ká tɔ piitimnaa kɛ hɛɛsvɔv.
ɪ ká tɔɣo kawulaya kɛ antulinya tənə tɛpai.

Salakatunaa hetvuv

11 Μῖρρυυ Τααα γῶῶταα σι:
 Μαα σε μα νύῶμα μπᾶ πα τᾶκα σαλᾶκα
 κε λῶκῶ wei ι τᾶα lum fei τῶ.
 Μᾶ na με τᾶ νᾶῶ πᾶελυυ κῶταγα
 caləm τῶῶ κῆ μαα la μπυ.

12 Salakatunaa με,
 ί mᾶli kolunᾶ ιcaτε τᾶα na τεελυυ.
 Saṇa ma taṣayi γῶῶτυυυ σι
 μαα λεετι-μεγε κυραντῶ κε τῶm naale.

13 Μᾶα πασι Yuta κε τῶῶ,
 na Ifalayim κε νυῶμά.
 Μᾶα kusι Siyῶη νυῶμα
 na pá yoonᾶ Kᾶλεεκι νυῶμα
 na má lá na pá πασι isu aka layate.

14 Τααα má μαα σῶσι ma yᾶlaa τῶ.
 Μᾶα yaḡa apalututuyu isu teυ hola.
 Μᾶα τῶ νυῶμά isu teυ ηmeləsuyu.
 Μᾶα hᾶkῶ mᾶ waali isu ilim mpᾶtᾶη τῶ kacuculaya.

15 Pᾶ tᾶna pᾶ τῶ Τααα má μαα kenti ma yᾶlaa τῶ.
 Μᾶα τῶ mᾶ kolontunaa κε pᾶntəlwpεε na má wakəlī-we.
 Iṣeyeli nyῶma ί ká kv mᾶ kolontunaa.
 Caləm ká kpe isu soləm.
 Yaᾶ isu κῶταγα tᾶlate caləm sukuyu poosiisi,
 na pá ηmusι tᾶ ηkulunᾶσι τῶ τῶ.

16 Waatu inι ι τᾶα κῆ
 Iṣῶ Τααα ká waasi ι yᾶlaa.
 Iṣu tiikilu waasuyu ι kalᾶku τῶ.
 I ká teeki kῶkῶ isu liyitee pεε.

17 Mᾶ tetu τᾶα,
 laηhulumlε na kacῶka ká weε.
 Tῶῶυ na nyῶῶυ ká ha ifepiya κε kpelikpeka.

10*I səlami Tacaa ke teυ*

1 I səlami Tacaa σι ί ha-meγε teυ κε toomaḡa.
 I ká yele na kv nu-meγε sῶsῶm
 na tῶῶnᾶḡa nyala tawa τᾶα.

2 I kovι mᾶ tᾶḡι yem κῆ na tuη,
 ι we kpete κῆ.
 Pᾶcῶ twaa naa naaki mᾶ pee.
 Pa puḡusiyi-me na pᾶpᾶtu toosee σι,
 pa heεṣayi mᾶ laηa.
 Μῖρρυυ mᾶ caanaa lapa na pá yaσι-we
 isu heeη wei ι feina tiikilu τῶ.

Waasuyu tῶm γῶῶτυυυ

3 Pᾶ tᾶna pᾶ τῶ Τααα má,
 ma mu pááná na kpai νυῶμα.
 Μπε pa tiikiḡina Iṣeyeli nyῶma na musῶη.
 Μᾶα sᾶη pa τῶ.

Maa paasəna ma Yuta yəlaa
na má tu-meɣe toŋ isu ma yoou kraɣanəŋ.

⁴ Mə taa ké awulaa ká lu waani waani.
Mə toŋ ká wɛɛ isu kutuluɣu kite tɛɛ pələ.

Í sənəa ké təca isu laŋaya tesika,
na í wɛna pəsuyɔ isu yoou təɔv.

⁵ Í ká wɛɛ isu yoou akanaa,
na í feləɣi mə kolontunaa ke atɛ.

Ípuyɔ í ká yoo.

Mpi tɔ, Taca má,
maa wɛɛ mə waali ké.

Fɛɛɛ ká kra mə kolontunaa kraɣanəŋ caɣalaa.

⁶ Maa yele na Yuta nyəma nyɔɔ toŋ.

Maa waasi Yosɛɛfu təɣaya nyəma.

Maa məŋna-meɣe mə tetu taa isu ma taa lə-mɛ.

Mpi tɔ, maɣale mə Ísɔ,

ma wɛna mə pətətəle ké, maa cə-mɛ.

⁷ Ísɛɣɛli nyəma ká pəsi akanaa ké.

Mə laŋa ká hɔlvɔm isu í nyɔɔ sɔlvɔm.

Mə piya ká na mə akaitɔ nti.

Ílena pələ pa taa heɛna Taca.

⁸ Maa yaa ma yəlaa mɛ na má hetɪ-mɛ na má kpɛɣeli-mɛ.

Í ká huki isu pa hukaya ləŋ tɔ.

⁹ Mpi tɔ, maa ŋmusi-meɣe piitimnaa taa.

Ama í ká tɔɔsi ma tɔɔ ké pooluŋ taa təna.

Məna mə pəɣalaa í ká caɣa təna.

Ílena í taɣani məlvɔv.

¹⁰ Maa ləsi-meɣe Icipiti na Asilii pa tetvnaa taa.

Maa məŋna-meɣe mə tɛ na má sɔɔsi-meɣe Kalaati
na Lipaŋ tetu.

Paa na mpv tɔ, tɛcaɣale kaa tala-mɛ.

¹¹ Paa laŋwakəlle maɣana-mɛ isu tɛŋku.

Maa cɛ mə hola na halɪ Nili pəɣɔ pələ maɣamaya wɔli.

Kalampaanɪ tɔ Asilii ká hoti isu taav.

Icipiti í lɛ tɔŋ ká yəki.

¹² Maa yele na Ísɛɣɛli nyəma nyɔɔ toŋ.

Í ká nuɔna-m na í təkɪ ma kiin.

Taca má, ma yəɣətəɣəna mpv.

11

Piitimnaa toŋ nyəm yoonav

¹ Lipaŋ tetu tɔli nyá nənɔsi

na kəkə nyaya nyá tuŋ səsəŋ.

² Tuŋ mɛ, í wii, pa heɛla mə tuŋ kɔpaŋ leləŋ.

Pasaŋ tuŋ səsəŋ mɛ, mu wii,

pa heɛla mə hətɔv anaam.

³ Tiikilaa nyuvu kulɔv waatu tɛɛwa,

Ílena pá wiiki.

Pa heɛla təɣɔlasɪ hətɔ kɔpantɔ

Ílena sələ sɪ wiliyi na sí maləɣi Yaatanɪ pəɣɔ.

Tiikilaa naale tòm

⁴ M̀p̀p̀yũ kuyaku nakuli ma Iso Tacaa tōma-m si: Pəsi heej wei pa puki kuyũ tō i tiikilu. ⁵ I yataa ná ləntəyi-ı kē paa naaki pa tasəkəle. Pə kaasi na i pɛɛtəlaa náa wonjiyi na pá sanj Iso si pa sũ tonj. Heej maɣamaya tiikilaa ná fei i pətətəle. ⁶ Tacaa yəɣətəna si: Ma kaa wɛɛna atɛ yəlaa pətətəle. Maa tũ paa wei kē i wulaw yaa i ɔɔɔ tũ ninj taa. Awulaa ká kpiisi tɛtũ, ma kaa fiti nəyɔɔyũ pa ninj taa.

⁷ M̀p̀p̀yũ Sakali tōma si: Má pəsəna nteye tiikilu wei i heej yampayətəlaa yaki na pá kuyi tō. Maa caa kpatənj kɛ naale na má ha lənjku si: Səɔɔyũ. Ulena lənjku si: Nəɣo kulomaya. Maa paasəna ma heej. ⁸ Isoɔ kulom taa kē ma yasa tiikilaa tooso. Ma suulu tɛma ma heej tō, na ílé i nyəɣəsi-m. ⁹ Ulena ma tōm-ı si: Ma kaa tasa-mɛye paasənav na pə taanj. Ule mpa pɛle pa caaki səm tō pá si. Pá ku mpa pə wɛɛ si pá ku tō. Ye pə kaasa mpa ile pɛle pa li tōma.

¹⁰ Ulena má kpaɣa ḱpátuyũ njku pa yaa si Səɔɔyũ tō na má pɛli-ku. Ulena má yəki nəɣo njka má na piitimnaa tũ pɛlaa tō. ¹¹ Ma na-mɛ tá nəɣo pɛɛlyũ yəkaa. Ulena heej payətəlaa mpa pa kɛnna-m tō pá ɛkəna si Tacaa nəɣo wɛ pə taa. ¹² Ulena má heeli-wɛ si: Ye pə maɣa-mɛ í feli-m liyitee, ye pə taɣa mpũ awusa. Ntəna pá maɣasi-yɛye nyəɣətv hiu na naaŋwaa. ¹³ M̀p̀p̀yũ Tacaa tōma-m si: Pɛti liyitee səsəɔna nna pa maɣasəna-m mpũ təɣo koolu. Ulena má pɛti-yɛye koolu kɛ Iso tasele taa. ¹⁴ Pəle pə waali, ulena má pɛli ma ḱpátuyũ njku pa yaa si Nəɣo kulomaya tō. Ulena pá yasí Iɛyɛli na Yuta. ¹⁵ M̀p̀p̀yũ Tacaa tasa-m heeluyũ si: Pəsi tiikilu kumɛɛɛnj. ¹⁶ Pəle pə paasi maa pona-mɛye tiikilu kofalv. Ulé i kaa paasəna heej, halí i ká pɛki i kuyũ kē. I kaa pɛki kɔɛpɛnj, yaa í fe wei pə wuki tō. Yaa í paasəna alaafəya nyənj. Halí i ká təɣo i taa kuyasəɛnj. I ká seti lɛlɛnj aɔwaa si í taa tō.

¹⁷ Tiikilu kumɛɛɛnj nyá wei nn paasəyəna heej tō,

nyá tòm wɛ waiyo kē.

Yooi í pɛli nyá ninj

na ku yəki nyá isəle ntəɣonj nyəntɛ.

Pə la-nj isəkɔɔyũ,

nyá njkpalənja í kɛki.

12*Yosalem waasvyũ*

¹ Iɛyɛli tòm nti Tacaa yəɣətəta təɣole si: Má suna atɛ na isətəaa. Má tona yulv kɛ weesuyũ. ² Maa pəsi Yosalem isũ sulum atɛnjkra. Pəɔɔɔ piitimnaa mɛ í ká nyəo na pá ɔɔ mə isəntaa. Kolontunaa ká ta Yosalem na Yuta tɛtv təna. ³ Waatv un i taa kē maa pəsi Yosalem isũ piw, na mpa paa kuli-ku tō pi ku-wɛ. Antulinya piitimnaa təna ká pɛki si pá seki-ku. Paa kɛɣɛli na pá kəɔ ıcatɛ kɛ yoonav. ⁴ Pəɛyɛle maa yele na səɣəntv kra pa kpaɣanənj. I ká seliyi isũ sulum kuyv-ı, na i ɔayalaa náa sũ kpaɣnyũ. Maa feɣ Yuta nyəma mɛ mə tō. Pulv í taa tokina-mɛ. Ulena ma yulvsi piitimnaa təna kpaɣanənj isɛ, na í tutiyi yem. ⁵ Halí Yuta nyuyv nyəma ká tō si: Pə təna pə tv Tacaa kinj kɛ Yosalem yəlaa hikiyina tonj. ⁶ Ulena maa yele na í yoonaa piitimnaa mpa pa ɔəna-mɛ təɣo cɛmace. Na í kəli-wɛ isũ kəkə mukuyv hətuyv tō, yaa isũ kəkə mukuyv camhuyule tō. Ama pulv kaa tokina Yosalem yəlaa.

⁷ Tacaa ká kəɔ na í waasi Yuta nyəma. Ule Tafiti lɔyũ nyəma na Yosalem nyəma í kaa hũv si í tɛɛ Yuta nyəma lɛlaa. ⁸ Waatv un i taa kē Tacaa ká kenti Yosalem nyəma tō. Ulena mə taa acamaa pəsi tonjtunaa isũ Tafiti. Ulena Tafiti lɔyũ nyəma náa pəsi-mɛ isũ Iso. Yaa Tacaa isətəa tillu wei i tənj mə nəɣo tō tō.

Pa caya layaga ke tetu tana taa

⁹ Mpuvu Tacaa yoyotaa si: Waatu unu i taa ke maa ku piitimnaa tana mpa pa kōn Yosalem ke yoonav tō. ¹⁰ Maa tu Tafiti luvuvu nyōma na Yosalem nyōma meye luvu kuluvuvu na saluvuvu lamayasale. Ilena i keesana ma wei paa tula pōn ke musuŋ tō ma tō. I ká caya layaga isu pa cakuvu p̄yaya ikramle layaga tō. I ká wii-m isu i saki i saki, isu kancaalaya p̄yaya. ¹¹ Waatu unu i taa, Yosalem taa layaga ká tō ké. Kaa wee isu Mekito tetekale taa Hatati-Limōn nyēnka. ¹²⁻¹⁴ Paa luvuvu ŋku ku tike ku cayana ku layaga. Paa Tafiti luvuvu, paa Natan nyēnku, paa Lefii nyēnku, paa Simeyi nyēnku, na pá polo lōn lēlōn ke mpv. Paa luvuvu ŋku ku apalaa na alaa paa caya mpa mpa kē.

13

¹ Mpuvu Tacaa yoyotaa si: Waatu unu i taa ke seeluv nōvōl i ká tōli. I ká nyaali Tafiti luvuvu nyōma na Yosalem nyōma me mā isayatu.

Iso ká kpiisi tuŋ na Iso kuvoyotuvu telasalaa kuvesa

² Ilena Pō tana pō tu tasa yoyotuvu si: Waatu unu i taa ke maa kpiisi tetu tana taa tuŋ tana, na i kotalaa. Nōvōl kaa tasa i hēte yaav. Maa lāsī laatu kuvuvuvu ke mā taa. ³ Halana ye pē cāpa mā taa wei na i yoyoti pōpōtō tōm nateli, i caa na i too paa tōm-i si: Timpi n looliyina Iso Tōm tō, isu ŋ sēpa. Pa mayamaŋa paa tu kōna-ŋ pē tēlate. ⁴ Waatu unu i taa Iso kuvoyotuvu telasalaa ká weena pa tōm kpaaluvu, na pa toosee heeluvu fēele. Halu pa kaa tu suu pa tōmle tokonaa mpa pa puŋusiŋina yalaa tō. ⁵ Paa wei i ká tō si: Ma kē hātu kē, ma ta ke Iso kuvoyotuvu telasōlv. Hatoo ma pēcaatu ke ma wena tawa na má halayi. ⁶ Ye pa pōsa-i si: Pepe kōna-ŋ nya lanle taa kē isantō? Ie i cō si: Ma na ma camnanaa kē, na pá ku-m mpv.

Tacaa Seev

⁷ Mpuvu Pō tana pō tu Tacaa tōma si:
Layate nyá, ku ma sēnlō wei i kē tiikilu tō,
na heeŋ ya yem yem.
Ilena má kuluvuvu wēesi tō.

⁸ Tetu heeŋ hōvōlōn naale ká si na pá kaasi kuluvuvu tike. ⁹ Maa tayanu kukaasaa me isu pa wōkuvu wōla na liyitee nyōvōtō ke kōkō na pá nyaali-ti tō. Ilena i salōm-m na má mv, na má yaa-meye ma yalaa. Ilena mu yoyotayi si: Tacaa kele Iso.

14*Tacaa kuvaku*

¹ Tacaa pááná kuvaku kpeyētana ntō. Yosalem nyōma me, paa tala mā kōpam na i nyēnayi.

² Tampana tō,

Tacaa ká kpeyeli piitimnaa.

Paa kuluvuvu Yosalem tō na pá lēki-tē.

Paa kuu tēesi taa wontu, na pá kpi alaa.

Paa kuu yalaa hōvōlvuvu na pá tēēna.

Ama pu yelee kukaasaa ke icate taa.

³ Pē waali kē Tacaa ká yōona piitimnaa me,

isu too i tu lakuvu yōou waatu taa tō.

⁴ Waatu inayi i ká tēni i nōhale ke

Olifinaa pulaya tō kē Yosalem kin ke ilim tēlule tō.

Pulaya ká faya na ká tēn ilim.

Uena haɣəlvuɣ lɛŋku náá məŋna
 ilim mpətəŋ na lɛŋku na pə ntəɣəŋ.

⁵ Pulaya tetekəle nté tu wɛɛ mpuɣ haləna Asaalı ɪcate.

Nteɣe í ká təŋ na í se,

ɪsu mə lɛŋcɛnaa ka larɔ pənaya ŋka

tɛtv sela Yuta wulav Osiyası pəɔle taa tɔ.

Waatu inəyi Tacaa Iso na isətaa tillaa paa tala. ^a pə nəɣəsəna ké ɪsu ɪcate hətɛ. Ue
 tá tv Ləkpa taa sɪ ɪcate.

⁶⁻⁷ Pə kpaɣav waatu inɪ tɔ,

pə fɛi sɪ ilim ntɔ ahoo ntɔ.

Səkrɛtvuɣ ká muki ké na nyaaləm wɛɛ tam tɔɔ.

Tacaa tike nyəmna kuyaku ŋku.

⁸ Waatu inɪ ɪ taa seɛlv ká lu Yosalem

na ɪ lvm lɛmpɪ kpeŋ Tɛŋku Kusəpu taa,

na lɛmpɪ ké Metitəlanee Tɛŋku taa.

Pu kpe mpuɣ tam ké,

paa lɔŋle paa yoluma.

⁹ Tacaa tike ká tɔɣəna kawulaya ke tɛtv təna taa.

Nyá tike təkəŋ ké ɣəlaa təna ká nyɪ na pá seɛki-ŋ.

¹⁰ Pə cəonav Yosalem tɔ pu pəsɪ ɪsu tetekəle.

Pə kpaɣav Kɛpa ɪcate ké ilim ntəɣəŋ tɔ tɔ,

na pá polo pə mpətəŋ tɔ ké Liməŋ ɪcate tɔ.

Yosalem ká kəlɪ ɪ cəla acalɛɛ ké kəŋkvlməŋ.

ɪcate wəŋ ká kpaɣa Pɛncamɛɛ nənəɣo,

haləna nənəɣo kɔpənaya ké ŋkulɔŋ taa.

Uena pá polo Hananɛyɛɛli kutuluyɔ səsəɔv.

Haləna wulav lɛsɛŋ tənɣaasəle.

Uena tetekəle náá kpaɣa Kipeya na tɔ polo Liməŋ.

¹¹ ɪ ká caya tɔ taa tɛpamm,

nəɣəlv kaa nyaasi-tɛ na ɣəkvuɣ.

¹² Ye pə kaasa piitimnaa mpa mɛ

ɪ pola Yosalem ké yoonav tɔ.

Mpi mpi Tacaa ká la-mɛ tɔɣəlv.

Mə nantv ká tasəna mə ɪsɛ.

Mə ɪsəpɛɛ ká tasa a pɔɣəlvəŋ taa.

Mə nsəma ká tasa mə nəsɪ taa.

¹³ Waatu inɪ ɪ taa ké Tacaa

ká yelev na sɔɣəntv anaam kpa-mɛ,

na í kvli təma tɔɔ.

¹⁴ Yuta nyəma ká yoonav Yosalem nəɣə,

paa lɛɛki piitimnaa lɛmpa wɛnav.

Pə kpaɣav wula, na liyitee nyəɣətv tɔ,

na wontv ké tuutuuma.

¹⁵ Kɔtəŋ ŋku kv kpa kolontunaa tɔ,

kv kpa pa tala ké teitei ké mpuɣ.

¹⁶ Waatu inɪ ɪ taa ké Yosalem

kolontunaa kakaasaya ká puki Yosalem taa ké

paa pənaya ŋkaya Pə təna pə tv Tacaa wulav ké seɛv.

ɪ ká tɔki coka acima.

^a 14:5 Asaalı ɪcate: Lonte tənɛ inɪ tɔ ta nyɪ sɪ ɪcate yaa pɔɣo yaa pepɛ hətɛ. Ama

17 Ye tetv yalaa mpa pa ta polo
Yosalem ke Tacaa seev,
tev kaa nu pele pa te.

18 Ye Icipiti nyoma me í kisa Yosalem
ke pote si í tɔɔɔ coka acima,
wahalanaa ká mayana-me isu piitimnaa
lempa mpa paa puki acima aní tɔ.

19 Mpuvu pu hɔna mɔ na piitimnaa mpa
paa kisi acima aní a tɔɔv tɔ mɔ nkpanɔ.

20 Waatv iní í taa, paa nmaa na pá kpeɔna
kpaɔanɔɔ luuɔ tee kanɔɔlee tɔɔ si:
Tacaa tɔna.

Hali Iso taseele taa tiipee kpaɔ nyɔna ká pɔsi isu
calɔm poosiyanaa mpa pa si kɔtaɔa tɔlate tɔ.

21 Yosalem na Yuta taa tiipee tɔna ká pɔsi Tacaa nyɔna.
A taa kɛ kɔtɔlaa tɔna ká tɔsi pa nantv.
Paɔatɔlaa kaa tasa weev ke Pɔ tɔna pɔ tv Tacaa
Iso taseele taa kɛ waatv iní í taa.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

MALASI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Na pács pə takí Malasi waatu tə Iseyeli nyóma ka təŋa Asee na Sakalı pa seyesəŋ ké. Haləna pá tayaní Iso təsele ke ŋmau. Ama pə koma na pá keesi, ɛlena pá tayaní Iso seeu ke yepu. ɛlena pá puɣusiɣi Iso ké pa kuhaan tom taa. Kətəlaa ná yela pa təmle na kiin wei Iso cəla-we si pá hvl̩ yəlaa tə.

Isəna pa faya Malasi takəlaya tə:

Iso ləsa Iseyeli nyóma si pá pəsi ɪ yəlaa, titite 1

Iso kpaaləɣi kətəlaa, titite 2:1-16

Tacaa tillu na Iso huule, titite 2:17-3:23

1 Tacaa heela Malasi ke təm si í teləsi Iseyeli nyóma.

Iseyeli nyóma ke Tacaa ləsa

2 Təm ntəɣəle si uní í səla-we. ɛlena pele pa pəəsi Iso si: Pepe huləɣəna mpə? Ntəna Iso si: Isau na Yakəpu paa we tətəle ké. Paa na mpə ma səla Yakəpu. ³ ɛlena má kisi Isau. Ma kpiisa Isau ləlvɣu Itəm nyóma tetu, na pá waasi taale hasi. ⁴ Itəm nyóma me í təma si: Pə kpiisa-tu yaa. Ama tu tayaní ta ncaa kusuvu. ɛle maya Pə təna pə tu Tacaa maa heeli-me si: Paa í ŋmawa, isu ma yəkaa. ɛlena má ha-meɣe hətə si isayatu tə. Yaa yəlaa mpa Tacaa u heesəyi páána mənau tə. ⁵ Iseyeli nyóma me, í ká ná mpə na mə isəle. Haləna í yəɣoti si: Paa Iseyeli nyóma tetu toosi na waali tə, Tacaa huləɣi í toŋ ké.

Kətəlaa səsaa kalənav

6 Mpəvu Pə təna pə tu Tacaa pəsa kətəlaa si: Pəyaya seeki ka caa ké, na təmle tu náá seeki ɪ səsə. Aní mayale mə Caa na mə Səsə. ɛle pepe təw ké u seeki-m, na u nuna-m? ɪ nyənəɣi-m yem, na í tayanəɣi-m pəəsuvu si: Pepe taa ké tə nyənəɣi-ŋ yem? ⁷ ɪ kəŋna ma kətaya tələtə təw ké asilima təɣənaɣa. ɛlena í tayanəɣi-m pəəsuvu si: Tá pepe kena asilima? Timpi í nyənəɣi ma kətaya təmle ke yem təɣə. ⁸ Tacaa Pə təna pə tu má, ma pəəsəɣi-me si: Waatu wei í laki-m kətaya ke isəkpəlvɣu kpəntə, yaa kušekəlle, yaa kutəntu tə, pə we teu na? Ye kpəntə isu ŋpəvu n ha nyá tetu nyuvu tu í ká muna laŋhulumlə na? ⁹ Təw, í mayasi-m wiinau si, má nyəní mə pətəətəle na í ná. Isu ma kisa. ¹⁰ Pə kəla teu si mə taa nəɣəlv í polo í təkí Iso təsele nənəəsi. ɪ taa la-m kpai kətaya ŋka maa caaki tə. Ma luɣu fei si má na mə kətasi. Tacaa Pə təna pə tu má, ma yəɣətəna mpə. ¹¹ Ma hətə yaawa ilim təlule na pə polo pə tətəle ke piitimnaa taa ké. Paa timpiɣi pa laki-m tulaalu kətaya na ma hətə taa. Pa haaki-m kuvəɣəŋ wei ɪ muna-m tə. ¹² Ama mə nyənəɣi-m yem ké timpi í toŋ si ma kətaya tələtə ta ke pəlv tə. Halí í kəŋna ma kətaya tələtə təw ké mpi pə fei teu tə. ¹³ ɪ kontəyi si pə we-meɣe talasi. Ntompee ke í tuluyu-m. Na í laki-m kətaya ke təla kəŋmulee, na kutəntvnaa. Pə təna pə tu Tacaa má, ma kaa mu mpə. ¹⁴ Ye yəlv ká su ɪ nəɣə si í ká ha-m ɪ kaləku tətə kəpante. ɛlena í kəw na í cəle-m kpai nyənte. Mpusi we ɪ təw ké. Mpi tə, ma ke Wulav Səsə ké, na piitimnaa nyanəna ma toŋ.

¹ M̄p̄v̄ȳv̄ Pə təna pə t̄v̄ Tacaa kpaala kətəlaa si: ² Ye í tá nuna-m na í t̄k̄i ma t̄m̄ na í t̄v̄ȳi ma h̄t̄e ke teeli. Maa yele na m̄a koolee k̄v̄p̄ana p̄asi mp̄usinaa. M̄p̄v̄ȳv̄ maa la-m̄e. Mpi t̄o, ɪ s̄ēs̄əȳi ɪs̄ə̄l̄e. ³ Maa wak̄əl̄i m̄a l̄v̄l̄v̄ȳv̄ nȳ́ma. Ye p̄a kaasa-m̄e, ɪl̄e ma ɪ̄m̄usi m̄a ɪs̄entaa k̄é t̄ola wena í lak̄i k̄t̄aya ke m̄a acima waatu t̄o a p̄untu. ɪl̄ena pá k̄p̄ent̄i m̄a t̄əna na pá l̄o. ⁴ Nt̄ena Tacaa si: Waatu in̄əȳi í k̄á c̄ek̄əna si ɪs̄ə Tacaa má, ma kpaala-m̄e si í t̄k̄i n̄əȳo ɪ̄ka má na Lefii na í l̄v̄l̄v̄ȳv̄ nȳ́ma t̄ə p̄ēl̄aa t̄o. ⁵ P̄əyele má na-ɪ t̄á n̄əȳo p̄ēl̄v̄ȳv̄ m̄p̄i p̄ə haakayana-m̄eɪ weesuȳu na alaaf̄əya. Ma lakayana-m̄eɪ m̄p̄v̄ȳv̄ si í nuna-m na í nȳaɪna-m, ɪl̄ena í la m̄p̄o. ⁶ T̄om tampana nȳənt̄v̄ t̄ike ke Lefii nȳ́ma me í ȳəȳət̄aa, í ta looli. Má na-m̄e t̄ə k̄p̄enta teu, na í lak̄i-m̄ ȳəll̄e. ɪ h̄ul̄a ȳəlaa p̄aȳale si pele pa l̄o ɪs̄aȳat̄v̄. ⁷ K̄ət̄v̄l̄v̄ t̄əml̄e nt̄é si í s̄ēȳēs̄i ȳəlaa na pá nȳi ɪs̄ə. ɪl̄eɪ pa p̄ə̄s̄əȳi si í h̄ul̄i-w̄eɪȳe kiɪɪ wei wei paa t̄k̄i t̄o. Mpi t̄o, in̄əȳale Pə t̄əna pə t̄v̄ má ma t̄m̄ t̄el̄əs̄v̄l̄v̄. ⁸ Ama k̄ət̄əlaa me, m̄a ȳela m̄p̄aav̄ k̄v̄s̄iɪs̄uȳu. M̄a s̄ēȳēs̄əɪ̄ p̄ilisa ȳəlaa p̄aȳale. ɪ wak̄əla n̄əȳo ɪ̄ka ma na-m̄e t̄ə p̄ēl̄aa t̄o. ⁹ Maa yele na ȳəlaa t̄əna k̄v̄l̄i m̄ə t̄əo, na pá t̄isi-m̄e. Mpi t̄o, í k̄isa ma l̄uȳv̄ nȳənt̄v̄. ɪ f̄aȳas̄əȳi ȳəlaa ke m̄a s̄ēȳēs̄v̄ȳv̄ t̄aa.

ɪs̄eȳeli nȳ́ma lapa mpi ɪs̄ə kisina-w̄e t̄o

¹⁰ An̄i Tacaa ke k̄v̄l̄v̄m̄ k̄é. Ta n̄əȳo na ta suka ɪs̄ə k̄v̄l̄v̄m̄ ɪ̄mana-t̄v̄. ɪl̄e pepe t̄əo k̄é t̄ə luk̄i t̄əma waali. Na t̄é wak̄əl̄əȳi ɪs̄ə na t̄á caanaa pa n̄əȳo p̄ēl̄v̄ȳv̄? ¹¹ Yuta nȳ́ma me í wak̄əla m̄a n̄əȳo suu. ɪ lapa acaal̄əv̄ ke Yosalem na ɪs̄eȳeli t̄əv̄ t̄əna t̄aa. Mpi t̄o, í wak̄əla Tacaa ɪs̄ə t̄əsēel̄e. ɪl̄ena í k̄p̄aya alaa m̄p̄a pa laak̄i t̄uɪ t̄o. P̄əyele ɪs̄ə ka s̄ə̄la ɪ t̄əsēel̄e k̄é. ¹² Tacaa Pə t̄əna pə t̄v̄ í k̄piisi-m̄eɪ Yak̄əv̄ l̄v̄l̄v̄ȳv̄ t̄aa. ɪ t̄aa t̄asa-ɪ m̄a k̄ət̄asi lap̄v̄.

¹³ M̄a kolap̄ut̄v̄ naale nȳənt̄v̄ nt̄é si í p̄əl̄əȳi ɪs̄ə̄l̄v̄m̄ ke Tacaa má ma k̄ət̄aya t̄əlate t̄əo. Mpi t̄o, ma k̄isiɪȳi m̄a k̄v̄haham̄. P̄əc̄ó maa caak̄i m̄a k̄ət̄asi ke p̄ən̄ent̄e. ¹⁴ An̄i paa m̄ə t̄aa w̄e ɪ ka suna ɪ n̄əȳo si ɪ k̄á t̄k̄i ɪ kancaalaya alv̄. M̄a l̄əs̄əna-w̄e, na pa k̄é m̄ə alaa, paa na mp̄o í k̄isa-w̄e. ¹⁵ P̄əyele Tacaa k̄p̄enta-m̄eɪ t̄əv̄ȳv̄ k̄v̄l̄v̄m̄ȳv̄ na l̄əmayas̄əle k̄v̄l̄v̄m̄t̄əle k̄é. ɪl̄e pepe t̄əo k̄é ɪ k̄p̄enta-m̄eɪ mp̄o? Piya ke ɪ caakaȳa si í ha-m̄e. Mp̄o t̄o, í la laakali na n̄əȳəv̄l̄v̄ í t̄aa k̄isi ɪ kancaalaya alv̄. ¹⁶ ɪs̄eȳeli ɪs̄ə Tacaa Pə t̄əna pə t̄v̄ ȳəȳət̄aa si: Ma t̄aa k̄p̄aak̄əna ap̄alv̄ na alv̄ pa ȳav̄ t̄əm̄. Mpi t̄o, p̄ə t̄aa w̄e s̄ə̄m̄ k̄é. Paa wei í la laakali na ɪ t̄i. ɪ t̄aa wak̄əl̄i ɪ n̄əȳo suu.

Tacaa tillu tiluȳu

¹⁷ ɪ t̄v̄ȳi ɪs̄ə maȳa wahala na m̄ə t̄əmn̄aa. ɪl̄ena í t̄aȳan̄əȳi ȳəȳət̄v̄ȳv̄ si: Pepe t̄aa k̄é t̄ə t̄v̄ȳ-ɪ wahala? Timpi í t̄əɪ si ɪs̄ə má ma caak̄i ɪs̄aȳalataa. Ma lan̄le h̄ēek̄əna-w̄eɪȳe teu. Aaiyee si: ɪs̄ə wei ɪ h̄əɪ t̄a ɪ̄k̄p̄aɪ̄ɪ t̄o ɪ w̄e le? T̄ənyaɪ í t̄ȳəna-m̄ wahala.

3

¹ M̄p̄v̄ȳv̄ Pə t̄əna pə t̄v̄ Tacaa c̄əwa si: Ma t̄iliȳi ma tillu na í k̄p̄ali-m̄ m̄p̄aav̄. S̄ə̄s̄ə wei í p̄ēk̄əȳi t̄o, ɪ k̄á suv̄ ɪs̄ə t̄əsēel̄e t̄aa t̄ə̄l̄v̄. P̄əyele n̄əȳo p̄ēl̄v̄ȳv̄ tillu wei í nȳul̄əȳi t̄o, ɪ k̄əɪna nt̄é. ² Awe k̄á w̄ēna ɪ t̄i na í p̄əsi na í s̄əɪ ɪ k̄v̄ȳak̄v̄ k̄v̄k̄ə̄m̄ȳv̄ w̄ule? Mpi t̄o, ɪ k̄á w̄ēe k̄é ɪsu kuluku k̄ə̄k̄ə, yaa k̄p̄al̄əkp̄am̄ mpi p̄ə w̄e l̄əɪ ke teu t̄o. ³ ɪ k̄á c̄əȳa k̄é na í t̄aȳan̄i Lefii nȳ́ma k̄ət̄əlaa as̄il̄ima t̄əkp̄ataa. ɪsu pa nȳaal̄v̄ȳv̄ w̄ula na liȳitee nȳə̄l̄v̄ȳv̄ t̄o. Waatu in̄əȳi í k̄á la Tacaa ke k̄ət̄aya ɪsu í suw̄ t̄o. ⁴ ɪl̄ena Tacaa m̄əv̄ Yuta na Yosalem nȳ́ma me m̄a k̄v̄c̄əɪ̄ t̄əkp̄a, ɪsu hatoo kancaalaya t̄aa. ⁵ Pə t̄əna pə t̄v̄ Tacaa má ma ȳəȳət̄aa si: Maa k̄ə̄o na má h̄v̄v̄na m̄p̄a paa nȳaɪna-m̄ t̄o. ɪsu topotopo nȳ́ma, na wasan̄kal̄ənaa, na m̄p̄a pa suk̄i pa n̄ə̄s̄i ke yem̄ t̄o. Na m̄p̄a paa s̄əɪ̄ t̄əml̄e nȳ́ma ke f̄el̄v̄ȳv̄ t̄o. Na m̄p̄a pa muɪȳul̄iȳi leelaa, na suluwaa t̄o. Na m̄p̄a pa t̄v̄ȳi t̄as̄ək̄əle ke m̄v̄l̄aa t̄o.

Tacaa kiŋ məlvɔv

⁶ M̄pɔvɔv Iso tɔma si: Məɣa Tacaa ké, maa layasəxi. Pécó mə ké Yakəpɔv lɔlvɔv nyóma ke tam ké. ⁷ Hatoo mə caanaa waatu ke í caala ma kiŋ ke kisuyu na í lɔ-i. Mpu tɔ, Pə tana pə tu má, ma caa si í məli ma kiŋ na maa məli mə kiŋ. Ilena mu tɔŋ si: Isənaya tu la na tɔ məli nyá kiŋ? ⁸ Ha, yulv ηmuləxi Iso ye? Pəyele mə ηmula-m na í tayanəxi-m pəəsuyv si: Leye tə ηmula-η? Mə wɛnav həyɔləŋ naanɔwa taa kulum tələsəle, na mə kucəəŋnaa hav taa ké í ηmuləxi-m. ⁹ Yəlaa mə, mə tana í we mpusi taa ké mpv inɔ pə taa ké. ¹⁰ Mpu tɔ, í kəna mə kowɛnam həyɔləŋ naanɔwa taa kulumtəle tana ke ma təsɛɛle taa. Ilə kətəlaa kaa laŋ təɣənaya. I taa nəɣəsi si ye í ləsa mpv í ká laŋ təɣənaya. I mayasi-m na í ná si ma kaa tɔli isətɔnɔv ke pəəŋ na má pəli-meyɛ kɔpantv ke səsəm? ¹¹ Na má tɔŋ təyɔlaa ke mə kəhaləm tɔ. ¹² Tacaa Pə tana pə tu má, ma heeliyi-mə təfoo si piitimnaa tana ká yaa-meyɛ lelenɔ nɔlaa. Mpi tɔ, mə tetv ká wɛɛna kɔpantv ké.

Iso siyisuyv həlvɔv

¹³ I yəɣətəxi ma tɔ ké tɔm isayətv. Ilena í tɔŋ si: Le na leye tə pəntəna-η? ¹⁴ Pécó í kɔntəxi si í təkə ma tɔm. Si í lapa laŋwakəlle kətasi. Si Pə tana pə tu ma, má ná mə pətəətəle. Ama mə ta waa pulv. Pə tɔ mə hvuiki si paa í lapa-m təmlɛ yem ké. ¹⁵ Hələna í tɔŋ si: Kalampaanɔ nyóma na asayaa ke pə cayanaa. Paa pa wakələna Iso ilé í suma tam ké.

¹⁶ Mpa pa nyaŋna Iso tɔ, pa yəɣətayana təma, Ilena Tacaa ke ηkpaŋvɔv na í nu pa kuyəɣətutv. Pécó pa ηmaa pa tana mpa pa nyóma í tɔŋ tɔ, na pá nyaŋna-i tɔ, pa həla ke takəlaya taa. ¹⁷ Ntəna Pə tana pə tu Tacaa yəɣətɔ si: Kuyəŋku maa huli ma tɔŋ tɔ. Maa nyəni yəlaa meye ma nyóma. I ká pəsi ma nyóma təkpaataa na má lakɔ-meyɛ kɔpantv, isv cɛcɛ na í pəyaya ηka ka paasəyənə-i tɔ. ¹⁸ Kuyəŋkuyv í ká na siyisilaa na asayaa. Na mpa pa lakɔ ma təmlɛ na mpa paa lakɔ-te tɔ pa fayav. ¹⁹ Tacaa Pə tana pə tu má, ma pááná kuyaku tɔŋna kɔntɛ ké isv kəkɔ səsəŋka. Kuyəŋkuyv paa nyayasi kalampaanɔ nyóma na asayaa ke kəkɔ isv nyutv. Pə kaa kaasi-weyɛ pulv cəcəka. ²⁰ Ama ma sukɔ mpa pa seeki-m təyɔ nəəsɔ si, ma tɔŋ ká waasi-weyɛ isv ilim lukvɔv na pé waasəxi tetv tɔ. ²¹ Kuyəŋkuyv í ká paa asayaa ke nəəhɛ isv tetv. Pə tana pə tu Tacaa má, ma yəɣətəna mpv.

Ilii məlvɔv

²² I tɔəsɔ ma təmlɛ tv Moisi kuseyɛsətv tɔ. Na kiŋ na kusəsutv nti ma cɛla-i Hɔləpɔv puyv tɔ si í teləsi Iseyeli nyóma tana tɔ.

²³ Maa tili Iso kuyəɣətutv tələsulv Ilii. Maa tili-i na pécó pé tala ma kuyaku səsəŋkɔ səɣəntv nyəŋku ηkv. ²⁴ Inɔ í ká ciikina cɛcɛnaa na piya. Ilə ma kaa wakəli mə ɪcəfɛ.

LAAPAAII KUPAN WEI MATIYEE NMAAWA TŌ KUTOLOTO

Matiyee takəlaya nté Laapaalənaa taa kancaalaya takəlaya. Ka taa ké tə naaki si Yesu ké Mesii pə́cə́ inə́yə́le wulav səsə́ tətə́. Isə́ ləsə́na-ı hatuu kancaalaya taa. Yuta nyóma ka tanjaa ké si Isə́ ká kpa pa taa ké wulav səsə́ nə́yolə na í fiti-weyə́. Lom nyóma n̄makə́lyov taa. Ama Matiyee h́lólóyí si kawulayə́ n̄ka ka təm Isə́ ka yə́yətə́a tə́ ka ta ke antulinya inə́ ı nyə́n̄ka. Matiyee keesə́yí Yesu lə́lyov təm na ı Isə́ ləm sə́v na ı tə́mlə na ı konyə́ntə́yolə na ı sə́m na ı fem na ı kpaov ke isətə́a.

Isə́na pa faya Matiyee takə́laya tə́:

Lə́lyov loosi na Yesu lə́lyov, titite 1:1–2:23

Ləm sə́lv Yohaani tə́mlə na Yesu mayasə́yov, titite 3:1–4:11

Yesu tə́mlə ke Kalilee tətə́ taa, titite 4:12–18:35

Yesu pote ke Yosalem, titite 19–27

Yesu sə́m na ı fem, titite 28

*Yesu caanaa caanaa
(Luku 3:23-38)*

¹ Apələham lə́lyov tə́v nté Tafiiti, Tafiiti lə́lyov tə́v Yesu Kilisiti lə́lyov loonja nté cə́nə́.

² Apələham lə́la Isaaka, na Isaaka náá lə́li Yakə́rv, na Yakə́rv náá lə́li Yuta na ı newaa. ³ Yuta ná lə́la Falesı na Sela. Pə́le pa too kele Tamaa. Falesı ná lə́la Həsə́lən̄, na Həsə́lən̄ náá lə́li Alam, ⁴ na Alam náá lə́li Aminatarı, na Aminatarı náá lə́li Naasən̄, na Naasən̄ náá lə́li Salə́ma. ⁵ Salə́ma ná lə́la Poosi, Poosi too kele Laharı. Poosi ná lə́la Opətı, Opətı too kele Luuti. Opətı ná lə́la Seseə́, ⁶ na Seseə́ ná lə́ləna wulav səsə́ Tafiiti.

Tafiiti ná lə́la Saləmən̄, Saləmən̄ too kele Yulii ə́lv. ⁷ Saləmən̄ ná lə́la Lə́rvwam, na Lə́rvwam náá lə́li Apiya, na Apiya náá lə́li Asafı, ⁸ na Asafı náá lə́li Yosafati, na Yosafati náá lə́li Yolam, na Yolam náá lə́li Osiyası. ⁹ Osiyası ná lə́la Yowatam, na Yowatam náá lə́li Akası, na Akası náá lə́li Isekiyası, ¹⁰ na Isekiyası náá lə́li Manaseə́, na Manaseə́ náá lə́li Amən̄, na Amən̄ náá lə́li Yosiyası. ¹¹ Yosiyası ná lə́ləna Cekoniyası na ı newaa ke waatə́ wei pa kuu Iseyə́li nyóma na pá pona Papiloni tə́.

¹² Pa pona Iseyə́li nyóma ke Papiloni tənə́, ılena Cekoniyası náá lə́li Selatə́yeli, na Selatə́yeli náá lə́li Solopareeli, ¹³ na Solopareeli náá lə́li Apiyuti, na Apiyuti náá lə́li Iliyakim, na Iliyakim náá lə́li Asə́. ¹⁴ Asə́ ná lə́la Satə́ki, na Satə́ki náá lə́li Akim, na Akim náá lə́li Iliyuti, ¹⁵ na Iliyuti náá lə́li ılasaa, na ılasaa náá lə́li Matən̄, na Matən̄ náá lə́li Yakə́rv. ¹⁶ Yakə́rv ná lə́la Yosə́efv wei ı ké Malı paalə́v tə́, na Malı inı ı lə́ləna Yesu wei pa yaa si Mesii tə́.

¹⁷ Ye mpv, ısu pa keesə́yov si inə́ ı lə́la inə́ na inə́ ılé ı lə́li inə́ tə́, pə́ kpaçav hatoo Apələham halə́na pə́ tala Tafiiti tə́, lə́lyov loosi kpenta naanə́wa na liçiti. Na pə́ kpaçav Tafiiti halə́na pə́ tala waatə́ wei pa kuu Iseyə́li nyóma na pa pona Papiloni tə́, lə́lyov loosi wə́ naanə́wa na liçiti tətə́. Na lə́lyov loosi naanə́wa na liçiti tətə́yov pə́ kpaçav hatoo pa ponav Iseyə́li nyóma ke Papiloni tə́, halə́na pə́ sına Mesii lə́lyov.

*Yesu Kilisiti lolovv tɔm
(Luku 2:1-7)*

¹⁸ Isəna pa lula Yesu Kilisiti tɔvɔlɔ. I too Malɪ wei ɪ kɛ Yosɛɛfv amʊsaya tɔ, ɪ haya hɔvɔ na Feesuɣu Nanɪɪtv toma na pɛcɔ́ ɪ saa. ¹⁹ I paalv Yosɛɛfv ka kɛ yʊlv kʊpaɪ kɛ, ɪle ɪ taa tisiɣi sɪ ɪ kuli Malɪ waali kɛ yɛlaa samaa taa. ɪlena ɪ hvʊ sɪ ɪ ká kisi-ɪ mukaya tɛɛ. ²⁰ I hvʊkaya ɪ taa kɛ mpv, ɪlena Tacaa ɪsɔtaa tillu kʊɔ ɪ kin kɛ toosee taa, na ɪ heeli-ɪ sɪ: Tafiiti lolovv tv Yosɛɛfv, taa nyana nyá amʊsaya Malɪ kpaɣav. Pə taɣa pʊlv, hɔvɔ ŋka ɪ haɣaa tɔ, Feesuɣu Nanɪɪtv kin kɛ ka luna. ²¹ I ká lʊlɪ apalv pəyaya, na ɪ ya-ke sɪ Yesu. Pə taɣa pʊlv, pəyaya ŋke kaa waasəna ka yɛlaa kɛ pa ɪsaya tv taa.

²² Pə tənaya mpv pə lapa na pɛcɔ́ tɔm nti Tacaa ka yɔvɔtəna Isɔ kʊvɔvɔtv tv teləsʊlv nɔvɔ tɔ tɔ lá tampana sɪ:

²³ I nyəni, pɛelɔ wei ɪ ta nyənta apalv tɔ ɪ ká haya hɔvɔ, na ɪ lʊlɪ apalv pəyaya, na paa ya-ke sɪ Imaniyeli.
(Hətɛ tənɛ tə yɔvɔtəɣi sɪ Isɔ wɛ tá kin.)

²⁴ Yosɛɛfv fema, ɪlena ɪ lá nti Tacaa ɪsɔtaa tillu ka heela-ɪ tɔ. I kpaɣa ɪ amʊsaya Malɪ. ²⁵ Ama ɪ ta nyəni-ɪ haləna ɪ tɛ pəyaya lolovv. Na Yosɛɛfv ya-ke sɪ Yesu.

2

Ilim tɔlule nyəntaa kɔma Yesu nav

¹ Pa lula Yesu kɛ Yuta Pɛtələhem taa kɛ wulav səsɔ Helɔti pɔɔle taa. Mʊpʊvɔ ɪsɔtvɔɪasi tɔm nyəntaa napəli pa luna ilim tɔlule na pá tala Yosalem. ² Na pá pɔɔsɪ sɪ: Leyɛ pəyaya ŋka pa lula nɔvɔnɔ na káa la Yuta nyáma wulav səsɔ tɔ ka wɛɛ? Tə na ka ɪsɔtvɔɪa lu ilim tɔlule kɛ na tɔ kʊɔ sɪ tə sɛɛ-ke.

³ Wulav Helɔti nu mpv, ɪlena pə pɛkəli-ɪ səsɔm. Pə pɛkəla Yosalem nyáma tənaya mpv tɔtɔ. ⁴ ɪlena ɪ kɔti kɔtəlaa səsaa təna, na Isɔ Tɔm sɛɣesəlaa na ɪ pɔɔsɪ-wɛɣɛ timpɪ pə wɛɛ sɪ paa lʊlɪ Mesii tɔ. ⁵ Mʊpʊvɔ pa cɔ-ɪ sɪ, Yuta Pɛtələhem kɛ. Mpi tɔ, Isɔ kʊvɔvɔtv tv teləsəlaa ŋmaawa sɪ:

⁶ Yuta taa Pɛtələhem nyá, tampana n ta kɛ Yuta acalɛ səsəna taa səkpetɛ paa pɛcɔ. Mpi tɔ, nyá taa kɛ wulav ká luna, wei ɪ ká tɔki ma ɪsɛɣeli nyáma kɛ teu tɔ.

⁷ Tənaya Helɔti ya nyəntaa mpɛɣɛ kpeɪŋa na ɪ pɔɔsɪ-wɛɣɛ pə təna sɪ ɪ nyəɪ waatu wei maɣamaɣa ɪsɔtvɔɪa luwa tɔ. ⁸ Mʊpʊvɔ ɪ hvʊla-wɛɣɛ Pɛtələhem mpaav na ɪ heeli-wɛ sɪ: I polo na ɪ pɛɛki pəyaya ŋkɛɣɛ teu. Waatu wei ɪ na-ke ɪ heeli-m na ma maɣamaɣa má polo na má sɛɛ-ke.

⁹ Nyəntaa tɛma wulav tɔm ntəɣi nuw ɪlena pá tɛɛ. Na ɪsɔtvɔɪa ŋka kaa luwa ilim tɔlule na pá na-keɣɛ mpv tɔ ka tənaya pa nɔvɔ tɔv, haləna ká tala timpɪ pəyaya ŋke ka wɛɛ tɔ, ɪlena ká sɛɪ. ¹⁰ Nyəntaa loosa ɪsɔtvɔɪa ŋke, ɪlena pa lanɪa hvʊlvni pə tu fei. ¹¹ Mʊpʊvɔ pa svv təyaya taa na pá ná pəyaya na ka too Malɪ. ɪlena pá həntɪ atɛ na pá sɛɛ-ke. Na pá hɛti pa wontu na pá ha-keɣɛ wʊla na tulaalv kʊfəvɔtv na tulaalv miili. ¹² Pə waali kɛ Isɔ heela nyəntaa mpɛɣɛ toosee taa sɪ pá taa məli Helɔti cɔlv. ɪlena pá cɔlv mpaav na pá kpe.

Yesu seenav

¹³ Nyəntaa tɛɛwa ɪlena Tacaa ɪsɔtaa tillu nɔvɔlv ɪ kʊɔ Yosɛɛfv kin kɛ toosee taa na ɪ heeli-ɪ sɪ: Kʊli na ɪ kpaɣa pəyaya na ka too, na ɪ se na ɪ polo ɪcipiti, na

ή caya tēna. Halēna waatu wei maa heeli-η si ή mēli tō. Pē taγa puλu, Helōti ká preeki pēyaya ηke si ι kuγu-ke.

¹⁴ Tēnaya Yoseefu kulaa na í kraγa pēyaya na ka too, na pá tee Icipiti ke ahoο anu. ¹⁵ Mpróγy ι caya tēna halēna Helōti si. Uēna pē la nti Tacaa ka γōγōtēna Iso kuγōγōtutu telēsulu nōγo tō si: Ma lēsa ma pēyaya ke Icipiti.

Piya sakasaka lapv

¹⁶ Helōti nawa si nyēntaa puγusa-ι, uēna pē salι-ι sōsōm. Mpróγy ι tilaa si pá ku Petēlehēm icate na acalēē nna a cōōna-te tō pē apaluπiya tēna. Halēna nsi si puσι tala naale naale tō, na í keēsēna saa wei nyēntaa heela-ι si isōtulōja luwa tō.

¹⁷ Mpróγy pē lapa isu Iso kuγōγōtutu telēsulu Selemii ka kpaalaa tō si:

¹⁸ Pa nuwa kapuka ke Lama.

Wula na lanwakōlle sōsōle mōla.

Laseeli wiina mpróγy ι piya.

I ta tisi si pá puγusi-ι kē si fei tō pē tōō.

Yoseefu pa luw ke Icipiti

¹⁹ Helōti sēm waali Tacaa isōtaa tillu nōγulu kōma Yoseefu kin ke toosee taa ke Icipiti, ²⁰ na í heeli-ι si: Kuli na ή kraγa pēyaya ηke na ka too na í mēli Iseyeli tetu taa. Mpa pa preekaya si pá ku pēyaya ηke tō pa sēpa.

²¹ Tēnaya Yoseefu kulaa na í kraγa pēyaya na ka too na pá mēli Iseyeli tetu taa.

²² Ama Yoseefu nuwa si Aaselayusi tōγo kawulaya ke Yuta ke ι caa Helōti lonte. Uēna sōγōntu kra-ι na tetu nti tē taa pote. Iso tāsā-ι mpróγy hulbulu ke ι toosee taa, uēna í lōγo ι tēγi Kalilee tetu taa, ²³ na í caya icate nte pa yaa si Nasaleti tō tē taa. Mpróγy pē lapa isu Iso kuγōγōtutu telēsēlāa ka γōγōtaa tō si: Paa yaa-ι si Nasaleti tu.

3

Iso Lum Solu Yohaani waasu

(*Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28*)

¹ Pē kōma na pē keesi ile, Iso lum solu Yohaani kōma Yuta wōlaya tetu taa kele na í niki waasu lapv. ² Na í tōη si: I layasi tōnte, isōtaa Kawulaya wōsa kōnte kē.

³ Yohaani tōm ke Iso kuγōγōtutu telēsulu Isayii ka γōγōtaya saa wei ι γōγōtaa si: Nōγulu γōγōtōγōna nōγo sōsōya ke wōlaya tetu taa si:

I tayani Tacaa mpaav.

I hee-ι-ku na ku siγisi.

⁴ Yohaani taka yooyoonaa huntu kunti, na í lēla tōnuyv tampala ke ι tēnaya taa. I tōγōnaya ntē cōlōη na taale tuη nim. ⁵ Mpróγy Yosalem nyōma na Yuta tetu tēna nyōma na Yaatanu nōγo tetu tēna nyōma suv pote ke ι kin. ⁶ Na pá kuliyi pa isayatu tōō kē yōlāa taa, na Yohaani sōki-wēγe Iso lum ke Yaatanu pōγo taa.

⁷ Yohaani nawa Falisanaa paγale na Satusee nyōma paγale na pá puki ι cōlō si í sō-wēγe Iso lum. Uēna í tō-we si: Akala piya mē, awe kpaala-mē na í seeki Iso páánā nna a kōη tō? ⁸ I la mpa pa yela isayatu tō pa kulapāle. ⁹ I taa telēsōγi lolō si mē caa kele Apōlaham. Ma heeliγi-mē si ye pāle pē tōō ile, Iso pēsēγi na í lá na pēe anē á pēsi Apōlaham piya. ¹⁰ Pa tēma laale tuγv ke tuη si pa huγu-ι na í tee kē te. Tuγv ηku ku lulāγi pēe kupana tō, paa hu-ku na pá tō kōkō. ¹¹ Ma ile, lum ke ma sōōna-mēγe Iso lum si pē hōlī si í layasa tōnte. Ama ma waali wei ι kōη tō, pōntu kōla-m tōη tēcayacaya. Ma ta tala má husi ι nōōheē taa ntāηkpala musuγv maγamaya. Ilē ι ká sō-mē na Feesuγu Nanηtu na kōkō. ¹² I tōka ι kofalubv ke ι nin

taa. I ká fala pə təna təcayacaya, na í suu pee ke i kprou taa. Ama i ká tɔ ləɔtɔ ke kəkə ŋka kaa teŋ tɔ ka taa.

Yesu Iso lɔm sɔv

(Maləki 1:9-11; Luku 3:21-22)

¹³ Mprɔgɔ Yesu lɔna Kalilee na í kəɔ Yaatanɩ ke Yohaani cɔlɔ si Yohaani í sɔ-i Iso lɔm. ¹⁴ Ama Yohaani ta tisi. Haləna í tɔ si: Pə nəyəsəna isu náá səna ma, na n̄ məli na n̄ kəŋ ma kiŋ na?

¹⁵ Tənaɣa Yesu cɔ Yohaani si: Yele na pə lá mpv. Pə wɛɛ si tə yoosi pə təna mpi Iso yɔɔtəa si tɔ la tɔɔɔ.

Mprɔgɔ Yohaani tisaa. ¹⁶ Pa tɛma Yesu ké Iso lɔm sɔv lɛna í lu lɔm taa. Tənaɣa isətənyv hɛta kprakpa, na Yesu ná Iso Feesuyv isu alukuku na kv tiiki i tɔ. ¹⁷ lɛna pá nu pə yɔɔtəna isətəa si: Ineyele ma luyv tɛ Pəyaya, ma laŋle hɛɛna-i sɔsəm.

4

Satanɩ maɣasvɔv kɛ Yesu

(Maləki 1:12-13; Luku 4:1-13)

¹ Pə waali ké Feesuyv pona Yesu ké wɔlaya tɛtv taa si lɔɔv í maɣasɩ-i. ² Yesu tɛma nəɔv həkɔv ke ilim na ahoɔ ke kuyɛɛŋ nuɛ. lɛna nyɔɔsi kra-i. ³ Mprɔgɔ lɔɔv kprəntəna-i na í tɔmɩ-i si: Ye n ké Iso Pəyaya yɔɔtɩ na pɛɛ aŋɛ á pəsi təɔnaya.

⁴ Yesu cɔ-i si: Pa ŋmaawa Iso Təm taa si pə taɣa təɔnaya tike ke yulv ká hikina weesuyv. Ama təm təna nti tə lukəna Iso nəɔv taa tɔ tə kiŋ tɔtɔɔ.

⁵ Pələ pə waali, lɔɔv pona Yesu ké icatɛ nanŋ nyəntɛ taa na í kraasi-i Iso təsɛɛɛ comcom nəɔv taa, ⁶ na í tɔmɩ-i si:

Ye n ké Iso Pəyaya,
lu cəŋɛ na n̄ ŋmaa aɛ.

Pə taɣa polo, pa ŋmaawa Iso Təm taa si:

Iso ká heeli i isətəa tillaa ke nyá təm si pá paasəna-ŋ teu.

Na paa teeli-ŋ pa niŋ taa si pə taa kəɔ na pələ natəli tə cə-ŋ.

⁷ Ama Yesu cɔ-i si: Pa ŋmaawa Iso Təm taa tɔtɔ si, n kaa maɣasɩ nyá Caa Iso si n naa i waali.

⁸ lɛna lɔɔv tasa Yesu ké ponav ke puvv ŋku kv kula səsəm tɔ kv tɔ na í hulɩ-i antulinya kawulasɩ təna na si teeli, ⁹ na í tɔmɩ-i si: Ye n ka hənti-m aɛ na n̄ sɛɛ-m, maa ha-ŋ mpv un̄ pə təna.

¹⁰ Mprɔgɔ Yesu cɔ-i si: Satanɩ, tɛɛ. Pa ŋmaawa Iso Təm taa si, n ká sɛɛ nyá Caa Iso, na i tike i təmle ke n ká la.

¹¹ Tənaɣa lɔɔv yela Yesu. lɛna isətəa tillaa kəɔ na pá paasəna-i.

Yesu caaləɣi i təmle kɛ Kalilee

(Maləki 1:14-15; Luku 4:14-15)

¹² Yesu nuwa si pa tɔ Yohaani ke saləka, lɛna í tɛna Kalilee. ¹³ I yela Nasaletɩ, lɛna í polo na í caya Kapənahum. Icatɛ nte tə wɛ Kalilee lɔm nəɔv ke Sapuləŋ na Nəfətali pa tɛtv taa tɔ. ¹⁴ Mprɔgɔ pə lapa isu Iso kuyɔɔtɔtv teləsulv Isayii ka yɔɔtəa tɔ si:

¹⁵ Sapuləŋ tɛtv na Nəfətali tɛtv, na teŋku tɔv tɔv, na Yaatanɩ waali, na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ pa Kalilee.

¹⁶ Pə yəlaa mpa pa caya səkrɛtvv taa tɔ, pu na-wɛ tənyav isu kəkə.

Na mpa pa caya səm səkrɛtvv icatɛ taa tɔ,

pu ná pa tō tēnyau.

¹⁷ Pə kpaɣau waatu inɪ tō Yesu sɔv waasv lapv na í təŋ si: ɪ layasi təntɛ, isətaa Kawulaya wɔsa kəntɛ.

*Yesu yaav ke tiina kpalaɔ liyiti
(Maləki 1:16-20; Luku 5:1-11)*

¹⁸ Yesu tənɔɔa Kalilee tenku nɔɔɔ nɔɔɔ, ilena í ná tiina kpalaɔ ke naale. Simən wei pa yaa si Piyee tō na ɪ neu Antəli, na pá tɔyi puluɣu ke tenku taa. ¹⁹ Tənɔɔa Yesu tōma-wɛ si: ɪ kəɔ na má la-me na í puuki yəlaa isɪ í puukuɣu tiina tō.

²⁰ Ḿpóyó pɛle pa yela pa puluŋ na pá tənɪ-ɪ kpaɔpaɔ.

²¹ ɪ tasa pote ke pəɔɔ, ilena í ná Sepetee pəyav Saaki na ɪ neu Yohaani na pa caa Sepetee pa wɛ kpiluvɔv taa na pá taɣanəxi pa puluŋ. Tənɔɔa Yesu yaa-wɛ, ²² na pá yele pa caa na kpiluvɔv na pá tənɪ-ɪ kpaɔpaɔ.

²³ Yesu cəɔwa Kalilee tetv tənə na í seɣesi Yuta nyóma təkotilenaɔ taa, na í kpaali Isə Kawulaya Laapaali Kupaŋ. Na í waasəxi yəlaa taa kətəntvnaɔ na acamaa tənə. ²⁴ Ḿpóyó yəlaa nu Yesu tən ke Siliɪ tetv tənə taa. Na pá kəna-ɪ yəlaa tənə mpa kətəmən na wɔsasi payale tənna konyən tɔv tō. Aləyohilaɔ na timle nyóma na kətən kətuvɔv nyóma, na í waasi-wɛ. ²⁵ Samaa səsə tənɔɔa-ɪ ké. Pa luna Kalilee na Acalɛ Naanvwa tetv, na Yosalem na Yuta na acalɛ nna a wɛ Yaatanɪ waali tō.

5

Yesu waasv ke pɔvɔv tō (titite 5 na 6 na 7)

¹ Yesu nawa samaa, ilena í kpa pɔvɔv tō na í caɣa. Tənɔɔa ɪ ifalaa kɔtənə-ɪ.

² Ḿpóyó ɪ sɔv-wɛɣe seɣesɔvɔv si:

*Lelɛŋ nulaɔ təm
(Luku 6:20-23)*

³ Mpa pa feina kalampaani tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe pa tənna isətaa Kawulaya.

⁴ Mpa pa wɛ laŋwakəlle taa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká heesi pa laŋa.

⁵ Mpa pa wɛna yɔlvɔv tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe paa tɔɣəna tetv tənə,
isɪ Isə ka heeluvɔv-wɛ tō.

⁶ Mpa pa nyiləxi səsəm si
pá tənɪ isɪ Isə caa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká sənə-wɛɣe teu na pá tō mpu.

⁷ Mpa pa wɛna leləɔ pətətəle tō
pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká nyənɪ mpe pa pətətəle.

⁸ Mpa pa lotu taa huwɛɛ tewa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, paa na Isə.

⁹ Mpa pa tɔɣənəxi yooɔ ke leləɔ hekv tō
pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká yaa-wɛɣe ɪ piya.

¹⁰ Mpa pa laki Isə kuvacaam na pá naasəxi-wɛɣe
pə tō tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe pa tənna isətaa Kawulaya.

¹¹ Paa yəlaa ka tɔvki-me, yaa pa naasəxi-me, yaa paa looli isayav na pá suu-me,
si í ké ma ifalaa tō pə tō. ɪ nu lelen ké. ¹² Waatu inɪ mə laŋa í hee səsəm, í nu lelen

ké. Pə taya pulv təə, mə kasəyaya ká təə səsəm ke isətaa ké. Mpu inı pə maɣamaya ke paa naasa İso kuyəɣətutv teləsəlaa kupa.ma.

Antulinya təm na ı kəkə kupa.ɣka təm
(Maləki 9:50; Luku 14:34-35)

¹³ Məyele antulinya təm. Ama ye təm mpi pə ləɣ kəma na ı sı, pepeye paa la na pəcə pə tasa ləɣ lapv? Pə kaa waası pulv tətə ye pə taya ləv na yəlaa feli nəəhe.

¹⁴ Məyele antulinya kəkə. İcate nte pa ηmawa puɣv təə tə tə fei ηmesuɣv. ¹⁵ Paa musəyi fətəla na pə pamı-ı təkə tēē. Ama pa pusiɣı-ı timpi taa ı wēē pu naa yəlaa tənaya təyaya taa təyɔ. ¹⁶ Mpu inəyı mə kəkə ká naakı teu ke yəlaa na pəcə pə ná mə təma kupa.na, na pə sá mə Caa wei ı wē isətaa tə.

İso kusəsutv fei kuyv

¹⁷ ı taa hıv sı ma kəma sı ma kuyı Moisi kusəsutv na İso kuyəɣətutv teləsəlaa takəlası. Ma ta kəə kuyv. Ama ma kəma pə tampana hulvɣv ké. ¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, ye isətaa na atē pə wēē, kusəsutv taa pəle kuləmtəle titiliya yaa tə suka wē mɣyɔ pə kaa saalı. Haləna pə təna pə kəə na pə yoosi na pəcə. ¹⁹ Pə təə ké wei ı ta təkı kusəsutv taa səkpətu na ı seyəsı ləlaa sı pəle pə taa təkı-tı tə, paa yaa-ı isətaa kawulaya taa səkpəlu. Ama ye wei ı təkə tə təna na ı heeliyi ləlaa sı pə la mpv, pəntv ntē səsə ke isətaa Kawulaya taa. ²⁰ Ma heeliyi-me sı ye ı ta təɣ isəna İso caa tə na pə kəli isu İso Təm seyəsəlaa na Falisanaa pa təɣvɣv tə, ı kaa svv isətaa Kawulaya taa.

Páána mvyv təm

²¹ ı nuwa nti pa heela mə ləɣtaa nyəma tə sı: N kaa kv yulv. Ye wei ı kəwa, paa pona-ı huɣle. ²² Ama ma, ma heeliyi-me sı, wei ı təkə ı təyəntəle na ı taa, paa pona-ı huɣle. Na ye wei ı təwə ı təyəntəle sı: Kəmeləɣ, paa pona-ı Kotuyv səsəəv taa. Na ye wei ı təma ı təyəntəle sı: Pə lakı-ɣ ké. ı nəyəsəna kəkə ηka ka wē tənəsəle səsəəle taa tə ka taa svv. ²³ Ye η pona nyá kəhaham ke kətaya tətəte, na ń təsı sı nyá təyəntəle wəna-η natəli, ²⁴ sı nyá kəhaham ke təkətəle təne, na ń polo na nyá na nyá təyəntəle ı tayanı-tı. İlena ń məli na ń ha nyá kəhaham mpi. ²⁵ Ye η wakəla nəyələ na ı yaa-η nənəyə, la kookalı na nyá na-ı ı tayanı mə təm ke mpaav taa na ı ta tata huɣlv kiɣ. Pə taa kəə na huɣlv náa tv-η təɣtənaa niɣ taa na pəle pə təkı-η. ²⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, n ka tēm pə təna mpi pa pəla-η təyɔ felvɣv paası n ka luw təna.

Wasəɣkalətv təm

²⁷ ı nuwa isəna pa yəyətəa sı: N kaa la wasəɣkalətv tə. ²⁸ Ama má heeliyi-me ye tampana sı, ye wei ı nyəna ləlv əlv na ı nyulı-ı, ı tēma wasəɣkalətv lapv ke ı nyamle taa ké. ²⁹ Ye nyá ntəyən isəle ká hu-η, ləsi-te na ń lo-təyē pooluɣ. Sana ń laɣ nyá tənuyv təə ké pulv kuləməm na mpi paa pəti nyá tənuyv tənaya tənəsəle səsəəle taa tə. ³⁰ Ye nyá niɣ ntəyən ká hu-η, setı-ı na ń lo pooluɣ. Sana ń laɣ nyá tənuyv təə ké pulv kuləməm na mpi paa pəti nyá tənuyv tənaya tənəsəle səsəəle taa tə.

Alv na apəlv pa yav təm

(Matiiye 19:9; Maləki 10:11-12; Luku 16:18)

³¹ Pa tv yəyətə mpv tətə sı: Ye yulv təyənəyi ı əlv, ı ηmaa-ı kisuyv takəlaya. ³² Ama má kpəaləyi-me sı, ye yulv təyənə ı əlv na pə ta ké wasəɣkalətv təə, ı pona əlv inəyı wasəɣkalətv taa ké. Ye isu ılé ı tasa saav. Na ye pa kisa əlv na nəyələ náa təɣ na ı kpəya-ı, pəntv lapa wasəɣkalətv ké.

Tuunav təm

³³ I nu isəna pa yəɣota ta caanaa caanaa tō si: N̄ tuuwa si n ká la mpi, n kaa yelew. Ama n ka la pə təna mpi n yəɣotəna tuunaw ke Tacaə isentaa təɣə. ³⁴ Ama má heeliyi-me si, i taa tu tuuna puluɣu paa pəcə. Paa isətaa. Pə taya pulu, Isə kumte nté. ³⁵ Paa atə. Pə taya pulu, i n̄əhɛ təsule nté. Paa Yosalem, pə taya pulu, Wulaw səsə icatə ké. ³⁶ Taa tu tuuna nyá nyuɣu tətə. Mpi tə, n kaa pəsi na n̄ la na nyá nyuɣu taa nyəlaya kulomaya huləmi yaa ká pili. ³⁷ Ye n ká tisi si nn, n tisi nn. Ye aai ké, n tisi si aai. Nti yulu səsəyi tə tətə tə tə lukəna lloɣu kin ké.

Leetvyn təm
(Luku 6:29-30)

³⁸ I nuwa isəna paa yəɣotaa si: Ye wei í yəka lelu isəle, paa yəku i nyənte, na wei í hola lelu kete, paa holi i nyənte tə. ³⁹ Ama ma heeliyi-me si, í taa felu isəyatu ke isəyatu. Ye nəɣulu mapa nyá ntəɣəŋ ləkrayasaya, keesi- i ləŋka. ⁴⁰ Ye nəɣulu ponəŋ təm huɣu si i ləkəyi nyá caa, teesi- i nyá kra i ke celuɣu. ⁴¹ Ye təŋ tu səkəŋ səɣəla na təlasi si n̄ tə isu kilomɛtəli kuləm, lə n tə kilomɛtələnna naale. ⁴² Ha wei i sələməyi-ŋ tə. Taa pə wei i caa n̄ kənti- i tə.

Kolontu səlɣvyn təm
(Luku 6:27-28,32-36)

⁴³ I nuwa isəna paa yəɣotaa si: N ká səlɣi nyá taapalu na nyá taa kpana nyá kolontu tə. ⁴⁴ Ama ma heeliyi-me si í səlɣi mə kolontunaa na í sələmi Isə ké mpa pa tɣi-meɣe konyəŋ tə pa təw. ⁴⁵ lə í kraɣa mə Caa wei i we isətaa tə i wɛɛtu nté. Pə taya pulu, í lə i lakəna na ilim luki asaya na kupaana pa təna pa təw, na í krentəyi mpa pa keesaa na mpa pa ta keesi tə na í haaki tem. ⁴⁶ Ye í səlɣa mpa pa səlɣa-me tə pa tike, pepeyele mə teewa lə? Lampuu mɣlaa mayamaya u laki mpu? ⁴⁷ Ye í səkki mə taapalaa tike, lə í tɛ ləlaa ke we? Ma ta nyi isənaa mayamaya u laki mpu? ⁴⁸ I tɛ təkpataa lə, isu mə isətaa Caa teu təkpataa tə.

6

Nyá ti hulvyn si pa na-ŋ təm

¹ I la laakali, í taa laki yəlaa isentaa ké mə Isəsele kulaputu si pá na na pá sa-me. Ye í laki mpu si yəlaa í na, mə Caa wei i we isətaa tə i kaa tasa-meɣe hav.

² Pə tətə ké waatu wei n haaki liyitee ke konyəntənaa tə n kaa kraali si yəlaa í kəna-ŋ. Pə mayamaya ke cesəlaa laki Yuta nyəma təkotilənna taa na haɣe tətə si pá sa-we. Tampəna ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi. Pa kasəyaya ke pa hikiyi n̄pəyó kraakraa. ³ Ama nyá, ye n haaki konyəntənaa ke liyitee, taa yele na nyá taapalu wei i we nyá kəŋkəŋ taa mayamaya tə í ná. ⁴ Saa un̄ nyá kuɣəu kaa wɛɛ mpi yəlaa təna nawa tə, na nyá Caa wei i naaki mukaya tɛ tə i ká fel-ŋ.

Isə sələmvyn hulvyn
(Luku 11:2-4)

⁵ Waatu wei í sələməyi Isə tə, í taa la isu cesəlaa mpa pa səlɣa isə səŋyɣu ke Yuta nyəma təkotilənna taa na haɣe n̄əsə na pá sələməyi si yəlaa təna í na-we tə. Ma heeliyi-meɣe tampəna si pa kasəyaya ke pa hikiyi n̄pəyó kraakraa. ⁶ Ama nyá, ye n caa Isə sələmvyn, suv nyá naŋ taa na n̄ təkí nyá tətə, na n̄ sələmi nyá Caa wei i we tənaya ŋməlav tə. Na nyá Caa wei un̄ i naaki mpi n laki ŋməlav tə i ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

⁷ Ye í sələməyi, í taa lələsəyi təm paɣalə ke yem isu ma ta nyi isənaa lakuyu tə. Pa huɣu si pa təm taɣaləŋ tətə ké paa hiki. ⁸ I taa keena-we. Pə taya pulu tətə, mə Caa tema nyəm ke mpi pə təm caala-me tə na pəcə́ í sələməyi. ⁹ Isəna í ká sələmi təyole si:

Ta Caa wei nyá n we isótaa tó,
nyá hǎte í wee kate.

¹⁰ Tǎɣǎ nyá Kawulǎɣa.

Yele na nyá luyu nyǎntu la
ate cǎne isu tǎ lapu isótaa tó.

¹¹ Haa-tuyu saŋa tǎɣǎɣa.

¹² Hólí-tuyu suulu ke timpi tǎ pǎntǎna-ŋ tó.

Isu ta hólǎɣí mpa pa pǎntǎɣǎna-tu tǎɣǎ suulu tó.

¹³ Taa yele na tǎ suu maɣasuyu isayau taa.

Ama lǎsi-tuyu Isayau niŋ taa.

[Mpi tó, nyǎɣale kawulǎɣa tǎɣǎɔ,
na pǎsulɔ na teeli tu ke tam tǎɔ. Ami.]

¹⁴ Mǎpúyú pǎ wee, ye mǎ tǎɣǎntǎɣǎnaa wakǎɣǎna-me na í hólí-weɣe suulu,
mǎ Caa wei í we isótaa tó í kǎ hólí-meɣe suulu tǎtǎ. ¹⁵ Ama ye u hulǎɣi mǎ
tǎɣǎntǎɣǎnaa ke suulu ke timpi timpi pa wakǎɣǎɣǎna-me tó, mǎ Caa kaa hólí-meɣe
suulu tǎtǎ.

Nǎhǎkǎtu kǎpǎntu tǎm

¹⁶ Ye í hǎka nǎɔsi, í taa wakǎli mǎ isǎntaa isu cǎsǎɣa lakuyu tó. Pa sǎŋǎɣi pa
isǎntaa si yǎɣaa tǎna í ná si pa hǎka nǎɔsi. Tampana ke ma heeliyi-me maa cǎsǎɣi.
Pa kasǎɣaɣa ke pa hikiyi mǎpúyú kǎkǎraa. ¹⁷ Ama nyá, ye n hǎka nǎɣǎ, saŋ nyá
ise tǎcǎiɣe, na ŋ seɣeli nyá nyǎɔsi. ¹⁸ Yǎɣaa í taa nyi si n hǎka nǎɣǎ. Ama nyá Caa
wei í we ŋmǎɣu tó í tike í ka nyǎna. Nyá Caa wei í naa mpi n laki ŋmǎɣu tó í kǎ
ha-ŋ nyá kasǎɣaɣa.

Kǎpǎntu lǎmaɣasɛe we timpi tǎ tǎɣǎɣa í akaluyu wee

(Luku 12:33-34)

¹⁹ Í taa kaaki mǎ wǎnaɔ ke ate cǎne timpi pukasi na kǎkǎɣa wakǎɣi na
ŋmulaa kǎ wakǎli nǎnǎɔsi na pá ŋmuli tó. ²⁰ Ama í kaaki mǎ wǎnaɔ ke isótaa
timpi pukasi na kǎkǎɣa fei si pǎ wakǎli pulɔ, na ŋmulaa kaa tui na pá ŋmuli tó.
²¹ Pǎ tǎɣa pulɔ tǎɔ, kǎpǎntu lǎmaɣasɛe í we timpi, tǎɣǎɣa í akaluyu wee.

Tǎnuyu kǎnananam tǎm

(Luku 11:34-36)

²² Yǎɣu tǎnuyu pilimile fǎtǎla kelɛ ise. Ye nyá ise í naaki teu, pǎ waasǎɣi nyá
tǎnuyu tǎɣǎɣa. ²³ Ama ye nyá ise í yǎɣulmaa, nyá tǎnuyu pilimile tǎna we sǎkǎpǎtuyu
teɛ ké. Ye isǎna n naaki mpɔ tǎ pǎ pǎsa sǎkǎpǎtuyu ile, pǎwe, nyá sǎkǎpǎtuyu tǎm fei
yǎɣtǎɣu tǎtǎɣǎɣe.

Isǎ na liyitee pǎ tǎm

(Luku 16:13)

²⁴ Yǎɣu kǎɣum kaa pǎsi na í kǎpǎ yǎɣaa naale na í laki pa tǎma. Ye í kǎpǎra mpɔ, í
lǎmaɣasɛe kǎŋ a wee lelu tǎɔ na í yele lelu. Yaa ntanyi, í paasǎna lelu na í kisi lelu.
Me í kaa pǎsi na í kǎpǎ Isǎ na liyitee na í tǎŋ mpɔ.

Naani tuyu ke Isǎ

(Luku 12:22-31)

²⁵ Í tá ná mpi pǎ tǎɔ ma heela-me si í taa nǎɣǎsǎɣi mǎ tǎɣǎɣa na mǎ
kǎnyǎnyǎɔm mpi pǎ wee si í kǎ tǎki na í nyǎɔki na í hiki weesiŋ na mǎ tǎŋ tǎɔ
kǎtǎkǎm tó. Pǎ tǎɣa pulɔ tǎɔ, í ta na taa si weesuyu kǎla tǎɣǎɣa na yǎɣtǎnuyu
kǎla wontu kǎsusuutu. ²⁶ Í nyǎɣna sumasi na í na. Si halǎɣi, pǎyele si kǎŋ.
Si nyǎkǎɣi tǎɣǎɣa ke kǎpǎŋ taa. Paa na mpɔ mǎ Caa wei í we isótaa tó un í

caləxəna-si. Na mə tá kəli suması ke təm narəle? ²⁷ Paa mə taa yulú ká ku i təyi isəna pəntu pəsəyi na í tuusi i təyi wəle kuləmtəle maɣamaɣa?

²⁸ Na pepe təw kə í nəxəşəyi mə təw kutakəm? I nyənnə tawa nyutu təkuyv hetu nti tə na í ná. Nyutu nti tu lakı təmle təl. Pəcós tu ləwki pəw. ²⁹ Paa na mpv ma heeliyi-me si wulaw Saləmən na í tənə i ta suu wontu na í tala paa tə taa kuləmwv ke kacəka. ³⁰ Ye Isə lakı kacəka ke tawa taa nyutu nti tə we saŋa na cele isəntə pa tika-ti tə, i kaa la-meɣe kacəka na pə kəli mpv? I polo í tē, u tən Isə na mə taa təcaɣaɣa tə se. ³¹ İle í taa pəkəli mə ti si: Tu təxə-we? Yaa, tu nyəw-we? Yaa, tu takı-we? ³² Ma ta nyi isəna pəkəxəna təleɣe tam. Mə Caa wei i we isətaa tə i nyəmə mpi í nyuləyi tə. ³³ İ sə nywv na Isə Kawulaya na təntə nte Isə caa tə tə pəkəwv, na Isə ká ha-me tətəxə pə tənə mpi pə kaasaa tə. ³⁴ İle í taa nəxəşəyi cele nyəntv. Cele nyəntv təleɣe cele kə. Nti tə maɣana-ŋ saŋa tə, paasəna tələ tə tike.

7

Təma footuyv təm

(Luku 6:37-38,41-42)

¹ İ taa footi ləlaa, pə taa kəw na Isə huuna-me. ² Pə taya pulv təw, isəna í footiyi mə təxəntəlnaa təxə Isə ká huuna-me. Na isəna í maɣasəyi mə təxəntəlnaa təxə Isə ká maɣasi-me. ³ Isənaɣa pə lapa na í naaki nyuliim wei i we nyá təxəntəle isəpəle taa tə, na í kaa na kpatúyú ŋku ku we nyá nyəntə taa tə? ⁴ Na isənaɣa nyá pəsəyi na í tə nyá təxəntəle si: Səŋ təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyuliim, na pəyele kpatúyú kəya nyá nyəntə taa? ⁵ Cəsulo nyá, ləsi kpatúyú ŋku ku we nyá maɣamaɣa nyá isəpəle taa tə, ləna pəcós í ná teu təcəci na í ləsi nyá təxəntəle isəle taa nyuliim inı.

⁶ İ taa kraya mpi pə kə Isə nyəm tə na í pəti hası, sí taa kəw na sí kulı mə təw na sí cəl-me. İ taa pəti mpi pə tewa təxə afanaa kın, paa fəl.

Pəwşuyv na pəkəwv na nənəyə mpv təm

(Luku 11:9-13)

⁷ İ sələməyi, paa ha-meɣe. İ pəkəyi, í hikiyi kə. İ makı, pa tüləyi-meɣe. ⁸ Sələmwv ke pa haaki. Pəkəwv hikiyina. Matv ke pa tüləyi. ⁹ Wulee mə taa awe pəyaya sələma-i kakalaya na í kraya pəle na í cələ-ke? ¹⁰ Yaa wulee mə taa awe pəyaya sələma-i tinte na pəntv cələ-keɣe cimte ye? ¹¹ Ye asaɣaa me mu pəsa mə piya ke kəpəntv lapv, mə Caa wei i we isətaa tə i kaa la kəpəntv ke mpv pa sələməyi-i tə?

¹² Isəna mə caaki si ləlaa í la-me tə, mu la-weɣe mpv tətə. Ye í lapa mpv, í tənə kusəsutv tənə na Isə kuyəxətutv teləsəlaa təm tənə ntə.

Nənəyə kəkəpəlaya təm

(Luku 13:24)

¹³ İ səna nənəyə ŋka ka we təfəku tə. Asaala tete nənəyə walaa kə, na pə mpəaw ke pəxəle təxəyi. ¹⁴ Ama nənəyə ŋka ka we təfəku tə ka we wahala kə, pəcós weesuyv nyəŋka ntə. Yəlaa pəcə tike tənəxəna pə mpəaw.

Tuyv nyəm na kv pəle kın

(Luku 6:43-44)

¹⁵ İ la laakalı na Isə kuyəxətutv teləsəlaa pəpətnaa. Pa kən mə kın na pá cəsəyi isv pa kə heen, səsə lə sənsumən kpitikpitinaa ntə. ¹⁶ Pa kəlapətnaa kın ke í ká nyəna-we. Yulv kaa kooli tuyv ŋku pa yaa si ləsen tə kv pəe ke səsəw təw se. Pəcós paa kooliyi tuyv ŋku pa yaa si fiki tə kv pəe ke kələn təw. ¹⁷ Tuyv kəpəŋku

löləyi pee kəpana ké, na təyü isayən náá lölü pee asayee. ¹⁸ Təyü kəpanəku i löləyi krai pəle se. Pə́cǝ́ krai təyü naa löləyi pəle kəpante tətə. ¹⁹ Təyü ŋku ku löləyi pee kəpana tə, pa setəyi-kuyü na pá tū kəkə. ²⁰ Pə́ tətə ké í ká nyi Isə kuyəyətutu teləsəlaa kəcəsaa mpə na pa kəlapətənaa kin.

Yesu nyəm ke mpa pa nyəma-i tə
(Luku 13:25-27)

²¹ Pə́ taya pa təna mpa pa yaa-m Tacaa Tacaa tə pa təna paa sūna isətəa Kawulaya taa. Ama mpa pa laki ma Caa wei i we isətəa tə i luyü nyəntu tə pa tike paa sūna. ²² Kuyaku ŋku ku wule payale ká tə-m si: Tacaa Tacaa, nyá ton taa ké tə kpaaləna Isə kəheelitu. Nyá ton taa ké tə təyonna aləyaa. Na nyá ton ke tə lapəna piti təma payale. ²³ Tənaaya maa cə-we təfoo si: Ma ta nyi-meyə paa pəcə. I tēe í fēe-m, isayalataa me.

Layatu na kəmeləy pa kutuluŋ ŋmav
(Luku 6:47-49)

²⁴ Wei i nukü təm nti ma yəyətə isəntə na í təkəyi-ti tə, puntu nəyəsəna layatu wei i ŋma i kutuluŋ ke pətəlaya taa tə. ²⁵ Mpróyü tēu nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluŋ ŋku, na pusi su na si lu. Kutuluŋ ta hoti. Mpi tə, pa si ku kite ke pətəlaya taa ké. ²⁶ Ama wei i nukü təm nti ma yəyətə isəntə na i təkəyi-ti tə, puntu nəyəsəna isu kəmeləy ŋku ku ŋma kutuluŋ ke kanyəŋa taa təyü. ²⁷ Mpróyü tēu nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluŋ, na pusi su na si lu. Tənaaya kutuluŋ hotaa na pə təna pə pəsi ncaale təkpataa.

Yesu ton təm

²⁸ Yesu təma seyesəyü, iləna pə́ cə samaa laŋa ke teu. ²⁹ Mpi tə, i seyesəya-weyə na ton i ta nyá. I fēe isu pa Isə Təm seyesəlaa lələa.

8

Yesu waasəyü ke asilima kətəy tū
(Maləki 1:40-45; Luku 5:12-16)

¹ Yesu luna puyü tətə na í tii, iləna samaa səsə tū i waali. ² Tənaaya tənuyü tətə asilima kətəy tū nəyəlū i kətəna-i na í sopi i tēe na í tōm-i si: Tacaa, ye n ka tisaya n taa waasi-m?

³ Mpróyü Yesu kəsa nin na í tokina asilima kətəy tū un i cə-i si: Teu ma tisaa, alaafəya í la.

Təne inəyi pə́ waa apalū inəyi krapkaa. ⁴ Iləna Yesu kpaali-i teu si: Taa heeli nəyəlū. Ama tēe krapkaa na kətulū na-ŋ. Iləna n̄ yiyisi isu Moisi ka keesəyü tə na pá ná si pə́ waa-ŋ.

Yesu waasəyü ke Lom yoolaa nyūyü tū yom
(Luku 7:1-10; Yohaani 4:43-54)

⁵ Yesu səkəyā Kəpənahum, iləna Lom yoolaa nyūyü tū nəyəlū kətəna-i na í wiina-i ⁶ si: Tacaa, ma yom nəyəlū hənta təyaya. Kətəy kətuluyü təkəna-i na í saləməyi teu. ⁷ Yesu cə-i si: Maa polo na má waasi-i.

⁸ Tənaaya yoolaa nyūyü tū un i pəsənaa si: Tacaa, ma ta tala si n̄ sū ma təyaya. Ama yəyətü kuyəyətü ke təm kələm na ma yom hiki alaafəya. ⁹ Má isəntə ma see ma səsəa ké. Pə́cǝ́ ma wəna ma səkəpəma na pəle pá laki ma luyü nyəntu. Má heela pa taa wei si í polo cəne, ilé i puki ké. Má heela wei si í kəw, ilé i kəw tətə. Pə́cǝ́ ye ma heela ma yom si í la pə́ne, i laki ké.

¹⁰ Yesu nuu tòm tǎne, ìlena í pǎsǎna mpa pa tǎyaga-i tǎ pa tǎo na í tǎ si: Tǎmpana ke ma heeliyi-me yoo, maa cǎsǎyi. Ma ta nata yulb ke lseyeli nyǎma taa na í tǎma í taa na lǎo kǎ ísǎntǎ. ¹¹ Ma heeliyi-me tǎtǎ si, payale kǎ luna ilim tǎlule na ilim tǎtule, na pǎ na Apǎlaham na lsaaka na Yakǎru paa caya tǎyǎu ke isǎtaa Kawulaya taa. ¹² Ama mpa paa kǎ Kawulaya nyǎma tǎ paa lo-weye awali kǎ sǎkretuyu taa, timpri paa casǎyi kapusi na pǎ nyasǎyi pa tǎyi kela tǎ.

¹³ Mǎpǎyǎ Yesu heela yoolaa nyuyu tu si: Kpe, isǎna mpi n tǎma nyǎ taa na lǎo tǎ pu la mǎpǎyǎ teitei.

Waatu inu í mayamaya ke pǎ waa yoolaa nyuyu tu yom.

*Yesu waasuyu ke kutǎntǎnaa payale
(Malǎki 1:29-34; Luku 4:38-41)*

¹⁴ Mǎpǎyǎ Yesu pola Piyee tǎyaga, na í mayana watu wena Piyee yǎsǎ na í hǎntaa.

¹⁵ Mǎpǎyǎ Yesu tokina kutǎntǎ nin na í watu ya kpakpaa. Ìlena í kulǎ na í calǎsi-we.

¹⁶ Tǎanaya tǎanaa ìlena pǎ kǎna Yesu ke alǎyǎhilaa payale. Na í yǎyǎti kuyǎyǎtu na alǎyaa se, na í waa kutǎntǎnaa tǎna tǎtǎ. ¹⁷ Ìlapa mpu si pǎ la nti lǎo kuyǎyǎtutu tǎlǎsulǎ lǎyǎii ka yǎyǎtaa tǎ si: Ì lǎsǎ tǎ ícǎntu na í lǎo, na í mu ta kutǎmǎyǎ.

*Yesu tǎnyuyu nyullaa
(Luku 9:57-62)*

¹⁸ Yesu ná samaa kotina-i, ìlena í tǎ-we si pǎ tǎsi tǎnku na waali. ¹⁹ Mǎpǎyǎ lǎo Tǎm seyǎsǎlb nǎyǎlb í kprǎtǎna Yesu na í tǎ si: Tǎcaa, maa tǎnyǎyi-nyǎ nyǎ tǎpote tǎna taa.

²⁰ Yesu cǎ lǎo Tǎm seyǎsǎlb inu si: Sǎǎy wena í lona na sumasi wena si tana. Ama Yulb Pǎyaga má, ma feina nyuyu tǎtule mayamaya.

²¹ Tǎnaya Yesu ifalaa taa nǎyǎlb ná tǎma-i si: Tǎcaa yele na má polo na má pi ma caa na pǎcǎ.

²² Ìlena Yesu cǎ-i si: Tǎny-m na nǎ yele na sǎtaa pi pa sǎtaa.

*Yesu heesuyu ke kacuculaya
(Malǎki 4:35-41; Luku 8:22-25)*

²³ Mǎpǎyǎ Yesu na í ifalaa pa suu kpuibuyu taa. ²⁴ Tǎnaya heelim sǎsǎǎm kola tǎnku tǎo na lǎm hola waasǎyi kpuibuyu. Ama pǎ pamna Yesu tooki. ²⁵ Mǎpǎyǎ í ifalaa polaa na pǎ feesi-i na pǎ tǎmi-i si: Tǎcaa, ya-tu, tǎ lepaya.

²⁶ Ìlena Yesu cǎ í ifalaa si: Pepe tǎo kǎ sǎyǎntu kpa-mǎ? Ì tǎ te lǎo na mǎ taa na pǎ tǎo suwe? Mǎpǎyǎ í kulaa na í kalǎna heelim na lǎm, na pǎ tǎna pǎ hee tǎli.

²⁷ Ìlena piti kpa pa tǎna na pǎ pǎsǎyi si: Aweye inu inu na pǎ kpreyna heelim na tǎnku lǎm na pǎ nukǎna-i?

*Alǎyǎhilaa naale na afanaa pa tǎm
(Malǎki 5:1-20; Luku 8:26-39)*

²⁸ Yesu tǎsa tǎnku kutǎn lǎnku tǎo kǎ Katalǎe nyǎma tǎtu taa. Ìlena apalaa naale luna pǎlaan taa na pǎ sǎnyǎyi-i. Apalaa mpǎe paa hii alǎyaa kǎ, na pa nyan we sǎyǎntu. Yǎlaa cǎlaya pa mpǎas nyuyu. ²⁹ Tǎnaya pa suu kiisuyu si: lǎo Pǎyǎlb, ta na-ny suwe? N kǎma si n tǎyi-tuyu wahala na pǎ waatu mayamaya ta tǎta?

³⁰ Pǎ pamna afanaa kalǎku sǎsǎǎb nakulǎ ku we pǎ cǎlo tǎna na ku tuliyi.

³¹ Mǎpǎyǎ alǎyaa wiina Yesu si: Ye n kǎ tǎyǎntu-tu, yele na tǎ suu afanaa kalǎku kǎne ku taa.

³² Yesu cǎ-we si: Ì polo. Ìlena pǎ se apalaa naale inu í waali na pǎ tǎena afanaa taa. Ìlena afanaa tu casǎle ke yem ke kpakpaa, na pǎ tii kalakala na pǎ tu lǎm na pǎ si.

³³ Μπόγύ αφαναα tiikilaa ná loma kpakpaa na pá polo icate taa, na pá keesi pə təna mpi pə lapa tə, na isəna aləyaa mpe pa təm lapa tə. ³⁴ Tənaγa icate nyəma təna luwa si pa səηəyi Yesu. Pa na-i, ilena pá teeκi-i si í lu pa tetu taa.

9

Yesu waasuyv ke kotəη kotvvlvuy tv
(Maləki 2:1-12; Luku 5:17-26)

¹ Yesu svv kpuvlvuy na í tesí tēηku na í polo i mayamaya i icate taa. ² Μπόγύ pa kəna-i kotəη kotvvlvuy tv na í hēnta i kratəle təə. Yesu nawa apalaa mpe pa naani, ilena í heeli kotəntv si: Ma pəyalv, təkí nyá ti, nyá isayatu husaa.

³ Tənaγa Isə Təm seγesəlaa napəli pa hvv pa taa si: Apalv inē i kpakəyi i ti na í keesəyəna Isə.

⁴ Yesu nyəmá nti pa hvvki tə, ilena í pəəsi-wē si: Pepe təə ké í hvvki hvwēē asayēē ke mpv? ⁵ Na nti tə yəγətvuy kəla təlev: Nyá isayatu husaa, yaa Kuli na í tə? ⁶ Təv, maā hólí-me si Yvlv Pəyaya má, ma pəsəyi na má husi isayatu ke ate cəne.

Tənaγa Yesu təma kotəntv si: Kuli na í kpaγa nyá kratəle na í kpe.

⁷ Μπόγύ apalv in i kulaa na í kpe. ⁸ Samaa ná mpv, ilena səγəntv kra-wē. Na pá saη Isə ké mpi pə təə i ha yəlaa ke pəsuyv ηkv kv taka ke mpv tə.

Yesu yaav ke Matiyee
(Maləki 2:13-17; Luku 5:27-32)

⁹ Yesu lu təna na í teeκi, ilena í na apalv wei pa yaa si Matiyee tə, na í caya lampuu təmvle. Ilena í yaa-i si: Kuli na í tēηi-m.

Tənaγa Matiyee kulaa na í hu Yesu waali.

¹⁰ Yesu na i ifalaa na lampuu mvlaa na asayaa payale pa krenta Matiyee te na pá təkí. ¹¹ Falisanaa na mpv, ilena pá pəəsi i ifalaa si: Pepe təə ké mə caa na lampuu mvlaa na yəlaa asayaa pa krentəyi na pá təkí?

¹² Yesu nu pa kwpəəsvtv, ilena í cə si: Pə taya alaafəya nyəma nyvləyəna fetaa. Ama kotəntvnaa ké. ¹³ Pa ηmaawa si: Kvpantv ke ma səəlaa, pə taya kotasi. I polo na í preeki ηmaatv təm təne tə hvwēē. Mpi tə, ma kəmaγa si ma yaaki asayaa, pə taya kvpama.

Yesu keesuyv ke nəhəkvtv təm
(Maləki 2:18-22; Luku 5:33-39)

¹⁴ Μπόγύ Isə Lvm Səlv Yohaani ifalaa krətəna Yesu na pá pəəsi-i si: Pepe təə ké ta na Falisanaa tə həkəyi nəəsi na nyá ifalaa u laki mpv?

¹⁵ Ilena Yesu cə-wē si: I ká pəsi na í la na akpayalv taapalaa wēē lanwakəlle taa na í na-wē pá wēē? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Pυ kəə na pə keesi kuyaku nakuli, ilena pá ləsi-i pa hēkv. Pəleye paa həkə nəəsi.

¹⁶ Nəγəlv fei wei i ka tə i wontuyv kwpənvuyv na saaliya kufalaya tə, pə taya pulv təə, saaliya ηke kaa hə-kv na púyó kəli isu kv wēē tə. ¹⁷ Pəcə nəγəlv kaa suu svlv m kufam ke svlv m hulvη kvpəη taa, təfə hulvη ká ya na svlv m ti na hulvη náa wakəli yem. Ama hulvη kvfaη taa ké pa suuki svlv m kufam, ilena pə təna pə caya teu.

Yailu pēelə na alv təyəllv pa təm
(Maləki 5:21-43; Luku 8:40-56)

¹⁸ Yesu tēηna-wēyē təm təyēyē heeluyv, ilē Yuta nyəma səəə nəγəlv i kəmaγalē, na í hoti Yesu nəəhēē tēē na i tə si: Ma pēelə hēē nəənvəə, kəə na í tēni nyá niη ke i təə, i ká hiki weesuyv.

19 Ἄρβόγú Yesu na í fáláa pa kúlaa na pá tǽŋi-i.

20 Ἄρβόγú alu nǽǵul, wei hatoo pusi naanǽwa na naale taa í tǽŋa tǽǵulǵu na pá we-i tǽŋ tǽ, í krǽtǽna Yesu na í waali tǽǵ, na í tokina í cara ntompǽle. 21 Mpi tǽ, alu iní í ka tǽ í taa ké si: Ye ma pǽsaa na má tokina paa Yesu cara mayamaǵa pu waa-m.

22 Tǽnaǵa Yesu pǽsa í waali na í na-i na í tǽmi-i si: Taa nyá, n tema Isǽ na nyá taa tǽǵǵ pǽ waasa-ŋ ma pu.

Tǽnaǵa pǽ waa-i kpaakraa ke tǽne iní.

23 Yesu tala Isǽ tǽseele sǽsǽ iní í tǽǵaǵa taa na í mayana hǽsi hullaa na samaa kǽkǽte. 24 Ἄρβόγú í tǽma si: I lu cǽne, pǽeliya ta si. Ama ka too kútoo ké.

Ἄρβόγú pa wonǵa-i. 25 Pa tema samaa ke lǽsǵul, ilena Yesu suv nanǵ taa, na í tǽki pǽeliya niŋ taa na ká kǽli. 26 Ἄρβόγú pǽ tǽm yawa pa tetu tǽna taa.

Yesu waasǵul ke yulǽmaa naale

27 Yesu lu tǽna na í tǽeki na í tala tiili, ilena yulǽmaa narǽlǽǵi naale tu í waali na pá kiisiǵi si: Tafiiti Pǽǵaǵa nyǽni tǽ pǽtǽtǽle.

28 Yesu tala tǽǵaǵa taa, ilena yulǽmaa mpe pá krǽtǽna-i. Tǽnaǵa í pǽssa-we si: I tema-m na mǽ taa si ma pǽsǽǵi na má la mpu?

Ilena pá cǽ-i si: Ee, Taca.

29 Ἄρβόγú Yesu tokina pa ise na í tǽ si: Pǽ la isu í tema mǽ taa tǽ.

30 Ilena pa ise kuli. Ἄρβόγú Yesu kpaala-we na tǽŋ si: Tǽv, í taa yele na nǽǵul nu yoo.

31 Ama pa luwa na pá yaǵi Yesu tǽm ke tetu tǽna taa.

Yesu loou ke ilǽǵul kamumuka

32 Pǽle pa lu Ἄρβόγú kpaakraa, ilena pá kǽna Yesu ke ilǽǵululu kamumuka.

33 Tǽnaǵa í tǽǵǽna ilǽǵul, na kamumuka suv yǽǵulǵul ke kpaakraa. Piti kpa samaa na pá tǽŋ si: Tǽ ta keesita isǽntǽǵul Isǽǵeli tetu taa.

34 Ama Falisanaa ná tǽma si: Alǽǵaa wulav tǽŋ ke í tǽǵǽnǽna alǽǵaa lǽlaa.

Samaa pǽtǽtǽle kpa Yesu

35 Yesu cǽkǽǵa acalǽe na acalisi tǽna na í seǵeǵǵi Yuta nyǽma tǽkotilena taa. Na í laki waasul ke Isǽ Kawulayá Laapaali Kǽpǽŋ tǽm. I waakǽǵa kútmǽŋ tǽna na acamaa tǽna. 36 Yesu nyǽnaǵa samaa na pǽtǽtǽle kraa-i. Mpi tǽ, yǽlaa pane pa kawǽǵa, pa feina aralǽtu. Pa nǽǵǽsǽna heenǵ wei í feina tiikilu tǽ. 37 Tǽnaǵa í heela í ifalaa si: Kumtu tǽwa sǽsǽm. Ama kǽntaa fei payale. 38 Ilǽ í wiina kǽmtu tu si í sǽsǽ kǽntaa ke í kǽmtu taa.

10

Yesu ifalaa hǽla

(Malǽki 3:13-19; Luku 6:12-16)

1 Ἄρβόγú Yesu yaa í ifalaa naanǽwa na naale ke í kin, na í ha-weǵe pǽsǵul si pá tǽǵni alǽǵaa na pá waa kútmǽŋ tǽna na acamaa tǽna. 2 Tillaa mpe pa naanǽwa na naale hǽla nta. Kancaalǽǵa nyǽŋ ntǽ Simǽŋ wei pa yaa si Piyee tǽ, na í neu Antǽlu, na Sepetee pǽǵalv Saaki na í neu Yohaani, 3 na Filipu na Paatelemii, na Tomaa na lampuu mulv Matiye, na Alǽfe pǽǵalv Saaki na Tatee, 4 na Selotu tu Simǽŋ, na Yutaasi Isǽkalee wei í tu Yesu ke í kolontunaa niŋ taa tǽ.

Yesu tillaa naanǽwa na naale tiluǵu

(Malǽki 6:7-13; Luku 9:1-6)

⁵ Yesu tila yɔlaa naanɔwa na naale unɔ na ɛ seɣesi-we si: ɪ taa polo tetu nti tɔ ta ke Yuta nyɔma nyɔntu tɔ tɔ taa, ɛ taa sɔv Samalii acalee taa. ⁶ Ama ɛ polo ɪseɣeli nyɔma mpa pa lepa isu heen tɔ pa cɔɔ. ⁷ ɪ ká lakɛ waasu na ɛ heeliyi mɛ mpaav taa si: ɪsɔtaa Kawulaya wusa kɔnte. ⁸ ɪ waa kutɔntunaa, na ɛ feesi sɔtaa, na ɛ waasi asilima kutɔn nyɔma, na ɛ tɔɔnɔ alɔɔaa. Mɛ hika faalaa kɛ, ɛ ha tɔtɔɔ faalaa. ⁹ ɪ taa tu mɛ sipanaa taa kɛ liyitee, paa nna. ¹⁰ ɪ ye le mɛ mpaav hulunɔ. ɪ taa tɔm tokonaa, ɛ taa lee ntanɔkpala, ɛ taa tɔki kpatɔyɔ. Mpi tɔ, tɔmle latu na ɛ calɔsɔyɔ kɛ.

¹¹ Ye ɛ sɔv ɛcate yaa ɛcaliya nakɛli ka taa, ɛ pɛɛki wei ɛ luɔu wee si ɛ ká mu-me tɔ, na ɛ caya tɔna halɔna mɛ teev. ¹² Ye ɛ sɔv tɔyaya nakɛli ka taa ɛ ɛ tɔ si: ɪsɔ ɛ ha-meɣe alaafaya. ¹³ Ye tɔyaya nke ka nyɔma ɛ mu-me, pu la-we isu ɛ kooluɔu tɔ. Ama ye pa kisa-me, mɛ koollee ɛ mɛli mɛ tɔ. ¹⁴ Ye pa kisa-meɣe muɔu yaa mɛ tɔm nuw ke tɔyaya nakɛli yaa ɛcate natɛli tɔ taa, ɛ lu na ɛ kpiisi-weɣe mɛ nɔɔhe muɔsɔyɔ na ɛ tee. ¹⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesɛɣi, sɔtɔm na Kɔmɔ tɛtu kaa na wahala ke Hɔvle wule na pɛ kɛli ɛcate ntɛ.

*Wahalanaa mpa paa kɔɔ tɔ
(Malɛki 13:9-13; Luku 21:12-17)*

¹⁶ ɪ nyɔni, ma tiliyi-me isu heen ke sunsɔmɔn heku. ɪ la layatu isu tomaa, na tɔpamɔ isu alukukunaa. ¹⁷ ɪ la laakali, yɔlaa ká yaa-meɣe puloonaa taa. Paa ma-meɣe akpatee ke Yuta nyɔma tɔkotilena taa. ¹⁸ Paa yaa-meɣe nɔnɔɔsi ke tetu tɔkɔlaa na awulaa sɔsaa pa kiɔnaa ke ma tɔ. ɪlɛna pɛcɔ ɛ hólɛ ma tɔm tampana ke pa na mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa isentaa. ¹⁹ Waatu wei paa pona-meɣe puloonaa taa kɛ mpɔ tɔ, ɛ taa nɔɔɔsi nti ɛ ká yɔɔti na isɔna ɛ ká yɔɔti-ti tɔ. Pɛ waatu ɛ talaa, pu tu mɛ luunɔ tee kɛ kpakpaa ke nti ɛ ká yɔtɔti tɔ. ²⁰ Mpi tɔ, pɛ taya mɛ kiɔn ke mɛ kɔyɔɔtɔtu ka luna. Ama mɛ Caa Feesuɔu ká yɔtɔna na mɛ nɔɔsi.

²¹ Yɔlaa ká kɔli na pá hólɛ pa taalɔnaa yaa pa newaa si pá ku-we. Cɛcɛnaa ká la pa piya ke mpɔ tɔtɔ. Piya sɔle si kɔli si nyɔma tɔɔ si pá ku-we. ²² Yɔlaa tɔna taa ká kpana-meɣe ma tɔ. Ama wei ɛ nyaya apalɔtu na ɛ tala tɔnaya, pɔntu nyɔyɔ ke pu ya. ²³ Ye pɛ kɔma na pá tu-meɣe kɔnyɔn ke ɛcate natɛli tɔ taa, ɛ se na ɛ polo lɛnte taa. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesɛɣi, ɛ kaa te ɪseɣeli acalee ke cɔɔv na pɛcɔ Yulɔ Pɔyaya má ma kɔɔ.

²⁴ Tɔmle kpɛlɔmɔlu ta kɛli ɛ hullu. Pɛcɔ ifalɔ nɔɔɔlu ɛ fei wei ɛ kɔla ɛ caa tɔ. ²⁵ Ye pɛ lapa tɔmle kpɛlɔmɔlu isu wei ɛ hólɔyɛ tɔ, pɛ mayanaa kɛ. Na ye pɛ lapa ifalɔ isu ɛ caa pɛ mayanaa tɔtɔɔ. Pa ta kisi tɔyaya Caa ke tɔv si Pesepule, kacɔnfana tɔyaya nyɔma na?

*ɪsɔ seu tɔm
(Luku 12:2-7)*

²⁶ Ye mpɔ ɛ, ɛ taa nyana yɔlaa. Pɛ tɔna mpi pɛ nɔmɛlaa tɔ, isu pɛ tɔma na pɛ kuli pɛ tɔ. Pɛ tɔna mpi pɛ lapa mukaya tee tɔ, isu pa tɔma na pá nyɛ-wi. ²⁷ Pɛ tɔ kɛ tɔm nti ma nɔmɛsɛɣi na má heeliyi-meɣe ahoɔ tɔ, ɛ kraali-tɔyɛ ilim taa. Na nti pa welela mɛ nkpɔnɔnɔ taa tɔ, ɛ kraali-ti na nɔɔ sɔsɔya. ²⁸ ɪ taa nyana mpa pa pɛsɛɣi na pá lɛsi yulɔ weesuɔu tike, na pɛ waali paa pɛsɛɣi pulɔ tɔ. Ama ɛ se ɪsɔ, unɔ ɛ pɛsɛɣɔna na ɛ ku yulɔ. Pɔyele ɛ pɛsɛɣi na ɛ tu-tɔ tɔnaasɔle sɔsɔle taa. ²⁹ Pɛ taya sumɔpɔwɔnaa naaleɣe pa pɛtɔyɛ santiɔ kulɔm taa? Pɔyele kulɔm nyɔyɔ u leki na pɛ tá luna mɛ Caa kiɔn. ³⁰ Mpɔ unɔ tɔtɔɔ na mɛ nyɔyɔ taa nyɔɔɔsi, ɪsɔ nyɔmá si tɔna si nyɔyɔ kɛ. ³¹ Ye mpɔ ɛ taa nɔɔɔsi. ɪ kɔla sumɔpɔwɔnaa tɔcayacaya.

*Yesu Kilisiti muɔv yaa ɛ kisuyɔ
(Luku 12:8-9)*

³² Ye yulb ta ημεσι si i ké ma nyəη, ma mayamaɣa maa tisi ma Caa wei i we isətaa tə i isentaa si pəntu ké ma nyəη tətə. ³³ Ama wei i kpeesə yəlaa isentaa si i ta nyi-m, ma mayamaɣa maa tə ma Caa wei i we isətaa tə i isentaa si ma ta nyəmi-t tətə.

Yəlaa fayav ke Yesu təə

(Luku 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ I huv si heesuyə ke ma kəna antulinya taa? Aai, yoou ke ma kənaa. ³⁵ Ma kamaya si ma yooiyi cecə na i pəyaya, na pəelə na i too, na poolu na paη alv nyəη. ³⁶ Yulb təyaya nyəma mayamaɣa ká pəsəna i kolontunaa.

³⁷ Ye wei i sələyi i caa yaa i too na pə kəli ma, i ta tala i la ma ifalv. Na ye wei i sələyi i pəyalv yaa i pəelə na pə kəli ma, i ta tala i la ma ifalv. ³⁸ Ye wei i ta səyəl i səm tesika na i təηi-m, pəntu kaa pəsi na i la ma ifalv. ³⁹ Wei i nyəna i weesuyə təcutu, i təηna səpυ. Ama wei i lapa i təyi awusa ke ma təə, pəntu ká hikina weesuyə.

Cele kasəsı

(Maləki 9:41)

⁴⁰ Ye wei i mv-me, maya i mwaa. Na ye wei i mv-ma, pəntu mv wei i tila-m təyə. ⁴¹ Ye wei i mv Isə kuyəyətətə teləsulv nəyəlv si i ké Isə nyəη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyaya ηka Isə kuyəyətətə teləsulv ká mv tə. Na ye wei i mv yulb wei Isə nyənəyi kupaη tə si i ké kupaη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyaya ηka paa ha yulb kupaη tə. ⁴² Tampəna ke má, ma heeliyi-me, wei i ha lvm sasala ane a mayamaɣa ke piya səne si taa nakəli ke ka ké ma ifalv tə pə təə, pəntu kaa laη pə kasəyaya.

11

Isə Lvm Səlv Yohaani tiluyə ke Yesu kin

(Luku 7:18-35)

¹ Yesu tēma i ifalaa naanuwə na naale ke pə tənaya keesuyə ke mpυ, ilena i kulv tēna na i tēe si i sɛyəsəyi na i lakv waasv ke acalēe taa.

² Lvm Səlv Yohaani we saləka taa na i nu pa yəyətəyi nti nti Kilisiti lakv tə pə təm. Ilena i tili i mayamaɣa i ifalaa taa napəli, ³ si pá pəəsı-i si: Nyayalē wei i təm paa təma si i ká kəə tə, yaa nəyəlv wēe i kəη tə taη ilē?

⁴ M̄p̄oyó Yesu cə-we si: I polo na i keesi Yohaani ke nti i nukv na nti i naakv tə si, ⁵ yulmāa naakv, kaakalası təη, na tənuyə təə asilima kutəη nyəma naakv nyuyə, ntamaa nukv, sətəa ná feη. Pécó konyəntvnaa ná təηna Laapaali Kupaη ke nuw.

⁶ Wei i naani kaa lu ma təə tə pəntu nu leleη ké.

⁷ Yohaani ifalaa mpē pa kəma na pá kpe, ilena Yesu svv samaa ke Yohaani təm pəəsuyə si: Pepeye i ka pola wəlaya tətə taa ké nav ye? Heelim makv na pə ciyitiyi səsəncəη ηka tə? Anv pə taɣa tələ. ⁸ Ilē pepe nav ke i polaa? Yaa yulb wei i suu kacəka wontu tə? Təv mpa pa suuki kacəka wontu tə awulaa tēesi taa ké pēle pa wēe. ⁹ Ilē pepe mayamaɣa ke i ka tu pola nav? Yaa Isə kuyəyətətə teləsulv nəyəlv? Tampam, Isə kuyəyətətə teləsulv ké. Halv ma heeliyi-me si i tu kəla mpυ. ¹⁰ I təm ke pa tu ηmaawa Isə Təm taa si: Nyəni, ma tillu ntə ma teləsəyi nyá nəyə təə, si i taɣani nyá mpaav na n̄ kəη. ¹¹ Ma heeliyi-meɣe tampəna si, yulvpiya tēna taa nəyəlv fei wei i kəla Isə Lvm Səlv Yohaani tə. Ilē paa na mpυ isətaa Kawulaya taa səkpelu mayamaɣa tēe-i. ¹² Hatoo pə krayav waatu wei Isə Lvm Səlv Yohaani lakaya waasv na pə tana saηa tə, isətaa Kawulaya hikuɣu ké isələ kuseemle təm ké. Na mpa pa sēsə isē tə mpē pa hikiyina-ke. ¹³ Isə kuyəyətətə teləsəlaa tēna na Moisi kəsəsitv kpaala Kawulaya ηke ka təm, haləna pə tala Yohaani kəntə. ¹⁴ I

caa ma tɔm mɔvɔ tɔɔ, tɔfɔ ma heeliyi-me si Yohaani unɔɔle Ilii wei paa tɔma si i ká mɔli tɔ. ¹⁵ Ye í kɛ nulaa í nu.

¹⁶ Pepeye maa keesəna kufalan yɔlaa pane? Pa nəɔsəna kɛ isu piya cakvɔvɔ kataasi taa na si tɔŋ tɔma si: ¹⁷ Anɛ tɔ mara-meɔe soo si í paa, na í kisi. Pɛcɔ tɔ wii sɛm wula, pɔ ta ce mɔ lanɔ na í wii. ¹⁸ Tɔv, Yohaani ná kɔma, u tɔki, u nyɔɔki sɔlvɔm, na pá yɔɔtɔyi ílɛ si i kɛ ilɔɔhɛlu. ¹⁹ Yulɔ Pɔɔɔa má, ma kɔma na má tɔki na má nyɔɔki, ɛna pá tayanɔyi maɔa tɔm tɔtɔ si ma kɛ hilitu na sɔlvɔvɔlvɔ. Aaiyee si lampuu mɔlaa na asayaa pa ceu kɛ. Ama Iso layatv hula pɔ teu.

Yesu kalənav ke acalɛ
(Luku 10:13-15)

²⁰ Mɔvɔ Yesu sɔv acalɛ nna a taa i wiisa piti tɔma payale lapv tɔ a nyɔma ke kalənav na tɔŋ. Mpi tɔ, pa ta layasɛ tɔntɛ. I tɔma-weɔe si: ²¹ Hai, Colasɛŋ nyɔma me, mɔ tɔm we waiyo. Hai Petesaita nyɔma me, mɔ tɔm we waiyo kɛ. Piti tɔma nna pa lapa-yeɔe mɔ hekv taa tɔ, ye isu isəntɔ Tiii na Sitɔŋ pa acalɛ taa ke paa lapa-ye, isəntɔ paa tɔma suuu ke ləyayɔ wontu isu fɔlɔtɔnaa taka na pá pɔli pa tɔv kɛ tɔlvɔma si pɔ hólí si pa caa pa layasɛ tɔntɛ. ²² Pɔ tɔv kɛ ma heeliyi-me si paa hólí suulu ke Tiii na Sitɔŋ acalɛ nyɔma ke Hvɔle kɔyakv wule na pɔ kəli-me. ²³ Pɔ kaasvɔvɔ Kapənahum nyá tɔ, n hvɔ si n ká pɛ na n kaləsəna hatoo isɔtɔnvɔvɔ na? Ama paa tisi-ŋ kɛ tɔfɛ ke tuu tɔnaasəle sɔsɔle taa. Pɔ taya pɔlv piti tɔma nna pa lapa nyá taa tɔ. Ye Sɔtɔm ke paa lapa-ye, isəntɔ i ka tapəna sanɔ. ²⁴ Pɔ tɔv kɛ ma heeliyi-me si paa hólí Sɔtɔm ke suulu ke Hvɔle wule na pɔ kəli-me.

Yesu kin heesvɔvɔ tɔm
(Luku 10:21-22)

²⁵ Waatv unɔyi Yesu yɔɔtɔa si: Hai, ma Caa, isɔtɔa na atɛ pɔ tv, ma sɛɛ-ŋ. N ŋmesa tɔm tənɛɔe layatvnaa, ɛna n kuli-təyi piya. ²⁶ Ma Caa, pɔpɔtv fei ma sɛɛ-ŋ. Nyá unɛ nyá luyv tu lapəna mpv.

²⁷ Ama ma Caa cela-m pɔ tənaya. Ye pɔ taya ma Caa tike nəɔlv ta nyi Pəyalv. Na pɔ taya Pəyalv tike, nəɔlv ta nyi Cɛɛ tɔtɔ. Anha, ye Pəyalv nəkəna si i hólíyɛ wei pɔ paasi.

²⁸ Me mpa i kawa na mə səɔla nu-me tɔ, mə tɔna í kɔv ma cɔlv na má yele na í heesi. ²⁹ I yele na má tɔki-meɔe teu na má sɛyɛsi-meɔe ma layatv. Pɔ taya pɔlv tɔv, ma wɛna suulu na má we tɔpamm, na mə maɔamaya í ká heesi. ³⁰ Mpi pɔ tɔv tɔ, ye ma tɔka-me í nukɛ leleŋ kɛ, na səɔla nna maa svki-me tɔ a fei yun.

12

Yesu kele kɔyakv kvheesvɔvɔ tv
(Maləki 2:23-28; Luku 6:1-5)

¹ Pɔ waalɛ kɛ Yesu tɛekayana tɔvɔnaya pee taale natəli tɔ kin ke kɔyakv kvheesvɔvɔ nakvli kv wule. Mɔvɔvɔ nyɔɔsɛi kpa i ifalaa, ɛna pá sɔv tɔvɔnaya pee pɛlvɔvɔ na pá tɔki. ² Falisanaa ná mpv, ɛna pá yɔɔtɔi-ɛ si: Nyəni, nyá ifalaa lakvɔvɔ mpi pɔ fei lapv ke kɔyakv kvheesvɔvɔ wule tɔ yee?

³ Tənaya Yesu cə-we si: Ye mpv í tá kala mpi Tafiiti lapa waatv wei nyɔɔsɛi pɛ í na mpa paa we i cɔlv tɔ? ⁴ I sɔv Iso tɔyayɔ taa na í kraya potopotonaa mpa paa su Iso tɔ na í na i yɔlaa pá tɔv. Pəyele potopotonaa isu mpv tá kɛ mpa yɔlaa tɔna ka tɔv tɔ. Ama kɔtəlaa tike ka wɛnna mpa si pá tɔv-wɛ. ⁵ Yaa í ta kala Moisi Kɔsəsutv taa si kɔtəlaa ta nyi kɔyakv kvheesvɔvɔ ke waatv wei pa tɔŋna tɔmlɛ lapv ke Iso təsɛɛle taa tɔ. Pəyele nəɔlv u nyənəyi-wɛ isu pa wakəlayi-kv. ⁶ Ma heeliyi-me si pɔlvɔvɔ we cəne na pɔ kəla Iso təsɛɛle. ⁷ Pa yɔɔtɔ Iso Tɔm taa si: Kɔpantv ke

ma sɔlaa, pə taɣa kətasi. Ye í ka cekəna tɔm tənə tə hɔwɛɛ í taa tɔ yəlaa panɛɣɛ kɔpəntɔvɔ ke yem ké mpɔ. ⁸ Yɔlv Pəɣaya maɣale kɔyakɔ kɔhɛsɔvɔ Sɔsɔ.

*Nkpaləkpəkaya tɔ
(Maləki 3:1-6; Luku 6:6-11)*

⁹ Yesu lu tənə, ɔlɛna í sɔv Yuta nyəma təkotile natəlɪ tə taa. ¹⁰ Pə pamna nkpaləkpəkaya tɔ nəɣɔlv ɪ ka wɛ tənə. Ḿpɔ́yó mpa paa wɛ tənə tɔ pa caakaya pa hiki timpri paa waana Yesu tɔ. ɔlɛna pá pɔɔsi-ɪ si: Ta mpaav taa, paa waasi yɔlv ke kɔyakɔ kɔhɛsɔvɔ wule yaa isəna?

¹¹ Tənaya Yesu pɔɔsa-wɛ si: Mə taa awɛ wɛna heu kɔlvɔm təkɔŋ na heu ɪnɪ í hoti pɔ́yó sɔsɔvɔ nakɔlv kɔ taa ké kɔyakɔ kɔhɛsɔvɔ wule, na í yele-ɪ ləsvɔvɔ si pə ké kɔyakɔ kɔhɛsɔvɔ? ¹² Na yɔlv na heu ke wɛ? Tɔv, ye mpɔ pa pəsəɣɪ na pá waasi yɔlv ke kɔyakɔ kɔhɛsɔvɔ wule mɛɛ.

¹³ ɔlɛna Yesu tɔ nkpaləkpəkaya tɔ ɪnɪ si: Tɔv, loosi nyá niŋ.

Nkpaləkpəkaya tɔ loosa ɪ niŋ, ɔlɛna ɪ niŋ məlv teu təmammam ɪsu lələŋ.

¹⁴ Tənaya Falisanaa pɔlaa na pá ɔaya na pá maɣasi isəna paa la na pá kɔ Yesu tɔ.

Isɔ təmlɛ tɔ ləsvɔvɔ tɔm

¹⁵ Yesu nu mpɔ, ɔlɛna í se tənə na yəlaa paɣale tɛŋɪ-ɪ. Ntɛna í la na pa tənə mpa paa ké kɔtəntɔnaa tɔ pá hiki alaafəya. ¹⁶ Ama ɪ kraala-wɛɣɛ teu si: ɪ taa yele na pá nyɪ ma tɔv. ¹⁷ Pə lapa mpɔ si pə la nti Isɔ kɔyɔɣɔtɔtɔ tɛləsvɔvɔ Isayii ka yɔɣɔtɔvɔ tɔ si:

¹⁸ Isɔ yɔɣɔta si,

ma təmlɛ tɔ wei ma ləsaɔ tɔyɔlv.

Wei ma sɔlaa na ma laŋlɛ hɛɛna sɔsəm tɔ.

Maa tɔ ma Feesɔvɔ ke ɪ taa.

ɪ ka heeli hɔvɔna tɔm ke piitimnaa.

¹⁹ ɪ na nəɣɔlv pa kaa yoo.

Pəyele pa kaa nu ɪ taŋ.

Pa kaa na-ɪ na í laki faaci ke samaa taa ke ɪcətɛ patəma taa.

²⁰ ɪ kaa tɛɛsi ɪsəkɔvɔlvɔ tɔ ɪsələ ke naŋtɔvɔ.

ɪ kaa tɛɛsi teesɔvɔ ke fətəla

wei ɪ kəkɔ tɛŋna fiɣɪnɔvɔ tɔ.

Haləna í tɛ siɣisɔvɔ tɔm nyɔvɔ ke kɔsvɔvɔ.

²¹ Katenɔ tənə yəlaa ká tekiyi-ɪ.

*Yesu cɔv ke ɪ tɔm tɔlaa
(Maləki 3:22-30; Luku 11:14-23)*

²² Ḿpɔ́yó pa kəna Yesu ke ɔlɔyɔhɪlu wei ɪ naaki pəyele ɪ yɔɣɔtəɣɪ tɔ. ɔlɛna Yesu la na í sɔv yɔɣɔtɔvɔ na nav. ²³ Ḿpɔ́yó piti kra yəlaa tənə na pá tɔ si: Yaa Tafiiti Pəyalv ɪnəɣələ?

²⁴ Ama Falisanaa ná kəma na pá nu mpɔ, ɔlɛna pá tɔ si: Alɔɣaa sɔsɔ wei pa yaa si Pesepule tɔŋ ke apalv ɪnɛ ɪ tɔyənəɣəna alɔɣaa lɛmpa.

²⁵ Yesu ná cekəna pa taa hɔwɛɛ, ɔlɛna í tɔ-wɛ si: Ye kawulaya í wɛɛ na ka taa yəlaa fɛɪ nəɣɔ kɔlvɔmaya, nəɔnɔɔ ka yawaya. Na ɪcətɛ í wɛɛ na tɔ taa yəlaa yaa ye təɣaya wenna na ka taa nyəma fɛɪ nəɣɔ kɔlvɔmaya, nəɔnɔɔ ka yawa. ²⁶ Ye Satanɪ tɔyənəɣɪ ɪ tɪ, ɔlɛ pə wɛ ɪsu ɪ kawulaya nyəma yooki pa taa pa tike nté. Na saa ɪnɪ ɪ kawulaya nyɔvɔ nté ka isəna? ²⁷ Ye ɔlɔyɔvɔ Pesepule tɔŋ ke ma lookina alɔɣaa ɪsu mə hɔvɔkɔvɔ tɔ, ɔlɛ awɛ tɔŋ ke mə pəyalaa ná lookina pa nyəma? Tənaya mə

pəyalaa mpe pa maɣamaɣa paa kɔna mə tɔm. ²⁸ Ama ye Iso tɔŋ taa ké ma lookina alɔɣaa, ile Iso Kawulɔɣa we mə tɛɛ mə tɛɛ ké.

²⁹ Nɔɣɔlv kaa pəsi na í sɔv yulv tɔŋtv təyaya sɪ ɪ kuuki ɪ wontu na í ta tɛmi-ɪ ŋmusɪ ké həkɔyɔ. Ama ɪ kpa-a ké na í həkɔ təkɛŋkɛŋ na pácɔ́ í sɔv wontu kuuu ké təyaya taa.

³⁰ Wei ɪ fɛɪ ma tɔɔ tɔ, pɔntv ké ma kolontu ké. Na wei u səŋna-m tɔɔsɔyɔ tɔ ɪ yaasəyi ké. ³¹ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me təfoo sɪ paa yɔlaa kɔwakəlɛm ka tɔɔ isəna, yaa paa yɔɣɔti isayatu isu we, Iso pəsəyi na í hólí-weyɛ suulu. Ama wei ɪ ka yɔɣɔti isayatu ké Feesuɣu Nanŋtv tɔɔ tɔ, pa kaa hólí pɔntv ké suulu. ³² Ye wei ɪ yɔɣɔta Yulv Pəyaya má, ma tɔɔ ké isayatu, paa hólí pɔntv ké suulu. Ama wei í yɔɣɔta Feesuɣu Nanŋtv tɔɔ ké isayatu, pɔntv kaa na suulu, paa saŋa, paa cele.

Tɔyɔv nyəm na kv pəle kinj
(Luku 6:43-45)

³³ Tɔyɔv í lɔlɔxi pee kɔpana ké pa tɔŋ sɪ kv ké tɔyɔv kɔpankɔ. Na tɔyɔv í lɔlɔxi pee asayɛ ké pa tɔŋ sɪ kv ké tɔyɔv isayav. Pə taya pulv tɔɔ, tɔyɔv lɔlɔyɔv kinj ké pa nyəŋna-ku. ³⁴ Akala piya me, isənaya me mpa í ké asayaa tɔ í ká pəsi na í yɔɣɔti tɔm kɔpantv? Pə taya pulv, isəna yulv lotu taa tɔɔwa tɔ ŋpɔ́yɔ ɪ yɔɣɔtaya hólóyi. ³⁵ Yulvpanj kɔpantv lukəna tuu ɪ lotu taa kɔpantv kinj ké. Ilena isayav unɪ ílé ɪ isayatu luna tuu ɪ lotu taa isayatu kinj. ³⁶ Ma heeliyi-me sɪ Hvule wule paa pɔɔsi yɔlaa na paa heelina pa maɣamaɣa pa nɔɔsi ké paa tɔmɔɣa krai nyəŋka ŋka pa yɔɣɔta yem tɔ. ³⁷ Pə taya pulv, nyá yɔɣɔtaya taa ké paa nyəna sɪ nyá tɔm tewa yaa tɔ səpa.

Piti tɛmlɛ nyulɔyɔv
(Maləki 8:11-12; Luku 11:29-32)

³⁸ Mpɔ́yɔ Iso Tɔm sɛyɛsəlaa napəli na Falisanaa napəli pa tɔma Yesu sɪ: Tacaa, tɔ caa sɪ ŋ la-tɔyɔv piti tɛmlɛ natəli na tɔ ná.

³⁹ Tənaya Yesu tɔma-we sɪ: Kɔfalanj yɔlaa asayaa mpa paa tɛŋ Iso na pa taa tɔ pa caa pá ná piti tɛmlɛ natəli. Iɛ pa kaa na natəli, ye pə taya Iso kɔyɔɣɔtɔtv teləsɔv Yonaasi nyəntɛ. ⁴⁰ Pə taya pulv, isu Yonaasi cayav tinte sɔsɔle lotu taa ké kɔyɛŋ tooso ké ilim na ahoɔ tɔ, mpɔv tɔtɔyɔ Yulv Pəyaya má maa caya tɛtv tɛɛ ké kɔyɛŋ tooso ké ilim na ahoɔ. ⁴¹ Ye pə tala Hvule wule Ninifi nyéma ká kv kɔfalanj yɔlaa panɛ pa tɔm. Pə taya pulv, kɔyanjku pɛle pa nu Yonaasi waasv tɔ pa yela pa isayatu ké kɔrakpaa ké. Pəyɛle pɔlvɔv we cəne na pə tɛɛ Yonaasi unɪ. ⁴² Na ye pə tala Hvule wule tɔtɔ, ilim mpɔtəŋ tɔɔ wulav alv nyəŋ ká kv kɔfalanj yɔlaa panɛ pa tɔm ké mpi pə tɔɔ ílé ɪ ka luna tuu tɛtv pɔolɔŋ taa na í kɔɔ sɪ ɪ nukɪ isəna Salɔmɔŋ yɔɣɔtaya na nyəm tɔ. Pácɔ́ pɔlvɔv we cəne na pə tɛɛ Salɔmɔŋ tɛcayacaya.

Iɔɣɔv wei pa loowa tɔ ɪ mɔlvɔv
(Luku 11:24-26)

⁴³ Waatu wei pá loowa iɔɣɔv, wɔlaya taa ké ɪ cɔkɪ sɪ í hɛɛsi. U lanjɔv ⁴⁴ ilena í tayani ɪ taa sɪ: Maa məli təyaya ŋka ka taa ma luwa tɔyɔ. I takɪ kɛle ka taa, ile ɪ ká maɣana pa hasa-ke na pá tayani pə tənaya teu, na nɔɣɔlv fɛɪ ka taa. ⁴⁵ Pəle tɔ ɪ puki ké na í caa alɔɣaa lɛlaa mpa pa kəla inəxi isayatu tɔyɔ tɔm naatosompɔyɔlaya, na pá kɔɔ na pá caya təyaya ŋkɛ ka taa. Ilena lɔŋ nyəntv náa məli na tɔ lá sana na nɔɔnɔ nyəntv. Mpɔ́yɔv pə weɛ na kɔfalanj yɔlaa asayaa panɛ.

Yesu too na ɪ newaa pa tɔm
(Maləki 3:31-35; Luku 8:19-21)

⁴⁶ Yesu tɔŋna samaa ke yɔɔtɔnau ke mpɔ, ile i too na i newaa apalaa nyɔma pa talaa kele, na pɔ sɔŋa awali na pɔ caa pa yɔɔtɔna-i. ⁴⁷ Mprɔgɔ nɔɔɔɔ telɔsa Yesu si: Nyɔ too na nyɔ newaa pa sɔŋna nteye awali na pɔ caa pa yɔɔtɔna-ŋ.

⁴⁸ Tɔnaya Yesu nɔɔ tɔkpaɔ si: Aweye ma too, na mpaɔa ma newaa ye?

⁴⁹ Iɛna Yesu hɔli i ifalaa ke niŋ na i tɔ si: Ii naa ma too na ma newaa ntɔ. ⁵⁰ Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, mpa pa laki mpi ma Caa wei i we isɔtaa tɔ i caaki tɔ, mpeyele ma newaa na ma toona.

13

Mɔtutuuna tɔm

(Malaki 4:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Mprɔgɔ kuyaku ŋku Yesu kɔla tɔyaya na i polo lum nɔɔɔ na i caya na i seyeŋɔ. ² Tɔnaya yɔlaa kɔta i kin ke sɔsɔm pɔ fei keesɔyɔ. Halɔna i kɔli na i kra kɔɔɔɔ taa na i caya. Na yɔlaa nɔɔ sɔŋa lum nɔɔɔ. ³ Iɛna i la-weye faaci ke teu na i seeki-weye isɔnaa si pɔ cekɔna. Iɛna i tɔ si: Tuulu polɔna tuutu. ⁴ I tuukaya i mɔtutuuna iɛna, lenna hoti mpaɔɔ nɔɔɔ nɔɔɔ na sumasi tii na si tɔɔsi-ye. ⁵ Mprɔgɔ lenna hota kɔwaw tɔɔ timpi tetu ta lim tɔ. Iɛna a tɔŋna nyɔɔ ke tetu we tɔtayasam tɔ pɔ tɔɔ. ⁶ Ilim kɔma na pɔ haŋ na pɔ nyaya mɔhoo, iɛna a wɔli, ke a ta hiki tetu si a ka hoosi kɔpaŋsi tɔ pɔ tɔɔ. ⁷ Pee lenna nɔɔ hoti sɔwa taa na ale a nyɔ isu a ka kɔli teu, iɛna sɔwa fetɔ-ye na a kpisi lulɔyɔ. ⁸ Ama pee lenna nɔɔ hota tetu musɔŋ nyɔntu taa na ale á lá teu, lenna nɔɔ lɔli sɔsɔm sɔsɔm, lenna ke maɔana, lenna ke pɔɔ.

⁹ Yesu tɛma mprɔgɔ yɔɔtɔyɔ iɛna i cuɔsi si: Ye i kɛ tɔm nuɔa i nu.

Yesu seyeŋɔ na atuwa nyɔyɔ

(Malaki 4:10-12; Luku 8:9-10)

¹⁰ Tɔnaya Yesu ifalaa pola i kin na pɔ pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ kɛ n tukiyi-weye atuwa ke kɔtuku?

¹¹ Mprɔgɔ i cɔ-we si: Me pɔ ha-me ye si i nyi isɔtaa Kawulaya tɔm kɔŋmesɔtu. Ama pɔ kaasa lelɔa tɔ, peɛ pa ta hiki tɔ nyɔm. ¹² Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, wei i wɛna tɔ paa sɔɔsi-i na pɔ tɔlɔna-i tɔhɔ. Ama wei i feina tɔ paa lɛeki pɔciimaɔa wei i wɛna tɔ. ¹³ Pɔ tɔɔ kɛ ma tukiyi-weye atuwa ke kɔtuku. Mpi tɔ, pa nyɔnɔyi paa naa, pa keŋ ŋkraŋŋ pɔyele paa nukɔ, paa cekɔɔna. ¹⁴ Tɔ maɔamaɔa ke Isayii ka ná lɔŋ na i yɔɔti si:

I ka nu teu yaa, ama i kaa cekɔna.

I ká nyɔni teu yaa, ama i kaa na.

¹⁵ Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ,

yɔlaa pɔne pa lɔmaɔasee sɔpa.

Pa tɔka pa ŋkraŋŋ,

pa wiisa pa ise si pa ise i taa na,

pa ŋkraŋŋ i taa nu.

Si pɔ taa cekɔna pɔ yaasi.

Pɔ taa kɔɔ pɔ pɔsɔna ma tɔɔ.

Na má lá na pɔ waa-we.

Isɔ yɔɔtɔna mpɔ yoo.

¹⁶ Ye me ile, mɔ nu leɛŋ kɛ. Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, mɔ ise naaki na mɔ ŋkraŋŋ nukɔ.

¹⁷ Ma heeliyi-me ye tampana tɔfoo si Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlaa paɔale na Isɔ yɔlaa taa paɔale nyɔla teu si pɔ ná mpi i naaki isɔntɔ tɔ, pa ta na. Pa nyɔlaa si pɔ nu nti i nukɔ isɔntɔ tɔ, pa ta na.

Yesu kilisuyu ke mätutuuna hōwēe

(Maləki 4:13-20; Luku 8:11-15)

¹⁸ Təv, pənente í yele na má kilisi-məxe isə wei ma sēe-məxe mpv tə í hōwēe ile. ¹⁹ Mpa pa nukı İso Təm na pá ta cekəna-tı tə pa wēe ké isu mpaav kpeɛɛna tetv nti tē tə mätutuuna hotaa tə. İsayatv tv təɣəyi kprakpa ké na í læsi təm nti pa nu mpv təɣə pa taa. ²⁰ Lelaa ná wēe isu kəwəw təv timpi pee lenna hutaa tə. Peleyele mpa pa nukı İso Təm na pá mv-təyi kprakpa na lanhuləmle. ²¹ Paa yeki sı tə sūna-wəye teu. Pa təkəyi-təyi tətantaa. Saa wei wahala nəɣəlv í ká tala, yaa İso Təm təv konyəɛ tɣv ka kəv, ilena pá lu İso sēen taa ké kprakpa. ²² Lelaa ná nəɣəsəna wena a hota səwa taa tə. Mpi tə, pa teɛɛ İso Təm nuw ilena ate cəne kulapstv nəɣəsēe na wənəw konyuləv puɣusi-wē na pə kv təm ntəyi pa taa, na tə canj tə kpisi ləlvəy. ²³ Pə kaasa pee lenna ná hota tetv mvsvntv nyəntv taa. Anhaa, ale a wenna nté isu yəlaa mpa pa nukı İso Təm na pá cekəna-təyi teu na pá ləlvəyi pee tə. Lelaa ke səsəm səsəm, lelaa ke maɣana, na lelaa ke pəcə.

Nyutv isayətv

²⁴ Mprəyú Yesu tasa-wəye isə sēen tətə sı: İsətəa Kawuləɣa nəɣəsəna isəna təɣəlv. Apəlv nəɣəlv í tuuna í haləm na í teē. ²⁵ Mprəyú í kolontv keesa ahoə heka ke waatv wei yəlaa təna tookəɣa tə, ilena í tuu nyutv isayətv ke kutəɣəv hekv na í teē. ²⁶ Pə kəma na kutəɣəv kulı na kv pı, ilena pá tuti nyutv isayətv təle tətə. ²⁷ Tənaɣa taale nté tə tv pəɣalaa pəssa-ı sı: Tacaə pə təɣa kutəɣəv ke n ka tuu nyá taale taa? Pə lapə isəna na nyutv isayətv siti pə hekv taa? ²⁸ Tənaɣa pa caə cə-wē sı: Ma kolontv nəɣəlv í lapəna mpv. Mprəyú apəlv inı í pəɣalaa mpe pa pəssa-ı sı: Tə polo na tə kpesı nyutv isayətv nti? ²⁹ İlena apəlv inı í cə-wē sı: Aai, í taa kpesı. Ye í təma sı í kpesəyi-tı, ntənyi pı kpeɛɛna kutəɣəv na pə kpesı. ³⁰ İ yele na pə təna pə kpeɛɛntı pıw ke mpv, haləna pə tala kəm. Pə tala kəm ile maa heeli kəntaa sı pá caaləna nyutv isayətv ke setvəv na pá həkə-tı təcəpı təcəpı, na pá tv kəkə. İlena pəcə paa kpaɣa kutəɣəv na pá tv ma kpəv taa.

Səɣa pile təm

(Maləki 4:30-32; Luku 13:18-19)

³¹ Mprəyú Yesu tasa-wəye keesəv sı: İso Kawuləɣa wēe ké isu yəlv tuukuyə səɣa pile ke í haləm taa tə. ³² Wontv pee təna taa nté tə kələna wēen təminimini. Ama tə teɛɛ nyəv tə tə pıki tɣv ké na tə kəlı tuusi lensı. Haləna suması kəɛɛ na sı tɣvı tana ke kv piliɛɛası təv.

Potopoto taa kəkəsvm təm

(Luku 13:20-21)

³³ Mprəyú Yesu tasa-wəye heeluyə sı: İsətəa Kawuləɣa nəɣəsəna ké isu əlv maɣasəv mvləm ke cəmsē təpəm, na í kpaɣa kəkəsvm ke pəcə na í tv na í huɣuti, na pə təna pə kpa təfv təɣə.

Yesu tukuyə ke atuwa

(Maləki 4:33-34)

³⁴ Təmnaa pəne, Yesu yəɣətəɣa-wəye samaa taa tə na atuwa ké. İ ta sēyēsı-wəye natəlvə yem na í ta keesəna pəlv. ³⁵ İ lakəɣa mprəyú sı pə la nti İso kuyəɣətv tətəlvəlv ka yəɣətə tə sı:

Atuwa ke maa yəɣətəna-wē.

Maa heeli-wəye təmnaa mpa paa wē

ıɣməsav ke hatəv antulinya lapv waatv tə.

Yesu kilisuyu ke nyutv isayətv təm hōwēe

³⁶ Ἄπόγύ Yesu yela samaa na iní í polo tǝyaya. Uena í ifalaa polo í kinj na pá tǝm-í sí: Kilisi-tǝyǝ halǝm taa nyutu isayatu nti tǝ tǝm na tǝ nu.

³⁷ Tǝnaya Yesu cǝ-we sí: Kutǝyǝ tuulu nté Yǝlv Pǝyaya ma. ³⁸ Na antulinya ineyele taale nté. Na mpi pa tuuwa tǝyǝle mpa pa ké Iso Kawulaya nyǝma tǝ. Nyutu isayatu nté mpa pa ké Isayatu tu nyǝma tǝ. ³⁹ Kolontu wei í tuu nyutu nti tǝyǝle Uǝyǝ. Na komtu waatu kele antulinya tem. Isǝtaa tillaa nté kǝntaa. ⁴⁰ Isu pa tǝsǝyǝ nyutu na pá tu kǝkǝ tǝ, mǝpǝyǝ pu la antulinya tem waatu. ⁴¹ Yǝlv Pǝyaya má maa tilí ma isǝtaa tillaa, na paa lǝsí ma Kawulaya taa ké mpa pa tusiyí lǝlǝa ke isayatu lapu taa na mpe pa maǝama pa lakí mpi pǝ fǝi teu tǝ. ⁴² Na pá tu-weyǝ kǝkǝ sǝsǝnǝka taa timpí paa casǝyí kapusi na pá nyasǝyí pa tǝyí kela tǝ. ⁴³ Na saa iní mpa pa nukǝna Isǝ tǝ, pele paa tee kǝkǝ ke pa Caa Kawulaya taa isu ilim. Ye í ké nulaa í nu.

Kǝpam mpi pǝ nǝmelaa tǝ

⁴⁴ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu pa nǝmesǝyǝv liyithutaya puluyǝ tetu tee, na nǝyǝlv kǝo na í hii-wí, na í tayani-wǝyí nǝmesǝyǝv ke teu. Uena í tǝena lanǝhǝlvmlǝ na í polo í pǝeti pǝ tǝna mpi í wena tǝ na í kǝo í yana tetu nti tǝ.

Luluyǝ kǝpanǝv tǝm

⁴⁵ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu payatǝlv wei í pǝekǝyí lutu kǝpantu tǝ. ⁴⁶ Waatu wei í suliyina nakǝlv uena í pǝeti pǝ tǝna mpi í wena tǝ na í yana-ku.

Kǝpama na asayaa pa fayav

⁴⁷ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu pa pǝtǝyǝv tiina puluyǝ ke lulǝ taa na pǝ kpa tiina ke yem yem tǝ. ⁴⁸ Puluǝv suyí uena tiina kpalaa hǝ-ku na pá luna kǝreenǝ, na pá caya na pá tǝsǝv mpi mpi pǝ we teu tǝ na pá tu tǝkv taa. Pǝ kaasǝyí mpi pǝ fǝi teu tǝ, uena pá mǝlǝna na pá pǝeti lum taa. ⁴⁹ Mpu tǝtǝyǝ pu la antulinya tem wule. Isǝtaa tillaa ka kǝo na pá tǝsǝv kǝpama. ⁵⁰ Pǝ kaasǝyí asayaa uena pá tu kǝkǝ sǝsǝnǝka taa. Tǝnaya paa casǝyí kapusi na pá nyasǝyí pa tǝyí kela.

Kǝpantǝv kǝpǝntǝv na kǝfatǝv

⁵¹ Ἄπόγύ Yesu pǝsǝa-we sí: I cǝkǝna tǝm nti tǝ tǝna na? Uena pele pa cǝ sí: Ee, tǝ cǝkǝnaa.

⁵² Tǝnaya í tǝma-we sí: Ye Iso Tǝm seǝyǝsǝlv nǝyǝlv í pǝsa isǝtaa Kawulaya taa ifalǝ, í wee ké isu tǝyaya tu kǝpanǝ wei í lǝsǝyí í wontu tǝsilǝ ke kǝfatǝv na nti tǝ taanǝa tǝyǝ waatu waatu tǝyǝ.

Nasaleti nyǝma kisuyǝ ke Yesu

(Malǝkí 6:1-6; Luku 4:16-30)

⁵³ Yesu tǝma-weyǝ isǝnaa paneyǝ seǝv, uena í kulí tǝna ⁵⁴ na í polo ícate nte tǝ taa í ka puwa tǝ, na í suv tǝna Yuta nyǝma tǝkotile taa na í seǝyǝyí. Tǝnaya í nyǝm lapa mpa paa we tǝna tǝyǝ piti, na pá tǝnǝ sí: Leye inǝ í hika nyǝm pǝne iní pǝ taka? Leye í hikina piti tǝma lapu toma? ⁵⁵ Pǝ tǝya kaafǝnta pǝyalv ílé taa? Pǝ tǝya Malí lǝlǝna-í? Pǝ tǝya í newaa nté Saakí na Yosǝfǝv na Simǝnǝ na Yuti? ⁵⁶ Pǝyele ta na í newaa alaa nyǝma tǝ wenna. Leye í hikina toma anǝ iní?

⁵⁷ Pǝ tǝnaya mpu pǝ lapa pa lanǝ ke kǝpusǝnǝ, na pá kǝpisi Yesu tǝm mǝyǝv. Tǝnaya Yesu tǝma-we sí: Iso kǝyǝyǝtǝv telǝsǝlv ta lanǝ sam ke tiili ye pǝ tǝya í maǝama pa í ícate taa, na í tǝyaya nyǝma heku.

⁵⁸ Yesu tá pǝsí na í lá piti tǝma ke mawaa nǝyǝlvuyǝ tǝnaya pa ta tu Iso ké naani tǝ pǝ tǝo.

14

Lwm Səlv Yohaani kuyv

(Maləki 6:14-29; Luku 9:7-9)

¹ Waatv unı ı taa ké Kalilee kofəneε Heləti nu Yesu taŋ. ² İlena í yəçəti ı təmlə nyəma kinj si: Lwm Səlv Yohaani ílé ı tayanna fem. Pə təw ké ı pəsəyi na í lakı piti təma.

³ Kıpam Heləti unı ı ka təmnə sı pá kpa Yohaani na pá həkə-ı na pá tu-ı saləka taa. Pə taçə pəlv təw ké Heləti lapə mpv, ı ka kpaçə ı taəlv Filipv əlv Helətiyatı ké, ⁴ na Yohaani yəçəti-ı sı: Pə ta mvna sı nı la Helətiyatı ke əlv.

⁵ Tənaçə Heləti nyulaa sı ı kuyı Yohaani. Ama ı nyançəçəna Yuta nyəma. Mpi tə, pəle pə maçəmaçə pə nyənəçə-ı İso kuyəçəttv teləsəlv ké.

⁶ Mıpóçú Heləti ləlvəçv acima wule Helətiyatı pəelə polaa na í paakı mpa pə yaa təçəv tə pə isəntaa. Tənaçə pə lapə Heləti ke lelenj. ⁷ Haləna í yətəti na í tuu sı: Pəa mپیي n sələma-m maə ha-ŋ-wi. ⁸ İlena ı too səçəsı-ı sı: Polo sı í ha-ŋ Lwm Səlv Yohaani nyovv ke nyənəçə taa.

⁹ Mıpóçú wulav laŋle wakələa. Ama isı ı ka təma tuunəv ke ı mvnləa isəntaa əl, pə fei sı ı ká kisi. ¹⁰ Tənaçə ı kvsə yəlv na í polo í sətı Lwm Səlv Yohaani nyovv ke saləka taa. ¹¹ Na pá tu-kuyv nyənəçə taa na pá cəla pəeliya ŋke, na ká polo ká cəla ka too. ¹² Mıpóçú Yohaani ifalaa kəma na pá kpaçə-ı na pá polo pə pi. İlena pá polo pá kəsı Yesu ké isəna pə lapə tə.

Yəlaa iyisi kakpası caləsvyv

(Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)

¹³ Yesu nu təm tənə, iləna í svv kpiuləçv na í tē ı tike ke kpeerjə. Samaa nu mpv, iləna pá luna acaləε taa na pá maləçı lwm na pá təŋəçı Yesu waalı. ¹⁴ Yesu luna kpiuləçv taa na í ná yəlaa ke səsəm ke mpv, iləna pə təm lapı-ı pətəttəle na í waa pə kətəntənaa.

¹⁵ Pə kəma taanəçə, iləna Yesu ifalaa polo na pá təmı-ı sı: Cənə ké nyutv taa ké na ilim təma. Təçəni yəlaa panə na pá polo acaləε taa na pá ya kətəçəv na pá təçə.

¹⁶ Tənaçə Yesu cəwa ı ifalaa sı: Yəlaa í taa nəki tēv, mu hana-wəçə təçənaçə ke mə maçəmaçə.

¹⁷ Tənaçə Yesu ifalaa cəwa sı: Ntəŋ potopotonaa kakpası na tiina naaləçə tə wəna yaa. ¹⁸ Mıpóçú Yesu təma ifalaa sı: ı kəna potopotonaa kakpası na tiina naalə unı.

¹⁹ İlena Yesu heeli yəlaa sı: ı çəçə atəçə nyutv təw. Tənaçə ı kpaçə potopotonaa kakpası na tiina naalə unı, na í teki isə na í sēe İso ké í na təmlə. İlena í façə-wə na í cəla ı ifalaa sı pá tala samaa unı. ²⁰ Mıpóçú pə tənə pə təçəna na pá haçə na pé kpisi həçəlası, haləna ı ifalaa koti-sı na sı svv təkəŋ naanəwa na naalə. ²¹ Pəçele mpa pə təçə mpv tə pə nyəçəŋ tala isı iyisi kakpası. Alaa na piya pə paasi.

Yesu təntə ke lwm təw

(Maləki 6:45-52; Yohaani 6:15-21)

²² Mıpóçú Yesu təma ı ifalaa ke pə waalı ké kpaçəçə sı: ı svv kpiuləçv na í tē-m nəçə na í tēsi kətəŋ ləŋkv. İlena unı í saalı tənə na í paasəna samaa yasəçv. ²³ Yesu təma samaa ke yasəçv, iləna í kpa pəçv nəkəli kv təw ké ı tike sı ı sələməçı, haləna ahoə çəŋ na a yu-ı tənəçə ı tike. ²⁴ Saa inəçı mpv tə na kpiuləçv náá təma pote ke pooləŋ ke lwm həkəv taa na lwm hola taŋ-kv. Mpi tə, heelim makı tuləŋə ké na pé mələçəna-wə na waalı waalı. ²⁵ Mıpóçú Yesu təma lwm təw na í puki ı ifalaa kinj. Waatv unı tə pə wəsəna kampaçəŋ kooə ke mpv. ²⁶ Pa ná ı təŋ lwm təw, iləna

σῶζοντο κρᾶ-ῶεγε σῶσῶμ σι ἀσῆναλι κέ, na pá sou kapusi mapy. ²⁷ Ama ι τόμα-ῶεγε κρᾶκρᾶα σι: Ι τόκι τῶνη, μαγα, ί τᾶ νᾶ.

²⁸ Τῆναγα Πιῶεε τόμα Yesu σι: Ταῶα, ye nyaga tampana, τῶ σι μά τῶ lum τῶ na má κῶῶ νᾶ κιν. ²⁹ Μῖρόγῦ Yesu τόμα-ι σι: Εε, κῶῶ.

Τῆναγα Πιῶεε lu κῖυλυῶ τᾶ na ί sou lum τῶ κέ τῶντε na ί puki Yesu κιν. ³⁰ Ama Πιῶεε κῶμα na ί λῶμαγᾶσεε polo heelim κιν, ἴενα σῶζοντο κρᾶ-ι. Τῆναγα πῶ sou-ι tisuyu κε lum τεε na ί kiisi σι: Hai, Ταῶα, ya-m.

³¹ Πῆνα Yesu siisi κρᾶκρᾶα na ί κρᾶ ι νιν τᾶ na ί πῶσι-ι σι: Pepe τῶ κέ n lapa sika. Ama n ta te nyá τᾶ na ἴσῶ na πῶ τῶ yoo.

³² Μῖρόγῦ pa naale pa κρᾶ κῖυλυῶ τᾶ, ἴενα heelim ἠεε τῶλι. ³³ Τῆναγα Yesu ἴφαλα mpa paa ῶε κῖυλυῶ τᾶ τῶ pa λῆα akula κε ι τεε na pá τῶμ-ι σι: Tampana n κέ ἴσῶ Πῶγαγα.

Yesu waasuyu κε κῶτῶντῶναα κε Kenesaleti

(Malaki 6:53-56)

³⁴ Yesu na ι ἴφαλα pa τεεσα τεσῶυυ κε lum, ἴενα pá tala Kenesaleti tetu τᾶ. ³⁵ Τῆνα nyáma nyámá σι Yesu, ἴενα pá heeli na πῶ telasi támaya pa tetu tῆna τᾶ σι Yesu kama. Πῆνα pá kῶna-ι κῶτῶντῶναα mpe pa tῆna. ³⁶ Na pa wiikayana-ι σι ί yele na pá tokina ι κρᾶι ntῶmpee mayamaya. Na pa tῆna mpa pa tokina ι κρᾶι inι τῶ πῶ waa-ῶε.

15

Falisanaa kuseyesatu κε kotasι τῶ

(Malaki 7:1-13)

¹ Μῖρόγῦ Falisanaa na ἴσῶ Τῶμ σεγῆσελαα luna Yosalem na pá κῶῶ pá mayana Yesu, na pá πῶσι-ι σι: ² Pepe τῶ κέ νᾶ ἴφαλα naa tῆγηγῖ ἴενα ta caanaa siwa σι pá laki τῶ? Πῶ ταγα pulb, paa sanῆγῖ ἴεnu ἴσῶ σεεtu τᾶ πῶ ῶεε σι yulb ká la na pácῶ ί τῶγῶ τῶ.

³ Μῖρόγῦ Yesu ná πῶσα-ῶε τῶτῶ σι: Pepe τῶ κέ με mῶ yeke ἴσῶ κῶγῶγῶτῶtu κε tῆγηγῖ na ί tῆγηγῖ mῶ mayamaya mῶ kuseyesatu? ⁴ ἴσῶ ka γῶγῶτα σι: Se nyá caa na nyá too, na tῶτῶ σι: Ye wei ι tuv ι caa yaa ι too, ἴεnu pa ku-ι. ⁵ Ama με mῶ σεγῆσεγῖ σι yulb πῶσεγῖ na ί heeli ι caa yaa ι too σι: Mpi ma lῆsa ma wenav τᾶ na má tena-me τῶ πῶ pῆsa kuhaham mpi pῶ κέ ἴσῶ nyam τῶ. ⁶ Saa inι πῶ φει σι ι ten ι caa tῶτῶ. Ι tá ná timpι ί wakῆlῆγῖ ἴσῶ Τῶμ na ί tῆγηγῖ mῶ mayamaya mῶ kuseyesatu τῶ. ⁷ Cesῆlaa με, ἴσῶ κῶγῶγῶτῶtu telῆsulb ἴsayii ka nawa mῶ tῶm κέ tῶkelekele na pácῶ ί ἠmaa-tῆγῖ ι takῆlaya τᾶ σι:

⁸ Νῶγῶ τᾶ κέ yῆlaa pane pa sanι-m yem.

Paa caa-m paa pácῶγῶ hatoo pa τᾶ.

ἴσῶ γῶγῶtῆna mpv.

⁹ Pa σεεκι-m yem κέ.

Pa κρᾶγα yῆlaa κῶγῶγῶtῶtu na

pá σεγῆσεγῖ ἴεnu ἴσῶ nyῆntu.

Mpi pá laki yulb κε ἴsayav τῶ

(Malaki 7:14-23)

¹⁰ Πῶε πῶ waah Yesu yaa samaa na ί τῶ-ῶε σι: Ι nu tῶm tῆne na ί nyι σι ¹¹ mpi pῶ souki yulb nῶγῶ τᾶ τῶ pu laki-ι ἴsayav. Ama mpi pῶ lukῆna yulb nῶγῶ τῶ mpi pῶ lakῆna-ι ἴsayav.

¹² Μῖρόγῦ Yesu ἴφαλα pola ι κιν na pá τῶμ-ι σι: Ntῶn n γῶγῶta mpv τῶ n nawa σι pῶ ta la teu κε Falisanaa?

13 Μπόγυ Yesu cə-we si: Ma Caa wei i we isətaa tə ye i ta sə tɔyɔ ηku, paa kpɛsi-kɔyɔ na pá peti. 14 I yele pɛle, pa ké mpa pa hólóyí lɛlaa ke mpaav na pácɔ mpe pa maɣamaya pa ise u naa tɔɔ. Ye yulɔm hən yulɔm lɛlv, pa tənə paa kpɛnti na pá hoti púyó taa ké.

15 Tənaɣa Piyee təma Yesu si: Kilisi-tɔyɔ ituule tənɛ tə hɔwɛɛ.

16 Tənaɣa Yesu təma si: Pə kpeɲna-me mə ta cəkəna-təɣəle? 17 I ta nyi si pə tənə mpi pə suvki yulɔ nɔyɔ taa tɔ, pə tiiki i hiluyɔ taa na pə tɛ tə pə lukəna i tapuyɔ? 18 Ama mpi yulɔ nɔyɔ ná yɔɔtəyi tɔ hatoo i lotu taa ké pə lukəna, na mpv pə lakəna yulɔ ke isayav. 19 Pə taya pulv tɔɔ, yulɔ lotu taa ké isayav hɔwɛɛ caaləyi na a pukina-i yulɔkule na wasaɲkalətv na asilima lapv taa, na ηmuləm na kaloolaya na yəlaa caɣanav taa. 20 Mpi pə laki yulɔ ke isayav tɔyole. Ama si í tɔyɔ na í tá saɲ nyá niɲ isu yulɔ ká la Isə sɛɛv taa na pácɔ í tɔyɔ tɔ, pəle pu laki yulɔ ke isayav.

*Kanaaɲ alv təm
(Maləki 7:24-30)*

21 Yesu lu tənə, ɛlɛna í polo tetv nti tə we Tiiri na Sitəɲ pə cəlv tɔ tə taa. 22 Pə pamna Kanaaɲ alv nɔyɔlv i ka we tetv nti tə taa. Μπόγυ alv un i kəma Yesu kiɲ na í wiina-i na nɔyɔ səsəɣa si: Tafiiti Pəyalv Tacaa, nyənə ma pətətəle. Ma pɛɛlv hiina alɔɣaa na pə təkə-i teu.

23 Ama Yesu ta cə alv un i pulv. Tənaɣa Yesu ifalaa polaa na pá tɔ Yesu si: Tɔyɔn-i, i kələyi ta ηkraɲɲ təkuyɔ na í təɲəyi-tv. 24 Tənaɣa Yesu heela-i si: Iseɣɛli yəlaa mpa pa lepa isu heɲ tɔ pa waali ké ma kəma. 25 Ama alv un i kulaa na í kəɔ í sopi Yesu tɛɛ na í tɔ si: Hai, Tacaa, waasi-m. 26 Ilɛna Yesu náa cə alv un i si: Pə ta muna si pá kpaɣa piya tɔyɔnaɣa na pá tv hasi. 27 Μπόγυ alv un i təma si: Hai, ma cɛ, paa na mpv hasi təɲəyi na si tɔsəyi mpi si nyéma təkɪ na pə pətətəyi atɛ tə mɛɛ.

28 Μπόγυ Yesu təma-i si: Puvɛ, alv nyá, nyá naani təɔwa yoo. Mpi n caa tɔ n ka na-wi. Tənaɣa i pəyaya hika alaafəya ke kpaɣpaa.

Yesu waasvɔv ke kvtəntvnaa pəyale

29 Μπόγυ Yesu kula tənə na í polo Kalilee tɛɲku nɔyɔ, na í kpa puyv nakvli kv tɔɔ na í caya. 30 Na yəlaa samaa samaa kəɔ i kiɲ na pá kpeɲna kv təntəntvnaa ke pəyale mpa pa təɲ tala tɔ na yulɔmaa na acamaa na kamumusi na kv təməɲ lɛlɛɲ nyéma tətɔ. Pa pona kv təntəntvnaa mpe na pá si-weɣe Yesu kiɲ, ɛlɛna Yesu la na pá hiki alaafəya. 31 Μπόγυ pə lapa yəlaa ke piti ké isəna kamumusi svu yɔyɔtuyɔ na acamaa hiki toma na tala təntaa náá təɲ teu na yulɔmaa náá svu nav tɔ. Tənaɣa pa svu Iseɣɛli Isə ké sam.

*Yəlaa iyisi liyiti caləsvvɔ
(Maləki 8:1-10)*

32 Μπόγυ Yesu yaa i ifalaa na í tɔ si: Yəlaa panɛ pa təm wɛ-m pətətəle. I nyənə, kv yɛɲ tooso kəlv pa we ma kiɲ cənɛ na pa kv tɔyɔv tɛma. Pəyele ma luyv fɛi si má yele na pá kpɛna nyɔyɔst, pá taa kəɔ na pá kpisi tənəɲ ke mpaav taa.

33 Tənaɣa i ifalaa pəɔɔsa-i si: Nyutv taa cənɛ, lɛɣɛ tu hiki tɔyɔnaɣa na tɛ cɛla samaa inɛ i taka?

34 Ilɛna Yesu pəɔsi-we si: Potopotonaa isənaɣa í wɛna? Ilɛna pɛle si: Potopotonaa naatosompɔyolaya na tiinisi ke pəcɔ.

35 Μπόγυ Yesu heela samaa si: I caya atɛ. 36 Tənaɣa Yesu kpaɣa potopotonaa naatosompɔyolaya un na tiina anɪ, na í sɛɛ Isə ké í na təmle na í cəli, na í cɛla i

ifalaa na pele pá tala samaa. ³⁷ M̄p̄r̄ȳó pa t̄əna pa t̄əyaa na pá haɣa. ɪlena ɪ ifalaa koti h̄əɣəlasɪ nsi sɪ kpisaa t̄ə na p̄ə su t̄ək̄ŋ naatosomp̄ɔȳɔlaya. ³⁸ P̄əyele m̄pa pa t̄əyaa t̄ə pa w̄e ȳəlaa iyisi liyiti k̄é, alaa na piya pa paasi. ³⁹ Yesu tema samaa in̄əȳi yas̄ȳu ɪlena ɪ k̄pa k̄p̄ɪl̄ȳu taa na ɪ t̄e Makatan̄ t̄eɔ taa.

16

Waatonaa cek̄ənav

(Mal̄əki 8:11-13; Luku 12:54-56)

¹ M̄p̄r̄ȳó Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄əma Yesu k̄iŋ na pá t̄əmi-ɪ sɪ: La piti t̄əml̄e nat̄əli na p̄ə h̄ól̄ɪ sɪ nȳá t̄əŋ luna ɪs̄ə k̄iŋ. Pa kuukaya Yesu n̄əȳo k̄e k̄okuu k̄é. ² T̄ənaɣa Yesu c̄ə-w̄e sɪ: ɪlim ɪ k̄əma t̄əȳu na ɪs̄əɔɔɔɔɔɔ s̄eewa, ɪ t̄əŋ sɪ: Cele ɪs̄ətaa k̄á c̄e t̄ənan̄ŋ. ³ Na ye tanan̄ t̄əhulu k̄é p̄ə s̄eewa na p̄ə w̄e t̄əsutii, ɪ t̄əŋ sɪ: T̄eɔ k̄á k̄ə saŋa. M̄pi t̄ə, ɪs̄əɔɔɔɔɔɔ s̄eewa na p̄ə w̄e s̄əkp̄et̄ȳu. P̄ə lapa ɪs̄əna na ɪ nȳəŋ m̄pi m̄pi p̄ə laku ɪs̄əɔɔɔɔɔɔ taa t̄ə, na ɪ nȳəŋ m̄pi p̄ə laku k̄uȳeɛŋ ɪne ɪ taa t̄ə. ⁴ Kufalan̄ ȳəlaa asayaa m̄pa paa t̄əŋ ɪs̄ə na pa taa t̄ə pa p̄ək̄əȳi sɪ pá la-w̄eɣe piti t̄əml̄e. Ama pa kaa na piti t̄əml̄e nat̄əli se. Ye p̄ə t̄əȳa Yonaasi nȳənt̄e.

ɪ ȳəɣəta m̄p̄v, ɪlena ɪ yele-w̄e na ɪ t̄e.

Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄ok̄os̄um

(Mal̄əki 8:14-21)

⁵ Yesu ifalaa k̄əma na pá t̄eɔ l̄əm k̄ut̄əŋ ɪɛŋk̄v t̄ə, ɪlena pá s̄əɔ potopotonaa k̄p̄aȳav. ⁶ M̄p̄r̄ȳó Yesu t̄əma-w̄e sɪ: ɪ la laakali na Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄ok̄os̄um.

⁷ ɪlena Yesu ifalaa s̄v̄ t̄əmaɣa t̄əŋ sɪ: T̄ə ta k̄p̄aȳa potopotonaa t̄əȳo ɪ ȳəɣəɔȳi m̄p̄v.

⁸ Yesu nu nti pa t̄əŋna ȳəɣəɔȳu k̄e m̄p̄v t̄ə, ɪlena ɪ p̄əɔsɪ-w̄e sɪ: Pepe t̄ə k̄é ɪ t̄əŋ sɪ ɪ f̄eina potopotonaa t̄ə p̄ə t̄əɔ? Ama ɪ ta t̄e ɪs̄ə na m̄ə taa na p̄ə t̄əɔ yoo.

⁹ Hal̄əna saŋa ɪ t̄á c̄ek̄əna k̄eɣe? ɪ t̄á t̄əɔsɪ potopotonaa k̄ak̄pasɪ wei ma fayaa na apal̄nȳəɔŋ iyisi k̄ak̄pasɪ t̄əȳo t̄ə ɪ t̄əɔ? Na t̄ək̄ŋ ɪs̄əna p̄ə kpisaa na ɪ k̄p̄aȳa t̄ə, ɪ s̄əɔ ɪl̄é ɪ nȳəȳu na? ¹⁰ Na ɪ t̄á t̄əɔsɪ t̄əɔȳo potopotonaa naatosomp̄ɔȳɔlaya wei ma fayaa na apal̄nȳəɔŋ iyisi liyiti t̄əȳo t̄ə ɪl̄é ɪ t̄əɔ? Na t̄ək̄ŋ ɪs̄əna p̄ə kpisaa na ɪ k̄p̄aȳa t̄ə, ɪ s̄əɔ ɪl̄é ɪ nȳəȳu na? ¹¹ ɪs̄ənaɣa p̄ə lapa na ɪ ta c̄ek̄əna sɪ p̄ə t̄əȳa potopotonaa t̄əŋ k̄e ma ȳəɣəɔȳi? ɪ taa ye le na Falisanaa na Satusee nȳəma k̄ok̄os̄um s̄v̄-m̄e.

¹² Waat̄v in̄əȳi Yesu ifalaa c̄ek̄ənaa sɪ p̄ə t̄əȳa k̄ok̄os̄um maɣamaya t̄əŋ k̄e Yesu ȳəɣəɔȳa. Ama Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄v̄eɣeɣeɔt̄v k̄e ɪ t̄əŋ.

Piȳe h̄v̄l̄ȳv sɪ Yesu k̄e Mesii

(Mal̄əki 8:27-30; Luku 9:18-21)

¹³ M̄p̄r̄ȳó Yesu pola Sesalee Filip̄v t̄eɔ taa k̄é tiili. ɪlena ɪ p̄əɔsɪ ɪ ifalaa sɪ: Ȳəlaa t̄əŋ sɪ Ȳv̄l̄v P̄əȳaya má ma k̄é awe?

¹⁴ M̄p̄r̄ȳó pel̄e sɪ: Pa t̄əŋ sɪ n k̄é L̄əm S̄əlv̄v Yohaani. L̄elaa sɪ ɪlii k̄é, na l̄elaa sɪ n k̄é Selemii yaa ɪs̄ə k̄v̄ȳəɣəɔt̄v̄ t̄el̄əs̄əlaa taa n̄əȳəlv̄. ¹⁵ T̄ənaɣa Yesu p̄əɔsa-w̄e sɪ: Na m̄e se, m̄ə h̄v̄k̄i sɪ ma k̄é awe?

¹⁶ M̄p̄r̄ȳó Sim̄əŋ n̄əȳo t̄ək̄p̄av sɪ: N k̄é ɪs̄ə weesuȳu t̄v̄ P̄əyal̄v Mesii.

¹⁷ T̄ənaɣa Yesu t̄əma-ɪ sɪ: Yohaani p̄əȳaya Sim̄əŋ, n nu l̄el̄əŋ k̄é. M̄pi t̄ə, p̄ə t̄əȳa ȳv̄l̄v c̄əp̄əna-ŋ tampana an̄e. Ama ma Caa wei ɪ w̄e ɪs̄ətaa t̄əȳo. ¹⁸ Na má, má heeliȳi-ŋ t̄əfoos sɪ nȳá h̄əte ȳəɣəɔȳi sɪ, P̄əle, na p̄əle nȳá nȳá t̄əɔ k̄é ma sɪ ma ȳəlaa k̄p̄ek̄əle. Na s̄əŋ kaa p̄əsi na p̄ə la-w̄eɣe pul̄v c̄əc̄əka. ¹⁹ Maa c̄el̄e-ŋ ɪs̄ətaa Kawulaya saaf̄v̄naa. Na m̄pi n kaa ha m̄p̄aav k̄e at̄e c̄əne t̄ə, p̄ə kaa na m̄p̄aav k̄e ɪs̄ətaa. Na m̄pi n k̄á ha m̄p̄aav k̄e at̄e c̄əne t̄ə, pu hiki m̄p̄aav k̄e ɪs̄ətaa.

²⁰ Ulena Yesu kpaali i ifalaa si: I taa heeli nɔɔɔɔ si ma ké Mesii.

Yesu sɔm na i fem pɔ tɔm
(*Maləki 8:31–9:1; Luku 9:22-27*)

²¹ Pɔ kpaɔaɔ waatu unɔ tɔɔɔ Yesu sɔɔ i ifalaa ke heeluɔu tɔfoo si: Pɔ wee si má polo Yosalem na nyɔɔ nyɔma na kɔtɔlaa sɔsaa na Iso Tɔm seɔesɔlaa pá tu-m kɔnyɔɔ ke tɔnaya sɔsɔm. Paa ku-m, na maa fe pɔ kɔyeɛɛ tooso wule.

²² Mɔpɔyó Piyee yaa Yesu na í luna kɔreɛa na í tɔki-i-ti, si: Aai Taca, Iso í taa yeke na tɔle tɔ kɔɔ.

²³ Tɔnaya Yesu pɔsaa tɔkɔɔ na í tɔ Piyee si: Satanɔ tee ma tɔɔ. Isayatu taa ké n caa n tɔsi-m. Nyá huwee ta ke Iso nyɔna, yɔlaa nyɔna ké.

²⁴ Pɔle pɔ waali, ulena Yesu pɔsɔna i ifalaa tɔɔ si: Ye wei i caa si í tɔɔi-m pɔntu í la i tɔɔi awusa na í sɔɔɔli i sɔm tesika na í tɔɔɔɔna-m. ²⁵ Pɔ taya pɔɔ, ye wei í pɔeɔɔɔ i weesuyɔ tɔcututu i tɔɔna sɔɔɔ. Ama wei í lapa i tɔɔi awusa ke ma tɔɔ, pɔntu ká hikina weesuyɔ. ²⁶ Ye yɔɔ pɔsaa na í hiki antulinya nyɔm tɔna ulena unɔ i si, i kawaaɔa nté we? Pɔɔpɔ wee mpi yɔɔ ká kpaɔa na í layasɔna i weesuyɔ tɔ? ²⁷ Mpi tɔ Yɔɔ Pɔyaa má, maa kpaɔa ma Caa teeli na má na ma isɔta tillaa tɔ kɔɔ na má feli paa wei ké isɔna i kɔlapɔtu wee tɔ. ²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesɔyi, mpa pa we cɔne tɔ pa taa lelɔa ká ná Yɔɔ Pɔyaa má na má kɔɔ isɔ wulav sɔsɔ na pɔcɔ pá si.

17

Yesu isentaa layasɔyɔ
(*Maləki 9:2-13; Luku 9:28-36*)

¹ Kɔyeɛɛ naatoso teeɔa, ulena Yesu kpaɔa Piyee na Saaki na íle i neu Yohaani na pá polo pɔɔ kɔkɔɔɔ nakɔli kɔ tɔ ké pa tike. ² Tɔnaya i layasa pa isentaa ké kpaɔa, na i isentaa tee kɔkɔ. ³ Mɔpɔyó i ifalaa tooso unɔ i na Moisi na Ilii, na pá na Yesu pá yɔɔtɔɔi. ⁴ Tɔnaya Piyee tɔma Yesu si: Taca, isɔ tɔ weɔ cɔne isɔntɔ tɔ pɔ we teu napɔɔɔi te. Ie ye n caaki maa siki cɔka tooso. Nyaaɔa lɔnte, Moisi ke lɔnte, na Ilii ke lɔnte.

⁵ Piyee tɔɔna mɔpɔyó yɔɔtɔɔu ile isɔɔmɔntɔyɔ kɔhulɔmɔyɔ laɔa nɔɔɔɔ i kɔmɔɔale na í takɔ-we. Na pá nu pɔ yɔɔtɔɔi ɔmɔntɔyɔ ɔku kɔ tee si: Ma luyɔ tee Pɔyaa ɔka ma lanje hulɔmɔna sɔsɔm tɔɔɔ. I nuna-ke.

⁶ Yesu ifalaa nu tɔm tɔne, ulena sɔɔntɔ kpa-weɔe sɔsɔm na pá hoti pa nɔɔsi tɔɔ.

⁷ Mɔpɔyó Yesu polaa na í tokina-we na í tɔ si: I kɔli, í taa nyá.

⁸ Tɔnaya pa kusa isɔ na pá nyɔni, ulena pá maɔana Yesu tike tɔkɔɔ.

⁹ Yesu na i ifalaa pa tiikaɔana pɔɔ tɔɔ ulena Yesu kpaali-we si: I taa heeli nɔɔɔɔ mpi í nawa mpu tɔ. Halɔna kɔyanɔku Yɔɔ Pɔyaa má maa si na má fe tɔ.

¹⁰ Mɔpɔyó Yesu ifalaa pɔsaa-i si: Pepe tɔɔ ké Iso Tɔm seɔesɔlaa ná tɔɔ si Ilii ká caalɔna kɔnte?

¹¹ Tɔnaya i cɔ-we si: Tampana pɔ wee si Ilii ká kɔɔ na í tayanɔ pɔ tɔnaya teitei na pɔcɔ. ¹² Ama ma heeliyi-me si Ilii tema kɔnte. Ama yɔlaa ta nyɔm-i, ulena pá lana-i isɔ pa sɔlaa tɔ. Na mpu tɔtɔɔ paa la Yɔɔ Pɔyaa má ma maɔamaya ke nyaaɔ.

¹³ Tɔnaya i ifalaa nyɔmá kpaɔa si Iso Lɔm Sɔɔ Yohaani tɔm ke i yɔɔtɔɔi.

Pu nɔɔɔɔ i alɔɔa lɔou
(*Maləki 9:14-29; Luku 9:37-43*)

¹⁴ Yesu na i ifalaa pa tala timpɪ samaa ka kotaa tɔ, ɪɛna apalu nɔyɔɔ ɪ polo i lunj Yesu tɛɛ, ¹⁵ na i tɔmɪ-i sɪ: Hai, Taaɓa, nyɛni ma pɔyaya pɛtɔtɔɛ. Timle wɛnna-ke. Tɔm paɔale pɛ pɛtɔyi-keɛ kɔkɔsi taa na lum taa. ¹⁶ Ma kɔna-keɛ nyɔ ifalaa ntɔ, na pɔ kpisi ka waasɔyɔ.

¹⁷ Mɔrɔyɔ Yesu tɔma i ifalaa sɪ: Iɪ tɛɪ Iɔ na mɔ taa, pɔcɔ ɪ kɛ kutakɛɛsɔɲ kɛ. Wɛɛ isɛnaɲa mɔ na-me tu caɲa na mɔ tɔki mɔ kɔnyɔɲ? I kɔna-m pɔyaya ŋkɛɛ cɔnɛ.

¹⁸ ɪɛna Yesu kalɔna ɪɔyɔu wei i ka wɛ pɔyaya ŋkɛ ka waali tɔ na tɔɲ na i tɔyɔni-i. ɪɛna pɔyaya hiki alaafɔya kɛ kpakraa kɛ tɔnɛ ni.

¹⁹ Mɔrɔyɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-i pa tike sɪ: Pepe tɔ kɛ tɔ ta pɔsi na tɔ loo ɪɔyɔu ni?

²⁰ Mɔrɔyɔ Yesu cɔwa i ifalaa sɪ: I ta tɛ Iɔ na mɔ taa na pɛ tɔ tɔyɔ. Tampana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔyi. Ye mɔ taa tɛmnaɔ kɛ Iɔ ka tu tala isɪ sɔɲa pile kɛ yasɔlaya, ɪ pɔsɔyi na i tɔ pulaya kanɛ sɪ kɔ kpɛsi na kɔ layasi, kaa kpɛsi kɛ. Pulɔ kaa wɛɛ mpi ɪ kɔ kpisi tɔ. [²¹ ɪɔyɔu isɪ mpɔ, ye pɛ taya Iɔ sɔlɔmɔyɔ na Iɔ sɔlɔmɔyɔ, na nɔhɔkutɔ na nɔhɔkutɔ, pulɔ u tɔyɔnɔyi-i.]

*Yesu sɔm na i fem pɔ tɔm tɔtɔ
(Malɔki 9:30-32; Luku 9:43-45)*

²² Mɔrɔyɔ kɔyaku nakɔli pɛ pamna Yesu ifalaa kota tɛntɔmlɛ kɛ Kalilee tɛtu taa. Tɔnaɲa Yesu heela-wɛ sɪ: Paa tɔ Yɔlu Pɔyaya maya yɔlaa niɲ taa, ²³ na pɛɛ pɔ kɔ-m. Ama wɛɛ tooso wule maa fe.

Mɔrɔyɔ tɔm tɔnɛ tɔ wakɔla i ifalaa laɲa kɛ sɔsɔm.

Iɔ tɔsɛɛɛ lampuu fɛlyɔ

²⁴ Yesu na i ifalaa pa tala Kapɔnahum, ɪɛna Iɔ tɔsɛɛɛ sɔsɔɛɛ lampuu mɔlaa polo pa pɔɔsi Piyɛ sɪ: Mɔ Caa naa fɛɔyi Iɔ tɔsɛɛɛ sɔsɔɛɛ lampuu yɛɛ? ²⁵ ɪɛna Piyɛ sɪ: I fɛɔyi.

Saa wei Piyɛ sɔvɔkaya tɔyaya ɪɛna Yesu caali-i pɔɔsɔyɔ sɪ: Simɔɲ, n huɔ suwe? Le nyɔma fɛɔyɔna antulinya inɛ i awulaa kɛ lampuunaa na patantɔnaa ye? Tɛtu piya yaa mɔlaa? ²⁶ Mɔrɔyɔ Piyɛ cɔwa sɪ: Mɔlaa fɛɔyɔna. Mɔrɔyɔ Yesu tɔma sɪ: Tampana kɛ te, pɛ fɛi sɪ tɛtu piya ɪ fɛli lampuu se. ²⁷ Paa na mpɔ tu caa sɪ pɛ la yɔlaa panɛ pa taa kɛ pulɔ, ɪɛ polo pɔyɔ taa na ŋ tɔ kulaya. Kancaalaya tinte nte n kɔ kpa tɔ, wiili tɔ nɔyɔ taa, n kɔ mayana liyitee nyɔyɔlyɔ. Lɔsi-kɔ na ŋ kɔɔ na ŋ fɛli ma na-ŋ tɔ lampuu.

18

*Sɔsɔɔntɔ tɔɔ hɔm
(Malɔki 9:33-37; Luku 9:46-48)*

¹ Waatu inɔyi Yesu ifalaa pola i kin na pɔ pɔɔsi-i sɪ: Aweyɛɛ sɔsɔ kɛ isɔtaa Kawulaya taa?

² Tɔnaɲa Yesu yaa pɛiya na i su-keɛ pa isɛntaa, ³ na i tɔ-wɛ sɪ: Tampana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔyi, ye i tɔ layasi na i pɔsi isɪ pɛisi, ɪ kaa sɔv isɔtaa Kawulaya. ⁴ Wei i pasɔyi i ti na i pɔsi isɪ pɛiya kanɛ tɔ, inɔyɔɛ isɔtaa Kawulaya taa sɔsɔ. ⁵ Na wei i kɔ mu pɛiya isɪ kanɛye ma nyɔyɔ tɔ tɔ, maya pɔntɔ muwa.

*Lɛɛɛɛ tusuyɔ kɛ isayatu taa
(Malɔki 9:42-48; Luku 17:1-2)*

⁶ Ye wei i lapɔ na piya nsi sɪ mu ma tɔm kɛ isɛntɔ tɔ sɪ taa nakɔli pɔnti, pɛ nɔyɔsɔna pɔ tɔ pɔntɔ luɲu tɛɛ kɛ namɛ sɔsɔɛɛ na pɔ tɔsi-i tɛɲku taa. ⁷ Ama antulinya inɛ i tɔm wɛ waiyo kɛ. Mpi tɔ, mpi pu la na yɔlaa hoti isayatu taa tɔ

pə wee ké. Mpi pu tusi yəlaa ke isayatu taa tə pə kaa lan. Ama wei í lapa na í təɣəntəle la isayatu, pəntu ká ná.

⁸ Ye nyá nin yaa nyá nəəhəle tusiɣina-ŋ isayatu lapu taa, seti-te na í lo poolun. Sana kele si í sɔv weesuyu kupanjo taa na nin kuloməŋ yaa nəəhəle kulomtəle, na mpi n ká weena nyá nin naale yaa nəəhəe naale na pá peti-ŋ kəkə tam nyəŋka taa tə. ⁹ Ye nyá isəle tusiɣina-ŋ isayatu lapu taa, haɣəsi-te na í lo poolun. Sana í hiki weesuyu kupanjo na isəle kulomtəle, na mpi n ká weena isə naale na pá peti-ŋ kəkə ŋka ka we tənəasəle səsəle taa tə.

*Heu kolepu təm
(Luku 15:3-7)*

¹⁰ I la laakali na piya səne si taa nakələɣi nyənuyə ke yem. Pə taɣa pulv tə, ma heeliyi-me si tampana tə si isətəa tillaa səŋa tam ké ma Caa wei í we isətəa tə í isəntəa ké. [¹¹ Mpi pə lepa tə pə maɣamaɣa pə nyuyə ɣapv tə ké Yulv Pəyaya má ma kəma.]

¹² Awe wəna heeŋ nunəwa (100) na í taa kulom le, na í kaa ye le pəɣələɣafei nunəwa ineyə pulaya tə na í tee na í sɔv kolepu ineyə pəekuyə? ¹³ Ye í kəma na í hii-i, pəpətu fei, í lanje huloməɣəna-i ké na pá kəli pəɣələɣafei nunəwa wei í ta le tə. ¹⁴ Mpu tətəɣə mə Caa wei í we isətəa tə u Caa si piya səne si taa nakəli í le.

Təɣəntəle pəntənav təm

¹⁵ Ye nyá təɣəntəle pəntəna-ŋ, polo na í yaa-i mə naale na í hul-i timpi í pəntəna-ŋ tə. Ye í nuna-ŋ, pə lapa n waasa-i kele. ¹⁶ Ama ye í kisa, n yaa nəɣəlv yaa napələɣi naale na í na-i na pəcə pə lá isu pa ŋmaav lə Təm taa tə si: Paa təm nti tu wəna seliya nyəma ke naale yaa tooso. ¹⁷ Ye saa un í tasa kisuyə, ile n heeli Yesu seela kpekəle. Na í kisa Yesu seela kpekəle ke nunav tətə, ile n nyəni-i isu ma ta nyi lə yaa isu lampuu mɔlv.

Yəlaa í we timpiyi naale maa wee pa heku

¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, pə tənə mpi í kaa ha mpa ke atə cəne tə, pə kaa na mpa ke isətəa. Na pə tənə mpi í ká ha mpa ke atə cəne tə, pu ná mpa ke isətəa.

¹⁹ Ma tasəyi-meyə heeluyə si: Ye mə taa naale lapa nəɣə kulomaya na pá sələmi pulv, ma Caa wei í we isətəa tə í ká ha-wey-wi. ²⁰ Pə taɣa pulv tə, yəlaa naale yaa tooso í kota timpiyi ma pulv lapu tə, ma we pa heku ké.

Təmlə tv wei í fei í təɣəntəle pətətəle tə

²¹ Mpuɣə Piyee pola Yesu kin na í pəsə-i si: Taca, ye ma təɣəntəle pəntəɣəna-m tam na má suma, təm isənaya pə talaa ma kaa su? Təm naatosompəɣələya na? ²² Tənaya Yesu cə-i si: Ma heeliyi-ŋ si pə taɣa təm naatosompəɣələya se. Ama təm nutos na naanəwa naanəwa ke təm naatosompəɣələya ké. ²³ Pə tə ké isətəa Kawulaya nəɣəəna isu wulav səsə nəɣəlv wei í caakaya si í mɔv í kəma ke í təmlə nyəma kin tə. ²⁴ I caɣaa na í tənəna í kəma ke mpu, lena pá kəna-i apalv nəɣəlv. Apalv un ile í wəna-i kəmlə ke liyitee nyəətu iyisi iyisi. ²⁵ I ta nyi isəna í ká la na í hiki liyitee an na í felí tə. I lena wulav tə si: I kpa kəmlə tv un na í alv na í piya na í wontu tənə na í pəeti, na má hiki ma liyitee. ²⁶ Tənaya apalv un í hota wulav tee na í wiina-i si: Hai, taca, la-m suulu, ye ma hikaa maa felí-ŋ pə tənə təcw. ²⁷ Mpuɣə wulav un í nyəna təmlə tv pətətəle na í cəpi-i, na í yelev na í tee.

²⁸ Təmlə tv un í tee mpu, lena í sulina í təmlə taa taapalv nəɣəlv, íle í ka wəna unəyi kəmlə ke liyitee nyəətu ŋmɔnuyə. Tənaya təmlə tv un í ləla í taapalv luyə

tee tøkem, si í feli-í kəmle ke í feli-í. ²⁹ M̄p̄ógó í taapalv uní í hota uní í tee na í wiina-í si: Hai, la-m suulu, ye ma hikaa maa feli-η. ³⁰ Ama təmle tv uní í kisa na í kpa í taapalv uní na í pona na í təkí saləka taa, si í feli unəyi í kəmle. ³¹ Wulav səsə uní í təmle nyəma ləlaa ná mpv, ilena pa laηa wakəli səsəm, haləna pá polo pá heeli-təyi pa caa. ³² Tənaγa pa caa uní í yaa təmle tv uní na í təmí-í si: Təmle tv isayav nyá, nyá wiina-m na má ce-η təkatakpata. ³³ Pə nəγəsəna isu nyá tətə nyaa nyəni nyá taapalv pətətəle isu má nyənyv nyá nyəntə tə. ³⁴ Tənaγa pááná kpa pa caa unəyi səsəm na í kpa təmle tv uní na í tv-í naasəlaa niη taa si í feli í kəmle təna təcwcw na pəcó í lu.

³⁵ Tənaγa Yesu təma-we si: M̄p̄ógó ma Caa wei í we isətəa tə í ká la-me. Ye u huləyi mə təyətəlena ke suulu na lotu koləmtv.

19

Apalv na alv pa yav təm (Maləki 10:1-12)

¹ Waatv wei Yesu tēma m̄p̄ógó seγesvγv, ilena í kvl̄ Kalilee tētv na í tee Yuta tētv nti tē we Yaatan̄i waah tē tē taa. ² Tənaγa samaa ke səsəm təηa-í na í waa pa kotəməη.

³ M̄p̄ógó Falisanaa narəli pa polaa si pa kuuki Yesu nəγə, ilena pá pəsə-í si: Tá m̄p̄aav taa yvl̄v pəsəyi na í təyən̄i í alv ke natəli tē tə?

⁴ Tənaγa Yesu pəsə-we si: Í ta kala nti pa ηmaa Isə Təm taa tə? Pa ηmaaγaγa si: Hatoo kancalaya, antulinya mē í latv lapa-weγe apalv na alv ké. ⁵ Ilena í tē si: M̄p̄v pə tə ké apalv ká yele í caa na í too na í na í alv pá caya na pa naale pá pəsi yvl̄v koləm. ⁶ Saa uní apalv na alv pa ta ke yəlaa naale tətə. Ama pa pəsa yvl̄v koləm ké təkəη. Ye mpv ilē, yvl̄v í taa yasí mpi Isə kpentaa tə.

⁷ M̄p̄ógó Falisanaa pəsə-í si: Pepe tə ké Moisi naa ha m̄p̄aa si apalv pəsəyi na í la í alv ke kisuyv takəlaya na í təyən̄i-í?

⁸ Tənaγa Yesu cə-we si: Mə laηkruisəη tə ké Moisi ka ha-mēγe m̄p̄aav si í təyən̄i mə alaa. Ama hatoo kancalaya pə taa weē mpv. ⁹ Ma heeliyi-me təfoo si, ye yvl̄v təyən̄a í alv na pə tá ké si alv uní í lapa wasaηkalətv tə pə tə, ilena apalv tee na í kpaγa alv ləlv, pəntv lapa wasaηkalətv ké.

¹⁰ Tənaγa Yesu ifalaa təma si: Ye m̄p̄ógó pə we apalv na alv pa hekv, ilē pə kəla teu si yvl̄v í caya itante ilē.

¹¹ M̄p̄ógó Yesu cə-we si: Yəlaa təna u pəsəyi na pá mv seγesvγv kəne. Ama m̄p̄aa Isə ná ha pə toma tə pēle pa pəsəyi. ¹² M̄pi pə kaγatəyi yəlaa ke alaa kpaγav tə pə we ηkaηka ké. Ləlaa kiη ilē, pa lələyi-weγe mpv na pá feina pa ti. Ləlaa ilē, yəlaa lapəna-weγe kataasi. Pə kaasi ləlaa ná kisa alaa kpaγav ke kəkisi ke isətəa Kawulaya tə. Ye wei í ká pəsi na í mv seγesvγv kəne, í mv-kv.

Piya səkpesi kvantv kooluyv təm (Maləki 10:13-16; Luku 18:15-17)

¹³ Yəlaa pukaγana piya ké si Yesu í tən̄i si təw ké niη na í sələmənə-səyi Isə. Tənaγa í ifalaa kaləna si kəntaa. ¹⁴ Ilena Yesu tə í ifalaa si: Í yele na piya kəw ma kiη, í taa kaγat-í si. Pə taya pəlv təw, m̄p̄aa pa we isu piya tə m̄p̄e pa tənna isətəa Kawulaya.

¹⁵ M̄p̄ógó í təna niη ke si təw. Ilena í kvl̄ təna na í tee.

Yvl̄v təη tv təm (Maləki 10:17-31; Luku 18:18-30)

16 Μπόγυ αραλν νάγελν πολα Yesu κιν na í πρῶσι-ι si: Τασα, κωπαντῶ ντιγι πα wee si maa la na má hiki weesuγy ηku ku τηj τῶ?

17 Μπόγυ Yesu cῶ-ι si: Pepe τῶ κέ n πρῶσῶγι-m κωπαντῶ τῶ? Yυλν κολυμ τῶκῶη κενα κωπαη. Ye n caa si ḥ hiki weesuγy, τηj mpi pa κεεσα κωσῶsutῶ taa τῶ.

18 Τῶναγαλε αραλν ινι ι πρῶσα Yesu si: Κασι ντιγι πα κεεσα ye?

Πενα Yesu cῶ αραλν ινι si: Taa kv yυλν, taa la wasaηkaλῶtῶ, taa ημυλι, taa suu λελν κε τῶm. 19 Se nyá caa na nyá too. Sῶλι nyá τῶγῶntῶle ιsu nyá ti.

20 Τῶναγα ιφευ ινι ι τῶma si: Ma τῶka κωσῶsutῶ nti τῶ τῶnaγa. Πε pepeye πα kaasa má la τῶtῶ? 21 Τῶναγα Yesu τῶma-ι si: Ye n caa n te τῶkpaτaa, polo na ḥ πῶeti πα τῶna mpi n wena τῶ na ḥ tala κῶnyῶntῶnaa κε πα λιγitee, na cele ḥ suv τῶη κε ιsῶtaa. Nί tῶma mpυ πα λapυ ιε n κῶ na ḥ τηj-m.

22 Ama ιφευ ινι ι nu mpυ, ιlena ι λaηle wakῶli τῶtῶγῶtῶγῶ. Πα ταγα pulv τῶ, ι ka wena κέ πα tu φει.

23 Τῶναγα Yesu τῶma ι ιfalaa si: Tampana κε ma heeliγi-me yoo maa cesῶγi, λιγitee tv ιsῶtaa Kawulaya svuv we kate κέ πα tu φει. 24 Ma tasῶgi-meγe heeluyυ si: Ιsῶna mpi πα we yooγoo κέ kate si ι svuḥna πῶnyalaya πῶbύγῶ na í lu τῶ, mpυ τῶtῶγῶ πα we λιγitee tv κε kate si ι svυ Ιsῶ Kawulaya taa, halι πα tu tῶe mpυ.

25 Ι ιfalaa nu τῶm nti ιlena πῶ la-weγe piti na pá τῶ si: Πε awe ka tulῶna nteγe-tv ιλε?

26 Τῶναγα Yesu nyῶna-we, ιlena í τῶ si: Yῶlaa κιν κε πα φει πῶsvυv. Ama Ιsῶ ιλέ, πα τῶna tῶlev κέ.

27 Μπόγυ Πiyee νάγῶ τῶkpaυ si: Pepeγe taa hiki ιλε?

28 Μπόγυ Yesu cῶ-we si: Tampana κε ma heeliγi-me yoo maa cesῶγi, waatv wei Yυλν Πῶγαγa ma maa caya ma teeli kumte τῶ κέ alῶsanna taa τῶ, me mpa í τηjῶ-m mῶ naanῶwa na naale τῶ, í ká caya mῶ kumlee τῶ tῶtῶ, na í ḥvῶna Ιseγeli kpeka naanῶwa na naaleγe τῶm. 29 Na πα τῶna mpa paa yeλε πα teesi, yaa πα taalῶnaa, na πα kῶγῶnaa, na πα newaa, yaa πα caanaa, yaa πα toonaa, yaa πα piya, yaa πα tawa κε ma τῶ τῶ, paa hiki mpi mpi πα yela mpυ τῶ πα τῶm nuḥῶwa (100). Pῶyeλε paa hiki πα paa nyῶm κε weesuγy ηku ku τηj τῶ kv taa. 30 Mpa πα we lῶl κέ kaγana τῶ πα taa payale ká mῶli waali. Na waali nyῶma taa payale náa mῶli lῶl.

20

Αραa nyῶma τῶm

1 Ιι naa ιsῶna ιsῶtaa Kawulaya nῶγῶsῶnaa τῶγῶlῶ. Sῶsῶ nῶγῶlν ι κῶlῶna tanah ahula tῶe τῶpam si ι caa apaa nyῶma na í tv ι lesῶη taale taa. 2 Μπόγυ ι tisaa si: Πim í tῶma maa felι-meγe λιγitee nyῶγῶlῶγυ κῶlῶmῶγυ κῶlῶmῶγυ. Πena í heeli-we si: Ι tῶe na í λυη ma taale taa. 3 Πim kῶma na πῶ kpa πῶcῶ ιlena í tasa luv na í maγana napῶli, peλε πα caya yem κέ nῶnῶγῶ tῶe. 4 Τῶnaγa ι heela peλε si: Ι tῶe ma lesῶη taa, maa felι-meγe ιsῶna πα nῶγῶsῶnaa τῶ. 5 Πena peλε pá tῶe. Μπόγυ sῶsῶ ινι ι kῶma na í tasa luv κε ilim sikuγy na í hiki napῶlῶγi mpυ τῶtῶ. Πα kῶma na πῶ tala ilim ḥvῶv ιlena í tasa lῶlaa κε hikuyυ na í pῶna ι taale taa τῶtῶ. 6 Πα kῶma taanaya ilim ḥvῶna í lu na í maγana napῶli, peλε πα caya nῶnῶγῶ tῶe. Πena í πρῶσι-we si: Pepe τῶ κέ í caya yem κε mpυ? 7 Μπόγυ peλε πα cῶ-ι si: Tῶ ta hiki wei ι ká kpaγa-tuyv tῶmle τῶγῶ. Τῶnaγa ι τῶma si: Ye mpυ, í polo ma lesῶη taale taa yaa.

8 Ilim kῶma na πῶ tῶe ιlena sῶsῶ ινι ι yaa ι tῶmle τῶ nyῶnllῶ na í tῶmυ-ι si: Tῶv, yaa apaa nyῶma mpῶ na ḥ felι-weγe πα λιγitee. Caalῶna mpa πα τῶkῶna kpaγav τῶ na ḥ teesῶna mpa πα caala kpaγav τῶ. 9 Μπόγυ mpa ι ka hika taanaya ilim τῶ peλε πα

kōma na pá hiki liyitee nyəǵəlyu nyəǵəlyu. ¹⁰ Mpróyú mpa pa caala tǵmle taa ké sũũ tǵ pa huũwa sɪ mpe pa nyəna ká kəli panɛ pa nyəna. Ama liyitee nyəǵəlyu nyəǵəlyu ké pa cɛla-wɛ. ¹¹ Səso ɪnɪ ɪ felbyu-wɛyɛ mpu tǵ pə ta maɣa-wɛ. ¹² ɪlɛna pá tǵ sɪ: Mpa pa kōma nəɔnɔ tǵ kalifu kulum kɛ pɛlɛ pa lapa tǵmle, ɪlɛna n̄ mǵli na n̄ kpenti-tuyu kufelbyu kulumbyu na? Pəyɛle tá kana na ɪlim nyaya-tuyu hatoo tanaŋ tɛɛ. ¹³ Tənaɣa səsɔ ɪnɪ ɪ cǵ pa taa lɛlv sɪ: Ma taaralv, ma ta muɣuli-ŋ se. Ma na-ŋ tu sɪ n̄próyú sɪ n̄ lapa ɪlim na pə tɛm maa fel-ŋ liyitee nyəǵəlyu, yaa pə taɣa mpu? ¹⁴ Mv nyá liyitee na n̄ tɛɛ n̄ fɛɛ-m. Má nəkəna sɪ má cɛla wei pə təkənaa tǵtǵy tɛitei ɪsu ma cɛla nyá tǵ. ¹⁵ Ma fɛina mpaav sɪ má lana ma liyitee kɛ ɪsəna ma sǵlaa tǵ? Ma lapa kwpantu tǵy pə wuiki-ŋ yaa? ¹⁶ Tənaɣa Yesu tasaa sɪ: Waali nyǵma ká mǵli lǵlǵ, na lǵlǵ nyǵma náa mǵli waali.

Yesu sǵm na ɪ fem pə tǵm tǵtǵ
(Maləki 10:32-34; Luku 18:31-34)

¹⁷ Mpróyú Yesu pukaya Yosalem, ɪlɛna ɪ yaa ɪ ifalaa kɛ kpreŋa kɛ waatu wei pa wɛ mpaav taa tǵ na ɪ tǵ-wɛ sɪ: ¹⁸ Tǵv, tǵ kraa Yosalem ɪsəntǵ tǵ, paa kraɣa Yulv Pəyaya má na pá tǵ kǵtǵlaa səsaa na ɪsǵ Tǵm sɛyɛsǵlaa pa niŋ taa. Paa tǵ sɪ pá ku-m. ¹⁹ Paa tǵ-m ma ta nyɪ ɪsəna niŋ taa, na pɛlɛ pá paana-m na pá casa-m akpatɛɛ na pá ka-m sǵm tesika tǵ. Na kuyɛŋ tooso wule maa fe.

Saaki na Yohaani pa sǵlǵma mpi tǵ
(Maləki 10:35-45)

²⁰ Tənaɣa Sepetee pəyalaa na pa too pa pola Yesu kiŋ, ɪlɛna pa too luŋ Yesu tɛɛ na ɪ wiina-ɪ sɪ: La-m kwpantu natǵli. ²¹ Tənaɣa Yesu pǵsaa-ɪ sɪ: Pɛpɛyɛ n caa má la-ŋ?

ɪlɛna alv cǵ-ɪ sɪ: Ma caa sɪ n̄ tǵ sɪ ma pəyalaa panɛ pa naale paa caɣa nyá kiŋ kɛ waatu wei n ká tǵy nyá Kawulaya tǵ. Lɛlv kɛ nyá ntǵyŋ tǵ, lɛlv kɛ nyá mpǵtəŋ tǵ. ²² Mpróyú Yesu cǵ-wɛ sɪ: ɪ tá nyɪ mpi ɪ sǵlǵmǵy tǵ yɛɛ? ɪ pǵsəyɪ na ɪ tǵy wahala səsɔ wei maa tǵy tǵ? Tənaɣa pa tǵma sɪ: Tu pǵsɪ. ²³ ɪlɛna Yesu cǵ-wɛ sɪ: Tampana ɪ ká tǵy wahala səsɔ wei maa tǵy tǵ. Ama pə taɣa má lǵsəyǵna mpa paa caɣa ma ntǵyŋ tǵ, na mpa paa caɣa ma mpǵtəŋ tǵ tǵ. Mpa pa tǵ ma Caa taɣana lona anɪ tǵ pɛlɛ pa kɛna a nyǵma.

²⁴ Yesu ifalaa naanvwa wei pə kaasaa tǵ pɛlɛ pa ná mpu, ɪlɛna pa taa wuna Sepetee pəyalaa mpe pa naale. ²⁵ Tənaɣa Yesu yaa pa tǵna na ɪ tǵ-wɛ sɪ: ɪ nyǵmá sɪ mpa pa kɛ yǵlaa awulaa tǵ, pɛlɛ pa tǵki kawulaya kɛ lɛlaa tǵ. Na mpa pɛlɛ pa kɛ kufɛlaa tǵ, pɛlɛ pa ŋmakǵlǵy sǵkpɛma. ²⁶ Ama pə fɛi sɪ pu wɛɛ n̄próyú mǵ kiŋ. Nti tǵyǵlɛ sɪ, ye mǵ taa wei ɪ caa ɪ la səsɔ kɛ mǵ hɛkǵ, pũntv ɪ pǵsɪ mǵ pəyalv. ²⁷ Na ye mǵ taa nəǵlv ɪ caa ɪ la mǵ nəyǵ tv, pũntv ɪ pǵsɪ mǵ yom. ²⁸ Mpu tǵtǵy Yulv Pəyaya má, ma ta kǵ sɪ má tǵy cɛcɛɛlɛ. Ama ma kǵmǵy sɪ má pǵsɪ yǵlaa tǵna tǵmle tv, na má ha ma weesuyu na pə cɛ yǵlaa pǵyale kɛ pa yomle taa.

Yesu kuluyu kɛ yvlmaa naale ɪɛ
(Maləki 10:46-52; Luku 18:35-43)

²⁹ Waatu wei Yesu luna Yeliko ɪcatɛ taa tǵ samaa tuutuuma tǵŋa ɪ waali. ³⁰ Pə pamna yvlmaa naale ka caɣa mpaav nəyǵ. Pa nuwa sɪ Yesu tɛɛna ntɛ, ɪlɛna pá sũv koo sɪ: Tafiiiti Pəyalv, Taca, nyǵmá tá pǵtǵtǵlɛ.

³¹ Tənaɣa samaa kalǵna-wɛ na pá heeli-wɛ sɪ pa su. Ama pɛlɛ pa səsaa koo kɛ səsǵm sɪ: Tafiiiti Pəyalv, Taca, nyǵmá tá pǵtǵtǵlɛ.

³² Mpróyú Yesu sǵŋaa na ɪ yaa-wɛ na ɪ pǵsɪ-wɛ sɪ: ɪ caa ma la-mɛyɛ-wɛ?

³³ ɪlɛna pɛlɛ pa cǵ-ɪ sɪ: Taca, tǵ caa kɛ sɪ n̄ kuli tá ɪɛ.

³⁴ Μπόγυ πα τὸν λαπα Yesu κέ πῶτῶτῆλε na í takí pa ise na pá sũv nau κε τῆνε inəyi kpaκpaα na pá təŋ í waalı.

21

Yesu caya kpaŋaya

(*Maləki 11:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19*)

¹ Μπόγυ πα tala Petafasi κε Olifinaa puɣv tɔɔ. Waatu inu tɔ pa fei pooluŋ na Yosalem. Tənaɣa Yesu tila í ifalaa naale si: ² Í polo icate nte tɔ we mə nəɣɔ tɔ tɔ tɔ taa. Ye í tala tɔ taa ké kpaκpaα í ká ná pa tv kpaŋaya toto nəɣɔlv na í pile κε í kiŋ, í heti-si na í kəna-m. ³ Ye nəɣɔlv í pɔɔsa-me si pulv, í cɔ pũntv si Tacaa caakəna. Ye í cɔ mpv paa yelev-me na í tɛena.

⁴ Pə lapa mπόγυ si pə lá nti Iso kuyəɣɔtv tv teləsvlv ka yəɣɔtaa tɔ si:

⁵ Í heeli Siyɔŋ icate nyəma si, í nyəni, mə wulav kəŋ mə kiŋ, na í caya kpaŋaya toto tɔɔ, na í we təpamm. Nn na í caya kpaŋaya pəyaya tɔɔ.

⁶ Μπόγυ Yesu ifalaa mpa í tilaa tɔ pa tɛewa na pá lá isu í kɛesa-we tɔ. ⁷ Μπόγυ pa kəna kpaŋaya toto inu na í pile, na pá kpaɣa pa wontu na pá pɔ si tɔɔ, na Yesu kpa na í caya pə tɔɔ. ⁸ Na yəlaa paɣale κε səsəm náá pɔ pa wontu κε mpaav taa. Lɛlaa náá cɛ akəɔ na pá pɔ mpaav taa. ⁹ Samaa wei í ka we Yesu nəɣɔ tɔɔ na wei í ka we Yesu waalı tɔ pɛle pa təŋna yəɣɔtvɣv na nəɔsi səsənsi si: Paa wei í tv Tafiiti Pəyavlv κε teeli. Iso í wee wei í kəŋna Tacaa tvŋ tɔ í waalı. Paa wei í tv Iso ké teeli κε isətaa.

¹⁰ Yesu kəma na í sũv Yosalem taa, ilena icate la yuŋ təkemm, na yəlaa pɔsəɣi si: Aweɣe ye? ¹¹ Ilena samaa cɔ si: Kalilee Nasaleti Iso kuyəɣɔtv tv teləsvlv Yesu ké.

Yesu κε Iso təsɛɛle taa

(*Maləki 11:15-19; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22*)

¹² Μπόγυ Yesu sũv Iso təsɛɛle taa na í tvɣəni pa təna mpa pa pɛɛtaɣaa na mpa pa yakaya tɔ. Na í pəsi liyitee yəkəlaa taapələnaa κε alele na alukukunaa pɛɛtəlaa kpelasi tɔtɔ. ¹³ Ilena í tɔ-we si: Pa ŋmaawa Iso Təm taa ké si: Paa yaa ma təyaya si Iso təsələməle. Ama mə pəsəna-keɣe ŋmulaa təyaya.

¹⁴ Μπόγυ yulvmaa na sekəllaa pa pola Yesu kiŋ κε Iso təsɛɛle taa na í lá na pá hiki alaafəya. ¹⁵ Isu Yesu lapa piti təma κε mpv, na pə kaasi na piya náá yəɣɔtəɣəna nəɔsi səsənsi κε Iso təsɛɛle taa si: Paa wei í tv Tafiiti Pəyavlv ké teeli tɔ, pə ta maya kətəlaa sɔsaa na Iso Təm sɛɣesəlaa nté. ¹⁶ Tənaɣa pa pɔɔsa Yesu si: N nuki nti pa yəɣɔtəyi tɔ? Ilena Yesu náá cɔ-we si: Ee, ma nuki. Mπόγυ í pɔɔsa-we si: Í ta kaləta Iso Təm taa ké timpi pa ŋmaawa si: Piya səkpesi na aɬulvlnaa nəɔsi taa ké n yɛlaa na nyá sam luna tɔ yeɛ?

¹⁷ Pə waalı ké í yela-we na í lu na í se pa icate, na í polo í sũv kuyəŋkuɣv Petanii.

Fiki tvɣv mpusi təŋsvɣv

(*Maləki 11:12-14,20-24*)

¹⁸ Kv fema ilena Yesu kvli na í mələyi icate taa, ilena nyəɣəsi kpa-i mpaav. ¹⁹ Μπόγυ í loosa fiki tvɣv κε mpaav nəɣɔ. Ilena í polo na í mayana hatv tike. Tənaɣa í təma fiki tvɣv si: N kaα tasa pile lvlvɣv κε paa pəcɔ.

Ilena tvɣv ŋkv kv wvli tənaɣa kpaκpaα təwəŋwəŋ. ²⁰ Yesu ifalaa ná mpv, ilena pə la-weɣe səɣəntv κε səsəm. Ilena pá pɔɔsi Yesu si: Isənaɣa pə lapa na fiki tvɣv ŋkv kv wvli kpaκpaα κε mpv?

²¹ Tənaɣa Yesu cəwa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, ye í tu Iso ké naani na í tá lá sika, pə taɣa mpi ma lapa fiki tɔyɔ kɔne tə pə tike ké í ká la. Í pəsəxi na paa pulaya kané í tə-ke si ká kpesi na ká hoti tenku taa, pə laki ké. ²² Ye í wena naani pə təna mpi í sələməxi si Iso í la-me tə, í laki-meyə-wəxi.

Yesu pəsuyɔ təm

(Maləki 11:27-33; Luku 20:1-8)

²³ Ḿpóyó Yesu sɔv Iso təsəle taa na í niki sɛyəsuyɔ. Uena kətəlaa səsaa na Yuta nyəma taa səsaa polo na pá pəsɔ-si si: Kanƙante nteye n maki nyá taa na n laki isəntə? Yaa awe tu ha-ŋ pə mpaav?

²⁴ Tənaɣa Yesu cəwa Yuta səsaa mpe si: Təv, ma maɣamaɣa maa pəsɔ-meyə təm kulomtɔ kəŋ. Ye í cə-m ɔle, maa heeli-meyə kanƙante nte ma maki ma taa na má laki isəntə tə. ²⁵ Iso yaa yəlaa tilina Yohaani si í səkki yəlaa ke Iso ləm? Ḿpóyó pa maɣasa-təxi pa taa pa tike.

Uena Yuta səsaa mpe pá tə si: Ye tə təma si Iso tilina-i, í ká pəsɔ-tv si na pepe təv ké tə ta mv í təm ɔle? ²⁶ Pəyele ye tə təma si yulv tilina-i kəlv, tə wena samaa sɔyɔntv. Pə taɣa pulv təv, pa təna pa nyəmá si Yohaani ké Iso kuyɔyɔtɔtɔ tələsɔlv ké.

²⁷ Ḿpóyó Yuta səsaa mpe pa pəsəna Yesu si: Tə ta nyi. Tənaɣa Yesu ná cə-we si: Anhaa, má kaa heeli-meyə kanƙante nte ma maki na má laki isəntə tə.

Apalv na í pəyalaa naale pa təm

²⁸ Ḿpóyó Yesu tasa Yuta səsaa mpe si: Í na-weye tənə tə taa? Apalv nəɣɔlv ka wenna pəyalaa ke naale. Uena í heeli ləlv si: Akele polo na n hala ma lesen taale taa ké saŋa. ²⁹ Tənaɣa pəyalv cə-i si: Ma kaa polo. Pəle pə waali uena pəyalv kəv í layasi hɔwɛe na í polo. ³⁰ Ḿpóyó pa caa unv í polaa na í heeli ləlv ke mpv tətə. Ué si: Təv yaa, paapa. Ama í ta polo. ³¹ Pa naale pa taa awe lapəna nteye í caa luɣv tɛe nyəntv? Ḿpóyó Yuta səsaa cə-i si: Kancaalaya nyəŋ. Tənaɣa Yesu təma-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, lampuu mɔlaa na wasanƙalənaa ká tɛe-meyə nəɣv ke Iso Kawulaya taa. ³² Pə taɣa pulv təv, Yohaani ná kəma si í húləxi-meyə mpaav kɔpanƙv na í kisi í təm mɔyɔ. Ama lampuu mɔlaa na wasanƙalənaa ná mv í təm. Paa na mə kəma na í ná ḿpóyó waali waali tə, í tá tə si í layasəxi mə taa hɔwɛe na í mv í təm.

Təmle nyəma asayaa təm

(Maləki 12:1-12; Luku 20:9-19)

³³ Ḿpóyó Yesu tasa Yuta səsaa mpeye yɔyɔtɔyɔv si: Í nu, ma sɛeki-meyə iso ləlv. Səsə nəɣɔlv í ka səna lesen ke taale təcu na í ŋma kolunja na í cəna. Na í lá timpv í ká nyaasəxi pə ləm tə. Na í ŋma akele tanƙav wei í təv pa səŋəxi na pá fenjiyi tə. Í tɛma mpv uena í caa yəlaa na í su tə taa, uena í tɛe yɛla. ³⁴ Pə kəma na pə tala tɔŋ unv í kooluɣv waatv, uena í kɔsv í tillaa napəli si: Í polo ma təmle nyəma kin na pá cəle-m ma tete. ³⁵ Tənaɣa təmle nyəma mpe pa kpa í tillaa mpe na pá má ləlv ke teu, na pá kv ləlv, na pá yoo ləlv ke pɛɛ. ³⁶ Ḿpóyó səsə unv í taɣana tillaa ləlaa ke kɔsvɔyɔv ke pəyalə na pə kəli kancaalaya nyəma. Uena təmle nyəma tasa pɛleyə lapv ke teitei isv paa lapv kancaalaya nyəma tə. ³⁷ Tənaɣa í tɛsa í pəyalv ke tiluɣv, na í huɔki si paa nyá í pəyalv isəle. ³⁸ Ama təmle nyəma ná kəma na pá loosi í pəyalv, uena pá heeli təma si: Í loosiɣi kpancoov tə kəŋna nte? Í kəv na tə kv-i na í taale pəsi tá nyəntɛ. ³⁹ Tənaɣa pá kpa-i, na pá ləsi-i taale na waali na pá kv-i.

⁴⁰ Tənaɣa Yesu pəssa Yuta səsaa mpe si: Taale tu í kəma na í kəw, isənaɣa í ká la təmle nyóma pane?

⁴¹ Mpróyú Yuta səsaa cə Yesu si: I kaa nyəmí yəlaa asaɣaa pane pa pətətəle. Ama í kuyi-weyɛ, na í kpaɣa taale na í cela ləlaa mpa pə tala pə waatu paa cele-í í tete tə.

⁴² Tənaɣa Yesu pəssa Yuta səsaa si: I tá kaləta nti pa ŋmaa ləw Təm taa tə yee? Pa ŋmaawaya si:

Pəle nte tətə ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə,

ńtə tə təw kəw ŋmatu təna məlaa na tə səɣ.

Mpi Tacaalapa na tə nyənəyi na pə wɛ-tuyɔ piti tɔyole.

⁴³ Mpróyú Yesu tasa-wɛ si: Pə təw kə ma heeliyi-mɛ si paa lɛeki-meyɛ ləw Kawulaya na pá cela-kɛyɛ yəlaa mpa pa muna ka təmle tə. [⁴⁴ Ye pə cəpa wei na í hoti pəle nté tə təw, tə pətətəyi-í kə, í kaa wɛɛ hiiu. Yaa pə cəpa yulw nəyɔlw na pəle ńtə tə nyəki-í, tə taaləyi-í na ateyɛ.]

⁴⁵ Kətəlaa səsaa na Falisanaa pa nu mpu, ləna pá nyi si mpeɣe Yesu sɛɛna isə ŋi. ⁴⁶ Tənaɣa pa suw mpaaw pɛkuyɔ si pá kpa-í. Ama pa nyamna samaa. Pə taya pulw təw, pəle pá nyənəɣa Yesu kə ləw kuyɔyɔtutu teləsulw kə.

22

Mpa pa yaa tɔyɔw na pá kisi tə

(Luku 14:15-24)

¹ Mpróyú Yesu tasa isənaa sɛɛw kə mpa pa nukaya í təm tə si: ² Í naa isəna isətaa Kawulaya nəɣəsənaa tɔyɔw. Wulaw nəyɔlw í lapəna tɔyɔnaɣa kə í pəyalw alw kpaɣaw təw. ³ Mpróyú í tila í təmle nyóma si: I polo í yaa mpa ma lapa tɔyɔnaɣa tə. Tənaɣa pəle pa kisa kəntɛ. ⁴ ləna í tayaní kufama kə tiluyɔ si pá heeli mpa í yaa tɔyɔw tə si: Ma kw naan kataasi na wontu nim nyəntu, na pə təna pə tɛma puw na pə caɣaa. Pá kəw na pá tɔyɔ ma akpaɣale tɔyɔnaɣa. ⁵ Ama mpa pa yaa mpu tə pa taa nəyɔlw ta kə. Paa wei í tɛɛ í nyəŋkw kə. Ineyɛ ílɛ í taale, ineyɛ ílɛ í kuyaku. ⁶ Pə kaasi ləlaa na pəle pá kpa tillaa mpe na pá hólí-weyɛ kanjanji na pá kw-wɛ. ⁷ Tənaɣa pə lapa wulaw kə pááná na í tili í yoolaa si pá kw yulwkwolaa mpe, na í sə pa ícate. ⁸ I tɛma mpu ləna, í heeli í təmle nyóma si: Təw, akpaɣale tɔyɔnaɣa puwa. Pəyɛle mpa ma yaawa tə pa lanja. ⁹ Mpu tə í polo nənəssi səsənsi tɛɛ na pa təna mpa í ká ná tə í yaa-wɛ si pá kəw na pá tɔyɔ. ¹⁰ Mpróyú pəle pa tɛɛwa nənəssi tɛɛ na pá koti pa təna mpa pa nawa tə, asaɣaa na pə kwəpama kə mpu, na yəlaa su acima kutuluyɔ.

¹¹ Mpróyú wulaw suwɔwa si í naa mpa pa pola tɔyɔw tə. ləna í maɣana nəyɔlw, í ta suu akpaɣale wontu. ¹² ləna í pəssi-í si: Ma taapalw, isənaɣa ń suw cəne na ń tá suu akpaɣale wontu? Apalw ŋi í ta cə si pulw. ¹³ Tənaɣa wulaw heela í təmle nyóma si: I həkə í niŋ na í nəɣɛɛ na í polo í pɛti-í səkpɛtuyɔ taa. Tənaɣa í ká casa kapusi na í nyasəyi í tɔyi kela. ¹⁴ ləna Yesu tə si: Pa yaa paɣale, ama pəcəyɔ pa ləsa.

Lom wulaw səsə lampuu təm

(Maləki 12:13-17; Luku 20:20-26)

¹⁵ Mpróyú Falisanaa caɣaa na pá seɣɛsi isəna paa nyi Yesu kə katəka na təm kwəssətu na pá hiki-í tə. ¹⁶ Mpróyú pa tila pa ífalaa taa napəli na Heləti kɛkəle nyəma napəli tətə si pá polo na pá tə Yesu si: Tacaal, tə nawa si tampana kə n yɔyɔtəyi na ń seɣesəyi teu, na isəna mpi pə maɣamaɣa ləw caa si yəlaa í la tə pə tampana kə n heeliyi. Nn nyaŋna nti yəlaa huw tə, na nn paasəɣəna təw, pəcəw nn

fayasəyi yəlaa. ¹⁷ Pə we mpu tə, ta mpaav taa pə muna pá feli lampuu ke Lom wulav səsə na? Heeli-tuyv nti n huokt tə.

¹⁸ Ama Yesu ná tema nyəm ke pa hūwee asayee. Ilena í pəəsi-we si: Cēsəlaa me, pepe təw kē í nyəki-m katəka. ¹⁹ I huli-m liyitee wena í feləyi lampuu tə na má ná.

Mpóyú pa ləsa liyitee nyəgəlvuyv na pá cəle-i. ²⁰ Ilena í pəəsi-we si: Awe nyuyv fotoo na í hətə ke pa ŋmaa pə təw cənə? ²¹ Mpóyú pa cə-i si: Lom wulav səsə kē.

Mpóyú Yesu ná cə-we si: Ye mpu í cəla Lom wulav səsə ke mpi í ti tə, na í cəla Iso iləye mpi íle í ti tə.

²² Pa nu təm tənə ilena pə la-weye piti ke səsəm. Na pá yele-i na pá tēe.

*Tu si na tə fe na tə wee isəna tə
(Maləki 12:18-27; Luku 20:27-40)*

²³ Mpóyú kuyaku ŋku kv maɣamaɣa Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kinj. Satusee nyəma mpe pa tənɣana si paa pə la isəna sətəa kaa tē na pá fe. Mpóyú pa pəəsi Yesu ²⁴ si: Tacaa, Moisi ka təma si ye yolv í səpa na í feina pəyaya, í neu hən í alv ke leelu na í hikina í taalv səlv ke piya. ²⁵ Təw, yəlaa naatosompəyolaya ka we tá hekv, yolv na í newaa. Mpóyú taalv kpaɣa alv ilena í si, í feina pəyaya. Ilena íle í neu hə leelu. ²⁶ Mpóyú naale nyəŋ səpa, pəyaya fei, na tooso nyəŋ tətəy mpu. Haləna pá polo pə siyili pa naatosompəyolaya ŋke ka tənaya mpu təpai, nəgəlv ta hikina-i pəyaya. ²⁷ Pə waali kē alv iní íle í tēesa səpv. ²⁸ Təw, sətəa fem wule pa taa aweyele alv tu? Mpi tə, pa naatosompəyolaya iní pa təna pa kpaɣana-i alv.

²⁹ Mpóyú Yesu cə Satusee nyəma mpe si: I ta nyi Iso təm na í ton təy pə liyitiyi-me. ³⁰ Mpi tə, waatv wei sətəa ká fe tə, akpaɣale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee kē isu isətəa tillaa wəv tə. ³¹ Ye sətəa fem təm ile, í ta kala nti Iso heela-me tə yee? I təmaɣa si: ³² Ma kē Apələham na Isaaka na Yakərv pa Iso kē. Iso kē weesuyv nyəma nyəŋ kē, í ta ke sətəa Iso.

³³ Yəlaa samaa wei í nu Yesu seyeşuyv ŋku tə, pə lapa-weye piti.

*Iso kusəsutv taa səsəntv
(Maləki 12:28-34; Luku 10:25-28)*

³⁴ Waatv wei Falisanaa nuwa si Yesu lapa na Satusee nyəma ta hiki kvəcətv ilena pá koti. ³⁵ Ilena pa taa Iso təm seyesəlv nəgəlv í kəw si í kuuki Yesu nəyə. Ilena í pəəsi Yesu si: ³⁶ Tacaa, Iso kusəsutv taa təm ntiyile səsəntv? ³⁷ Tənaya Yesu cə-i si: N ká səəli Tacaa nyá Iso na luɣv kulmənyv na nyá ləsaɣa sūv-i təmammam. ³⁸ Kusəsutv taa səsəntv nté, na nti tə kələna tə təna. ³⁹ Na kvələtv lenti tətəyəle, si n ká səəli nyá təyətəle ke isu nyá ti. ⁴⁰ Təm naale iné í təw kē Moisi kusəsutv təna na Iso kvəyətətv teləsəlaa təm təna səŋaa.

*Tafiiti pəyaya nté Mesii
(Maləki 12:35-37; Luku 20:41-44)*

⁴¹ Falisanaa kota mpu, ilena Yesu pəəsi-we si: ⁴² I hūv suweye Mesii təw? Awe ləlvuyv tv ke-i? Mpóyú pele pa cə-i si: Tafiiti ləlvuyv tv kē.

⁴³ Tənaya Yesu pəəsi-we si: Ye pə we mpu, ile isənaya pə lapa na Feesuyv Nəŋŋtv náa lá na Tafiiti yaa-i si Tacaa? Pə taya pulv təw, Tafiiti yəyətəa si:

⁴⁴ Tacaa Iso heela ma səsə si,
ɣaya ma kəŋkəŋ taa,

haləna má kəna nyá kolontunaa ke nyá nəəhe tēe.

⁴⁵ Ye Tafiiti ná yaa-i í səsə, ile isənaya Mesii ná mələa na í kē Tafiiti ləlvuyv tv tətəw?

⁴⁶ Pa taa nəǵəlv ta pəsi na í cə. Pə kpaǵav kuyaku ŋku tə nəǵəlv u nyuləvi si i pəǵəvi-təm.

23

Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa tooluyu (*Maləki 12:38-39; Luku 11:43,46; 20:45-46*)

¹ Mǵyó Yesu heela samaa na í falaa si: ² Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa təmlə nté si pá kéesi yəlaa ke Moisi kəsəsutu. ³ I ká nuna-wəye teu na í la pə təna mpi pa heeliyi-me si í la tə. Ama í taa la isu mpe pa maǵamaǵa pa laki tə. Pə taǵa pulv tə, nti pa seyesəvi tə, pə taǵa ntəvi pa laki. ⁴ Pa kpaǵəvi səǵəla yuŋ nyəna na pá sukəvi ləlaa. Pəyele mpe paa caa si pá tu taa-wəye taav maǵamaǵa. ⁵ Pa laki pə tənaya si yəlaa í na-wə. Pə təw kə pa ŋmaaki Iso Təm loosi na pá tūvi, na pá kəǵi pa kpaanaa təcəŋceŋ. ⁶ Acima taa səsaa səsaa təcəǵale ke pa pəekəvi na pá cakı. Na Yuta nyəma təkotilenaa taa teeli teeli təcəǵale ke pa pəekəvi. ⁷ Pa səla pá seeki-wəye samaa taa kə na pá luŋiyi na pá yaaki-wə si ta caa ta caa. ⁸ Ama me, í taa yelev na pá yaa-me si ta caa ta caa. Pə taǵa pulv tə, mə tənə i wə teitei kə, na mə Səso nté kuləm. ⁹ I taa yaa ate cəneye nəǵəlv si mə caa. Pə taǵa pulv tə, mə Caa wə kuləm kə təkəŋ, na inəǵəle wei i wə isəttaa tə. ¹⁰ I taa yelev si pá yaa-meye səsə səsə. Pə taǵa pulv tə, mə Səso wə kuləm ke təkəŋ, inəǵəle Mesii. ¹¹ Mə taa səsə í pəsi mə təmlə tv. ¹² Wei i kpaasa i ti paa tisi-i, na wei i tisiyi i ti paa kusı i nyuyv.

Falisanaa waalı kuluyu (*Maləki 12:40; Luku 11:39-52; 20:45-47*)

¹³ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wə wayo. I təkəvi yəlaa ke isəttaa Kawulaya. Mə maǵamaǵa u suvki, pəyele u yeki si mpa pələ pa luyv wəe tə pá svv.

[¹⁴ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wə wayo. I ləkəvi leelaa ke pə tənə mpi pa wəna tə, na í sələməvi Iso na pə taǵaləvi si pə hólí si meye kəpama. Pə təw kə í ká te na í ná katatəlaya nav napələvi teu.]

¹⁵ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wə wayo. I cəǵi katenə tənə, na pə kpeŋna tenku təw si í hiki Iso seelv kuləm maǵamaǵa təkəŋ. Na í tu hika-i kəlv, í lapi-i isayav. Haləna ilé í nəǵəsəna tənəsəle səsəle taa svv na pə kəli isu meye təm naale.

¹⁶ Mpa me í həŋ ləlaa pəyele mə ise naa naa tə, mə təm wə wayo. I təŋ si ye yəlv tuuna Iso təsəle səsəle pə wə isu i ta tuu kele. Ama ye i tuuna Iso təsəle səsəle taa wəla ilə i tuuwaǵale. ¹⁷ Ama mə kumeləntv na mə yəlvmlə təwə yoo. Pepe kəlaa? Wəla yaa Iso təsəle səsəle nte tə lapa wəla inəvi kate pulv tə? ¹⁸ I yəytəvi tətə si ye yəlv í tuuna kətaya təlate pə wə isu i ta tuuna kele. Ama ye i tuuna mpi pə maǵamaǵa pa lapa kətaya na pə wə kətaya təlate ilə i tuunaa kele. ¹⁹ Yəlvmaa me, pepe kəlaa? Kətaya təlate yaa kətaya nyəm mpi kətaya təlate laki na pə pəsi kate pulv tə? ²⁰ Ye yəlv tuuna kətaya təlate, i kpeŋna pə tənə mpi pə wə kətaya təlate taa təǵə na í tuuna. ²¹ Yəlv í tuuna Iso təsəle səsəle, i kpeŋna Iso wei i cakı Iso təsəle nte tə taa təǵə na í tuuna. ²² Yəlv í tuuna isətənyv, i kpeŋna Iso kumte na Iso wei i cəǵə tə təw təǵə na í tuuna.

²³ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wə wayo. Ye i hika nyutv nti pa yaa səmantı na fenuwili na kumelə, í ləsəvi pə həǵələŋ naanwə taa kuləm na í cələvi Iso. Pə kaasi na í ləkəna mə luması waalı kə kəsəsutu taa səsəntv. Tələyele siyisuyv na kəpantv na tampanə tənyv. Pəcə təleye pə mənə

í seesəna isəle. Ie í taa səə həyələŋ naanəwa taa kolum iní í təə. ²⁴ Mpa me í həŋ ləlaa, pəyele mə ise naa naa tə, ye í na mə lum taa ké kacəka í ləsəyi ké. Ama ye yooyoo ile, í krentəna na í li.

²⁵ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. Iyisi na nyənasi waali ké í nyaaləyi təlailai, na si taa suna mə kəŋmulum na mə isayatu hūwee. ²⁶ Falisanaa yulmaa me, pə wee si iyaya taa ké í ká nyaali na í krentna waali, na pə təna pə la tənəŋŋ.

²⁷ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I wee ké isu pəlaaŋ wei pa huləsaa na í nyənəyū we teu, na í taa suna mūwa na kəsəyətū nti tə təna tə. ²⁸ Mpu tətəyō í wee, yul í nyəna-meŋe isentəə, í təŋ ké si í ké kəpama. Ama mə taa ile, cesəyū na isayatu pə maŋaləna.

*Yesu kpaaləyū ke Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa
(Luku 11:47-51)*

²⁹ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I taŋənəyi Iso kəyəyətū teləsəlaa pəlaaŋ ke teu təmammam, na í lakí kacəka ke mpa pa təŋa tampana tə pa pəlaaŋ. ³⁰ Na í təŋ si: Ye tu we waatu wei ta caanaa kəkaya Iso kəyəyətū teləsəlaa mpe tə, tə taa təŋ-we na tə kv-we. ³¹ Na m̄p̄yṓ í huləyənə si í ké mpa paa kowa Iso kəyəyətū teləsəlaa mpe tə pa piya. ³² Mpu tə, pa akpaa ke í təŋəyi, na mpi pəle paa caalaa na pá si tə m̄p̄əyi í téesəyi. ³³ Tūmaa piya me, akalanaa me. I təŋ tə, í tá ké tənəasəle səsəle taa sūlaa nte? ³⁴ Pə təə ké ma heeliyi-me si í nu yoo. Maa tili Iso kəyəyətū teləsəlaa na laŋatūnaa na isekullaa ke mə kin. I ká kv ləlaa ke kəkəyū, na í ká ləlaa ke səm tesikasí təə. I ká ma ləlaa ke akpatəe ke mə təkotilənaa taa na í təŋ na í p̄eeki-wəŋe acaləe taa. ³⁵ Mpa paa kowa yem ke tulum tə, mə nyəŋ taa ké pa kulaa isayatu ká məli. Pə kpaŋəyū yulpaŋ Apeeli kəyū na pə polo Palasii pəyalv Sakali wei í kv kate taa kate na kotaya təlate pə həkū tə í nyəm tə. ³⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, kaŋana nyəma nyəŋ taa ké pu təna.

*Yosalem yəkəyū təm
(Luku 13:34-35)*

³⁷ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa ké pa kuyi Iso kəyəyətū teləsəlaa, na nyá taa tətəyō pa yooki Iso tillaa ke p̄eə na pá kuyi. Təm paŋale ke ma səəlaa si ma kpeŋeliyi nyá taa yəlaa təna təkotokoto isu kantuyū papuyū kv piya təə tə. Ama pa kisaa. ³⁸ Təə, mə təyaya ká təkí kaav təkpataa, nəyōlv kaa paasəna-ke. ³⁹ Pə təə ké ma heeliyi-me təfoə si, pə kpaŋəyū saŋa tə í kaa tasa-m keesuyū. Haləna pə tala wəle nte í ká tə si: Iso í səna Tacaə tillu tə.

24

*Iso təsəele wakəlyū təm
(Maləki 13:1-2; Luku 21:5-6)*

¹ Yesu luna Iso təsəele taa na í təŋna t̄eəv, iləna í ifalaa k̄rətəna-í na pá hvl-í Iso təsəele ŋmatv. ² Təŋaya Yesu təma-we si: Ntəŋ í nawa pə təna isəntə? Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, pə kaa kaasi pəle ləntə na tə təna ləntə təə, paa tusi pə təna.

*Mpi pə lapv ká hvl antulinya təm tə
(Maləki 13:3-13; Luku 21:7-19)*

³ Yesu koma na í caya Olifinaa puyū təə, iləna í ifalaa faŋasí na pá p̄əs̄s̄-í si: Heeli-tuyū kəyənku mpu iní pu la tə. Nmaatəle nteŋe pu hólí na tə nyəna nyá k̄ntə na antulinya təm.

⁴ Ἄρβόγú Yesu cō í ufalaa sí: Í la laakali, í taa yelee ná nǎǎǎl kǎǎ ná í tolisi-me. ⁵ Mpi tǎ, payale ká kǎǎ ná pá ha pa tǎyi ma hǎte sí mpeyele Mesii. Halí paa tolisi payale. ⁶ Í ká nu yoon tǎj ke mǎ cǎlǎ mǎ cǎlǎ. Paa heeliyi-meye poolun yoon tǎmnaa. Ama í taa yelee ná mpw uní pǎ ce mǎ laja. Pǎ wee sí mpw uní pǎle pu la ké. Ama waali waali ké antulinya náá kǎǎ ná í tǎj. ⁷ Tetu kateja lejka ká yoon lejka nyǎma, kawulaya lejka ká kul lejka tǎǎ. Nyǎǎsí ká la tiiliwe tiiliwe, tetu ka sele tiiliwe tiiliwe tǎtǎ. ⁸ Pǎne uní pǎ tǎna pǎ wena ísu alu luluyǎ ná pǎ caali-wuw ke sǎnjǎsǎnjǎ tǎ.

⁹ Yǎlaa ká kulí ná pá hólí sí pá tu-me ye konyǎǎ, ná paa ku-me. Kateja tǎna yǎlaa taa ká kpana-me ye ma tǎǎ. ¹⁰ Yǎlaa payale ká lǎ lǎ sǎe sǎe tǎm ke waatu uní, ná paa lu tǎma waali, ná pa taa kpana tǎma. ¹¹ lǎ kuyǎǎtǎtǎ telǎsǎlaa pǎpǎtǎnaa ká lu payale ná pá tolisi yǎlaa ke sǎsǎm. ¹² lǎyatǎ ká tǎǎ sǎsǎm sǎsǎm, halǎna yǎlaa payale sǎǎluyǎ ká pasa. ¹³ Ama ye wei í nyǎya apalǎtǎ ná í tala tǎnaya, pǎntǎ nyuyǎ ke pu ya. ¹⁴ Pǎ wee sí paa kpaali lǎ Kawulaya Laapaali Kǎpǎj ke antulinya tǎna taa ké ná paa piitim mpi pǎ nu. Ye pǎ tǎma ḡrǎǎǎǎ lapǎ ke antulinya ka tǎ.

Acaalǎtǎ tǎm

(Malǎkí 13:14-23; Luku 21:20-24)

¹⁵ Mpiǎǎ Yesu tǎma sí í ká kǎǎ ná í ná acaalǎtǎ taa acaalǎtǎ nti tǎ tǎm lǎ kuyǎǎtǎtǎ telǎsǎlǎ Tǎniyeelí ka yǎǎtǎ tǎǎ katǎ taa. Wei í kalǎxi tǎ í cekǎna-tǎxi teu. ¹⁶ Mpw uní tǎ, mpa paa we Yuta tǎ pá se ná pá kpa pǎǎǎ. ¹⁷ Ye pǎ mayana wei ná í we kutuluyǎ tǎǎ ná í tiíwa, í taa tǎ sí í sǎvki tǎyǎa ná í kpaǎ í pulǎ. ¹⁸ Na wei pu mayana í we taale tǎ í taa tǎ sí í kpej í tǎ ná í kelí í kpaí. ¹⁹ Ahusitonaa ná asǎǎ tǎm ká la waiyo ké waatu uní. ²⁰ Í sǎlǎmí lǎǎ ná mǎ kǎseu kǎne ku taa pǎmsǎna watǎ waatu yaa kuyǎku kuhǎesuyǎ wule. ²¹ Pǎ tǎya pulǎ, waatu uní wahala ká la sǎǎntǎ ke sǎsǎm pǎ tu fei. Pa ta nata wahala uní í taka ke hatoo antulinya kǎncǎalaya ná pǎ kǎǎ sǎja, ná pa kaa tasa í taka ké nau. ²² Na ye pǎ tǎya ísu lǎ hǎwǎa sí í ká pasa kuyǎej uní tǎǎ, nǎǎǎl kaa tulí-tí. Ama í pasa pǎ kuyǎej inǎxi yǎlaa mpa í lǎsǎa tǎ pa tǎǎ.

²³ Na ye yǎlǎ tǎma-me sí: Í nyǎni, Mesii we cǎne yaa cǎne, í taa nu. ²⁴ Pǎ tǎya pulǎ tǎǎ, Mesiinaa ná lǎ kuyǎǎtǎtǎ telǎsǎlaa pǎpǎtǎnaa ká lu ná pá lá kǎkǎlǎ nyǎmnaa ná piti tǎma. Halí ye paa pǎsǎya pa puysiyí mpa pa mayamaya lǎ lǎsǎa tǎǎ. ²⁵ Tǎǎ, ma laalaa ná má kpaali-me yelee.

²⁶ Mpw tǎ ye pa kǎma ná pá heeli-me sí: Í nyǎni, í wenna nte ye wulaya tetu taa, í taa polo. Yaa sí, uní í njmelǎna nte ye cǎne, í taa nu. ²⁷ Yǎlǎ Pǎyǎya ma ma kǎnte ká la ké ísu teu nyǎǎesuyǎ hatoo teu kite tǎe ná pǎ kalǎsǎna ku nǎǎǎ tǎ. ²⁸ Timpi pulǎ sǎpa ná pǎ hǎntaa tǎ tǎnaya yepelekunaa kotiyí.

Yǎlǎ Pǎyǎya kǎnte

(Malǎkí 13:24-27; Luku 21:25-28)

²⁹ Wahala kuyǎej uní í teeki kpaakpa tǎ, ilim ká sí tǎkpitií, ísǎtǎ kaa tasa hulǎmuyǎ. Ísǎtǎlǎǎsí ká luna ísǎtaa ná sí hotí. Pu ciyíí ísǎtaa kǎkǎlonaa.

³⁰ Waatu inǎxi paa nu Yǎlǎ Pǎyǎya má ma tǎj ke ísǎtǎntǎyǎ taa. Kateja tǎna taa yǎlaa ká kpa pa laja ná pá wíí sǎsǎm. Paa ná Yǎlǎ Pǎyǎya má ma sǎja sǎnjǎmǎntǎyǎ tǎǎ ná má tiiki ná ma tǎma ke sǎsǎm ná ma teelí. ³¹ Akǎntǎle sǎsǎle ká wíí, ilǎna má tili ma ísǎtaa tillaa ke antulinya hǎǎlǎj tǎna taa. Pǎ kpaǎǎ ilim tǎlǎle ná pǎ tǎtǎle tǎ, ná pǎ polo pǎ nǎǎǎǎ ná pǎ mpǎtǎj tǎǎ, sí pá cǎǎ pá koti mpa ma lǎsǎa tǎǎ antulinya tǎna taa.

Fikí tǎyǎ tǎm

(Malǎkí 13:28-31; Luku 21:29-33)

³² I nyønna fiki tuyu na í cekæna. Saa wei kv nyetæyi na kv hatu yegylæyi tó, í nyömá kprakpaas si heesuyu talaas kele. ³³ Mpu tótæyo waatu wei í ká ná pæ tønaya mpv pæ lakí tó, í nyí si pæ wosaa kele, pæ caa lapv nté. ³⁴ Tampána ke ma heeliyi-me yoo maas cesæyi, yalaa mpa pa we isæntó tó pa kaa si pa tæna na pécó pæ tønaya mpv pæ la. ³⁵ Isótønuyv na atæ ká mukí yem. Ama ma kuvæyotutv kaa saali paa pæcæ.

Isó tike nyømna antulinya tem
(Malaki 13:32-37; Luku 17:26-30,34-36)

³⁶ Næyælv fei wei í nyömá pæ waatu yaa pæ wule tó, paa isættaa tillaa na Pæyaya má ma mayamaya. Ama Tacaas tike tækøj nyømna. ³⁷ Isæna pu lapa Nowee pæle taa tó, mpv iní pæ mayamaya pu lana kuvayku Yvlv Pæyaya má maas kæo tó. ³⁸ Kupam, kuvæyæ wei í taa lvm taa waasæta tetv tæo tó, pæ tækaya ké na pæ nyækí, na pæ haa tæmaya alaa, na pæ kprakæyi mpv yoo, halæna kuvayku Nowee svv kviluyv taa tó. ³⁹ Pa caya mpvóy yem ké mpvóy, pa ta hvv pulv tæo. Halæna lvm sæsæm kæo na pæ tæyo pa tæna tæpai. Mpvóy pu la kuvayku Yvlv Pæyaya má maas kæo tó. ⁴⁰ Pu pana apalaa naale ká weæ taale. Pu kraya lelv na pæ yelev lelv. ⁴¹ Pu pana alaa naale we nama tæo na pá nanæyi. Pu kraya lelv na pæ yelev lelv. ⁴² I fej, pæ taya pulv tæo, í ta nyí kuvayku mæ Sæsø ka kæo tó. ⁴³ I nyí teu si ye nyøm ka nyønaya na tæyaya caa nyí waatu wei nyimlv ká kæo ahoov tó, í ka cayana í se ké. I kaa yelev í na í svv í tæyaya. ⁴⁴ Pæ tæo ké me tæto mu tayaní mæ tæyi mpv. Yvlv Pæyaya má ma køj kante ke waatu wei í kaa hvv tæyo.

Tæmle tv isayav na kuvay pa tæm
(Luku 12:41-48)

⁴⁵ Aweyæ tæmle tv kuvay na layatv? Ye pæ taya wei í caa yelina-í tæmle nyømna lelæa si í nyønæyi-we, na pæ talaas í cele-weyæ pa kv tæyæ tó? ⁴⁶ Cæce iní í køma na í mæli na í mayana tæmle tv iní í isæle seæna tæmle nté tæ lapv, í nyuyv lapa lelev ké. ⁴⁷ Tampána ke ma heeliyi-me yoo maas cesæyi, tæyaya caa ka tv tæmle tv inæyi í kuvam tæna tæo fejuyv ké. ⁴⁸ Ama pæ cæpa tæmle tv iní na í tv í taa si: Ma caa kaa kæo løj se. ⁴⁹ Ilena í svv í taapalaa ke mapv, na í tækí, na í na svlvnyælaa lelæa pá svv svlvnyæon na pæ kuví-we. ⁵⁰ Pu kæo na kuvayku nyku na isæma waatu í taa tv í taa si tæyaya tv ka tala tó, ílé í ká svv tækpuv. ⁵¹ Na í la tæmle tv iní tækaykay, na í mælæna-í na í petí-í cesælaa tæo. Tønaya í ka casæyi kapusi na í nyasæyi í tæyi kela.

25

Pæelaa naanvwa tæm

¹ Mpvóy Yesu tæma si: Mpvóy pæ weæ, isættaa Kawulaya ká næyæsæna ké isv pæelaa naanvwa wei í kraya fætælanaa na í tæe akpayalv sænyv tó. ² Pa taa kakpasí ke kuvælemøj na kakpasí ke layatvnaa. ³ Kuvælemøj ná kraya fætælanaa, ilæna pá yelev nim cosuyv si pa tækæyi pa tæo. ⁴ Ama layatvnaa ná kraya pa fætælanaa, ilæna pá cosi nim ke kpalæpanaa taa na pá tækí pa tæo tæto. ⁵ Akpayalv fei í kæo løj, ilæna tom cay na pæ kelí-we na pá too pa naanvwa iní.

⁶ Mpvóy pæ keesa ahoov heka, ilæna pá nu pæ kiisaa si: Akpayalv nté, í kvli na í sæyi-í. ⁷ Tønaya pæelaa mpæ pa fema na pá nyæsæyi pa fætælanaa. ⁸ Mpvóy kuvælemøj tæma layatvnaa si: I pasa-tuyv mæ nim, ta fætælanaa caa tem. ⁹ Ilena layatvnaa náa cæ-we si: Ye tæ pasa-me pæ kaa tala tá. I polo pæætælaa colv na í ya. ¹⁰ Waatu wei kuvælemøj tæe mpvóy nim yavv tó, ilæna akpayalv tala. Na í na mpa pa sælv ka puwa mpv tó pá svv akpayalv kv tæyæ tæ tæyæle taa, na pá tækí nænæyo na pá kalæsi tækem. ¹¹ Pæ lapa laasaya ile kuvælemøj iní í mælæa kele, na í tøj si:

Taƿaa Taƿaa, tɔli-tɔ. ¹² M̄p̄r̄ȳú akpaɣalu ná c̄o-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma a s̄es̄əyi, ma ta nyi-me.

¹³ T̄anaya Yesu t̄asa-w̄eɣe kpaalɔyɔ si ye mp̄u í feñiyi. Mpi t̄o, í ta nyi kuyan̄ku na is̄əna waatu pu la t̄o.

*T̄im̄pi p̄a w̄eɣe t̄o t̄anaya p̄a s̄əs̄əyi
(Luku 19:11-27)*

¹⁴ Pu n̄əɣəs̄əna k̄e is̄u yulɔ kɔlɔyɔ si i t̄eɣe yela, na í yaa i t̄əmle nȳəma na í tu pa niñ taa k̄e i w̄ena t̄o. ¹⁵ I yaa kancaalaya nȳəñ na í c̄ele ɔl̄eɣe w̄ola nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500). Na í yaa l̄elɔ ɔl̄ena í c̄ela ɔl̄eɣe w̄ola nȳəɣətu niñw̄a (200). P̄a tala tooso nȳəñ, ɔl̄ena í c̄ela ɔl̄eɣe w̄ola nȳəɣətu nuñw̄a (100). I k̄eɣəs̄əna p̄a wei i p̄əs̄ɔyɔ k̄e na í c̄ele-i. ɔl̄ena í k̄oli na í t̄eɣe. ¹⁶ T̄anaya wei i ka c̄ela nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500) t̄o i t̄eɣe kpaƿaa na í s̄uɔ taatɔyɔ, na p̄ə s̄eɣe-i nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500) t̄ət̄ə. ¹⁷ Wei p̄a c̄ela nȳəɣətu niñw̄a (200) t̄o, ɔl̄e í taata mp̄u t̄ət̄ə, na p̄ə s̄eɣe-i nȳəɣətu niñw̄a (200) t̄ət̄ə. ¹⁸ Ama wei p̄a c̄ela nȳəɣətu nuñw̄a t̄o, ɔl̄e í polaa k̄e na í huli p̄óȳú k̄e a t̄e na í niñw̄a p̄a c̄aa liȳitee ani.

¹⁹ P̄ə leelaa, ɔl̄ena p̄a c̄aa in̄i í k̄əɔ. I tala mp̄u, ɔl̄ena í yaa-w̄e si p̄a h̄uli-i is̄əna pa lapa pa liȳitee na p̄ə lu mpi t̄o. ²⁰ M̄p̄r̄ȳú wei c̄eɣe ka c̄ela nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500) t̄o ɔl̄e í k̄oma na í h̄uli-i nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500) wei p̄ə s̄eɣe-i t̄o. Na í t̄o si: Taƿaa, n̄ ka c̄ela-m nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500), na p̄ə s̄eɣe-m nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a t̄ət̄ə. ²¹ M̄p̄r̄ȳú i t̄oma-i si: P̄ə w̄e teu, n̄ k̄e t̄əmle tu kupaƿan̄. Is̄əna mpi n̄ lap̄əna p̄əc̄o nȳəm ke teu ke is̄ənt̄ə t̄ə, ma c̄ele-ñ s̄əs̄əm. K̄əɔ na má na-ñ t̄ə ȳəɔli. ²² P̄əle p̄ə waali k̄e t̄əmle tu wei p̄a c̄ela nȳəɣətu niñw̄a (200) t̄o, ɔl̄e í k̄oma na í t̄o si: Taƿaa, n̄ ka c̄ela-m nȳəɣətu niñw̄a (200), na p̄ə s̄eɣe-m niñw̄a (200) t̄ət̄ə. ²³ M̄p̄r̄ȳú p̄a c̄aa in̄i i t̄oma ɔl̄e t̄ət̄ə si: P̄ə w̄e teu, n̄ k̄e t̄əmle tu kupaƿan̄. Is̄əna mpi n̄ lap̄əna p̄əc̄o nȳəm ke teu ke is̄ənt̄ə t̄ə, ma c̄ele-ñ s̄əs̄əm. K̄əɔ na ma na-ñ t̄ə ȳəɔli. ²⁴ P̄ə tala wei p̄a c̄ela nȳəɣətu nuñw̄a (100) t̄o, ɔl̄ena í t̄o si: Taƿaa, ma nȳəmə n̄ȳá t̄əɔ si n̄ k̄e yulɔ kate t̄o. P̄ə taya pulɔ t̄əɔ, tim̄pi n̄ ta tuu t̄əɔ n̄ k̄oñ, na tim̄pi n̄ ta niñw̄a t̄əɔ n̄ c̄eki. ²⁵ S̄əɣənt̄ə lapa-m, ɔl̄ena má polo na má pi n̄ȳá liȳitee ke a t̄e ke teu t̄əkulakula. M̄u n̄ȳá c̄eɣe. ²⁶ T̄anaya i c̄aa t̄oma-i si: Ama n̄ k̄e t̄əmle tu is̄ayau na felentu k̄e. N̄ ka nȳəmə mp̄u si tim̄pi ma ta tuu t̄əɔ ma k̄oñ, na tim̄pi ma ta niñw̄a t̄əɔ ma c̄eki ɔl̄e, ²⁷ pepe t̄əɔ k̄e n̄ taa tu ma liȳitee an̄əyi p̄anci taa? Ma k̄oma is̄ənt̄ə t̄ə ma maɣana p̄ə s̄eɣe a t̄əɔ na má k̄p̄enti na má m̄u. ²⁸ T̄əɔ, í l̄eɣi nȳəɣətu nuñw̄a (100) in̄əyi i niñ taa, na í s̄əs̄ə nȳəɣətu nas̄əle na nuñw̄a (500) t̄o. ²⁹ P̄ə taya pulɔ, tim̄pi p̄ə w̄eɣe t̄əɔ p̄ə s̄əs̄əyi teu si p̄ə t̄əɔl̄əna p̄ele. Ama wei i feina pulɔ t̄ə, p̄a p̄əciuu maɣamaɣa ke i w̄ena, p̄a l̄eɣi k̄e. ³⁰ I k̄paɣa t̄əmle tu yem in̄i na í p̄eti-i awal̄i k̄e s̄əkp̄et̄yɔ taa. T̄anaya i k̄a cas̄əyi kapusi na í nyas̄əyi i t̄əyi kela.

T̄anaya h̄wle wule t̄əm

³¹ M̄p̄r̄ȳú Yesu ȳəɣət̄aa si: Waatu wei Yulɔ P̄əyaya má, ma k̄əɔ is̄u wulau s̄əs̄ə na is̄ətaa tillaa t̄əna t̄ə, ma c̄aya ma teeli kumte t̄əɔ. ³² Na a t̄e putim̄naa t̄əna k̄a koti ma is̄ənt̄aa. Ma faɣas̄i ȳəlaa is̄u tiikilu faɣas̄yɔ heñ na p̄əñ t̄ə. ³³ Ma si heñ ke ma n̄t̄əɔñ t̄əɔ na p̄əñ ke ma mp̄ət̄əñ t̄əɔ. ³⁴ Wulau S̄əs̄ə má, ma heeli m̄pa pa w̄e ma n̄t̄əɔñ t̄əɔ si: M̄e m̄pa ma Caa yela na í nu lelen t̄ə, í k̄əɔ na í t̄əɔ Kawulaya ñka p̄a si-meɣe hatoo antulinya lapu waatu t̄ə. ³⁵ P̄ə taya pulɔ, nȳəɣəsi ka k̄pa-m t̄ə m̄ə hana-m t̄əɔnaya. L̄ək̄ət̄u k̄pa-m t̄ə m̄ə hana-m l̄əm na má nȳəɔ. Ma k̄e m̄uɔl̄u t̄ə m̄ə k̄paɣana-m na í pona m̄ə t̄e. ³⁶ Ma w̄e k̄p̄ete t̄ə m̄ə hana-m wontu. P̄ə wukaya-m t̄ə m̄ə f̄ep̄əna-m. P̄a t̄əka-m sal̄əka taa t̄ə m̄ə

κρηγανα na í naa-m. ³⁷ Κυρpama ká cō-m si: Tacaá, leye tē na-η na nyōγōsi wu-η na tē ha-η tōγonaγa, na lukōtu wēna-η na tē ha-η lōm? ³⁸ Leye tē na-η na í kē mōulo na tē kpaγa-η na tē pona ta tē? Yaa n wē kpete na tē suu-η wontu? ³⁹ Leye tē na-η na pē wuki-η, yaa pa tēka-η salēka taa na tē polo nyá wiiluyū? ⁴⁰ Wulaw ma maá cō-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maá cesēyi, timpí í lapa ma taapalaa pane pa sēkpema taa nōγōlyu kupantu tō, maγa í lapa.

⁴¹ Pēle pē waali kē Wulaw má, maá heeli mpa pa wēna ma mpētēη tō tō si: Mpusi nyéma me í tē na í fēe-m. Í polo kōkō ηka pa tayana llōγōu na í isōtaa tillaa pa tō na kaa tēη tō ka taa. ⁴² Pē tayá pulv tō, nyōγōsi ka kpa-m tō í ta ha-m na má tōγō. Lukōtu kpa-m tō í tá ha-m lōm si má nyōō. ⁴³ Maá kē mōulo, í ta kpaγa-m na í pona mō tē. Maá wē kpete tō í ta ha-m wontu si ma suu. Pū wukayā-m tō í ta fē-m. Waatu wei ma wē salēka taa tō í ta wiili-m. ⁴⁴ Na pēle paa cō-m si: Tacaá, leye tē na-η na nyōγōsi yaa lukōtu pē wēna-η, yaa n kē mōulo, yaa n wē kpete, yaa pē wuki-η, yaa n wē salēka taa, na tē ta paasēna-η? ⁴⁵ Ite maá cō-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maá cesēyi, timpí í tá la sēkpema pane pa taa nōγōlyu kupantu tō, maγa í tá la. ⁴⁶ Pane iní paa polo salēka tam nyēη taa, na kupama náá polo weesuγū ηku ku tēη tō kv taa.

26

Sōsaa sōsaa cayav ke Yesu acaya

(Malaki 14:1-2; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Yesu tēma tōm tēne tē tēnaya yōγōlyu, ilēna í heeli í ifalaa si: ² Ntōη í nyēmá teu sí pē kaasa kuyēēη naale na pá tōγō Tēev acima na? Tēev acima aní a tōō kē paa tv Yōlv Pēyaya maγa yēlaa niη taa na pá ka-m sēm tesika tōō.

³ Mprōγō kōtēlaa sōsaa na Yuta nyōγū nyéma nyōγū nyéma pa kota kōtēlaa wulaw wei pa yaa sí Kayifi tō í tēyaya. ⁴ Na pá caya na pá maγasi na pá si isēna paa kpa Yesu tēhēe na nōγōlv ta na tō, na pá kv-i. ⁵ Pa yōγōtaya pa taa si: Tē taa kpa-i acima waatu, tōfō pū la yōou ke yēlaa taa.

Alv tulaalv pōlyu ke Yesu tōō

(Malaki 14:3-9; Yohaani 12:1-8)

⁶ Yesu ka wē Petanii ke tōnyu tōō asilima kvōtēη tv Simōη tēyaya taa. ⁷ Tēnaya alv nōγōlv í kōma í kīη na í tōka tulaalv kōpampāη na pá lapa í akpalēpiya ke liyitee pōle kuhulumōle taa tō. Yesu caya na í tōηna tōγōv, ilēna alv iní í pōlv tulaalv inēyi Yesu nyōγū taa. ⁸ Yesu ifalaa ná mpv tō pē ta maγa-we, na pá tō si: Pa wakōlyu tulaalv inēye isēntō tō suweyēle? ⁹ Ye paa pēeta-i pē taa la liyitee ke sōsōm na pá ha kvnyōntōnaa?

¹⁰ Yesu cēkōnaa sí pa yōγōtēyi mpv, ilēna í pōōsi-we si: Pepe tōō kē í pēsēyi alv inē í lanlē ke mpv? Mpi í lapa-m mpv tō pē tēyaya halí. ¹¹ Mō na kvnyōntōnaa í wēna tam. Ama má na-me tē kaa wēē tēma kīη ke tam. ¹² Ma pim tōō kē í pōla tulaalv ke ma tōnyu tōō kē mpv. ¹³ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maá cesēyi, paa timpíyi paa heeli Laapaali Kupāη inēye antulinya tēna taa, paa kēēsi alv inē í lapa mpi tō pē tōm na pá tōōsēyi í tōō.

Yutaasi kōlōmōtō tōm

(Malaki 14:10-11; Luku 22:3-6)

¹⁴ Mprōγō Yesu ifalaa naanōwa na naale taa lēlv wei pa yaa sí Yutaasi Isēkaleeu tō, í kvlaa na í polo na í maγana kōtēlaa sōsaa, ¹⁵ na í pōōsi-we si: Ye ma tv Yesu kē mā niη taa pēpeye í ka ha-m?

Μπόγύ πελε πα kala liχitēe nyəθətu ke hiu na naanwəa na pá cελε-ι. ¹⁶ Πə kpaγa kuyəŋku təγə Yutaasi sɔv kuyaku kɔpəŋku ke pεεkuyv si í tu Yesu ké pa niη taa.

Tεεv acima kutəγəv tayənvuy

(Maləki 14:12-21; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

¹⁷ Πə tala potopotonaa mpə pa taa kɔkɔsum fei tɔ pə acima kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. Ilena Yesu ifalaa polo na pá pəəsi-ι si: Leye n caa si tɔ polo na tɔ la-η Tεεv acima kutəγəv?

¹⁸ Tənaγa Yesu təma-wε si: I polo icate taa ké akele te na í heeli-ι si: Ma wule tala, nyá teye má na ma ifalaa tu təγə Tεεv acima.

¹⁹ Μπόγύ Yesu ifalaa lapa nti ι keesa-wε tɔ. Pa polaa na pá lá Tεεv acima kutəγəv.

²⁰ Πə kəma isu taanaya ile, í na pa naanwəa na naale pa caγa təγəv nté. ²¹ Pa təηna təγəv ke mpv, Ilena Yesu yəγəti si: Tampana ke ma heeliγi-mε yoo maa cesəγi, mə taa nəγəlv ká la-m kəlmətɔ.

²² Tənaγa ι ifalaa isentaa nyəηa səsəm na təm təne. Ilena pá sɔv-ι pəəsuyv ke kɔlv m kɔlv m. Inε si: Matəη pə tayə má, Tacaa? Inε si: Matəη pə tayə má, Tacaa?

²³ Μπόγύ Yesu cə-wε si: Ma na wei ta niη kpenta sɔsuyv ke nyənaγa taa tɔ pɔntu ká lana-m kəlmətɔ. ²⁴ Yulv Pəγaγa má, ma səki teitei ké isu pa keesa ma təm ke Iə Təm taa tɔ. Ama wei ι ká la Yulv Pəγaγa maγa kəlmətɔ ke mpv tɔ ι təm ká la waiγo ké səsəm. Pɔntu mi, ye pa taa lvi-ι, pəle pvi lapa sana.

²⁵ Πə kpeηna Yutaasi wei ι laki-ι kəlmətɔ tɔ na í pəəsi Yesu si: Matəη pə tayə má, Tacaa?

Ilena Yesu cə-ι si: Ntəγəle mpv.

Tacaa səm təsvuy

(Maləki 14:22-26; Luku 22:14-20; Kələnti I 11:23-25)

²⁶ Μπόγύ waatu wei pa təkaya tɔ Yesu kpaγa potopoto na í sεε Iə ké í na təmlε, na í faγa-ι na í cεla ι ifalaa, na í heeli-wε si: I mv na í təγə, ma tənvuy nté.

²⁷ Πəle pə waali ké Yesu kpaγa kəpυ na í sεε Iə ké ι na təmlε. Ilena í cεle-wε na í tɔ si: I nyə-wəγi mə təna. ²⁸ Ma caləm nté mpi pə hóləγi Iə nəγə pεeluyv tampana tɔ. Mpi pə kpeηna yəlaa pəγale tɔ si pə husi isəγatənaa. ²⁹ Tampana ke ma heeliγi-mε yoo, saηa waali ma kaa tasa sɔlv m pəneγe nyəəv. Haləna kuyəŋku má na-mε tu nyəə sɔlv m kɔfam ke ma Caa Kawulaya taa tɔ.

³⁰ Pa tema mpv Ilena pá yoo acima yontu, Ilena pá tεε Olifinaa puyv tɔə.

Piyεε kpεεsvuyv təm kpaalvyv

(Maləki 14:27-31; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

³¹ Μπόγύ Yesu təma ι ifalaa si: Saηa ahoo anε a maγamaγa í ká yelev m mə təna na í se. Pa ηmaa μπόγύ Iə Təm taa si: Maa kv tiikilu na heeη ká ya yem yem.

³² Ama waatu wei maa fe Ilena, má tεε-mεγe nəγə ke Kalilee.

³³ Tənaγa Piyεε nəγə təkpaυ si: Paa pa təna paa yelev η na pá se, má, ma kaa la mpv.

³⁴ Ama Yesu təma-ι si: Tampana ke ma heeliγi-η yoo maa cesəγi, n ka kpεεsi təm tooso ké ahoo anε si n ta nyi-m ké n ta nyi-m na pécə kampaaυ koo.

³⁵ Tənaγa Piyεε təma-ι si: Paa ma na-η tu si tu si ké, ma kaa kpεεsi si ma ta nyi-η.

Μπόγύ pa təna pa yəγəta mpv.

Yesu sələmvuyv ke Ketəsemanee

(Maləki 14:32-42; Luku 22:39-46)

³⁶ Μπόγύ Yesu na ı ifalaa pa tala timpri pa yaa si Ketasemanee tō. İlena í tō-we si: I çaya çāne na má polo İso sələmvuy ke hatoo çāne.

³⁷ İlena í kpaɣa Piyee na Sepetee pəyalaa naale. Tənaɣa ı sənɣəŋle na lanwakalle səsəle suu-ı kpaɣ. ³⁸ İlena í tō-we si: Ma lanle wakəlaa ké tətəçotəçə pə fei keesuyu. I çaya çāne na má na-me tē fenji.

³⁹ I tuusa ı nəçə tō ké pəçə, İlena í lun na í sələmi si: Ma Caa, ye pə we pəsuyu keeli wahala səsə ineyə ma nyuytə tō. Paa na mpv mpi n nəkkaa tō pəle pə la, pə taa la ma luyi nyəntu.

⁴⁰ I tema mpv, İlena í məli ı ifalaa tooso unı ı kin na í maɣana pa təŋna tom. İlena í tō Piyee si: I kpisa çayav ntē si má na-me tē fen paa pəçə maɣamaɣa. ⁴¹ I fen na í sələmi, təfə í ká hoti waatu wei maɣasuyv kəŋ-me tō. Páána wee, ama tənuyv ı pəsəyəna.

⁴² I tasa tuusuyv, İlena í tasa İso ké sələmvuy si: Ma Caa, ye pə fei pəsuyv si wahala səsə inē í hatələna-m, nyá luyi nyəntu í la.

⁴³ I tasa ı ifalaa kin ke məlvuy, İlena í maɣana pa təŋna tom tətə, pa kpisa pá çayana pa ise. ⁴⁴ Μπόγύ ı tasa-weye yeluyv na í tuusi na í tasa İso sələmvuy ke təm tooso nyəm ke təm kuləmtu nti. ⁴⁵ Tənaɣa ı məla ı ifalaa kin na í pəçsi-we si: I təŋna tom na í heesəçi yaa? İ naa, pə tala kele. Paa tv Yvl Pəyaya maɣa asayaa niŋ taa. ⁴⁶ I kulı na tē tee. I nyəni kələmətə tv tala çāne.

Yesu Kpaɣ

(Maləki 14:43-50; Luku 22:47-53; Yoħaanı 18:3-12)

⁴⁷ Yesu təŋna yəçotayə ke mpv ile, ı ifalaa naanvwa na naale taa lelv Yutaasi tala kele. Na ı waalı ké yəlaa samaa tuutuuma, na pá təkə layalee na kpatəŋ. Kətəlaa səsaa na Yuta nyuyv nyəma nyuyv nyəma pa tilina yəlaa mpe. ⁴⁸ Yutaasi wei unı ı lakı Yesu ké kələmətə ke mpv tō ı ka keesa samaa inəçi isəna ı ka la tō. I heela-weye si: Ye ma polaa na má wayala wei ile, inəçəle, ı kpa-ı. ⁴⁹ Tənaɣa Yutaasi kpatəna Yesu ke kpaɣaa na í see-ı si: Fəç Taca.

İlena í wayalı-ı. ⁵⁰ Μπόγύ Yesu təma-ı si: Ma taarpal, la nti n kəma lapv tō.

Tənaɣa í na mpa tō, pəle pa tv niŋ ke Yesu tō na pá kpa-ı. ⁵¹ İlena Yesu na mpa paa wee tō pa taa nəçəlv kpee ı layate na í lo kətəlv səsə təmlə tv ŋkpaŋuyv na í kəalı təfen. ⁵² Μπόγύ Yesu təma-ı si: Suu nyá layate ke tə suyute taa. Pə taçə pəlv tō, ye wei í kpaɣa layate, pəntv ká səna layate. ⁵³ N ta nyı si, má səlaa, maa yaa ma Caa na í ha-m isataa tillaa ke iyisi naatoso (6000) ke loosi naanvwa na naaleye çəneye kpaɣaa ye? ⁵⁴ Ama ye ma lapa mpv nti paa keesa İso Təm taa si tu la tv, isənaɣa pu la na təle tē lá ile?

⁵⁵ Tənaɣa Yesu pəçsa samaa unı si: I kəŋı-m kpaɣ na í nəki na í kpaçəçi layalee na kpatəŋ tō, maɣa ŋmiulv isayav ke? Kuyeyiŋ təna İso təseele taa ké ma çayaa na má seçesəçi, í tá kpa-m. ⁵⁶ Ama pə təna isəntə pə lapaya si pə la nti İso kuyəçotətv teləsəlaa ka yəçotaa na tē we İso Təm taa tō.

Tənaɣa ı ifalaa təna yela-ı na pá se na pá tee.

Yesu ponav ke Kotuyv səsəv taa

(Maləki 14:53-65; Luku 22:54-55,63-71; Yoħaanı 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Mpa pa kpa Yesu tō pa pona-ı kətəlaa wulav Kayifi te na pá maɣana İso Təm seçesəlaa na nyuyv nyəma nyuyv nyəma pa kotaa. ⁵⁸ Piyee tənaɣa Yesu ké táləŋm tō, haləna í tala kətəlaa wulav taçə tō. İlena í suv na í çaya təmlə nyəma kin si ı naa si pu təna-we.

⁵⁹ Μπόγύ kətəlaa səsaa na Kotuyv səsəŋkv nyəma pa pəekaa si paa təm suuv pa suu Yesu na pá hiki mpaav na pá kv-ı. ⁶⁰ Paa na yəlaa payale kulaa na pá

suuki-ι pəpəθv təmnaa tə, pa ta hiki nti paa waana-ι tə. Waali waali ké yəlaa napəli pa kula naale ⁶¹ na pá tə sι: Apalv inε ι ka təma sι inι ι pəsəyι na í yəki Isə təsəele səsəəle na ι tayani-teye ηmav ke kuyeeη tooso taa.

⁶² Mpróyú kətəlaa wulav kulaa na í tə Yesu sι: N kaa yəyoti? Suweye yəlaa pane pa yəyətəyənə-η ye?

⁶³ Ama Yesu suma. Tənaγa kətəlaa wulav təma-ι sι: Na Isə wei ι wəna weesuγu tə, ye n ké Isə Pəyalv Mesii heeli-tv təfoo.

⁶⁴ Mpróyú Yesu cə-ι sι: Ntəyι n yəyotaa. Ma heeliyι-me təfoo sι pə kraγav pəennte tə í ká ná Yulv Pəyaya má na má caya Isə Toη təna tv kəηkəη taa. Na í ká na-m isətəa ηmuntuyv təv na má tiiki.

⁶⁵ Tənaγa kətəlaa wulav cəla ι wontu na í tə sι: I kpa Isə təv. Tə tasəyι aseeta nyəma ke preekuyv sι tə lepe? Mə mayamaγa í ná isəna ι kpa Isə təv təyəle. ⁶⁶ Təv, í nq-we?

Mpróyú pa təma sι ι təm səpa, paa kv-ι ké.

⁶⁷ Tənaγa pa svv ntayama təv ke ι isentaa, na pá makι-ι ηkuma, na ləlaa náa marι-ι kataasi. ⁶⁸ Na pá təη sι: Mesii kpeye, heeli-tuyv wei ι mapə-η tə.

Piyee kpeesuyv

(Maləki 14:66-72; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyee ka caya awali ké tayə təv. Tənaγa kətəlaa wulav təmle tv əlv nyəη nəyəlv krətəna-ι na í təmι-ι sι: Nyá tətə n ka wε Kalilee tv Yesu inι ι kηj.

⁷⁰ Mpróyú Piyee kpeesə yəlaa təna isentaa sι: Ma ta nyι nti n yəyətəyι mpv tə.

⁷¹ Pəle pə waali ké Piyee kulaa na í polo nənəkeelasι. Ilena təmle tv əlv nyəη ləlv náa na-ι na í heeli mpa paa wε təna tə sι: Inε inι ι ka wε Nasaleti Yesu inι ι kηj ké.

⁷² Mpróyú Piyee tayana kpeesuyv sι: Na Isə, ma ta nyι apalv inι.

⁷³ Pə lapa laasaya ilena mpa paa wε təna tə pá krətəna Piyee na pá təmι-ι sι: Nyá n ta laη yəlaa mpe pa taa nəyəlv. Nyá yəyətəyə hvləyənə timpri n lunaa tə.

⁷⁴ Mpróyú Piyee kpeesaa təlalala na í tuu na í tə sι: Na Isə, ma ta nyι apalv inι.

Tənaγa kampaav koo kraakraa. ⁷⁵ Ilena Piyee təv sι nti Yesu ka yəyətə-ι tə tə tə sι: Mpi pu takι kampaav koo tə n təma təm toosoγo kpeesuyv sι n ta nyι-m ké n ta nyι-m. Mpróyú ι tukaa na í lu, ilena í wii isu ι səki ι səki.

27

Yesu ponav ke Pilati

(Maləki 15:1; Luku 23:1-2; Yohaani 18:28-32)

¹ Mpróyú tanaη kupaηkv tεε kətəlaa səsaa təna na Yuta nyuyv nyəma nyuyv nyəma caya na pá mayasi na pá sι sι pá kv Yesu. ² Tənaγa pa həka-ι na pá kraγa-ι na pá polo na pá cəla Kufəneε Pilati.

Yutaasi kv ι ti

(Tillaa Təmle 1:18-19)

³ Yutaasi wei ι lapa-ι kəlmətə tə, ι nawə sι pa sιwə sι paa kv Yesu ké tampana ilena ι lanje pəsi səsəm. Tənaγa ι kraγa liyitee nyəyətəv hiu na naanvwa inι na í polo í cəla kətəlaa səsə na nyuyv nyəma. ⁴ Na í heeli-wε sι: Ma lapa isayətv, ma cəla-mεye yəlv sι ι kv-ι tulum ke yem.

Mpróyú nyuyv nyəma cə Yutaasi sι: Tá paaye, pə ké nyá təm ké.

⁵ Tənaγa Yutaasi məηna liyitee anι na í pεti Isə təsəele səsəəle taa, na í tεε na í polo na í tv ηmənaya ke ι luγu tεε na í sι.

⁶ Μῦρόγυ κῶτῆλαα σῶσαα ná τῶσα-ye na pá τῶ sι: Τα mpααυ taa pḗ fei pḗsuyv sι tḗ kpaγa liyitee ane na tḗ tasa tuyv ke Iṣṑ tḗsele sḑsḑle atakaa taa. Pḗ tayv pulv tḗ, yulokule liyitee ké.

⁷ Tḗnaya pa cayaa na pá mayasi, lēna pá kpaγa liyitee anι na pá yana tetv natḗli nti pa yaa sι cyv tḗhulle tḗ, sι pa piη mṑlāa ke tḗna. ⁸ Μῦρόγυ halēna saηa pa mḗηna tetv ntḗyι hḗte sι: Calḗm tetv. ⁹ Μῦρόγυ pḗ lapa nti Iṣṑ kuyḗyḗtvtv telḗsulv Selemii ka kpaalaa tḗ sι: Pa kpaγa liyitee nyḗyḗtv hiu na naanṑwa. Liyitee anḗyι Iṣṗeli yḗlāa tisaα sι pá felι ι tḗ. ¹⁰ Pa kpaγa-ye na pá yana tetv nti pa yaa sι cyv tḗhulle tḗ, na pḗ mayamaγa ke Tacaα ka heela-m.

Pilatι pḑsḑyι Yesu ke tḑm

(Malḗki 15:2-5; Luku 23:3-5; Yohaani 18:33-38)

¹¹ Μῦρόγυ pa pona Yesu ke Kṑfḑnee isentaa, na ílḗ ι pḑsṑ-ι sι: Nyayale Yuta nyḑma wulav sḑsḑ inḗyι? lēna Yesu cḑ-ι sι: Ntḗyḗle n yḗyḑta mpv.

¹² Pḗle pḗ waalι waatv wei kῶtῆλαα σῶσαα na nyvuyv nyḑma tḗηaya sι ι lapa pḑne na pḑne tḗ, ι ta cḑ sι pulv. ¹³ Tḗnaya Pilatι tḑma-ι sι: Nn nukι isḑna pa tḗηuyv sι n lapa pḑne na pḑne tḗ?

¹⁴ Ama tḗ tḗnaya mpv Yesu tá cḑ-ι tḗ tḗ sι pulv. lēna pḑ lá Kṑfḑnee ke piti ké sḑsḑm pḗ tu fei.

Sι pá kv Yesu ké pá kv-ι

(Malḗki 15:6-15; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39–19:16)

¹⁵ Paa Tḗv acima wena Kṑfḑnee tulḗyι salḗka tv nḗyḑlv wei samaα caα sι pá tulv tḗy. ¹⁶ Pḗ pamna salḗka tv kpitikpiti nḗyḑlv wei pa yaa sι Palapaasi*fa* tḗ ι we salḗka taa. ¹⁷ Samaα kota mῦρόγυ tḗna, lēna Pilatι pḑsṑ-we sι: Aweye í caα má tulv-me, yea wei pa yaa sι Kilisiti tḗ?

¹⁸ Pḗ tayv pulv tḗ ké ι pḑsḑa-weye mpv, ι nyḑmá tḗkelekele sι isesḗemle tḗ ké pa pona-ι Yesu.

¹⁹ Waatv wei Pilatι caya tḗhṑle tḗ ι alv tilaa sι pá heeli-ι sι: Taa sṑsι nyá nḗyḑ ke tampana tḗηlv inι ι tḑm taa. Pḗ hṑla-m ι tḑm ke tom taa ké ahoo ane, na pḗ pekḗli-m sḑsḑm.

²⁰ Μῦρόγυ κῶτῆλαα σῶσαα na nyvuyv nyḑma pa puγusa samaα sι pá sḗlḑm-ι na í tulv-weye Palapaasi, na pḑ kaasi na í kv Yesu. ²¹ Tḗnaya Kṑfḑnee tayana-weye pḑsṑyuv sι: Pa naale pa taa aweye í caα sι má tulv-me yee? Μῦρόγυ pa cḑ-ι sι: Palapaasi ke tḗ caα sι ḗ tulv. ²² lēna Pilatι pḑsṑ-we sι: Na isḑnaya má la Yesu wei pa yaa sι Kilisiti tḗ? Tḗnayale pa tḗna sι: Kamι-ι sḑm tesika tḗ. ²³ Μῦρόγυ Pilatι pḑsḑa-we sι: lē isayḗtv ntiyι ι lapa?

Tḗnaya pa tasa kapusi mapv na tḑη sι: Kamι-ι sḑm tesika tḗ.

²⁴ Pilatι kḗma na í ná sι ι kaα pḑsṑ-tι, pḗyele yḑou caα tiluyv. lēna í caα lṑm na í saη ι niη ke samaα isentaa na í tḗ sι: Apalv inḗ, pḗ taa wee sι má kuyvna-ι yḑ. Pḗ ké mḗ tḑm ké.

²⁵ Μῦρόγυ samaα tḗna cḑ-ι sι: Nnn, ι sḑm tḑm í mḗli tá na tá piya tá nyḑḑη taa.

²⁶ Tḗnaya Pilatι tula-weye Palapaasi. Pḗ kaasa Yesu lēna, í yele na pá casa-ι akpateε, na í kpaγa-ι na í cḗle-we sι pá polo na pá kamι-ι sḑm tesika tḗ.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Malḗki 15:16-20; Yohaani 19:2-3)

²⁷ Pilatι yoolaa pona Yesu ké Kṑfḑnee tḗyaya taa, lēna pa samaα tḗna kotina-ι.

²⁸ Μῦρόγυ pa wḗyḑsa ι wontu, lēna pá suu-ι capa kvṣḗem tḗkpau. ²⁹ Na pá lvv sḑwa

^α 27:16 Palapaasi: Piipilinaa lēlaa na sḑsḑyι sι Yesu Palapaasi.

ke ntenyuxu na pá te i nyuxu, na pá tu i nin ntəxəŋ taa ké kkrátúyó, na pá paakəna-i na pá lunjiyi i tee ké akula, na pá see-i si: Yuta nyóma wulaw səsə fəə.

³⁰ Na pá təkki i tək ké ntayama, na pá muɣi kkrátúyó na pá tayənəyi i nyuxu taa ké mapu. ³¹ Pa tema-i paanaw ke mpu, ɔlena pá wəxəsɪ capa unɪ na pá məŋna-i i wontu na pá teena-i kam ke səm tesika tək.

Yesu kam

(Maləki 15:21-32; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

³² Pa lukaya ɪcate ɔlena, pá tə sulina Silɛɛni tu nəxəlv, pa yaa-i si Siməŋ. Tənaɣa yoolaa kpipa ɔlé na toŋ si i səxəli Yesu tesika ŋke. ³³ M̀p̀róyó pa tala timpi pa yaa si Kələkəta tək, nti tə yəxətəyi si nyumprəxəlaya te tək. ³⁴ Tənaɣa pa cɛla-i solum mpi pə taa pa sita tuxu nakuli kv cələm*fa* tək. Ama i təjaa ɔlena i kisi-wəxɪ nyəsə. ^a

³⁵ M̀p̀róyó pa kama-i səm tesika tək, na pá tə tete ké i wontu tək na pá tala-ti. ³⁶ Pa tema m̀p̀róyó ɔlena pá cəɣa tənə na pá taŋi-i. ³⁷ Pa ŋmaawa na pá pusi i nyuxu tək si: Yuta nyóma wulaw səsə Yesu kələ. Pa ŋmaa m̀p̀róyó si pə hólɪ mpi pə tək pa kv-i tək. ³⁸ Pa kɛŋna i na ŋmulaa ke naale na pá ka-weyɛ səm tesikası tək, lɛlv ke i ntəxəŋ tək, lɛlv ke i m̀p̀rətəŋ tək.

³⁹ Yəlaa mpa pa teekayana tənə tək pele pa kɛɛtəyi nyəsəŋ na pá tuuki-i si: ⁴⁰ Matəŋ nyá təmna si n yəkəxi Isə təsɛɛle səsəsəle na ŋ tayani kvfate ŋmau ke kvyeŋ tooso taa. Waasi nyá ti ɔle. Ye n ké Isə Pəyaya lu tesika tək na ŋ ti.

⁴¹ M̀p̀róyó na kətəlaa səsaa na Isə Təm seɣesəlaa na nyuxu nyóma toto. Pɛle pa təŋna-i paanaw na pá yəxətəyi si: ⁴² I yapa lɛlaa nyəsəŋ isənaya na i kaa pəsi na i ya i maɣamaɣa i nyəŋkv. Isu si inəxəle Isɛɣɛli wulaw səsə na? Pənente i lu tesika tək na i ti. ɔlena tə na na tək tisi. ⁴³ I tu Isə ké naani na i tək si inəxəle Isə Pəyaya. Tək, tək ná si Isə ká səsəli si i waasi-i yaa isənə.

⁴⁴ Na pə kɛŋna ŋmulaa mpa paa kama m̀p̀róyó i cəlv tək na pele pá tu-i mpu tək.

Yesu hɛv

(Maləki 15:33-41; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

⁴⁵ Pə kəma na pə tala ilim sikuyu, ɔlena səkvətuxu nyala ɪcate tək haləna ilim kpili. ⁴⁶ Ilim kpila mpu, ɔlena Yesu kiisina nəxə səsəɣa si: Eli Eli, lema sapatani? Na tək tə yəxətəyi si: Ma Isə ma Isə, pepe tək ké n lə-m?

⁴⁷ Mpa paa səŋa tənə tək pa taa lɛlaa nu mpu, ɔlena pá tək si: I yaana nteɣe Ili.

⁴⁸ ɔlena pa taa nəxəlv kɛɣa asewa na i polo na i lii kpaləkvam saŋ ke lum kvnyəŋəm narəli pə taa, na i tuu kkrátúyó nəxə taa na i huli Yesu si i nyəsə. ⁴⁹ Ama lɛlaa ná tək si: I yele na tək ná Ili ká kək na i waasi-i yaa isənə.

⁵⁰ Tənaɣa Yesu tasa kiisuyu ke səsəŋ, ɔlena i hɛɛ.

⁵¹ M̀p̀róyó waatu inəyi kvakpaa, puɣv səsəsəŋ ŋku kv kayə Isə təsɛɛle səsəsəle taa tək, kv faɣa yem ké hatoo isətəa na pə kaləsənə kv atɛ. Na tetu sele na kvkvaməŋ ya pəxəle, ⁵² na pələaŋ tvi na Isə yəlaa mpa pa səpa tək pa taa pəɣale fe. ⁵³ M̀p̀róyó pa lu pələaŋ taa, na waatu wei Yesu kəma na i fe tək pá suv Isə ɪcate naŋ nyənte taa, na yəlaa pəɣale na-we.

⁵⁴ M̀p̀róyó lom yoolaa səsə na yoolaa mpa i na-we paa taŋa Yesu tək, pa nawa tetu seluyu na pə tənə mpi pə lapa tək, ɔlena pá nyá səsəm na pá tək si: Tampana, yulu inɛ i ké Isə Pəyalv ké. ⁵⁵ Alaa pəɣale ka we tənə na pá səŋa pooluŋ na pá nyənəyi. Mpe unɪ pa təŋayana Yesu ké hatoo Kalilee na pá caləsəyi-i. ⁵⁶ Makətala Malɪ na Saaki na Yosɛfv pa too Malɪ na Sepetee pəyalaa too, paa we alaa mpe pa taa.

^a 27:34 tuxu nakuli kv cələm: Pə ké kəsəle nte tək laki na yulu too na pə kv i wəsasi tək. Ama Yesu na səsəlaa si i weena i ɪsɛ ke mpu haləna i səm.

*Yesu pim**(Maläki 15:42-47; Luku 23:50-56; Yohaani 19:38-42)*

⁵⁷ Waatu wei taanaɣa taanaa tɔ, Alimatee apalu toŋ tu nɔɣɔlv wei pa yaa si Yosεεfv tɔ i kɔma. I maɣamaɣa i ka tɔŋaɣa Yesu kε. ⁵⁸ Mprɔɣy i pola Pilati kin na i sɔlɔm-i si i kprakɔy sɔtv Yesu. Tɔnaɣa Pilati tɔma si pɔ cεle-i. ⁵⁹ Uena i kpaɣa sɔtv na i tak-i kpronkrontu toŋ nyɔntv nti pa yaa si lɛŋ tɔ tɔ pɔŋkahulɔŋa kufalaya. ⁶⁰ Na i polo na i pimi-i i maɣamaɣa i pɔlaav ŋku pa hula kukpamvɔv taa tɔ kv taa. Na i pilimi piv sɔsɔɔv nakvli na i sulɔ pɔlaav nɔɣv. Uena i tεε i kpe. ⁶¹ Na Makɔtala Mali na Mali lɛlv pɔ caya tɔnaɣa pɔlaav isɛntaa.

Pɔlaav taŋvɔv

⁶² Kɔyaku kvhεεsvɔv tɔ sɔlv lapv tɛma na tɛv fe, Uena kɔtɔlaa sɔsaa na Falisanaa kprɛnti na pɔ polo Pilati kin, ⁶³ na pa heeli-i si: Taca, tɔ tɔsaa si pɔpɔtv un i ka yɔɣɔtaa si ye pɔ lapa wεε tooso un i kɔ fe. ⁶⁴ Tɔv, mpv tɔ, yele na pɔ taŋ pɔlaav halɔna pɔ tala kvyεɛŋ tooso wule. I ifalaa i taa kɔɔ na pɔ ŋmuli-i na pɔ looli samaa si i fema sɔtaa taa. Ye pɔ lapa mpv, tɔlε tɔ pɔpɔtv kɔ kɔli kancaalaya nyɔntv.

⁶⁵ Mprɔɣy Pilati tɔma-we si: Yoolaa mpa paa taŋ tɔɣɔlv, i polo i taŋ-kvɔv teu teu.

⁶⁶ Tɔnaɣa kɔtɔlaa polaa na pɔ taɣanɔ pɔlaav tɔ piv ŋkvɔv teu, na pɔ tu pa kvɔvsvm si nɔɣɔlv i taa tokina. Uena pɔ su yoolaa si pɔ taŋ.

28*Yesu fem**(Maläki 16:1-10; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)*

¹ Kɔyaku kvhεεsvɔv tɛwa na pɔ fe cimaasi, Uena Makɔtala Mali na Mali lɛlv pɔ kuli tanan tɔpam si pa puki pɔlaav tɔ. ² Mprɔɣy tɛtv sela sɔsɔm kε kprakpaa. Mpi tɔ, Taca isɔtaa tillu lunna isɔ na i tii, na i polo i kuli piv ŋkvɔv pɔlaav nɔɣv na i su kprɛŋa, na i kpa tɔ tɔ na i caya. ³ I teu nɔɣɔsɔna isv tɛv nyɔɣɔsvɔv tɔ, na i wontu hulɔmaa isv kpronkromvɔlv. ⁴ Mprɔɣy pɔ lapa taŋlaa kε sɔɣɔntv kε sɔsɔm na pɔ seliyi, na pɔ sɔpa pa taŋ tɔ kε yem tɔkprɛti. ⁵ Tɔnaɣa isɔtaa tillu tɔma alaa si: Mu taa nyɔ, ma nyɔmɔ si Yesu wei pa kama sɔm tɛsika tɔ tɔɣv i kɔma pɛεkvɔv. ⁶ I fei cɔnε, i fema isv i ka yɔɣɔtaa tɔ. I kɔɔ na i nɔ timpi paa husa-i tɔ. ⁷ I polo lɔŋ na i heeli i ifalaa si, i fema na i tεε-mεyε nɔɣv kε Kalilee. Tɔnaɣa i kɔ na-i. Nti ma wena si ma heeliy-i-mε tɔɣɔlv.

⁸ Tɔnaɣa alaa mpe pa kula pɔlaav tɔ kε kprakpaa na pɔ tεε, na sɔɣɔntv na laŋhulɔmle pɔ kvɔv-wε. Uena pɔ polo na pɔ kaasi Yesu ifalaa kε laapaali un. ⁹ Pa tɔŋna tɛv kε mpv, Uena Yesu sulɔv-wεyε kprakpaa na i tɔ-wε si: Ma sεε-mε.

Mprɔɣy pa kprɔtɔna-i na pɔ takɔ i nɔhεε, na pɔ hɛntɔ-i ate na pɔ sεε-i. ¹⁰ Uena Yesu heeli-wε si: I taa nyɔ. I polo i heeli ma taapaalaa si pɔ polo Kalilee, tɔnaɣa paa na-m.

Nti taŋlaa kεεsaa tɔ

¹¹ Alaa mpe pa wε mpaav taa na pɔ kprɛŋ mpv, Uε sεsε yoolaa mpa paa taŋa pɔlaav tɔ, pa taa lɛlaa nɔ tɛma mɔlvɔv kε icate taa kεlε na pɔ kεεsi kɔtɔlaa sɔsaa kε pɔ tɔna mpi pɔ lapa tɔ. ¹² Mprɔɣy kɔtɔlaa sɔsaa na nyvɔv nyɔma pa kotaa na pɔ lɔ nɔɣv kvɔlvmaɣa na pɔ ha yoolaa kε liɣitee tuutuuma, ¹³ na pɔ heeli-wε si: I tɔ si tom kpaɣa-mεyε ahoɔ na i ifalaa kɔɔ na pɔ ŋmuli-i. ¹⁴ Na ye Kɔfɔnεε i nu mpv, taa hεεsi i laŋle, i kaa la-mεyε pɔlv.

¹⁵ Tɔnaɣa taŋlaa mɔ liyitee anɔ na pɔ lɔ isv pa heela-wε tɔ. Na tɔm tɔnε tɔ yeki Yuta nyɔma hεkv, halɔna sanɔ.

*Yesu ifalaa tɔɔ luv**(Maləki 16:14-18; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)*

¹⁶ Mprɔ́yú Yesu ifalaa naanɔwa na kolum inɪ pá kɔlaa na pá polo Kalilee pulaya ŋka Yesu ka keesa-we tɔ ka tɔɔ. ¹⁷ Pa na Yesu ilena, pá hantɪ-ɪ atɛ na pá seɛ-ɪ. Ama pa taa lɛlaa ka wɛna sika. ¹⁸ Tənaɣa Yesu kprətəna-we na í heeli-we si: Ma nin taa ké pa tɔ ɪsɔtaa na atɛ. ¹⁹ Mprɔ tɔ, í polo na í la na katenasɪ təna taa yəlaa pəsɪ ma ifalaa. ɪ sɔɔki-weɣe ɪsɔ lum na í yaakəna Caa na Pəyaya na Feesuyɔ Nənɪtɔ pa hətɛ. ²⁰ ɪ seɣesɪ-we si pá tɔki pə təna mpi ma seɣesa-me tɔ. ɪ nyɪ teu si má, maa wɛɛ mə waali ké paa kɔyaŋkuyɔ, haləna antulinya polo na í kɔli.

LAAPAALI KUPAN WEI MALƏKI NMAAWA TƏ Kutubtu

Maləki wei i ηmaa takəlaya kanə tə i ta ke Yuta tu. I yəyətə i takəlaya taa si Yesu ké təmlə tu ké (10:45). I seyeşəyi na í waaki na í looki ələyaa. Ama Maləki ta yəyətə Yesu ləlvəy təm, i hulaa ké si Yesu ké İso Pəyaya na Yulu Pəyaya.

İsəna pa fəya Maləki takəlaya tə:

Yesu təmlə tayanəy, titite 1:1-13

Yesu təmlə ke Kalilee, titite 1:14–8:26

Yesu na i ifalaa, titite 8:27–9:50

Yesu təmlə ke Yuta na Yosalem, titite 10–13

Yesu səm na i fem, titite 14–16

İso Lvm Səlv Yohaani waasv

(Matiyee 3:1-12; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28)

¹ İso pəyalv Yesu Kilisiti Laapaali Kupan təcaalle ntə. ² Pa ηmaawa İso kuyəyətətə teləsəlv İsayii takəlaya taa si:

Nyəni, ma tillu ntə,

ma teləsəyi nyá nəyə təə si

í tayanı nyá mpaav na í kəy.

³ Nəyəlv yəyətəyəna nəyə səsəya ke wəlaya tetu taa si:

İ tayanı Tacaə mpaav,

í siyisi i mpaəsi.

⁴ Mprəyə pə lapa na İso lvm səlv Yohaani kəə wəlaya tetu taa na í səəki yəlaa ke İso lvm. Na í kpaaləyi si: İ layası təntə na pá sə-meyə lvm na İso huıı mə isəyatv.

⁵ İlena Yuta tetu yəlaa təna, na Yosalem nyəma təna puki i kin, na paa wei í kuliyi i isəyatv təə ké yəlaa taa, na Yohaani səəki-weyə İso lvm ke Yaatanı pəyə taa.

⁶ Yooyoo hüntv kunti ke Yohaani takaa, na í ləla tənəyü tampala ke i tənəya taa. İ təyənəya ntə cələy na taale tıy nım. ⁷ Na í kpaaləyi samaa taa si: Ma waalı wei i kəy tə pəntv kəla-m təy. Halı ma ta tu tala si má sopi na má wəyəsı i nəəhe taa ntəykpala mayaməya. ⁸ Ma ulə, lvm ke ma sə-mə. Ama Feesuyü Nəyətə ke ílə i ká sə-mə.

Yesu İso lvm səv na i mayasəyü

(Matiyee 3:13–4:11; Luku 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Saa inı i taa Yesu luna Nasaleti ke Kalilee tetu taa, na í polo na Yohaani sə-i İso lvm ke Yaatanı pəyə taa. ¹⁰ Yesu lukayana lvm taa, İlena í ná isətənəyü tulaa na Feesuyü Nəyətə tii i təə isı əlukuku. ¹¹ İlena pá nu pə yəyətəyəna isətaa si: Nyəyalə ma luyü tē Pəyaya, ma luyü sū-η səsəm.

¹² Pə tēma mprəyə kpaakpaə, İlena İso Feesuyü pona Yesu ké wəlaya tetu taa.

¹³ Na í cəya tənəya wē nıle, na Satanı kəə na í mayasəyi-i. Na í wē taale wontu həkü na isətaa tillaa paasənə-i.

Yesu yaav ke tiina kpalaə liyiti

(Matiyee 4:12-22; Luku 4:14-15; 5:1-11)

14 M̄p̄r̄ȳ p̄a t̄u Īs̄o lum s̄olv̄ Yohaani ke saləka, ilena Yesu n̄áa polo Kalilee na í sv̄v̄ Īs̄o Laapaali K̄ur̄aj̄ ke k̄raal̄v̄ȳ. 15 Na í t̄oj̄ s̄i: P̄ə̄n̄ənt̄ə p̄ə tala mp̄v̄, Īs̄o Kawulaya k̄p̄egetaa. Í laγas̄i na í mv̄v̄ Laapaali K̄ur̄aj̄.

16 Yesu malaγa Kalilee ten̄ku kot̄en̄, ilena í ná tiina k̄ralaa ke naale. Sim̄oj̄ na í neu Ant̄əli, na p̄á t̄uj̄ puluγu ke lum taa. 17 M̄p̄r̄ȳ í t̄oma-we s̄i: Í k̄əə na í t̄əj̄-i-m̄ na má la-me na í puuki ȳəlaa is̄u í puukuγu tiina t̄o.

18 T̄ənaγa p̄ele pa yela pa puluγ na p̄á t̄əj̄-i k̄rak̄raa.

19 Í tasa pote ke p̄əc̄o, ilena í ná Sepetee p̄əyalv̄ Saaki na íl̄e í neu Yohaani, na p̄á caγa k̄p̄ul̄v̄ȳ taa na p̄á t̄əγan̄əγ̄i pa puluγ. 20 T̄ənaγa í yaa p̄eleγe k̄rak̄raa, ilena p̄á yele pa caa Sepetee na í paa nȳəma ke k̄p̄ul̄v̄ȳ taa na p̄á t̄əj̄-i.

*Iləγəhilu nəγəlv̄ í t̄əm̄
(Luku 4:31-37)*

21 M̄p̄r̄ȳ Yesu pa pola Kap̄ənahum ícate taa na í sv̄v̄ Yuta nȳəma t̄əkotile taa ké k̄v̄akv̄ k̄v̄h̄ēs̄v̄ȳ wule na í niki s̄eγēsv̄ȳ. 22 M̄p̄r̄ȳ í s̄eγēsv̄ȳ c̄əpa ȳəlaa laŋa. P̄ə t̄əγa p̄olv̄, í s̄eγēsaγa-weγe na t̄oj̄ í ta nȳá. Í f̄ei is̄u pa Īs̄o T̄əm̄ s̄eγēs̄əlaa.

23 M̄p̄r̄ȳ pa tuta Yuta nȳəma t̄əkotile taa ké apalv̄ n̄əγəlv̄ na í h̄ii il̄əγəv̄ n̄əγəlv̄. T̄ənaγa apalv̄ in̄i í koowa s̄i: 24 Nasaleti Yesu, n̄ caa-weγe t̄á kin̄? N̄ k̄əma-t̄uγv̄ wak̄əlv̄ȳ ke? Ma nȳəma-ŋ̄ teu, n̄ ké Īs̄o Ȳul̄v̄ Nan̄j̄t̄v̄ wei í tilaa t̄o.

25 T̄ənaγa Yesu holina-í s̄i: Hei, nȳá, su na í se apalv̄ in̄e í waali.

26 M̄p̄r̄ȳ il̄əγəv̄ in̄i í selisa apalv̄ in̄əγ̄i teu. Il̄ena í má kapuka na í se í waali.

27 M̄p̄r̄ȳ p̄ə c̄əpa ȳəlaa t̄əna laŋa ke s̄ə̄s̄əm̄, na p̄á t̄əj̄ t̄əma s̄i: Maamaaci wei k̄ele mp̄v̄? T̄əj̄ s̄eγēsv̄ȳ k̄ofal̄v̄ȳ n̄t̄e yaa. P̄v̄we. P̄ə k̄r̄eŋ̄na al̄əγaa, í ȳəγ̄ət̄əγ̄i p̄eleγe na apalv̄t̄o na p̄á nuk̄əna-í.

28 M̄p̄r̄ȳ Yesu h̄əte yaa k̄rak̄raa in̄əγ̄i Kalilee t̄ətv̄ t̄əna taa.

*Yesu waasv̄ȳ ke k̄v̄t̄ənt̄ənaa p̄əyal̄e
(Matiyee 8:14-17; Luku 4:38-41)*

29 Pa lu Yuta nȳəma t̄əkotile taa, ilena pa na Saaki na Yohaani p̄á polo Sim̄oj̄ na Ant̄əli pa t̄əγaγa ke k̄rak̄raa. 30 Na p̄á maγana watv̄ w̄əna Sim̄oj̄ γ̄ə̄s̄ə na í h̄əntaa. Yesu talaa, ilena p̄á heeli-í alv̄ in̄i í w̄əsas̄i t̄əm̄. 31 T̄ənaγa Yesu pola í kin̄ na í t̄əki í niŋ̄ taa na í k̄v̄si, na í watv̄ ya na í k̄v̄li na í cal̄əsi-w̄e.

32 M̄p̄r̄ȳ pa k̄əna-í k̄v̄t̄ənt̄ənaa t̄əna na al̄əγəhilaa t̄ənaγa taanaγa t̄əw̄ ké waatu wei ilim̄ t̄əwa t̄o. 33 Na ícate t̄əna kot̄i t̄əc̄əγ̄əc̄əγ̄i ke t̄əγaγa ŋ̄ke ka n̄ə̄n̄əγ̄ə t̄ēe.

34 Il̄ena Yesu la na mp̄a k̄v̄t̄ə̄m̄əŋ̄ c̄ə̄s̄əγa t̄ə p̄á h̄iki alaaf̄əγa. Na í t̄əγ̄əni al̄əγaa p̄əyal̄e. Í ta t̄isi s̄i al̄əγaa í ȳəγ̄ət̄i. P̄ə t̄əγa p̄olv̄, p̄ele pa nȳəm̄á í ké mpi t̄o.

*Yesu waasv̄ ke Kalilee t̄ətv̄ taa
(Luku 4:42-44)*

35 M̄p̄r̄ȳ waatu wei p̄ə w̄əsa fem na s̄əkr̄ətv̄ȳ w̄ēe t̄ə, Yesu luwa na í polo timp̄i ȳəlaa f̄ei t̄ə na í s̄ə̄l̄ə̄mi Īs̄o. 36 Il̄ena Sim̄oj̄ p̄á sv̄v̄-í p̄ēek̄v̄ȳ. 37 Pa k̄əma na p̄á na-í, ilena p̄á heeli-í s̄i: Ȳəlaa t̄əna caaki-ŋ̄.

38 T̄ənaγa Yesu c̄ə-we s̄i: T̄ə polo p̄əc̄əlv̄ p̄əc̄əlv̄ acal̄e lēnna taa na má lá p̄eleγe waasv̄ t̄ə̄t̄ə. P̄ə maγamaγa p̄ə t̄əw̄ ké ma k̄əma.

39 M̄p̄r̄ȳ í sv̄v̄ Kalilee t̄ətv̄ t̄əna taa ké c̄ə̄v̄, na í lak̄i waasv̄naa ke Yuta nȳəma t̄əkotilena na mp̄a pa w̄əna t̄əna t̄əw̄ t̄ə pa taa, na í t̄əγ̄ə̄n̄əγ̄i al̄əγaa.

*Yesu waasv̄ȳ ke t̄ə̄nv̄ȳ t̄ə̄ asilima k̄v̄t̄əj̄ t̄v̄ n̄əγəlv̄
(Matiyee 8:1-4; Luku 5:12-16)*

⁴⁰ Tənaɣa tənuyv təo asilima kutəŋ tu nəɣəlv ı kəma Yesu kin, na ı sopi ı tɛɛ na ı tɛɣe-ı niŋ na ı tə si: Ye n ka tisaya n taa waasi-m?

⁴¹ M̄p̄r̄ȳḡ tənuyv təo kutəŋ tu inı ı təm lapa Yesu ke pətətəle ke səsəm, na ı kusi ı niŋ na ı tokina-ı na ı cə-ı si: Teu, ma tisaa, alaafəya ı la.

⁴² M̄p̄r̄ȳḡ apalv inı ı kutəŋ tɛma tənɛ inəɣi kpakpaa na ı məli təmmam.

⁴³ İlena Yesu təɣəni-ı kpakpaa, na ı kpaalı-ı na toŋ si: ⁴⁴ Taa heeli nəɣəlv. Ama tɛɛ kpakpaa na kətəlv na-ŋ. İlena ń yiɣisi isu Moisi ka keesuyv tə, na pá ná si pə waa-ŋ.

⁴⁵ Ama apalv inı ı tɛɛwa, ılena ı sɔv pə təm kpaaluyv ke paa timpi. Haləna ı kpaaluyv m̄pi pə təo Yesu tá pəsi na ı sɔv ıcatɛ natəli tə taa təkaa. Ama kpeŋa təo kə ı cakaya kpaı taa, na yəlaa lukəna paa timpi na pá makəna-ı.

2

Yesu waasuyv ke kutəŋ kutuvuyv tu

(Matiyee 9:1-8; Luku 5:17-26)

¹ Wɛɛ lapa naale, ılena Yesu məli Karənahum na yəlaa nu si ı wɛ təyaya taa.

² M̄p̄r̄ȳḡ pə kota səsəm pə tu fɛı. Pə nyəkaa kə təkəŋ na pə kpeŋa nənəɣə na pə təkı, na Yesu təŋna-wɛɣe sɛɣesuyv. ³ M̄p̄r̄ȳḡ yəlaa napəli pa kəma ı kin na pa taa liyiti səɣəla kutəŋ kutuvuyv tu nəɣəlv. ⁴ Ama yəlaa samaa təo pa kpisa isəna paa la na pá tana-ı Yesu kin tə. İlena pá kpa na pá wɛsi kutuluyv ŋku ku taa Yesu ka wɛɛ tə kv ləpətə, na pá tisi kpatəle nte tə taa kutəntv inı ı ka wɛɛ tə na p̄r̄ȳḡ ŋku. ⁵ Yesu nawa yəlaa mpe pa naani, ılena ı tə kutəŋ kutuvuyv tu inı si: Ma pəyalv, nyá isayətu husaa.

⁶ Pə pamna İso Təm sɛɣesəlaa napəli paa caya təna na pá huɣki pa taa si: ⁷ Pepe təo kə apalv inɛ ı maki kanƷante na ı kpakəɣi ı ti na ı keesəɣəna İso? Awe pəsəɣi na ı husı isayətu ye pə taya İso paasi? ⁸ Ama Yesu ná cəkəna nti pa huɣkaya pa taa təɣə kpakpaa. İlena ı pəsı-wɛ si: Pepe təo kə ı huɣki m̄p̄r̄ȳḡ mə taa? ⁹ Nti tə yəɣətuyv kələna tələv. Má heeli kutəntv si Nyá isayətu husaa, yaa Kuli na ń keli nyá kpatəle na ń tə? ¹⁰ Təv, maa huli-mɛ si Yulv Pəyaya má, ma pəsəɣi na má husı isayətu ke atɛ cənɛ.

Tənaɣa Yesu təma kutəntv si: ¹¹ Ma heeliyi-ŋ si ń kuli na ń kpaɣa nyá kpatəle na ń kpe.

¹² Tənaɣa kutəntv kula kpakpaa na ı kpaɣa ı kpatəle na yəlaa nyənəɣi-ı m̄p̄v, na ı tɛɛ. M̄p̄r̄ȳḡ pə lapa pa tənaya piti ke səsəm, na pá saŋ İso na pá təŋ si: Tuu tə, tə ta nata isəntə inı ı nəɣəsələ.

Yesu yaav ke Lefii

(Matiyee 9:9-13; Luku 5:27-32)

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu tasa Kalilee tənku nəɣə ke pote na yəlaa puki ı kin ke səsəm na ı sɛɣesəɣi-wɛ. ¹⁴ Yesu tɛkaya, ılena ı ná Aləfe pəyalv Lefii na ı caya lampuu təmvlɛ. İlena Yesu təmi-ı si: Kuli na ń təŋi-m.

M̄p̄r̄ȳḡ Lefii kulaa na ı təŋi-ı.

¹⁵ Pələ pə waalı Yesu caya na ı təkı kutəɣəv ke Lefii tɛ. ı na lampuu mɔlaa pəyalɛ, na asayaə pəyalɛ, na ı ifalaa pa təkayəna. Yəlaa asayaə isu m̄p̄v ka təŋaya-ı pəyalɛ tətəɣə. ¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ İso Təm sɛɣesəlaa mpa pa kə Falisanaa kpekəle nyəma tə, pa nawa Yesu na asayaə, na lampuu mɔlaa pa cayaə na pá təkı m̄p̄v. İlena pá pəsı ı ifalaa si: Pepe təo kə Yesu na lampuu mɔlaa na yəlaa asayaə pa kpəntəɣi na pá təkı?

¹⁷ Yesu nu mpv, ləna í tə-we si: Pə taɣa alaafəya nyóma nyuləyəna fetaa. Ama kətəntənaa ké. Ma kəmaɣa si ma yaaki asaɣaa, pə taɣa kupaama.

Yesu keesvuy ke nəhəkvtv təm
(Matiyee 9:14-17; Luku 5:33-39)

¹⁸ Kuyaku nakvli Lvm Səlv Yohaani ifalaa na Falisanaa pa həka nəəsi. Tənaɣa yəlaa kəma na pá pəəsi Yesu si: Pə lapa isəna na Lvm Səlv Yohaani ifalaa na Falisanaa nyóma ná həkəyi nəəsi na nyá ifalaa naa toosiɣi pə təm. ¹⁹ Mpróyú Yesu cə-we si: I hvv si akpaɣalv taapalaa ká həkə nəyɔ na í na-we pá wee? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Ye í we pa hekv, paa təki tam ké. ²⁰ Ama pu kəə na pə keesi kuyaku nakvli, ləna pá ləsi-í pa hekv. Ue pəleyele paa həkə nəəsi.

²¹ Nəyɔlv kaa kpaɣa saaliya kufalaya na í tə wontuyv kupənyv. Təfə, saaliya ŋke kaa hə wontuyv ŋkv na púyú teesi wəlvv. ²² Nəyɔlv kaa suu səlvm kufam ke səlvm hulvŋ kupəŋ taa. Təfə səlvm kufam yasəyi hulvŋ kupəŋ inəyi, na səlvm mpi na hulvŋ pə wakəli yem. Ama hulvŋ kufan taa ké pa suuki səlvm kufam.

Yesu kele kuyaku kəheesvuy tv
(Matiyee 12:1-8; Luku 6:1-5)

²³ Mpróyú Yesu na í ifalaa pa faɣana təyənaya pee taale natəli tə taa ké kuyaku kəheesvuy kvli kv wule. ləna í ifalaa svv təyənaya pee pəlvv na mpaav. ²⁴ Tənaɣa Falisanaa təma Yesu si: Nyəni nyá ifalaa lakvuyv mpi pə fei lapv ke kuyaku kəheesvuy wule tə yee.

²⁵ ləna Yesu cə-we si: Ye mpv í ta kaləta paa pəcəyɔ mpi Tafiiti lapa waato wei pə caala-í na nyəyəsí pu í na mpa pa we í cəlv tə? ²⁶ Isəna í svv Isə təyaya taa na í təyɔ potopotonaa mpa paa su Isə tə. Apiyataa ka kəna kətvlv səsə ke saa inu. Pəyele pə fei si nəyɔlv í təyɔ potopotonaa mpeɣe yem na pə tá ké kətəlaa. Ama Tafiiti ná təyɔ-we. Haləna í ha í taapalaa.

²⁷ Mpróyú Yesu tasa-we tətə si: Yvlv təə ké pa su kuyaku kəheesvuyv. Ama pa ta la yvlv ke kuyaku kəheesvuyv təə. ²⁸ Pə təə ké Yvlv Pəyaya má, ma ké kuyaku kəheesvuyv səsə təsiyisiyi.

3

Nkpaləkpekaya tv təm
(Matiyee 12:9-14; Luku 6:6-11)

¹ Pəle pə waali Yesu taɣana Yuta nyóma təkotile taa ké məlvv. Pə pamna ŋkpaləkpekaya tv nəyɔlv í ka we təna. ² Na yəlaa mpa paa we təna tə pá caɣaa na pá keŋna Yesu ké teu si pa naa si í ká waasi apalv inəyi kuyaku kəheesvuyv wule yaa isəna? Pa lakaya mpróyú si pá hiki nti paa waana-í tə. ³ Mpróyú Yesu təma ŋkpaləkpekaya tv si: Kvli na í səŋ hekv taa.

⁴ ləna Yesu pəəsi mpa pa caɣa mpv tə si: Ta mpaav taa, kupantv ke pə mənə pá la kuyaku kəheesvuyv wule yaa isayətv? Paa waasi yaa paa kv?

Ama pa ta cə si pulv. ⁵ Tənaɣa í nyəna pa təna pa isentaa na pa təm lapv-í pááná, na pa taa hvwee asaɣee wakəli í lanje ke səsəm tətə. ləna í tə ŋkpaləkpekaya tv inu si: Təv, loosi nyá niŋ.

Mpróyú ŋkpaləkpekaya tv loosa í niŋ, ləna í niŋ hetí. ⁶ Tənaɣa Falisanaa luna Yuta nyóma təkotile taa ké kpaɣaa, ləna pa na Heləti nyóma pá caɣa na pá maɣasi isəna paa la na pá kv Yesu tə.

Samaa kənte ke Yesu kin

⁷ Ⱥp̄yó Yesu lu təna təfav, na í na ífalaá pá polo Kalilee ten̄ku n̄əǵə, na samaa tuutuuma hu í waalı. Samaa in̄i í ka luna Kalilee, na Yuta, ⁸ na Yosalem, na Itumee tet̄v taa, na Yaatan̄i p̄əǵə waalı, na Tiií na Sitəŋ p̄ə acalee cələ h̄əǵəlv̄y. Yəlaa pane pa nu mpi mpi Yesu tən̄na lap̄v t̄əǵə pa kotaxa í kin̄ ke səsəm ke mp̄v. ⁹ Ⱥp̄yó Yesu təma ífalaá si pá tan̄i-í na kp̄ul̄v̄y, təfə samaa yuŋ ka nyək̄i-í. ¹⁰ Pə taga pul̄v t̄əǵə, yəlaa nawa si Yesu tən̄na lap̄v na k̄w̄ənt̄vnaa hikiyi alaaf̄y. Iena pa təna mpa p̄ə w̄ikaxa t̄ə, pá hul̄iyi si pá hiki-í na pá tokina-í. ¹¹ Ye alaƵaa loosa Yesu, pa s̄v̄ki kiisuyi k̄é na pá luŋi-í na pá tən̄ si í k̄é Iso Pəyal̄v k̄é. ¹² Ama Yesu ná kaləna-we si pá taa yəǵət̄əyi mp̄v.

Tillaa naan̄wa na naale kp̄av
(Matiyee 10:1-4; Luku 6:12-16)

¹³ Ⱥp̄yó Yesu kpa p̄v̄y t̄əǵə na í yaa mpa í caa t̄əǵə í kin̄, na p̄ele pá polo. ¹⁴ Təŋaxa í ləsa pa taa yəlaa naan̄wa na naale na í ha-weƵe h̄əte si tillaa. Í ləsa p̄el̄eƵe si pá wee í kin̄ ke tam na í tiliyi-weƵe waas̄v lap̄v. ¹⁵ Na í ha-weƵe alaƵaa t̄əǵəlv̄y p̄əs̄v̄y. ¹⁶ Yəlaa naan̄wa na naale wei í ləsa t̄ə pa h̄əla nt̄ə. Siməŋ wei Yesu ha h̄əte si Piyee t̄ə, ¹⁷ na Sepetee p̄əyal̄v Saaki na í neu Yohaani. P̄ele pa naaleƵe Yesu ka ha h̄əte si P̄wan̄eesi, na t̄əle t̄ə h̄wwe nt̄e si t̄ev holuyi piya. ¹⁸ Na p̄ə kaasi Antəlu, na Filip̄v, na Paatelemii, na Matiyee, na Toma, na Aləfe p̄əyal̄v Saaki, na Tatee, na Siməŋ wei í ka l̄kaxa tet̄v t̄əkv̄y t̄əm taa t̄ə, ¹⁹ na Yutaasi Isəkaleu wei í hulaa si Yesu kolontunaa í kpa-í t̄ə.

Yesu nyəma k̄ənt̄e ke í kpaxav

²⁰ Pəle p̄ə waalı Yesu məla t̄əyaxa, na yəlaa tuutuuma tasa kotuyi p̄ə tu fei. Haləna Yesu na í ifalaá pa ta hiki tapacayale si pá t̄əǵə t̄əǵəv maƵamaƵa. ²¹ Í nyəma nu mp̄v, iena pá k̄ul̄i si pá p̄uki na pá kpa-í. Pə taga pul̄v t̄əǵə, pa t̄əŋaxa k̄é si p̄ə l̄ak̄i-í k̄é.

Yesu cəv ke í təm t̄vlaa
(Matiyee 12:22-32; Luku 11:14-23; 12:10)

²² Iso Təm seƵesəlaa mpa pa luna Yosalem na pá k̄əǵə t̄ə p̄ele pa t̄əŋaxa si: Yesu nyəna Peseuple^a k̄é.

Iena l̄əlaa náá t̄əŋ si: AlaƵaa wulav t̄əŋ ke Yesu t̄əǵən̄əǵəna alaƵaa l̄empa.

²³ Ⱥp̄yó Yesu yaa-we na í seƵe-weƵe isən̄aa si: Isən̄axa Satan̄i k̄á t̄əǵəv̄i í ti? ²⁴ Ye kawulaxa wee na k̄á fei n̄əǵə kul̄m̄axa, n̄əǵəǵə ka saaləyi yem k̄é. ²⁵ Na yəlaa í we t̄əyaxa taa na pá fei n̄əǵə kul̄m̄axa, n̄əǵəǵə t̄əyaxa ŋke ka saaləyi yem k̄é. ²⁶ Mp̄v t̄ət̄əǵə ye Satan̄i wakələyi í ti na í kawulaxa nyəma yooki pa taa pa tike, í kawulaxa yaa k̄é na í t̄əŋ saali yem t̄əkpataa.

²⁷ N̄əǵəlv̄v kaa p̄əsi na í s̄v̄v yul̄v t̄əŋ t̄ə t̄əyaxa si í kuuki í wontu na í tá te t̄əŋ t̄v in̄əyi h̄əkv̄y ke ŋ̄musi. Ama í kp̄aa-í k̄é na í h̄əkv̄-í t̄ək̄əŋk̄əŋ na p̄əc̄ó í s̄v̄v í wontu kuuu ke t̄əyaxa taa.

²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma cəsəyi, paa yəlaa k̄wakələm k̄á t̄əǵə isəna, yaa paa pa yəǵət̄ə isayav̄v is̄u we, Iso p̄əsəyi na í h̄ul̄i-weƵe suulu. ²⁹ Ama wei í k̄á yəǵət̄ə isayav̄v ke Feesuyi N̄əŋ̄t̄v t̄əǵə t̄ə pa kaa h̄usi p̄vnt̄v isayav̄v ke paa p̄əc̄ə. Pə taga pul̄v t̄əǵə, p̄vnt̄v səǵəla isayav̄v tam nyənt̄v k̄é.

³⁰ Mpi p̄ə t̄əǵə Yesu yəǵət̄ə mp̄v t̄ə, pa t̄əŋaxa-í k̄é si í nyəna iləǵəv.

Yesu too na í newaa
(Matiyee 12:46-50; Luku 8:19-21)

^a 3:22 Peseuple: AlaƵaa wulav ke Yuta nyəma yaaki si Peseuple.

³¹ Μπόγύ Yesu too na i newaa apalaa nyóma pa kóma na pá sɛh awali na pá tili si pá yaa-i. ³² Pə pamna yólaa samaa caɣaa na pá cɔna Yesu. Tənaɣa pa heela Yesu si: Tə taa cɛ nyá nəɣo tɔɔ, nyá too na nyá newaa pa wenna nteɣe awali na pá caa-ŋ.

³³ Μπόγύ Yesu nəɣo təkpaɣ si: Aweɣe ma too na mpaɣa ma newaa ye? ³⁴ Yesu nyəna mpa pa təna pa caɣaa na pá cɔna-i kotaya tɔ, ɔlena í tɔ si: Ii naa ma toonaa na ma newaa ntɔ. ³⁵ Pə taya pulɔ tɔɔ, mpa pa laki mpi Iso caaki tɔ pɔntunaa nté ma newaa na ma toonaa.

4

Mətutuuna tɔm

(Matiyee 13:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Μπόγύ Yesu tasa seɣesuyɔ ke Kalilee tenku nəɣo. Tənaɣa yólaa kota i kin ke sɔsɔm pə fei keesuyɔ. Haləna í kuli na í kpa kɔpulyɔ taa na í caɣa. Na yólaa náa caɣa a teɣe lum nəɣo na inu i we kɔpulyɔ taa ké lum taa. ² Μπόγύ Yesu seɣesa-weɣe tɔmnaa paɣale na isənaa seɣu taa. Haləna í keesi-we si: ³ I nu teu, tuulu poləna tuutu. ⁴ I tuukaya i mətutuuna, ɔlena lenna hoti mpaau nəɣo nəɣo na sumasi tii na si tɔɣo-ye. ⁵ Μπόγύ lenna hota kɔwaw tɔɔ timpi tetu ta lim tɔ, na ale á təɣna nyɔu ke tetu we tətayasam tɔ pə tɔɔ. ⁶ Ilim kóma na pá haŋ na pé nyaya məhoo, ɔlena a wuli. Mpi tɔ, a ta hiki tetu si á ka hoosi kɔpaŋsi. ⁷ Pee lenna náa hoti sɔwa taa na ale a nyɔ isu a ká kuli teu, ɔlena sɔwa fe te-ye na á kpisi lɔlyɔ. ⁸ Ama pee lenna ná hota tetu mɔsɔŋ nyəntu taa. Μπόγύ ale a nyɔwa na á kuli na á pu tuŋ na á lɔli pee. Lenna ke pəcɔ, lenna ke maɣana, lenna ke sɔsɔm sɔsɔm.

⁹ Μπόγύ Yesu tɔma si: Ye wei í ké tɔm nuɔ pɔntu í nu.

Yesu seɣesuyɔ na isənaa seɣu nyɔyɔ

(Matiyee 13:10-17; Luku 8:9-10)

¹⁰ Pa kóma na pá luna kpeɣŋa, ɔlena mpa paa we Yesu cɔlɔ tɔ na i ifalaa naanɔwa na naale pá pɔsɔ-i si: Keesi-tuyɔ isənaa mpa n seɣ-tuyɔ mpu tɔ pa hɔwee.

¹¹ Μπόγύ Yesu cɔ-we si: Me, pə ha-meɣe si í nyi Iso Kawulaya tɔm kɔŋmesətu. Ama isənaa seɣu taa ké kpaɣ nyóma ná nyəŋna pə tampana.

¹² Pəcɔ pə tisi na paa pa nyəna teu, pá taa ná.

Na paa pa nu teu, pá taa cekəna.

Tɔfɔ tɔɔ paa kɔɔ na pá pəəna Iso tɔɔ

na í husi-weɣe pa isayatu.

Yesu kilisuyɔ ke mətutuuna tɔm

(Matiyee 13:18-23; Luku 8:11-15)

¹³ Μπόγύ Yesu pɔsɔa-we si: I tá cekəna iso wei ma seɣ-meɣe mpu tɔ yaa? Na isənaɣale í ká cekəna isənaa lelaa mpa paa seɣ-me tɔ? ¹⁴ Pə we isu Iso Tɔm ke tuulu inu i tuuki. ¹⁵ Yólaa weɣe, na ye pa nu Iso Tɔm Satanu təŋ na í hɔɣɔsi-təɣi pa taa ké kraɣpa. Pele pa wenna nté isu pee nna a hota mpaau nəɣo nəɣo tɔ. ¹⁶ Pee wena ale a hota kɔwaw tɔɔ tɔ, aleyele mpa pa nu Iso Tɔm na pá mu-təɣi kraɣpa na lanɣhulɔmlɛ tɔ. ¹⁷ Ama paa yeɣi si tə sɔuna-weɣe teu. Pa təkəɣi-təɣi tətantaa. Saa wei wahala nəɣɔlu i ká tala, yaa Iso Tɔm tɔɔ konyɔŋ tuyɔ ká kɔɔ, ɔlena pá lu Iso seɣu taa ké kraɣpa. ¹⁸ Lelaa ná nəɣəsəna wena a hota sɔwa taa tɔ. Mpi tɔ pa təŋ Iso Tɔm nuɔ, ¹⁹ ɔlena a te cəne kɔlapɔtu nəɣəsəe na wenaɔ kɔtɔi puɣusi-we. Na konyuləŋ leləŋ ku tɔm ntəɣi pa taa, na hali tə caŋ na tə kpisi lɔlyɔ. ²⁰ Pə kaasa pee lenna ná hota tetu mɔsɔŋ nyəntu taa. Anɣaa, ale a wenna nté isu yólaa

mpa pa nuku Iso Töm na pá mu-təyi teu na pá ləlxəi pee tə. Ləlaa ke pəco, ləlaa ke mayana, na ləlaa ke səsəm səsəm.

Fətəla musyov təm
(Luku 8:16-18)

²¹ Mporóy Yesu pəosa-we tətə si: Yəlv ká kpaɣa fətəla na í pamu-ı nyənaya tee yaa í səsı-ı kato tee? Pə taya ye ı we timpı taa, pu na yəlaa tənə təyə paa sı-ı?

²² Kəhmələm napəli pə fəi sı pə kaa kuli pə təo, pəcə mukaya tee pulv fəi mpi pa kaa ləsi na paa wei í ná tə. ²³ Ye wei ı kə təm nulv pəntv í nu.

²⁴ Mporóy Yesu tasa-weye heeluyı sı: ı la laakalı na nti nti í nukı tə. Mayasəlaya ŋka mə mayamaya í mayasəyənə tə, ŋkeye Iso ká mayasənə ı kuvəŋ na í ha-me.

²⁵ Wei ı wəna təyə paa ha. Paa ləeki wei ı fəina təyə pəciimaya wei ı wəna tə.

Kututumum nyov təm

²⁶ Mporóy Yesu tasaa tətə si: Iso Kawulaya wee kə isu yəlv tuukuyı pee ke ı taale taa tə. ²⁷ Paa ı tooki yaa ı wəna ı ise, paa ilim paa əhoo, ı kaa nyı isənə pee anı a nyəkı na á laki məhoo tə. ²⁸ Tətv mayamaya lakənə na pə puı. Pə caaləyənə məhoo kə, waalı kə pə tuyı nyəŋ. Pəle pə waalı kə pee ná puı təcasəlaa. ²⁹ Pə puı mpv, ılena pá cə na pá husı na pá niki kum.

Səɣa pəle təm
(Matiyee 13:31-32,34; Luku 13:18-19)

³⁰ Yesu tasa yəɣətvv tətə si: Pepeye tu keesənə Iso Kawulaya ile yee? Na iso wei kə tu sɛe na pə keesi ka təm ile yee? ³¹ Ka nəɣəsənə kə isu səɣa pile. Pee nna pa tuuki tə a tənə a taa nté tə kələnə weev təminimini. ³² Ama ye pa tuu-te, tə puı kə na tə kpa səsəm na tə kəli tuusi ləŋsı. Na tə helı pilinjası ke səsəm, halənə suması kəŋ na sı tuyı tana ke sı hətv taa.

³³ Yaasinəa pəɣale isu mpv pə taka kə Yesu kpaɣaa na í seɣəsənə-we. ı mayasa isənə yəlaa mpa pa kotina-ı mpv tə paa pəsi na pá cəkənə tə. ³⁴ ı ta seɣesı-weye natələyi yem na í ta keesənə pulv. ı na ı ifalaa pa kəma na pá caya pa tike, ılena í kilisi-weye pə tənə.

Kacuculaya heesvov təm
(Matiyee 8:23-27; Luku 8:22-25)

³⁵ Kuyaku kəne unı ku taanaya təo Yesu təma ı ifalaa sı: Tə tesı na tə polo kəten ıŋkv təo.

³⁶ Pa təma yəlaa ke yasvov, ılena Yesu ifalaa kelı-ı kpuılvv ŋku kv taa ı ka cayaa tə, na kpuılvv lələŋ ka we ı kın tənə.

³⁷ Tənaya heelimuyı svv mapv na lvm huuki na pə watəyi pa kpuılvv taa, halənə kulə kv caa suyu. ³⁸ Pə pamna Yesu ná tv ı nyovv ke lefeli na í təŋna tom na waalı təo. Mporóy ı ifalaa feesa-ı sı: Tacaə, n suma yaa? Tə lepaya.

³⁹ ı fema ılena í kalənə heelim. Na í heeli lum sı: Su, hɛe tənə.

Tənaya heelim suma, na pə tənə pə hɛe təli. ⁴⁰ ılena í pəosi-we sı: Pepe təo kə í wəna səyəntv ke mpv? ı ta te mə taa na Iso kelə?

⁴¹ Səyəntv pu-weye səsəm na pá təŋ təma sı: Aweyele unı na pə kpeŋna heelim na tenku lum na pə nukənə-ı?

5

İləyəhilu na afanaa pa təm
(Matiyee 8:28-34; Luku 8:26-39)

¹ M'p'ógú pa tala Kalilee tenku koten lenku ke Selasini nyóma tetu taa. ² Yesu luna kpuluyú taa ké kpakpaa, uena yulu n'ogulu í luna p'elaan taa na í s'ehi-i. ³ Apalu inu í ka hii ul'ogun ké, na í we p'elaan taa. Paa alukpala mayamaya ke paa h'okó-i pu cakú. ⁴ T'om payale ke pa kama-i n'kpasi na í peli, na pá h'okó í nin ke alukpala na í p'ut'eti p'è t'ena. N'ogulu fei wei í p'as'ayi na í n'mak'ali-i tó. ⁵ Pulasi taa na p'elaan taa ké í we ilim na ahoó ke tam, na í makí kapusi na í heet'ayi í t'ayi p'ee.

⁶ Apalu inu í loosa Yesu ké poolun, uena í k'paya asewa na í polo í lunj í tee ⁷ na í kooki sí: Is'otaa Is'ò S'osò P'oyalu Yesu, ma na-n'j suwe? Ma wiina-n'j, hai, ny'ani Is'ò, taa tu-m wahala.

⁸ P'è t'aya pulu t'ò ké apalu inu í y'og'ota mp'u, Yesu ka t'oma í ul'ogun ké sí í se apalu inu í waali.

⁹ M'p'ógú Yesu p'òsa apalu inu sí: Pa yaa-n'j suwe?

Uena ílé í cò-i sí: Pa yaa-m sí Kupin'j ke t'è we payale t'ò p'è t'ò.

¹⁰ Uena apalu inu í wiina Yesu ké teu sí í taa t'og'oni-weye tetu nti t'è taa.

¹¹ Afanaa kal'èku s'òs'òu nak'oli ku we t'ona'ya p'uyú c'òlu na ku tuliyi. ¹² M'p'ógú al'ogaa mp'e pa wiina Yesu sí í yele na pá s'uv afanaa mp'e pa taa.

¹³ M'p'ógú Yesu tisaa. T'ona'ya al'ogaa mp'e pa yela apalu inu na pá s'uv afanaa mp'e pa taa. Uena p'ele pá tu cas'èle ke yem na pá tii kalakala na pá tu lom na pá sí. Afanaa mp'e pa ny'uvu tala isu iyisi naaleye (2000) mp'u.

¹⁴ M'p'ógú afanaa mp'e pá tiikilaa ná loma kpakpaa na pá polo na pá tayasi t'om nti, na t'è y'eki kpakpaa ke acal'ee taa na cacak'eh'j tee, na y'èlaa lu sí pa naakí mpi p'è lapa t'ò. ¹⁵ Y'èlaa k'oma Yesu kin, uena pá mayana apalu wei í kin al'ogaa k'upin'j n'ku ku wee t'ò na í c'ayaa na í suu wontu na p'è c'epa í t'ò. Uena s'og'ontu k'pa-we. ¹⁶ M'pa pa na t'om nti na pa is'èp'èle t'ò pá k'eesa-weye is'èna p'è lapa na ul'og'hilu al'ogaa se t'ò. Na mpi p'è lapa afanaa t'ò. ¹⁷ Uena y'èlaa s'uv Yesu ké tee'k'uyú sí í lu pa tetu taa.

¹⁸ Yesu k'oma sí í k'paa kpuluyú taa, uena ul'og'hilu inu sí: Ma t'eh'og'yi-n'j. ¹⁹ Ama Yesu k'isaa na í t'om-i sí: M'èli nyá t'èyaya taa ké nyá ny'oma kin, na n' k'eesi-weye is'èna T'acaa ny'èna nyá p'èt'òt'èle na í la-n'j t'ò.

²⁰ M'p'ógú apalu inu í tee'wa na í niki mpi Yesu lapa-i t'og'ò heeluyú ke timpi pa yaa sí acal'ee naan'owa t'ò p'è tetu taa, na pa t'èna m'pa pa nu'wa t'ò pa lan'ja c'epa.

Yailu p'eele na alv t'og'ollu pa t'om
(Matiyee 9:18-26; Luku 8:40-56)

²¹ Yesu tayana tes'uvu ke koten n'ku ku t'ò í ka wee t'ò na kpuluyú. Uena y'èlaa koti s'òs'òm, na inu í we lum n'og'ò. ²² M'p'ógú Yuta ny'oma t'èkotile s'òsò n'og'ulu í k'oma í kin, pa yaa-i sí Yailu. I ná Yesu, uena í hoti í n'òh'ee tee, ²³ na í wiina-i t'èk'p'ee sí: Ma p'ee'liya caana n'te'ye s'òm. La suulu na n' polo n' t'èni nyá nin ke ka t'ò, na p'è waa-ke na ká hiki weesu'yu. ²⁴ M'p'ógú Yesu t'eh'a-i na pá tee, na samaa s'òsò t'eh'aya-i na p'è ny'èka teu.

²⁵ P'è p'amna alv n'og'ulu í ka we t'èna, hat'oo p'usi naan'owa na naale taa ké í t'èh'na t'og'uluyú na p'è we-i t'oh'. ²⁶ I ná wahalanaa ke fetaa te, na hali í can'j na í t'og'ò í liy'itee t'èna, p'è ta tu lapu sooci mayamaya. P'è m'èlaa ké na p'è s'òs'og'yi kus'òs'ò. ²⁷ Alv inu í nu Yesu tan, uena í t'ò na í s'uv y'èlaa samaa taa, na í polo na í tokina Yesu capa na ílé í waali t'ò. ²⁸ P'è t'aya pulu t'ò, í hu'wa í taa ké teu ké sí: Ye ma p'èsa na má tu hiki í t'ò wontu na má tokina te, pu waa-m. ²⁹ T'ona'ya p'è tema-i kpakpaa inu, na í nu í t'òny'uvu taa sí í hika alaaf'èya. ³⁰ M'p'ógú Yesu nu í taa sí toma lenna lu'wa. Uena í p'as'èna í waali ké samaa taa t'èna na í p'òs'i sí: Awe tokina ma wontu?

31 Ilena Yesu ifalaa co-i si: A a, n naa yelaa payale nyakayi-nh isantɔ na ń tayanayi pɔɔsɔyɔ si awe tokina-nh?

32 Mprɔyɔ Yesu nyɛna i taa na i waali si i naa wei i tokina-i mpu tɔ. 33 Alɔ inu i nyɛmá mpi pɛ lapa-i tɔ, ilena í sɔv seluyu na í polo i hoti Yesu nɔɔhɛ tɛɛ na í heeli-i i tampana. 34 Tɔnaya Yesu tɔma-i si: Ma pu n tɛma Iso na nyá taa tɔyɔ pɛ waasa-nh. Tɛɛna lanhulɔmlɛ, nyá kɔtɔnh í tɛnh tɛkrataa.

35 Yesu tɔnhn yɔɔtɔyɔ kɛ mpu, lɛ tillaa luna Yuta nyɔma tɛkotile sɔsɔ Yailu inu i tɔyaya ntɛ na pá heeli-i si: Nyá pɛɛlɔ fɛi. Taa tɔ Taaɛa kɛ konyɔnh kɛ yem.

36 Ama Yesu ta nyɛni pa konyɔtɔtɔ si tɔ kɛ pulɔ. Ilena í tɔ Yailu si: Taa nyá. Ama nyaa tɛ Iso na nyá taa tɛ.

37 Mprɔyɔ Yesu tɔyɔna pa tɛna na pɛ kaasi Piyɛɛ na Saaki, na ílɛ i neu Yohaani pa tike. 38 Pa tala Yuta nyɔma tɛkotile sɔsɔ inu i tɛ, ilena Yesu ná yelaa wiliyi na pá makɪ kapusi kɛ sɔsɔm na pɛ hanja yem. 39 Mprɔyɔ i sɔv tɔyaya taa na í pɔɔsi-we si: Pepe tɔɔ kɛ í wiki na pɛ hanja mpu? Pɔyaya kane ka too kɔtoo kɛ, ka ta si se.

40 Tɔnaya tɔyaya nyɔma wona-i. Mprɔyɔ i tɔyɔna pa tɛna na pá luna awali. Ilena í kpayá pɔyaya caa na ka too na í ifalaa tooso inu na pá sɔv timpri paa hɛsa pɔyaya nke tɔ. 41 Tɔnaya Yesu tɔka ka ninj taa na í tɔ si: Talita kum. Tɔm tɔnh tɔ hɔwɛ ntɛ si: Ma heeliyi-nh si ń kuli pɛeliya nyá.

42 Tɔnaya pɛeliya kula kpakpaa na ká sɔv tɔntɛ. Ka pɔsi ka wɛ naanɔwa na naale. Pa ná mpu, ilena pɛ la-wɛyɛ piti kɛ sɔsɔm. 43 Ama Yesu kpaala-wɛ si pá taa yele na nɔyɔlv nu-ti. Ilena í tɔ si: I cɛla-kɛyɛ kɔtɔyɔv na ká tɔyɔ.

6

Nasaleti nyɔma kisuyu kɛ Yesu (Matiyee 13:53-58; Luku 4:16-30)

1 Mprɔyɔ Yesu lu tɛna na í polo icatɛ nte tɔ taa i puwa tɔ, na i ifalaa kɛ i waali. 2 Koyaku kuhɛsɔyɔv talaɛ, ilena í niki sɛyɛsɔyɔv kɛ Yuta nyɔma tɛkotile taa. Yelaa payale nu i tɔm, ilena pɛ la-wɛyɛ piti kɛ sɔsɔm, na pá tɔnh si: Lɛyɛ i hika pɛnhɛ inu pɛ tɛna isantɔ? Na nyɛm mpiyiɛ pɛ ha-i mpu? Na isɛnaya i laki piti tɛma anɛ a taka kɛ mpu? 3 Pɛ taya Malɪ pɔyalɔv kaafɛnta? Pɛ taya Saaki na Yosee na Yuti na Simɔnh pa taalɔv? Pɛ taya tá na i newaa alaa nyɔma ntɔ cɛnh?

Pɛ tɔnaya mpu pɛ lapa pa lanja kɛ kpiɛsɔnh na pá kpisi i tɔm mɔyɔ. 4 Mprɔyɔ Yesu tɔma-we si: Iso konyɔtɔtɔv telɛsɔlv ta lanj sam kɛ tiili, yɛ pɛ taya i mayamaɔa i icatɛ taa, na i lɔlvɔv nyɔma na i tɔyaya nyɔma hɛkɔ.

5 I ta pɛsi na í la piti tɛmlɛ natɔlayi tɛna. Yɛ pɛ taya kɔtɔntɔnaa pɛco wei i tɔv i tɛna ninj na pɛ waa tɔ. 6 Mprɔyɔ i lanjɛ cɛpɛna isɛna pa fɛina Iso kɛ naani tɔ.

Yesu ifalaa naale naale tiluyu (Matiyee 10:5-15; Luku 9:1-6)

Pɛlɛ pɛ waali Yesu cɔɔ acalɛɛ nna a wɛ pɛcɔlv tɛna tɔ a tɔv na í sɛyɛsi. 7 Ilena í yaa i ifalaa naanɔwa na naale na í tili-wɛyɛ naale naale. Na í tu-wɛyɛ tɔnh si pá tɔyɔni alɔyaa. 8 Na í heeli-we si: Kpátɔyɔ paasi, í taa tɔki pulɔ tɔtɔ. I taa kpayá tɔyɔnaya, í taa tɔki huluyu, na í taa tɔki liyitee kɛ mɔ sipanaa taa. 9 I lɛɛ ntaɔkpaala. I taa suu wontu na í tɛni.

10 Mprɔyɔ i tasa-we tɔtɔ si: Yɛ i tala icatɛ taa na í sɔv tɔyaya nka ka taa, í caya tɛna halɛna mɔ kɔlvɔv. 11 Na yɛ pa ta mu-mɛyɛ tiili yaa pa ta nuna-mɛ, í lu tɛna na í kpɛisi-wɛyɛ mɔ nɔɔhɛ mɔsɔyɔv, na pɛ hulɪ-we si í kpaala-we.

12 Mpróyó Yesu ifalaa teeewa na pá laki yálaa ke waasu si pá layasi tónte. 13 Na pá tóyóni alóyaa payale, na pá taa kutóntónaa payale ke nim na pá waa-we.

*Lum Solu Yohaani kuyv
(Matiyee 14:1-12; Luku 9:7-9)*

14 Yesu hæte tóna yaav ke paa timpi. Mpróyó wulav Helóti nu Yesu tan. Na yálaa lélaa náá tan si: Iso Lum Solu Yohaani ílé i femna. Pæ tóó ké i wena piti tóma lapu pæsvy.

15 Ilena lélaa si Ilii luna.

Pæ kaasi lélaa ná tán si lóntaa Iso kuyóótutu telésólaa taka nýólóy.

16 Helóti nu mpv, ilena í to si: Lum Solu Yohaani wei i nyvyv ma yelaa na pá seti to nu i femna.

17 Nn kúpam, wulav Helóti nu i ka tómma si pá kpa Yohaani na pá hókó-i na pá tv-i salóka taa. Pæ taýa pulv tóó ké Helóti lapa mpv. I ka kpaýa i taalv Filipv alv Helótiyati ké. 18 Ilena Yohaani yóót-i si: Pæ ta mvna si í léeki nyá taalv alv na í suna nyá ti. 19 Mpróyó Helótiyati taa wuna Yohaani ke sósóm, na í preekáyi si i kv-i. Ama Helóti tóó i ta pæsi na í la pulv. 20 Pæ taýa pulv tóó, wulav Helóti nyóma si Yohaani ké yólv kupañ, í ké Iso yólv. Pæyele i nyanayana-i ké, na í kentiýi i tóó. Ye i nu Yohaani tóv pæ pekóláyi-i i taa ké. Paa na mpv i nyulaya si i nuku-ti.

21 Mpróyó wulav Helóti lólvv kuyakv acima talaa. Na í la acima na í yaa i kawulaya taa sósaa sósaa na yoolaa sósaa, na Kalilee tetv taa nyvyv nyóma nyvyv nyóma. Sese pá wee si kuyakv ñkuyv Helótiyati ká hiki mpi i preekaya tó. 22 Mpróyó Helótiyati nu i pæeló svv timpi yálaa see mpv to na í paa. Ntena pá la Helóti na i mvlaa mpæye lelen. Tónaya Helóti tóma pæeló nu si: Sólómi-m mpi n caa tó, maa ha-ñ.

23 Halóna Helóti tuu si paa mpiyi i sélóma-i, nu i ká ha-i. Paa nu i kawulaya mayamaya hýólóy.

24 Pæeló nu i luwa, ilena í polo i póosi i too si: Pepeye ma sélómi-i?

Ilena toto cò-i si: Tó si í ha-ñ Iso Lum Solu Yohaani nyvyv. 25 Tónaya i mæla wulav kin ke kpaakraa na í to si: Ma caa si í ha-m Iso Lum Solu Yohaani nyvyv ke nyónaya taa ké cæneye nónóó.

26 Mpróyó wulav Helóti lanje wakéla sósóm. Ama i tóma tuuu ke i mvlaa mpe pa tóna pa ísentaa, íe pæ fei si i ká kisi. 27 Tónaya i tila tanlaa taa nýólóy kpaakraa si í polo í kóna Iso Lum Solu Yohaani nyvyv. Ilena tanlv náá tee salóka nan taa na í seti Yohaani nyvyv. 28 Na í tv-kuyv nyónaya taa na í kóó í cæla pæeló nu, na ílé i polo í cæla i too. 29 Yohaani ifalaa nu mpv, ilena pá polo pá kpaýa Yohaani na pá pi.

*Yálaa iyisi kakpasí calósvy
(Matiyee 14:13-21; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)*

30 Mpróyó Yesu tillaa mælaa, ilena pá keesi-i pæ tóna mpi pa lapa na pa seýesaa tó. 31 Mpa pa pukáya Yesu kin, na mpa pa kolayaa si pa kpeñ to pa payale fei keesvyv. Halóna Yesu na í ifalaa pa ta na íse si pá tóyó tóyóv mayamaya. Ilena Yesu to í ifalaa si: I kóó na tó luna kpeenja ke timpi nýólóv fei to na í heesi pæcò mayamaya.

32 Mpróyó Yesu na í ifalaa pa svv kvulóy ke pa tike na pá teena kpeenja tóó.

33 Ama yálaa payale loosa-we na pá nyi-weye kpaakraa. Ilena yálaa lu acalæ acalæ na pá kpaýa asewa na pá laali-weye tónaya tate.

³⁴ Yesu luna kpiɔɔvɔ taa na í na yɔlaa samaa, ðena pa tɔm lapi-ɪ pɔtɔtɔtɛ ke sɔsɔm. Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, pa nɔyɔsɔna kɛ ɪsu heej wei í feina tiikilu tɔ. Ḿpɔyɔ ɪ seyeɔa-weye sɔsɔm. ³⁵ Pɔ kɔma taanaɔa ðena ɪ ifalaa polo na pá tɔm-ɪ sɪ: Cɔne kɛ nyutu taa kɛ, na ilim tema. ³⁶ Tɔyɔn-we na pá yeli kutɔyɔv yavɔ ke pɔcɔɔ pɔcɔɔ cacakɔj tɛe na pɔ acalɛe taa.

³⁷ Tɔnaɔa Yesu tɔma-we sɪ: Mu hana-weye tɔyɔnaɔa ke mɔ maɔamaɔa.

Ḿpɔyɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-ɪ sɪ: Paa tu polo na tɔ ya kutɔyɔv ke Liyitee nyɔyɔv ɔmɔnɔv (200), pu tala yɔlaa paɔɔye we?

³⁸ Tɔnaɔa Yesu tɔma-we sɪ: I polo na í wiili na má ná, potopotonaa ɪsɔnaɔa í wɛna?

Yesu ifalaa wiilaa, ðena pá heeli-ɪ sɪ: Potopotonaa kakpasɪ na pɔ kaasɪ tiina ke naale.

³⁹ Ḿpɔyɔ Yesu tɔma ɪ ifalaa sɪ: I caɔasɪ samaa tɔnaɔa tintika tintika ke nyɔlɔwee tɔɔ. ⁴⁰ Tɔnaɔa pa caɔa loosi, lɛlaa ke nunɔwa (100) nunɔwa (100), lɛlaa ke nule na naanɔwa naanɔwa. ⁴¹ Tɔnaɔa Yesu kpaɔa potopotonaa kakpasɪ na tiina naale ɪnɪ, na í teki ɪse na í see ɪsɔ kɛ í na tɔmle, na í faɔa-we na í cɛla ɪ ifalaa sɪ pá tala yɔlaa. Na í teesi tiina naale ke mpɔv tɔtɔ, na pá tala pa tɔna tɔpaɪ. ⁴² Ḿpɔyɔ pa tɔna pa tɔyaa na pá haɔa. ⁴³ Na ɪ ifalaa koti hɔyɔlasɪ nsi sɪ kpisaa tɔ, na pɔ su tɔkɔn naanɔwa na naale. ⁴⁴ Mpa pa tɔyɔ mpɔv tɔ pa taa apalaa nyɔɔn tala ɪsu iyisi kakpasɪ (5000).

Yesu tɔnte ke lɔm tɔɔ

(Matiyee 14:22-33; Yohaani 6:15-21)

⁴⁵ Ḿpɔyɔ Yesu tɔma ɪ ifalaa ke pɔ waali kɛ kpaɔkpaɔ sɪ: I sɔv kpiɔɔvɔ na í tɛe-m nɔyɔ na í tesɔna Petesaita ɪcate tɔɔ. ðena Yesu náa saali tɔna na í paasɔna samaa yasɔvɔ. ⁴⁶ Pa ya tɔma, ðena Yesu polo í kpa pɔvɔv nakɔli kv tɔɔ kɛ ɪsɔ sɔlɔmɔvɔ. ⁴⁷ Pɔ kɔma yuyɔ, ðe kpiɔɔvɔ tala tenku hekv taa kɛle, na Yesu we ɪ tike ke tetɔ tɔɔ. ⁴⁸ Ḿpɔyɔ ɪ loosa-we na pá saaki kpiɔɔvɔv pɔ feɪ pɔ polo. Heelim maki tulɔnɔa kɛ na pɔ mɔlɔyɔna-we na waali waali. Ḿpɔyɔ Yesu tɔma lɔm tɔɔ na í puki pa kin. Saa ɪnɪ pɔ wɔsɔna kampaɔn kɔɔu ke mpɔv. ⁴⁹ Pa na-ɪ na í tɔn lɔm tɔɔ, ðena pá hvɔ sɪ asɔnaali, na pá sɔv kapusi marɔv. ⁵⁰ Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, pa tɔna pa naakaya-ɪ mpɔv tɔ pɔ lapa-weye sɔyɔntɔv ke sɔsɔm kɛ. Ama ɪ tɔma-we sɪ: I tɔki tɔnɔj, maɔa, í taa nyá.

⁵¹ I yɔyɔta mpɔv, ðena í kpa pa kin ke kpiɔɔvɔv taa na í caɔa na heelim hee, na piti kpa ɪ ifalaa ke sɔsɔm. ⁵² Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, pa ta cɛkɔna potopotonaa mpɛ pa piti tɔmle ke pa lanɔkpusɔn tɔɔ.

Kvɔtɔntɔnaa waasvɔv ke Kenesaletɪ

(Matiyee 14:34-36)

⁵³ Yesu na ɪ ifalaa pa teesa tesɔvɔv ke lɔm na pá tala Kenesaletɪ tetɔv taa, ðena pá tɔ pa kpiɔɔvɔv na kɔteɔj. ⁵⁴ Yesu luna kpiɔɔvɔv taa kɛ kpaɔkpaɔ, ðena yɔlaa nyɔmɪ-ɪ. ⁵⁵ Tɔnaɔa yɔlaa sɔv cɔɔv ke tetɔv tɔna taa, na pá kelɪ kvɔtɔntɔnaa na pa kvhɔntɔnɔj na pá pukina-weye timpi timpi pa nuɔki sɪ ɪ wee tɔ. ⁵⁶ Paa timpiyɪ Yesu polaa te, paa ɪsu acalisɪ taa, paa acalɛe sɔsɔna taa, paa cacakɔj tɛe, yɔlaa kɔnɔyana pa kvɔtɔntɔnaa kɛ na pá hvɔsɔv-weye ɪcate patɔma taa, na pá wiikina-ɪ sɪ í yeɔ na pá tokina ɪ kpai ntɔmpee maɔamaɔa. Na pa tɔna mpa pa tokina ɪ kpai ɪnɪ tɔ pɔ waa-we.

7

Falisanaa kuvyesətv ke kotasi tō (Matiyee 15:1-9)

¹ M̄p̄oḡy Falisanaa na Iso Tōm sevesəlaa napəli pa luna Yosalem na pá kōō na pá kotina Yesu. ² Pa nawa si i ifalaa lēlaa təkəna nin asilima, paa saŋəxi isu Iso seətv taa yulv ká la na p̄c̄ó í tōḡ tō.

³ Tampāna m̄p̄oḡy p̄ə wēe, Falisanaa na Yuta nyóma lēlaa tēna tōka pa caanaa kulap̄vto ke teu kē. Ye pa ta saŋ p̄ə nin tēc̄eic̄eic̄e paa tōki. ⁴ Ye pa kōmna kuvyaku na pá ta sō lum, paa tōki kutōḡv. Na p̄ə kaasi pa tēŋəxi lēŋtaa kulap̄vto lentōnaa isu kəp̄vnaa nyaalvuv, na nyənasi, na taanuseŋnaa, na kuhəntəŋ p̄ə nyaalvuv, na yaasināa paɣalē ke mp̄v.

⁵ P̄ə tōō kē Falisanaa na Iso Tōm sevesəlaa pa p̄ōsa Yesu si: Pepe tōō kē nyá ifalaa lōwa ta caanaa kulap̄vto na pá təkəna nin asilima ke mp̄v?

⁶ M̄p̄oḡy Yesu cō-wē si: P̄ə wē isu Isayii ka nawa cēsəlaa meye təkēlekele na p̄c̄ó í ŋmaa m̄ə tōm ke i takəlaya taa si:

Nəḡv taa kē yəlaa p̄anē pa saŋi-m yem.

Paa caa-m paa p̄c̄əḡv hatoo pa taa.

Iso yəḡvətəna mp̄v.

⁷ Pa seeki-m yem kē.

Pa kraɣa yəlaa kuvyəḡvətəv

na pá sevesəxi isu Iso nyətv.

⁸ M̄p̄oḡy Yesu tōma-wē si: I yeki Iso kuvheelitu kē na í paasəḡəna yəlaa kuvyesətv.

⁹ M̄p̄oḡy Yesu tasa-wēye yəḡvətəv si: I kraɣa Iso kuvheelitu na í fīyitina waali, na í paasəna m̄ə maɣamaya m̄ə kuvyesətv. ¹⁰ Moisi ka yəḡvətəv si: Se nyá caa na nyá tōo. Na tōtə si: Ye wei i tvv i caa yaa i tōo, isu pa ku-i. ¹¹ Ama me m̄ə sevesəxi si yulv p̄əsəxi na í heeli i caa yaa i tōo si: Mpi ma ləsa ma wənav taa si maa tena-ŋ tō p̄ə p̄əsə kəp̄arŋ. (Iso kuvhaham ke pa yaa mp̄v).

¹² Mu tasəxi yeluyv si yulv í səna i caa yaa i tōo tōtə. ¹³ Təne inu maɣamaya ke í wakələyəna Iso Tōm na m̄ə kuvyesətv nti í teləsəxi tōma na í wēe tō. Na í laki lentōnaa ke paɣalē ke mp̄v tōtə.

Mpi pə laki yulv ke isayav tō (Matiyee 15:10-20)

¹⁴ P̄əle p̄ə waali Yesu tasa samaa ke yaav ke i kin na í tō si: M̄ə tēna təpai í nu ma tōm na í nyi si ¹⁵ pulv fei mpi p̄ə svvki yulv nəḡv taa na p̄ə tii i hiluyv taa na p̄ə lap̄i-i isayav tō. Ama mpi p̄ə lukəna hatoo yulv lotu taa tō mpi p̄ə lakəna-i isayav. [¹⁶ Ye wei i ke tōm nulv p̄vntv í nu.]

¹⁷ Yesu kōma na í yele samaa na í svv təyaya, ilēna i ifalaa p̄ōsi-i ituule n̄tē tē yaasi. ¹⁸ M̄p̄oḡy i p̄ōsa-wē si: P̄ə kpeŋna-me m̄ə ta cəkəna-təḡəle? I ta nyi si pulv fei mpi p̄ə svvki yulv nəḡv taa na p̄ə tii i hiluyv taa na p̄ə lap̄i-i isayav tō? ¹⁹ P̄ə taya pulv tōō, mpi p̄ə svvki yulv nəḡv tō i hiluyv taa kē p̄ə tiiki. Ilēna p̄ə polo p̄ə luna i tapvuv tē, p̄i cak̄i i ləmayasē kin.

(Yesu yəḡvətə m̄p̄oḡy si p̄ə h̄lí si yulv p̄əsəxi na í tōḡv p̄ə tēna).

²⁰ Ilēna Yesu tasa-wēye heeluyv si: Mpi p̄ə lukəna yulv taa tō mpi p̄ə lakəna-i isayav. ²¹ P̄ə taya pulv tōō, hatoo yulv taa kē i lotu taa maɣamaya ke i caaləyəna isayav ke hvv na p̄c̄ó í la-ti. Paa asilima kulap̄vto, paa ŋmuləv, paa yulvkvlē, ²² paa wasaŋkalətv, paa lēlaa nyəm nyulvuv, na nyəməŋ na puyvusuyv na yem yem lapv, na isesēmlē na yəlaa caɣanav, na təhəm na kuvēlentv. ²³ P̄ə tənaya mp̄v yulv taa kē p̄ə lukəna na p̄ə laki-i isayav.

Kanaah alv təm
(Matiyee 15:21-28)

²⁴ Yesu lu təna, ilena í polo tetv nti tə wə Tihi cəlb tə tə taa, na í caya təyaya nakəli ka taa. I ta səəli si yəlaa í nyi i təə. Paa na mpv tete isu saha tə pa tēma i təə ké kulusuyu. ²⁵ Alv nəxəlv i pēliya ka hiina dəxəv. Mprəyú pa heela alv inəyi Yesu təm, ilena í polo kpaakraa ke Yesu kinə na í hoti i tē. ²⁶ Alv inu i ké piitim lēmpri tv ké. Pa ləla-i Fenisii ke Sillii tetv taa. Mprəyú alv inu i tēma Yesu si i təxəni i pēliya nke ka dəxəv. ²⁷ Ilena Yesu náa cə-i si: Yele na piya haça na pəcə. Pə ta muna si pá kpaça piya təxənaça na pá tv hasi.

²⁸ Tənaça alv inu i cə-i si: Hai, ma cə, ye piya təkí na pə pvtvta atē, hasi təhəyi na si təəsəyi mē.

²⁹ Mprəyule Yesu si: Nyá kvəcətv tənē tə tə kpe. Nyá pēlv dəxəv sewa.

³⁰ Tənaça alv inu i ha lumaya na í kpe i tē. I talaa ilena í maçana i pəyaya hənta kato təə, na dəxəv tēma seu.

Ntam kaayəyətaya waav

³¹ Pəle pə waalı Yesu lu Tihi tetv na í təhna Sitəh na í fayana timpi pa yaa si Acalēe Naanəwa tə, na í məli Kalilee tēhku kinə. ³² Mprəyú pa kəna-i ntam nəxəlv, i matəyi kumatv ké, u pəsəyi yəyətaya. Na pá wiina Yesu si í tēni niñ ke i təə. ³³ Yesu ləsa-i kpeerə, ilena í svsi i mpee ke i nkpəhəh taa na í la ntayama ke i mpələ təə na í taa i nsəmlē. ³⁴ Na í teki i isē na í tisi feesuyu na í tə si: ləfata. (Təm nti tə huwēe ntē si: Tvli na pa te taa).

³⁵ Tənaça ntam nkpəhəh tula kpaakraa, na i nsəmlē hēti na í svv yəyətaya ke teu. ³⁶ Ilena Yesu kpaalı pa tēna si pá taa heeli-təyi nəxəlv. Ama waatv inəyi pēle pa svv-təyi kpaaləy. ³⁷ Mprəyú pə lapa yəlaa ke piti ke səsəm pə tv fēi, na pá təh si: Waasvuv ntē i waasəyi yaa. I laki na ntamaa maçamaça náa nukí na kamumusi náa yəyətəyi.

8

Yəlaa iyisi liyiti (4000) caləsvv
(Matiyee 15:32-39)

¹ Kvəyēh inu i taa, samaa tasa kotuyv ke səsəm, pa fēina kvətəxəv. Tənaça Yesu yaa i ifalaa na í tə-wē si: ² Yəlaa panē pa təm wē-m pətəətəle. I nyəni kvəyēh tooso kəlv pa wē ma kinə cənē na pa kotəyov tēma. ³ Ye ma yēlaa si pá kpeña nyəçosi, lēlaa ká kpisi tənəh ke mpaau taa. Pə tayə pulv, pa payələ lu poolun ké.

⁴ Tənaçalē i ifalaa si: Ləyē yəlv ná hikiyi təxənaça ke nyutv taa cənē na í cēla kvpiñ kvnē kv tēna?

⁵ Ilena Yesu pəçsi-wē si: Potopotonaa isənaça í wēna? Ilena pá cə-i si: Naatosompəçəlaya ké.

⁶ Mprəyú Yesu heela samaa si: I caya atē. Tənaça i kpaça potopotonaa mpē pa naatosompəçəlaya na í sēe Isə ké í na tēmlē, na í fayə-wē na í cēla i ifalaa si: I cəə na í tala-wē. Na pēle pá la mpv. ⁷ Paa wēna tiina səkpena ke pəcə tətə. Mprəyú Yesu sēe Isə ké í na tēmlē ke pə təə, ilena í tv i ifalaa si pá tala-wēyē-yē tətə. ⁸ Mprəyú pa tēna pa təyaa na pá haça. Ilena i ifalaa koti həçəlasí nsi si kpisaa tə na pə sv təkəh naatosompəçəlaya. ⁹ Pəyēle yəlaa mpa pa təyaa tə pa nyəñ ka tala isu iyisi liyiti (4000). Pə tēma mpv, ilena Yesu tə-wē si pá kpe. ¹⁰ Ilena inu na i ifalaa pá kpa kvpilyv taa ké kpaakraa na pá polo timpi pa yaa si Taləmanuta tə.

Falisanaa sələmɣv ke Yesu piti təma
(Matiyee 16:1-4)

11 Mprɔgɔ Falisanaa kəma na pə sɔv Yesu ke kreesənav. Na pə kuuki i nəgɔ si i la piti təmlə natəli na pə hólí si i tɔŋ luna Iso kin. 12 Tənaɣa Yesu mola i taa ké teu na i tə si: Kufalarə yəlaa mɛ, i pəkəgɪ piti təmlə suwe? Tampana ke ma heeliɣi-mɛ, i kaa na piti təmlə natəli se.

13 Mprɔgɔ i yela-we na i taɣanı kpuɣv taa ké kpaɔv na i tesəna kɔtɛŋ lɛŋku tɔɔ.

Falisanaa na Heləti pa kəkəsəm
(Matiyee 16:5-12)

14 Yesu ifalaa ka sɔɔ kɔtəgɔv kpaɣav. Potopoto kolum ka wenna pa kin ke kpuɣv taa. 15 Ulena Yesu kraali-we si: I la laakali na Falisanaa na Heləti pa kəkəsəm.

16 Ulena i ifalaa sɔv təmɣa təm si: Tə feina potopotonaa təgɔ i yəgətəgɪ mpv.

17 Yesu nu nti pa təŋna yəgətɣv ke mpv tɔ, ulena i pəəsɪ-we si: Pepe tɔɔ ké i təŋ si i feina potopotonaa tɔ pə tɔɔ? Haləna saŋa i ta cəkəna keke? I ta nyanta keke? Pə kv mə layatv ke? 18 I wena ise pəyele u naaki? I wena ŋkraŋŋ pəyele u nuki? I sɔwəɣa? 19 Saa wei ma faɣa potopotonaa kakpasɪ na yəlaa iyisi kakpasɪ (5000) təgɔ tɔ, təkŋ isənaya kəkpasɪ suwa na i kraɣa? Mprɔgɔ pa cəwa si: Naanwa na naale. 20 Pəle pə paasi waatv wei ma faɣa potopotonaa naatosompəgɔlaya na yəlaa iyisi liɣiti (4000) təgɔ tɔ, təkŋ isənaya i tu həgɔlasɪ kəkpasɪ? Ulena pə tə si: Təkŋ naatosompəgɔlaya.

21 Ulena Yesu pəəsɪ-we si: Pə na pə mpv na i ta cəkənta?

Yələm ise kuluyv ke Petesaita

22 Pa tala Petesaita, ulena pə kəna-i yələm nəgɔlv, na pə wiina-i si i tokina-i.

23 Mprɔgɔ Yesu həma i niŋ taa na i luna icatə waali, na i la ntayama na i taa yələm mɪ i ise, na i tənɪ i niŋ ke i tɔɔ. Ulena i pəəsɪ-i si: N naaki pulv?

24 Mprɔgɔ yələm kusa ise na i tə si: Ma loosiɣi yəlaa təcantəlaa na pə we isv tuŋ na pə təŋ.

25 Ulena Yesu tasa i niŋ tənɣv ke yələm ise tɔɔ na pə waa-i. Ulena i nyənɪ pooluŋ na i na pə tənə təceiceɪ. 26 Ulena Yesu heeli-i si i kpe. I taa məli icatə taa.

Piyee hɔlvɣv si Yesu ké Mesii
(Matiyee 16:13-20; Luku 9:18-21)

27 Yesu na i ifalaa pa kula tənə ulena pə tɛɛ Sesalee Filipv acalɛ taa. Pa we mpaasv taa ulena i pəəsɪ i ifalaa si: Yəlaa təŋ si ma ké awe?

28 Mprɔgɔ pɛle si: Pa təŋ si n ké Lum Səlv Yohaani. Lɛlaa si Ilii, na lɛlaa si n ké Iso kuyəgətɣv tɛləsəlaa taa nəgɔlvɣv. 29 Tənaɣa i pəəsɪ-we si: Na mɛ se, mə huuki si ma ké awe?

Mprɔgɔ Piyee nəgɔ təkpaɔv si: N ké Mesii.

30 Ulena i kraali-we si pə taa heeli-təgɪ nəgɔlv.

Yesu səm na i fem pə təm
(Matiyee 16:21-28; Luku 9:22-27)

31 Pəle pə waali ké i sɔv i ifalaa ke heeluɣv si: Pə weɛ si Yulv Pəyaya má maə təgɔ konyəŋ ke səsəm. Na nyɣv nyəma na kətəlaa səsaa na Iso Təm seɣesəlaa ká lo-m, halɪ pə kv-m. Ule maə fe pə kuyɛŋ tooso wule.

³² I heela-weyge-täxi täfoo ké yälaa taa. M'prügü Piyee yaa-i kpeenja na í tæki-i-ti. ³³ Tənağa Yesu pəsəna i ifalaa təə na í kaləna Piyee ke teu si: Satanu tee ma təə, nyá hūwēe ta ke Iso nyəna, yəlaa nyəna ké.

³⁴ Pəle pə waalı i yaa samaa na i ifalaa, ilena í tə-wē si: Ye wei i caa si í təŋi-m, puntu í la i təxi awusa, na í səŋələxi i səm tesika na í təŋəŋəna-m. ³⁵ Pə tağa yəlv, ye wei i pəkəxi i weesuyu təcütutu i tēŋna sərv. Ama wei í lapa i təxi awusa ke ma təə, na ma Laapaałi Kupaŋ təə, puntu ka hikina weesuyu. ³⁶ Ye yəlv pəsaa na í hiki antulinya nyəm təna na inu i maŋamağa í si i kawaağa nté we? ³⁷ Pəlvpu wēe mpi yəlv ká kpağa na í laŋasəna i weesuyu tə? ³⁸ Ye wei i səpa ma fēele yaa ma kəsēesətu fēele ke kofalaŋ yəlaa pəne mpa pa kisa Iso ké təŋyuv na pá lakı isayatu tə pa həkü, Yəlv Pəyaga má maa si puntu fēele tətəŋo ma məlvuy wule ke waatu wei maa kəə na ma Caa teeli na isataa tillaa nanŋ nyəma tə.

9

¹ Yesu tasa-weyge heeluyi si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, mpa pa we cəne tə pa taa leləa ká na Iso Kawulaya kəmnna toma na pəcə pá si.

Yesu isentaa laŋasvuv

(Matiyee 17:1-13; Luku 9:28-36)

² Kuyeeŋ naatoso teewa, ilena Yesu kpağa Piyee na Saaki na Yohaani na pá polo puŋv kəkəlvuy nakəli kv təə ké pa tike. Tənağa i laŋasa pa isentaa ke kpaakraa. ³ Na i wontu paasi na tə hulmı təlaila isu kponkroməlvım na tə teeki kəkə. Nəŋəlv fēi ate cəne si i ká la na pəlvpu hulmı mpu pə taka. ⁴ M'prügü i ifalaa tooso inu, pa nawa Ilii na Moisi na pá na Yesu pá yəŋətəxi. ⁵ Tənağa Piyee təma Yesu si: Taca, isu tə wēv cəne isəntə inu tə pə we teu napələxi te. İle pə mənə isu tə siki coka toosoŋo. Nyaga lentə, Moisi ke lentə, na Ilii ke lentə.

⁶ Səŋəntu kpa Piyee na i taapalaa leləa na í laŋ kuyəŋətətu təŋo i yəŋəta mpu. ⁷ İlena isəŋməntəvuy nakəli kv kəə na kv takı-wē na pá nu pə yəŋəta ŋməntəvuy ŋkv kv tee si: Ma luyi tee Pəyaga ntə, í nuna-ke.

⁸ Tənağa Yesu ifalaa caa pa taa na pa waalı pa ta na nəŋəlv. Ye pə tağa Yesu tike ke pa ná pa kiŋ.

⁹ Yesu na i ifalaa pa tiikayana puŋv təə, ilena Yesu kpaalı-wē si: I taa heeli nəŋəlv ke nti í nawa tə. Haləna kuyəŋku Yəlv Pəyaga má maa si na má fe tə.

¹⁰ M'prügü Yesu ifalaa təka təm ntəxi pa taa na pá pəəsəxi təma si: Pepeye səm na fem ile?

¹¹ Pəle pə waalı Yesu ifalaa pəəsə-i si: Pepe təə ké Iso Təm səyesəlaa ná təŋ si Ilii ká caaləna kəntə?

¹² Tənağa Yesu cə-wē si: Tampana, pə wēe si Ilii ká kəna kancəalaya na í taŋanı pə tənağa teitei na pəcə. Ye mpu ntiyi pa ŋmaawa Yəlv Pəyaga təə si kaa na kuyəŋ ke səsəm na pá la-keŋe nyəŋ? ¹³ Ama ma heeliyi-me si Ilii tema kəntə na pá lana-i isu pa səlaa təŋo teitei isu paa ŋmaav i təm tə.

Pu nəŋəlv i aləŋaa loou

(Matiyee 17:14-21; Luku 9:37-43)

¹⁴ Yesu na Piyee wē pa tala ifalaa leləa kiŋ, ilena pá maŋana samaa kotina-wē, na pá na Iso Təm səyesəlaa pá həŋ təm. ¹⁵ Tuu isu yəlaa nav Yesu tə pə yeyeta-weyge səsəm nte, na pá seeki na pá puki i sēv. ¹⁶ İlena í pəəsı i ifalaa si: Nti tə təə ké mə na-wē í həŋ?

¹⁷ M'prügü samaa taa nəŋəlv i cə Yesu si: Taca, ma kəna ma pəyaga ké. Ka hii iləŋəv ké na í la-keŋe kamumuka. ¹⁸ Paa timpixi pə kuləna iləŋəv inu i pətəxi-keŋe

ateye. Na ka nɔyɔ taa lu kuhulanɔ, na ká salɔyi ka kela na ka tɔnuɔy kii tɔkekilee. Ma wiina nyá ifalaa si pá loo-i, pa ta pəsi.

¹⁹ Tɔnaya Yesu tɔma si: Yɔlaa lanɔkpusəɲ nyɔma me, wee isənaya má na-me tii caya na má tɔki mə kɔnyɔɲ? I kɔna-m pɔyaya ŋkeɣe cəne.

²⁰ M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya nyɔma pona-keɣe Yesu. Tuu isu dɔyɔɔ tu keesuɣu Yesu tɔ, i sɔv pɔyaya ŋkeɣele selisuɣu ke teu. Haləna ká hoti ate na ká pilimi na kuhulanɔ lukəna ka nɔyɔ taa. ²¹ Ilena Yesu pɔɔsi ka caa si: Waatu wei ké pə caala-keɣe lapu ke mpɔ?

M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya caa cɔ-i si: Hatoo ka pəcaatu pɛtɛpɛtɛ taa ké. ²² Tɔm payale ke dɔyɔɔ pɛta-keɣe kɔkɔ taa na lɔm taa si ká si. Mpɔ tɔ, hai, ye n ka pəsi nyəm ta pətɔtɔle na ń waasi-tv.

²³ Tɔnaya Yesu tɔma-i si: Pepe tɔɔ ké n tɔɲ si ye ma pəsəyi? Ye yulɔ tɛma i taa na Iɔ, pulɔ fɛi mpi i kpisiyi tɔ.

²⁴ M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya ŋke ka caa mapa kapuka si: Ma tɛma Iɔ na ma taa. Iɛ sənə-m na pə sɔɔsi.

²⁵ Yesu nawa samaa kotiyina-we, ilena í kaləna dɔyɔɔ inɔ, na í tɔm-i si: Iɔyɔɔ nyá wei n pəsəyi yɔlaa ke kamumusi na ntamaa tɔ, ma heeliyi-ŋ kɔlɔmɔya si ń se pɔyaya kanɛ ka waali. Taa tasa-keɣe tɔɲɔyɔ.

²⁶ Tɔnaya dɔyɔɔ inɔ i kiisaa na í paasi na í selisi-keɣe teu, ilena í se ka waali. M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya fiyinaa. Haləna yɔlaa tɔ si ka sɔpaya tɔkɛm. ²⁷ M̀pɔ́yɔ́ Yesu kpa ka niɲ taa na í kɔsi-ke na ká sɔɲ isɔ.

²⁸ Yesu kəma na í sɔv tɔyaya na í na i ifalaa pá caya, nɔyɔlɔ ta siti pa taa. Ilena i ifalaa pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ ké tɔ ta pəsi na tɔ loo dɔyɔɔ inɔ?

²⁹ M̀pɔ́yɔ́ Yesu cɔ-we si: Iɔyɔɔ isu mpɔ, ye pə taya Iɔ səlɔmɔyɔ na səlɔmɔyɔ, pulɔ u tɔyɔnəyi-i.

Yesu sɔm na i fem pə tɔm tɔtɔ

(Matiyee 17:22-23; Luku 9:43-45)

³⁰ Yesu na i ifalaa pa lu tənə, ilena pá tɛsi Kalilee tenku. Yesu luɣu fɛi si pá nu i taɲ. ³¹ Pə taya pulɔ, i seɣesaya na í heeliyi i ifalaa si: Paa tv Yulɔ Pɔyaya maya yɔlaa niɲ taa na pɛle pá kv-m. Ama maa fe pə kɔyɛɛɲ tooso wule.

³² Iɛ i ifalaa ta cəkəna tɔm tənɛ. Pəyele pa nyamna tɔ pɔɔsɔyɔ.

Sɔsɔntv tɔɔ hɔm

(Matiyee 18:1-5; Luku 9:46-48)

³³ Yesu na i ifalaa pa tala Kapənahum, na Yesu sɔv tɔyaya taa, ilena í pɔɔsi i ifalaa si: Ntiyi í kpɛesayana tɔmɔya mpaasv taa?

³⁴ M̀pɔ́yɔ́ i ifalaa suma. Pə taya pulɔ tɔɔ, pa hɔɲaya sɔsɔntv tɔɔ ké mpaasv taa ké. ³⁵ Tɔnaya Yesu caya na í yaa pa naanɔwa na naale ke i kiɲ na í heeli-we si: Ye wei i caa i la mə nɔyɔ tɔɔ tv, pɔntv ká pəsi i tɔyi mə taa sɔkpelu ké, na mə tənə mə tɔmlɛ tv.

³⁶ M̀pɔ́yɔ́ i kpaɣa peiya na í si-keɣe pa isɛntaa na í wayali-ke. Ilena í tɔ-we si: ³⁷ Ye wei i mɔwa peiya kanɛ ka taka ké ma nyɔyɔ tɔɔ, maya pɔntv mɔwa. Na wei i tu mɔ-m pə taya ma tike ke i mɔwa. Ama pɔntv kpɛɲna wei i tila-m tɔyɔ na í mɔ.

Wei i fɛi ta tɔɔ i ké ta kolontu

(Luku 9:49-50)

³⁸ M̀pɔ́yɔ́ Yohaani heela Yesu si: Tacaə tə nawa nɔyɔlɔ na í looki alɔyaa na nyá hətɛ. Páćɔ u tɔɲəyi-tv. Ilena taa kisina-i.

³⁹ Ama Yesu cəwa Yohaani si: I taa tən-i si í taa la. Pə tağa pulv təə, nəçəlv fei wei i pəsəyi na í la piti təmlə na ma həte ton na í te na í yəçəti isəyətə ke ma təə ké kprakpaə tə. ⁴⁰ Ye yulv ta ke ta kolontu, ta nyəh ké te. ⁴¹ Na ye wei i ha-meçe ləm sasala ane si í ké Kilisiti nyəma, pəntv kaa lan pə kasəyaga.

Ləlv tusuyu səçəntv
(Matiyee 18:6-9; Luku 17:1-2)

⁴² Mprəyó Yesu təma si: Ye wei i lapa na piya nsi si mv ma təm ke isəntə tə si taa nakəli pənti, pə nəçəsəna pá paa pəntv luyv tēe ké piv na pá tvi-i tenju taa. ⁴³ Ye nyá niñ tusiyina-ñ isəyətə lapv taa, seti-i. Sana í svv weesuyv kəpəñkv taa na niñ kulvməñ, na mpi n ka wəena nyá niñ təna na pá pəti-ñ tənəsəle səsəle taa ké kəkə ñka kaa tenj tə ka taa tə. [⁴⁴ Təna sonsompee nna a təkı yəlaa nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj paa pəçə.] ⁴⁵ Ye nyá nəçəle tusiyina-ñ isəyətə lapv taa, seti-te. Sana í svv weesuyv kəpəñkv taa na nəçəle kulvmətəle, na mpi n ká wəena nəçəe naale na pá pəti-ñ tənəsəle səsəle taa tə. [⁴⁶ Təna somsompee nna a təkı yəlaa nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj paa pəçə.] ⁴⁷ Ye nyə isəle tusiyina-ñ isəyətə lapv taa, həçəsi-te. Sana í svv İə Kawuləya taa na isəle kulvmətəle na mpi n ká wəena isə naale na pá pəti-ñ tənəsəle səsəle taa tə. ⁴⁸ Təna sonsompee nna a təkı yəlaa nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj. ⁴⁹ Pə tağa pulv təə, paa piti yəlaa təna təə ké kəkə isv pa tükvuy təm ke təçənağa təə tə. ⁵⁰ Təm ké puləpə mpi pə waasəyi təçə. Ama ye təm ləñ səpa, pəpəye paa la na pə ləñ inı í tasa məlvuy? I wəena təm ke mə taa na í wəena təma na lelenj.

10

Alv na apəlv pa yəv təm
(Matiyee 19:1-12; Luku 16:18)

¹ Yesu lu təna, İlena í polo Yuta tetv taa na Yaatanı pəçə waalı. İlena samaa tasa kotuyv ke i kinj ke səsəm, na í niki-wəçe seçesvuy isv i tu lakı tə.

² Mprəyó Falisanaa napəli pa polaa si pa kuuki i nəçə. İlena pá pəçəsi-i si: Ta mpaav taa yulv pəsəyi na í təçəni i əlv na?

³ Tənağa i pəçəsa-wə si: Ntiyi Moisi ka heela-me si í la?

⁴ İlena pəle pá çə-i si: Moisi ná ha mpaav si yulv pəsəyi na í ñmaa i əlv ke kisuyv takəlaya na í təçəni-i.

⁵ Mprəyó Yesu çə-wə si: Mə lanjkpusəñ təə ké Moisi ñmaa-meçe kvsəsutv nti.

⁶ Ama hatoo antulinya ñmav kancaaləya taa İə ñma apəlv na əlv ké. ⁷ Pə təə ké apəlv ká yelev caa na i too, na í na i əlv pá çəya. ⁸ Na pa naale pá pəsi yulv kulvm. Saa inı pa ta ke yəlaa naale tətə. Ama pa pəsa yulv kulvm ké təkəñ. ⁹ Ye mpv ilə, yulv í taa yası mpi İə kpəntaa tə.

¹⁰ Pa kəma na pá svv təyaya, İlena i ifalaa tayanı-i təm pəçəsvuy ke nti inı tə taa.

¹¹ İlena í çə-wə si: Ye yulv təçəna i əlv na í kpağa ləlv, i wakələna kancaaləya nyəñ, pəçə í lapa wasəñkalətv. ¹² Na mpv tətəçə na əlv, ye í kisa i paəlv na í saa kəfalv, i lapa wasəñkalətv.

Piya səkpəsi kəpəntv kooluyv
(Matiyee 19:13-15; Luku 18:15-17)

¹³ Yəlaa pukayana piya ke Yesu si í tənı si təə ké niñ. Ama i ifalaa kaləna si kəntaa. ¹⁴ Yesu ná mpv, ilə pə ta mağa-i. İlena í tə i ifalaa si: I yelev na piya kəə ma kinj, í taa kayati-si. Pə tağa pulv təə, mpa pa wə isv piya tə, mpe pa tənna İə

Kawulaya. ¹⁵ Ma heeliyi-meçe tampana si ye wei i ta pəsi isu pəyaya na Iso təyo i təw kə kawulaya, pəntu kaa la ka tu ke paa pəcə.

¹⁶ İlena Yesu kraya-səyi i niñ taa na í təni niñ ke si təw, na í kooli-səyi kəpantv.

Yulv toñ tv təm

(Matiyee 19:16-30; Luku 18:18-30)

¹⁷ Yesu tukaya mpaav, ilena apalv nəçəlv í kraya asewa na í kəw í luñ i tēe na í pəçəsi-si: Taca a kəpəñ, pəpeye pə wēe si maa la na má hiki weesuyu ŋku ku tēñ tə?

¹⁸ Tənağa Yesu pəçəsi-si: Pə lapə isəna na n̄ yaa-m si kəpəñ? Nəçəlv ta ke kəpəñ ye pə tağa Iso tike. ¹⁹ Ntəñ n nyəmə nti pa suwa si: Taa kv yulv, taa la wasaŋkalətv, taa ŋmul, taa suu ləlv ke təm, taa puçusi ləlaa. Se nyá caa na nyá too tə?

²⁰ Mpróyú apalv un i cə-i si: Taca, ma təka kəsəsutv nti tə tənaya hatoo ma pəcaatu kə.

²¹ Mpróyú Yesu nyəna-i təpəññ, ilena i luçu lapə-i, na í təmi-i si: Kələmtv tike təkəñ kaasəna-ñ lapv. Pəlv na n̄ pəeti pə təna mpi n wəna tə, na n̄ tala kənyəntənaa ke pə liyitee, na cele n̄ suv toñ ke isətaa. Ye n tēma n̄próyú lapv, ilē n kəw na n̄ təñ-i-m.

²² Ama apalv un i nu mpv, ilena i isəntaa nyəñ na i lanje wakəli tətəçətəçə na i tēe. Pə tağa pəlv təw, i ka wəna kə pə tu fēi.

²³ Yesu caa i ifalaa isəntaa, ilena í heeli-wēe si: Ama liyitee nyəma Iso Kawulaya suuv wē kate kə pə tu fēi.

²⁴ Təm nti i yəçəta mpv tə tə lapə i ifalaa ke piti. İlena Yesu tasa-wēye heeluyv si: Nnn, ma piya, si yulv í suv Iso Kawulaya taa tə pə wē kate kə fa. ²⁵ İsəna mpi pə wē yooyoo kə kate si í suva pənyalaya pəçyuv na í lu tə, mpv tətəçə pə wē liyitee tu ke kate si í suv Iso Kawulaya taa. Halı pə tu tēe mpv.

²⁶ Tənaya pə tasa-wēye piti lapv ke səsəm, na pá təñ təma si: İle awe ka tələna ntēye-ti lə?

²⁷ Mpróyú Yesu nyəna-wē, ilena í tə-wē si: Yələa kiñ ke pə fēi pəçyuv. Ama Iso kiñ pə fēi mpv. Pə tağa pəlv təw, Iso u kpisiyi pəlv.

²⁸ Tənaya Piyee təma-i si: Təw, ta yela pə təna təkpataa kə na taa hu nyá waalı.

²⁹ İlena Yesu cə-i si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye nəçəlv yela i təyaya, yaa i taalvnaa na i kəçənaa, yaa i newaa, yaa i too, yaa i caa, yaa i piya, yaa i haləmnaa ke ma təw, na Laapaalı Kəpəñ təw, ³⁰ pu ha pəntv ke pə təm nuvəwa (100) kə atē cəne na pəcə. Paa tēsi, paa taalvnaa, paa kəçənaa, paa newaa, paa toona, paa piya, paa haləmnaa, na pə tənaya n̄próyú wahalanaa taa. Pəyele i səm waalı i ká wēena weesuyu ŋku ku tēñ tə. ³¹ Mpa pa wē ləlv kə kaçana tə, pa taa paçale ká məli waalı. Na waalı nyəma paçale náá məli ləlv.

Yesu səm na i fem təm tətə

(Matiyee 20:17-19; Luku 18:31-34)

³² Pa wē mpaav taa na pá puki Yosalem, ilena Yesu tēe i ifalaa ke nəçə, na pələ pá təñna piti. Na mpa pələ pa tənağa-wē tə pələ pa kaçana səçəntv. Mpróyú Yesu taçana yaav ke pa naaŋvəwa na naalēye i kiñ, na í heeli-wēye mpi pu maçana-i nəçəntv tə. ³³ Nti i heela-wē təçələ si: Təw, tə puki Yosalem isəntə tə, paa kraya Yulv Pəyaya má na pá tv-m kətələa səsaa na Iso Təm sēyəsələa pa niñ taa. Paa tə si pá kv-m. Paa kraya-m na pá tv-m mpa pa ta nyi Iso tə pa niñ taa. ³⁴ Pələ paa paana-m na pa tv-m ntayama, na pa casa-m akpatēe. Pələ pə waalı ilena pá kv-m. Ama maa fe pə kuyēñ tooso wule.

*Mpi Saaki na Yohaani pa sələmaa tə
(Matiyee 20:20-28)*

³⁵ Pəle pə waali, Sepetee pəyalaa Saaki, na Yohaani, pa pola Yesu kinj na pá təm-i si: Taca, tə caa si n̄ la-tuyv mpi tu sələm-i-ŋ tə. ³⁶ Tənaŋa Yesu pəsa-wə si: Pepeye í caa si má la-mə?

³⁷ M̄pógó pa cəwa si: Saa wei n ka wée nyá teeli kawulaya taa tə tə caa si n̄ yele na tə caya nyá cəb. Lelə ke nyá ntəyən tə, na lelə ke nyá mpətəŋ tə.

³⁸ Tənaŋa Yesu pəsa-wə si: I ta nyi mpi í sələməyi tə yee? I pəsəyi na í təyə wahala səsə wei maa təyə tə? Paa sə-m Isə ləm mpi tə, í pəsəyi na í sə-wi?

³⁹ M̄pógó pa cəwa si: Tu pəsi.

Ilena Yesu cə-wə si: Tampana, í ká təyə wahala səsə wei maa təyə tə, na í sə Isə ləm mpi paa sə-m tə yaa. ⁴⁰ Ama pə taya ma ləsəyənə mpa paa caya ma ntəyən tə yaa mpa paa caya ma mpətəŋ tə tə. Mpa pa tə Isə tayana lona ane tə pəle pa kena a nyəma.

⁴¹ Yesu ifalaa naanəwa wei í kaasaa tə ilé í na mpv, ilena í taa wuna Saaki na Yohaani. ⁴² Tənaŋa Yesu yaa pa tənə na í tə-wə si: I nyəmá si mpa pa nyənəyi isu yəlaa awulaa tə pəle pa təkí kawulaya ke leləaa tə. Na mpa pəle pa ké kəfeelaa tə pəle pa ŋmakələyi səkpeema. ⁴³ Pə fei n̄pógó mə kinj se. Nti təyələ si, ye mə taa wei í caa í la səsə ke mə heku, p̄ntv í pəsi mə təmle tu. ⁴⁴ Na ye mə taa n̄yələ í caa í la mə n̄yə tu, p̄ntv í pəsi mə tənə mə yom. ⁴⁵ Pə taya p̄lv tə, Yvlə Pəyaya ma tətə ma ta kə si má təyə cecēle. Ama ma kəmayə si ma pəsəyi yəlaa tənə təmle tu, na má ha ma weesuyə na pə cə yəlaa payələ ke pa yomle taa.

*Yvləm Paatimee təm
(Matiyee 20:29-34; Luku 18:35-43)*

⁴⁶ M̄pógó pa tala Yeliko. Yesu na í ifalaa, na yəlaa samaa pa kəma si pa luki icatē n̄tē tə n̄yə ilena pá mayana yvləm n̄yələ, Timee pəyalə Paatimee, na í caya mpaav n̄yə tə na í laki pala. ⁴⁷ M̄pógó pa heela-i si: Nasaletí Yesu təkəna. Tənaŋa í koo səsəm si: Tafiiti Pəyaya Yesu, nyənə ma pətətəle.

⁴⁸ Tənaŋa payələ kaləna-i na pá heeli-i si í su. Ama í səsə kouu ke səsəm si: Tafiiti Pəyalə, nyənə ma pətətəle.

⁴⁹ M̄pógó Yesu səŋaa, na í tə si pá yaa-i.

Tənaŋa pa heela yvləm si: Nyaya apalvə na n̄ kvl, í yaa-ŋ.

⁵⁰ Ilena í lə í kpaí na í kvl təwaka na í polo Yesu kinj. ⁵¹ M̄pógó Yesu pəsa-i si: N caa ma la-ŋ we?

Ilena yvləm cə-i si: Taca, ma caa ké si n̄ la na má naaki.

⁵² Tənaŋa Yesu təma-i si: Polo, nyá taa tēmnav ke Isə waasa-ŋ ké.

M̄pógó í svv nav ke tənə in̄əyi kpaakraa na í təŋəyi Yesu ke mpaav taa.

11

*Yesu cayan ke kraŋaya
(Matiyee 21:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)*

¹ M̄pógó na í ifalaa pa tala Olifinaa p̄y. Waatu in̄ tə pa kpeyətəna Yosalem. Pa fei poolv na Petafasi na Petanii. Tənaŋa Yesu tila í ifalaa taa naale ² si: I polo icatē n̄tē tə wə mə n̄yə tə tə tə taa. I takí kpaakraa tə í ká mayana pa tv kraŋaya p̄le natələyi ŋmənaŋa. N̄yələ ta caya tə tə. I he-ti-te na í kəna. ³ Ye n̄yələ pəsa-mə si: Pepe tə ké í laki mpv? Ile í cə p̄ntv si: Tə səsə caakəna, ye í tēma í ká mələna-keye n̄əwə ké cəne.

⁴ I ifalaa teeɁwa, Ɂlena p  maɁana kpaŋaya pile nteɁe mpaaw taa, na p  tu-keɁe  m naya ke t yaya nak li ka n Ɂo, Ɂlena p  heɁi-te. ⁵ M r y  mpa paa we t na t  pa taa nap li pa p ssa-we si: Pepeye   laki t na? I heɁayi kpaŋaya pile nte suwe?

⁶ M r y  Yesu ifalaa c wa  su Yesu ka heela-we t , Ɂlena p  yeɁe-we na p  teeɁna. ⁷ Na p  pona-teɁe Yesu, na p  p  t  t o k  pa wontu, na Yesu caya p  t o. ⁸ M r y  y l a payale p  pa wontu ke mpaaw taa, na leɁla n a  e hatu na p  p . ⁹  lena mpa paa we Yesu n Ɂo t o na mpa paa we   waali t  p  kooki si: Paa wei   tu  so k  teeli.  so   weɁ wei   k ŋna Tacaa toŋ t    waali. ¹⁰  so   heɁi kawulaya ŋka ka t ŋna k nte t , ŋka ka k  Tacaa Tafiiti ny ŋka t . Paa wei   tu  so k  teeli ke hatoo  s taa.

¹¹ Yesu tala Yosalem, Ɂlena   suv  so t seɁe taa. I ny na   taa na   waali k  teu, Ɂlena   na   ifalaa naan wa na naale p  tee Petanii ke ilim tema tem t  p  t o.

*Yesu t ŋsa fiki t y  ke mpusi
(Matiyee 21:18-19)*

¹² K  fema na p  luki Petanii,  e ny Ɂo si kpa Yesu keɁe. ¹³ M r y    loosa fiki t y  ke pooluŋ na k  l pa t kpimm.  lena   polo si ntanyu  s nt  k  lula pee. I k ma na   tala k  tee, Ɂlena   maɁana hatu tike. Mpi t , p  ta ke fiki tuŋ l l y  waatu. ¹⁴ T naya Yesu t ma fiki t y  ŋk  si: N ɁoɁ kaa tasa ny  pile ke t ŋy .

Na   ifalaa nu mpv.

*P et l a t Ɂonnyv ke  so t seɁe taa
(Matiyee 21:12-17; Luku 19:45-48; Yohaau 2:13-22)*

¹⁵ M r y  Yesu na   ifalaa pa tala Yosalem.  lena Yesu suv  so t seɁe taa na   niki t Ɂonnyv ke mpa pa p etaya na mpa pa yakaya t . Na   p si liyitee y k l a taap l na ke alele, na alukukunaa p et l a k elas  t t . ¹⁶ I ta tisi si n ɁoɁ   s Ɂ li pulu na   t ŋna  so t seɁe taa. ¹⁷ P le p  waali   seɁesa-we si: Pa ŋmaawa  so T m taa si, paa yaa ma t yaya si y l a t na  so t s l mle. Ama m  p sa-keɁe ŋmulaa t yaya.

¹⁸ K t l a s saa na  so T m seɁes l a nu mpv, Ɂlena p  p ek yi  s na paa la na p  k  Yesu t . Ama paa wena   s Ɂontv. P  taya pulu t o,   k seɁes tv suv y l a samaa ke teu k  p  tu fei.

¹⁹  lim k ma na p  te Ɂlena Yesu na   ifalaa p  k li  cate taa na p  lu.

*Fiki t y  ŋku k  w l a t  k  t m
(Matiyee 21:20-22)*

²⁰ Tev fema na p  k li tananŋ ke l ŋ na p  teeɁi, Ɂlena   ifalaa na fiki t y  ŋk  na k  w l a t w ŋw ŋ na p  k ŋna k  kite. ²¹ Piyee t ssa nti tu lapa t  Ɂlena   t  si: Ny ni Tacaa, fiki t y  ŋku n ka t ŋsa mpusi t  k  w l a t w ŋw ŋ.

²² M r y  Yesu t ma   ifalaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces yi, ye   tu  so k  naani, ²³   p s ŋi na   t  pulaya kane si k  k esi na k  hoti tenku taa. Ye   tema m  taa t kpaataa si pu la na sika fei, p  laki k . ²⁴ P  t o k  ma heeliyi-me si p  t na mpi   s l m yi  so t    huvi si   tema-w yi hikuyu,  e paa ha-meɁe-wi.

²⁵ Saa wei   k l yi s l m y v t , ye   nawa si m  na n ɁoɁ   wena nat li,  e   k t yi m  taa. Waatu in yi m  Caa wei   we  s taa t ,   k  husi-meɁe m   sayaɁu t t . [²⁶ Ye m  t Ɂont lenaa wak l Ɂ na-me na u hul yi-weɁe suulu na   tayanu, m  Caa wei   we  s taa t ,   kaa husi-meɁe m   sayaɁu t t .]

*Yesu p s y v t m
(Matiyee 21:23-27; Luku 20:1-8)*

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu na ı ifalaa pa tasa Yosalem ke pote, na Yesu polo na ı c̄oaki Iso t̄asele taa. T̄ənaɣa k̄ət̄əlaa s̄əsa, na Iso T̄əm seɣes̄əlaa, na s̄əsa pa k̄əma ı k̄iɲ, ²⁸ na pá p̄əsi-ı si: Kan̄kante n̄teɣe n̄ makı nyá taa na ı́ laki is̄ənt̄ə? Yaa awe tu hana-ɲ p̄ə m̄p̄raav?

²⁹ T̄ənaɣa Yesu c̄ə-we si: Maa p̄əsi-m̄eɣe t̄əm k̄ul̄m̄tv. Ye ı c̄ə-m-tı, ıle maa heeli-m̄eɣe kan̄kante n̄te ma makı ma taa na má laki is̄ənt̄ə t̄ə. ³⁰ Iso yaa ȳəlaa tilina Yohaani si ı s̄əəki ȳəlaa ke Iso lum? ı c̄ə-m.

³¹ M̄p̄r̄ȳḡ pa maɣasa-t̄əɣı pa taa pa tike. ılena pá t̄ə si: Ye t̄ə t̄əma si Iso tilina-ı, ı ká p̄əsi-tv si: Na pepe t̄ə k̄é ı tá mv ı t̄əm? ³² P̄əyele ye t̄ə t̄əma si ȳəlaa tilina-ı...

(Pa nyanɣana samaa. P̄ə t̄əɣa p̄ulv t̄ə, ȳəlaa nȳənaɣa Yohaani ke Iso kuȳəɣot̄ətv tel̄əsvlv k̄ur̄aɲ k̄é).

³³ M̄p̄r̄ȳḡ k̄ət̄əlaa s̄əsa p̄əəna Yesu si: T̄ə ta nyı. T̄ənaɣa Yesu ná c̄ə-we si: An̄haa, ma kaa heeli-m̄eɣe kan̄kante n̄te ma makı na má laki is̄ənt̄ə t̄ə.

12

T̄əml̄e nȳəma asayaa t̄əm

(Matiyee 21:33-46; Luku 20:9-19)

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu svv k̄ət̄əlaa s̄əsa k̄é is̄ə seev si: Yvlv n̄əɣlv ı ka s̄əna les̄eɲ t̄uɲ ke taale t̄əcu. Na ı ɲma koluɲa na ı c̄əəna, na ı la timpı ı ká nyaas̄əɣı p̄ə lum t̄ə. Na ı ɲma akele tan̄kav n̄əɣlv, wei ı t̄ə pa s̄əɲəɣı na pá feɲıɣı t̄ə. ı t̄əma m̄p̄v, ılena ı caa ȳəlaa na ı su t̄ə taa, ılena ı t̄eɣe ȳela. ² P̄ə k̄əma na p̄ə tala t̄uɲ ıni ı kooluyv waatv, ılena ı k̄vsi ı tillu n̄əɣlv si ı polo t̄əml̄e nȳəma k̄iɲ na pá c̄eɣe-ı ıni ı tete. ³ T̄ənaɣa t̄əml̄e nȳəma m̄p̄e pa k̄pa tillu ıni na pá má. ılena pá t̄əɣvni-ı ı niɲ naan̄əwa t̄əɣəɣəli. ⁴ M̄p̄r̄ȳḡ taale tv ıni ı tasa tillu l̄əlv ke k̄vsv̄v na ı tili. ılena pá k̄pa ıle na pá má ı nyv̄v ke teu na pá tvv-ı. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ taale tv tasa l̄əlv ke tiluyv, ılena pá k̄pa ıle na pá kv. Pa lapa m̄p̄r̄ȳḡ t̄əm payale t̄ətv. Pa mapa l̄əlaa na pá kv l̄əlaa. ⁶ Yvlv wei pu kaasa taale tv ıni ı k̄iɲ t̄əɣle ı maɣamaɣa ı k̄vlv lv wei ı luyv svv teu t̄ə. ıleɣe ı t̄eəsa tiluyv ke pa k̄iɲ, na ı hvvki si paa nya ı p̄əɣaɣa is̄əle. ⁷ Ama t̄əml̄e nȳəma m̄p̄e pa heela t̄əma si: ı loosiɣı k̄pancoov tv k̄əɲna nt̄é. ı k̄əv na t̄ə kv-ı na taale p̄əsi tá nȳənt̄e. ⁸ T̄ənaɣa pa k̄pa taale tv p̄əɣalv ıni na pá kv-ı, na pá lv taale na waalı.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu p̄əəsa-we si: Is̄ənaɣa taale tv ıni ı ka la? ı ká k̄əv k̄é na ı kv t̄əml̄e nȳəma m̄p̄e, ılena ı caa ȳəlaa kvfama na ı su taale taa. ¹⁰ Mat̄əɲ ı t̄əma kaluyv ke Iso t̄əm taa si:

P̄əle n̄te tetv ɲmalaa ɲmaakaya na pá lv t̄ə, nt̄é t̄ə t̄əv k̄əlv ɲmatv t̄əna m̄əlaa na t̄ə s̄əɲ.

¹¹ M̄p̄i Tacaa lapa na t̄ə nȳən̄əɣı

na p̄ə w̄e-tuyv p̄iti t̄əɣle.

¹² T̄ənaɣa Yuta nȳəma taa s̄əsa p̄eeka is̄əna paa la na pá k̄pa Yesu t̄ə. P̄ə t̄əɣa p̄ulv t̄ə, pa nȳəmá teu si m̄p̄eɣe ı seena is̄ə ıni. Ama pa nyamna samaa. ılena pá ȳəle-ı na ı t̄eɣe.

Lom wulav s̄əə lampuu t̄əm

(Matiyee 22:15-22; Luku 20:20-26)

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Yuta nȳəma taa s̄əsa tila Falisanaa nap̄əli na Hel̄əti k̄p̄ek̄əle taa nȳəma nap̄əli t̄ətv si pá polo na pá má Yesu n̄əɣv t̄ə na pá ná. ¹⁴ P̄eɣe pa tala, ılena pá t̄ə Yesu si: Tacaa, t̄ə nȳəmá si tampana ke n̄ ȳəɣot̄əɣı. Nn s̄əɣom̄əɣəna m̄p̄i ȳəlaa hvvki pa taa t̄ə. P̄ə t̄əɣa p̄ulv t̄ə, nn paas̄əɣəna t̄ə, nn faɣas̄əɣı ȳəlaa.

Ama isəna mpi maɣamaɣa Iso caa si yəlaa í la tɔ pə tampana ke n heeliɣi. Tɔv, pə we mpv tɔ, tá mpraav taa pə wee si ye lampuu tɔ feli Lom wulav səsɔ na? Tɔ feli yaa tɔ taa feli? Tə caa si n heeli-tv.

¹⁵ Ama Yesu ná nyemá pa taa layatv, ilena í pɔɔsi-we si: Pepe tɔv kɛ í nyəki-m katəka ke konyərv? I kəna-m liyitee nyəɣəlvv na má na.

¹⁶ Tənaɣa yəlaa kəna-i-ku, ilena í pɔɔsi Yuta nyəma taa səsaa si: Awe nyvuv fotoo na í hətə ke pa nmaa liyitee nyəɣəlvv tɔv cəne? Mpvvɔv pa cə-i si: Lom wulav səsɔ kɛ.

¹⁷ Tənaɣa Yesu təma-we si: Aɣhaa, í cəla Lom wulav səsɔ ke mpi í ti tɔ, na í cəla Iso iləɣe mpi í ti tɔ.

Mpvvɔv Yesu kvɔcɔtv nti tə mələ-weɣe təmsvuv ke səsəm.

*Isəna tu wee ta fem waali tɔ
(Matiyee 22:23-33; Luku 20:27-40)*

¹⁸ Mpvvɔv Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kiɣ. Satusee nyəma mpe pa təɣana si paa pə la isəna sətəa kaa te na pá fe. Mpvvɔv pa pɔɔsa Yesu si: ¹⁹ Tacaa, Moisi su-tvuv kvsəsutv ke takəlası taa si: Yvlu í wəna neu, na yvlu inı í si na í yele í alv, na alv inı í feina-i na pəɣaɣa, neu ká hɔ leelu inı na í hikina-i piya. Iləna pa yaaki-sı na í taalv səlv hətə. ²⁰ Tɔv, yvlu nəɣəlv na í newaa paa kəna yvlnyɔvəɣə nyatosompvɔlaɣa. Mpvvɔv taalv kpaɣa alv, iləna í si, í fei pəɣaɣa. ²¹ Tənaɣa í waali nyəɣə hɔma leelu, na ilé í caɣ í si tɔv, í fei pəɣaɣa. Mpvvɔv ilé í waali nyəɣə ná kpaɣa alv inı na ilé í si mpv tɔv. ²² Haləna pə polo pə siyili pa naatosompvɔlaɣa nke ka tənaɣa mpv təpai na pá səki mpv, nəɣəlv ta hiki pəɣaɣa. Pəle pə waali kɛ alv inı í tɛesa sərv. ²³ Tɔv, pa təna pa kpaɣa-i mpv tɔ, sətəa fem wule pa naatosompvɔlaɣa inı í taa aweɣele alv tv?

²⁴ Mpvvɔv Yesu cə-we si: I nyemá mpi pə tɔv pə liyitiɣi-me tɔ? I ta nyi Iso Təm na Iso toma tɔ pə tɔv kɛ. ²⁵ Waatv wei sətəa ká fe tɔ akpaɣale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee kɛ isv isətəa tillaa wəv tɔ. ²⁶ Ye sətəa fem təm ilə, í ta kaləta Moisi takalaya taa kɛ timpı pa yɔɣta səwa hotiya təm tɔ ye? Pa nmaa təna si Iso toma Moisi si: Ma kɛ Apələham na Isaaka na Yakərv pa Iso kɛ. ²⁷ Iso kɛ weesvuv nyəma nyəɣə kɛ, í ta ke sətəa Iso. Pə liyita-meɣe yem kɛ.

*Iso kvsəsutv taa səsəəntv
(Matiyee 22:34-40; Luku 10:25-28)*

²⁸ Iso Təm seɣesəlv nəɣəlv í ka we təna na í naaki isəna pá na Yesu pa lakı tɔ. I nawa si Yesu cəwa Satusee nyəma ke teu. Iləna í polo na í pɔɔsi-i si: Iso kvsəsutv təna taa ntiyile səsəəntv təkpev?

²⁹ Tənaɣa Yesu cə-i si: Kvsəsutv taa səsəəntv nté si, Iseɣeli nyəma í nu, Tacaa Iso tike kəna Səsɔ təkəv. ³⁰ N ka səəli Tacaa nyá Iso na luvv kvlmuvv, na nyá ləsaɣa svv-i təmamam ke paa mpi pə taa. ³¹ Təle tə waali nti tə wee tɔvəlv. N ká səəli nyá tɔvəntəle isv nyá ti. Kvsəsutv natəli tə fei tɔvəlv na tɔ kəla təne tə naale inə.

³² Mpvvɔv Iso Təm seɣesəlv təma Yesu si: Tacaa n cə teu pə tv fei. Timpı n yɔɣtaa si Tacaa tike kəna Iso na í paası Iso nəɣəlv í fei tɔ tampana ke n yɔɣtaa.

³³ Mpv tɔ yvlu ká səəli Iso na luvv kvlmuvv na í ləsaɣa svv-i paa mpi pə taa. Na pəle pə waali í səəli í tɔvəntəle isv í ti. Mpv inı pə kəla isv pa lakvuv Iso kɛ kətaya nka kəkə nyaya ka təna tɔ, na kətasi nsı si təna təpai tɔv.

³⁴ Yesu nawa si í cəna ləmaɣasəe iləna í təmi-i si: Nyá na Iso Kawulaya svv í fei poolv.

Pəle pə waali nəɣəlv u nyvləɣı si í tasa-i təm pɔɔsvuv.

Tafiiti pəyaya nté Kilisiti
(Matiyee 22:41-46; Luku 20:41-44)

³⁵ Yesu tərna seyesuyu ke Iso təsele taa, ilena í pəəsi si: Isənağa Iso Təm seyesəlaa tər mpu si Mesii ke Tafiiti pəyaya ye? ³⁶ Pəyele Feesuyu Nanjtu ná tərna Tafiiti taa ké təm na ilé i maɣamaɣa í yəɣəti si:

Tacaə heela ma Səso si,
caɣa ma kəŋkəŋ taa,
haləna má kəə na má su nyá
kolontunaa ke nyá nəəhe te.

³⁷ Tafiiti maɣamaɣa ná yaa-i si Səso nté, ile isənağa Mesii ná məlaa na í ké Tafiiti inu i pəyaya tətə ile?

Iso Təm seyesəlaa waali kuluyu
(Matiyee 23:1-36; Luku 20:45-47)

Mpəyú samaa tuutuuma nu Yesu təm na lanholəmle. ³⁸ I kraalaya yəlaa mpa i seyesaya tə si: I lana Iso Təm seyesəlaa mpe na laakali. Pa səla tokonaa səsaa suu ké na pá cəəki, na pá caaki pa seeki-weye samaa taa na pá luŋiyi. ³⁹ Na Yuta nyəma təkotilena taa teeli teeli təcaɣalənaa ke pa pəkəɣi, na acimanaa taa səsaa səsaa təcaɣale ke pa pəkəɣi na pá caki. ⁴⁰ Mpe pa leekəɣəna leela ke pə təna mpi pəle pa wəna tə. Ilena pá suv Iso sələmuyə na pə taɣali si pə hólí si mpeye kəpama. Pə təə ké paa te na pá ná katatəlaya nav napələyi teu.

Alw wei i tv santiinaa naale tə
(Luku 21:1-4)

⁴¹ Mpəyú Yesu caɣa Iso təsele səsəəle taa ké kəhaəŋ atakaanaa isəntaa, na yəlaa samaa kəŋ na pá tɣi liyitee na í nyəŋəyi. Mpəyú toŋtənaa paɣale kəna liyitee ke səsəm na pá tv. ⁴² Tənağa leelu konyəntv nəyolv i kəna santiinaa ke naale na í pəti. ⁴³ Mpəyú Yesu yaa í ifalaa na i heeli-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma cəsəyi, leelu konyəntv inə i tv mpiyi kəhaəŋ atakaa taa tə pə kəla pa təna pa nyəm. ⁴⁴ Pə taɣa pəlv, yəlaa lelaa ná kraɣa pa liyitee nna a kəpisa yem təɣə na pá tv. Ama alw inə ile paa na i ké konyəntv tə pə təna mpi i ka wəna təɣə i kraɣaa na i tv. Pə ta kaasi-i pəlv si í yana təɣənağa maɣamaɣa.

13

Iso təsele wakəlvv təm
(Matiyee 24:1-2; Luku 21:5-6)

¹ Yesu kəma si í lukəna Iso təsele taa, ilena í ifalaa taa nəyolv təm-i si: Tacaə, nyəni ŋmatv tənə tə təəv, na tə pəe kəpana teu yee?

² Tənağa Yesu cə-i si: Matəŋ n na ŋmatv səsəəntv tənə? Pə kaa kaasi pəle ləntə na tə təna ləntə təə, paa tusi pə təna.

Mpi mpi pu hvl si antulinya caa təm tə
(Matiyee 24:3-14; Luku 21:7-19)

³ Mpəyú Yesu caɣa Olifinaa puɣv təə ké Iso təsele isəntaa. Pə pamna Piyee na Saaki na Yohaani na Antəlu pa liyiti pa wənaa i kiŋ. Tənağa pa pəəsa Yesu si: ⁴ Pəlee ké mpu inu pu la? Na ŋmaatəle nteye pu hólí na té nyəna si pə wəsa?

⁵ Tənağa Yesu suv-weye kraaləlvv si: I la laakali, í taa yele na nəyolv kəə na í tolisi-me. ⁶ Mpi tə paɣale ká kəə na pá ha pa təyi ma həte si mpeyele Mesii, na paa tolisi paɣale. ⁷ Ye í kəma na í nu yooŋ taŋ ke mə cəlv mə cəlv, na pá heeliyi-meɣə pooluŋ nyəŋ təmnaa, səyəntv í taa la-me. Pə wəe si mpu inu pəle pu la ké.

Ama waali waali ké antulinya náá kəŋ na í teŋ. ⁸ Tətu katerŋa leŋka ká yoona leŋka nyóma. Kawulaya leŋka ká kuli leŋka tóo, na tetu ká sele tiiliwe tiiliwe, na nyóyósənaa ká la. Na mpv uní pəle pu wee isu alu kuluyuu luluuy na pə caali-ı wuu ke səŋŋəŋəŋ təyole.

⁹ Mə maɣamaɣa í la laakali. Pə taɣa pulv tóo, paa yaa-meɣe puloonaa taa. Paa ma-meɣe kpatəŋ ke Yuta nyóma təkotilenaa taa. Paa yaa-meɣe nənəəsi ke tetu təkəlaa na awulaa səsaa pa kiŋnaa ke ma tóo, na í ká hólí ma təm tampana. ¹⁰ Ama pə wee sı paa heeli Laapaali Kupaŋ ke katerŋası təna taa yəlaa ké na pəcə. ¹¹ Saa wei paa kra-me na pá pona-meɣe puloonaa taa ke mpv tó, í taa nəɣəsi nti í ká yəyətí tó na pə ta tata. Ama ye pə talaa, í yəyətí nti tu kəo mə luuŋ tɛ tó. Pə taɣa pulv tóo, Iso Feesuɣu Naŋŋtu ka tona-təyi mə luuŋ tɛ tɛ, pə taɣa mə cəlyə tu luna. ¹² Halı yəlaa ká kuli na pá hólí pa taalbnaa yaa pa newaa maɣamaɣa sı pá kv-we. Na cəcənaa ká la pa piya ke mpv tətə. Piya səle sı kuli sı nyóma tóo na sı la na pá kv-we. ¹³ Yəlaa təna taa ká kpana-meɣe ma tóo. Ama ye wei í nyaya apalvtu na í tala tənaya, pəntu nyuyv ke pu ya.

Acaalətv təm

(Matiyee 24:15-28; Luku 21:20-24)

¹⁴ Mpróy Yesu təma sı: I ká kəo na í na acaalətv taa acaalətv ke timpi pə ta nəyəsəna tə wee tó. Wei ı kaləyi tó í cəkəna-təyi teu. Mpv uní tó, mpa paa wee Yuta tó pá se na pá kra póŋ. ¹⁵ Ye pə maɣana wei na í we kutuluɣu tóo na í tiıwa, í taa tó sı ı svuki təyaya na í kraɣa pulv. ¹⁶ Na wei pu maɣana ı we taale tó, í taa tó sı ı kpeŋ ı tɛ na í kelı ı kraı. ¹⁷ Ahusitonaa na asəŋ təm ká la waiyo ke waatu unı. ¹⁸ I sələmı Iso na kuyeeŋ unı í taa pamsəna watu waatu. ¹⁹ Pə taɣa pulv tóo, wahala ká la kuyeeŋ unı ı taa ké səsəm ké pə tu feı. Wahala wei ı taka hatoo Iso lapv antulinya tó pa ta nata, pəyele pa kaa tasa ı taka ké nav tó. ²⁰ Na ye pə taɣa isu Taca a huwaa sı ı ká pasa kuyeeŋ unı ı tóo nəyəlv kaa tui-tı. Ama ı pasa pə kuyeeŋ inəyi yəlaa mpa ı ləsaa sı pá pəsi ı nyóma tó pa tóo. ²¹ Na ye yəlv təma-me sı: I nyəni, Mesii we cəne yaa cəne, í taa nu. ²² Pə taɣa pulv tóo, Mesiinaa na Iso kuyəyətvtu teləsəlaa pəpətvnaa ká lu na pá la kəkəlv nyəm na piti təma. Halı paa pəsaya pa puɣusiyi mpa pa maɣamaɣa Iso ləsaa təyó. ²³ Mpv tó í la laakali, ma təma-meɣe kraalyv.

Yəlv Pəyaya kəntɛ

(Matiyee 24:29-31; Luku 21:25-28)

²⁴ Wahala unı ı waali ké kuyeeŋ unı ı taa, ilim ká sı təkpitii, isətv kaa tasa hulvmuyv. ²⁵ Isətvluŋası ká luna isətaa na sı hoti, pu ciyiı isətaa kəkəlvnaa. ²⁶ Waatu inəyi paa na Yəlv Pəyaya má ma səŋa isəŋmuntv tóo na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli. ²⁷ Maa tili ma isətaa tillaa sı pá koti ma ləsəlaa ke antulinya həyələŋ təna taa. Pə kraɣav ilim təlule na pə tətule na pə polo pə ntəyəŋ na pə mpətəŋ tóo tó.

Fiki tvyv təm

(Matiyee 24:32-35; Luku 21:29-33)

²⁸ I nyənaa fiki tvyv na í cəkəna, saa wei kv nəyətəyi na hatv yeyələyi tó í nyəmə kraakraa sı heesvuy talaa kele. ²⁹ Mpv tətəyó waatu wei í ká ná təmnaa pane pa lakı tó í nyı sı pə wəsaa kele, pə caa lapv nté. ³⁰ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, yəlaa mpa pa we isəntv tó pa kaa sı pa təna na pəcə pə tənaya mpv pə la. ³¹ Isətvnuyv na atə ká mvki yem. Ama ma kuyəyətvtu kaa saali paa pəcə.

Isə tike nyəmna kuyarjku antulinya ká te to
(Matiyee 24:36-44)

³² Nəyǝlv fei wei i nyemá pə waatu yaa pə wule to, paa isətaa tillaa, na Pəyaya má ma mayamaya. Ama Tacaá tike koj nyəmna. ³³ Mpu to, í la laakalı na í fej. Pə taya pulv to, í ta nyi wule nte mpv inu pu tii təkpi li to. ³⁴ Pu wee isu yulv səsə kulvuyv i təyaya si i puki mpa na í yaa i pəyalaa mpa pa lakı i kin ke təmle to, na í to pə tənaya pa niñ taa, na í hólí paa wei ké nte i ká la to, na í heeli təyaya to nyənlv si í fej teu. ³⁵ Ye i ta nyi waatu wei təyaya caa ká kə to ilé í fej teu. Taanaya ke i ká kə, ahoo heka ke, kampaarj koo na, yaa tanarj ké, nəyǝlv ta nyi. ³⁶ Ye i ká kə təm kulvm to tənəyəsə, ilé í taa ye le na í mayana í tənna tom. ³⁷ Nti ma heeliyi-me isəntə to ntəyi ma heeliyi paa wei si í fej yoo.

14

Səsaa səsaa cayav ke Yesu acaya
(Matiyee 26:1-5; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Pə kaasa kuyeyj naale si pá təyǝ Teyv acima na potopotonaá mpa pa taa fei kəkusvm to. Mpyǝv kətəlaa səsaa na Isə Təm seyəsəlaa pa pəeka isəna paa la na pá kra Yesu təhele na nəyǝlv to na to na pá kv-i. ² Pa yəyətaya pa taa si: Ye tə təma si tə kra-i acima waatu taa, pu la yoo ke yəlaa taa.

Yesu to tulaalv pəlvv
(Matiyee 26:6-13; Yohaani 12:1-8)

³ Kuyaku nakvl Yesu we Petanii ke tənuyv to asilima kətəj tu Siməj təyaya taa, na í cayaa na í tənna təyǝ. Tənaya alv nəyǝlv i sūwa na í təkə tulaalv kupañ wei pa yaa si naati na pá lapa i akpaləpiya ke liyitee pəle kəhvlvməle taa to na tulaalv inu i we liyitee ke səsəm to. Mpyǝv alv inu i pəla akpaləpiya nke na í pəli tulaalv inəyi Yesu nyuyv taa. ⁴ Tənaya mpv inu pə ta maya mpa pa caya təna to pa taa ləlaa na pá to si: I ləv tulaalv inu isəntə to pə teu nte we? ⁵ Ye paa pəeta-i i liyitee taa kəli liyitee nyəyətə nyənyəv na nuwəwa (300) na pá ha konyəntənaa? Mpyǝv pa kala alv inu i təm ke səsəm. ⁶ Ama Yesu təma-we si: I ye le alv inu təkpi yoo. Pepe to ké í pəsəyi i lanje ke mpv? Mpi i lapa-m mpv to pə tewaya halı. ⁷ Mə na konyəntənaa í wenna tam. Paa waatu wei ké í nəkaa í ká la-weye kupañv. Ama má na-me tə kaa we təma kin ke tam. ⁸ Mpi i pəsaa təyǝ i lapa. I laalaa na í sayalı-m tulaalv ke kraakraa si pá pina-m. ⁹ Təmpəna ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, paa tımpiyi paa heeli Laapaalı Kupañ ke antulinya inu i təna i taa, paa kəesi alv inu i lapa mpi to pə təm na pá təsəyi i to.

Yutaasi kəlməto
(Matiyee 26:14-16; Luku 22:3-6)

¹⁰ Mpyǝv Yesu ifalaa naanəwa na naale taa nəyǝlv wei pa yaa si Yutaasi Isəkaleev to i kvlaa, na í polo í mayana kətəlaa səsaa, si inu i ka tu Yesu ké pa niñ taa. ¹¹ Pəle pa nu mpv iləna pa lanja hee səsəm na pá to si paa ha-i liyitee. Iləna Yutaasi svv kuyaku kupañjk ke pəkuyv si i tu Yesu ké pa niñ taa.

Teyv acima kətəyov təyǝv
(Matiyee 26:17-25; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

¹² Pə tala potopotonaá mpa pa taa kəkusvm fei to pə acima kuyaku kancaalaya nyəjkv wule, iləna Yesu ifalaa pəsəsi-i si: Leye n caa si tə polo na tə la-ñ Teyv acima kətəyov? Pə wule nteye pa kuyi iweesi nsi pa lakəna Teyv acima kətəyov to.

¹³ M̄p̄r̄óȳ Yesu tila ı ifalaa taa naale si: I polo ıcate taa, í ka sulina apalu n̄ȳol̄o na í s̄əȳəla l̄om na h̄əȳəȳə, í t̄əȳı-ı. ¹⁴ P̄ont̄o inı í s̄ov̄ timpi, ıle mu p̄əəsı t̄əȳəȳə t̄o si: Taca si kutuluȳu ŋku k̄o taa í na ı ifalaa paa caya na pá t̄əȳo T̄eəv̄ acıma kut̄əȳə t̄o ku w̄e le? ¹⁵ Apalu inı ı ká h̄ól̄ı-m̄eȳe ate na ıs̄otaa kutuluȳu taa k̄e naŋ s̄əs̄əŋku nakul̄əȳı ıs̄otaa, na pá t̄ema-k̄uȳə t̄əȳənȳu na k̄o taa w̄e wontu nti í ká lana t̄o. Ku taa t̄əȳəȳə í ká t̄əsi-t̄uȳə p̄ə t̄əna.

¹⁶ T̄əȳəȳə Yesu ifalaa kulaa na pá t̄eə ıcate taa na pá maŋana teitei ısu Yesu ka heela-w̄e t̄o. ılena pá t̄əsi T̄eəv̄ acıma kut̄əȳəȳə ke t̄əna.

¹⁷ P̄ə k̄əma ısu t̄əȳəȳə ıle Yesu na ı ifalaa naan̄owa na naale pa talaa k̄e. ¹⁸ Pa caya na pa t̄əȳə t̄əȳəȳə, ılena Yesu ȳəȳəȳə si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa c̄es̄əȳı, má na m̄pa me t̄ə caya na t̄ə t̄əki ıs̄ənt̄ə t̄ə m̄ə taa n̄ȳol̄o ká la-m̄ k̄əlm̄ət̄ə.

¹⁹ T̄əȳəȳə Yesu ifalaa ıs̄ənt̄əȳə n̄ȳəȳə s̄əs̄əm, na pá s̄ov̄-ı p̄əəs̄uȳə ke k̄əlm̄ə k̄əlm̄ə. ıne si: Mat̄əȳə p̄ə t̄əȳə ma? ıne si: Mat̄əȳə p̄ə t̄əȳə ma?

²⁰ T̄əȳəȳə Yesu ɔ-w̄e si: M̄ə naan̄owa na naale taa n̄ȳol̄oȳə. Má na wei tá niŋ ká k̄r̄enti s̄əȳəȳə ke n̄ȳəȳəȳə taa t̄o. ²¹ Ȳəȳəȳə P̄əȳəȳə má, ma s̄əki teitei k̄e ısu paa k̄eəs̄a ma t̄əm ke ıso t̄əm taa t̄o. Ama wei ı ká la Ȳəȳə P̄əȳəȳə maŋa k̄əlm̄ət̄ə ke m̄p̄u t̄o ı t̄əm ká la w̄əȳo k̄e s̄əs̄əm. P̄ont̄o inı ye pa taa l̄əı-ı p̄əle pu lapa sana.

Taca s̄əm t̄əȳəȳə

(Matiyee 26:26-30; Luku 22:14-20; Kələntı I 11:23-25)

²² M̄p̄r̄óȳ waatu wei Yesu na ı ifalaa pa t̄əȳəȳə t̄o, Yesu k̄p̄əȳə potopoto na í s̄eə ıso k̄é í na t̄əml̄e, na í f̄əȳə-ı na í c̄eıa ı ifalaa, na í heeli-w̄e si: I mu, ma t̄ənȳəȳə nt̄e.

²³ P̄əle p̄ə waalı k̄é í k̄p̄əȳə k̄əp̄u na í s̄eə ıso k̄é í na t̄əml̄e na í c̄eıe-w̄e, na p̄əle pá n̄ȳəȳə pa t̄əna. ²⁴ ılena í heeli-w̄e si: Ma cal̄əm nt̄e m̄pi p̄ə h̄ól̄óȳı ıso n̄ȳə p̄eııȳəȳə tampana t̄o. M̄pi p̄ə k̄r̄emna ȳəla p̄əȳəle t̄əȳə. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa c̄es̄əȳı, ma kaa t̄asa s̄əlm̄ə p̄ənȳe n̄ȳəȳə hal̄əna k̄əȳəŋku maa t̄asa p̄ə n̄ȳəȳə ke ıso Kawulaȳə taa t̄o.

²⁶ Yesu na ı ifalaa pa t̄ema m̄p̄u, ılena pá yoo acıma yontu, ılena pá t̄eə Olifinaa p̄uȳə t̄əȳə.

Piyee k̄p̄eəȳəȳə t̄əm ȳəȳəȳəȳə

(Matiyee 26:31-35; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

²⁷ M̄p̄r̄óȳ Yesu t̄əma ı ifalaa si: M̄ə t̄əna í ká yeıe-m na í se. Pa ŋma m̄p̄r̄óȳ ıso t̄əm taa si: Maa k̄o tiikilu na heeŋ ká ya yem yem. ²⁸ Ama waatu wei maa fe, ılena má t̄eə-m̄eȳe n̄ȳəȳə ke Kalilee.

²⁹ T̄əȳəȳə Piyee t̄əma-ı si: Paa pa t̄əna paa yeıe-ŋ na pá se, má ma kaa la m̄p̄u.

³⁰ Ama Yesu t̄əma Piyee si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo maa c̄es̄əȳı, n ká k̄p̄eəsı t̄əm tooso k̄e saŋa ahoə ane a maŋamaŋa si n ta nyı-m k̄e n ta nyı-m na p̄éć k̄am̄p̄aəv̄ koo t̄əm naale n̄ȳəm.

³¹ Ama Piyee t̄asa k̄p̄eəs̄uȳə na t̄əȳə si: Paa má na-ŋ tu si tu si k̄e. Ma kaa k̄p̄eəsı si ma ta nyı-ŋ.

M̄p̄r̄óȳ pa t̄əna pa ȳəȳəȳə m̄p̄u.

Yesu s̄əlm̄əȳəȳə ke Ketəsemanee

(Matiyee 26:36-46; Luku 22:39-46)

³² P̄əle p̄ə waalı pa tala timpi pa yaa si Ketəsemanee t̄o, ılena Yesu t̄o ı ifalaa si: I caya c̄əne na má polo ıso s̄əlm̄əȳəȳə ke hatoo c̄əne.

³³ M̄p̄r̄óȳ ı k̄p̄əȳə Piyee na Saaki na Yohaani. T̄əȳəȳə s̄əȳənt̄ə na laŋwak̄əll̄e s̄əs̄əle s̄ov̄-ı k̄p̄əv̄, ³⁴ ılena í t̄ə-w̄e si: Ma laŋle wak̄əlaa k̄e t̄əȳəȳəȳə p̄ə f̄eı k̄eəs̄uȳə. I caya c̄əne na í feŋjiyi.

³⁵ I tuusa i nəχə təw kə pəcə, ɫena i luŋ na i sələmi si ye pə we pəsuyu wahala waatu inə i taa kəw inu i təw. ³⁶ I sələmaa kə si: Hai, ma Caa, n pəsəyi pə təna, kəwli wahala səsə ineyə ma nyuyu təw. Paa na mpv mpi n nəkaa tə pələ pə la, pə taa wəe ma luɣu nyəntu.

³⁷ Yesu təma mpv, ɫena i məli i ifalaa tooso inu i kiŋ na i maɣana pa təŋna tom. Tənaɣa i pəssa Piye si: Siməŋ, n too kə? N kpisa feŋuyu kə pəcə maɣamaɣa? ³⁸ I feŋ na i sələmi, təfə i ká hoti waatu wei maɣasuyu kəŋ-me tə. Pááná wəe, ama tənuyu u pəsəɣəna.

³⁹ M'póyú Yesu tasa tuusuɣu, ɫena i tasa kəwlmto ntəxi sələmuɣu. ⁴⁰ I tasa i ifalaa cəɣəw məluɣu, ɫena i maɣana pa təŋna tom tətə. Pa kpisa pá cəɣana pa ise. ɫe pa ta nyi nti pá cə-i tə.

⁴¹ Yesu məla tooso nyəm ɫena i pəssi-wə si: I təŋna tom na i hēsəyi yaa? Təw, i yele mpv, pə talaa kəle. I nyəni, paa tu Yulu Pəɣaɣa maɣa asayaa niŋ taa. ⁴² I kəli na tə tē. I nyəni, ma kəwlmətə tu tala cəne.

Yesu kpav

(Matiyee 26:47-56; Luku 22:47-53; Yoħaanu 18:3-12)

⁴³ Yesu təŋna yəɣətaya kə mpv, ɫe i ifalaa naanəwa na naale taa ləlu wei pa yaa si Yutaasi tə i talaa kəle. Na i waali kə yəlaa tuutuuma na pá təkə layələe na kpatəŋ. Kətəlaa səsaa na Iəw Təm seɣesəlaa na nyuyu nyəma pa tilina yəlaa mpe.

⁴⁴ Yutaasi wei inu i lakı Yesu kə kəwlmətə kə mpv tə i ka keesa samaa inəxi isəna i ká la təɣə. I heela-weyə si: Ye ma polaa na má wəɣala wei ɫe inəɣələ. I kpa-i na i təkı-i teu na i tēna. ⁴⁵ Yutaasi talaa ɫena i kpatəna Yesu na i tə si: Tacaa.

ɫena i wəɣalı-i. ⁴⁶ M'póyú samaa inu i tu niŋ kə Yesu təw na pá kpa-i. ⁴⁷ Tənaɣa mpa na Yesu paa we təna tə pa taa nəɣəlu i kpeɛ i layətə na i lo kətəlu səsə təmlə tu ŋkpaŋuyu na i kəwli təfeŋ. ⁴⁸ ɫena Yesu pəssi samaa si: I kəŋi-m kpav na i nəki na i kpakəxi layələe na kpatəŋ tə, maɣa ŋmulu isayaw kə? ⁴⁹ Ma na-meyə Iəw təsəle səsəle taa kə kuyeyi tənaɣa na má seɣesəyi. Pəyele i ta kpa-m. Ama pə lapa isəntəɣə si pə la isəna paa ŋmaa Iəw Təm taa tə.

⁵⁰ Tənaɣa Yesu ifalaa təna yela-i na pá se na pá tē.

⁵¹ Pə pamna ifepu nəɣəlu i ka taka kunti tike na i təŋ Yesu waali. Pa siisaa si pa kpaa ifepu inu, ⁵² ɫena kunti fiti na i yele na i tē tapakpətə təyələyəli.

Yesu ponav kə Kotuyu səsəŋku taa

(Matiyee 26:57-68; Luku 22:54-55,63-71; Yoħaanu 18:13-14,19-24)

⁵³ M'póyú Yesu kpala a pona Yesu kə kətəlaa wulaw tē, na pá maɣana kətəlaa səsaa na nyuyu nyəma na Iəw Təm seɣesəlaa pa kota təna. ⁵⁴ Piye tənaɣa Yesu kə tááləŋ təw, haləna i tala kətəlaa wulaw taya təw. ɫena i cəɣa təna na i na təmlə nyəma pá holiyi kəkə.

⁵⁵ M'póyú kətəlaa səsaa na Kotuyu səsəŋku nyəma pəeka taalı wei paa tu Yesu na pá hiki mpaan na pá kə-i tə, na pá kpisi. ⁵⁶ ɫena yəlaa pəɣələ náá kəli na pá təŋ si: Taalı ineyə i lapa, ineyə i lapa. Ləlaa si ineyə, na pá taɣanəxi pa taa pa tike kə kpeəsuyu. ⁵⁷ Na lələa náá lu yem na pá looli təm na pá suu-i si:

⁵⁸ Tə nu Yesu yəɣətəa si inu i ká yəkı Iəw təsəle səsəle təne, nte yəlaa niŋ ŋmawa tə. Inu i ká ləeti kəfate nte yulu niŋ kaa ŋma təɣə kuyeyi tooso wule.

⁵⁹ Paa na mpv pa təm ta kaa.

⁶⁰ M'póyú kətəlaa wulaw kula pa təna pa isəntaa na i pəssi Yesu si: N kaa yəɣətı? Suweyə yəlaa pane pa yəɣətəɣəna-ŋ ye?

61 Ama Yesu suma, i ta cə si pulv. İlena kətəlaa wulav tasa-i pəəsuyv si: Nyayale İso wei pa puyələyi tə i pəyalv Mesii?

62 Tənağa Yesu cə-i si: Nn, ma mağamağa keke. Na mə təna tərpa i ká na Yulv Pəyaxa má na má caya İso toŋ təna tv kəŋkəŋ taa. Na i ká na-m isətəa ŋmuntv taa na má tiiki.

63 Tənağa kətəlaa wulav cəla i wontu na i tə si: Seliya nyəma mpağa tə tasəyi pəkəyov tətə. 64 Mə mağamağa i ná isəna i kpa İso tətə təyələ. Təv, i na-we? Mprúyó pa təna pa təma si i təm səpağa, paa kv-i ké.

65 Tənağa yəlaa mpe pa lelaa ssv-i ntağama təv, na pá takı i isentəə na pá marı-i ŋkuma, na pá pəəsı-i si: Kpeye wei i mpa-ŋ tə.

Pəle pə waalı yoolaa kpağa Yesu na pá marı-i kataasi.

Piyee kpeesuyv

(Matiyee 26:69-75; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

66 Piyee ka we tağa tətə ké ateyə mpv təyə kətəlaa wulav təmle tv alv nyəŋ nəyolv i kəma 67 na i mağana-i na i holiyi kəkə, na i nyəni-i tərpiŋ na i tə si: Nyá tətə, n ka we Nasaleti tv Yesu unı i kin.

68 Mprúyó Piyee kpeesaa na i tə si: Ma ta nyı nti n yəyətəyi mpv tə. Ma ta cekəna-tı.

Pəle pə waalı ké Piyee luwa na i polo kpaan taa. [İlena kampaav koo.]

69 Tənağa təmle tv alv nyəŋ unı i tağana-i nav, na i tasa i na mpa paa we təna təyə heeluyv si: Pa taa mpeyélé na apalv unv tətə.

70 Mprúyó Piyee tağana kpeesuyv. Pə lapa laasaya ilena mpa paa we təna tə pá tə Piyee si: Nyá, n ta laŋ yəlaa mpe pa taa nəyolv. Pə tağa pulv tətə, n ké Kalılee tv tə se.

71 Mprúyó Piyee kpeesaa təlalala na i tuu na i tə si: Na İso, ma ta nyı apalv wei i təm i yəyətəyi tə.

72 Tənağa kampaav lela kooı ke təm naale nyəm, ilena Piyee tətəsi nti Yesu ka yəyətə-i tətə tətə si: Mpi pu takı kampaav kooı naale nyəm tə n tema təm toosoıyo kpeesuyv si n ta nyı-m ké n ta nyı-m. İlena Piyee wii isəlvəm.

15

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Luku 23:1-5; Yohaani 18:28-38)

1 Kətəlaa səsaa, na nyuyv nyəma, na İso Təm seyesəlaa, na Kotuyv səsəov nyəma pa kəta təmağa tanaŋ kvpank tv ee si pa paasəyəna Yesu təm. Mprúyó pa həkə-i na pá kpağa-i na pá polo pá cəla Pilati. 2 Tənağa Pilati pəəsə-i si: Nyayale Yuta nyəma wulav səsə inəyi?

İlena Yesu cə-i si: Ntəyələ n yəyətə mpv.

3 Na kətəlaa səsaa náá təŋ si i lapa taalənaa ke səsəm ké. 4 Tənağa Pilati tasa-i pəəsuyv si: N sumaya? Nyəmı pa təŋyuyv si n lapa pəne na pəne tə.

5 Ama Yesu tá cə si pulv. İlena pə la Pilati ke piti ké səsəm.

İsəle seesuyv ke Yesu kvyn tətə

(Matiyee 27:15-26; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

6 Paa Təev acıma wena Pilati töləyi saləka tv nəyolv wei samaa caa si pá tvlv tətə. 7 Pə pamna apalv nəyolv wei pa yaa si Palapaasi tə, i na lelaa paa kowa yulv ke tetv təm yooı ŋku kv kulaa tə kv taa na pá təkə-weye saləka. 8 Mprúyó samaa kulaa na pá kpa na pá mağana Pilati si i la-we isı i tu lakı-we tə. 9 Tənağa Pilati pəəsə-we si: İ caa má tvlv-meyə Yuta nyəma wulav səsə na?

¹⁰ Pə taɣa pulv təw kə i pəwsa-weyɛ mpv, i ka nyəmaɣa təkəlekele sɪ isəseemle təw kə kətəlaa səsaa ka pona-i Yesu. ¹¹ Ama kətəlaa səsaa mpɛ pa seɣesəna yəlaa sɪ pə tə sɪ Palapaasi ke pə tɔli-wɛ. ¹² M̄p̄ógú Pilatɪ taɣana samaa ke pəwswyɪ sɪ: Təw, isənaɣa i caa má lana mə Yuta nyəma wulav səsəw inɪ?

¹³ Tənaɣa pa mapa kapusi sɪ: Kamɪ-i səm tesika təw.

¹⁴ Uena Pilatɪ pəwsi-wɛ sɪ: Ue isayatu ntiɣi i lapa?

M̄p̄ógú pa tasa kapusi mapv na toɣ sɪ: Kamɪ-i səm tesika təw, kamɪ-i səm tesika təw.

¹⁵ Pilatɪ səwlaa sɪ samaa inɪ i lanɛ i heena-i, uena i tɔli Palapaasi, na i yele na pə casa Yesu ke akpatɛɛ. Uena i kpaɣa-i na i cɛɛ-wɛ sɪ pə polo pə kamɪ-i səm tesika təw.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Matiyee 27:27-31; Yohaani 19:2-3)

¹⁶ M̄p̄ógú yoolaa pona Yesu kə kəfəneɛ təyayə taɣa təw, uena pa yaa pa looŋa təna. ¹⁷ M̄p̄ógú pa suu Yesu kə caɣa kuseem təkpaɪ, na pə lɔv səwa ke ntenuɣu na pə te i nyɔvɔ. ¹⁸ Uena pə seɛ-i sɪ: Yuta nyəma wulav səsəw, fəw.

¹⁹ Na pə makɪ i nyɔvɔ taa kə kpátúgú, na pə tə i təw kə ntaɣama, na pə luɣiyi i tɛɛ kə akula ke teu təkulakula. ²⁰ Pa tɛma-i paanav ke mpv, uena pə wəɣosi caɣa kuseem inɪ, na pə mələna-i i wontu. Uena pə luna-i sɪ pa kaŋi-i səm tesika təw.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

²¹ Pə pamna Silɛni tv nəɣəlv ná luna taale, pa yaa-i sɪ Siməŋ. I kə Alekəsantəli na Lufusi pa caa. Tənaɣa pa kpipa ile na toɣ sɪ i səɣəli Yesu tesika ŋke. ²² M̄p̄ógú pa pona Yesu kə timpi pa yaa sɪ Kələkəta tə. (Pə hɔwɛɛ nté sɪ nyumpəɣəlaya tɛ).

²³ M̄p̄ógú pa nyəma sɪ pa cɛləyi-i solom mpi pə taa pa sita kəwle nte pa yaa sɪ miili tə sɪ i nyəw. Ama Yesu kisa nyəw. ²⁴ Pə waali kə pa kama-i səm tesika təw, na pə tə tɛtɛ kə i wontu təw sɪ pa nyəŋ isəna paa wei i ká hiki tə na pəcəw pə tala-ti. ²⁵ Waatu wei pa kaŋaɣa-i mpv tə pə wɛ tananɪ ilim kaləfu pəɣəlayafɛ naanəwa təw. ²⁶ M̄p̄ógú pa lapa lampa na pə ŋmaa i təw sɪ: Yuta nyəma wulav səsəw. Pa lapa m̄p̄ógú sɪ pə hɔli mpi pə təw pa lapa-i mpv tə. ²⁷ Pa kpeɣna i na ŋmulaa ke naale na pə ká səm tesikasɪ təw, lɛlv ke i ntəɣəŋ təw, na lɛlv ke i mpətəŋ təw, [²⁸ sɪ pə la isu paa ŋmaawa Iso Təm taa tə sɪ: Asayaa taa kə pa tɔ-i.]

²⁹ Yəlaa mpa paa tɛkayana təna tə pɛɛ pa kpeɛtəɣi nyəwəŋ na pə tɔvki-i sɪ: Anyanɔka, matəŋ nyá təmna sɪ n yəkəɣi Iso təseɛɛ səsəwle na ŋ taɣani kəfatɛ ke ŋmaɔv ke kuyɛɣ tɔoso taa. ³⁰ Waasi nyá ti uɛ. Lu tesika təw na ŋ tii ile.

³¹ M̄p̄ógú na kətəlaa səsaa na Iso Təm seɣesəlaa tətə. Pɛɛ pa təŋna-i paanav na pə yəɣətəɣi pa təma sɪ, i yapa lɛlaa nyəwəŋ isənaɣa na i kaa pəsi na i ya i maɣamaɣa i nyəŋkɔ. ³² Pənɛntaa Iseyɛli wulav səsəw Mesii i lu tesika təw na i tii na tɛ ná na tɛ tisi.

Pə kpeɣna i na mpa paa kama tə na pɛɛ pə tɔvki-i tətə.

Yesu heɛv

(Matiyee 27:45-56; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

³³ Pə koma na pə tala ilim sikuyɔ, uena səkpɛtəɣv nyala icatɛ təw haləna ilim kpili. ³⁴ Ilim kpila mpv, uena Yesu kiisina nəɣəw səsəɣa sɪ: Eloi, Eloi, Lema saratani. (Na tɛɛ tə hɔwɛɛ nté sɪ: Ma Iso ma Iso, pepe təw ke n lə-m?)

³⁵ Mpa paa wɛ təna tə pa taa lɛlaa nu mpv, uena pə tə sɪ: I nu, i yaana nteɣɛ Ilii.

³⁶ İlena pa taa nəyələn kpaça asewa na í polo í lii kpaləkrəm sən ke ləm konyəñəm napəli pə taa na í tən kpatóyú nəyə taa na í huli Yesu sɪ í nyəə. Na ı tə sɪ: ı yele na tə ná İlii ká kəə na í tisi-ı yaa isəna?

³⁷ Tənaça Yesu kiisa səsəm ilena í hee.

³⁸ Mıpóyú puvu səsəu ŋku kv kaça İso təsele taa tə kv faça kv hekv taa ké huñ naale ke yem ke hatoo isətəa na pə kaləsəna atə. ³⁹ Lom yoolaa səsə wei ı ka sənə Yesu isəntaa tə ı na isəna Yesu təma kiisuçu na í sɪ tə. İlena í tə sɪ: Tampana, yulə ıne ı ké İso Pəyaya.

⁴⁰ Alaa napəli paa sənə pooluñ na pá nyəñəxi. Makətala Malı ka we pa hekv. İlena pə kaasi Saaki səkpəlu na Yosee pa too Malı na Salomee tətə. ⁴¹ Alaa mpe pa təyaya Yesu ké saa wei ı ka we Kalilee tə na pá caləsəyi-ı. Na pə kaasa alaa ləlaa pəyalə mpa í na-we paa kpawa Yosalem tə.

Yesu pim

(Matiyee 27:57-61; Luku 23:50-55; Yohaani 19:38-42)

⁴² Pə pamna kuyaku ŋkuyə pa lakı acima səsəl. Mpi tə pə feñ kuyaku kvheesuyə ké. Mıpóyú pə kəma na pə keesi taanaça, ⁴³ ilena Alimatee Yoseefu kəə. Mpe pa kotayana kotuyə səsəu ŋku, na yəlaa təkayana-ı ké. ı mayamaça ı ka kenayana İso Kawulaya tə. Yoseefu ıni ı nyaya apalutə ke teu na í polo í mayana Pilati na í sələmi-ı sɪ ı kpaçəxi sətə. ⁴⁴ Ama pə lapa Pilati ke piti ke isəna ı səpa ləñ ke mpə tə. İlena í yaa yoolu na í pəəsɪ-ı sɪ: Yesu səpa tə pə leelaa. ⁴⁵ Yoolu heela-ı pə tampana, ilena í ha Yoseefu ke mpaas sɪ í polo na í kpaça sətə. ⁴⁶ Mıpóyú Yoseefu yapa kponkpontu toñ nyəntu nti pa yaa sɪ ləñ tə təpñkahuləña, na í tisi sətə ke tesika təə na í takı-ı pñkahuləña ŋke. İlena í polo í pimi-ı pəlaav ŋku pa hula kəkpamuyə taa tə kv taa. İlena í pilimi piw səsəu nakulı na í sulı pəlaav nəyə. ⁴⁷ Makətala Malı na Yosee too Malı paa wee na pá naaki timpi pa pima-ı tə.

16

Yesu fem

(Matiyee 28:1-8; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)

¹ Mıpóyú kuyaku kvheesuyə tēewa, ilena Makətala Malı na Saaki too Malı na Salomee pá ya nim səsəñ nyəm sɪ pa puki na pá saçalı Yesu ké pəlaav taa.

² Mıpóyú cimaasi wule pa kula tanañ təpam na pá polo pəlaav kin ke ilim luw waatə. ³ Pa pəəsaya təma sɪ: Awe ká təl-tuyə piw ŋkuyə pəlaav nəyə ıle?

⁴ Pa kusa pa ise ilena pá na sɪ pa təma piw səsəu ŋkuyə pilimuyə na pá su kpeñə. Ku təə teu ké. ⁵ İlena pá suv pəlaav taa na pá mayana ifepu nəyələn na í suu capa kvhuləm na í çaya ntəyən təə. Mıpóyú səyontu lapa-we. ⁶ İlena ifepu ıni í heeli-we sɪ: Səyontu í taa la-me. Nasaletı Yesu wei pa kama səm tesika təə təyə í pəekəxi. ı fema, ı fei çəne. ı nyəni, ı naa timpi paa husa-ı tə. ⁷ Təv, í polo í heeli ı ifalaa ləlaa na Piyee sɪ ı tē-meçe nəyə ke Kalilee, tənaya í ká mayana-ı ısu ı ka heela-me tə.

⁸ Pa lu pəlaav taa na səyontu pu-we təkəñkəñ na pá selixi. Mıpóyú pa sewa na pa səyontu katatəlaya təə pa ta pəsi na pá heeli nəyələn sɪ pulə.

Makətala Malı na Yesu

(Matiyee 28:9-10; Yohaani 20:11-18)

[⁹ Yesu fem mıpóyú cimaasi tanañ kupañku tēe tə, Makətala Malı təə ké ı caala luw. Alə ıni ı waali ké Yesu ka təyənə aləçaa naatosompəçəlaya. ¹⁰ Tənaya Malı ıni ı kulaa na í pona laapaali ke í na mpa paa wee na pá çaya ləyaya na pá wiiki

tə. ¹¹ Alə inı ı heela-wεye mpυ sı Yesu wena ı weesuyu na inı ı mayamaya ı na-ı tə. Pa ta mυ ı təm.

Yesu na tillaa naale pa təm

(Luku 24:13-35)

¹² Pəle pə waalı Yesu lu pa taa naale təə na wεεtu lenti ke waatu wei pele pa we mpaav taa na pá puki tawa taa tə. ¹³ M̄pógó pele pa məlaa na pá heeli ləlaa, na pele tətə pa ta mυ-tı.

Yesu ifalaa təə luw

(Matiyee 28:16-20; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)

¹⁴ Pə waalı ké Yesu lu ı ifalaa naanowa na kuləm təə ké waatu wei pa caya təğəv tə, na í kaləna-wε sı: Pepe təə ké í lapa katε na mə lanja la kpusəη na pá heeli-me sı ma fema na í ta tisi. ¹⁵ Pəle pə waalı ı təma-wε sı: ı ya antulinya təna taa na í heeli paa wei ké ma Laapaalı Kupaη. ¹⁶ Ye wei ı mowa na pá sə-ı ləə ləm, pu ya pəntə nyəv. Ama ye wei ı kisa tə məv, paa kv pəntə təm. ¹⁷ Ye mpa pa mowa, piti təma nna paa la təğəv. Paa təğəvı ələyaa na ma təη, na pá yəğətı nsəma ləna. ¹⁸ Paa kpa təmaa na pa niη, yaa pá nyəə kəə wena a kvγı yəlaa tə, pə kaa la-wεye pəlv. Paa tənı kətəntənaa təə ké niη na pá waa-wε.

Yesu kpav ke ıə

(Luku 24:50-53; Tillaa Təmlə 1:9-11)

¹⁹ Tacaə Yesu təma ı ifalaa ke yəğətənav ke mpυ, ləna pə kpaası-ı ısətəa na í caya ləə kəηkəη taa. ²⁰ M̄pógó ı ifalaa ná tēewa na pá heeliyi Laapaalı Kupaη ke paa timpı. Tacaə ka wε pa waalı ké pa kulapətv taa na í kvəyı pa waasənaa nyəəη na piti təma wena a təηna lapv tə.]

LAAPAALI KUPAN WEI

LUKU ŊMAAWA TŌ

Kutuluṭu

Takəlaya kanε ka tṷ Luku ta ke Yuta tṷ, Kələeki tṷ kε, ɪ təmle nté lokotulo təmle. Luku caakaya sɪ í hóló sɪ Yesu kε yəlaa təna waasulɔ ilena í keesi Yesu lɔlɔŋ nyəma ke pə kpaɣaw Yosεfu tɔ haləna Atam. Mpi tɔ, yəlaa təna cɔsɔ kεle.

Yesu ta kε Yuta nyəma tike nyəŋ, ɪ sɔla yəlaa tənaya, kasayampiya na konyəntɔnaa. ɪ kəmaɣa sɪ ɪ pεkəɣɪ mpa pa lɛpa tɔ na í waasi-wε (19:10).

Isəna pa faɣa Luku takəlaya tɔ:

Yesu lɔlɔɣu na ɪ pəcaatɔ, titite 1–2

Yesu təmle taɣanɔɣu, titite 3–4

Yesu təmle ke Kalilee, titite 5–9

Yesu pote ke Yosalem, titite 10:1–19:27

Yesu təmle ke Yosalem, titite 19:28–21:1-38

Yesu səm na ɪ fem, titite 22–24

Mpi pə tɔɔ Luku ŋmaa takəlaya kanε tɔ

¹ Ma yulɔ Teufilli, yəlaa paɣale maɣasaa sɪ pá keesi mpi pə lapa tá heku taa tɔɣo takəlaya taa. ² Isu mpa pa nana pa ɪ se ke pə kancaalaya na pá pəsi Isə Təm təmle nyəma tɔ. ³ Ma maɣamaɣa ma tema yasɔɣu ke pə kpaɣaw təm ntɪ tɔ kancaalaya tɔ, na na nawa pə tampana təna. Pə tɔɔ kε pə lapa-m teu sɪ má keesi-ŋ təm ntɪ tɔ təna təcɔŋŋ ma yulɔ kɔpaŋ. ⁴ Sɪ ŋ cəkəna pə təna mpi pa seɣesa-ŋ tɔ pə tampana ke teu.

Isətaa tillu sɪ paa lɔlɪ Isə lɔm sɔlɔ Yohaani

⁵ Yuta wulav sɔsɔ Heləti waatɔ taa, kətulɔ nɔɣɔlɔ ɪ ka wε Apiya kətəlaa looŋa taa, pá yaa-ɪ sɪ Sakali. ɪ alɔ ka kε kətulɔ Aləŋ lɔlɔɣu tṷ, pa yaa ílé sɪ ɪlisapeti. ⁶ Pa naale ɪnɪ pa tɔntε ka keesa Isə kε. Pəcɔ pə təŋaya Tacaa kusəsuto na ɪ kɔheelitu tənaya teitei. ⁷ ɪlisapeti ka kε kaalɔlaya, ɪlε pa feina pəyaya. Pəyele pa naale ɪnɪ pa puwa.

⁸ Ḿpóyó kuyaku nakulɪ pə tala Sakali looŋa təmle waatɔ, ɪlena í polo na í təŋna kətɔɣu təmle lapu ke Isə təsεle taa. ⁹ Ḿpóyó pa tɔ tete ɪsu kətəlaa lakɪ tɔ, ɪlena pə kpa Sakali sɪ í sɔv na í wɔ tulaalɔnaa ke hatoo kətaya tɔlate tɔɔ. ¹⁰ Na yəlaa samaa təna wε awalɪ na pá təŋna Isə sələmɔɣu ke tulaalɔ wəpu waatɔ. ¹¹ Tənaya Tacaa ɪsətaa tillu nɔɣɔlɔ ɪ lu Sakali tɔɔ na í səŋ tulaalɔ kətaya təwəte ntəɣəŋ tɔɔ. ¹² Waatɔ wei Sakali nawa ɪsətaa tillu ɪlena səɣontɔ kpa-ɪ na ɪ lanje ce. ¹³ Ama ɪsətaa tillu heela-ɪ sɪ: Sakali taa nyá, Isə mu nyá sələmɔɣu. Nyá alɔ ɪlisapeti ká lɔlɪ-ŋ apalɔpəyaya, na n ká ha-keɣe hətε sɪ Yohaani. ¹⁴ Nyá lanje ká heena-ke pə tu fei, na paɣale lanja ká huləməna ka lɔlɔɣu. ¹⁵ Pə taɣa pulɔ, kaa la sɔsɔ ke Tacaa ɪsentaa. Ka kaa təŋ sɔlɔmaɣa yaa konyənyəɔm kəkəkəm narəli. Feesuyɔ Naŋŋtɔ tɔŋ ká wεε ka taa kε sɔsəm ke hatoo ka too lotu taa. ¹⁶ Kaa məŋna ɪseɣelɪ nyəma paɣale ke pa Caac Isə kɪŋ. ¹⁷ Kaa yoosi ka təmle ke Isə ɪsentaa na Feesuyɔ Naŋŋtɔ tɔŋ. Ka ləmaɣasəle na ka tɔŋ ká wεε ɪsu ɪlii. Kaa kpenti caanaa na pa piya. Kaa la na kaanutɔnaa təŋ tampana. Kaa la ḿpóyó sɪ ká taɣani Tacaa ke yəlaa kɔrampama mpa pa mɔna ɪ təmle lapu tɔ.

18 Tənaɣa Sakalı cə isətəa tillu si: Nyá təm tənə tə we mɔvɔ nte? Pə taya pulv, ma wɛv isəntə tə, ma puwaya. Pócs ma alv maɣamaya ná puwa.

19 Ḿpóyó isətəa tillu cə-i si: Maɣa Kapiyee ké, Iso cəlyəɣo ma wee. Imi tilina-m si má yəɣətəna-ŋ na má heeli-ŋ təm kupantu tənə. 20 Mpi pə təɔ n ta tənə ma təm nti tu te na tə la tampana ke tə waatu tə pə təɔ n ká la kamumuka. Nyá nɔyɔ kaa kuli, haləna wule nte ma təm tənə tu la isu ma yəɣətɔvɔ tə.

21 Waatu imi tə na yəlaa we awalı ké na pá taŋa Sakalı na piti ké mpi pə təɔ i taŋa səsəm ke hatoo pə taa tənə tə. 22 Waatu wei i luwa tə i ta pəsi na i yəɣətəna-we. Ilena pele pá cekəna si i ná pulvɔvɔ pə taa tənə. Ḿpóyó i yəɣətəna-we na niŋ, na i nɔyɔ sula mpv.

23 Sakalı təmle kuyeyɛn tɛma Iso təsele səsəole taa, ilena í kpe. 24 Pə lapa wee naale, ilena i alv Iisapeti la teu. Ḿpóyó i ŋmela isətvnaa kakpası na í tə si: 25 Taca a ləsvɔvɔ ma fəele təneyɛ pənenteyɛ yəlaa taa tə, kupantu ke i lapa-m səsəm.

Iso tillu si paa lɔli Yesu

26 Pə kəma na Iisapeti isətvnaa la naatoso, ilena Iso tili isətəa tillu Kapiyee ke Kalilee icate nte pa yaa si Nasaleti tə tə taa ké pelel nɔyɔlv i kinj. 27 Pelel inəyɔ Tafiiti lɔlvɔvɔ taa tv Yosəfɔv ka mvsaa, na pá yaa-i si Mali. 28 Isətəa tillu pola i kinj na í təmi-i si: Ma seɛ-ŋ. Taca we nyá waalı ké, i hulə-ŋ pelee pə tu fei.

29 Ḿpóyó Mali lanje cəpəna isətəa tillu təm ntəyɔ səsəm, na í maɣası seɛtv nti tə huwee ke i taa i ta cekəna. 30 Ḿpóyó isətəa tillu təma-i si: Mali taa nyá, kupantu ke Iso kaana-ŋ. 31 Nyəni, n ká la teu, n ká lɔli apalɔv na í yaa-i si Yesu. 32 I ká la səsə na paa yaa-i si isətəa Iso Səsə Pəyɔlv. Taca Iso ká cele-i i ləŋce Tafiiti kawulaya. 33 I ká la Yakərv piitim nyəma wulav səsə ke tam təɔ, i kawulaya kaa si tənaya.

34 Ḿpóyó Mali pəsəa isətəa tillu si: Isənayale pu la mpv na má ta nyənta apalv?

35 Ilena isətəa tillu cə Mali si: Feesuyv Nanjɛtv ká tiina nyá təɔ, na isətəa Iso Səsə ká lana i toma ke nyá kinj. Pə təɔ ké pəyaya ŋka n ká lɔli tə paa yaa-ke si ylv nanjɛtv na Iso Pəyɔlv. 36 Nyəni, nyá lɔlvɔv tv Iisapeti wei pa yaakaya kaalvaya tə, i haɣa apalv pəyaya həɣo na i kpatəlaya, halı i isətvnaa naatoso kəlv. 37 Pə taya pulv, Iso tá kpisi pulvɔv se.

38 Ḿpóyó Mali təma si: Ma tu ké Taca təmle tv ké. Iso í mo nyá nɔyɔ. Ilena isətəa tillu yelev na í tɛɛ.

Mali puki Iisapeti ke wiiluyv

39 Wee anı a taa ké Mali kulaa na í ləyɔ i təyɔ Yuta icate natəli tə taa ké pónj taa. 40 I talaa ilena í svv Sakalı təyaya na í seɛ Iisapeti. 41 Waatu wei Iisapeti nu Mali seɛtv ke kprakpa tə, ḿpóyó i taa pəyaya yəkəa na Feesuyv Nanjɛtv təŋ tii i təɔ. 42 Na í yəɣətəna nɔyɔ səsəɣa si: Iso koola-ŋ kupantu ke alaa taa, na i koola pəyaya ŋka n ka lɔli təyɔ kupantu tətə. 43 Halı ma taka ma təɔ kelev wei i ka lɔli ma Caa tə i kəma cəɔv na? 44 Ma nu nyá seɛtv na ma taa pəyaya yəkəna lanhulvmle ke kprakpa. 45 Ama n nu lelenj yoo. Pə taya pulv, n tɛma nyá taa na təm nti Taca heela-ŋ si i ká la-ŋ tə.

Mali yoo yontu

46 Ḿpóyó Mali təma si:

Ma sama Iso ké hatoo ma lotu taa ké i kəlvɔv təɔ.

47 Ma lanje hulvməna ma waaslv Iso pə tu fei.

48 Pə taya pulv,

ι nawa ι t̄əmle t̄u k̄onȳont̄u m̄á.
Sañ̄a waali ȳəlaa t̄əna k̄á yaa-m s̄i lelen̄ n̄ul̄u.

49 P̄ə t̄aya pul̄u, Toma t̄əna t̄u lapa-m

k̄upant̄u s̄əs̄əont̄u ke s̄əs̄əm.

Am̄a ι h̄əte k̄é s̄əs̄əle k̄é.

50 I wiiki m̄pa pa nȳañ̄na-ι

na pá see-ι t̄ə pa p̄ət̄ət̄əle ke paa pepe wule.

51 I h̄ula ι toma ke s̄əs̄əm.

I yasa m̄pa pa lotu taa w̄e is̄əcav̄ h̄ow̄ee t̄ə.

52 I k̄usa awulaa s̄əs̄aa ke pa kumlee t̄ə,
na í t̄əȳənt̄i-w̄e.

I k̄usa k̄onȳənt̄ənaa nȳəə̄̄.

53 I haγasa nȳəȳənt̄ənaa ke t̄əȳənt̄əna k̄upañ̄ka.

I t̄əȳənt̄ə ton̄t̄ənaa ke niñ̄ naan̄əwa.

54 I s̄eena ι ifalaa l̄eγ̄eli nȳəma t̄ə.

I lapa n̄ti ι ka s̄u ta l̄ə̄̄c̄ənaa s̄i ι k̄á la t̄ə.

55 Is̄u ι ka heeluȳu ta caanaa Ap̄ələham

na ι piitim nȳəma ke tam t̄ə t̄ə.

56 Mal̄i c̄aya llisap̄eti kin̄ is̄u is̄ənt̄ənaa tooso, ilena í k̄pe.

Is̄ə l̄əm s̄əlv̄ Yohaani l̄əlv̄ȳu

57 P̄ə k̄əma na p̄ə tala llisap̄eti l̄əlv̄ȳu, ilena í l̄əli ap̄əlv̄əȳaya. 58 M̄p̄əȳú ι c̄əlv̄
nȳəma na ι l̄əlv̄ȳu nȳəma niwa s̄i Tacaa lapa-ι k̄upant̄u ke s̄əs̄əm. Ilena pa na-ι
p̄á k̄rent̄i na pa lañ̄a h̄ee s̄əs̄əm. 59 P̄əȳaya k̄uȳeñ̄ lapa p̄ələfeɪ naan̄əwa ilena pá
k̄ə-k̄eγ̄e p̄əlv̄ȳu, na pá t̄əñ̄ s̄i pa haa-k̄eγ̄e ka caa h̄əte s̄i Sakali. 60 T̄ənaγ̄a ka too
ȳəȳətaa s̄i: Aaɪ, Yohaani ke paa yaa-ke.

61 M̄p̄əȳú p̄ele pa t̄əma s̄i: Nȳá l̄əlv̄ȳu taa aw̄eγ̄e paa yaawa h̄əte ñ̄t̄é?

62 T̄ənaγ̄a pa ȳəȳənt̄əna ka caa na niñ̄ s̄i pa naa n̄te ι luγ̄u w̄ee s̄i pá yaa-ke t̄ə.

63 M̄p̄əȳú ι h̄ulaa s̄i pá k̄əna-ι k̄paata. Pa k̄ənaa, ilena í ñ̄ma s̄i ka h̄əte nt̄é Yohaani.
Ilena p̄á la pa t̄ənaγ̄a piti. 64 T̄ənaγ̄a Sakali ns̄əml̄e h̄eta k̄rak̄paa na í s̄u ȳəȳətaγ̄a,
na í sañ̄ Is̄ə na n̄əȳə s̄əs̄əȳa. 65 M̄p̄əȳú s̄əȳənt̄u k̄pa na c̄əlv̄ nȳəma t̄əna, na Yuta
p̄óñ̄ taa nȳəma t̄əna lak̄aya t̄ə faaci. 66 Pa t̄əna m̄pa pa niwa t̄əm t̄əne t̄ə pa
maγ̄asa-t̄əȳi pa taa na pá t̄əñ̄ s̄i: Pepeγ̄e p̄əȳaya kan̄e kaa t̄e na k̄á la?

P̄ə t̄aya pul̄u, Tacaa ka w̄e ka waali k̄é teu k̄é.

Sakali ná cele nȳənt̄u na í k̄eəs̄əȳi-t̄əȳi yont̄u taa

67 M̄p̄əȳú Feesuȳu Nañ̄ñ̄t̄u ton̄ k̄əln̄a Sakali ke s̄əs̄əm, na í ná t̄əmn̄aa na í s̄u
t̄ə ȳəȳənt̄ȳu s̄i:

68 T̄ə sa Tacaa l̄eγ̄eli Is̄ə.

I paas̄əna ι ȳəlaa ke n̄əñ̄ə.

I h̄eta-t̄ȳȳu t̄á yomle.

69 I l̄əsa-t̄ȳȳu waas̄əlv̄ wei ι w̄ena toma t̄əȳu

ι t̄əmle t̄u Taf̄iiti l̄əlv̄ȳu taa.

70 M̄p̄u in̄əȳi ι ka lapa na ι k̄uȳəȳənt̄u

t̄ələs̄əlaa k̄upama k̄paali.

71 Hal̄i ι s̄u ι n̄əȳə s̄i ι k̄á ya-t̄ȳȳu

ta kolont̄ənaa na m̄pa pa luγ̄u fei-t̄ə t̄ə pa niñ̄ taa.

72 Na í wii ta caanaa caanaa p̄ət̄ət̄əle,

na í t̄əəs̄i n̄əəs̄i p̄eēlv̄ȳu k̄upañ̄ m̄pi

í na-w̄e paa p̄eēlaa na tampana t̄ə.

⁷³ I ka tu yəχətəna tuunav ke m̄p̄r̄ȳḡ
tá caanaa caanaa caa səsə Apələham kinj k̄é,

⁷⁴ s̄i i ká ya-tuyv ta kolontunaa ninj taa,
na t̄é paasəna i luyv nyəntv na s̄əχəntv f̄ei.

⁷⁵ Na t̄é w̄eε tənənj k̄é i is̄entaa.
Isayətv kaa w̄eε haləna ta s̄əmə.

⁷⁶ Pəyaya nyá, paa yaa nyá s̄i is̄ətaa
Isə Səsə kuyəχətvtv teləsulv.

Pə tayə pulv, n ká t̄eε ta Səsə ke nəχə
na n tayəni i m̄paan̄j.

⁷⁷ N ká heeli i yələa ke is̄əna paa la
na pa isayətv tayəni na p̄é ya pa nyəənj t̄ə.

⁷⁸ Ta Isə k̄é yulv p̄ət̄əət̄əle tv,
na i h̄úl̄ȳḡi suulu.

Ilim luk̄i tanənj na p̄ə tewa səsəm ke is̄əna t̄ə,
m̄p̄r̄ȳḡ i ka k̄əna tá nyuyv yərv.

⁷⁹ P̄i luna is̄ətaa na p̄é waas̄i m̄pa pa w̄e
s̄əkr̄et̄uyv t̄eε na p̄á nuk̄i s̄əmə s̄ənj t̄ə.

P̄i la na t̄ə nyi alaaf̄əya m̄paav.

⁸⁰ Pəyaya t̄ənjna piw na ká nyənj layətv na ká cəya nyutv taa. Haləna kuyənjku
ka lu Is̄eȳeli nȳəma taa k̄é pat̄əma t̄ə.

2

Yesu Kilisiti l̄vl̄ȳv (Matiyee 1:18-25)

¹ Waətv in̄i i taa k̄é Wulav səsə Akusi k̄paalaa s̄i paa kala i tetv t̄əna taa yələa.

² K̄okaluyv kancaalaya njənjku k̄əne k̄v lapa Sili k̄ufən̄eε Kiliniyusi p̄əle taa.

³ M̄p̄r̄ȳḡ paa wei i pola i icate taa s̄i p̄á kala-i.

⁴ P̄ə t̄ə k̄é Yos̄eεfv luna Nasal̄eti icate ke Kalilee na i polo Yuta ke wulav Tafiti
icate P̄et̄ələhem taa, ⁵ s̄i p̄á kala í na i am̄saya ahonto Mal̄i. P̄ə tayə pulv, i k̄é
Tafiti l̄vl̄ȳv taa tv. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ waətv wei pa w̄e t̄əna tv, Mal̄i l̄vl̄ȳv tala. ⁷ Ilena í
l̄vl̄i i kancaalaya p̄əyaya ke apalup̄əyaya. Na í hus̄i-keγe wontu k̄ət̄əχəv t̄ət̄ule taa
na í tak̄i-keγe saalasi. P̄ə tayə pulv, t̄əcayale taa tala-w̄eγe muɫlaa t̄əs̄ul̄e.

Is̄əta tillu pola tiikilaa kinj

⁸ Tiikilaa nap̄əli paa w̄e icate n̄t̄é t̄ə tawa taa na p̄á fen̄iyi pa kaləkənj ke ahoo
ahoo. ⁹ Tənaya Tacaa is̄əta tillu k̄əma pa kinj na Tacaa teeli na pa t̄ə is̄i k̄əko
s̄əs̄əənjka nyaləm̄əle. M̄p̄r̄ȳḡ s̄əχəntv k̄pa-w̄eγe s̄əs̄əm. ¹⁰ Ama is̄əta tillu t̄əma-w̄e
s̄i: S̄əχəntv í taa k̄pa-m̄e. P̄ə tayə pulv, ma k̄əmayə s̄i ma heeliyi-m̄eγe t̄əmə k̄v̄əp̄antv
nti yələa t̄əna lan̄a ká heena teu t̄ə. ¹¹ T̄əmə nt̄əγ̄əle s̄i, pa l̄vl̄a-m̄eγe waas̄ulv ke
san̄a ahoo an̄eγe Tafiti icate taa wei i k̄é Tacaa Kilisiti t̄ə. ¹² Ii naa is̄əna í ká
nȳəna-i t̄ə. I ká mayāna pa hus̄a ahul̄əmə nəχ̄əlv ke wontu k̄ət̄əχəv t̄ət̄ule taa na p̄á
tak̄a-i saalasi.

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ is̄əta tillaa samaa tuutuuma s̄əs̄a is̄əta tillu in̄i i t̄ə k̄é k̄pak̄paa na
p̄á san̄ Is̄ə na yontu s̄i:

¹⁴ Is̄ə k̄ele teeli tv t̄ək̄papa ke hatoo is̄əta te.
Ate yələa m̄pa i s̄əlaa t̄ə pa lan̄a í h̄ul̄əmi.

Tiikilaa puki P̄et̄ələhem

¹⁵ Waatu wei isōtaa tillaa yela tiikilaa na pá mæli isōtaa tō tiikilaa mpɛ pa tōma pa tōma si: Tó kuli na tó polo Petələhem tēna, na tó ná mpi pə lapa na Tacaa heeliyi-tɔy pə tōm tō.

¹⁶ Mpróyú tiikilaa ləɔ pə ti na pá mayana Mali na Yosɛɛfu na pá huusa ahólum inəyi wontu kotəyɔw tətɔle taa. ¹⁷ Tiikilaa tɛma-keɛɛ nav, ilɛna pá keesi nti isōtaa tillu ka tɛma-wɛɛ heeluyu ke ahólum inu i tōm tō. ¹⁸ Mpróyú piti kpa pa tēna mpa pa nu tiikilaa tōm nti tō. ¹⁹ Mpróyú Mali tōka tōm nti tə tənaya i taa na í mayasəyi tə hɔwɛɛ. ²⁰ Tiikilaa mpɛ pa mələya kpentɛ ilɛna, pá puyɔləyi Isə səsəntu na pá saŋi-i pə tēna mpi pa nuwa na mpi pa nawa tə pə tō. Pə taya pɔlv, pə tēna pə lapa teitei ké isu isōtaa tillu ka keesuyu-wɛ tō.

Yesu hətɛ hav

²¹ Pəyaya ŋkɛ ka kuyɛɛŋ kōma na pə tala pələfeɪ naanɔwa si pa pələyi-ke tō, pa ha-keɛɛ hətɛ nte isōtaa tillu ka heela-wɛ na pəcɔ ka too kpaɣa ka hɔyɔ tō si Yesu.

Pa kpaana Yesu ké Isə təsɛɛle səsəɔle

²² Mpróyú waatu wei pə tpa si Yosɛɛfu na Mali pá kəti pa ti tayanuyv tō isu paa keesuyv Moisi kusəsutv taa tō, pa pona pəyaya ke Yosalem si pa hólí-keɛɛ Tacaa. ²³ Pə taya pɔlv, paa ŋmaa ŋpróyú Tacaa kusəsutv taa ké si: Paa apaləpəyaya kancaalaya nyəŋka ŋka Tacaa tənna-ke. ²⁴ Na pa polaa si pa laki kətaya na ihokasi naale yaa alukukunaa naale isu paa keesuyv Tacaa kusəsutv taa tō.

²⁵ Apalv nəyɔlv i ka wɛ Yosalem na pá yaa-i si Simiyəŋ. Apalv inu i tənaya tampana, na i isələ sɛɛna Isə təmle, na i taŋaa si í na wei i ká kōɔ na í waasi Isɛyɛli nyóma tō. Na Feesuyv Naŋŋtv wɛ i waali. ²⁶ Feesuyv Naŋŋtv inu i ka hóləna-i si i ká ná Tacaa tillu Mesii na pəcɔ i si. ²⁷ Mpróyú Feesuyv Naŋŋtv lapa na í polo Isə təsɛɛle taa ké waatu wei ahólum caa na i too pa pona-i si pa laki i tō ké mpi paa siwa tō. ²⁸ Mpróyú i mv-i i niŋ taa na í sɛɛ Isə si:

²⁹ Pənɛntɛ Tacaa, nti n ka yəɔtəaa tō n lapa-ti.
Ilɛ yelev nyá təmle tv má na má tɛɛna laŋhólvmle.

³⁰ Ma nana ma isəpəle ke waaslv

³¹ wei n tayanv yələa tēna isentaa tō.

³² Fətəla wei piitimnaa ká nana tō.

Inəyələ Isɛyɛli nyóma teeli.

Simiyəŋ nawa cele nyəntv na í kpaali-ti

³³ Mpróyú piti kpa ka caa na ka too na nti inu i yəɔtə ka tō ké mpv tō. ³⁴ Mpróyú Simiyəŋ koola-wɛɛ kɔpantv na í tō ka too Mali si: Pəyaya kanɛ ka nyəntɛ nté si ká hu paɣalɛ na ká kusv paɣalɛ ke Isɛyɛli taa. Yələa paɣalɛ ká kpɛsəna mpi i ká hólí-wɛ tō. ³⁵ Puv kuli pa paɣalɛ taa tōmnaa tō təkɛɛle. Laŋwakəllɛ səsəɔle ká tɔli tōto nyaya púyú isu layatɛ ke pa səpa-ŋ.

Isə kuyəɔtətv teləsvlv alvnyəŋ Ana

³⁶ Isə kuyəɔtətv teləsvlv alvnyəŋ nəyɔlv i ka wɛ tēna tōtō. Aseɛ lɔlvuyv taa tv Fanɔwɛli pɛɛlɔ Ana. I kpatələ teu təkunɔkɔŋ. I saav i paalv tō, pusv naatosompəɔlɔyɔ ke pa caɣaa ilɛna ilɛ i si. ³⁷ Na inu i caɣa mpv haləna pusv nunaasa na liɣiti. Ilɛ Isə təsɛɛle taa ké i ka wɛ tam na í laki Isə təmle ke ilim na ahoɔ. Paa Isə sələmvuyv i sələməyi, paa nəhəkɔtv i həkəyi. ³⁸ Simiyəŋ pa tənna ŋpróyú larv təy inu i kōma na í svv Isə ké sam, na í yəɔtəyənna pa tēna mpa pa taŋaa si Isə í waasi Yosalem təy Yesu tōm.

Pa mələyi kpentɛ ke Nasalɛti

³⁹ Waatu wei pa tema pə təna mpi pa keesa Tacaa kəsəsutv taa təyo lapv tə, Yosēfv na Malī pa mēla pa te Nasaletī ke Kalilee. ⁴⁰ Mpu tə na pəyaya təhna puw na ka tənuyv təkəyi na ká təhna layatv nyəm ke teu na Iso we ka waali.

Yesu kē Iso tāsēle taa

⁴¹ Paa pənaɣa ŋka Yesu nyóma pukaya Yosalem ke Teev acima təyov kē. ⁴² Yesu ləlvuyv pənaɣa naanvwa na naale nyəhka taa pa pola acima tətə isv pa tu pukuyv tə. ⁴³ Acima wēe kəma na a te ilena i nyóma tv mpaav na pá kpeŋ. Ama Yesu ná saala Yosalem, na i nyóma ta nyi mpv. ⁴⁴ Pēle paa hūvwa sv ntanyi i wē təntaa lēlaa taa, haləna pá tə ilim na pə tēm ilena pá svv-i pēekuyv ke pa ləlvuyv nyóma na pa asəmaa kiŋ. ⁴⁵ Pa ta na-i, ilena pá taɣanī Yosalem ke məlvuyv sv pa pēekəyi-i. ⁴⁶ Pə lapa kuyeyŋ tooso ilena pá na-i Iso tāsēle taa na í caɣa Yuta nyóma seɣesəlaa səsaa kiŋ na í nukī pa seɣesuyv na í pəsəyi-weyē təmnaa. ⁴⁷ Na i nyəm na nti i cəkaɣa-wē tə tə lapa pa təna mpa pa nukaya təyo piti kē səsəm. ⁴⁸ Waatu wei i nyóma na-i tə səyontv kpa-wē. Ilena i too təm-i sv: Ma pəyaya, n lapa-tuyv mpv suwe? Nyəni, má na nyá caa tə pēeka-ŋ na laŋwakəlle səsəle kē.

⁴⁹ Mpu yó Yesu cəwa sv: Pepe təw kē mə pēekaya-m? I ta nyi taa sv pə wēe kē sv má wēe ma Caa təyaya taa?

⁵⁰ Ama pēle pa ta cəkəna nti i yəyətə mpv tə. ⁵¹ Tənaɣa i təhna-wē na pá mēlī Nasaletī, na í nukəna-weyē pə təna pə taa. Ama i too təkə təm tənē un tə tənaya i taa. ⁵² Yesu təhna puw na i layatv nyəm təhna səsəyov, na Iso na yəlaa pa laŋa təhna-i hēnav ke tam.

3

Iso lvm səlv Yohaani waasv

(Matiyee 3:1-12; Maləki 1:1-8; Yohaani 1:19-28)

¹ Waatu wei wulav səsə Tipēe kawulaya puvi lapa naanvwa na kakpasī tə, Pəŋsi Pilatī ná kē Yuta kəfəneē, na Helətī náá kē Kalilee wulav, na ilē i neu Filipv náá təkī kawulaya ke Itulee na Təlakoniti pə tətə taa, na Lisaniya náá kē Apilēni wulav. ² Ilena Ana na Kayifi pēle pa kē kətəlaa səsaa təyo Iso təm kəma Sakalī pəyalv Yohaani taa kē wulaya tətə taa. ³ Na í cəw Yaatanī tətəkəle təna na í heeliyi yəlaa sv pá layasī tənte, na pá sə-weyē Iso lvm na Iso huvi pa isayatv.

⁴ Ilena pə lá isv paa ŋmaav Iso kuyəyətətv teləsəlv Isayii takəlaya taa tə sv:

Nəyəlv yəyətəyəna nəyo səsəɣa ke wulaya tətə taa sv, í taɣanī Tacaa mpaav, í hē-i mpaisi na sv siyisi.

⁵ Paa suuli kvtaadomiy təna.

Paa yəsv pəsəŋ na pulasī təna.

Paa siyisi təkēleŋnaa. Paa kulī pēe təna.

⁶ Na yəlvəpiya təna ká ná isəna Iso waasəyi-tv tə.

⁷ Yohaani yəyətəya samaa wēi i kəŋaya i kiŋ sv i sə-weyē Iso lvm tə sv: Akala piya mē, awe kpaala-mē na í seeki Iso pááná nna a kəŋ tə? ⁸ I la mpa pa yela isayatv tə pa kvlapəle. Ilē í taa teləsəyi ləlv sv mə caa kēle Apələham. Ma heeliyi-mē sv ye təle tə təw ilē, Iso pəsəyi na í la na pēe ane á pəsi Apələham piya. ⁹ Pa tema laale tuyv ke tuŋ sv pa huɣu-i na i tēe kē te. Tuyv ŋku ku ləlvəyi pēe kvpana tə, paa hu-ku na pá tv kəkə.

¹⁰ Tənaɣa samaa pəsəsa Yohaani sv: Ye mpv nti na ntiyi tu la?

¹¹ Yohaani cə-wē sv: Ye wēi i wēna tokonaa ke naale í pasa wēi i fēina tə. Na ye wēi i wēna kvtəyov ilē í la mpv tətə.

¹² Μπόγυ πά κρηνα lampuu moola na pá koo i kin si í so-weye Iso lum, na pá paoosi-i si: Tacaá, nti na ntiyi tu la?

¹³ Yoahaani co-we si: I taa mu na pá tee isana paa suwa to.

¹⁴ Yooola ná paoosa-i tato si: Na tá se, nti na ntiyi táá la? Μπόγυ Yoahaani co pele si: I taa muylu naxolu. Pócs í taa tu naxoluyu tom. Mə lanja í heena mə kufeluyu.

¹⁵ Yəlaa teelayaa teu si pulb ká la, haləna pá koo pá suu mayasuyu ke pa taa si, yaa Yoahaani kele Mesii inu. ¹⁶ Ilena Yoahaani heeli pa tana si: Ma ile, lum ke ma soo-me. Ama naxolu wee i kəh, ílé i kəla-m. Halı ma ta tala má wəxosi i nəwee taa ntaŋkpa la mayamaɣa. Feesuyu Nanjtu na kəkə ke ílé i ká so-me. ¹⁷ I təkə i kufaluyu ke i niŋ taa. I ká fala pá tana təɣaɣaɣa na í suu pee ke krou taa. Ama i ká tu loot ke kəkə ŋka kaa teŋ to ka taa.

¹⁸ Seyesəh waani waani ke mporoyu i kaakayana samaa na í heeliyina-weye Laapaali Kupaŋ. ¹⁹ Yoahaani ka kaləna wulaw Heləti ke timpı i kpaɣa i taalv əlv Helətiyati to, na isayatu tana nti i ka lapa to tə to. ²⁰ Μπόγυ í ləla isayatu lenti tato, i kpa Yoahaani na í təkı-i saləka.

*Yesu Iso lum sou
(Matiyee 3:13-17; Malaki 1:9-11)*

²¹ Yoahaani təhna yəlaa tənaya Iso lum sou, ilena Yesu náá polo tato na pá so-i. ²² Waatu wei Yesu təhna sələmuyu to, isətanuyu tulaa na Feesuyu Nanjtu tii i tao, na pá naaki-i isu alukuku. Na pá nu naxolu naxə ke isətaa si: Nyaxale ma luyu tee Pəyaxa, ma lanje heena-ŋ səsəm.

*Yesu ləlvuy looŋa nyəma
(Matiyee 1:1-17)*

²³ Yesu caaluyu i təmle ke waatu wei ké mpu to, i pusi we isu hiu na naanowa, na yəlaa nyənaya-i isu Yosəefu pəyaxa. Yosəefu ná ké Heli pəyaxa, ²⁴ na Heli ké Matati pəyaxa, na Matati ké Lefii pəyaxa, na Lefii ké Meleci pəyaxa, na Meleci ké Yannayi pəyaxa, na Yannayi ké Yosəefu pəyaxa, ²⁵ na Yosəefu ké Matatiyası pəyaxa, na Matatiyası ké Aməosi pəyaxa, na Aməosi ké Nahum pəyaxa, na Nahum ké Isali pəyaxa, na Isali ké Nakayi pəyaxa, ²⁶ na Nakayi ké Maati pəyaxa, na Maati ké Matatiyası pəyaxa, na Matatiyası ké Semeyiŋ pəyaxa, na Semeyiŋ ké Yosəci pəyaxa, na Yosəci ké Yota pəyaxa, ²⁷ na Yota ké Yowanəŋ pəyaxa, na Yowanəŋ ké Lesa pəyaxa, na Lesa ké Solopareeli pəyaxa, na Solopareeli ké Salatiyee pəyaxa, na Salatiyee ké Neli pəyaxa, ²⁸ na Neli ké Meleci pəyaxa, na Meleci ké Atii pəyaxa, na Atii ké Kosam pəyaxa, na Kosam ké Ilimatam pəyaxa, na Ilimatam ké Əli pəyaxa, ²⁹ na Əli ké Yosuwee pəyaxa, na Yosuwee ké Iliyesee pəyaxa, na Iliyesee ké Yolim pəyaxa, na Yolim ké Matati pəyaxa, na Matati ké Lefii pəyaxa, ³⁰ na Lefii ké Simiyəŋ pəyaxa, na Simiyəŋ ké Yuta pəyaxa, na Yuta ké Yosəefu pəyaxa, na Yosəefu ké Yonam pəyaxa, na Yonam ké Iliyakim pəyaxa, ³¹ na Iliyakim ké Meleya pəyaxa, na Meleya ké Menna pəyaxa, na Menna ké Matata pəyaxa, na Matata ké Natan pəyaxa, na Natan ké Tafiiti pəyaxa, ³² na Tafiiti ké Seseə pəyaxa, na Seseə ké Opeti pəyaxa, na Opeti ké Powaası pəyaxa, na Powaası ké Sala pəyaxa, na Sala ké Naasəŋ pəyaxa, ³³ na Naasəŋ ké Aminatari pəyaxa, na Aminatari ké Atamiŋ pəyaxa, na Atamiŋ ké Alini pəyaxa, na Alini ké Isələm pəyaxa, na Isələm ké Falesı pəyaxa, na Falesı ké Yuta pəyaxa, ³⁴ na Yuta ké Yakəru pəyaxa, na Yakəru ké Isaaka pəyaxa, na Isaaka ké Apələham pəyaxa, na Apələham ké Tala pəyaxa, na Tala ké Nasoo pəyaxa, ³⁵ na Nasoo ké Seluci pəyaxa, na Seluci ké Lakao pəyaxa, na Lakao ké Faləki pəyaxa, na Faləki ké Ipeə pəyaxa, na Ipeə ké Sala pəyaxa, ³⁶ na Sala ké Kayinam pəyaxa, na Kayinam

ké Alafasati pəyaga, na Alafasati ké Sem pəyaga, na Sem ké Nowee pəyaga, na Nowee ké Lameki pəyaga, ³⁷ na Lameki ké Matusala pəyaga, na Matusala ké Henaki pəyaga, na Henaki ké Yaleti pəyaga, na Yaleti ké Maleleyee pəyaga, na Maleleyee ké Kayinajə pəyaga, ³⁸ na Kayinajə ké Inəsi pəyaga, na Inəsi ké Seti pəyaga, na Seti ké Atam pəyaga, na Atam ké Iso pəyaga.

4

Satanı mayasəyi Yesu

(Matiyee 4:1-11; Maləki 1:12-13)

¹ Yesu luna Yaatanı na Iso Feesuyu Nanjtu tojə təw i kinj ke səsəm. M'pəyó Feesuyu Nanjtu tənə-i wəlaya tetu taa. ² İlena İləyən mayası-i wəe nule. İ ta təyən puləy kuyeyi inı i taa. Pə yoosa wəe nule İlena nyəyəsı kpa-i. ³ Tənağa İləyən təma-i sı: Ye n ké Iso Pəyaga, yəyətı na pələ tənə tə pəsı təyənaya.

⁴ Ama Yesu cə-i sı: Pa nmaawa Iso Təm taa sı, pə taya təyənaya tike ke yəw ka hikina weesuyu.

⁵ M'pəyó İləyən pona-i timpi pə kulaa tə, na í krentı antulinya kawulası tənaya təm kəwəm na í huli-i. ⁶ İlena í təmi-i sı: Maa ha-ŋ pə tojə na pə teeli tənə. Pə taya pulə, ma niŋ taa ké pə təw pə tənə, na má nəkaa ma ha wei ma səlaa tə. ⁷ İle ye n ka hənta-m atə, n ká kpağa pə tənə.

⁸ Ama Yesu cə-i sı: Pa nmaawa Iso Təm taa sı, n ká sēe nyá Caa Iso, na i tike i təmle ke n ká la.

⁹ M'pəyó İləyən pona-i Yosalem na í kraasi-i Iso təsēele comcom nəyō taa, na í təmi-i sı: Ye n ké Iso Pəyaga nmaa atə. ¹⁰ Pə taya pulə, pa nmaawa Iso Təm taa sı, i ká heeli i isətəa tillaa ke nyá təm sı pə paasəna-ŋ teu. ¹¹ Pəc' ləntı wəe tətə sı: Paa teeli-ŋ pa niŋ taa ké teu təkpa sı pə taa kəw na pələ natəli tə cə-ŋ.

¹² Ama Yesu cə-i sı: Pa nmaawa Iso Təm taa sı, n kaa mayası nyá Caa Iso sı n ná i waalı.

¹³ Waatə wei İləyən təma-i mayasuyu ke pə tənaya mpə, İlena í tēe na í tanja wəle kofatē.

Yesu caaləyi i təmle ke Kalilee

(Matiyee 4:12-17; Maləki 1:14-15)

¹⁴ Pələ pə waalı ile Yesu məla Kalilee na Feesuyu Nanjtu tojə hağa-i, na i təm yəkəyi həyələyən ŋkə kə tənə kəw taa. ¹⁵ İ səyəsaya Yuta nyəma təkotilənəa taa na yəlaa tənə puyəlaya-i.

Nasaletı nyəma kisa Yesu

(Matiyee 13:53-58; Maləki 6:1-6)

¹⁶ M'pəyó Yesu pola Nasaletı timpi i puwa tə, na í sən Yuta nyəma təkotile taa ké kuyakə kuhēsəyən wule, isı i tu lakı tam tə. M'pəyó i kulaa sı i kaləyi Iso Təm.

¹⁷ İlena pə cəle-i Iso kuyəyətətə teləsəw İsayii takəlaya. M'pəyó i heta timpi pa nmaawa sı:

¹⁸ Tacaə Feesuyu wē ma kinj, na i ləsa-m sı má heeli

Laapaalı Kəpaŋ ke konyəntənəa.

Na i tila-m sı má heeli saləkətənəa ke pa hətəyən təm.

Na yələmaa ke pa isē kuluyu təm.

Sı má waası mpa pa muylıyı tə.

¹⁹ Sı má heeli-wēyē pənaya ŋka

Tacaə ká waası i yəlaa tə ka kəntē təm.

20 Yesu tema dena í kpili-ke na í cela paasənlu na í caɣa. M̄róyó Yuta nyóma təkotile taa nyóma təna pama ise ke í tɔɔ. 21 Tənaɣa í suw-weyɛ yɔɔtɔyɔ sɪ: Təm ntí paa ŋmaawa na í tu nu-təyɪ nɔɔnɔ tɔ, saŋa nté tɔ lapa.

22 M̄róyó pa təna pa tisa teu na pá samɪ-ɪ. Na í kuyɔɔtɔtɔ təna lapa-weyɛ leleŋ, halɪ pə la-weyɛ piti na pá tɔ sɪ: Isu Yosɛɛfu pəyɔlv?

23 Tənaɣa Yesu tɔma-we sɪ: Tampana tɔɔ, í ká te na í tuku-m ituule sɪ: Fɛtu, fe nyá ti. Halɪ í ká yɔɔtɔ-m sɪ má la ma ɪcate taa cənɛyɛ mpi pə lapa Kapənahum na í nɪ tɔ.

24 M̄róyó Yesu tasa-we sɪ: Tampana ke ma heeliyɪ-me yoo, paa nyənəyɪ Isɔ kuyɔɔtɔtɔ teləsulu nəɣəlvɔy pulvɔy í maɣamaɣa í ɪcate taa. 25 Ntəŋ í nyəmá sɪ alaa leelaa ka we pəɣalɛ ke Isɛyɛli taa ké waatu wei wɔlaya lapa pusɪ tooso na isətɔnaa naatoso ke Ilii waatu taa tɔ. Halɪ nyɔɔsɪ sɔsɔŋsɪ lu tetu təna. 26 Paa na mpɔ Isɔ tá tili Ilii ke pa ta nəɣəlv kin. Ama alv leelu nəɣəlv wei í ka we Sitəŋ tetu taa ké Salepəta tɔ, í kin ke í tila-ɪ. 27 Na Isɔ kuyɔɔtɔtɔ teləsulu Iliise waatu taa tɔnyɔ tɔ asilima kɔtəŋ nyóma ka we sɔsəm tətəyɔ Isɛyɛli. Paa na mpɔ pa ta waasɪ pa taa nəɣəlvɔy í kɔtəŋ. Ama Silii tu Naaman tike ke pa waasaa.

28 Waatu wei Yuta təkotile taa nyóma nu í təm ntí tɔ, pə haŋa-weyɛ sɔsəm.

29 M̄róyó pa kɔlaa na pá həmɪ-ɪ na pá luna ɪcate waalɪ, na pa kpaana-ɪ hatoo pɔyɔ ŋku kɔ tɔ pa ɪcate weɛ tɔ kɔ nyuvɔ taa, timpɪ pə lapa tokuyɔ tɔ, sɪ pa tusiyɪ-ɪ.

30 Ilena Yesu faɣana pa heku taa na í tɛɛ í nyəŋku.

Iləɣəhilu nəɣəlv í təm

(Maləki 1:21-28)

31 M̄róyó Yesu pola Kapənahum, Kalilee tetu taa ɪcate natəli, na í seyɛsɪ-weyɛ kuyaku kɔheesuvɔ wule. 32 M̄róyó í seyɛsuvɔ cɛpa pa laŋa ke teu. Pə taɣa pulv, í seyɛsa-weyɛ na tɔŋ, í ta nyá. 33 Pə pamna apalv nəɣəlv ka we Yuta nyóma təkotile taa na í hii iləɣəlv isəɣəlv nəɣəlv. M̄róyó apalv inɪ í koo sɔsəm sɪ: 34 Ee Nasaletɪ Yesu, n caa-weyɛ tá kin? Ta wakəlvɔy ke n kɔma? Ma nyəma-ŋ teu, n ké Isɔ yulv naŋŋtu wei í tilaa tɔ.

35 Tənaɣa Yesu kaləna-ɪ sɪ: Hei nyá, su na ní se apalv inɪ í waalɪ.

M̄róyó iləɣəlv pɛta-ɪ samaa heku taa na í yele-ɪ na í se. Ama í ta lapɪ-ɪ pulv.

36 M̄róyó pə lapa yəlaa ke səɣəntɔ na pá təŋ təma sɪ: Hm, təm tənɛ. I yɔɔtəɣəna aləɣaa na apalvɔtɔ na toma, na í tɔɣənhəyɪ-weɛ.

37 M̄róyó í hətɛ yaa tetu təna taa.

Yesu waasa kɔtəntɔnaa pəyale

(Matiyee 8:14-17; Maləki 1:29-34)

38 Yesu luna Yuta nyóma təkotile taa dena í polo Siməŋ təyɔɣa. Watu suvkaɣa Siməŋ yɔsɔ ke sɔsəm, dena pá wiina Yesu sɪ í waasɪ-ɪ. 39 M̄róyó Yesu lunɪ í tɔɔ na í kaləna watu, na tə ya í tɔɔ. Tənaɣa alv kɔla kpaakraa na í caləsɪ-weɛ.

40 Ilim tu kpaakraa, dena pa təna mpa paa weɪna kɔtəntɔnaa ke waanɪ waanɪ tɔ pá kəna-weɛ. M̄róyó í təna í niŋ ke paa wei í tɔɔ na pá hiki alaafəyɔ. 41 Aləɣaa maɣamaɣa ná se yəlaa pəyale waalɪ na pá kookɪ sɪ: N ké Isɔ Pəyɔlv ké. Ama í kaləna-weɛ, í ta tisi sɪ pá yɔɔtɔ: Pə taɣa pulv, pa nyəmá sɪ í ké Mesii.

Yesu lakɪ waasv ke Yuta tetv taa

(Maləki 1:35-39)

42 Waatu wei tɛv fema tɔ, Yesu luwa na í polo timpɪ yəlaa fɛi tɔ. M̄róyó yəlaa samaa pɛeka-ɪ, haləna pá tala í cəlv. Pa luyɔ lapa sɪ pá təkɪ-ɪ, pá taa yele na í tɛɛ.

43 Ama Yesu cō-we si: Aai, pə wεε ké si má heeli acalεε lenna ke Iso Kawulaya Laapaali Kupaŋ. Pə taɣa pʊlv, pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké Iso tila-m.

44 Tənaɣa Yesu tεεwa na í lakti waasʊ ke Yuta tetv taa pa təkotilenaa taa.

5

Yesu kpa i kancaalaya ifalaa

(Matiyee 4:18-22; Maləki 1:16-20)

1 Kuyaku nakʊli yəlaa nyəkayaa Yesu ké Iso Təm nuw tɔɔ, na í səŋa Kenesaleti lʊm nəɣɔ. 2 Ḿpóyó i nawa kpuləŋ naale səŋa kʊteŋ tɔɔ, na tiina kpalaa lu i taa na pá polo pa puluŋ cəɔvʊ. 3 Ilena í kpa i taa lenku taa, na kpulvʊv ɲku ku ké Siməŋ nyəŋku. Ḿpóyó i sələma-i si í hatələna-i-kvʊv kʊteŋ ke pəcɔ. Ilena í caya kv taa na í svʊ i seɣesvʊv taa.

4 Waatv wei i tɛma-wεε seɣesvʊv tɔ i heela Siməŋ si: Tuusi na ń polo lumaŋ taa na í tv mə puluŋ na í puu tiina.

5 Siməŋ cə-i si: Taca, tɛ tɛma wɪw ke yem ké tɛv na kv fem, tɛ ta puu pʊlv. Paa na mpv n tɛma si má tv tɔ, ma a tv.

6 Pa tv mpv lena pá puu tiina ke səsəm pə tu fei, hal i pa puluŋ caakaya cəlvʊv.

7 Ḿpóyó pa hata pa taapalaa mpa paa wε kpulvʊv lenku taa tɔɣɔ niŋ si pá kɔɔ pá səna-wε. Pɛle pa kɔma lena pá ləsi tiina na pá suuli kpuləŋ mɪ i naale, haləna pə ɲmilisiyi-wε. 8 Siməŋ Piyεε nawa mpv, lena i luŋ Yesu ke akula ke kpakpaa na í tɔ si: Taca, taa kpətəna-m, ma ké isayav maɣamaɣa ké.

9 Pə taɣa pʊlv tɔɔ, tiina nna pa kpa mpv tɔ, a tɔɔv ka lapa í na mpa paa wεε tɔɣɔ sɔɣəntv ke səsəm. 10 Haləna pə la mpv tətɔɣɔ i taapalaa Sepetee pəyalaa Saaki na Yoahaani. Tənaɣa Yesu heela Siməŋ si: Taa nyá pəneŋte yəlaa ke n ká puu.

11 Pa ləsa kpuləŋ ke lʊm taa, lena pá yele pə təna təpai na pá hu i waali.

Yesu waasa tənvʊv tɔɔ asilima kvətəŋ tv

(Matiyee 8:1-4; Maləki 1:40-45)

12 Yesu ka wε icatε natəli tɛ taa, na yʊlv wei tənvʊv tɔɔ asilima kvətəŋ waasa i təna tɔ i ka wε təna. I na Yesu lena í polo na í hənti-i atε na í wiina-i təkpeε si: Taca, ye n ka tisaya n taa waasi-m?

13 Ḿpóyó Yesu kusa i niŋ na í tokəna-i na í tɔm-i si: Teu ma tisaa, alaafəya í la. Ḿpóyó i kvətəŋ tɛma kpakpaa. 14 Ilena Yesu kpaali-i si: Taa heeli nəɣɔlv. Ama tεε kpakpaa na kʊtʊlv na-ŋ, lena ń yiɣisi isv Moisi ka keesvʊv tɔ, na pə la yəlaa ke asefa.

15 Paa na mpv tɔ, i hətε təŋna yaav na pə puki, na samaa kotiyi i kin ke səsəm səsəm si pa nuiki i seɣesvʊv, na í waasəɣi-wεε pa kvətəməŋ. 16 Ama mɪ i pukaya waatv waatv ke timpi timpi yəlaa fei tɔ, na i sələməɣi Iso.

Yesu waasa kvətəŋ kvətʊlvʊv tv

(Matiyee 9:1-8; Maləki 2:1-12)

17 Kuyaku nakʊli Yesu seɣesaya. Pə pamna Falisanaa na Iso Təm seɣesəlaa mpa pa luna Kalilee na Yuta pa acalεε təna taa na Yosalem tɔ paa wε təna na pa caya. Na Taca toma ka wε Yesu kin na i lakti na kvətəntunaa hikiyi alaafəya. 18 Ḿpóyó yəlaa səɣəla kvətəŋ kvətʊlvʊv tv nəɣɔlv na kpatəle, na pá pəεkəɣi si pá tana-i Yesu kin ke kutuluyv taa na pá su-i i sɛntaa. 19 Ama yəlaa samaa tɔɔ pa ta na timpi tɔɔ paa svəsəna-i tɔ. Ilena pá kpaana-i ləpʊtv tɔ na pá wεs-i, na pá tisi í na i kpatəle ke samaa hεkv ke Yesu sɛntaa. 20 Waatv wei Yesu ná pa naani tɔ i tɔma si: Ma taapalv, nyá isayav husaa.

²¹ Tənaɣa Iso Ƨəm seɣesəlaa na Falisanaa pa sɔv miituyu si: Aweɣele inɛ inɛ na í kɔakəxi ı tı na í keesəyənə Iso? Awe pəsəxi na í husı isayatu, ye pə taɣa Iso paasi?

²² Ama Yesu ná cekəna pa hɔwee, ɔlena í pəsı-we si: Pepe təw kə í huɔki mɔrúyú mə taa? ²³ Nti tə yəɣətuyu kələna təlev? Nyá isayatu husaa, yaa kuli na ń tə? ²⁴ Təw, maə huli-me si Yulv Pəyaya má, ma pəsəxi na má husı isayatu ke ate cəne.

Tənaɣa ı təma kətəntv si: Kuli na ń kɔaxa nyá kɔatəle na ń kpe. ²⁵ Tənaɣa ı kula kɔakɔaa ke pa tənə pa isentaa, na í kɔaxa kɔatəle nte tə təw paə husa-ı tə na í saŋ Iso na í kpeŋ. ²⁶ Mɔrúyú pə lapa pa tənaya piti kə səsəm na pá saŋ Iso. Halı pə lá-weɣe səɣəntv na pá caŋ pá yəɣəti si: Ama pɔwe, saŋa ke tá na kəkəlv təm.

Yesu yaaki Lefii

(Matiyee 9:9-13; Maləki 2:13-17)

²⁷ Mɔrúyú Yesu luwa na í maɣana lampuu mɔlv nəɣəlv wei pa yaa si Lefii tə, na í caɣa ı lampuu təmɔle. ɔlena í təmı-ı si: Kuli na ń təŋı-m.

²⁸ Mɔrúyú Lefii kulaa na í yelev pə tənə na í hu ı waalı.

²⁹ Mɔrúyú Lefii lapa-ı mɔvulle ke teu ke ı təyaya taa, na pá na lampuu mɔlaa paɣale na yəlaa lelaa pá caɣa təɣəv. ³⁰ Mɔrúyú Falisanaa na pəle pa Iso Ƨəm seɣesəlaa pa kəma na pá pəsı ı ifalaa ke imiitav si: Pepe təw kə mə na lampuu mɔlaa na asayaa í kɔɛnta tətəɣəle na tənɣəle?

³¹ Ama Yesu cə-we si: Pə taɣa alaafəya nyəma nyılvəyənə fetaa, ama kətəntvnaa kə. ³² Ma kəmaɣa si ma heeliɣi asayaa si pá laɣasi, pə taɣa kɔpama.

Yesu keesəyi nəhəktv təm

(Matiyee 9:14-17; Maləki 2:18-22)

³³ Mɔrúyú yəlaa napəli pa təma Yesu si: Yoħaanı ifalaa na Falisanaa nyəma pa həkəxi nəəsi ke tam na pa sələməxi pə waatvnaa, na nyá nyəma náá təkı na pá nyəkı yem.

³⁴ ɔlena í cə-we si: ı ká pəsi na í la na akɔaxəlv taapalaa həkə nəɣə na í na-we pá wee? Aaı. ³⁵ Ama pu kəw pə keesi kuyaku nəkuli, ɔlena pá ləsi-ı pa hekv, ıle waatv inəxi paə həkə nəɣə.

³⁶ Mɔrúyú ı tasa-weɣe ituule ke tukuyu tətə si: Paa cələxi puvuy kɔfalvuy təw na pá tə kɔpənvuy. Pá lapa mɔv, pa wakəla kɔfalvuy. Pəyele saaliya kaa mɔna kɔpənvuy. ³⁷ Nəɣəlv kaa suu sɔlvəm kɔfam ke sɔlvəm hulun kɔpəŋ taa, təfə sɔlvəm kɔfam yaşəxi hulun kɔpəŋ inəxi na pə ti na hulun wakəli yem. ³⁸ Ama hulun kɔfaŋ taa kə pa suuki sɔlvəm kɔfam. ³⁹ Yulv wei ı təma sɔlvəm kɔpərum ke nyəw tə, ı luɣu ı lakı apıla. Pə taɣa pulv, kɔpərum ke yəlaa saŋ.

6

Yesu kele kuyaku kəheesvuy tv

(Matiyee 12:1-8; Maləki 2:23-28)

¹ Mɔrúyú Yesu na ı ifalaa pa faɣana təɣənaya pəe taale natəli tə taa kə kuyaku kəheesvuy kuli kv wule. Tənaɣa ı ifalaa sɔv təɣənaya pəe nyəŋka ke pəlvuy, na pá nuɣutiɣi pa niŋ taa na pá saləxi. ² Mɔrúyú Falisanaa napəli pa pəsə-we si: Pepe təw kə í lakı mɔpi cə feı larv ke kuyaku kəheesvuy wule tə?

³ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye mɔv ı ta kala mɔpi Tafiiti lapa waatv wei nyəɣəsi pu ı na mɔpa paa we ı cəlv tə? ⁴ ı sənə ı sɔv Iso təyaya taa na í kɔaxa pətopətonaa mɔpa paa su Iso tə na í təɣə na í ha ı taapalaa tə. Pəyele pə feı si nəɣəlv ı təɣə-weɣe yem na pə ta kə kətəlaa.

⁵ Μπρόγυ Yesu tasa-weye heeluyu tōto si: Yulu Pəyaga maɣale kuyaku kuhesuyu səsə tōto.

Nkpaləkpekaya tu
(Matiyee 12:9-14; Maləki 3:1-6)

⁶ Μπρόγυ Yesu sɔv Yuta nyəma təkotile taa ké kuyaku kuhesuyu kuli ku wule na í seyesəyi. Pə pamna apalu naxɔlv i we təna na í nkpalaya ntɔɔŋ nyəŋka kpekaa. ⁷ Na Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa caɣaa na pá keŋna-i teu, si pa naa si i ká waasi yulu ke kuyaku kuhesuyu wule yaa isəna. Pa laki mpyɔle si pá hiki nti pa waanna-i tɔ. ⁸ Ama i cekəna pa huwɛɛ, ɔlena í tɔ nkpaləkpekaya tu inɔ si: Kuli na n̄ səŋ heku taa cəne.

ɔlena nkpaləkpekaya tu inɔ i kuli na í polo í səŋ təna. ⁹ Na Yesu tɔ-we si: Ma pəsəyi-me si tá mpaav taa, kɔpantv ke pə mɔna pá la kuyaku kuhesuyu wule yaa isayatu? Paa waasi yaa paa kv?

¹⁰ Tənaɣa Yesu nyəna pa təna pa isɛntaa, na í tɔ apalu inɔ si: Tɔv, loosi nyá nin.

Μπρόγυ nkpaləkpekaya tu inɔ i lapa mpv, ɔlena i nin hetɔ. ¹¹ Μπρόγυ pááná kra-weye səsəm, na pá maɣasəyi isəna pá la Yesu tɔ.

Tillaa səsaa naanɔwa na naale kpav
(Matiyee 10:1-4; Maləki 3:13-19)

¹² Waatv inɔ i taa ké Yesu kra puyv taa ké Iso sələmpuyv, na í sələmi m̄pógυ teu na kv fem. ¹³ Pə kɔma pə fe ɔlena, í yaa i ifalaa na í ləsi pa taa ké yəlaa naanɔwa na naale, na í ha-weye hətɛ si tillaa. ¹⁴ Mpe inɔ pa həla ntɔ. Siməŋ wei i cuɣusaa si Piyɛ tɔ, na ílé i neu Antəli, na Saaki na Yohaani, na Filipv, na Paatelemii, ¹⁵ na Matiyee, na Tomaa, na Aləfe pəyalv Saaki, na Siməŋ wei pa cuɣusaa si Selotv tɔ, ¹⁶ na Saaki pəyalv Yutaasi, na Yutaasi Isəkaleeu wei i lapa Yesu ke kələmɔtɔ tɔ.

Yesu seyesəyi samaa na í waaki kvəntvnaa
(Matiyee 4:23-25)

¹⁷ Yesu na i ifalaa pa tiikayana puyv tɔv, ɔlena í səŋ timpɔ taa puyv feɔ ipilisav na pá walaa tɔ. Təna inəyi i ifalaa paɣale na Yuta təna samaa na Yosalem nyəma na Tiiv na Sitəŋ lvm naxɔ nyəma pa təna paa timsaa. ¹⁸ Paa kəmaɣa si pa nukɔ i seyesuyv, na í waasi-weye pa kvəntv tɔtɔ. Na i waasa mpa pɛle alɔɣaa təkaya wahala tɔ tɔtɔ. ¹⁹ Samaa inɔ i təna i ləkaya ké si í tokiyina-i. Pə taɣa pulv, toma naali a ka we i kin na pá nukɔ a tan, na a waasəyi pa tənaya pa kvəntv.

Kvpantv na isaytv
(Matiyee 5:1-12)

²⁰ Μπρόγυ Yesu kusa isɛ na í nyəni i ifalaa na í tɔ si:

Mpa me í ké kvnyəntvnaa tɔ,
í nu leleŋ ké.

Mə tənna Iso Kawulaya.

²¹ Me mpa nyəɣəsɔ wɛna kayana tɔ,
í nu leleŋ ké.

Mu tɛna na í haya teu.

Me mpa í wiiki kayana tɔ,

í nu leleŋ ké.

Í ká tɛ na í wɔŋ teu.

²² Paa yəlaa taa huuna-me, yaa pa tɔɣəna-me, yaa pa tɔv-me, yaa pa kv mə nyəŋ ke Yulu Pəyaga má ma tɔv, í nu leleŋ ké. ²³ Waatv inɔ mə laŋa í heɛ səsəm

na í paa teu. Pə taɣa pʊlv, mə kasəyaya ká təw səsəm ke isətaa ké. Mpu inɪ pə maɣamaya ke pa caanaa ka lapa Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa.

²⁴ Tɔŋtɔnaa me mə təm we wayo ké, í tɛma mə leleŋ tɔɣu tə se.

²⁵ Haɣalaa me mə təm ná we wayo ké mpu inəyi.

Í ká ná nyɔɔsi ke teu tə se.

Mpa me mə wɔŋɪɪ kaɣana tə, mə təm we wayo ké mpu ɔy.

Í tɛŋ í caɣa ləyaya na isəlvum pə taa ké.

²⁶ Yəlaa təna í kɔma na pá saŋ-me, mə təm ká la wayo ké. Mpu inɪ pə maɣamaya ke mpe pa caanaa ka lapa Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa pəpətɔnaa.

Səli nyá kolontu

(Matiyee 5:38-48; 7:12)

²⁷ Mpu ɔy Yesu tɛma si: Ma heeliyi mpa me í nukɪ ma təm tə si: Í səli mə kolontunaa, na í lá mpa paa caa-me tɔɣo kɔpantu. ²⁸ Í kooli kɔpantu ke mpa pa kooliyi-meɣe mpusi tə. Í sələməna mə isayalataa ke Iso. ²⁹ Wei í mpa nyá ləkrayasaya, keesi-ɪ leŋka. Nəɣlv í ləeka nyá krai, cele-ɪ nyá capa tətə. ³⁰ Wei í sələma-ŋ, taa pəmi-ɪ, wei í ləeka nyá kɔwənam, taa pəsə-ɪ pə təm. ³¹ Mpi mə caa si yəlaa í la-me tə, mu la peleye-wɪ tətə.

³² Ye mpa pa sələyi-me tə pa tike ké mə sələyi, ɪle pepeye í tɛwa tətə? Asaya maɣamaya ná sələyi mpa pa səla-we tə pa tike tətəɣo. ³³ Ye mpa pa laki-meɣe kɔpantu tə pa tike ke í ká təŋɔyi na í laki, ɪle pepeyele í tɛwa? Mpu ɔy asaya maɣamaya ná laki tətə meɛ. ³⁴ Ye mpa í tɛləyi si paa tɛ na pá feli-me tɔɣo ɪ təŋɔyi na í kəntəyi, ɪle pepeyele mə tɛwa? Asaya maɣamaya ná tɛləyi si paa tɛ na pá feli pele tɔɣo pa kəntəyi pa tɛma meɛ. ³⁵ Aai, í sələyi mə kolontunaa na í laki-weɣe kɔpantu. Í kəntəyi, í taa teləsi felvɔ təm ke ləlv. Pu yele na mə kasəyaya təw səsəm, na í ká pəsi isətaa Iso Səsə pəyalaa. Paa fəfəinaa na asaya, ɪle í laki kɔpantu ké. ³⁶ Í laki təmayə kɔpantu ke teu isu mə Caa laki-meɣe kɔpantu tə.

Təma footuyɔ fɛi teu

(Matiyee 7:1-5)

³⁷ Í taa footi lelaa, pə taa kəw na Iso footi-me. Í taa tv lelaa ke tasəkəle, pə taa kəw na Iso tv-meɣe tasəkəle. Í hólí təmayə suulu ke timpɪ í pəntəyəna təma tə, na Iso ká hólí-meɣe suulu. ³⁸ Í haaki na Iso ká haaki-me. Pə taɣa pʊlv, Iso ká mayasi ké na pə su na pə watɪ na í ciyiti na í nyeki na í pəli-me. Maɣasəlaya ŋka mə maɣasəyəna lelaa tə, ŋkeɣe Iso ná kəŋ na í maɣasəna-me tətə.

³⁹ Mpu ɔy Yesu tasa-weɣe lentɪ si: Ntəŋ í nyəmá teu si yvlum kaa pəsi na í hɔ ɪ lelv, tətə pa naale paa hoti púyɔ taa ké. ⁴⁰ Təmlɛ kpeleməlv ta kəli ɪ hvlv. Ama kpeleməlv í kɔma na í nyɪ təkpəsəkpəsi, í na ɪ hvlv pa pəsə kvlum ké.

⁴¹ Isənaɣa pə lapa na ŋ naaki nyuliim wei ɪ we nyá tɔɣəntəle isəpəle taa tə, na ŋ kaa na krátúyɔ ŋku kv we nyá maɣamaya nyá nyənte taa tə? ⁴² Isənaɣale nyá pəsəyi na ŋ tə si: Apaŋ nyá səŋ təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyuliim, na krátúyɔ we nyá nyənte taa? Cəsəlv nyá, ləsi krátúyɔ ŋku kv we nyá maɣamaya nyá isəpəle taa tə, ɪlena pəćś ŋ ná teu təcɛɛɛɛ na ŋ ləsi nyá tɔɣəntəle isəle taa nyuliim inɪ.

Pa nyəŋ tɔyɔ na kv pile ké

(Matiyee 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Tɔyɔ kɔpəŋku ɪ ləlyɪ krai pile se, pəćś krai tɔyɔ naa ləlyɪ pile kɔpənte tətə. ⁴⁴ Pa nyəŋna paa tɔyɔ ŋku na kv pile cəlyə. Yvlv kaa kooli tɔyɔ ŋku pa yaa

si fiki tō kv pee ke sōsōu tō se, pácó paa kooliyi tūy ηku pa yaa si lesēη tō kv pee ke kōlōη tō tōtō. ⁴⁵ Yulōpāη kōpantō lukēna tuu i lotu taa kōpantō kinj kē. Uēna isayav inu i isayatu luna tuu i lotu taa isayatu kinj. Pē taγa pulv, isēna yulō lotu taa tōwa tō n̄pōγū i yōγotaγa hólēγi.

*Laγatu na kōmēlēη pa kutulūη ηmav
(Matiyee 7:24-27)*

⁴⁶ M̄pōγó Yesu tōma si: I yaa-m Tacaa Tacaa suwe na u tēηγi ma kōyōγotōtō? ⁴⁷ Maa hólí-mēγe yulv í kōma ma kinj na í nu ma tōm na í tēη-ti pōntō wē isēna tō. ⁴⁸ I nēγōsēna kē isu yulv caakōyōv kutuluyō ηmav na í huli na í tala atē kōkpaμyōv na pácó í su kite tōγō. Pōγō kōma na ká su uēna lum watí, halēna pē hola ma-ku. Paa na mpv pē ta ciγiti-kōyō kv ηmatō teu tō. ⁴⁹ Ama wei i nuiki ma tōm na u tēηγi-ti tō, ilé i wē kē isu wei i ηma kutuluyōv ke atēγe yem tō, kite kōpante fēi. Lum hola mapā-ku, uēna kv ti kpaκpaa na kv la asaala sōsō ke yem.

7

*Yesu waasa Lom yoolu yom
(Matiyee 8:5-13)*

¹ Yesu kōma na í tē yēlaa ke faaci lapv, uēna í mēli Kapēnahum. ² Lom yoolu sōsō nōγōlv ka wēna yom na i luyū sōv-i sōsōm. Yom inēγi pē wukaya na í caaki sēm. ³ I nu Yesu taη, uēna í tili Yuta nyōyōv nyōma napēli si pá wiina-i na í kōō í waasi i yom inu. ⁴ Pēle pa tala Yesu kinj, uēna pá wiina-i tēkpeē si: Apalv inu i nēγōsēna n̄ waasi-i. ⁵ Pē taγa pulv, i sōla ta piitim ke sōsōm, halí i ηma-tūyōv tēkotile.

⁶ Tēnaγa Yesu tēηa-wē. I kōma í kpētēna tēyaya, uē yoolu inu i tila i taapalaa ntē si: Tacaa, taa kv nyá tēγi yem, ma ta tala si n̄ sōv ma tēyaya. ⁷ Halí mpv inēγi maa hōvwa si ma ta tala má kōō ma maγamaγa ke nyá kinj. Pē tō uē, yōγoti kōyōγotōv ke tōm kōlvum na ma yom hiki alaafōya. ⁸ Pē taγa pulv, ma isēntō ma see ma sōsaa kē. Pácó ma wēna ma sēkpema na pēle pa laki ma luyō nyēntō. Na má heela pa taa wei si í polo cāne, i puki kē. Na má heela wei si í kōō, ilé i kōō tōtō. Pácó ye ma heela ma yom si í la pāne, i laki kē.

⁹ Yesu nu mpv, uēna í sa yoolu sōsō inu, na í pēsēna samaa wei i tēηaya-i tō i tō na í tō si: Pōpōtō fēi lelēη, paa Iseyēli taa maγamaγa ma ta nata yulv na í tēma i taa na Isō kē isēntō.

¹⁰ Yoolu inu i tillaa kōma na pá mēli tēyaya, uē pa maγana yom inēγōle na i alaafōya tēmamam.

Yesu feesa alv leelu pēyalv

¹¹ Pēle pē waali Yesu pola icate nte pa yaa si Nayiη tō tē taa kē kpaκpaa, na i ifalaa na samaa payale ke i waali. ¹² Yesu kōma isu i sōvki icate, uē alv leelu nōγōlv i pēyaya sēpayale na pá pukina-keγe pim, na icate nyōma samaa tēη leelu inu i waali. Nke inu ka tike ke leelu inu i ka lōlaa. ¹³ Tacaa na-i, uēna i tōm lap-i-pētōtēle, na í tōm-i si: Taa wii.

¹⁴ M̄pōγó Yesu polaa na í tōki sētō kpātēle, uēna sēγēllaa náa sēη, na Yesu tō si: Ifepu nyá ma caa si n̄ kōli.

¹⁵ Tēnaγa sētō inu i kōlaa na í sōv yōγotaγa, na Yesu cēle-i i too. ¹⁶ M̄pōγó sēγōntōv kpa pa tēna na pá saη Isō na pá tēη si: Isō kōyōγotōtōv telēsulv sōsō lu ta hēku taa. Na pá tasa tōtō si: Pōwē, Isō kōma si i tēη i yēlaa.

¹⁷ M̄pōγó mpi Yesu lapa mpv tō pē tōm ya Yuta tētō tēna, na pē cōlv tētōnaa tēna taa.

Lum sɔlv Yohaani tila Yesu kiin si i naa (Matiyee 11:2-19)

18 Mprɔyɔ Yohaani ifalaa heela-i tɔm nti tɔ tɔna. Ilena i yaa pa taa naale, 19 na i tili-weyɛ Yesu kiin si pɔasi-i si inɔyɛle wei i tɔm paa tɔma si i kɔ kɔ tɔ, yaa nɔyɔlv wɛɛ i kɔn, tɔ tan ilɛ? 20 Pɛle pa tala Yesu cɔlv, ilena pɔ tɔ si: Iso Lum sɔlv Yohaani kusɛna-tv si tɔ pɔasi-n si: Nyayale wei i tɔm paa tɔma si i kɔ kɔ tɔ, yaa nɔyɔlv wɛɛ i kɔn, tɔ tan ilɛ?

21 Pɔ pamna waatu inu i taa Yesu waasaya yɔlaa payale ke pa kutɔmɛn, na i laki na acamaa hikiyi alaafɔya, na i looki alɔyaa, na i kuliyi yɔlvmaa payale isɛ. 22 Ilena i tɔ-wɛ si: I polo na i heeli Yohaani ke mpi i nawa na nti i nuwa tɔ si: Yɔlvmaa naaki, kaakalasi tɔn, tɔnyv tɔ asilima kutɔn nyɔma naaki nyvɔv, na ntamaa nɔ nuki, na sɛtaa nɔ fen. Pɔcɔ kɔnyɔntɔnaa nɔ tɔnɔ Laapaali Kɔpan ke nuwa. 23 Wei i naani kaa lu ma tɔ tɔ, pɔntv nu lelen kɛ.

24 Yohaani tillaa mpe pɛle pa kɔma na pɔ kpe, ilena Yesu svv samaa ke Yohaani inu i tɔm ke pɔsvvɔv si: Pepeye i ka pola wɔlaya tɛtv taa kɛ nav ye? Heelim maki na pɔ ciyitiyi sɛsɛncanɔ nka tɔ? 25 Ie pepe nav ke i polaa? Yaa yɔlv wei i suu kacɔka wontu tɔ? Tɔv, mpa pɛle pa suuki kacɔka wontu na pɔ wɛ lelen taa tɔ, awulaa tɛɛsi taa kɛ pɛle pa wɛɛ. 26 Ie pepe mayamaya ke i ka tu pola nav? Yaa Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv nɔyɔlv? Tampam, Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv kɛ, hali ma heeliyi-me si i tu kɔla mpv. 27 I tɔm ke pa tu nmaawa Iso Tɔm taa si:

Nyɔni ma tillu ntɔ,
ma tɛlvsvlv nyɔ nɔyɔ tɔv si
i tayan nyɔ mpaav na n kɔn.

28 Tampama ke ma heeliyi-me yoo, tuu tɔ pa ta lɔlɔta nɔyɔlv na pɔntv tɛɛ Yohaani fa. Ie paa na mpv tɔ, ye mpa pa tisaa na Iso tɔyɔ pa tɔ kɛ kawulaya, pa taa sɛkpelu mayamaya tɛɛ-i.

29 Pa tɔna mpa pa nu tɔm nti tɔ pa ha Iso kɛ tampama, hali pɔ kreɛna lampuu mɔlaa mayamaya. Pɔ taya pɔlv, paa tɛma tisuyv si Yohaani i sɔ-weyɛ Iso lum. 30 Ama Falisanaa na Iso Tɔm sɛyɛsɛlaa nɔ kisa tɛmlɛ nte Iso ka hvvwa si i kɔ la-wɛ tɔ, pa ta tisi si Yohaani i sɔ-weyɛ Iso lum.

31 Mprɔyɔ Yesu tasaa si: Pepeyɛle mɔ keesɛna kɔfalan yɔlaa pane? Isu pepe cav kelɛ pa nɔyɛsɛnaa tɔ? 32 Pa nɔyɛsɛna kɛ isu piya cakvɔv kataya taa na si tɔn tɔma si: Ani tɔ hɔla hɛsi i ta paa. Pɔcɔ tɔ wii lɔyaya wula, i tɔ wii. 33 Pɔ taya pɔlv, lum sɔlv Yohaani kama tɔ, u tɔki tɔyɔnaya, pɔcɔ u nyɔvki svlv. Ilena mu tɔn si lɔyɔhilu ke-i kɛ. 34 Yɔlv Pɔyaya mɔ, ma mɔlaa na mɔ kɔv na mɔ tɔki na mɔ nyɔvki, ilena i tayanɔyi maya yɔyɔtvv tɔ tɔ si ma kɛ hilitu na svlvnyɔlv. Aayee si lampuu mɔlaa na asayaa pa ceu kɛ. 35 Ama Iso lɔmayasɛɛ tewaya, hali pɔ naaki mprɔyɔ mpa pa tɔyɔyi-yɛ tɔ pa kiin.

Yesu svv Simɔn tɔyaya taa

36 Kuyaku nakvli Falisa nɔyɔlv i yaa Yesu kɛ tɔyɔv. Ilena Yesu svv i tɛ na i caya na i tɔnɔ tɔyɔv. 37 Apalaa tɔna alv nɔyɔlv i ka wɛ icatɛ nɛ tɔ taa. Mprɔyɔ alv inu i nuwa si Yesu caya tɔyɔv ke Falisa tɔyaya taa, ilena i kɔna tulaalv kɔpan nɔyɔlv na akpalaɔiya. 38 Na i lun Yesu nɔhɛɛ tɛɛ na i waali tɔv na i wiiki. Mprɔyɔ i taana Yesu nɔhɛɛ ke isɔlv, ilena i husi-yɛ na i nyɔvsi, na i wɔyali-yɛ na i sayali-yɛɛ tulaalv. 39 Falisa wei inu i yaa-i tɔyɔv ke mpv tɔ i na mpv. Ilena i mɔv i taa si: Ye apalv inɛ i ka kɛ Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv i ka nyɔmɔ alv wei inu i tokiyina-i isɛntɔ tɔ i cakɛle na i yaasi wɛ isɛna tɔ. I ka nyɔma-i si i fɛi teu. 40 Mprɔyɔle Yesu tɔma-i si: Simɔn maa heeli-n tɔm natɔli. Tɔnayale Simɔn cɔwa si: Taca yɔyɔti.

⁴¹ Ilena í tó si: Liyitee kəntulv nəyól v ka wenna kəma nyóma ke naale, lelv feləy-i-liyitee nyəyət v nasələ nuunowa (500), na lelv ke nyəyət v nule na naanowa. ⁴² Pa ta hiki si pá fel-i, ilena í ce pa naale in. Təv, pa taa awe lanje ká kəlanav-heenav?

⁴³ Tənaɣa Siməŋ cəwa si: Ma huv si, wei i nyənte kəla təv tə. Yesu si: Ama n huv teu.

⁴⁴ Ilena í pəsəna alv təv na í tó Siməŋ si: Siməŋ n ná alv in? Ma suv nyá təyaya taa tə, n ta ha-m lvm si má kə ma nəhəe. Ama ilé i taana-yeyə isəlvum, na í hu-si-yə na i nyəsi. ⁴⁵ Ma tala nyá tə tə, n ta wəyali-m. Ama tuu isu ma suv tə, ilé i ta hēsi ma nəhəe wəyalv. ⁴⁶ N ta pəli ma nyuv taa kə nim. Ama tulaalv kəvampəŋ ke ilé i pəli, halí ma nəhəe təv. ⁴⁷ Pə təv kə ma heeliyi-i si, i səlvv mṛpúy səsəm tə pə hóləyí kə si paa i isayatu na tə təv ke mṛv tə pa husa-ti. Pə təv inəyi wei i wena isayatu ke pəcə na pá husa-ti tə, pṛntv səlvəyí maɣana kə.

⁴⁸ Tənaɣa i heela alv in si: Nyá isayatu husaa.

⁴⁹ Mṛpúy í na mpa pa caya təyav tə pəle pa suv pa taa kə yəyətuv si: Aweyele in in na halí in i taka i husəyí isayatu? ⁵⁰ Ama Yesu ná heela alv in si: N tēma nyá taa na Isə təyə i yapa nyá nyuv. Tēna lanjhvlmle.

8

Alaa mpa pa səyayana Yesu tə

¹ Pə waali kə Yesu suv cəv ke acalē səsəna na səkpena na í laki waasu, na í kpaaləyí Isə Kawulaya Laapaali Kupaŋ. Na i ifalaa naanowa na naale, ² na alaa mpa pa aləyaa i loowa, na i waasa mpa pəleye pa kutəməŋ tə. Isu Malí wei pa yaakaya Makətala tu na paa loo-i aləyaa naatosompəyolaya tə, ³ na Heləti pəyalv Cusa alv Saani, na Susaani, na lelāa ke pəyale mpa pa səyayana Yesu na i ifalaa na pa wənav tə.

Mətutuuna təm

(Matiyee 13:1-9; Maləki 4:1-9)

⁴ Yəlaa samaa lukayana acalē acalē na pá kəŋ i kin, ilena í sē-weyə isə si:

⁵ Tuulu poləna tuutu. I tuukaya i mətutuuna, ilena lenna hoti mpaav nəyə nəyə. Na pá feləy-yeyə nəhəe, na sumasi tii na si təsi-yə. ⁶ Mṛpúy lenna hota kəwəv tə, ilena a nyə na a tayani wəlvv ke nikaya fei tə pə təv. ⁷ Lenna náa hoti səwa taa na a na səwa pá kṛenti nyəv, ilena səwa náa kv-yə. ⁸ Lenna náa hoti tetv mṛvəŋ nyəntv taa, na a nyə na a ləli teu pə tu fei. I tēma mṛpúy yəyətuv, ilena í cuysina nəyə səsaya si: Ye wei i kə təm nulv pṛntv í nu.

Mpi pə təv Yesu sēyəsəna atuwa tə

(Matiyee 13:10-17; Maləki 4:10-12)

⁹ Mṛpúy i ifalaa pəsa-i isə sēv mṛi pə hūwēe. ¹⁰ Ilena Yesu cə si: Pə ha-meyə si í nyi Isə Kawulaya təm kvŋmesətəv. Ama pə kaasa lelāa tə, isənaa ke paa sēe-wē si:

Paa pa nyənəyí isəntə, pá taa ná.

Paa pa nukí, pá taa cəkəna pə hūwēe.

Yesu kilisiyi mətutuuna təm hūwēe

(Matiyee 13:18-23; Maləki 4:13-20)

¹¹ Maa kilisi-meyə isə sēv mṛi pə hūwēe. Isə Təm nté mətutuuna ani. ¹² Wena wena a hota mpaav nəyə nəyə tə, alə a wenna isu mpa pa nukí Isə Təm na lləyov təŋ na í ləsi-təyí kpaakpa ke pa lotu taa, si pá taa kəv na pá mv-ti na Isə ya pa nyəv. ¹³ Nna alə a hota kəwəv təv tə, alə a wenna isu mpa pa nukí-ti na pá mv-ti

na lanhulomle, ile tē ta caya pa taa. Pa muḡi kē na pō la wee naale, maḡasuyu kōḡ ku kōō, ilena pā lu Iso seew ke kpaḡpaa. ¹⁴ Wena a hota sōwa taa tō, ale a wenna isu mpa pa tēḡ tē nuu, ilena afe cāne nāḡāseē na pē wenaḡ na pē konyulōḡ pē tōm kōō na pō ku-tāḡi pa taa, na pā kpisi pēe kōpāna luluyu tō. ¹⁵ Wena ale a hota tetu musōḡ nyāntu taa tō, ale a wenna isu mpa pa nu Iso Tōm na pā mu-ti na lotu kulōmtu na huwēe nna a tewa tō, na pā tōka-ti tēkpaḡkpaḡkpa, na pā lōlōḡi pēe kōpāna ke teu tō.

Fətəla muḡuyu
(*Maləki 4:21-25*)

¹⁶ Awe muḡuyi fətəla na í pami-ı pulōpu tēe, yaa í susı-ı kato tēe ye? Tesika tōō kē paa pusi-ı sı pō ná mpa pa suvki tēyaya taa tō. ¹⁷ Kōḡmelēm napəlī pē fei sı pē kaa kuli pē tōō. Pōcō mukāḡa tēe pulōpu fei mpi pa kaa lēsi na paa awe na tō.

¹⁸ I la laakali na isəna í nukı tō. Pē taya pulu, wei ı wena tōḡo paa ha, na pā lēeki wei ı feina tōḡo pēciimaya wei ı huḡ sı ı ti tō.

Yesu too na ı newaa
(*Matiyee 12:46-50; Maləki 3:31-35*)

¹⁹ Mḡpōḡ Yesu too na ı newaa pa kōma ı kiḡ. Ama samaa tōō pa ta pēsi pā tala ı kiḡ. ²⁰ Mḡpōḡ nāḡolu heela-ı sı: Nyá too na nyá newaa pa we awalı na pā caa pa na-ḡ.

²¹ Mḡpōḡ Yesu cō-we sı: Ma too na ma newaa ntē mpa pa nukı Iso Tōm na pā tōḡḡi-ti tō.

Yesu lapa na kacuculaya hēe
(*Matiyee 8:23-27; Maləki 4:35-41*)

²² Mḡpōḡ kuyaku nakōli Yesu na ı ifalaa pa kpa kpuḡuyu taa, ilena í tō-we sı í na-we pā tēsi lōm.

Mḡpōḡ Yesu na ı ifalaa pa tēewa. ²³ Pa tōḡna pote ke lōm tōō kē mpu, ilena Yesu too. Tēnaya heelimuyi hōka lōm tōō tēna, na lōm falōḡi kpuḡuyu taa haləna ku caa suyu, na lōm caa pē tōḡo-we. ²⁴ Tēnaya pa pola Yesu kiḡ na pā feesi-ı sı: Tācaa, Tācaa, tē lepaya.

Yesu fema, ilena í kaləna heelim na lōm hola na pē tēna pō hēe tēli. ²⁵ Mḡpōḡ ı pōosa-we sı: Mō taa temnaḡ ke Iso kēle le ile?

Tēnaya sōḡōntu na piti kpa Yesu ifalaa, na pā tōḡ tēma sı: Aweyēle inē inı na halı ı yōḡōtōḡəna heelim na lōm na pō nukəna-ı?

Iḡōḡhılı na afanaa pa tōm
(*Matiyee 8:28-34; Maləki 5:1-20*)

²⁶ Mḡpōḡ pa tapəna pa kpuḡuyu ke Selasini nyōma tetu nti tē we kutēsuyu tōō na tē nyōnāḡi Kalilee tō. ²⁷ Yesu tii tetu tōō, ilena ıcate nte tē yulu nāḡolu wei ı hii alōḡaa tō í kōō ı kiḡ. Hatoo tē yulu inı ı ta nyı wontuyu ke ı tōō. Pōcō ı tēcayale ntē pələaḡ taa, ı ta nyı tēyaya. ²⁸ I na Yesu, ilena í ma kapuka na í hoti ı nōḡhēe tēe na í kookki sı: Isōtaa Iso Sōsō Pəyalu Yesu, ma na-ḡ suwe? Ha, la suulu taa tō-m wahala.

²⁹ Pē taya pulu, Yesu ka heela ilōḡu sı í se ı waali tōḡo ı yōḡōta mpu. Pē keesəḡi na pō kulōḡəna-ı tō, pa hōkəḡi-ı alukpala na í ceki, na ilōḡu susuyı-ı nyıntu.

³⁰ Mḡpōḡ Yesu pōosa ilōḡōhılı sı: Pa yaa-ḡ suwe? Ilena í cō sı: Pa yaa-m sı Kōpıḡ.

Pē taya pulu, alōḡaa pəḡale ka wena ı waali. ³¹ Na alōḡaa mpe pa wiikayana Yesu sı í taa tō-we sı pā mēli pa hōōu tēe.

³² Afanaa kaləku səsəw nakulɪ ku we tənaya póŋŋ taa na ku tuliyi. Ḿróyó aləyaa mpe pa wiina Yesu si í yele na mpe pá sɔv afanaa mpe pa taa, ɪlena Yesu tisi. ³³ Tənaya aləyaa mpe pa yela apalw ɪnɪ na pá sɔv afanaa taa. ɪlena afanaa tɔ casəle ke yem na pá tii kalakala na pá tɔ lɔm na pá si.

³⁴ Afanaa tiikilaa ná mpv, ɪlena pele pá lo kpakpaa na pá polo pá heeli tɔm nti, na tɔm yeke kpakpaa ke acalɛe taa na cacakəŋ tɛɛ. ³⁵ Ḿróyó yəlaa kulaa si mpe pa puki na pá ná mpi pə lapa tɔ. Pa pola Yesu kin, ɪlena pá maɣana apalw wei ɪnɪ ɪ aləyaa pa loowa tɔ, na pá cɛpa ɪ tɔw, na í caya Yesu nəəhɛɛ tɛɛ na í suu wontu. ɪlena sɔyɔntɔ kpa-we. ³⁶ Mpa pa ná tɔm nti na pa isəpəle tɔ, pa keesa-weyɛ isəna pə lapa na apalw ɪnɪ í hiki alaafəya tɔ. ³⁷ Ḿróyó pə lapa Selasini tetu nyəma ke sɔyɔntɔ ke səsəm, ɪlena pá tɔ Yesu si í la suulu na í tɛɛ. ɪlena Yesu kpa kpulwɔv si ɪ tɛɛki. ³⁸ Ḿróyó apalw wei ɪnɪ ɪ aləyaa pa loo mpv tɔ, ɪ səlɔma Yesu si í yele na ɪnɪ í təŋɪ-ɪ. ɪlena Yesu náá kisi na í tɔmɪ-ɪ si: ³⁹ Məlɪ nyá təyaya taa na ń heeli pə təna mpi Isə lapa-ŋ tɔ.

Ḿróyó apalw ɪnɪ ɪ tɛɛwa na í heeli ɪcate təna taa ké pə təna mpi Yesu lapa-ɪ tɔ.

Yailu peelo na alv tɔyollv

(Matiyee 9:18-26; Maləki 5:21-43)

⁴⁰ Yesu məla Kalilee taa, ɪlena samaa laŋa hɛɛ teu. Pə taya pulv, pa təna paa taŋa-ɪ teu ké. ⁴¹ Ḿróyó apalw nəyɔlv wei pa yaa si Yailu na í ké pa təkotile nyɔyɔ tɔ tɔ ɪ kɔma na í hoti Yesu nəəhɛɛ tɛɛ, na í wiina-ɪ si í polo ɪnɪ ɪ tɛ. ⁴² Pə taya pulv, ɪ ka wɛna peelo na í caaki səpv. Pəcɔ ɪ tike ke ɪ ka wɛna, na ɪ pusɪ we naanwəna na naale.

Yesu kulaa si ɪ puki tɔ na samaa nyəkaa ké teu. ⁴³ Alv nəyɔlv náá we təna wei hatoo pusɪ naanwəna na naale taa ɪ təŋna tɔyɔlvɔv na pá wɛ-ɪ ton tɔ. Alv ɪnɪ ɪ liyitee təna tɛmna fɛtaa. Pəcɔ nəyɔlv ta pəsi na í waasa-ɪ. ⁴⁴ Ḿróyó ɪ kpətəna Yesu na ɪ waali tɔw, na í tokina ɪ capa ntɔmpile. ɪlena pə tɛmɪ-ɪ kpakpaa ɪnɪ. ⁴⁵ Ntɛna Yesu pəsɪ si: Awe tokina-m ye? Mpuvɔle yəlaa təna kpɛɛsaa. ɪlena Piyɛɛ nəyɔ təkpaɔv si: Taca, ke yəlaa timsina-ŋ na pá nyəkəŋɪ-ŋ?

⁴⁶ Ama Yesu cɔwa si: Aai, nəyɔlv tokina-m ké. Ma nu ma toma lenna luwa.

⁴⁷ Alv kɔma na í nyɪ si pə nyəmá ɪ tɔw, ɪlena í kulɪ na í polo í hoti Yesu nəəhɛɛ tɛɛ na í seliyi. Na í yɔyɔtɪ samaa təna isɛntaa ké mpi pə tɔw ɪ tokina-ɪ, na isəna pə tɔ waasa-ɪ kpakpaa tɔ. ⁴⁸ Mpuvɔle Yesu tɔma-ɪ si: N tɛma Isə na nyá taa tɔyɔ pə waasa-ŋ ma pu, tɛɛna laŋhulɔmlɛ.

⁴⁹ Yesu təŋa yɔyɔtɔyɔ ke mpv, ɪlena Yuta nyəma təkotile nyɔyɔ tɔ ɪnɪ ɪ təyaya tɔ nəyɔlv kɔw na í heeli-ɪ si: Taa tɔ Taca ke konyɔŋ ke yem, nyá pɛɛlv fɛɪ.

⁵⁰ Tənayaɛ Yesu nəyɔ təkpaɔv si: Taa nyá, nyaa tɛ Isə na nyá taa tɛ, ɪ ká hiki alaafəya.

⁵¹ Yesu we pa kɔma pá tala təyaya tɔ Yesu ta tisi si samaa í təŋɪ-ɪ na pá sɔv. Ama Piyɛɛ na Yohaani na Saaki na pəyaya caa na ka too pa tike pa sɔvna. ⁵² Pa təna paa kpa pa laŋa ké na pá wiiki səsəm. Ama Yesu heela-we si: ɪ taa wii, ka too kotoo ké, ka ta si se.

⁵³ Yəlaa nyəmá si yulv tɛma tɛɛv təkpaɔaa, ɪlena pá wonɪ-ɪ. ⁵⁴ Ama Yesu tɔka pəyaya niŋ taa na í yɔyɔtəna nəyɔ səsaya si: Pəyaya nyá, kulɪ.

⁵⁵ Tənaya ka mələa na ká kulɪ kpakpaa. ɪlena Yesu si pá ha-keɣɛ tɔyɔnaya. ⁵⁶ ɪlena piti kpa pɛɛlv ɪnɪ ɪ nyəma. Ḿróyó Yesu heela-we si pá taa yele na nəyɔlv nu nti ɪnɪ tə lapa mpv tɔ.

9

*Yesu ifalaa naanowa na naale tiluyu
(Matiyee 10:5-15; Malaki 6:7-13)*

¹ M'pógú Yesu kota pa naanowa na naale na í tv aɔyaa ke pa niŋ taa, na í ha-weye toma si pá looki-we paa mpa, na pá waaki kutóməŋ. ² Na í tili-we si pá polo pá kpaali Iso Kawulaya tom, na pá waasəyi kutóntónaa ke pa kutóməŋ. ³ Uena í tə-we si: Ye í teeki í taa kpaɔa pɔlv, paa k'pátógú, paa huluyu, paa tɔɔnaya, paa liyitee, pácó í taa kpaɔa capanaa ke naale naale. ⁴ Ye í tala timpri na í laali na í sɔv tɔyaya ŋka ka taa, í saali təna halí mə teev. ⁵ Na ye í tala timpri na yəlaa í ta mu-me, í lu na í kpiisi-weye mə nɔɔheɛ mɔsvɔv, na pá hólí si í lapa-weye tɔv, í yelee.

⁶ M'pógú pa teewa na pá cəaki ɪcate ɪcate na pá heeliyi Laaraali Kupaŋ, na pá waasəyi kutóntónaa ke pa kutóməŋ.

*Heləti piti ke Yesu tɔ
(Matiyee 14:1-12; Malaki 6:14-29)*

⁷ Wulav Heləti nu pá təna mpi pá tɔŋa lapv ke mpv tɔ, uena pá liyiti-ɪ səsəm, ɪ ta nyi isəna í la tɔ. Pə taɔa pɔlv, ləlaa ná tɔŋaya ké si Yohaani wei paa kɔwa tɔ un ɪ femna.

⁸ Ləlaa si Ilii luna.

Haləna ləlaa si Iso kuyɔɔtɔtv teləsəlaa kupəma taa nɔɔlv luna.

⁹ Uena Heləti si: Ma yelaa na pá seti Yohaani nyuvv uɛ, aweyele pɔntv wei un ɪ tɔm ma nu pa yɔɔtəyi isəntɔ tɔ?

Haləna í pɛekəyi si í na-ɪ.

*Yəlaa iyisi kakpası (5000) caləsvv
(Matiyee 14:13-21; Malaki 6:30-44; Yohaani 6:1-14)*

¹⁰ Yesu Tillaa kɔma pá məli Yesu kiŋ, uena pá keesi-ɪ pá təna mpi pa lapa tɔ. M'pógú ɪ kpaɔa-we na í pona-weye kpeŋa ke ɪcate nte pa yaa si Pɛtesaita tɔ tɔ kiŋ. ¹¹ Paa na mpv tɔ, samaa nuwa na pá hu ɪ waali, na ɪ lanje hɔlvməna pa kɔnte. Na í heela-weye Iso Kawulaya tom, na í waasi pa təna mpa pa feina alaafəya tɔ.

¹² Pə kɔma na ilim caa tɛm, uɛ ɪ ifalaa naanowa na naale kɔma ɪ kiŋ nté, na pá tɔm-ɪ si: Tɔɔŋni samaa unɛ unɛ na í polo acalɛɛ taa na pá cɔlv cacakəŋ tɛɛ na pá hiki təsvulɛnaa na tɔyɔnasi. Pə taɔa pɔlv, cəne ké nyutv taa ké.

¹³ M'pógú Yesu cɔwa si: Mu hana samaa unəyi tɔɔnaya ke mə mayamaya.

Tənayale pa cə-ɪ si: Ntɔŋ potopotonaa kakpası na tiina naaleye tə wəna yaa? Yaa n caa si táa yana tɔɔnaya na tɔ cəla samaa tuutuuma unɛ ɪ təna?

¹⁴ Apalaa ka we isv yɔlvpee iyisi kakpası (5000) ke mpv. M'pógú Yesu heela ɪ ifalaa si: ɪ caɔasi-weye tintika tintika isv yɔlvpee nule na naanowa naanowa.

¹⁵ Uena Yesu ifalaa nu ntɪ na pá caɔasi pa təna tɔmam. ¹⁶ Tənaya Yesu kpaɔa potopotonaa kakpası na tiina naale unɪ, na í teki ɪ isɛ na í sɛɛ Iso ké ɪ na tɔmlɛ. Uena í faɔa-we na í cəla ɪ ifalaa si pá tala samaa unɪ. ¹⁷ M'pógú pa təna pa tɔyaa na pá haɔa. Haləna pá tɔsɪ hɔɔlasɪ kɔkpisasi ke təkəŋ naanowa na naale.

*Piyee hɔlvv sv Yesu ké Mesii
(Matiyee 16:13-19; Malaki 8:27-29)*

¹⁸ Kuyaku nakvli Yesu sələmayaa Iso ké ɪ tike ke kpeŋa. Uena ɪ ifalaa polo ɪ kiŋ. M'pógú ɪ pɔsə-we si: Yəlaa tɔŋ si ma ké awe?

19 Ἄμπρόγύ Yesu ifalaa cōwa si: Pa tōη si Isō lōm sōlv Yohaani, na lelāa si Ilii, na lelāa si Isō kuyōχōtōtv telēsēlāa kōpōma taa nōχōlv luna. 20 Tōnaya Yesu pōōsa i ifalaa si: Na mē se, mā hōvki si ma kē awe?

Ἄμπρόγύ Piyee nōχō tōkpaυ si: N kē Isō Mesii.

Yesu sām na i fem pō tōm

(Matiyee 16:20-28; Malaki 8:30-9:1)

21 Tōnaya Yesu kpaala-wēχe teu si pā taa heeli-tōχi nōχōlv. 22 Ἄμπρόγύ i heela-wē tōtv si: Yōlv Pōyaya mā maa tōχō kōnyōη ke sōsōm. Nyōyō nyōma na kōtēlāa sōsaa na Isō Tōm seχesēlāa ká lō-m, halī pā kv-m. Ama maa fe kuyēēη tooso wule.

23 Ἄμπρόγύ Yesu tasa pa tōnaya heeluyō si: Wei i caa si i tōη-m pōntō i la i tōχi awusa, na i sōχōlōχi i sām tesika ke paa ifemle nte, na i tōηχōna-m. 24 Pō taya pōlv, ye wei i pēekōχi i weesuχi tōcututu, i tēηna sōpō. Ama wei i lapa i tōχi awusa ke ma tō, pōntō ká hikina weesuχi. 25 Ye yōlv pōsaa na i hiki antulinya nyōm tōna, na i maγamaγa i wakōlāa, yaa i lapa yem, leyēle pōntō kasōyaya lē? 26 Ye wei i sōpa na fēele yaa ma kōseχesōtv fēele, Yōlv Pōyaya mā maa si pōntō fēele tōtōχō waatō wei maa kōnna ma teeli na ma Caa nyōη na ma isōtaa tillaa nanη nyōma nyōη tō. 27 Tampana ke ma heeliχi-mē, mpa pa wē cōne tō pa taa napōli ká nā Isō Kawulaya na pōcō pā si.

Yesu isēntaa layasōyō

(Matiyee 17:1-8; Malaki 9:2-8)

28 I tema tōm ntōχi yōχōtōyō na kōyaku siki kē lēna i kraγa Piyee na Yohaani na Saaki na pā kra pōyō tō kē Isō sōlōmōyō. 29 I tōηna sōlōmōyō, lēna i isēntaa layasi, na i wontu hōlvmi, halōna tē tee kōkō ke sōsōm. 30 Tōnaya pa tuta apalaa napōlōχi i kinη ke naale na pā na-i pā yōχōtōχi. Apalaa mpe sēse Moisi na Ilii kēle. 31 Mpe pa kōmna na isōtaa teu sōsōm, na pā yōχōtōχōna-i i kprente nte tō caa Yōsalēm kē lapō isō ka suwa tō tō tōm. 32 Mpu tō na Piyee na i taapalaa pa tōηa tom ke pō fēina. Paa na mpu pa fema, na pā nā Yesu teu sōsōm na apalaa mpa pa naale pa sōηa i kinη tō. 33 Pō kōma isō apalaa mpe pa yeki Yesu, lēna Piyee tō si: Tācaa, isō tē wēv cōne inī isōntō tō, pō wē teu napōlōχi tē. Iē pō mvna isō tē siki cōka toosoχō. Nyāγa lēnte, Moisi kē lēnte, na Ilii kē lēnte. Nti inī i yōχōtōyō mpu tō tē lu yem kē, i ta na-ti.

34 I tōηa ἄμπρόγύ yōχōtōyā, lēna isō ηmōntōyō nakōli kv kōō na kv takī pa tōō. Kv tōηa pa tōō kē tiū, lēna sōχōntō kra Piyee-wēχe sōsōm. 35 Ἄμπρόγύ pa nu pō yōχōta isō ηmōntōyō tē si: Inōχōle ma Pōyaya kōlōsaya, i nūna-kē.

36 Pō yōχōtōyō mpu na pō tē tō, Yesu tike ntē pa naaki. Ἄμπρόγύ i ifalaa tōka pō tōna mpi pa nu mpu tōyō pa taa, pa ta yele na nōχōlv nu-ti.

Pu nōχōlv i alōγaa loou

(Matiyee 17:14-18; Malaki 9:14-27)

37 Pō kōma pō fe na pā tiikina pōyō tō, lēna samaa anaam nōχōlv i katī Yesu. 38 Ἄμπρόγύ yōlv nōχōlv i yōχōtōna nōχō sōsōyā ke samaa inī i taa si: Tācaa, ma wiina-η nyōni ma pōyalv yēe. Anī i tike ke ma lulaa. 39 Ye ilōχōv kula i tōō i makī kapusi kē, na pō pēti-i atē na kuhulanη lukōna i nōχō. Ye pō lapa-i mpu, pō wēē kē na pō tōyō-i wahala, pu cēki i tōō kē lōη. 40 Ma wiina nyā ifalaa si pā loo-i, pa ta pōsi.

41 Ἄμπρόγύ Yesu tōma-wē si: Lanηkpusōη nyōma na kvtakēēsōη mē, wēē isōnaya mā na-mē tu caya na mā tōki mā kōnyōη? Kōna nyā pōyalv inōχi cōne.

⁴² Pəyaya kreyetəna-i, ɪlena ɪlɔyɔv selisi-keye teu, na í pɛti-keye ate. Ama Yesu ná kaləna ɪlɔyɔv na tɔŋ, na í la na pəyaya hiki alaafəya, na í cela-keye ka caa. ⁴³ ɪlena Iso toma səsəəna ane a tɔm kra pa tənaya sɔyɔntu.

Yesu səm na í fem pə tɔm tətə
(*Matiyee 17:22-23; Maləki 9:30-32*)

Pa təna pa tɔŋna í kulapɔtv tənaya sam, ɪlena Yesu heeli í ifalaa si: ⁴⁴ Paa tv Yulv Pəyaya maya yəlaa nin taa, í nu ɪpɔyú teu yoo.

⁴⁵ Ama Yesu ifalaa ná tá cekəna tɔm tənə ɪni. Tə huwɛɛ ka wɛ-wɛyɛ ɪŋmɛsav ké, si pá taa cekəna tə tapɔyɔv. Paa na mpɔv pa nyámna tə pəsɔyɔv.

Səsəəntv təə hɔm
(*Matiyee 18:1-5; Maləki 9:33-37*)

⁴⁶ Mpɔyú Yesu ifalaa hɔma səsəəntv təə si pa naa si pa taa aweyele səsə. ⁴⁷ Yesu ná cekəna pa lotu taa huwɛɛ, ɪlena í kraɣa peiya na í sənɟi-keye í cɔlə, ⁴⁸ na í tɔ si: Ye wei í mu peiya kaneye ma nyɔyɔ təə, maya pɔntv mɔwa. Na wei í tu mu-m, í mu wei í tila-m tɔyɔ. Pə taya pɔlv, wei í pəsa ɪsu mə taa səkpeļu, pɔntv nté səsə.

Wei í fɛi ta təə í ké ta kolontu
(*Maləki 9:38-40*)

⁴⁹ Tənayale Yohaani nɔyɔ təkpaɔv si: Tacaa tə na nɔyɔlv na í looki aɔyaa na nyá hətɛ, pəcɔ u tənəyi-tv. ɪlena taa kisina-i.

⁵⁰ Mpɔyú Yesu cɔwa si: ɪ taa tənɟi-i si í taa la. Pə taya pɔlv, yulv í ta ke mə kolontu, mə nyənə ké te.

Samalii ɪcate natəli tə kisa Yesu

⁵¹ Pə kɔma pə kreyetəna Yesu kulɔyɔv ke antulinya taa, ɪlena í su si í ká polo Yosalem. ⁵² Mpɔyú í kɔsa yəlaa na í teləsɪ nɔyɔv si pá polo Samalii ɪcaliya kalɪ ka taa, na pá caa-i təsɔvle. ⁵³ Ama pele pa kisa-i muɣv, si í pukina Yosalem təə tə pə təə. ⁵⁴ ɪ ifalaa Saaki na Yohaani pa ná mpɔv, ɪlena pá tɔ si: Tacaa, yaa tə yele na ɪsətəa kəkə tii na ká nyaya-wɛ?

⁵⁵ Ama Yesu pəsa pa təə na í kaləna-wɛ. ⁵⁶ ɪlena pá tɛɛ ɪcate lente taa.

Yesu tənɔyɔv nyullaa
(*Matiyee 8:19-22*)

⁵⁷ Yesu na í ifalaa pa wɛ mpəaav taa na pá tənə pote tə nɔyɔlv təma Yesu si: Maa tənəyi-ŋ nyá təpote təna taa.

⁵⁸ Mpɔyɔvle Yesu cɔ-i si: Taale hasɪ wɛna si lona na sumasɪ ná wɛna si tana. Ama Yulv Pəyaya má, ma feina nyɔyɔv tətɔvle mayamaya.

⁵⁹ ɪlena Yesu tɔ lɛlv si: Nyaa kəə na ɪ tənɟi-m.

Mpɔyú apalv ɪni í tɔ si: Tacaa, yele má polo má pi ma caa na pəcɔ.

⁶⁰ Tənayale Yesu tɔma-i si: Yele na sətəa pi pa sətəa. Ama nyaa polo na ɪ kraalɪ Iso Kawulaya tɔm.

⁶¹ ɪlena lɛlv náá tɔ si: Tacaa maa tənɟi-ŋ, ɪɛ yele na má polo má la ma nyəma ke pə lapə wulee na pəcɔ.

⁶² Ama Yesu cɔ ɪlé si: Ye yulv kraɣa akuɣu si í haləyi na í nyənəyənə kraɪ taa, pɔntv ta mɔna Iso Kawulaya.

10

Tillaa nutoso na naanɔwa na naale tiluyɔ

¹ Pəle pə waalɪ Tacaa tasa apalaa nutoso na naanɔwa na naaleye ləsɔyɔv, na í tili-wɛyɛ naale naaleye acalɛɛ na timpɪwɛ ɪ wɛɛ si í puki tɔ. ² Na í heeli-wɛ si:

Kumtu tawaya, ama kuntaa feuna. I solumi hatuce na i sosisi kuntaa konau ke lon ke i kumtu taa. ³Too, i polo, isu ma tiluyu-me isento to, i pasaa ke isu heen ke taale hasi heku. ⁴I taa kraya liyitee yaa huluyu, i taa kpi ntajkpala, pasc i taa paasana yalaa seeu ke mpaau taa. ⁵Ye i suv tayaya nka ka taa i kooliyi si: Alaafaya i too tayaya kane ka too, na pasc. ⁶Ile ye pa ke si tayaya tu soala alaafaya, ma koollee anu a ka taji-i. Tofu ye pa taya mpv, kulubmaa me ma too ke ma koollee anu a tayanayi malubu. ⁷I caya tayaya nka ka taa na pa cela-meyee mpi, i toyo na i nyoo. Pa taya pulu, tamle tu mvna pa fel-i ke. I taa layasayi teesi ke yem yem. ⁸Paa icate nte te taa ke i suwa na pa mv-me na pa cela-meyee pulu, i toyo. ⁹I waasi pa kutontvnaa, na i heeli-we si: Iso Kawulaya suv ma tee ke. ¹⁰Ye i suv icate nte te taa na te yalaa i ta mv-me, i lu na i to si: ¹¹Ta kpiisiyi ma too ke ma mayamaya ma icate musuyu nku kv taana ta noohee to. Ile paa na mpv, i nyi teu ke si Iso Kawulaya suv ma tee ma tee na ka lu. ¹²Ma heeliyi-me si Sotom ka la sana na icate nteye tanyaya huve wule ke suulu huloyv tom taa.

*Acalae lenna kisuyu ke Yesu
(Matiyee 11:20-24)*

¹³Hai, Colasen nyoma me, ma tom we wayo. Hai, Petesaita nyoma me, ma tom we wayo ke. Piti toma nna pa lapa-yeye ma heku taa to, ye isu isento Tiii na Siton ke paa lapa-ye, paa tema pa isayatu lov ke lon, hali pa suu folatvnaa na pa caya hula taa. ¹⁴Pa too ke paa huli suulu ke Tiii na Siton pa nyoma ke huve kuyaku wule na pa keli-me. ¹⁵Pa kaasuvv Karannahum nya to, n huvi si n ka pu na n kalasana hatoo isotonvuvv na? Ama paa tisi-ij ke tafe ke tuu tonaasale sosole taa.

¹⁶Mpoyu i tasa i ifalaa ke heeluyu si: Yulu i nukana-me, maya pvntv nukana. Wei i kisa-me, ma unu totoyo pvntv kisa. Na wei i kisa-m, i kisa wei i tila-m toyo.

Tillaa nutoso na naanvwa na naale unu i malvuv

¹⁷Mpoyu pa nutoso na naanvwa na naale mela i kin na lanjhulvmlle sosole, na pa ton si: Taca nyaa too alayaa mayamaya nuna-tv.

¹⁸Tanya Yesu toma-we si: Ma nawa Satanu na i hotixina isotaa isu tev nyagvsuvv to. ¹⁹Ile ma ha-meyee toma si i to tvmaa too, na pacesi too, na kolontu toma tana too, pulu kaa la-me. ²⁰Ile paa na mpv ma lanja i taa hulvmi si alayaa se-me. Ama a hulvmi ke si pa njmaa ma hola ke isotaa to pa too.

*Yesu lanjhulvmlle
(Matiyee 11:25-27; 13:16-17)*

²¹Tanya Feesuyu Nanjtv lapa na Yesu lanje hulvmi sosom. Ilena i to si: Ma Caa, isotaa na ate pa tv, ma see-ij. N njmesa tom teneye lmayasee nyoma na nyentaa, ilena n kuli-tayi piya. Ma Caa, pvpovu fel, ma see-ij, nya unu nya luyv tu lapvna mpv.

²²Ama ma Caa cela-m pa tanya. Ye pa taya ma Caa tike, noyolv ta nyi si aweyele Poyalv. Na ye pa taya Poyalv tike, noyolv ta nyi si aweyele Cee. Anha, ye Poyalv nakvnaa si i hulvvi wei pa paasi.

²³Mpoyu i pasana i ifalaa tike too na i to-we si: Mpi mpi ma isopee naaki isento to, lelen ke i nuwa. ²⁴Ma heeliyi-me si, Iso kvoyotv tv telosolaa payale na awulaa sosaa payale nyulaa si pa na mpi ma naaki isento to, na pa lan. Poyele pa nyulaa toto si pa nu nti ma nuki to, na pa kpiisi.

²⁵ Μπόγυ Ισῶ Τῶμ σεγεςῶλυ νῶγῶλυ ι κῶλαα σι ι μαγαςῶγι Yesu. Uena í τῶ σι: Tacaa, nitiyi má la na má hiki weesuγυ ηku ku τηη τῶ?

²⁶ Yesu cῶ-ι σι: Susuweye pa ηmaa Ισῶ Τῶμ τaa? Na n kalaxi τῶ, huwεε nnaγa n nuki pῶ τaa?

²⁷ Uena í cῶ-ι σι: Ma nuki σι n ká sῶλι Tacaa nyá Ισῶ na luγυ κῶλυμῶγυ na nyá lῶsaγa suv-ι tῆmamam ke paa mpi pῶ τaa, na n sῶλι nyá τῶγῶntῶλε isu nyá ti.

²⁸ Μπόγυ Yesu tῶma-ι σι: Ama n cῶ teu. Aηha, laki mpv, n ka hiki weesuγυ.

²⁹ Inu ι caakaya σι paa na mpv ι tῶm ι te, mῆpῶγῶλε ι tasa Yesu ké pῶssuγυ σι: Na aweγeλε isu ma τῶγῶntῶλε inu ile?

³⁰ Μπόγυ Yesu cῶ-ι σι: Τῶυ, γῶλυ νῶγῶλυ ι lunna Yosalem na í pukina Yeliko, na í lu ηmulaa τῶυ na pá kpa-ι na pá wῶγῶσι ι wontu na pá mapi-ι isu isῆna mpi pῶ wεε τῶ. Uena pá tee pa yele-ι na í kaasa weesuγυ κῶλυμῶγυ. ³¹ Pῶ pamna kῶtuly νῶγῶλυ ná tῆηaγa mpaau ηku. Ué ι na-ι, uena ι cῶly na í tee. ³² Μπόγυ Lefii tu νῶγῶλυ ná talaa na í maγana-ι mpv. Uena ilé ι cῶly tῶtῶ na í tee. ³³ Ama Samalii tu tῶntu νῶγῶλυ ná tala tῆna na í na apaly inu, uena ι tῶm lapi-ι pῶtῶtῶλε ke sῶsῶm. ³⁴ Μπόγυ ι hela ι kiη, na í τaa nim na kῶλε ke ι hiη τaa. Uena í kpεeli-ι saalasι, na í caγasi-ι ι kpaηaγa τῶυ, na í pona-ι muulaa tῶsuλε na í paasῆna-ι teu. ³⁵ Ku fema uena í lῶsi liγitee nyῶγῶtu naale na í cεla muulaa tῶsuλε tu, na í heeli-ι σι: Paasῆna-ι teu, na ḥ tu tῶγa ι nyuγυ τῶυ na pῶ tee mpv, ma kῶma, maa felι-η yoo.

³⁶ Τῶυ, pa tooso inu pa τaa, aweγe n huw σι ηmulaa mapa wei inu τῶ ι τῶγῶntῶλε ile?

³⁷ Uena Ισῶ Τῶμ σεγεςῶλυ inu ι cῶ-ι σι: Wei inu ι lapa-ι kuῶpantu τῶ.

Mpuγule Yesu σι: Τῶυ, polo na nyá maγamaγa ḥ laki mpv.

Yesu pote ke Malῶta na Malι pa te

³⁸ Yesu na ι ifalaa pa tῆηna pote, uena pá tala icate natῆli na alv νῶγῶλυ í lapi-ι muulle. Pa yaa alv inu σι Malῶta. ³⁹ I wena neu, pa yaa-ι σι Malι. Ué ι ka caγa Tacaa nῶdheε tee ké na í nuki ι σεγesyu. ⁴⁰ Taγa τῶ tῶma kpῶpa Malῶta, uena pῶ pekῆli-ι ι τaa. Μπόγυ ι kῶma Tacaa kiη na í τῶ σι: Isu ma neu yeluyu-m ma tike na má cῶakῆna taγa ke isῆntῶ inu τῶ pῶ wε-η teu nté ma cε? Pῶλε pῶ τῶ τῶ, heeli-ι σι ι sῆna-m.

⁴¹ Mpuγule Tacaa ná cῶ-ι σι: Hai, Malῶta, n kuγi nyá tῶγi yem ké na ḥ kpetiliγina tῶma paγale. ⁴² Pῶyele mpi pῶ waasῶgi τῶ pῶ ké κῶλυmῶm tike ké. Malι lῶsῆna tῆpante, í na νῶγῶλυ pa kaa hῶ.

11

Sῶlῆmuγυ huῶlyu

(Matiyee 6:9-13; 7:7-11)

¹ Μπόγυ kuγaku nakuly Yesu caγa tiili na í sῶlῆmῶgi Ισῶ. I kῶma na í te, uena ι ifaly νῶγῶλυ ι tῶmi-ι σι: Tacaa, hῶli-tuγυ Ισῶ sῶlῆmuγυ isu Yohaani ná hῶlῶγῶ ι ifalaa τῶ.

² Mpuγule Yesu heela-we σι: Ye ι caa sῶlῆmuγυ í sῶlῆmi σι:

Tacaa, nyá hῆte í wεε kate.

Tῶγῶ nyá kawulaya.

³ Haaki-tuγυ paa ifemle nteγe tῶγῶnaγa.

⁴ Hῶlῶγῶ-tuγυ suulu ke timpi tῶ pῆntῶγῶna-η τῶ, isu tá tῶtῶ tá huῶlyu suulu ke mpa pa pῆntῶγῶna ta τῶ.

Taa yeλε na té suv maγasuγυ isayaυ τaa.

⁵ Μήρύγυ Yesu tasa-wεγε heeluyu tōtō si: Ye isu mā taa nōyōlu wena taapalu nté, na pōntu polo ahoo heka na í mayana-i si: Hai, ma taapalu, kēnti-m potopotonaa tooso. ⁶ Ma taapalu nōyolu í lunna nteye mpa na í tala-m nōnō, pécó ma feina mpi maa cele-i tō. ⁷ Uena í tōyōntēle náá cō-i hatoo pē taa si: Taa caali-m mpu. Mā na ma piya tē tema sūvu na tē tēki na tē kaləsi. Maa pēsəyi mā tasa kōlyu ke nyá tōyōnaya celuyu tō. ⁸ Ma heeliyi-me si, paa í kōma í kōli na í cele-i í kōlanəm tēna, pē taya taapalle tō ké í lapa mpu, ama caalyu ke í kisa. ⁹ Ue ma heeliyi-me ye si í sələməyi, paa ha-mege, í pēkəyi, í hikiyi ké, í maki, pa tōlyi-mege. ¹⁰ Sələməlu ke pa haaki, na pēkəlu hikiyina, na matu ke pa tōlōyi. ¹¹ Wulee mā taa awe pəyaya sələma-i potopoto na pōntu cele-kege pələ ye? Yaa ye ka sələma-i tinte pōntu cele-kege tum. ¹² Yaa mā taa awe pəyaya sələməna-i yate, na pōntu cele-kege pəceka? ¹³ Ye asayaa me mu pəsa mā piya ke kōpantu ləpu, Taca wei í we isōtaa tō í kaa cēla í Feesuyu Nanjtu ke mpa pa sələməyi-i tō?

Yesu cōaki í tōm tula

(Matiyee 12:22-30; Maləki 3:22-27)

¹⁴ Yesu loo ulōyōhulu kaayōyōtaya, uena ulōyōu se. I se mēryōy uena kamumuka sūv yōyōtyu na pē la samaa ke piti ké sōsəm. ¹⁵ Mpuyle pa taa lēlaa pēsəna si: Pese-pule tōj ke inu í tōyōnəyōna alōyaa lēmpa.

¹⁶ Uena Yesu tōm tula taa lēlaa náá tōm-i si: La piti tēmlē na pē hōli si Isō tōj ke n lakəna. Pa yōyōta mēryōy si pa naa í waali. ¹⁷ Yesu ná cəkəna pa taa hūwee, uena í tō-we si: Ye kawulaya wee na ká fei nōyō kōlōmāya, nōnō ka yawāya. Təyaya í we mpu, kele ka yōkəyi ké. ¹⁸ Ye Satanu kawulaya nyōma yooki pa taa pa tike, í kawulaya nyōyō nté ka isəna? Mpi tō, mā tōj si Pese-pule tōj ke ma lookina alōyaa. ¹⁹ Ye Pese-pule tōj ke ma lookina alōyaa isu mā hōkōlyu tō, ule awe tōj ke mā pəyalaa ná lookina pa nyōma? Təyaya pa mayamāya paa kōna mā tōm. ²⁰ Ama ye Isō tōj taa ké ma lookina alōyaa, ule Isō Kawulaya we mā tē tē mā tē kele.

²¹ Yulu tōj tu í taja í təyaya ke teu na yōou wontu, pōlvu u tokiyina í wēnav.

²² Ama wei í kəla-i tōj tō í kōma na í kōli í tō na í pəsi-i, ule í lēkəyi í yōou wontu nti inu í taakaya tōyō, na í mējna í wēnav mpi, na í tala lēlaa.

²³ Wei í fei ma tō, pōntu ké ma kolontu ké. Wei u səjna-m tōsuyu tō, í yaasəyi ké.

Uyōu wei pa loowa tō í mōlyu

(Matiyee 12:43-45)

²⁴ Μήρύγυ Yesu tōma si: Ye pa loowa ulōyōu, wulaya taa ké í cōaki si í heesi. I lanəyi, uena í tayani í taa si: Maa mēli təyaya ŋka ka taa maa luwa tōyō. ²⁵ I taki kele ka taa, ule í ká mayana pa hasa-ke na pá tayani pē tənaya teu. ²⁶ Pələ tō, í puki ké na í caa alōyaa lēlaa mpa pa kəla inəyi isayatu tōyō naatosompōyōlaya, na pá kō na pá caya təyaya ŋke ka taa. Uena lanə nyōntu náá mēli na tē la sana na nōnō nyəntu.

Kōpantu mayamāya siyisiyi

²⁷ Yesu tōjna mēryōy yōyōtyu, uena alu nōyōlu í yōyōtəna nōyō sōsaya ke samaa taa si: Pōwe nyá tōo wei í lula-ŋ na n mōsi-i tō, í nyōleleŋ we sōyōntu.

²⁸ Μήρύγυ Yesu cō alu inu si: Mpa pa nu Isō Tōm na pá tēki-ti, pōntōnaa nté nyōleleŋ nyōma te.

Piti tēmlē nyulvyu

(Matiyee 12:38-42)

²⁹ Samaa tɔŋna-nyəkuyɔ ke sɔsɔm, ɔlena í sɔv í faaci taa si: Kɔfalan yɔlaa pane asayaa ké. Piti tɔmlɛ nte tɔ hólóyí si Isɔ lakɔna tɔɔ mpe pa caaki. Ie pa kaa na natɔli, ye pɔ taya Yonaasi nyɔntɛ. ³⁰ Isɔna mpi pɔ lapa Yonaasi kin tɔ pɔ hula Ninifi nyɔma ké si Isɔ lakɔna. Na mpɔ unɔ tɔtɔɔ Yulɔ Pɔyaya má ma nyɔntɔ ká hólí kɔfalan yɔlaa tɔtɔ si Isɔ lakɔna. ³¹ Ye pɔ tala huɔle wule, ilim mpɔtɔɔ tɔ wulaw alɔ nyɔŋ ká kɔ kɔfalan yɔlaa pane pa tɔm ke mpi pɔ tɔɔ ílɛ í ka lu hatoo tɔtɔ poolɔn taa na í kɔɔ, si í nuku isɔna Salomɔŋ yɔɔtɔna lɔmayasɛ tɔ. Pɔcɔ pulɔpɔ wɛ cɔne na pɔ tɛɛ Salomɔŋ tɔcayacaya. ³² Ye pɔ tala huɔle wule Ninifi nyɔma ká kɔ kɔfalan yɔlaa pane pa tɔm. Pɔ taya pulɔ, kɔyɔŋku pɛle pa nu Yonaasi waasɔ tɔ, pa yela pa isayatu ke kpakpaa ké. Pɔcɔ pulɔpɔ wɛ cɔne na pɔ tɛɛ Yonaasi unɔ.

*Mpi tɔnɔyɔ naana tɔ
(Matiyee 5:15; 6:22-23)*

³³ Nɔyɔlɔ u mɔsɔyí fɛtɔla na í ŋmɛsi-t, yaa í pamɔ-t nyanaya tɛɛ. Ama í su-t timpi taa í wɛɛ pu naa yɔlaa tɔna tɔɔ. Ilena mpa pa kɔŋ tɔ, fɛtɔla kɔkɔ na-wɛ. ³⁴ M'pɔyɔ pɔ wɛɛ na nyá isɛ. Anɔ a kɛna nyá tɔnɔyɔ pɔlimilɛ fɛtɔla. Ye nyá isɛ í naaki teu, pɔ waasɔyɔ nyá tɔnɔyɔ tɔnaya. Ama ye nyá isɛ í yulɔmaa, nyá tɔnɔyɔ tɔna pɔlimilɛ wɛ sɔkpetuyɔ tɛɛ ké. ³⁵ La laakali, pɔ taa kɔɔ na isɔna n naaki tɔ pɔ mɔli sɔkpetuyɔ. ³⁶ Pɔ wɛ mpɔ tɔ, ye n naa tɔcɛɛɛɛ, na pɔ fɛi-ŋ tɔyuyulee, n naa teu ké, isɔ fɛtɔla kɔkɔ naakuyɔ yulɔ tɔ sɔkpetuyɔ fɛi.

*Falisanaa na Isɔ Tɔm sɛyɛsɔlaa tooluyɔ
(Matiyee 23:1-36; Malaki 12:38-40)*

³⁷ Yesu tɛma yɔɔtɔyɔ ke mpɔ, ɔlena Falisa nɔyɔlɔ í yaa-t si í sɔv í tɛ na í nyɔɔ lɔm. M'pɔyɔ Yesu sɔɔwa Falisa tɛ na í niki tɔɔyɔ. ³⁸ Falisa nawa í tɔki na í nyɔɔkɔna asilima, ɔlena pɔ lapi-t ha. ³⁹ Tɔnaya Tacaá tɔma-t si: Anɔ Falisanaa mɔ nyɔntɔ ntɛ mpɔ. Iyisi na nyɔnasɔ waalɔnaa ke í nyaalɔyí tɔlaila. Ama pɔ kpaɔan mɔ taanaa tɔ, ŋmulɔm na isayatu pɔ huwɛɛ maɔalɔna. ⁴⁰ Lɔmayasɛɛ fɛinaa mɛ, Isɔ wei í ŋma yulɔ tɔ tɔ, ílɛ í wɛna í ti na wei í ŋma yulɔ lotu taa tɔ yɛ? ⁴¹ Pɔ kɔla teu si í ha mpi í wɛna mɔ iyisi na mɔ nyɔnasɔ taa tɔɔ kɔnyɔntɔnaa, ɔle pɔ tɔna pu wɛɛ-mɛyɛ teu.

⁴² Pɔpɔtɔ fɛi, Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo ké. I kpɛsɔyí nyutɔ nti pa yaaki si mantɔ na luu tɔ na tuusi hatu tɔna na í hiliyí na í lɔsɔyí Isɔ ké pɔ hɔɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlɔm. Pɔyɛle mɔ paa fɛina tampana tɔŋyɔ na Isɔ sɔɔluyɔ tɔm. Ama tampana tɔŋyɔ na Isɔ sɔɔluyɔ tɔm ke pu mɔna í sɛɛsɔna isɔle, ɔle í taa sɔɔ hɔɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlɔm unɔ í tɔɔ.

⁴³ Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo ké. Yuta nyɔma tɔkɔtilɛnaa taa, teeli teeli tɔcayalɛnaa ke í pɛɛkɔyí. Na í sɔla pa sɛɛki-mɛyɛ samaa taa ké na pá lunyíyí. ⁴⁴ Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo ké. I wɛ ké isɔ pɔlaaŋ wei í salɔtaa na pá tɔŋ í tɔ ké yem, na pá ta nyi si pɔlaaŋ tɔ.

⁴⁵ Tɔnaya Isɔ Tɔm sɛyɛsɔlɔ sɔsɔ nɔyɔlɔ í pɔsɔna-t si: Tacaá, n yɔɔtɔyɔ mpɔ tɔ n kpɛntɔna tá tɔtɔɔ na í tɔv.

⁴⁶ M'pɔyɔ Yesu cɔwa si: Isɔ Tɔm sɛyɛsɔlaa sɔsaa mɛ, mɔ tɔm ná wɛ waiyo tɔtɔɔ. I sɔkɔyí yɔlaa ke sɔɔla yuŋ nyɔna. Pɔyɛle mu tu taa-wɛyɛ taau maɔamaɔa. ⁴⁷ Waiyo na mɔ tɔm ké, mɔ caanaa ná kɔna Isɔ kɔyɔɔtɔyɔ telɔsɔlaa, na mu hɔlɔyí pa pɔlaaŋ na í tayanɔyí tɔtɛtɛ. ⁴⁸ Isɔ í lakuyɔ mpɔ tɔ, pɔ hólóyí ké si mɔ laŋa hɛɛna mɔ caanaa lapa mpi tɔ. Pɛle pa kɔna Isɔ kɔyɔɔtɔyɔ telɔsɔlaa, na mɔ hɔlɔyɔna pa pɔlaaŋ. ⁴⁹ Pɔ maɔamaɔa pɔ tɔ ké Isɔ lɔmayasɛɛ ka hula mpɔ si: Isɔ má, maa tili Isɔ kɔyɔɔtɔyɔ telɔsɔlaa na tillaa ke pa kin. Ama paa kɔ lɛlaa, na paa tɔ lɛlaa ke kɔnyɔŋ ke kɔtuyɔ. ⁵⁰ Tuu pɔ ŋmau antulinya na Isɔ kɔyɔɔtɔyɔ telɔsɔlaa

mpa pá kv tɔ, kaɣana nyɔ́ma nyɔ́ɔɔɔ taa ké pa sɔm tɔm ká tɛna. ⁵¹ Kpaɣa Apeeli kuyɔ, halɛna Sakali wei pa kv kɔtaɣa tɛlate na Iso tɛsele sɔsɔle pɛ hekv taa tɔ pa sɔm, ma heeliyi-me tɛfoo ké si, isu pɛ tema pa nyɔ́ɔɔ taa.

⁵² Iso Tɔm seɣesɛlaa sɔsaa me, mɛ tɔm we waiɣo ké. I tɔka saafu wei pa tulɔyɛna Iso Tɔm nyɔ́m tɔ tɔ, na mɛ luɣu fei sɔvɔ. Pɛyele u tisiyi si mpa pɛle pa caa tɔ pá sɔvɔ.

⁵³ Yesu kola tɛna, ilɛna Iso Tɔm seɣesɛlaa na Falisanaa pá sɔɣ i tɔɔ ké nɔɔheɛ naale na pááná, na pá maki i nɔɔɔ tɔɔ na kɔpɔɔsɔtɔ ke yem yem. ⁵⁴ Na pá kuuki i nɔɔɔ si i cɔtaa ile pa kra-i na tɛna.

12

Laakali na cɛsvɔv tɔm (Matiyee 10:26-27)

¹ Ḿpɔ́yɔ samaa kɔta sɔsɔm ke waatu unɛ, halɛna pá tusiyi tɛma. Tɛnaɣa Yesu caalɛna i ifalaa ke kpaalɔvɔv si: I la laakali na Falisanaa kɔkɔsɔm, pa mɛnaafikitɔ ke ma yaa mpɔv. ² Pɛ tɛna mpi pɛ ɣmɛlaa tɔ, isu pɛ tema na pá kuli pɛ tɔɔ. Na pɛ tɛna mpi pɛ lapa mukaya tɛɛ tɔ, isu pa tema na pá nyi-wi. ³ Pɛ tɔɔ ké paa í ka ɣmɛsi tɔm na í yɔɔɔti-tɛɣi ahoɔ, isu tɛ yawa ilim taa. Na paa nan taa ké í welɛta ɣkpaɣɔvɔv taa, isu pa kraala-ti na nɔɔɔ sɔsɔɣa.

Yɔlv kɔnyamnam (Matiyee 10:28-31)

⁴ Mpa me í ké ma taapalaa tɔ, ma heeliyi-me si í taa nyana mpa pa pɛsɔɣi na pá lɛsi yɔlv weesuɣu tike, na pɛ waali paa pɛsɔɣi pɔlv tɔ. ⁵ Maa hólí-meɣe wei pɛ mɔna si í se tɔ. I se Iso, unɛ i pɛsɔɣɛna na í kv yɔlv. Pɛyele i pɛsɔɣi na í tu-i tɛnaasɛle taa. Tampoana tɔɔ isɛntɔ, unɛɣi pɛ mɔna í se.

⁶ Pɛ taɣa santiinaa naale ke pa pɛɛtɛɣi sumɣiwɔwɔnaa kakpasɛ taa? Paa na mpɔv pa wev mpɔv tɔ, Iso tá sɔɔ pa taa kɔlvɔm tɔɔ. ⁷ Mpɔv unɛ tɔtɔɣɔ na mɛ nyɔvɔv taa nyɔɔsi, Iso nyɔ́má si tɛna si nyɔvɔv ké. Ye mpɔv í taa nɔɔɔsi, í kɛla sumɣiwɔwɔnaa tɛɔaɣaɔaɣa.

Yesu Kilisiti mɔvɔv yaa i kisuyu (Matiyee 10:19-20; 10:32-33; 12:32)

⁸ Ma heeliyi-me si, ye yɔlv ta ɣmɛsi si i ké Yɔlv Pɛɣaɣa má ma nyɔɣ, ma maɣamaɣa maa tisi Iso isɔtaa tillaa isɛntaa si pɔntɔ ké ma nyɔɣ. ⁹ Ama wei í kɛɛsa yɔlaa isɛntaa si i ta nyi-m, ma maɣamaɣa maa tɔ Iso isɔtaa tillaa isɛntaa si ma ta nyɔ́m-i tɔtɔ.

¹⁰ Ye wei í yɔɔta Yɔlv Pɛɣaɣa má ma tɔɔ ké isayatu, paa hólí pɔntɔ ke suulu. Ama ye Feesuɣu Nanɣtɔ ke i yɔɔta isayatu, pa kaa hólí-i suulu.

¹¹ Ye pɛ kɔma na pá yaa-meɣe nɔnɔɔsi ke Yuta nyɔ́ma tɛkɔtilɛnaa taa, yaa awulaa kraamɛɣ taa, yaa tɔɣtɔnaa kin, í taa nɔɔɔsi nti í ká hɔv na í lu na nti í ká yɔɔti tɔ tɔ tɔ. ¹² Feesuɣu Nanɣtɔ ka seɣesi-meɣe kraakraa ke nti í ká yɔɔti tɔ.

Tɔɣ tɔ kɔmɛɛɣ tɔm

¹³ Ḿpɔ́yɔ nɔɔɔlv lu samaa taa na í tɔ Yesu si: Tacaɔ, heeli ma taalɔ si má na-i tɛ tala tá caa yelina-tɔvɔv mpi tɔ.

¹⁴ Tɛnaɣa Yesu pɛsɛna-i si: Apaɣ nyá, awe kra-m mɛ tɔm taɣanlv na mɛ wontu tallɔ?

¹⁵ Ilɛna Yesu heeli pa tɛna si: I la laakali na wenav luluɣu. Pɛ taɣa pɔlv tɔɔ, wenav hikuyu u hulɔɣi si yɔlv tɔla-ti se. Paa pɔntɔ ká wɛna isu cɛne na lɛ.

¹⁶ Μπόγυ Yesu σεε-wege iso si: Apalu tonj tu nɔɔɔlu ka wenna haləmnaa, na i ku kutɔɔɔu ke pə taa pə tu fei. ¹⁷ Uena i caya na i magasi i taa si: Isənayale maa la ile? Kreenj u taki-m si má nyəki ma tɔɔɔnaya. ¹⁸ I taa i taa uena i tɔ si: Ma nyəmá isəna maa la tɔɔɔle. Ma yəkəxi ma kreenj uneye na má su sɔsɔɔj. Uena má suu kutɔɔɔu na ma kɔpam ləmpənəa tənaya i taa. ¹⁹ Ue maa ma ma laŋle taa na má tɔ si, yulu wena pusi payale taa kutɔɔɔu ile pə kaasa we, ye pə taya cayan na tɔɔɔu na nyɔɔu na yɔɔɔlyu pə paasi? ²⁰ Tənaya Iso tɔma-i si: Komelej nyá, n ká si ahoɔ ane a magamaya. Uena má ná wei i ká kraya pə tənə mpi n tayana nyá ti tɔɔ ké mpɔ tɔ.

²¹ Uena Yesu tasa si: Μπόγυ pə wee na mpa pa kaa wənau ke pa magamaya pa tike tɔɔ, na Iso isəntaa pa ke konyɔntɔnaa tɔ.

*Naani tɔyɔ ke Iso
(Matiyee 6:25-34)*

²² Pə waali ké Yesu tɔma i falaa si: I tá ná mpi pə tɔɔ ma heela-me si i taa nəɔsəxi mə tɔɔɔnaya ŋka pə wee si i ká tɔɔɔ na i hiki weesin, na mə tənəj tɔɔ kutakəm pə tɔm tɔ. ²³ Pə taya pulɔ tɔɔ, weesuɔu kəla tɔɔɔnaya, na yulu tənuyɔ kəla wontu kɔsusuutu. ²⁴ I nyənna katəkətəj na i na. Ii tuuki, u kɔj. Pəyele i fei kutɔɔɔu təsule, i feina krou, Iso caləɔəna-i. Na mə tá kəli sumasi ke tɔm napəle? ²⁵ Paa mə taa yulu ká ku i təxi isəna, pɔntɔ pəsəxi na i tuusi i təxi wule kulɔmtəle magamaya? ²⁶ Ye u pəsəxi səkpetu səkpetu, pepə tɔɔ ké i kuyi mə ti na sɔsɔɔntu nti tə kaasaa tɔ? ²⁷ I nyənna tawa nyutu tɔkuyɔ hətɔ nti tɔ na i na. Nyutu nti, tu laki təmle təli, tu lɔuki pəɔj. Paa na mpɔ ma heeliyi-me si wulaw Salɔmɔj na i tonj tənə i ta suu wontu na i tala paa tə taa kulɔmuyɔ ke kacəka. ²⁸ Ye Iso laki kacəka ke tawa taa nyutu nti tə we saŋa na cele isəntɔ pa tika-ti tɔ, i kaa la-meɔe kacəka na pə kəli mpɔ? I polo i tɛɛ, u tɛj Iso na mə taa təcayacaya tɔ se. ²⁹ I taa pəkəli mə ti na i nəɔsəxi tam ké mə kutɔɔɔm na mə konyɔnyɔɔm pə tɔm. ³⁰ Antulinya taa cənə ma ta nyi isənaa pəkəɔəna tələɔe tam. Ama me mə wəna Caa, na mə Caa un i nyəmá mpi i nyuləxi tɔ. ³¹ I sɔ nyuyɔ na Iso Kawulaya pəkuyɔ, na Iso ká ha-me tɔtɔɔ mpi pə kaasaa tɔ.

*Kranju ləmayasee i we timpi tənaya i akalbyɔ wee
(Matiyee 6:19-21)*

³² Ma kalakiya nyá, taa nyá, mə Caa sɔələna si i haa-meɔe i kawulaya. ³³ I pɛeti mə kɔpamnaa na i məŋna pə liyitee na i ha konyɔntɔnaa. I pɛeki fatakanaa mpa paa səki tɔ, na i kaaki mə wənau ke isətəa timpi pulɔ u leki tɔ. Nmulus kaa tala tənaya ŋmuluyɔ, pəcɔ puka kaa tɔɔ. ³⁴ Pə taya pulɔ tɔɔ, kranju ləmayasee i we timpi, tənaya i akalbyɔ wee.

Təmle lataa mpa pa ferijyi tɔ

³⁵ I tantɔ na i tanja, i ləli mə hɔɔ taa, i mɔsi mə fətəlanaa. ³⁶ I la isɔ təmle nyəma mpa pa tanja si pa caa i luna akpayale taa na i tɔ si: Ma talaa, pa tɔli-i tɔ. ³⁷ Cɛɛɛ un i talaa na i magana i təmle nyəma mpɛ na pa tanja, pa nyuyɔ lapa ləlej ké. Ma heeliyi-meɔe tampana si i kootixi i wontu ké na i həkəna i ti, na i hólí-weɔe təcayale si pá caya na i tu-weɔe tɔɔɔnaya. ³⁸ Paa tapule yaa tefemle ke i kəma na i kɔɔ na i magana-weɔe mpɔ na pá tanja, pa lapa nyuləlej ké. ³⁹ I nyi teu si, ye nyəm ka nyənaya kəlb na təyaya caa nyi ŋmulɔ kɔntə waatɔ, i kaa yele-i na i sɔv təyaya taa se. ⁴⁰ Me tɔtɔ, pə tɔɔ ké mu tayani mə təxi mpɔ. Yulu Pəyaya ma, ma kəj kɔntə ke waatɔ wei i kaa huɔ tɔɔ.

Təmle tu isayav na kuparj pa təm
(Matiyee 24:45-51)

⁴¹ Tənaɣa Piyee pəɔsa Yesu si: Tacaa, ta tike ke n seəkəna iso inɪ, yaa yəlaa tənaya n seəkəna-i? ⁴² M̄p̄r̄ȳóle Tacaa cəwa si: Aweyele təmlə tu kuparj na layatə? Ye pə taɣa wei i caa ká yelina təyaya feŋyɔy, si nyɔɔsi í kpa təmlə nyəma lelai, ɪle inɪ í cɛla-wɛye təɔnaya tə. ⁴³ Cɛce inɪ í kəma na í mɛli na í mayana təmlə tu inɪ í isələ seɛna təmlə nté tə lapu, ɪ nyɔyɔ lapa leleŋ ké. ⁴⁴ Ma heeliyi-meɣe tampana təɔ si, təyaya caa ká tu təmlə tu inəyi ɪ kupam təna təɔ feŋyɔy ké. ⁴⁵ Ama ye pə cəpa təmlə tu inɪ, na í tu ɪ taa si: Ma caa kaa kəɔ ləŋ se, ɪlena í sɔv təmlə nyəma apalɔnyəma na alɔnyəma ke marv. Na í təkɪ, na í nyɔɔki na pə kuyi-i. ⁴⁶ Pɪ kəɔ na kuyaku ŋku na isəna taa ɪ taa tu ɪ taa si təyaya tu ka tala tə, ílé ɪ ka sɔv təkruv. Na ɪ ká la təmlə tu inəyi təkərəkər, na í məŋna-i na í pɛti-i ma ta nyi isənaa təɔ.

⁴⁷ Təmle tu wei ɪ nyəma í caa luyɔ tɛɛ nyəm na í tá taɣanɪ ɪ ti, pəyele ɪ ta la mpi ɪ caa sɔɔla tə, paa həli-i teu. ⁴⁸ Ama təmlə tu wei ílé ɪ ta nyi ɪ caa luyɔ tɛɛ nyəm, na í lakɪ mpi pə muna pá marɪ-i pə təɔ tə, pəciuu tike ke paa ma ílé. Wei pa ha səsəm tə, səsəm ke pa kəŋi-i pəɔsɔyɔ. Na wei pa paasaa na pá kaa səsəm tə, səsəm taa səsəm ke pa kəŋi-i pəɔsɔyɔ.

Yəlaa fayav ke Yesu təɔ
(Matiyee 10:34-36)

⁴⁹ Kəkə ke ma kəma tetu təɔ ké mɔsɔyɔ, na pə cəɣa-m isɪ isəntə tə kaa tɛma mɔyɔ ɪle mhm̄m̄m̄m̄ teu nté. ⁵⁰ Pə wɛɛ si pá sə-m isə lɔm narəli, ɪle ye pa ta sə-m lɔm mpi ma nəɣəsɛ kaa tɛ. ⁵¹ Mə hɔv si heesɔyɔ ke ma kəna antulinya taa? Aai, ma heeliyi-me si kolonja ke ma kənaa. ⁵² Pə kpaɣa pənɛntɛ tə, yəlaa í wɛ kakpasɪ ke pa təyaya taa, paa fayə. Tooso ká lu naale inɛɣe kolonja, na naale náá lu tooso ké kolonja. ⁵³ Cɛce ká kulɪ ɪ pəyalv təɔ, na pəyalv kulɪ cɛce təɔ. Toto ká kulɪ ɪ pɛɛlɔ təɔ na pɛɛlɔ náá kulɪ toto təɔ. Paŋ alv nyəŋ ká kulɪ poolu təɔ, na poolu ké paŋ təɔ.

Waatonaa cəkənav
(Matiyee 16:2-3)

⁵⁴ M̄p̄r̄ȳó Yesu təma samaa tətə si: Ye í ná teu pu ŋmaalaya na ilim tətɔle, í təŋ kpaɣpaa si saŋa inɪ tɛv wɛɛ. ɪlena tampana təɔ kulɛ kv nu. ⁵⁵ Na í kəma na í ná ilim nyakɪ səsəm, í təŋ si tahaŋle wɔsaa. ɪlena tahaŋle náá haŋ. ⁵⁶ Mənaafikinaa mɛ, í lapa isəna na í nyəŋ atɛ na iso pə kəkəlɔnaa fayasɔyɔ, na ɪ cəkəɣəna nti tɛlɛ tə lakɪ isəntə tə tə hɔwɛɛ.

Kolontu na kolontu pa ciikuyɔ
(Matiyee 5:25-26)

⁵⁷ Isənaɣa pə wɛɛ na mə mayamaɣa ɪ tu mayasəɣi si í nyi tampana na í təŋ-ye ye? ⁵⁸ Ye n wakəla nəɣəlv na í yaa-ŋ nənəɣə, la kookalɪ na nyá na-i ɪ taɣanɪ mə təm ke mpaav taa na í ta tata hɔvlv kin. Pə taa kəɔ na hɔvlv náá tu-ŋ tɔŋtɔnaa niŋ taa, na pɛɛ pá təkɪ-ŋ. ⁵⁹ Ma heeliyi-ŋ tampana si ye n ta tɛ pə təna mpi pa pɛla-ŋ tɔɣə fɛlvɔy n kaa lu təna.

13

Ye í ta layasɪ təntɛ í ká si

¹ M̄p̄r̄ȳó yəlaa narəli pa kəma tənɛ inəyi kpaɣpaa na pá heeli Yesu si: Kalilee nyəma narəli pa lakaya kətaɣa ke Iso, ɪlena Pilatɪ yeɛ na pá kv-wɛ. ² Tənaɣale Yesu cə-wɛ si: ɪ hɔv si Kalilee nyəma mpa pa kv mɔv tə, pa tɛɛ Kalilee nyəma lelai tənaya kawalasɪ tɔɣə pa kv-wɛ? ³ Aai, ma heeliyi-me si, pə taɣa mɔv se. Ama

mu ta layasi tonte, i ka si ma tənaya isu pele pa səpu tō. ⁴ Na yəlaa pələfei hiu wei Silowee kutuluyu kpesaa na kō takī na kō nanṭi tō, i huṣ si Yosalem nyəma təna taa pele pa kələna isayatu na? ⁵ Aai, ma heeliyi-me si, pə tayā mpv se. Ama mu ta layasi, i ka si ma tənaya isu pele pa səpu tō.

Fiki tyyv ηku ku lələyi tō kv təm

⁶ Mṛóyú Yesu see-weye iso si: Apalu nəyolṷ i ka sənā i lesenṭi tuj taale taa ké fiki. Mṛóyú i pola pee kooluyu. Ama i ta maḡana kv tōó ké paa pulṷpu cəcəka. ⁷ Tənaya i tōma taale təkulṷ si: Nyəni, puṣi tooso kələ ma tū kōnte si ma kooliyi pee. Ama maā makəna pulṷ cəcəka ké kv tōó. Seti-ku. Pepe tōó ké kv səḡ yem na kv lələyi? ⁸ Ilena taale təkulṷ cō-i si: Tacaa, tasa-kuyv yeluyu ké pūntō, na maā huli na má cəəna kv kite na ma tū hute na má ná. ⁹ Ntanyī pə taləna pənte kv ləli pee. Kv ta ləli lē n seti-ku.

Alv icam waasvuyv ké kvheesvuyv wule

¹⁰ Mṛóyú kvyakv kvheesvuyv nakulṷ kv wule Yesu seḡesayā Yuta nyəma təkotile natəli tə taa. ¹¹ Pə pamna alv kvṷntv nəyolṷ i ka we təna. I hiī iləyṷ na pə kəkəlṷ-i puṣi pələfei hiu təcu, u pəsəḡi na i siyisi i təḡi paa pəcō maḡamaḡa. ¹² Yesu na-i, ləna i yaa-i na i tōmṷ-i si: Alv nyá, saḡa waali n hika alaafəya ké.

¹³ Ilena Yesu tənṷ i tōó ké i niḡ, na alv siyile siyisi tənē inəḡi kprakpaa, na i niki Iso ké sam. ¹⁴ Isu Yesu lapv na yulṷ hiki alaafəya ké kvyakv kvheesvuyv wule ké mpv tō pə ta maḡa Yuta nyəma təkotile nyuyv tū nté. Tənaya i pəsəna samaa si: Kuyeyṷ naatosō ké pa laki təmlē. Ye i caa i hiki alaafəya, i kēesəna kuyeyṷ inṷ i taa na i kəḡ. I taa kəḡ kvheesvuyv wule si pá ha-meḡe alaafəya.

¹⁵ Tənaya Tacaa ná cō Yuta nyəma təkotile nyuyv tū ni si: Mənaafikināa mē, ye pə tala kvyakv kvheesvuyv wule mə taa awe yeki i nav yaa i kpaḡaya ké tólóyṷ si ká nyəṷ ləm ye? ¹⁶ Yaa i nyəma si Apələham ləlyuyv taa alv ineyē pa kaa waasi kvyakv kvheesvuyv wule? Pəcō Satanṷ tōka-i na i cəəsəḡi-i tō puṣi pələfei hiu ntō.

¹⁷ Yesu cō Yuta nyəma təkotile nyuyv tū inəḡi mpv, ləna fēelē kpa mpa paa caa-i tō. Ama samaa wei pə kaasaa tō ilē i tənā i lanḡe ná hēena təma kvpampāna nna Yesu ləkaya tō.

Səyā pələ təm
(Matiyee 13:31-32; Maləki 4:30-32)

¹⁸ Mṛóyú Yesu tasa yəḡotuyv si: Isu pepəyēle Iso Kawulayā nəḡəsənaa, na pepəyē maā kēesəna-kē lē yee? ¹⁹ Ka nəḡəsəna ké isu yulṷ tuukuyv səyā pile ké i taale taa na tə nyṷ, na tə pu tuyv səsəṷ na sumasi kəḡ na sí tuyi tana ké kv pəlṷḡasi tō təḡv.

Potopoto kvkvsṷm təm
(Matiyee 13:33)

²⁰ Mṛóyú Yesu tasaa si: Pepe cav ké maā kēesəna Iso Kawulayā lē yee? ²¹ Ka nəḡəsəna ké isu alv maḡasvuyv mṷlṷm ké cēmṣe təpam na i kpaḡa kvkvsṷm ké pəcō na i tṷ, na i huḡuti na pə tənā pə kpa təfṷ tō.

Nənəyṷ kvkpulayā
(Matiyee 7:13-14,21-23)

²² Yesu kṷlaa si i puki Yosalem, ləna i seḡesəḡəna mpaā ké acalēe səsəṷna na səkpena nna a taa i təḡayāna tō na i puki. ²³ Mṛóyú nəyolṷ pəəsā-i si: Tacaa, ntəḡ yəlaa pəciimaḡa tike nyəṷḡ ké pu ya na?

Ilena Yesu cō-we si: ²⁴ I la kookali na í sũna nãnxã ηka ka we tãfeku tã. Tãm faawu tã, yãlaa paγale kã lũna teu si pã tãηna tãna na pã sũ. Ama pa kaa hiki mpa.

²⁵ M̄põγó Yesu tãma si: Pũ kã na tãγaya caa tãki na í kalãsi, na mu wena awali tã, ðe í sũ mapũ ntẽ nãnxã si: Tãcaã, tũli-tũ. ðẽ í kã cõ-me si: Ma ta nyi timpĩ í lũnaa tã. ²⁶ Pãleyele í ka sũ yõγõtũγũ si: Tã na-η tã tãkãγana na tã nyãõki. Ta icate hapẽe tã kẽ n tu seγesãγi. ²⁷ ðẽ í kã lãli-meyẽ yõγõtũγũ si: Ma ta nyi timpĩ í lũnaa tã yoo. Mã tãna í tẽe í fẽe-m, isãγalataa mẽ. ²⁸ I kã kã na í na Ap̄alaham na Isaaka na Saaki na Isõ kũyõγõtũ tẽlẽsãlaa tãnaγa Isõ Kawulaya taa, na pã fiγita-mẽ na awali tãγõle isũ í kã tu casi kapusi na í nyasãγi mã tãγi kela te. ²⁹ Yãlaa kã luna ilim tãlũle tã, na pã tãtũle tã, na lãlaa luna pã ntõγõη na pã mp̄õtãη tã na pã sulĩ Isõ Kawulaya taa kẽ tãγũ. ³⁰ Waatu unĩ mpa pa we lãlõ kẽ kãγana tã pa taa lẽmpa kã mãli waali, na waali nyãma nãã mãli lãlõ.

*Yesu laηwakãlle ke Yosalem tã
(Matiyee 23:37-39)*

³¹ Waatu unĩ í mayamaγa ke Falisanaa napãli pa kãma Yesu kĩη na pã heeli-i si: Wulãw sãsã Heloti p̄ekãγi-η kũγũ. Pãle pã tã lu cãne na ñ layasi icate.

³² M̄põγó Yesu cõ-we si: I polo í heeli mã taale haya ηke si, saηa na cele pã taa ma tãγõnãγi alyãaa, na mã waasãγi kutãntũnaa, na pã kũfemũγũ ke maa tẽ ma tãmlẽ. ³³ Ama pã weẽ kẽ si mã tã ma mpaaw ke saηa na cele na pã kũfemũγũ. Pã tãγa pulũ, paa kũγi Isõ kũyõγõtũ tẽlẽsũlũ ke tiiliγi yem na pã ta kãna Yosalem taa.

³⁴ Hei Yosalem, Yosalem, nyã taa kẽ pa kũγi Isõ kũyõγõtũ tẽlẽsãlaa, na nyã taa tãtãγõ pa yooki Isõ tillaa ke p̄ee na pã kũγi. Tãm paγale ke ma sãlaa si ma k̄p̄eyeliγi nyã taa yãla tãna tãkotokoto isũ kantũγũ paγũγũ kũ piya tã tã. Ama pa kisaa. ³⁵ Tãw, mã tãγaya ka tãki kaaũ tãk̄p̄ataa, nãγũlũ kaa paasãna-ke. Ma heeliγi-mẽ tãfõo si, í kaa tasa-m keesũγũ, halãna pã tala wule nte í ka yõγõti si, Isõ í sãna Tãcaã tillu tã.

14

Kũtãntũ nãγõlũ í waasũγũ

¹ M̄põγó kũγaku kũhẽesũγũ nakũli Yesu sũn Falisanaa sãsã nãγõlũ í tẽγẽ tãγũ. Mpa paa we tãna tã pa caγaa na pã kẽηna-i teu. ² Yũlũ nãγõlũ í ka sãηa í isẽntaa, na tãnũγũ tãã asilima kutãη wena-i. ³ M̄põγó Yesu pãõsa Isõ Tãm seγesãlaa na Falisanaa si: Ta mpaaw taa, pã mũna pã waasi kutãntũ ke kũγaku kũhẽesũγũ wule yaa pã taa waasi-i?

⁴ Ama Falisanaa m̄pẽ pa ta tisi cõw. Tãnaγa Yesu hãma kutãntũ na í waasi-i, na í heeli-i si í tẽe. ⁵ M̄põγó Yesu pãõsa Falisanaa si: Kũγaku kũhẽesũγũ wule, mã taa awe nawa í pãγaya yaa í nav hõta lãkã taa, na í yelee lãsũγũ ke k̄p̄ak̄p̄aa si kũγaku kũhẽesũγũ wule? ⁶ Ilena pã mãγasi-tãγi cõw na pã k̄p̄isi.

Tãγũw yaaw na tãcaγale kũpãnte tãm

⁷ Yesu nãwa si mpa pa yaa tãγũ ke mpũ tã, pa hulĩγina tãmaγa k̄p̄elee kũpana tãã caγaw. Ilena í seγesi-we si: ⁸ Ye nãγõlũ k̄p̄aya alũ na í yaa-η tãγũ, ñ talaa, taa hulina tãcaγale kũpãnte na pãcõ. Ntanyĩ isẽntã pa yaa nãγõlũ ðẽ na í kãla-η. ⁹ Pã taa kã na wei í yaa-meyẽ tãγũ tã í heeli-η si: Kũli na ñ kaasi uneyẽ tãcaγale. ðe ñ kũlãna fẽele ntẽ tãnyõãmũ, na ñ caγana waali tã. ¹⁰ Ama ye pa yaa-η tãγũ, ñ talaa, caγana waali tã. ðe wei í yaa-meyẽ tãγũ tã ye í kãma ðẽ í kã tãna-η si: Apãη nyã, tuusina cãne tãã na ñ caγa tãcaγale kũpãnte. Saa unĩ pa tũ-η teeli ke

nyá na pa tēna mpa í caya m̄p̄yú t̄ȳȳu t̄o pa isentaa ké. ¹¹ Pə taya pulv t̄o, wei í h̄əŋ í ti paa tisi-i, na wei í pasəyi í ti, paa kusí í nyuɣu.

¹² M̄p̄yú Yesu heela wei í yaa-i t̄ȳȳu t̄o si: Ye n lapa t̄ȳȳnaya yaa acima, taa yaa nyá cewaa, yaa nyá t̄et̄t̄naa, yaa nyá lul̄ȳȳu nyáma, yaa nyá t̄oŋt̄onaa l̄elaa. Pə taya pulv t̄o, p̄ele pa p̄əsəyi t̄o t̄o na pá yaa-ŋ t̄ȳȳu, na pá l̄eti-ŋ nyá k̄uc̄oɔ ke k̄rak̄paa. ¹³ Ama ye n lapa acima, koti k̄onȳnt̄onaa, na acamaa, na kaakalasi, na yul̄bmaa, na pá t̄ȳȳ. ¹⁴ Waatv inəȳəle n hika k̄upantv. Pə taya pa taa nəȳol̄v ká p̄əsəna na í l̄eti-ŋ-ti. Ama Is̄o ká fel̄əna-ŋ k̄oȳaŋku í ká feesi s̄etaa mpa paa lapa k̄upantv t̄o.

*Mpa pa yaa t̄ȳȳu na pá kisi t̄o
(Matiyee 22:1-10)*

¹⁵ Pa nu t̄əm t̄əne iní il̄ena Yesu na mpa pa caya t̄ȳȳu t̄o pa taa l̄el̄v ȳȳəti-i si: Wei í ká caya t̄ȳȳu ke Is̄o Kawulaya taa t̄ȳȳle is̄u l̄el̄əŋ n̄ulv te.

¹⁶ T̄ənyaya Yesu c̄o p̄ontv iní si: Apalv nəȳol̄v í lap̄əna t̄ȳȳnaya t̄əkr̄et̄ek̄r̄et̄e. Il̄ena í yaa ȳəlaa samaa si pá k̄o pá t̄ȳȳ. ¹⁷ Pə k̄əma na p̄ə pu, il̄ena í tili í p̄əyalv si í polo na í heeli mpa í yaa t̄ȳȳu t̄o si pá k̄o m̄p̄v, p̄ə t̄alaa. ¹⁸ Ama pa t̄əna pa s̄u-i wiinav si pa kaa p̄əsi. Kancaalaya nȳəŋ heela tillu si: Ma yapa taale, ye ma ta polo ma na-t̄e p̄ə kaa la-m teu. M̄p̄v t̄o, ma s̄əl̄əməyi-ŋ m̄p̄aa, ma kaa p̄əsi na má k̄o. ¹⁹ L̄el̄v náá t̄o si: Ma yapa naaŋ k̄uh̄al̄əŋ ke naan̄owa, ma caa ma tamsi-i naale naale na ma fal̄əsi-i. M̄p̄v t̄o, ma s̄əl̄əməyi-ŋ m̄p̄aa, ma kaa p̄əsi na má k̄o.

²⁰ Na l̄el̄v t̄o t̄o t̄o si: N̄əon̄o k̄é ma k̄raya alv, ma kaa p̄əsi na má k̄o. ²¹ M̄p̄yú tillu m̄əla í caa kiŋ na í k̄esi-i is̄əna p̄ə luwa t̄o. T̄ənyaya t̄əȳȳa caa iní p̄ááná lapa-i, na í t̄aȳaní tillu ke tiluɣu si: Polo l̄əŋ ke k̄ȳȳeŋ taa na h̄ap̄e n̄əsi na n̄ kuu k̄onȳnt̄onaa, na acamaa, na yul̄bmaa, na kaakalasi, na n̄ k̄əna. ²² Pə tasa p̄əc̄o il̄ena tillu t̄aȳaní m̄əl̄ȳȳu na í heeli-i si: Taca, ma lapa nti n k̄eesaa t̄o, paa na m̄p̄v t̄əcaȳale k̄pisa yem k̄é. ²³ T̄ənyaya t̄əȳȳa caa tasa-i t̄əm si: C̄e m̄p̄aaŋ taa na n̄ c̄o kutuluŋ kila kila, ye n hika mpa n k̄ra-w̄eȳe yem yem na n̄ s̄uona na ma t̄əȳȳa su. ²⁴ Ma heeliyi-m̄e si ȳəlaa mpa pa h̄ət̄e pa yaanaa t̄o, pa taa nəȳol̄v kaa t̄ȳȳ ma t̄ȳȳnaya.

*Mpi yulv ka la na p̄əc̄o í p̄əsi Yesu ifalv t̄o
(Matiyee 10:37-38)*

²⁵ M̄p̄yú samaa tuutuuma hu Yesu waali. T̄ənyaya Yesu p̄əsaa na í t̄o-w̄e si: ²⁶ Ye yulv í caa í t̄əŋi-m na í ta lu luɣu ke í caa na í too, na í alv na í piya, na í taal̄naa na í k̄əȳona na í newaa, hal̄əna í k̄r̄ent̄əna í mayamaya í ti, paa í t̄əŋa-m, í kaa p̄əsi na í la ma ifalv. ²⁷ Ye wei í ta s̄əȳəl̄i í s̄əm tesika na í t̄əŋi-m, p̄ontv kaa p̄əsi na í la ma ifalv. ²⁸ Ye mə taa nəȳol̄v caa kutuluɣu s̄əs̄əŋk̄v ŋmav, í cak̄i k̄é na í mayasi p̄ə t̄əna p̄ə liȳitee nyuɣv, si í naa si í liȳitee ká tala-i yaa a kaa tala-i. ²⁹ T̄efe í k̄əŋ í t̄e kite s̄uv, il̄ena í k̄pisi k̄v k̄ȳȳv, na t̄el̄əlaa k̄o na pá won̄i-i, ³⁰ si hal̄i yulv í su kutuluɣu na í k̄pisi k̄v k̄ȳȳv na? ³¹ M̄p̄v t̄o t̄ȳȳ p̄ə w̄ee, ye wulav nəȳol̄v í caa í yoonaa wulav l̄el̄v, í cak̄i k̄é na í mayasi teu na í ná si yoolaa iyisi naan̄owa (10000) wei í w̄ena t̄o, í p̄əsəyi na í yoonaa í kolontu wei il̄e í w̄ena yoolaa iyisi hiu (20000) t̄o, yaa í kaa p̄əsi. ³² Ye í nawaa si í kaa p̄əsi, í kusəyi ȳəlaa ke kutat̄ȳȳv k̄é na í tili si pá heeli í kolontu ke l̄əŋ si í yele t̄əm nti, na pá suli tiili na pá t̄aȳaní. ³³ T̄ənyaya Yesu tasa-w̄eȳe ȳȳət̄ȳȳv si: M̄p̄v t̄o t̄ȳȳ mə taa nəȳol̄v kaa p̄əsi na í la ma ifalv, ye p̄ontv í ta l̄əsi í k̄onȳul̄ȳv ke í nȳəm t̄əna t̄o.

*T̄əm mpi pu waasəyi pulv t̄o
(Matiyee 5:13; Malaki 9:50)*

pə we isu i səpaya na í fe. I ka lepaya na má hii-i. Tənaɣa pa nika acima təɣəw ke krapkaa.

²⁵ Pə lakaya mpv tə, pə pamna pəyalw səsə náá wena taale. Úlé i kəma í luna taale na í wəsəna təyaya, úlena í nu soo na paale pə hanja kauu. ²⁶ Tənaɣa i yaa i təmlə nyəma taa nəɣəw, na í pəəsi-i si: Pəpe lapa na pə hanja mpv? ²⁷ Úlena úlé i cə-i si: Nyá neu úlé i mələna, na mə caa ku ta nav wei un i we nim ke teu tə. Mpi tə i tasa-i nav na i alaafəya tə pə təw. ²⁸ Ḿpúyú i pəyalw səsə un i mv pááná na í kisi təyaya suw. Úlena i caa lu na í pəəli-i si í suw. ²⁹ Tənaɣa i təma i caa si: Nyəni, pusi pəyale ntə ma haləyi nyá taale, na n yəɣəta nti maa kpeesəyi. Na paa kuyaku kulbmuyw n ta tənta si, oo ma pəyalw, kraya pinaya kanə, na nyá na nyá taapalaa í leyelina. ³⁰ Nyá pəyalw kəma tə, n ka yele ta nav wei un i we nim ke teu təɣə kuyw na? Pəyele un i krayana nyá wənav təna təpai, na í polo na í wakələna acacaale. ³¹ Tənaɣa cəce cə-i si: Ma pu, nyá we ma kin ké tam ké, na pə təna mpi ma ti tə nyá tənna tətə. ³² Pə mvna tə la acima ké na tə yəəli. Nyá neu unə, pə we isu i səpaya na í fe. I ka lepaya na ma hu-i.

16

Təmlə tv layatv təm

¹ Ḿpúyú Yesu seé i falaa ke isə si: Apalw toj tv nəɣəw ka wenna təmlə tv nəɣəw wei i nin taa toj tv un i mələna i wənav təna na í tv tə. Tənaɣa yəlaa polaa na pá maɣana toj tv un i na pá heeli-i si: Nyá təmlə tv un i wakələyi nyá wənav ké. ² Tənaɣa toj tv yaa i təmlə tv na í pəəsi-i si: Nti nti ma nukɪ si n laki tə, tə we tampana yaa pəpəw? Ama naa ləsi-ŋ ma təmlə taa. Mpv tə, kəesi-m isəna nyá təmlə yaasi lapa tə na pəcə í tee nyá nyəŋku. ³ Ḿpúyú təmlə tv un i cəyaa na í huw i taa si: Taca lə səyi-m təmlə taa tə, nteyele maa la úlé? Anɪ ma kaa pəsi haləm. Pəyele pala lapw ná we fəle. ⁴ Eɣeɣe, ma nyəmə nti maa la, na pá kəma na pá təɣəni-m, má taa lanj yəlaa mpa paa təkɪ-m tə. ⁵ Tənaɣa i yaa mpa mpa paa wəna i caa ke kəmlə təɣə kulwm kulwm, na í pəəsi kancaalaya nyəŋ si: Úsənaɣa n wəna ta caa ke kəmlə? ⁶ Úlé si, Olifinaa nim tonoonaa nuuwa (100) ke ma wəna-i kəmlə. Tənaɣa təmlə tv un i heela-i si: Nn naa pə takələya ntə, cəyala lanj na í ŋmaa si nim tonoonaa nuile na naanwa. ⁷ I yela úlé na í ŋmaa ləlv təw si: Na nyá se, isənaɣa nyá nyənte wəe? Ḿpúyú úlé i cə-i si: Təɣənaɣa pəe saakənaa nuuwa (100). Úlena í heeli úlé si: Nn naa pə takələya ntə, ŋmaa si təɣənaɣa pəe saakənaa nuuwa. ⁸ Ḿpúyú toj tv un i sama i təmlə tv isəɣaw unəyi i layatv təw. Pə taya pulw, antulinya unə i yəlaa wəna nyəm ke isəna pa lakəna təma təɣə, na pə kəli mpa pa ta ke antulinya unə i nyəma tə.

⁹ Ḿpúyú Yesu tasa-wəye heeluyw si: Má, ma heeliyi-me si i kraya wənav ŋku í wəna afe cəne tə na í lana na í hiki taapalaa, na pə kəma na í lanj-wi pa mu-meye ɪcəte nte tə we tam təw tə tə taa. ¹⁰ Wei í te səkpətu taa, mpv un i tətəyɔ i te səsəəntw taa. Na wei i ta te səkpətu taa, mpv un i tətəyɔ i kaa te səsəəntw taa. ¹¹ Ye í lapa cakəli cakəli na afe cəne wənav, pa kaa nəki-meye isətəa nyəm ke cəlvw. ¹² Ye í ta pəsi ləlv nyəm təkuyw ke teu na tampana, leyə í ká hiki mə maɣamaya mə nin nyəm.

¹³ Təmlə tv kaa pəsi na í kpi yəlaa naale na í laki pa təma. Ye i krapa mpv, i ləmaɣasəe kəŋ a wəe ləlv təw ké, na í yele ləlv. Yaa ntanyɪ, i paasəna ləlv na í kisi ləlv. Mə i kaa pəsi na í kpi isə na liyitee na í təŋ mpv.

*Yesu kvheelitu ke Falisanaa
(Matiyee 5:31-32; 11:12-13; Maləki 10:11-12)*

¹⁴ Falisanaa nu tòm nti tə təna, ləna pá wəŋ Yesu. Pə taɣa pulv, mpe paa wəna liyitee kətəi ké. ¹⁵ Tənaɣa Yesu təma-wə si: I lakɪ sɪ yəlaa í nyəni-meɣe tampana nyəma. Ama Isə nyəmə má mə lotu taa hʊwɛɛ. Pə taɣa pulv, mpi yəlaa ná nyənənyɪ səsəəm tə, Isə isentaa pəle pə ta ke pulv.

¹⁶ Moisi kusəsutu na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa kɔŋmanjmaatu lapa tə waatu haləna Isə ləm səlv Yohaani náá kəw. Pə kraɣav waatu inɪ təɣo pa sʊv Isə Kawulaya Laapaali Kupaŋ təm kraalvɔ, na paa wei ɪ lɔkəna isəle kusɛɛmlɛ sɪ í sʊv Kawulaya ŋke ka taa. ¹⁷ Isətənyɣv na atɛ pə tɛɛv ta tala katɛ ke Isə təm taa təmiya kuləmaɣa saalvɔ.

¹⁸ Ye yəlv təɣona ɪ alv na í kraɣa kɔfalv, ɪ lapa wasaŋkalətv ké. Ye pa kisa alv na nəɣəlv náá təŋ na í kraɣa-ɪ, pɔntv lapa wasaŋkalətv ké.

Apalv toŋ tv na Lasaa pa təm

¹⁹ Apalv toŋ tv nəɣəlv ɪ ka wenna, na í suuki liyitee wontu tənɣənənyəni ke teu. Paa ifemle nte leleŋ taa ké ɪ wɛɛ, na í təkɪ təɣonaɣa kupaŋka. ²⁰ Pə kaasi kuyəntv nəɣəlv ɪ ka wɛɛ tətə, na pá yaa-ɪ sɪ Lasaa. I təna isəntə tə hiŋ ké, na ɪ həntaɣa toŋ tv inɪ ɪ təyaya nəɣə. ²¹ Na í taŋaa sɪ, ye toŋ tv inɪ ɪ kəma na ɪ təkɪ ɪ təɣonaɣa na cəɣəlasɪ hotɪ atɛ, ɪlɛ ɪ təəsɪ na í təɣo. Haləna hasɪ maɣamaɣa kəŋaɣa na sɪ niisiɣi konyəntv inɪ ɪ hiŋ taa. ²² Tənaɣa konyəntv inɪ ɪ kəma na í sɪ, na isətəaa tillaa kraɣa-ɪ na pá pona-ɪ Apələham cəlvɔ aləsanna taa. M'pɔɣv toŋ tv inɪ ɪ kəma na í sɪ tətə, na pá pimi-ɪ. ²³ Na í sʊv wahala taa ké atətəle taa təna. Tənaɣa toŋ tv teka ɪ isɛ na í loosi Apələham, na Lasaa caya ɪ kəŋkəŋ taa. ²⁴ lɛna í wuli na í yaa sɪ: Hai ta caa Apələham, nyəni ma pətəwtəle na í tili Lasaa na í lii ɪ mpəle nəɣə taa ké ləm, na í tosi ma nsəmlɛ təw na pə tu niɣiti-m niɣituyv maɣamaɣa. Pə taɣa pulv təw, pə haŋa-m kəkə kanɛ ka taa ké pə tu fɛɪ. ²⁵ Tənaɣa Apələham cə-ɪ sɪ: Ma pəyalv, təəsɪ sɪ, n ka wəv atɛ tə, n təɣo nyá leleŋ ke teu, na Lasaa ɪlɛ ɪ təɣo nyarj ké pə tu fɛɪ. Nəwəwə kɛle pə tala ɪlɛ ɪ leleŋ sɪ ɪ laŋlɛ í hɛɛ, na pə tala nyá wahala. ²⁶ Pəle pə paasi tá na-me tá hɛkʊ wɛ púvɔɣ ke yem tələmm, ŋku kv lumarj na kv walasɪ fɛɪ tənaya tə. Mpv tə, yəlv kaa pəsɪ na í lu cəne na í polo mə kin, na mə cəlv tə kaa pəsɪ na í lu na í kəw tá kin cəne. ²⁷ M'pɔɣv toŋ tv inɪ ɪ tasa-ɪ yəɣətvɣv sɪ: Taca la suulu na í tili Lasaa ke ma caa təyaya taa. ²⁸ Ma wəna newaa ke kakpasɪ ke təna. I polo na í kraalv-wɛɣɛ teu, na pɛle pá taa kəw pá tasa wahala inɛ ɪ taa ké sʊv tətə. ²⁹ M'pɔɣv Apələham cə-ɪ sɪ: Ye kraalvɔv ke pa caa, Moisi na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa pa wɛɛ ɪlɛ, pá nuna pɛle. ³⁰ Tənaɣa toŋ tv təma sɪ: Aai hai, ta caa Apələham. Ye isv atətənaa taa nəɣəlv ka mələna na í maɣana-wɛ, paa layasa təntɛ. ³¹ Apələham tasa-ɪ heeluyv sɪ: Ye pa kpɛɛsa Moisi na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa pa təm, paa atətənaa taa nəɣəlv ka pona, pa kaa təna.

17

Lɛlv tusuyv səɣəntv

(Matiyee 18:6-7,21-22; Maləki 9:42)

¹ M'pɔɣv Yesu təma ɪ ifalaa sɪ: Mpi pu tusi yəlaa ke isayətv taa tə pə kaa laŋ. Ama ye pə cəpa wei na í la na ɪ təɣəntəle la isayətv, pɔntv ká na. ² Ye yəlv inɪ ɪ ká la na piya səne sɪ taa nakəli pəntɪ, pə nəɣəsəna pá tv pɔntv luyv tɛɛ ké namle na pá tvsɪ-ɪ tɛŋku taa. ³ I la laakalɪ.

Ye nyá təɣəntəle lapa-ŋ isayətv, yaa-ɪ na í hulv-ɪ sɪ ɪ lapa mpi tə pə fɛɪ teu. Ye ɪ tisaa na í layasɪ ɪ kulapɔtv, n kv-təɣɪ nyá taa təkpaata. ⁴ Ye wəle kuləmtəle taa ɪ

pæntæna-ŋ tæm naatosompwɔlaya, na í kəŋ tam na í wiiki sɪ ma pæntaa ké, n ká huli-ɪ suulu ké.

Taa tæmnav kɛ Iso

⁵ Mpwógú tillaa tæma Tacaa sɪ: La na ta taa tæmnav kɛ Iso sɔsɔsɪ.

⁶ Tænaya Tacaa cɔwa sɪ: Isæna í tæmna Iso ké mæ taa tɔ ye pu tu tala isu sɔɔya pile kɛ yasəlaya, paa tɔyɔ ŋku kv səŋa isəntɔ tɔyɔ í tæma sɪ: Kpɛsɪ tæna na ŋ polo ŋ sɛŋ tɛŋku taa, pə lakɪ mpwógú.

Tæmle tv kvlapələ

⁷ Mə taa awe wɛna yom na í haləyɪ ɪ tawa na í tiikiyɪ ɪ kalakəŋ, na í luna taale kɛ kprakpaa, na pɔntv paatæna-ɪ heeluyɔ sɪ: Kɔɔ ləŋ na ŋ caya na ŋ niki tɔyɔv?

⁸ Aaɪ, ɪ təŋɪ-ɪ ké sɪ: Saa-m, ilɛna ŋ laɣasɪ nyá wontu na ŋ kəŋna-m tɔyɔŋayə, na má tɔyɔ na má nyɔɔ. Maa haɣaa ilɛ, nyaa caya na ŋ tɔyɔ na ŋ nyɔɔ. ⁹ Í ká nəkɪ-ɪ sɛɛv sɪ ɪ lapə mpi ɪ tæma-ɪ sɪ í la na í la tɔ? ¹⁰ Mpw unɪ tɔtɔyɔ na mɛ, ye í kɔma na í tɛ mpi Iso ka tv-mɛ tɔ pə lapv, í tɔ sɪ: Tə ké tæmlɛ nyəma kɛ yem ké, nti pu wɛɛ sɪ tə la tɔ, tə tɪkɛ kɛ tə lapə.

Tənyv tɔɔ asilima kvtəŋ nyəma waasvɔv

¹¹ Yesu kɔlaa na í puki Yosalem, ilɛna í tɛŋna Samalii na Kalilee pə hɛkv taa. ¹² Í svəkayə ɪcətɛ natəlɪ tə taa, ilɛna tənyv tɔɔ asilima kvtəŋ nyəma napəlɪ pá tɔ na pá sulɪ-ɪ. Pa wɛ yəlaa naanɔwa. Mpwógú pa səŋa pooluŋ, ¹³ na pá kpɛɛsɪ-ɪ sɪ: Tacaa Yesu, wii tá pətɔtɔlɛ.

¹⁴ Tænaya Yesu na-wɛ ilɛna í tɔ-wɛ sɪ: Í polo na kətəlaa wiili-mɛ.

Asilima kvtəŋ nyəma tɛŋna pote, ilɛna pə waa-wɛ. ¹⁵ Pa taa lɛlv nawa sɪ pə waa-ɪ mpv, ilɛna í mələna ɪ waalɪ kɛ kprakpaa, na í saŋ Iso na nɔyɔ sɔsɔyɔ. ¹⁶ Mpwógú ɪ hota Yesu tɛɛ na í sɛɛ-ɪ sɪ í na tæmlɛ. Apalv wei ɪ mələ mpv na í sɛɛ Yesu tɔ, ɪ ké Samalii tv. ¹⁷ Tænaya Yesu tæma sɪ: Pə taya asilima kvtəŋ nyəma mpɛ pa naanɔwa hikina alaafəya? Na pɔyɔlayafɛɪ naanɔwa inɛ ɪ wɛ le? ¹⁸ Isu pa taa nɔyɔlv ta tu toosi kɛlɛ sɪ ɪ mələyɪ na í sɛɛ Iso ké í na tæmlɛ, ye pə taya kpai tv inɛ ɪ paasi?

¹⁹ Ilɛna Yesu heeli asilima kvtəŋ tv sɪ: Kvli, n tɛma Iso na nyá taa tɔ ɪ yɛlaa na ŋ hiki alaafəya.

Iso Kawulaya kvntɛ tæm

(Matiyɛ 24:23-28,37-41)

²⁰ Mpwógú Falisanaa pɔɔsa Yesu sɪ: Pəlee kɛlɛ pu tala Iso Kawulaya tɔyɔv ilɛ? Tænaya Yesu cɔ-wɛ sɪ: Pə taya sɪ Iso təkɪ ɪ Kawulaya na yəlaa naa təkɛlee se. ²¹ Pə taya isu paa yɔyɔtɪ sɪ ka wɛ cənɛ yaa hatoo tæna. Pə taya pulv tɔɔ, í nyɪ teu sɪ Iso tɛŋna ɪ Kawulaya tɔyɔv kɛ mə hɛkv taa.

²² Yesu tɛma mpwógú yɔyɔtvɔv, ilɛna í heeli ɪ ifalaa sɪ: Pu kɔɔ na mɛ í nyulɪ sɪ Yvlv Pəyayə má ma kvaykv í kɔɔ na í na-kv. Ama í kaa na. ²³ Paa heeli-mɛ sɪ í paasəna hatoo tæna, yaa í paasəna cənɛ. Ama mu taa polo sɪ í pɛɛkəyɪ. ²⁴ Yvlv Pəyayə má ma kvaykv wule pu la ké isu tɛv nyəyəsɔyɔ tɛŋmɛlv na pə ná na pə cɔɔ antulɪnya tæna tɛpai tɔyɔ. ²⁵ Ama maa tɔyɔ kvnyɔŋ kɛ sɔsɔm, na tá kvfaləŋ yəlaa pane paa lɔ-m təkpaata. ²⁶ Isæna pu lapə Nowee pɔɔlɛ taa tɔ, mpv unɪ pə mayamaya pu lana Yvlv Pəyayə má ma kvɛɛŋ taa. ²⁷ Pə kɛɛsa Nowee wɛɛ anɪ a taa tɔ, pə təkayə ké na pə nyɔɔkɪ, na pə haakɪ təmayə alaa na pə kprakəyɪ mpv yooɔ, haləna kvyanjku Nowee svv atakaa pɔyɔlvɔv sɔsɔv taa na pə yɛlɛ-wɛ, na lvm kɔɔ na pə tɔyɔ pa tæna tɛpai tɔ. ²⁸ Pu la teitei ké isu pu lapv Lɔɔtɪ pɔɔlɛ taa tɔ. Pə təkayə mpwógú na pə nyɔɔkɪ, na pə pɛɛtəyɪ na pə yaki, na pə haləyɪ tawa na pə ŋmaakɪ kutuluŋ.

²⁹ Ama kuyan̄ku Loōti lu Sot̄om t̄akev̄ t̄o, asimti na k̄ok̄o p̄ə luna is̄ot̄aa t̄əyooo isu tev̄, na k̄a nyaga p̄a t̄əna t̄əpaipa. ³⁰ Kuyan̄ku Yul̄v p̄əyaga m̄a ma k̄oo t̄o, mp̄v p̄ə mayama p̄u lana.

³¹ P̄ə w̄ole nt̄e ye p̄ə mayana yul̄v we kutulu yu pata t̄oo na i wontu we t̄əyaga taa, p̄ontu i taa t̄o si i tiiki na i s̄ov̄ t̄əyaga na i k̄raya i wontu nti t̄ə we t̄o. Na ye p̄ə pamma taale k̄e i we, i taa t̄o si i m̄ol̄əyi t̄əyaga. ³² I t̄oōsi Loōti alv̄ t̄om. ³³ Wei i p̄ek̄əyi i weesuyu t̄əcututu i t̄əj̄na s̄əp̄v̄ k̄e. Na wei i lapa i t̄əyi awusa, un̄i i k̄a hikina weesuyu. ³⁴ P̄ə w̄ole nt̄e p̄ə ahōo, p̄u pana ȳelaa naale h̄ənta nȳaal̄ȳv̄ kol̄om̄ȳv̄ t̄oo, na p̄ə k̄raya l̄elv̄, na p̄ə ye lelv̄. ³⁵ P̄u pana alaa naale we nama t̄oo, na p̄ə k̄raya l̄elv̄ na p̄ə ye lelv̄. [³⁶ P̄u pana apalaa naale we taale taa, na p̄ə k̄raya l̄elv̄ na p̄ə ye lelv̄.]

³⁷ M̄p̄ōȳō i f̄alaa p̄oōsa-i si: Tacaa, leyele mp̄v un̄i p̄u la il̄e?

T̄əyaga Yesu c̄o-we si: Timpi pul̄v s̄əpa na p̄ə h̄əntaa t̄o, t̄əyaga yepelekunaa kotiyi.

18

Alv̄ leelu na wulav pa t̄om

¹ Yesu caa i h̄ul̄-we si p̄a s̄əl̄əm̄əyi Is̄o k̄e tam, p̄a taa t̄o si p̄ə nu-we, il̄ena i s̄e-weye is̄o un̄e si: ² Wulav n̄əȳol̄v̄ i ka wenna icate nat̄əli t̄ə taa, i paa f̄eina Is̄o. P̄əyele u nȳə̄n̄əyi yul̄v si i k̄e pul̄v. ³ P̄ə pamma alv̄ leelu n̄əȳol̄v̄ naa we icate n̄t̄e t̄ə taa, tam k̄e i pukaya i kin̄ na i s̄əl̄əm̄əyi-i si i waasi-i. Si n̄əȳol̄v̄ t̄ək̄əna i ise, na i caa si i waasi-i. ⁴ Paa alv̄ un̄i i puki tam k̄e mp̄v t̄o, wulav un̄i i k̄isa-i nunav. P̄ə waali k̄e i mayasa i taa si: An̄i ma paa f̄eina Is̄o, p̄əyele maa nȳə̄n̄əyi yul̄v si i k̄e pul̄v. ⁵ Ama is̄u leelu un̄e i k̄ə̄n̄əȳv̄ tam na i p̄ek̄əl̄əyi-m̄ t̄o p̄ə t̄oo, maa paas̄əna i t̄om na m̄a waasi-i. T̄efe i ka k̄ə̄n̄ is̄ə̄n̄əȳo tam k̄e na i c̄oōs̄əyi-m̄.

⁶ M̄p̄ōȳō Tacaa tasaa si: I ta nu nti wulav is̄ayav̄ un̄e i ȳəȳot̄aa t̄ə taa? ⁷ Ile Is̄o k̄a yelina nt̄eye waas̄əȳv̄ k̄e mpa i l̄əsa na p̄a wiikina-i ilim na ahōo t̄o? I k̄a la kaninika na pa s̄ənav̄ na? ⁸ Ma heeliyi-me si: Is̄o k̄a t̄ayani pa t̄om k̄e l̄ə̄j̄ t̄əlev̄. Ile waatv̄ wei Yul̄v P̄əyaga ma maa k̄oo t̄o, maa mayana ate c̄ə̄n̄əye ȳelaa mpa pa t̄emna Is̄o k̄e pa taa t̄əȳole yee?

Falisa na lampuu m̄ul̄v pa Is̄o s̄əl̄əm̄əȳv̄

⁹ Ȳelaa l̄elaa ka t̄ema pa taa t̄ək̄pataa si mpe pa k̄ena kupama k̄e Is̄o is̄entaa, hal̄əna p̄a nȳə̄n̄əyi l̄elaa k̄e yem. M̄p̄ōȳō Yesu s̄e-weye is̄o si: ¹⁰ Ȳelaa naale k̄pana Is̄o t̄ə̄s̄eyle taa k̄e Is̄o s̄əl̄əm̄əȳv̄. L̄elv̄ k̄e Falisa na l̄elv̄ k̄e lampuu m̄ul̄v. ¹¹ M̄p̄ōȳō Falisa s̄ə̄j̄na i mpa na i s̄əl̄əm̄ə Is̄o si: Is̄o nyana t̄ə̄mle. P̄ə t̄aya pul̄v t̄oo, ma f̄e is̄u ȳelaa l̄elaa w̄ev̄ t̄o. P̄ele pa k̄e n̄mulaa na asayaa na wasā̄k̄al̄ənaa k̄e. P̄əc̄o ma f̄e is̄u lampuu m̄ul̄v un̄e i w̄ev̄ t̄o. ¹² Cimaasi na cimaasi, k̄ȳēēj̄ naale naaleye ma h̄ək̄əyi n̄əȳo. Na p̄ə t̄əna mpi ma hikiyi t̄o, ma l̄ə̄s̄əyi p̄ə h̄əȳol̄ə̄j̄ naan̄əwa taa kol̄om̄ȳv̄ k̄e na m̄a ha-j̄. ¹³ M̄p̄ōȳō lampuu m̄ul̄v n̄a c̄oōsa k̄p̄eēj̄a na i kama nȳȳv̄ na k̄us̄ȳv̄ f̄e, na i t̄ek̄əyi nin̄ si: Hai Is̄o, ma k̄e is̄ayav̄ k̄e, wii ma p̄ət̄ə̄t̄ə̄le. ¹⁴ Ma heeliyi-me si Is̄o na apalv̄ un̄e pa t̄ayanaa, na i kol̄v̄ na i k̄pe. Ama i na Falisa pa ta t̄ayani. P̄ə t̄aya pul̄v t̄oo, wei i h̄ə̄j̄ i ti, paa t̄isi-i. Na wei i pas̄əyi i ti, paa k̄usi i nȳȳv̄.

Piya s̄əkp̄esi k̄upantv̄ koolu yu

(Matiyee 19:13-15; Mal̄əki 10:13-16)

¹⁵ Ȳelaa pukayana piya s̄əkp̄esi t̄ət̄əȳo Yesu si i t̄əni si t̄oo k̄e nin̄. Ama Yesu ifalaa na ȳelaa mpe il̄ena p̄a kal̄əna-we. ¹⁶ T̄əyaga Yesu yelaa na p̄a k̄p̄ət̄əna piya

ke i kin, na í tō-we si: I yele na piya kōō ma kin, í taa kaḡati-si. Pə taḡa pulv tōō, mpa pa we isu piya tō, mpe pa tənna Iso Kawulaya. ¹⁷ Ma heeliyi-meḡe tampana si, ye wei i ta pəsi isu pəyaya na Iso təḡo i tōō ké kawulaya, puntu kaa la kawulaya ŋke ka tu ke paa pəcō.

Yulv toŋ tv tōm

(Matiyee 19:16-30; Malaki 10:17-31)

¹⁸ Tənaḡa Yuta nyəma nyuḡv tu nəḡolv i pōōsa Yesu si: Tacaā kupaŋ, pepeye pə wee si maa la ilena má hiki weesuḡu ŋku ku teŋ tō?

¹⁹ Mṛóḡy Yesu cō-i si: Pə lapa isəna na n̄ yaa-m kupaŋ? Nəḡolv ta ke kupaŋ ye pə taḡa Iso tike təkōŋ. ²⁰ Ntəŋ n nyəmá nti pa siwa si: Taa la wasaŋkalətv, taa ku yolv, taa ŋmul, taa suu ləlv ke tōm. Se nyá caa na nyá too.

²¹ Tənaḡa apalv toŋ tv un̄ i cōwa Yesu si: Ma tōka kusəsutv nti tə tənaya hatoo ma pəcaatv ké.

²² Yesu nu mpv ilena í tōm-i si: Ama kvlm̄tv tike təkōŋ kaasəna-ŋ lapv. Polo n̄ pəeti pə təna mpi n wena tō na n̄ tala konyəntvnaa ke pə liḡitee, na cele n̄ svv toŋ ke isətāa. N̄ tēma mpv pə lapv ilē n kōō na n̄ ŋŋi-m.

²³ Apalv un̄ i nu tōm tənē, ilena i laŋlē wakəl̄i tətəḡotəḡo. Pə taḡa pulv tōō, i ka wena ké pə tu fei. ²⁴ Yesu nawa si apalv un̄ i laŋlē wakələa, ilena í tō si: Ama liḡitee nyəma Iso Kawulaya svv v we katē pə tu fei. ²⁵ Isəna mpi pə we yooḡoo ké katē si í svvna pənyálaya pṛóḡy na í lu tō, mpv tətəḡo pə we liḡitee tv ke katē si í svv Iso Kawulaya taa, hal̄i pə tu tē mpv.

²⁶ Tənaḡa mpa pa caḡaa na pá nuk̄i i tōm tō, pa tōma si: Ile awe ká tvləna nteḡe-ti?

²⁷ Mṛóḡy Yesu cōwa si: Mpi yəlaa toŋ si pə fei pəsuvv tō, Iso kin̄ tələv ké.

²⁸ Mṛóḡy Piyee nəḡo təkpaḡv si: Tōv, ta yela pə təna təkpaata ké na taa hu nyá waal̄.

²⁹ Mṛóḡy Yesu cō-we si: Ma heeliyi-meḡe tampana tōō si, ye nəḡolv yela i təyaya yaa i alv, yaa i taalvnaa yaa i kəḡōnaa yaa i newaa, yaa i nyəma yaa i piya ke Iso Kawulaya nyuḡv tōō, ³⁰ pu ha pūntv na pə kəl̄i n̄pṛóḡy pə kpaḡav nōōnō tō. Pəyele i sēm waal̄ i ká wēna weesuḡu ŋku ku teŋ tō.

Yesu səm na i fem pə tōm tōtō

(Matiyee 20:17-19; Malaki 10:32-34)

³¹ Mṛóḡy Yesu yaa i ifalaa naanōwa na naaleḡe i kin̄, na í heeli-we si: Tōv, tə kraa Yosalem kele. Pə təna mpi Iso kvyəḡotv tv tēləsələa ka ŋmaawa si pu maḡana Yulv Pəyaya má tō, tənaya pu la. ³² Paa tv-m ma ta nyi isənaa niŋ taa. Pēle paa paana-m, paa tvv-m, paa tō-m ntaḡama. ³³ Paa casa-m hikasi, paa kv-m. Ama kvyēŋ tooso wule, maa fe.

³⁴ Ama Yesu ifalaa ta cəkəna tōm nti. Tōm nti tə huwēe tē pa tōō ké, ilē pa ta tu nyəm mpi pə tōm Yesu yəḡtāa tō.

Yesu kuliyi yulvm nəḡolv i isē

(Matiyee 20:29-34; Malaki 10:46-52)

³⁵ Yesu kōma na í kpeḡetəna Yeliko ilē, sēsē yulvm nəḡolv i ka caḡa mpaav nəḡo nté na í laku pala. ³⁶ I nu yəlaa samaa taŋ na pá tēeki, ilena í pōōsi si: Pepe lapa ye? ³⁷ Mṛóḡy pa heela-i si: Nasalēti Yesu tēkəna. ³⁸ Tənaḡa i koo sōsōm si: Tafiiti Pəyaya Yesu, nyəni ma pətōtəle.

³⁹ Mpa paa tēe nəḡo tō, pēle pa kaləna yulvm na pá heeli-i si: Su. Ama ilē i sōōsa kouu ke sōsōm si: Tafiiti Pəyaya, nyəni ma pətōtəle.

⁴⁰ Ἄμπργό Yesu səηaa, na í tō sɪ: ɪ kəna-ɪ ma kiŋ. Yulɔm tala Yesu kiŋ, ɪlena Yesu pəəsɪ-ɪ sɪ: ⁴¹ N caa má la-ŋ we? Yulɔm cəwa sɪ: Taca, ma caa ké sɪ ń la na má naaki ɪsu maa wəw ma wule taa tō.

⁴² Tənaɣa Yesu tōma-ɪ sɪ: Təw, naa ɪe, nyá taa tɛmnaɔ kɛ ɪsə waasa-ŋ kɛ. ⁴³ ɪ sɔw naɔ nté tənɛ ɪnəɣɪ kɔakɔraa, na í təŋəɣɪ Yesu na í saŋ ɪsə. Samaa tənə ná mpɔ, ɪlena pá sɔw ɪsə kɛ sam tōtə.

19

Yesu na Sakee pa təm

¹ Ἄμπργό Yesu sɔw Yeliko, ɪlena í faɣana ɪcate taa na í tɛeki. ² Apalɔ nəɣəlɔ ɪ ka wɛ tə taa tənə, na pá yaa-ɪ sɪ Sakee. Apalɔ ɪnɪ ɪ kɛna lampuu mɔlaa səsə, na ɪ ka pɪlaa ké. ³ ɪ caakaya sɪ í nyɪ wei pa yaa sɪ Yesu Yesu tō. Ama ɪ topulɔŋ tōɔ ɪ taa pəsɪ na í na-ɪ. Mpi tō, samaa nyəkaa ké. ⁴ Ἄμπργό Sakee tɛɛ nəɣə na í kɔɔɔ asewa, na í polo na í kɔa tɔyɔ nakɔli kɔ tōɔ, sɪ Yesu í tɛekəna kɔ tɛɛ ɪle ɪ na-ɪ. ⁵ Yesu kɔma na í tala tənə, ɪlena í teki ɪ ɪse na í tōmɪ-ɪ sɪ: Sakee tii təcaw, saŋa nyá təyaya kɛ ma caɣa.

⁶ Ἄμπργό Sakee tii kɔakɔraa, na í mv Yesu na laŋhɔlɔmlɛ. ⁷ Pa tənə mpa pa ná mpɔ tə pə ta maɣa-wɛ, ɪlena pá təŋ sɪ: Halɪ yulɔ ɪsəɣaw tɛɣɛɛ ɪ kulaa í polo.

⁸ Pa tala təyaya taa, ɪlena Sakee kɔli na í heeli Taca sɪ: Taca, ma seee, maa faɣa ma kɔpam kɛ calɪ na má ha kɔnyəntənə. Ye maa muɣula nəɣəlɔ na má təɣə ɪ liyitee, maa fɛli pɔntɔ kɛ pə təm liyiti.

⁹ Tənaɣa Yesu tōma sɪ: Saŋa təyaya kanɛ kɛɛ ka nyəma ná nyɔyɔ nté. Pə taɣa pɔlɔ, Sakee maɣamaɣa ná ké Apələham pəyaya tətəɣə mɛɛ. ¹⁰ Yulɔ Pəyaya má ma kɔmaɣa sɪ ma pɛəkəɣɪ mpi pə lɛpa tə na má ya pə nyɔyɔ.

Timpi pə wɛɛ tə tənaya pə səsəɣɪ (Matiyee 25:14-30)

¹¹ Ἄμπργό Yesu tasa mpa pa nu təm nti ɪ yəɣətəa təɣə ɪsə sɛɛv. Pə taɣa pɔlɔ, pa kɔɔɔtəna Yosalem tō, yəlaa hɔkaya sɪ ntanyɪ ɪsə ká sɔw Kawulaya təɣə kɛ tənɛ ɪnəɣɪ kɔakɔraa na pá ná. ¹² ɪsə wei ɪ sɛɛ-wɛ təɣələ sɪ: Kawulaya təyaya taa awulumpɔ nəɣəlɔ ɪ kuləna na í polo tɛtɔ pɔolɔŋ nyəntɔ sɪ pá tɔv-ɪ kawulaya, na pə tɛma ɪle ɪ məli. ¹³ ɪ caakaya tɛɛv, ɪlena í yaa ɪ təmle nyəma naanɔwa, na ɪ tala-wɛɣɛ liyitee nyəɣəlɔyɔ nyəɣəlɔyɔ kɛ pa nyɔŋ tō. Na í heeli-wɛ sɪ: ɪ taatəna liyitee anɛ, halɪ má polo má kɔɔ. ¹⁴ Ama ɪ ɪcate nyəma luɣɪ ná fɛɪ-ɪ, ɪlena pá kɔsɪ tillaa sɪ pá polo pá heeli-wɛ sɪ: Tu caa sɪ apalɔ ɪnɪ í la ta wulaw.

¹⁵ Pa tɔv apalɔ ɪnəɣɪ kawulaya ŋkɛ, ɪlena í kɔli na í məli ɪ ɪcate taa. Ἄμπργό ɪ kɔta ɪ təmle nyəma mpa ɪ ka cɛla liyitee tō, sɪ ɪ naa ɪsəna ɪsəna pə sɛɛ-wɛnaa tō. ¹⁶ Ἄμπργό kancaalaya nyəŋ kulaa na í tō sɪ: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəɣəntɔ naanɔwa ké nyəɣəlɔyɔ ŋku n ka cɛla-m tō kɔ tō. ¹⁷ Tənaɣa wulaw tōma-ɪ sɪ: Pə wɛ teu, n ké təmle tɔv kɔpəŋ ké. Timpi ɪsu n lapa teu kɛ pəcə nyəm taa ɪsəntɔ tō, n ká təɣə acalɛɛ naanɔwa tō ké kawulaya. ¹⁸ ɪlena naalɛ nyəŋ ná kɔli na í tō sɪ: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəɣəntɔ kɔkɔpasɪ kɛ nyəɣəlɔyɔ ŋku n ka cɛla-m tō kɔ tō. ¹⁹ Tənaɣa wulaw tōma ɪle sɪ: Nyaa təɣə acalɛɛ kɔkɔpasɪ tō ké kawulaya. ²⁰ Təmle tɔv lɛlɔ ná kulaa, ɪlena í tō sɪ: Taca, nyá nyəɣəlɔyɔ ŋku n ka cɛla-m təɣələ. Ma həkə-kɔyɔ saalaya taa ké na má su. ²¹ N wɛ-m səɣəntɔ ké. Pə taɣa pɔlɔ, n ké yulɔ kate tō ké. N ta su mpi tō mpəɣɪ n kɔakəɣɪ, na timpi n ta tuu tō tənaya n kɔŋ. ²² Tənaɣa wulaw tōma-ɪ sɪ: N ké təmle tɔv ɪsəɣaw ké, nyá maɣamaɣa nyá kɔyɔɣətɔtɔ kɛ ma kɔyɔna nyá təm. N ka nyəmə təu sɪ ma ké yulɔ kate tɔv, na mpi ma ta su təɣə ma kɔakəɣɪ, pəcə timpi

ma ta tuu tɔɔ ma kɔn. ²³ Ie pepe tɔɔ kɛ n taa tu ma liyitee ke panci taa? Ma kɔma isɛntɔ tɔ, maɔ maɔana pɛ sɛɛ a tɔɔ na mǎ kɛnti na mǎ mu. ²⁴ M̄pɔ́yú i heela i cɔlɔ nyɔ́ma si: I leeki liyitee nyɔ́ɔlɔyɔ n̄kɔyɔ i nin taa, na í sɔɔsi nyɔ́ɔtɔ naanɔwa tu. ²⁵ Tɔnaya pele pa cɔ-i si: Tacaɔ, ke ílé i wɛna naanɔwa? ²⁶ M̄pɔ́yú wulav cɔ-we si: Ma heeliyi-me si timpí pɛ wɛɛ tɔ tɔnaya pɛ sɔɔsɔyi. Ama wei i feina pulv tɔ, paa pɛciimaɔa kɛ i wɛna, paa leeki kɛ. ²⁷ Tɔv, í kɔna ma kolontunaa mpa pa kisa si mǎ taa tɔɔ pa tɔɔ kɛ kawulaya tɔɔ cɔne, na í ku-wɛye ma isɛntaa.

Yesu cayav ke kraɔaya

(Matiyee 21:1-11; Malaki 11:1-11; Yohaani 12:12-19)

²⁸ Yesu tema m̄pɔ́yú yɔɔtɔyɔ, ilena í tɛɛ nɔɔ na í pukina Yosalem. ²⁹ Pa kɔma pa kɛɛtɔna Petafasi na Petanii na Olifinaa pɔyɔ, ilena í tili i ifalaa taa naale si: ³⁰ I polo icate nte tɔ wɛ nɔɔ tɔɔ cɔne tɔ. I talaa, í kǎ maɔana pa tu kraɔaya pile natɔlɔyi n̄mɔnaya. Nɔɔlɔv ta cayata tɔ tɔ. I hetɔ-tɛ na í kɔna. ³¹ Nɔɔlɔv í pɔɔsa-me si: I hetɔyi-tɛ suwe? I cɔ puntu si: Tacaɔ caakɔna.

³² M̄pɔ́yú mpa í tilaa tɔ pa tɛɛwa, na pǎ maɔana pɛ tɔnaya teitei isɔ Yesu ka tem-wɛye heeluyɔ tɔ. ³³ Pa kɔma pa hetɔyi kraɔaya pile n̄tɛ ilena tɔ nyɔ́ma si: I hetɔyi kraɔaya pile n̄tɛ suwe?

³⁴ Ntɛna Yesu tillaa cɔ si: Tacaɔ caakɔna.

³⁵ Ilena tillaa pona-tɛye Yesu. M̄pɔ́yú pa pɔ pa wontu ke kraɔaya pile tɔɔ na pǎ kraɔa Yesu na pǎ cayasi. ³⁶ Yesu tɔnɔ tɛɛv, ilena yɔlaa pɔɔki-i pa wontu na í tɔn pɛ tɔɔ. ³⁷ I kɔma í tiikina Olifinaa pɔyɔv na í kɛɛtɔna Yosalem, ilena í tɔɔlaa samaa un i tɔna i lanɔ hulɔmɔi teu, na pǎ san̄ Iɔ kɛ sɔsɔm ke piti tɔma nna pa nawa tɔ a tɔɔ si: ³⁸ Iɔ í wɛɛ wulav sɔsɔ wei i kɔnna Tacaɔ tɔn tɔ i waali. Lan̄hulɔmle í wɛɛ hatoo isɔtaɔ. Paa wei í tu Iɔ kɛ teeli.

³⁹ Falisanaa napɔli paa wɛ samaa un i hekɔ. M̄pɔ́yú pele pa tɔma Yesu si: Tacaɔ, sumsi nyǎ ifalaa mpe.

⁴⁰ Kɛɛ na Yesu si: Ma heeliyi-me tɔfoo si, paa pele pa suma, ate pɛɛ maɔamaya kǎ kulɔ na á yɔɔtɔ.

Yosalem tɔɔ wula

⁴¹ Yesu kɔma na í kɛtɔna icate ke teu, ilena í nyɔ́ni-tɛ, na í wii-tɛ si: ⁴² Aaa, kasa, Yosalem, nyǎ maɔamaya, san̄a kuyaku kɔnɛ, ye n̄ ka tu cɛkɔna cɛkɔnav maɔamaya ke mpi pɛ pɛsɔyi na pǎ ha-n̄ lan̄hulɔmle tɔ. Ama pɔnɛntɛ pɛ n̄mesa-n̄-wi, n̄ kaa ná. ⁴³ Wɛɛ kɔn nna a taa nyǎ kolontunaa kǎ cɔna-n̄ na yooɔ wontu tɔn nyɔ́ntɔ, na paa ta-n̄ kotaya na pǎ nyala-n̄ tǎkɔlɔkɔpǎli. ⁴⁴ Paa nan̄ti nyǎ na nyǎ taa yɔlaa tɔna tɔnan̄n̄, halɔ pa kaa tu sɔɔ pɔle lɛntɛ ke lɛntɛ tɔɔ. Pɛ taya pulv, n̄ taa cɛkɔna waatv wei Iɔ kɔma si i waasɔyi-n̄ tɔ.

Pɛɛtɔlaa tɔɔnɔyɔv ke Iɔ tɔsɛɛle taa

(Matiyee 21:12-17; Malaki 11:15-19; Yohaani 2:13-22)

⁴⁵ M̄pɔ́yú Yesu sɔv Iɔ tɔsɛɛle taa na í niki pɛɛtɔlaa ke tɔɔnɔyɔv. ⁴⁶ Na í tɔ-we si: Pa n̄maɔwa Iɔ Tɔm taa kɛ si, ma tɔyaya kǎ la Iɔ tɔsɔlɔmle kɛ. Ama mɔ pɛsɔna-keɛye n̄mulaa tɔyaya.

⁴⁷ Yesu sɛyɛsaya Iɔ tɔsɛɛle taa kɛ paa ifemle nte. M̄pɔ́yú kɔtɔlaa taa sɔsaa sɔsaa na Iɔ tɔm sɛyɛsɔlaa na samaa taa nyɔ́yɔ nyɔ́ma pa pɛɛkaya si pa kuyɔ-i. ⁴⁸ Ama pa ta nyi nti pǎ pusina tɔ. Pɛ taya pulv tɔɔ, samaa tɔna tu n̄kraɔyɔv ke teu kɛ na pǎ nukɔ i tɔm.

20

*Yesu päsuvu tòm**(Matiyee 21:23-27; Maläki 11:27-33)*

¹ Μπόγυ κύακυ nakuli Yesu seyesaya samaa ke Iso taseele taa na í heeliyi Laapaali Kupaη. Uena kotelaa taa sōsaa sōsaa, na Iso Tòm seyeselaa, na sōsaa pa polo ² pá pōōsi-i si: Heeli-tuyv kankantē nte n makí nyá taa na í laki isəntō tō. Yaa awe tu hana-η pə mpaav?

³ Tənaγa Yesu cōwa si: Tōv, ma mayamaγa maa pōōsi-meγe tòm. ⁴ Iso yaa yelaa tilina Yohaani si í sōōki yelaa ke Iso lom? I cō-m ma nu.

⁵ Μπόγυ Iso Tòm seyeselaa mayasa-təyi pa taa pa tike, uena pá tō si: Ye tə tōma si Iso tilina-i í ká pōōsi-tv si: Na pepe tōó kē í ta mv í tòm? ⁶ Pəyele tē tōma si: Yulo tilina-i kōlō, samaa tēna ká kv-tv na pēē. Pə taγa pulv tōó, pēle pa tēma pa taa təkpaataa kē si Yohaani kē Iso kuyōyōtvtv teləsulv.

⁷ Μπόγυ Iso Tòm seyeselaa pəsənaa si: Tə ta nyi wei í tila-i Iso lom sōv tō se.

⁸ Tənaγa Yesu ná cō-we si: Aηha, ma kaa heeli-meγe kankantē nte ma makí na má laki isəntō tō.

*Təmle nyōma asayaa tòm**(Matiyee 21:33-46; Maläki 12:1-12)*

⁹ Pə waali kē Yesu seē samaa ke iso si: Yulo nəyōlv ka sōna lesēη tuη ke taale tōcu. Μπόγυ í caa yelaa na í su tə taa, uena í kulí na í tēē yela na pē taanη. ¹⁰ Pə kōma na pá tala tuη uní í kooluyv waatv, uena í kusí í tillu nəyōlv, si í polo tēmle nyōma kin na pá cēle-i uní í tete. Tənaγa tēmle nyōma mpe pa kpa tillu uní na pá má, uena pá tōyōni-i niη naanōwa tēyələyōli. ¹¹ Μπόγυ taale tv uní í tasa í tillu nəyōlvuyv kusuyv na í tili. Uena tēmle nyōma mpe pá má ilē, na pá tv-i, na pá tōyōni-i niη naanōwa tēyələyōli. ¹² I tasa tooso nyəη ke tiluyv, uena tēmle nyōma ma ilē, na pá kv í tēna, uena pá pēti-i haləm na waali. ¹³ Tənaγa haləm tv tōma si: Tōv, isənaγale maa la ilē? Ma mayamaγa ma kōlvlv wei ma luyv svv teu tōyō maa tili. Ntanyí paa nya í isəle. ¹⁴ Ama tēmle nyōma ná kōma na pá loosi í pəyōlv na í puki, uena pá heeli tēma si: I loosiγi kpancoov tv kəηna ntē. I kōó tē kv-i, na taale pəsi ta nyənte. ¹⁵ Μπόγυ pa kpa-i, na pá ləsi-i taale na waali na pá kv-i.

Tənaγa Yesu pōōsaa si: Taale tv uní, isənaγa í ká la tēmle nyōma mpe? ¹⁶ I kōma na í kōó, í ká kv tēmle nyōma mpeγe, uena í caa yelaa kufama na í su taale taa.

Samaa nu tēm tēne uena pá tō si: Iso í pona tēlēγe pooluη.

¹⁷ Tənaγa Yesu caa pa isəntaa, uena í tō si: Iso Tòm taa pa ηmaawa si:

Pəle nte tetv ηmalaa ηmaakaya na pá lv tō, nte tē tōó kōlv ηmatv tēna mēlaa na tē səη. Suweyele mpv?

¹⁸ Ye pə cəpa wei na í hoti pəle nte tē tōó, pə putōtəyi-i kē, í kaa weē hiiu. Ye pə cəpa yulv nəyōlv na pəle nte tē hoti í tōó, tē taaləyi-i na tetv kē.

*Lom wulav sōsō lampuu tòm**(Matiyee 22:15-22; Maläki 12:13-17)*

¹⁹ Tēne inəyi kpaakraa tv Iso Tòm seyeselaa na kotelaa taa sōsaa sōsaa caakaya Yesu ke krav ntē. Pə taγa pulv tōó, pa nyōmá teu si mpeγe í krəpənaa na í seēna iso uní. Ama pa nyāmna samaa. ²⁰ Μπόγυ pa svv Yesu ke cōηyuv, halēna pá caη pá tili feηlaa si pá feηyi-i. Uena feηlaa mpe pēle pá cesí usu pa kē kupama napəli pəyele yem. Pa makaya Yesu nəyō tōó na pa tòm kupōōsvtv si pá ná. Pa caakaya kē si pá hiki mpi pə tōó paa kpa-i tō, na pá tv-i kufəneē niη taa. ²¹ Tənaγa pa tōma-i

si: Tacaa, tə nyəmá teu si nyá kuyəɔtutu na nyá kuseyesətu pə təna kupaŋtu ké. Nn paasəyəna tə, nn faɣasəyɪ yəlaa. Ama isəna mpi maɣamaɣa ləɔ caa si yəlaa í la tə, pə tampana ke n heeliyi. ²² Pə we mpv tə, ta mpaav taa pə muna tɔ felɪ lampuu ke lom wulav səsə na?

²³ Yesu tɛma ləɔ tɔm seɣesəlaa acilayatu tənaya nyəm, ɪlɛna í tə-we si: ²⁴ ɪ hɔlɪm liyitee nyəɣəlyv na má ná. Awe nyvɣv fotoo na ɪ hətɛ ke pa ŋmaa pə tɔ?

²⁵ Ḿpóyú ləɔ tɔm seɣesəlaa cəwa si: lom wulav səsə. Tənaya Yesu cə-we si: Aŋha, í cela lom wulav səsə ke mpi ɪ tɪ tə, na í cela ləɔ ɪleyɛ mpi ɪ tɪ tə.

²⁶ Tə təna nti Yesu yəɔtə samaa taa tə, feŋlaa ta na ɪsəyatu natəlyɪ tə taa. Ama Yesu kucəcətu mələna-weɣe təmsvɣv na pá su təkulum.

Səm waali tə fema isəna tu weɛ tɔ
(Matiyee 22:23-33; Maləki 12:18-27)

²⁷ Ḿpóyú Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kiŋ. Satusee nyəma mpe pa tənayana si, sətəa kaa tɛ na pá fe. Ḿpóyú pa pəsəa Yesu si: ²⁸ Tacaa, Moisi sunatvɣv kəsəsutv ke takəlasɪ taa si, yvɪv í wɛna neu, na yvɪv ɪnɪ í si na í yele ɪ alv, na alv ɪnɪ ɪ fɛɪna-ɪ na pəyaya, neu ká hə leelu ɪnɪ na í hikina ɪ taalv sɔlv ke piya.

²⁹ Təv, Yvɪv nəɣvɪv na ɪ newaa, paa kəna yvɪv nyəɔŋ naatosompəɣolaya. Ḿpóyú taalv kraɣa alv, ɪlɛna í si, ɪ fɛɪ pəyaya. ³⁰ Tənaya naale nyəŋ həma leelu, haləna tooso nyəŋ náa hə tətə. ³¹ Pa naatosompəɣolaya ŋke ka təna ka səpaya, alv ɪnɪ ɪ ta hiki pa taa nəɣvɪv na pəyaya. ³² Pə waali ké alv ɪnɪ ɪ tɛsə səpv. ³³ Təv, pa təna pa kraɣav-ɪ mpv tə, sətəa fem wule pa taa aweɣele alv tə?

³⁴ Ḿpóyú Yesu cə-we si: Antulinya ɪnɛ ɪ taa cənyɛ apalaa kraɣəyɪ alaa, na alaa náa saaki apalaa. ³⁵ Ama apalaa na alaa mpa pa ké si paa tɛ na pá fe na pá caya cele antulinya wei ɪ kəŋ tə ɪ taa tə, akraɣale kaa weɛ təna. ³⁶ Mpe ɪnɪ paa tasəyɪ səpv tətə, paa weɛ ké ɪsu ɪsətəa tillaa wɛv tə. Pa fem mpv tə pa pəsəa ləɔ piya ké. ³⁷ Moisi hulaa təkəlekele ké si sətəa ká tɛ na pá fe. Pə tɔv ké ɪ yaa Tacaa si: Apələham na lsaaka na Yakəpv pa ləɔ, ké tɪmpi pə yəɔtə hotiya təm tə. ³⁸ ləɔ ké weesuɣv nyəma nyəŋ ké, ɪ ta ke sətəa ləɔ. ləɔ ɪnɪ ɪ tɔv ké pa təna pa wɛna weesɪŋ si pá lakɪ ɪ təmlɛ.

³⁹ Tənaya ləɔ tɔm seɣesəlaa taa napəli pa təma si: Tacaa, n tu yəɔtə teu ké.

⁴⁰ Pə taya pvɪv, pa taa nyɪ nti pá pəsə-ɪ tə.

Isəna Mesii na Tafiti pa weɛ tɔ
(Matiyee 22:41-46; Maləki 12:35-37)

⁴¹ Ḿpóyú Yesu pəsəa ləɔ tɔm seɣesəlaa si: Isənaya pa təŋ mpv si Mesii ke Tafiti pəyaya ye? ⁴² Pəyele Tafiti maɣamaɣa ná ŋmaa ɪ yontu takəlaya taa ké si:

Tacaa ləɔ heela ma səsə si, caya ma kəŋkəŋ taa.

⁴³ Haləna má kəna nyá kolontunaa na ŋ loosi nyá nəɔhɛ ke pa tə.

⁴⁴ Təv, Tafiti ná yaawa si Tacaa kele, isənaya Mesii náa məli na í ké Tafiti pəyaya?

ləɔ tɔm seɣesəlaa laakali lapənav
(Matiyee 23:1-36; Maləki 12:38-40)

⁴⁵ Samaa təna təŋna Yesu tɔm nuv, ɪlɛna Yesu tə ɪ falaa si: ⁴⁶ ɪ lana ləɔ tɔm seɣesəlaa mpe na laakali. Pa səla tokonaa səsaa suuv ké na pá cəki. Pa caaki si pá seeki-weɣe kuyɛɛŋ taa ké. Yuta nyəma təkotilɛnaa taa, teeli teeli təcəyale ke pa pɛkəyɪ. Acɪma taa, səsaa təcəyale ke pa pɛkəyɪ na pá cakɪ. ⁴⁷ Mpe pa lɛkəɣəna

leelaa ke pə təna mpi pele pa wena tɔ. Ilena pá sɔv Iso sələmuyv na pə tayali, si pə hólí si mpeye kɔpama. Pə tɔó ké paa te na pá ná katatəlaya.

21

Alv wei i tv santiinaa naale tɔ

(Maləki 12:41-44)

¹ Yesu kɔsa isɛ, Ilena í na tonɔvnaa tɔyi pa kuhav ke Iso taseele sɔsɔle kuhavv atakaanaa taa. ² Na í ná tətəyɔ alv leelu konyɔnto nəyɔlv, na í pətəyi santiinaa naaleye pə taa təna. ³ Tənaɣa Yesu tɔma si: Təm tampana tɔó ké ma heeliyi-me. Mpi leelu konyɔnto inɛ i tɔwa tɔ, pə kəla panɛ pa təna pa kɔvɔtɔm. ⁴ Pə tayə pulv, yəlaa lelaa təna ná kpaɣa pa liyitee nna a kpisa yem tɔyɔ na pá haaki. Ama alv inɛ, paa na i ké konyɔntiya tɔ i kpaɣa i liyitee təna na í tv. Pə ta kaasi-i pulv si í yana paa tɔyɔnaɣa maɣamaɣa.

Iso taseele wakəlvv tɔm

(Matiyee 24:1-2; Maləki 13:1-2)

⁵ Mɔpɔyɔ narəli pa caɣaa na pá yɔyɔtəyi Iso taseele tɔm si: Pɛɛ kɔpana wena pa lapəna Iso taseele ke canəm tɔ na mpi mpi pa haaki Iso ké tə taa tɔ, pə lapa na tɔ te teu ké. Tənaɣa Yesu heela pɔntɔvnaa si: ⁶ Pə təna mpi í naa isəntɔ tɔ, kuyeyɛj ká kɔó wei i taa pə kaa kaasi pəle lentɛ na tə təna lentɛ tɔó tɔ, paa tusi pə təna.

Mpi mpi pə lapv ká hólí si antulinya caa tɛm tɔ

(Matiyee 24:3-14; Maləki 13:3-13)

⁷ Mɔpɔyɔ mpe inɛ pa pɔɔsa Yesu si: Pəlee ké mpv inɛ pu la? Na nɛmaatəle nteye pu hólí na tɔ nyəna si pə wɔsaa?

⁸ Tənaɣa Yesu si: I la laakali, í taa yelev na nəyɔlv kɔó na í tolisi-me. Mpi tɔ, paɣale ká kɔó na pá haa pa təyi ma hətɛ, si mpeyele Mesii, na pá tɔj si, pə wɔsaa ké. Ama í taa nuuna-we. ⁹ I kɔma na í nu yooj na pə təna pə pəsuyv yem ké kpɛntəlasɛ tɔ pə tɔj, í taa nyá. Təle tə tənaɣa mpv, pə weɛ si tə la na pəcɔyɔ. Ama waali ké antulinya náá kɔó na í tɛj.

¹⁰ Mɔpɔyɔ Yesu tasa-weye heeluyv si: Tɛtv katenɔ lɛjka ká yooɔna lɛjka nyóma, na kawulaya lɛjka ká kɔlv lɛjka tɔó. ¹¹ Tɛtv ká sele pə kaa la nyənyv, nyɔyɔsɛ na yuləkɔsəkv ká lu tiiliwe tiiliwe. Kəkɔlv təma sɔyɔnto nyəna na atəma sɔsɔna ká luna isətəna na pə tii.

¹² Ama na pəcɔ tənɛ inɛ tə təna tə lakɛ ilɛ, paa kra-me, na pá tv-meye wahala sɔsɔ. Paa cɛle-meye Yuta nyóma təkotilɛnaa taa nyóma, na pelev pá huuna-me. Paa tv-meye saləkanaa, paa yaa-meye nɔnɔsɛ ke awulaa sɔsaa na tɛtv təkəlaa pa kiɛ ke ma tɔó. ¹³ Ama təna weye pu topili-meye mpaanɛ si í hólí ma təm tampana. ¹⁴ I tayanɛ mə ti si, paa pu la isəna, í taa nəyɔsɛ nti í ka huv na í lu tɔ na pə ta tata. ¹⁵ Pə tayə pulv, ma maɣamaɣa maa tasəna-meye layatv ke təm nti í ká yɔyɔtɛ na mə kolontuna taa nəyɔlv kaa na kvɔcɔtv, pəyele pa kaa keɛ pa nyəntv tɔ. ¹⁶ Mə caanaa na mə toona na mə taalvnaa na mə newaa na mə nyóma na mə cewaa ka tu tɔna-meye mə kolontuna nɛj taa, halɛ paa kv mə taa paɣale. ¹⁷ Yəlaa təna taa ká kpana-meye ma tɔó. ¹⁸ Paa na mpv mə taa nəyɔlv nyuyv kaa holi-i holuyv maɣamaɣa. ¹⁹ Iɛ mu nyayə apalv, pu ya mə nyɔɔj.

Yosalem yəkvv tɔm

(Matiyee 24:15-21; Maləki 13:14-19)

²⁰ Ye í kɔma na í ná yoolaa kvpiɛj tama Yosalem ke kotayə, í nyɛ si i yəkvv wɔsaa kelev waatv inɛ. ²¹ Mpv inɛ tɔ, mpa pá we Yuta, pa se na pá kra pɔɔj. Na

mpa pele pá we Yosalem taa, pá lu na pá hatəli. Na mpa pele pá we tawa taa, pá taa kpe. ²² Pə taɣa pɔlv, kuyeyɛɛ ɪni i taa ké pu naasi Yosalem nyəma ɪlena pə́cɔ́ pə təna pə́ lá ɪsu paa ɪmaav ɪsə Təm taa tɔ. ²³ Ahusitonaa na asəɲ pa təm ká la waiyo ké waatu ɪni. Wahala ká tɔw ɪcətə ɪ́tɛ tə taa, yəlaa pane paa ná ɪsə pááná. ²⁴ Paa ku-we na layatə, paa kpa-weye yomle ké piitimnaa təna taa. Ma ta nyi ɪsənaa ké pu yelina Yosalem na pá páálóyí i taa, haləna pele pa waatu kɔw na í su tənaya.

Yɔlv Pəyaya kəntɛ
(*Matiyee 24:29-31; Maləki 13:24-27*)

²⁵ Pu hólí ɪmaateɛ ké ilim na ɪsətu na ɪsətolɔɲasɪ pə tɔw. Latɔwakəlle səsəale ká kpa katenja təna, na nəɣəsɛɛ ká ku-weye tenku na i hola səsəna pə kəkətɛ səsəale tɔw. ²⁶ Yəlaa ká huɔ mpi pu kɔw antulinya təna taa tɔ pə təm, ɪlena səɣəntu səsəantu kpa-we na pá sɪ pa tuɲ tɔw ké yem təkprətu. Pə taɣa pɔlv tɔw, pu ciyiti ɪsətonɔyɔ taa kəkələnnaa. ²⁷ Waatu ɪnəyɪ paa na Yɔlv Pəyaya má ma səɲa ɪsəɪmɔntɔyɔ tɔw, na má tiiki na ma toma ké səsəm na ma teeli. ²⁸ ɪ kɔma na í na mpɔ ɪni pə suɔ lapɔ ɪlɛ, í kɔsɪ mə nyəɔɲ na ɪsə na í feesi təfɔvɔ. Pə taɣa pɔlv, mə waasɔyɔ caana kəntɛ.

Fiki tɔyɔ təm
(*Matiyee 24:32-35; Maləki 13:28-31*)

²⁹ Ḿpɔ́yú Yesu təma-we sɪ: ɪ nyəna tɔyɔ ɲku pa yaa sɪ fiki tɔ na tuɲ lɛləɲ na í na. ³⁰ Ye i kɔma na í suɔ nəɣɛtɔyɔ ɪ nyəmá kpaakraa sɪ hɛsɔyɔ tala ká. ³¹ Mpɔ tətəyɔ pə weɛ, í kɔma na í na mpɔ ɪni pə laki, í nyi kpaakraa sɪ ɪsə Kawulaya wɔsaa. ³² Tampana ké ma heeliyɪ-mɛ, yəlaa mpa pa wɛw ɪsəntɔ tɔ pa kaa sɪ pa təna na pə́cɔ́ pə tənaya mpɔ pə́ lá. ³³ ɪsətonɔyɔ na atɛ ká mɔki yem. Ama ma kuyəɣətɔtu kaa saali paa pə́cɔ.

ɪ feɲ teu

³⁴ ɪ la laakali, í taa yele na tətəyɔle na sulɔnyɔle pə pəsɪ-mɛ, na kayana antulinya ɪnɛ i nyəntu nəɣəsɛɛ ku-mɛ. Ye í paasəna mpɔ kuyaku ɲku ku tuti-mɛyɛ. ³⁵ Pə kəɲ kuuu ké antulinya təna taa yəlaa təna təmaa ké ɪsu pa pɛtɔyɔ puluyɔ tɔ. ³⁶ Pə tɔw tɔ í feɲ na í sələməyɪ ɪsə ké tam, na í hiki toma na í lu mpi pu kɔw tɔ pə taa, na í kɔw í səɲ Yɔlv Pəyaya má ma ɪsɛntaa.

³⁷ Yesu sɛyɛsaya ɪsə təsɛɛle taa ké ilim ilim na í mələyɪ Olifinaa pɔyɔ tɔw ké taanaya taanaya na í suki. ³⁸ Yəlaa təna pukaya ɪsə təsɛɛle taa ké tanəɲ tanəɲ təhuluhulu na pá nukɪ i waasɔ.

22

Yutaasi kələmətɔ təm
(*Matiyee 26:1-5; Maləki 14:1-2; Yohaani 11:45-53*)

¹ Potopotonaa mpa pa taa kɔkɔsvɔm feɪ tɔ pa acima wena pa yaa sɪ Tɛɛv acima tɔ a wɔsaa. ² Ḿpɔ́yú kətəlaa səsaa na ɪsə Təm sɛyɛsəlaa pa təɲna mayasɔyɔ ké ɪsəna paa la na pá kv Yesu tɔ. Ama pa səɣəmayaaana samaa ké.

Yutaasi səɔlv puwa sɪ i tɔyɪ Yesu ké nyɔyɔ nyəma niɲ taa
(*Matiyee 26:14-16; Maləki 14:10-11*)

³ Ḿpɔ́yú Satani suɔ Yutaasi ɪsəkaleeɔ pa naanɔwa na naale taa lɛlv taa. ⁴ ɪlena í polo na í na kətəlaa səsaa, na ɪsə təsɛɛle səsəale tanlaa taa səsaa pá sɛyɛsɪ ɪsəna i ká la na í tu Yesu ké pa niɲ taa tɔ na pá su. ⁵ Tənaya pele pa lanja hɛɛwa səsəm. ɪlena pá tɔ sɪ paa ha-i liyitee. ⁶ ɪlena Yutaasi tisi, na í suɔ pɛɛkɔyɔ ké kuyaku kupaɲku ɲku kv taa i ká tu Yesu ké pa niɲ taa na samaa ta nyi tɔ.

*Τευν acima kutəγəv tayanvuyv
(Matiyee 26:17-25; Maləki 14:12-21; Yohaani 13:21-30)*

7 Potopotonaa mpa pa taa kukusum fei tə pa acima kuyaku ηku ku wule pa kuyi Τευν acima iwεεσι tə ku talaa. 8 Μρβγύ Yesu kosa Piyee na Yohaani si: I polo í təsəyi-tuyv Τευν acima təγənaγa.

9 Tənaγa Piyee pa pəssa-i si: Leye n caa si tə təsi-ke?

10 Ilena Yesu cə-we si: Ii naa, í ká kəə isu í suv icate tə, í ká sulina apalv nəγəlv na í səγəla lum na həyaya. I tənι-i na í suv təyaya ηka ka taa í ká suv tə. 11 Ilena í pəssi təyaya tv si: Tacaa si, kutuluγu ηku ku taa kέ í na í ifalaa paa caya na pá təγə Τευν acima kutəγəv? 12 Apalv inu í ká hólí-meyε ate na isə kutuluγu taa kέ nanj səsəsv nakuləyi isətəa, ηku ku taa we wontu nti í ká lana tə. Ku taa tənaya í ká təsi pə təna.

13 Μρβγύ Piyee pa polaa na pá maγana teitei isu Yesu ka heela-we tə. Na pá təsi Τευν acima kutəγəv kə təna.

*Tacaa səm təəsvy
(Matiyee 26:26-30; Maləki 14:22-26; Kələnti I 11:23-25)*

14 Τευν acima waatv talaa, ilena Yesu na í tillaa pá caya təγəv. 15 Ilena í heeli-we si: Isəna ma nyula teu si má na-me tə təγə Τευν acima təγənaγa na pəcó má suv ma konyəntəγəle taa tə pə we səγəntv. 16 Pə taya pulv təə, tampana ke ma heeliyi-me si ma kaa tasa-yeγe təγəv haləna pə kəə pə hólí í təγəv tampana ke Isə Kawulaya taa na pəcó.

17 Μρβγύ Yesu kraγa solum na kəpυ, na í see Isə kέ í na təmle na í tə si: I mu-wi na í nyəə mə təna. 18 Pə taya pulv, ma heeliyi-me si pə kraγav pənente tə ma kaa tasa solum nyəəv haləna Isə kəə na í təγə í Kawulaya na pəcó.

19 Pə waali kέ Yesu kraγa potopoto na í see Isə kέ í na təmle, ilena í faya-i na í cεle-we na í tə si: Potopoto inε í kəna ma tənuyv ηku pə ha mə təə tə. Μρβγύ í ká laki na í təsəyi ma təə.

20 Pa tema təγəv ilena Yesu kraγa kəpυ ke mpυ tətə na í tə si: Kəpυ inε í kəna Isə nəγə pεeləvυ kvfam yoo, na ma caləm mpi pə kpema mə təə tə mpi pə huləna pə tampana.

21 I nyi teu si wei í tuyv-m kolontunaa ninj taa tə í we cəne, na ma na-i tə təkəna. 22 Tampana təə Yulv Pəyaya má maa tee kέ isu Isə ká suv tə. Ama wei í tuyv-m kolontunaa ninj taa tə í təm we wayo.

23 Tənaya Yesu ifalaa suv təmaγa pəəsvy si: Ile tá taa awe ká lana nteγe mpυ?

Səsəəntv təə həm

24 Μρβγύ Yesu ifalaa suv həm ke pa taa pa tike si pa naa wei paa nyənəyi səsə tə. 25 Tənayaγe Yesu si: Piitimnaa awulaa səsaa ηmakələyi pa yəlaa kέ. Na mpa pa kέ tənəvnaa tə, pεle pa caa pá cuyusiγi-weγe ta caa ta caa kέ. 26 Ama me ile pə taa weε mρβγύ mə kinj. Mə taa səsə í pəsi í təyi mə səkpεlu, na wei í kέ wulav tə, í pəsi í təyi təmle latv. 27 Kutəγəv latv na wei pa laki-ku tə, awe kələna? Pə taya wei pa laki-ku tə. Anha, mpυ inəyi na má, ma we mə heku kέ isu kutəγəv latv. 28 Mε mə təka mə təyi teu na í ta kisi-m ma wahalanaa taa. 29 Pə təə kέ ma tuyi-meyε kawulaya isu ma Caa ná tuyv ma tə. 30 Má na-me tu təkəna na tə nyəəki ma kawulaya taa, na í ká caya kumlee təə na í huvkəna Iseyeli kpeka naanəwa na naale.

*Siməη kpeəsvy təm kpaalvy
(Matiyee 26:31-35; Maləki 14:27-31; Yohaani 13:36-38)*

31 Μπόγύ Yesu τόμα σι: Σιμῶη Σιμῶη Σιμῶη, κε ηκρηνη. Sataṇi sələma nɔɔɔ na pə ha-i si i paɣaləxi mə tənə isu pa paɣaləvɔ tɔɔɔnəɣa pəe na pá ləsəxi ləvɔ tɔ.

32 Ama ma sələma Isə ké nyá tɔɔ si pá taa kɔɔ na ḡ yele Isə ké nyá taa tɛmmau. Nyaa kɔma na ḡ layasi de nyaa sɔɔsi nyá taapalaa ke apalvɔ.

33 Tənəɣa Piyee tɔma Yesu si: Tacaα, ma tɛma tɔ tɛxi təkuvɔ ké, paa saləka pá təkɪ ma na-η, na paa səm ma na-η tu sənə.

34 Μπόγύ Yesu cɔ Piyee si: Piyee, ma heeliyi-η təfoo si mpi pu takɪ kampaaυ kouu ke sarɔa tɔ, n tɛma tɔm toosoyɔ kpɛɛsvyɔ si n ta nyi-m ké n ta nyi-m.

Liyitee na layate pə təkuvɔ tɔm

35 Pələ pə waalɪ ké Yesu pɔɔsa i ifalaa si: Maa tiluyu-me na í tɛɛ mpv tɔyələyəlɪ, liyitee fɛi, huluyu fɛi, ηtankpate fɛi tɔ, í lanɔ pɔlvɔvɔ cəcəka na? Pa cɔ-i si: Aai tɔ ta la-η pɔlvɔ.

36 Μπόγύ Yesu τόμα i ifalaa si: Tɔv, pənente wei í wena liyitee, pɔntv í təkɪ i tɔɔ, na wei í wena huluyu í təkɪ-ku, na wei í fɛina layate, pɔntv í pɛɛti i toko na í ɣana.

37 Ma heeliyi-me təfoo si, nti pa ηmaa Isə Təm taa si: Asaɣaa taa ké pa tu-i tɔ, pə wɛɛ ké si pá la ḡmɔyɔ ma nyvɔvɔ taa. Na nti ηmaatv taa yɔɣɔta ḡmɔyɔ ma tɔɔ tɔ tu la teitei ké.

38 Tənəɣa Yesu ifalaa tɔma si: Tacaα, layalɛe ntɔ cənɛɣe naale. Uɛna Yesu cɔ-we si: Aai, í yele tələ.

Yesu sələmvɔvɔ ke Olifinaa pvyvɔ tɔɔ (Matiyee 26:36-46; Maləki 14:32-42)

39 Μπόγύ Yesu kɔlaa na í lu, na í polo Olifinaa pvyvɔ tɔɔ, isu i tu lakuvɔ tɔ, uɛna i ifalaa tɔɣ i waalɪ. 40 Pa talaa uɛna Yesu tɔ-we si: Í sələməxi Isə na pá taa kɔɔ na í hoti maɣasvɔvɔ taa.

41 Tənəɣa Yesu yela-we na í hatəli pəcɔ isu yɔlv í ləɔv pələ tu tala timpɪ tɔ, uɛna i luɣ akula, na í sələmi Isə si: 42 Hai, ma Caa, ye n nəkaa, kəvɪ wahala sɔsɔ inɛɣe ma nyvɔvɔ taa. Uɛ paa na mpv la mpi n nəkaa tɔ, yele ma kɔnəkəm.

[43 Tənəɣa isɔtaα tillu nɔɔvɔvɔ i lu Yesu tɔɔ, na í sɔɔsi-i apalvɔ. 44 Μπόγύ lanwakəllɛ sɔsɔɔlɛ kra Yesu, uɛna í sɛɛsi isələ təkəŋkəŋ na Isə sələmvɔvɔ. Na hanɔɣa lukaya isu caləm na ká tosiyi atɛ.]

45 Yesu tɛma Isə sələmvɔvɔ, uɛna í kɔlv na í məlɪ i ifalaa cɔlv na í maɣana isənyəɣlɛ kra pələ na halɪ pá caŋ pa too. 46 Μπόγύ i pɔɔsa-we si: Suwɛɣelɛ í tookuvɔ mpv tɔ? Í kɔlv, í sələməxi Isə, pə taa kɔɔ na í hoti maɣasvɔvɔ taa.

Yesu kpav (Matiyee 26:47-56; Maləki 14:43-50; Yohaani 18:3-11)

47 Yesu tɔɣna ḡmɔyɔvɔvɔ, uɛ yələa samaα tapayalɛ, na ifalaa naanvwa na naalɛ taa lɛlv Yutaasi tɛɛna-wɛɣe nɔɔɔ na í kɔna-we. Μπόγύ i kpətəna Yesu si i kpəkəyənə-i. 48 Tənəɣa Yesu pɔɔsa-i si: Yutaasi, kpəkənav ke n huləyənə kolontunaa si pá kra Yɔlv Pəɣaɣa má na?

49 Mpa pa wɛ Yesu tɔɔ tɔ, pa ná mpi pə caα lapv tɔ, uɛna pá pɔɔsi-i si: Tacaα tɔ yooṇa ta layalɛ ké?

50 Tənəɣa Yesu tɔɔ nyəma mpɛ pa taa lɛlv loma kətvɔlv sɔsɔ tɔmlɛ tv ntɔɣɔŋ ηkrahvɔvɔ na í kəvɪ tɔfɛŋ. 51 Uɛna Yesu tɔ-we si: Í yele mpv pə maɣanaα.

Μπόγύ Yesu tokina yɔlv inɪ i ηkrahvɔvɔ, uɛna kv məlɪ isu kv wɛv tɔ. 52 Pə waalɪ ké Yesu pɔɔsa kətvələα sɔsaα na Isə tɔsɛɛlɛ tanɣaa taa sɔsaα na Yuta nyəma taa nyvɔvɔ nyəma nyvɔvɔ nyəma mpa pa kɔma-i kpav tɔ si: Í kəŋ na í nəkɪ na í kraɣa layalɛ na kpətəŋ tɔ, maɣa ηmulv isayav ke? 53 Má na-me tu wɛnna Isə tɔsɛɛlɛ taa

κέ κυεση τ̄ena na í tá p̄eeki si í kra-m. Ama mə na ahoō s̄akretuyu tee asayaa s̄asaa mə waatu tap̄ena saŋa.

Piyee kpeesuyv

(Matiyee 26:57-58,69-75; Malaki 14:53-54,66-72; Yohaani 18:12-18,25-27)

⁵⁴ M̄p̄ógy pa kra Yesu na pá pona k̄otulu s̄as̄o t̄ayaya, na Piyee t̄ayaya í waali k̄é táal̄m̄ t̄o. ⁵⁵ Paa t̄ayana k̄ok̄o ke t̄aya heku taa. T̄enaya Piyee polaa na í s̄oti m̄pa pa pamna k̄ok̄o ŋke t̄o pa heku taa. ⁵⁶ T̄emle tu alonȳeŋ n̄ȳolu í na-í k̄ok̄o k̄peeŋa na í cayaa, ilena í nȳoni-í t̄ep̄eŋ na í t̄o si: Í na apalu ineȳe.

⁵⁷ T̄enaya Piyee kpeesaa si: Alu nȳá, aai, ma ta nȳoni-í yoo.

⁵⁸ P̄e lapa layasaya ke p̄eco, ilena n̄ȳolu t̄oto náá na Piyee, na í t̄o si: Pa taa w̄eȳele na nȳá t̄oto. Ama Piyee c̄o apalu in̄i si: P̄e t̄aya ma.

⁵⁹ P̄e tasa layasaya ke lapu, ilena n̄ȳolu t̄oto náá seesi is̄ele si: Tampana t̄o, apalu ine na Yesu k̄é. P̄e t̄aya pulu t̄o, í k̄é Kalilee tu k̄é.

⁶⁰ T̄enaya Piyee c̄owa si: Nti apalu nȳá n̄ ȳoŋt̄aȳi t̄o ma ta nyi-ti.

Í n̄ȳo ta tu tiita afe ile kampaav̄ koo krakraa in̄ȳole. ⁶¹ T̄enaya Tacaa p̄esaa na í ȳaya Piyee ke is̄ele. Ilena Piyee t̄oosi nti Tacaa ka ȳoŋta-í t̄o t̄o t̄o si: M̄pi pu tak̄i kampaav̄ koo ke saŋa t̄o n̄ tema t̄om toosoŋo kpeesuyv̄ si n̄ ta nyi-m̄ k̄é n̄ ta nyi-m̄. ⁶² M̄p̄ógy í tukaa na í lu, ilena í wii is̄u í s̄eki í s̄eki.

Yesu t̄on̄ na í mapv

(Matiyee 26:67-68; Malaki 14:65)

⁶³ Ȳolaa m̄pa pa taŋa Yesu t̄o, pa paakayana-í, na pá maki-í. ⁶⁴ Pa taka í isent̄o k̄é na pá t̄eŋi-í si: K̄reȳe, awe map̄ana-ŋ?

⁶⁵ Pa ȳoŋta-í t̄omnaa t̄omnaa k̄ow̄awutu ke payale t̄oto.

Yesu ponav ke kotuyv̄ s̄as̄oov̄

(Matiyee 26:59-66; Malaki 14:55-64; Yohaani 18:19-24)

⁶⁶ K̄o fema, ilena Yuta nȳuyv̄ nȳoma nȳuyv̄ nȳoma na k̄ot̄elaa s̄asaa na Iso T̄om seyes̄elaa pá koti pa t̄ema. M̄p̄ógy pa pona Yesu k̄é pa kotuyv̄ s̄as̄oov̄ taa. ⁶⁷ Na pá p̄oosi-í si: N̄ k̄é Mesii? C̄o-tu na t̄o nu.

M̄p̄ógy Yesu c̄o Yuta nȳuyv̄ nȳoma si: Ma heeliyi-meŋe na u t̄isiyina-m̄. ⁶⁸ Ye ma p̄oosa-meŋe k̄up̄oos̄utu nti, u c̄o-m̄ nat̄eli. ⁶⁹ Ama p̄e kraŋav̄ p̄enente t̄o, Yulu P̄ayaya má maa caya Iso t̄eŋ t̄ena tu k̄eŋk̄eŋ taa.

⁷⁰ T̄enaya Yuta nȳuyv̄ nȳoma t̄ena p̄es̄enaa si: Ye m̄pu n̄ k̄é Iso P̄ayaya nt̄o?

M̄p̄ógy Yesu c̄o-we si: T̄e maŋamaya t̄e lunna mə n̄oosi taa, ma k̄é Iso P̄ayaya k̄é.

⁷¹ T̄enaya Yuta nȳuyv̄ nȳoma t̄oma si: T̄e luna í n̄ȳo na tá maŋamaya t̄e nu ile, t̄e tas̄ayi aseeta nȳoma ke p̄eekuyv̄ si t̄e lepe?

23

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Malaki 15:1-5; Yohaani 18:28-38)

¹ T̄enaya kot̄ilaa t̄ena k̄ulaa na pá pona-í Pilati isent̄aa. ² M̄p̄ógy pa s̄uv̄-í t̄om t̄uyv̄ ke t̄ena si: T̄e maŋana apalu ine í t̄us̄ayi tá ȳolaa si pá taa fel̄i Lom wulav̄ s̄as̄o ke lampuunaa. Hal̄ona í t̄eŋ si in̄ȳole wulav̄ s̄as̄o Kilisiti.

³ M̄p̄ógy Pilati p̄oosa Yesu si: Nȳayale Yuta nȳoma wulav̄ s̄as̄o in̄ȳoŋ?

Ilena Yesu c̄o Pilati si: Nt̄aȳole n̄ ȳoŋta m̄pu.

⁴ M̄p̄ógy Pilati heela k̄ot̄elaa s̄asaa na samaa si: Maa naa apalu ine í k̄owak̄el̄etu se.

⁵ Ama kōtēlāa sōsaa na sēesa isēle si: I segesēxi yēlāa kē si pā kisi tētō sōsaa. Hatōo Kalilee kē i caala-ti, na í cōō Yuta tētō tēna, halī nōōnōō kēle i tala cāne.

Yesu ponav kē Helōti

⁶ Pilatī nu kōtēlāa sōsaa tōm nti, ilēna í pōōsi si: Apalv inu Kalilee tō kē?

⁷ Pilatī kōma na í cēkōna si Yesu kē Helōti ifalv ilēna í tō si: I pōna-i Helōti. Pē pamna ilē i ka wē Yosalem kē kuyēēn inu i taa tōtō. ⁸ Helōti nā Yesu ilēna i larjē hōlvōm sōsōm. Pē taya pōlv, i ka nu i tōm, ilēna í nyulī hatōo lōj si í na-i. Na i tēlāyaa si i ká lapī-i piti tēmlē natēli na í nā. ⁹ Na í pōōsa-i tōmnaa payalē. Ama Yesu ta cō-i paa kōlvōvyō. ¹⁰ Kōtēlāa sōsaa na Isō Tōm segesēlāa naa wē tēna na pēle pā suuki-i isayatu na isēle kōsēemlē. ¹¹ Helōti na i yōōlāa pa wōnjāya Yesu kē na pā lakī-i nyān kē sōsōm. Mōpōyō pa suu Yesu kē kacōka toko sōsō nōyōlv, ilēna pā mēhna-i Pilatī kinj. ¹² Kōyaku ŋkū kō mayamāya kē Helōti na Pilatī pa ciikaa. Pōyēle paa wēna tēma na kolōjā kē.

Si pā kv Yesu kē pā kv-i

(Matiyee 27:15-26; Malāki 15:6-15; Yohaani 18:39-19:16)

¹³ Mōpōyō Pilatī kota kōtēlāa sōsaa na icatē nyōvyō nyōma na samaa, ¹⁴ na í tō-wē si: I kōna-m apalv inē si i tolisiyī yēlāa. Tōv, ilē mā pōōsa-i tōmnaa kē mē isentāa. Ama mā ta na kawalasī nsi í tō-i tō si taa nakōlēxi i kinj. ¹⁵ Helōti mayamāya nā tā na isayatu kē Yesu kinj tōtō, pē tōō kē i taya-na-tōyō-i mēhnaa. Apalv inē i ta wakōli pōlv mpi pē nōyōsēna pā kv-i pē tōō tō. ¹⁶ Ilē maa yēle na pā marī-i akpatēē ilēna i tēē.

[¹⁷ Paa Tēēv acima wēna a tōō pē wēē si Pilatī í tūli-wēyē salōka tū nōyōlvōy.]

¹⁸ Mōpōyō pa tēna pa krentāa na pā kōō si: Yēle pā kv inē inu, na ŋ tūli-tōyō Palapaasi.

¹⁹ Yōlvōkōlē tōm na yōōu nakūli ku larōna icatē taa na pā tēkī Palapaasi. ²⁰ Pilatī sōōla teu si i yeki Yesu, ilēna í tasōna- wēyē yōyōtēnaa. ²¹ Ama pēle pa mapā kapusi si: Kamī-i sēm tesika tōō, kamī-i sēm tesika tōō.

²² Mōpōyō Pilatī tasa-wēyē yōyōtēnaa kē tōm tooso nyōm si: Ilē isayatu ntiyī i lapa? Ma ta na nti tē tōō paa kv-i tō. Ilē maa yēle na pā marī-i akpatēē ilēna í tēē.

²³ Ama pa tasa kiisuyū na tōj na isēle kōsēemlē si paa kamī-i tesika tōō. Halōna pa kakiisāsī nsi si nu Pilatī. ²⁴ Tēnāya Pilatī tōma si: I la isēna í caa tō. ²⁵ Ilēna í tūli-wēyē wei paa tēka yōlvōkōlē na yōōu tōō na pa tēnjāya si pā yēle-i tō, na í cēlē-wēyē Yesu si pā lana-i nti pa sōōlāa tō.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Malāki 15:21-32; Yohaani 19:17-27)

²⁶ Pa tēekāyana Yesu ilē pē pamna Silēēni tū wei pa yaa si Simōj tō i luna taale ntē na pā sulī-i, na pā kpa-i na pā sōkī-i Yesu tesika si í tēhna i waali.

²⁷ Yēlāa samaa tuutuuma tēnjāya i waali na alaa tōtō, na pēle pā kpa pa larjā na pā wiiki i tōō. ²⁸ Mōpōyō Yesu pēsōna alaa mpe pa tōō na í tō-wē si: Hai Yosalem alaa mē, í taa wii-m. Ama í wii mē na mē piya. ²⁹ Pē taya pōlv, kuyēēn wēē i ká kōō wei i taa paa tō si: Nyōlēlēn nyōma ntē kaalvlasī, mpa pa ta tu mōli mōlvōyō mayamāya yaa, mpa pa hēla pē ta mvōsi tō. ³⁰ Waatu inōyī paa wiikina pōōj si: I nyōkī-tv. Na paa tō pulasi si: I takī-tv. ³¹ Pa ta kpisi talēē, kacānfana tawōsi na?

³² Mōpōyō pa kpehna yēlāa asayāa kē naale tōtō si pa kvyī pā na Yesu. ³³ Pa kōma pa tala timpī pa yaa si Nyōmpōyōlāya tō, ilēna pā ká Yesu kē sēm tesika tōō kē tēna, na pā ká asayāa mpe tōtōyō tesikasī tōō, lēlv kē i ntōyōj tōō, lēlv kē i mpōtēj tōō. ³⁴ Mōpōyō Yesu si: Tācaā, taa nyōni pa isayatu, pa ta nyī nti pa lakī tō.

Ilena pá tó tete ké i wontu tó na pá tala-ti. ³⁵ Yelaa samaa sēha tēna na pá nyēnēyi. Yuta nyūyū nyóma wōhāga-i na pá tōh si: Ye tampana i ké Mesii wei lso lāsaa tó i ya i ti nyūyū, isu i ka yarū lelāa tó ile.

³⁶ Yoolaa ná wōhāga-i tótó na pá pōna-i lum konyēhēm narēli, ³⁷ na pá tōh-i si: Ye n ké Yuta nyóma Wulav sōsō, waasi nyá tēyi nyá mayama. ³⁸ Paa ḡmaawa na pá pusi i nyūyū tō si: Yuta nyóma Wulav sōsō ntō.

³⁹ Asāga mpa pa kama tesika tō tō pa taa lelū ná tū-i si: Isu si Mesii kele nyá yaa? Ya nyá ti nyūyū na ḡ krentēna tá na ḡ ya tótó.

⁴⁰ Ama lelū ná kalēna ilé si: Salēka kolum inēyi pa tū nyá, ile pepe tō ké nn see lso? ⁴¹ Pa tūyū taya salēka inē tō pē keesaa ké. Ta kulaputō felāyēna-tū. Ama inē ilé, i ta la kawalaya nakēli.

⁴² Ilena í tō Yesu si: Yesu n kōh ḡ kōo nyá kawulaya tōyōu tō tōsō ma tōo.

⁴³ M̄p̄ȳȳ Yesu cō-i si: Tōm tampana ke ma heeliyi-ḡ, saḡa wule tēne tō mayama mā na-ḡ tu sūv alāsanna.

Yesu hēv

(Matiyee 27:45-56; Malēki 15:33-41; Yohaani 19:28-30)

⁴⁴ Tēnāya pē māla yūyū isu aḡoo, pēyele pu we isu ilim sikuyū taka ké. M̄p̄ȳȳ sēkretyū nyala icate tōo, halēna pē tala ilim hūv waatu. ⁴⁵ Pūyū ḡku ku kāya lso tēsēle sōsōle taa tō kule kv keesēna kv hēkv taa na kv fāya huḡ naale ke yem.

⁴⁶ Ilena Yesu kiisina nōyō sōsōya si: Ma Caa, kraḡa-m. I tēma m̄p̄ȳȳ yōyōyū ilēna í hēe. ⁴⁷ Lom yoolaa nyūyū tū ná pē tēna m̄pi pē lapa m̄v tō, ilēna í sa lso ná í tō si: Tampana tōo, yūv inē i ka ké yūvpaḡ ké.

⁴⁸ Samaa wei i tēna i kōma nyēnēyū tō i ná pē tēna m̄pi pē lapa m̄v tō, ilēna pá kpa pa laḡa na pá māli krentē. ⁴⁹ Yesu cewaa tēna, na alaa mpa pa tēnāya-i hatoo Kalilee tō pa sēha tāálēḡ tō na pá nyēnēyi m̄pi pē laki tō.

Yesu pīm

(Matiyee 27:57-61; Malēki 15:42-47; Yohaani 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yuta icate Alimatee apalv nōyōyū pa yaakāya Yoseefv. Apalv inē i ké yūvpaḡ na í tēhēyi tampana na i kenāyana lso Kawulaya tōo. Mpe pa kotayana kotuyū sōsōv ḡku. Ama i taapalaa kotuyū nyóma lelāa tū nti tō pēle na pá la tō tē ta māga-i. ⁵² M̄p̄ȳȳ i kulaa na í polo Pilati kin na í sēlēm-i si i kraḡēyi sētō. ⁵³ Ilena í polo na í tisi sētō ke tesika tōo na í caa kponkrontu tōh nyēntu pūkahulōhja na í taki-i, na í pimi-i pēlaav ḡku paa hula kōkramōyū taa na pa ta pinta nōyōlv tō kv taa. ⁵⁴ Alāsima wule nté pē tēna pē hōla m̄v, na kōyaku kōhēsvyū caaki caalvyū.

⁵⁵ Alaa mpa pa tēnāya Yesu ké hatoo Kalilee tō pá na Yoseefv pa polēna. Pa wiila pēlaav taa na pá ná isēna pa hūsa sētō tō. ⁵⁶ Ilena pá kpe na pá tayani nīmnaa na tulaalvnaa mpa paa saḡali sētō tō.

Ama pa hēesa kōyaku kōhēsvyū wule isu kōsēsūtū taa wēv tō.

24

Yesu fem

(Matiyee 28:1-10; Malēki 16:1-8; Yohaani 20:1-10)

¹ M̄p̄ȳȳ alaa taa tēv ke cimaasi tanaḡ tēe na pá kōli na pá polo pēlaav tōo, na pá tōka pa nīm sōsōh nyēm m̄pi paa tayanaa tō. ² M̄p̄ȳȳ pa māyana pē kula pēlaav pēle ke pēlaav nōyō na pē pilimi-te na pē pōna pooluḡ. ³ Tēnāya pa sūv pēlaav taa, ama pa ta māyana Taca Yesu. ⁴ Pa wēe na pa tōhja pē tōm māyasyūv, ile

apalaa napələyi naale lu pa tōo kele na pá suu wontu na tē tee kəkō tən̄yən̄nyən̄i.
⁵ Səȳəntu kra alaa na pá ká pa nyōōŋ na atē. Ilena yəlaa mp̄e pá tō-wē si: Weesu yu
 tō ke m̄ə p̄əkəyi sət̄aa h̄ek̄u na? ⁶ I f̄ei c̄an̄e, i fema. I tá tōōsi nti i ka heela-m̄eȳe
 i ka w̄ew̄ Kalilee tō si: ⁷ P̄ə w̄eē k̄e si pá t̄u Yul̄b̄ P̄əȳaya ke asaȳaa niŋ̄ taa, na pá
 ka-keye tesika tōo, il̄e kaa fe p̄ə w̄eē tooso wule.

⁸ Tənaɣa pa tōosa Yesu kuyōyōt̄u nti. ⁹ Alaa luna p̄əlaav̄ tōo, il̄ena pá kraya
 p̄ə tən̄aya mp̄u na pá keesi Yesu ifalaa naan̄w̄a na kul̄om̄ na lel̄aa t̄əna. ¹⁰ Alaa
 mp̄eȳele Mak̄ətala Mal̄i na Saan̄i na Saaki too Mal̄i. Pa na lel̄aa k̄e, na t̄om̄ kul̄om̄to
 nt̄əyi p̄ele pa tasa tillaa ke heelu yu. ¹¹ Ama tillaa ná h̄uokaya si t̄om̄ nti alaa heela-
 w̄e tō t̄ə luna-w̄eȳe yem̄ k̄e, pa ta mu-w̄e na-ti. ¹² Paa na mp̄u Piȳeē kul̄aa na i kraya
 asewa na i polo p̄əlaav̄ tōo. I talaa il̄ena i lun̄ na i wiili na i mayana k̄ron̄k̄p̄ontu
 t̄on̄ nȳəntu p̄on̄kahul̄on̄ja saalas̄i tike. P̄ə waah̄i k̄e i kul̄aa na i m̄əli i t̄e na piti kra-
 s̄os̄m̄ ke nt̄i t̄ə lapa mp̄u tō t̄ə tōo.

Yesu na tillaa naale pa t̄om̄

(Mal̄aki 16:12-13)

¹³ Wol̄e nt̄e t̄ə mayamaɣa ke Yesu na tillaa taa naale nap̄əli ná kul̄aa na pá
 puki icate nte pa yaa si imayusi t̄o. Icate nt̄e na Yosalem̄ p̄ə pool̄on̄ n̄əȳəs̄əna
 kilom̄et̄əl̄on̄aa naan̄w̄a na kul̄om̄. ¹⁴ Mpi p̄ə t̄əna p̄ə h̄ol̄aa t̄ə p̄ə faaci ke pa
 lakaya. ¹⁵ Pa t̄əna yōyōt̄u na pá mayas̄əyi-ti il̄e Yesu mayamaɣa hika-w̄eȳele,
 na i na-w̄e pá t̄on̄. ¹⁶ Pa na-i, il̄e p̄ə ta ce pa isent̄o k̄e si pá nȳəm̄i-i. ¹⁷ Tən̄aya Yesu
 p̄əōōsa-w̄e si: I t̄on̄ il̄e t̄om̄ ntiyi i mayas̄əyi mp̄u?

M̄p̄ȳó p̄ə s̄əŋ̄aa na pa lan̄a wak̄əla t̄ən̄əŋ̄əŋ̄. ¹⁸ Tən̄aya pa taa lel̄u wei pa yaa
 si K̄əleupaasi t̄o i t̄oma-i si: P̄ə p̄əw̄ Yosalem̄ in̄e i t̄əna t̄ə, nyá tike nyá ta nuna nteye
 k̄ək̄əl̄on̄aa m̄pa pa h̄ol̄a kuȳeŋ̄ in̄e i taa t̄o? ¹⁹ M̄p̄ȳó i p̄əōōsa-w̄e si: K̄ək̄əl̄on̄aa m̄pa
 ye?

Ilena t̄əŋ̄laa naale c̄ə Yesu si: Mpi p̄ə mayana Nasalet̄i Yesu wei i k̄e Išo
 kuyōyōt̄u tel̄əs̄ul̄ s̄os̄o t̄o. P̄óć i ka p̄əsa t̄əma s̄os̄əna lap̄u na s̄eȳes̄ȳu ke p̄ə
 tu f̄ei, hal̄əna Išo mayamaɣa nȳəna-i s̄os̄o na yəlaa t̄əna t̄ot̄o. ²⁰ Ta k̄ət̄əlaa s̄os̄aa,
 na tá nȳuɣ̄ nȳóma pa k̄rana-i na pá ku-i, na s̄əŋ̄ tesika t̄ə k̄e pa kama-i. ²¹ Tá
 teelaɣaa si in̄i i ká yana nteye Iseȳeli nȳuɣ̄. T̄əw̄ s̄əŋ̄a taa w̄eē tooso k̄ol̄o, p̄ə tən̄aya
 mp̄u p̄ə h̄ol̄ȳu t̄o. ²² P̄əle p̄ə paasi tá taa alaa nap̄əli pa t̄u-t̄uȳu piti taa. Pa taa t̄e
 na pá polo p̄əlaav̄ tōo. ²³ Ama pa ta mayana s̄əw̄. Pa m̄əlaa il̄ena pá heeli-t̄u si:
 Is̄ot̄aa tillu lu tá t̄ə, na i heela-t̄u si i fema. ²⁴ Tá taa lel̄aa ná pola p̄əlaav̄ tōo na
 is̄əna mpi alaa keesaa t̄o, m̄p̄ȳó pa mayanaa t̄ət̄əŋ̄el̄eŋ̄. Ama i mayamaɣa ke pa
 ta ná.

²⁵ Tən̄aya Yesu t̄oma-w̄e si: I k̄e laȳat̄u f̄ei naa k̄e. Pepe t̄ə k̄e u muɣ̄i l̄on̄ ke nti
 Išo kuyōyōt̄u tel̄əs̄əlaa ka kraalaa t̄ə ye? ²⁶ Pu w̄eē si Mesii ká t̄əȳo k̄onyōŋ̄ ke
 m̄p̄ȳó na p̄óć pá t̄u-i teeli m̄eē.

²⁷ M̄p̄ȳó i kraya Išo T̄om̄ tak̄əlaya taa t̄om̄ na i s̄eȳesi-w̄eȳe timp̄i pa yōȳot̄a i t̄om̄
 t̄o. Moisi tak̄əlas̄i ke i caal̄on̄aa na i k̄p̄ent̄i na i t̄uȳt̄əna Išo kuyōyōt̄u tel̄əs̄əlaa
 t̄əna nȳəŋ̄si taa.

²⁸ Pa k̄əma na pá tala icate nte pa pukaya t̄ə, il̄ena Yesu la is̄u i teeki t̄əna t̄əo.
²⁹ Ama pa kra-i si: Tá na-ŋ̄ t̄ə suu, nn̄ naa taanaya taan̄aa, na p̄ə caa yu yu.

M̄p̄ȳó Yesu c̄ayaa na i na-w̄e pá t̄əŋ̄ taanaya. ³⁰ I na-w̄e pa c̄ayaa na pá
 t̄əki, il̄ena i kraya potopoto na i s̄eē Išo k̄e i na t̄əml̄e, il̄ena i faɣa-i na i cele-w̄e.
³¹ Tən̄aya p̄ə c̄epa pa isent̄o na pá nȳəm̄i-i. M̄p̄ȳó i muka yem̄ k̄e pa h̄ek̄u taa
 t̄əna. ³² Tən̄aya pa t̄əma t̄əma si: An̄haa, p̄ətooli, t̄ə yōȳot̄aya na i s̄eȳes̄əyi-t̄uȳu Išo
 T̄om̄ ke m̄paav̄ taa t̄ə p̄ə suu-t̄uȳu t̄e t̄ək̄əŋ̄kaŋ̄ na?

³³ Tənaɣa təŋlaa naale unɪ ɪ kula kpaɣpa na pɑ məli Yosalem. Ilena pɑ maɣana pa naanɔwa na kulɔm unɪ na pa taapalaa pa kotaa, ³⁴ na pɑ təŋ si: Tampana tɔ Tacaa fema. Siməŋ na-ɪ.

³⁵ M̄pɔgɔ mpe pa maɣamaɣa pa keesa-wɛɣe mpi pə lapa-wɛɣe mpaav taa tɔ, na isəna pa nyəmma Yesu kə potopoto təfaɣale tɔ.

Yesu ifalaa tɔ luv

(Matiyee 28:16-20; Maləki 16:14-18; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlɛ 1:6-8)

³⁶ Pa təŋna m̄pɔgɔ ɣəɣɔtɔɣu, ilena Yesu maɣamaɣa lu pa hekv taa na ɪ tɔ-wɛ si: Iso ɪ heesi laŋa.

³⁷ Tənaɣa sɔɣɔntɔ kra-we na pɑ tənəŋ paaki. Pə taɣa pɔlv, paa nyəmaɣa si asənaalu kə. ³⁸ Tənaɣa Yesu tɔma-we si: Pepe tɔ kə mə pɔntɔ kpeetəɣi mpu? Na pepe tɔ kə ɪ laki sika ke m̄pɔgɔ mə taa? ³⁹ ɪ nyəni ma niŋ na ma nəəheɛ na ɪ nɑ, maɣa te. ɪ takɪ-m na ɪ nɑ. Ma wena tənɔɣu na muwa, ma feɪ isɪ mpi pə naa yem tɔ.

⁴⁰ Yesu ɣəɣɔta mpu, ilena ɪ hɔli-wɛɣe ɪ niŋ na ɪ nəəheɛ. ⁴¹ Laŋhulɔmlɛ na piti wei ɪ kra-we tɔ pə katatəlaya tɔ pa ta pəsi na pɑ mu-ti. Tənaɣa ɪ pəssa-we si: ɪ wena tɔɣɔnaɣa nakələɣi cənɛ?

⁴² M̄pɔgɔ pa kəna-ɪ tinte kɔwəpələ tilimle, ⁴³ na ɪ mu na ɪ tɔɣɔ pa isentaa. ⁴⁴ Pə waali kə ɪ tɔma si: Ntəŋi maa heela-mɛɣe waatv wei ma na-mɛ tu wɛɛ tɔ si, ma tɔm nti nti paa ŋmaa Moisi takəlasɪ taa na Iso kuyɔɣɔtɔtɔ tələsəlaa nyəŋsi taa na Yontu taa tɔ tu la.

⁴⁵ M̄pɔgɔ ɪ kula pa isɛ si pɑ cekəna Iso Təm takəlasɪ. ⁴⁶ Na ɪ heela-we si: Pa ŋmaawaya si pə wɛɛ si Mesii kɑ si kə na ɪ kɑ fe pə kuyɛɛŋ tooso nyəŋkɔ wule.

⁴⁷ Pə wɛɛ si pɑ tɔki ɪ hətɛ na pɑ lakəna waasv ke piitimnaa təna, na pə hɔ yələa na pɑ layasɪ tɔntɛ na pə huɪ pa isayətɔnaa. Iɛ Yosalem ke paa caaləna na pəcɔ.

⁴⁸ Mɛɣɛle mpa pa nawa na paa hɔli pə tampana tɔ pə seeta nyəma. ⁴⁹ Ma Caa tɔma si ɪ kɑ la-mɛɣe kɔcɔv ŋku tɔ ma maɣamaɣa maa yelina na kv kɔv-mɛ. Ama ɪ kɑ caya Yosalem taa kə haləna Iso tɔma kɔv na a tii mə tɔv na pəcɔ.

Yesu kpaɣ ke isɔtaa

(Maləki 16:19-20; Tillaa Təmlɛ 1:9-11)

⁵⁰ Pə waali kə Yesu kpaɣa-we na pɑ lu ɪcatɛ waali na pɑ wɔsəna Petanii. Tənaɣa ɪ kusa ɪ niŋ na isə na ɪ kooliyi-wɛɣe Iso kɔpantv. ⁵¹ ɪ təŋna-wɛɣe koolɛɛ ke kooluyɔ, ilena ɪ yeɛ-wɛ na pə kraasi-ɪ isɔtaa. ⁵² Pɛɛ pa tɛma-ɪ sɛɛv ilena pɑ məli Yosalem na laŋhulɔmlɛ kuyi-we. ⁵³ Pa saasaya Iso təsɛɛɛ ke tam kə na pɑ saŋ Iso.

LAAPAALI KUPAN WEI YOHAAINI ŊMAAWA TƆ Kutuluƚu

Laapaali inɛ ɪ ŋmaalu Yohaani sɔsa ɪ takɔlaya taa kɛ tɔmnaa payale mpa Laapaalɛnaa lɛlaa ta yɔyɔti tɔ, isu akpayale ke Kana, na Nikotem pote ke Yesu kin, na Samalii alɔ na Yesu kɛ lɔkɔ nɔyɔ, na apalu wei ɪ hɛnta wɛsasi ke pusi pɛlɛfɛi nɛlɛ tɔ, na apalu wei pa lɔlɔna yulɔmtɔ tɔ. Yohaani yaaki Yesu si: Iso Tɔm nti tɔ pɛsa yulu na tɔ kɔɔ na tɔ caya yɔlaa hɛku tɔ. Yesu kɛ Iso Pɔyaya kɛ, na ɪ we Iso kin ke hatuu kancalaya taa. Yohaani si Yesu kɛlɛ weesuyu na ye wei ɪ tɛma-ɪ na ɪ taa pɔnto ka hiki weesuyu tam tɔɔ nyɔŋku. Yohaani sɛɛwa isɔnaa payale kɛ ɪ sɛyɛsuyɔ taa ke. ɪ tɔma si Yesu wɛɛ isu lɔm, inɔyɔlɛ tɔyɔnaya, inɔyɔlɛ tiikulu kupan, inɔyɔlɛ nyaalɔm, ɪ kɛ mpaav, inɔyɔlɛ nɔnɔyɔ.

Isɔna pa faya Yohaani takɔlaya tɔ:

Tɔm pɛsa yulu, titite 1:1-18

Iso lɔm sɔlu Yohaani aseeta, titite 1:19-51

Yesu tɛmlɛ ke patɔma, titite 2:1-12:50

Yesu kusɛsuto kantakaya nyɛntɔ, titite 13-17

Yesu kunyɔntɔyɔlɛ na ɪ sɛm na ɪ fem, titite 18-21

Kɔkɔ ŋka ka naa yɔlaa tɔ na pa weesuyu halɔ

¹ Hatoo kancalaya Tɔm ka wenna. Na Iso cɔlɔyɔ Tɔm ka wɛɛ, na Tɔm inɪ ɪ ka tu kɛ Iso kɛ. ² Iso cɔlɔyɔ ɪ ka wɛ hatoo kancalaya. ³ ɪ nin ke Iso lapɛna pɔ tɛna. Pulu cɛcɛka fɛi mpi pɔ lapa na ɪ nin fɛi pɔ taa tɔ. ⁴ Inɪ ɪ kin ke weesuyu ka wɛɛ, na weesuyu ŋku ku yelina na kɔkɔ kɔɔ yɔlaa kin na pɔ naa-wɛ. ⁵ Kɔkɔ naaki sɛkɛtɛyɔ na sɛkɛtɛyɔ, ta teesi-keye paa pɛcɔ maɔamaya.

⁶ M'pɔyɔ Iso tila ɪ tillu nɔyɔlu, pa yaa-ɪ si Yohaani. ⁷ Ulɛ ɪ kɔma si ɪ hɔlɔyɔ kɔkɔ ŋka ka naa mpɔ tɔ ka yaasi. Na ɪ kɔntɛ nyɔyɔ nte si ɪ yɔyɔti na yɔlaa tɛna mu, na pɔ tɔŋ-ti. ⁸ Pɔ taya inɪ ɪ maɔamaya ɪ kɛna kɔkɔ ŋke. Ama ɪ kɔmaya si ɪ keesɛyɔ kɔkɔ ŋke ka yaasi. ⁹ Kɔkɔ ŋke ka tike ka kɛna tampana nyɔŋka, na kɔ kɔ antulinya taa na kɔ yele na yɔlaa tɛna naaki.

¹⁰ Tɔm inɪ ɪ ka kɔma antulinya taa, paa na mpɔ antulinya tɔ nyɛmi-ɪ. Pɔyele ɪ nin ke Iso ka lapɛna antulinya. ¹¹ ɪ maɔamaya ɪ teye ɪ kɔma. Ama ɪ tɛ nyɔma ta mu-ɪ. ¹² Paa na mpɔ lɛlaa mu-ɪ na pɔ tisi ɪ tɔm, ilɛna ɪ ha-wɛyɛ tonj si pɔ pɛsi Iso piya. ¹³ Pɔ taya isu pa lɔla-wɛyɛ kulɔlu ke Iso piya, yaa pɔ kɛ yulu sɔlɔyɔ tɔm, yaa yulu nɔkɔyɔ tɔm. Ama Iso lapɛna ɪ maɔamaya si pɔ pɛsi ɪ piya.

¹⁴ Tɔm inɪ ɪ pɛsa yulu tɛkɛpataa na ɪ kɔɔ na ɪ caya tɔ hɛku, na ɪ pɛlɛɛ na ɪ tampana fɛina taka. Tɔ nawa ɪ teeli ke teu, teeli inɔyɔ Tacaa ha Pɔyaya ikɛamle. ¹⁵ Yohaani ka yɔyɔti ɪ tɔm na ɪ kɛpali si: ɪ tɔm ke maa yɔyɔtaa, si ma waali nɔyɔlu kɔ tɛ na ɪ kɔɔ, ilɛ ɪ kɔla-m. Pɔ taya pulɔ, pa lɔla-m tɔ, ma maɔana-ɪ kɛ.

¹⁶ ɪ kupantu sɔsɔntɔ tɔɔ, tɔ tɛna tɔ nu ɪ lelen pɔ tu fɛi. ɪ lapa-tuyɔ kupantu ke tɔma tɔɔ, tɔnɛ tɔ tɛj na tɔnɛ tɔ lɛɛtɛyɔ. ¹⁷ Moisi kin ke tɔ hika kiin. Ilɛna Yesu Kilisiti naa kɔna pɛlɛɛ na tampana pɔ tɔm. ¹⁸ Too tɔ, nɔyɔlu ta nata Iso. Ama Iso Pɔyaya ikɛamle ŋka ka kɛ Iso na kɔ wɛ ka Caa Iso kin tɔ, ŋke ka lapɛna na yɔlaa nyi Iso.

*Lum sɔlv Yohaani waasv**(Matiyee 3:1-12; Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18)*

19 Waatu wei Yuta nyɔɔ nyɔma kusa kɔtɔlaa na Lefii nyɔma ke Yosalem na pɔ tili-we si pɔ polo pɔ pɔɔsi Yohaani si i ke awe tɔ, nti Yohaani inɔ i yɔɔtaɔ tɔɔɔ:

20 Yohaani ta kisi cɔv, i tisa tampana kɛ si: Ma ta ke Mesii.

21 Ilena tillaa mpe pɔ pɔɔsi Yohaani si: Ie n kɛ awe? Ilii? Na i cɔ si: Ma ta ke Ilii. Pa tasa-i si: Nyagale Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv wei tɔ? Na i cɔ si: Aa.

22 Tɔnaya pa tayana-i tɔm si: Ie n ke awe? Heeli-tv na tɔ polo tɔ heeli mpa pa tila-tv tɔ. Nyɔ maɔamaɔa n yaa nyɔ ti suwe?

23 M'pɔyɔ Yohaani tɔma si:

Má, ma kɛ nɔɔɔlv wei i yɔɔtɔɔɔna nɔɔɔ sɔsɔɔa ke wɔlaya tɔtv taa si pɔ tayani Tacaɔ ke mpaav na kɔ siyisi teu.

Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv Iɔyii ka yɔɔtɔna-ti.

24 Tillaa mpe paa kɛ Falisanaa. 25 Na pɛle pa pɔɔsɔna-i tɔcululu si: Ye n ta ke Mesii, n ta ke Ilii, pɔyele n ta ke Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv wei tɔ Ie, pepe tɔɔ kɛ n sɔɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm?

26 M'pɔyɔ Yohaani cɔ-we si: Ma Ie lɔm ke ma sɔɔ-me. Ama nɔɔɔlv we mɔ heku taa wei i ta nyi tɔ. 27 Ma waalɔ ilɛ i kɔɔ, ma ta tala má wɔɔsi i nɔɔheɛ taa ntanjɔkala maɔamaɔa.

28 Pɔ tɔnaya mpv pɔ lapa Petanii ke Yaatanɔ pɔɔɔ waalɔ kɛ timpi Yohaani sɔɔkaya yɔlaa ke Iɔ lɔm tɔ.

Iɔ Iwɔyaya Yesu

29 Tɔv fema na Yohaani na Yesu na i kɔɔ i kin, Ilena i tɔ si: Ii naa Iɔ Iwɔyaya ŋka ka husɔyi antulinya isayatu tɔɔɔ? 30 I tɔm ke maa heela-me si: Ma waalɔ nɔɔɔlv ká te na i kɔɔ, Ie i kɔla-m. Pɔ taya pulv, pa lɔla má tɔ, ma maɔana-i kɛ. 31 Ma taa nyi si aweɔele pɔntu inɔ. Ama ma kɔmaɔa si ma sɔɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm na lɔm si pɔ la na Iɔɔɔɔɔ nyɔma nyɔmi-i.

32 Yohaani tasa yɔɔtɔyɔv tɔtɔ si: Ma nana ma isɔpɔle ke Iɔ Feesuyɔ, na kv we isɔ alukuku na kv tiina isɔ na kv caya Yesu tɔɔ. 33 Ma taa nyɔnta Yesu. Ama Iɔ wei i tila-m si má sɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm tɔ inɔ i heelina-m si: N kɔma n ná Feesuyɔ tiywa na kɔ caya yɔlv wei i tɔɔ, pɔntu inɔ i ká sɔna yɔlaa ke Iɔ lɔm na Feesuyɔ Nanɔɔtv. 34 Tɔv, ma ná mpv tɔɔɔ ma yɔɔtɔɔyi tɔcɛcɛi si inɔ i kɛna Iɔ Pɔyalv.

Yesu ifalaa kancaalaya nyɔma

35 Tɔv fema Ilena Yohaani Iɔ tɔna tɔtɔ, i na i ifalaa taa naale. 36 I kɔma na i ná Yesu tɔɔ, Ilena i tɔ si: Ii naa Iɔ Iwɔyaya ntɛ.

37 Yohaani ifalaa naale inɔ i nu mpv, Ilena pɔ tɔɔ Yesu waalɔ. 38 Yesu pɔsɔna i waalɔ tɔkɔɔv na i ná si pa tɔɔɔɔɔ-i, Ilena i pɔɔsi-we si: Pepeye i pɛkɔɔyi?

Ilena ifalaa naale inɔ i pɔɔsi-i si: Lapi, (Tacaɔ ke pa yaa mpv na pa te taa.) Leyɛ nyɔ tɔyaya?

39 Yesu cɔ-we si: I kɔɔ na i ná.

M'pɔyɔ Yohaani ifalaa polaa na pɔ nyi Yesu te, na i na-we pɔ la taanaya ke tɔna. (Waatu inɔ tɔ Ilim huɔwaya.)

40 Mpa pa naale pa nu Yohaani tɔm na pɔ tɔɔ Yesu tɔ pa taa Iɔlv ntɛ Simɔɔ Piyɛɛ neu Antɔlu. 41 Na Antɔlu inɔ i sulina i taalv Simɔɔ ke kancaalaya na i heeli Simɔɔ si: Tɔ hika Mesii. (Kilisiti ke pa yaa mpv na pa te taa.)

⁴² Uena Antəlu kpaɣa Siməŋ na í pona Yesu kin. M̄róyú Yesu nyəna-ı tərɪŋŋ na í təmi-ı sı: N ké Yohaani pəyalv Siməŋ ké, ıle kaɣana paa cuɣusi-ŋ sı Sefası. (Piyee ke pa yaa mpv na pa te taa.)

Filipv na Natanayee pa yaa

⁴³ Təv fema, ılena Yesu luɣu la sı ı ləki ı təyı Kalilee. M̄róyú ı sula Filipv, na í təmi-ı sı: Kəw n̄ tərɪ-ı m.

⁴⁴ Filipv ka ké Antəlu na Piyee pa ıcate Petesaita tu ké. ⁴⁵ Pə waalı ké Filipv nawa Natanayee na í heeli-ı sı: Wei ı təm Moisi ka ŋmaa kəsəsitv takəlaɣa taa na ıso kuɣəɣotv teləsəlaa náa yəɣotv tətə tə, tə hika-ı pəne. Inəɣəle Nasaletv tu Yosəəfv pəyalv Yesu.

⁴⁶ Tənaɣa Natanayee nəɣə təkpaɣ sı: Kəpantv natəli tə wee sı tu luna Nasaletv? Uena Filipv cə-ı sı: Kəw na n̄ nana nyá ısəle.

⁴⁷ Yesu nawa Natanayee na í kəŋna ı təw, ılena í yəɣotv sı: ıseɣeli tv maɣamaya ntə cəne. Pəpətiya tv fei ı kin ke paa pəcə.

⁴⁸ M̄róyú Natanayee pəsa-ı sı: Leye n nyəmna-m?

M̄róyú Yesu cə-ı sı: Ma na-ŋ fiki tvɣv tee na pəcə Filipv yaa-ŋ.

⁴⁹ Tənaɣa Natanayee təma sı: Ama Taca, n ké ıso Pəyalv, ıseɣeli nyəma wulav soso ké.

⁵⁰ M̄róyú Yesu cə-ı sı: ısu ma heeluɣuu-ŋ sı ma na-ŋ fiki tvɣv tee təɣəle n mv-ti yaa? N ká te na n̄ na mpri pə kəla təne ıni təkpaata tə.

⁵¹ M̄róyú Yesu təma sı: Tamapana ke ma heeliɣi-me yoo, maa cesəyı. ı ká te na í ná ısətənyv tvlaa na ıso ısətaa tillaa təŋəyı Yulv Pəyaya má na pá kraa na pá tiiki.

2

Kana akpaɣale

¹ Kuɣakv tooso nyəŋkv wule pa kra pəelə ke Kalilee Kana taa, na Yesu too polo. ² Na pá yaa Yesu na ı ifalaa tətəɣə akpaɣale n̄tə tə taa. ³ Tənaɣa səlvm təma, ılena Yesu too heeli Yesu sı: Pa səlvm təma.

⁴ M̄róyú Yesu cə ı too sı: Alv nyá, nyaa heelina-m na pəcə má lá na? Ma waatu ta tata.

⁵ Tənaɣa Yesu too heela təmlə nyəma sı: Ye í heela-meɣe nti í la nti.

⁶ Pəe ŋkpaan naatoso wei ı taa Yuta nyəma alowala lvm ka wee tə ı ka we təna, na paa ı taa ŋku kv təkı ısu liitilinaa nuɣwa (100) ké mpv. ⁷ M̄róyú Yesu təma təmlə nyəma sı: ı suuli ŋkpaan ınəyı lvm. Tənaɣa pa suulina ı nəosi təke təke.

⁸ Uena í tə-we sı: Təw, pəneŋte í cosi lvm mpri na í pona kutəɣəv tallv ıle.

M̄róyú təmlə nyəma cosa na pá pona kutəɣəv tallv. ⁹ Uena tallv təŋ lvm mpri pə pəsa səlvm ke mpv tə. Ama ı ta nyı ımpri səlvm mpri pə luna tə. ıle təmlə nyəma mpa paa cosa lvm tə pəle pa nyəmá. M̄róyú tallv yaa akpaɣalv, ¹⁰ na í təmi-ı sı: Səlvm kəpam ke yəlaa təna caaləɣəna ləsuyv, na pə kəma na pa təna pá haɣa ıle, pa təkəna mpri pə ta tvli tə. Ama nyá, nyá səlvm kəpam ná we haləna nəwəw.

¹¹ Piti təmlə kancaalaya nyənte nte Yesu lapa Kalilee Kana taa təɣəle. Na piti təmlə nteɣe ı hələna ı teeli, na ı ifalaa təna-ı na pa taa.

¹² Pəle pə waalı ıle, Yesu na ı too na ı newaa na ı ifalaa pa pola Kapənahum na pá caɣa tənaɣa wee naale, ıle pa ta taanı.

*Paɣatəlaa təɣənyv ke ıso təsəle səsəle taa
(Matıyee 21:12-13; Maləki 11:15-17; Luku 19:45-46)*

¹³ Yuta nyéma Teeu acima wɔsaa, ɔlena Yesu polo Yosalem. ¹⁴ Mprɔ́yɔ ɛ maɣana naaŋ na heeŋ na alukukunaa pɛɛtɔlaa caɣa Iso tɛsele taa, na liyitee yɔkɔlaa nɔ́a caɣa pɛle pa taapɔlɔnaa tɛɛ. ¹⁵ Tɔnaya Yesu kraɣa ŋmusi na í kuntili-si na í tɔɔnna pa tɔnaya Iso tɛsele taa, pa na pa heeŋ na pa naaŋ tɔtɔ. Na í ŋmusi liyitee yɔkɔlaa liyitee ke ate, na í pɛsi pa taapɔlɔnaa ke alele. ¹⁶ ɔlena í holina alukukunaa pɛɛtɔlaa si: I lɔsi-wɛye cɔnɛ. I taa pɛsi ma Caa tɔyaya ke kɔyaku ke mpɔ.

¹⁷ Mprɔ́yɔ ɛ ifalaa tɔsaa si pa ŋmaawa Iso Tɔm taa si: Hai Iso, ma luɣu sɔv nyá tɔyaya tɔmlɛ kɛ isɔ yem na kɛtɛ.

¹⁸ Tɔnaya Yuta nyéma tɔŋa-i tɔkpu si: Piti tɔmlɛ nteɣe n ka la-tu na pɔ́cɔ tɔ nyi si pɛ ha-ŋ mpaav si n la isɔntɔ unɛ?

¹⁹ Mprɔ́yɔ Yesu cɔ-wɛ si: I yɔki Iso tɛsele tɔnɛ, na maa taɣani-tɛɣe ŋmav ke kɔyɛɛŋ tooso taa. ²⁰ Mprɔ́yɔ Yuta nyéma tɔma-i si: Pɔsi nuɛle na naatoso ke pa ŋma Iso tɛsele tɔnɛ, na nyaa ŋmaa-tɛɣe kɔyɛɛŋ tooso taa?

²¹ Ama Yesu maɣamaya í tɔɣi í yaakaya mpɔ si Iso tɛsele. ²² Pɛ tɔɔ kɛ waatu wei Yesu kɔma na í si na í fe tɔ, í ifalaa tɔsaa si í ka yɔɔta-ti. Halɔna pá te pa taa na Iso Tɔm na Yesu kɔyɔɔtɔtɔ tɔtɔ.

Yesu nyémá yɔlaa lotu taa hwɛɛ

²³ Yesu wɛv Yosalem ke Teeu acima tɔɔ kɛ mpɔ tɔ, yɔlaa paɣale nawa piti tɔma nna í lakaya tɔ na pá mu-i kraakraa tɔkra si inɔɣi. ²⁴ Ama Yesu ná tá tɛ-wɛ na í taa. Pɛ taɣa pɔlv, í nyémá pa tɔnaya teu kɛ. ²⁵ Pɛ fei si nɔɣɔlv í seɣesi-i pa tɔm na pɔ́cɔ. I maɣamaya í nyémá mpi pɛ we yɔlv taa tɔ.

3

Yesu na Nikotem pa faaci

¹ Apalv nɔɣɔlv í ka wɛnna Falisanaa taa na pá yaa-i si Nikotem. I kɛ Yuta nyɔv nyéma taa lɛlv. ² Mprɔ́yɔ ɛ pola Yesu kin ke ahoo naali na í yɔɔti-i si: Taca, tɔ nyémá si Iso kɔnna-ŋ si n sɛɣesi-tv. Pɛ taɣa pɔlv, nɔɣɔlv fei wei í pɛsɔɣi na í la piti tɔma isɔ í lakɔv tɔ na pɔ́ tɔ kɛna Iso tɔŋ.

³ Yesu cɔ-i si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, ye pɛ ta lɛli yɔlv ke lɔlvɔv, í kaa na Iso Kawulaya.

⁴ Tɔnaya Nikotem pɔ́sɔ-i si: Isɔnayaɛ pu taɣani yɔlv ke lɔlvɔv na í tɛma sɔsɔ ke larɔ? Ama í kaa pɛsi na í lɛli í too lotu taa kɛ sɔv na pɛ taɣani-i lɔlvɔv?

⁵ Yesu cɔ-i si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, ye pɛ ta lɔli-ŋ na lom na Feesuyɔ, n kaa sɔv Iso Kawulaya. ⁶ Yɔlv ke yɔlv lɔlvɔɣi. Ama Iso Feesuyɔ lɔlvɔv wɛna pɛ mpa, na pɔle pɛ we yɔlv taa tɔm kɛ. ⁷ Taa la piti na nti ma heela-ŋ si pɛ wɛɛ si mɔ tɔna pu lɛli-mɛɣe lɔlvɔv tɔ tɔ tɔ. ⁸ Nyɔni, heelim makɛ timpɛ pɛ luɣu wɛɛ tɔɔ, na n nuki pɛ taŋ. Pɛyele n ta nyi pɛ tɔhile yaa pɛ tɔpote. Wei Iso Feesuyɔ lɔlaa tɔ í wɛ mpɔ tɔtɔ.

⁹ Mprɔ́yɔ Nikotem tɔma si: Isɔnayaɛ mpɔ?

¹⁰ ɔlena Yesu cɔ-i si: Halɛ mɛɣele í seɣeli seɣesɔlaa sɔsaa na n ta cɛkɔna tɔm tɔnɛ? ¹¹ Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, tɔ nyémá nti tɔ yɔɔtɔɣi tɔ na nti tɔ nawa tɔ ntɔɣi tɔ kɛsɔɣi-mɛ. Pɛ na pɛ mpɔ tɔ mu caa tá tɔm muɔv. ¹² Isɔna pɛ tɔŋa larɔ ke ate cɔnɛ tɔɔle ma heeliyi-mɛ na u san muɔv. Iɛ ye ma kɛsa-mɛɣe isɔna pɛ we isɔtaa tɔ, mɔ taa aweɣele muɔ? ¹³ Nɔɣɔlv ta kpata isɔtaa ye pɛ taɣa Yɔlv Pɔyaya má wei ma luna isɔtaa na má tii tɔ ma paasi. ¹⁴ Isɔ Moisi ka tɔɣv nyɔɣɔlvɔv kuseemɔv tɔm ke tesika nyɔv taa na í siki wulaya tetv taa tɔ, mpɔ unɛ

tətəyo pə wεε si paa kraasi Yulb Pəyaya má. ¹⁵ Ilena yəlaa mpa pa təna paa mu ma təm tə pá hiki weesuɣu ŋku ku tɛɲ tə. ¹⁶ Pə taɣa pulb, Išo səɔla yəlaa tənaya səsəm, haləna í caɲ í ha í Pəyaya ikramlɛ, si pa təna mpa paa təɲ ka təm tə, pá taa si, ama pá hiki weesuɣu ŋku ku tɛɲ tə. ¹⁷ Pə taɣa isu yəlaa təm kuyɔ tə kɛ Išo tila í Pəyaya. Ama pa nyubɔ yapɔ tə kɛ. ¹⁸ Paa kuyi wei í tɛɲa ka təm tə pɔntɔ təm. Ama wei í tɛɲəyi ka təm tə, pɔntɔ təm tɛma səpɔ, í ta tɛɲ Išo Pəyaya ikramlɛ təm tə pə tə. ¹⁹ Pa təm səpa timpi tɔɣɔlɛ si fətəla wei í naaki tə í kəma antulinya taa, na yəlaa səɔli səkɛɛtɔyɔ na pá kisi-í pa lakasi isayasi tə. ²⁰ Ye wei í laki isayatu í taa kraakəna fətəla inəyi. Í kɛɛtəyənə-í si pə taa kə na í la na pə ná í isayatu tə. ²¹ Ama wei í tɛɲəyi tampana tə í kɛɛtəyənə fətəla inəyi si í la na pə ná təcɛɛɛɛ si Išo nunav tə kɛ í laki mpu.

Yesu na Yohaani pa təm

²² Pəle pə waali kɛ Yesu na í ifalaa pa kəla təna na pá polo Yuta tetɔ taa, na í na-wε pá ɔaya tənaya wεε naale, na í səɔki yəlaa kɛ Išo ləm. ²³ Yohaani ná səkaya yəlaa kɛ Išo ləm tətəyo Ayinɔɲ kɛ Salim kin. Ləm ka wε tənaya səsəm kɛ. Yəlaa kəɲaya Yohaani kin na í səɔki-wεyε Išo ləm. ²⁴ Waatu unɔ tə pa ta təkəta Yohaani kɛ saləka.

²⁵ Mɔpɔyó Yohaani ifalaa taa lɛlaa na Yuta tɔ nɔyɔlb pa sɔv həm kɛ Išo sɛɛv kətasi nsi yulb taɣanəyənə í tɔ tə si tə. ²⁶ Mɔpɔyó pa pola Yohaani kin na pá pəɔsi-í si: Tacaɔ, nɔ təsa yulb wei í təm n ka heela-tɔ na nyá na-í ka wε Yaatanɔ waali tə í tə? Nyəni pənente unɔ í səkəna nteyε yəlaa kɛ Išo ləm, na pa təna pá puki í kin.

²⁷ Ilena Yohaani cə-wε si: Yulb í hikiyi pulɔyɔ yem na Išo tá ha-í-wi. ²⁸ Mə maɣamaya í pəsəyi na í ləsi ma aseeta si ma yɔɣtəa si ma ta kɛ Mesii. Ama ma tɛɛ í nɔyɔ kɛ kɔtɛɛ. ²⁹ Akpəɣalɔ tənna asasaalɔ. Ama akpəɣalɔ taapalɔ səɲa təna na í kəma ŋkraɲɲ. Pə kəma na í nu akpəɣalɔ nɔyɔ, ilɛ í laɲlɛ hulɔmɔ səsəm. Mpu unɔ tətəyo ma laɲlɛ hulɔmaɔ, na pənente pə maɣa-m teu. ³⁰ Pə wεε si Yesu í pukəna na ma səkɔ.

Wei í kəmnə isətəa tə í təm

³¹ Wei í luna isətəa tə unɔ í kələna pə təna. Na wei ílɛ í wε atɛ cəne tə, í kɛ atɛ nyəɲ kɛ, na atɛ nyəntɔ kɛ í yɔɣtəyi. Ama wei í luna isətəa tə unɔ í kələna pə təna. ³² Na í yɔɣtəyi mpi í nawə na í nu tə pə təm, ama nɔyɔlb í mɔyɔ í təm. ³³ Ilɛ wei í tu mɔ í təm, pɔntɔ tisina ntɛ si Išo yɔɣtəyi tampana. ³⁴ Wei Išo tilaa tə pɔntɔ yɔɣtəyi Išo təm kɛ. Pə taɣa pulb, Išo cəlɛyi-í í Feesuɣu tənaya. ³⁵ Tacaɔ səɔla í Pəyaya na í tɔ pə tənaya ka niɲ taa. ³⁶ Ye wei í nuna Pəyaya í tɛma weesuɣu ŋku ku tɛɲ təyɔ hikuyɔ. Ama wei í kisa Išo Pəyaya kɛ nunav tə í laɲaa kɛ, na Išo mɔna-í na pááná kɛ tam kɛ mɔpɔyó.

4

Yesu na Samalii alɔ pa faaci

¹ Falisanaa nuwa si Yesu hikiyi tɛɲlaa na í səɔki-wεyε Išo ləm na pə kəlɔyi Yohaani. ² Pəcɔ pə taɣa Yesu maɣamaya səkayana-wεyε Išo ləm, ama í ifalaa kɛ. ³ Yesu kəma na í nu si Falisanaa nu mpu, ilɛna í kəli Yuta tetɔ taa na í mənna Kalilee tetɔ taa. ⁴ Na pə wεε si Samalii nyəɲku kɛ í tɛɲ.

⁵ Mɔpɔyó Yesu wəsəna Samalii icatɛ natəlɔ nte pa yaa si Sikaa tə, na tə kɛɛtəna tetɔ nti Yakəpɔ ka ha í pəyaya Yosefb tə. ⁶ Na Yakəpɔ ləkə ka wε təna. Tənte nu Yesu ilɛna í ɔaya ləkə nɔyɔ, na waatu unɔ ilim sikaa.

⁷ Mɔpɔyó Samalii alɔ nɔyɔlb kəma ləm luɣu, na Yesu sələm-í si: Ha-m ləm na má nyəɔ.

⁸ Waatu inu Yesu ifalaa ka tema tevu ke icate taa ké kutəyov yavu. ⁹ Samalii alv cə-
i si: Pepe təw ké nyaga Yuta tu na n̄ sələməxi-m lvm si n nyəw. Pəcəw maɣa Samalii
tu? (Pə taɣa pvlv təw, Yuta nyəma na Samalii nyəma paa suliyi.) ¹⁰ M̄p̄oḡȳ Yesu
cə-i si: Ye n ka cekəna mpi Iso haaki tə, na n̄ ka nyəmə wei mā ma sələməxi-ŋ
lvm kunyənɣəw ke isəntə tə, nyā maɣamaɣa n ka laaləna-m sələmvv na ma
ha-ŋ weesuyv lvm.

¹¹ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma ce, n feina kvlulunav ŋku n ká luna tə. Pəcəw ləkw
nā tu lumaa. Ie leye n ká hiki weesuyv lvm mpi? ¹² Tá ləŋce Yakərv hulina ləkw
nə na táa maɣana-i. Halı Yakərv na i piya na i kaləkəŋ pa nyəw ləkw inu i lvm. Ie
n hvv si n kəla iə?

¹³ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Wei i nyəw ləkw inə i lvm lvkətv tasəyi-i kprav ké. ¹⁴ Ama
wei i nyəw lvm mpi maa ha-i tə, lvkətv u leləyi-i kprav paa pəlee. Pə taɣa pvlv, lvm
mpi maa ha-i tə pu la i taa ké lvm seelv wei i cetəyi tə. Haləna i hiki weesuyv ŋku
ku teŋ tə na i kin.

¹⁵ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma ce ha-m lvm mpi, iə lvkətv kaa tasa-m kprav, na mā
taa tasa cəneɣe məlvv ke lvm luyv.

¹⁶ M̄p̄oḡȳ Yesu təma alv si: Polo n̄ yaa nyā paalv na nyā na-i i kəw cəne.

¹⁷ M̄p̄oḡȳ alv cəwa si: Ma feina apalv.

Iena Yesu cə alv si: Tampana ke n yəɣətəa si n feina apalv. ¹⁸ Pə taɣa pvlv, n
tema apalaa kakpası ke saav, na wei i te n tu we kaɣana isəntə tə n we yem, pə
taɣa nyā paalv. Pə təw ké nyā təw wena tampana.

¹⁹ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Taca, ma naa si n ké Iso kuyəɣətv teləsv. ²⁰ Ta
ləŋcənaa seekaya Iso ké pvvv kəne kv təw. Ama Yuta nyəma me mə təŋ si ye paa
see Iso Yosalem ké.

²¹ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Alv nyā nu ma təw, pu kəw tə, Taca Iso seev kaa wee
təntəmlə təw, si pvvv kəne kv təw yaa Yosalem. ²² Samalii nyəma me i ta nyi wei
i seeki tə. Ama Yuta nyəma ta tá nyəmə wei tá seeki tə. Pə taɣa pvlv, Yuta nyəma
kin ke Iso seev mpi pə waasəyi tə pə wee. ²³ Ama pə wee pu kəw, halı pə tu tema
kənte te, na mpa pa seeki Iso na tampana tə paa se-i hatov pa taa ké na cəsvv
fei. Iso seelaa isv mvv weɣe Caa Iso soolaa. ²⁴ Iso u naa isəntəw, pə təw ké mpa pa
se-i tə, pə taɣa isəntəw ke paa see. Ama pa taanaa ké na cəsvv fei.

²⁵ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma nyəmə si Mesii wei pa yaa si Kilisiti tə i ká kəw te,
ye iə i kəma, i ká kilisi-tv pə təna.

²⁶ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Ma wei ma yəɣətəɣəna-ŋ isəntə tə, maɣale Mesii inu.

²⁷ Yesu na alv pa təŋna yəɣətəɣa ke m̄p̄oḡȳ iena i ifalaa tala, na pə la-weɣe piti
ké mpi pə təw i na alv taka pa yəɣətəyi tə. Paa na mvv pa taa nəvəlv ta pəw si si:
Pepeɣe n caa i kin? Yaa ntiyi nyā yəɣətəɣəna-i?

²⁸ Tənaɣa alv məŋna i həyaga na i si. Ilena i məli icate taa na i yaa yəlaa si: ²⁹ I
kəw na i ná apalv nəvəlv wei i kpaɣa pə təna mpi tuu ma lapə tə na i keesi. I ta ke
Mesii yee?

³⁰ M̄p̄oḡȳ yəlaa lu icate taa na pá puki Yesu kin.

³¹ Alv inu i te mvv tə, na i ifalaa náa təŋna-i teekv ke si: Taca n kaa təɣə mvv?

³² Ama Yesu cə-we si: Təɣənaɣa ŋka ma təkı tə i ta nyi-ke.

³³ M̄p̄oḡȳ Yesu ifalaa pəwə təma si: Nəvəlv kəna-i təɣənaɣa ke yee?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ma təɣənaɣa nté wei i tila-m tə i luyv nyəntv lapv, na
i təmlə nte i hvla-m si má la tə tə yosuyv. ³⁵ Me mə təŋ si: Pə kaasa isətvnaa
liyiti na kvmtv tala. Ama mā, ma heeliyi-me si, i kvsi mə isə na i na isəna kutəyov

seena tawa na ku tarja kontaa tō. ³⁶ Kontu wei i kōh tō, i tarja i kofeluyū hikuγu kē, na í nyākaxi pee tōtōγo i weesuγu ŋku ku ten tō ku tōō. Mpu pə lakəna na tuulu na kontu pá krentəyi yooluyū. ³⁷ Pə tōō kē tōm nti pa yōγotəyi tō tə wəna tampana si: Lelw tuuki kē na lelw náá ku. ³⁸ Mpu tōtōγo, ma tila-me si í ku haləm mpi í taa hala tō. Lelaa ná halaa na kayana pə waasəyi-me.

³⁹ Icate níté tē taa Samalii nyóma payale mu Yesu tōm ke tōm nti alw ka yōγotaa tōfoō si: I kpayə pə tēna mpi tuu ma lapa tō na í keesi tō tē tōō. ⁴⁰ Waatu wei Samalii nyóma tala Yesu kin na pá na-i tō, pa wiina-i si í la wēe naaleye pa kin. Ilena í caya tənaya kuyeyē naale. ⁴¹ Pə kōma na pá nu i maγamaγa i kuyōγotōtu, ilena yalaa samaa ke sōsōm tasa i tōm ke mūyū. ⁴² Na pá tōh alw si: Pəneŋte pə taya nti n heela-tu tō tē tōō tike ke tē mu i tōm. Ama tá maγamaγa tē nuina tá ŋkpaŋh na tē tēma tá taa si, tampana i kē antulinya Waasulw.

Yesu waaw ke akewe sōsō pəyaya

⁴³ Yesu lapa kuyeyē naaleye tēna, ilena í kulī na í tēena Kalilee. ⁴⁴ Yesu maγamaγa ka tēma yōγotuyū si: Nōγōlw u tuyūna Iso kuyōγotōtu teləsulw ke i maγamaγa i icate taa. ⁴⁵ Waatu wei Yesu tala Kalilee tō, tēna nyóma mu-i teu ke niŋ naale. Mpi tō pa maγamaγa paa pola Teev acima tōγōw ke Yosalem, na pa nawa pə tēna mpi i lapa Teev acima anī a tōō tō.

⁴⁶ Mpōγū Yesu mōla Kalilee Kana timpri i ka pəsa lōm ke sulōm tō. Akewe sōsō nōγōlw i ka wē tēna, na i pəyaya wē Kapənahum na pə wūki-ke. ⁴⁷ Akewe nuwa si Yesu luina Yuta na í kōō Kalilee, ilena í polo na í səlōm-i si: Ma pəyaya wē Kapənahum na ká caa əəw, polo ŋ waasi-ke. ⁴⁸ Yesu cō-i si: Anī tamm mu ta na piti tēma na kōkōlw nyəm, u tisiyi.

⁴⁹ Mpōγū akewe nu i cō-i si: Hai ma ce, tē tēe pəcō ma pəyaya í taa kōō na ká si.

⁵⁰ Mpōγū Yesu cō akewe si: Kpe, nyá pəyaya kaa si.

Mpōγū apalw nu i mu Yesu kuyōγotōtu na í tō mpaaw. ⁵¹ Akewe kpenyaya, ilena i tēmle nyóma səŋi-i na pá heeli-i si: Nyá pəyaya hika alaafəya.

⁵² Mpōγū akewe pōōsa-weyē isəna waatu pə cəpa pəyaya tōō tō. Ilena tēmle nyóma cō-i si: Tete ilim kpila pəcō tōγō watu cəpa ka tōō.

⁵³ Mpōγū pəyaya caa tōōsa kpakpaa si, tete mpw nu pə taka teitei kē Yesu ka heela-i si: Nyá pəyaya kaa si. Ilena í na i təyaya tēna pá tē Yesu na pa taa.

⁵⁴ Yesu piti tēma krenta naaleyele i luw Yuta na í kōō Kalilee tō.

5

Kōtōntw waaw ke lule nōγō

¹ Pəle pə waali Yuta nyóma Iso seew acima naali a talaa, na Yesu polo Yosalem.

² Lule natəli tē wē heeŋ nōnōγō colōγō Yosalem, na akelenaa sakasi taka kakpasi səŋa tēna. Tēne inəxi pa yaa si Petasata ke Alaamee nyóma tōm taa. ³ Na kōtōntōnaa seləta lanjasi nsi si tēe kē sōsōm. Yulūmaa na kaakalasi, na mpa kōtōmōŋ tūlaa tō. [Pa tarja lōm lanjtuyū. ⁴ Pə taya pōlw, isōtaa tillu tiikaya waatu waatu ke lule taa, na í laki na lōm lanjtəyi. Na wei í laala tiuu ke waatu wei lōm lanjtəyi kpakpaa tō pə waa-i, paa i kōtōŋ ke ŋku.] ⁵ Apalw nōγōlw i ka wē tēna na i hēnta kōtōŋ tō pusi pələfēi nule kōō. ⁶ Yesu na-i na í hēnta mpw, na i nyómá si i taarja tənaya sōsōm, ilena í pōōsi-i si: N caa pə waa-ŋ kē?

⁷ Mpōγū kōtōntw cō Yesu si: Ma ce, ma feina nōγōlw si í tisi-m lōm taa kē waatu wei pə lanjtəyi tō. Na má polaa si ma tiiki, nōγōlw náá laali-m.

⁸ Mpōγū Yesu heela-i si: Kulī na ŋ kpayə nyá kōhəntuyū na ŋ tō.

⁹ Tənaɣa pə waa kətəntu ke kpaakraa, na í kelí i kuhəntuyu na í təŋ. Pə pamna kuyaku kuhəesuyu wule. ¹⁰ M̄pógó Yuta nyəma təma wei pə waa mpv tə si: Saŋa kuyaku kuhəesuyu ké, pə fei si n̄ səɣəl nyá kuhəntuyu ke mpv.

¹¹ Ama kətəntu na cə-we si: Wei i waasa-m tə iní i heelina-m si má kelí ma kuhəntuyu na má tə.

¹² M̄pógó Yuta nyəma cə kətəntu si: Aweɣe pəntu na í heela-ŋ si n̄ kelí nyá kuhəntuyu na n̄ tə?

¹³ Ama wei pə waawa tə i ta nyi Yesu. Pə taɣa pulb, ílé i ka saala samaa wei i suwa təna tə i faa.

¹⁴ Pəle pə waali Yesu ná apalb inəɣi Iso təsele taa na í heeli-i si: Nyəni, pəneŋte pə waa-ŋ isəntə tə, taa tasa isayatu lapv tətə. Pécə pə taa kəə na ŋku kule kv kəla mpv tə kv maɣana-ŋ.

¹⁵ Tənaɣa apalb iní i polaa na í heeli Yuta nyəma si: Yesu waasəna-m. ¹⁶ Pə təə ké Yuta nyəma sɔv Yesu ké konyəŋ tuyu ke i lapv m̄pógó kuyaku kuhəesuyu wule tə pə təə. ¹⁷ Mpv pə yelina na Yesu yəɣəti si: Ma Caa ná təŋa təmlə lapv ke tam ké. Pə təə ké ma tətə ma təŋna lapv.

¹⁸ Təm tənə tə maɣamaɣa tə təə Yuta nyəma mv səɣəna ke teu si pə ləsəɣi Yesu weesuyu. Si pə taɣa kuyaku kuhəesuyu tike ke i wakəlaa, pə kpənna isəna i keesa i ti na Iso na í yaa-i i maɣamaɣa i Caa tə pə təə tətə.

Isə Pəɣaɣa pəsuyu ke yəlaa təə

¹⁹ M̄pógó Yesu təma-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəɣi. Pəɣaɣa ma ma kaa lu natəli na má la. Ama nti ma Caa təŋa lapv na má naaki tə ntəyi ma təŋəyi. Ma Caa laki pə təna mpi tə, Pəɣaɣa ma ma laki-wi tətəɣə. ²⁰ Pə taɣa pulb, ma Caa səəla-m ké, na í hólí-m pə təna mpi i laki tə. I ká hólí-m təma səsəəna nna a kəla anə tə si má la, na pu la-meyə ha. ²¹ Isu ma Caa feesiyi sətəa na í mənna-weɣe weesuyu nyəma heku tə, mpv iní tətəɣə Pəɣaɣa má ma tuyi weesuyu ke mpa ma nəkəa tə. ²² Təle tə paasi ma Caa u huəkəna nəɣəlv. Ama i tu huule tənəɣa Pəɣaɣa ma ma niŋ taa. ²³ Iləna pa təna pa se-m isu pa seekuyu ma Caa tə. Yulv í ta se Pəɣaɣa ma, i kaa pəsi na í se ma Caa wei i tila-m tə.

²⁴ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəɣi, ye wei i nu ma təm na í te i taa na wei i tila-m tə, i təma weesuyu ŋku ku təŋ təɣə hikuɣu, pa kaa huɔna-i. Ama i təma weesuyu tə ke pəsuyu ké. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəɣi, pə wee pu kəə, halí pə tu təma kəntə te. Sətəa ká nu Iso Pəɣaɣa má ma nəɣə, mpa paa nu-ke tə, paa fe na pá kuləna pa isə. ²⁶ Isu Tacaə Iso wəna weesuyu ke i taa tə, mpv tətəɣə i yelaa si Pəɣaɣa ma má wəna weesuyu ke ma taa. ²⁷ Ma ké Yulv Pəɣaɣa təɣə i ha-m mpaav si má huɔna yəlaa ke təm. ²⁸ Ilə pə taa la-meyə ha. Mpi tə pu kəə na pa təna mpa pa we pəlaaŋ taa tə pá nu ma nəɣə, ²⁹ na pá lu i taa. Mpa pa lapa kəpəntu tə paa fe si pá wee tam təə. Mpa pəle pa lapa isayatu tə, paa fe si pá huɔna-we na pá tu-weɣe saləka.

Mpi pə hóləyi Yesu tampana tə

³⁰ Maa pəsəɣi na má lu tələyi ma maɣamaɣa. Ama isu Iso keesəɣi-m tə, m̄pógó ma huəkəna, na ma huule tewa. Mpi tə, pə taɣa ma maɣamaɣa ma luɣu nyəntu ke ma pəkəɣi lapv. Ama wei i tila-m tə i luɣu nyəntu ké. ³¹ Ye ma yəɣətəyi ma ti təm, nəɣəlv kaa sa tampana wəna maa hólí tə. ³² Ama nəɣəlv wəna na ílé i hóləyi si ma ké tampana tv. Na ma nyəmá si nti i yəɣətəyi ma təə tə tə we tampana. ³³ Halí mə maɣamaɣa i tila mə tillaa ke Yohaani kin na ílé i huɔla-meyə tampana. ³⁴ Ye ma, pə taɣa isu ma nyilaa si yulv nəɣəlv i hólí ma tampana. Ama si pə sənə-me na pə ya mə nyuytə təə ké ma yəɣətəyi mpv. ³⁵ Yohaani naa we ké isu fətəla wei i

muyi na pə naaki tɔ. I tisaa na í yɔɔləna fətəla inɪ ɪ nav ke pəcɔ. ³⁶ Ama ma wena mpi pə hólóyí ma tampana na pə kəli tə təna nti Yohaani yɔyɔta ma tɔɔ tɔ. Təma nna inɪ ma Caa hula-m si má la na ma tɔhna a lapu ke isəntɔ tɔ, anɪ a hólóyənə ma tampana si ma Caa tilina-m. ³⁷ Ma Caa wei ɪ tila-m tɔ ɪ hólóyí ma tampana tɔtɔ. Mɛ í ta nu ɪ nɔyɔ ke paa tɔm kulum. Pécó í ta loosi ɪ isəntaa ké paa tɔm kulum tɔtɔ. ³⁸ Pəyele u saɲ ɪ tɔm muyu si tɔ caya mə taa ké paa pəcɔ. Ilɛ u tɛɲ mə taa na wei lɔɔ tilaa tɔ, pə tɔɔ ké pə wɛ mpu. ³⁹ I pɛɛkəyɪ lɔɔ Tɔm takəlasɪ taa tɔcɔtutu, na í tɛɛləyɪ si pə taa ké í ká hikina weesuyu ŋku ku tɛɲ tɔ. Anɪ tá takəlasɪ kulomasɪ nsi si yɔyɔtəyənə ma tɔm. ⁴⁰ Pə na pə mpu tɔ, u saɲ si í kɔɔ ma kin na í hiki weesuyu kɔpəŋku.

⁴¹ Pə taya yəlaa isantɛ ke ma pɛɛkəyɪ. ⁴² Ama ma nyəma-mɛ, ma nyəma si u caa lɔɔ. ⁴³ Ma Caa kɔntɛ ke ma kɔma na mu saɲ ma muyu. Ama ye nɔyɔlɔ ná lu yem na í kɔɔ, í mu ílɛ təkpa. ⁴⁴ Mɛ mə sɔɔla mə təma isantɛ ké, u pɛɛkəyɪ lɔɔ wei ɪ tike nté lɔɔ tɔ ɪ nyəntɛ. Ilɛ isənaya í ká la na í mu ma tɔm. ⁴⁵ I taa huɔ si ma polo má kuli mə waalɪ ké lɔɔ isəntaa. Ama Moisi wei í tɛɛləyɪ tɔ inɪ ɪ ká kulina mə waalɪ. ⁴⁶ Ye í ka mowa Moisi tɔm na tampam, isəntɔ tɔ í ka mu ma nyəntɔ tɔtɔ. Pə taya pulɔ, ma tɔm ke ílɛ ɪ ŋmaawa. ⁴⁷ I ta tisi na í mu nti Moisi ŋmaawa tɔ, ilɛ isənaya í ká tisi na í tona ma tɔm nti ma heeliyɪ-mɛ tɔ.

6

Samaa iyisi kakpasɪ (5000) caləsvyɔ (Matiyee 14:13-21; Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17)

¹ Pəle pə waalɪ ké Yesu tayana Kalilee tɛɲku waalɪ ké tɛsvyɔ. (Lɛlaa yaa si Tipeliyati tɛɲku). ² Na yəlaa samaa hu ɪ waalɪ. Pə taya pulɔ tɔɔ, pa ná piti təma nna ɪ waakayana kɔtɔntɔnaa tɔ. ³ Mpróyú Yesu na ɪ ifalaa pa kpa puyɔ tɔɔ na pá caya təna. ⁴ Na Yuta nyəma acima wena pa yaa si Tɛɛv acima tɔ a wɔsaa. ⁵ Mpróyú Yesu nyəna ɪ taa na ɪ waalɪ na í ná si samaa sɔsɔ tɔhna ɪ kin ke kɔntɛ. Tənaya ɪ pəɔsa Filipu si: Leyɛ tu ya kɔtəyɔv na tɔ cɛla samaa inɛ inɪ na ɪ tənə í tɔyɔ? ⁶ Yesu yɔyɔta mpu si í nu nti Filipu ká cɔ tɔ. Tɔfɔ ɪ maɲamaya ɪ tɛma isənə ɪ ká la tɔyɔ nyəm.

⁷ Mpróyú Filipu cɔwa Yesu si: Paa liyitee nyəyətɔ ŋmɔnuyɔ (200) maɲamaya ke tɔ yapa kɔtəyɔv, ku haɲna yəlaa pane pa tiili?

⁸ Ilɛna Yesu ifalaa taa nɔyɔlɔ wei pa yaa si Antəlu na í ké Siməɲ Piyɛɛ neu tɔ í cɔ-ɪ si: ⁹ Iwaasələ natəlɛ tɔ wɛ cənɛ na tɔ təkə potopotonaa ke kakpasɪ na tiina ke naale. Ama pəle pu la-weyɛ samaa tuutuuma inɛ?

¹⁰ Tənaya Yesu tɔma si: I heeli pa tənə si pá caya atɛ. (Pə pamna nyutu ka pə atɛyɛ tənaya sɔsɔm, ilɛna pá caya.) Pa taa apalaa nyɔɔɲ tala isu iyisi kakpasɪ (5000). ¹¹ Tənaya Yesu kpaɲa potopotonaa mpe na í sɛɛ lɔɔ ké í na təmle ke pa tɔɔ, ilɛna í tala mpa pa caya tɔ. Na í tala-weyɛ tiina ke mpu tɔtɔ, na paa wei í haya. ¹² Waatv wei pa haya tɔ, ɪ tɔma ɪ ifalaa si: I tɔɔsi potopotonaa hɔyɔləɲ wei ɪ kaasaa tɔ, na pulɔpu ɪ taa le.

¹³ Ilɛna ɪ ifalaa tɔɔsi hɔyɔləɲ inɪ, na pə su təkəɲ naanɔwa na naale. Potopotonaa kakpasɪ inɪ ɪ kpisina mpróyú waatv wei pa tɛma tɔyɔv tɔ.

¹⁴ Waatv wei yəlaa ná Yesu piti təmle nít tɔ, pa tɔma si: Tampana Yulɔ inɛ inəyələ lɔɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛləsɔlɔ wei ɪ tɔm paa yɔyɔtaa si ɪ ká kɔɔ antulinya taa tɔ.

¹⁵ Yesu nyəma si pa sɔɔlɔ puwa si paa kpa-ɪ wulav na tɔɲ ke tənɛ inəyɪ kpaɲaa. Ilɛna í ŋmɛli təkɛv na í kpa pɔɔɲ tɔɔ ké ɪ tike.

Yesu tǎntε ke lǔm tǎo
(*Matiyee 14:22-33; Malǎkǐ 6:45-52*)

16 Pǎ kǎma na pǎ taani, ilena ı ifalaa tii lǔm nǎyo, 17 na pǎ kpa kpuibvu taa sı pa tesǎyi Kapǎnahum. Halı pǎ canj pǎ yu Yesu ta kǎnta pa kinj. 18 Mǎpǔyǔ heelim sǎsǎm mapa na pǎ lanjǎyǐ tenju lǔm ke sǎsǎm. 19 Yesu ifalaa tǎma lǔm taa isu kilomεεtǎlǎnaa kakpası yaa naatoso, ilε pa na Yesu kele na ı tǎnj lǔm tǎo na ı kǎjna pa tǎo tǎo. Tǎnaya sǎyǎntu kpa-wε. 20 Ama Yesu heela-wε sı: Sǎyǎntu ı taa la-mε, maya.

21 Yesu ifalaa luju lapa na pǎ kpaɣa Yesu ke kpuibvu taa. Tete isu sanj tǎ, pa tεma tate ke timpi pa pukaya tǎ.

Samaa pεekǎyi Yesu

22 Kǎ fema ilena samaa wei pǎ yela tenju waalı tǎ, ı nǎ sı kpuibvu kulbmuyǔ ka kaasǎna tǎna. Pǎcǎ pa nyǎmǎ sı Yesu na ı ifalaa pa ta kaa kpuibvu. Ama pεle pa tike pa tεna. 23 Paa na mpǔ kpuilǎnj lǎlǎnj wei ı luna Tipeliyati tǎ ı kǎma, na ı ta hatǎlǎna timpi Tacaa ka sεε Isǎ kǎ ı na tǎmlε na pǎcǎ pǎ tǎyǎ potopotona tǎ. 24 Samaa unı ı nawa sı Yesu na ı ifalaa pa taa nǎyǎlε feı tǎna, ilena pǎ kpa kpuilǎnj unı ı taa na pǎ tεε Kapǎnahum ke Yesu pεekuyǔ.

Kutǎyǎnj njku kv haakı weesuyu tǎ

25 Samaa kǎma na pǎ na-ı tenju waalı ilena pǎ pǎcǎ-sı sı: Tacaa, pǎlee kǎ n kǎma cǎnε?

26 Tǎnaya Yesu cǎwa samaa sı: Tampana ke ma heeliyi-mε yoo, maa cεsǎyi, pǎ taya isu ı nǎ ma piti tǎma tǎyǎ ı pεekǎyi-m. Ama ı tǎyǎ potopotona na ı haɣa tǎyǎ. 27 ı taa nǎkǎ na ı kana kutǎyǎnj njku kv tenj tǎyǎ pεekuyǔ. Ama ı lv njku kv we tam na ku kǎjna weesuyu njku kv tenj tǎ ku tǎo. Yulu Pǎyaya mǎ maa hana-mεye kutǎyǎnj njku. Pǎ taya pǔlv, Tacaa Isǎ tεma-m ı tǎnj cacaalaya tǎyǔ.

28 Mǎpǔyǔ samaa pǎsa Yesu sı: Pεpεye tu la na pǎcǎ tǎ la tǎma nna Isǎ caakı tǎ?

29 Ilena Yesu cǎ samaa sı: Tǎmlε nte Isǎ caa sı ı lapı-ı tǎyǎle sı ı mu ı tillu tǎm.

30 Mǎpǔyǔ samaa pǎsa Yesu tǎtǎ sı: Ilε n kaa la piti tǎmlε natǎlı na tǎ nǎ na pǎcǎ tǎ mu nyǎ tǎm? Tǎv, tǎmlε nteye n ka la? 31 Ta caanaa caanaa tǎyǎna manna ke wulaya fetu taa, isu pa njmaav Isǎ Tǎm taa tǎ sı: ı tisa ısǎtaa kutǎyǎnj na ı cela-wε na pǎ tǎyǎ.

32 Mǎpǔyǔ Yesu cǎ samaa sı: Tampana ke ma heeliyi-mε yoo, maa cεsǎyi, mpi Moisi cela-mε tǎ pǎ ta ke ısǎtaa kutǎyǎnj ke tǎna. Ama pǎnente ısǎtaa kutǎyǎnj mayamaya ke ma Caa celǎyi-mε. 33 Na kutǎyǎnj njku Isǎ celǎyi-mε tǎyǎle njku kv luna ısǎtaa na kv tii na kv haakı yǎlaa tǎnaya weesuyu tǎ.

34 Tǎnaya samaa cǎ Yesu sı: Tacaa, haakı-tuyǔ kutǎyǎnj njkuyǔ tam.

35 Ilena Yesu cǎ samaa unı sı: Ma mayamaya kele kutǎyǎnj njku kv haakı weesuyu tǎ. Ye wei ı kǎma ma kinj nyǎyǎsı kaa kpa pǔntu paa pǎcǎ. Pǎyele wei ı mu ma tǎm tǎ, lǔkǎtv kaa kpa pǔntu tǎtǎ. 36 Ama ma tεma-mεye-tǎyi heeluyǔ sı ı na-m, pǎcǎ ı tǎ mu ma tǎm. 37 Pa tǎna mpa ma Caa ha-m tǎ, pa kǎnj ma kinj kǎ. Ma kaa tǎyǎnj wei ı kǎnj ma kinj tǎ. 38 Pǎ taya pǔlv, ma tiina ısǎ kǎ sı ma lakı wei ı tila-m tǎ ı luju nyǎntu, pǎ taya ma mayamaya ma nyǎntu. 39 Wei ı tila-m tǎ ı luju nyǎntu ntε sı mǎ taa yele na mpa ı cela-m tǎ pa taa nǎyǎlε le. Ama sı mǎ kǔsı pa tǎnaya sǎtaa taa kǎ kuyaku kantǎkaya nyǎnjku wule kǎ. 40 Ma Caa luju nyǎntu ntε sı mpa mpa pa nǎ Pǎyaya mǎ na pǎ mu ma tǎm tǎ, pǔntǎna ı hiki weesuyu njku kv tenj tǎ, na maa feesi-wεye kantǎkaya kuyaku wule.

41 Isu Yesu yoxotuyu mpv si inaxale kutoxu nku ku tiina isotaa to, sese pa ta maya Yuta nyoma nte. 42 Tanaya pa toma si: Isu Yoseefu payalu Yesu kele? Ta nyoma i caa na i too me. Ie ntiyi i yoxotuyi si inu i tiina isotaa?

43 Mporoyu Yesu co Yuta nyoma si: I taa miitina-m mpv. 44 Tacaawei i tila-m to i yaa wei, puntu tike konna ma kin, na maa feesi-i kantakaya kuyaku wule. 45 Iso kuyoxotutu telasela nmaa tom tane si: Yalaa tona ka wee Iso kuseyesaa. Pa too ke yalaa tona mpa pa nukona Tacaawei Iso na pa mu i kuseyesatu to, pa kin ma kin. 46 Ie pa taya isu naxulu tema Tacaawei Iso ke nav se. Ye pa taya wei i luna Iso kin to inu i nana-i. 47 Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesayi, wei i mu ma tom, puntu tema weesuyu nku ku tej toxo hikuyu ke. 48 Mayale kutoxu nku ku haaki weesuyu to. 49 Ma caanaa caanaa toxona manna ke wulaya tetu taa, poyele pa sapa. 50 Ama kutoxu nku ku luna isotaa to, nkuyu yulu i toxaa i kaa si. 51 Mayale kutoxu nku ku tiina isotaa na ku haa weesuyu to. Ye wei i toxo kutoxu nku, puntu ka wee tam ke, u tasayi sapa. Kutoxu nku maa ha toxole ma mayamaya ma tonuyu nantu. Ma haaki-yoyi si yalaa tona i hiki weesuyu.

52 Tanaya Yuta nyoma suv to too ke ham na isole kuseemle ke pa taa pa tike si: Isanaya inu i ka kraya i mayamaya i tonuyu nantu na i ha-tu si to toxo?

53 Mporoyu Yesu cowa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesayi, ye i ta toxo Yulu Payaya ma ma tonuyu nantu, na i ta nyoo ma calam, i kaa hiki weesuyu ke ma mayamaya. 54 Ye wei i toku ma tonuyu nantu na i nyooki ma calam, puntu tema weesuyu nku ku tej toxo hikuyu ke, na maa feesi-i setaa taa ke kantakaya kuyaku wule. 55 Pa taya pulu, ma tonuyu nantu ke kutoxu kupaniku ke, na ma calam ke kunyonyoom kupam toto. 56 Ye wei i toxo ma tonuyu nantu, na i nyoo ma calam, na na puntu tu wee tema taa ke. 57 Tacaawei Iso wei i tila-m to, i wena i weesuyu, na i too ke ma wena ma weesuyu toto. Pa too ke wei i toxo-m, puntu weena weesuyu ke ma too toto. 58 Tovu, kutoxu nku ku luna iso toxole. Ku ta ke nku ma caanaa caanaa ka toxaa na kayana pa fei to. Ama ye wei i toku kutoxu kune, puntu ka weena i weesuyu ke tam.

59 Karannahum ke Yesu seyesa tom toneye Yuta nyoma takotile taa.

Tom nti ta haaki weesuyu to

60 Waatu wei Yesu ifalaa nu tom tane to, pa taa payale toma si: Tom tane ta kala kate. Awe na pasayi ta nuu?

61 Yesu nawa si tom tane to ta maya i falaa, lena i to-we si: Isu tom tane ta kala-meyele yaa? 62 Na i ka koo na i na Yulu Payaya ma na ma kraa timpi maa wee to, ile isanaxale i ka la? 63 Iso Feesuyu haakona weesuyu, yulu tonuyu kune kole ku waasayi pulu. Tom nti ma heela-me isento toxole Feesuyu nyantu, na nti inu ta haakona weesuyu. 64 Paa na mpv, ma taa lelaa u tuxona-ti. (Pa taya pulu, hatoo kancaalaya Yesu ka nyoma mpa pa kaa toku i tom to. Hali i nyoma wei i ka lapi-i kolomoto to.)

65 Yesu soosa lenti si: Pa mayamaya pa too ke maa heela-me si: Naxulu kaa pasi na i koo ma calo, na pa ta kena si Iso hana-i pa mpaav.

66 Pa krayav kuyaniku toxo Yesu ifalaa taa lelaa yela-i, pa ta tasa-i tonyu.

67 Mporoyu Yesu psoosa pa naanowa na naale wei i kaasaa to si: Na me se, mu tee ma nyonku?

68 Tanaya Simon Piyee cowa Yesu si: Tacaawei kin ke tu polo? Nyoma tom pee haakona weesuyu nku ku tej to ile. 69 Na panente ta mowa na to te ta taa si n ke Yulu Nanjtu inu, na n luna Iso kin.

⁷⁰ Ilena Yesu naa tɔ ɪ falaa si: Mə naanɔwa na naale ɪne pə taɣa má ləsəna-me? Pə́cɔ́ mə taa lelv ná kɛ ɪlɔɣu.

⁷¹ Simɔŋ Isakaleeu pəyalv Yutaasi tɔm kɛ Yesu yɔɣotaɣa mpv. Paa na ɪ kɛ pa naanɔwa na naale taa lelv tɔ, kɔlvɔm ɪnɪ ɪ kɔmna na ɪ lapɪ-ɪ kɔlvɔmɔ.

7

Yesu na ɪ newaa pa tɔm

¹ Pəle pə waali Yesu cɔkaya Kalilee tetv taa. ɪ luɣu fei Yuta tetv taa kɛ cɔv. Pə taɣa pulv tɔv, Yuta nyɔma pɛekaya ɪ kɔv. ² Yuta nyɔma acima wena pa yaa si coka acima tɔ a wɔsaa. ³ Ilena ɪ newaa tɔm-ɪ si: Kɔlɪ cəne na ɪ polo Yuta na nyá ɪfalaa na tɔma nna n laki tɔ tɔtɔ. ⁴ Ye yɔlv caa si pá nyɔm-ɪ u ɪ ɲmesəɣɪ ɪ tɔma. Ye n laki tɔma anəɣɪ mpv ɪle, yele na yɔlaa tɔna nyɪ-ɲ mee.

(⁵ Pə taɣa pulv, Yesu newaa maɣamaɣa ná tá mv ɪ tɔm tɔtɔ.) ⁶ Ḿpɔ́yú Yesu cɔ-we si: Pə ta maɣata-m na pə́cɔ́. Ama ye me, paa pəlee pə maɣa-meɣe. ⁷ Pə taɣa pulv, antulinya nyɔma taa kaa kpaana-me. Ama pa taa kpaana má. Mpi tɔ, ma hólɔɣɪ si pa kɔlapɔtv fei teu. ⁸ Mɪ kpa tɔnaɣa acima. Ye ma, ma kaa polo. Pə taɣa pulv, pə ta maɣata má.

⁹ Yesu tɔma-weɣe heeluyv kɛ mpv ɪlena ɪnɪ ɪ saali Kalilee.

Yesu kɛ coka acima taa

¹⁰ Yesu newaa kɔma na pá kpa acima tɔɣu, ɪlena Yesu maɣamaɣa polo. Ama ɪ ta yele si nɔɣɔlv ɪ nyɪ, ɪ pola ɲmelav kɛ. ¹¹ Yuta nyɔma pɛekaya-ɪ acima wee taa, na pá tɔŋna tɔmaɣa pɔɔsvv si: ɪle leyɛ ɪ wee?

¹² Halɪ samaa welɔtaɣa Yesu tɔm kɛ pa taa pa tike kɛ sɔsɔm. Lɛlaa si: Yɔlv kupav kɛ. Lɛlaa si: Aaɪ, ɪ kɛ yɔlvɔsvɔlv kɛ. ¹³ Paa na mpv Yuta nyɔma sɔɣɔntv tɔv nɔɣɔlv taa yɔɣotaɣɪ tɔfoo.

¹⁴ Pə kɔma na acima haɣa hekv, ɪlena Yesu polo na ɪ svv Isɔ tɔsele taa na ɪ seɣesəɣɪ. ¹⁵ Ḿpɔ́yú pə lapa Yuta nyɔma kɛ piti, na pá tɔŋ si: Isənaɣa pə lapa na ɪ nyɪ pə tɔnaɣa mpv pə́cɔ́ ɪ ta la ceu?

¹⁶ Tɔnaɣa Yesu cɔ-we si: Nti ma seɣesəɣɪ ɪsəntɔ tɔ, ma ta lu-təɣɪ kɔlvuru. Ama wei ɪ tila-m tɔ ɪnɪ ɪ hóləna-m-tɪ. ¹⁷ Ye wei ɪ sɔla Isɔ luɣu nyɔntv tɔŋvɣv, pɔntv tike ka nyəna si ma kɔseɣesətv luna Isɔ kin yaa ma maɣamaɣa ma kanɲante kɛ ma lakəna. ¹⁸ Wei ɪ lakəna ɪ kanɲante tɔ, ɪ maɣamaɣa ɪ sam kɛ ɪ pɛekəɣɪ. Ama wei ɪ pɛekəɣɪ ɪ tillu sam, pɔntv nté tampana tv, pəpɔtv fei ɪ kin. ¹⁹ Ntɔŋ Moisi hula-meɣe Isɔ seɣv kɔsɔsɔtv tɔna na? Pə́cɔ́ paa mə taa kɔlvɔm u tɔŋəɣɪ-tɪ. Aŋha, na ɪ caa ɪ kv-m suwe?

²⁰ Ḿpɔ́yú samaa cɔwa Yesu si: N nyəna alɔɣaa kɛ? Awe caa ɪ kv-ɲ?

²¹ Tɔnaɣa Yesu cɔwa si: Pə taɣa pulv, wule tɔlɪ ma lapa tɔmle sɔsɔle natɔlɪ na piti kpa mə tɔna. ²² Moisi ná tu-meɣe pɛlvɣv, (pəyele pə ta tv kɛv Moisi kin kɛ pə luna. Ama hatɔv mə caanaa caanaa kin kɛ,) na paa kɔvavv kɔheesvɣv wule ɪ pɛlɔɣɪ pəɣaɣa kɛ. ²³ Ye ɪ pɛlɔɣɪ pəɣaɣa kɛ kɔheesvɣv wule si pə taa kɔv na ɪ yɔkɪ Moisi kɔsɔsɔtv. Pepe tɔv kɛ má waa yɔlv pilimile tɔcu kɛ kɔheesvɣv wule na mu mu-m na pááná? ²⁴ ɪ taa nyənthɣɪ tɔv tike. Ama ɪ tɔŋəɣɪ tampana na pə́cɔ́ ɪ yɔɣotaɣɪ.

Yɔlaa laki Yesu na piti

²⁵ Yosalem nyɔma napəli pa yɔɣotaɣa si: Pə taɣa wei pa pɛekaya si pa kɔvɪ tɔɣɔle? ²⁶ ɪ nyəni ɪlé ɪ mɔlaa na ɪ yɔɣotaɣəna-we na u nyatna pulv, na pá suma. Isu tá sɔsaa mpe pa tɔŋ pa taa si ɪ kɛ Mesii kele yaa? ²⁷ Tə nyɔmá si waatv wei

Mesii ká koo tó, nòyòlò u nyòj í tẹ. Tófò ye pà kaasa inẹ ilẹ, tẹ nyómá ilé í təlùlẹ mée.

²⁸ Yesu tònna sehesuyò ke òpòyú Isò tasese taa, ilena í pòosí-we na nòyò sòsaya sí: Mè sí í nyóma-m, na í nyómá má təlùlẹ yaa? Aaí, ma ta koo ma mayamaya ma kòntẹ se. Ama wei í tila-m tó í wée na í kẹ tampana tu. Ilẹ má ta nyómi-i. ²⁹ Ama ma, ma nyóma-i, pè taɣa pòlò tóò, í kin ke ma lúnaa, na iní í tilina-m.

³⁰ Yòlaa luyú lapa sí pá kpa-i, ilẹ nòyòlò ta tu nin ke í tóò, í wùlẹ ta tata tó pè tóò.

³¹ Paa na mpò samaa iní í taa payale mu Yesu tòm na pá tẹ pa taa. Halóna pá tòn sí: Mesii í kòma í ká la piti tóma na a kəlì inẹ í nyóna na?

Pa tila filisinaa sí pá kpa Yesu

³² Pè kòma na Falisanaa nu nti samaa miitiyi Yesu tóò tó, ilena pá na kòtòlaa sòsaa pá tili filisinaa sí pá polo pá kpa-i. ³³ Tónaɣa Yesu tóma sí: Pè kaasa-m wée naaleye má heko kẹ, ilena má məlì wei í ka tila-m tó í kin. ³⁴ Í ká pèeki-m í kaa na-m. Pè taɣa pòlò, í kaa pəsi na í koo timpi maa wée tó.

³⁵ Tónaɣa Yuta nyóma pòosaa tóma sí: Leye Yesu ká polo na tó kaa na-i? Í ká polo Yuta nyóma mpa pa yawa na pá polo tuu Kələeki acalee taa tó pa kin na í paasana Kələeki nyóma yaa isóna? ³⁶ Ye pè taɣa mpò, ntiyilẹ í yòyòtəyi mpò sí: Tu pèeki-i tó kaa na-i? Tə kaa pəsi na tó polo timpi í ka wée tó?

Weesuyu lóm pusi tòm

³⁷ Acima kuyaku kantəkaya nyòjku ŋku ko ke kuyaku sòsòò tó ko wùlẹ, Yesu sɔja isò na í kpaalì sí: Ye lukòtò í wena wei, pòntu í koo ma kin na í nyòò. ³⁸ Wei í mu ma tòm weesuyu lóm pusi ká lukóna í taa na pè kpen, isu pa yòyòtəyú Isò Tòm taa tó.

³⁹ (Mpa pa mu Yesu paa koo pá hiki Isò Feesuyu ŋku tó, ku tòm ke í yòyòtəyá. Mpi tó, waatò iní Isò Feesuyu taa kònta. Pè taɣa pòlò, Yesu taa sùta í teeli taa tó pè tóò).

Samaa fayav ke pa taa pa tike ke Yesu tóò

⁴⁰ Samaa iní í taa yòlaa nu mpò, ilena pá tó sí: Inəyòlẹ Isò kuyòyòtətu teləsulo wei tó.

⁴¹ M̀pòyú lèlaa sí: Mesii kẹ. Na lèlaa náá tòn sí: Kalilee ke Mesii ká luna? ⁴² Isò Tòm takəlasì taa wée sí: Mesii ka wée Tafiiti lùluyú taa tu kẹ. Pətələhem timpi Tafiiti ka wée təyò í ká luna.

⁴³ M̀pòyú samaa fayá Yesu tóò. ⁴⁴ Pa taa lèlaa luyú lapa sí pá kpa Yesu. Ama nòyòlò ta tu nin ke í tóò.

Falisanaa sòsaa lanjpusəj

⁴⁵ M̀pòyú filisinaa mələ kòtòlaa sòsaa na Falisanaa pa kin na pèlẹ pá pòosí-we sí: Pepe tóò kẹ í tá kóna-i?

⁴⁶ Tónaɣa filisinaa còwa sí: Tuu tó yùlò nòyòlò í ta yòyòtəta isu iní. ⁴⁷ M̀pòyú Falisanaa pòosaa-we sí: Í kpenna-me na í puɣusi tətəyò? ⁴⁸ Wùlẹe í keesa tá sòsaa yaa Falisanaa taa nòyòlò na pòntu tənəyi-i? ⁴⁹ Samaa wei í ta nyí Moisi kusəsuto ke mpò tó, sòntò nyóma kẹ.

⁵⁰ Falisanaa taa lèlò wei pa yaa sí Nikotem na í ka pola Yesu kin ke ahoò tó, ilé í tóma-we sí: ⁵¹ Aní í nyómá sí, ta kulapòtu taa pè fẹi sí tó ku yùlò tòm ke mpò, na tó tá caya na tó nu pè tóna na tó cekóna mpi í wakəlaa tó.

⁵² M̀pòyú Falisanaa còwa Nikotem sí: Sese Kalilee nyóma mpeyele na nyáɣa? Wiili Isò Tòm taa na ní ná, tuu tó Isò kuyòyòtətu teləsulo nòyòlò ta tenta liu na Kalilee se.

[⁵³ Pæle pæ waali ké pa yawa na paa wei í mæli í tæyaya.

8

Alv wasanjalí tòm

¹ Mpróyó Yesu ná kra Olifinaa puyú. ² Tey fema ilena í kulí løj ke tanaj teé na í mæli Isó tæsele taa na samaa tæna koo í kin. Uena í caya na í seysesuyi-we. ³ Tænaya Isó Tòm seyseselaa na Falisanaa pa kóna-i alv nøjólw wei pa kpælaa na í lakí wasanjalætú. Mpróyó pa sèhsa-i samaa heku taa. ⁴ Uena pá tó Yesu sí: Tacaá, tæ kpæla alv iné iní na í lakí wasanjalætú. ⁵ Moisi yóyotá í kusæsutú taa sí, alv í lapa mpú pæ taka, tæ yaga-i pæe na tó kv-i. Nyá ná we?

⁶ Pa nyæpa Yesu ke tòm ke konyærv ke mpróyó sí pá hiki timpí paa tóna-i taali tó. Ama Yesu lunaa na í nmaana mpæle ke até. ⁷ Pa tøjna-i pæssuyú ilena í kulí na í tó-we sí: Mæ taa wei í nyómá sí tuu tó í ta lata isayatu, púntú í caali-i pæle løjúv.

⁸ Uena Yesu tasa lunuyú na í nmaa até. ⁹ Waatu wei pa nu tòm tæne ilena, pá súv løjólw ke kulóm kulóm. Pæ kraçav sásaa na pæ polo piya tó. Halí pæ koo pæ yele Yesu tike na alv iní, na í sèja tænaya tam. ¹⁰ Yesu kóma na í kulí ilena í tómi-i sí: Alv nyá, nyá yelaa mpe pa wele? Ntøj nøjólw ta la-ñ puló? ¹¹ Uena alv cò sí: Nn Tacaá. Yesu cò-i sí: Tæe, ma tótó ma kaa yóyotá sí pá la-ñ puló. Ama taa tasa isayatu ké.]

Yesu ké antulinya kókó

¹² Mpróyó Yesu mæla í seysesuyú taa sí: Ma wee ké isu kókó nka ka naa yelaa tó. Ye wei í tøjnyí-m, kókó nka ka køjna weesuyú tó kaa naa-i na í tøj. Í kaa felí sækretuyú taa ké nøjólw ke paa pæcò tæta.

¹³ Tænaya Falisanaa tóma-i sí: Isu n keesuyúv nyá tí tòm ke mpú tó, pæ feina nyúv se.

¹⁴ Mpróyó Yesu cò-we sí: Paa ma keeseyi ma tí tòm, tæ we tampana tøjó. Pæ taya puló, ma nyómá timpí ma lunaá tó, pécó ma nyómá timpí ma puki tó. Ama mæ ta nyí ma tøjúle, pæyele í ta nyí ma tæpote. ¹⁵ Mæ huuki yólúhuule ke yem ké. Ama ma ilé maa huuki nøjólw tòm ke ma taa. ¹⁶ Ue paa ma tu huúwa, tampana tøjó ké. Pæ taya puló, ma fei ma tike tó se: Ama má na ma Caa wei í tila-m tøjó. ¹⁷ Pa nmaawa mæ kusæsutú takélasí taa sí: Ye yelaa naale læsa aseeta kulóm, pa aseeta iní í we tampana. ¹⁸ Ma, ma yóyotáyí ma tí tòm na ma Caa wei í tila-m tó, ilé í yóyotáyí ma tòm ke mpú tótó.

¹⁹ Mpróyó Falisanaa pæssa Yesu sí: Leye nyá Caa iní í we?

Tænaya Yesu cò Falisanaa sí: Í ta nyí má, pæyele í ta nyí ma Caa. Ye í ka nyóma-m, í ka nyómá ma Caa tótó.

²⁰ Yesu yóyotá tòm tænye í seysesuyú taa ké Isó tæsele taa ké kucøj tøjúle coló. Na nøjólw ta kra-i, í wólé ta tata tó pæ tó.

Yesu tæpote

²¹ Mpróyó Yesu tasa-weye heeluyú sí: Ma teeki na í ká pæeki-m. Ama í ká sí mæ isayatu taa. Mpi tó, í kaa pæsi na í polo timpí ma puki tó.

²² Tænaya Yuta nyóma tóma sí: Í ká kv í ti, yaa isenayale í tøj sí tá kaa pæsi na tó polo timpí í puki tó?

²³ Mpróyó Yesu tóma Yuta nyóma sí: Mæ ké até nyóma ké. Ama má, ma ké isótáa tv. Mæ ké antulinya iné í nyóma. Ama má tá ké antulinya iné í nyøj. ²⁴ Pæ tó inøjí ma heeliyi-me sí, í ka sí mæ isayatu taa. Ye í ta tisi sí tampam ma wee, í ká sí mæ isayatu taa. ²⁵ Uena pá pæssi-i sí: Ue n tu ké aweye tækpem ye?

Tənaɣa Yesu cə Yuta nyəma si: Ma ké wei ɪ təm ma heela-mɛɣe hatoo kancaalaya tə. ²⁶ Ma wena təm paɣale nti ma yəɣəti mə tə na nti ma hɔna-mɛ tə. ɪe wei ɪ tila-m tə ɪ ké tampana tɔ, na nti ma nu ɪ kin tə, tə tike ke ma heeliyi antulinya taa.

²⁷ Pa ta cekəna si Tacaa Iso təm ke ɪ heeliyi-we. ²⁸ Tənaɣa Yesu təma-we si: Waatu wei ɪ ká kraasi Yulb Pəɣaya má ɪle, waatu inəyi ɪ ká nyi si, maɣale wei inu tə. Na ɪ ká nyi tətə si, ma laki pulv na ma maɣamaya ma kanƙante. Ama nti Tacaa Iso seɣesa-m təɣə ma laki. ²⁹ Wei ɪ tila-m tə ɪ we ma waah, ɪ ta yele-m ma tike. Mpi tə, ɪ luɣu tɛɛ nyəntu ke ma laki.

³⁰ Yesu yəɣəta mpv ɪlena paɣale mu-ɪ.

Yomaa na kasayampiya təm

³¹ Mpróyú Yesu heela Yuta nyəma mpa pa mu-ɪ tə si: Ye ɪ təhəyi ma təm ke teu, ɪ ká pəsi ma ifalaa na tampana. ³² Na ɪ ká nyi tampana, na tampana anɪ a ká cəna-mɛɣe mə yomle taa.

³³ Mpróyú pele pa cə-ɪ si: Tə ké Apələham lɔlvɔv ké, nɔɣɔlv taa kra-tɔv yomle ke paa pəcə. ɪe pepe cɛv ke n təh si pu cɛ-tv?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-we si: Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo, ma cɛsəɣi, wei ɪ laki ɪsəɣatv tə, pɔntv pəsə tə yom ké. ³⁵ Na yom ná we saɲa ké, ɪ fei cele. Ama təɣaya pəɣaya ná we tam. ³⁶ ɪe ye Pəɣaya má ma heeta-mɛ, mə yomle tɛma tampana tɛm ké. ³⁷ Ma nyəma si ɪ ké Apələham lɔlvɔv nyəma te. Paa na mpv, ɪ pɛkəɣi ma kɔv. Pə taya pulv, ɪ kisiyi ma kvseɣesətv. ³⁸ Nti ma Caa ná hɔla-m təɣə ma yəɣəti, na mu laki nti mə caa ná heela-mɛ tə.

³⁹ Mpróyú Yuta nyəma cə-ɪ si: Aaɪ tá caa kele Apələham. Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye tampana ɪ ka ké Apələham piya, ɪsəntə ɪ ka lakaya Apələham kɔlapɔtv mɛɛ. ⁴⁰ Anɪ tampana nna ma nu Iso kin tə, a tike ke ma heela-mɛ, pəcə paa na mpv ɪ caa ɪ kv-m təkɛm. ɪe Apələham ná taa la mpv. ⁴¹ Mə caa kɔlapɔtv ke ɪ laki.

Tənaɣa Falisanaa cə Yesu si: Tə ta ke apalaa naale piya se. Ama ta Caa ke kɔlvɔm ké, inəɣəle Iso.

⁴² ɪlena Yesu tə Falisanaa si: Ye tampana, Iso ka ké mə Caa, ɪ ka sɔla-m. Mpi tə, ɪ kin ke ma luna, na ɪ kɔntɛ ke ma kəma. Ma ta kə ma maɣamaya ma kɔntɛ. Ama inɪ ɪ tilina-m. ⁴³ Pə taya pulv tə ké ɪ cekəɣəna ma kvɔɣətv, ɪ caa tə nuw ke paa pəcə təɣə. ⁴⁴ Mə Caa kele ɪlɔv, na ɪ luɣu nyəntu ke mə sɔla larv. Hatoo kancaalaya ɪlé ɪ ké yulɔkɔlv ké, ɪ caa tampana təhɔv ke paa pəcə. Pə taya pulv, ɪ maɣamaya ɪ ta ke tampana tɔ tə pə tə. Waatu wei ɪ yəɣəti pɔpɔtv tə, ɪ tənaɣale təna. Mpi tə, ɪ maɣamaya ɪ ké pɔpɔtv, na pɔpɔtv təna caa ké. ⁴⁵ Ye ma, tampana ke ma yəɣəti. Pə maɣamaya pə tə ké ɪ muɣi ma təm. ⁴⁶ Mə taa awe pəsəɣi na ɪ hólɪ ma təpəntəle? Tɔv, na ma tu yəɣəti tampana tə, pepe tə ké ɪ saɲ muɣv?

⁴⁷ Wei ɪ ké Iso nyəh tə, pɔntv nukɪ Iso Təm ké. Ama mə tá ké Iso yəlaa narəli, na pə tə inəyi ɪ tu nukɪ.

Yesu Yəɣəta Apələham təm

⁴⁸ Tənaɣa Yuta nyəma cə-ɪ si: Pə taya ɪsəntə tə ké tu təma si n ké Samali tv, pəcə n hii alɔɣaa? ⁴⁹ Mpróyú Yesu cə-we si: Ma ta hii alɔɣaa ke paa pəcə. Ama ma Caa ke ma seeki. Na mɛ, mu nyənəyi-m yem təkɛpataa. ⁵⁰ Pə taya ɪsu má pɛkəɣəna ma maɣamaya ma teeli ke ma tu. Nɔɣɔlv tɔvɔna-m teeli na ɪ haaki-m tampana. ⁵¹ Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo, ma cɛsəɣi, ye wei ɪ təkəyi ma təm, pɔntv kaa si.

⁵² Tənaça Yuta nyəma təma Yesu si: Pəneçele tə nyəmə təkpataa si n ké ləçəhılı. Apələham səpa, na İso kuyəçətətə teləsəlaa nāa si tətə, ləna nāa təç si, wei í təkə nyá təm pəntə kaa si? ⁵³ Ta caa Apələham ná səpa, ye mpə nyá huş si n kəla ləçələ? İso kuyəçətətə teləsəlaa maçamaçá ná səpa tətə. İle n nyənəçi we?

⁵⁴ Məpəçə Yesu cəwa si: Ye maə təkəçana ma təçi teeli, lə ma teeli inı i taa ké pəlv se. Ama ma teeli təlv nté ma Caa, wei mə təç si i ké mə İso tə. ⁵⁵ Pəyele inəçi í tá nyi. Ama má nyəma-i. Haləna ye ma kpeesa si ma ta nyəmi-i, ma pəsa pəpətv ké teitei isı meçə. Ama ma nyəma-i, na ma təçəçi i kəheelitə na má lakı. ⁵⁶ Mə caa Apələham lañle naa hulumə teu. Pə taya pəlv təv, i teləçaa si i ká ná ma kənte. Na i tu na-te, na pə heesi i lañle ke teu.

⁵⁷ Tənaça Yuta nyəma cə-i si: Nyá puşí ná ta tu tata nule na naanəwa na í təç si n təma Apələham ke nav na?

⁵⁸ Məpəçə Yesu cə Yuta nyəma si: Tampana ke ma heeliçi-me yoo, maə cəsəçi tuu na pəçó pá ləli Apələham tə, ma wee ké.

⁵⁹ Tənaça pa kpaça pəe si pa yakı-i. Ama Yesu ɲməlaa na í lu İso təsele taa.

9

Yəlv wei pa lələna yəlvmtə tə

¹ Yesu təkəçə ləna í ná yəlv wei pa lələna yəlvmtə tə. ² Məpəçə Yesu ifalaa pəsa Yesu si: Tacaə, apəlv inə inı i lapəna isəçatv yaa i caanaa na pá ləli-i mpə?

³ Tənaça Yesu cə-we si: Pə ta ke isı inı i lapəna isəçatv yaa i caanaa. Ama pə lapa məpəçə pəçó İso toma nana nti i ka ları-i tə tə kiñ. ⁴ Pə nəçəsəna tə lakı wei i tilam tə i təma ke ilim taa. Pə taya pəlv, əhoə caa yuyv, lə təmlə kaa wee pəsvy tətə. ⁵ Kuyəeñ wei i taa ma we antulinyə taa cəne tə, maçələ kəkə ɲka ka naa yəlaa təna tə.

⁶ Yesu təma məpəçə yəçətəv, ləna í tə ntəçama ke atə, na í lá tēliya, na í taa yəlvmt inı i isə. ⁷ Na í təmi-i si: Polo na í sañ nyá isə ke Silowee lule taa. (Hətə tənə tə huwee wee si: Pa tilaa.)

Yəlvmt polaa na í sañ i isə, ləna í məli na í naaki təcəicəi.

⁸ Məpəçə yəlvmt cəlv nyəma mpa paa nyəma-i ləñ si i ké pala latv tə, pa təma si: Pə taya inə inı i ka cəkəçana na í lakı pala?

⁹ Ləlaa si inəçi.

Ləlaa si: Aai pə taya inı, i nəçəsəle ké.

Ama apəlv inı i cəwa si: Ma maçamaçə ké.

¹⁰ Tənaça pa pəsa-i si: İsnəça n lapa na nyá isə anı a kulı?

¹¹ Məpəçə i cə-we si: Apəlv wei pa yaa si Yesu tə, inı i lapəna tēliya na í taa ma isə, na í tə-m si má polo Silowee lule taa na má sañ ma isə. Ma polaa na ma sañ, ləna má svv nav.

¹² Tənaça pa pəsa-i si: Ləçə apəlv inı i wee? İləna í cə si: Ma ta nyi.

Falisanaa pəsvyv ke yəlvmt waav təm

¹³ Məpəçə pa kpaça wei inı i ka ké yəlvmt tə na pá pona-i Falisanaa kiñ. ¹⁴ Pə taya pəlv, kuyaku kəheesvyv wule ke Yesu lapa tēliya na í kulina apəlv inı i isə.

¹⁵ Pə təv inı i maçamaçə ke Falisanaa ná ləla-i pəsvyv ke isəna pə lapa na i isə kulı tə. İləna yəlvmt cə-we si: Tēliya ke i taa ma isə, ləna má sañ na pənə má naaki.

¹⁶ Tənaça Falisanaa taa ləlaa ná təma si: Pə taya İso kiñ ke apəlv wei inı i lakı mpv tə i lunaa. Mpi tə, u təçəçi kuyaku kəheesvyv kiñ.

Lelaa si: Ye i ka ké isayau isənaya i ka pəsaa na í lá piti təma ane a takanaa ke mpu?

Hali pá caŋ pa faɣa pa taa pa tike.

¹⁷ Ḿróyú Falisanaa tasa yulw wei i ise pə kula mpu təyɔ pəəsuyɔ si: Na nyá huŋki suweye apalw wei un i təŋ si i kula nyá ise tɔ i tɔɔ? Úlé i cə-we si: I ké Iso kuyəɣətɔ tɔləsulw ké.

¹⁸ Ama Yuta nyəma mpe pa ta mu-ti si apalw un i ka ké yulwm ké na i ise kuli, haləna pá kəna i caa na i tɔɔ. ¹⁹ Na pá pəəsɔ-wɛ si: Ntəŋ mə pəyaya ke un e inəŋi təkrem na? Pəcɔ í təŋ si í lula-i na yulwmtu yeɛ? Tɔw, ɔl e isənaya pə lapa na í naaki pəne?

²⁰ Ḿróyú i nyəma ná cəwa si: Tə nyəma-i si tá pəyaya ke-i. Pəcɔ tə lula-i na yulwmtu. ²¹ Ama tə ta nyi isəna pə lapa na kaɣana í naaki tɔ. Pəyele tə ta nyi wei i kula i ise tɔ. I maɣamaya i ta ke pəyaya, í pəəsɔ-i i ká heeli-meɣe isəna pə lapa tɔ.

²² Yulwm nyəma ná yəɣɔta mpu, mpi tɔ, pa see Yuta nyəma. Pə taya pulw, Yuta nyəma ka pɛela nəɣɔ si, ye wei i tɛma i taa na í tisi si Yesu ké Mesii, paa ləsi pɔntu ke pa təkotile taa. ²³ Pə tɔɔ ké i nyəma ná təma si: I maɣamaya i ta ke pəyaya, í pəəsɔ-i.

²⁴ Ḿróyú Falisanaa tasa apalw wei i ka ke yulwm təyɔ yaaw na pá tɔmɔ-i si: Ama na Iso tɔɔ yəɣɔti tampana. Tə nyəma apalw un e i tɔɔ si i ké isayau ké.

²⁵ Tənya apalw un i cə Falisanaa si: Ma ta nyi si i ké isayau yaa í ké kɔraŋ tɔ. Ama kɔlwm tike ke ma nyəma si, maa ké yulwm na pəne pə taa ma naaki.

²⁶ Úlena pá pəəsɔ-i si: Pepeye i lapa-ŋ? Isənaya i lapa na pəcɔ nyá ise kuli?

²⁷ Ḿróyú i cə-we si: Ma tɛma-meɣe heeluyɔ na í tá mu. ɔl e pepe tɔɔ ké í caa í tasa-təyi nuw? Yaa mə caa í səsɔ si í falaa tɔ tɔtɔ?

²⁸ Tənya Falisanaa tuw-i na pá tɔ si: Nyá kəna yulw un i ífalw. Ama ta ké Moisi ífalaa ké. ²⁹ Tə nyəma si, Iso yəɣɔtəna Moisi. Ama pə kaasuyɔ yulw un tɔ, tə ta tu nyəm i təlule.

³⁰ Ḿróyú apalw un i cə-we si: Ama nti tə we piti təɣɔle si, mə tá nyi i təlule, pəyele i kula maya ma ise. ³¹ Tə nyəma si Iso u muɣi asayaa nəsɔ. Ama wei i tɔyi-i teeli na í lakɔ i luɣu nyəntu tɔ, pɔntu nəɣɔ ke i muɣi. ³² Tuu tɔ, tə ta nuta si nəyɔlw kula yulw wei pa lələna yulwmtu tɔ i ise. ³³ Pə tɔɔ ké ye apalw un e i taa ké Iso nyəŋ i taa pəsi na í la pulw.

³⁴ Ḿróyú Falisanaa cə yulwm si: Hatoo pa lələyɔ nyá tɔ, isayatu tike ke nyá nyəma, na nyaa caa n seɣɛsi ta na?

Úlena Falisanaa təɣɔnɔ-i pa Iso təsɛɛle taa.

Ise nyəma səkpetuyɔ

³⁵ Ḿróyú Yesu nuwa si pa təɣɔna yulwm un i, úlena í kəɔ í sulɔ-i na í pəəsɔ-i si: N mu Yulw Pəyaya təm na? ³⁶ Tənya yulwm cə-i si: Taca, hulɔ-m wei pa yaa mpu tɔ na má mu.

³⁷ Ḿróyú Yesu təma si: N na-i mɛɛ, i maɣamaya kele ma wei ma yəɣɔtəyəna-ŋ isəntɔ tɔ. ³⁸ Úlena yulwm tɔ si: Taca, ma mɔwa. Na í luŋi-i atɛ.

³⁹ Ḿróyú Yesu təma si: Ma kəma antulɔnya taa cənɛye si ma fakɔ tampana nyəma na tasəkəle nyəma, na mpa paa naaki tɔ pá ná, na mpa pa naakaya tɔ pá yulwm.

⁴⁰ Falisanaa napəli paa we təna na pá nukɔ təm nti, úlena pá pəəsɔ Yesu si: Pə kreŋna tá, tá ké yulwmaa tɔtɔ?

⁴¹ Ḿróyú Yesu cə Falisanaa si: Ye tampana í ka ké yulwmaa, í taa wəna isayatu. Ama isu i təŋyɔ si í naaki tɔ, pə tɔɔ ké mə isayatu we tam.

10*Heej kaləkv təm*

¹ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi, wei í yela heej kaləkv nənəyɔ ke sʊnəv na í ηmaana tiili təɔ na í sʊv tɔ, pʊntʊ kɛ ηmulv na wakəllv kɛ. ² Ama wei í təhəyənə nənəyɔ na í sʊv tɔ, pʊntʊ nté tiikulu. ³ Nənəyɔ tənɔlv tʊləyi-í na í sʊv. Heej nyəmə́ í nəyɔ. Í kaləyi í heej həla ke kʊlʊm kʊlʊm na í lukəna-í awali. ⁴ Waatv wei í tɛɲ í heej ɪnɪ í tənəyɔ lunəv tɔ, ɪləna í tɛɛ-í nəyɔ na heej naa tʊ í waali. Pə taya pʊlv, í nyəmə́ í nəyɔ tɔ pə tɔɔ. ⁵ Ama ye krai tʊ, í kaa təɲ ílé, halɪ í ká se-í səsəm kɛ. Mpi tɔ, í ta nyɪ krai nyəmə́ nəsɔsɪ tɔ se.

⁶ Yesu keesa-weyɛ tənɛ ɪnɪ. Ama pa ta cekəna tə hʊwɛɛ.

Yesu kɛna tiikulu kɔpɔɲ

⁷ M'póyó Yesu tasa yəyətəyɔ sɪ: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi. Maɣalɛ heej kaləkv ηkv kʊ nənəyɔ. ⁸ Pa tənə mpa pa laala-m kəntɛ tɔ, paa kɛ ηmulaa na wakəllaa kɛ, heej ta tʊ nɪnə-wɛ. ⁹ Maɣalɛ nənəyɔ, wei í təhəna ma tɔɔ na í sʊv, pɪ ya í nyʊyʊ. Í ká sʊkɪ na í lukɪ, na í hikiyi nyʊtʊ kʊpantʊ. ¹⁰ Nmulʊyʊ na lɛntʊyʊ na wakəlvʊyʊ tɔɔ tike ke ηmulv ná kɔɲ. Ama ma kəmaɣa sɪ ma heej í wɛɛ alaafəyɔ taa kɛ tam təpəkɛɛɛ.

TILLAA TƏMLƏ

Kutuluvtu

Tillaa Təmle takəlaya wenna isu salav wei i kava Laapaalənaa na Pəəli-we pa kuḡmaḡmaasi həku taa tə. Ka taa kə pa kəəsəyi-tuyv isəna Yesu Kilisiti Isə seelaa caala Yuta nyəma taa na piitimnaa taa tə.

Yuta nyuyv nyəma na Lom nyəma pa tə kancaalaya Isə seelaa kə wahala kə səsəm. Pəəli ka kə wahala tulaa mpe pa taa ləlv wei Isə layasa tampana layasuyv tə si i kraali Laapaali Kuḡpaḡ kə piitimnaa ləlaa. Takəlaya ḡke ka kəesa-tv tətəyḡ Pəəli cəənav kə Laapaali Kuḡpaḡ kə tətḡ taa.

Isəna pa faya Tillaa Təmle takəlaya tə:

Feesuyu Nanḡtv taḡuyv, titite 1

Aseeta nyəma kə Yosalem taa, titite 2–7

Aseeta nyəma kə Yuta na Samalii taa, titite 8–12

Pəəli təmle, titite 13–28

Feesuyu Nanḡtv ka tii tillaa səsaa tə

¹ Ma yulv Teufilli, ma takəlaya kancaalaya nyəḡka taa ma kəesa mpi mpi Yesu caala lapv tə, na nti nti i seyeəsa pə kraḡav kancaalaya, ² na pə suna kuḡaḡku i kra isə tə. Na pəcə Yesu kra isə tə, i ka heelina Feesuyu Nanḡtv toḡ kə mpi i caa si yəlaa mpa i ləəsa si i tillaa tə pə la tə. ³ Yesu səm waalı i lukaya i tillaa tə, na i hóləḡəna-weyə yaasinaa payale taa si i fema. Halı kuḡeyḡ nule taa təcu kə Yesu lukaya i tillaa tə na i laki-weyə Isə Kawulaya waasv. ⁴ Mḡpəyḡ kuḡakv nakvli Yesu na i tillaa pa caḡaa na pə təḡna təyḡv. Təḡaya i heela-we si: I taa hatələna Yosalem. Ama i keḡna mpi Tacaa ka təma si i ká ha tə, kuḡəəv ḡku kv təm ma heela-me tə. ⁵ Mpi pə tə tə, lvm maḡamaḡa kə Yohaani naa səna yəlaa kə Isə lvm. Ama ye me ile, pu la wee naale tə Feesuyu Nanḡtv maḡamaḡa kə paa kelı na pə sə-me.

Yesu kra isə

⁶ Mḡpəyḡ Yesu na mpa paa kota mpv tə pa pəəsa-i si: Tacaa, ye mpv pəḡeyelə n ka taḡanı lseyeli kawulaya ḡkeḡe kuḡuyv na?

⁷ Təḡaya Yesu cə i na mpa paa kota mpv tə si: Pə taḡa si mu nyəna kuḡeyḡ yaa waatvnaa mpa Tacaa maḡamaḡa suna i toḡ tə se. ⁸ Ama kuḡaḡku Isə Feesuyu Nanḡtv ka tii mə tə tə, i ká hiki toma na i hólı pə təna mpi i nana mə isəpəe tə pə tampana kə Yosalem, na Yuta, na Samalii pə tətḡnaa təna taa. Haləna pə polo pə tala antulinya tənasi təna təpai.

⁹ Yesu təma mḡpəyḡ yəḡotuyv, iləna pə kraasi-i isə na pə nyənəḡi-i mpv. Haləna pulvrv isu ḡmuntuyv kəə pə takı i tə, pa ta tasa-i nav.

¹⁰ Yesu kra isə na i tillaa wee na pə təḡna nyənuyv təriḡḡ kə mpv, ile pa tuta apalaa naaleḡe pa cəlvəle na pə suu wontu kəhulvmtv. ¹¹ Na apalaa mpe pə pəəsi tillaa si: Kalileə nyəma me, pepe tə kə i səḡaa na i nyənəḡi isə kə mpv? Yesu wei pə ləsa mə həku na pə kraasi-i isə kə isəntə tə, i ká tə na i məli mḡpəyḡ teitei isu i na-i na i kraaki isəntə tə.

Matiyasi məla Yutaasi lonte

¹² Mḡpəyḡ tillaa kəla tuḡ wei pa yaa si Olifinaa tə i puyv ḡku kv kiḡ paa wee tə na pə məli Yosalem. Puyv ḡku na Yosalem pə fei pooluḡ. Pə ta kəli kilomeətəli kəlvbm. ¹³ Pa talaa, iləna pə kra pa isətaa kutuluḡyḡ ḡku kv taa paa svkaya tə.

Mpa pa suukaya tēna təɣole Piyee, na Yohaani, na Saaki, na Antəlu, na Filipu, na Tomaa, na Paatelemii, na Matiyee, na Aləfe pəyalu Saaki, na Siməŋ wei i kē mpa pa ləkaya si pa muɣi pa tetu tə pa taa ləlv tə, na Saaki pəyalu Yuti. ¹⁴ Pa tēna pa kotaya təntəmle kē tam na pá sələməyi Isə. Pa taa ka we alaa napəli, na Yesu too, na Yesu newaa.

¹⁵ Kuyeeŋ un i taa, kuyaku nakuli yəlaa kotaa, hal i pa tala isu yolonyəŋ ninuwa na hiu (120). Ilena Piyee kuli na i səŋ i taapalaa mpe pa heko na i tə si:

¹⁶ Ma taapalaa me, təm nti Isə Feesuyu Nanjtu ka tɔ Tafiiti nəɣo taa na i yətəti, na tē we Isə Təm takəlaya taa kē Yutaasi wei i tē Yesu kpalaa kē nəɣo tə i təm tə, pə wee kē si tu la. ¹⁷ Yutaasi un i ka kē ta taa ləlv, na tá na-i tu kpenta təmle tənə tə taa.

¹⁸ Apalu un, waatu wei i tema tetu yapu na i tulum liyitee an i tə, i polaa na i hoti tə taa kē i nəɣo tə, na i lotu tɔli, na i taa lotu ya na tē ŋmaa. ¹⁹ Təm tənə tə yeka Yosalem nyəma tēna kin, haləna pá ha tetu ntəyi hətə na pa te taa si: Akeletama. Caləm tetu kē pa yaa mpv na pa te taa. ²⁰ Pa ŋmaa Yontu takəlaya taa si:

I təyaya i tēki kaav.

Nəɣəlv i taa kus-ke.

Na lent i tətə si:

Nəɣəlv i lēeti i lonte.

²¹⁻²² Ye mpv pə wee si mpa pa təyaya-tuyv waatu wei tá na Tacaa Yesu tə cəkaya tetuŋaa tə, pa taa nəɣəlv i səsəsi tá tə, na tá na-i tē hólí Tacaa Yesu səpv na i fe tə pə tampana. Pəntu un i ká wee wei kuyeeŋ tēna i ka wee tá waali kē pə krayav Yohaani səv Yesu kē Isə lom tə, haləna kuyanju pə ləsa-i tá heko na pə kpaasi-i isə tə.

²³ M'pəyó pa ləsa yəlaa naale, Yosəefv wei pa yaa si Paasapas i na pá cuɣusi-i si Yutusi tə, na Matiyasi. ²⁴ Ilena pá sələmi si: Tacaa, nyá nyəmna yəlaa lotunaa, hólí-tuyv yəlaa pane pa naale pa taa wei n ləsa si i la tillu, ²⁵ na i paasəna təmle nte Yutaasi yelaa na i tē i nyəŋku tə.

²⁶ Tənyaya pa tə tete na pə kpa Matiyasi, na i səsəsi tillaa naanəwa na kəlvum un i tə.

2

Feesuyu Nanjtu tiu

¹ M'pəyó pə tala Pentakonta acima wule, Ilena Isə seelaa koti pa tənaya təntəmle. ² Pə tasaa le, kəkətə natəli, isu heelim səsəəm makuyv tə, luna isətəa kele, na tē nyaləna təyaya ŋka ka taa paa we mpv tə. ³ M'pəyó pəlvəpənaa lu pa tə na pə nəɣəsəna isu kəkə nsəma. Ilena pəlvəpənaa mpe pá ya na pá caya paa wei i tə kē kəlvum kəlvum. ⁴ Tənyaya Feesuyu Nanjtu haya pa tēna pa taa təmammam, na pá sɔv piitim ləmpi təm yəɣəlvv, na nti Feesuyu tɔ pa taa tə ntəyi pa yəɣətəya.

⁵ Pə pamna mpa pa təŋəyi Isə mpaav kē teu tə pa luna antulinya tēna taa na pá we Yosalem kē waatu un. ⁶ Yəlaa mpe pa nu kəkətə nté tə tan, Ilena pá koti səsəəm. M'pəyó pə lapa-weye ha, pə taya pəlv, paa wei i nukaya Isə seelaa yəɣətəyənə i te taa. ⁷ Tənyaya pa kpa nəsəsi na pə la-weye piti, na pá tə si: Isu Kalilee nyəma tike yəɣətəyənə isəntə. ⁸ Ie pə lapa isəna na paa tá taa wei i nuk i pa yəɣətəyənə i te taa? ⁹ An i tá taa cənə mpa pa luna Paati tetu tə pa wee, Metii na Ilam pə nyəma ná wee, Mesopotami nyəma ná wee, na Yuta na Karatəsəsi pə nyəma, na Pəŋ nyəma na Asii tətə nyəma, ¹⁰ Filicii na Pamfili pə nyəma, na Icipiti nyəma na Síleeni cəlv Lipii tetu həɣəlvv ləŋku nyəma, na pə kaasa leləa mpa pa luna lom tə. ¹¹ Yuta nyəma siyisiyi wee, na pə kaasi mpa pa sɔv Yuta nyəma Isəsəle kē

kusuu tɔ, na Kələeti nyǝma na Alapu nyǝma. Paa na mpɔ pa tu keesǝyi Iso tǝma sɔsɔɔna tǝm na tǝ tǝmnaa waanu waanu taa, na tǝ nukɪ tǝ tǝna.

¹² Pǝ tǝmsa pa tǝna, pa ta nyɪ nti paa yǝyɔti tɔ. Ilena pǝ pǝsǝyɪ tǝma sɪ, tǝm tǝne ntiyile mpɔ? ¹³ Ama lelaa nǝ wɔŋa-wɛ, na pǝ tɔ sɪ solum pɪna-wɛ.

Piyee waasu

¹⁴ Tǝnaya Piyee na tillaa lelaa naanɔwa na kolɔm unɪ pa kolaa na pǝ sǝŋ iso. Ilena Piyee yǝyɔtǝna samaa na nǝyɔ sɔsaya sɪ: Ma Yuta nyǝma mɛ, na mpɔ mɛ mǝ kǝma Yosalem ke kɔkɔm tɔ, ɪ tɔ ŋkpaŋŋ na ɪ cǝkǝna teu ke nti ma heeliyi-mɛ tɔ. ¹⁵ Pǝ taya solum kuyɔna yǝlaa pane unɪ isu ɪ huuku tɔ. Pǝ taya pulɔ tɔɔ, pǝ kǝla tananŋ. ¹⁶ Ama nti Iso kuyɔyɔtɔtu teləsulɔ Sowɛli ka yǝyɔtaa tɔ, nti tǝ maɣamaɣa tǝ lakǝna saŋa.

¹⁷ Iso yǝyɔtaa sɪ:

Nti maa la kuyeerŋ kantǝkaya nyǝŋ taa tǝyɔlɔ.

Maa tisi ma Feesuyɔ ke yǝlaa tǝna tɔɔ.

Mǝ pǝyalaa na mǝ pǝelaa kǝ na nti

tu la cele tɔ na pǝ yǝyɔti.

Pu hólɪ mǝ ifɛpiya ke tǝmnaa na pǝ nana pa isǝpee.

Na mǝ kɔkpatǝlaa kǝ toosi toosee.

¹⁸ Tampana tɔɔ, maa tisi ma Feesuyɔ ke ma tǝmle nyǝma,

apalaa na alaa nyǝma, pa tɔɔ kǝ kuyeerŋ unɪ ɪ taa.

Paa nǝ nti tu la cele tɔ na pǝ yǝyɔti-tɪ.

¹⁹ Maa la kǝkǝlɔ nyǝmnaa ke hatoo isɔtɔnyɔ taa, na piti tǝma ke ate.

Calǝm na kǝkǝ na nyɔɔsɪ sɔsɔɔnsɪ kǝ nyala.

²⁰ Ilim kǝ sɪ tǝkpitii.

Iso tɔ kǝ sɛe isu calǝm.

Pǝ tǝna pu la mpɔ na pǝcǝ pǝ tala

Tacaa kuyaku sɔsɔɔŋku teeli nyǝŋku ŋku.

²¹ Pǝ na pǝ mpɔ tɔ yǝlaa tǝna mpɔ

paa yaa Tacaa hǝte tɔ paa tɔlɪ-tɪ.

²² Iseɣeli nyǝma mɛ, ɪ nu nti ma heeliyi-mɛ tɔ. Nasaleti Yesu kǝ yulɔ wei ɪ

sɔsɔɔntɔ Iso hólɪ-mɛ tǝyɔ. Pǝ taya pulɔ, Yesu nin ke Iso lapǝna piti tǝma na sɔyɔntɔ

tǝma na Iso kǝkǝlɔ nyǝmnaa mpɔ ɪ hólɪ mǝ heku taa tɔ. Iisu mǝ maɣamaɣa ɪ nyǝm

pǝ tǝna tɔ. ²³ Na yulɔ unǝyi Iso kpaɣaa na ɪ cele-mɛ isu ɪ ka huɔ ɪ taa na ɪ tɔ pǝ pǝle sɪ

ɪ kǝ la tɔ. Ama mǝ ku-ɪ, mǝ yelina na yǝlaa asayaa kamɪ-ɪ sǝm tesika tɔɔ. ²⁴ Ama

Iso yǝka sǝm toma na ɪ feesi-ɪ. Pǝ taya pulɔ, pǝ feɪ sɪ sǝm ɪ lapɪ-ɪ pulɔ cǝcǝka.

²⁵ Tampana, Tafiti yǝyɔta Yesu unɪ ɪ tǝm ke mpɔ sɪ:

Ma naakaya Tacaa ke tam kǝ ma cǝlǝyɔ.

ɪ ka sǝŋa ma waalɪ kǝ sɪ mǝ taa selina pulɔ.

²⁶ Pǝ tɔɔ kǝ ma laakalɪ caya tǝntǝmle ke teu,

na laŋheele kuyɔ-m ma yǝyɔtaya taa.

Paa ma kǝ yulɔ na maa sɪ tɔ,

ma cayaŋa teelɔyɔ.

²⁷ Pǝ taya pulɔ tɔɔ,

Iso nyǝ n kaa lɔ-m yem kǝ atetǝle taa.

N kaa yele sɪ nyǝ yulɔ mǝ mǝ tu sǝŋ

paa pǝcǝ maɣamaɣa.

²⁸ N hulɪ-m weesuyɔ mpaaŋ.

N kǝ wɛɛ ma kin na ɪ hulǝsǝyi ma laŋle ke teu.

²⁹ Apalaa me, í yele má tuləsi-meçe tá ləhce Tafiiti təm təcəicəi si, í səpa na pá pimi-i, na í pəlaav we tá hekv ke haləna saŋa. ³⁰ Tafiiti inı í ka ké İso kuyəyətutı teləsulv ké na í nyómá teu si, İso ka təma nti na tuunav si í ká lapı-ı tə pu la. Səsi Tafiiti luluyv taa tv nəyolv ká təyona kawulaya ŋka Tafiiti inı í ka təyaa tə. ³¹ Hatoo ləh Tafiiti nawa mpi pu te na pə la tə. Pə təo ké í yəyətə Mesii səpv na í fe tə pə təm si:

Pa ta lə-ı yem ké atətəle taa.

İ ta tu səh paa pəcə mayamaya.

³² Yesu wei inı í təm ma yəyətəyi isəntə tə, İso feesa-ı, na tá təna tə nana tá isəpee təkəlekele. ³³ İso kusa í nyuyv na í cayası-ı í kəh kəh taa. İlena í kpaça Feesuyv Nəhŋtv, wei í ka təma si í ká ha tə, na í cəle-ı. Na Feesuyv Nəhŋtv inəyi Yesu tisa tá təna tá təo, na í təhna nav na nuw ke isəntə. ³⁴ Pə taya isı Tafiiti mayamaya ná kpa iso se. Ama paa na mpv í yəyətə si:

Tacaa İso heela ma Səso si:

Caça ma kəh kəh taa.

³⁵ Haləna má kəna nyá kolontunaa,

na ĩ loosi nyá nəhhe ke pa təo.

³⁶ Pə wee si İseyeli yəlaa təna ká nyı teu təkpataa si, Yesu wei í kama səm tesika təo tə, inəyi İso lapa Səso na Mesii.

³⁷ İseyeli nyəma nu təm təne iləna pa laŋa pəsi səsəm, na pá pəosi Piyee na tillaa ləlaa si: Ta taapalaa me, isənaya pə wee si tə la ile?

³⁸ Tənyaya Piyee cə-we si: Ulə mə isayətı na í layası huwəe, na pá yaa Yesu Kilisiti həte na pá səna paa mə taa wei ké İso ləm, na pə husı mə isayətı. İlena í hiki İso kucəov səsoov ŋku kv ké Feesuyv Nəhŋtv tə. ³⁹ Pə taya pulv təo, mə na mə piya na hatəlaya nyəma ke İso təma si í ká ha, í tu laalaa na í yaa wei te, ilé í hikaa ké.

⁴⁰ Mıpúy Piyee tasa İseyeli nyəma ke təm payale ke heeluyv tətə, nti tu səna-we na tə səsı-wəye apalutv tə. Səsi, í ləsi mə təyi yəlaa letaa pane pa taa na í tulı-tı.

⁴¹ Mıpúy İseyeli nyəma taa yəlaa tuutuuma mv Piyee təm na pá sə-wəye İso ləm. Kuyəŋku, mpa pa svv İso seev tə, pa nyəh tala isı iyisi tooso (3000). ⁴² Pa isəle ka seəna tillaa kuvseyəətı ke nuw, na pa tənyaya təma na laŋhuləmlə ke səsəm. Pa təkaya təntəmlə ke tam, na pá puki İso sələmuyv pu səo nəyolv.

İso seelaa cakəle

⁴³ Tillaa lakaya piti təma na İso kəkəlv nyəmnaa, na pə kpaə paa wei ké səyəntı.

⁴⁴ İso seelaa təna ka wəna nəyo kuləmayə, na pa kpeəntaya mpi mpi pa wəna tə.

⁴⁵ Pa pəetaya pa tətənaa na pa wontunaa na pá kotiyi pə liyitee ke təntəmlə, na pá caala pa taa wei pa waasəna-ı. ⁴⁶ Pa təna paa kotaya paa ifemle nteye İso təsəele ke İso sələmuyv pu səo yulv. Ye pa saa-wəye pa tēsı taa, təntəmlə ke pa kotiyi na pá təkı. Laŋhuləmlə ke pa təkayana pa təyənasi, na pa taa hetəna təma. ⁴⁷ Na pá saŋ İso, na yəlaa təna laŋa heəna-we. Paa kuyəŋku Tacaa səsoçaya pa kpekəle təo ké mpa mpa pa nyəh pə yapa tə.

3

Kaakalaya hika nəhhe

¹ Mıpúy kuyaku nakulı Piyee na Yohaani pa pukaya İso təsəele ke ilim kpiluyv sələmuyv. ² Apalv nəyolvuyv pa lələna kaakalətv, na pá pukina-ı na pá sukı İso təsəele səsoəle nənəyo ŋka pa yaa si Caŋəm Nənəyo təyo paa kuyaku ŋku si í sələməyi İso təsəele taa svulaa ke liyitee. ³ İ nawa Piyee na Yohaani pa svukı İso

təsele taa, ɫena í sələmí-we sí pá ha-í pɔlv. ⁴ M̄p̄rógó Piyee na Yohaani pa nyəna-í tərɪŋŋ. ɫena Piyee tɔm-í sí: Paasəna cəne.

⁵ Tənaɣa kaakalaya paasəna-weɣe teu, na ka tɛlayaa sí paa ha-keɣe pɔlv.

⁶ M̄p̄rógó Piyee tɔma-ke sí: Ma feina liyitee sí maa ha-ŋ. Ama maa ha-ŋ mpi ma wena tɔ. Na Nasaleti Yesu Kilisiti toŋ taa kɔli ná ń tɔ.

⁷ ɫena Piyee siisi ná í təkí kaakalaya ná niŋ ntəɣəŋ, ná í kɔsi. Tənaɣa kaakalaya nɔɔhe na ka nɔɔswasi kpa toŋ ke kpaakraa. ⁸ M̄p̄rógó ka kɔlaa təhapa ná ká tii ka nɔɔhe tɔ, ná ká səŋ təye ná ká niki tənte, ná ká ná tillaa səsaa pá krenti ná pá sɔv Iso təsele taa. Ná ká toŋ ná ká ŋmaɔɔɣi ná ká saŋ Iso. ⁹ Samaa təna ná ka tənte ná ka Iso sam. ¹⁰ Pa kɔma ná pá cəkəna sí ŋke ka cakayana Iso təsele Caŋəm Nənoɣo kiŋ ná ká sələməɣi liyitee, ɫena sɔɣəntu ná piti la-we ná isəna ka hika nɔɔhe tɔ.

Piyee waasu ke Iso təsele taa

¹¹ M̄p̄rógó kaakalaya ŋke ka nyəna Piyee ná Yohaani ke tam. M̄p̄rógó piti kpa samaa ke səsəm, ɫena pá watí Piyee we pa tɔ kə sakaya səsəɣa ŋka pa yaakaya sí Salɔməŋ sakaya tɔ ka tɛ. ¹² Piyee ná mpɔ, ɫena í tɔ samaa sí: Isɛɣeli yəlaa me, pepe tɔ kə apalɔ inɛ í kɔlvɔ tɔ pə ceki mə laŋa? Na pepe tɔ kə í nyəŋəɣi-tɔ isɔ tá maɣamaya tá toŋ yaa tá Isəsele teu napəli pə yelina ná apalɔ inɛ í toŋ?

¹³ Apələham ná Isaaka ná Yakəpɔ pa Iso, wei í kə ta caanaa caanaa Iso tɔ, í kɔsa í təmle tɔ Yesu nyɔɣu. Ama me mə tɔ-í toŋ tɔnaa niŋ taa. Pəle pə waali Pilati luyɔ lapa sí í yeki-í tɔ, mə taɣanna kisuyɔ. ¹⁴ Í kisa yɔlv kɔpəŋ tampana təŋlv inɛ, ná isayau kpitikpiti kə í sɔlaa ná í sələmí Pilati sí í tɔli-meɣe ílé. ¹⁵ M̄p̄rógó pə lapa ná í yele ná pá kɔ weesuyɔ halɔ. Ama Iso ná feesa-í ná tɔ nana tá isəpee. ¹⁶ Yesu inɛ í maɣamaya í toŋ taa ná taa temnaa ke-í yelina apalɔ inɛ í kɔlaa. Í nyəma-í ná inɛ í səŋna mə isəntaa isəntɔ. Taa temnaa ke Yesu yelina apalɔ inɛ í wena í ti təmammam ná mə təna í naaki mpɔ.

¹⁷ Tɔv, ma nyəma me, ma nyəma teu sí mə ná mə səsaa í taa cəkəna tɔɣo í lapa Yesu inəɣi mpɔ. ¹⁸ ɫe tɔm nti Iso yelaa ná Iso kɔyɔɣotɔ tɛləsəlaa təna kpaali hatoo ləŋ taa, sí í Mesii ká tɔɣo kɔnyəŋ tɔ, nti inɛ tə maɣamaya ke í yelaa ná tɔ lá.

¹⁹ Pə tɔ tɔ, í lɔ mə isayatu ná í laɣasi hɔwee, ná í pəsəna Iso tɔ. ɫena ílé í taɣani mə təkəlləna. ²⁰ ɫe Taca ká ha-meɣe kɔyɛɛŋ wei í taa pu waasi-me tɔ, ná í kəna Mesii wei í ka ləsa hatoo ləŋ ná í su-me tɔ. Mesii inəɣəle Yesu. ²¹ Ama pə wee kə sí Yesu Kilisiti í caya isətaa, haləna pə tala waatu wei paa taɣani pə tənaya kɔfam pəsuyɔ, isɔ Iso ka tɛm yeluyɔ ke hatoo ləŋ ná í kɔyɔɣotɔ tɛləsəlaa kɔpama yɔɣɔtɔ tɔ.

²² Halɔ Moisi maɣamaya ná yɔɣɔtɔ í tɔm ke mpɔ sí: Taca mə Iso ká kəna-meɣe Iso kɔyɔɣotɔ tɛləsəlv nɔɣɔlv wei í we isɔ má, ná í ká wee mə maɣamaya mə piitim tɔ, ná í ká təŋ tə təna nti í ká heeli-me tɔ. ²³ Ye wei í ta nuna Iso kɔyɔɣotɔ tɛləsəlv inɛ, paa ləsi pɔntɔ ke Iso yelaa taa ná pá kɔ-í. ²⁴ Iso kɔyɔɣotɔ tɛləsəlaa mpa pa təna pa yɔɣɔta pə kpaɣau Samiyɛli ná í waali nyəma pa loŋŋa ŋke ka tənaya mpɔ tɔ, pa yɔɣɔta kɔyɛɛŋ inɛ inɛ í tɔm. ²⁵ Mpi Iso ka tɔma sí í ká ha ná Iso kɔyɔɣotɔ tɛləsəlaa ŋmaa pə tɔm tɔ, meɣe í tɔma sí í ká la. Halɔ mə tɔm ke Iso ka yɔɣɔta saa wei í ná mə caanaa caanaa paa sí təmaɣa nɔɔsí tɔ. Waatu inəɣi Iso tɔma Apələham sí: Nyá piya tɔ kə maa la atɛ yəlaa tənaya kɔpantɔ. ²⁶ Pə tɔ kə Iso ləsa í təmle tɔ tɔ, mə cəɔɣo í laaləna-í kəna. Í kəna-meɣe-í m̄p̄rógó sí í la-meɣe kɔpantɔ, sí í laɣasi-me ná paa wei í yele í yaasi isayau.

4

1 Piyee na Yohaani pa tənna samaa ke yəḡətənav ke mpv, ilena kətəlaa na Iso təsele tanjaa nyuvv tv na Satusee nyóma pa tala. 2 Ḿpóyó pə sala-we. Pə taḡa pulv tillaa səsaa naale ná seḡesaya samaa si Yesu fema. Mpv tə səttaa ka te na pá fe. 3 Tənaḡa Yuta nyóma kpa-we na pá təkí-weḡe saləka, si pə fema ile paa cəkəna. Pə taḡa pulv, saa unı tə pu tema taanuvv. 4 Paa na mpv mpa pa nuwa Piyee faaci tə, pa paḡale mōwa. Haləna mōlaa mpe pa taa apalaa tapə isı iyisi kakpası (5000) ke mpv.

5 Təv fema, ilena Yuta nyóma səsaa na nyuvv nyóma na Iso Təm seḡesəlaa səsaa, pa koti Yosalem. 6 Pə kpaḡav isı kətulv səsə Ana, na Kayifi, na Yohaani, na Alekəsantəli-weḡe mpv na kətulv səsə ləlvuvv nyóma təna. 7 Ilena pá ləsi tillaa səsaa na pá kəna-weḡe pa hekv taa, na pá pəsı-we si: Mpi unı í lapa isəntə tə, awe heela-me si í la mpv? Na awe toḡ taa ké í tu lapəna mpv?

8 Tənaḡa Feesuyu Nanḡtv toḡ kuləna Piyee na í tə-we si: Təv, tetv səsaa na nyuvv nyóma me, 9 saḡa pa pəsəḡi-tuvv kupaḡtv nti tə lapa kaakalaya tə tə təm, na isəna tə lapa na ká kulı tə. 10 Ile pə wee si í nyı təm ntəḡı mə təna. Iseḡeli yəlaa təna í nyı-tı tətə si, Nasaletı Yesu Kilisiti wei í kama səm tesika təə na Iso feesi-tı tə, í toḡ taa ké yulv unı í hika í ti na í naa-ı mə hekv taa ké isəntə. 11 Na Yesu unı í təm ke pa ḡmaawa Iso Təm taa si:

Nmalaa me, í ka ləwa pəle nte tə,
ńtə tə pəsəna nteḡe kite tee pəle səsəle.

12 İ tike təkəḡ ı ḡəkəna yəlaa nyəḡḡ. Pə taḡa pulv, hətə tənə tə paasi, lente feı antulinya təna taa nte Iso hula yəlaa si tə ḡaa-te na pə ḡa tá nyəḡḡ tə.

13 Ḿpóyó kotuyv səsaa mpe pa nawa isəna Piyee na Yohaani pa yəḡətəna apalutv tə, ilena piti kpa-weḡe səsəm. Pə taḡa pulv, pa maḡamaḡa pa nyəmá si Piyee na Yohaani pa ké yəlaa ke yem ké, pa ta la ceu nəḡəlv. Ilena pá təsı si paa ké Yesu tənlaa. 14 Pəcə yulv wei í ka hika í ti tə, í səḡa pa isəntaa təna. Ile pa ta nyı nti paa yəḡəti tə. 15 Ilena kotuyv səsaa tə Piyee na Yohaani si pá lu təhulə taa. Pə kaasa mpe ilena pa niki tə saawala. 16 Si: Isənaḡa tii lana yəlaa pane unı? Pə taḡa pulv, Yosalem yəlaa təna tema nyəm si mpe pa lapəna piti təmle səsəle tənə, pəcə pə feı tu kpeesi. 17 Ile tii kisina-weḡe təpəlvpulv si ye pa tasa nəḡəlvv Yesu hətə tənə tə təm heeluyv paa na. Pə taa kəə na tə təm səsı ḡau ke yəlaa taa.

18 Ḿpóyó kotuyv səsaa ḡaa Piyee-we, na pá kisina-we təpəlvpulv si pá taa tasa Yesu hətə ńtə tə təm yəḡətvv ḡaa seḡesuvv ke paa fəḡ maḡamaḡa.

19 Ḿpóyó Piyee na Yohaani pa cə kotuyv səsaa mpe si: Mə maḡamaḡa í maḡasi-təḡı mə taa na í na. Pepe kəla teu ke Iso isəntaa? Məḡe tə se ḡaa Iso? 20 Ama nti nti tá nuwa na tə nana ta ise tə, ta kaa pəsi na tə sı tə yəḡətvv.

21 Ḿpóyó Kotuyv səsaa mpe pa ta nyı isəna mpi paa la Piyee-we tə. Ilena pá tasa-weḡe kpaalvuvv ke teu na pá yele-we. Pa ta hiki mpi pə təə paa hə pa ḡkraḡuvv tə. Mpi pə təə tə, yəlaa təna saḡaya Iso ké pə təna mpi pə lapa mpv tə pə təə ké.

22 Apalv wei unı piti təmle lapa na í hiki alaafəḡa ke mpv tə, í ləlvuvv pusı ka kəla nıle.

İsə seelaa sələmvv

23 Kotuyv səsaa yela Piyee na Yohaani ilena pá tee kpaakraa ke pa taapalaa kin, na pá keesi-weḡe tə təna nti kətəlaa səsaa na nyuvv nyóma pa yəḡətəa tə. 24 Pəle pa nu-təḡı mpv, ilena pa təna pá sələmı Iso si: Hai, Tacaa, nyá lapəna isətaa na ate na tənku na pə təna mpi pə we pə taa tə. 25 Nyá yelina na Feesuyu Nanḡtv tu nyá təmle tv ta ləḡce Tafiiti nəḡə taa ké təm na í yəḡəti si: Pepe təə ké piitimnaa cvka pə taa na kalampaani ké mpv?

Pepe tōw kē yəlaa ná paasəna nəəheɛ tɛɛ
kuuu kɛ yem kē mp̄u?

²⁶ Ate awulaa səsaa kɛla tōw.

Tɛtu təkəlaa ná pɛɛla nəwɔ

na pá kuli Tacaa na ɪ Mesii pa tōw.

²⁷ Tampana tōw, Helotɪ, na Pənsi Pilati, na mɔvulaa, na lseyɛli piitim nyóma pa pɛɛla nəwɔ kɛ nyá təmle tu nanɪɪ tu, wei n ləsaa sɪ ɪ la Mesii tɔ, ɪ tōw kē ɪcate tənɛ tɛ taa. ²⁸ Mpi tuu lɔɪ nyá toma taa n nəkaa na ń maɣasɪ na ń su tɔ, pə maɣamaya kɛ pa lapa təkɛle. ²⁹ Tacaa, pənɛntɛ nyəni kpaalɔvɔ mpi pa kpaala-tu na ɪsələ kɔsɛɛmlɛ tɔ, na ń yeɛle na nyá təmle nyóma tá tɛ heeli nyá tɔm na tu nyanɪna pulɔvɔ paa pəcɔ. ³⁰ Tu nyá niɪ na kɔtəntɔnaa hikiɣi alaafəya, na ń yeɛle na yəlaa naaku nyá kəkəlɔ nyəm na nyá piti təma kɛ nyá təmle tu nanɪɪtu Yesu tonɪ taa.

³¹ Tillaa tɛma səlɔmɔvɔ, ɪlɛna lɔntɛ nte tɛ taa paa kəta tɔ tɛ seɛle. M̄p̄óyɔ Feesuyɔ Nanɪɪtu tonɪ kɔlɛna pa tənɛna. ɪlɛna pá sɔv ɪsɔ tɔm heeluyɔ na paa nyanɪna pulɔ.

ɪsɔ sɛɛlaa taləyɪ pa tənaya pa wɛnaw

³² ɪsɔ sɛɛlaa kpekəle tənɛna ka kaa lotu na ləmaɣasələ kɔlvmtələ kē təkpaata. Pa taa nəwɔlvɔ taa fayasəyɪ na ɪ nyənəyɪ ɪ kɔwɛnam ɪsu ɪ tike ɪ nyəm. Ama pa nyənaya pə tənɛna mpi paa wɛna tɔwɔ ɪsu pa tənɛna pa nyəm. ³³ Tillaa kɛɛsaya Tacaa Yesu fem tɔm na apalɔvɔ kē, na ɪsɔ ká wɛ pa tənɛna pa waali kē teu. ³⁴ Pa taa nəwɔlvɔ taa lanɪ pulɔ. Pə taya pulɔ tōw, mpa paa wɛna tɛtɔnaa yaa tɛɛsɪ tɔ pa pɛɛtaya kē na pá kɔɪna pə liyitee, ³⁵ na pá celəyɪ tillaa. Ye pə caala wei pa waasəna-ɪ.

³⁶⁻³⁷ Mp̄u ɪnɪ pə yelina Lefii tu nəwɔlvɔ, wei pa yaakaya sɪ Yosɛɛfu na pá lɔla-ɪ Sipili tɔ, ɪ pɛɛta ɪ tɛtu natəlɪ na ɪ mənna pə liyitee na ɪ cɛla tillaa. ɪnəyɪ tillaa ka cuyusaa sɪ Paanapasi. (Apalɔvɔ halv kɛ pa yaa mp̄u na pa tɛ taa.)

5

Ananiyasɪ na ɪ alv Safila pa tɔm

¹ M̄p̄óyɔ apalɔvɔ nəwɔlvɔ ɪlɛ, pa yaa-ɪ sɪ Ananiyasɪ, na ɪ alv sɪ Safila. ɪ pɛɛta pa tɛtu natəlɪ na ɪ alv wɛna pə nyəm. ² ɪ tɛma pɛɛtɔvɔ, ɪlɛna ɪ faya liyitee taa na ɪ su. ɪlɛna ɪ pona wɛna a kaasaa tɔ, na ɪ cɛla tillaa na ɪ alv wɛna pə tənaya mp̄u pə nyəm.

³ Tənaya Piyɛɛ pɔɔsa-ɪ sɪ: Ananiyasɪ pepe tōw kē Satanɪ hika-ɪ m̄p̄óyɔ katatələɣa, na ń kaasi nyá təyɪ tɛtu nti ɪ pɛɛtaa tɔ tɛ liyitee, na ń puɣusi Feesuyɔ Nanɪɪtu?

⁴ N taa pɛɛtəta-tɪ tɔ, nyá tɛtu kē mɛɛ. Na n tu tɛma-təyɪ pɛɛtɔvɔ tɔ, awe tɪ liyitee, pə taya nyá? ɪlɛ ɪsənaya pə lapa na ń paasi na ń maɣasɪ nyá taa na ń la yaasi ɪsayaɔw ɪnɛ ɪ taka? ɪsɔ kɛ ń puɣusaa pə taya yəlaa se.

⁵ Ananiyasɪ nu tɔm tənɛ ɪnɪ, ɪlɛna ɪ hoti na ɪ sɪ. M̄p̄óyɔ pə lapa pa tənɛna mpa pa nu tɔm tənɛ ɪnɪ tɔwɔ kenɪna nakəlɪ pə tu fɛɪ. ⁶ ɪlɛna ɪfɛpiya kuli na pá takɪ-ɪ puɣyɔ na pá pona-ɪ pim.

⁷ Pə lapa laasaya ɪsu kaləfunaa tooso, ɪlɛ Ananiyasɪ ɪnɪ ɪ alv suwəyale. Ama ɪ ta nita nti tɛ tɛma lapɔ tɔ. ⁸ M̄p̄óyɔ Piyɛɛ pɔɔsa-ɪ sɪ: ɪ pɛɛta mə tɛtu nti tɛ tɛ liyitee tənayaɔw? Heeli-m.

ɪlɛna Ananiyasɪ alv cɔ sɪ: Anəɣələ mp̄u.

⁹ Tənaya Piyɛɛ yəɣəta-ɪ sɪ: ɪsənaya mə lapa na ɪ kɛntɪ na ɪ paasi na ɪ huɔ sɪ ɪ maɣasəyɪ Tacaa Feesuyɔ Nanɪɪtu sɪ ɪ naa ɪ waali? Nyəni, mpa pa pima nyá paalɔ tɔ pa tɛma kɔntɛ, mpɛyɛle nəwɔwɔ tɛɛ. Paa tɛɛsɪ nyaya tɛnaw.

¹⁰ Tənaya Ananiyasɪ alv ɪnɪ ɪ hota Piyɛɛ nəəheɛ tɛɛ kē kɛkpaɛ na ɪ sɪ. ɪfɛpiya suwə, ɪlɛna pá maɣana ɪ səpa. ɪlɛna pɛle pá kpaɣa-ɪ na pá polo pá pimi-ɪ ɪ paalɔ

kəŋkəŋ taa. ¹¹ M̄p̄óyú tòm nti tə lapa Yesu sɛɛlaa kpekəle təna na mpa pa nu-ti tə pa tənaya keniŋa nakəli pə fɛina.

Piti təma payalə təŋna lapv

¹² Tillaa lapa Isə kəkələ nyəm, na piti təma payalə ke yəlaa hekv taa. Isə sɛɛlaa təna kotaya Salbməŋ sakaŋa səsaya tɛɛ. ¹³ Samaa puvɔlaya-wɛyɛ pə tu fɛi, paa na mpv yvl kpaɪ tu ke yem nyanŋana pa taa sɔv. ¹⁴ Ama apalaa na alaa samaa mpa pa mukaya Tacaa tòm na pá səsəyɪ isə sɛɛlaa kpekəle tə tə, pa nyɔɔŋ təŋna hukuyu ke səsəm. ¹⁵ Uena yəlaa náá svv kvtəntvnaa ke lunav, na pá husi-wɛyɛ katonaa na nyaaləŋ tə kə hapɛɛ nɔɔsi, si ye Piyɛɛ tɛɛkəna təna, ɪ ɪɛmɔyɔ mayamaya tu tokina kutukinav ke pa taa lɛlaa. ¹⁶ Yəlaa samaa lukayana Yosalem cəlv acalɛɛ taa na pá kəŋna kvtəntvnaa na mpa aləyaa cəsaya tə, na pa təna pa hikiyi alaafəya.

Tillaa təy konyɔŋ

¹⁷ Tənaya isəsɛɛmlɛ kpa kətvl səsə ke səsəm ke tillaa tə, na ɪ kin çayalaa təna mpa pa kə Satusɛɛ kpekəle nyəma tə. Haləna pá hvv si paa kvli pa tə. ¹⁸ M̄p̄óyú pa kpa tillaa na pá təkɪ-wɛyɛ timpi pa təkəyɪ samaa təna tə. ¹⁹ Ama Tacaa isəttaa tillu nɔyvl kəma ahoo taa na ɪ tvli saləka nənɔɔsi, na ɪ ləsi tillaa. Uena ɪ heeli-wɛ si: ²⁰ ɪ polo Isə təsɛɛɛ taa təkaa na ɪ kɛɛsi samaa ke layasvɔyɔ mpaav kvne kv tòm.

²¹ M̄p̄óyú tillaa lapa nti isəttaa tillu heela-wɛ tə. Pa kvla tanəŋ ahula tɛɛ na pá polo Isə təsɛɛɛ taa na pá niki waasv lapv.

Tənaya kətvl səsə na ɪ kin çayalaa təna pa kota Yuta Kotuyu səsəv nyəma. Uena pá tili si pá ləsi tillaa ke saləka taa na pá kəna. ²² Waatv wei filisinaa ná tala saləka taa tə, pa ta mayana-wɛ. Uena pɛɛ pa məli kprakpaa na pá heeli hvvl səsaa mpɛ si: ²³ Tə talaa na tə mayana saləka nənɔɔsi kaləsa mpv təkəŋkəŋ, na tanlaa náá səŋa pa təsəŋlɛnaa ke nənɔɔsi təna. Ama tə tula nənɔɔsi, ɪɛ nɔyvl fɛi pə taa.

²⁴ Isə təsɛɛɛ tanlaa nyvɔyɔ tv na kətəlaa səsaa pa nu mpv, ɪɛna tillaa mvkvɔyɔ mpi pə tv-wɛyɛ piti ke teu. Haləna pa ta nyɪ mpi tòm tənɛ tii tɛna tə. ²⁵ Tənaya nɔyvl ná lu yem na ɪ heeli-wɛ si: ɪ nawaa, mpa ɪni ɪ ka tv saləka tə, pa wenna nteyɛ Isə təsɛɛɛ səsəɔɛ taa na pá lakɪ yəlaa ke waasv.

²⁶ M̄p̄óyú tanlaa nyvɔyɔ tv ɪni na ɪ yəlaa pa polaa na pá kəna tillaa təhɛɛ. Pə taŋa pulv tə, paa wɛna yəlaa sɔŋəntv si pá taa kəv pá yoo mpɛyɛ pɛɛ.

²⁷ Tanlaa nyvɔyɔ tv tana tillaa, ɪɛna pá səŋsi-wɛyɛ təhvvl taa, na kətvl səsə svv-wɛyɛ tòm pəsəyɔyɔ. ²⁸ Tənaya ɪ təma-wɛ si: Isu tə kisinə-mɛ təsayaŋa si ɪ taa tasa apalv ɪni ɪ təm ke yɔyɔtɔyɔ ya? Na pɛpɛyɛɛ ɪ lapa isəntə? ɪ yasa mə sɛyɛsvɔyɔ ntɛ Yosalem ɪcəɛ təna təmam, na ɪ caa ɪ məŋna ɪ səm tòm ntɛ ta nyɔɔŋ taa.

²⁹ Ntəna Piyɛɛ na tillaa lɛlaa pa cə kətvl səsə si: Pə wɛɛ si Isə kə tə se, pə taŋa yəlaa. ³⁰ Ta caanaa caanaa Isə feesa Yesu wei ɪni mə kama tesika tə na ɪ sí tə.

³¹ Isə kusa ɪ nyvɔyɔ na ɪ çayasi-ɪ ɪ kəŋkəŋ taa, na ɪ lapɪ-ɪ wulav na waasvl səsə, si pá la na lɛyɛɪ nyəma layasi təntɛ na Isə husi pa isayətv. ³² Tə kə pə təna mpi pə lapa mpv tə pə aseeta nyəma. Pə taŋa tá tike. Ama tá na Feesuyɔ Nanŋtv wei Isə ha mpa mpa na nukəna-ɪ təyɔ.

³³ Kotuyɔ səsəv kotilaa mpɛ pa nu mpv, ɪɛna pa pááná huu səsəm, haləna pa caakaya pa kv tillaa səsaa. ³⁴ Ama pa taa ka wɛ Falisa nɔyvl wei pa yaa si Kamaliyɛɛ tə, ɪ kə pa Isə Təm sɛyɛsəlv səsə, na yəlaa seekaya-ɪ. M̄p̄óyú ɪ kvlaa na ɪ səŋ hvvl taa, na ɪ tə si pá ləsi tillaa na awalv tə na pəcó. ³⁵ Uena ɪ heeli kotilaa si: lɛyɛɪ nyəma mə, ɪ la laakalɪ na mpi ɪ caa ɪ la yəlaa pane tə. ³⁶ Matəŋ wulɛnaa

taa ké Teutası kulaa na í nyəni ı ti isu yulı naxulı, na yəlaa isı nasəle (400) təj ı waalı. M̄p̄óyó pa kv-ı, na mpa pele pa təjaya ı waalı tó pá ya njkanja, na pə təna pə saalı yem. ³⁷ İlé ı waalı ké Kalilee tı Yutaası ná kula kəkəlyuı waatu, na í təjısi yəlaa kəpınj ke ı waalı. Ama pa kv ílé tətó, na pá yası pa təna mpa pa təjaya-ı tó. ³⁸ Pə tóó ké pənente ma heeliyi-me sı, í taa paasəna yəlaa panə ıni pa təm tótó. İ yele-we na pá tēē. Pə taya pulı tóó, ye yəlaa kınj ke pa kookalı na pa təma lunaa, pu saalı ké. ³⁹ Ama ye tampana İso kınj ke pə lunaa, í kaa pəsi na í la-weye pulı. İ la laakalı, pá taa kəó na í yoonə İso.

M̄p̄óyó kotillaa mu Kamaliyee təm. ⁴⁰ İlena pá yaa tillaa na pá həkı-we, na pá heeli-we sı: Yesu təm í taa tasa mə nəsı taa ké luw. İlena pá yele-we sı pá tēē. ⁴¹ M̄p̄óyó tillaa lu kotuyı taa na lanhəlómle kuyı-we isı İso tona-we na í yele na pá ná konyəj ke Yesu tóó tó. ⁴² Paa ifemle nte, pa ta heesi Yesu wei ı ké Mesii tó ı Laapaalı Kıpəj heeluyı, na waası lapı ke tēesi taa na İso təsēle taa.

6

Yəlaa naatosompəyəlaya ləsvy

¹ Waatu ıni ı taa Tacaa təjlaa təjna səsıvyı. M̄p̄óyó pə lapa təmaya ke Yuta nyəma mpa pa yəyətaya Kələkı təm tı na tətı Yuta nyəma pa heku, sı tətı Yuta nyəma ı paasəyona mpe pa leelaa ke teu ke paa ifemle nte tə təyənaya talvyı taa. ² Təyaya tillaa naaııwa na naale ıni ı kota Tacaa təjlaa kpekəle təna na pá tó-we sı: Pə ta muna sı tó yele İso Təm paasənan na tó lakı kətəyən təm. ³ Pə tóó tó, apalaa mə, í nyəni na í ləsi mə taa ké yəlaa naatosompəyəlaya, mpa yəlaa sama na Feesuı Nəjıttı tıj tó pa kınj na pá wəna ləmayasē ke səsəm tó, na tó tı-weye təmle təne. ⁴ İle saa ıni taa hiki cayale na tó paasəyona İso sələmvı na waası lapı ke tam.

⁵ M̄p̄óyó pa kpekəle təna lanje heena təm nti, ılena pá ləsi İtiyeni. Yulı ıni ı tisa ı yuj ke İso tóó ké teu, na Feesuı Nəjıttı tıj tó ı kınj. Pa ləsa tətəyı Filipı, na Puləkulı, na Nikanə, na Timən, na Paləmenası, na Antiyəka Nikolaa, wei ı ka svı Yuta nyəma mpaıı taa ké kusı ke hatoo lən tó. ⁶ İlena pá pona-weye tillaa kınj, na pele pá sələməna-weye İso na pá tənı pa tóó ké nıj.

⁷ M̄p̄óyó İso Təm təjna yekıvyı na tə pukı, na Tacaa təjlaa nyəyən təjna səsıvyı ke səsəm ke Yosalem taa. Haləna kətəlaa payau tisi na pá mu Yesu təm ke teu.

İtiyeni kpav

⁸ İso we İtiyeni waalı na í hikiyi toma ke səsəm, na í lakı piti təma na İso kəkəlı nyəm ke yəlaa heku taa. ⁹ M̄p̄óyó Yuta nyəma təkotile nte pa yaa sı Yoma Kvhetaa təkotile tó, tə taa yəlaa napəlı mpa pa ké Sileni na Aləkəsantiliı nyəma tó, pá na Silisiı na Asii tətı pə Yuta nyəma napəlı pa kula İtiyeni tóó, na pá na-ı pá svı təm həm taa. ¹⁰ Ama İtiyeni kəla-we na təm. Pə taya pulı, Feesuı Nəjıttı hana-ı ləmayasē na í yəyətəyona. ¹¹ M̄p̄óyó yəlaa mpe pa ha yəlaa ke lixitee sı pá yəyətı sı: Tə nuwa ı sayata Moisi na İso. ¹² Na pa səsə yəlaa na nyıvyı nyəma na İso təm seyesalaa səsaa, na pele pá kulı İtiyeni tóó, na pá kpa-ı na pá pona-ı təhıvle səsəle taa. ¹³ M̄p̄óyó pa caa yəlaa napəlı sı pele pá suu İtiyeni ke təm sı: Apalı ıni ı sayatəyi tá İso təsēle səsəle kəpante təne na İso Təm ke tam ké. ¹⁴ Halı tə nu ı yəyətə sı: Nasaletı Yesu ıni ı ká yəkı tá İso təsēle səsəle təne, na í layası kətəsi nsi Moisi naa hula-tı tó.

¹⁵ M̄p̄óyó təhıvle taa cayalaa təna pama İtiyeni tóó ké ise, na pá ná sı ı isentaa mu isətəa tillı wēētı.

7

Itiyeeni Waasv

¹ Tənaɣa kəʈulv səsə pəʊsa Itiyeeni si: Tampana pə lapa mpv? ² M'p'ógú Itiyeeni cəwa si: Ma tətəvnaa na ma caanaa me, í tu ŋkraŋ na í nu. Teeli Iso lu ta caanaa caanaa caa səsə Apələham təw kē í ka we Mesopotami na pəc'ó í k'óləɣi na í puki Halan ke cayaŋ tə. ³ Na í təmu-i si: Kuli na í ye le nyá tətə na nyá nyəma. Ma huli-ŋ tətə nti tə taa n ká polo í caya tə. ⁴ M'p'ógú Apələham kula Kalətee tətə taa na í polo í caya Halan. Apələham caa səpa, ilena Iso ləsi-i Halan təna na í kəna-i timpi mə we kaɣana isəntə tə. ⁵ Iso tá ha-i tətə nti tə taa kē p'ulv maɣamaɣa. Paa tēliya si í sopi soruyu maɣamaɣa. Ama Iso təma-i k'utəm kē si í ká ha-i tətə nti. I maɣamaɣa í piya ká tēna na pá ti-ti tətəɣo í səm waali. Pəc'ó waatv uní Apələham fəina pəyaya. ⁶ Ile nti Iso heela-i təɣəle si: Nyá piya ká caya cayaŋ tətə ke ləlaa tətə taa, na pe le paa la-weɣe yomaa. Paa tu-weɣe wahala ke pusí nasəle (400) təcu kē təna. ⁷ Ama Iso təma si í ká pəʊsi piitim mpi pu tu-weɣe yomle ke mpv tə. Pəle pə waali ile paa lu təna na pá kəw tətə tənə uní tə taa na pá paasəna Iso sēv.

⁸ M'p'ógú Iso lapa na pəlvv pəsi Apələham ke kətaya ŋka kaa təwəɣi-i nti í na Iso paa yəɣətəa na pá su tə. Pə təw kē Apələham kəma í l'vli Isaaka tə, í pəla-i í k'uyeeŋ pələfei naanowa wule. Ilena Isaaka náa pəli m'p'ógú Yakərv, na Yakərv ná pəla m'p'ógú í piya naanowa na naale mpa pa ke ta kpeka caanaa caanaa səsaa tə.

⁹ Ta caanaa caanaa mpe pa lapa Yosēfv ke isəseemle na pá pēti-i, na pá pona-i Icipiti ke yomle. Ama Iso ka we Yosēfv waali, ¹⁰ na í yapa-i í wahalanaa təna taa. Pə kəma na Yosēfv tala Icipiti wulav səsə kiŋ tə, Iso lapa na wulav lanle heena í yaasi na í laɣatv. Haləna Icipiti wulav nana-i k'ufənəe k'pav, si í nyənəɣi Icipiti tətə təna na í maɣamaɣa í təyaya pə təw. ¹¹ M'p'ógú nyəɣəsi anaam lu Icipiti na Kanaan pə tətə təna taa. Pu haŋa teu kē təkəŋkəŋ haləna ta caanaa caanaa mpe pá pēki mpi paa təɣo tə na pá kpisi. ¹² Pə kəma na Yakərv nu si təɣənaɣa pēe we Icipiti, ilena í k'vsi tá caanaa caanaa mpeɣe təm kancaaləɣa nyəm na í tili. ¹³ Pa kəma na pá məli təm naale nyəm, ilena Yosēfv lá na í taalvnaa nyəm-i. Na pə lapa tətə na Icipiti wulav səsə maɣamaɣa náa cəkəna í piitim. ¹⁴ M'p'ógú Yosēfv tila í caa Yakərv na í nyəma təna waali na pá kəw. Pa we yulvnyəwəŋ nutoso na naanowa na kakpasí. ¹⁵ Mp'v pə lapəna Yakərv nana Icipiti pote, na í caŋ í si təna. Ta caanaa caanaa ná səpa təna tətə. ¹⁶ Pa k'pakaɣaa-weɣe na pá mələwəna Sikem, na pá piŋ-weɣe pəlaav ŋku Apələham ka yapa Heməw nyəma kiŋ na liɣitee tə kv taa.

¹⁷ Pə kəma na pə tala nti Iso ka təma si í ká la Apələham tə tə lapv tə, tá piitim nyəma hukə səsəm, pa paɣav ke Icipiti we səɣəntv. ¹⁸ M'p'ógú wulav səsə kofalv nəɣəlv ná cayaŋ, ilé í taa nyi Yosēfv. ¹⁹ Wulav uní í lapa tá piitim ke acilayətə. I tu ta caanaa caanaa ke wahala ke teu na k'vcaalvɣv, si pá lə pa ahulvnmnaa na pá si. ²⁰ Waatv uní í taa kē pa l'vli Moisi. I ka kē pəyaya k'vpaŋka ŋka ka te Iso kē teu tə. M'p'ógú Moisi nyəma təw-i isətvnaa tooso kē pa tē. ²¹ Pə kəma na pá lə-i tə, Icipiti wulav səsə pēle hiina-i na í tək-i isu í maɣamaɣa í k'vllv. ²² Mp'v pə lapəna Moisi nyəmá Icipiti nyəma nyəm təna. Haləna í lá yulv wei í yəɣətə nti tu hotiyi atē tə, na í pəsa təma.

²³ Pə kəma na Moisi pusí tala nule, ilena í h'v si í ká polo na í wiili í Iseyeli nyəma ləlaa. ²⁴ Moisi polaa ilena í maɣana Icipiti tu nəɣəlv í lakí pa taa nəɣəlvv m'vsvŋ. Ilena í mv wei pa lakí m'p'ógú m'vsvŋ tə í təm na í suna í ti, na í lēeti Icipiti tv, na í caŋ í kv-i. ²⁵ Moisi ka nyəmaya si í Iseyeli nyəma ká nyi si unəɣi Iso ləsa si í waasi-we. Ama pe le pa ta nyi mpv. ²⁶ Kv fema ilena í maɣana Iseyeli nyəma

naale na pá makı, ılena í polo pa loluyu. Na í to-we sı: Apalaa me, mə kolum ké, ıle pepe taa ké í lakı təmaga mʊsəŋ? ²⁷ Ama mʊsəŋtu wei í lakaya í təyontəle ke mʊsəŋ tu í nyasa-ı təm sı: Ma na-ŋ, tá wulau na tá təm hʊsʊb. ²⁸ Tete n tema Icipiti tu ke kuyu təyale saŋa n nyemá sı n ká teesi ma na? ²⁹ Moisi nu mpv, ılena í se kprakpa na í polo í caya Matiyan tetu taa. Matiyan tənaya í lola apalu piya naale.

³⁰ Pə kəma na pısi nule cə, ıle kuyaku nakulı ı we wɔlaya tetu taa ké puyv Sinayi kin. Mpróyó hotiya nakəlı ka sʊv kəkə mʊyʊ, ılena ısətaa tillu lu ı taa ké hotiya ŋke ka kəkə taa. ³¹ Moisi nawa mpv, ılena pə lapı-ı piti. Tənaya ı tuusaa sı ı wiiliyi teu, ılena í nu Tacaa nəyɔ sı: ³² Mayale nyá caanaa caanaa ıso, Apələham na ısaaka na Yakərv pa ıso. Tənaya səyontu kpa Moisi ke səsəm na í seliyi, haləna í kpisi nyənnyv. ³³ ılena Tacaa tə Moisi sı: Wəyosı nyá ntəŋkpala, timpi taa n səja mpv tə pə ké tetu kate nyəntv ké. ³⁴ Ma nawa ma yəlaa mpa pa we Icipiti tə pa wəhala, ma nu pa wula. ılena má tii sı ma yakı-we. Tov, kulı, ma tiliyi-ŋ Icipiti.

³⁵ Moisi wei inı ı təm ıseyeli nyəma ka kisa təkpatəkpa na pá təmı-ı sı: Tə na-ŋ, tá wulau na tá təm hʊsʊb tə, kolum inəyi ıso tayana kusuyv na í tili pa kin, sı í la pa wulau na í waasi-we na ısətaa tillu wei ı ka lu ı taa ké hotiya kin tu ı toŋ taa. ³⁶ Inı ı lapəna piti tema na ıso kəkələ nyəm na í ləsi-weye Icipiti tetu taa. ı lapa mpv tətəyɔ səsəncası tənku taa na wɔlaya tetu taa, halı pısi nule. ³⁷ Moisi inı ı heelina ıseyeli nyəma sı: ıso ká kəna-meye ıso kuyəyotv teləsəb nəyɔb wei ı we ısu má, na ı ká wee mə mayama mə piitim tv tə. ³⁸ Kolum inı ı ka wenna ıseyeli nyəma mpa paa kota wɔlaya tetu taa tə pa kin. ı na ısətaa tillu wei ı ka yəyətəna-ı puyv Sinayi taa tə pa wenna tá caanaa caanaa kin ke təne inı. Moisi inı ı muna ıso təm nti tə lakı təmlə ke səsəm tə sı ı teləsəyi-tv.

³⁹ Ama tá caanaa caanaa ta nuna-ı. Pa kisa-ı na pá kpaɣa pa laakaləna na pá məŋna Icipiti. ⁴⁰ Haləna pá yəyoti Aləŋ sı: Lu-tuyv tuyv na tə nyənəyi-kv. Pə tayə pʊb, tə ta nyı mpi tá Icipiti taa ləsəb Moisi təmnaa tə. ⁴¹ Mpróyó pa lupa naule na pá pəsi-teye pa tuyv na pá laa-te. Haləna pá yələna pa niŋ kulupum mprəyi teu. ⁴² Mpróyó ıso lapa-weye awusa na í yele-we sı pá nyənəyi ısətʊlŋası ke pa tuŋ, ısu paa ŋmaav ıso kuyəyotv teləsəlaa takələsı taa tə sı:

ıseyeli nyəma me,

maɣa í lapa kətasi na í fəeni

wɔlaya tetu taa ké pısi nule taa?

⁴³ Aaı, tuyv Moləki cokəle na mə tuyv

Ləfaŋ ısətʊlŋa ləsəyɔ ke

ı kpaɣaa na í paasəyəna.

ı tənaya mpv, pə taya wei í lupa sı

ı tənəyi təyale?

Pə taa ké maa yele na pá pona-meye Pəpiloni,

haləna í tēe pə waalı.

⁴⁴ Wɔlaya tetu taa təne inı tá caanaa caanaa ka wəna cokəle, na tə taa na seliya kpaatanaa. Paa sika-teye teitei ké ısu ıso ka heeluyv Moisi tə. Teitei ısu nte tə taka Moisi ka nawa tə. ⁴⁵ Tá caanaa caanaa cəla-teye pəle pa waalı nyəma. ılena pəle pá kpəna-teye timpi Yosuwee tēe-weye nəyɔ na ıso yası piitimnaa ke pa ısentaa na pá təyɔ tetu tə. Na tə wee tənaya mpv, haləna Tafiiti waatv. ⁴⁶ ıso ləŋle heəna-ı teu, ılena Tafiiti náa sələmi-ı nəyɔ, sı ı lakı inı wei ı ké Yakərv ıso təyɔ təcayale. ⁴⁷ Pə na pə mpv tə, Salbməŋ ŋmana-ı kutuluyv ŋkv.

48 Ama pə taɣa isəttaa Isə Səsə inı ı cakı kutuluŋ wei yəlaa niŋ ηmawa tə ı taa se. Halı Isə kuyəçətutə teləsulə maɣamaɣa yəçətə mpv sı:

49 Taaɣa yəçətaa sı:

Isətənuɣu nté ma kumte.

Ateyele ma nəohée təsulé.

İle kutuluɣu ηku kv taka ké í pəsəyi na í ηma-m?

Na leyele ma təheəsəle?

50 Pə taɣa má lapəna pə tənaya mpv na ma niŋ?

51 Təv, yəlaa mpa me í tema keeluyu tə, mə lanja lapa kpusəŋ na mə ηkraŋŋ tɛɛli na í kisi Isə Təm. ı kpeesəçəna Feesuyu Nanjtu ke tam, mə caanaa katé ke í kraɣaa. 52 Mə caanaa naasa Isə kuyəçətutə teləsəlaa mpe pa təna na pá sə kulum ké? Pa kv mpa pa heelaya sı tampana təŋl inı ı ká kəw tə. Kuləm inəçəle mə lapa kələmətə ke nəənəw na í kv. 53 Halı meye isəttaa tillaa teləsa Isə kusəsutv. Pəyele ı caaki tə təkuyv.

İtiyeɛni səm

54 Yuta nyəma nu mpv, ılena pááná huu pa taa, na pá sala pa niŋ ke İtiyeɛni təw na pá tanja. 55 Mıpóyú Feesuyu Nanjtu toma kuləna İtiyeɛni ke teu. İlena í teki ı ıse na ıwə na í na Isə teu səsəəm na Yesu səŋa ı ntəçəŋ təw. 56 Tənaya ı toma sı: ıı naa, isətənuɣu tulaa, na má naa Yulv Pəyaya na ká səŋa Isə ntəçəŋ təw.

57 Mıpóyú Yuta nyəma mpa kapusi ke teu, na pá təkı pa ηkraŋŋ na pá huli İtiyeɛni. 58 Na pá tuli-ı na pá luna ıcaté waali, na pá suv-ı pɛɛ yaçav sı pá kv-ı. Mpa paa ké pə aseeta nyəma tə, pɛle pa suna ifepu wei pa yaa sı Səəli təçəw pa wontu. 59 Pa tənəna İtiyeɛni ke pɛɛ yaçav, ılena í sələmi sı: Taaɣa Yesu kelı-m. 60 İlena í luŋ akula na í yəçətəna nəçəw səsəçəŋka sı: Taaɣa, taa nyəni pa isayətv tənɛ. İtiyeɛni yəçətə mpv, ılena í heɛ.

8

1 Səəli lanje ka heɛna İtiyeɛni kuyv.

Wahala yasa Yesu seɛlaa kpekəle

Kuyaku ηkv kv maɣamaɣa ke pa svv Yosalem Yesu seɛlaa kpekəle ke kuyəçəŋ tuyv ke teu. İlena pa təna pá ya Yuta na Samalii taa, na pə ye le tillaa tike. 2 Mıpóyú yəlaa mpa pa təŋəyi Isə mpaav ke teu tə pa pıma İtiyeɛni, na pá wii-ı səsəm.

3 Ama pə yela Səəli ilé tə, Yesu seɛlaa ke ı tənəna luyv sı ı lakı sakasaka. Tɛɛsı taa ké ı svbkaya na ı kraaki apalaa na alaa na í təkəyi.

Filipv kraaləyi Laapaali Kupaŋ ke Samalii

4 Mpa mpa pa ya mpv tə pa cəkaya paa le na pá heeliyi Isə Təm Laapaali Kupaŋ. 5 Samalii ıcaté ke Filipv ná polaa na í heeliyi tənə nyəma ke Mesii təm.

6 Piti təma nna Filipv lakaya tə samaa nu a təm na pá nana pa ıse. Pə təw ké waatv wei í yəçətəyi, pa tənə təpai pa tuyv ηkraŋŋuyv ke teu. 7 Pə taɣa pulv, alçaa kiisaya na pá seeki alçəhılaa paɣalé kiŋ na acamaa na kaakalası paɣalé hika alaafəya.

8 Mıpóyú yəlaa lanja huluma katətəlaya, haləna pə la ıcaté ntɛçɛ yuŋ.

9 Apalv nəçəlv naa wɛ ıcaté nıte tə taa ké hatoo ləŋ, pa yaakı-ı sı Siməŋ. Apalv inı ı lakaya topotopo təma ké, na pə lakı Samalii nyəma tənaya piti. ı nyənaya ı təyi səsə ké pə tii feı. 10 Pə kraçav piya na pə polo səsaa tə pa tənə pa wutaya-ı ké. Haləna yəlaa tənaya sı: Isə toma nna pa yaa toma səsəçəna tə a tv ntə.

11 İlena pá wutiyi Siməŋ inı ı waali. Pə taɣa pulv, ı topotopo təma ka tɛmna-wɛçɛ piti lapv ke hatoo ləŋ. 12 Ama Filipv kəma na í heeliyi-wɛçɛ Isə Kawulaya

na Yesu Kilisiti pə Laapaali Kəpaŋ tə pa mu Laapaali Kəpaŋ inəxi teu, haləna pə sə apalaa na alaa ke Iso ləm. ¹³ Siməŋ ilé i maɣamaɣa i muwa na pá sə-i Iso ləm. Ilena í suu Filipu ke təŋyɔ na i nyənaɣa Iso kəkələnnaa səsaa na piti təma nna a lakaya tə na pə we-i piti.

¹⁴ Tillaa mpa paa we Yosalem tə pa nuwa sɪ Samalii nyóma mu Iso Təm, ilena pá kusi Piyee na Yoħaanu na pá tili sɪ pá polo na pá ná. ¹⁵ Piyee pa tala təna, ilena pá sələməna Samalii nyóma mpɛɣe Iso sɪ pá hiki Feesuyu Naŋŋtu. ¹⁶ Pə taɣa pulu, Tacaɣa Yesu hətə tike ke paa yaawa na pá sənə-weɣe Iso ləm. Ie Feesuyu Naŋŋtu ta tiita pa taa nəɣəlɔ i tə. ¹⁷ Tənaɣa Piyee na Yoħaanu pa təna niŋ ke pa tə. Ilena pá hiki Iso Feesuyu Naŋŋtu.

¹⁸ Waatu wei Siməŋ nawa sɪ tillaa tənə-weɣe niŋ na pá hiki Feesuyu Naŋŋtu tə, i cəla-weɣe liɣitee, ¹⁹ na í tə sɪ: I cəle maɣa mpɔ unɪ pə lapu tətə, na má tənə wei ké niŋ, pɔntu hiki Feesuyu Naŋŋtu ke mpɔ.

²⁰ Tənaɣa Piyee təma sɪ: Isəna mpi n huɔ sɪ pa pəsəxi pá ya Iso hate na liɣitee tə, nyá na nyá liɣitee í la yem. ²¹ N kaa na pulu cəcəka. Pəyele nyá paa maɣamaɣa tu fei tənə unɪ tə taa. Pə taɣa pulu, Iso isentaa nyá lotu ta te. ²² Ie lo nyá huwəe asayee anɪ, na í wiina Tacaɣa na í huli-ŋ suulu na í taɣani-ŋ nyá huwəe asayee anɪ. ²³ Pə taɣa mpɔ, ma naakuyə-ŋ tə, nyá na nyəŋ ké isu kakaya. Isayatu lapu təkəna-ŋ təkem.

²⁴ Mpóɣú Siməŋ cə-we sɪ: Mu wiina-m na Tacaɣa, na nti í yəɣəta mpɔ tə tə taa natəli í taa la-m.

²⁵ Tillaa mpe pa naale pa təma nti nti pa nawa təɣə keesuyu na waasu lapu. Ilena pá kulɪ na pá məli Yosalem. Pa məlaya mpɔ tə, pa heelaya Laapaali Kəpaŋ ke Samalii acaləe paɣalə taa ké na pá təŋna pote.

Filipu na Itiyopii tv pa təm

²⁶ Tacaɣa isəttaa tillu nəɣəlɔ heela Filipu sɪ: Kulɪ na í təŋ ilim mpətəŋ tə, na í katɪ hapələ nte tə lukɪ Yosalem na tə puki Kasa tə. Wəlaya tetu taa ké hapələ nte tə fayanaa.

²⁷ Mpóɣú Filipu kulaa na í tv mpaav. I təŋna pote, ile i nawa yulu nəɣəluyule. Sese Itiyopii yulu katanɣa nté. Inɪ i ka kəna Itiyopii wulaw səsə alu nyəŋ wei pa yaa sɪ Kantasi tə i akewe səsə, wei i nyənaɣa i kpancoou tənə tə tə. Apalu unɪ i ka luna Yosalem kele Iso seɔ. ²⁸ I caɣa i keeke taa, na í kaləxi Iso kuyəɣətutu teləsulu Isayii takəlaya taa na í təŋna kpente. ²⁹ Tənaɣa Feesuyu Naŋŋtu heela Filipu sɪ: Tə na í kpətəna keeke unɪ.

³⁰ Mpóɣú Filipu kpaya asewa na í tala i kin, na í nu i təŋna Iso kuyəɣətutu teləsulu Isayii takəlaya taa ké kaluyu. Ilena í pəsə-i sɪ: N cəkəna nti n kaləxi təɣələ?

³¹ Mpóɣú yulu katanɣa cə Filipu sɪ: Ye nəɣəlɔ ta seɣesi-m, isənaɣa maa la na má cəkəna?

Ilena yulu katanɣa tə Filipu sɪ: Kpa na í caɣa ma kin. ³² Təm nti i kalaya takəlaya ŋke ka taa təɣələ sɪ:

Pa tənə-i isu pa təkuyuna

heu ke nampayətəle tə.

I lapaya isu iwəyaya ŋka

ka huɔntu pa kəkɪ na ká suma tə.

I suma m̀póɣú i ta cə natəli.

³³ Pa tv-i taaləm na pá kv i təm ke pətətəle ke yem.

Awe ká pəsə na í keesi i piitim təm?

Pa tama i weesuyu tomle ke atə cənə.

34 Tənaɣa akewe inɪ ɪ tɔma Filipu sɪ: La suulu na ń heeli-m, awe tɔm ke Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlv keesəɣi mpɔ? ɪ maɣamaɣa ɪ tɔm yaa nəɣɔlv nyəntɔ?

35 Ilena Filipu sɔv yɔɔtɔv, na ɪ kpaɣa tɔm nti inɪ apalv inɪ ɪ kalaya mpɔ tɔ, na ɪ seɣesəna-ɪ Yesu Laapaali Kɔpaŋ. 36 Pa tɔŋna tɔntɛ ke mpɔ, Ilena pɔ tala tiili isəntɔ, lɔm ka we tənaya. Mɔrɔɣ akewe inɪ ɪ tɔma sɪ: Nyəni lɔm yee, n kaa sɔ-m Iso lɔm ke cəneye kpaakraa? Yaa pə kaasa-m pɔlv?

[37 Ilena Filipu cɔ yɔlv katarɔa sɪ: Ye n tɛma nyá taa təkpaata te, má sɔɔ-ŋ ké.

Mɔrɔɣ yɔlv katarɔa cɔwa sɪ: Ma tɛma ma taa sɪ Yesu Kilisiti ké Iso Pəyaya ké.]

38 Tənaɣa yɔlv katarɔa sɔŋsa keeke na Filipu na akewe inɪ pɔ tii pa naaleɣe lɔm taa, na Filipu sɔ-ɪ Iso lɔm. 39 Pa luna lɔm taa, Ilena Tacaɔ Feesuɣu keli Filipu, akewe inɪ ɪ ta tasa-ɪ keesuɣu. Mɔrɔɣ ɪ tu ɪ mpaav na laŋhɔlvɔmle kuyɪ-ɪ. 40 Ama Filipu ná tuta ɪ təyi Asoto, na ɪ laki waasv ke acalɛ nna nna a taa ɪ tɔŋna tɔ, haləna ɪ tala Sesalee.

9

Sɔɔli Layaɔvɔ

(Tillaa Təmle 22:6-16; 26:12-18)

1 Ama Sɔɔli ná tɔŋna Tacaɔ tɔŋlaa kuyɔ kpeesuɣv na isəle kuseemle. Mɔrɔɣ ɪ kulaa na ɪ polo kɔtvɔlv sɔsɔ kin, 2 na ɪ səlɔm-ɪ sɪ: La-m takəlaya, na má pola Tamasi, na má maɣana Yuta nyəma təkotilɛnaa taa ké mpa pa tɔŋɣɪ Tacaɔ mpaav tɔ, paa apalaa paa alaa, ma kpa-we na má həkɔ na má pona Yosalem.

3 Waatv wei Sɔɔli we mpaav taa na ɪ krətəna Tamasi, Ile pə luna isə kele na pə la ɪ isəntɔ tənyalulu isu kɔkɔ ke tɔm kɔlvɔm tɔ na pə ná na pə cɔna-ɪ. 4 Mɔrɔɣ ɪ hota atɛ na ɪ nu pə pɔsəɣi-ɪ sɪ: Sɔɔli Sɔɔli pɛpɛ tɔɔ ké n tɔyɔ-m konyɔŋ ke mpɔ?

5 Tənaɣa Sɔɔli pɔsaa sɪ: Tacaɔ nyaya aweɣe ye?

Ilena pə cɔ Sɔɔli sɪ: Maɣa Yesu wei n tɔyi konyɔŋ tɔ. 6 Kɔlv na ń polo ɪcatɛ taa, paa heeli-ŋ nti n ka la tɔ.

7 Mɔrɔɣ pə tənmsa mpa pa tɔŋaya Sɔɔli tɔ na pɔ sɔŋa yem. Pa nukaya pə yɔɔtɔɣɪ, ama paa naaki nəɣɔlv. 8 Tənaɣa sɔɔli kɔla atɛ na ɪ nyənəɣɪ yem u naaki. Ilena pɔ təkɪ ɪ niŋ taa na pɔ hɔm-ɪ na pɔ pona Tamasi. 9 Na ɪ caya kuyɛɛŋ toosoɣo yɔlvɔmle tɛɛ, ɪ ta tɔɣɔ, ɪ ta nyɔɔ.

10 Tacaɔ tɔŋlv nəɣɔlv ɪ ka we Tamasi na pɔ yaa-ɪ sɪ Ananiyasi. Mɔrɔɣ pə lapa-ɪ isu toosee taka, na ɪ ná Tacaɔ, na ɪ lé ɪ yaa-ɪ sɪ: Ananiyasi.

Na ɪ tisi sɪ: Tacaɔ maɣalv.

11 Ilena Tacaɔ tɔm-ɪ sɪ: Kɔlv təwaka na ń tɔŋ hapəle nte pa yaa sɪ Kusiyisile tɔ, na ń sɔv Yutaasi tɔyaya, na ń pɔsɔi Taasi ɪcatɛ apalv wei pa yaa sɪ Sɔɔli tɔ ɪ tɔɔ. ɪ we təna na ɪ tɔŋna Iso səlɔmɔv. 12 Pə lapa-ɪ isu toosee taka, na ɪ ná nyá wei pa yaa sɪ Ananiyasi tɔ, na ń sɔv sɪ n tənəɣi-ɪ niŋ na ɪ isɛ kuli.

13 Mɔrɔɣ Ananiyasi tɔma sɪ: Tacaɔ, ma nu tɔŋlaa paɣale kin ke apalv inɪ ɪ tɔm, na ɪ isəɣatv nti tɔ təna ɪ lapa nyá yəlaa ke Yosalem tɔ pə tɔm tɔtɔ. 14 Kɔtəlaa sɔsaa ha-ɪ nəɣɔ sɪ ɪ kɔɔ cəne tɔtɔ na ɪ həkɔ mpa pa tɔka nyá tɔm tɔ.

15 Tənaɣa Tacaɔ cɔ Ananiyasi sɪ: Polo, ma ləsa apalv inəɣɪ sɪ ma laki-ɪ na ɪ heeliɣi ma tɔm ke piitimnaa na awulaa sɔsaa na Iseɣeli nyəma. 16 Ma maɣamaɣa ma hɔləna-ɪ konyɔməŋ wei ɪ ká tɔɣɔ ma nyuɣv tɔɔ tɔ.

17 Mɔrɔɣ Ananiyasi tɛewa. ɪ kɔma ɪ tala tɔyaya ŋke ka taa, Ilena ɪ tənɪ ɪ niŋ ke Sɔɔli tɔɔ na ɪ tɔm-ɪ sɪ: Ma taarpalv Sɔɔli, Tacaɔ Yesu wei n kɔŋaya na ń ná mpaav taa tɔ, inɪ ɪ tilina-m sɪ nyá isɛ ɪ kuli na Feesuɣu Naŋŋtɔ toma haya nyá taa ké sɔsɔm.

¹⁸ Μπόγύ πολυρῶναα ισι hutu taka kəəla Səəli isentəə ké kpaκpaα na pə hoti ate na í sʊv nav. Iləna í kəli na pá sə-ι Isə ləm. ¹⁹ Na í təγə kutəγəv na í hiki toma.

Səəli laki waasv ke Tamasi

Səəli caγa Tacaα təηlaα mpa pa wε Tamasi tə pa cəλəγə wεε naale. ²⁰ Μπόγύ Səəli sʊv waasv lapv taa ké kpaκpaα ke Yuta nyəma təkotilənaα taa. I heeləγa təfoo ké si Yesu kεle Isə Pəγalv. ²¹ Na pa təna mpa pa nu ι waasv inι tə, piti kpa-wε na pá təη si: Pə taγa inι ι ka sεεsəna isəle na mpa pa təkα Yesu təm təneye Yosalem təγə kənyəη tγyʊ? Isu ι ka kəma cəne si ι kraα-wε na í həkə na í pona kətəlaα səsaa ya?

²² Paa na mpv Səəli ná təηna waasv lapv na ι təη səsəγi tam na pə puki. I hυlayaa Tamasi Yuta nyəma si Yesu kεle Mesii. Iləna pə məli peleye liγituγy, paa nyəη nti pá cə-ι tə.

²³ Wεε lapa naale, iləna Yuta nyəma caγa na pá taγanι si pá kv-ι. ²⁴ Ama Səəli nu nti pa həkαα na pá sι tə. Na icate kolυηα nənəsi taja ilim na ahoο si pá hiki-ι na pá kv-ι. ²⁵ Μπόγύ ahoο naali Səəli ifalaa tv-ι sətəkv səsəv taa na pá tisi-ι na icate kolυηα na í tεε.

TAKĒLAYA NJKA PŌLI NJMAAWA
LOM
NYĒMA TŌ
Kŭtŭlŭtŭ

Kŏlentŭ ɨcate taa kĕ Pŏli ka we waatu wei ɨ yelaa na pĀ ĩmaa takĕlaya kaneyĕ Kilisiti nyĕma mpa pa we Lom tŏ. I hŏlŏyĭ ka taa sɨ yĕlaa tĕna lapĕna ɨsayatu, paa Yuta nyĕma na mpa pa ta ke Yuta nyĕma tŏ. I hulaa tŏtŏ sɨ Laapaali Kŭpaŋ kĕ toma sŏsŏna kĕ, ɨ yakɨ mpa pa tĕna pa mu-ɨ na pĀ temɨ-ɨ na pa taa tŏ. Pŏli hŏlŏyĭ tŏtŏ sɨ ɨseyeli nyĕma lelaa lŏwa ɨsŏ, ama ɨsŏ nĀ tĀ lŏ ɨ yĕlaa. Kantĕkaya nyĕntŭ kĕ layatu nti Pŏli tasa ɨsŏ seelaa ke ɨsĕna paa caya pa taa pa tike tŏ, na ɨsĕna pa na mpa pa ta ke ɨsŏ seelaa tŏ paa caya tŏ.

ɨsĕna pa fayā Lom takĕlaya tŏ:

- Yĕlaa tĕna pĕntĕna, na pĀ nyulŏyɨ nyŭyŭ yapu, titite 1–8
- ɨsĕna ɨsŏ caana ɨseyeli nyĕma tŏ, titite 9–11
- ɨsŏ seelaa tŏnte kŭpante, titite 12:1–15:13
- Seetu, titite 15:14–16:1-27

Seetu

¹ Maya Pŏli, Yesu Kilisiti yom. Maya ɨsŏ kpa tillu na ɨ lŏsɨ-m na ma mpa ke Laapaali Kŭpaŋ kpaalvyŭ tŏ. MĀ ĩmaana-meŭe takĕlaya kane.

² Hatuu lŏŋ ke ɨsŏ ka tŏma sɨ ɨ kĀ kŏna Laapaali Kŭpaŋ ɨni. Halɨ ɨsŏ yelaa na ɨ ɨsŏ kuyŏyŏtŭtŭ telĕsĕlaa ĩmaa ĩrŭyŏyŏ ɨ takĕlasɨ taa. ³ Laapaali Kŭpaŋ ɨnŏyĕle ɨ Pŏyaya Tacaā Yesu Kilisiti tŏm. Ye Yesu yŏlŭweetu tŏm ɨle, wulav Tafiiiti lŭlvyŭ taa tŭ kĕ.

⁴ Ama Feesuyu Nanjtu kin ɨle, ɨsŏ hulĕna toma sɨ Yesu kĕ ɨ Pŏyaya ke waatu wei Yesu sĕpa na ɨ feesi-ɨ tŏ. ⁵ Kilisiti ɨni ɨ tŏ kĕ ɨsŏ hulā-m pĕlele na mĀ la tillu sŏsŏ kĕ kolŭm ɨni ɨ tŏ, sɨ mĀ la na katerjasɨ tĕna yĕlaa mu ɨ tŏm na pĀ nana-ɨ. ⁶ Mĕ tŏtŏ ɨ we pa taa, mĕ mpa ɨsŏ lŏsa Lom sɨ ɨ pŏsɨ Yesu Kilisiti nyĕma tŏ.

⁷ Mĕ tĕna mpa mĕ ɨ we Lom na ɨsŏ sŏlāa na ɨ yaa sɨ ɨ pŏsɨ ɨ nyĕma tŏ, mĕ takĕlaya ntŏ. Tacaā ɨsŏ, na Tacaā Yesu Kilisiti pĀ hŏlɨ-meŭe pĕlele na pĀ la na mĕ laŋa hulŭmɨ.

Pŏli nyulŏyɨ sɨ ɨ polo ɨ nĀ Lom ɨsŏ seelaa

⁸ Kancalaya ɨle, Yesu Kilisiti tŏ ma se ma ɨsŏ kĕ mĕ tĕna mĕ tŏ. Mpi pĕ tŏ tŏ, pa pŭyŏlŏyɨ antulinya tĕna taa kĕ ɨsĕna ɨ nukĕna ɨsŏ kĕ teu tŏ. ⁹ ɨsŏ wei ɨ Pŏyaya Laapaali Kŭpaŋ kpaalvyŭ tĕmle ma lakĕna luyŭ kolŭmvyŭ tŏ, ɨ nyĕmĀ sɨ maa looliyɨ. ɨsŏ nyĕmĀ mpu sɨ tam ma tŏsŏyɨ mĕ tŏm ¹⁰ ke paa waatu wei ma sĕlĕmŏyɨ tŏ. Ma wiikina-ɨ sɨ ɨ la luyŭ na mĀ hiki mpa ke pĕnente na mĀ polo mĕ kin. ¹¹ Ma nyulŏyɨ teu sɨ mĀ nĀ-me. ɨlĕna ɨ hiki kŭcŏsŭ ke Feesuyu Nanjtu kin, na ɨ la toma. ¹² Nti ma tu kĕlŏyɨ nyulvyŭ tŏyĕle sɨ mĀ we mĕ hĕkŭ, na tĕ nyĕnŏyĕna tĕma naani tŭyŭ ke ɨsŏ tŏ, na pĕ sŏsŏyɨ-tŭyŭ apalŭtŭ.

¹³ Ma taapalaa me, ɨ nyɨ teu sɨ tam ma hŭkaya sɨ ma puki mĕ kin, ɨle pĕ tuu-m, halĕna saŋa. Ma nyulŏyɨ sɨ ma tĕmle ɨ lŭl pŭlŭpŭyŭ mĕ te, ɨsu tĕ lŭla piitim lĕmpɨ nyĕma kin tŏ. ¹⁴ Pĕ taya pulŭ, pĕ caala-m kĕ sɨ mĀ polo yĕlaa tĕna kin. Paa acalĕe sŏsŏna taa, paa cacakĕŋ tĕe, paa ɨsĕkullaa cŏlŏ, paa ɨsĕkpeete nyĕma cŏlŏ. ¹⁵ Pĕ tŏ kĕ ma nyulŏyɨ teu sɨ mĀ pŏna mĕ mpa ɨ we Lom tŏyŏ Laapaali Kŭpaŋ tŏtŏ.

Laapaali Kŭpaŋ toma

¹⁶ Laapaali Kupaŋ kraaluŋu tɔm fei-m feele. Pə taɣa pulv tɔɔ, Iso toma nté təna. I waasəxi pa təna mpa pa teŋi-ɪ na pa taa tɔ. Yuta nyɔma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ. ¹⁷ Kɔpam Laapaali Kupaŋ tɔɔ ké tɔ nyəŋ isəna Iso laki na yəlaa pəsəxi kɔpama ke ɪ isentaa tɔ. Pə kraɣav hatuu kancaalaya haləna pə tɔm tɔ, yulv teŋ ɪ taa na Iso ké iləna Iso la, pə ta kaasi pulv tɔtɔ. Iso Tɔm taa maɣamaɣa kilisa mpv təcɛɪci sɪ: Ye Iso nyəna wei ké yulupan sɪ ɪ tɛma ɪ taa tɔ pə tɔɔ, pɔntv tike tuləyən-tɪ.

Yəlaa tɔm səpa

¹⁸ Iso mɔvi pááná ke hatuu isəttaa ké yəlaa kɔpəntəŋ na pa isayətunaa təna tɔ na pə naa mpv. Pə taɣa pulv, yəlaa tetelakasi nyəkəxi tampana na a mələxi yem. ¹⁹ Mpv pə yelina na Iso tɔvi-weyɛ nauya. Mpi tɔ pa nyəmá timpriwe pə weɛ sɪ pá nyaŋna Iso tɔ, ɪ tɛma-weyɛ-wəxi húlóyú ke teu tɔ pə tɔɔ. ²⁰ Kɔpam hatuu Iso lapa antulinya tɔ, ɪ mukaya tɛ weɛtu, isu ɪ toma tamm nyəna na isəna ɪ maɣamaɣa ɪ weɛ tɔ, pə naaki ɪ kolapəm mpi pə kinj ké. Tənaɣa pə weɛ sɪ yəlaa ɪ nyəna ɪ toma na ɪ weɛtu, pə tɔɔ ké pa feina tampana. ²¹ Pa nyəmá Iso, ama paa see-ɪ, pəyele paa see-ɪ ɪ na tɔmlɛ isu pə nəɣəsəna yəlaa ɪ la Iso tɔ. Pa huweɛ liyita yem, paa laɣatiya ka fei. ²² Pa tɔŋ sɪ pa nyəm tɔɔwa, ama ɪweɛŋ ké. ²³ Isu paa tv Iso wei ɪ səki tɔyɔ teeli tɔ, yulv wei ɪ səki tɔ ɪ leesəŋ na sumasi na nɔɔhɛ liyiti wontu na nti tɔ tuuki atɛ tɔyɔ pa seeki.

²⁴ Pə tɔɔ ké Iso yela-weyɛ pa tetelakasi isayasi nsi pa luuŋ sɔɔwa tɔ sɪ taa, na pá laki tɔmaya mpi pə we feele tɔ. ²⁵ Mpe pa mələa ké na pá kraɣa Iso tɔɔ tampana na pá pəsəna pɔpɔtu. Pa seeki na pá tɔŋəxi mpi mpi Iso lapa tɔ, na pá yeɛ Iso wei ɪ lapa-wɪ tɔ ɪ maɣamaɣa. Pəyele pu mɔna isu unəxi pá san tam.

²⁶ Pə tɔɔ ké Iso ná yela-weyɛ pa taaləntv taa. Na pa alaa maɣamaɣa náá yeki apalaa na pá sɔvkəna təma. ²⁷ Mpv tɔtɔyɔ na pa apalaa, pɛle pa yeki alaa tɔm, na pa kɔnyuləŋ ɪ kra pa nyɔŋ taa pa ketitiyi təma. Apalaa lakəna tɔmaya feele fei nyəntv. Na pa taaləntv nti tɔ naasɔyɔ makəna pa nyɔŋ taa.

²⁸ Isu pa kisa Iso ké nyəm təkɛlekele tɔ, pə tɔɔ ké Iso ná yela-weyɛ pa kɔmɛləlayətu taa na pá laki acaalətv. ²⁹ Pa kəla kawalasi, na isayətu, na kɔnyuləŋ, na nyaŋ, na isɛsɛmle, na yulvkule, na yooɔ, na puɣusuɣu, na muɣuluɣu tike ke pa nyəmá. Pa ké yɔɣɔtəlaa. ³⁰ Pa cakəna təma. Pa ké Iso kolontunaa, na kalampaani nyɔma na isəcav nyɔma na tɔhəntaa. Pa lɔləsəxi isayətu kɔfatv, paa see pa caanaa. ³¹ Pa feina laakali, paa təkəxi nti pa tɔŋ sɪ paa la tɔ. Pa laki təkətu, pa feina lɛlaa pətətəle. ³² Pa nyəmá Iso tɔɔ sɪ mpa pa laki mpv tɔ pa ké sɔlunaa. Paa na mpv pa tɔŋna lapv, haləna pá san pə lataa tɔtɔ.

2

Iso hvvlɛ

¹ Iɛ nyá wei n footiyi nyá lɛlv tɔ, paa n ké we te, n feina tampana. Pə taɣa pulv, nyá footiyi lɛlv pəyele n̄pɔyú nyá maɣamaɣa nyá laki tɔ, n kɔvi nyá ti tɔm ké. ² Tə nyəmá sɪ tampana ke Iso tɔŋəxi na ɪ hvvkəna pa təna mpa pa laki mpv un̄ pə taka tɔ te. ³ Iɛ apaŋnya, isu nyá footuyuu mpa pa laki mpv, pəcɔ nyá maɣamaɣa nyá laki teitei isu pɛle tɔ, n hvv sɪ Iso kaa pɔɔsɪ-ŋ? ⁴ Iso kɔcɔɔv nté n mələ n̄ kpaləxi na n̄ kisiyi ɪ suulu sɪ ɪ taa wii nyá pətətəle? N ta nyi sɪ Iso laki-n̄ kɔpantv ke n̄pɔyú sɪ isəweɛ n ká laɣasi tɔntɛ? ⁵ Nyá laŋkpəsəŋ unɛ. Ama nn caa laɣasɔyɔ se. N lakɔyɔ mpv tɔ, saləka kəkəlv ke n caaki na n̄ kəŋna nyá nyuɣu taa ké kɔyaŋku Iso ká caya na ɪ hólɪ ɪ pááná na isəna ɪ tɔŋəxi siɣisuyɔ na ɪ hvvkəna tɔ. ⁶ Kɔyaku ŋkɔyɔ Iso ká fei paa wei ké ɪ kolapɔtv. ⁷ Mpa pa sɔɔla kɔpantv lapv ke tam, na pá pɛəkəxi Iso

kinj teeli, na sam na tam weetu tō, mpeye Iso ká ha weesuɣu ŋku ku tej tō. ⁸ Ama mpa pa sɔpa nyɔɔ na pa nyɔntu telɔsuɣu ke lɔlɔ, na paa tɔŋɔɣi tampana, na pá laki pə tɔna mpi pə fei teu tō, Iso ká hólí pɛleye isəna i taa kraana-we na pa tɔm ta maɣa-i tō. ⁹ Wahala na lanwakəlle sɔsɔle ká kra pa tɔna mpa pa laki isayatu tō. Yuta nyóma ke kancaalaya, pə waali ké mpa pa ta ke Yuta nyóma tō. ¹⁰ Ama mpa pa laki kɔpantu tō, Iso ká kusi pɛle pa nyɔɔ na i sa-we na i huləsi pa lanja. Yuta nyóma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyóma tō. ¹¹ Mpi tō Iso u faɣasəɣi yɔlaa tō se.

¹² Mpa pa ta nyi Moisi kɔsəsutu na pá pəntəɣi tō, paa le na kɔsəsutu nti tō tɔm ta na-we. Ama mpa pɛle pa nyómá Moisi kɔsəsutu na pá tɔŋna pəntuɣu tō, kɔsəsutu ntəɣi paa keesəna na pá huɔna-weɣe tɔm. ¹³ Mpi tō pə taɣa yɔlaa mpa pa nuki kɔsəsutu tɔm ke kɔnu tō mpeye Iso nyənəɣi kɔpama se. Ama mpa pa tɔka-ti tɔɣo. ¹⁴ Ye piitim lɛmpi nyóma nɔka na pá tɔŋɔɣi mpi Yuta nyóma kɔsəsutu keesəɣi tō, pəyele nɔɣɔlɔ ta huli-we, ile pa kɔsəsutu we pa maɣamaya pa taa kele, paa na pa taa feina-ti tō. ¹⁵ Pa lakɔɣu mpɔ tō, pa hólóɣi kele si, paa pa taa feina kɔsəsutu, pə tɔ Moisi nyəntu nté pa lotunaa taa. Na pə naaki ímpóɣi pa laakalənaa taa. Pə taɣa pɔlɔ tɔɔ, wutee wutee pa pətəɣi pa kɔlapɔtu taa ké, na wutee wutee pa wena naani. ¹⁶ Ímpóɣi pu lu teitei ké kɔyanjku Iso ká yele si Yesu Kilisiti i huɔna yɔlaa ke pa mukaya tɛe kɔlapɔtu tɔɔ tō. Na pə maɣamaya ke Laapaali Kɔpan wei ma kraaləɣi tō i hólóɣi.

Yuta nyóma na Iso kɔsəsutu pə tɔm

¹⁷ Ama nyá, n yaa nyá təɣi Yuta tu Yuta tu, na Moisi kɔsəsutu ntəɣəle Moisi kɔsəsutu, na í muɣɔlɔɣəna nyá Iso. ¹⁸ Pácɔ n nyómá mpi Iso caa si í la tō, na kɔsəsutu nti tō kula nyá ise ke teu si í cekəna kɔpantu. ¹⁹ N nyənəɣi nyá təɣi yulumaad hantɔ na səkpetuɣu tɛe nyóma isentɔɔ cɛtu, ²⁰ na isəkpeetɛe nyóma isəkullu, na piya seɣesəlv. Mpi pə tɔɔ n nyənəɣi nyá təɣi mpɔ tō, n tɛeləɣi ké si nyá nana pə tənaya kɔsəsutu nti tō taa, paa nyəm, paa tampana. ²¹ Anja, nyá wei n seɣesəɣi leləa tō, nn seɣesəɣi nyá ti suwe? Nyá wei n laki waasɔ si pá taa ŋmulɔ tō, pepe tɔɔ ké nyá ŋmuləɣi? ²² Nyá wei n tɔŋ si pá taa la wasanjalətu tō, pepe tɔɔ ké nyá laki? Nyá wei nn caa tuŋ tɔm ke paa pəcɔ tō, pepe tɔɔ ké n naɣaləɣi i tɛe kɔpampam? ²³ Pə taɣa nyá muɣɔlɔɣəna si n wena Iso kɔsəsutu? Ile pepe tɔɔ ké n pəntəɣi-ti na pə kɔɣi Iso nyuɣu? ²⁴ Iso Tɔm taa pa ŋmaawa təkəlekele si: Yuta nyóma me mə yelina na piitim lɛmpi nyóma tɔuki Iso.

²⁵ Ye n təkəɣi Moisi kɔsəsutu ke pɛlvuɣu waasəɣi-ŋ. Ama ye nn təkəɣi-ti, pə we isu pa ta pɛli-ŋ kele, paa n pɛlaa. ²⁶ Ye yulɔ i ta pɛli, pəyele i tɔŋɔɣi teu ke Moisi kɔsəsutu keesa nti tō, Iso kaa nyəni pɔntu isu pɛllu? ²⁷ Wei i ta pɛli pəyele i tɔka kɔsəsutu nti tō, i ká ku Yuta tu nyá nyá tɔm. Pə taɣa pɔlɔ tɔɔ, nyá wena kɔsəsutu nti tō takəlasa, na n pɛlaa pəyele nn tɔŋɔɣi-ti. ²⁸ Tɔv, isənaya Yuta tu siyisiyi ná we? Pə taɣa isentɔɔ na i pɛlvuɣu kinj ke pa nyəŋna-i si Yuta tu. ²⁹ Ama Yuta tu siyisiyi ile, pa nyəŋna-i na i taa ké, na hatuu i lotu taa ké pa pɛla-i. Iso Feesuɣu pɛləna-i, pə taɣa Iso kɔsəsutu nti pa ŋmaa kɔŋmaa tō tō tɔm tɔkɔɣu tɔɔ. Yuta tu siyisiyi ke mpɔ, Iso sanja-i, pə taɣa yɔlaa.

3

¹ Kawaaɣa we Yutaitu taa ke? Pɛlvuɣu ná wena kasəɣaya na? ² Kawaaɣa we pə tənaya mpɔ pə taa ké sɔsɔm mɛɛ. Pə taɣa pɔlɔ, kancaalaya ile, Yuta nyóma mpeɣe Iso yelina i tɔm nti i kaya i heeli yɔlaa tō. ³ Ile ye pa taa leləa kisa tə muɣu, pu la na Iso náa kee nti i ka yɔɣɔta tō? ⁴ Aai, pə kaa la mpɔ se, paa pəcɔ. Paa yɔlaa tɔna

ká la kaloolutunaa, isu Isò lapa tampana tu ke tam. Pa ημααwa ηρύóγυ Isò Tòm taa si:

Isu yèlaa tæna nyemá si
tampana ke n yóçotæyi.

Na ye pa tu yaa-η huule,
nyá tòm teena.

⁵ Ama ye isayatu nti tæ laki tæ tæ kusa Isò nyuyu, halæna pá sa i tampana tænyuyu, ile tu tasa suweye yóçotuyu tæto? Yaa tu tæ si timpí i tukuyu-tuyu ceçeceye ké tá isayatu tæ tæ i yowayale? Aai. (Ama nti yèlaa yóçotæyi tæçø ma yóçotæyi cæne.)
⁶ Tæfò ye pu we mpv, ile isænaya Isò ká te na í la na í huuna yèlaa tæna tæpai ké tøm?

⁷ Ye ma pæpætø lakæna na pæ hólóγí Isò tampana tækelekele na í hikiyi teeli, ile pepe tæ ké pa nyænæyi-m isayau tæto? ⁸ Yaa pepe tæ ké tæ kaa tæ si tæ la isayatu na pæ kæna kupantu ile? Halæna lempra caakaya ma nyuyu kyuy, ilena pá waana si ηρύóγυ ma tæηna seçesuyu. Paa ky yèlaa mpa pa waana-m mpv tæ pa tøm, na pa tøm kyuy maçaa.

Yulv kupay fei

⁹ Ile isæna tæ ké pæ wæe? Yuta nyóma tá tæ tee piitim lemprí nyóma yaa isæna? Aai, pæ taya mpv. Ma tema hólóγy si isayatu tæka yalaa tænaya tækem, paa Yuta nyóma, paa yèlaa mpa te. ¹⁰ Isò Tòm taa pa ημααwa mpv si:

Yulv fei wei i siyisaa tæ,
paa kulvm kyη.

¹¹ Næçulv ta cekæna pulvpyuy paa pæcø.
Pæyele næçulv u pæekæyi Isò.

¹² Pa tæna pa toolaa na pá hatælna Isò,
pa kprenta pa tæna na pá la yem.
Pa taa kulvm maçamaya u laki kupantu.

¹³ Pa næçø taa we isu pælaav ηku ky kulaa tæ.
Pa pyuyisiyi lelæa na pa næleleη.
Pa ntømpee í nyæpætaa,
pæ we ké isu akala sætv.

¹⁴ Mpusi koolæe na tøm isayatu wenna pa næcøsi taa.

¹⁵ Pa niη we læη ke yèlaa tækule.

¹⁶ Pá kula timpí,
wakælyuy na isayatu ke η makæna.

¹⁷ Pa ta nyi isæna paa la na pá lu
pæ taa na pá heesi tæ.

¹⁸ Pa feina Isò sæçantv ke pulv taa.

¹⁹ Tæv, tæ nyemá si Isò kusæsutv yóçotæyi pæ tæna mpi tæ, pa tæna mpa pa tæηæyi-ti tæçø pæ nawa. Ilena pæ tæki samaa tæna næcøsi, na pá taa hiki tæwaanle ke tiili, yaa næçulv fiti Isò huunav taa. ²⁰ Pæ taya kusæsutv lakæna na Isò nyænæyi yulv ke yulvpar, paa pøntv ké awe. Ama kusæsutv tæmlæ nté si pæ hulv-η nyá tæpæntæle, pæ tæna nté.

Isæna Isò yakí yèlaa tæ

²¹ Ama pænente Isò hula-tuyv isæna i laki na tæ pæsæyi yulvpama ke i isentaa na pæ tá lu kusæsutv tænyuy tøm tæ. Halí kusæsutv takælasi na Isò kyuyóçotv telæsælaa nyænæsi taa ké pa yóçota pæ tøm ke mpv si: ²² Isu yulv tænyuy i taa na Yesu Kilisiti tæ, mpv pæ yekina na í pæsi kupay. Wei í tu laalaa na í temv-i na i taa te, i laki na ilé í pæsi kupay ke ηρύóγυ. Isò naa façasæyi yèlaa. ²³ Pæ taya pulv, yèlaa tæna lapæna

isayatu, ilena pá pe-weye Iso teeli. ²⁴ Ama Iso kupantu tōo i yelaa na Yesu Kilisiti wei i waasəyi-we tō i la na pá pəsi yulupama ke Iso isentaa ke faalaa. ²⁵ Səm mpi i səpa tō, Iso lapəna-i kataya si i pəsi wei i kin yelaa mpa pa nukəna-i tō paa hikina suulu ke pa isayatu tōm taa na pá husi-weye-ti tō. Iso lapa mpyóyó si pá hólí si i siyisaa. Hatuu ləŋ Iso hula suulu na í yeke yelaa ke pa isayatu pəəsuyu. ²⁶ Ama kayana ile i paasəna isayatu nti unu, na í hólóyí isəna i laki na yelaa pəsəyi kupama ke i isentaa tō. Mpu unu pə taa ké i hólóyí si i mayamaya i ké kupan, pəyele i lapa na mpa pele pa nukəna Yesu tō pá pəsi kupama tōtō.

²⁷ Ye mpu pulv kaasaa mpi yulv ká həŋna i ti tō? Paa pəco pulv fei. Ile pepe tōo? Pa təŋəyi kusəsutu tō pə tōo yaa? Aai, taa temnav tōo ké. ²⁸ Pə taya pulv, tə nawa si taa tem tōo ké Iso laki na yulv pəsəyi yulupan ke i isentaa, pə taya kusəsutu təŋuyu tōo. ²⁹ Yaa Iso unu i ké Yuta nyóma tike nyəŋ, na piitim lempri nyóma nyəŋ na ile? Aai pə taya mpu. Kuləm unu i kena pa təna pa Iso. ³⁰ Pə taya pulv tōo, Iso kuləm unu i wenna na i laki, na Yuta nyóma pəsəyi kupama ke i isentaa ké pa temna-i na pa taa tō pə tōo. Taa temnav kuləməm mpi pə tōo ké i ká la na mpa pa ta ke Yuta nyóma tō pele pá pəsi kupama ke mpu tōtō. ³¹ Ye mpu pə mələa keke si tə ləo kusəsutu na tə paasəna Iso taa temnav tōm yaa isəna? Paa pəco. Halí tə tu kusəyi kusəsutu nti tə nyuyv ke kəkusu ké.

4

Mpi Apələham təm hólóyí tō

¹ Tōo, tə nyəŋna tá caanaa caa səsə Apələham kin na tə ná. Pepeye i hikaa? ² Ye təma kulapere tōo ké Iso ka nyəna-i yulupan ile i taa lan mpi i ká sana i ti tō. Ama i kaa tu pəsi na í sa i təyi Iso isentaa me. ³ Pə taya pulv, pa yəyətə Iso Təm taa ké si, Apələham təma Iso na i taa, na i taa tem mpəyi Iso ná nawa na í yaa-i yulupan na í mu-i. ⁴ Yulv í laki təmlə, pa feləyi-i ké me. Ile pa kaa yaa i kufeluyv ŋku si kuhav, i iwule lonte ke pa felə-i. ⁵ Ile paa yulv ta la təmlə na í te Iso wei i wiiki asayaa kunyən tō na i taa ké kutem, Iso nyəŋəyi puntv taa tem tōyō, na í mu-i si i ké kupan. ⁶ Pə tōo mayamaya ke Tafiti yəyətəyi wei Iso mowa si i ké yulupan na í tá keesəna i təma tō i lanhuləmlə təm si:

⁷ Lelen nulaa nté mpa pa pəntaa na Iso hólí-weye suulu tō.

Pəyele i husa pa isayatu.

⁸ Lelen nulv nté wei i isayatu Iso ləwa tō.

⁹ Pellaa tike nukəna lelen un? Kutapeləŋ naa nukí-i? Tə təma yəyətəyuv ke nəonəo si Apələham təma Iso na i taa, na i taa tem mpəyi Iso ná nawa na í yaa-i yulupan na í mu-i. ¹⁰ Ile waatu wei ké pə lapa mpu? Waatu wei i pelaa tō, yaa na pəcə í peləyi? Aai na pəcə í peləyi ké. ¹¹ Waali waali ké pa pelə-i, na i peluyv mpi pə hulaa ké si i laalaa na í te Iso na i taa tōyō ilé i mu-i si yulupan. Pəcə waatu unu i taa peləta. Mpyóyó pə lapa na Apələham pəsi pa təna mpa pa təŋna Iso ké pa taa ké mpu na í muyi-we si kupama tō pa caa, paa pa ta peli. ¹² I pəsa pellaa caa tōtō. Ile pə taya mpa pa muvuləŋəna peluyv təm tike tōyō ma təŋ. Ama mpa pa təŋa tá caa Apələham ikpəta na pá te Iso na pa taa isə ilé i ka temnav Iso na i taa na pəcə pá peləyi-i tōyō.

Ŋ təma nyá taa na Iso n hikiyi i kupantu təna

¹³ Iso ka heela Apələham na i piya si katəŋa kanə ka təna kaa te na ká pəsi pa nyəm təkpataa. Ile pə taya kusəsutu təŋuyu tōo ké pa heela Apələham ke mpu. Ama i temna Iso ké i taa na ilé i mu-i si yulupan tōyō. ¹⁴ Ye katəŋa ŋke kaa te na

ká pəsi kúsəsutu tərjlaa tike nyəŋka, ilē taa tēmnav ke Iso u waasəyi pulyuyle, na mpi Iso tərj si i ká la tə pəle pə məla yem. ¹⁵ Kúsəsutu yekina na Iso pááná kəŋ, na kúsəsutu wenna na tə pəntvyu wēē tətə.

¹⁶ Mpi Iso ka suwa si i ká la tə, taa tēmnav tətə ké, ilēna pə pəsi pulv mpi Iso ha faalaa tə, pə taa wēē kúsəsutu tərjlaa tike nyəm. Ama na pa təna mpa pa tərj pa taa na Iso ké teitei isu Apələham lapv tə pa nyəm tətəy. Apələham ké tá təna tá caa ké. ¹⁷ Halı pa ŋmaawa ŋpóy Iso Təm taa si: Ma lapa na í pəsi piitimnaa payale caa. Iso wei Apələham tēmna i taa ké mpv tə, ilē i isentaa Apələham inəyələ tá caa. Iso inı i feesiyina sətəa na í lakı na mpi pə taa wēē tə pə wēē. ¹⁸ Na paa na pu tēē pə tətə tə, Apələham tēma-tı na i taa na í teeləyi. Pə tətə ké i pəsa piitim payale caa, isu Iso ka yəyətvyu tə si: Nyá piya nyuyv ká wēē mpv. ¹⁹ Paa na i pusi ka wəsəna isu nunəwa (100) na í kpatəla təkunjunku, na Saala ná taa fei ləlyv təm taa, i ta nyəna təna. Ama i tisa i yun ke Iso tətə ké tam. ²⁰ I taa tēm mpi pə ta pasa. Pəyele i ta la sika na mpi Iso təma si i ká la tə. Halı i naani səsəa kúsəsuv ké, na í nyətə tərj, na í tərjna Iso ké sam. ²¹ I ka tēma i taa təkpataa si Iso pəsəyi na í la pə təna mpi i ka təma si i ká la tə. ²² Mpi pə tətə Iso mv-tı si i ké yulv kupaŋ ke i taa tēm tətə təyələ. ²³ Ilē pə taŋa i nyuyv tətə tike ke pa ŋmaa mpv si: Pa mv-tı si i ké yulv kupaŋ. ²⁴ Ama na tá mpa tá taa tēmna wei i kusa Tacaa Yesu ke sətəa taa na paa mv-tv si kupaŋa ke mpv tətə tə, tá tətə ké pa ŋmaawa tətə. ²⁵ Tá isayatu tətə ké pa kv-tı, na pa feesa-tı sətəa taa ké si i la na tə pəsi kupaŋa ke Iso isentaa.

5

Tá na Iso tá lelenj

¹ Təv, isu kaŋana pa tēm lapv na tə pəsi yulvpama ke Iso isentaa ké tá taa tēmnav tətə tə, tá na-tı tə wəna təma na lelenj ke Tacaa Yesu Kilisiti tətə. ² Tə tēmna Iso ké tá taa tətə tə kpatəna Iso kupaŋtv təhikile ke Yesu Kilisiti tətə ké timpi tə wēē kaŋana ke isəntə tə. Na tə yələyi ké. Mpi tə, tə nyəmá si tu pəsi Iso teeli nyəma. ³ Halı tá məlaa ké na tə yələyi, paa tə wəv wahala taa tə. Pə taŋa pulv, wahala kəŋna na suulu. ⁴ Na suulu yekina na yulv kantələyi wahala taa, na kantəlyv yekina na teelvyv kətə. ⁵ Tə teelvyv mpv tə pə ta puŋusi-tv se. Pə taŋa pulv, Feesuyv Naŋŋtv wei Iso ha-tv tə inı i lapəna na tá təna tə nyi teu si Iso səla-tv.

⁶ Tə taa pəsəyi pulv tə Kilisiti səpəna asayaa tá, tá tətə ké saa wei pə maya Iso tə. ⁷ Ama si yulv í tisi na í si siyisulu tətə tə, tətətətəyav ké. Nı ta tu nyəm nəyəl v ná wēē wei i pəsəyi na í si yulv kupaŋ tətə tə. ⁸ Paa na mpv Iso ná hula-tvyv isəna tənaya i səla-tv tə. Kilisiti səpa tá tətə paa na tə ké asayaa tə. ⁹ I səm tətə ké tə pəsa yulvpama ke kaŋanaya Iso isentaa, ilē isənaya pu kpisi-tvyv yapv ke Iso pááná niŋ taa? ¹⁰ Tá na Iso tu wēē koləŋa ké. Ama i Pəyaya səm taa ké i lapa na tá na-tı tə ciiki. Təv, kaŋana tá na Iso tə wēē lelenj. Pəcə i Pəyaya ná wəna weesuyv tətə, ilē kaa waasi-tv na pə kəli mpv. ¹¹ Na pə ta tu keuv pə tənayale, tə tərjna Iso ilēyē yələnəv ke Tacaa Yesu Kilisiti wei i lapa na kaŋana tá na Iso tə ciiki tə i tətə.

Atam na Kilisiti pa təm

¹² Yulv kəlvəm tənna isayatu svv yələa təna. Ilēna isayatu náa kəna səm. Na səm náa ya yələa təna tətə. Pə taŋa pulv, pa təna pa lapəna isayatu tə pə tətə. ¹³ Isayatu ka tēma antulinya taa ké wēēv na pəcə Iso tv Moisi ke kúsəsutu. Ama isu kúsəsutu taa fei ilē, Iso taa nyəni-tı isu pulv. ¹⁴ Paa na mpv səm naa tətə kawulaya ke pə kpaŋav Atam na pə polo Moisi, haləna pə caŋ pə kpeŋna mpa pa taa la isayatu nti Atam lapa tə. Iso kəhelitu ke Atam ná kpeəsəna na í pəsi isayav.

Atam ine inu i nəyəsəna wei i kaa i koo təyo. ¹⁵ Ama pa ta lu kulom. Pə taça pulv tōo, mpi Iso hawa faalaa tə pə fayana isayatu nti Atam lapa təyo. Mpi tə, yulv kulom ine i isayatu tōo yəlaa payale səpa. Ama Iso pəlele ná tema payale na pə tee m̄p̄yú səsəm, na pə kaasi kuvəəu ŋku i lapa faalaa na yulv kulom Yesu Kilisiti kin̄ tə kule kv tōowa səsəm tətə. ¹⁶ Ama yulv kaa kpaça mpi Iso kuvəəu laki tə na í mayasəna mpi yulv kulom isayatu laki tə. Pə taça pulv tōo, isayatu kulomtu lapəna na pá huuna yəlaa na pa təm si. Ama Iso faalaa kuvəəu ná tayana isayatu payale na pə la teu. ¹⁷ Kulom isayatu tōo ké səm təyo kawulaya mee, nn kulom inu i tike i tōo ké. Ama nti Yesu Kilisiti tike kəna-tu tə təle tə kəla m̄p̄yú tōov təçayacaya. Pə wee si pa təna mpa pa hika Iso pəlele ke səsəm səsəm na í la na pá pəsi kupama ke faalaa tə, Kilisiti tōo paa hiki weesuçu na pá təyo kawulaya.

¹⁸ Isu yulv kulom isayatu susa yəlaa tənaya tasəkəle taa tə, mpv tətəyo yulv kulom təmle kupante ká fiti yəlaa tənaya huule pəole taa na pá tūli-ti. ¹⁹ Isu yəlaa təna lapv asayaa ke yulv kulom kpeesuçu tōo tə, mpv tətəyo yəlaa payale ká la kupama ke Iso isentaa ké yulv kulom nunav tōo.

²⁰ Kusəsutu kəmayá si isayatu í huki. Ama timpí isayatu hukaa tə, Iso pəlele ná tee-təyi tōov ke səsəm. ²¹ Na isu isayatu lee səm ke yəlaa təna tə, mpv tətəyo Iso pəlele ná lee-tuyv siyisuyu si pə pona-tuyv weesuçu ŋku ku tēŋ tə kv taa ké Tacaá Yesu Kilisiti tōo.

6

Pa cəpa-tv na isaytv si tə wee Kilisiti tōo

¹ Ile isənaya pə wee ile? Tu laki isayatu ke m̄p̄yú tam si Iso í səsəsi-tuyv i pəlele yaa isəna? ² Aai, pə taça mpv se, paa pəçə. Tá mpa səm cəpa-tv na isayatu tə, isənaya tu wee na tə tənna isayatu lapv tətə? ³ I tá nyi si tá təna mpa pa sə Iso lum si tá na Yesu Kilisiti tə krentaa tə, i təsəte ke pa krenta-tv na pá sə-tv? ⁴ Ye mpv ile Iso lum səv taa ké pa pima tá na-i si tá na-i tə sərəna. Na isu Kilisiti səpa na Tacaá toma səsəna feesi-i tə, tá tətə tə layasa tantə təkpataa ké.

⁵ Ye tá na-i tə krentaa na tə si isu i sərv tə, paa krenti tá na-i na pá feesi-tuyv səm taa isu pa feesa inu tə. ⁶ Tə nyəmá teu si kuvəŋku Kilisiti səpa tesika tōo tə, pə krentaa tá yaasi kupəŋ na pə kv tətətətə. Ilena timpí tu ke asayaa na tá tēyele mpv tə, pə la yem na í het-i-tv, na tə taa tasa isayatu yomle taa ké weev. ⁷ Yulv wei i tema sərv tə pə ləsa ileye isayatu yomle taa ké. ⁸ Ye tá na Kilisiti tə səpa, tə nyəmá si tá na-i tu weena weesin̄ tətə. ⁹ Tə nyəmá teu si isu Kilisiti fem tə səm u tasəyi-i nyaasuyv. Pəyele i kaa tu sərv tətə. ¹⁰ Təm kulom ke i səpa na pə çé í na isayatu. I wəv kayana na i weesuçu tə Iso tōo ké. ¹¹ M̄p̄yú me tətə í ká nyəni mə ti isu mpa pa səpa na pə çé pá na isayatu tə, na isu mpa pa fema sətəa taa na kayana pa we Iso tōo pá na Yesu Kilisiti pa krentuyv tōo tə.

¹² Ye mpv ile, isayatu í taa tasa mə tənəŋ kusəpəŋ ineyə ŋmakəluçu na í nuna mə tənəŋ kuvnyuləŋ. ¹³ I taa yele na isayatu tasa mpaav hikuyv ke mə tənəŋ taa ké tiili na í la isayatu. Ama í ha mə təyi Iso isu mpa pa fema sətəa taa tə, ilena í kpaça mə ti na í pəti Iso təmle taa na í lana-meyə kupam. ¹⁴ Pə taça pulv tōo, pə fei isu isayatu í ŋmakəli-me. Mpi tə, pə taça kusəsutu tōo ké í wee. Ama Iso pəlele tōo ké.

Siyisuyu yomle

¹⁵ Mpv tə, tu tənna isayatu lapv si Iso pəlele tōo ké tə wee pə taça kusəsutu tōo? Aai pə taça mpv se, paa pəçə. ¹⁶ I nyəmá teu si, ye í ha mə təyi wei na í nukəna-i, í pəsa wei í nukəna mpv tə i yom ké. M̄p̄yú pə wee na isayatu, ye n nukəna-təyi

tam n teɲna sɛm kɛ. Na mpv unɪ tɔtɔyɔ pə wɛɛ na Iso, ye n nukəna lɛyɛ tam, pə layasəyi-ɲ tɔntɛ nte tə keesəna-ɪ tɔyɔ. ¹⁷ Aaa, Iso fɔɔ, mɛ mpa tuu isayatu ka kpa yomle tɔ pənente í nuna nti pa seyesa-me sɪ í keesəna tɔ təkpataa. ¹⁸ Pə ləsa-meyɛ isayatu yomle taa, na nɔnɔw siyisuyu yomaa kɛ í pəsaa. ¹⁹ Mə ɪcantv tɔɔ kɛ ma huɣi təlɛyɛ kuhuyu sɪ í cekəna. Pu wɛv tɔ, tetelakasi na isayatu taa kɛ í pɛta mə ti, na pələ pə kpa-meyɛ yomle na pə lakɪ-meyɛ yelɛyɛ nyəma. Mpv tɔtɔyɔ pənente, í pɛti mə təyi siyisuyu təma lapv taa na pələ pə kpa-meyɛ yomle na mə tɔntɛ keesi teu.

²⁰ Waatv wei isayatu ka kpa-meyɛ yomle tɔ, kupantv lapv tɔm ta na-me. ²¹ Na í lakaya lakasi nsi sɪ wɛ-meyɛ feɛle kɛ kayana tɔ, pɛpɛyɛ í waa sɪ taa? Sɪ teesayana-meyɛ kuyv kɛ. ²² Ama kayana pə ləsa-meyɛ isayatu yomle taa na í lakɪ Iso təmlɛ. Na mpi í waaki tɔyɛle pa tɔɲna-meyɛ keesuyv sɪ mə tɔntɛ í te na cele í ká hiki weesuyu ɲku ku teɲ tɔ. ²³ Isayatu fɔɔtɔ kɛlɛ sɛm. Ama weesuyu ɲku ku teɲ tɔyɔ Iso ná haa faalaa kɛ mpa na Tacaa Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ.

7

Mpi alv na í paalv pa tɔm hɔlɔyí tɔ

¹ Ma taapalaa, ntɔɲ í nyəmá Moisi kusəsutv kɛ teu yaa. Tɔv, tə maɣamaɣa tə tɔm kɛ maa keesi-meyɛ pəne. Yulv weesuyu tv tike niɲ kɛ kusəsutv nti tə pɛlɔyɪ. ² Í nyəna alv, í paalv í wɛna í weesuyu, kusəsutv nti tu ha-aɪ mpa sɪ í kɔli. Ama í paalv unɪ í səpa, tə ha-aɪ mpa kɛ, í saaki í saa. ³ Í kɔla kukɔlv na í saa, paa yaa-ɪ wasaɲkali. Ama sɛm í kɛla í paalv, kusəsutv ta tasa í niɲ pɛlvɔv tɔtɔ, tə ha-aɪ mpa kɛ. Pələ tɔ, ye í saa kɔfalv í ta kɛ wasaɲkali. ⁴ Ma taapalaa mɛ, mɲóyú na-me tɔtɔ. Ye kusəsutv tɔm taa, í pəsa səttaa kɛ. Pə taya pulv tɔɔ, mə na Kilisiti í kpɛnta tɔnyv, na pənente í pəsa kɔfalv wei í fema səttaa taa tɔ í nyəma, na pə wɛɛ sɪ té la Iso kɛ təma nna a nəyəsəna tɔ. ⁵ Pə taya pulv tɔɔ, waatv wei tv wɛ tá kɔpəntv taa tɔ, kusəsutv kpaasaya tá nantv təna taa konyulɔɲ isayan apalv, na pə susəyɪ-tuyv sɛm təma lapv taa. ⁶ Ama pənente tə lu kusəsutv yomle taa na sɛm lapəna na té lu mpi pu kpa-tuyv yomle kɛ mpv tɔ pə taa təkpataa. Pə tɔɔ kɛ tv tɔɲ isəna kayana pə layasaa tɔ, na té lá Iso təmlɛ kɛ Iso Feesuyu tɔɲ taa. Pə taa wɛɛ isv tə tɔyaya takɛlasɪ taa kusəsutv na té lakɪ tɔ.

Iso kusəsutv na isayatu pə tɔm

⁷ Uɛ isənaya pə wɛɛ lɛ? Kusəsutv kɛ isayam yaa? Aaɪ pə taya mpv se, paa pəɔ. Kusəsutv yelina na má nyɪ isayatu tɔm. Kupam ye kusəsutv í taa tɔ sɪ n kaa nyulɪ, ma taa nyɪ konyulɔyɔv tɔm. ⁸ Kɔheelitu nti tə yelina na isayatu hiki mpaav na té kv konyulɔɲ unɪ í tənaya ma taa. Pə taya pulv, ye pə taa kɛ kusəsutv tɔɔ, isayatu taa hiki tə ti. ⁹ Ma kiɲ lɛ, kusəsutv taa kɔnta tɔ, ma wɛna ma ti. Ama kɔheelitu nti tə kɔma, lɛna isayatu nti tə nyəkɪ na té kɔli. ¹⁰ Uɛna má məli sətɔ. Pu wɛɛ sɪ kɔheelitu nti tə waasi. Ama ma kiɲ lɛ tə məla maya kuyv kɛ. ¹¹ Pə taya pulv tɔɔ, isayatu hika mpaav na té puyusi-m na kɔheelitu nti, na té kv-m na kɔheelitu nti.

¹² Iso kusəsutv wɛ tənəɲɲ, na kɔheelitu ná wɛ tənəɲɲ tɔtɔ na té siyisaa na té tewa. ¹³ Teu nyəm mpi pə mələna ntɛ na pə kɔna maya sɛm na? Aaɪ, pə taya mpv se, paa pəɔ. Isayatu lapəna kɔkɔlv unɪ. Tənaya tə kulina tə í waali sɪ ntɔyɛle nti. Tə kpaya mpi pə wɛ teu tɔyɔ na té kɔna-m. Tənaya kusəsutv yelaa na isayatu tɔm la sɔyɔntv na pə tɛɛ caasa.

Yɔlaa pu isayatu taa

¹⁴ Tə nyəmá mpv sɪ Iso kusəsutv təkuyv wɛ lotu taa tɔm kɛ. Ama maya yulv kɛ yulv kɛ na ɪcantv təlv, na pə pɛeta-m na isayatu na má pəsi tə yom. ¹⁵ Ma ta

cekəna mpi ma laki tɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, maa laki mpi ma sɔla lapv tɔ. Ama mpi ma kisaa tɔ mpəyi ma laki. ¹⁶ Ma ta sɔli mpi na má laki-wi tɔɣɔ ma nyəmnaa si Isɔ kusəsutu wɛ teu. ¹⁷ Ye mpv pə taɣa má lakəna mpv. Ama isayatu nti tɔ wɛ ma taa tɔ tɛlɛ tɔ lakəna. ¹⁸ Ma nyəmá teu si kupantu natəli tɔ fɛi ma kin, ma pilimile tənɛ tɔ tɔm kɛ ma tɔŋ. Kupam paa ma luyv wɛ teu si má la kupantu, maa pəsəyi tɔ lapv. ¹⁹ Maa laki kupantu nti ma sɔlaa tɔ. Ama isayatu nti ma kisaa tɔ ntəyi ma mɛlaa na má laki. ²⁰ Ma laki nti ma sɔa caa tɔ, pə taɣa má nəkəna. Ama isayatu nti tɔ kanta ma taa tɔ nti tɔ tənna mpv.

²¹ Ma cekəna yaasi inɛ si ye ma caaki kupantu lapv isayatu tɛna nɔɣɔ. ²² Hatuu ma lotu taa ma sɔla Isɔ kusəsutu mɛɛ. ²³ Ama ma mayana yaasi nɔɣɔlvv ma tɔnɔv taa, na tam i pɛkələyi na í yoonna yaasi wei i tɔɔ ma laɣatu nyəmá tɔ, na í la-m isayatu tiipile nte tɔ kanta ma taa tɔ tɔ saləka tv. ²⁴ Ama ma tɔm wɛ kɔnyɔŋ yoo, tɔnɔv kɔnɛ kv tɔŋna-m kuyv kɛ. A yakim-m? ²⁵ Ama Taca Yesu Kilisiti tɔ Isɔ fɔɔ.

Mpv tɔ, hatuu ma hɔwɛɛ taa Isɔ kusəsutu kɛ ma təŋəyi. Pə kaasa ma yɔlvv pilimile tənɛ tɔ, isayatu yaasi kɛ tɔlɛ tɔ təŋəyi.

8

Mpa pa təŋəyi Isɔ Feesuyv Nanjtv tɔ pa tɔntɛ

¹ Ye mpv mpa na Yesu Kilisiti pa kɛntaa tɔ pa kaa tasa pa tɔm kɛ kuyv. ² Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyv laki isəna na í haa weesuyv kɛ mpa na Yesu Kilisiti pa kɛntaa tɔ, rɔpɔyɔ pə lapa na pɔ ləsi-m isayatu na səm pə yaasi inu i taa. ³ Isɔ lapa mpi Moisi kusəsutu taa pəsɛ na tɔ la yɔlvwɛɛtɔ tɔ tɔ. I hula yəlaa tasəkəle kɛ timpɛ pa laki isayatu kɛ tam tɔ, mpi tɔ i tila i mayamaya i pu. Na wɛɛtv nti tɔ nɔɣəsəna yəlaa asayaa nyəntv tɔɣɔ i kɔmnaa si í husi isayatu. ⁴ Isɔ lapa rɔpɔyɔ si nti kusəsutu caalayaa-tv si tɔ la tɔ, tɔ la pə tənaya teitei. Pə taɣa pulv, kaɣana tɔ yela tá wɛɛtv kupəntv təŋvɔv na tɔ təŋəyi Isɔ Feesuyv. ⁵ Mpa pa tɔŋna tɔntɛ kɛ yɔlv wɛɛtv kupəntv taa tɔ tɔ tike tɔ tɔm kɛ pa nyəmá. Na mpa pa təŋəyi Isɔ Feesuyv tɔ kɔlɛ kv nyəntv tike kɛ pa laki. ⁶ Ye n təŋəyi yɔlvwɛɛtv kupəntv kɛ tam, n tɛsəyənna səm kɛ. Ama ye Isɔ Feesuyv nyəntv kɛ n laki tam, n hikiyi weesuyv na laŋhɛlɛ kɛ. ⁷ Mpa pa sɛsa isəlɛ na yɔlvwɛɛtv kupəntv təŋvɔv tɔ, wei inu i ka kolontunaa kɛ. Paa təŋəyi Isɔ kusəsutu, paa tv pəsəyi-tv tɔ se. ⁸ Mpa pa tɔŋna pa yɔlvwɛɛtv kupəntv təŋvɔv tɔ, paa pu la isəna, pa kaa te Isɔ.

⁹ Ama mɛ ilɛ mə fɛi yɔlvwɛɛtv kupəntv taa tɔtɔ. Isɔ Feesuyv nyəntv taa kɛ í wɛɛ. Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyv caɣa mə taa tɔ se. Wei i taa Kilisiti Feesuyv fɛi tɔ i ta kɛ i nyəŋ. ¹⁰ Ye Kilisiti wɛ mə kin paa na mə isayatu ka kv mə tənəŋ tɔ, Isɔ Feesuyv wɛ mə taa na toma. Mpi tɔ pə pəsaa-mɛyɛ kupama kɛ Isɔ isɛntaa kɛ. ¹¹ Ye Isɔ Feesuyv ŋku kv feesa Yesu kɛ səttaa taa tɔ kv caɣa mə taa, wei inu i ka feesa Kilisiti kɛ səttaa hɛkv tɔ, kɔlvv inu i ká ha mə tənəŋ kusəpəŋ inɛyɛ toma na i Feesuyv ŋku kv caɣa mə taa tɔ kv tɔŋ taa.

¹² Ma taapalaa, pə tɔɔ kɛ pə nyəka-tv, na pə taɣa si tɔ təŋ tá yɔlvwɛɛtv kupəntv na tɔ laki nti tɔ nyuləyi tɔ. ¹³ Pə taɣa pulv, ye í təŋəyi mə yɔlvwɛɛtv kupəntv, í ká si. Ama ye í kisa mə yɔlvwɛɛtv kupəntv yaasi si tɔ saali na Isɔ Feesuyv Nanjtv tɔŋ, ilɛ í tɔla-ti. ¹⁴ Pa tənna mpa Isɔ Feesuyv tiikiyi tɔ pa kɛ Isɔ piya kɛ. ¹⁵ Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyv ŋku pa ha-mɛ tɔ kv ta kɛ Feesuyv ŋku kv laki-mɛyɛ yomaa na kɔ tasəyi-mɛyɛ sɔyɔntv tɔv tɔ. Ama kv kɛ Isɔ Feesuyv ŋku kv laki-mɛyɛ Isɔ pəyalaa na kv laki na í yaaki Isɔ si ma Caa, Paapa tɔ. ¹⁶ Tɔ kɛ Isɔ piya, na Isɔ Feesuyv mayamaya hóləyi rɔpɔyɔv hatuu tá taa. ¹⁷ Tɔ kɛ i piya, na kupəntv nti Isɔ

tōma sɪ ɪ ká ha ɪ yəlaa isu kpancoou tɔ, tu hiki-tɪ tɔtɔ. Tá na Kilisiti tu kɔpɛntəna-təyi hikuɣu. Ye tá na-ɪ tə kɔpɛnta wahala hikuɣu tá na-ɪ tu kɔpɛntɪ teeli taa tɔtɔyɔ.

Cele teeli

¹⁸ Ye ma kin pə fɛi isu paa kɔpɛnta tá kayana konyɔntɔyɔle na pá keesəna teeli wei cele Iso ká tɔ-tɔ tɔ. ¹⁹ Kɔɔmɔmɔm təna tɔnɔa tətɛyɛtɛyɛ sɪ Iso ɪ ləsi ɪ pəyalaa na pə ná. ²⁰ Pə taya pulɔ tɔɔ, taaləm nyəm taa ké pə sɔsa kɔɔmɔmɔm mpi, na pə taya sɪ pə nɔkaa. Iso tɔna-wəyɪ mpɔ. Paa na mpɔ tɔ na tɛɛlyɔ wɛ kɛ. ²¹ Pə taya pulɔ tɔɔ, kɔyaku nakɔli pu tɛ na Iso kɔɔmɔmɔm təna heesi wakəlyɔ yomle na pə tɛ təkɔpataa ké teitei isu Iso piya ka tɛ waatɔ wei paa tɛ kasayampiya pəsuyɔ tɔ. ²² Tə nyəmá sɪ haləna sanja kɔɔmɔmɔm təna tɔnɔa mɔla na pə saləməyi isu alullɔ saləmuyɔ tɔ. ²³ Pə taya kɔɔmɔmɔm tike mɔləyɔna. Ama na tá mɔla tə wɛna Iso Feesuyɔ isu kancaalaya kɔcɔɔ ɲku Iso lapa-tɔ tɔ, tá mɔləyi tá taa tɔtɔ, na tɛ tɔnɔa kɔyanjku Iso ká pəsi-tuyɔ ɪ piya na ɪ tɛesi tá tɔnɔyɔ ineyɛ yapɔ təkɔpataa tɔ. ²⁴ Tə nawa sɪ tə hika tá yapɔ yaa, ɪlɛ pə wɛ tɛɛlyɔ taa tɔm na pəcɔ. Ye mpi pulɔ naa tɔ pə tɔɔ ké ɪ tɛɛləyi, ɪlɛ pə taya tɛɛlyɔ nté təna. Awe ká tasa tɛɛlyɔ ke mpi ɪ tɛma naw tɔ? ²⁵ Ye mpi tə ta nata tɔ pə tɔɔ ké tɛ tɛɛləyi ɪlɛ tə cayana suulu ké na tɛ tɔnɔa-wɪ.

²⁶ Pə kaasa Iso Feesuyɔ ná kɔɔ tɔtɔ na kó sɔɲna tá mɔla tə ké acamaa tɔ. Pə taya pulɔ, tə ta nyɪ isəna tu səlɔmɪ na pə tɛ tɔ. Ama Feesuyɔ ɲku kɔ səlɔmɔyənana-tuyɔ Iso, na miituyɔ mpi pulɔ kaa pəsi na ɪ keesi nɔyɔ taa tɔ. ²⁷ Iso wei ɪ naa lotu taa tɔ ɪ nyəmá kɔpɛnta ke mpi Feesuyɔ Nanjɛtɔ caa ɪ səlɔmɪ tɔ. Pə taya pulɔ, mɔla pə kɛ Iso nyəma tɔ mɔpɛyɛ Iso Feesuyɔ Nanjɛtɔ səlɔmɔyɔna teitei isu Iso caaki tɔ.

²⁸ Tə nyəmá sɪ kɔpɛntɔ ke Iso laki pə təna pə taa ké mɔla pə sɔla-ɪ na pá ké mɔla ɪ yaawa isu ɪ nɔkuyɔ wɛ tɔ. ²⁹ Mɔla Iso ka ləsa hatuu lɔɲ tɔ, ɪ laalaa ké na ɪ fayasi-wɛ na pa mɔla sɪ pá nɔyəsəna ɪ Pəyaya, na kelɛ ká hiki newaa payale. ³⁰ Mɔla Iso ka laalaa na ɪ fayasi mpɔ tɔ ɪ ləsa-wɛyɛ, na mɔla ɪ ləsa mpɔ tɔyɔ ɪ lapa na pá pəsi yulɔpama ke ɪ isɛntaa. Mɔla ɪ lapa na pá pəsi yulɔpama ke mpɔ ɪ tɔyɔ ɪ yelaa na pá hiki pa paa nyəm ke ɪ teeli taa tɔtɔ.

Isəna Iso luyɔ sɔv-tɔ pə tu fɛi tɔ

³¹ Ye mpɔ suwɛyɛ tu tasa yɔyɔtuyɔ tɔtɔ? Ye pə wɛ sɪ Iso wɛ tá tɔɔ, ɪlɛ awe ká luyɔ kolɔɲa? ³² ɪ ta kisina ɪ mayamaya ɪ Pəyaya tɔɔ. Ama ɪ ha-ke təkɔpɛm ké tá təna tá tɔɔ. Tɔɔ, ɪ ta kisi ɪ Pəyaya hav, kacɔɲfana pə təna mpi pə kaasaa tɔ? ³³ Ye mpɔ awe ká tɔ taalɔ ké mɔla Iso ləsa tɔ? Pə tɔ fɛi, pə taya pulɔ tɔɔ, Iso mayamaya huləna sɪ pa tɔm ta sɪ tiili. ³⁴ Na awe ká mayasi pa tɔm kuyɔ tɔtɔ? Pə tɔ fɛi, pə taya pulɔ tɔɔ, Yesu Kilisiti tu sɔpəna, na ɪ tu fem na ɪ wɛ Iso kɔɲkɔɲ taa na ɪ səlɔmɔyɔna-tɔ. ³⁵ ɪlɛ pepe ká ləsi Kilisiti sɔɔlyɔ ke tá tɔɔ? Wahala ká pəsi? Lanjɛsəle sɔsɔle na? Yaa kɔnyɔɲ ɲku paa tɔ-tɔ tɔ? Nyɔyɔsɪ na? Yaa hulɔmɔɲ? Asola taa wɛw na? Yaa sɔm? ³⁶ Iso Tɔm taa pa ɲmaawa mpɔ sɪ: Nyá tɔɔ ké tə wɛ sɔm nɔyɔ taa ké ɪlim na pə tɛm.

Na pá laki-tɔ isu heɛɲ wei pa tɛna alɔkɪsɔm tɔ.

³⁷ Ama pə təna pə taa ké mpɔ ɪlɛ, tá wɔpəna tɛcayacaya ke wei ɪ sɔla-tɔ tɔ ɪ tɔɲ tɔɔ. ³⁸ Ma tɛma ma taa təkɔpataa sɪ pulɔpɔ fɛi mpi pu ləsi Iso sɔɔlyɔ ke tá tɔ tɔ, paa sɔm paa weesuyɔ, paa isɔtaa tillaa, paa isɔtaa alɔyaa nyɔyɔ nyəma yaa pa tɔma sɔsɔna. Paa sanja nyəm, paa mpi pu kɔɔ cele tɔ. ³⁹ Paa tɛtɔ tɔɔ cənɛ kəkəlɔnaa, paa tɛtɔ tɛɛ nyəma. Paa kɔɔmɔmɔm mpi pə kaasaa tɔ pə taa pulɔ kai fɛi mpi pu kayatɪ sɔɔlyɔ ɲku Iso sɔɔləna-tuyɔ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ na kó sekɪ tá kin ke tate ke paa waatɔ wei.

9

Isò na i yàlaa kvlàsa pa tòm

¹ Tampana ke ma yògòtəyi, maa looliyi, ma ké Kilisiti yulv tò pə tə. Ma lanje u tə paa pəcə maɣamaɣa si yaa ma looliyi. Mpi tò Isò Feesuɣu Nanɣtu hólóyí-m mpiyi ma taa təgə ma təngəyi. ² Pə taya pulv tə, ma lanje wakəla səsəm na pə cəsəyi-m tam. ³ Halɪ pə caɣa-m isu pu kisaya, Isò ka kisa-m na pə yasɪ má na Kilisiti, na pə kɣaya ma tətunaa na pə məɣna ma lonte. Ma piitim maɣamaɣa nyóma tòm ke ma tən. ⁴ Pa ké Iseyeli nyóma, na Isò lapa-weɣe i pəyala, na i yelaa na pá naaki i teeli. I na-we pa pəela nɔgə, na í cele-weɣe kusəsutv. Na í hólí-weɣe Isò seetv, na í heeli-weɣe mpi mpi i ká la-we tə. ⁵ Pa ké tá kite caanaa kvləla. Ye yulvweetv tòm taa ile, Kilisiti ké pa piitim tv. Inu i ηmakələna pə təna, unu i kena Isò wei paa san tam tə. Isò í yele na pə la mpv.

⁶ Pə taya isu ma yògòtəyi si mpi Isò tōma si i ká la tò pə cotaa. Pə taya Iseyeli nyóma təna kena Iseyeli nyóma. ⁷ Pəyele Apələham kvləla ta ke Apələham piya maɣamaɣa. Pə taya pulv tə, Isò ka heela-i ké si: Mpa paa luna Isaaka tapvɣv tē tə mpe pa tike təkəɣ kəna nyá piya təsiyisiyi. ⁸ Pə nyvɣv nté si, pə taya mpa pa mɔlaa na pá ləlɪ təfola ke yem tə mpe pa kəna Isò piya. Ama mpa Isò ka tōma si i ka ha-i na pá ləlɪ-we tə mpeɣe pa nyənəyi i kvləla təsiyisiyi. ⁹ Waatv wei i heelaya-i mpi i ka lapɪ-i tò i tōmaɣa si: Ye pə kōma na pə tala, maa məli na Saala ká hiki apalv pəyaya.

¹⁰ Pə taya pə tənayale. Ləpeka piya nsɪ si naale si kaa caa ké. Inəyale tá piitim caa səsə Isaaka. ¹¹ Isò ləsuvv yəlaa tə, pə taya si i nyənəyena mpi pa lakɪ tə, ama i maɣamaɣa i nəkuvv kin ke pə wee. ¹² Isò heela Ləpeka na í ta tu lələta i piya si: Waalɪ nyəɣka ká təyona səsəntv. Piya nsɪ si ta nyənta kɣpantv na isayatv. Isò lapa mpv si í hólí si mpi i suwa tə, mpəyi i təngəyi. ¹³ Halɪ pa ηmaawa řpúyó Isò Təm taa si: Ma luyv lapa Yakərv na má kisi Isav.

¹⁴ Suweyele tu yògòtɪ ile, Isò u təngəyi tampana yaa isəna? Aaɪ, pə taya mpv se, paa pəcə. ¹⁵ Isò ka heela Moisi si: Má naka wei i pətətəle wiiu ma wii, má naka wei ké suulu hólóyó ma hólí-i.

¹⁶ Ye mpv ile pə taya yulv nəkuvv yaa i lərv tə. Ama Isò wei i wiiki pətətəle tò i kin tike ké təkəɣ. ¹⁷ Pa tōma Isò Təm taa si Isò tōma Icipiti wulav səsə təfoo si: Mpi pə maɣamaɣa pə nyvɣv tə ma tv-η kawulaya təyole si yəlaa í nana ma toma ke nyá kin, na ma hətə yaa antulinya təna taa. ¹⁸ Mpv tə, wei Isò nəkaa tò pəntv pətətəle ke i wiiki. Ye i naka wei ké kanjante tɣyv i tv ilé.

Isò pááná na i pətətəle pə tòm

¹⁹ Ntanyɪ mə taa nɔyulv ná tən si: Ye pə we mpv ile, pepe tə ké Isò tasəyi si yəlaa lapa taalɪ? Awe pəsəyi na í kaɣatɪ-i si í taa la i luyv nyəntv? ²⁰ Yulv nyá, awe ke-η na í kɣeesəna Isò? Cuvv nyənaya pəsəyi na ká pəəsɪ ka ηmalv si pepe tə ké n ηma-m na má we isəntv? ²¹ Tiisi ηmalv í sələna cuvv ke isəna řpúyó i lakɪ-ku. I pəsəyi na í cosi cuvv ηku, na í sələla i ηmana puluku, na pə kaasɪ na í ηmana ntoole.

**TAKÈLAYA KANCAALAYA NYÈŋKA N̄KA PÒOLI
NMAAWA
KÒLÈNTI
NYÈMA TÒ
Kùtùlùtù**

Pòoli nuwa Kòlènti I sò tɔsɛɛle taa isayatu tɔm isi yooŋ, na fayau, na wasan̄kalètù, na akpayale, na nantu kùlalaatu tɔyù, na nsɔma lenna yɔyɔtuyù, na sɔtaa fem tɔm.

Isəna pa faya Kòlènti I takəlaya tɔ:

Kòlènti I sò tɔsɛɛle wɛɛtù, titite 1–6

Pòoli cɔaki I sò yɔlaa kpekəle kùpɔsɔtù, titite 7–15

Kantəkaya kùtùtùtù na sɛɛtù, titite 16

Sɛɛtù

¹ Maya Pòoli, I sò luyù larəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taaralu Sɔsɔtɛɛni tɔ ηmaakəna takəlaya kanɛ.

² I sò sɛɛlaa kpekəle nyəma mpa mɛ í wɛ Kòlènti taa tɔyò tɔ ηmaa-kɛ. Mɛ mpa I sò yaawa si í la í nyəma, na mə na Yesu Kilisiti mə kprɛntuyù tɔɔ í tɔ-mɛ tɔ. Mə na pa təna mpa pa wɛ paa timpɔ na pá yaaki Tacaa Yesu Kilisiti wei í ké tá na-wɛ tá Sɔsɔ tɔ í hətɛ tɔ. ³ Tacaa I sò na tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti pá la-mɛyɛ pɛɛlɛ na pá ha-mɛyɛ alaafəya.

I sò kùpantvnaa

⁴ Ma sɛɛ ma I sò ké tam si í na tɔmlɛ kɛ mə tɔɔ ké pɛɛlɛ nna í lapa-mɛyɛ Yesu Kilisiti kin̄ tɔ a tɔɔ. ⁵ Kùpam mə na Kilisiti mə kprɛntuyù tɔɔ pə saa-mɛyɛ tɔcam. I lɛna pə tɔ kələna yɔyɔtaya na nyəm pə saau. ⁶ Tampana nna pa yɔyɔta Kilisiti tɔɔ tɔ a sɛŋa mə hɛkɔ kɛ teu tɔca. ⁷ Na pə wɛ mpɔ tɔyò I sò yɛlaa na pə təna pə saa-mɛ. Mɛ mpa í tan̄a wɔlɛ nte Tacaa Yesu Kilisiti ká hólí í tɔ tɔ. ⁸ Tacaa Yesu Kilisiti in̄ í ka təkəna-mɛyɛ teu haləna tənaya. I lɛna kuyanjku í kuyaku ká tala tɔ pá taa na kawalaya nakəlɔyí mə kin̄. ⁹ I sò wei í yaa-mɛ si mə na í Pəyaya Tacaa Yesu Kilisiti í kprɛnti tɔ, mpi mpi í tɔma si í ká la tɔ, í təkə-wəyí, u yeki.

Kòlènti I sò sɛɛlaa fɛi nɔyɔ kùlɔmɔya

¹⁰ Tɔɔ, ma taaralaa ma wiikəna-mɛ si í nyənna Tacaa Yesu Kilisiti na í lá nɔyɔ kùlɔmɔya, na fayasuyù í taa wɛɛ mə hɛkɔ. I kprɛnti teu, í mayasəyí ləmayasɛɛ kùlɔmɛɛ, í huɔki huwɛɛ kùlɔmɛɛ. ¹¹ Ma taaralaa, pə taya pɔlɔ tɔɔ, Kolowee təyaya nyəma heela-m si í yooki ké. ¹² Nti ma caa yɔyɔtuyù tɔyɔlɛ si mə taa paa wei na í nyəntu ké na tə mpa. Lɛlɔ tɔŋ si: Pòoli tɔɔ ké ma wɛɛ. Na inɛ ílɛ si Apələsɔsi tɔɔ ké ma wɛɛ. Inɛ ílɛ si Piyɛɛ tɔɔ ké ma wɛɛ. Na inɛ ílɛ si Kilisiti tɔɔ ké ma wɛɛ. ¹³ I huɔki si Kilisiti faya í taa təyɔpəlɛɛ ké? Pòoli səpəna səm tesika tɔɔ ké mə tɔɔ? Pòoli hətɛ kɛ pa yaanaa na pá sɔ-mɛyɛ I sò lum na?

¹⁴ Ma sama I sò ké timpɔ ma ta sɔ mə taa nɔyɔluyù I sò lum tɔ, yɛ pə taya Kəlisipusi na Kayusi pa paasi. ¹⁵ Pə tɔɔ ké nɔyɔlɔ kaa yɔyɔtɔ təfoo si Pòoli hətɛ kɛ pa yaanaa na pá sɔna-mɛyɛ I sò lum. ¹⁶ Ɖɛhɛɛ ma sɔɔwa, ma sɔ Sətəfanasi təyaya nyəma tɔtɔyò I sò lum. Yɛ pə kaasa lɛlaa ma ta tɔɔsi pa tɔ. ¹⁷ Pə taya I sò lum sɔɔ tɔɔ ké Kilisiti tila-m. Ama í tila-m ké si má kpaalɔ Laapaalɔ Kùpan̄. Na yɛ ma kpaalɔyɛ-í, má taa kpaaləna yulɔ ləmayasɛɛ nɔlɛlɛŋ. Pécó pə taa kɔɔ na Kilisiti tesika tɔɔ səm tɔm məlɔ yem.

Yesu Kilisiti kena Iso toma na i lamayasee

¹⁸ Letaa isentaa, Yesu tesika tɔɔ sɔm tɔm kɛ kɔmelentɔ tɔm kɛ. Ama tɔ mpa pɔ tɔŋna tɔ nyɔɔŋ yaru tɔ Iso toma ntɛ taya tɔna. ¹⁹ Pa ŋmaawa Iso Tɔm taa si: Maa wakɛli lamayasee nyɔma lamayasee, maa lɔ nyɛntaa nyɛm.

²⁰ Lamayasee tɔ tasɛxi ntiyi yɔɔtɔyɔ tɔtɔ? Na ntiyi akewe kɔ tasa yɔɔtɔyɔ? Yaa ntiyi antulinya inɛ i taa lamayasee tɔ kɔ mayasi tɔtɔ? Iso hulaa si antulinya inɛ i taa, mpi pa yaa lamayasee tɔ, pɔ kɛ kɔmelentɔ kɛ.

²¹ Pɔ taya pulɔ, antulinya taa yɛlaa na pa lamayasee pa kpisa Iso kɛ nyɛm kɛ timpi Iso nɔ lapɔna i lamayasee si pɔ nyɛna-i tɔ. Pɔ tɔɔ kɛ Iso huɔ teu si, i kɔ ya mpa pa tɛŋna-i pa taa tɔ, na Laapaali Kɔpaŋ wei tɔ kraalɛxi tɔ. Laapaali kɔpaŋ inɛxi wei i ta na tɔ i yaa si kɔmelɛtɔm. ²² Yuta nyɔma nɔ caa pɔ nɔ piti tɔma na pɔcɔ. Ama lamayasee kɛ Kɛlɛeki nyɔma nɔ pɛekɛxi. ²³ Ama tɔ ilɛ, Kilisiti wei pa kama sɔm tesika tɔɔ tɔ i tɔm kɛ tɔ kraalɛxi. Tɔm tɔnɛ tɔ huɔi Yuta nyɔma, na mpa pɛlɛ pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa nyɛnɛxi-tɛxi kɔmelɛtɔm kɛ. ²⁴ Ama mpa Iso yaawa tɔ, paa Yuta nyɔma taa, paa mpa pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa taa tɔ, Kilisiti kena-wɛɛ Iso toma na Iso lamayasee. ²⁵ Pɔ taya pulɔ tɔɔ, yulɔ pɔyaya lamayasee tɔna ta tala Iso kɔmelentɔ, na pa toma tɔna ta tala Iso icantɔ tɛtɛ.

²⁶ Kɔpam, ma taapalaa, i nyɛni na i nɔ si Iso yaaw-mɛ na i la kɛkɛlɛ tɔ, antulinya taa cɔnɛ mpa pa yaa lamayasee nyɔma tɔ pa fɛi pɔyalɛ kɛ mɔ hɛkɔ, na tɔŋtɔnaa fɛi pɔyalɛ, na awulumpiya fɛi pɔyalɛ. ²⁷ Iso lɛsɔna mpi antulinya yɛlaa yaa si kɔmelɛnyɛm tɔ si pɔ tɔ lamayasee nyɔma kɛ fɛlɛ. Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa yaa si icantɔ tɔ si pɔ tɔ akpala nyɔma kɛ fɛlɛ. ²⁸ Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa nyɛnɛxi taalɛm na pɔ footixi na paa nyɛnɛxi-wɛxi pulɔ mayamaɔa tɔ, si pɔ wakɛli mpi pa tɔyɔna nyɔyɔ tɔ. ²⁹ Ilɛ yulɔ pɔyaya nakɛli ka kaa sa ka tɛxi Iso isentaa. ³⁰ Ama Iso kpɛnta mɔ na Yesu Kilisiti kɛ, na i lapa na Kilisiti pɛsi tɔ lamayasee. Kilisiti tɔɔ kɛ Iso nyɛnɛxi-tɔyɔ yulɔpama. Inɔ i lapɔna na tɔ pɛsi Iso nyɔma, na kɔlɔm inɔ i yarpɔna tɔ nyɔɔŋ. ³¹ Pɔ tɔɔ kɛ pa ŋmaawa Iso Tɔm taa si: Ye wei i caa i sa, i sa nti Taa lapa tɔ, i taa sa i ti.

2

Kilisiti sɔm tɔm heeluyu

¹ Ma taapalaa, waatu wei ma kɔma mɔ tɛ si ma heeliyi-mɛyɛ Iso tampana nna a ŋmɛlaa tɔ a tɔm tɔ, pɔ taya nɔɔlɛlɛŋ wawawa nɔli, yaa nyɛmtɔ natɛlɛxi ma lapɔnaa. ² Ma cɔyalɛ tɔnaya mɔ kiŋ ma ta caa si mɔ la natɛlɛxi mɔ hɛkɔ kɛ yɛm na pɔ tɔ kɛ Yesu Kilisiti tɔm. Isu pa kama-i sɔm tesika tɔɔ tɔ pɔ tɔm mayamaɔa kɛ ma siyisinaa. ³ Pɔ tɔɔ kɛ ma poluyu mɔ tɛ tɔ icantɔ taa kɛ, na ma selayana sɔyɔntɔ kɛ. ⁴ Pɔ taya yulɔ lamayasee yekuyɔ na pɔ yɔɔtɔxi tɔmnaa na caŋɔm kɛ isɔna mpi tɔyɔ ma sɛyɛsɔna ma sɛyɛsɔŋ na mɔ lana ma waasɔ. Ama Iso Feesuyɔ toma kɛ ma lapɔnaa, na a naa mpɔ tɔkɛelɛ. ⁵ Ilɛna mɔ Iso sɛɛɔ sɔŋ Iso toma tɔɔ, pɔ taa sɔŋ yɛlaa lamayasee tɔɔ.

Mpi Iso yaa lamayasee tɔsiyisiyi tɔ

⁶ Paa na mpɔ tɔ, mpa pa pu Iso nyɛm taa tɔ lamayasee mpaaw kɛ ma hulɛxi-wɛ. Ama pɔ taya lamayasee nna antulinya inɛ na mpa pa kɛ i tɔŋtɔnaa na paa tɛ na pɔ kpɛisi-wɛ tɔ pa yaa lamayasee tɔ. ⁷ Ama Iso lamayasee mukaya tɛɛ nyɛna nna a ŋmɛla yɛlaa tɔ a tɔm kɛ ma kraalɛxi. Iso ka lɛsɔna-yɛ na i su tɔ teeli tɔɔ na pɔcɔ pɔ la antulinya. ⁸ Antulinya taa cɔnɛ tɔŋtɔnaa taa nɔyɔlɔ ta cɛkɔna Iso lamayasee

ane. Pə taɣa pulv, ye paa cekənaa pa taa ká Taca a teeli tʉ ke səm tesika tɔɔ. ⁹ Pə lapaya isu pa ŋmaav Isə Təm taa tɔ si:

Mpi yulv ta tu nav na i ta nu pə təm tɔ.

Mpi pə tɔɔ yulv ta tu huv tɔ,

Isə taɣana-wəɣi mpa pa sɔɔla-i tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Tá tɔɔ ké Isə kula kʉŋmelətu tənə na Feesuyu Nanɣtu kin. Mmm Feesuyu Nanɣtu wiiliyi pə tənə pə taa ké si kv naa. Paa nti tɔ pələ Isə tʉɣi na tɔ ŋmelaa təkulukulu tɔ mayamaɣa.

¹¹ Pə wɛv yɔlaa taa tɔ awe nyəɣ lɛlv taa təm? Ye pə taɣa yulv ləmayasələ nte tɔ wɛ i taa tɔ ŋtɛ tu nyəna i təm. Mpu tɔtɔɣɔ na Isə Feesuyu,

ŋkv kv nyəmna Isə nyəntv tənə. ¹² Pə taɣa antulinya inɛ i ləmayasələ ke pə tʉ-tʉ. Ama Feesuyu ŋkv kv luna Isə kin tɔɣɔ, si tɔ cekəna pə tənə mpi Isə ha-tʉ tɔ pə təm.

¹³ Pə taɣa yulv ləmayasɛɛ sɛɣɛsɣv nɔɔlɛlɛɣ wei tɔɣɔ tɔ yɔɣtəɣəna pə təm. Ama nti Isə Feesuyu sɛɣɛsɣi tɔɣɔ. Pə tɔɔ ké mpa pa wɛna Isə Feesuyu tɔ tɔ kɛɛsəɣi-wɛɣɛ Isə nyəm tampana.

¹⁴ Wei i fɛina Isə Feesuyu tɔ u pəsəɣi na í mv Feesuyu kvnɛ kv tampana. I yaa-təɣi kʉmɛlɔtəm ké, na u tu pəsəɣi tɔ cekənav mayamaɣa. Mpi pə tɔɔ tɔ, wei i wɛna Feesuyu tɔ unɪ i paasi i cekəɣənanə-ti.

¹⁵ Yulv wei i wɛna Isə Feesuyu tɔ unɪ i cekəɣənanə tɔ tənə. Nɔɣɔlv fɛi wei i pəsəɣi na í cekəna Feesuyu ŋkv kv təm tɔ.

¹⁶ Pa ŋmaa Isə Təm taa si:

Awe nyəmna Taca a huwɛɛ?

Awe pəsəɣəna na í tasa-i təm?

Ama tá ɔɛ, Kilisiti huwɛɛ ke tá wɛna.

3

Isə təmle nyɔma

¹ Ma taapalaa, tampana tɔɔ isəntɔ, ma ɔɛ ma ta pəsi na má yɔɣtəna-me isu pa yɔɣtʉɣuna mpa pa wɛna Isə Feesuyu tɔ. Ama ma yɔɣtəna-meɣɛ isu pa yɔɣtʉɣuna mpa pa təɣəɣi antulinya inɛ i huwɛɛ tɔ, isu piya kəsəkəsənaa ke Isə sɛɛv taa.

² Pə wɛ isu kafa ke ma suukaya-me, pə taɣa mʉtv. I taa nyənta tɔɣɔv tɔ pə tɔɔ, na haləna sanɣa í ta nyənta tɔɣɔv.

³ Mpi tɔ, í təɣna antulinya inɛ i huwɛɛ ke təɣɣv ké. Isəsɛmle na yooɔ pə wɛv ŋpʉɣy mə hekv tɔ, mpu unɪ pu hʉlɔɣi si antulinya huwɛɛ ke í təɣəɣi? Pu hʉlɔɣi tɔtɔ si í laki ké isu yɔlaa ke yem, pə taɣa Isə sɛɛlaa?

⁴ Pə taɣa pulv, lɛlv təɣɣv si Pɔɔli tɔɔ ké ma wɛɛ, na inɛ ílɛ si Apɔɔɔsi tɔɔ ké ma wɛɛ tɔ, pə taɣa ma ta nyi isənaa kolapʉtv ke í laki mpu?

⁵ Aweɣɛ pa yaa Apɔɔɔsi? Na aweɣɛ Pɔɔli ye? Ta naale tɔ ké Isə təmle nyɔma mpa pa lapa-me na í tɛ Isə na mə taa tɔɣɔ. Paa tá taa wei i lapa na í yoosi nti Taca a tʉ-i si í la tɔɣɔ.

⁶ Mayalɛ tʉɣv sɔlv na Apɔɔɔsi pələna lum ke kv tɔɔ. Ama Isə lapəna na kv tɛɛ. ⁷ Pə tɔɔ ké tʉɣv sɔlv na lum pəllv pa ta ke pulv. Ama Isə kele təm tʉ, unɪ i lapəna na tʉɣv tɛɛ.

⁸ Tʉɣv sɔlv na kv tɔɔ lum pəllv pa teitei ké. Isə ká kɛəsəna paa wei i təmle na í fɛl-i. ⁹ Pə taɣa pulv tɔɔ, tá təmle taa tɔ ké təma taapalaa ké, na Isə ké tɔ laki təmle, na mə kɛna Isə təmle.

I wɛɛ tɔtɔɣɔ isu kutuluyv ŋkv Isə ŋmaaki tɔ. ¹⁰ Isə yelina na pə saa-m, na ma tu paasaa ké na má su kite isu ŋmalv kʉpaɣ sukʉv tɔ. Ama pənɛntɛ lɛlv tənəɣəna pə tɔɔ. Paa wei í la laakali na í kɛna isəna i tənəɣi tɔ yoo.

¹¹ Pə taɣa pulv tɔɔ, Yesu Kilisiti mayamaɣa kɛna kite, na pə fɛi isu yulv nɔɣɔlv pəsəɣi na í tasa kvfate natələɣi siv.

¹² Lɛlaa wɛɛ na wɔlanaa na nyəɣəlvɣv kvhʉlvɣv na liyitɛ pɛɛ ke pa tənəɣi pə tɔɔ. Ama lɛlaa ɔɛ taasi na nyutu na kiisi ke pɛle pa tənəɣi.

¹³ Ama huvle wule pu kuli paa wei i təmle tɔɔ na pá ná tɔ cakəle. Kʉɣaku kvhʉvnav ŋkv kv wule tɔ kəkə ké. Kəkə ká mayasəna paa wei i təmle si ka naa mpi tɔ kɛnaa

tò. ¹⁴ Ye wei ı təna kite tɔɔ kɛ təmle nte kəkɔ kaa nyaga tɔ, ı ká hiki ı kɔfɛlɔvɔ. ¹⁵ Ama wei ı nyəntɛ í mɔwa, ílɛ ı kɔfɛlɔvɔ lɛpa-ı kɛ. Ama paa ya ı maɣamaɣa na pɔ maɣana ısu kəkɔ mɔpɛe pɔɔŋ ke ı lunaa.

¹⁶ Ƴ nyi teu si ı kɛ ɪsɔ tɔcayale, na ɪsɔ Feesuyɔ cakəna mə taa. ¹⁷ Ye pə cəpa wei na ı wakəli ɪsɔ tɔcayale, ɪsɔ ká wakəli pɔntv. Pə taɣa pulv, ɪsɔ tɔcayale wɛ kɛ tənawŋ na mə kiŋ ke ı caki.

¹⁸ Mə taa nəɣɔlv ı taa puɣusi ı ti. Ye mə taa nəɣɔlv huɔ si antulinya inɛ ı taa pɔntv ntɛ ləmaɣasɛɛ tɔ ı pəsɪ kumelɛŋ, ɪnɛna ı wɛɛna ləmaɣasɛɛ ke tampana. ¹⁹ Pə taɣa pulv, ɪsɔ ná nyənəɣi antulinya inɛ ı taa ləmaɣasɛɛ ke kumelɛntv kɛ. Pa ŋmaawa ɪsɔ Təm taa kɛ mpv si: Ləmaɣasɛɛ nyəma ləmaɣasɛɛ ke ɪsɔ nyəkəna-wɛɣɛ katəsɪ na ı kraa-wɛ. ²⁰ Pa tasa ŋmaav tɔtɔ si: Tacaɔ nyəma si ləmaɣasɛɛ nyəma huwɛɛ ta ke pulv. ²¹ Pə tɔɔ kɛ yulv kaa yɔɔləna yəlaa lɛlaa. Pə taɣa pulv tɔɔ, mə tənna pə tənna. ²² Paa Pɔɔli, paa Apɔlɔɔsi, paa Piyeɛ, paa antulinya, paa weesuyɔ, paa sɛm paa saŋa nyəm, paa cele nyəm, mə tənna pə tənna. ²³ Ama Kilisiti tənna-me, na ɪsɔ tənna Kilisiti ílɛ.

4

Kilisiti tillaa

¹ Pə tɔɔ ɪɛ, ı nyənəɣi-tuyv Kilisiti təmle lataa mpa pa niŋ taa pə tɔ ɪsɔ tampana nna a ŋmɛlaa tɔ. ² Ye pa tɔ pulv lapv ke yulv niŋ taa, tampana ke ı ká tɛŋ na ı lakəna-wi. ³ Ye ma kiŋ ɪɛ, paa mɛ yaa yəlaa ka caɣana si pa pɛɛkəɣi ma tɔm taa na pá na, pəle pə ta na má. Ma maɣamaɣa maa pɛɛkəɣi ma kiŋ si má ná si ma tewa yaa ma ta te tɔ. ⁴ Tampana tɔɔ ısəntɔ, ma maɣamaɣa ma kiŋ ma ta na taali nəɣɔlv se. Paa na mpv tɔle tu hóləɣi si ma tewa təkɔpataa se. Ama Tacaɔ ká pɛɛkəna na ı ná si ma tewa yaa ma ta te tɔ. ⁵ Pə tɔɔ ɪɛ, ı taa hulina nəɣɔlv tɔm tampana pɛɛkuyv na pə waav ta tata. Ƴ yele na halı Tacaɔ kɔɔ. Ƴni ı taa hulina mpi pə ŋmɛla səkrɛtuyv tɛɛ tɔ pə tɔɔ tɔyɛlele. Na ı ká kuli yəlaa lotu taa huwɛɛ. Pəɛɣɛ ɪsɔ ká sa paa wei ısu pə mɔna ı samı-t tɔ.

⁶ Ma taapalaa, ma kraɣa má na Apɔlɔɔsi tá tɔm na má keesəna mpv si ı cekəna ıtuule nte pa tukaa si: Nti pa ŋmaawa tɔ, taa sɔɔsi tɔ tɔɔ. Pə tɔɔ kɛ mə taa nəɣɔlv ı taa yɔɔləna lɛlv na ı footiɣi lɛlv. ⁷ Awe yɛlaa na ń hiki na ń kəli lɛlaa? Pə tənna mpi n wɛna tɔ pə taɣa ɪsɔ hana-ŋ? Ye pa ha-ŋ kɔhav ɪɛ pepe tɔɔ kɛ n hɔŋ nyá ti ısu nyá lɔpv tɔɔ kɛ n hikaa?

⁸ Pəwɛ, ı tema hikuyv ke pə tənna mpi ı nyuləɣi tɔ, ı tema piluyv. Ƴ tema awulaa ke pəsuyv kɛ, na taa wɛ tá kɔnyəntv taa. Ye pu kɛ ısu ı kɛ awulaa tɔsiɣisiɣi kɔlv pu lapa-m lɛɛŋ. Pə taɣa pulv tɔɔ, saa ıni tá na-me tu kɔɛnta kawulaya tɔɣɔv. ⁹ Pə caɣa ısu tillaa taɣa ɪsɔ pəsəna waali. Pə taɣa pulv, tə wɛ kɛ ısu yəlaa mpa pa suwa si paa kv patəma taa tɔ. Tə kɛ mpa pa tənna pa nyənəɣi tɔcɔɔ tɔ, paa ısɔtaa tillaa paa yəlaa. ¹⁰ Ta pəsə kumelɛmɛŋ, na mu kɛ ləmaɣasɛɛ nyəma ke Kilisiti kɔlv m ı tɔ. Tá kɛ acamaa, na mɛɣɛ tɔŋtɔnaa. Pa tɔɣuna-me, ama yem kɛ pa nyənəɣi tá. ¹¹ Haləna saŋa wulɛ tənɛ, nyɔɣɔsi na lɔkɔtv kuyəna-tv, na tə fɛina pəɛkəle. Pa makı-tuyv na tə cɔɔki yem, tə fɛina tapasopile. ¹² Tá maɣamaɣa tá kookali kɛ tə laki na tɔ təkəna. Pa tɔvki-tv, na taa sɛɛki-wɛ. Pa tɔɣi-tuyv kɔnyɔŋ, tá sumaya si pá tv-tv. ¹³ Pá kuyi ta nyɔɔŋ, tu ɪɛɛtəɣi-wɛɣɛ pa ısaɣatv. Haləna saŋa paa nyənəɣi-tv si tə kɛ pɔlvɔpuyv antulinya inɛ ı taa. Pa nyənəɣi-tuyv ısu hute yaa pɔntv maɣamaɣa.

¹⁴ Pə taɣa ma caa si má tv-mɛɣɛ fɛɛle tɔɣv ma ŋmaawa na má keesı-mɛɣɛ mpv. Ama ma luɣv wɛɛ kɛ si má sɛɣɛsi-mɛ ısu ma piya nsi ma luɣv wɛɛ tɔ. ¹⁵ Paa ı ká hiki sɛɣɛsəlaa ke iyisi naanɔwa (10000) kɛ Kilisiti mpaav tɔm taa mə caa keke kɔlv m. Maɣale mə caa ke Kilisiti tɔŋuyv tɔm taa. Pə taɣa pulv, má konna-mɛɣɛ

Laapaali Kupaŋ. ¹⁶ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me si í təŋ ma yaasi. ¹⁷ Na pə maɣamaɣa pə nyuɣu tɔɔ ké ma kusa Timotee si í polo mə te. Inɪ ɪ kɛna ma pəyalu wei ma sɔɔlaa tɔ. Taaɔa tɔm taa ɪ ké yulu wei paa lana naani tɔɔɔ. ɪ ká kɛɛsi-meɣe yaasi wei ma tɔkaa na má tɔŋna Kilisiti tɔm taa na má hóláɣi paa leye Yesu sɛɛlaa kpeka taa si pá təŋ tɔ.

¹⁸ Mə taa lɛlaa huɣwa si ma kaa kɔɔ, ɪɛna pá sɔu kalampaani lapu. ¹⁹ Ye Taaɔa tisaa maa kɔɔ mə teɣe nɔɔnɔɔ. Waatu inəyi maa ná si kalampaani nyɔma mpe, nɔɔɔ taa tike ke pa laki, yaa pa waasəyi kuli. ²⁰ Pə taya pulu tɔɔ, Isɔ Kawulaya tɔm ta ke nɔɔɔ taa tɔm tike. Ama si n̄ pəsi na n̄ laki ké. ²¹ ɪ ləsi mpi í caa tɔ ɪɛ. ɪ caa si má kanna kpátúɔɔ, yaa ma kɔɔ tɔpamm na sɔɔluɣu?

5

Yesu sɛɛlaa kpeka taa asilima

¹ Pa tɔŋna mə tɔm ke yɔɔtɔɣu ke teu ké si mə kulapɔtu we asilima ke sɔsɔm. Paa ma ta nyi isɔnaa maɣamaɣa kin pa kaa na asilima anɪ a taka. Pa yɔɔtɔaa si mə taa nɔɔɔlu ná kpaɣa ɪ caa alu. ² Paa na mpɔ mu tɔŋna mə təyi sam pə tu fei. Pu nɔɔsəna ké isɪ kulapɔtu nti tɔ wakəli mə lanja ke sɔsɔm, na í ləsi mə heku ke wei inɪ ɪ lapa mpɔ tɔ. ³⁻⁴ Paa ma na-me tə we tɔma na pooluɣ tɔ, ma ləsaya we mə kin ke tam ké. Ye ma, na Taaɔa Yesu toma taa ma tɔma apalu inɪ ɪ tɔm kɔɣu ké isɪ ye maa we mə kin maa lapa tɔ. Waatu wei í ká koti na ma ləsaya ká weɛ mə heku tɔ, Taaɔa toma ká weɛ tá tɔna tá heku taa tɔna. ⁵ ɪ kpaɣa apalu inɪ na í pɛti Satanɪ niŋ taa na pə naasi-ɪ na ɪ se, ɪɛna pə waasi-ɪ kɔyaŋku Taaɔa Yesu Kilisiti ká kɔɔ tɔ.

⁶ Kúkɔsɔm pəciimaɣa kpaasəyɔna somtu tɔna tɔfɔu. ⁷ ɪ ləsi mə heku taa ké mpi pə lapa-meɣe asaya tɔ, ɪɛna í pəsi kɔpama təkpaata. Waatu inɪ í ká nɔɔsəna somtu kɔfatu nti tɔ taa kúkɔsɔm fei tɔ. Mpɔ pə maɣamaɣa ke í tu weɛ. Pə taya pulu tɔɔ, tə nika tá Tɛɛu acima tɔɔɔ ké. Mpi tɔ pa tɔma tá Tɛɛu acima iwəyaya kɔɣu tɔ se, ŋkeɣeɛ Kilisiti. ⁸ Ye mpɔ ɪɛ tɔ tɔɔ ta acima. Ye tə tɔki-ye, tɔ taa tɔɔɔ-ye na potopoto wei ɪ taa kúkɔsɔm kɔpəm weɛ tɔ. Isayatu na asilima pə lite nté. Ama tɔ tɔɔ tá acima na potopoto wei ɪ taa kúkɔsɔm fei tɔ. Inɪ ɪ kɛna potopoto kupaŋ na tampana nyəŋ.

⁹ Takəlaya ŋka maa ŋmaa-me tɔ ka taa ma heela-me si mə na yəlaa mpa pa laki asilima tɔ í taa kpenti. ¹⁰ Pə taya yəlaa tənaya yem ké ma yɔɔtəyi. Mpi tɔ, antulinya taa cəne mə na asilima nyɔma na nyiulla na ŋmulaa na tuŋ laalaa í sitina. Ye í tɔma si í cəɔyi-we, pə weɛ si í ká lu antulinya inɪ ɪ taa keɛ. ¹¹ Nti tɔɔɔɛ si ye yulu nyənəyi ɪ təyi Isɔ sɛɛlu pəyeɛ ɪ laki asilima, na í ta yeɛ nyiuluɣu na tuŋ laa na yəlaa tɔɔu na sulum nyɔɔu na ŋmuləm, í taa kpətəna pɔntu. Mə na yulu inɪ mpɔ í taa tɔɔ tɔɔɔ maɣamaɣa.

¹²⁻¹³ Ye pə kaasa mpa pa ta ke Isɔ sɛɛlaa tɔ, pə taya maa lana pɛɛ pa tɔm. Ama Isɔ ká huɣnana pɛɛ. Mə na mpa í kaa kpekəɛ tɔ pə taya pa tɔm ke í ka la? Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa si: Yulu í laki isayatu í ləsi-ɪ mə heku.

6

Təma təmnaa tayanɣu

¹ Ye mə taa nɔɔɔlu na ɪ taapalu pa wɛna tɔm, pə mɔna pá yaa tɔmaɣa nɔnɔɔ ke ma ta nyi isɔnaa kin na Isɔ yəlaa weɛ? ² ɪ tá nyi si Isɔ yəlaa ká huɣnana yəlaa tənaya tɔm ke cele? Ye mu huɣnana yəlaa ke tɔm ke cele, ɪɛ pepe tɔ ké í kaa pəsi na í huɣ wenti tə we pəciuu tɔ? ³ ɪ tá nyi si taa huɣnana isɔtaa tillaa ke tɔm? Tə kaa kpisi isɔtaa tillaa ke tɔm huɣnav, kacəŋfana antulinya taa cəne nyəntu na?

⁴ Tòmnaa isu mpv pə taka maɣana-me, ɔlɛna í mɛli na í kpaɣa-ti na í pukina mpa pa ta ke Yesu seela kpekale pulv tɔ? ⁵ Ma yɔɔtɔxi m̀p̀b̀ỳɔ̀ sɪ fɛɛɛ í kpa-me. Isu í wɛw mpv tɔ ləmaɣasɛ tɔ nɔɔɔlv í fɛi mə taa keɛ sɪ yɔlaa í yoowa í tayani-wɛ? ⁶ Pə nɔɔsəna mə taa nɔɔɔlv í wɛna í tɔɔntɔle na tɔm, pá yaa təmaɣa nɔnɔasi ke ma ta nyi isəna kin na?

⁷ Isu í yaakuyv təmaɣa nɔnɔasi ke mpv tɔ pə h́lɔ́yí kpaɣaa ké sɪ í kpisaa təkpaata. Pepe tɔ́ ké yulv í lapa-meɣe nti u haaki mə tɔxi suulu? Paa pu nɔɔsəna í yaa-ɪ nɔnɔɔ? Pepe tɔ́ ké u yeki sɪ ye pa ηmulɔxi-me pa ηmuli? ⁸ Pəyele mə tɔɔna isayatu lapv na ηmuləm ke mə taa mə tike. ⁹ Anɪ mə maɣamaɣa í nyəma teu sɪ isayalataa kaa na Isə Kawulaya. I taa puɣusi mə ti, asilima lataa, na tuɔ laalaa, na wasanjalənaa, na apalaa mpa pa sɔvkəna təma tɔ, ¹⁰ na ηmulaa, na nyulla, na sɔlvnyɔlaa, na tɔvlaa, na ηmulaa kpitikpitinaa, pa tənaya mpv pa taa nɔɔɔlv kaa keesi Isə Kawulaya. ¹¹ Anɪ mə taa lɛlaa ka we m̀p̀b̀ỳɔ̀. Ama pa ləsa-meɣe isayatu taa na í pəsi kɔpama. Na pə faɣasa-me na mə mpa sɪ í pəsi Isə nyəma. Taa Yesu Kilisiti tɔɔ taa, tá Isə Feesuyv yelaa na í pəsi kɔpama ke Isə isɛntaa.

Mpi í lakəna mə tənəɔ tɔ í yele na pə h́lɔ́yí Isə teeli

¹² Mə taa lɛlaa tɔɔ sɪ ye pa nəka mpi pa la. Tampana mpaav wɛɛ yaa, ɔlɛ pə taya pə tənə pə taa ké í ká waa. Ma pəsəyi má yɔɔtɔ sɪ ma wɛna mpa sɪ má la pə tənə yaa. Ama ma kaa yele ké sɪ pɔlvɔv í pəsi-m pə yom. ¹³ Mɛ í tɔɔ sɪ hiluyv tɔ́ ké pə ləsa kɔtɔɔv na kɔtɔɔv tɔ́ ké pə tɔ hiluyv. Mm, pə wɛ mpv mɛɛ. Paa na mpv Isə ká wakəli pə tɔm naale un. Pə ta la yulv tənuyv ke asilima lapv tɔ́, ama Taa tɔ́ ké. Na tənuyv ηkv kv tɔ́ ké Taa wɛɛ. ¹⁴ Na isu Isə feesuyv Taa tɔ́, í ká tɛ na í feesi taya mpv tɔ́ tɔ na í toma taa.

¹⁵ Anɪ í nyəma sɪ mə tənəɔ ké Kilisiti tənuyv hɔɔɔlɔɔh ké. Ma wɛw isəntɔ tɔ pə nɔɔsəna má kpaɣa Kilisiti tənuyv tɔ́ pulv na má kɔtəna apalaa tənə alv na? Pəle pə kaa la paa pəɔ. ¹⁶ Yaa í tá nyi sɪ yulv í sɔvna apalaa tənə alv, í na-ɪ pa kɔnta tənuyv kulmuyv? Pa ηmaawa Isə Təm taa sɪ: Pa naale pa pəsə tənuyv kulmuyv ké. ¹⁷ Ama wei na Taa pa kɔntaa tɔ pa pəsə kɔlv ke pa ləmaɣasɛ taa ké.

¹⁸ I taa kɔtəna asilima. Isayatvnaa mpa pə kaasaa na yulv lakɪ tɔ tu tokiyina í tənuyv. Ama yulv wei í ha í tɔxi asilima lapv taa tɔ í maɣamaɣa í tənuyv ke í lakɪ isayatu. ¹⁹ I ta nyi sɪ mə tənəɔ wɛ isu Feesuyv Nanɔtɔ təɔɔale yɛɛ? Feesuyv Nanɔtɔ wei Isə ha-me na í wɛ mə taa tɔɔ ma tɔɔ. I tá ti mə ti se. ²⁰ Isə yapa-meɣe haləna í fɛi. Mpv tɔ́, í lana mə tənəɔ ke mpi pə h́lɔ́yí Isə teeli tɔ.

7

Akpaɣale tɔ́ kɔpəɔsvtɔ

¹ Pənente tɔ́ paasəna tɔm nti í ka pəɔsa-m mə takəlaya taa tɔ ɔlɛ. Pə kəla teu sɪ yulv í taa kpaɣa alv yaa. ² Ama asilima wɛna a tɔ́ sɔsəm ke katatəlaya tɔ a tɔ́, pə nɔɔsəna sɪ paa apalv wei í wɛɛna í alv, na paa alv wei í wɛɛna í paalv ké mpv tɔ́. ³ Apalv í la í alv ke isəna pə nɔɔsəna apalv ká la í alv tɔ, na alv náa la í paalv ké isəna pə nɔɔsəna alv ká la í paalv tɔ. ⁴ Pə fɛi isu alv ká lana í tɔxi isəna í sɔlaa tɔ. I paalv tənna-ɪ, í niɔ na í nɔɔhɛɛ. Na mpv tɔtɔɔv na apalv, pə fɛi sɪ í ká lana í tɔxi isəna í sɔlaa tɔ, í alv tənna-ɪ, í niɔ na í nɔɔhɛɛ. ⁵ I taa pə təma, ye pə taya isu mə tənə í lapa nɔɔ kɔlvmaɣa na í tisi təma sɪ: Tə yele m̀p̀b̀ỳɔ̀ wɛɛ naale na tɔ paasəna Isə sələmuyv. Ama pəle pə waali, í mɛli na í kɔnti nan. Ye í ta kɔnti nan ke lɔɔ ke mpv í ká kɔɔ na í kpisi tənəɔ na í hoti Satanɪ maɣasəɔ taa.

⁶ Nti ma yɔɔta isəntə tɔ pə taɣa kɔcaalɔvɔ tɔm, ama ayɛnɛɛ kɛ. ⁷ Tampana tɔɔ, ma nyulaa isu paa yɔlv wei í wɛɛ isu ma wɛv isəntə tɔ. Ama paa wei na í Isə hate kɛ. Pə ha a inɛɛ pənɛɛ, na pə ha inɛɛ pənɛ.

⁸ Tɔm nti tɔ wɛɛ si má heeli atamɛɛ na alaa leelaa tɔɔlɛ si, ye pa tɔka pa itantu isu ma tɔkɔvɔ ma nyəntv tɔ pu kəli-wɛɛ sɛɛv. ⁹ Ama ye í kaa pəsi tənəɲ tɔkɔvɔ, íɛ apalaa náa kpaɣa alaa, na leelaa náa saa apalaa. Pə kəla teu si apalv í kpaɣa alv, na alv náa saa, na mpi yɔlv ká caya na kətəi kɔvɛ-tɔ.

¹⁰ Nti ma heeliyi mpa pa tema təmaɣa kpaɣav tɔɔlɛ si: Alv í tema saav pə fɛi si í kisi í paalv. Tacaa tu yɔɔtəna-ti. ¹¹ Na í kisa-ti kəlv, í caya mpv, í taa saa kɔfalv. Ye í ká məli kɔpəɲ í məli-ti. Apalv ná fɛina mpaav si í tɔɔvɛ-ti alv.

¹² Mpa pə kaasaa tɔ, ma heeliyi pɛlɛ si, ye apalv í kɛ Isə sɛɛlv na í alv kɛ ma ta nyi Isə, pəyɛlɛ alv inɛ-ti luyv wɛɛ si í na-ti pá caya, apalv í taa tɔ si í kisiyi-ti. ¹³ Mpv tɔtɔɔ alv í kɛ Isə sɛɛlv na í paalv náa kɛ ma ta nyi Isə, pəyɛlɛ apalv inɛ-ti luyv wɛɛ si í na-ti pá caya, alv í taa tɔ si í kisiyi-ti. Ma maɣamaɣa ma yɔɔtəna tɔlɛ, tɔ ta luna Tacaa kin. ¹⁴ Isə tá kisi apalv wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔɔv í na í alv Isə sɛɛlv pa cayaɛlɛ tɔɔ, pəcɔ í ta kisi alv wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔɔv í na í paalv Isə sɛɛlv pa cayaɛlɛ tɔɔ. Ye pə taɣa mpv pə tɔɔ pa piya ká wɛɛ isu ma ta nyi isənaa, pəyɛlɛ si kɛ isə nyənɛsi kɛ. ¹⁵ Ama ye wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔ ílɛ í caana fayav, waatv inɛ-ti pa taa wei í kɛ Isə sɛɛlv tɔ wɛna mpaav si í yeɛ na pá fayav. Pə taɣa pulv tɔɔ, Isə yaa-mɛɛ si í caya təma kin na leɛɲ. ¹⁶ Alv Isə sɛɛlv nyá n nana-we si nyaa tɛna na í ya nyá paalv nyɔvɔ? Na apalv Isə sɛɛlv nyá n nana-we si nyaa tɛna na í ya nyá alv nyɔvɔ?

Isə í yaa-ɲ na í wɛ isəna caya mpv

¹⁷ Ama nti tɔɔlɛ si Tacaa í ha-ɲ mpi náa təɲ pəlɛ. Na ye Isə yaa-ɲ í mpaav taa na í wɛ isəna náa caya mpv. Sɛɛsɔvɔv ɲku ma sɛɛsɔvɔv Yesu sɛɛlaa kpeka təna si á təɲ tɔɔlɛ. ¹⁸ Ye Isə yaa wei kɛ í mpaav taa na í tema pɛlvɔv, pɔntv í caya mpv, í taa hvv si í mələɣi isu í taa pɛli. Na Isə í yaa wei kɛ í mpaav taa na í tá pɛli, pɔntv í taa pɛkɛ si í pələɣi. ¹⁹ Paa n pɛlaa, paa n ta pɛli, tɔlɛ tɔ wɛ yem kɛ. Ama Isə kɔheelitv tɔkɔvɔ ntɛ sɔsɔntv. ²⁰ Paa wei í wɛɛ isəna í ka wɛɛ na pəcɔ Isə yaakɛ-ti í mpaav taa tɔ. ²¹ Ye n ka kɛ yom kɛ na Isə yaa-ɲ í mpaav taa, taa nəɣəsɛ si n pəsəɣi kasayampv. Ama ye pə koma si í lu nyá yomɛle taa, íɛ taa kisi. ²² Pə taɣa pulv tɔɔ, ye Tacaa yaa yom kɛ í mpaav taa, pɔntv pəsə Tacaa kasayampv kɛ. Mpvɔv pə wɛɛ tɔtɔ, ye Kilisiti í yaa kasayampv, pɔntv pəsə-ti yom kɛ. ²³ Isə yapa-mɛɛ haləna í fɛli, íɛ í taa pəsi mə təɣi yəlaa yomaa. ²⁴ Ma taapalaa, paa wei í caya Isə sɛɛv taa isu isəna í ka wɛɛ na pəcɔ Isə yaa-ti í mpaav taa tɔ.

Atamɛ na leelaa pa tɔm

²⁵ Ye apalaa mpa pa ta kpaɣata alaa, na alaa mpa pa ta saata tɔ. Tacaa ta heeli-m pa tɔm si pulv. Ama Tacaa pɛlɛɛ tɔɔ ma nəɣəsəna yɔlv wei í yɔɔta nti pá mv-ti tɔɔ. Pə tɔɔ kɛ ma heeliyi-mɛɛ nti ma maɣamaɣa ma hvvki tɔ.

²⁶ Kayana wahalanaa pane pa tɔɔ íɛ, ma hvvki si pə kəla teu si yɔlv í caya mpv. ²⁷ Ye n wɛna alv, taa lv si n kisiyi-ti, na í tu fɛina taa pɛkɛ si í kpaɣa. ²⁸ Paa na mpv, ye n tu kpaɣa alv, na ye pɛlv saana, í ta la isayav tɔtɔ. Ama apalaa mpa pa kpaɣəɣi alaa na alaa mpa pa saakɛ tɔ, paa ífɛmlɛ nte pa naakɛ wahala kɛ. Wahala inəɣi ma caa ma kɛli mə nyɔvɔ tɔɔ.

²⁹ Ma taapalaa, nti ma yɔɔtəɣi tɔɔlɛ si wɔlɛ puwaya. Pə tɔɔ tɔ, pə kpaɣav sanja waali tɔ, mpa pa wɛna alaa tɔ pá la isu pa fɛina, ³⁰ na mpa pɛlɛ pa wiliyi tɔ pá la isu pa fɛina lanwakəllɛ. Mpa pa yakɛ tɔ pə la-wɛ isu pə taɣa mɛɛ pa təna pa kɔvəpəm mpi. ³¹ Mpa pa təkəna antulinya inɛ tɔ pá la isu mpa paa təkəna-ti tɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, wɛɛtv nti tɔ taa antulinya inɛ-ti wɛɛ tɔ í kaa taša taɲvɔv se.

³² Mpi ma nyuləxi təyole si í lu nəyəsəe təm taa təkpaataa. Apalu wei í ta kpaɣa alu tə Tacaa təmle ke í səkəna nyuyv, na í ləkí si Tacaa luɣu í lapí-í. ³³ Ama wei í kpaɣa alu tə atə cəne nyəm ke í səkəna nyuyv, na í ləkí si í alu luɣu í lapí-í. ³⁴ Mpu uní pə tu-í hekú kə. Mpu tətəyɔ na alu yaa pəelə wei í ta saa tə. Tacaa təmle ke pa səpəna nyuyv. Pə taɣa pulv, pa caa kə si Tacaa í tí pa tənəɣ na pa ləsasi. Ama alu wei í laalaa na í saa tə atə cəne nyəm ke í səkəna nyuyv, na í pəkəxi si í paalu luɣu í lapí-í.

³⁵ Ma yəyətəxi mpyóyó si pə səna-me, pə taɣa isu katəka ke ma tɔyi-me. Ama ma caa kə si má tusi-meɣe mpi pə we teu tə pə taa na í kpentəna Tacaa ke teu na í tə isu pə muna tə.

³⁶ Təu, pənente tə paasəna yulv wei í luɣu fei si í pəelə í saa tə pə təm ilə. Ye í kəma na í ná si pə fei teu si í yele í pəelə na í tēe pə taa, í la isu í luɣu wee tə. Í yele-í na í saa, í ta la isayatu. ³⁷ Ama ye uní í nəkəna na í tēma í taa təkpaataa si í pəelə í caɣa mpv, na pə tá kə nəyəlv kisinana-í kukisu, uní í təkəna tənuyv na í kisiná í luɣu ke mpv, í pəelə uní í ta saa pə we teu. ³⁸ Mpu tə, wei í yelaa na í pəelə saa í ta taali. Ama wei í ta yele na í saa pəle pə kəla teu.

³⁹ Alu paalu í wəna í weesuyu, í alu uní í feina mpaav si í kulí-í. Ama ye í paalu səpa, pə ha-í mpaav kə, í luɣu í we wei, í saa. Ilə kulvmtu kə, pu wee Iso seelv kə.

⁴⁰ Paa na mpv ma huv si ye í caɣaa isu í wee tə í ká kəli lelenj nuu. Ma nyəmá si ma huwee ane a luna Feesuyu Nanjtu kinj.

8

Nantu kulalaatu təm

¹ Pənente tə paasəna nantu kulalaatu təm ilə.

Tə nyəmá si tá təna tə wəna pə nyəm mē. Na tə nyəmá tə nyəmá uní í yekina na yulv hənɣ í tí. Ama səluyv ná lakí na tē nyəɔ tən. ² Ye nəyəlv huv si í nyəmá pulv, í ta cəkənta-wí isu pə we təkpaataa si í cəkəna-wí tə. ³ Wei ilə í səluyv Iso, Iso ná nyəmá puntu tə kə.

⁴ Ntí í ka pəsaa təyole si, ye pa laawa, yulv ká təyɔ yaa í kaa təyɔ? Tə nyəmá teu si tuj ná naa isentəɔ kə yem kə. Ama Iso tike kən wənna. ⁵ Isotaa nyəm paɣale na atə nyəm paɣale ke yəlaa yaa pa isənaa. Paa yaa mpv si isənaa na mpa pa nyənəxi si pa tí-we tə pa we paɣale. ⁶ Ama tá kinj ilə, Iso we kulvmt təkən kə. Inəyələ Tacaa wei í lapa pə təna tə, na í təɔ kə tə wəna weesin. Na Tacaa kele kulvmt, inəyələ Yesu Kilisiti wei í yelaa na pə təna pə wee, na wei í təɔ tə wəna weesin tə.

⁷ Ama yəlaa təna ta nyí mpv. Ləlaa wee na pə tēna-weyē tuj təm taa, na ye haləna sanja pa tənna nantu kulalaatu təyɔv, pə we isu tuj ke pa tənəxi. Pa nyəm we tətəntəlaa, iləna pá mələxi nav si kutəyɔv ŋku ku wakələxi-weyē. ⁸ Pə taɣa kutəyɔv yekina na tə kpatəna Iso kinj. Paa tə ta təyɔ pə taɣa pə pasəxi-tuyv pulv, paa tə təyaa pə taɣa pə səsəxi-tuyv pulv.

⁹ Paa na mpv mē mpa mpaav wee faa si í lakí mpi í lá tə, í la laakali, pə taa kəɔ na í hu Iso seev taa acamaa. ¹⁰ Ye nəyəlvuyv yem nawa nyá wei si n nyəmá tə na n caɣa tuyv tēe na n tənna təyɔv, ícam uní í laakali kaa polo isu í təyɔ nantu kulalaatu ntí? ¹¹ Waatu uní nyá nyəm mpi pə lapa na nyá təyɔntəle ícam wei í təɔ Kilisiti səpa tə í la yem kəle. ¹² Ye í pəntəyəna mə təyɔntələna na í kpesəxi pa laakaləna mpa pa wə tətəntəlaa kə mpv tə, Kilisiti ke í pəntəyəna. ¹³ Pə təɔ kə ye ma təkí mpi na pu hu ma təyɔntəle, ma kaa təyɔ. Paa pəcə maɣamaya ma kaa tu təyɔ nantu. Pə taa kəɔ na má hu ma təyɔntəle.

9

Tillu tãma tãm

¹ Ma feina mpaav si ye ma laki mpi ma la? Ma ta ke tillu? Ma ta na Tacaa Yesu? Pã tãya mã kena ma lapa Tacaa tãmle na pã lu mpi tã? ² Ye lelãa u nyãnãyi-m tillu pã kpenna-mẽ? Mpi tã, isu mã na Tacaa í kpentũyũ tã pã hólãyi tãkelekele kã si ma kã tillu.

³ Mpãyó ma cãaki mpa pa kotiyina-m paa timpi na pá tãj si ma ta ke pulũ tã. ⁴ Ye pa felãyi-m kutãyũ na kũnyũnyũm ke ma tãmle tã ma yowa? ⁵ Ye ma tãjãa alũ Isã seelũ nãyãlũyũ ma waaũ na tã cãaki isu tillãa lelãa na Tacaa newaa na Piyee pa lakũyũ tã ma yowa? ⁶ Yaa ma na Paanãpasĩ tá tike ke pã wee si tã lana tá niĩj na tã tãyãna tá nãyã? ⁷ Yóólũ wei í puki yooũ na í tãaki í ti? Na awe sãaki lesẽj tũyũ na í kaa tãyã kũ pee? Na awe tiikiyi kalãkũ na í kaa nyaasi naalãm?

⁸ Nti ma tãj tã, yãlaa yãyãtãyãna-tãyi kũyãyãtũ, kũsãsutũ taa pã fei mpũ? ⁹ Moisi kũsãsutũ taa pa ñmaawa si: N kaa hãkũ nav wei n makãna nyã mãla tã í nãyã. Naãj tã tike ke Isã sãyãmãyãna? ¹⁰ Pã tãya tá maãamaãa tá nyũyũ tã kã í yãyãta mpũ? Tá maãamaãa tá nyũyũ tã tãkpem kã pa ñmaawa si: Wei í halãyi í halãna tãelũyũ, na wei í kũj í kũna tãelũyũ, si í kã hiki í paa nyãm. ¹¹ Ye tã tuuwa Isã nyãm ke mã hekũ na kaãana tã hiki mpi pu waasi tá tãnjã tãyã mã kiĩj tã yowa? ¹² Lelãa ta kisi mpaav ke hikũyũ si pá hikiyi-wi, kacãnfana tá na?

Paa na mpũ tá tá nyãna tãna. Ama tã tãya pã tãna pã kũnyãj si tã taa kã tã wakãli Kilisiti tã Laapaali kũpãj tãmle. ¹³ Anĩ í nyãmã teu si mpa pa laki tãma ke Isã tãsele tãa tã Isã tãsele calãsãyãna-we. Na mpa pa laki kãtãsi ke kãtãya tãlate tã tã pa hikiyi pa paa nyãm ke kãtãsi nsĩ si taa kã. ¹⁴ Mpãyó pã wee. Mpa pa kpaalãyi Laapaali Kũpãj tã Tacaa ha-weyã nãyã si pá tãyãna kãtãsi nsãyi.

¹⁵ Ama mã, ma ta la tãne unĩ tã taa natãli, na ma ñmaav isãntã tã, pã tãya si ma pããsãyi si mã hiki se. Sana sãm na mpũ unĩ pã lapũ. Nãyãlũ kaa wakãli mpi ma yããlãyãna mpũ tã. ¹⁶ Pã tãya ma ti sam tã kã ma kpaalãyi Laapaali Kũpãj se. Ama caalũyũ na caalũyũ kã. Na ye pã cãpa-m na mã tá kpaali Laapaali Kũpãj, maãale. ¹⁷ Ye ma maãamaãa maa tũna ma ti si mã la tãmle tãne, mã nãkaa ma haaki nãyã kã na mã taĩja kũfelũyũ. Isu pa tu-m-teyã kutũyũ tã, pã wee si mã la-teyã na mã lu tãsoo. ¹⁸ Ma kũfelũyũ ntã ñku ã? Nkũyãle si mã hulãsi laĩle na Laapaali Kũpãj kpaalũyũ. Mã kpaalãyi faalãa, mã taa haa nãyã na mã taĩja isũ Laapaali Kũpãj kpaallũ laki tã.

¹⁹ Ma ti ma tãyi, ma ta ke yom. Paa na mpũ ma lapa ma tãyi yãlaa tãna yom si mã hiki yãlaa paãale ke sãããm ke isãna pã wee tã. ²⁰ Yuta nyãmã taa, ma laki kã isũ Yuta tũ, ãna mã hiki-we. Paa na maa tãjãyi Moisi kũsãsutũ tã, ye ma we mpa pa tãjãyi Moisi kũsãsutũ tã pa hekũ, ma laki kã isũ ma tãjãyi-tũ ãna mã hiki-we. ²¹ Na mpũ tãtãyã ye ma we mpa pa ta nyĩ Moisi kũsãsutũ tãm tã pa hekũ, ma we kã isũ pa weũ tã, maa paasãyãna kũsãsutũ, ãna mã hiki-we. Pã tãya isũ ma tãj si ma lã Isã kũsãsutũ se, Kilisiti kũsãsutũ tãna ma tãjãyi kã. ²² Mpa pa we icãntũ ke Isã seẽũ taa tã, ma lapa pa hekũ kã isũ icãm na pãcã mã hiki acãmaa mpã. Mpãyó ma laki paa mpa pa hekũ, ãna paa pã kãli we mã ya pa tãa lelãa. ²³ Ma laki pã tãnaãa mãyó Laapaali Kũpãj tã kã, ãna ma maãamaãa maa waa pã taa.

²⁴ Ntãj í nyãmã si pa tããkũyũ asewa tãtã tã paãale seena, ama kũlũm tãkũj tãkãna. Mẽ tãtã í kaasi mã tãyi mpũ na sewa, na í laali na í tãyã nãyã. ²⁵ Lutãa na selãa pa tãna pa lakũyũ mpũ tã, pa wena pa kũkũkiimnaa kã na isãle kũseẽmle. Pa laki mãyó si pá hiki sam ntenuyũ ñku kũ taãjãyi tã. Ama tá ãle, tá laki kã si tã hiki sam ntenuyũ ñku kũ we tam tã tã. ²⁶ Pã tã kã mã tãjãna sewa na mã yaãa

isàlè ke timpì unì tò. Ma wè ké isù ñkuma matò wei ù hayaláyi yem tò. ²⁷ Ama ma wusáyi ma tónyù ké na má tákáyi ma táyì teu sí pè taa kòò na ma wei ma lapa lèlaa ke waasu tò má kpisi na pá lò-m.

10

Tuy tòm laakali lapènav

¹ Ma taapalaa ma luyù wée sí í tóòsí mpi pè mayana tá caanaa caanaa mpa na Moisi pa tóma tò pa tòm. Pa tóna tópai isònmuntuyù kentina pa tóò, na pa tóna tópai pa teséna sésenacaasi tenku. ² Na isònmuntuyù ñku ku tee ké tenku taa ké pè sò pa tóna tópai ké Isò lóm ke pa muyù Moisi na pá tégáyi-ì tò pè tóò. ³ Pa tóna tópai pa tóyóna piti tóyónaya kulómaya ñke. ⁴ Na pa tóna tópai pa nyóóna piti kuyónyóóm kulómám mpi pè lúna piw taa tó. Na piw ñku ku hólóyi ké sí pá na Kilisiti pa tóna. ⁵ Paa na mpò tò Isò lanje ta heéna pa taa payale, mpò pè yelina na pá sí wólaya tetu taa.

⁶ Páne unì pè lapaya sí pè hólí-tuyù lón na pè taa kòò na té nyulí isayakunyulèy isù mpe unì paa nyuluyù tò. ⁷ Na pè taa kòò na í keesi na í svu tuy laav taa isù pa taa lèlaa ka lapu tò. Isò tòm taa pa ñmaawa mpò sí: Yélaa cayaa na pá tóyò na pá nyóò, lèna pá nyóki na pá kòli sí pa paaki. ⁸ Na tó taa la wasanjalètu isù pa taa lèlaa ka paasónav-ì na kuyaku kulómuyù tike yulonyóonj iyisi hiu na tooso (23000) lu na pá sí tò. ⁹ Tè taa mayasi Tacaa sí tó naa ù waali. Mpóyù pa taa lèlaa ka lapa na pá sèna tómaa. ¹⁰ Tè taa miiti, mpi tò, pa taa lèlaa ka miitaya mpóyù na wakèllù ku-wé tò.

¹¹ Pè tóna mpi pè mayana-wé tò pè hólóyi lèlaa ke lón ké. Pa ñmaa-táyì sí pa kpaaláyì-tu yoo. Pè taya pulu, waatu wei ù taa tó wé isèntò tò tónaya waatu ké. ¹² Pè tóò ilé ye wei ù huw sí ù sèhàa puntu í la laakaali, í taa kòò na í hoti. ¹³ Mayasuyù nakòli ku ta mayana-mé na pè kèli isù mayasuyù makuyóna yulò tò. Isò tóma sí ù lakì mpi tò ù yeki-wi. Pè tóò ké ù kaa yele na mayasuyù mayana-mé na pè kèli-mé. Ama mayasèy unì ù kóma ù ká hólí-meyé isèna ù ká la na í tulì na í pèsi-ì tò.

¹⁴ Pè tóò ilé ma taapalaa kúpama mé, í la laakali na tuy tòm. ¹⁵ Ma yóyótáyóna-mé isù yélaa layatónaa, ilé nti ma yóyótáyì tò í huw má mayamaya na í ná. ¹⁶ Ì nyónna tó tókuyù kòpu na í suna Isò kúpantu na tó sèe-ì na tèmle ke pè tóò tò na í ná. Tè nyóókuyù tò, pu kpentáyì-tuyù mpóyù Kilisiti calám tóò? Na potopoto wei tó fakì tò, tó tókuyù tò, pu kpentáyì-tuyù mpóyù Kilisiti tónuyù tóò? ¹⁷ Isù potopoto wéu kulóm na taa wé kúpiñ na tó taláyì-ì tó tó kpenta kulóm ké. Mpi tó potopoto kulóm ke tó tóki tó se.

¹⁸ Ì nyónna lseyeli yélaa na í na. Mpa pa tóki mpi pa lapa kótaya tó pá na Isò wei ù tike ù tó kótaya tólate tó pa kpentaa ké. ¹⁹ Ilé isènáya pè wée ilé? Tuyù kulalaam kèna pulò? Yaa tuyù mayamaya kèna pulò? Pulò fèi paa pécò. ²⁰ Ama pa laakuyù tó alóyaa tó ké pa laaki, pè taya Isò. Na ma kisaá sí mè na alóyaa í taa wée tóma tòm taa ilé. ²¹ Ì kaa pèsi na í nyóò Tacaa kòpu na í tasa alóyaa nyòj ke nyóò. Na í kaa pèsi na í cayá Tacaa nyónaya tee na í tasa alóyaa nyòjka tee ké cayav tótò. ²² Yaa tó caa tó svúsi Tacaa ke isèsemle taa? Tá kèlèna-ì toma yaa isèna?

Isò teeli tuyù ke paa mpi pè taa

²³ Mè taa lèlaa tónj sí mpaav wée sí tó nòka mpi tó lá. Tampana, mpaav wée yaa. Ama pè tóna pè fèina kawaaaya ké. Mpaav wée sí tó nòka mpi tó la. Ama pè taya pè tóna pè lapu sósèyóna pulòpuyù Isò sèeu taa. ²⁴ Nòyòlò ù taa pèeki ù mayamaya ù nyuyù nyèntò tike. Ama paa wei ù pèekáyì ù tóyóntèlènaa nyèntò tótò.

²⁵ Nantó tǝna nti pa pǝǝtǝyi kuyakv taa tǝ í tǝyǝ, í taa kǝpǝye mpi mǝ taa í wǝna sika tǝ. ²⁶ Pǝ tǝya pulv, pa ñmaawa Iso Tǝm taa si: Taca tǝnna tetv na pǝ tǝna mpi pǝ wǝ tǝ taa tǝ.

²⁷ Ye ma ta nyi Iso yaa-ñ tǝyǝ na nyá luɣu wǝe si n puki, ñ polaa, tǝyǝ pǝ tǝna mpi í ká saa-ñ tǝ, taa kǝpǝye mpi nyá laakali taa n wǝna sika tǝ. ²⁸ Ama ye nǝyǝlv heela-ñ si tǝne inu pa laawaya, ðe taa tǝyǝ, kǝ wei í çǝpa-ñ ñpǝyǝ sǝkpalvɣv tǝ ðe í tǝ, na nyá laakali ta çaya í tǝçayale tǝ pǝ tǝ. ²⁹ Pǝ tǝya nyá laakali kǝ ma yǝyǝtǝyi çǝne. Ama wei inu í heela-ñ tǝ í nyǝñ tǝ kǝ.

Ìe pepe nyvɣv tǝ kǝ ðe lv laakali tǝm ká pǝlv ma niñ kǝ mpv? ³⁰ Ye ma sǝekv Iso kǝ í na tǝmle na pǝçó má tǝki, pepe tǝ kǝ paa tvv-m timpí ma tǝkǝna sǝetv tǝ?

³¹ Pǝ wǝe si paa í tǝki, paa í nyǝçki, paa í lakv mpi, í la na Iso hiki teeli kǝ pǝ tǝna pǝ taa. ³² Í taa hu nǝyǝlv, paa Yuta nyǝma, paa mpa pa ta kǝ Yuta nyǝma tǝ, paa Yesu sǝelaa. ³³ Í la isv ma lakvɣv tǝ. Ma lvki kǝ si pǝ tǝna mpi ma lakv tǝ pǝ la yǝlaa tǝnaya lelen. Pǝ tǝya ma mayamaɣa ma nyvɣv nyǝntv kǝ ma pǝekǝyi. Ama yǝlaa tǝna nyǝntv kǝ si pǝ yǝ pa nyǝñ.

11

¹ Í kǝesǝyǝna-m isv má kǝesǝna Kilisiti tǝ.

Alv ka te saalaya kǝ Iso tǝsǝle

² Í tǝsa ma tǝm kǝ pǝ tǝna pǝ taa na í tǝka kǝlapvtnaa kǝ teitei isv ma kǝesvɣv-mǝ tǝ ma sama-mǝ. ³ Ama ma çaa kǝ si í nyi si Kilisiti kǝle paa apalv wei í sǝsǝ, na apalv ntǝ ðe sǝsǝ, na Iso kǝle Kilisiti ðe í sǝsǝ. ⁴ Ye apalv í sǝlǝmǝyi yaa í kǝaalǝyi Iso kǝheelitu kǝ Iso tǝsǝle na í tǝ kuli í nyvɣv tǝ, Kilisiti kǝ í kǝpǝnaa. ⁵ Na ye ðe í sǝlǝmǝyi yaa í kǝaalǝyi Iso kǝheelitu na í tǝ te saalaya, í paa lv kǝ í kǝpǝnaa, na pǝ pǝsa isv pa loola-í kǝ. ⁶ Na ye ðe kaa te saalaya ðe pá kǝ í nyǝçsi. Ama ye pǝ wǝ-í fǝele si pá kǝ-í yaa pá looli-í, ðe í te saalaya. ⁷ Apalv kaa pa í nyvɣv tǝ kǝ pulv, mpi tǝ, í kǝ Iso ðesvɣv na í kin kǝ Iso teu naaki. Ama ðe kin kǝ apalv teu ná naaki. ⁸ Pǝ tǝya ðe pa çosaa na pá ñmana apalv. Ama apalv kǝ pa çosaa na pá ñmana ðe. ⁹ Na pǝ tǝya ðe tǝ kǝ pǝ ñma apalv. Ama apalv tǝ kǝ pǝ ñma ðe. ¹⁰ Pǝ tǝ kǝ isǝtaa tillaa tǝ, ðe ká wǝna í nyvɣv tǝ kǝ mpi pǝ hǝlvǝyi si í ta tǝ í ti, ama apalv tǝnna-í tǝ. ¹¹ Paa na mpv tǝ, Taca tǝm taa ðe fǝi í ti tǝ tǝ tǝke, na apalv kǝ ðe í ti tǝ tǝke, pa tǝna pa ti pa tǝmaya. ¹² Pǝ tǝya pulv tǝ, apalv kǝ pa çosaa na pá ñmana ðe, na mpv tǝtǝyǝ ðe na lula apalv, na pǝ tǝnaya mpv Iso kin kǝ pǝ lunaa.

¹³ Mǝ mayamaɣa í mayasi-tǝyi mǝ taa na í ná, si waatv wei ðe puki Iso sǝe na í sǝlǝmǝyi tǝ, í çaya nyvɣv kǝpǝte na? ¹⁴ Antulinya taa çǝne mayamaɣa se, ye apalv yelǝyǝna nyǝçsi kutayalasi, fǝele sǝsǝle kǝ. ¹⁵ Ama ye ðe nyǝçsi tayalǝna mpv, isante sǝsǝle ntǝ. Tampana yaa pǝ ha paa ðe wei kǝ nyǝçsi kutayalasi kǝ si si takǝyi-í isv tekente. ¹⁶ Ama ye nǝyǝlv tasǝyi tǝne inǝyi kǝpǝsǝnav pǝntv í nyi si, paa ta, paa Iso sǝelaa kǝpǝka, tǝ fǝina lakasi nasǝli tǝtǝyǝ tǝ Iso sǝe wule na pǝ tǝ kǝna sǝne.

Ta Çaa sǝm tǝsvɣv

(Matiyee 26:26-29; Malakí 14:22-25; Luku 22:15-20)

¹⁷ Tǝv, nti ma nawa na ma çaa ma yǝyǝtǝ-tǝ tǝ, pǝ ta mvna má sa-mǝye paa pǝçǝ se. Pǝ tǝya pulv, mǝ kotuñ wei í kotiyi tǝ, ye pǝ tǝya isayatv, u sǝçǝyǝ-mǝye kǝpǝntv natǝlv. ¹⁸ Kançaalaya nyǝntv ðe, pa heela-m kǝ si í kotiyi tǝ, mǝ kotuyv faya kǝpǝka kǝpǝka kǝ, na u çaa tǝma. Ìe ma tisa-tǝyi isv ma ta tisi. ¹⁹ Ye fayasvɣv í wǝ mǝ hekv taa kǝlv, kú wǝe na pǝçó pá nyi mǝ taa mpa pa kǝ kǝpama na

tampàna tó. ²⁰ I kòtuγu tó, pə taya Tacaa təγənaγa ke í tákɪ. ²¹ Pə we rúpúγú kúpam me, í cakuyə nyanaya tee təkrem tó paa wei í huliγina í maγamaγa í təγənaγa ké. Nyəγəsɪ ná təŋna lelaa ke kuyə na suləm náá kuyi lelaa. ²² I ká tákɪ na í nyəákɪ mə teesɪ nsi sɪ taa təγó í feina yaa we? Yaa Isə seelaa kpekəle ke í nyənəγɪ yem? Na mpa pele pa feina pulv təγole í caa feele tuyə na? Yaa í caa má heeli-me suwe? Pə nəγəsəna ma sa-me? Paa pəcə ma kaa sa-me se.

²³ Pə taya pulv tó, təmnaa mpa Tacaa tasa-m na má caa ma heeli-me təγole sɪ, ahoo nna a taa pa yelaa na pá kpa Tacaa Yesu unɪ təγó í kpaγa potopoto. ²⁴ I see Isə ké í na təmle na í te ilena í faya-ɪ na í tó sɪ: Ine í kəna ma tənuyə ŋku pə ha mə tó tó, rúpúγú í ká lakɪ na í təsəγɪ ma tó. ²⁵ Pa tɛma təγəw ke mpv ilena í kpaγa kəpɪ na í tó sɪ: Kəpɪ ine í kəna Isə nəγə pɛeluyə kufam yoo, na ma caləm húləna pə tampàna. Paa waatu wei ké í nyəákɪ í nyəákɪ mpv na í təsəγəna ma tó yoo. ²⁶ Kúpam ye í wee na í tákɪ potopoto ine na í nyəákɪ kəpɪ ineγe mpv, í heeliγi Tacaa səm təm, haləna ílé í koo í məli.

²⁷ Pə tó ké ye nəγəlv wee na í tákɪ Tacaa potopoto na í nyəákɪ í kəpɪ pəyele í ta nəγəsəna sɪ í təγə na í nyəə pɪntv í nyɪ sɪ Tacaa tənuyə na í caləm pə təm we í nyuyv taa ké. ²⁸ Pə wee sɪ paa wei í pəəsɪ í təγɪ í maγamaγa na í ná na pəcɔ́ í təγə potopoto ine na í nyəə kəpɪ ine. ²⁹ Pə taya pulv tó, ye wei í tákɪ potopoto na í nyəákɪ kəpɪ ke yem tó na í tá cekəna sɪ pə ké Tacaa tənuyv, í kəŋna í maγamaγa í nyuyv taa ké təm ke í təγəw na í nyəəw mɪ pə taa ké. ³⁰ Isəntə unɪ í maγamaγa í lapv tó ké mə taa pəγale ké kətəntənaa na acamaa na yəlaa kúpɪŋ səpa. ³¹ Ye ta maγamaγa tə pəəsəγəna tá təγɪ təmnaa na pəcɔ́ ile, tə kpee tá təγɪ təm nti Isə ká hūna-tv tó tə taa ké. ³² Ama Tacaa ile í hūkəna-tuyə na í həŋ tá ŋkraŋ ke sɪ pə taa kəw na pə kaa tá na antulinya ke kpatəte kəlvmtəle.

³³ Pə tó ile ma taapalaa waatu wei í kotiγɪ sɪ í tákɪ Tacaa təγənaγa tó í təŋ təma. ³⁴ Ye nyəγəsɪ í pu wei pɪntv í təγə í təγaya, na pə taa kəw na mə kótun tó Isə kəw í nana-meγe natələγɪ lapv. Nti nti pə kaasaa tó má kəma na má kəw ile ma teesɪ tələγe tayaŋuyv.

12

Mpi mpi pə lapv saaki yəlaa tó

¹ Pəneŋte tə paasəna mpi mpi Isə Feesuyv Nanŋtv yeki na pə saa yəlaa tó pə təm ile.

Ma taapalaa ma caa ké sɪ mpi mpi pə saakuyv yəlaa tó í nyɪ tampàna nna a tó pə saa mpv tó. ² I nyəmə teu sɪ í ka keu ma ta nyɪ isənaa tó tuj wei ú yəγətəγɪ natəli tó í təm taa ké pə hana mə ise na cuyəlvuyv fei. ³ Pə tó maγamaγa ke ma caa sɪ í nyɪ na í te mə taa sɪ yəlv nəγəlv í fei wei Isə Feesuyv tiikiγɪ na pɪntv luna pə waalɪ na í tó sɪ Yesu ké mpusi tó. Na ye Feesuyv Nanŋtv ú tiikiγɪ wei pɪntv kaa pəsɪ na í tələγɪ na í yeki sɪ Yesu kele Tacaa.

⁴ Mpi mpi pə saaki yəlaa ke Isə mpaav taa tó pə we ŋka ŋka ké. Ama Isə Feesuyv kəlvəuyv ŋkv kv yekina na pə saaki yəlaa. ⁵ Təma lapv we fakasɪ fakasɪ. Ama Tacaa kəlvəm unɪ í təma ke pa lakɪ. ⁶ Kəlvəpəm we ŋka ŋka, ile Isə kəlvəm unɪ í tuyəna pa tənaya kəlvəpəmnaa mpe pa təna. ⁷ Isə Feesuyv húləγɪ paa wei í kɪŋ ké sɪ kv wee na kv yeki na pəlv lapv saa pɪntv ilena pa təna pá hiki kəpantv ke pə taa. ⁸ Isə Feesuyv haa nəγəlv ileγe ləmaγasəe təm yəγətəγa. Na Feesuyv kəlvəuyv ŋkv kv ha nəγəlv ile tətó sɪ í yəγətəγəna nyəm. ⁹ Isə Feesuyv kəlvəuyv kəne kv yekina na nəγəlv náá tisiγɪ Isə tó ké yun ke teu. Na kó haa nəγəlv ileγe kətəntənaa waasuyv pəsuyv. ¹⁰ Isə Feesuyv yeki na nəγəlv náá lakɪ piti təma, na kv tuyv nəγəlv ile sɪ í kpaaləγɪ Isə kəheeliɪtu, na kv yeki na nəγəlv náá nyəŋ na í fayasəγɪ aləγaa

nyəntu na Iso Feesuyu nyəntu. Ku yeki na nɔɔɔɔl ɔ́l é yɔɔtɔɔɔɔna tɔmnaa mpa nɔɔɔɔl u nukɔ tɔ, na ku yeki na nɔɔɔɔl náá cɛkɛɔɔna-tɔ na í teləsəɔɔ. ¹¹ Iso Feesuyu kɔlɔmɔɔɔ kɔnɛ ku taa ku tike ku lakəna pə tənaya mpu. Ku yeki na paa mpi mpi pə lapu saa paa wei kɛ ŋka ŋka isu ku nəkaa tɔɔɔ.

Tɔnyu pilimile kɔlɔmtɔlɛ

¹² Tampana tɔɔ Kilisiti wɛɛ kɛ isu yulu tɔnyu pilimile wɛw na kɔ wɛna nɔɔhɛɛ na niŋ na ŋkraŋŋ na isɛ na pə tənaya mpu tɔ. Tɔnyu wɛw tɔ paa ku tɔɔ ku wɛna ŋpɔɔyɔ waani waani tɔ pə tənə pə kpɛnta kɔlɔm kɛ sɔ tɔnyu. ¹³ Mpu tɔtɔɔɔ na ta tənə, paa tɔ kɛ Yuta nyəma yaa tɔ ta ke Yuta nyəma, paa tɔ kɛ yoma yaa kasayampiya, Iso Feesuyu kɔlɔmɔɔɔ ŋkɔyɔ pa sənə-tuyɔ Iso lɔm sɔ tɔ kpɛntɔ isu yulu tɔnyu pilimile wɛw tɔ, na Iso Feesuyu kɔlɔmɔɔɔ ŋkɔ ku lɔm kɛ tɔ nyɔɔkɔ teu kɛ tá tənə.

¹⁴ Yulu tɔntuyɔ pilimile wɛw tɔ pə taya nɔɔhɛɛ tike yaa niŋ yaa ŋkraŋŋ yaa isɛ tike wɛnna. Ama pə tənaya mpu pə wɛnna ku tɔɔ. ¹⁵ Nɔɔhɛɛ ka pəsɔ na tɔ tɔ sɔ: Ma ta kɛ niŋ tɔ, ma ta kɛ tɔnyu? Paa tu yɔɔtɔ mpu pu ləsi-tɛɔ tɔnyu tɔɔ? ¹⁶ Ŋkraŋŋ ká pəsɔ na kɔ tɔ sɔ: Ma ta kɛ isɛlɛ tɔ ma ta kɛ tɔnyu? Paa ku tu yɔɔtɔ mpu pu ləsi-kuyɔ tɔnyu tɔɔ? ¹⁷ Na pə wɛw mpu tɔ, ye isɛlɛ tike təkɔŋ wɛnna yulu tɔnyu tənə tɔɔ, pɛpɛɔ yulu ká nuna tɔm? Na ye ŋkraŋŋ tike wɛnna, pɛpɛɔ yulu ká nuna sɔŋ? ¹⁸ Tampana tɔɔ Iso nɔka isənə tɔ ŋpɔɔyɔ ɔ lapa, ɔ tu yulu tɔnyu tɔɔ kɛ paa mpiyi waani waani. ¹⁹ Ye kɔlɔmɔm ka wɛnna yulu tɔnyu tənə ɔlɛ pə taa kɛ yulɔtɔnyu nté. ²⁰ Ama yulɔtɔnyu na wɛw tɔ ku wɛna nɔɔhɛɛ na niŋ na ŋkraŋŋ na isɛ na pə tənaya ŋpɔɔyɔ.

²¹ Pə tɔɔ kɛ isɛ ná kaa pəsɔ na á tɔ niŋ sɔ ye ɔ́l é fɛɔ pə lá isənə? Na nyuyɔ ná kaa pəsɔ na ku tɔ nɔɔhɛɛ sɔ ye alɛ a fɛɔ pə lá isənə? ²² Pə fɛɔ ŋpɔɔyɔ paa pɛɔɔ, mpi mpi pə kɛ taaləm nyəm kɛ yulu tɔnyu taa tɔ mpɔɔɔlɛ weesuyɔ. ²³ Mpi tɔ nyənəɔyɔ ŋpɔɔyɔ taaləm tɔ mpɔɔyɔ tɔ mɛla na tɔ seena na pə kəlɔ lɛmpənəna. Na pə kaasa lɛmpɔ, pɔlɛ pə yaav wɛ fɛɛlɛ, pɔlɛɔ pa kəlɔyɔ ŋmɛsuyɔ tɛkulakula, ²⁴ na pə kəlɔ tá tɔnyu tɔɔ lɛmpənəna mpi pu mɔna sɔ tɔ la mpu tɔ. Iso lapa yulu tɔnyu kɛ ŋpɔɔyɔ sɔ lɛmpɔ ɔ takəyɔ lɛmpɔ waalɔ. ²⁵ Pə tɔɔ kɛ fayasuyɔ fɛɔ yulu tɔnyu tɔɔ. Ama pə tənə mpi pə wɛ tɔnyu tɔɔ tɔ pu nɔɔɔsɔyɔ tɔma tɔɔ kɛ tam kɛ. ²⁶ Ye yulu tɔnyu tɔɔ lɛmpɔ saləməyɔ, pə tənə pə saləməyɔna, na ye pa sama yulu tɔnyu tɔɔ lɛmpɔ, pə tənə pə samtu kɛ.

²⁷ Mə tənə ɔ́ kɛ Kilisiti tɔnyu kɛ, na paa mə taa wei ɔ́ kɛ Kilisiti tɔnyu kɔnɛ ku tɔɔ pɔlɔpɔ kɛ. ²⁸ Pə tɔɔ kɛ Iso kpa tillaa kɛ Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ taa kɛ kancaalaya, pə waalɔ kɛ Iso kuyɔɔtɔ teləsəlaa, pɛɛ pa waalɔ kɛ sɛɛsəlaa, pə waalɔ kɛ ɔ́ kpa piti tɔma lataa, na kɔtɔntɔnaa waasəlaa, na lɛlaa tentaa, na nyuyɔ nyəma, na mpa tɔmnaa mpa nɔɔɔɔl u nukɔ tɔ pa yɔɔtɔyɔ saawa tɔ. ²⁹ Pa tənə pa ta kɛ tillaa sɛ, pəyɛlɛ pa tənə pa ta kɛ Iso kuyɔɔtɔ teləsəlaa yaa sɛɛsəlaa. Pa tənə paa pəsəyɔ piti tɔma lapu. ³⁰ Pə taya pa tənə pa waasəyɔna kɔtɔntɔnaa, pəyɛlɛ pə taya pa tənə pa yɔɔtɔyɔna na tɔmnaa mpa nɔɔɔɔl u nukɔ tɔ, yaa tɔmnaa mpe pa teləsuyɔ. ³¹ Ye ɔ́ nyuləyɔ sɔ pɔlɔ lapu ɔ́ saa-mɛ, ɔ́ nyulɔ mpi pə kəla nyuyɔ tɔ.

Maa hólɔ-mɛɔ pənɛntɛɔ mpaav ŋku ku kəla ɔ́ tənə tɔ.

13

Təma sɔɔluyɔ tɔm

¹ Paa ma yɔɔtɔyɔ yəlaa nsəma na isətəa tillaa nsəma tɔtɔ, ye maa sɔɔluyɔ yəlaa ma yɔɔtɔyɔ tənə wɛ yem kɛ isu suule wiikuyɔ tɔ yaa kankonte wiikuyɔ tɔ. ² Paa pə wɛɛ sɔ Iso kuheelitu kpaaluyɔ saana-m, yaa paa maa nyɔ pə tənə na má cɛkəna

kòhmesəm təna, yaa paa maa tisa Isò tɔ̀ kɛ ma yuŋ kɛ teu na má yɔ̀ɔ̀tə̀yənəna pɔ̀ɔ̀ɔ̀ sɪ í kɛsɪ na í laɣasɪ, na í kɛsəyɪ na í laɣasəyɪ, na maa sɔ̀ləyɪ yəlaa, ma wɛ yem kɛ. ³ Paa ma apɪtɪtu tənaya maa kɛyaya na má tala konyəntənəna, yaa paa ma tənuyɔ̀ mayamaya kɛ ma lapa awusa sɪ ye pa wɔ̀kɪ kɔ̀kɔ̀ pa wɔ̀, ye maa sɔ̀ləyɪ yəlaa pə tənaya mpɔ̀ yem kɛ.

⁴ Sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ isayakonyuluyɔ̀ fɛɪ, tɪ hɔ̀m fɛɪ, isəcau fɛɪ. ⁵ Ye sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ fɛɛlɛ fɛɪ nyəntu natəlɪ tu kɔ̀ɔ̀, ye sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ yulɔ̀ u pɛɛkəyɪ i nyuyɔ̀ nyəntu tɪkɛ. Sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ pɔ̀áná muyɔ̀ fɛɪ, sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ tɛ kɪ tisiyɪ sɪ maa ná maa ná pə wɛɛ. ⁶ Sɔ̀luyɔ̀ í wɛɛ kɪ caa kɔ̀ nu kawalaya tɔ̀ɔ̀. Ama tampana tɔ̀ɔ̀ kɛ kɔ̀ caaki. ⁷ Ye sɔ̀luyɔ̀ wɛɛ cɔ̀tuyɔ̀ fɛɪ paa mpi pə taa. Ye sɔ̀luyɔ̀ wɛ paa mpi pə taa naani na tɛɛluyɔ̀ na suulu pə wɛɛ kɛ.

⁸ Sɔ̀luyɔ̀ tɔ̀m ka wɛɛna tam tɔ̀, Isò kɔ̀heelitɔ̀ kɛaluyɔ̀ ká sɪ tənaya. Wei pə saawa na í yɔ̀ɔ̀tə̀yənəna tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀ pu tɛ na pə tɛ. Nyəm ká tɛ na pə saali yem. ⁹ Pə taya pulɔ̀ tɔ̀, mpi mpi tə nyəmá tɔ̀ tititɛ kɛ, na Isò kɔ̀heelitɔ̀ nti tə kɛaləyɪ tɔ̀ tɛlɛ tə sekəyɪ kɛ. ¹⁰ Ama pə kɔ̀ma na mpi pə tewa təkɛpataa tɔ̀ pə kɔ̀, mpi mpi pə sekaa tɔ̀ pə saaləyɪ yem kɛ.

¹¹ Maa kɛ pəyaya tɔ̀ ma yɔ̀ɔ̀tə̀yɔ̀ na ma huwɛɛ na ma kumayasəm pəcenyəm kɛ. Ama ma isɛ kɔ̀ma na á nyaali tɔ̀ ma lɔ̀ pəcenyəm tənə. ¹² Kaɣana tə naa kɛ isɪ pa naakuyɔ̀ pulɔ̀ ilɛmuyɔ̀ təcantəlaa kɛ tɪŋ taa tɔ̀. Ama tu tɛ na tɔ̀ ná təkɛlɛkɛlɛ. Kaɣana mpi mpi ma nyəmá tɔ̀ tititɛ kɛ. Ama maa tɛ na má nyɪ pə tənə tɔ̀paɪpaɪ isɪ Isò nyəm-a-m tɔ̀.

¹³ Pənɛntɛ pə yelina yaasinəna panɛ pa tooso ilɛ, naani na tɛɛluyɔ̀ na sɔ̀luyɔ̀. Ama sɔ̀luyɔ̀ ntɛ pa tooso taa acɛpa.

14

Mpi mpi pə lapɔ̀ saaki yəlaa tə pə tɔ̀m tɔ̀tɔ̀

¹ Ye mpɔ̀ ilɛ í niina isɛ kɛ sɔ̀luyɔ̀ tɔ̀m. I nyulɪ teu sɪ pulɔ̀ lapɔ̀ í saa-mɛyɛ Isò mpaaɔ̀ taa tɔ̀tɔ̀, ilɛ pə kələnə Isò kɔ̀heelitɔ̀ kɛaluyɔ̀. ² Wei i yɔ̀ɔ̀tə̀yɪ tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀ pə taya yəlaa kɛ i yɔ̀ɔ̀tə̀yənəna, ama Isò kɛ. Pə taya pulɔ̀, í na i yɔ̀ɔ̀tuyɔ̀ na i tɛm nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nu i tɔ̀m tɔ̀ se. Tampana nna a ka pama tɔ̀ anəyɪ i kuliyina Isò Feesuyɔ̀ tɔ̀ɔ̀. ³ Ama wei i kɛaləyɪ Isò kɔ̀heelitɔ̀ tɔ̀ laki kɛ na yəlaa nyɔ̀kɪ tɔ̀ɔ̀ kɛ Isòsɛɛlɛ mpaaɔ̀ taa. I kraasəyɪ pa apalɔ̀tɔ̀ na í heesəyɪ pa lanja kɛ. ⁴ Ama wei ilɛ i yɔ̀ɔ̀tə̀yɪ tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀ i təyɪ i sɔ̀səyɪ tɔ̀ɔ̀, na wei ilɛ i kɛaləyɪ Isò kɔ̀heelitɔ̀ tɔ̀ Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ tənaya i sɔ̀səyɪ tɔ̀ɔ̀.

⁵ Ma sɔ̀la teu sɪ mə tənə í yɔ̀ɔ̀tə̀yɪ tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀. Ama ma kəla nyuluyɔ̀ kɛ teu sɪ Isò kɔ̀heelitɔ̀ kɛaluyɔ̀ í saa-mɛ. Pəpɔ̀tɔ̀ fɛɪ, wei i kɛaləyɪ Isò kɔ̀heelitɔ̀ tɔ̀ i waasəyɪ na pə kəlɪ wei i yɔ̀ɔ̀tə̀yɪ tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀. Ama ye nɔ̀yɔ̀lɔ̀ wɛɛ na í ká pəsɪ na í tɛləsɪ na Yesu sɛɛlaa sɔ̀sɪ tɔ̀ɔ̀ pə paasi. ⁶ Ma taapalaa ma pɔ̀səyɪ-mɛ sɪ ye ma kɔ̀ma mə tɛ na má yɔ̀ɔ̀tə̀yənəna-mɛyɛ tɔ̀mnəna mpɔ̀ nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀ nti tə taa kɛlɛ ma waasa-mɛ ilɛ? Ma ta waasɪ-mɛyɛ natəlɪ tə taa kɛ paa pəcɔ̀ pəcɔ̀. Ama ye ma kɔ̀ma na má heela-mɛyɛ tɔ̀m kòhmesətu natəlɪ, yaa nyəm tɔ̀m natəlɪ, yaa Isò kɔ̀heelitɔ̀ natəlɪ, yaa sɛyɛsuyɔ̀, ilɛ teu ntɛ.

⁷ Tɔ̀ kɛesənəna paalɛ wontu na tɔ̀ ná. Ye pa huləyɪ hələyɔ̀ yaa pa makɪ sanjko, na pə huluyɔ̀ na pə mapɔ̀ ta tɔ̀ɔ̀, isənaya paa cəkənə sɪ tənɛyɛ hələyɔ̀ hullɔ̀ huləyɪ na sanjko matɔ̀ makɪ? ⁸ Tutuyɔ̀ hullɔ̀ í ta yaya apalɔ̀ tutuyɔ̀, isənaya yulɔ̀ ká nyənəna sɪ i tayanəyɪ i təyɪ yooɔ̀ tɔ̀? ⁹ Mpɔ̀ tɔ̀təyɔ̀ pə wɛɛ, isənaya yulɔ̀ ká pəsɪ na í cəkənə tɔ̀m nti lɛlɔ̀ yɔ̀ɔ̀tə̀yɪ tɔ̀, ye tɔ̀m nti nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u nukɪ tɔ̀yɔ̀ i yɔ̀ɔ̀tə̀yənəna i tɔ̀m nti? Ye mpɔ̀ yɔ̀ɔ̀tɔ̀lɔ̀ lɔ̀ i tɔ̀m kɛ yem kɛ. ¹⁰ Antulinya taa cənə nsəma tɔ̀wəyɔ̀, na a taa

kølumtæle fei nte tē ta ke tōm tō. ¹¹ Paa na mpv ye wei i yōgōtəyənā-m na maa nukū i tōm, tē nyənəyi tēma na ise kē. ¹² Mpv tō isu i sōpū nyūyū sī Isō Feesuyu i yele na pulv lapv saa-me tō, i pēekəyi sī pə saa-meye teu. Ama pə kəlōna mpi pū sōsi Yesu seelaa ke tōj tō.

¹³ Pə tō kē wei i yōgōtəyi tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō, pōntu i səlēmī Isō na i hiki tōm nti tē teləsuyū nyəm tōtō. ¹⁴ Pə taya pulv, ye ma səlēməyənā tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō, ma taa kē pə səlēməyi yem na ma ləmayasəle nāā caya kpeɛ. ¹⁵ Ye mpv isənəyā maa la? Maa səlēmī hatuu ma taa kē, na mā səlēmənā ma ləmayasəle tōtō. Ye yontu ma yoo ma taa, na mā yōona ma ləmayasəle tōtō.

¹⁶ M̄p̄ȳȳ pə wēe mēe, ye hatuu nyā taa tike ke n sēe Isō kē i na tēmle, isənəyā wei i wē samaa taa kē yem na i tā cəkəna tō i kā nyənā timpī ilē i kā tō sī: Amī, tōyō nyā sēetv tənē tē taa? I kaa pəsī na i nyī nti n yōgōtəyi tō. ¹⁷ Paa na nyā Isō sēev sī i na tēmle tewa teu tō, lelū nā ta waa pulvū pə taa.

¹⁸ Ma sama Isō, mpi tō ma yōgōtəyi tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō na pə kəlī mē tōna təpai. ¹⁹ Ama isu Yesu seelaa sēekyū tēcəyōcəyi tō pə kēla-m teu sī mā yōgōtī tōm pēe kakpasī tike nti paa nu teu na pə kuliyī lelāa ise tō, na mpi maa hutiyī tōməj tōməj na tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō pa taa tō.

²⁰ Ma taapalaa, ye i hōvki hōwēe, i yele pəce nyənā. Ama ye isayətv tōm taa ilē, i lakī isu piyā nsi sī ta nyī isayətv lapv tō. Ama i wēena sōsōhōwēe ke mē hōwēe taa. ²¹ Isō Tōm taa pa ηmaa wa sī:

Tacaa tōma sī maa yōgōtəna piitim pənēye.

Maa yele na yələa kpai nyōma

yōgōtəna-we na pēle pa tē taa.

Kpai nyōma kā yōgōtəna-we.

Paa na mpv tō ma yələa kaa nūna-m.

²² Pə tō kē tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō pa yōgōtvū saakvū yōlv na i yōgōtəyi tō, i yōgōtəyi kē sī pə hōlī mpv pa ta ke Isō seelaa tōyō pulvū. Ama mpv pa kē Isō seelaa tō pū hōlōyi pēlēye mpv. Na Isō kuheelitu kpaalvū saan nā hōlōyi Isō seelaa kin ke pulvū. Ama mpv pa ta ke Isō seelaa tō pū hōlōyi pēlēye mpv.

²³ Ye Yesu seelaa kpekəle tēna i kotaa na pā tēna pā svv tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tōyō yōgōtvū, na mpv pa ta cəkəna yaa mpv pa ta ke Isō seelaa tō pā mayana-me, pa kaa yaa-meye kpaɔtvnaa? ²⁴ Ama ye Isō kuheelitu ke mē tōna i kpaaləyi, na wei i taa kē Isō seelū yaa yōlv wei i ta cəkəna pulv tō i svv, tē tēna nti i nukū mpv tō tu yele na pə kuli i waalī na i nā sī isayətv ke i lakī. ²⁵ Na pū kuli i taa hōwēe tō təkēlekele na i hēntī Isō tēe na i sēe-i na i tōj sī tampana Isō wē pane pa hēko.

Liyituyū kaa wēe Yesu seelaa kpekəle taa

²⁶ Pənente ma taapalaa suweye tu yōtōtī na tē su yee? I kotiye Isō sēev tō, nōyōlv nā wēna yontu, nōyōlv ilēye sēyēsūyū, nōyōlv ilēye tōm kōjmesətv natəlī nōyōlv ilēye tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tō tē yōgōtvū, na nōyōlv ilēye tē teləsuyū nyəm. Tōv pə tənəyā mpv pə wēe kē sī pə sənā Yesu seelaa kpekəle na tē polo lōlō. ²⁷ Ye pa yōgōtəyənā tōmnaa mpv nōyōlv u nukū tōyōlv, yələa naale yaa tōoso i yōgōtəyi na pā kaasəyi tēma, pa taa tēe mpv. Na nōyōlv nāā teləsəyi-ti. ²⁸ Ye nōyōlv fei sī i kā pəsī na i teləsī pə hōwēe ilē yōgōtələa mpe pa taa nōyōlv i taa yōgōtəna nōyō sōsəyā ke samaa taa. Ama i yōgōtəyi i taa na pə wēe i na Isō pa naale pa tōm. ²⁹ Ye Isō kuyōcətv tēlēsələa ilē, yələa naale yaa tōoso i yōgōtəyi na pə kaasa mpv, pēle pa māyasəyi teu ke nti yōgōtələa yōgōtəyi tō na pā nā. ³⁰ Ama ye yōlv nōyōlv wē samaa taa tēna na Isō hula-i tōm kōjmesətv natəlī, wei i ka yōgōtəyā tō ilē i su na pəcō. ³¹ I pəsəyi na i kpaalī Isō kuheelitu ke mē tənəyā kōlv m kōlv m, ilēna pə

kuliŷi yəlaa ɪse na pə ha-wɛɣe apalotv. ³² Iso kuyɔɔtvtv teləsəlaa mpɛ, pà nyi pa ti krau ke pə taa. ³³ Mpi tɔ, hɛsɛvɔv ke Iso kəŋna pə taɣa liyituyv.

Yesu seɛlaa kpeka təna taa m̀p̀ɔ̀ỳ pə wɛɛ. ³⁴ Ye Yesu seɛlaa í kotaa, alaa nɔɔsi taa í taa lu feŋ. Pa feɪna mpa sɪ pà yɔɔtəɣi. Kusəsutv yɔɔta mpv sɪ alaa ká pasa pa təɣi. ³⁵ Ama ye pa caa natələɣi pɔɔsɔv, pà kpeka təɣa ɪle paa pɔɔsi pa paala. Yesu seɛlaa í kotaa, pə ta m̀nəna alaa í yɔɔti.

³⁶ Pə lapa mpv tɔ mə kiŋ ke Iso Təm ka lunaa ké yee? Yaa mə tike í nuna-ti? ³⁷ Ye nɔɔɔlv hvv sɪ ɪ ke Iso kuyɔɔtvtv teləsɔlv, yaa inəɣi Iso mpaav taa pulv lapv saawa, pɔntv í nyi teu sɪ, nti ma ŋmaa-mɛ tɔ Tacaa kusəsutv ké. ³⁸ Ama wei í ta nyi mpv, pà taa nyəni-ɪ sɪ pulv.

³⁹ Pə tɔɔ ɪle ma taapalaa í ká nyuləɣi Iso kəheelitv kraalvɔv ké, ɪle í taa kisi təmnaa mpa nɔɔɔlv ɪ nukɪ tɔ pa yɔɔtɔv tɔtɔ. ⁴⁰ Pə təna mpi ɪ laki tɔ í la isu pə nəɣəsənaa tɔ, í taa la yem yem.

15

Kilisiti səm na ɪ fem pə təm

¹ Ma taapalaa, ma sɔlaa teu sɪ pənente má tɔɔsi-mɛɣe Laapaali Kupaŋ wei maa kraala-mɛ tɔ, wei í nuwa na í tɛmna-ɪ mə taa ké teu təkpaataa tɔ. ² Laapaali Kupaŋ ɪnɪ ɪ tɔ ké pə yapa mə nyvɔv, ye í tɔka-ɪ teu isu maa seɣesvɔv-mɛɣe-ɪ tɔ. Ye pə taɣa mpv í tɛm mə taa tɔ yem tɔɔ ké.

³ Seɣesvɔv sɔsɔv ŋku pa seɣesa má na maa seɣesi-mɛɣe-ku tɔɔle sɪ: Kilisiti səpa tá ɪsəɣatv tɔɔ isu Iso Təm taa yɔɔtəta tɔ. ⁴ Pa pima-ɪ ɪlena kuyɛɛŋ tooso wule í fe, na Iso Təm taa ka yɔɔta m̀p̀ɔ̀ỳ. ⁵ M̀p̀ɔ̀ỳ ɪ lu Piyɛ tɔɔ, pə waali ké ɪ lu tillaa naanvwa na naale tɔɔ. ⁶ Pə waali waali ké ɪ lu ɪ ifalaa mpa pa nyvɔv kəla nasəle na nunvwa (500) tɔ pa tɔɔ ké nɔɔv kulvmaɣa. Pa taa lɛlaa wɛna pa ɪse, ama lɛlaa ná səpa. ⁷ Pə waali ké ɪ lu Saaki tɔɔ, Saaki tɔɔ luw waali ké ɪ lu tillaa təna tɔɔ.

⁸ ɪ lu m̀p̀ɔ̀ỳ pa təna pa tɔɔ na pə tɛ, ɪlena í lu ma wei ma wɛ isu yvɔv wei pə hɔlvsa kvhɔlvsv tɔ ma tɔɔ tɔtɔ. ⁹ Tillaa taa səkpele nté má, na ma ta tu nəɣəsəna pà yaa-m tillu. Mpi tɔ, má naasəɣana Iso seɛlaa kpeka. ¹⁰ Ama Iso pɛɛɛ tɔɔ ɪle, ma ké mpi ma ké ɪsəntə tɔ. Na pɛɛɛ nna Iso lapa-m mpv tɔ, a ta saali yem. Ama a tɔɔ ma lapa təmle na pə kəli tillaa lɛmpa təna. Tampana pə taɣa ma tɔŋ taa ké ma lapənaa. Ama Iso pɛɛɛ nna ɪ hula-m tɔ a tɔɔ ké. ¹¹ Pə tɔɔ ké paa ma cɔlvɔv pu lunaa yaa pɛle pa cɔlv, tá waasv inəɣəle, na nti í m̀vwa tɔɔle.

Tá səm na tá fem pə təm

¹² ɪsəɣa pə wɛɛ na mə taa lɛlaa tɔŋ sɪ sətəa kaa tɛ na pà fe? Pəyele Kilisiti fem na səm taa tɔ pə waasv ke tɔ wɛɛ na tɔ laki. ¹³ Ye tampana sətəa kaa tɛ na pà fe ɪle pə wɛɛ sɪ Kilisiti ná tá fe nté. ¹⁴ Na ye tampana Kilisiti taa fe ntɔ, tá waasv taa feɪna nyvɔv tɔtɔle, na í taa nyi nti í ká lana naani tɔ. ¹⁵ Ye tampana sɪ sətəa kaa tɛ na pà fe, pu kula tá waali ké. Mpi tɔ, pə wɛ ɪsə tɔ tv Iso ké təm nté. Pə taɣa pulv tɔɔ, tá yɔɔtəna na tá nɔɔsi sɪ Iso feesa Kilisiti pəyele yem. ¹⁶ Mpi tɔ, ye sətəa ɪ taa tɛŋ sɪ pa fe, Kilisiti ná taa fe mpv. ¹⁷ Na ye Kilisiti í taa fe ntɔ, í tɛm m̀p̀ɔ̀ỳ mə taa tɔ pə puɣusa-mɛɣe, na í lepa mə ɪsəɣatv taa tɔtɔɔ. ¹⁸ Na pə wɛɛ tɔtɔ sɪ mpa pa tɛma pa taa na Kilisiti haləna pa səm tɔ pa lepa. ¹⁹ Ye tɔ wɛv na tá ɪse ke ɪsəntə tɔ pə tɔɔ tike ke tɔ tɛɛləɣi Kilisiti kiŋ ɪle yəlaa təna taa taɣalɛ asalav nyəma mayamaɣa.

²⁰ Ama tampana tɔɔ Kilisiti femaɣa sɪ pə hólɪ təkpaataa sɪ mpa pa səpa tɔ paa tɛ na pà fe mpv tɔtɔ. ²¹ Pə taɣa pulv tɔɔ, yvɔv lɛlv kənna səm, na lɛlv náá kəna tɔtɔɔ sətəa feesuyv təm. ²² Yəlaa təna na Atam pa kɛntaa ké, pə tɔɔ ké pa saki.

Ama pá na Kilisiti pa kpentaa tɔɔ pa tɔna paa te na pá kɔli. ²³ Ama paa wei na i looŋa ké. Kilisiti ke pa taalana feesuyu ke pa tɔna pa taa, na kɔyaŋku i ká kɔɔ tɔɔ pa tɔna mpa i ti tɔ pele paa fe. ²⁴ Pə waali ile pə kɔŋ tem nté. Pə taɔa pɔlv, Kilisiti ká wakəli kawulasi tɔna, i ká ləsi pəsuyv tɔna na i yoki toma sɔsɔna tɔna na i mɔŋna kawulaya na i cɛla Tacaa Iso. ²⁵ Pə taɔa pɔlv, pə wee si Kilisiti ká tɔki kawulaya ke n̄pɔyú haləna Iso te kolontunaa tɔnaya kəlvv na i mɔŋna-weye Kilisiti tee. ²⁶ Kantəkaya kolontu wei paa wakəli tɔyle sɔm. ²⁷ M̄pɔyú mee, Iso Tɔm taa yɔɔtaɔ si: Iso mɔŋna pə tɔnaya Kilisiti tee. Na pa yɔɔtɔyv mpv si pə tɔna tɔ, pə h̄lɔyí təkəlekele si pa ta kɔŋna Iso wei i tv pə tɔnaya Kilisiti tee tɔ. ²⁸ Pə tɔna pə kɔŋ pə məli Kilisiti tee ilena Kilisiti maɔamaɔa wei i ké pəyalv tɔ i məli Iso wei i mɔŋna pə tɔnaya i tee tɔ ilé i tee. Ilena Iso tɔɔ kawulaya təkpataa ke pə tɔna pə tɔɔ.

²⁹ I maɔasi mpa pa yeki si pá sɔɔ-weye Iso lvm ke səttaa lona tɔ na i na. Pa teełayi si paa hiki weyele ile yee? Na ye tampana tɔɔ si səttaa kaa fe, pepe tɔɔ ké pa yeki na pá sɔɔ-weye Iso lvm ke pa lona? ³⁰ Na tá, pepe maɔamaɔa nyv tɔɔ ké tɔ wu tá ti na tɔ we sɔm nɔɔ taa ké paa kɔyaŋku? ³¹ Ma taapalaa, paa kɔyaŋku meumev taa ké ma wee. Pə taɔa pɔlv tɔɔ ké ma heeliyi-meɔe mpv, ma m̄yuləɔana mə Yesu Kilisiti tɔŋv ke teu ké. ³² Ye ate cəne kawaaya nakəli ka tɔɔ ké ma na taale wontu tɔ suu han ke lfeesu cəne ile pepeyele pə waasa-m? Ye səttaa kaa te na pá fe tɔ la isu yəlaa yɔɔtɔyv tɔ si: Tɔ tɔɔ na tɔ nyɔ kɔkɔpaa, cele ti si tɔ pə tɔɔ.

³³ I taa puɔyisi mə ti, taapalaa asaɔaa kin ke yaasi isayav teeəna. ³⁴ I cɔki mə taa ké teu ke isəna mpi pə wee tɔ na i yele isayav. Mə taa lelaa ta nyi Iso, i tee i fei fele.

Mpa paa fe tɔ pa weev

³⁵ Ntanyi nɔyɔlv ná wee na i maɔasəxi si isənaya səttaa ká te na pá fe ile yee? Na pa tɔnəŋ ká wee isənayaale? ³⁶ Kɔmelen̄ nyá, n tuukuɔy vlv pəle ke ate tɔ, pəle nté tɔ saaləyi tetv tee ké ilena hoole náa nyɔ. ³⁷ Pə taɔa pəle ke yem ké n tuuki? Pə pəsəxi pə wee si tɔɔnaya pəle yaa pɔlv kɔtutuvm paa mpi. N ka tuukaya tɔ, pə fei isv kaɔana pə nyɔv isəntɔ na pə we hatv tɔ. ³⁸ Mpi Iso nɔkaa tɔ mpəyi i laki na pəle nté tɔ nyɔ, na i yeki na paa pəle nte tɔ nyɔ isv tɔ wev tɔ.

³⁹ Weesin̄ nyəm tɔna tɔnəŋ fei kɔlvməŋ, yəlaa tɔnəŋ wəna i mpa na wontu nyəŋ ná wəna ilé i mpa tɔtɔ. Sumasi tɔnəŋ wəna i mpa ké na tiina tɔnəŋ náa wəna ilé i mpa tɔtɔ.

⁴⁰ Isətɔnyv taa nyəm weev wee ké na ate nyəm weev náa wee, na isətɔnyv taa nyəm weev teu fayana ate nyəm weev teu. ⁴¹ Ilim wəna pə maɔamaɔa pə teu ké, na isətv náa wəna ilé i nyəm, na isətɔlvnasv náa wəna səle si nyəm na si mpa, na isətɔlvnasv maɔamaɔa teu tee tɔma.

⁴² Səttaa ká te na pá fe tɔ n̄pɔyú paa wee. Pa piɔyuv ylv tɔ, i səpaya. Ama pu kɔɔ na ylv fe sɔm taa tɔ u tasəyi səpv. ⁴³ Pa piɔyuv ylv tɔ i fei teu se. Pəyele i ké ɔcam ké, ama pu kɔɔ na i fe sɔm taa tɔ i teu na i toma pə taka. ⁴⁴ Pa piɔyuv ylv tɔ, tɔnyv kɔneɔe pa piɔ. Ama pu kɔɔ na ylv fe sɔm taa tɔ tɔnyv ŋku i ká luna tɔ kɔ ké ŋku Feesuyv ti tɔɔ. Pə taɔa pɔlv, tɔnyv kɔne kɔ weev wee ké na tɔnyv ŋku Feesuyv ti tɔ kɔle kɔ weev náa wee. ⁴⁵ Kɔpam ké, Iso Tɔm taa yɔɔtəxi si: Kancalaya ylv nté Atam na pə ŋma-i tɔ pə tv-i weesuyv ké. Ama waali waali Atam ná ké Iso Feesuyv ŋku kɔ haa weesuyv tɔɔ. ⁴⁶ Pə taɔa wei Feesuyv ti tɔ m̄ i caaləna luv. Ama tɔnyv kɔneɔe, pə waali ké wei Feesuyv ti tɔ i luwa. ⁴⁷ Ate tetv ke pa ŋmana kancalaya Atam. Ama waali waali Atam ná luna isəttaa ké. ⁴⁸ Mpa pa ké tetv tɔɔ nyəma tɔ pa nɔɔsəna wei pa ŋmana tetv tɔɔ, na mpa pa ké

isòtaa nyáma tò pa nàghəsəna wei ı luna isòtaa tɔyo. ⁴⁹ Isu tə nàghəsənav yulv wei pa ɲmana tetv tɔ, ɲpóyú tu te na tə nàghəsəna wei ı luna isòtaa tɔ.

⁵⁰ Ma taapalaa nti ma yəyətəyi tɔyɔle si, yulv tənuyv ɲku pə ɲmawa na kv taa na caləm tɔ kv pəsəyi na kv tɔyo Isə Kawulaya ke paa pəcɔ. Pəyele kusəpəm ná kaa pəsi na pə caya tam na pə kaa si.

⁵¹ Natəl tə wenna na tə ɲmelaa, maa kuli-ti na í ná. Ntəyɔle si tá təna tə kaa si. Ama tá təna pu te na pə layasi-tuyv wɛɛtv ke ⁵² təm kulbm tɔw kə kprakaa isu ıse cəpəlvuyv ke waatv wei paa huli akantəle si pə təna pə su tənaya tɔ. Pə taya pulv, pá kɔma na pá huli-te, səttaa feɲ kə, pa kaa tasa sərv, na pu layasi taya wɛɛtv ke kulayəsɔ. ⁵³ Tampana tɔw ɲpóyú mɛɛ, isu mpi pu cakı tam tɔ pə kraya mpi pə cakı tam tɔ na pə tv pə tɔw, na mpi pə səki tɔ isu pə kraya mpi pu səki tɔ na pə tv pə tɔw. ⁵⁴ Pə kɔma na mpi pu cakı tam tɔ pə kraya mpi pə cakı tam tɔ na pə tv pə tɔw, na mpi pə səki tɔ pə kraya mpi pu səki tɔ, ıle nti pa ɲmaawa Isə Təm taa si pa nanja səm tənəɲnəɲ tə tə lapa tampana nté.

⁵⁵ Səm leye nyá akaitv wɛɛ?

Səm leye nyá toma wɛɛ si ɲ kú?

⁵⁶ Isayətv haana səm ke toma si pə kv, na kusəsıtv səsəyənə isayətv. ⁵⁷ Ama Isə fɔɔ. ɲu ı yelina na Tacaa Yesu Kilisiti laki na tə kələyi.

⁵⁸ Pə tɔw ıle ma taapalaa kɔpama, í təkı mə təyi teu na pulv í taa ciyiti-mɛ. Paa kuyəɲku í sɛɛsi isəle na Tacaa təmle lapv. Pə taya pulv, í nyámá si mə na Tacaa í kpentaa na í laki təmle nte tɔ pə kaa saalı yem.

16

Lɛlaa sənəv təm

¹ Ma tasəyi-mɛyɛ lenti, ntəyɔle Isə yəlaa mpa pa we Yosalem tɔ pa sənəv təm. ı la teitei isu maa kɛsəyuv Kalati Yesu sɛɛlaa kpekə tɔ. ² Paa mə taa wei í ləsəyi liyitee ke cimaasi cimaasi na pə kɛsəna isəna mpi ı hikaa tɔ na í sukəna a mpa. Ye ma kɔma má tala, pə taa wɛɛ si í kɔna mə kɔhav mə kɔhav. ³ Má kɔma ma kɔw maa tili yəlaa mpa í ká ləsi tɔ na má la-wɛyɛ takələya na pá krentəna mə kucəuv na pá pona Yosalem. ⁴ Na ye pə tu wɛɛ si máá pona, paa su-m na má na-wɛ tə polo.

Nti nti Pɔɔli ká la tɔ

⁵ Maa kɔw mə te te, ama Masetoni tetv taa kə maa təɲna na pəcɔ má kɔw. Isu ma təɲna Masetoni na pəcɔ. ⁶ Ntanyı maa caya wɛɛ naaleye mə te. Pə ta tu səɲ tɔca, hılımate waatv təna maa wɛɛ, na má tu kɔma si ma pukı paa timpi, í ká sənə-m kə na má polo. ⁷ Pə taya pulv, maa caa si pə wɛɛ si tɛɛv taa kə ma təɲaa na má na-mɛyɛ kɔnav. Ma taa wɛɛ si ye Tacaa luyv í lapa, má talaa maa caya mə tɛyɛ wɛɛ naale.

⁸ Paa na mpv ma hvv si ıfeesu taa cəneyɛ Pentakonta ká mayana-m. ⁹ Pə taya pulv tɔw, paa na kolontunaa tɔw cəne tɔ, pə ha-m mpaav ke teu kə si má la təmle səsəle.

¹⁰ Timotee í kɔma ı tala, í mv-ı teu na ı lanje hɛɛ. Pə taya pulv, ı laki Tacaa təmle ke teu kə isu ma lakuyv tɔ. ¹¹ Nəyɔlv í taa kpeɛna-ı. ı sənə-ı na pə sənə-ı ı mpaav taa na lanjhulvmlɛ na í məli ma cəlv, má na tá taapalaa tə tanja-ı kə.

¹² Ye tá taapalv Apələəsi təm ıle, tam kə ma kaana-ı si í na tá taapalaa lɛlaa pa kɔw mə te. Ama ı luyv fei paa pəcɔ si í kɔw nəɔnɔw. Ama í hika pə kuyakv ı tɛɲ í kɔw.

Kantəkaya kvvtvtv na sɛɛtv

¹³ I feñ na í tókí Iso seev mpaav ke teu. I nyaya apalvto, í nyoo toñ. ¹⁴ Paa mpiyi í laki í la təma səlvvto təo.

¹⁵ Ntoñ í nyəmə Sətefanasi na í nyəma na? I nyəmə sı Akayi tetv taa mpe pa caaləna Iso seev mvyv, na pa lapa Iso yəlaa paçale ke kookali. Ma taapalaa ma heeliyi-me sı, ¹⁶ yəlaa isv mpe na pa təna mpa pá na-we pa isəle seena təmlə lapv to, í təñəyi nti pa heeliyi-me to.

¹⁷ Ma lanjle heena Sətefanasi na Fəotunatusi na Akaikusi pa kənte ké. Ye mu wenna ma kiñ timpí í kaa í səna-m to mpe pa kəma ile pa səna-m yoo. ¹⁸ Pa kpaasa ma apalvto isv pa kpaasvto mə nyəntv to. Yəlaa isv mpyv pə taka ké pə məna í sañ teu.

¹⁹ Asii tetv taa Yesu seelaa kpeka se-e-me. Akilaası na Pilisila na Iso seelaa mpa pa kotiyi pa təyaya to pa ha-meçe Iso seelaa seeto kopantv. ²⁰ Ta taapalaa təna mpa pa we cəne to pa se-e-me.

I see təməça teu na í leli.

²¹ Pəoli má ma mayaməça ma niñ ke ma nmaana təm təne sı ma se-e-me.

²² Ye wei u caa Taca, mpusi í təñi-i.

Malanata, Taca kəo mpyv.

²³ Taca Yesu í la-meçe pəleee.

²⁴ Yesu Kilisiti təm taa ma səola mə tənəya.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA PŌOLI NMAAWA

KŌLENTI NYĒMA TŌ KŌtŌlŌtŌ

Takēlaya kanē ka taa tē caaləyāna nav sī Pōoli na Iso tēsēle nyōma paa nukəna tēma. Pa tasa kēsuyu tōtəyō kŭcōyŋ wei Iso sēelaa mpa pa ta kē Yuta nyōma tō pa haaki sī pē waasi Yosalem Iso yēlaa kpekəle tō.

Pōoli tasəyī Iso sēelaa kē apalutŌ sī pā haaki. Mpi tō, Yesu nāá kē tonj tŷ kē na í pəsi i təyī konyontŷ sī tāá suŷ tonj. Ilena i təkəna i təyī hŷlŷyō sī i kē Tillu, na i yŷyŷta isəna i tēmlē ka tēsəna tō.

Isəna pa faya Kolenti II takēlaya tō:

Pōoli na Kolenti Iso yēlaa kpekəle pa fēi lelenj, titite 1–7

Luyŷ kŷlŷmuyŷ hanav, titite 8–9

Pōoli hŷlŷyī sī i kē Tillu, titite 10–13

Sēsŷtŷ

¹ Maya Pōoli, Iso luyŷ lapəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tā taarpalŷ Timotee tē ŋmaakəna takēlaya kanē.

Iso sēelaa kpekəle nte tē wē Kolenti tō tē nyōma mēyē tē ŋmaa-kē. Na Iso yēlaa tēna mpa pa wē Akayi tetŷ tēna taa tō sī tē sēeki-mē. ² Tacaá Iso na tā Səsŷ Yesu Kilisiti pā la-mēyē pēelēe na pā ha-mēyē alaafəya.

Pōoli sēeki Iso kē í na tēmlē

³ Tē sa Iso tā Səsŷ Yesu Kilisiti Caa. Inŷ i kēna Caa wei i kŷpantŷ tōŷwa pē tu fēi tō. I kē Iso wei i səsŷyī-tuyŷ apalutŷ kē pē tēna pē taa təyō. ⁴ Inŷ i səsŷyāna-tuyŷ apalutŷ kē tā wahalanaa tēna taa sī tā mayamaŷa tē səna mpa wahalanaa lēlaa kayatəyī mpu tō, na tē pona-wēyē sənaw ŋku tē hika Iso kinj tō. ⁵ Pē taya pulŷ, tē təkuyŷ Kilisiti konyontəyŷle kē isəna mpiyī səsəm tō, mpu tōtəyō Kilisiti səsŷyī-tuyŷ apalutŷ kē səsəm tōtō. ⁶ Tē tēki konyŷŋj kē sī pē səsŷi-mēyē apalutŷ na pē ya mē nyuyŷ tōtō. Pē səsŷyī-tuyŷ apalutŷ kē sī taa səsŷi-mē na í nyŷŷ tonj na í pəsi na í təyŷna suulu kē konyontəyŷlənaa mpa pa mayamaŷa tā tēŋna təyŷŷ tō. ⁷ Tē wēna naani kē tēu kē mē tō kē. Pē taya pulŷ tō, tē nyēmá sī isŷ tā na-mē tē krenta konyŷŋj təyŷŷ tō, pu krentŷ-tuyŷ apalutŷ səsŷuyŷ tōtō.

⁸ Ta taarpalaa, tē caa sī í nyŷ sī isəna mpi tē təyō konyŷŋj kē Asii tetŷ taa tō pu nu-tuyŷ səsəm na pē kəli-tŷ pē tu fēi, haləna tē tema tā taa sī tā tēm tēmaŷa. ⁹ Pu caŷa-tuyŷ isŷ nəyŷlŷ təmna sī pā kŷ-tuyŷ kŷkuyŷ. Ama pē lapa ŋpŷyō sī pē hŷlŷ-tŷ sī Iso wei i fēsŷyī sətāa tō i paasi tē taa tŷ tā təyī naani. ¹⁰ Waatŷ wei tu wē səm nəyŷ tō tēcŷmlaa kē mpu tō inŷ i yarəna-tŷ, na inŷ i ká yana-tŷ tōtō. Tampana tē tēeləyī ŋpŷyō tēu sī í ká tasa-tuyŷ yarŷ tōtō. ¹¹ Pē taya pulŷ tō, mē mayamaŷa í ká tē-tŷ na mē səlēməŋ. Na səlēməŋ wei yēlaa samaa mē í səlēməyī ta tō tō, Iso ká mŷ-i na í la-tuyŷ kŷpantŷ tənē inŷ, na yēlaa payalē sēe-i í na tēmlē kē tā tō.

Pōoli layasa mpi pē pələ i ka tŷwa tō

¹² Mpi pē tō tē pəsəyī na tē sa tā tŷ tŷyŷle sī tē nyēmá tēu kē hatuu tā taanaa sī Iso yaasi kŷpanj na tampana nyəŋ kē tē təkāa na tē lana yēlaa taa, ŷlena pē tu kələna mē kinj. Iso pēelēe tiikayana-tŷ, pē taya yŷlŷlayatŷ natəlŷ. ¹³ Nti í kaləyī tā takəlasŷ taa na í nukŷ tō ntəyŷle, pē taya natəlŷ tē kaasaa tōtō se. Na ma huŷki tēu

si í ká te na í cekəna təm tənə si, ¹⁴ í ká yəələyəna-tuyə Tacaa Yesu kuyaku wule ké na taa yəələyəna-mə. Kaşana í tá cekənta m̄p̄yú teu se.

¹⁵ Maa wəna naani ke tənən̄i tə tə təyə maa h̄w̄wa si maa caaləna mə tēyē pote na í hiki k̄p̄ant̄o ke təm naale. ¹⁶ P̄u wēē si ye ma puki Masetoni ke maa h̄l̄əna mə te, na ye ma k̄ma m̄l̄ȳw̄ ma t̄əŋna mə te tət̄. Na í ká s̄əna-m̄ na ye ma puki Yuta p̄ə taa la-m̄ katē. ¹⁷ Waatv wei maa h̄w̄wa m̄p̄aav̄ ŋk̄v̄ k̄v̄ t̄m̄ t̄o faaw̄u ke ma lap̄a kulap̄v̄ na? Saa wei ma cak̄i na ma si m̄pi ma t̄əŋəŋi na má lak̄i t̄o yəlaa h̄w̄wē ke ma t̄əŋəŋi? Ye maa t̄əŋəŋa yəlaa h̄w̄wē nn̄ na aai p̄u wēnna t̄ənt̄əml̄e. ¹⁸ Is̄ə tam̄p̄ana t̄əv̄ is̄ənt̄ə, n̄ti ma heela-m̄e t̄ə p̄ə t̄əŋa nn̄ na aai p̄ə t̄isuȳu ke t̄ənt̄əml̄e. ¹⁹ Is̄ə P̄əyalv̄ Yesu Kilisiti wei í t̄əm̄ má na Silaas̄i na Timotee t̄ə heela-m̄e t̄ə í ta ke nn̄ na aai t̄əm̄. Ama í k̄é Is̄ə t̄isuȳu nn̄ wei t̄əȳ. ²⁰ Nn̄ in̄i í k̄é Is̄ə k̄ut̄isitu k̄é. In̄i í h̄ul̄əŋəna si Is̄ə lak̄i k̄p̄ant̄v̄ t̄əna n̄ti í ka t̄əma si í ká la t̄ə. P̄ə t̄əv̄ k̄é t̄ə t̄isuȳi si: Ami, ke Yesu Kilisiti t̄əv̄ si p̄ə kus̄i Is̄ə teeli. ²¹ Is̄ə maŋam̄aya yekina na tá na-m̄e t̄ə nȳəki t̄əŋ ke Kilisiti m̄p̄aav̄ taa, na in̄i í faŋana-tv̄ na tá m̄p̄aa. ²² In̄i í ȳus̄əna-tv̄ na í k̄uȳus̄um̄ si p̄ə h̄ól̄i si t̄ə k̄é í nȳəma. Na í si t̄ə taanaa ke Feesuȳu Nan̄ŋtv̄ ke t̄əlv̄ma si p̄ə h̄ól̄i-tv̄ si í si-tuȳv̄ k̄p̄ant̄v̄naa.

²³ Na Is̄ə, mə waal̄i tak̄uȳv̄ t̄əv̄ k̄é ma k̄isa Kələnti ke m̄əlv̄ȳv̄. Na ye ma tu looliŋi k̄é, Is̄ə í k̄v̄-m̄. ²⁴ Tu p̄ək̄əŋi si t̄ə caal̄i-m̄e si í t̄əŋ p̄əne na í yele p̄əne. P̄ə t̄əŋa p̄əlv̄ t̄əv̄, t̄ə nawa si í t̄əka Is̄əsele m̄p̄aav̄ ke teu. Ama tá luȳu wēē k̄é si t̄ə t̄u-m̄eŋe n̄iŋ ke mə t̄əml̄e taa na p̄ə waas̄i-m̄e.

2

¹ P̄ə t̄əv̄ k̄é ma t̄əwa ma taa si ma kaa k̄əv̄ mə te, p̄əc̄ó má taa k̄əv̄ má tasa mə lan̄a wak̄əlv̄ȳ. ² P̄ə t̄əŋa p̄əlv̄ t̄əv̄, ye ma wak̄əla mə lan̄a, awē ká h̄eəs̄əna ma nȳənt̄e t̄əv̄? Ye p̄ə t̄əŋa m̄p̄a pa nȳəna ma wak̄əlv̄ȳ t̄ə pa t̄ike? ³ P̄ə t̄əv̄ k̄é maa ŋmaas̄-m̄eŋe m̄p̄v̄. Ma taa caa si ye ma k̄əma na má tala mə te, m̄p̄a p̄ə m̄əna p̄á ha-m̄ lan̄h̄ul̄v̄ml̄e t̄ə p̄á m̄əli-m̄ lan̄wak̄əll̄e hav̄. Ma nȳəma t̄eu si ye ma wēna lan̄h̄ul̄v̄ml̄e, mə t̄əna t̄əp̄ai mə nȳəna ná h̄ul̄v̄maa t̄əv̄ȳ. ⁴ P̄əp̄ətv̄ f̄ei, p̄iti s̄əv̄ə na lan̄wak̄əll̄e s̄əv̄əv̄le na is̄əlv̄m̄ p̄ə taa k̄é ma ŋmaana-m̄eŋe tak̄əlaȳa ŋke, na p̄ə t̄əŋa si má t̄əŋani mə lan̄a wak̄əlv̄ȳ. Ama si í nȳi k̄é si ma s̄əv̄əla-m̄e p̄ə tu f̄ei.

Wei í wak̄əlaa t̄ə í suulu h̄lv̄ȳv̄

⁵ Wei í yelaa na p̄iti k̄əv̄ mə h̄ek̄v̄ t̄ə p̄ə t̄əŋa ma lan̄le ke í wak̄əlaa, ama mə t̄əna mə lan̄a ke í wak̄əlaa. Na paa p̄ə ta tu kev̄ mə t̄əna, mə taa p̄əyal̄e lan̄a ke í wak̄əlaa. ⁶ Mə taa p̄əyal̄e t̄isaa si p̄á ha ȳul̄v̄ in̄e í ŋk̄p̄an̄ȳv̄ t̄ə, p̄ə maŋaa k̄é. ⁷ Ama p̄ən̄ənt̄e í c̄ep̄i-m̄ m̄p̄v̄, na í s̄əv̄ə-m̄ ap̄al̄v̄t̄v̄, p̄əc̄ó p̄ə taa k̄əv̄ na í lan̄le wak̄əli s̄əv̄əm̄ na í l̄ə t̄əŋ. ⁸ P̄ə t̄əv̄ k̄é ma s̄eŋeŋəŋi-m̄e si í lana yaasin̄aa m̄p̄a paa h̄ól̄i-si í s̄əv̄əla-t̄ə. ⁹ Ma caak̄aya k̄é si má maŋas̄i-m̄e na má na mə waal̄i, si mə luȳu wē tam̄ k̄é ma k̄us̄eŋeŋəŋv̄ t̄əŋȳv̄ yaa mə luȳu f̄ei. P̄ə maŋam̄aya p̄ə nȳəv̄v̄ t̄əv̄ k̄é maa ŋmaas̄-m̄e. ¹⁰ Ye n̄əŋəlv̄ í p̄ənt̄a nat̄əli na mu c̄ep̄i-m̄ ma maŋam̄aya ma cek̄i-t̄ə t̄əv̄ȳ. P̄ə t̄əŋa p̄əlv̄, ye ȳul̄v̄ p̄ənt̄a nat̄əli na má c̄ep̄i-m̄ is̄u ma c̄ep̄v̄ is̄ənt̄ə t̄ə, mə t̄əv̄ k̄é ma lak̄i m̄p̄ȳú Kilisiti is̄ənt̄aa, ¹¹ p̄əc̄ə Satan̄ í taa k̄əv̄ na í k̄əli-tv̄. An̄i t̄ə nȳəma is̄əna í kulap̄ətv̄ wēē t̄ə.

M̄pi p̄ə p̄ək̄əla P̄əv̄li ke Tv̄lv̄was̄i t̄ə

¹² Waatv̄ wei ma tala Tv̄lv̄was̄i si ma k̄p̄aal̄əŋi Kilisiti t̄əv̄ Laapaal̄i K̄əp̄an̄ t̄ə, Tacaa t̄əv̄ ma maŋanaa si m̄p̄aav̄ wēē faa si má la t̄əml̄e ke teu. ¹³ Paa na m̄p̄v̄ t̄ə, is̄u ma ta maŋana tá taap̄al̄v̄ Titv̄ t̄ə ma laak̄ali k̄ula s̄əv̄əm̄ k̄é. P̄ə t̄əv̄ k̄é ma yel̄a Tv̄lv̄was̄i nȳəma na má t̄əē Masetoni.

K̄əlv̄ȳv̄ ŋku Yesu Kilisiti yeki na t̄ə hikiŋi t̄ə

¹⁴ Iso fòò, pə taya pulv tɔɔ, tá na Kilisiti tá kɛntɔvɔv tɔɔ i tu-tɔvɔv i akaitv loonja taa ké na í teena-tɔvɔv tam. Kòlvɔm inɔ i maɣamaɣa i yekina sɔ tó la na pá nyɔ Kilisiti ke paa timpɔ isɔ tulaalv sɔɔsɔnɔ nɔkɔvɔv paa le tɔ. ¹⁵ Mpa pa we mpaav kɔwaaɔvɔv taa na mpa pele pa tɔnna lepu tɔ, tə we pa təna pa kin ké isɔ tulaalv kɔvɔv wei Kilisiti hawa Iso tɔ i sɔɔsɔnɔ. ¹⁶ Mpa pa tɔnna lepu tɔ tə we pele pa kin ké isɔ sɔm sɔn wei i kɔnna sɔm tɔ. Ama mpa pa we mpaav kɔwaaɔvɔv taa tɔ tə we pele pa kin ké isɔ weesɔvɔv sɔɔsɔnɔ, wei i haaki weesɔvɔv tɔ. Awe pəsəxi na í la təmle tənə tə taka? ¹⁷ Tá feɔ isɔ leləa paɣalə kɔvɔvɔv Iso Tɔm na pá keeki sɔ pá lana-we tɔ. Ama tampana ke tá yɔɔtəxi na Iso naa mpv. Pə taya pulv tɔɔ, inɔ i tilina-tv, na Kilisiti təmle ke tə laki.

3

Nɔɔ pɛɛlvɔv kɔfam təmle lataa

¹ Tɔmnaa pane pa húlɔxi sɔ tə caa tə sɔv tá ti sam taa? Yaa tu húlɔ-mɛɣə takəlasɔ nsi sɔ húlɔxi sɔ tá kɔlapɔtv tewa tɔ? Yaa tu sələmi-mɛ sɔ í ha-tɔvɔv-səxi mə maɣamaɣa isɔ leləa lakɔvɔv tɔ? ² Mə maɣamaɣa mə pilima kəna tá takəlaya, na tá lotu taa ké pa nma-ke, na yəlaa təna pəsəxi na pá ná na pá kala. ³ Nn, pə we nɔpɔv təkɔataa sɔ í ké Kilisiti takəlaya nka í nmaawa tɔɔ, na taya í nmaana takəlaya kanə. Pa ta nma takəlaya kanə na nmaalaya. Ama weesɔvɔv tv Iso Feesɔvɔv ke pa nmaana-ke, na pə taya pɛ kpaatanaa tɔɔ ké pa nmaawa, ama yəlaa lotu taa maɣamaɣa ke pa nmaawa.

⁴ Naani wei tə wəna Iso kin ke Kilisiti tɔɔ tɔ i tɔɔ ké tə yɔɔtəxi mpv. ⁵ Pəpɔtv feɔ, tə kaa pəsɔ na tə tɔ paa pəɔv sɔ tá maɣamaɣa tá toma ke tə lapəna təmle tənə. Iso yelina na tɔ pəsəxi na tɔ laki mpi tə laki tɔ. ⁶ Pə taya pulv tɔɔ, Iso inɔ i yelina na tɔ pəsɔ nɔɔ pɛɛlvɔv kɔfam təmle lataa. Na ka ta ke kɔsəsitv nti pa nmaawa tə tə nyəŋka, ama Iso Feesɔvɔv nyəŋka ké. Kɔsəsitv nti tə we takəlaya taa tɔ tə kɔvɔv ké. Ama Iso Feesɔvɔv ná ha weesɔvɔv ké.

⁷ Nmaatu pɛe ke pa nmaana kɔsəsitv ke pɛe kpaatanaa tɔɔ. Paa na mpv pə hula Iso teeli ke tə təcəlle, na Moisi isəntaa teekaya kəkɔ nakəli te, nn. Haləna Isɛyeli nyəma ta pəsɔ na pá nyəni i isəntaa ké tɔm naale, pəyɛle i isəntaa teu mpi pu ké mpi pu te na pá saali yem tɔɔ. Ye kɔsəsitv nti təle tə kɔvɔv tɔ tə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, ⁸ kacanfanana təmle nte Iso Feesɔvɔv ná laki tɔ? ⁹ Ye təmle nte tə lapa na yəlaa pəsɔ tasəkəle nyəma tɔ təle tə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, ile kacanfanana nte təle tə laki na yəlaa pəsəxi yɔlvɔpama ke Iso isəntaa tɔ? ¹⁰ Tə tu pəsəxi na tɔ yɔɔtɔ sɔ tuu lɔn teeli ná mələ yem ké kaɣana nyəŋ tɔɔv tɔɔ. Kaɣana nyəŋ tɛɛ-í ké təpɔlvɔv. ¹¹ Mpi pə taŋa pəɔv tɔ pəle pə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, kacanfanana mpi pə cakɔ tam tɔɔ tɔ?

¹² Tə tɛɛlɔxi mpv tɔɔ tá naani tɔɔ sɔsɔm. ¹³ Tá feɔ isɔ Moisi wei i ka taka i isəntɔv ké saalaya sɔ Isɛyeli nyəma í taa kɔvɔv na pá ná i teu mpi pu te na pá sɔ tɔv saalɔv. ¹⁴ Ama pele pa ta pəsɔ na pá cəkəna, na haləna saŋa nɔpɔv pə tu weɛ. Ye pa sɔv nɔɔ pɛɛlvɔv kɔvɔv takəlaya ke kalvɔv ke isəntɔ, pa layatv tɔv taka saalaɣa nkeɣe. Yɔlv wei na Kilisiti pa kɛnta kòlvɔm tɔ pɔntv tike tɔv ké saalaya kanə ka ta kenti. ¹⁵ Na haləna saŋa isəntɔ, ye pa kɔla Moisi takəlasɔ kalvɔv, saalaya nke ka təkə pa layatv tɔv ké. ¹⁶ Pa nmaawa Iso Tɔm taa ké mpv sɔ: Yɔlv keesəɣəna Taca tɔv ké iləna saalaya nke ká kɔvɔv i tɔv. ¹⁷ Taca wei i tɔm pa yɔɔtəxi Iso Tɔm taa cənə inɔ tɔ Iso Feesɔvɔv ké. Ye Taca Feesɔvɔv i we timpɔ, heesɔvɔv wəna. ¹⁸ Tá təna mpa tá saalaya keela tá isəntɔv tɔ, Taca teu naaki tá tɔv ké tɔnyənyəni. Na pə layasa-tɔv nɔpɔv sɔ tɔv nɔɔsəna Taca. Tə lu teu taa ké na tɔ sɔv teu kəkələm lɛmpɔ taa tɔv. Taca Feesɔvɔv lapəna təmle tənə tə taka.

4

Tá tæ we ké isu cõyv wontu

¹ Iso kũpantu tæ ké i tu-tuvy tæmle tæne tæ lapu, na pæ tæ ké tu lækı tá apalotu. ² Tá lãwa mukaya kulaputu feele fei nyæntu. Tu húlãgyı tækpaalotu. Tu kee Iso Tãm, ama tampana ke tæ húlãgyı tæceiceı, na tæ laki mũpũgyı Iso isentaa ké si yelaa i tu pa laakalı ke tá tæ na pá ná. ³ Pæ tæ ké Laapaalı Kũpan wei tæ kpaalãgyı tæ i ta ke muku tãm. Ama mpa pa lepa tãgyı i ké muku tãm. ⁴ Antulinya inẽ i taa ilãgyu melãmæna-we na paa tẽj pa taa na Iso. Antulinya taa ilãgyu inı i kentina-we si pá taa na Kilisiti teeli Laapaalı Kũpan yelaa na pæ ná tænyau ke isæna mpi tæ. Kilisiti inı i kelæna Iso tætejelẽj. ⁵ Pæ tãya tá maãmaya tá tãm ke tæ laki waasu. Ama Yesu Kilisiti tæ nyæntu ke tæ kpaalãgyı si Tacaa kële. Na Yesu tæ ké tæ yaaki tá tãgyı mã tæmle nyæma. ⁶ Iso wei i yãgyataa si pæ ná na sækretuvy ce tæ, kulũm inı i lapæna na pæ ná tá lotu taa si tæ nyı tæceiceı ké Iso teeli wei i ná Kilisiti isentaa tænyænnyæni tæ.

⁷ Ama tá mpa tæ tæka Iso kũpampam pæne tæ tæ we ké isu cõyv wontu. Pæ lapa mũpũgyı si pá ná teu si Iso hana-tuvy toma sæsæna aneyẽ kuhau, pæ tãya tá maãmaya tá nyæna. ⁸ Kũnyõtãgyelænaa ke waani waani pũna-tu, ama tæ ta kpisi. Nãgyæse ná kũgyı-tu, paa na mpv tu yeki tælvu. ⁹ Pa tũgyı-tuvy kũnyõj, ama Iso ilẽ i ta lã-tu. Pa huıgyı-tuvy atẽ, ama paa na mpv pa ta kv-tu. ¹⁰ Tam tæ sækı Kilisiti sãm ke tá tønãj taa ké si pæ hólı tá tønãj kulũmãj inı i taa ké i weesuyı. ¹¹ Tæ wew na tá isẽ ke isæntõ tæ, tam ké tæ we sãm nõõsi taa ké Yesu tæ, si pæ hólı si i weesuyı wenna tá tønãj kũsæpãj inẽ i taa. ¹² Mũpũgyı pæ weẽ, sãm wenna tá taa na pæ laki na weesuyı náá weẽ mã taa na kó laki.

¹³ Pa ñmaawa Iso Tãm taa si: Ma tema ma taa na Iso tãgyı ma yãgyataa. Tá tãtõ tá huweẽ we taa temnav mpi pæ tãm taa tãgyı tæ tema ta taa na Iso na pæ tæ ké tá nõõsi tæ u suj. ¹⁴ Pæ tãya pulv, tæ nyemá si Yesu sæpa na Iso feesi-i tæ i ká te na i feesi-tu na Yesu, na i lá na tá na-me tæ sãj i isentaa. ¹⁵ Mã tæ ké pæ tænaãya mpv pæ laki, Iso tãjna i pæleẽ húlãgyı ke yelaa payale ke tam ké si i la na yelaa mpe pa samaa payale sê-i si i na tæmle, na pæ kũsi i teeli.

Taa temnav ke Iso waasãgyana

¹⁶ Pæ tæ ké tu lã tá apalotu ke paa pæcõ. Paa pæ weẽ si tá tønũvu tæ tãjna caamũvu ke pæcõ tæ, tá taa ná tãjna tãj sæsũvu ke paa kũyanũvu. ¹⁷ Kũnyãmisi nsi si makũvũna-tuvy waatu waatu tæ si tãyanãgyı-tuvy teeli taa teeli wei i kaa te tãgyı, na teeli inı i kæla kũnyãmãj inı tæayacaya. ¹⁸ Pæ tãya mpi pæ nyænãgyı tækelee tæ pæ tæ ké tæ tu tá laakalı, ama mpi pu naaki tæ pæ tæ ké. Mpi pæ naa tækelee tæ pæle pu leeliãgyı. Ama mpi pu naa tæ pæle pæ we tam tæ.

5

¹ Tá tønũvu kũne, kv we ké isu cokæle nte tæ taa tæ svũkı tæ. Na tæ nyemá si sanja ye pa yõka cokæle ñtẽ, tæ wena tæsvũle ke isõtaa nte Iso tãjna-tu tæ. Na lonte ñtẽ Iso maãmaya tãyanãna-tẽ, na tu weẽ tam tæ. ² Ama pænente tæ tãjna mæla ké na tæ tãjna tæteãteãgye si pæ tu-tuvy tá isõtaa weetu. ³ Pæ tãya pulv tæ, ye pæ tu-tuvy tá isõtaa weetu tæ fei yem se, pæle pæ tønãj weẽ tãtãgyı. ⁴ Kũpam ye tæ we tam ké tá atẽ coka ane a taa tæ mælãgyı ké isu sãgyæla nu-tv. Pæ tãya isu tæ caa si tæ lu tá atẽ tønãj inẽ i tãm tam tækpataa se. Ama tæ kooliãgyı ké si pæ tu-tuvy isõtaa nyõj tãtõ, ðena weesuyı nyãm li mpi pæ sækı tæ. ⁵ Iso maãmaya tãyanãna-tv na i yele si pæ layasi-tuvy mpv na i su-tuvy i Feesuyı ke tølũma si tæ nyæna si i su-tuvy kũpam.

⁶ Pə tɔɔ ké tə nyaki apalɔtv ke tam. Na tɔ nyɔ́má sɪ ye tə wɛna tɔnɔŋ ɪnɛyɛ ɪ́pɔ́yɔ́ tam, tə hatəlɔna timpɪ Tacaa wɛɛ tɔyɔ. ⁷ Tə tɛma Iso na tá taa tɔyɔ tə tɔŋ, ama tə ta nata na tá isɛ se. ⁸ Tə nyaki apalɔtv ke teu ké na tɔ sɔɔla teu sɪ tɔ lu tɔnyɔv kɔnɛ kv taa na tɔ polo tɔ caya Tacaa cɔɔ. ⁹ Mpi tə nyulɔyɪ sɔsɔm tɔyɔɔ sɪ paa tə wɛna tá isɛ paa tə fɛɪ, í la-tuyɔ luyɔ. ¹⁰ Pə taya pɔlv tɔɔ, paa pə kra na pə tii pə wɛɛ sɪ tá tɔna tɔpɔɪ tu sɔŋ Kilisiti isɛntaa ké na í huɔna-tv, na pɔ́cɔ́ pə lɛɛti paa wei ké mpi í ka wɛna í isɛ na í la tɔ, ye kɔpantv ke í ka lapa, pə lɛɛti-í kɔpantv, ye isayatu pə lɛɛti-í tɔɛ.

Kilisiti ciika tá na Iso

¹¹ Tə nyɔ́má mpi pa yaa Tacaa sɔyɔntv tɔ mɛɛ, na tə caa tɔ hólí yɔlaa ké na pá cɛkəna na pá tisi. Iso nyɔ́ma-tuyɔ teu, na ma huɔ sɪ mə nyɔ́ma-m mpv tɔtɔyɔ hatuu mə taa. ¹² Pə taya tə tasəyɪ-mɛyɛ tá maɣamaya ke hólíyɔ́ sɪ í ná tá teu. Ama tə pɛɛkəyɪ ké sɪ tɔ hólí-mɛyɛ tampana nna a tɔɔ í ká yɔɔlɔna-tv, na pɔ́cɔ́ í pəsi na í cɔ mpa pa yɔɔlɔyɔna tɔnɔŋ tɔɔ kulapəm na pa paa fɛina taa nyɔ́m tɔ. ¹³ Ye tampana sɪ tə ké kraŋtɔnaa ɪɛ Iso tɔɔ ké tə ké kraŋtɔnaa. Ama ye tə wɛna tá isɛ, mə tɔɔ ké tə wɛna tá isɛ. ¹⁴ Pə taya pɔlv tɔɔ, Kilisiti sɔɔlvɔv caalɔyɔna tá mpa tə tɛma tá taa sɪ yɔlv kɔlvɔm sɔpa yɔlaa tɔna tɔɔ tɔ, na mpv ɪnɪ pə hólíyɔ́ ké sɪ í na paa wei pa kɛntəna sɔm. ¹⁵ Yɔlaa tɔna tɔɔ ké í sɔpa sɪ pə hólí sɪ mpa pa wɛna pa isɛ tɔ pá nyɪ sɪ pə taya pa maɣamaya pa tɔɔ ké pa wɛɛ. Ama wei í sɔpa na í fe pa tɔɔ tɔ í tɔɔ ké.

¹⁶ Pə tɔɔ ké tu tasəyɪ yɔlvhuwɛɛ tɔnyɔv ke yem na pɔ́cɔ́ tɔ nyɪ yɔlvwɛɛtv, paa isɪ tuu ɪ́pɔ́yɔ́ tu lakaya na tɔ huɔkɪ huwɛɛ ke Kilisiti tɔɔ tɔ, kaɣana tu laki mpv tɔtɔ. ¹⁷ Ye yɔlv na Kilisiti pá kɛntaa te, pə layasa-ɪ wɛɛtv kɔfatv ké. Wɛɛtv kɔpəntv mɔka yem, wɛɛtv kɔfatv layasəna. ¹⁸ Pə tɔnaya mpv Iso kɪŋ ke pə lunaa, na Kilisiti tɔɔ ké í ciika tá na-ɪ na í tu-tuyɔv tɔmle sɪ tɔ la na í na yɔlaa lɛlaa pá ciiki. ¹⁹ Pə taya pɔlv tɔɔ, Kilisiti kɪŋ ke Iso lapənaa na í na í yɔlaa tɔna pá ciiki, í ta huɔ pa isayatu tɔm tɔɔ. Na taya í tɔwa sɪ tɔ kraalɔyɪ ciikuɔyɔ tɔm tɔnɛ.

²⁰ Tə ké Kilisiti tɔmle nyɔ́ma sɔsaa ké, na pə caya ké isɪ Iso yaa-mɛ na tá nɔɔsɪ. Hai tɔ wiikəna-mɛ, Kilisiti tɔɔ í yɛle na mə na Iso í ciiki. ²¹ Isayatu taa wɛɛ Kilisiti kɪŋ se, ama Iso pəsəna-ɪ isayav ke tá tɔɔ. Mpv pə yelina tá na Kilisiti tá kɛntɔyɔv tɔɔ, Iso lapa na tɔ pəsi yɔlvpama.

6

¹ Pə tɔɔ ké tá mpa na Iso tə laki tɔmle tɔ, tə wiina-mɛ sɪ í taa yɛle na Iso hula-mɛyɛ pɛɛɛɛ nna tɔ á pəsi yem. ² Iso yɔyɔta í tɔm taa sɪ: Waatv wei ma lakaya ma kɔpantv tɔ ma nuna-ŋ. Yarv kuyaku wule ma səna-ŋ. Tɔv, pənɛntɛyɛ pə muna Iso kɔpantv hikuyɔ. Saŋa ke pə pəsəyɪ na pə ya yɔlv nyɔv.

³ Tu caa sɪ nɔyɔlv í footi tá tɔmle, pə tɔɔ ké tu caa tɔ tɔsɪ nɔyɔlvɔv paa mpi pə taa. ⁴ Ama tə hólíyɔ́ pə tɔna pə taa ké sɪ tə ké Iso tɔmle nyɔ́ma. Pə tɔɔ ké tə cayana suulu ke sɔsɔm na tɔ tɔkɪ kɔnyɔmɔŋ na tɔ wɛ isənyɔŋɛ na laŋwakəllɛ sɔsɔɛɛ taa. ⁵ Pa mapa-tv, pa tu-tuyɔv saləka, pa lapa na yɔlaa tɔna yɔona-tuyɔv yem yem. Tə lapa kaŋkaŋsi tɔma, tə keela tá tom, tə sɔpa nyɔyɔsɪ. ⁶ Tə hólíyɔ́ ké sɪ tə ké Iso tɔmle nyɔ́ma, na tá yaasi kɔpaŋ taa na tá nyɔ́m taa na tá suulu taa na tá kɔpantv lapv taa. Na tə lapa mpv tɔ na Iso Feesuyɔ Nəŋtɔv tonj ké na tá tampana sɔɔlvɔv. ⁷ Na tá waasv tampana taa ké na Iso toma taa. Tampana tɔnyɔv kɛna-tuyɔv yɔɔv wontu nti tə yɔona na tɔ kɛntɔyɔna tá tɔɔ tɔ. ⁸ Pa tuyɔna-tuyɔv pəyɛle pa tuyɔ-tuyɔv fɛɛɛɛ tɔtɔ. Pa tuvki-tuyɔv, pəyɛle pa saŋ-tv tɔtɔ. Pa nyənəyɪ-tuyɔv pɔpɔtɔnaa

ké, pɔyele taɣale tampana yɔɔtɔlɛaa. ⁹ Pa nyənəxi-tu isu mpa pa ta nyi tɔ pɔyele taɣa pa tɛna pa nyəmá. Pa nyənəxi-tuyv sətɛaa, pɔyele tá na tá ise, na í pəsəxi na í ná mpv. Pa tuyi-tuyv saləka, paa na mpv paa kuyi-tu. ¹⁰ Pa nyənsəxi tá ise, paa na mpv lanjhulmle taa ké tɔ wɛ tam. Tɔ wɛe ké isu konyɔntɔnaa, ama tɔ svəsəxi yəlaa payale ke apititu. Tɔ wɛ isu mpa pa feina pulv tɔ, pɔyele tampana tɔɔ tá wenna pɔ tɛna.

¹¹ Tá taapalaa kɔpama ke Kɔlenti, tampana ke tɔ heeliyi-me, ye pa faɣa tá taa mɛɣe pa makəna. ¹² Tɔ sɔɔla-mɛɣe, ama mɔ tá sɔɔlɛna tá. ¹³ Pɔ tɔɔ ké ma yɔɔtɔna-me isu piya. Nti tá huɔ mɔ tɔ tɔ mí huɔ m̀p̀ɔ́yú tá tɔɔ, í sɔɔli-tuyv mpv tɔtɔ.

Ma ta nyi isənaa cɔlvɔ

¹⁴ I taa yele na mɔ na mpa paa tɛɪ pa taa na lɔ tɔ í kɔrenti. Pɔ taɣa mpa pɔ muna pɔ kɔrenti mɔ na-wɛ tɔyɔle. Pɔ taɣa pulv tɔɔ, isənayale kɔpam na isayam pu siti? Na isənaya ilim na ahoɔ ká siti? ¹⁵ Isənaya Kilisiti na lɔɣɔv paa nuna tɔma? Wei i tɛɪ i taa na lɔ na wei u tɛɪ i taa na lɔ tɔ pa kaa we? ¹⁶ Yaa isənaya lɔ tɔcayale na ma ta nyi isənaa tuij pu kaa? Pɔ taɣa pulv, tá kena lɔ weesuyv tu tɔcayale. lɔ mayamaɣa yɔɔtɔna mpv si:

Maa taɣa pa kin na maa wɛe pa hekv.

Maa pəsi pa lɔ na paa pəsi ma yəlaa.

¹⁷ Pɔ tɔɔ ké Tacaɔ yɔɔtɔaa si:

Pɔ wɛe si í ká lu pa hekv

na pɔ yasí mɔ na-wɛ.

I taa yele na asilima nyəm napəli tokina-me.

lɛ má, maa mv-me.

¹⁸ Maa pəsi mɔ Caa,

na mí pəsi ma pɔyalaa na ma pɛɛlaa.

Tacaɔ toma tɛna tu yɔɔtɔna mpv.

7

¹ Ma taapalaa, taɣa pa yɔɔtɔ pɔ tɛna mpi pa yɔɔtɔ isəntɔ tɔ. Pɔ tɔɔ ké tu ləsi tá tɔyí mpi pu pilisi tɔnuyv yaa ləsaya tɔ pɔ taa. Tɔ cáálí tá ti na tɔ pəsi lɔ nyəma tɔkpataa, na tɔ wɛe í nyamnav taa ké tam.

Pɔɔli lanjhulmle

² Mɔ ləsasi í wɛe tá tɔɔ. Tɔ ta la nɔyɔlvɔv kawalaya nakəli, tɔ ta hulsvi nɔyɔlv, tɔ ta tɔyɔ nɔyɔlv tɔ. ³ Pɔ taɣa isu ma caa má kó mɔ tɔm tɔyɔ ma yɔɔtɔyɔi mpv. Ama pɔ wɛe ké isu ma tɛm yɔɔtɔtuyv tɔ si tɔ sɔɔla-mɛɣe səsəm tɔyɔ pɔ kɔrenta-tuyv tam, paa weesuyv taa paa səm taa. ⁴ Ma wɛna naani ké mɔ tɔɔ ké səsəm ké, ma yɔɔlɔɣəna-mɛɣe. Tá konyɔntɔyɔle tɛna taa ma wɛna apalvtv ke səsəm, na ma lanjhulmle tɔɔv taka.

⁵ Tɔ taluyv m̀p̀ɔ́yú Masetoni tɔ tapasopile fei paa pəcɔ. Tɔ mayana kɔkayətəm ke pɔ tɛna pɔ taa ké, tá na lɛlaa tɔ svv lɔvɔv taa ké, na nyamnav wɛ tá taa. ⁶ Ama lɔ wei i haa apalvtv ke mpa pa apalvtv lɛpa tɔ, i ha-tuyv apalvtv na Titv kɔntɛ. ⁷ Na pɔ taɣa i kɔntɛ tike sɔɔsəna-tuyv apalvtv. Ama na isəna i keesa-tv si mɔ sɔɔsa in i mayamaɣa ke apalvtv tɔ pɔ tɔɔ tɔtɔ. I keesa-tuyv isəna í nyuiləyi si í na-m tɔ, na isəna mɔ ise nyəɣaa tɔ, na isəna í tanɣaa tɔtɛyɛtɛyɛ si ye sɛɛnav i sɛɛna ma tɔ tɔ. Pɔ tɔɔ tɔtɔyɔ pənɛntɛ ma lanjle hulvma səsəm tɔtɔ.

⁸ Paa ma n̄maav-mɛyɛ takəlaya na ká pəsi mɔ lanja tɔ, maa tɔɪ nɔɔnɔv si ye maa nyəmá. Mpi tɔ ma nawa si takəlaya n̄ke ka pəsi mɔ lanja ke pəcɔ. ⁹ Ama pənɛntɛ ma lanjle heɛwa, pɔ taɣa isu ma pəsi mɔ lanja tɔ pɔ tɔɔ. Ama mɔ lanjɔsəle yeluyv na í layasi yaasi tɔ pɔ tɔɔ ké. Pɔ ha lɔ ké mpaav ke lanjɔsəle n̄tɛ tɔ taa

ké na í la ı nyəntu, haləna mpi tu lapa-me tɔ pə ta ke ısayatu tɔtɔ. ¹⁰ Pə taɣa pulv tɔɔ, lanpəsəle nte tə haə ıso ké mpaav na í lakı ı nyəntu tɔ, tə kəŋna layasuyv ké. Na layasuyv kəŋna nyuyv yavv pə fei sı yulv ká tɔ sı ye maə nyəmə. Ama səm ke antulinya nyəma lanpəsəle ná kəŋna. ¹¹ Lanpəsəle nte tə maɣana-me tɔ ńtə tə hana ıso ké mpaav na í la ı nyəntu, na pəntente í tá na mpi pə temnaa tɔ taa? ı tá ná ısəna mpi lanpəsəle yelaa na í paasəna mpi pə taa í wɛɛ tɔ pə təm ke teu, na í pəsı na í lá apalaa na í keelı təm ke mə nyɔɔŋ tɔɔ. Puvwe, paa yaa mpv sı təm təne tə ta maɣa-me. Paa yaa mpv ı́nyuləɣı sı í na-m. Paa yaa mpv sı í seesa ısəle. Paa yaa mpv sı í sɔpa nyuyv sı í həŋ ısayatu latv ŋkpaŋuyv. Pə təna pə taa í hulaa ké sı í táá ná təm təne tə taa.

¹² Maa ŋmaa-mɛɣe takəlaya tɔ, pə taɣa wei ı lapa ısayatu ntı yaa wei pa lapa-tı tɔ pa tɔɔ. Ama sı pə hólı ıso ısentaa təkəlekele ké lɔpv mpi í lɔpa tá tɔ tɔ. ¹³ Pə tɔɔ ké mpi í lapa tɔ pə sɔɔsa-taɣa apalvtv tɔtɔ.

Pə taɣa apalvtv tike ke pə sɔɔsa-tv, ama waatu wei tə nawa ısəna mə təna í sɔɔsa Titv ke apalvtv na ı lanle hulvmı tɔ, tá lanhulvmle tɔɔ sɔsəm. ¹⁴ Ma sam-mɛɣe ısəna mpiɣı ı kin tɔ pə ta la-m feele. ısəna tə heeliɣı-mɛɣe tampana ke tam tɔ, mpv tɔtɔɣɔ tə puyvıla-mɛɣe Titv kin, na ıle í maɣamaya ı maɣanaa sı tampana ké. ¹⁵ Pə tɔɔ ké ı sɔlvuyv ke-me tɔɔ sɔsəm ke waatu wei ı tɔɔsəɣı ısəna mə təna í see yəlaa, na ısəna í mv-ı na í selıyına sɔɣəntv tɔ. ¹⁶ Ma lanle hulvma sɔsəm, pə taɣa pulv, ma teeləɣı mə tɔɔ ké paa mpi pə taa ké.

8

Luyv kólvmuyv hanav

¹ Tɔv, pəntente tá taapalaa tə caakı ké sı í nyı ısəna ıso pɛlele təm lapa Masetoni Yesu seelaa kpeka taa tɔ. ² Konyəntəɣələnaa mpa pa maɣana Masetoni ıso seelaa mpe tɔ pa maɣasa-wɛɣe teu ké. Paa na mpv pa lanhulvmle tɔɔ sɔsəm, haləna pa kɔpəntv ləpv fei taka, pəyele pa tu ké konyəntvnaa kutukutunaa ké. ³ Maa looliɣı, ısəna mpi pa pəsaa tɔɣɔ pa hawa. Haləna pa tu hawa na pə tɛ ısu pa pəsuyv wɛɛ tɔ mɛɛ. Pa maɣamaya pa nəkəna ⁴ na pá kaana-tuyv teu sı tó la suulu na tə yele na mpe pá səna tɔtɔɣɔ ıso yəlaa mpa pa wɛ Yuta tɔ. ⁵ Na tə taa hvv sı pu tala ısəna mpi tɔ pə tɛɛ mpv. Kancalaya ıle Tacaa ke pa ha pa tı. Pə waalı ké ıso luyv lapa na pá ha pa təɣı tá tɔtɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké tə wiina Titv sı í polo mə tɛ, na í lakı təmle nte ı ka caalaa tɔ. ılena í la na mu teesı təmle kɔpəntə təne. ⁷ ı tu wɛ toma ke pə təna pə taa ké, paa taa temnav ke ıso, paa yəɣətaya, paa nyəm taa. Mə teel seesuyv təm fei keesuyv. Na í tu sɔla-tuyv, pə tɔɔ ké tə sɔlɔaa sı í hólı mə tɔŋ ke təmle kɔpəntə təne tə taa tɔtɔ.

⁸ Nti ma yəɣətəɣı ısentə tɔ pə taɣa kucalvuyv nyəntv, ama ısəna mpi lelɔa ná seesa ısəle tɔɣɔ ma heeliɣı-mɛ, sı ma naə mə sɔlvuyv tampana. ⁹ Pə taɣa pulv tɔɔ, í nyəmə Tacaa Yesu Kilisiti pɛlele təm mɛɛ. ı ka ké tɔŋ tv ké. Ama mə tɔɔ ı pəsə ı təɣı konyəntv, sı í svstı-mɛɣe tɔŋ na ı konyəŋ ŋkv.

¹⁰ Pə tɔɔ ıle maə keesi-mɛɣe ma hvwɛɛ ke təm təne tə taa na í ná. Pə wɛ teu sı mpi í ka caala ləpv ke tuu pəntə tɔ í lakı mpv. Mɛyele kancalaya nyəma mpa pa lapa tɔ. Na mə tu sɔləna hatuu ləŋ sı í lakı. ¹¹ Pəntente í lakı mpv haləna í teesı təmle təne. ı teesı-tɛ na luyv kólvmuyv, ısu í ka tv pə pəle na luyv kólvmuyv tɔ. ı lana mpi ı wɛna tɔ. ¹² Pə taɣa pulv tɔɔ, ye yulv í hana luyv kólvmuyv, ıso keesəɣəna mpi pəntv wɛna na í la tɔɣɔ na í mv ı kucəɔv, ıso kaa keesəɣəna mpi pəntv feına tɔ.

¹³ Pə taɣa ısu pə kpiisi-mɛɣe ılena pə kvstı lelɔa. Ama pə wɛɛ ké sı paa mpa pá wɛna pəcɔ pəcɔ. ¹⁴ Pə tələnav-mɛɣe waatu ıne tɔ, í pəsəɣı na í səna mpa pɛle pa

lan̄aa tò. Na ye k̄yan̄ku mu lan̄aa na p̄ò t̄ol̄ona p̄ele ùle, pa p̄asi na pá s̄ana-m̄e. M̄p̄óȳú í ká lakí na m̄ə t̄əna í w̄eena teitei. ¹⁵ Pa ñmaa Īso T̄om̄ taa k̄é m̄p̄óȳú sí: Wei í ka t̄ōsa s̄os̄om̄ t̄ə p̄ə ta k̄əl̄əna-í. Na wei í ka t̄ōsa p̄əc̄ə t̄ə p̄ə ta lan̄na-í.

Títu na í taapalaa

¹⁶ Īso f̄ō, ñí, í yelina na Titu l̄kí m̄p̄óȳú m̄ə t̄ō is̄u tá l̄ok̄uȳu t̄ə. ¹⁷ Í lapa n̄ti t̄ə s̄əlam̄a-í t̄ə na p̄ə tu k̄əla m̄p̄u te. Í s̄eesa is̄əle k̄e s̄os̄om̄, hal̄əna í maɣamaɣa í t̄u m̄ə t̄e pote p̄əle. ¹⁸ T̄ə t̄əñsa í waali k̄é tá taapalw̄ wei Yesu s̄eela k̄peka t̄əna p̄uȳul̄əȳi í t̄əmle k̄e Laapalí K̄op̄añ t̄om̄ taa t̄ə. ¹⁹ P̄əle p̄ə paasi Yesu s̄eela ka l̄əs̄əna-í sí í sukí-t̄uȳu tá ȳela taa k̄é timpi timpi t̄ə lakí t̄əmle k̄op̄ante t̄əneɣe Taca teeli t̄ō t̄ə. Na p̄ə h̄úl̄əȳi t̄ət̄əȳō is̄əna m̄pi tá luuñ ná w̄e e sí t̄ə s̄əñna l̄elaa t̄ə.

²⁰ T̄ə p̄ək̄əȳi na t̄ə c̄əl̄əȳi sí t̄ə paas̄uȳuna liȳitee s̄os̄ona an̄e a t̄om̄ t̄ə, n̄ȳəlv̄ í taa k̄ō na í caɣana-t̄u. ²¹ Paa Taca is̄entaa paa ȳəlaa k̄in̄ t̄ə p̄ək̄əȳi sí t̄ə k̄op̄antu í lu t̄əceīceī.

²² T̄ə t̄iliȳi pá na tá taapalw̄ l̄əlv̄. T̄ə maɣasa ùl̄əȳe t̄om̄ paɣale sí t̄ə naa í waali, na tam̄ t̄ə nawa sí í s̄eesa is̄əle k̄é. Ama p̄ənēnt̄e í t̄u-m̄eɣe naani k̄e teu, ùle í s̄eesa is̄əle na p̄ə k̄əli m̄p̄u. ²³ Ye Titu ùle ma waali t̄u n̄t̄e ùle, má na-í t̄ə lak̄əna t̄əmle k̄e m̄ə t̄ō. Tá taapalaa l̄elaa m̄pa pa su-í t̄ə, Yesu s̄eela k̄peka tilina p̄ele, na p̄ele pa lakí k̄é sí pá ha Kilisiti k̄e teeli. ²⁴ Í la na p̄ə h̄úl̄i sí í s̄əla-w̄e na tampam, ùl̄əna Yesu s̄eela k̄peka t̄e a taa na á nyi sí t̄ə sama-m̄e t̄ə, p̄ə taɣa yem̄ t̄ə se.

9

Yuta is̄o s̄eela tem

¹ P̄ə taɣa is̄u maa n̄kí na ma ñmaa-m̄eɣe tak̄əlaȳa na má heeli-m̄eɣe Īso ȳəlaa m̄pa pa we Yuta t̄ə pa s̄ənav̄ t̄om̄ n̄t̄əȳi k̄əheeli. ² Ma nȳəmā is̄əna í lak̄əna luɣu k̄əlv̄m̄uȳu t̄ə m̄e, hal̄əna ma sama-m̄eɣe Masetoni nȳəma k̄in̄, sí tá taapalaa k̄e Akayi t̄ətu taa nȳəsa pa t̄əȳi s̄ənav̄ t̄om̄ taa k̄é tuu p̄ənte. Í s̄eəsȳu m̄p̄óȳú is̄əle t̄ə p̄ə nȳəmt̄əȳi pa taa paɣale k̄é. ³ Paa na m̄p̄u ma t̄iliȳi tá taapalaa pan̄eɣe m̄ə t̄ə, p̄əc̄ó p̄uȳul̄əȳu m̄pi t̄ə p̄uȳula-m̄eɣe t̄om̄ t̄əne t̄ə taa t̄ə, pá nana pa is̄e. Ma caa k̄é sí tamp̄ana pá maɣana í nȳəsa m̄ə t̄əȳi teu na p̄ə la teitei na n̄ti maa heelaȳa-w̄e t̄ə. ⁴ Ye p̄ə taɣa m̄p̄u, ma na Masetoni nȳəma t̄ə k̄oma na t̄ə maɣana í ta nȳəsi m̄ə t̄i, taɣa p̄ə t̄ə f̄ēle. M̄pi t̄ə í ȳelaa na t̄ə t̄e-m̄e na tá taa k̄é teu. Na ye m̄ə nȳənt̄e t̄om̄ ùle paa ȳəȳət̄əȳi t̄əle. ⁵ Ma maɣasaa na ma ná sí p̄ə k̄əla teu sí má wiina tá taapalaa pane na pá t̄e n̄ȳə na pá polo m̄ə t̄ə, na pá taɣan̄əȳi k̄uc̄əu k̄op̄an̄ku ñku í t̄əma sí í ká la t̄ə. Maa k̄ō na má k̄əñ t̄ə, p̄ə t̄əna p̄ə nȳəsa t̄əken̄k̄eñ na p̄ə h̄úl̄i sí luɣu k̄əlv̄m̄uȳu k̄e í lap̄ənaa, p̄ə taɣa k̄uc̄aal̄əȳu nak̄uli.

⁶ Í t̄ōsi teu sí ye wei í tuu p̄əc̄ə, p̄əc̄əȳō í ká ku, na wei í tuu s̄os̄om̄, s̄os̄om̄ k̄e í k̄əñ k̄om̄. ⁷ Ye m̄p̄u paa wei í ha is̄əna p̄ə ha-í t̄ə, í taa hana wula yaa k̄uc̄aal̄əȳu. P̄ə taɣa p̄əlv̄ t̄ə, wei í haana lan̄h̄ul̄əml̄e t̄əȳō Īso s̄əlaa. ⁸ Na Īso w̄ena p̄əsȳu sí í ha-m̄eɣe k̄op̄antu k̄e s̄os̄om̄, p̄əc̄ó í taa lan̄ m̄pi m̄pi í nȳul̄əȳi t̄ə. Ama í hiki, na hal̄əna p̄ə kaasi na í lana t̄əma k̄op̄ana. ⁹ Pa ñmaa Īso T̄om̄ taa sí: Í haa k̄onȳənt̄ənaa na luɣu k̄əlv̄m̄uȳu. Í k̄op̄antu ù t̄eñ.

¹⁰ Īso wei í haa tuulu k̄e k̄otutuum na í ha-í t̄əȳənaɣa sí í t̄əona í t̄i t̄ə, Īso ñí í ká ha-m̄eɣe k̄otutuum t̄əna m̄pi í nȳul̄əȳi t̄ə. Īso ñí, í ká la na p̄ə p̄i, na m̄ə k̄op̄antu h̄uki s̄os̄om̄. ¹¹ Īso ká t̄ə m̄ə ñiñ taa k̄é is̄əna m̄pi p̄ə w̄e t̄əȳō tam̄ na p̄əc̄ó mu p̄asi na í lakí k̄op̄antu k̄e tam̄. ùle paɣale ká s̄e Īso k̄é í na t̄əmle k̄e k̄uc̄əñ wei í lakí na t̄ə pukina t̄ə í t̄ə. ¹² P̄ə taɣa p̄əlv̄ t̄ə, k̄ookali wei í lakí is̄ənt̄ə t̄ə p̄ə taɣa Īso ȳəlaa s̄ənav̄ t̄ə t̄ike. Ama p̄ə yeki t̄ət̄əȳō na ȳəlaa s̄e Īso k̄é í na t̄əmle. ¹³ K̄ookali ñe í

lapu taa ké pu hólí mpi í kewa tó, na yélaa payale ká sana Iso ké iséna mpi í nuna na í laki sí pò hólí sí í tema mē taa na Kilisiti Laapaali Kupaŋ tó. Na paa sa Iso tótəyó iséna mpi mē na-we na lelai í talvuy mē kupaŋ na luyú kulómuyú tó. ¹⁴ Na paa səléməyəna-mē na Iso, na paa səl-i-meyə səsəm ke pəelē taa pəelē nna Iso lapa-mē tó a tó. ¹⁵ Iso fə, nyá kúcəu fēi keesuyú.

10

Pəəli təmle tampana hvlvuy

¹ Pəəli má, ma mayamaɣa təkpeŋ ma wiikəŋna-mē. Ma wei yélaa yəyətəyí sí ye ma we mē kin ilē ma we təhē. Ama ye ma fēi mē kin ilē ma apalətu kpawayale. Ma təkəy-i-meyē Kilisiti kupaŋtu na í leleŋ tó sí, ² í taa yele na waatu wei ma kəŋ mē te tó má hólí ma apalətu. Pə taya pulv tó, ma huy teu sí maa huli ma apalətu ke mpa pa huy sí tə təŋəyí yulvhwēe ke yem tó. ³ Kupaŋ tə we tá yulvəŋuy taa yaa, ilē pə taya yulvhwēe ke yem ké tə təŋəyí na tó yookina. ⁴ Ama yoou wontu nti tá yoonə tó tə ta ke nti antulinya unē í yélaa yoonə tó. Iso yoou wontu nti tə pəsəyí na tó wakəli təcəsəle toŋ nyəntē təyó tə yoonə. Tə wakəlayí pəpətu ləmayasē. ⁵ Tə kpeesəyəna pa təna mpa pa laki kalampaani na pá kayətəyí sí pá taa nyi Iso tó pa hūwē. Tə kēe yélaa hūwē təna na toŋ na tó tuyí Kilisiti tó sí pá nuna-i. ⁶ Ye mu kəma na í la na pə ná sí í nuna təkpaata, ilē pə kaasa mpa pa təna na paa caaki nunaŋ tó tá səlŋ puwa sí tó hə pa ŋkpaŋŋ.

⁷ Paa mpi, pə təŋuy tó ké mē nyənəyəna. Ye yulu nəyulu í tēŋ í taa sí Kilisiti tənna-i, pəntu í mayasi teu na í ná sí Kilisiti tí tá tətəyó, isu í ti uní tó. ⁸ Pə taya pulv tó, paa ma sama ma tí na səsəntu nti Taca ha-tu tó, fēle u kraa-m se. Pə ha-tuyú səsəntu ntəyí sí pə la na í tē mē taa na Iso ké səsəm. Ama pə taya sí pə wakəli-mē. ⁹ Ma ŋmaakuyú ma takəlasí tó, maa pəkəyí sí má kpeeti mē pəntu se. ¹⁰ Nti yélaa yəyətəyí təyole sí: Pəəli takəlasí taa təm we toŋ na apalətu ké. Ama waatu wei í mayamaɣa í we tá heku tó í wēe ké təhē na í yəyətəyá we kunyəŋ. ¹¹ Ye wei í yəyətəyí mpə pəntu í nyi teu sí nti tə ŋmaa tá takəlasí taa ké waatu wei tə fēi mē kin na nti tu la waatu wei tu wēe mē kin tó, pə kaa wēe ŋkaŋka se.

¹² Tə kaa nəki na tó kēna yaa tó mayasi tá tí na lelai mpa pa maki pa laŋa taa sí pa ké pulv tó. Pa ké iwēeŋ ké, na pa mayamaɣa pa caana pa kumayasuyú ŋku paa mayasəna pa tí tó, na pa taa pa tike ke pa kpeesəyəna təma. ¹³ Ye tá, tá kaa pəsi na tó sa tá tí na pə tē caasa. Ama tə saŋ tá tí na pə keesəna təmle nte Iso tó-tu tó tə tənaya. Iso hana-tuyú mpaav sí tó tala mē tē. ¹⁴ Isəna pa suna-tu tó tu ŋmaana pə tó, ye tə taa kə mē tē ilē mpuyule. Ama tə tala mē tēye teu na tó heeli-meyē Kilisiti təm Laapaali Kupaŋ. ¹⁵ Pə tó ké tu ŋmaana isəna pa suna-tu tó pə tó. Tu saŋ tá tí na lelai lapa təma nna tó. Ama tə caa ké sí mē taa tēnna ke Iso í səsə, ilēna tó pəsi na tó la təmle nte tó kəla ləŋ nyəntē təcayacaya təyó mē heku, na tə taa ŋmaana isəna Iso sí-tu tó pə tó. ¹⁶ Pə waali ilē tə pəsəyí tó yeləna Laapaali Kupaŋ ke tətənaa mpa pa we mē tē ləb tó pa taa, na tó taa sa tá tí na nti lelai tēma lapu ke pa təma taa tó.

¹⁷ Pa ŋmaa Iso Təm taa sí: Ye wei í caa í sa í ti, pəntu í sa í ti na nti Taca lapa tó. ¹⁸ Kupaŋ, pə taya yulv wei í nyənəyí í ti isu í ké pulv tó uní í sam yana. Ama wei í tó Taca yəyətəyí kupaŋtu təyó.

11

Mpa pa yaa pa təyí tillaa ke yem tó

¹ Ma kooliyí ké sí isəwēe í tu nyən-i-m pəcəyó kpaŋtu. Pə we mpə mē, í nyənəy-i-m pə. ² Ma wena isesēemle ke mē təm taa ké, ilē Iso tona-m isesēemle ŋtē. Pə

taya pulv tɔɔ, í wɛɛ kɛ́ isu pɛɛlɔ wei í ta nyɛnta apalu ke paa pɛɔ na má tɔ sɪ apalu kɔlɔm kɔŋ ke maa ha-ɪ tɔ, apalu inɔxɔle Kilisiti. ³ Ama ma nyɛŋ kɛ́ sɪ pɛ́ taa kɔɔ na mɔ layatv saali na í lɔ mɔ na Kilisiti í kɔpɛntɔv tam na pɛ́ wɛ́ teu ke isɛna mpi tɔ. Na pɛ́ kɔɔ pɛ́ lá isu lfa ka yeluvu na tɔm mapɪ-ɪ pɔpɔtɔ tɔm ke ɪ nɔxɔ taa na í tolisi-ɪ tɔ. ⁴ Pɛ́ taya pulv, í tɛma mɔ taa sɪ nɔxɔlɔ í kɔɔ í kpaali-mɛxɛ nyɛntɛ Yesu nɔxɔlɔ ɪ tɔm na pɛ́ tá kɛna Yesu wei ɪ tɔm tá kpaala-mɛ tɔ. Na í tanja tɔtɛyɛyɛ sɪ í mɔvɪ nyɛntɛ feesuvu nakulɪ kv tɔm na pɛ́ tá kɛna Isɔ Feesuvu ŋku kv tɔm tɔ heela-mɛ tɔ, na nyɛntɛ Laapaali nɔxɔlɔ na pɛ́ tá kɛna Laapaali Kɔpɛŋ wei tɔ heela-mɛ tɔ.

⁵ Ma ta hvɔ sɪ mɔ nyɛntɛ tillaa taa sɔsaa mpɛ pa tɛɛ-m pulv taa se. ⁶ Ama pɛ́ pɛsɛxi pɛ́ wɛɛ yɔxɔtaya wawawa wei ma ta nyɪ tɔ. Tɔfɔ pa ta kɛli-m nyɛm. Tɔ hula-mɛxɛ ŋpɔyɔ tɛɛɛɪɪ kɛ́ paa mpi pɛ́ taa kɛ́ na paa timpɪ.

⁷ Waatu wei ma kpaalaya-mɛxɛ Isɔ Laapaali Kɔpɛŋ tɔ, faalaa ke ma kpaalaya. Ma pasa ma tɛxi ŋpɔyɔ sɪ pɛ́ kɔsɪ-mɛ. Yaa ma lapa mpv tɔ kawalaya ntɛ? ⁸ Ma tisaa sɪ Yesu sɛɛlaa kpeka lenna í felɔxi-m, ɪɛ pɛ́ wɛ́ isu ma hvɔsɔ aɛxɛɛɛ na má sɛna-mɛ. ⁹ Waatu wei maa wɛ́ mɔ tɛ na kɔnyɛŋ wɛna-m tɔ ma ta svki mɔ taa nɔxɔlvɔv sɔxɔla. Pɛ́ taya pulv, tá taapalaa mpɛ pa luna Masetoni tɔ pa kɔna-m pɛ́ tɛna mpi pɛ́ lanja-m tɔ. Ma tɔka ma tɛxi sɪ pɛ́ taa kɔɔ na má svki mɔ taa nɔxɔlvɔv sɔxɔla. Na mpv inɔxi maa tɔkɛxi ma tɛxi tam. ¹⁰ Na Kilisiti tampana nna ma tɔka isɛntɔ tɔ ma kaa yɛɛ mpi ma yɔlɔxɔna isɛntɔ tɔxɔ yɔlɔnɔv ke Akayi tɛtu tɛna taa. ¹¹ Pepe yelina na ma yɔxɔtɛxi mpv? Ma ta sɔali-mɛ tɔ pɛ́ tɔɔ yaa? Isɔ nyɛmá teu sɪ ma sɔala-mɛ.

¹² Isu ma lakuvv pɔnɛntɛ tɔ ŋpɔyɔ maa laki, ɪɛna má lɛsɪ mpɛ pa hɔŋ pa tɪ na pá tɔŋ sɪ tá na-wɛ́ tɔ kaa tɔmlɛ tɔxɔ pɛ́ taa. ¹³ Yɔlaa mpɛ pá kɛ́ tillaa pɔpɔtɔnaa kɛ́. Pa loolixi nti pa laki tɔ tɔ taa na pá ɛsɛxɔna pa tɪ isu Kilisiti tillaa. ¹⁴ Na tɔɛ tɔ fɛɪ piti mɛɛ, ŋpɔyɔ Satanɪ mapamaya ná ɛsɛxɔna ɪ tɪ isu isɔtaa tillu kɔpɛŋ nɔxɔlɔ. ¹⁵ Ye mpv pɛ́ fɛɪ piti sɪ ɪ tɔmlɛ nyɛma í ɛsɛna pa tɪ isu siyisuvu lataa. Ama te, pu te na pɛ́ felɪ-wɛxɛ mpi pa laki tɔ.

Pɔali kɔnyɛntɔxɔle ke Isɔ tɔmlɛ tɔɔ

¹⁶ Ma tasɛxi-tɛxi yɔxɔtɔv kɛ́, nɔxɔlɔ í taa nyɛni-m isu ma kɛ́ kpaŋtv. Yaa ye í tu nyɛnɛxi-m kpaŋtv ntɔ, í yaa-m kpaŋtv, ɪɛna pɛ́ɔɔ má pɛsɪ na má sa ma tɛxi pɛɔ tɔtɔ. ¹⁷ Nti ma yɔxɔtɛxi isɛntɔ tɔ pɛ́ taya ntɛxi. Taaɛa luvu wɛɛ sɪ má sa ma tɪ unɪ. Ma yɔxɔtɛxi kɛ́ isu kpaŋtv. ¹⁸ Pɛ́ taya pulv tɔɔ, timpɪ yɔlaa lɛlaa saŋ pa tɪ na yvlɔhvɛɛ ke yem tɔ, isu ma sama ma tɪ tɔtɔ mɛɛ. ¹⁹ Mɛ mpɛ mɛ mɔ na mɔ isɛ tɔ, paa pa ta tu sɔlɔmɪ-mɛ sɪ í mv kpaŋtvnaa, í mɔvɪ-wɛxɛ. ²⁰ I yɛlaa kɛ́ sɪ pá pɛsɪ-mɛxɛ yomaa, sɪ pá tɔkɔna-mɛ, sɪ pá puɔsɪyɪ-mɛ, sɪ pá kpaaki mɔ tɔ na pá felɔxi, sɪ pá makɪ mɔ nɔɔsɪ. ²¹ Tá ɪɛantv tɔɔ kɛ́ tá taa la mpv. Pɛ́ wɛ́ fɛɛɛ sɪ má yɔxɔtɛxi mpv.

Pa na mpv tɔ, ye nɔxɔlɔ makɪ kanjante sɪ ɪ wɛna mpi ɪ ká saŋna ɪ tɪ tɔ, ma pɛsɛxi na maa má kanjante tɔtɔ mɛɛ. Ma yɔxɔtɛxi kɛ́ isu ma svv kpaŋtv. ²² Ntɔŋ pa kɛ́ Hɛpɔla nyɛma yaa? Na má tɔtɔxɔ te. Ntɔŋ pa kɛ́ Iɛyɛli nyɛma yaa? Na má tɔtɔxɔ te. Ntɔŋ pa kɛ́ Apɔlaham piya yaa? Na má tɔtɔxɔ. ²³ Ntɔŋ pa kɛ́ Kilisiti tɔmlɛ nyɛma yaa? Má kɛ́ Kilisiti tɔmlɛ tv na pɛ́ kɛli-wɛ́. Ma lapa tɔmlɛ na pɛ́ kɛli-wɛ́. Pa tɔka-m tɔm payalɛ na pɛ́ kɛli-wɛ́. Pa mapɛ-m na pɛ́ kɛli-wɛ́, sɔm nɔxɔ taa kɛ́ ma wɛ́ tam. ²⁴ Tɔm kɔkpasɪ ke Yuta nyɛma mapɛ-m akpɛtɛɛ pɔxɔlavɛɛ nɛɛ nɛɛ. ²⁵ Lom nyɛma ná mapɛ-m tɔm tooso, pa yaya-m pɛɛ ke tɔm kɔlɔm sɪ pa kvɔv-m. Tɔm tooso kɛ́ lɔm lipa kvulɔŋ wei ɪ taa ma wɛɛ tɔ, ma ɛayɪ ilim kɔlɔmɔm na ahoɔ kɔlɔmɛɛ ke tɛŋku taa. ²⁶ Ma ɛɔv katatɔlaya taa, pusi na ŋmulaa

nin̄ taa ké ma wée. Səm n̄əɔ taa ké ma wé ma Yuta nyóma maɣamaɣa heku taa, na səm n̄əɔ taa ké ma wé kpaɪ nyóma tɛ. Na səm n̄əɔ taa ké ma wé acalee taa, na səm n̄əɔ taa ké ma wé wulaya tɛtu taa. Na səm n̄əɔ taa ké ma wé tɛŋku taa. Na səm n̄əɔ taa ké ma wé tá taapalaa kúcesaa kin̄. ²⁷ Pá yaa sɪ kɔŋkɔŋsi tɛma na wahalanaa sɔsaa tɔ, má nana. Təm paɣale ké maa kɔtəɣi isəle. Nyɔɣɔsi na lukɔtu tɔ, paa pɔɔsəɣi. Ma kpisa kutəɣu təɣu ké wulee. Ma tɔɣ wahala na watu, paa wontuyi kutakuyi ma fɛina. ²⁸ Na pə tu kaasa mpi tɔ, maa yɔɣɔtəɣi pə tɔm. Yesu seelaa kpeka tən̄a tɔm n̄əɣəsɛ ná kuyi-m paa kuyɔŋkuyi. ²⁹ Ye yulu n̄əɣulu lapa icam, má laki icam tɔtəɣo. Ye pə tɔ n̄əɣulu ké isayatu lapu, pə wuki-m ké təsəŋŋ.

³⁰ Ye pə wée sɪ má sa ma təɣələ, ma icantu ma icantu cɔləɣo maa saŋna ma ti.

³¹ Tacaɔ Yesu Caa Iso nyómá sɪ maa looliyi. Inəɣi paa saŋ tam. ³² Maa wé Tamasi tɔ, wulul sɔsɔ Aletasi sɪ kufənɛ wei ké tən̄a tɔ i sɪ taŋlaa ké koluŋa ŋka ka cɔɔna icatɛ tɔ ka n̄əɣo sɪ pá kpa-m. ³³ Ama pa tu-m sɔtəku sɔsɔw taa na pá tisi-m na icatɛ koluŋa ŋke ka pətote. Mpu pə yelina na má fiti i nin̄ taa.

12

Mpi mpi pə hula Pɔɔli na í ná tɔ

¹ Paa ti sam fɛi teu tɔ, isɪ ma sama ma ti. Pə lapa-m isɪ toosee taka na má ná mpi mpi na mpi Tacaɔ kulaa na í hólí-m tɔ, maa yɔɣɔti pə tɔm ké pənente. ² Ma nyómá isɔ seɛlu n̄əɣulu, pusi lapa naanowa na liyiti kələ pə kraasuyi-i hatuu isɔtaa tɔ. Ma ta nyi sɪ pə kraasa-i tampana yaa pə lapa-i isɪ toosee taka ké kulapu tɔ. Ama Iso tike nyəmna. ³ Ma nyómá sɪ kupam pə kraasa yulu inəɣi hatuu aləsanna taa. Ma tasəɣi yɔɣɔtuyi sɪ ma ta nyi sɪ tampana pə kraasa-i yaa pə lapa-i toosee taka ké kulapu tɔ. Ama Iso tike nyəmna. ⁴ Na í nu pa yɔɣɔtaya tənaya tɔmnaa mpa yulu kaa pəsi na í yɔɣɔti tɔ, na pə ta tu hav yulu pəyaya sɪ ká yɔɣɔti tɔ. ⁵ Yulu inɛ maa sami-i, ɛ ma maɣamaɣa ma kaa sa ma ti se. Ye pə wé sam, ma icantu kin̄ ké maa sana ma ti. ⁶ Ye ma ti sam ké maa pɛekaya ma taa la kpaŋtu se. Pə taya pulv tɔ, tampana ké maa heelaya tɔ se. Ama ma kpa ma təɣi na ma ti sam, maa caa sɪ n̄əɣulu í nyən-i-m sɪ ma ké pulv na pə kəli isəna mpi í naaki na í nukɪ sɪ ma laki tɔ.

⁷ Pə tu-m ma tənuyi taa ké kutəŋ kɔwəwuu sɪ ma taa saŋ ma ti sɪ maya pə kula sɔsɔwntu na pə hólí. ɛle kutəŋ ŋku ku wé ké isɪ Satani tillu wei i tilaa tɔ sɪ í kayatu-m na má taa sa ma ti tɔ. ⁸ Təm tooso ké ma səlɛma Tacaɔ ké kutəŋ kune ku tɔ sɪ í waasi-m-ku. ⁹ Ama i cə-m sɪ i pɛɛɛ paasi, pulv ta kaasi sɪ í tasa-m lapu, sɪ pə taya pulv tɔ, ma icantu taa ké inɪ i toma ná naa teu. Ye mpu ma icantu ké maa sana ma ti na Kilisiti toma kenti ma tɔ. ¹⁰ Pə tɔ ké icantu na kutuyi na isənyəŋle na wahalanaa na laŋwakəlle sɔsɔle, pə tən̄a mpi ma naa isəntəɣo Kilisiti tɔ tɔ ma mɔɣələɣəna-wəɣi. Pə taya pulv tɔ, ma ké icam ɛ ma toŋ taa toŋ nté tən̄a.

Kòlentí nyóma təm caaluyi ké Pɔɔli

¹¹ Ma yɔɣɔtəɣi ké isɪ ma sɔv kpaŋuyi, ɛ mə yelina na má yɔɣɔtəɣi mpu. Pu mɔna isɪ mu seenna ma tɔ. Mpi tɔ, paa ma ta ké pulv tɔ mə nyente tillaa sɔsaa mpe pa ta tɛɛ-m pulv. ¹² Pə lapa tɛma wena a hóləɣi sɪ ma ké tillu təɣo mə heku taa na suulu sɔsɔ mɛɛ. Sɔɣontu tɛma na Iso kəkələ nyəm na piti tɛma ké a lapənaa. ¹³ Nti tɔ taa ké pa ta la-me sɪ pa lakuyi Yesu seelaa kpeka lenna tɔ ye pə taya təkuyi mpi mə ta təkɪ-m tɔ pə paasi? Ma təm səpəna-mɛɣe tənɛ inɪ tɔ taa.

¹⁴ Ma nyɔsəɣi ma ti sɪ ma kəŋ mə tɛɣe təm tooso nyəm, ɛ maa caa sɪ í təkɪ-m se. Mə maɣamaɣa ké ma caa pə taya mə liyitee. Pə taya piya caləsəɣəna liyitee

si si tōō si caanaa. Ama caanaa caləsəyəna liyitee si pa tōōna pa piya. ¹⁵ Ye ma ma laηhuləmle nté si má təyō mə tōō ké pə təna mpi ma wəna tō, paa ma ti má kə na pə səna-me. Ye máá səəla-meyə mǫpǫyú teu ile, mu məηna maya səəlyu ke pəcō?

¹⁶ İ nyəmá teu si ma ta musəna-me. Ama lelaa ná tēena-ti si acilayatu ke ma lapənaa na má nyi-meyə katəsi na pəpətənaa na má kra-me. ¹⁷ Mpa ma tila mə kiη tō pa taa nəyǫlv lapa na má təyō mə tōō? ¹⁸ Ma wiina Titu si í polo mə tē na ma tēηsa i waali ké tá taapalu ile. Yaa í caa í tō si Titu təyōna mə tōō ké? Pə taya ma yaasi na ma ikpate ke Titu tēηaa?

¹⁹ Ntanyı pə krayau waatu nəyǫlv tō i huυ keke si tə preekəyi si tē keeli tá nyóōη tōō. Aai pə taya mpυ. İ səna Kilisiti caaki tō mǫpǫyú tē yəyətəyi İso isentaa. Tá taapalaa kypama tə heeliyi-meyə pə tənaya mǫpǫyú si í pǫlv ləlv. ²⁰ Ma nyar si ye ma kəma na má tala mə tē má taa mayana-meyə nti maa caa tō tē taa, na mu taa na nti mu caa təyō ma kiη. Ma nyar ké si pə taa kəə na yooυ, na isəsēemle, na pááná, na kəlyuυ preekuυ, na kətəuη, na yəyətəyaa kraı nyəηka, na isəcaυ, na liyituyı pə wēe. ²¹ Ma nyar ké si má tala mə kiη ma İso í taa pasa-m mə isentaa na má kəə na má wiı yəlaa payale mpa pa lapa isayətnaa ke tuu ləη, na pá tá yele tetelakasi, na asilima, na yaasi isayəu wei paa təkaa tō pa tōō.

13

Kantəkaya kvkpaalətv na seetv

¹ Təm tooso nyəm nté ma caa kəntē ke mə tē tō. Aseeta nyəma naale yaa tooso ká huləna təmnaa təna mpa pa wēe tō pa tampana na pəcō. Pa ηmaa mǫpǫyú İso Təm taa ké. ² Ma kraaləyi tuu mpa paa lapa isayətu tō na lelaa si ye ma kəma na má kəə si ma naa-me, ma kaa wiı nəyǫlv pətətəle. Maa kəma təm naale nyəm tō ma tēma-meyə kraaləyυ ke mpυ. Pənentē ma fēi mə kiη ile ma tasəyi-meyə kraaləyυ. ³ Ntəη í caa í ná si Kilisiti tōη ke ma yəyətəyəna yaa pə taya Kilisiti tōη yaa? İ ká ná mēe. Kilisiti u hóləyi icantu natələyi mə təm taa se. Ama toma ke i hóləyi mə həkυ. ⁴ Paa na mpυ i icantu tōō ké pa kama-i səm tesika tōō. Ama i wəna i weesuyı ke İso toma taa. Tá na-i tē kpəntaa ké, na tē ké acamaa tətəyō. Ama yaasi wei tē lakəna mə kiη tō pə hóləyi ké si tá na-i tē wəna weesuyı ke İso toma tōō.

⁵ İ mayasi mə mayamaya mə ti na í fēη mə ti na í ná si í təkə İsəsēle mpaau yaa í tá təkı. Ntəη í nyəmá teu si Kilisiti wē mə kiη na? Təυ, i tēma İso na mə taa tō, ye í pəsaa na í hólı tampana ke mpυ ile, mpυυle. ⁶ Ma huυ si í nyəmá teu si tá kiη, tē pəsəyi na tē hólı mpυ mēe. ⁷ İso ké tē sələməyi si í yele na í taa la kawalaya nakəli. Tu caa si tē hólı tənē tē taa ké mpi tē pəsəyi tō, paa pu lu si pəsuyυ ke tu pəsəyi, kypantu ke tē caa mu laki. ⁸ Pə taya pǫlv tōō, tē kaa pəsi na tē lu İso tampana waali. İso tampana anəyi tu lana. ⁹ Tá keυ acamaa na mu ké tōηtənaa tō, tá laηa huləmaa ké. Pə tō tətəyō tē sələməyi si í la kypantu ke teu. ¹⁰ Mpi pə tōō ma wē-me na pooluη na ma ηmaa-meyə takəlaya təyōle si waatu wei maa kəə mə kiη tō ma taa lana-me na tōη ke toma nna Tacaa ha-m tō. Pə ha-m toma anəyi si pə la na í polo ləlv, pə ta ha-m-yē si pə wakəli-me.

¹¹ Pənentē ma taapalaa pə lapa wulee. İ lu si í tē teu. İ səəsəyi təmaya apalətv. İ wēe nəyō kulmāya, na í wēe təma na leleη. İso wei i səələyi na í haa alaafəya tō í wēe mə kiη.

¹² İ sēe təmaya teu na í leli.

İso yəlaa təna sēe-me.

¹³ Τααα Yesu Kilisiti πειλεε να Ισο σοολυγο να κρεντογο ηku Feesuyu Ναηητο
κωηνα το πό ωεε μα τωνα μα κη.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA KALATI NYĒMA TŌ Kutuluṭu

Pōli ḡmaa takēlaya kaneyē Kalati Iso seelaa mpa i maḡamaḡa i pona Laapaali kōpaḡ na pa mu tō. I ka nuwaḡa si yēlaa kōma na pa seḡesəḡi-weḡe Yuta nyōma kulaputu. Ie i lanḡe ta heena pa kuḡesəḡətu nti. Pə tō kē i tōma si: Laapaali Kōpaḡ wei ma heela-me tō i ta ke wei yulu lupa kulupu tō (1:11). I yəḡotaa tōtō si Iso pēlele yakəna yulu, pə taḡa kulaputu təḡuyu tō. Pə tō kē pə wee si tə təḡ Feesuyu Naḡḡtu nyəntu pə taḡa yēlaa nyəntu.

Isəna pa faḡa Kalati takēlaya tō:

Laapaali Kōpaḡ we kulom kē, titite 1–2

Iso pēlele yakəna yulu nyuyu, titite 3

Iso seelb wei i fita yomle tō na i kulapəle, titite 4–5

Kotəkətu, titite 6

Seetv

¹ Maḡa tillu Pōli, ile pə taḡa isu yēlaa tōna-m tiluyu. Pəyele pə taḡa isu yulu nōḡəlu i teləsəna-m tiluyu mpa. Ama Yesu Kilisiti na Caa Iso wei i ka feesa-i waatu wei i səpa tō mpe pa maḡamaḡa pa tōna-m-wi. ² Má na ma taapalaa mpa pa tēna pa we cəne tō tə tamsəna na tē ḡmaa takēlaya kaneyē Kalati Yesu seelaa kpeka me si tə seeki-me. ³ Tacaa Iso na tá Səso Yesu Kilisiti pá hólí-meḡe pēlele na pá ha-meḡe alaafəya. ⁴ Kilisiti unu i hana i ti si í ya-tuyu tá isəḡatu taa na í læsi-tuyu kuyeyḡ kutakeesəḡ unē i taa, na mpu unu pə kē Tacaa luyu nyəntu kē. ⁵ Tó tó Iso kē teeli ke tam tō. Ami.

Laapaali kulom inəḡəle kulom təkōḡ

⁶ Ma ta huṡ si í ká ha siyile ke ḡpōḡú ləḡ ke wei i yaa-meḡe Kilisiti pēlele tō tō na í təḡ Laapaali Kōpaḡ lelṡ, ma tutaa kē. ⁷ Ma yəḡotuyu mpu tō pə taḡa isu Laapaalənaa Kōpama we naale se. Ama ma nawaḡa si yēlaa wee na pá laki-meḡe yeleyeḡe na pá caa pa kee Kilisiti Laapaali Kōpaḡ unu. ⁸ Ye nōḡəlu kōma na í heeli-meḡe Laapaali kufalu nōḡəlu na pə tá kē wei tə tēma-meḡe heeluyu tō, Iso ká nana puṡtu paa i kē awe. Paa tá taa yulu maḡamaḡa, paa isətəa tillu nōḡəlu maḡamaḡa. ⁹ Tu tēma-meḡe heeluyu na ma tasəḡi-meḡe heeluyu ke mpu, si ye nōḡəlu kōma na í heeli-meḡe Laapaali kufalu nōḡəlu na pə tá kē wei í tēma muḡu tō, Iso ká náná puṡtu.

¹⁰ Ie pə luwa si yēlaa isante nté ma caa yaa we? Aai, ama Iso isante ke ma pēkəḡi. Ma caa si yēlaa lanḡa í heena-m? Ye maa caaḡaḡa si yēlaa lanḡa í heena-m ma taa la Kilisiti təmle tv.

Isəna pə lapə na Pōli pəsi tillu tə

¹¹ Ma taapalaa ma heeliyi-me təfoo si Laapaali Kōpaḡ wei ma heela-me tō i ta ke wei yulu lupa kulupu tō. ¹² Ma ta nu-təḡi yulu nōḡəlu i kiḡ. Pə taḡa yulu nōḡəlu seḡesəna-m, ama Yesu Kilisiti maḡamaḡa kulina tə tō na má nyi-ti.

¹³ I nu isəna ma yaasi ka we waatu wei maa seesa isəle na Yuta nyōma Iso seev tō. Na í nyōmá isəna maa naasaya Iso seelaa kpeka təkənkan na má seesa isəle si ma wakələḡi-we təkpataa tō. ¹⁴ Mpa paa kē ma piitim nyōma na pá kē ma saalanaa tō pa taa nōḡəlu ta haḡna-m puṡuyu tá Yuta Iso seev taa. Isəna maa təḡaya tá caanaa kōtası tō pə fei keesuyu.

15 Ama Iso suulu tōo i lōsa-m na ma mpa ke waatu wei pa ta tu lulōta-m tō, na i yaa-m si má la i tǎmle. 16 Pē kōma na pō maya Iso na i kuli i Pəyalv tōo si má nyām-i tǎceicei, na má seye si mpa pa ta ke Yuta nyōma tōyo i tǎm Laapaali Kupaŋ tō ma ta polo nǎyǎlv cǎlyo saawala lapu. 17 Pəyele ma ta polo Yosalem si ma naa mpa pa lapa tillaa na ma tōo tō. Ama ma tee Alapu ke kpaakpa, pəle pə waali ilena má mǎli Tamasi. 18 Pəle pə waali pə lapa pusi tooso tōyo ma pola Yosalem si ma nyōŋ Piyee. Ilena má na ilé tǎ caya wee naanowa na kakpasi. 19 Ma na tillaa taa nǎyǎlv tǎ ta na ye pə taya Taca neu Saaki.

20 Tampana tǎm ke ma keesəyi-mege takǎlaya taa cǎne, na Iso maa looliyi.

21 Pəle pə waali ma cǎo Silii na Silisii pa tetvnaa taa. 22 Pə na pə mpv tō Yuta tetv taa Yesu seelaa kpeka ta keesita-m. 23 Ama pa yǎyǎta ma tǎm ké na mpe pá nu kōnu, si wei inu i ka naasaya-tv tǎ kayana i tǎŋna Iso seev mpi i ka seesa isǎle si i wakǎli tǎkpataa tǎ pə waasv lapu. 24 Na pá san Iso ké ma tōo.

2

Pǎli na tillaa lēlaa

1 Pə lapa pusi naanowa na liyiti ilena má mǎli Yosalem, na Panapaasi si-m, na má kpenna Titv tǎtǎ. 2 Pə taya pulv tōo ké ma pola Yosalem, Iso hulǎna-m si pə wee si tǎlasí má polo ké. Ma na tǎna nyuvv nyōma tǎ kota tá tike, ilena má kpaŋa Laapaali Kupaŋ wei ma lakí mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎ i tǎm na má keesi-we tǎceicei. Ma luyv taa fei si mpi ma tǎma lapu na mpi ma tǎŋna lapu tǎ pǎ pǎsi yem. 3 Na Titv wei i tǎŋa-m mpv na i ké Kǎleeki tv tǎ pa ta caali-i si i peli. 4 Ama acesaacesaa nyōma mpa pa sita tá hekv tǎ pəle pa lvpǎna si i peli. Acesaacesaa nyōma mpe, pa lǎlǎa ké tǎken na pá svv tá hekv, si pa fenjixi na pá ná tá na Yesu Kílisisi tǎ kpentaa na tǎ we kasayampiitu nti tǎ taa tǎ. Pa caakaya ké si pá pǎsi-tuyv yomaa. 5 Ama tá tá ha-weye pə mpaav ke paa pǎcǎ mayamaya. Tá sǎlǎa ké si mǎ tǎo ile tǎ tǎki Laapaali Kupaŋ tampana tǎkpaŋkpaŋkpa.

6 Mpa ma tǎŋ si nyuvv nyōma ke mpv tǎ, tǎv, ma ta nyi si tampana mpeyele nyuvv nyōma yaa we tǎ. Ile paa pa tu ké mpa te, pǎ kulǎm. Iso ile u nyǎnəxi tǎo tǎ se. Mpe inu pa taa nǎyǎlv ta tǎsa-m tǎm kǎfatv natǎlyxi sǎosvuvv si má la. 7 Ama pa nawaŋa tǎkelekele si Iso tv-m tǎmle si má heeli Laapaali Kupaŋ ke mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎyo teitei isv i tv Piyee ile si i heeli Laapaali Kupaŋ ke Yuta nyōma tǎ. 8 Isv Iso kpaŋ Piyee ke tillu si i paasǎna Yuta nyōma tǎ mpv tǎtǎyo i kpa maya tillu si má paasǎna mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎ. 9 Saaki na Piyee na Yoħaanv, mpa mpe pa nyǎnəxi mpv si pa nyuvv nyōma tǎ, pəle pa nawa si Iso paasaa ké na i tǎ tǎmle ntəye ma niŋ taa na tǎ mpa. Ilena pá kpa má na Panapaasi tá niŋ taa na pá ciyiti. Tǎ lapa nǎyo kulǎmaya ke mpv, ilena tá tǎna tǎ yǎyǎti na tǎ tisi tǎma si tǎá mǎlǎna mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎ pa kin na mpe pá polo Yuta nyōma kin. 10 Ama nti pa wiina-tv tǎyǎle si, tǎ tǎosi pa kǎnyǎntǎnaa mpe pa tǎo, na ma lapa teu ke nti pa yǎyǎta mpv si tǎ la tǎ.

Pǎli kalǎnav ke Piyee ke Antiyōka

11 Waatu wei Piyee kōma Antiyōka tǎ ma yoonav-yǎlǎa taa ké i toola mpaav tǎ pǎ tǎo. 12 Nti tǎ taa i toolaa tǎyǎle si, Saaki ka tila napǎli, na waatu wei pəle pa ta tata tǎ, Piyee na tá taapalaa mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎ pa tǎkayana. Ama pəle pa kōma na pá tala, ilena i se mpa pa ta ke Yuta nyōma tǎ pa cǎlyo tǎyǎv. Pə taya pulv, i nyanayana mpa pa sǎlǎa pəlvv tǎm tǎ. 13 Tá taapalaa Yuta nyōma mpa pə kaasaa tǎ pəle pa tǎŋa Piyee ikpate tǎtǎ, halǎna pǎ kpēŋna Panapaasi na pá telǎsi iləye pa icantv nti. 14 Saa wei ma nawa si pa tǎnte ta maya na pa ta tǎŋ Laapaali

Kuparj tampana ke teitei tō, ma tōma Piyee ke yōlaa tōna isentaa si: N kē Yuta tu pāyēle n lapa cāneye isu wei i ta ke Yuta tu tō, n ta la isu Yuta tu ka la tō. Ie isōnaya n nyōmā si nōnō n kā la na n caali mpa pa ta ke Yuta nyōma tō si pā la isu Yuta nyōma?

Tāá tem na Iso yakāna paa wei i nyuyv

¹⁵ Tā maγamaγa tē kē Yuta nyōma kē tōsiyisiyi, tē ta ke asayaa isu piitim lempu nyōma. ¹⁶ Paa na mpv tē nyōmā si pē taγa isu yulv tēnyuv kusēsutu tōγo Iso nyōnēyi-i yulvparj. Ama i tēnyuv i taa na Yesu Kilisiti tōγo. Tā maγamaγa isēntō, tā temna Yesu Kilisiti inēyi tā taa kēna Iso nyōnēyi-tuyv yulvrama. Tē tema tā taa na Yesu Kilisiti tōγo yoo, pē taγa kusēsutu tēnyuv tō. Pē taγa pulv, Iso kaa nyōni nōyōlvv yulvparj ke i kusēsutu tēnyuv tō. ¹⁷ Ye tē lōki si Kilisiti tō pa nyōnēyi-tuyv yulvrama tōγo pē naa si tē kē asayaa isu mpa pa ta ke Yuta nyōma tō, ie pē wēe si Kilisiti kele isayatu caa yaa isōna? Aai, pē taγa mōyōγō paa pēcō. ¹⁸ Ye ma kulaa na mā taγanēyi ηmau ke mpi ma tema yōkuyv tō, pēle pē hōlōyī kē si ma ta ke kusēsutu tēnōlv nōyōlv. ¹⁹ Ye kusēsutu tōm taa, ma sēpaγa tēnaηnaη, na kusēsutu nti tē maγamaγa tē kōna-m mpv. Na pē lapa-m mōyōγō si mā wēe Iso tike tō. Pa kv mā na Kilisiti ke sēm tesika tō. ²⁰ Na ma wēv isēntōγo kaγana tō pē taγa ma maγamaγa ma wēna. Ama Kilisiti wēna ma taa. Weesuyv ηku ma wēna sanja taa isēntō tō ma tēj ma taa na Iso Pōyalv tōγo ma wēna-kv. Iso Pōyalv inu i sōlōna-m na i si ma sēm. ²¹ Maa kpalōyi Iso kuvōv se. Ye kusēsutu ka yekayana na yulv pēsēyi kuparj ke Iso isentaa, ie pē wē isu Kilisiti sēpa yem kele.

3

Kusēsutu na tāá tem na Iso pē tōm

¹ Aaa, Kalati kōmelemēj mē, ie nōyōlv nyala-mēγe kōnyalv yaa isōna? Anu mēγe pa tema keesuyv ke Kilisiti tesika tō sēm tōm tōkelekele ke teu. ² Ie tōm kulōmtv tōkōj kē ma pōsēyi-mē, si i tēnyuv Iso kusēsutu tōγo i hika Iso Feesuyv yaa i nuw Laapaali Kuparj na i mv-i tōγo i hikaa? I cō-m na mā nu. ³ Mē kōmelelv tō mōyōγō? Iso Feesuyv tōj ke i hikina mē tēyi kancaalaya, iēna nōnō i caa i tēsōna mē maγamaγa mē tōj na? ⁴ Pē lapa pē lapa mē hēkv na i hii layatvnaa mpa tō pēle pa pōsa yem kele yaa? Aai, pē kaa pōsi yem kē mpv mē. ⁵ Isu Iso celvuyv-mēγe i Feesuyv na i laki piti tōma ke mē hēkv ke mpv tō, mē kusēsutu tēnyuv tō, yaa mē Laapaali Kuparj nuw na i muγv tō kē pē laki mpv?

⁶ Mpv inu pē yelina na pā ηmaa Apōlaham tōm ke Iso Tōm taa si: I tema Iso na i taa, na i taa tem mpēyi Iso nā nawa na ilē i yaa-i yulvparj na i mv-i. ⁷ Pē tō kē i ká nyi teu si, mpa pa tema pa taa na Iso tōyōle Apōlaham piya tōsiyisiyi. ⁸ Pē maγamaγa pē tu wē Iso Tōm taa kē mpv si: Mpa pa ta ke Yuta nyōma tō paa kō na pā tē pa taa na Iso, iēna pā pōsi yulvrama. Na pē tō inēyi hatuu lōj Iso heela Apōlaham ke tōm kōpantv tōne na tē wē ηmaatv taa si: Nyā tō kē Iso ká la ate yōlaa tōnaya kōpantv. ⁹ Apōlaham tema Iso na i taa na Iso lapī-i kōpantv. Na mpv tōtōγo pa tōna mpa pa tēj pa taa na Iso tō, ilē i laki-wēγe kōpantv ke mpv tōtōγo.

¹⁰ Mpa pa wēe na pā teelōyi si pa kusēsutu tēnyuv tō kē pa hikiyi kōpantv tō pā na mpusi kele. Tē maγamaγa ke pa yōγota Iso Tōm taa si: Mpusi tu nte wei u tēnēyi pē tōna mpi pa ηmaawa kusēsutu takōlaya taa tōγo tam tō. ¹¹ Pē tu naaki mpv tōkelekele si nōyōlv kaa pōsi yulvparj ke Iso isentaa kē kusēsutu tēnyuv tō. Ama pa ηmaa Iso Tōm taa tēkpataa si: Wei i kē yulvparj ke Iso isentaa si i tema i taa tō pē tō tō, pūntv tike tōlōyōna-ti. ¹² Pē taγa pulv tō, kusēsutu tēnyuv na tāá

temnav ke Iso tá kaa pulb. Ama pə wee ké isu pa yəçətuɣu Iso Təm taa tə si: Wei i təkə kusəsutu təmnaa təna tə, pʊntu ká tʊl-təyi tə tə.

¹³ Isəna Kilisiti lapa na í səyəlɪ tá mpusi ke i maɣamaɣa i nyɔɣu taa tə pə təw ké i pəsaa na í ləsi kusəsutu mpusi inəyi tá təw. Tə maɣamaɣa ke pa yəçəta Iso Təm taa si: Ye pa laalaa na pá pusi wei na tɔyɔ, mpusi tʊ ké. ¹⁴ Pə lapa mʊpʊyó si kʊpantu nti Iso ka təma si i laki Apələham tə, í la-təyi mpa pa ta ke Yuta nyəma təyɔ Yesu Kilisiti təw. Na tá taa temnav ke Iso yelina na tə hiki Feesuyu Nanjtu wei Iso ka təma si i ká ha-tʊ tə.

Kusəsutu na Iso kʊpantvnaa pə təm

¹⁵ Ma taapalaa ma keesəxi-meɣe yəlaa tá ta kʊlaputu na í cəkəna. Ye yulb çayaa na í tayani pə təna təmamam ké isəna i caa pá lana i wenav ke i səm waali, na í tʊ takələɣa taa na í si, nəçəlv u pəsəyi na í kʊ-ti yaa í sɔsɔ i nyəntu ke tə təw. ¹⁶ Anja, mʊpʊyó pə wee na nti Iso ka təma si i ká la Apələham na i pəyayə tə. Pa ta ŋmaa Iso Təm taa si i piya, si pə taa kəw na pə lá isu yəlaa pəyale. Ama pa təmaɣa si: Nyá pəyayə, si pə hólí si yulb kʊlv m ke pa paasənaa, na yulb inəçələ Kilisiti. ¹⁷ Nti ma caa ma hólí təçələ si: Iso ka tayana nti i caa í na i yəlaa pá la tə, haləna í tə si i ká təkɪ i nəçə suw. Pə kəma na pusi la nasəle na hiu na naanwəa (430) ké, uləna kusəsutu təm lu. Kusəsutu təm luw mpʊ tə, pə fei si təle tə kʊ nti Iso tema tayanuɣu tə, na mpi mpi i təma si i ká la yəlaa tə təle tə saali yem. ¹⁸ Pə taya pulb, ye isu kusəsutu təkələa ke Iso təŋəyi na í haa i kʊcəwɛ wei i ka suwa i yəlaa təw tə, ulə pə taya nəçə suw nté. Ama cənə ulə Iso ka təma si i ká la Apələham ke kʊpantu təyɔ i lapa-i-təyi faalaa.

¹⁹ Pepe nyɔɣu təw ké pa si kiin ulə? Pa sɔsɔ uləçə suw ké si pə hólí yəlaa ke pa kʊlaputu nti Iso u caa tə. Pə wee si kusəsutu nti tə çaya mpʊ, haləna Apələham pəyayə ŋka ka təw Iso ka təma si i ká la kʊpantu nti tə ká kəw. Na isɔtaa tilaa ke Iso tilina kusəsutu nti, na yulb ke pəle pa cəlaa si i tələsi i lelaa. ²⁰ Ama ye timpɪ pə ké si yulb kʊlv m təm ke pə paasənaa, ulə tələsəlv nəçəlv i kaa wee pə taa tətə. Na mpʊ inəyi pə tʊ wee, Iso wə kʊlv m ké.

Kusəsutu nyɔɣu

²¹ Ilə pə luwa si kusəsutu na mpi mpi Iso təma si i ká la tə pu kʊpəntəyi kələ? Aa, pə taya mpʊ se, paa pəçə. Ye paa tʊ kusəsutu natəli nti tə pəsəyi na tə lá na yəlaa hiki weesuyə, anhaa, ulə kusəsutu təŋuɣu ka yekayana nté na yulb pəsəyi kʊpəŋ ke Iso isəntaa. ²² Ama pa ŋmaawa Iso Təm taa si isayatu ŋmakəla yəlaa təna təpai. Na pə wə mpʊ, si mpa pa tema pa taa na Yesu Kilisiti tə, pá hiki kʊcəwɛ wei Iso ka təma si i ká ha təyɔ pa taa temnav təw.

²³ Táa temnav ke Iso taa kənta ulə, kusəsutu ka təkəna-tʊ isu saləkətnaa, na pə tanja si pə kəw pə kuli-tuyɔ Iso táa temnav təm nti tə təw. ²⁴ Mʊpʊyó pə lapa na kusəsutu wee isu tá təw nyənlu haləna Kilisiti kəw, si tə tə tá taa na Iso na pə lá na tə pəsi kʊpama ke Iso isəntaa. ²⁵ Pə nentə Iso táa temnav təm nti təle tə kəma ulə kusəsutu ná fei isu tá təw nyənlu tətə.

²⁶ Təw, mə mə tema mə taa na Iso təyɔ í pəsa i piya ke mə na Yesu Kilisiti mə kʊpəntuɣu təw. ²⁷ Pə taya pulb, mə təna təpai pa sə-meɣe Iso ləm si mə na Kilisiti í kʊpənti na í kʊpaya Kilisiti kin ke yaasi kʊfalv na í təkɪ. ²⁸ Waatu inɪ, pə fei si Yuta tʊ ntə, inə ílɪ i ta ke Yuta tʊ. Yaa yom ntə, kasayampu ntə. Yaa apalu ntə, alv ntə. Ama mə na Yesu Kilisiti í kʊpənta mə tənaya kʊlv m ké, fayav fei. ²⁹ Ye Kilisiti tənna-mə ulə í ké Apələham piya ké, na í ká hiki kʊpantvnaa mpa Iso təma si i ká ha-mə na pə pəsi mə nyəm təkpataa tə.

4

¹ Nti ma wena na má caa ma tasəna-meyə kilisinav təyole si, pəyaya ŋka ka wəe na káa tē na ká təyō ka caa wənāv təna tō, ka pəcaatv ka wəe kē isu yom wəu tō. Pəyele ŋke kaa tēna na ká tī pə tēna. ² Ka pəcaatv tēna taa ka wəe paasənlaa niŋ taa, na pele pa lakəna-keye pə tēna haləna ká kəw ká tala pusi isəna ka caa ka suwa tō. ³ Tá tətō waatv wei tu wə isu piya tō, tu wə antulinya ne i pə tēna pə kancadaya nyəm taa kē na pə kpa-tuyv yomaa. ⁴ Ama pə kōma pə tala saa wei Iso ka suwa tō, ilena í tili i pəyaya, na alv lələna-ke, na ká təŋ Yuta nyəma kulapətv. ⁵ Ka kōma mpv si ka cekī mpa kusəsutv ka təkāa tō na tē hiki mpaav na tē pəsi Iso piya.

⁶ Iso tv i Pəyaya Feesuyv ke tá taa si pə hólí teu si tē kē i piya mayamaya, na Feesuyv ŋkv kv yelina na tē yaa Iso si ma Caa Paapa. ⁷ Ye mpv ilē n ta ke yom tətō, ama n pəsa pəyalv ke. Na isu n kev i pəyalv ke mpv tō, Iso ká ha-ŋ kəpantvnaa mpa i su i piya tō tō.

Kalati nyəma təm caaləyi Pəəli

⁸ Tuu ləŋ i taa nyi Iso, na í təŋaya mpi pə ta ke Iso mayamaya tō na í pəsi pələ pə yomaa. ⁹ Ama pənente isu í nyəmá Iso, yaa isu Iso ilē i nyəma-me tō, pepe tō kē í caa í məli pə tēna pə kancadaya nyəm mpi pə taa fei waav na pə wə yem kē mpv tō pə taa? Na pə kōma suwe tətō na í caa í tasa pə yomaa lapv? ¹⁰ Mə ise seəna mə kuyeyē kəpampəŋ fayasuyv na mə isətənaa kəpama na mə waatvnaa kəpama na mə pusi kəpəŋsi fayasuyv ke teitei. ¹¹ Mə təm ceəpa ma laŋle ke teu kē. Isu na iwulē nté tē təŋaya mə tōw kula hūntv nté yaa?

¹² Ma taapalaa, ma wiikina-me si í təŋ ma ikpate isu ma mayamaya ma təŋa mə ikpate tō. I ta la-m isayətv natələyi tiili se. ¹³ Na í nyəmá teu si ma kutəŋ tōw kē ma heela-meyə Laapaali Kəpəŋ ke təm kancadaya nyəm. ¹⁴ Na í ná cəseə ke səsəm ke ma wəsasi nsi si taa, paa na mpv í tá cvti si ma təm nti tē nu-me. Pəyele í ta lə-m, ama í təkə-m teu kē isu isətāa tillu nəyəlv, yaa isu Yesu Kilisiti mayamaya. ¹⁵ Waatv iní mə laŋhəlvmlē tō paa pəəsəyi. Ilē kayana í na-wə tətō? Hali ma pəəsəyi má ləsi mə nyuləyv si waatv iní i taa, pvi lakaya mpv, paa mə ise mayamaya í ka ləsa na í tu-m. ¹⁶ Isu ma heeluyv-meyə tampana təyole ma pəsa mə kolontv yaa?

¹⁷ Yəlaa pane pa laki kē na n nawa n tō si pa səla-meyə teu. Aai, pə taya mpv se, paa pəcō. Pa caaki kē si má na-me tē wakəli, na í mələna mpe pa tō na í nyənəyi pa tike. ¹⁸ Pə wə teu si yəlv í sələyi i ləlv ke mpv yaa. Ama kəpantv lapv taa kē í ká sələyi nṛpəyō tam, pə taa wəe waatv wei ma wə mə kinj tō tike. ¹⁹ Ma piya kəpama, ma tayaŋa wəsasi taa kē svv ke mə tōw. Na wəsasi nsi si nəyəsəna isu ləlvəyv wəsasi takuyv alv tō, si pə la na í kpaŋa Kilisiti yaasi na mə na-í í nəyəsəna təmaya teu. ²⁰ Pepe pukina-m mə hekv ke nəənv isəntō na má heeli-meyə kəfatvnaa. Pə taya pulv tōw, mə təm caala-m səsəm ke cəneye.

Akaa na Saala pa təm

²¹ Mə mpa í caa kusəsutv í təkī-me tō, ma pəəsəyi-me si í nuwa nti pa ŋmaawa kusəsutv nti tē takələsi taa tō, yaa í tá nu? ²² Pa ŋmaawa si Apələham ka wena piya naaləye, kasayampv ná ləla-i ləŋka na yom náá ləli-i ləŋka. ²³ Iso ka təmna si kasayampv ká ləli. Mṛpəyō kasayampv kōma na í ləli na pə mv Iso nəyō taa təm təkəli. Ama yom ná ləli i nyəŋka ke yem kē pulv fei. ²⁴ Təm tēne tē hóləyi-tuyv yaasi nəyəlvəyv. Alaa mpe pa wə kē isu Iso nəəsi nsi í na i yəlaa pa krentaa na pá pēli təm naale tō. Kancadaya nəyō nté Akaa, na ŋke ka kəna Sinayi puyv nyəŋka, na ká ləlvəyi yomaa. ²⁵ Akaa iní i kəna isu Alapv Sinayi puyv, na i nəyəsəna Yosalem icatē nte tē wə saŋa isəntō tō, na tē na tē yəlaa tēna mpa pa kē yomaa tō.

26 Yosalem wei ílé ı we ísɔtaa na í ké tá tɛna tá too tɔ ílé ı ké kasayampu ké. 27 Tɛ mayamaya ké pa ɲmaawa Iso Tɔm taa si: Alɔ kaalɔlaya nyá nyá lanje í hulɔmı. Nyá wei n ta tu mɔli paa tɔm kɔlɔm tɔ, wiliti teu. Alɔ wei pa lɔ yem tɔ ı ká kɛli piya ké alɔ wei ı wɛna paalu tɔ.

28 Ma taapalaa, ye me ile Iso ka tɔma si paa lɔli-me tɔɔo pa lɔla-me. Na pɛ lapa teitei isı ı ka tɔma si paa lɔli Isaaaka na tampana pá lɔli-ı tɔ. 29 Pɛyaya ɲka paa lɔla yem ké mpɔ tɔ ka tɔkaya ɲka pa lɔlɛna Iso Feesuyu tɔɲ tɔɔo kɔnyɔɲ. Na mpɔ inɛxi pɛ we saɲa wɔle tɛne tɔtɔ. 30 Na ntiyi pa ɲmaawa Iso Tɔm taa yee? Pa ɲmaawaya si: Tɔɔɔni alɔ yom inı na ı pɛyaya na pá tɛɛ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, yom pɛyaya na kasayampu pɛyaya pa kaa kpɛnti na pá tala pa caa wontu. 31 Pɛ tɔɔ ile ma taapalaa, tɛ ta ke yom piya se, ama tɛ ké kasayampu piya ké.

5

I taa yele na í pəsi yomaa tɔtɔ

1 Kilisiti cɛpa-tuyɔ tá yomle taa ké si tɔ pəsi kasayampiya tɔkpem. Pɛ tɔɔ ile í sɛɲ tɛca, na í taa yele na cɛpɔ pɛne pɛ tɔm liyiti-me na í tayanı yomaa ké pɛsuyɔ tɔtɔ.

2 I tɔ ɲkpaɲɲ ke teu, Pɔɔli má ma tulɔxi-meɣe tɛfoo si, ye í tema mɛ taa na í peli, pɛ we isı Kilisiti kɔnte lapa mɛ kin ntɛ yem. 3 Ma tasɛxi yɔlaa tɛnaya kpaalɔyɔ si, wei í pelaa, tɛlası isı ı tɔka kɔsɛsuto tɛna tɛpaı, ı kaa sɛki pulɔ. 4 Mɛ mpa í caa si Iso í nyɛni-meɣe kɔpama ke mɛ kɔsɛsuto tɛɲuyɔ tɔɔ tɔ, mɛ na Kilisiti í yaa ké na í pɛɲ mɛ tɛxi Iso pɛɛɛɛ. 5 Ye ta ile tɛ nyɛmá si Iso ká pəsi-tuyɔ yulɔpama na tɛ tɛɲa ɲpɔyɔ na Iso Feesuyu tɔɲ wei ı laki tá kin ke tá tem Iso na tá táá tɔ pɛ tɔɔ tɔ. 6 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, ye tá na Yesu Kilisiti tɛ laalaa na tɛ kpɛnti, paa tɛ pelaa paa tɛ ta peli pɛ lu kɔlɔm ké. Ama mpi pa caa tɔɔle si tɛ tɛ Iso na tá táá na táá tem mpi pɛ taa ké sɔɔlɔyɔ ná wɛɛ na kɔle kɔ tɔɲa.

7 I ka lakaya teu ile nɔɔnɔɔ awe lapa na í mɛli heɛv ke tampana tɛɲuyɔ taa? 8 Nti pa heela-me na í tɛ mɛ taa na í tisi tɔ tɛ ta luna Iso wei ı yaa-me tɔ ı kin. 9 Pa tuka ituule si: Kɔkɔsum ke pɛciimaya kraasɛyɛna somtu tɛfɔvɔ. 10 Paa na mpɔ Taca yelaa na má wɛɛna naani ke mɛ tɔɔ tɔkpataa si í kaa kpaɲa huwɛɛ nna a fayana ma nyɛna tɔ. Ama wei ı laki-meɣe yeleyɛle tɔ paa ı ké wei te Iso ká nana pɔntɔ.

11 Ma taapalaa ye peluyɔ tɔm waasɔ ke ma tɔɲna lapɔ tɔtɔ, paa tɔkaya-m kɔnyɔɲ suwe tɔtɔ? Ye pu we ɲpɔyɔ tampana, Kilisiti wei pa kama tesika tɔɔ na maa kpaalɔxi ı tɔm tɔ ı tɔm nti tɛ taa wı nɔɔɔvɔ. 12 Ama ma kooliyi ké si mpa pa laki-meɣe yeleyɛle ké mpɔ tɔ pelɛ pá laki mpɔ na pá puki te, halɛna pá pəsi kataasi ke pa mayamaya.

13 Ma taapalaa ye me ile pa lɛsa-meɣe si í pəsi kasayampiya. Ama kɔlɔmtɔ ké si í taa huɔ si ye í pɛsa kasayampiya ke mpɔ ı hika mɛ tɔɔle si í tɛɲxi mɛ yulɔwɛɛtu kɔnyulɔɲ. Aai pɛ fɛi mpɔ se. Ama nti tɔɔle si í sɔɔlɔxi tɛma, na í tɛɲ tɛma, na mpɔ inı pɛ lapɔ sɔuna-meɣe teu. 14 Kɔsɛsuto tɛna nyɔyɔ ntɛ si: Sɔɔli nyá tɔɔntɛle isı n ká sɔli nyá ti tɔ. 15 Ama ye ı laki isı taale wontu na í cɛlɔxi tɛmaya sɛkpaɲ na kɛla na í wakɛlɔxi tɛmaya mpɔ, ı la laakali, tɔfɔ ı ká kɔɔ na í kɔ tɛma tɔkpataa ké ate cɛne.

I tɔɲ Iso Feesuyu nyɛm

16 Nti ma wɛna si ma heeliyi-me tɔɔle si í tɛɲxi nti Feesuyu Naɲɲtɔ hólɔxi-me tɔɔo tam, í taa nana mɛ yulɔwɛɛtu kɔnyulɔɲ. 17 Pɛ taya pulɔ, yulɔwɛɛtu kɔnyulɔm na Feesuyu kɔnyulɔm pɛ ta kaa pulɔ, halɛna pu tu caa pɛ nu tɛma sɔɲ. Pɛ tɔɔ ké

u pəsəyi na í lá isu mə maɣamaɣa ı caa tɔ. ¹⁸ Ye nti Feesuyu Nanηto hóláyi-me tɔɔ í tənəyi ıle í ta ké kəsəsutu yomaa tɔtɔ.

¹⁹ Paa wei ı nyəmə teu ke ıəna yəlaa mpa pa tənəyi pa yulwεεtu tɔ pa kulaputu wεε tɔ. Asilima na tetelakası ısaɣası na yaasi ısaɣav. ²⁰ Pa paasəɣəna tuη laav na topotopo təmanaa. Pa luki təmaɣa kolonə na pá yookina təmaɣa tam na ıseεεmeε hanə pa heku, pa kəla páná na ıkəlle pεekuyv, n ká ná pa faɣaa na pá tala kpeka kpeka na pá suv təmaɣa yoonav. ²¹ Ye ı nawa ı tɔɣəntəle pulv ı taa han, pa ké sölonyəlaa, pa fei pa ti krau ke leleη nuı ı taa, na pá laki ısaɣatu lentənaa ke mpv tɔtɔ. Ma tasəyi-meɣe heeluyu isu ma təm-meɣe heeluyu tɔ, pa tənə mpa pa laki mpv tɔ pa kaa feı nəəhəle ke ıə Kawulaya taa.

²² Ama ıə Feesuyu ná laki na yəlaa sələyi təma na pá hikiyi lanηvləmle, na pulv ı pəkələyi-wε, na pá wena təma na suulu, na pa wena pεεleε na pa laki təmaɣa kɔpantu na pá tənəyi tampana. ²³ Na pa wε təpamm na pá təkəyi pa təyi teu. Kiıu feı ηku kɔ kuyi tənə ını tə taa natəli tɔ. ²⁴ Mpa pa pəsa Yesu Kilisiti nyəma tɔ pɔntənaa kpeηna pa yulwεεtu na tə konyuləη na tə kətəunaa ké na pá kú tənəηnaη. ²⁵ Feesuyu lapəna na tə hiki weesuyu pə tɔə ké tu yele na tə tən mpi kɔ hóláyi-tv tɔ. ²⁶ Tə taa hən tá ti na tə kraasəyi, tə taa kəsəyi tá təma páná na tə laki təmaɣa ıseεεmeε.

6

ı tən təma

¹ Ma taapalaa, ye nəɣəlv í pənta natəli, me mpa í tənəyi ıə Feesuyu ke teu tɔ í məηna pɔntv ke mpaav kɔpənku taa na í lapı-ı təpamm. Ma tasəyi-meɣe seɣesuyv sı paa mə taa wei í feη ı ti na ıle í taa kəv na í taa maɣasuyv taa ké hotuyv tɔtɔ.

² ı səηna təmaɣa mə kɔpəkələmnaa taa. Ye í lapa mpv ı yoosa Kilisiti kəsəsutu tənə nté. ³ Ye yulv hən ı ti, pəyele ı ta tala pulv, pɔntv puɣusiyi ı təyi. ⁴ Ye wei ı caa ı yələna ı yaasi teu nyəη pɔntv í taa tvv ləlaa na ı sa ı təyi yem. Ama í wiılı ı maɣamaɣa ı yaasi taa na ye pə nəɣəsəna yəlvuyv ıle ı yəlv. ⁵ Pə taɣa pulv tɔə, paa wei ı kulaputu mələyi ı nyuyv taa ké.

⁶ Ye nəɣəlv seɣesəyi wei ké ıə Təm pɔntv í cosiyi ı wənəv tənə taa na í haaki ı seɣesəlv ını.

⁷ Hei ı taa puɣusi mə ti yoo, paa nyənəyi ıə ké yem fa. Yulv í tuu mpi mpəyi ı kɔη. ⁸ Ye yulwεεtu konyuləm ke ı tənəa na í tuu, yulwεεtu ntı tu yelina na í kəv í kɔ səm. Ama ye mpi ıə Feesuyu caaki tɔɔ ı tənəa na í tuu, kəle ku yelina na í kəv í kɔ weesuyu ηku ku tən tɔ. ⁹ Tə taa la felentu na kɔpantu lapv. Pə taɣa pulv tɔə, ye tə ta lə tá apalvt haləna pə tala pə waatv mpi tu kɔ tɔ pu tɔə səsəm. ¹⁰ Pə tɔə ké ye tə hika mpa ke timpı tə la yəlaa tənəa kɔpantu. ıle pə kələna tá na mpa tə kaa ıə seεv tɔ.

Pəlvı tasəyi-wεe kpaalvyv na ı seεtv

¹¹ Təv, í ná ıəna ma ηmaaki-me na ma maɣamaɣa ma niη ke cəne na ηmaatu pεe kuyasəleε tɔ. ¹² Mpa pa yələyənə təv nyəm na pá caa yəlaa ı sa-wε tɔ mpe pa caana sı pá caalı-me na í pəli. ıle paa caa sı pá tv-wεe konyəməη ke Kilisiti səm tesika təm tɔə tɔɔ. ¹³ Yəlaa mpa ını pa pələyi mpv tɔ paa tənəyi kəsəsutu se. Ama pa caa ké sı ye mu nuna-wε na ı pəli ıle pa sa pa ti sı mpe pa yelina ı kəta mə tənuyv tɔə ké kəkətəm pəne. ¹⁴ Ma ıle ye pə taɣa Yesu Kilisiti səm tesika ma kaa yələna pulv. Tesika ηke ka tɔə ké má na antulinya tə faɣana təma təkpatakpata na ləlv ta nyı sı ləlv wεε. ¹⁵ Paa n pəlaa paa n ta pəli pə lu kəlvəm ké. Ama nti tə wεε tɔɔle sı n layası na n pəsi yulv kəfalv. ¹⁶ Mpa paa tələsəyi pəlvuyv təm ke ləlv ke pa

weesuɣu taa tɔ ma kooliɣi ké si Iso í ha pa tənaga alaafəya na í la-weɣe kɔpantu na í kpenna i yəlaa samaa tənə təpai na í la mpv.

¹⁷ Pə kaasuvu tɔ, nəɣəlv í taa tasa-m wahala tɔvu tətɔ. Pə taya pɔlv tɔ, tɔntɔlɔŋ wei i we ma tɔw isəntɔ tɔ i hólɔɣi kɔakɔaa ké si ma ké Yesu yom.

¹⁸ Ma taapalaa mɛ Taa Yesu Kilisiti í hólí mə tənaga pɛɛɛɛ. Ami.

TAKĒLAYA NJKA PŌŌLI NMAAWA
IFEESU
NYĒMA TŌ
Kutvltv

Lom icate taa ké PŌŌli ka we waatu wei i njmaa takēlaya kane tō. Payale hvuki si Ifeesu hɔɔlvɔvɔ taa Yesu sɛelaa kpeka payale ke i njmaa-ke. PŌŌli hólǎyí isəna Iso tayana yəlaa nyvɔvɔ yavv tɔm tō, na Yesu Kilisiti haakəna nyvɔvɔ yavv mpəxi saa wei yvlt tɛŋi-i na i taa tō. Pə ké Iso kucəv kē. I hvlaa si Yesu sɛelaa wɛe ké isv yvlt tɔnvɔv pilimile, na tə tōv niŋ na nɔvheɛ, na paa wei na i kulapəle, ɔlena pə wena nɔvɔ kulɔmɔyɔ. PŌŌli caaki si yəlaa i nu teu ɔlena i kɔna i sɛɛsvɔv na kutuluvv si Iso sɛelaa wɛe isv kutuluvv na Yesu kɛle kite tɛɛ pəle. I kɔpəna tɔtɔvɔv apalv na alv kɛ tɔyayɔ taa si Yesu wenna isv paalv na Iso sɛelaa nɔv wɛe isv alv.

Isəna pə fayə Ifeesu takēlaya tō:

Yesu Kilisiti nyvɔv yavv, titite 1–3
 Təntɛ kufatɛ, titite 4–6

Sɛɛtv

¹ Mɔyɔ PŌŌli, Iso luvv lapəna na má lá Yesu Kilisiti tillu, má njmaakəna takēlaya kanɛyɛ Iso yəlaa mpə pə wɛ Ifeesu na pá na Yesu Kilisiti pə kɔntaa na pá nukəna-tō. ² Tacaa Iso na tá sɔsɔ Yesu Kilisiti pá hólí-mɛyɛ pɛɛlɛɛ na pá ha-mɛyɛ alaafəyɔ.

Isə lapa-tvɔv kɔpantvnaa mpayɔ Kilisiti tō tō

³ Tə sa Iso Tacaa Yesu Kilisiti Caa ke teu. Tá na Kilisiti tá kɔntvɔv tō Iso unv i kɔyana Iso sɛɛv kɔpantvnaa na í la-tvɔv sɔsɔm ke hatuu isətaa. ⁴ Pə tayɔ pulv, fai na pəcɔ Iso laki antulinya tɔvɔv i ka tɛma ləsvɔv na í sv sv tá na Kilisiti tə kɔnti na tə pəsi i nyəma na tá təntɛ kɛɛsv teu ke i isɛntaa na kɔwakəlɔm napəli pə fɛi tá kin. ⁵ I ka tɛma svv ke hatuu ləŋ ke i sɔlvɔv tō sv i ká pəsi-tvɔv i piyɔ mɔyɔmɔyɔ ke Yesu Kilisiti tō, ɔlɛ i mɔyɔmɔyɔ i luvv lapəna mpv pəcɔ pə lapv tu wɛ-i lɛlɛn kē. ⁶ Yɛ mpv tu sa Iso ké teu ke i hvlvɔv-tvɔv i pɛɛlɛɛ taa pɛɛlɛɛ kɔpəna na luvv kulmvɔv na i luvv tɛɛ Pəyayɔ kin tō.

⁷ Pə tayɔ pulv tō, Kilisiti weesvɔv lu tá tōv tɔv pə yapa-tv na pə hvsi tá isayətvnaa. Təyayɔ Iso lapa na tə ná i pɛɛlɛɛ sɔsɔvna ⁸ nna i hvla-tv tə a tōv katatəlayɔ, ke waatv wei i ha-tvɔv ləmɔyɔsɛɛ sɔsɔvna na nyəm sɔsɔm tō. ⁹ Na i lapa na tə nyi mpi i suwa na í tɛŋyɔ na í laki na pə wɛ njmɛlav tō. Na hatuu ləŋ ke i mɔyɔmɔyɔ i ka hvv i taa na í sv sv i ká yoo-si-wi na Kilisiti kin. ¹⁰ Pə kəŋ na pə tala kɔyɛɛŋ kɔtɛɛsəŋ taa na Iso koti isətaa nyəm na atɛ nyəm na í mələna-wəxi Kilisiti tike tɛɛ na ílɛ i tɔv pə tō ké kawulayɔ, ɔlɛ Iso tv mpi i suwa na í tɛŋyɔ na í laki tə pə nyvɔv ntɛ. ¹¹ Iso təyɔ isəna i suwa na í laki tɔvɔv i ləsa-tvɔv hatuu ləŋ sv tá na Kilisiti tá kɔntvɔv tō tə hiki tá paa tɛtɛ ke nyvɔv yavv tɔm taa. Iso u laki pulv na pə coti nti i suwa na i mɔyɔmɔyɔ i luvv la sv í la tō. ¹² Yɛ mpv tá mpə tə laala Kilisiti tō ké tɛlvɔv tō, tə sa Iso ké i sɔsɔvntv tō.

¹³ Mə mɔyɔmɔyɔ waatv wei í nu tampana tɔm, Laapaali Kɔpəŋ wei i yapa mə nyɔv tō, í tɛma Kilisiti na mə taa ké ɔlena Iso nɔv yvsv-me sv pə hólí sv í kē i nyəma na i kɔvɔsvm mpəxəle Feesvɔv Nanjtv wei i ka tɔma sv i ká ha-mɛ tō. ¹⁴ Feesvɔv Nanjtv unyɔv Iso sv-tvɔv təlvma sv pə hólí sv nyvɔv yavv mpi pə tɔm i ka heela i yəlaa sv i ká kəna na pə wɛɛ-wɛ isv pa pulv tə pə kəma na pə ya-tv təkpataa ɔlɛ tu ti tá pulv unv. Yɛ mpv tə sa Iso ké i sɔsɔvntv tō.

Pɔɔli Iso sɔləmɔvɔ ke Ifeesu nyɔma

¹⁵ Pə tɔna isɛntɔ pə tɔɔ na ma tu nuw pənente tɔtɔ sɪ í tɛma Tacaa Yesu na mɔ taa na í sɔla Iso yɔlaa tɔna tɔ, ¹⁶ maa hɛsɛyɪ Iso kɛ sɛtu sɪ í na tɛmlɛ kɛ mɔ tɔɔ sɛ. Na ma tɔsɔyɪ mɔ tɔɔ kɛ ma Iso sɔləmɔɲ taa kɛ na má sɔləmɔyɪ mɔ tɔɔ. ¹⁷ Nti ma sɔləmɔyɪ tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti Iso, Tacaa teeli tɔna tɔ tɔyɔlɛ sɪ í ha-mɛyɛ í Feesuyɔ, kɔlɛ ku yelina na í cɛkɔna, na ku hólí-mɛyɛ Iso na í nyɔmɪ-tɛu. ¹⁸ Ma sɔləmɔyɪ Iso kɛ sɪ pɔ́ tɔ-mɛyɛ layatɔ kɛ hatuu mɔ taa na í nyɪ mpi pə tɔɔ Iso yaa-mɛ na í tɛɛlɔyɪ tɔ, na í nyɪ kɔpantɔ sɔsɔntɔ tɛu tɛu nyɛntɔ nti í su mpa í tɪ tɔ pa tɔɔ tɔ. ¹⁹ Na í nyɪ í toma sɔsɔna taa sɔsɔna nna í wɛna na í lakɔna Iso sɛlaa tá tá kin tɔ. Toma sɔsɔna anɔyɔlɛ mpɔ na nna í hulɔna tɔɲ na tɔɲ ²⁰ kɛ waatɔ wei í feesa Kilisiti na í kpaasi-í isɔtaa na í caɣasi-í í kɔɲkɔɲ taa tɔ. ²¹ Kilisiti wɛv tɔna tɔ í kɛla pə tɔna tɔpaí kɛ, paa tɔɲtɔnaa, paa pəsɔvɔ ɲku, paa toma nna, paa kawulasɪ nsi, na hɛla tɔna nna pa yaa tɔ, na pə taɣa antulinya unɛ í taa tike, ama pə kɔpɛntɔna wei í ka kɔɔ tɔ í kɛla ɲpɔyɔ́ ílɛ í taa tɔtɔyɔ. ²² Iso mɔlɔna pə tɔna tɔpaí kɛ Kilisiti nɔɔhɛ tɛɛ na unɔyɪ í hulaa sɪ Yesu sɛlaa kɔpɛka í nyɔnɔyɪ a wulav sɔsɔ. ²³ Yesu sɛlaa kɔpɛka wɛv mpɔ tɔ a kɛ Kilisiti tɔnyɔv kɛ, na a kin kɛ í wɛɛ tɔkɔpataa, unɪ wei í maɣala paa timpɪ tɔ.

2

Ifta sɔm na í hiki weesuyɔ

¹ Tuu lɔɲ mɔ kɔpɛntɔɲ na mɔ isayatɔ ka yelaa kɛ na í wɛ isɪ sɔtaa kɛ Iso nyɛntɔ taa. ² Pə taɣa pulv, antulinya unɛ í mpaav isayav kɛ í ka tɔɲaya na í nukayana alɔyaa tɔɲ nyɔma mpa pa wɛ isɔtaa tɔ pa sɔsɔ. Alɔyaa sɔsɔ unɪ í wɛnna na í laki í nyɛntɔ kɛ yɔlaa mpa pa kisa Iso kɛ nunav tɔ pa taa. ³ Tá tɔna isɛntɔ ɲpɔyɔ́ tu wɛɛ, tɔ tɔɲaya tá yulwɛɛtɔ kɔpɛntɔ kɔnyulɔɲ kɛ yem kɛ. Na mpi tá tɔnɔɲ na tá huwɛɛ caakaya tɔ mpɔ teitei kɛ tɔ lakaya. Pə lula-tɔ na tɔ́ wɛ isɔna tɔ pə wɛɛ sɪ Iso pááná ká huu tá tɔɔ kɛ isɪ a ka huu lelɔa tɔɔ tɔ.

⁴ Ama Iso hula-tuyɔv suulu kɛ sɔsɔm, na isɔna í sɔla-tɔ tɔ pə fɛi nyɔnyɔv. ⁵ Pə tɔɔ kɛ tu wɛv isɪ sɔtaa kɛ Iso nyɛntɔ taa kɛ tá kɔpɛntɔɲ tɔ tɔ, í kɔpɛnta tá na Kilisiti kɛ weesuyɔ hav. Iso suulu tɔɔ kɛ pə yapa mɔ nyɔɔɲ. ⁶ Tá na Yesu Kilisiti tá kɔpɛntɔyɔv tɔɔ kɛ Iso feesa tá na-í sɪ tɔ́ tɔyɔ kawulaya kɛ hatuu isɔtaa. ⁷ Í lapa ɲpɔyɔ́ sɪ pɔ́ hólíyɪ tam tɔɔ kɛ isɔna í suulu tɔɔ katatɔlaya na í hólí-tuyɔv suulu na Yesu Kilisiti kin tɔ. ⁸ Pə taɣa pulv Iso pɛɛɛɛ tɔɔ kɛ pə yapa mɔ nyɔɔɲ na í tɛmna-í na mɔ taa tɔyɔ pə lapa mpɔ. Na mpɔ unɪ pə lapa tɔ pə ta luna mɔ maɣamaɣa mɔ kin, ama Iso hate kɛ. ⁹ Pə taɣa mɔ iwulɛ tɔɔ, pə tɔɔ ilɛ nɔyɔlv í taa kɔɔ na í sa tɪ. ¹⁰ Pə taɣa pulv tɔɔ Iso ɲmana-tɔ, na tá na Yesu Kilisiti tɔ kɔpɛnta tɔyɔ í ɲma-tuyɔv mpɔv sɪ tɔ́ laki tɛma kɔpɛna nna í ka taɣanaa na í su tɔyɔ sɔsɔm.

Mə na Yesu Kilisiti mɔ kɔlvɔm pəsɔyɔ

¹¹ Mɛ mpa í ká kɛ Yuta nyɔma tɛsiyisiyɪ na Yuta nyɔma yaakaya-mɛyɛ kɔtapɛlɔɲ na mpɛ pa yaaki pa tɔyɪ pɛllaa tɔ, pɔyɛɛ yɔlv niɲ pɛlɔna-wɛyɛ kɔpɛlv sɪ pɔ́ hólí sɪ kɔtaɣa kɛ. Í tɔɔsɪ isɔna í ka wɛɛ tɔ na í ná. ¹² Pɪ wɛɛ tɔ í ka hatɔlɔna Kilisiti kɛ, í ká kɛ kpaí nyɔma kɛ, í fɛi mpa Iso lɔsaa sɪ í yɔlaa tɔ pa taa. Na pə tɔna mpi Iso ka tɔma í yɔlaa sɪ í ká la-wɛ, halɔna í na-wɛ pá caɲ pá su tɔmaɣa nɔɔsɪ kɛ pə tɔm taa tɔ, mɔ taa fɛi pa taa sɛ. Í ka wɛ yem kɛ atɛ cɔnɛyɛ, í fɛina mpi pə tɔɔ í tɛɛlɔyɪ tɔ pɔ́cɔ́ í taa nyɪ Iso. ¹³ Ama pənente mɔ na Yesu Kilisiti mɔ kɔpɛntɔyɔv tɔɔ í weesuyɔv luw yelaa kɛ na í ka hatɔlɔnav pə tɔna tɔ í taɣanɪ-wɔyɪ kɔpɛtɔnav. ¹⁴ Pə taɣa pulv, Kilisiti maɣamaɣa kɔpɛna Yuta nyɔma na mpa pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ na í lá na tɔ́ pɛsɪ piitim kɔlvɔmɛm na hɛsuyɔv kɔɔ. Í tɔnyɔv kɛ í

krayaa na í yasəna kolonja nka kaa kayə pa hekv taa isu kolonja tɔ. ¹⁵ Na í kowa Yuta nyóma kusəsutw na tɔ kɔheelitu na tɔ kɔkokiim sɪ í kprakəyi Yuta nyóma na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ, piitim mpi pə naale na í krentəna í tɪ na pá pəsi piitim kulóməm ke kɔfam na heesvuy kɔɔ. ¹⁶ Kilisiti səm ke tesika tɔɔ lapəna na taa kranaw ke təma saali, na tesika tɔɔ təneyɛ í krenta piitim mpi pə tɔm naale na pá pəsi piitim kulóməm na í ciiki pə na Iso. ¹⁷ Kilisiti kɔmna na í kraali Laapaali Kupaŋ wei í heesəyi yəlaa laŋa tɔ paa mpa me í tá ké Yuta nyóma na í ka hatələna Iso tɔ, paa Yuta nyóma mpa paa krətəna-í tɔ. ¹⁸ Kilisiti inɪ í tɔɔ ké tá təna tɔ pəsəyi na tɔ səŋ Iso isentaa na Feesuyu Nanjɪw kulóm inɪ í toŋ taa.

¹⁹ Ye mpw me mpa í tá ké Yuta nyóma tɔ í tá ké kraí nyóma yaa cayalaa. Ama pənentə mə na Iso yəlaa í kaa ɪcate, na í pəsa Iso təyaya nyóma mayamaɣa təkrem. ²⁰ Í pəsa isu pa nmaakvuy kutuluɣu təyɔ. Yesu kele kancaalaya ceeɣa, na ilé í tɔɔ ké tillaa na Iso kvyɔɔtɔw teləsəlaa, na pá kaasi-meɣe isotaa. ²¹ Í tɔɔ ké kutuluɣu nmatu təna səŋa teu, na tɔ tɔŋna puw sɪ timpɪ tá na Tacaə tɔ krenta mpw tɔ tɔ pəsi Iso təcayale nanjɪ nyəntə. ²² Í krentvɔvɔna-í tɔ pa təna-me tətəyɔ kutuluɣu tɔɔ ké sɪ mə na lelaa í krentɪ na í pəsi kutuluɣu nku kv taa Iso Feesuyu ká caya na pá hólɪ sɪ Iso wenna kv taa tɔ.

3

Təmlə nte pa tɔ Pəɔli tɔ

¹ Pə tɔɔ ké Pəɔli má wei ma ké saləka tɔ ke Yesu Kilisiti tɔɔ sɪ pá waasi mpa me í tá ké Yuta nyóma tɔ, ma sələməyi Iso. ² Ma hvv teu sɪ isəntɔ í nuwa isəna Iso lapam suulu na í t-w-m sɪ má la təmlə ke mə kiŋ tɔ. ³ Iso su isəna mpi na í təŋəyi na í lakɪ na pá nɪmelaa təyɔ í kulaa na í hólɪ-m na má nyɪ. Halɪ ma təma-meɣe pə tɔm keesvuy ke cəne inəyi pəcɔ. ⁴ Na ye í kalaa í ká ná isəna mpi ma nyəmə́ Kilisiti tɔm nti inɪ nɔyɔlv taa cekəna mpw tɔ. ⁵ Iso táá hólɪ-təyi səsaa taa yəlaa isu kayana í lapa na í Feesuyu kuli-tɪ na kó hólɪ tillaa na Iso kvyɔɔtɔw teləsəlaa mpa pa ké í yəlaa kɔpama tɔ. ⁶ Na tɔm kɔŋmələw n təyɔle sɪ: Laapaali Kupaŋ lapa na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ na Yuta nyóma pa təna pá hiki pa paa tete ke kɔpantw nti Iso su í yəlaa tɔ tə taa, na pá pəsi kulóm təkpataa, na Iso tɔma sɪ í lakɪ mpi na Yesu Kilisiti kiŋ tɔ piitim ləmpi nyóma ná wə pə taa tətəyɔ.

⁷ Suulu ke Iso hvlaa na í tɔna-m na í paasi na í ha-m toma sɪ má la Laapaali Kupaŋ inɛ í təmlə. ⁸ Mayale Iso yəlaa səkpema taa səkpelu, paa na mpw ma inəyi Iso tɔnaa na í hólɪ suulu inɛ sɪ má cɔɔ na má heeli mpa pa ta ke Yuta nyóma təyɔ Kilisiti teu səsəəm mpi pə fəina akpele tɔ pə Laapaali Kupaŋ. ⁹ Na má la na yəlaa təna cekəna Iso su isəna mpi na í təŋəyi na í lakɪ na pá nɪmelaa tɔ, isəna pə wɛɛ sɪ pá la tɔ. Iso wei í lapa pə təna na pá wɛɛ tɔ í nɪmesa hatuu ləŋtaa ké isəna mpi í suwa na í təŋəyi na í lakɪ mpw təyɔ. ¹⁰ Sɪ pá kɔma na pá tala waatu inɛ ilɛ í yele na isəttaa kawulaya nyvuy nyóma na ka toŋtɔnaa nana Yesu seelaa kpeka kiŋ ke Iso nyəm yaasi təna. ¹¹ Í ka hvvkaya ntiyi tam tɔ Tacaə Yesu Kilisiti kiŋ ke í lapa-tɪ. Na pə nɔyɔ taa təkulɔŋkvlb ké í lapa. ¹² Na tá na-í tɔ krenta na tɔ tɛmɪ-í na tá taa təyɔ tɔ hika mpaav na tɔ səŋ Iso isentaa na naani ke teu. ¹³ Ye mpw ilɛ ma wiikəna-me sɪ í taa lɔ tɔŋ ke kɔnyəŋ nku ma təkɪ mə tɔ tɔ kv tɔɔ. Pə taya pulv pu te na pá kɔsɪ mə nyvuy.

Kilisiti səɔlvuy ke yəlaa

¹⁴ Pə tɔɔ ké ma luŋa akula ke Tacaə ¹⁵ wei í haaki atɛ na isəttaa piitimnaa tənaya pə həla tɔ, ¹⁶ sɪ í teeli səsɔ tɔɔ í yele na í Feesuyu la na mu hiki pəsəvuy na í nyɔɔ toŋ ke hatuu mə ləmayasɛɛ taa, ¹⁷ na í te Iso na mə taa ké teu, na Kilisiti wɛɛ

mə waali ké tam. Na ma sələməyi Iso ké si í sələlyi təma na í səh pə taa ké teu təkəŋkəŋ. ¹⁸ Na mə na Iso yəlaa təna í krenti na í hiki pəsəyü na í cekəna isəna Kilisiti sələlyü təwa tə haləna ku fei tənaya. Nwaan na mpələ, isətaa na atə. ¹⁹ Na paa Kilisiti sələlyü fei si nəyölu pəsəyi na í cekəna ku təna tə, mu cekəna-ku, na í hiki Iso nyəm təna na pə mayalı mə taanaa təpampam.

²⁰ Təu, toma nna a we tá taa na á waasəyi-tuyü tam tə anəyi Iso pəsəyi na í lana-tuyü kəpantu na pə tēe tá sələmyü tə təcayacaya, haləna pə tu tēe mpi mpi tə pəsəyi na tš huu tá taa tə. ²¹ Iso inu í sēlaa təna təpai, na Yesu Kilisiti pá tūyi-teeli na pə polo rúpúyü tam haləna tam. Ami.

4

Yesu sēlaa we ké isu Kilisiti tənuyü

¹ Ye mpü ma wei ma ké saləka tū ke Tacaa təmle lapu tə tə, ma tēkəyi-me na wiinanu si í yele na mə təntə te teu, na pə keesəna təntə nte Iso caa na í yaa-me si í tə tə. ² I pasəyi mə ti, í laki təhēe, í hóləyi təmayə suulu, í səhna təma na sələlyü.

³ Isəna Iso Feesuyü yelaa na í krenti tə í sēsü isəle na mə krentuyü ŋkuyü təkuyü, na nəyö kuləmayə ŋka í wena tə ká yele na í lá mpü. ⁴ Tənuyü kuləmyü tike təkəŋ wenna, na Feesuyü Nanətu kuləb tike təkəŋ wenna, na tətēelle nte tə tə Iso ləsa-me tə tēle tə we kuləb tətəyö. ⁵ Tacaa we kuləb ké təkəŋ, na í mpaaw we kuləmyü ké təkəŋ, na Iso ləb səw we kuləbəm ké təkəŋ. ⁶ Kuləb tike təkəŋ kəna yəlaa təna Iso na pa Caa. Inəyale pa təna təpai pa wulaw, na kuləb inu í lakəna pə tənaya isəna í nəkəa tə, na kuləb inu í wena pa təna pa waali.

⁷ Iso yelaa ké na pulu lapu saa paa tá taa wei ké ŋkaŋka na pə keesəna isəna mpi Kilisiti yelaa si pə lapu í saa yölu tə. ⁸ Haləna Iso Təm taa pa ŋmaa rúpúyü si:

Waatu wei í kpawa hatuu isətaa tə,
í kpenna í kukpakpama payale na í kraana,
na í lapa yəlaa ke kucəŋ.

⁹ Təu, pa yəyətuyü mpü si í kpawa tə wentiyile mpü? Ntəyale si í tiüwa katatəlaya, haləna í tala tətü tēe mayamaya ké na pəcs í kraaki. ¹⁰ Wei inu í tii mpü tə kuləb inu í kpana haləna í tēe isətaa təyamyam si í wēe na í mayalı paa timpü. ¹¹ Na kuləb inu í yelina na kuləpələnaa saa yəlaa ke ŋka ŋka. I tū lēlaa si pá la tillaa səsaa, lēlaa ke Iso kuyəyətü tēləsəlaa, na lēlaa si pēle pá cəna Laapaali Kupaŋ, na lēlaa si pēle pá la paasənlaa na Iso Təm sēyəsəlaa. ¹² I lapa rúpúyü si pa hólü Iso yəlaa ke isəna paa la í təmle na kilisiti tənuyü tuusi ləb ke Iso sēw taa tə. ¹³ Ye pə taya mpü tá təna təpai tá taa tēmnaw ke Iso ká la kuləbəm, na tá nyəm ke Iso Pəyaya ká la kuləbəm tətə. Na tu la səsaa ke í təm taa haləna tá teu tala Kilisiti teu səsəəm. ¹⁴ Tə kaa tasa pəcaatu taa ké wēw na paa puuyusulu wei í lanəyü-tu na í kuseyəsətü, tə mēhna cəne tə mēhna cəne, isü heelim lakuyü tə. Puuyusulaa mpe pa lukəna-ti na pa acilayatu, na pá tūsəyəna lēlaa. ¹⁵ Ama ye tə heeliyi təmayə tampəna na sələlyü ile tū səsəyi puw ke pə təna pə taa na tš tala Kilisiti wei í ké tá tənuyü nyuyü tə. ¹⁶ I təw ké niŋ na nəsəhe na pə təna pə wəw rúpúyü waanu waanu ke tənuyü təw tə pə təkəna təmayə teu, na tənuyü atama atama tamsəna təmayə teu təyö pə krenta pilimile. Pə təw ké pə təna mpi pə we tənuyü təw tə pə laki pə təmle ke teu, tənuyü təna puiki ké, na ku sələlyü təhna səsəyü.

Təntə kofatə ke Kilisiti mpaaw taa

¹⁷ Ye pə we mpü, na Tacaa ma heeliyi-me təfoo si í taa tasa təntə isü cefelināa. Pēle pa təhəyi pa kraai huwēe ke yem ké. ¹⁸ Pa layatu ta tulu. Pa isəkpeetēe na pa

lanƙpusəŋ katatəlaya tɔɔ pa paa fɛi weesuɣu ŋku Iso haa tɔ ku taa. ¹⁹ Pa kɛ fɛɛle fɛi nyɔma kɛ, yaasi isayaw taa kɛ pa ha pa ti tɛkpataa, na pɔ huliɣi asilima tɔlatɛnaa.

²⁰ Ama Kilisiti tɔm nti me i nyɔmɔ tɔ pɛ taya mɔpɔyɔ tɔ weɛ. ²¹ Ntɔŋ i tɛma i tɔm nuw na? Halɛna i kɛw Kilisiti nyɔma tɔ pa sɛyɛsa-mɛyɛ i tɔm tɛna tampana mɛɛ. ²² Ye mɔpɔ pɛ weɛ kɛ si i wɔyɔsi mɔ yaasi kɔpɔŋ wei i tɔka hatuu lɔŋ tɔ. Yaasi kɔpɔŋ unu i konyulɔŋ kɔpuyusin pukina tɔletɛ taa kɛ. ²³ Pɛ weɛ kɛ si i layasi mɔ lotunaa taa na mɔ lɔmɔyaseɛ taa tɛkpataa. ²⁴ Na i kɛli yaasi kɔfalw wei Iso lɛsaa na i kɛ i maɣamaɣa i nyɔŋ tɔ. Mɔ tɔntɛ i kɛɛsaa na tɔ teu isu tampana hɔlɔyɔ tɔ ilɛ pu hɔli si i kɔpaya yaasi unu.

²⁵ Pɛ tɔɔ ilɛ i yele tɔmɔyɔ pɔpɔtu pɛlɔyɔ tɛkpataa, na paa mɔ taa wei i yɔyɔtɔyɔ tampana kɛ i lɛlaa kɔŋ. Pɛ taya pɔlw, tɔ tɛna tɔ wɛ kɛ isu niŋ na nɔɔhɛɛ wɛw tɔnɔyɔ tɔɔ tɔ. ²⁶ Na ye pɔɔnɔ kɔpɔ-mɛ i taa yele na ɔ pɔna-mɛyɛ wakɔlɔyɔ taa. Na pɔɔnɔ i taa leeli na ɔ wɛ mɔ taa. ²⁷ I taa ha mɔ tɔyɔ ilɔyɔw kɛ paa pɔɔw maɣamaɣa. ²⁸ Ye wei i ka ŋmulaya pɔntu i taa tasa ŋmulɔyɔ. Ama i sɛɛsi isɛle na tɔmlɛ lapu na i hiki i maɣamaɣa i niŋ nyɔm mɔpɔ pɛ tɔɔ i wu teu tɔ, na i pɔsi na i sɛna mɔpɔ pa fɛina pɔlw tɔ. ²⁹ Kawalaya tɔm natɔli tɔ taa lukɛna mɔ nɔɔsi. Ama i yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa kɔpɔama mɔpɔ pa waasɔyɔ yɔlaa na pɔ yeki na tɔ tuusiɣi lɔlɔ kɛ Iso sɛɛw taa tɔ, ilɛ tu waasi tɔ nilaa tɛna. ³⁰ I taa wakɔlɔyɔ Iso Feesuɣu Naŋŋtu lanɛ. Pɛ taya pɔlw, unɔyɔlɛ Iso kuyɔsum mɔpɔ i yusɛna-mɛ tɔ. Na unɔyɔ Iso su-mɛyɛ tɔlɔma si pɛ hɔli si kuyaku wɛɛ ku kɔŋ, ŋku ku wule Iso kɔ ya-mɛ tɛkpataa tɔ. ³¹ I yele huwɛɛ nyan nyɔna tɛna na tɔma tɔkɛnaw kɛ tɔɔ na pɔɔnɔ muɣu. I yele hola na kɔyɔw. I yele isayaw tɛnaya lapu, paa tɔ kɛ nti. ³² I laki tɔmɔyɔ yɔllɛ na i wii tɛma pɔtɔtɛɛ. Ye i pɔntɛna tɛma i hɔli tɔmɔyɔ suulu isu Iso nɔ hɔlɔyɔ-mɛyɛ suulu kɛ Kilisiti tɔɔ tɔ.

5

Mɔ lakasi i te teu

¹ Isu i kɛw isɛntɔyɔ Iso piya nsi i sɔɔlaa tɔ i sɛɛsi isɛle na i kɔpaya i yaasi tɛna ilɛ. ² I hɔlɔyɔ tɔmɔyɔ sɔɔlɔyɔ kɛ mɔ lakasi tɛna taa isu Kilisiti nɔ sɔɔlɔyɔ-tu halɛna i pɔsi i tɔyɔi kɔhaham kɔpɔm, na i kɔpaya i ti na i la kɔtaya kɛ tɔɔ si pɔ la Iso kɛ teu na sɔɔsɔŋ kɔpɔŋ tɔ.

³ Asilima na tetelakasi isayasi na konyulɔyɔ, pɛ tɛnaya mɔpɔ pɛ tɔm maɣamaɣa i taa lu mɔ nɔɔsi taa, pɛ taya pɔlw, lakasi nsi si taka tɔ mɔna Iso yɔlaa. ⁴ Na pɛ ta mɔna tɔtɔ si i yɔyɔtɔyɔ fɛɛle fɛi tɔm, yaa tɔm kɔpɔi nyɔntu, yaa kɛɛsɔlaya tɔm natɔli. Ama i paasɛna Iso kɛ sɛɛw si i na tɔmlɛ. ⁵ I nyi teu si asilima latu, na tetelakasi isayasi latu, yaa liyitee kɔtɔi tu, pa taa nɔyɔlw kaa fɛli nɔɔhɔlɛ kɛ Kilisiti na Iso pa kawulaya taa. Halɛ liyitee kɔtɔi tu na tuŋ laalu pa isayaw lu kɔlɔm kɛ.

⁶ I paasɛna teu na nɔyɔlw i taa tolisi-mɛ na i kɔmɛlatɔm, halɛ nti unu tɔ tɔɔ kɛ Iso kɔ lana mɔpɔ paa caa i luyɔ nyɔntu lapu tɔ na pɔɔnɔ. ⁷ Mɔ na pɛ yɔlaa i taa kaa pɔlwɔyɔ paa hoolaya. ⁸ Lɔŋ i ka wɛ kɛ isu yɔlw tɔŋyɔw ahoɔ kɛ sɔkɔpɔyɔw taa tɔ. Ama kayana mɔ na Tacaɔ i kɔpɛntaa, ilɛ pɛ wɛ isu ilim lu mɔ tɔɔ kɛ. Pɛ tɔɔ ilɛ mɔ lakasi i te isu kɔpɔama mɔpɔ pa wɛ ilim taa tɔ pa nyɔsi. ⁹ Pɛ taya pɔlw tɔmɔpɔ pɛ nyaaɔlaa tɔ kɔpɔntɔnaa lapu na siyisiŋ tɔŋyɔw na tɔm tampana yɔyɔtɔyɔw kɛ pɛ kɔŋna. ¹⁰ I sɛɛsi isɛle na i cɛkɛna mɔpɔ pɛ wɛ Tacaɔ kɛ teu tɔ. ¹¹ Mɔ na mɔpɔ pa laki sɔkɔpɔyɔw tɛɛ tɔma kɔpɔi nyɔna tɔ i taa kaa pɔlw paa hoolaya. Ama i la na pɛ kuli a tɔɔ na paa wei i nɔ. ¹² Yɔlaa mɔpɔ, mɔpɔ pa ŋmɛlɔyɔ na pɔ laki tɔ si pɛ tɔm i tu lu yɔlw nɔyɔ taa tɔ pɛ wɛ fɛɛle kɛ. ¹³ Ye pa lakasi nsi si tɔɔ i kulaa na pɛ nɔ, ilɛ paa wei i kɔ nɔ pa wɛɛtu cakɔlɛ tɔkɛlekele. ¹⁴ Mɔpɔyɔ pɛ tu wɛɛ, ye pɛ kula pɔlw tɔɔ na pɛ naaki tɔɛɛɛi, pɔlɛ pɛ pɔsɔyɔi fɔtɔla kɛ. Pɛ tɔɔ kɛ pa yɔyɔtɔyɔ si.

Nyá wei n tooki tɔ fe mpɔ.
Kɔli na ń lu sɔtaa taa,
Kilisiti ká ɛ nyá sɔkpetɔyɔ.

¹⁵ Ye mpɔ ɔ ɛ la laakali na mə tɔntɛ ke teu, ɛ taa tɔ ɛsu kɔmɛlɛmɔŋ, ama ɛ tɔ ɛsu lɔmɔasɛɛ nyáma. ¹⁶ I taa yele na alɔsɛke kɔyɛɛŋ fiti-mɛyɛ yem. Pə taɣa pulɔ isayɔtu hukina tá kayana kɔyɛɛŋ ɛnɛ ɛ taa. ¹⁷ I taa la ɛsu kɔmɛlɛmɔŋ lakuyɔ tɔ. Ama ɛ sɛɛsi ɛsɔlɛ na ɛ nyi mpi Tacaa luyɔ wɛɛ si mɛ ɛ la tɔ.

¹⁸ I taa yele na sɔlɔm kɔ-mɛ. Sɔlɔm kɔyɔ ká tɔ-mɛyɛ yem yem lakasi. Ama ɛ yele na Feesuyɔ Nanŋtu haɣa mə taa tɔmamam. ¹⁹ Ye ɛ ɛɣa tɔma kin mə nɔɔsi taa ɛ wɛɛ Isɔ Tɔm yontu na apalɔtu nyɔntɔ na Isɔ samtu nyɔntɔ. I sa Tacaa na samtu yontu na Isɔ Tɔm nyɔntɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ. ²⁰ I sɛeki Tacaa Isɔ kɛ ɛ na tɔmlɛ ke paa waatu wei kɛ paa mpi pə tɔ kɛ Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ.

Apalaa na pa alaa pa tɔm

²¹ I nukəna tɔmɔɣa teu ke Kilisiti sɔyɔntɔ tɔɔ.

²² Alaa-mɛ ɛ seeki mə paalaa ɛsu ɛ seekuyɔ Tacaa tɔ. ²³ Pə taɣa pulɔ, ɛsəna mpi Kilisiti ná kəla Yesu sɛɛlaa kpekəle tɔ mpɔ tɔtɔyɔ apalɔ ná kəla alɔ. Yesu sɛɛlaa kpekəle kɛna Kilisiti tɔnyɔyɔ pilimile, na Kilisiti mɔɣamɔɣa kɛna pa nyɔyɔ yatu. ²⁴ Na ɛsu Yesu sɛɛlaa kpekə seekuyɔ Kilisiti tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ alaa ká seeki pa paalaa ke pə təna pə taa.

²⁵ Apalaa mɔ sɔlɔli mə alaa ɛsu Kilisiti sɔɔlɔyɔ Yesu sɛɛlaa kpekə na ɛ si a sɔm tɔ. ²⁶ I lapa ńpɔyɔ si ɛ nyaali-wɛ na lɔm na ɛ tayani-wɛ na ɛ tɔm na pá te teu na pá muna Isɔ yəlaa. ²⁷ Pə taɣa pulɔ ɛ caakaya kɛ si ɛ kɣaya Yesu sɛɛlaa kpekə na a teu tɔkɔpataa na ɛ sɔna ɛ ti, na á wɛɛ tənaniŋ, a tiili tá wakəlɛ, na paa asilima a feina, na á tá caamu. Pəyele kɔwakəlɔm napəlɛ fei a kin. ²⁸ Ye mpɔ pə wɛɛ si apalaa ɛ sɔɔlɔyɔ pa alaa ke teitei kɛ ɛsu pa sɔɔlɔyɔ pa ti tɔ. Ye yɔlɔ sɔɔlɔyɔ ɛ alɔ pə wɛ ɛsu ɛ mɔɣamɔɣa ke ɛ sɔɔlɔyɔ. ²⁹ Ama tampana tɔɔ nɔyɔlɔ fei wei ɛ taa kɔpaa ɛ mɔɣamɔɣa tɔ, halɛ paa wei ɛ paasəyɔna ɛ tɔnyɔyɔ tɔ kɛ teu kɛ na ɛ tayanəyɔ ɛ ti tɔtɔtɛte ɛsu Kilisiti paasuyɔnaw Yesu sɛɛlaa kpekə tɔ. ³⁰ Pə taɣa pulɔ, tá kɛna ɛ tɔnyɔyɔ pilimile tɔɔ niŋ na nɔɔhɛɛ na pə tənaya mpɔ. ³¹ Halɛ pa ŋmaa ńpɔyɔ Isɔ Tɔm taa si: Pə tɔ kɛ yɔlɔ ká ɛ ɛ caa na ɛ tɔo si ɛ na ɛ alɔ pá ɛɣa. Na pa naale pá kɔpɛntɛ na pá pəsi yɔlɔ kɔlɔm. ³² Ama tampana sɔsɔɔna ke pə kula lɔoŋa kanɛ ka tɔɔ cənɛ. Kilisiti na Yesu sɛɛlaa pa tɔm lapa ɛsəna tɔyɔ ma naa ka taa. ³³ Paa na mpɔ mɛyɛ pə heeliyɔ si paa wei ɛ sɔɔlɔyɔ ɛ alɔ ɛsu ɛ sɔɔlɔyɔ ɛ ti tɔ. Na paa alɔ wei ɛlɛ ɛ seeki ɛ paalɔ tɔtɔ.

6

Piya na si caanaa pa tɔm

¹ Piya mɛ, Tacaa ɛsɛntaa mə nyɔntɔ ntɛ si ɛ nuna mə nyáma. Mpi tɔ, ntɛ unɛ tɔ wɛnna teu. ² Kɔsəsutɔ nti pə suwa tɔyɔlɛ si: Seeki nyá caa na nyá tɔo. Tə tɔ kɛ pə caala kɔpantɔ təna kasəyaya ke sɛɛv si: ³ N ká nu lelen na nyá weesuyɔ ká tayali aɛ cənɛ.

⁴ ɛɛɛnaa mɛ, mu taa la na pááná kɔpa mə piya. Ama ɛ tɔki-si na ɛ sɛyɛsəyɛ-səyɛ kɔpantɔ, na ɛ hólɔyɛ-səyɛ lɔŋ ɛsu Tacaa luyɔ wɛɛ tɔ.

Yomaa na pa caanaa pa tɔm

⁵ Yomaa mu nukəna mə caanaa mpa pa tɔka-mɛyɛ antulinya taa cənɛ tɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ. I wɛɛna pa sɔyɔntɔ na ɛ nyana-wɛyɛ teitei ɛsu ye pi ke Kilisiti ɛ ka lapa tɔ. ⁶ I taa seeki-wɛyɛ waatu wei pa wɛɛki tɔ tike si pə la-wɛyɛ lelen. Ama ɛ la Isɔ luyɔ nyɔntɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ ɛsu Kilisiti yomaa. ⁷ Yomle tɔmlɛ nte pa

tuyi-me tó í la-te na luyu kulómuyu na pḗ wée isu Tacaa tǎmle ke í laki, pḗ taya yǎlaa tike nyǎnte. ⁸ Ǫ nyi teu si paa yom paa kasayampu Tacaa ká te na í feli paa wei kḗ kḗpantǔ nti í lapa tǔ.

⁹ Na mpa me í ke yomaa caanaa tǔ mu la-weyē mpv tǔtǔ, í kpa mǎ tǔ na pa nyaasuyv. Na í tǔsǔ si mǎ na we í kaa caa kulóm ke isǔtaa na ílé u fayasayǔ nǔyǔlo se.

¹⁰ Nti tǔ kaasaa tǔyǔle si mu pǔekǔyǔ si í nyǔ tǔj ke mǎ na Tacaa mǎ krentuyv taa na í tǔj sǔsǔj taa. ¹¹ Ǫ tǔ mǎ tǔ kḗ yoou wontu tǔna nti Iso haaki-me tǔ, na í sǔj tǔca na í tǔj Ǫyǔn na í acilayatu tǔna. ¹² Pḗ taya yǎlaa ke tǔ yooona, ama mpa tǔ yooona tǔyǔle alǔyaa tǔj tǔnaa asayaa mpa pa we isǔtaa tǔ, na sǔkpetuyv taa cǔne awulaa na tǔj tǔnaa na sǔsaa. ¹³ Pḗ tǔ tǔ í co Iso yoou wontu nti tǔ tǔnaya kpaakpaa, na pḗ kǔma na pḗ tala kuyeyē isayan taa na mǎ kolontu kulǔyǔ mǎ tǔ, í pǔsi na í tǔj-í teu. Na ye í tǔka mǎ tǔyǔ teu na í yoo halǔna í tǔ yoou ŋku ku nyuyv, ile í ká nyǔ tǔj ke mǔpǔyǔ tam.

¹⁴ Ye mpv í tantǔ na í tǔjaa, na í tǔj tampana ke teu na pḗ wée isu pa lǔyuyv tampala ke tǔnaya taa tǔ. Na í tǔj siyisuyv ke pḗ tǔna pḗ taa na pḗ wée isu nyǔǔtǔ toko ke í suuwa. ¹⁵ Ǫ seesi isǔle na Laapaali Kupaŋ wei í kǔjha heesuyv tǔyǔ kpaaluyv na pḗ wée isu ntǔkpaala kupaŋa ke í leewa. ¹⁶ Ǫ tǔ mǎ taa na Iso kḗ tam na pḗ wée isu kǔpǔyǔ ŋku í ká kentiŋina isayatu tǔ nyǔmǎ sǔtǔ nyǔna tǔ. ¹⁷ Ǫ nyǔni yǔpǔ mpi Iso yakǔ-me tǔ isu yoou kahuka, na í tǔki Iso Tǔm isu layate nte í Feesuyv cǔla-me tǔ. ¹⁸ Ǫ laki pḗ tǔnaya mpv na Iso sǔlǔmuyv, na í wiikina-í si í sǔna-me. Ǫ sǔlǔmǔyǔ paa mpi pḗ taa, na Feesuyv Naŋjtu í hǔlí-meŋe isǔna í ká sǔlǔmǔ tǔ. Ǫ la kpelikpeka nyǔma na í seesi isǔle ke mǔpǔyǔ tam. Ǫ sǔlǔmǔyǔna Iso yǎlaa tǔna. ¹⁹ Na í sǔlǔmǔna ma tǔtǔ, na waatu wei mǎ caaki ma nǔyǔ tǔ kḗ kuluyv, Iso í tǔ ma taa kḗ tǔm nti tǔ tǔj teu tǔ, na mǎ hǔlí Laapaali Kupaŋ tǔm nti tǔ ŋmelaa tǔ na apalǔtǔ. ²⁰ Paa na pa tǔka-m salǔka taa tǔ mǎ kǔna Laapaali Kupaŋ ŋe í tǔmle tǔ sǔsǔ. Pḗ tǔ tǔ í sǔlǔmǔna-m na mǎ yǔyǔtǔ í tǔm na apalǔtǔ ke isǔna mpi pḗ nǔyǔsǔnaa tǔ. ²¹ Ta taapalv Tisiki wei í laki Tacaa tǔmle na luyu kulómuyv tǔ í ká keesi-meŋe ma tǔm na í nyi isǔna taa ma wée tǔ. ²² Pḗ tǔ mayamaŋa ke ma tiliyǔ-í mǎ kin, si me í nyi isǔna taa tǔ we cǔne tǔ, na pḗ sǔsǔ-meŋe apalǔtǔ.

²³ Tacaa Iso na tǔ Sǔsǔ Yesu Kilisiti pǎ ha tǔ taapalaa tǔnaya alaafǔya na pa tǔma sǔlǔyv na tǔá tǔmnav ke Iso. ²⁴ Iso í hǔlí pǔelee ke pa tǔna mpa pa sǔla Tacaa Yesu Kilisiti ke tam tǔ.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA

FILIPU NYĒMA TŌ

Kŭtŭlŭtŭ

Pə nəḡəsəna isu saa wei Pŏli nmaakaya takəlaya kanə tŏ saləka taa ké ı wē. Mpa ı nmaa-ke tŏ pa taa paḡale ta ke Yuta nyəma. Pŏli lapəna Iso təsēle yəlaa mpeḡe waasv na pá mv Iso Təm. Halı pa tilina Pŏli ke kvcəŋ ke təm paḡale. Pə tŏ ké Pŏli nmaa-wē na í sēe-wē na í tasa-wēḡe layatu sı pá wē nḡo kŭlvmaya na pá pasa pa ti isu Tacaə Yesu. ı seḡesəyi-wē sı pá la laakalı na seḡesəlaa pəpətŏnaa. Pŏli seḡesuyv loŋa sŏsaya nté sı yŭlv í wēena lanḡhŭlvmlə paa wahala taa.

Isəna pa faḡa Filipu takəlaya tŏ:

Pŏli təmle, titite 1

Iso sēelaa nḡo kŭlvmaya na pa ti pasuyv, titite 2:1-18

Timotee na İrafəlotiti, titite 2:19-30

Laakalı na seḡesəlaa pəpətŏnaa, titite 3:1-4:9

Sētv, titite 4:10-23

Sētv

¹Taya Yesu Kilisiti təmle nyəma Pŏli na Timotee.

Tá nmaakəna takəlaya kanəḡe Iso yəlaa mpa pa wē Filipv na pá tēma Yesu Kilisiti na pa taa tŏ, na Iso təsēle sŏsaa na tŏ taa tēma lataa. ²Tá Caa Iso na tá Sŏsŏ Yesu Kilisiti pá hŭli-mēḡe pēelēe na pá lá na mə lanḡ hŭlvmlə.

Filipv nyəma tŏ sələmvvḡ

³Paa waatv wei ké ma tŏsaa mə tŏ ké isəntŏ, ma sēeki ma Iso ké í na təmle ke mə tēna təpai mə tŏ ké. ⁴Na paa waatv wei ké ma sələməḡəna-mēḡe Iso, lanḡhŭlvmlə ke ma sələməḡəna. ⁵Mpi tŏ, í səna-m kuyakv kancaalaya nyəŋkv wule na haləna saŋa na má yasəyi Laapaalı Kupav tŏ. ⁶Ma nyəma teu təkpataa sı Iso wei ı caala təmle kupantə tənēḡe mə kin tŏ, ı ká la-tēḡe nḡpúḡ haləna tŏ kŏv na tŏ yoosi Yesu Kilisiti kuyakv wule. ⁷Pə mvna teu ké sı má hvv nḡpúḡ mə tēna təpai mə tŏ. Ma luyv svv-mēḡe sŏsəmv sŏsəmv ké. Pə taya pŭlv tŏ, mə tēna təpai í hika mə paa nyəm ke pēelēe nna Iso lapa ma tŏ a taa ké. İe paa pənente ma wēv saləka taa isəntŏ yaa tuu ma ti wēv na ma ti, sı má taa yelə na Laapaalı kupav pəsi tetepŭlv, ama sı má sv-ı teu ké təka. ⁸Ma yḡḡvḡv sı ma sŏla mə tēna təpai ké isu isəna mpi Yesu Kilisiti sŏlvvḡv-tḡv sŏsəmv tŏ, Iso maḡamaḡa nyəma sı tampana nḡpúḡ.

⁹Nti ma sələməḡi Iso ké mə tŏ tḡvle sı mə sŏlvvḡv í sŏsəḡi tam, na nyəm kupampam sŏsəmv na pə tēna pə cəkənav í wē mə sŏlvvḡv taa. ¹⁰İena í pəsi na í ləsi mpi pə wē teu tŏ. Ye pə lapa mpv í ká la kupama na pa kaa na mə kin ke taalı nḡḡlvvḡv Kilisiti kuyakv wule. ¹¹Na í ka la tēma kupana nna Yesu Kilisiti kŏŋna tḡv sŏsəmv, na pŏ tŏ Iso ké teeli na samtv.

Isəna Kilisiti ké tá weesuyv tŏ

¹²Ma taapalaa ma caa sı í nyi sı tampana tŏ isəntŏ, mpi pə maḡana-m tŏ pə waasaa ké, pə yelaa ké na Laapaalı Kupav sŏsəḡi yav. ¹³Pə yelaa na wulav tḡyaya tanḡaa tēna na yəlaa ləlaa tēna nyi sı Kilisiti təmle lapv tŏ ké pa tv-m saləka. ¹⁴Tá taapalaa taa paḡale nawa ma wē saləka taa, İena pá tŏki tənəŋ na Tacaə təm, haləna pá nyaya apalbv na pá heeliḡi Iso Təm na sḡvntv fēi-wē.

¹⁵Paa na ma isəseemle tŏ ké ləlaa lakı Kilisiti waasv na sŏsəntv həmv hvwēe tŏ, ləlaa ná lakı-ı na hvwēe kupana ké. ¹⁶Panə İvı pēle pa lakuyv na sŏlvvḡv wē pə

taa tɔ, pa nyɔ́má sɪ ɪsɔ́ tɔ-m sɪ má taa yelee na Laapaali Kɔpaŋ pəsɪ tɛtɛpɔlv tɔɔɔ. ¹⁷ Ama lɛlaa ɪlɛ kɔlvɔv pɛɛkɔv tɔɔ kɛ́, paa paasəyɪ na pá heeli Kilisiti tɔm kɛ ɪsəna mpi pə mɔnaa tɔ se, pa hɔv kɛ́ sɪ ma wɛv saləka taa tɔ paa sɔsɔ-m kɔnyɔŋ na má ná.

¹⁸ Kpaɪ kɛ́. Ye kɔpantɔ yaa ɪsəyɔtɔ kɔlvɔv kɛ pa lukɪ, ma laŋlɛ tu hɛɛwa. Mpi tɔ pa tu heela Kilisiti tɔm. Na ma laŋlɛ ká hɛɛ m̀pɔ́yɔ́ na pɔ́ pukɪ. ¹⁹ Pə taya pɔlv tɔɔ, ma nyɔ́má sɪ má sɔlɛmɔŋ na Yesu Kilisiti Feesuyɔ sɛnav tɔɔ pə tənaya mpɔv pu məli ma nyɔvɔv yavɔ. ²⁰ Ma tanɔa na má tɛlɛyɪ m̀pɔ́yɔ́ teu kɛ́ sɪ ma kaa tɔɔ fɛɛlɛ natəli. Ama pənɛntɛ naani kɛ́ maa la teu ɪsɪ ma lakɔvɔ tam tɔ, ɪlɛna má hólɪ Kilisiti sɔsɔntɔ kɛ ma tɔnvɔv tənə taa, paa ma na ma ɪsɛ, paa ma səkɪ. ²¹ Pə taya pɔlv, paa maa wɛɛ, Kilisiti kɛlɛ ma pə tənə. Na má tu sɔpa, ɪlɛ pə kəlaa kɛlɛ. ²² Ntanyɪ ye ma wɛna ma ɪsɛ, maa tasa waasaya nakəlɔyɪ larɔv. Tɔv, maa nyəŋ nti má ləsi tɔ se. ²³ Pə kɔpə-m kɛ́, ma nyuləyɪ kɛ́ sɪ má kɛpɛ na má wɛɛ Kilisiti kɪŋ. Nti tɔ kəla-m teu tɔɔlɛ. ²⁴ Ama mə tɔɔ ɪlɛ, pə wɛɛ kɛ́ sɪ má wɛɛna ma ɪsɛ. ²⁵ Ma tɛma ma taa kɛ́ teu na tɔlɛ, pə tɔɔ kɛ́ ma nyɔ́má sɪ ma kaa kɛpɛ. Na ma nyɔ́má sɪ má na mə tənə tɔpaɪ tu wɛɛ, na maa sənə-mɛ na í pɔlɔ ləlv kɛ́ mə ɪsɔ sɛɛv mpaav taa, na í hiki laŋhɔlvɔm kɛ pə taa. ²⁶ Pə tɔɔ kɛ́ ye ma kɔma na má məli mə tɛ í ká hiki ma kɪŋ kɛ mpi í ká yɔlənə mə Yesu Kilisiti mpaav taa tɔ.

²⁷ Kɔlvɔtɔ kɛ́ sɪ í tɔkɪ yaasi wei ɪ kɛɛsəna Kilisiti Laapaali Kɔpaŋ tɔ. ɪlɛ paa maa kɔɔ mə nav yaa ma ta tu kɔm, má nu sɪ í nyɔɔ tɔŋ tɛ, na í kɔpɛnta hɔwɛɛ, na í yoo taa tɛm mpi Laapaali Kɔpaŋ tɔvɔ-mɛ tɔ pə yoo na lotu kɔlvɔtɔ kɛ mə tənə. ²⁸ ɪ taa yelee na mə kolontunaa nyaasəyɪ-mɛyɛ pɔlv taa. Mpi pə hólɔ́yɪ pɛlɛ sɪ pa tɔm ká tɛ tənəŋnəŋ tɔyɔlɛ. Na pə hólɔ́yɪ-mɛ sɪ pu tɛ na pɔ́ ya mə nyɔɔŋ, na ɪsɔ lakəna mpɔv. ²⁹ Pə taya pɔlv, ɪsɔ hanə-mɛyɛ mpaav sɪ í la Kilisiti tɔmlɛ. ɪlɛ pə taya ɪ tɔɔ yuŋ tɪsuyɔ tɪkɛ tɔm, ama na ɪ tɔɔ kɔnyɔntɔyɔlɛ tɔtɔyɔ. ³⁰ Mə sɛɛwa ma tɔɔ kɛ́ pənɛntɛyɛ na tɔ́ yoo yoo. Yooŋ ŋku í ná ma yoo hatuu ləŋ na í tu nyɔ́má tɔtɔ sɪ ma tu tənə-kɔv yoo tɔ, ŋkɔvɔlɛ mpɔv na ŋku í yookuyɔ tɔ.

2

Kilisiti tɪ pasəyɔv na ɪ ɪsɔ nuŋav

¹ Mə na Kilisiti í kɔpɛntɔv mpɔv tɔ pə sɔsɔyɪ-mɛyɛ tɔŋ nte? ɪ sɔlvɔv sɔsɔyɪ-mɛyɛ apalɔtɔ nte? Mə na Feesuyɔ Naŋŋtɔ í kɔpɛnta kɔlvɔm na? ɪ lakɪ tɔmɔyɔ yəllɛ na kɔpantɔ na? ² Tɔv, ye pə wɛ mpɔv ɪlɛ, ma wiina-mɛ sɪ í kɔpɛntɔ teu, na í sɔlvɔyɪ mə tɔma, na í wɛna lotu kɔlvɔtɔ na hɔwɛɛ kɔlvɔmɛɛ, na pə hɔlvɔsɪ ma laŋlɛ kɛ sɔsɔm. ³ ɪ taa la pɔlvɔv tɔma kɔlvɔv tɔɔ, yaa teeli yem tɔɔ. Ama í pasa mə tɪ, na paa wei í nyənɪ ɪ lɛlv ɪsɪ wei ɪ kəla-ɪ tɔ. ⁴ Nɔ́yɔlv ɪ taa pɛɛkɪ ɪ maɔamaya ɪ nyɔvɔv nyɔntɔ tɪkɛ, ama í tɔsɔyɪ ɪ tɔyɔntɔlɛnaa tɔɔ. ⁵ ɪ wɛɛna hɔwɛɛ nna Yesu Kilisiti ka hɔvkaya tɔɔ mə taa.

⁶ Hatuu tɔ ɪ ka tu wɛna ɪsɔ wɛɛtɔ kɛ́. Pə na pə mpɔv tɔ, pə ta tɔ-ɪ sɪ ɪ pɛɛkəyɪ na í laŋə tɔŋ na í kpa ɪsɔ tɔɔ sɪ ɪ saala.

⁷ Ama ɪ maɔamaya ɪ yelina pə tənə mpi ɪ ka wɛna tɔ na í kɔpaya yom wɛɛtɔ.

ɪ kɔpaya yəlaa wɛɛtɔ kɛ́ tətɛŋlɛlɛŋ, na ɪ kɔmaya ɪsɪ yɔlv wɛv tɔ.

⁸ ɪ tisaa na í pasa ɪ tɪ na í nuŋa ɪsɔ kɛ́ m̀pɔ́yɔ́, halənə ɪ sɔm, sɔm mpi ɪ sɔpa tesika tɔɔ tɔ.

⁹ Pə tɔɔ kɛ́ ɪsɔ kɔvsa ɪ nyɔvɔv kɛ́ teu kɛ sɔsɔm, na í ha-ɪ hətɛ nte tɔ kəla həla tənə tɔpaɪpaɪ tɔ.

10 Pə təna mpi pə wəna weesuyu
na pə wə ɪsəfaa na tətʊ tə
na tətʊ tɛ tə pə hənɪ-ɪ aɛ.

11 Na pə təna pə tisi sɪ Yesu kɛlɛ Səsə,
na pə ha Tacaa Isə kə teeli.

Isəna tu tee isu kəkəsɪ kɛ antulinya taa tə

12 Ye mpʊ ɪlɛ ma taapalaa, waatʊ wei maa wə mə cəb tə ɪ nuna-m pə təna pə
taa kə. Na paa pənente ma fɛɪ mə cəb, pə kəla teu sɪ ɪ nuna-m mpʊ tətʊ. ɪ pɛkəyɪ
mə nyəŋ yapʊ təm na sɔyɔntʊ na seluyɪ. 13 Pə taɣa pulb, Isə wɛɛ kə na ɪ lakɪ mə
taa kə tam, sɪ mɛ mu pəsɪ na ɪ sɔɔlɪ na ɪ lə mpi ɪ ka suwa na ɪ tɛŋəyɪ na ɪ lakɪ tə.

14 Kɔntʊyʊ na ntɛŋkɛɛsaya ɪ taa wɛɛ pə təna mpi ɪ lakɪ tə pə taa. 15 ɪlɛ ɪ kə
pəsɪ yələa mpa pa fɛɪna taalɪ na pə wə tənəŋ tə, na ɪ pəsɪ Isə piya nsi sɪ fɛɪna
kawalaya nakələyɪ antulinya yələa kʊtakɛɛsəŋ na asaya pa hɛkʊ taa tə. Pəcə pə
wɛɛ kə sɪ mu muɣuna kəkə ke pa hɛkʊ taa kə nyənənyənɪ isu ɪsətʊlɛŋsɪ kɛ ɪsətʊa
16 na ɪ heeliyina-wɛyɛ weesuyu təm. Ye ɪ lakɪ mpʊ, maa pəsɪ na má yələna-mɛyɛ
Kilisiti kuyakʊ wule kɛ teu. Tampana tə ɪsəntə, mpʊ pu hʊlənə sɪ ma təma təna
na ma lɔpʊ tənə ta məlɪ yem.

17 Ntanyɪ ma caləm kə lu, ma səm təm kɛ ma wəna mpʊ. Na ye pu tu lapa mpʊ,
pə wə isu kətaya ŋka mə Isə sɛɛtʊ tasa Isə kə lapʊ tɔyələ. Ye pu la mpʊ, ma lanjɛ
hɛɛtʊ. Na má na mə tənə tá lanja hɛɛna. 18 Na mpʊ tətʊɔ tə na mɛ, pə wɛɛ kə sɪ
mə lanja ɪ hɛɛ, pə wɛɛ sɪ má na mɛ tá lanja ɪ hɛɛna.

Timotee na ɪpafəlotiti

19 Ma hʊv sɪ, na Isə tɔŋ taa ye pə wə ɪsənə, maa tili Timotee kɛ mə tɛyɛ
nəɔnəɔ na má nu mə cakələ təm, na pə səsɪ ma mayamaya kɛ apalʊtʊ. 20 ɪ tike ɪ
wenna, na ɪ sənə-m mpi ma səpənə nyuyʊ tə pə taa, na ɪ paasəyənə mə təm kɛ na
tampana. 21 Lɛlaa ɪlɛ, pɛlɛ pa mayamaya pa niŋ nyəm tike tə kə pa nəyəsəyɪ, pə
taɣa Yesu Kilisiti nyəm tə. 22 Mə mayamaya ɪ nyəmá ɪsənə Timotee ɪnɪ ɪ hʊlaa
sɪ ɪ kə yələpən tə, na ɪsənə má na-ɪ tə lapa təmle isu yələ na ɪ pəyaya kɛ Laapaalɪ
Kɔpən təm taa tə. 23 Ma hʊv sɪ ye ma kəma na má cəkənə teu kɛ nti tə taa ma
wɛɛtʊ, ɪlɛ maa tili-ɪ mə cəb. 24 Na ma wəna naani kə teu kɛ Tacaa tɔŋ tə sɪ ma
mayamaya maa polo mə tɛyɛ nəɔnəɔ na má ná-mɛ.

25 Ma mayasaa na má ná sɪ pə kəla teu sɪ tá taapalʊ ɪpafəlotiti, wei mɛ ɪ ka ha-m
mpi maa lanja na ɪ tilina-m sɪ ɪ kənə-m, na má na-ɪ tə lakənə təmle na tə yooki
yoou tə, ɪnəyɪ maa yele na ɪ məlɪ mə kin. 26 ɪ nyuləyɪ kə sɪ ɪ ná mə tənə, halənə pə
pəkəla-ɪ. Mpi tə, mɛ ɪ ka nuu ɪ wusasi tə pə tə. 27 Tampana tə ɪsəntə, pə wu-ɪ teu
kə, halənə ɪ caakaya səm. Ama Isə wii ɪ pətəətələ. Na pə taɣa ɪ tike ɪ nyənə, na ma
nyənə tətʊɔ, sɪ pə taa kə pə səsɪ-m lanjakəllɛ kɛ lɛntɛ tə. 28 Pə tə kə ma hʊv
sɪ maa kʊsɪ-ɪ ləŋ təcav na ɪ məlɪ mə tɛ, na mu na-ɪ na mə lanja tasa hʊlɔmuyʊ, na
ma mayamaya ma lanjakəllɛ tɛ mpʊ. 29 Pə tə ɪlɛ ɪ mu-ɪ niŋ naalɛ na lanjhʊlɔmlɛ
səsəɛ, isu pa mukuyʊ taapalʊ kɛ Tacaa təm taa tə. Yələa isu pane ɪnɪ wɛyɛ pə wɛɛ
sɪ ɪ seeki. 30 Pə taɣa pulb tə, Kilisiti təmle nyuyʊ tə kə səm cɛɛ-ɪ. ɪ lapa ɪ weesuyu
kɛ awusa kə na ɪ kənə-m kʊsənəm mpi mə mayamaya ɪ taa pəsəyɪ sɪ ɪ kənə-m tə.

3

N pɛlaa yaa n ta pɛlɪ pə kɔlɔm

1 Ma taapalaa, pənɛntaa ɪ yələyɪ Tacaa təm taa ɪlɛ. Kɔlɔmtʊ tənə tə ŋmaav kɛ
tam u kuyʊ ma, na nti ɪnɪ tə tu kələyənə-mɛyɛ tampana hʊluyʊ. 2 ɪ la laakalɪ na
ɪsayalataa, hasɪ nsi, yələa mpa pa kama nyuyʊ sɪ pɛluyʊ kɛ pɛluyʊ tə. 3 Mpe pa

pelvɔv ke mpi? Taɣale pella na tampana. Pə taɣa pulv tɔɔ, Iso Feesuɣu wenna tá kin na táa lakɩ Iso tɔmlɩ. Na Yesu Kilisiti ke ta lakɩ na taa taaki, na pə taɣa pulv kulapəle haana taɣa naani. ⁴Ye maa nɔkaa kɔlv, ma pəsəɣɩ na má tv kulapələnaa panɛɣe naani. Na ye nɔɔlv wɛɛ na í huukɩ sɩ pulv kulapəle ká yelina na í tɔlv-tɩ ɩɛ, ma tɛɛ pɔntv ke kulapələnaa ké tɔrapai. ⁵Nyənɩ, ma lɔlvɔv kuyɛɛɛn pələfɛɩ wule ke pa pɛla-m, na ma ké Iseyɩlɩ tv ké təsiyisiyi. Na ma kpekəle ntɛ Pensaɛɛ nyəntɛ, na ma ké Hɛpəla tv ké təsiyisiyi. Na taɣale Falisanaa ke Yuta nyéma Isəsɛɛle tɔɣvɔv taa. ⁶Na maa sɛɛsa isəle ké pə taa ké pə fɛina, haləna má tɔkayana Yesu sɛɛlaa kpekə ke kɔnyɔɛ. Na ye pa tɔma sɩ kɔsəsutv taa tɔm tɔɣvɔv sɩ pulv í tɔɛ na pə lapɩ-ɩ kɔpɔɛ tɔ tá tɔɣayana, taalɩ nɔɔlv ɩ taa wɛɛ ma kin. ⁷Pənɛntɛ Kilisiti tɔɔ ɩɛ, ma nyənəɣɩ kɔpantɔnaa mpɩ ma mɔvɔlavana tɔɣvɔv mpi pɩ waasəɣɩ pulv tɔɣvɔv. ⁸Na pə taɣa kɔpantɔnaa panɛ pa tike ke ma nyənəɣɩ mpɩ, na kawaasi nsi sɩ tənaya ma nyənəɣɩ mpi pɩ waasəɣɩ pulv tɔɣvɔv ma nyəm ma Sɔsɔ Yesu Kilisiti tv pə tɔɔ. Təpantɛ taa təpantɛ ntɛ tənɛ ɩnɩ. I tɔɔ ké ma keela pə tənə mpi pə kɔsəɣɩ ma nyɔvɔv tv na má suna kpeɛɛɛ, na ma nyənəɣɩ pə tənə ɩsu hute sɩ pə yele na má hiki Yesu Kilisiti, ⁹na má na-ɩ tɛ kɛntɩ teu ke kulɔm. Maa yɔləɣɩ sɩ ma kɔsəsutv tɔkɔvɔv tɔɔ ké pə yaa-m kɔpɔɛ. Ama ma tema ma taa na Kilisiti tɔɣvɔv ma lapa kɔpɔɛ. Tənaya Iso hana pəsɔvɔv sɩ yəlaa í la kɔpama, na ye wei í mɔwa tá Sɔsɔ tɔm, pɔntv ke Iso haa pə pəsɔvɔv. ¹⁰Mpi ma nyuləɣɩ teu tɔɣvɔv sɩ má nyɩ Kilisiti na ɩ sɛm taa fem tɔma, sɩ maa hiki ɩ wahalanaa taa ké ma nyéma na máa tɔɣvɔv, na má sɩ ɩsu ɩ sɔpɔv tɔ. ¹¹Na má tɛɛləɣɩ sɩ paa feesi maɣa mpɩ tɔtɔ.

Tə kaasvɔv

¹²Maa yɔləɣɩ sɩ ma tema hikuyɩ ke mpi ma pɛɛkayə tɔ se, yaa ma tema teu tɔkɔpataa. Ama ma tɔɛna lɔpɩv ké na má kaasəɣɩ ma tɩ sɩ má hiki ma asewa fɔtɔ. Mpi pə tɔɔ tɔ, Yesu Kilisiti tema-m hikuyɩ na í kpa-m ɩ kpa-m ké. ¹³Ma taapalaa, maa huukɩ sɩ ma tema pə fɔtɔ hikuyɩ se. Ama kulɔmtv nti ma nyəmá tɔɣvɔv sɩ, ma yela ma waalɩ nyəntv ké, na má kaasəɣɩ ma tɩ sɩ má hiki mpi pə wɛ ma nɔɔv tɔ tɔ. ¹⁴Pə tɔɔ ké ma see na má pukina mpi pə suwa tv pə tɔɔ, sɩ má hiki pə fɔtɔ wei Iso yaa-tv sɩ tɛ hiki isɔtaa ke Yesu Kilisiti kin tɔ.

¹⁵Tá tənə mpɩ tá tɛ ké yɔlvkpasaa ke Iso nyəntv taa tɔ, tɛ huɩ huwɛɛ kulɔmɛɛ anɛ. Na ye mə taa lelɛa ɩ huɩ ɩpɔvɔv huwɛɛ anɛ a tɔɔ, ɩɛ Iso ká kilisi-mɛɣɛ-tɩ. ¹⁶Mpaav ɩku tɛ tɔɣvɔv haləna saɛa tɔ, paa pə la isəna tɛ tɔɣvɔv-kɔvɔv mpɩ.

¹⁷Ma taapalaa, í keesəna-m mə tənə. Tə tema hólɔɣv ke isəna í ká la tɔ, ɩɛ í nyənəɣəna mpɩ pa lakɩ ɩsu tɛ huɩlvɔv sɩ pə lakɩ tɔ. ¹⁸Tam ké ma heeliɣɩ-mɛɣɛ-tɩ, na pənɛntaa isəlvɔm ke ma tasəɣəna-mɛɣɛ-təɣɩ heeluyɩ ke isəntɔ. Paɣale wenna na pá wakələɣɩ mpi Kilisiti lapa ɩ sɛm tesika tɔ tɔ na pa yaasinaa asayaa. ¹⁹Pa tɔm ka tɛ tənəɛnəɛ, pə taɣa pulv tɔɔ, pa hiliɛ ke pa tɔɣvɔv, pə taɣa Iso. Na mpi pə nɔɣəsəna pə la-wɛɣe fɛɛle tɔɣvɔv pa yɔləɣəna. Na atɛ cənɛ nyəm tike tɔɔ ké pa laakalənaa wɛɛ. ²⁰Pə kaasa tá tɔ tá tɛɣɛle isɔtaa, na tɛ tɔɛɛ teu tətɛɣɛtɛɣɛ sɩ tá Yatv tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti í luna isɔtaa na í tiɩ. ²¹I tɔma nna ɩ hulaa na í mɔɛna pə tənaya ɩ tɛ tɔ, anəɣɩ ɩ ká hólɩ na í layasi tá atɛ tɔnəɛ pətɔtɔle nyəɛɛ ɩnɛ, na tɛ nɔɣəsəna tɔnvɔv teeli nyəɛkɩ.

4

Pəli caaki sɩ pá lakɩ nti tɔ

¹Pə tɔɔ ɩɛ ma taapalaa mpɩ mɛ ma nyuləɣɩ teu sɩ má tasa nav tɔ, mə heesəɣəna ma lanɛ ke sɔsɔm, na mɛɣɛ ma yɔləɣəna. Ma yəlaa mɛ, isəna pə wɛɛ sɩ í tɔ teu ke Iso mpaav taa tɔɣvɔv.

² Hai, ma wiikina Ifoti na Sentisi, ma hanta-weye ateye cæne, si pá ciiki isu Tacaa tøm taa tætvnaa lakuvv tø. ³ Na ma tømle taa akpele kupaŋ nyá, ma wiikina-ŋ si ñ sæna alaa mpæ tøtø. Ma na-we tø yooŋa yooŋu na té yaŋi Laapaali Kupaŋ ke paa timpri, na tá na Kæleman na tá tømle taa taapalaa lalaa tæna mpa pa hëla pa ŋmaa weesuŋu takølaya taa tø.

⁴ I yøølayi Tacaa mpraav taa ké tam. Ma tasæyi-tæyi yøøtvv si i yøølayi.

⁵ I wee tæpamm ke yølaa tæna kin. Tacaa køŋ nøønøø ké. ⁶ I taa næyæsæyi natæli, paa nti tø maŋana-me i heeli Iso ké sælømuvv taa ké mpi i nyulæyi tø, na i sæe-nyana tømle. ⁷ Ye pø lapa mpv ðe laŋhølvmlæ nte Iso haa na yolv u pæsæyi na i cækæna tø tønaya tø tu wee mæ lotunaa taa na mæ læmaŋasæe taa ké Yesu Kilisiti tøm taa, na pulv kaa pekæli-mæ.

⁸ Tøv, ma taapalaa, mpi pø ké kupaŋ na pø næyæsæna samtv tø pø tøø ké i ká pona laakali. Mpøxøle mpi pø ké tampana nyøm, na mpi pø næyæsæna pa tønawi, na mpi pø keesaa tø, na mpi pø fei asilima, na mpi pø we teu, na mpi pø kusæyi nyuvv tø. ⁹ Ma hulaa-mæye na má keesi-me, i laki nti i nu ma yøøttaa na i nawa ma lapa tø. Iso wei i haa-tvøv alaaŋaya tø i ká wee mæ wadh.

Pæli sætv ke Filipu nyæma

¹⁰ Ma laŋle hulvma Tacaa tøm taa ké isæna mpi i hika pæsuvv na i tasa-m húløgy si i tøøæyi ma tøm tø. ðe pø taya isu ma yøøtvv si i ka yela ma tøm ke huuv. Ama pø mpraav ke i taa hikita si i hólí-m si i huuki ma tøm. ¹¹ Na pø taya pø caala-m tøyø ma yøøta isæntø. Ye ma we isæna, ma tema pøle pø taa cayale layatu hiiu ké. ¹² Ye ma we konyøŋ taa, ma nyømá ma konyøntvle tænte. Na ye ma we haŋana taa, ma nyømá pøle pø taa tænte. Paa le na pø tæna pø taa, ma tema isæna maa cayæ na pø keesæna-m tø pø layatu hiiu ké. Ye ma wena tøyønaya ke səsəm, ma nyømá tæle. Na ye ma we nyøvosi taa, ma nyømá tæle. Ye pø tølæna-m ma nyømá. Ye pæcøv ma wena, ma nyømá. ¹³ Ma pæsæyi pø tønaya ñpøgy Kilisiti wei i haa-m toma tø i tøø ké. ¹⁴ Paa na mpv, i tøyv ma konyøŋ tø i lapa teu ké.

¹⁵ Filipu nyæma me, mæ maŋamaŋa i nyømá si ma lunav Masetoni ke waatu wei na Laapaali Kupaŋ heeluyv tøm caalaya kænte tø, mæ Yesu sæelaa kpekæle tike sænna-m. Mæ tike i tvna-m niŋ ke ma kawaaŋa na ma asalavnæ pø taa. ¹⁶ I ka tema-m mæ kusænammæ tilinav ke maa wæv Tesaloniki tø na pø tema-m teu. ¹⁷ Pø taya isu kuvvøŋ isøle taa maŋamaŋa ke ma nyønæyi se, ama ma caa ké si pø mæŋna-mæye mæ tølæsælnæa. ¹⁸ Ma nawa pø tæna mpi i tilinaa tø, na pø tøø feina taka. Irafælotiti kænna-m mæ kuvvøŋ tø, pænenta pø tæna pø tølæna-m yem ké. Mæ kuvvøŋ we ké isu kotaya wæv səsøvŋ ke teu, na Iso muŋi-ke na ká we-i teu pø tu fei tø. ¹⁹ Ma Iso ká kpaya i apititu kuvvøntv nti tø we Yesu Kilisiti kin tø tø taa na i ha-mæye mpi mpi i laŋaa tø. ²⁰ Tá Caa Iso inæyøle teeli tv ke tam tøø. Ami.

Kantøkaya sætv

²¹ I sæe Iso yølaa tæna mpa pa we Yesu Kilisiti mpraav taa tø. Tá taapalaa mpa pa we ma kin cæne tø pa sæe-me. ²² Iso yølaa tæna mpa pa we cæne tø pa sæe-me, ðena pø tu kælæna Iso yølaa mpa pa we Lom wulav tøyaya taa tø.

²³ Tá Səsø Yesu Kilisiti i hólí mæ tønaya i pæleæ.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA

KOLOSI NYĒMA TŌ Kutvltv

Kolosi icate we Asii tetv taa ké isv acalē lēna. Pə caya isv Pəli taapalv wei pa yaa sv Irafəlasv tō m̄v v ponna Isə Təm ke Kolosi nyəma. Irafəlasv maɣamaɣa ta laŋ Kolosi tv (1:7 na 4:12). Pə caya isv Irafəlasv keesa Pəli sv Isə seev krai nyəm napəli pə nyəma luwa. Na pə nyəma seɣesəɣi sv, ye yvlv caa sv í nyv Isə na pə ya v nyv. Pə we sv í təŋ kətasi na í luŋ isətaa nyəm mpi pu naaki tō. Pécó pə we sv í peli na í kii təɣnasv na konyənyəəm na pə polo. Pə tō ké Pəli ŋmaa-we na í heeli-we sv nyv yavv mpi Yesu hawa tō pə maɣanaa.

Isəna pa faya Kolosi takəlaya tō:

Isə samtv na Kolosi nyəma seetv, titite 1:1-14

Yesu maɣanaa, titite 1:15-2:19

Kilisiti haaki weesuyv kofalv, titite 2:20-4:18

Seetv

¹ Maɣa Pəli, Isə luyv lapəna na má lá Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taapalv Timotee tə ŋmaakəna takəlaya kaneyē.

² Isə yəlaa mpa me í we kolosi na í ké tá taapalaa kɔpama ke Kilisiti təŋv taa tō. Tacaa Isə í hólí-meɣe pēlē na í ha-meɣe alaafəya.

Pəli see Isə ké í na təmlē

³ Ye tə kula mə tō ké sulmuyv, seetv ke tə seeki tam ké tá Səso Yesu Kilisiti Caa Isə. ⁴ Pa heela-tvɣv isəna í tema mə taa na Yesu Kilisiti, na isəna í səla Isə yəlaa təna tō. ⁵ Waatv wei tampana təm Laapaali Kɔpaŋ caala mə teɣe tate tō pa hula-meɣe teelv vŋk v we tampana təm nti tē taa tō. Pə tō ké mə taa tēmnv ke Isə na mə sələv tēesina mpi pa sv-meɣe hatuu isətaa na í teeləyi-wi tō. ⁶ Laapaali Kɔpaŋ yekeɣi ké, na paa v tala timpiyi antulinya təna taa v lakv kɔpantv ké. M̄p̄yó v lapa mə hekv ke kɔyaŋkv í taala Isə pēlē təm ke nuv tō, í hii ləŋ na í nyv pēlē anv a tampana. ⁷ Ta təmlē taa taapalv kɔpaŋ Irafəlasv seɣesəna-meɣe mpv. Tá nəɣv ke v lakəna təmlē isv Kilisiti təmlē tv kɔpaŋ. ⁸ I heela-tvɣv təma sələv vŋk Isə Feesuyv tv-me tō kv təm. ⁹ Pə tō ké tv heesəyi Isə sələmv ke mə tō ké tv kɔyaŋkv pa heela-tvɣv mə təm tō. Tə sələməyi Isə ké sv í ha-meɣe v Feesuyv haaki nyəm na layatv nti tō təna na pə yele na í nyv v luyv nyətv ke teu. ¹⁰ Mp̄v pu yelina na mə tənte maɣa Tacaa na mə kɔlapv lapi-teu ke tam. Na pu yele na í lakv təma kɔpana anv a təna, a nəɣv na a suka, na í ká səsəyi Isə ké nyəm. ¹¹ Tə sələməyi Isə ké sv í la-me na í nyəv təŋ ke teu na v pəsvv teeli nyəŋkv təŋ taa, na í pəsi na í kantəli pə təna mpi pu maɣana-me tō pə taa na suulu. ¹² I see Tacaa ke í na təmlē na laŋhvləmlē, unv v yelina na me í mōna sv í hiki mə paa nyəm ke kɔpantvnaa mpa Isə sv v yəlaa ke tənəŋ taa tō pa taa. ¹³ Unv í ləkəna-tvɣv aho səkpev tv tē asayaa səsaa niŋ taa na í svsv-tvɣv v luyv tē Pəyaya kawulaya taa. ¹⁴ Na v pəyaya ŋke ka tō ké pə yapa-tv na pə husv tá isayato.

Kilisiti weetv na v təmlē

¹⁵ Kilisiti keləna Isə wei paa naaki tō tətəŋeləŋ. Inəɣəle Isə kancaalaya kvlv wei v kəla pə təna mpi Isə lapa tō. ¹⁶ Inəyi Isə lapəna pə təna, paa isətaa na atə pə nyəm mpi pa naa na mpi paa naa tō. Pə kɔpav pəsəlaa na səsaa na awulaa

na tonjtonaa pə loosi təna tə ɪ niŋ ke Iso lapəna pə təna, na ɪ təo kə Iso lapa-wi. ¹⁷ Pə təna pə luwəya na pə mayana-i, na pə təna mpi pə lapa tə pə tamsəna-i təyo pə we pə lona taa. ¹⁸ Yesu seelaa kpeka kəna tənuyu na inəyəle nyuyu. Inu ɪ yelina na a təna a wee. Inu ɪ kəna Iso kancalaya kuləb wei ɪ səpa na pə taaləna-i feesuyu si ɪ la pə təna tərɔpərai pə nəyo tɔ tə. ¹⁹ Pə taya pulv təo, Iso luyu lapəna si ɪ weetu təna ɪ mayali ɪ Pəyaya taa. ²⁰ Na ɪ luyu lapa tətə si ɪ Pəyaya ká yelina na ɪ na kɔŋmanmam təna pá ciiki. Na Iso Pəyaya caləm líí səm tesika təo təyo Iso yelaa na pá lá heesuyu təm. Mpu pə yelina na Iso na pə təna tərɔpərai pa ciiki, paa isətaa nyəm paa atə nyəm.

²¹ Mə tətə tuu ləŋ mu hatələna Iso kə, na mə huwəe asayee na mə isayakolaputu ka lapəna-meyə ɪ kolontunaa. ²² Ama ɪ Pəyaya səpu ka tənuyu kune kv səm tə pənente Iso ciika mə na-i kə, si pə yeke na ɪ ləsi-meyə ɪ isentaa na ɪ we tənəŋŋ na ɪ kə kɔpama na paa kawaliya ka fei mə kin. ²³ Ama kulmto kə si mu təkɪ Iso seeu ke nɔpɔyó tam, na ɪ səŋ təca ke teu ke nɔpɔyó tam, pulvpu ɪ taa ciyiti-me, na ɪ taa yeke na pə kó mə teeluyv nku ɪ teeləyi tuu kɔyənku ɪ nu Laapaali Kɔpəŋ tə. Laapaali Kɔpəŋ inəyi pa heela antulinya taa yəlaa təna, na Pəali má ma pəsəna ɪ heellu.

Təmlə nte pə tɔ Pəali si ɪ la Yesu seelaa kpeka taa tɔ

²⁴ Kayana konyəntəyələnaa mpa ma təkɪ mə təo tə pa huləsəyi ma lanle kə. Pə taya pulv təo, Yesu seelaa kpekəle kəna Kilisiti tənuyu, na ɪ təya konyəŋ ke pa təo na mpi pə kaasi tə pə təo kə ma saləməyənə konyəŋ ke ma tənuyu taa, si má səna na pə yoosi-wi. ²⁵ Iso tɔ-m təmlə nte si má yoosi-təye mə cəb tə, mpu tətəyo pə tɔ-m si má la Iso yəlaa kpekəle təmlə tɔ, na ɪ tɔ-m kə si má heeli ɪ təm təfoo, má taa njesu. ²⁶ ɪ njesa ɪ təm kɔŋmesətu tənəye yəlaa tənaya təkulakula ke hatuu ləŋ, na pənenteye ɪ kula tə təo na ɪ hólɪ mpi ɪ ti tə. ²⁷ Mpi pə təo tə, Iso səəlaa kə si ɪ la na pá nyi isəna ɪ suwa na ɪ təŋəyi na ɪ laki na pə we nɔmelav tə pə təo na pə teu səsəəm. ɪ su mpi inəyi si ɪ ká la yəlaa təna. Kɔŋmesətu ntəyəle si Kilisiti we mə waali na unɪ ɪ yekina na mu taaki si ɪ ká hiki Iso teeli taa kə mə paa tete. ²⁸ Pə təo kə tə heeliyi yəlaa tənaya Kilisiti təm. Na tə lakəna tá layatv təna, na tə kpaaləyi paa wei kə pə təm taa, na tə seyeəyi si pə táná paa wei kə Iso isentaa na ɪ tema puw kə ɪ na Kilisiti pa kɔpəntuyv təm taa. ²⁹ Təmlə tənə tə yoosuyu təo kə ma laki na má ləkəna toma taa toma nna Kilisiti haaki tə, toma ane a wenna ma taa.

2

¹ Ma caa ɪ nyi si, mə na Layotisee nyəma na pa təna mpa pa nu ma hətə ke kənu na pá tá nyi ma mayamaya tə, mə kuləku ke ma wee na má luki pə tu fei. ² Ma luki kə si pə kpaasi pa apalətu si pá la nəyo kuləmayə ke səəlyv təm taa, na pá hiki naani wei yulv ɪ nyəma teu ɪ hikiyi təyo teu təmamam. Ye pə lapa mpu paa nyi Iso kɔŋmesəm. Mpəyəle Kilisiti mayamaya. ³ Kilisiti unɪ ɪ kin ke Iso haa nyəm na layatv nti tə pə kin kinte wee na pə nɔmelaa.

⁴ Ma yəyətəa tə ɪ nuwəyale, ɪ taa yeke na nəyolb tolisi-me na layatv təmnaa. ⁵ Paa ma na-me tə wev təma na pooləŋ tə, ma ləsayə we mə kin kə, na ma lanle huləmaa isu ma nav mə təna ɪ tema mə taa na Kilisiti, na ɪ kɔpəntaa na ɪ səŋa təca kə pə taa tə.

Kilisiti təo tə hika tá ti

⁶ Təo, ɪ tisuyu si Yesu Kilisiti ɪ la mə səsə tə, ɪ yeke na mə na-i ɪ kɔpənti mə təntə taa. ⁷ ɪ nyəna-i teu isu tuyv nyəəkuyvna tetv tə. Kilisiti ɪ wee mə kolaputu təna

kite. Paa kuyanjku í nyɔɔki tonj ke Iso seɛv taa. Ḿpóyó pa seɛsa-me si í laki. I seeki Iso ké í na tɔmle ke teu.

8 I feɲ teu, í taa yele na nɔɔlv kɔɔ na í hii-me na ɪ yulɔlayatv nyɔm tɔm kɔpuyusutu kpa nyɔntv nti yɔlaa seɛsaa na pá telɔsi tɔma tɔ. Tɔmnaa mpɛ pa ké pɔ tɔna pɔ kancaalaya nyɔm ke antulinya taa, pa ta ke Kilisiti nyɔntv. 9 Pɔ taya pulv, Iso weɛtv tɔnaya Kilisiti kpaɣa ɪ tɔnuyv taa na pɔ mayalɪ ɪ taa. 10 Na mɔ na-na ɪ kprɛntvɔv kɔlv tɔ í hika pɔ tɔnaya, ɪnɪ ɪ kɔlɔna kawulasɪ tɔna na tonjɔnaa tɔna.

11 Mɔ na-na ɪ kprɛnta kɔlv ke mpv tɔ pɔ pɛla-meyɛ, na pɛlvɔv mpɪ pɔ fɛi isv yulv pɛlvɔv tɔ. Ama pɔ ké Kilisiti pɛlvɔv ké. Mpɔɔlɛ pɔ lɔsvɔv yulvɔnuyv isayato toma ke yulv taa tɔ. 12 Pa sɔ-meyɛ Iso lɔm tɔ pɔ hɔlaa ké si pa pima mɔ na Kilisiti na mɔ na-na ɪ tayanɪ fem. Na í tisaa si Iso wei ɪ feesa Yesu ké sɛtaa taa tɔ ɪ wɛna toma tɔ pɔ tɔɔ ké pɔ lapa mpv. 13 Tuu lɔɲ isv ɪ taa nyɪ Iso tɔ mɔ isayato ka yɛlaa ké na í wɛɛ isv sɛtaa ke Iso nyɔntv taa. Ama pɔnɛntɛ Iso kprɛnta mɔ na Kilisiti ke weesuyv hav. Na Iso husa mɔ isayato tɔna. 14 Tá kɔma nna a fɛi nyɔvɔv na pɔ pɛlɔyɪ tá niɲ tɔ Iso yɛla a nyɔvɔv mapv na pɔ saalɪ yem. Kɔma anɛ a nyɔvɔv mapv ka wɛv tɔlasɪ tɔ pɔ caala-tɔyɔv. Kɔma anɛyɛ ɪ kama sɔm tesika tɔɔ na í lɔ a tɔm. 15 Kilisiti tesika ke Iso kpana awulaa na tonjɔnaa pa nyɔm. Iso tɔ-wɛyɛ Pɔyaya akaitv loonja taa ké isv salɔkatvnaa na í tɛɛkɔna na pá nyɔnɔyɪ-wɛ tɔcɔɔ.

16 Pɔ tɔɔ ɪɛ í taa yele na nɔɔlv footi-meyɛ mɔ tɔɔnaya na mɔ kuyɔnyɔɔm na acima kuyɛɛɲ na isɔtv kɔfalv na kuyɛɛɲ kɔhɛsɔɲ pɔ tɔɔ. 17 Kɔpantv nti tu kɔɔ tɔ tɔ nyalɔmɔlɛ ntɛ pɔ tɔnaya isɔntɔ, na Kilisiti kɛna pɔ kinjinte. 18 I taa tisi na nɔɔlvɔv yem wei í sɔlaa ɪ pasɔ ɪ tɔyɪ yɔlaa isɛntaa na í seeki isɛtaa tillaa tɔ pɔntv kɔ mɔ tɔm. Yulv í laki mpv, ɪ toosee nna ɪ toosaa tɔɔ ɪ tɔɲɔyɪ na í laki. Na wei ɪ wɛ mpv tɔ yulvɔwɛɛ kalampaanɪ kuyvna-na ɪ fɛina tampana. 19 Iɪ caa í matɔna Kilisiti wei ɪ ké nyɔvɔv tɔ, pɔyɛle Kilisiti ɪnɪ ɪ yɛlina na tɔnuyv hikiyɪ kɔ tɔɔnaya na kɔ atama na kɔ nantv pɔ kprɛnta na pɔ tɔka teu na kɔ puki isv Iso caa tɔ.

Tá na Kilisiti tɔ sɔpa tá na-ɪ tu wɛna weesuyv

20 Mɔ na Kilisiti í sɔpɔ tɔ pɔ lɔsa-meyɛ antulinya ɪnɛ ɪ pɔ tɔna pɔ kancaalaya nyɔm taa ké. ɪɛ pepɛ tɔɔ ké í tasɔyɪ tɔntɛ isv antulinya tɔnna-me? ɪɛ pepɛ tɔɔ ké í tisiyɪ na pá tɔyɔ-meyɛ kiɲ 21 si: Taa kpaɣa pɔnɛ, taa tɔɲ pɔnɛ, taa tokina pɔnɛ? 22 Mpɪ pɔ lɔsaa si yulv í lana-wɪ na pɔ tɛ tɔ pɔ tɔɔ ké pa su kiɲ ɪnɛ. Yɔlaa tɔkelekele siina kɔseɛsɔtv na kiɲ ɪnɛ. 23 Kiɲ ɪnɛ ɪ nɔɔsɔna lɔmayasɛ kɔpana ké, mpɪ tɔ, ɪ yɛlaa na yulv cɛsɔɔna Iso seɛv, na ɪ yɛlaa na yulv pasɔyɪ ɪ ti, na ɪ caala yulv si í tu ɪ tɔnuyv ke wahala. Ama pɔsvɔv ke kiɲ ɪnɛ ɪ fɛina si í kpa yulv tɔnuyv ke kɔ kɔnyulɔɲ tɔlatɛ.

3

1 Mɔ na kilisiti ke pa feesaa. Pɔ tɔɔ ɪɛ timpɪ Kilisiti caɣa isɛtaa ké Iso kɔɲkɔɲ taa tɔ tɔna nyɔm ɪkpatɛ ke í ká huli. 2 I seɛsi isɔlɛ na isɔtaa nyɔm tɔm, í taa seɛsi isɔlɛ na atɛ nyɔm pɛɛkɔyɔ. 3 Pɔ taya pulv tɔɔ, ɪ sɔpɔ tɔ pɔ ɲmesa mɔ weesɲ ke Kilisiti kinj ke Iso cɔlɔyɔ. 4 Mɔ weesɲ mayamaya ntɛ Kilisiti, ɪ kɔɲ í lukɪ tɔ mɔ na-na ɪ lukɔna, na í ka hiki ɪ teeli taa ké mɔ paa nyɔm.

Tɔntɛ kɔpɔntɛ na kɔfate pɔ tɔm

5 Ye mpv atɛ cɔnɛ nyɔntv tɔna nti í ka tɔkaa tɔ í kɔ-tɔyɪ mɔ kin. Ntɔɔlɛ asilima, tetelakasi, wasanjalɔtv, na kɔnyulɔɲ isayajɲ, na liyitee kɔtɔɪ, halɪ liyitee kɔtɔɪ tu na tɲɲ laalv pa isayato lu kɔlv ke. 6 Isayato tɔnɛwɛ tɔ tɔɔ ké Iso ká mv pááná na í

má mpa paa nukəna-ı tə. ⁷ İsayatu tənə tu ηmakəlvuy-meyə ləη tə, mırúyó í təηaya teitei.

⁸ Ama pənente í lo pə təna mpi pə wə mpu tə, páána mvyu na kakalaya kekeke na nyan. Kutuyu yaa keesəlaya təm natəli tə taa luna mə nəəsi taa. ⁹ İ taa pələyi təmayə pəpət, pə tayə pəlv, í həyəsə mə yəlvwəetə kəpəntə na tə yaasinaa təηaya na í lo. ¹⁰ Na yəlvwəetə kəfatə ke í krayaa na í suu. Yəlv kəfaləv ıni ı təηna ı ηmaləv İso ké kəlvuy tətəηeləη ké sı pə yele na í nyi İso ké teu təkəpəsəkpəsi. ¹¹ Pə lapa mpu tə, pə fei sı pə tasəyi tətə sı pane pa ta ke Yuta nyəma, Yuta nyəma ntə, na pəllaa ntə kutapələη ntə, isəkreeteə nyəma ntə səsaa taa nyəma ntə, yomaa yaa kasayampiya ntə. Aa, Kilisiti kəna pə təna, na í wə pa təna pa waalı.

¹² İ ké İso yəlaa ké. İso səoləna-mə na í ləsi-mə sı í la ı nyəma. Pə təə ıle í təkı kəpəntə taa kəpəntə na í lakı. İ hóləyi yəlvətə, na í pasəyi mə ti, na í wəe təpamm, na í təkı suulu. ¹³ İ təkı təma, mə taa ləlv í pənta ləlv na nti í hólı təmayə suulu. İ hóləyi təmayə suulu, Tacaa ná hula-meyə mırúyó. ¹⁴ Pə təηaya mpu təpai ıle təma səəlvuy ke í ká təkı teu. Təma səəlvuy mpi pu yelina na í kəpəntı yəlv kəlvəm. ¹⁵ İ yele na Kilisiti səəlvuy hóləyi mə lotu taa ké mpi í ká lakı tə. Həesvyu kəne kv mayamaya kv təə ké İso kəpəntə-mə na í yaa, na í wə ké İsu yəlv tənvuy təə niη na nəəhəe na pə təηaya mpu pə wəv na pə kəpəntaa tə. İ seeki İso sı í na təmlə. ¹⁶ Kilisiti təm na tə təəv təna í wəe mə kın ke teu. İ seyesəyi təma, í kpaaləyi təma na layatə səəəntə. İ yooəa luyı kəlvəmvyu ke İso ké yəntu na İso Təm yəntu na İso sam nyəntəv na yəntu nti tə səəsəyi apəlvətə tə, na í seəna-ı í na təmlə. ¹⁷ Paa mpiyi í lakı, yaa paa ntiyi í yəyətəyi, í yaana tá Səso Yesu hətə, na í seeki Tacaa İso ké í na təmlə ke ı təə.

İsəna təntə kəfate cakəle wəe tə

¹⁸ Alaa mə í seeki mə paalaa, Tacaa isəntaa, nti pə muna í la təyələ. ¹⁹ Apalaa mu səəli mə alaa na í taa la-wəyə nyan ke paa pəə.

²⁰ Piya mə Tacaa isəntaa mə nyəntəv nté sı í nuna mə nyəma ke pə təna pə taa. Ye í nukəna mə nyəma pə lakı İso ké teu ké pə tu fei.

²¹ Cəcənaa mə í taa la na páána kpa mə piya na sı kəə sı lo apəlvətə.

²² Yomaa, mu nukəna mə caanaa mpa pa təkə-meyə antulinya taa cəne təyə pə təna pə taa. İ taa seeki-wəyə waatə wei pa wəeki tə tike sı pə la-wəyə leləη. Ama í nuna-wə na luyı kəlvəmvyu ke seu mpi í seeki Tacaa tə pə təə. ²³ Paa təmlə nteyə pa tu-mə te, í la-te na luyı kəlvəmvyu, na pə wəe İsu Tacaa təmlə ke í lakı, pə tayə yəlaa nyəntə. ²⁴ İ nyi teu sı í lakvyu tə Tacaa ká təna na í feli-meyə mə kəfəlvuy. İ ká hiki kəpəntəv nti ı su ı nyəma təə tə. Pə tayə pəlv, Kilisiti kəna mə Caa mayamaya wei ı təmlə í lakı tə. ²⁵ Pə təə ké ye wei ı lakı isayatu, pu te na pə feli-ı isayatu nti í lapa tə. İso u fayəsəyi nəyələ se.

4

¹ Yomaa caanaa mə, í təkı mə yomaa ke isəna mpi pə keesaa na pə sıyisa teu tə. İ nyi teu sı mə tətə mə wəna Caa ke isətaa.

Nti Pəəli sı pá lakı tə

² İ sələmyı İso, í taa yele. İ feñiyi na í seeki-ı í na təmlə ke mə İso sələmvyu taa.

³ İ kəpəntəna tá na í sələməyəna İso na í ha-tuyə ıkpa te na tə la ı waasv na tə kpaalı Kilisiti təm kəηməsətəv. Təm kəηməsətəv tənə tə təə ké ma wə saləka taa ké isəntə.

⁴ İ sələmi İso na má, ılena má yası ı təm təcəicəi na pá nyəmi-ı teu, mpi pə tə má sı má la təyələ.

⁵ I nyi mə tonte ke mpa pa ta ke Iso seelaa tō pa kin, na í taa yeke na aləseke kuyeyi fiti-meyə yem. ⁶ Paa kuyan̄ku í yəyətəyi kɔpantv, na kawaaɣa nyəntv í lukəna mə nəsɔi taa. I nyi isəna pə mɔna í cə tɔm tō na í cəɔki paa wei.

Kantakaya Səetv

⁷ Tá taapalv kɔpən̄ Tisiki ká heelina-meyə ma tɔm təna tərapai. Ma na-ı tə lakəna Tacaa təmle na ı ke təmle latv kɔpən̄ ké. ⁸ Pə maɣamaɣa pə nyuyv təó ké ma kusa-ı sı í polo í na-me na í heeli-meyə tá alaafəya tɔm na pə heesi mə laɳa. ⁹ Tá taapalv kɔpampan̄ Honesim wei ı ké mə taa lelv tō ílé ı suna-ı. I ká keesi-meyə tə təna nti tə laki cəne tō.

¹⁰ Ma saləka taa akpele Alisitaaki na Paanapası kəyɔ pəyayə Maləki sı pá seə-me yoo. Pa tɛma-meyə Maləki inı ı tɔm heeluyv, ile ye ı tala mə tɛ í tɔki-ı teu. ¹¹ Yesu wei pa yaa sı Yutusi tō ı seə-me tətō. Yəlaa tooso inɛ ı tike ı luna Yuta nyəma mpa pa layasaa tō pa taa, na má na-we tə lakəna Iso kawulaya təmle, na pa paasaa ké na pá səsı-m apalv.

¹² İpafəlası wei ı ké mə taa lelv tō ı seə-me. I ké Yesu Kilisiti təmle tō ké na ı seesa isəle na Iso sələmyuv ke mə təó ké teu sı í səɳ təca na pulv í taa ciyiti-me, na í pu Iso nyəntv taa, na í tan̄aa tətɛyətɛyɛ sı í la pə təna mpi Iso caa tō. ¹³ Ma ləsəyi ı nyuluyv, ye n na isəna ı kuyi ı təyi mə na Layotisee na Hiyelapolisi nyəma mə təó tō pə fei keesuyv. ¹⁴ Tá lokotulo kɔpən̄ Luku na Teması sı pá seə-me.

¹⁵ I seə tá taapalaa mpa pa we Layotisee tō, na í seə Nəmfa na Yesu seelaa kpekəle nte tə kotiyi ı təyayə ke Iso seev tō. ¹⁶ Ye mu tɛma takəlayə kaneyə kaluyv ilé í teləsı Layotisee Yesu seelaa na pɛle pá kala-ke tətō. Me tətō mu mɔ Layotisee nyəma nyəɳka na í kala. ¹⁷ I heeli Aasipi sı í paasəna Tacaa təmle nte pa tɔ-ı sı í la təyɔ teu.

¹⁸ Ma maɣamaɣa ma niɳ ɳmaatv nté cəne. Pəɔli má ma seə-me. I taa sɔɔ sı ma we saləka taa yoo.

Iso í hólí-meyə pɛleɛ.

TAKƐLAYA KANCAALAYA NYƐŊKA ŊKA PƐLI NMAAWA TESALONIKI NYƐMA TƐ Kotulɔ

Pɔli waasu yelɛnɛw waatu ke Iso seelaa luwa Tesaloniki icate taa. Ama i maɣamaɣa i ta caya tɛna na pɛ taɛɛi kɛ. Yuta Iso seelaa kpekɛle natɛli tɛ yelaa na i kulɛ na i tɛɛna Kɛlɛnti icate taa. Tɛnaɣa i taapalɔ Timotee polaa na i keesi-i Tesaloniki nyɔma tɛm. I nuwa mpɛ ulɛna i apalɔtu kra. Halɛna i sa Iso kɛ pɛ tɔɔ. Pɔli maɣamaɣa nyula teu isu i nɛ Tesaloniki nyɔma. I tasa-weɣe apalɔtu si pɛ kantɛli na pa puki Iso seɛw taa. Pɔli cɔwa tɛm nti Tesaloniki nyɔma ka pɔɔsa-i sɛtaa fem tɔɔ na Kilisiti mɛlɔɣu tɛm tɔɔ tɔtɔ tɔ. I tɔma si paa nɔɣɔlɔ ta nyi Yesu mɛlɔɣu kuyaku na pɛ waatu tɔ, pɛ weɛ kɛ si ta sɔɔlɔ i pu na tɛ taɛɛa.

Isɛna pa faɣa Tesaloniki I takɛlaya tɔ:

Iso samtu na seɛtu, titite 1:1–3:13

I tasɔɣi-weɣe laɣatu si pɛ puki Iso seɛw taa, titite 4:1-12

Kilisiti mɛlɔɣu tɔɔ laɣatu tasɔɣu, titite 4:13–5:11

Kantɛkaya kotɔtɔtu na seɛtu, titite 5:12-28

Seɛtu

¹ Taya Pɔli na Silaasi na Timotee.

Ta ŋmaakɛna takɛlaya kanɛɣe Tesaloniki Yesu seelaa kpekɛle nyɔma me mpa i kɛ Tacaa Iso na ta Sɔsɔ Yesu Kilisiti pa nyɔma tɔ. Iso na Yesu Kilisiti pɛ hɔli-meɣe pɛɛɛ na pɛ ha-meɣe alaafɔya.

Tesaloniki nyɔma Isosele teu

² Tam tɛ seɛki Iso si i na tɛmlɛ ke mɛ tɛna mɛ tɔɔ, na tɛ sɔlɛmɔɣɔna-meɣe tam tɔtɔ. ³ Na tam ye tɛ sɛɣa Tacaa Iso isɛntaa tɛ tɔɔsɔɣi isɛna i lapa tɛma ke mɛ Iso mpaaw taa tɔ, na isɛna mɛ tɛma sɔɔlɔɣu sɔsa-meɣe lɔpu sɔsɔɔm taa tɔ, na isɛna mɛ tɛɛlɔɣu ke Tacaa Yesu Kilisiti kin ta pasa paa pɛɔ tɔ. ⁴ Tɛ taapalaa me, tɛ nyɔmɛ si Iso sɔɔla-me na i lɛsi-me si i pɛsi i nyɔma. ⁵ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, tɛ ta heeli-meɣe Laapaali Kɔpaɛ na nɔɣɔ taa tɛm tike. Ama na toma na Feesuɣu Naɛɛɛtu tɔɛ taa kɛ tɛ heeli-na-meɣe-i. Na tɛ tɛma ta taa kɛ teu si tɛm tɛne tɛ kɛ tampana nyɔntɔ. Mɛ maɣamaɣa i nyɔmɛ isɛna tɛ tɛma mɛ heku si pɛ sɛna-me tɔ. ⁶ I tɛɛa ta na Tacaa ta ikpate, na i nɛ kɔnyɔntɔɣɔle sɔsɔɔle, paa na mpɛ i mu Iso Tɔm na laɛɛhɔlɔmlɛ sɔsɔɔle nte Feesuɣu Naɛɛɛtu kɛɛna tɔ. ⁷ Halɛna mɛ yaasi hɔla Masetoni na Akayi Iso seelaa tɛnaɣa isɛna paa la na pa te tɔ. ⁸ Na pɛ taya Masetoni na Akayi pa tɛtɛnaa taa tike ke Tacaa tɛm nu mɛ tɔɔ. Ama paa timpi pɛ nuwa isɛna i mu Iso Tɔm tɔ na pɛ yɔɣɔtɔɣi pɛ tɛm. Halɛ pɛ fei si tu nɔki na tɛ tasa nɔɣɔlɔɣu mɛ tɛm heɛlɔɣu. ⁹ Paa wei i keesɔɣi isɛna tu pola mɛ te na i mu-tu tɔ, na isɛna i lɔ tuɛ tɛm na i mɛlɛna Iso tɔɔ si i laki tampana Iso weesɔɣu tu tɛmlɛ, ¹⁰ na i taɛ si i Pɛɣaya Yesu wei i ka feesa sɛtaa taa tɔ i luna isɔtaa na i kɔɔ. I Pɛɣaya ŋke kaa yana-tɔɣu cele ke Iso pɛnɛna taa.

2

Tɛmlɛ nte Pɔli lapa Tesaloniki tɔ

¹ Tɛ taapalaa me, mɛ maɣamaɣa i nyɔmɛ si waatu wei tɛ kɔma mɛ kin tɔ tɛ ta lu yem. ² Isu i tɛma nyɔm tɔ pa tɛma-tɔɣu nyɛɛɛ lapu na kotɔɣu ke Filipu kɛ na pɛcɔ tɔ

taki mə te Tesaloniki. Ama Iso ha-tuyv apalotv si tē heeli-meyē i Laapaali Kupaŋ, paa kayatuyv tō isəna. ³ Pə tēna mpi tē seyesəyi yəlaa si pá la tō pəntuyv fei pə taa yaa huwēe asayēe naali, na tu preekəyi si tē puɣusi nəyolv. ⁴ Ama tē yəɣətəyi pə tənaya teitei kē isu Iso caaki tō, pə taya pulv tō, Iso in i sama-tu na i cēla-tuyv i Laapaali Kupaŋ si tē heeli. Ie pə taya yəlaa lanheele ke tē preekəyi na tē laki mpv. Ama Iso wei i wiiliyi tá lotunaa taa na i naa tá taa huwēe tō i lanheele ke tē preekəyi. ⁵ Mə mayamaya í nyómá teu si tē ta ma-meyē nəyolv taa kē tiiliyi paa pəco mayamaya, na tē ta la liyitee kətəi ke tiili na tē puɣusi-mē. Na Iso mayamaya ná ná pə tənaya mpv. ⁶ Tə ta preeki yəlaa isante, paa mə mayamaya mə kin yaa nəyolv i kin. ⁷ Pəco tē kev Kilisiti tillaa isənto tō, ye tu nəkaa tu ŋmakəla-mē na í lá isəna tē caa tō. Ama tē caya mə hekv na suulu na tē laki-mē təpamm isu asənyv lakuyv kv pəyaya tō. ⁸ Tə səla-meyē katatəlaya kē, haləna tē tem-meyē Laapaali Kupaŋ ke heeluyv tō, ye paa tōma si tē ləsi tá weesin mayamaya na tē tō-mē, tu ləsaa. Pəpətv fei, tá luuyv suv-meyē teu kē. ⁹ Tá taapalaa, ntəŋ í tōsaa isəna tē lapa təma na tē konti hanaya tō? Isəna tē lapa təmle na isəle kuseemle ke teu si tē taa svki mə taa nəyolvuyv səyela ke saa wei tu we mə hekv na tē heeliyi-meyē Iso Laapaali Kupaŋ tō.

¹⁰ I pəsəyi na í ləsi tá nyuluyv ke isəna tá tonte tewa Iso seelaa me mə kin, na tē keesaa na tē tá liyiti tiili tō, Iso mayamaya ná ná mpv tōtō. ¹¹ Pəcō i nyómá tətəyō isəna tē lapa paa mə taa wei isu cēce lakuyv i pəyaya tō. ¹² Tə lapa na í tōki tənəŋ ke teu na tē səsaa-meyē apalotv, na tē seesi-mē na isəle si í tō na pə keesəna teitei isu Iso caaki tō. Iso in i yaana-mē si í hiki mə paa tete ke i kawulaya na i teeli taa.

¹³ Tə seeki Iso si í na təmle ke tam tōtō. Pə taya pulv tō, waatu wei tē heela-meyē Iso Təm tō í tá mu-ti isu yəlaa nyəntv. Ama í nuwa tō í muwaya si tē kē Iso Təm, na tampana tē mayamaya kē. Nti in i tē lakəna təmle ke Iso seelaa me mə taanaa. ¹⁴ Tá taapalaa-mē, mpi pə lapa Kilisiti nyómá hekv ke Iso seelaa kpeka wena a we Yuta tō a taa tō, pə akpele lapəna nteyē mə kin tōtō. Naasuyv mpi Yuta nyómá naasa peleye tēna tō pə taka kē mə icate nyómá ná naasa-mē tōtō. ¹⁵ Yuta nyómá mpe pa kəna Taca Yesu, na mpe in i pa kəna Iso kuyəyətətv teləsəlaa. Kolvmaa mpe in i pa naasəna-tv tōtō. Pa fei Iso kē teu, na pa kē yəlaa tēna kolontunaa. ¹⁶ Paa yeki si tē seyesi mpa pa ta ke Yuta nyómá tō na pə ya pele pa nyəŋ. Isayətəna mpa tuu ləŋ paa lapa tō mpe pa tō kē pa təŋna lentənaa ke kaav na pə kpa huyule. Ama pənteyēle Iso tēma pa təm.

Pəali nyuləyi si í ná Tesaloniki nyómá

¹⁷ Tá taapalaa-mē, tuu isu tē yeluyv təmayə wee naaleye mpv tō, tē nyula səsəm si tē na-mē, haləna pu tu laki-tuyv ləŋ. Ama paa tu naa təmayə mpv tō tá laakalənaa we təma kin kē. ¹⁸ Tə nyula teu si tē məli mə kin, haləna Pəali má, təm payale ke ma tu mə te pote pəle na Satan i tá tisi si tē hiki mpaav. ¹⁹ Mə tike təkəŋ kē tē tēleyi na tē huləsəyənə lanə, na meye tu muɣələna Taca Yesu kənte wule ke i isəntaa si tē yowa yovu na tē lá akanaa. ²⁰ Nn, meye tu yələna, na meye tu huləsəna lanə mēe.

3

¹ Tə tv mə te pote pəle ke rúpóy tam na pə kōv pə nu-tv iləna tē hiki huwēe si taa caya Ateeni ke tá tike, ² na pə kaasi na tē kili tá taapal Timotee wei tá na-i tō laki Iso təmle ke Kilisiti Laapaali kupaŋ heeluyv taa tō. Tə kusa-i na tē tiili-rúpóy si í səsə-meyē toma na apalotv ke mə Iso mpaav taa, ³ na pə taa kōv na konyəntəyələ nte tē taa tē we isənto tō tē kōv tē kəli mə taa nəyolv na í lə təŋ. Mə mayamaya í nyómá mpv, si konyəntəyələnaa mpe pa kē mpi mpi Iso ka tōma si

pu mayana-tu to pə taa lempənaa ké. ⁴ Haləna pə mayamaɣa ke tə heela-meɣe waatu wei tá na-me tə wee to, si paa tu-tuyv konyon. Mpu unı pə mayamaɣa ke i naa pə kəma isəntə. ⁵ Pə təo ké tə tuyv mə te pote pəle ke m̄p̄óy tam na pə nu-tu to, ma kusa Timotee si i polo na i na isəna mə Iso m̄p̄aa t̄nyuyv yaasi wee to. Ma nyan si pə taa kəo si Ulyou mayasa-me na tá təmle saali yem ké mə kin.

⁶ Ama Timotee kəmma mə te isəntə to i kessa-tuyv isəna i səna Iso m̄p̄aav taa ké teu na i tōka təma səluyv təm to. Na i heela-tu si i təssəyi tá təm ke tam na lan̄hulomle. Haləna i nyuləyi si i na-tuyv teitei isu tá nyuləyi si tē na-me to. ⁷ Tá taapalaa mə, waatu wei tə nu mə təm to pə heesa tá lan̄a ke teu ke səsəm ké tá wahalanaa na ta konyontəɣələnaa pəne pa təna pa taa ké. Iso m̄p̄aav ŋku i tōka teu to ŋku kv heesəna tá lan̄a ke m̄p̄v. ⁸ Na i s̄nyuyv təca ke Tacaa təm taa to tə feesaa ké təfuv. ⁹ Səetv n̄tiyi tu see Iso na pə tala isu lan̄hulomle nte tə hika mó kin ke i isəntaa to? ¹⁰ Ta isəle seena Iso sələmyuv ke tam si i yele na tá na-me tē ná təma na tá isəpee na tē tēssi-meɣe Iso m̄p̄aav təm ke hólóy.

¹¹ Tacaa Iso mayamaɣa na tá Səso Yesu pá la na tē hiki m̄p̄aav na tē polo na tē na-me. ¹² Tá Səso i la na mə səluyv səsəyi tam ké təma kin na yəlaa təna kin, haləna kv tala isu tá mayamaɣa tə səluyv-me to. ¹³ Ye tá Səso unı i lapa m̄p̄v, mə i ká hiki toma ke hatuu mə h̄wəe taa na i pəsi Iso nyóma, na i te təkpataa ké Tacaa Iso isəntaa ké kuyan̄ku tá Səso Yesu na i nyóma paa kəo to.

4

Tənte nte tə maya Iso to

¹ Pə tənaya m̄p̄v ɫe tá taapalaa mə i ná tá kin ke isəna pə wee si i ká to na pə maya Iso to, hali i tənna m̄p̄óy lapv məe. Ama nti n̄əonəo ma wiikina-me t̄ɣələ si, hai, Tacaa Yesu təo i səsı luvv ke pə taa. ² Anı i nyəma Tacaa Yesu kuseyesətu nti te seɣsa-me si i tən to. ³ Mpi Iso caaki t̄ɣələ si i pəsi i nyóma na i yele asilima kolap̄vto təkpataa. ⁴ Paa mə taa wei i nyi isəna i ká kpaɣa alv na pə we tənəŋŋ na pə wena nyuyv to. ⁵ Pə taa wee kətənaa tike təm isu yəlaa m̄p̄a pa ta nyi Iso to pəle pa lakuyv to. ⁶ N̄ɣəl̄v i taa pəntəna i t̄ɣəntələ ke təm tənə tə taa na i taa wakəli-i pulv. Tə təma-meɣe təm tənəɣe heeluyv na tə kpaala-meɣe teu si Tacaa ká tv saləka ke m̄p̄a pa lakı isayətv ntənaa to. ⁷ Iso tá yaa-tuyv i m̄p̄aav taa si tē lakı asilima kolap̄vto, ama si tē la tá ti tənəŋŋ ké. ⁸ Pə təo ké ye wei i kpaɣa təm tənə na i l̄ɣəna lumaya waali, pə taya yulv kuheelitu ke p̄ntv ləwa. Ama Iso wei i ha-tuyv i Feesuyv Nəŋŋtv to i nyəntv ke i ləwa.

⁹ Ye mə taa mə tike təma səluyv təm ɫe, paa ŋmaa-me na pá səsı-meɣe nti tətə? Iso mayamaɣa tənna-meɣe pə tənaya m̄p̄óy seɣesuyv ɫe. ¹⁰ Hali nti unı tə mayamaɣa ke i tənna mə taapalaa m̄p̄a pa təna pa we Masetoni təna taa t̄ɣə lapv. Ama tá taapalaa mə, tə tasəyi-meɣe wiinau si i səsı luvv ke pə taa. ¹¹ Paa mə taa wei i lv si i na i t̄ɣəntələ pá weena təma na leleŋ, na paa wei i paasəna i nyənte na i hiki i mayamaɣa ke mpi i ká suu i n̄ɣə to. Nti inəyi tu təma-meɣe heeluyv. ¹² Mpu unı pu yelina na ma ta nyi isənaa tənə-me, na i kaa ɣaya na i tēli n̄ɣəluyv pulv taa.

Tacaa kənte

¹³ Ta taapalaa tə caa si i cəkəna m̄p̄a pa səpa to pa təm na i taa wee piti taa isu m̄p̄a pa fəna tēluyv ke Iso kin to. ¹⁴ Isu tə təma tá taa si Yesu səpa na i tayanı fem to, m̄p̄v tət̄ɣə tə təma tá taa tətə si Iso ká kpenna Yesu na m̄p̄a pa səpa Yesu m̄p̄aav taa to na i məŋna.

15 Tacaa kuheelitu maɣamaɣa ke tɔ caa-meɣe sɔsɔyɔ ke cənɛ, sɪ tɔ mpa tu wɛna tɔ ɪse ke Tacaa kuyaku kɔkɔmuyɔ wule tɔ tɔ kaa tɛɛ nɔyɔ ke mpa pa tɛma sɔpɔ tɔ. 16 Pɛ kɔŋ pɔ kɛɛsɪ na pɔ holi na pɔ nu ɪsɔtaa tillu sɔsɔ tɔŋ na ɪsɔ akantɔle, ɪlɛna Tacaa maɣamaɣa luna ɪsɔtaa na ɪ tiiki. Mpa pa sɔpa Kilisiti mpaav taa tɔ pele paa fe kancaalaya. 17 Pɛ waali kɛ pu kelɪ ɪse nyɔma tɔ, na tɔ na-wɛ tɔ kɛntɪ na tɔ suv ŋmɔntɔ tɛɛ na tɔ sulɪ Tacaa ke ɪsɔtaa. Na tɔ na-ɪ tu caya tam. 18 ɪ hɛɛsɔyɪ tɛma laŋa na tɔm tɛnɛ.

5

1 Tɔ taapalaa, pɛ fɛɪ ɪsu paa nɔki-meɣe takɔlaya ŋmaav na pa kɛɛsɪ-meɣe waatu yaa wɛɛ nna a taa mpɔv ɪnɪ pu la tɔ pɔ tɔm. 2 ɪsu mɔ maɣamaɣa ɪ tɛma nyɔm ke teu tɔ, Tacaa kuyaku kɔ kɔ kɛ ɪsu ŋmulɔ kɛɛsɔyɔv na ɪ kɔɔ ahoɔ tɔ. 3 Waatu wei yɔlaa kɔ kɔ na pɔ tɔŋ sɪ: Nhnɪ, pɔnɛntɛyɛle antulɪnya caya ɪ tɛtɛ, na pɔnɛntɛyɛle tɔ hɛɛsaa tɔ. Waatu ɪnɔyɪ pu tii pa tɔɔ tɔkpɪli ke tɔm kɔlɔm tɔɔ, na pɔ la-wɛyɛ sakasaka pa kaa fiti. Pu la kɛ ɪsu lɔlɔyɔ wɔsasi takɔyɔv ahonto tɔ. 4 Ama tɔ taapalaa, kaɣana ɪ tɔ kɛ sɔkɛtɔyɔv tɛɛ nyɔma, na pɛ fɛɪ sɪ kuyaku kɔnɛ kv tuti-meɣe kɔtutu ɪsu ŋmulɔ tutuyuu tɔ. 5 Nɔɔnɔɔ taa ɪsɛntɔ pɛ nyaala mɔ tɔɔ kɛ na ɪ pɛsɔ ilɪm taa nyɔma kɛ. Tɔ tɔ ke mpa pa wɛ ahoɔ taa na sɔkɛtɔyɔv tɛɛ tɔ. 6 Mpɔv tɔ tɔ taa paasɛna tom ɪsu lelɔa lakɔyɔv tɔ. Ama tɔ caya na tɔ ɪse na tɔ fɛŋ na tɔ lakɪ pɛ tɛna na laakali. 7 Ahoɔ ke toolaa tooki, na ahoɔ ke sulɔm kuyɪ pɛ nyɔlaa. 8 Ama tɔ mpa pɛ nyaala tɔ tɔɔ na tɔ pɛsɪ ilɪm taa nyɔma tɔ tu lakɪ pɛ tɛna na laakali kɛ. Tɔ yɛle na tɔ ɪsɔ taa tɛmnav na tɔ tɛma sɔɔlɔyɔv pɛsɪ-tɔ ɪsu nyɔyɔlɔyɔv toko. Tɔ caya na naani sɪ pu ya-tɔ, na pɛle pu wɛɛ ɪsu tɔ pɔŋyɔv yooɔ kahuka tɔ. 9 Tɔ tɔ ke mpa ɪsɔ suwa sɪ cele pu fɛlɪ nyɔŋ tɔ se. Ama sɪ pɔ ya tɔ nyɔŋ ke Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ kɛ. 10 Kilisiti ɪnɪ ɪ sɔpa tɔ tɔɔ kɛ sɪ ye pɔ tala ɪ kɔntɛ wule na ɪ maɣana tɔ na tɔ ɪse, yaa paa tɔ tɛma sɔpɔv, tɔ na-ɪ tɔ kɛntɪ na tɔ kaa tɔcayale ke tam tɔɔ. 11 Pɛ tɔɔ ɪlɛ ɪ sɔsɔyɪ tɛmɔyɔv apalɔv, na ɪ tulɪyɪ tɛmɔyɔv teitei ɪsu ɪ tɔŋna lapɔv tɔ.

Pɔli caa pa lakɪ mpi tɔ

12 Tɔ taapalaa, tɔ heeliyɪ-me sɪ ɪ tɔna mpa pa lakɪ tɔmlɛ ke mɔ hɛkɔ tɔ, mpa Tacaa kpawa sɪ pɔ tiikiyɪ-me na pɔ sɛyɛsɪ-me tɔ. 13 Mɔ luɔŋ ɪ la-wɛ, na ɪ sɔɔlɔ-wɛyɛ teu ke tɔmlɛ nte pa tɔŋna lapɔv tɔ tɔ tɔɔ. ɪ wɛɛna tɛma na leleŋ.

14 Tɔ taapalaa, hai, ɪ kalɛna mpa paa caa pɔlɔv lapɔv tɔ. ɪ la na mpa pa kɔla fɛɛle tɔ pa fɛɛle ya, ɪ tɛŋ acamaa, ɪ hɔlɔyɪ yɔlaa tɔnaya suulu. 15 ɪ la laakali na mɔ taa nɔyɔlɔ ɪ taa lɛɛtɪ lelɔ ke ɪsɔyɔtɔv. Ama ɪ lɔ sɪ ɪ lakɪ tɛmɔyɔv kɔpantɔv ke tam, paa mɔ maɣamaɣa mɔ tɛma, paa kpai nyɔma.

16 Mɔ laŋa ɪ hɔlɔmɪ tam. 17 ɪ sɔlɔmɔyɪ ɪsɔ kɛ tam, ɪ taa yɛle. 18 ɪ sɛɛ ɪsɔ sɪ ɪ na tɔmlɛ ke paa mpi pɛ taa. ɪsɛna ɪsɔ caa sɪ ye ɪ tɔŋyɪ Yesu Kilisiti ɪ lakɪ tɔyɔle.

19 ɪ taa kaɣatɪ Feesuyɔv Naŋŋtɔ, ɪ yɛle-ɪ na ɪ la ɪ tɔmlɛ. 20 ɪ taa nyɔmɪ ɪsɔ kuheelitu kpaalɔv ke yem. 21 ɪ wɛsɪ paa mpi pɛ taa kɛ teu na ɪ nɔ nɔti nɔ tɔ wɛ teu tɔ na ɪ tɔkɪ tɔle. 22 Na ɪ lɔ nɔti tɔ fɛɪ teu tɔ paa tɔ kɛ nti.

23 ɪsɔ wei ɪ lakɪ na tɔ nuki leleŋ tɔ ɪ yɛle na ɪ pɛsɪ ɪ nyɔma tɔkɛpataa. ɪsɔ ɪnɪ ɪ paasɛna mɔ lɔmɔyɔsɛɛ na mɔ tɔnɔŋ, na mɔ wɛɛtɔv nɔti tɔ tɛna tɔ wɛɛ tɔnɔŋ kɛ Tacaa Yesu Kilisiti kɔntɛ wule. 24 Wei ɪ yaa-me tɔ ɪ kɛ kɔpɔŋ. Pɛ tɔɔ kɛ ɪ kaa yɛle-meɣe tɔyɔnɔyɔv ke mpɔv.

25 Tɔ taapalaa ɪ sɔlɔmɔna-tɔyɔv ɪsɔ tɔtɔ.

26 ɪ sɛɛ tɔ taapalaa tɔnaya teu na ɪ lelɔ.

27 Hai, ma wiikina-meɣe, Tacaa tɔɔ sɪ ɪ kala takɔlaya kane na yɔlaa tɛna nu.

28 Tacaa Yesu Kilisiti ɪ la-meɣe pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NAALE NYƏŇKA ŇKA PƏOLINMAAWA TESALONIKI NYƏMA TƏ Kətvltə

Pəoli tasəyi Tesaloniki nyəma ke sam ke takəlaya kane ka taa ké pa taa tēm na pa teeləyü tə. I caa si i tayani Yesu mələyü təm nti yələa pənta niw tə. Lələa huuki si wahalanaa mpa lə səelaa təkı tə pa tə Yesu ka kəw ləŋ, haləna pá yele təma lapu. Ama Pəoli heela-we si pə wee si isayatu tı í kəw ké na pəcə Yesu ka kəŋ. Pə təw ké i tasa-weye apalətv si pá hatələna felentunaa na pá sələməyi, na pá laki təmlə.

Isəna pa fayə Tesaloniki II takəlaya tə:

Səetv na apalətv səsəyü, titite 1

Kilisiti mələyü təm, titite 2

I tasəyi layatu si pa sələmi na pá la təmlə, titite 3

Səetv

¹ Taya Pəoli na Silaasi na Timotee.

Tá ŋmaakəna takəlaya kaneye Tesaloniki Yesu səelaa kpekəle nyəma me mpa í ké Tacaa ləw na tá Səwə Yesu Kilisiti pa nyəma tə. ² Tacaa ləw na tá Səwə Yesu Kilisiti pá hólí-meye pəeləe na pá ha-meye alaafəya.

Kilisiti kənte wule huwle

³ Tá taapalaa, pə wee si tam tə səeki ləw ké í na təmlə ke mə təw, na pə tu muna mpu. Pə fayə pulv təw, í təŋna toŋ nyəw ke mə ləw mpaaw təŋyü taa ké tam ké, na mə təma sələyü ná təŋna səsəyü ke teu tətə. ⁴ Pə təw ké tə yələyəna-meye ləw səelaa lələa taa ké isəna mpi í pəsaa na í kantəli na í təkı ləw mpaaw ke kənyəntəyələ na wahalanaa mpa pa tuyi-mə tə pa taa tə.

⁵ Na pə tənaya mpu pə hólíyi isəna ləw təŋyü siyisuyü ke i huwle taa təyə. Pə taya pulv təw, mpu ni pu yele na í muna ləw kawulaya ŋka ka təw í naa wahalanaa mpe tə ka hikuyü. ⁶ ləw ká təŋ tampana na í ləeti mpa pa tuyi-meye wahala təyə wahala. ⁷ Na í la tá na mpa me í təkı kənyəŋ təyə heesüyü. I ká la ŋpúyó wule nte Tacaa Yesu ká luna isətəa na isətəa tillaa toŋ nyəma ⁸ na kəkə ŋka ka muyi kemkem tə, si i tuyi saləka ke mpa pa ta nyi ləw na mpa pa kisa Tacaa Yesu Laapaali Kupaŋ ke muvy tə. ⁹ Saləka wei í ká tı-we təyələ wakələyü mpi i ka wakəli-we tənəŋŋəŋ ke tam təw, na paa hatələna Tacaa na i toma nna a tewa səsəm tə. ¹⁰ Pu la ŋpúyó wule nte ni i ka kəw si i nyəma í tı-i teeli na mpa pəle paa mu i təm tə pá samı-tə. Na mə mayamaya í ká wee pə taa. Mpi tə, í mu təm nti tə heela-mə tə se.

¹¹ Pə təw ké tə sələməyənə-meye tam si tá ləw í la na í muna weesuyü ŋku kəw təw i yaa-mə tə kə hikuyü. Tə kooliyi ké si í hólí i toma na í la na kəpantə nti u huuki mə taanaa tə í pəsi na í la-tı, na mə ləw səsəw təma te teu. ¹² Waatv inəyi í ká la na Tacaa Yesu hətə hiki teeli, iləna í la na mu hiki teeli tətəyə tá ləw na Tacaa Yesu Kilisiti pa pəeləe təw.

2

Isayatu tv təm

¹ Tá taapalaa, ye Tacaa Yesu Kilisiti kənte na tá kotuyü ke i kiŋ təm ilə, ² í taa yele na pə liyiti-meye mpu təhəe na pə cə mə laŋa si Tacaa kuyaku tema tate. Ntanyi cele nyəntə nalv nəyəl v yəyətəna mpu, yaa nəyəl v lapəna waasv

ke kolapu ke mpv, yaa ntanyi nõyõlv ná loolina sí tá takølaya nakøli ka taa ké pa ñmaa mpv. ³ Na paa pa tu heela-me sí nti te, í taa nu. Pø taya pulv, yølaa ká kuli na pá teesi Iso ké kisuyu tøyasaya. Na Isayatu Yulv wei inu paa wakøli tønahnay to í ká lu na pécw wøle rítè té koo. ⁴ Pø tønà mpi yølaa seeki na pá nyønayi sí Iso nyøm to í ká kisi-wi tøkpatakpata. Í ká kuli pø tønaya mpv pø tõe, halí í ká suv na í caya Iso tõeelè sõeelè taa mayamaya na í to sí inayøle Iso. ⁵ Í tá tõe sí ma tømà-meyè pø tøm ke heeluyu ke waatu wei maaw we mã kinj to? ⁶ Í nyømá mpi pø tõe mpi inu pu hikiyi mpaá sí pø la nõõnõe to. Pø wee ké sí pu tala pø waatu ké na pécw Isayatu Yulv inu í lu. ⁷ Isayatu nti tømoma tønna kookali ké lapv ke mukaya tæ. Ama wei inu í søhsøyi-ti to, í kømà na í tæ ke tu la. ⁸ Saa inayi Isayatu Yulv inu ilé í ka lu. Tacaá Yesu ká woso-i heelim ke kowosu ké na í sí, na Yesu inu í konte teeli ká lana na í saali yem tøkpataa. ⁹ Satanu tonj ke isayatu Yulv inu í ká kønà na í lá piti tømà na køkølv nyømnaa na søõntv tømnaaa, kuyuyusumnaa mpi pø tønà. ¹⁰ Í ká la isayatu ke mpaá mpaá na í puysina mpa pa ké koløpaa to. Mpe inu paa le. Mpi to pa kisa pa ta sõe li tampana nna a ká waasi-we tøyø tønuyv to pø tõe. ¹¹ Pø tõe ké Iso lakí sí tolusuyu tømà sõeõõna naali á tæna-weyè kpakpaa na pá tønayi pøpøtv. ¹² Mprøý pu la na pá tv pa tønà mpa isayatu lapa lelen na pá kisi tampana tønuyv tøyø saløka.

Pø læsa-meyè sí pø ya mã nyõõj

¹³ Pø wee ké sí tøm seeki Iso ké í na tømle ke tá taapalaa me mã tõe ké tam, me mpa Tacaá sølaa to. Pø taya pulv tõe, Iso læsa-meyè sí Feesuyu Nahnay wei í yeki na í pøõayi Iso yølaa to í tõe na mã tampana muyv tõe pø caaløna-me mã nyõõj ke yarv. ¹⁴ Laapaali Kupañ wei tøm heela-me to í nuw taa ké Iso yaa-me sí í hiki mã paa tete ke Tacaá Yesu Kilisiti teeli taa. ¹⁵ Ye mpv ilé tá taapalaa, í søn tøca na í tøkí seyesøn wei tøm seyesa-me to, paa wei tøm yøõõtøna tá nõõsí to, paa takølasí taa nyõj.

¹⁶ Tõe, tá Sõe Yesu Kilisiti mayamaya, na Tacaá Iso wei í søla-tv na í huløytv pøelè na í heesi tá lanja ke tam tõe na í tv-tuyv tælvuyv kupañk to, ¹⁷ pa naaløyè mpv pá sõe-si-meyè tonj na pá sønà-me na í pøsí na í lakí na í yøõõtøyi kupañtv tike.

3

Í sølømønà-tuyv Iso

¹ Tá taapalaa, nti tøm kaasaa tøyøle sí, í sølømønà-tuyv Iso na Tacaá Tøm ya lonj na tøm hiki teeli isu pø lapv mã kinj to. ² Í sølømønà-tv tøm na pá læsi-tuyv yølaa asayaa mpa pa ta keesi to pa ninj taa. Pø taya pulv, yølaa wee mpa paa caa pá mu Iso mpaav tøm to.

³ Paa na mpv to Tacaá ké yulupañ. Í ká yele na í nyõe tonj na í kenti mã tõe na Isayav kaa hiki-me. ⁴ Tacaá lapa na tøm wena naani ké mã tõe tøkpataa sí í ká tønayi tam í kaa yele tømnaa mpa tøm seyesa-me to.

⁵ Tacaá í kpaça mã læsasí na í tv Iso tõe na í søli-t, na í yele na Kilisiti tv-meyè suulu ke teu tøm.

Pø wee sí paa wei í la tømle ke

⁶ Tá taapalaa, Tacaá Yesu Kilisiti tøm tøm heeliyi-me sí í hatølønà mã taa mpa paa caa pulv lapv na paa tønayi seyesuyv ñku tá teløsa-me to. ⁷ Mø mayamaya í nyømá sønà í ká la na í tøn tøm kpatè to, pø taya pulv, waatu wei tu we mã hekv to tøm ta ke yølaa mpa paa caa pulv lapv to. ⁸ Tøm ta caya sí nõyõlv í cali-tuyv faalaa. Ama tøm lapa tømà ké na tøm konti hanaya. Tøm lapa tømà na isøle kuseemle ke teu sí tøm taa svki mã taa nõyõlvuyv søyøla. ⁹ Tu wena mpaav sí tøm tøyø mã kutøyv ke faalaa.

Ama tã kisa m̃p̃yũ s̃i í nana-tu na í tãj tã ikrate. ¹⁰ Halãna waatu wei tu we m̃a hekũ tã tã heela-me tãkelekele s̃i: Ye wei u caa pulũvũ lapũ pũntũ í taa tãyã.

¹¹ Pã tãya pulũ tãã, tã nuwa s̃i lãlaa we m̃a hekũ taa m̃pa paa caa pulũ lapũ tã, ye pã tãya tãm fav tike. ¹² Tãcaa Yesu Kilisiti tãã tã heeliyi yãlaa isũ mpũ s̃i paa wei í isãle í s̃eena tãmlẽ lapũ, na í hiki í maãamaãa ke mpi í ka suu í nãyã tã.

¹³ Tã taapalaa, ye me ile kũpantu lapũ í taa la-meãe felentu. ¹⁴ Ye nãyãvũ weẽ na u saã nti tã ãmaa takãlaãa kanẽ ka taa cãne tãyã tããyãvũ, í nyi pũntũ tãã na í faãana-í tãkãpataa, na fẽelẽ kãã-í. ¹⁵ Ilẽ í taa nyãni-í isũ kolontu. Ama í lana-í isũ yãvũ í caa í taããni í taãããvũ í laki tã.

Koolee kũpãna na s̃eetv

¹⁶ Tãcaa wei í kã alããfãya halv tã í ha-meãe alããfãya ke tam kã pã tãna pã taa. Tãcaa í weẽ m̃a tãna m̃a waãli.

¹⁷ Pããli mã, ma s̃eẽ-me na ma maãamaãa ma niã ãmaatu ke cãne. Isãna ma tũyi ma hãte ke ma takãlasí tãna taa tãyãle. M̃p̃yũ ma ãmaaki.

¹⁸ Tãcaa Yesu Kilisiti í hũlí m̃a tãnaãa p̃eẽlẽ.

**TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŋKA ŊKA PŊOLI
 NMAAWA
 TIMOTEE
 TŊ
 Kutubtu**

Timotee caa ke Kōleeki to kē na i too kē Yuta to. Timotee pōsa Pōli waali to na í tōŋayi-i Laapaali Kupaŋ cōnaŋ taa. Pōli ŋmaawa Timotee ke takōlaya si í caya lfeesu na í seyesəyi Iso seelaa na í tasəyi-weye apalutu. Takōlaya kane ka taa we layatu tasuyu na Yesu seelaa kpeka paasənaŋ tōm. Pōli tōwa Timotee si í nyōona Iso Tōm na í paasəna Iso Tōm seyesuyu.

Isəna pa faya Timotee I takōlaya tō:

Isəna paa paasəna Iso yōlaa kpekəle tō, titite 1–3
 Isəna Timotee ka la i tōma tō, titite 4–6

Seetu

¹Maŋa Pōli, Yesu Kilisiti tillu. Tá Yatv Iso na Yesu Kilisiti wei tē teeləyi tō mpe pa kpana-m si má la tillu.

²Má ŋmaakəna takōlaya kaneyə Timotee. Nyá kəna ma pəyaya təsiyisiyi kē Iso seeu taa. Tacaa Iso na tá Sōsō Yesu Kilisiti pá hōli-ŋ pēele na suulu na pá ha-ŋ alaafəya.

Pəpətu seyesəŋ

³Ma teekaya Masetoni na má heeli-ŋ si í saali lfeesu tō, saali řpōyó təna, na ř heeli pa taa mpa inu tō si pá taa seyesə pa pəpətu seyesəŋ. ⁴Heeli-we si pá yele ləŋ taa tōmnaa mpa pa tōkaa tō, na hatuu ləŋ taa ləlyu loosi nsi pa taməyi tō. Təle tē kəŋna ntəŋkpeesaya ke yem kē, tu kusəyi yapu tōm nti Iso suwa na í laki tō. Yulu tēŋ i taa na Iso kē na pəcō í nyi pəle pə tōm. ⁵Ma tu-weye řpōyó si pá wəena lotu koləmtu, na pá tōŋayi siyisuyu, na pá tē Iso na pa taa kē teu, na pá lá na pá wəena sōluyu. ⁶Ləlaa yela yaasi kupaŋ ineyə tōkuyv, na pá tooli na pá suv kumeləntəŋkpeesaya taa kē yem. ⁷Pa luki yem si mpeyele Iso kusəsutu seyesəlaa, pəyele paa cəkəŋəna pa maŋamaya pa kuyōyōtutu. Pa ta cəkəna mpi mpi pə tōm pa tu yōyōtəyi mpu na apalutu tō.

⁸Tə nyómá si ye n təŋa Iso kusəsutu ke teitei isu tē wəv tō, tē wə teu kē. ⁹Na pu tōsə-ŋ si kusəsutu fei nti pə paasaa na pə su kupaŋtu lataa tō tō. Ama isayalataa, na kaanutōnaa, na nyaŋ nyəma, na kawalaya nyəma, na mpa paa seeki Iso na paa seeki i nyəm tō, na mpa pa kuyi pa caanaa yaa pa toonaa tō, na yulokulaa, ¹⁰na apalaa mpa pa svukəna apalaa ləlaa tō, na yulupēetəlaa, na pəpətuŋaa, na mpa pa suki pa nōsə ke yem tō, yaa mpa pa takəyi ntiwə tē ta təŋ seyesuyv kupaŋku ŋku kv waasəyi yōlaa tō, pa tōnaa ke pa su kusəsutu. ¹¹Laapaali Kupaŋ wei pə yelina-m tō inu i seyesəŋəna seyesuyv kōne. Teeli Iso na kupaŋtu tv tō Laapaali Kupaŋ nté.

Isə kupaŋtu

¹²Tacaa Yesu Kilisiti wei i ha-m toma ke sōsəm na má lakəna ma tēmlə tōyō ma seē í na tēmlə. I tōnaŋ má si ma nəŋəsəna pá tē-m na taa, na í kpa-m si má la tēmlə tō, ma seē-i í na tēmlə. ¹³Tuu ləŋ má yōyōtəyana isayatu ke i tōv, na má tuna-i kōnyōŋ, na má tuu-i. Ama Iso wii ma pətəotəle. Pə taya pulo, ma taa tē ma taa na Iso tōyō ma ta nyi ma koləpətu nti. ¹⁴Tacaa hōla-m i pēele ke sōsəm, na i lapa na má tēŋ ma taa na Iso na má sōləyi yōlaa isu tē kpentənaŋ Yesu Kilisiti na tē

wena tō. ¹⁵ Tōm nti tē kē tampana nyəntu təkēlekele na tē muna pā mu-ti təkpem na pā tē-ti na taa tōyole si: Yesu Kilisiti kōma antulinya taa si i yaki isayalataa nyōōj, na mayale pa taa aɕepa. ¹⁶ Pē tōō kē Iso wii ma pētōōtēle, inu i sōōlōna si Yesu Kilisiti i hōli isayalataa taa aɕepa maya i suulu tēna, na pu hōli waali nyōma mpa paa tē na pā mu i tōm na pā hiki weesuɣu kē tam tōō tō si pā nyōōna-m na pā nā. ¹⁷ Aaa, Kawullaya tu, inu i wenna tam tōō, u sēki, paa naa-i, i tike tēkoj ntē Iso. Yōlaa tēna i samu-i na pā tūyū-i teeli kē tam tōō. Ami.

¹⁸ Tōō, ma pu Timotee, Iso ka lapa hatuu lōj na pā nā nyā tōm nti na pā yōōtū tōyō ma tōkaa na mā kraaləyi-ŋ isəntō, si ŋ tōki tōmnaa mpeye teu, na ŋ paasi na ŋ yoo yoo kē teu. ¹⁹ N tēma Iso na nyā taa tō tōki mpv na ŋ wēena lotu kolumtu. Lēlaa tā tōki lotu kolumtu lēna pa Iso sēv pəsi yem. ²⁰ Pa taa mpeyele na Himenee na Alekəsantēli. Satanu kē ma yilina-wē si i la-wē na pēsō pā nyi si pa yōōtūyū isayatu kē Iso tōō tō pē fēi teu.

2

Iso sələmvu

¹ Tōō, kancaalaya lē, nti ma tūyi-mē si i la tōyole si i təkəyi Iso kē nin kē yōlaa tēna tōō, na i sələməyi-i pa tōō, na i wiikina-i pa tōō, na i sēeki-i i na tēmlē kē pa tōō. ² I sələmi Iso kē awulaa sōsaa na tōjtonaa tēna tōō, lēna tē pəsi na tē ɕaya tēpamm na alaafəya na tē paasəna Iso nyəntu kē teu, na tē tōka tā yaasi kupaŋ. ³ Nti tē mayamaya tē kē tā Yatu Iso luyū tē nyəntu na tē wē-i teu tōyōle. ⁴ Inu i caana si pē ya yōlaa tēna nyōōj, na pē lā na pā nyi tampana. ⁵ Pē taɣa pulv, Iso kulm tike tēkoj wenna, na Iso na yōlaa pa hēku taa sēlv kē kulm kē, inəyōle yōlv wei pa yaa si Yesu Kilisiti tō. ⁶ Uē i hana i ti na i feli na pē ɕe yōlaa kē pa yōmlē. Waatu wei paa tōwa tōyō i kōma, na i hōli si tampana Iso caa kē si pē ya yōlaa tēna nyōōj. ⁷ Pē mayamaya pē tōō kē pē kra-m pē tōm heellu na tillu, na pē tū-m si mā seɣesəyi mpa pa ta kē Yuta nyōma tōyō Iso sēv mpaav na tampana pē tōm. Tampana kē ma yōōtəyi, maal looliyi.

⁸ Pē tōō kē ma caa si paa timpiki apalaa sələməyi Iso, pā tiyisi Iso kē nin, na pā sələmana lotu kolumtu, na pānā yaa yoo i taa wēe.

⁹ Ma caa tōtō si alaa i tōyōləyi pa wontu kē isəna pē muna pā tōyōləyi tō, pā taa la isəcav na pā suli mpələ teləsvu. Pā taa tiyiliyina nyōōsi taɣanvuv katatəlaya, yaa wulanaa na luto pē tōyō, yaa liyitee pōōj tōyōlvu si pā tē. ¹⁰ Ama lakasi kupaŋsi kē paa tiyilina isu lakasi nsiwē si muŋna alaa mpa pa tōj si pa seeki Iso tō. ¹¹ Ye pa seɣesəyi, pē wēe kē si alv i su na i pasa i təyi teu na i nukū seɣesəyv. ¹² Ma ta ha alv kē nəyō si i seɣesi yaa i kilili apalv kē pulvuv taa. Ama pē wēe kē si i su. ¹³ Pē taɣa pulv, Atam kē pē caaləna ŋmau, pē waali kē pē ŋma lfa. ¹⁴ Pē taɣa Atam kē pē puɣusaa. Ama alv kē pē puɣusaa na i kisi Iso nəyō taa nyəntu kē nuŋav. ¹⁵ Ye pa tēj pa taa na Iso na pā sōōləyi yōlaa na pa yaasi māyā Iso, na paa lakū isəcav na pā tōka mpuōyō tam, lē pu ya pa nyōōj na pa piya lōlvu taa.

3

Iso yōlaa kpekəle sōsaa kpav

¹ Tōm nti tē kē tampana nyəntu təkēlekele tōyōle si, ye yōlv caa i la Iso yōlaa kpekəle sōsō pē kē tēmlē kupante kē. ² Wei i kin pa kaa na kawaliya nakəli tō inu i kā tōyona Iso tēsəle sōsōōntu. Na alv kulm kē pōntu inu i kā wēena. I kā kraaki i təyi paa mpi pē taa, na i wēe ləmayasē tō na wei i nyōmā pē tēna pē taɣanvuv kē teu tō. I kā wēe wei i nyōmā muvle lapv tō, na i pəsəyi seɣesəyv. ³ I kaa wēe

solonyoalv yaa mʊsʊŋ tʊ. Ama ɪ ká wɛɛ tɔpamm kɛ́, na ɪ wɛna yǎllɛ. ɪ kaa wɛɛ pɔyɔlaya nyǎnlɔ. ⁴ ɪ ká wɛɛ wei ɪ paasaa na ɪ pɛsa ɪ tɔyaya kɛ teu teu, na ɪ mǎŋna ɪ piya kɛ ɪ nɔɔhɛ tɛɛ na sɪ nukǎna-ɪ na sɪ nyanŋa-ɪ teu tɔ. ⁵ Mpi tɔ, ye yulv ta pɛsɪ ɪ maɣamaɣa ɪ tɔyaya, ɪ sǎnaya ɪ ká pɛsɪ na ɪ paasǎna ɪ sɔ sɛɛlaa kpekǎle? ⁶ Ye pɔntu kɛ ɪ sɔ sɛɛlv kɔfalu pǎ kaa la. Pǎ taya pɔlv, ɪ ká kɔɔ kɛ na ɪ sǎŋ ɪ tɪ na ɪ tǔm nana sǎpɔ ɪ sɔ ɪ lɔyɔv nyǎntɔ ka lapɔ tɔ. ⁷ ɪ ká wɛɛ wei ɪ kɔpantɔ ma ta nyɪ ɪ sǎnaa maɣamaɣa sama tɔ, pǎcɔ pǎ taa kɔɔ na pǎ footiyi-ɪ, na ɪ kɔɔ ɪ nana ɪ lɔyɔv nyǎpɛtɔ taa kɛ tiɪu.

Yesu sɛɛlaa kpekǎle taa tǎma lataa

⁸ Mpa mpa pa lakɪ tǎma kɛ Yesu sɛɛlaa kpekǎ taa tɔ paa wɛɛna yaasi kɔpǎŋ kɛ mpɔ tǔtɔyɔ. Pa kaa wɛɛ ataa na a waalɪ nyǎma, pa kaa wɛɛ solonyoalaa, yaa mpa pa muɣuliɣi sɪ pǎ hiki liyitee tɔ. ⁹ Paa wɛɛ mpa pa tǎŋǎyǎna laakalɪ kɔpǎŋ kɛ ɪ sɔ sɛɛle mpaav tampana nna a tǔɔ ɪ sɔ kulaa tɔ. ¹⁰ Pǎ maɣasi-wɛ na pǎcɔ, ye pa ta na ɪ sǎyatiya nakǎlɔyɪ pa kirɪ ɪɛ pa sɔv Yesu sɛɛlaa kpekǎle tǎmlɛ lapɔv taa. ¹¹ Pa alaa tǔtɔ ká wɛɛna yaasi kɔpǎŋ, pa kaa cakǎna yǎlaa. Paa kraaki pa tɪ na pǎ wɛɛ kɔpama kɛ pǎ tǎna pǎ taa. ¹² Wei ɪ lakɪ Yesu sɛɛlaa kpekǎle tǎmlɛ tɔ ɪ ká wɛɛna alv kɔlv kɛ́, na ɪ ká wɛɛ wei ɪ paasaa na ɪ pɛsa ɪ piya na ɪ tɔyaya kɛ teu teu tɔ. ¹³ Yesu sɛɛlaa kpekǎle tǎmlɛ lataa mpa pa lapa pa tǎma kɛ teu tɔ, pa nyǎŋ kɔlv kɛ́. Na pa pǎsǎyɪ na pǎ yǔyɔtɪ tǎ na Yesu Kilisiti tǎ kɔpǎntɔyɔ lapa na tǎ wɛ ɪ sɔ sɛɛv mpi pǎ taa tɔ pǎ tǔm na paa nyanŋa pɔlv.

Sǎsǎntɔ nti pǎ ŋmɛsaa tɔ

¹⁴ Ma ŋmaaki-ŋ takǎlaya kanɛ na má tɛɛlǎyɪ kɛ sɪ ma kɔɔ nǎŋnǎ na má na-ŋ. ¹⁵ Ama ye pǎ kǔma na n ta nu ma tǎŋ, ɪɛ takǎlaya kanɛ kaa kɛɛsǎna-ŋ yaasinaa mpa n ka tǎkɪ ɪ sɔ sɛɛlaa kpekǎ taa tɔ. Weesɣu ɪ sɔ sɛɛlaa mpa pa kɛ kite nte tǔ tǔ tampana sǎŋaa na pǎ tǎka-yɛyɛ teu tǎkra tǔyɔ ma tǎŋ. ¹⁶ Ama tampana tǔɔ ɪ sǎntɔ tǎ ɪ sɔ sɛɛle mpaav tǔm kɔŋmɛsǎtɔ wɛ piti kɛ teu kɛ́, yulv ɪ pǎsǎyɪ na ɪ kɛɛsɪ tǎɛ.

ɪ kǔma tɔ yulvwɛɛtɔ kɛ ɪ wɛna.

Feesɣu ná hulǎna sɪ ɪ kɛ tampana tǎŋlv.

ɪ sǎtaa tillaa maɣamaɣa ná na-ɪ.

ɪ waasɔ kɛ pa lapa kateŋasi tǎna taa.

Pa mv ɪ tǔm kɛ antulinya tǎna taa.

Pǎ kraasa-ɪ na ɪ sɔv ɪ teeli taa.

4

Sɛyɛsǎlaa pǎpǎtɔvnaa

¹ ɪ sɔ Feesɣu yǔyɔtɔyɪ mǎpǔyɔ tǎɛɛɛɛɛɛ sɪ, pu kɔɔ na pǎ tala kantǎkaya kɔyɛɛŋ taa tɔ, yǎlaa lɛlaa ká lu ɪ sɔ sɛɛv na pǎ paasǎna ɪ lɔyɔhilu tǎma kɔpɔyɛɛɛ, na alɔyaa kɔsɛyɛsǎtɔ kɛ paa mv. ² Na paa yeɛ na yǎlaa ɛsǎlaa na pǎpǎtɔvnaa mpa pa lǎmaɣasɛ taa sǎpa ɪ sɔ pa tula-yɛyɛ kǔkǔ na paa tasǎyɪ kɔpantɔ natǎlǎyɪ ɛɛkǎnav tɔ pɛɛ pa tolisi-wɛ. ³ Yǎlaa pǎnɛwɛ, pa sɛyɛsǎyǎna sɪ alv kraɣav fɛɪ teu, na tǔyɔnasɪ lɛnsǎnaa tǔyɔv fɛɪ teu. Anɪ ɪ sɔ ná lapa kɔtǔyɔŋ ɪ nǎyɪ sɪ ɪ sɔ sɛɛlaa nyǎmǎ tampana tɔ pǎ sɛɛ ɪ sɔ na pǎ tǔyɔ. ⁴ Pǎ tǎna mpi ɪ sɔ lapa tɔ pǎ tɛwaya, pǎ taa pɔlv fɛɪ lɔv. Ama pǎ wɛɛ sɪ pǎ tǔyɔ pǎ tǎna kɛ na pǎ sɛɛ ɪ sɔ kɛ ɪ na tǎmlɛ kɛ pǎ tǔɔ. ⁵ Pǎ taya pɔlv tǔɔ, ɪ sɔ tǔm na ɪ sǎlǎmvɔv tǎyanǎyɪ pǎ tǎnaya na pǎ wɛɛ-ɪ teu.

Kilisiti tǎmlɛ tɔ kɔpǎŋ

⁶ Ye n wɛɛ na ɪ sɛyɛsǎyɪ tǎ taapalaa kɛ tǔmnaa pǎnɛ, n tɛŋ na ɪ lǎ Yesu Kilisiti tǎmlɛ tɔ kɔpǎŋ kɛ́. Na pu hólɪ sɪ ɪ sɔ sɛɛle mpaav tǔmnaa na tampana sɛyɛsǎŋ wei n tǎŋaa tǔyɔ n pusǎyǎna nyǎ lǎsaya. ⁷ Kisi sǎsaa taa kraɪ kraɪ tǔmnaa mpɛ, tu

laki na yulu te i taa na Iso se. Faləsəyi nyá ti si n səsəsi Iso ké nyɔɔnav ke teu. ⁸Yulu faləsuyi i tɔnyuy tɔ pə waasəyi te, ile pə waasuyi ta tɔw ké. Ama ye yulu faləsa i ti si i nyɔɔna Iso ké teu, ile pəle pə kələna waasuyi ke paa mpi pə taa. Pə taya pulv tɔw, unu i tɔmna si i ká ha-tuyi weesiŋ ke saŋa na cele tɔtɔ. ⁹Tɔm nti tɔw ké tampana nyənto ké təkəlekele, na tɔ muna pá mu-ti təkrem na pá te-ti na taa. ¹⁰Mpi pə tɔw tá wɛɛ na tɔ tɔŋna təmle lapu na tɔw luki tɔyole. Pə taya pulv tɔw, weesuyi tu Iso wei i yaki yəlaa təna nyɔɔŋ ɔlɛna pə tu kələna mpa pa tɛŋi-i na pa taa tɔyɔ tá tɛɛləyi.

¹¹Hóli-wɛ si pá laki pə təna isəntɔ na n sɛyɛsəyi-wɛ. ¹²Taa yeke na nɔyɔlv kpeɛna-ŋ si n ké pəyaga. Ama wɛɛ wei Iso seelaa lɛlaa ká keesəyona na pá laki tɔyɔ nyá yɔyɔtaya taa, na nyá tɔntɛ na nyá sɔlvuyi ke lɛlaa taa, na isəna n tɛmna Iso ké nyá taa na nyá tənəŋŋ wɛɛtu pə taa. ¹³Kaləyi Iso Tɔm takələsi ke yəlaa taa na n laki waasv na n sɛyɛsəyi pə hɔwɛɛ na má kəŋ. ¹⁴Taa liyilina mpi Iso Feesuyi yelaa na pə lapu saa-ŋ tɔ, mpi paa nawa na pá yɔyɔti na Iso təsɛɛle səsaa tənɔ nyá tɔw ké niŋ tɔ. ¹⁵Paasəna teu na n la təmle təne na n yoosi-te. Há nyá təyi tɔ taa təkpataa na pa təna pá na isəna n tɔŋna tɔŋ nyɔɔv tɔ. ¹⁶Fenjiyi nyá ti na nyá kuɛyɛsətu tɔw tɔtɔ. Təki pə tənaya mɔpɔyó teu. Tɔm tampana tɔw, ye n laki mpv, n ká ya nyá ti nyuyi na nyá nuntaa nyəŋ tɔtɔ.

5

Isəna Timotee ká laki Iso seelaa tɔ

¹Taa kaləyona kəkpatəlaa, ama yɔyɔtəna-wɛ isv n ka yɔyɔtəna nyá caa tɔ. Ye ifepiya ile tɛeki pɛle isv nyá tɛɛtɔnaa. ²La alaa səsaa isv nyá toonaa. Na n la alaa səkpeɛma isv nyá tɛɛtɔnaa tɔtɔ, na n lá laakali na tetelakasi.

³Paasəna leelaa səsaa ke teu. ⁴Ama leelu wei i wɛna piya yaa saalənaa tɔ, pə wɛɛ si sɔle su kpeɛləməna si nyəma ke təkuyi na pə hóli si mɔpɔyó pə wɛ pa Isəsɛɛle mpaav taa. Na pu hóli tɔtɔ si pa caanaa na pa cəsənaa ka wuwa mpe pa tɔw ile kupantu ntəyi mpe pa lɛɛtəyi pa nyəma. Pə taya pulv, mpv unu pə lapu wɛ Iso ké teu ké. ⁵Ama leelu wei i kpatəlaa na í feina paasənlv tɔ Iso ké íle i tɛɛləyi. Na í sələməyi-i tam, na í wiikina-i na isəle kuɛɛmle si i tɛmi-i. ⁶Ama leelu wei i wɛna təkpaalətu tɔ, paa i wɛna i sɛ tɔ i səpaya na í caɣaa. ⁷Nti tɔ wɛɛ si n ká tɔwsi-wɛ tɔyole yoo, ile pa kaa na isayatu natələyi pa kiŋ. ⁸Yulu wei i paasəyona i lɔlvuyi nyəma na pə tu kələna i mayamaya i təyaya tɔ pɔntv kisa Iso sɛɛv ké, na ma ta nyi Iso lapa-i na sana.

⁹Leelu wei i lɔlvuyi piysi tɛɛ nutoso tɔ i tike i hətɛ ke n ká tv leelaa həla taa. Ama i ká wɛɛ wei i layana apalv kɔlvɔm ke hatuu i kɔlvuyi tɔyɔ. ¹⁰Na pá nyəma-i na təma kɔpəna isv i piya təkuyi na mɔvləa təkuyi na Iso yəlaa nɔwɛɛ kɔv na konyɔntɔyɔlɛlaa sənəv na təma kɔpəna təna lapu.

¹¹Pə kpaɣav leelaa səkpeɛma tɔ, taa ŋmaa pa həla ke takəlaya taa. Pə taya pulv tɔw, pa konyuləŋ kəŋ í kpa pa nyɔɔŋ taa tɔ pə tui-wɛyɛ saav ké. Na mpv tɔ, pa haɔ Kilisiti kɛle siyile, ¹²ɔlɛna pə pəsəyi-wɛyɛ tasəkəle nyəma. Mpi tɔ, pa ta təkɔ nɔyɔ ŋka paa suwa kancalaya tɔ. ¹³Na tɔle tɔ paasi paa cəkɔki tɛɛsi taa ké na felentu caŋ na tɔ tɛɛləna-wɛ təkpaɛtu. Na kəkələtu ntɛ si pa laki yɔyɔtəlaa ké na katayəsətɔnaa, na pá faaki tɔmnaa ke yem. ¹⁴Pə tɔw ké ma caa si leelaa səkpeɛma í saa, na pá lɔli piya na pá paasəna pa tɛɛsi. Pəle ile tá kolontunaa kaa hikina timpi paa footiyi-tv tɔ. ¹⁵Pə taya pulv tɔw, leelaa lɛlaa təma mpaav kɔpəŋkə kɛ siyile haɔ, na pá svv Satani ke təŋyuy. ¹⁶Ama ye isə seelv wei i lɔlvuyi taa wɛ leelaa, pɔntv ká mv Yesu seelaa kpeɛkəle ke səyɔla ké na í səŋna i leelaa, ɔlɛna pə hetv Yesu seelaa kpeɛkəle na pɛle pá səŋna mpa pa ké leelaa təkpeɛm tɔ.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA PŌŌLI NMAAWA TIMOTEE TŌ Kutvltv

Pōli wē salōka taa kē Lom na i taapalaa payale lō-i. I nawa si i sēm kpeyetaa ilena i tōyi i pōyalv Timotee ke mpi mpi pō wē lapv tō. I hōla-i si i yoo isōseele yoo kōpaŋkv isu Kilisiti sōce kōpaŋ. Si i tēŋ inu i ikpate na i kisi tōm kra i nyēntv tō ke hōm. Na i kisi yōōŋ wei i hatōlēyōna yulv ke taa tēm tō. Si i tōki Isō Tōm naŋŋ nyēntv nti i mōwa hatuu i pōcaatv tō. Pōli tala takōlaya tōkule tō, i tasa Timotee ke apalvtv si i kantōli wahala taa na i yoo isōseele taa yōō. Pō tō kē i tasōyi takōlaya kallaa tēnaya apalvtv si pā nyōō tōŋ na pā yoo isōseele yōō ŋku.

Isōna pa faya Timotee II takōlaya tō:

Isō samtv na apalvtv tasōyv, titite 1:1-2:13

Layatv tasōyv na kvōtōtōv, titite 2:14-4:5

Pōli yōō kōpaŋkv, titite 4:6-22

Seetv

¹ Māyā Pōli, Isō luyv lapōna na mā la Yesu Kilisiti tillu si ma kpaalōyi weesuyv ŋku Isō ka tōma si i ká ha mpa na Yesu Kilisiti pa kpentaa tō kv tōm.

² Mā ŋmaakōna takōlaya kaneyē ma pu kōpaŋ Timotee. Tacaā Isō na tá Sōsō Yesu Kilisiti pā hōlī-ŋ pēeleē na suulu na pā ha-ŋ alaafāya.

Apalvtv sōsōyv

³ Isō wei i tōmle ma lakōna lotu kvōmvtv isu ma caanaa lakaya tōyō ma seeki. Maa hōsōyi nyā tō kē tōsōyv ke ma sōlēmōŋ tēna taa kē ilim na ahoō, na mā seeki Isō kē i na tōmle. ⁴ Ma tōōsa nyā wula, na mā nyulōyi sōsōm si mā na-ŋ tē ná na ma laŋle hōlvōm teu. ⁵ Ma tōōsōyi isōna n tēma nyā taa na Isō na tampana tō. Nyā neese Loisi na nyā too Iniisi pēle paa tēma pa taa na Isō kē ŋpōyō na pōcō pō takī nyā. Ma nyōmā teu tōkpataa si nyā māyamaŋa n tēma nyā taa na Isō kē ŋpōyō. ⁶ Pō tō kē ma tōōsōyi-ŋ si maa tēna ma niŋ ke nyā tō na Isō yelev na mpi pō lapv saa-ŋ tō taa yelev na pō si paa pōcō. ⁷ Pō taya pulv, Isō tá ha-tuyv i Feesuyv si kō la-tuyv sōyōntōnaa. Ama si kō la-tuyv kpelikpeka nyōma na tēma sōllaa na lōmayasē nyōma kē.

⁸ Pō tō ilē taa si fēelē na Tacaā tōm heeluyv. Taa si fēelē na mā wei ma kē salōka tō ke Yesu Kilisiti tō tō ma tōm. Ama nyaa tōyō Laapaali Kōpaŋ kōnyōŋ ke isōna Isō ha-ŋ pō toma tō. ⁹ Inu i yarōna tá nyōōŋ na i yaa-tv si tē la i yōlaa. Pō taya tá lakasi kōpaŋsi nasōli si tō. Ama isōna mpi i suwa na i tēŋōyi na i laki tō, na i pēelē pō tō kē i lapa mrv. Hatuu yem taa kē i taya na i pēelē anu si i hōlōyī-tuyv-ye na Yesu Kilisiti kin. ¹⁰ Ama kayana Tacaā Yesu Kilisiti kōma tōyō i hōla-tuyv-ye na tē ná. Pō taya pulv, Yesu Kilisiti kōna sēm apalvtv, na i kuli weesuyv ŋku ku tēŋ tō kv tō na Laapaali Kōpaŋ.

¹¹ Isō lapa na mā pōsi Laapaali Kōpaŋ inē i kpaallv na i tillu na i seyesōlv. ¹² Pō tō kē ma tōki kōnyōŋ ke isōntō. Paa na mrv ma ta lō tōŋ. Pō taya pulv, ma nyōmā wei ma laki na mā tēlēyi tō, na ma nyōmā teu tōkpataa si i pōsōyi na i tōki mpi ma yelina-i tō halōna kōyakov ŋku inu kv wule. ¹³ Kēesōyōna seyesōŋ kōpaŋ wei ma kēesa-ŋ na i waasōyi yōlaa tō, na ŋ tōki teu ke Isō seev na tēma sōlvōyv mpi tō hika tá na Yesu Kilisiti tá kpentōyv taa tō. ¹⁴ Feesuyv Naŋŋtō wei i cakī tá taa tō i sōna-ŋ na ŋ tōki teu ke seyesōyv kōpaŋkv ŋku pa seyesa-ŋ tō.

¹⁵ Asii tetu nyóma tona lo-m to n nyómá mpv. Mpa pa ha-m siyile ke mpv to pa taa mpeyele Fiseeli na Heemoseeniwe. ¹⁶ Honesifoo temna-m tom payale. Iso í felí í na í nyóma ke kwpantv. Ma saloka takovv ta lapu-í feele, ¹⁷ í tala Lom to, í pexka-m ké na isole kuseemle na halona í na-m. ¹⁸ Tacaá í yeke na í hiki kwpantv ke kovvako nkv unu kv wule. Nyá mayamaya n nana nyá isole ke kookalonaá mpa í lapa-m lfeesu to.

2

Kilisiti yoolu kwpaj yaasi

¹ Ma pu, ye nyá ile tóki peele nna pə hula-tovv tá na Yesu Kilisiti tá krentovv to to na í nyoo toj. ² Tuu n we ma kin na má seyesəyi nti nti to n nu-ti, na yəlaa payale ná mpv. Ile kelí to tona na í hólí apalaa mpa n wena naani na paa pəsi na pá teləsi-təyi pa lelaa to.

³ Nyaa toyo nyá kovvovv isu Yesu Kilisiti yoolu kwpaj. ⁴ Yvovv wei í we yoolu taa to, kv tom ke í paasəyona si í səsə wei í kpayav-í to í lanje í heena-í, í kaa cava na í paasəyona kpai nyəntv ke yem. ⁵ Na yvovv lotv í suuva na í lóki na í ta təj isəna mpi pə wee si pá lv to, paa í huwa, nəyovv ná kaa samu-í. ⁶ Na wei í konta hanasi ke təhate na í lo to, unu í laaləyona í hatəmvto təjovv. ⁷ Mayasəyi tom nti ma yəyotəyi toyo nyá taa, Tacaá ká ha-ŋ tə nyəm na í cekəna.

⁸ Təsəyi Tafiti ləlvovv taa to Yesu Kilisiti wei í fema sətav taa to í tom. Ntəyi Laapaali Kwpaj wei ma kpaaləyi to í hóləyi. ⁹ Na Laapaali Kwpaj unu í kpaalovv to ké ma tóki kovvovv, haləna pá can na pá həkə-m isu isayalavto səsə nəyovv. Paa na mpv to pə tava Iso Tom ke pa həkav. ¹⁰ Pə to ké pa tovovv-m kovvovv na má suma, si pə waasí mpa Iso ləsaá to na pə ya pa nyovv, na pá hiki teeli wei í təj toyo Yesu Kilisiti kin. ¹¹ Tom nti to ké tampana toyo le si:

Ye tá na-í tə kaa səm,
tá na-í tu kaa weesuyv to to.

¹² Ye tə nyava apalovv,
tá na-í tu toyo kavulava.

Ye tə kisa-í,
unu í ká kisi-tv to to.

¹³ Ye tə lu í waali,
ílé í ta ke pə tv.

Pə tava pəlv,
í kaa pəsi na í kpeesəyona í ti.

Təmle latv kwpaj

¹⁴ N ta na nti n ká təsəyi-we toyo le. Heeli-we na isole kuseemle ke Iso isentaa si pá yeke təmnaa toyo yoolu ke pa hekv. Mpi to yovv unu í waasəyi nəyovv. Ama wakəlvovv tike ke í kəŋna mpa pa cava na pá nukí to. ¹⁵ Kaasí nyá tí sí í na na Iso tike sa-ŋ. La isu təmle latv wei í fei feele na í təmle, na í heeliyi Iso tampana tom ke teitei ké tə lona taa to. ¹⁶ Kisiyi kpai faacinaa mpa paa lakí na yvovv tē í taa na Iso to. Pə tava pəlv, mpa pa səpa nyovv na faacinaa mpe to pa na Iso pa təŋna hatəlvovv ké na pá pukí. ¹⁷ Nti nti pa seyesəyi to tə wakəlvovv yəlaa ke teitei ké isu ssvovv svokovv səmvte taa to. Faacinaa mpe pa lataa taa weyele na Himenee na Filēti. ¹⁸ Yəlaa pane pa ləyo tampana tom na lumava waali ké, haləna pá seyesəyi sí tá sətav fem tom tēma tēv. Na pa seyesəyi unu í tsva lelaa na pá yeke Iso seev. ¹⁹ Paa na mpv Iso su kite nte to tə səŋa nívovv tam ké teu ké tēca. Na pə ŋmaa to toyo sí: Tacaá nyómá mpa pa ké í yəlaa to. Na to toyo sí: Pa tona mpa pa yaa pa təyi Tacaá yəlaa to pə wee sí paa kisi isayavto lavv ké.

²⁰ Tõhõ tøyaga weu mpv tõ, pə taya wontu nti pa lupəna wola yaa liyitee nyəətu tõ tə tike ke pa lakəna ka taa. Ama tuyv nyəntv na cuyv nyəntv wee tətəyõ na pá lakəna pə təna. Pa sukı lenti ké na pá lakəna fēele kuyaku kuyaku, iləna pə kaasi na pá lakəna lenti ke paa ifemle nte. ²¹ M̄p̄yõ pə wee na yulv, ye n kisa isayatu nti tə t̄m ma yõyõta təyõ lapv, n we teitei isı wontu nti pa sıwa na pá ləsəyi fēele kuyaku təyõ. Mpi tõ nyá caa tənna-ŋ, na n waasəyi-ı ké. Na n m̄na pa lana-ŋ paa t̄mle kupante nte. ²² Se ifeputu konyuləŋ isayan. Lõki tam sı ń təŋ sıyısuyı, na ń te İso na nyá taa, na ń s̄oləyi nyá yəlaa lələa, na nyá na mpa pa təŋəyi Tacaa na luyv kul̄muyv tõ í maya teu, pulv í taa yası-me. ²³ Yele h̄m ke k̄m̄l̄ət̄m̄naa na kpaı nyəntv pə t̄õ. Nyá mayamaɣa n nyəmə sı yooı ke t̄m isı mpv tēsəȳəna. ²⁴ Pəyele Tacaa t̄mle tv ná wee tõ pə feı sı ı ká wee yoolu. Ama ı ká wee wei ı t̄m yəlaa təna caaki təyõ, na ı ká wee wei ı pəsa lələa ke seɣesuyv na suulu h̄l̄l̄ȳõ tõ. ²⁵ Na ı ká seɣesəyi mpa paa nukəna-ı t̄õ p̄amm t̄õ p̄amm. Ntanyı İso ká yele na pá laɣası na pá tisi tampana. ²⁶ Pələye paa məli yaasi k̄p̄an taa, na pá k̄p̄ee pa t̄əyi İl̄əȳv nyəpa nyəp̄ətv nti na í k̄pa-we na í ŋmak̄əl̄əyi-we na pá lakı ı luyv nyəntv tõ tə taa.

3

Kantakaya kuyeyŋ

¹ T̄õsı teu sı pə təna pu la kate ke s̄õs̄m ke kuyeyŋ kantakaya nyəŋ taa. ² Pə taya pulv, yəlaa ka wee mpa paa ka nyõŋ na pa mayamaɣa pa lelen p̄ek̄k̄uyv tõ, liyitee isələ taa ké paa nyəŋəyi. Paa h̄õ pa ti, na paa la isəca. Paa yõyõı İso t̄õ ké isayatu, pa kaa seeki pa caanaa. Paa la f̄əf̄eina, pa kaa seeki İso. ³ Paa la t̄əkatı, pa kaa weena lələa p̄ət̄ət̄əle. Paa la n̄õhe te kuulaa na m̄p̄əle teləsələa na nyan nyəma. Pa kaa s̄õli k̄p̄antv. ⁴ Paa la k̄l̄m̄t̄õ nyəma na pááná nyəma. Paa san pa ti, na paa yele İso na pá paasəna mpi pə h̄esəyi pa lan̄a tõ tike. ⁵ Paa cesı m̄p̄yõ is̄õ is̄õ ké sı pa təŋəyi İsosele mpaav pəyele pa kv pə toma ke pa taa. Yele yəlaa isı mpv pə takanaa. ⁶ Pa taa lələa c̄eŋȳəna teesi taa na pá puɣusiyı alaa mpa pu kant̄əl̄əyi na pá teela isayatu na konyuləŋ ıı t̄əna ı kuyı-we tõ. ⁷ Pə alaa p̄ek̄k̄əyi tam ké sı pá seɣesəyi-we, p̄õc̄õ paa pa seɣesa-we, paa p̄əs̄əyi na pá cekəna tampana naalı. ⁸ İsu Yan̄eesı na Yamp̄ələe paa k̄p̄eesəna Moisi tõ, mpv tətəyõ yəlaa pane pa k̄p̄eesəȳəna tampana. Pa İm̄ayəs̄e s̄əp̄aya pa İsosele ta t̄əŋ. ⁹ Pa nyõȳv kaa tasa kul̄ȳv, mpi tõ pu kuli pa waalı ké na yəlaa təna cekəna sı pa ké k̄m̄el̄em̄əŋ. Yan̄eesı na Yamp̄ələe pa nyəntv ka lapa m̄p̄yõ teitei ké.

Nti Timotee ká lakı t̄õ

¹⁰ Ye nyá il̄e n t̄əŋa ma seɣesuyv t̄əna, na ma yaasinaa, na mpi pə lapv maa tv ma lotu taa tõ, na isəna ma t̄ema ma taa na İso tõ, na ma suulu, na isəna ma s̄õləyi lələa tõ, na ma isələ seesuyv ¹¹ ke ma konyont̄əȳələna na ma wahlanaa taa. P̄əp̄ətv feı lelen, ma paasaa ké na má t̄əȳv konyoməŋ ke Antiȳəka na İkuniȳəm na Lisit̄əla, na nyá mayamaɣa n nyəmə mpv. Ama Tacaa yapa-m pə təna pə taa. ¹² Aai m̄p̄yõ pə tu wee, mpa pa s̄õlaa sı pá na Yesu Kilisiti pá k̄p̄entı na pá nuna İso ké pa tont̄e t̄əna taa tõ m̄p̄yõ paa t̄uyv-weye konyõŋ. ¹³ Ama pə kaasa asayaa na puɣusilaa tõ p̄ele pa isayatu kaa wee tənaya. Paa puɣusiyı lələa ke m̄p̄yõ na pá k̄p̄eŋna pa mayamaɣa t̄õ na pá puɣusiyı. ¹⁴ Ama nyá il̄e, nyaa t̄əki teu ke seɣesuyv ŋku pa seɣesa-ŋ na ń m̄v-kv na n t̄ema-kv na nyá taa tõ. T̄õsı mpa paa seɣesa-ŋ seɣesəŋ ıı t̄õ pa t̄õ. ¹⁵ Na ń t̄õsı t̄õsı sı hatuu nyá p̄əcaatv ke n nyəmə İso t̄õm nan̄ŋ nyəntv, na nti t̄õ p̄əs̄əȳəna na t̄õ ha-ŋ layatu nti n ká lana na ń te nyá taa na Yesu Kilisiti na pə ya nyá nyuyv tõ. ¹⁶ İso yelina na pá ŋmaa ı t̄õm ke

takəlası taa. Na tə waasəxi yəlaa, pə taɣa pəlv, tə seɣesəxi-we na tə kisiɣina-weɣe pəpətv, na tə taɣanəxi-weɣe timpri timpri pa pəntəxi tə, na tə hóləxi-weɣe isəna paa təŋ tampana mammam ke pa kəlapətv taa tə. ¹⁷ Tə lakı nıpóɣı sı tə taɣanəxi Isə yəlaa na pá te teu, na pá taa lan mpi paa lana pa təma kəpana tə.

4

¹ Ma heeliyi-ŋ na isəle kəseemle ke Isə na Yesu Kilisiti wei ı ká həvna weesuyı nyóma na sətəa ke təm tə pa isentəa, na Yesu Kilisiti inı ı kənte na ı kawuləɣa pə təv sı, ² nı lakı Isə waasu, nya seesi isəle te, paa pə maɣa-ŋ paa pə ta maɣa-ŋ. Kaana-we na nı la na pá mu-tı. Kaləɣəna-weɣe timpri timpri pa pəntəxi tə. Seɣesəxi-we na suulu səsə na pé səsı-weɣe apəlv. ³ Pə taɣa pəlv təv, pu kəv na pá keesi waatv nəɣəlv tə, yəlaa kaa caa sı pá tasa seɣesəŋ kəpəŋ wei ı waasəxi yəlaa təɣə muɣv tətə. Ama pa maɣamaɣa pa kənyıləŋ ke paa təŋəxi, na pá koti seɣesəlaa pəɣale na pele pá seɣesi-weɣe ntiwe ntiwe pa caa pá nukı tə. ⁴ Paa kisi təm tampana nyəntv, na pá paasəna səsaa taa kpaı təmnaa. ⁵ Ama nyá ile, kpa nyá təxi pə təna pə taa. Kəntələxi kənyəntəɣələnaa taa. La Laapaalı Kəpəŋ kpaalı təmle. Paasəna nyá təmle tənaya teu tətətete isı Isə təmle tv lakı tə.

⁶ Təv, ye ma ile wule nte paa lana-m kətaɣa tə tə talaa ké, ma kəyaku kəkpemuyı talaa. ⁷ Ma yoowa təcam. Ma sewa na má tala ma tənaya. Isə ké ma təmna ma taa ké tam. ⁸ Na pənente tampana təŋlaa teeli ntenuyı təŋna-m, ŋkəv Taca weı ı təŋəxi tampana na ı həkəna tə ı ká ha-m kəyaku ŋkəv wule. Na pə taɣa ma tike ke ı ká ha, ama na pa təna mpa pa caɣa na pá nyıləxi ı kənte wule tə.

Pəvli ləlaa na ı təkəlaa

⁹ La kookalı na nı kəv ma kin ke ləŋ, ¹⁰ Mpi tə Teması səla kayana antulinya inə ı nyəntv ké na ı lə-m na ı tənə Tesaloniki. Kələsar nı tənə Kalatı na Titv iləɣe Talamatı. ¹¹ Luku tike ke pə yelina-m. Ye n kəŋ kəpəŋna Maləki na nyá na-ı ı kəv, ı kə səŋna-m ma təmle. ¹² Ma tila Tisiki iləɣe Ifeesu. ¹³ Ma yela ma kpaı ke Kaləpusı təɣe Təlvwasi, ye n kəŋ ile n kəpəŋna na nı kəna. Kəpəŋna tətəɣə ma takəlası, na nsi ma tu kəla nyıləv təɣəle tənəŋ nyənı.

TAKĒLAYA NJKA PŌŌLI NMAAWA

TITU TŌ

Kutvlvtv

Tito ta ke Yuta tv, i kē piitim lempī tv kē. Ama í p̄sa Yesu t̄h̄lv. Hal̄na P̄Ōli ηmaa-ι na í tv-ι si, í paas̄na tetv nti l̄m c̄ŋnaa na pá yaaki-ti si K̄let̄i tv, t̄o Iso seela.

P̄Ōli k̄peyla i kuŋes̄etv ke tak̄elaya kutvlvtv taa. P̄ waali kē í h̄la yaasinaa m̄pa Iso t̄esele nȳŋ nȳŋma ká weena tv. P̄Ōli h̄la Titv t̄t̄x̄v ȳlaa m̄pa Iso yulv ká paas̄na Iso t̄esele taa tv. Kuk̄pat̄laa, alaa s̄saa, na ifepiya na p̄ela na yoma. I h̄la t̄ma nna nna p̄ wee si Iso seel í la tv, na is̄na p̄ wee si yulv í cayana hees̄v̄v tv, na í hat̄l̄na fayav. P̄ waali il̄na í tv Titv ke nti nti i ká la tv, na seetv.

Is̄na pa faya Titv tak̄elaya tv:

Is̄na Iso t̄esele nȳŋ nȳŋma ka tv tv, titite 1

Is̄na leelaa na suluwaa na yoma paa wee tv, titite 2

Is̄na Iso seelaa ka tv tv, titite 3

Seetv

¹ M̄pa Iso t̄amle tv P̄Ōli, Yesu Kilisiti tillu.

Pa tv-m kē si má la na m̄pa Iso l̄saa tv pá mv Iso, na má h̄lí-weye tampana nna tá Is̄sele m̄paav seyes̄i tv, ² na pá te pa taa si paa hiki wees̄ȳv ηku ku t̄h̄ tv. Iso ka t̄mna hatuu l̄h̄ ke yem taa si i ká ha-t̄v̄v wees̄ȳv ηkv, Iso tá kē kaloolaya tv. ³ P̄ t̄o kē p̄ k̄ma na p̄ tala waatv wei i ka suwa tv il̄na í yele na í t̄m kuli wees̄ȳv ηkv ku t̄o na p̄ h̄lí. Tá Yatv Tacaa Iso in̄i tv-m si má k̄paali i t̄m na má t̄h̄na-t̄h̄i k̄paal̄v̄v tv, nti t̄o kuliḡina m̄pv na t̄ h̄líȳi.

⁴ Titv, má ηmaak̄na-η tak̄elaya kan̄e. Nyá ken̄a ma p̄yalv na tampana ke Is̄sele m̄paav ηku tá t̄na t̄o t̄h̄ȳi tv kv taa. Tacaa Iso na tá Yatv Yesu Kilisiti pá h̄li-η p̄ele na pá ha-η alaaŋya.

T̄amle nte pa tv Titv si í la K̄let̄i tv

⁵ Maa yela-η K̄let̄i kē si n̄ tayan̄i mpi p̄ kaasa tayan̄v̄v tv t̄etetete, na n̄ k̄pa paa icate nte t̄o Iso t̄esele s̄saa. T̄os̄i nti ma k̄esa-η tv si: ⁶ Wei i kin̄ pa kaa na kawaliya nak̄li tv in̄i i ká t̄ȳna Iso t̄esele s̄s̄ŋntv. Alv kul̄m ke p̄ntv in̄i i ká weena. Na i piya ká la Iso seelaa, si taa wee piya n̄si ȳlaa t̄h̄ si si ke yem yem lataa su nuk̄na ȳlaa tv. ⁷ Iso t̄esele s̄s̄o week̄v̄v Iso t̄esele taa tv Iso t̄ma ke p̄ tv-ι si í paas̄ȳna. P̄ t̄o kē p̄ fei si pá ná kawaliya nak̄l̄ȳi i kin̄. I kaa wee kalamp̄aan̄i tv yaa wei i laa páán̄a m̄v̄v tv, yaa sul̄nȳŋv̄v yaa m̄sv̄v tv, yaa wei i muḡuliḡi si í hiki liḡitee tv. ⁸ I ká wee wei ȳlaa í k̄ma i te i nȳmá m̄v̄le lapv, na í s̄ŋla mpi p̄ we teu, na í wena l̄m̄ȳas̄e tv. I ká wee wei i t̄h̄ȳi tampana, na í kē Iso yulv, na í nȳmá i ti t̄k̄v̄v tv. ⁹ I ká wee wei i nȳŋna Iso T̄m̄ māȳam̄ya t̄k̄p̄h̄k̄p̄h̄k̄pa ke teitei is̄v paa seyes̄-ι tv, il̄na í p̄s̄i na í seyes̄i lelaa ke seyes̄h̄ k̄p̄h̄ wei i waas̄ȳi ȳlaa tv na í tasa-weye t̄m. P̄ kaasa k̄p̄es̄elaa p̄p̄ŋv̄vnaa m̄pa p̄le tv, í h̄lí-weye is̄na mpi pa toolaa tv.

¹⁰ P̄ taya pulv t̄o, ȳlaa we payale na p̄ tv k̄l̄na Yuta nȳŋma m̄pa pa mv Yesu na pá kē kaan̄v̄vna tv. K̄p̄i t̄m̄naa ke pa seyes̄ȳi na pá puḡis̄ȳina lelaa.

¹¹ T̄ki-we si pá su m̄pv. P̄ taya pulv, pa kē t̄esi ȳk̄l̄aa kē, na nti t̄o fei seyes̄v̄v tv tv n̄t̄ȳi pa seyes̄ȳi na pá m̄v̄i liḡitee ke tulum. ¹² K̄let̄i nȳŋma Iso k̄v̄ȳŋt̄v̄v

tələsələa taa nəyölv wei i maɣamaɣa i kē Kələeti tu tō i ka yəɣota n̄p̄yōy si: Kələeti nyōma nyəntu ntē cəsuyv. Pa kē nyəm̄əntōnaa kē isu taale wontu. Hilikpaakōnaa kē, pəcō paa caa lapv. ¹³Nti i yəɣota mpv tō i na-təyi. Pə tōv ile kp̄uli-weyɣe teu na p̄ə lā na p̄ə tē ləv na pa taa kē teu. ¹⁴Na p̄ə yele Yuta nyōma səsaa taa tōmnaa kp̄ai nyəntu n̄a kosəsutu nti yələa mp̄a pa kisa tampana t̄ənyv na p̄ə lu tō t̄ə t̄ənyv. ¹⁵Mpa pa taa tewa tō p̄ə t̄əna p̄ə tē p̄əlye. Ama mp̄a pa taa t̄ə tē p̄əyle paa t̄əy ləv na pa taa tō p̄ə t̄əna p̄ə kē isayam ke p̄əle pa kin̄ kē. Pə taɣa pulv, isayatu tōv kē pa layatu na pa laakalənaa layalaa. ¹⁶P̄ə caya v̄e si pa nyōm̄ā ləv. Ama n̄ nyəna pa lakasi pu h̄l̄l̄ȳi si pa nyōm̄ā ləv se. Pa lu yələa ke s̄əy kē, na pa kē kaan̄utnaa, paa p̄əs̄əyi t̄əml̄e k̄əp̄ante natələyi lapv na n̄ n̄ā.

2

Seyesuyv kupaŋku

¹Ye nyā v̄e seyəs̄i-weyɣe seyəs̄əy kupaŋ wei i waasəyi yələa tō. ²Heeli apalaa kukpatələa si p̄ə kpa pa ti, na p̄ə w̄eena yaasi kupaŋ, na p̄ə kpa k̄əyi ləmayas̄e. P̄ə t̄əki ləv̄e m̄paav na lələa s̄əlv̄y na suulu h̄l̄l̄ȳy ke teu. ³Heeli alaa kukpatələa si p̄əle p̄ə t̄əki yaasi kupaŋ isu ləv̄e yələa w̄eek̄y tō. P̄ə taa cak̄əna yələa, na p̄ə taa yele na s̄əlv̄m̄ h̄k̄ə-w̄e. Ama p̄ə w̄e mp̄a pa tasəyi alaa s̄əkp̄ema ke t̄əm̄ ⁴ke isəna p̄əle paa s̄əli pa paalaa na pa piya tō, ⁵na isəna paa kpaɣa ləmayas̄e na p̄ə hatələna wasaŋkalətv tō, na isəna paa laki pa taasi t̄əma ke teu tō, na isəna mpi paa laki kupaŋtu na p̄ə seeki pa paalaa tō. Ile nəyölv̄ kaa kv̄ ləv̄e t̄əm̄ nyv̄y ke pa tōv.

⁶Seyəs̄i ifepiya ke teu t̄əv̄ si p̄ə kpaɣa ləmayas̄e ke teu. ⁷Nyā maɣamaɣa laki t̄əma kupaŋa na p̄ə nyənəȳəna-ŋ na p̄ə laki. Paasi na n̄ seyəs̄əna tampana na isələ k̄əs̄em̄l̄e. ⁸Tayaŋəyi nyā t̄əm̄, taa yele na n̄ k̄əv̄ na n̄ p̄əntəyi nyā yəɣotaɣa taa na p̄ə footuyv-ŋ na-ke. Ye n̄ tayaŋa-k̄eyɣe teu v̄e pu tō t̄ə kolontuna ke f̄ēle. Mpi tō pa kaa na isayatu nti paa yəɣoti t̄ə tōv.

⁹Yoma k̄ə nuna pa caana na p̄ə lā na p̄əle pa laŋa heena-weyɣe pa kulap̄əle t̄əna taa, na p̄ə taa keesəyi-weyɣe nat̄əli. ¹⁰P̄ə taa n̄m̄uli paa pulv c̄əc̄əka. Ama p̄ə laki tam na pa caana naaki si pa yoma ke kupaŋa na p̄ə nuk̄əna-w̄e, na pu la na t̄ə Yatu ləv̄e t̄əm̄ nti t̄ə seyəs̄əyi tō t̄ə nyv̄y kul̄i p̄ə t̄əna p̄ə taa.

¹¹Pə taɣa pulv, ləv̄e kulina i p̄əle tō na i h̄l̄l̄i si p̄ə ya paa wei i nyv̄y. ¹²P̄əle an̄i a seyəs̄əna-tv si t̄ə yele isayatu taa kē t̄ənt̄e na at̄e c̄əne konyul̄əy ke mp̄v, na t̄ə kpaɣa ləmayas̄e na t̄ə t̄əy siyisuyv, na t̄ə nuk̄əna ləv̄e k̄ə tam kē t̄ə t̄ənt̄e taa kē antulinya taa c̄əne. ¹³P̄əle seyəs̄əyi-tv̄y si t̄ə caya mp̄v na t̄ə taŋa leleŋ nuw̄ kuyakv̄ n̄ku t̄ə w̄e na t̄ə t̄əlelyi tō. Kv̄ wule ke t̄ə Yatu Yesu Kilisiti ləv̄e s̄əv̄e teeli k̄ə k̄əv̄. ¹⁴Yesu Kilisiti in̄i i hana i t̄əyi t̄ə tōv na i ya-tv̄y isayatu t̄əna taa, na i tayaŋi-tv̄y teu na t̄ə p̄əsi yələa mp̄a i tike i ti tō, na t̄ə isələ s̄əena t̄əma kupaŋa lapv.

¹⁵T̄əne in̄əyi n̄ ka heeliȳi-w̄e. Lak̄əna s̄əv̄əntu nti pa tv̄-ŋ tō t̄ə toma t̄əna, na n̄ s̄əv̄əyi nyā yələa ke apal̄tv, yaa ye kal̄ənav kal̄əna-w̄e. Taa yele na nəyölv̄ kp̄eena-ŋ.

3

ləv̄e seelv̄ yaasi

¹T̄əv̄ si pa t̄əna si p̄ə w̄e si p̄ə seeki t̄ətv̄ t̄əkələa. Pə w̄e si p̄ə nuk̄əna-weyɣe. Na pa s̄əlv̄ i pu t̄əma kupaŋa lapv tōv. ²P̄ə taa tv̄v̄ki nəyölv̄, ama p̄ə w̄e t̄əpamm, na p̄ə w̄ena ȳəll̄e, na pa na yələa t̄əna pa w̄ena t̄əma na leleŋ. ³T̄ə maɣamaɣa

isənto tu ké tuutu lataa tətəyo hatuu ləŋ ké, na kaanutonaa, na tu toolaa ké. Na konyuləŋ na mpi pə heesəyi tá laŋa tə pə tənaya mpv pə nəyo na pə suka ka kpana-tuyv yomle, na isayatu na konyuləŋ pə taa ké tu wεε. Tə taa caaki tá tənaya paa pəco mayamaya. ⁴ Ama pə koma na Iso tá Yatv hólí yəlaa ke i kupantu na i pεεlee, ⁵ ilena í ya-tv. Ilε pə taya tá təma kusiyisee təo. Ama tá pətətəle ke i wiiwa na í la mpv. Iso lvm mpi pa so-tv na Feesuyv Nəŋŋtv náá wε pə taa na í layasəyi-tv na tə pəsəyi kofama na tə təŋ təntε kufate tə mpəyi i yarəna-tv. ⁶ Pə taya pulv, Iso yelina tá Yatv Yesu Kilisiti ké na í tisi Feesuyv Nəŋŋtv ke tá təo pə tu fei, ⁷ si í hóləyi-tuyv i pεεlee na tə pəsi kupama ke Iso isəntaa, na tə hiki weesuyv ŋku ku təŋ na tə wεε na tə teeləyi-ku tə. ⁸ Təm tənε tampana təm tike təkelekele ké.

Ma caa ké si n̄ seesi isəle na təm tənε tə seyesuyv, na mpv pa təma Iso na pa taa tə pá ha pa təyi təma kupana lapv taa ké tam. Mpi pə tewa na pə waasəyi təyole. ⁹ Ama cələyi kumelətmnnaa təo həm na luləŋ loosi təŋyuv. Cələyi yooŋ na ntəŋkpeesasi ke Moisi kusəsutv təo. Nti in̄i tə kuyi təma ke teu ké, pəco tu waasəyi pulv. ¹⁰ Mpv pa yeki na fayav kəŋ yəlaa taa tə, ye n̄ kraala-wεye təm naale na pá tá nu n̄ təyən̄i-wε. ¹¹ Pə taya pulv, n̄ nyemá teu si yulv í wε mpv pə hóləyi ké si i yela mpaav kusiyisuyv təŋyuv ké. Na isayətonaa mpv i lakí tə pə hóləyi ké si i toolaa.

Kantəkaya kukpaalətv

¹² Ye ma kəma na má tili Aatema yaa Tisiki ke nyá kin, ilε n̄ nyəkí ləŋ na n̄ kəo na n̄ mayana-m̄ Nikopoli. Mpi tə ma təwa si tənaya maa caya hilimate waatv. ¹³ Paasəna təm hūlv Senasi na Apələsi ke teu na pá taa laŋ puluyv waatv wei paa tuyi pa mpaav tə. ¹⁴ Pə wεε si tá yəlaa tətə ká nyi isəna paa paasəna təma kupana lapv ke tam tə, na ye pə caala wei ké teu, pa waasəna-i, na pá taa caya yem təkpaasa.

¹⁵ Pa tənə mpv pa wε ma kin cənε tə pa seeki-ŋ. Seε tá Isəsεele taa taapalaa kupama.

Iso í hólí mə tənaya i pεεlee.

TAKĒLAYA NJKA PŌŌLI NMAAWA FILEMŌJ TŌ Kŭtolŭto

Pə nɔ̄ɔ̄səna ké isu Filemōj ké Kolosi Iso təsesele tɔ. Pə́cɔ́ í pəsa Kilisiti tɔ̄jɔ. I ké Pŏli ceu ké. Filemōj inɪ ɪ ka wɛna ɪ yom na pá yaaki-ɪ sɪ Onesim. Tə ta nyɪ mpi Onesim wakələna Filemōj na í se na í polo Pŏli kin na í cəɔsɪ təna tɔ. Ama səsəntɔ nté sɪ yom nawa ɪ tasəkəle na í pəsi Iso seelv. Ilena Pŏli mələɔ̄nə-ɪ ɪ caa Filemōj. Pŏli caaki nti tɔ̄ɔle sɪ Filemōj í mu Onesim isu Iso seelv. Mpi tɔ, pa naale pa nyə́má Iso.

Isəna pa faya Filemōj takələya tɔ:

Pŏli sɛɛ Filemōj na ɪ cələ nyə́ma, 1-3

Pŏli sɛɛ Iso ké Filemōj taa tɛm tɔɔ, 4-7

Pŏli yɔ̄ɔ̄təna Filemōj ke Onesim tɔm, 8-22

Sɛɛtɔ kantəkaya nyəntɔ, 23-25

Sɛɛtɔ

¹ Mɔ̄ɔ Pŏli wei má ma ké saləka tɔ ke Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ, má na tá taapalu Timotee.

Tá ŋmaana takələya kaneyɛ tá taapalu kɔpan Filemōj, nyá wei tá na-ŋ tə kaa tɛmlɛ tɔ, ² na tá kɔ̄ɔ Apiya na ta na Aasipi wei tə yooki yooɔ tɔ, na mpa pa kotiyi Yesu sɛɛv ke nyá tɔyaya taa tɔ, pa tənaya ŋpúyú tə ŋmaa-ke. ³ Tacaɔ Iso na tá Səso Yesu Kilisiti pá húlɪ-meyɛ pɛɛɛɛ na pá ha-meyɛ alaafəya.

Filemōj səlɔyɔ na ɪ taa tɛmnɔv ke Iso

⁴ Tam ma sələmɔj taa ma tɔsəyi nyá tɔɔ na má seeki ma Iso ké í na tɛmlɛ. ⁵ Pə taya pulɔ tɔɔ, ma nu isəna n sɔla Iso yəlaa təna, na isəna n təkɔ Tacaɔ Yesu mpaav tɔm tɔ. ⁶ Na ma sələmɔyi Iso sɪ isəna tá na-ŋ tə kɛnta isəntɔyɔ Iso mpaav tɔɔ tɔ pə yeɛ na ŋ cəkəna teu təkɛtəɔ ké kɔpantəna mpa pa təna tə hikiyi tá na Kilisiti tá kɛntɔyɔ tɔɔ tɔ. ⁷ Ma taapalu, pəpətɔ fɛɪ, isəna n səlɔyɔ yulɔ tɔ pə lapa-m lelen, na pə tasa-m apalɔv ke teu. Pə taya pulɔ tɔɔ, nyá yaasi inɪ í hɛsa Iso yəlaa paɔale laŋa.

Pŏli wiɪnɔv ke Filemōj ke Onesim tɔɔ

⁸ Tɔɔ, tɔm natəlɔyi ma caa-ŋ naɔ, na paa ma wɛna mpaɔ ke Kilisiti tɔɔ sɪ má caali-ŋ pə taa, ⁹ ma luyɔ lapa sɪ má na-ŋ-tɪ na tə wii kɔnyɔŋ ke kɔwii. Nyəni, saŋa isəntɔ Pŏli má ma kɛtələɔ keɛ, pə́cɔ́ ma ké saləka tɔ ke Yesu Kilisiti tɔɔ. ¹⁰ Ma pəyaya Onesim tɔm ke ma caa ma na-ŋ, ma pəsa ɪ Iso Tɔm taa caa ke saləka taa cəne. ¹¹ I ka ké kaawaasaya ke waatɔ wei ɪ wɛ nyá kin tɔ. Ama kayana ɪ waasəyi má na-ŋ.

¹² Tɔɔ, nɔ̄nɔ̄ ma mələɔ̄nəŋ-ɪ na ma ləsaya ké. ¹³ Ma nyula teu sɪ í saali ma kin cəne na í səna-m na nyá nɔ̄ɔ ke saləka wei ma təkɪ Laapaali Kɔpan tɔɔ tɔ ɪ taa. ¹⁴ Ama ma ta səlɔ sɪ má lá pulɔpɔ na nyá waali ké mpɔ. Pə taya pulɔ tɔɔ, ma luyɔ fɛɪ sɪ ŋ la-m kɔpantɔ natəlɔ na tɔlasi. Ama ma caa ké sɪ ŋ la isəna n nɔka tɔ.

¹⁵ Ntanyɪ pə yasa nyá na-ɪ ké wɛɛ naaleɔ sɪ pə tayanɪ-meyɛ kɛntɔyɔ ke tam tɔɔ. ¹⁶ Pəntaa pə kaa wɛɛ isu yulɔ na ɪ yom ke yem, ɪ tɛɛ mpɔ. I pəsa tá taapalu kɔpampan ke Kilisiti mpaav taa. I tɛma ma nyəŋ ke pəsuyɔ təkɛtəɔ, ilɛ nyaya pə

kaasɛnaa si í pɛsi nyá nyɔŋ na pɔ́ kɛli mpɔ, paa isi nyá yom, paa isi nyá taapalu ke Tacaá tɔŋyɔ taa.

¹⁷ Mpɔ tɔ ye n nyɔnɔŋi-m isi nyá taapalu, mu-ɪ isi ye má n ka mu-m tɔ. ¹⁸ Ye ɪ ka wakɛla-ŋ pɔlu, yaa ɪ wɛna-ŋ kɛmlɛ natɛli, pɔɔsi má. ¹⁹ Maa fɛli-ŋ pɔ tɔna. Pɔɔli má ma maɣamaɣa ma ŋmaana na ma niŋ ke mpɔ. Iɛ maa nɔkɔŋi na má heeli-ŋ si nyá maɣamaɣa n wɛna-m kɛmlɛ, halɛna nyá niŋ na nyá nɔɔhɛɛ, ma tɔnna. ²⁰ Hai hɛɛsi ma laŋlɛ ke tɔ kɛ Kilisiti nyɔma tɔ pɔ tɔɔ.

²¹ Ma tɔŋna takɛlaya kanɛɣɛ ŋmaau ke isɛntɔ tɔ na má tu-ŋ naani kɛ si n ká la pɔ tɔna, halɛna pɔ́ telɔsi mpɔ. ²² Na pɔ́ kaasa-m lɛnti si ní caa-m kutuluɣu, pɔ́ taɣa pɔlu tɔɔ, ma tu tɛɛlɔɣu si mɔ́ Isɔ sɛlɔmpɔɣu ká yeɛ na pá tɔli-m na má kɔɔ mɔ́ tɛ.

Kantakaya sɛɛtv

²³ Ma taapalu Iɔpafɛlasɪ wei pa tɔka ma na-ɪ kɛ salɔka taa cɔnɛɣɛ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ ɪ sɛɛki-ŋ. ²⁴ Malɛki na Alisitaaki na Temasi na Luku mpa ma na-wɛ tɔ laki tɔmlɛ ke cɔnɛ tɔ pɛɛ pa sɛɛ-ŋ tɔtɔ.

²⁵ Tacaá Yesu Kilisiti í hólí-mɛɣɛ pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NKA PA NMAAWA HEPƏLA NYƏMA TƏ Kətəlvət

Takəlaya kanə ka ηmaalv ta tu i həte si tə nyəmi-i. İle ηmaalv inu i ta lanj Yuta tv wei i pəsa Yesu tənjlv wei i nyəmə nəyo siv kəpənaxa taa təm tə. Yuta nyəma mpa pa pəsa Yesu tənlla mpa pa tənna məlvəv ke pa lanj isəsele taa tə mpeye i ηmaa-ke. Ama takəlaya ηmaalv tasəyi-wəye apalvtv si pə tək i tənəy si Yesu kəla isətəa tillaa na Apələham na Moisi na Aləy mpa pa ke pa lanj caanaa tə. Yesu kəla kətasi na nəəsi pəlvəv tətə. Mpi tə, Yesu kpeyəla pə tənə na i la təm kuləm ke tam tə.

İsəna pa faya Hepəla takəlaya tə:

İsə Pəyalv Yesu, titite 1–4

Yesu kətaya ke səsəəjka, titite 5:1–10:18

Taa tēm na kantəlvəv, titite 10:19–13:25

İsəna İso hvla i hvwee tə

¹ Ləy İso ka we İso kuyəyətvtv teləsəlaa kinj kə na i yəyətəna tā caanaa caanaa ke təm pəyalə taa na yaasinaa pəyalə taa. ² Ama pə tala kaçana kuyeyəy kətəesəy inə i taa tə i mayamaya i Pəyaya kinj ke i wee na i yəyətəna-tv. Na i Pəyaya ηke ka niy ke i lapəna isətəa na ate, na ηkeye i ləsa si ká ti pə tənə təpai. ³ Nke ka kinj ke İso teeli naaki na pə tee isu kəkə. Na ka kinj tətəyo pə hóləyí teitei kə isəna İso weətv mayamaya wee tə. I nəyo taa təm toma ke i təkəna isətəa na ate na pə səjəa. I tēma yəlaa isayətv kpiisuyə təkpatəkpata iləna i kpa na i çaya İso kawulaya tv kəjkəy taa.

İso Pəyaya kəla isətəa tillaa təcayacaya

⁴ İsu İso Pəyaya ηke ka kəla isətəa tillaa təcayacaya tə, nıpəyú İso ha-keye həte nte tə kəla isətəa tillaa nyəna tə. ⁵ Pə taya pulv tə, İso ta yəyətəta isətəa tillu nəyölv si:

Nyayalə ma Pəyaya,

səjə ke ma pəsa nyá Caa.

I ta yəyətəta isətəa tillu nəyölv i təm tətə si:

Maa la nyá Caa na nyaa pəsi ma Pəyaya.

⁶ Ama waətv wei İso kəjəyana i Pəyaya kancaalaya nyəjka ke antulinya taa tə i tōma si:

İso isətəa tillaa tənə ká se-e kə.

⁷ Mpi İso yəyətə isətəa tillaa tə təyölə si:

İso kpaçya isətəa tillaa na i lana-we na pə pəsi heelim.

I lapa na i təmle nyəma náá pəsi kəkəsi nsi si mvyi kemkem tə.

⁸ Ama pə tala i Pəyaya iləna i yəyətə təfoo si:

İso, aa, nyá kumte we tam kə.

Tampəna taa kə n tək i nyá kawulaya.

⁹ N səla kəpəntv na n kisi isayətv təcayacaya.

İso, pə tə kə nyá İso ləsa-η na nyá mpa.

I su-η teeli təcayalə taa si

nyá lanjle i hóləm i səsəm.

Təcayalə nte tə taa i su-η mpv tə,

tə kəla nte tə taa ɪ su nyá taapalaa ləlaa tə təcayacaya.

¹⁰ ɪ yəɣətəa tətə sɪ:

Tacaa, nyá lapəna tətə tənaya kancaalaya.

Nyá maɣamaɣa nya niŋ lapəna ɪsətəa.

¹¹ Pə tənaya mɔv pɪ saalɪ yem.

Ama nyaa caya tam.

Pə tənaya mɔv pɪ cɛɣeti ɪsu

wontu kususuutu cɛɣetɔv tə.

¹² N ká kpili-wɪ ɪsu pa kpiluyɔ kpaɪ tə.

Paa layasɪ-wɪ ɪsu yulɔ layasvɔv

ɪ tɔw wontu kususuutu tə.

Ama nyá, nyaa wɛɛ tam ké nɔ́rɔ́y,

n kaa kpatəlɪ.

¹³ Tuu tə ɪsɔ ta yəɣətəta ɪ ɪsətəa tillaa taa nɔ́ɔlɔ sɪ:

Caya ma kəŋkəŋ taa haləna má kəna nyá kolontunaa

na n̄ loosi nyá nɔ́ɔhɛɛ kɛ pa tɔw.

¹⁴ Mɔv tə, ɪsətəa tillaa ná ké weyelə? Pa təna pa ké ɪsɔ təmle nyəma ké, na paa naa ɪsɛntɔw. Mɔɣɛ ɪsɔ tiliɣi sɪ pá tɛŋ mpa pə ké sɪ pɪ ya pa nyɔɔŋ tə.

2

Nyuvu yaru sɔsɔm

¹ Pə tɔw ké tu tɔki teu kɛ tampana təmnaa mpa pa heela-tv tə na pécɔ́ pə taa kɔw na pə pona-tvɔv tɔlete taa ké yem. ² ɪsətəa tillaa kpaala təm nti tə tɔle tə hika nyuvu ké, haləna ye wei ɪ pənta-ti yaa ɪ kisa-ti pa tvɔɪ pɔntv kɛ saləka wei pə nɔ́ɔsənaa sɪ pá tv-ɪ tɔyɔ. ³ Tɔw, pa ta kisi saləka tvɔv kɛ mpa pa kisa ɪsətəa tillaa nyəntv tə, kacafana ta mpa tu la awusa kɛ nyuvu yaru sɔsɔm pəne pə taka tɔ? Tacaa ka caaləna nyuvu yaru pəne pə təm heeluyɔ kɛ ɪ maɣamaɣa. ɪlena mpa pɛle pa nu-ti tə pɛle pá teləsɪ taɣa pə tampana. ⁴ Na ɪsɔ kusa pa təm nyuvu na ɪ kɔkɔlɔ nyəm na sɔɣəntv təma na piti təma təna larv taa. ɪ yelaa na ɪ Feesuyɔ Nanɣtv lá na pulv larv saa yələa ɪsu ɪ nɔ́kaa tɔ.

Wei ɪ tɔw pə yakɪ yələa nyɔɔŋ tə

⁵ Mɔ́rɔ́y pə wɛɛ, mpi tə pə taɣa ɪsətəa tillaa nɔ́ɔhɛɛ tɛɛ ké ɪsɔ məŋna antulinya wei ɪ kəŋ na tɔ́ yəɣətəɣɪ ɪ təm tɔ. ⁶ Ama nɔ́ɔlɔ yəɣəta ɪsɔ Təm taa ké tiili sɪ:

Hai ɪsɔ, yulɔ ké we na n̄ tɔ́səɣɪ ɪ təm?

Yulɔ wɛv mɔv təkɔpɛm tə ɪ ké we na n̄ paasəɣəna-ɪ?

⁷ N yelaa sɪ ɪ sɛki ɪsətəa tillaa kɛ pəcɔ.

N tv-ɪ teeli na n̄ kusi ɪ nyuvu ɪsu wulav.

⁸ N məŋna pə təna tɔpɪ ké ɪ nɔ́ɔhɛɛ tɛɛ.

Pa yəɣətɔv mɔv sɪ ɪsɔ məŋna pə tənaya ɪ nɔ́ɔhɛɛ tɛɛ tɔ, pə nyuvu nté sɪ ɪ kpaɣa pə təna tɔpɪ ké na ɪ tɔ́ yulɔ niŋ taa, pə ta kaasɪ pulv cəcəka. Paa na mɔv tə naa kaɣana sɪ pə təna pə ta məli yulɔ nɔ́ɔhɛɛ tɛɛ. ⁹ Ama mpi tə naa tɔ́ɔle sɪ pə lapa Yesu na ɪ sɛki ɪsətəa tillaa kɛ pəcɔ sɪ ɪ sɪ yələa təna səm kɛ ɪsɔ pɛɛɛɛ tɔw. Wahala wei ɪ tɔ́ɣaa na ɪ caŋ ɪ sɪ tɔ ɪ tɔw, nɔ́ɔnɔ́w tə naa pa tv-ɪ teeli na pá kusi ɪ nyuvu ɪsu wulav. ¹⁰ Kɔpam pɪ mɔna mɔv sɪ ɪsɔ wei ɪ lapa pə təna na ɪ tɔw ké paa mpi pə wɛɛ tɔ ɪ la na Yesu tɛ təkɔpataa ké ɪ kɔnyəntɔ́ɔlənəna taa, na pécɔ́ ɪ pona pəyalaa pəɣalɛ kɛ ɪ teeli taa. Pə taɣa pulv tɔw, Yesu yekina na pə yakɪ pa nyɔɔŋ.

¹¹ Yesu kpiisiɣina yələa ɪsəɣatv. Pa təna mpa pa ɪsəɣatv kpiisa mɔv tɔ, ɪ na-we pa kɔpənta Caa kulɔm ké. Pə tɔw ké pə fɛɪ Yesu ké fɛɛɛɛ sɪ ɪ yaa-we sɪ ɪ newaa

¹² ke waatu wei i ton si:

Hai Iso, maa heeli ma newaa ke nya tom.

Maa yoo yontu na ma tala-ŋ samaa təna taa.

¹³ I toma tətə si:

Maa tv Iso ké naani.

I tasa yəyətaya tətə si:

Má na piya mpa Iso ha-m təyol.

¹⁴ Iso mpa i yaa mpv si piya tə pa ké tənuyv na caləm koluməm tə, Yesu mayamaya pəsa teitei isu mpe, na í na-we pá krenti kolum. I lapa mpyóyó si í yóki iləyov wei i kin səm ton wee tə i ílé i toma í yóki təkpataa təw ké un i lapa mpv na í si iləna ¹⁵ í waasi mpa səm səyontv təw pa pəsa isu yomaa ke pa weesij təna taa tə. ¹⁶ Mpi tə pə taya isətaa tillaa ke i waasəyi. Ama Apələham piya ke i waasəyi isu pa ŋmaav Iso Təm taa tə. ¹⁷ Pə təw ké pə wee si í nəyəsəna i newaa təkpataa, na í pəsi pa kətvlv səsə kupaŋ wei i hóləyi yəlaa ke suulu ke səsəm ke i təmle taa ké Iso isəntaa tə, pəcəw pá husi samaa isəyatv. ¹⁸ Na isu pə mayasuyv un na í ná konyəŋ tə, pənentə i pəsəyi na í waasi mpa pa we mayasuyv taa tə.

3

Yesu kəlvyn ke Moisi

¹ Ma taapalaa Iso seelaa me mpa Iso yaawa tə, í paasəna Yesu wei Iso tilaa na í ké ta Iso seev mpi pə tom tə hóləyi isəntə tə pə kətvlv səsə na í ná. ² Iso ka ləsəna-i si í la təmle tənə, na í nuna Iso ké teu isu Moisi ka nuna Iso na í la i təmle ke Iso təyaya təna taa tə. ³ Kutuluuyv ŋmalv wenna sam na pə kəli kutuluuyv mayamaya. Mpv tətəyó Yesu mva sam na pə kəli Moisi təcəyacaaya. ⁴ N ka na kutuluuyv ke yem na kv feina kv ŋmalv, na Iso ílé i kəna wei i lapa pə təna tə. ⁵ Ye Moisi ilə, ílé i nuna Iso ké teu ke Iso təyaya təna taa. Inəyi pa tv təmle si ye Iso í yəyətə nti ilə un i heeli. ⁶ Ama Kilisiti wei ílé i ké Pəyalv mayamaya na pa su-i Iso təyaya səsə tə ílé i nuna Iso ké teu tətə. Ye tə təkə tá teelvuyv na naani na pə tá ciyiti-tv ilə tə ké i təyaya nyəma nté.

Heesuyv ŋku pa ha Iso yəlaa tə kv tom

⁷ Pə təw ké Feesuyv Nanjtv mayamaya ka yəyətə mpv si:

Ye í nu Iso nəyó ke saŋa,

⁸ í taa tasa ŋkpantəeləŋ lapv,

isv í ka lapv waatu wei í kpəsəna

Iso ké kuyəŋku í mayasa-i si í naa

i waali ké wulaya tətə taa tə.

Iso yəyətə si:

⁹ Mə caanaa caanaa mayasa-m təna,

na pá lá si pa naa ma waali.

Pəyele pa ná pə təna mpi mpi ma lapa pusv nule taa tə.

¹⁰ Pə təw ké yəlaa panə pa tom kpa-m pááná na má tə si:

Tam mpyóyó pa liyitiyi pa həwee taa.

Pa ta tv cəkəna ma yaasi ké paa pəcə.

¹¹ Pááná kpa-m mpv iləna má tuu si:

Pa kaa svv ma heesuyv tete ke paa pəcə.

¹² Ma taapalaa í la laakali na mə taa nəyól v í taa kəw na í lá isəyatv ke i lotu taa na í la lanjkrusəŋ na í ha weesuyv Iso ké siyile. ¹³ Ama í tasəyi təmayə apalətv ke paa ifemle nte, haləna mpi pa yaa si saŋa ke Iso Təm taa tə pə su tənaya. Nəyól v í taa yelev na isəyatv puyusi-i na í lá lanjkrusəŋ. ¹⁴ Pə we mpv si ye tə təkə ta

kancaalaaya naani wei tu wena təxo teu haləna pə tənaya, tá na Kilisiti tu pəsi taapalle.

¹⁵ Nti pa ηmaa Iso Təm taa təyole si:

Ye í nu Iso nəyo ke saηa,

í taa tasa ηkpanteeleη lapu,

isu í ka lapu waatu wei í kpeesəna Iso tə.

¹⁶ Mpa pa taa nuna Iso nəyo na pá kóli na pá kpeesəna-i? Mpa pa təna Moisi ləsa Icipiti taa təxo mee. ¹⁷ Na mpa pa təm kpəna Iso ké páána ke pusi nule taa? Mpa pa lapa isayatu na pá sí wəlaya tetu taa təxo. ¹⁸ Mpaηa Iso ka tuunaa si pa kaa suv í heesuyv tete ke paa pəco? Mpa paa kpeesəna-i təxo. ¹⁹ Tə nawa mpv si pa ta te Iso na pa taa təxo pa ta suv.

4

¹ Iso tēma-tuyv heeluyv təkpaata si tə pəsəyi na tə suv timpi tá na-i tu caya na tə heesi tə. Mpv tə tə la laakali na pá taa kəo na mə taa nəyolv í wuna heesuyv ηku ku taa ké suv. ² Pə taya pulv təo, tə nu Laapaali Kupaη inəyi teitei ké isu wəlaya tetu taa nyəma mpe. Pa nu təm nti tə tə ta waasi-weyə pulv. Mpi tə, pa nuw-ti tə pa ta mv-ti na pá tē Iso na pa taa. ³ Ta mpa tə tēma Iso ké tá taa tə tu suv heesuyv ηku ku taa. Heesuyv ηku ku təm ke Iso yəyotaa si:

Páána kpa-m na má tuu si,

pa kaa suv ma heesuyv tete ke paa pəco.

Í yəyotə mpv, pəyēle í təmle tēma tēm ke hatuu waatu wei í lapa antulinya tə.

⁴ Pa yəyotə kuyaku naatosompəyolaya nyəηku təm ke Iso Təm taa ké tiili si: Iso yela í təmle tēna na í heesi kuyaku naatosompəyolaya nyəηku wule. ⁵ Na pá tasa tiiliyi yəyotuyv si: Pa kaa suv ma heesuyv tete ke paa pəco. ⁶ Mpa pa caala Laapaali Kupaη inəyi nuw tə pa ta suv heesuyv ηku ku taa, mpi tə pa ta te Iso na pa taa. Pə na pə mpv tə pə wē pəsuyv si lelā í suv. ⁷ Pə təo ké Iso tasa kuyaku kufaluyv ke suv na í yaa-ku si Saηa. Tə mayamaya tə təm ke pusi kəma na sí siki səsəm ilēna Iso yele na Tafiti yəyotí təm nti tə tēma nuw tə si:

Ye í nu Iso nəyo ke saηa,

í taa tasa ηkpanteeleη lapu.

⁸ Ye Yosuwee ka susa yəlaa mpeye heesuyv ηku ku taa, Iso taa tasa kuyaku ləηku təm ke yəyotuyv. ⁹ Ama heesuyv nakuli ku wēe na pa hula-kuv Iso yəlaa, na ku nəyəsəna Iso kuyaku naatosompəyolaya wule nyəηku. ¹⁰ Pə wēe ké si ye wei í suv Iso heesuyv tete nté tə taa pəntu ká yele í tēma na í heesi isu Iso mayamaya yepu ilé í nyəna na í heesi tə. ¹¹ Pə təo ké tu la kookali na tə suv heesuyv ηku ku taa. Tə taa yele na tá taa nəyolv kəo na í la kpeesolv isu lelā lapu wəlaya tetu taa tə na í laη heesuyv ηku ku taa suv.

¹² Iso Təm wena toma na tə lakí təmle. Tə kəla layate nte tə setəyi taa na waali təxo ləη. Iso Təm nti tə svvki na halí tə takí timpi ləsayə na ləmayəsəle pə nyəm suliyi tə. Tə fakí atama na mvyvle taa pəeləm, na tə fayəsəyi nti yolv nyuləyi na nti í hvvki í lotu taa tə. ¹³ Kupaηmam napaηi pə fēi mpi Iso u naaki tə. Iso ilé í naa pə tənaya təyau, pulv ta ηmēli-i. Í kin ke tá tēna tu polo na tē keesi ta kulapvto tēna.

Yesu ké kətəlaa səsaa səsə

¹⁴ Ye mpv tə təkí tá Iso sēv ηku ku təm tə hvləyi isəntə təxo teu. Mpi tə, tə wena kətəlaa səsaa taa səsə wei í tōma na í tala Iso colə mayamaya tə, inəyēle Iso Pəyalv Yesu. ¹⁵ Ta kətulv səsə iní í ké wei í pəsəyi na í cəkəna ta icantv tete tə. Pə mayasa í mayamaya ke pə tēna pə taa isu ta, í ta la isayatu ke paa pəco. ¹⁶ Ye mpv

té kprætana Iso pælele kumte na naani, tu hiki suulu na pælele na pé waasi-tuyv waatu wei pé nøyəsənaa tō.

5

¹ Pə ləsuɣv yəlaa heku ke kətulv səsə na pə su tō, pə su-ı m̄p̄r̄ȳğ s̄ı ı la Iso təmlə na pə waasi samaa. I pukina kvhaham na ı laktı kətaya ke yəlaa isayatu tō. ² Kətulv səsə nā takaa na ı nā isəna ıcantu wəe tō, ıle ı pəsəyi na ı hólı suulu ke pəcəȳğ ıse kukp̄eeteē nyəma na mpa pa pəntəyi kprəntv tō. ³ Na isu kətulv səsə mayamaya wəna ıcantu tō ı laktı kətasi ke ı mayamaya ı tō na samaa tō tətō. ⁴ Pə fei s̄ı nəȳğlv ká tu ı təyi teeli na ı s̄os̄ı ı təyi kətulv səsəəntv taa. Iso kpraana kətulv səsə, na mpv unı pə mayamaya ke pə lapa Aləh kinj.

⁵ Mp̄v inəyi na Kilisiti, ı ta tu ı təyi teeli na ı kpa ı təyi kətulv səsə. Ama Iso mayamaya tōmna-ı təkəlekele s̄ı:

Nyayale ma Pəyaya, saŋa ke ma pəsa nyá Caa.

⁶ ı tōma tiili tətəȳğ Iso Təm taa s̄ı:

N ka pəs̄ı kətulv ke tam tōv isu Meləciseteeki.

⁷ Saa wei Yesu ka wə atə cəne tō ı sələmaya Iso wei ı pəsəyi na ı ləsi-ı səm taa təȳğ, na ı wiikina-ı na kapusi səsəəns̄ı na isəlv̄m. İlena Iso mv ı sələmv̄ȳv ke ı seekaya Iso tō pə tō. ⁸ Paa na ı ka ké Iso Pəyaya tō, k̄nȳȳntəȳğlənaa taa ké ı nyəmá n̄unav tōm. ⁹ Pa kōma na pá t̄em̄ı-ı lapv na ı te təkpataa, ılena ı pəs̄ı wei ı kinj mpa pa təna pa nukəna-ı tō pə yakəna pa nyəñh ke tam tōv tō. ¹⁰ İlena Iso tō s̄ı unı ı kəna kətulv səsə isu Meləciseteeki.

İso seelaa mpa pa tayanəyi kprisuyv tō pa təm

¹¹ Tə wəna k̄ȳȳç̄t̄v̄t̄v̄ ke səsəm ke tōm tənə tō tō, na pə wə kate s̄ı tə kilisi-meyə pə təna təc̄eic̄eı ké u cəkəȳğəna ləh tō pə tō. ¹² Hatuu tō pə nøyəsəna isu isəntō mə seyəsəȳğəna ləlaa, ılena mu məli na ı pəs̄ı isu mpa paa hólı Iso Təm isu kpr̄eləməlaa tō. Pə tala mə m̄tv̄t̄v̄ təȳğv, ılena ı məli na ı nyəç̄k̄ı kafa ke tam. ¹³ Wei ı paasəȳğəna kafa nyəç̄v̄ tō ı ké ah̄lv̄m ké. I ta nyı s̄ı pənə pə tewa, aai pənə pə ta te. ¹⁴ Ama səsaa mpa tam lapv tōv pa nyəmá t̄amp̄am na isayam pə fayav tō m̄tv̄t̄v̄ ke p̄elə pa təkı.

6

¹ Pə tōv tō tə lu Kilisiti tōm nti pa caaləȳğəna seyəsəȳğv tō tə taa na tə sv̄v mpa pa pu pə taa tō pa nyəntv taa. Tə taa tayanı kite t̄eē nyəntv taa ké məlv̄ȳv, isu kpr̄ai təma yeluyv na taa t̄em̄nav ke Iso, ² na l̄vm s̄əvn̄aa na niñ t̄ənȳv̄v pə tōmnaa, na sət̄aa feesuyv na tam hv̄vlə pə tōmnaa. ³ Tə pukina pə isentaa ké tam. Mp̄v pə mayamaya ke tu la ye Iso ı tisaa.

⁴ Na mpa p̄elə pa tayanəyi isayatu taa ké hotuyv tō p̄elə pa tōm ká t̄ena weȳelə ıle? Tōv, Iso t̄ema pa ıse kuluyv na pá t̄əh ısət̄aa kv̄ç̄əv̄v l̄eləh na pá hiki pa paa nyəm ke Iso Feesuyv Nəñh̄tv̄ kinj. ⁵ Pəle pə waalı pa nawa s̄ı Iso Təm wə teu na pa cəkəna isəna antulinya wei ı k̄ñh tō ı tōma wəe tō. ⁶ Pə tənaya mp̄v pə waalı ké pa luwa na pá tayanı isayatu taa ké hotuyv. Yəlaa isu mp̄v pə taka pə fei pəsəȳğv s̄ı pá hólı-w̄e s̄ı pá tayanı t̄ənt̄e kv̄fate ke layasv̄ȳv. Pə taya p̄vl̄v tōv, Iso Pəyaya ke pa l̄eləyi kam ke s̄əm tesika tōv na pá t̄ȳyi-keye feele ke samaa taa.

⁷ Ye pa hala haləm na t̄ev̄ nuı pə taa ké tam na pə ta lañ nikaya, na kv̄t̄əȳğv la pə taa ké teu na pə waasi hallaa, ıle haləm mp̄ı Iso koolə-wəyi kpr̄antv ké. ⁸ Ama ye s̄əwa ke yem na kpr̄ai nyutv tike lakəna pə taa, haləm mp̄ı pə pəsa yem kele, na Iso naa kpr̄alı-wı na pá t̄eəsəna-wəyi k̄k̄ə s̄əp̄v.

⁹ Ma taapalaa me, paa tə yəɣətəyi mpv tə tə tema tá taa təkpataa si í tá tooli, i we waasuyv mpaav taa ké. ¹⁰ Iso tá ké wei u təhəyi tampana tə, na i kaa səə mə təma təə. Pəyele i kaa səə isəna í paasaa na í səəli-i na í waasi mə Iso sɛelaa lɛlaa, na í tu təhna-weye waasuyv tə. ¹¹ Ta luunh weɛ si paa mə taa wei í taa isəle sɛesuyv ke mpv haləna pə tənaya, pəə pə lá teitei isu í tɛeluyv tə. ¹² Tá luunh fɛi si í loosi nəəhɛ. Ama tə caa ké si í təh mpa pa tɛh Iso na pa taa na pá wɛna suulu na paa hiki mpi Iso ka təma si í ká ha tə pa akpaa.

Iso təma si í laki mpi tə í laki-wəyi

¹³ Waatu wei Iso heelaya Apələham si í ká lapi-i pəne na pəne tə, na tuunav ké. Na isu nəylv fɛi wei í kəla-i na í ká tuuna ile tə ɛna í tuuna i ti, ¹⁴ na í tə si: Ma heeliyi-ŋ təkpataa si maa la-ŋ kəpantv, na maa la na ŋ hiki piya ke səsəm. ¹⁵ Ḿpóyó Apələham caɣana suulu, haləna í kəə na í hiki mpi Iso ka təma si í ká lapi-i mpv tə. ¹⁶ Ye yəlaa í caa tuunav, wei í kəla-we tə í hətɛ ke pa yaaki na pá tuuna. Tuunav ké pulv mpi pə loliyi yəlaa ke waatu wei pa laki ntəhkpɛesaya təyɔ. ¹⁷ Iso ílɛ i caakaya ké si mpa i təma si í ká la kəpantonaa mpe tə, pá nyi təkɛlekele si í yəɣota nti, i yəɣotaa ké tə kaa layasi. Pə təə ké i yəɣotaa na i tuu. ¹⁸ Təm naale inɛ i fɛi layasuyv, na pə fɛi pəsuyv si Iso í looli-ti. Pə təə maɣamaya ke pə səsə ta mpa tə hika təhɛlle ke i kin təyɔ apalv, si tə təkɛ tɛeluyv ŋku ku təm pa kɛesa-tv təyɔ teu təkɛhɛŋ. ¹⁹ Tɛeluyv ŋku ku weɛ ké isu ta ləsasi kanjanuyv kətəlyv ŋku tə wɛna naani na ku kiiwa tə. Tə nyəmə si ta maɣamaya tə pəsəyi na tə suu na tə polo na tə lu isəttaa Iso təsɛle taa puyv kəkakayav waalɛ haləna tə tala pə taa nanh taa. ²⁰ Tənaya Yesu tɛɛ-tuyv nəyɔ, na í pəsi kətəlv səsə isu Meləcisɛtɛeki ke tam təə.

7

Kətəlv na wulav Meləcisɛtɛeki

¹ Meləcisɛtɛeki inɛ i ka ké Salem wulav, na i ké isəttaa Iso Səsə kətəlv. Meləcisɛtɛeki inɛ i səhna Apələham ke waatu wei ílɛ i tema awulaa ke kəlyv ke yoo taa na í mələyi kpente tə, na í kooli-i kəpantv. ² Tənaya Apələham tala pə təna mpi i ka wɛna təyɔ təm naanəwa na í kpaɣa həyɔlyv kəlvumuyv na í ha-i. Meləcisɛtɛeki hətɛ nyuyv ntɛ si tampana tv. Pəle pə waalɛ i ké Salem wulav, na pəle pə nyuyv ntɛ si hɛsuyv tv. ³ Nəylv ta nyi Meləcisɛtɛeki caa, pa ta nyi i too. Nəylv ta nyi si akele lələna na pə ləlɛ na pə tala-i. Pa ta yəɣotɛ i ləlyv təm ke tiili, yaa i səm təm. I nəyəsəna Iso Pəyaya, na í kə kətəlv ke tam təə ké.

⁴ I paasi na í ná apalv inɛ i səsəntv yee. Halɛ ta caanaa caanaa caa səsə Apələham ná faya pə təna mpi i hika yoo taa təyɔ təm naanəwa na í kpaɣa həyɔlyv kəlvumuyv na í ha-i. ⁵ Lefii nyəma mpa pa ké kətəlaa tə kəsəutv ha-weye mpa ké si pá pəsəyi Iseyeli nyəma si pá kətəli-weye pa kəhikim təna həyɔləh naanəwa taa kəlvumuyv. Pəyele paa ké yəlaa kəlvmaa ké, na pa təna pa ké Apələham piya. ⁶ Meləcisɛtɛeki na taa ké Lefii tv, paa na mpv i mv mpi Apələham wɛna tə pə həyɔləh naanəwa taa kəlvumuyv. Pəle pə paasi i koola koolɛ kəpana ke wei i hika kəpantv nti Iso təma si í ká la tə. ⁷ Na isəna pə weɛ tə, səsə kooliyina səkpele ke kəpantv. ⁸ Ama kətəlaa kin ɛ, mpa pa muyi mpi yəlaa wɛna tə pə həyɔləh naanəwa taa kəlvumuyv tə, pa ké yəlaa mpa sanja pa weɛ cele pa fɛi təyɔ. Ama ye Meləcisɛtɛeki kin ɛlɛ wei i wɛ tam isu pa ŋmaav Iso Təm taa tə ílɛ i mvna həyɔləh naanəwa taa kəlvumuyv ŋku. ⁹ Ye pə lapa mpv tə pəsəyi na tə tə si waatu wei Apələham faya i wɛnav taa ké təm naanəwa na í ha mpv tə, Lefii maɣamaya nyá fɛlaa ké. Pəyele Lefii nyəma mpeye pa tayanəyi fayav naanəwa

inɪ ɪ wontu cəlvuɪ. ¹⁰ Pə taɣa pulv təə, waatu inɪ paa pa ta luləta Lefii tə ɪ ka we ɪ cəsə Apələham taa ké saa wei Meləciseteeɬi səŋaɣa-ɪ təyɔ.

¹¹ Lefii nyəma kətvyɪ luna kusəsutu nti pa tɔ lseyeli nyəma sɪ pá təŋ tə tə kin. Pə na pə mpv tə Lefii nyəma kətəlaa mpe pa ta la təmle nte tə tewa təkpataa tə. Təfə pə taa yele Aləŋ loŋa taa na pə tasa kətvlv kufalv sɪw isu Meləciseteeɬi.

¹² Mpi tə, pə wee ké sɪ ye kətəlaa ɪ layasaa, kusəsutu ná layasɪ tətə. ¹³ Təv, Taaaa wei ɪ tam pa yəyətəyɪ isəntə tə ɪ ké kpekəle lentə tə ké. Na pa kpekəle taa tɔ nəyɔlv taa lata kətvlv səsə təmle ke kətəyɔ tələtə taa. ¹⁴ Tə nyəmá teu təkpataa sɪ ɪ ké Yuta kpekəle tɔ. Moisi yəyətəyɔ kətəlaa təm tə ɪ ta yaa kpekəle nté tə hətə.

Kətvlv wei ɪ nəyəsəna Meləciseteeɬi tə

¹⁵ Mpi pə teesəyɪ-tuyv pə tampana kilisuyu təyɔle sɪ: Kətvlv nəyɔlv ná luwa na ɪ nəyəsəna Meləciseteeɬi. ¹⁶ Pə taɣa yəlaa kəkəsətv ke pə təŋaa na pə kpa-ɪ kətvlv. Ama weesuyu ŋku kv fei wakəlvuɪ tə kv tɔŋ taa ké pə kpana-ɪ kətvlv. ¹⁷ Pa ŋmaa ŋpóyɔ Isə Təm taa sɪ:

N ka pəsi kətvlv ke tam təə isu Meləciseteeɬi.

¹⁸ Nti pa sɪ ləŋ na pá təŋəyɪ-tɪ tə təle tə taa feina toma, na tu waasəyɪ pulv, ɪlena pá kó təle. ¹⁹ Moisi kusəsutu ná taa la nəyɔlv na ɪ té təkpataa, tə ná mpv. Ama pə kəna-tuyv teelvyɪ kufalvyɪ kɔpampanɔkv ŋku kv yeki na tə kətəna Isə tə.

²⁰ Mpi pə təə nəənəə nyəŋ inɛ ɪ kəlaa tə, pa kpa-ɪ kətvlv na Isə tuunav ké. Ama pa kpa ləlaa ke kətəlaa ke yem ké. ²¹ Pa kpa Yesu ké kətvlv na tuunav, halɪ Isə yəyətɪ təfoo sɪ:

Taaaa yəyətəaa na ɪ tuu sɪ,

n ká pəsi kətvlv səsə ke tam təə.

ɪ kaa tuli tərəŋ ke nti ɪ yəyətə mpv tə tə taa.

²² Pə təə maɣaməyɔ ke Yesu ná kəna-tuyv nəyɔ pəelvyɪ kɔpampam mpi paa pu kpa na pə tii pə kaa saali tə.

²³ Pə kaasa lentɪ tətə sɪ kətəlaa kraɪ nyəma mpe paa we paɣale, pə taɣa pulv təə, ləlaa səkaɣa ké na ləlaa ləetəyɪ pa luna taa. ²⁴ Ama Yesu ɪlé ɪ wena ɪ weesuyu ke tam na ɪ təkɪ ɪ kətvlvtə ke tam, na nəyɔlv kaa ləetɪ ɪ lonte. ²⁵ Pə təə ké paa pəlee ɪ pəsəyɪ na ɪ waasɪ pa təna mpa pa kətəyənə Isə ké inɪ ɪ təə tə. Pə taɣa pulv təə, ɪ wena weesuyu ke tam ké, na ɪ sələməyənə-weɣe Isə.

²⁶ Yesu ké pə tu mənə mpv sɪ pá kpa-tuyv kətvlv səsə. Pə taɣa pulv təə, ɪ we tənəŋŋ, ɪ feina taali nəyɔlv. Pəə isəyətɔ fei ɪ kin tə se. Pa faɣa ɪ na asayaa na halɪ pá kraasi-ɪ na ɪ tee isətənvuyv təə. ²⁷ Pə fei sɪ ɪ ká laki kətasi ke tam ké inɪ ɪ maɣaməyɔ ɪ isəyətɔ təə, na pə kaasi na ɪ lá samaa isəyətɔ təə, isu kətəlaa səsaa ləlaa lakvyɪ tə. Ama waatu wei ɪ ha ɪ tɪ na ɪ sɪ tə pə we isu ɪ lapə kətəyɔ ke təm kuləm ke kpaɬpaa ke tam təə ké. ²⁸ Mpa Moisi kusəsutu kraaki kətəlaa tə pa teu ta tɔlɪ. Ama Isə ná kəma na ɪ nyəsɪ kusəsutu nəyɔ taa, na ɪ yəyətəna tuunav na ɪ Pəyayə pəsi kətvlv səsə, na ɪ teu tula kpaɬpaa ke tam təə.

8

Yesu kəle ta kətvlv səsə

¹ Təm nti tə təŋna yəyətəyɔ ke mpv tə tə kite nté sɪ, tə wena kətvlv səsə ke mpv wei ɪ kpawa na ɪ caɣa Isə kawulaya tɔ kumte kəŋkəŋ taa ké isətəaa tə. ² ɪ laki kətvlv səsə kɔlapəle ke kətəyɔ tələtə cəkəle nte yɔlv ta siki, ama Taaaa maɣaməyɔ sikina-te tə tə taa.

³ Pa kpa kətvlv səsə tə sɪ ɪ pona Isə ké kəhaham na ɪ la kətasi ké. Pə təə ké pə wee sɪ tá kətvlv səsə ɪ wena mpi ɪ ká polo na ɪ lapɪ-ɪ kətəyɔ tə. ⁴ Ye atə cənəyɛ Yesu ka wee ɪ taa tu lapv kətvlv. Mpi tə kətəlaa ka wee na pá təŋna Isə ké kəhaham

ponav isu pa keesa kusəsutu taa tó. ⁵ Mpi mpi kətəlaa mpe pa laki mpu tó, pa keesəna mpi pə we isətəa təyó na pá laki. Ɔe pə nəyəsəle ké pə taya pə mayamaya. Pə lapa kulum na nti tu tem Moisi kin ke lapu tó. Saa wei i lapa səəlv si i sikiyi cokəle tó Ɔə heela-i si i siki-teye teitei isu paa keesa-i puyy təy tó, i taa coti. ⁶ Ama təmlə nte pa tu Yesu tó tə kəla mpe pa nyəna təcayacaya. Pə taya pulv təy, un i tələsəna-tuyv nəyó pəelvυ kəpampam mpi pə luna kəpantv kəkələtv nti Ɔə ka təma si i ká la tó tə kin tó.

⁷ Ye kancaalaya nəyó pəelvυ ka tewa təkpataa pa taa tasa nəyó kofalaya ke pəelvυ tətəyó kəpənaya lonte. ⁸ Ama Ɔə yəlaa lapa taal i na Ɔə kaləyənə-wə si: Pə kəma na pə kəy maa yele na má na Ɔeyeli nyəma tə tasa nəyó kofasi pəelvυ, na pə krenna Yuta krekəle nyəma tətə. Tacaá má ma yəyətəna mpu.

⁹ Nəyó ŋka ma na-wə tu pəeli tó ka kaa wəe isu má na pa caanaa caanaa tu pəelvυ ŋkaya waatu wei ma həma-wə na má Ɔəsi Ɔcipiti taa tó. Pa ta tək i nəyó ŋka má na-wə tu pəela mpu tó. Mpu pə lapəna na máá lə pa təm ke luyv. Tacaá má ma yəyətəna mpu.

¹⁰ Nn, Tacaá má ma yəyətəna mpu si: Nəyó ŋka kuyeyə un i waali maa yele na má na Ɔeyeli nyəma tə pəeli təyole si: Maa kraya ma kusəsutu na má tu hatuu pa ləmayasəe taa. Maa ŋmaa-təyi pa lotu taa. Maa pəsi pa Ɔə na mpe paa pəsi ma yəlaa.

¹¹ Saa un nəyól kaa nəki i təyántəle ke seyesuyv. Nəyól kaa tó i taaralv si: Nyi Tacaá.

Pə taya pulv təy, pa təna paa nyi-m. Pə krayav pəyaya na pə polo səsə tó.

¹² Maa husi pa kəpəntəy. Ma kaa təsəsi pa isayatu təy ké paa pəcə.

¹³ Ɔe timpi Ɔə yəyətəyi nəyó kofalaya pəelvυ təm tó pə wəe si kancaalaya nyəŋka pənəa ké. Na pulv i pənəa na pə ceyətəyi, pə caa tem ké.

9

Atə cəne Ɔə seev na isətəa Ɔə seev

¹ Kancaalaya nəyó ŋka paa pəela tó kele kaa wəna nti pa suwa na pa təyəyi na pá seeki Ɔə təy, na tə Ɔə təsəle ka we atə cəne. ² Paa sika cokəle ké, na nté tə kəna pə təy pə təy nyənte, na pa yaa-te si kate taa. Na tənaya pa sukaya fətəla na taarəli na potopotonaa mpa pa ha Ɔə tó. ³ Puyy kəkakayav naale nyəŋku waali kəna cokəle nte pa yaa si kate taa kate tó. ⁴ Na tənaya wəla cofolo ka wəe na pá wəki tulaalənaa ke i taa, na Ɔə nəyó pəelvυ atakaa na pá waasa i tənaya wəla təpai. Atakaa un i taa ka wə wəla nyənaya na ka taa na mana, na Aləy kpatəyó ŋku ku təwa hətə tə na pəe kraatanaa mpa pa təy pa ŋmaa nəyó pəelvυ təm tó. ⁵ Atakaa un i təy ka wə teeli nyəma napəli mpa pa hóləyi si Ɔə wə təna tó, na pa kəy ləpa timpi pa lakaya kətaya ke yəlaa isayatu husuyv təy tó. Pə taya si cəneye tu yasi-meyə pə kantəlas i təna təcəicəi.

⁶ M̄p̄oγ̄ p̄ə t̄əna p̄u w̄ee, p̄aa m̄p̄iγ̄i p̄ə l̄onte t̄aa, na k̄ət̄əlaa n̄a s̄uok̄aya tam k̄é p̄ə t̄ə p̄ə t̄ə c̄ok̄əle t̄aa na p̄á lak̄i pa t̄əml̄e. ⁷ Ama hatuu p̄ə t̄aa nȳənt̄e t̄aa l̄e k̄ətl̄u s̄ə̄s̄ə t̄ike s̄uok̄ayana t̄əna, na p̄ənaγ̄a t̄aa t̄əm k̄ul̄m t̄əkoj̄ k̄é i s̄uok̄aya. Cal̄əm k̄e i p̄uk̄ayana t̄ənaγ̄a f̄ēn̄oγ̄u k̄e l̄ə̄s̄ə k̄é i maγ̄amaγ̄a i k̄up̄ənt̄əj̄ na k̄up̄ənt̄əj̄ wei l̄e samaa n̄a p̄ənt̄a k̄up̄ənt̄u t̄ə i t̄ə t̄ə t̄ə. ⁸ Feesuȳu Naη̄η̄t̄u h̄ól̄óγ̄i t̄əna s̄i p̄ə t̄ə p̄ə t̄ə c̄ok̄əle waatu t̄əna t̄aa, m̄paav̄ f̄ei s̄i ȳul̄v̄ i t̄ala t̄im̄p̄i pa yaa s̄i k̄ate t̄aa k̄ate t̄aa t̄ə. ⁹ M̄p̄u in̄i p̄ə h̄ól̄óγ̄i is̄əna t̄ə w̄e k̄ayana is̄ənt̄ə t̄ə. P̄ə nȳoγ̄u n̄t̄e s̄i is̄u pa k̄rak̄oγ̄u k̄uhaham na pa k̄rak̄oγ̄u wontu na p̄á lak̄i l̄ə̄s̄ə k̄é k̄ət̄asi t̄ə, m̄p̄u in̄i p̄u p̄əs̄əγ̄i na p̄ə taȳan̄i t̄eu t̄ək̄p̄ataa k̄é wei i lak̄i m̄p̄u t̄ə i lotu t̄aa. ¹⁰ K̄ut̄əγ̄oγ̄u na k̄unȳənȳə̄m̄ na nȳoγ̄u t̄ə asilima k̄eel̄oγ̄u t̄əm t̄ike k̄e p̄ə paas̄ənaa. P̄ə k̄é ȳul̄v̄ t̄ənoγ̄u nȳəm m̄p̄i pa s̄iwa s̄i pa t̄əj̄əγ̄i, hal̄əna k̄uȳanj̄ku l̄ə̄s̄ə k̄á taȳan̄i p̄ə t̄ənaγ̄a k̄ufam t̄ə.

¹¹ Ama Kilisiti n̄a lapa k̄up̄ənt̄ənaa m̄pa pa t̄əma k̄ənt̄e t̄ə pa k̄ətl̄u s̄ə̄s̄ə. Na c̄ok̄əle n̄t̄e t̄ə t̄aa i lak̄i t̄əml̄e t̄ə t̄ə k̄əlaa, na t̄ə t̄əwa t̄ək̄p̄ataa. P̄ə taȳa ȳəlaa sikina-ke, na t̄ə ta t̄i k̄ev̄ antulinya wei pa lapa k̄ul̄ap̄u k̄e is̄ənt̄ə t̄ə i nȳənt̄e. ¹² Kilisiti s̄ūv̄ t̄əm k̄ul̄m k̄e i k̄rak̄p̄aa s̄ūv̄ k̄e k̄ate t̄aa k̄ate t̄aa t̄ə p̄ə taȳa āc̄ə̄naa na nawee cal̄əm k̄e i lap̄əna k̄ətaγ̄a. Ama i maγ̄amaγ̄a i cal̄əm k̄é, il̄əna p̄ə k̄əna-t̄oγ̄u t̄á nȳə̄j̄ γ̄ap̄u k̄e tam t̄ə. ¹³ Ye āc̄ə̄naa na lat̄əc̄ənaa p̄ə cal̄əm na naaη̄ al̄v̄ nȳəj̄ wei pa nȳaγ̄asa i t̄əna na p̄á η̄mus̄əγ̄i i t̄əl̄ma k̄e ȳəlaa asilima nȳə̄ma t̄ə t̄ə t̄ə k̄p̄isi pa asilima k̄e k̄piis̄uγ̄u, ¹⁴ k̄ac̄ə̄f̄ana Kilisiti cal̄əm na? Feesuȳu tam nȳə̄j̄ku t̄əj̄ t̄aa k̄é i lap̄əna i t̄əγ̄i l̄ə̄s̄ə k̄é k̄ətaγ̄a η̄ka ka t̄əwa t̄ək̄p̄ataa t̄ə. I cal̄əm k̄á l̄ə̄s̄i ta lotu t̄aa k̄é k̄p̄ai t̄əmānaa l̄əmaγ̄as̄ē na t̄ə p̄əsi na t̄ə la l̄ə̄s̄ə weesuȳu t̄ə t̄əml̄e.

¹⁵ P̄ə t̄ə k̄é Kilisiti k̄e wei i tel̄ə̄s̄əγ̄i n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄u k̄ufam k̄e l̄el̄aa t̄ə s̄i m̄pa l̄ə̄s̄ə yaawa t̄ə p̄á h̄iki k̄up̄ənt̄u tam nȳənt̄u n̄ti l̄ə̄s̄ə ka t̄əma s̄i i k̄á ha na p̄ə w̄ee is̄u pa k̄p̄ancoōu t̄ə. Pa p̄əs̄əγ̄i na p̄á h̄iki-t̄i. P̄ə taȳa p̄ul̄v̄ t̄ə, s̄əm lapa p̄ə t̄aa, na s̄əm m̄p̄i p̄ə yekina na m̄pa p̄aa w̄e n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄u k̄up̄əm t̄aa na p̄á p̄ənt̄əγ̄i t̄ə, p̄á lu k̄up̄ənt̄əj̄ in̄i i t̄aa.

¹⁶ Ye ȳul̄v̄ caγ̄aa na i taȳan̄i is̄əna i caa p̄á lana i w̄enav̄ k̄e i s̄əm waal̄i t̄ə na p̄á t̄u tak̄əlaȳa t̄aa na p̄á s̄u, is̄u i s̄əpa na p̄əc̄ó. ¹⁷ Ye i w̄ena i is̄e, tak̄əlaȳa is̄u m̄p̄u k̄aa la t̄əml̄e. Ama ye i k̄əma na i s̄i k̄e p̄aa lana-keγ̄e t̄əml̄e. ¹⁸ P̄ə t̄ə k̄é pa t̄əla k̄an̄caalaya n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄u t̄ə na cal̄əm. ¹⁹ K̄an̄caalaya l̄e Moisi k̄p̄aya l̄ə̄s̄ə k̄əs̄əs̄ut̄u t̄aa heeliγ̄i m̄p̄i p̄ə t̄əna t̄əγ̄o na i k̄ees̄i samaa t̄əna. Il̄əna i k̄p̄aya h̄is̄əp̄u k̄p̄át̄oγ̄u na heej̄ h̄unt̄u k̄us̄ēmt̄u na i l̄ii nawee cal̄əm na l̄um p̄ə t̄aa, na i k̄p̄ənt̄əna l̄ə̄s̄ə t̄əm tak̄əlaȳa na ȳəlaa pa t̄ə na i η̄mus̄i. ²⁰ Na i t̄ə s̄i: P̄ə̄n̄e in̄i p̄ə k̄əna cal̄əm m̄p̄i p̄ə lak̄i na n̄əγ̄o η̄ka l̄ə̄s̄ə p̄eel̄aa na i t̄ə s̄i i t̄əki t̄ək̄əj̄k̄əj̄ t̄ə k̄á la tampana. ²¹ Il̄əna Moisi t̄asa cal̄əm k̄e k̄p̄aȳan̄ na i η̄mus̄i c̄ok̄əle t̄ə na l̄ə̄s̄ə s̄ēv̄ wontu t̄əna t̄ə. ²² Na is̄u pa k̄ees̄a k̄əs̄əs̄ut̄u t̄aa t̄ə, cal̄əm m̄p̄i, p̄ə w̄e is̄u p̄ə t̄ənaγ̄a p̄ə taȳanaa, na ye cal̄əm i ta t̄i, pa k̄aa h̄usi n̄əγ̄ə̄l̄v̄ i is̄aȳat̄u k̄e p̄aa p̄əc̄o.

Kilisiti k̄ətaγ̄a hus̄oγ̄u k̄e is̄aȳat̄u

²³ Na is̄u pa taȳana m̄p̄i p̄ə w̄e is̄ətaa t̄ə p̄ə n̄əγ̄əs̄əle k̄e m̄p̄u t̄ə, p̄ə w̄ee s̄i p̄á la is̄ətaa nȳəm maγ̄amaγ̄a k̄e k̄ət̄asi k̄up̄ə̄n̄s̄i n̄si s̄i k̄əla m̄p̄oγ̄u t̄eu t̄ə. ²⁴ P̄ə taȳa p̄ul̄v̄ t̄ə, k̄ate t̄ete n̄t̄e t̄ə t̄aa Kilisiti s̄ūwa t̄ə t̄ə ta k̄e n̄t̄e ȳəlaa lapa na t̄ə n̄əγ̄əs̄əna is̄ətaa nȳənt̄e k̄e k̄un̄əγ̄ə̄s̄u t̄ə. Ama is̄ətaa maγ̄amaγ̄a k̄e i k̄p̄awa s̄i i p̄uki i s̄əj̄ l̄ə̄s̄ə is̄ənt̄a na i wiiki ta k̄onȳə̄j̄. ²⁵ P̄aa p̄ənaγ̄a η̄ka Yuta nȳə̄ma k̄ətl̄u s̄ə̄s̄ə p̄ukina wontu cal̄əm k̄e k̄ate t̄ete k̄é. Ama Kilisiti il̄é i ta s̄ūv̄ s̄i i lak̄i i t̄əγ̄i k̄ətaγ̄a na i l̄el̄əγ̄i. ²⁶ Ye p̄u w̄e m̄p̄u i ka t̄əγ̄o k̄onȳə̄j̄ k̄e t̄əm paȳale k̄e hatuu antulinya lap̄u waatu. Ama i k̄əma k̄aȳanaγ̄a t̄əm k̄ul̄m k̄e i k̄rak̄p̄aa k̄ənt̄e k̄e t̄ənaγ̄a k̄uȳēj̄ in̄e i t̄aa s̄i i la i t̄əγ̄i k̄ətaγ̄a na i k̄ó is̄aȳat̄u t̄ənaη̄na. ²⁷ P̄ə t̄əma s̄ūw̄ s̄i p̄aa ȳul̄v̄ wei i k̄á s̄i t̄əm k̄ul̄m k̄é, na p̄əle p̄ə waal̄i il̄əna l̄ə̄s̄ə h̄ūn̄a-t̄ə t̄əm. ²⁸ M̄p̄u in̄i t̄ə t̄əγ̄o pa lapa Kilisiti

ke kətaɣa ke təm kolum sɪ pə ləsi yəlaa samaa isayatu. I ká tasa məlvuy, ɫe pə taɣa isayatu təm tə kə i ká kəə pəle. Ama mpa pa taŋa-ɪ tə pa nyəəŋ yarə kə.

10

¹ Kusəsutu nti paa tɔwa Yuta nyəma tə tə ta huli kɔpantunaa mpa paa kəə cele tə pa mayamaya ke teitei. Ama pə nəyəsəle ke pə hɔlaa. Pə təə kə kusəsutu nti tə ta pəsi na tə lá na mpa pa kɔtətəyənə Iə tə pá te təkɔataa, na kətasi kolumasi nsi pa laki paa pənaya ŋkaya tam tə. ² Ye pu kpiisa mpa pa səkəɣa Iə kə mpu pə taka tə pa isayatu təkɔataa ke təm kolum təə, pəle pa taa tasəyi pa isayatu təm təəsvuy, pəəə pa taa nəki kətasi nasələyi lapu tətə. ³ Mpi təyəle sɪ pa lakuyə kətasi nsəyi paa pənaya ŋka tə pə təəsvuy yəlaa ke pa isayatu təə kə. ⁴ Pə taɣa pulv təə, latəənəna na aəəənaa pa caləm kaa pəsi na pə ləsi isayatu ke paa pəəə.

⁵ Pə təə kə waatu wei Kilisiti kəŋaya antulinya taa tə i təma Iə sɪ:

Nn caa kətasi pəyele nn caa kəhaham.

Ama n ŋma-m tənuy.

⁶ Kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tə sɪ ta ke-ŋ pulv.

Na isayatu husuyə kətasi we-ŋ yem tətə.

⁷ Tənaya ma təma sɪ:

Hai Iə, mayalə.

Ma kəŋ sɪ má la nyá luyə nyəntu isɪ pa kəesa

ma təm ke Iə kusəsutu takəlaya taa tə.

⁸ I caala yəyətuy ke sɪ: Nn caa kətasi na kəhaham na kətasi nsi kəkə nyaya sɪ təna tə na isayatu husuyə kətasi. Pə tənaya mpu pə ta ke-ŋ pulv. Pəyele pə we kusəsutu taa sɪ pá la kətasi nsəyi mpu. ⁹ I təma mɔpúy yəyətuy təy i təma sɪ: Hai Iə, mayalə. Ma kəŋ sɪ má la nyá luyə nyəntu. Mɔpúy pə lapa na Iə kú kətasi nsi pa lakaya tə, ɫəna Kilisiti kətasi lapu náá mu kɔpəm lonte. ¹⁰ Yesu Kilisiti lapa Iə luyə nyəntu na í lá i təyi kətaya na pə kpiisi ta isayatu ke tam təə.

¹¹ Paa kətulv wei i səŋyuy isə na í laki kətasi ke paa ifemle nte tə, kolumasi nsəyi i laki tam. Pəyele sɪ kaa pəsi na sɪ husi isayatu ke paa pəəə. ¹² Ama Kilisiti íle i lapa isayatu husuyə kətaya ke təm kolum təkəŋ, na kətaya ŋke ka laki təmle ke tam. Kilisiti təma mpu ɫəna í kpa na í caya Iə kəŋkəŋ taa. ¹³ Kayana tənaya i wee na í caya na í taŋaa sɪ Iə í kəna i kolontunaa na í loosi nəəhe ke pa təə. ¹⁴ Təm kolum təkəŋ kə i ha i tɪ sɪ pa təna mpa pa isayatu kpiisaa tə pá tə təkɔataa.

¹⁵ Na Feesuyə Nanəŋtu húləyi-tuyə pə tampana. Pə təə kə i caala yəyətuy sɪ:

¹⁶ Nn, Taca yəyətə mpu sɪ,

nəyə ŋka kuyeyə ŋi i waali maa yele na

má na-we tə pəli təyəle sɪ,

maa kpaya ma kusəsutu na má tu pa lotunaa taa.

Maa ŋmaa-təyi pa ləmayasəe taa.

¹⁷ ɫəna í tasa sɪ: Ma kaa tasa təəsvuy ke pa isayatu na pa kɔpəntəŋ təə kə paa pəəə.

¹⁸ Ye pa təma pulv isayatu ke husuyə u nəkəyi na í tasa kətaya ke lapu sɪ pə husi i isayatu tətə.

Iə kɔtətanav

¹⁹ Təə, ma taapalaa, isɪ Yesu weesuyə liu tə pə təə tə pəsəyi na tə svu kate taa kate taa təkaa. ²⁰ Pənente i tula-tuyə weesuyə mpaav kɔfaluyə, ku luna puyə kəkakaya na waali. Puyə ŋku ku kəna isɪ i tənuyə mayamaya. ²¹ Tə wəna kətulv səsə wei pa suwa sɪ í nyənəyi Iə təyaya təə tə. ²² Ye mpu ɫe tə kɔtəna Iə na lotu kolumtu na naani kɔpampəŋ na tənəŋ wei pa səwa lum kɔpəm tə. Tə taa nu isayatiya taŋ ke ta lotu taa. ²³ Tə təkɪ tá tēlvuy ŋku ku təm tə húləyi isəntə təyə

teu. Pə taɣa pulv təɔ, tə pəsəɣi na tə caɣana naani si mpi mpi Iso ka təma si i ká la-tv tə i ká la-wi. ²⁴ Tə nyənəɣi ta təma təɔ na tə lá na tə səsəsi təmaɣa səsəlvu na tə kusɪ ta konyuləɣ ke kəpantv lapv təɔ. ²⁵ Tə taa yelev timpi pə ké si tá tənə tə koti təɣə pote isv lələa ná kisuyv pote tə. Ama tə teɣ təmaɣa tam na pə tu kələna waatv inə wei i taa tə loosiɣi Tacaə kuyakv na kú kəɣ tə.

²⁶ Pə taɣa pulv, ye tə təɣna isayətv lapv təfaə pəyele tə təma tampana nyəm, pə ta kaasi isayətv husuyv kətaya nakəli tətə. ²⁷ Ama tə caɣana tapahoi si Iso hvule ná taɣa-tuyv cele. ²⁸ Pa siwa si ye nəɣəlv pənta Moisi kusəsutv na yələa naale yaa tooso na-i na pa isəpee na pá tisi si yeə m̄púɣ, pá kv-i, pá taa nyən i pətətəle. ²⁹ Təv ye pə we mpv ile isənaya paa lana wei i fela Iso pəyaya ke i nəəhe tē na i nyən i nəɣə pəelvyv caləm mpi pə taɣana-i təɣə yem na i kv Feesuyv Naɣɣəv nyuyv tə? I nyi teu si i saləka kaa weə keesvyv. ³⁰ Tə nyəmá wei i yəɣətəa si: Maa ləetəna paa wei ké i isayətv na maa feləna paa wei ké mpi i lapa tə. Na kulvm in i tasəna yəɣətvv si: Tacaə ká hvuna i yələa ke təm. ³¹ Si n̄ tuti nyá təɣi Iso weesuyv tu niɣ taa tə pə we səɣəntv ke səsəm yoo.

³² I təsəsi isəna pə təma-meyə lapv ke waatv wei Iso lapa na mə isəntəə ce tə. Pvi səsuyv-meyə konyəntəɣəle səsəle taa ké kpakpaa na i səɣ təca ke wahala in i taa tə. ³³ Kulvmaa meɣə pa təɣna tvsv na pá lakv mpi pə fei teu təɣə samaa taa. Pəyele kulvmaa me mə səsəlv ná pına si i te mpa pa təɣna wahala tvyv isv me tə. ³⁴ I tá cəəli mə ti na saləkətvnaə konyəɣ təɣəv. Waatv wei pa ləkaya mə wənav tə i tá keə nyuyv mayamaya. Pə taɣa pulv təɔ, i ka nyəmá teu si i wəna wənav mpi pə kəla m̄púɣ teu na pə taəɣəɣi tam tə. ³⁵ Ye mpv ile mə naani i taa si. Mpi tə i təə ké pa si-meyə kasəyaya səsəɣa. ³⁶ Ye i feina suulu i kaa pəsi na i la Iso luyv nyəntv na ilé i ha-meyə mpi i ka təma si i ká ha-mə tə. ³⁷ Pə mayamaya ke pa ɣmaa Iso Təm taa si:

Pə kaasa pəcə mayamaya ké si

wei i kaya i kəə tə i kəə.

I kaa taəɣi se.

³⁸ Na wei ma yaa ma yəlvpaɣ tə i ká tē-m na i taa ké uləna i tvli-ti.

Ama ye i tula tapəɣ ma kaa lapv-i luyv tətə.

³⁹ Tá ta ké mpa pa tuliyi tapəɣ na pá leki yem tə. Ama tə ké mpa pa təma Iso na pa taa na pvi ya pa nyəɣ təɣə.

11

Taa temnav ke Iso lakv mpi tə

¹ Timpi pa təɣ si yəlv təma i taa na Iso təɣəle waatv wei i taɣa pulv na sika fei tə, na i tvyi pulvrv naani pəyele pəle pvi naa tə. ² Iso taa temnav mpi pə təə ké Iso sama ləɣtaə nyəma.

³ Iso taa temnav mpi pə yelina na tə cəkəna si Iso yəɣətə kuyəɣətv na isətəa na atə pə lá, haləna mpi pvi naa tə pə luna mpi pə naa tə pə taa.

⁴ Iso taa temnav mpi pə təə ké Apəli lapa Iso ké kətaya ɣka ka kəla Kayini nyəɣka ke teu tə. I temna Iso na i taa təɣə Iso ná yaa-i yəlvpaɣ, pə taɣa pulv təə Iso sama i kvhav. Apəli temna Iso na i taa təɣə paa na i sərv tə i təɣna yəɣətəɣa.

⁵ Iso taa temnav mpi pə təə ké pə ta yelev si Henəki i si kusərv. Ama pə kpaɣa-i na i isə na pə kpaasi-i Iso cəlv, na nəɣəlv ta tasa-i keesuyv, Iso kpaasa-i i cəlv tə pə təə. Pa ɣmaa Iso Təm taa si: Henəki te Iso təɣə Iso kpaasa-i. ⁶ Na m̄púɣ pə weə, ye pə taɣa Iso taa temnav təə yəlv kaa te Iso. Mpi tə, ye yəlv caa i kpətəna Iso, pəntv ká te i taa ké təkpataa si Iso weə na i feləɣi mpa pa pəkəɣi-i tə.

⁷ Iso taa temnav mpi pə təw kə Nowee nu Iso kpaalvuy ke waatu wei i heelaya-i si pulv ká kəw tə. Paa na i ta nata-wi na i isəpəle tə i nu Iso nəɣə taa təm, ɫena i saaki atakaa pəɣəlvuy səsəw na pə yá i na i təyaya nyəma pa nyəw. Ḿpóyú pə lapa na i ku antulinya təm na Iso náa yaa-i yulupəŋ ke i təm i taa na Iso tə pə təw.

⁸ Iso taa temnav mpi pə təw kə Apələham lapa mpi Iso yaa-i na i heeli-i si i la tə. I kulaa na i tēe tetv nti Iso caa si tə la i na i piya pa nyəntu təkpataa tə. I yela i tetv na i tēe, i ta tu nyəm timpi mayamaya i puki tə. ⁹ Iso kə i temna i taa na pə lá i caya tetv nti Iso ka təma si i ká cəle-i tə tə taa, na n nawa n tə si i ka kə mɫulv. Ḿpóyú i svv coka tēe, na Isaaka na Yakəpwe. Iso ka heela pəle pa mayamaya si i ká la-weyə mpv. ¹⁰ Pə taya pulv təw, Apələham caakaya icate nte tə kutulvŋ kila kii teu təɣə, nte Iso mayamaya piwa na i ŋma tə.

¹¹ Iso taa temnav təw kə pə yelaa na Apələham pəsi na i hiki pəyaya na i tema kpatəlvuy, na Saala ná taa fəi ləlvuy təm taa tətə. I tu naani kə teu təkpataa si nti Iso yəɣətəa si i ká lapi-i tə tə kaa saali. ¹² Ḿpóyú pə lapa na yulv kəlvəm wei i tema ńpóyú səpə tə i luli na pə luli təyomyom isu isətəlvŋasi ke isətəlvuy taa, na isu tenku nəɣə kanyəŋa pəe.

¹³ Pəne inu pa təna pa tema Iso na pa taa, haləna pá polo pá si, pa ta hiki mpi Iso ka təma si i ká ha-we tə. Ama pa loosa-wəɣi kulooosu ke hatuu poolvŋ kə, na pá mɫvli na pá tə si mpe pa kə mɫvllaa na pa cəsa kvəəsvv ke ate cəneye. ¹⁴ Mpa pa yəɣətəyi mpv tə pa hólóyí təkpataa kə si pa pəkəyi pa mayamaya pa tetv. ¹⁵ Ye pa ləsasi ka we timpi pa luwa tə, pa taa lan mpaan na pá məli. ¹⁶ Ama tampana təw pa pəkəya tetv nti tə kəla teu təɣə. Ntəyəle isətəa nyəntu. Pə təw kə pə fəi Iso kə fēle si pá yaa-i pa Iso, i tema-weyə icate kvəpante tayanvuy tə se.

¹⁷ Iso taa temnav yelina Apələham kpa i pəyaya Isaaka si i kvyi-ke na i lá Iso kə kətaya ke waatu wei Iso ná tēe i waali kə kvte e si i naa tə. Iso ka tema Apələham ke nəəsi svv, paa na mpv i kpaɣa i pəyaya ŋka ka tike i ka ləla mpv tə si i kvyi. ¹⁸ Iso ka heela-i si Isaaka kin ke i ká hikina piya. ¹⁹ Apələham ka mayasa i taa si Iso pəsəyi na i tayanu Isaaka ke feesyuy. Na pə we isu mpvylə pə tu lapa. I səpaya na pə feesi-i na pə tayanu-i Apələham ke cəlvuy.

²⁰ Iso taa temnav mpi pə təw kə Isaaka koolaa si Iso i la kvəpantu ke Yakəpə na Isav ke cele.

²¹ Saa wei Yakəpə wəsa səm tə Iso taa temnav mpi pə yelina na i kooli Yoseəfu piya təna təw kə kvəpantu na i sēe Iso na i nyəka i kvátóyú təw.

²² Iso taa temnav mpi pə təw kə waatu wei Yoseəfu caakaya səm tə i yəɣətə Iseyeli nyəma Icipiti taa luv təm, na i keesi-weyə isəna paa lana i mowa tə.

²³ Iso taa temnav mpi pə təw kə Moisi caa na i toə pa ŋməsa-i isətəvnaa tooso kə i ləlvuy waali. Pa nawa si i tewa ɫe pa ta nyana nti wulav ka təma si pá taa la tə tə lapv.

²⁴ Waatu wei Moisi lapa səsə tə i tema Iso na i taa təɣə i kisa si pá taa yaa-i Icipiti wulav səsə pəelə pəyaya. ²⁵ Pə kəla-i lelen si pá tó i na Iso yəlaa ke kvnyəŋ na mpi i ká yəələna isayətv ke wēe naale tike tə. ²⁶ I nawa si ye yəlaa i kisa-i isu pa kisuyə Mesii tə pə kəla-i teu ke Icipiti apititu təna. Pə taya pulv təw, cele kvfelvuy ke i pəkəyi.

²⁷ Moisi tema Iso na i taa təɣə waatu wei i lu Icipiti na wulav pááná huu i təw tə pə ta tə i lanje. I səŋa teu təca, mpi tə i naakaya Iso wei i fəi pá na-i tə. ²⁸ Iso taa temnav təw kə i svv Tēev acima təɣəv, na i tə si pá taa caləm ke nanŋ nənəəsi na səm isətəa tillu i taa kv Iseyeli nyəma kancaalaya kəlvllaa.

²⁹ Iso taa temnav mpi pə təw kə Iseyeli nyəma tesa səsəncaasi tenku ke puylaya isu kacəŋa təw. Icipiti nyəma ná keena-we ɫena lvm təɣə pəle.

³⁰ Iso taa temnav mpi pə yelina Yeliko kolonja tima təmvoymovuyv kə waatu wei lseyeli nyəma təma na pá cəəna-keye kuyeyə naatosompəxəlaya tə. ³¹ Iso taa temnav mpi pə tə kə pa ta krentəna mpa pa kisa Iso nyəntv tə na apalaa təna alv Laharı na pá kv. Mpi tə alv unı ı təkə ıcate fenlaa ke teu ke waatu wei pa tala ı te tə.

³² Ntiyi maa tasa yəxətaya de yee? Tapacayale fei-m sı má yəxəti Ketiyə, na Palaki, na Samsə, na Yefete, na Tafiiti, na Samiyeli, na Iso kuyəxətəv teləsəlaa pa təm. ³³ Pa tema Iso na pa taa təxə pa təya ləlaa tetv, na pə tə kə pa təja tampana, ləna Iso ha-weyə mpi ı ka təma sı ı ká ha-we tə. Pa tema Iso na pa taa tə kə pa təkə təxəlası nəsı, ³⁴ na pá teesi kəkəsı nsi sı muyi kemkem tə. Pa tema Iso na pa taa təxə pa lu layəte nəxə taa. Mpu pə yelina na paa kev acamaa tə pá pəsi tampana nyəma. Pa tema Iso na pa taa təxə pa lapa akanaa ke yooş taa na pá kəli pa kolontunaa yoolaa loosi. ³⁵ Iso taa temnav tə kə pa feesa alaa ke pa sətəa na pá cəla-we.

Ləlaa ná nawa kanjanı na haləna pá can na pá sı, pa ta kisi wahala unı ı təxəv. Pə təya pulv tə, pa caakaya kə sı pá feesi-we na pá hiki weesuyv kəpampənk. ³⁶ Pa foota ləlaa na pá ma-weyə akpatəe, pa həka ləlaa ke alukpala na pá tv-weyə saləka. ³⁷ Pa yaya ləlaa ke pəe na pá sı, na pá naası ləlaa, na pá tala ləlaa ke tilima naale naale na pa ıse. Pa laa ləlaa ke kulaa na seesi. Heə na pəş pə əlema ke pa təxəlaya na pá yələyi. Anı pa hulvmaa təkəşkəş pəyele pa təşna-weyə wahala tvşv na pá lakı-weyə nyəş. ³⁸ Yəlaa pane pa tē antulinya taa cəne cəşav. Pa cəkəya yem kə wəlaya tetv taa na pəş taa. Pa təsvələna ntē kəkəpəməş tē na tulukusi taa.

³⁹ Pane unı pa təna pa tema pa taa na Iso təxə Iso sama-we. Paa na mpu pa ta hiki mpi Iso ka təma sı ı ká ha-we tə. ⁴⁰ Pə təya pulv tə, Iso ka hūwə sı ı ká la təya mpi pə kəla teu tə de ı ta tisi sı pá te təkəpataa na taa fei.

12

Iso kele Tacaa

¹ Təv, ısu yəlaa samaa tuutuuma unı ı tama-tvşv kotaya na ı tema řpəyú lapv na tə nyəma təkəlekele tə, ta tətə tə həxəsi na tə peti pə təna mpi pu kayəti-tv sı tə taa polo ləşləş tə, na tə lə ısayətv nti tə matəna-tvşv tam tə. ləna tə kəya casəle ke teu ke mpi pə we tá nəxə tə tə pə waali. ² Tə kəya tá ıse na tə pá Yesu tə, unı ı kəna ta Iso seşv nyvşv na pə tapvşv. ı ta nyəni tesika tə səm feele, ı tisa sı pá kamı-t tesika tə na ı sı. Pə təya pulv tə kə ı tisa mpu, ləşhəlvmlə nte tə təş-ı cele təxə ı nyənaş. Na kayana ı cəya Iso kumte kəşkəş taa.

³ Me mu cəya na ı mayası mə taa na ı na ıəna asaya yooş-ı na ı tá kəeşı tə. ı nyəna təna, pəcə ı taa kəş na ı kpisi na ı lə təş. ⁴ Pə təya pulv tə, tuu mə na asaya ı ləkı tə ı ta ləta na halı ı can ı sı mə tələte taa. ⁵ ı səwə apalətv səşvşv təm nti Iso heeliyi-me ısu yəlv seşesvşv ı piya tə yee? ı təma sı:

Ma pəyalv, paasəna teu ke waatu wei

Tacaa həş nyá şkəpəşv tə.

Na ye ı kaləşəna-ş taa lə nyá apalətv.

⁶ Pə təya pulv tə,

wei Tacaa sələa tə pəntv şkəpəşv ke ı həş.

Na wei ı nyəşəyi ı pəyaya tə pəntv ke ı kətəyi.

⁷ ı təxə mə kəşvəməş na suulu na ı nyəni-ı ısu cəce həşvşv ı pəyaya şkəpəşv tə. Kəşvəməş wei ı təkəşv mpu tə unı ı huləşəna sı Iso nyəşəyi-meşv ı piya. Pəyaya şka ka şkəpəşv ke ka caa u həş? ⁸ Ye u həş mə şkəpəşv ısu ı lakı ı piya təna tə pə

hóləxi ké si í tá ké í piya mayamaɣa. Ama í ké apalaa naale piya ké. ⁹ Tə nyənna ta caanaa mayamaɣa ke ate cəne. Pa həŋ tá ŋkraŋŋ na tə seeki-wɛ. Ye tá caanaa həŋ tá ŋkraŋŋ na tə seeki-wɛ, pə wɛɛ si tu niina tá isəttaa Caa na pə kəli mpu na tə hiki weesin. ¹⁰ Ta caanaa mayamaɣa ná həŋ tá ŋkraŋŋ ke wɛɛ naale ke isəna pə maɣa-wɛ tɔ. Ama si pə waasi-tu tɔə ké Iso ná həŋ tá ŋkraŋŋ si tə kpaɣa í tənəŋŋ wɛɛtu. ¹¹ Waatu wei pa həŋ tá ŋkraŋŋ tɔ pə caya-tuyɔ isu pa tuyi-tuyɔ wahala, pə fei lanhulɔmlɛ se. Ama pə kəŋ na pə leeli ilena mpa pa ŋkraŋŋ pə həma mpu na pə seɣɛsɪ-wɛ tɔ, pá na kɔpantu ke pə taa. Pɔntɔnaa tɔntɛ teeki na pə kəna-wɛɣe heɛsuyɔ.

Kuseɣesətu na kɔkpaalətu

¹² I la na mə niŋ kusəpəŋ na mə nɔɔheɛ acamaa pə nyɔɔ toŋ. ¹³ Na í tənəxi n̄p̄ȳú tam ké mpaŋ kusiɣisin, pə taa kɔɔ na sekəllu nɔɔɔlɔ í cɔləsi mpaɔ, ama í hiki toma.

¹⁴ I la kookali na mə na yəlaa tənə í wɛɛna təma na leleŋ na mə tɔntɛ keesi teu. Pə taya pulɔ, ye yulɔ tɔntɛ ta keesi teu pɔntu kaa keesi Taca. ¹⁵ I la laakali na nɔɔɔlɔ í taa kɔɔ na í tayanɪ Iso pɛɛɛɛ ke lanuyɔ. I la laakali tɔtɔ na pə taa kɔɔ na mə taa nɔɔɔlɔ pəsi isu tuyɔ isayaw nyɔɔkuyɔ na ku nyan wakələxi yəlaa tɔ. ¹⁶ I la laakali tɔtɔ na mə taa nɔɔɔlɔ í taa la asilima yaa Iso nyəm pəsi í isɛntaa ké yem, isu pə lapɔ Iso na í kpaɣa í səsəntu lonte na í pɛɛti təɣoniya tɔə tɔ. ¹⁷ Mə mayamaɣa í nawa isəna pə kəma waali waali na í nyuli si í caa í kooli-ɪ kɔpantu, ilena pá lɔ-ɪ tɔ. Pə taya pulɔ tɔə, pə fei pəsuyɔ si í məli waali na í tayanɪ mpi í ka tɛma wakələyɔ tɔ, ilena í wii yem.

¹⁸ Mɛ í tá kpətəna puɣu ŋku yulɔ pəsəxi na í tokina tɔ isu Iseɣeli nyəma, ŋku ku tɔə kəkɔ toŋ nyənka mukaya tɔ, na isəŋmɔntu na səkpetuyɔ na heelimuyɔ pə nyalaa tɔ, ¹⁹ na pá nu akantəle wula na pə yɔɣətəxi tɔ. Saa wei Iseɣeli nyəma nu pə yɔɣətaya mpu tɔ, pa təma si pə yeɛ mpu, pə taa tasa-wɛɣe yɔɣətənaɔ ke paa pəcə mayamaɣa. ²⁰ Pə taya pulɔ tɔə, təm nti paa heela-wɛ si ye yulɔ yaa kpəntɛ mayamaɣa tokina puɣu ŋku, paa yaɣa-tɛɣe pɛɛ na pá ku tɔ, tə kəla-wɛɣe toŋ. ²¹ Pə nyənuyɔ lapa sɔyantu haləna Moisi mayamaɣa tɔ si sɔyantu kəla inɪ na í seliɣi.

²² Ama mɛ mə kpətəna Siyən puɣu, na Iso weesuɣu tu icate isəttaa Yosalem na tə isəttaa tillaa tuutuuma. ²³ I kpətəna Iso kancaalaya kɔɔlɔla mpa pa həla pa ŋmaa isəttaa na pá kotina lanhulɔmlɛ tɔ. I kpətəna Iso wei í ká hɔɔna yəlaa tənaya təm tɔ, na í kpətəna í yəlaa kɔpama mpa pa lapa na pá te təkpataa tɔ pa ləsasi. ²⁴ I kpətəna Yesu wei í ké nɔɔɔ pɛɛluyɔ kɔfam teləsulɔ tɔ. I kpətəna í caləm kɔŋmusəm mpi pə yɔɣətaya kəla Apeeli nyəm nyənka təcayacaya tɔ.

²⁵ I la laakali, í taa kisi wei í yɔɣətəyənna-mɛ tɔ í təm ke nuw. Mpa pa kisa wei í kpaalaya Iso Təm ke ate cəne tɔ í təm nuw tɔ pa ta kpisi pɛɛ pa ŋkraŋuyɔ ke həm, kacanfanə ta mpa tu ha lumaya ke wei í wɛ hatuu isəttaa na í yɔɣətəna-tu tɔ? ²⁶ I yɔɣətəna na í yɔɣətaya ciyiti tɛtu tənə. Ama í tasa-tuyɔ heeluyɔ si í ká tasa atɛɣe ciyituyɔ, haləna í kpəntəna isəttaa. ²⁷ Timpi pa toŋ mpu si paa tasa tɔ pə wɛɛ keɛ si mpi mpi pə lapa na pu ciyiti-wɪ tɔ pu saali yem ilena mpi pu caya tam tɔ pəle pə lɛɛti.

²⁸ Tu hiki kawulaya ŋka kaa caya tam tɔ ilɛ tɔ la Iso ké təmlɛ ke isəna mpi pu maɣa-ɪ tɔ, na tə see-ɪ na tə nyanŋa-ɪ na tə hulɪ si í nyana təmlɛ seɛv nte. ²⁹ Tá Iso ké kəkɔ ŋka ka nyaki pə tənə tɔyɔ.

¹ I sòlèxi tømaya tam isu yulv na i neu. ² Anì pə wée si í təkəxi m̀vulaa mpa pa kəŋ mə tē təyō teu tō i nuwa. Lelaa lapa isətāa tillaa ke m̀vulle ke pə lapv taa, pa təŋna si yelaa ke yem. ³ I tōssi saləkātūnaa tōo isu ye mə na-wē í ka wenna saləka unì i taa í ka lapa tō. Na í tōssi mpa pa laki nyəŋ tō pa tōm isu mə mayamaya ke pa laki mpv.

⁴ Paa wei í nyəni alv kpaɣav tōm isu pulv səsəəm. Na apalv na alv pa taa nəyolv náá taa la yem yem tōtō. Isò ká huəna tōm ke mpa pa laki asilima na mpa pa laki wasəŋkalətv tō.

⁵ I taa nyənəxi pəyolaya ke mə kulapvto taa. Ama mə lanja í heəna mpi i wena tō. Pə taya pulv tōo, Isò yəyōta si: Ma kaa l-ŋ paa pəcə, maa wée nyá waalí kē tam. ⁶ Pə tōo kē tə pəsəxi na tē yəyōtəna naani si:

Tacaa kele ma tentu,
ma kaa nyana pulv.

Yulv pəsəxi na í la-m we?

⁷ I tōssi mə kancaalaya səsaa mpa pa caala-meyē Isò Təm heeluyv tō pa tōo. I nyənna isəna pa yaasi ka wée tō, na isəna pēle pa səpa tō, na í keesəna isəna pēle pa tēma Isò na pa taa tō na í lá mpv. ⁸ Isəna Yesu Kilisiti ka wée tō n̄p̄yúyú i wē saŋa, na n̄p̄yúyú i ká wée tam. ⁹ I taa yele na seyesəŋ kufan unì i təna, i nəyō na i suka, í tolisi-mē. Pə taya pulv tōo, mpi pə kəla teu təyōle si Isò pēlele í la na tē hikiyi tōŋ ke ta huwēe taa. Pə taa wée kūtəyōv cəlvuyv kin. Mpa pa paasəyəna kūtəyōv cəlvuyv tō paa waaki pə taa kē pulv.

¹⁰ Kətəlaa mpa pa laki təmle ke Yuta kətasi cokəle taa tō pa feina mpa si pá təyō mpi pa kv tá kətaya təlātē taa tō. ¹¹ Yuta kətəlv səsə kpaɣəxi wontu nti tē caləm kē, na í pona cokəle taa na í feeni si pə husi yelaa isayətv. Uena pá kpaɣa wontu nti pa kəwa mpv tō tē mayamaya na pá pona təkikile waalì na pá tv kəkə.

¹² Pə tōo kē Yesu səpa icate na waalì si i mayamaya i caləm i tayəni yelaa samaa.

¹³ Mp̄v tō tē polo i kin ke təkikile waalì na pá kisi-tō isu pa kisuyv unì tō. ¹⁴ Mpi tō tē feina icate tam nyəntē ke atē cəne. Ama cele nyəntē ke tē pēekəxi. ¹⁵ Tə saŋ Isò kē tam na pə lá teitei isu tē lapa-i kətaya na Yesu tōŋ taa. Pə nyuyv ntē si i hətē í yaaki tá nəosi taa kē tam. ¹⁶ I taa sō kupantv lapv na təmaya tem ke tam, pə taya pulv tōo, kətaya isu n̄p̄yúyú Isò səlāa.

¹⁷ I nukəna mə səsaa na í seeki-wē. Pə taya pulv tōo, pa feniyi mə ləsasi tōo kē. Mpi tō pa nyəmá si cele Isò ká pəsə-weyē si tōm. Ye í nukəna-wē, pa təmle lapv kaa la-weyē felentv. Ama ye u nukəna-wē, pa təmle ká pəsə-weyē təlasi tōm, na saa unì pə kaa waasi-meyē pulv.

¹⁸ I sələməna-tuyv Isò kē n̄p̄yúyú tam. Tə nyəmá teu ke tá taa təkpaata si tē wena lotu kuləmtv. Pə taya pulv tōo, tē caa kē si paa mpi pə taa tá təntē í maya. ¹⁹ Nti ma wiikina-mē təsiyisiyi təyōle si í sələmi Isò na í lá luyv na má məlì mə kin ke ləŋ.

Isò sələmvuyv

²⁰ Isò feesa Tacaa Yesu ke səm taa, unəyələ heeŋ tiikilu səsə ke i səpv tō pə tōo. Na i səm mpi pə yelina na nəyō pēlvuyv tam nyəm la tampana. ²¹ Heesuyv Isò í la na mi pəsi na í lá kupantūnaa na í lá i luyv nyəntv təmammam. Isò unì í yele na Yesu Kilisiti la tá kin ke mpi pə wē-i teu tō. Yesu í hiki teeli ke tam. Amì.

Kantəkaya tōm na seetv

²² Ma taapalaa ma wiikina-mē si í nu apalətv səsəyuv tōm təne na suulu. Pə taya pulv tōo, tōm nti ma ŋmaa-meyē cəne tō tē ta tōo. ²³ Ma heeliyi-mē si pa tula ta taapalv Timotee. Ye i tala ləŋ ke cəne ma na-i tu kəna mə tē.

²⁴ I see mæ sɔsaa tɔna na Iɔ yɔlaa tɔna tɔpa. Ta taapalaa Italii nyɔma see-me.

²⁵ Iɔ í la mæ tɔnaya pelee.

TAKƏLAYA NKA SAAKI NMAAWA TƏ Kutubtu

İso yəlaa mpa pa yawa antulinya tənə taa təyo Saaki nmaawa ı takəlaya. İ kuseyesətu ta ke nəyo taa təm ke yem. Yaasinaa mpa yulv ka lakəna tə, pa təm ke Saaki seyesaa. Saaki hula İso seelaa ke yaasi wei pa lakı na ı fei teu tə.

İsəna pa fayə Saaki takəlaya tə:

Nyəm na taa təm pə təm, titite 1:1-8

İso seev mayamaya naaki lakası taa ke, titite 1:9-27

Yəlaa fayasuyv təm, titite 2:1-13

Taa təmnav na İso na təma pə təm, titite 2:14-26

İso seelaa na pa nšəma kpaiv təm, titite 3:1-12

Ləmayasəe nna a luna İso kin tə, titite 3:13-18

İso seelv na antulinya pə təm, titite 4:1-5:6

Suulu na İso sələmuyv na sənəv təm, titite 5:7-20

Səetv

¹ Məya Saaki İso na Tacaa Yesu Kilisiti pa yom.

Mə nmaakəna takəlaya kanə. Ma seə İso yəlaa tənə mpa pa ya antulinya tənə taa tə.

İso hate

² Ma taapalaa, ye mayasəh ı kəma na ı mayasəyi-məye nka nka, ı cəyana lajhuləmlə ke səsəm. ³ Pə taya pulv tə, ı nyəmə sı ye ı səha teu təca ke naani wei ı tūwa İso tə ı taa, ıle ı pəsa kantəllaa nté. ⁴ Ama ı yelev na paa wei ı ná sı ı kantələna tampana. Saa ıni ı ká la yəlaa mpa pa tewa təkpataa na pá we təmammam na pá tá lah pulv tə. ⁵ Paa na mpv ye mə taa nəyəlv laha nyəm, ı sələmı İso na ı ká ha-ı-wı. Pə taya pulv tə, İso ıle ı fei felentu ke paa pəca. Pəyele ı kootiği nəyəlv. ⁶ Ama ye pəntv ı sələməyi İso, ı sələmı na ı te ı taa, ı taa la sika. Ye yulv ı sələməyəna sika, pəntv we ké isv tenku ləv hola nna heelim lakı na á lahtəyi yem tə. ⁷ Yulv isv mpv pə taka ı taa tēli sı Tacaa ká ha-ı pulv cəcəka. ⁸ Mpi tə, ı ké yeleyele tv na tutulu ke ı yaasi tənə taa ké.

Konyəntv kəsvy

⁹ Ye konyəntv ı we tá taa, ıle ı mvyulv sı İso ká kvsı ı nyvuyv tə pə tə. ¹⁰ Na ye apite ı we ta taa, təle tə mvyulv sı İso ká tisi-te tə pə tə. Apite kəh na tə saalı yem ké isv nyulvyv həto ke təale taa. ¹¹ İlim lukı na pə kə pə hañ səsəm, ılena pə nyəya nyulvyv nkv na kv wəli, ılena hətəyv nkv kv hoti, na kv kacəka saalı yem. Mpv ıneyi pu kə na apite na tə kulapətv tənə saalı yem.

Mayasəh na cəse

¹² Mayasəh ı mayəna wei na pə tá ciyiti-ı, pəntv nu leleñ ké. Pə taya pulv tə, waatv wei pə tēhı-ı mayasuyv na pə tá ciyiti-ı tə, İso haaki-ı weesuyv teeli ntenuyv nkv kv ké mpi İso təma sı ı haə mpa pa sələyi-ı təyo. ¹³ Ye mayasuyv ı mayəna wei, pəntv ı taa tə sı: İso mayasəyəna-m. Mpi tə, pu mayasəyi İso sı ı la isəyatv, pəyele İso mayamaya naa mayasəyi nəyəlv. ¹⁴ Pa təh sı pə mayasəyi yulv tə, ı mayaməya ı konyulvyv isəyav həhna-ı na pə kpa-ı isv katəka. ¹⁵ Konyulvyv nkv kule kv wəeki mpv ılena kú kə kú ləli isəyatv. Na isəyatv ná kəh tə pu təmammam ılena təle tə ləli səm.

16 Ma taapalaa kupama, í taa puuyusi mə tı yoo. 17 İsoṭaa ké kúpantvnaa mpa tə hikiyi faalaa tō na kucəəñ kúpampan inı ı təna ı lukəna. İso wei ı ŋma isəṭənyuṭ taa kəkəsı tō ı niñ taa ké pə luna. İso naa layasəyi ye ı səŋa nti tə taa, tə taa ké ı səŋaa. Səkrətiya nakəli ka fei ı kiñ. 18 İnu ı nəkəna na í ha-tuyv weesuyu na ı tampana təm kiñ. İ lapa mpyóy sı tó mu kəñmanmam mpi pə tənaya nyo.

İ taa nukı kənu ke yem

19 Ma taapalaa kupama, í təəsı təm tənə inı sı paa wei í wee ləñ ke nuw taa. Ama í taa wee wei í pəsəyi yəçətaya tō. Pəyele í taa wee wei ı layasəyi pááná muṭv tō. 20 Ye yulv í mu pááná ı pəsəyi na í la mpi İso caa tō. 21 Pə tōo ké í ká kisi mpi pə lakı yulv ke isayav tō, na í lə kulapvntv nti tə ta keəsı tō. İ pasa mə tı na í mu təm nti İso sətəyi mə taa tō, təm nti tu yana mə nyəəñ.

22 İ taa nukı İso Təm ke kənu ke yem. Ye í lakı mpv í puuyusiyi mə təyi. Ama í təy teitei isı í nukı tō. 23 Wei ı nukı-təyi kənu tō ı we ké isı yulv nyənyuṭ ı təyi tiñ taa na í ná isəna ı wee tō, 24 na í te ı təyi nyənyuṭ na í tee, ılena í səo isəna ı ka wee təçə krapkaa. 25 Ama wei ı keləyi İso Təm nti tə tewa mpv na tə hetəyi-tuyv tá yomle taa na í wiili tə taa ké teu, na í nyəəna-tı təkpankpankpa tō. Pəntv ı nukı-təyi kənu ke yem na í teeəwə pə tema. Ama ı təñəyi-təyi teu ké, pəntv ká ná sı İso we í waali ké ı kulapvntv taa.

26 Ye yulv huvi sı ı ké İso seelv na í tá nyı ı nəçə təo suluṭv, pəntv puuyusiyi ı təyi, na ı İso seetv we yem. 27 İso seev mpi pə te Tacaa İso na pé maya-ı təçəle suluwaa na alaa mpa pə səpa na pé yele yem tō pa təkuyv ke pa wahalanaa taa. Pə kaasaa tətə sı yulv í taa yele na antulinya kulapvntv asilima taana-ı paa pəçə.

2

Yəlaa fayasvyv

1 Ma taapalaa mə, í taa təñəyi Tacaa teeli tv Yesu Kilisiti mpa na í tasəyi yəlaa ke fayasvyv. 2 Ye isı í kotaa na í caçaa kele, na nəçəlv svv na í lee wəla kukuule na í suu wontu kúpantv, na konyəntv nəçəlv náá svv tətə, na íle ı wontu cəla cələyi cələyi. 3 İlena í fayası wei ı suu wontu kúpantv ke mpv tō na í se íle, na í təmi-ı sı: Kəo na í çaya təcaçale kúpante tənə tə taa. İlena í tō konyəntv sı: Nyaa səñ mpv, yaa kəo na í sopi ma nəçəe tee cəneye ate. 4 İ lakı mpv tō pə təya í fayasəyi mə təmayəle? Na isəna í mayasəyi mpv tō pə fei teu.

5 Ma taapalaa kupama mə, í nu ma təm tənə sı, İso nyəna antulinya inı ı taa ké na í ləsi konyəntvnaa sı pá pəsi apila ke ı mpaav taa, na pá hiki kawulaya ŋka ı təma sı ı ká cəla mpa pa səola-ı tō. 6 İlena mə mu məli na í nyənyuṭ konyəntvnaa mpeye yem suwe? Pə təya apila anı aa caəkəna mə təm na á həñ-mə na á pukina təm təhuule taa? 7 Pə təya kuluma mpe pa footiyina həte kúpante nte İso ha-mə tō?

8 Ye í təñəyi İso Kawulaya kəsəsutv nti pa ŋmaawa İso Təm taa sı: Səəli nyá təçəntəle isı n ka səəli nyá tı tō, pə we teu. 9 Ama ye í fayasəyi yəlaa, í lakı isayəto ké. Na ye pa keəsəna nti pa suwa tō mə təm səpaçə, mpi tō ı təñəyi kəsəsutv. 10 Na isəna pə wee təçəle sı ye nəçəlv təña kəsəsutv kuheelitv təna na í kəo í kpisi tə taa kulvmtv ke təñyuv, pə tənaya ı kpisaa. 11 Pə təya pulv tōo, wei inı ı təma sı: Taa la wasaŋkalətv na tı inı təmna tətə sı: Taa kv yulv. Mpv tō, ye n ta la wasaŋkalətv na n kv yulv, n kpisa kəsəsutv təñyuv ké. 12 İ yəçətəyi na í lakı isı yəlaa mpa paa keəsəna İso Təm nti tə hetəyi-tuyv ta yomle taa na pá huva tō. 13 İso kaa nyəni wei ı ta nyəni ı təçəntəle pətəətəle tō ı pətəətəle ke huule wule. Paa na mpv tō, ye wei ı nyəna lelaa pətəətəle, pəntv təm ká səñna huule taa.

Isəsele na tə təma təm

¹⁴Ma taapalaa me, ye yulb yəçətəa sɪ ɪ tɛma Isə na ɪ taa pəyele pu hüləxi m̄p̄yóg ɪ təma taa, pə taya yem kələ? ɪ Isə taa tɛmnav m̄pu pu yari-ɪ? ¹⁵Ye isu nyá təçəntələ apalu yaa alv laŋna nteçe kutəkəy, na təçənəya mayamaça ta tala-ɪ. ¹⁶İlena n̄ təm-ɪ sɪ: Təw, pə lapa tasa, Isə ɪ ha-ŋ alaafəya, ku nyá watu, təçə kutəçəw ke teu. Pəyele n ta cələ-ɪ m̄pi ɪ laŋaa tə, ɪle pepeçe pu waasɪ-ɪ? ¹⁷M̄p̄yóg pə wɛɛ, ye yulb tɛma ɪ taa na Isə na ɪ laki pə təma, ɪ taa tɛm məla yem kə.

¹⁸Ntanyɪ nəçəlv ká tə sɪ: Taa tɛm na Isə tike ke ləlv laki, na ləlv náa laki təma tike. ɪle ma cəw p̄ntu sɪ: Huli-m isəna yulb ka tɛ ɪ taa na Isə na ɪ laki pə təma tə, na maa huli-ŋ ləlv taa tɛm na ɪ təma taa. ¹⁹N tɛma nyá taa sɪ Isə kulum tike wɛnna, tampa na kə. Aləyaa mayamaça ná tɛma pa taa kə m̄pu, haləna pá seliyina səçəntu. ²⁰Yulb komeleŋ nyá, n caa n̄ cəkəna sɪ taa tɛmnav na Isə kə yem na təma fɛɪ, ɪ waasəxi pulb. ²¹Təw, isənəya pə lapa na Isə nyənɪ ta caanaa caa səsə Apələham ke yulbpaŋ ye? ɪ kulaputə kin ke waatu wei ɪ laakaya ɪ pəyalv Isaa ka kə kətaya tələtə təw təçə. ²²N ta na m̄pu taa? ɪ tɛma Isə na ɪ taa pəyele təma na wɛ pə taa tətə. Na pə təna pə k̄penta m̄pu təçə ɪ taa tɛmnav ke Isə tewa tək̄pataa. ²³İlena pə lá teiteɪ isu pa ŋmaa Isə Təm tə sɪ: Apələham tɛma Isə na ɪ taa, na ɪ taa tɛm m̄pəxi Isə ná nawa na ɪ yaa-ɪ yulbpaŋ na ɪ mu-ɪ. Na Isə yaa-ɪ ɪ ceu. ²⁴Pənɛntə mə mayamaça ɪ nawayale sɪ yulb təma ke Isə nyənəçəna-ɪ yulbpaŋ, pə taya ɪ taa tɛm na Isə pə təw tike.

²⁵M̄pu tətəçə pə lapa apalaa təna alv Laharı kin, Isə nyənə-ɪ yulbpaŋ ke ɪ təmlə təw kə waatu wei ɪ mu tillaa ke ɪ tɛ na ɪ cəvləna-wɛçe m̄paav tə. ²⁶Ye isu pulbpu həntaa na pu feesiɪ pə səpaya. M̄pu tətəçə Isə taa tɛmnav ke yem ná kə kusəpəm.

3*Yulb nsəmle təm*

¹Ma taapalaa me, ɪ taa nyulɪ sɪ ɪ la seçesəlaa ke payale. Pə taya pulb təw, anɪ ɪ nyəmá sɪ ta m̄pa tə kə seçesəlaa tə tá h̄v̄nnav ká lana ton na pə kəli k̄pai nyəma. ²Yaasinaa payale taa kə tá təna tə pəntəxi. Ye yulb wɛɛ na ɪ pəntəxi ɪ yəçətaya taa, p̄ntu kə yulb wei ɪ tewa tək̄pataa təçə, na ɪ pəsəxi na ɪ k̄pa ɪ təxi pə təna pə taa kə. ³Tə tuxɪ k̄payaŋk̄pasɪ ke k̄payaŋəŋ nəəsɪ taa kə sɪ tə pəsɪ na tə ŋmakəli-ɪ na ɪ nuha-tv, paa na ɪ təw m̄pi pə təna. ⁴ɪ nyənna k̄p̄uləŋ səsəçəŋ wei heelim səsəçəŋ tuliɪ tə na ɪ ná tətə. K̄p̄atóg yú sək̄peluyə nakuləxi saalv kəsəçəŋna-ɪ na ɪ pukina-ɪ timpi təw ɪ səçlaa tə. ⁵M̄pu tətəçə pə wɛɛ na yulb nsəmle. Yulb nsəmle kə pulb sək̄pəm ke ɪ tənuyv təna taa kə. Ama tə pəsəxi na tə la kalampaanɪ kə səsəçəntənaa taa.

ɪ nyəmɪ na ɪ ná isəna kəkəiɪya pəsəxi na ká naŋ hətuyv anaam nəçəlv tə. ⁶Nsəmle wɛɛ kə isu kəkə. Tə taa kə isayatu mayalaa, na tə wɛ tá tənuyv taa na tə wakələxi tá tənuyv təna təpai. Tənaasələ səsəçələ kəkə ke tə heeki na tə səkɪ m̄pu haləna ta səm. ⁷Yulb pəsəxi na ɪ ŋmakəli taale wontu nti tə təna, na sumasɪ təna, na wontu nti tə tuuki tə lotu təw tə tə looŋa təna, na lvm taa nyəm. Halɪ yulb tu tɛma pə tənaya m̄p̄yóg ŋmakələyvu mɛɛ. ⁸Ama tuu tə nəçəlv ta tɛnta nsəmle ke ŋmakələyvu. Pə kə isayatu nti yulb ɪ pəsəxi na ɪ k̄pa təçə. Tə taa sətə ton fɛina taka. ⁹Nteçe tə seəkəna Tacaə Səçə ke ɪ na təmlə, na nteçe tə tənçəçəna mpusi kə yələa m̄pa Isə ŋmawa na pá nəçəŋəna-ɪ tə. ¹⁰Nəçə kulumaya ŋke ka taa kə fəw wɛɛ. Pəyele ka taa kə anyarŋa wɛɛ. Ma taapalaa, pə taa wɛɛ m̄pu. ¹¹Hite kulomtələ taa lvm kaa wɛɛ leleŋ nyəm ke saalvyv na təsəlav nyəm ke saalvyv. ¹²Ma taapalaa me, tuxv ŋku pa yaa sɪ fiki tə ku kaa pəsɪ na ku ləli tuxv ŋku pa yaa sɪ olifi tə ku pee. Na tuxv ŋku pa

yaa si leseŋ tɔ kɔ kaa lɔli fiki tɔyɔ pee. Na lum mpi pə we tənyanŋ tɔ pə kaa pəsi na pə lá leleŋ nyəm.

Ləmayasəle nte tə luna Isə kinj tɔ

¹³ Nɔyɔlu we mə heku na ɪ kɛ ləmayasəle tɔ na nyəntɔ tɔtɔ? Puntɔ ɪ yele na ɪ tɔma hɔli mpɔ, na ɪ laki ɪ tɔma na ti pasɔyɔ na ləmayasəe. ¹⁴ Ama ye mə lotunaa taa we hanɔya səsɔya na ɪkəlle pɛɛkɔyɔ hɔwee, ɪle ɪ taa nɔki mə tɔyi hɔm na ɪ pəsi pɔpɔtɔnaa na ɪ kpɛɛsi tampɔna. ¹⁵ Ləmayasəe isɔ mpɔ pə taka tá luna Isə kinj se, pə kɛ antulinya ɪne ɪ nyəm kɛ, na yɔlɔweeɛtɔ huɔle, na pə luna ɪlɔyɔ kinj. ¹⁶ Pə taya pulɔ tɔɔ, timpɪ taa hanɔya na ɪkəlle pɛɛkɔyɔ pə wee tɔ tənaya liyituyɔ na isayatu nti tɔ tənə tə we tam. ¹⁷ Ama ye wei ɪ hika Isə nyəm puntɔ wee kɛ tɛɛɛɛɛɛ. Pəle pə paasi ɪ ta ke yoolu, ɪ kɛ suulu tɔ, na pɛɛɛɛ tɔ, na kɔpantɔ tike ke ɪ laki, na ɪ tɔma tewa. ɪ fayasəyi yɔlaa si ma nyəmá akele ma ta nyɪ akele, na ɛsɔyɔ fɛɪ ɪ kinj. ¹⁸ Mpa pa laki na pa ɛlɔ nyəma weekəna leleŋ tɔ pə we isɔ leleŋ taa kɛ pa tuuki pa kɔvtutuom, na weesuyɔ ŋku kɔ tewa tɔyɔ pa kɔŋ hikuɔ.

4

Isəna Isə na antulinya pa fɛɪ kpəpɔ tɔ

¹ Leye yooŋ na ntɔŋkpɛɛsaya luna mə heku ke mpɔ? Mə kɔtɔnaa mpa pa caaləyi-meɛe tam kɛ mə tənəŋ taa tɔ mpe pa kɔŋna na yooŋ na ntɔŋkpɛɛsasɪ nsɪ. ² Ntanyɪ ɪ nyuləyi pulɔ pəyele ɪ kaa hiki-wɪ, ɪlena ɪ suɔ yɔlaa kuyɔ taa. Yaa mə luuy suɔ pulɔ pəyele ɪ kaa hiki-wɪ, ɪlena ntɔŋkpɛɛsasɪ na yooŋ suɔ mə heku. Pə taya pulɔ tɔɔ kɛ ɪ hikiyi. Mpi ɪ caaki tɔ ɪ sələməyi si Isə ɪ ha-meɛe-wɪ tɔyɔ. ³ Yaa ɪ tu sələməyi ɪ hikiyi-wəyi mə ləmayasəe fɛɪ teu tɔ pə tɔɔ. ɪ caa kɛ si ɪ hika-wɪ ɪle ɪ lana mpi mə mayamaya ɪ nɔkaa tɔ. ⁴ Ama ɪ kɛ ma ta nyɪ isənaa kɛ yoo. ɪ tá nyɪ si ye n sələyi antulinya nyəm n kɛ Isə kolontu taa? Wei ɪ caa ɪ səlɪ antulinya nyəm tɔ puntɔ na Isə pa lapa koloŋa kɛ. ⁵ ɪ taa huɔ si yem tɔɔ kɛ pa ŋmaa Isə Təm taa si: Isə pɔsəyənə isəsɛɛmlɛ ke weesuyɔ ŋku ɪ tɔ tá taa tɔ. ⁶ Pə na pə mpɔ tɔ ɪ laki-tuyɔ kɔpantɔnaa mpa pa kɔla mpɔ tɔ. Na pə təm ke pa ŋmaa Isə Təm taa si: Isə yooŋa kalampaani nyəma, na ɪ laki kɔpantɔ ke mpa pa pasəyi pa ti tɔ. ⁷ Mpɔ tɔ, ɪ pasa mə ti na ɪ nuna Isə kɛ teu, na ɪ səŋ ɪlɔyɔ tɔɔ, ɪ ká se mə kinj na ɪ polo pooluy. ⁸ ɪ kpɔtəna Isə, na Isə ká kpɔtəna-me tɔtɔ. Asaya mə ɪ saŋ mə niŋ, yeleyele nyəma mə ɪ tayanɪ mə lotunaa. ⁹ Mə larja ɪ wakəli, ɪ tɔli nɔɔsi na ɪ wii səsəm. ɪ yele na mə wɔŋa pəsi wula, na mə lanɔhɔlɔmlɛ náá pəsi lanɔwakəlle. ¹⁰ ɪ pasa mə tɔyi Tacaa isentaa na ɪ ká kɔsi-me.

Tɔyɔntələ footuyɔ tɔm

¹¹ Ma taapalaa, ɪ taa cakəna tɔma. Ye wei ɪ cakəna ɪ tɔyɔntələ yaa ɪ footiyi-ɪ, Isə kɔsəsutɔ ke puntɔ cakəna yaa ɪ footiyi. Pəyele ye n footiyi Isə kɔsəsutɔ n ta ke tɔ təkəlu tɔtɔ, n pəsə tɔ huɔnlu kɛ. ¹² Isə tike sukəna kɔsəsutɔ, na ɪnɪ ɪ tike ɪ kɛna tɔm huɔlu. Na ɪnɪ ɪ tike ɪ pəsəyənə na ɪ tayanɪ yaa ɪ wakəli. Nyá n kɛ we na n footiyi nyá tɔyɔntələ?

Cele tɔma lapɔ tɔɔ faalɔyɔ

¹³ Mə mpa mə tɔŋ si saŋa yaa cele tu polo ɪcatɛ tənɛ na tənɛ na tɔ caya tənaya pənaya na tɔ taati na tɔ hiki liyitee tɔ, pənente mu nu ɪle. ¹⁴ Aaɪ, ɪ tá nyɪ cele nyəntɔ. ɪ wee kɛ isɔ ihunte nte tɔ kpaa pɛɔ na pu laki laasaya ɪlena tɛ ɛ tɔ. ¹⁵ Pu wee kɛ si ɪ yɔyɔti si: Ye Tacaa ɪ tana-tɔ, tu la pənɛ na pənɛ. ¹⁶ Ama mə mɔlaa na ɪ laki kalampaani na ɪ hɔŋ mə ti. Kalampaani isɔ mpɔ pə taka fɛɪ teu. ¹⁷ Pə tɔɔ kɛ ye wei ɪ nyəmá kɔpantɔ lapɔ na ɪ kisi tɔ lapɔ, puntɔ lapɔ isayatu kɛ.

5

Apila laakali lapu

¹ Tõv pænente apila me, mu nu. I wii na í móløxi kprakpa. Pə taɣa pulv tõe, asalav ká maɣana-me. ² Mə wenaυ puyta yem, pə muυ mə tõe wontu. ³ Kakətaɣa seesa mə wolanaa na mə liyitee. Kakətaɣa ŋke kaa kulina mə waali na ká nyaga mə tənəŋ isu kəkə. I kaa wenaυ ke yem ké kuyeyŋ kantəkaya nyəŋ inɛ ɪ taa. ⁴ I kisa mə təmle nyəma mpa pa hala mə tawa təyɔ felyɔv, í nu pele pa tənna wula tə. Mpa pa taɣanəyi mə tawa kvlvlm tə pa kakiisasi tala Pə tənə pə tu Tacaa Isə ŋkraŋŋ taa. ⁵ I təyɔ lelen na í lá isəna í səlaa təyɔ atɛ cəne. I paɣalaa isu pá kv-me na pá təyɔ. ⁶ I tu tasəkəle ke wei ɪ feina taali tə, na í yele na pá kv-ɪ na ílé ɪ tu suma mpv.

Suulu təkuvv na sələmvyv

⁷ Ma taapalaa í caɣana suulu na haləna Tacaa kənte tala. I nyənna isəna hatu kantələyi na í caɣana suulu na haləna ɪ haləm kvətəyɔv kvpaŋku pu tə. I taŋəyənə suulu ke toomaɣa tɛv na salan nyəŋkv. ⁸ Mɛ tətə mu caɣana suulu ke mpv. I nyaga apalbtv ke səsəm, Tacaa kənte wusaa.

⁹ Ma taapalaa, nəɣəlv í taa pooli ɪ təyɔntəle, pə taa kəv na Isə huuna-me. Təm huulv wusaa inɪ ɪ caana nteɣe suvv. ¹⁰ Ma taapalaa me í nyənna Isə kvəyətətvtv teləsəlaa mpa pa yəyɔta Tacaa təm tə na í təŋ pa akpaa na í kantəli waatv wei wahala makəna-me tə. ¹¹ Pa kantələyv tõe ké tə tənna-weɣe yaav sɪ lelen nulaa. I nuwa Soopu təm ke isəna ɪ kantələna suulu tə. Na í nyəmá pə kəma na pə tɛ na Tacaa ha-ɪ mpi tə. Tacaa wena yulv pətətəle ke səsəm ké, na ɪ kvpaŋtv fei keesvyv.

¹² Ma taapalaa me í taa tuuna pulvpuv paa pəcə. I taa tuuna isətənyv, pəyele í taa tuuna atɛ tətə, í taa tu tuuna pulvpu te. Ye pə ké n ká tisi, ɪɛ n tisi sɪ: Nn. Na ye pə fei n ka tisi, ɪɛ n tó sɪ: Aai. Təfə í kəŋ na í caŋ í svv Isə huunaυ taa.

¹³ Ye wahala maɣana mə taa wei, pntv í sələmɪ Isə. Na ye wei ɪ nukɪ lelen, pntv náá yoo sam yontu. ¹⁴ Ye pə wukɪ mə taa wei, pntv í yaa Yesu seelaa kpekəle nyvyv nyəma na pele pá sələmənə-ɪ Isə, na pá yaa Tacaa hətə na pá pəli nim ke ɪ tõe. ¹⁵ Sələmvyv ŋku pa sələma mpv na pá tɛma Tacaa na pa taa tə kv waasɪ kvtəntv. Tacaa ká ha-ɪ alaafəya na pá husɪ isayətənəa mpa ɪ ka lapa tə. ¹⁶ Ye í wakələna təma, í həntɪ təmaɣa atɛ. I sələməyənə mə təmaɣa Isə na í ká hiki alaafəya. Ye yulvpaŋ í sələma Isə na isəle kvseemle pə lakɪ təmle ke səsəm ké.

¹⁷ Ilii ka ké yulv isu tá tətəyɔ. I sələma Isə na isəle kvseemle sɪ tɛv í taa nu, na tɛv ta tətɪ atɛyɛ halɪ pusɪ tooso na həyəlvyv. ¹⁸ Mpróyó ɪ kəma na í tasa Isə ké sələmvyv, ɪɛna tɛv luna isətəa na kv nu na kvətəyɔv lá.

¹⁹ Ma taapalaa, ye mə taa nəɣəlv ha tampana ke siɣile na ɪ təyɔntəle kpa-ɪ na í məŋna, ²⁰ mu nyɪ sɪ wei inɪ ɪ kpa-ɪ npróyó ɪ tətəolle na í məŋna tə, pntv yapa ɪ ləsaɣa ke səm nəyɔ taa ké, na ɪ lapv mpv tə pə husa isayətv tuutuuma ké.

TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA
PIYEE
NMAAWA TŌ
Kutvlvtv

Kilisiti nyŋma mpa p yawa na pa we Asii tetv hŋyŋlvv taa tŋ, mpeye Piyee ŋmaawa takŋlaya kane. Piyee yŋyŋtaya taa pŋ naa ke si mpa paa seeki Isŋ tŋ pa footiyi Isŋ seelaa mpe. Pŋyele p suuki-weye tŋm. Pa tŋkaya-weye kŋnyŋŋ ke mŋpŋyŋ musŋŋ kŋ. Pŋ tŋ ke Piyee tasŋyi-weye apalvtv si pa tekiyi Yesu tike.

Isŋna pa faya Piyee I takŋlaya tŋ:

Seetv, titite 1:1-2

Teelvyv kŋpanŋkv, titite 1:3-12

Tŋnŋŋ tŋnte na Yesu matŋnav pŋ tŋm, titite 1:13–2:10

Isŋ seelaa yaasi kŋpanŋ, titite 2:11–4:19

Isŋ seelaa tapasvvyv na pa tŋmle tŋm, titite 5

Seetv

¹ Maya Piyee, Yesu Kilisiti tillu.

Ma ŋmaakŋna takŋlaya kaneye me mpa Isŋ lŋsaa si i nyŋma, na pŋ yasa-me na i aya cayalŋtŋ ke Pŋŋ na Kalatŋ na Kapatŋŋsi na Asii na Pitinii pa tetvnaa taa tŋ.

² Taca Isŋ lŋsvvyv-me tŋ, pŋ keesŋna teitei kŋ isŋna mpi i ka suwa hatuu lŋŋ na i tŋŋŋŋ na i lakŋ tŋyŋ. Na i Feesvvyv yelina i pŋsa i nyŋma si i nuna Yesu Kilisiti na ilŋ i calŋm tayanŋ-me.

Isŋ i hulŋ-me ye pŋele, na i ha-me ye alaafŋya ke sŋsŋm sŋsŋm.

Teelvyv kŋpanŋkv

³ Tŋ sa Isŋ t Sŋsŋ Yesu Kilisiti Caa. I feesa Yesu Kilisiti ke sŋtaa taa na pŋ ha-tvyv weesvvyv kŋfalvvyv ke i suulu sŋsŋ tŋ. Na pŋ yelaa na t teelvyv hanŋa teu tŋkau, ⁴ si tu hiki kŋpantvnaa mpa Isŋ su i nyŋma tŋ. Kŋpantvnaa pane paa wakŋlŋyi, paa pilisiyi, pŋyele pa teu u sŋki. Isŋta kŋ Isŋ su-me ye-we. ⁵ Me, i tema Isŋ na mŋ taa ilŋna Isŋ toma n tŋki-me, na pŋ tŋŋa nyvvyv yavv mpi pŋ tayanaa si pu kŋna na pŋ kuli kŋyeyŋ kŋtesŋŋ taa tŋ pŋ kŋnte.

⁶ Paa pŋ wee si kayana mayasŋ ŋŋ i nŋyŋ na i suka i wakŋli mŋ lanŋa ke wee naale tŋ, mŋ lanŋa i hulvmŋ tŋm tŋne tŋ tŋ. ⁷ Pŋ lakŋ mŋpŋyŋ si pŋ n mŋ Isŋ taa temnav waali. Wŋla ke pŋ lapa si i tŋŋ na i saali yem, na kŋkŋ ke pa tayanŋŋŋna- i na i la teu. Na mŋ taa temnav na Isŋ n kŋla wŋla ke nyvvyv tŋcayacaya. Pŋ tŋ kŋ pŋ mayasŋyi mŋ taa temnav mpi si pŋ naa pŋ toma tŋnaya, na kŋyanŋku Yesu Kilisiti k kŋ tŋ i hiki sam na teeli na nyvvyv. ⁸ Paa i taa keesi- i tŋ i sŋla- i kŋ, na kayana paa u tu keesiyi- i tŋ, i tŋŋna- i mŋ taa kŋ temnav kŋ. Pŋ tŋ kŋ mŋ lanŋhulvmle wena teeli na tŋ tŋ sŋsŋm pŋ tu fei yŋyŋtaya. ⁹ Pŋ taya pulv, i hika mpi pŋ tŋ i tema Isŋ na mŋ taa tŋ, mŋpŋyŋle mŋ lŋsasŋ nyŋŋŋ yavv.

¹⁰ Nyvvyv yavv pŋne pŋ tŋm ke Isŋ kŋyŋyŋtvtv telŋselaa pŋekaa na p taasi na p wiili pŋ taa tŋcululu, na p n na p keesi kŋcŋŋv ŋku Isŋ k te na i la-me tŋ kv tŋm.

¹¹ Mpi mpi Kilisiti Feesvvyv keesaa tŋ mŋpŋyi mpe pa kaasa pa ti na p pŋeki si p nyŋ pŋ waatvnaa na mpi pŋ larv pu pana tŋ. Pŋ taya pulv, Feesvvyv ŋku ku we pa taa kŋ na kv heeli-we na pŋ taa kŋnta si, Kilisiti k tŋyŋ kŋnyŋŋ, pŋ waali kŋ i teeli kŋŋ. ¹² Na Isŋ heela i kŋyŋyŋtvtv telŋselaa si tŋm wenti pa tu-we si p heeli tŋ tŋ ta na-we, me ye pŋ nawa. Na ntŋyŋle nti i mv kayana tŋ. Laapaali Kŋpanŋ tŋm waasu

lataa kpaalæna-meyε-ti, na Feesuyu Naηηtu wei pæ tisina isøtaa to i toma ke pele pa yøγøtænaa. Na isøtaa tillaa maγamaya ná sølaa si pá nyi-ti.

Tænaηη tænte tøm

¹³ Pæ tøm ké í caγa na mæ huwεε taηaa tæteγeteγe ké tæmle lapu. I lakú pæ tæna na laakali ke tam, na í tu mæ tælvuγu ke kuvæðu ηku í ká hiki kuvayku Yesu Kilisiti ká køø tø. ¹⁴ I nuna Isø na í taa tasa wεεv isu i ka wεv isækpæetæle taa ké tuu løj na í tøjøγi mæ kunyuløj tø. ¹⁵ Ama í wεε tænaηη nyøma ke mæ yaasinaa tæna taa, isu Isø wei i yaa-me to i wεv tænaηη tø. ¹⁶ Pa ηmaa Isø Tøm taa ké ηpøγø si: I wεε tænaηη isu ma wεv tænaηη tø.

¹⁷ Isø wei i huøkæna yølaa tænaγa teitei na u fayasøγi nøγølv, na ye wei i kolapøtu wε isæna i huøna ilεγe mpøv tø, inøγi í yaa mæ Caa mæ Caa ke mæ sølæmvuγu taa. Tøv, ye mpøv í huøkæna mæ yaasinaa taa si í seeki-i wεε nna pæ kaasa-meyε antulinya taa cænε to a taa ilε. ¹⁸ I nyømá liγitihutaγa ηka pa γapæna-meyε yaasi kpai nyøj wei mæ caanaa caanaa telæsa-me to i niη taa tø. Na pæ taγa pølv yem nyøm mpi pæ kuvaku sækú tam isu liγitee wεv tø. ¹⁹ Aai, pæ taγa mpøv, Kilisiti wei i wε isu iwøγaya ηka ka tiili tá caami na ka feuna taγaηmala to i calæm kuvampam ke pa γapæna-me. ²⁰ Kilisiti ke Isø ka læsaa na í su na pæcø pá lakú antulinya. I læsa-i kuvεηη kantækaya nyøj inε i taa na í hólí ké si pø waasi-me. ²¹ I tøm ké í temna Isø wei í feesa-i na í tu-i teeli tø na mæ taa, na pæ lapa mpøv tøjø í tó Isø ké naani na mæ tælvuγu mæli i tøm.

²² Na isu í nuna tampana na í paasi na í søli mæ Isøsele taa lælaa tø, í taγana mæ tøj. I sølæγi mæ tømaya ηpøγø teu na lotu kuvømtu. ²³ Pæ taγana-meyε lølvuγu ké, ilε pæ taγa mæ caanaa mpa pa sækú tø mpe pa tasana-meyε lølvuγu. Ama pæ tuu mpiγi mæ taa na pu sækú tø mpi pæ yelina na pø lá mpøv. Isø Tøm nti tæ wena weesuyu na tæ wε tam tøm tø nti tæ tænna pæ lapa mpøv. ²⁴ Pa ηmaaawa Isø Tøm taa si:

Yølaa tæna wεε ké isu nyutu,
na pa teeli tæna wεε ké isu nyutu hetu.
Nyutu wølvøγi ilena hetu náá tø.

²⁵ Ama Tacaa tøm ná cakú tam tøm ké.
Na tøm ntøjøle Laapaali Kupaη kænna-me.

2

Weesuyu pæle kuvølvle tøm

¹ Ye mpøv ilε í yelev paa isayatu ntiγi lapu, na pøpøtu, na cεsvøγu, na isεseemεε, na caγanau. ² I wεε isu piya ahuøvmnaa na í nyuløγi tam ké hæløm mpi pæ ké Isø nyøm na pø ké kuvam tø, na í muvi na í pu na pø ya mæ nyøj. ³ Pa ηmaa ηpøγø Isø Tøm taa ké si: I tøjæ Tacaa kuvømtu.

⁴ I kpætæna Tacaa, inøjøle pæle nte yølaa læwa na tø wena weesuyu tø. Pøyle tæ ké Isø ilεγe kuvampante tøjø i læsa-te. ⁵ Mu kpætæna-i na í wεε isu pæε nna a wena weesij tø, na pá kpaγa-me na pá ηmana Isø ké kutuluγu. Na í ká la kv taa tænaγa kotælaa naηη nyøma mpa pæ tøvæ si pá lakú Isø ké i kotasi ke Yesu Kilisiti tøm na pá lapi-i teu tø pa kpekæle. ⁶ Pæ taγa pølv, pa ηmaa Isø Tøm taa si:

Pæle kuvøante taa kuvøante ke ma læsaa.

Pænente ma su-teγe Siyøj,

si tø wεε kite tæε pæle.

Na ye wei i tæma-te na i taa,
pøntu kaa køø na í yøjøti si ye maa nyømá.

7 Me mpa í tema-te na mə taa tō, tō ke-meɣe kɔpam taa kɔpam ké. Pə yela mpa pele na pá tá te pa taa tō tē ké peleɣe pəle nte ɲmalaa ləwa na tē pəsi nte tō tō pə təna pə səɲaa tɔɣo.

8 Pa tasa tiiliɣi ɲmaav tōtə sɪ: Pəle nte tō coki yəlaa tɔɣolo. Kɔkɔpamɔɣu ɲku kɔ huɣi tō. Pa kisa Iso Təm mɔɣu tɔɣo pə coki-we, na ɲpɔ́ɣú tuu pu suwa sɪ pu la-we.

9 Ama me ile mə ké piitim mpi pa ləsaɔ tɔɣo, na Wulav Səsə kətəlaa, na ɪ piitim naɲɲ nyəm, na Iso yəlaa ké. Na pə ləsa-meɣe sɪ ɪ kraaləɣi Iso wei ɪ yaa-me sɪ ɪ lu səkpɛtɔvɔ taa na ɪ suv ɪ tənəɲɲ tete tō ɪ təma səsəɔna təm. 10 Ləɲ ɪ taa ké Iso yəlaa, ama pənente ɪ ké Iso yəlaa. Ləɲ ɪ taa nyɪ sɪ Iso wəna pətətəle yaa ɪ feina tō. Ama pənente ɪ nyəmá sɪ ɪ wəna.

Iso təmle lataa yaasi

11 Ma taapalaa, isu ɪ kev mɔvɔlaa na cəsəlaa ke atɛ cəne tō, ma wiikina-me sɪ ɪ la laakali na tənɔvɔ kɔnyuləɲ wei ɪ wakələɣi mə Isosele tō. 12 ɪ təkɪ yaasi kɔpəɲ ke ma ta nyɪ isənaa həkɔ, ile paa ná mə təma kɔpəna ke timpɪ pa tɔvɔna-me sɪ ɪ ké asayaa tō, na paa sa Iso ké kɔyɔɲku ɪ ká kəo tō.

13 ɪ tɔvɔna səsaa mpa yəlaa suwa tɔɣo Tacaɔ tō, paa Lom wulav səsə wei ɪ tɪ pə təna tō. 14 Paa kɔfəneɲnaa mpa ɪ suwa tətɔ taa sɪ pá hɔɲ asayaa ɲkraɲɲ na pá saɲ kɔpəntɔvɔ lataa tō. 15 Tampana tō isəntə, Iso caa ké sɪ mu təkɪ kɔpəntɔ na ɪ lakɪ-tɪ, na pə mətɪ isəkpɛtɛtɛ nyəma na kɔmɛlɛməɲ pa nəsɪ na pá taa na kɔvɔɣətɔvɔ. 16 ɪ təɲ isu kasayampiya. Ama ɪ taa nyəni mə kasayampiitu ke mpi ye ɪ lapa isayətu pu takɪ mə waalɪ tō. Ama ɪ la isu Iso təmle nyəma lakɔvɔ tō. 17 ɪ seeki yəlaa təna, na ɪ sələɣi mə Isosele taa ləlaa, na ɪ nyəɲna Iso, na ɪ seeki Lom wulav səsə.

Kilisiti ikpate təɲvɔvɔ təm

18 Təma lataa, mu nuna mə caanaa na ɪ se-weɣe teu. Pə taya mpa pa ké kɔpama na pá wəna suulu tō pa tike ke ɪ ká nukəna na ɪ ká seeki, ama na mpa pa wəna nyəɲ tətə tɔɣo. 19 Pa tukɔvɔ yulɔ ke kɔnyəɲ ke yem na ɪ suma sɪ Iso tō tō pə we teu ké. 20 Ama ye yulɔ lapa isayətu ké na pá makɪ-t tō, ile ɪ isante nté isəna tətə? Yulɔ lakɪ kɔpəntɔ ké na pá tɔvɔ kɔnyəɲ ke kɔpəntɔ nti ɪ lapa mpɔv tō tō tō na ɪ suma, ɪlena pə lá Iso ɪleɣe leleɲ. 21 Pə tō məɣamaya ke Iso yaa-me. Pə taya pulɔ tō, Kilisiti məɣamaya ná tɔɣo kɔnyəɲ ke ɲpɔ́ɣú mə tō ké, na ɪ hulɪ-me sɪ ɪ təɲ ɪ ikpate. 22 ɪ ta la isayətu natəlɪ, ɪ nɔvɔ taa tá lu pəpətu təm natəlɪ ke paa fəɲ. 23 Pa tɔvɔ-t tō, ɪ ta lɛeti. Pa tɔvɔ kɔnyəɲ tō, ɪ ta nyaasi-we. Ama ɪ yelina pə tənaya Iso wei ɪ tənəɣi tampana na ɪ huɔkəna tɔɣo. 24 Na Kilisiti məɣamaya səɣələna tá isayətu ke ɪ nyɔvɔ taa ké səm tesika tō, sɪ tə sɪ na pə cɛ tá na isayətu, na tē fe na tē təɲ siɣisɔɣu. Pə kɔ ɪleɣe kɔvɔ kɔvɔ tɔɣo pə waa-me. 25 Pə taya pulɔ, ɪ ka wee ké isu heeɲ kɔtoolɔɲ. Ama pənente pa keeta-me na pá məɲna wei ɪ ké tiikulu na ləsaɪ tō fəɲlu tō ɪ kiɲ.

3

Apalaa na pa alaa pa təm

1 Alaa me tətə, ɪ seeki mə paalaa ke mpɔv. Pu la na pa taa mpa pa ta mu Iso Təm tō, pá ná mə yaasinaa na pə hə-we na pá suv Iso seɣv taa. Pə taya isu ɪ ká yəɣətɪ natəlɪ na mə nəsɪ na pəcə. 2 Aai, paa ná isəna mə yaasi məɣaa na ɪ seeki mə paalaa tɔɣo pu hə-we. 3 ɪ taa pɛəkəɣi sɪ ɪ tɔvɔ mə tənnaa ke kacəka nyəm, isu

nyɔɔsi taɣanɔvu na wɔla nyəmnaa tɔvu, yaa wontu kɔpantɔ suuu si pɔ la-me na i te. ⁴ Ama i pɛɛkayi si hatuu mɔ lotu taa i tena. Na teu mpi, pɔ weɛ lɔmɔɔsɔlɛ nte tɔ we teu na tɔ we tɔpamm tɔ tɔ teu, mpi pu saalayi yem tɔ. Tɔ kɛ liyitihutaya pulɔ ke Iɔ isentaa kɛ. ⁵ Mɔpɔyɔ lɔntaa alaa mpa pa tɔɣaya Iɔ mpaɔv kɛ teu na pa tɛɛlayaa i kin tɔ pa taɣanɔvana pa ti. Pa seekaya pa paalaa kɛ. ⁶ Mɔpɔyɔ Saala lapa, i nuna Apɔlaham kɛ, halɔna i yaaki-i si: Ma cɛ. Ye mu laki kɔpantɔ na i tɔ yele na pulɔ sɔɔntɔ kpa-mɛ, i weɛ kɛ isu i pɛɛlaa.

⁷ Apalaa mɛ tɔtɔ, i tɔki mɔ alaa na i nyi pa tɔɔ si pɔ ŋma-we tɔ pa toma ta tala mɔ nyɔna. I seeki pa isɛ, pɔ taɣa pulɔ tɔɔ, mɔ na-weɣɛ Iɔ kɔ ha weesuyu kɛ faalaa. I laki mpɔ, na pulɔ i taa kɔɔ na pɔ kayati-mɛyɛ mɔ sɔlɔmɔɣ taa.

Wahala tɔyɔv kɛ tulum

⁸ Pɔ tɔɣaya mpɔ de i hɔvki hɔweɛ kɔlɔmɛɛ na kɔsɔɔlɔm kɔlɔmɔm. I sɔɔli tɔma isu yulu na i neu. I tɔki tɔmɔɣa teu. I taa la tɔma na kalampaanu. ⁹ Ye yulu i lapa-mɛyɛ isayatu i taa fel-i, paa kutɔvu, i taa lɛti-i. Ama i kooli punto tɔɔ kɛ kɔpantɔ, pɔ taɣa pulɔ, Iɔ yaav-mɛ tɔ, i mɔɣamɔɣa i kɔpantɔ kɛ i tɔma si i kɔ ha-me. ¹⁰ Pa ŋmaa Iɔ Tɔm taa kɛ mpɔ si:

Ye wei i caa si i nu lelen
na i nɔ kuyɛɛŋ kɔpɔŋ kɛ atɛ cɔnɛ,
puntu i yele isayatu yɔɔtaya,
na i taa tasa pɔpɔtu pɛlɔvu.

¹¹ I ha isayatu kɛ siyile na i sɔv kɔpantɔ lapu taa.

I pɛɛki lɛlaa na lelen na i huli pɔ ikpate.

¹² Pɔ taɣa pulɔ,

Tacaa kama isɛ kɛ yɔlɔpama tɔɔ kɛ,
na i nukɔ pa sɔlɔmɔɣ.

Ama i haa siyile kɛ mpa pa laki isayatu tɔyɔ.

¹³ Ye i seesa isɔlɛ na kɔpantɔ lapu, awe kɔ la-mɛyɛ isayatu? ¹⁴ Paa pɔ weɛ si i lapa kɔpantɔ nti tɔ tɔ tɔ kɛ pa mɔla-mɛyɛ konyɔŋ tɔvu, i nu lelen kɛ. I taa nyana yɔlaa kɛ paa pɔcɔ, na i taa yele na pɔ liyiti-mɛ. ¹⁵ Kilisiti kena mɔ Caa, de i samu-i hatuu mɔ lotunaa taa kɛ mpɔ. I taŋ tɔtɛyɛtɛyɛ kɛ tam, na ye mpa pa pɔɔsa-mɛyɛ mpi i tɛɛlɔyɔ tɔ pɔ tam, de i keesi-we tɔtɛtɛtɛ. ¹⁶ I keesi-we tɔpamm na i se-we. I weɛna lotu kɔlɔmtɔ, de mpa pa tɔŋ si i kɛ taali nyɔma na pɔ tɔvki-mɛyɛ mɔ yaasi kɔpɔŋ wei Kilisiti ha-me tɔ i tɔɔ tɔ, fɛɛlɛ kɔ mɔli-weɣɛ kpaɔv kɛ pa nɔɔsi taa tɔm pɛɛ tɔɔ. ¹⁷ Pɔ taɣa pulɔ, ye yulu tɔki konyɔŋ kɛ kɔpantɔ nti i lapa tɔ tɔ tɔ, na pɔ kɛ Iɔ luɣu nyɔntɔ si i tɔyɔ mpɔ, pɔlɛ pɔ kɔla teu na mpi i kɔ tɔyɔ-kɔvu isayatu nti i lapa tɔ tɔ tɔ tɔ. ¹⁸ Halɔna mɔ tɔɔ kɛ Kilisiti mɔɣamɔɣa nɔ sɔpa, na yɔlaa isayatu tɔɔ kɛ i sɔpa tɔm kɔlɔm kɛ i kpaɔpaa sɔpu. Inɔɣɔlɛ yulɔpɔŋ wei i sɔpa asaya tɔɔ tɔ, si i kpaɔ-mɛ na i pona Iɔ kin. I tɔnɔvu kɔnɛyɛ pa kɔwa, ama Feesuyu Nanɣtu nɔ feesa-i. ¹⁹ Feesuyu kɔnɛyɛ i tɔkaa na i polo na i lana waasv kɛ lɔsasɔ nsi si we salɔka taa tɔ. ²⁰ Lɔsasɔ nsi si taa nuna Iɔ kɛ tuu lɔŋ kɛ kuyɛɛŋ wei i taa Nowee tɔŋna i atakaa pɔyɔlɔvu sɔsɔɔv saakɔvu na Iɔ taŋna suulu tɔyɔ ma tɔŋ. Na yɔlaa mpa pa sɔv kɔpɔlɔvu ŋkɔv kɔ taa na lɔm ta tɔyɔ-we tɔ pa we pɔcɔ kɛ, yɔlaa pɔlɛfɛi naanɔwa tike. ²¹ Lɔm pɔnɛ pɔ nɔyɔsɔna Iɔ lɔm sɔv mpi pɔ yakɔ mɔ nyɔŋŋ kɛ kayana tɔyɔ. Na Iɔ lɔm sɔv pɔnɛ pɔ ta kɛ tɔnɔvu tɔɔ asilima lɔsɔvu. Ama pɔ kɛ mpi pɔ hɔlɔyɔ si yulu wiikina Iɔ si i ha-i lotu kɔlɔmtɔ tɔyɔ. Yesu Kilisiti fema tɔyɔ Iɔ lɔm sɔv yakɔ mɔ nyɔŋŋ. ²² Inu i kpaa isɔtaa na i caɣa Iɔ kɔŋkɔŋ taa, na i tɔki kawulaya kɛ isɔtaa tillaa na isɔtaa kawulasɔ na pɔ tɔŋtɔnaa tɔɔ.

4

Tɔntɛ kɔfate tɔm

¹ Isu Kilisiti tɔɔɔ kɔnyɔŋ na pɛ wu i nantu tɔ, me tɔtɔ í caali mɛ ti na í tɔki pɛ lɛmayasɛle ke mpɛ. Pɛ tayɔ pulɔ, wei i tɔki kɔnyɔŋ halɛna pɛ wuki i nantu tɔ, pɔntu lu isayatu paa taa kɛ. ² Pɛ krayau kayana tɔ, í tɔ kɔyɛɛŋ wei pɛ kaasa-mɛyɛ atɛ cɛne tɔ isu Isɔ caa tɔ, í taa tɔ isu yulɔkɔnyulɔŋ caaki tɔ. ³ I yele isɛna tuu laŋ í paasaa na í lá isu ma ta nyi isɛnaa tɔ, í taa tasa mpɛ. Yaasi isayau, na kɔnyulɔŋ isayan, na sulɔnyɔɔle, na hiluyɔ, na sulɔkɔle, na tuŋ laau mpi pɛ fei lapɔ tɔ pɛ tɔnaya mpɛ pɛ taa kɛ í ka wɛɛ. ⁴ Ama pɛnɛntɛ mɛ tɔm laki ma ta nyi isɛnaa ke ha kɛ timpi mɛ na-wɛ í yela kɛntɔyɔ ke yaasinaa asayaa sɔsaa taa tɔ, ilɛna pá mɛlɔyi-mɛyɛ kɔtyɔyɔ. ⁵ Ama paa tɛ na pá kɛɛsi pa kulapɛle tɔnaya Isɔ wei i sɔɔlu puwa si i huɔkɔna weesiŋ nyɛma na sɛtaa kɛ tɔm tɔ. ⁶ Pɛ mayamaɔa pɛ nyɔyɔ tɔɔ tɔtɔɔ pa kpaala sɛtaa ke Laapaali Kɔpɔŋ si pá huɔna-wɛ isu yɛlaa mpa pa wɛna pa weesiŋ tɔyɔ teitei isu pa laki yɛlaa tɛna tɔ, na pa kpaala-wɛyɛ Laapaali Kɔpɔŋ kɛ si Isɔ Feesuyu tɔŋ tɔɔ pá wɛɛ isu Isɔ wɛw tɔ.

Isɔ sɛɛlaa cakɛle

⁷ Pɛ tɛna pɛ wɔle puwaya, pɛ tɔɔ ilɛ í kraya lɛmayasɛɛ ke teu, í taa caya yem tɔpoto na í sɔɔ Isɔ sɛlɛmɔyɔ tɔɔ. ⁸ Kancaalaya nyɛntɔ nti tɔ wɛɛ tɔyɔle si í sɔɔli tɔmaya sɔsɔm. Pɛ tayɔ pulɔ, ye sɔɔlɔyɔ í wɛɛ isayatu paɔale puki pooluŋ kɛ. ⁹ I laki tɔmaya mɔulle ke mɛ tɛɛsi taa na í taa kɔntɔyɔ. ¹⁰ Paa mɛ taa wei í paasɛna teu ke mpi Isɔ yeki na pɛ lapɔ saaki-i tɔ. Ye Isɔ í yɛlaa na pulɔ lapɔ saa nɔyɔlu tike, pɔntu í paasɛna teu na lɛlaa waa pɛ taa. ¹¹ Ye waasu latu laki i waasu, pɛ wɛɛ si Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ ke i telɛsɔyi yɛlaa. Ye wei i laki tɔmlɛ, pɔntu í lana toma nna Isɔ ha-i tɔ, na pɛ tɔ Isɔ kɛ teeli ke Yesu Kilisiti tɔɔ. Yesu inɔyɔle teeli tɔ na pɛsulu ke tam tɔɔ. Ami.

Isɔ sɛɛle tɔɔ kɔnyɔntɔyɔle

¹² Ma taapalaa mɛ laŋa í taa tɔna isɛna pɛ mayasɔyɔ-mɛyɛ tɔŋ na tɔŋ si pɛ naa mɛ waali tɔ isu mpusi nɔyɔlu. ¹³ Ama mɛ laŋa í huɔlɔmɔ si mɛ hika mɛ paa nyɛm ke Kilisiti wahalanaa taa na mu tɔyɔ. Mpɛ tɔtɔɔ mɛ laŋa ká huɔlɔmɔ kɔyanjku pu kuli i teeli tɔɔ tɔ. ¹⁴ Ye pa tɔuki-mɛ isu í keɔ Kilisiti ifalaa tɔ pɛ tɔɔ, í nu leleŋ kɛ. Pɛ tayɔ pulɔ tɔɔ, teeli Feesuyu ŋku ku kɛ Isɔ Feesuyu tɔ ku wɛɛki mɛ waali kɛ. ¹⁵ Pá taa tɔ mɛ taa nɔyɔlɔyɔ kɔnyɔŋ ke yulɔkɔle yaa ŋmulɛm yaa isayatu lapɔ yaa tɔm fau pɛ tɔɔ. ¹⁶ Ama ye wei i tɔki kɔnyɔŋ ke Kilisiti tɔŋyɔyɔ tɔɔ, feɛle í taa kpa-i. I sa Isɔ kɛ isɛna mpi pa tɔna-i na Kilisiti tɔ.

¹⁷ Huɔle waatu tala kɛ, na Isɔ yɛlaa ke pa caalɔyɛna tɔm huɔnav. Tɔv, ye tayɔ Isɔ taalɔyɛna huɔnav, ilɛ isɛnayale huɔle ntɛ tii tɛɛsɛna waatu wei pu tala mpa pa kisa Laapaali Kɔpɔŋ ke mɔyɔ tɔ? ¹⁸ Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa si:

Ye mɛvɛn kɛ na pɛ ya kɔpama nyɔɔŋ,
ilɛ awe náá tu pɔɔsi nyanɔvnaa na asayaa pa tɔm ilɛ?

¹⁹ Pɛ tɔɔ kɛ ye Isɔ luɔyɔ lapɔ si mpa pá tɔyɔ kɔnyɔŋ, pɔntɔnaa í laki kɔpantu ke ŋpɔyɔ tam. Pá yelina pa tɔyi Nmalɔ wei i kaa yele lapɔ ke nti nti i tɔma si i ká la tɔ.

5

Isɔ kulapɔvɔ tɔɔ feŋyɔyɔ

¹ Mɛ taa mpa mpa pa kɛ Isɔ tɛsɛɛle sɔsaa tɔyɔ ma wɛna pɛnɛ. Ma mayamaɔa isɛntɔ ma kɛ Isɔ tɛsɛɛle sɔsɔ kɛ. Na ma nana ma isɛpɛle ke Kilisiti tɔyɔ kɔnyɔmɔŋ wei tɔ. Kɔyanjku paa kuli i teeli tɔɔ tɔ maa hiki ma paa nyɛm ke pɛ taa. Nti ma

wiikina-me tɔɔle si: ² I paasəna kaləku ŋku Iso yelina-me tɔɔo teu, isu tiikilaa lakuyu tɔ. I feŋ ku tɔɔ na luyu kolomuyu isu Iso caaki tɔ, pɔ taa wee tɔlasɪ tɔm. I laki mɔ tɔma tɔtetete, pɔ taa wee pɔɔɔlaya nyənuyu tɔɔ. Ama í ha mɔ ti tɔkpataa ké pɔ lapu taa. ³ I taa pɛeki si í ŋmakələyi mpa pɔ cɛla-me si í feŋiyi pa tɔɔ tɔ. Ama í wee mpa kaləku ka nyənəyona na ku laki tɔ. ⁴ Na tiikilaa Wulaw í kɔma na í kɔɔ, lɛ í ká hiki mɔ teeli ntenuyu ŋku ku ŋmaləm ká tee kɔkɔ ke tam tɔ.

⁵ Səkpema me mɔ nyəntu nté si mi seeki sɔsaa. Na mɔ tɔna tɔpai í pasa mɔ ti na í səŋna tɔma, pɔ taya pulu, pa ŋmaa Iso Tɔm taa si Iso yoonə kalampaanu nyəma, na í laki kopantu ke mpa pa pasəyi pa ti tɔ. ⁶ Ye mpu lɛ í pasa mɔ təyi Iso niŋ toma nyəŋ taa, na pɔ kɔma na pɔ tala waatu wei í ka siwa tɔ, í ká kusi mɔ nyuyu. ⁷ I pɛti mɔ nəɔsɛe tənaya Iso, pɔ taya pulu, í paasəyona-me tɔ se.

⁸ I nyɔsi mɔ ti, í taa caya yem tɔpoto. Pɔ taya pulu tɔɔ, mɔ kolontu ulɔyɔu wee ké, na í cɔɔki isu tɔɔlaya wiikuyu na ka cɔɔki na ká pɛekəyi si ká hika wei ka tayamɪ tɔ. ⁹ I paasi na í səŋ Iso sɛɛv mpaav taa ké teu na í taŋi-ɪ teu. Pɔ taya pulu tɔɔ, í nyi si mɔ taapalaa mpa pa yana antulinya tɔ, konyəntɔɔɔlenaa pane pa makəna pɛɛyɛ mpu tɔtɔɔ. ¹⁰ I tɔki konyəŋ ke laasaya tɔ tɔ, pɛɛɛe tɔna tu Iso wei í yaa-me si í hiki mɔ paa tete ke í teeli wei u tɛŋ tɔ í taa ké mɔ na Kilisiti mɔ kpɛntuyu tɔɔ tɔ, í mayamaɔa í ká tayanəna-meɛye teu tɔmammam. Na í ká la na í nyɔ tɔŋ, na í ha-meɛye apalɔv, na í səŋsi-meɛye kite nte tɔ tɔ pɔ kaa ciyiti-me tɔ. ¹¹ I pəsuyu kune kú wee tam. Ami.

Kantəkaya seetv

¹² Silaasi wei ma nyənəyi isu ta taapalu kɔpaŋ tɔ unɪ í sənna-m na má ŋmaa-meɛye takəlaya kanɛ. Ma caa ma sɔsɔsi-meɛye apalɔv na má la na í tɛ mɔ taa si Iso tampana pɛɛɛe tɔm wenna takəlaya kanɛ ka taa. I tɔki-yeyɛ niŋ naale.

¹³ Pəpiloni Iso seɛlaa mpa Iso yaawa isu í yaav-me tɔ pa sɛɛ-me, ma pəyalu Maləki sɛɛ-me tɔtɔ. ¹⁴ I sɛɛ təmayə teu na sɔɔluyɔ kɔpaŋku na í lɛli.

Iso í ha mɔ tɔna mpa Kilisiti ti tɔɔo alaafəya.

TAKĒLAYA NAALE NYĒJKÀ NKA
PIYEE
NMAAWA TŌ
Kutvltv

Isò seelaa tənaya Piyee nmaawa i takəlaya naale nyəjka kane. Seysesəlaa kraip nyəma mpa pa bəlaa na pa sɔv Isò seelaa taa tɔ, mpeye i yookina i takəlaya taa. Piyee kraaləyi Isò seelaa ke Yesu məlvɔv tɔm na i seysesəyi-we si: Ye haləna sanja Yesu ta kənta i caa ke si pə ya yəlaa tənə nyəɔj.

Isəna pa fayə Piyee II takəlaya tɔ:

Seetv, titite 1:1-2

Yulv wei Isò yaawa tɔ i yaasinaa kɔpama, titite 1:3-21

Piyee kuliyi pəpətv seysesəlaa waali, titite 2

Kilisiti kantəkaya kəntə tɔm, titite 3

Seetv

¹ Maya Siməj Piyee, Yesu Kilisiti təmlə tv na i tillu.

Tá Isò na tá Yatv Yesu Kilisiti pa tənə siyisuyv na pə yele na mpa pa tənə pa taa na Isò ké teu ke teitei isv ta təɔv ma nmaa takəlaya kane. ² Isò i huli-meye pəlele na i ha-meye alaafəya ke səsəm ke nyəm mpi i nyəmá i na Tacaa Yesu tɔ pə tɔɔ.

Isə yaav na i ləsvyv

³ Isò inu i isəitv tənə hana-tuyv pə tənə mpi pə yeke na tɔ matəɔəna-i tɔ. Inu i yekina na tɔ nyəj wei i yaa-tv si tɔ hiki i mayamaya i teeli na i kɔpantv taa ké ta paa nyəm tɔ. ⁴ Na pə tɔ ké mpi mpi i suwa si i ká la-tv tɔ pə ké kɔpampam na pə tɔəwa səsəm pə tv fei. Na ye i hika mpi Isò suwa si i ká la tɔ, ile i ká pəsi na i fiti konyuləj isayən wei i nmakəla antulinya taa cəne tɔ i nin taa na i kɔpaya Isò wəetv. ⁵ I tɔma mə taa na Isò tɔ, tənə inu tɔ nyɔv tɔə mayamaya ke i ká huli teu na i təkɔ yaasi kɔpən. Yaasi kɔpən waali ilena i pəeki nyəm. ⁶ Na nyəm waali ilena i pəeki ti təkɔv. Ti təkɔv waali ilena i pəeki suulu. Na suulu waali ilena i pəeki si i matəɔəna Isò. ⁷ Na Isò matənav waali ilena i pəeki si i wəe təma na leləj. Təma leləj waali ilena i pəeki si i sɔləyi təma. ⁸ Yaasinaa kɔpama mpa pə mɔna i təkɔ təɔlə. Ye i wəna-we na pá tɔə səsəm, paa la-meye kpelikpeka nyəma ke Tacaa Yesu Kilisiti nyəm tɔm taa, na i kaa wəe kaawaasasi. ⁹ Ama wei i feina yaasinaa pane tɔ, i tɔe i tɔe ké i naaki, na i wəe ké isv yulvm. Na pə sɔəna-i tələj si pa kpiisa i ləj isayətv.

¹⁰ Ma taapalaa, pə tɔə ké i ká caali mə tv na i təkɔ yaav mpi Isò yaa-me na ləsvyv mpi i ləsa-me təɔv teu. Pə taya pulv, ye i təkɔ mpv, natəli tɔ kaa hu-meye paa pəcɔ. ¹¹ Mpv pu yelina na pá tɔli-meye Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti Kawulaya tam nyəjka nɔɔv təyelele.

¹² Mpi pə tɔə ma wəe na má tənə-meye tɔm tənəye tɔəsvyv təɔlə. I tɔma-təyi nyəm, haləna tampana tɔm nti i mɔwa tɔ i pu tɔ tɔm taa. ¹³ Ye ma wəna ma isə, ma huv si pə wə teu si ma kɔtəəsvtv tənəye maa tɔəsvyv-meye tam na i taa hɛe. ¹⁴ Pə taya pulv tɔə, ma nyəmá teu si nɔənɔə maa lu tɔəsvyv kɔsəpəyv kɔne kv taa na má tɔe, isv Tacaa Yesu Kilisiti hula-m tɔ. ¹⁵ Maa paəsəna na má yelina-meye mpi pu tɔəsvyv-meye tɔm tənəye paa ma kɔma na ma fei tɔ.

Kilisiti teeli nalaa

¹⁶ Tampana tɔə isəntɔ, pə taya mɔla nna yuləlayatv luləsaa tɔ anəyi tɔ təkaa na tɔ hɔləna-meye Tacaa Yesu Kilisiti kəntə tənə na tənə nyəntə tɔm. Ama tɔ ná

ι səsəəntu na ta isəpee maɣamaɣa ké. ¹⁷ Tu we timpi Tacaa Iso kusa ι nyuɣu na í ha-ι teeli ke waatu wei Teeli səsə tɔ unu ι lapa na pə yəɣɔti na í nu si: Ma luɣu tee Pəyaya nté uné unu, unəɣi ma lanje hɔlɔmənəaa pə tu fei. ¹⁸ Tá maɣamaɣa tə nuna tá ηkpaηη ke waatu wei pə yəɣɔta m̄póɣó hatuu isətəaa ké tá na-ι tu we puɣu kate nyəηku təə tə.

¹⁹ Mpu unu pə yelina na tó te tá taa təkpaataa na təm nti Iso kuyəɣɔtutu teləsəlaa ka kraaala tə. Na tə muna mu kəna-təɣi teu. Pə taɣa pulu təə, tə we ké isu fətəla weu səkpeɣu taa na í naaki na halu pə kəə pə fe tə. Tɔlɔmaluɣu ká la na pə ná mə taa. ²⁰ Pə tənaya mpɔ ulé í təəsɪ sɪ yulɔ kaa pəsɪ na í lu ι maɣamaɣa ι təm na í seɣesɪ nti pa ηmaa Iso Təm taa sɪ cele tu la tə tə təə. ²¹ Pə taɣa pulu, yulɔ nəkuyu tike u luləsəɣi cele təm natəli. Ama Feesuɣu Nanηtu təkayana-təɣi yəlaa taa na pə yəɣətəɣəna Iso nəɣə.

2

Pəpətu seɣesəlaa təm (Yuti 4-13)

¹ Hatuu ləη Iso kuyəɣɔtutu teləsəlaa pəpətunaa ka luwa yəlaa həku. Mpu tətəɣə seɣesəlaa pəpətunaa ká lu mə həku taa tətə. Pəpətu seɣesəη na wei í kəηna wakəluɣu təɣə paa suv seɣesuvu. Na paa kisi Tacaa wei í yapa-we tə. Mpu unu pu yelina na pá kəna wakəluɣu ke kraakraa ke pa maɣamaɣa pa nyəəη taa. ² Paɣale ká təηna-weɣe pa tetelakasi mpaav ηku ku taa, na paa tuv tampana mpaav ke pa yaasi wei pá təkaa na pá lakəna tə ι təə. ³ Seɣesəlaa pəpətunaa mpe paa lu təmnaa na pá heeliɣi-meɣe pəɣəlaya nyənuyv təə sɪ pá təɣə mə təə. Ama pa Huvnlv səəlv tema puw ke hatuu ləη sɪ í ká la, na pa Wakəlv ná taηaa tətəyətəyɛ.

⁴ Pə taɣa pulu təə Iso tá yele isətəaa tillaa mpa pa wakəlaa təɣə yem. Ama ι pəta-weɣe saləka səsə taa ké, na pá həkə-weɣe alukpala ke səkpeɣu taa sɪ pá taη Huvle wule. ⁵ Iso tá yele antulinya kəpəη ke yem. Ama ι lapa na lvm səsəəm waasi antulinya uné na ι yəlaa asayaa pa təə təwasawasa. Nowee wei í lakaya tampana təηuvv waasu tə na ləlaa naatosompəɣəlaya tike nyəəη ke ι yapa. ⁶ Iso kó Sətəm na Kəməə pa acaləe təm, na í wakəli-ye na kəkə. Na m̄póɣó ι huləna asayaa sɪ isəna mpi pə wee sɪ í ká la-we təɣəle. ⁷ Ama ι yapa Ləəti. Yulvpaη uné, yəlaa asayaa yaasi asilima nyəη ka təkə-ι ké na pə cəsəɣi. ⁸ Pə taɣa pulu təə, yulvpaη uné ι ka wev pa həku tə, paa kuyəηku ι naakaya ké na í nuki yaasinaa asayaa pane, na lakasi isayasi nsi sɪ pəkəlayaa-ι ké. ⁹ M̄póɣó pə wee mee, Tacaa nyəmna isəna mpi ι ká ləsi mpa pa matəna-ι təɣə maɣasəη taa, na isəna mpi ι ká su asayaa sɪ Kuyaku Kuvhuvna wule ulé ι ká tu-weɣe saləka tə. ¹⁰ Pə tu kələna mpa pa təηəɣi pa tənəη konyuləη isayəη na pá footiɣi Iso səsəəntu tə.

Seɣesəlaa pəpətunaa pane pa ké apalaa taa apalaa ké. Timpi pa ta tala təɣə pa kraasəɣi pa ti. Paa tu see isətəaa teeli nyəma na í ná, pa tɔvki-weɣe. ¹¹ Isətəaa tillaa maɣamaɣa kələna seɣesəlaa panəɣe toma na pəsuvu, paa cakəna teeli nyəma mpeɣe Tacaa isəntaa. ¹² Yəlaa pane pa laki ké isu ləmaɣasəe feinaa, pa we yem ké isu pə lɔlvv taale wontu sɪ pá kra-ti na pá ku tə. Mpi mpi pa ta cəkəna təɣə pa tɔvki. Pa kəη saalvɣu ke yem ké isu taale wontu. ¹³ Konyəntəɣələnaa mpa mpe pa kəηna təɣə pu te na pə ləeti-we. Ilim na pə isələ ke pa konyuləη isayəη kuləɣəna-we na pá laki-ι na pa lanə hɛe pam. Pa muɣuliyina pa puɣusuɣu ké na mə na-we í təkɪ mə təɣənasi. Ye pa we timpi, feele na tusuɣu wenna. ¹⁴ Alaa yem yem nyəma ke pa pəkəɣi tam. Paa nyəɣəsəɣi isayətu lapu, na pá tɔsəɣi acamaa acamaa. Pa pəɣəlaya nyənuyv fei yəɣətuɣv. Iso təηsa-weɣe mpusi ké. ¹⁵ Pa yela

mpaav kupaŋku ké na pá tooliŋi. Posəə pəyalu Palaam ikpate ke pa təŋaa. Plé i ka səsəna liŋitee na í nyi si kawalaya lapv taa ké i ká hikina-ye. ¹⁶ Ama pa kaləna-i i kaanuto təne tə təə. Kupam, kpaŋaya alunyəŋka ŋka kaa yəŋətəŋi tə ka yəŋətəa isu yulu, na pə kpa Iso kuyəŋətətə teləsul ke i kumeləkolaputv nti tə təlate, na í ye le lapv.

¹⁷ Yəlaa pane pa wee ké isu hila nna a nyəwa tə, na isu tev piluyuu na heelimuyv kusi-kv tə. Iso tema-weye pa təcayalə caav ke səkpetiile anaam taa. ¹⁸ Kalampaanu təm na kumelənyəntv ke pa kpaaləyi. Yulwəetv konyuləŋ asilima nyəŋ ke pa tusəŋəna mpa pa lu nənəə ké yəlaa toollaa hekv tə. ¹⁹ Na pá heeliyi pele si paa waasi-we na pá pəsi kasayampiya. Pəyele yaasi kowakəlv kpa mpe pa mayamaŋa ke yomle ké. Pə taŋa pulv, ye mpi pə maləna yulv, i pəsa pə yom ké. ²⁰ Tampana təə, ye yəlaa nyəmə Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti na pə ləsa-weye antulinya isayəŋmakəlvv taa, na pə kəə iləna antulinya tasa-weye isayəŋmakəlvv mpi na pə kpa-weye yomle, kancaalaya nyəm lapa sooci na waali nyəntv. ²¹ Ye pa taa nyi tampana mpaav, sana keke na mpi pa tema-kuyv nyəm na pá ha kəheelitu kupaŋpantv nti pa teləsa-we təŋə siŋile tə. ²² Nti tə mayana-we tə tə lapa teitei ké isu pa tukuyv ituule təŋəle si: Haŋa mələa na ká təŋə ka tətə. Pa sə afa təpaŋai na í məli afəla taa na í tasa həntuyv.

3

Tacaa kəntə təm

¹ Ma taapalaa, ma takəlaya naale nyəŋka ntə ma tu-meye ŋmaav tə. Nti ma təsa-meye ma takəlasu nsi si naale si taa tə ma caa ké si pə tu-meye huwee kupaŋa ke mə ləmayasee taa na í taa hee. ² Ma caa ké si í təəsı təm nti Iso kuyəŋətətə teləsəlaa naŋŋ nyəma ka yəŋətə hatuu ləŋ tə, na Tacaa na tá Yatv kəheelitu nti mə tillaa seyeša-me tə. ³ Kancalaya ile í nyi teu si yəlaa ká kuli kuyeeŋ kantəkaya nyəŋ taa mpa paa təŋ pa mayamaŋa pa konyuləŋ tə, na paa wəŋ-me. ⁴ Haləna paa pəəsi-me si: I taa tə si i ká məli ya? Na haləna saŋa i we le? Ta caanaa ná kəlaa keke na pele pá si, na tuu pa ŋmaav antulinya tə i te i teyele mpv, pulv ta layasi. ⁵ Iso yəŋətəna hatuu ləŋ taa na pə lá isətənyv na tetv. Ama təm tənəye mpe pa səwa təfaa. Tetv fayana ləm, na ləm ke pa lapəna-ti. ⁶ Na pə kaasi ləm mpi pə waasəna tuu ləŋ antulinya təwasawasa na pə wakəli-i. ⁷ Kayana Iso kuyəŋətətə kəlvmtv nti tə suna isətənyv na tetv, si pu te na pə wə-təŋi kəkə ke kuyəŋku paa huŋna asaŋa na pá wakəli-we tə.

⁸ Ma taapalaa, natəli tə wenna pə ta muŋa isu í ká səə tə təə. Ntəŋəle si kuyaku kəlvmtuyv we Tacaa ké isu pusi iyaya, na pusi iyaya náá wee-i isu kuyaku kəlvmtuyv. ⁹ Tacaa təma si i ká la nti tə, pə taŋa isu i we kaninika na tə lapv isu lələa huŋkuyv tə. Ama suulu ke i huləyi-me. Mpi tə, u caa si yulv nəŋəlv í le, paa pəntv tək awe. Ama i caa ké si yəlaa təna í layasi təntə kopante.

¹⁰ Paa na mpv tə, Tacaa kuyaku kəŋ kəntə ké isu ŋmulv kəŋuyv tə. Iso tənyv ka mukv yem ké kuyəŋku, na pə kəkəlvv ká la səŋəntv. Kəkə ká nyaya isətənyv təə nyəm təna, na pu nyaya atə na i nyəm təna. ¹¹ Pə kəŋ pə tənaya wakəlvv ke mpuyvle, ile mu nyəna nteye mə cakəle. Mə yaasi ká te na í hūli si í matəna Iso, ¹² na í taŋna Iso kuyaku, na í lv teu si kuyaku ŋku kó tala ləŋ. Kuyəŋkuyv kəkə ká nyaya isətənyv, na kv təə nyəm təna ká hoona ká haŋaya. ¹³ Ama Iso təma si i ká te na í ləsi isətənyv kəfaluyv na tetv kəfatv, na tampana tike ká wenna pə taa. Nti tá taŋaa təŋəle.

¹⁴ Ma taapalaa, pə təə ké i ká lv teu na í lá kupaŋa ke Iso isəntaa na í taa na isayətv natələyi mə kin, na mə na-i í ciiki na í taŋ kuyaku ŋku. ¹⁵ I nyəna Tacaa

suulu na í ná, í suulu uní í yelina na pḥ ya mḥ nyḥḥ. Ta taapalu kḥpaḥ Pḥli ḥmaa-me na í keesi-meḡe pḥ tḥm na lḥmaḡasee nna Iso ḥa-í tḥ. ¹⁶ Mḥpḥgḥ í ḥmaaḥí í takḥlasí tḥna taa ké timpi timpi í yḥḡḥtḥḡí tḥm tḥne tḥ. Í takḥlasí taa ḥḡwee cekḥnav we katḥ ke tiili tiili, ilena isḥkretee nyḥma na mpa pa fḥi tḥḡ tḥ pḥle pa keeki pḥ ḥḡwee. Na ḥpḥgḥ pa keeki Iso Tḥm taa tḥmnaa lentí tḥtḥ. Pa maḡamaḡa pa lepu ke pa tḥḡna caav ke mpu.

¹⁷ Ma taapalaa, pḥnente mḥ ise kulaa. Pḥ tḥḥ ilé í taa yeḥle na yḥlaa asaḡaa kḥpuḡusutu tolisi-me, na pḥ kḥḥ na timpi í sḥḡaa tḥca tḥ pḥ layasi-meḡe lonte.

¹⁸ Ama í wee na í puki lḥlḥ ké Tacaa na tá Yatḥ Yesu Kilisiti pḥele na í nyḥm tḥm taa. Pḥ kpaḡav saḡa ḥalḥna tam tḥ, teeli tḥ nté uní. Amí.

TAKELAYA KANCAALAYA NYEŊKA ŊKA YOHAAŊI NMAAWA TŌ Kutubutu

Seɣesəŋ kpaɪ nyəŋ paɣale ka we saa wei Yohaani ŋmaakaya ɪ takəlaya tɔɔ. Seɣesəŋ kpaɪ nyəŋ ɪnɪ ɪ taa leŋku nté sɪ mpi pə naaku isentəɔ tɔ pə ke isayam ké. Mpi pu naaku tɔɔle kɔpam. Pə tɔɔ ké pa seɣesaya sɪ pə ta mɔna Yesu ɪ weena yulu weetu, mpi tɔ ɪ ké Iso ké. Ama Yohaani na hulaa təfoo sɪ Yesu ké Iso, pəcɔ ɪ ké yulu, pəyele ɪ ké Feesuyu.

Isəna pa faya Yohaani I takəlaya tɔ:

Kutubutu, titite 1:1-4

Tə wee nyaaləm taa isɪ Iso, titite 1:5–2:17

Kilisiti kolontu təm, titite 2:18-29

Mpi pa nyəŋna sɪ yulu ké Iso pəɣaya tɔ, titite 3

Tampana na pəpɔtu pə faya, titite 4:1-6

Isə ké sɔɔluyɔ, titite 4:7-21

Taa təm mpi pə kəlaa tɔ, titite 5

Weesuyu təm

¹ Weesuyu Təm ke tə ŋmaa-meɣe takəlaya taa cəne. Təm ntɪ tu we kancaalaya ké, na tɔ nu-tɪ, na tɔ na-tɪ na ta isəpee, na tɔ nyəni-təɣɪ teu, na tá niŋ tokinaa. ² Waatu wei weesuyu kune ku kɔma tɔ tə na-ku. Pə tɔɔ ké tə heeliyi-me na tɔ kpaaliyi-meɣe weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔ ku təm. Tacaɔ cɔlɔɔ ku wee na pə kuli-ku na pə hɔlí-tɔ. ³ Nti tə nawa na tə nuwa tɔɔ tá heeliyi-me tɔtɔ, sɪ ɪ krentəna-tuyɔ tá na Tacaɔ na ɪ Pəɣaya Yesu Kilisiti ta krentuyɔ taa. ⁴ Tə ŋmaa takəlaya sɪ tə heeliyi-meɣe təm tənɛɣe na tá lanɔ hulmɪ teu.

Isə wee ké isɪ kəkɔ sɔsəŋka

⁵ Nti tə nu Yesu Kilisiti kiŋ na tə heeliyi-me tɔɔle sɪ, Isə wee ké isɪ kəkɔ sɔsəɣa ŋka ka naa tɔ, na paa səkpetiya kai feɪ ɪ kiŋ. ⁶ Ye tə yɔɣətəɣɪ sɪ tá na Isə tə krentaa na pəyele na tɔ tɔŋna səkpetuyɔ taa ké təntɛ, tə ké pəpɔtɔnaa ke tá yɔɣətəɣa na tá kulapəle pə naale pə taa ké. ⁷ Ama ye tə tɔŋ tənəŋŋ taa isɪ Isə maɣamaya weu tənəŋŋ taa tɔ pə krentəɣɪ-tuyɔ, na ɪ Pəɣaya Yesu caləm kpiisiyi-tuyɔ ta isayatu təna.

⁸ Ye tə yɔɣətəɣɪ sɪ tə weu isəntɔ tɔ tə feɪna isayatu, ta maɣamaya ke tə puɣusiyi, na tampana feɪ tá kiŋ ke paa pəcɔ. ⁹ Ama ye tə heela Isə ké tá isayatu, tə pəsəɣɪ na tɔ tu-ɪ naani. Pə taya pulɔ tɔɔ, ɪ təŋəɣɪ siɣisuyu ké, ɪe ɪ ká husɪ tá isayatu na ɪ kpiisi ta kawalasɪ təna təpaɪpaɪ. ¹⁰ Ye tə yɔɣətəɣɪ sɪ tə ta la isayatu, Isə ké tə yaaku pəpɔtu, na tu muɣɪ ɪ təm.

2

Kilisiti kɛle ta sənɔ

¹ Ma piya, ma ŋmaa-meɣe tənɛ ɪnəɣɪ sɪ pə la na ɪ taa la isayatu. Ama ye pə tu yelaa na nɔɣɔlɔ la isayatu, ɪle tə wena ta təm tayanɔ ke Tacaɔ kiŋ. ɪnəɣəle Yesu Kilisiti wei ɪ ké tampana təŋɔ tɔ. ² Pə taya pulɔ, Yesu Kilisiti ɪnəɣɪ pa lapa kotaya sɪ pə tayanɪ tá isayatu, na pə taya tá tike tá isayatu, ama na yələa təna təpaɪ isayatu tɔtɔɔ.

³ Ye tə təhəyi Iso kuheelitu ile tu cekəna si tampana tə nyəmá Iso. ⁴ Ye nəǵolw tōma si i nyəmá Iso, na pəyele pəntu u təhəyi i kuheelitu, pəntu ké pəpətu ké, na tampana fəi i kinj. ⁵ Ama wei i təhəyi Iso kuyəǵətutə tə pəntu sələna Iso na tampana təkpataa. Mpi pə yeki na tə nyəh si tá na Iso təkrentaa yaa tə ta krenti təǵələ. ⁶ Ye wei i yəǵətāa si i na Iso pa krentaa, pəntu í tə təntə nte Yesu ka tōma tə.

Kusəsutv kofatu

⁷ Ma taapalaa, pə taya kusəsutv kofatu natələyi ma ηmaa takələya si ma heeliyi-me. Ama kusəsutv kəpəntu nti pə heela-meɣe hatuu kancaalaya təǵo. Na kusəsutv kəpəntu ntəǵələ təm nti í tēma nuw tə. ⁸ Paa na mpv pə we isu kusəsutv kofatu təǵo ké ma ηmaa-meɣe takələya, pə hula tə tampana ke Kilisiti kinj na mə kinj tətə. Səkrətvu keelaa na tampana kəkə tēma nav tənyau.

⁹ Ye wei i yəǵətəyi si i we tənəh taa na pəyele i taa kraana i yulvtəyuntəle, səkrətvu ta ceta pəntu təǵo se. ¹⁰ Ama ye wei i sələyi i yulvtəyuntəle, pəntu wenna tənəh taa, na pəlv mpi pu pəsi na pə tusi ləlv na ílé í lá isayatu tə pə fəi i kinj. ¹¹ Ama səkrətvu nyaləna wei inu i taa kraana i yulvtəyuntəle tə i təǵo. Ku taa ké i təh, i ta cekəna i təpote. Mpi tə, səkrətvu yulvsa i se tə se.

¹² Ma piya, pə husa mə isayatu ke Kilisiti təǵo ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. ¹³ Caanaa me mə nyəmna wei i ka we hatuu kancaalaya tə, pə təǵo ké ma ηmaa takələya si má heeliyi-me. Ifepiya me, mə kəla Isayau təǵo ma ηmaa takələya si má heeliyi-me.

¹⁴ Piya, mə nyəmá Taca təǵo ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. Caanaa me, mə nyəmá wei i ka we hatuu pə kancaalaya tə, pə təǵo ké ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. Ifepiya, mə wenna tōma, na Iso Təm cakı mə taa, na í kəla Isayau, pə təǵo ké ma ηmaa-meɣe takələya.

¹⁵ I taa səlɪ antulinya, paa mpi pə tu ké antulinya nyəm maɣamaɣa tə, í taa səlɪ. Ye nəǵolw səlɪ antulinya, pəntu ta səlɪ Taca tətə. ¹⁶ Pə tənə mpi pə ké antulinya nyəm təǵolə, yulvtənyu konyuləh isayəh, na yulv naakvə pəlv na pə isəsemlə kraí tə, pə taya Taca kinj ke pə huna. ¹⁷ Antulinya na pə tənə mpi yələa naaki i taa na pá nyuləyi tə pə təhna tēm ké. Ama wei i laki Iso luɣu nyəntv tə pəntu cakəna tam.

Kilisiti kolontu

¹⁸ Ma piya, antulinya tēm wəsa ké. I tēma nuw si Kilisiti kolontu ka lu. Təw, kaɣana i kolontunaa mpe pa lu paɣale ké tənyəǵo. Pə təǵo ké tə nyəmnaa si pə wəsa tēm ké. ¹⁹ Yələa panə pa taa ké ta nyəma na tampana se, pə təǵo ké pa lu tá taa. Mpyóy meɣe, ye paa ké tá nyəma, pa taa lu tá taa se. Ama pa lu ta taa ké si pə hólí teu si pa taa nəǵolw taa ké tá nyəh na tampana.

²⁰ Ye me ile Feesuyv Nanhtv wei Kilisiti tisa paa mə taa wei i təǵo tə unəyi í hikaa, na mpv pə yelina mə tənə í nyəmá tampana. ²¹ Ye mpv pə taya isu í tá nyv tampana təǵo ma ηmaa-me si má heeliyi-me. Ama isu í nyəma-ye, na í nyəmá tətə si pəpətu natəli tə fəi tampana taa tə pə təǵo ké.

²² Aweyele pəpətu ile? Wei i yəǵətəyi təfoo si Yesu tá ké Kilisiti tə pəntu nté pəpətu. Na unəǵələ Kilisiti kolontu. Pəntu kpehna Taca na i Pəyaya ké na í kisi. ²³ Mpyóy meɣe, ye wei í kisa Pəyaya, pəntu kisa Taca tətəǵo. Na ye wei í nyəmá Pəyaya, pəntu nyəmá Taca tətəǵo.

²⁴ Pə təǵo ké í ká la kookalɪ na í təkı təm nti i nu hatuu kancaalaya təǵo mə taa ké teu. Ye i təkə wenti í nu kancaalaya təǵo mə taa ile mə na Pəyaya na Taca í

ká krenti na í çaya mpv. ²⁵ Kilisiti tōma si í ká ha-tuyv mpi tōçole weesuyu ŋku kv kaa té tō.

²⁶ Mpa pa pæekəyi si pá puçusi-me tō, pa tōó ké ma ŋmaa-meçe təne un si má heeliyi-me. ²⁷ Ye me ile Kilisiti tisa í Feesuyu ke mə tōó ké. Na í Feesuyu wew mə kinj tō nōçolv u nōkəyi-meçe natələyi hólóçó tōtō. Feesuyu huləçəna-meçe pə təna na tampana ke kv seçesəyi, kv seçesəyi pəpətv. Pə tōó ile í təŋ Feesuyu kvseçesətv na mə na Kilisiti í krenti mpv.

²⁸ Nn ma piya, mə na Kilisiti í krenti na í çaya mpv, na tu tv-í naani ké waatu wei í ka lu tō, tə kaa kuu feele ke í isentaa ké kvyaŋku í ká kōó tō. ²⁹ I nyómá teu si siçisuyu ke Kilisiti ná təŋəyi, mpv tōtōçv í ká nyi si yəlaa təna mpa pa təŋəyi siçisuyu tō pa ké Iso piya ké.

3

Iso piya

¹ I nyəni isəna mpi Tacaə sōla-tv tō í paasaa ké na í sōli-tv na halí pá yaa-tv si í piya, na tē tu ké í piya nsəyi. I tá ná mpi pə tōó antulinya nyómá ta nyi-tv tōçole. Pa taa nyi Iso tōçv pa ta nyi tá. ² Ma taapalaa, kaçana tō ké Iso piya ké, ile pə ta kulita isəna tu te na tē wee tō pə tōó təkeelee na pəçó. Paa na mpv tə nyómá si Kilisiti kəŋ na í lu tō tu nəçəsəna-í ké, mpi tō tu ná í wəetv. ³ Yəlaa təna mpa pa teələyi Kilisiti ke mpv tō pá taçanəyi pa təyi na pá lá kvpama isv Yesu Kilisiti kvv kəpəŋ tō.

⁴ Yəlaa təna mpa pa lakí isayətv tō Iso kvəsəstv ke pa kvəsəçəna. Pə taça pulv, isayətv lapv kəna kvəsəstv kvəsəçənav. ⁵ Na í nyómá teu si Yesu Kilisiti kəmaçya si í ləsəyi yəlaa isayətv na í lō. I maçamaçya í feina isayətv ke paa pəçó. ⁶ Pə tōó ké ye í na wei pa kvəntaa, pə çəpa pəntv na isayətv lapv ké. Ama ye wei í wee na í təŋna isayətv lapv, í ta na Yesu na í ta tu nyəni-í.

⁷ Ma piya í taa yele na nōçolv puçusi-me. Ye wei í təŋəyi tampana, pəntv maçamaçya ké tampana tv ké isv Yesu Kilisiti. ⁸ Ye wei í wee na í təŋna isayətv lapv, iləçv təna pəntv. Pə taça pulv iləçv lapəna isayətv ke hatuu kancaalaya. Pə maçamaçya pə tōó təkəpə ké Iso Pəyaçya kəma si ka wakələyi iləçv təma tənaŋnaŋ.

⁹ Wei í ké Iso pəyaçya tō pə çəpa-í na isayətv lapv ké. Pə taça pulv, í ta ke sətv tōtō, í təma weesuyu tv ke pəsuyv ké. Na Iso kele í Caa, ile í kaa pəsi na í təŋna isayətv lapv. ¹⁰ I naa mpi pə yeke na pá nyəŋ Iso piya na iləçv nyənsí tōçolv. Wei u təŋəyi tampana yaa u sōləyi í yvləçvçəntəle tō í ta ke Iso pəyaçya.

Təma sōlvuyv təm

¹¹ Nti í nuwa hatuu kancaalaya tōçole si tē sōləyi tá təma. ¹² Pə fei si tē lá isv Kayini ka lapv tō, í ka ké Isayəv nyəŋ ké na í kó í neu. Na pepe tōó ké í tu kv-í tō? I neu lakaya kvsiçisim na uní í lakaya isayətv tō pə tōó ké.

¹³ Apalaa me, ye antulinya yəlaa taa kvpaana-me, təle tə taa la-meçe piti. ¹⁴ Tə nyómá si tē lu təsətə ké na tē svv weesuyu təhikile. Tə sōla ta yvləçvçəntəle na tōçv tə nyómá mpv. Wei u sōləyi í ləlv tō í we səm taa ké, í ta luta. ¹⁵ Yvlv wei í taa kvpaana í yvləçvçəntəle tō í ké yvlvkvlv ké, na mə nyómá si yvlvkvlv feina weesuyu ŋku kv təŋ tō. ¹⁶ Tá tōó ké Yesu Kilisiti lō í weesuyu. Mpi tá nyómá si yvlv sōla í ləlv tōçole. Ye mpv pə wee ké si taa lō tá weesin ke ta tōçvntəle na tōó. ¹⁷ Ye yvlv wəna kele, iləna í ná pə caala í yvləçvçəntəle na í ta toosi í təm si pulv, wəentv uní í pəsəyi na í tō si í sōla Iso kele? ¹⁸ Ma piya tə taa makí nōçsí taa ké yem ké tá təma sōlvuyv təm. Ama tá lakasi í hólóçí tōtō si tē sōla təma na tampana.

Isə naani tɔvɔ

¹⁹ Mpi pu yele na tɔ nyi si tampana ke tɔ tɔŋɔɣi tɔɣɔle. Pu yele na tɔ weena naani kɛ Isə isentaa. ²⁰ Ye pə heeliyi-tɔvɔ hatuu tá lotu taa si tɔ fɛi teu, tɔ nyɔmá si Isə kɛla tá lotu taa nyɔntu tɔnɔɣa tɔɔv na i nyɔmá pə tɔna tɔpaɪ. ²¹ Ma taapalaa pə tɔɔ kɛ ye pə ta heeli-tɔvɔ natələɣi hatuu tá lotu taa, tɔ kaa nya Isə isentaa keke paa pəcɔ. ²² Tɔ tɔŋɔɣi i kɔheelitɔ na tɔ lakɪ mpi i caa tɔ pə tɔɔ kɛ i ha-tɔvɔ pə tɔna mpi tɔ sɔləmɔɣi-tɔ. ²³ Nti i tu-tv tɔɣɔle i Pəɣaɣa Yesu Kilisiti tɔm mɔvɔ na si tɔ sɔləɣi ta tɔma isɪ Kilisiti tu-tv si tɔ lakɪ tɔ. ²⁴ Ye wei i tɔŋɔɣi Isə kɔsɔsɔtu pɔntu kɔpɛntɔna Isə kɛ na Isə we pɔntu waali. Isə ha-tɔvɔ i Feesuyɔ tɔɣɔ tɔ nyɔmá si Isə we tá waali.

4*Isə na Satanɪ pa feesɪŋ faɣav*

¹ Ma taapalaa, nyente yɔlaa mpa si Isə Feesuyɔ tii mpe pa tɔɔ tɔ í taa mɔvɔ pa tɔna pa tɔm ke yem. I tɛɛ pa waali na í ná si feesuyɔ ŋku kɔ kɛ Isə nyɔŋku yaa ŋku. Pə tɔɣa pɔlv, Isə kɔvɔɣɔtv tɛləsɔlaa pɔpɔtvnaa kɔpɪŋ yana na antulinya. ² Isəna í ká nyɔna si Isə Feesuyɔ nyɔmá tɔɣɔlɔ, ye wei i tɔŋ si Yesu Kilisiti pəsa yɔlv na tampana ilɛ Isə Feesuyɔ tv ntɛ. ³ Ama wei u tisiyi si Yesu pəsa yɔlv na tampana tɔ Isə Feesuyɔ fɛi i kɪŋ. Kilisiti kolontu nyɔŋku tv ntɛ pɔntu. I ká nuwa si i ká kɔɔ tɔ, i tɔma kɔntɛ ke antulinya taa.

⁴ Ama ma piya mɛ mɛ kɛ Isə nyɔmá kɛ na í kɛla Isə kɔvɔɣɔtv tɛləsɔlaa pɔpɔtvnaa. Pə tɔɣa pɔlv, Feesuyɔ ŋku kɔ we mɔ kɪŋ tɔ kɔ kɛla feesuyɔ ŋku kɔ we antulinya nyɔmá kɪŋ tɔ. ⁵ Antulinya yɔɣɔtɔɣa ke pa yɔɣɔtɔɣi, na antulinya nyɔmá nukɪ pa tɔm ke pa kɛ antulinya nyɔmá tɔ pə tɔɔ. ⁶ Ama tá ilɛ, Isə tɔnna tá. Na wei i nyɔmá Isə tɔ unɪ i nukɔna tá tɔm, wei i ta ke Isə nyɔŋ tɔ u nukɪ tá tɔm. Mpi pu yele na tɔ nyɔŋ tampana Feesuyɔ na feesuyɔ ŋku kɔ tolisiyi yɔlaa tɔɣɔle.

Isə kɛ sɔləvɔvɔ

⁷ Ma taapalaa, i yele na tɔ sɔləɣi tɔma, pə tɔɣa pɔlv Isə kɪŋ ke sɔləvɔvɔ luna. Na wei i sɔləɣi i yɔlvɔɣɔntɔle tɔɣɔle Isə pəɣaɣa na pɔntu nyɔmá Isə kɛ. ⁸ Ama wei u sɔləɣi i yɔlvɔɣɔntɔle tɔ, pɔntu ta nyi Isə. Pə tɔɣa pɔlv Isə ná kɛ sɔləvɔvɔ tɔ se. ⁹ Isə tilina i Pəɣaɣa ikpamle ke antulinya taa si tɔ ná weesuyɔ ke ka tɔɔ. Tɔv, mpi Isə hulɔnaa si i sɔla-tv tɔɣɔle. ¹⁰ Na isəna pə hulaa si sɔləvɔvɔ tɔm tɔkpɛm tɔɣɔle timpɪ tá tá sɔlə Isə na unɪ i sɔlə-tv na í tili i Pəɣaɣa si pə husɪ tá isayatu ke ka tɔɔ tɔ.

¹¹ Ma taapalaa, Isə ná tá kisi-tɔvɔ mɔvɔvɔle sɔləvɔvɔ, ilɛ pə wee kɛ si tá tɔtɔ taa sɔləɣi ŋpɔvɔvɔ tá tɔma. ¹² Nɔɣɔlv ta keesita Isə se. Ama ye tɔ sɔləɣi tá tɔma, Isə we tá waali kɛ na i sɔləvɔvɔ naa tá kɪŋ tɔkelekele.

¹³ Isə ha-tɔvɔ i Feesuyɔ tɔɣɔ tɔ nyɔmá si tɔ kɔpɛntɔna-i na i we tá waali. ¹⁴ Tɔ nana ta isɔle kɛ na tɔ heeliyi tɔfɔo si Tacaa tila i Pəɣaɣa si ká la antulinya Yatv. ¹⁵ Ye wei i yɔɣɔtɔɣi si Yesu kɛ Isə Pəɣalv, Isə we i waali kɛ na pɔntu kɔpɛntɔna-i. ¹⁶ Sɔləvɔvɔ mpi Isə sɔla-tv tɔ tɔ nyɔma-wɪ, na tɔ tɔma-wɪ na tá taa.

Isə kɛ sɔləvɔvɔ tv kɛ, ilɛ ye wei i sɔləɣi i lelv, pɔntu nyɔmá Isə na Isə we i waali. ¹⁷ Mpi pə hɔlɔɣi si ta tɔma sɔləvɔvɔ tv fɛi pá yɔɣɔtɔ tɔɣɔle si tɔ kaa nyana pɔlvɔvɔ paa pəcɔɣɔ Isə hɔvle ŋtɛ tɔ wule. Pə tɔɣa pɔlv, isəna Yesu Kilisiti tɔma antulinya taa tɔ ŋpɔvɔvɔ tá tɔma. ¹⁸ Sɔɣɔntv sɔləvɔvɔ ta ke sɔləvɔvɔ. Ama sɔləvɔvɔ mpi pə kɛ tampana nyɔm tɔ pə yasɔvɔ sɔɣɔntv kɛ. Pə tɔɔ kɛ sɔɣɔntv sɔləvɔvɔ ta ke sɔləvɔvɔ kɔpɔŋku nakɔlv. Pə tɔɣa pɔlv, salɔka kɔŋna na sɔɣɔntv.

¹⁹ Ye tá, Isə laalɔna-tɔvɔ sɔləvɔvɔ ilɛna taa sɔlə-i. ²⁰ Ye nɔɣɔlv nɔɣɔ taa luwa si: Ma sɔla Isə. Ama ye i yɔlvɔɣɔntɔle, u sɔləɣi ilɛ, pɔntu kɛ pɔpɔtv kɛ. Ye i ta sɔlə

ı yulıtɔɣɔntələ wei ı naaki tɔ ısanaya ı ká sɔalı Iso wei ı naaki tɔ? ²¹ Kusəsutɔ nti Kilisiti tɔ-tɔ tɔɣələ sı: Pə wee sı ye wei ı sɔala Iso, pɔntu ı sɔalı ı yulıtɔɣɔntələ tɔtɔɣɔ.

5

Ta kəlvɔv ke antulinya

¹ Yulɔ wei ı tema ı taa sı Yesu keke Kilisiti tɔ, pɔntu kəna Iso pəyaya, na ye wei ı sɔala piya caa, pɔntu sɔala piya tɔtɔɣɔ. ² Tə sɔalɔvɔ Iso na tɔ lakı ı kusəsutɔ tɔɣɔ tɔ nyəmá sı tɔ sɔala ı piya. ³ Tə təhəyi Iso kusəsutɔ tɔɣɔ pə húləyi sı tɔ sɔala Iso. Na Iso kusəsutɔ ta kəli-tɔvɔ kate. ⁴ Pə taya pɔlv tɔɔ paa Iso pəyaya ŋka ká pəsəyi na ká kəli antulinya ké. Tə tema Iso na ta taa tɔɣɔ tɔ kəla antulinya. ⁵ Awe pəsəyəna na ı kəli antulinya, ye pə taya wei ı tɔɣ ı taa sı: Yesu keke Iso Pəyalɔ tɔ ı paasi?

Kilisiti tɔɔ tampana hɔlvɔv

⁶ Yesu Kilisiti keke wei ı kəmna lɔm na caləm tɔ. Pə taya lɔm tike ke ı kəmnaa, ama na caləm tɔtɔɣɔ. Na Feesuyɔ ləsəyəna seliya sı ımpɔyɔ pə wee. Pə taya pɔlv Feesuyɔ kəna tampana tɔ. ⁷ Seliya nyəm we tɔm tooso ké. ⁸ Feesuyɔ na lɔm na caləm, na pə təna pə tooso ısəntɔ ı kpeesəyəna təma. ⁹ Ye yəlaa ləsəyi seliya tə mɔyi. Tɔv, Iso nyəh ná kəla yəlaa nyəma təcayacaya. Iso seliya keke wei ı ləsa ı Pəyaya tɔɔ tɔ. ¹⁰ Pə tɔɔ ké wei ı tɔɣ Iso Pəyaya na ı taa tɔ pɔntu cəkəna seliya ıneye hatuu ı taa. Ama ye wei ı tɔɣ ı taa na Iso, pɔntu yaa Iso ké pɔpɔtɔ ké. Pə taya pɔlv tɔɔ, ı ta mɔ seliya wei Iso ləsa ı Pəyaya tɔɔ tɔ. ¹¹ Na seliya wei Iso ləsəyi tɔɣələ sı: ı ha-tɔvɔ weesuyɔ ŋku ku tɔɣ tɔ, na ı Pəyaya cələna-tɔvɔ-kv. ¹² Ye wei ı kpɛntəna Pəyaya, ı hika weesuyɔ kɔnɛ ınyəyi. Na wei ı ta kpɛntəna Iso Pəyaya tɔ pɔntu kaa na-kv.

Weesuyɔ ŋku ku tɔɣ tɔ kv tɔm

¹³ Ma ŋmaa takəlaya na má heeli-meye ımpɔyɔ sı me mpa ı tema mə taa na Iso Pəyaya tɔ ı hika weesuyɔ ŋku ku tɔɣ tɔɣɔ. ¹⁴ Tə nyəmá sı ye tɔ sələməyi Iso ké mpi pə ké ı luyɔ nyəm tɔ, ı nukı tɔɔ ké tá naani tɔɔ səsəm ke ı tɔɔ. ¹⁵ ısəna mpi tɔ nyəm sı ye tɔ sələməyi-ı pɔlv ı nukı tɔ, mpɔ tɔtɔɣɔ tɔ nyəmá sı ı ha-tɔvɔ mpi tɔ sələməyi-ı tɔ.

¹⁶ Ye məɔlv nawa ı taapalɔ na ı lakı ısayatɔ nti tu kəhna səm tɔ, pə wee sı pɔntu ı sələməna ı taapalɔ na Iso ké, na Iso ha-ı weesuyɔ. ısayatɔ nti tu kəhna səm tɔɣɔ ma tɔɣ. ısayatɔ nti tɔ kəhna səm tɔ pə taya tələ tɔ tɔɔ ké ma tɔɣ sı ı sələməna. ¹⁷ Pə təna mpi pə ta sıyısı tɔ pə ké ısayatɔ ké. Ama ısayatɔ lentənaa wee na tu kəhna səm.

¹⁸ Tə nyəmá sı Iso pəyaya nakəli ka kaa wee na ká tɔhna ısayatɔ larɔ. Pə taya pɔlv, Iso pəyaya kentına ı tɔɔ, na ısayatɔ kaa kpayə pɔlvɔv ı tɔɔ.

¹⁹ Tə nyəmá sı Iso tənna-tɔ, na ısayatɔ nıh taa ké antulinya təna ná wee.

²⁰ Tə nyəmá sı Iso Pəyaya kəma na ká lá na tə hii layatɔ sı tə nyı tampana Iso. Na ta na-ı na ı Pəyaya Yesu Kilisiti tɔ kpɛntaa na tɔ wee mpɔ. ınyəyələ tampana Iso, ınyəyələ weesuyɔ ŋku ku tɔɣ tɔ.

²¹ Ma piya, ı la laakalı na tıh.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA YOHAAŊI NMAAWA TŌ Kŭtŭlŭtŭ

Takĕlaya kanĕ ka taa lĕ ŋmaalv ha i tĕyi hĕtĕ kĕ sĭ sŏsŏ. I tasĕyi i takĕlaya kallaa kĕ apalvŭtŭ sĭ pa tĕŋ tampana na sŏlŭvŭ. I kpaalĕyi Iŏ sĕelaa sĭ pa la laakali na pŏpŏtŭ sĕyĕsŏlaa. Uĕna í tŏki i takĕlaya na sĕĕtv.

Iŏna pa faɣa Yohaani II takĕlaya tŏ:

Tampana tĕŋvŭv na sŏlŭvŭ, 1-6

Laakali lapŭv na sĕyĕsŏlaa pŏpŏtŭnaa, 7-11

Sĕĕtv, 12-13

Sĕĕtv

¹ Sŏsŏ ma, má ŋmaakĕna takĕlaya kanĕyĕ alv wei nyá Iŏ lŏsaa tŏ, na nyá piya mpa ma sŏlĕaa na tampana tŏ. Pĕ taɣa ma tĭkĕ ma sŏlĕna-me, ama pa tĕna mpa pa nyĕmá tampana tŏ pa sŏlĕa-mĕyĕ. ² Pĕ taɣa pŭlv tŏ, tampana kĕ tĕ tŏkaa na anĕyi tŭ tŏki tam.

³ Tacaá Iŏ na Tacaá un i Pŕyavlv Yesu Kilisiti pá hŏlí-tŭvŭ pĕelĕ na suulu na pá ha-tŭvŭ alaafŕya na pŏcŏ tŏ hiki kvĕcŏŋ inĕyĕ tampana na sŏlŭvŭ pĕ taa.

Tampana na sŏlŭvŭ pĕ tĕm

⁴ Ma lanĕ hŭlvma sŏsŏm kĕ timpi ma nawa nyá piya taa lensĭ tŏka tampana isŭ Tacaá tŭ-tŭ sĭ tŏ tŏki tŏ. ⁵ Ma wiikina-ŋ alv nyá, sĭ tŏ sŏlĭ tá tĕmayá. Ilĕ pĕ taɣa kvŏsŏsŭtŭ kvfatŭ natĕli tĕ tŏ kĕ ma ŋmaaki. Ama nti pĕ su-tŭvŭ tuu kancaalaya tŕŕŕle. ⁶ Iŏ kvŏsŏsŭtŭ tŏkvŭv ntĕ sŏlŭvŭ tĕŋvŭv, na kvŏsŏsŭtŭ nti pĕ su-mĕyĕ hatuu kancaalaya tŕŕŕle sĭ í wĕĕna sŏlŭvŭ.

⁷ Pŏpŏtŭnaa pŕyale yana antulinya kĕ, paa caa pá nu sĭ Yesu Kilisiti pŕsa vŭlv tĕtĕŋĕlĕŋ kĕ tampana. Vŭlv wei u caa í nu mpŭ tŏ pŭntŭ kĕ pŏpŏtŭ kĕ, na inĕŕŕle Kilisiti kolontu. ⁸ Mpŭ tŏ í laakali na mĕ tĭ, í taa yelev na mĕ tĕmlĕ kawaaya lĕ. Pŭ tĕ na pŏ felĭ-mĕyĕ kvpantŭ kĕ sŏsŏm.

⁹ Ye wei í ŋmaana Kilisiti sĕyĕsŭvŭ tŏ sĭ kv ta maya-i, pŭntŭ na Iŏ pa faɣaa kĕ. Ama ye wei i tĕŋa Kilisiti sĕyĕsŭvŭ, pŭntŭ kvĕntĕna Tacaá na i Pŕyavlv kĕ. ¹⁰ Ye nŕŕŕlv kvma na pŏ tá kĕ sĕyĕsŭvŭ kvnĕyĕ i sĕyĕsŕyi, í taa tĕĕ pŭntŭ waali sĭ í svŭ mĕ tĕyaya, na paa sĕĕtv mavamaya í taa sĕĕ-i. ¹¹ Pĕ taɣa pŭlv, ye wei i sĕĕ-i pĕ wĕ isŭ í na pŭntŭ pa pĕla nŕŕŕ kĕ isayatu tĕma nna i laki tŏ a taa kĕ.

Tĕnaya nyĕntŭ na sĕĕtv

¹² Tĕm nti ma wĕna sĭ ma heeliyi-me tŏ tĕ tŏwa, lĕ ma nyulŕyi sĭ maa kvŏ mĕ tĕyĕ na má heeli-mĕyĕ-tĭ na nŕŕŕ na pŏ ha-tŭvŭ lanĕhŭlvmlĕ sŏsŏlĕ. Ma kaa ŋmaa-tŕyi kvŋmaa kĕ takĕlaya taa na ŋmaalaya.

¹³ Nyá kvŕŕŕ wei Iŏ lŏsaa tŏtŏ tŏ, i piya sĕĕki-ŋ.

TAKƏLAYA TOOSO NYƏŇKA ŇKA YOHAAŇI NMAAWA TƏ Kutubtu

Apalaa mpa pa yaa si Kayusi na Temetiyusi tɔyɔ Yohaani ņmaa i takəlaya kanɛ. Ama tɔ ta nyi pa tɔm ke teu. Nti Yohaani yɔɔtɔ pa tɔɔ tɔɔlɛ si pa tɔŋ tampana taa. Ilena i keesəyi-tuyɔ apalɔ wei pa yaa si Tiyotələfi tɔ i tɔm si i ké isayav.

Isəna pa faya Yohaani III takəlaya tɔ:

Yohaani ləsəyi Kayusi aseeta, 1-8

Tiyotələfi tɔntɛ isayalɛ, 9-10

Temetiyusi tɔntɛ kɔpantɛ, 11-12

Sɛɛtv, 13-15

Sɛɛtv

¹ Sɔsɔ má, ma ņmaakəna takəlaya kanɛyɛ ma yulɔ kɔpantɔ Kayusi. Ma sɔɔla-ŋ sɔsɔm ké.

² Ma taarpalɔ kɔpantɔ, ma koolee nté si í cayana nyá ti, na pə ha-ŋ tɔnuyɔ taa alaafəya isu nyá ləsaya wɛv alaafəya tɔ. ³ Ta taarpalaa tala cənɛ ilena pá heeli-m si í tɔka tampana ké pə tu fɛi, isu tuu ləŋ n ka tu tɔkuyɔ-yɛ tɔ, ilena ma laŋlɛ hulɔmɩ sɔsɔm. ⁴ Isu ma nuukuyɔ si ma piya təŋəyi tampana tɔ pə wɛ-m leleŋ ké pə tu fɛi.

Kayusi kɔpantɔ

⁵ Ma taarpalɔ kɔpantɔ, paasənav mpi í paasəna tá taarpalaa haləna pə kreŋna muɔla maɣamaya tɔ n ké yulɔ kɔpantɔ ké. ⁶ Yəlaa panɛ pa puyula nyá sɔɔluyɔ tɔm ke Yesu sɛɛlaa təna isəntaa. Hai, ma wiikina-ŋ si í nyəni Isə na í səna-wɛyɛ pa mpaav tɔm taa. ⁷ Kilisiti təmlɛ lapu tɔɔ ké pa tu mpaav, pa ta tisi si mpa pa ta nyi Isə tɔ pá səna-wɛ. ⁸ Pə mɔna Kilisiti təŋlaa ta taa təkəna yəlaa isu panɛ unɩ pa takanaa, na tɔ tu-wɛyɛ niŋ ke tampana təmlɛ nte pa laki tɔ tɔ taa.

Tiyotələfi na Temetiyusi pa tɔm

⁹ Ma ņmaa Yesu sɛɛlaa kpekəle ke takiliya tənyəv, na Tiyotələfi wei i pɛəkəyi si pa nyənəyi-i pa sɔsɔ tɔ í kisi si unɩ i kaa mu ma tɔm. ¹⁰ Pə tɔɔ ké ye ma kəma na má kɔɔ maa kuli isayətɔm na pəpətv tɔm nti i suu-tv tɔ tɔ tɔɔ na í nu. I ta yele i nyəŋ unɩ se. Ta taarpalaa mpa pa kəŋ təna tɔ u muv-wɛ. Haləna ye mpa pa caaki si pa mu-wɛ, i kaləɣəna-wɛyɛ na í nyaasi-wɛ na Yesu sɛɛlaa kpekəle taa tɔɔnuyɔ.

¹¹ Ma taarpalɔ kɔpantɔ, taa kɛɛna isayalatv. Ama kɛɛna kɔpantv latv na í laki. Isə təna kɔpantv latv. Ye wei u laki kɔpantv, pɔntv ta nyi Isə ké paa pəcəɔyɔ.

¹² Yəlaa təna puyuləyi Temetiyusi kɔpantv ké, na i tampana maɣamaya ná ləsəyi i nyuluyɔ tɔtɔ. Inəyi tá tɔtɔ tɔ kuliyi kahuka ke i kɔpantv tɔɔ, na n nyəmə teu si taa yɔɔtɔ nti, ímpúyú pə wɛɛ.

Tənya sɛɛtv

¹³ Tɔm nti ma wɛna si ma heeliyi-ŋ tɔ tɔ tɔwəɣa, ilɛ ma kaa nəkɩ na má ņmaayəyi kəŋmaa ke takəlaya taa na ņmaalaya. ¹⁴ Ama ma nyuləyi si maa kɔɔ na má na-ŋ nɔɔnɔɔ na tɔ cayə na tɔ yɔɔtɔ.

¹⁵ Isə í ha-ŋ alaafəya, nyá taarpalaa sɛɛki-ŋ.

Sɛɛ paa ta taarpalɔ wei.

TAKƏLAYA NKA
YUTI
NMAAWA TƏ
Kətvlətv

Yuti takəlaya ta siyisina yulə yaa kpekəle natəli. İso seelaa tənaya pə krentaa. İle mpa pa seyesəyi pəpətv seyesəy təyo Yuti yookina ı takəlaya taa. ı hüləyi sı mpe inı paa teesəna ké isı ləy nyəma, na isətaa tillaa mpa pa kula İso təo na ilé ı təyənı-wə tə.

İsəna pa fayə Yuti takəlaya tə:

Kətvlətv na seetv, 1-2

Pəpətv seyesələa na pa hūnəv təm, 3-16

Tampana təyilaa í təkı pa taa təm ke teu, 17-23

İso kvləm na ta waasvlə Yesu pa samtv, 24-25

Seetv

¹ Maya Saakı neu Yuti, Yesu Kilisiti təmle tv.

Má nmaana takəlaya kaneyə mpa Tacaa İso yaawa na í səəli-wə, na Yesu Kilisiti ná təkə-wə tə.

² İso í hvlı-meyə suulu, na í ha-meyə alaafəya, na í tv-meyə təma səəlvə na pə təo səsəm.

Seyesələa pəpətvnaa
(Piye II 2:1-17)

³ Ma taapalaa, na ləpa teu sı nyəy yərv təm nti təké tá tənə tá təm tə pə təm ke má nma-a-me. Kena pə caalı-m sı má nma-a-meyə takəlaya kanə na má səəs-meyə apalvtə na í yoo İsosele nte İso ha təm kvləm təo ké kpaakraa ke mpa ı tı tə pə yoo. ⁴ Pə taya pvlə təo, yələa asayaa napəli mpa pa sūwa təkəv ké ta taa tə, mpe pa keena tá İso pəle təm na pá kəsəyənə pa asilima taa tənte təm nyəy, na pá kisiyi Yesu Kilisiti wei ı tike təkəy ı ke Tacaa na ta Səsə tə. Pa təma kpaəlvə ke İso Təm takəlaya taa ké hatuu ləy ke pa təm kuyv.

⁵ Paa na í ka təma-təyi nyəm təkpataa tə, pə wəe sı má tasa-meyə lentı təəsvy ke isəna Tacaa yapa İseyeli yələa ke İcipiti taa na pə waalı í ku mpa pa ta təmı-ı na pa taa tə. ⁶ İ təəsı sı isətaa tillaa mpa pa laŋa ta heena pəsəy nku pə ha-wə sı pa lakəna, na pá kvlı na pá yele pa mayamaɣa pa lona tə, İso həkə-weyə alukpala ke tam təo, na í su-weyə ate səkpetvy taa, na í tənə kuyaku səsəəv. Ku wule ke ı ká tv-weyə saləka. ⁷ İ təəsı sı Sətm na Kəməə na acaləe nna a cəəna-yə tə a yələa lakaya ké isı isətaa tillaa pane. Pa lakaya asilima kvləpətv ké. Pa təyaya pa tənəy konyuləy isayəy wei ı fei lapv tə. İle kəkə tam nyəjka nté pa saləka, na mpi pə lapa-weyə mpv tə pə kpaala paa wei ké təkəlekele.

⁸ Yələa mpa pa sūwa təkəv ké nıpəy mə hekv tə mpv pə mayamaɣa ke pəle pa laki. Pa toosee nna pa toosiyi na pá təyayı mpv na pá laki tə anı a tvsəyənə-wə na pá wakəyayı pa tı, na pá footiysi İso səsəəntv, na pá tvkı isətaa teeli nyəma.

⁹ İsətaa tillu səsə Misesli ta la mpv. Moisi səpa na Misesli na vləy pə hənı-ı na pá yookı tə, Misesli ta kuli nəyə na í ku vləy təm na kvtyv. Ama ı təma-ı ké sı: Tacaa ká nana-n. ¹⁰ Yələa pane, mpi pa ta nyı tə mpəyi pa tvkı. Na mpi pa nyəmə yem ké pa tı isı taale wəntu mayamaɣa nyəyvy tə, mpi pə kvynə-wə təkpataa. ¹¹ Pa təm wə waiyo ké. Kayini ıkpate ke pa təyayı, na pəyolaya təo ké pa tolisa pa tı isı Palaam lapv tə. İsəna mpi Kolee ná kpeesəna Moisi tə nıpəy pa

lapa, lɛna pá wakəli tənəŋnaŋ. ¹²Ye pa we mə təɣonasi tətəɣole, tusuɣu wenna, na tənaya pa pəsəɣəna pa acima na fɛɛle tu fɛi-we, hiliŋ haana. Pa weɛ ké isu tɛv piluɣuu na heelim kʊsi-kʊ tɔ, na isu tuŋ wei paa pə tala i lɔlɔɣu u lɔlɔɣi tɔ, na isu tuŋ wei pa kɛsəna i lila na í wɔli yem təwəkəkɔ tɔ. ¹³Pa kɔlaputɔ lɔləsəɣi fɛɛle fɛi tɛma ke pa kiŋ ké isu tɛŋku hɔla pááná nyəna təkɔɣu kɔhulaŋ tɔ. Pa weɛ ké isu isɔtɔlɔŋasi kɔkɛsasi. Isɔ tɛma-weɣe pa tɔcayale caav ke səkɛtiile anaam taa ké.

¹⁴Atam saali kɔlɛlɔɣu naatosompɔɣɔlaya nyəŋ nté Henəki, na inu i ka nana yɛlaa pane pa tɔm ke hatuu ləŋ na í yəɣɔti si: I tɔ ŋkɔŋŋ na í nu. Tacaá ká kɔɔ na i ká kɛŋna i isɔtaa tillaa naŋŋ nyəma isu iyisi naanɔwa, ¹⁵si i huɔkəna yɛlaa tənaya tɔm. I ká kʊ asayaa təna mpa pa kɛsəna Isɔ na pá lá tɛma asayəe ane a təna tɔ, na isayətəm nti kawlasɔ nyəma mpa paa see nəɣɔlɔ tɔ pa tɔ-i tɔ pa tɔm. ¹⁶Yɛlaa pane, tam ké pa kɔntəɣi na pá kaləɣi. Pa maɣamaɣa pa kɔnyuləŋ ke pa təŋɣi. Kalampaani tɔm ke pa yəɣɔfəɣi, na mpa pa kiŋ kawaya weɛ təɣo pa taləɣi.

Kantəkaya kuyeyŋ taa tɛma

¹⁷Ama ma taapalaa mɛ, mu tɔɔsi nti Tacaá Yesu Kilisiti tillaa heela-mɛɣe tuu ləŋ tɔ. ¹⁸Pa heela-mɛɣe si: Tampana tɔɔ, kuyeyŋ kɔtɛɛsəŋ taa, yɛlaa ká lu mpa pa təŋɣi pa kɔnyuləŋ isayəŋ tɔ, na paa wɔŋ-mɛ. ¹⁹Mɛ pa yelina na fayav kəŋ, pa yulwɛɛtu ŋmakələna-we, pə taya Isɔ Feesuɣu. ²⁰Ama ma taapalaa mɛ, mu sɔɔsi toŋ ke mə Isɔ sɛɛv kɔpam naŋŋ nyəm taa ké tam. I sələməna Isɔ Feesuɣu Naŋŋtu pəsuyɔ, ²¹na í səŋ Isɔ sɔɔlɔɣu tɔm taa ké tam na í tarŋa si Tacaá Yesu Kilisiti í ha-mɛɣe weesuɣu ŋku ku tɛŋ təɣo i kɔpantu tɔɔ.

²²Sika nyəma tɔm í la-mɛɣe pətɔtɛɛ. ²³I hɔ-we na í ləsi kəkɔ taa na í ya pa nyɔŋ. Lɛlaa tɔm í la-mɛɣe pətɔtɛle tɔtɔ na səɣontu. Ama pə kɛɣav pa wontu nti pa yulwɛɛtu asilima taanaa tɔ í taa tokina.

Isɔ sam

²⁴Isɔ pəsəɣi na í te-mɛɣe təhotile təna taa, na í la na í səŋ i isɛntaa na í fɛina kawalaya, na laŋhulɔmlɛ kuyi-mɛ. ²⁵Ta Yatv Isɔ wei inu i tike i ké Isɔ tɔ i teeli na i sɔsɔntu na i pəsuyɔ na i toŋ ka we ŋpɔɣó, ɛlɛ pə weɛ ŋpɔɣó sanja taa na tam tɔɔ ké Tacaá Yesu Kilisiti tɔɔ. Ami.

KUKULUTU Kotoloto

Kukulutu takəlaya ŋmaab ka we tetu nti lom cənaa na pá yaaki-ti si Patəməsi tə tə taa ké. Iso sevu təw konyəntəyole ka təyənəni na í polo í cəəsi təna. Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya wei i ka we Asii tetu taa təyó í ŋmaawa i takəlaya. I tasa-weye apalətu si pá təkí pa taa tem na pá tēləyi. I takəlaya taa təm paɣale cekənav we kate ké. Mpi tə, mpi pə huləyi yaasinaa təyó i ŋmaawa i takəlaya taa isu Yesu ke pə təna pə kancalaya, i ké awulaa wulav, na səsaa səsə, inəyəle Yuta təyolaya, inəyəle kotəlaa kotulu. Pəcə inəyəle kotəya Iwəyaya. Yesu na i nyəma paa kələna huule səsəle waatu.

Isəna pa faɣa kukulutu takəlaya tə:

Yohaani ké Kilisiti tillu, titite 1:1-8

Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya takəlas, titite 1:9-3:22

Isə na Yesu Kilisiti pa seetu, titite 4-5

Takəlaya na ka kutəalətu naatosompəyolaya, titite 6:1-8:1

Akanteɛ naatosompəyolaya, titite 8:2-11

Təm səsə na wontu naale, titite 8:12-13:18

Yəlaa iyisi nunuwa na nule na liyiti (144000), titite 14

Isə páná kəpənna naatosompəyolaya, titite 15-16

Papiloni hotuyu na ləyəw kpisuyu, titite 17-20

Isətənyu kofaləyu na tetu kofatu Yosalem kofalu, titite 21:1-22:5

Ma kəŋ nənəw, titite 22:6-21

Takəlaya kanə ka huwɛɛ

¹ Takəlaya kanə ka taa kəsəyənə Yesu Kilisiti kula mpi pə təw na í hólí tə. Iso yelina si í hólí i pəyalaa ke mpi pə weɛ si pə kəŋ nənəw tə. Kilisiti tilina i isətəa tillu na í hólí-təyi i pəyalə Yohaani má. ² Na pə təna mpi Yohaani má, ma nawa təyó ma kəsəa. Na Iso kəheelutu na tampana nna a təw Yesu Kilisiti kulaa təyolə. ³ Wei i kaləyi təm tənə, na mpa pa tu ŋkpaŋ ke mpi pu la cele na pə yəyotə pə təm tə, na pá təkə nti pa ŋmaa cənə tə, pəntənaa nté lelen nulaa. Pə taya pul, mpi pə weɛ si pu la mpə tə pə waatu wəsaá ké.

Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya seetu

⁴ Maɣa Yohaani, má ŋmaakəna takəlaya ke Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya mpa me í we Asii tetu taa tə.

Iso wei i weɛ, na i ka weɛ, na i ká kəw tə, í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya. Na feesin naatosompəyolaya wei i we Iso kawulaya kumte isəntaa tə, ílé í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya tətə. ⁵ Yesu Kilisiti wei i ké seliya tu kəpaŋ, na pə taaləna-i sətəa taa ké feesuyu təcəci na i ké tetu təw awulaa wulav tə, ílé í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya tətə.

Inu i sələnə-tu na í sí si pá ləsi-tuyə tá isayatu, ⁶ na i lapa-tuyə awulumpiya si tə la i Iso wei i ké i Caa təyó təmle isu kotəlaa. Yesu teeli na i pəsyu í weɛ tam. Ami. ⁷ I nyəni, i kəŋna na isəŋmuntə. Yəlaa tənə təpai haləna pə krentəna mpa paa tula-i pəóŋ tə paa na-i. Ate piitimnaa tənə ká wii isu pa səki. Nn, pá la mpə. Ami.

⁸ Maɣa Aləfa na Oməka. Tacaá Iso kawulaya tu wei i weɛ, na i ka weɛ, na i ká kəw tə inu i yəyotəna təfoo ké mpə.

Isəna pə lapa na Yohaani na Kilisiti tə

⁹ Mə taapalu Yohaani má, má na-me tə təkuyə konyəŋ na tə təkuyə kawulaya na tə taŋna suulu tə, tá na Yesu tə krentaa təyɔ. Ma lapa Iso Təm na tampana nna a təə Yesu kulaa tə pə waasu təyɔ pa su-m Patəməsi. Lum cəəna tetu nti tə tə taa cəne. ¹⁰ Ḿpúyɔ Tacaa kuyaku wule, Feesuɣu tɛna-m. Tənaɣa ma nu pə yəyɔta ma waali na nəyɔ səsəyɔ isu akantəle wula taka. ¹¹ Pa yəyɔtaya ké si: Nmaas takəlaya taa ké mpi n naaki tə, na ń tilina-keɣe Yesu seelaa kpeka naatosompɔyɔlaya inɛ: Ifeesu, Simiini, Pɛekam Tiyatii, Saati, Filateləfii, Layotisee.

¹² Ma pəsaa si ma naa wei ɪ yəyɔtəyənə-m tə, ɪle má ná wɔla kpatəŋ ke naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsi təyɔle. ¹³ Na ɪ heku taa we nəyɔlu na ɪ nəyəsəna yulu, na ɪ suu capa kutayalu, na ɪ ləla ɪ həle taa ké wɔla tampala. ¹⁴ ɪ nyəəsi huluma laɪla ké isu kayalu, yaa isu kponkromulum, na ɪ ise muɣi kəkə. ¹⁵ ɪ nəntaaləŋ muɣi kəkə ké isu pa təkuyə nyəyɔluyə kuɛɛemuɣu ke kuluku kəkə səsəŋka taa na ku hoo na pá sotiti-ku tə. Na ɪ nəyɔ yun kəla isu lum kpenyuyə na pá faləyi tə. ¹⁶ ɪ təkə ɪ niŋ ntəyɔŋ taa ké isətulŋasi naatosompɔyɔlaya, na laɣate nte tə we ləŋ ke taa na waali tə tə lukayana ɪ nəyɔ taa. ɪ isentaa muɣi kəkə ké isu ilim sikuyə na pá nyaku isəna mpi tə. ¹⁷ Ma na-ɪ mpv, ɪlena má hoti ɪ nəhɛɛ tɛɛ isu sətɔ. Ḿpúyɔ ɪ tənə ɪ niŋ ntəyɔŋ ke ma təə na ɪ tə si: Taa nyá, má kəna kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ. ¹⁸ Ma wəna ma weesuɣu. Maa səpa, ɪle pənente ma wəna ma weesuɣu ke tam təə. Má kpilikina səm na atətɔnaa tɔcayale ke ma niŋ taa. ¹⁹ Ye mpv tɔ takəlaya taa ké mpi n naa tɔ, paa nəəŋə nyəntɔ tənɛ, paa pə waali nyəntɔ nti tu kəə tə. ²⁰ Isətulŋasi naatosompɔyɔlaya wei n ná ma təkə ma niŋ ntəyɔŋ taa, na wɔla kpatəŋ naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsi tə pə húləyi mpi təyɔlɔ. Isətulŋasi naatosompɔyɔlaya nté Yesu seelaa naatosompɔyɔlaya isətaa tillaa, na wɔla kpatəŋ wei ɪ təə pa musa kəkəsi tə ɪlɛyɛ Yesu seelaa naatosompɔyɔlaya maɣamaɣa.

2

Təm nti pa heela Ifeesu Yesu seelaa kpekəle tɔ

¹ Nmaa takəlaya na ń heeli Ifeesu Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma təkə isətulŋasi naatosompɔyɔlaya ke ma niŋ ntəyɔŋ taa, na ma təŋ wɔla kpatəŋ naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsi tə ɪ heku taa tɔ ma yəyɔtəa si: ² Ma nyəmá pə tənə mpi n lapa tə. Na ma nawa isəna n wuwa tə, na suulu wei n təkəa tə. Ma nyəmá si nɛ caa asaya təm. N maɣasa mpa pa yaa pa təyi tillaa, pəyele kraɪtəko pa ta ke pulɔ tə, si n naa pa waali. N nawa si pa ké pəpətɔnaa ké. ³ N təyɔ suulu na ń təyɔ ma konyəŋ, na paa na mpv tɔ n ta lə təəŋ. ⁴ Ama kulɔmtɔ nti ma laŋle ta hɛɛna-ŋ təyɔle si, nɛ tasəyi-m səlɔyɔ isu hatuu kancaalaya n ka səlɔyɔ-m tə. ⁵ Təə, timpi un ɪ cələsa mpv tɔ təəsi pə təə na ń ha nyá isayatu ke siyile, na ń lá isu n lakaya tuu kancaalaya tə. Ye n ta ha nyá isayatu ke siyile maa kəə nyá kin ɪ na má kpəsi nyá kəkə kpátóyɔ ke ku lonte taa. ⁶ Paa na mpv kulɔmtɔ nti ma laŋle hɛɛna-ŋ təyɔle si, nyá kpiisa nkpaŋyɔ tətəyɔ Nikolai nyéma kulapɔtɔ nti ma kpiisa nkpaŋyɔ tɔ.

⁷ Ye wei ɪ wəna nkpaŋŋ pɔntɔ ɪ tɔ-ɪ teu, na ɪ nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ ɪle.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wɛyɛ nəyɔ na pá təyɔ Iso tuŋ taale taa weesuɣu tɔyɔ pəle.

Təm nti pa heela Simiini Yesu seelaa kpekəle tɔ

⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli Simiinü Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké kancaalaya tu na kantəkaya tu na ma səpa na má fe tə, ma yəɣətəa si: ⁹ Ma nyəmə konyəməɣ wei n təɣaa tə. Ma nyəmə nyá hólóməɣ tə. Paa na mpv tampana təw isəntə n pilaa ké. Ma nyəmə isayatu nti mpa pa yaa pa təyi Yuta nyəma pəyele pa ta ke Yuta nyəma tə pa yəɣətəyi nyá təw tə. Pa ké Satanü nyəma ké. ¹⁰ Taa nyana konyəɣ nku n ká kəw na ń təɣə tə. Nyəni, lləyov ká təw mə taa pəyalə ke saləka taa si i mayasəyi-mə na í ná mə waalü. Na kuyeyə naanowa taa ké í ká təɣə konyəɣ. La yóləpəɣ haləna nyá səm wule, maa te na má ha-ɣ weesuɣu teeli ntenuɣu.

¹¹ Ye wei i wəna nkpəɣn pəntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ilə.

Ye mpa pa lapa kəllaa pa kaa na səm kələləm.

Təm nti pa heela Pɛskam Yesu seelaa kpekəle tə

¹² Nmaa takəlaya na ń heeli Pɛskam Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma wəna layate nte tə wə ləɣ ke taa na waalü tə ma yəɣətəa si: ¹³ Ma nyəmə timpi n wəe tə, Satanü kawulaya tətəɣəle nté təna. N nyəna-m teu təkəpam, haləna waatu wei pa kv ma aseeta tə kypəɣ Antipasü ke mə te timpi Satanü ná lapa i te tətə tə, n təma-m na nyá taa ké mpyəy, n ta ye. ¹⁴ Ama kólómətu nti ma ləɣle ta hɛəna-ɣ təɣəle si, mpa pa təkə Palaam seɣesəy tə pa wə nyá te təna. Palaam ka seɣesəna Palakü si í tusi Isɛyeli nyəma si pá təɣə tuɣ kólalaam, na pá la asilima na pá pəsi asayaa. ¹⁵ Na mpa pa təkə Nikolai nyəma seɣesəɣ tə pa wə nyá te tətə. ¹⁶ Yele nyá isayatu nti, ye pə taya mpv maa kəw nənəw ké nyá kɣn na má yona yəlaa mpe na ma nəɣə taa layate.

¹⁷ Ye wei i wəna nkpəɣn pəntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ilə.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wəyɛ manna konyəməsə. Na maa ha paa pa taa wei tətəɣə pəle kólóməle nte tə təw pa nmaa hətə kufate nte nəɣəlu ta nyi tə ye pə taya pəntu wei paa cələ-te tə i paasi.

Təm nti pa heela Tiyatii Yesu seelaa kpekəle tə

¹⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli Tiyatii Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké Isə Pəyalə, na ma isə mvyi kəkə, na ma nəntaaləɣ tee kəkə ke nyənənyəni isə nyəɣəlyəv kuseemvyə nku pa sotitaa tə, ma yəɣətəa si: ¹⁹ Ma nyəmə pə təna mpi n lapa tə, ma nyəmə nyá səɣəlyəv təm na nyá Isə təw yuɣ tisuɣu təm, na isəna n paasaa na ń kuyi nyá təyi təmle lapw təw, na isəna n təkə suulu tə. Ma nyəmə si nyá kóləpəle nənəw nyənte kəla tuu kancaalaya nyənte. ²⁰ Ama kólómətu nti ma ləɣle ta hɛəna-ɣ təɣəle si n yela əlv Cəsapeli na í yəɣətəyi si Isə tilina unü si í yəɣətəyi, pəyele kpatəko. I seɣesəyi ma pəyalaa si pá la asilima na pá təɣə tuɣ kólalaam tə, i pilisiyi-wəyɛ. ²¹ Ma ha-i waatu si i yele i isayatu nti, ama u caa i asilima yeluyə. ²² Pə təw tə maa kpaya-i na má husi konyəntəɣəle kəto təw, na maa la na mpa pa lakəna-i wasəɣkələtə tə pəle pá na konyəɣ ke səsəm tətə. Ama ye pa yela asilima kóləpətu nti pá na-i pa lakü tə pə paasi. ²³ Na kəkələtəv nté si maa kv i piya na pəcə Yesu seelaa təna nyi si mayalə wei i nyəmə yəlu lotu taa həwəe na i konyuləm tə. Maa te na má felü paa wei ké isə i lapa tə.

²⁴ Pə kaasa mpa me mə wə Tiyatii Yesu seelaa kpekəle taa təna na í tá təɣ seɣesəy isayav kəne tə, mə tá nyəna mpi yəlaa panə pa yaa si Satanü mukaya tē mukaya nyəm tə, ma heeliyi-mə si ma kaa tasa-məyɛ səɣəla naaləyi sukuyə. ²⁵ Ama í təkü mpi i wəna təɣə teu təkem na haləna má kəw. ²⁶⁻²⁸ Mpa paa la kəllaa na pəntənaa lakü mpi ma caaki haləna tənaya tə, maa cəla pəntənaa ke pəsəy

ηku ma Caa ná cεla má tó. Maa ha-weye pəsuyu na pá ηmakələxi piitimnaa. Na paa tiiki-we na nyəğəlyu kkrátúy, na pəntənaa ká naη piitimnaa isu pa yəkuyuu cuyu nyəm tó. Na maa ha-weye tuluməlyu tótó.

²⁹Ye wei i wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

3

Təm nti pa heela Saati Yesu sεεlaa kpekəle tó

¹Nmaa takələya na í heeli Saati Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Ma wei ma ti Iso feesiη naatosompəyələya na isətəlyəsi naatosompəyələya tó, ma yəyətaa si: Ma nyəma pə təna mpi í lapa tó. Ma nyəmá teu si isentəw kέ n nyəəxi si n wena weesuyu pəyele n səpaya. ²Kəli nyá naasi taa na í la mpi pə kaasaa tó na pə nyəw təη, pə taa kəw na pə téesi səpə tənəηnaη. Pə taya pəlv, ma nawaya si nyá kuləpətvnaa ta te teu ke ma Iso isentaa. ³Seyesuyu ηku paa seyesa-η tó təwsi kv təw. Təwsi si n ka tɛma seyesyu ηkuyu nuw, tək-kv na í yele nyá isayatu. Ye n ta kəli nyá naasi taa, ma kəη-i-η tutuyu kέ isu ηmɔlv kəηuyu tó, n kaa nyi waatu wei maa kəw tó se. ⁴Paa na mpv nyá yəlaa mpa pa we Saati taa tó pa taa lɛlaa ta pilisi pa wontu se. Wontu kəhəlvmtv ke paa suu na má na-we tə təη. Pə taya pəlv, pə mɔna-weye mprúy. ⁵Mpa paa la kəllaa tó wontu kəhəlvmtv ke mprúy paa suu, ma kaa kv pa həla ke weesuyu takələya taa. Maa yəyoti ma Caa na i isəttaa tillaa pa isentaa si pa kέ ma nyəma.

⁶Ye wei i wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

Təm nti pa heela Filatələfi Yesu sεεlaa kpekəle tó

⁷Nmaa takələya na í heeli Filatələfi Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Má wei ma we tənəηη na ma kέ tampana tv, na ma təkə wuləv səsə Tafiiti saafv na ma təkəxi na nəyəlv u pəsəxi təlyv, na ma tulaa nəyəlv u pəsəxi təkuyv tó, ma yəyətaa si: ⁸Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tó. Ma nyəmá si nyá toma ta təw te, paa na mpv tó n təkə ma təm na n lapa yəlvpaη. Ma ha ikpate ke nyá isentaa na nəyəlv kaa wakəli-te. ⁹Satanu nyəma pəpətvnaa mpa pa yaa pa təxi Yuta nyəma, pəyele kraivəko pa ta ke polo tó, maa lana-we. Maa caali-we na pá hənti-η ate na pa se-η. Mprúy paa nyəna si ma səwla nyá təm. ¹⁰Isəna mpi n nuwa ma nəyə taa təm si í təkə suulu, na tampana n tək-i tó, ma tətə maa kenti nyá təw kέ waatu wei wahala kəη í kəw si i mayəsəxi antulinya təna taa yəlaa si i naa tó. ¹¹Maa kəw nəwəw yoo. Mpi n wena tó tək-i-wəxi teu təkem, pəcə nəyəlv í taa kəw na í lɛk-i-η nyá kəlyv teeli ntenuyu. ¹²Wei i lapa kəlv təyə maa la ma Iso təsεεle səsəwle akele, na pəntv kaa tasa fituyu. Maa ηmaa i təw kέ ma Iso həte na ma Iso icate nyəntε tətə, Yosalem kvfalv wei i ka luna ma Iso kiη ke isəttaa na i tii tó. Na maa ηmaa pəntv təw tətəyə ma həte kvfate nte pa ha-m tó.

¹³Ye wei í wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

Təm nti pa heela Layotisee Yesu sεεlaa kpekəle tó

¹⁴Nmaa takələya na í heeli Layotisee Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Má wei ma kέ Ami, na má hvləyəna pə təna pə tampana ke teu na má kəna pə təna mpi Iso ηmawa tó pə tv tó, ma yəyətaa si: ¹⁵Ma nyəmá pə təna mpi í laki tó. Ma nyəmá si nyayəle nyá, n ta niyiti pəyele n ta haη. Ma caa kέ si ye n ká niyiti, niyiti, ye n ká haη, haη. ¹⁶Anu n ta haη pəyele n ta niyiti, na í we tətəmlɛε kέ mpv tó, maa tə-η kέ. ¹⁷N faəlyv mpv si n pilaa, si n wena kέ, n ta laη pəlv tó, n ta nyi

si nyá tòm we waiyo, na n ké konyəntu kutukutu. N hulɔmaa ké, na tapakpete ke n wee, na n ké yulɔm ké. ¹⁸ Pə tɔɔ ké ma tasəyi tòm si n ya ma cɔlɔɔ wɔlanaa mpa kɔkɔ tayanaa tɔ na n pili. Ya tɔtɔɔ wontu kɔhulɔmtu na n suu na pə waasi nyá tapakpete feele tɔɔ. Na n ya tɔtɔɔ kɔale na n tu nyá ise na á kuli. ¹⁹ Pa təna mpa ma sɔlaa tɔɔ ma kaləxəna na má hən pa nkpaŋŋ. Ye mpɔ seesi isəle na n yele nyá isayatu. ²⁰ N naa ma sɔnyuɔ nɔnɔɔ na má laki kaafala, ye nɔɔlɔ nu ma nɔɔ na í tɔli nɔnɔɔ, maa suv pɔntu te na má na-í tɔ kaanayanaya. ²¹ Mpa pa lapa kəllaa maa ha-weye mpaav na pá caya ma cɔlɔɔ ma kawulaya kumte tɔɔ isu ma lapv kəllv na má caya ma Caa kin ke i kawulaya kumte tɔɔ tɔ.

²² Ye wei i wena nkpaŋŋ pɔntu í tu-í teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ ile.

4

Isətənyv taa Iso seetv

¹ Pəle pə waali pə tasa-m lapv isu toosee taka na má ná pə tɔla isətənyv taa ké nɔnɔɔ. Mprúyó pə yɔɔtəyi na pə seeki isu akantəle seekyuv tɔ. Maa tema-keye nuw ke hatuu lɔŋ. Tənaɔa pə tɔma-m si: Kpa cəne na má hulv-ŋ nti tə wee si tu kɔɔ tənə tə waali tɔ. ² Mprúyó Feesuyu tənə-m krapraa na má ná isətaa tənaya kawulaya kumte, na nɔɔlɔ caya tə tɔɔ. ³ I isəntaa tee kɔkɔ ké na pə nəxəsəna isu liyitee pəe ke tòm naale nna a cɔlɔtaa tɔ. Na káyáľ cəna kumte na í tee kɔkɔ na pə nəxəsəna isu liyitee pəle kasasəŋ nyəntə. ⁴ Kumlee hiu na liyiti ka cəna kumte nte, na səsaa hiu na liyiti caya a tɔɔ, na pá suu wontu kɔhulɔmtu na pá tema wɔla ntenin. ⁵ Kumte nte tə tee, tev nyəxəsəya ŋmɛlev ŋmɛlev ké, na pə yɔɔtəyi, na tev hulvi kpaŋ kpaŋ. Fətəlanaa səsaa naatosomprɔɔlaya ná mɔkaya kumte isəntaa. Fətəlanaa səsaa mpeyele Iso Feesin naatosomprɔɔlaya. ⁶ Kumte nɔɔ tɔɔ, tin pəna isu tenku, na pə taa naa təcəciɛi isu tin kɔpampəŋ nɔɔlɔ.

Pə cənaav kumte luyv luyv təkpaŋ tɔ, weesin nyəma napələyi liyiti mpa pa taa na pa waali ise waasaa təwisiwisi tɔ, mpe pa puləna. ⁷ Kancaalaya tu nəxəsəna ké isu tɔɔlaya, naale nyəŋ ná nəxəsəna isu naule, tooso nyəŋ isəntaa ná nəxəsəna yulv. Pə yela liyiti nyəŋ tɔ ilé i nəxəsəna ké isu hekəle səsɔ kulvuyv isətaa tɔɔ. ⁸ Weesin nyəma mpe pa liyiti ké mpv tɔ paa pa taa wei i wena keŋ naatoso naatoso ké, na ise waasa paa pa taa wei i taa na i waali təwisiwisi. Tam pa we mprúyó na pá yooki yontu si:

Nəŋ tu, nəŋ tu nəŋ tu

nté Tacaá Iso Toma tənə tɔ.

I ká wee, na i wee, na i ká kɔɔ.

⁹ Weesin nyəma liyiti inu i kuləyi yontu yoo si i taləyi na í sa na í see wei i caya kumte tɔɔ na í we tam tɔɔ tɔ si i na təmlə. ¹⁰ Ilena səsaa hiu na liyiti inu i hən ti wei i caya mprúyó kumte tɔɔ na í we tam tɔɔ tɔ i tee, na pá see-i, na pá kəllv pa ntenin na pá su kumte isəntaa. Na pa tɔ si:

¹¹ Tacaá na tá Iso, teeli na samtv na toma.

Pəwe, pə mɔna-ŋ ké.

Pə taya pulv tɔɔ,

nyá lapəna wontunaa tənə tɔ se.

Na nyá nəkəna na pə wee na pə ha-wəyi weesyuv.

5

Iwəyaya takəlaya

¹ Μῦθός μα ná takəlaya ke wei i cəya kumte təw tə i niŋ taa, na pá kpilakeye kekeele na pá ŋmaawa ka taa na ka waali, na pá taala ka təw kə təm naatosompɔɔlaya na pə tʉ niŋ. ² Na má ná isətaa tillu toŋ tʉ nɔɔlɔb na ílé i kpaaləyənə nɔɔɔ səsaya si: Awe nəɔəsəna í kəəl kʉtaalətu tənə na í hetɪ takəlaya?

³ Μῦθός πα ta na nɔɔlɔb wei i ká pəsɪ na í hetɪ takəlaya ŋke na í wiili ka taa tɔɔ isətaa na tetʉ təw na tetʉ pə tɛɛ. ⁴ Tənaya ma pəla isəlɔm ke teu, pə taya pʉlɔ təw, pa ta na nɔɔlɔb wei i nəɔəsəna takəlaya ŋke ka hetʉyʉ yaa ka wiiluyʉ tə. ⁵ Μῦθός səsaa taa nɔɔlɔb təma-m si: Taa wii. Nyəni, Yuta kpekəle taa tɔɔlaya, wulaw səsə Tafiiti lɔlɔyʉ taa tʉ, lapa kəllɔ. I pəsəyɪ na í kəəl kʉtaalətu naatosompɔɔlaya unɪ na í hetɪ takəlaya.

⁶ Μῦθός μα ná Iwəyaya na ká səŋa kumte hekw taa, na weesin nyəma liyiti na səsaa pa cəŋa-i. Ka nəɔəsəna kə isɪ paa ku-ke. Na i ka wena həŋ naatosompɔɔlaya na i isɛ ke naatosompɔɔlaya nna a kə Iə feesin naatosompɔɔlaya wei i tila tetʉ tənə taa tə. ⁷ Tənaya Iwəyaya polaa na ká mu wei i cəya kumte təw tə i niŋ ntəɔŋ taa kə takəlaya. ⁸ Iwəyaya mu takəlaya ŋkeye mɔ, ilɛna feesin nyəma liyiti unɪ na səsaa hiu na liyiti unɪ pá həntɪ-i atɛ. Pa tənə paa wena saŋkʉnaa kə na wɔla pɔosiisi na sí suna tulaalɔnaa kʉwəpaa mpa pa kə Iə yəlaa sələməŋ tə. ⁹ Na pá yoo yontu kufatʉ si:

Nyá nəɔəsənana takəlaya ŋke ka muɔ
na ka təw kʉtaalətu kəəlɔyʉ.

Pə taya pʉlɔ təw, nyaya pa kʉwa,
na n yapa Iə kə yəlaa ke nyá səm taa,
kə kpeka tənə taa, na nsəma tənə taa,
na piitim tənə taa, na katenasɪ tənə taa.

¹⁰ Na n lapa-weyɛ awulumpiya si pá la tá
Iə kə təmle isɪ kətəlaa,
na paa tɔɔ kawulaya ke atɛ.

¹¹ Ma tənəna mῦθός nyənɔyʉ ilɛ ma nu isətaa tillaa tuutuuma taŋ nté, paa we yəlaa iyisi iyisi. Na pá səŋaa na pá cəŋa kumte na weesin nyəma na səsaa. ¹² Na pá yoo yontu na nɔɔɔ səsaya si:

Iwəyaya ŋka paa kʉwa tə,
ŋkeye pə nəɔəsəna pá ha pəsuyʉ na toŋ
na ləmayasɛ na toma na samto na teeli na talətu.

¹³ Na má nu tətəɔ isətaa na tetʉ təw na tetʉ tɛɛ na tənku taa nyəma, na antulinya unɪ i taa nyəm tənə təpa yooki yontu si:

Yəlaa tənə í tala na pá sa
wei i cəya kumte təw tə na iwəyaya.
Pa teeli na pa pəsuyʉ í wɛɛ tam.

¹⁴ Tənaya weesin nyəma liyiti cəwa si: Ami. Ilɛna səsaa náa həntɪ atɛ na pá sɛɛ.

6

Kʉtaalətu

¹ Pə waali kə ma na Iwəyaya kəəla kʉtaalətu naatosompɔɔlaya unɪ i taa kʉlɔmto. Μῦθός μα nu weesin nyəma liyiti mpe pa taa nɔɔlɔb nɔɔɔ. Pə lapaya isɪ tɛv holuyʉ taka, na í toŋ si: Kəw. ² Ma nyənaya mɔ ilɛ ma ná kpaɔanvɔhɔlɔmaya nté, na wei i cəya ka təw tə i təkə təw. Μῦθός πα ha-i teeli ntenuyʉ. I kə kəllɔ kə, na í tɛɛ si i tasəyɪ kəlyʉ tətə.

³ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu naale nyəntv. Ilena má nu weesinj nyəma mpe pa taa naale nyəh nəyɔ si: Kəə. ⁴ Ma nyənaya ilena má ná krayanuseemaya luwa. Na pá ha ka təɔ cəyɔlv ke pəsəyɔv si í yoosi tetv təɔ yəlaa təna na pá yoo na pá ku təma. Ilena pá cəle-í layate taa layate.

⁵ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu tooso nyəntv, na má nu weesinj nyəma tooso nyəh təma si: Kəə. Ma nyənaya mpv ilena má ná krayanukpeetaya luwa na ka təɔ cəyɔlv təkə sanəya ke í ninj taa. ⁶ Mpróyú ma nuwa isv nyəlv nəyɔ taka na ka luna weesinj nyəma liyiti mpe pa heku na ká tə si: Kuyaku kulumuyv təmlə lapv kufeluyv nté təyənaya pee kiloo kulum. Ilena təyənaya pee leŋka ke kiloonaa tooso ké kuyaku kulumuyv təmlə. Ama pə krayav nim na sulvm tə, taa ke pələ.

⁷ Pə waali ke Iwəyaya kəola kutaalətu liyiti nyəntv, na má nu weesinj nyəma liyiti nyəh təma si: Kəə. ⁸ Ma nyənaya mpv ilena má ná krayanv atəntəte taka luwa. Na pa yaa í təɔ cəyɔlv sv səm, na wei í hóləyí sətəa təcayale tə ílé í təhəyí í waali. Mpróyú pa ha-weye toma ke tetv həyoləh liyiti táa kulumuyv təɔ, sv pá ku yəlaa na layate na nyəɔsi səsənsi na kutəməh, na pá lá na taale wontu ku yəlaa.

⁹ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu kakpasí nyəntv. Mpróyú ma ná kətaya təlate tée ké mpa paa kuwa tə pa ləsasi. Isə Təm na tampana nna pa nawa na pá heeliyí-ye tə pə təɔ ké pa ku-we. ¹⁰ Na pá yəyətəyənə nəsəsi səsənsi sv: Tacaa nanj tv na tampana tv, pəlee ké n ká hūna atə nyəma, na pa kuyi-tuyv isəntə tə, í tv-weye saləka? ¹¹ Mpróyú pa ha paa pa taa wei ké cəpa kuhulvm na pá heeli-we sv pá yele na pəcó. Pə kaasa pəcəyɔ, haləna pa taapalaa na pa təmlə taa akpelenaa mpa paa ku isv pa kuyv mpe tə pa nyuyv kəə na ku yoosi na pəcó.

¹² Pə waali ké Iwəyaya kəola naatoso nyəntv. Mpróyú tetv paasaa na tə sele teu, na ilim náa məli pilinj isv pa piisuyv puyv tə, na isətv náa məli seev isv caləm. ¹³ Na isətvlnjasi náa lu isətəa na sv hotiyi atə isv heelim ciyituyv fiki tuyv na fikinaa akaa ceki na á hotiyi tə. ¹⁴ Na isətəntuyv keeli isv pa kpiluyv takəlaya na paa naa-ke tə. Mpróyú pə kpesa pójn tənaya í lona taa na pə ləsa tetv nti lvm cəɔnaa təyɔ tə lona taa. ¹⁵ Atə awulaa səsaa na nyuyv nyəma nyuyv nyəma na yoolaa taa səsaa na apila na pəsəlaa na yəlaa leləa təna, paa yomaa paa kasayampiya pa sewa na pá hmelí kukraməh taa na pójn silasi taa. ¹⁶ Na pá təh pójn na kukraməh sv: Í kpəti tá təɔ, í takí tá təɔ ké teu təkulakula na tə taa lu wei í cəya kumte tə tə í isəntaa, na pə hatələna-tv na Iwəyaya pááná tətə. ¹⁷ Pə taya pulv, pa pááná kuyaku səsənjku tapəna. Awe pəsəyənə na í kantəli?

7

Iseyeli kpeka yəlaa nyuyv

¹ Pələ pə waali ma ná isətəa tillaa liyiti səhja tetv njkulnjasí liyiti təɔ, na pá kpa sv tənasi heelim na pá təkaa sv heelimaya í taa fetə tetv na tenjku na tuyv nakulí ku təɔ. ² Na má ná isətəa tillu nəyɔlv ílé tətə, na í luna ilim təlule təɔ na í təkə Weesuyv tv Isə kuyusuyv. Mpróyú í yəyətəna nəyɔ səsəya ke isətəa tillaa liyiti wei pa ha toma sv pá la tetv na tenjku pə taa ke nanjanəna tə sv: ³ Í taa lata isayətv ke tetv na tenjku na tuj pə təɔ, haləna tə tə tá Isə pəyalaa tokuj taa ké yusuyv na pəcó. ⁴ Mpróyú pa heela-m mpa pa tokuj taa pa yusa Isə kuyusvm tə pa nyuyv. Pa we yulnyəɔh iyisi nuunwa na iyisi nule na liyiti (144000) ke Iseyeli nyəma kpeka təna taa. ⁵ Yulnyəɔh iyisi naanwa na naaleye (12000) pá yusa Yuta kpekəle taa. Lupəh kpekəle taa ké iyisi naanwa na naale (12000). Katí nyəntə ké iyisi naanwa na naale (12000). ⁶ Asev nyəntə ké iyisi naanwa na naale (12000).

Nefətali nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Manasee nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁷ Simiyən nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Lefii nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Isakaa nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁸ Sapulən nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Yosεεfu nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Pεncamεε nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

Yəlaa tuutuuma taa tuutuuma

⁹ Pə waali ma nyənaya tətə, ɔlɛna má ná yəlaa kupin, nɔɔlɔ kaa pəsi na í kala pa tənə mpa paa wε pə taa tə. Katenasi tənə taa na kpeka tənə taa na piitim tənə taa na nsəma tənə taa yəlaa ka wenna. Na pá səɣa kumte na ɔwəyaya pa isentaa, na pá suu capanaa kuhulumaa na pá təkə racəntu ke pa nin taa. ¹⁰ Na pá yɔɔtəyənə nɔɔsi səsənsi si: Ta Iso wei ɪ caya kumte tə tə í na ɔwəyaya pa yarəna tá nyəən. ¹¹ Isətəa tillaa tənə ná səɣa na pá cəna kumte na səsaa na weesin nyəma liyiti in. Ḿpóyú pa hənta atε tənənɛnɛ na pá sεε Iso. ¹² Na pá tənɣ si: Ḿpóyú pə wεε. Tá Iso tənna talətu, na teeli, na ɔmɔyaseε, na nyana təmle sεεv, na samtu, na pəsuyv, na toma ke tam tə. Ami. ¹³ Tənaya səsaa mpe pa taa nɔɔlɔ pɔɔsa-m si: Yəlaa mpa pa suu capanaa kuhulumaa tə pa ké mpa na leyε pa lunaa? ¹⁴ ɔlɛna má cə-i si: Ma cε nyá nyəmna. Ḿpóyú ɪ heela-m si: Mpa paa nawa konyən səsəv nku tɔɔlɛ. Pa cəta pa capanaa ké na pá huləsi-wεyε ɔwəyaya caləm taa. ¹⁵ Pə tə ké pa səɣa Iso kumte tεε na pá lakɪ ɪ təyaya taa ké təmle ke tam tə. Wei ɪ caya ḿpóyú kumte tə tə ɪ ká caya pa kin na í kentiyi pa tə. ¹⁶ Nyɔɔsi yaa lukətu kaa tasa-wεyε kpav. Ilim kaa nyaya-wε, hanaya nakəli ka kaa tasa-wεyε lapv. ¹⁷ Pə taya pɔlv, ɔwəyaya nka ka wε kumte hεkɔ tə nke kaa tiikiyina-wε, na kaa pukina-wεyε weesuyv lum sɛɛlaa kin. Na Iso ká husi pa isəlɔm tənə tərapai.

8

Kutaalətv naatosompɔɔlaya nyəntv

¹ ɔwəyaya kəma na ká kəɔli kutaalətv naatosompɔɔlaya nyəntv ɔlɛna pə su isətəa təketeke tε haləna pə polo isu kaləfu hεkɔ taa ké mpv. ² Pə waali ké ma ná isətəa tillaa naatosompɔɔlaya mpa pa səɣəyi Iso isentaa tə. Ḿpóyú pa cεla-wεyε akantεε naatosompɔɔlaya. ³ Tənaya isətəa tillu nɔɔlɔ ná kəma na í səɣ kətaya təlɛte na í təkə ɪ nin taa ké wɔla cofolo wei ɪ taa pa wəki tulaalv tə. Ḿpóyú pa cεla-i tulaalv ké sasəm si ɪ kpenna Iso yəlaa sələmvv na í lá kətaya ke kətaya təlɛte nte pa lapəna wɔla na tə wε kumte isentaa tə tə tə. ⁴ Isətəa tillu wei ɪ səɣa Iso isentaa na í təkə tulaalv na í wəki tə tulaalv in ɪ nyɔɔsi na Iso yəlaa sələmvv pə kpentaa ké na pá kpaaki. ⁵ Pə waali ké isətəa tillu kpaya tulaalvnaa cofolo in ɪ haa kətaya təlɛte tə ké mamala ke ɪ ləpam na í məɣna na í pɛti-i tεtu tə. Ḿpóyú tev suu hola ke kpaɣ kpaɣ, na pá yɔɔtəyi yem yem, na tev nyəɣəsəyi nɣmɛlv nɣmɛlv, na tεtu náa sele.

Akantεε hulvyv

⁶ Isətəa tillaa naatosompɔɔlaya mpa pa təkə akantεε naatosompɔɔlaya tə pεlε pa tayana pa təyi si pa caa hulvyv. ⁷ Ḿpóyú isətəa tillu kancaalaya nyəɣ hula akantə. Tənaya pə pɛta atεyε tɔmpɛε na kəkə na pá sitina caləm, ɔlɛna antulinya hɔɔlən tooso taa hɔɔlɔlv kulvmvvyv nyaya, na pá nyaya nyutu lum nyəntv tənə.

⁸ Pə waali ké isətəa tillu naale nyəɣ ná hula ɔlɛ ɪ nyəntε. ɔlɛna pə pɛti pɔlv isu puyv səsənkɔ ke tenku taa na pə mvvɪ kəkə. Ḿpóyú tenku hɔɔlən tooso taa hɔɔlɔlv kulvmvvyv lum pəsaa caləm. ⁹ Na weesuyv nyəm mpi pu wε tenku taa

tə pə tintika tooso taa kulumtəle si, na kpuləŋ təna tintika tooso taa tintiyile kulumtəle wakəli.

¹⁰ Pə waali ké isətaa tillu tooso nyəŋ hula i akantəle. Ḿpóyú isətulɔŋa səsəŋka ŋka ka mukaya kəkə isu kahulaya tə ka kpesa isətaa na ka hoti. Na pusi səsəŋsi na lum seelaa pə tintika tooso taa tintiyile kulumtəle təo ké ka nyəkaa.

¹¹ Isətulɔŋa ŋke ka həte nté si Nyəŋ. Tənya lum huwa tooso taa huyle kulumtəle lapa nyəŋ, na yəlaa payale nyə-wi ilena pá si.

¹² Pə waali ké isətaa tillu liyiti nyəŋ ná hula ilé i nyənte. Ḿpóyú pə hika ilim həyoləŋ tooso taa həyoluyə kulumuyə, na pə hika isətu ke i həyoləŋ tooso taa həyoluyə kulumuyə ke mpə tətə, na isətulɔŋasi tintika tooso taa ké tintiyile kulumtəle. Na timpi timpi pə hika mpə tə pə nav si. Ḿpóyú səkpetuyə lapa ilim taa waatɔnaa tooso taa waatu kulum. Na ḿpóyú na ahoə, isətu na isətulɔŋasi pə yela nav ke waatɔnaa tooso taa waatu nəyolə.

¹³ Ma tasa nyənyuyə tətə ilé cəlvə nté hatuu isətaa na í kuləyi, na má nu i yəyətəyənə nəyə səsəya si wayo wayo. Isətaa tillaa tooso wei pə kaasaa tə i kəŋ na í huləyi i akantee təyole isu atə yəlaa təm ká la wayo te.

9

¹ Ḿpóyú isətaa tillu kakpasɪ nyəŋ hula i akantəle, ilena má ná isətulɔŋa nakəli na ká kpesəna isətaa na ká hoti atə. Tənya pa cəla-keye luməŋ púyú səsəw saafu. ² Isətulɔŋa tula púyú ŋku ilena nyəwsi isu kəkə səsəya nyəwsi suu luu. Ḿpóyú nyəwsi nsi sí kulaa ilena si kú ilim na sí təkɪ heelim. ³ Tənya kutoləŋ luna nyəwsi nsi si taa na ku ya tetu təo, na pə tu-kuuyə pəceka sətə. ⁴ Na pə kraala-ku si kú taa la kawalaya ke nyutu na tuŋ na konyonyəm təna. Ama yəlaa mpa pa tokuŋ taa fei Isə kuyusəm tə pa tike. ⁵ Pə ta ha kutoləŋ ke mpaaw si kú ku-we. Ama si naasuyə tike ké kú naasi-weye isətɔnaa kakpasɪ. Ku nyasuyə wusasi we teitei ké isu pəceka. ⁶ Yəlaa ka pəeki səm ke isətɔnaa kakpasɪ inɪ i taa si sana səm. Ama səm ká polo pooluŋ.

⁷ Kutoləŋ ŋku ku nəyəsəna ké isu pa kpeelvuyə krayanəŋ si í tee yoo təyə. Ku nyəwŋ təo ka we ké isu wula ntenŋ ke ku tema, na ku isentaa nəyəsəna isu yəlaa isentaa. ⁸ Ku nyəwsi tayalaa ké isu alaa nyəwsi, na ku kela we ke isu təyolaya kela. ⁹ Ku laŋa təo çaya ké isu nyəyətə toko ke ku suuwa. Ku kuluyə na ku keŋ maki tə, ye n nuwa n təŋ ké si krayanəŋ hənyuyə keekənaa payale na í lakɪ kpetele kpetele si í puki yoo tə. ¹⁰ Ku susi na nyəmə ké isu pəcesɪ, na ku susi nsəyi ku pəsəyənə na kú la yəlaa ke isayətə ke isətɔnaa kakpasɪ. ¹¹ Luməŋ púyú səsəw taa isətaa tillu nté ku wulav səsə. Hepəla nyəma ná yaa-i si Apatəŋ, na Kələeki nyəma si Apoliyəŋ, na pə kutoluyə nté si wakəllu.

¹² Kancaalaya wahala tɛna nté, pə kaasa wahalanaa naale wee pa kəŋ.

¹³ Ḿpóyú isətaa tillu naatoso nyəŋ hula i akantəle. Tənya ma nu pə yəyətə kataya tələtə nte pa ləpəna wola na tə we Isə isentaa tə tə ŋkulunja taa həŋ liyiti kin. ¹⁴ Isətaa tillu naatoso nyəŋ wei i təkə akantəle təyə pə heelaa si í heŋ isətaa tillaa liyiti wei pa tu alukpala ke pəyə səsəya Ifəlatɪ nəyə tə. ¹⁵ Tənya pa həta isətaa tillaa liyiti inɪ. Paa tema-weye tayanuyə ké na pá çayaa si ye pə tala pənya na isətu na kuyakɪ na waatu ineyə teitei ilé pa ku yəlaa tintika tooso taa tintiyile kulumtəle. ¹⁶ Na pa heela-m yoolaa mpa pa çaya krayanəŋ tə pa nyuyə. Paa we iyisi iyaya (1000) ke təm ŋmɔnuyə (200) ké. ¹⁷ Pə lapa-m mpə isu toosee taka, na má ná krayanəŋ na i təo çayalaa na i təo wə isəna mpi təyolə, paa suu nyəyətə tokonaa ké na pá seewa isu kəkə, na pá we pooku isu liyitee pəle na pá we kasasəŋ isu asimti wəv tə. Krayanəŋ nyəwŋ ka wee ké isu təyolasi nyəwŋ, na

kəkə na nyɔɔsi na asimti pə lukayana i nɔɔsi. ¹⁸ M'pɔ́yú isayatu sɔsɔntu tooso ine, kəkə na nyɔɔsi na asimti mpi pə lukayana krayanəŋ nɔɔsi tɔ, pə ku yɔlaa tintika tooso taa tintiyile kulmɔtɛ. ¹⁹ Pə taya pulu tɔɔ, krayanəŋ nɔɔsi taa na i susi taa ké i apalɔtu ka wɛɛ. I susi nəyəsəna tɔmaa ké. Si wɛna nyɔɔŋ na nyɔɔŋ unɔy si lakəna yɔlaa kɛ isayatu.

²⁰ Paa na mpv, yɔlaa mpa pə kaasaa tɔ, pa təna mpa wahalanaa sɔsaa pane pa ta ku tɔ, pa ta yeke pa maɣamaɣa pa nin kulupumnaa. Pa ta yeke alɔyaa na tunj wei pa lupəna wɔla na nyəyɔlɔyɔ kuhɔlumɔyɔ na nyəyɔlɔyɔ kuɛɛmɔyɔ na pɛɛ tɔɔ na tunj kila kɛ laav. Pəyeke pə tənaya mpv pu naa, pu nukɪ, pu tɔŋ. ²¹ Na yɔlaa mpa pə yela mpv tɔ pa ta yeke pa nyəŋ unɪ se isɪ, yulɔkɔle na topotopo tɔma na asilima na pa ŋmuləm.

10

Isɔtaa tillu na takɔlaya səkɔpɛlaya

¹ Pə waali ké ma ná isɔtaa tillu tunj tɔ lɛlv na í luna isɔtaa na í tii, na pulɔpu isɪ isəŋmɔntɔyɔ nyala i tɔɔ na kaɣalv cɔɔna i nyuɔyɔ. I isɛntaa wɛ ké isɪ ilim na i nɔɔhɛɛ isɪ kəkə nsəma sɔsɔɔna kulɔyɔv tɔ. ² I ka tɔka i nin taa ké takiliya na ká hɛtaa, na í su i ntɔyɔŋ nɔɔhɛle kɛ tenjku tɔɔ na i mpɔtəŋ nyɔntɛ kɛ tetv tɔɔ. ³ Ilena í má kapuka na nɔyɔ sɔsɔyɔ isɪ tɔyɔlaya wiikuɔyɔ tɔ. I tɛma m'pɔ́yú ka mapv ilena tɛv hola naatosompɔyɔlaya unɪ i cɔna hola. ⁴ Pə tɛma yɔyɔtaya kɛ mpv ilena má tayanɪ ma ti si ma ŋmaaki. M'pɔ́yú ma nu pə yɔyɔtəna-m na isɔtaa si: Nmesɪ nti tɛv hola naatosompɔyɔlaya unɪ i yɔyɔtaa tɔ, taa ŋmaa.

⁵ Isɔtaa tillu wei ma nawa na í səŋa tenjku na tetv pə tɔɔ tɔ, i kpaasa i nin ntɔyɔŋ na isɔ, ⁶ na í tuuna isɔ wei i wɛ tam tɔɔ tɔ, wei i ŋma isɔtɔnɔyɔ na pə təna mpi pə wɛ ku taa tɔ, na tetv na pə təna mpi pə wɛ tɔ taa tɔ, na tenjku na pə təna mpi pə wɛ ílé i taa tɔ, si pə fei wɔle suv tɔtɔ. ⁷ Waatu wei isɔtaa tillu naatosompɔyɔlaya nyəŋ ká hɔlv i akantɛle tɔyɔ isɔ ká yoosi lapv kɛ mpi i suwa na í təŋyɔi na í lakɪ na pə ŋmelaa tɔ. I ka tɛma pə tɔm heeluyɔ kɛ isɔ kuyɔyɔtɔtɔ teləsəlaa mpa pa kɛ i pəyalaa tɔ.

⁸ Pə waali ké yɔyɔtɔyɔ mpi pu tɛma isɔtaa kɛ yɔyɔtənav na má nu tɔ pə tasa-m si: Polo na í mv isɔtaa tillu wei i səŋa tenjku na tetv pə tɔɔ tɔ i nin taa ké takiliya ŋka ka hɛta mpv tɔ. ⁹ M'pɔ́yú ma kulaa na má polo isɔtaa tillu kin na má tɔmi-i si: Cɛle-m takiliya ŋkɛ. Tənaya i tɔma-m si: Mv-kɛ, na í tɔyɔ-kɛ. Kaa la lelenɪ isɪ tunj kɛ nyá nɔyɔ taa. Ama kaa la nyan kɛ nyá hiluyɔ taa. ¹⁰ Ma mv takiliya ŋkɛyɛ isɔtaa tillu nin taa ilena má tɔyɔ-kɛ. Ka lapa lelenɪ kɛ ma nɔyɔ taa isɪ tunj. Ama ma kama na má li-kɛ ilena ká lá nyan kɛ ma hiluyɔ taa.

¹¹ M'pɔ́yú pə tɔma-m si: Pə wɛɛ si n ká tasa tɔtɔyɔ isɔ kuheelitu kpaalɔyɔ kɛ yɔlaa pəyale na piitimnaa pəyale na nsəma pəyale na awulaa sɔsaa pəyale ké. Tə kɛ pa nyəntv kɛ.

11

Seliya nyəma naale

¹ Pə tɛma tɔyɔ pə cɛla-m camlɔyɔ ŋku pa maɣasəyənə na ku nəyəsəna isɪ kpatɔyɔ tɔ. Ilena pə tɔ-m si: Kulɪ na í kɛɛsi isɔ tɛsɛɛle sɔsɔɔle na kɔtaya telate tɔtɔ, na í kala mpa pa sɛɛ isɔ ké isɔ tɛsɛɛle sɔsɔɔle tənɛ tɔ taa tɔ. ² Ama yelina tɔ waali tɔ taasi, taa maɣasi. Pə taya pulu tɔɔ, pa yelina kpaɪ nyəma kɛ icate nanj nyɔntɛ ké si pɛle pá yaya-teyɛ nɔɔhɛɛ kɛ isɔtɔnaa nule na naale taa. ³ Maa kusɪ ma tɔm tampana hullaa naale mpa pa suu ləyaya wontu nti tɔ wɛ isɪ fɔlɔtənaa

taka tō na má tili. Paa kpaalı İso kũheelitu ke kũyeen iyaya na kũyeen ĩmũnyũ na nutoso (1260) unu i taa.

⁴Ma tũm tampana hullaa naale unũyale Olifinaa naale na fũtalanaa naale wei i sũnyũ katenya tũna Caa isentaa tũ. ⁵Ye nũyũ kulaa si i laki-weye isayatu, kũkũ lukũna pa nũsi taa kũ na kũ kũyi pa kolontunaa. Na mpũ tũtũyũ pũ wee, ye wei i kulũyi si i laki-weye isayatu, ka ku-i kele mpũ. ⁶Pa wena pũsyũ si pá kpa teu na ku taa nu pa İso kũheelitu kpaalıyũ waatu tũna taa. Na pa wena pũsyũ tũtũ si pá la na lũm pũsi calũm, na tũtũ si pá naasi ate na wahalanaa tũnyaa kotokoto kũ isũna mpi pa caa tũ.

⁷Pa kũn pa pá te nti pũ heela-we tũyũ kpaalıyũ ũena lumanj pũyũ sũsũu taa wontuyũ kulũ pa tũ. Na ku kũli-we na kũ ku-we. ⁸Na paa hũnti mũpũyũ icate sũsũale patũma taa. Tũ taa tũnyaa pa tema pa Sũsũ ke sũm tesika tũ kũ kam. Ye pũ keesaa, pa yaakũyũ si Sũtũm na İcipiti tũ, icate sũsũale nteye pa wena. ⁹Na piitĩm tũna na kpeka tũna na nsũma tũna na katenyasi tũna taa pũ yũlaa kũ nyũnyũ sũtaa mpũye kũyeen tooso na kũyaku heku taa na pá hũnta mpũ. Pa kaa tisi si pá pi-we. ¹⁰Tũtu tũ yũlaa tũna lanje kũ hee isũ yũlaa pane pa sũpu tũ. Paa paa teu na pá lá tũnyaa kũcũũ. Pũ tũya pũlu tũ, İso kũyũyũtũtũ telũsũlaa pane pa naale paa paasaa kũ na pá tu ate yũlaa ke wahala. ¹¹Kũyeen unu i tooso na kũyaku heku taa kũma na pũ tee ũena weesuyũ feesĩn luna isũ na i sũv pa taa na pá kulũ. Mpa pa tũna pa na-we tũ sũyũntũ kpa-weye sũsũm. ¹²Mũpũyũ pũ yũyũtũna isũtaa kũ İso kũyũyũtũ telũsũlaa mpũ pa naale si: I kpa cũne. Tũnyaa pa sũv pũlu isũ isũnyũntũyũ taa na pá kpa isũ, na pa kolontunaa tũnyaa-weye nyũnyũ ke mpũ. ¹³Tũne unũyi kpaakpa ke tũtu sũv seluyũ ke sũsũm, ũena icate sũsũale hũyũlũn naanũwa taa lenku kutulũn hoti, na pũ kũ yũlaa iyisi naatosompũyũlaya (7000) ke tũtu seluyũ mpũ tũ. Sũyũntũ kpa yũlaa lelaa ke sũsũm, ũena pá sũv isũtaa İso kũ teeli hav.

¹⁴Wahala naale nyũn teewayale. Ama tooso nyũn kũ kũna nũũũ.

Akantũle naatosompũyũlaya nyũnte hũlyũ

¹⁵Mũpũyũ isũtaa tillu naatosompũyũlaya nyũn hũla i akantũle. ũena pũ yũyũtũna isũtaa na tũn si: Pũnentaa Tacaa na i Mesii paa tũkũna tũtu tũ kũ kawulaya, na tam tũ kũ paa tũki-ke. ¹⁶Tũnyaa sũsaa hiu na liyiti wei i caya kumlee tũ kũ İso isentaa tũ i kulaa, na i hũnti ate na pá see İso si:

¹⁷Tacaa İso kawulaya tu,
nyũ wenna, na nyaa wenna.
Nyana tũmlũ ke isũna n lapũ
na nyũ tũn sũsũũ tũ.

Na isũna n sũv kawulaya tũyũ tũ.

¹⁸Piitĩmnaa mukaya pũnũnũ ke sũsũm.

Pũnentaa kele pũ talaa si nyaa hũli nyũ pũnũnũ.
Sũtaa hũnũv tala mpũ.

Pũnentaa kele pũ talaa si n feli nyũ pũyalaa
İso kũyũyũtũ telũsũlaa ke pa fũtũ.

Na n feli nyũ nyũma tũna mpa pa nyũnyũna-tũ tũ.

Paa sũsaa paa piya.

Na pũnentaa kele pũ tala n wakũli mpa
pa wakũlyũ tũtu tũ.

¹⁹Mũpũyũ İso tũseele sũsũale ke isũtũnyũ taa tulaa, na nũsi pũelyũ atakaa naaki. Tũnyaa teu nyũyũsaa, na pũ yũyũtũ, na teu hũli, na tũtu sele, na tũmpũe hotiyũ sũsũm sũsũm.

12

Alv na Tvm sɔsɔ pa tɔm

¹ Ḿpóyú kəkəlɔ sɔsɔ nɔyɔlv ɪ lapa hatuu ɪsɔtaa. Alv nɔyɔlv ɪ takəna ilim ke ɪ tɔɔ ɪsu pa takuyuv puuyv tɔ, na ɪsɔtv náá wɛ ɪ nɔɔhɛ tɛɛ, na pɔ́lv ɪsɔtɔlvɛnɛsɪ naanwɛ na naaleɣɛ ntenuɣu na pɔ́ tɛ ɪ nyuvv. ² ɪ ka puwɛyɛ tɛtɔyɔtɔyɔ na ɪ wɔsa lɔlvɣv, na lɔlvɣv konyɔntɔyɔlɛ na pɔ́ wɔsɛsɪ kpa-ɪ na ɪ svv kapusi mapv.

³ Tɛnɛyɛ kəkəlɔ lɛlv ná tasa lapv tɔtɔyɔ ɪsɔtaa. Tvm sɔsɔ wɛi ɪ sɛɛwɛ ɪsu kəkɔ tɔ ɪ luwɛ, ɪ nyɔɔɛ wɛ naatosompɔyɔlayɛ na ɪ hɛɛj ke naanwɛ, na ntenɪɛj tema paa ɪ nyuvv ɛkɪ kv tɔɔ. ⁴ Ḿpóyú ɪ paala ɪsɔtaa kɛ ɪsɔtɔlvɛnɛsɪ tintika tooso taa kɔlvmtɛlɛ na ɪ suka na ɪ pɛtɪ tɛtv tɔɔ. ɪlɛna ɪ sɛɛj alv ɪsɛntaa sɪ ɪlɛ ɪ lɔlɪ ɪ pɛyɛyɛ na unɪ ɪ li. ⁵ Apalvɔpɛyɛyɛ ɛkɛ kaa tiiki piitimnaa tɛna na nyɔyɔlvɣv kɔ́átɔyú tɔyɔ alv unɪ ɪ lɔlɛ. ɪlɛna pɔ́ kpaana ɪ pɛyɛyɛ na pɔ́ pona-keɣɛ ɪsɔ na ɪ kumtɛ pɔ́ kɪɛj. ⁶ ɪlɛna alv náá sɛ na ɪ polo wɔlayɛ tɛtv taa. ɪsɔ ka tayana-ɪ tɛɔayɛlɛ ke tɛnɛyɛ sɪ ɪ ɔayɛ na pɔ́ tɔɔ-ɪ kuyɛɛɛj ɪyɛyɛ na kuyɛɛɛj ɛmuvvɔyɔ na nutoso (1260) taa.

⁷ Ḿpóyú yooɔ kɔlɛ ɪsɔtaa. Misɛɛlɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa na tvm na ɪlɛ ɪ ɪsɔtaa tillaa pa yookina na tɛma. ⁸ Ama Misɛɛlɪ-wɛ pa kɛla tvm na pɔ́ tɔyɔnɪ ɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa ɪsɔ ɪsɔtaa. ⁹ Na pɔ́ pɛtɪ tvm sɔsɔ yaa Satanɪ wɛi ɪ puɣusɪyɪ antulɪnya tɛna tɔ. ɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa ke pa kɔpɛntaa na pɔ́ pɛtɪ aɛɛ.

¹⁰ Ḿpóyú ma nu pɔ́ yɔyɔtɛna ɪsɔtaa na toɛj toɛj sɪ: Pɛnɛntaa pɔ́ tala ɪsɔ ɪ waasi. Pɛnɛntaa kɛ ɪsɔ ká húlɪ ɪ kawulayɛ toɛj. Na pɛnɛntaa kɛ ɪ Mesii ká húlɪ ɪlɛ ɪ pɔ́svvɔyɔ. Pɔ́ tayɛ pulv tɔɔ, tá taapalaa tɔm suulu wɛi ɪ ka sɛɛyɛyɛ tá ɪsɔ ɪsɛntaa na ɪ suukɪ-wɛyɛ tɔm ke tam tɔ pa lɛsa-ɪ ɪsɔtaa na pɔ́ pɛtɪ. ¹¹ ɪwɛyɛyɛ calɛm toɛj tɔɔ, na tampana tɔm ntɪ pa kpaalɛyɛ tɔ tɔ toɛj tɔɔ pa kɛla-ɪ. Paa hawa pa weesɪɛj kɛ sɪ ye sɛm sɛm. ¹² Pɔ́ tɔɔ ɪlɛ ɪsɔtɔlvɛnɛsɪ na kv taa nyɔ́ma mɛ ɪ paa teu. Ama aɛɛ na tɛɛkɪ pɔ́ tɔm wenna waiyɔ. Mpi tɔ, ɪlɔyɔv sɔsɔ luna ɪsɔtaa na ɪ tii mɔ́ ɔlɔ na ɪ haya pɔ́áná ke teu, ɪlɛ pɔ́ tayɛ pulv tɔɔ, ɪ nyɔ́má sɪ ɪ wɔlɛ wɔsaa.

¹³ Tvm kɔ́ma na ɪ ná sɪ pa pɛta-ɪ aɛɛ, ɪlɛna ɪ svv alv wɛi ɪ ka lɔlɛ apalvɔpɛyɛyɛ tɔ ɪ waalɪ kɛ seu. ¹⁴ Ḿpóyú pɔ́ nyɔ́sa alv ke hɛkɛlɛ sɔsɔ kɛɛj naalɛ sɪ ɪ kɔlɪ hvntv na ɪ tala ɪ tɛɔayɛlɛ ke wɔlayɛ tɛtv taa. Tɛnɛyɛ paa tɔɔ-ɪ pusɪ tooso na pɛnɛyɛ hɔyɔlvɣv taa, na tvm kaa keesi-ɪ. ¹⁵ Tɛnɛyɛ tvm tɔ lvm na ɪ nɔyɔ na pɔ́ lɛ ɪsu pɔ́yɔ sɔsɔyɛ ke alv unɪ ɪ waalɪ sɪ lvm hola ɪ kpaɛyɛ-ɪ. ¹⁶ Ama tɛtv waasa alv unɪ, tɛtv haa nɔyɔ na tɔ́ li lvm mpi tvm ka tɛna ɪ nɔyɔ ke mpv tɔ. ¹⁷ Ḿpóyú tvm mv alv na pɔ́áná ke sɔsɛm, na ɪ polo na ɪ yooɔna alv piya nsi pɔ́ yɛlɛaa tɔ. Mɛɣɛɛlɛ pa tɛna mpa pa tɛɛɣɪ ɪsɔ kɔ́hɛelɪtu na pɔ́ tɔka teu ke tampana nna a tɔɔ Yesu kulaa tɔ. ¹⁸ ɪlɛna ɪ polo ɪ sɛɛj tɛɛkɪ nɔyɔ tɔɔ.

13

Wontu naalɛ tɔm

¹ Ḿpóyú ma na wontuyɛ nakɔlɪ na kv lukəna tɛɛkɪ taa. Kv hɛɛj wɛ naanwɛ na kv nyɔɔɛ ke naatosompɔyɔlayɛ. Na ntenɪɛj tema paa kv hɛlvɣv ɛkɪ kv tɔɔ. Na pɔ́ ɛmɛaa kv nyɔɔɛ tɔɔ kɛ hɛtɛ nte tɔ́ tɔvki ɪsɔ tɔ. ² Wontuyɛ ɛkɪ ma na mpv tɔ kv nɔyɔsɛna kɔpɔ́ kɛ, na kv nɔɔhɛ ná nɔyɔsɛna wontuyɛ ɛkɪ pa yaa sɪ wusi tɔ kv nyɔ́na, kv nɔyɔ ɪsu tɔyɔlayɛ nyɔ́ɛkɛ. Ḿpóyú tvm sɔsɔ ha-kuvv ɪ toma na ɪ kawulayɛ kumtɛ na ɪ pɔ́svvɔyɔ sɔsɔɛɛkɪ. ³ Wontuyɛ ɛkɪ kv nyɔɔɛj taa lɛɛkɪ ɔayɛ kɛ ɪsu pu kv-kuvv ɪsɛyɛkuvv. Ama timpɪ pu kv-kuvv ɪsɛyɛkuvv ke mpv tɔ pɔ́ waawa. Ḿpóyú antulɪnya tɛna puɣɔlɛ wontuyɛ ɛkɪ na pɔ́ wɛ kv waalɪ. ⁴ Tɛnɛyɛ yɛlɛaa tɛna svv tvm sɔsɔ ke sɛɛv ke ɪ hav ɪ pɔ́svvɔyɔ ke wontuyɛ tɔ pɔ́ tɔɔ. Na pa sɛɛkɛyɛ wontuyɛ

tətə na pə faaləxi si: Wontuyu kune ku taka wee keke? N ke awe na nyá na-ku í səj na í yoo?

⁵ Mprógó pə ha wontuyu ke mpraav na kó yəgətí kalampaaní təm na ku tɔv Iso. Na pə ha-kuɣu pəsuyu si ku paasi na kó lá isətɔnaa nule na naale taa. ⁶ Tənaɣa ku sɔv Iso ké footuyu, na ku yaa í hətə na timpri í wee tə na pa təna mpa pa we isətaa tə na ku tɔv. ⁷ Na pə ha-kuɣu mpraasi si ku yooa Iso yəlaa na kó kəli-we. Na pə ha-kuɣu pəsuyu si ku kpiliki kpeka təna na piitim təna na nsəma təna yəlaa na kateɲasi təna yəlaa. ⁸ Ate yəlaa təna ká sɛɛna-ku. Mpa pa həla pa ta ɲmaa lwəyaya ɲka pa kɔwa tə ka weesuyu takəlaya taa ké tuu antulinya kancaalaya tə mpe paa sɛɛna-ku.

⁹ Ye wei í ké təm nuɔv pɔntu í nu. ¹⁰ Ye pə tɔ yɔlv wei ké hatuu í tanəɲ tɛɛ si paa təkɪ-í saləka, isu pa təkɪ-í saləka inɪ, pu saaləxi. Na ye pə tɔ wei lɛyɛ hatuu í tanəɲ tɛɛ si paa ku-í na layate, isu pa ku-í na-te, pu saaləxi. Pə təw ké Iso yəlaa ka təkɪ suulu na pá tɔ Iso ké naani ké ɲprógó tam.

¹¹ Mprógó ma ná wontuyu lɛɲku na ku luna tetu tɛɛ. Ku həɲ we naale na í nəɣəsəna iwəyaya həɲ, na ku yəgətaya isu tum səsə. ¹² Ku lapəna kancaalaya wontuyu pəsuyu tənaya kole ku isentaa. Na ku caalaya tetu na tə təw yəlaa si pá sɛɛ kancaalaya wontuyu ɲku pu kɔwa isayakuɣu na pə waa tə. ¹³ Mprógó wontuyu naale nyəɲku kune ku lapa piti təma səsəna. Haləna ku lakaya na kəkə lukəna isətaa na ká tiiki atɛyɛ yəlaa təna isentaa. ¹⁴ Pə ha-kuɣu mpraav si kó la piti təma nnaɣa kancaalaya wontuyu isentaa tə, ku tolisa atɛ yəlaa ké na-ye. Ku heelaya atɛ yəlaa si pá lu wontuyu ɲku layate hikaa na paa na mpɔv ku wɛna ku weesuyu tə ku lɛsuyu. ¹⁵ Ilena pə há wontuyu naale nyəɲku ɲkuɣu pəsuyu si ku woso weesuyu feesɪɲ ke kancaalaya wontuyu lɛsuyu təw, na lɛsuyu ɲku ku yəgətəxi, na kó pəsi na kó kó pa təna mpa paa sɛɛki-ku tə. ¹⁶ Mprógó wontuyu ɲku ku caala yəlaa təna təpai, piya na səsaa na apila na kɔnyəntɔnaa na yomaa na kasayampiya, si paa yɔsi paa wei í niɲ ntəɣəɲ taa na í tokuyu taa. ¹⁷ Ye pa ta yɔsi wei ké kuyusəm pəne, pɔntu u pəsəxi na í ya yaa í pɛɛti pɔlv. Kuyusəm mpəɣəle wontuyu ɲku ku hətə, yaa kəkəlatu nti tə hóləxi si ku hətə tə.

¹⁸ Ləmayasɛɛ təhulle nté cəne. Ye wei í wɛna layatu pɔntu pəsəxi na í cəkəna wontuyu ɲku ku kəkəlatu, pə taya pɔlv təw, kəkəlatu nti tə lu yɔlv hətə ké. Kəkəlatu ntəɣəle nasətoso na nutoso na naatoso (666).

14

Mpa pa nyəɲ pə yapa tə pa yontu yoo

¹ Mprógó ma nyənaɣa, Ilena má ná lwəyaya na ká səɲa Siyəɲ puɣu təw, na yəlaa iyisi nuɔwəna na iyisi nule na liyiti (144000) we ka colə, na pá ɲmaa pa tokuɲ taa ké kana ka Caa pa həla. ² Tənaɣa ma nu pə yəgətəna isətaa na pə la yuɲ isu ləm kpeɲuyu na pə faləxi səsəm tə, isu tɛv holuyuuɔna tɔɲ tə pə taka. Pə yəgətaya na má nukɪ tə, pə nəɣəsəna ké isu saɲku mataa kulɣuɔv pa saɲkɔnaa mapv na pə wiiki isəna tə. ³ Na yəlaa iyisi iyisi inɪ í səɲa ɲprógó kumte na weesɪɲ nyəma liyiti na səsaa pa isentaa na pá yooki Isəsɛɛle yontu kɔfatv. Yəlaa iyisi nuɔwəna na iyisi nule na liyiti (144000) wei pa yapa tetu təw tə í paasi, nəɣəlv fei wei í pəsəxi na í nyi yontu təne tə yoo tə.

⁴ Mpe inɪ pa ta pilisi pa ti na alaa, pa caɣa ɲprógó təcɔɲɲ. Paa timpriyi lwəyaya puki, pa təɲəxi-keɣɛ. Pə yapa-weɣɛ yəlaa həku taa ké si pə caaləyənə-weɣɛ Iso na lwəyaya ke hav. ⁵ Pa ta nuna pa nəsəsi na pəpətiya, pa feina taalı nəɣəlv.

Isətaa tillaa tooso təm

⁶ Mpróyó ma ná isótáa tillu lelv ná í kuləyí hontv ke hatuu isótáa. I wena Laapaali Kupaŋ tam təo nyəŋ nəyolv sɪ ɪ kaasəyɪ atə yəlaa ná piitimnaa təna taa yəlaa ná kpeka təna ná nsəma təna ná yəlaa təna. ⁷ I yəyətəyana nəyə səsəyɪ sɪ: I nyana Isə ná í tɔ-ɪ teeli. Pə taya pulv təo, pənente pə talaa ké sɪ ɪ hɔvna yəlaa ké tɔm. Wei ɪ lapa isətəntv na tetv ná tenku ná hila tə ɪ sɛɛ unɪ.

⁸ Tənyaa isótáa tillu naale nyəŋ ná luwa kancaalaya nyəŋ waali ná í təŋ sɪ: I tu hotaa, Papiloni səsə tu hotaa. Inɪ ɪ nyəəsəna piitim təna yəlaa ké ɪ solvm, ɪ asilima səsəna anɪ a solvm.

⁹ Isótáa tillaa naale unɪ ɪ waali ké tooso nyəŋ luwa ná í yəyətəyəna nəyə səsəyɪ sɪ: Ye wei ɪ sɛɛ wontuyv ŋkɔ ná kv leesvɔv ná í tó kv kuyvsvm ké ɪ tokuyv taa yaa ɪ nin taa tə, ¹⁰ pʊntv maɣamaya ká tɛ ná í nyəə Isə solvm, ɪ pááná səsəna nyəm mpi ɪ pəla ɪ pááná kəpʊ taa ná pá tá pala pə taa ké pulv tə. I ká ná kankanɪ ke kəkə ná asimti pə taa ké isótáa tillaa nanŋ nyəma ná ɪwəyaya pə isentaa. ¹¹ Na kəkə ŋka ka taa pə naa mpróyó kankanɪ tə tam təo ké ka nyəəsɪ kuləyəna isə. Mpa pə sɛɛ wontuyv ŋkɔ ná kv leesvɔv ná pə yusa-wɛ ná kv hətɛ kuyvsvm tə, mpróyó pu wɛɛ tam təo, hɛɛsvɔv fɛɪ.

¹² Pə təo ké Isə yəlaa mpa pə təŋyɪ ɪ kvheelitv ná pá nukəna Yesu ké teu tə pə wɛɛ sɪ pá təkɪ suulu.

¹³ Mpróyó ma nuwa pə təma-m ná isótáa sɪ: Nmaa takəlaya taa sɪ pə krayav pənentaa tə mpa pə səkɪ Tacaá təmlɛ taa təyɔlɛ lelerɪ nułaa. Ulena Feesuyv tə sɪ: Nn, tampana ké, pə təma təŋ nyəna wena pə lapa tə, pə tala pə hɛɛsɪ. Pə taya pulv, kupantv nti pə lakaya tə nti tə təŋyəna-wɛ.

Kvmtv tate

¹⁴ Ma nyənaa tətə ɪlɛ ma ná isəŋmuntvɔv kvhəlvmvɔv ntɛ, ná nəyolv caya kv təo, ná pʊntv nəyəsəna yolv, ná wola ntenuyv tema ɪ nyvɔv, ná ɪ nin taa ké lemse ləŋ nyəŋ. ¹⁵ Mpróyó isótáa tillu lelv luna Isə təsɛɛlɛ səsəɔlɛ taa ná í yəyətəna wei ɪ caya isəŋmuntvɔv tə tə ná nəyə səsəyɪ sɪ: Kraya nyá lemse ná ń kó, kvmtv talaa ké. Tetv puwa tə, kvmtv talaa ké. ¹⁶ Tənyaa wei ɪ caya isəŋmuntvɔv tə tə ɪ tɔ ɪ lemse ké tetv təo, ɪlena pə kó tetv təo.

¹⁷ Na isótáa tillu lelv náá luna isətəntvɔv taa Isə təsɛɛlɛ səsəɔlɛ taa ná ɪlɛ ɪ təkə lemse ləŋ nyəŋ tətə.

¹⁸ Mpróyó isótáa tillu lelv wei ɪlɛ ɪ wena pəsɔv ke kəkə tə tə ɪ luna kotaya təlɛtɛ ná í kəə. Ulena ɪ yəyətəna isótáa tillu wei ɪ təkə lemse ləŋ nyəŋ tə ná nəyə səsəyɪ sɪ: Kraya nyá lemse ná ń kóólí tetv təo lesɛŋ tukuv, ɪ puwaya. ¹⁹ Tənyaa isótáa tillu tɔv nyəma ná í kóólí tetv təo lesɛŋ tukuv, ná ɪ peti-ɪ Isə pááná səsəna lesɛŋ tənyasəɔlɛ taa. ²⁰ Ulena pá nyaasi lesɛŋ ke ɪcatɛ waali ké tənyasəɔlɛ taa, ná caləmvɔv luna tənyasəɔlɛ təna ná kv kpe kpkokpko ná pə polo isv kilomɛɛtələnna ɲmuntvɔv ná nuwɔwa (300), ná pə luma isv mɛɛtəlɪ kvlv ná həyolvɔv.

15

Kantəkaya naasvɔv

¹ Mpróyó ma ná isətəntvɔv taa ké kəkəlv nəyolv ɪlɛ tətə. I təwaya ná ɪ təm wɛ ha. Isótáa tillaa naatosompəyolaya təkəna kvnaasənam ké təm naatosompəyolaya. Mprəyɪ pə tɛsəyəna naasənav ɪlɛ pə tɛma. Na kantəkaya nyəntv tənyɛ Isə ná tu yekina mpróyó ɪ pááná.

² Mpróyó ma ná tin pə isv tenku, ná í ná kəkə pə sitaa. Ná má ná tətəyə mpa paa kəla wontuyv ná kv leesvɔv ná ŋkɔ kv kvkalətv ntɛ kv hətɛ tə. Pə səŋa tin wei ɪ

pə mpv isu tenku tɔ ɪ nɔɔɔ, na pá tɔka sanjɔnaa mpa Iso cɛla-we tɔ. ³ Na pá yooki Iso tɔmlɛ tɔ Moisi yontu na Iwəyaya nyəntɔ sɪ:

Tacaa Iso kawulaya tɔ,
nyá tɔma kulapɛɛ tɔɔw we sɔɔɔntɔ,
na a tɔm we piti.

Piitimnaa tɔna tɔpai wulav.
Mpi n suwa na ń tɔnjəɣi na ń laki tɔ,
pə siyisaa na pə wɛna tampana.

⁴ Tacaa, wei ɪ kaa nyana-ŋ tɔ pɔntɔ wɛɛ?
Awe ká kisina-ŋ teeli tɔɔv?

Pə taya pɔlv, nyá tike n wɛnna tɔnanɔŋ.
Piitimnaa tɔna yɔlaa ká tɛ na pá kɔɔ,
na pá lunj nyá tɛɛ na pá sɛɛ-ŋ.

Pə taya pɔlv, pə kula nyá kulapɔtɔ
kupantɔ tɔɔ kɛ na pə hólí tɔkeeleɛ.

⁵ Pəle pə waali kɛ ma ná isɔtaa Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle tɔlaa, na tɔ taa kɛ cokɔle nte tɔ hólýɣi sɪ Iso wɛɛ tɔ. ⁶ Ḿpɔ́yú isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya wei ɪ ka tɔka kɔnaasɛnam tɔm naatosompɔɔɔlaya inɪ tɔ pa lu Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle nte tɔ taa. Na pá suu kɔɔŋkɔntɔ tɔŋ nyəntɔ wontu kuhulɔmtɔ na tɔ mɔɣi kɔkɔ kɛ nyənənyəni, na pá lɔla pa lanja taa kɛ wɔla tampanaa. ⁷ Tɔnaya weesɪŋ nyɔma liyiti inɪ ɪ taa nɔɔɔlv ɪ cɛla isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya inɔɣi wɔla kɔpɔnaa kɛ naatosompɔɔɔlaya, na pá suna Iso wei ɪ we tam tɔɔ tɔ ɪ pááná. ⁸ Ḿpɔ́yú Iso teeli na ɪ toma pə nyalɔna Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle tɔkɔpəmm. Nɔɔɔlv ta pəsi na í sɔv Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle taa, halɔna isɔtaa tillaa yoosi kɔnaasɛnam tɔm naatosompɔɔɔlaya inɪ na pɔ́cɔ́.

16

Iso pááná mɔɣv tɔm

¹ Ḿpɔ́yú ma nu pə yɔɔɔtɔna isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya na nɔɔɔ sɔsɔɔɔ kɛ Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle taa sɪ: ɪ polo na í pəli Iso pááná kɔpɔnaa naatosompɔɔɔlaya inɔɣi atɛ.

² Tɔnaya kancaalaya nyəŋ tɛɛwa na í pəli ɪ kɔpɔ kɛ atɛ. ɪlena sɔmola asayɛɛ na kuwəwuna kra yɔlaa mpa paa yɔsa wontuyɔ kuyɔsɔm kɛ pa tɔɔ na pa sɛɛkaya ku lɛɛsɔv tɔ.

³ Isɔtaa tillu naale nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ tenku taa, ɪlena lɔm pəsi isu yɔlv sɔtv calɔm, na weesuyɔ nyəŋ mpi pu we tenku taa tɔ pə sɪ pə tɔna tɔpaiɔai.

⁴ Isɔtaa tillu tooso nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ pusi sɔsɔɔŋsɪ na sɛɛlaa tɔna taa, ɪlena pə lɔm pəsi calɔm. ⁵ Ḿpɔ́yú ma nu isɔtaa tillu wei ɪ nyənəɔɔna lɔmnaa tɔɔ tɔ ɪ tɔma sɪ: Nyá wei n we tɔnanɔŋ tɔ, nyá wɛnna, na nyaa wɛnna. N tɔŋa siyisuyɔ kɛ nyá huɔle tɔne tɔ taa kɛ. ⁶ Isu paa lentɔ Iso yɔlaa na Iso kuyɔɔtɔtɔ tɛlasɔlaa tɔɔ n cɛlɔɣi-wɛɣɛ calɔm kɛ pənɛntaa sɪ pá nyɔɔ. Mpi paa lapa tɔ mpi pə fɛlɔɔnawɛ. ⁷ Ḿpɔ́yú ma nu pə yɔɔtɔ kɔtaya tɔlate sɪ: Ḿpɔ́yú mɛɛ, Tacaa Iso kawulaya tɔ, tampana na siyisuyɔ kɛ n tɔnjəɣi na ń huɔkɔna.

⁸ Isɔtaa tillu liyiti nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ ilim tɔɔ, ɪlena pə kpaasi-wəɣi tɔŋ sɪ pə kɔkɔ í nyaya yɔlaa. ⁹ Ḿpɔ́yú hanɔaya paasaa na ká han yɔlaa, halɔna pá yaa Iso wei ɪ tɔka kɔnaasɛnam pəne pə takanaa na ɪ pəsɔv tɔ ɪ hɔtɛ na pá tɔv-ɪ. Ama pa ta yele pa isayɔtv na pá tv Iso kɛ teeli.

10 Isotaa tillu kakpası nyəŋ ná pəla ı kəpu ke wontuyı ŋku ku kawulaya kumte təə, ɪlena səkpɛtuyı nyala ku kawulaya taa, na yəlaa paasi na pá sʉlɔləŋəna wɔsasi pə tu fei. 11 Na pá tʉv isotaa Isə ké pa wahala na pa səməla pə təə. Paa na mpɔ tə, pa ta yele pa lakası isayasi.

12 Isotaa tillu naatoso nyəŋ ná pəla ı kəpu ke ɪfəlatı pəɣə səsəya taa, ɪlena ka lum nyəə na pə ha mpaav ke awulaa səsaa mpa pa lukəna tɛv kite təə tə. 13 Mpróyú ma ná alyaa tooso na pá nəŋəsəna saleɛ, na pa luna tum səsə na wontuyı na Isə kuyəɣətʉtʉ teləsʉlv pəpətu pa nəəsi taa. 14 Alɣaa mpeyele mpa pa laki piti təma tə. Tənaɣa alɣaa mpe pa tooso pa kulaa na pá cəki tɛtu təna awulaa səsaa təə sı pa kotiyi-weyɛ Isə kawulaya tʉ kuyaku səsəəv wule yoonav təə.

15 Nyəni, ma kəŋ kəntɛ ké isu ŋmɪlv. ɪɛ ye wei ı təkə ı wontu sı ye pə talaa ı taa tɛɛ tapakpɛtɛ, ɪɛ pəntʉ nté lelenɪ nɪlv. Mpi tə, ye pa na-ı npróyú tapakpɛtɛ feɛle ké lapı-ı.

16 Mpróyú alɣaa mpe pa kota awulaa mpeye timpi pa yaakəna Hɛpəla taa sı Haamakətəŋ tə.

17 Isotaa tillu naatosompɔɣələya nyəŋ ná pəla ı kəpu ke heelim təə, ɪlena pə yəɣətəna Isə təsɛɛle səsəəle taa na kumte kin na nəɣə səsəya sı: Pə lapayale.

18 Mpróyú tɛv nyəŋəsaa, na pə yəɣəti, na tɛv holi, na tɛtu sele səsəm. Hatuu pə ŋmav yʉlv tə tɛtu ta selita seluyı pəne pə taka. Pəne ɪnı pə kəla kpakpaa.

19 Tənaɣa pə fayə ıcatɛ səsəəle ke həɣələŋ tooso na pə yəki. Na acaɛɛ səsəəna hoti tɛtu təna taa. Isə təsa Pabiloni səsə təə, ɪlena ı nyəəsi-ı ı kəpu taa páánə səsəəna sʉlv.

20 Na tətʉnaa mpa lum ka cənaa tə pá mʉki yem, pa ta taa pá keesi pəŋŋ tətə. 21 Tɛv təmpɪŋ hotayana isotaa ké na ı nyəkəŋı yəlaa. Təmpəle kuləmtəle yuŋ ka wɛ isu kiloonaa nɪle. Mpróyú yəlaa tʉv Isə ké naasuyı mpi təmpɛɛ anı a naasaya-wɛ tə pə təə. Pə taya pʉlv, naasuyı mpi pəle pu kəla kpakpaa ké.

17

Wasanjalı kpitikpiti təm

1 Isotaa tillaa naatosompɔɣələya wei ı ka təkə kəpʉnaa naatosompɔɣələya tə pa taa ɪlv kəma na ı yaa-m sı: Kəə na má hʉl-ŋ saləka wei paa tʉ pusi payale hɛku taa wasanjalı səsə tə. 2 ı kin ke atɛ awulaa lakaya pa asilima kulapʉtv, na ı asilima sʉlv ke atɛ yəlaa nyəəwa na pə kuyı-wɛ.

3 Mpróyú Feesuyı tɛna-m ɪlena isotaa tillu pona-m wələya tɛtu taa. Tənaɣa ma ná alv nəɣəlv na ı caya wontuyı kuɛɛmuyı təə, na ı təə waasa həla nna a tʉvki Isə tə təwisiwisi. Wontuyı ŋku ku nyəəŋ ka wɛ naatosompɔɣələya ké, na ku həŋ ke naanʉwa. 4 Alv ɪnı ı təɣəla wontu kʉpampantʉ nti tə sɛəwa tə, na wontu nti tə sɛəwa təkəŋkəŋ tə, na ı tʉ wɪla na liyitee pɛɛ lutʉ kʉpantʉ, pə tu fei. Na ı təkə ı nin taa ké wɪla kəpʉ na ı suna acaalətv. Asilima nna ı ka lapa tə a isayətʉ nté. 5 Pa ŋmaa ı tokuyı taa ké hətɛ natəlɪ, ama pə hʉwɛɛ ta tʉl tɛv ké təyau. Sı, Pabiloni səsə, antulinya wasanjalənaa na acaalətv pə too. 6 ɪlena má ná sı Isə yəlaa caləm na mpa pa ləntaa sı pepe təə ké pa nuna Yesu ké tɛu tə, pɛle pa caləm kuyı alv ɪnəɣı sʉlv nyəm.

7 Mpróyú isotaa tillu pəsa-m sı: Pepe təə ké pə laki-ŋ ha? Maa heeli-ŋ mpi alv na wontuyı ŋku ku təə ı caya na ku wɛna nyəəŋ naatosompɔɣələya na həŋ naanʉwa tə pa hóləyı mukaya tɛɛ tə. 8 Wontuyı ŋku n na mpɔ tə, ku wɛna weesuyı ke hatuu ləŋ ké, ama ku fei npróyú nəəəə. Pə wɛɛ sı kú lu luməŋ pʉuyı səsəəv taa ké na kú polo timpi pu tɛ ku təm tənəŋnəŋ tə. Atɛ yəlaa mpa pa həla pə taa ŋmaa weesuyı takələya taa ké hatuu antulinya

kancaalaya tɔ, paa ná wontuyɔ kɔnɛ tɔ pu la-wɛyɛ ha. Pɛ taya pulɔ, ku wɛna weesuyɔ kɛ hatuu lɔŋ kɛ. Ama ku fɛi m̀pɔ́yɔ́ nɔɔnɔɔ, na ku tayanɩ luw tɔtɔ.

⁹ Nyɔm na lɛmayasɛɛ pɛ tɔhulle kin nte cɛnɛ. Nyɔɔŋ naatosompɔɔɔlaya unɩ ɩ h́lɔ́yɩ́ pulasi naatosompɔɔɔlaya wei ɩ tɔɔ alɔ unɩ ɩ cayaa tɔyɔ. Na ɩ h́lɔ́yɩ́ tɔtɔyɔ awulaa sɔsaa naatosompɔɔɔlaya. ¹⁰ Awulaa sɔsaa mpɛ pa taa kakpasɩ tema hotuyɔ. Kulɔm ná wɛɛ, na ɩ tɔŋna kawulaya tɔyɔ. Na lɛlu ná ta kɔnta, ɩɛ ɩ kɔŋ ɩ kɔɔ tɔ ɩ cayau kaa tɔɔ. ¹¹ Wontuyɔ ŋku ku wɛna weesuyɔ na ku fɛi m̀pɔ́yɔ́ nɔɔnɔɔ tɔ, kulɛyɛɛ wulav sɔsɔ pɔɛɛfɛi nyɔŋ. Mpɛyɛɛ mpɔ na kancaalaya awulaa sɔsaa naatosompɔɔɔlaya unɩ. Ku puki timpɩ pu tɛ ku tɔm tɔnaŋnaŋ tɔyɔ.

¹² Hɛŋ naanɔwa wei n nawa tɔ ɩ h́lɔ́yɩ́ awulaa sɔsaa naanɔwa mpɔ pa ta tɔyɔta kawulasɩ tɔ. Ama pu ha-wɛyɛ kawulasɩ toma, na pa na wontuyɔ ŋku pɔ tɔyɔ kawulaya kɛ kalɛfu kulɔm taa. ¹³ Pa naanɔwa unɩ pa tɔna paa la lɛmayasɛɛ kulɔmtɛɛ na pɔ mɛŋna pa toma na pa kawulasɩ na pɔ cɛla wontuyɔ. ¹⁴ Paa kulɩ na pɔ yoonɩ lɔwɛyaya, ama lɔwɛyaya ká kɛli-wɛ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, ŋkɛyɛɛ sɔsaa sɔsɔ na awulaa tɔna Wulav. Ka na ka nyɛma mpɔ pa yaawa na pɔ lɛsɩ na pa kɛ nuntaa tɔ paa kɛli-wɛ.

¹⁵ M̀pɔ́yɔ́ ɩsɔtaa tillu taa-m heeluyɔ sɩ: Pusi nsi n nawa na wasaŋkali caya sɩ hɛku tɔ, yɛlaa na samaa na piitimnaa taa yɛlaa na nsɛma taa yɛlaa nte mpɔ. ¹⁶ Hɛŋ naanɔwa wei n nawa tɔ na wontuyɔ pa taa ká kɔna wasaŋkali unɩ, na pɔ lɛkɩ ɩ wontu tɔna na pɔ yeɛ-ɩ kɔɛɛ. Paa tɔyɔ ɩ nantu, na pɔ wɔpɩ-ɩ kɔkɔ. ¹⁷ Pɛ taya pulɔ, ɩsɔ tɔna pa lotunaa taa kɛ hɔwɛɛ sɩ pɔ kɔɛntɩ nɔyɔ kulɔmɔyɔ na pɔ laki na pɔ mɛŋna pa kawulasɩ tɔŋ na pɔ cɛla wontuyɔ, na pɔ yoosi nti nti tɔ lɛmayasɛɛ ɩ ka tɔwa tɔ, halɛna ɩsɔ ka yɔyɔta nti tɔ tɔ la.

¹⁸ Na alɔ wei n nawa mpɔ tɔ, ɩcɛtɛ sɔsɔɛɛ nte tɔ ŋmakɔlɔyɩ atɛ awulaa sɔsaa tɔyɔɛ.

18

Papiloni hotuyɔ tɔm

¹ Pɔɛ pɛ waali kɛ ma ná ɩsɔtaa tillu lɛlu na ɩ luna ɩsɔtaa na ɩ tiiki. ɩ wɛna pɛsɔyɔ kɛ sɔsɔm kɛ, na ɩ teu nawa ɩsu kɔkɔ na pɔ cɔɔ tetu tɔna. ² M̀pɔ́yɔ́ ɩ yɔyɔtɔna nɔyɔ sɔsaya sɩ: ɩ tu hotaa, Papiloni sɔsɔ tu hotaa. Pɛnɛntɛ ɩ pɛsa alɔyɔ tɛcaɔyɛɛ, na alɔyɔa nɔyɔ na pa suka, na tetu sumasɩ nsi paa caa tɔ sɩ nɔyɔ na sɩ sukɔcaɔyɛɛ nte tɔna. ³ Pɛ taya pulɔ, unɩ ɩ nyɔɔsɛna piitimnaa tɔna yɛlaa kɛ ɩ sɔlɔm, ɩ asilima sɔsɔɔna anɩ a sɔlɔm. Na ɩ kin kɛ atɛ awulaa sɔsaa lakaya pa asilima kulapɔtu. Na atɛ payatɛlaa pilina ɩ wontu kopantu nti tɔ fɛi nyɔyɔsuyɔ tɔ.

⁴ M̀pɔ́yɔ́ ma nu pɛ yɔyɔtɔna ɩsɔtaa, ɩɛ pɛ taya ɩsɔtaa tillu unɩ ɩ nɔyɔ. Pɛ tɔmɔyɔ sɩ: Ma yɛlaa, ɩ se ɩ kin, na pɛ taa kɔɔ na ɩ ɩsayatu taana-mɛ, na pɔ kɔɔ na pɔ naasɔyɩ na pɛ kɔɛŋna-mɛ. ⁵ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, ɩ sayatu kaawaya na pɔ kalɛsɛna ɩsɔtɔnyɔ, ɩsɔ tɔɔsa ɩ lakasi ɩsayasi tɔɔ. ⁶ ɩ lɛɛtɩ-ɩ mpi ɩ ka lapa-mɛ tɔ. ɩ fɛli-ɩ ɩsɛna mpi ɩ ka lapa tɔyɔ tɔm naalɛ. ɩ suuli ɩ kɔɔpu kɛ sɔlɔm mpi pɛ kɛla mpi ɩ puukaya-mɛ tɔyɔ tɔŋ kɛ tɔm naalɛ. ⁷ ɩ tu-ɩ wahala na kɔnyɔŋ na pɔ tala ɩsu ɩ ka tɔyɔ ɩ tɔyɩ teeli na ɩ kaa wontu kopantu kɛ ɩsɛna mpi tɔ. ɩ yɔyɔta ɩ taa sɩ: Ma cayaa tɛka kɛ ɩsu wulav, ma ta nyɩ leelutu, ma kaa nyɩ mpi pa yaa sɩ kɔnyɔŋ tɔ. ⁸ Pɛ tɔɔ kɛ kɔnaasɔm mpi pɛ suwa sɩ pu naasɛna tɔ, kɔyaku kulɔmnyɔ kɛ pu tii pɛ tɔnaɔyɔ ɩ tɔɔ tɔkɔpili. Mpɛyɛɛ kɔtɔmɛŋ na sɔm na nyɔyɔsɩ. Kɔkɔ ká nyaya ɩ tɔna tɛluka. Pɛ taya pulɔ, Tacaɩ ɩsɔ wei ɩ lakɔna-ɩ tɔm tɔ ɩ wɛ toma kɛ.

⁹ ɩ kin kɛ atɛ awulaa sɔsaa lakaya pa asilima kulapɔtu na pɔ nukɩ ɩ lɛɛŋ. Paa tɛ na pɔ ná kɔkɔ nyaki-ɩ na nyɔɔsɩ nsi sɩ kulɔyɩ tɔ, ɩɛ paa tulɩ nɔɔsɩ kɛ ɩ tɔɔ, na paa

kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁰ Paa hatələna-ı sı pə taa koo na pá ná ı wahala. Na paa tı sı: Wayo, wayo. Pəwe, Papiloni ıcate səsəle na toŋ nyəntə təne, kaləfu kolum taa kele pə tema-ŋ nyá saləka tıyü na?

¹¹ Ate taatələa ná tula nəsı ke tə tō tō na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Mpi tō, nɔylo ı tasəyi pa taatələ ke yapu. ¹² Paa wulanaa, paa nyəxəlyu kolumlumyü, paa liyitee pəe. Paa lutu, paa kponkpontu toŋ nyəntu pəəŋ kupaŋ, paa tō wontu kupampantu kuseemtu, paa nti tə sɛe teu təkənkeŋ tō, paa silikinaa, paa taası nsi sı fei yem yem tō, paa tuu kela na taası kate nyənsi, na nyəxəlyu kuseemtyu na nyəxəlyu maɣamaɣa na pələ nte pa yaa sı maarpəli tō. ¹³ Paa afɛnnaa, paa kəkusəm, paa tulaalu miili, paa tulaalu kufəxət, paa solum, paa nim, paa molum, paa təyənaya pəe, paa naaŋ, paa heeŋ, paa kpaɣanəŋ na kɛkɛnaa, paa yomaa na yələa weesiŋ maɣamaɣa. ¹⁴ Taatələa mpe pa tōma ıcate səsəle nte sı: Mpi pə təna n nyulaxa tō pə saala yem. Nyá toŋ na nyá leleŋ təna tı-ŋ lum, n kaa tasa-wəyi keesuyü. ¹⁵ Taatələa mpa pa taata ıcate səsəle taa na pá pili tō, paa tɛ na pá hatələna-te sı pə taa koo na pá ná tə wahala. Paa tıli nəsı na paa kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁶ Paa tı sı: Wayo, ıcate səsəle təne tə tōm we wayo. Nte tə suukayana kponkpontu toŋ nyəntu pəəŋ kupaŋ na wontu kupantu nti tə sɛɛwa tō, na wontu nti tə sɛɛwa təkənkeŋ tō. Na nte tə tukayana wula na liyitee pəe na lutu pə tı fei. ¹⁷ Na kaləfu kolum taa kele tə apititu tema-teye lum tıyü.

Kpələŋ taa səsaa səsaa na ı sɔlɔla na ı saalaa, na pa təna mpa pa təkəna tenku tō, pa səŋa pooluŋ taa, ¹⁸ na pá ná tə kəkə nyəsı. İlena pá makı kapusi na pá tō sı: Pa ta nata ıcate na tə tala ıcate səsəle təne. ¹⁹ Mpyü pa cosa tetu na pá pəli pa nyəŋ taa, na pá tıli nəsı na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Na pá makı kapusi sı: Wayo, ıcate səsəle təne tə tōm we wayo. Pa təna mpa pa wəna kpələŋ ke tenku taa tə tōŋ ke pa kələnaa. Kaləfu kolum taa kele pə təna pə tema-teye lum tıyü.

²⁰ Təw, ısətənyu nyá, pə wakəla-te tō, paana-te ıle. İso yələa me, na tillaa na İso kuyəxətutu teləsəlaa, ı paana-te. Pə taya pulu, ısayatu nti tu lapa-me təyü İso huuna-te.

²¹ Mpyü ısətəa tillu toŋ tu nɔxəlu kpaɣa pələ səsəle, tə təw we ısu namle, na ı pəti tenku taa. İlena ı təŋ sı: İsəntəyü paa pəti Papiloni ıcate səsəle ke tuu pə tɛe na pááná səsəna, na pa kaa tasa-teye keesuyü. ²² Na pa kaa tasa nuw ke Papiloni nyá nyá taa kə sanjənaa na cəməŋ na həsi na akante pə taŋ. Pa kaa tasa nuw ke təmle latu nɔxəlyu təmle natəli tə taa. Na pa kaa tasa nuw ke namle kpálúyü. ²³ Fətəla kaa tasa muɣu ke nyá taa, pəcə pa kaa tasa akpaɣale ayəla taŋ nuw ke nyá taa. Nyá taa taatələa hətə ka yaana antulinya taa kə ləŋ, na nyá puɣusa yələa təna na nyá topotopo tema pɛkəlyu.

²⁴ Pa nawa İso kuyəxətutu teləsəlaa na İso yələa pa caləm, na pa təna mpa pa ku tetu tō tə pa caləm ke Papiloni taa təyü pa tu-teye saləka.

19

¹ Pələ pə waalı kə ma nu pə yəxətəna nəsı səsənsı na ısətəa, na pə we ısu samaa tuutuuma yəxətıyü tō sı: İ sa İso. Ta İso yakəna, na ınəxələ teeli na toma pə tō. ² Tampana na sıyısuyü ke ı təŋəyi na ı huəkəna. Pə taya pulu, wasanjalı səsə wei ı wakələya tetu na ı asilima tō, ı ku ı təm. Na ısəna mpi ıni ı ka ku İso yələa tō, İso ná tu-ı pə saləka. ³ Na pa tasa yəxətıyü tətō sı: İ sa İso. ıcate səsəle nte tə kəkə nyəsı təŋna kolum ke tam kə. ⁴ Mpyü səsaa hiu na liyiti ıni na weesiŋ nyəma liyiti ıni pa luŋa akula na pá sɛe İso wei ı caya kumte tō tō, ılena pá tō sı: Ami. İ sa İso.

Iwəyaya akpayale kvəyov

⁵ Mṛóyó pə yəgəta kumte kin si: Səsaə na piya mpa me í kē Iso pəyalaa na í see-i tó, í sa ta Iso. ⁶ Ma nu pə tasa yəgətyu na pə nəyəsəna isu samaa tuutuuma yəgətyu tə, na pə we yuŋ isu ləm kpeŋyuy na pə faləyi ɔoɔ tə, isu tɛv holuyuu səsəm tə taka. Ma nu pə yəgətaa kē si: I sa Iso, pə taɣa pɔlv Tacaa Iso kawulaya tɔ inɪ ɪ təkəna kawulaya. ⁷ Iwəyaya pɛɛlv kpaŋ talaə, na ka pɛɛlv maɣamaɣa ná tu taɣana ɪ ti. Pə tɔv ilɛ tə paa na tá laŋa hɔlvmi, na tɔ tɔ-i teeli. ⁸ Pə ha ɪ pɛɛlv kə mpaə si ɪ suu kponkpontu toŋ nyəntv pɔvɔv kɔpaŋkɔ ŋku kɔ mɔvi kəkə kə nyənənyənɪ na kɔ fɛi asilima tə. Pɔvɔv ŋku kɔ wɛɛ kē isu Iso yəlaə təma kɔpəna.

⁹ Mṛóyó isətəa tillu təma-m si: Nmaa takəlaya taa si Iwəyaya kpa ka pɛɛlv na pá yaa mpaɣa təgəv təgəle lelenɪ nɔlaə. Na ɪ tasaa si: Təm tənɛ tə kē Iso kuyəgətyu tampaŋa nyəntv kē.

¹⁰ Tənaɣa ma hənta ɪ tɛɛ si ma sɛɛ-i. Ama ɪ təma-m si: Taa la mpu, ta tənaɣa təmlɛ nyəma kē. Taɣalɛ mpu na nyá taapalaa mpa Yesu kula tampaŋa tɔv na pá nyi-yɛ tə. Ye sɛɛtv ilɛ, Iso kē n ká sɛɛ.

Yesu kula tampaŋa nna a tɔv tə, anɪ a tona Iso kuyəgətyu teləsəlaə kə yəgətyu.

Kpaɣanvɔlvmaɣa ɔayəlv

¹¹ Mṛóyó ma ná isətənyu tulaa, ilɛna kpaɣanvɔlvmaɣa lu. Pa yaa ka tɔv ɔayəlv si Kɔpaŋ na Tampaŋa tɔ. Siyisuyu kə ɪ təŋəyi na í huɔkəna ɪ təm na í yookina ɪ yooɔ tətə. ¹² I isɛ wɛ kē isu kəkə mɔkuyv tə, na ɪ nyuɔv taa ka wɛ teeli nteninɪ paɣalɛ. Pa ŋmaa hətɛ natələyi ɪ tɔv, na nəɣəlv ta nyi-tɛ ye pə taɣa ɪ tike. ¹³ I ɔapa wei ɪ suuwa tə ɪ tənə na ɔaləm kē. I hətɛ nté si: Iso Təm. ¹⁴ Mṛóyó isətənyu taa yoolaa hu ɪ waalɪ na pa kpaɣanvɔlvmasɪ, na pá suu kponkpontu toŋ nyəntv pɔvɔv kɔpaŋkɔ ŋku kɔ hɔlvmaa təlalɪ na kɔ fɛi asilima tə. ¹⁵ Laɣatɛ kɔsɛŋtəle nte ɪ ka kɔna katenasɪ tɔv yəlaə tə ɪ nəɣə taa kē tə lukayana. Na nyəgəlvu kɔpátúyú kə ɪ ká tiikiyina-wɛ. Na ɪ ká yəti lɛsɛŋ kə tənɔyəsəle nte tə kē Iso kawulaya tɔ páná səsəna sɔlv m tənɔyəsəle tə tə taa. ¹⁶ Pa ŋmaawa ɪ nɔv hɛɛ na ɪ ɔapa pə tɔv kē si: Awulaa Wulav, səsaa Səsə.

¹⁷ Mṛóyó ma ná isətəa tillu nəɣəlv ilɛ na í səŋa ilim tɔv. Na ɪ má kapusi na í heeli sumasɪ nsi si kuləyi isə tɔ si tənə si: I timsi na í kəv Iso ɔcima səsəna taa.

¹⁸ I kəv na í təgə awulaa na yoolaa na pa səsaa pa nantv, na kpaɣanəŋ na ɪ tɔv ɔayalaa pa nantv, na í təgə yəlaə tənə, yomaa na kasayampiya na səsaa na piya, pa nantv.

¹⁹ Mṛóyó ma ná wontuyv ŋku na atɛ awulaa na pa yoolaa pa kotaa si pa yookina kpaɣanv tɔv ɔayəlv inɪ na ilɛ ɪ nyəma. ²⁰ Tənaɣa pa kpa wontuyv ŋku na Iso kuyəgətyu teləsəlv pəpətv wei ɪ ka lapa piti təma kə kɔ isəntaa tə na pá təkɪ. Piti təma nna ɪ lakaya mpu təgə ɪ puɣusayana mpa pa yəsəna wontuyv kuyəsum pəyɛle pa sɛkaya kɔ lɛsɔv tə. Mṛóyó pa kpaɣa wontuyv ŋku na Iso kuyəgətyu teləsəlv pəpətv inɪ na pá pɛti-wɛyɛ kəkə tɛŋku wei ɪ tənəna mɔv tə ɪ taa na pa isɛ. ²¹ Pə kaasa mpa tə, pa kɔ pɛle na laɣatɛ nte tə lukəna wei ɪ ɔaya kpaɣanv tɔv tə ɪ nəɣə taa tə. Ilɛna sumasɪ təgə pa nantv na pə tala-si.

20*Pusi iyaya (1000) təm*

¹ Mṛóyó ma ná isətəa tillu nəɣəlv na í luna isətəa na í tiiki, na í təkə ɪ nin taa kē lumaŋ púyú səsəv saafv na alukpaləŋ tənkuŋ nɔlv. ² Tənaɣa ɪ siisaa na í kpa tvm səsə kɔpəŋ inɪ na í tv-i alukpala si í ɔaya mṛóyó pusi iyaya (1000). Iləyov kə pa

yaa mpw si: Tɔm sɔsɔ kɔpɔŋ, na kɔlɔm inɔɣɔle Satanɩ. ³ M'pɔyɔ isɔtaa tillu kpaya-
na i peti lumaŋ p'ɔyɔ sɔsɔw taa na i tɔki, na i kalɔsi na i tu pɔ tɔw kɛ kɔyɔsɔm si
tɔm sɔsɔ i taa tasa mpaɔ hikuyu na i tolisi katenasɩ tɔw yɔlaa, halɔna pusɩ iyaya
(1000) ŋke ká tɛ na p'ɔcɔ. Pɔ waaɩ ilɛ paa tɔlɩ-wɛɛ naale.

⁴ M'pɔyɔ ma ná kumlee na p'ɔ hawa a tɔw caɣalaa ke pɔsɔyɔ si pá huɔki tɔm. Na
má ná tɔtɔɔ mpa pa heelaya tampana nna a tɔw Yesu kulaa tɔ na Iso Tɔm na pá
lenti-wɛyɛ pɔ tɔw tɔ pa lɔsasi. Pɛle pa taa sɛɛ wontuyu ŋku na kɔ lɛɛsɔyɔ. Pɔyɛle
pa ta tu wontuyu ŋku kɔ kɔyɔsɔm ke pa tokuŋ yaa pa niŋ taa. M'pɔyɔ pa fema
na pá ná Kilisiti pá tɔɔ kawulaya ke pusɩ iyaya (1000). ⁵ Ama pusɩ iyaya (1000)
ŋke kaa tema na p'ɔcɔ sɔtaa lɛlaa fe. Sɔtaa taa fem kancaalaya nyɔm nté. ⁶ Mpa
paa fe fem kancaalaya nyɔm p'ɔnɛ pɔ taa tɔ mɔɔyɛle leleŋ nɩlaa, na mɔɔyɛle pɔ
paasaa na p'ɔ kooli koolɛe kɔpana. Sɔm kɔlɛlɔm u tasɔyi-wɛyɛ pɔsɔyɔ. Ama paa
la Iso na Kilisiti pa kɔtɔlaa, na pá na-i paa tɔɔ kawulaya ke pusɩ iyaya (1000) taa.

Satanɩ kpisuyu

⁷ Pusɩ iyaya (1000) ŋke ka kɔŋ na ká yoosi ilɛna pá tɔlɩ Satanɩ ke i salɔka taa.
⁸ Na i ká cɔw antulinya piitimnaa tɔna tɔw tɔpɔi na i puɣusi yɔlaa. Mɔɔyɛle Kɔki
na Makaki. I ká koti-wɛ si pá yoo, na paa wɛɛ paɣale isɩ tenku nɔyɔ kanyɔŋa
pee. ⁹ Pa luna nté na tetu tɔna tɔw kɛ paa le, na pá tá kotaya ke Iso yɔlaa tɔsikile
na Iso luyɔ tɛɛ icatɛ. Ama kɔkɔ luna isɔtaa na ká kɔ pa tɔna tɔnaŋnaŋ. ¹⁰ M'pɔyɔ
pa pɛta Ilɔyɔw wei i puɣusaya-wɛ tɔɔ kɔkɔ na asimti pɔ tenku wei i taa paa tema
wontuyu na Iso kɔyɔɔtɔtu tɛlɔsɔlɔ p'ɔpɔtu ke pɛtɔyɔ tɔ i taa. Ilim na ahoɔ ke pu
naasɔyi-wɛyɛ tam tɔw kɛ mɔp.

Kantakaya huɔle

¹¹ M'pɔyɔ ma ná kumte sɔsɔle kɔhɔlumle na tɔ tɔw caɣalɔ. Tɔnaya tetu na
isɔtɔnɔyɔ mɔka yem kɛ i isɛntaa tɔkpataa. ¹² Pɔ waaɩ kɛ ma ná sɔtaa sɔsaa na
sɔkpɛma na pá sɔŋa kumte isɛntaa. M'pɔyɔ pa hɛta takɔlasɩ. Ilɛna pá hɛti takɔlaya
lɛŋka tɔtɔ, kɛyɛyɛle weesuyɔ nyɔŋka. Ilɛna pá sɔw sɔtaa ke tɔm nti nti paa lapa na
pá ŋmaa-tɔyi takɔlasɩ nsi si taa tɔɔ huɔnɔw. ¹³ M'pɔyɔ tenku lɔsa sɔtaa mpa i ka
lipa tɔ. Na sɔm na sɔtaa tɔcaɣale náá lɔsi tɔtɔyɔ yɔlaa mpa paa wɛ pɔ taa tɔ. Ilɛna
pá p'ɔsɩ paa wei kɛ nti i ka lapa tɔ. ¹⁴ Pɔ yɛla sɔm na sɔtaa tɔcaɣale, ilɛna pá
peti pɛyɛle kɔkɔ tenku taa. Kɔkɔ tenku inɔɣɔle sɔm kɔlɛlɔm. ¹⁵ Ye wei i hɛte i fei
weesuyɔ takɔlaya taa, kɔkɔ tenku taa kɛ pa pɛtɔyi-i.

21

Isɔtɔnɔyɔ kɔfalɔyɔ na tetu kɔfatɔ

¹ M'pɔyɔ ma ná isɔtɔnɔyɔ kɔfalɔyɔ na tetu kɔfatɔ. Isɔtɔnɔyɔ kɔpɔnɔyɔ na tetu
kɔpɔntɔ ka mɔka yem kɛ, na tenku ná fei tɔtɔ. ² Na má ná icatɛ naŋŋ nyɔntɛ.
Yosalem kɔfalɔ, na tɔ luna isɔtaa kɛ Iso kin na tɔ tiiki. Tɔ yanana tɔ tɔyi teu kɛ isɩ
pɛɛlɔ taɣanɔyɔ i ti na i puki i paalɔ kin tɔ. ³ Tɔnaya ma ni pɔ yɔɔtɔna kumte kin
na nɔyɔ sɔsɔya si: Pɔnɛntɛ Iso tɔcaɣale wɛ yɔlaa hɛku. I na-wɛ paa caɣana, na paa
la i yɔlaa. Pá na Iso maɣamaɣa paa caɣana na pá nyɔnɔyi-i pa Iso. ⁴ I ká husɩ pa
isɔlɔm tɔna tɔpɔi. Sɔm kaa tasa wɛɛ. Kɔpɔm mɔp pɔ tɔna pu mɔki yem.

⁵ M'pɔyɔ wei i caɣa kumte tɔw tɔ i tɔma si: Pɔnɛntaa ma pɔsɔyi pɔ tɔnaya kɔfam.
Na i heela-m si: Nmaa-ti. Mpi tɔ ma kɔyɔɔtɔtu ke tampana kɛ, na tɔ mɔna pá
tɛ-ti na taa.

⁶ Na i tasa si: Pɔ lapaɣale. Maɣale Alɔfa na Omɛka, kancaalaya tu na kantakaya
tɔ. Lukɔtu i wɛna wei, maa ha-i weesuyɔ lum sɛɛlɔ ke faalaa na i nyɔw. ⁷ Ye wei

í lapa kəllə maa lapɪ-ɪ kʊcəəw kʊnɛ, na ɪ ká yaa-m ɪ Isə, na maa yaa-ɪ ma pəyalə.
 8 Ama pə yela səɣəntʊnaa na ma ta nyɪ ɪsənaa na acaalətu nyəma na yəbʊkʊlaa na
 asilima lataa na mpa pa lakɪ topotoɔ təma tə na tɪŋ laalaa na pəpətʊnaa təna
 pa təcaɣalɛ nté kəkə na asimti pə tɛŋku wei ɪ mʊyɪ kəkə tə ɪ taa. Səm kʊlələm nté.

Yosalem kofalɔ

9 Isətəa tillaa naatosompəɣəlaya wei ɪ ka təkə kəpʊnaa na pá suna kʊnaasənam
 kantəkaya nyəm kɛ təm naatosompəɣəlaya tə pa taa lɛlə kəma na ɪ tə-m sɪ: Kəə
 na má hʊlɪ-ŋ pɛələ wei paa kpa tə, ɪwəyaya alɔ nté. 10 Ḿpɔ́yó Feesuyɔ tɛɛna-m na
 ɪsətəa tillu kpaɣa-m na ɪ kpaasi pʊyɔ səsəəw nakulɪ kʊ comcom nɔɣə taa. Tənaɣa
 ɪ hʊla-m Yosalem, ɪcate nanɪ nyəntɛ nte tə luna Isə kin kɛ ɪsətəa na tə tiiki tə.
 11 Na tə na Isə teeli tənɣənyəni. Tə teekaya kəkə kɛ na pə nəɣəsəna liyitee
 pələ kʊcələcəllɛ nte tə naa ɪsu tin tə. 12 Koluɲa səsəəŋka kʊkʊlaya cəəna-tɛ, na
 tə wɛna nənɔəsɪ naanʊwa na naale, na ɪsətəa tillaa naanʊwa na naale tanɲa tə
 nənɔəsɪ. Na pá ŋmaa nənɔəsɪ nsɪ sɪ təw kɛ ɪsɛyɛli nyəma kpeka naanʊwa na naale
 həla. 13 Nənɔəsɪ tooso ka wɛnna paa hɔɣəlyyɔ ŋku kʊ təw, ɪlim təlɪlɛ təw kɛ nənɔəsɪ
 tooso, na ɪlim ntəɣəŋ təw kɛ tooso, pə mpətəŋ təw kɛ tooso, na ɪlim tətʊlɛ təw kɛ
 tooso. 14 Pɪŋ naanʊwa na naale təw kɛ koluɲa na ɪcate pə sɛŋaa. Na pə ŋmaawa
 pɪŋ ɪnɪ ɪ təw kɛ ɪwəyaya tillaa naanʊwa na naale həla.

15 Isətəa tillu wei ɪ yəɣətayana-m tə ɪ təkə camlɔyɔ kʊmɔyəsuyɔ kɛ ɪ nin taa.
 Camlɔyɔ ŋku kʊ kɛ wɔla kɛ, sɪ ɪ mɔyəsəyənə ɪcate na tə nənɔəsɪ na tə koluɲa.
 16 Kəŋkəməŋ liyiti kɛ ɪcate wɛna, na tə wan təw na tə tayaləŋ təw wɛ teitei.
 Ḿpɔ́yó ɪsətəa tillu mɔyasa ɪcate na ɪ camlɔyɔ ŋku, na ɪcate kəŋkəŋ tayaləŋ wɛ
 kilomɛɛtələnəa iyisi naale na ŋmʊnuyɔ (2200), na tə wan təw na tə kʊŋkʊləməŋ
 təw tətəɣə mpɔ. 17 Na ɪsətəa tillu mɔyasi koluɲa tətə, na kɛlɛ ka kʊŋkʊləməŋ
 mɔyana mɛɛtələnəa nutoso na kakpasɪ. ɪsəna pa mɔyəsəyɪ təɣə ɪ mɔyasa.
 18 Liyitee pɛɛ kʊcələcəllɛ kɛ pa ŋmana koluɲa. Pə yela ɪcate tə, wɔla mayamaɣa
 kɛ pa ŋmana tələ, na wɔla ɪnɪ ɪ wɛ təcəɪcɛi kɛ ɪsu tin.

19 Liyitee pɛɛ kɛ pa lapəna kacəka kɛ ɪcate koluɲa kite tɛɛ pɛɛ təw. Kancaalaya
 nyəntɛ nté liyitee pələ nte tə sita cʊntu na pooku tə. Naale nyəntɛ nté liyitee pələ
 nte tə wɛ pooku tələ tə. Tooso nyəntɛ nté liyitee pələ pooku na atəntəɔtɛ. Liyiti
 nyəntɛ nté liyitee pələ tin atəntəɔtɛ. 20 Kakpasɪ nyəntɛ nté liyitee pələ kʊkpeɛtələ.
 Naatoso nyəntɛ nté liyitee pələ kʊsɛɛmlɛ cʊntu taka. Naatosompəɣəlaya nyəntɛ
 nte liyitee pələ atəntəɔtɛ na pooku. Pələfɛɪ nyəntɛ nté liyitee pələ atəntəɔtɛ na
 pooku nyəntɛ. Pəɣəlayafɛɪ naanʊwa nyəntɛ nté liyitee pələ tin kasasəŋa nyəntɛ.
 Naanʊwa nyəntɛ nté liyitee pələ atəntəɔtɛ kasasəŋa nyəntɛ. Naanʊwa na kʊləm
 nyəntɛ nté liyitee pələ pooku atəntəɔtɛ nyəntɛ. Naanʊwa na naale nyəntɛ nté
 atəntəɔtɛ akpaayala. 21 Nənɔəsɪ nsɪ sɪ naanʊwa na naale sɪ kɛ kacəka wontu
 naanʊwa na naalɛyɛ, paa nənɔɣə ŋka na ka kacəka wontuyɔ. Wɔla mayamaɣa
 pəna ɪcate nté tə hapələ təna, na wɔla ɪnɪ ɪ wɛɛ kɛ ɪsu tin wɛw tə.

22 Ma ta na Isə təsɛɛlɛ səsəəlɛ kɛ ɪcate nté tə taa. Mpi tə, Tacaə Isə kawulaya tɔ
 na ɪwəyaya paa kɛna ɪcate nté tə Isə təsɛɛlɛ səsəəlɛ. 23 ɪcate nté tə ta tasa ɪlim yaa
 ɪsətu pə təm kɛ lapɔ sɪ pə naakɪ tə taa. Mpi tə, Isə teeli ká naana tə taa ɪsu kəkə,
 na ɪwəyaya kɛna tə kəkə. 24 Antulinya taa yələa ká tɔŋna tə kəkəsɪ, na atɛ awulaa
 səsaa ká pona tə taa kɛ pa apititu. 25 Tə nənɔəsɪ ká tóli ḿpɔ́yó ɪlim taa kɛ, sɪ kaa
 təkɪ. Pə taya pɔlɔ, ahoo fɛɪ tətə sɪ a tasəyɪ yuyɔ. 26 Paa pona tə taa kɛ piitim təna
 yələa apititu na pa səsəəntɔ. 27 Na asilima nyəm napəlɪ yaa yələa mpa pa lakɪ
 acaalətu na pəpətu tə pa kaa sɔv tə taa. Ama mpa pa həla wɛ weesuyɔ takələyɔ
 ŋka ka kɛ ɪwəyaya nyəŋka tə ka taa tə, mpɛ paa sʊna ɪcate nté tə taa.

22

¹ Isotaa tillu hula-m tətəγə weesuγu ləm pəγə səsəγa, na ka ləm we təkai kai isu tin, na ká luna Iso na Iwəyaya pa kumte tee. ² Na ká kpenj icate səsəle nité tē hapəle heku taa. Na weesuγu tγu səŋa pəγə səsəγa ŋke ka kutentemij naale tō, kəne na cəne na kəne na cəne, na ku ləlyi təm naanwa na naaleγe pəŋaya taa. Paa isətu wei kē ku ləlyi. Ku hatu haaki piitim yəlaa ke alaafəya. ³ Mpi Iso təŋsa mpusi tə pə taa pulv kaa wee icate nité tə taa.

Iso na Iwəyaya pa kumte ká wee tə taa, na Iso pəyalaa ká seeki-i. ⁴ Paa ná i isentaa, na paa ŋmaa i hətē ke pa tokuj taa. ⁵ Ahoō fei si a tasəyi yuγu tətō. Pa kaa nyuli si fətəla yaa ilim i naa-we. Pə taya pulv, Tacaa Iso ká tu-weγe kəkəsi. Na paa təγə kawulasi ke tam tō.

Yesu kənte

⁶ Mpróγú isotaa tillu heela-m si: Təmnaa pane pa kē tampana kē, na pa nəγəsəna pá te-we na taa. Na Tacaa Iso wei i haa Iso kuyəγətutu teləsəlaa ke i Feesuγu tō, inu i ka tilina i isotaa tillu si i hól i pəyalaa ke mpi pə wee pə kəŋ nəŋə tō.

⁷ Mpróγú Yesu yəγətāa si: N nuwaa, maa kəŋ nəŋə. Lelenj nuḷ nte wei i təŋəyi cele təmnaa mpa pa ŋmaa takəlaya kanē ka taa tō.

⁸ Yohaani má, ma nuna na má nana ma isəle ke pəne inu pə təna. Ma kəma na má te pə tənaya mpróγú nuw na nav, ilena má hənti isotaa tillu wei i hula-m-wi tō i nəhē tee si ma seeki-i. ⁹ Tənaya i təma-m si: Taa la mpu, ta tənaya təmle nyəma kē. Tayale mpu na nyá taapalaa Iso kuyəγətutu teləsəlaa na mpa pa təŋəyi takəlaya kanē ka taa təmnaa tō. Ye seetu ile, Iso kē n ká se.

¹⁰ Mpróγú i təma-m si: Taa ŋmes i takəlaya kanē ka cele təmnaa pane yoo. Pə taya pulv, paa suwa waatu wei si kəkələnnaa pane paa la tō waatu inu i wusaa. ¹¹ Wei i laki isayatu tō pəntu i wee i isayatu taa na i təŋna lapv. Na wei ilé i kē asilima tu tō pəntu i wee i asilima taa na i təŋna i təyi pilisuyu. Na wei ilé i kē kəpəŋ tō pəntu i wee i kəpəntu taa na i təŋna tə lapv. Na wei ilé i we tənəŋ tō pəntu i wee i tənəŋ taa kē mpu.

¹² Mpróγú Yesu yəγətāa si: N nuwaa, maa kəŋ nəŋə. Maa kpenna ma kufeləŋ na má kəŋ na má felu paa wei kē mpi i lapa tō. ¹³ Maya Aləfa na Omeka, maya kancəlaya tu na kantəkaγa tu. Mayale caallu na teesəlv.

¹⁴ Lelenj nulaa nte mpa pa cətəyi pa capanaa na pə ha-weγe mpaav si pá təγə weesuγu tγu pēe, na pá təŋna icate nəŋəsi na pá sūv icate taa tō. ¹⁵ Ama acaalətu nyəma na mpa pa laki toptopo təma tō na asilima lataa na yulvkuḷaa na tuŋ laalaa na mpa pa kē pəpətvnaa ke pa yəγətāa taa yaa pa kuləpvtu taa tō, icate waali kē pu kaa-we.

¹⁶ Yesu má má tilina ma isotaa tillu si i kraali-meγe tə tənaya Yesu seela kpeka taa. Tafiiti lələna na pə luli na pə luli-m. Mayale tlvmalvγu.

¹⁷ Feesuγu na asaav kufalv si: Kəŋ.

Ye wei i nu mpu pəntu i tō tətō si: Kəŋ.

Ləkətv i kra wei pəntu i kəŋ. Ye wei i caa weesuγu ləm, i ka hiki-wəyi faalaa.

Nti pa teesəna takəlaya kanē tō

¹⁸ Yohaani má ma kraaləγəna na isəle kusemle ke mpa pa təna pa nu cele təmnaa mpa pa ŋmaa takəlaya kanē ka taa tō si: Ye pə cəpa wei na i səsə pulvγu tə tō, Iso ká səsəi kənaasənam mpi pə təm pa keesa takəlaya kanē ka taa təγə pəntu saləka tō. ¹⁹ Na ye pə cəpa nəγəlv na i pasa cele təmnaa mpa pa we

takəlaya kanε ka taa tə, Iso ká pε pɔntv ke ι paα nyəm ke weesyγu tɔγv pee taa, na Iso icate nanη nyənte nte tə təm pa keesa takəlaya kanε ka taa tə tə taa.

²⁰ Wei ι təw pə təna isəntə pə wena tampana tə ι təma si: Kɔpam maα kəw nəwəw. Eε, pə́ lα mpv. Tacaα Yesu, kəw mpv.

²¹ Tacaα Yesu í hólí mə tənaya pεεεε.

